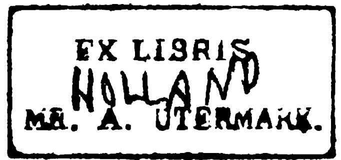

HARVARD LAW LIBRARY
3 2044 059 175 760

HARVARDIANAE
ACADEMIAE
SIGILLVM
IN NOV ANG
VE RI TAS
CHRISTO ET ECCLESIAE

EX LIBRIS
HOLLAND
MR. A. UTERMARK.

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS.

G. Van Milligen, De Nederlandsche staatsburger, 2de druk	*f* 1.00
J. Stuart Mill's Staathuishoudkunde, door Mr. Jacques Oppenheim, 2 dln.	- 12.50
Mr. W. Modderman, Hedend. rechtsgeleerdheid	- 0.60
——— Receptie van het Romeinsch recht	- 1.25
——— Practijk en theorie der rechtswetenschap	- 0.60
——— Handboek voor het Romeinsch recht, I	- 3.00
Opmerkingen en mededeelingen betr. het Nederlandsch recht, 17 dln.	- 54.40
Mr. J. Oppenheim, Wet bij het oprichten van fabrieken met aanteekeningen	- 1.25
Mr. A. Oudeman, Burgerlijke rechtsvordering, 3 dln., 4de druk	- 12.50
——— Strafvordering en strafrecht	- 2.50
——— Rechterlijke uitspraken over het Gron. beklemrecht, 2de druk	- 2.00
Mr. A. Oudeman en mr. G. Diephuis, Tijdschrift van het Nederlandsch recht, 8 dln.	- 40.00
Proeve van plaatselijk reglement der herv. gem., 3de dr.	- 0.20
Mr. S. M. S. De Ranitz, Artikel 68 der grondwet	- 1.60
Rogers' Handboek der staathuishoudkunde, door Mr. L. de Hartog	- 1.50
Mr. H. J. Smidt, Volkshuishoudkunde	- 1.50
Mr. B. D. H. Tellegen, Beginselen der staathuishoudkunde, 4de druk	- 0.50

AANTEEKENINGEN

OP DE

WETBOEKEN.

AANTEEKENINGEN

OP DE

WETBOEKEN,

DOOR

Mr. W. C. J. J. CREMERS,

RAADSHEER IN HET GEREGTSHOF TE ARNHEM.

VIJFDE DEEL. CODE PÉNAL.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1877.

Gedrukt bij Gebroeders Hoitsema, te Groningen.

VERKLARING DER VERKORTINGEN.

Kon. Besl.	Koninklijk Besluit.
M. B. Z.	Circulaire of missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken.
M. F.	» » » Minister van Financiën.
M. J.	» » » Minister van Justitie.
H. R.	Arrest van den Hoogen Raad.
Kantg.	Vonnis van het Kantongeregt.
Arbitr. Uitspr.	Arbitrale uitspraak.
St.	Staatsblad.
Bijv.	Bijvoegsel op het Staatsblad; originele uitgave.
Bijv. E.	Bijvoegsel op het Staatsblad; uitgave van mr. d'Engelbronner.
W.	Weekblad van het Regt.
N. R.	Nederlandsche Regtspraak. Verzameling van arresten, eerst uitgegeven door Brocx en Stuart, thans door de Gijselaar.
v. d. H., B. R.	Van den Honert, Verzameling van arresten, Burgerlijk Regt en Burgerlijke Regtsvordering.
v. d. H., G. Z.	Idem, Gemengde zaken.
v. d. H., Bel.	Idem, Belastingen.
v. d. H., J. V.	Idem, Jagt en Visscherij.
N. R. Bijdr.	Nieuwe Bijdragen voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van de Geer en Faure.
R. B.	Regtsgeleerd Bijblad.
N. R. B.	Nieuw Regtsgeleerd Bijblad.
R. Bijdr.	Bijdragen tot Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van den Tex en van Hall.
N. Jaarb.	Nederlandsche Jaarboeken voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving.
Mag. v. H.	Magazijn van Handelsregt, van mrs. A. de Vries en J. A. Molster.
Them.	Themis, Regtskundig tijdschrift.
Opm. en Med.	Opmerk. en Mededeelingen, van mrs. A. Oudeman en G. Diephuis.
Tijds. N. R.	Tijdschrift voor het Nederlandsch regt.
Jur. Corr.	Juridische Correspondent, tijdschrift.

Jur. Vraagal.	De Juridische Vraagal en Opmerker, tijdschrift.
Corr.	Correspondentieblad v. d. Broederschap d. Notarissen in Nederland.
R. en W.	Regt en Wet, tijdschrift voor het Notarisambt.
Tijds. d. R.	Tijdschrift voor de registratie, het notarisambt, hypotheekwezen en de regten van zegel, griffie en successie.
N. N.	Notariële Nieuwsbode.
P. W.	Periodiek Woordenboek der registratie.
Regtsg. Adv.	Verzameling van Regtsgeleerde adviezen.
Amst. Regtsp.	Amsterdamsche regtspraak. — Uitspraken. Mengelingen.
R. W. v. N.	Regtskundig Weekblad voor het Notarisambt.
W. v. N. R.	Weekblad voor notarisambt en registratie.
Vraagst.	Behandeling van verschillende vraagstukken uit het Burgerlijk Wetboek. — Sneek 1846 en 1848, 2 stukken.
Regtsg. Opst.	Mrs. M. des Amorie van der Hoeven en A. de Vries, Regtsgeleerde Opstellen. Amst. 1852.
W. de Gelder, Adv.	W. de Gelder, Adviezen op het gebied van zegel, registratie, successie, hypotheken en notariaat. Zalt-Bommel 1857—1866.
Regtz.	De Regtzaal, bearbeid door mr. J. B. Vos, onder toezigt van mr. J. E. Goudsmit.
Oudeman, 1e en 2e.	Mr. A. Oudeman, Regterlijke uitspraken over het Groninger beklemregt. Eerste en tweede uitgave. Gron. 1851 en 1861.
Vragen van N. R.	Vragen van Nederlandsch regt, beantwoord door eenige Amsterdamsche regtsbeoefenaars, 2 stukken. Amst. 1849 en 1859.
Luttenberg.	Luttenberg's Chronologische verzameling van wetten en besluiten, thans uitgegeven door L. N. Schuurman.
Gids.	Mr. J. H. G. Boissevain, Gids voor plaatselijke besturen.
Bijdr.	Bijdragen tot de kennis van het stads-, provinciaal- en gemeentebestuur in Nederland, van Boer en Fruin.
Gemst.	Gemeentestem. Weekblad aan de belangen van de gemeenten in Nederland gewijd. 's Gravenhage, 24 jaargangen.
W. B. A.	Weekblad voor de burgerlijke administratie. Arnhem, 23 jaarg.

AANTEEKENINGEN

OP HET

WETBOEK VAN STRAFREGT.

(CODE PENAL).

1. C. I. A. den Tex. De causis criminum. — Amst. 1847; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis VIII, 437.
2. F. J. Steengracht. Observationes de jure puniendi. — Traj. 1835.
3. C. H. Gockinga. De doctrinae juris criminalis incrementis, inde a saecul duodevigesimo media jam parte elapso. — Gron. 1826.
4. P. J. Kreenen. De nonnullis rationibus veritatis inquirendae in rebus criminalibus ambiguis. — L. B. 1818.
5. D. J. van Raalte. De discrimine inter delicta dolosa et culposa cum ex rei natura tum ex principiis codicis poenalis. — L. B. 1833.
6. A. Sieuwertsz van Reesema. De praesumtione doli in delictis. — L. B. 1807.
7. H. Thoe Schwartzenberg en Hohenlandsberg. Inquiritur quatenus juris civilis et criminalis praecipua capita ex juris naturalis principiis sint derivanda. — Gron. 1836.
8. W. M. de Marees van Swinderen. De studio quod legislatores inde a saeculi duodevigesimo parte posteriori in legibus criminalibus emendandis ac reformandis posuerunt. — Gron. 1827.
9. H. Sypkens. De jure imperantis lege statuendi de rebus per se non illicitis sed e quibus facile aliquod periculum in civitatem redundare potest. — Gron. 1835.
10. A. F. C. van Trojen. De jure puniendi. — Gron. 1827.
11. X. C. E. Lelièvre. De poenarum delictis adaequandarum ratione. — Lovanii 1826.
12. B. Vispoel. De poenis. — Gandavae 1821.
13. H. Impens. De legibus poenalibus. — Gandavae 1824.
14. F. van Pelt. De ignorantia et errore in delictis. — Gandavae 1826.
15. A. Joos. De legibus poenalibus. — Gandavae 1826.
16. A. H. C. van Hasselt. De poenis. — Gandavae 1827.
17. J. Piercot. De jure puniendi. — Leodii 1820.
18. J. F. X. Wurth. De judiciaria in gravioribus delictis apud diversas gentes potestate. — Leodii 1822.
19. A. F. M. d' Elhoungne. De jure puniendi. — Leodii 1822.
20. J. H. Carp. De religionis et poenarum necessitudine in legibus et moribus conspicua. — Traj. 1827.
21. A. P. de Vrière. De nimia in poenis crudelitate tollenda. — L. B. 1826.
22. M. G. Pauw. De mutationibus in re criminali belgica ex edicto regis nostri diei XI, decembris 1813. — L. B. 1825.
23. J. N. J. Elout. De interpretatione in jure criminali. — L. B. 1822.
24. F. A. S. A. van Ittersum. De fundamento juris puniendi atque legum poenalium fine et de quibusdam poenis criminalibus quibus hodie utimur. — Traj. 1824.
25. J. D. Quintus. De ambitu juris poenalis communis in Belgio. — Gron. 1836.
26. A. Roosendael. De dolo in delictis. — L. B. 1817.
27. J. P. van Walrée. De antiqua juris puniendi conditione apud Romanos. — L. B. 1820.
28. C. Sleeswijk Vening. Exponuntur diversae de fine poenarum sententiae. — Gron. 1826.
29. L. J. Vos. Specimen quo quaeritur utrum universitas delicta admittere atque puniri possit nec ne. — Gron. 1837.
30. A. Six. De errore facti in delictis dolosis. — L. B. 1840.

31. H. de Bosch Kemper. De indole juris criminalis apud Romanos. — L. B. 1830.
32. G. H. de Marez Oijens. De poenis extraordinariis plena deficiente probatione. — Amst. 1833.
33. R. H. Arntzenius. Disquisitio an et quousque doli praeter facti confessionem necessaria sit in causis criminalibus. — Amst. 1798.
34. J. W. van Lansberge. De doli et culpae discrimine servato in codice poenali. — L. B. 1854.
35. J. A. M. Bichon. Observationes nonnullae de dolo in delictis. — Traj. 1830.
36. B. H. M. Driessen. De juris poenalis praeceptis ex codice mercatorio recte exulantibus. — L. B. 1852.
37. E. J. van Dungen. De wederkeerige invloed tusschen burgerlijk- en strafregt, met betrekking tot het eerste boek van het Burg. Wetb. aangetoond. — Leiden 1862.
38. F. W. van den Dungen. Over het onderling verband tusschen sommige bepalingen van burgerlijk regt en strafregt, inzonderheid ten opzigte van verbindtenissen en overeenkomsten. — Leiden 1862.
39. H. Barge. Beschouwingen over de grondbeginselen van het strafregt. — Amst. 1872; beoord. door mr. A. A. de Pinto, Themis XXXIV, 300.
40. C. A. Marchant, Jr. Verhandeling over de herziening van den Code Penal in België. — Utrecht 1861; beoord. door mr. A. J. van Deinse, N. R. Bijdr. XII, 396; door mr. A. A. de Pinto; Themis 2e, VIII, 305.
41. J. J. W. Scholten. De heerschappij der strafwetten met betrekking tot den tijd. Aanteekening op art. 52, wet op den overgang. — Amst. 1867.
42. Mr. B. J. Gratama. Opmerkingen omtrent het begrip van meerderheid of eenheid van handelingen in het strafregt, bijzonder ten aanzien van het begrip en het straffen van delicta continuata en den zamenloop van misdrijven. — N. R. Jaarb. IX, 577.
43. Jhr. mr. O. R. Alberda van Ekenstein. Iets over het voormalig strafregt in de provincie Groningen. — R. Jaarb. V, 60.
44. Mr. M. H. Godefroi. Over sommige bepalingen van den Code Penal, in verband beschouwd tot de Nederlandsche wetgeving. — R. Jaarb. II, 394.
45. A. E. J. Modderman. De hervorming onzer strafwetgeving, kritische beschouwing der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — 's Gravenhage 1863; beoord. door jhr. mr. C. I. van Nispen tot Pannerden, Themis 2e, XI, 116.
46. Jhr. mr. C. I. van Nispen tot Pannerden. Vlugtige opmerkingen over den invloed van het volkenregt op het strafregt. — Themis 2e, II, 247.
47. Mr. A. M. de Rouville. Over strafregt, wetgeving van strafregt en lijf- en doodstraffen. — Themis XI, 74.
48. Mr. A. J. van Deinse. Aanteekeningen op het ontwerp van een Wetb. v. Strafr. — N. R. Bijdr. IX, 284.
49. Mr. A. J. van Deinse. Het ontwerp van het eerste boek van het Wetb. v. Strafr. van 1847, in verband gebragt met de wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — N. R. Bijdr. VII, 303.
50. Mr. J. H. de Sitter. Iets over extensieve interpretatie en analogische toepassing in strafzaken. — N. R. Bijdr. I, 1.
51. Mr. G. B. Emants. De straffen bedreigd bij oude keuren van heemraadschappen, polderbesturen en dergelijke collegiën als stilzwijgend afgeschaft te beschouwen, voor zoover zij bij de bestaande orde van zaken door het wetgevend gezag dier zedelijke ligchamen niet meer kunnen bedreigd worden. — R. Jaarb. X, 89.
52. Mr. M. Schooneveld, P.z. Het Wetb. v. Strafr. met aanteekeningen, 3e uitgave. — Amst. 1866; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis 2e, II, 515.
53. Mr. C. F. Th. van Maanen. Het Wetb. v. Strafr. (Code Penal), in verband gebragt met de wetten en wettelijke verordeningen die daarin eenige wijziging gebragt hebben. — Alkmaar 1854; beoord. door mr. A. A. de Pinto, Themis 2e, V, 764.
54. Mr. A. J. van Deinse. Het Wetb. van Strafr. (Code Penal), met de wijzigingen daarin aangebragt, sedert 1810 en laatstelijk bij de wetten van 29 Junij 1854 (St. 102 en 103), benevens de opgave van eenige spetiale strafverordeningen. — Tweede veel vermeerderde druk, Middelburg 1858; derde druk, Middelburg 1868.
55. Mr. A. J. van Deinse. De algemeene beginselen van strafregt ontwikkeld en in verband beschouwd met de algemeene bepalingen der Nederlandsche strafwetgeving. — Tweede geheel omgewerkte en verbeterde druk, Middelburg 1860; beoord. door mr. C. A. den Tex, N. R. Bijdr. II, 642; mr. C. v. Bell, Themis XIV, 47.
56. Mr. A. J. van Deinse. Strafwetten. Opgave van speciale wetten en koninklijke besluiten, als algemeene maatregelen van inwendig bestuur, welke onderwerpen behelzen, waarop strafbepalingen zijn vastgesteld of betrekking hebben en welke met en benevens het Wetb. v. Strafr. regtsgeldende zijn, met aanteekeningen. — Twee stukken, Middelburg 1857 en 1864; beoord. door mr. G. W. Vreede, N. R. Bijdr. XV, 106.
57. Mr. S. J. Hingst. Strafrecht. Overzigt der nieuwste litteratuur. — N. R. Bijdr. 1874, 469.
58. Mr. A. E. J. Modderman. De methode der wetenschap van het strafrecht. — Leiden 1871.
59. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Beschouwingen over de privaat- en publiekrechtelijke strekking der straf. — Arnhem 1871; beoord. Tijds. v. N. R. IV, 152.
60. Mr. F. B. Coninck Liefsting. De hervorming van het strafrecht naar aanleiding der jongste Fransche herziening. — 's Gravenhage 1865 en Themis 2e, XI, 502.
61. Mr. H. Machielsen. De Nederlandsche strafregtsthéorie. — Zwolle 1865.
62. Mr. G. Matthes. Bedenkingen tegen de Nederlandsche strafregtsthéorie van mr. H. Machielsen. — Themis 2e, XII, 392.
63. Mr. A. E. J. Modderman. Straf geen kwaad. Redevoering bij de aanvaarding van het hoogleeraarsambt in de regtsgeleerdheid aan het athenaeum illustre te Amsterdam. — Amsterdam 1864.
64. Mr. A. Oudeman. Over de regtskracht der criminele ordonnantiën van koning Philips de IIde in ons vaderland. — R. Jaarb. IV, 174.
65. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Is de Nederlandsche regter aan de officiële vertaling van den Code Penal gebonden, of moet hij niet veeleer den Franschen tekst tot grondslag leggen zijner beraadslagingen? — Opm. en Med. XV, 14.
66. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Iets over opzet en inzigt. — Tijds. v. N. R. I, 97.
67. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Beschouwingen over de privaat- en publiekregtelijke strekking der straf. — Arnhem 1871; beoord. Tijds. v. N. R. IV, 152.
68. Mr. A. Oudeman. Over de regtskracht, welke de criminele ordonnantiën van koning Philips II in ons vaderland hebben gehad. — Verhand. I, Gron. 1873.

69. Uit den geheelen Code Penal blijkt, dat door aan misdrijf schuldige personen geen zedelijke ligchamen, maar alleen physieke personen worden bedoeld; de eerstgenoemden kunnen slechts dan tot geldboeten worden veroordeeld, indien zij bij een spetiale wet uitdrukkelijk en met name tegen hen zijn bedreigd. — H. R. 29 Dec. 1846; Regtz. XIX, 200; N. R. XXVI, § 39, 152; W. 790; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 151, 511.

70. Als er geen quaestie is van het bewijzen van eenige daadzaak, die een bestanddeel van de overtreding uitmaakt, maar alleen van de verbindbaarheid der verordening, wier toepassing wordt gevorderd, zijn de voorschriften omtrent het bewijs der misdrijven niet toepasselijk. — H. R. 17 Febr. 1852; N. R. XLI, § 23, 101; W. 1392; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 823, 83.

71. De bevoegdheid bij de keizerlijke decreten van 22 Junij 1810, 6 Januarij 1811 en 8 November 1810 aan den regter gegeven, om in zijne vonnissen van de officiële vertaling van den Code Penal gebruik te maken, moet niet zoo worden verstaan, dat het verboden zou zijn, om, als de vertaling niet naauwkeurig of niet taalkundig is, den oorspronkelijken Franschen tekst te volgen. — H. R. 3 Junij 1851; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 750, 323; N. R. XXXIX, § 20, 90; W. 1315; Regtz. XXX, 30.

72. Ofschoon de bevoegdheid is gegeven, om in vonnissen gebruik te maken van de officiële vertaling van den Code Penal, is evenwel nergens bepaald, dat, indien die vertaling den regter mogt voorkomen niet naauwkeurig of taalkundig te zijn, hij toch verpligt zou zijn, om zich daaraan te houden. — H. R. 24 Mei 1842; N. R. XII, § 48, 170; W. 329; Regtz. XXX, 25; v. d. H., Strafr. VII, no. 409, 343.

73. Het insereren in een arrest of vonnis van den Franschen tekst van het toegepast artikel van den Code Penal, geeft geen grond tot nietigheid. — H. R. 2 Maart 1852; N. R. XLI, § 33, 137; W. 1393; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 828, 105; Regtz. XXX, 360.

74. Bij het bestaan van het voorschrift, dat de tekst van de toegepaste wet in het vonnis moet worden opgenomen, kan veroordeeling worden uitgesproken, op grond van een Franschen tekst, die niet in het vonnis is opgenomen, terwijl daarentegen is opgenomen de Nederduitsche vertaling, waarin het als strafbaar beschouwd feit niet voorkomt. — H. R. 27 Mei 1862; W. 2422; N. R. LXXI, § 9, 67; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1755, 182.

Art. 1.

75. P. L. Gavere. An injuria, volenti facta, poenis sit coercenda. — Gron. 1825.

76. J. de Louter. De beperkingen der rechtsbevoegdheid tengevolge van vermindering der burgerlijke eer. — Utrecht 1869.

77. Mr. B. J. Gratama. Wanbedrijven. Politieovertredingen. — Opm. en Med. III, 44.

78. De regter mag de verbindbaarheid van een plaatselijk reglement, wat de afkondiging betreft, niet aannemen, op grond, dat zij moet worden verondersteld, tot dat het tegendeel bewezen is. Voor bewijs van afkondiging kan niet gelden een in het reglement bevolen afkondiging en aanplakking, waar zulks gewoonlijk geschiedt. Door regt te spreken uit een reglement, dat bij gemis van stellig bewijs zijner afkondiging niet als verbindend beschouwd kan worden, wordt art. 1 C. P. geschonden. — H. R. 16 Sept. 1851; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 765, 57; W. 1357; N. R. XXXIX, § 54, 284.

79. De woorden „naar de wetten" in dit art. moeten worden opgevat in algemeenen zin en niet beperkt als bij uitsluiting, doelende op het Wetb. v. Strafr. — H. R. 3 Sept. 1851; Regtz. XVIII, 12; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 764, 55; W. 1357.

80. Als misdaad moet worden beschouwd elk misdrijf, waarop niet slechts bij dit Wetboek, maar bij de wetten in het algemeen lijf- of onteerende straffen zijn vastgesteld. — H. R. 9 Julij 1846; Regtz. XVIII, 19; W. 724; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 76, 37.

81. Om te beoordeelen of een overtreding misdaad is, moet worden onderzocht, welke straf de wet in het algemeen op dat misdrijf gesteld heeft, zonder dat in aanmerking kan worden genomen de buitengewone straf, welke het Wetboek in een of ander bijzonder geval bij wijze van uitzondering toelaat of voorschrijft; bij wettige gevolgtrekking blijft de daad ook dan misdaad, als de wet uithoofde van den jeugdigen ouderdom des daders een minder gestrenge straf heeft bepaald. — H. R. 29 Junij 1839; v. d. H., Strafr. I, no. 50, 279; N. R. III, § 8, 34; R. in N. II, 390; Regtz. XV, 44; R. B. II, 63.

82. Door art. 44 der wet op de regt. org. is gederogeerd aan de beginselen van de artt. 1, 465 en 466 van den Code Penal, dat niet als overtredingen (contraventions), maar als wanbedrijven (délits) worden beschouwd alle misdrijven, waartegen bedreigd is een gevangenisstraf van meer dan vijf dagen en een geldboete van meer dan vijftien franken. — H. R. 20 Junij 1843; v. d. H., Strafr. X, no. 553, 3; J. en V. I, no. 46, 362; N. R. XIV, § 98, 396; Regtz. XVII, 129; W. 456.

83. Uit de woorden „de regtbank in correctionele zaken" geplaatst aan het hoofd van een vonnis eener regtbank, regtdoende in hooger beroep, ter zake van overtreding, kan de gevolgtrekking niet worden afgeleid, dat door een onbevoegden regter zou zijn regt gedaan en daardoor dit art. geschonden. — H. R. 31 Augustus 1844; v. d. H., Strafr. XI, no. 755, 356; v. d. H., G. Z. VIII, no. 329, 67; N. R. XVIII, § 48, 203; W. 529; Regtz. XVIII, 1.

84. Dit art. wordt niet geschonden, noch verkeerd toegepast door aan de militaire wetboeken wettelijke kracht toe te kennen en als regtens bestaanbaar te achten. — H. R. 19 Junij 1849; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 492, 313; Regtz. XVIII, 27; W. 1048.

85. De overtreding eener algemeene plaatselijke politie-verordening, waarbij een straf bedreigd is, te bovengaande het bij art. 466 Wetb. v. Strafr. aangeduid maximum, moet als wanbedrijf worden beschouwd, en behoort daarbij onderzocht te worden, of de beklaagde beneden zestien jaren, met oordeel des onderscheids heeft gehandeld. — H. R. 2 Dec. 1862; N. R. LXXII, § 36, 292; W. 2438; v. d. H., Strafr. 1862, 436.

86. Het misdrijf, waarop geen hooger straf is gesteld, dan een gevangenisstraf van zeven dagen, of een geldboete van vijfenzeventig gulden, te zamen of afzonderlijk, is een overtreding, wier vervolging verjaart door verloop van één jaar. — H. R. 30 April 1862; N. R. LXX, § 65, 500; W. 2378; v. d. H., Strafr. 1862, 122.

87. Zonder boos opzet, of indien van het bestaan daarvan niet blijkt, kan aan geen misdaad worden gedacht. Een feit, dat het bloot gevolg van dwaling is, of dat bij gemis van verklaring omtrent het doleuse daarvoor alleen moet gehouden worden, kan geen misdaad daarstellen. — H. R. 27 Oct. 1840; N. R. VI, § 18, 69; Regtz. XXIX, 378;

R. in N. II, 393; W. 134; v. d. H., Strafr. IV, no. 211, 156.

Art. 2.

88. N. Dumpel. De articulis 2 et 3 codicis poenalis. — Amst. 1837.
89. G. Hiddema Jongsma. De quaestione an delinquendi conatus poena sit afficiendus, si delenquens mutato consilio sponte et ultra nulla ratione extrinsecus accedente coactus a delicto consumman do et conficiendo abstineat. — Gron. 1828.
90. J. A. Philipse. De conatu delinquendi. — L. B. 1822.
91. B. A. Wintgens. De conatu delinquendi ejusque puniendi ratione. — Gron. 1823.
92. J. van der Veen. De conatu delinquendi e quo ipsum delictum prorsus enasci nequit ejusque poena. — Gron. 1832.
93. S. Wybenga. De puniendo delinquendi conatu secundum codicem poenalem Gallicum. — Gron. 1828.
94. F. C. P. Faider. De conatu delinquendi ad legem 2 cod. poen. — Traj. 1825.
95. A. G. Brouwer. De conatu criminis ejusque puniendi ratione. — L. B. 1826.
96. Lefevere. De conatu delicti. — Gandavae 1819.
97. A. Verkest. De modo in punitione conatus delinquendi servando. — Gandavae 1828.
98. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Beschouwingen over het leerstuk der poging tot misdrijf. — Arnhem 1870; beoord. door mr. H. van Manen, N. R. B. XX, 407.
99. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Over delit manqué en den zin van art. 233 C. P. — N. R. B. XVII, 418.
100. L. G. Greeve. De conatu partus abacti. — Traj. 1846; beoord. door mr. A. de Pinto; — Themis VIII, 134.
101. Is poging tot bigamie strafbaar? — Neen. — Regtsg. Adv. II, 215.
102. Mr. A. Oudeman. Is poging tot dubbel huwelijk strafbaar, volgens den Code Penal? — Opm. en Med. I, 252; V, 256; ook afzonderlijk uitgegeven Verhand. no. III, 37, Gron. 1873.
103. Mr. G. Diephuis. Poging tot verkrachting. Art. 331 C. P. in verband met art. 10 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Opm. en Med. XI, 228.
104. Mr. A. Oudeman. De Fransche en Nederlandsche jurisprudentie, omtrent poging met een onvoldoend middel of jegens een voorwerp, waarop het voorgenomen misdrijf niet kan gepleegd worden. — Opm. en Med. XIV, 188. Afzonderlijk uitgegeven verh. no. II, Gron. 1873.
105. Mr. S. Tjaden Busmann. Bestaat er strafbare poging tot diefstal, wanneer de dader eene kast of bus openbreekt, met het kennelijk doel, om de daarin aanwezige gelden arglistig te ontvreemden en zich die toe te eigenen, doch in de volvoering van zijn voornemen wordt verhinderd door de onvoorziene omstandigheden, dat de kast of bus geen geld bevat? — Opm. en Med. XV, 296.
106. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Zelfmoord een misdrijf? — Tijds. v. N. R. III, 68.
107. Worden in de poging tot frauduleusen in-, uit- of doorvoer, vermeld in art. 205 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38), de vereischten gevorderd van art. 2 C. P.? — Opm. en Med. IV, 191.
108. Artt. 10 en 17 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Wet van 25 December 1860 (St. 102).
109. Na een veroordeeling wegens poging tot moord, kan de juistheid van des regters beschouwingen, omtrent de toevallige en van des daders wil onafhankelijke omstandigheden, die den dood des slagtoffers hebben verhinderd, in cassatie niet worden onderzocht. — H. R. 26 Aug. 1853; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 968, 58; N. R. XLVI, § 6, 22; W. 1572.
110. Dit art. is niet geschonden, indien bij een veroordeelend arrest op wettige bewijsmiddelen is uitgemaakt, dat braak is gepleegd met het doel om te stelen. — H. R. 10 Jan. 1843; Regtz. XVIII, 30; N. R. XIII, § 20, 81; W. 411; v. d. H., Strafr. IX, no. 495, 193.
111. Dit art. is niet verkeerd toegepast, indien nadat op grond van wettige bewijsmiddelen is uitgemaakt, dat braak en inklimming zijn gepleegd met het doel om te stelen, die braak en inklimming niet zijn beschouwd als uiterlijke daden, welke slechts dienden, om den diefstal voor te bereiden, maar als met deze in een noodzakelijk verband staande en dus als een begin van uitvoering daarvan. — H. R. 20 Junij 1843; Regtz. XVIII, 34; N. R. XV, § 20, 64; W. 492; v. d. H., Strafr. X, no. 563, 61.
112. Indien iemand, welke na twee glasruiten gebroken te hebben, betrapt wordt met zijn arm er doorgestoken, bezig om te trachten een deur te openen en bekend heeft zulks gedaan te hebben, met het oogmerk om eenig goed te stelen, schuldig is verklaard aan poging tot diefstal, op de aanhoorigheid eener bewoonde behuizing bij nacht en door middel van uitwendige braak, welke poging door uiterlijke daden gebleken en tot een begin van uitvoering overgeslagen, niet anders dan door toevallige en aan des daders wil onafhankelijke omstandigheden hare uitwerking heeft gemist, wordt dit art. niet geschonden, noch verkeerd toegepast. — H. R. 7 Junij 1842; Regtz. XVIII, 37; N. R. XII, § 53, 183; W. 329; v. d. H., Strafr. VIII, no. 416, 1.
113. Indien de feitelijke beslissing het aanwezen van begin van uitvoering ontwijfelbaar medebrengt kan daartegen in cassatie niet worden opgekomen. — H. R. 8 April 1845; v. d. H., Strafr. XIII, no. 816, 258.
114. Door een schuldigverklaring aan poging tot diefstal, gepleegd bij nacht en door middel van uitwendige braak wordt dit art. niet geschonden, als het hof in den zamenhang der daden, door den beschuldigde gepleegd en in de omstandigheden daartoe betrekkelijk het bewijs heeft gevonden, niet alleen dat de beschuldigde het doel heeft gehad, om diefstal te plegen, maar ook dat hij alles heeft gedaan, wat in zijn vermogen was, om dat doel te bereiken. — H. R. 22 April 1845; Regtz. XVIII, 51; N. R. XX, § 51, 247; W. 628; v. d. H., Strafr. XI, no. 679, 370.
115. Indien in facto is aangenomen, dat personen zich des nachts door middel van valsche sleutels den toegang hebben verschaft tot een molen en aldaar twintig op den molen niet behoorende zakken met gort hebben gevuld, opgezakt en toegebonden en dat zij in het vervoeren dier alzoo gevulde zakken door betrapping op heeterdaad zijn verhinderd, moet de diefstal geacht worden geheel te zijn voltooid, zoodat deze feiten niet als een bloote poging tot diefstal kunnen worden beschouwd. — H. R. 23 Febr. 1841; Regtz. XV, 309; XVIII, 55; N. R. VIII, § 17, 54; W. 166; v. d. H., Strafr. III, no. 157, 166; R. in N. III, 18.
116. Dit art. is niet verkeerd toegepast, indien het gaan in een pakhuis, met het doel om daaruit arglistig goederen weg te nemen, is beschouwd als een begin van uitvoering van een voorgenomen

diefstal. — H. R. 20 Junij 1843; Regtz. XVII, 94; XVIII, 55; N. R. XV, § 24, 77; W. 488; v. d. H., Strafr. X, no. 560, 44.

117. Ook bij de misdaad van plundering, moet een begin van uitvoering aanwezig zijn, om de poging strafbaar te maken; het inwerpen der glasruiten en het verbreken van andere sluitingen en het schreeuwen om geld, kan als een begin van uitvoering worden aangemerkt. — H. R. 11 Jan. 1848; N. R. XXIX, § 58, 265; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 299, 25.

118. Tot toepassing der straf op misdadige poging, moet zijn onderzocht en uitgemaakt, dat de drie vereischten, door welker zamenloop alleen volgens dit art. strafbare poging tot misdrijf kan bestaan, aanwezig zijn, en behoort ook de tekst van dit art. in het arrest of vonnis te zijn opgenomen. — H. R. 22 Jan. 1850; Regtz. XVIII, 64; N. R. XXXIV, § 75, 305; W. 1134; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 562, 10.

119. De poging tot moord is niet strafbaar, indien er niet blijkt van een begin van uitvoering. Tot het begrip van uitvoering wordt het bedrijven van zoodanige daden gevorderd, welke de volvoering van het voorgenomen misdrijf kunnen tengevolge hebben. — Hof Gelderland 16 Maart 1844; R. B. VI, 308.

120. Dit art. is niet geschonden, door als poging tot diefstal te qualificeren de als bewezen aangenomen daadzaken, dat de beklaagden van een grond, welke zij wisten aan hen niet toe te behooren, brandschadden hebben gestoken, met het voornemen om die weg te voeren, indien zij in de volvoering daarvan zijn verhinderd door de ontdekking op heeterdaad; na die feitelijke beslissing kan art. 6 Wetb. v. Strafr. niet zijn geschonden door een ontzegging aan de beklaagden van hunne vordering tot schorsing van het regtsgeding. — H. R. 11 Dec. 1849; Regtz. XVIII, 112; N. R. XXXIV, § 56, 225; W. 1106; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 555, 307.

121. Indien iemand takken uit een boom hakt, deswege veroordeeld wordt, als zou hij poging tot diefstal hebben gepleegd, moet in het vonnis worden vermeld, dat het kennelijk voornemen tot bedriegelijke toeëigening bestond en moeten mede worden opgegeven de daadzaken, waaruit de constitutive vereischten tot het daarstellen eener strafbare poging zijn gebleken. — H. R. 15 Maart 1842; Regtz. XVIII, 118; XIX, 326; N. R. XII, § 10, 30; W. 313; v. d. H., Strafr. VII, no. 387, 157.

122. Huisbraak is niet noodzakelijk een poging tot diefstal, indien buiten die braak geene omstandigheden bewezen zijn, waaruit het voornemen tot het plegen van diefstal blijkbaar is en er niet tevens blijkt, dat door een begin van uitvoering aan dat voornemen gevolg is gegeven. Indien het voornemen van een huisbreker om diefstal te plegen al mogt bewezen zijn, is er evenwel, zoolang de braak niet geheel volbragt is, zoodat de toegang tot het huis is verkregen, niet aan een begin van uitvoering te denken, bij de onmogelijkheid op dat oogenblik om diefstal te kunnen beproeven; in zoodanig geval bestaat geen aanleiding tot qualificatie van poging tot diefstal met braak, maar moet veeleer verbreking van sluiting in aanmerking komen. — Hof N.-Brabant 24 Maart 1840; Regtz. XVIII, 119; N. R. VIII, § 27, 128; W. 105.

123. Dit art. wordt niet geschonden door te verstaan, dat het steken van een valsche sleutel in de deur eener woning, niet geacht kan worden daar te stellen zoodanig begin van uitvoering, hoedanig de wetgever als essentiëel vereischte van een strafbare poging tot misdrijf heeft voorgeschreven. — H. R. 24 Nov. 1847; Regtz. XVIII, 123; N. R. XXIX, § 29, 134; W. 894; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 275, 336.

124. Art. 5, no. 2 der wet van 19 Mei 1837 (St. 21), houdende tijdelijke aanvulling der bepalingen, omtrent de enkele en bedriegelijke bankbreuk, is verkeerd toegepast en daardoor art. 2 C. P. geschonden, door de verwijzing van een gefailleerde naar de openbare teregtzitting van het hof ten einde aldaar te worden teregtgesteld, ter zake van bedriegelijke bankbreuk, door getracht te hebben koopmansschappen, waren of roerende goederen aan zijn boedel te onttrekken, en alzoo ten nadeele zijner schuldeischers te verduisteren. In zoodanig geval moet de beschuldigde van alle regtsvervolging ontslagen en zijne invrijheidstelling bevolen worden. — H. R. 13 Mei 1844; v. d. H., Strafr. XI, no. 641, 79; Regtz. XXVIII, 102; N. R. XVIII, § 5, 15; W. 497.

125. Bij de beslissing, dat poging tot diefstal heeft plaats gehad, moet in facto zijn onderzocht en beslist, dat de uitvoering van den diefstal niet dan door omstandigheden onafhankelijk van den wil des daders hare uitwerking heeft gemist. — H. R. 23 Dec. 1872; N. R. CII, § 38, 337.

126. Hij, die met een sleutel een lade tracht te openen, met het doel om het geld, dat hij weet dat dáár ligt te stelen, maar in dat oogmerk door het afbreken van den sleutel bij het omdraaijen wordt verhinderd, maakt zich niet schuldig aan strafbare poging tot diefstal. — Hof N.-Holland 23 Dec. 1873, W. 3675.

127. Voor het bestaan van strafbare poging en tot toepassing van dit art. is het voldoende, dat daartoe èn uiterlijke bedrijven èn begin van uitvoering aanwezig zijn, alsmede dat slechts toevallige of van den wil des daders onafhankelijke omstandigheden de volvoering van het voornemen hebben verhinderd; het is derhalve genoegzaam, dat uit een arrest blijkt, dat er uiterlijke bedrijven en begin van uitvoering en stoornis onafhankelijk van den dader heeft plaats gehad, zonder dat de regter uitdrukkelijk behoeft te vermelden, welke feiten of omstandigheden door hem onder de uiterlijke bedrijven en welke onder het begin van uitvoering zijn gerangschikt. — H. R. 20 Junij 1848; Regtz. XVIII, 59; N. R. XXXI, § 41, 193; W. 961; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 366, 27; H. R. 23 Oct. 1849; Regtz. XVIII, 63; N. R. XXXIV, § 24, 89; W. 1082; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 530, 175.

128. Een poging tot misdaad is dan alleen strafbaar, indien alle kenmerken bestaan bij de wet daartoe vereischt en bij dit art. opgegeven; een arrest behoort te worden vernietigd, indien het vermelden daarvan bij de qualificatie der daad gedeeltelijk en bij de schuldigverklaring geheel en al is verzuimd. — H. R. 20 Jan. 1846; Regtz. XVIII, 67; N. R. XXIII, § 44, 203; W. 690; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 14, 87; H. R. 17 Febr. 1846; Regtz. XVIII, 68; N. R. XXIII, § 60, 268; W. 699; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 26, 172.

129. Onder de kenmerken van strafbare poging behoort ook, dat zij door uiterlijke daden is gebleken; van die omstandigheid behoort in de qualificatie bij het veroordeelend arrest te blijken, zoowel als het al of niet bestaan daarvan in facto te zijn onderzocht en beslist. Bij gemis van voldoening aan die vereischten behoort het arrest te worden vernietigd. — H. R. 6 Jan. 1852; Regtz. XVIII, 72; N. R. XL, § 75, 349; W. 1374; v. d. H., Strafr. 1842, I, no. 808, 6.

130. Dit art. is geschonden door zoowel bij de

qualificatie als bij de schuldigverklaring aan poging tot opligting niet te vermelden de kenmerken, bij dit art. gevorderd voor strafbare poging. — H. R. 17 Nov. 1846; Regtz. XVIII, 73; N. R. XXVI, § 12, 37; W. 782; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 329, 389.

131. De poging tot frauduleusen in-, uit- of doorvoer vermeld in art. 205 der algemeene wet van 26 Augustus 1822, is geen poging die tot eenig ander misdrijf leidt of daaraan voorafgaat. De daar bedoelde poging stelt op zich zelf een misdrijf daar. Zij staat mitsdien niet gelijk met de poging, bedoeld in art. 2 C. P. — H. R. 17 Nov. 1846; Regtz. XVIII, 75; N. R. XXVI, § 13, 39; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 126, 370; Bel. III, no. 118, 89; W. 783; H. R. 10 Oct. 1848; Regtz. XVIII, 77; N. R. XXXI, § 74, 326; v. d. H., Bel. III, no. 166, 337.

132. Er kan geen sprake zijn van strafbare poging, indien de volbragte daad niet strafbaar is. — H. R. 2 Oct. 1855; Regtz. XVIII, 80; N. R. LI, § 10, 34; W. 1789; v. d. H., Strafr. 1855, II, 85.

133. Indien in een arrest, omtrent het voornemen van den beschuldigde, om diefstal te plegen niets anders is beslist, dan dat het alleen op zijn bloote bekentenis berust en het er alzoo voor gehouden moet worden, dat het hof dat voornemen niet als wettig bewezen heeft aangenomen en de bewezen daadzaken niet als strafbare poging beschouwt, heeft er geen schending van dit art. plaats, wat er overigens ook moge zijn van het al of niet aanwezig zijn der omstandigheden tot strafbare poging gevorderd. — H. R. 11 Sept. 1850; Regtz. XVIII, 83; N. R. XXXVI, § 24, 111; W. 1217; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 644, 96.

134. Strafbare poging tot moord is aanwezig, als de schuldige na vooraf het voornemen te hebben opgevat, om iemand te dooden, werkelijk een door uiterlijke daden blijkbaar begin van uitvoering aan dat opzet geeft, doch in de voldoening daarvan door toevallige en van zijn wil onafhankelijke omstandigheden wordt verhinderd. — H. R. 29 Junij 1847; Regtz. XVIII, 86; N. R. XXVIII, § 34, 175; W. 866; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 67.

135. De veroordeeling wegens poging tot moord, is niet in strijd met dit art., indien in facto als bewezen is aangenomen, dat de beschuldigde getracht heeft zijn broeder moedwillig en voorbedachtelijk van het leven te berooven door met een vooraf daartoe scherp geslepen slagtersmes aan hem een steek in de zijde te willen toebrengen, welke steek echter door den aangevallene in tijds en tegen den wil van den beschuldigde met den regter arm is afgeweerd, zoodat de regtermouw van diens kiel nog met het mes is doorstoken, doch hij zelf niet is gekwetst. — H. R. 23 Julij 1844; Regtz. XVIII, 90; N. R. XVIII, § 38, 163; v. d. H., Strafr. XII, no. 749, 332.

136. Het lossen van een met een kogel geladen karabijn, zonder iemand te treffen, stelt een poging tot moedwilligen doodslag daar. Het vereischte, dat bij een volbragten doodslag moet worden beslist, dat de daad is gepleegd volontairement, is niet toepasselijk op een strafbare poging. — H. R. 17 Dec. 1844; Regtz. XVIII, 94; v. d. H., Strafr. XIII, no. 779, 43; W. 580.

137. De aanslag tegen de eerbaarheid eener vrouw met geweld uitgevoerd, is alleen en op zich zelf genoeg om de misdaad daar te stellen, waartegen bij art. 331 C. P. is voorzien, de qualificatie van poging tot misdaad is ongerijmd, als de misdaad zelf aanwezig is. — H. R. 7 April 1841; Regtz. XVII, 45; XVIII, 106; N. R. VIII, § 2, 4; W. 88; v. d. H., Strafr. IV, no. 195, 42.

138. Indien iemand in een herberg of tapperij, waarin hij ontvangen was, arglistig voorwerpen aan den eigenaar onttrokken en in zijn bezit en beheer gebragt heeft, moet het misdrijf als geheel voltooid en als daarstellende een gequalificeerden diefstal worden beschouwd, onverschillig waar, wanneer en onder welke omstandigheden die voorwerpen aan den eigenaar zijn teruggegeven. — H. R. 22 Sept. 1840; Regtz. XVIII, 107; N. R. VI, § 14, 50; W. 124; v. d. H., Strafr. IV, no. 205, 105.

139. Dit art. is geschonden, indien nadat als bewezen is aangenomen, dat een beklaagde van een hoop turf eenige turven heeft afgenomen en op een door hem medegebragten kruiwagen geladen, in den vervoer, waarvan hij is verhinderd; deze daadzaak is gequalificeerd te zijn poging tot diefstal, zonder dat tevens zijn vermeld en aangewezen de kenmerken, de vereischten der strafbare poging. — H. R. 31 Mei 1842; Regtz. XVIII, 115; N. R. XII, § 51, 178; W. 332; v. d. H., Strafr. VII, no. 415, 377.

140. De diefstal is voltooid en niet gepoogd als de dader eenig voorwerp uit het bezit van den eigenaar heeft gesteld, alhoewel hij het op een andere plaats van de woning des eigenaars heeft verborgen. — H. R. 30 Junij 1868; W. 3020; N. R. B. XIX, 488; v. d. H., Strafr. 1868, no. 2250, 239; N. R. LXXXIX, § 35, 281.

141. De wetgever heeft niet bepaald, welke feiten het bij dit art. bedoeld begin van uitvoering kunnen daarstellen. In den regel is alzoo de appreciatie van zoodanige feiten aan den judex facti overgelaten. — H. R. 31 Dec. 1867; W. 2974; v. d. H., Strafr. 1867, 461.

142. Nergens is in de wet eenige grond aanwezig voor de bewering, dat eerst begin van uitvoering zou bestaan, als het bezit der zaak is begonnen over te gaan op den dief. Integendeel, nadat het bezit van het voorwerp op den dief is begonnen over te gaan, heeft de wegneming (soustraction) reeds plaats gehad, zoodat de diefstal dan is voltooid. — H. R. 24 Dec. 1867; W. 2973; v. d. H., Strafr. 1867, 453.

143. De misdaad van vergiftiging is eerst dan geheel voltooid, als de toegediende middelen hebben *kunnen* werken, d. i. als zij door den persoon tegen wien het misdrijf werd begaan, zijn ingenomen of op hem zijn aangewend; bij gebreke hiervan heeft er slechts poging plaats. — H. R. 30 Julij 1867; N. R. B. XVIII, 582; v. d. H., Strafr. 1867, no. 2175, 269; N. R. LXXXVI, § 29, 226.

144. Er bestaat geen voltooide vergiftiging, indien in spijs of drank, bestemd tot 's menschen gebruik, een stof is gemengd, welke binnen korter of langer tijd den dood kan veroorzaken; die misdaad is eerst dan volvoerd, zoodra de aldus toebereide spijs of drank geheel of ten deele is ingenomen. In het eerste geval bestaat strafbare poging tot vergiftiging. — H. R. 27 Aug. 1867; W. 2945; N. R. LXXXVI, § 34, 264; v. d. H., Strafr. 1867, 303.

145. De poging om zich meester te maken van een koe, die aan veetyphus lijdend, volgens de wettelijke voorschriften was onteigend, afgemaakt en begraven op een daartoe door de bevoegde autoriteit aangewezen plaats, is een poging tot diefstal. — Regtb. Hoorn 8 Maart 1867; W. 2899.

146. Bij overtredingen in zake van gemeentebelasting, zijn de gewone regelen van medepligtigheid en poging niet toepasselijk. — Hof Gelderland

24 October 1866; W. 2925; N. R. B. XVII, 287; W. B. A. 1022; Gemst. 832.

147. De voorschriften der wet van 25 December 1860 (St. 102) zijn niet toepasselijk op poging als de misdaad zelf met de straf vervangende de travaux forcés wordt gestraft. — H. R. 20 Dec. 1865; W. 2762; N. R. B. XVI, 767; N. R. LXXXI, § 38, 306; v. d. H.; Strafr. 1865, 563.

148. Het feit, dat de dader zijn kind heeft uit het water gehaald, nadat het zich aan een tak heeft vastgeklemd en daardoor des daders opzet uitwerking heeft gemist, kan van geen invloed zijn op diens misdadige handeling van zijn kind in het water te werpen, met het misdadig doel, om het te verdrinken. Die handeling blijft poging. — H. R. 23 Febr. 1873; W. 3577.

149. Er bestaat een poging tot doodslag met begin van uitvoering, als de persoon op wien een schot wordt gelost, niet is getroffen, omdat hij zijn hoofd tijdig heeft teruggetrokken. — H. R. 26 Mei 1873; W. 3600.

150. De regter, die een feit qualificeert poging tot diefstal, behoort omtrent het al of niet bestaan van een begin van uitvoering te beraadslagen en te beslissen. — H. R. 17 Febr. 1873; W. 3575.

151. In cassatie moet worden geëerbiedigd de feitelijke beslissing, dat braak en inklimming met geen ander doel is gepleegd, dan om diefstal te plegen en dus als poging is te beschouwen. — H. R. 25 Maart 1872; W. 3457; v. d. H., Strafr. 1872, 112.

152. Indien men gestoord wordt in de uitvoering van het voornemen, om een ledige geldbus, die men dacht geld te bevatten, open te breken, ten einde zich dat vermeende geld toe te eigenen, heeft er poging tot diefstal plaats, doordien de volvoering der voorgenomen daad niet is belet door de onmogelijkheid der uitvoering, maar door toevallige van van den wil des daders onafhankelijke omstandigheden. — H. R. 20 Dec. 1870; W. 3281; N. R. XCVI, § 29, 265; v. d. H., Strafr. 1870, 434.

153. Aan den judex facti is het overgelaten de verschillende omstandigheden aan te wijzen, die een begin van uitvoering hebben daargesteld. — H. R. 23 Febr. 1869; W. 3094; N. R. XCI, § 17, 149; v. d. H., Strafr. 1869, 47; N. R. B. XX, 189.

154. Als een beklaagde is betrapt, staande vóór een geopend kabinet in een kamer, op het oogenblik dat hij eenige kleedingstukken door hem uit dat meubelstuk genomen, om zich heen verspreid op den grond had liggen, terwijl hij zijn jas in de hand hield en na deze te hebben laten vallen, vlugtte, heeft er poging tot diefstal plaats. — Hof Drenthe 18 April 1868; W. 3043; N. R. B. XX, 111.

155. Een gedeeltelijke vernieling door brand, opzettelijk gesticht, is geen poging tot brandstichting, maar de misdaad zelf. — H. R. 14 Mei 1862; W. 2380; N. R. LXXI, § 5, 40; v. d. H., Strafr. 1862, 129.

156. Poging tot moord of tot manslag, kan niet bestaan, als niet blijkt, dat de dader, tijdens den gewelddadigen aanval, het doel had om den aangevallene te dooden. — Hof Gelderland 8 Aug. 1861; W. 2318; N. R. B. XII, 285.

157. Bij dit art. wordt niet omschreven, waarin in ieder bepaald geval, de omstandigheden moeten bestaan, om een begin van uitvoering op te leveren. — H. R. 19 Nov. 1861; W. 2332; v. d. H., Strafr. 1861, 357.

158. De poging tot diefstal in een bewoond huis met behulp van binnenbraak, is thans bedreigd met gewone tuchthuisstraf van vijf tot tien jaren. De wetgever heeft in art. 10 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) met het woord tuchthuisstraf, bedoeld alleen de gewone tuchtstraf van vijf tot tien jaren. — H. R. 1 Oct. 1861; W. 2315; N. R. LXIX, § 2, 8; v. d. H., Strafr. 1861, 271; H. R. 24 Sept. 1856; N. R. LIII, § 71, 335; W. 1894; v. d. H., Strafr. 1856, II, 41.

159. In de feitelijke beslissing, dat de beklaagde in een eendenkooi op arglistige wijze een aantal lokeenden heeft gedood en deze in zijn zak heeft geborgen, is een volbragte diefstal en niet een poging opgesloten. — H. R. 8 April 1856; W. 1865; v. d. H., Strafr. 1856, I, 244.

160. De kwetsuren, die het kenmerk van doodslag dragen, in art. 223 C. P. bedoeld, zijn die, welke aantoonen, dat de handeling was poging tot doodslag. Die poging is strafbaar, niet volgens art. 10 en 2 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), met de straf volgende op de doodstraf, d. i. tuchthuisstraf van minstens vijf en hoogstens twintig jaren. — Hof N.-Holland 19 Junij 1866; W. 2841; N. R. B. XVI, 522.

161. Poging tot diefstal is niet denkbaar, zonder het aanwezen van een voorwerp, dat ontvreemd kan worden. Een begin van uitvoering kan niet bestaan, als de uitvoering zelf tot de onmogelijkheden behoort. — Hof Gelderland 25 Oct. 1864; W. 2696; N. R. B. XV, 723.

162. De volgende feiten leveren poging tot diefstal op, als: dat de dader met een bootje, inhoudende een werktuig, geschikt om fuiken te ligten en gevuld met ruigte om het geraas van levenden visch te beletten, vaart in een aan een ander toebehoorende zalmvisscherij, met het doel om uit de dáár door den eigenaar van het vischwater gestelde fuiken visch te stelen en dat hij eenige dier netten losmaakt en onderzoekt en op de nadering van den hem achtervolgenden veldwachter zich verwijdert en tracht te ontvlugten. Daartegen doet niets af, dat geen visch in de netten aanwezig was. — H. R. 28 Dec. 1864; W. 2663; N. R. B. XV, 723; N. R. LXXVIII, § 40, 362; v. d. H., Strafr. 1864, 383.

163. Bij vervolging wegens diefstal, is de regter niet alleen bevoegd, maar bovendien verpligt te onderzoeken of de beklaagde heeft gepleegd, zoo al niet diefstal, dan althans strafbare poging daartoe. — H. R. 19 Junij 1855; W. 1783; N. R. L, § 60, 269; v. d. H. Strafr. 1855, I, 302; N. R. B. VI, 109.

164. Ook zonder dat de beklaagde zich werkelijk van eens anders bezittingen heeft meester gemaakt, kan strafbare poging tot opligting bestaan. De mogelijkheid van nadeel is geen kenmerk van het wanbedrijf van opligting, noch van de strafbare poging daartoe. — H. R. 4 Mei 1852; W. 1398; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 844, 199; N. R. XLI, § 70, 333; Regtz. XVIII, 126.

165. Een arrest is voldoende gemotiveerd, ten aanzien eener strafbare poging tot moord, indien daaromtrent is overwogen, dat de door uiterlijk bedrijf gebleken en tot een begin van uitvoering overgeslagen poging van den beschuldigde, om zijn kind met opzet van het leven te berooven, zeer toevallig en buiten zijn wil of toedoen, terwijl anderen het uit het water gered hebben, hare uitwerking heeft gemist. — H. R. 16 Dec. 1851; W. 1367; Regtz. XXIII, 393; v. d. H., Strafr. 1851, II, 249.

166. In een verordering op een gemeentebelasting, waarbij straf is bedreigd tegen ontduiking of overtreding dier verordening, behoeft de poging of medepligtigheid niet te worden strafbaar gesteld. In art. 271 en vgg. der gemeentewet is daartegen straf bedreigd. — H. R. 16 Sept. 1856; W. 1893; N. R. LIII, § 67, 319; v. d. H., G. Z. XIII, 30.

167. De bepaling van dit art. is niet toepasselijk op de poging tot frauduleusen uitvoer; deze poging, een intellectueël feit, op te maken uit materiële daadzaken, die de bedoeling van den dader van frauduleusen uitvoer kennelijk aantoonen; een poging zonder bedoeling is niet denkbaar, zelfs niet in belastingzaken. — H. R. 3 Junij 1856; W. 1879; v. d. H., Bel. VI, no. 374, 322; N. R. LIII, § 27, 137.

168. Indien door den judex facti als bewezen is aangenomen, dat de handeling bij een poging tot diefstal is gepleegd, ten aanzien van een voorwerp, hetwelk de dader wist, dat hem niet toebehoorde, bevat deze beslissing een genoegzame uitspraak omtrent de aanwezigheid van arglist. — H. R. 24 Dec. 1855; W. 1831; v. d. H., Strafr. 1855, 258.

169. Hij, die zich in een kelder begeeft, met het doel, om aldaar aardappelen weg te halen, doch op den keldertrap wordt betrapt, vóór dat hij bij de aardappelen is geweest, maakt zich niet schuldig aan poging tot diefstal. — Regtb. Maastricht 19 Mei 1847; W. 907.

170. De poging tot frauduleusen in-, uit- of doorvoer, vermeld in art. 205 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38), is niet de poging bij dit art. bedoeld, die aan eenig ander misdrijf voorafgaat of daartoe leidt. Zij is een misdrijf op zich zelf en staat dus niet gelijk met de poging in dit art. omschreven. — H. R. 17 Nov. 1846; W. 783; v. d. H., Bel. III, no. 118, 89; N. R. XXVI, § 13, 39; Regtz. XVIII, 75.

171. De kenmerken der poging in art. 2 C. P. omschreven, moeten in het arrest bij de qualificatie vermeld worden. — H. R. 20 Jan. 1846; W. 690; Regtz. XVIII, 67; N. R. XXIII, § 44, 203; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 14, 87.

172. Poging tot misdrijf is alleen dan strafbaar, indien alle kenmerken bestaan, bij de wet daartoe vereischt. Die kenmerken in dit art. vermeld, moeten zoowel bij de qualificatie, als bij de schuldigverklaring worden opgegeven; bij verzuim behoort de uitspraak te worden vernietigd. — H. R. 17 Febr. 1846; W. 699; N. R. XXIII, § 60, 268; v. d. H., Strafr. 1846, I, 172; Regtz. XVIII, 68.

173. Het vertoonen in een winkel van een valsch briefje, houdende bestelling van winkelgoederen, met verzoek om daarop die goederen af te geven, welke aanvraag door den winkelier evenwel is geweigerd, stelt niet daar poging tot opligting, maar gebruik maken van een valsch geschrift. — H. R. 27 Febr. 1849; N. R. XXXII, § 62, 226; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 452, 62.

174. Een qualificatie van poging is onvolledig, indien in het gewijsde wel vermeld wordt, dat de poging hare uitwerking heeft gemist door toevallige en van des daders wil onafhankelijke omstandigheden, maar niet, dat die poging door uiterlijk bedrijf gebleken en tot een begin van uitvoering was overgegaan. — H. R. 21 Jan. 1845; W. 593; N. R. XX, § 6, 27; v. d. H., Strafr. XIII, no. 786, 89.

175. De animus occidendi voor de poging tot moedwilligen manslag vereischt, is ook dan in den zin der wet aanwezig, als het opzet om het leven te benemen, eerst gedurende het plegen der feitelijkheden bij den dader ontstaat. — H. R. 9 Dec. 1851; W. 1365; N. R. XL, § 49, 233; Regtz. XXIII, 384; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 794, 214.

176. Onder de kenmerken van strafbare poging behoort ook, dat zij door uiterlijke daden is gebleken; van die omstandigheid behoort in de qualificatie bij het veroordeelend arrest te blijken, zoowel als het al of niet bestaan daarvan in facto te zijn onderzocht en beslist. — H. R. 6 Jan. 1852; N. R. XL, § 75, 349; W. 1374; v. d. H., Strafr. 1852, I, 6; Regtz. XVIII, 72.

177. Dewijl bij dit art. geen omschrijving is gegeven der vereischten, welke tot begin van uitvoering genoegzaam zijn en deze naar den aard der zaak kunnen verschillen, zoo wordt de vraag waar een begin van uitvoering aanwezig is, inderdaad meerendeels een quaestio facti door den judex facti te beoordeelen. — H. R. 2 Jan. 1849; W. 1025; N. R. XXXII, § 40, 148; Regtz. XVIII, 45; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 440, 7.

178. Wegens een beweerde verkeerde toepassing van artikel 2, in verband met art. 295 en art. 304 van het Code Penal, op grond, dat de als bewezen aangenomen daadzaken niet zouden daarstellen de misdaad van poging tot moedwilligen doodslag, maar alleen het wanbedrijf van mishandeling kan in cassatie in geen nader onderzoek worden getreden. — H. R. 11 Dec. 1849; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 556, 313; Regtz. XXIII, 319; W. 1106; N. R. XXXIV, § 58, 232.

179. Art. 401 C. P. moet geacht worden voor de definitie van hetgeen voor poging wordt gehouden tot art. 2 te verwijzen. — H. R. 31 Mei 1842; N. R. XII, § 51, 178; Regtz. XVIII, 115; W. 332; v. d. H., Strafr. VII, no. 415, 377.

180. Huisbraak is niet op zich zelf een poging tot diefstal. Indien het voornemen van een huisbreker om diefstal te plegen, al mogt zijn bewezen, is evenwel zoolang de braak niet geheel volbragt is en de toegang tot het huis niet is verkregen, aan geen begin van uitvoering te denken. — Hof N.-Brabant 24 Maart 1840; N. R. VIII, § 27, 128; Regtz. XVIII, 119; W. 105.

181. Bij diefstal van lood van een dak, wordt teregt beslist, dat die diefstal voltrokken is, als het lood is afgesneden en opgerold, hoewel niet weggevoerd. — H. R. 8 Jan. 1861; N. R. LXVII, § 4, 30; W. 2238; v. d. H., Strafr. 1861, 6.

182. De zin en beteekenis van dit art. is ontwijfelbaar, dat overal waar een misdaad bij de wet wordt aangeduid, daaronder tevens de poging tot die misdaad wordt begrepen. Derhalve kan de toepasselijkheid van art. 304, alin. 1, bij poging tot moedwilligen doodslag niet worden betwijfeld. — H. R. 2 Dec. 1851; N. R. XL, § 46, 211; Regtz. XVIII, 98; W. 1364; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 793, 200.

183. Het inbetaling „aanbieden" van een valsch of vervalscht stuk, is werkelijke gebruikmaking en de dader mitsdien schuldig aan voltooide misdaad en niet slechts aan poging, zonder dat het iets afdoet, dat het stuk op de gemaakte bedenking van hem aan wien het aanbod werd gedaan door den aanbieder is teruggenomen. — H. R. 7 Nov. Nov. 1848; N. R. XXXII, § 4, 13; Regtz. XX, 308; W. 999; v. d. H., Strafr. 1848, no. 415, 316.

184. Als iemand is beschuldigd van een misdaad of wel van poging daartoe, vergezeld van alle kenmerken, welke zoodanige poging even strafbaar maken als de volbragte daad zelf, is het niet voldoende, dat de regter de poging als strafbaar aanneemt, zonder uitdrukking van de vereischte kenmerken. — H. R. 5 Nov. 1839; N. R. V, § 47, 278; Regtz. XV, 364; W. 56; v. d. H., Strafr. III, no. 141, 43.

185. Na een veroordeeling wegens poging tot moord, kan de juistheid van des regters beschouwingen, omtrent de toevallige en van des daders wil onafhankelijke omstandigheden, die den dood des slagtoffers hebben verhinderd, niet in cassatie worden onderzocht. — H. R. 26 Aug. 1853; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 968, 58.

186. Alleen poging tot brandstichting kan aanwezig zijn, zoolang het voorwerp niet gebrand heeft. Het is genoeg, dat de dader brandbare stoffen zoodanig plaatst, dat de brand zich kan mededeelen aan de zaken in art. 434 genoemd en deze in brand heeft gestoken of willen in brand steken. — H. R. 23 Dec. 1857; W. 2016; N. R. LVII, § 52, 265; W. 2016; v. d. H., Strafr. 1857, 460.

187. Bij wegneming, met het doel van toeëigening van een voorwerp aan een ander toebehoorende van de plaats waar het zich bevond, wordt voor volbragten diefstal niet vereischt een verdere vervoering van erf van den bestolene of een overbrenging door den dader verplaatst door hem bestemd; in dat geval bestaat geen poging. — H. R. 19 Febr. 1872; W. 3436; v. d. H., Strafr. 1872, 43.

188. Indien het wegnemen van een voorwerp van de plaats, waar het zich bevond, is aangemerkt als een begin van uitvoering van een voorgenomen diefstal, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 4 Dec. 1849; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 551, 287; N. R. XXXIV, § 52, 211; W. 1102.

189. De misdaad van moedwillige brandstichting is eerst dan volbragt, als aan de voorwerpen bij de wet bedoeld, het vuur is aangebragt, met het gevolg, dat het daarop is overgegaan en dat zij daardoor werkelijk zijn aangestoken en dus niet als het vuur aan de voorwerpen slechts is aangebragt, doch zonder eenige uitkomst of gevolg te hebben gehad; in dat geval kan slechts van poging sprake zijn. — H. R. 30 April 1844; v. d. H., Strafr. XII, no. 737, 265; Regtz. XVIII, 135; XXIX, 205; N. R. XVII, § 93, 383.

190. Brandstichting is volbragt, als het vuur opzettelijk aan de voorwerpen, in art. 434 bedoeld, is aangebragt en deze gebrand hebben; alleen dan kan aan poging tot brandstichting gedacht worden, indien het opzettelijk aangebragt vuur zich niet aan het gebouw of voorwerp heeft medegedeeld. — H. R. 14 Mei 1862; N. R. LXXI, § 5, 40; W. 2380; v. d. H., Strafr. 1862, 129.

191. De soustraction, bedoeld in art. 379 C. P. is voltooid, zoodra de dader het voorwerp aan den eigenaar heeft onttrokken, met het doel om zich daarvan meester te maken. Het later vervoeren naar de woning van den dader, behoort niet tot het voltooijen van het misdrijf. — H. R. 21 Febr. 1865; N. R. B. XVI, 136; N. R. LXXVI, § 27; 201; v. d. H., Strafr. 1865, 90.

192. Alleen in het steken van heide of plaggen en dus in het afscheiden van den grond, met het doel om zich die toe te eigenen bij de wetenschap, dat zij aan een ander toebehoorden, ligt reeds de volbragte diefstal opgesloten en niet de poging tot diefstal. — H. R. 22 Febr. 1865; W. 2681; N. R. LXXIX, § 31, 240; W. 2681; v. d. H., Strafr. 1865, 97.

193. Indien als bewezen is aangenomen, dat een beklaagde bezig is geweest om de deur van een pakhuis open te maken, door het slot met geweld te willen openbreken, heeft slechts een poging tot vernieling van afsluiting plaats en geen poging tot diefstal. — H. R. 11 April 1843; v. d. H., Strafr. IX, no. 533, 442; Regtz. XXX, 130; W. 461.

194. Poging tot diefstal is aanwezig, indien als bewezen wordt aangenomen, dat de beklaagden van den grond, welke zij wisten aan hen niet toe te behooren, brandschadden hebben gestoken, met het voornemen om die weg te voeren, indien zij in de volvoering daarvan zijn verhinderd door de ontdekking op heeter daad. — H. R. 11 Dec. 1849; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 555, 307; W. 1106; N. R. XXXIV, § 56, 235.

195. Het komen en stilhouden op een bepaalde plaats met kar en paard, tot onmiddellijk vervoer geschikt, en het voorzien zijn van de noodige werktuigen tot het steken van plaggen of zoden, het werkelijk steken van zoden, welke door den veldwachter zijn gevonden, en het op aannadering van dezen zoo spoedig mogelijk ontvlugten van den dader dier handelingen met kar en paard, en met achterlating der reeds gestoken zoden, bevat de vereischten voor strafbaarheid van poging. — H. R. 9 Maart 1847; W. 828; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 183, 177; Regtz. XVIII, 42; N. R. XXVII, § 8, 42.

196. Zoodra de dief zich in het uitsluitend bezit van het gestolene heeft gesteld, zoodat de bestolene niet anders dan door teruggave bezitter van het ontvreemde kan worden, is de diefstal voltooid. — Regtb. 's Hertogenb. sine die; N. R. B. XXII, 549.

197. Indien de overklimming op een afgesloten erf het verbreken aldaar van het slot van de deur eener schuur, die verbonden is met, en toegang verleent tot het woonhuis, met het kennelijk oogmerk, om zich den toegang tot dat huis te verschaffen, ten einde aldaar het een of ander arglistig weg te nemen, doch welk doel niet heeft kunnen worden bereikt, omdat de dader gestoord en verdreven is, heeft er poging tot diefstal plaats. — H. R. 5 Dec. 1843; v. d. H., Strafr. X, no. 627, 455; Regtz. XVIII, 49; N. R. XVI, § 79, 388; W. 564.

198. Het graven naar een onteigend aan veetyphus gestorven en begraven rund, met bedoeling om zich dat rund toe te eigenen, verhinderd door aanwezigheid der politie, is poging tot diefstal. — Regtb. Amsterdam 27 Februarij 1867, N. R. B. XVIII, 95.

199. Het opzet om te dooden, hetgeen geheel staat ter beoordeeling van den judex facti, is een onmisbaar vereischte voor de strafbare poging tot manslag; niet in elk tweegevecht ligt het kenmerk van zoodanig opzet opgesloten. — H. R. 17 Sept. 1865; N. R. LIII, § 68, 325; W. 1894; v. d. H., Strafr. 1856, II, 38.

200. Indien bij een poging tot diefstal niet genoemd is het voorwerp, hetwelk de beschuldigde heeft gepoogd te stelen, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 14 Maart 1843; v. d. H., Strafr. IX, no. 524, 383; W. 461.

201. Sedert de invoering der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), kan wegens poging tot misdaad alleen dan correctionele gevangenisstraf worden opgelegd, als tegen de misdaad zelf niet meer dan de gewone tuchthuisstraf (reclusion) van 5 tot 10 jaren is bedreigd. Indien de tijdelijke dwangarbeid of wel de zwaarste tuchthuisstraf van 5 tot 15 jaren thans den tijdelijken dwangarbeid vervangende, daartegen mogt zijn bedreigd, is de naast mindere straf, welke wegens de poging moet opgelegd worden, de gewone tuchthuisstraf van 5 tot 10 jaren, en niet een correctionele gevangenis. — H. R. 24 Sept. 1856; N. R. LIII, § 71, 335; W. 1894; v. d. H., Strafr. 1856, II, 41.

Art. 3.

202. Art. 17 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

203. Een poging tot misdaad of wanbedrijf, is alleen strafbaar in de gevallen en onder de bepalingen bij de wet vastgesteld, zoodanig, dat dit art. geschonden is, als de regter in strafzaken in een veroordeelend vonnis verzuimd heeft het vermelden of uitdrukken der kenmerken, welke vereischt worden, om de poging even als de daad zelf te kunnen beschouwen. — H. R. 5 Nov. 1839; Regtz. XV, 364; XVIII, 59; N. R. V, § 47, 278; W. 56; v. d. H., Strafr. III, no. 141, 43.

204. Een bloote poging tot ontduiking van plaatselijke belasting, is niet strafbaar bij gemis van de uitdrukkelijke bepaling, die daartoe vereischt wordt. — H. R. 7 Nov. 1854; Regtz. XVIII, 138; N. R. XLVIII, § 48, 207; W. 1676; v. d. H., Bel. VI, 26; W. B. A. 327; Gemst. 207.

205. Bij dit Wetboek is geen straf bedreigd tegen poging tot het wanbedrijf van moedwillige verwonding. — H. R. 13 Nov. 1849; v. d. H., Strafr. 1849, IX, no. 537, 213; W. 1083; N. R. XXXIV, § 35, 144; Regtz. XXIV, 183.

206. De enkele wil, om een veldwachter aan te grijpen, waaraan geen gevolg is gegeven, is niet strafbaar. — Regtb. Gorinchem 4 Sept. 1844; R. B. VI, 638; Regtz. XXII, 262.

207. Opligting is een dier misdrijven, waarvan de wet de poging met het volbragt misdrijf gelijk stelt. — H. R. 4 Mei 1852; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 844, 199; Regtz. XVIII, 126; N. R. XLI, § 70, 333; W. 1398.

Art. 4.

208. L. J. Königswärter. De juris criminalis placito „nullum delictum sine praevia lege poenali." — Amst. 1835.

209. G. H. de Marez Oijens. De poenis extraordinariis plena deficiente probatione. — Amst. 1833.

210. Mr. B. J. Gratama. Houdt de bepaling van vele reglementen dat de overtreder daarvan gelast zal worden binnen zekeren termijn het gebrekkige te herstellen of te gedoogen, dat zulks daarna te zijnen koste geschiede een ware strafbepaling in? — Opm. en Med. III, 11.

211. De bepaling van vele reglementen, dat de overtreder daarvan gelast zal worden het gebrekkige te herstellen, of te gedoogen, dat zulks daarna ten zijnen koste geschiede, houdt geen ware strafbedreiging in. — Opm. en Med. II, 11.

212. Over de toepassing der zwaarste straf, volgens art. 208 Wetb. v. Strafr. — Opm. en Med. IV, 81.

213. Zijn onder de uitdrukking „algemeene voorschriften van politie," in art. 187 der gemeentewet, strafverordeningen te begrijpen? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 16.

214. Zijn de provinciale staten bevoegd de bij art. 192 der grondwet bedoelde reglementen, onder goedkeuring des konings te vervaardigen, voor dat de wet over het algemeene en bijzondere bestuur van den waterstaat is tot stand gebragt? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 3.

215. Art. 25 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

216. De straf van „arbitraire correctie," in verordeningen van vroegeren tijd bedreigd, is stilzwijgend afgeschaft door de latere hier te lande ingevoerde strafwetten, ofschoon die verordeningen voortdurend een wettig bestaan hebben behouden. Het beginsel bij dit art. vooropgesteld, dat geene misdrijven kunnen worden gestraft met straffen niet door de wet uitgesproken, voor dat zij zijn begaan, brengt insgelijks mede, dat de straf door de wet moet zijn bepaald en niet aan 's regters willekeur mag worden overgelaten; derhalve moeten geheel onbepaalde straffen beschouwd worden als in strijd te zijn met dit art., ofschoon niet alle bij dit Wetboek niet opgenoemde straffen bij de invoering met de daad zijn afgeschaft verklaard. Daarvoor wordt nog een naderen grond gevonden in de drieledige verdeeling der misdrijven bij dit Wetboek en de daarmede in verband staande regelen van competentie, zoowel bij dit Wetboek als bij de latere Nederlandsche wetgeving aangenomen. De bedreiging der straf van arbitraire correctie, als zij in verordeningen van vroegeren tijd wordt gevonden, kan van geen invloed zijn op de appellabiliteit van vonnissen, waarbij die verordeningen, overigens in kracht gebleven, zijn toegepast. — H. R. 20 Sept. 1853; Regtz. XVIII, 143; N. R. XLVI, § 13, 54; W. 1573; v. d. H., Strafr. 1853, II, 76.

217. Alles wat betreft het weren en beteugelen van inbreuken en misslagen, strijdig met de eer der advocaten, is door de wet aan de reglementen overgelaten; op dien grond moeten de disciplinaire straffen, die bij het reglement van orde en discipline zijn bedreigd, voor wettelijk vastgesteld worden gehouden; op dit onderwerp moeten buiten aanmerking blijven de Code Penal en de verdere wetten, die alleen op eigenlijke misdrijven en hunne beteugeling door de regterlijke magt betrekking hebben. — H. R. 4 Aug. 1851; Regtz. XVIII, 148; N. R. XXXIX, § 42, 229; W. 1355; v. d. H., G. Z. XI, no. 526, 169.

218. Indien de regter bevoegd is, om het voorwerp van het misdrijf geheel of gedeeltelijk te doen vernietigen, is dit een gevolg door de strafwet aan een wederregtelijke daad gehecht. — H. R. 4 Jan. 1870; N. R. XCIV, § 3, 20; v. d. H., G. Z. XXV. 106; W. 3178; W. B. A. 1080; Gemst. 958.

219. De regter is onbevoegd, om de amotie te bevelen van hetgeen in strijd met een verordening is daargesteld. — Kantg. 's Gravenhage 19 Nov. 1863; W. 2574; W. B. A. 777; Gemst. 656.

220. Een feit, vroeger strafbaar gesteld, is niet strafbaar, indien dit tijdens de behandeling ter teregtzitting niet meer strafbaar is. — Regtb. Rotterdam 14 Dec. 1865; W. 2776.

221. Het doen van herstelling van eer aan den beleedigde, met bepaling, dat zoo de veroordeelde daarin vertraagt of weigerachtig is, hij daartoe bij aantasting van persoon zal worden genoodzaakt, is als een straf te beschouwen bij art. 227 C. P. bepaald. — H. R. 23 Mei 1871; N. R. XCVIII, § 7, 49; v. d. H., Strafr. 1871, 114; H. R. 19 Oct. 1869; N. R. XCIII, § 8, 62; N. R. B. XXI, 186; W. 3165; v. d. H., Strafr. 1869, 408.

222. De arbitraire correctie, zoo niet vroeger, is althans zeker bij de invoering van den Code Penal stilzwijgend afgeschaft. De arbitraire correctie maakt, een anders niet appellabele zaak, niet vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 20 Sept. 1853; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 970, 76; Regtz. XVIII, 143; W. 1573; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 970, 76.

223. Indien een feit heeft plaats gehad na de afkondiging, doch vóór het in werkingtreden van de verordening, waarbij het feit verboden en de straf bepaald is, mag geen straf worden uitgesproken. — Regtb. Gorinchem 6 Dec. 1865; W. 2751.

224. Het afschaffen van strafbepalingen verhindert niet het vorderen en toepassen van de afgeschafte strafwet, op wetsovertredingen, begaan tijdens de wet nog in werking was. — H. R. 22 Dec. 1856; N. R. B. VII, 15 en 17; N. R. LIV, § 57, 264; W. 1936.

Art. 5.

225. J. A. ten Holte. Selectae observationes ad codicem patrium quo regitur methodus procedendi in causis criminalibus militaribus. — Gron. 1838.

226. Mr. D. Tieboel Siegenbeek. Is art. 209 van het Wetb. van Strafv. voor den militairen regter verbindend? — Themis I, 291.

227. Mr. M. S. Pols. Over de onteerende militaire straffen en de jurisprudentie van den hoogen raad dienaangaande. — Themis 3c, I.

228. A. Brebart. De officio auditoris militaris. — Gandavi 1827.

229. Mr. G. W. Vreede. Ontwerpen van straf-

wetten en regtspleging voor het krijgsvolk te lande en te water vervaardigd onder de regering van koning Lodewijk Napoleon. — Utrecht 1842; aang. R. Jaarb. V, 325.

230. Mr. H. J. J. Convent ten Oever en mr. J. Versfelt. Vlugtige bedenking op het Nederlandsch crimineel wetboek voor het krijgsvolk te lande. — 's Gravenhage 1842.

231. Mr. C. A. den Tex. Over militaire strafwetgeving en regtspleging. — R. Jaarb. IV, 5.

232. Jhr. mr. J. J. F. de Jong van Beek en Donk. Iets over ons militair regt. — Themis 2e, VII, 470.

233. Mr. F. de Greve. Over de voorziening in cassatie, tegen vonnissen van den Nederlandschen militairen regter. — R. Jaarb. II, 219.

234. Mr. D. Tieboel Siegenbeek. Is de kruiwagenstraf, in het militaire wetboek voorkomende, onder de infamerende straffen te tellen, waarin krachtens art. 232 van het Burg. Wetb. (Code Nap.) echtscheiding kan worden gevorderd? — R. Bijdr. VIII, 561.

235. Mr. D. Tieboel Siegenbeek. Nog iets over de kruiwagenstraf, als niet onder de infamerende straffen te stellen. — R. Bijdr. IX, 317.

236. Mr. H. Provo Kluit. Over de toepassing van militaire straffen op de leden der niet-mobiele schutterij. — R. Bijdr. VII, 329.

237. Mr. M. S. Pols. Kort overzigt van de geschiedenis van het strafregt voor het krijgsvolk te lande in Nederland. — Themis 2e, X, 518; XI, 4.

238. Mr. J. de Wal. Over het openbaar karakter van den militairen regter. — Opm. en Med. II, 258.

239. Mr. G. Belinfante. Over de beperking der rechtsbevoegdheid, tengevolge van militaire veroordeeling. — Themis 2e, XVI, 365.

240. Mr. M. S. Pols. Het oordeel van mr. M. H. Godefroi over de herziening der militaire strafwetgeving nader getoetst. — 's Gravenhage 1870.

241. Mr. H. van der Hoeven. Opmerkingen over de Nederlandsche strafwetgeving voor het krijgsvolk te lande, 2e verbeterde en vermeerderde druk. — Breda 1866; beoord. door mr. M. S. Pols, N. R. Bijdr. XV, 323; door mr. H. P. van Karnebeek, Themis 1865, 303.

242. Mr. J. L. A. Stolk. De militaire wetboeken voor het krijgsvolk te lande, met de wijzigingen en veranderingen der artikels van 1815 tot op heden, benevens eenige wetten tot regeling van de bevordering, het ontslaan en het op pensioen stellen der militaire officieren der landmagt, van het pensioen der militaire leden van het hoog militair geregtshof en het verleenen van pensioen aan mindere geëmploijeerden bij de land- en zeemagt. — Leeuwarden 1866.

243. A. J. M. Huart en J. Salmon. De militaire wetten voor het krijgsvolk te water, met aanteekeningen, dienende tot handleiding bij de beoefening van het militair regt bij de marine. — 's Gravenhage 1866; aangek. W. 2813.

244. Mr. C. A. Marchant, Jr. Zin en strekking van art. 14 van het crimineel wetboek voor het krijgsvolk te lande. — N. R. Bijdr. XVI, 736.

245. Jhr. mr. H. P. van Karnebeek. Aanteekening op de artt. 20 en 21 van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te lande. — N. R. B. X, 593.

246. M. de Rouville. Gedachten over een nieuwe wetgeving van militair strafregt voor de Nederlandsche land- en zeemagt en de schutterijen, met een proeve van een eerste boek van een militair strafwetboek. — 's Gravenhage 1851, aangek. W. 1224.

247. Mr. H. Reiger. Proeve over de zamenstelling en de competentie der regtbanken voor de landmagt en de wijze van regtspleging bij dezelve in verschillende staten van Europa, bijzonder in Nederland. — Groningen 1842; beoord. R. Jaarb. IV, 118.

248. Militaire justitie. Aanschrijving van den minister van oorlog. — W. 3251.

249. Losse beschouwingen over de militaire justitie. — W. 3153, 3157, 3158.

250. Mr. G. B. Emants. Het koopen, in pand of bewaringnemen of ontvangen van militaire kleedingstukken en dergelijke goederen. — Themis 2e, VI, 573.

251. Mr. M. S. Pols. Het ontwerp van een crimineel wetboek voor het krijgsvolk te lande, met het rapport van de commissie aan den koning. — W. 2857, 2790.

252. Mr. F. de Greve. Mag de militaire regter, bij het straffen van misdaden, welke de krijgsdienst niet uitsluitend betreffen, de verzachtende bepalingen van art. 209 van het Wetb. v. Strafv. toepassen? — R. B. I, 423.

253. Art. 208 Wetb. van Strafv. Art. 18 Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te lande. — R. B. III, 456.

254. Voorschriften, betrekkelijk de beteekening van dagvaarding aan- en ten uitvoerlegging van regterlijke bevelen tegen militairen. — M. J. 6 Dec. 1871, no. 110; W. 3400.

255. Voorschriften van den minister van justitie, betrekkelijk de beteekening van dagvaardingen aan militairen en ten uitvoerlegging van regterlijke bevelen tegen militairen. — M. J.; W. 2208.

256. Herhaling van misdrijf na voorafgaande veroordeeling door den militairen strafregter. — W. 2096.

257. De regter oordeelt met juistheid, als hij een vervallenverklaring van den militairen stand en veroordeeling tot de kruiwagenstraf, rangschikt onder de lijf- of onteerende straffen en aan de militaire wetboeken verbindende kracht toekent. — H. R. 6 Maart 1849; Regtz. XVIII, 7; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 457, 94; W. 1030.

258. Een militaire veroordeeling tot lijf- en onteerende straffen, moet door den burgerlijken strafregter in aanmerking worden genomen; zij moet bij de veroordeeling van den persoon, die voor hem teregt staat als herhaling van misdaad gelden. Een militaire veroordeeling „tot het driemaal vallen van de ra, streng te worden gelaarsd en als schelm aan den wal te worden gezet," behoort tot de lijf- en onteerende straffen. — H. R. 9 Junij 1846; Regtz. XVIII, 19; W. 724; v. d. H., Strafr. 1846, II, 37.

259. Personen, die door een militairen krijgsraad en krachtens het militair wetboek tot de straf des doods met den kogel of tot kruiwagenstraf veroordeeld zijn geweest, mogen niet als getuigen onder eede worden gehoord. — H. R. 22 Sept. 1846; Regtz. XVIII, 22; N. R. XXV, § 31, 140; W. 785; v. d. H., Strafr. 1846, II, 215.

260. Uit dit art. kan niet worden afgeleid, dat militaire misdrijven moeten geacht worden te zijn uitgesloten van den algemeenen regel, gesteld bij art. 56, 57 en 58 van dit wetboek. — H. R. 7 Oct. 1845; Regtz. XVIII, 153; v. d. H., Strafr. XIV, 100.

261. Dit art. mag niet in dien zin worden verstaan, dat de Code Penal en dus ook art. 56 van dat wetboek niet van toepassing kan zijn op een militair misdrijf. — H. R. 4 Mei 1852; Regtz. XVIII, 157; N. R. XLI, § 69, 321; W. 1400; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 847, 219.

262. De kruiwagenstraf is geen lijf- of onteerende

straf. Ontvreemding van militaire goederen op de rustkamers bij de korpsen, gepleegd door een militair, als oppasser van de rustkamer geëmploijeerd, is niet strafbaar ingevolge art. 17 en 194, of ingevolge art. 17 en 199 van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te lande. — Hoog Milit. Ger. 12 Nov. 1874; W. 3791.

263. Een vroegere veroordeeling van den beklaagde tot de militaire kruiwagenstraf, levert geen grond op tot toepassing van art. 57 Code Penal. — Regtb. Sneek 27 Sept. 1848; R. B. X, 631; W. 987; Regtz. XIX, 37; R. in N. IV, 354; Tijds. v. R. X, no. 383, 109.

264. De kruiwagenstraf, hoezeer door den militairen regter en met toepassing van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk opgelegd, moet worden gerangschikt onder de lijf- en onteerende straffen. De militaire wetboeken, ofschoon niet in het Staatsblad geplaatst, moeten geacht worden te zijn afgekondigd en alzoo wettelijk verbindende kracht te hebben. — H. R. 19 Junij 1849; W. 1048; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 492, 313; Regtz. XVIII, 27.

265. Het opkoopen van een militair kleedingstuk door iemand aan de militaire regtspraak niet onderworpen, zonder oogmerk om desertie te bevorderen, van een militair beneden den rang van officier, behoorende tot de zeemagt, onderhands en zonder toestemming van den bevelvoerenden officier. — H. R. 13 Jan. 1873; W. 3555.

266. Hij, wiens misdrijf, gepleegd terwijl hij militair was, eerst ontdekt werd na zijn ontslag uit de dienst, moet niet voor den burgerlijken regter, maar voor den militairen regter teregt staan. — Hof Utrecht 14 Nov. 1870; W. 3278; anders Regtb. Amersfoort 31 Oct. 1870; W. 3278.

267. Hij, die door den bevoegden militairen regter is veroordeeld tot vervallenverklaring van den militairen stand en tot kruiwagenstraf, mag voor den gewonen strafregter niet onder eede worden gehoord. Kruiwagenstraf door den militairen regter opgelegd, moet als een onteerende straf worden beschouwd. — Hof Z.-Holland 9 Julij 1869; W. 3130.

268. Het corps maréchausseé, niettegenstaande zijne leden een afzonderlijk corps uitmaken ten dienste der justitie, is tot de landmagt blijven behooren, zoodat feiten, ten laste der tot dat corps behoorende officieren en manschappen gelegd, zijn ter kennisneming van den militairen regter. — H. R. 25 Febr. 1868; W. 2990; N. R. LXXXVIII, § 24, 214; v. d. H., Strafr. 1868, 64; H. R. 1 Oct. 1867; N. R. LXXXVII, § 1, 1; N. R. B. XVIII, 597.

269. Hij, die wegens desertie door den militairen regter is veroordeeld tot drie jaren kruiwagenstraf, mag onder eede als getuige in een strafgeding worden gehoord. — Hof N.-Holland 9 April 1867; W, 2923.

270. Het schelden en slaan van een wachtmeester der maréchaussée door een soldaat, valt onder het bereik van artt. 90 en 100, 2e gedeelte van het crimineel wetboek voor het krijgsvolk te lande, en niet gelijktijdig onder het bereik zoowel van de burgerlijke als de militaire strafwet. — Hoog Milit. Ger. 17 Mei 1866; W. 2815.

271. Tegen het bevelschrift der arrondissements-regtbank, beslissende, dat uit de ingewonnen informatiën geen voldoende aanwijzingen zijn voortgevloeid, dat ter gelegenheid daarbij omschreven, ook burgers aan de plaats gehad hebbende mishandelingen door militairen hebben deelgenomen, geen verzet door den officier van justitie gedaan zijnde, zoo bestaat in den stand van het geding het geval niet, dat een militair gemeenschappelijk een commun delict heeft gepleegd met andere personen, die teregt staan voor den burgerlijken regter of in dat delict zijn betrokken. — H. R. 3 Mei 1864; W. 2598; N. R. B. XV, 401; v. d. H., Strafr. 1864, 119.

272. De burgerlijke regter is niet bevoegd te oordeelen over delicten door maréchaussée's begaan, terwijl zij niet als ambtenaren van politie werkzaam zijn. — Regtb. Breda 10 Dec. 1855; W. 1724; Gemst. 231.

273. Officieren, onderofficieren en manschappen der maréchaussée staan wegens door hen gepleegde misdrijven, waartegen bij de gewone wetten straffen zijn bedreigd, teregt voor den burgerlijken regter. — Hof N.-Brabant 5 Maart 1856; W. 2112.

274. Maréchaussées, die in dienst zijnde, iemand zonder wettige aanleiding en zonder dat hij zich aan eenig misdrijf had schuldig gemaakt aan handen boeijen, zijn strafbaar volgens art. 114 C. P., niet volgens art. 341 C. P. — Regtb. Maastricht 18 Oct. 1865; W. 2742.

275. Waar een militair van inferieuren rang zich geweldddadig verzet tegen een brigadier der maréchaussée, op dat oogenblik dienstdoende als agent der openbare magt, moet dat verzet niet worden gequalificeerd, als het wanbedrijf omschreven bij art. 230 C. P., maar als het militair misdrijf van insubordinatie. Uit art. 35 van het reglement op de maréchaussée, vastgesteld bij souverein besluit van 30 Januarij 1815 volgt niet, dat de maréchaussées slechts een deel uitmaken der landmagt voor zooverre zij niet dienst doen, hetzij als agenten, belast met het bewaren der openbare rust, hetzij als ambtenaren der regterlijke politie. De maréchaussées blijven alzoo ten allen tijde tot de landmagt behooren, niettegenstaande zij in enkele gevallen voor den burgerlijken regter teregt staan. — Hoog Milit. Ger. 23 Sept. 1868; W. 3147.

276. De eerloosverklaring en veroordeeling tot een jaar confinement door den militairen regter uitgesproken, als in 1817 zijnde een criminele straf, is als verzwarende omstandigheid aan te merken van een in 1859 gepleegd misdrijf. — H. R. 18 Julij 1859; W. 2084.

277. De burgerlijke regter is niet bevoegd regt te spreken, als de beklaagde blijkt militair te zijn en van geen der uitzonderingen van art. 13, alin. 2 Crim. Wetb. voor het krijgsvolk te lande de rede is. De regter behoort in dat geval niet enkel zich onbevoegd te verklaren, maar de zaak te verwijzen naar den militairen regter. — Kantg. Loenen 28 Julij 1858; W. 2009.

278. Een krijgsraad mag op uitnoodiging van het hoog militair geregtshof een eenmaal gewezen vonnis veranderen. — Krijgsraad v. Z.-Holland 11 Febr. 1853; W. 1903.

279. Bij den zamenloop van burgerlijke en militaire misdrijven, kan een militair, die wegens de eerstgemelde bij den burgerlijken regter is veroordeeld, bij zijne teregtstelling, wegens de laatstgemelde door den militairen regter niet tot straf veroordeeld worden, ook niet als hij door den burgerlijken regter niet tot het maximum wegens de burgerlijke misdrijven is veroordeeld. — Hoog Milit. Ger. 13 Maart 1856; W. 1743.

280. Indien een maréchaussée, als oudste in dienst, als bevelhebber eener patrouille optreedt, moet hij als zoodanig niet alleen naar het reglement voor de inwendige dienst van dat wapen, maar ook jegens derden naar de algemeene bepalingen van art. 225 C. P. worden beschouwd als bevelhebber der gewapende magt. Hiertegen doet niets af, dat die maréchaussée noch aanstelling van hooger hand

had, noch een onderscheidingsteeken droeg. — H. R. 22 Febr. 1870; W. 3192; N. R. XCIV, § 24, 183; v. d. H., Strafr. 1870, 92.

281. De bepalingen van onze algemeene strafwetgeving, nopens de verjaring van het vervolgen van misdaden, wanbedrijven en overtredingen, zijn niet toepasselijk ten aanzien van militaire delicten in het algemeen en die van het achterblijven van verlof in het bijzonder. Het misdrijf van desertie kan nimmer verjaren. — Hoog Milit. Ger. 1 Febr. 1855; W. 1618; N. R. B. V, 205.

282. Als misdaad moet worden beschouwd elk misdrijf, waarop niet alleen bij dit wetboek, maar bij de wetten in het algemeen lijf- of onteerende straffen zijn bedreigd. Onder de laatsten behoort de kruiwagenstraf. — H. R. 8 Sept. 1851; W. 1357; Regtz. XVIII, 12; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 764, 55; Hof N.-Holland 26 Mei 1846; R. B. VIII, 386.

283. In plaatsen, waar zich militairen bevinden, is de handhaving van orde en tucht onder hen, geen onderwerp van plaatselijk belang; dit behoort tot de algemeene belangen van den staat, welke bij algemeene wetten worden geregeld. Het reglement van politie op dat stuk, vastgesteld door den raad der gemeente Gorinchem van 22 Januarij 1847, is een uitbreiding of aanvulling der wet, welke als nieuwe straffen behelzende op handelingen, volgens een algemeene wet niet strafbaar, met die algemeene wet strijdig is en voorts als niet betreffende de huishoudelijke belangen eener gemeente niet behoort tot den werkkring en de bevoegdheid van het plaatselijk bestuur. — H. R. 6 Nov. 1849; W. 1092; R. B. IX, 575; N. R. XXXIII, § 43, 216; v. d. H., G. Z. IX, no. 399, 263.

284. De militaire wetboeken, hoezeer niet in het Staatsblad geplaatst, zijn evenwel behoorlijk openbaar gemaakt en hebben alzoo wettelijk verbindende kracht. — H. R. 6 Maart 1849; W. 1030; N. R. XXXII, § 66, 251; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 457, 94; Regtz. XVIII, 7.

285. Bij het wetboek voor het krijgsvolk te lande is de vervallenverklaring van den militairen stand, als het kenmerk eener onteerende straf aangenomen. Daarbij komt niet te pas in een onderzoek te treden of het misdrijf, indien de burgerlijke strafregter daarover had moeten oordeelen onder de misdaden, dan wel onder de wanbedrijven zou zijn gerangschikt. — H. R. 9 Junij 1846; W. 724; Regtz. XVIII, 19; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 76, 37.

286. De burgerlijke regter in strafzaken is bevoegd, om kennis te nemen van alle misdrijven, onder zijn regtsgebied gepleegd, onverschillig of zij zijn begaan door inwoners, door vreemdelingen of door vreemde militairen; aan de militaire regtbanken, is alleen bij uitzondering opgedragen de kennisneming van misdrijven door Nederlandsche militairen gepleegd. — H. R. 27 Junij 1843; v. d. H., Strafr. X, no. 568, 102; Regtz. XVI, 259; N. R. XIV, § 100, 408; W. 507.

287. Diefstal, door een militair gepleegd, die huisdienst bij een chef verrigt, is eenvoudige diefstal. — Hoog Milit. Ger. 23 Febr. 1847; W. 835.

288. Onder de woorden van art. 152 Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te lande, „ontvreemding van eens anders goed uit de kazerne," behoort in de eerste plaats ontvreemding van kazerneringsgoed, in tegenoverstelling van kameraadsgoed verstaan te worden. — Hoog Milit. Ger. 28 April 1869; W. 3214.

289. Een militair, die bij gelegenheid van zamenscholingen in een gemeente, een officier der dienstdoende schutterij in uniform tot herstelling der orde in de wapenen geroepen, met woorden beleedigt, is niet schuldig aan misdaad tegen de dienst en insubordinatie, maar aan het beleedigen met woorden van een bevelhebber der gewapende magt in de waarneming zijner bediening. — Hoog Milit. Ger. 19 Mei 1864; W. 2589; W. B. A. 784; Gemst. 667.

290. Tot toepassing van art. 4 van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te water wordt vereischt, dat het ontvreemde den werkman aan 's rijks werf is toevertrouwd. De omstandigheid, dat de beklaagde werkman in vaste dienst aan 's rijks werf is, sluit nog niet in, dat hem het ontvreemde is toevertrouwd. — Regtb. Amsterdam 6 Febr. 1855; N. R. B. V, 278.

291. Een militair van minderen rang, die zich ten opzigte van zijn meerdere lasterlijke aantijgingen veroorlooft, is, indien zulks niet op een openbare plaats of in geschrift of druk geschied is, schuldig, hetzij aan insubordinatie door woorden, hetzij aan een krijgstuchtelijke overtreding. Er is insubordinatie door woorden, indien de aantijging geuit is in tegenwoordigheid van den meerdere. Er is een krijgstuchtelijke overtreding, als de aantijging is geschied buiten de aanwezigheid van den meerdere in tegenwoordigheid van kameraden. — Hoog Milit. Ger. 8 Mei 1868; W. 3131.

292. Het schrijven van een valsch briefje, ten name van een sergeant, waarbij vergunning wordt verleend tot het verkoopen van equipementstukken, door een militair gepleegd, is geen valschheid, maar een grove overtreding der krijgstucht, immers eene handeling, onbestaanbaar met de beginselen eener goede krijgstucht en discipline. Een krijgstuchtelijke bestraffing van een zaak, die tot de kennisneming van den regter behoort, kan op de latere geregtelijke vervolging geen invloed hebben, alleen zal de regter bij het bepalen der straf moeten letten op de reeds ondergane krijgstuchtelijke straf. — Hoog Milit. Ger. 26 Maart 1869; W. 3277.

293. Inklimming in een wachthuisje en wegneming van eenigen brandewijn, is niet als arglistige ontvreemding, maar als handelingen strijdig met een goede krijgstucht te beschouwen. — Hoog Milit. Ger. 15 Dec. 1846; W. 840.

294. De vaste verlofgangers der nationale militie moeten, ingeval van misdrijf, teregtstaan voor den burgerlijken regter. — H. R. 30 Aug. 1842; N. R. XII, § 71, 240; W. 349; v. d. H., Strafr. VIII, no. 443, 203.

295. Waar art. 145 der wet op de nationale militie bepaalt, dat de verlofganger der militie, die niet voldoet aan een oproeping voor de werkelijke dienst, als deserteur behandeld zal worden, is de militaire regter alleen bevoegd daarover regt te spreken. Zoodanig als deserteur afgevoerd milicien, kan echter niet beschouwd worden daarom ook onder de wapenen te zijn (art. 130 van genoemde wet), zoodat de militaire regter niet bevoegd is kennis te nemen van andere, inmiddels door dien milicien gepleegde misdrijven. — Hoog Milit. Ger. 29 Maart 1873; W. 3601.

296. De militaire wetgever heeft nergens bepaald, dat eenig voorschrift, op straffe van nietigheid moet worden in achtgenomen. Het is aan de prudentie des regters overgelaten, of het niet observeren van eenige vormen de instructie zoodanig vitiëert, dat zulks een nietigheid der procedure moet te weeg brengen. — Hoog Milit. Ger. 15 Nov. 1867; W. 3114, 3138.

297. Een militaire veroordeeling tot kruiwagenstraf, kan een latere veroordeeling tot een criminele straf voor den burgerlijken regter niet als herhaling van misdaad doen beschouwen. — Hof Overijssel 21 April 1846; W. 703.

298. Indien militairen zich bij den verkoop hunner militaire kleedingstukken bedienen van zoogenaamde permissiebilletten, vervaardigd op den verdichten naam van een bij het corps niet bestaanden sergeant-majoor, bestaat er geen misdaad van valschheid in geschriften of bedriegelijke opligting. — Hoog Milit. Ger. 12 Jan. 1854; W. 1513.

299. De bepalingen van art. 289 en vgg. van het Wetb. van Strafv., zijn niet van toepassing bij de militaire regtspleging. — Hoog Milit. Ger. 31 Dec. 1849; W. 1091.

300. Beëedigde verklaringen van getuigen, afgelegd voor den kantonregter, zonder dat blijkt of zulks met overleg van officieren-commissarissen is geschied, zijn niet in strijd met de voorschriften van de regtspleging bij de landmagt. — Hoog Milit. Ger. 2 Nov. 1848; W. 966.

301. De militair uit den dienst ontslagen, moet voor alle delicten gedurende zijn diensttijd begaan, voor den militairen regter teregtstaan, zoowel wegens de militaire als de commune delicten. — Hoog Milit. Ger. 27 April 1871; W. 3354.

302. Desertie neemt een aanvang op het tijdstip, waarop de militair zich eigendunkelijk, met het doel om te deserteren, van zijn korps verwijdert. De desertie is volbragt, zoodra de militair zich meer dan één uur gaans van zijn garnisoensplaats heeft verwijderd. Van de omstandigheden, waaronder de eerste verwijdering heeft plaats gehad, hangt geheel af hoe de desertie gequalificeerd moet worden. Indien bewezen is, dat de deserteur op het oogenblik, dat hij met het doel om te deserteren, zich van zijn korps verwijderde, meerdere kleêren bij zich had, dan de tenue van den dag voorschreef, moet deze schuldig verklaard worden aan desertie, met medeneming van goederen boven de tenue van den dag, onverschillig of hij die goederen binnen of buiten het garnisoen heeft te gelde gemaakt. — Hoog Milit. Ger. 2 Sept. 1868; W. 3128.

303. Bij het opleggen van straf, ter zake van een gewone misdaad, moet een vroegere veroordeeling wegens een militaire misdaad, als verzwarende omstandigheid in aanmerking komen. Kruiwagenstraf is een lijf- en onteerende straf. — H. R. 22 Nov. 1842; N. R. XIII, § 77, 321; Regtz. XIX, 14; v. d. H., Strafr. VIII, no. 470, 405.

304. De kruiwagenstraf van één jaar en vervallenverklaring van den militairen stand, wegens diefstal in de chambrée, ten nadeele van een der kameraden begaan, is een lijf- en onteerende straf. — H. R. 11 Febr. 1845; v. d. H., Strafr. XIII, no. 795, 148; W. 603; N. R. XIX, § 80, 343; Regtz. XIX, 24.

305. Elk misdrijf, waartegen volgens de wet in het algemeen lijf- of onteerende straf is bedreigd, geeft aanleiding tot toepassing van de verzwarende omstandigheid van herhaling van misdaad, zonder dat vereischt wordt, dat de straf bij het wetboek van strafregt is bedreigd; tegen de toepassing daarvan bestaat geen bedenking, ingeval van vroegere straffen, ingevolge het militair Crimineel Wetboek opgelegd. — H. R. 4 Nov. 1845; N. R. XXII, § 57, 260; Regtz. XVIII, 14; R. in N. IV, 312; W. 679; v. d. H., Strafr. XIV, 136.

306. De veroordeeling tot drie jaren kruiwagenstraf, ter zake van desertie in tijd van vrede, gepaard met ontvreemding van goed zijner kameraden, kan niet gezegd worden een veroordeeling te zijn, ter zake van een feit, waarop bij de gewone strafwetten een correctionele gevangenisstraf van vijf jaren als maximum is gesteld, omdat in art. 152 van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te lande, de diefstal slechts genoemd wordt, als een verzwarende omstandigheid van het daarbij strafbaar gesteld misdrijf van desertie. — Hof Gelderland 14 Nov. 1870; N. R. B. 1873, 10; W. 3317.

307. Het stellen van een milicien ter beschikking van het departement van oorlog, moet worden beschouwd als een straf, welke met geen andere straf van een ander misdrijf mag gepaard gaan. — Hoog Milit. Ger. 13 Sept. 1854; N. R. B. IV, 513.

308. Kruiwagenstraf, opgelegd wegens diefstal jegens een kameraad in de stallingen, is een criminele straf, tengevolge waarvan art. 57 C. P. bij herhaling van misdrijf van toepassing is. — Regtb. Alkmaar 30 Maart 1847; R. B. X, 116.

309. Bij zamenloop van een militair misdrijf met een gewoon misdrijf, moet de correctionele straf van een tot vijf jaren geacht worden zwaarder straf te zijn dan de kruiwagenstraf. — Hoog Milit. Ger. 21 Sept. 1863; N. R. B. XIV, 664.

310. De burgerlijke regter is niet bevoegd kennis te nemen van de vervolging van een militair aan wien wordt te laste gelegd, dat hij in beschonken toestand zich op den openbaren weg heeft bevonden, en dat hij de nachtrust der ingezetenen heeft gestoord. — Regtb. Assen 11 Jan. 1865; N. R. B. XVI, 475; W. 2718.

311. De belofte, om op het terrein van een tweegevecht met de noodige verbandmiddelen tegenwoordig te zijn, afgelegd nadat het geheel gevecht reeds was geregeld, kan niet gezegd worden tot dat gevecht te hebben aangezet, veel min het te hebben uitgelokt; evenmin kan de tegenwoordigheid van den heelkundige, die deze belofte heeft afgelegd, op het terrein en de door hem verstrekte hulp, nadat het gevecht heeft plaats gehad, beschouwd worden als bijstand of hulp in het bedrijven, die dienden om het gevecht voor te bereiden of te doen gelukken, of die het voltooiden. Art. 14 van het wetboek voor het krijgsvolk te lande. Competentie van den burgerlijken regter commun-delict. — Hof Gelderland 24 Oct. 1870; N. R. B. 1873, 4; W. 3314.

312. Het tweede gedeelte van art. 159 en de daarmede in verband staande bepaling, omtrent het bewijs in art. 214 van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te lande voorkomende, is evenzeer toepasselijk op een achterblijven van verlof, gedurende meer dan acht dagen met vrijwillige terugkomst na de vier weken, of zonder vrijwillige terugkomst als op zulk een achterblijven met vrijwillige terugkomst binnen de vier weken. Mitsdien behoort nopens laatstgemelde overtreding, hoezeer, zonder redenen van verschooning, aan de krijgstucht overgelaten, de beregtiging in haar geheel verband tot de bevoegdheid van den krijgsraad. — Hoog Milit. Ger. 10 Sept. 1847; W. 855.

313. De militair, die door braak uit de gevangenis ontsnapt, waarin hij zich als verdacht van diefstal bevindt (terwijl echter door den kommandant van het garnisoen nog geen regtsingang tegen hem is verleend), is niet strafbaar volgens art. 245 C. P., indien later blijkt, dat het feit, waarvoor hij gearresteerd is, ten onregte aanvankelijk als diefstal is beschouwd, zoodat hij deswege niet naar den krijgsraad verwezen, doch eenvoudig krijgstuchtelijk gestraft wordt. Een militair, die zich in zijn garnisoensplaats als verdacht van een strafbaar feit in voorarrest bevindt, kan als hij uit de politiekamer ontsnapt, het misdrijf van desertie plegen. Het misdrijf van desertie kan ook dan aanwezig zijn, als vrees voor straf het motief is geweest der verwijdering; dit kan hoogstens in aanmerking komen als verzachtende omstandigheid. — Hoog Milit. Ger. 11 Dec. 1871; W. 3448.

314. Een bevelvoerend militair, indien de aan

hem opgedragen dienstverrigtingen een dadelijke uitvoering vorderen en deze langs geen anderen weg te verkrijgen is, is geregtigd geweld te gebruiken om dengene, die hem in de waarneming van die dienst belemmert, te noodzaken daarmede op te houden. Dat regt moet echter binnen zeer enge grenzen beperkt worden. — Hoog Milit. Ger. 14 Oct. 1868; W. 3103.

315. De daad van hem, die voor een krijgsraad teregtstaat, zijn vonnis hoort voorlezen, dat stuk rukt uit handen van hem, die met de voorlezing belast is en midden doorscheurt, is niet strafbaar volgens art. 254 en 255 C. P. Die handeling is echter in strijd met de krijgstucht. — Hoog Milit. Ger. 30 April 1846; W. 710.

316. Naar aanleiding van art. 33 van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te water, is de zamenvoeging of cumulatie van straffen door den militairen regter, wegens de zamenloop van een militair met een burgerlijk delict bestaanbaar. — Hoog Milit. Ger. 30 April 1846; W. 706.

Art. 6.

317. P. C. J. van Ghert. De necessitate poenae capitalis. — Hagae Com. 1836.

318. A. P. Vermaat. Observationes de poenis inprimis de poena capitali. — L. B. 1829.

319. P. M. Nolthenius. De poenis. — Daventriae 1846; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis VIII, 294.

320. A. P. van Deinse. De poena talionis apud varias gentes praesertim apud Romanos. — L. B. 1822.

321. A. Vercken de Vreuschmen. De poenis infamiam irrogantibus. — Leodii 1824.

322. A. Melotte. De poenis universe, deque his quae infamiam notant. — Leodii 1828.

323. A. A. Ganderheyden. De poena ergastuli et de poenis universe. — Gron. 1806.

324. H. J. M. van Geuns. De infamia legibus Romanis constituta. — Traj. 1823.

325. Mr. S. P. Lipman. Over straffen en strafgestichten. — Amsterdam 1842.

326. Mr. C. A. den Tex. Is het doelmatig, gevangenisstraf, hetzij alleen, hetzij bijna alleen, voor alle misdaden aan te nemen? — R. Bijdr. II, 662.

327. Mr. F. Th. Westerwoudt. Wet, houdende eenige veranderingen in de straffen op misdrijven gesteld, gevolgd door de wet, houdende uitbreiding van de regtsmagt des kantonregters in strafzaken, met eenige aanhalingen, grootendeels geput uit de officiële bij de wetgevende magt gewisselde stukken en gehouden beraadslagingen. — Amsterdam 1854.

328. De bepaling der grondwet, volgens welke op geen misdaad ten straf mag worden gesteld de verbeurdverklaring der goederen, den schuldige toebehoorende, is niet van toepassing op de verbeurdverklaring van bijzondere goederen, waarmede het misdrijf gepleegd is. — Regtb. Almelo 15 Julij 1847; W. 849.

329. Geen verbeurdverklaring van voorwerpen, waarmede de overtreding is bedreven, kan worden uitgesproken, tenzij die voorwerpen vóór de beregting der zaak zijn in beslag genomen. — H. R. 4 Dec. 1867; N. R. LXXXVII, § 32, 244; W. 2970; v. d. H., G. Z. XXIII, 361; W. B. A. 974; Gemst. 856.

330. De omstandigheid, dat een straf niet voorkomt in de reeks van straffen, opgenoemd in artt. 6 vgg., art. 11 vgg. en 464 vgg. van dit wetboek, levert geen voldoend bewijs op voor het niet langer bestaan van zoodanige straf. De niet-vermelding eener straf in dit wetboek, heeft niet tengevolge, dat de onmisbare maatstaf tot regeling der regterlijke bevoegdheid ontbreekt. — Kantg. Beverwijk 20 Mei 1842; Regtb. Haarlem 14 Julij 1842; Regtz. XVIII, 163; R. B. IV, 711; N. R. XII, § 38, 139; Hof Gelderland 19 Junij 1849; H. R. 23 Oct. 1849; Regtz. XVIII, 166.

Art. 7.

331. Mr. C. H. Gockinga. Nalezingen over de straf van het brandmerk, inzonderheid volgens het Nederlandsch ontwerp van strafwetboek van het jaar 1827; R. Bijdr. XII, 513.

332. Mr. J. L. Königswarter. Over de afschaffing en wijziging der bepalingen van het Fransche Wetboek, waarop de straf des doods geschreven staat. — R. Bijdr. X, 235.

333. Iets over lijfstraffen, eenzame opsluiting en het poenitentiair stelsel. Amst. 1840.

334. Is de afschaffing der lijfstraffen doeltreffend? — Amst. 1840.

335. Verzameling van stukken over de oogmerken der straffen, de lijfstraffen en de eenzame opsluiting van gevangenen. — Amsterdam 1843; beoord. door mr. C. A. den Tex, R. Jaarb. V, 549.

336. Prijsvraag der hooge school te Groningen. Quaeritur disputatio de poena stigmatis, de ejus origine atque usu apud diversos propulos, deque ejus meritis secundum praecipuos juris criminalis scriptores.

337. Art. 2 en 3 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

Art. 8.

338. H. J. M. van Geuns. De infamia legibus Romanis constituta. — Traj. 1823.

Art. 9.

339. C. H. Backer. De poena mulctae pecuniariae. — Traj. 1849; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis XI, 488.

340. F. Het stelsel van vervanging van boete door gevangenisstraf, beschouwd uit het oogpunt der noodzakelijke eenheid in de wetgeving. — N. R. Bijdr. V, 141.

341. De gevangenisstraf, vermeld in de tweede zinsnede van art. 205 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38), is een correctionele straf bedoeld bij art. 9 van den Code Penal. — H. R. 4 Februarij 1851; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 692, 36; N. R. XXXVII, § 65, 321; W. 1287.

342. Bij schuldigverklaring aan onderscheiden wanbedrijven onder verzachtende omstandigheden gepleegd, van welke één alleen met gevangenisstraf wordt gestraft, moet de regter bij het uitspreken der straf tegen het zwaarste misdrijf altijd gevangenisstraf opleggen. — H. R. 6 Febr. 1872; W. 3434; N. R. C, § 15, 126; v. d. H., Strafr. 1872, 27.

Art. 10.

343. O. Braet Bisdom. De actione civili quae ex damno injuria dato nascitur. — Schoonhoviae 1838.

344. J. van Outeren. De actione civili ex delicto (partie civile). — L. B. 1835.

345. J. van Schoor. De actione civili ex delictis nascente secundum juris hodierni praecepta. — Gandavi 1829.

346. O. W. D. Daems. De actionibus quae ex delicto nascuntur. — Traj. 1834.

347. J. W. L. Sassen. De damni resarcitione praesertim coram judice poenali petita. — Sylvaeducis 1845; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis IX, 177.

348. P. F. van Hoogstraten. De actione civili ex delicto oriunda. — L. B. 1835.

349. L. Hertzveld. De actione civili juncta causae poenali, jure criminali Francico et patrio hodierno. — Zwollae 1844.

350. L. A. P. F. Buyn. De quaestione, possitne actio civilis de damno resarciendo coram judice poenali secundum art. 231 cod. de methodo procedendi in causis criminalibus, institui adversus mulierem marito autoritatem suam non interponente. — Amst. 1851.

351. W. R. Opten Noort. De burgerlijke vordering tot vergoeding van schade, door misdrijf veroorzaakt en hare beregting volgens de Nederlandsche wetgeving. — Leiden 1861.

352. Mr. A. F. Jongstra. Over een eisch van schadevergoeding wegens een beet in den vinger. — W. 74.

353. Mr. P. F. L. Blussé. Omvat de regtsvordering tot schadevergoeding, ingeval van moedwillige of onvoorzigtige kwetsing of verminking des ligchaams, ook vergoeding voor geleden smart en pijn, bekomen verminking en ontsiering? — N. R. Jaarb. VI, 130.

354. Mr. B. A. van Houten. Behoeft de getrouwde vrouw, welke wegens een politie-overtreding of correctioneel misdrijf door haar begaan, in een strafgeding wordt vervolgd, den bijstand van haren man, ten aanzien der burgerlijke regtsvordering tot vergoeding, ingeval de door hare daad beleedigde, zich tot het bekomen van vergoeding, voegt in het geding over de strafzaak? — Themis III, 20.

355. Mr. J. A. Jolles. Kan een beleedigde partij, welke zich overeenkomstig de bepalingen van het Wetb. van Strafv. in het geding over de strafzaak heeft gevoegd, concluderen tot schadevergoeding tegen een getrouwde vrouw, zonder tevens den man dezer laatste in het geding te brengen? — R. B. III, 122.

356. Mr. J. W. Tromp. Kent de wet aan hem die gelasterd, gehoond of beleedigd is, het regt toe om tot betering van het nadeel in eer en goeden naam geleden, betaling in geld te eischen? — Themis III, 278.

357. Mr. G. Diephuis. Over de bevoegdheid van den beleedigde, om zich met zijne vordering tot schadevergoeding te voegen in het geding over de strafzaak. — Opm. en Med. I, 217.

358. J. P. Vaillant. Heeft de gevoegde beleedigde partij het regt van cassatie? — Opm. en Med. IV, 234.

359. Mr. J. V. Civiele of beleedigde partij. — Themis II, 29.

360. Kan een beklaagde worden veroordeeld tot voldoening der declaratie van een advocaat, die de belangen der beleedigde partij heeft waargenomen en diens vordering toegelicht? — Regtsg. Adv. II, 224.

361. Kan, ingeval van verwonding, schadevergoeding worden gevorderd voor het overblijvend lidteeken? — Ja. — Regtsg. Adv. II, 99.

362. Kan de beleedigde partij, als zij zich in een regtsgeding, ter zake van wanbedrijf op overtreding heeft gevoegd en een veroordeeling van den beklaagde tot vergoeding van schade verkregen heeft, doch onvermogend is de kosten te betalen eener expeditie van het veroordeelend vonnis van den regter de autorisatie op den griffier te verkrijgen, om die expeditie vrij van zegel-, registratie- en griffieregten af te geven? — R. B. VI, 826.

363. De beleedigde partij, die hare vordering uitstrekt niet alleen tot schadevergoeding, maar ook tot aanplakking van het vonnis en tot verklaring door den regter, dat de daad is honend of lasterlijk, is bevoegd, om zich in zake van laster bij de strafactie te voegen, indien zij slechts hare vordering tot schadevergoeding beperkt beneden ƒ 150. — H. R. 18 Oct. 1842; W. 386; v. d. H., Strafr. VIII, no. 392, 321; N. R. XIII, § 37, 161; Regtz. XXV, 175.

364. Ingeval van laster, is de strafregter bevoegd, om op den eisch der beleedigde partij het drukken en aanplakken van het vonnis ten laste van den veroordeelde te bevelen, mits het bedrag daarvan de som van ƒ 150 niet te boven gaat. — H. R. 31 Aug. 1848; N. R. XXXI, § 66, 288; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 392, 184; W. 947; Regtz. XXV, 282.

365. De correctionele regter is bevoegd kennis te nemen van de vordering der beleedigde partij, die zich in een strafgeding wegens laster gevoegd heeft, indien die vordering strekt niet alleen tot vergoeding van kosten en schaden ten bedrage van ƒ 150, maar bovendien nog tot openbare aanplakking van een aantal exemplaren van het te wijzen vonnis, ten koste van den beklaagde. — Regtb. Arnhem 16 April 1839; Regtz. XXV, 315; v. d. H., Strafr. I, no. 55, 301.

366. De beleedigde gevoegde partij mag haren eisch alleen tot de aanplakking van het vonnis bepalen, niet de kosten daarop te vallen, zonder tevens geldelijke schadevergoeding te vorderen. — H. R. 7 Oct. 1840; N. R. XXV, § 40, 177; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 106, 260; W. 755; Regtz. XXV, 238.

367. De geregtskosten der vordering van de civile partij in een geding tot strafvordering, kunnen bij de veroordeeling van den beklaagde of beschuldigde, ook te diens laste worden gebragt. — Hof Z.-Holland 27 Sept. 1842; R. in N. III, 341; Hof Friesland 10 Junij 1844; W. 525; Regtz. IV, 202.

368. De gevoegde beleedigde partij, is door de wet niet uitgesloten van de bevoegdheid, om getuigenis in de strafzaak te geven. De beklaagde kan verwezen worden in de kosten van een procureur door de gevoegde beleedigde partij aangewend. De gevoegde beleedigde partij heeft zoo ver het tegendeel niet is bepaald in het strafgeding dezelfde regten, welke haar bij vervolging door een afzonderlijke burgerlijke regtsvordering zou toekomen. — H. R. 7 Nov. 1843; N. R. XVI, § 12, 47; v. d. H., Strafr. X, no. 615, 395; W. 444; Regtz. XVI, 105; H. R. 3 Mei 1853; N. R. XLIV, § 72, 314.

369. De beleedigde partij mag na het hooren der getuigen bedenkingen maken, welke uitsluitend tot de belangen der partij beperkt moeten blijven. — H. R. 1 Febr. 1859; N. R. LXI, § 21, 105; v. d. H., Strafr. 1859, 43.

370. De vordering der gevoegde beleedigde partij blijft niettegenstaande hare gelijktijdige behandeling met de strafzaak een burgerlijke vordering, waaromtrent de voorschriften voor de burgerlijke regtsvordering gelden, ook ten aanzien der bevoegdheid van den hoogen raad in het achtalaan op aangevoerde gronden van cassatie. — H. R. 22 Maart 1859; N. R. LXI, § 54, 289; W. 2090; v. d. H., Strafr. 1859, 130; Mag. v. H. I, 53; H. R. 27 April 1859; N. R. LXII, § 14, 58; W. 2063.

371. Indien de civile partij geen bewijs heeft bijgebragt voor het bedrag der toegebragte schade, kan de gedaagde tot geen hooger bedrag worden veroordeeld, als uit zijn geregtelijke bekentenis kan worden opgemaakt. — Kantg. Woerden 8 Oct. 1849; N. R. B. III, 280.

372. Een beleedigde partij, die zich in eersten aanleg in het geding over de strafzaak gevoegd

heeft, behoeft zich ingeval van hooger beroep niet op nieuw in het geding te voegen. — H. R. 31 Mei 1865; N. R. LXXX, § 17, 154.

373. Een veroordeelend vonnis, wegens beleedigende uitdrukkingen, is voldoende om de civiele partij ontvankelijk te verklaren in haren gewonen eisch tot schadevergoeding. — Kantg. no. 2, Amsterdam 20 Febr. 1851; Amst. Regtsp. II, 93.

374. Bij ontslag van regtsvervolging van een beklaagde, mag de regter de vordering eener beleedigde partij, die zich in het geding heeft gevoegd, niet toewijzen. — H. R. 5 Febr. 1856; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1188, 79; N. R. LII, § 24, 102; W. 1843.

375. Het openbaar ministerie behoeft niet te worden gehoord over een vordering der civile partij.— H. R. 31 Julij 1866; N. R. LXXXIII, § 32, 259; v. d. H., Strafr. 1866, no. 2096, 252; W. 2820.

376. De aansprakelijkheid van den drukker en uitgever jegens de beleedigde partij, houdt niet op, indien hij na de dagvaarding den schrijver van het geïncrimineerd stuk noemt. De Nederlandsche regter mag de aanplakking van zijn vonnis bevelen in de West-Indische koloniën van het rijk. — Hof Gelderland 12 Mei 1858; W. 1958; Regtb. Tiel 22 Mei 1857; W. 1858.

377. De wet bepaalt niet, dat een in het strafgeding zich gevoegd hebbende partij, die afstand doet van hare vordering tot schadevergoeding, uitdrukkelijk in de kosten van hare zijde gemaakt, moet worden veroordeeld. — H. R. 14 Junij 1859; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1518, 285; N. R. LXII, § 42, 208.

378. De regtbank mag niet toewijzen den eisch der beleedigde partij tot schadevergoeding, ten bedrage van *f* 10, ten voordeele der armen, gepaard met aanplakking van het vonnis, omdat deze vordering onbeperkt is. — H. R. 20 Mei 1857; v. d. H., Strafr. 1857, no. 1323, 194; N. R. LVI, § 11, 45; W. 1874.

379. Indien een advocaat voor de beleedigde partij verschijnt, die niet in persoon tegenwoordig is, moet hij van een schriftelijke volmagt voorzien zijn; de bepaling van art. 21 Burg. Regtsv. doet hier tegen niet af. — Hof N.-Holland 6 Nov. 1855; W. 1739.

380. De kosten op de vordering der civiele partij in een geding tot strafvordering gevallen, kunnen bij de veroordeeling van den beschuldigde ten diens laste worden gebragt. — Regtb. Rotterdam sine die; W. 3346.

381. Het verzoek van een advocaat ter teregtzitting, om voor de beleedigde partij op te treden, als niet door den beklaagde tegengesproken, kan geen grond opleveren voor het beweren, dat die advocaat niet behoorlijk zou zijn gemagtigd. — H. R. 27 Dec. 1871; W. 3426; v. d. H., Strafr. 1871, no. 2518, 364.

382. Bij het kantongeregt kunnen de kosten van een advocaat niet ten laste van een in het strafgeding tot schadevergoeding veroordeelde worden gebragt. — H. R. 7 Oct. 1872; W. 3518.

383. De beleedigde partij, welke zich in een geding heeft gevoegd, mag niet vorderen, dat aan den beklaagde of aan de getuigen bepaalde vragen worden voorgelegd. — Hof N.-Brabant 20 Maart 1839; N. R. II, § 35, 230; Regtz. XVI, 98.

384. De strafregter is niet bevoegd te oordeelen over de vordering van een door hoon of laster beleedigde partij, welke zich in het strafgeding gevoegd heeft tot aanplakking van het veroordeelend vonnis. — Regtb. Amsterdam 2 Sept. 1846; Regtz. XVI, 100; R. B. VIII, 649; W. 751.

385. Een der beklaagden door het openbaar ministerie, ter zake van een wanbedrijf gedagvaard, mag zich niet als beleedigde partij in dat geding voegen. — Regtb. Arnhem 16 Mei 1840; Regtz. XVI, 103; R. in N. II, 360.

386. Het openbaar ministerie is bevoegd, ten aanzien der civile actie het woord te voeren voor partijen en exceptiën op te werpen, waarover tusschen partijen geen geschil is. — Regtb. Hoorn 7 Mei 1841; Regtz. XVI, 103; W. 197.

387. Door de voeging van de beleedigde partij in het strafgeding, wordt de burgerlijke vordering tot schadevergoeding onafscheidelijk met de vordering tot straf verbonden; zij blijft daaraan ondergeschikt, zoodat door het onbeperkt hooger beroep van het openbaar ministerie het geheele vonnis en dus de uitspraak omtrent beide vorderingen aan het oordeel van den hoogeren regter is onderworpen. De wet verbiedt niet, dat de beleedigde partij ook omtrent de geleden schade getuigenis aflegt. — H. R. 1 Dec. 1873; W. 3671; N. R. B. 1874, 65; bestreden door S., W. 3674.

388. De beleedigde partij, welke hare vordering uitstrekt, niet alleen tot schadevergoeding, maar ook tot aanplakking van het vonnis, of tot verklaring door den regter, dat de daad is honend of lasterlijk, is bevoegd, om zich in zake van laster bij de strafvervolging te voegen, indien zij hare vordering tot schadevergoeding beneden *f* 150 heeft beperkt. — H. R. 18 Oct. 1842; v. d. H., Strafr. VIII, no. 460, 321; Regtz. XXV, 175; N. R. XIII, § 37, 161; W. 386.

389. De beleedigde partij in strafzaken, welke schadevergoeding vordert, heeft het regt niet aan de getuigen vragen te rigten, uitsluitend betrekking hebbende tot de door haar gevraagde schadeloosstelling. — Hof N.-Brabant 25 Febr. 1845; W. 648.

390. De wet laat aan den regter over, om ingeval van moedwillige verwonding, de vergoeding der kosten van herstel en die der schade door de kwetsing geleden, naar gelang van den wederzijdschen stand der personen en naar de omstandigheden, ingevolge art. 1407 Burg. Wetb. te waarderen. Bij zoodanige magt aan den regter bij uitzondering gegeven, om niet alleen naar regt, maar ook naar billijkheid te handelen, heeft de wet hem in de waardering niet aan de strenge regelen van het bewijs willen binden.

Zulks geldt vooral in zaken waar de vordering tot schadevergoeding bij den strafregter is aangebragt. Aan de beleedigde partij wordt wel de bevoegdheid gegeven, om haren eisch door een advocaat of procureur te doen toelichten, maar aan haar wordt verboden van hare zijde getuigen te mogen bijbrengen. — H. R. 2 April 1850; W. 1139; N. R. XXXV, § 39, 172; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 587, 163.

391. Bij schadevergoeding wegens verwonding door meer personen te zamen gepleegd, zonder dat ieders bepaald aandeel in die daad kan worden aangewezen, is ieder dader hoofdelijk aansprakelijk. — Hof Zeeland 19 Junij 1866; anders Regtb. Middelburg Sept. 1865; N. R. B. XVII, 763.

392. Wegens geleden smart en pijn, kan een verwonde geen schadevergoeding vragen. De schade, waarvoor de beleedigde partij in het strafproces vergoeding vraagt, behoort het onmiddellijk gevolg te zijn van het misdrijf. — Regtb. Amsterdam 14 Nov. 1849; W. 1081; Hof N.-Holland 7 Jan. 1850; R. B. XII, 14; W. 1124.

393. Personen, die zich als beleedigde partij in het strafgeding hebben gevoegd, mogen als getuigen zonder eedsaflegging worden gehoord, indien noch het openbaar ministerie, noch de beklaagde zich tegen het hooren dier personen zonder eeds-

aflegging hebben verzet. — Hof N.-Holland 10 Maart 1842; R. B. IV, 231.

394. Hij, die beweert gelasterd te zijn en daarvoor schadevergoeding vraagt, moet bewijzen een door den regter te bepalen schade te hebben geleden. — Hof Drenthe 11 April 1839; Regtz. XXX, 197; R. in N. II, 129.

395. De bevoegdheid en de verpligting, om als getuige onder eede te worden gehoord, wordt niet uitgesloten, als die getuige tevens als beleedigde partij een vordering instelt tot schadevergoeding. De beklaagde kan verwezen worden in de proceskosten door de beleedigde partij aangewend. — H. R. 8 Oct. 1844; N. R. XIX, § 4, 13; v. d. H., Strafr. XII, no. 687, 14; W. 541.

396. De beleedigde partij kan zich na het begin van het getuigenverhoor en derhalve zeker niet eerst in hooger beroep in het geding over de strafzaak voegen. — Hof N.-Brabant 25 Febr. 1845; W. 648; Hof N.-Holland 27 Jan. 1862; W. 2374.

397. De beleedigde partij, die afstand doet van hare vordering tot schadevergoeding, moet veroordeeld worden in de kosten door hare voeging veroorzaakt. — Hof N.-Holland 17 Maart 1856; N. R. B. VII, 483.

398. Schadevergoeding ten behoeve van een derde, die niet is beleedigd, b. v. ten behoeve van de algemeene armen, mag niet worden toegewezen. — Regtb. Alkmaar 4 Mei 1847; R. B. X, 116.

399. Volgens den algemeenen regel van strafvordering, volgens welken een zaak tegen een beklaagde wordt aanhangig gemaakt en dien de beleedigde partij moet volgen, kan niet een uit een burgerlijke verpligting voortvloeijende regtsvordering bij den strafregter worden aangebragt. — H. R. 18 Febr. 1862; N. R. LXX, § 30, 230; W. 2357; v. d. H., Strafr. 1862, 38.

400. Door het appèl van het openbaar ministerie of van den beklaagde, wordt de hoogere regter gesaisisseerd, ook van de vordering der beleedigde partij, zonder nieuwe verklaring. — H. R. 12 Junij 1867; W. 2924; N. R. B. XVIII, 449; v. d. H., Strafr. 1867, 230.

401. Indien door den strafregter is uitgemaakt, dat de beleedigde partij schade heeft geleden in eer en goeden naam, vooral in het door haar uitgeoefend beroep, en tengevolge daarvan den beklaagde in een geldelijke vergoeding heeft verwezen, kan op die feitelijke beslissing in cassatie niet worden teruggekomen, wat men ook moge aanvoeren, omtrent het niet gebleken zijn van schade of althans, dat die schade niet zou zijn ontstaan door de daad, welke het onderwerp der strafactie uitmaakt. De vordering tot vergoeding van schade, ter zake van beleediging, is niet afhankelijk van eenige dadelijk ondervonden of materiële benadeeling, alles is te dien aanzien geheel aan de waardering van den regter, naar gelang der omstandigheden, overgelaten. — H. R. 5 Mei 1851; N. R. XXXVIII, § 62, 303; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 216; H. R. 29 April 1851; N. R. B. I, 465; W. 1258.

402. Bij het instellen eener actie tot schadevergoeding, ter zake van laster, behoeft niet te worden geleverd het bewijs van reeds werkelijk geleden schade. — Regtb. 's Gravenhage 11 Julij 1843; W. 425.

403. De regtsvorderingen tot betering van het nadeel in eer en goeden naam geleden en die tot schadevergoeding, zijn twee afzonderlijke vorderingen, waarvan de eene bij den burgerlijken regter behoort en de andere bij den strafregter, gelijktijdig met het geding over de strafzaak, kan worden aangebragt. De beleedigde partij, indien zij zich in het geding over de strafzaak heeft gevoegd, moet materiëel geleden schade bewijzen. De beleedigde partij kan in de kosten worden veroordeeld. — Regtb. Maastricht 7 Jan. 1846; W. 758.

404. Het uitspreken eener civile veroordeeling tot schadevergoeding tegen minderjarige beklaagden wegens door hen begane overtredingen, is niet in strijd met de wet. — H. R. 5 Nov. 1844; v. d. H., Strafr. XII, no. 763, 385; N. R. XIX, § 26, 103; W. 557.

405. Een gehuwde vrouw mag zonder bijstand van haren man, zich niet civile partij stellen in een strafgeding. — Hof N.-Holland 18 Junij 1868; W. 3048.

406. Ingeval van betering van nadeel in eer en goeden naam, is het geen vereischte, dat de gevoegde beleedigde partij de geleden schade moet bepalen en bewijzen; de vaststelling daarvan is geheel aan den regter overgelaten. De wetgever heeft de vergoeding in geld beschouwd als een der middelen, waardoor een aanranding in eer en goeden naam kan gebeterd worden. Een correctioneel veroordeelde kan niet verwezen worden tot betaling van practizijnskosten van de gevoegde beleedigde partij, maar wel van andere kosten, tengevolge der voeging, krachtens bijzondere wetten noodzakelijk, zoo als regten van zegel en registratie. — Regtb. 's Gravenhage 19 Febr. 1844; N. R. XX, § 93, 458; W. 477.

407. Indien een strafactie is ingesteld, op grond van het moedwillig toebrengen van slagen, mag door den beleedigde niet civiliter geageerd worden tot het bekomen van schadevergoeding, wegens het vertrappen en vernielen van rogge. De beleedigde partij kan geen eisch tot schadevergoeding instellen, wegens geleden smart. — Regtb. Assen 28 Dec. 1864; W. 2725; N. R. B. XVI, 473.

408. De bedoeling van den wetgever is niet, dat de strafregter in elk geval en derhalve ook bij ontslag van regtsvervolging bevoegd en verpligt zou zijn de vordering tot schadevergoeding toe te wijzen, indien slechts door het bewezen feit schade is toegebragt. De strafregter is alleen dan tot zoodanige toewijzing bevoegd, indien werkelijk in het oog der strafwet een beleediging, dat is een strafbare beleediging, heeft plaats gehad en er derhalve misdrijf is gepleegd. — H. R. 11 Nov. 1851; N. R. XL, § 29, 131; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 152; W. 1326; Regtz. XXXI, 206.

409. Een beklaagde, die aan het wanbedrijf van laster wordt schuldig verklaard, moet niet in de kosten worden veroordeeld door de beleedigde partij in het correctioneel regtsgeding aangewend. — Regtb. Rotterdam 20 Jan. 1842; R. in N. III, 255.

410. Hij, die zich in eenig geding ten correctionele door het openbaar ministerie gevoerd, als beleedigde of civile partij heeft gevoegd, is niet bevoegd, om zich tegen de daarin gedane uitspraak in cassatie te voorzien. — H. R. 23 Junij 1840; Regtz. XVI, 281; N. R. VI, § 12, 45; W. 105.

411. De beleedigde mag tegelijk vorderen en dat een gepleegde daad is honend en beleedigend en dat het vonnis zal worden aangeplakt. In zaken van laster, hoon of beleediging, is de beleedigde partij bevoegd, om voor den strafregter al datgene te eischen, wat zij voor den burgerlijken regter zou hebben kunnen vorderen. — H. R. 7 Nov. 1848; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 416, 325; W. 980; N. R. XXXII, § 1, 1.

412. De eisch tot aanplakking van het vonnis, is een onderdeel van de burgerlijke regtsvordering, tot vergoeding van schade, door laster toegebragt; indien die actie in het strafgeding door de civile partij wordt gevorderd, mogen de kosten van aanplakking, indien anders niets is gevorderd, de som

van *f* 150 niet te bovengaan. — H. R. 26 April 1853; N. R. XLIV, § 64, 281; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 939, 142; W. 1485.

413. Een beklaagde mag zich niet beleedigde partij stellen tegenover zijn mede-beklaagde in dezelfde strafzaak. — Regtb. Hoorn 17 Maart 1848; W. 901; anders Regtb. Amsterdam 21 Oct. 1851; W. 1334.

414. De vader van een minderjarige, die aan een ander schade heeft veroorzaakt, is deswege niet civiliter aansprakelijk in het strafgeding tegen den minderjarige, waarin de vader zelfs niet was opgeroepen. — Hof Zeeland 5 Dec. 1840; anders Regtb. Zierikzee 18 Sept. 1840; Regtz. IV, 191; W. 152.

415. De verklaring door een advocaat, in tegenwoordigheid der klaagster, voor den regter afgelegd, dat deze zich voegt in het strafgeding als beleedigde partij, strekt dien advocaat tot volmagt, om voor haar op te treden. — H. R. 12 April 1853; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 935, 114; N. R. XLIV, § 55, 245; W. 1473; Regtz. XXV, 264.

416. De beleedigde partij, welke zich in het geding heeft gevoegd, behoeft in hooger beroep geen nieuwe verklaring af te leggen, om den hoogeren regter ook van de kennisneming der civiele actie te saisisseren. Een advocaat behoeft, als hij tot toelichting der vordering van de civiele partij optreedt, geen volmagt daartoe; ook buiten tegenwoordigheid dier partij, is hij in zijn qualiteit van advocaat daartoe geregtigd. — H. R. 29 Mei 1865; N. R. B. XVI, 332; H. R. 31 Mei 1865; N. R. LXXX, 154; W. 2711; v. d. H., Strafr. 1865, 259.

417. De vordering van de civile partij in het strafgeding, ter zake van beleediging tot schadevergoeding, geleden door den aangedanen hoon, is geen zaak van publieke orde; daarop behoeft het openbaar ministerie niet te worden gehoord. — H. R. 31 Julij 1866; v. d. H., Strafr. 1866, no. 2096, 252; N. R. LXXXIII, 259; W. 2821.

418. Alleen uit kracht van het hooger beroep wordt de regter in hooger beroep op wettige wijze zoowel van de vordering van het openbaar ministerie tot straf, als van de civiele partij tot schadevergoeding gesaisisseerd. De beleedigde partij die zich op de wijze, als is voorgeschreven bij art. 231 Wetb. van Strafv., in eersten aanleg in het geding over de strafzaak gevoegd heeft, behoeft in hooger beroep niet van een volmagt te zijn voorzien; het is niet noodig, dat de beleedigde partij in hooger beroep tegenwoordig is. — H. R. 30 Mei 1865; v. d. H., Strafr. 1865, no. 2002, 259; W. 2711; N. R. LXXX, § 17, 154; N. R. B. XVI, 332.

419. Bij het tegenwoordig Wetb. van Strafv. is niet de eigenlijke civile partij der Fransche wetgeving bekend; volgens de Nederlandsche wetgeving wordt alleen een beleedigde partij toegelaten. De beleedigde partij, die voor den correctionelen regter schadevergoeding vordert, is niet als partij in het regtsgeding te beschouwen; zij mag niet anders zijn, dan gevoegde partij in het geding over de strafzaak, ten einde hare vordering gelijktijdig te doen behandelen en beslissen. — Hof Zeeland 1 Febr. 1841; N. R. X, § 105, 440; W. 212.

420. De beleedigde partij mag vragen aan de getuigen doen, uitsluitend strekkende, om de hoegrootheid van het bedrag der geleden schade te bepalen. — H. R. 29 April 1863; W. 2482; N. R. LXXIII, § 71, 466; v. d. H., Strafr. 1863, 143.

421. Een gevoegde partij is in hare vordering, waarbij zij tot betering van nadeel in eer en goeden naam, ter zake van laster geleden, een som geld eischt, niet ontvankelijk; geld kan alleen gevorderd worden voor materiële schade; tot betering van nadeel in eer en goeden naam, strekken de middelen in art. 1409 en 1410 B. W. aangewezen, wier toepassing niet gevorderd mogen worden door de gevoegde beleedigde partij in een strafzaak. — Regtb. 's Gravenhage 9 Nov. 1840; W. 137.

422. De vordering der civiele partij kan worden toegewezen, ook al wordt de beklaagde in het strafgeding vrijgesproken of ontslagen van regtsvervolging. — Kantg. Dordrecht Oct. 1859; W. 2058.

423. De beleedigde partij heeft het regt stukken over te leggen, strekkende ten bewijze, dat zij, en geen ander, door het misdrijf, als het gepleegd is, schade heeft geleden. — Hof Gelderland 3 Sept. 1857; W. 1907; N. R. B. VIII, 57.

424. De vordering eener beleedigde partij is zoodanig onafscheidelijk aan de strafactie verbonden, dat een hooger beroep alleen van de laatste ondenkbaar is; derhalve volgt de civiele actie eo ipso het appèl tegen de strafactie ingesteld. De regelen der burgerlijke regtsvordering zijn ook op de civiele actie in strafzaken van toepassing, voor zooverre het tegendeel niet is bepaald, alzoo is, bij nietverschijning der beleedigde partij in hooger beroep art. 75 Wetb. van Burg. Regtsv. van toepassing. — Hof N.-Holland 20 Nov. 1855; W. 1716.

425. Indien in een strafzaak, waarin zich de beleedigde partij heeft gevoegd, door den beklaagde na verhoor van den eersten getuige wordt beweerd, dat het openbaar ministerie in zijn actie niet ontvankelijk is, kan in dien stand van het geding het woord nog niet worden verleend aan den advocaat, die opgetreden is, om den eisch der beleedigde partij toe te lichten. — Hof Z.-Holland 7 Sept. 1844; Regtz. XVI, 107; R. B. VI, 630; W. 532.

426. Een partij, die zich in een geding als beleedigde partij voegt, kan niet volstaan met aan te toonen, dat zij schade heeft geleden en zonder het quantum te staven, de begrooting overlaten aan de beoordeeling des regters. De gevoegde partij in een correctioneel geding, mag de aanplakking van het te wijzen vonnis niet vorderen, naar aanleiding van art. 1409, alin. 2 Burg. Wetb.; dit is alleen van toepassing, indien de betering in eer of goeden naam bij burgerlijke actie is aanhangig gemaakt. — Regtb. Amsterdam 31 Aug. 1842; Regtz. XVI, 108; R. B. V, 13; R. in N. III, 274.

Art. 11.

427. Mr. S. J. Cohen. Plaatselijke verordening. Ezels. Verbeurdverklaring. — W. 2818.

428. Mr. J. de Witte van Citters. Kan in een plaatselijke verordening, waardoor een belasting op de honden wordt gelegd, ook worden bepaald, dat bij overtreding, ontduiking of poging daartoe de hond zal worden verbeurd verklaard? — Themis 2e, XV, 214.

429. In hoeverre is de gemeenteraad bevoegd verbeurdverklaring of vernietiging te bevelen van het voorwerp van het misdrijf en de middelen en de werktuigen, die tot het plegen daarvan hebben gediend? — Bijdr. v. Adm. regt VII, 355.

430. Bij plaatselijke verordening kunnen wel de gevallen worden aangewezen, waarin de regter verpligt of bevoegd is, om de vernietiging of de verbeurdverklaring uit te spreken, maar daarbij mag niet worden bepaald, dat bij eerste overtreding geene, en bij tweede of latere overtreding wel verbeurdverklaring of vernietiging zal worden uitgesproken. — M. B. Z. en Ged. Staten v. N.-Holland; Gemst. 569.

431. Bij onbekendheid van den overtreder eener plaatselijke belasting-verordening, mag geen borg-

stelling voor de boeten worden gevorderd; bij weigering kunnen de voorwerpen, zooals een wagen of kar, waarmede de overtreding is begaan, niet in bewaring worden genomen. — Kon. Besl. 3 Jan. 1852 (St. 3).

432. Havengelden, hoezeer volgens de gemeentewet als plaatselijke belasting te beschouwen, zijn daardoor niet geworden belastingen, die op bepaalde voorwerpen kleven. Niet betalen van havengelden, kan derhalve ook niet tot verbeurdverklaring aanleiding geven. — H. R. 4 Maart 1853; N. R. B. VII, 321; W. 1835, 1896; v. d. H., G. Z. XIV, 65; Luttenberg 45; Gemst. 285.

433. De verbeurdverklaring van voorwerpen, waarmede plaatselijke belasting-verordeningen overtreden worden, kan niet worden uitgestrekt tot honden. — H. R. 10 Febr. 1864; W. 2571; N. R. LXXVI, § 16, 175; v. d. H., G. Z. XXI, 37; N. R. B. XV, 7; anders Regtb. Utrecht 28 Febr. 1863; Hof Utrecht 10 Nov. 1863; N. R. B. XV, 212; H. R. 2 Aug. 1858; N. R. LIX, § 65, 359.

434. De borgtogt, gesteld om de inbeslagneming van gedistilleerd te voorkomen, wordt teregt verbeurd verklaard, als subintrerende voor het voorwerp der overtreding. — H. R. 27 Jan. 1857; v. d. H., Bel. VII, 59; W. 1956; N. R. LV, § 11, 64; Gemst. 347.

435. Art. 271 der gemeentewet bedreigt onvoorwaardelijk verbeurdverklaring van hetgeen het voorwerp der overtreding is geweest en van hetgeen, waarin dat voorwerp was vervat. — H. R. 20 Mei 1856; W. 1875; N. R. LIII, § 16, 90; Gemst. 243.

436. Uit de bepaling van art. 277 der gemeentewet volgt, dat geen verbeurdverklaring bij regterlijk vonnis kan worden uitgesproken, dan na voorafgaande aanhaling bij ontdekking van een der misdrijven, in art. 271 dier wet omschreven, van de goederen voor verbeurdverklaring vatbaar. — H. R. 16 Sept. 1857; v. d. H., Bel. VII, no. 408, 172; W. 1893; N. R. LVI, § 64, 299; W. B. A. 437; Gemst. 315.

437. Om het aangehaald goed, of de waarde in zake van gemeentebelasting te kunnen verbeurd verklaren, is het noodig, dat dit in het bezit der gemeente is. Goederen, waarvan bij vonnis de teruggave is gelast, kunnen niet bij een later vonnis in dezelfde zaak tegen een anderen beklaagde worden verbeurd verklaard. — Hof N.-Holland 8 Dec. 1862; W. 2466; W. B. A. 723.

438. De verbeurdverklaring moet onder de straffen worden begrepen, mitsdien behoort een veroordeelend vonnis den tekst der wet in te houden, waarbij de verbeurdverklaring wordt gelast. — H. R. 31 Dec. 1861; N. R. LXIX, § 36, 309; W. 2355; v. d. H., Strafr. 1864, 424.

439. De algemeene uitdrukking in een politie-verordening, dat iedere overtreding gestraft zal worden, met inachtneming van artt. 161—164 der gemeentewet, is niet voldoende; de verordening moet de bepaalde gevallen vermelden, waarin de verbeurdverklaring of vernietiging zal worden uitgesproken. — Kantg. Vianen 15 Julij 1856; W. 1775; W. B. A. 376; Gemst. 256.

440. Indien bij een verordening, behalve geldboete, de verbeurdverklaring van voorwerpen, waarmede de overtreding is gepleegd, wordt bedreigd, is het vonnis van den kantonregter, waarbij die verordening wordt toegepast aan hooger beroep onderworpen. — H. R. 31 Oct. 1865; W. 2742; N. R. LXXXI, § 12, 87; v. d. H., J. en V. VII, 70.

441. De regter mag volgens de wet niet nalaten te ligt brood verbeurd te verklaren, ook al is het reeds op last des burgemeesters overgebragt en ter dadelijke consumtie uitgedeeld. Zoodanige verbeurdverklaring sanctioneert het verrigte; daardoor wordt zoo goed mogelijk voldaan aan de bepaling der gemeenteverordening. — Kantg. Alphen 22 Febr. 1856; W. 1772; Gemst. 255.

442. Een verbeurdverklaring kan niet worden uitgesproken van goederen, die niet in beslag zijn genomen. — H. R. 4 Dec. 1867; Gemst. 856; W. B. A. 974; N. R. LXXXVII, § 32, 244; W. 2970; v. d. H., G. Z. XXIII, 361.

443. Verbeurdverklaring is volgens art. 271 gemeentewet een der straffen tegen de overtreders toe te passen, zoodat waar geen overtreder bij regterlijk vonnis wordt erkend, ook geen straf en bijgevolg ook geen verbeurdverklaring kan worden uitgesproken, terwijl in de gemeentewet niet voorkomt de bepaling van art. 14 der wet van 29 April 1819 (St. 15), ten aanzien van aangehaalde goederen. — H. R. 21 Sept. 1859; v. d. H., Bel. VIII, no. 445, 4; N. R. LXIII, § 4, 11.

444. Verbeurdverklaring van het jagtgeweer komt niet te pas bij het enkel jagen op spoorsneeuw. — H. R. 25 Mei 1863; W. 2494; N. R. LXXIV, § 16, 77; v. d. H., J. en V. VI, 308.

445. De regter heeft niet de bevoegdheid, om den hengel of peur verbeurd te verklaren van hem, die met dat vischtuig in de hand visschende wordt bevonden, doch zonder schriftelijke vergunning van den eigenaar of regthebbende op het vischwater. — Kantg. Alphen 11 Dec. 1862; W. 2442; N. R. B. XIII, 251.

446. Dewijl een rattenstap niet kan worden begrepen onder jagttuig, waarvan het gebruik volgens de jagtwet niet geoorloofd is, komt dus, al is er sprake van het wanbedrijf van het aanwenden van ongeoorloofde middelen om wild te bemagtigen, geen bevel tot verbeurdverklaring van bedoeld werktuig te pas. — H. R. 27 Aug. 1867; W. 2947; N. R. LXXXVI, § 33, 259; v. d. H., J. en V. VII, 155.

447. De verbeurdverklaring van bepaalde voorwerpen in zake van belastingen, draagt het karakter eener bloot burgerregtelijke schadeloosstelling, welke ook is gegeven tegen de erfgenamen van den overtreder. Ter zake van dat burgerregtelijk verhaal, indien het tegen minderjarige erfgenamen, hoezeer dan ook bij den strafregter, moet worden aangelegd, kunnen zoodanige erfgenamen in regten alleen worden vertegenwoordigd door hunnen voogd, zoodat de actie tegen dezen ontvankelijk is. — H. R. 22 Jan. 1868; W. 2978; N. R. LXXXVIII, § 11, 107; v. d. H., Bel. IX, 369; N. R. B. XIX, 27; Gemst. 858.

448. De uitlevering van verbeurd verklaarde voorwerpen, of de voldoening der geldswaarde, bij art. 43 der jagtwet bevolen, zijn in stand gebleven, ook na de wijziging bij het eerste lid van art. 9 der wet van 22 April 1864 (St. 29). — H. R. 24 Maart 1868; W. 2997; v. d. H., J. en V. VII, 176; N. R. LXXXVIII, § 36, 315; H. R. 29 Jan. 1868; N. R. LXXXVII, § 16, 161; v. d. H., J. en V. VII, 167.

449. Indien een beklaagde alleen wordt vervolgd wegens het zich zonder bevoegdheid, in gesloten jagttijd met geladen geweer in het veld bevinden, kan geen wild worden verbeurd verklaard. Daarentegen behoort het geweer te worden verbeurd verklaard. — H. R. 24 Nov. 1868; W. 3067; v. d. H., J. en V. VII, 217.

450. Verbeurdverklaring van geoorloofd vischtuig, wordt alleen voorgeschreven, ingeval het in bezit is gevonden van iemand, visschende in gesloten vischtijd of zonder de vereischte vischacte; zooda-

nige verbeurdverklaring kan niet plaats hebben bij vrijspraak, zonder schuldigverklaring aan visscherij-overtreding en veroordeeling te dier zake. — H. R. 31 Jan. 1871; N. R. XCVII, § 14, 110; W. 3305; v. d. H., J. en V. VII, 347.

451. Havengelden, hoezeer volgens de gemeentewet, als plaatselijke belastingen te beschouwen, zijn daardoor niet geworden belastingen, die op bepaalde voorwerpen drukken. Niet-betaling van havengelden kan derhalve niet tot verbeurdverklaring aanleiding geven. — H. R. 4 Maart 1857; N. R. B. VII, 321; W. 1896; N. R. LV, § 37, 182; v. d. H., G. Z. XIV, 65; W. B. A. 406; Gemst. 285.

452. Een landbouwwerktuig, zoo als een sikkel, welke voor vischvangst noch geschikt, noch bestemd is, maar waarvan bij een visscherij-overtreding gebruik is gemaakt, behoort bij veroordeeling niet te worden verbeurd verklaard als een verboden vischtuig. — H. R. 29 Jan. 1862; v. d. H., J. en V. VI, no. 372, 247; N. R. LXX, § 21, 155; W. 2366.

453. De bepaling der grondwet, volgens welke op geen misdaad ten straf mag worden gesteld de verbeurdverklaring der goederen, den schuldige toebehoorende, is niet van toepassing op de verbeurdverklaring van bijzondere goederen, waarmede misdrijf gepleegd is. — Regtb. Almelo 15 Julij 1847; W. 849.

454. Bij vervolging wegens overtreding van bepalingen op de gemeentebelastingen, kan ingeval van vrijspraak geen verbeurdverklaring van het voorwerp der overtreding worden uitgesproken. — Regtb. Leiden 27 April 1860; W. 2205.

455. Hoezeer een schakel op zich zelf een geoorloofd vischtuig moge zijn, doet een daarvan gemaakt, bij de wet verboden gebruik, dit echter vallen onder de verboden vischtuigen, waarvan de verbeurdverklaring bij de wet is bevolen. — H. R. 7 April 1873; W. 3592.

456. De verbeurdverklaring van eenig voorwerp is een straf; mitsdien moet het veroordeelend vonnis den tekst der wet inhouden, waarbij de verbeurdverklaring wordt bevolen. — H. R. 19 Dec. 1860; N. R. LXVI, § 44, 315; v. d. H., J. en V. VI, no. 355, 174; W. 2234.

457. Het bevel tot vernietiging of onbruikbaarmaking van een in omloop gebragt stuk valsch geld vindt zijn grond in een, ofschoon bij de wet niet met zoovele woorden uitgedrukte voorafgaande verbeurdverklaring van het voorwerp in het belang der maatschappij, en is als een straf te beschouwen. — H. R. 13 Nov. 1860; N. R. LXVI, § 17, 148; W. 2223; v. d. H., Strafr. 1860, 250.

458. Het bevel van den regter tot vernietiging, of onbruikbaarmaking van werktuigen of andere voorwerpen, krachtens art. 22 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) uitgesproken, is een straf, zoodat de regter bij toepassing dier bepaling de tekst in de uitspraak moet opnemen. — H. R. 27 Aug. 1861; N. R. LXVIII, § 53, 402; W. 2306; v. d. H., Strafr. 1861, 251; G. Z. XVIII, 349.

459. Art. 22 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), geeft grond tot verbeurdverklaring en vernietiging van een vervalscht onderhandsch geschrift. — H. R. 3 Maart 1868; N. R. B. XIX, 183; v. d. H., Strafr. 1868, 70.

460. Om de verbeurdverklaring van een vaar- of voertuig te kunnen uitspreken, indien daarmede een frauduleuse in-, uit- of doorvoer is gepleegd, wordt een voorafgaande aanhaling vereischt. — H. R. 10 Oct. 1848; N. R. XXXI, § 74, 326; Regtz. XVIII, 77; W. 1010; v. d. H., Bel. III, no. 166, 337.

461. Bij jagtovertreding wordt voor de toepassing van verbeurdverklaring van het jagt- en vischtuig niet gevorderd een voorafgaande inbeslagneming of aanhaling dier voorwerpen. — H. R. 12 Junij 1849; N. R. XXXII, § 105, 422; W. 1071; v. d. H., J. en V. III, no. 119, 57; H. R. 26 Maart 1850; N. R. XXXV, § 30, 133; Regtz. XVIII, 245; W. 1139; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 586, 157.

462. Indien al de verantwoordelijkheid van de meesters voor hunne dienstboden, in zake van plaatselijke belastingen voor een bloot burgerlijke verantwoordelijkheid is te houden, is evenwel de bepaling eener gemeenteverordening verbindend, waarbij de meesters aansprakelijk worden gesteld voor de verbeurdverklaringen door de bedienden beloopen. — H. R. 2 April 1850; N. R. XXXV, § 34, 148; W. 1332; v. d. H., G. Z. X, no. 464, 156; W. B. A. 104.

463. Alleen eigenlijke fraude of ontduiding van plaatselijke belasting, geeft aanleiding tot verbeurdverklaring; niet iedere overtreding ter zake dier belasting, is voldoende om op hetgeen het voorwerp der overtreding is geweest en hetgeen, waarin dat voorwerp is vervat, de verbeurdverklaring toe te passen. — H. R. 20 Mei 1856; N. R. LIII, § 16, 90; W. 1875; v. d. H., Bel. VI, no. 372, 314.

464. Indien iemand de jagtwet overtreden heeft, jagende met een jagtgeweer en hij niet verkeert in een der gevallen bij art. 45, litt. *b* der jagtwet, mag behalve de boete, geen verbeurdverklaring van het jagtgeweer worden uitgesproken. — H. R. 3 April 1860; N. R. LXIV, § 43, 182; v. d. H., J. en V. VI, no. 343, 118.

465. De verbeurdverklaring van het voorwerp van het misdrijf, wordt beperkt tot het geval, dat het voorwerp nog aan den overtreder behoort. — H. R. 14 Oct. 1863; N. R. LXXIV, § 68, 413; W. 2531; v. d. H., Strafr. 1863, 310.

Art. 12.

466. N. Fockema. De poenis capitalibus simplicibus. — Gron. 1807.

467. A. P. Vermaat. De poenis, inprimis de poena capitali. — L. B. 1829.

468. C. H. Immerzeel. De poena capitali, disputatio in utramque partem. — L. B. 1824.

469. C. L. Spithooren. De poena mortis. — Gandavi 1830.

470. C. L. van Damme. De poena mortis. — Gandavi 1827.

471. E. Ducpetiaux. De poena poenae capitali substituenda. — Gandavi 1827.

472. V. Savart. De poena mortis. — Gandavi 1826.

473. Afschaffing der doodstraf. Wet 17 Sept. 1870 (St. 162).

474. J. H. M. Aerssen, M.z. De afschaffing der doodstraf op liberaal standpunt beoordeeld. — Oudenbosch 1870.

475. Mr. P. van Bemmelen. De bedenkingen van J. L. de Bruyn Kops, tegen de afschaffing van de doodstraf bestreden. — Alkmaar 1865; aangek. N. R. Bijdr. XXVI, 410.

476. Mr. P. van Bemmelen. De bijbel en de doodstraf door ds. L. J. van Rhijn, bestreden. — Alkmaar 1865.

477. Mr. P. van Bemmelen. De doodstraf, populaire voordragt. — Leiden 1865, en wetenschappelijk bijvoegsel, Leiden 1865; aangek. N. R. Bijdr. XVI, 710.

478. Mr. P. van Bemmelen. Doodstrafpolemiek tegen J. L. de Bruyn Kops, J. Heemskerk, A.zn., L. J. van Rhijn, P. R. Feith, J. de Bosch Kuiper. — Alkmaar 1866; aangek. N. R. Bijdr. XVII, 465.

479. Mr. P. van Bemmelen. La peine et la peine de mort. — La Haije 1870.
480. De doodstraf in Nederland. De doodstraf moet zoo spoedig mogelijk uit het algemeen Nederlandsch strafregt verdwijnen. 1e ged. objectiën tegen die stelling en refutatiën door A. Ruhranus. — 's Gravenhage 1865.
481. D. P. M. Graswinckel. Gedachten over ons gevangeniswezen. Openbrief aan een voorstander van de afschaffing der doodstraf. — Zierikzee 1871.
482. Mr. A. A. de Pinto. De afschaffing der doodstraf in het koningrijk Saksen. — 's Gravenhage 1867 en Themis 2e, XVI, 251.
483. J. Simon. Beschouwingen over de doodstraf. — Leiden 1870.
484. Eenige woorden over de doodstraf. — Amst. 1838.
485. Jhr. mr. P. A. van den Velden. Een bijdrage tot de geschiedenis der doodstraf. — Themis XII, 378.
486. Mr. A. M. de Rouville. Over strafregt, wetgeving van strafregt en lijf- en doodstraffen. — Themis XI, 74.
487. Mr. P. van Bemmelen. Nalezingen over de doodstraf. — N. R. Bijdr. XV, 363.
488. Mr. P. van Bemmelen. Doodstraf. Tegenwoordige stand der afschaffingsquaestie in Nederland. — W. 2862 en 2895, ook afzonderlijk overgedrukt.
489. M. van Lier. Mededeeling omtrent de doodstraf. — N. R. Bijdr. XIV, 437.
490. S. A. Buddingh. De doodstraf, getoetst aan gezonde rede en menschkunde, aan godsdienst en zedelijkheid, aan wetenschappelijk belang, aan bijbel en evangelie. — Batavia 1846.
491. Mr. J. H. Koenen. Over het beginsel der doodstraf. — Amst. 1833.
492. Het beginsel der doodstraf, getoetst aan de leer der openbaring en van het christendom. — Amst. 1833.
493. Mr. L. J. Königswarter. Over de afschaffing en wijziging der bepalingen van het bij ons nog bestaand Fransche wetboek van strafregt, waarin de straf des doods op misdaden tegen bijzondere personen geschreven staat. — R. Bijdr. X, 235.
494. Mr. J. A. Weiland. Over de doodstraf, beschouwd uit het oogpunt van het regt en van den geest des christendoms. — Dordrecht 1829.

Art. 16.

495. Het vrouwelijk geslacht tegenover de strafwetgeving. — 's Gravenhage 1839; aangek. R. Jaarb. II, 324.

Art. 17.

496. P. L. van de Kasteele. De poena deportationis. — Hagae Com. 1830.
497. Van West. De poena deportationis. — Amst. 1832.
498. J. C. L. A. Nedermeijer van Rosenthal. De deportationis poena eaque cum carcere solitario conjungenda. — L. B. 1846; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis X, 506.

Art. 18.

499. A. Brugmans. De morte civili. — L. B. 1824.
500. U. A. Evertsz. De morte civili. — Gron. 1822.
501. J. del Marmól. De morte civili sapienter a novo codice Belgico abrogata. — Gandavi 1826.
502. L. van den Hofstadt. De effectibus mortis civilis secundum jus hodiernum. — Gandavi 1826.

503. Gevolgen van den burgerlijken dood, ten aanzien van de bevoegdheid om te testeren, verlies van het regt om te erven. Over gratie of permutatie van straf spetiaal als zij is verleend aan een burgerlijken doode, onder de uitdrukkelijke bepaling „behoudens de regten van derden." — Regtb. Groningen 23 Febr. 1844; R. B. VI, 235; Regtb. Groningen 17 Jan. 1845; R. B. VII, 674; Hof Groningen 23 Sept. 1845; Regtz. XVIII, 171; N. R. XXVII, § 57, 266; R. B. VIII, 59.
504. Indien iemand, die onder vigeur der Fransche wetgeving hier te lande ter dood veroordeeld is en genade bekomen heeft, doch naar aanleiding van art. 23 van het Fransch Burg. Wetb. als dood moet worden beschouwd, heeft evenwel door deze fictie der wet de maatschappij niet het regt van strafvordering te zijnen opzigte verloren. — H. R. 21 Junij 1842; N. R. XII, § 27, 77; Regtz. XXII, 335; R. in N. III, 321; v. d. H., Strafr. VIII, no. 422, 50.
505. Door de gratie aan den veroordeelde verleend, die volgens de Fransche wet een straf heeft ondergaan, waaraan de burgerlijke dood was verbonden, wordt de bevoegdheid herkregen, om een uiterste wil te kunnen maken. — Regtb. Groningen 23 Febr. 1844; R. B. VI, 235; N. R. XXVII, § 57, 266; Regtz. XVIII, 171.
506. De afschaffing van den burgerlijken dood, bij het souverein besluit van 1 December 1813 (St. 10), heeft geen regtsgevolg ten aanzien van hen die vóór dat besluit den burgerlijken dood reeds ondergaan hebben. — Regtb. Groningen 17 Jan. 1845; R. B. VII, 674; Hof Groningen 23 Sept. 1845; R. B. VIII, 59; Regtz. XVIII, 171.
507. Het verleenen van gratie aan een veroordeelde tot een straf, die de burgerlijke dood tengevolge heeft „behoudens de regten van derden," geeft hem het regt van erfopvolging en uiterste wilsbeschikking. — H. R. 28 Jan. 1846; R. B. VIII, 381.
508. Indien een veroordeeling door opgevolgde kwijtschelding niet is uitgevoerd, dan is de burgerlijke dood als gevolg der veroordeeling niet begonnen. — Regtb. 's Gravenhage 8 Oct. 1852; W. 1379; Hof Z.-Holland 27 Junij 1853; W. 1477; N. R. XLIX, § 79, 385.

Art. 20.

509. Gockinga. De poena stigmatis, de ejus origine et usu, deque ejus meritis. — Gron. 1828.
510. E. de Neck. De stigmate et illius abrogatione. — Gandavi 1826.
511. Art. 3, wet 29 Junij 1854 (St. 102).

Art. 21.

512. R. C. van Tuyl van Serooskerken. De poenae ergastuli apud Belgas origine et modo. — Traj. 1823.

Art. 26.

513. Iets over openbare strafvoltrekkingen. — Themis VII, 215.
514. De provinciale geregtshoven zijn niet bevoegd, om bij de veroordeeling van een beschuldigde tot een schavotstraf de plaats te bepalen, waar de straf ten uitvoer zal worden gebragt. De provinciale geregtshoven zijn alleen bevoegd, om de gemeente aan te wijzen, waar de straf moet worden uitgevoerd; de juiste bepaling der plaats zelf en wat de verdere uitvoering der veroordeeling betreft, behoort tot de bemoeijing van het openbaar ministerie. Een arrest, waarbij behalve de gemeente, ook de plaats is aangewezen, is vatbaar voor cassatie. — H. R. 25 Maart 1839; Regtz. XV, 146;

XVIII, 196; N. R. II, § 6, 32; v. d. H., Strafr. I, no. 27, 142.

Art. 28.

515. Jagtacten worden geweigerd aan:

d. personen, aan welke bij de wet of bij regterlijk gewijsde het regt om schietgeweer of wapenen te dragen is ontzegd;

e. personen, die een onteerend vonnis hebben ondergaan, zoolang zij niet zijn gerehabiliseerd.

Binnen de twee eerste jaren, te rekenen van den dag, dat een veroordeeling wegens jagen zonder acte of wegens een der overtredingen, strafbaar gesteld in art. 41 of 42 dezer wet kracht van gewijsde heeft verkregen, kan een acte aan den veroordeelde worden geweigerd. — Art. 14 der wet van 13 Junij 1857 (St. 87), tot regeling der jagt en visscherij.

Art. 32.

516. D. R. P. van Tuyl van Serooskerken. De poena exsilii. — Traj. 1826.

517. G. J. Vriese. De poena exsilii. — Amst. 1849; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis XI, 463.

Art. 36.

518. De aanplakking van het arrest behoeft niet te worden bevolen, als een criminele straf wordt opgelegd, niet krachtens den Code Penal, maar op grond eener bijzondere wet. — Hof Gelderland 28 Jan. 1842; Regtz. XVIII, 201; R. B. IV, 562; N. R. XI, § 29, 111.

519. In een arrest, waarbij het doen drukken en aanplakken van een uittreksel wordt bevolen, behoeft dit art. niet textuëel te worden opgenomen. — H. R. 23 Julij 1844; Regtz. XVIII, 90, 202; N. R. XVIII, § 38, 163; v. d. H., Strafr. XII, no. 749, 332; H. R. 28 Junij 1842; Regtz. XVIII, 202; N. R. XI, § 54, 220; W. 335; v. d. H., Strafr. VIII, no. 431, 106.

520. De aanplakking van een veroordeelend arrest, krachtens dit art., kan niet als een eigenlijke straf worden beschouwd. — H. R. 30 Jan. 1844; Regtz. XVIII, 205; N. R. XVII, § 21, 61; W. 566; v. d. H., Strafr. XII, no. 709, 136.

521. Dit art. is geschonden, indien een arrest niet beveelt de aanplakking ter woonplaatse van den veroordeelde tot criminele straf. — H. R. 18 Oct. 1870; v. d. H., Strafr. 1870, no. 2444, 397; W. 3261.

522. De aanplakking bij dit art. bevolen, is geen bijzondere op eenig misdrijf gestelde straf, het is een voorschrift van uitvoering, onafhankelijk van 's regters uitspraak; derhalve wordt de textstuele opneming van dit art. in een arrest niet vereischt. — H. R. 18 Febr. 1868; v. d. H., Strafr. 1868, no. 2217, 52; N. R. LXXXVIII, § 21, 191; N. R. B. XIX, 43; W. 2985; H. R. 5 Maart 1872; W. 3445; v. d. H., Strafr. 1872, no. 2467, 78.

523. De arresten in dit art. bedoeld, moeten ook in de hoofdplaats der provincie worden aangeplakt. Haarlem is de hoofdplaats van N.-Holland, zoodat ook daar de arresten van het hof in N.-Holland moeten worden aangeplakt. — H. R. 13 Dec. 1864; N. R. LXXVIII, § 35, 306; N. R. B. XV, 606; W. 2657; v. d. H., Strafr. 1864, 365; H. R. 7 Maart 1865; N. R. LXXIX, § 39, 311.

524. Bij veroordeeling, ter zake van herhaling van frauduleusen invoer, ingevolge art. 205 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38), behoort geen aanplakking van het arrest te worden bevolen. — H. R. 4 Febr. 1851; N. R. XXXVII, § 65, 321; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 992, 36; W. 1287.

525. Onder de woorden „la ville centrale du département" in dit art., behoort niet verstaan te worden de tegenwoordige hoofdplaats der provincie, zoodat de aanplakking der vonnissen, waarbij lijf- of onteerende straffen zijn toegepast, aldaar niet behoort te geschieden. — Hof N.-Hollaud 28 Dec. 1864; W. 2700; N. R. B. XV, 607.

Art. 37.

526. C. Bosch Reitz. De duplici natura confiscationis. — Amst. 1854; beoord. door mr. J. Kappeyne van de Coppello, Themis 2e, II, 172.

527. Mr. W. F. Schook. Eene bijdrage tot de geschiedenis van het boetestelsel en de verbeurdverklaring van goederen. — N. R. B. IX, 771.

528. Mr. S. M. S. Modderman. Proeve van beantwoording der vraag: of de verbeurdverklaring van een roerend goed, tengevolge van het misdrijf van derden uitgesproken, in regten dat gevolg heeft, dat de eigenaar deswege geen revindicatoire middelen meer kan aannemen? — R. Jaarb. VIII, 70.

Art. 40.

529. H. F. de Court. De poena carceris. — L. B. 1839.

530. J. Domela Nieuwenhuis. De carcere cellulari. De straf der afzonderlijke opsluiting historisch en critisch beschouwd, vooral in hare betrekking tot ons vaderland. — Amst. 1859; beoord. door mr. B. J. Lintelo de Geer, N. R. Bijdr. X, 156.

531. Mr. J. A. Jolles. Enkele opmerkingen omtrent de cellulaire gevangenis. — N. R. Bijdr. III, 663.

532. Mr. J. A. Jolles. Stelsel van eenzame opsluiting. Onze wetgeving. — N. R. Bijdr. VI, 544.

533. Mr. C. W. Opzoomer. Twee stemmen uit de cellulaire gevangenis. — N. R. Bijdr. VII, 90.

534. Mr. C. W. Opzoomer. De weg tot hervorming onzer gevangenissen. — Amst. 1857; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis 2e, V, 119.

535. S. Cool. Het cellulair stelsel verdedigd tegen de zienswijze van den minister van justitie. — Amst. 1857.

536. Mr. C. I. N. Nieuwenhuis. Mijn verblijf in de gemeenschappelijke en afgezonderde gevangenis. — Utrecht 1857.

537. A. A. Stuart. De gemeenschappelijke of afgezonderde opsluiting. — Kampen 1857.

538. W. H. Suringar. Een stem uit Nederland over de cellulaire gevangenis te Bruchsal en de strafwetgeving in Baden en elders, in verband tot het gevangeniswezen en strafwetgeving in Nederland. — Leeuwarden 1859; beoord. door mr. W. F. Schook, N. R. Bijdr. X, 147.

539. H. Bielevelt. Het cellulair gevangenisstelsel in zijn belangrijkheid voor de zedelijke verbetering van gevangenen. Wenken en opmerkingen. — Utrecht 1859.

540. W. H. Warnsinck, B.z. Het bezoeken der veroordeelden in de cellulaire gevangenis te Amsterdam beschouwd. — N. R. Bijdr. II, 146.

541. Mr. A. de Vries. Iets uit de wet van 28 Junij 1851 (St. 68). — N. R. Bijdr. II, 415.

542. Mr. J. A. Jolles. Enkele opmerkingen omtrent de cellulaire gevangenis. — N. R. Bijdr. III, 663.

543. Het stelsel van vervanging van boete door gevangenisstraf, beschouwd uit het oogpunt eener noodzakelijke eenheid in de wetgeving. — N. R. Bijdr. V, 141.

544. Beknopt overzigt van het gevangenisstelsel in Nederland, in verband met dat van afzonderlijke opsluiting door een gerehabiliseerd gevangene. — Amst. 1843.

545. W. H. Warnsinck, B.z. De vraag: behoort het stelsel van afzondering ook op vrouwelijke veroordeelden en jeugdige gevangenen van de beide sexen te worden toegepast? — Toestemmend beantwoord. — Amst. 1847.

546. L. G. Bouricius. Over de gevangenissen in Nederland. — Leeuwarden 1838 en 1840; beoord. door mr. D. Tieboel Siegenbeek, R. Jaarb. I, 694, III, 137.

547. C. A. den Tex. Beschouwingen over eenige voorname vragen, die ten aanzien van het gevangenisstelsel thans zich voordoen. — R. Jaarb. II, 5.

548. Mr. J. Brand. Iets over de gevangenissen in het koningrijk der Nederlanden. — Amst. 1841; aangek. R. Jaarb. IV, 295.

549. W. H. Suringar. Gedachten over de eenzame opsluiting der gevangenen. — Leeuwarden 1842.

550. Mr. C. A. den Tex. Gevangenisstelsel, zoo elders als in betrekking tot Nederland. — R. Jaarb. V, 393.

551. Mr. W. van Nauta Lemke. Zes maanden straftijd, korter dan die van een halfjaar. — W. 3559.

552. Dr. S. Piccardt. De cellulaire gevangenisstraf in Nederland. Eenige opmerkingen, wenschen betrekkelijk hare inrigting en de bevordering van het doel met eenzame opsluiting beoogd. — Goes 1866; aangek. W. 2857.

553. Invoering van het stelsel van eenzame opsluiting, ten aanzien van enkele op te leggen straffen. — Wet 28 Junij 1851 (St. 68).

554. Uitvoering der correctionele gevangenisstraffen. — Art. 21 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

555. De bepaling van dit art. hebben alleen betrekking op de correctionele straf en de artt. 465 en 466, welke een minimum van gevangenisstraf en geldboete voor politie-overtredingen voorschrijven, betreffen alleen de politie-overtredingen bij dit wetboek met straf bedreigd, zoodat noch het een, noch het ander op de toepassing der wet van 6 Maart 1818 (St. 12) van invloed kan zijn. — H. R. 20 Jan. 1852; Regtz. XVIII, 217; N. R. XLI, § 6, 25; W. 1389; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 813, 29.

556. Bij veroordeeling, ter zake van misdaad, mag na aanneming van verzachtende omstandigheden geen hooger correctionele gevangenisstraf dan van vijf jaren worden uitgesproken. — H. R. 31 Maart 1847; Regtz. XVIII, 212; N. R. XXVII, § 19; 79; W. 852; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 193, 234; H. R. 20 Aug. 1850; Regtz. XVIII, 216; N. R. XXXVI, § 17, 84; W. 1189; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 636, 61.

557. Bij het aannemen van verzachtende omstandigheden en toepassing van het minimum der correctionele gevangenis, krachtens art. 9 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) en art. 2 der wet van 28 Junij 1851 (St. 18), kan de naar aanleiding van art. 40 C. P. opgelegde eenzame opsluiting niet minder zijn dan 45 dagen. — H. R. 10 Junij 1868; v. d. H., Strafr. 1868, no. 2242, 174; N. R. LXXXIX, § 20, 158; W. 3017.

558. Indien het minimum van de straf één jaar is en de regter met toepassing van art. 2 der wet van 28 Junij 1851 (St. 68), de helft der straf wil opleggen in eenzame opsluiting te ondergaan, moet hij den beklaagde niet veroordeelen tot zes maanden, noch tot zes maanden en drie dagen, maar tot een half jaar. — Hof Overijssel 20 Nov. 1869; W. 3216.

559. Bij de toepassing van art. 69, moet altijd een correctionele straf worden opgelegd, welke, wat de gevangenisstraf betreft, volgens art. 40 niet minder mag zijn dan van zes dagen. — H. R. 8 Junij 1869; N. R. XCII, § 11, 89; W. 3124; v. d. H., Strafr. 1869, 226.

560. De wet voor de berekening van den duur der correctionele gevangenisstraffen, als tijdperken aannemende jaren, maanden en dagen, zoo belet niets dien duur door één of meer gedeelten van die tijdperken uit te drukken en dus op een half jaar of een halve maand te stellen. — H. R. 8 Febr. 1870; N. R. XCIV, § 17, 138; W. 3195; v. d. H., Strafr. 1870, no. 2382, 61.

561. Art. 21, § 3 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), is alleen toepasselijk op veroordeelden, die krachtens regterlijk bevel preventief gevangenen zijn genomen, maar brengt niet mede voortduring der gevangenis, ook voor hen, die ten slotte zijn veroordeeld wegens een feit, voor hetwelk art. 88 Wetb. v. Strafr. geen preventive gevangenis toelaat. — H. R. 25 Jan. 1865; N. R. B. XVI, 113; N. R. LXXIX, § 13, 90; W. 2669; v. d. H., Strafr. 1865, 33.

562. Met de uitdrukking „eenzame opsluiting voor den tijd van langer dan zes maanden," in art. 11 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), voorkomende, bedoelt de wetgever de cellulaire gevangenisstraf, welke voor een gewone gevangenisstraf van langer dan één jaar subintreert. Indien alzoo bij een vroeger veroordeeling de correctionele gevangenisstraf van één jaar is opgelegd in eenzame opsluiting voor den tijd van zes maanden en drie dagen, mag deze veroordeeling niet gelden als de verzwarende omstandigheid bij bovengemeld wetsartikel bedoeld. — Hof Drenthe 21 Nov. 1873; W. 3662.

563. De duur van zes maanden als straftijd, is niet gelijk aan den duur van een half jaar, maar minder dan een half jaar. De bepaling van dit art., volgens welke de straf van één maand de straf is van dertig dagen, moet ook geacht worden te gelden als er sprake is van meerdere maanden, zoodat naar den maatstaf van dit art. een straf van zes maanden duurt honderdtachtig dagen en bijgevolg korter is dan een half jaar. — H. R. 17 Jan. 1871; W. 3291; N. R. XCVII, § 5, 35; v. d. H., Strafr. 1871, no. 2455, 7.

Art. 42.

564. J. Decae. De jurium civilium ademptione, edicta sententia, secundum jus hodiernum. — Gandavi 1819.

565. Art. 8 en 21 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

566. J. de Louter. De beperkingen der rechtsbevoegdheid, tengevolge van vermindering der burgerlijke eer. — Utrecht 1869; beoord. door mr. G. Belinfante, Themis 2e, XVI, 451.

567. G. H. Betz. Iets over ontzetting van rechten. Leiden 1874; beoord. door mr. H. Teixeira de Mattos, Themis XXXVI, no. 1.

568. Mr. M. H. Godefroi. De bepalingen van den Code Penal, betreffende het verlies van burgerlijke regten, in verband beschouwd tot de Nederlandsche wetgeving. — R. Jaarb. II, 271.

569. Indien iemand uit kracht van art. 374 C. P. onder anderen wordt verwezen tot de ontzetting van de burgerlijke regten bij dit art. opgenoemd, is het geen vereischte, om ook dit art. textuëel in het vonnis op te nemen. — H. R. 12 April 1842; Regtz. XVIII, 226; XXV, 147; N. R. X, § 22, 90; W. 353; v. d. H., Strafr. VII, no. 396, 212; H. R. 24 Maart 1840; Regtz. XV, 214; XVIII, 229; N. R. VI, § 43, 194; W. 85; v. d. H., Strafr. III, no. 168, 232.

570. Dit art. is niet geschonden door de toelating van een persoon tot het afleggen van getuigenis

onder eede, nadat deze was ontzet van de regten, bij dit art. vermeld, doch bij kon. besluit van de ontzetting van burgerlijke regten door den koning bij wege van gratie is ontheven. — H. R. 26 Maart 1844; Regtz. XVIII, 222; N. R. XVII, § 82, 349; R. B. VI, 161; W. 571; v. d. H., Strafr. XII, no. 732, 247.

571. Buiten de gevallen bij de wet bepaald, mag de regter geen ontzetting van regten geheel of gedeeltelijk in dit art. vermeld, uitspreken. — H. R. 27 Junij 1843; Regtz. XVIII, 229; N. R. XV, § 48, 185; W. 493; v. d. H., Strafr. X, no. 574, 148.

Art. 43.

572. Art. 8, 2e en 3e lid der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

Art. 44.

573. B. D. Bosscher. De cura politica cui subjiciuntur damnati poena passi. — Amst. 1848; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis XII, 703.

Art. 52.

574. B. W. N. Servatius. Over het verhaal van geldboeten en geregtskosten in strafzaken. — Leiden 1859.

575. W. J. d'Aulnis de Bourouill. De wet, houdende bepalingen voor het geval van wanbetaling van boeten in strafzaken van 22 April 1864 (St. 29). — Leiden 1866.

576. Mr. G. Diephuis. De bepalingen van den Code Penal, omtrent het invorderen van geldboeten bij lijfsdwang, getoetst aan de algemeene beginselen van strafwetgeving en aan de beginselen van onzen wetgever in het bijzonder. — Opm. en Med. XI, 5.

577. Lijfsdwang of gevangenisstraf bij nietvoldoening eener opgelegde geldboete? — Opm. en Med. XII, 202.

578. Moet voor de toepassing van art. 52 Code Penal het veroordeelend vonnis de uitvoerbaarheid bij lijfsdwang uitdrukkelijk inhouden, of bestaat die uitvoerbaarheid van regtswege? — Opm. en Med. IV, 284.

579. Is de lijfsdwang, bedoelt bij art. 52, 153, 467 en 469 Code Penal toepasselijk op minderjarigen? — Ja. — Regtsg. Adv. IV, 223.

580. Lijfsdwang. Geregtskosten. — W. 3278.

581. Wet van 22 April 1864 (St. 29), houdende bepalingen voor het geval van wanbetaling van boeten in strafzaken.

582. Bij veroordeeling in de kosten, verhaalbaar bij aantasting van persoon, behoeft dit art. niet textueel in de uitspraak te worden opgenomen. — H. R. 28 Junij 1842; Regtz. XVIII, 202; N. R. XI, § 54, 220; W. 335; v. d. H., Strafr. VIII, no. 431, 106; H. R. 17 Dec. 1839; Regtz. XVIII, 233; N. R. VI, § 6, 22; W. 67; v. d. H., Strafr. III, no. 162, 214; H. R. 24 Maart 1846; Regtz. XVIII, 234; N. R. XXIV, § 4, 16; W. 732; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 35, 237.

583. In zaken, welke volgens den Code Penal tot de bevoegdheid van den correctionelen regter, volgens de regterlijke organisatie, echter tot die van den kantonregter behooren, is ten aanzien van den lijfsdwang van toepassing dit art. en niet art. 467 C. P. — Kantg. Amsterdam sine die; Regtb. Amsterdam 24 Febr. 1842; Regtz. XVIII, 239; R. B. IV, 132; W. 298; R. in N. III, 206; H. R. 23 April 1844; Regtz. XVIII, 242; N. R. XVII, § 56, 250; v. d. H., Strafr. XI, no. 664, 247; H. R. 26 Maart 1850; Regtz. XVIII, 245; N. R. XXXV, § 30, 133; W. 1139; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 586, 157; H. R. 4 Maart 1851; Regtz. XVIII, 248; N. R. XXXVIII, § 12, 47; W. 1292; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 706, 93; H. R. 22 Julij 1850; Regtz. XVIII, 250; N. R. XXXVI, § 7, 29; W. 1336; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 628, 11.

584. De bepaling van dit art., omtrent het verhaalbare der boeten en kosten in strafzaken bij lijfsdwang, is niet toepasselijk bij veroordeeling van ambtenaren van den burgerlijken stand, wegens overtredingen, waarvan de burgerlijke regter kennis neemt. — H. R. 29 Maart 1850; Regtz. XVIII, 264; N. R. XXXV, § 33, 143; v. d. H., B. R. XI, no. 378, 386; W. B. A. 104.

585. De tiendubbele accijns, ingeval van vervoer van zout, dat door geen document gedekt is, is een geldboete; mitsdien moet degene, die daartoe verwezen wordt, op grond van dit art. bij onvermogen tot gevangenisstraf veroordeeld worden. — Hof Zeeland 21 Julij 1845; Regtz. XVIII, 260; N. R. XXIV, § 69, 313.

586. Het voorschrift, omtrent de aanwending van lijfsdwang tot uitvoering van vonnissen in strafzaken, is niet alleen betrekkelijk tot de misdrijven bij dat wetboek strafbaar verklaard; het strekt zich ook uit tot de zoodanige, waaromtrent bij spetiale wetten is voorzien. Het algemeen voorschrift van dit art. is voldoende om lijfsdwang te kunnen toepassen bij veroordeeling in de kosten, wegens overtreding der wet op de personele belasting. — H. R. 2 Dec. 1845; Regtz. XVIII, 267; N. R. XXIII, § 10, 65; W. 657; v. d. H., Bel. II, no. 94, 361; H. R. 13 Jan. 1846; Regtz. XVIII, 269; N. R. XXIII, § 39, 188; H. R. 25 Maart 1846; Regtz. XVIII, 272; N. R. XXIII, § 11, 69; W. 723; v. d. H., Bel. II, no. 98, 387; H. R. 23 Sept. 1846; Regtz. XVIII, 276; N. R. XXV, § 34, 149; W. 775; v. d. H., Bel. III, no. 111, 59.

587. Art. 225 der algemeene wet van 26 Augustus 1822, hetwelk ingeval van onvermogen om de geldboete te betalen, gevangenisstraf in de plaats der boete bedreigt, heeft kennelijk in dat geval, d. i. bij onvermogen, doch niet bij onwil den lijfsdwang afgeschaft. — H. R. 29 Maart 1847; Regtz. XVIII, 279; W 811; v. d. H., Bel. III, no. 133, 165; N. R. XXVII, § 21, 86.

587*a*. In de wetten op het patent wordt geen derogatie aangetroffen aan de art. 52 en 53 C. P., bevattende algemeene voorschriften omtrent den lijfsdwang voor boeten en kosten in strafzaken, zoodat de regter door ter zake eener overtreding op de patentwet te verklaren, dat geen wetsbepaling aanwezig is, krachtens welke de boete en kosten bij lijfsdwang invorderbaar kunnen worden verklaard en door op dien grond de daartoe strekkende conclusie van de administratie der belastingen te ontzeggen, deze artikelen heeft geschonden. — H. R. 27 Oct. 1847; Regtz. XVIII, 307; N. R. XXIX, § 10, 52; W. 902; v. d. H., Bel. III, no. 152, 254.

588. De regter is niet verpligt, om de lijfsdwang voor kosten uit te spreken. Deze kan als middel van uitvoering, ook zonder uitspraak van den regter, waar de wet deze voorschrijft, worden aangewend. — H. R. 7 Oct. 1851; Regtz. XVIII, 310; N. R. XL, § 3, 14; W. 1358; v. d. H., J. en V. III, no. 171, 331.

589. Na de invoering van de wet van 22 April 1864 (St. 29) is art. 52 Wetb. v. Strafr., voor zooveel betreft de invordering der geregtskosten bij lijfsdwang, weder van toepassing geworden op overtredingen der wet op de jagt en visscherij. — H. R. 23 Jan. 1866; N. R. B. XVI, 155; N. R. LXXX, § 13, 86; W. 2768; v. d. H., J. en V. VII, 81.

590. Het feit, ter zake der bij een plaatselijke verordening daartegen bedreigde straf, boete van *f* 1 tot *f* 10, is krachtens art. 1 C. P. een wanbedrijf, alzoo moet de invorderbaarheid der kosten bij lijfsdwang, op grond van art. 52 en niet van art. 469 worden uitgesproken. — H. R. 13 Junij 1865; W. 2715; N. R. LXXX; § 24, 216; v. d. H., G. Z. XXII, 25.

Art. 53.

591. Dit art. is buiten toepassing door de wet van 22 April 1864 (St. 29).

Art. 55.

592. S. M. Zijn zij, die zich schuldig hebben gemaakt aan overtreding van art. 479, 1° C. P. en alzoo strafbaar met politiestraffen, gehouden ieder voor het geheel de door hen veroorzaakte schade te vergoeden? — Opm. en Med. VI, 135.

593. Dit art. is verkeerd toegepast door een hoofdelijke veroordeeling in de kosten, niet ter zake van hetzelfde, maar van een gelijksoortig misdrijf. Elke, ook de hoofdelijke, verwijzing in de kosten is geen straf, maar slechts het wettig gevolg der straf, derhalve behoeft de tekst van dit art. niet in het arrest te worden opgenomen. — H. R. 19 Julij 1845; Regtz. XVIII, 327; N. R. XXII, § 21, 110; W. 653; v. d. H., Strafr. XIV, 61.

594. Bij dit art. is bepaald de rede van één en hetzelfde misdrijf en niet van meerdere al dan niet connexe misdrijven; derhalve wordt teregt de solidaire veroordeeling in boete en kosten buiten toepassing gehouden, in het geval van slechts gelijktijdige strafwaardige handelingen van onderscheiden personen op dezelfde plaats vereenigd, maar niet een en hetzelfde misdrijf daarstellende. — H. R. 23 Dec. 1851; Regtz. XVIII, 333; N. R. XL, § 64, 309; W. 1369.

595. Indien twee beklaagden, bij een en hetzelfde arrest schuldig verklaard, elk aan een op zich zelf staand misdrijf, solidair verwezen worden in de kosten, wordt dit art. geschonden. — H. R. 23 Maart 1852; Regtz. XVIII, 335; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 831, 124; N. R. XLI, § 45, 213; W. 1394.

596. Door een beklaagde, welke alleen is veroordeeld ter zake van een tegen hem persoonlijk gerigte aanklagt, doch tevens is vrijgesproken, ter zake van een daad, waarvan hij gezamelijk met anderen was beticht, solidair te veroordeelen in alle kosten van het regtsgeding, wordt dit art. verkeerd toegepast. — H. R. 21 Julij 1846; Regtz. XVIII, 338; W. 750; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 90, 161; H. R. 17 Oct. 1848; Regtz. XVIII, 343; N. R. XXXI, § 81, 362; W. 988; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 403, 257.

597. De regel, dat de solidariteit voor de kosten alleen kan en moet worden uitgesproken contre les auteurs et complices du même fait, is ook van toepassing op politie-overtredingen. — H. R. 27 Mei 1851; Regtz. XVIII, 363; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 747, 307; N. R. XXXIX, § 9, 48; W. 1307.

598. De schuldigverklaring aan en veroordeeling wegens het toebrengen van stooten en slagen, hoezeer gelijktijdig door den eenen beklaagde aan den anderen toegebragt, kan niet gezegd worden te betreffen hetzelfde wanbedrijf; een uit dien hoofde uitgesproken solidaire veroordeeling in de kosten, is niet overeen te brengen met dit art. — H. R. 12 April 1853; Regtz. XVIII, 367; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 936, 126; W. 1484; N. R. XLIV, § 54, 242.

599. Bij solidaire veroordeeling voor boeten en kosten, behoeft dit art. niet textuëel in de uitspraak te worden opgenomen. Dit art. is niet verkeerd toegepast, als de hoofddader en de medepligtige solidair in de kosten zijn veroordeeld. — H. R. 28 Junij 1842; Regtz. XVIII, 202; v. d. H., Strafr. VIII, no. 431, 106; N. R. XI, § 54, 220; W. 335.

600. De solidaire aansprakelijkheid in de kosten, wordt bij dit art. alleen bepaald, indien twee of meer personen, ter zake van hetzelfde misdrijf zijn veroordeeld; dit art. wordt derhalve verkeerd toegepast, indien twee personen ter zake van twee onderscheiden, hoezeer met elkander zamenhangende misdrijven bij hetzelfde vonnis veroordeeld, tevens solidair voor de kosten aansprakelijk zijn verklaard. — H. R. 23 Febr. 1841; Regtz. XVIII, 312; N. R. X, § 48, 191; W. 174; v. d. H., Strafr. IV, no. 233, 306; H. R. 22 Sept. 1840; Regtz. XVIII, 314; N. R. VI, § 54, 247; W. 124; v. d. H., Strafr. IV, no. 207, 120; H. R. 22 Sept. 1840; Regtz. XVIII, 318.

601. Het gelijktijdig en gezamelijk instellen en voortzetten eener vervolging, tegen twee beklaagden, ter zake van feiten door elk hunner afzonderlijk bedreven, is in strijd met de bestaande regelen van procesorde; dit art. is dus geschonden door in zoodanig geval de beklaagden solidair te veroordeelen in de kosten. — H. R. 21 Jan. 1845; Regtz. XVIII, 321; N. R. XIX, § 72, 315; W. 591; v. d. H., Strafr. XII, no. 690, 36.

602. Dit art. is niet verkeerd toegepast, indien onderscheiden beklaagden wegens een en hetzelfde wanbedrijf op verschillende tijden, doch niet door allen gelijktijdig gepleegd, ieder solidair tot vergoeding der schade en voldoening der kosten zijn veroordeeld. — H. R. 30 Aug. 1842; Regtz. XVI, 23; XVIII, 325; v. d. H., Strafr. VIII, no. 448, 238; N. R. XIII, § 1, 1; W. 349.

603. Indien de hoofddader en de medepligtige solidair in de kosten zijn veroordeeld, wordt dit art. niet verkeerd toegepast. — H. R. 28 Junij 1842; Regtz. XVIII, 202, 325; N. R. XI, § 54, 220; W. 335; v. d. H., Strafr. VIII, no. 431, 106.

604. Iemand, die met den hoofddader en met eenige medepligtigen, wegens een en dezelfde misdaad of wanbedrijf veroordeeld is, kan niet volstaan met tot schadevergoeding aan te bieden, slechts zooveel als hij voor zijn aandeel heeft genoten; hij is ook aansprakelijk voor de geheele schade en zonder dat het onderscheid maakt, dat hij slechts medepligtige en geen hoofddader was. — Regtb. Amsterdam 12 Nov. 1845; Regtz. IV, 125; XVIII, 125; W. 669; N. R. XXXV, § 100, 426.

605. Medepligtigheid aan diefstal door het stelen en verbergen van het gestolene, is geen delictum sui generis; bij veroordeeling met den hoofddader, moet de medepligtige solidair in de kosten worden veroordeeld. — H. R. 18 Maart 1856; N. R. LII, § 52, 237; W. 1857; v. d. H., Strafr. 1856, I, 201.

606. Solidariteit der kosten heeft alleen plaats, ten aanzien van veroordeelden wegens hetzelfde misdrijf; zij is dus niet toepasselijk, indien een van twee medebeschuldigden veroordeeld wordt, terwijl de andere wegens voortvlugtigheid nog in staat van beschuldiging verkeert. — H. R. 24 Sept. 1856, N. R. LIII, § 70, 332; W. 1895.

607. De hoofdelijke veroordeeling in de kosten, is alleen dan toegelaten, indien twee of meer personen ter zake van hetzelfde misdrijf zijn veroordeeld, doch niet geoorloofd, indien de veroordeeling wordt uitgesproken, ter zake van onderscheiden

misdrijven, ofschoon zamenhangende. — H. R. 16 Junij 1857; N. R. LVI, § 33, 146; W. 1883.

608. Het solidair verhaalbaar verklaren van boeten en kosten op ieder der veroordeelden, is geheel onbestaanbaar met een bij hetzelfde vonnis uitgesproken subsidiaire gevangenisstraf. — H. R. 23 Junij 1858; N. R. LIX, § 51, 285; v. d. H., J. en V. V, 261.

609. De solidaire veroordeeling in de kosten, komt bepaald alleen dan te pas, als de veroordeeling tegen meer personen, ter zake van dezelfde misdaad of hetzelfde wanbedrijf plaats vindt. — H. R. 16 Maart 1852; N. R. XLI, § 41, 185; Regtz. XXIV; 199; W. 199; W. 1394; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 829, 112.

610. Solidariteit van geldboete wordt ten onregte toegepast op hen, die elkander slagen hebben toegebragt. — Hof Drenthe 14 April 1864; N. R. B. XVI, 467; W. 2599.

611. Een solidaire veroordeeling in boete en kosten, kan niet worden uitgesproken tegen meerdere personen, die niet wegens dezelfde misdaad of hetzelfde wanbedrijf worden veroordeeld. — H. R. 3 Dec. 1850; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 674, 235; N. R. XXXVII, § 20, 114; W. 1256; Regtz. XXV, 303.

612. Dit art. wordt geschonden door één der beschuldigden solidair te veroordeelen in de kosten, wegens een misdrijf, waaraan niet hij, maar zijne medebeschuldigden zijn schuldig verklaard. — H. R. 17 Oct. 1848; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 403, 257; W. 988; N. R. XXXI, § 81, 362; Regtz. XVIII, 343.

613. Het door meerdere personen gezamelijk op den openbaren weg met geld om geld spelen, stelt een en hetzelfde wanbedrijf daar; in zoodanig geval moet ieder der daders afzonderlijk en voor het geheel in de kosten worden veroordeeld. — H. R. 13 Junij 1865; W. 2715; N. R. LXXX, § 24, 216; v. d. H., G. Z. XXII, 25.

614. Solidaire aansprakelijkheid voor de kosten bestaat slechts voor hen, die wegens een en hetzelfde misdrijf veroordeeld zijn. — H. R. 1 Aug. 1865; W. 2719; v. d. H., Bel. IX, 204; Gemst. 728.

615. Indien door meer dan een persoon gelijktijdig en terzelfde plaatse, aan denzelfden persoon hetzelfde feit wordt verweten, valt er nog niet te denken aan een en hetzelfde misdrijf, door meer personen te zamen gepleegd, zoodat geen solidaire veroordeeling in de kosten behoort te worden uitgesproken. — H. R. 10 Jan. 1854; N. R. XLVI, § 76, 296; Regtz. XXV, 311; W. 1647; v. d. H., Strafr. 1854, I, 8.

616. Dit art. laat alleen hoofdelijke veroordeeling in de kosten toe, ingeval twee of meer personen ter zake van hetzelfde misdrijf zijn veroordeeld, niet indien twee personen ter zake van twee geheel verschillende, doch te zamenhagende misdrijven bij hetzelfde vonnis zijn veroordeeld. — H. R. 16 Junij 1857; W. 1883; N. R. LVI, § 33, 146.

617. Het gelijktijdig en gezamelijk instellen en voortzetten eener vervolging tegen twee beklaagden ter zake van feiten, door elk hunner afzonderlijk bedreven, is in strijd met de wet; dit art. wordt geschonden door in zoodanig geval de beklaagden solidair in de kosten te veroordeelen. — H. R. 21 Jan. 1845; v. d. H., Strafr. XII, no. 690, 36; Regtz. XVIII, 321; N. R. XIX, § 72, 315; W. 591.

Art. 56.

618. A. G. van der Kun. De delictis recidivis secundum principia codicis poenalis Gallici. — L. B. 1829.

618*a*. P. Gilkinet. De recidiva. — Leodii 1825.

619. J. Fockema IJnz fil. De iterato crimine seu delicto, tum e jure poenali Gallico, tum in universum. — Gron. 1831.

620. M. P. J. Schuyll van der Does. De pluribus ab eodem commissis criminibus, inprimis de crimine quod repetitum dicitur. — Traj. 1826.

621. T. M. Lotze. De poenae aggravatione. — Amst. 1823.

622. L. B. van den Bulcke. De relapsu in maleficium. — Gandavi 1828.

623. W. J. Feith. De delicto iterato. — Gron. 1840.

624. J. Schröder. Over de gevolgen van veroordeeling overeenkomstig art. 209 Wetb. v. Strafv. bij herhaald misdrijf. — Themis I, 164.

625. A. H. M. van Berckel. Bijdrage tot de leer der recidieve. — Leiden 1872.

626. Herhaling van misdrijf na voorafgaande veroordeeling door den militairen strafregter. — W. 2096.

627. Mr. M. M. van Baumhauer. Over het hervallen in, en het herhalen van misdrijf. — Themis VII, 386, 538.

628. Mr. C. A. den Tex. Heeft een veroordeeling onder de vorige wetgeving uitgesproken, wegens misdaad, doch uit hoofde der jonge jaren van den dader, met een correctionele straf gestraft, sedert de invoering der Nederlandsche wetgeving, ingeval van recidive, het gevolg eener criminele veroordeeling behouden? — R. B. II, 63.

629. Is de uitspraak over het bestaan van een vroegere misdaad ook dan noodig, wanneer de regter verklaart, dat het feit bij de acte van beschuldiging uitgedrukt, geen misdrijf daarstelt? — R. B. II, 175.

630. Over de misdaad bij herhaling. — W. 1692, 1704.

631. Over de al of niet toepasselijkheid der artt. 56 en 57 C. P., indien de vroegere veroordeeling heeft plaats gehad, krachtens de militaire wetboeken. — W. 1107.

632. Vervalt hij, die wegens eene misdaad, welke naar den Code Penal met infamante straffen bedreigd wordt tot eene correctionele gevangenisstraf is veroordeeld geweest, bij het weder bedrijven eener dergelijke daad in de termen der recidive? — Neen. — Regtsg. Adv. I, 169.

633. Art. 11 en 12 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

634. Wet van 3 Maart 1852 (St. 20), regelende de gevolgen van door den militairen strafregter uitgesproken veroordeelingen bij later gepleegde misdaad of wanbedrijf. —

635. Voor de toepassing van artt. 56 en 57, moet alleen worden onderzocht, of tegen een beklaagde of beschuldigde een lijf- of onteerende straf is uitgesproken; in dat geval moet hij, onverschillig op welke wet zoodanige condemnatie gegrond is, geacht worden ter zake van misdaad (crime) te zijn veroordeeld. — H. R. 9 Junij 1846; Regtz. XVIII, 19; W. 724; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 76, 37; H. R. 12 Jan. 1847; Regtz. XVIII, 24; N. R. XXV, § 74, 351; W. 817; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 157, 13; H. R. 19 Junij 1849; Regtz. XVIII, 27; W. 1048; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 492, 313.

636. Iemand, die vroeger wegens misdaad veroordeeld is en op nieuw veroordeeld wordt, behoort de strengere straffen te ondergaan, bij art. 56 C. P. op herhaling van misdrijf bedreigd, ofschoon hij bij zijn vroegere veroordeeling uithoofde van zijne toenmaligen jeugdigen leeftijd slechts tot een correctionele straf is veroordeeld. — H. R. 29 Junij

1839; Regtz. XV, 44; N. R. III, § 8, 34; v. d. H., Strafr. I, no. 50, 279; W. 33; R. B. II, 63; R. in N. II, 390; H. R. 22 Oct. 1839; Regtz. XIX, 5; XV, 247; N. R. V, § 1, 1; W. 52; R. in N. II, 306; v. d. H., Strafr. II, no. 87, 176; H. R. 10 Junij 1839; Regtz. XV, 40; N. R. III, § 6, 21; R. B. I, 445; W. 31; v. d. H., Strafr. I, no. 44, 218; H. R. 4 Maart 1845; Regtz. XIX, 5; N. R. XX, § 26, 120; R. B. VII, 267; W. 583; v. d. H., Strafr. XIII, no. 802, 194; 23 Aug. 1839; Regtz. XIX, 10; N. R. IV, § 3, 18; W. 43; v. d. H., Strafr. II, 116.

637. Er is herhaling van misdaad, zelfs dan als de beschuldigde vroeger met toepassing van art. 67 C. P. slechts tot een correctionele straf is veroordeeld. De herhaling van misdaad is een omstandigheid, waardoor de straf verzwaard wordt en niet een materiëel feit, een misdrijf, waarvan in art. 52, § 2 der wet op den overgang de rede is. — H. R. 24 Mei 1842; Regtz. XIX, 1; N. R. XII, § 21, 62; W. 297; v. d. H., Strafr. VII, no. 410, 348.

638. De straffen van vervallenverklaring van den militairen stand en kruiwagenstraf zijn criminele straffen; zij hebben dus tengevolge, dat bij veroordeeling wegens een latere misdaad de bepalingen op herhaling van misdrijf gesteld, moeten worden toegepast. — H. R. 22 Nov. 1842; Regtz. XIX, 14; N. R. XIII, § 77, 321; v. d. H., Strafr. VIII, no. 470, 405; H. R. 24 Junij 1845; Regtz. XVI, 290; XIX, 36; N. R. XXII, § 16, 80; W. 632; v. d. H., Strafr. XIV, 48; H. R. 4 Nov. 1845; Regtz. XVIII, 14; XIX, 36; N. R. XXII, § 57, 260; W. 679; v. d. H., Strafr. XIV, 136; R. in N. IV, 312; H. R. 12 Jan. 1847; Regtz. XVIII, 24; N. R. XXV, § 74, 351; W. 817; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 157, 13; H. R. 19 Junij 1849; Regtz. XIX, 28; H. R. 9 Junij 1846; Regtz. XVIII, 19; W. 724; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 76, 37; H. R. 7 Oct. 1845; Regtz. XVIII, 153; v. d. H., Strafr. XIV, 100; Regtb. Sneek 27 Sept. 1848; Regtz. XIX, 37; R. B. X, 631; R. in N. IV, 354; W. 987; Hof Gelderland 28 Dec. 1850; N. R. B. II, 401; Regtz. XIX, 28; W. 1216.

639. De toepassing der bepalingen op herhaling van misdrijf, moet ook geschieden, indien rehabilitatie is verkregen, wegens een vroegere misdaad. — H. R. 28 Febr. 1843; Regtz. XIX, 64; N. R. XIV, § 51, 190; W. 482; v. d. H., Strafr. IX, no. 513, 315.

640. Dit art. is niet geschonden door tegen een medepligtige aan misdaad dezelfde straf uit te spreken, welke zou zijn uitgesproken, indien hij hoofddader ware geweest. — H. R. 23 Julij 1844; Regtz. XIX, 66; N. R. XVIII, § 39, 165; v. d. H., Strafr. XII, no. 690, 71.

641. Artt. 56 en vgg. missen alle toepassing bij het, tengevolge van een mede door het openbaar ministerie ingesteld hooger beroep, opleggen eener hoogere straf, dan die, welke in eersten aanleg was uitgesproken, indien bij die hoogere straf niet is te boven gegaan het bij de wet op het misdrijf gesteld maximum. — H. R. 20 Jan. 1847; Regtz. XIX, 71; N. R. XXVI, § 51, 200; W. 848; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 160, 28.

642. Een vroeger door den militairen regter tot lijf- en onteerende straffen veroordeelde persoon, verkeert, bij het plegen van een nieuw misdrijf tot de kennisneming van den gewonen regter behoorende, in staat van recidive. — H. R. 10 Junij 1850; Regtz. XIX, 30, 98; W. 1164; N. R. XXXV, § 85, 365; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 615, 331.

643. Dewijl art. 56 uitdrukkelijk is afgeschaft bij art. 11 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), kan dat art. 56 na die afschaffing niet meer geschonden worden. — H. R. 14 Dec. 1869; v. d. H., Strafr. 1869, no. 2367, 525; W. 3175.

644. Een vroegere veroordeeling tot gevangenisstraf van langer dan een jaar, is geen verzwarende omstandigheid bij een misdaad gepleegd, vóór de invoering der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), doch welke, door de voortvlugtigheid van den beschuldigde, eerst lang na de inwerkingtreding dier wet wordt beregt. — Hof Gelderland 29 Dec. 1859; N. R. B. X, 220; W. 2149.

645. De veroordeeling wegens militair delict tot kruiwagenstraf, plaatst hem, die later wegens misdaad teregt staat, in het geval van recidive. — H. R. 13 Jan. 1852; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 810, 13; Regtz. XXVI, 289; N. R. XL, § 79, 362; W. 1389.

646. Dit art. wordt geschonden, indien bij een veroordeeling wegens misdaad niet in aanmerking is genomen, een vroeger ondergane onteerende veroordeeling, wegens een militair misdrijf. — H. R. 6 April 1852; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 834, 140; Regtz. XXIII, 296; W. 1335.

647. Voor belastingzaken is ingeval van herhaling van misdrijf een geheel verschillend stelsel aangenomen, dan bij artt. 56 vgg. C. P. Door art. 11 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), is de exceptionele bepaling, betreffende herhaling van fraude in belastingzaken, vervat in art. 205 der wet van 1822, niet vervangen. — Regtb. Winschoten 4 April 1873; W. 3620.

648. Herhaling van misdrijf kan eerst plaats hebben, indien de veroordeeling wegens een vroeger misdrijf vóór het plegen van het volgende onherroepelijk vaststaat. Die onherroepelijkheid bestaat niet, indien van het vroeger vonnis nog niet in hooger beroep is gekomen en dat beroep nog openstond tijdens het later vonnis, zoodat het vroeger vonnis nog geen kracht van gewijsde bezat. — H. R. 3 Jan. 1872; W. 3427; N. R. C, § 2, 6; v. d. H., G. Z. XXVI, 119; Strafr. 1872, 1.

649. Als de regter wegens een vroegere veroordeeling een zwaardere straf toepast, behoort hij uit te maken, op welken grond hij tot het bestaan dier vroegere veroordeeling is gekomen. — H. R. 18 Oct. 1864; N. R. LXXVIII, § 8, 58; W. 2637; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1947, 299.

650. Hoezeer bij de wet van 3 Maart 1852 (St. 20), alleen sprake is van veroordeelingen, bij vonnis uitgesproken, zoo brengt noch de bepaling van deze, noch van eenige andere wet mede, dat van een vroegere veroordeeling uitsluitend zal kunnen blijken door overlegging van het veroordeelend vonnis zelve. — H. R. 1 Mei 1866; N. R. LXXXIII, § 1, 1; W. 2795.

651. De bepaling van art. 227, no. 6 Wetb. v. Strafv., kan alleen dan tengevolge hebben, dat een schuldigverklaring zonder toepassing van straf wordt uitgesproken, indien de beklaagde bij een of meer vroegere vonnissen tot een straf word veroordeeld, die met het maximum gelijk staat. — H. R. 31 Mei 1871; N. R. B. XXII, 138; N. R. XCVIII, § 12, 87; W. 3338; v. d. H., Strafr. 1871, 120.

652. De wet schrijft niet voor, dat het niet bestaan der verzwarende omstandigheid van recidive, in de regterlijke uitspraak vermeld moet worden. — H. R. 30 April 1861; N. R. LXVII. § 64, 475; W. 2293; v. d. H., G. Z. XVIII, no. 859, 199.

653. Een vonnis bij verstek gewezen, noch ten uitvoer gelegd, noch beteekend, kan niet tegen een beklaagde gelden, om bij een tweede veroordeeling de verzwarende omstandigheid van herhaling van

misdrijf daar te stellen. — Regtb. 's Hertogenbosch 20 Nov. 1860; W. 2291.

654. Herhaling van misdrijf, is eerst dan aanwezig als het tweede feit wordt gepleegd, nadat de veroordeeling over het eerste is gegaan in kracht van gewijsde. — Regtb. Amsterdam 18 Junij 1857; W. 1876; Hof N.-Holland 6 Oct. 1857; W. 1920.

655. Ingeval van herhaling van misdrijf, mag de regter ook zonder het aannemen van verzachtende omstandigheden, het minimum der bedreigde straf opleggen. — Hof Gelderland 27 Jan. 1857; W. 1902; N. R. B. VIII, 44.

656. Die vroeger wegens misdaad correctioneel is veroordeeld, kan ingeval van een nieuw wanbedrijf, niet tevens worden schuldig verklaard aan en veroordeeld wegens herhaling van misdrijf. — Hof Gelderland 4 Sept. 1851; W. 1287; N. R. B. II, 423.

657. De regter is bevoegd, om ingeval een beschuldigde te voren wegens een zwaarder misdrijf is veroordeeld, onderzoek en uitspraak omtrent daadzaken en schuld te doen en zelfs den beschuldigde een straf op te leggen, ter zake van ligtere misdrijven vóór zijne veroordeeling gepleegd. — Hof N.-Holland 26 Julij 1842; R. B. IV, 897.

658. Tot het begrip van herhaling van misdaad, is het bestaan van een vroegere veroordeeling wegens misdaad voldoende; de uitgesproken straf of verleende gratie, kan daarop geen invloed uitoefenen. — Hof Gelderland 27 Julij 1843; R. B. V, 659.

659. Hij, die vroeger zich heeft schuldig gemaakt aan overtreding van art. 207 der algemeene wet van 26 Aug. 1822 (St. 38), naderhand frauduleuzen invoer pleegt, valt niet in de termen van herhaling, voorzien bij art. 205, 2e lid dier wet. — Hof Groningen 28 Jan. 1846; R. B. VIII, 413.

660. De eerloosverklaring en veroordeeling tot een jaar confinement, door den militairen regter uitgesproken, als zijnde in 1817 een criminele straf, moet als een verzwarende omstandigheid worden aangemerkt van een in 1859 gepleegd wanbedrijf. De regter kan met het oog daarop, teregt volgens art. 11 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), de latere wetgeving in zoodanig geval buiten invloed laten op de vroeger uitgesproken veroordeeling, zonder art. 4 der Alg. Bep. te schenden. — H. R. 18 Julij 1859; W. 2084; N. R. LXII, § 61, 299; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1534, 383.

661. De regtsgevolgen eener veroordeeling blijven in het algemeen bestaan, niettegenstaande door den koning verleende gratie of kwijtschelding. — H. R. 4 Febr. 1851; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 692, 36; N. R. XXXVII, § 65, 321; W. 1287.

662. Voor het bestaan van herhaling van misdaad, komt alleen in aanmerking, welke de aard van het vroeger misdrijf is geweest, niet welke straf is ondergaan, zoodat een veroordeeling tot correctionele gevangenisstraf, tengevolge van het aannemen van verzachtende omstandigheden, daarin geen verandering teweeg brengt. — H. R. 28 Aug. 1847; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 246, 181; Regtz. XIX, 38; N. R. XXVIII, § 58, 277; W. 872.

663. Door iemand, die onder de vroegere wetgeving als jeugdig misdadiger slechts tot correctionele straf is veroordeeld, bij herhaling van misdrijf onder de tegenwoordige wetgeving als vroegere misdadiger te beschouwen, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 4 Maart 1845; v. d. H., Strafr. XIII, no. 802, 194; R. B. VII, 267; Regtz. XIX, 5; N. R. XX, § 26, 120; W. 583.

664. Er bestaat geen herhaling van misdaad, indien de beklaagde, hoezeer ten criminele vervolgd, slechts een correctionele straf heeft ondergaan. — Hof Gelderland 4 Sept. 1851; N. R. B. II, 423; W. 1287.

665. Iemand, die vroeger wegens misdaad veroordeeld is en weder op nieuw veroordeeld wordt, behoort de strengere straffen te ondergaan, bij art. 56 C. P. op herhaling van misdaad bedreigd, ofschoon hij bij zijne vroegere veroordeeling uithoofde van zijn toenmaligen jeugdigen leeftijd van nog geen zestien jaren, slechts tot een correctionele gevangenisstraf is verwezen. — H. R. 10 Junij 1839; v. d. H., Strafr. I, no. 44, 218; R. B. I, 445; N. R. III, § 6, 21; Regtz. XV, 40.

666. Indien de vroegere veroordeeling wegens misdaad is antérieur aan de invoering van het thans vigerend Wetb. v. Strafv., kan aan de bepaling van art. 119 laatste lid van dat Wetboek, volgens welke de veroordeeling ten aanzien van den jeugdigen misdadiger, slechts het gevolg heeft eener correctionele veroordeeling, geen terugwerkende kracht worden gegeven, zoodanig, dat die bepaling zou werken op daadzaken, welke vóór de invoering der Nederlandsche wetgeving hebben plaats gehad. — H. R. 22 Oct. 1839; v. d. H., Strafr. II, no. 87, 176; R. in N. II, 306; N. R. V, § 1, 1; W. 52; Regtz. XV, 247.

667. Herhaling van misdaad is aanwezig, ook dan, als de beschuldigde vroeger met toepassing van art. 67 C. P., slechts tot den correctionele straf is veroordeeld. De herhaling van misdaad is een omstandigheid, waardoor de straf verzwaard wordt en dus niet een materiëel feit, een misdrijf, waarvan in art. 52, § 2 der wet op den overgang van de vroegere tot de nieuwe wetgeving de rede is. — H. R. 24 Mei 1842; v. d. H., Strafr. VII, no. 410, 348; W. 297; N. R. XII, § 21, 62; Regtz. XIX, 1.

Art. 57.

668. Dit art. wordt ten onregte verstaan door het niet toepasselijk te verklaren op een beklaagde, die te voren wegens een militair delict tot een onteerende straf was veroordeeld. — H. R. 3 Sept. 1851; Regtz. XVIII, 12; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 764, 55; W. 1357.

669. Elk misdrijf, dat volgens de wet in het algemeen met lijf- of onteerende straf bedreigd wordt, geeft aanleiding tot toepassing van de verzwarende omstandigheid van herhaling van misdaad, zonder dat vereischt wordt, dat de straf bij het Wetb. v. Strafr. zelf is bedreigd. Derhalve moet die verzwaring worden toegepast in de gevallen van vroegere straffen, opgelegd krachtens het militair Crimineel Wetboek. — H. R. 4 Nov. 1845; Regtz. XVIII, 14; N. R. XXII, § 57, 260; R. in N. IV, 312; W. 679; v. d. H., Strafr. XIV, 136; H. R. 24 Junij 1845; Regtz. XVI, 289; N. R. XXII, § 16, 80; W. 632; v. d. H., Strafr. XIV, 48.

670. Dit art. wordt niet geschonden, als de regter in hooger beroep niet in aanmerking heeft genomen de in eersten aanleg niet aangevoerde verzwarende omstandigheid, dat de beklaagde bevorens wegens misdaad zoude zijn veroordeeld geweest. — H. R. 4 Febr. 1845; Regtz. XIX, 74; N. R. XX, § 12, 48; W. 619; v. d. H., Strafr. XIII, no. 791, 122.

671. De voorschriften, omtrent de herhaling van misdaden en wanbedrijven, zijn toepasselijk bij misdrijven, waartegen bij spetiale wetten is voorzien, voor zooveel daaraan bij die wetten niet is gederogeerd. — Hof Overijssel 28 Junij 1850; Regtz. XIX, 92; W. 1163.

672. Hij, die vroeger wegens misdaad correctioneel is veroordeeld, kan ingeval van een nieuw wanbedrijf, tevens worden schuldig verklaard aan en veroor-

deeld worden wegens herhaling van misdaad. — Hof N.-Holland 15 Julij 1851; Regtz. XIX, 85; W. 1266.

673. Ook op hem, die uithoofde van vroegere veroordeeling wegens misdaad, tot het maximum der straf zou moeten veroordeeld worden, is art. 463 C. P. van toepassing, hetwelk wegens geringheid der toegebragte schade en verzachtende omstandigheden den regter het verminderen der bij de wet bedreigde gevangenisstraf veroorlooft. — H. R. 31 Maart 1840; Regtz. XIX, 86; N. R. VI, § 44, 202; W. 86; v. d. H., Strafr. III, no. 169, 241; H. R. 7 April 1840; Regtz. XIX, 88; R. in R. II, 325; W. 80; H. R. 23 Mei 1843; Regtz. XIX, 90; XXX, 209; N. R. XV, § 5, 13; v. d. H., Strafr. IX, no. 549, 504; Hof Gelderland 24 Sept. 1844; Regtz. XIX, 92; R. B. VI, 695; W. 550.

Art. 58.

674. Het misdrijf door den regter gequalificeerd diefstal bij nacht, door meer dan één persoon, en dienvolgens als misdaad, kan dit, als zijnde wegens verligtende omstandigheden daarop een correctionele straf toegepast, niet van aard en wezen veranderen en niet worden wanbedrijf, zoodat het als gepleegd na een wezenlijk wanbedrijf moet daarstellen herhaling van wanbedrijf. — H. R. 10 Junij 1850; Regtz. XIX, 30, 98; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 615, 331; W. 1161; N. R. XXXV, § 85, 365.

675. Tot toepassing van art. 58 C. P., wordt niets meer of anders gevorderd, dan dat de schuldige vroeger correctioneel tot een gevangenisstraf van meer dan een jaar is verwezen; het is volkomen onverschillig of de veroordeelde die opgelegde straf, hetzij geheel of gedeeltelijk, of zelfs in het geheel niet heeft ondergaan. — H. R. 30 April 1850; Regtz. XIX, 102; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 601, 250; W. 1151; N. R. XXXV, § 59, 253.

676. Dit art. wordt geschonden, indien het hof, niettegenstaande voldaan is aan art. 203 Wetb. v. Strafv., geen acht heeft geslagen op de verzwarende omstandigheid eener als bewezen aangenomen vroeger veroordeeling van den beschuldigde tot correctionele straf van één jaar en hem niet veroordeeld heeft tot het maximum der straf op het later door hem gepleegd en bewezen verklaard wanbedrijf gesteld. — H. R. 14 Oct. 1851; Regtz. XIX, 103; N. R. XL, § 10, 58; W. 1358; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 769, 90.

677. Indien de verzwarende omstandigheid eener vroegere veroordeeling niet in de dagvaarding is vermeld, dan is nogthans het voorlezen van het vonnis, waarbij die veroordeeling is uitgesproken op de teregtzitting, en het daarop opmerkzaam maken van den beklaagde, voldoende tot toepassing van art. 58 C. P. — Hof N.-Holland 23 April 1850; Regtz. XIX, 111; W. 1136.

678. Een vroeger veroordeeling tot gevangenisstraf voor langer dan één jaar, is een verzwarende omstandigheid, waarop de regter bij de toepassing der straf moet acht geven. Die bepaling is ook toepasselijk na voorafgaande veroordeeling door den militairen strafregter, doch alleen in de gevallen aangeduid in de wet van 3 Maart 1852 (St. 20). Het geval bij dit art. bedoeld, bestaat ingeval van veroordeeling door den militairen regter tot kruiwagenstraf van meer dan één jaar, ter zake van diefstal, waarop bij de gewone strafwetten een gevangenisstraf van vijf jaren als maximum is bedreigd. — H. R. 19 Aug. 1874; W. 3762.

679. Al heeft er herhaling van misdrijf plaats, waartegen voorzien wordt bij art. 58 C. P., mag toch steeds van de bepaling van art. 463 gebruik worden gemaakt, zoo de omstandigheden, waaronder het misdrijf gepleegd is, verligtende zijn. — Regtb. Alkmaar 10 Jan. 1843; R. B. VII, 406.

Art. 59.

680. W. Wolthers. De auctoribus, sociis et fautoribus delictorum, eorumque poenis. — Gron. 1823.

681. W. A. W. van Haersolte. De auctoribus et sociis delictorum. — L. B. 1828.

682. J. A. H. Michiels van Kessenich. De sociis in crimine. — Leodii 1823.

683. F. de Smit. De sociis in crimine. — Gandavi 1827.

684. C. G. Moorrees. Codicis poenalis doctrina generalis de sociis delicti. — Traj. 1824.

685. J. G. N. de Hoop Scheffer. Het wetenschappelijk standpunt bij het beoordeelen der strafbaarheid van deelneming aan misdrijf. — Amst. 1870.

686. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Welke zijn de beschouwingen van den nieuweren tijd, omtrent den auctor of de causa intellectualis van een misdrijf en in hoeverre zijn die juist? — Themis 2e, XV, 579.

687. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. In hoeverre moet de causaliteit op het gebied des geestes in het strafregt worden gehuldigd? Welke beschouwingen vindt men daaromtrent in den loop der tijden bij verschillende volken? — Themis 2e, XV, 240.

688. L. W. A. Besier. Proeve van een historisch onderzoek, betrekkelijk de leer van de medepligtigheid naar het Nederlandsch regt. — Utrecht 1852.

689. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Eenige opmerkingen over den zelfmoord en de medepligtigheid daaraan. — Themis 2e, XVI, 212; Tijds. v. N. R. III, 211.

690. Mr. H. van Manen. Drie vragen, betreffende den zelfmoord. — Themis 2e, XII, 236.

691. Mr. A. Oudeman. Moet volgens het tegenwoordig Wetb. van Strafv. de medepligtige dezelfde straf als de dader ondergaan, wanneer de persoonlijke hoedanigheid van den dader de misdaad verzwaart? — R. Bijdr. X, 93; Opm. en Med. XV, 255.

692. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Eenige opmerkingen omtrent de leer der deelneming aan misdrijf. — Tijds. v. N. R. III, 211.

693. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Beschouwingen over het leerstuk der verzwarende en verzachtende omstandigheden op strafregtelijk gebied. — N. R. IV, 99.

694. Mr. A. Oudeman. Over den invloed van de toestemming des beleedigden op de beoordeeling en bestraffing der misdrijven. — Verhand. no. V, 73; Gron. 1873.

695. Mr. A. Oudeman. Kunnen mededaders en medepligtigen der ontvreemding, vermeld bij art. 380 C. P., gestraft worden? — Opm. en Med. II, 58.

696. Door de toepassing van art. 59 C. P. op een bevorens, wegens misdaad veroordeelden beschuldigde, wiens straf bij kon. besluit in een correctionele gevangenisstraf is verwisseld, kan art. 67 (thans 66) der grondwet niet geacht worden te zijn geschonden. — H. R. 23 Julij 1844; Regtz. XIX, 66, 129; N. R. XVIII, § 39, 165; v. d. H., Strafr. XII, no. 695, 71.

697. Ingeval van veroordeeling wegens medepligtigheid, behoort de tekst van art. 59 C. P. mede in het vonnis te worden opgenomen. Ingeval van veroordeeling, wegens medepligtigheid aan diefstal, wordt vereischt een schuldigverklaring door het des bewust helen of verbergen van de ontvreemde

goederen. — H. R. 12 April 1842; Regtz. XIX, 117; N. R. XII, § 13, 37; W. 329; v. d. H., Strafr. VII, no. 400, 256; H. R. 11 Junij 1855; Regtz. XIX, 121; N. R. L, § 44, 192; W. 1781; v. d. H., Strafr. 1855, I, 256; H. R. 11 Oct. 1853; Regtz. XIX, 124; N. R. XLVI, § 23, 95; W. 1580; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 975, 100; H. R. 28 April 1846; Regtz. XIX, 129; N. R. XXIV, § 28, 126; W. 722; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 55, 330.

698. Een vonnis is niet behoorlijk gemotiveerd, indien iemand bloot medepligtig aan een overtreding wordt verklaard, zonder dat in het vonnis tevens is uitgedrukt, door welke ten processe bewezen daadzaken de medepligtigheid bestaat en alzoo in welke opzigt de strafbare medepligtigheid heeft plaats gehad. — H. R. 23 Julij 1844; Regtz. XIX, 119; N. R. XVIII, § 37, 161; v. d. H., Strafr. XII, no. 692, 47.

699. De wet schrijft niet voor, dat een medepligtige niet kan vervolgd worden, ten ware de hoofddader bekend zij. Het is onjuist, dat volgens de bedoeling der wet, medepligtigen niet zouden moeten gestraft worden, als of zij de daders waren en daar derhalve geen persoonlijke aggravatie van de hoofddaders hun zouden kunnen aangerekend worden. — H. R. 18 Augustus 1840; Regtz. XVII, 43; XIX, 125; N. R. VIII, § 11, 33; W. 121; v. d. H., Strafr. III, no. 181, 320; H. R. 14 Junij 1853; Regtz. XIX, 125; N. R. XLV, § 18, 93; W. 1475; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 952, 218; H. R. 13 Maart 1849; Regtz. XIX, 127; N. R. XXXII, § 70, 268; W. 1031.

700. De woorden „même peine" in dit art. beteekenen dezelfde soort, maar niet dezelfde duur van dezelfde soort van straf; dit art. is dus niet geschonden door, zoowel de medepligtige, als de hoofddader te veroordeelen tot gevangenisstraf en dus à la même peine. — H. R. 24 Julij 1848; Regtz. XIX, 170; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 377, 93; N. R. XXXI, § 52, 239; W. 957.

701. Dit art. is niet geschonden, door bij een schuldigverklaring aan medepligtigheid in aanmerking te nemen de personele hoedanigheid van den dader, zijne betrekking van loontrekkend bediende van den bestolene. — H. R. 7 Nov. 1843; Regtz. XIX, 133; N. R. XVI, § 69, 348; W. 564; v. d. H., Strafr. X, no. 616, 403.

702. Ten aanzien van een hier te lande ten criminele vervolgden medepligtige, kan dit art. niet zijn geschonden, indien de hoofddader niet mede door den Nederlandschen regter en volgens den Code Penal is veroordeeld, onverschillig of die veroordeeling was correctioneel. — H. R. 19 Junij 1851; Regtz. XIX, 138; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 756, 10; W. 1354; N. R. XXXIX, § 38, 207.

703. Artt. 59 en 60 zijn geschonden door de schuldigverklaring aan, en veroordeeling wegens medepligtigheid aan diefstal, door, des bewust, de daders te hebben bijgestaan in de bedrijven, die dienden om het misdrijf gemakkelijk te maken en te voltooijen, alleen op grond, dat de beschuldigde, toen de persoon, met welke zij in gezelschap waren, door twee nachtwachts werd aangevallen, hard zijn weggeloopen, terwijl zij hebben moeten zien, dat nog een derde, mede tot hun gezelschap behoorende, aan dien aanval deelnam, welke aanvallers vervolgens dien persoon zijn gouden horologie hebben ontvreemd. — H. R. 22 Nov. 1842; Regtz. XIX, 143; N. R. XIII, § 80, 337; v. d. H., Strafr. IX, 472, 38.

704. Indien de bewezen daadzaken de regtstreeksche medewerking van twee beklaagden tot het plegen van diefstal kennelijk in zich bevatten en slechts een als medepligtige wordt beschouwd en veroordeeld, wordt dit art. verkeerd toegepast. — H. R. 1 Dec. 1846; Regtz. XIX, 147; N. R. XXVI, § 19, 56; W. 787; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 133, 407.

705. Door een beklaagde niet aan te merken als hoofddader, maar te verklaren, dat hij is medepligtige aan het als bewezen aangenomen feit, is dit art. geschonden, indien de feitelijke beslissing van zelf medebrengt, dat de beklaagde zelf de daad door middel van zijn zoon heeft bedreven. — H. R. 12 Febr. 1850; Regtz. XIX, 150; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 569, 52; N. R. XXXIV, § 90, 384; W. 1133.

706. Indien de bewezen daadzaken zijn beschouwd als het des bewust aan den dader geven van het wapen, waarmede door dezen moedwillig een wond is toegebragt, van welke wond de dood van den verwonde het gevolg is geweest en alzoo hem bijgestaan te hebben in de bedrijven, welke dienden om het feit te doen gelukken, die daden te qualificeren als medepligtigheid aan moedwilligen doodslag (meurtre), wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 19 Jan. 1847; Regtz. XIX, 160; N. R. XXVI, § 50, 198; W. 816; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 159, 21.

707. De feiten door een medebeschuldigde gepleegd, zijn geen medepligtigheid aan de misdaad een anderen medebeschuldigde te laste gelegd, indien niet is gebleken, dat er heeft plaats gehad medewerking met wetenschap tot eeñ bepaalde misdaad. — H. R. 5 Mei 1851; Regtz. XIX, 163; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 732, 220; N. R. XXXVIII, § 61, 292; W. 1298.

708. Voor het regtskundig bestaan van medepligtigheid wordt volstrekt vereischt, dat het werkelijk gepleegd zijn van het hoofdmisdrijf is uitgemaakt en dat bepaald blijkt, welk dat hoofdmisdrijf is. Een veroordeeling wegens medepligtigheid is zeer wel bestaanbaar, hoewel de dader van het misdrijf onbekend blijft. — H. R. 30 Junij 1868; v. d. H., Strafr. 1868, no. 2250, 202; W. 3020; N. R. B. XIX, 488.

709. De woorden „zullen met dezelfde straf gestraft worden," beteekenen eenvoudig, dat tegen medepligtigheid aan eenig misdrijf dezelfde strafbedreiging geldt, als tegen het plegen van de daad bij de wet wordt gesteld. — H. R. 14 Junij 1853; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 952, 218; N. R. XLV, § 18, 93; W. 1475; Regtz. XIX, 125.

710. Door in de persoonlijk verzwarende omstandigheid van den dader (de betrekking van loontrekkend bediende), tevens te vinden een verzwaring van het misdrijf door den medepligtige gepleegd, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 13 Maart 1849; v. d. H, Strafr. 1849, I, no. 458, 102; Regtz. XIX, 127; N. R. XXXII, § 70, 268; W. 1031.

711. In dit wetboek komt geen bepaling voor, waarbij ten aanzien van drukkers, uitgevers of verspreiders van beleedigende geschriften een uitzondering is gemaakt op de algemeene regelen, omtrent de medepligtigheid van misdrijven. De beslissing dat, niettegenstaande de aanwijzing en bekendheid van den schrijver, evenwel als daartoe termen zijn de uitgever van eenig misdrijf bevattend geschrift als medepligtige aan dat misdrijf kan worden vervolgd en gestraft, strijdt niet met het beginsel van art. 4 van het vorstelijk besluit van 24 Jan. 1814 (St. 17). — H. R. 21 April 1847; Regtz. XIX, 178; N. R. XXVI, § 85, 359; W. 805; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 202, 277.

712. De voorschriften van dit wetboek, hou-

dende algemeene beginselen van strafregt, behooren ook bij het beoordeelen van misdrijven, die bij bijzondere wetten zijn strafbaar gesteld, te worden inachtgenomen, indien bij die bijzondere wetten zelve, daaromtrent niets is bepaald; derhalve zijn de bepalingen van art. 59 en 60 C. P. mede van toepassing op jagtdelicten. — H. R. 15 Junij 1852; Regtz. XIX, 192; N. R. XLII, § 22, 101; W. 1420; v. d. H., J. en V., IV, no. 183, 4.

713. De overtuiging der misdadige bewustheid bij den heler, kan bij gebrek van bekentenis, alleen worden verkregen door gevolgtrekkingen en redeneringen uit overigens bewezen daadzaken; de art. 59 en 62 C. P. moeten alzoo geacht worden niet te zijn geschonden, door op dien grond een veroordeeling uit te spreken. — H. R. 24 Julij 1849; Regtz. XIX, 193; W. 1061; v. d. H., Strafr. 1840, II, no. 506, 46.

714. De daadzaak van het bezit van gestolen goed, ofschoon op zich zelf geen medepligtigheid, door heling, aan diefstal medebrengende, is echter een omstandigheid, welke in overeenstemming met andere en met het misdrijf zelf, die medepligtigheid kan aantoonen. Die omstandigheid wordt volkomen bewezen door de bloote bekentenis van den beschuldigde, ook zonder andere bewijsmiddelen. De beslissing of een beklaagde als dader of medepligtige moet worden aangemerkt, is van feitelijken aard, waarop in cassatie niet kan worden teruggekomen. — H. R. 4 Febr. 1851; Regtz. XIX, 195; Amst. Regtsp. II, 66; N. R. XXXVII, § 62, 309; W. 1288; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 694, 43.

715. Medepligtigheid kan niet bestaan aan een feit, dat geoordeeld wordt niet onherroepelijk te zijn bewezen. — Hof Groningen 5 Mei 1873; W. 3601.

716. Misdadige deelneming aan het in omloop brengen van nagemaakte zilveren nationale gangbare muntspetiën, is een op zich zelfstaand misdrijf met straf bedreigd, zonder medepligtigheid in te sluiten; een afzonderlijk onderzoek of motivering omtrent medepligtigheid, komt daarbij niet te pas. — H. R. 10 Oct. 1871; W. 3393; v. d. H., Strafr. 1871, 260.

717. Het doen van valsche opgaven aan de politie, omtrent de herkomst van een voorwerp, levert niet het misdrijf van medepligtigheid aan opligting of eenig ander misdrijf op. — Hof Groningen 28 Febr. 1870; W. 3194.

718. Bij overtreding van gemeentebelasting, zijn de gewone regelen van medepligtigheid niet toepasselijk. Alzoo is hij, die aan een derde enkel last heeft gegeven tot het bezorgen van voorwerpen aan gemeentebelasting onderworpen, niet aansprakelijk voor fraude bij den invoer daarvan gepleegd, indien niet bovendien bewezen is, dat zijn lastgeving zich ook daartoe uitstrekte. — Hof Gelderland 24 Oct. 1866; W. 2925; N. R. B. XVII, 237; W. B. A. 1022; Gemst. 832.

719. Een ondergeschikte betrekking kan het mededaderschap of de medepligtigheid aan eenig misdrijf niet verhinderen, indien de medewerking willens en wetens heeft plaats gehad. — H. R. 5 Dec. 1865; W. 2756; v. d. H., Strafr. 1865, no. 2046, 524.

720. Tot het bestaan van medepligtigheid wordt niet vereischt, dat de bewustheid zich uitstrekt tot alle omstandigheden, waaronder het misdrijf gepleegd is, welke van invloed kunnen zijn op de daaraan te geven qualificatie. — Regtb. Amsterdam 10 Maart 1863; W. 2497.

721. Voor drukpers-delicten gelden de gewone regelen van medepligtigheid. De bekendheid van den schrijver belet dus niet, dat de redacteur van een dagblad als medepligtige moet worden gestraft, indien hij een lasterlijk stuk met kennis van zaken en dus bewust in zijn blad heeft opgenomen. — H. R. 15 Oct. 1862; W. 2426; N. R. LXII, § 2, 8; v. d. H., Strafr. 1862, 358.

722. Het bekend zijn met den toeleg om brand te stichten en het met het oog op te plegen brandstichting behulpzaam te zijn, aan den hoofddader in het vervoer van goederen, beiden toebehoorende, is geen daad van medepligtigheid. Het wegblijven uit de legerstede, waar men gewoonlijk den nacht doorbrengt en wel met opzet en doel, om den hoofddader de gelegenheid te geven, nabij die legerstede moedwillig brand te stichten, is geen daad van medepligtigheid. — Hof N.-Brabant 30 Jan. 1862; W. 2360.

723. Bij eenvoudige politie-overtredingen bestaat geen medepligtigheid. — Kantg. Hoorn 24 Aug. 1858; W. 2078; W. B. A. 530.

724. Bij veroordeeling wegens medepligtigheid, behoort een der artikelen 56—63 naar den aard der medepligtigheid tekstuëel in de uitspraak te worden opgenomen. — H. R. 2 Aug. 1859; W. 2091; N. R. LXII, § 66, 337; v. d. H., J. en V, VI, no. 332, 62; H. R. 29 April 1856; W. 1868; N. R. LIII, § 5, 15; v. d. H., Strafr. 1856, I, 272.

725. Ten aanzien van medepligtigheid, is een arrest genoegzaam gemotiveerd, indien uit de bekentenis van den medepligtige, gevoegd bij de verklaringen van in de openbare teregtzitting gehoorde getuigen als bewezen wordt aangenomen, dat hij den dader van de misdaad heeft geholpen in de bedrijven, welke dienden om het misdrijf voor te bereiden, gemakkelijk te maken en te voltooijen. — H. R. 3 Oct. 1843; v. d. H., Strafr. X, no. 601, 299; N. R. XVI, § 39, 175; W. 552; Regtz. XVI, 356.

726. Het is geoorloofd een beschuldigde, die bij de acte van beschuldiging als dader der daarbij vermelde feiten is aangeklaagd, te veroordeelen als medepligtig aan die feiten. — H. R. 7 Febr. 1843; v. d. H., Strafr. IX, no. 503, 259; N. R. XIII, § 62, 251; W. 482.

727. Er bestaat geen medepligtigheid aan diefstal door de arbeiders van een werkbaas, indien deze hun tot het bedrijven van dien diefstal, een handeling heeft opgedragen, geheel liggende binnen den kring hunner werkzaamheden, die zij voor hem hadden te verrigten en van zulk een aard waren, dat zij daarbij ter goeder trouw konden zijn, terwijl hun meester zelf handelde ter kwader trouw. — H. R. 3 April 1855; W. 1774; N. R. L, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1855, I, 115.

728. Bij schuldigverklaring aan medepligtigheid, moet tevens worden uitgedrukt, door welke bewezen daadzaken zij is daargesteld, zoodat blijkt in welk opzigt zij heeft plaats gehad. — Hof Z.-Holland 3 Nov. 1854; W. 1594.

729. Bij voortvlugtigheid van den hoofddader, wiens persoonlijke hoedanigheid op de qualificatie der misdaad van den medebeschuldigde van invloed is, moet deze persoonlijke hoedanigheid mede een punt van regterlijk onderzoek uitmaken in het geding, tegen den medebeschuldigde; in het algemeen moet daarbij alles worden onderzocht, wat tot die beschuldiging in eenig dadelijk en regtstreeks verband staat. — H. R. 18 Nov. 1845; N. R. XXII, § 66, 314; v. d. H., Strafr. XIV, 144; W. 668.

730. Bij het koninklijk besluit van 24 Januarij 1862 (St. 17), noch bij eenige andere wetsbepaling, is ten aanzien van drukpers-delicten eenige uitzondering gemaakt op de algemeene regelen, in art. 59 vgg. van het strafwetboek vervatte bepalingen, aangaande de medepligtigheid aan misdrijven. —

H. R. 15 Oct. 1862; N. R. LXXII, § 2, 8; W. 2426; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1785, 358.

731. De meester, die een last tot een strafbare daad geeft, moet niet als medepligtige, maar als mededader worden beschouwd. — Regtb. Arnhem 23 Julij 1847; Regtz. XXX, 87; W. 862.

732. Een daadwerkelijke medewerking is voldoende, om de verzwarende omstandigheid van meer dan een persoon in den zin der wet daar te stellen; daarvoor wordt geen vooraf gemaakte afspraak vereischt. — H. R. 2 Jan. 1849; N. R. XXXII, § 40, 148; W. 1025; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 440, 7; Regtz. XVIII, 45.

733. Na de feitelijke overweging, dat de verkoop van ontvreemd goed door den tweeden beschuldigde is gedaan met goedvinden en ten voordeele van den eersten, die knecht was in een pakhuis, waarin de ontvreemding heeft plaats gehad, heeft de regter zonder eenige wetschennis, op grond der bewezen omstandigheden kunnen beslissen, dat de eigenlijke ontvreemding is gepleegd door den eersten beschuldigde en dat deze dus is hoofddader en de tweede medepligtige. — H. R. 19 Nov. 1850; W. 1229.

734. Diefstal is reeds gepleegd, als het ontvreemde is gebragt bij een derde; indien de bekendheid en overleg van dezen, omtrent de zaak met de andere beschuldigden, ten aanzien van dien derde beschuldigde, met wien het ontvreemde ook is gedeeld, is niet de rede van mededaderschap, maar van medepligtigheid. — H. R. 7 Junij 1864; W. 2599; N. R. LXXVII, § 12, 82; W. 2599; v. d. H., Strafr. 1864, 151.

735. Het koopen van frauduleus ingevoerd gedistilleerd, met de wetenschap, dat het alzoo ingevoerd was, door de invoerders, die het door koop hadden verkregen, valt niet in de termen van compliciteit, volgens den Code Penal. — H. R. 16 Junij 1869; N. R. B. XX, 608; N. R. XCII, § 17, 140; W. 3128; v. d. H., Bel. IX, 426.

736. De daden van het bijstaan als secondes bij een tweegevecht, het overbrengen der uitdaging en het bezorgen van wapenen, wetende waartoe zij moeten dienen, stellen een strafbare medepligtigheid daar aan de gevolgen van zulk een tweegevecht. — H. R. 18 Julij 1845; v. d. H., Strafr. IX, no. 471, 1; Regtz. XXIV, 149; R. in N. IV, 277; N. R. XX, § 79, 388; R. B. VII, 721; W. 630.

737. Om te veroordeelen, wegens medepligtigheid aan bedriegelijke bankbreuk, moet beslist zijn, dat er overleg heeft plaats gehad met den gefailleerde. — H. R. 23 Febr. 1874; W. 3702.

738. Voor de strafbaarheid van den medepligtige wordt niet vereischt, dat ook de hoofddader is vervolgd. — Hof Groningen 16 Febr. 1874; W. 3740.

Art. 60.

739. Het beweren van een veroordeelde wegens medepligtigheid, dat zijn medebeschuldigde ten onregte zou zijn veroordeeld als hoofddader, daar hij slechts als medepligtige had kunnen worden beschouwd, kan geen grond opleveren tot cassatie, ter zake van verkeerde toepassing van dit art. — H. R. 17 Nov. 1846; Regtz. XIX, 204; N. R. XXV, § 61, 267; W. 795; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 127, 370.

740. Dit art. is niet van toepassing op hem, die door een ander doet verkoopen of uitventen brood beneden het bepaalde gewigt, feit strafbaar volgens kon. besluit van 15 April 1843 (St. 13). — Hof N.-Holland 8 Febr. 1848; Regtz. XIX, 210; W. 1001; R. B. X, 88; W. B. A. 22; anders H. R. 19 April 1848; W. 982; R. B. XI, 96; N. R. XXXI, § 4, 13; v. d. H., G. Z. VII, no. 303, 252.

741. Dit art. is niet geschonden door den regter, die iemand veroordeelt, wegens medepligtigheid aan het feit, ter zake waarvan hij met anderen is beschuldigd als daders, handelende in onderlinge medepligtigheid. — H. R. 27 Dec. 1854; Regtz. XIX, 212; W. 1767; v. d. H., Strafr. 1854, II, 149.

742. Nadat op grond van wettig bewezen aanwijzingen, in facto is aangenomen en beslist, dat een beschuldigde zich aan medepligtigheid van diefstal heeft schuldig gemaakt door des bewust aan den dader de gelegenheid te verschaffen, om dien diefstal te plegen en de uitvoering daarvan gemakkelijk te maken, is deze met bewustheid (avec connaissance) verleende hulp, volgens de derde zinsnede van dit art. genoeg tot daarstelling van compliciteit; daarin ligt het verband of de betrekking tusschen den dader en den medepligtige opgesloten. — H. R. 24 Julij 1848; Regtz. XIX, 216; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 379, 112; W. 958.

743. Artt. 60 en 333 C. P., in verband met artt. 206 en 211 zijn geschonden, indien door het hof niet is beraadslaagd en beslist, of door twee medebeschuldigden aan den eersten wel zoodanige bijstand is verleend, als bij art. 60 C. P., ten aanzien van de door hulp en bijstand gepleegde medepligtigheid is voorgeschreven, dat deze is verleend met kennis (avec connaissance). — H. R. 14 Maart 1843; Regtz. XIX, 218; N. R. XIII, § 91, 377; R. B. V, 465; W. 442; v. d. H., Strafr. IX, no. 520, 353.

744. Bij art. 3 der wet van 24 April 1836 (St. 13), in het algemeen tegen misdadige deelneming aan het in omloop brengen van verminkte muntspetiën voorziende, wordt niet bepaald, dat het misdadig karakter dezer deelneming moet worden beoordeeld naar de regelen omtrent de medepligtigheid bij art. 60 vgg. C. P. vastgesteld. — H. R. 4 April 1843; Regtz. XVII, 56, XIX, 225; N. R. XIV, § 92, 378; W. 468; v. d. H., Strafr. no. 532, 436.

745. Dit art. is niet verkeerd toegepast, indien het volgens de feitelijke beslissing vaststaat, dat één der beschuldigden om den anderen van dienst en behulpzaam te zijn, „met weten" heeft medegewerkt om het misdrijf voor te bereiden, te doen gelukken, of te voltooijen. — H. R. 7 Mei 1850; Regtz. XIX, 225; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 604, 264; W. 1148; N. R. XXXV, § 64, 263.

746. Door op grond der bewezen feiten te beslissen, dat twee beschuldigden, onafhankelijk van het door den zoon van den bestolene gepleegde, hoofddaders waren geweest, indien er heeft plaats gehad een bepaalde zamenwerking tusschen die twee beschuldigden en een werkelijke deelneming door beide aan de volvoering van het misdrijf en zij dus geweest zijn mededaders van den diefstal, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 21 Aug. 1849; Regtz. XIX, 232; N. R. XXXIV, § 1, 1; W. 1063; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 509, 59.

747. Bij de derde alinea van dit art., wordt slechts een meer verwijderde deelneming aan het misdrijf vereischt, om medepligtigheid daar te stellen. — H. R. 27 April 1846; Regtz. XIX, 235; XXVI, 327; N. R. XXIV, § 27, 120; W. 718; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 51, 316.

748. Zij, die op het oogenblik waarop en op de plaats waar het misdrijf gepleegd wordt, tot hetzelve medewerken, en ook zelfs zij, die daarbij op schildwacht staan, moeten als medepligtigen veroordeeld worden. — H. R. 29 Junij 1839; Regtz. XV, 44; XIX, 239; R. in N. II, 390; N. R. III, § 8, 34; R. B. II, 63; v. d. H., Strafr. I, no. 50, 279.

749. Indien de regter beslist, dat de bewezen daadzaken als medepligtigheid aan diefstal moeten worden gequalificeerd door het helpen helen van het gestolene, wetende dat het gestolen was, moet niet art. 62 C. P. worden toegepast, omdat behalve dat het art. van helen zelf en niet van helpen stelen spreekt, maar daarenboven de handelingen van den veroordeelde niet zoo zeer in het helen van het gestolene hebben bestaan, als wel in het helpen van den dader in de feiten, die den diefstal hebben voorbereid en gemakkelijk gemaakt en dien diefstal tevens hebben voltooid, zoodat art. 60 C. P. behoort te worden toegepast. — H. R. 20 Aug. 1850; Regtz. XIX, 259; N. R. XXXVI, § 16, 79; W. 1336; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 637, 64.

750. Aan de woorden in een regterlijke uitspraak, dat „de arglistige ontvreemding in vereeniging is gepleegd," kan geen andere beteekenis worden gegeven, dan dat de diefstal door beiden gezamelijk d. i. als daders is gepleegd. — H. R. 28 Dec. 1869; v. d. H., Strafr. 1869, no. 2369, 537.

751. Waar de wet in het algemeen zegt, dat de wetenschap moet bestaan, dat de goederen door misdrijf zijn verkregen, onderscheidt zij niet, of die wetenschap reeds bestond bij het ontvangen der goederen, dan wel eerst later is verkregen. Tot toepassing der strafwet is het dus voldoende, als de regter in het algemeen uitmaakt, dat die wetenschap heeft bestaan. — H. R. 26 April 1870; v. d. H., Strafr. 1870, no. 2407, 196; N. R. XCIV, § 46, 376; W. 3219.

752. Die op wachtstaan, ten einde diefstal te begunstigen, zijn mededaders. — Regtb. 's Gravenhage 12 Maart 1860; N. R. B. X, 474.

753. Tot de strafbaarheid van medepligtigheid wordt, volgens het 3e lid van art. 60 C. P., geen bepaald feit vereischt. — Hof Gelderland 3 Dec. 1857; N. R. B. VIII, 279; W. 1952.

754. De algemeene bepalingen van den Code Penal, aangaande medepligtigheid, zijn niet toepasselijk op drukkers of uitgevers van beleedigende geschriften, omdat volgens art. 4 van het besluit van 24 Januarij 1814 (St. 17), de drukker en uitgever buiten vervolging wordt gesteld, indien slechts tijdig en behoorlijk blijkt, wie de schrijver is en op dezen verhaal kan worden uitgeoefend. — H. R. 12 Junij 1850; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 616, 341; W. 1164; N. R. XXXV, § 88, 379.

755. Dit art. wordt niet geschonden door een medepligtige te straffen met dezelfde straf, die aan de hoofddaders als huisbedienden wegens diefstal, als zoodanig tegen haar meester gepleegd, was opgelegd. — H. R. 24 Julij 1849; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 505, 40; N. R. XXXIII, § 24, 100; Regtz. XVIII, 100; W. 1061.

756. Hij, die de door misdrijf verkregen goederen des bewust en ten behoeve van den dader verkoopt of te gelde maakt, is medepligtig door het helpen van den dader in de voltooijing van zijn misdrijf. Uit art. 60 C. P. volgt wel, dat de aan den medepligtige op te leggen straf van dezelfde soort, maar niet, dat deze even lang en even zwaar moet zijn, als die van den hoofddader. — H. Mil. Ger. 19 Nov. 1868; W. 3149.

757. Bij verbod van invoer van vee, wegens heerschende veeziekte, is het koopen van vee uit de eene provincie in de andere ingevoerd, niet strafbaar; het uitloven van den koopprijs, valt niet in de termen van art. 60 C. P. — Hof Gelderland 27 Junij 1866; W. 2807.

758. Art. 207 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38), erkent geen andere medepligtigheid aan de daar bedoelde bedrijven, dan in de dáár omschreven gevallen; het sluit alzoo de algemeene, bij het Wetb. v. Strafr. gemaakte bepalingen, omtrent medepligtigheid uit. Het derde lid van art. 60 C. P. is dus niet toepasselijk, als men gedistilleerd eerst gekocht heeft, nadat de frauduleuse invoer geheel gepleegd was en het feit alzoo was voltooid, zoodat er geen sprake was van het bijstaan in het plegen of volvoeren daarvan. Zoodanig feit valt ook niet in art. 62 C. P., indien het door den beklaagde gekocht gedistilleerd, in diens pakhuis is overgebragt, omdat het wel frauduleus is ingevoerd, doch niet gestolen, noch door misdaad of wanbedrijf is verkregen. — H. R. 16 Junij 1869; W. 3128; v. d. H., Bel. IX, 426; N. R. B. XX, 608; N. R. XCII, § 17, 140; Hof Gelderland 30 Maart 1869; W. 3095.

759. De regter behoort te onderzoeken en te beslissen, of ten aanzien van twee medebeschuldigden de vereischten tot medepligtigheid bestaan, indien van de beslissing daaromtrent afhangt, of de feiten door den eersten beschuldigde gepleegd, vallen in de strafbepalingen van art. 331, dan wel in die van art. 333 C. P. — H. R. 31 Mei 1842; v. d. H., Strafr. VII, no. 412, 361; R. B. V, 465; N. R. XII, § 50, 176; W. 333.

760. Er bestaat geen mededaderschap of medepligtigheid, ten aanzien van bedienden van den wegens diefstal beschuldigde, welke laatstbedoelde heeft gelast, om op een door hem aangeduide plaats hun gewonen arbeid (plaggen steken) te verrigten en de gestoken plaggen met zijn kar en paard naar zijn woning te brengen. — H. R. 19 April 1853; v. d. H., Strafr. 1853, no. 938, 138; Regtz. XXVI, 123; N. R. XLV, § 3, 16; W. 1534.

761. Tot het bestaan van diefstal door twee of meer personen in vereeniging, als mededaders gepleegd, is het niet noodig, dat de ontvreemding zelf door meer dan één persoon heeft plaats gehad, zoodat allen de handen aan het gestolen goed hebben geslagen; het is voldoende, dat twee of meer personen, tengevolge van een gemeenschappelijk overleg of beleid, door wil en daad tot het misdrijf regtstreeks hebben medegewerkt. — H. R. 27 Jan. 1846; Regtz. XXVII, 23; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 19, 121; N. R. XXIII, § 47, 209; W. 695.

762. Een beslissing, dat een beschuldigde is hoofddader, zonder dat blijkt, wat hij ter uitvoering heeft gedaan, is een niet behoorlijk gemotiveerde conclusie. — H. R. 14 Mei 1850; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 606, 279; W. 1151; N. R. XXXV, § 66, 273.

763. Indien de regter oordeelt, dat een daad van medepligtigheid aan eenig misdrijf, aan een beklaagde te laste gelegd, in zich zelf niet strafbaar is, behoeft hij niet verder te onderzoeken en beslissen, of de beklaagde deze handelingen der beweerde medepligtigheid al of niet met kennis van zaken, sciemment, verrigt heeft. — H. R. 16 Febr. 1841; v. d. H., Strafr. IV, no. 228, 281; N. R. VII, § 24, 124; R. in N. III, 9; Regtz. XXII, 159; W. 162.

764. Dit art. wordt niet geschonden door de veroordeeling van den beklaagde, wegens medepligtigheid aan het feit, ter zake waarvan hij met anderen is beschuldigd als daders, handelende in onderlinge medepligtigheid. — H. R. 27 Dec. 1854; Regtz. XIX, 212; W. 1767; v. d. H., Strafr. 1854, II, 149.

765. De misdaad van omkooping van getuigen, is niet medepligtigheid aan valsch getuigenis, maar een op zich zelfstaande misdaad, crimen sui generis, waartegen bij bijzondere wetsbepaling is voorzien. De wetenschap, dat er misdaad gepleegd wordt, is in den aard der zaak gelegen, in de gevallen van medepligtigheid bij de eerste zinsnede van art.

60 C. P. bedoeld; in die gevallen behoeft dus de wetenschap niet in facto te worden uitgemaakt bij de veroordeeling. — H. R. 30 Aug. 1843; N. R. XVI, § 4, 13; v. d. H., Strafr. X, no. 598, 291; W. 539; Regtz. XXV, 132.

766. Als medepligtigen aan de misdaad van valschheid worden teregt beschouwd zij, die bij het passeren eener acte als instrumentaire getuigen tegenwoordig zijn, terwijl zij wisten, dat de persoon die optrad, sprak en handelde, niet was de persoon, welken hij voorstelde. — H. R. 25 Jan. 1842; v. d. H., Strafr. VI, no. 362, 359; Regtz. XX, 350; N. R. X, § 16, 60; W. 261.

767. De mededaders van opzettelijk gepleegd geweld, of beleedigingen op een persoon gepleegd, zijn aansprakelijk voor de gevolgen der door hen in vereeniging gepleegde handelingen, welke in dat geval ook moeten geacht worden door hen te zijn gewild. — H. R. 21 Febr. 1865; W. 2680.

Art. 62.

768. Mr. A. de Pinto. Over het helen van de opbrengst van gestolen goed. — Themis VI, 63.

769. Mr. P. A. Ramaer. Bijdrage tot de verklaring van art. 62 van den Code Penal. — N. R. Bijdr. XX, 28.

770. Kan hij, die willens en wetens den koopprijs van gestolen goed geheeld of geborgen heeft, worden gestraft als medepligtige aan den diefstal? — Neen. — Regtsg. Adv. III, 186.

771. Het met weten verhelen of verbergen van gestolen goederen, moet volgens dit art. beschouwd worden als medepligtigheid aan diefstal en niet als een misdaad op zich zelf. — H. R. 30 Jan. 1844; Regtz. XVIII, 205; N. R. XVII, § 21, 61; W. 566; v. d. H., Strafr. XII, no. 709, 136.

772. Dit art. wordt niet geschonden door een schuldigverklaring aan medepligtigheid van misbruik van vertrouwen, indien de regter uit de omstandigheden heeft afgeleid, dat de beklaagde heeft moeten weten, dat de door hem gekochte goederen door misdrijf waren verkregen, zonder echter te beslissen door welk bepaald misdrijf die goederen waren verkregen. — H. R. 2 Nov. 1847; Regtz. XVIII, 350; N. R. XXIX, § 15, 69; W. 903; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 264, 266.

773. Dit art. wordt niet geschonden door te verstaan, dat de wetenschap van den gepleegden diefstal en het genot van de opbrengst der gestolen voorwerpen een strafbare medepligtigheid oplevert. — H. R. 24 Julij 1848; Regtz. XIX, 170; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 377, 93; N. R. XXXI, § 52, 239; W. 957.

774. Aan dit art. wordt geen verkeerde uitlegging gegeven door behalve de verklaring, dat een beschuldigde, nadat ontvreemde effecten onder zijne berusting waren, de middelen heeft in handen gehad om te kunnen weten, dat zij gestolen waren, niet te beantwoorden de vraag: of het te dien aanzien plaats gehad hebbend verzuim aan kwade trouw of arglistig opzet zoude moeten worden toegeschreven. — H. R. 23 Aug. 1839; Regtz. XV, 337; XIX, 242; N. R. IV, § 34, 210; v. d. H., Strafr. II, no. 77, 78.

775. Medepligtigheid aan diefstal in dienstbaarheid gepleegd, bestaat niet, indien het in facto is uitgemaakt, dat het niet genoegzaam is bewezen, dat de kooper van goederen tijdens hij deze ontving geweten heeft, dat de verkooper stond in dienstbetrekking tot een derde, noch ook dat de goederen aan dien derde werden ontvreemd. — H. R. 22 Sept. 1840; Regtz. XV, 259; XIX, 242; N. R. VII, § 2, 3; W. 127; v. d. H., Strafr. IV, no. 204, 92.

776. Dit art. is niet verkeerd toegepast, indien een beschuldigde op grond van aanwijzingen, is schuldig verklaard aan het met wetenschap, sciemment, verhelen of verbergen van gestolen goed. — H. R. 12 Mei 1840; Regtz. XV, 253; XIX, 243; N. R. VI, § 46, 213; W. 100; v. d. H., Strafr. III, no. 171, 248.

777. Indien het met weten verhelen van gestolen goederen, is beschouwd als een op zich zelfstaand misdrijf, en bij een schuldigverklaring daaraan, niet is omschreven de misdaad, door welke de gestolen goederen verkregen waren, namelijk de verzwarende omstandigheid met behulp van welke de diefstal is gepleegd, wordt dit art. geschonden. — H. R. 14 Nov. 1843; Regtz. XIX, 250; XVI, 360; N. R. XVI, § 70, 352; W. 564; v. d. H., Strafr. X, no. 618, 416.

778. Indien het zich toeëigenen van een gevonden voorwerp, wetende dat het aan een ander toebehoorde, en het verkoopen van hetzelve ten eigen voordeele, is beschouwd te zijn een arglistige ontvreemding van een anders eigendom, en derhalve diefstal daarstelt, en indien degene, welke dat voorwerp des bewust heeft geheeld en geborgen, als medepligtige aan diefstal is beschouwd, wordt dit art. niet verkeerd toegepast. Door het medegenot der gelden van den verkoop van gestolen voorwerpen herkomstig, kunnen die voorwerpen niet worden geacht te zijn geheeld of geborgen. Het staat den regter niet vrij, om de bepalingen van art. 62 C. P. verder uit te strekken en daaronder te begrijpen daadzaken, welke bij dat art. niet worden vermeld. — H. R. 21 Junij 1842; Regtz. XIX, 250; N. R. XII, § 55, 190; W. 327; v. d. H., Strafr. VIII, no. 419, 22.

779. Het met weten verhelen of verbergen van gestolen goederen, moet worden beschouwd als medepligtigheid aan diefstal en niet als een misdaad op zich zelf. — H. R. 30 Jan. 1844; Regtz. XVIII, 205; XIX, 259; N. R. XVII, § 21, 61; W. 566; v. d. H., Strafr. XII, no. 709, 136.

780. Door tegen een medepligtige aan misdaad dezelfde straf uit te spreken, welke zou zijn uitgesproken, indien hij hoofddader is geweest, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 23 Julij 1844; Regtz. XIX, 66, 259; N. R. XVIII, § 39, 165; v. d. H., Strafr. XII, no. 695, 71.

781. Bij dit art. wordt gestraft het des bewust geheel of gedeeltelijk helen van goederen, niet slechts weggenomen of onttrokken, maar ook verkregen door middel van misdaad of wanbedrijf. De wet geeft geen aanleiding om de uitdrukking „enlevées" uitsluitend te moeten beperken tot diefstal en die van detournées of obtenues tot andere bepaalde misdrijven. Derhalve is een middel van cassatie, bestaande in beweerde schending van art. 62 C. P., op grond, dat als medepligtigheid aan diefstal alleen zou kunnen worden aangemerkt het des bewust helen van de gestolen voorwerpen zelve, niet van den opbrengst, onaannemelijk. — H. R. 5 Nov. 1844; Regtz. XVIII, 209; XIX, 259; R. in N. IV, 235; N. R. XIX, § 30, 118; W. 511; v. d. H., Strafr. XI, no. 683, 395.

782. Om iemand, wegens het helen of verbergen van gestolen voorwerpen, als medepligtig aan diefstal te kunnen beschouwen, maakt het geen onderscheid, of het helen of verbergen is geschied met het oogmerk, om zich voordeel te verschaffen, dan wel alleen om daardoor de voorwerpen aan de nasporingen der justitie te onttrekken en langs dien weg de ontdekking van het misdrijf te verhinderen. — Hof Zeeland 30 Oct. 1845; Regtz. XIX, 268; N. R. XXX, § 48, 254.

783. Dit art. wordt niet geschonden, door de

veroordeeling van een beschuldigde als heler van gestolen goed, hoezeer de hoofddader onbekend is gebleven, indien het is bewezen, dat er diefstal is gepleegd en dat de heler kennis heeft gedragen, dat het goed een misdadige herkomst heeft. — H. R. 21 April 1846; Regtz. XIX, 272; N. R. XXIV, § 22, 102; W. 730; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 48, 297.

784. Als in facto is beslist, dat de beschuldigde twee schaapsvellen heeft gekocht, welke hij bij het aangaan van den koop wist, dat van gestolen schapen afkomstig waren, wordt dit art. niet verkeerd toegepast. — H. R. 28 Oct. 1846; Regtz. XIX, 276; N. R. XXVI, § 4, 9; W. 782; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 117, 329.

785. Door dit art. toe te passen, nadat beslist is, dat de heeler de oneerlijke aankomst van het geheelde goed geweten heeft, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 10 Nov. 1846; Regtz. XIX, 278; N. R. XXV, § 58, 252; W. 794; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 123, 359.

786. Dit art. wordt niet geschonden, door een veroordeeling ter zake van het des bewust helen en verbergen van gestolen goed, nadat uitdrukkelijk is beslist, dat, hoezeer het niet blijkt, dat de beschuldigde den dader der ontvreemding tot het plegen onderrigt heeft gegeven of hem daarin heeft bijgestaan en geholpen, hij echter het gestolen voorwerp ten zijnen profijte heeft verkocht, met de bewustheid, dat het bedriegelijk is ontvreemd. — H. R. 2 Maart 1847; Regtz. XIX, 283; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 177, 114.

787. Door een schuldigverklaring aan medepligtigheid van misbruik van vertrouwen, wordt dit art. niet geschonden, indien de regter uit de omstandigheden heeft afgeleid, dat de beklaagde heeft moeten weten, dat de door hem gekochte goederen door misdrijf waren verkregen, zonder echter te beslissen, door welk bepaald misdrijf die goederen verkregen waren. — H. R. 2 Nov. 1847; Regtz. XVIII, 350, XIX, 286; N. R. XXIX, § 15, 69; W. 903; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 264, 266.

788. Dit art. wordt niet verkeerd toegepast, indien, hoezeer door den regter feitelijk is aangenomen, dat de beklaagden de goederen hebben gekocht met de bewustheid, dat zij op een oneerlijke wijze waren verkregen, echter de onmiddellijk daaropvolgende beslissing inhoudt, dat zij alzoo goederen door misdrijf verkregen, met weten hebben geheeld. — H. R. 9 Mei 1848; Regtz. XIX, 286; N. R. XXXI, § 16, 67; W. 952; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 354, 390.

789. De regter door aan een tweede beschuldigde, na haar schuldig te hebben verklaard aan medepligtigheid aan diefstal als huisbediende, door het des bewust helen en verbergen van het gestolene, insgelijks op te leggen tuchthuisstraf en dus een criminele straf, dezelfde, welke ten opzigte der hoofddaders (auteurs) was uitgesproken, heeft gehandeld overeenkomstig en dus niet geschonden art. 62, in verband met art. 59 C. P. — H. R. 24 Julij 1849; Regtz. XVIII, 194; XIX, 292; N. R. XXXIII, § 24, 100; W. 1061; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 505, 40.

790. Dit art. wordt niet geschonden of verkeerd toegepast door een veroordeeling, ter zake van medepligtigheid aan diefstal bij een arrest, waaruit duidelijk volgt, dat de wetenschap van den beschuldigde, dat de door hem geheelde of geborgen voorwerpen door misdrijf waren verkregen, reeds heeft bestaan op het oogenblik, dat zij door hem werden geheeld of geborgen. — H. R. 18 Dec. 1849; Regtz. XIX, 292; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 558, 329; W. 1107.

791. Indien in facto is beslist, dat de beklaagde des bewust geheeld of verborgen en ten eigen bate aangewend heeft goederen, door een zoon, door middel van inklimming en binnenbraak in een bewoond huis, ten nadeele van zijn vader ontvreemd, en daarop is toegepast art. 401 en niet art. 384 en 381, no. 4, wordt dit art. geschonden. — H. R. 17 Nov. 1846; Regtz. XIX, 295; N. R. XXV, § 62, 269; W. 770; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 128, 379.

792. Er bestaat geen strafbaar helen of verbergen van gestolen goed, indien degenen van wien het goed gekocht werd, zich dat niet arglistig hebben toegeëigend. — Hof Groningen 19 Sept. 1864; N. R. B. XV, 301.

793. Het bezit van gestolen goed, ofschoon op zichzelf geen medepligtigheid door heling, aan diefstal medebrengende, is echter een omstandigheid, welke in overeenstemming met anderen en met het misdrijf zelf die medepligtigheid kan aantoonen. — H. R. 4 Febr. 1851; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 694, 43; Regtz. XIX, 195; N. R. XXXVII, § 62, 309; W. 1288.

794. Dit art. wordt verkeerd toegepast, indien de als bewezen aangenomen daadzaken niet zoozeer bevatten kenmerken van helen van het gestolene, als wel van het helpen stelen. — H. R. 20 Aug. 1850; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 637, 64; Regtz. XIX, 239; N. R. XXXVI, § 66, 79; W. 1336.

795. De overtuiging der misdadige bewustheid bij den heler, kan bij gebreke van bekentenis alleen worden verkregen door gevolgtrekkingen en redeneringen uit overigens bewezen daadzaken. Dit art. wordt dus niet geschonden, door op dien grond een veroordeeling uit te spreken. — H. R. 24 Julij 1849; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 506, 46; W. 1061; Regtz. XIX, 193.

796. De regter is niet verpligt in een onderzoek te treden, of een beklaagde zich heeft schuldig gemaakt aan het helen van gestolen goed, als hem bij de dagvaarding alleen enkele diefstal is te laste gelegd. — Kantg. Tiel 17 Julij 1871; W. 3446.

797. Hoezeer bij medepligtigheid aan diefstal, in het algemeen de wetenschap moet bestaan, dat de goederen door misdaad zijn verkregen, maakt het echter geen onderscheid, of die wetenschap bij het ontvangen der goederen reeds bestond, dan wel of zij later is verkregen. — H. R. 26 April 1870; W. 3219; N. R. XCIV, § 46, 376; v. d. H., Strafr. 1870, 196.

798. Voor het bewijs van heling, behoeft niet te zijn bewezen, noch daaromtrent te zijn beslist, welke de wezenlijke waarde was van de door een beschuldigde geheelde voorwerpen, en of de daarvoor betaalde prijs zoo ver beneden de waarde is geweest, dat het reeds daardoor moest blijken, dat de beschuldigde heeft getracht zich langs dien weg te verrijken. — H. R. 14 Oct. 1846; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 109, 276; W. 765; N. R. XXV, § 44, 190.

799. Gelden, afkomstig van de verwisseling van een valsch bankbillet, zijn ontegenzeggelijk goederen, niet alleen door die verwisseling alleen, maar in de eerste plaats door het valschelijk namaken, en derhalve door middel van misdaad verkregen, waarop ingeval van heling art. 62 C. P. van toepassing wordt. — H. R. 30 Aug. 1859; N. R. LXII, § 74, 362; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1542, 438.

800. Het des bewust helen van gestolen goederen, moet niet alleen dan voor bewezen worden aangenomen, als de heler tijdens de ontvangst stellig kennis heeft gedragen van den diefstal en door wien en onder welke zij is gepleegd, maar het is

daarentegen genoeg, dat de regter op wettige bewijsmiddelen de overtuiging heeft bekomen, dat alle bewezen omstandigheden, de bewustheid, dat het ontvangen door diefstal is moeten zijn verkregen, noodzakelijk medebrengen. — H. R. 5 Dec. 1843; v. d. H., Strafr. X, no. 628, 459; N. R. XVII, § 1, 1.

801. Tegen een binnen dit rijk verblijvenden vreemdeling, kan geen gevangenneming worden verleend, ter zake van medepligtigheid aan een gequalificeerden diefstal, op vreemd grondgebied gepleegd, door met weten de gestolen voorwerpen te hebben geheeld of verborgen, indien de verdachte verklaart den diefstal door zich zelven te hebben gepleegd. —. Hof Limburg 19 Jan. 1844; R. B. VII, 545; W. 521.

802. Helers van goederen, door kinderen aan hunne ouders ontvreemd, worden gestraft als schuldig aan diefstal; de wijze waarop die ontvreemding door het kind geschied is, levert ten aanzien van die medepligtigen geen verzwarende omstandigheid op. — Hof Gelderland 8 Julij 1846; R. B. VIII, 499; W. 750.

803. Tot de essentie der strafbare compliciteit wordt vereischt het bestaan der bewustheid van de herkomst der gestolen voorwerpen bij den medepligtige; de gronden der regterlijke overtuiging van het bestaan dier bewustheid, moeten in een arrest van veroordeeling te dier zake, worden opgegeven. — H. R. 27 Junij 1843; v. d. H.,. Strafr. X, no. 573, 144; W. 493; N. R. XV, § 26, 88.

804. Indien bij arrest wordt aangenomen, dat uit het vonnis van den eersten regter genoegzaam blijkt, dat de gestolen goederen willens en wetens zijn verheeld en geborgen, is de qualificatie van medepligtigheid aan diefstal gegrond. — H. R. 23 Maart 1841; N. R. X, § 53, 202; W. 189; v. d. H., Strafr. V, no. 259, 117.

805. De beoordeeling, of de heler wetenschap heeft gehad, dat het geheele goed door misdrijf is verkregen, is geheel aan den judex facti overgelaten, waarop in cassatie niet kan worden teruggekomen. Het gevolg, dat zij, die zich aan het des bewust helen van goederen door misdrijf verkregen, hebben schuldig gemaakt, moet zijn, dat zij gestraft worden als medepligtigen aan den diefstal, onverschillig of zij al of niet de verzwarende omstandigheden, waaronder het misdrijf is gepleegd, tijdens het helen hebben gekend. — H. R. 6 Maart 1861; N. R. LXVII, § 37, 260; v. d. H., Strafr. 1861, 88.

806. Een uitspraak is niet voldoende met redenen bekleed, indien zij geen uitdrukkelijke beslissing bevat, omtrent de wetenschap bij den medepligtige, dat het door hem geheeld voorwerp door diefstal is verkregen. — H. R. 5 April 1875; W. 3848.

807. Medepligtigheid aan diefstal door het helen en verbergen van het gestolene, is geen delictum sui generis, bij veroordeeling van den hoofddader en den medepligtige bij één uitspraak, behooren alzoo beide solidair in de kosten te worden veroordeeld. — H. R. 18 Maart 1856; W. 1857; N. R. LII, § 52, 237; v. d. H., Strafr. 1856, I, 201.

808. Indien in facto is uitgemaakt, dat een beschuldigde heeft verkocht en alzoo in zijn bezit heeft gehad zilver snoeisel, hetwelk hij wist, dat door de misdaad van het verminken van muntspetiën was verkregen, wordt dat feit met juistheid gequalificeerd, als daarstellende het receler, het des bewust helen; daarbij doet niets af, dat het verkoopen van dat snoeisel al of niet eenig voordeel voor den verkooper heeft opgeleverd. — H. R. 18 Febr. 1845; v. d. H., Strafr. XI, no. 656, 148; N. R. XIX, § 83, 362; W. 611.

809. De regter is bevoegd, om, bewezen oordeelende, dat iemand gestolen goederen in zijn bezit heeft gehad, wetende dat die gestolen waren, dat feit bij ontstentenis van bewijs, dat bedoelde persoon die goederen zelf zou ontvreemd hebben, als verheling van gestolen goed te qualificeren en mitsdien medepligtig door verheling te verklaren aan een diefstal, welken de beschuldigde zelf beschuldigd was als mededader te hebben gepleegd. — H. R. 15 Oct. 1861; W. 2318; N. R. LXIX, § 5, 32; v. d. H., Strafr. 1861, 284.

810. In de feitelijke beslissing, wegens het ontvangen van gestolen geld, wetende dat het gestolen was en het verbergen daarvan ten eigen profijte, zijn alle bestanddeelen voorhanden van het misdrijf, waarop art. 626 C. P. toepasselijk is. — H. R. 12 Junij 1861; W. 2285; v. d. H., Strafr. 1861, 199.

811. Bij het vaststaan van de schuld van den beklaagde aan het wanbedrijf als hoofddader, kan er ten zijnen aanzien geen sprake zijn van medepligtigheid aan hetzelfde feit. — H. R. 14 Aug. 1860; W. 2196; N. R. LXV, § 34, 222; W. 2196; v. d. H., Strafr. 1860, 197.

Art. 63.

812. Uit de bepalingen van dit art. en art. 304 C. P., in onderling verband beschouwd, volgt, dat voor de medepligtige helers, bedoeld bij dit art., het geheele misdrijf, waardoor de geheelde goederen zijn verkregen, in aanmerking moet worden genomen, zoodat de omstandigheid, dat de goederen, door misdrijf, waarmede doodslag is te zamen geloopen, zijn verkregen, metderdaad voor den heler een bijzonder soort van medepligtigheid daarstelt. — H. R. 26 Junij 1849; Regtz. XIX, 301; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 498, 339; W. 1049; N. R. XXXIII, § 16, 72.

Art. 64.

813. T. L. H. J. Bosch van Drakestein. De causis poenam mitigantibus vel tollentibus. — Traj. 1822.

814. G. N. de Kempenaer. Quatenus in imputandis actionibus, et poenis infligendis ratio haberi debeat liberae voluntatis vel diminutae vel plane sublatae. — L. B. 1829.

815. W. J. Huygens. De excusatione criminum et delictorum secundum codicem poenalem. — L. B. 1830.

816. O. R. Alberda van Ekenstein. De dementia et vi majori. — Gron. 1836.

817. P. C. Ardesch. Ad art. 64 C. P. — L. B. 1824.

818. C. Waelbroeck. De causis, ex quibus cessat imputatio delicti in poenam. — Gandavi 1826.

819. F. van Pelt. De ignorantia et errore in delictis. — Gandavi 1826.

820. J. L. Robert. De voluntate deficiente in delictis ex codice poenali. — Leodii 1830.

821. J. A. M. Bichon. Observationes nonnullae de dolo in delictis. — Traj. 1830.

822. R. A. Benthem Reddingius. De vi atque effectu mortis et dementiae, cum in reorum damnationem, tum in damnatorum poenam. — Gron. 1823.

823. C. W. E. Vaillant. De libera voluntate ad delictum contrahendum necessaria. — Amst. 1837.

824. D. H. Wicherlink. De causis quae tollunt delicti imputationem — L. B. 1828.

825. G. B. Visscher. De usu imputationis in jure criminali. — Traj. 1829.

826. Mr. M. M. van Baumhauer. Over de toerekenbaarheid der dronkenschap. — Themis XI, 583.

827. Dr. H. M. Duparc. Dronkenschap van het

standpunt der geregtelijke geneeskunde beschouwd. — Themis III, 107.

828. Dr. H. F. Thyssen. Brandstichtingzucht, in verband met geslachtsontwikkeling. — Regtsg. Bijdr. I, 358.

829. Mr. A. J. van Deinse. Het plegen van misdrijf, tengevolge van een gegeven of ontvangen bevel. — N. R. Bijdr. VI, 283.

830. J. C. Th. Heyligers. De dronkenschap uit een strafregtelijk oogpunt beschouwd. — Zalt-Bommel 1874; beoord. door mr. C. A. Marchant, J.r., N. R. Bijdr. 1874, 486; door mr. A. de Pinto, Themis XXXVI, no. 1.

831. Dit art. is niet geschonden door het niet toe te passen, indien bij een arrest, hoezeer de dronkenschap van den beschuldigde aangenomen zijnde, in facto is beslist, dat het niet bewezen is, dat de beschuldigde tijdens het plegen der hem ten laste gelegde feiten niet bewust was van hetgeen hij deed. — H. R. 21 Junij 1842; Regtz. XIX, 307; W. 329; v. d. H., Strafr. VIII, no. 423, 61.

832. Door het niet aannemen eener beweerde waanzinnigheid, nadat in facto is aangenomen, dat het onaannemelijk is, dat de beschuldigde tijdens het plegen van het feit in een waanzinnigen toestand verkeerd heeft, en wijders dat hij, hoewel zwaar beschonken, tijdens het plegen der hem te laste gelegde misdaad, in het volle genot zijner verstandelijke vermogens was. — H. R. 16 Jan. 1849; Regtz. XIX, 310; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 446, 32.

833. Als niet is gebleken, dat een beschuldigde in den zin van dit art. tot het plegen van het hem te laste gelegde feit door overmagt is gedwongen, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 24 Julij 1849; Regtz. XIX, 311; N. R. XXXIII, § 22, 93; W. 1062; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 508, 52.

834. De beslissing der vraag, of de beschuldigde in staat van krankzinnigheid verkeert, is geheel overgelaten aan den judex facti. — H. R. 4 Dec. 1855; Regtz. XIX, 319; N. R. LI, § 48, 199; W. 1825; v. d. H., Strafr. 1855, II, 203.

835. Alleen als er van bepaalde krankzinnigheid bij den beklaagde gebleken is, kan een ontslag van regtsvervolging op grond van dit art. te pas komen. — Hof Groningen 27 Jan. 1873; N. R. B. 1875, C, 3.

836. De ondernemers van openbare middelen van vervoer, zijn volgens het reglement op de dienst dier middelen, in de eerste plaats verantwoordelijk voor de naleving der voorschriften van dat reglement; de overtreding dier voorschriften is een strafbare overtreding der verpligtingen, welke zij, door het aanvaarden der vergunning tot oprigting, hebben op zich genomen, tenzij bij het reglement zelf een ander daarvoor bij uitzondering verantwoordelijk is gesteld. — H. R. 3 Oct. 1860; N. R. LXV, § 49, 309; W. 2211; v. d. H., G. Z. XVII, no. 821, 196; Gemst. 478.

837. Hij, die last geeft tot vervoer, ter ontduiking van plaatselijke belasting, ofschoon zelf niet de materiële vervoerder, is strafbaar als vervoerder, zonder dat vereischt wordt, dat de last door hem gegeven is aan zijn knecht, bediende of ander door hem bezoldigd persoon. — H. R. 15 Mei 1860; N. R. LXIV, § 60, 277; W. 2171; v. d. H., Bel. VIII, no. 455, 90; Gemst. 454.

838. De gemeenten zijn niet aansprakelijk voor de onregtmatige daden, door agenten van politie of andere gemeentebeambten of bedienden, hetzij op last van den burgemeester of van burgemeester en wethouders, hetzij ter uitvoering van gemeentelijke verordeningen verrigt. — Regtb. 's Gravenhage 7 April 1857; N. R. LVIII, § 72, 371; W. 1842; W. B. A. 410; Gemst. 289.

839. De gevangenisstraf bij art. 205 der algemeene wet van 26 Augustus 1832 bedreigd, kan niet worden toegepast op personen, die ten aanzien hunner verstandelijke vermogens verkeeren in zoodanigen staat, dat hun niet alleen geen boos opzet, maar zelfs geen verzuim of abuis kan worden toegeschreven. — H. R. 23 Junij 1846; N. R. XXV, § 2, 12; Regtz. XVI, 315; W. 768; v. d. H., Bel. III, no. 109, 47.

840. Indien iemand, als schipper gepatenteerd en als zoodanig het bedrijf uitoefent, zeker vervoer in dat schippersbedrijf in strijd met de wet voor zijn rekening doet verrigten, door een ander, is hij strafregterlijk aansprakelijk voor dien ander. — H. R. 31 Dec. 1855; N. R. LI, § 66, 280; W. 1833; v. d. H., G. Z. XII, no. 626, 335; Gemst. 286.

841. Uit den aard der zaak is alleen de regter, welke de feiten onderzoekt, in staat om te beoordeelen, met welk doel en in welken gemoedstoestand een daad door den beschuldigde is gepleegd; zijne beslissing in dat opzigt is niet aan eenig onderzoek in cassatie onderworpen. — H. R. 28 Febr. 1859; N. R. LXI, § 42, 223; v. d. H., Strafr. 1859, 110.

842. Dronkenschap behoort niet onder de omstandigheden, die volgens de wet de imputatie wegnemen; op dat punt behoeft niet van een bepaalde beraadslaging uit het arrest te blijken. — H. R. 24 April 1855; N. R. L, § 14, 54; Regtz. XXIX, 245; W. 1776; v. d. H., Strafr. 1855, I, 142.

843. De beoordeeling, of er op grond van krankzinnigheid reden is tot ontslag van regtsvervolging, met toepassing van art. 64 C. P., is een feitelijke beslissing. — H. R. 11 April 1854; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 1014, 162; N. R. XLVIII, § 20, 102; W. 1669; Regtz. XIX, 315.

844. De gevolgen van een val, teweeg gebragt door een gewelddadige aanranding, moeten worden toegerekend; zij mogen dus worden begrepen onder de schuldigverklaring aan het moedwillig toebrengen van slagen en stooten. — H. R. 20 Jan. 1858; N. R. LVIII, § 12, 94; v. d. H., Strafr. 1858, I, 66.

845. De gevolgen van gepleegd geweld, ook al waren zij niet voorzien of bedoeld, moeten den dader worden toegerekend. — H. R. 7 Oct. 1862; N. R. LXXI, § 46, 349; W. 2420; v. d. H., Strafr. 1862, 348.

846. Bedienden zijn niet strafbaar voor overtredingen van verordeningen op de plaatselijke belastingen, indien zij op last hunner meesters hebben gehandeld en er geen sprake is van medepligtigheid. — H. R. 11 Maart 1862; N. R. LXX, § 41, 315; N. R. B. XIII, 205; W. 2366; v. d. H., Bel. VIII, 499.

847. Eigenaren of ondernemers van stoombooten, zijn niet aansprakelijk voor feiten, gepleegd gedurende de reis en die het gevolg zijn van een aan de boot gegeven rigting of vaart, welke zij zelve niet hadden, noch ook kunnen geacht worden te hebben moeten voorzien. — H. R. 5 Nov. 1861; N. R. LXIX, § 14, 90.

848. Het hoofd van het huisgezin, dat bij het uitbreken der kinderziekte afwezig is, kan voor de aangifte van dat uitbreken niet aansprakelijk zijn. — H. R. 9 April 1861; N. R. LXVII, § 50, 369; W. 2307; v. d. H., G. Z. XVIII, no. 853, 160.

849. Ingeval er alleen sprake is van vrijwaring tegen overstrooming en er geen quaestie is van afwering van eenig geweld tegen een persoon gepleegd, kan dit art. geen toepassing hebben. — H. R. 30 Sept. 1845; W. 657; N. R. XXII, § 32, 162; v. d. H., Strafr. XIV, 88.

Art. 65.

850. D. J. van Raalte. De discrimine inter delicta dolosa et culposa cum ex rei natura tum ex principiis codicis poenalis. — L. B. 1833.

851. Vrijwillige dronkenschap kan de toerekenbaarheid eener daad niet wegnemen of aanleiding tot verschooning geven. — H. R. 30 April 1844; Regtz. XVIII, 135; XXIX, 205; N. R. XVII, § 93, 383; v. d. H., Strafr. XII, no. 737, 265.

852. De gevolgen van gepleegd geweld, als zij niet zijn voorzien of bedoeld, moeten den dader worden toegerekend, mits hij het geweld moedwillig, d. i. met het oogmerk om te beleedigen, heeft toegebragt. — H. R. 18 Julij 1853; N. R. XLV, § 46, 214; Regtz. XXIII, 300; W. 1568; v. d. H.. Strafr. 1853, II, no. 959, 9.

853. Ieder is verantwoordelijk voor zijn vrijwillige daad en voor de gevolgen van dien, zoodat een verwonding, welke een dadelijk gevolg is geweest van opzettelijk gepleegd geweld teregt wordt beschouwd als moedwillig en ook teregt aan den dader wordt toegerekend, al heeft hij geen opzet gehad, om een zoo zware verwonding toe te brengen als veroorzaakt is. — H. R. 22 Dec. 1846; N. R. XXVI, § 35, 137; W. 784; Regtz. XXIV, 145; v. d. H., Strafr. 1846, II, 469.

854. In het algemeen moeten aan den dader de gevolgen van mishandeling worden toegerekend, ook dan zelfs, als die gevolgen niet zijn bedoeld; het maakt geen onderscheid, of zij al dan niet onmiddellijk op het gepleegd geweld zijn gevolgd, indien slechts blijkt, dat zij daarvan de resultaten zijn geweest. — H. R. 29 Dec. 1846; N. R. XXVI, § 43, 170; Regtz. XXIII, 313; W. 800; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 152, 518.

855. Uit de verantwoordelijkheid voor de daden van personen, voor welke men aansprakelijk is, mag niet worden afgeleid, dat die personen zelve van alle aansprakelijkheid voor die daden zijn ontheven. — H. R. 11 Mei 1848; N. R. XXXI, § 18, 77; W. 950; v. d. H., B. R. IX, no. 296, 369.

856. Voor de toerekenbaarheid van de gevolgen van moedwillig toegebragte slagen en verwondingen, door de wet aangenomen, wordt zelfs dan, als er geen bedoeling om te dooden heeft bestaan, niet vereischt een zoodanig naauw verband tusschen de beleediging en den dood, dat deze als een onmiddellijk gevolg van de beleediging kan beschouwd worden; de wet geeft geen grond om eenige onderscheiding tusschen middellijke en onmiddellijke gevolgen aan te nemen. — H. R. 24 Dec. 1850; N. R. XXXVII, § 36, 197; W. 1393; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 682, 282.

857. De beslissing en de daaruit gemaakte gevolgtrekkingen, omtrent het al af niet toerekenbare, berustende op 's regters eigen oordeel, als gevolg der verklaringen van geneeskundigen, behoort tot het gebied van den judex facti. — H. R. 28 Dec. 1869; W. 3179; v. d. H., G. Z. XXV, 84.

858. Het hoofd des huisgezins is aansprakelijk voor het verzuim van aangifte voor het patent van een door zijne huisgenooten met zijn medeweten uitgeoefend patentpligtig beroep, indien niet blijkt, dat het beroep door een ander, afgescheiden van het hoofd des huisgezins, en voor eigen rekening wordt uitgeoefend. — Hof Overijssel 10 April 1869; W. 3117.

859. De gehuwde vrouw, die in de gemeenschappelijke woning een patentpligtig beroep uitoefent, waarvoor geen aangifte in het patent is gedaan, wordt geacht dat beroep voor den man en met diens medeweten uit te oefenen, zoolang niet is bewezen, dat die uitoefening door de vrouw afgezonderd van den man plaats heeft; zoolang dat bewijs ontbreekt, is de man ingevolge de patentwet voor die handeling zijner vrouw aansprakelijk. — Hof Overijssel 26 Junij 1869; W. 3132.

860. Bij overtreding op het brievenvervoer door een diligencedienst, is de hoofdadministrateur van de onderneming daarvoor verantwoordelijk. — H. R. 15 Dec. 1868; W. 3076; N. R. XC, § 31, 271; v. d. H., G. Z. XXIV, 302.

Art. 66.

861. W. C. M. de Jonge van Ellemeet. De minore aetate noxiam et poenam vel tollente vel minuente. — Traj. 1839.

862. H. J. Engelkens. Enarrantur quae, de imputatione ad poenam, propter aetatis defectum vel partim cessante, in praecipuis populorum legibus inveniuntur constituta. — Gron. 1834.

863. J. G. Fraser. Quatenus in criminibus imputandis aetatis delinquentium habenda sit ratio. — Amst. 1844.

864. O. B. de Rheden van Swinderen. Inquisitio in ea quae jure poenali hodierno circa minores sunt constituta. — Gron. 1835.

865. Mr. B. W.(ichers). Bedenkingen op, en voorgestelde verbeteringen van het nog in werking zijnde Lijfstraffelijk Wetboek, rakende minderjarigen. — Gron. 1829.

866. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. De strafwet moet aan jeugdige misdadigers geene straffeloosheid toekennen. — Tijds. v. N. R. VII, 193.

867. Zijn de artt. 66, 67 en 69 Wetb. v. Strafr. ook van toepassing op die wanbedrijven, welke bij de wet van 29 Junij 1854 (St. 103), ter beregting van de kantonregters zijn gebragt? — Jur. Vraagal IV, 104.

868. Dit art. is geschonden, door na een beklaagde beneden zestien jaren vrij te spreken, op grond, dat deze had gehandeld zonder oordeel des onderscheids en dus op grond van het onbewezen der schuld te verzuimen een der bij dit art. gestelde bepalingen, ten aanzien van den vrijgesprokene te gelasten. — H. R. 20 Junij 1848; Regtz. XIX, 67, 329; N. R. XXXI, § 42, 198; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 370, 64; W. 956.

869. Dit art. wordt geschonden: 1) indien de regter aannemende, dat de beklaagden zonder oordeel des onderscheids hebben gehandeld, hen niet heeft vrijgesproken, maar van alle regtsvervolging ontslagen, en 2) indien de beklaagden in zoodanig geval niet aan hunne naastbestaanden zijn teruggegeven, of hunne in hechtenishouding voor een bepaalden tijd is bevolen. — H. R. 15 Maart 1842; Regtz. XVIII, 118; XIX, 326; N. R. XII, § 10, 30; W. 313; v. d. H., Strafr. VII, no. 388, 161.

870. Indien de regter in hooger beroep op het appèl, alleen door den beklaagde ingesteld, het vonnis des eersten regters, waarbij was verklaard, dat de beklaagde beneden den ouderdom van zestien jaren, had gehandeld zonder oordeel des onderscheids, vernietigt en het tegendeel aannemende, niet heeft uitgesproken de straf, op het gepleegd misdrijf gesteld, of de invrijheidstelling van den beklaagde heeft bevolen, maar heeft gehandhaafd het bevel van den eersten regter, dat de beklaagde in een verbeterhuis zal worden gebragt, ten einde gedurende vijf jaren aldaar opgevoed en in hechtenis gehouden te worden, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 3 Maart 1846; Regtz. XVI, 181; XIX, 329; N. R. XXIII, § 73, 322; W. 732; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 30, 198.

871. De vraag, of een beschuldigde heeft gehandeld met oordeel des onderscheids, is voor geen

regtstreeksch en stoffelijk bewijs vatbaar, doch staat geheel ter beoordeeling van den judex facti. De beslissing omtrent het oordeel des onderscheids, is geheel van feitelijken aard, waarop in cassatie niet kan worden teruggekomen. — H. R. 25 Febr. 1851; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 704, 87; N. R. XXXVIII, § 7, 23; W. 1292.

872. Dit art. kan worden toegepast, bij overtredingen der wet op de jagt en visscherij van 13 Junij 1857 (St. 87). — Regtb. Goes 4 Febr. 1864; N. R. B. XV, 792.

873. De algemeene voorschriften, vervat in het tweede boek C. P., waartoe dit art. behoort, zijn te beschouwen, als algemeene voorschriften van strafregt den regter bindende, ook dan zelfs, als de vervolging plaats vindt, krachtens andere wetten dan dezen Code, voor zoover bij die wetten geen uitdrukkelijke afwijking wordt aangetroffen; mitsdien moet het hoofdbeginsel, omtrent de toerekenbaarheid in het geval van dit art., evenzeer het rigtsnoer des regters zijn in belastingzaken, als ten aanzien van welke geen uitzondering op dat hoofdbeginsel is te vinden. Bij een feitelijke beslissing, dat er zonder oordeel des onderscheids is gehandeld, kunnen de gevolgen der daad in geen geval worden toegerekend, zelfs daar, waar de wet anders bloot verzuim of abuis strafbaar verklaart, zoo als bij overtredingen in belastingzaken. — H. R. 25 Jan. 1853; Regtz. XIX, 329; N. R. XLIII, § 85, 426; W. 1466; v. d. H., Bel. V, no. 68, 108.

874. De bepalingen vervat in de artt. 66 en 67 C. P., ontnemen niet den aard, het kenteeken of karakter van misdaad aan een daad, door een nog geen zestienjarige beschuldigde gepleegd. — H. R. 23 Aug. 1839; Regtz. XIX, 10, 332; N. R. IV, § 3, 18; W. 43; v. d. H., Strafr. II, no. 79, 116.

875. Het onderzoek en de beoordeeling der vraag, of een jeugdig beklaagde het feit al of niet met oordeel des onderscheids heeft gepleegd, is niet aan het hof in raadkamer vergaderd, maar uitsluitend aan den eindregter opgedragen. — H. R. 30 Aug. 1842; Regtz. XIX, 332; N. R. XII, § 65, 226; W. 349; v. d. H., Strafr. VIII, no. 442, 193.

876. De bepalingen van artt. 66 vgg. C. P., zijn ook toepasselijk op de overtredingen van art. 205, 2° der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38). — Hof Overijssel 23 Sept. 1846; H. R. 26 Oct. 1846; Regtz. XIX, 334.

877. De regter begaat geen schending of verkeerde toepassing der wet, als hij een jeugdig overtreder der wet op de jagt en visscherij, die met oordeel des onderscheids heeft gehandeld, met toepassing van artt. 66 vgg. C. P., tot een mindere boete verwijst, dan het overtreden art. der jagtwet bedreigt. — H. R. 3 December 1850; Regtz. XIX, 337; N. R. XXXVII, § 18, 106; W. 1340; v. d. H., J. en V. III, no. 152, 219; H. R. 19 Junij 1855; Regtz. XIX, 342; N. R. L, § 52, 227; W. 1783; v. d. H., J. en V. IV, no. 262, 373; Regtb. Leiden 29 Oct. 1852; Hof Z.-Holland 21 December 1852; Regtz. XIX, 340; W. 1400.

878. De bepalingen van artt. 66 vgg. C. P., ten aanzien van de schuldpligtigheid van en de op te leggen straffen aan jeugdige misdadigers, zijn niet vatbaar voor uitbreiding tot enkele politieovertredingen. — Hof Zeeland 10 Junij 1839; Regtz. XIX, 345; N. R. V, § 67, 381; W. 138.

879. Als een beklaagde, krachtens dit art., als hebbende gehandeld zonder oordeel des onderscheids, is vrijgesproken, is de gewone voorziening in cassatie uitgesloten, ook al is die voorziening niet tegen de vrijspraak zelve, maar tegen de uitspraak omtrent de kosten ten laste van den staat gerigt. — H. R. 3 Nov. 1857; W. 2001; N. R. LVII, § 21, 104; v. d. H., Strafr. 1857, 378.

880. Uit een vonnis of arrest moet blijken, waarop de overtuiging des regters, dat door een beklaagde of beschuldigde met oordeel des onderscheids zou zijn gehandeld, is gegrond geweest. — H. R. 10 Junij 1845; v. d. H., Strafr. XI, no. 642, 77; N. R. XX, § 77, 371; W. 630.

881. Indien een beklaagde beneden 16 jaren oud wegens misdaad wordt vervolgd, kan de zaak niet raauwelijks ter correctionele behandeling bij de regtbank worden aangebragt; vooraf moet de regtbank in raadkamer de zaak naar de correctionele teregtzitting verwijzen. — H. R. 27 Junij 1843; v. d. H., Strafr. X, no. 569, 113; N. R. XV, § 43, 161; W. 493; R. in N. IV, 17.

882. Dit art. wordt niet geschonden, als ten processe niet is overgelegd, dat een beklaagde tijdens het plegen van het feit, den vollen ouderdom van 16 jaren niet had bereikt en de zestienjarige ouderdom door den regter is aangenomen als daadzaak; deze daadzaak kan in cassatie aan geen nader onderzoek worden onderworpen. — H. R. 19 Maart 1844; v. d. H., Strafr. XII, no. 729, 227; Regtz. XXVI, 316; W. 571.

883. Ten aanzien van een jeugdigen beklaagde, behoort de regter vooraf te onderzoeken en te beslissen, of deze al of niet met oordeel des onderscheids heeft gehandeld. — H. R. 31 Maart 1840; v. d. H., Strafr. IV, no. 194, 38; N. R. VII, § 62, 324; W. 86; Regtz. XXIV, 190.

884. Indien de regter ten aanzien van een jeugdigen overtreder, na onderzoek en beslissing, volgens dit art., of hij met oordeel des onderscheids heeft gehandeld en vervolgens de hoegrootheid der straf bepaalt, ingevolge art. 69, is het niet voldoende, om alleen dat laatste artikel tekstuëel op te nemen, maar moet ook art. 66 worden opgenomen. — H. R. 12 Oct. 1859; N. R. LXIII, § 18, 69; v. d. H., J. en V. VI, no. 336, 85.

885. Indien iemand beneden zestien jaren oud een overtreding in zaken van 's rijksbelastingen begaan heeft, moet worden onderzocht, of hij met oordeel des onderscheids heeft gehandeld.

Artt. 66 vgg. zijn omtrent jeugdige misdadigers van algemeene toepassing; zij strekken zich ook uit tot de misdrijven, waaromtrent bij bijzondere wetten is voorzien, voor zooverre daarbij het opzet om te misdoen in aanmerking behoort te komen. — Hof Groningen 5 Oct. 1846; N. R. XXVIII, § 91, 455.

886. Dit art. kan niet worden toegepast in zaken, waar slechts politiestraf kan worden opgelegd. — H. R. 29 Jan. 1856; N. R. LII, § 21, 91; W. 1759; v. d. H., Strafr. 1856, I, 67; W. B. A. 369; Gemst. 248.

887. De overtreding eener politie-verordening, waarbij een straf is bedreigd, te bovengaande het maximum bij art. 466 C. P. aangeduid, moet als wanbedrijf worden beschouwd; daarbij moet dus getreden worden in het onderzoek, of de beklaagde met oordeel des onderscheids gehandeld heeft. — H. R. 2 Dec. 1862; N. R. LXXII, § 36, 292; W. 2438; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1799, 436.

888. De exceptive bepalingen van artt. 66 vgg., zijn van publieke orde, zoodat het niet voldoende is een bloot beweren van den beklaagde, wegens vijftienjarigen leeftijd, als niet bewezen ter zijde te stellen, maar vordert dit een opzettelijk onderzoek van den regter. — H. R. 14 April 1863; W. 2476; v. d. H., J. en V. VI, no. 382, 292; N. R. LXXIII, § 60, 390.

889. Bij aanneming, dat beklaagden beneden zestien jaren oud, met oordeel des onderscheids ge-

handeld hebben, is het niet voldoende bloot te verwijzen naar art. 66 C. P., maar moeten in dat geval de artt. 66, 67, 69 C. P. als te zamen één geheel uitmakende in het vonnis worden geïnsereerd. — Regtb. Brielle 17 Jan. 1862; W. 2349.

890. Hij die, hoezeer beneden zestien jaren oud, opgeeft dien leeftijd reeds te hebben bereikt en als getuige onder eede in een strafzaak gehoord, een valsche verklaring aflegt, is niet strafbaar volgens art. 362, juncto 66 en 67 C. P. De beslissing in facto, dat dit kind met oordeel des onderscheids, die verklaring onder eede opzettelijk valsch heeft gedaan, kan op de beoordeeling van al of niet strafbaarheid van geen invloed zijn. — H. R. 7 Oct. 1862; W. 2421; N. R. B. XIII, 407; N. R. LXXI. § 49, 361; v. d. H., Strafr. 1862, 340.

891. De beklaagde, die, op grond, dat hij zonder oordeel des onderscheids heeft gehandeld, is vrijgesproken bij een vonnis, waarbij tevens is gelast, dat hij in een verbeterhuis zal worden gebragt, ten einde aldaar gedurende vijf jaren opgevoed en in hechtenis te worden gehouden, is ontvankelijk in zijn hooger beroep tegen dat vonnis. De opzending naar een verbeterhuis, moet worden beoordeeld naar gelang van de omstandigheden, onder welke het misdrijf is gepleegd en den toestand, waarin de beklaagde bij zijne naastbestaanden verkeert. De beslissing, dat de beklaagde zonder oordeel des onderscheids heeft gehandeld, ontslaat den regter niet van de verpligting, om een onderzoek in te stellen naar het al of niet bewezen der daadzaken en met betrekking daartoe zijn vonnis met redenen te bekleeden. — Hof N.-Holland 31 Oct. 1866; W. 2920.

Art. 67.

892. Mr. M. S. Gratama. Beschouwingen naar aanleiding van en over de wet van 29 Junij 1854 (St. 102), houdende eenige veranderingen in de straffen op misdrijven gesteld en bepaald over art. 9 dier wet. — Opm. en Med. XII, 135.

893. Er is herhaling van misdaad aanwezig, ook dan, als de beschuldigde vroeger met toepassing van art. 67 C. P. slechts tot een correctionele straf is veroordeeld. — H. R. 22 Oct. 1839; Regtz. XV, 247; XIX, 351; N. R. V, § 1, 1; v. d. H., Strafr. II, 176; R. in N. II, 306; H. R. 24 Mei 1842; Regtz. XIX, 3, 351; v. d. H., Strafr. VII, no. 410, 348; W. 297; N. R. XII, § 21, 62.

894. In een arrest of vonnis, houdende veroordeeling van iemand beneden zestien jaren oud, moeten de redenen worden vermeld, welke den regter tot de overtuiging hebben gebragt, dat de beklaagde met oordeel des onderscheids gehandeld heeft. — H. R. 17 Febr. 1846; N. R. XXIII, § 60, 268; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 26, 172; W. 699; Regtz. XVIII, 68.

895. Art. 463 is bij toegebragte schade beneden 25 francs en verzachtende omstandigheden, insgelijks toepasselijk in het geval, voorzien bij art. 67, 3e lid C. P. — H. R. 20 Julij 1847; Regtz. XIX, 124; W. 852; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 235, 124; H. R. 15 December 1847; N. R. XXVIII, § 77, 369; Regtz. XIX, 360; W. 904; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 289, 418.

896. Een beschuldigde, die den ouderdom van zestien jaren nog niet heeft bereikt, doch geacht wordt met oordeel des onderscheids te hebben gehandeld, kan nimmer, welke ook de misdaad of toe te passen straf moge zijn, voor den criminelen regter teregt staan. — H. R. 25 Maart 1839; v. d. H., Strafr. I, 26, 135; N. R. II, § 25, 145; Regtz. XV, 36.

897. De regter behoort ten aanzien van een jeugdigen beklaagde vooraf te onderzoeken en uit te maken, of deze al dan niet met oordeel des onderscheids gehandeld heeft. — H. R. 31 Maart 1840; v. d. H., Strafr. IV, no. 194, 38: N. R. VII, § 62, 324; W. 86; Regtz. XXIV, 190.

898. De beslissing des regters, omtrent het oordeel des onderscheids, is genoegzaam met redenen omkleed, indien de beslissing is gegrond op de vroeger wegens diefstal met oordeel des onderscheids gepleegd, tegen denzelfden beschuldigde uitgesproken veroordeeling. — H. R. 7 Nov. 1848. v. d. H., Strafr. 1848, II, 418, 335.; W. 1002.

899. Bij toepassing van dit art., doch bij aanneming van verzachtende omstandigheden, moet tevens art. 463 worden toegepast. — H. R. 15 Dec. 1847; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 289, 418; N. R. XXVIII, § 77, 374; W. 904.

900. De beslissing, omtrent het oordeel des onderscheids, is een beslissing van feitelijken aard, op welke in cassatie niet kan worden teruggekomen, tenzij zij niet behoorlijk met redenen mogt zijn bekleed.

De wijze waarop een misdrijf met medehulp van een beschuldigde is gepleegd, gebleken uit ter teregtzitting bewezen daadzaken, alsmede de antwoorden door hem eenigen tijd na het plegen van het feit ter teregtzitting gegeven, hebben den regter de overtuiging kunnen geven, van het aanwezig zijn bij den beschuldigde van het oordeel des onderscheids tijdens het misdrijf door hem werd begaan. — H. R. 21 Febr. 1851; W. 1292; N. R. XXXVIII, § 7, 23; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 704, 87.

901. De regter begaat geen schending of verkeerde toepassing der wet, als hij een jeugdigen overtreder der wet op de jagt en visscherij, die met oordeel des onderscheids heeft gehandeld, met toepassing van art. 67 en 69 C. P., in een mindere boete verwijst, dan het overtreden artikel der jagtwet bedreigt. — H. R. 3 Dec. 1850; W. 1340; Regtz. XIX, 337; N. R. XXXVII, § 18, 106; v. d. H., J. en V. III, no. 152, 219.

902. Ter zake van politie-overtreding, kunnen gedaagden beneden de zestien jaren oud, niet vrijgesproken worden, op grond, dat zij zonder oordeel des onderscheids hebben gehandeld. — H. R. 29 Jan. 1856; W. 1759; N. R. LII, § 21, 91; v. d. H., Strafr. 1856, I, 67; W. B. A. 369; Gemst. 248.

903. Indien twee beklaagden teregtstaan wegens bedelarij, in verbinding en één hunner wordt vrijgesproken, omdat hij zonder oordeel des onderscheids heeft gehandeld, kan dit van geen invloed zijn. op de qualificatie; het feit van gebedeld te hebben in verbinding, wordt door die vrijspraak niet weggenomen. — H. R. 18 Aug. 1856; W. 1891; N. R. LIII, § 61, 293; v. d. H., Strafr. 1856, II, 21.

904. De staat moet in de kosten van het geding worden veroordeeld, indien bij vonnis uitgemaakt is, dat een beklaagde beneden zestien jaren oud, zonder oordeel des onderscheids heeft gehandeld en op dezen grond wordt vrijgesproken. — Regtb. Almelo 1 Febr. 1859; W. 2067.

905. De vermindering der gevangenisstraf en der boete bij art. 463, wegens het gering bedrag der toegebragte schade en het bestaan van verzachtende omstandigheden, is den regter ook dan veroorloofd, als de correctionele gevangenisstraf wegens den jeugdigen leeftijd de criminele veroordeeling tot tuchthuisstraf vervangt. — Regtb. Tiel 22 Aug. 1844; R. B. VII, 307; Regtz. XXX, 220.

906. De bepaling van art. 463 C. P., mag ook worden toegepast op een beklaagde, die ter zake van een feit, waartegen in het algemeen een lijf- of onteerende straf is bedreigd, uithoofde van zijn jeugdi

gen leeftijd, ingevolge art. 119 Wetb. v. Strafv., voor de correctionele kamer eener regtbank teregt staat. — Regtb. Zierikzee 4 Oct. 1839; Regtz. XXX, 218; R. in N. II, 190; W. 74; anders Hof Z.-Holland 5 Aug. 1842; Regtz. XXX, 221; W. 310; Regtb. Leiden 31 Mei 1844; Regtz. XXX, 226; R. B. VII, 307; W. 312.

Art. 69.

907. De strafbaarheid wegens wanbedrijf van beklaagden, beneden den ouderdom van zestien jaren, hangt af van de beslissing, of die beklaagden al of niet met oordeel des onderscheids hebben gehandeld. — H. R. 21 Julij 1874; W. 3750.

908. Bij toepassing van art. 69 C. P., moet altijd een correctionele straf worden opgelegd. De strafbepaling van dit art. brengt niet te weeg, dat die straf beneden het minimum van zes dagen mag afdalen. Derhalve mag zonder aanneming van verzachtende omstandigheden of toepassing van art. 463 geen gevangenisstraf van twee dagen worden opgelegd. — H. R. 8 Junij 1869; v. d. H., Strafr. 1869, no. 2323, 226; N. R. XCII, § 11, 89; W. 3124.

909. De subsidiaire gevangenisstraf van niet minder dan zes dagen, bij art. 225 der wet van 26 Augustus 1822 bedreigd, mag niettegenstaande de bepaling van art. 69 C. P., voor iemand beneden zestien jaren, welke met oordeel des onderscheids heeft gehandeld, voor geen korter tijd worden toegepast, omdat zij dan zou ophouden een correctionele straf te zijn. — Hof Groningen 18 Julij 1864; N. R. B. XV, 298.

910. Ten aanzien der toepassing van correctionele straffen, op schuldigen beneden zestien jaren, die met oordeel des onderscheids gehandeld hebben, behoort uit de bepaling van art. 69 C. P. worden afgeleid, dat de bedoeling is, om aan den regter eenige vrijheid te laten in de bepaling van het bedrag der straf op het misdrijf gesteld, doch niet om als op het misdrijf meer dan één straf is gesteld, één weg te laten en alzoo den aard of de hoedanigheid der gestelde straf te veranderen. — H. R. 22 Jan. 1856; N. R. LII, § 16, 76; W. 1839; v. d. H., Strafr. 1856, I, 46.

911. Met dit art. is niet overeen te brengen, dat aan een beklaagde beneden zestien jaren, doch met oordeel des onderscheids hebbende gehandeld, zonder dat het bestaan van verzachtende omstandigheden, de toepassing van art. 463 toelatende, wordt aangenomen, een mindere gevangenisstraf dan van zes dagen wordt opgelegd, in het geval, dat hij correctioneel gestraft moet worden. — H. R. 1 Dec. 1857; N. R. LVII, § 36, 177; W. 2007; v. d. H., Strafr. 1857, 430.

912. Uit de facultative bepaling van dit art., ten aanzien der toe te passen correctionele straf op schuldigen, beneden zestien jaren oud, doch met oordeel des onderscheids hebbende gehandeld, om die straf beneden de helft der gewone uit te spreken, volgt niet de bevoegdheid, om waar op het misdrijf meer dan één straf is gesteld, een dezer b. v. de geldboete, weg te laten. — H. R. 18 Dec. 1855; W. 1830; N. R. LI, § 58, 254; Regtz. XXVIII, 63; v. d. H., Strafr. 1855, II, 255; H. R. 12 Maart 1856; W. 1852; v. d. H., Strafr. 1856, I, 199.

913. Bij toepassing van het laatste gedeelte van art. 69 C. P., behoeft niet uitdrukkelijk gezegd te worden, welke straf zou zijn opgelegd, indien de schuldigverklaarde meer dan zestien jaren oud was geweest. — H. R. 12 Febr. 1839; v. d. H., Strafr. I, no. 17, 75; N. R. I, § 52, 288; Regtz. XV, 92.

914. Bij veroordeeling van beklaagden beneden zestien jaren, ter zake van onwilligen manslag door onvoorzigtigheid, doch begaan met oordeel des onderscheids, tot gevangenisstraf zonder geldboete, wordt dit art. geschonden. — H. R. 12 Maart 1856; W. 1852; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1204, 199.

915. De regter is bevoegd aan een beklaagde beneden zestien jaren, op grond van art. 69 C. P. ter zake eener overtreding van de wet op de jagt en visscherij een mindere subsidiaire gevangenisstraf op te leggen, dan volgens art. 43 der jagtwet. — H. R. 6 Mei 1863; W. 2485; N. R. LXXIV, § 5, 24; v. d. H., J. en V. VI, no. 385, 305.

Art. 75.

916. J. J. Brugmans. De perduellionis et majestatis crimine apud Romanos. — Amst. 1835.

917. W. C. K. Evertsen de Jonge. De delictis contra rempublicam admissis ac praecipue de horum maleficiorum conatu. — Traj. 1845; beoord. door mr. M. M. von Baumhauer, Themis VIII, 273.

918. G. J. T. Beelaerts van Blokland. Art. 73 C. P. is niet van toepassing op hem, die tegen de bondgenooten van Nederland strijdt. — Themis XVI; Leiden 1868.

919. A. J. Karseboom. Bijdrage tot de leer der voortdurende misdrijven. — Amst. 1872.

Art. 86.

920. J. C. Faber van Riemsdijk. De crimine quod vulgo laesae majestatis in specie dicitur. — Traj. 1807.

921. C. Th. J. Steinmetz. De perduellionis crimine. — Gron. 1821.

922. J. Luzac. De diversa perjurii notione in recentioribus populorum conspicua. — L. B. 1855.

Art. 92.

923. Is hij, die voor eene vreemde mogendheid soldaten werft, zonder last of magtiging van het wettig gezag, strafbaar volgens art. 92 van den Code Penal? — Ja. — Regtsg. Adv. VIII, 151.

Art. 100.

924. Uit de bij art. 100 en 213 C. P. toegezegde straffeloosheid aan hen, die zich bij de daarbij bedoelde gevallen verwijderen, volgt niet, dat voor het bestaan van rebellie gevorderd wordt het voorafgaan van waarschuwingen. — H. R. 24 Julij 1849; Regtz. XIX, 363; N. R. XXXIII, § 29, 119; W. 1060; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 500, 5.

Art. 101.

925. De arbeider, die, bij zijn arbeid de daartoe vereischte werktuigen, hoewel zij ook tot kneuzing of snijden kunnen worden gebezigd, bij zich heeft, en eenig goed heimelijk wegneemt, blijkt daardoor alleen, nog niet voornemens te zijn geweest, om van die werktuigen gebruik te maken, als wapens om personen aan te vallen. De diefstal van een voorwerp door zoodanig arbeider door middel van een kapmes, is geen gewapende diefstal, vallende in de termen van art. 386, no. 2 en 101 C. P. — H. R. 30 Junij 1873; W. 3617.

926. Messen, waarvan gebruik gemaakt is, om te treffen of te verwonden, kunnen niet worden gerangschikt onder de zakmessen, welke bij dit art. niet als wapenen worden aangemerkt. Zij moeten integendeel worden beschouwd als wapenen in den zin der wet. — H. R. 23 Junij 1840; Regtz. XV, 211; XIX, 367; N. R. V, § 12, 54; W. 105; v. d. H., Strafr. III, no. 174, 281.

927. Steenen behooren tot de kneuzende werk-

tuigen (instrumens contondans), welke bij dit art. onder de wapenen worden gerangschikt en alzoo behooren tot de zigtbare wapenen (armes ostensibles), bij art. 214 bedoeld. — H. R. 27 Dec. 1848; Regtz. XIX, 367; N. R. XXXII, § 34, 122; W. 1014; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 437, 426.

928. De vertooning van een ontbloot zakmes, alleen om bij den aangeranden persoon vrees te verwekken, is geen gebruik, genoegzaam om in den zin der wet dat mes als wapen te doen aanmerken; daarvoor is noodig een gebruik maken met het doel om te dooden of te kwetsen. — H. R. 6 Maart 1860; N. R. LXIV, § 30, 121; W. 2150; v. d. H., Strafr. 1860, 49.

929. Door geen latere wet of decreet is stilzwijgend gederogeerd aan de declaratie van 23 Maart 1723, omtrent het verbod van het dragen van zakpistolen. — Regtb. Assen 12 Febr. 1873; W. 3560; R. B. 1873, 107.

930. Uit de vaststelling bij art. 9, alin. 9 van het decreet van 14 December 1810 van het gewigt der lading bij de beproeving van zakpistolen, volgt, dat de vervaardiging en de verkoop van zakpistolen niet meer verboden is. Er volgt echter niet uit, dat het verbod om zoodanige wapenen te dragen, stilzwijgend is afgeschaft. — H. R. 18 Aug. 1873; W 3626.

931. Een gewoon jagtgeweer, onder den kiel verborgen en gedragen, is geen verborgen wapen in den zin van art. 75 der wet, tot regeling der jagt en visscherij. — Regtb. Zutphen 19 Maart 1873; W. 3597.

932. Tot het karakter van gewone of eenvoudige stokken behoort niet, dat zij opzettelijk zijn gemaakt of gesneden, met het doel om daarmede te wandelen. Derhalve kunnen ook stukken van boomen of van eenig bewerkt hout afgeslagen of afgescheiden, in ruwen vorm tot dit doel gebezigd, onder eenvoudig of gewone stokken worden gerangschikt. Bij de feitelijke beslissing, dat niet gebleken is, dat de gebezigde stokken zijn medegenomen, om geweld tegen menschen te plegen, bestaat niet de verzwarende omstandigheid van wapenen. — H. R. 27 Mei 1872; W. 3474; v. d. H., Strafr. 1872, 207.

933. De qualificatie, dat diefstal werd gepleegd door personen, van welke een gewapend was, is voldoende om den diefstal niet te brengen onder de uitzonderingen van art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). Een bijl is een wapen. Dit art. vereischt niet, dat bij het plegen van misdrijf, gebruik van het wapen is gemaakt. — H. R. 17 Oct. 1871; W. 3393; v. d. H., Strafr. 1871, 291.

934. Een zakmes is in den zin van dit art. geen wapen, indien daarvan geen gebruik is gemaakt om te kwetsen. — Hof Gelderland 25 Febr. 1868; W. 3039; N. R. B. XX, 529.

935. Door de feitelijke beslissing, dat de schoppen, waarvan de beschuldigden voorzien waren, werkelijk als wapenen gebezigd zijn, en gediend hebben, om zich tegen militairen te verzetten, die het plegen van het misdrijf wilden beletten, is de qualificatie van het voorzien zijn van openlijke wapenen voldoende geregtvaardigd. — H. R. 31 Dec. 1867; W. 2974; v. d. H., Strafr. 1867, 461.

936. Werktuigen, als zij vallen in de termen van art. 101 C. P., bij de misdrijven, waarin de strafwet het voeren van wapenen als een verzwarende omstandigheid aanmerkt, kunnen ook dan als wapenen worden beschouwd, indien daarvan geen gebruik is gemaakt. — Hof Gelderland 7 Mei 1867; W. 2942; N. R. B. XVII, 602.

937. Het dragen van zakpistolen is door geen wettelijke bepaling verboden. — Regtb. Roermond 31 Dec. 1863; W. 2660.

938. Het keizerlijk decreet van 14 December 1810, derogeert niet aan de declaratie van 23 Maart 1728, ten aanzien van het verbod van het dragen van zakpistolen. — H. R. 28 Febr. 1875; W. 2676; N. R. B. XVI, 13.

939. Begrip van wapenen en gewapende vereeniging. — Hof N.-Holland 21 Nov. 1865; N. R. B. XVI, 239.

940. De daad van hem, die, om in het bezit van een hem door een veldwachter ontnomen wapen te herstellen, zich met aangrijpen van dat wapen tegen dien beambte verzet, met hem worstelt, is rebellie zonder wapenen. — Hof Gelderland 2 Febr. 1864; N. R. B. XV, 636; W. 2600.

941. Tot wederstand met wapenen tegen een beambte in functie gepleegd, wordt het gebruik maken van die wapenen tot wederstand vereischt. — Regtb. Almelo 28 Jan. 1858; N. R. B. IX, 339.

942. Een wederspannigheid, gepleegd door een vereeniging, van welke meer dan twee personen met spaden en meer dan twee met stokken, dienende om konijnen te delven, gewapend waren, is in den zin der wet gepleegd door een gewapende vereeniging of zamenrotting.

Voor de verzwarende omstandigheid van gewapend zijn, is het onverschillig of de wapenen, die men gevoerd heeft, gebruikt zijn. — H. R. 20 Febr. 1866; W. 2776; N. R. B. XVII, 41; N. R. LXXXII, § 21, 154; v. d. H., Strafr. 1866, 59.

943. Knuppels zijn wapenen, als zij gebruikt zijn om te slaan. Een wederstand plegende bende, waarvan meer dan twee in dier voege waren gewapend, moet verklaard worden een gewapende bende te zijn. — H. R. 28 Nov. 1871; W. 3418; v. d. H., Strafr. 1871, 336.

Art. 103.

944. L. N. van Randwijck. De reticentia illorum ad quorum notitiam laesae majestatis aut perduellionis crimina committenda pervenerunt. — Traj. 1829.

Art. 113.

945. Volgens art. 113 C. P. is ook hij strafbaar, die geld geeft, om bij gelegenheid eener verkiezing stemmen te bekomen, niet voor zich zelven, maar voor een derde. — Regtb. Gorinchem 30 Dec. 1856; Gemst. 281; W. 1825.

946. Om de daad van koop en verkoop van stemmen voor een verkiezing, bij art. 113 C. P., met straf bedreigd daar te stellen, behoeft die koop en verkoop niet te voldoen aan de bepaling van art. 1493 Burg. Wetb., omdat stemmen van kiezers, als zijnde geene zaken in den handel, geen onderwerp van overeenkomst kunnen uitmaken. Art. 113 C. P. koop en verkoop van stemmen met straf bedreigende, bedoelt kennelijk het omkoopen van kiezers voor zekeren prijs, waardoor deze zich verbinden op een bepaalden persoon te stemmen, terwijl het niets afdoet, waarin die prijs bestaat, of onder welke benaming deze wordt gegeven. — Regtb. Arnhem 26 Mei 1860; Gemst. 457; W. 2177.

Art. 114.

947. Mr. D. G. van Teijlingen. Willekeurige arrestatie. Is bij willekeurige arrestatie, evenals bij elk ander misdrijf, dolus een vereischte? Moet bij willekeurige arrestatie dwaling in het regt niet altijd leiden tot vrijspraak van schuld, of is daartoe noodig, dat er bestaat een error invincibilis? — Themis 2e, XV, 562.

948. Om een daad als misdaad aan den dader toe te rekenen, wordt noodzakelijk vereischt, dat

zij is bedreven met opzet, om zoodanige daad te plegen, welke de wet onder bedreiging van straf verbiedt; dat beginsel is ook van toepassing bij een beschuldiging van zoodanige willekeurige aanranding (acte arbitraire et attentatoire), waardoor op de persoonlijke vrijheid van een ingezeten inbreuk is gemaakt, als bij dit art. wordt bedoeld. — H. R. 27 Oct. 1840; Regtz. XIX, 378; R. in N. II, 393; N. R. VI, § 18, 69; W. 134; v. d. H., Strafr. IV, no. 211, 156.

949. Een kantonregter heeft niet gehandeld met het boos opzet, om een daad te plegen, welke de wet verbiedt, indien hij tengevolge van bekomen aanzoek in een plaats, waar hij de eerste en zelfs de eenige regterlijke autoriteit is, door de geregtsdienaars met geweld een ontslagen knecht of arbeider, uit het huis heeft doen zetten van diens meester, waar hij in woonde, alleen in hoedanigheid van knecht, volgens den meester, doch als huurder naar het beweren van dien knecht, zonder nogthans dat deze hiervan eenige wettelijke bewijzen bijbrengt. — Hof Friesland 10 Dec. 1843; Regtz. XIX, 387; N. R. XVI, § 83, 452; W. 481.

950. De tusschenkomst van een burgemeester in een geschil tusschen twee ingezetenen zijner gemeente, ontstaan over huur en verhuur eener woning en waarbij hij zich feitelijkheden heeft veroorloofd, zonder dat door hem een burgerregtelijke beslissing in de zaak is gegeven, stelt geen daad daar, vallende in de termen van dit art. — H. R. 17 September 1850; Regtz. XIX, 391; N. R. XXXVI, § 26, 118; W. 1217; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 646, 103.

951. Maréchausseés, die, in dienst zijnde, iemand zonder wettige aanleiding en zonder dat hij zich aan eenig misdrijf had schuldig gemaakt, aanhouden en boeijen, zijn strafbaar volgens art. 114 C. P. en niet volgens art. 341 C. P. De tweede beklaagde die op bevel van den eersten beklaagde, commandant der patrouille, als oudste in dienst tot de aanhouding had medegewerkt, wordt op grond van art. 114, alin. 2 van alle regtsvervolging ontslagen. — Regtb. Maastricht 18 Oct. 1865; W. 2742.

Art. 123.

952. G. A. S. Huygens. De magistratuum delictis qui potestate sua abusi sunt e principiis juris hodierni. — L. B. 1828.

Art. 127.

953. Is de regter strafbaar, die vonnis velt in een voor hem aanhangig gemaakt regtsgeding, niettegenstaande een conflict van attributie, opgeworpen door het administratief gezag? — Neen. — Regtsg. Adv. I, 156.

Art. 132.

954. A. W. Hoeth. De falso nominatim ac veluti per excellentiam tali (du faux) ad artt. 132—165 Cod. Poen. — Gron.

955. C. Dronsberg. De re monetali inprimis de legibus et delictis monetalibus horumque poenis. — Traj. 1828.

956. W. P. A. Calkoen. De crimine falsi, in specie de falsa moneta secundum juris Romani ac hodierni principia. — L. B. 1829.

957. W. A. Alting von Geusau. De falso nummario. — Hagae. Com 1832.

958. Mr. M. H. Godefroi. Bestraffing van misdrijven, ten aanzien van Indische muntspetiën gepleegd. — N. R. Bijdr. IV, 155.

959. Mr. D. Tieboel Siegenbeek. De misdaad van geldsnoeijing, getoetst aan de bepalingen der Fransche en Nederlandsche wetgeving, bijzonder naar aanleiding van de jongste daaromtrent uitgegeven geschriften en gemaakte wetsbepalingen. — R. Bijdr. XI, 207.

960. Mr. C. Asser. Verhandeling over de vraag of bij het Wetb. van Strafr. tegen het snoeijen van geldmunten straf is bepaald? — 's Gravenhage 1835.

961. Mr. M. S. van Gigch. Proeve van betoog over de noodzakelijkheid, om in het koningrijk der Nederlanden een strafwet op het snoeijen van muntspetiën vast te stellen. — 's Gravenhage 1836.

962. Valsche munt. — Gaauwdieverij. — Opligting. — R. B. IV, 127, 336.

963. Is het verzilveren van koperen centen met het bedriegelijk oogmerk, om die als stukken van een kwart gulden uit te geven, strafbaar? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 177.

964. Is het namaken, vervalschen, verminken, uiterlijk schenden, of de misdadige deelneming aan het in omloop brengen van de gouden muntspetiën (negotie-penningen), bedoeld in de artt. 1 en 5 der wet van 26 November 1847 (St. 69), strafbaar volgens art. 132 C. P., in verband met de artt. 1 en 2 der wet van 24 April 1836 (St. 13)? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 221.

965. Is de bepaling van art. 199 der grondwet en van art. 122 der wet van 19 Mei 1819 (St. 31), welke aan raden en generaalmeesters van de munt alleen de beslissing geeft over alle quaestiën van allooi en essai, wanneer deze zich voordoen in den loop van regtsgedingen door of tegen 's rijks ambtenaren gevoerd, ook van toepassing op buitenlandsche munt? — Regtsg. Adv. II, 35.

966. Wet van 24 April 1836 (St. 13), betrekkelijk de misdaden van valsche munt en muntschennis

967. Wet van 1 Junij 1850 (St. 25), omtrent het toezigt en de zorg over de zaken der munt.

968. Bij art. 5 der wet van 17 September 1870 (St. 162), is ingetrokken het laatste lid van art. 13 der wet van 29 Junij 1854 (St. 101); daaruit volgt, dat bij veroordeeling ter zake van valsche munt, de verzachtende omstandigheden bij art. 9 dier wet bedoeld, mogen worden toegelaten. —

969. Het vervaardigen van zilveren en koperen metaalstukken, den vorm en kleur hebbende van gangbare munt, doch zonder nagemaakten muntstempel, stelt niet de misdaad daar van het vervaardigen van valsche munt. Het in betaling geven van dergelijke stukken in een tapperij, heeft niet het kenmerk eener bedriegelijke ontvreemding of van diefstal. Zoodanige handeling moet worden gequalificeerd als opligting escroquerie. — Regtb. Amersfoort April 1842; Hof Utrecht 23 Mei 1842; R. B. IV, 423; Regtb. Utrecht 20 Junij 1842; W. 309; Hof Utrecht 11 Julij 1842; H. R. 27 Aug. 1842; N. R. XI, § 57, 230; v. d. H., Strafr. VIII, no. 435, 137, W. 344; Regtb. Tiel sine die; Hof Gelderland sine die; H. R. 28 Maart 1843; Regtz. XX, 1, N. R. XIII, § 94, 399; R. B. V, 336; W. 382; v. d. H., Strafr. IX, no. 529, 425.

970. Door het woord altérer in dit art., wordt ook aangeduid de daad van besnoeijing van muntspetiën. — H. R. 8 Nov. 1842; Regtz. XX, 16; N. R. XIII, § 15, 52; W. 424: v. d. H., Strafr. VIII, no. 469, 381.

971. Het uitgeven van verminkte muntspetiën, wetende dat zij gesnoeid zijn, is niet strafbaar volgens dit art. — Hof Utrecht 24 Mei 1843; Regtz. XX, 32; W. 397.

972. Terugvordering van gesnoeide muntspetiën, door den curator van een veroordeelde wegens geldsnoeijing, ingesteld tegen den griffier. Toewijzing der vordering, met bevel tot het ongangbaar maken der muntspetiën, door middel van doorsnijding als

anderzins. — Regtb. Amsterdam 5 Aug. 1839; Regtz. XX, 36; R. B. IV, 809.

973. Alhoewel de wetgever bij de wet van 29 Junij 1854 (St. 102) algemeene verzachting heeft beoogd, zoo mag evenwel niet uit het oog worden verloren, dat de bepalingen der wet van 24 April 1836 (St. 13), betrekkelijk de misdaden van valsche munt en muntschennis van kracht blijven en aanwijzen, op welke wijze de door die wet bedreigde straffen in de gevallen, daarbij aangegeven door den regter kunnen worden gewijzigd. — H. R. 27 Aug. 1870; N. R. XCV, § 36, 276; W. 3246; v. d. H., Strafr. 1870, 363.

974. De bijzondere bepalingen, omtrent verligtende omstandigheden in de wet van 24 April 1836 (St. 13), betrekkelijk de misdaden van valsche munt en muntschennis steeds van kracht gebleven zijnde, tegenover de algemeene van art. 12 van het besluit van 1813 en art. 209 van het Wetb. v. Strafv., zoo is ook daarin geen verandering gebragt door art. 9 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — H. R. 16 Jan. 1867; N. R. LXXXV, § 10, 62; W. 2881; v. d. H., Strafr. 1867, 16.

975. Misdadige deelneming aan het in omloop brengen van nagemaakte zilveren nationale gangbare muntspetiën, is een op zich zelf staand misdrijf bij de wet met straf bedreigd, zonder medepligtigheid in te sluiten, zoodat een afzonderlijke motivering omtrent de medepligtigheid in zoodanig geval niet te pas komt. — H. R. 10 Oct. 1871; W. 3393; v. d. H., Strafr. 1871, 260.

976. De uitspraken van het muntcollegie kunnen in burgerlijke en in strafzaken alleen gelden als berigten van deskundigen en alzoo niet als bewijzen. — H. R. 19 Oct. 1869; N. R. XCIII, § 7, 51; W. 3165; N. R. B. XXI, 246; v. d. H., Strafr. 1869, 400.

977. Iemand, die volgens eigen bekentenis, bevestigd door de verklaringen van twee getuigen, des bewust heeft getracht een valsch 50 cent stuk in betaling te doen aannemen, kan niet worden schuldig verklaard aan en veroordeeld worden wegens misdadige deelneming aan het in omloop brengen van nagemaakte zilveren nationale gangbare muntspetiën, indien het in betaling aangeboden geldstuk niet is in beslag genomen, en omtrent het gehalte door het muntcollegie geen uitspraak is gedaan. — Hof Utrecht 4 Julij 1868; W. 3152.

978. Het in omloop brengen van muntspetiën, voor het eerst, na de door den beschuldigde gepleegde verminking, stelt de misdaad daar, voorzien bij art. 132 C. P. en bij art. 3 der wet van 24 April 1836 (St. 13), en niet het wanbedrijf in art. 135, alin. 2 vermeld. — H. R. 1 Maart 1842; Regtz. XX, 54; N. R. XI, § 92, 365; W. 316; v. d. H., Strafr. VII, no. 379, 101.

979. Een schuldigverklaring aan misdadige deelneming aan het in omloop brengen van gesnoeide muntspetiën berust op wettige bewijsmiddelen, indien uit het arrest van veroordeeling blijkt, dat uit de beëedigde verklaringen der getuigen zijn voortgesproten, zoodanige aanwijzingen, die zoo in hun onderling verband, als in verhouding tot de stukken van overtuiging, niettegenstaande de ontkentenis der beschuldigden klaarblijkelijk aantoonen, dat zij door middel van kleinigheden in onderscheiden winkels te koopen en die met versch gesnoeide zeeuwsche rijksdaalders te betalen, hoezeer zij in de ruimte van klein geld voorzien waren, met bedriegelijke oogmerken, misdadig zoodanige versch gesnoeide muntstukken in omloop hebben gebragt. — H. R. 14 Jan. 1845; Regtz. XX, 62; R. B. VII, 94; V, 594; v. d. H., Strafr. XI, no. 655, 141; N. R. XIX, § 4, 312.

980. Art. 2 der wet van 24 April 1836 (St. 13), veronderstelt bij de woorden „misdadige deelneming aan het in omloop brengen" (van valsch geld), dat het geld nog niet in circulatie is geweest en dat de handeling geschiedt met het doel, om den goeden uitslag der vervalsching te begunstiden, in overeenstemming met art. 132 C. P., dat evenzeer het eerste in omloop brengen bedoelt, terwijl daarentegen bij art. 135 C. P. sprake is van geld, dat reeds in omloop is. — H. R. 5 Dec. 1854; Regtz. XX, 64, N. R. XLIV, § 7, 25; W. 1765; v. d. H., Strafr. 1854, II, 132.

981. Dit art. is niet geschonden door een veroordeeling ter zake van het namaken van muntstukken, indien tevens is aangenomen, dat die muntstukken niet zoo volledig zijn nagemaakt, dat zij alle kenmerken van de echte stukken dragen. Aan den judex facti is overgelaten te beslissen, of er namaking van echte munt heeft plaats gehad, d. i. of de uiterlijke kenteekenen van het echte muntstuk aan het valsche arglistig zijn aangebragt. — H. R. 20 Maart 1849; N. R. XXXII, § 75, 296; Regtz. XX, 69; W. 1032; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 462, 129.

982. Tot de misdadige deelneming aan het in omloop brengen van vervalschte, verminkte of geschonden muntspetiën, wordt behalve het bewijs, dat dit geweest is de eerste uitgifte na de verminking of schending, ook gevorderd het bewijs, dat die uitgifte is geschied met de bewustheid en het doel, om de alzoo verminkte of geschonden spetiën voor het eerst als zoodanig in omloop te brengen. — H. R. 29 Dec. 1846; N. R. XXVI, § 41, 164; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 148, 493; W. 799.

983. De verklaring van getuigen, dat door hen bij de inbeslagneming van schalen, ten huize van iemand, die verdacht werd van muntschennis, daarop glinsterende deelen zijn gezien, is geheel iets anders dan het onderzoek naar het allooi en essai; de regter mag zoodanige verklaringen als bewijs bezigen. — H. R. 30 Sept. 1846; N. R. XXV, § 36, 156; Regtz. XX, 79; W. 762; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 103, 234.

984. Indien iemand zilversnoeisel verkoopt, dat hij wist door het verminken van muntspetiën verkregen te zijn, wordt hij teregt beschouwd als des bewust te hebben geheeld. — H. R. 18 Febr. 1845; N. R. XIX, § 83, 362; W. 611; v. d. H., Strafr. XI, no. 656, 148.

985. Het bij avond in betaling geven van een stuk lood, in ruwen ronden vorm, iets grooter van omvang en iets dikker dan een Nederlandsch guldenstuk, aan de eene zijde voorzien van den beeldenaar van koning Willem III, met het opschrift koning der Nederlanden, G. H. v. L., doch aan de andere zijde geheel glad, stelt niet de misdaad van het in omloop brengen van valsche munt daar, maar het wanbedrijf van opligting. — H. Milit. Geregtshof 11 Aug. 1869; W. 3148.

986. Alle bestanddeelen voor de misdaad van deelneming, aan het in omloop brengen of uitgeven hier te lande van nagemaakte vreemde zilveren munt zijn aanwezig, als iemand valsche zilveren muntstukken niet voor deugdelijk ontvangen, maar als valsch ingekocht, met de bewustheid daarvan, en alzoo te kwader trouw ter voldoening eener door hem erkende schuld als echt heeft in betaling gegeven, zonder eenige onderscheiding, of die in omloopbrenging is geweest de eerste uitgifte na de vervaardiging of invoering, dan wel een vernieuwde uitgifte, nadat die munt reeds in omloop was gebragt. — H. R. 18 Dec. 1861; N. R. LXIX, § 33, 287; W. 2347; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1715, 405.

987. Het bedriegelijk uitgeven van verzilverde

koperen plaatjes, moet worden beschouwd als opligting (escroquerie). — Hof Overijssel 17 Junij 1843; R. B. V, 651; Regtz. XXVIII, 207.

988. De curators van den wegens muntschennis veroordeelde, hebben geen regt op de terugvordering van het zilvervijlsel, hetwelk zich met de overige stukken van overtuiging op de griffie bevindt. De teruggave van werktuigen, waarmede eenig misdrijf, en bepaald muntschennis is bedreven, kan na de veroordeeling worden geweigerd. — Hof N.-Holland 10 Mei 1843; R. B. V, 421; N. R. XIV, § 27, 105.

989. Het onderzoek en de beslissing, of muntstukken, welke in een regtsgeding het corpus delicti uitmaken, zijn vergulden Engelsche schellingen en geen sovereigns, behoort niet aan gewone deskundigen te worden opgedragen, maar is uitsluitend de taak van raden en generaalmeesteren der munt. — H. R. 11 Maart 1845; N. R. XX, § 31, 137; W. 617; v. d. H., Strafr. XI, no. 659, 191.

Art. 134.

990. Het namaken van papieren munt, behoort niet onder de misdaad van valsche munt; derhalve kunnen bij dit art. onder de benaming van vreemde munt niet bedoeld zijn koninklijke Pruissische cassenanweisungen of andere buitenlandsche papieren munt. — H. R. 4 Oct. 1842; Regtz. XX, 38; N. R. XI, § 98, 383; W. 415; v. d. H., Strafr. VIII, no. 457, 282.

991. Bij dit art. is in het algemeen met straf bedreigd het deelnemen aan het in omloop brengen van nagemaakte of vervalschte vreemde munt, zonder bepaling, dat die deelneming moet plaats hebben op één der wijzen, in art. 60 C. P. opgenoemd; het laatst genoemd art. is daarop dus niet van toepassing. — H. R. 30 Aug. 1859; N. R. LXII, § 73, 358; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1541, 432; W. 2096.

992. Bij dit art. wordt straf bedreigd, niet alleen tegen gewone medepligtigen aan het hier te lande vervaardigen of invoeren van valsche vreemde munt, maar tegen ieder die hier te lande o. a. zal hebben deelgenomen aan het in omloop brengen van zoodanigen munt. Die deelneming wordt alzoo als een op zich zelf staand misdrijf beschouwd, zonder eenige onderscheiding, of die in omloopbrenging is geweest de eerste uitgifte na de vervaardiging of invoering, dan wel een vernieuwde uitgifte, nadat die munt reeds buiten omloop was geraakt. — H. R. 18 Dec. 1861; W. 2347; N. R. LXIX, § 33, 287; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1715, 405.

Art. 135.

993. Handelingen, welke op wettige bewijsmiddelen zijn aangenomen, als te hebben plaats gehad, met het doel om muntspetiën, welke de beklaagden wisten, dat versch verminkt waren, in omloop te brengen en welk doel ook bereikt is, vallen niet in de termen van dit art. — H. R. 4 April 1843; Regtz. XVII, 56; XX, 75; N. R. XIV, § 92, 378; W. 468; v. d. H., Strafr. IX, no. 532, 436.

Art. 138.

994. Dit art. is niet toepasselijk, indien naar het oordeel van den regter het de bedoeling van een beschuldigde, bij het doen eener opgave niet is geweest, om de medebeschuldigden te doen arresteren en zich zelven daardoor van straffeloosheid te verzekeren, maar om, zoo mogelijk in de oogen van den hem ondervragenden ambtenaar schuldeloos te schijnen en de vervolgingen van zich af te wenden en over te brengen op den tweeden beschuldigde. — H. R. 8 Dec. 1840; Regtz. XX, 76; N. R. IX, § 4, 11; v. d. H., Strafr. V, no. 244, 31.

995. De niet-toepassing van dit art., kan geen grond tot cassatie opleveren, indien de beslissing daaromtrent alleen berust op de aangaande de daarvoor aangevoerde gronden, aangenomen daadzaken. — H. R. 30 Sept. 1846; Regtz. XX, 79; W. 762; N. R. XXV, § 36, 156; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 105, 234.

Art. 139.

996. Mr. W. Sassen, Jr. en mr. J. Lebens. Valt het namaken van cassenanweisungen wettigen cours hebbende in het koningrijk Pruissen, onder het bereik der thans regerende strafwet. — 's Gravenhage 1842; aangek. N. Regtsg. Jaarb. V, 330.

997. Het namaken van papieren munt, alleen voor zoover het inlandsch papier betreft, is voorzien bij dit art; het namaken van koninklijke Pruissische cassenanweisungen en andere soortgelijke buitenlandsche papieren munt, stelt de materiële daad van valschheid in onderhandsch geschrift daar. — H. R. 4 Oct. 1842; Regtz. XX, 38; N. R. XI, § 98, 383; v. d. H., Strafr. VIII, no. 457, 282; W. 415.

Art. 140.

998. Wet van 18 September 1852 (St. 178), omtrent den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken.

999. Wet van 7 Mei 1859 (St. 31), tot herziening van de wet op den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken.

1000. Het door een goud- en zilversmid met zijn knecht herhaaldelijk en op verschillende dagen naar het kantoor van waarborg en belasting der gouden en zilveren werken ter stempeling, belasting en onderzoek zenden en doen aanbieden van onderscheiden zeer ligte en op zich zelf onstempelbare gouden kettingjes, aan de beide uiteinden gevat in busjes of kopjes met massive aan de kettingjes niet geëvenredigde oogen, op welke oogen aldaar het bij de wet vereischt stempelmerk geplaatst werd, terwijl de beklaagden die kettingen, nadat zij aldus gestempeld op de werkplaats aan den eersten waren teruggebragt, uit de daaraan gehechte massive oogen uitgeligt en voor zwaardere ongestempelde en onbelaste kettingen, waaraan zij die oogen overbragten, verwisseld hebben, ten einde alzoo de verschuldigde belasting te ontduiken, de kettingen aan het vereischt onderzoek te onttrekken, en ten eigen voordeele ter koop aan te bieden en te verkoopen, is een strafbaar feit. — H. R. 14 Mei 1862; W. 2395; v. d. H., G. Z. XIX, no. 929, 196.

1001. Een arrest, houdende veroordeeling, ter zake van het door een fabrikant en winkelier in gouden en zilveren werken, bedriegelijk inzetten, aanvoegen of overbrengen van rijks stempelwerken voor gouden en zilveren werken in, aan of op andere werken, dan die, waaraan zij oorspronkelijk zijn aangebragt, is niet voldoende met redenen omkleed, indien na vermelding der verschillende getuigenverhooren geen bepaalde beslissing wordt gegeven, of er werkelijk rijks stempelmerken (en niet eenvoudige stempelmerken) en welke op gemelde wijze zijn ingezet. — H. R. 27 Jan. 1863; W. 2452; v. d. H., G. Z. XX, no. 959, 12; N. R. LXXIII, § 14, 86; N. R. B. XIV, 12.

1002. Daar bij het kon. besluit van 4 December 1852 (St. 204) niets bepaald is, omtrent de maat of grootte van het eikenblad, doet het er ook niets toe, of dit stempelmerk in grootere of kleinere maat, of bij enkelen of dubbelen afslag door de administratie van den waarborg is gebruikt en of al of niet daarbij een leeuwenkopje is afgeslagen. Het door een fabrikant en winkelier in gouden en

zilveren werken aanvoegen van rijks stempelmerken van gouden werken aan andere werken, dan die, waaraan zij oorspronkelijk zijn aangebragt, een en ander tot ontduiking der verschuldigde belasting, is strafbaar volgens dit art., in verband met de wet van 18 Sept. 1852 (St. 178). — H. R. 29 Junij 1863; W. 2501; N. R. B. XIV, 29; N. R. LXXIV, § 40, 262; v. d. H., Strafr. 1863, 221.

Art. 142.

1003. Het woord „marque" in dit art., beteekent zoowel het werktuig, bestemt tot het stellen van het daar bedoeld merk, als het daarmede gesteld merk zelf. De uitdrukking „au nom du gouvernement" in dit art., betreft niet alleen de hooge regering, maar ook elk besturend gezag in den staat, en dus ook de provinciale staten in hunne bevoegdheid tot het daarstellen van reglementen overeenkomstig de grondwet, met goedkeuring en alzoo met medewerking des konings. De woorden „contrefaire en contrefaçon" zijn in dit art. in meer uitgebreiden zin gebezigd, zoodat daaronder ook begrepen is de „contrefaçon par altération." — H. R. 14 Jan. 1852; Regtz. XX, 95; N. R. XLI, § 2, 10; W. 1389; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 812, 21.

1004. Onder de woorden van dit art. „marque d'un établissement particulier de commerce," is niet ieder fabriekmerk begrepen, maar alleen de merken, die als zoodanig bij de wet zijn erkend, d. i. wier eigendomsregt op de bij de wet voorgeschreven wijze is verkregen of gehandhaafd, en van wier bestaan op wettige wijze is gebleken. — H. R. 27 Aug. 1852; Regtz. XX, 101; N. R. XLII, § 52, 262; W. 1361; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 876, 37.

Art. 145.

1005. B. van den Velden. De crimine falsi ex jure constituto et rei veritate. — Traj. 1823.

1006. P. G. C. von Geusau. De falso in scriptura publica. — Hagae Com 1832.

1007. B. L. Rasch. Bijdrage tot de leer van bedrog en valschheid. — 's Gravenhage 1854; beoord. door mr. Evertsen de Jonge, N. R. Bijdr. IV, 113; door mr. A. de Pinto, Themis I, 770.

1008. L. G. Vernée. De crimine falsi. — L. B. 1838.

1009. P. G. P. van Raden. Quaestiones de differentiis falsi et stellionatus. — Amisfurti 1846; beoord. door mr. Evertsen de Jonge, N. R. Bijdr. IV, 113; door mr. A. de Pinto, Themis VIII, 616.

1010. F. A. Claerhoudt. De crimine falsi scriptis commisso secundum jus Romanum et hodiernum. — Gandavi 1828.

1011. Mr. Evertsen de Jonge. Opmerkingen over de misdaad van valschheid, vooral in betrekking tot den misdadigen wil, welke tot de strafbaarheid aan die misdaad gevorderd wordt, naar aanleiding van het proces van den notaris van den Bergh. — Utrecht 1851.

1012. De gemagtigde van een ontvanger der accijnsen, als zoodanig behoorlijk beëedigd, in het bezit gesteld van de openbare registers voor de ontvangst gefungeerd en de quitantiën en duplicaatquitantiën met eigen naamteekening onderteekend hebbende, is ambtenaar of bekleeder eener openbare bediening. Daartoe doet niets af, noch dat de gemagtigde was aangesteld op aanwijzing en ter verantwoordelijkheid van den ontvanger, noch dat hij geen landstractement genoot, maar door den ontvanger werd beloond, noch dat hij alleen ten behoeve van dezen had borg gesteld. — H. R. 11 Febr. 1851; Regtz. XX, 115; N. R. XXXVII, § 69, 338; W. 1288; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 697, 60.

1013. Zelfs als een onbekende naam, onder valschelijk door een beschuldigde vervaardigde briefjes zijn geplaatst, moet niettemin in den geest der wet geacht worden strafbare valschheid te zijn gepleegd, indien het voldoende is gebleken, dat de beschuldigde dien naam, welke de zijne niet was, heeft gesteld met het bedriegelijk doel, om te benadeelen. — H. R. 27 Febr. 1849; Regtz. XX, 140; N. R. XXXII, § 62, 226; W. 1029; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 452, 62.

1014. De uitdrukking „acten tot zijn post behoorende," voorkomende in dit art., is niet alleen toepasselijk op acten door derde personen voor een ambtenaar verleden, maar ook op acten van administrativen aard. — H. R. 27 Sept. 1842; Regtz. XX, 144; N. R. XIII, § 10, 34; W. 354; v. d. H., Strafr. VIII, no. 654, 265.

1015. Veroordeeling, ter zake van valschheid in geschrift, kan niet plaats hebben als het valsch geschrift niet aanwezig is. Bij het niet aanwezig zijn van het valsch geschrift, kan een wettig bewijs door aanwijzingen worden geleverd. — H. R. 20 Jan. 1873; W. 3567; N. R. CIII, § 11, 86.

1016. Alhoewel de mogelijkheid van benadeeling tot het wezen der misdaad van valschheid behoort, is echter nergens bij de wet voorgeschreven, dat ook de wetenschappelijke criteria der misdaad, ofschoon mede door den regter in acht te nemen, afzonderlijk en uitdrukkelijk moeten worden overwogen en beslist. — H. R. 8 Nov. 1864; N. R. LXXVIII, § 20, 155; W. 2644; v. d. H., Strafr. 1864, 322.

1017. Het al of niet bestaan van boos opzet bij het plegen van valschheid in geschrifte, is een quaestio facti. — H. R. 17 Sept. 1866; N. R. LXXXIII, § 38, 293.

1018. Bij valschheid wordt, tot het bestaan der werkelijke of mogelijke benadeeling, niet noodwendig gevorderd het bestaan van een geldelijke en alzoo van een materiële benadeeling; ook de aanranding van belangen van zedelijken of maatschappelijken aard is daarvoor voldoende. — H. R. 7 Jan. 1846; N. R. XXIII, § 32, 164; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 5, 33; W. 688; Regtz. XX, 395.

1019. Als vereischte van valschheid, wordt niet gevorderd een bestaand of werkelijk nadeel; het is voldoende, dat er mogelijkheid tot benadeeling bestaat en die mogelijkheid in het oogmerk zelf, waarmede de valschheid is gepleegd, opgesloten ligt. — H. R. 15 Oct. 1844; N. R. XIX, § 11, 44; v. d. H., Strafr. XI, no. 632*, 21; Regtz. XX, 403.

1020. Uit het verwisselen der woorden „acte, écriture en pièce" in de artikelen van den Code Penal, waarin wordt gehandeld over de misdaad van valschheid volgt, dat daarbij aan allen een gelijke beteekenis is gehecht. Ter beoordeeling van het al of niet mogelijke van benadeeling door een valsch en gebruikt geschrift, moet worden gelet niet alleen op het geschrift zelf, maar in verband met het daarvan uit den aard te maken misbruik en de daardoor mogelijke benadeeling. — H. R. 4 Mei 1847; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 203, 286; N. R. XXVII, § 42, 172; W. 843; Regtz. XX, 405.

1021. De wet zelf, vordert niet, als criteria der misdaad van valschheid, het gehandeld hebben met bedriegelijk oogmerk, en het bestaan der mogelijkheid van benadeeling; voor de verwijzing naar de openbare teregtzitting van het hof, is het voldoende, bloot ter zake van valschheid in authentiek en publiek geschrift, door het namaken van handtee-

kening zonder verder bijvoeging. — H. R. 7 April 1851; N. R. XXXVIII, § 38, 201; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 718, 165; W. 1222.

1022. Om in den zin der wet „contrefaçon de signature" daar te stellen is het voldoende, dat de, met bedriegelijk oogmerk geteekende naam, is verdicht en niet de ware naam van den onderteekenaar, zonder dat juist vereischt wordt namaking van handteekening van een bestaand persoon of verandering van bestaande handteekening. Het bedriegelijk oogmerk bestaat, indien kwijting van schuld wordt bedoeld, door met een valschen naam onderteekenden wissel af te geven, ofschoon zeker is, dat daarop geen betaling zal volgen. — H. R. 29 Junij 1852; N. R. XLII, § 34, 167; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 862, 315; W. 1408; XX, 366.

1023. Bij valschheid moet de mogelijkheid van benadeeling uit het beklaagd feit kunnen voortvloeijen en niet aan toevallige omstandigheden zijn toe te schrijven, om het even of de dader de mogelijkheid van benadeeling al of niet heeft bedoeld. — H. R. 20 Julij 1858; N. R. LIX, § 63, 348; v. d. H., Strafr. 1858, II, no. 1437, 87.

1024. Het plaatsen van een naam, dien men zelf voert onder een brief, uit een ander gemeente gedagteekend, dan die der woonplaats van den onderteekenaar, is geen valschheid. — H. R. 3 Junij 1851; W. 1315; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 749, 318; N. R. XXXIX, § 17, 79; Regtz. XX, 391.

1025. Elke valschheid, welke tot oogmerk heeft, om een burger in het genot te stellen van een maatschappelijk regt, dat hem niet toekomt, moet gehouden worden de geheele maatschappij, door de krenking van een bij de wet in het algemeen belang gestelden waarborg, te kunnen benadeelen. — Hof Limburg 11 Maart 1852; W. 1315.

1026. Door publieke personen en beambten worden in den Code Penal verstaan dezulken, welke met openbaar gezag zijn bekleed, zonder onderscheid of zij dat gezag ontleenen aan den staat, aan een gewest of aan een stad. — H. R. 26 Junij 1839; N. R. II, § 30, 180; v. d. H., Strafr. I, no. 47, 233; Regtz. XXI, 61.

1027. De hoedanigheid van openbaar ambtenaar of bekleeder van een openbare bediening, is niet afhankelijk van een afgelegden ambtseed; ieder die tot een openbaar ambt wettig is aangesteld en de werkzaamheden der betrekking waarneemt, moet ook zonder afgelegden eed als ambtenaar of bekleeder der bediening beschouwd worden. — H. R. 16 Junij 1857; N. R. LVI, § 32, 141; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1330, 237; W. 1984; P. W. 1856, 46.

1028. Het register door den goud- en zilverkashouder te houden, is geen authentiek of openbaar geschrift. — H. R. 4 Oct. 1864; N. R. LXXVIII, § 1, 1; N. R. B. XV, 592; v. d. H., Strafr. 1864, 256.

1029. Bij valschheid behoeft het mogelijk nadeel niet een geldelijk nadeel te zijn, een moreel nadeel is voor de strafbaarheid even voldoende. — H. R. 9 April 1867; N. R. LXXXV, § 49, 435; W. 2907; v. d. H., Strafr. 1867, 135.

1030. Het feit van het namaken van handteekeningen, met bedriegelijk oogmerk en mogelijkheid van benadeeling, ook al is er geen overeenkomst verzonnen, vereenigt alle vereischten voor het misdrijf van valschheid in zich. — H. R. 5 Maart 1872; W. 3445; v. d. H., Strafr. 1872, 78.

1031. Het oogmerk bij de misdaad van valschheid, kan niet alleen bestaan in het zich ontslaan van een wettelijke verpligting, maar ook in het verkrijgen van ieder ander door den dader beoogd voordeel. Ieder gepleegd bedrog, met het doel om de waarheid te verduisteren en de sporen van het misdrijf te bedekken, met het regt in strijd, zoodat het, voor zoover de maatschappij zich tegen de nadeelen daarvan moet verdedigen, kan onder het bereik der strafwet vallen. Een kooper, die voor zijn betaling van den koopprijs, in plaats van een echt en regtsgeldig bewijs van kwijting, een valsch en regtens ongeldig geschrift ontvangt, wordt altijd benadeeld. — H. R. 1 Dec. 1873; W. 3673.

1032. Dit art. in verband met art. 57 der wet op het gemaal, van 29 Maart 1833 (St. 8) en met art. 1905 Burg. Wetb. is niet geschonden of verkeerd toegepast, vooreerst, door een gemagtigde of gedelegeerde van een ontvanger der accijnsen te beschouwen, als te zijn ambtenaar of bekleeder van een openbare bediening in den zin der wet; en anderdeels door aan de zoodanig gemagtigde of gedelegeerde afgegeven accijnsbilletten de kracht van publieke of authentieke geschriften toe te kennen. De artt. 145 en 146 C. P., zijn niet geschonden door te verstaan, dat ofschoon de stok van de registers der ontvangers op zich zelf van geen afzonderlijke handteekeningen is voorzien, die stok evenwel met de quitantiën en duplicaat-quitantiën een geheel uitmaakt en dit geheel als een authentiek en openbaar register is te beschouwen, hetwelk de beschuldigde verpligt is in zijn betrekking te houden. — H. R. 31 Augustus 1848; Regtz. XX, 108; N. R. XXXI, § 68, 303; W. 984; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 390, 169.

1033. Niet de titel, maar de opgedragen functiën en attributen behooren in aanmerking te komen bij de beoordeeling, of iemand als openbaar ambtenaar moet worden beschouwd; een commies bij de centrale directie van Schouwen, om het even, of hij bloot dien titel draagt, dan wel dien van oppercommies, behoort tot de ambtenaren of bekleeders van een openbaren post. — H. R. 24 Sept. 1852; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 879, 57; N. R. XLII, § 55, 282; W. 1429; Regtz. XXI, 183.

Art. 146.

1034. Teregt wordt ontslag van regtsvervolging uitgesproken van te last gelegde valschheid na de feitelijke beslissing, dat de door den beschuldigde, als burgemeester, aan den gemeente-ontvanger gegeven mandaten, alleen een last of bevel hebben bevat tot uitbetaling van zekere sommen, wegens verrigte politiediensten, terwijl in de mandaten niets was opgenomen of vermeld, omtrent voorafgaande handelingen daarover met de regthebbenden, zoodat die mandaten, hoewel bedriegelijk, hooger gesteld dan volgens hetgeen tusschen den beschuldigde en de geregtigde politiebeambten vooraf daarover was verhandeld, omtrent die handeling geen valsche voorstelling konden geven, omdat daarover in de mandaten niets voorkwam. — H. R. 28 Sept. 1874; W. 3772.

1035. Het door een deurwaarder en getuigen onderteekenen van een procesverbaal van verkoop van roerende goederen, hetwelk in strijd met de waarheid inhoudt, dat de deurwaarder daarbij tegenwoordig is geweest, stelt de misdaad van valschheid daar, voorzien en strafbaar gesteld bij dit art. — Hof Limburg 22 Dec. 1854; Regtz. XX, 157; W. 1625; Tijds. v. R. IX, 334.

1036. Dit art. wordt niet verkeerd toegepast op iemand, die, in een openbare ambtsbetrekking, geschriften heeft gemaakt, welke als publieke acten zijn aan te merken, en daarin evenals in openbare registers, daadzaken als waarheid heeft opgeteekend, welke valsch waren. — H. R. 8 Dec. 1840; Regtz. XVI, 238; XX, 161; N. R. IX, § 36, 184; W. 139; v. d. H., Strafr. V, no. 245, 37.

1037. Een zoogenaamde verklaring bij een buurtmeester tot aangifte van overlijden, volgens een plaatselijk reglement opgemaakt, is geen acte, waarvan dit art. gewaagt, zelfs al was zulk een buurtmeester een openbaar ambtenaar. — H. R. 14 Febr. 1853; Regtz. XX, 176; N. R. XLIV, § 14, 55; W. 1478; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 923, 47; Gemst. 108.

1038. Een contract van tiendverpachting, door een agent van het domein, met derden aangegaan, behoort onder de acten van openbare ambtenaren tot hunnen post behoorende, waarvan dit art. spreekt. — Hof Gelderland 27 Jan. 1846; Regtz. XX, 186; R. B. VIII, 199; W. 714.

1039. Onder de uitdrukking „fonctionnaires ou officiers publics," in art. 146, moeten niet alleen verstaan worden de ambtenaren, die door den staat worden aangesteld, maar ook de beambten die van wege een gemeente worden benoemd en bezoldigd. — H. R. 19 Nov. 1844; Regtz. XX, 150.

1040. Bij dit art. worden genoemd alle acten door openbare ambtenaren opgemaakt en tot hunnen post behoorende; daarbij wordt geen onderscheid gemaakt, of die acten ten verzoeke van verschijnende partijen opgemaakt, bestemd zijn om te strekken tot bewijs van regten, verpligtingen en regtshandelingen van daarbij betrokken bijzondere personen en of zij buiten verschijning van partijen opgemaakt, alleen ten dienste der administratie van de openbare dienst worden gevorderd. De onderteekening is geen vereischte voor een beleeningsregister of in het algemeen voor acten van ambtenaren tot hunnen post behoorende. — H. R. 1 Febr. 1875; W. 3829.

Art. 147.

1041. Mr. F. A. van Hall. Proeve van onderzoek, wegens de gevolgen van gepleegde valschheid in wisselbrieven. — Amst. 1828; aangek. R. Bijdr. IV, 470.

1042. Verhandeling over het dragen van de schade uit valsche of vervalschte wisselbrieven ontstaande, door mr. J. Bondt uit het latijn vertaald, door mr. J. J. Uytwerfsterling, R. Bijdr. II, 5, aanteekening van mr. J. van Hall op de voorgaande verhandeling.

1043. Mr. W. Sassen, Jr. en J. Lebens. Valt het namaken van cassenanweisungen, wettigen cours hebbende in het koningrijk Pruissen, onder het bereik der thans vigerende strafwet? — 's Gravenhage 1842; aangek. R. Jaarb. V, 330.

1044. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. Eene bijdrage ter beantwoording der vraag: wat is een authentiek en publiek geschrift in den zin van art. 147 van den Code Penal. — Jur. Corr. 1862, 345.

1045. Mr. A. de Pinto. Over den invloed eener valschheid in de handteekening van den trekker op een wisselbrief op de verpligting tot betaling van den acceptant jegens den wettigen houder. — Themis III, 181.

1046. A. H. A. M. H. Borret. Onderzoek naar de gevolgen der valschheid in wissels gepleegd. — Amst. 1872; beoord. door mr. A. J. Hovy, N. R. Bijdr. 1873, 133.

1047. Het teekenen door iemand van een naam, die de zijne niet is, doch zonder nabootsing, is valschheid, voorzien bij dit art. De animus nocendi als hoofdbestanddeel der misdaad van valschheid is aanwezig, indien van een valsche acte wordt gebruik gemaakt, met het oogmerk zoowel om de vaderlijke regten te verkorten, als om inbreuk te maken op de verordeningen in het belang der maatschappelijke orde vastgesteld. Al moge, in het eenvoudig adsisteren als instrumentaire getuigen bij een valsche acte, het kenmerk van compliciteit niet te erkennen zijn, — zijn echter de personen die als getuigen tegenwoordig zijn bij het passeren eener notariële acte van huwelijks-consent, wetende dat degene die als vader der aanstaande bruid de acte passeert, wezenlijk niet is de persoon dien hij voorstelt zijn medepligtigen aan valschheid. — H. R. 25 Jan. 1842; Regtz. XX, 350; N. R. X, § 16, 60; W. 261; v. d. H., Strafr. VI, no. 362, 359.

1048. Tot het bestaan der misdaad van valschheid in een onderhandsch geschrift, wordt niet gevorderd eenige gelijkvormigheid tusschen de valsch gestelde onderteekening en de echte, welke zij bestemd was voor te stellen; daarvoor is voldoende, dat de dader het stuk heeft onderteekend met een naam, die de zijne niet is, met het bedriegelijk doel om te benadeelen. — H. R. 11 Oct. 1847; Regtz. XX, 363; N. R. XXVIII, § 69, 323; W. 877; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 254, 225.

1049. Tot toepassing van art. 147 C. P. is het genoeg, dat de met bedriegelijk oogmerk gestelde naam, niet is de ware naam van den onderteekenaar. Om in den zin der wet contrefaçon de signature daar te stellen, is het voldoende, dat de met bedriegelijk oogmerk geteekende naam is verdicht. — H. R. 29 Junij 1852; Regtz. XX, 366; N. R. XLII, § 34, 167; W. 1408; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 862, 315.

1050. Indien iemand, bij de aangifte van overlijden, een valsche handteekening onder de acte plaatst, terwijl de naam van den tweede getuige niet dadelijk wordt ingevuld en de ambtenaar van den burgerlijken stand niet terstond onderteekent, is de misdaad van valschheid aanwezig. Voor de toepassing van dit art. is voldoende de onderteekening met een anderen naam dan dien van den onderteekenaar. — H. R. 13 Maart 1855; Regtz. XX, 370; N. R. XLIX, § 63, 290; W. 1773; v. d. H., Strafr. 1855, I, 90.

1051. Coupons, behoorende tot obligatiën, uitgegeven door administratiekantoren van publieke fondsen, zijn geschriften van koophandel en niet onderhandsche geschriften. — H. R. 7 Nov. 1848; Regtz. XX, 308; N. R. XXXII, § 4, 13; W. 999; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 415, 316.

1052. De certificaten van Nederlandsche of vreemde staatsschuldbrieven, door als zoodanig erkende administratiekantoren van publieke fondsen uitgegeven, zijn evenzeer als de daartoe behoorende coupons „écritures de commerce." — H. R. 1 Junij 1852; Regtz. XX, 313; N. R. XLII, § 12, 43; W. 1401, v. d. H., S rafr. 1852, I, no. 851, 244.

1053. De vervalsching van lombardbriefjes, welke uitgegeven zijn door inbrengers, die hunne aanstelling bekomen hebben van regenten van een plaatselijk gesticht van weldadigheid, is geen valschheid in authentieke en openbare geschriften, maar valschheid in onderhandsch geschrift. — H. R. 26 Mei 1840; Regtz. XX, 316; N. R. IV, § 54, 328; v. d. H., Strafr. II, no. 124, 377.

1054. Het stellen van een valsche handteekening onder een acte van kwijting, is valschheid in onderhandsch geschrift. — H. R. 5 Nov. 1844; Regtz. XX, 331; N. R. XIX, § 28, 110; W. 557; v. d. H., Strafr. XII, no. 762, 378.

1055. Het gebruik maken van een vervalschte quitantie, met het bewust zijn dier vervalsching, als niet blijkt, dat de daarin vermelde geldsom werkelijk nog verschuldigd is, is valschheid in onderhandsch geschrift. — H. R. 23 Nov. 1852; Regtz. XX, 336; N. R. XLIII, § 39, 208; W. 1407; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 898, 164.

1056. Indien de onderteekening onder een geschrift gesteld, is die van een gefingeerden persoon,

die daarbij aanneemt een bepaalde som te betalen, moet tegen hem, die de onderteekening heeft gesteld en van het geschrift gebruik heeft gemaakt, om er gelden door te ontvreemden, de qualificatie van altération ou contrefaçon de signature worden gegeven en niet van escroquerie. — H. R. 27 Mei 1845; Regtz. XX, 344; N. R. XX, § 73, 351; W. 630; v. d. H., Strafr. XIII, no. 328, 316.

1057. Dit art. omvat zoo algemeen mogelijk alle fabrication de conventions. Het is alzoo niet geschonden door het toe te passen, nadat in facto is uitgemaakt, dat de beschuldigde door zijn valsche opgaven en door zich voor een ander persoon uit te geven, bedriegelijk heeft doen maken een acte van dienstneming in de militaire dienst en het bewijs van voorgelezen krijgsartikelen. — H. R. 19 Julij 1854; Regtz. XX, 347.

1058. Indien kwijtingen van verzonnen inhoud, door den quasi-crediteur zelf geschreven, door den quasi-debiteur worden vertoond, om dus zijn affaire als hebbende een grooter debiet voor een hoogeren prijs te kunnen verkoopen, stelt niet daar het des bewust gebruik maken van door verzinning van verbindtenissen en bevrijding valsche onderhandsche geschriften. Faux intellectuël straft de wet alleen dan, als het is gepleegd buiten weten en ten nadeele van dengene, die de verbindtenis aangegaan, of de bevrijding verleend zou hebben, niet als het is geschied ten nadeele van derden. — Hof N.-Holland 24 Dec. 1872; W. 3571.

1059. De schade, die door de strafbare intellectuële valschheid veroorzaakt wordt, kan ook, tegen derden bij de in het valsch geschrift vermelde contractuële handeling niet regtstreeks betrokken personen, bestaan. Die schade is als vereischte voor het bestaan der misdaad niet alleen aanwezig, ingeval de uitgave van het valsch geschrift alleen en op zich zelf de mogelijkheid van benadeeling doet ontstaan, maar ook ingeval de mogelijkheid der beoogde benadeeling eerst ontstaat door een bij de uitgifte of vertooning verrigte handeling. — H. R. 17 Maart 1873; W. 3582; N. R. B. 1873, 468; N. R. CIII, § 31, 263.

1060. In de feiten door, aan een postkantoor, aan een commies der posterijen, die de dienst op dit postkantoor waarnam, ter verzending per post onder aanteekening met aangegeven geldswaarde van ƒ 6000 voor ieder pakket ter hand te stellen van vier pakketten, ieder aan de achterzijde van vijf particuliere cachetten in rood lak voorzien, het op ieder van deze paketten in tegenwoordigheid van voormelden commies valschelijk schrijven, aangegeven waarde ƒ 6000 in bankpapier" en het door dien commies in zijn register voor aangeteekende brieven met aangegeven geldswaarde valschelijk doen inschrijven en onderteekenen, zijn wel de kenmerken gelegen eener logenachtige mondelinge verklaring, bij den Code Penal niet met straf bedreigd, maar niet eener strafbare valschheid in geschrifte (faux intellectuël), voorzien bij art 147, no. 4 van dat wetboek. — H. R. 10 Jan. 1874; W. 3680.

1061. Hij, die aan een ander last geeft, om een valsche quitantie te schrijven, is te beschouwen als hoofddader en niet als medepligtige aan de misdaad van valschheid. Er is mogelijkheid van benadeeling en mitsdien strafbare valschheid, indien men zich bedient van een valsche quitantie, met het doel, om zich een wettige, ofschoon andere dan in die quitantie uitgedrukte schuld te doen betalen. — H. R. 1 Junij 1874; W. 3730.

1062. De wetgever heeft door de woorden „contrefaçon de signatures," in art. 147 niets anders willen te kennen geven, dan door de woorden „fausses signatures" in art. 145; in geen geval kan de misdaad van het stellen eener valsche naamteekening afhankelijk worden geoordeeld van de meerder of minder naauwkeurige nabootsing van den valschen naam. Tot toepassing der strafbepalingen op de misdaad van valschheid wordt niet gevorderd, dat er werkelijk benadeeling heeft bestaan, maar is het voldoende, dat er mogelijkheid tot het ontstaan van nadeel heeft bestaan. Bij het dessein de nuire moet niet alleen worden gedacht aan geldelijke benadeeling; daaronder is ook begrepen het verkorten der regten van de vaderlijke magt en het inbreuk maken op de maatschappelijke orde en op de regten van den staat. — H. R. 10 Junij 1845; Regtz. XX, 119; v. d. H., Strafr. XI, no. 633, 25; N. R. XXII, § 7, 29; W. 630.

1063. Dit art. is verkeerd toegepast en dientengevolge artt. 145 en 146 geschonden, door alleen op grond van het niet afleggen van den eed, als bijzonder persoon te beschouwen een beschuldigde, ten wiens aanzien in facto als bewezen is aangenomen en uitgemaakt, dat hij sedert jaren tot ambtenaar benoemd, de werkzaamheden aan de hem opgedragen betrekking had waargenomen. — H. R. 23 Febr. 1848; Regtz. XX, 123; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 318, 129; N. R. XXX, § 2, 18; W. 920.

1064. Door het veranderen van het cijfer der kannen gedistilleerd in een geleibillet, door den bevoegden ambtenaar afgegeven, om te strekken tot dekking van tot vervoer aangegeven gedistilleerd, wordt een vervalsching gepleegd, zoodat het des bewust gebruik maken van dat billet, ook dan zelfs als daardoor aan de schatkist geen geldelijk nadeel wordt veroorzaakt, volgens de wet strafbaar is. Voor de strafbaarheid is het genoeg, dat door de valschheid of vervalsching is weggenomen of krachteloos gemaakt, een waarborg, door de wet in het algemeen of bijzonder belang vastgesteld, zoodat het stuk zijn waarde of bewijskracht verliest. — H. R. 29 Dec. 1846; Regtz. XX, 135; N. R. XXVI, § 40, 157; W. 800; v. d. H., Strafr. 1846; II, no. 150, 505.

1065. Het vervaardigen van, en voor een bestaande schuld in betaling of in pand geven van een briefje van den volgenden inhoud: „ontvangen van de heeren Swart en Schellewaldt de somma van achtennegentig gulden, Amsterdam den 20 April 1839, (get.) C. ter Veer en Comp.," stelt daar de misdaad van valschheid in een geschrift van koophandel; daartegen doet niet af: 1) dat het briefje niet gedrukt is, zooals kassiersbriefjes gewoonlijk gedrukt zijn; 2) dat de naam van bestaande kassiers daarop niet is uitgedrukt; 3) de naamteekening niet is van een bestaande firma, en 4) de uitdrukking „waarvoor H.Ed. in rekening crediteren," daarop niet worden gevonden. — H. R. 22 October 1839; H. R. 17 Maart 1840; Regtz. XX, 208; N. R. V, § 43, 258; v. d. H., Strafr. II, no. 88, 185.

1066. De daadzaken, „dat de beschuldigde met nog een ander persoon op een bepaalden dag is verschenen voor den ambtenaar van den burgerlijken stand en daar valsch heeft verklaard, dat op dien dag zijn huisvrouw is overleden en dat tengevolge van deze verklaring van den beschuldigde en van den anderen persoon door gemelden ambtenaar de acte van overlijden van genoemde vrouw is opgemaakt en door den beschuldigde mede is onderteekend," stellen niet valschheid in een openbaar en authentiek geschrift daar; zij vallen in de toepassing van art. 363 C. P. en stellen daar valsch getuigenis in burgerlijke aangelegenheden (en matière civile). — H. R. 12 December 1848; Regtz. XX, 286; N. R. XXXII, § 28, 98; W. 1006; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 433, 404.

1067. Het fabriceren van valsche schuldbeken-

tenissen van het amortisatie-syndicaat of het vervalschen dier stukken, is valschheid in of vervalsching van authentiek en openbaar geschrift. Het fabriceeren van valsche certificaten van inschrijving op het grootboek der nationale schuld en van buitenlandsche effecten of het vervalschen dier stukken, is valschheid in geschriften van koophandel. — H. R. 23 April 1839; Regtz. XX, 290; N. R. II, § 8, 42; v. d. H., Strafr. I, no. 33, 163.

1068. Coupons, behoorende tot de door de administratiekantoren uitgegeven certificaten werkelijke schuld, zijn geschriften van koophandel; tot het bestaan der misdaad van valschheid in zoodanige coupons, wordt niets meer vereischt, dan het onderteekenen dier stukken door den beschuldigde met een naam, die de zijne niet is, met het bedriegelijk doel om te benadeelen en met de mogelijkheid, om daardoor nadeel toe te brengen; indien bovendien uit de feitelijke beslissing blijkt, dat de beide eerste vereischten aanwezig zijn en zelfs is uitgemaakt, dat anderen daardoor werkelijk zijn benadeeld, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 17 Junij 1846; Regtz. XX, 300; N. R. XXIV, § 57, 254; W. 725; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 78, 50.

1069. Het valschelijk vervaardigen en voor een bestaande schuld in betaling geven van een briefje van den volgenden inhoud: „goed voor ƒ 130 Ned. Courant. De heer P. A. de Vries, te Amsterdam, gelieve te betalen op den 1 Julij 1840 aan order den heer A. van Schijndel, te Dinther, de somma van ƒ 130, welke in rekening met mij zal valideren, ingevolge advies. Dinther den 26 Mei 1840; Heeregracht no. 721, (get.) F. W. Mollet," is een valschheid gepleegd in een wisselbrief en dus in een geschrift van koophandel. — Hof N.-Brabant 19 Nov. 1840; W. 138; H. R. 2 Maart 1841; Regtz. XX, 225; N. R. IX, § 42, 204; W. 176; R. in N. III, 19; v. d. H., Strafr. IV, no. 235, 309.

1070. Elke valschheid, welke het oogmerk heeft, om een burger in het genot te stellen van een maatschappelijk regt, dat hem niet toekomt, moet gehouden worden de geheele maatschappij door de krenking van een bij de wet in het algemeen belang gestelden waarborg te kunnen benadeelen. Aanslagbilletten in het patentregt zijn authentieke en openbare geschriften. — Hof Gelderland 15 Sept. 1853; Regtz. XX, 271; N. R. B. IV, 103; W. 1472; Gemst. 106.

1071. Het verzinnen van een stuk, quasi afkomstig van den minister van finantiën en onderteekend met een onleesbaren naam enz., stelt daar valschheid in authentieke geschriften. — Hof N.-Holland 23 Maart 1852; Regtz. XX, 278; W. 1359.

1072. De verklaring van een diplomatiek agent, door dezen als zoodanig onderteekend, welke moet strekken om voor een hoeveelheid brandstoffen teruggave te erlangen van lands en stedelijke belastingen, is een acte in den zin der strafwet. — H. R. 11 Maart 1851; Regtz. XX, 281; N. R. XXXVIII, § 17, 80; W. 1293; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 708, 113.

1073. Bij art. 147 C. P. is niet alleen materiële valschheid, maar evenzeer intellectuële valschheid strafbaar gesteld. — H. R. 24 Jan. 1843; N. R. XIV, § 16, 67; Regtz. XX, 422; W. 414; v. d. H., Strafr. IX, no. 497, 225.

1074. Onder de uitdrukking „contrefaçon de signatures" in dit art., is begrepen elke handteekening, welke niet is afkomstig van den persoon, aan wien zij wordt toegeschreven; ieder die met een misdadig doel een naamteekening stelt, welke niet de zijne is, maakt zich schuldig aan valschheid door valsche handteekening of namaking van handteekening. — H. R. 21 Julij 1849; N. R. XXXIII, § 21, 91; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 499, 1; W. 1061; Regtz. XXI, 1.

1075. De qualificatie van valschheid in geschriften, door namaking van handteekening, hangt niet af van de meerder of minder overeenkomst der valsche naamteekening met de ware, maar wel van de bedoeling van den dader, om een naam te plaatsen, die niet zijn naam is, maar dien van een ander moet aanduiden, en dus om een valschen naam te schrijven, met de mogelijkheid van benadeeling van een derde. — H. R. 14 Jan. 1862; N. R. LXX, § 6, 53; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1722, 5; W. 2354.

1076. De daad van een agent van politie, die, last bekomen hebbende, om een persoon naar de kantonnale gevangenis over te brengen en voorzien van een extract-vonnis, met beider goedvinden een ander persoon voor den veroordeelde laat doorgaan en het register no. 1 bestemd tot inschrijving van de kantonnale veroordeelden, in blanco teekent, wetende, dat het later volgens zijn valsche opgave zal worden ingevuld, stelt niet daar de misdaad van valschheid in een register, gepleegd door een openbaar ambtenaar of bekleeder eener openbare bediening, in de verrigting van zijn ambt, noch eenig ander misdrijf. — Regtb. Utrecht 9 Junij 1863; N. R. B. XIV, 303; H. R. 17 April 1860; N. R. LXIV, § 49, 212; N. R. B. X, 532; W. 2199; v. d. H., Strafr. 1860, 57; H. R. 11 April 1859; N. R. LXII, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1859, 165.

1077. De handelingen, waardoor een ander behulpzaam was, om onder de valsche hoedanigheid van te zijn een bepaald aangewezen persoon die de beschuldigde wist, dat hij niet was, schriftelijke acten te laten opmaken en te teekenen, stellen daar medepligtigheid aan valschheid; het is daarbij onverschillig, dat noch uit de bekentenis van den beschuldigde, noch uit andere bewijsmiddelen is bewezen, dat hij den waren naam van den hoofdbeschuldigde kende. — H. R. 22 Dec. 1873; W. 3682.

1078. De registers van visitatie van lotelingen en plaatsvervangers, zijn authentieke en publieke geschriften, bij art. 147 C. P. bedoeld. Onder de uitdrukking authentieke en publieke geschriften in dit art. voorkomende, worden niet alleen geregtelijke en notariële of dergelijke verstaan. Daaronder zijn mede begrepen die, welke afkomstig zijn van alle andere ambtenaren tot het regeringsbestuur behoorende. Handelingen, waarbij verkorting der waarheid, bedriegelijk oogmerk en mogelijk nadeel voor derden zamenloopen, stellen geen misdaad van valschheid in den zin der wet daar, indien zij niet tevens zijn gepleegd door één der middelen of op één der wijzen, bij de wet als strafbaar gesteld.

De opgave eener onware verklaring of eener onware daadzaak, gedaan aan een openbaren ambtenaar, die dezelve opneemt in het geschrift, dat bestemd is om de verklaring of opgaaf te bevatten en te constateren, is geen bijvoeging of verandering, vallende in de termen van art. 147 C. P., hoezeer het met bedriegelijk en met benadeeling van derden is gepleegd. — H. R. 2 Aug. 1847; N. R. XXVIII, § 46, 225; W. 853; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 249, 149; Regtz. XX, 244.

1079. Een verklaring, waarbij een vader toestemming geeft tot het huwelijk van zijn kind, is een beschikking, waarvan de versiering (verzinning, fabrication) strafbaar is volgens dit art. Er heeft namaking van handteekening in den zin der wet plaats, als iemand onder een acte een handteekening plaatst, welke de zijne niet is. — H. R. 25 Jan. 1842; N. R. X, § 16, 60; Regtz. XX, 350; W. 261; v. d. H., Strafr. VI, no. 362, 359.

1080. **Vrachtbrieven zijn geschriften van koophandel, omdat zij betrekking hebben tot de expeditie en het vervoer van koopmanschappen.** Door bijvoeging ter kwader trouw, van een beding, verklaring of feit tegen de waarheid en ten nadeele van hem, die de acte aanging, is de zin der acte gewijzigd en valschheid in geschriften van koophandel gepleegd. — H. R. 3 Januarij 1866; N. R. LXXXII, § 1, 1; N. R. B. XVII, 1; W. 2764; v. d. H., Strafr. 1866, 6.

1081. Een ongeteekend geschrift, niets anders bevattende dan een opgave van aangevraagde winkelwaren, maar namens een ander daarbij genoemd persoon, **kan geen grondslag uitmaken van een verbintenis, actie of welk regt ook; derhalve valt zoodanig geschrift ten doel hebbende, om de daarin genoemde goederen bedriegelijk te verkrijgen, niet in het begrip van falsum bij art. 147 C. P. strafbaar gesteld.**

Om contrefaçon d'écriture of de signature te kunnen aannemen, moet vóór alles vaststaan, dat er is contrefaçon, hetzij dan d'écriture, hetzij de signature. — H. R. 24 Jan. 1871; W. 3299; N. R. XCVII, § 10, 64; v. d. H., Strafr. 1871, 26.

1082. Gedagteekende quitantiën door een koopman op zijn kassier afgegeven, zijn geschriften van koophandel en niet gewone onderhandsche geschriften. De vervalsching in een koopmansboek gedaan, moet geacht worden nadeel te hebben toegebragt, als zij heeft gestrekt om de ontdekking te voorkomen van de vervalsching in de quitantie gepleegd. — H. R. 26 April 1870; W. 3216; N. R. XCIV, § 47, 385; v. d. H., Strafr. 1870; 203.

1083. Onder „écrit" is ook wat gedrukt is begrepen, en art. 147 C. P. ziet zoowel op niet onderteekende als op onderteekende geschriften. De bepalingen van het strafregt omtrent valschheid zijn niet beperkt door de vereischten, die het burgerlijk regt stelt voor de bewijskracht. De beslissing omtrent mogelijkheid van benadeeling en omtrent de vraag of vervalschte stukken bevrijding of verbindtenis inhouden, behoort aan den judex facti. Plaatskaartjes op een spoorweg zijn geschriften van koophandel. Hij, die gedrukte plaatskaartjes van wege een spoorweg-maatschappij uitgegeven, voorzien van een droogen stempel, aanwijzende den trein, waarvoor zij geldig zijn, verandert, begaat valschheid in geschriften van koophandel. — H. R. 26 Maart 1867; N. R. LXXXV, § 45, 394; N. R. B. XVIII, 172; W. 2904; v. d. H., Strafr. 1867, 115.

1084. **Ieder vrachtbrief is een geschrift van koophandel, ook als de afzender en onderteekenaar geen koopman is.** — H. R. 11 Mei 1869; N. R. XCII, § 2, 8; W. 3114; v. d. H., Strafr. 1869, 144.

1085. Het bewijs van goed gedrag af te geven door de bevoegde autoriteit van de woonplaats van een recruut, ingevolge art. 11 der instructie op de werving van de corpsen van het leger hier te lande, behoorende bij het kon. besluit van 17 Jan. 1862, no. 101, in het algemeen en bijzonder bij de werving van de koloniale troepen, bij het eerste punt van het voorschrift op het aannemen van recruten voor de koloniale militaire dienst van 11 Maart 1864, no. 47, is een authentieke acte. De valschheid in zoodanig stuk begaan, valt in de termen van dit art. — H. R. 21 Mei 1872; W. 3472; v. d. H., Strafr. 1872, no. 2486, 192.

1086. De valsche handteekening onder de verklaring van deelneming in een verzekering-maatschappij, en die onder de kwijting, hoezeer met elkander in verband staande, zijn evenwel afzonderlijke, op zich zelf staande feiten, die ieder op zich zelf een voltooid misdrijf van valschheid uitmaken. — H. R. 5 Maart 1872; W. 3445; v. d. H., Strafr. 1872, no. 2467, 78.

1087. Een onware opgave aan den gemeente-ontvanger, dat het uit te voeren gedistilleerd en likeur is bestemd naar een andere, dan de werkelijke plaats, en het vertoonen en afgeven der daarmede overeenstemmende, door den ontvanger opgemaakte consentbilletten bij den plaatselijken ambtenaar ter plaatse der bestemming, stelt geen valschheid in authentiek of openbaar geschrift, maar opligting daar. — Regtb. Groningen 4 April 1861; W. 2541; N. R. B. XII, 187.

1088. Indien opligting met behulp van valschheid is gepleegd, houdt het misdrijf op wanbedrijf van opligting te zijn, dan gaat het over in de misdaad van valschheid. — H. R. 28 Junij 1865; W. 2717; v. d. H., Strafr. 1865, 334.

1089. De Nederlandsche bank is een bank „door de wet bekrachtigd," bedriegelijke namaking van briefjes of billetten dier bank, is een valschheid in bankgeschriften, bij dit art. strafbaar gesteld. — H. R. 20 April 1859; N. R. LXII, § 11, 42; W. 2071; v. d. H., Strafr. 1859, 198.

1090. Een eerst vereischte tot de misdaad van valschheid is, verkorting der waarheid, met het doel en de mogelijkheid van benadeeling; de verkorting der waarheid is aanwezig, al kan de valsch gestelde handteekening geen naar burgerlijk regt geldige verbindtenis tengevolge hebben; dit is aanwezig, als een naamteekening door den dader is gesteld onder een geschrift, in artt. 147 en 150 C. P. opgenoemd, die de zijne niet was, onverschillig of het de bedoeling was, die te doen voorkomen als die zijner vrouw of van iemand anders. Valschheid in een orderbriefje, dat niet blijkt door een koopman geteekend te zijn, is valschheid in onderhandsch geschrift, niet in een geschrift van koophandel. De beslissing, dat zoodanige verkorting der waarheid heeft plaats gehad, met het doel om te benadeelen, en of daaruit werkelijk nadeel is ontstaan, is van feitelijken aard. — H. R. 10 April 1866; W. 2791; N. R. B. XVII, 178; N. R. LXXXII, § 43, 344; v. d. H., Strafr. 1866, 143.

1091. Het als waar constateren bij een authentieke acte van valsche daadzaken, stelt alleen dan valschheid daar, als dit met bedriegelijk oogmerk geschiedt door hem, die constateert. — Hof N.-Holland 28 Maart 1848; R. B. X, 167; W. 922.

1092. Het door een brandmeester, in strijd met de hem bekende ware toedragt der zaak, op de presentielijsten bij een brand als tegenwoordig vermelden van daartoe verpligte personen, in wier plaats andere niet vermelde dienst deden, en zulks met zijne handteekening bekrachtigen, ten einde onverschuldigde premiegelden uit de gemeentekas te bekomen en die aan hen, die onverpligt dienst deden, uit te keeren, stelt daar valschheid, door een openbaar ambtenaar in de verrigtingen tot zijn post behoorende, begaan door het bedriegelijk veranderen van het wezen der acten, door valsche feiten, als waar op te geven. — Hof N.-Holland 28 Nov. 1862; W. 2454.

1093. Een gedelegeerde van een rijksontvanger behoorlijk aangesteld of geagreëerd en beëedigd, en als zoodanig onder eigen naamteekening functiën uitoefenende, moet als openbaar ambtenaar of bekleeder eener openbare bediening beschouwd worden, zonder dat daaraan eenige verandering wordt toegebragt door de omstandigheden, dat hij ten verzoeke en op designatie van den titularis is aangesteld, op diens verantwoordelijkheid, en dat hij geen landstractement geniet, maar uit diens beurs beloond wordt en hij ook alleen ten behoeve van dezen borg heeft gesteld. — H. R. 11 Febr. 1851; N. R.

XXXVII, § 69, 338, W. 1288; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 697, 60; Regtz. XX, 115.

1094. Het afgeven van een zoogenaamd doopbriefje, om aan een predikant te worden ter hand gesteld, is geen extract uit de registers van den burgerlijken stand; een daarin gepleegde valschheid is niet strafbaar, omdat het afgeven van zoodanige stukken niet behoort tot de ambtsverrigtingen van den ambtenaar van den burgerlijken stand. — Hof Z.-Holland 21 Jan. 1847; Regtz. XX, 161; W. 778.

1095. Tot de misdaad van valschheid, bij dit art. voorzien, is het onverschillig of de stukken door den dader zelf zijn vervaardigd, dan wel door anderen, tengevolge van de valsche opgaven, waarbij die dader zich voor een ander persoon heeft opgegeven, dan hij werkelijk is. — H. R. 17 Maart 1845; Regtz. XX, 384; XXVIII, 204; N. R. XX, § 32, 140; W. 626; v. d. H., Strafr. XIII, no. 806, 212.

1096. Aan het karakter van het misdrijf van valschheid, wordt niets ontnomen omdat de valsch onderteekende naam is van eén minderjarige, of dat de verbindtenis, waaronder de naamteekening is gesteld, slechts was een voorloopige overeenkomst. — H. R. 4 April 1853; Regtz. XX, 386; N. R. XLIV, § 48, 217; W. 1484; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 932, 98.

1097. Die zich door het namaken eener handteekening ten koste van een derde bevoordeeld heeft, wordt teregt wegens valschheid gestraft, het is niet noodig, dat bij de veroordeeling verklaard wordt, dat hij daardoor een ontlasting of bevrijding heeft bewerkt. — H. R. 14 Nov. 1843; Regtz. XX, 399; N. R. XVI, § 72, 359; W. 564; v. d. H., Strafr. X, no. 620, 425.

1098. Bij het aanwezig zijn van verandering der waarheid in een geschrift, bedoeling om te benadeelen en mogelijkheid van benadeeling, bestaat de misdaad van valschheid. — H. R. 14 Oct. 1851; Regtz. XX, 409; N. R. XL, § 9, 45; W. 1358; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 768, 71.

1099. De laatste zinsnede van art. 147 C. P. is niet toepasselijk op het faux intellectuël. Daaruit kan echter niet worden afgeleid, dat het afleggen en beëedigen van een valsche verklaring van avarij en het des bewust gebruik maken daarvan, geen misdrijf daarstelt. Die daad is strafbaar volgens art. 363 C. P. — H. R. 5 Febr. 1839; Regtz. XX, 427; N. R. I, § 51, 282; v. d. H., Strafr. I, no. 16, 59; Mag. v. H. VI, 309.

1100. Onder het woord écrit of écriture als een generieke benaming wordt verstaan, zoowel wat gedrukt als wat geschreven is. In dit art. wordt niet onderscheiden tusschen onderteekende en niet onderteekende geschriften. De bepalingen in het Wetb. v. Strafr. betrekkelijk valschheid in geschrifte, worden in hare toepassing niet beperkt door die van het Burg. Wetb. Plaatsbriefjes eener spoorwegonderneming zijn niet als geschriften van koophandel aan te merken. Door het cijfer van den datum in zoodanig kaartje te veranderen, waardoor het op een ander dag gangbaar zou zijn, bestaat mogelijkheid van benadeeling. Zoodanige kaartjes houden naar haren aard verbindtenissen of bevrijdingen in. — Hof N.-Holland 16 Jan.1867; W. 2910.

1101. De taxe door bevoegde ambtenaren der brievenposterij op den omslag van een brief in cijfers gesteld, ofschoon de onderteekening missende, is een authentiek en publiek geschrift. De brievenbesteller die met het doel om dubbel briefport van den geadresseerde te ontvangen en zich daarvan de helft toe te eigenen, zoodanige taxe (10) doorslaat en daarvoor het cijfer 20 in de plaats stelt, maakt zich schuldig aan de misdaad van art. 147 C. P. — Hof Utrecht 4 Julij 1868; W. 3150.

1102. Uit het feit van antidatering in een getuigschrift van verandering van woonplaats, met hét doel om als meerderjarige door te gaan, en alzoo zonder bezwaar in een publiek huis te worden opgenomen, kan mogelijkheid van benadeeling voortvloeijen. De vermelding van het geboorte-jaar in zoodanig getuigschrift, behoort tot het wezen der acte en is mitsdien die vermelding een feit, waarvan de acte moet doen blijken. — H. R. 28 Mei 1862; W. 2386; N. R. LXXI, § 12, 91; v. d. H., Strafr. 1862, 192.

1103. Acceptatiën en credietbrieven, door kooplieden aan kooplieden toegezonden of afgegeven, ten einde zich een crediet te verschaffen, om daarop goederen te doen afleveren, zijn geschriften van koophandel. — H. R. 3 Dec. 1839; N. R. III, § 32, 176; v. d. H., Strafr. I, no. 62, 351; R. in N. II, 205; Regtz. XV, 4.

1104. Assignatiën, ofschoon zij het hoofdkenmerk van wisselbrieven missen, zijn evenwel geschriften, welke uit hun aard, betrekking hebben tot wisselhandel en ook daarom in het Wetb. v. Kooph. opgenomen zijn; het zijn dus geschriften van koophandel. Die onder een assignatie als onderteekening heeft gesteld een verdichten naam, welke kort te voren door hem was aangenomen en zoodanig stuk heeft afgegeven, blijkbaar met het doel, om derden te benadeelen, is schuldig aan valschheid in handelspapier. — H. R. 2 Maart 1841; N. R. IX, § 42, 204; v. d. H., Strafr. IV, no. 235, 309; W. 176; Regtz. XX, 225; R. in N. III, 19.

1105. Voor het wezen der misdaad van valschheid, doet het niets, of een valsch gestelde naamteekening meer of min overeenkomt met de echte. De wet vordert niet, dat het door middel eener valsche naamteekening toegebragt bedrog is gepleegd ten nadeele van dengene, wiens naam men heeft nagemaakt. In de misdaad van valschheid lost zich het wanbedrijf van opligting, door valschheid gepleegd, op. — H. R. 27 Jan. 1852; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 815, 42; N. R. XLI, § 10, 40; W. 1390; Regtz. XX, 4.

1106. Dit art. is toepasselijk, indien iemand door valsche opgaven en door zich voor een ander uit te geven, bedriegelijk heeft doen opmaken een acte van aanneming in de militaire dienst en een bewijs van voorlezing der krijgsartikelen. Alle fabrication de conventions in geschreven acten, is zoo algemeen mogelijk in dit art. begrepen. — H. R. 19 Julij 1845; N. R. XXII, § 22, 113; Regtz. XX, 347; W. 653; v. d. H., Strafr. XIV, 70.

1107. De mindere naauwkeurigheid waarmede de naam van den persoon, wiens handteekening is nagemaakt, in het valsch stuk is geschreven, maakt geen verandering in den aard van het misdrijf, indien de dader kennelijk de handteekening van dien persoon op het oog heeft gehad, met het doel om te benadeelen. — H. R. 13 Nov. 1860; W. 2222; N. R. LXVI, § 20, 169; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1630, 269.

1108. Bij de derde zinsnede van art. 147 C. P., is niet bloot de materiële, maar evenzeer de intellectuële valschheid bedoeld. — H. R. 24 Jan. 1843; v. d. H., Strafr. IX, no. 497, 225; N. R. XIV, § 16, 67; W. 414; Regtz. XX, 422.

1109. Coupons, behoorende tot de certificaten werkelijke schuld, door administratiekantoren uitgegeven, zijn geschriften van koophandel. Tot de misdaad van valschheid in zoodanige coupons wordt niets meer vereischt, dan het onderteekenen met een naam, die niet de naam is van den onderteekenaar, met het bedriegelijk doel om te benadeelen en met

de mogelijkheid om daardoor nadeel toe te brengen. — H. R. 17 Junij 1846; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 78, 50; N. R. XXIV, § 57, 254; Regtz. XX, 300; W. 725.

1110. Een aan eigen order getrokken wissel, vóór dat deze aan een derde is geëndosseerd, is geen volmaakte wissel. Uit zoodanigen wissel noch door den trekker geëndosseerd, noch door den betrokkene geaccepteerd, kan geen nadeel voortvloeijen; in zoodanig geval ontbreekt één der vereischten der misdaad van valschheid. — H. R. 30 Junij 1862, v. d. H., Strafr. 1862; no. 1767, 245; N. R. B. XIII, 267; W. 2400; N. R. LXXI, § 30, 231.

1111. Arglist of bedriegelijk oogmerk, zijn essentiële vereischten voor de misdaad van valschheid. — Hof Overijssel 29 Junij 1859; W. 2103.

1112. Het toebrengen van schade of de mogelijkheid daarvan is een vereischte voor de misdaad van valschheid; de beslissing of dat vereischte aanwezig is, is een quaestio facti, waarop in cassatie niet kan worden teruggekomen. — H. R. 12 Aug. 1870; v. d. H., Strafr. 1870, 357.

1113. De registers van visitatie van lotelingen en plaatsvervangers behooren tot de authentieke geschriften, bij dit art. bedoeld. Onder de uitdrukking authentieke en publieke geschriften in dit art. worden niet alleen geregtelijke en notariële of dergelijke stukken verstaan; daaronder zijn mede begrepen, welke afkomstig zijn van alle andere ambtenaren tot het regeringsbestuur behoorende. Handelingen, waarbij verkorting der waarheid, bedriegelijk oogmerk en mogelijkheid van nadeel voor een derde zamenloopen, stellen de misdaad van valschheid in den zin der wet niet daar, indien zij niet tevens zijn gepleegd door één der middelen, of op één der wijzen bij de wet als valschheid strafbaar gesteld. De onware verklaring eener onware daadzaak, gedaan aan een openbaren ambtenaar, die haar opneemt in het geschrift, dat bestemd is, om de verklaring of opgave te bevatten en te constateren, is geen bijvoeging of verandering (addition ou altération) vallende in de termen van dit art., hoezeer met bedriegelijk oogmerk en met benadeeling van derden gepleegd. Het woord constater in dit art., is betrekkelijk tot het voorafgaande faits; het constateren bij authentieke acte bestaat in het verklaren bij zoodanige acte door een daartoe bevoegden ambtenaar, op het oogenblik der handeling opgemaakt, dat hij een daad of handeling heeft gepleegd of verrigt, of door anderen te zijnen overstaan of in zijn tegenwoordigheid heeft zien plegen of verrigten. Authentieke acten of geschriften zijn wel bestemd, om te bevatten en te constateren de verklaringen of opgaven, welke door de comparanten ten overstaan van of aan een openbaren ambtenaar worden afgelegd of gedaan, d. i. om te constateren het feit van het doen der verklaring of opgaaf, maar niet om te constateren de waarheid van het verklaarde of opgegeven feit, alsmede om te constateren „les faits," d. i. de handelingen, welke voor of door den openbaren ambtenaar worden verrigt, maar niet om te constateren de waarheid van andere feiten, door partijen opgegeven als elders of vroeger voorgevallen en welker waarheid de ambtenaar buiten magte is te constateren, d. i. te verklaren bij acte, dat zij op dat oogenblik in zijne tegenwoordigheid hebben plaats gehad. — H. R. 2 Aug. 1847; N. R. XXVIII, § 46, 225; Regtz. XX, 214; W. 853; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 239, 149.

1114. De misdaad van valschheid door namaking van handteekening, wordt in de eerste plaats begaan tegen hem, wiens handteekening valsch is nagemaakt; als het derhalve geldt een valschheid door namaking van handteekening, buiten 's lands gepleegd door een Nederlander, behoort te worden onderzocht en beslist, of de persoon wiens handteekening is nagemaakt, al of niet Nederlander is. — H. R. 15 April 1851; N. R. XXXVIII, § 46, 226; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 722, 178; W. 1220.

1115. Indien iemand, ter correctionele teregtzitting eener regtbank, na oprooping der zaak, zich sisteert en in strijd met de waarheid opgeeft de gedaagde persoon te zijn en zich verder als beklaagde in die zaak gedraagt en dit in het procesverbaal der teregtzitting is geconstateerd, kan zulks geen grond geven, om dien persoon te vervolgen, wegens faux intellectuël par altération de faits dans un acte public, que cet acte avait pour objet de constater. — H. R. 15 Jan. 1850; N. R. XXXIV, § 68, 274; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 560, 1; W. 1134; Regtz. XX, 240.

1116. Er bestaat geen valschheid in openbaar en authentiek geschrift, als iemand een valsche verklaring aflegt voor den ambtenaar van den burgerlijken stand, bij de opmaking eener acte tot dien stand behoorende. — H. R. 12 Dec. 1848; N. R. XXXII, § 28, 98; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 433, 402; W. 1006; Regtz. XX, 286.

1117. Een arrest is niet behoorlijk met redenen omkleed, indien tot staving van het daarbij aangenomen, dat kaartjes een valsche verzonnen beschikking in hielden, slechts wordt verwezen naar het voorafgaand gedeelte van het arrest, waarin wel de bedoelde kaartjes worden omschreven, doch waaruit niet volgt, veelmin daarbij is aangenomen, waarin zou hebben bestaan zoodanige beschikking. — H. R. 26 Febr. 1850; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 576*, 99; N. R. XXXV, § 12, 61; W. 1136.

1118. Voor de misdaad van valschheid is het genoeg, dat de valsche verbindtenis, wat haar vorm betreft, overeenkomstig de bij de wet voorgeschreven bepalingen is vervaardigd en dat zij kan strekken tot benadeeling van anderen. Dit art. wordt geschonden door een schuldigverklaring aan het des bewust gebruik maken van valsche onderhandsche geschriften, indien volgens de feitelijke beslissing de valschheid is gepleegd, ten aanzien van een zoogenaamd premie-contract, hetwelk tusschen twee commissionairs in effecten ter beurse is gesloten. Zoodanig stuk is een geschrift van koophandel. — H. R. 12 Maart 1850; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 581, 124; N. R. XXXV, § 23, 96; W. 1138; Regtz. XX, 320.

1119. Nadeel is een essentiëel vereischte, om de misdaad van valschheid daar te stellen. — Regtb. Breda 23 Aug. 1869; N. N. IX, 20; W. 3150.

1120. Voor de misdaad van valschheid in geschrifte is het voldoende, dat de valschheid gestrekt heeft tot het bedekken van reeds gepleegde en het bevorderen van nog te plegen ontvreemdingen; de valschheid behoeft niet het direct middel tot benadeeling te zijn. — Hof N.-Holland 29 Jan. 1855; Hof Utrecht 25 Julij 1856; H. R. 3 Junij 1856; N. R. B. VI, 540; N. R. LIII, § 28, 141; W. 1881; v. d. H., Strafr. 1856, I, 342.

1121. Bij valschheid in geschriften van koophandel, waar onder cognoscementen zijn te rangschikken, komt het er niet op aan, dat het geschrift aan alle vereischten voldoet, om in foro civili geldig te zijn; het behoeft de essentiële elementen van zoodanig geschrift slechts in die mate te bezitten, dat het met grond daarvoor zou kunnen worden aangezien. — H. R. 16 Febr. 1868; N. R. B. XIX, 43; N. R. LXXXVIII, § 21, 191; W. 2985; v. d. H., Strafr. 1868, 52.

1122. De strafregter is bevoegd te oordeelen, of

valsche acceptatiën al of niet van eenige waarde zijn; te dier zake kan geen geschilpunt van burgerlijk regt worden opgeworpen, noch een schorsing op grond van art. 6 Wetb. Strafv. worden gevraagd.— H. R. 20 Junij 1865; W. 2715; v. d. H., Strafr. 1865, 315.

1123. Het zich valsch voordoen, als de vader van zeker natuurlijk niet erkend kind, en als zoodanig voor een notaris afleggen van een verklaring, houdende toestemming tot het huwelijk van dat kind, en het valschelijk met den naam van dien gewaanden vader onderteekenen dier verklaring, levert een strafbare valschheid op. — Hof Z.-Holland 15 Jan. 1858: W. 1936.

1124. Het overleggen van een factuur, waarop door den verkooper op verzoek van den kooper de prijs der geleverde goederen voor een grooter som, dan die, waarvoor zij gekocht waren, zijn uitgetrokken, ten einde daardoor een grooter schadeloosstelling te bekomen, wegens het verloren gaan van aan een spoorwegmaatschappij ter expeditie afgegeven goederen, stelt geen valschheid in geschrifte daar. — H. R. 31 Mei 1869; N. R. XCII, § 10, 81; W. 3273; v. d. H., Strafr. 1869, 209; N. R. B. XX, 328.

Art. 148.

1125. Het gebruik maken van valsche of vervalschte stukken, is niet een daad van medepligtigheid aan een der verschillende soorten van valschheid of vervalsching, maar een hoofdmisdaad op zich zelf. — H. R. 29 Dec. 1846; Regtz. XX, 135; N. R. XXVI, § 40, 157; W. 800; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 150, 505.

1126. Dit art. is geschonden door een schuldigverklaring aan het des bewust gebruik maken van valsche onderhandsche geschriften, indien volgens de feitelijke beslissing de valschheid is gepleegd, ten aanzien van een zoogenaamd premie-contract, hetwelk tusschen twee commissionairs in effecten ter beurse is gesloten. — H. R. 12 Maart 1850; Regtz. XX, 320; N. R. XXXV, § 23, 96; W. 1138; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 581, 124.

1127. Dit art. is teregt toegepast, indien iemand gebruik maakt van een valsche acte van overlijden om daardoor het permissiebillet om te doen begraven, te verkrijgen en zich zoo doende gelden door het begrafenisfonds te doen uitbetalen. — H. R. 13 Maart 1855; Regtz. XX, 370; N. R. XLIX, § 63, 290; W. 1773; v. d. H., Strafr. 1855, I, 90.

1128. Een stuk, waarin alle essentiële elementen van een acte van overlijden aanwezig zijn, hoewel het overigens informeel moge wezen, is echter voor een nagemaakt of vervalscht authentiek geschrift te houden; het des bewust gebruik maken van zoodanig stuk valt dus in de bepalingen van art. 148 C. P. — H. R. 20 Junij 1843; Regtz. I, 22; XXI, 1; v. d. H., Strafr. X, no. 561, 51; N. R. XV, § 17, 55; W. 491.

1129. Het gebruik maken eener valsche openbare of authentieke acte, wetende dat zij valsch was, onder welke acte ook begrepen wordt een attest van een gemeentebestuur, dat de beschuldigde ongehuwd is, van welk attest hij zich bij gedeputeerde staten bediend heeft, om als plaatsvervanger te worden toegelaten, is strafbaar volgens dit art. — Hof Gelderland 31 Dec. 1846; W. 774; N. R. XXXIV, § 96, 454.

1130. De generale onkosten-rekening, strekkende om alle buitengewone onkosten ten dienste van schip en lading gemaakt te staven, en om tot grondslag te dienen der op te maken avarij-rekening, behoort tot de geschriften van koophandel. De wet, die voor het gebruik maken van valsche stukken op zich zelf straf heeft gesteld, eisch niet, dat door middel dier stukken is opgeligt of gepoogd op te ligten. Het is dus onverschillig, dat tengevolge van het verstrekken van valsche stukken aan een ander, deze daardoor regtstreeks het beoogd voordeel geniet of heeft kunnen genieten. — H. R. 1 Oct. 1872; v. d. H., Strafr. 1872, no. 2517, 357; N. R. CII, § 1, 1.

Art. 150.

1131. A. v. E. Valt het willekeurig stellen van namen op eene inteekeningslijst in eenige bepaling van het strafwetboek? Is het te beschouwen als valschheid in geschrift of als opligting? — Opm. en Med. XII, 188.

1132. Hij, die een onware of valsche onderhandsche quitantie opmaakt, uitsluitend met het doel om hierdoor een andere valsche acte waarschijnlijk te maken, begaat niet afzonderlijk het misdrijf van valschheid in onderhandsch geschrift. — Hof Gelderland 27 Jan. 1846; Regtz. XX, 186; R. B. VIII, 199; W. 714.

1133. Voor het bestaan der misdaad van valschheid, is het genoeg, dat de valsche verbindtenis, wat haar vorm betreft, overeenkomstig bij de wet voorgeschreven bepalingen is vervaardigd en dat zij kan strekken tot benadeeling van anderen. Derhalve wordt dit art. verkeerd toegepast, indien bovendien feitelijk is uitgemaakt, dat de verbindtenis zelve later op dergelijke echte stukken werkelijk gevolg en uitvoering heeft erlangd. — H. R. 12 Maart 1850; Regtz. XX, 320; N. R. XXXV, § 23, 96; W. 1138; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 581, 124.

1134. Het plaatsen eener valsche handteekening onder een brief en het daarvan gebruik maken, om zich zelven ten koste van anderen te bevoordeelen, stelt de misdaad daar van valschheid in onderhandsch geschrift. — Hof Groningen 4 Nov. 1841; W. 243; H. R. 25 Jan. 1842; Regtz. XX, 328; N. R. XI, § 20, 64; v. d. H., Strafr. VI, no. 364, 391.

1135. De mogelijkheid, dat een valsche schuldbekentenis, van regtigen vorm, tot benadeeling leidt, is altijd aanwezig en voldoende om de misdaad van valschheid daar te stellen. — H. R. 28 Oct. 1863; N. R. LXXV, § 7, 54; W. 2547; v. d. H., Strafr. 1863, 327.

1136. Die een onderhandsche acte opmaakt of doet opmaken, inhoudende overeenkomst van koop en verkoop, welke geen plaats heeft gehad en erkentenis van betaling van den koopprijs, welke niet is gedaan en die acte onder voorgeven van een ander stuk aan te bieden, ter teekening voorlegt en doet onderteekenen, is schuldig aan de misdaad van valschheid in onderhandsch geschrift en niet aan opligting. — H. R. 24 Jan. 1843; N. R. XIV, § 16, 67; Regtz. XX, 422; W. 414; v. d. H., Strafr. IX, no. 497, 225.

1137. Er bestaat geen mogelijkheid, om anderen te benadeelen en dus geen grond tot vervolging, wegens de misdaad van valschheid in onderhandsch geschrift, indien uit het stuk van valschheid beticht, door gemis van vereischten voor overeenkomsten onmisbaar, nimmer eenige verpligting of verbindtenis kan ontstaan.

Het stellen van een kruisje of ander merk onder een onderhandsch geschrift, kan niet voor naamteekening gelden, noch daarmede worden gelijk gesteld, al wordt zelfs het stellen daarvan door de medeteekening van twee andere personen bevestigd. — H. R. 26 Mei 1846: N. R. XXIV, § 42, 178; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 66, 389; W. 731; Regtz. XX, 377.

1138. Alle kenmerken, vereischt voor de misdaad

van valschheid in onderhandsch geschrift, en het des bewust gebruik maken daarvan, met het doel om nadeel toe te brengen zijn aanwezig, indien iemand van een ander een bed met toebehooren voor een bepaalden wekelijkschen prijs heeft gehuurd en het bewijs van de ontvangst van het gehuurde en van den bedongen huurprijs, met een valschen naam heeft onderteekend, met het kennelijk doel, om daardoor nadeel toe te brengen, voorts dat valsch onderteekend geschrift aan den anderen heeft onderhandigd en daardoor in het bezit en gebruik van het gehuurde is gelaten. — H. R. 15 Oct. 1844; N. R. XIX, § 11, 44; Regtz. XX, 403; v. d. H., Strafr. XI, no. 632* 21.

1139. Tot de misdaad van valschheid in onderhandsch geschrift, wordt vereischt het onderteekenen der onderhandsche geschriften door den beschuldigde met een naam, die niet de zijne was, met een bedriegelijk oogmerk, dolo malo en met de mogelijkheid van nadeel. — H. R. 25 Oct. 1848: v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 409, 286; N. R. XXXI, § 89, 399; W. 990; Regtz. XX, 374.

1140. Bij valschheid in geschrift, kan het de vraag niet zijn, of het valsch geschrift, indien het echt was, in foro civili, tengevolge van het ontbreken eener formaliteit zoude kunnen verklaard worden niet alle regtsgevolgen te hebben, die de wet aan een volledig stuk verbindt, maar alleen of het valsch geschrift in die mate de essentiële elementen van het gesimuleerd geschrift bezit, dat het met grond daarvoor kan worden aangezien en dientengevolge schade veroorzaken aan hem, die het als echt aanneemt. — H. R. 18 Febr. 1868; N. R. LXXXVIII, § 21, 191; W. 2985; v. d. H., Strafr. 1868, 52; N. R. B. XIX, 43.

1141. Brieven of schriftelijke boodschappen met een verdichten naam, en strekkende om iemand van zijn goed te berooven of te benadeelen, hebben het karakter van valsche onderhandsche geschriften (écritures priveés). — H. R. 22 Julij 1850; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 630, 29; N. R. XXXVI, § 8, 30; W. 1188.

1142. Een geschrift, dat strekt om door middel van valsche voorwendsels de liefdadigheid der ingezetenen op te wekken en hetwelk valschelijk met een onbekenden naam is onderteekend, stelt de misdaad van valschheid in geschrifte daar. — H. R. 15 Maart 1842; v. d. H., Strafr. VII, no. 384, 133; Regtz. XXI, 7; N. R. XI, § 48, 187; W. 293.

1143. Voor de misdaad van valschheid in onderhandsch geschrift, wordt niet gevorderd eenige gelijkvormigheid tusschen de valsch gestelde onderteekening en de echte, welke zij bestemd was voor te stellen; daarvoor is het voldoende, dat de dader het stuk onderteekent met een naam, die niet de zijne is met het bedriegelijk doel om te benadeelen. — H. R. 11 Oct. 1847: v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 254, 225; N. R. XXVIII, § 69, 323; W. 877; Regtz. XX, 363.

1144. Door het vervaardigen en met den naam van een ander onderteekenen van een briefje, waarbij een bestelling van goederen of winkelwaren wordt gedaan, en het zich zonder betaling doen afgeven van dat bestelde, wordt de misdaad van valschheid gepleegd. Voor de qualificatie van valschheid is het voldoende, dat de dader het stuk heeft onderteekend met een naam, die de zijne niet is, met het bedriegelijk oogmerk om te benadeelen, zonder dat de mindere overeenkomst van de nagemaakte met de wezenlijke naamteekening iets afdoet. Indien gepleegde valschheid het middel tot bereiking van een misdadig doel is geweest, moet de daad, welke anders het wanbedrijf van opligting zou zijn, als valschheid worden gequalificeerd. — H. R. 27 Jan. 1852; N. R. XLI, § 10, 40; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 815, 42; W. 1390; Regtz. XX, 4.

1145. Strafbare valschheid heeft ook dan plaats, als een voorwaardelijke verbindtenis, die uit een geschrift voortvloeit, door de verandering van dagteekening, op een anderen tijd dan de onderteekenaar heeft bedoeld, wordt overgebragt, en daardoor een andere of nieuwe verbindtenis is geworden. — H. R. 29 Jan. 1856; N. R. LII, § 19, 84; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1182, 55; W. 1841.

1146. Voor de misdaad van valschheid in onderhandsch geschrift, is het voldoende, dat de vervaardiger van het vervalscht stuk, het voornemen heeft gehad, om anderen, wie dan ook, te benadeelen, en dat de mogelijkheid van benadeeling bestaat; het is onverschillig of de persoon, wiens naam valschelijk onder het stuk is geplaatst, daardoor is benadeeld. — H. R. 7 April 1858; W. 2089; v. d. H., Strafr. 1858, I, no. 1403, 199; N. R. LVIII, § 59, 309.

1147. Het bedrog ten doel hebbende, om iemand tot een huwelijk over te halen, door het geloof aan een niet bezeten fortuin, randt niet alleen de algemeen zedelijke en maatschappelijke belangen aan, maar ook den persoon, jegens wien het gepleegd wordt, door de verijdeling van de verwachtingen, die hij aan de echtheid van hem vertoonde geschriften geloof slaande als gegrond had kunnen achten, zoodat waar een valschheid in geschrift met zoodanig bedriegelijk doel vast staat, daarin ook de wil om het daarvan onafscheidelijk kwaad te berokkenen en alzoo ook de wil om te benadeelen (dessein de nuire) ligt opgesloten. — De vraag of de persoon, jegens wien het misdrijf is gepleegd, in den waan, waarin hij was gebragt, al dan niet tot het beoogd huwelijk zou overgaan, is onverschillig voor de waardering van de bedriegelijke handelingen van den dader, die als zoodanig niet ex eventu, maar ex consilio moeten beoordeeld worden en altijd een werkelijk nadeel konden te weeg brengen. — H. R. 27 Nov. 1860; W. 2228.

1148. Hij, die een onderhandsche acte opmaakt of doet opmaken, inhoudende overeenkomst van koop en verkoop, welke geen plaats heeft gehad, en erkenning van betaalden koopprijs, welke niet gegeven is, en die acte onder voorgeven van een ander stuk aan te bieden, ter teekening voorlegt en doet onderteekenen, maakt zich schuldig aan valschheid in onderhandsch geschrift. — H. R. 24 Jan. 1843; N. R. XIV, § 16, 67; Regtz. XX, 422; W. 414; v. d. H., Strafr. IX, no. 497, 225.

1149. Tot de criteria van valschheid in onderhandsch geschrift behoort, dat door de daarin gemaakte veranderingen of toevoegingen zelve eenige mogelijkheid tot nadeel ontstaan kan. — Hof N.-Holland 6 Jan. 1857; W. 1893; N. R. B. VIII, 397.

1150. Het doen van bestellingen en het zich doen afleveren van goederen zonder betaling, door middel van brieven met den naam van een ander onderteekend, stelt daar de misdaad van valschheid in onderhandsch geschrift en niet het wanbedrijf van opligting. — H. R. 25 Jan. 1842; v. d. H., Strafr. VI, no. 364, 391; Regtz. XX, 328; N. R. XI, § 89, 358.

1151. Indien iemand, die door vroegere veroordeeling onbekwaam was, om het land te dienen, met een valschen naam onderteekent een contract ter inlijving in de militaire dienst, zoodat daardoor schade aan het rijk kan worden berokkend, is teregt art. 150 C. P. toegepast. Het doet niets ter zake, dat volgens de reglementaire bepalingen de aanneming in dienst nog moet worden goedgekeurd, na welke goodkeuring eerst het handgeld uitbetaald

zou worden. — H. R. 20 Maart 1855; Regtz. XXI, 25; N. R. XLIX, § 67, 305; W. 1719; v. d. H., Strafr. 1855, I, 102.

1152. Het schrijven eener schuldbekentenis boven een handteekening, alleen verkregen, ten einde met met den juisten naam des onderteekenaars bekend te worden en diens adres te erlangen, stelt niet daar abus de blanc seing, maar valschheid in onderhandsch geschrift. — Hof Gelderland 11 Sept. 1862; N. R. B. XIII, 769; W. 2484.

1153. Indien blijkt, dat iemand zonder last daartoe, dus onbevoegd, den naam van een ander onder een geschrift heeft geplaatst, met bijvoeging van de letters p.o., per order, dan ontneemt die bijvoeging, het karakter van valsche naamteekening, aan die naamteekening niet. — H. R. 31 December 1862; N. R. LXXII, § 48, 394; W. 2446; v. d. H., Strafr. 1862, 491.

1154. Een certificaat, valschelijk met den naam van een geneesheer onderteekend, houdende verklaring van den gunstigen gezondheidstoestand van een persoon, waardoor deze, ofschoon ziekelijk, lid is geworden van een fonds van geldelijke uitkeering na overlijden, is een onderhandsch geschrift, bevattende een onware verklaring en met een valschen naam onderteekend; vermits voor dat fonds geldelijke benadeeling mogelijk is en de valschheid is gepleegd met het bedriegelijk oogmerk, om zich ten nadeele van het fonds te verrijken, zijn daarop artt. 150 vgg. toepasselijk. — H. R. 8 Mei 1867; W. 2917; N. R. B. XVIII, 300; N. R. LXXXVI, § 4, 20; v. d. H., Strafr. 1867, 175.

1155. Onverschillig welk begrip aan het woord onderhandsche acte, volgens het Burg. Wetb. mag worden gehecht, spreekt het Wetb. v. Strafr. in de bepalingen omtrent valschheid, niet van onderhandsche acten, maar drukt zich in algemeene bewoordingen uit, als acte, écriture, pièce. Aan partijen is niet verboden een onderhandsch geschrift, van een derde afkomstig, als middel van bewijs van een feit aan te nemen. — H. R. 22 Oct. 1867; W. 2981; N. R. B. XVIII, 620; N. R. LXXXVII, § 11, 75; v. d. H., Strafr. 1867, 353.

1156. Bij valschheid in geschrifte, is het niet de vraag, of het valsch stuk, indien het echt was, welligt in foro civili tengevolge van het ontbreken eener formaliteit, zou kunnen verklaard worden niet alle regtsgevolgen te hebben, die de wet aan een volstrekt volledig stuk verbindt. — H. R. 18 Febr. 1868; W. 2985; N. R. B. XIX, 43; N. R. LXXXVIII, § 21, 191; v. d. H., Strafr. 1868, 52.

1157. Voor de misdaad van valschheid, is het bestaan van overeenkomsten geen vereischte; alzoo is elk onderhandsch geschrift, ook al stelt het geen overeenkomst of verbindtenis daar, valschelijk, met den naam van een derde onderteekend, indien tevens van den wil en van de mogelijkheid van benadeeling blijkt, als strafbare valschheid aan te merken. — H. R. 28 Aug. 1868; W. 3036; N. R. LXXXIX, § 48, 379; v. d. H., Strafr. 1868, 278.

1158. Het vervaardigen van een met een verdichten naam onderteekend briefje, houdende een aan een bode gerigt verzoek, om voorwerpen ter bezigtiging mede te brengen, met het doel, om zich daarmede als gemagtigde van dien bode goederen te doen afgeven, stelt strafbare valschheid daar. — H. Mil. Geregtsh. 19 Nov. 1868; W. 3149.

1159. De onderteekening van partijen stelt het eerste en volstrekt onmisbaar vereischte daar voor alle onderhandsche geschriften, om eenige uitwerking te kunnen hebben; zonder de onderteekening kan aan geen daaruit voortspruitende verpligting worden gedacht. Er bestaat geen strafbare valschheid, als de vervalsching is gepleegd in een geschrift, dat slechts met een kruisje is onderteekend. — H. R. 26 Mei 1846; Regtz. XX, 377; N. R. XXIV, § 42, 178; W. 731; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 66, 389.

1160. Voor valschheid in onderhandsch geschrift wordt niet vereischt, dat bedoeld wordt om nadeel toe te brengen aan hem, op wien het valsch stuk wordt geëndosseerd, of aan hem, wiens handteekening is nagemaakt; het doel in het algemeen, om andere personen te benadeelen, is voldoende tot daarstelling der strafbaarheid. — H. R. 22 Julij 1856; N. R. LIII, § 57, 277; W. 1890: v. d. H., Strafr. 1856, II, 18.

1161. Indien ter bekoming van grooter schadeloosstelling, wegens het verloren gaan van goederen aan een spoorwegmaatschappij ter expeditie gegeven, wordt overgelegd een factuur, waarop door den verkooper, op verzoek van den kooper de prijs der geleverde goederen voor een grooter som dan die, waarvoor zij gekocht waren zijn uitgetrokken, wordt geen valschheid in geschrift gepleegd. — H. R. 31 Mei 1869; N. R. XCII, § 10, 81; W. 3273; v. d. H., Strafr. 1869, 209; N. R. B. XX, 328.

1162. Door de niet-onderscheiding in artt. 150 en 151 C. P., tusschen onderhandsche geschriften, écriture privée, die al dan niet in regten zouden kunnen dienen, volgt, dat in elk onderhandsch geschrift, welk ook, strafbare valschheid bestaanbaar is, mits slechts de overige bewijzen daarvoor aanwezig zijn. Nadeel behoeft niet te zijn geldelijk, ook een moreel nadeel is bij valschheid voldoende. — H. R. 9 April 1867; N. R. LXXXV, § 49, 435; W. 2907; v. d. H., Strafr. 1867, 135.

1163. Onverschillig welk begrip aan het woord „onderhandsche acte," volgens het Burg. Wetb. mag worden gehecht, spreekt de Code Penal in de bepalingen, omtrent valschheid, niet van onderhandsche acte," maar in algemeene bewoordingen, als onderhandsche acte, écriture, pièce etc. — H. R. 22 Oct. 1867; N. R. LXXXVII, § 11, 75.

1164. De misdaad van valschheid kan ook worden begaan bij onderhandsche acte, zonder dat daarbij van overeenkomsten of verbindtenissen sprake is, en wel door het namaken of veranderen van handteekening, en het valsch onderteekenen van een stuk met den naam van een derde. Als element van die misdaad wordt vereischt, hetzij werkelijk toegebragt nadeel, hetzij mogelijkheid daartoe, onverschillig of dat nadeel kan treffen den persoon, wiens handteekening is nagemaakt, dan wel een derde tegen wien die handteekening is gebruikt. — H. R 25 Maart 1872; W. 3455.

1165. Dit art. is niet verkeerd toegepast, indien de naamteekening door den beschuldigde geschreven, was noch die van een bestaand persoon, noch naar een echte nagemaakt, en feitelijk is beslist, zoowel dat de beschuldigde het stuk met een bedriegelijk doel om te benadeelen, met een valschen naam heeft onderteekend, als dat die benadeeling werkelijk heeft plaats gehad. — H. R. 21 Julij 1849; Regtz. XXI, 1; N. R. XXXIII, § 21, 91; W. 1061; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 439, 1.

1166. Voor het wezen van valschheid doet niets af, of een valsch gestelde handteekening meer of min overeenkomt met de echte. De wet vordert niet, dat het door middel eener valsche naamteekening toegebragt bedrog is gepleegd ten nadeele van hem, wiens naam is nagemaakt. In de misdaad van valschheid lost zich op het wanbedrijf van opligting door middel van valschheid gepleegd. — H. R. 27 Jan. 1852; Regtz. XXI, 4; N. R. XLI, § 10, 40; W. 1390; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 815, 42.

1167. Een geschrift, dat strekt om door middel

van valsche voorwendsels de liefdadigheid der ingezetenen op te wekken en hetwelk valsch met een onbekenden naam is onderteekend, stelt niet de misdaad daar van valschheid in geschrift. — H. R. 15 Maart 1842; anders Hof Holland 9 Dec. 1841; Regtz. XXI, 7; N. R. XI, § 48, 187; W. 293; v. d. H., Strafr. VII, no. 384, 133.

1168. Nietgeteekende onderhandsche geschriften kunnen het onderwerp van strafbare valschheid zijn. De daad van een apothekersbediende, die de door hem zelven vervalschte recepten in de daarvoor bestemde boekjes overschrijft en met de rekening als justificatoire bescheiden, ten behoeve van zijn meester inlevert, valt in de termen van artt. 150 en 151 C. P. — H. R. 6 Nov. 1855; Regtz. XXI, 17; N. R. LI, § 35, 145; W. 1796; v. d. H., Strafr. 1855, II, 137.

1169. De verandering van cijfers in recepten, door geneesheeren afgegeven, ter bekoming van geneesmiddelen uit een inrigting tot het verleenen van hulp, ingeval van ziekte en overlijden, met een misdadig doel gepleegd, en verkorting der waarheid, stelt de misdaad van valschheid in onderhandsch geschrift daar. — H. R. 10 Aug. 1872; N. R. CI, § 83, 300; v. d. H., Strafr. 1872, 306.

1170. De beteekenis der woorden „acte, écriture, pièce" in de bepalingen van den Code Penal, omtrent valschheid in geschrift, is niet afhankelijk van de beteekenis van onderhandsche acte in het burgerlijk regt toe te kennen. — H. R. 22 Oct. 1867; N. R. B. XVIII, 620; N. R. LXXXVII, § 11, 75; W. 2981; v. d. H. H., Strafr. 1867, 353.

1171. Een bloot materiële valschheid is niet voldoende voor de strafbaarheid van het feit. Daarvoor wordt vereischt, dat het valsch geschrift, of verzinning van overeenkomsten, of beschikkingen of verbindtenissen of bevrijdingen inhoudt, van aard om aan derden nadeel toe te brengen. — H. R. 27 April 1858; W. 2096; N. R. LIX, § 14, 63; v. d. H., Strafr. 1858, I, 237.

1172. Het begrip van valsche handteekening ontbreekt, indien de beklaagde den door hem gestelden naam niet heeft willen doen doorgaan, als geschreven door dengene, welke dien naam draagt. Die wil blijkt niet aanwezig te zijn geweest, indien bij den naam is gevoegd p.o. (per order). — Hof N.-Holland 10 Julij 1866; N. R. B. XVI, 525.

1173. Het feit, dat de beschuldigde tengevolge van een verzonnen en niet bestaande overeenkomst, zijn wederpartij in de meening heeft gebragt, dat hij een overeenkomst aanging met iemand, die echter bij de handeling niet tegenwoordig of vertegenwoordigd was en dus niet verbonden werd, stelt het misdrijf van valschheid daar. Het doel tot benadeeling volgt uit het feit, dat de beschuldigde ten doel had als plaatsvervanger bij de nationale militie in dienst te treden en de voor die plaatsvervanging betaald wordende gelden te ontvangen, ofschoon hij wist, dat hij als Pruis zonder Auswanderungs-consent, als zoodanig niet kon worden aangenomen. — H. R. 3 Oct. 1871; W. 3385; v. d. H., Strafr. 1871, 248.

1174. Valschheid in leenbankbriefjes, is valschheid in onderhandsche geschriften. — Hof Zeeland 2 Mei 1854; N. R. B. IV, 339.

1175. Ook niet geteekende onderhandsche geschriften, kunnen het onderwerp van strafbare valschheid zijn; alzoo is op valschheid in lombardbriefjes art. 150 evenzeer toepasselijk. — H. R. 16 Dec. 1857; W. 2013; N. R. LVII, § 49, 236; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1371, 451.

1176. Veranderingen, met het doel om te benadeelen, gemaakt in een ongeteekend lombardbriefje en het gebruik maken van dat aldus veranderd briefje, stellen de misdaad van valschheid in onderhandsch geschrift daar. — Hof Gelderland 15 Oct. 1857; N. R. B. VIII, 74; W. 1926.

1177. Indien iemand op verschillende prospectussen van uitgave van drukwerken, welke hij als colporteur in zijn bezit had en waaronder gelegenheid was om zich te verbinden die werken te koopen, valschelijk eenige handteekeningen heeft gesteld als of de personen, door die handteekeningen aangewezen, de boeken in de prospectussen vermeld hadden besteld, zonder daartoe hunnerzijds eenigen last of eenig verlof te hebben ontvangen en zich daarop met die aldus onderteekende stukken heeft vervoegd bij eenige boekhandelaren, die hem ieder een zekere som gelds als colporteursloon van het quasi debiet hebben ter hand gesteld, maakt zich schuldig aan valschheid in onderhandsch geschrift. — Hof Z.-Holland 6 Maart 1873; N. R. B. XXV, Strafr. 105.

1178. De wetsbepalingen omtrent valschheid in het burgerlijk regt, hebben niets gemeen met die in het strafregt en kunnen de strafvervolging niet beperken. — H. R. 28 Dec. 1874; N. R. B. XXV, Strafr. 51.

1179. Als geschriften van koophandel zijn aan te merken alle stukken, die aan order zijn gesteld en vatbaar zijn, om door endossement te worden overgedragen, onverschillig of zij al of niet door kooplieden zijn afgegeven of onderteekend. — Hof Utrecht 6 Oct. 1874; N. R. B. XXV, Strafr. 53.

Art. 151.

1180. Door het willens en wetens gebruik maken van valsche onderhandsche geschriften, niet te beschouwen als de misdaad bij dit art. voorzien, maar als het wanbedrijf van opligting, wordt dit art. geschonden. — H. R. 27 Febr. 1849; Regtz. XX, 140; N. R. XXXII, § 62, 226; W. 1029; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 452, 62.

1181. De misdaad van valschheid bij dit art. omschreven, is aanwezig, zoodra van een valsch of vervalscht stuk gebruik wordt gemaakt; de beschuldigde heeft door het aanbieden van een vervalschte coupon werkelijk van zoodanig vervalscht stuk gebruik gemaakt. — H. R. 7. November 1848; Regtz. XX, 308; N. R. XXXII, § 4, 13; W. 999; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 415, 316.

1182. Hij, die schuldig verklaard wordt aan het vervalschen van een stuk en het des bewust gebruik maken daarvan, moet in twee afzonderlijke geldboeten worden veroordeeld. — H. R. 1 Junij 1852; Regtz. XX; 313; N. R. XLII, § 12, 43; W. 1401; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 851, 244.

1183. Al levert de verklaring van art. 180 Wetb. v. Burg. Regtsv. een gebruik van het valsche stuk op, is echter de strafbedreiging van de artt. 151 en 148 C. P. tegen de gebruikmaking van valsche stukken niet tot die gebruikmaking beperkt. Onder die artikelen valt elke daad, waardoor een valsch stuk wordt aangevoerd, om de daarmede beoogde afgifte van goederen of afstand van vorderingen, zoowel in als buiten geding gedaan te krijgen. — H. R. 28 Dec. 1874; W. 3812.

1184. Het gebruik maken van valsche geschriften, is een crimen sui generis, geheel onafhankelijk van de daad van den vervaardiger van het valsch stuk, zoodat dan ook een stuk materiëel in den zin der wet valsch kan zijn, zonder dat door den vervaardiger te dien opzigte strafbaar is gehandeld. — H. R. 7 April 1868; N. R. LXXXVIII, § 43, 359; N. R. B. XIX, 195; W. 2998; v. d. H., Strafr. 1868, 112.

1185. Het des. bewust gebruik maken van een valsch stuk, is een hoofdmisdaad op zich zelf, en niet een daad van compliciteit. — H. R. 25 Jan. 1842; N. R. X, § 16, 60; Regtz. XX, 350; W. 235; v. d. H., Strafr. VI, no. 362, 359.

1186. Het gebruik maken van valsche stukken, op zich zelf strafbaar gesteld, is het onverschillig of tengevolge van het verstrekken van valsche stukken aan een ander, deze daardoor het beoogd voordeel geniet of heeft kunnen genieten. — H. R. 1 Oct. 1872; N. R. CII, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1872, 357.

1187. Het onderteekenen van schuldbekentenissen met een valschen naam, stelt daar het verzinnen van overeenkomsten. Ieder die met een misdadig doel een naamteekening stelt, die de zijne niet is, maakt zich schuldig aan namaking van handteekening. Ook als de valschheid buitenlandsch is gepleegd, doch de gebruikmaking hier te lande heeft plaats gehad, is de Nederlandsche regter bevoegd van het misdrijf kennis te nemen. — H. R. 21 Nov. 1871; W. 3415; N. R. XCIX, § 20, 157; v. d. H., Strafr. 1871, 315.

1188. Indien feitelijk is uitgemaakt, dat de beklaagde het vervalscht stuk aan getuigen, die hem gelden hebben gegeven, heeft vertoond en dat hij door het hiermede staven van zijne beweringen bij deze vertrouwen en de denkbeeldige hoop op terugbetaling heeft te weeg gebragt, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 14 Oct. 1851; Regtz. XX, 409; N. R. XL, § 9, 45; W. 1358; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 768, 71.

1189. Dit art. is met juistheid toegepast, indien uit de beslissing des regters blijkt, dat een beklaagde zich vrijwillig als bewijsmiddel heeft bediend van een valsch onderhandsch geschrift, wetende dat het valsch was, met het doel, om dat valsch stuk te doen strekken tor benadeeling van zijn wettigen schuldeischer. — H. R. 27 Junij 1848; Regtz. XVIII, 187; XXI, 34; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 375, 85; N. R. XXXI, § 44, 207; W. 956.

1190. De gebruikmaking van een valsch geschrift, is een misdrijf op zich zelf, onafhankelijk van de vervaardiging; door de vervaardiging met boos opzet geschied, is de misdaad van valschheid volbragt, zonder dat bovendien de gebruikmaking van de valschheid wordt gevorderd. — H. R. 3 Maart 1858; N. R. LVIII, § 38, 219; v. d. H., Strafr. 1858, I, no. 1391, 128; W. 1940.

1191. Indien uit de beslissing des regters blijkt, dat een beklaagde zich vrijwillig als bewijsmiddel heeft bediend van een valsch onderhandsch geschrift, wetende dat het valsch was, met het doel om dat valsch stuk te doen strekken ter benadeeling van zijn wettigen schuldeischer, wordt dit art. niet geschonden. Bij dit art. wordt het des bewust gebruik maken van het valsch geschrift of stuk aan geen beperking onderworpen; elke gebruikmaking valt onder het bereik der wet. Tot het gebruikmaken van een valsch stuk, is het voldoende, dat uit zoodanig gebruik eenig nadeel, van welken aard en ten aanzien van wien ook, heeft kunnen ontstaan. — H. R. 15 Dec. 1846; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 140, 444; W. 788; N. R. XXVI, § 28, 97; Regtz. XXI, 29.

1192. Dit art. behoort niet te worden toegepast op den vervaardiger van een valsch stuk, die daarvan zelf geen gebruik heeft gemaakt, maar slechts heeft gedeeld in de opbrengst van hetgeen door de uitgifte van het valsch stuk is verkregen. — H. R. 27 Junij 1848; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 375, 85; N. R. XXXI, § 44, 207; W. 956; Regtz. XVIII, 106.

Art. 161.

1193. Dit art. is niet toepasselijk op een certificaat, door het plaatselijk bestuur afgegeven, op de getuigenis, tegen de waarheid in, van drie personen, dat iemand, die zich als plaatsvervanger aanbiedt, ongehuwd is. — H. R. 18 Aug. 1846; N. R. XXIV, § 61, 275; v. d. H., G. Z. V, no. 185, 33; W. 791; Regtz. XXI, 37.

1194. Het plaatsen van valsche paraphen door een commies der belastingen, in het zakboekje, hetwelk hij moet houden, en wel in dat gedeelte, hetwelk de verklaringen van zijne superieuren, moet inhouden omtrent zijn gedrag, zonder daarbij evenwel ten aanzien van zijn gedrag, iets voor of nadeeligs in te vullen, stelt het misdrijf daar, voorzien bij art. 161 C. P. — H. R. 12 Febr. 1851; Regtz. XXI, 23; N. R. XXXVII, § 70, 343; W. 1289; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 698, 66.

1195. Dit art. is niet beperkt tot getuigschriften van goed gedrag en armoede. Het heeft veeleer door de daarin voorkomende woorden „of andere omstandigheden," „ou autres circonstances," ten aanzien van in die getuigschriften behandelde onderwerpen een uitgebreide strekking, zoodat daaronder de certificaten van gegoedheid zijn begrepen, indien de daarbij vermelde omstandigheid geschikt is, om de welwillendheid op te wekken, en vertrouwen in te boezemen. Het vertoonen van een valsch getuigschrift op twee onderscheiden dagen, in twee afzonderlijke winkels, maakt telkenmale het op zich zelf staand wanbedrijf uit, omschreven bij dit art. — H. R. 27 April 1858; W. 2096; N. R. LIX, § 14, 63; v. d. H., Strafr. 1858, I, 237.

1196. Een brief is niet te beschouwen als een certificaat van den aard, als die, waartegen bij dit art. is voorzien, indien hij valschelijk met eens anders naam onderteekend, een breedvoerige verklaring bevat, omtrent het goed gedrag van de daarin genoemde persone, en voorts de duidelijke strekking heeft, om haar aan te bevelen in de welwillendheid van den geadresseerde, ten einde haar eene plaatsing te bezorgen in een soortgelijke betrekking als die van huishoudster en jufvrouw van gezelschap, als waarin zij volgens den inhoud van den valschen brief elders uitnemend zou voldaan hebben. — H. R. 10 Mei 1875; W. 3862.

1197. De verklaringen op naam van een openbaar ambtenaar opgemaakt, omtrent omstandigheden in het algemeen, vallen onder de bepaling van dit art., indien die omstandigheden van dien aard zijn, dat de bekendheid daarmede de strekking kan hebben, om de goedwilligheid van de regering of van bijzondere personen te vestigen op den in de verklaring genoemden persoon, ten einde hem een plaatsing, vertrouwen of onderstand te bezorgen. De aanbeveling tot onderstand in een van valschheid verdacht geschrift, toegevoegd aan de ambtelijke verklaring, omtrent de ongelukkige omstandigheden van een bepaald persoon, kan aan dat geschrift het karakter van te zijn een verklaring of certificaat als in gemeld art. bedoeld, niet ontnemen, noch ook van den verderen inhoud van dat geschrift, waarmede zij een onafscheidelijk geheel uitmaakt, worden afgezonderd. — H. R. 1 Junij 1875; W. 3871.

Art. 162.

1198. Behooren onder de „tous autres certificats" van art. 162 C. P., ook de geneeskundige verklaringen, bedoeld bij art. 12 van de wet van 29 Mei 1841 (St. 20)? — Neen. — Regtsg. Adv. VIII, 153.

1199. Onder de „certificats," in art. 162

opgenoemd, moet ook worden begrepen het certificaat, bedoeld bij art. 12 der wet van 29 Mei 1841 (St. 20). De mogelijkheid van nadeel door een causa remota te weeg gebragt, is een voldoend element voor het misdrijf van valschheid; ofschoon de opneming in een krankzinnigen-gesticht, op bevelschrift van den voorzitter der arrondissements-regtbank moet geschieden, kan de geneeskundige verklaring regtens als de causa der maatregelen worden beschouwd. Onder „lésion envers des tiers" in art. 162 C. P., worden ook kwetsuren van zedelijken of maatschappelijken aard begrepen. — Hof N.-Holland 13 Junij 1870; W. 3221.

1200. Een gehuwd man, die willens en wetens gebruik maakt van een onwaar certificaat, dat hij ongehuwd is, en zich op grond daarvan als ongehuwd remplaçant doet aannemen in de nationale militie, is strafbaar volgens art. 162 C. P. — Hof Gelderland 31 Dec. 1846; N. R. XXXIV, § 96, 454; W. 774; Regtz. XXI, 41.

1201. Het zich aanmelden ter bekoming van liefdegiften met een aanbevelingsbrief, waaronder namens den kerkeraad, de valsche handteekening van een predikant is geplaatst, zonder dat de verzoeker daardoor iets heeft verkregen, valt niet in de termen van art. 162 C. P., dat feit moet gequalificeerd worden bedelarij. — Regtb. Amsterdam 7 Dec. 1848; Regtz. XXI, 44; R. B. X, 651.

1202. Invulling en valsch onderteekenen van een billet, dat volgens artt. 9 en 10 der instructie, voor het geneeskundig personeel, in de gemeente Amsterdam, door een stadsgeneesheer wordt afgegeven, en waarbij wordt verklaard, dat hij van den daarin vermelden persoon de opneming in de gasthuizen noodig acht. Zoodanig billet is niet een „certificat d'un fonctionaire public, maar moet gerangschikt worden onder de certificaten, in art. 162 C. P. bedoeld. — Hof N.-Holland 6 Nov. 1872; W. 3570.

1203. Valschheid in certificaten, met gebruikmaking van valsche handteekeningen, de strekking hebbende, om door de verdichte vermelding van kwalen en ongemakken, de goedwilligheid van bijzondere personen ten behoeve van de daarin vermelde personen in te roepen, en hun onderstand te bezorgen, valt niet onder de misdaad van valschheid in certificaten, bedoeld in dit art. — H. R. 19 Mei 1873; W. 3598; N. R. CIV, § 5, 38; v. d. H., Strafr. 1873, 176.

1204. Gesteld dat een verklaring bij een plaatselijken buurtmeester opgemaakt tot aangifte van overlijden, als anderzins, kan worden beschouwd als een certificaat, gelijk in art. 162 C. P. wordt bedoeld, zoo kan dit art. nog niet worden toegepast op valschheid in zoodanig certificaat. — H. R. 14 Febr. 1853; Regtz. XX, 176; N. R. XLIV, § 14, 55; W. 1478; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 923, 47.

1205. Indien door een burgemeester op onware, welligt ter kwade trouw gedane verklaringen van twee ingezetenen is opgemaakt een certificaat van goed zedelijk gedrag, ten behoeve van een plaatsvervanger voor de nationale militie, dan wordt dat certificaat door het onware der gedane verklaringen geen valsche of vervalschte authentieke acte, noch kan bij die zich van zoodanige acte bediend heeft, gezegd worden gebruik gemaakt te hebben van een valsche authentieke acte. — H. R. 29 Maart 1865; N. R. LXXIX, § 51, 422; N. R. B. XVI, 144; v. d. H., Strafr. 1865, 165.

1206. Een certificaat van gezondheid met een valschen naam onderteekend, waardoor een ziekelijk persoon lid van een fonds van levensverzekering is geworden, en mitsdien voor dat fonds geldelijke benadeeling mogelijk is gemaakt., gepleegd met het bedriegelijk oogmerk, om zich ten nadeele van het fonds te verrijken, valt in de termen van art. 162 C. P. — H. R. 8 Mei 1867; N. R. LXXXVI, § 4, 20; N. R. B. XVIII, 300; W. 2917; v. d. H., Strafr. 1867, 175.

1207. Het plaatsen van een valsche handteekening onder een certificaat, omtrent iemands gezondheidstoestand en het gebruik maken daarvan bij een levensverzekeringsfonds, valt in de termen van art. 162 C. P. — H. R. 8 Mei 1867; N. R. B. XVIII, 300; W. 2917; N. R. LXXXVI, § 4, 20; v. d. H., Strafr. 1867, 175.

Art. 163.

1208. Mr. J. A. Molster. Iets over het namaken en des bewust gebruik maken van bijzondere merken van een oprigting van koophandel. — Amsterdam 1852.

Art. 164.

1209. Dit art. is geschonden, door bij een veroordeeling, ter zake van het namaken van muntstukken, niet op te leggen de boete bij dit art. bepaald. — H. R. 20 Maart 1849; Regtz. XX, 69; XXI, 48; N. R. XXXII, § 75, 296; W. 1032; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 462, 129.

1210. Bij schuldigverklaring aan valschheid en het gebruik maken van het valschelijk nagemaakte, moeten twee geldboeten worden opgelegd. — H. R. 14 Jan. 1852; Regtz. XX, 95; XXI, 48; N. R. XLI, § 2, 10; W. 1389; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 812, 21.

1211. Indien als bewezen is aangenomen, dat de beschuldigde twee afzonderlijke en op zich zelf staande falsiteiten heeft gepleegd, moeten twee geldboeten worden uitgesproken. — H. R. 27 Febr. 1849; Regtz. XX, 140; N. R. XXXII, § 62, 226; W. 1029; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 452, 62.

1212. Voor ieder gepleegd misdrijf van valschheid, moet een afzonderlijke geldboete worden opgelegd. — H. R. 9 Dec. 1863; N. R. LXXV, § 33, 302; W. 2560; v. d. H., Strafr. 1863, 409.

1213. Het namaken van handteekeningen onder geschriften, houdende bevrijding en het des bewust gebruik maken van die valsche geschriften, stellen twee afzonderlijke misdrijven daar, zoodat door te veroordeelen tot één geldboete, dit art. is geschonden. — H. R. 27 Oct. 1851; Regtz. XXI, 45; N. N. R. XL, § 28, 126; W. 1361.

1214. Uit de woorden „auteurs du crime," zooals zij in den oorspronkelijken Franschen tekst van dit art. voorkomen, moet worden afgeleid, dat dit art. alleen toepasselijk is op de misdaad van valschheid en dus niet op het wanbedrijf van valschheid. — H. R. 27 April 1858; W. 2096; N. R. LIX, § 14, 63; v. d. H., Strafr. 1858, I, 237.

Art. 166.

1215. Dijk- en polderbesturen zijn geen openbare instellingen in dien zin, dat hunne penningmeesters, bij het verduisteren van onder hunne bewaring gestelde, aan die besturen toebehoorende gelden, als openbare ambtenaren met de bewaring van openbare gelden, wegens het verduisteren van zoodanige gelden kunnen vervolgd worden. Zoodanige penningmeester, als hij gelden en waarden heeft verduisterd, is strafbaar als depositaris of als loontrekkende. — H. R. 28 Jan. 1839; Regtz. XXI, 49; v. d. H., Strafr. I, no. 12, 37; N. R. I, § 30, 129.

1216. Een geagreëerd klerk, ten kantore van een ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen,

om aldaar werkzaam te zijn en bij ziekte of wettige afwezigheid van den ontvanger, mits alles voor diens kosten verantwoording en gevaar, de quitantiën, documenten, en verdere stukken te teekenen, en als zoodanig beëedigd, is geen openbaar ambtenaar in den zin van art. 166 C. P., maar een loontrekkend bediende, un homme de service à gage. — H. R. 27 Mei 1851; Regtz. XXI, 54; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 745, 292; N. R. XXXIX, § 8, 42; W. 1307.

1217. Door publieke personen en beambten worden in den Code Pénal verstaan dezulke, welke met openbaar gezag zijn bekleed, zonder onderscheid of zij dat gezag ontleenen aan den staat of aan een gewest, of aan een stad. — Hof Holland 15 Febr. 1839; H. R. 26 Junij 1839; Regtz. XXI, 61; N. R. II, § 30, 180; W. 33; v. d. H., Strafr. I, no. 47, 233.

1218. De wet bepaalt niet, dat het bestaan der hoedanigheid van openbaar ambtenaar afhankelijk is van een afgelegden ambtseed. — H. R. 16 Junij 1857; W. 1984; N. R. LVI, § 32, 141; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1330, 237; P. W. 1856, 46.

1219. Zij, die daartoe opgeroepen en verpligt, tijdelijk met een openbare dienst worden belast, kunnen niet worden gelijk gesteld met hen, die een openbare bediening bekleeden, zoodat een exceptionele strafverzwaring op hen niet toepasselijk is. — H. R. 25 Mei 1847; N. R. XXVIII, § 13, 51; W. 835; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 215, 353.

1220. Indien een ambtenaar wordt ontslagen, heeft dat ontslag voor hem geen gevolgen, met betrekking tot de vraag, of hij tot een handeling nog bevoegd was dan van het tijdstip, dat hem van dat ontslag is kennis gegeven. — Regtb. Assen 25 Mei 1847; N. R. B. II, 92; W. 1267; P. W. 1847, 157.

1221. Het feitelijk innen van gemeentebelasting tegen belooning van 4 pct., zonder eenige aanstelling, maakt iemand niet tot openbaar ambtenaar; de verduistering der ontvangen gelden valt dus niet in de termen van artt. 169 of 170 C. P. — H. R. 28 Aug. 1866; N. R. B. XVII, 578.

Art. 169.

1222. Het zich toeëigenen tengevolge van valsche geschriften, van gelden aan den lande toebehoorende, stelt niet de misdaad van verduistering daar, omschreven bij art. 169 C. P. — Hof Gelderland 27 Jan. 1846; Regtz. XX, 186; XXI, 115; R. B. VIII, 199; W. 714.

1223. Het ter kwade trouw en op bedriegelijke wijze verduisteren en aan hunne bestemming onttrekken van gelden van belastingschuldigen door een geagreëerd klerk, in die betrekking ontvangen, stelt het misdrijf voorzien bij art. 169 en 172 C. P. daar, en niet misbruik van vertrouwen door een loontrekkend bediende jegens zijn meester. — H. R. 27 Mei 1851; Regtz. XXI, 54; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 745, 292; N. R. XXXIX, § 8, 42; W. 1307.

1224. Stedelijke ontvangers of personen, met een stedelijke ontvangst belast, zijn depositaires of comptables publics; art. 169 C. P. is mitsdien op hen toepasselijk. De verklaring des regters, dat een beklaagde zich heeft schuldig gemaakt aan het verduisteren, weerloos maken en aan hunne bestemming onttrekken van gelden, welke hij, in zijn betrekking van eersten klerk ter stadssecretarie, belast was te ontvangen en aan de stad te verantwoorden, bevat de volledige verklaring van schuld met alle omstandigheden, welke tot het misdrijf, in dit art. omschreven, worden gevorderd. — Hof Holland 15 Febr. 1839; H. R. 26 Junij 1839; Regtz. XXI, 61; N. R. II, § 30, 180; W. 33; v. d. H., I, § 47, 233.

1225. De daad van den burgemeester, die van den gemeente-ontvanger een som gelds vraagt en bekomt, om ze over te storten voor de bijdrage van de particulieren der gemeente in de kosten van een weg, en deze gelden terughoudt en ten nadeele van den ontvanger zich toeëigent, valt niet in de termen van dit art. — H. R. 7 Mei 1851; Regtz. XXI, 77; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 735, 242; N. R. XXXVIII, § 67, 342; W. 1301.

1226. Het verduisteren door een stadsarchitect uit het stadsmagazijn door middel van onder zijne bevelen staande stadswerklieden, valt niet in de termen van dit art., maar stelt diefstal daar. — Hof Overijssel 29 Maart 1854; Regtz. XXI, 82; W. 1591.

1227. Het niet verantwoorden van meer dan een derde der kooppenningen, door iemand als notaris verschuldigd, ter zake van een door hem gedane openbare verkooping op crediet van een partij op stam staand hakhout, is niet volgens dit art. strafbaar. — H. R. 19 Aug. 1851; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 763, 46; N. R. XXXIX, § 46, 246; W. 1257; anders Hof Zeeland 22 Mei 1851; H. R. 14 April 1851; Regtz. XXI, 90; N. R. B. I, 570; W. 1320; v. d. H., Strafr. 1851, I, 335; P. W. 1852, 38; N. R. XXXVIII, § 51, 261.

1228. De artt. 169 tot 172 C. P., betreffen niet elken openbaren bewaarder, maar alleen de zoodanigen, die uit den aard hunner betrekking zijn belast met het bewaren van geld of geldswaarde. Daaronder zijn niet begrepen beambten van een niet tot bewaring, maar tot onmiddellijke verzending van brieven bestemd rijks postkantoor. — H. R. 4 Nov. 1845; Regtz. XXI, 110; v. d. H., Strafr. IX, no. 478**, 115; N. R. XXII, § 59, 270; R. B. VII, 731; W. 676.

1229. Het postkantoor is een openbare bewaarplaats en de postdirecteur of brievengaarder een openbaar bewaarder, indien door dezen laatsten geen verduistering of onttrekking heeft plaats gehad van een derde of een minder gedeelte der in den brief, of bij de brieven vermelde gedeponeerde som, maar het geheel bedrag, is het onverschillig voor de toepassing der zwaardere straf (niet correctionele), of die waarde was beneden de som van 3000 francs. — H. R. 2 Dec. 1863; W. 2559; N. R. B. XIV, 656; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1888, 400; N. R. LXXV, § 31, 283.

1230. Het strafwaardige eener verduistering van rijks gelden door een rijksontvanger, wordt niet weggenomen, omdat hij blijkens een door hem gestelden borgtogt van hooger bedrag en de later gedane overstortingen niet buiten magte was tot teruggave van het geld aan de schatkist. Bij art. 169 C. P. wordt geen in morastelling gevorderd voor de terugbrenging van gelden. — H. R. 28 Nov. 1856; W. 1906.

1231. Het bedriegelijk verduisteren en weerloosmaken van aan den dader toevertrouwde gelden, althans wat het bedriegelijke, den dolus betreft, is geen bloote qualificatie, maar een stellig, zij het dan ook een zoogenaamd intern feit, alleen door den judex facti te beslissen. — H. R. 31 Mei 1865; W. 2711; v. d. H., Strafr. 1865, no. 2004, 269; N. R. B. XVI, 417; N. R. LXXX, § 18, 164.

Art. 171.

1232. Kan er tegen een ambtenaar, die vermoed wordt zich te hebben schuldig gemaakt aan het misdrijf, voorzien bij art. 171 jcto art. 169 Code Penal, een bevel van gevangenneming, krachtens

art. 38 Wetb. v. Strafv., worden verleend? — Neen. — Regtsg. Adv. VIII, 163.

1233. Dit art., in verband met art. 169, mag niet worden toegepast op een commies aan een postkantoor, die zich arglistig heeft toegeëigend een brief met geld, ter verzending aldaar bezorgd. Dat feit stelt eenvoudige diefstal daar. — H. R. 4 Nov. 1845; Regtz. XXI, 110; N. R. XXII, § 59, 270; R. B. VII, 730; W. 676; v. d. H., Strafr. IX, no. 478**, 115.

Art. 173.

1234. Een gequalificeerde op een postkantoor, is te rangschikken onder de agents, préposés ou commis du gouvernement, bedoeld bij art. 173 C. P. Muntbilletten zijn titres in den zin van dit artikel. — Hof Gelderland 19 Oct. 1855; W. 1731; N. R. B. VI, 123; Regtz. XXI, 127; H. R. 29 Jan. 1856; W. 1842; N. R. LII, § 20, 87; v. d. H., Strafr. 1856, I, 59.

1235. Dit art. is van toepassing, ingeval een commies aan een postkantoor, die met de ontvangst en uitgifte der brieven belast is, gesloten en verzegelde brieven heimelijk wegneemt en de daarin vervatte bankbilletten en coupons ontvreemt en te zijnen behoeve gebruikt. Bankbilletten, coupons en assignatiën vallen onder de uitdrukking acten en bescheiden (actes et titres), voorkomende in art. 173 C. P. — H. R. 21 Junij 1842; Regtz. XXI, 115; R. in N. III, 262; N. R. XI, § 53, 210; W. 320; v. d. H., Strafr. VIII, no. 420, 35; Hof Zeeland 23 November 1855; Regtz. XXI, 122; W. 1704.

1236. Indien een voetbode, die ingevolge contract met de directie der posterijen aangegaan, de brieven van de eene gemeente naar de andere overbrengt, zich schuldig maakt aan het verduisteren van bescheiden, welke hem als zoodanig ter overbrenging zijn ter hand gesteld, behoort hij beschouwd te worden als de agent van een openbaren bewaarhouder en is alzoo de strafbepaling van art. 173, alin. 2 C. P. op hem toepasselijk; hij kan niet zelf als de openbare bewaarhouder worden aangemerkt en dus niet strafbaar zijn volgens artt. 254 en 255 C. P. — H. R. 1 April 1845; Regtz. XXI, 129; N. R. XX, § 39, 184; W. 627; v. d. H., Strafr. IX, no. 478* 103.

1237. Een door het hoofd der finantiële administratie van rijkswege aangesteld en beëedigd ambtenaar, in dienst van den lande, tegen genot eener vaste jaarlijksche bezoldiging, welke door het hoofd der postdirectie, waaronder hij gesteld was, bij het aanvaarden zijner functiën een mondelinge instructie heeft ontvangen, moet gehouden worden voor een door het gouvernement aangestelden of gecommitteerden persoon (préposé ou commis du gouvernement). Art. 173 C. P. is alzoo met juistheid toegepast, nadat in facto is aangenomen, dat door zoodanig persoon, op het kantoor, waar hij in die hoedanigheid werkzaam was, zijn gepleegd vier verschillende diefstallen van geldswaarde hebbende papieren (zijnde coupons en Nederlandsche banken muntbilletten) uit behoorlijk gesloten brieven, op dat kantoor ter post gedaan, en aan welke hij zich meerendeels bij het uitnemen der brieven uit de bus en ook eenmaal door het wegnemen uit een ongesloten loket op het kantoor had meester gemaakt. — H. R. 20 Oct. 1847; Regtz. XXI, 136; R. in N. IV, 313; N. R. XXIX, § 4, 19; W. 882; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 258, 235.

1238. Postzegels zijn „bescheiden" (titres), in den zin van art. 173 C. P., zoodat de adsistent op een postkantoor, die van brieven, hem in zijn betrekking toevertrouwd, de postzegels van 10 en 15 ct. afneemt en vervangt door postzegels van 5 ct., naar dit art. strafbaar is. — H. R. 28 Nov. 1854; Regtz. XXI, 144; N. R. XLVIII, § 63, 281; W. 1678; v. d. H., Strafr. 1854, II, no. 1040, 110.

1239. Op het, door een beëedigd commies bij een van 's rijks postkantoren, verduisteren van een brief met een daarin gesloten bankbillet, wordt teregt art. 173 C. P. toegepast. — H. R. 18 Maart 1856; W. 1857; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1206, 207.

1240. Het verwaarloozen door den afzender van de wettelijke middelen, om zich te vrijwaren tegen het verlies van geldswaarden, besloten in de ter post bestelde brieven, kan niet met grond worden ingeroepen, ten voordeele van den trouweloozen agent, die zijn betrekking misbruikt, om zich van die geldswaarden meester te maken. — H. R. 29 Jan. 1856; W. 1842; N. R. LII, § 20, 87; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1183, 59.

1241. Bij het bewezen doel van de in art. 173 C. P. genoemde ambtenaren, om de hun als zoodanig toevertrouwde en door hen arglistig verduisterde en weggenomen acten of bescheiden, om welke reden ook te stellen of te houden buiten het bezit van den eigenaar of regthebbende, doet het niets af, of die acten of bescheiden met of tegen den wil des daders later in het bezit van den eigenaar of regthebbende worden gesteld. Derhalve moet deze arglistige wegneming of verduistering met het hierboven omschreven doel blijken uit handelingen, omstandigheden of woorden, die er als aanwijzingen van kunnen dienen, zoo zij niet in het gepleegd feit zelf ligt opgesloten. — H. R. 20 Dec. 1859; W. 2131; N. R. LXIII, § 61, 278; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1569, 560.

1242. Het door een brievenbesteller verduisteren van een brief, hem ter stempeling gegeven, stelt daar het als agent der hooge regering verduisteren van acten en bescheiden, welke hij als zoodanig in bewaring had en hem ter zake van zijn post waren overgegeven. Een wissel is een titre of acte, titel, naar den zin van dit art. Door de verduistering van een brief, moet de dader geacht worden ook datgene, wat zich daarin bevond, zoo als een wissel, te hebben willen verduisteren. Hoewel de dienstpligt van den brievenbesteller niet per se medebrengt de stempeling der brieven, zijn deze echter, waar die stempeling hem naar het bestaand gebruik is opgedragen, hem ter zake van zijn post (à raison de ses fonctions) overgegeven. — Hof N.-Holland 22 Dec. 1859; W. 2193.

1243. Postkantoren zijn geen openbare bewaarplaatsen. Evenwel moet een brievengaarder van een hulpkantoor, voor zoover hij tot dezelfde functiën is geroepen, als de directeur van een postkantoor, gerangschikt worden onder de dépositaires publics. — Hof Drenthe 11 September 1863; W. 2575.

1244. Een commies der posterijen behoort te worden gerangschikt onder de préposés ou commis du gouvernement, bedoeld bij art. 173, alin. 2 C. P. en niet onder de commis à une perception (art. 169 C. P.), zoodat de door hem begane verduistering van aan hem als zoodanig toevertrouwde brieven met geldswaarde, onverschillig of het aldus ontvreemd bedrag al of niet gelijkstaat met, of overtreft het bedrag van zijn borgtogt, of de som van 3000 francs, valt in de termen van art. 173 C. P. Bankbilletten der Nederlandsche bank, muntbilletten, coupons en aandeelen in de Nederlandsche staatsloterij, vallen in de beteekenis der woorden „actes et titres" van art. 173 C. P. — Hof N.-Holland 22 Maart 1865; W. 2729.

Art. 174.

1245. Knevelarij (concussion) is niet aanwezig, indien een opzigter van het domein zich tegen genot eener bepaalde som voor salaris en kosten verbindt de overdragt van tienden te bevorderen. — Hof Gelderland 27 Jan. 1846; Regtz. XX, 186; R. B. VIII, 199; W. 714.

1246. Bij dit art. zijn niet alleen bedoeld die ambtenaren, welke met eenige ontvangst van regten, schattingen of opbrengsten belast zijn en als zoodanig in hunne functiën iets vorderen of ontvangen, dat niet wegens belasting is verschuldigd. Het moet ook worden toegepast op een deurwaarder der directe belastingen, nadat te diens aanzien in facto is beslist, dat hij gemagtigd tot het opnemen en constateren aan de huizen der patentpligtige ingezetenen of aan de voorschriften der wet op de patenten was voldaan, in zijn hoedanigheid van deurwaarder der directe belastingen, belast met de zoo evengemelde openbare functie, aan een ingezeten, door het bedreigen met calange, wegens een overtreding der gemelde wet op de patenten, welke niet bestond, vrees aangejaagd en voorts ter afmaking van die calange, geld gevraagd en ontvangen heeft, hetwelk hij wist niet verschuldigd te zijn. — H. R. 20 Julij 1846; Regtz. XXI, 150; N. R. XXV, § 15, 78; W. 749; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 88, 151.

1247. De commiesen bij 's rijks belastingen zijn openbare ambtenaren in den zin van art. 174 C. P. Er bestaat onwettige ontvangst in den zin van dit art., indien gemelde ambtenaren ter gelegenheid der verificatiën van aangiften voor het slagtvee, door hen krachtens hun ambtsbetrekking verrigt, zich gelden doen ter hand stellen door de accijnspligtigen, onder voorwendsel van benadering en weder afstand van het benaderd vee aan de benaderden. Uit art. 6, litt. *c* der wet van 2 Jan. 1832 (St. 5), dat de benadering niet wordt tot stand gebragt en de benaderde niet is onteigend, vóór dat de quitantie van betaalden accijns door den ambtenaar voor benaderd is, afgeteekend en aan den aangever ten bewijze van de gedane benadering is ter hand gesteld. Het is strafbare knevelarij, indien de commiesen, vóór het vervullen van gemelde formaliteit, en alzoo vóór het tot stand komen der benadering, zich gelden doen ter hand stellen, onder den titel van remuneratie voor den afstand van het quasi benaderd vee. Openbare ambtenaren, als zij teregtgestaan ter zake van knevelarij en niet ter zake van valschheid, kunnen zich tot hunne verdediging niet beroepen op den inhoud van door hun opgemaakte authentieke en nimmer van valschheid betichte acten; in een criminele procedure, waar het geldt het onderzoek naar, en de beoordeeling van aan de opmakers dier verbalen ten laste gelegde feiten zijn deze acten van geen de minste waarde. — Hof Z.-Holland 16 Dec. 1854; Regtz. XXI, 154; W. 1605.

1248. Een veldwachter en buitengewoon opziener der jagt, behoort tot de ambtenaren, fonctionnaires, waarvan in art. 174 C. P. wordt gesproken; door het vorderen en ontvangen van hetgeen zoodanig ambtenaar wist, dat niet verschuldigd was, wordt het misdrijf begaan, waartegen bij gezegd art. 174 is voorzien. — H. R. 27 Jan. 1846; Regtz. XVI, 59; XXI, 175; N. R. XXIII, § 48, 213; R. B. VIII, 191; W. 700; v. d. H., Strafr. 1846, I, 101.

1249. De daad van een onbezoldigden veldwachter, die iemand vrees aanjangt, door het aanzeggen eener jagtovertreding, die hij wist dat niet bestond, en het zich op zijne vordering doen betalen van geld, om die af te maken, valt in de termen van art. 174 C. P. Dit art. vordert niet, dat de ambtenaar dit geld heeft ontvangen, als een regt of schatting (droit ou taxe). — H. R. 4 Sept. 1855; Regtz. XXI, 175; N. R. LII, § 2, 4; W. 1788; v. d. H., Strafr. 1855, II, 69.

1250. Een tolpachter die te veel tol heft, valt niet in de termen van art. 174. — Hof Groningen 18 Jan. 1865; N. R. B. XV, 305; H. R. 4 April 1865; N. R. LXXIX, § 52, 432; W. 2697; v. d. H., Strafr. 1864, 186.

1251. De wet vordert niet, waar zij knevelarij van den ambtenaar straft, dat het aan hem als ontvanger te veel betaald, te zamen opgesteld in 's regters uitspraak wordt uitgedrukt; het gezamelijk bedrag van dat te veel betaalde, volgt uit de bij ieder feit afzonderlijk opgegeven cijfers, zoodat de grondslag ter berekening der boete daarin gelegen is. Het vorderen eener som onder den bepaalden titel als regten, is een daadzaak, die door getuigen kan zijn gehoord en waaromtrent zij stellen kunnen verklaren. — H. R. 13 Junij 1871; W. 3349; v. d. H., Strafr. 1871, 151.

1252. Het vorderen van te veel regten en loongelden door een hypotheekbewaarder, stelt niet altijd daar de misdaad van knevelarij. Daartoe, evenals voor elke andere misdaad wordt moedwil, opzet of dolens oogmerk vereischt. — Hof N.-Brabant 2 Mei 1862; N. N. I, 203; W. 2379.

1253. Een gemeente-secretaris, door den ambtenaar van den burgerlijken stand met de werkzaamheden daarvan belast, is een ambtenaar in den zin van art. 174 C. P. Het heffen van leges ter secretarie, zonder dat daarvoor een verordening is knevelarij; voor de strafbaarheid wordt echter kwade trouw vereischt. — Hof Limburg 22 Junij 1867; W. 2942; Gemst. 842.

Art. 175.

1254. Dit art. maakt geen onderscheid, of het door een ambtenaar bekleed ambt, tijdens de invoering van het Wetb. v. Strafr., reeds onder dezelfde benaming bestond, dan wel eerst later is ingevoerd.

De woorden „eenig belang hoogenaamd" „quelque interêt que ce soit," bedoelen niet alleen een bedongen of toegezegd aandeel in de kansen eener aanneming, dat is een a priori onzeker deelen in de winst of het verlies der geheele onderneming; die woorden omvatten integendeel op de ruimste wijze ieder belang van materiëlen aard, hetzij groot, hetzij klein, hetwelk de ambtenaar in een aanneming neemt of aanneemt. Tot het bestaan van het misdrijf van art. 179 C. P. wordt niet gevorderd, hetzij de bedoeling tot, hetzij de daad van opzettelijke verkorting van geldelijk belang. — Hof Z.-Holland 22 Julij 1865; W. 2764; W. B. A. 841; Gemst. 752.

1255. Dit art. is in zijne algemeene termen ook toepasselijk op een wethouder. Het in dit art. gevorderd „interêt" bedoelt een deelen in de eventuële winst of het eventuëel verlies der geheele onderneming, of wel zoodanige betrekking daartoe, welker meer of min voordeelige uitslag afhankelijk kan zijn van of in verband staan tot den afloop der aanneming of onder aanneming zelve. Een wethouder, tevens koopman, valt niet in de toepassing van dit art., indien te zijnen opzigte alleen blijkt van een verkoop van materialen door een koopman, daarin handel drijvende, aan een aannemer of onderaannemer van gemeentewerken en alzoo slechts van het bestaan eener betrekking tusschen een verkooper den beklaagde, en een kooper den aannemer, welke betrekking ophoudt te bestaan, na de levering door den verkooper en de aanvaarding van het gekochte

door den kooper. — H. R. 7 Nov. 1865; N. R. B. XVI, 611; W. 2743; N. R. LXXXI, § 15, 108; v. d. H., Strafr. 1865, 464; W. B. A. 857; Gemst. 740.

Art. 177.

1256. P. Bussemaker. De corruptela secundum codicem poenalem. — L. B. 1834.

1257. J. H. Hofmeyr, J.H.fil. De corruptionis crimine. — L. B. 1854; beoord. door mr. J. Kappeyne van de Coppello, Themis 2e, II, 173.

1258. A. M. A. Hanlo. De leer der omkooping van ambtenaren, volgens vroegere en hedendaagsche wetgevingen. — Leiden 1867; Themis XV, 304; beoord. door mr. A. P. Th. Eyssell.

1259. Onbezoldigde opzieners der jagt en visscherij, aangesteld in het belang van grondeigenaren en op hun verzoek mogen constateren, buiten de gronden der eigenaren, op wier verzoek zij aangesteld zijn. — H. R. 3 Mei 1853; N. R. XLIV, § 69, 301; W. 1435; v. d. H., J. en V. IV, no. 206, 133.

1260. Er is geen misdrijf van knevelarij door een openbaar ambtenaar begaan, aanwezig, indien de ambtenaar in zijn betrekking onverschuldigde gelden heeft gevorderd en zich doen afgeven, doch de gelden aan hen, van wie zij gevorderd werden en die ze gaven, ook naar hunne eigen schatting niet toebehoorden, maar slechts door hen als tusschenpersoon, tengevolge van een ander misdrijf, door dien ambtenaar in zijn betrekking begaan, van een derde verkregen waren. Ook van het misdrijf, bedoeld bij art. 177 C. P. (perceptiën uit hoofde van omkooping van een ambtenaar), kan onder zoodanige omstandigheden geen sprake zijn. Evenmin is het een of ander dier misdrijven aanwezig, indien ambtenaren, van werkvolk onder hun opzigt staande, een deel van het door dat werkvolk verdiend loon als gift of belooning ontvangen, terwijl het hun door de gevers geheel uit eigen beweging en zonder eenig denkbeeld van verschuldigdheid wordt verstrekt en het ook niet blijkt, dat de wederdienst, waarvoor die gelden werden geschonken, behoorde tot de functiën dier ambtenaren. — Hof N.-Holland 26 Junij 1869; W. 3160.

1261. De poging tot omkooping van een ambtenaar, ten einde een door zijn ambtspligt geboden handeling na te laten, is niet strafbaar. — H. R. 2 Maart 1859; W. 2042; N. R. LXI, § 44, 227; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1491, 116.

1262. Het aanbieden van geld aan een veldwachter, opdat deze toe zal staan het wegnemen van eenig afgekeurd spek, is niet strafbaar, omdat dit niet de strekking heeft, om van dezen te verkrijgen een ambts- of dienstverrigting, maar integendeel, om dien beambte te doen onthouden van iets te doen, wat zijn pligt medebragt. — Regtb. 's Gravenhage 23 Jan. 1860; Hof Z.-Holland 30 Maart 1860; N. R. B. X, 439; W. 2158.

1263. Onbezoldigde opzieners der jagt zijn begrepen onder de ambtenaren, bij dit art. bedoeld. Onbezoldigde opzieners der jagt zijn bevoegd en verpligt te relateren buiten den grond, waarvoor zij zijn aangesteld. — H. R. 20 Sept. 1853; Regtz. XXI, 180; W. 1572; N. R. XLVI, § 14, 63; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 971, 83.

1264. Dit art. wordt ten onregte toegepast op den openbaren ambtenaar, van wien uit het feit, zoo als het bewezen is verklaard, niet blijkt, dat hij gelden zou hebben aangenomen, met het doel om eenige verrigting van zijn post of ambt te doen of na te laten. Een oppercommies bij de centrale directie van den polder Schouwen, Burgh en Westland, is een openbaar ambtenaar; de door hem opgemaakte stukken zijn „des actes de son ministère." — H. R. 24 Sept. 1852; Regtz. XXI, 183; W. 1429.

1265. Indien in facto is uitgemaakt, dat een openbaar beambte zich gelden heeft doen toezeggen en afgeven, ter zake van het niet opmaken van procesverbaal, wegens voorvallen, welke hij in zijne ambtsbetrekking verpligt is bij procesverbaal te constateren, wordt dit art. teregt toegepast. — H. R. 27 Jan. 1846; Regtz. XVI, 58; XXI, 196; R. B. VIII, 191; W. 700; N. R. XXIII, § 48, 213; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 18, 101.

1266. De daad van een opziener der jagt, die zich door het ontvangen eener gift laat omkoopen, om daar voor na te laten een verrigting, waartoe hij als openbaar ambtenaar verpligt is, valt in de termen van dit art. — Hof Z.-Holland 11 Maart 1852; Regtz. XXI, 197; W. 1319.

1267. Het tweede lid van dit art. is niet toepasselijk op den beambte van politie, die verpligt zijnde te waken tegen overtredingen van een reglement, om ontvangen giften, zich onthouden heeft melding te maken van iets, wat hij meende zoodanige overtreding te zijn, ofschoon het dit werkelijk niet was. — Hof Z.-Holland 8 Sept. 1853; Regtz. XXI, 200; W. 1470.

1268. De daad van een gevangenbewaarder, die zich door belofte en geld laat omkoopen, om een aan hem ter hand gestelden brief op den post te bezorgen, zonder dien brief aan de justitie mede te deelen, valt in het eerste lid van dit art. — H. R. 6 Nov. 1855; Regtz. XXI, 205; W. 1795; N. R. LI, § 33, 136; v. d. H., Strafr, 1855, II, no. 1139, 123.

1269. Voor het misdrijf van omkooping wordt niet anders gevorderd, dan dat de aanneming van giften als anderzins plaats heeft door een openbaar ambtenaar, of ander in dit art. genoemd persoon, welke ook overigens de gevolgen mogen zijn, met betrekking tot de geloofwaardigheid van een ambtenaar, die daartoe verpligt geen eed mogt hebben afgelegd. — H. R. 16 Junij 1857; W. 1984; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1330, 237; N. R. LVI, § 32, 141.

1270. Ten aanzien der vraag of de volbrenging van den ambtspligt al of niet mogt worden nagelaten, is het onverschillig, of de zaak in den zin der wet overtreding oplevert, maar op het oogenblik van het ontvangen of aannemen der belofte of belooning, de handeling waarvan de ambtenaar zich dientengevolge heeft onthouden, was een handeling, waartoe hij op dat tijdstip bevoegd was, zoo dat hij naar den aard zijner bediening die handeling mogt volbrengen. — H. R. 8 Febr. 1859; N. R. LXI, § 27, 139; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1483, 61.

Art. 179.

1271. Mr. A. F. L. Gregory. Poging tot omkooping (art. 179 C. P.) — Themis 2e, XII, 185.

1272. Op hem, die een gevangenbewaarder door geld en beloften tracht over te halen, om een of ander verpligte daad na te laten, is art. 179, alin. 1 C. P. toepasselijk. — H. R. 6 Nov. 1855, Regtz. XXI, 205; W. 1795; N. R. LI, § 33, 136; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1139, 133.

1273. Dit art. is toepasselijk, indien iemand commiesen der belastingen, die zich ten zijnen huize tot het doen van een exploit bevinden, in een kamer opsluit en hun bedreigt hen aldaar te behouden, dat het zij hem een verklaring zullen geven, dat zij hem niet gezien hadden, noch konden, terwijl hij daarentegen beloofd heeft hun bij het bekomen dezer verklaring te zullen onthalen en hen kosteloos huiswaarts te doen brengen. —

H. R. 12 April 1842; Regtz. XVI, 249; XXI, 211; W. 308; N. R. XI, § 23, 79; v. d. H., Strafr. VII, no. 397, 225.

1274. Het aanbieden van geld aan ambtenaren der belastingen om een verboden vervoer toe te laten, valt in de termen van art. 179 C. P. — H. R. 11 Febr. 1851; N. R. XXXVII, § 67, 330; v. d. H., Bel. IV, no. 220, 232; W. 1346.

1275. Door dit art. is niet bedoeld de overhaling door belofte, aanbieding of overgifte van geld of andere geschenken, tot het doen eener handeling, die regtens binnen den kring der bevoegdheid van den ambtenaar is gelegen. Hoewel een veldwachter tot het ontslaan uit verzekerde bewaring niet bevoegd is, kan de beklaagde evenwel schuldig zijn aan poging tot omkooping, ingeval de veldwachter met de bewaking van en de zorg voor diens opgesloten zoon belast was. — H. R. 17 Febr. 1873; W. 3575; N. R. CIII, 174; v. d. H., Strafr. 1873, 40.

Art. 186.

1276. Door het aannemen der qualificatie van de art. 186 en 198 C. P., wordt de bevoegdheid tot toepassing der bepaling van art. 463 C. P. niet uitgesloten. — H. R. 7 April 1840; Regtz. XXI, 210; R. in N. II, 307; N. R. VI, § 45, 209; W. 88; v. d. H., Strafr. II, no. 11, 317.

1277. Uit de toepassing der bepaling van art. 463, ontstaat voor den regter niet de bevoegdheid, om de vraag aangaande het al of niet aanwezig zijn der verzwarende qualificatie van de artt. 186 en 198 C. P., bij de beraadslagingen en uitspraak onbeslist te laten. — H. R. 28 Febr. 1843; Regtz. XXI, 213; N. R. XIV, § 53, 196; v. d. H., Strafr. IX, no. 515, 326.

Art. 187.

1278. De handeling van een commies der posterijen, die een op het postkantoor bezorgden brief met geldstukken bezwaard openbreekt, weerloos maakt en de geldstukken tot zich neemt, valt niet in de termen van dit art.; die daad stelt eenvoudige diefstal daar. — Hof N.-Holland 3 Julij 1845; H. R. 4 Nov. 1845; R. B. VII, 730; N. R. XXII, § 59, 270; Regtz. XXI, 110; W. 676; v. d. H., Strafr. IX, no. 478, 115.

Art. 193.

1279. Een natuurlijke moeder, die bij de voltrekking van het huwelijk harer dochter als de moeder van deze optreedt en tot de voltrekking hare toestemming geeft, moet geacht worden gemelde hare dochter als haar natuurlijk kind te hebben erkend. In dat geval is er dus geen sprake van toestemming door den voogd en den toezienden voogd te geven; de ambtenaar van den burgerlijken stand, behoeft zich dus niet van het bestaan der toestemming van voogd en toezienden voogd te verzekeren. — Regtb. Groningen 25 Sept. 1873; N. R. B. XXV, Strafr. 82; W. 3658; anders Hof Groningen 10 Nov. 1873; W. 3638.

1280. De niet-vermelding in een huwelijksacte, dat door de belanghebbende personen de vereischte toestemming tot het aangaan des huwelijks is gegeven, is een verzuim van den ambtenaar van den burgerlijken stand strafbaar, ingevolge art. 193 C. P. — Regtb. Leiden 6 Oct. 1854; Hof Z.-Holland 28 Nov. 1854; Regtz. XXI, 217; W. 1602.

1281. De ambtenaar van den burgerlijken stand is niet strafbaar volgens dit art., als hij het huwelijk voltrekt van een minderjarig natuurlijk kind, niet door de moeder erkend, zonder toestemming van voogden, doch met toestemming der moeder. — Regtb. Zierikzee 30 Oct. 1855; W. 1731; W. B. A. 346; Gemst. 234.

Art. 198.

1282. Een veldwachter, die zich schuldig maakt aan het uiten op een openbare plaats van smaad of scheldwoorden de te lastelegging van een bepaald aangeduide ondeugd behelzende, valt niet in de termen van art. 198 C. P.; dat is, dat hij in zijn betrekking van veldwachter belast zou zijn met de opsporing van zoodanig misdrijf, als door hem is begaan. — Hof Drenthe 30 Dec. 1841; Regtz. XXI, 226; W. 255.

1283. De verzwaring van straf bij art. 198 C. P., tegen openbare beambten bedreigd, is slechts dan toepasselijk, indien deze uit den aard hunner functiën, met het waken tegen misdrijven belast, in plaats van aan deze hunne roeping te voldoen, met de bedrijvers gemeene zaak maken, door aan die misdrijven deel te nemen. — H. R. 8 April 1845; Regtz. XXI, 228; W. 623; N. R. XX, § 45, 225; v. d. H., Strafr. XI, no. 678, 367.

1284. Dit art. wordt verkeerd toegepast door den plaatsvervanger van een ter nachtwacht opgeroepen burger te beschouwen, als vallende onder de termen van fonctionaires of officiers publics, bij dit art. vermeld. Het bepaalde bij dit art. betreft uitsluitend het geval van deelneming of medepligtigheid aan door anderen bedreven misdrijven, waartegen de daarbij genoemde beambten behooren te waken en niet het bedrijven dier misdrijven door die beambten geheel op zich zelf en zonder medewerking van anderen. — H. R. 25 Mei 1847; Regtz. XXI, 230; W. 835; N. R. XXVIII, § 13, 51; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 215, 353.

1285. De uitdrukking „qui auront participé" enz. laten geen ander uitlegging toe, dan dat deze wetsbepaling alleen toepasselijk is, indien openbare ambtenaren uit den aard hunner bediening met het waken tegen misdrijven belast, in plaats van aan deze hunne roeping te voldoen door deelneming aan die misdrijven met de bedrijvers als het ware gemeene zaak hebben gemaakt en zich alzoo aan misdadig pligtverzuim hebben schuldig gemaakt. — H. R. 12 Junij 1867; N. R. LXXXVI, § 18, 133; W. 2924; v. d. H., Strafr. 1867, 220.

Art. 199.

1286. Bij schuldigverklaring aan een overtreding bij het bedienen van godsdienstige plegtigheden van een huwelijk, wordt dit art. teregt toegepast, indien door den regter in facto is beslist, dat door den leeraar tot de kerkelijke inzegening van een huwelijk is overgegaan, zonder vooraf van de burgerlijke voltrekking eenig, veelmin een behoorlijk blijk te hebben ontvangen. Een, noch door den ambtenaar van den burgerlijken stand, noch door iemand anders onderteekend document, kan niet gelden als een aannemelijk blijk van de voorafgegane burgerlijke voltrekking van een huwelijk. — H. R. 21 April 1840; Regtz. I, 86, XXI, 236; W. 85; N. R. V, § 54, 304; v. d. H., Strafr. III, no. 147, 74.

1287. Dit art. wordt ten onregte toegepast, indien bij het bedienen der godsdienstige plegtigheden des huwelijks door den geestelijke, zoo wat het wezen, als wat den vorm betreft, afgeweken is van de regelen te dien aanzien bij het betrokken kerkgenootschap voorgeschreven. — Regtb. Leiden 12 April 1850; W. 1115; H. R. 22 Julij 1850; Regtz. XXI, 237; W. 1144; N. R. XXXVI, § 10, 44; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 629, 15.

1288. Dit art. moet niet in dien zin worden opgevat, dat het zijn toepassing alléén vindt bij het ontbreken van een voorafgaand burgerlijk huwelijk. De huwelijksacte behoort te worden vertoond. — Regtb. Leiden 30 Dec. 1871; W. 3416.

Art. 209.

1289. I. I. G. F. van Lamsweerde. De seditione ac tumultu secundum principia juris Romani. — L. B. 1820.

1290. J. Huizinga. Juris quaestiones. — Gron. 1834. Quaestio I, de crimine in specie sic dicto rebellionis ad art. 209—212 C. P.

1291. F. C. A. Peitsch. Annotationes ad art. 209—221 Codicis Poenalis. — L. B. 1839.

1292. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Kunnen de in de koloniale gestichten der maatschappij van weldadigheid, tot handhaving der orde, door die maatschappij aangestelde veldwachters, zijnde burgers door de maatschappij van weldadigheid toegevoegd aan de aldaar aanwezige veteranen of militairen, beschouwd worden als behoorende tot de gewapende magt en als agenten van de administrative politie, handelende ter uitvoering van het openbaar gezag? Vallen mitsdien gewelddadigheden, jegens zoodanige personen gepleegd, in de termen van art. 209, 230 en 239 C. P.? — Opm. en Med. IV, 130.

1293. Een bewaarder van in executoriaal beslag genomen goederen, ontleent zijn verpligting, om voor het gearresteerde te zorgen en dit op te leveren op den daartoe bestemden tijd, aan een overeenkomst en niet aan de wet, vonnis, bevel of bevelschrift van het openbaar gezag of de regterlijke magt. Mitsdien valt feitelijke en gewelddadige wederstand tegen zoodanigen bewaarder niet onder het bereik der strafbepaling van art. 209 C. P. — Hof Z.-Holland 6 Dec. 1872; W. 3548.

1294. Dit art. is niet verkeerd toegepast, indien in de feitelijke beslissing het kenmerk van geweldpleging ligt opgesloten en indien daaruit mede blijkt, dat de feitelijkheden zijn gepleegd tegen agenten der gewapende magt, handelende ter uitvoering van de verordeningen en bevelen van het openbaar gezag. — H. R. 27 Dec. 1848; Regtz. XIX, 367; N. R. XXXII, § 34, 122; W. 1014; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 437, 426.

1295. Een poging om op den grond te gaan liggen, ten einde daardoor de arrestatie te bemoeijelijken, zonder eenige daad van geweld, is geen rebellie. — Regtb. Groningen 13 Febr. 1873; N. R. B. 1875, C, 4.

1296. Als een brigadier der rijksveldwacht, door een verlaatmeester tot adsistentie geroepen, aan een schipper gelast zijn schip los te maken en buiten het verlaat te brengen, doch de schipper, in plaats van aan dien last te voldoen, met een haak zijn schip vasthoudt aan de muren van het verlaat, zoodat het voor bedoelden beambte onmogelijk is het schip naar buiten te brengen, maakt de schipper zich schuldig aan rebellie. — Regtb. Groningen 4 Junij 1874; N. R. B. XXV, Strafr. 84.

1297. Het met geweld ontvoeren en wegdrijven van koeijen, tegen uitdrukkelijke waarschuwing van den veldwachter en het verhinderen van dezen om aan den hem opgelegden last te voldoen, is een gewelddadige en feitelijken wederstand tegen den veldwachter, terwijl hij ter uitvoering zijner functiën werkzaam was en alzoo een feit, hetwelk naar gelang van omstandigheden, bij art. 209 C. P. als misdaad of wanbedrijf wordt gequalificeerd. — H. R. 3 Maart 1840; Regtz. XXI, 249; N. R. VII, § 51, 285; v. d. H., Strafr. IV, no. 190, 15; W. 81.

1298. Een bewaarder, die door den deurwaarder bij het exploit van inbeslagneming, tengevolge van een bevelschrift van den voorzitter der regtbank verrigt, als zoodanig over de in pandbeslag genomen goederen is aangesteld, moet in den zin der wet als een geregtelijk bewaarder (sequester) worden beschouwd; mitsdien zijn bij feitelijken en gewelddadigen wederstand tegen dezen de straf bepalingen van artt. 209, 211 en 218 C. P. toepasselijk. — H. R. 18 Febr. 1840; Regtz. XIII, 67; XXI, 253; W. 80; N. R. IV, § 10, 63; v. d. H., Strafr. II, no. 101, 263.

1299. Indien feitelijk is uitgemaakt, dat eenige beklaagden runderbeesten uit de eene provincie in een ander provincie hebben ingevoerd, zonder van het vereischt consent voor den invoer voorzien te zijn en dat zij, toen de persoon aangesteld tot opzigter over den invoer van rundvee, hen naar het consent vroeg en dien invoer wilde beletten, zich tegen dien opzigter en zijn zoon, die hem in deze werkzaamheden adsisteerde, feitelijk en gewelddadig hebben verzet en op verschillende wijzen hebben gedreigd hen te zullen mishandelen, tengevolge waarvan de overbrenging van het rundvee niet heeft kunnen geschieden, worden artt. 209 en 211 C. P. teregt toegepast. — H. R. 17 Julij 1851; Regtz. XXI, 253; W. 1352; N. R. XXXIX, § 26, 115; v. d. H., G. Z. XI, no. 524, 147.

1300. Het losmaken en verdrijven van een paard door veldwachters vastgehouden, zonder eenige feitelijkheid op hun persoon, stelt geen rebellie daar. — Regtb. 's Hertogenbosch 23 Julij 1844; Regtz. XXI, 260; W. 550.

1301. Indien men een mand met vleesch, welke commiesen der stedelijke belastingen op vermoeden van sluikerij tot zich hebben genomen, naar zich trekt, vasthoudt, weigert los te laten en uit de handen der ambtenaren rukt, stelt dit feitelijken en gewelddadigen wederstand daar; voor de toepassing van art. 209 C. P., is het voldoende, dat ambtenaren, handelen binnen de grenzen en attributen van hunne functiën. Het misdrijf van rebellie wordt niet straffeloos, ingeval bij een bekeuring eenige onregelmatigheid of verzuim van formaliteiten door de ambtenaren is begaan. — H. R. 21 Aug. 1841; Regtz. XXI, 261; N. R. IX, § 48, 230; W. 216; v. d. H., Strafr. V, no. 300, 423; Regtb. 's Gravenhage 6 Mei 1841; Hof Holland 18 Junij 1841; W. 199.

1302. Ambtenaren bij 's rijks belastingen, als zij zich in de nabijheid van een molen in surveillance bevinden, zijn in de uitoefening hunner functiën; er heeft verzet en wederstand tegen hen plaats, als zij bij die gelegenheid, zakken graan ongedekt door billetten, aanhouden en in den vervoer daarvan feitelijk verhinderd worden. — H. R. 27 April 1852; Regtz. XXI, 267; W. 1418; N. R. XLI, § 64, 304; v, d. H., Bel. V, no. 256, 42.

1303. Bij dit art., als omschrijving van het misdrijf van rebellie, wordt een aanval of daadwerkelijke wederstand met geweld als criterium daarvan aangeduid. De omstandigheid van vereeniging van meerdere wanbedrijven of overtredingen, kan ten aanzien van ieder derzelve op de bevoegdheid des regters van geen invloed zijn. — Hof Gelderland 22 Junij 1852; Regtz. XXI, 271; W. 1364; N. R. B. II, 579.

1304. De bepalingen omtrent rebellie worden niet verkeerd toegepast door een schuldigverklaring en veroordeeling, ter zake van wederstand en mishandeling, jegens een agent van politie, werkzaam in de uitoefening zijner functiën, nadat in facto is beslist, dat de beklaagde, door dien agent van politie op heeterdaad betrapt op een strafbare belemmering der passage, geweigerd heeft zijn naam op te geven en de pogingen van dien agent, om het voortrijden te beletten heeft verijdeld, terwijl bij diezelfde gelegenheid ook die agent door zweepslagen is getroffen. — H. R. 14 Maart 1843; Regtz. XXI, 274; W. 475; N. R. LXIV, § 84, 340; v. d. H., Strafr. IX, no. 1522, 373.

1305. Dit art. wordt teregt toegepast, nadat in facto is beslist, dat de beklaagden zich met geweld hebben losgerukt van en geworsteld hebben met een klapwaker of nachtwaker, terwijl deze tot handhaving van orde en rust op dat tijdstip zijne bediening uitoefende. — H. R. 12 Maart 1844; Regtz. XXI, 278; W. 569; N. R. XVII, § 76, 330; v. d. H., Strafr. XII, no. 724, 204.

1306. Het opzetten tot wederspannigheid, zonder het zelf plegen van geweld en zonder dat er zelfs wederspannigheid op gevolgd is, geeft genoegzamen grond tot schuldigverklaring aan wederspannigheid. Indien de quaestie of er is gepleegd gewelddadige en feitelijke wederstand, résistance avec violence et voies de fait, zoowel in de motiven van een vonnis door de uitdrukkingen „handdadig ondersteunen en onttrekken uit de handen der politieagenten, als uit de schuldigverklaring zelve aan het wanbedrijf van rebellie, daadzakelijk door den judex facti is beslist, mag daarover door den hoogen raad in cassatie niet verder worden geoordeeld.

Tot de strafschuldigheid aan rebellie wordt niet gevorderd, dat de agenten en andere ambtenaren zich bepalen tot de wettige uitoefening hunner functiën; een onwettige aanhouding en overbrenging kan geen ander karakter aan de daad van wederspannigheid geven. — H. R. 28 April 1840; Regtz. XXI, 281; W. 96; N. R. IV, § 42, 246; v. d. H., Strafr. II, no. 114, 331.

1307. Om den wederstand in art. 209 C. P. te doen vallen in de termen van te zijn gewelddadig en feitelijk, wordt niet gevorderd, dat er òf slagen òf stooten òf verwondingen hebben plaats gehad. — H. R. 28 Dec. 1852; Regtz. XXI, 305; W. 1464; N. R. XLIII, § 65, 324; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 913, 237.

1308. Het toebrengen van een stoot op de borst aan een bedienend beambte, valt niet in de termen van art. 209 en 212 C. P., daarop is van toepassing artt. 228 en 230 C. P. — H. R. 21 Oct. 1851; Regtz. XXI, 310; W. 1359; N. R. XL, § 19, 85; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 774, 111.

1309. Jagtopzieners moeten worden gerangschikt onder de beambten, bij art. 209 C. P. en art. 11 Wetb. v. Strafv. en alzoo onder de officiers ministeriels in art. 224 C. P. — H. R. 6 Aug. 1844; Regtz. XXI, 312; N. R. XVIII, § 25, 94; v. d. H., Strafr. XII, no. 750, 338.

1310. Er is gewelddadige en feitelijke wederstand aanwezig, als op een opziener der jagt, handelende binnen den kring zijner ambtelijke bevoegdheid ter uitvoering der wetten, een pistool of ander geweerschot gelost wordt, waardoor hij, ofschoon niet werkelijk getroffen, niettemin in de waarneming zijner functiën is verhinderd, en zelfs als het blijken mogt, dat het geweer niet met scherp was geladen. — H. R. 24 Julij 1849; Regtz. XXI, 314; W. 1060; N. R. XXXIII, § 26, 108; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 503, 27.

1311. De buitengewone opzieners der jagt behooren tot de dienaren der openbare magt, zoodat de aanval en resistentie met geweld en dadelijkheden gepleegd, door drie personen met messen gewapend, tegen zoodanigen persoon moet worden gequalificeerd daar te stellen rebellie, naar de bepalingen van art. 209 en 211 C. P. — H. R. 23 Junij 1840; Regtz. XV, 211; XXI, 316; N. R. V, § 12, 54; W. 105; v. d. H., Strafr. III, no. 174, 281.

1312. Als er geen sprake is van overtreding der jagtwet, maar van het misdrijf van gewapende rebellie jegens opzieners der jagt, moeten alleen de bepalingen van den C. P. en niet de verordeningen op de jagt in aanmerking worden genomen. — H. R. 20 Mei 1851; Regtz. XXI, 316; W. 1304; N. R. XXXIX, § 5, 32; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 740, 264.

1313. Art. 209 en 211 C. P. worden teregt toegepast, indien door den regter in facto is aangenomen en beslist, dat vier personen zich hebben schuldig gemaakt aan ongewapenden wederstand, rebellie, door aantasting en gewelddadigen en feitelijken wederstand jegens dengene, die over de invordering der schattingen en degenen, die over de inkomende en uitgaande regten gesteld zijn, handelende ter uitvoering der wetten, bevelen en bevelschriften van het openbaar gezag. — H. R. 14 Dec. 1841; Regtz. XXI, 318; N. R. XI, § 77, 327; W. 279; v. d. H., Strafr. VI, no. 347, 251.

1314. Het vatten bij den arm en het dringen buiten de deur van agenten van politie en veldwachters onder het zeggen „marsch de deur uit," stelt niet daar de attaque of resistance avec violence et voies de fait, als bij art. 209 C. P. gevorderd worden, om rebellie daar te stellen. — Hof Friesland 7 Maart 1843; Regtz. XXI, 289; W. 478.

1315. Dit art. is niet geschonden, indien uit de feitelijke beslissing blijkt, niet alleen, dat wederstand is geboden tegen ambtenaren der belastingen, handelende ter uitvoering van wetten, maar ook, dat die wederstand is geweest feitelijk en gewelddadig, avec violence et voies de fait. — H. R. 28 Oct. 1846; Regtz. XXI, 292; W. 760; N. R. XXVI, § 1, 1; v. d. H., Strafr. II, no. 115, 317.

1316. Dit art. is met juistheid toegepast, indien in de feitelijke beslissing bepaald het kenmerk van geweldpleging ligt opgesloten, en indien daaruit mede blijkt, dat de feitelijkheden zijn gepleegd tegen agenten der gewapende magt, handelende ter uitvoering der verordeningen en bevelen van het openbaar gezag. — H. R. 27 Dec. 1848; Regtz. XXI, 294; XIX, 374; W. 1014; N. R. XXXII, § 34, 122; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 437, 426.

1317. Bij veroordeeling van meerdere beklaagden wegens rebellie, is het voldoende, dat in facto is gebleken, dat alle beklaagden een werkzaam deel aan den wederstand hebben genomen, in zoodanig geval is een onderzoek onnoodig, omtrent het meerder of minder aandeel, dat elk hunner aan het gepleegde heeft gehad. Een vervolging en veroordeeling, ter zake van wederspannigheid (rebellie), mag geschieden, nadat dezelfde beklaagden reeds waren vervolgd en veroordeeld, ter zake van het bij diezelfde gelegenheid verhinderen van de werkzaamheden, welke de rijksambtenaren krachtens de wet verrigten. — H. R. 2 Mei 1848; Regtz. XXI, 296; N. R. XXXI, § 12, 50; W. 951; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 352, 380.

1318. Voor het aanwezen van het misdrijf in art. 209 C. P. bedoeld, wordt niet vereischt, dat er persoonlijke beleediging of mishandeling heeft plaats gehad. — H. R. 24 Julij 1849; Regtz. XIX, 364; XXI, 305; W. 1060; N. R. XXXIII, § 29, 119; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 500, 5.

1319. Artt. 209 en 212 C. P. zijn geschonden door een ontslag van alle regtsvervolging, ter zake van weerspannigheid door het bieden van gewelddadigen wederstand, zonder geweer of wapenen jegens een veldwachter, onder de waarneming zijner bediening, indien het blijkens de feitelijke beslissing aan geen twijfel onderhevig, of de veldwachter was, tijdens het gewelddadig verzet van den beklaagde jegens hem gepleegd werd, in de uitoefening der functiën hem bij het Wetb. v. Strafv. opgedragen. — H. R. 10 Maart 1847; Regtz. XXI, 356; W. 850; N. R. XXVII, § 10, 45; v. d. H., Strafr, 1847, I, no. 185, 183.

1320. Indien feitelijk is beslist, dat tengevolge van gepleegde gewelddadigheden een deurwaarder is genoodzaakt een executie te staken, worden artt. 209 en 211 C. P. te regt toegepast. — H. R. 10 Oct. 1848; Regtz. XXI, 360; W. 986; N. R. XXXI, § 77, 347; v. d. H., Strafr, 1848, II, no. 399, 231.

1321. Feitelijkheden, gepleegd tegen personen, die een met de ten uitvoerlegging van een arrest belasten deurwaarder ambtshalve vergezellen, moeten geacht worden daar te stellen verzet tegen den deurwaarder zelven. — H. R. 30 Aug. 1850; Regtz. XXI, 365; N. R. XXXVI, § 22, 106; v. d. H., Strafr. no. 642, 88; W. 1215.

1322. Tot het misdrijf van rebellie wordt niet vereischt een voorafgaande waarschuwing van wege den persoon, tegen wien men zich verzet, zoodanig, dat men zich zonder zoodanige waarschuwing straffeloos gewelddadig en feitelijk zou mogen verzetten. — H. R. 29 Aug. 1843; Regtz. XXI, 368; XXII, 17; W. 516; N. R. XV, § 55, 209; v. d. H., Strafr. 1843, X, no. 592, 265.

1323. De daad van hem, die zich aan de nasporing der politie tracht te onttrekken, zich onwillig betoont hare bevelen na te komen en zich daartegen verzet, zonder echter eenige feitelijkheden te plegen, stelt niet daar het misdrijf, voorzien en gestraft bij art. 209 C. P. — Regtb. Maastricht 22 Dec. 1845; Regtz. XXI, 372; W. 702.

1324. Als een hof, ingevolge het arrest van teregtstelling, niet gesaisisseerd is van het wanbedrijf van wederspannigheid, voorzien bij artt. 209 en 212 C. P., maar van de misdaad, omschreven in art. 231 juncto art. 228 en 230 C. P., kan het niet beslissen of de beschuldigde ook dat wanbedrijf heeft gepleegd, al ware uit de verklaringen der getuigen het bewijs daarvoor te putten. Dat wanbedrijf ligt opgesloten in de misdaad van gewelddadigheden, tegen een agent der gewapende magt gepleegd, terwijl deze was in het waarnemen zijner dienst en waaruit bloedstorting is ontstaan. — H. R. 22 Junij 1852; Regtz. XXI, 374; W. 1405; N. R. XLII, § 28, 139; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 853, 285.

1325. De militairen tot handhaving der orde gevestigd in de koloniale gestichten, Ommerschans en Veenhuizen en de aan hen tot bijstand toegevoegde burgers, staande onder de bevelen van de aldaar bestaande en wettig erkende directie, moeten worden beschouwd als behoorende tot de gewapende magt en als agenten van de administrative politie, handelende tot de uitvoering van het openbaar gezag; gewelddadigheden jegens zoodanige personen gepleegd, vallen in de termen van art. 209 C. P. — Hof Drenthe 20 Oct. 1843; W. 441; H. R. 6 Febr. 1844; Regtz. XVI, 339; XXI, 322; W. 567; N. R. XVII, § 37; 161; v. d. H., Strafr. XI, no. 676, 243.

1326. Geregtsdienaars moeten worden gerangschikt onder de officiers ministeriels en verdere ambtenaren, bij art. 209 C. P. opgenoemd. — H. R. 21 Jan. 1845; Regtz. XXI, 331; W. 598; N. R. XX, § 7, 31; v. d. H., Strafr. XIII, no. 785, 78.

1327. Feitelijke wederstand jegens den burgemeester der gemeente, tijdens hij werkzaam was met de bezorging van huisvesting aan op marsch zijnde militairen, stelt het misdrijf van weerspannigheid, rebellie, daar; beleediging in woorden aan hem bij die gelegenheid aangedaan, valt in de termen van beleediging in woorden, jegens een magistraatspersoon in de waarneming zijner bediening. — H. R. 11 April 1843; Regtz. XXI, 338; W. 385; N. R. XIV, no. 55, 202; R. in N. III, 361; R. B. V, 337; v. d. H., G. Z. II, no. 86, 334.

1328. Als een beklaagde wordt vrijgesproken van de beschuldiging van gewelddadigheid, welke kwetsing heeft veroorzaakt jegens een bedienende beambte, in de uitoefening zijner ambtsbediening, kan hij evenwel ter zake van dezelfde daadzaken, wegens het wanbedrijf van wederstand veroordeeld worden, indien de regter daarin de criteria voor dat wanbedrijf gelegen vindt. — H. R. 18 Julij 1853; Regtz. XXI, 347; N. R. XLV, § 47, 217; W. 1568; v. d. H., Bel. V, no. 297, 256.

1329. Voor de toepassing van artt. 209 en 212 is het een vereischte, dat de wederstand niet alleen feitelijk, maar ook gewelddadig is geweest; dit laatste behoort mede uitdrukkelijk in facto te worden beslist. — H. R. 18 Dec. 1855; Regtz. XXI, 349; N. R. LI, § 62, 265; W. 1829; v. d. H., Strafr. II, 242.

1330. Art. 209 en 212, 2e zinsnede C. P. zijn teregt toegepast, nadat als bewezen is aangenomen, dat een deurwaarder, vergezeld van twee agenten van politie, zich ter executie van een regterlijk vonnis naar de woning van den beklaagde begeven hebbende, deze geweigerd heeft, om zich in gijzeling te begeven en zich gewelddadig uit de handen der inmiddels door den deurwaarder tot adsistentie geroepen agenten heeft losgerukt en vervolgens is ontvlugt. — H. R. 24 Aug. 1841; Regtz. XXI, 352; W. 262; N. R. XI, § 10, 30; v. d. H., Strafr. V, no. 307, 473.

1331. Het opsteken van de vuist en de daarbij gesproken woorden „je zult van mijn vee afblijven," toegevoegd aan bedienende beambten over de inning van belastingen gesteld, tijdens de waarneming hunner functiën, door één der veroordeelden, moet worden beschouwd als een der middelen ter ondersteuning en tot volvoering van den wederstand, door den anderen veroordeelde aangewend, zoo is dit niet als een afzonderlijke beleediging met bedreiging en gebaren aan te merken. — H. R. 30 April 1856; W. 1870; N. R. LIII, § 7, 21; v. d. H., Bel. VI, no. 371, 301.

1332. Voor het misdrijf van wederspannigheid, zooals het bij dit art. is omschreven, is het niet voldoende, dat er wederstand jegens de ambtenaren in dit art. genoemd is gepleegd, maar daarvoor wordt ook vereischt, dat de wederstand met daden van geweld is gepleegd. — H. R. 16 Julij 1867; N. R. LXXXVI, § 28, 209; N. R. B. XVIII, 568; W. 2934; v. d. H., G. Z. XXIII, 213.

1333. Het maken van gewelddadige beweging, om zich aan de handen van de ambtenaren van politie, door welke men gevat is, te ontrukken, is feitelijke wederstand tegen die ambtenaren en levert mitsdien het misdrijf op van rebellie, voorzien bij art. 209 C. P. — H. R. 29 Oct. 1867; N. R. LXXXVII, § 16, 130; v. d. H., Strafr. 1867, 380.

1334. Het doen van pogingen door een beklaagde om de nachtwachts te beletten hem naar de politiewacht te brengen, is wederstand of verzet tegen die beambten; het verzet, daar het een tegen de pogingen der nachtwachts gerigte active krachtsaanwending is, is daarenboven gewelddadig. — H. R. 14 Oct. 1868; N. R. XC, § 7, 48; W. 3056; v. d. H., Strafr. 1868, 321.

1335. Het aanleggen en van nabij rigten van vuurwapenen op bedienende beambten, door onderscheiden personen, met den vinger aan den trekker, en met het kennelijk doel, om daardoor die beambten de wijk te doen nemen en alzoo te beletten de hun bij de wet opgedragen ambtspligten te vervullen, is wederstand bij art. 209 C. P. bedoeld en niet eenvoudige beleediging door gebaren en dreigementen. — H. R. 4 Nov. 1856; W. 1912; N. R. LIV, § 27, 111.

1336. Voor het misdrijf van rebellie, wordt niet vereischt persoonlijke beleediging of mishandeling der in functie zijnde ambtenaren. Bij gelijktijdige veroordeeling wegens rebellie en wegens verhindering van werkzaamheden van de ambtenaren der rijksbelastingen, kan de principale straf bedreigd tegen eerstgemeld misdrijf worden gecumuleerd met de subsidiaire gevangenisstraf tegen het laatstgemelde in art. 225 der algemeene wet van 26 Aug. 1822 (St. 38) gesteld. — H. R. 24 Maart 1857; W. 1840; N. R. LV, § 48, 237; v. d. H., Bel. VII, no. 397, 100.

1337. Ofschoon bij dit art. straf wordt bedreigd, tegen „toute resistance avec violence et voies de fait," zijn onder de beide laatste uitdrukkingen alleen begrepen geweld en feitelijkheden, die zich bepalen tot eigenlijk verzet; op het toebrengen van een schop aan een veldwachter, handelende ter uitvoering van ontvangen bevelen, is art. 228 C. P. toepasselijk. — H. R. 15 Dec. 1857; W. 2010; N. R. LVII, § 45, 221; v. d. H., Strafr. 1857, 435.

1338. Het opzettelijk aan iemand uit de handrukken van een voorwerp, sluit het karakter van geweldpleging in zich; als het gepleegd is ten aanzien van bedienende beambten, handelende ter uitvoering der wetten valt het in dit art. — Hof N.-Holland 10 Julij 1860; W. 2200.

1339. De commissaris van politie en zijne agenten zijn in de waarneming hunner bediening, indien zij, daartoe door den curator in een faillissement met schriftelijke magtiging van den regter-commissaris, uithoofde van gevreesd verzet uitgenoodigd, adsistentie te verleenen aan den curator bij het ter executie van het vonnis van insolventverklaring, uit de woning van den gefailleerde, zich aldaar bevindende en naar de overtuiging van den curator tot den failliten boedel behoorende goederen. — Hof N.-Holland 13 Nov. 1860; W. 2238.

1340. Wederstand en feitelijkheden tegen handelingen van ambtenaren, zelfs al waren die handelingen in strijd met de wet, zijn volgens het Wetb. v. Strafr. altijd strafbaar, daar niemand het regt heeft de wettigheid van die handelingen te beoordeelen. Daargelaten de vraag of handelingen gepleegd door een veldwachter en een nachtwaker, in strijd zijn met de grondwet of een andere wet, moeten die beambten geacht worden geweest te zijn in de wettige uitoefening hunner bediening, indien die handelingen rusten op hunne instructie of op de bevelen door den burgemeester gegeven. — H. R. 2 April 1861; W. 2265; N. R. LXVII, § 43, 301; v. d. H., Strafr. 1861, 114.

1341. Onder de uitdrukkingen in art. 209 jcto art. 212 C. P. „toute resistance avec violence et voies de fait," zijn alleen begrepen geweld en feitelijkheden, die zich bepalen tot eigenlijk gezegd verzet. — H. R. 2 April 1861; W. 2273; N. R. LXVII, § 45, 317; v. d. H., Strafr. 1861, 119.

1342. Om wederstand gewelddadig en feitelijk te doen zijn in den zin van art. 209 en 211 C. P. wordt juist niet vereischt het toebrengen van slagen, stooten of verwondingen, doch alleen gewelddadige handelingen, waardoor de ambtenaren in de uitoefening hunner dienst worden belemmerd of bemoeijelijkt. — H. R. 12 Junij 1861; W. 2283; N. R. LXVIII, § 25, 208; v. d. H., Strafr. 1861, 191.

1343. Een surveillerend bedienend beambte is op en nabij kermissen steeds in functie; hij blijft zulks ook nog heengaande. — Regtb. Hoorn 21 Oct. 1864; W. 2773.

1344. Het naar zich toe trekken en daardoor aan den verbaliserenden ambtenaar ontrukken van het voorwerp eener overtreding, dat deze in beslag wil nemen, doch door den bekeurde nog niet is losgelaten, is niet zoodanig geweld, dat de dader daardoor schuldig wordt aan rebellie. — Hof Gelderland 11 Maart 1868; W. 3039; N. R. B. XX, 530.

1345. Het doen van pogingen door een beklaagde om nachtwachts te beletten hem naar de politiewacht te brengen, is feitelijke wederstand of verzet tegen die beambten. Indien die beambten zich hebben vergist in den aard der gedragingen, die gemelden politiemaatregel wettigden, houden zij daardoor niet op in de uitoefening hunner functiën te zijn; de regter is niet verpligt dien aard in zijn uitspraak te vermelden. — H. R. 14 Oct. 1868; W. 3056; N. R. XC, § 7, 48; v. d. H., Strafr. 1863, 321.

1346. Passief verzet, is volgens ons Wetb. van Strafr. niet strafbaar. — Hof Z.-Holland 27 April 1869; W. 3109.

1347. Indien feitelijk is beslist, dat de wederstand niet alleen is geweest feitelijk, maar ook dat hij met geweld is gepleegd, gelegen in de bewezen verklaarde omstandigheden, dat de uitgang der woning werd versperd, dat er werd gedrongen en dat de deur met ligchamelijk geweld gesloten werd gehouden, bevat die beslissing niet bloot een regtsbeschouwing omtrent de qualificatie, maar een zamenvatting van feiten, die door getuigen zijn gezien en ondervonden. — H. R. 14 Junij 1875; W. 3875.

1348. Voor de toepassing van art. 209 C. P., is het onverschillig of de „violence et voies de fait," al dan niet regtstreeks treffen den persoon der beambten. — H. R. 5 Maart 1867; W. 2897; N. R. LXXXV, §37, 298; v. d. H., Strafr. 1867, 98.

1349. Bij dit art. is voor het misdrijf van wederspannigheid niet voldoende, dat er wederstand, zelfs feitelijke wederstand jegens de ambtenaren is gepleegd, waardoor zij verhinderd zijn in hunne handelingen; in de eerste plaats wordt gevorderd, dat die wederstand met daden van geweld is gepaard. — H. R. 16 Julij 1867; W. 2934; N. R. B. XVIII, 568; N. R. LXXXVI, § 28, 209; v. d. H., G. Z. XXIII, 213.

1350. Voor het misdrijf in de artt. 209—212 C. P. omschreven, is het geen bepaald vereischte, dat de werkzaamheden der beambten werkelijk zijn verhinderd; een afzonderlijke beslissing wordt niet gevorderd, omtrent het doel van een beklaagde, om die werkzaamheden te belemmeren of te verhinderen, indien reeds voldoende van zijn wederstand jegens die beambten blijkt. — H. R. 12 Junij 1867; W. 2923; N. R. LXXXVI, § 16, 121; v. d. H., J. en V. VII, 144.

1351. Een rijksveldwachter, handelende ter uitvoering der bevelen van den fungerenden directeur van rijkspolitie, is in de wettige uitoefening zijner functie, onverschillig of het hem gegeven bevel in het wezen of in den vorm wettig is te achten of niet. — Hof Gelderland 19 Mei 1868; W. 3043; N. R. B. XX, 534; W. B. A. 1025, Gemst. 909.

1352. Om gepleegd verzet in de termen van art. 209 C. P. te doen vallen, is het voldoende, dat de ambtenaar, tijdens het verzet ter uitvoering der wet handelde, al ware het, dat de verzettende persoon later had kunnen doen blijken, dat hij tijdens de vooraf door hem ondergane bekeuring niet in overtreding der wet verkeerde. — H. R. 5 Nov. 1856; N. R. LIV, § 28, 114; W. 1913; v. d. H., Strafr. 1856, II, 77.

Art. 210.

1353. Voor de toepassing van dit art. wordt niet gevorderd, dat de rebellie gepleegd is door meer dan twintig gewapende personen; daarvoor is het genoegzaam, dat meer dan twee personen van wa-

penen zijn voorzien geweest. — H. R. 27 Dec. 1848; Regtz. XIX, 367; XXII, 1; W. 1014; N. R. XXXII, § 34, 122; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 437, 426.

1354. Indien de regter, na vermelding van de verklaringen der getuigen en de erkentenissen der beschuldigden feitelijk heeft beslist, o. a. dat uit de verklaringen der getuigen niet bewezen is, dat de gewelddadigheden zouden zijn gepleegd door een vereeniging van meer dan twintig personen, wordt art. 210 laatste gedeelte niet geschonden, noch art. 211 C. P. verkeerd toegepast. — H. R. 19 Julij 1852; Regtz. XXII, 1; W. 1452; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 868, 9.

1355. Om in de strafbepaling van art. 210 C. P. te vallen, wordt wel vereischt, dat geweld is gepleegd door meer dan twintig personen, maar niet dat bij die personen een vooraf beraamd plan is gemaakt tot het plegen van geweld. — H. R. 30 Junij 1869; N. R. XCII, § 26, 225; W. 3135; v. d. H., Strafr. 1869, 274.

1356. De politie is bevoegd in het belang der algemeene veiligheid een beschonken persoon te verwijderen of in veiligheid te brengen, al ontbreken ook op dat punt wettelijke voorschriften. De regter, om te kunnen schuldigverklaren aan de misdaad van rebellie behoort uit te maken het getal personen, waaruit de opdringende volksmenigte, die de politie-beambten verhinderden hun pligt te doen, heeft bestaan. — H. R. 5 Febr. 1867; W. 2887; N. R. LXXXV, § 22, 166; N. R. B. XVIII, 26; v. d. H., Strafr. 1867, 34.

1357. Beklaagden, die tot een zamenscholing hebben behoord, zijn ut singuli verantwoordelijk voor het feitelijk verzet (rebellie), door een gedeelte van de zamengeschoolden gepleegd. — H. R. 8 Nov. 1858; W. 2030; N. R. LX. § 21, 107; v. d. H., Strafr. 1858, II, 202.

1358. De wet vordert slechts, dat de rebellie door meer dan twintig personen is gepleegd, om art. 210 C. P. te kunnen toepassen, niet dat meer dan twintig personen, ter zake van gewapende rebellie zijn teregt gesteld en daaraan schuldig verklaard. — H. R. 16 Julij 1869; N. R. XCII, § 29, 251; W. 3134; v. d. H., Strafr. 1869, 309.

1359. Tot een schuldigverklaring aan wederspannigheid door aantasting en wederstand, gewelddadig en feitelijk gepleegd, jegens bedienende beambten, handelende ter uitvoering der wetten en bevelen van het openbaar gezag, en gepleegd door meer dan twintig gewapende personen, wordt niet vereischt dat meer dan twintig beschuldigden teregtstaan.

Daartoe wordt mede niet vereischt, dat tusschen de teregtstaande personen overleg en zamenwerking heeft plaats gehad en dat alzoo die vereeniging was een georganiseerde bende. Daartoe wordt mede niet vereischt, dat alle beschuldigden ter zelfdertijd en op dezelfde plaats zijn gearresteerd. — Hof Z.-Holland 20 April 1869; W. 3107; H. R. 30 Junij 1869; W. 3135; N. R. XCII, § 26, 225; v. d. H., Strafr. 1869, 274.

1360. Eenvoudig feitelijk verzet stelt geen rebellie daar. Het trachten een persoon, die door een beambte in bewaring is genomen, met geweld door scheuren, trekken en vasthouden te ontrukken, stelt feitelijke en gewelddadige rebellie daar. — Hof Drenthe 8 April 1869; W. 3140.

1361. Een wederstand plegende bende, van meer dan twintig personen, waarvan meer dan twee met knuppels waren gewapend, van welke knuppels gebruik is gemaakt om te slaan, behoort te worden verklaard een gewapende bende van meer dan twintig personen. Knuppels zijn wapenen, als zij gebruikt zijn om te slaan. — H. R. 28 Nov. 1871; W. 2418; v. d. H., Strafr. 1871, 336.

Art. 211.

1362. Zoowel uit de zeer algemeene beteekenis van het woord „réunion" in dit art., als uit een vergelijking van de artt. 210 en 212 van dezen Code volgt, dat de strafwet heeft bedoeld elke, hetzij toevallige, hetzij tengevolge eener afspraak ontstane vereeniging. — H. R. 24 Julij 1849; Regtz. XIX, 363; XXII, 4; W. 1060; N. R. XXXIII, § 29, 119; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 500, 5.

1363. Uit het woord „réunion" in dit art. gebezigd, kan niet worden afgeleid, dat de vereeniging van drie of meer personen het gevolg zou moeten zijn van een voorafgaand overleg, om zich te vereenigen; het bestaan eener zoodanige vereeniging moet op zich zelf, al is het dat deze geheel toevallig is, voldoende worden gehouden, om de bij de wet bedoelde réunion daar te stellen. — H. R. 20 Junij 1843; Regtz. XXII, 4; W. 491; N. R. XV, § 18, 58; v. d. H., Strafr. X, no. 556, 12.

Art. 212.

1364. De bevoegdheid bij art. 463 C. P. aan den regter toegekend, kan wel leiden tot vermindering van den tijd der gevangenisstraf, bij art. 212 van dit Wetb. bedreigd, maar niet tot verandering dier straf in die van geldboete; door het laatste te doen wordt art. 212 C. P. geschonden. — H. R. 24 Aug. 1841; Regtz. XXII, 7; N. R. VIII, § 73, 337; W. 252; v. d. H., Strafr. VI, no. 309, 12.

1265. Bij het bestaan van rebellie, wordt voor het aanwezig zijn van de verzwarende omstandigheid, bedoeld bij art. 212 C. P., niets verder gevorderd, dan dat degene die rebellie pleegt, van wapenen is voorzien geweest, zoodat het onnoodig is, dat daarvan gebruik is gemaakt. — H. R. 2 Aug. 1847; Regtz. XXII, 13; N. R. XXVIII, § 48, 245; W. 857; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 240, 163.

1366. Het misdrijf van rebellie is aanwezig, als men zich plaatst tegen de deur zijner woning, die toehoudt en door bedreiging van wederstand te zullen doen bedienende beambten in het voortzetten en voleindigen hunner werkzaamheden verhindert. — Hof Gelderland 19 April 1849; Regtz. XXII, 15; W. 1019.

1367. Door het niet bewezen zijn der schuld van een der beklaagden aan het hun ten laste gelegd misdrijf van wederspannigheid, gepleegd door drie personen (art. 211 C. P.), moet het gestraft worden als wederspannigheid van een of twee personen (art. 212 C. P.). — Hof N.-Holland 22 April 1861; W. 2297.

1368. De daad van hem, die, om zich in het bezit van een hem door een veldwachter ontnomen wapen te herstellen, zich met aangrijpen van dat wapen tegen dien beambte verzet en met hem worstelt, stelt daar rebellie zonder wapenen. — Hof Gelderland 2 Febr. 1864; W. 2600; N. R. B. XV, 636.

1369. Een wederspannigheid, gepleegd door een vereeniging, van welke meer dan twee personen met spaden en meer dan twee met stokken, dienende om konijnen te delven, gewapend waren, is in den zin der wet gepleegd door een gewapende vereeniging of ramenrotting. Spaden zijn onder wapenen begrepen. Voor de verzwarende omstandigheid van gewapend zijn, is het onverschillig of de wapenen, die men gevoerd heeft, gebruikt zijn. — H. R. 20 Febr. 1866; W. 2776; N. R. LXXXII, § 21, 154; N. R. B. XVII, 41; v. d. H., Strafr. 1866, 59.

Art. 213.

1370. Dit art. wordt niet geschonden, door, bij

een vervolging, ter zake van rebellie niet te beraadslagen over het punt, of er al dan niet waarschuwingen zijn gedaan, indien er geen bewijs aanwezig is, dat de bepaling van art. 213 C. P. als grond van verschooning is bijgebragt. — H. R. 27 Dec. 1848; Regtz. XIX, 367; XXII, 19; W. 1014; N. R. XXXII, § 24, 122; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 437, 426.

1371. Tot rebellie is geen voorafgaande waarschuwing noodig van hem, tegen wien het verzet plaats heeft; de kwijtschelding bij dit art. is niet verder toepasselijk, dan op rebellie door een bende of oploop gepleegd. — H. R. 29 Aug. 1843; Regtz. XXI, 368; XXII, 17; W. 516; N. R. XV, § 55, 209; v. d. H., Strafr. X, no. 592, 265.

1372. Uit de bij art. 213 C. P. toegezegde straffeloosheid aan hen, die zich bij de daarbij bedoelde gevallen, op de eerste waarschuwing zouden verwijderen, volgt niet, dat tot het aanwezig zijn van rebellie zou worden gevorderd het voorafgaan van waarschuwingen. — H. R. 24 Julij 1849; Regtz. XIX, 363; XXII, 19; W. 1060; N. R. XXXIII, § 29, 119; v. d. H., Strafr. 1549, II, no. 500, 5.

1373. De toepassing der bepaling van straffeloosheid, ontleend uit art. 213 in verband met art. 100 C. P., ingeval van wederstand, kan niet te pas komen bij de behandeling in raadkamer; zij kan alleen bij de behandeling ter openbare teregtzitting worden ingeroepen. — H. R. 8 Nov. 1858; N. R. LX, § 21, 107; W. 2030; v. d. H., Strafr. 1858, II, 202.

1374. Art. 213 C. P. ziet alleen op rebellie „avec bande ou attroupement." — H. R. 5 Maart 1867; W. 2897; N. R. LXXXV, § 37, 298; v. d. H., Strafr. 1867, 98.

Art. 214.

1375. Het bepaalde bij dit art. is algemeen en van toepassing op alle gevallen, waaromtrent in de voorafgaande artikelen met opzigt tot de rebellie is voorzien. Dit art. wordt niet verkeerd toegepast, indien inderdaad is gebleken, dat een vereeniging het plegen van misdaad heeft ten doel gehad. — H. R. 27 Dec. 1848; Regtz. XIX, 367; W. 1014; N. R. XXXII, § 14, 122; v. d, H., Strafr. 1873, II, no. 437, 426.

Art. 216.

1376. Over de toepassing van art. 216 C. P., ook in verband met art. 207 van het Wetb. v. Strafv. — Opm. en Med. XIII, 181.

1377. Dit art. ziet alleen op het geval, dat ter zake van rebellie straffen kunnen worden uitgesproken. — H. R. 13 Febr. 1855; Regtz. XXII, 20; W. 1633; N. R. XLIX, § 38, 180; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1061, 48.

1378. Op het wanbedrijf van wederspannigheid, gepaard met twee andere wanbedrijven, is krachtens art. 216 alleen de straf bij art. 230 bedreigd, toepasselijk. — H. R. 26 Mei 1858; W. 2106; N. R. LIX, § 33, 177; v. d. H., Strafr. 1858, I, 330.

1379. Tengevolge van de bepaling van art. 207, zijn de bedrijvers van ter gelegenheid eener rebellie gepleegde misdrijven, voor deze misdrijven, ook al zijn zij ligter dan de rebellie strafbaar, indien de daarop gestelde straf slechts in geldboete of verbeurdverklaring van bijzondere voorwerpen bestaat, daarvoor aansprakelijk. — H. R. 21 Junij 1870; N. R. XCV, § 19, 149; W. 3234; v. d. H., Strafr. 1870, 295.

Art. 217.

1380. Het toevoegen der woorden „alla jongens, weert u, laat je niet inpakken," aan personen, die door de politie zijn aangehouden, stelt het misdrijf daar, voorzien en strafbaar gesteld bij art. 217 C. P. — Hof Limburg 24 Junij 1847; anders Regtb. Maastricht 22 Maart 1847; Regtz. XXII, 29; W. 862, 869.

1381. Onder „redenen," „discours" vermeld in art. 217 C. P., is iedere in het openbaar gehouden toespraak, welke tot wederspannigheid aanzet, begrepen, al bestaat die ook in enkele woorden. — H. R. 30 Junij 1869; N. R. XCII, § 26, 225; W. 3135; v. d. H., Strafr. 1869, 274.

Art. 218.

1382. De wetgever heeft in dit art. door de woorden, dat in alle gevallen, waarin ter zake van het plegen van wederspannigheid een bloote straf van gevangenisstraf gewezen wordt de schuldigen, bovendien tot een geldboete zullen mogen veroordeeld worden, kennelijk alleen bedoeld te bepalen, dat het opleggen van geldboete alleen ingeval van veroordeeling tot correctionele gevangenisstraf en niet ingeval van veroordeeling tot tuchthuisstraf of dwangarbeid zal mogen plaats hebben. — H. R. 16 Febr. 1870; W. 3191; N. R. XCIV, § 20, 160; v. d. H., Strafr. 1870, 84.

Art. 222.

1383. D. C. Viruly. Annotationes ad art. 122—234 Codicis poenalis. — L. B. 1839.

1384. Mr. A. P. Th. Eyssell. Kunnen de artt. 222 en volg., ook gelden ten opzigte van den afgetreden ambtenaar? — Themis 2e, VIII, 228.

1385. Is een commissaris van politie een magistraatspersoon, zoodat, bij beleediging of geweld, hem aangedaan, in aanmerking komen de artt. 222, 223 en 228 van den C. P., en niet de artt. 224 en 230 van dien Code? — Neen. — Regtsg. Adv. I, 164.

1386. Bedienende beambten in functie worden niet beleedigd door uitdrukkingen, geuit in dronkenschap. — Regtb. Gorinchem 8 Oct. 1872; W. 3509.

1387. Het als niet bewezen aannemen, dat zekere uitdrukkingen zijn gebezigd met het oog op den burgemeester in zijn ambtsbetrekking, is een feitelijke beslissing, die als geheel ter beoordeeling van den judex facti staande, in cassatie, niet kan worden onderzocht. — H. R. 1 Oct. 1872; W. 3513; N. R. CII, § 2, 14.

1388. Een gemeente-ontvanger moet in zake van beleediging niet beschouwd worden als magistraatspersoon, noch als officier ministeriël. — Regtb. 's Hertogenbosch 7 Julij 1871; N. R. B. XXII, 544.

1389. De woorden ten opzigte van een officier van justitie gebezigd: „ik heb schijt aan den officier van justitie," zijn zoodanig beleedigend aan te merken, dat daardoor diens eer of kieschheid wordt aangetast. Als gemelde ambtenaar niet handelende was, moeten die woorden worden gequalificeerd als beleediging door woorden van een magistraatspersoon van het regtsbewind, ter gelegenheid van de waarneming zijner bediening, uithoofde van het over dezen gehouden gesprek met een bedienend beambte in diens betrekking. — H. R. 2 Dec. 1872; W. 3542.

1390. Dit art. wordt teregt toegepast, indien op grond van wettige bewijsmiddelen is beslist, dat een beleediging aan een burgemeester aangedaan, heeft plaats gehad ter gelegenheid of ter zake van de uitoefening zijner functiën; die daadzaak mag in cassatie niet worden onderzocht. — H. R. 5 Mei 1840; Regtz. XXII, 32; v. d. H., Strafr. IV, no. 196, 47; W. 99.

1391. Ingeval van beleediging van den burgemeester eener gemeente, waar geen commissaris

van politie is benoemd, bij gelegenheid dat hij de werkzaamheden aan die betrekking verbonden uitoefende, wordt dit art. teregt toegepast. — H. R. 26 Jan. 1841; Regtz. XXII, 35; W. 154; N. R. X; § 44, 180; v. d. H., Strafr. V, no. 253, 90.

1392. Beleedigende uitdrukkingen tegen den burgemeester gebezigd, bij gelegenheid dat hij weigerde een verklaring af te geven tot uitreiking, waarvan hij door de commissie van landbouw buiten tusschenkomst van het provinciaal of eenig ander hooger bestuur, moeten beschouwd worden, als ter oorzake of ter gelegenheid zijner ambtsverrigtingen te zijn gebezigd en mitsdien, als die uitdrukkingen de strekking hebben, om zijn eer en kieschheid te beleedigen, te vallen in de termen van art. 222 en niet in die van art. 375 C. P. — H. R. 31 Oct. 1843; Regtz. XXII, 42; W. 564; N. R. XVI, § 65, 332; v. d. H., Strafr. X, no. 611, 373.

1393. De uitdrukking „ik lach wat in jou, burgemeester!" aan dien magistraat toegevoegd, op aanmerkingen door hem ambtshalve gemaakt, stelt het wanbedrijf daar, bij art. 222 C. P. omschreven. In de uitlegging, door den judex facti aan uitdrukkingen, die beweerd worden beleedigend te zijn geweest, gegeven moet worden, berust en is die uitlegging voor geen nader onderzoek in cassatie vatbaar. — H. R. 22 April 1845; Regtz. XXII, 47; W. 628; N. R. XX, § 53, 253; v. d. H., Strafr. XIII, no. 821, 278.

1394. De uitdrukking „ik heb schijt aan den burgemeester," stelt een beleediging daar in woorden jegens een magistraatspersoon van het regeringsbestuur en dus het wanbedrijf bij art. 222 C. P. omschreven, ook als die uitdrukking is gebezigd buiten diens tegenwoordigheid op het eigen erf van den beklaagde. — Regtb. Utrecht 12 Jan. 1846; Hof Utrecht 1846; Regtz. XXII, 49; W. 751.

1395. De woorden „ik beschijt jou met het gemeentebestuur en wetten, honderd malen, het zijn, evenals jij, allemaal schurken en afzetters," hebben de strekking, om iemand in eer en kieschheid aan te tasten. — H. R. 29 Mei 1855; Regtz. XXII, 51; N. R. L, § 33, 145; W. 1780; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1093, 224.

1396. Het aan een wethouder te laste leggen, dat hij in die qualiteit en als zoodanig de gemeente bestolen heeft," valt in de termen van art. 222, alin. 1 C. P. Dit art. behoort niet te worden toegepast, als het blijkt, dat de tegen een gemeentebestuur in het openbaar gebezigde uitdrukkingen „dat het dieven en schelmen zijn," geen betrekking hadden op de waarneming der bediening van de leden van gezegd bestuur. — H. R. 13 Junij 1855; Regtz. XXII, 58; N. R. L, § 46, 203; W. 1782; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1103, 279.

1397. De woorden tegen een burgemeester gerigt „je bent een smeerlap," stellen het misdrijf daar, waartegen voorzien is bij art. 222 C. P. Waar sprake is van ambtenaren, die in een gedurigen staat van waarneming hunner bediening verkeeren, is het overbodig, telkens de bijzondere ambtsverrigtingen te vermelden, welke zij op het oogenblik, dat hun de beleedigingen worden aangedaan, vervullen. — H. R. 2 Dec. 1851; Regtz. XXII, 65; W. 1363; N. R. XL, § 45, 207; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 792, 193.

1398. Het woord „smeerlap" een burgemeester toegevoegd, ter gelegenheid van de uitoefening zijner functiën, is een honende uitdrukking, welke zijn eer en kieschheid moet kwetsen. — H. R. 14 Febr. 1854; Regtz. XXII, 69; N. R. XLVII, § 6, 30; W. 1650; N. R. B. IV, 161; V, 413.

1399. Voor de toepasselijkheid van art. 222 C. P. wordt gevorderd, dat de beleediging aan een magistraatspersoon is aangedaan, in de waarneming zijner bediening, of ter gelegenheid van die waarneming. Op een feitelijke beslissing, dat de beleediging is aangedaan aan iemand, die hoewel burgemeester, echter toen ter tijde als polderschout een aanbesteding deed, kan in cassatie niet worden teruggekomen. Bij een vervolging wegens beleediging een burgemeester aangedaan, kan het onderzoek en de uitspraak niet worden uitgestrekt tot een omstandigheid niet in de dagvaarding vermeld. — H. R. 4 Dec. 1855; Regtz. XXII, 73; W. 1705; N. R. LI, § 50, 212; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1156, 213; Gemst. 221.

1400. Dit art. wordt met juistheid toegepast, indien als daadzaak is aangenomen, dat een beschuldigde in een herberg, ten aanhoore van onderscheiden personen, aan den burgemeester eener gemeente, hoezeer daarbij niet tegenwoordig, heeft aangetijgd, dat deze in zijn qualiteit als hoofd der gemeente hem beschuldigde, schelmachtig had behandeld. — H. R. 23 Junij 1840; Regtz. XXII, 75; W. 105; v. d. H., Strafr. IV, no. 199, 59.

1401. Dit art. vordert niet, dat de beleediging is geschied in tegenwoordigheid van den beleedigden magistraatspersoon. De ratio legis brengt veel eer mede, dat dit art. zoowel wordt toegepast op hem, die een magistraatspersoon in diens afwezigheid, als in diens tegenwoordigheid beleedigt. — H. R. 24 Junij 1845; Regtz. XXII, 77; W. 632; N. R. XXII, § 12, 65; v. d. H., Strafr. XI, no. 662, 199.

1402. Het woord „reçu" heeft niet een zoo beperkte beteekenis, dat slechts de honende uitdrukkingen, die door den beleedigde gehoord zijn of hebben kunnen gehoord worden, hem zouden treffen. — H. R. 23 Sept. 1845; Regtz. XXII, 81; W. 658; N. R. XXII, § 31, 160; v. d. H., Strafr. XI, no. 662, 213.

1403. In de woorden „auront reçu" in dit art., ligt niet opgesloten, dat de beleediging zou moeten geschieden in tegenwoordigheid van den magistraatspersoon, maar dit art. is blijkbaar van toepassing op alle beleedigingen aan magistraatspersonen in hunne ambtsverrigtingen aangedaan, hetzij zij tegenwoordig of afwezig zijn. — H. R. 29 Aug. 1846; Regtz. XXII, 87; W. 764; N. R. XXV, § 28, 129; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 99, 201.

1404. Beleediging „outrage" jegens de personen in dit art. bedoeld, is zeer wel bestaanbaar buiten de tegenwoordigheid der magistraatspersonen zelve; dit art. is ook toepasselijk als eenig collectief bestuur en niet alleen als de magistraatspersonen individuëel zijn beleedigd. Een beoordeeling van daden van eenig bestuur, is niet geoorloofd en valt onder het bereik der strafwet, als zij beleedigend is. — H. R. 24 April 1849; Regtz. XXII, 91; W. 1042; N. R. XXXII, § 92, 360; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 472, 188.

1405. Dit art. is niet geschonden, noch art. 47 gemeentewet verkeerd toegepast, door de beslissing, dat een lid van den gemeenteraad niet vervolgbaar is, wegens beleedigende uitdrukkingen, zoo die uitmaken een deel van zijn stem of meening. — H. R. 1 Maart 1854; Regtz. XXII, 103; N. R. XLVII, § 21, 86; W. 1521; v. d. H., Strafr. 1854, 84; W. B. A. 249; Gemst. 129.

1406. Het toevoegen van smaadwoorden aan een commissaris van politie, die een ambtenaar der belastingen in een door dezen te doen onderzoek adsisteert, stelt het wanbedrijf daar, waartegen is voorzien bij art. 222 C. P. — H. R. 24 Aug. 1841; Regtz. XXII, 107; N. R. IX, § 49, 234; W. 252; v. d. H., Strafr. VI, no. 310, 18.

1407. De commissarissen van politie vallen met betrekking tot de bestraffing van de beleediging door woorden hun aangedaan in de uitoefening van hunne functiën, of ter gelegenheid daarvan, onder de benaming van magistraatspersonen van het regeringsbestuur of regtsbewind, vermeld in art. 222 C. P., het doet alzoo bij die bestraffing niets af, of de beleediging, den commissaris van politie aangedaan, hem juist is aangedaan ter zake van een bemoeijing, die tot het regeringsbestuur of tot het regtsbewind behoort. Ter toepassing van dit art. doet het niets af, of de beleediging door woorden van een magistraatspersoon, ter gelegenheid van de uitoefening zijner bediening of buiten tegenwoordigheid van den beleedigde heeft plaats gehad. Dit art. is niet verkeerd toegepast, nadat als bewezen is aangenomen, dat de beklaagde van agenten van politie, bij gelegenheid dat zij op last van den commissaris van politie bezig waren ter handhaving der orde, met betrekking tot dien commissaris heeft toegevoegd de woorden „ik beschijt jou en jouw commissaris," en voorts „laat jouw commissaris mij de drie gulden betalen, die hij voor mij ontvangen heeft." — H. R. 7 Oct. 1846; Regtz. XXII, 111; W. 771; N. R. XXV, § 39, 167; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 104, 246.

1408. Men mag een commissaris van politie niet straffeloos beleedigen en zijn kieschheid kwetsen, ook dan niet, als hij zijne bevoegdheid als zoodanig te buitengaat. Derhalve moet de uitdrukking in art. 222 C. P. vervat, ten aanzien van beleedigingen aan een magistraatspersoon in de uitoefening zijner ambtsverrigtingen aangedaan, geacht worden te zijn algemeen en derhalve niet te onderscheiden of hij daarbij handelt binnen de grenzen zijner bevoegdheid, dan wel deze te buiten gaat. — Regtb. Gorinchem 27 Febr. 1849; Hof Z.-Holland 14 April 1849; R. B. XI, 294; W. 1019; H. R. 30 Oct. 1849; Regtz. XXII, 120; N. R. XXXIII, § 41, 202; W. 1082; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 532, 191.

1409. Commissarissen van politie zijn magistraten van het administratief gezag, indien hunne ambtsverrigtingen betreffen de gemeentelijke of algemeene politie; zij zijn magistraten van het regterlijk gezag, als zij handelen òf als hulpofficieren van justitie òf als ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten. Uit de bepalingen van art. 190 vgg. der gemeentewet volgt wel, dat de commissaris van politie, zooveel de gemeentepolitie betreft, staat onder de bevelen van den burgemeester, maar niet, dat hij in dit opzigt evenals de dienaren van politie, slechts zou zijn te beschouwen als een geheel ondergeschikt en niet zelfstandig bediende. Uit de bepalingen der drie eerste zinsneden van art. 191 der gemeentewet blijkt, dat de commissaris van politie, ook in den geest dier wet is een magistraat van het administratiefgezag. Derhalve is art. 222 C. P. toepasselijk op woordelijke beleediging aan commissarissen van politie, hun in of bij gelegenheid van de uitoefening van een der beide opgedragen betrekkingen aangedaan. — H. R. 1 Maart 1853; W. 1417; N. R. XLIV, § 27, 109; v. d. H., Strafr. 1853, X, no. 927, 68; anders Hof N.-Holland 20 Dec. 1852; Regtz. XXII, 128; W. 1407; Gemst. 77.

1410. Dit art. wordt juist toegepast door een veroordeeling, ter zake van beleediging van een magistraatspersoon van het regtsbewind, in de uitoefening zijner bediening door woorden, strekkende om zijn eer en kieschheid aan te tasten, nadat op wettige bewijsmiddelen is uitgemaakt, dat een substituut-officier verwittigd van ongeregeldheden, welke op het stadhuis bij gelegenheid van de arrestatie van een persoon voorvielen, zich derwaarts heeft begeven en aldaar in zijn ambtsbetrekking den gearresteerde en verdere omstanders tot rust en onderwerping aan het openbaar gezag heeft aangemaand, doch toen door de beide beschuldigden op een verregaande wijze door woorden is beleedigd. De reden van schuldontheffing wegens provocatie, vermeld bij art. 471, no. 11 C. P., geldt niet ten opzigte van woordelijke beleedigingen van den aard, als in art. 222 C. P. zijn vermeld, welke magistraatspersonen van het administratief of regterlijk bewind in hunne functiën worden aangedaan. — H. R. 23 Jan. 1849; Regtz. XXII, 134; N. R. XXXII, § 48, 177; W. 1022; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 447, 35; Hof Limburg 8 Maart 1849; W. 997.

1411. Bij een veroordeeling, ter zake van beleedigende uitdrukkingen, waaromtrent de regter overweegt, dat zij geen telastlegging van een bepaalde daad of aangeduide ondeugd behelzen, moet ook uitgemaakt zijn, welke beleedigende uitdrukkingen door den beklaagde zijn gebezigd. — H. R. 7 Maart 1843; Regtz. XXII, 154; XXXI, 20; N. R. XIV, § 79, 326; W. 461; v. d. H., Strafr. IX, no. 519, 348.

1412. Dit art. is niet toepasselijk op beleedigingen, door openbare dagbladen of bij geschrifte gepleegd. — Regtb. Eindhoven 23 Jan. 1840; Regtz. XXII, 105; W. 109; R. in N. II, 287.

1413. Bij dit art. worden niet bedoeld, beleedigingen aan de daar genoemde ambtenaren in geschrifte aangedaan. De kreet „weg met den koning, leve de republiek," is smadend en honend voor den persoon des konings en als zoodanig strafbaar. — Regtb. Groningen 9 Sept. 1840; W. 142; Hof Groningen 21 Oct. 1840; W. 143; H. R. 16 Febr. 1841; Regtz. XXII, 159; W. 162; N. R. VII, § 24, 124; R. in N. III, 9; v. d. H., Strafr. IV, no. 228, 281.

1414. Een agent van het domein behoort niet tot de magistrats de l'ordre administratif, bedoeld bij art. 222 C. P. — Hof Groningen 4 Dec. 1839; Regtz. XXII, 175; W. 119.

1415. De vraag of een beleedigd magistraatspersoon was in de waarneming zijner bediening, is niet afhankelijk van de vraag, of zeker reglement, krachtens hetwelk hij op het oogenblik der beleediging handelde, is van verbindende kracht. — H. R. 21 Nov. 1854; Regtz. XXII, 176; N. R. XLVIII, § 56, 248; W. 1677; v. d. H., Strafr. 1854, II, no. 1036, 89.

1416. De woorden „mijn kont ken je vinden," aan een kantonregter toegevoegd, bevatten geen beleediging, „outrage," strekkende om de eer of kieschheid van dezen ambtenaar aan te tasten „inculper." Die uitdrukking bevat ook niet zoodanige smaad- en scheldwoorden, als in andere wetsbepalingen met straffen worden bedreigd. — H. R. 30 April 1850; Regtz. XXII, 138; N. R. XXXV, § 57, 244; W. 1148; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 599, 234.

1417. De aantijging in een herberg, ten aanhoore van daarbij zijnde personen, onder het bezigen van beleedigende woorden gedaan, dat door behulp van den minister van justitie een beschuldigde is vrijgekomen, moet beschouwd worden het wanbedrijf van laster daar te stellen en niet dat van beleediging door woorden. — Hof Zeeland 1 Junij 1840; H. R. 20 Oct. 1840; Regtz. XXII, 145; W. 134; N. R. VII, § 6, 27; v. d. H., Strafr. IV, no. 210, 147.

1418. De artt. 222 en 224 C. P. zijn met juistheid toegepast door een veroordeeling ter zake van

beleediging met woorden en gebaren van een bedienenden beambte, in de uitoefening van zijne bediening, indien het doel en de wil om te beleedigen in de gebezigde woorden of gebaren liggen opgesloten; de regter is niet verpligt afzonderlijk rekenschap te geven van de gronden, waarop zijn overtuiging berust, dat het doel om te beleedigen, is aanwezig geweest. — H. R. 22 Junij 1847; Regtz. XXII, 151; N. R. XXVIII, § 33, 173; W. 863; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 225, 62.

1419. Het gestadig op zijde blijven en verachtender wijze voor en bij een commissaris van politie op den grond spuwen, vergezeld van onvoegzame woorden, vooral op het oogenblik, dat deze zich onder een volksmenigte bevond, is teregt beschouwd niet alleen als verregaand beleedigend, maar ook zijn eer en kieschheid aantastend. — H. R. 26 April 1853; Regtz. XXII, 183; W. 1486; N. R. XLIV, § 65, 285; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 934, 109.

1420. Tot de toepassing der artt. 222 en 223 C. P., wordt niet enkel gevorderd het bestaan van beleedigende uitdrukkingen, gebaren en dreigementen, maar ook dat deze strekken tot aanranding van de eer of de kieschheid der daar bedoelde magistraatspersonen. — H. R. 13 Febr. 1855; Regtz. XXII, 186; W. 1622; N. R. XLIX, § 42, 195; v. d. H., Bel. VI, no. 334, 81.

1421. Dit art. wordt met juistheid toegepast, indien als daadzaak is aangenomen, dat een beklaagde in een herberg, ten aanhoore van onderscheiden personen, aan den burgemeester eener gemeente, hoezeer daarbij niet tegenwoordig, heeft aangetijgd, dat deze in zijn qualiteit als hoofd der gemeente hem beschuldigde schelmachtig had behandeld. — H. R. 23 Junij 1840; v. d. H., Strafr. IV, no. 199, 59; Regtz. XXII, 55; W. 105.

1422. Door te bepalen, dat een beleediging aan een magistraat moet zijn aangedaan òf in de uitoefening, òf ter gelegenheid van zijne functiën, ziet dit art. ook op het geval, dat deze bij de toegevoegde beleediging niet tegenwoordig is geweest; de geheele strekking is deze, om magistraten, door zwaardere strafbepalingen tegen de schuldigen, vrij te waren tegen beleedigingen, in hunne waardigheid te handhaven, zoodat zij niet minder beleedigd worden door aan hen afwezig iets oneerlijks of onkiesch, ter gelegenheid dier waardigheid aan te wrijven, dan wanneer dit aan hen persoonlijk geschiedt. — Hof N.-Holland 7 Mei 1845; R. B. VII, 413.

1423. Dit art. is niet toepasselijk op beleedigingen in geschriften gepleegd. — Hof Z.-Holland 4 Maart 1858; W. 1952; Gemst. 345.

1424. De commissarissen van politie moeten uit kracht der wet zelf geacht worden een deel van het openbaar gezag uit te oefenen en met betrekking tot de bestraffing van de gewelddadigheden en mishandelingen, hun aangedaan in de uitoefening van hunne functiën, of ter gelegenheid, te vallen onder de algemeene benaming van magistraatspersonen van het regeringsbestuur of regtsbewind, al ware het dat een commissaris van politie niet was voorzien van zijn onderscheidingsteeken. — H. R. 5 Febr. 1850; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 568, 47; W. 1134; N. R. XXXIV, § 87, 372; Regtz. XXII, 323.

1425. Bij artt. 222 en 224 C. P. zijn alle woorden, welke minachting, verachting of miskenning van gezag te kennen geven, ten aanzien van de bij die artt. aangeduide overheidspersonen enz. met straf bedreigd. Deze artt. zijn verkeerd toegepast op de jegens een veldwachter, ter gelegenheid van de uitoefening zijner bediening gebezigde uitdrukking „ik verdom jou en den burgemeester," die woorden zijn evenmin scheldwoorden of beleedigende uitdrukkingen. — H. R. 10 October 1843; v. d. H., Strafr. X, no. 604, 314; W. 564; N. R. XVI, § 43, 194; Regtz. XXVI, 47.

1426. Bij dit en de volgende artt. worden alleen gestraft woorden, waarin vervat is eenige beschimping, of, nog naauwkeuriger en naar de eigenaardige beteekenis van het door den Franschen wetgever gebezigd woord „outrage," een verregaande zeer grove en grievende beleediging, en wel bepaald de zoodanige, welke strekt om des beleedigden eer en kieschheid aan te randen en te kwetsen en hem daardoor aan de verachting van het publiek bloot te stellen. Indien de regter beslist, dat de woorden door den beklaagde gebezigd, niet van dien aard zijn, dat zij de eer of kieschheid van den beleedigden magistraatspersoon hebben aangetast, behoort hij evenwel te onderzoeken en uit te maken, waarin de gebaren en bedreigingen hebben bestaan, en of de aldus aangedane beleediging al of niet de strekking heeft gehad, om de eer of kieschheid van den magistraat aan te randen en te kwetsen. — H. R. 21 Dec. 1852; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 908, 212; N. R. XLIII, § 61, 312; W. 146; Regtz. XXII, 197.

1427. Een arrest is niet behoorlijk gemotiveerd, indien niet is beraadslaagd over de vraag, of de beleedigingen kunnen strekken, om de eer of de kieschheid aan te tasten. — H. R. 20 Febr. 1855; Regtz. XXII, 282; W. 1771; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1066, 68.

1428. Dit art. wordt teregt toegepast, indien als wettig en overtuigend is aangenomen, dat de beklaagde op het gemeentehuis in de vergadering van den raad der gemeente, welke door hem als lid werd bijgewoond en bijeen was gekomen, om de rekeningen der armbesturen op te nemen, in bijzijn van beide assessoren, die ook tot die vergadering behooren en nadat de werkzaamheden waren begonnen en in het bijzijn van eenige diakenen heeft gezegd „dat de assessoren hadden bewerkt, dat de geneeskundige armenpraktijk aan een door hem genoemden geneesheer was opgedragen, dat dit raddraaijerij was en dat zij, assessoren, gemeene assessoren waren." — H. R. 1 Oct. 1844; v. d. H., Strafr. XII, no. 756, 356; N. R. XIX, § 3, 9; Regtz. XXII, 99; W. 549.

1429. Indien een commissaris van politie, die zich begeven heeft naar het schip en later naar het huis van een beurtschipper, ten einde hem te onderhouden over een aan hem gedane aangifte, wegens het niet bezorgen van vrachtgoederen, bij die gelegenheid feitelijkheden van dien schipper ondervindt en daarvan procesverbaal opmaakt, moet de commissaris van politie geacht worden te hebben verkeerd in de uitoefening zijner functiën. — H. R. 18 April 1848; N. R. XXXI, § 3, 8; W. 914; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 346, 333.

1430. Voor de toepassing van dit art. maakt het geen onderscheid, of de beleedigde magistraatspersoon slechts van een tijdelijke aanstelling is voorzien, dan wel voor zijn leven is aangesteld.

De bijzondere persoon, op grond van art. 45 R. O. aangesteld tot de waarneming van het openbaar ministerie bij een kantongeregt, moet worden beschouwd als een magistraatspersoon van het regtsbewind in den zin van dit art. — H. R. 26 Nov. 1856; W. 1807; N. R. LIV, § 39, 165; v. d. H., Strafr. 1856, II, 96.

1431. Op beleediging van een lid van den gemeenteraad, in of ter gelegenheid van de uitoefening dier bediening aangedaan, wordt dit art. teregt toegepast. De leden van den raad maken deel uit

der administrative magt. — H. R. 26 Febr. 1856; N. R. LII, § 39, 162; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1196, 120; W. 1847; Gemst. 291.

1432. Bij vervolging wegens beleediging en wederstand jegens magistraatspersonen of bedienende beambten, behoort de regter op te geven de daadzaken, waarop de beslissing berust, dat de bedoelde personen waren in de uitoefening hunner functiën. — H. R. 10 Junij 1856; W. 1881; N. R. LIV, § 36, 180; v. d. H., Strafr. 1856, I, 347.

1433. Een poldermeester is een magistraat van het regeringsbewind. — Regtb. Utrecht sine die; W. 1857.

1434. Bij veroordeeling, wegens beleediging van een magistraatspersoon, moet de regter beslissen, dat de geïncrimineerde uitdrukkingen zijn geuit animo injuriandi. — H. R. 10 Junij 1857; W. 1862; N. R. LVI, § 27, 123; v. d. H., Strafr. 1857, 222.

1435. Het beleedigen van een commissaris van politie, ter gelegenheid van de waarneming zijner bediening, door woorden, strekkende om diens eer of kieschheid aan te tasten, is ook dan strafbaar, als deze zijne functiën uitoefent, zonder naleving van de bepaling van het kon. besluit van 6 Oct. 1856 St. 92). — Regtb. Zierikzee 27 Nov. 1857; W. 1914.

1436. De woorden „stem en meening," in art. 47 der gemeentewet gebezigd, doelen alleen op hetgeen in een vergadering van den gemeenteraad over de aldaar te behandelen onderwerpen kan worden geuit en niet op woordenwisselingen, welke geheel vreemd daaraan, door eenige leden worden gehouden. — Hof Z.-Holland 13 Mei 1861; W. 2274; W. B. A. 626; Gemst. 506.

1437. De onvervolgbaarheid der leden van den gemeenteraad, bij art. 47 der gemeentewet bepaald, voor de stem of meening, door hen in de vergadering geuit, mag niet verder worden uitgestrekt, dan tot zoodanige gezegden, welke een deel hebben uitgemaakt van hunne stem of meening over een in den raad in beraadslaging zijnd onderwerp. De uitdrukkingen jegens den burgemeester in de vergadering van den raad door een der leden geuit: „houd maar op met je pispraatjes" en „je bent een schoft," worden teregt aangemerkt als een beleediging in woorden, strekkende om de eer of kieschheid van dien magistraat aan te tasten, vallende in art. 222 C. P. — H. R. 30 Julij 1861; W. 2297; N. R. LXVIII, § 46, 353; v. d. H., G. Z. XVIII, no. 875, 306; W. B. A. 639; Gemst. 517.

1438. De woorden tot een burgemeester tijdens de uitoefening zijner functiën gerigt „ik geef niets om u, burgemeester en acht u als een stuk stront op een stuk aarde," zijn het wanbedrijf van beleediging van een magistraatspersoon van het regeringsbestuur in de waarneming zijner bediening, strafbaar bij art. 222 C. P. — H. R. 21 Junij 1864; W. 2604; N. R. LXXVII, § 22, 185; v. d. H., Strafr. 1864, 192.

1439. De woorden „gij zijt een smeerlap en uw burgemeester is een even groote smeerlap als gij,' geuit tegen een veldwachter in de uitoefening van zijn dienst, stellen, bij het ontbreken van eenig verband tusschen de beleedigende uitdrukkingen, met eenige ambtsverrigtingen van den burgemeester, niet daar het in of ter gelegenheid van de waarneming zijner bediening beleedigen van dien ambtenaar. — Hof Gelderland 13 Sept. 1865; W. 2780; N. R. B. XVI, 384.

1440. Dit art. maakt geen onderscheid, waar ter plaatse de beleediging is aangedaan. De betichting als vereischte van het misdrijf, behoeft niet juist te zijn die van een feit; daarvoor is ook genoeg de telastlegging, met gelijke strekking van eer en kieschheid aan te tasten, van een ondeugd of van een gebrek. Dit ligt voldoende opgesloten in de woorden aan een burgemeester toegevoegd „je bent een aap, je bent zoo laag bij mij als de vloer, ja nog lager." — H. R. 25 Sept. 1866; W. 2841; N. R. LXXXIII, § 41, 315; v. d. H., Strafr. 1866, 298.

1441. De bepaling van art. 222 C. P., is ook toepasselijk op beleediging van colleges. — H. R. 2 Oct. 1866; W. 2853.

1442. Het toevoegen van het woord „lompert" aan een commissaris van politie, stelt het misdrijf daar, bedoeld bij art. 222 C. P. — Hof N.-Holland 29 Junij 1868; W. 3054.

1443. De qualificatie, dat een commissaris van politie was in de uitoefening zijner functiën, wordt volkomen geregtvaardigd, indien degene, die hem de beleedigende woorden heeft toegevoegd, dat deed terwijl hij zich aan het bureau van den commissaris had vervoegd en hem als zoodanig iets had gevraagd. De toen aan dien ambtenaar toegevoegde woorden, „dat is geen bewijs van een fatsoenlijke afkomst, lompert!" strekken om de eer en kieschheid van den beleedigde aan te tasten. — H. R. 27 Oct. 1868; W. 3059; N. R. XC, § 12, 83; v. d. H., Strafr. 1868, 337.

1444. Dit art. onderscheidt niet, waar ter plaatse een beleediging aan een magistraat is aangedaan; als zij hem is aangedaan op zijn weigering, om een van hem gevorderde ambtsverrigting te volbrengen, dan volgt daaruit, dat zij hem is aangedaan ter gelegenheid der waarneming zijner bediening. — H. R. 25 Sept. 1866; N. R. LXXXIII, § 41, 315; W. 2841; v. d. H., Strafr. 1866, 298.

1445. Bij dit art. wordt niet alleen gestraft het misdrijf van beleediging door woorden, jegens magistraatspersonen individuëel, maar ook jegens een collectief ligchaam of college. — H. R. 6 Nov. 1866; N. R. LXXXIV, § 23, 200; W. 2853; v. d. H., Strafr. 1866, 353.

1446. Het op heftigen toon, ten aanhoore van het publiek in de openbare teregtzitting van een kantongeregt aan den aldaar in functie zijnde griffier te last leggen van het partijdig opteekenen der verklaringen van getuigen, is beleediging van een magistraat van het regtsbewind in de uitoefening zijner functiën. — H. R. 18 Nov. 1863; W. 2555; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1882, 363.

1447. Bestuurders van een waterschap zijn geen magistraatspersonen, in den zin van art. 222 C. P. — Hof Groningen 15 Aug. 1865; N. R. B. XVI, 197.

1448. De uitdrukking in een herberg tegen een burgemeester gebezigd, met de kennelijke bedoeling om te krenken, dat hij als zoodanig geen regt had om zich daar te bevinden en hij alzoo zijn magt te buiten ging, is een beleediging, als bedoeld is bij art. 222 C. P. — H. R. 14 Junij 1870; W. 3233; v. d. H., Strafr. 1870, 290; Gemst. 990.

Art. 223.

1449. Door een beslissing, dat beambten in de waarneming hunner bediening zijn beleedigd, als zij handelen buiten de grenzen hunner bevoegdheid, wordt dit art. niet verkeerd toegepast. — H. R. 29 Mei 1855; Regtz. XXII, 51; N. R. L, § 33, 145; W. 1780; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1093, 224.

1450. Het herhaaldelijk aandringen op, en zeer beleedigende uitdrukkingen toevoegen aan een burgemeester in de uitoefening van zijn ambt, stelt het wanbedrijf daar, waartegen bij art. 223 C. P. is voorzien. — H. R. 20 Julij 1850; Regtz. XXII, 193; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 626, 1; H.

R. 21 Dec. 1852; Regtz. XXII, 197; N. R. XLIII, § 61, 312; W. 1464; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 908, 212.

1451. De beslissing omtrent het al of niet beleedigend karakter der gebaren, behoort tot het gebied van den judex facti, waaromtrent in cassatie geen onderzoek kan worden gedaan. — H. R. 19 Oct. 1869; N. R. XCIII, § 8, 62; N. R. B. XXI, 186; W. 3165; v. d. H., Strafr. 1869, 408.

1452. Bij dit art. wordt niet alleen gevorderd het bestaan van beleedigende uitdrukkingen, maar ook dat zij strekken tot aanranding van de eer of kieschheid der daar bedoelde magistraten. — H. R. 13 Febr. 1855; v. d. H., Bel. VII, no. 334, 81; Regtz. XXII, 186; N. R. XLIX, § 42, 195; W. 1622.

Art. 224.

1453. Is een vonnis, waarbij uitspraak is gedaan over het misdrijf in art. 224 Code Penal vermeld, aan hooger beroep onderworpen? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 206.

1454. Het uiten van beleedigende woorden in volslagen dronkenschap, jegens bedienende beambten is strafbaar. — Hof Z.-Holl. 26 Nov. 1872; W. 3547.

1455. Er ligt een beleedigende strekking in de volgende woorden, gerigt tegen een veldwachter, genaamd Kraaijenbrink, „de kraaijen zijn gevaarlijke dieren, zij rooven en stelen alles weg. De wet maakt in artt. 224 en 230 onderscheid tusschen beleediging jegens bedienende beambten, in de waarneming hunner bediening en ter gelegenheid dier waarneming. — H. R. 29 Dec. 1873; W. 3686; N. R. CV, 426; v. d. H., Strafr. 1873, 424.

1456. Al is het wapen der marechaussée hier te lande alleen in de provinciën Limburg, Noord-Brabant en Zeeland gevestigd, moet evenwel een marechaussée, wien in een andere provincie een ambtsverrigting is opgedragen, geacht wordt in de waarneming zijner bediening te zijn, zoodat een beleediging met woorden en dreigementen van zoodanigen marechaussée, valt binnen het bereik van art. 224 C. P. — Hof Z.-Holland 15 Maart 1875; W. 3829.

1457. De uitdrukking „kale bliksem, je denkt aan ons iets te verdienen, maar dat zal niet wezen," aan een bekeurenden veldwachter toegevoegd, is geen eenvoudige beleediging, maar een misdrijf, strafbaar volgens art. 224 C. P. — Regtb. Utrecht 17 Febr. 1859; W. 2047.

1458. Een korporaal, bevelvoerende over een corvée, is geen „agent," maar een bevelhebber der gewapende magt. — Hof N.-Holland 15 Febr. 1859; W. 2097.

1459. De woorden „als je mijns gelijke was, zou ik jou niet op den grond slaan, maar er in," geuit tegen een veldwachter in de waarneming zijner bediening, zijn geen overtreding van art. 224 C. P. — Regtb. Arnhem 23 Mei 1871; W. 3355.

1460. Een jagtopziener, die een insinuatie doet voor de houtvesterij, is niet in de waarneming zijner bediening. Een beleediging aan hem bij die gelegenheid aangedaan, kan mitsdien niet vallen in de termen van art. 224 C. P. — Regtb. Assen 22 Dec. 1847; Regtz. XXII, 205; R. B. X, 494; W. 949.

1461. Een agent van politie behoort tot de ambtenaren, bedoeld bij art. 224 C. P. — Regtb. 's Gravenhage 30 Junij 1845; Regtz. XXII, 206; N. R. XXX, § 52, 271; W. 617.

1462. Dit art. wordt geschonden door te verstaan, dat agenten van politie niet kunnen worden gerangschikt onder de officiers ministériels, bij dit art. bedoeld. — H. R. 31 Dec. 1845; Regtz. XXII, 208; N. R. XXIII, § 26, 146; v. d. H., Strafr. XI, no. 636, 40.

1463. Art. 224 C. P. wordt geschonden, door te verstaan eensdeels, dat politie-beambten behoorlijk gekleed en in de uitoefening hunner functiën zijnde, niet kunnen gezegd worden te zijn officiers ministériels en anderdeels, dat een bloote bedreiging, welke door geen dadelijkheden was gevolgd, niet strafbaar is. — H R. 14 Jan. 1846; Regtz. XXII, 211; N. R. XXIII, § 41, 194; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 12, 76; W. 697.

1464. De uitdrukking „kwade jongens," tegen een agent van politie, in de uitoefening zijner functie gebezigd, is een beleediging met woorden, bedoeld in art. 224 C. P. Een agent van politie is in de uitoefening zijner functie, als hij ingevolge een plaatselijk reglement het daarbij verboden uitwerpen van vuilnis verbiedt. — H. R. 15 Oct. 1850; Regtz. XXII, 214; N. R. XXXVI, § 41, 172; W. 1222; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 656, 148.

1465. Het bevel door den kapitein van een stoomboot aan de agenten der politie gegeven, om zich van de stoomboot te verwijderen, stelt niet daar een beleediging met woorden in den zin van art. 224 C. P. Het vatten bij den arm en het van boord wijzen van een agent der politie, is een beleediging door gebaren, vallende in de termen van art. 224 C. P. — H. R. 2 Nov. 1841; Regtz. XXII, 217; N. R. X, § 57, 216; W. 284; v. d. H., Strafr. VI, no. 329, 137.

1466. Indien een beklaagde is gedagvaard, ter zake van het uiten van beleedigende uitdrukkingen jegens politie-beambten, zonder vermelding van de plaats, waar die uitdrukkingen gebezigd waren, wordt hij teregt niet schuldig verklaard aan laster, ook als gebleken is ter teregtzitting, dat die uitdrukkingen door den beklaagde in zijn winkel zijn geuit. — H. R. 18 Junij 1844; Regtz. XXII, 222; N. R. XVII, § 29, 102; W. 506; v. d. H., G. Z. II, no. 99, 453.

1467. Marechaussées kunnen alleen voor de provinciën Noord-Brabant, Zeeland, Limburg als agenten der gewapende magt worden beschouwd. — Regtb. Gorinchem 26 Jan. 1875; N. R. B. XXV; Strafr. 56.

1468. Het honend uitlagchen van een op surveillance zijnd agent van politie, en het aan dezen toevoegen van de spottende woorden „wat zou dat," moet worden gequalificeerd als beleediging door gebaren, bij dit art. voorzien en strafbaar gesteld. — Regtb. Groningen 5 Febr. 1874; N. R. B. XXV; Strafr. 85.

1469. Ambtenaren van de plaatselijke belastingen, die de magt tot uitoefening hunner functiën, uit behoorlijk bekrachtigde plaatselijke reglementen ontleenen, zijn bedienende beambten in den zin van art. 224 C. P. Onder de woorden „bedienende beambten," voorkomende in art. 224 C. P., in verband met artt. 222 en 223 zijn begrepen alle bedienende der bij die twee artt. genoemde beide magten. — H. R. 10 Oct. 1843; Regtz. XXII, 38; N. R. XVI, § 44, 198; R. B. V, 832; W. 564; v. d. H., Strafr. X, no. 603, 306.

1470. De uitdrukkingen „gij hebt mijn vrouw misleid, schoften, schurken," gebezigd tegen bedienende beambten, stellen het wanbedrijf van art. 224 C. P. daar. — H. R. 29 Mei 1855; Regtz. XXII, 51; N. R. L, § 33, 145; W. 1780; v. d. H., Strafr. 1855, I, 224.

1471. Een veldwachter behoort tot de bedienende beambten, officiers ministériels, bij dit art. bedoeld. — H. R. 22 Dec. 1840; Regtz. XXII, 199; N. R. IX, § 38, 193; W. 144; v. d. H., Strafr. V, no. 246, 51.

1472. Dit art. wordt geschonden, door te verstaan: 1) dat daarbij in verband met art. 222 C. P. alleen worden bedoeld zoodanige beleedigingen, welke strekken om de eer en kieschheid van bedienende beambten aan te tasten, en niet ziet op ieder beleediging door woorden, gebaren of bedreigingen aangedaan, en 2) dat de jagtopzieners niet kunnen worden gerangschikt onder de officiers ministériels, noch onder de agents de la force publique. — H. R. 6 Aug. 1844; Regtz. XXI, 312; XXII, 204; N. R. XVIII, § 25, 94; v. d. H., Strafr. XII, no. 750, 338.

1473. Om een plaatselijken ambtenaar te kunnen rangschikken onder de officiers ministériels, bij art. 224 C. P. in verband met art. 222 bedoeld, is het noodig, dat beraadslaagd wordt bij het arrest of vonnis over datgene, wat geacht moet worden volgens des regters oordeel, naar den aard der functiën aan den ambtenaar opgedragen, hem het karakter van bedienend beambte, officier ministériels, bij de aangehaalde artikels bedoeld, te geven. Art. 224 moet in verband worden beschouwd met art. 222, zoodat volgens het eerstgenoemde alleen als strafbaar zijn te beschouwen zoodanige minachting, verachting of miskenning van gezag te kennen gevende woorden, gebaren of bedreigingen, bepaald de strekking hebbende om de eer en kieschheid van den beleedigden overheidspersoon aan te randen en hem daardoor aan de verachting van het publiek bloot te stellen; derhalve behoort over het al of niet bestaan der omstandigheden, welke aan de gebezigde woorden enz. zoodanig kenmerkend vereischte al of niet kunnen geven door den regter worden beraadslaagd. — H. R. 28 Dec. 1852; Regtz. XXI, 307; XXII, 252; N. R. XLIII, § 65, 324; W. 1464; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 913, 237.

1474. Het toevoegen der woorden „smeerlappen, kwade jongens, slechte of gemeene kerels," aan commiesen der belastingen, die van de surveillance eener fabriek terugkeeren, valt in dit art. — H. R. 28 Nov. 1843; Regtz. XXII, 253; N. R. XVI, § 76, 378; W. 564; v. d. H., Strafr. X, no. 624, 409.

1475. Schatters van het slagtvee zijn bedienende beambten in den zin van dit art. De regter moet onderzoeken en beslissen, of de bewoordingen, welke hij aanneemt te zijn toegevoegd aan een schatter van het slagtvee, in de waarneming zijner bediening de beleediging daarstellen, voorzien bij art. 224, als hij dit art. niet toepasselijk oordeelt. Een vonnis is niet behoorlijk met redenen bekleed, indien de vordering van het openbaar ministerie tot toepassing van art. 224 C. P., wegens beleedigende woorden aan een schatter van het slagtvee, in de waarneming zijner bediening toegevoegd, wordt afgewezen bloot uit overweging, dat deze schatters niet behooren tot de ambtenaren bij genoemd art. bedoeld en de beklaagde derhalve niet in dit art. valt. — H. R. 15 April 1846; Regtz. XXII, 259; N. R. XXIV, § 19, 92; W. 729; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 45, 281.

1476. Ambtenaren van de plaatselijke belastingen, die de magt tot uitoefening hunner functiën uit behoorlijk vastgestelde plaatselijke reglementen ontleenen, zijn bedienende beambten in den zin van art. 224 C. P. Onder de woorden „bedienende beambten," voorkomende in art. 224 C. P., in verband met de voorafgaande artt. 222 en 223 zijn begrepen alle bedienende beambten der bij die twee art. genoemde beide magten. — H. R. 19 Dec. 1843; Regtz. XXII, 236; N. R. XVII, § 5, 11; v. d. H., Strafr. X, no. 630, 471.

1477. Dit art. is geschonden en art. 210 Wetb. v. Strafv. verkeerd toegepast, door een ontslag van alle regtsvervolging, op grond, dat de rijkscommiesen der belastingen niet zouden behooren tot de officiers ministériels, in eerstgemeld art. bedoeld. — H. R. 1 April 1845; Regtz. XXII, 238; v. d. H., Strafr. XIII, no. 814, 248; W. 623; N. R. XX, § 42, 193.

1478. Het feit van aan rijks-commiesen der belastingen bij gelegenheid der waarneming hunner bediening te hebben toegevoegd, dat zoo zij het waagden het varken (het onderwerp van onderzoek der commiesen) aan te raken, zij hen de deur zouden uitwerpen, stelt het misdrijf daar, bij dit art. voorzien. — H. R. 29 Junij 1847; Regtz. XXII, 241; N. R. XXVIII, § 38, 191; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 230, 92; W. 867.

1479. Commiesen bij de stedelijke belastingen behooren tot de officiers ministériels, bij dit art. bedoeld. — H. R. 20 April 1847; Regtz. XXII, 243; N. R. XXVII, § 35, 145; W. 833; v. d. H., Strafr. 1847, I, 201, 273.

1480. Ambtenaren der belastingen moeten worden gerangschikt onder de bedienende beambten, officiers ministériels, bedoeld bij art. 224 vgg. C. P. De uitdrukking „lage kerel" jegens ambtenaren der belastingen gebezigd, is beleedigend en stelt daar „outrage par paroles," bij dit art. bedoeld. — H. R. 26 Junij 1849; Regtz. XXII, 246; W. 1049; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 495, 326.

1481. De woorden „daar heb ik schijt aan, een commies is heel weinig in tel, maar ik zal jelui wel donderen," jegens commiesen bij rijksbelastingen gebezigd, is een beleediging bij dit art. bedoeld. — H. R. 24 Dec. 1850; Regtz. XXII, 251; N. R. XXXVII, § 34, 192; W. 1343.

1482. Het uiten der woorden „je maakt mij niets" en het trachten aan te vallen van bedienende beambten in functie, stellen niet daar het wanbedrijf, voorzien en strafbaar gesteld bij art. 224 C. P. — Regtb. Nijmegen 26 Junij 1861; W. 2320.

1483. De uitdrukking „verrek," door iemand in een schouwburg aan een agent van politie toegevoegd, die hem aanmaande zich stil te houden, stelt niet daar het wanbedrijf van beleediging, door woorden, welke de eer en kieschheid van dien beambte kunnen kwetsen. — Regtb. Groningen 2 Mei 1861; W. 2454; N. R. B. XII, 193.

1484. Een ontvanger der belastingen is een bedienend beambte, in den zin van art. 224 C. P. De bepaling van art. 227 C. P., dat de beleediger boven de geldboete kan verwezen worden tot het doen van herstelling aan den beleedigde, is als een straf te beschouwen en niet als een gevolg of aanhangsel van een straf. Om die reden is het vonnis vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 16 Dec. 1863; W. 2564; N. R. LXXV, § 38, 329; v. d. H., Strafr. 1863, 429; Hof Drenthe 14 Sept. 1863, W. 2580.

1485. Het onder luid gejuich tarten en uitlagchen, en onder luid hoerrah een eind weg vergezellen van beambten, zijn zoodanige beleedigende gebaren, als bij dit art. zijn bedoeld; in ieder geval is de beslissing over het beleedigend karakter aan den judex facti overgelaten. — H. R. 19 Oct. 1869; W. 3165; N. R. XCIII, § 8, 62; v. d. H., Strafr. 1869, 408; N. R. B. XXI, 186.

1486. Een gemeente-ontvanger is een officier ministériel of bedienend beambte, bij dit art. bedoeld. — H. R. 3 Jan. 1872; N. R. C, § 3, 14; W. 3430; v. d. H., Strafr. 1872, 11.

1487. De woorden aan een veldwachter toegevoegd „nu heb ik een mes, kom nu naar buiten met je sabel, dan zal ik het in je hart douwen,"

bevatten geen bedreiging met bevel of voorwaarde, maar een beleediging met dreigementen, jegens een bedienend beambte, ter gelegenheid van de waarneming zijner bediening. — H. R. 21 Maart 1865; W. 2690; N. R. LXXIX, § 46, 359; v. d. H., Strafr. 1865, 158.

1488. De woorden „ik heb kak aan jou" tegen een beambte in de uitoefening van zijn bediening geuit, zijn zoodanig krenkend en beleedigend, dat zij moeten geacht worden de eer en kieschheid aan te tasten van den beambte, tegen wien zij werden gerigt. — Hof N.-Holland 8 April 1870; W. 3429.

1489. De enkele wil om een veldwachter aan te grijpen, waaraan geen gevolg is gegeven, is niet strafbaar. Een ambtenaar is niet in de uitoefening zijner functiën op het oogenblik, dat hij een daad doet tot welker volbrenging hij geen regt heeft. — Regtb. Gorinchem 4 Sept. 1844; Regtz. XXII, 262; R. B. VI, 638.

1490. Een veldwachter, die de orders van het openbaar gezag overbrengt en de wachtpligtige ingezetenen komt aanzeggen, dat zij den volgenden nacht de nachtwacht moeten betrekken, moet volgens den aard zijner bediening geacht worden te verkeeren in de waarneming zijner bediening, en dus art. 224 niet verkeerd te zijn toegepast. — H. R. 25 Junij 1850; Regtz. XXII, 264; N. R. XXXVI, § 3, 8; W. 1166; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 625, 382.

1491. Een veldwachter, die de maréchaussée na den bezetten tijd in de herbergen vergezelt, ten einde door deze de namen der aanwezigen zouden kunnen worden opgeschreven, kan niet geacht worden te zijn in de uitoefening zijner bediening. De uitdrukking tegen een veldwachter „dat hij op den heuvel naar de Savoyen moet kijken," met bijvoeging „de duivel hale de boden allegaar," is geen beleediging om zijn eer en kieschheid aan te randen. De woorden „pas op," geuit tegen de maréchaussée en vergezeld van gebaren, zijn geen beleediging in den zin van art. 224 C. P. — Regtb. Maastricht 27 Oct. 1845; Regtz. XXII, 266; W. 656.

1492. De woorden, aan een maréchaussée toegevoegd „ik heb met u niets te maken, snotneus, wat hebt gij hier te commanderen," zijn beleediging door woorden van een agent der openbare magt bij dit art. voorzien. — H. R. 17 Dec. 1844; Regtz. XXII, 267; W. 588; v. d. H., Strafr. XIII, no. 778, 39.

1493. De woorden „verdoemde opvreters" in een dreigende houding uitgesproken tegen een korporaal der kavallerie, de dienst der hulp-maréchaussée doende, terwijl deze bezig was met het opsporen van een diefstal, gevoegd bij de bedreigingen „dan zal ik je voor je smoel slaan," moeten geacht worden daar te stellen het misdrijf van beleediging door woorden en bedreigingen van een ambtenaar, in de uitoefening zijner functiën werkzaam. — H. R. 10 Junij 1850; Regtz. XXII, 270; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 614, 322; N. R. XXXV, § 84, 362; W. 1163.

1494. Maréchaussées of veldwachters overschrijden hunne bevoegdheid niet, als zij tot handhaving van rust en orde rondgaande een herberg binnentreden. Een herberg is een openbare plaats. Beleedigingen hun te dier gelegenheid aangedaan, vallen in de termen van art. 224 C. P. Het is onverschillig of bedienende beambten ter handhaving van rust en orde rondgaande, al of niet teregt hebben geconstateerd een beweerde overtreding. — H. R. 6 April 1852; Regtz. XXII, 276; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 835, 145; N. R. XLI, § 55, 259; W. 1395.

1495. Indien de regter oordeelt, dat een ongepaste bewoording tegen maréchaussées, ter gelegenheid van de uitoefening hunner functiën gebezigd, in den mond van den beklaagde niet beleedigend was en het doel om te beleedigen daarin niet lag opgesloten, kan er van geen schending van art. 224 C. P. de rede zijn. — H. R. 5 Dec. 1854; Regtz. XXII, 278; v. d. H., Strafr. 1854, II, no. 1044, 130; N. R. XLIX, § 5, 20; W. 1766.

1496. Een maréchaussée, die een erkend tiendpachter tot het innen van wettig verschuldigde tienden den sterken arm biedt, verkeert in de uitoefening zijner functiën en binnen de grenzen zijner ambtsbetrekking. — H. R. 8 Mei 1849; Regtz. XXII, 279; W. 1044; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 478, 223.

1497. Artt. 224 en 225 moeten beschouwd worden in verband met art. 222 C. P. Een arrest is dus niet behoorlijk gemotiveerd, indien niet is beraadslaagd over de vraag, of de beleedigingen kunnen strekken, om de eer of de kieschheid aan te tasten. — H. R. 20 Febr. 1855; Regtz. XXII, 282, W. 1771; v. d. H., Strafr. 1855, I, 68.

1498. Een tolgaarder is een bedienend beambte; de tegen hem geuite beleedigingen vallen in de termen van art. 224 C. P. — Regtb. Alkmaar 29 April 1839; Regtz. XXII, 285; R. B. VI, 386.

1499. Indien bij een arrest als bewezen daadzaak is uitgemaakt, dat de veroordeelde zich heeft schuldig gemaakt aan het met woorden beleedigen van stille nachtwakers en alzoo van burgers met een openbare dienst belast, welke zich bevonden in de uitoefening hunner bediening, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 17 Dec. 1839; Regtz. XVIII, 233; XXII, 286; N. R. VI, § 6, 22; v. d. H., Strafr. III, no. 162, 214; W 67.

1500. Het toevoegen aan een klapperman, in de waarneming zijner bediening van de woorden „gemeene kerel, smeerlap, je bent te slecht om klapperman te zijn," stelt daar de beleediging, voorzien en gestraft bij art. 224 C. P. — Regtb. Maastricht 4 Nov. 1846; Regtz. XXII, 286; W. 842.

1501. Een onwettige aanhouding, geeft aan den aangehoudene het regt niet, om zich gewelddadig tegen agenten van de openbare magt, handelende ter uitvoering van de aan hen gegeven bevelen te verzetten. — Hof Limburg 7 Febr. 1850; Regtz. XXII, 287; W. 1118.

1502. Rebellie en beleediging van beambten door dreigementen, zijn geheel verschillende wanbedrijven, zonder dat het laatste in het eerste ligt opgesloten. — H. R. 28 Jan. 1846; N. R. XXIII, § 49, 219; W. 693; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 21, 134.

1503. De artt. 224, 228 en 230 C. P. zijn ook van toepassing op beleedigingen, jegens commiesen der belastingen, ter zake van beleedigingen, ter oorzake van de uitoefening hunner ambtsverrigtingen aangedaan. — H. R. 23 Maart 1841; v. d. H., Strafr. V, no. 260, 122; W. 178.

1504. Een tolgaarder is in de wettige uitoefening zijner bediening, indien hij om te constateren wie den tol zonder betaling wil doorrijden een ander middel gebruikt, dan het sluiten van den tolboom, zooals het grijpen van het paard bij den teugel. — H. R. 21 Junij 1870; N. R. XCV, § 21, 166; W. 3234; v. d. H., Strafr. 1870, 309.

1505. Commiesen bij 's rijks belastingen zijn bedienende beambten, het openbaar gezag ten dienste staande en krachtens de wet openbare verrigtingen doende, die niet als daden van gezag zijn te beschouwen, in dit wetboek onder den naam van officiers ministériels aangeduid. Het feit van ver-

hindering der werkzaamheden van de ambtenaren bij de belastingen, kan aanleiding tot twee onderscheiden vervolgingen geven, één van de administratie voor de geldboete en één van het openbaar ministerie voor de oplegging der verdere straf, indien de verhindering met feitelijkheden of beleedigingen is gepaard gegaan. — H. R. 22 Febr. 1853; N. R. XLIV, § 21, 91; W. 1479.

1506. Een commissaris van politie in de uitoefening zijner functiën, is geen ministeriëel ambtenaar, dienaar of agent van de openbare magt, maar een magistraatspersoon. — Hof Overijssel 12 Sept. 1840; N. R. VI, § 26, 114; Regtz. XXII, 322.

1507. Tot toepassing der straf bij dit art. bedreigd tegen hen, die bedienende beambten of de gewapende magt in handen hebbende agenten, in de uitoefening hunner bediening beleedigen, is het geen vereischte, dat de beleedigde is voorzien geweest van zijne insignia, indien overigens uit de verklaring van dezen blijkt, dat de beklaagde hem gekend heeft. — Regtb. Maastricht 29 Junij 1847; W. 917.

1508. Bij een vonnis is niet behoorlijk aangewezen, dat een jagtopziener een beleediging is aangedaan, ter gelegenheid der waarneming zijner bediening, indien bij 's regters feitelijke beslissing alleen wordt vermeld, dat de beleediging heeft plaats gehad, bij gelegenheid van een gesprek over een door den beklaagde en anderen gepleegde jagtovertreding. — H. R. 18 Maart 1851; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 712, 136; N. R. XXVIII, § 24, 116; W. 1264.

1509. Het in functie zijn van agenten van politie, tijdens een beleediging hun werd aangedaan, is genoegzaam gemotiveerd door de feitelijke beslissing, dat de beklaagden de agenten van politie hebben beleedigd en bedreigd, ter gelegenheid dat zij in de tapperij van een der beklaagden de aldaar gelag houdende personen, omdat het na veroorloofden tijd was, opgeschreven of poogden op te schrijven. — H. R. 4 Nov. 1851; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 782, 145; N. R. XL, § 27, 121; W. 1361.

1510. Een geagreëerd klerk, ten kantore van een ontvanger der directe belastingen, die door den provincialen directeur is gemagtigd, om bij ziekte of wettige afwezigheid van gezegden ontvanger, voor dezen te mogen teekenen en quitantie te geven, en voorts in handen van den directeur den voorgeschreven eed heeft afgelegd, is geen ambtenaar, maar een gewoon klerk of kantoorbediende en dus een privaat persoon. De woorden „je bent een strooper" aan zoodanigen persoon op het kantoor, terwijl dit voor het publiek openstond, ten aanhoore van andere personen toegevoegd, zijn dus geen beleediging van een bedienend beambte. — H. R. 20 Mei 1857; W. 1874; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1323, 194; N. R. LVI, § 11, 45.

1511. Bij dit art. is alleen voorzien het geval, waarin een geuite bedreiging bloot ten doel had den beambte, tegen wien zij gerigt is, te beleedigen, zonder dat daarbij de uitvoering van de geuite bedreiging van de vervulling van eenige voorwaarde werd afhankelijk gesteld. — H. R. 8 Febr. 1859; W. 2045; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1482, 56; N. R. LXI, § 26, 136.

1512. De woorden tegen een commies der belastingen geuit „jij mag weten wie jij ben, ik heb pijn aan jou, jij kan mij niets maken, ik heb mijn vleesch veraccijnsd, ik heb met jou smeerlapperij niets noodig, jij maakt mij niets," bij gelegenheid, dat de commies vroeg om de accijnsquitantie van gedragen vleesch, kunnen niet worden gerangschikt onder outrages, vermeld in art. 224 C. P. — Regtb. Alkmaar 10 Sept. 1841; R. B. VII, 401; Regtz. XXII, 258.

1513. Het aan een bedienend beambte in functie toevoegen van de woorden „ik heb schijt aan jou, doe jij wat je kan of wil," levert het misdrijf op, voorzien bij art. 224 C. P. — Hof Groningen 18 Oct. 1865; N. R. B. XVI, 226.

1514. Een tolgaarder behoort als bedienend beambte te worden aangemerkt. — Regtb. Assen 29 Nov. 1865; W. 2826.

1515. De toevoeging der woorden „gemeene roode smeerlap, gij hebt een valsch procesverbaal opgemaakt van mijne beide broeders, die hebben onregtvaardig in de kast gezeten," bevatten het beleedigen met woorden van een bedienend beambte, ter gelegenheid van de waarneming zijner bediening. — Hof Drenthe 28 Junij 1866; anders Regtb. Assen 16 Mei 1865; W. 2869; N. R. B. XVII, 278.

1516. Beleediging aan een geheele compagnie infanterie aangedaan, ook al zijn daarna verschillende personen dier compagnie bij name genoemd, is slechts één wanbedrijf, derhalve kan slechts vóor één boete worden toegepast. — Regtb. Groningen 6 Dec. 1866; N. R. B. XVIII, 689.

1517. Spoorwegbeambten zijn niet zoodanige bedienende beambten officiers ministériels, dat een tegen hen gedane beleediging, valt in de toepassing vad art. 224 C. P. — H. R. 4 Jan. 1870; W. 3182; N. R. XCIV, § 4, 30; v. d. H., Strafr. 1870, 21; W. B. A. 1086.

Art. 225.

1518. Is de regter bevoegd, bij gelijktijdige veroordeeling wegens rebellie en feitelijke verhindering van werkzaamheden, de principale gevangenisstraf, volgens den C. P. met de subsidiaire, ingevolge art. 225 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38) te cumuleren? — Neen. — Regtsg. Adv. V, 259.

1319. Dit art. wordt juist toegepast bij een veroordeeling, ter zake van beleediging met woorden van een brigadier der maréchaussée, nadat feitelijk is beslist, dat die brigadier volgens de bestaande argumenten het bevel had over een patrouille. — H. R. 22 Junij 1847; Regtz. XXII, 151, 305; N. R. XXVIII, § 35, 173; W. 863; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 225, 62.

1520. Door de algemeene bewoordingen „een commandant de la force publique" in dit art., moet worden verstaan ieder die eenig bevel voert over de gewapende magt, welken rang hij ook bekleedt. Tot de gewapende magt behoort ook de maréchaussée. De beleediging met woorden aan een wachtmeester, commandant eener brigade-maréchaussée, tijdens hij op den openbaren weg met een der manschappen zijner brigade, ter bewaking der openbare orde rond ging, is niet als een beleediging van een „agent depositaire de la force publique," strafbaar gesteld bij art. 224 C. P., maar als een beleediging van „een commandant de la force publique," vallende in art. 225 C. P. — H. R. 7 Jan. 1857; W. 1954; N. R. LV, § 3, 12; v. d. H., Strafr. 1857, I. no. 1288, 26.

Art. 227.

1521. De veroordeeling tot herstel van eer, is een eigenlijk gezegde straf; een vonnis ter zake van het misdrijf, voorzien bij art. 224 C. P., is dus vatbaar voor hooger beroep. — H. R. 19 Dec. 1854; Regtz. XXII, 293; N. R. XLIX, § 13, 50; W, 6; 176 v. d. H., Strafr. 1854, II, 143; H. R. 20 Febr. 1855; Regtz. XXII, 297; W. 1770; v. d. H., Strafr. 1855, I, 57; H. R. 3

April 1855; Regtz. XXII, 298; v. d. H., Strafr. 1855, I, 113; H. R. 4 Junij 1855; Regtz. XXII, 300; N. R. L, § 39, 175; W. 1781; v. d. H., Strafr. 1855, I, 244; H. R. 30 Oct. 1855; Regtz. XXII, 305; N. R. LI, § 25, 97; W. 1793; v. d. H., Strafr. 1855, II, 117; H. R. 23 Mei 1871; N. R. XCVIII, § 7, 49; H. R. 16 Dec. 1863; N. R. LXXV, § 38, 329; W. 2564; v. d. H., Strafr. 1863, 429; H. R. 19 Dec. 1854; N. R. XLIX, § 13, 50; W. 1766; v. d. H., Strafr. 1854, II, 143; H. R. 24 April 1849; N. R. XXXII, § 91, 357; v. d. H., Strafr. 1849, I, 217; Regtz. XXII, 249; H. R. 18 Junij 1856; N. R. LIII, § 42, 213; N. R. B. VII, 484; W. 1885; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1240, 374; H. R. 19 April 1859; N. R. LXII, § 7, 28; v. d. H., Strafr. 1859, 189; H. R. 29 Nov. 1859; N. R. LXIII, § 47, 206; v. d. H., Strafr. 1859, 552; H. R. 20 Febr. 1861; N. R. LXVII, § 26, 182; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1657, 72; H. R. 15 Oct. 1862; N. R. LXXII, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1786, 368; W. 2423; H. R. 27 Mei 1863; N. R. LXXIV, § 17, 80; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1847, 187; H. R. 19 Oct. 1869; v. d. H., Strafr. 1869, 408; W. 3165; N. R. XCIII, § 8, 62; N. R. B. XXI, 186; anders H. R. 30 Aug. 1843; Regtz. XXII, 289; N. R. XVI, § 37, 169; W. 564; v. d. H., Strafr. X, no. 597, 283.

Art. 228.

1522. De artt. 228 en 230 C. P. zijn met juistheid toegepast, nadat in facto als bewezen is aangenomen, dat de beklaagde een veldwachter, handelende op last van den burgemeester der gemeente, heeft vastgegrepen en uit het vertrek tot buiten het huis geduwd en gestoten. — H. R. 26 Oct. 1841; Regtz. XVII, 32; XXII, 311; v. d. H., Strafr. VI, no. 328, 133.

1523. Artt. 228 vgg. zijn teregt toegepast, nadat als daadzaak is aangenomen, dat een beschuldigde bij een op straat ontstaan rumoer door een persoon, zijnde aangemaand tot stilte, hij aan dien persoon een slag op den neus heeft toegebragt, dat daardoor bloedstorting is veroorzaakt, voorts dat die persoon met de nachtwachten dien nacht gezamelijk wakende was en wijders, dat de beschuldigde door het vroeger waarnemen van de functiën van nachtwacht en met dien persoon en met diens qualiteit van nachtwacht bekend was. — H. R. 9 Nov. 1841; Regtz. XXII, 311; W. 286; v. d. H., Strafr. VI, no. 332, 151.

1524. Het woord „frapper" in art. 228 C. P., bevat onderscheiden soorten van gewelddadigheid. — H. R. 13 Febr. 1855; Regtz. XXII, 20; N. R. XLIX, § 38, 180; W. 1633; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1061, 48.

1525. Het woord „frapper" in dit art., moét niet in den letterlijken zin van „slaan" worden opgevat; daaronder moeten ook begrepen worden alle geweldadigheden „violences" tegen een bedienende beambte. — H. R. 14 Jan. 1840; Regtz. XXII, 306; N. R. VI, § 7, 25; v. d. H., Strafr. III, no. 164, 218.

1526. Bij dit art. wordt door het woord „frapper" niet alleen verstaan het eigenlijk slaan, maar alle andere geweldadigheden jegens ambtenaren; dat art. is niet verkeerd toegepast daar, waar alleen de rede is van het in de borst aanpakken en ten deure uitwerpen van een deurwaarder. — H. R. 10 April 1849; Regtz. XXII, 308; N. R. XXXII, § 85, 334; W. 1034; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 468, 173.

1527. Artt. 228 en 230 C. P. zijn met juistheid toegepast door een schuldigverklaring en veroordeeling, ter zake van wederstand en mishandeling jegens een agent van politie, werkzaam in de uitoefening zijner functiën, nadat in facto was beslist, dat de beklaagde door dien agent van politie op heeterdaad betrapt op een strafbare belemmering der passage geweigerd heeft zijn naam op te geven en de pogingen van dien agent, om het voortrijden te beletten, heeft verijdeld, terwijl bij diezelfde gelegenheid, ook die agent door zweepslagen is getroffen. — H. R. 14 Maart 1843; Regtz. XXI, 274; XXII, 315; N. R. XIV, § 84, 340; W. 475; v. d. H., Strafr. IX, 373.

1528. Door een veroordeeling, ter zake van het toebrengen van slagen aan bedienende beambten, tijdens de waarneming hunner bediening, met gevolg van bloedstorting van één hunner, doch van verzachtende omstandigheden vergezeld, indien uit de feitelijke beslissing volgt, dat de agenten van politie ingevolge art. 32 en 39 Wetb. v. Strafv. volkomen bevoegd waren, om, gelijk zij gedaan hebben den beschuldigde aan te houden, ten einde hem naar den commissaris van politie te brengen. — H. R. 21 Dec. 1847; Regtz. XXII, 316; N. R. XXIX, § 47, 217; W. 907; v. d. H., Strafr. 1847, II, 436.

1529. Een commissaris van politie in de uitoefening zijner functiën, moet niet als een bedienend beambte, dienaar of agent der openbare magt, maar als een magistraatspersoon worden beschouwd. — Hof Overijssel 12 Sept. 1840; Regtz. XXII, 322; N. R. VI, § 26, 114.

1530. De commissarissen van politie moeten uit kracht der wet zelve geacht worden een deel van het openbaar gezag uit te oefenen en met betrekking tot de bestraffing van de gewelddadigheden en mishandelingen, hun aangedaan in de uitoefening van hunne functiën, of ter gelegenheid daarvan te vallen onder de algemeene benaming van magistraatspersonen van het regeringsbestuur of regtsbewind, vermeld in art. 228, alware het, dat een commissaris van politie destijds niet was voorzien van zijn onderscheidingsteeken; art. 228 en 231 C. P. worden teregt toegepast, als niet de feitelijke beslissing kennelijk volgt, dat de commissaris van politie toen in functie was en de beklaagde heeft moeten erkennen, dat hij bij het plegen der mishandeling zeer goed wist, dat hij met den commissaris van politie te doen had. — H. R. 5 Febr. 1850; Regtz. XXII, 323; N. R. XXXIV, § 87, 372; W. 1134; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 568, 47.

1531. Een geregtsdienaar moet onder de agenten van de openbare magt worden gerangschikt. Tot diens ambtsverrigtingen behoort niet te handhaven en te herstellen. Hij is bevoegd op verzoek van een herbergier een rustverstoorder uit de herberg te verwijderen. — Hof Gelderland 4 Maart 1852; Regtz. XXII, 326; W. 1319.

1532. Krabben kunnen niet onder blessures worden gerangschikt. De beoordeeling of een door krabben veroorzaakte beleediging een kwetsing of blessure heeft opgeleverd, is aan den regter overgelaten. Indien bij een arrest duidelijk en bepaald is uitgemaakt, dat niet is gebleken, dat door krabben bloedstorting, kwetsing of ziekte is veroorzaakt, kan op die feitelijke beslissing in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 22 Junij 1852; Regtz. XXII, 328; N. R. XLII, § 29, 149; W. 1407; v. d. H., Strafr. 1852, I, 300.

1533. Dit art. wordt niet verkeerd toegepast, noch geschonden door een beschuldigde, welke naar de openbare teregtzitting was verwezen, ter zake van het toebrengen van slagen aan agenten der regeringspolitie in de waarneming hunner bediening met gevolg van bloedstorting, schuldig te verklaren

aan en te veroordeelen ter zake van het toebrengen van slagen aan twee burgers, met het bedienen van een openbare dienst belast, ter gelegenheid van de waarneming hunner bediening, met gevolg van kwetsing en bloedstorting van één hunner. — H. R. 14 Mei 1850; Regtz. XXII, 332; W. 1148; v. d. H., Strafr. 1850, I, 274.

1534. Bij dit en de volgende artt. worden bedoeld alle bedienende ambtenaren, zoowel van de administrative als van de regterlijke magt; alzoo is een adjunct-commandant van een huis van reclusie en tuchtiging een officier ministériel. — H. R. 21 Junij 1842; Regtz. XXII, 335; N. R. XII; § 27, 77; v. d. H., Strafr. VIII, no. 422, 50; R. in N. III, 121.

1535. Het toebrengen van een stoot op de borst aan een bedienend beambte, valt niet in de termen van artt. 209 en 212, maar in artt. 228 en 230 C. P. — H. R. 21 Oct. 1851; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 774, 111; W. 1359; N. R. XL, § 19, 85.

1536. Dit art. onderscheidt niet of de mishandeling is gepleegd door een magistraatspersoon, of zij heeft plaats gehad in het openbaar. — Hof N.-Holland 27 Mei 1856; N. R. B. VII, 486; W. 1757.

Art. 230.

1537. Mr. A. J. Roest. De artikelen 230 tot 232 van het Strafwetboek en art. 14, no. 1 van de wet van 29 Junij 1854 (St. 192). — N. R. Bijdr. XI, 358.

1538. Mr. A. J. Roest. Een woord over art. 14, no. 1 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Themis 2e, IX, 17.

1539. Mr. F. A. T. Weve. Strafbepalingen op gewelddadigheden tegen bedienende beambten. — Themis 2e, VIII, 576.

1540. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Nog een woord over de artikelen 230 seqq. en 386, no. 3 C. P., in verband met de wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — N. R. Bijdr. XII, 526.

1541. Dit art. wordt met juistheid toegepast door de maatschappij van weldadigheid te beschouwen als een openbare of staatsinrigting en door een adjunct-directeur bij die maatschappij te rangschikken onder de bij gemeld art. opgenoemde beambten chargés d'un ministère de service public. — H. R. 4 Mei 1847; Regtz. XXIII; N. R. XXVII, § 41, 168; W. 833; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 204, 292.

1542. Dit art. wordt niet geschonden, indien de kolonie Ommerschans is geoordeeld te zijn een openbare inrigting door de hooge regering daargesteld en de brigadier-veldwachter en veldwachter in die kolonie aangesteld, om goede orde te handhaven, worden geoordeeld te zijn burgers met een openbare dienst belast. — H. R. 30 Aug. 1842; Regtz. XXIII, 4; N. R. XIII, § 5, 14; W. 349; v. d. H., Strafr. VIII, no. 449, 247.

1543. De oppasser van een dijkscollegie behoort tot de ambtenaren bij artt. 230 en 232 C. P. bedoeld. — H. R. 24 Aug. 1841; Regtz. XXIII, 8; N. R. X, § 12, 41; W. 234; v. d. H., Strafr. VI, no. 311, 25.

1544. De mishandelingen, een commies der belastingen aangedaan, terwijl hij bezig is een exploit van dagvaarding te beteekenen, stellen geen rebellie daar, doch vallen slechts in de termen van art. 230 C. P. — Regtb. Amersfoort 19 April 1849; Regtz. XXIII, 20; W. 1071.

1545. Een verzet tegen het inbeslagnemen door jagtopzieners van doorgevoerd buitenlandsch wild in besloten tijd, valt niet in de termen van art. 230, in verband met art. 228 C. P. en zulks vermits de evengemelde in dezen tot inbeslagneming onbevoegd waren, omdat zij niet handelden ter uitvoering der wet op de jagt. — H. R. 18 Febr. 1851; Regtz. XXIII, 22; N. R. XXXVII, § 74, 359; W. 1291, 1346; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 701, 75.

1546. Gewelddadige wederstand tegen politiebeambten, is niet strafbaar, indien de beambten hunne bevoegdheid hebben te buiten gegaan of zich schuldig gemaakt hebben aan overschrijding van magt of schending van wettige regten. — Hof Z.-Holland 24 Dec. 1845; W. 667.

1547. Een veroordeeling ex art. 230 C. P. wegens mishandeling van een agent in het uitoefenen van zijn dienst, behoeft geen overwegingen in te houden omtrent de bekendheid der beschuldigden met die qualiteit van den mishandelde, of ten aanzien van het dragen van onderscheidingsteekenen door dezen, indien zij zich op geen onbekendheid daarmede hebben beroepen. — H. R. 4 Oct. 1853; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 973, 94; W. 1577; N. R. XLVI, § 18, 82.

1548. Het feit, dat iemand een deurwaarder, belast met de inbeslagneming van roerende goederen, aan de elleboog en aan den arm stoot en trekt, hem de papieren ontrukt en buiten de deur duwt, zonder hem overigens leed te doen, stelt het misdrijf daar van wederstand, gepaard met geweld en feitelijkheden en niet van slagen bij art. 309 vgg. bedoeld. Het strafbare van dat feit wordt niet weggenomen, doordien de deurwaarder niet was voorzien van zijn medaille, indien de beklaagde dien ambtenaar kende en zich niet op dien grond, maar uit hoofde van hun beweerd eigendomsregt, tegen hem hebben verzet. Agenten van politie ter adsistentie geroepen of aangewezen, als de deurwaarder bij de inbeslagneming de deuren gesloten vindt, zijn niet in de uitoefening hunner bediening. — Hof Limburg 23 Julij 1850; W. 1155.

1549. De verordeningen op de heffing der in- en uitgaande regten en accijnsen, komen niet in aanmerking, als er sprake is van een gewoon misdrijf van gewelddadigheden tegen ambtenaren der belastingen gepleegd, strafbaar volgens het Wetb. van Strafr. Nergens is voorgeschreven, dat voor de strafbaarheid van mishandelingen jegens ambtenaren begaan, deze van hunne commissiën moeten voorzien zijn. — H. R. 16 Maart 1852; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 829, 112; N. R. XLI, § 41, 185; W. 1394; Regtz. XXIV, 199.

1550. De vraag, of de jagtopziener was in de wettige uitoefening zijner functiën, hangt niet af van de omstandigheid, of hij deze met juistheid heeft uitgeoefend, maar alleen daarvan, of hij als jagtopziener bevoegd was, om naar de wettigheid van eenige handeling onderzoek te doen en deze als zij hem onwettig voorkwam te stuiten. — H. R. 18 Febr. 1851; N. R. XXXVII, § 74, 359; W. 1346; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 701, 75; Regtz. XXIII, 22.

Art. 231.

1551. Tot de bediening van een nachtwaker, behoort niet alleen om de persoonlijke veiligheid van een burger, waarvoor de vrees aan hem in zijne betrekking was te kennen gegeven, te beschermen, maar ook om nachtelijke bewegingen en twisten op de straten voor te komen: mitsdien is art. 231 en niet de laatste zinsnede van art. 212 toepasselijk, indien bij zoodanige gelegenheid aan een nachtwacht onverhoeds een harde slag aan het hoofd wordt toegebragt, waardoor hij op straat gevallen, en zoodanig verwond is, dat hij bloedde. — H. R. 7

Augustus 1841; Regtz. XVII, 46; XXIII, 23; N. R. XI, § 35; W. 258; v. d. H., Strafr. V, no. 296, 399.

1552. Als een gemeenteveldwachter, tevens ambtenaar dèr gemeentebelastingen, op het territoir zijner gemeente een overtreding tegen de verordeningen ter handhaving, waarvan hij is aangesteld, ontdekkende en den dader vervolgende, zich bij die ontdekking buiten het grondgebied zijner gemeente begeeft (zij het ook slechts weinige schreden), verliest hij daardoor niet terstond zijn bevoegdheid en de bescherming, hem als dienstdoend ambtenaar bij de wet toegekend, maar moet dit feit als een actus continuus worden beschouwd, zoodat zijn bevoegdheid eenmaal bestaande, blijft voortduren. In ieder geval zijn gewelddadigheden, tijdens die vervolging op het vreemd territoir aan den gemeente-ambtenaar aangedaan, aan hem gepleegd ter gelegenheid der waarneming van zijn bediening. — Hof Gelderland 19 Dec. 1865; N. R. B. XVI, 394; W. 2816; Gemst. 777.

1553. Verwonding even als ziekte, is slechts het mogelijk, maar niet het noodzakelijk gevolg van een beet; het woord „beet" kan dus niet als synoniem van verwonding in taal- of regtskundigen zin worden aangenomen. — H. R. 23 Aug. 1841; N. R. X, § 11, 37; W. 275; v. d. H., Strafr. VI, no. 312, 48.

1554. Daar de wet „krabben" niet bepaald heeft gerangschikt onder „blessures," is het aan den regter geheel overgelaten te beoordeelen, of een door krabben toegebragte beleediging een kwetsing of blessure heeft opgeleverd. Als de regter duidelijk en bepaald heeft uitgemaakt, dat niet is gebleken, dat door gepleegde krabben, bloedstorting, kwetsing of ziekte is veroorzaakt, kan op die feitelijke beslissing in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 22 Junij 1852; W. 1407; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 860, 300; N. R. XLII, § 29, 144; Regtz. XXII, 328.

1555. Het woord „agenten" in art. 231 C. P., doelt ook op de burgers in art. 230 aangeduid. — H. R. 7 Febr. 1854; W. 1650; v. d. H., Strafr. 1854, no. 968, 34; N. R. XLVII, § 2, 10.

Art. 232.

1556. De wet bedreigt een criminele straf tegen de gewelddadigheden, jegens magistraten of mindere ambtenaren gepleegd, niet slechts als deze bloedstorting, verwonding of ziekte hebben veroorzaakt, maar ook als zij met voorbedachten rade of geleider lage zijn toegebragt; ten onregte wordt de onderscheiding gemaakt, alsof gewelddadigheden met voorbedachten rade of geleider lage slechts dan met de in art. 232 C. P. bedreigde straf zouden strafbaar zijn, als zij geen bloedstorting, verwonding of ziekte hadden veroorzaakt en niet als zij daarbij tevens ook dat gevolg hebben gehad. — H. H. 12 Febr. 1861; N. R. LXVII, § 21, 151; W. 2251; v. d. H., Strafr. 1861, 54.

1557. Tot geleider lage als verzwaring van straf bij dit art. bedoeld, is het noodig, dat door den regter wordt onderzocht en beslist, of de requiranten de agenten der openbare magt ter plaatse der geweldpleging hebben opgewacht, met het doel, om aldaar daden van geweld jegens hen te plegen. — H. R. 29 Nov. 1864; N. R. LXXVIII, § 28, 231; W. 2662; v. d. H., Strafr. 1864, 354.

Art. 233.

1558. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Over délit manqué en den zin van art. 233 C. P. — N. R. Bijdr. XVII, 418.

1559. Art. 233 C. P. betreft poging tot doodslag van een beambte of agent. Het wordt mitsdien beheerscht niet door art. 14, no. 1, maar door art. 10 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Hof N.-Holland 19 Junij 1866; N. R. B. XVI, 522; W. 2841.

1560. Bij dit art. wordt niet strafbaar gesteld de poging tot het misdrijf van art. 231 C. P. Het misdrijf van dit art. vereischt animus occidendi, blijkende uit den aard van het gewigt der toegebragte wonden, de plaats waar en het werktuig, waarmede zij zijn toegebragt. Dit art. is niet gewijzigd door art. 10 der wet van Junij 1864. — H. R. 16 Oct. 1866; N. R. B. XVII, 309; N. R. LXXXIV, § 9, 71; v. d. H., Strafr. 1866, 323; W. 2860.

1561. Bij art. 233 C. P. zijn niet bedoeld verwondingen, die den dood hebben tengevolge gehad. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt gevorderd, òf dat bij den dader het oogmerk om te dooden heeft bestaan, òf dat de verwondingen van zoodanigen aard zijn, dat zij in den regel den dood tengevolge hebben. — Hof Gelderland 8 Aug. 1861; N. R. B. XII, 285; W. 2318.

Art. 237.

1562. De persoon, aan wien het opsluiten der gevangenen is opgedragen, die de sleutels der gevangenis onder zijne bewaring heeft, aan wien daarvoor een jaarlijksche gift is toegekend, en aan wien tevens het voeden der gevangenen tegen een bepaalde som per dag is opgedragen, moet geacht worden een bewaarder van gevangenen te zijn, zelfs dan, als hij niet in het locaal woont. — H. R. 16 Junij 1840; Regtz. XXIII, 24; v. d. H., Strafr. III, no. 172, 260; W. 104.

Art. 240.

1563. Ofschoon tot toepassing van artt. 240 en 241 C. P. wordt gevorderd, dat hij die ter ontkoming uit de gevangenis geschikte werktuigen heeft bezorgd, heeft gehad het opzet, om ze daarvoor te doen dienen, worden deze artt. evenwel niet geschonden, indien bij een arrest wel niet met zoovele woorden, echter inderdaad genoegzaam is uitgemaakt, dat de beschuldigde daarmede zoodanig oogmerk heeft gehad. Deze artt. worden ook niet verkeerd toegepast, indien, hoewel tijdens de ontvlugting van den gevangene, slechts bestond een bevel van regtsingang en gevangenhouding, waarbij niet was gewaagd van herhaling van misdaad, daarvan echter later wettig is gebleken. Bij de toepassing van deze artt. moet niet alleen worden gelet op den aard der door den gevangene gepleegde misdrijven op zich zelf, maar ook op zijn persoonlijken toestand, zoodat ook de omstandigheid der herhaling van misdaad daarbij in aanmerking moet komen. — H. R. 2 Mei 1848; Regtz. XIII, 26; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 351, 363; N. R. XXXI, § 13, 53; W. 951.

Art. 245.

1564. Moet de straf, bepaald bij art. 245 Code Penal worden opgelegd aan hem, die, ofschoon persoonlijk braak, noch geweld gepleegd hebbende, ontvlugt uit de gevangenis, wetende dat de gelegenheid ter ontvlugting door mede-gevangenen door braak is daargesteld? — Neen. — Regtsg. Adv. IV, 214.

1565. Dit art. bevat ook na de invoering van art. 207 Wetb. v. Strafv. nog een uitzondering op het algemeen beginsel van niet cumulatie van straffen; derhalve wordt art. 245 C. P. met juistheid toegepast, door ter zake van ontvlugting uit de gevangenis, door middel van braak buiten en be-

halve de opgelegde twaalfjarige tuchthuisstraf aan den veroordeelde nog een correctionele gevangenisstraf van zes maanden op te leggen. — H. R. 10 Nov. 1847; Regtz. XXIII, 44; N. R. XXIX, § 22, 114; W. 883; v. d. H., Strafr. 1847, II, 323.

1566. Onder het woord „détenus" in dit art., zijn ook begrepen die van misdrijf verdacht, voorloopig gevangen worden gehouden. Het is geen vereischte voor het misdrijf van art. 245 C. P., dat het verbreken heeft bestaan in buitenbraak. Art. 245 C. P. bevat een uitzondering op art. 207 Wetb. v. Strafv. — H. R. 28 Aug. 1855; Regtz. XXIII, 47; N. R. L, § 79, 346; W. 1787; v. d. H., Strafr. 1855, II, 55.

1567. De bepaling van art. 245 C. P. bevat een uitzondering op het algemeen beginsel bij de tweede zinsnede van art. 207 Wetb. v. Strafv. aangenomen; de bedoeling van art. 245 C. P. is kennelijk, om de straf wegens ontvlugting, door middel van uitbreken, in alle gevallen toe te passen, onverschillig of de gevangene wegens het feit, waarvoor hij in hechtenis was, al dan niet veroordeeld wordt. — H. R. 17 Julij 1860; N. R. LXV, § 25, 164; W. 2188; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1608, 164.

1568. Dit art. bedoelt niet alle gedetineerden of gevangenen zonder onderscheid, maar alleen diegene, welke in artt. 238, 239 en 240 uitdrukkelijk zijn opgenoemd. — Regtb. Zutphen 30 Junij 1840; Regtz. XXIII, 34; W. 121.

1569. De ontvlugting van gevangenen, door geweldddadigheden in art. 245 C. P. vermeld, is een wanbedrijf op zich zelf, waartegen een straf wordt bedreigd, onverminderd de zwaardere straffen, welke mogten beloopen zijn, ter zake van andere misdaden bij het plegen dier gewelddadigheden begaan; de verwonding van een agent van politie in functie, is een der andere gewelddadigheden, waarop het slot van art. 245 toepasselijk is. — H. R. 27 Junij 1843; Regtz. XXIII, 39; N. R. XV, § 46, 177; v. d. H., Strafr. X, no. 575, 153.

1570. Dit art. stelt alleen een bepaalde straf tegen het ontvlugten uit de gevangenis, hetzij van praeventief gevangenen, hetzij van veroordeelden, welk misdrijf uit den aard der zaak na misdaad of wanbedrijf gewoonlijk gepleegd, tot het onderzoek naar recidive, geen aanleiding kan geven. — Hof N.-Holland 24 Dec. 1842; R. B. V, 162.

1571. Het ontvlugten uit een kelder door het verbreken van glasruiten en de spijlen van het raam, stelt niet daar de misdaad, waartegen straf is bedreigd bij art. 245 C. P., aangezien dergelijke plaats niet is een wettelijke plaats voor bewaring of gevangenis, maar is strafbaar als verbreking van sluiting. — Regtb. 's Hertogenbosch 19 Nov. 1861; N. R. B. XII, 436.

1572. Onder het woord détenus in art. 245 C. P., moeten mede begrepen worden de zoodanigen, die als verdachten van misdrijf voorloopig worden gevangen gehouden. De strafbepaling van dit art. ten aanzien van verbreking van gevangenis, is thans onder vigeur van het Wetb: v. Strafv. evenzeer een uitzondering op het algemeen beginsel omtrent cumulatie van straf als zulks onder vigeur van den Code d'instruction criminelle het geval was. — H. R. 28 Aug. 1855; N. R. L, § 79, 346; W. 1787; v. d. H., Strafr. 1855, II, 55; Regtz. XXIII, 47; H. R. 10 April 1866; N. R. LXXXII, § 43, 344; N. R. B. XVII, 178; W. 2791; v. d. H., Strafr. 1866, 143.

1573. Dit art. is niet toepasselijk, indien slechts is bewezen, dat de beklaagde door middel van braak en geweld is ontkomen uit de plaats, waar hij als aangehouden was opgesloten; bovendien wordt gevorderd het bewijs, dat die plaats is een gevangenis in den zin der wet. — H. Milit. Ger. 29 Dec. 1864; W. 2665.

1574. Als „gevangenen" in den zin van dit art. kunnen alleen beschouwd worden zij, die òf een hun door den regter opgelegde straf ondergaan, òf als verdacht van eenig misdrijf, krachtens de wet preventief gevangen gehouden worden. Dit art. kan dus niet worden toegepast op een militair, die met verbreking van afsluiting uit de politiekamer ontvlugt is, waarin hij, krachtens een beschikking der militaire autoriteit, in afwachting van zijn opzending naar het dépôt van discipline, in verzekerde bewaring gehouden werd. — H. Milit. Ger. 28 April 1869; W. 3214.

1575. Voor de toepassing van dit art. is het een vereischte, dat het feit, waarvoor men gevangen was, tot een geregtelijke vervolging ten criminele of correctionele heeft geleid. De militair die door braak uit de gevangenis ontsnapt, waarin hij zich als verdacht van diefstal bevindt, terwijl door den garnizoenskommandant nog geen regtsinging tegen hem is verleend, is niet strafbaar volgens art. 245 C. P., indien later blijkt, dat het feit waarvoor hij gearresteerd is, ten onregte aanvankelijk als diefstal is beschouwd, zoodat hij deswege niet naar den krijgsraad is verwezen, doch eenvoudig krijgstuchtelijk gestraft wordt. — H. Mil. Ger. 11 December 1871; W. 3448.

Art. 248.

1576. H. P. Kluit. De deditione profugorum. — L. B. 1830.

1577. Tot toepassing der strafbepalingen in art. 248 C. P. opgenomen, is het voldoende, dat iemand een persoon heeft verborgen, dien hij wist, dat misdaden had gepleegd van lijfstraffelijken aard; bij die toepassing is het eveneens voldoende, dat de beschuldigde, tijdens de verborging, kennis heeft gedragen van het bedrijven der daden door den verborgene, zonder dat het noodig is in het onderzoek te treden, of de beschuldigde bekend was met den aard van de daaropstaande straffen. — H. R. 31 Aug. 1840; Regtz. XXIII, 51; N. R. VIII, § 47, 211; v. d. H., Strafr. IV, no. 213, 178; W. 124.

Art. 249.

1578. L. D. Suringar. Ontvouwing van de wetten op de verzegeling, ontzegeling en de opbreking van verzegelingen. — Leiden 1859.

1579. Mr. L. van IJsselstein. Behooren de zegels, waarmede de administratie der posterijen hare pakketten sluit, tot de „scellés," bedoeld bij art. 249—256 C. P.? — W. 3619.

1580. Aan „bris de scellés" kan men niet worden schuldig verklaard, als de verzegeling geschied is, zonder het inachtnemen van de formaliteiten, welke het kenmerk in zich dragen, dat de maatregel der verzegeling is genomen, hetzij op last der hooge regering, hetzij krachtens regterlijk bevel. — Regtb. Leiden 5 Febr. 1858; W. 2126.

Art. 251.

1581. Het losscheuren van het papier, waarmede gelegde zegels op eenig voorwerp verbonden zijn, stelt in den zin der wet verbreking van de verzegeling zelve daar. De uitdrukking „à dessein" in art. 251 C. P. gebezigd, beteekent in den zin der wet het tegenovergestelde van onachtzaam en dus moedwillig of opzettelijk. — H. R. 1 Maart 1842; Regtz. XXIII, 55; N. R. X, § 61, 237; W. 325; v. d. H., Strafr. VII, no. 378, 92.

1582. Het verbreken van het lint, waarmede de zegels zijn vereenigd, stelt zegelbraak daar. — Regtb. Amsterdam 16 Oct. 1849; Regtz. XXIII, 62; W. 1066.

Art. 254.

1583. Artt. 254 en 255 zijn verkeerd toegepast als uit de feitelijke beslissing is gebleken, dat de beschuldigde tegen geldelijke belooning was voetbode, en derhalve als agent in dienst was der brievenposterij, en dat hij in de uitoefening van deze betrekking, een brief met het daaraan vastgehecht pakje, welke aan de posterij en dus aan een openbare bewaarplaats was toevertrouwd, heeft verduisterd; art. 173 C. P. wordt door die toepassing geschonden, indien tevens is gebleken, dat de bedoelde brief met het daarbij behoorend pakje geld een en ander betrekkelijk dienstzaken, afkomstig is van een openbaar bestuur en gerigt is aan een openbaren ambtenaar. — H. R. 1 April 1845; Regtz. XXI, 129; XXIII, 63; N. R. XX, § 39, 184; W. 627; v. d. H., Strafr. IX, no. 478*, 103.

1584. Bij diefstal, ten aanzien van geld en geldswaarden op een griffie bewaard, is niet de rede van misbruik van vertrouwen, maar van eigenlijk gezegden diefstal. — H. R. 26 Aug. 1846; Regtz. XXIII, 64; N. R. XXV, § 25, 118; W. 771; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 100, 208.

1585. Het is een noodzakelijk vereischte tot toepassing van art. 254 C. P., dat de stukken uit de openbare bewaarplaatsen zijn verdwenen, tengevolge van een „soustraction, destruction, of enlèvement," alzoo met uitsluiting van andere wijzen van wegraken of verdwijnen dier stukken.

De nalatige griffier of ander openbaar bewaarder kan alzoo niet gestraft worden, indien zulks niet is bewezen, doch alleen is gebleken, dat het stuk onder zijn bewaring gesteld en later verdwenen is, zonder dat bekend is op welke wijze. — Regtb. Amersfoort 16 Aug. 1849; Regtz. XXIII, 68; W. 1056.

1586. Een postkantoor is een openbare bewaarplaats en de postdirectie of brievengaarder een openbaar bewaarder. — H. R. 1 Dec. 1863; N. R. B. XIV, 656; N. R. XXXV, § 31, 283; W. 2559; v. d. H., Strafr. 1863, 400.

1587. Dit art. is niet van toepassing op een commies der posterijen, die op het postkantoor zich arglistig heeft toegeëigend een brief met geld, ter verzending aldaar bezorgd; zoodanig feit stelt eenvoudigen diefstal daar. — H. R. 4 Nov. 1845; v. d. H., Strafr. IX, no. 478**, 115; R. B. VII, 731; W. 676; N. R. XXII, § 59, 270; Regtz. XXI, 110; XXIII, 63; N. R. XXII, § 59, 270.

Art. 255.

1588. Het woord „soustraction" in art. 255 C. P., of ook het woord „enlèvement" heeft niet die beteekenis, dat om de strafbaarheid daar te stellen het ontvreemde in eens anders bezit moet zijn geweest. — H. R. 29 Aug. 1846; Regtz. XXIII, 64; N. R. XXV, § 25, 118; W. 771; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 104, 208.

1589. Het wegnemen van eigen brieven uit de bus, stelt noch ontvreemding daar, noch valt in de termen van art. 255 C. P., maar levert misdaad, wanbedrijf, noch overtreding op. Brieven in de bus geworpen, blijven de eigendom van den verzender. Een brievenbus is geen openbare bewaarplaats van brieven, maar een verzamelplaats van brieven; de directeur van een postkantoor is evenmin de openbare bewaarhouder, als de verzender de bewaargever is. — Hof N.-Holland 12 Febr. 1856; W. 1740.

1590. Een brievenbus is een openbare bewaarplaats. Hij die daaruit een brief ontvreemdt, enkel uit baldadigheid of speelzucht, is schuldig aan de misdaad van art. 255 C. P. — Hof Z.-Holland 24 Julij 1863; W. 2506; anders Regtb. 's Gravenhage 28 Mei 1863; W. 2504.

Art. 257.

1591. Mr. M. van Troijen van Hulst. Iets over de beteekenis der woorden „autres objets" in art. 257 C. P. — Opm. en Med. XVII, 258.

1592. Het moedwillig verbreken van een tolboom, geplaatst op een grooten weg der eerste klasse, valt niet in de bepaling van art. 257 C. P. — Hof Drenthe 21 Oct. 1842; Regtz. XXIII, 72; W. 338.

1593. Een brievenbus is begrepen onder de woorden „autres objets" van art. 257 C. P. — Hof N.-Holland 12 Febr. 1856; W. 1740.

1594. Het omverwerpen van palen, gesteld op een weg aan de burgerlijke gemeente toebehoorende en bestemd om ten algemeenen nutte het voetpad van den rijweg te onderscheiden, valt niet onder het bereik van art. 257 C. P. — Regtb. 's Gravenhage 27 Aug. 1861; W. 2310.

1595. Het opzettelijk vernielen van paaltjes, dienende om het voetpad van den weg te scheiden en van een handwijzer op den weg, is strafbaar ingevolge art. 257 C. P. — Regtb. Appingedam 2 Jan. 1862; W. 2367; W. B. A. 961.

1596. Door een op last van een gemeentebestuur op de grenzen der gemeente geplaatst publicatiebord, waarop stond: „in deze gemeente mogen geene honden losloopen" enz., opzettelijk van den paal te slaan, maakt men zich schuldig aan het misdrijf van art. 257 C. P. — Regtb. Heerenveen 6 Febr. 1866; W. 2841; Gemst. 839.

1597. Het vernielen van een gazleiding, is overtreding van dit art. — Regtb. Groningen 13 Jan. 1867; N. R. B. XVIII, 695.

Art. 258.

1598. C. van Olden. De usurpatione titulorum et munerum secundum artt. 258 et 259 C. P. — L. B. 1836.

1599. Het zich valsch toeschrijven van een openbaar ambt of bediening, is op zich zelf alleen nog niet het zich steken in een openbare bediening; voor de toepassing van dit art. wordt gevorderd, dat men zich met der daad heeft gedragen, alsof men de voorgewende hoedanigheid bezit of een daad heeft verrigt, welke tot die bediening behoort. Bij dit laatste is het geen vereischte, dat die daad uitsluitend tot de bevoegdheid van zoodanige bediening behoort, of in een ander hoedanigheid en buiten die bediening niet mag worden verrigt. — H. R. 13 Oct. 1873; W. 3650; N. R. CV, 44; v. d. H., Strafr. 1873, 301.

1600. Het onbevoegd plegen van daden van openbaar gezag, ook zonder de bedoeling, om daardoor eenig geldelijk voordeel te bejagen, valt in de termen van art. 258 C. P. — Hof Gelderland 3 Oct. 1842; Regtz. XXIII, 74; R. B. V, 285.

1601. Art. 258 C. P. bedreigt alleen met straf het zich mengen „s'immicier," in openbare functiën of het plegen van daden tot zoodanige functiën behoorende. Dit art. is niet van toepassing op het enkel voorwenden of zich toeschrijven van het bekleeden van eenig openbaar ambt of bediening. — Regtb. Dordrecht 17 Aug. 1852; Hof Z.-Holland 26 Oct. 1852; Regtz. XXIII, 76; W. 1380.

1602. De wethouder die, zonder aangesteld te zijn als ambtenaar van den burgerlijken stand, een huwelijk voltrekt, pleegt het misdrijf van art. 258 C. P. Dit is zelfs dan waar, indien hij persoonlijk

aan de voltrekking geen deel heeft genomen, maar alleen als loco-ambtenaar van den burgerlijken stand de vervulling der huwelijksplegtigheden door een klerk lijdelijk heeft aangezien en toegelaten en er van het quasi huwelijk geen acte is opgemaakt. — Regtb. Brielle 19 April 1855; Regtz. XXIII, 80; W. 1642.

1603. Door de invoering van de gemeentewet zijn de ambtenaren van den burgerlijken stand, die vóór die invoering wettig benoemd waren, niet vervallen van hunne betrekking, zoodanig dat, indien zij bij die invoering weder tot raadsleden benoemd waren en in hunne betrekking van ambtenaren van den burgerlijken stand, zonder daartoe nader benoemd te zijn, acten hebben verleden, niet gezegd kunnen worden zich schuldig te hebben gemaakt aan het onbevoegd vervullen der genoemde betrekking. — Regtb. Brielle 19 April 1855; W. 1637; W. B. A. 307; Gemst. 187; Hof Z.-Holland 5 Junij 1855; W. 1650; W. B. A. 315; Gemst. 194.

1604. Tot toepassing van art. 258 C. P. is, behalve het aannemen eener valsche qualiteit een handeling noodig. Het bedreigen van als veldwachter te zullen verbaliseren, kan niet als zoodanige handeling worden beschouwd in den zin der wet. — Hof Groningen 22 Dec. 1862; W. 2442.

Art. 259.

1605. Is het in het openbaar dragen van eene vreemde wettig verkregen ridderorde, zonder koninklijke autorisatie, strafbaar naar art. 259 C. P.? — Regtag. Adv. VI, 225.

1606. Een ordelint is een „décoration," naar den geest van art. 259 C. P. — Regtb. Amsterdam 18 Nov. 1846; Regtz. XXIII, 82; R. B. IX, 128; W. 799.

1607. De functiën der dienstdoende schutterij behooren tot de openbare, hetzij burgerlijke of militaire bedieningen; derhalve valt het onbevoegd dragen van de daarvoor door den koning vastgestelde uniform, in de termen van art. 259 C. P. — H. R. 16 December 1857; W. 2012; v. d. H., Strafr. 1857, no. 1370, 447; N. R. LVII, § 47, 227.

1608. Het onbevoegd in het openbaar dragen van de tenue der dienstdoende schutterij, is strafbaar volgens dit art. Tot het misdrijf van dit art. is het materiëel feit van het dragen der schutterij-uniform voldoend; daarvoor wordt niet vereischt dat de drager het moedwillig opzet heeft, zich als schutter voor te doen. — Regtb. 's Gravenhage 28 Aug. 1857; W. 1884.

1609. Het verleenen door den koning van den titel van hofleverancier of koninklijk leverancier moet niet beschouwd worden als door den souverein of als hoofd van den staat, maar als door den vorst als privaat persoon verleend; op hem die dien titel onregtmatig voert, is art. 259 C. P. niet toepasselijk. — H. R. 24 Februarij 1862; N. R. LXX, § 34, 265; W. 2360; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1733, 52.

1610. Tot toepassing van art. 259 C. P. is niet voldoende de vrijwillige daad, maar wordt tevens vereischt de bedoeling, om zich te doen doorgaan voor den bekleeder der hoedanigheid, waarvan men de onderscheidingsteekenen draagt. Derhalve is het op den openbaren weg zich vertoonen in militaire uniform, die men niet geregtigd is te dragen, niet strafbaar als het geschiedt zonder den wil om zich voor te doen als bekleedende de hoedanigheid, waarvan men de onderscheidingsteekenen draagt. — H. R. 28 Aug. 1866; N. R. B. XVII, 576; N. R. LXXXIII, § 37, 289; W. 2835; v. d. H., Strafr. 1866, 294.

Art. 261.

1611. Tot toepassing van dit art. wordt niet vereischt de bedoeling om de godsdienst te storen, alleen het vrijwillig verrigten eener daad, waardoor zij werkelijk is gestoord, stelt dit misdrijf daar. Het met luider stemme uitbrengen van bezwaren tegen de benoeming van diakenen, gedurende de godsdienstoefening, wordt teregt gequalificeerd stoornis der eeredienst. — H. R. 8 Junij 1852; Regtz. XXIII, 84; N. R. XLII, § 18, 71; W. 1402; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 853, 255.

1612. Begrip van „culte autorisé" en „erkende gezindte" met het oog op de toepassing van art. 261 C. P., op een stoornis van godsdienstoefening van een afgescheiden Israëlitische gemeente. Uit de grondwettige voorschriften, getoetst aan het beginsel van eerbied voor de godsdienstige gezindten in art. 261 C. P. gehuldigd, volgt, dat de bescherming in dit art. aan cultes autorisés verzekerd, ook is toegezegd aan elke godsdienstige gezindte, die in overeenstemming met de wet in het rijk aanwezig is. De vermelding in de dagvaarding van Israëlitisch kerkgebouw sluit van zelf in, dat daarmede bedoeld wordt het kerkgebouw eener erkende godsdienstige gezindte. — H. R. 12 April 1865; W. 2698; N. R. LXXIX, § 55, 460; N. R. B. XVI, 25; v. d. H., Strafr. 1865, 194.

1613. Dit art. is niet toepasselijk, indien niet bewezen is, dat de verstoorde godsdienstoefening was de godsdienstoefening van een wettig bestaand kerkgenootschap. — Hof Z.-Holland 27 Junij 1865; W. 2704.

1614. De feitelijke beslissing, dat de beklaagde door zijne handelingen de openbare godsdienstoefening heeft gestoord, bevat alles wat tot het kenmerk van het misdrijf gevorderd wordt, zonder dat de regter in een onderzoek behoeft te treden, of de handelingen van den requirant al dan niet in strijd zijn met de huishoudelijke bepalingen, betrekkelijk de openbare godsdienstoefening. — H. R. 29 Junij 1863; N. R. LXXIV, § 44, 293; W. 2506; v. d. H., Strafr. 1863, 229.

1615. De godsdienstoefening is niet afgeloopen, als de mis voor een overledene is geëindigd, doch de plegtigheden op die mis volgende, nog niet hebben plaats gehad en nog een tweede mis daarna moet beginnen. Het verstoren van die godsdienstoefening is strafbaar. — Regtb. Zierikzee 8 Jan. 1858; W. 2050.

1616. Een zanggezelschap, tevens een godsdienstige strekking hebbende en dienende tot onderlinge oefening in de zangkunst, kan niet gezegd worden een deel uit te maken en te behooren tot de kerkelijke eeredienst en is mitsdien geen kerkelijke eeredienst (culte). — Regtb. Groningen 2 Febr. 1860; N. R. B. XII, 179; W. 2532.

1617. Voor de toepassing van dit art. wordt geen openbare godsdienstoefening vereischt. Er kan godsdienstoefening bestaan, ook als vaststaat, dat tijdens de verstoring, de eenige deur, welke uit- en toegang tot het kerkgenootschap verleende, gesloten was. — Hof Drenthe 23 Dec. 1865; W. 2774.

1618. Het doel der godsdienstoefening doet bij dit art. niets af, slechts de plaats, waar zij wordt gehouden, de inrigting daaraan gegeven en de omstandigheden, waaronder zij in ieder geval plaats heeft. Een oefening in den catechismus, ten aanhoore van meerdere personen, dan de eigenlijke leerlingen, onder de leiding van den pastoor der gemeente, in het openbaar, in een kerkgebouw, op een vast bepaalden tijd, is een godsdienstoefening

in den zin van dit art. — H. R. 16 Julij 1859; N. R. LXII, § 58, 282; W. 2083; v. d. H.; Strafr. 1859, 354.

Art. 262.

1619. A. W. van Vredenburch. De sacrilegio. — Traj. 1832.

Art. 265.

1620. C. Hartman Busmann. De societate delinquendi sive conjuratione. — Gron. 1834.

1621. O. J. van Pallandt. De consociatione maleficorum. — L. B. 1838.

Art. 269.

1622. H. L. Wichers, Gfil. De mendicantibus et vagabundis ex jure patrio. — Gron. 1837.

1623. Indien is bewezen, dat iemand op zekeren dag aan zijn kind huisvesting en nachtverblijf heeft geweigerd en dat dit kind toen niet voorzien was van middelen van bestaan en niet in staat, om door uitoefening van eenig ambacht of bedrijf in zijn noodwendig levensonderhoud te voorzien, dan moeten deze feiten worden gequalificeerd als medepligtigheid aan het wanbedrijf van landlooperij. — Hof Groningen 16 Febr. 1872; N. R. B. XXV, Strafr. 85.

Art. 270.

1624. Mr. S. J. Hingst. Kan art. 270 van den C. P. wel immer op een minderjarige worden toegepast? Minderjarigen toch volgen volgens art. 78 Burg. Wetb. de woonplaats hunner ouders en voogden. Zij hebben dus in het oog der wet altijd eene woonplaats. Het is waar, zij kunnen na het overlijden hunner ouders ook zonder voogden zijn. Maar zoodanige toestand is onwettig, immers aan hen niet te wijten. — Jur. Corr. 1863, 357; mr. W. J. C. van Hasselt, Jur. Corr. 1863, 402.

1625. De uitdrukking „vaste woonplaats" in art. 270 C. P., heeft een andere beteekenis dan het woord woonplaats in art. 74 Burg. Wetb. Door de bepaling van art. 74 Burg. Wetb., wordt geen verandering gebragt in de toepassing der strafwet, omtrent landlooperij. In de beslissing, dat iemand in België tot levenslange dwangarbeid is veroordeeld en dat hij van de plaats zijner opsluiting is ontsnapt en sedert deels aldaar, deels binnen dit rijk zich zonder woon-, verblijfplaats of kostwinning en zonder handwerk of bedrijf heeft opgehouden en rondgezworven heeft, liggen alle vereischten, welke het wanbedrijf van landlooperij kenmerken. — H. R. 30 Aug. 1842; Regtz. I, 70; XXIII, 87; N. R. XII, § 66, 229; W. 349; v. d. H., Strafr. VIII, no. 439, 171.

1626. Hij, die wegens ligchaamsgebrek uit de militaire dienst ontslagen, en te dier zake gepensioneerd, zich 'snachts aan den openbaren weg in een rietschelf bevindt, zonder laatst een vaste woonplaats te hebben, is in den zin van art. 270 niet als landlooper te beschouwen. — Hof Z.-Holland 3 Jan. 1846; Regtz. XXIII, 88; W. 670.

1627. Dit art. wordt niet geschonden, door, nadat in facto is uitgemaakt, dat uit de stukken van het geding genoegzaam is gebleken, dat de verdachte persoon niet van middelen van bestaan is ontbloot, aangezien een armbestuur gewoon is de kosten van verpleging te voldoen, te verklaren, dat een der kenmerken van het wanbedrijf van landlooperij ontbreekt. — H. R. 2 Junij 1846; Regtz. I, 73; XXIII, 90; N. R. XXIV, § 48, 220; W. 722; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 69, 7.

1628. Iemand als ingezeten in een gemeente erkend, kan niet als landlooper beschouwd worden. — Hof Gelderland 10 Sept. 1844; Regtz. XXIII, 180; R. B. VI, 690; W. 596.

1629. Bij gemis van eenige bepaling, wat in het Wetb. van Strafr. onder „vaste woonplaats" is te verstaan, moet daarvoor gehouden worden, die bedoeld bij art. 74 vgg. Burg. Wetb. De minderjarige kan evenwel onder dit art. vallen, als hij vrijwillig het ouderlijk huis heeft verlaten en zonder middel van bestaan of het uitoefenen van een beroep een zwervend leven leidt. — Hof N.-Brabant 13 Nov. 1861; W. 2480.

1630. Onder de woorden „vaste woonplaats" moet in dit art. worden verstaan feitelijke woonplaats, zoodat ook de minderjarige, hoewel regtens de woonplaats zijns voogds hebbende, zich aan landlooperij kan schuldig maken. — Hof N.-Holland 10 Julij 1861; W. 2302.

1631. Ook bij landlooperij moet ten aanzien van beklaagden beneden zestien jaren oud worden onderzocht en beslist, of zij al dan niet met oordeel des onderscheids hebben gehandeld. — H. R. 24 Dec. 1855; W. 1831; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1169, 269.

1632. Bij een veroordeeling wegens landlooperij is het noodig uit te maken, dat de beklaagde heeft noch vaste woonplaats, noch middel van bestaan en dat hij niet gewoon is eenig ambacht of beroep uit te oefenen. Het verzuim van uitspraak omtrent een dier drie vereischten, is een schending van dit art.

De regtbank die ten aanzien van een wegens landlooperij te regt staanden knaap, nog geen zestien jaren oud, oordeelt dat zijn rondzwerven alleen is toe te schrijven aan de omstandigheid, dat hij van zijne ouders is verlaten, en dus aan nooddwang, kan dezen vrijspreken, als hebbende geoordeeld zonder oordeel des onderscheids. — H. R. 13 April 1852; Regtz. XXIII, 90; N. R. XLI, § 60, 280; W. 1397; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 840, 169.

1633. Aan het woord woonplaats in dit art., moet niet dezelfde beteekenis worden gehecht als aan dat woord in art. 74 en 78 Burg. Wetb., met dien verstande, dat een minderjarige regtens bij zijne ouders of voogden woonplaats hebbende, niet gezegd kan worden zich aan landlooperij schuldig te maken. — H. R. 14 Nov. 1854; Regtz. XXIII, 95; N. R. LVIII, § 54, 236; W. 1677; v. d. H., Strafr. 1854, II, 85.

1634. Een getrouwde vrouw die haren man volgt, ook al is deze een landlooper, kan daardoor alleen nog niet geacht worden mede in staat van landlooperij te verkeeren. Een kind van zes jaren kan het wanbedrijf van landlooperij, wegens gebrek aan oordeel des onderscheids, niet plegen. Het wanbedrijf van landlooperij is niet aanwezig, als iemand met zijn gezin gedurende vier weken op verschillende plaatsen, zonder middelen van bestaan rondzwerft, doch niet blijkt het onware van zijn voorgeven, dat hij als sigarenmaker vergeefs werk heeft gezocht, althans het bewijs, dat hij niet gewoon is een beroep of ambacht uit te oefenen, niet is geleverd. — Regtb. Alkmaar 30 April 1861; N. R. B. XII, 726.

Art. 271.

1635. Het laatste gedeelte van dit art. is gewijzigd bij art. 19 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

1636. De ambtenaren van politie zijn bevoegd, om den landlooper, dien zij vinden in een huis, waar zij met toestemming van den bewoner zijn binnengetreden, aan te houden. — Regtb. Gorinchem 11 Sept. 1844; Hof Z.-Holland 17 Oct. 1844; W. 551; Regtz. XXIII, 98.

Art. 272.

1637. Indien des regters overtuiging, dat een beschuldigde is landlooper, berust op diens eigen bekentenis, in verband genomen met de verklaring van één getuige, en onderscheiden aanwijzingen, berust die overtuiging op wettig bewijs. Door het bevel dat een veroordeelde, na het ondergaan zijner straf, zal worden gesteld ter beschikking der hooge regering, ten einde te worden gebragt buiten het grondgebied van den staat, treedt de regter niet in de attributen der hooge regering. — H. R. 2 Junij 1840; Regtz. XV, 23; XXIII, 101; N. R. V, § 55, 307; v. d. H., Strafr. III, no. 149, 87.

Art. 274.

1638. V. Bedelarij. — Themis 2e, XV, 229.

1639. J. van Lennep. Ad Valentiniani constitutionem de mendicantibus validis. — L. B. 1824.

1640. Mr. P. van Vollenhoven. Bedelarij. — Verschil tusschen art. 274 en 275 Wetb. v. Strafr. — Inrigting tot wering van Bedelarij. — R. Jaarb. VI, 410.

1641. Mr. C. H. Gockinga. Opmerkingen over armwezen en bedelarij. — R. Jaarb. V, 161, 429.

1642. Mr. M. M. von Baumhauer. De bedelarij. — Themis X, 441.

1643. Dit art. is gewijzigd bij art. 19 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102); volgens dat art. is de last tot overbrenging naar een bedelaarsgesticht alleen verpligtend, ingeval van recidive.

1644. Het beheer der rijks bedelaarsgestichten Ommerschans en Veenhuizen, overgebragt van het departement van binnenlandsche zaken naar dat van justitie. — Besluit deswege, W. 3761.

1645. Wetsontwerp tot wijziging van art. 19 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), houdende eenige veranderingen in de straffen op de misdrijven gesteld en memorie van toelichting. — W. 3712; voorloopig verslag der tweede kamer W. 3781, 3732.

1646. Bedelarij. — Art. 274 C. P. — W. 3250.

1647. Voorschriften omtrent den zorg, dat gevaarlijke bedelaars en landloopers uit de rijksgestichten Veenhuizen en Ommerschans niet worden ontslagen na een zeer kort verblijf daar. — M. v. J.; W. 2320.

1648. De opzending naar een bedelaarsgesticht na het ondergaan der straf wegens bedelarij, is geen eigenlijke straf; zij vervalt alzoo niet ingeval van gelijktijdige schuldigverklaring aan een zwaarder misdrijf en aan bedelarij, door de oplegging der zwaardere straf wegens het eerstgemelde. — H. R. 12 Jan. 1847; Regtz. XVIII, 24; N. R. XXV, § 74, 351; W. 817; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 157*, 13.

1649. Bij veroordeeling wegens bedelarij, moet worden beslist, dat voor de plaats, waar de beschuldigde bedelende is gevonden, een openbare inrigting tot voorkoming van bedelarij in stand is. — H. R. 4 Mei 1852; Regtz. XVIII, 157; N. R. XLI, § 69, 321; W. 1400; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 847, 219.

1650. Het vragen van onderstand aan een autoriteit, die men daartoe, hetzij teregt of ten onregte verpligt acht, kan niet worden beschouwd als bedelarij in den zin der wet. — Regtb. Groningen 27 Nov. 1872; N. R. B. 1875, C. 5.

1651. Het bevel tot verzending van bedelaars naar een bedelaarsgesticht, mag niet aan de administrative magt worden overgelaten. — H. R. 29 Oct. 1839; Regtz. XXIII, 104; N. R. IV, § 44, 255; W. 54; v. d. H., Strafr. II, no. 89, 206.

1652. Het laatst gedeelte van dit art. is geschonden door bij een schuldigverklaring aan het wanbedrijf van bedelarij, met verzwarende omstandigheden, niet tevens te gelasten de opzending naar een bedelaarsgesticht na het uiteinde der straf. — H. R. 30 Jan. 1844; Regtz. XXIII, 107; N. R. XVII, § 24, 73; W. 566; v. d. H., Strafr. XII, no. 710, 146.

1653. Het rondgaan aan de huizen met een lijst ter inteekening op een te leveren portret, is bedelarij, indien aan den inteekenaar wordt te kennen gegeven, dat de inteekening geschiedt ten behoeve van des beklaagden eigen armoedig gezin en als door dezen geen prijs wordt bepaald, maar het bedrag der inteekening geheel aan den inteekenaar wordt overgelaten. — Regtb. Utrecht 21 Jan. 1875; N. R. B. XXV; Strafr. 34.

1654. Tot het bestaan van het wanbedrijf, voorzien bij art. 274 C. P., wordt gevorderd, dat iemand bedelende is gevonden in een plaats, voor welke een openbare instelling tot wering der bedelarij bestaat; bij een veroordeelend vonnis of arrest te dier zake, moet omtrent het bestaan van zoodanige instelling, uitspraak worden gedaan. — H. R. 5 Jan. 1841; Regtz. XXIII, 110; N. R. X, § 40, 167; W. 144; v. d. H., Strafr. IV, no. 225, 267.

1655. Tot toepassing van art. 274 C. P. wordt niet vereischt, dat de bedelaar op heeterdaad is gearresteerd, gelijk dit het geval is bij art. 277 van dit wetboek. — H. R. 14 Maart 1843; Regtz. XVII, 50; XXIII, 113; N. R. XIV, § 83, 337; W. 477; v. d. H., Strafr. IX, no. 525, 389.

1656. Om het wanbedrijf van bedelarij daar te stellen, is het geen volstrekt vereischte, dat door woorden om een aalmoes is gevraagd; dit kan ook door houding, gebaren en andere kennelijke teekenen geschieden. — H. R. 23 Mei 1843; Regtz. XXIII, 117; v. d. H., Strafr. IX, no. 550, 509.

1657. Dit art. wordt geschonden door op grond, dat er op het oogenblik, dat het wanbedrijf van eenvoudige bedelarij werd gepleegd, voor de gemeente waarin gebedeld is, geen inrigting tot wering van bedelarij, in den zin van dit art. bestond, te verstaan, dat die daad geen misdrijf daarstelt. — H. R. 27 Jan. 1845; Regtz. XXIII, 120; W. 591; v. d. H., Strafr. XIII, no. 787, 94.

1658. Een veroordeeling wegens bedelarij moet inhouden, dat er in de plaats des misdrijfs een openbare inrigting tot voorkoming van bedelarij bestond; een vonnis, houdende veroordeeling wegens diefstal en wegens bedelarij, waarin genoemd punt niet is uitgemaakt, behoort alleen wat de bedelarij betreft, worden gecasseerd. — H. R. 8 Nov. 1853; Regtz. XXIII, 123; N. R. XLVI, § 43, 167; W. 1586; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 982, 129.

1659. Dit art. wordt geschonden door te verstaan, dat het feit van bedelarij door een vreemdeling bedreven, geen misdaad, wanbedrijf of overtreding zou daarstellen. — H. R. 18 Maart 1845; Regtz. XXIII, 126; N. R. XX, § 34, 146; v. d. H., Strafr. XIII, no. 808, 222.

1660. De strafbaarheid van het wanbedrijf van bedelarij bestaat zoowel voor vreemdelingen, als voor inlanders en wordt dit art. dus geschonden, door het ontslag van regtsvervolging te dier zake van een vreemdeling, ten wiens aanzien niet is bewezen, dat hij aanvraag gedaan heeft, om te worden opgenomen in een openbare inrigting tot voorkoming van bedelarij, als vreemdeling is afgewezen. — H. R. 21 Julij 1846; Regtz. XXIII, 129; N. R. XXV, § 18, 93; W. 751; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 91, 169.

1661. De algemeene bepaling van art. 274 C. P. is ook van toepassing op vreemdelingen, die geen domicilie van onderstand hebben en tengevolge van de verordeningen van politie in de bedelaarsge-

stichten niet kunnen worden opgenomen, als zij zich hier te lande aan bedelarij schuldig maken. De regter kan bevelen, dat zij na het uiteinde hunner straf over de grenzen van het rijk zullen worden gebragt. — Regtb. Maastricht 5 Febr. 1845; Hof Limburg 20 Maart 1845; Regtz. XXIII, 133; W. 603.

1662. Dit art. is geschonden door de slotbepaling daarvan, in het geval, voorzien bij art. 276, ten aanzien van personen niet in Nederland geboren en aldaar geen vaste woonplaats hebbende, niet toe te passen. — H. R. 3 Febr. 1846; Regtz. XXIII, 136; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 22; 141; N. R. XXIII, § 53, 235; W. 695.

1664. Bij veroordeeling ter zake van diefstal en bedelarij en bij het uitspreken der straf op eerstgemeld misdrijf gesteld, is de regter bevoegd tevens te bevelen de opzending van den veroordeelde naar een bedelaarsgesticht na het uiteinde der gevangenisstraf aan den veroordeelde opgelegd. — H. R. 12 Jan. 1847; Regtz. XVIII, 24; XXIII, 135; N. R. XXV, § 74, 351; W. 817; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 157*, 13.

1665. Indien als bewezen is aangenomen, dat de beklaagde ten huize van een ingezeten een stuk brood heeft gevraagd, nadat zij zich bevorens ten huize van den veldwachter en politiebediende had vervoegd, met verzoek om in de bedelaarskoloniën te worden opgenomen, en haar dit is geweigerd, is het feit van het vragen om een stuk brood noch misdaad, noch wanbedrijf, noch overtreding. — H. R. 4 Mei 1847; Regtz. XXIII, 155; N. R. XXVII, § 45, 183; W. 834; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 205, 297.

1666. Het vragen om drinken ten huize van een ingezeten, en het zich aanmelden bij een openbaar ambtenaar tot het verkrijgen van passantengeld, zijn wel bewijzen van, en voorziening in een dringende behoefte, doch zij stellen geen bedelarij in den zin der wet daar. — Hof Gelderland 22 Oct. 1842; Regtz. XXIII, 159; R. B. V, 310.

1667. Aan een ingezeten kan niet het regt worden toegekend, om zijn overbrenging naar een bedelaarsgesticht te vorderen, te dien effecte, dat de weigering daarvan, hem de bevoegdheid zou geven, om straffeloos te bedelen. — Regtb. Assen 28 Nov. 1843; W. 451; Regtz. XXIII, 165; Hof Gelderland 27 Jan. 1846; Regtz. XXIII, 167; R. B. VIII, 205; W. 713; Regtb. Breda 24 Febr. 1845; Regtz. XXIII, 171; W. 629.

1668. Bedelarij is niet strafbaar, als zij zich bepaalt tot het vragen van aalmoezen, zonder geregeld van bedelen te leven, en zeker niet zoolang de schorsing van de opzending naar Ommerschans of andere inrigting van dien aard duurt. — Regtb. Zutphen 18 Oct. 1843; Hof Gelderland 16 Nov. 1843; Regtz. XXIII, 169; W. 460; R. B. VI, 177.

1669. De koloniën van Ommerschans en Veenhuizen zijn bedelaarsinrigtingen voor het geheele rijk, hoezeer de opneming van alle bedelaars aldaar niet verpligtend is gemaakt bij kon. besluit van 30 Oct. 1843, no. 74. — H. R. 14 Maart 1854; Regtz. XXIII, 174; N. R. XLVII, § 29, 120; W. 1661; v. d. H., Strafr. 1854, I, 115; Gemst. 199.

1670. Ieder, die bedelend wordt gevonden, ook dan, als hij niet verkeert in de gevallen, bedoeld in artt. 275 en 276 C. P., valt onder het bereik van art. 274 — H. R. 24 Sept. 1844; Regtz. XXIII, 177; N. R. XVIII, § 27, 103; W. 539; v. d. H., Strafr. XI, no. 653, 132.

1671. Tot strafbaarheid wegens bedelarij, wordt niet anders gevorderd, dan dat iemand ééns bedelende wordt gevonden in een plaats, waar een bedelaarsgesticht bestaat. — Hof Gelderland 10 Sept. 1844; Regtz. XXIII, 180; R. B. VI, 690; W. 546.

1672. Voor de toepassing van art. 274 C. P. wordt het herhaaldelijk bedelen niet gevorderd. Een vonnis, waarbij iemand ontslagen is van alle regtsvervolging, omdat hij slechts éénmaal gebedeld heeft, behoort te worden vernietigd. — H. R. 26 Sept. 1854; Regtz. XXIII, 182; N. R. XLVIII, § 29, 133; W. 1670; v. d. H., Strafr. 1854, II, 18; H. R. 7 Nov. 1854; Regtz. XXIII, 184; N. R. XLVIII, § 50, 220; W. 1676; v. d. H., Strafr. 1854, II, 70; N. R. 21 Nov. 1854; Regtz. XXIII, 187; N. R. LVIII, § 57, 255; W. 1677; v. d. H., Strafr. 1854, II, 102.

1673. Betrapping op heeterdaad wordt niet vereischt voor de toepassing van art. 274 C. P., even als dit een vereischte is bij art. 277 C. P. Een vonnis, waarbij een van bedelarij beklaagd persoon is ontslagen van regtsvervolging, behoort te worden vernietigd, indien daarbij niet is onderzocht of voor de plaats, waar het geïncrimineerd feit is bedreven, een openbare inrigting tot voorkoming van bedelarij bestaat. — H. R. 7 Nov. 1854; Regtz. XXIII, 184; N. R. XLVIII, § 50, 220; W. 1676; v. d. H., Strafr. 1854, II, 70.

1674. Tot de toepassing der strafbepalingen op het bedelen, door het vragen van geld, wordt niet vereischt, dat dit geld ten geschenke gevraagd wordt. Het is voldoende, dat de beklaagden zich hebben voorgedaan onder die omstandigheden, welke overigens gewoonlijk bedelarij uitmaken, of vergezellen; de woorden „wij vragen slechts geld ter leen," kunnen de daad niet onstrafbaar maken. — Hof Overijssel 16 Sept. 1848; W. 966; anders Regtb. Zwolle 13 Julij 1848; Regtz. XXIII, 189; W. 939.

1675. Artt. 274 vgg. zijn verkeerd toegepast door als bedelarij te beschouwen navolgende daadzaken: Vooreerst dat twaalf beklaagden, van welke zeven van geweren, de overigen van stokken waren voorzien, des nachts, na onderling gemaakte afspraak, zich gezamenlijk en in een vereenigde bende zouden hebben begeven naar een hofstede en aldaar, zonder van een bewoner of een der huisgenooten vergunning te hebben bekomen, zijn binnen getreden en dat zij daarop van den bewoner geld hebben afgevraagd, onder het bezigen van bedreigingen met brandstichting, ingeval van weigering, tengevolge waarvan en de na te melden feiten, de bewoner eerst vijf en vervolgens nog zeven rijksdaalders en eindelijk ongeveer tien gouden tien guldenstukken in een beursje aan de beklaagden heeft afgegeven, welke gelden zij vervolgens hebben gedeeld en ten tweeden, dat te dier gelegenheid een der beklaagden zijn met scherp geladen geweer in de rigting van het woonhuis heeft afgeschoten, zoodat daardoor het raam boven de voordeur is verbrijzeld en de zoldering binnen thuis is doorboord en de bewoners der hofstede zich in gevaar hebben bevonden van door het schot te worden getroffen; terwijl een ander beklaagde insgelijks zijn met scherp geladen geweer in dezelfde rigting heeft aangelegd en afgetrokken, welk schot evenwel door het ketsen van het geweer en alzoo tengevolge van een omstandigheid onafhankelijk van den wil van den beklaagde niet is afgegaan. Deze daadzaken behooren te worden gequalificeerd als diefstal bij nacht door meer dan één persoon, allen, immers een gedeelte hunner van wapenen voorzien, met geweldpleging begaan. — H. R. 12 April 1847; Regtz. XXIII, 198; N. R. XXVII, § 28, 106; W. 842; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 197, 245; H. R. 28 Sept. 1847; Regtz. XXIII, 203; N. R.

XXVIII, § 60, 285; W. 865; v. d. H., Strafr. II, no. 249, 200.

1676. De vermelding, dat de beklaagde op een bepaalde plaats binnen het rijk heeft gebedeld, bevat een voldoende aanwijzing voor het strafbaar feit van bedelarij; daarin ligt volgens de tegenwoordige wettelijke algemeene verordeningen opgesloten, dat de beklaagde is aangeklaagd van te hebben gebedeld op een plaats, waarvoor een openbare inrigting tot voorkoming van bedelarij bestaat.

Het aanvoeren van bewijsmiddelen tot staving, dat voor een bepaalde gemeente binnen het rijk een inrigting als de bovenbedoelde aanwezig is, is geheel overbodig. — H. R. 19 Dec. 1871; W. 3423; N. R. XCIX, § 27, 231; v. d. H., Strafr. 1871, 360.

1677. Voor de toepasselijkheid van art. 19 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), wordt niet vereischt, dat de beklaagde zich niet heeft aangemeld om opgenomen te worden in een inrigting tot voorkoming van bedelarij of zich aangemeld, geen weigering heeft ondervonden. — Hof Overijssel 16 Dec. 1870; W. 3318; Gemst. 1024; W. B. A. 1164.

1678. Hoezeer de opneming in de gestichten Ommerschans en Veenhuizen niet onvoorwaardelijk gebiedend is voorgeschreven, maar aan zekere voorwaarden verbonden, zoo is daarom de regterlijke magt nog niet bevoegd deze ter toetse te brengen en over het al of niet onmogelijke of moeijelijke der voldoening daaraan te beslissen. Uit de omstandigheid, dat de weigering om in zoodanig gesticht te worden opgenomen, na daartoe gedane aanvrage, het strafbaar karakter van het vragen van een aalmoes niet wegneemt, volgt niet, dat van dat feit in de dagvaarding moet worden melding gemaakt. — H. R. 28 Junij 1871; W. 3359; N. R. XCVIII, § 30, 243.

1679. Het feit van bedelen, om een gift, is niet strafbaar, indien dit vragen heeft plaats gehad in een gemeente, voor welke geen openbare inrigting tot voorkoming van bedelarij bestaat. Zoodanige inrigting bestaat voor elke plaats in het rijk; deze moet toegankelijk worden gerekend voor elken beklaagde, zoolang niet blijkt, dat op zijn aanvraag de opneming geweigerd is. — Hof Drenthe 8 Junij 1871; anders Regtb. Assen 12 Dec. 1870; W. 3372.

1680. Een vraag om geld, om een gift, is naar omstandigheden al of niet als bedelarij te beschouwen; de beoordeeling dier omstandigheden behoort tot het gebied van den judex facti. — H. R. 8 Maart 1870; W. 3200.

1681. Het eenvoudig komen en blijven staan door een vrouw aan een voordeur, zonder op de vraag der beambten inlichting te geven, waarom zij kwam, stelt nog niet daar het zich daar bevinden in bedelende houding. Het is onverschillig of die vrouw overigens een bekende bedelaar is, of zij hier of daar had gebedeld en daarvan bedelcenten bij zich had. Zoo zij slechts niet gebedeld of in bedelende houding gestaan, ter plaatse waar zij er van beklaagd is. — Regtb. Hoorn 5 Junij 1868; W. 3070.

1682. Al beantwoordt een liedjeszanger, die zijne gedrukte liedjes in de hand houdt en opzingt, de tot hem gerigte vraag, waar het hem om te doen is, met de woorden: „om een cent," is hij daarom nog geen bedelaar. Het is onverschillig of hij vóór jaren eens wegens bedelarij is veroordeeld, of hij al dan niet van patent voorzien was, en of hij al dan niet schriftelijke toestemming had van den burgemeester der gemeente om er te mogen zingen. — Regtb. Hoorn 10 Jan. 1868; W. 3065.

1683. Het éénmaal vragen van een bepaald voorwerp, eenig wit brood voor een kind, is bedelarij. — H. R. 14 Febr. 1860; W. 2144; N. R. LXIV, § 20, 77; v. d. H., Strafr. 1860, 40.

1684. De verwijzing bij een bevelschrift der raadkamer, ter zake van bedelarij, belet den officier niet, om bij de dagvaarding, door welke aan die verwijzing gevolg wordt gegeven den beklaagde tevens teregt te stellen, ter zake van landlooperij. De regtbank is in zoodanig geval niet bevoegd, om bij vrijspraak van de bedelarij, de zaak aan den regter-commissaris te renvoijeren, tot nader onderzoek der aanklagt van landlooperij. — H. R. 16 Nov. 1858; W. 2022; N. R. LX, § 28, 151; v. d. H., Strafr. 1858, II, 219.

1685. Er bestaat voor het geheele rijk een inrigting tot voorkoming van bedelarij; als zoodanig zijn door den wetgever in art. 62 der wet van 28 Junij 1854 (St. 100), erkend de koloniale inrigtingen tot opneming van bedelaars en landloopers bestemd bij de kon. besluiten daaromtrent bestaande. Het onder leugenachtige voorgevens, wel voor een derde vragen van gelden, als liefdegiften, maar het werkelijk ontvangen dier gelden ten eigen behoeve, en het alzoo vragen dier gelden voor zich, wordt teregt gequalificeerd, als het wanbedrijf van bedelarij. — H. R. 17 Dec. 1856; W. 1928; N. R. LIV, § 52, 240; v. d. H., Strafr. 1856, II, 147.

1686. Het vragen van onderstand, is niet altijd als bedelarij te beschouwen. Het vragen van geld, met belofte van teruggave, stelt op zich zelf dat misdrijf niet daar. Bij het wanbedrijf van bedelarij, moet op de omstandigheden worden gelet. Het bij herhaling in dezelfde maand, op verschillende plaatsen en bij onderscheiden personen, in een ander provincie, dan waar men woont, vragen om reisgeld, hetzij als voorschot, hetzij als gift, is te beschouwen als bedelarij. — H. R. 24 Nov. 1857; W. 2006; N. R. LVII, § 28, 145; v. d. H., Strafr. 1857, 421.

1687. Voor bedelarij wordt niet gevorderd, dat er bij herhaling aalmoezen zijn gevraagd, noch dat de beklaagde er zijn werk van maakt, den ingezetenen om onderstand te vragen en door bedelarij gewoon is in zijn onderstand te voorzien. — Hof Gelderland 18 Aug. 184[illegible]; R. B. V, 281.

1688. Bedelen, beteekent in het gewoon spraakgebruik het vragen om een liefdegift en niet het vragen om een gunst, alzoo om iets, waarbij schenking en dus overdragt in eigendom plaats heeft; bij de wet is aan het woord geen ander beteekenis gegeven. — H. R. 11 Junij 1855; N. R. L. § 45, 197; W. 1782; v. d. H., Strafr. 1855, I, 261.

1689. Het zich aanmelden, ter bekoming van liefdegiften met een aanbevelingsbrief, waaronder namens den kerkenraad de valsche naamteekening van een predikant is geplaatst, zonder dat de verzoeker daardoor iets heeft verkregen, moet gequalificeerd worden als bedelarij; het valt niet in de termen van art. 162 C. P. — Regtb. Amsterdam 7 Dec. 1848; R. B. X, 651; Regtz. XXI, 44.

1690. Het opvragen van giften bij de deur, onder het valsch voorgeven, dat die moeten strekken voor een schoolfeest, stelt niet daar bedelarij, ook niet als bewezen is, dat de vrager de bedoeling heeft gehad, om de giften tot eigen gebruik aan te wenden. — Regtb. Appingedam 28 Oct. 1864; N. R. B. XVII, 116.

1691. In de wetsbepalingen, ter wering der bedelarij, wordt geen onderscheid gemaakt tusschen het vragen om een gift en het vragen om een gunst; derhalve moet het vragen van nachtverblijf om niet, ten behoeve en door vele personen gezamelijk en gelijktijdig, zonder daartoe door oogenblikkelijke en onvoorziene behoeften gedrongen of

door eenig bijzonder toeval genoodzaakt te zijn, voor bedelarij in verbinding worden gehouden. — H. R. 10 Febr. 1857; N. R. LV, § 20, 103; W. 1842; v. d. H., Strafr. 1857, 74.

1692. Het in ontvangnemen en gebruiken van hetgeen door bedelarij is verkregen, stelt niet daar het wanbedrijf van medepligtigheid door heling. De strafbaarheid der bedelarij bestaat niet in het aannemen van giften, maar in het op ongeoorloofde wijze opwekken van liefdadigheid. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 Nov. 1867; N. R. B. XVIII, 539.

1693. Het vragen en niet het ontvangen van aalmoes, is bij de wet strafbaar gesteld; derhalve wordt tot strafbare bedelarij altijd verzoeken of eischen gevorderd, ofschoon het geen volstrekt vereischte is, dat er door woorden is gevraagd, dit kan ook geschieden door houding, gebaren en andere kennelijke teekenen geschieden, ook het ophalen van giften en gaven op vaste zoowel, als op ongeregelde tijden, kan strafbare bedelarij zijn. — H. R. 5 Dec. 1854; N. R. XLIX, § 1, 1; W. 1766; v. d. H., Strafr. 1854, II, 127.

1694. Bedelarij, alleen gepleegd met het oogmerk om te dier zake gevangen te worden genomen, is niet een fictie van bedelarij, maar valt wel degelijk in de strafbepaling der wet. — H. R. 19 Febr. 1856; N. R. LII, § 32, 132; W. 1845; v. d. H., Strafr. 1856, I, 102.

1695. De overbrenging naar een bedelaarsgesticht, behoort te worden uitgesproken, zoowel ten aanzien van vreemdelingen, als van inwoners van dit rijk. — H. R. 3 Febr. 1846; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 22, 141; N. R. XXIII, § 53, 235; Regtz. XXIII, 136; W. 695.

1696. Bepalingen, omtrent de bestemming der aan het rijk toebehoorende gestichten Ommerschans en Veenhuizen, en de verpleging der daarin opgenomen personen. — Kon. Besl. 19 Aug. 1859 (St. 82).

1697. Besluit, waarbij met intrekking van het kon. besluit van 19 Augustus 1859 (St. 82), nieuwe bepalingen worden vastgesteld, omtrent de bestemming der aan het rijk toebehoorende gestichten Ommerschans en Veenhuizen en de verpleging der daarin opgenomen personen. — Kon. Besl. 22 Sept. 1870 (St. 164).

1698. Voorschriften, betreffende de opneming van armen in de bedelaarsgestichten, voor rekening van gemeenten. — M. B. Z. 29 Sept. 1870; Luttenberg 1870, 183.

Art. 276.

1699. Dit art. wordt met juistheid toegepast, door als bedelarij te beschouwen de bij de feitelijke beslissing door den regter als bewezen aangenomen daadzaken, dat de beklaagden in den nacht gezamelijk en vergezeld van een groote menigte menschen, bij onderscheiden ingezetenen zijn rondgegaan om geld te vragen, volgens hun zeggen voor de armen: dat zij zonder verlof van de eigenaars of hunne huisgenooten sommige woningen of afsluitingen zijn binnengegaan; dat zij hebben erkend ieder *f* 2,50 van het bijeenverzameld geld te hebben genoten, evenals alle anderen, die tegenwoordig waren, toen men met vragen ophield; voor de toepasselijkheid der strafbepalingen op het bedelen wordt niet gevorderd, dat daarvan een beroep of kostwinning wordt gemaakt. — H. R. 14 Febr. 1848; Regtz. XXIII, 142; N. R. XXIX, § 73, 331; W. 916; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 316, 115.

1700. Uit de woorden „de bedelaars," waarmede art. 276 begint, volgt, dat er een noodzakelijk verband bestaat met art. 274, de toepassing van laatstgenoemd art. is noodig, om naar het algemeen voorschrift daarvan de opzending naar een bedelaarsgesticht te kunnen uitspreken. Dit art. wordt teregt toegepast, ook indien slechts éénmaal om een reispenning is gevraagd; de wet vordert voor de strafbaarheid van bedelarij geen herhaalde feiten. — H. R. 30 Oct. 1849; Regtz. XXIII, 146; N. R. XXXIV, § 30, 120; W. 1083; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 534, 202.

1701. Bij schuldigverklaring aan bedelarij, met de verzwarende omstandigheden, vermeld bij art. 276, is de last tot overbrenging naar een bedelaarsgesticht na het einde der gevangenisstraf verpligtend. — H. R. 7 Maart 1843; Regtz. XXIII, 152; N. R. XIV, § 78, 324; W. 476; v. d. H., Strafr. IX, no. 518, 343.

1702. Het voorwenden van niet bestaande rampen of onheilen, is geen verzwarende omstandigheid van bedelarij in dit art. bedoeld. — H. R. 31 Mei 1842; Regtz. XXIII, 211; N. R. XII, § 23, 68; W. 329; v. d. H., Strafr. VII, no. 414, 373.

1703. De daad van haar, die herhaaldelijk als liefdegift vraagt en ontvangt acht fleeschen medicijnen, voorgevende, dat zij lijdt aan waterzucht, terwijl zij door die ziekte niet is aangetast, maar om daaraan te doen gelooven, op haren buik draagt een zakje gevuld met wol en een streng garen, stelt niet daar bedelarij, gesteund door het veinzen van ziekte, maar opligting. — Regtb. Heerenveen 16 Junij 1863; N. R. B. XIV, 877.

1704. Tot bedelarij in verbinding, wordt niet vereischt, dat de zich te zamen bevonden en in vereeniging gehandeld hebbende personen, allen gevraagd hebben. — H. R. 8 Maart 1870; W. 3200; v. d. H., Strafr. 1870, 123.

1705. Voor de strafbaarheid van bedelarij in verbinding, is het onverschillig of er voor de plaats, waar gebedeld is, al dan niet een openbare inrigting ter voorkoming van bedelarij bestaat. De omstandigheden, dat eenige personen de woningen van ingezetenen zijn binnengetreden, terwijl een hunner op aanmatigenden toon voor allen nachtverblijf vroeg, en de weigering daarvan met scheldwoorden en dreigementen beantwoorde, en zulks niettegenstaande zij daartoe, noch door oogenblikkelijke en onvoorziene behoefte waren gedwongen, noch door eenig bijzonder toeval waren genoodzaakt. — H. R. 27 Mei 1856; W. 1877; N. R. LIII, § 23, 116; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1231, 332.

1706. Het te zamen binnentreden eener woning, en aldaar te zamen gelijkelijk en voor beide bedelen, moet gequalificeerd worden als bedelarij in verbinding. Indien ten aanzien van twee personen is bewezen verklaard, dat zij te zamen in verbinding gebedeld hebben, doch een hunner wordt vrijgesproken wegens gebrek aan oordeel des onderscheids, blijft evenwel ten aanzien van den niet vrijgesprokene, de verzwarende qualificatie bestaan, en de straf op bedelarij in verbinding toepasselijk. — H. R. 18 Aug. 1856; N. R. LIII, § 61, 293; W. 1891; v. d. H., Strafr. 1856, II, 21.

1707. Het gewoonlijk openstaan van het hek der omheining, veranderd den aard der plaats, waar gebedeld is niet; deze is niettemin in den geest der wet, volgens de bepalingen van art. 391 C. P., voor een omheinde plaats (enclos) te houden. — Hof N.-Holland 13 Febr. 1844; R. B. VI, 264.

Art. 277.

1708. Een gewoon zakmes in schede, hetwelk bij een bedelaar wordt gevonden, zonder dat gebleken is, dat hij op deze of gene ongeoorloofde wijze zich daarvan heeft bediend, kan niet worden aangemerkt als een wapen; daarin kan geen grond bestaan, om dit art. toe te passen. — Hof N.-Holland 17 Maart 1856; N. R. B. VII, 483.

Art. 279.

1709. De daad van hem, die na aan onderscheiden woningen gebedeld te hebben, een rijksveldwachter, die hem daarover aanspreekt, een slag in het aangezicht geeft, en den gemeenteveldwachter, die daarbij tegenwoordig is, bij de beenen grijpt, zoodat deze op den grond valt, stelt de misdaad daar van art. 279 C. P. — Hof Utrecht 8 Junij 1869; W. 3154.

1710. Dit art. is toepasselijk op een bedelaar, die zich met geweld verzet heeft tegen een veldwachter, welke hem wilde aanhouden. — Regtb. Utrecht 12 Jan. 1857; Hof Utrecht 10 Febr. 1857; N. R. B. VIII, 331.

1711. Hoezeer de algemeenheid der uitdrukkingen in art. 279 C. P. niet toelaat, om de toepassing daarvan met betrekking tot de bedelarij te beperken tot het geval, dat de daad van geweld gepleegd is, tijdens het bedelen en jegens de personen, bij wie zulks plaats had, zoo wordt echter tot de toepassing van dat artikel stellig gevorderd, dat de daad van geweld is gepleegd tijdens de dader werkelijk nog in den toestand verkeerde van als bedelaar voor de zamenleving, of de veiligheid van personen gevaarlijk te kunnen zijn. — H. R. 17 Junij 1856; W. 1882; N. R. LIII, § 40, 203; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1238, 365.

Art. 283.

1712. F. de Gijselaar. De libertate preli. — L. B. 1818.

1713. Mr. A. W. Wichers. Over de verantwoordelijkheid van den drukker en den uitgever, volgens de bestaande wetgeving, ingeval de schrijver bekend is. — N. R. Jaarb. III, 81.

1714. Wetten en verordeningen nopens den boekhandel en drukpers in Nederland. — 's Gravenhage 1834.

1715. Mr. C. A. den Tex. Zou de verantwoordelijkheid van den drukker en uitgever, ingeval de schrijver bekend is, zijn medepligtigheid uitsluiten? — R. B. IV, 171.

1716. Mr. W. J. C. van Hasselt. Beschouwing over het voortdurend bestaan van artt. 283, 284 en 289 van het Wetb. v. Strafr. Een drukpersquaestie. — Amst. 1861; beoord. door mr. F. A. T. Weve, Themis 2e, VIII, 286; W. 2258.

1717. L. U. de Sitter. De drukpers als middel tot misdrijf. — Groningen 1869; beoord. door jhr. mr. O. Q. van Swinderen, W. 3120; door mr. D. J. Mom Visch, Themis 2e, XVI, 510.

1718. Drukpersdelicten. Plaats van het misdrijf. — W. 3125.

1719. Wetsontwerp tot regeling van de verjaring der straffen op drukpersdelicten uitgesproken, krachtens de wetten van 16 Mei 1829 en 1 Junij 1830. — W. 1204, 1206, 1210, 1212—1214.

1720. Onder de woorden „écrits imprimés in dit art., zijn ook begrepen gedrukte of gelithographieerde gedichten, bekendmakingen en woorden, gesteld onder prenten of afbeeldingen, ten doel hebbende, om die voorstellingen aan het licht te brengen of te verduidelijken. — Hof Limburg 15 Julij 1845; W. 633; H. R. 25 Nov. 1845; N. R. XXIII, § 4, 26; W. 658; v. d. H., Strafr. XIV, 204; anders Regtb. Roermond 7 Mei 1845; Regtz. XXIII, 213; W. 633.

1721. Het aanplakken op openbare plaatsen en ook het verspreiden in koffijhuizen van het gedrukt billet eener door den daarbij met naam vermelden boekhandelaar te houden verkooping van boeken, valt niet in de toepassing van art. 283 C. P., als de naam des drukkers niet in dat billet vermeld staat. — Regtb. 's Gravenhage 18 Maart 1839; Regtz. XXIII, 229; N. R. I, § 61, 378.

1722. De drukker van een in het openbaar verspreid stuk, waarin de naam, het beroep en de woonplaats van den schrijver of van den drukker niet worden gevonden, is strafschuldig, krachtens dit art., ook als hij niet de uitgifte of verspreiding heeft gedaan, of willens en wetens daartoe heeft medegewerkt. - Hof Z.-Holland 21 Oct. 1845; Regtz. XXIII, 231; N. R. XXIX, § 84, 420; W. 670.

1723. Hij, die een geschrift schrijft, het doet drukken en met zijn voorkennis uitgeven, wetende, dat zich daarin de namen van den drukker of schrijver niet bevinden, werkt willens en wetens tot de uitgave en verspreiding mede. — Hof Overijssel 12 Junij 1847; Regtz. XXIII, 236; W. 857.

1724. De bepalingen, vervat in art. 283 C. P., zijn niet afgeschaft door art. 1 en vervangen door art. 3 van het souverein besluit van 24 Januarij 1814 (St. 17). Art. 283 wordt juist toegepast, door iemand, gedagvaard als verspreider van een gedrukt geschrift, hetwelk niet bevat de ware aanduiding van de namen, beroep en woonplaats des schrijvers of des drukkers als zoodanig te veroordeelen, nadat hij zich zelf als drukker van dat geschrift had bekend gemaakt en zulks ook als bewezen is aangenomen en door in zoodanig geval niet toe te passen de politiestraf van art. 475, no. 13 C. P. — H. R. 30 Nov. 1847; Regtz. XXIII, 239; N. R. XXIX, § 33, 144; W. 870; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 277, 345.

1725. Het drukken en verkoopen van een geschrift, hetwelk de ware aanduiding van den naam, het beroep en de woonplaats des schrijvers of drukkers niet bevat, met het doel dat het verspreid wordt, en inderdaad door verspreiding is achtervolgd, stelt het wanbedrijf van dit art. daar; in dat geval wordt de drukker en verkooper teregt als verspreider vervolgd en gestraft. — H. R. 30 April 1861; N. R. LXVII, § 65, 489; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1170, 144.

1726. De bepalingen van dit art. zijn algemeen, zonder eenig onderscheid omtrent de wijze van verspreiding en mededeeling, noch ook of de verspreiding algemeen is of beperkt tot bepaalde personen. — Het toezenden of ter handstellen van exemplaren van een gedrukt stuk aan dezen of genen stelt verspreiding daar. - H. R. 7 April 1857; N. R. LV, § 56, 277; W. 1844; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1313, 130.

1727. Dewijl ieder geschrift, dat in het licht komt, den naam van den drukker moet bevatten, kan daaruit niet worden afgeleid, dat, als de judex facti bevindt, dat de naam onder het gedrukt stuk geplaatst, niet is de naam van den drukker, geen ander strafregtelijk aansprakelijk zou kunnen zijn dan hij, wiens naam ten onregte onder het gedrukt stuk is geplaatst. Onder het woord drukker in art. 4 van het besluit van den souvereinen vorst van 24 Januarij 1814 (St. 17), is niet bloot te verstaan hij, die het werktuigelijke van den arbeid verrigt, maar ook hij, die zoodanigen arbeid door zijne werklieden doet verrigten. — H. R. 28 Aug. 1866; W. 2835; N. R. B. XVII, 568; N. R. LXXXIII, § 35, 277; v. d. H., Strafr. 1866, 269.

1728. Art. 283 C. P. is niet afgeschaft door art. 1 van het besluit van den souvereinen vorst van 24 Januarij 1814 (St. 17), houdende bepalingen omtrent den boekhandel en den eigendom van letterkundige werken. Het verspreiden van naamlooze gedrukte geschriften, alleen ten doel hebbende de verkiezing van iemand als lid van den gemeenteraad aan te bevelen, is niet strafbaar. — Hof N.-Holland 25 Febr. 1861; W. 2261.

1729. Bij dit wetboek is ten aanzien van de drukkers of uitgevers van beleedigende geschriften geen uitzondering gemaakt op de algemeene regelen, omtrent medepligtigheid, volgens dit wetboek. Noch bij art. 4 van het souverein besluit van 24 Januarij 1814 (St. 17), noch bij eenige andere wetsbepaling, is aan die algemeene regelen gederogeerd. — H. R. 12 Junij 1850; N. R. XXXV, § 88, 379; W. 1164; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 616, 341; H. R. 21 April 1847; N. R. XXVI, § 85, 159; Regtz. XIX, 178; W. 805; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 202, 277.

1730. De overneming in een dagblad van een lasterlijk artikel uit een ander blad, kan op nieuw een imputatie en dus het misdrijf van laster naar de wijze van overneming en de verdere omstandigheden opleveren, zoodat het niet voldoende is, om een drukker en uitgever zonder eenig verder onderzoek van alle regtsvervolging wegens laster te ontslaan, dat hij, in zijn blad heeft vermeld, het blad waaruit de overneming is geschied en dit overgenomen inderdaad in het aangehaald blad wordt gevonden. — H. R. 28 Febr. 1848; N. R. XXX, § 9, 49; W. 922; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 324, 169; Regtz. XXV, 211.

1731. De drukker en uitgever van een aangeklaagd artikel in een blad, die een schrijver van dat artikel aangewezen heeft en dientengevolge ten aanzien der medepligtigheid en van de daad zelve buiten vervolg is gesteld, mag als getuige in de vervolging tegen den schrijver geroepen worden. — H. R. 24 Junij 1845; N. R. XXII, § 18, 89; W. 634; v. d. H., Strafr. XIV, 20.

1732. Bij het koninklijk besluit van 24 Januarij 1814 (St. 17), noch bij eenige andere wetsbepaling is ten aanzien van drukpersdelicten eenige uitzondering gemaakt op de algemeene regelen, omtrent medepligtigheid aan misdrijven in artt. 59 en vgg. vervat. — H. R. 15 Oct. 1862; N. R. LXXII, § 2, 8; W. 2426; v. d. H., Strafr. 1862, 358.

1733. De straf, wegens het plaatsen van een advertentie van vreemde loterij in een weekblad, moet zoowel op den drukker als op den uitgever worden toegepast; indien twee of meer drukkers dat strafbaar feit hebben bedreven, behoort ook ieder van hen, even als bij elk ander door meer dan één persoon begaan misdrijf, in de straf verwezen te worden. — H. R. 3 Dec. 1850; N. R. XXXVII, § 22, 121; Regtz. XXIX, 10; W. 1255; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 227.

1734. Het is niet strafbaar, dat een boekverkooper heeft uitgegeven en in zijn winkel verkrijgbaar gesteld een leerrede, door een predikant in de kerk uitgesproken, zonder dat die leerrede hem door dien predikant was afgestaan, zelfs indien het bestaan van een manuscript dier uitgesproken leerrede, en het misbruik maken daarvan niet wordt beweerd, en alles zich bepaalt tot woorden, die door den leeraar in het openbaar zijn uitgesproken. — H. R. 22 Mei 1850; N. R. XXXV, § 68, 280; Regtz. XXIX, 154; R. B. XII, 129; W. 1136; v. d. H., G. Z. X, no. 482, 292.

1735. Het regt bij art. 8 der grondwet verzekerd, om zonder voorafgaand verlof, zijne gevoelens of gedachten door de drukpers te openbaren, o. a. door de uitgave eener courant, is niet te verwarren met het regt tot uitgave van een blad, dat als officiëel blad door een bestuur kan worden uitgegeven. — H. R. 30 Maart 1855; W. 1632; N. R. XLIX, § 72, 344; W. 1632; v. d. H., B. R. XIX, no. 596, 216; Regtb. Middelburg 26 April 1854; W. 1564; Gemst. 148.

1736. De drukker en uitgever eener courant is niet verantwoordelijk voor de lasterlijke artikelen, daarin voorkomende, indien hij den schrijver heeft opgegeven, die echter het land heeft verlaten, alvorens te kunnen worden teregtgesteld en dus slechts bij verstek is veroordeeld, indien overigens van geen bijzondere daad van medepligtigheid is gebleken. Omdat een blad wordt uitgegeven voor rekening van den drukker en uitgever en de redactie door hem wordt bezoldigd, wordt hij alleen daardoor nog niet verantwoordelijk. — Hof Zeeland 17 Nov. 1851; W. 1287.

1737. Er bestaat geen delictum continuatum bij laster in gedrukte en verspreide geschriften, indien tusschen de beide geïncrimineerde feiten, ofschoon door dezelfde personen, tegen een en denzelfden persoon bedreven, een aanmerkelijke tijdsruimte is verloopen en de beide lasterlijke aantijgingen niet in hetzelfde dagblad of in dezelfde brochure zijn geplaatst. De opgave van het adres, waar de antwoorden moeten bezorgd worden op een in een gedrukt geschrift gestelde vraag, ontdoen den schrijver, drukker of uitgever niet van de verpligting, om zijn naam daaronder te vermelden. Er bestaat geen verbond tusschen het misdrijf van den schrijver eener lasterlijke aantijging en dat van hem, die zonder vermelding van zijn naam het geschrift heeft gedrukt, vermits de niet-vermelding van dien naam de uitvoering van het wanbedrijf van laster, noch bevordert, noch verhindert, weshalve beide misdrijven niet gezegd kunnen worden te zamen te zijn gepleegd. — Hof N.-Holland 23 April 1850; W. 1136; Regtz. XIX, 111.

1738. In burgerlijke zaken geldt de regel niet, dat een drukker zich van de aansprakelijkheid voor het gedrukte jegens den beleedigde kan ontslaan, door in den loop van het geding den schrijver te noemen. — H. R. 16 Febr. 1849; W. 997; v. d. H., G. Z. VIII, no. 358, 329; N. R. XXXII, § 58, 215.

1739. Het aanplakken op openbare plaatsen en ook het verspreiden in koffijhuizen van het gedrukt billet eener door den daarbij met naam vermelden boekhandelaar te houden verkooping van boeken, valt niet in de toepassing van art. 283 C. P., ook als de naam van den drukker niet vermeld wordt, omdat de naam van den boekhandelaar genoegzaam den schrijver aanduidt. — Regtb. 's Gravenhage 18 Maart 1839; N. R. I, § 61, 378; Regtz. XXIII, 229.

1740. Hij, die in een courant een lasterlijke advertentie heeft doen opnemen, is als dader van het wanbedrijf van laster aan te merken, onverschillig of hij die advertentie al dan niet zelf heeft gesteld. — Hof Z.-Holland 31 Jan. 1857; W. 1833.

1741. Voor drukkers, uitgevers of verspreiders van misdadige geschriften, bestaat geen uitzondering op de algemeene regelen van medepligtigheid, bij dit Wetboek aangenomen, zoodanig, dat zij, die met kennis en bewustheid van den strafbaren inhoud handelden en alzoo des bewust den schrijver behulpzaam geweest zijn in de bedrijven, welke het misdrijf moeten bevorderen, voltooijen of doen gelukken, als medepligtigen moeten worden gestraft, al is door aanwijzing en bekendheid van den schrijver hunne aansprakelijkheid als hoofddaders opgehouden. — H. R. 21 April 1847; N. R. XXVI, § 85, 359; Regtz. XIX, 178; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 202, 277; W. 805.

1742. Ingeval van laster in een gedrukt geschrift, dat verkocht of verspreid is, moet hij die met het oogmerk van openbaarmaking het lasterlijk geschrift heeft vervaardigd, voor den inhoud aansprakelijk worden gehouden; om die verantwoordelijkheid te doen ophouden, moet blijken, dat de openbaarmaking tegen de bedoeling of buiten weten

van den schrijver heeft plaats gehad. Een overeenkomst tusschen den schrijver of redacteur van een dagblad en de directie of administratie van dat blad aangegaan, krachtens welke de eerste voor het blad alleen zou schrijven, doch nimmer voor het door hem geschrevene verantwoordelijk zou zijn, kan hem niet ontheffen van de door de wet op hem gelegde aansprakelijkheid jegens de maatschappij of bijzondere personen, wegens zijn openbaar gemaakt geschrift. — H. R. 18 Maart 1845; N. R. XX, § 37, 163; Regtz. XXV, 215; W. 590; v. d. H., Strafr. XI, no. 663, 221.

Art. 284.

1743. Op den verspreider, willens en wetens, kan een gedrukt stuk, zonder naam, beroep en woonplaats van den schrijver of drukker, is de verzachtende bepaling van art. 284, no. 2 C. P. niet toepasselijk, indien hij den schrijver van dat stuk noemt, doch bevonden wordt, dat de verspreide exemplaren het voortbrengsel zijn van een herdruk buiten des schrijvers weten en bedoeling daargesteld tot een ander einde, dan waartoe de eerste druk moest dienen en werkelijk gediend had. — Hof Z.-Holland 21 Oct. 1845; Regtz. XXIII, 231; N. R. XXIX, § 84, 420; W. 670.

1744. Een vonnis, gewezen in zake van vervolging, wegens het verspreiden van een gedrukt stuk, waarin de naam, het beroep en de woning van den schrijver of drukker niet zijn vermeld, hoezeer tengevolge van de correctionele straf op het misdrijf in den regel bedreigd, appellabel, is echter niet vatbaar voor hooger beroep, ingeval de beklaagde ter correctionele teregtzitting den drukker van het stuk bekend maakt en daardoor volgens dit art. de strafbepaling wordt teruggebragt tot straffen van enkele politie. In zoodanig geval blijft het feit, bij dagvaarding ten laste gelegd en de daarop bedreigde straf den maatstaf der appellabiliteit, zelfs indien het openbaar ministerie tengevolge der gedane bekendmaking bij zijn requisitoir de toepassing van genoemd artikel en diensvolgens een straf van enkele politie heeft gevorderd. — H. R. 8 Sept. 1857; W. 1990; N. R. LVI, § 56, 260; v. d. H., Strafr. 1857, 289.

1745. Hij, die in een dagblad is gehoond of gelasterd, kan den drukker en uitgever in regten aanspreken. De aansprakelijkheid van den drukker en uitgever, jegens de beleedigde partij, houdt niet op, indien hij, na te zijn gedagvaard, den schrijver van het geïncrimineerd stuk noemt. — Hof Gelderland 12 Mei 1858; W. 1958.

1746. De uitgever en verspreider van een in een dagblad voorkomend ongeteekend artikel, zijn daarvoor verantwoordelijk en aansprakelijk jegens den beleedigde, tot dat de schrijver behoorlijk is aangewezen; zij worden dit niet alleen door het verzwijgen van den naam des schrijvers. De opgave van den naam des schrijvers, onder aanbod om de handschriften ter inzage van den beleedigde te stellen, is niet voldoende tot ontslag van den drukker en uitgever. — Hof Zeeland 13 Junij 1848; W. 979; R. B. XII, 378.

1747. Bij art. 6 van het souverein besluit van 24 Januarij 1814 wordt bepaald, dat indien de schrijver van een lasterlijk geschrift niet bekend is of aangewezen kan worden, de drukker alleen aansprakelijk is, welke aansprakelijkheid van den drukker niet ophoudt, indien hij slechts een persoon als schrijver heeft aangewezen, maar als het werkelijk bewezen is, dat die persoon inderdaad de schrijver is. — H. R. 30 Junij 1869; N. R. XCII, § 24, 201; N. R. B. XX, 613; W. 3130; v. d. H., Strafr. 1869, 280.

1748. De drukker, die van de verantwoordelijkheid wegens het door hem gedrukte wil ontslagen zijn, moet bewijzen, dat de schrijver bekend of aangewezen is, zoodat de regter op grond van het ontbreken van bewijs aannemende, dat de schrijver van het geïncrimineerd stuk niet bekend is, over het bewezene van dat negatief feit niet behoeft te beraadslagen en beslissen. — H. R. 30 Junij 1869; N. R. XCII, § 25, 216; W. 3135; v. d. H., Strafr. 1869, 297.

1749. Het souverein besluit van 24 Januarij 1814 (St. 17), houdende bepalingen omtrent den boekhandel en den eigendom van letterkundige werken, is ook sedert de invoering van het Burg. Wetb. nog in burgerlijke zaken toepasselijk. Volgens dat souverein besluit, is een burgerlijke actie wegens hoon of laster ontvankelijk tegen den drukker van een dagblad, nadat te vergeefs gesommeerd is den naam van den schrijver van het geïncrimineerd stuk op te geven. Voor de aansprakelijkheid des drukkers, is het niet noodig, dat bij hem zelf de bedoeling om te beleedigen heeft bestaan. — Regtb. Amsterdam 1 Maart 1870; W. 3233; N. R. B. XXII, 62.

1750. De drukker van een honend geschrift, waarvan de schrijver door hem niet wordt opgegeven of kan opgegeven worden, is ook verpligt het nadeel door dien hoon veroorzaakt, te vergoeden. — Regtb. 's Gravenhage 7 Junij 1869; W. 3115; Hof Z.-Holland 9 Oct. 1869; W. 3152.

1751. De drukker van een beleedigend, honend of lasterlijk geschrift, na in de voorloopige instructie te hebben geweigerd den schrijver daarvan bekend te maken of aan te wijzen, is bevoegd dezen nog in de openbare teregtzitting bekend te maken, met dat gevolg, dat hij, drukker, buiten vervolging moet worden gesteld. — Hof Limburg 9 Jan. 1869; W. 3072; anders Regtb. Maastricht 7 Dec. 1868; W. 3072.

1752. Als de schrijver bedoeld in art. 4 van het besluit van den souvereinen vorst van 24 Jan. 1814 (St. 17), is te beschouwen de redacteur van een berigt door den correspondent, in den vorm van een gewonen brief toegezonden, in den vorm van een dagbladberigt overgebragt, in zijn dagblad doet opnemen. — Regtb. Amsterdam 29 Junij 1868; W. 3038.

1753. Na de feitelijke beslissing, dat de schrijver van een geïncrimineerd stuk in het door den beklaagde gedrukt, uitgegeven en verspreid dagblad opgenomen, niet bekend is, noch voldoende is aangewezen, is de beklaagde als drukker, uitgever en verspreider van dat blad daarvoor alleen aansprakelijk. — H. R. 21 Jan. 1863; W. 2451; N. R. LXXIII, § 11, 65; v. d. H., Strafr. 1863, 18.

1754. De uitgever eener courant, kan genoodzaakt worden, als getuige in een strafzaak den naam van den correspondent te noemen, die hem een berigt voor zijn courant toezendt. — Regtb. Haarlem 7 Dec. 1852; W. 1389, 1391.

1755. De schrijver van een geïncrimineerd artikel, noch bekend, noch voldoende aangewezen, is de drukker, uitgever en verspreider daarvoor alleen aansprakelijk. — H. R. 23 Dec. 1862; N. R. LXXII, § 46, 376; W. 2451; v. d. H., Strafr. 1862, 487.

1756. Indien bij vervolging wegens laster, door middel van een gedrukt en verspreid geschrift, wel is aangewezen en vervolgd, doch bij de regterlijke uitspraak, ten aanzien van den aangewezen persoon in kracht van gewijsde gegaan, is beslist, dat de te laste legging van den schrijver niet is bewezen en hij dientengevolge wordt vrijgesproken, kan de drukker en uitgever van het geschrift zich

niet met grond op de plaats gehad hebbende aanwijzing en vervolging van den schrijver niet beroepen, om zijne aansprakelijkheid als hoofddader van zich af te wenden. — H. R. 12 April 1853; N. R. XLIV, § 55, 245; Regtz. XXV, 264; W. 1473; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 935, 114.

1757. De uitgever en drukker van een lasterlijk artikel, is strafbaar, indien de schrijver niet bekend is, noch aangewezen wordt. — H. R. 12 April 1842; N. R. X, § 22, 90.

1758. Bij het bekend zijn van een aansprakelijken schrijver, is de drukker en uitgever niet gezamelijk met hem verantwoordelijk; de verantwoordelijkheid begint voor den drukker en uitgever eerst dan, als de schrijver niet bekend is, of niet kan worden aangewezen. — H. R. 16 Febr. 1841; N. R. VII, § 24, 124; v. d. H., Strafr. IV, no. 248, 281; W. 162.

1759. De bekendheid van den schrijver van geïncrimineerde artikelen, neemt de strafbaarheid van het drukken en uitgeven van het geschrift niet weg, indien het blijkt, dat de drukker en uitgever dat geschrift met kennis en bewustheid van den strafbaren inhoud der daarin voorkomende artikelen heeft gedrukt en uitgegeven. In dat geval moet de drukker en uitgever geacht worden te zijn medepligtig aan de door den schrijver gepleegde misdrijven. Een drukker wordt geacht bekend te zijn met hetgeen hij drukt of door zijne bedienden doet drukken. — Hof N.-Holland 8 Mei 1848; W. 916; R. in N. IV, 321.

1760. Een drukker, die volkomen bij magte is om den schrijver tijdig te noemen, doch daarmede vrijwillig zoolang wacht, totdat de regtsvervolging tegen dezen door verjaring is vervallen, en dus door zijn schuld de vervolging onmogelijk heeft gemaakt, kan zich daarna niet meer door het noemen van den schrijver van zijne verantwoordelijkheid ontheffen. — H. R. 17 Junij 1846; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 80, 80; W. 715; N. R. XXIII, § 83, 417.

Art. 287.

1761. Dit art. wordt juist toegepast op het te koopstellen en verspreiden van een blad of pamflet, strijdig met de goede zeden, ook indien zoodanig blad den naam van den drukker bevat. — H. R. 30 Nov. 1841; Regtz. XXIII, 244; N. R. IX, § 58, 256; v. d. H., Strafr. VI, no. 341, 205; W. 288.

1762. De schrijver van een zedeloos geschrift, dat hij ter uitgave aan den drukker heeft verkocht, is schuldig aan verspreiding daarvan in den zin van art. 287 C. P. De aanhaling van art. 287 C. P. in een bevel tot dagvaarding in persoon, wegens het schrijven van een pamflet, strijdig met de goede zeden, hetwelk te koop is gesteld en verspreid, is naar de bedoeling van art. 94 Wetb. v. Strafv. voldoende; de bijvoeging van art. 289 C. P., is in dat geval onnoodig. De bewering is onjuist, dat de drukker van een pamflet strijdig met de goede zeden, die den schrijver heeft aangewezen, niet als getuige bij de vervolging van dien schrijver zou kunnen worden toegelaten, omdat de wet vermindering van eigen straf voor den drukker als loon van zoodanige aanwijzing zou medebrengen. Het woord „auteur" wordt met juistheid verklaard door het toe te passen op iemand, die zelf erkent, dat een gedrukt geschrift, waarvan hij beweerd wordt de schrijver te zijn, en de hoofdzaak met de van hem afkomstige copy overeenstemt, niettegenstaande eenige kleine veranderingen door den corrector daarin gebragt. Een geschrift, waarbij in de meest vuile en liederlijke taal worden verklaard en als het ware worden voorgesteld en aanschouwelijk gemaakt onderscheiden gevallen van gepleegde ontucht, wordt teregt gequalificeerd als strijdig met de goede zeden en als zoodanig in de strafwet vallende. — H. R. 28 Maart 1854; Regtz. XXIII, 249; N. R. XLVII, § 35, 143; W. 1661; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 985, 139.

1763. Voor de strafbaarheid van het wanbedrijf van tentoonstelling van prenten of afbeeldingen, strijdig met de goede zeden, wordt ongetwijfeld openbaarheid gevorderd; het binnen een kermistent op een afzonderlijke, maar toegankelijke plaats, ter vertooning aanbieden van zoodanige afbeeldingen aan elkeen van een gedeelte van het publiek, die daartoe zijn verlangen te kennen geeft, is openbaarheid te vinden, zonder dat uitzondering ten aanzien van vrouwen en kinderen gemaakt, het kenmerk van die openbaarheid wegneemt. — H. R. 1 Oct. 1860; N. R. LXV, § 45, 289; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1621, 226.

Art. 288.

1764. De bepaling van art. 288, no. 3, dat de drukker, die de schrijver van een onzedelijk pamflet bekend heeft gemaakt, vermindering van straf verkrijgt, is niet een belooning, die hem in den zin van art. 188 Wetb. v. Strafr. onbevoegd zou maken, om tegen den schrijver te getuigen. De drukker van een pamflet, die den schrijver heeft aangebragt, hoewel krachtens art. 288 C. P. niet voor denzelfden regter als deze kunnende teregtstaan, is niet te beschouwen als mede-beschuldigde, zoodat hij ingevolge art. 188, no. 2 Wetb. van Strafv. onbevoegd is, om tegen den schrijver te getuigen. — H. R. 28 Maart 1854; Regtz, XXIII, 249; N. R. XLVII, § 35, 143; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 985, 139; W. 1661.

1765. De vermindering van straf, bij aanwijzing van den persoon, die het voorwerp aan den verkooper heeft ter hand gesteld, is niet toepasselijk op hem, die het voor eigen rekening verkocht, maar alleen op hem, die op last van anderen handelt. — H. R. 11 Nov. 1863; W. 2550; N. R. B. XIV, 645; N. R. LXXV, § 18, 155; v. d. H., Strafr. 1863, 353.

Art. 289.

1766. Door het woord „auteur" in dit art., moet verstaan worden de schrijver of maker en niet de hoofdschuldige, zooals in de Nederlandsche vertaling wordt gevonden. — Hof Z.-Holland 21 Oct. 1845; Regtz. XXIII, 231; N. R. XXIX, § 84, 420; W. 670.

1767. Aan de toepassing van art. 289 C. P. staat niet in den weg de omstandigheid, dat de corrector op de drukkerij eenige wijzigingen in het geschrift heeft gebragt, indien bewezen is, dat het gedrukte in de hoofdzaak met de copy overeenstemt. — H. R. 28 Maart 1854; Regtz. XXIII, 249; N. R. XLVII, § 35, 143; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 985, 139.

Art. 290.

1768. Indien in een plaatselijke verordening verboden is, om zonder schriftelijke vergunning van den burgemeester, bekendmakingen in het openbaar om te roepen of aan te plakken, moet het woord „omroepen" worden opgevat in de meer uitgebreide beteekenis van het woord, en alzoo van het in het openbaar en luidkeels bekend maken van iets, in tegenstelling van de meer beperkte beteekenis van rondgaande, met luider stem openbare afkondigingen te doen. — Kantg. Eindhoven

2 Nov. 1864; H. R. 3 Jan. 1865; W. 2665; W. B. A. 822; v. d. H., G. Z. XXI, 284.

1769. Bij plaatselijke verordening mag worden bepaald, dat niemand dan na bekomen magtiging van de politie, een bekendmaking zal mogen omroepen; dit is niet in strijd met de patentwet. — H. R. 27 Mei 1851; W. 1351; N. R. XXXIX, § 12, 64; v. d. H., G. Z. XI, no. 522, 135.

1770. Een omroeper van advertentiën heeft de magtiging der politie niet noodig. — Regtb. Appingedam 2 Sept. 1864; N. R. B. XV, 350.

Art. 291.

1771. De artt. 291, 292 en 293 C. P. zijn afgeschaft en 293 gewijzigd bij art. 17, wet van 22 April 1855 (St. 32), tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering.

1772. P. Th. van Hoorn. De artt. 291, 292, 293, 294 Codicis Poenalis. — L. B. 1837.

1773. A. Bertling Emmen. Ad art. 291 Codicis Poenalis. — L. B. 1839.

1774. C. J. van Nispen tot Pannerden. Het regt van vereeniging en de burgerlijke regtsbevoegdheid van vereenigingen als regtspersonen beschouwd. — Leiden 1853; beoord. door mr. J. de Witte van Citters; Themis XIV, 567; N. R. Bijdr. III, 384; door mr. J. G. A. Faber, Gids. 1853, 449.

1775. Mrs. P. M. Nolthenius en B. J. Ploos van Amstel. Het regt van vereeniging en vergadering in Nederland. — Amst. 1849; beoord. N. R. Jaarb. XII, 173.

1776. Mr. S. Art. 5 en 6 der wet van 22 April 1855 (St. 32), tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering. — W. 2836.

1777. Mr. A. W. Huidekoper. Verhandeling ter beantwoording der vraag: of en in hoeverre artt. 291, 292 en 294 van het Strafwetboek toepasselijk zijn op de afgescheidenen van het Nederlandsch kerkgenootschap. — Regtsg. Bijdr. XII, 188 en 341; aanteekeningen daarop, Regtsg. Bijdr. XII, 388.

1778. Mr. A. M. C. van Hall, mr. J. W. Gefken, H. P. Scholte, mr. A. W. van Appeltere. Pleitredenen betrekkelijk de vraag: zijn de bepalingen van den Code Penal op ongeoorloofde genootschappen of vergaderingen, toepasselijk op godsdienstige bijeenkomsten en godsdienstoefeningen in Nederland? — Amsterdam en 's Gravenhage 1835; beoord. R. Bijdr. X, 429.

1779. De wederkeerige verzekerings- of waarborgmaatschappijen vallen niet in de termen der wet van 22 April 1855 (St. 32). — M. J. 24 Sept. 1855, no. 9112; W. 2727.

1780. Plaatselijke verordeningen, waarbij het sluiten van tapperijen en koffijhuizen na een zeker uur is bepaald, zijn niet in strijd met de wet of de grondwet, noch met het regt van vereeniging en vergadering. — W. 3456.

1781. Een vereeniging of societeit, kennelijk met geen ander doel daargesteld, dan tot onderling gezellig verkeer, met uitsluiting van vreemden, kan niet worden gelijk gesteld met de zoodanige, als worden bedoeld bij art. 291 C. P. De bevoegdheid der gemeentebesturen, om te beschikken over hunne huishoudelijke belangen en om ter handhaving van de openbare orde en veiligheid de noodige verordeningen van politie te maken, is beperkt tot hetgeen in het openbaar geschiedt of naar buiten werkt en wat dus bepaald betreft de belangen der gemeente, bijgevolg kan het langer of korter vertoeven in een societeit of besloten gezelschap geen onderwerp zijn, waaromtrent door gemeentebesturen verordeningen kunnen worden daargesteld. — H. R. 5 Dec. 1843; Regtz. XXIII, 256; N. R. XVI, § 15, 64; W. 544; v. d. H., G. Z. V, no. 210, 281.

1782. De bepalingen van de artt. 291 tot 294 C. P., tegen het zonder vergunning houden van vereenigingen van meer dan twintig personen, zijn ook van toepassing op zoodanige vereenigingen, ingerigt tot het bepaald doel, om zich op vooraf bepaalde of bekend gemaakte tijden en plaatsen met godsdienstige onderwerpen bezig te houden. De toepassing van die artt. op de voormelde vereenigingen, zijn niet met het algemeen beginsel van volkomen vrijheid van godsdienstige begrippen, bij de grondwet gewaarborgd, in strijd. — H. R. 17 Sept. 1839; Regtz. XXIII, 263; N. R. II, § 58, 346; v. d. H., Strafr. I, no. 56, 325.

1783. De artt. 291 tot 294 C. P., zijn van toepassing op de godsdienstige vereenigingen der afgescheidenen van het Christelijk Hervormd kerkgenootschap. — Regtb. Sneek 13 Junij 1839; H. R. 15 Oct. 1839; Regtz. XXIII, 268; v. d. H., Strafr. I, no. 60, 346; W. 51; R. in N. II, 186.

1784. De bepalingen, vervat in de artt. 291 en 292 C. P., kunnen alleen worden toegepast, als er een associatie van meer dan twintig personen heeft bestaan, zoodanig, dat een vonnis, waarbij die artt. zijn toegepast, geacht moet worden niet met redenen te zijn bekleed, indien daaruit niet blijkt, of de meer dan twintig personen in een vereeniging of bijeenkomst aanwezig bevonden personen, al of niet tot een associatie behoorden en of er alzoo werkelijk een associatie van meer dan twintig personen heeft bestaan. — H. R. 22 Sept. 1840; Regtz. XVIII, 314; XXIII, 270; N. R. VI, § 54, 247; W. 124; v. d. H., Strafr. IV, no. 207, 120.

1785. Voor de toepassing van artt. 291 en 292 C. P., omtrent de ongeautoriseerde vereenigingen, wordt het bestaan gevorderd van eenig genootschap of wel, dat de bijeenkomst zelf het kenmerk draagt van genootschappelijke vereeniging; een bloote verzameling van een aantal menschen uit nieuwsgierigheid of belangstelling bijeengekomen is, daarvoor niet voldoende. — H. R. 22 Oct. 1845; Regtz. XXIII, 271; N. R. XXII, § 48, 221; v. d. H., Strafr. XIV, 122.

1786. Voor de toepassing van de artt. 291 en 292 C. P., wordt vereischt een associatie van meer dan twintig personen en met een eenvoudige bijeenkomst; zij kunnen alzoo niet worden toegepast, ofschoon er mogt blijken, dat meer dan 20 personen zijn te zamen geweest, daarvoor is noodig, dat in facto is uitgemaakt, dat er een associatie bestaat en dat van de bijeengeweest zijnde personen meer dan twintig tot de associatie behooren. — H. R. 25 Nov. 1845; Regtz. XXIII, 273; N. R. XXII, § 48, 227; v. d. H., Strafr. XIV, 190.

1787. Dit art. wordt verkeerd toegepast door te verstaan, dat in de daadzaken, dat een beklaagde godsdienstoefening heeft gehouden, na voorafgedane aankondiging, ten huize van een mede-beklaagde voor een vergadering van meer dan twintig personen, behalve de huisbewoners, welke personen waren te zamen gekomen, met het doel om zich bezig te houden met godsdienstige onderwerpen, aldaar heeft gepredikt, gebeden en psalmen laten zingen, en eindelijk een anderen dag bepaald, waarop weder aldaar ten huize door hem godsdienstlezing zou worden gehouden, zonder daartoe de vereischte vergunning van de hooge regering te hebben verkregen, is gelegen de daadzaak van oprigting eener associatie van meer dan twintig personen, tot het

doel bij evengemeld art. uitgedrukt. — H. R. 29 Aug. 1846; Regtz. XXIII, 278; N. R XXV, § 27, 125; W. 773; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 98, 197.

1788. De artt. 291 en 292 C. P., zijn verkeerd toegepast op de als bewezen aangenomen daadzaak, dat zonder toestemming der hooge regering, een bijeenkomst of vergadering van meer dan twintig personen, behalve de bewoners van het huis, heeft plaats gehad en zulks na voorafgedane bekendmaking, alsmede dat deze personen waren te zamen gekomen met oogmerk, om op voormelden vooraf bepaalden dag zich bezig te houden met godsdienstige onderwerpen en dat in die vergadering hoofd of bestuurder is geweest, de beklaagde die aldaar uit den bijbel heeft gepredikt, gebeden en psalmen laten zingen; tot die toepassing wordt vereischt, dat in facto is uitgemaakt, dat er een associatie bestaat en dat van de bijeengeweest zijnde personen meer dan twintig, behalve de huisgenooten, tot die associatie behoorden. — H. R. 28 Oct. 1846; Regtz. XXIII, 281; N. R. XXVI, § 6, 13; W. 775; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 116, 322.

1789. Als hoofdvereischte wordt voor de toepasselijkheid van artt. 291 en 292 C. P. gevorderd het bestaan eener associatie. Deze artt. zijn alzoo ten onregte toegepast, indien niet is beslist, dat de gehouden vergaderingen zijn geweest het uitvloeisel van associatie en bestaan hebben uit meer dan twintig personen, behoorende tot dezelfde godsdienstige associatie. — H. R. 26 Jan. 1847; Regtz. XXIII, 286; N. R. XXVI, § 56, 217; W. 818; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 163, 48.

1790. Het houden eener godsdienstige bijeenkomst van meer dan twintig personen, valt niet onder de toepassing van artt. 291 en 292 C. P., als niet blijkt van een associatie in den zin van die artikelen. — H. R. 13 April 1847; Regtz. XXIII, 287; N. R. XXVI, § 56, 217; W. 830; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 198, 253.

1791. Onder het regt van vergaderen, is niet begrepen het gezamelijk verblijven in een herberg of tapperij. Het verbod opgenomen in een gemeenteverordening, om gedurende bepaalde uren in herbergen of tapperijen vergaderingen te houden, is geen beperking van het regt van vergadering, indien de uitoefening van dat regt overal elders wordt vrijgelaten. De gemeenteraad is bevoegd, bij verordening het vrij genot van, en de beschikking over den bijzonderen eigendom, ten aanzien van den eigenaar zoodanig te regelen en te beperken, dat het dezen bij verbod niet vrijstaat anderen in zijn huis te ontvangen. — H. R. 7 Maart 1871; W. 3386, 3387; N. R. XCVII, § 21, 180; Gemst. 1052; v. d. H., G. Z. XXV, 384.

1792. Zin en bedoeling van het kon. besl. van 11 Mei 1827, houdende bepalingen omtrent het oprigten van vereenigingen van werklieden. De verpligting bij belasting-verordening opgelegd, om werkers dier vereeniging te gebruiken, is niet in strijd met gemeld kon. besl. — H. R. 3 Maart 1857; N. R. LV, § 34, 166; W. 1875; Gemst. 306; v. d. H., Bel. VII, no. 392*, 239.

1793. Een vereeniging, opgerigt na de wet van 22 April 1855 (St. 32), die noch bij de wet, noch door den koning is erkend, kan niet in regten optreden tegen een harer leden. — H. R. 30 Jan. 1863; W. 2454, 2160; v. d. H., B. R. XXVII, 248; Corr. XL, 428.

1794. Een vereeniging van personen, tot uitoefening van godsdienstige begrippen, onder de benaming van de gereformeerde gemeente onder het kruis, is bestaanbaar, ingeval zij reeds gevestigd was vóór dat de wet op de vereeniging en vergadering van 22 April 1855 (St. 32) bestond. Het kon. besl. van 9 Januarij 1841 (St. 2), is in dat geval op die vereeniging niet toepasselijk — Kantg. Dordrecht 14 Febr. 1860; W. 2145.

1795. Onder het woord „derde" in art. 12 der wet van 22 April 1855 (St. 32), kan niet worden verstaan hij, die lid was der vereeniging, wier regtspersoonlijkheid hij betwist en die vrijwillig zijn medewerking heeft verleend tot een handeling dier vereeniging, over wier gevolgen hij zich beklaagt. — Regtb. Groningen sine die; W. 3140.

1796. Onderlinge brandwaarborgmaatschappijen na de wet van 22 April 1855 opgerigt, kunnen niet als regtspersoon optreden, dan na erkenning door de wet of door den koning. Zij zijn geen vennootschappen van koophandel, zij kunnen dus noch als zoodanig, noch krachtens art. 286 Wetb. van Kooph. beschouwd worden buiten de wet op het regt van vereeniging te liggen. — H. R. 20 Oct. 1865; Mag. v. H. VII, 263; N. R. LXXXI, § 7, 48; N. R. B. XVI, 704; W. 2736; v. d. H., B. R. XXX, 29.

1797. Een nieuwe kerkelijke gemeente, om als regtspersoon te kunnen optreden, behoeft geen erkenning volgens de wet van 22 April 1855 (St. 32). — Kantg. Hoogeveen 9 Sept. 1873; W. 3636.

Art. 292.

1798. Mr. G. B. Emants. Iets over zedelijke ligchamen in strafzaken. — Themis XII, 420.

Art. 294.

1799. De strafbedreiging van art. 294 C. P., tegen hen, die hunne woning of een gedeelte daarvan afstaan tot het houden van godsdienstoefening, zonder vergunning van het plaatselijk bestuur, is niet strijdig met de algemeene beginselen van vrijheid van godsdienstoefening bij de grondwet gewaarborgd. — H. R. 25 Nov. 1845; Regtz. XXIII, 273; N. R. XXII, § 48, 227; v. d. H., Strafr. XIV, 190.

1800. Het houden eener godsdienstoefening in een locaal, zonder toestemming van het plaatselijk bestuur, valt onder de toepassing van art. 294 C. P. — H. R. 13 April 1847; Regtz. XXIII, 287; N. R. XXVI, § 56, 217; W. 830; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 198, 253,

1801. Het verbod, bij art. 294 uitgedrukt, omtrent het afstaan van een huis of vertrek, mag niet worden uitgestrekt tot een hooiberg. — H. R. 22 Sept. 1840; Regtz. XVIII, 318; XXIII, 290; N. R. VI, § 54, 247; W. 124; v. d. H., Strafr. IV, 113.

1802. Voor de toepassing van dit art. wordt niet gevorderd, dat bij godsdienstoefening van het aanwezen van meer dan twintig personen, buiten de huisgenooten, moet blijken; bij dit art. wordt in het algemeen straf bedreigd tegen elk die zijn huis of vertrek heeft afgestaan, zonder verlof van het plaatselijk bestuur, voor oefening van godsdienst (pour l'exercice d'un culte). — H. R. 30 Maart 1847; Regtz. XXIII, 290; N. R. XXVI, § 82, 325; W. 830; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 190; 216.

1803. Door het uitspreken eener veroordeeling wegens het zonder vergunning van het gemeentebestuur, een kamer of een gedeelte eener woning te hebben afgestaan, tot het houden eener te voren beraamde, door de hooge regering niet geoorloofde, bijeenkomst, uit meer dan twintig personen, behalve de huisgenooten, bestaan hebbende, wordt dit art. niet verkeerd toegepast. — H. R. 30 Maart 1847; Regtz. XXIII, 294; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 191, 233.

Art. 295.

1804. J. van Kaathoven. De homicidio secundum codicem poenalem. — L. B. 1860.

1805. M. M. von Baumhauer. De morte voluntaria. — Traj. 1843.

1806. F. Witteveen. Ad locum codicis poenalis de homicidio. — Gron. 1811.

1807. B. van Hasselt. Animadversiones ad art. 295—298 C. P. — Gron. 1839.

1808. W. P. Teding van Berkhout. De homicidio voluntario. — L. B. 1838.

1809. N. Schik. De quaestione, utrum praestet communi de homicidio et vulneribus, an propria lege, vindicare certamen singulare. — Gron. 1840

1810. A. W. Thöne. Bijdrage tot de geschiedenis van het onderscheidingskenmerk tusschen moord en doodslag. - Leiden 1873.

1811. Mr. H. Schaap. De leer van den hoogen raad, met betrekking tot art. 295 C. P. (l'homicide commis volontairement est qualifié meurtre) jcto. art. 304 C. P. — Themis XXXIV, 199.

1812. Voor de toepassing van art. 295 jo. art. 304 C. P., is het niet voldoende, dat de dood een gevolg is van de toegebragte verwonding; bij den dader moet tevens bestaan hebben de bedoeling om te dooden. — Hof Groningen sine die; W. 3540.

1813. Er bestaat behoorlijke motivering van de moedwil eener doodelijke verwonding, als het hof in weerwil der ontkentenis van den beschuldigde, uit den zamenhang der getuigenissen, als volkomen wettig en overtuigend bewezen aanneemt, dat de beschuldigde in drift ontstoken, zijn mes getrokken hebbende, en een der getuigen, die gedreigd had hem ter deure te zullen uitzetten en blijken had gegeven hiertoe te willen overgaan, met dat mes in dreigende houding nageloopen, aan de moeder van dezen getuige, die haren zoon scheen te willen beveiligen, onverhoeds en moedwillig een diepe wonde heeft toegebragt, tengevolge waarvan de verwonde vier uren daarna is overleden. — H. R. 6 April 1852; Regtz. XXIII, 296; W. 1335; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 834, 140.

1814. De onmiddellijke dood van den verslagene is niet noodzakelijk, om manslag daar te stellen. Opzet om te dooden is geen noodzakelijk vereischte tot schuldigverklaring aan manslag. Er kan geen sprake zijn van manslag uit onvoorzigtigheid, als er met opzet wonden zijn toegebragt, waarop de dood is gevolgd. — H. R. 18 Julij 1853; Regtz. XXIII, 300; N. R. XLV, § 46, 214; W. 1568; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 959, 9.

1815. Indien in facto als bewezen is aangenomen, dat de beschuldigde getracht heeft zijn broeder moedwillig en voorbedachtelijk van het leven te berooven en met een vooraf daartoe scherp geslepen slagt- en steekmes aan hem een steek in de zijde te willen toebrengen, welke steek echter door den aangevallene in tijds en tegen den wil van den beschuldigde, met den regter arm is afgeweerd, zoodat de regtermouw van diens kiel nog met het mes is doorstoken, doch hij zelf niet is gekwetst, wordt dit art. op die feiten teregt toegepast. — H. R. 23 Julij 1844; Regtz. XVIII, 90; XXIII, 304; N. R. XVIII, § 38, 163; v. d. H., Strafr. XII, no. 749, 332.

1816. Art. 295 en vgg. zijn ook toepasselijk op doodslag, ten verzoeke van den verslagene en om loon gepleegd. Buiten de gevallen in art. 327, 328, 329 voorzien, kent dit Wetboek geen ander geval, waarin de moedwillige nederlaag van een mensch niet als misdaad moet worden aangemerkt. — H. R. 13 April 1852; Regtz. XXIII, 304; N. R. XLI, § 58, 270; W. 1326; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 838, 155.

1816a. Het lossen van een met een kogel geladen karabijn, zonder iemand te treffen, stelt een poging tot moedwilligen doodslag daar. Het vereischte, dat bij een volbragten doodslag beslist wordt, dat de dood is gepleegd, volontairement is niet toepasselijk op een strafbare poging. — H. R. 17 Dec. 1844; Regtz. XVIII, 94; XXIII, 312; v. d. H., Strafr. XIII, no. 779, 43; W. 580.

1817. Indien verwondingen en slagen met opzet toegebragt, den dood hebben veroorzaakt, moet, ook als niet is gebleken van den wil om te dooden, de dader worden schuldig verklaard aan moedwilligen doodslag „meurtre" en gestraft volgens de artt. 295 en 304 C. P. — H. R. 29 Dec. 1846; Regtz. XXIII, 313; N. R. XXVI, § 43, 170; W. 800; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 152, 518.

1818. Wegens beweerde verkeerde toepassing van artt. 295 vgg., op grond, dat de als bewezen aangenomen daadzaken, niet daarstellen de misdaad van poging tot moedwilligen doodslag, maar alleen tot het wanbedrijf van mishandeling, kan in cassatie in geen nader onderzoek worden getreden. — H. R. 11 Dec. 1849; Regtz. XXIII, 319; N. R. XXXIV, § 58, 232; W. 1106; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 556, 313.

1819. Ingeval van zamenspanning van meerderen, om moord te plegen, zijn allen, die aan zamenspanning hebben deelgenomen en tot het begaan van den moord op de een of ander wijze hebben medegewerkt, strafbaar, zonder onderscheid of de moord zelf door een of meer hunner is uitgevoerd. Het moedwillig toebrengen van een slag, gepleegd met voorbedachten rade en geleiderlage, zonder dat uit die gewelddadigheid een ziekte of beletsel om te werken van meer dan tachtig dagen is ontstaan. — Hof Gelderland 25 April 1855; Regtz. XXIII, 341; W. 1673.

1820. Opzettelijk gepleegde handelingen, die den dood hebben veroorzaakt, moeten worden gequalificeerd als moedwillige doodslag, ook als gebleken is van den wil om te beleedigen, niet van dien om te dooden. — H. R. 19 Maart 1872; N. R. C, § 34, 307; W. 3458; v. d. H., Strafr. 1872, 91.

1821. Volgens het stelsel van den Code Penal, moet moedwillige mishandeling, welke den dood heeft tengevolge gehad, worden gequalificeerd als doodslag, meurtre, waarvan art. 295 C. P. handelt, al is het, dat het doodelijk gevolg niet is bedoeld of voorzien. — H. R. 17 Febr. 1873; W. 3573; N. R. B. XXIII, 422; v. d. H., Strafr. 1873, 31; N. R. CIII, 162.

1822. De mededaders van opzettelijk gepleegd geweld of beleedigingen op een persoon gepleegd, zijn aansprakelijk voor de gevolgen der door hen in vereeniging gepleegde handelingen, welke in dat geval ook moeten geacht worden door hen te zijn gewild. — H. R. 21 Febr. 1865; W. 2680; v. d. H., Strafr. 1865, 67; N. R. LXXIX, § 29, 213.

1823. Bij de beoordeeling van het opzet bij doodslag, kunnen ook vroeger gepleegde mishandelingen tegen denzelfden persoon in aanmerking worden genomen. — H. R. 17 Dec. 1867; N. R. B. XVIII, 783; W. 2971; v. d. H., Strafr. 1867, 443.

1824. Door vrijwillige of moedwillige manslag, wordt niet anders bedoeld dan meurtre of homicide volontaire. Een onderscheiding tusschen doodslag en manslag, als zoude onder doodslag worden verstaan een opzettelijke, en onder manslag een niet opzettelijke levensontneming, is buiten de wet. Ook meerder personen kunnen aan denzelfden doodslag als daders worden schuldig verklaard. — H. R. 25 Junij 1844; N. R. XVIII, § 22, 74; v. d. H., Strafr. XI, no. 665, 251; Regtz. XXIV, 76.

1825. Indien verwonding of slagen, met opzet toegebragt, den dood hebben veroorzaakt, moet de dader als schuldig aan moedwilligen doodslag gestraft worden, ook dan, als van den wil om te dooden niet is gebleken. In het algemeen moeten de gevolgen van moedwillige mishandelingen aan den dader worden toegekend, ook dan, als die gevolgen niet mogten zijn bedoeld of voorzien. — H. R. 31 Aug. 1844; N. R. XVIII, § 47, 196; v. d. H., Strafr. XI, no. 666, 266; Regtz. XVI, 285; XXIV, 86.

1826. Voor de toerekenbaarheid van de gevolgen van moedwillig toegebragte slagen en verwondingen, zelfs als geen bedoeling om te dooden heeft bestaan, vereischt de wet niet een zoodanig naauw verband tusschen de beleediging en den dood, dat deze als een onmiddellijk gevolg van de beleediging moet beschouwd worden; de wet geeft geen grond om een onderscheiding tusschen middellijke en onmiddellijke gevolgen aan te nemen. — H. R. 24 Dec. 1850; N. R. XXXVII, § 36, 197; W. 1343; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 682, 282.

1827. In het stelsel van den Code Pénal wordt voor het bestaan van doodslag niet vereischt, dat de wil om te dooden aanwezig is geweest, maar wel dat verwondingen of slagen moedwillig toegebragt den dood hebben veroorzaakt; dit beginsel geldt ook ten aanzien van het te vondeling leggen en verlaten van een kind op een eenzame plaats, indien de dood daarvan het gevolg is geweest. — H. R. 21 Julij 1851; Regtz. XXV, 64; N. R. XXXIX, § 39, 201; W. 1354; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 758, 21.

1828. De gevolgen van gepleegd geweld, ook als waren zij niet voorzien noch bedoeld, moeten den dader worden toegerekend, mits hij dat geweld moedwillig heeft toegebragt. — H. R. 7 Oct. 1862; N. R. LXXI, § 46, 349; W. 2420; v. d. H., Strafr. 1862, 348.

1829. Slagen, die den dood tengevolge hebben, moeten gequalificeerd worden als moedwillige manslag, ook als niet gebleken is van animus occidendi. Deze uitlegging, door constante jurisprudentie gehuldigd, wordt bevestigd, omdat geen onderscheiding is gemaakt, ten aanzien van manslag, of deze al dan niet animo occidendi is gepleegd, in de wet van 29 Junij 1854. Hoogstens mag het ontbreken van den animus occidendi als verzachtende omstandigheid worden aangenomen. — Hof Z.-Holland 9 Jan. 1858; W. 1931.

1830. De mededaders van opzettelijk gepleegd geweld of beleedigingen op een persoon gepleegd, zijn aansprakelijk voor de gevolgen der door hen in vereeniging gepleegde handelingen, welke in dat geval ook moeten geacht worden door hen gewild te zijn. — H. R. 9 Sept. 1863; W. 2518; N. R. LXXIV, § 53, 337; v. d. H., Strafr. 1863, 271.

Art. 296.

1831. Na een veroordeeling, wegens poging tot moord, kan de juistheid van des regters beschouwingen, omtrent de toevallige van des daders wil onafhankelijke omstandigheden, die den dood des slagtoffers hebben verhinderd, in cassatie niet onderzocht worden. — H. R. 26 Aug. 1853; Regtz. XXIII, 348; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 968, 58; W. 1572; N. R. XLVI, § 6, 22.

1832. De animus occidendi wordt bij een teregtstelling, ter zake van verwonding met voorbedachten rade, teregt aangemerkt als een verzwarende omstandigheid van die verwonding, zoodat deze niet als een geheel op zich zelf staande handeling zonder zamenhang tot die verwonding is te beschouwen. De animus occidendi voor de poging tot moedwilligen manslag vereischt, is ook dan in den zin der wet aanwezig, indien het opzet om het leven te benemen, eerst gedurende het plegen der feitelijkheden bij den dader ontstaat. Indien in facto is aangenomen, dat de beschuldigde met voorbedachten rade een persoon heeft aangevallen en dat hij een strafbare poging heeft begaan, om dien persoon het leven te benemen, wordt dit art. geschonden door die feiten te qualificeren poging tot moedwilligen doodslag (meurtre), zonder praemeditatie. — H. R. 9 Dec. 1851; Regtz. XXIII, 384; N. R. XL, § 49, 233; W. 1365; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 794, 214.

1833. Voor de toepassing van dit art. wordt niet vereischt, dat door den regter wordt aangenomen, dat de doodslag is begaan voorbedachtelijk en verraderlijk. De strafbaarheid eener poging tot moord, overeenkomstig art. 2 C. P., is voldoende gemotiveerd door de volgende overweging „dat de door uiterlijk bedrijf gebleken en tot een begin van uitvoering overgeslagen poging van den beschuldigde, om zijn kind met opzet van het leven te berooven, zeer toevallig en buiten zijn wil of toedoen, dewijl anderen het uit het water hebben gered, hare uitwerking hebben gemist. — H. R. 16 Dec. 1851; Regtz. XXIII, 393; W. 1367; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 798, 249.

1834. De vrijspraak van voorbedachten rade, is geen vrijspraak van een op zich zelf staand als misdrijf strafbaar feit, maar wel van een verzwarende omstandigheid van den moedwilligen manslag. Zoodanige vrijspraak geeft geen grond tot niet-ontvankelijkheid der voorziening in cassatie.

De acte van beschuldiging voldoet aan de vereischten der wet, indien zij moord te laste leggende, daarvan een omstandige mededeeling van feiten en bijzonderheden bevat, zonder van het woord voorbedachten rade gewag te maken en deze genoegzaam uit de vermelding der omstandigheden voortvloeit. — H. R. 22 Junij 1874; W. 3744.

1835. Dewijl volgens dit art. alle doodslag of manslag (meurtre), met voorbedachten rade of met geleider lage begaan, moord (assassinat) genoemd wordt, zoo ligt daarin opgesloten, zonder dat het noodig is dit meer uitvoerig uit te drukken, dat de doodslag of manslag heeft plaats gehad met voorbedachten rade en met geleider lage. — H. R. 4 April 1865; W. 2699; v. d. H., Strafr. 1865, 173.

1836. Het oordeel over het al of niet bestaan van voorbedachten rade is aan den judex facti overgelaten; het kan geen punt van onderzoek in cassatie uitmaken. — H. R. 2 Maart 1847; N. R. XXVII, § 4, 12; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 180, 134; W. 790; R. B. IX, 161; H. R. 9 Sept. 1863; N. R. LXXIV, § 53, 337; W. 2518; v. d. H., Strafr. 1863, I, 271.

1837. Voor het bestaan van moord met voorbedachten rade, wordt niet gevorderd de vooraf gemaakte toeleg om te dooden. Waar doodslag heeft plaats gehad, is deze in den zin der wet, begaan met voorbedachten rade, indien vóór de daad de toeleg bij den dader heeft bestaan, om geweld tegen den persoon te plegen. — H. R. 23 Febr. 1858; W. 1949; N. R. LVIII, § 34, 204; v. d. H., Strafr. 1863, I, 271.

Art. 298.

1838. Tot geleider lage door de wet vereischt zijnde, het langer of korter opwachten van iemand op één of meer plaatsen, hetzij om hem het leven te benemen, hetzij om eenige daden van geweld op hem te plegen, zoo behoort de regter, in zake eener beschuldiging van moord, te beraadslagen over de vereischten van den voorbedachten rade en de

geleider lage, en wel bepaald over het langer of korter opwachten der beleedigde personen en het voornemen tot het op hen plegen van geweld. — H. R. 13 Maart 1855; W. 1773; N. R. XLIX, § 62, 286; v. d. H., Strafr. 1855, I, 78.

Art. 299.

1839. J. R. Loisel. De parricidio. — L. B. 1826.
1840. J. Mascart. De parricidio ex jure hodierno. — Lov. 1825.

Art. 300.

1841. C. C. Imbert. De crimine infanticidii, sistens interpretationem et censuram eorum, quae jus hodiernum de hoc crimine statuit. — Lov. 1822.
1842. C. I. van Mons. De infanticidio. — Lov. 1822.
1843. A. F. Feron. De infanticidio. — Lov. 1828.
1844. C. J. A. F. Cuypers. De crimine infanticidii. — Gandavi 1830.
1845. J. Beke. De supplicio infanticidarum. — Gandavi 1823.
1846. J. Gockinga, Jr. De caede infantis recens nati. — Gron. 1844.
1847. D. de Feyfer. Verhandeling over den kindermoord. — Utrecht 1866; beoord. door mr. A. P. Th. Eyssell, Themis 2e, XIV, 489.
1848. Is kindermoord, met voorbedachten rade, voor de eerste maal door de ongehuwde moeder gepleegd, strafbaar met den dood, of met tuchthuisstraf van vijf tot twintig jaren? — In laatstgemelden zin beslist. — Regtsg. Adv. V, 227.
1849. De doodstraf is veranderd in tuchthuisstraf van vijf tot twintig jaren, ten aanzien van kindermoord, voor de eerste maal door de ongehuwde moeder gepleegd. — Art. 13, no. 4 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).
1850. Waar geen beschuldiging bestaat van kindermoord, maar van strafbare poging daartoe, komt geen onderzoek te pas naar langere levensvatbaarheid, dan voor zesendertig uren, of de oorzaak van dien dood na die zesendertig uren. De beslissing omtrent het aanwezig zijn en voortdurend bestaan van het voornemen bij een beschuldigde, om haar kind weg te maken, als van feitelijken aard, is van een onderzoek in cassatie uitgesloten. Aan de uitdrukking van het kind wegmaken, waartoe bij een beschuldigde het voornemen bestond, kan niet de beteekenis worden gehecht van het te vondeling leggen van dat kind, maar wel die om het te dooden of om te brengen. — H. R. 2 Oct. 1866; W. 2852; v. d. H., Strafr. 1866, 302; N. R. LXXXIV, § 3, 22.
1851. De woorden in een uitspraak „om het levenbrengen door er op te liggen van het kind der beschuldigde," toonen duidelijk aan, dat die daad, met dat voorgenomen doel, met opzet is gepleegd. Bij de misdaad van kindermoord, behoeft de omstandigheid van voor de eerste maal te zijn gepleegd, niet met redenen te zijn omkleed. — H. R. 3 Oct. 1865; W. 2733; v. d. H., Strafr. 1865, 417.

Art. 301.

1852. P. de Keth. Over de misdaad van vergiftiging. — Utrecht 1856; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis 2e, III, 586.
1853. Tot de misdaad van vergiftiging wordt gevorderd de toeleg of aanslag „l'attentat" op het leven van een persoon, door middel van vergiftige bestanddeelen, zoodat bij het ontbreken, hetzij van den wil om te dooden, hetzij van het doodelijke van het gebezigd middel, de misdaad van vergiftiging in den zin van dit art. niet aanwezig is, zoodat dit art. verkeerd is toegepast, indien slechts is aangenomen de toeleg door vergif op de gezondheid; op zoodanige handeling is slechts van toepassing de wet van 19 Mei 1829 (St. 35). — H. R. 7 Jan. 1845; Regtz. XXIV, 18; N. R. XIX, § 69, 292; W. 586; v. d. H., Strafr. XIII, no. 782, 59.
1854. Het vermengen van zwavelzuur op gemalen koffij, in genoegzame hoeveelheid om den dood van twee of drie personen te kunnen veroorzaken, waardoor echter de koffij zulk een walgelijken smaak heeft verkregen, dat zij om die reden door niemand zou worden ingenomen, maar ieder zich gedrongen zou gevoelen, om die koffij dadelijk uit te spuwen, kan niet als een strafbare poging tot vergiftiging worden beschouwd. — Hof Gelderland 15 Maart 1854; N. R. B. IV, 256; W. 1534; H. R. 6 Junij 1854; N. R. XLVII, § 73, 306; W. 1547; v. d. H., Strafr. 1854, I, 227; Regtz. XXIV, 28; N. R. IV, 14; anders Hof Limburg 13 Oct. 1853; W. 1481; N. R. B. IV, 14; Regtz. XXIV, 29; H. R. 3 Jan. 1854; N. R. XLVI, § 70, 277.
1855. De misdaad van vergiftiging is eerst dan als geheel voltooid te beschouwen, als de toegediende middelen hebben kunnen werken, d. i. als zij door den persoon tegen wien het misdrijf werd begaan, zijn ingenomen of op hem zijn aangewend. — H. R. 30 Julij 1867; N. R. B. XVIII, 582; N. R. LXXXII, § 29, 226; W. 2935; v. d. H., Strafr. 1867, 269.
1856. Er bestaat geen voltooide vergiftiging, indien in spijs of drank, bestemd tot 's menschen gebruik, een stof is gemengd, welke binnen korten tijd den dood kan verwekken, maar is die misdaad eerst dan volvoerd, als de aldus toebereide spijs of drank geheel of ten deele is ingenomen. In het eerste geval bestaat strafbare poging tot vergiftiging. — Hof Gelderland 21 Mei 1867; N. R. B. XVII, 605; W. 2945.
1857. De misdaad van vergiftiging is aanwezig, zoodra vergift is toegediend in zoodanige hoeveelheid, dat daardoor de dood van een mensch had kunnen zijn veroorzaakt, al heeft die daad geen nadeelige gevolgen gehad. Phosphorus behoort onder de sterke vergiften. Het gebruik van één grein phosphorus kan den dood van een mensch tengevolge hebben. — Hof Gelderland 9 April 1862; W. 2408; H. R. 30 Junij 1862; N. R. B. XIII, 481; N. R. LXXI, § 27, 202; W. 2393; v. d. H., Strafr. 1862, 265.
1858. De misdaad van vergiftiging is niet afhankelijk van de hoeveelheid van het toegediende middel. — H. R. 28 Jan. 1857; N. R. LV, § 13, 71; W. 1958; v. d. H., Strafr. 1857, 55.
1859. Tot strafbare vergiftiging of poging tot vergiftiging, is het een volstrekt vereischte, dat de toegediende zelfstandigheid den dood heeft kunnen veroorzaken. — H. R. 6 Junij 1854; N. R. XLVII, § 73, 306.

Art. 304.

1860. Evenzeer als diefstal kan zijn een verzwarende omstandigheid van manslag, zoo ook omgekeerd kan manslag een verzwarende omstandigheid zijn van diefstal, indien het hoofddoel van den misdadiger geweest is diefstal te plegen en de manslag als een middel daartoe is aangewend, met dat gevolg, dat deze twee misdrijven als zamenhangende misdrijven moeten worden beschouwd, en dat hij die wel aan den diefstal, maar niet aan den manslag een werkelijk aandeel heeft gehad, echter met dezelfde straf, als de mededaders moet worden gestraft. — H. R. 3 Dec. 1839; Regtz.

XXIV, 64; N. R. VI, § 2, 4; W. 61; v. d. H., Strafr. III, no. 160, 195.

1861. Op de algemeene bepaling, voorkomende in art. 321 C. P., dat doodslag verschoonbaar is, indien hij is geprovoceerd door zware slagen of gewelddadigheden, kunnen geene andere uitzonderingen worden toegelaten, dan de gevallen, vermeld bij art. 323 en 324 C. P., zoodat art. 304 verkeerd wordt toegepast en art. 321 geschonden, indien zulks heeft plaats gehad. — H. R. 22 Dec. 1840; Regtz. XXIV, 61; N. R. IX, § 40, 198; W. 144; v. d. H., Strafr. V, no. 248, 62.

1862. Dit art. is niet van toepassing, als er moedwillige manslag aan den eenen en verwonding aan den anderen heeft plaats gehad, doch beide daden niet anders kunnen beschouwd worden, dan als gelijktijdige gevolgen van hetzelfde doel en van dezelfde misdadige handeling. — Hof Friesland 23 Dec. 1841; Regtz. XXIV, 64; W. 279; H. R. 5 April 1842; W. 299; v. d. H., Strafr. VII, no. 391, 172.

1863. Een duw, moedwillig toegebragt, welke den dood heeft tengevolge gehad, kan niet verklaard worden te zijn onwillige manslag uit onvoorzigtigheid begaan, hoezeer ook gebleken is, dat geen opzet om te dooden heeft bestaan. — H. R. 31 Aug. 1844; Regtz. XVI, 285; XXIV, 86; N. R. XVIII, § 47, 196; v. d. H., Strafr. XI, no. 666, 266.

1864. Indien een persoon wordt schuldig verklaard aan het moedwillig toebrengen van een slag, die bloedstorting heeft veroorzaakt en aan poging tot moedwilligen manslag, beide begaan gedurende aanranding van, en wederstand tegen een agent van de openbare magt, in de uitoefening zijner bediening, valt er bij de toepassing van straf niet anders te denken, dan aan de ééne straf bij art. 304 C. P., tegen één misdrijf bedreigd, waarvan een ander bijkomend misdrijf de verzwarende omstandigheid uitmaakt, namelijk het voorafgegaan misdrijf van het moedwillig toebrengen van een slag, die bloedstorting veroorzaakt heeft. — H. R. 2 Dec. 1851; Regtz. XVIII, 98; XXIV, 102; N. R. XL, § 46, 211; W. 1364; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 793, 200.

1865. Moord voorafgegaan, vergezeld of gevolgd van een ander misdaad, is strafbaar met den dood, ofschoon er geen regtstreeksch verband tusschen de beide misdaden heeft bestaan; volgens dit wetboek wordt geen eenheid van plaats vereischt, alleen wordt vereischt, dat het tijdsverloop tusschen beide misdrijven zoo kort is geweest, dat zij als het ware één gebeurtenis daarstellen. — H. R. 7 Febr. 1854; N. R. XLVII, § 2, 10; W. 1650; v. d. H., Strafr. 1854, I, 34.

1866. Voor de uitzondering van art. 13, no. 3 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), wordt niets anders gevorderd, dan dat de manslag, voorafgegaan, vergezeld of gevolgd van een andere misdaad of wanbedrijf heeft gestrekt, zonder het juist meer bepaald ten doel te hebben gehad, om het plegen van die misdaad of dat wanbedrijf voor te bereiden, gemakkelijk te maken, of de ontdekking er van voor te komen. — H. R. 24 April 1860; N. R. LXIV, § 52, 230; W. 2165; v. d. H., Strafr. 1860, 95.

1867. Bij de schuldigverklaring aan moedwilligen manslag, vergezeld en gevolgd door diefstal, gepleegd bij nacht in een bewoond huis, door middel van uitwendige braak en inklimming, en gestrekt hebbende, om dien diefstal gemakkelijk te maken en de ontdekking daarvan te voorkomen, kan geen sprake zijn van onderscheiden misdrijven en van het uitspreken der straf tegen het zwaarste misdrijf gepleegd. — H. R. 17 Julij 1866; W. 2816; N. R. LXXXIII, § 29, 266; v. d. H., Strafr. 1866, 240.

Art. 305.

1868. De bedreiging bij dit art. gevorderd, wordt genoegzaam gekenmerkt, indien aan den eenen kant bestaat een bevel, invoege bij deze wetsbepaling bedoeld en van den anderen kant in dadelijk verband daarmede, bij den persoon, aan wien het bevel is gerigt, de vrees was opgewekt van, bij niet-voldoening aan dat bevel, van het leven te zullen worden beroofd, al is het, dat daarbij het woord zelf van bedreiging niet is gebezigd, noch opgegeven de wijze hoe casu quo de bedreiging zou worden ten uitvoer gelegd. — H. R. 25 Maart 1851; Regtz. XXIV, 162; N. R. XXXVIII, § 30, 144; W. 1264; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 715, 145.

1869. Nergens wordt in de wet een bepaling gevonden, waardoor het misdadige van een feit, als dat in art. 305 C. P. bedoeld, door de zedelijk laakbare handelwijze van den beleedigde zou worden weggenomen, zoodat tengevolge daarvan het criterium van misdaad niet zou aanwezig zijn. — H. R. 31 Jan. 1853; Regtz. XXIV, 106; N. R. XLIV, § 4, 10; W. 1478; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 921, 37.

1870. Art. 307 in verband met art. 305 C. P., wordt teregt toegepast op een persoon, die na eerst op een hond te hebben geschoten, aan een ander persoon heeft toegevoegd de woorden „ga op zijde of ga weg, of ik schiet op u." — H. R. 23 Nov. 1841; Regtz. XXIV, 109; N. R. XI, § 46, 181; W. 277; v. d. H., Strafr. VI, no. 339, 193.

1871. Een bloote bedreiging bij uitboezeming van oogenblikkelijken toorn en weldra bij nadenken verdwenen, kan niet geacht worden de mondelinge bedreigingen onder voorwaarde daar te stellen bij artt. 305 en 307 bedoeld. — H. R. 25 April 1843; Regtz. XXIV, 113; N. R. XIV, § 57, 221; W. 462; v. d. H., Strafr. IX, no. 539, 459.

1872. Hoezeer bij dit art. alleen die bedreigingen worden gestraft, die ten onderwerp hebben gewelddadigheden, die met den dood, eeuwigen dwangarbeid, of ballingschap worden bedreigd, maakt het evenwel ten aanzien der strafbaarheid van de bedreiging geen verschil, dat die straffen door latere wetten zijn vervallen en andere van ligteren aard daarvoor in de plaats zijn getreden, indien slechts bij die straffen het verband blijft bestaan van de bij het Wetb. v. Strafr. aangenomen categoriën der straffen. De bedreiging van manslag mag ten aanzien van de toepasselijkheid van art. 305 C. P. niet geacht worden gelijk te staan met een bedreiging van poging tot manslag. — H. R. 1 Aug. 1871; W. 3417; N. R. XCVIII, § 35, 300, v. d. H., Strafr. 1871, 212.

1873. De algemeenheid der woorden van art. 305 C. P., waarmede art. 307 in verband staat, brengt mede, dat elke gestelde voorwaarde, aan wier al of niet vervulling het volvoeren van een bedreigden aanslag tegen personen verbonden is, een strafbare bedreiging daarstelt. — H. R. 22 Junij 1859; N. R. LXII, § 48, 234; v. d. H., Strafr. 1859, 325; H. R. 2 Dec. 1862; N. R. LXXII, § 35, 286; W. 2436; v. d. H., Strafr. 1862, 446.

Art. 307.

1874. J. M. Smits. Mondelinge bedreiging onder voorwaarde. — Opm. en Med. XV, 269.

1875. Mr. S. Tjaden Busmann. Valt iedere mondelinge bedreiging met bevel of voorwaarde in art. 307, in verband met art. 305 van den C. P.,

of kunnen die artikelen alleen worden toegepast, wanneer het aannemelijk is, dat de dader inderdaad bedoeld heeft aan zijne bedreiging gevolg te geven? — Opm. en Med. XV, 224; XVI, 214.

1876. Kan art. 307 in verband met art. 305 C. P. alleen worden toegepast, wanneer het aannemelijk is, dat de dader inderdaad bedoeld heeft aan zijne bedreiging gevolg te geven? — Opm. en Med. XVI, 278.

1877. Tot de strafbaarheid van het feit doet het niets af, of de bedreiging is geuit in, dan wel buiten de tegenwoordigheid van den bedreigde. — Regtb. Groningen 18 Dec. 1873; N. R. B. 1875; C, 7.

1878. Voor de toepassing van art. 307 juncto art. 305 C. P., is het noodig, dat de bedreiging is gebezigd als middel of poging, om het doen of nalaten van iets anders te verkrijgen. — Regtb. Groningen 16 Sept. 1873; N. R. B. XXV, Strafr. 87.

1879. De woorden „laat mijn paard los, of ik schiet je, dat de damp de keel uitvliegt," geuit tegen iemand, die des beklaagden paard vasthoudt en hem belet voort te rijden, zijn geen bedreiging van moord, met bevel of voorwaarde, voorzien en strafbaar gesteld bij art. 307 C. P. — Regtb. Maastricht 2 Febr. 1846; Regtz. XXIV, 118; W. 741.

1880. Het toevoegen aan een veldwachter in functie van de woorden „als gij mij aanvat zal ik u koud maken,„ stelt niet daar mondelinge bedreiging met moord gepaard met een bevel of voorwaarde, indien de dader kennelijk geen bedoeling had aan zijn bedreiging gevolg te geven, maar moet gequalificeerd worden als beleediging met woorden van een bedienend beambte in de waarneming zijner bediening. — Hof Groningen 26 Febr. 1872; N. R. B. XXIV, 375.

1881. Indien bij den beschuldigde niet gebleken is de bedoeling om te verkrijgen, dat de door hem bedreigde persoon hare woning niet verlaten zou en er meer te denken is aan een bevel of voorwaarde, en als evenmin gebleken is van de bedoeling, om iets door de bedreiging te verkrijgen, is dit art. niet toepasselijk. — H. R. 12 Jan. 1874; W. 3693; v. d. H., Strafr. 1874, 20; N. R. CVI, 76.

1882. Dit art. is met juistheid toegepast, indien uit de feitelijke beslissing voldoende blijkt van het aanwezig zijn van zoodanige woordelijke en voorwaardelijke bedreiging, als volgens dit art. in verband met art. 305 C. P. met gevangenisstraf en geldboete wordt bedreigd. — H. R. 21 Julij 1846; Regtz. XVIII, 338; W. 750; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 90, 161.

1883. Voor de toepasselijkheid van art. 307 juncto 305, is het niet noodig dat bij hem, tegen wien de bedreigingen zijn geuit, uit hoofde van de omstandigheden, waarmede dit heeft plaats gehad en van het belang, dat de dader bij de vervulling heeft, regtmatige vrees voor benadeeling kan geboren worden. De woorden dezer artikelen zijn bepaald en algemeen. Derhalve is ieder zoodanige bedreiging onder bevel of voorwaarde gedaan strafbaar. — Hof Gelderland 1 Nov. 1864; N. R. B. XV, 643; W. 2693; Hof Gelderland 12 Mei 1863; W. 2515.

1884. De wet stelt de strafbaarheid eener mondelinge bedreiging met voorwaarde, niet afhankelijk van het al of niet bestaand voornemen of opzet, om aan de bedreiging gevolg te geven. De bedreiging is alleen en op zich zelf opzettelijk, dat is met den wil om haar als dwangmiddel te bezigen, reeds genoegzaam om het misdrijf op te leveren. — H. R. 3 Junij 1872; W. 3475; N. R. CI, § 12, 101; v. d. H., Strafr. 872, 221; H. R. 31 Maart 1868; W. 2997; N. R. B. XIX, 191; N. R. LXXXVIII, § 40, 331; v. d. H., Strafr. 1868, 101.

1885. De bedreiging aan een beambte, van dezen de hersens te zullen inslaan, als hij weer bij dengene die ze uitte, in huis kwam, stelt daar bedreiging van moord, onder voorwaarde en niet beleediging met woorden jegens dien beambte. De strafbaarheid hangt niet af van het voornemen of opzet, om aan de bedreiging gevolg te geven. Die bedreiging is alleen en op zich zelf opzettelijk, dat is met den wil om haar als drangmiddel te bezigen, reeds genoeg om dit misdrijf daar te stellen. — H. R. 20 Maart 1866; W. 2787; N. R. LXXXII, § 39, 311; v. d. H., Strafr. 1866, 132.

1886. De mondelinge bedreiging van manslag geschied met bevel, om welke voorwaarde ook te vervullen, is strafbaar. — H. R. 8 Febr. 1859; W. 2045; N. R. LXI, § 26, 136; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1482, 56.

1887. Niet elke mondelinge bedreiging, met bevel of onder voorwaarde, is strafbaar; maar alleen die, waarbij het bedreigde kwaad valt in de termen van art. 305 C. P. Wegens het onafscheidelijk verband tusschen dat art. en art. 307, ten aanzien van gemeld misdrijf, brengt de toepassing van dit laatste noodwendig die van het eerstgemeld art. mede. — H. R. 17 Januarij 1860; W. 2139; N. R. LXIV, § 8, 23; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1578, 8.

1888. De uitdrukking „smeerlap, als gij mijn geld niet geeft, werp ik u heden avond in den kolk," stelt daar mondelinge bedreiging met bevel of voorwaarde. — Regtb. Heerenveen 3 Dec. 1863; W. 2546.

1889. De woorden een veldwachter toegevoegd „nu heb ik een mes, kom nu naar buiten met je sabel, dan zal ik het in je hart douwen," bevatten niet een bevel of voorwaarde, als bedoeld is in art. 307 C. P., maar wel een beleediging met dreigementen, jegens een bedienend beambte, ter gelegenheid van de waarneming zijner bediening. — H. R. 21 Maart 1865; W. 2690; N. R. LXXIX, § 47, 365; v. d. H., G. Z. XXI, 351.

1890. Het toevoegen van de woorden „pas op, ik heb een ding van achtehalve gulden, als je mij aanraakt, zal ik je daarmede een steek geven, die niet weer geneest," valt niet in art. 307 C. P. — Hof Groningen 7 Junij 1865; N. R. B. XVI, 90.

Art. 309.

1891. J. W. Quintus. De duello ejusque puniendi ratione. — Gron. 1830.

1892. J. A. Trüter. De vulneribus et plagis voluntariis a mordro diversis. — Hag. Com. 1838.

1893. Mr. A. Oudeman. Op welke wijze moeten in een strafwetboek de zwaardere of ligtere ligchaamsbeleedigingen, kwetsingen en verwondingen worden onderscheiden en tegen deze straffen bedreigd worden? — N. R. Bijdr. XIV, 45; Verhand. no. VI, 95 Gron. 1873.

1894. Mr. F. Pels Rijcken. Pleitrede over de regtsvraag of het duel met deszelfs gevolgen bij de bestaande wetgeving is voorzien. — Breda 1844; beoord. door mr. G. M. van der Linden, Themis VI, 131.

1895. Mr. T. M. Roest van Limburg. Iets over het duel als onderwerp van wetgeving. — Rotterdam 1836; beoord. door mr. C. A. den Tex, R. Bijdr. XI, 268.

1896. Mr. W. C. E. de Geer. Is eene strafwet tegen het duel noodzakelijk? — Utrecht 1836; beoord. door mr. C. A. den Tex, R. Bijdr. XI, 268.

1897. Mr. C. A. den Tex. Behoort in een wetboek van strafregt al of niet afzonderlijk over

tweegevecht te worden gehandeld. — R. Bijdr. VII, 22.

1898. Mr. A. Oudeman. Over de toestemming der beleedigden in het strafregt. — R. Jaarb. I, 533.

1899. Dr. F. C. Donders. Kwetsuren en manslag, uit het positief geregtelijk geneeskundig standpunt. — W. 1075—1078.

1900. Mr. L. Ph. C. van den Bergh. Over het straffen van moedwillige verwonding, volgens het vroegere Nederlandsche regt. — Themis VI, 246.

1901. Mr. H. J. A. Raedt van Oldenbarneveld. Het duël. Beschouwingen, medegedeeld naar aanleiding van de uitdaging, van mr. W. Wintgens. — Utrecht 1865.

1902. Kirchner. Over het tweegevecht. — N. R. Jaarb. V, 407.

1903. d. M. Iets over het tweegevecht. — N. R. Bijdr. XVIII, 486.

1904. Het tweegevecht en de straf. — W. 3779.

1905. Over het tweegevecht. — W. 2680, 3434.

1906. Over de leer van den hoogen raad, omtrent verwondingen in tweegevecht toegebragt. — W. 682, 710.

1907. De tuchthuisstraf in dit art. gesteld, is veranderd in gevangenisstraf van twee tot vijf jaren. — Art. 14, no. 2, wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

1908. Door de uitdrukking „incapacité de travail personnel," wordt niet bedoeld het buiten staat zijn om eenig huiswerk te verrigten, maar bepaald, dat de verwonde persoon buiten staat is geweest om zijn gewoon dagelijksch werk te verrigten en alzoo zijne beroepsbezigheden te vervullen. — H. R. 30 Aug. 1842; Regtz. XXIV, 119; N. R. XII, § 29, 82; W. 349; v. d. H., Strafr. VIII, no. 444, 208.

1909. Het toebrengen van slagen, die een beletsel om te werken van meer dan twintig dagen hebben tengevolge gehad, is als één feit ook met één straf bij de wet bedreigd. — H. R. 14 Dec. 1874; W. 3807.

1910. De bedoeling der woorden „incapacité de travail personel" in dit art., moet geacht worden deze te zijn, dat de verwonde persoon door de toegebragte verwonding gedurende meer dan twintig dagen buiten staat is geweest zijn gewoon dagelijksch werk te verrigten en alzoo zijne beroepsbezigheden te vervullen. — H. R. 4 Maart 1846; Regtz. XXIV, 136; N. R. XXIII, § 74, 333; W. 714; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 82, 217; H. R. 29 Mei 1849; Regtz. XXIV, 142; N. R. XXXIII, § 3, 12; W. 1046; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 484, 266.

1911. Ofschoon al niet het opzet moge bestaan hebben, om een zware verwonding toe te brengen, wordt dit art. echter teregt toegepast, indien de verwonding een dadelijk gevolg is geweest van opzettelijk gepleegd geweld; in dat geval wordt zij teregt beschouwd als moedwillig te zijn gepleegd en als zoodanig toegerekend. — H. R. 22 Dec. 1846; Regtz. XXIV, 145; N. R. XXVI, § 35, 137; W. 784; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 144, 469.

1912. De daad van verwonding, niet bij toeval gepleegd, maar tengevolge van een tusschen den persoon, die de wonde heeft toegebragt en den verwonde beraamd plan, om elkander met wapenen aan te vallen, moet worden gequalificeerd verwonding, vallende in de termen van artt. 309 en 310 C. P. De daden van het bijstaan als secondant bij een tweegevecht, het overbrengen der uitdaging en het bezorgen der wapenen, wetende waartoe dezelve moesten dienen, stellen een strafbare medepligtigheid daar aan de gevolgen van zulk een tweegevecht. — H. R. 18 Julij 1845; R. in N. IV, 277; N. R. XX, § 79, 388; R. B. VII, 721; W. 630; v. d. H.. Strafr. IX, no. 471, 1; H. R. 24 Febr. 1846; Regtz. XXIV, 149; N. R. XXIII, § 64, 281; W. 719; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 27, 178.

1913. Het tweegevecht is bij dit Wetboek niet op zich zelf en als een afzonderlijk misdrijf opgenoemd; alleen de gevolgen van een tweegevecht kunnen onder de toepassing van dit Wetboek vallen. — H. R. 17 Sept. 1856; N. R. LIII, § 68, 325; W. 1894; v. d. H., Strafr. 1856, II, 38.

1914. De belofte, om op het terrein van een tweegevecht met de noodige verbandmiddelen tegenwoordig te zijn, afgelegd, nadat het geheel gevecht reeds was geregeld, kan niet gezegd worden tot dat gevecht te hebben aangezet, veel min het te hebben uitgelokt; evenmin kan de tegenwoordigheid van den heelkundige, die deze belofte heeft afgelegd, op het terrein, en de door hem verstrekte hulp, nadat het gevecht heeft plaats gehad, beschouwd worden als bijstand of hulp in de bedrijven, die dienden om het gevecht voor te bereiden of te doen gelukken, of die het voltooiden. — Hof Gelderland 24 Oct. 1870; N. R. B. XXIII, 4; W. 3314.

1915. De bepalingen van den Code Pénal zijn toepasselijk op manslag en moord, bij nederlaag in tweegevecht. — H. Mil. Ger. 13 Junij 1844; R. B. VI, 387; W. 506.

1916. Op verwondingen, in tweegevecht toegebragt, zijn de bepalingen van den Code Pénal, omtrent verwonding toepasselijk. — Hof Utrecht 26 Mei 1845; R. B. VII, 721; W. 647; anders Regtb. Amsterdam 3 Junij 1846; W. 712.

1917. Indien iemand tengevolge eener moedwillige verwonding, met der daad meer dan twintig dagen buiten staat tot persoonlijken arbeid is geweest, doch het op grond van heelkundige verklaringen er voor gehouden kan worden, dat bij aanwending van een meer doelmatige geneeswijze de verwonde binnen twintig dagen hersteld en tot hervatting zijner werkzaamheden in staat zou zijn geweest, dan kan het beletsel om te werken gedurende twintig dagen niet als verzwarende omstandigheid in aanmerking komen. — Hof N.-Brabant 21 Mei 1840; Regtz. XXIV, 168; N. R. IX, § 59, 298.

1918. De woorden „porter des coups" in artt. 309 en 311 C. P. duiden niet alleen aan het toebrengen van slagen in de Nederduitsche meer enge beteekenis, maar ook het schoppen, stooten en soortgelijk geweld. — H. R. 26 Junij 1839; Regtz. XXIV, 171; N. R. III, § 31, 167; W. 33; v. d. H., Strafr. II, 50; H. R. 26 Oct. 1841; Regtz. XXIV, 179; N. R. XI, § 18, 54; v. d. H., Strafr. VI, 127.

1919. Bij dit wetboek is geen straf bedreigd tegen poging tot het wanbedrijf van moedwillige verwonding; het toebrengen van sneden met een mes op de kleedingstukken van een persoon, zonder dat echter daardoor eenige verwonding of beleediging is ontstaan, valt niet in de termen van het porter des coups. — H. R. 13 Nov. 1849; Regtz. XXIV, 183; N. R. XXXIV, § 35, 144; W. 1083; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 537, 211.

1920. Waar meer personen tot het plegen van het misdrijf van verwonding hebben zamengewerkt, behoeft niet ieders bijzonder aandeel aan den daad te worden uitgemaakt; de zamenwerking brengt ieders verantwoordelijkheid en strafbaarheid voor het gepleegd feit mede. — H. R. 24 April 1867; N. R. B. XVIII, 289; N. R. LXXXV, § 57, 487; W. 2910; v. d. H., Strafr. 1867, 150.

1921. Het moedwillig aangrijpen van iemand, stelt het misdrijf daar van art. 309 juncto art. 311 C. P. — Hof Groningen 2 Nov. 1865; N. R. B. XVI, 207.

1922. Dit art. vereischt, dat uit de verwonding een beletsel om te werken van meer dan twintig dagen is ontstaan, welk vereischte niet aanwezig is, als de gewonde op den veertienden dag is overleden en niet kan worden aangevuld door de overweging, dat, ware hij in leven gebleven, het beletsel twintig dagen zou hebben geduurd. — H. R. 12 November 1861; N. R. B. XII, 385; N. R. LXIX, § 18, 130; W. 2328; v. d. H., G. Z. XVIII, 421.

1923. Slagen, aan een kind toegebragt, in dronkenschap, door den vader, op een oogenblik toen deze, wegens het schreeuwen op het kind verstoord was, zijn animo laedendi toegebragt. — H. R. 27 April 1841; N. R. X, § 6, 19; Regtz. XVII, 89; W. 187; v. d. H., Strafr. V, no. 274, 225.

1924. Er kan geen sprake zijn van twee feiten, maar slechts van één feit, met de gevolgen, die dat feit te weeg bragten, en daaraan een verzwarend karakter geven, bij het moedwillig toebrengen van slagen, die een beletsel om te werken bij den beleedigde hebben veroorzaakt van meer dan twintig dagen, als één feit met straf bedreigd. — H. R. 16 Maart 1874; W. 3717.

1925. Het is geen vereischte ieders bijzonder aandeel bij een zamenwerking van verschillende personen tot het toebrengen van verwonding of andere gewelddadigheden in 's regters uitspraak op te geven. — H. R. 24 April 1869; W. 2910; N. R. B. XVIII, 288; N. R. LXXXV, § 57, 487; v. d. H., Strafr. 1867, 150.

1926. Het verlies van één oog of van het gezigtsvermogen van dat oog, tengevolge van een slag, doch waardoor noch een beletsel van het gewoon dagelijksch werk, noch een stoornis der gezondheid gedurende meer dan twintig dagen is ontstaan, is geen verzwarende omstandigheid, die den slag doet vallen in art. 309 C. P. — H. R. 23 Aug. 1864; W. 2616; N. R. LXXVII, § 42, 313; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1934, 232; Hof N.-Holland 12 Mei 1864; W. 2642.

1927. Aan de uitdrukking „porter des coups" in dit art., moet een ruimere beteekenis worden toegekend, dan bloot het toebrengen van slagen; de gevolgen van een val, teweeggebragt door een gewelddadige aanranding, moeten worden begrepen onder het moedwillig toebrengen van slagen en stooten. — H. R. 20 Jan. 1858; N. R. LVIII, § 12, 94.

1928. Niet alleen slagen vallen onder het bereik van dit art., het moet ook worden toegepast op elke door geweld veroorzaakte aandoening van het ligchaam; zoodat de gewelddadige aangrijping en vasthouding van den beleedigde door den een, terwijl de andere hem sloeg, ten aanzien van den eersten teregt verklaard wordt in deze wetsbepaling te vallen. — H. R. 14 Aug. 1860; N. R. LXV, § 34, 222; W. 2196; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1612, 197.

1929. Voor de toepassing van de artt. 309 en 311 C. P., op de feitelijkheden daarbij bedoeld, moet vóór alles vaststaan, dat die feitelijkheden gepleegd zijn, met den wil of het doel om te mishandelen. — H. R. 9 Oct. 1860; N. R. LXV, § 52, 327; W. 2212; v. d. H., Strafr. 1860, 231.

1930. Hoezeer noch in art. 309, noch in art. 311 C. P., ten aanzien van kwetsuren, slagen of stooten wordt gezegd, dat zij moedwillig moeten zijn gepleegd, om volgens die artt. strafbaar te zijn, zoo zijn echter daarbij geen anderen bedoeld, dan de zoodanige, welke vrijwillig of opzettelijk en alzoo moedwillig zijn toegebragt, het is geen vereischte om in de dagvaarding bij de vermelding dier feiten het woord moedwillig te voegen. — H. R. 27 Mei 1856; N. R. LIII, § 22, 113; W. 1877; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1229, 323; H. R. 10 Junij 1845; N. R. XXII, § 2, 7; W. 612; v. d. H., Strafr. XII, no. 700, 99.

Art. 311.

1931. Mr. J. J. van Hees van Berkel. In hoe verre voorziet art. 311 Wetb. v. Strafr., ten aanzien der slagen door ouders aan hunne kinderen toegebragt. — Regt. Jaarb. IV, 81.

1932. Mr. G. Diephuis. Opmerkingen omtrent de ouderlijke tucht, in verband met het strafregt. — Opm. en Med. X, 128.

1933. De wet heeft slagen op zich zelve, ook afgescheiden van de gevolgen willen straffen. — H. R. 24 Nov. 1873; W. 3664.

1934. Dit art. is niet verkeerd toegepast, indien uit de feitelijke beslissing volgt, dat welk verband en zamenhang er ook moge zijn tusschen de door twee beschuldigden ter zelfde plaats en tegen denzelfden persoon gepleegde beleedigingen, deze echter niet noodwendig moeten worden gehouden voor een en hetzelfde feit, als zoodanig gepleegd door de medewerking van twee te zamen en gelijktijdig handelende personen, doch dat die feiten kunnen worden opgevat als beleedigingen gepleegd, door elk hunner afzonderlijk en onafhankelijk van elkander, niet volkomen ter zelfder tijd, maar achtereenvolgens bedreven en dat diensvolgens zijn gepleegd twee op zich zelf staande beleedigingen, waarvoor ieder der daders op zich zelf verantwoordelijk is. — H. R. 23 Maart 1852; Regtz. XVIII, 335; N. R. XLI, § 45, 213; W. 1394; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 831, 124.

1935. Indien twee personen door slechts één slag zijn getroffen, heeft slechts één wanbedrijf van mishandeliug plaats. — Regtb. Groningen 20 Nov. 1872; N. R. B. 1875; C. 8.

1936. Indien de ouderlijke tucht de grenzen eener kastijding overschrijdt, is het feit als mishandeling strafbaar. — Regtb. Groningen 7 Nov. 1872; N. R. B. 1875; C. 9

1937. Verwonding, ontstaan door het werpen met een pijpenkop in het aangezigt, valt in de termen van dit art. Zoodanige daad kan niet worden gerangschikt onder baldadigheid, als eenvoudige overtreding bij art. 675, no. 8 C. P. met politiestraf bedreigd. — H. R. 10 Sept. 1839; Regtz. XVII, 118; XXIV, 188; N. R. IV, § 36, 220; W. 45; v. d. H., Strafr. II, 135; H. R. 31 Maart 1841; Regtz. XXIV, 190; N. R. VII, § 62, 324; W. 86; v. d. H., Strafr. IV, no. 194, 38.

1938. Indien in facto als bewezen is aangenomen, dat de beklaagde een persoon, terwijl deze op een voetpad, ongeveer twee passen van het water verwijderd stond, op eens onder de armen gepakt, opgelicht en in de linkerzijde duwende in het water gestooten heeft, wordt dit art. daarop teregt toegepast. — H. R. 9 Nov. 1841; Regtz. XXIV, 193; v. d. H., Strafr. VI, no. 334, 162.

1939. Het toebrengen van een stoot, waardoor iemand in het water valt, is het wanbedrijf bij dit art. bedoeld. — H. R. 6 Aug. 1841; Regtz. XVI, 84; XXIV, 194; N. R. X, § 89, 369; W. 249; v. d. H., Strafr. V, 389.

1940. Bij toepassing van dit art., zonder aanneming van verzachtende omstandigheden, is de regter verpligt, behalve gevangenisstraf, ook een geldboete op te leggen. — H. R. 20 Jan. 1846; Regtz. XXIV, 196; N. R. XXIII, § 42, 194; W. 690; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 15, 90; H. R. 16

Maart 1852; Regtz. XXIV, 199; N. R. XLI, § 41, 185; W. 1394; v. d. H., Strafr. 1852, I, 112.

1941. Tot toepassing van art. 311 C. P., moet uit het veroordeelend vonnis blijken, op welke gronden stooten of verwondingen door den regter zijn geoordeeld als met opzet of moedwillig te zijn gepleegd. — H. R. 30 Oct. 1849; Regtz. XXIV, 204; N. R. XXXIV, § 32, 126; W. 1081; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 531, 181; H. R. 25 Februarij 1851; Regtz. XXIV, 210; N. R. XXXVIII, § 6, 22; W. 1292; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 705, 89.

1942. Voor de toepassing van dit art. behoort uit het arrest te blijken, dat door den regter is beraadslaagd en uitspraak gedaan over de vraag, of de duwen en stooten moedwillig „volontairement zijn toegebragt. — H. R. 11 Mei 1847; Regtz. XXIV, 211; N. R. XXVIII, § 6, 19; W 840.

1943. Bij veroordeeling, ter zake van een mishandeling door een beklaagde tegen twee personen gepleegd, moet de schuldigverklaarde niet tot een, maar tot geldboeten worden veroordeeld. — H. R. 3 April 1876; W. 3989.

1944. De wet heeft slagen op zich zelve ook afgescheiden van de gevolgen willen straffen. Voor de strafbaarheid is het geen vereischte, dat een slag eenig letsel heeft veroorzaakt. — H. R. 24 Nov. 1873; W. 3664; N. R. CV, 264; v. d. H., Strafr. 1873, 360.

1945. Het werpen met een steen in het aangezicht van een ander, waardoor deze een wonde bekomt en de tanden aan het bloeden geraken, is gelijk te stellen met het toebrengen van slagen. — Hof Drenthe 3 Oct. 1872; W. 3558.

1946. Het verband tusschen de artt. 311 en 309 C. P., is niet zoodanig, dat het eene art. door het andere moet worden aangevuld of uitgelegd; alzoo is bij de toepassing van art. 311 de opneming van art. 309 in een vonnis onnoodig. — H. R. 27 Dec. 1871; W. 3426; v. d. H., Strafr. 1871, 364; H. R. 12 Junij 1867; N. R. LXXXVI, § 18, 133; W. 2924; v. d. H., Strafr. 1867, 220.

1947. Het bezigen van het woord „moedwil," wordt niet uitdrukkelijk vereischt voor de toepassing van art. 311 C. P. Ter zake van verwonding van twee personen, moeten ook twee geldboeten bij één gevangenisstraf worden uitgesproken. — H. R. 19 Mei 1869; W. 3111; N. R. XCII, § 3, 34; v. d. H., Strafr. 1869, 187.

1948. Bij schuldigverklaring aan twee onderscheiden mishandelingen, moeten twee geldboeten worden uitgesproken. — H. R. 1 Mei 1866; W. 2796; N. R. LXXXIII, § 2, 8; v. d. H., Strafr. 1866, 186.

1949. Hij, wiens eigendom vernield wordt, is niet verpligt dit lijdelijk aan te zien, maar volkomen bevoegd om, vóór hij aangifte kan doen, dergelijke handelingen feitelijk te beletten, met andere woorden: geweld met geweld te keeren. — Regtb. Nijmegen 30 Dec. 1865; W. 2843.

1950. Het is niet verboden uit den aard en den omvang eener verwonding eenig besluit te trekken tot de wijze waarop die verwonding moet zijn toegebragt. — H. R. 12 April 1864; W. 2590; N. R. LXXVI, § 39, 389; v. d. H., Strafr. 1864, 93.

1951. Ofschoon het iemand opzettelijk werpen met harde ligchamen, zoo dat men daardoor getroffen wordt, een afzonderlijk misdrijf daarstelt, voorzien bij art. 475, no. 8 C. P. en strafbaar gesteld met politiestraffen-, moet evenwel aan die handeling, als zij gepleegd is met het doel om te mishandelen, en een andere tegen denzelfden persoon gepleegde mishandeling onmiddellijk voorafgaat of volgt, en alzoo daarmede een doorgaande handeling oplevert, het karakter van politie-overtreding worden ontnomen en dat van mishandeling daaraan worden toegekend. — H. R. 19 April 1864; W. 2592; N. R. LXXVI, § 42, 407; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1013, 104.

1952. Zoodra als bewezen is aangenomen, dat een wonde, door een slag moedwillig is toegebragt, kan art. 320 C. P. niet worden toegepast. — H. R. 5 Oct. 1841; Regtz. XVII, 62; W. 276; v. d. H., Strafr. VI, no. 317, 84.

1953. De beslissing, dat de slagen zijn toegebragt tengevolge van provocatie, brengt noodzakelijk het denkbeeld mede van opzet of moedwil. — H. R. 24 Junij 1851; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 753, 343; N. R. XXXIX, § 29, 145; W. 1316.

Art. 312.

1954. Dit art. is afgeschaft bij art. 15 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) en door een andere (verzwarende) omstandigheid vervangen.

1955. Indien het hof aanneemt, dat er bestaat een misdaad, vallende in de termen van dit art., doch van minder aangelegenheid en onder verzachtende omstandigheden gepleegd en uit dien hoofde een correctionele gevangenisstraf, in plaats van tuchthuisstraf uitspreekt, wordt dit art. niet geschonden. Het is geoorloofd bij de toepassing van dit art. huisselijke oneenigheden als verzachtende omstandigheden aan te nemen bij de toepassing van dit art. — H. R. 22 Nov. 1842; Regtz. XXIV, 214; N. R. XII, § 31, 91; W. 358; v. d. H., Strafr. IX, no. 473, 45.

1956. De betrekking van natuurlijk kind mag niet worden aangenomen, indien de beklaagde niet door de moeder of door beide ouders is erkend. — Hof Gelderland 7 Jan. 1842; R. B. IV, 561; W. 279.

1957. Indien uit de feitelijke beslissing volgt, dat welk verband en zamenhang er ook moge zijn tusschen de door twee beschuldigden terzelfde plaatse en tegen denzelfden persoon gepleegde beleedigingen, deze echter niet noodwendig moeten worden gehouden voor een en hetzelfde feit, als zoodanig daargesteld door de medewerking van twee te zamen en gelijktijdig handelende personen, doch dat die feiten kunnen worden opgevat als beleedigingen, gepleegd door elk hunner afzonderlijk en, onafhankelijk van elkander niet volkomen terzelfder tijd, maar achtereenvolgens bedreven en dat dienvolgens zijn gepleegd twee op zich zelve staande beleedigingen, waarvoor ieder der daders op zich zelf verantwoordelijk was, is die beslissing juist te noemen. — H. R. 23 Maart 1852; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 831, 124; N. R. XLI, § 45, 213; W. 1394; Regtz. XVIII, 335.

Art. 314.

1958. Ofschoon een zakpistool niet met name in dit art. genoemd wordt, is het dragen van dit wapen toch bij andere wettelijke verordeningen verboden. — Regtb. Assen 12 Febr. 1873; N. R. B. 1873, 107; W. 3560.

1959. Een vonnis, ter zake van het wanbedrijf bij art. 314 C. P. voorzien, is aan hooger beroep onderworpen, omdat behalve de geldboete, ook verbeurdverklaring van het wapen wordt bedreigd. — H. R. 6 Nov. 1855; Regtz. XXIV, 219; W. 1796; v. d. H., Strafr. 1855, II, 135.

1960. Aan het verbod van het dragen van wapenen, strafbaar gesteld bij art. 314 C. P., in verband met het decreet van 12 Maart 1806, en de declaratie des konings van 23 Maart 1728, is niet gederogeerd door het decreet van 14 Dec. 1810. — H. R. 28 Febr. 1865; N. R. B. XVI, 12; N. R. LXXIX, § 33, 250; W. 2676; v. d. H., Strafr.

1865, 117; anders Hof Limburg 24 Nov. 1864; Regtb. Roermond 31 Dec. 1863; W. 2660.

1961. Uit de vaststelling bij art. 9, alin. 9 van het decreet van 14 Dec. 1810 van het gewigt der lading, bij de beproeving van zakpistolen, volgt, dat de vervaardiging en de verkoop van zakpistolen niet meer als verboden is te beschouwen. Er volgt echter niet uit, dat het verbod om zoodanige wapenen te dragen, stilzwijgend zou zijn afgeschaft. — H. R. 18 Aug. 1873; W. 3626; N. R. CIV, 304; v. d. H., Strafr. 1873, 278.

Art. 317.

1962. L. L. J. W. Lamaison. De crimine partus abacti. — L. B. 1819.

1963. Ph. van den Broecke. De crimine partus abacti. — Gandavi 1830.

1964. L. G. Greeve. De conatu partus abacti. — Traj. 1846; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis VIII, 134.

1965. J. H. Tersteeg. De strafbepalingen in de Nederlandsche geneeskundige wetten. — Leiden 1870.

Art. 318.

1966. Bepalingen, om de vermenging van vergiftige of andere schadelijke zelfstandigheden in eet- of drinkwaren te beteugelen. — Wet 19 Mei 1829 (St. 35).

1967. Bevoegdheid der gemeentebesturen. Keuring van levensmiddelen. — Bijdr. V, 343.

1968. Mr. J. de Wal. Mededeeling in de letterkundige afdeeling der koninklijke academie van wetenschappen, over de grondslagen, waarop de strafwetgeving, betreffende het vervalschen van eetwaren en dranken, moet worden gevestigd. — W. 2269.

1969. Verkoop van vergiftigde zelfstandigheden. — W. 3900.

1970. Is het in den winkel ter verkoop voorhanden hebben van augurken, door spaansch groen kunstmatig gekleurd, een feit bij art. 318 C. P., of bij de wet van 19 Mei 1829 strafbaar gesteld; is daar een daad van verkoop of vertier gepleegd? — W. 2113.

1971. De gemeentebesturen mogen bepalen, dat nergens anders dan in de vleeschhal of vleeschmarkt, vleesch mag worden verkocht; dit is niet in strijd met de patentwet. — H. R. 7 April 1858; N. R. LVIII, § 62, 319; v. d. H., G. Z. XV, no. 711, 66; W. 2086; H. R. 27 Dec. 1842; W. 419; Regtz. II, 133; N. R. XIV, § 4, 20; v. d. H., G. Z. IV, no. 157, 202.

1972. De verpligting bij plaatselijke verordening opgelegd, om alle aangevoerde vaten boter, vooraf ter stads waag te doen wegen, is in strijd met het kon. besl. van 18 Mei 1827 (St. 35); de overtreding van zoodanig gebod is alzoo geen strafbare daad. — H. R. 23 Dec. 1851; v. d. H., G. Z. XI, no. 539, 235; N. R. XL, § 60, 295; W. 1296; W. B. A. 138; Gemst. 17.

1973. De openbaarmaking en aanplakking van het vonnis bij art. 6 der wet van 19 Mei 1829, betreffende de vermenging van eet- en drinkwaren bevolen, is niet toepasselijk in de gevallen, als het de misdrijven geldt bij art. 4 vermeld. — H. R. 14 Maart 1848; N. R. XXX, § 19, 89; W. 924; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 328, 202.

1974. Verkoop van anijszaad, vermengd met de vruchten van den gevlekten scheerling. Vereischten tot toepassing der strafbepalingen van art. 4 der wet van 19 Mei 1829 (St. 35). — Regtb. Amsterdam 28 Junij 1860; W. 2199.

1975. Anijszaad in onverwerkten staat, behoort niet tot de levensmiddelen. — H. R. 31 Julij 1860; 2190; v. d. H., G. Z. XVII, no. 815, 150; N. R. LXV, § 32, 205; W. 2190; Mag. v. H. II, 243. Gemst. 464.

1976. Verkoop van azijn met vrij zwavelzuur. Indien vervalschte dranken zelfstandigheden bevatten, welke hoezeer op zich zelf schadelijk voor de gezondheid, echter door die vermenging onschadelijk zijn geworden, valt de verkoop daarvan slechts in de termen van art. 475 C. P. en niet in die van art. 318 C. P. — Regtb. Amsterdam 27 Nov. 1860; W. 2237.

1977. Om de bepalingen van art. 1 en 3 der wet van 19 Mei 1829 (St. 35), ten aanzien van eetwaren met vergiftige zelfstandigheden vermengd, te kunnen toepassen, wordt niet vereischt, dat, behalve de kennis van de vermenging, bovendien zou moeten bewezen worden de kennis van het vergiftige der ingemengde stoffen. — H. R. 13 Dec. 1859; N. R. LXIII, § 54, 227; W. 2128; v. d. H., G. Z. XVI, no. 790, 362; anders Hof N.-Holland 30 Aug. 1859; W. 2114.

1978. Het woord „verkoopen" in art. 4 der wet van 19 Mei 1829 (St. 35), moet in ruimeren zin worden verstaan, zoodat ook het „voorhanden hebben" van eetwaren met voor de gezondheid schadelijke stoffen vermengd, volgens dat art. strafbaar is. De hoeveelheid der bijgemengde schadelijke bestanddeelen, is voor de strafbaarheid van het feit onverschillig. — H. R. 6 Dec. 1859; v. d. H., G. Z. XVI, no. 788, 328; W. 2126; N. R. LXIII, § 49, 210.

1979. Niet alleen het verkoopen, maar ook het in een winkel voorhanden hebben en alzoo het trachten te verkoopen van garstenmeel, vermengd met een aanzienlijke hoeveelheid krijtwit, is strafbaar volgens art. 4 der wet van 19 Mei 1829 (St. 35). — H. R. 14 Dec. 1847; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 288, 411; W. 904; N. R. XXIX, § 43, 198.

1980. De wet van 19 Mei 1829 (St. 35) heeft blijkbaar ten doel de beteugeling van alle misbruik van vergift, dat niet valt in de termen van art. 301 C. P. — H. R. 7 Jan. 1845; N. R. XIX, § 69, 201; W. 586; v. d. H., Strafr. XIII, no. 782, 59; Regtz. XXIV, 18.

1981. Het in den winkel ter verkoop voorhanden hebben „vertieren" (débiter) van suikergoed met vergiftige bestanddeelen gekleurd, valt in de termen van art. 3 der wet van 19 Mei 1829 (St. 35). — Hof Utrecht 25 Julij 1853; W. 1456.

1982. Om schuldig verklaard te kunnen worden aan de misdrijven, voorzien en gestraft bij de wet van 19 Mei 1829, wordt het bewijs gevorderd, dat men de verkochte eetwaren zelve met vergiftige zelfstandigheden heeft gemengd, of heeft laten mengen, of wel, dat men de eetwaren verkocht heeft, wetende dat zij daarmede gemengd waren. — Regtb. Maastricht 17 Nov. 1846; W. 846.

1983. Het inmengen van koperzout of blaauwe vitriool door een broodbakker in water-cadetjes en deze ter verkoop aanbieden, is strafbaar volgens art. 1 en 6 der wet van 19 Mei 1829 (St. 35). — Regtb. Goes 21 Sept. 1843; W. 434.

1984. Bij verordeningen op eetwaren, moet daaronder ook gerekend worden een geheel stuk geslagt vee. — H. R. 6 Maart 1860; N. R. LXIV, § 32, 134; W. 2150; v. d. H., G. Z. XVII, no. 802, 64.

1985. De vraag of een hoeveelheid zwavelzuur, opgelost in een vierhonderdmaal grooter volume vocht, hetwelk een ander krachtig zuur bevat, voor de gezondheid schadelijk is, kan niet zonder wetenschappelijke voorlichting worden beantwoord, zoodat daarvan het wettig bewijs geheel ontbreekt bij de

op zich zelf staande verklaring van één getuige. — Regtb. Amsterdam 2 Jan. 1855; W. 1617.

1986. Een scheikundig onderzoek kan met zekerheid aantoonen, hoeveel deelen zemelen of zaadbekleedselen in een brood aanwezig zijn. Geen roggesoort, onvermengd en ongebuild, tot brood gebakken, kan op een kunstmatig gedroogde hoeveelheid van vijf looden een gewigt van meer dan acht wigtjes zuivere zaadbekleedselen of scheikundige zemelen opleveren. Bevat een brood een grooter hoeveelheid, zoo is het meel met zemelen vermengd of het fijne meel er uitgetrokken. — Regtb. 's Hertogenbosch 13 Maart 1856; W. 1742.

1987. Tot de strafbaarheid der feiten, voorzien bij artt. 1 en 3 der wet van 19 Mei 1829 (St. 35), behoort dat de dader bekend moet zijn met den vergiftigen aard der in die wet niet bij name genoemde zelfstandigheden, die in eet- of drinkwaren zijn gemengd. Van die bekendheid moet melding worden gemaakt in de dagvaarding. — Hof N.-Holland 13 Jan. 1859; W. 2114; Mag. v. H. I, 232.

1988. De verkoop van met schadelijke bestanddeelen vermengde of vervalschte eet- of drinkwaar moet hebben plaats gehad, tijdens de beklaagde van die vermenging of vervalsching kennis droeg, om volgens de wet strafbaar te zijn. — Hof N.-Holland 12 Febr. 1855; W. 1618.

Art. 319.

1989. D. J. van Raalte. De discrimine inter delicta dolosa et culposa, cum ex rei natura, tum ex principiis codicis poenalis. — L. B. 1833.

1990. G. C. L. Bergmann. De culpa in delictis. — Gandavi 1828.

1991. Mr. A. A. Weve. De artikelen 319 en 320 van het Wetb. v. Strafr. tegenover de geneeskundigen, in de uitoefening zelve hunner betrekking. — N. R. Bijdr. XXII, 113 en 326.

1992. Mr. A. Oudeman. De strafregtelijke verantwoordelijkheid der geneesheeren, heelmeesters, apothekers en vroedvrouwen, wegens fouten hunner kunst of andere daden en verzuimen, met opzigt tot de uitoefening hunner kunst. — Opm. en Med. IX, 64.

1993. Als de regter beslist, dat het overrijden van een persoon door onvoorzigtigheid, hetwelk den dood heeft tengevolge gehad, daarstelt het onwillig plegen van een manslag door onvoorzigtigheid, kan op die beslissing in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 12 Mei 1840; Regtz. XV, 353; XXIV, 224; v. d. H., Strafr. II, no. 120, 359; W. 100.

1994. Voor de toepassing van art. 319 C. P. wordt gevorderd de culpa proxima, en niet de culpa remota. Bij onwillige manslag is de vraag, bij wien de verantwoordelijkheid ligt, en aan wien hij is te imputeren, een quaestio juris; de hooge raad is alzoo bevoegd daarover in cassatie te beraadslagen, nadat daarover in een veroordeelend arrest is gedebatteerd en beslist. Dit art. is verkeerd toegepast, als uit de bewezen verklaarde daadzaken, niet regtskundig kan worden afgeleid, dat de aanleiding tot den onwilligen manslag eenig en alleen voor rekening van den beklaagde bleef bestaan. — H. R. 13 Febr. 1844; Regtz. XXIV, 226; v. d. H., Strafr. XII, no. 717, 170; N. R. XVII, § 40, 171; W. 479.

1995. Dit art. is niet geschonden door een schuldigverklaring aan onwilligen manslag „homicide involontaire" van een kind, nadat als wettig en overtuigend bewezen is aangenomen, dat het kind volkomen heeft geademd; dat het is gestorven aan een beroerte en door verstikking, dat het kind door aangebragte hulp in het leven had kunnen behouden worden en dat de beklaagde door onvoorzigtigheid en achteloosheid den dood van haar kind heeft veroorzaakt. — H. R. 29 Junij 1847; Regtz. XXIV, 244; W. 866; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 229, 87.

1996. Een duw, moedwillig door den beschuldigde aan een ander gegeven, welke diens dood tengevolge heeft gehad, mag niet tot de beslissing leiden, dat er onwilligen manslag uit onvoorzigtigheid is begaan, al heeft er ook geen boos opzet om te dooden bestaan. — H. R. 31 Aug. 1844; Regtz. XXIV, 86; XXIV, 250; N. R. XVIII, § 47, 196; v. d. H., Strafr. XI, 266.

1997. Als een aak door een stoomboot wordt aangevaren, waardoor twee kinderen zijn verdronken, moet dwaling in berekening en doorzigt, aan den kapitein der stoomboot als een fout worden toegerekend, daar zij voortvloeit uit gebrek aan vereischte voorzorg, welke het eerste kenmerk is van ware zeemanschap. — Regtb. Gorinchem 11 Febr. 1852; Hof Z.-Holland 3 April 1852; W. 1322; H. R. 29 Junij 1852; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 861, 307; N. R. XLII, § 37, 179; W. 1347; H. R. 7 Dec. 1852; Regtz. XXIV, 260; N. R. XLIII, § 50: 256; W. 1462; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 903, 184.

1998. Het toeroepen door den beklaagde, telkens als een vat tabak uit het pakhuis naar de straat wordt nedergelaten „strijk maar," is geen waarschuwing tot den voorbijganger, dat goederen worden nedergelaten. Tot verschooning van den beklaagde bij de toepasselijkheid van art. 319 C. P., kan niet afdoen het beweren, dat onder het hijschen het touw is gebroken. — H. R. 4 Oct. 1875; W. 3911.

1999. Indien bij het zoogenaamd „koekslaan" de stok uit de handen en in iemands oog vliegt, zijn artt. 319 en 320 C. P. toepasselijk. — Regtb. Eindhoven 1[illegible] Dec. 1875; W. 3951.

2000. Er kan geen sprake zijn van manslag door onvoorzigtigheid als er met opzet wonden zijn toegebragt, waarop de dood is gevolgd. — H. R. 18 Julij 1853; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 959, 9; N. R. XLV, § 46, 214; Regtz. XXIII, 300; W. 1568.

2001. Een bestuurder van een rijtuig, die, bemerkende dat een oude man op den weg stilstaat, met den rug naar het rijtuig gekeerd en na op ongeveer twintig passen luid door hem gewaarschuwd te zijn, nog onbewegelijk blijft staan, in vollen draf tegen dien man aanrijdt en wel zoo, dat deze op den grond slaat en tengevolge van de door dat overrijden bekomen verwondingen overlijdt, is schuldig aan onwillige manslag. — Regtb. Hoorn 23 April 1875; N. R. B. 1875; C. 173.

2002. Er heeft geen onwillige manslag plaats door verzuim van een plaatselijk politie-reglement, indien de onwillige manslag niet is veroorzaakt door de gepleegde overtreding, maar door de onvoorzigtigheid van het slagtoffer, welke evenzeer had kunnen geschieden, indien de vereischte vergunning was verkregen tot de daad, welke zonder deze de overtreding daarstelt. — Hof N.-Holland 12 Sept. 1859; W. 2192.

2003. Het toebrengen van slagen en stooten in dronkenschap, beschouwd als te zijn geschied door onvoorzigtigheid of gebrek aan voorzorg en mitsdien te vallen onder het bereik van art. 319 C. P. — Regtb. Zierikzee 24 Oct. 1856; W. 1811.

2004. Waar de telastlegging „het niet nakomen van het politie-reglement van Amsterdam," niet voorkomt als een op zich zelf staand feit, maar enkel als een omstandigheid, die behoort tot het wezen en een bestanddeel uitmaakt van het te last gelegd misdrijf van het onwillig veroorzaken van een man-

slag, door niet inachtneming van een reglement, is alleen genoemd misdrijf bij de dagvaarding te laste gelegd. — H. R. 10 Nov. 1873; W. 3663.

2005. Het beginsel der strafregtelijke verantwoordelijkheid, moet ook worden toegepast op verloskundigen, in de uitoefening zelve van hunne bediening. Alzoo is de verloskundige, die een vrouw in hare bevalling bijstaande, daarbij, door zijne onvoorzigtige handelingen en daden, onwillig oorzaak is geweest van den dood van die vrouw strafbaar. — Regtb. Rotterdam 26 Sept. 1871; W. 3382.

2006. Het verzuim van behoorlijke voorzorg door een aannemer, dat de steigers voor een door hem aangenomen werk aan het doel beantwoorden, en daardoor dood of verwonding is ontstaan, valt in de termen van inattention, négligence en défaut de précaution van artt. 319 en 320 C. P. — H. R. 10 Maart 1868; W. 2991; N. R. LXXXVIII, § 29, 259; v. d. H., Strafr. 1868, 81.

2007. De qualificatie van onwillige manslag uit achteloosheid, is niet overeen te brengen met de feitelijke beslissing, waarbij verregaande verwaarloozing van een dertienjarig kind, gevoegd bij het onthouden van het noodig voedsel gedurende een halfjaar, hetwelk den dood is voorafgegaan, als oorzaak van den dood is aangenomen, maar sluit in zich den toeleg op het leven, de prémeditatie. — H. R. 31 Oct. 1865; N. R. LXXXI, § 13, 91; N. R. B. XVI, 743; v. d. H., Strafr. 1865, 461.

2008. Een weddingschap, wie de grootste hoeveelheid jenever zal drinken, waardoor een der drinkers onmiddellijk is overleden, is ten aanzien der overige wedders onwillige manslag door onbedachtzaamheid. — Regtb. Maastricht 5 Febr. 1842; W. 270.

Art. 320.

2009. Aan de woorden van dit art. „gebrek van bedrevenheid of van voorzorg," mag niet die uitgebreide zin worden gegeven, dat daaronder tevens begrepen zou zijn ieder verzuim van inachtneming van reglementen, vermeld in art. 319 C. P. Zoodanig verzuim valt daaronder slechts dan, als het voorschrift van het niet inachtgenomen reglement iets bevat, wat in den regel, indien zoodanig reglement niet bestond, alleen uit gebrek van bedrevenheid of van voorzorg zou worden nagelaten. — Regtb. Rotterdam 8 April 1875; N. R. B. 1875; C. 113.

2010. Het toebrengen van slagen in dronkenschap sluit wel moedwil uit, maar sluit onvoorzigtigheid en gebrek aan voorzorg in zich. — Hof Groningen 13 Sept. 1869; N. R. B. XXI, 720.

2011. Indien de beklaagde iemand op een onbesuisde wijze heeft aangevat, waardoor deze is gevallen en tengevolge daarvan een ligte hoofdwonde heeft bekomen, wordt daaraan de qualificatie van verwonding door onvoorzigtigheid gegeven en geen zwaardere, indien namelijk het regterlijk onderzoek medebrengt, dat het gebeurde zich als een onbesuisde handeling voordoet, waardoor tegen den wil van den handelenden persoon een verwonding is ontstaan, die hem wel behoort te worden toegerekend, doch niet als met opzet of moedwil veroorzaakte verwonding. — H. R. 6 Jan. 1858; N. R. LVIII, § 1, 1; W. 2029; v. d. H., Strafr. 1858, I, 1.

2012. De beslissing, dat de daadzaak daarstelt het wanbedrijf van onwillige verwonding door onvoorzigtigheid, brengt van zelf mede de verwerping van het aangevoerd verdedigingsmiddel, dat de verwonding aan toeval zou kunnen worden toegeschreven. — H. R. 13 Mei 1851; N. R. XXXVIII, § 70, 360; W. 1302; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 736, 248.

2013. Hij, die in strijd met het bij een plaatselijke verordening ter voorkoming en blussching van brand gesteld verbod, om zonder toestemming van den burgemeester, schietgeweer, pistool of iets dergelijks te lossen, een pistool afschiet en daardoor een ander verwondt, maakt zich schuldig aan het wanbedrijf van onwillige verwonding door verzuim van inachtneming der reglementen. — Hof Groningen 18 April 1864; N. R. B. XV, 287.

2014. Het aanhitsen van een hond op een voorbijganger, tengevolge waarvan deze door dien hond gebeten en verwond is, stelt daar het misdrijf, voorzien en gestraft bij art. 320 C. P. — Regtb. Maastricht 8 Nov. 1865; W. 2823.

2015. De meesterknecht in een branderij, die aldaar het oppertoezigt heeft, en aan een zijner onderknechts een gewigtige werkzaamheid in de branderij ter uitvoering opdraagt, welke werkzaamheid eigenlijk tot zijn werkkring behoort, is niet alleen verpligt zorg te dragen, dat zijn last goed wordt volbragt, maar moet hij zich daarvan ook bepaald overtuigen. Verzuimt de meesterknecht hieraan te voldoen, dan is hij strafregtelijk aansprakelijk en verantwoordelijk voor de nadeelige gevolgen, die uit of door dat verzuim mogten ontstaan. Hij pleegt dan een culpa, die tot misdrijf leidt. Indien alzoo de meesterknecht in een branderij aan zijn onderknecht heeft opgedragen den helm op den gebruikt wordende distilleerketel te plaatsen, zonder daarbij, hetzij uitdrukkelijk te gelasten den tot bevestiging van dien helm noodigen stut daarop te stellen, hetzij dit zelf te doen, of zich in elk geval te overtuigen, dat het gedaan is, en als tengevolge van dat verzuim daarna de helm van den ketel is afgesprongen, en het kokend vocht zich daaruit verspreidt, waardoor een in die branderij aanwezig persoon brandwonden bekomt, dan pleegt de meesterknecht een culpa door achteloosheid, zoodat hij voor de onwillige verwonding van dien persoon naar de wet strafbaar is. — Regtb. Rotterdam 4 April 1872; W. 3441.

2016. Indien aan een beklaagde bij dagvaarding is te laste gelegd, uit onvoorzigtigheid kwetsuren aan een mensch veroorzaakt te hebben, die den dood tengevolge hadden, en het blijkt, dat die kwetsuren niet de oorzaak van den dood waren, moet de beklaagde niet enkel worden schuldig verklaard aan het moedwillig veroorzaken van kwetsuren van een mensch, maar tevens van het eerstbedoeld feit worden vrijgesproken. — Hof N.-Holland 22 Aug. 1866; W. 2847.

2017. Een beklaagde, die is gedagvaard en teregt gesteld ter zake van met opzet te hebben gepleegd een feit, waardoor een verwonding is ontstaan, kan worden schuldig verklaard aan verwonding door onvoorzigtigheid. — H. R. 22 Nov. 1859; W. 2122; N. R. LXIII, § 41, 183; v. d. Strafr. 1859, 521.

2018. Er heeft alleen dan zamenloop van misdrijven plaats, indien door één handeling meerdere misdrijven zijn gepleegd; niet als er slechts één misdrijf is gepleegd, dat een ander (minder) misdrijf in zich sluit. Op dien grond lost de politieovertreding van het opzettelijk werpen van iemand met een hard lигchaam zich op, in het wanbedrijf van verwonding door onvoorzigtigheid. — Regtb. Groningen 9 Jan. 1873; N. R. B. 1875; C. 10.

2019. Het door gebrek aan voorzorg niet weerhouden of onschadelijk maken van een kwaadaardigen hond, tengevolge waarvan een ander door dien hond wordt gebeten, is strafbaar krachtens art. 320 C. P. en niet krachtens art. 475 C. P. (het

laten losloopen van kwaadaardige of wilde beesten).— Regtb. Groningen 24 Oct. 1872; N. R. B. 1875; C. 12.

2020. Uit de woorden van dit art. blijkt, dat door de enuntiatie défaut d'adresse et de précaution hetzelfde wordt bedoeld, als hetgeen is uitgedrukt in art. 319 C. P. door maladresse, imprudence enz.; in die eerste uitdrukking ligt het denkbeeld van onvoorzigtigheid en achteloosheid opgesloten. De beslissing van den judex facti, dat de onvoorzigtige en onbedachte handelwijze van den beschuldigde is geweest de oorzaak eener toegebragte verwonding, kan in cassatie aan geen nader onderzoek worden onderworpen; ook niet of de aangenomen daadzaken niet daarstellen verwonding door onvoorzigtigheid. — H. R. 22 Oct. 1844; Regtz. XXIV, 255; N. R. XIX, § 13, 49; W. 556; v. d. H., Strafr. XII, no. 759, 367.

2021. Ofschoon art. 320 C. P. alleen gewaagt van kwetsuren, slagen of stooten, ontstaan uit gebrek aan bedrevenheid of voorzorg en niet zoo als art. 319 C. P. spetiaal melding maakt van verzuim van inachtneming der reglementen, zoo staan toch die beide artikelen in zulk een onafscheidelijk verband tot elkander, dat art. 320 uit art. 319 C. P. moet worden verklaard en aangevuld. — Hof Z.-Holland 18 Junij 1875; N. R. B. 1875; C. 182; W. 3870.

2022. Alleen de causa proxima, niet de causa remota van een ongeluk, mag bij de beoordeeling der schuld van den beklaagde in aanmerking worden genomen. Jure poenali is men alleen verantwoordelijk voor hetgeen men had kunnen en moeten voorzien. — Regtb. Groningen 7 Oct. 1874; N. R. B. 1875; C. 178.

Art. 321.

2023. L. Iets over art. 321 van den C. P. — W. 1183.

2024. Op de algemeene bepaling, voorkomende in art. 321 C. P., dat doodslag verschoonbaar is, als hij is geprovoceerd door zware slagen of gewelddadigheden, kunnen geen andere uitzonderingen worden toegelaten, dan de gevallen, vermeld bij artt. 323 en 329 C. P. — H. R. 22 Dec. 1840; Regtz. XXIV, 61, 285; N. R. IX, § 40, 198; W. 144; v. d. H., Strafr. V, no. 248, 62.

2025. Indien niet blijkt, dat eenige feiten als provocatie voor den regter zijn aangevoerd en indien tevens blijkt, dat over de beweerde omstandigheid van provocatie, zoo zij bestaan had, tot verligting van straf aanleiding had kunnen geven, is beraadslaagd en beslist, kan dit art. niet zijn geschonden. — H. R. 11 April 1848; Regtz. XXIV, 279; N. R. XXX, § 33, 162; W. 936; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 340, 282.

2026. Indien blijkt, dat vóór den doodslag gewelddadigheden door den verslagene tegen den doodslager gepleegd zijn, is de regter niet verpligt een uitdrukkelijke beslissing te geven omtrent de provocatie, indien dit middel van verdediging niet is aangevoerd. — H. R. 25 Jan. 1875; W. 3814.

2027. Niet ieder aanval is in den zin der wet genoegzaam om verschoonbare provocatie aan te nemen. Een toegebragte verwonding moet, om volgens art. 321 C. P. verschoonbaar te kunnen zijn, door zware slagen of gewelddadigheden zijn geprovoceerd. — H. R. 25 Julij 1857; W. 1987; N. R. LVI, § 47, 211.

2028. Ofschoon de schipper, krachtens art. 6 der wet van 1856 (St. 32), het regt heeft tot nakoming zijner bevelen te noodzaken tot behoud en zekerheid van schip en lading, en geen bepaalde middelen bij de oefening van dat regt zijn voorgeschreven, behooren toch die middelen, bepaald het lossen van pistoolschoten op een schepeling, door de omstandigheden te worden geregtvaardigd, om den schipper niet strafschuldig te doen zijn. — Regtb. Amsterdam 24 Dec. 1866; N. R. B. XVIII, 87; W. 2891.

2029. Indien de regter bij de schuldigverklaring, uitdrukkelijk vermeldt, dat de beklaagde den medebeklaagde moedwillig heeft geslagen, na reeds vooraf te hebben uitgemaakt, dat de slagen waren toegebragt tengevolge van provocatie, moet, daar die provocatie zelve reeds het denkbeeld van opzet of moedwil met zich voert, het arrest geacht worden op dat punt genoegzaam te zijn gemotiveerd. — H. R. 24 Junij 1851; N. R. XXXIX, § 29, 145; W. 1316; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 753, 343.

2030. Als de regter oordeelt, dat provocatie niet aanwezig was en deze ook niet als middel van verdediging is voorgedragen, noch daarop uitdrukkelijk uitspraak is gevraagd, behoeft hij zich niet over het al of niet aannemen van provocatie uit te laten; daarenboven het bestaan daarvan is aan het oordeel van den judex facti overgelaten. — H. R. 12 Nov. 1861; N. R. LXIX, § 18, 130; W. 2328; N. R. B. XII, 385; v. d. H., G. Z. XVIII, no. 893, 421.

Art. 327.

2031. De artt. 327 en vgg. C. P., zijn niet toepasselijk op doodslag, ten verzoeke van den verslagene en om loon gepleegd. De Code Pénal kent buiten de gevallen van art. 327 vgg. geen ander geval, waarin de moedwillige manslag van een mensch niet als misdaad moet worden aangemerkt. — H. R. 13 April 1852; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 838, 155; W. 1326; N. R. XLI, § 58, 270.

Art. 328.

2032. J. D. van Lennep van Marselis. De moderamine inculpatae tutelae. L. B. 1827.

2033. J. van Male. De moderamine inculpatae tutelae. — Gandavi 1827.

2034. A. F. L. Gregory. Commentatio de inculpatae tutelae moderatione. — Hagae Com. 1864.

2035. Mr. A. J. van Deinse. Bedenkingen omtrent eigen rigting. — N. R. Bijdr. III, 505.

2036. Tegenbedenkingen omtrent eigen rigting. — N. R. Bijdr. IV, 5.

2037. Indien uit de bewezen daadzaken wel voortvloeit, dat de beschuldigde bij gelegenheid eener gepleegde verwonding heeft geverseerd in re illicita, doch niet, dat hij zich heeft bevonden in het geval van wettige zelfverdediging, is het geval bij dit art. voorzien, niet aanwezig. — H. R. 6 April 1841; Regtz. XXIV, 285; v. d. H., Strafr. V, no. 264, 155.

2038. De omstandigheid, dat aan den beklaagde wegens verwonding, door den gekwetsten persoon vooraf grove gewelddadigheden zijn toegebragt, is wel een verschoonend feit, maar er bestaat geen grond tot toepassing van art. 328 C. P., wegens noodzakelijke zelfverdediging. — H. R. 14 Maart 1854; Regtz. XXIV, 290; N. R. XLVII, § 28, 113.

2039. De bepalingen van artt. 328 en 329 in verband met art. 64 C. P. kunnen geen toepassing hebben, ingeval er alleen sprake is van een vrijwaring tegen overstrooming en er geen quaestie is van afwering van eenig geweld, noch van een der gevallen, in het tweede art. omschreven. — H. R. 30 Sept. 1845; Regtz. XXIV, 295; N. R. XXII, § 32, 162; W. 657; v. d. H., Strafr. XIV, 88.

2040. De verwondingen in een tweegevecht toegebragt, vallen onder de toepassing der algemeene

strafbepalingen op slagen en verwondingen bij de wet vastgesteld. — H. R. 24 Febr. 1846; N. R. XXIII, § 64, 281; W. 719; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 27, 178; Regtb. Amsterdam 3 Junij 1846; W. 712.

2041. De beslissing, dat slagen zijn toegebragt tengevolge van provocatie, voert noodzakelijk het denkbeeld mede van opzet of moedwil. — H. R. 24 Junij 1851; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 753, 343; W. 1316; N. R. XXXIX, § 29, 145.

Art. 329.

2042. Mr. H. van Manen. De artikelen 153 der Grondwet en 329 C. P. onderling beschouwd. — Themis 2e, XVI, 1.

2043. Uit de bevoegdheid aan de ambtenaren der belastingen, bij art. 3 der wet van 2 Jan. 1832, ten aanzien van den accijns op het geslagt gegeven, mag niet worden afgeleid, dat hunne bevoegdheid om in de woningen van particulieren, visitatiën te doen, zich ook zou uitstrekken tot visitatiën zonder behoorlijke magtiging en bijstand des nachts. De bevoegdheid tot zelfverdediging en tot krachtdadige verdrijving bestaat, indien de ambtenaren der belastingen zich door het plegen van geweld, den toegang in een woning verschaffen. — H. R. 24 Maart 1840; N. R. IV, § 47, 269; v. d. H., Bel. I, no. 5, 32; R. in N. II, 319; W. 85.

Art. 330.

2044. A. W. Wichers. Critica disquisitio loci in codice poenali de facinoribus contra bonos mores. — Gron. 1839.

2045. Het misdrijf van openbare schennis der eerbaarheid heeft een bepaald feit ten onderwerp, en niet een opvolgende reeks van feiten, die gezamelijk een zekere daadzaak uitmaken door de wet met straf bedreigd; het behoort dus niet tot de delicta continua. Bij de voortgezette misdrijven, delicta continua, behoeft niet ieder feit op zich zelf door meer dan één getuige te worden bewezen.

Het kenmerk der openbaarheid in dit art. bedoeld, is niet alleen gelegen in het voor elk en ieder toegankelijke der plaats, maar evenzeer in het toegankelijke daarvan voor de bewoners van vele naburige huizen.

Om het misdrijf van openbare schennis der eerbaarheid te kunnen bedrijven, is het niet noodig, dat de overtreder zich bevindt op een openbare plaats. — Regtb. Goes 14 Oct. 1852; W. 1588; Hof Zeeland 20 Dec. 1852; H. R. 22 Febr. 1853; N. R. XLIV, § 23, 96; W. 1479; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 924, 65; Hof Z.-Holland 23 April 1853; H. R. 28 Junij 1853; W. 1476; Hof N.-Brabant 28 Sept. 1853; H. R. 20 Dec. 1853; N. R. XLVI, § 61, 230; Hof Gelderland 14 Maart 854; W. 1531; N. R. B. IV, 255; H. R. 6 Junij 1854; Regtz. XXIV, 298; W. 1588; N. R. XLVII, § 70, 294.

2046. De openbaarheid bij dit art. bedoeld, bestaat niet alleen, indien het, de eerbaarheid kwetsend feit, op een openbare plaats gepleegd is, maar ook als het begaan is op een plaats, die niet openbaar is, doch op zoodanige wijze, dat het gezien is door personen, op den openbaren weg of andere openbare plaatsen aanwezig. — H. R. 20 Junij 1865; W. 2717; v. d. H., Strafr. 1865, 295.

Art. 331.

2047. Mr. G. Diephuis. Poging tot verkrachtiging. Art. 331 C. P., in verband met art. 10 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Opm. en Med. XI, 228.

2048. De onderscheiding, dat dáár, waar het gevoel van eerbaarheid of schaamte niet bestaat, zooals bij zeer jeugdige kinderen, het misdrijf van aanranding tegen de eerbaarheid niet kan worden gepleegd, steunt niet op de wet. — H. R. 5 Jan. 1874; W. 3691.

2049. De aanslag tegen de eerbaarheid eener vrouw, met geweld uitgevoerd, is alleen en op zich zelf genoeg, om de misdaad daar te stellen, waartegen bij art. 331 C. P. is voorzien; de qualificatie van poging tot misdaad is ongerijmd, als de misdaad zelf aanwezig is. — H. R. 7 April 1840; Regtz. XVII, 45 XVIII, 106; XXIV, 332; N. R. VIII, § 2, 4; v. d. H., Strafr. IV, no. 195, 42; W. 88.

2050. Bij art. 331 C. P. wordt niet alleen voorzien tegen eigenlijk gezegde verkrachting en tegen feitelijkheden, die tot verkrachting leidende, met geweldadigheid zijn uitgevoerd of ondernomen, maar ook tegen elke andere aanranding of feitelijkheid tegen de eerbaarheid, indien die wordt uitgevoerd of ondernomen met geweld; dit art. is dus met juistheid toegepast, als zoowel de aanranding der eerbaarheid zelve als het geweld, waarmede die is ondernomen, op de meest stellige wijze is uitgemaakt. — H. R. 3 Maart 1847; N. R. XXVII, § 5, 24; R. B. IX, 241; W. 825; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 181, 164; H. R. 6 Oct. 1847; Regtz. XXIV, 324; N. R. XXVIII, § 65, 306; W. 877; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 252, 219.

2051. Als door den judex facti in zeer stellige bewoordingen is uitgemaakt en beslist, dat er heeft plaats gehad een geweIddadige aanranding en feitelijkheden, tegen de eerbaarheid op den openbaren weg gepleegd, wordt dit art. niet verkeerd toegepast. Noch ook als door den judex facti met zoovele woorden zelfs bij herhaling is aangenomen en uitgemaakt, dat het niet wettig is gebleken, dat de beschuldigde elkander bij het plegen der daad hulp of bijstand hadden betoond. — H. R. 3 Dec. 1845; Regtz. XXIV, 332; N. R. XXIII, § 12, 74; v. d. H., Strafr. XIV, 211.

2052. Niet de bezwangering of de mogelijkheid daarvan, maar de vis illata, de schennis, de verkrachting, de onteering, de usus violentus der vrouw, afgescheiden van de gevolgen van dien abusus, levert het criterium op van de misdaad van viol. — H. R. 28 Nov. 1866; N. R. B. XVII, 743; W. 2873; N. R. LXXXIV, § 35, 308; v. d. H., Strafr. 1866, 401.

2053. De bewering, dat medepligtigheid aan de misdaad van art. 331 C. P. niet bestaan kan, is ongegrond. — H. R. 27 Oct. 1863; W. 2546; N. R. B. XIV, 537; N. R. LXXV, § 5, 46; v. d. H., Strafr. 1863, 321.

2054. Niet slechts de verkrachting, maar tevens elke daad van geweld tegen de eerbaarheid, wordt door den wetgever als bij uitzondering onder de misdrijven zelve gebragt.

De poging tot verkrachting wordt opgelost in gewelddadigen aanslag tegen de eerbaarheid. — H. R. 5 Jan. 1864; W. 2566; N. R. LXXVI, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1897, 1.

2055. Voor het bestaan der gewelddadigheid in den zin van art. 331 C. P., is het voldoende, als de dader een elfjarig kind tegen diens wil vasthoudt en het belet zich te verwijderen. — Hof Gelderland 15 April 1862; W. 2408; N. R. B. XIII, 472.

2056. Dit art. voorziet tegen elke aanranding of feitelijkheid tegen de eerbaarheid eener jonge dochter, met gewelddadigheid ondernomen of uitgevoerd. Het is onverschillig of de misdaad aan jeugdige dartelheid en brooddronkenheid, dan wel aan boos opzet is toe te schrijven. Die beweegredenen kunnen alleen aanleiding geven tot het aannemen van verzachtende omstandigheden. — H.

R. 19 Junij 1860; W. 2184; N. R. LXV, § 11, 72; v. d. H., Strafr. 1860, 136.

2057. De schuldigverklaring aan feitelijkheden tegen de eerbaarheid van een meisje boven de vijftien jaren oud, met geweld ondernomen en uitgevoerd, bevat geen twee verschillende misdrijven, doch slechts een misdrijf. — H. R. 24 Nov. 1857; N. R. LVII, § 26, 131; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1361, 404; W. 2003.

Art. 333.

2058. De bijstand, door een of meer personen aan den dader verleend en vermeld in art. 333 C. P., in fine moet gequalificeerd worden als compliciteit en niet als een crimen sui generis. Die bijstand is een verzwarende omstandigheid in den zin van art. 203 Wetb. v. Strafr., indien aan alle beschuldigden gezamelijk bij de acte van beschuldiging is te laste gelegd „geweldaddige aanranding tegen de eerbaarheid eener jonge dochter, door meer dan één persoon gepleegd." Bij de beoordeeling nopens het al of niet bewezene van dien bijstand, moeten naar het voorschrift van art. 60 C. P. de feiten bepaald zijn aangewezen, waarin ten aanzien van elk der bijstanders de door hem verleende bijstand heeft bestaan. Indien in het algemeen wel is gebleken van verleenden bijstand, doch niet is kunnen worden uitgemaakt, wie der medebeschuldigden den bijstand heeft verleend en waarin ten aanzien van elk hunner die bijstand heeft bestaan, dan blijft evenwel ten aanzien van den hoofddader de verzwarende omstandigheid van dit art. bestaan. — Hof Z.-Holland 24 Febr. 1842; H. R. 31 Mei 1842; N. R. XII, § 50, 176; Hof N.-Holland 18 Nov. 1842; H. R. 14 Maart 1842; H. R. 14 Maart 1843; N. R. XIII, § 91, 377; Regtz. XIX, 218; R. B. V, 465; W. 442; v. d. H., Strafr. IX, no. 520, 353; Hof Utrecht 16 Mei 1843; R. B. V, 465; W. 442.

2059. Met de woorden „aidé dans son crime," is alleen bedoeld de bijstand, die in de geweldpleging zelve niet de hulp en bijstand, die op meer verwijderde wijze verleend wordt, om het misdrijf voor te bereiden of gemakkelijk te maken. — H. R. 27 Oct. 1863; N. R. LXXV, § 5, 46; N. R. B. XIV, 537; W. 2546; v. d. H., Strafr. 1863, 321.

2060. Zij, die als loonbedienden of dienstboden, serviteurs à gages, in een huisgezin zijn opgenomen, moeten beschouwd worden in die hoedanigheid in betrekking te staan, niet slechts tot het hoofd des gezins, of die hen als zoodanig heeft opgenomen, maar ook tot de leden van diens gezin en alzoo tot zijne kinderen. Zij moeten dus ook in dien zin als hunne dienstboden worden beschouwd. Dit art. moet dus worden toegepast op een geweldadige aanranding der eerbaarheid van de dochter van den meester des beschuldigde, tijdens hij bij hem loontrekkend dienstknecht was. — H. R. 22 Sept. 1857; W. 1899; N. R. LVI, § 68, 324; v. d. H., Strafr. 1857, 314.

2061. Voor de toepassing der verzwarende omstandigheid van dit art., maakt het geen onderscheid of de persoon, welke de feitelijkheid tegen de eerbaarheid pleegde, zijn gezag over den aangeranden persoon uit de wet, dan wel uit de verbindtenis ontleent. Indien iemand verwezen wegens feitelijkheid tegen de eerbaarheid, met geweldadigheid ondernomen en uitgevoerd, op hem de verzwarende omstandigheid van dit art., waarop hij door het openbaar ministerie is opmerkzaam gemaakt, dat hij over de aangerande personen als meester gezag had, wordt toegepast, wordt hij niet wegens een ander misdrijf gestraft. — H. R. 28 Dec. 1859; N. R. LXIII, § 67, 299; v. d. H., Strafr. 1859, 596.

Art. 334.

2062. Voor de toepassing van art. 334 C. P. is het niet noodig, dat de beklaagde geweten heeft, dat zij, die door hem tot ontucht zouden zijn opgewekt, den ouderdom van eenentwintig jaren niet bereikt hadden. — H. R. 13 Oct. 1868; W. 3048, 3066, 3068; N. R. XC, § 6, 41; v. d. H., Strafr. 1868, 307.

2063. Ofschoon met dezelfde straf bedreigd, zijn verkrachting en feitelijkheid tegen de eerbaarheid, met geweld ondernomen en uitgevoerd, twee afzonderlijke misdrijven; de regter behoort, bij alternative telastlegging, over beide afzonderlijk te beraadslagen en beslissen. — H. R. 31 Julij 1866; W. 2821; N. R. LXXXIII, § 30, 240; v. d. H., Strafr. 1866, 255.

2064. De eenige bestanddeelen vereischt, om het misdrijf bij art. 334 C. P. met straf bedreigd, daar te stellen, bestaat daarin: 1) dat de zedeloosheid of het zedebederf van jongelieden beneden eenentwintig jaren oud, door iemand is opgewekt of bevorderd, of gemakkelijk gemaakt, en 2) dat dit door hem herhaaldelijk is gepleegd. De uitdrukkingen van dit art. zijn algemeen en betreffen niet alleen hen, die er hun werk van maken, om de ongebondenheid of het zedebederf van jongelieden beneden eenentwintig jaren oud, ten behoeve van derden op te wekken, te bevorderen of gemakkelijk te maken, maar treffen, zonder in aanmerking te nemen de beweegredenen, welke aanleiding tot het plegen van het wanbedrijf gaven, ieder die zich aan zoodanigen aanslag tegen de zeden heeft schuldig gemaakt en dus ook hem die herhaaldelijk ter voldoening van eigen driften de zedeloosheid opwekt. — H. R. 25 Jan. 1865; W. 2669; N. R. B. XVI, 113; N. R. LXXIX, § 13, 90; v. d. H., Strafr. 1865, 33.

2065. Voor het bestaan van het misdrijf, bedoeld in art. 334 C. P. wordt niet gevorderd, dat meer dan één persoon het slagtoffer is geworden van de bevordering der ontucht. — H. R. 26 Junij 1861; W. 2289; N. R. LXVIII, § 36, 295; v. d. H., Strafr. 1861, 222.

2066. Dit art. bedreigt straf op elken aanslag op de zedelijkheid, welke geschiedt door het voortdurend opwekken, bevorderen en gemakkelijk maken der ontucht en der verleiding van jongelieden, beneden eenentwintig jaren oud, zonder onderscheid of dat geschiedt door hen, die er een beroep van maken, om de ontucht van anderen te bevorderen, dan wel ter voldoening van eigen driften. — H. R. 30 Julij 1861; N. R. LXVIII, § 45, 345; v. d. H., Strafr. 1861, 231; W. 2297.

2067. Voor de toepassing van dit art. wordt niet vereischt, dat de bevordering der ontucht, ten opzigte van meer dan één jeugdig persoon plaats heeft gehad. — H. R. 22 Oct. 1862; N. R. LXXII, § 7, 52, v. d. H., Strafr. 1862, 378.

2068. Het bij dit art. bedoeld feitelijk vergrijp tegen de zeden, moet door denzelfden persoon herhaaldelijk zijn gepleegd. Deze herhaling is niet aanwezig in het feit eener bordeelhoudster, die aan twee jongelieden gelijktijdig in haar bordeel gekomen, van welke één voor beiden heeft betaald, slechts éénmaal de gelegenheid heeft verschaft, om met publieke vrouwen ontucht te bedrijven. — Hof Limburg 25 Mei 1860; W. 2212.

2069. Dit art. is ook toepasselijk bij opzettelijke nalatigheid, om onderzoek te doen naar den ouderdom der meisjes, welke de houdster van een rendez-vous in haar huis ontvangt. Het eenmaal en alzoo niet habituellement plegen van zulk een feit, levert geen strafbaar misdrijf op. — Hof N.-Holland 23 Sept. 1856; W. 1806.

2070. Aanslag tegen de eerbaarheid, strafbaar volgens dit art., heeft plaats, als men zijn werk maakt, ter voldoening van eigen wellust, de zedeloosheid of de ontucht van jongelieden beneden eenentwintig jaren op te wekken. — Hof Overijssel 26 November 1853; W. 1584; Regtz. XXIV, 420.

2071. Door de ontucht te bevorderen van twee personen en wel van de ééne tweemalen en van de andere driemalen, is dit art. toepasselijk. — H. R. 26 Aug. 1853; W. 1570; Regtz. XXIV, 391; v. d. H., Straft. 1853, II, no. 964, 34.

2072. Dit art. treft ook hen, die, hoewel slechts ter voldoening aan hunne eigen driften, echter niet alleen bij voortduring ontucht plegen met jongelieden beneden eenentwintig jaren, maar bepaaldelijk door opzettelijk daartoe strekkende daden, hen bij voortduring daartoe aanzetten; dit art. is dus niet uitsluitend toepasselijk op hen, die ten behoeve van anderen hun werk maken van, en hunne hulp aanbieden tot het bederven van zoodanige jongelieden; niet alleen dus de helpende hand, maar ook de dader is strafbaar. — H. R. 29 Oct. 1844; Regtz. XXIV, 362; N. R. XIX, § 23, 92; W. 563; v. d. H., Strafr. XII, no. 693, 52.

2073. De woorden „jeunesse" en „habituellement" duiden een meervoud van jeugdige personen aan. Dat art. is ook van toepassing, indien de geprostituëerde zich zonder verleiding vrijwillig heeft aangeboden. Op hem, die het bedrijf van bordeelhouder uitoefent, rust de verpligting om zich vooraf van den waren ouderdom der personen, die hij in zijn huis met het doel van prostitutie opneemt, te verzekeren, zoodanig, dat alle nalatigheid ten dezen ten zijnen aanzien als dolus moet worden aangemerkt. — H. R. 10 Junij 1845; Regtz. XXIV, 371; N. R. XXII, § 3, 14; W. 630; v. d. H., Strafr. XIV, 2.

2074. De bepaling van dit art. brengt van zelf mede de stellige verpligting, om naar den leeftijd behoorlijk onderzoek te doen, ten einde zich tegen de toepassing der strafwet te vrijwaren; alle verzuim in dit opzigt moet geacht worden het doleus opzet te bevatten en van zelf de strafschuldigheid na zich te slepen, bijaldien later blijkt, dat de bedoelde personen den ouderdom van eenentwintig jaren nog niet hadden bereikt; dit art. is alzoo niet verkeerd toegepast door zulks alzoo te verstaan. — H. R. 24 Junij 1845; Regtz. XXIV, 376; W. 632; v. d. H., Strafr. XIV, 31.

2075. De artt. 334 en 335 worden verkeerd toegepast, op de als bewezen aangenomen daadzaak, dat de beklaagde en haar medepligtige, een achttienjarig meisje aan drie onderscheiden bordeelhouders te koop hebben aangeboden, ten einde haar in een bordeel te doen opnemen, en dat bij weigering van dezelve, om haar voor den gevraagden prijs over te nemen, zij eindelijk door de beide beklaagden, aan een bordeelhoudster is verkocht en tengevolge daarvan eenige dagen in het bordeel van laatstgenoemde haar verblijf heeft gehad. — H. R. 14 Maart 1848; Regtz. XXIV, 384; N. R. XXX, § 20, 93; W. 926; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 327, 193.

2076. Artt. 334 en 335 C. P. worden teregt toegepast op hem, die zich, naar luid der beslissing in facto, heeft schuldig gemaakt aan aanslag tegen de zeden, door het herhaaldelijk, habituellement, opwekken van zedeloosheid en zedebederf van kinderen van 5, 6 en 9 jaren oud, zonder het plegen van geweld; deze daadzaken stellen niet daar de misdaad van verkrachting, waarop van toepassing is art. 332 in verband met art. 331 C. P. — H. R. 1 Febr. 1842; Regtz. XXIV, 336; N. R. X, § 59, 224; W. 269; v. d. H., Strafr. VII, no. 369, 14.

2077. Indien in facto is aangenomen, dat de beklaagde is houder van een bordeel of publiek huis van ontucht en dat hij een zestienjarig meisje heeft overgehaald, om in dat huis haar intrek te nemen en haar werkelijk daarin gebragt heeft, met dat gevolg, dat zij zich aldaar gedurende acht dagen herhaaldelijk aan mannen in ontucht heeft overgegeven. — H. R. 1 Febr. 1842; Regtz. XXIV, 342; N. R. X, § 96, 397; v. d. H., Strafr. VII, no. 368, 7.

2078. Bij dit art. wordt geen onderscheid gemaakt, of meisjes beneden eenentwintig jaren, jegens welke daden van bevordering der débauche zijn gepleegd, te voren een eerbaar of oneerbaar gedrag hebben geleid. Indien bij een arrest als daadzaak is uitgemaakt de wetenschap, dat jongelieden omtrent welke men zijn werk heeft gemaakt, om de débauche of de verleiding te bevorderen, den ouderdom van eenentwintig jaren niet hadden bereikt, is die wetenschap voor een nader onderzoek in cassatie niet vatbaar; deze wetenschap kan niet anders dan door aanwijzingen bewezen worden. De beslissing omtrent het bestaan van het vereischte van art. 334 C. P. het bevorderen der onzedelijkheid habituellement aan den judex facti overgelaten. — H. R. 1 Aug. 1843; Regtz. XXIV, 346; N. R. XV, § 51, 196; W. 433; v. d. H., Strafr. X, no. 577, 166.

2079. Ingeval van overtreding van art. 334 C. P. is het materiëel feit voldoende, zonder dat regtens het bewijs van kwaad opzet wordt gevorderd bij overtreding van dit art. sluit het oneerbaar beroep van een beklaagde per se het denkbeeld uit der goede trouw. De inschrijving der publieke ter directie van politie, is alleen als een sanitaire maatregel te beschouwen, zoodat de directie van politie alvorens de admissie te verleenen, geen onderzoek behoeft te doen naar den ouderdom van de door haar in te schrijven geprostituëerde, om het feit te doen vallen in de termen van art. 334 C. P., behoeft er geen pluralite de victimes te zijn. Dit art. is ook van toepassing, als zij, die den ouderdom van 21 jaren nog niet heeft bereikt, zich vrijwillig en onder logenachtige voorgevens aanbiedt, om in de prostitutie een middel van bestaan te vinden. — Hof Z.-Holland 8 Febr. 1844; W. 494; H. R. 11 Junij 1844; Regtz. XXIV, 353; N. R. XVIII, § 14. 61; W. 508; v. d. H., Strafr. XI, no. 649, 111.

2080. Voor de toepassing van dit art. is het niet noodig, dat de beklaagde geweten heeft, dat zij, die door hem tot ontucht is opgewekt, den ouderdom van eenentwintig jaren niet heeft bereikt. — H. R. 13 Oct. 1868; v. d. H., Strafr. 1868, 307; W. 3048; N. R. XC, § 6, 41.

2081. Voor de levering van het bewijs van den tijd der geboorte van de getuigen, kan hare verklaring daaromtrent met geen andere dan de eigen geboorte-acte in verband staan. De bewustheid der handeling van zijn werk te maken, om de onzedelijkheid van jonge meisjes te bevorderen, is een intern feit, waarover de regter uit de gebleken feiten en omstandigheden heeft te oordeelen. Bij de overweging, dat de beklaagde des bewust heeft gehandeld en dat dit blijkt uit den aard dier handeling is geen nadere omschrijving van dat motief noodig. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het onnoodig te beslissen, of de beklaagde zich vergewist en geweten heeft, dat de meisjes, wier onzedelijkheid hij bevorderde, den leeftijd van eenentwintig jaren nog niet hadden bereikt. — H. R. 26 Julij 1872; W. 3498; v. d. H., Strafr. 1872, 294.

2082. Dit art. ziet niet alleen op verleiders of op handlangers tot verleiding, maar op alle daden van oneerbaarheid, jegens minderjarigen gepleegd. — H. R. 23 Dec. 1872; N. R. CII, § 37, 331.

2083. Bij dit art. wordt geen onderscheid gemaakt, of de drijfveer tot het aanzetten tot het plegen van ontucht, is geweest gewin of voldoening van eigen lusten. — H. R. 7 Dec. 1869; W. 3172; v. d. H., Strafr. 1869, 509.

2084. Tot het bestaan van het misdrijf van feitelijk vergrijp tegen de zeden, door werk te maken om de ongebondenheid of onzedelijkheid, of de verleiding van een jong mensch beneden den ouderdom van eenentwintig jaren, van de vrouwelijke kunne op te wekken, is niet bepaald en behoeft mitsdien niet te worden beslist, welke middelen tot de verleiding zijn gebezigd. — H. R. 24 Mei 1870; N. R. XCV, § 11, 83; W. 3224; v. d. H., Strafr. 1870, 262.

2085. Dit art. is ook van toepassing op degenen, die op welke wijze ook eigen lusten trachten te bevredigen. — H. R. 20 Maart 1849; Regtz. XXIV, 405; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 461, 111; N. R. XXXII, § 73, 282.

2086. De artt. 334 en 335 C. P., zijn verkeerd toegepast, indien uit de feitelijke beslissing volgt, dat de beklaagde wel ter voldoening zijner eigen schandelijke lusten, jongelieden beneden de eenentwintig jaren oud tot ontucht heeft verleid, maar geenszins dat hij ten hunnen aanzien heeft gepleegd daden of handelingen van proxenetisme of prostitutie. — H. R. 29 Jan. 1850; Regtz. XXIV, 416; N. R. XXXIV, § 79, 333; W. 1132; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 564, 24.

2087. Aanslag tegen de zeden heeft ook plaats, indien men er zijn werk van maakt, ter voldoening aan eigen wellust, de zedeloosheid of de ontucht van jongelieden beneden eenentwintig jaren op te wekken en niet alleen als men er zijn werk van maakt, die ten behoeve van derden op te wekken. — Hof Overijssel 26 Nov. 1853; Regtz. XXIV, 420; W. 1584.

2088. De bepaling van dit art. is algemeen en stelt een ieder strafbaar, die zich de daar genoemde handelingen, omtrent jongelieden beneden de eenentwintig jaren veroorlooft. Voor het bestaan van het misdrijf is het alzoo voldoende, dat het gepleegd is tegen dergelijke jeugdige personen; het bewijs, dat de dader den leeftijd geweten heeft, behoeft niet te worden geleverd. De dolus ten dezen is reeds hierin gelegen, dat iemand, die er zijn werk van maakt om de prostitutie te bevorderen, vooraf geen onderzoek heeft gedaan naar den leeftijd der geprostituëerde personen, en zich zelf dus opzettelijk in de gelegenheid heeft gesteld, om bovengemeld misdrijf te plegen. — Regtb. Groningen 29 April 1875; N. R. B. 1875; C. 116.

2089. Door het weglaten uit de qualificatie van het kenmerk, dat het daarbij bedoeld vergrijp tegen de zeden op den duur, habituellement, heeft plaats gehad, en dat men alzoo daarvan zijn werk heeft gemaakt, wordt dit art. geschonden. — H. R. 28 Oct. 1851; Regtz. XXIV, 390; N. R. XL, § 21, 90; W. 1360; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 781, 143.

2090. Er heeft overtreding van art. 334 C. P. plaats, door de ontucht van twee personen te bevorderen, en wel van de eene twee, en van de andere driemalen. — H. R. 26 Aug. 1853; Regtz. XXIV, 391; W. 1570; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 964, 34.

2091. Tot toepassing van art. 334 C. P. wordt gevorderd, dat het bij dit art. omschreven wanbedrijf door den beklaagde te kwader trouw en met boos opzet is gepleegd. — Regtb. Amsterdam 3 Maart 1840; Cr. Regtb. Holland 5 Junij 1840; W. 133; H. R. 16 Dec. 1840; Regtz. XXIV, 396; R. in N. III, 8; N. R. IX, § 2, 4; W. 141; v. d. H., Strafr. IV, no. 219, 226.

2092. Tot de kenmerken van het bij art. 334 C. P. omschreven feit, wordt niet vereischt, dat er een werkelijke coïtus heeft plaats gehad, maar bij dat art. is veeleer voorzien tegen het lenocinium, dat is, tegen alle zoodanige handelingen, waardoor, op welke wijze ook, de onzedelijkheid bij jongelieden beneden eenentwintig jaren oud wordt opgewekt, bevorderd en gemakkelijk gemaakt; in zoodanig geval vervalt alle denkbeeld van poging tot dit wanbedrijf. — H. R. 5 Nov. 1844; Regtz. XXIV, 401; N. R. XIX, § 31, 126; W. 557; v. d. H., Strafr. XI, no. 680, 375.

2093. De uitdrukkingen door den wetgever gebezigd in art. 334, alin. 1 C. P. zijn algemeen en treffen ook hem, die herhaaldelijk de zedeloosheid opwekt, ter voldoening van eigen driften. — H. R. 25 Jan. 1865; N. R. LXXIX, § 13, 90; N. R. B. XVI, 113; W. 2669; v. d. H., Strafr. 1865, 33.

2094. Bij de strafbepaling van art. 334 C. P., wordt niet bloot bedoeld de eigenlijk gezegde prostitutie door hen, die daarvan een beroep of werk maken, maar evenzeer de aanwending van middelen van verleiding tot voldoening van eigen driften. — H. R. 12 April 1859; N. R. LXII, § 2, 9; v. d. H., Strafr. 1859, 171.

2095. Dit art. is toepasselijk, indien niet alleen een meisje beneden 21 jaren is opgenomen of toegelaten in het bordeel der beklaagden, maar ook metderdaad is uitgemaakt, dat het is geweest ter bevordering van hare ongebondenheid. Uit een vergelijking van de verschillende leden van dit art. volgt, dat de wetgever door het daarbij gebezigd woord „jeunesse," alleen heeft willen te kennen geven den leeftijd van de door hem bedoelde personen, zonder daarbij aan een menigvuldigheid van slagtoffers te hebben gedacht, mits slechts de bevordering der ongebondenheid, al is het dan met opzigt tot één persoon, heeft plaats gehad habituellement, gewoonlijk. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt ten aanzien van den ouderdom van de daarbij bedoelde jongelieden alleen gevorderd, dat zij beneden de eenentwintig jaren zijn, zonder eenige verdere, hetzij uitdrukkelijke, hetzij stilzwijgende voorwaarde. Op hen, welke het bedrijf van bordeelhouder uitoefenen, rust de verpligting, om zich van den waren ouderdom der personen, die zij in hun huis met het doel van prostitutie opnemen, te verzekeren; alle nalatigheid te dien aanzien, moet als boos opzet worden aangemerkt. — H. R. 23 Junij 1846; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 84, 129; N. R. XXV, § 5, 22; W. 739.

2096. Op hen, die het bedrijf van bordeelhouder uitoefenen rust de verpligting, om zich van den waren ouderdom der personen, die zij in hun huis met het doel van prostitutie opnemen, vooraf te verzekeren; alle nalatigheid te dien opzigte moet als dolus of boos opzet worden aangemerkt, te dien effecte, dat indien later blijkt, dat de geprostituëerde persoon is beneden eenentwintig jaren, de bordeelhouder, onder het bereik der strafwet valt, zonder dat hij daarvan kan worden bevrijd door te beweren, dat hij niet alleen door eigen opgaaf der geprostituëerde, maar ook tengevolge der verzekering van anderen, in het denkbeeld was gebragt, dat zij ouder dan eenentwintig jaren was. — H. R. 1 April 1851; N. R. XXXVIII, § 33, 157; W. 1264; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 716, 151.

Art. 335.

2097. Dit art. wordt verkeerd toegepast, indien bij een schuldigverklaring, èn aan verkrachting, èn aan feitelijk vergrijp tegen de zeden, tevens is uitgesproken de ontzegging van alle voogdij of curatorschap en deelhebbing aan de raadplegingen van nabestaanden, gedurende den tijd van vijftien jaren, bij art. 335 tegen laatstgenoemd misdrijf bedreigd. — H. R. 20 Maart 1849; Regtz. XXIV, 405; N. R. XXXII, § 73, 282; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 461, 111.

Art. 336.

2098. L. Pirmez. De marito thori violati vindice secundum jus Romanum. — Lov. 1821.

2099. C. Duhaijon. De adulterio. — Gandavi 1826.

2100. Kan de verzoening der echtgenooten de strafactie stuiten, ter zake van overspel, aangevangen op de klagt van den beleedigden echtgenoot? — Neen. — Regtsg. Adv. II, 209.

2101. De strafvervolging van het openbaar ministerie, ter zake van overspel, wordt gestuit door de na het indienen der klagte plaats gehad hebbende verzoening der echtgenooten; in zoodanig geval moet het openbaar ministerie niet ontvankelijk worded verklaard. — Hof Z.-Holland 14 Sept. 1844; anders Regtb. Rotterdam 2 Julij 1844; Regtz. XXV, 1.

2102. Dit art. is niet geschonden door een vervolging en veroordeeling, ter zake van overspel, indien uit het arrest blijkt, dat de ingestelde vervolging is voorafgegaan door een behoorlijke klagte. Tot het bewijs der ontdekking op heeterdaad van overspel, is niet volstrekt noodig, dat de getuigen die daaromtrent hebben verklaard, het feit hetwelk het overspel daarstelt, hebben zien plegen, maar de ontdekking daarvan op heeterdaad kan uit aanwijzingen, mits behoorlijk bewezen, worden opgemaakt. — H. R. 2 April 1850; Regtz. XXV, 8; N. R. XXXV, § 35, 155; W. 1142; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 589, 176.

2103. De middelen aan de echtgenooten gegeven, om tegen verbreking van den pligt tot echtelijke trouw te waken, en bepaald het regt, om deswege bij de bevoegde magt klagt in te dienen, of op grond van overspel echtscheiding te vragen, blijven, ook na scheiding van tafel en bed, onverkort bestaan. — H. R. 17 Jan. 1871; N. R. XCVII, § 4, 28; W. 3292; v. d. H., Strafr. 1871, 11.

Art. 337.

2104. E. R. van Welderen Rengers. De adulterio secundum juris Gallici principia. — L. B. 1824.

Art. 338.

2105. Is eene acte van den burgerlijken stand, een stuk geschreven door dengene, op wiens aangifte dezelve wordt opgemaakt? — Neen. — Is zoodanige acte bij art. 338, 2e lid C. P. als bewijsmiddel in zake van medepligtigheid aan overspel toegelaten? — Neen. — Regtsg. Adv. II, 211.

2106. Dit art. is niet geschonden door een acte van den burgerlijken stand, houdende aangifte van de geboorte van een kind door den beklaagde als vader onderteekend, te rangschikken tot zoodanige pièces écrites par le prévenu, als welke naar luid van dit art. ingeval van overspel een wettig bewijs van overspel kunnen daarstellen. — H. R. 14 Mei 1844; Regtz. XXV, 13; N. R. XVIII, § 7, 23; v. d. H., Strafr. XII, no. 739, 280.

2107. Het bewijs der betrapping op heeterdaad, mag getrokken worden uit aanwijzingen door getuigen gestaafd. — H. R. 15 April 1851; Regtz. XXV, 16; N. R. XXXVIII, § 48, 242; W. 1265; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 721, 175.

2108. Dit art. laat alleen betrapping op heeterdaad toe voor het bewijs van overspel. De betrapping op heeterdaad, mag ook uit behoorlijk bewezen aanwijzingen worden opgemaakt. — H. R. 13 Maart 1866; N. R. B. XVII, 159; N. R. LXXXII, § 34, 275; W. 2785; v. d. H., Strafr. 1866; 112.

Art. 339.

2109. Moet onder „la maison conjugale" in art. 339 C. P. ook worden verstaan het huis, waar de echtgenooten niet te zamen wonen, maar waar alleen de man, die geen vaste woonplaats heeft, tijdelijk verblijf houdt? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 180.

2110. Vermits de wet geen onderscheid maakt, of een vrouw als bijzit in de woning van den beklaagde is gekomen, of zich uit anderen hoofde daar bevindt, wordt teregt als bijzit beschouwd de loonbediende, met wie de man in de gemeenschappelijke woning gewoon was overspel te plegen, en die hij als meesteresse in huis behandelde. — H. R. 21 Nov. 1866; W. 2869; v. d. H., Strafr. 1866, 386.

2111. Het overspel van den man is alleen dan strafbaar, als hij een bijzit houdt, in het huis, waarin zijn vrouw met hem woont. — Hof Gelderland 15 Oct. 1861; W. 2317.

Art. 340.

2112. Mr. M. M. von Baumhauer. Is het dubbel huwelijk in den geest van den Code Pénal als een voortgezet of voortdurend misdrijf te beschouwen? — Themis IX, 439.

2113. Mr. A. Oudeman. Is poging tot dubbel huwelijk strafbaar, volgens het bij ons in werking zijnde Wetb. v. Strafr.? — Opm. en Med. I, 252; V, 256.

2114. Mr. A. Oudeman. Over de misdaad van bigamie, buiten 's lands bedreven. — Verhand. no. VII, 116, Gron. 1873.

2115. Is poging tot bigamie strafbaar? — Neen. — Regtsg. Adv. II, 215.

2116. Is de Nederlander die na, een in den vreemde, volgens de aldaar voorgeschreven vormen, wettig huwelijk te hebben aangegaan, zonder dat daarvan hier te lande de vereischte afkondiging of overschrijving heeft plaats gehad, bij zijne terugkomst alhier een ander huwelijk sluit, schuldig aan bigamie? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 182.

2117. Indien door behoorlijke huwelijksacten in de registers van den burgerlijken stand ingeschreven, het bewijs is geleverd van twee huwelijken van den beschuldigde, en indien door de beëedigde verklaringen van getuigen en de bekentenissen van den beschuldigde is gebleken, dat het eerste dier huwelijken nog bestond, tijdens het tweede door hem werd aangegaan, wordt dit art. teregt toegepast. — H. R. 27 Mei 1846; Regtz. XXV, 18; N. R. XXIV, § 44, 194; W. 717; v. d. H., Strafr. 1846, no. 67, 399.

Art. 341.

2118. Indien in facto is uitgemaakt, niet alleen dat de beschuldigde volstrekt geen voornemen heeft gehad, om den ten processe vermelden persoon vast te houden, maar dat hij hem ook werkelijk niet heeft vastgehouden, omdat hij volkomen in staat was het pakhuis, waar hij zich bevond, ofschoon de deur was versperd, weder te kunnen verlaten, zoo door de opening, waardoor hij zich den toegang had verschaft, als op een andere wijze, door ter zijner beschikking staande middelen, bestaat de

misdaad bij dit art. voorzien, niet. — H. R. 20 Aug. 1844; Regtz. XXV, 30; N. R. XVIII, § 43, 179; v. d. H., Strafr. XII, no. 753, 351.

2119. De aanhouding en in bewaringstelling van een persoon, in een krankzinnigenhuis, door diens vader, zonder bevel des regters, doch ook zonder opzet of kwade trouw, is niet strafbaar. — Regtb. Breda 8 Mei 1843; Regtz. XXV, 33; W. 417.

2120. De opsluiting eener krankzinnige vrouw, door haren echtgenoot in de conjugale woning, is niet strafbaar, als vallende die daad niet in de termen van art 341—343 C. P. — Regtb. Groningen 27 Maart 1850; Regtz. XXV, 37; W. 1123.

2121. Tot het bestaan van onwettige aanhouding, wordt geen geweldpleging vereischt, noch ook, dat de aangehoudene eenige tegenstand tot behoud zijner vrijheid of eenige feitelijke poging tot het weder bekomen daarvan, vruchteloos heeft aangewend; daarvoor is voldoende het aanhouden, vasthouden of in bewaring stellen, zonder bevel der gestelde magten. — H. R. 23 Oct. 1849; N. R. XXXIV, § 27, 105; W. 1081; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 529, 171; Regtz. XXV, 35.

Art. 345.

2122. A. Chotin. De crimine raptus, secundum jus Romanum, hodiernum et canonicum. — Gandavi 1825.

2123. H. Jacobi. Het misdrijf van verduistering van staat en vervolging daarvan. — Amsterdam 1859; beoord. door mr. A. A. de Pinto, Themis 2e, VIII, 315.

2124. Het openbaar ministerie is in het algemeen niet onbevoegd om een strafvervolging wegens verduistering van staat in te stellen, vóór dat het eindvonnis over het geschil van dien staat is uitgesproken. Het openbaar ministerie is ook bevoegd een lijfstraffelijke regtsvordering, wegens verduistering van staat te beginnen, als de belanghebbende partijen stilzitten, mits er een begin van bewijs bij geschrifte, overeenkomstig art. 320 Burg. Wetb., aanwezig is, en over het aanwezen aan dat begin van bewijs aanvankelijk is beslist. Zoodanige aanvankelijke beslissing over het aanwezen van een begin van bewijs, moet afkomstig zijn van den burgerlijken regter. — H. R. 14 April 1840; Regtz. I, 213; XXV, 39; W. 91; N. R. VIII, § 3, 6; v. d. H., B. R. I, no. 14, 93.

2125. Het misdrijf van verduistering van staat is aanwezig, indien iemand bij den ambtenaar van den burgerlijken stand aangeeft, dat uit zijn echtgenoote geboren is, een door hem omschreven kind, terwijl later blijkt, dat die verklaring valsch is, daar zijn echtgenoote niet van dat kind is bevallen. Die valsche verklaring kan niet als een op zich zelf staand en afzonderlijk factum worden beschouwd. Ingeval van beweerde verduistering van staat, door valsche aangifte bij den burgerlijken stand, kan des regters bevel tot verhoor van den belanghebbende, die verzoek tot rectificatie van de geboorteacte gedaan heeft, niet gehouden worden voor een beslissing over het aanwezen van een begin van bewijs bij geschrifte, bedoeld bij het tweede lid van art. 323 Burg. Wetb. — H. R. 24 Maart 1847; Regtz. XXV, 39; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 189, 206; N. R. XXVII, § 17, 70; R. B. IX, 242; W. 822.

2126. Gewelddadige wegvoering (enlèvement) van jonge kinderen uit het ouderlijk huis door derden, doch op last en met medewerking van den vader, is niet strafbaar. — Regtb. Zwolle 27 Jan. 1859; W. 2057; Hof Overijssel 3 Febr. 1859; W. 2058.

2127. Gewelddadige wegvoering (enlèvement) van jonge kinderen uit het ouderlijk huis, door derden bedreven, doch op last en met medewerking van den vader (al is het, dat hij door geweld, misbruik van die magt heeft gemaakt), is niet strafbaar. Evenwel zijn de mishandelingen door den vader bij die gelegenheid bedreven, afgescheiden van dit gebruik of misbruik der vaderlijke magt, afzonderlijk strafbaar. Het verborgen houden der kinderen (recèler) gedurende een geruimen tijd, buiten de ouderlijke woning, is strafbaar, als het bewezen is, dat door overmagt de terugbezorging der kinderen in het ouderlijk huis werd verhinderd. De vaderlijke magt is alzoo geheel onbeperkt, dermate, dat een wederzijds getroffen wettige overeenkomst tusschen beide ouders daarvoor geheel moet wijken. — H. R. 22 Febr. 1859; W. 2060; N. R. LXI, § 38, 197; v. d. H.. Strafr. 1859, 99.

2128. Daargelaten of de beslissing, dat een voogd wordt geschorst en een provisionele voogd wordt benoemd, is een voorloopige beschikking, die dadelijk in werking treedt, ook schoon de regter daarbij van geen uitvoerbaar zijn bij voorraad, niettegenstaande hooger beroep melding maakt, kan art. 345, 2e lid C. P. niet van toepassing zijn, hetzij op den vader, hetzij op de moeder van kinderen, waarover zij ingevolge art. 400 Burg. Wetb. de voogdij voeren, nadat zij in de uitoefening hunner werkzaamheden, met toepassing van art. 440 Burg. Wetb. geschorst zijnde, geweigerd hebben den minderjarige af te geven aan den provisionelen voogd. — H. R. 21 Junij 1864; N. R. LXXVII, § 21, 163; W. 2596.

2129. Daar aan den voogd zoowel de zorg voor den persoon en de opvoeding van den minderjarige, als over diens goederen is opgedragen, zonder onderscheid of de minderjarige is een wees, of wel een zijner ouders nog leeft, is de voogd alleen geregtigd te bepalen de plaats, waar de minderjarige zal vertoeven en zal worden verzorgd en opgevoed, zonder daarin te mogen worden belemmerd door den nog levende ouder, indien deze de voogdij heeft verloren of daaruit is ontzet. — H. R. 3 Nov. 1865; N. R. LXXXI, § 14, 100.

Art. 346.

2130. Mr. W. J. C. van Hasselt. Beschouwing omtrent art. 346 van het Wetb. v. Strafr., in verband tot art. 30 van het Burg. Wetb. — Jur. Corr. 1862, 109, 169.

2131. Mr. Josua van Eik, J.zn. De strafbaarheid van verzuim van aangifte bij de geboorte van een kind, volgens art. 346 Wetb. v. Strafr., in verband met art. 30 Burg. Wetb. — Jur. Corr. 1862, 137.

2132. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Over het als levenloos aangeven in de registers van den burgerlijken stand, van pas geboren, voor, in of na de geboorte overleden kinderen, waarvan de geboorte in die registers niet is uitgeschreven, in betrekking tot het burgerlijk- en het strafregt. — N. R. Jaarb. VI, 429.

2133. Onder het woord bevalling in art. 346 C. P. en artt. 29 en 30 Burg. Wetb., moet ook worden verstaan het slechts ten deele bij de bevalling tegenwoordig zijn. Bij ontstentenis van den vader, is men verpligt tot de aangifte bij den burgerlijken stand van een kind, hetwelk men niet heeft zien geboren worden, als men gedeeltelijk bij de verlossing der vrouw is tegenwoordig geweest. Een candidaat in de medicijnen, die onder toezigt van een obstetriciae doctor, doch buiten diens tegenwoordigheid de vrouw in hare verlossing bijstaat, is als vroedmeester te beschouwen in den zin van dit art. — Regtb. Utrecht 26 Julij 1841; Hof Utrecht 7 Sept. 1841; Regtz. XXV, 42; W. 232.

2134. **Het is geen strafbaar feit, indien iemand bij de aangifte van het kind, waarvan zijn vrouw den vorigen dag is bevallen, als voornamen van dat kind opgeeft Stouwe Boanerges.**

De voornamen Stouwe en Boanerges bij de aangifte van een kind van het mannelijk geslacht, vallen niet onder die, waarvan de aanneming aan de ambtenaren van den burgerlijken stand bij de wet van 11 Germinal, jaar XI, verboden is. Die namen komen bij verkorting of bij afleiding in de almanakken, of bij bekende personen van de oude geschiedenis voor. — Regtb. Arnhem 20 Sept. 1842; Regtz. XXV, 46; W. 330; W. B. A. 11.

2135. Ook na de invoering van het Nederlandsch Burg. Wetb., moet op het verzuim van tijdige aangifte van de geboorte van een kind art. 346 C. P. worden toegepast. — Hof N.-Holland 1 April 1844; Regtz. I, 52; XXV, 48; W. 556; R. B. VI, 319; N. R. XXII, § 81, 432; Hof Z.-Holland 9 Nov. 1844; Regtz. I, 47; N. R. XXIV, § 67, 306.

2136. Door aan te nemen, dat een ligchamelijk gebrek den vader van een kind heeft kunnen ontheffen van de hem opgelegde verpligting tot tijdige aangifte van de geboorte van dat kind, en dat hij niet verpligt kan worden zich krachtens art. 19 Burg. Wetb. te dien einde door een bij authentieke acte benoemde gevolmagtigde te doen vertegenwoordigen, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 31 Aug. 1849; Regtz. XXV, 48; W. B. A. 30; N. R. XXXIII, § 34, 147; W. 062; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 513, 86.

2137. Bij de wet is niet aangewezen de plaats, waar de aangiften van geboorten moeten worden gedaan aan den ambtenaar van den burgerlijken stand. Nergens is bij de wet het gemeentehuis aangewezen als de plaats, waar de geboorteregisters, of in het algemeen, of die van het loopend jaar uitsluitend moeten worden bewaard. Een aangifte van geboorte en inschrijving van deze op de registers van den burgerlijken stand, kan niet wettig geschieden ten gemeentehuize, indien het gemeentehuis staat op een plaats, buiten het grondgebied der gemeente gelegen. Om nopens de toepasselijkheid van art. 346 C. P. te kunnen beslissen, is het noodig, dat feitelijk is uitgemaakt, of er, en waar ter plaatse, aangifte van geboorte is geschied. — H. R. 23 Nov. 1852; Regtz. XXV, 52; Gemst. 62; W. 1391; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 896, 151; N. R. XLIII, § 37, 194; H. R. 19 April 1853; N. R. XLIV, § 60, 268; W. 1430; v. d. H., Strafr. 1853, no. 937, 129; Gemst. 83.

2138. Hoezeer dit art. straf bedreigt op de overtreding van artt. 55 en 56 van den C. C., moet het echter ook worden toegepast op de overtreding van de daarmede overeenstemmende bepalingen van artt. 29 en 30 Burg. Wetb. Dit art. is niet toepasselijk op overtreding van art. 52, alin. 2 Burg. Wetb. — Regtb. Hoorn 3 Junij 1859; W. 2187.

2139. Genees-, heel- en vroedmeesters, vroedvrouwen en andere personen, die bij een bevalling zijn tegenwoordig geweest, doch geen aangifte van de geboorte van het kind bij den burgerlijken stand hebben gedaan, zijn niet strafbaar volgens art. 346 C. P., indien de vader van het kind, ofschoon bij de geboorte van het kind afwezig, echter ten zijnen huize is teruggekeerd, voor het einde van den derden dag. De vader van het kind is mede niet strafbaar. De omstandigheid, dat in zoodanig geval niemand daarvoor gestraft kan worden, kan geen aanleiding geven, om aan art. 346 C. P. een andere uitlegging te geven, dan het verband medebrengt, waarin het staat met het Burg. Wetb. — Regtb. Amersfoort 21 Nov. 1861; 9 Aug. 1862; N. R. B. XIV, 331.

2140. Voor de toepassing van art. 346 C. P. wordt vóór alles vereischt, dat de persoon, tegen wien die strafbepaling wordt ingeroepen, bij de bevalling is tegenwoordig geweest. — H. R. 1 April 1862; N. R. B. XIII, 211; N. R. LXX, § 51, 403; W. 2397; v. d. H., Strafr. 1862, 96.

2141. Ofschoon art. 30 Burg. Wetb. de verpligting tot aangifte eener geboorte, in de eerste plaats aan den vader oplegt, is deze volgens art. 346 C. P. eerst dan strafbaar, als hij bij de bevalling tegenwoordig geweest zijnde, geen aangifte deed. — Regtb. Groningen 24 Junij 1863; N. R. B. XV, 336.

2142. Een geneesheer, die tot het verleenen van verloskundige hulp geroepen, gekomen is, toen het kind reeds geboren was, en toen alleen de nageboorte heeft verwijderd, kan niet gezegd worden in den zin van art. 30 Burg. Wetb. en art. 346 C. P. bij de bevalling tegenwoordig te zijn geweest. — Regtb. Utrecht 4 April 1859; Hof Utrecht 10 Mei 1859; H. R. 13 Julij 1859; N. R. B. X, 127; N. R. LXII, § 59, 287; W. 2083; v. d. H., Strafr. 1859, 366.

2143. In art. 30 Burg. Wetb. beteekenen de woorden „bij gebreke van den vader," dat de vader is onbekend, of door afwezigheid van de plaats zijner inwoning, of om andere redenen buiten de mogelijkheid is van de aangifte te doen. De omstandigheid, dat de vader eenvoudig niet bij de bevalling tegenwoordig was, doet de verpligting tot aangifte niet overgaan op den verloskundige. Deze valt alzoo niet in art. 346 C. P. — H. R. 12 Dec. 1865; N. R. B. XVI, 751; W. 2759; N. R. LXXXI, § 33, 261; W. B. A. 870; Gemst. 748; v. d. H., G. Z. XXII, 121.

Art. 349.

2144. M. J. Thomas. De infantium expositione. — Lov. 1826.

2145. C. Sandenbergh Matthiessen. De liberis expositis. — L. B. 1849.

2146. De qualificatie eener plaats als „eenzaam" is geheel geregtvaardigd, indien uit de bewezen omstandigheden volkomen blijkt, dat die plaats een zoodanige was, dat men niet met eenigen grond kon verwachten, dat het nedergelegd kind tijdig zou worden ontdekt. — H. R. 21 Julij 1851; Regtz. XXV, 64; N. R. XXXIX, § 36, 201; W. 1354; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 758, 21.

2147. Tot het wanbedrijf van het te vondeling leggen en verlaten van een kind, wordt vereischt, dat hij die voor het kind moest zorgdragen, is weggegaan, met het doel om niet terug te komen. — Regtb. Appingedam 3 Nov. 1865; N. R. B. XVII, 121.

2148. Het neêrleggen van een kind beneden zeven jaren, door de moeder, op een plaats waar eenig hooi en stroo voorhanden was en beschut was door kreupelhout, met het doel om het dáár te laten overnachten, omdat zij het in hare eigen woning niet brengen mogt en zij geen huis kon vinden, waar men het wilde innemen, stelt niet daar het misdrijf, bedoeld bij art. 349 C. P. — Hof Z.-Holland 17 Jan. 1860; W. 2145.

2149. Aan de uitdrukking van „het kind wegmaken," kan niet de beteekenis worden gehecht van het te vondeling leggen, maar wel van het om te brengen of te dooden. — H. R. 2 Oct. 1866; W. 2852; N. R. LXXXIV, § 3, 22; v. d. H., Strafr. 1866, 302.

Art. 350.

2150. Onder „voogden" in dit art. genoemd, is niet „de moeder" begrepen. Indien het te von-

deling leggen door de moeder zelve is gepleegd, kan niet de verzwarende omstandigheid van dit art. worden aangenomen. — Regtb. Nijmegen 7 Aug. 1866; W. 2860.

Art. 352.

2151. Het neerleggen van een kind op de stoep van het bestedelinghuis te Amsterdam op de Prinsengracht, des nachts omstreeks twaalf uur, en het daarna opwachten aan de overzijde der gracht, ten einde te zien of het kind door een voorbijganger werd opgemerkt, is niet het neerleggen op een eenzame plaats, doch valt in de termen van dit art. — Hof N.-Holland 14 Jan. 1856; N. R. B. VII, 480.

2152. De uitdrukking „exposer un enfant" in art. 352 C. P., beteekent niet eenvoudig het nederleggen van een kind, onverschillig waar ook, maar het nederleggen van een kind op een publieke, dat is, niet bewoonde plaats. Het nederleggen van een kind in een bewoond huis, in tegenwoordigheid der bewoners, valt niet in de strafbepaling van dit art. — Regtb. Heerenveen 25 Jan. 1861; W. 2293.

2153. Het feit, dat een moeder, na weigering van onderstand, haar kind aan de zorgen van een predikant opdraagt en het met diens weten, maar tegen zijn zin nederlegt op de stoep zijner woning, stelt het misdrijf van te vondelingleggen daar. — Regtb. Middelburg 4 Nov. 1874; W. 3783.

2154. Het brengen van een kind bij bepaalde personen en bij hunne weigering om het aan te nemen, het achterlaten van dat kind, en heengaan, valt niet onder de strafbepaling van art. 352 C. P., waarbij gestraft worden zij „qui auront exposé et delaissé un enfant." — Regtb. Alkmaar 24 Maart 1846, Regtz. XXV, 68; R. B. VIII, 796.

Art. 354.

2155. Is art. 354 C. P. toepasselijk, als het iemand geldt, die den leeftijd van 21 jaren reeds heeft bereikt? — Neen. — Regtsg. Adv. II, 219.

2156. Moet in foro criminali meerder- of minderjarigheid, volgens het Ned. Burg. Wetb., beoordeeld worden? — Ja. — Regtsg. Adv. IV, 212.

2157. Dit art. is niet geschonden door te beslissen, dat het beginsel, dat de wegvoering van een kind door een der ouders wegens de ouderlijke magt, die daartoe het regt geeft, niet strafbaar kan zijn, alléén van toepassing is, voor zoover degene der ouders, dien het geldt, de ouderlijke magt, zonder eenige beperking, mag uitoefenen. — H. R. 26 Junij 1876; W. 3995.

2158. Bij de geheimzinnige wegvoering van een minderjarig kind door den vader, wien de vaderlijke magt is ontnomen, moet gebleken zijn van boos opzet, d. i. de bewustheid, dat het kind door den regter aan de moeder is toegewezen, bij den persoon, die hem daarin behulpzaam is. — Hof 's Gravenhage 9 Aug. 1876; W. 4009.

Art. 358.

2159. J. D. Tresling. Selecta quaedam de sepulturae ratione et jure. — Gron. 1822.

2160. H. C. M. van Westerloo. De strafbepalingen in de Nederlandsche begrafeniswet (wet 10 April 1869, St. 65). — Amst. 1871; beoord. door mr. A. A. van der Mersch, N. R. Bijdr. XXII, 541.

2161. De woorden in art. 358 C. P. „inhumer un individu décédé," mogen niet in die beperkte beteekenis worden opgevat, dat daaronder niet begrepen wordt het begraven van een pasgeboren voldragen kind, van wien niet blijkt, of het al dan niet bij de geboorte heeft geleefd. Het woord „décédé" toch is niet uitsluitend te verstaan, als het eindigen van het leven na de geboorte; het kan evenzeer gebezigd worden, om het eindigen van het leven van een kind, vóór of na de geboorte, aan te duiden. — H. R. 25 Aug. 1863; W. 2515; N. R. LXXIV; § 51, 320; v. d. H., Strafr. 1863, 257.

2162. Het leggen van een kinderlijkje op den grond, in een schapenhok onder eenig stroo, is niet het begraven van een lijk en dus niet strafbaar volgens dit art. — Hof Groningen 30 Mei 1864; N. R. B. XV, 294.

2163. Indien het begraven van lijken geschied door een doodgravers-collegie eener kerkelijke gemeente, rust de zorg voor het verlof van den ambtenaar van den burgerlijken stand op den voorzitter van zoodanig collegie. — Regtb. Amsterdam 2 Maart 1852; W. 1331; N. R. B. II, 330; Amst. Regtsp. II, 287; Regtz. XXV, 80.

2164. Het begraven van een dood geboren kind, zonder voorafgaande magtiging van den ambtenaar van den burgerlijken stand, valt niet onder het bereik van art. 358 C. P. — Hof Overijssel 15 Febr. 1840; Regtz. XXV, 68; W. 101; anders Regtb. Assen 15 Aug. 1843; Regtz. XXV, 72; R. in N. IV, 52; W. 443.

2165. Het doen begraven van een lijk, zonder voorafgaand verlof van den openbaren ambtenaar daartoe bevoegd, mag zelfs geen plaats hebben ten opzigte van op het strand aangespoelde lijken. — Hof Zeeland 21 Sept. 1840; Regtz. XXV, 73; W. 140.

2166. Het begraven van een levenloos geboren kind, zonder verlof van den ambtenaar van den burgerlijken stand, is strafbaar volgens dit art. — Hof Utrecht 1 Junij 1863; N. R. B. XV, 144; W. 2503.

Art. 360.

2167. Het roeren van dood- of lijkkisten, zonder vergunning van het plaatselijk bestuur en het nemen van overblijfselen eener kist uit het graf, is niet in allen gevalle en onder alle omstandigheden strafbaar volgens dit art. — Regtb. Amersfoort 3 Sept. 1864; W. 2629.

Art. 361.

2168. H. J. J. van Convent ten Oever. De falso testimonio secundum codicis poenalis Gallici doctrinam. — Sylvae ducis 1829.

2169. J. Luzac. De diversa perjurii ratione in recentioribus populorum legibus conspicua. — L. B. 1854.

2170. J. Delepierre. De poena perjurii secundum jus Romanum, statutarium, et hodiernum. — Gandavi 1824.

2171. Mr. G. Diephuis. Zijn getuigen, die volgens de wet niet onder eede mogen worden gehoord, wanneer zij op de teregtzitting een valsche verklaring afleggen, strafbaar wegens faux temoignage? — Opm. en Med. II, 76.

2172. Hangt de beoordeeling, of valsch getuigenis in zake van misdaad, of wel van wanbedrijf of politie-overtreding is afgelegd, af van het misdrijf, waarvoor degene, te wiens voor- of nadeele het is afgelegd, is aangeklaagd en waarvoor hij teregtstaat? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 184.

2173. Moet een persoon, jonger dan zestien jaren, die, na den eed te hebben gedaan de geheele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen, in een strafzaak, met oordeel des onderscheids, een valsche verklaring aflegt, wegens eedschennis worden gestraft? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 187.

2174. Maakt hij, die voorgevende tot het doops-

gezinde kerkgenootschap te behooren, terwijl hij werkelijk lid is van het hervormde kerkgenootschap, aflegt de belofte, bedoeld bij art. 183 Wetb. v. Strafr. en daarna eene valsche verklaring, zich schuldig aan het misdrijf van valsch getuigenis? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 191.

2175. Getuigen, die op de teregtzitting zonder eed gehoord worden, en daar een valsche verklaring afleggen, zijn niet strafbaar wegens valsche getuigenis, in den zin van den Code Pénal. — Hof Groningen 2 Julij 1846; Regtz. XXV, 82; R. B. IX, 81.

2176. Dit art. wordt teregt toegepast op een getuige, die verklaard heeft iets niet te hebben gezien, doch omtrent welke negative verklaring is uitgemaakt, dat zij tengevolge eener gemaakte afspraak, en alzoo met opzet en tegen beter weten aan, in strijd met de waarheid is afgelegd. De herroeping van zoodanig getuigenis wordt niet meer tijdig gedaan, indien de debatten reeds waren gesloten. — H. R. 19 Julij 1852; Regtz. XXV, 90; N. R. XLII, § 43, 224; W. 1424; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 867, 5.

2177. Iemand beneden de zestien jaar oud, die ter teregtzitting in strafzaken abusivelijk onder eede is gehoord als getuige, en als zoodanig een valsche verklaring aflegt, is strafbaar wegens valsch getuigenis. — Regtb. Amersfoort 28 Mei 1862; W. 2401.

2178. Het afleggen van valsch getuigenis door een persoon, beneden de zestien jaren, is niet strafbaar. — Hof Utrecht 24 Junij 1862; W. 2387.

2179. Een kind, beneden den leeftijd van zestien jaren, door opzettelijke misleiding des regters, omtrent zijn ouderdom, tot den eed in een strafzaak toegelaten en onder verband van dien eed, een valsche verklaring afleggende, maakt zich niet schuldig aan valsch getuigenis; in zoodanig geval mag niet worden onderzocht, of die valsche verklaring met oordeel des onderscheids is afgelegd. — H. R. 7 Oct. 1862; N. R. LXXI, § 49, 361; W. 2421; N. R. B. XIII, 407; v. d. H., Strafr. 1862, 340.

2180. Een Roomsch Katholiek, die bij het afleggen van getuigenis in een strafzaak verklaart Doopsgezind te zijn en de belofte doet, dat hij de geheele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen en daarna een valsche verklaring aflegt, ook dan, als hij het woord Doopsgezind in een ander beteekenis dan die eener godsdienstige gezindte opvat, is strafbaar wegens valsch getuigenis in een strafzaak, ten voordeele van den beklaagde. Daartegen doet niet af, dat de beklaagde tengevolge van de bezwarende verklaringen van twee andere getuigen, toch zou veroordeeld zijn. — Hof N.-Holland 29 April 1862; W. 2398; H. R 1 Aug. 1862; W. 2411; N. R. LXXI, § 32, 250; N. R. B. XIII, 401; v. d. H., Strafr. 1862, 284.

2181. De strafbaarheid van een valsch getuigenis, hangt niet af van het gebruik daarvan door den regter gemaakt. — H. R. 20 Nov. 1866; N. R. LXXXIV, § 30, 278; W. 2868; v. d. H., Strafr. 1866, 380.

2182. Een herroeping van een valsch getuigenis eerst gedaan, nadat de regter de aanhouding van den verdachten valschen getuige heeft bevolen en na de uitgesproken schorsing der zaak, waarin die getuigenis is afgelegd, geheel onafhankelijk van den verdachten getuige en op het oogenblik, dat de debatten reeds gesloten zijn, geeft geen grond om het misdadige der handeling te doen vervallen of weg te nemen. — H. R. 5 April 1853; N. R. XLIV, § 51, 231; Regtz. XXV, 210; W. 1453; v. d. H., Strafr. 1, no. 931, 93.

2183. Om het misdrijf van valsch getuigenis voor bewezen te kunnen houden, moet het den regter overtuigend blijken: ten eerste, dat het tegendeel van de daadzaken die door een getuige verklaard zijn, waar is, en ten tweede, dat die daadzaken tot een of ander der voorname punten van het regtsgeding, waarin de getuigenis is afgelegd, in zoo naauwe betrekking staan, dat zij gezegd kunnen worden ten voor- of ten nadeele van een beschuldigde te hebben kunnen strekken. — Hof Friesland 26 Sept. 1843; W. 435.

2184. Het procesverbaal der teregtzitting, bedoeld bij art. 195 Wetb. v. Strafv., behoeft niet te worden opgemaakt, veel min te worden overgelegd, indien terzake van valsch getuigenis eerst na den afloop der teregtzitting vervolging wordt ingesteld; in dat geval is niet gederogeerd aan de gewone wijze van regtspleging. — H. R. 25 Febr. 1851; N. R. XXXVIII, § 9, 31; W. 1213; H. R. 5 Maart 1850; N. R. XXXV, § 19, 83; W. 1136; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 577, 106; H. R. 2 Aug. 1859; N. R. LXII, § 68, 347; W. 2091; v. d. H., Strafr. 1859, 415; H. R. 14 Jan. 1851; N. R. XXXVII, § 51, 257; W. 1262; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 687, 10.

2185. Bij vervolging, wegens valsch getuigenis, komt geen onderzoek te pas naar het misdrijf, ter zake waarvan de getuigenis is afgelegd, maar alleen naar het misdrijf der valsche getuigenis. Bij veroordeeling wegens valsch getuigenis, doet het niet af, of de daadzaak of de omstandigheid, waarover de getuigenis heeft geloopen, middellijk of onmiddellijk ten voordeele van den beklaagde kan komen. — H. R. 8 Jan. 1856; N. R. LII, § 2, 5; W. 1837; v. d. H., Strafr. 1856, I, 8.

2186. Iemand, die vroeger een criminele veroordeeling heeft ondergaan. en als getuige in een strafzaak is ingeroepen, die vroegere veroordeeling verzwijgt, den eed doet en ten voordeele van den beklaagde een onware verklaring aflegt, is schnldig aan valsch getuigenis, niettegenstaande de verklaring door hem afgelegd, regtens niet als getuigenis kan aangemerkt worden. — H. R. 23 Dec. 1856; N. R. LIV, § 53, 243; W. 1928; v. d. H., Strafr. 1856, II, no. 1280, 151.

2187. Strafbaar valsch getuigenis bestaat alleen ten aanzien van onder eede gehoorde getuigen, niet van getuigen, die verklaring zonder eedsaflegging hebben gedaan. — H. R. 8 Dec. 1846; N. R. XXV, § 69, 301; Regtz. XXV, 82; N. R. XXV, § 69, 301; R. B. IX, 81; W. 787; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 138, 426.

2188. Een naar de wet valsch getuigenis, houdt niet op misdaad te zijn, indien ten laste van den beschuldigde, ten wiens voordeele het is afgelegd, behalve het feit tot hetwelk de valsche verklaring betrekking heeft, nog meerdere dergelijke feiten zijn bewezen. — H. R. 12 Maart 1862; W. 2363; v. d. H., Strafr. 1862, 60.

2189. Het getuigenis, ter vordering van den militairen regter, afgelegd voor den regter-commissaris en loopende over een gewoon delict, is ingeval van valschheid strafbaar volgens artt. 361 vgg. C. P. — Hof Overijssel 12 Nov. 1858; W. 2088.

2190. Voor de misdaad van valsch getuigenis, is het geen vereischte, dat de getuigenis eenigen invloed heeft gehad op de beslissing des regters. — H. R. 31 Mei 1875; W. 3869.

2191. Niet iedere valsche verklaring is strafbaar. Om als valsch getuigenis in den zin der wet strafbaar te zijn, moet de valsche verklaring ter kwader trouw zijn afgelegd. — H. R. 24 Julij 1863; W. 2505; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1859, 242.

2192. Om het bestaan van het misdrijf van valsch getuigenis voor bewezen te kunnen houden,

moet de regter overtuigd zijn, dat het tegendeel der daadzaken, die door den beschuldigde als getuige zijn verklaard waar is. — Hof Friesland 12 Nov. 1855; W. 1702.

2193. Het afleggen van een valsch getuigenis in een strafzaak, ten nadeele van den beklaagde, is op zich zelf en in alle gevallen niet voldoende, om de misdaad van valsch getuigenis daar te stellen. Althans in die gevallen, waar het in de afgelegde verklaring zelve niet ligt opgesloten, behoort uit de daadzaken en omstandigheden te blijken van het door opzet of de doleuse intentie, als een hoofdvereischte der misdaad. — H. R. 25 Sept. 1855; N. R. LI, § 8, 25; Regtz. XXV, 123; W. 1685; v. d. H., Strafr. 1855, II, 76.

2194. Bij een beschuldiging van valsch getuigenis, behoort de regter te beraadslagen en beslissen, welken invloed de afgelegde valsche verklaring, afgescheiden van de bedoeling van den getuige, op het strafgeding, waarin zij werd afgelegd, gehad heeft of had kunnen hebben, en of zij geweest is in het voordeel of nadeel van den beschuldigde. — H. R. 11 Junij 1862; W. 2388; N. R. LXXI, § 20, 155; v. d. H., Strafr. 1862, 204.

2195. Die een onteerende straf heeft ondergaan, doch later bij kon. besluit van de infamie en de gevolgen daarvan is ontheven, kan als getuige onder eede worden gehoord. — H. R. 23 Febr. 1841; N. R. VIII, § 17, 54; Regtz. XV, 309; R. in N. III, 18; v. d. H., Strafr. III, no. 157, 166; W. 166.

Art. 362.

2196. Het misdrijf van valsch getuigenis, is werkelijk geconsommeerd, indien de herroeping der valsche verklaring wel vrijwillig heeft plaats gehad, vóór het sluiten der debatten, doch niet dan nadat daartoe voor den getuige de gelegenheid was ontstaan, door op nieuw als zoodanig te zijn gedagvaard, mitsdien door een bijkomende omstandigheid, welke niet in zijn magt stond en ook niet dan nadat de afgelegde valsche verklaring de mogelijkheid had doen ontstaan eener vrijspraak van den beklaagde. — H. R. 29 Sept. 1873; W. 3641; v. d. H., Strafr. 1873, 284.

2197. Dit art. wordt teregt toegepast, als de regter feitelijk heeft beslist, dat door getuigen is bewezen, dat een getuige na den eed als zoodanig te hebben afgelegd, in een correctionele zaak tegen beter weten, een daadzaak heeft verzonnen en opgegeven, welke geen plaats heeft gehad en die als zij voor waarheid was aangenomen tot geheele of gedeeltelijke ontheffing van schuld van den beklaagde kon hebben gestrekt. — H. R. 23 Maart 1841; Regtz. XXV, 98; W. 189; v. d. H., Strafr. V, no. 258, 114.

2198. De regter in cassatie kan niet de vraag beantwoorden, of een getuigenis al of niet ten voordeele van een beklaagde is afgelegd. — H. R. 27 April 1841; Regtz. XXV, 100; W. 195; v. d. H., Strafr. V, no. 275, 233.

2199. Die met het doel, om een beklaagde of zijn misdrijf uit een gunstiger oogpunt te doen beschouwen, opzettelijk onwaarheden verklaart, ten aanzien van omstandigheden, die een onmiskenbaren invloed moeten hebben op het oordeel des regters, omtrent het meer of minder strafbare der daad en de zwaarte der toe te passen straf, wordt teregt schuldig verklaard aan valsch getuigenis, ten voordeele van een beklaagde, zelfs dan, als dat getuigenis geen betrekking heeft tot de hoofdzaak, maar alleen tot elke omstandigheden, of ook als beklaagde gelijktijdig teregtstaat wegens een zwaarder misdrijf, dan waaromtrent dat getuigenis werd afgelegd. — H. R. 8 Dec. 1848; Regtz. XXV, 102; N. R. XXIX, § 40, 183; W. 893; v. d. H., Strafr. 1847; II, no. 284, 384.

2200. Bij de misdaad van dit art., is het procesverbaal bedoeld bij art. 195 Wetb. v. Strafv., geen onmisbaar bewijsmiddel. Er kan alleen dan sprake zijn van valsch getuigenis, als er is afgelegd een verklaring, voorafgegaan door den eed, bij art. 183 Wetb. v. Strafv. voorgeschreven. — H. R. 2 Oct. 1855; Regtz. XVIII, 80; XXV, 128; N. R. LI, § 10, 34; W. 1789; v. d. H., Strafr. 1855, II, 85.

2201. Het, als beëedigd getuige verzwijgen van een deel der waarheid, met het doel om het bewijs der schuld van den beklaagde te verzwakken, valt in het begrip van valsch getuigenis. — Hof Utrecht 15 Dec. 1874; N. R. B. XXV, Strafr. 58.

2202. Valsch getuigenis bestaat ook, als het antwoord door een getuige op de voorbereidende vragen gegeven in strijd met de waarheid is, en ook een negative verklaring, indien feitelijk is uitgemaakt, dat die verklaring niet alleen in strijd is met de waarheid, maar ook ter kwader trouw is afgelegd. — H. R. 27 Nov. 1849; Regtz. XXV, 114; N. R. XXXIV, § 48, 202; W. 1100; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 545, 254.

2203. Indien de zaak, waarin valsch getuigenis is afgelegd, wordt geschorst, kan evenwel veroordeeling wegens valsch getuigenis worden uitgesproken. — H. R. 29 Maart 1853; Regtz. XXV, 120; W. 1483; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 931, 93; N. R. XLIV, § 51, 231.

2204. Bij een beschuldiging van valsch getuigenis, moet de regter vermelden door welke omstandigheden, die als aanwijzingen kunnen gelden, de doleuse intentie van den dader is gebleken; dit stringeert te meer, als die doleuse intentie in het afgelegd getuigenis niet is te vinden. — H. R. 25 Sept. 1855; Regtz. XXV, 123; N. R. LI, § 8, 25; W. 1685; v. d. H., Strafr. 1855, II, 76.

2205. Bij dit art. wordt niets anders gevorderd, dan dat er een valsche getuigenis is afgelegd en dat zij strekt ten voor- of nadeele van den beklaagde; het is geen criterium dezer misdaad, dat er plaats heeft bedoeling of oogmerk, om ten gunste of ten laste van den beklaagde te getuigen. — H. R. 17 Julij 1860; N. R. LXV; § 26, 169; W. 2196; v. d. H., Strafr. 1860, 172.

2206. De woorden van dit art. zijn algemeen en omvatten alzoo elk valsch getuigenis, dat in een boetstraffelijke of politiezaak wordt afgelegd en kan strekken, hetzij ten nadeele, hetzij ten voordeele van den beklaagde. Zij mogen ook niet worden beperkt tot hetgeen met betrekking tot de hoofddaad door een getuige wordt verklaard. — H. R. 18 Aug. 1873; W. 3625; N. R. CIV, 312; v. d. H., Strafr. 1873, 273.

Art. 363.

2207. Mr. M. H. Godefroi. Valt de door eenen rendant bij de verzegeling eener nalatenschap valschelijk afgelegde verklaring, dat hij niets verduisterd heeft, in de termen van art. 363 van den Code Pénal? — R. B. III, 465.

2208. Mr. H. C. A. Thieme, A.C.zn. Is het beëedigen eener scheepsverklaring, bedoeld bij art. 379, juncto art. 384 van het Wetb. v. Kooph., wanneer deze blijkt in strijd met de waarheid te zijn, strafbaar volgens onze wet? — Opm. en Med. XVI, 5.

2209. Mr. R. T. Mees en mr. A. Oudeman. Betoog, dat bij den Code Pénal geen straf is bepaald tegen een onware verklaring van avarij. — R. Jaarb. II, 597; Verhand. VIII, 132, Gron. 1873.

2210. Valt eene beëedigde valsche verklaring van avarij, voor den kantonregter afgelegd, onder het valsche getuigenis in civilibus, voorzien bij art. 363 C. P.? — Neen — Regtsg. Adv. VI, 227.

2211. Het afleggen en beëedigen van een valsche verklaring van avarij en het des bewust gebruik maken daarvan, is geen valschheid in openbaar geschrift, maar valsch getuigenis in burgerlijke zaken, bedoeld bij art. 363 C. P. — H. R. 5 Febr. 1839; Regtz. XX, 427; XXV, 128; N. R. I, § 51, 282; R. in N. II, 116; v. d. H., Strafr. I, no. 16, 59.

2212. Indien iemand is verschenen voor den ambtenaar van den burgerlijken stand en aldaar valsch heeft verklaard, dat zijn huisvrouw is overleden en dat tengevolge van deze verklaring door gemelden ambtenaar de acte van overlijden van genoemde vrouw is opgemaakt, en door den beschuldigde is onderteekend, maakt hij zich schuldig aan valsch getuigenis in burgerlijke aangelegenheden (en matière civile) en niet aan valschheid in openbaar en authentiek geschrift. — H. R. 12 Dec. 1848; Regtz. XX, 286; XXV, 128; N. R. XXXII, § 28, 98; W. 1006; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 433, 404.

2213. Als een vader en voogd over zijn minderjarig kind, ten overstaan van den kantonregter onder eede bevestigt den notariëlen inventaris van den gemeenschappelijken boedel van hem en zijn overleden vrouw, bij welken inventaris onderscheiden belangrijke posten, als schulden ten laste van den boedel waren opgegeven en vermeld, welke in het geheel niet bestonden, ten einde alzoo het aandeel van het minderjarig kind in de moederlijke nalatenschap aanmerkelijk te verminderen, is op die daad dit art. niet toepasselijk. — H. R. 11 Dec. 1848; Regtz. XXV, 129; W. 1006; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 432, 399.

2214. Een verklaring beëedigd, overeenkomstig artt. 383 en 384 Wetb. v. Kooph., in strijd met de waarheid afgelegd, is geen valsch getuigenis in burgerlijke zaken, strafbaar ingevolge art. 363 C. P. — H. R. 25 Julij 1864; N. R. LXXVII, § 35, 260; Mag. v. H. VI, 309; N, R. B. XV, 422; v. d. H., Strafr. 1864, 212.

2215. De verklaring, die ingevolge art. 661, no. 7 Wetb. Burg. Regtsv., bij de sluiting van het procesverbaal van boedelverzegeling onder eede wordt afgelegd, kan in regtskundigen zin niet voor een getuigenis worden gehouden, mitsdien kan niet als schuldig aan valsch getuigenis in een civile zaak worden gestraft, die ter gelegenheid eener verzegeling, onder eede verklaart, niets verzwegen of achtergehouden te hebben van de nalatenschap van iemand, die kort vóór zijn overlijden ten huize van den declarant was komen wonen, niettegenstaande de overledene hem toen een som gelds in bewaring heeft gegeven. — H. R. 1 Maart 1842; N. R. XI, § 22, 69; Regtz. XXVIII, 5; R. B. IV, 206; W. 276; v. d. H., Strafr. VII, no. 377, 75.

2216. Voor de toepassing van dit art. wordt niet uitsluitend vereischt een burgerlijk regtsgeding; in het algemeen valt in de termen van deze strafbepaling een valsche getuigenis in een burgerlijke aangelegenheid, ook als die buiten een proces voor een door de wet bevoegden ambtenaar is afgelegd, mits het een getuigenis is. — H. R. 15 Jan. 1856; N. R. LII, § 9, 37; W. 1838; v. d. H., Strafr. 1856, I, 25.

2217. Indien iemand voor den ambtenaar van den burgerlijken stand, aangifte doet van de geboorte van een kind uit de daarbij genoemde vrouw, welke hij tegen de waarheid verklaart zijn huisvrouw te zijn, met het gevolg, dat de acte van geboorte wordt opgemaakt als geschied op aangifte van den vader, is de aangever niet strafbaar als schuldig aan valsch getuigenis in burgerlijke aangelegenheid. — H. R. 19 Febr. 1856; N. R. LII, § 34, 139; W. 1844; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1190, 95.

2218. Een valsche verklaring onder eede afgelegd, die als een testimonium de auditu, niet tot wettig bewijs van schuld kan dienen, en dus den beklaagde in het strafgeding niet kan benadeelen, noch bevoordeelen, zoo kan zij echter strekken om 's regters overtuiging, door wettige bewijsmiddelen verkregen, aan het wankelen te brengen en dus gevolgen hebben ten voordeele van den beklaagde, zoodat zoodanige verklaring teregt als valsch getuigenis ten voordeele van den beklaagde wordt gequalificeerd. — H. R. 6 April 1870; N. R. XCIV, § 35, 287; W. 3211; v. d. H., Strafr. 1870, 176.

Art. 365.

2219. Mr. G. Diephuis. Iets over het omkoopen van getuigen. — Opm. en Med. II, 87.

2220. Is het voor de misdaad van art. 365 Wetb. v. Strafr. een vereischte, dat aan den valschen getuige geld of geschenken beloofd of gegeven zijn? — Opm. en Med. XVI, 239.

2221. De misdaad van omkooping van getuigen is een op zich zelf staande misdaad en niet medepligtigheid aan valsch getuigenis; in zoodanig geval behoeft niet te worden beraadslaagd over de vereischten van medepligtigheid. — H. R. 30 Aug. 1843; Regtz. XXV, 132; N. R. XVI, § 4, 13; W. 539; v. d. H., Strafr. X, no. 598, 291.

2222. Aan den schuldige aan het omkoopen van getuigen, is als een mogelijk en te voorzien gevolg zijner misdadige handeling, ook toerekenbaar datgene, wat ter bereiking van zijn doel, om namelijk door middel van een valsch getuigenis, ten eigen voordeele, op 's regters uitspraak invloed uit te oefenen door die getuigen, ook zonder zijn uitdrukkelijken last aan het in den mond gelegde is toegevoegd. — Hof N.-Holland 10 Dec. 1861; W. 2367.

Art. 366.

2223. A. Teixeira de Mattos. Bijdrage tot de leer van den meineed. Aanteekening op art. 366 C. P. — Amst. 1869; beoord. door mr. A. P. Th. Eyssell, Themis 2e, XVI, 434; door mr. A. A. van der Mench, N. R. Bijdr. XXI, 566; door mr. A. A. de Pinto, Tijds. v. N. R. II, 372.

2224. Tot strafbaarheid van een in foro civili afgelegden valschen eed, wordt in de eerste plaats vereischt, dat bewezen is de volkomen onwaarheid van hetgeen wat bij dien eed is gezworen. — Regtb. Rotterdam 19 Oct. 1872; W. 3516.

2225. Het opdragen van een beslissenden eed in een burgerlijk geding, over het al of niet bestaan van een regtsbetrekking, is een beroep op de gemoedelijke overtuiging der tegenpartij; omtrent diens opvatting van de tusschen partijen bestaande regtsbetrekking, kan bij de eene partij een andere opvatting, dan bij de andere bestaan. Hij, die zoodanigen eed heeft afgelegd, kan alzoo niet wegens het afleggen van een valschen eed veroordeeld worden, indien niet bewezen wordt, dat hij inderdaad gezworen heeft in strijd met zijne gemoedelijke overtuiging. — Regtb. Rotterdam 20 Maart 1875; W. 3849; N. R. B. 1875; C. 118.

2226. Niettegenstaande de partij, welke de eed heeft gedefereerd niet ontvankelijk is, om de valschheid van den afgelegden eed te beweren, is echter het Openb. Min. bevoegd, om den persoon, die zoodanigen heeft afgelegd, indien daartoe termen bestaan, ter zake van meineed te vervolgen.

Ingeval van geregtelijke vervolging door het Openb. Min., ter zake van het misdrijf bij dit art. bedoeld, wordt ook de wraking van getuigen alleen geregeld door het Wetb. v. Strafv.; het is niet verboden om den door misdaad benadeelden persoon, of zijne bloedverwanten als getuigen te hooren. — H. R. 16 Mei 1843; Regtz. XXV, 136; N. R. XIV, § 61, 237; v. d. H., Strafr. IX, no. 543, 474.

Art. 367.

2227. J. A. Roessingh Udink. De injuriis secundum codicem poenalem. — L. B. 1828.

2228. E. ter Kuile. De calumniatoribus apud Romanos. — L. B. 1827.

2229. W. A. Wilbrenninck. De injuriis secundum codicem poenalem. — L. B. 1833.

2230. J. F. Pringle. De injuria secundum jus hodiernum. — L. B. 1836.

2231. M. H. Godefroi. De iis delictis quae non nisi ad laesorum querelam vindicantur. — Amst. 1837.

2232. D. Léon. De calumnia inprimis secundum jus hodiernum. — Hagae Com. 1840.

2233. U. Folkersma. De falsiloquio. — Gron. 1823.

2234. C. C. Geertsema. De injuriis. — Gron. 1809.

2235. R. J. Bonjeau. De calumnia. — Leodii 1828.

2236. H. E. Kann. Overzigt der hedendaagsche wetgeving over laster, hoon en beleediging. — Leiden 1866; beoord. door mr. J. A. Alting Bösken, Themis 2e, XIV, 742.

2237. L. U. de Sitter. De drukpers als middel tot misdrijf. — Gron. 1869; beoord. door mr. D. J. Mom Visch, Themis 2e, XVI, 310.

2238. Mr. J. de Witte van Citters. Over het regtsgevolg der verklaring der beleedigde partij, dat zij hare klagte intrekt in de gevallen, waarin zonder die klagte, geen nasporing of vervolg kon geschieden. — Themis V, 148.

2239. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Maakt een courantier, die geruchten, welke in een plaats omtrent een bepaald persoon in omloop zijn, in zijne courant opneemt, zich schuldig aan laster? — Themis 2e, XIV, 273.

2240. Mr. Evertsen de Jonge. Bijdrage tot de leer der zoogenaamde délits de la presse, Utrecht 1847. Dezelfde tweede bijdrage over de zoogenaamde délits de la presse. — Utrecht 1854; aangek. R. Jaarb. X, 149.

2241. Mr. A. W. Wichers. Over de verantwoordelijkheid van den drukker en den uitgever, volgens de bestaande wetgeving, ingeval de schrijver bekend is. — R. Jaarb. III, 81.

2242. C. A. den Tex. Verhandeling over beleedigingen van de eer en den goeden naam van afgestorvenen. — R. Bijdr. II, 288.

2243. Mr. A. Oudeman. Kan, volgens den Code Pénal, hoon en laster, jegens overledenen gestraft worden? — Opm. en Med. XVII, 46, 236; verhand. no. IX, 146; Gron. 1873.

2244. Lastering door iemand te laste te leggen, dat hij is eerloos verklaard. — Opm. en Med. V, 299.

2245. Is hij, die in eene courant doet opnemen eene door een ander gestelde lasterlijke advertentie, te beschouwen als dader van den laster? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 230; Hof Z.-Holland 31 Jan. 1857; W. 1833.

2246. Er bestaat geen delictum continuatum bij laster in gedrukte en verspreide geschriften, indien tusschen de beide geïncrimineerde feiten, ofschoon door dezelfde personen, tegen een en denzelfden persoon bedreven, een te aanmerkelijke tijdsruimte is verloopen en de beide lasterlijke aantijgingen niet in hetzelfde dagblad of in dezelfde brochure zijn geplaatst. De opgave van het adres, waar de antwoorden moeten bezorgd worden op een in een gedrukt geschrift voorgestelde vraag, ontslaat den schrijver, drukker of uitgever niet van de verpligting, om zijn naam daaronder te vermelden. Er bestaat geen verband tusschen het misdrijf van den schrijver eener lasterlijke aantijging en dat van hem, die zonder vermelding van zijn naam het geschrift heeft gedrukt, omdat de niet-vermelding van dien naam de uitvoering van het wanbedrijf van laster, noch bevordert, noch verhindert, te dien effecte, dat beide misdrijven niet kunnen gezegd worden te zamen zijn gepleegd. — Hof N.-Holland 23 April 1850; Regtz. XIX, 111; W. 1136.

2247. Dit art. is niet geschonden, indien een uitgever is schuldig verklaard, niet als hoofddader van laster, maar als medepligtige daaraan. — H. R. 21 April 1847; Regtz. XIX, 178; N. R. XXVI, § 85, 359; W. 805; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 202, 277.

2248. Als de schrijver van een lasterlijk gedrukt stuk niet bekend is, noch aangewezen wordt, is de drukker of uitgever strafbaar als lasteraar. In zake van laster is het voldoende, dat de persoon bij de aantijging bedoeld, zoo onmiskenbaar is aangeduid, dat daaromtrent geen twijfel kan bestaan. — H. R. 12 April 1842; N. R. X, § 22, 90; v. d. H., Strafr. VII, no. 396, 212; W. 353.

2249. Dit art. vordert niet, dat de gelasterde persoon met name is genoemd; het is voldoende, als de persoon zoodanig is aangeduid, dat de overtuiging is verkregen, dat de schrijver niemand anders dan die kan hebben bedoeld. — Regtb. Amsterdam 4 Dec. 1844; R. in N. IV, 213.

2250. Ten aanzien van drukkers of uitgevers van beleedigende geschriften, is geen uitzondering gemaakt op de algemeene regelen, aangaande medepligtigheid bij dit Wetboek. Noch bij art. 4 van het souverein besluit van 24 Januarij 1814 (St. 17), noch bij eenige andere bepaling is aan die algemeene beginselen gederogeerd; derhalve sluit de bekendheid of aanwijzing van den schrijver niet alle aansprakelijkheid van den drukker uit; ook dan, als hij zich heeft schuldig gemaakt aan medepligtigheid aan eenig misdrijf, door met kennis en bewustheid van den strafbaren inhoud een geschrift te drukken en daardoor den dader van het misdrijf, des bewust, behulpzaam te zijn geweest in de bedrijven, welke het moesten bevorderen, voltooijen of doen gelukken. — H. R. 12 Junij 1850; N. R. XXXV, § 88, 379; W. 1164; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 616, 341.

2251. Indien iemand op een openbare plaats is aangetijgd, „dat hij een geheele bakkerij heeft doorgebragt en dat hij gelden voor olie, aan zijn broeder toebehoorende, heeft verduisterd," valt de aantijger wegens laatstgemelde telastlegging, als stellig die eener bepaalde daadzaak zijnde, in de termen der strafwet, terwijl de eerstgemelde als slechts in vago en onbestemd is aan te merken. — H. R. 20 Julij 1852; N. R. XLII, § 44, 227; W. 1425.

2252. Indien laster tegen een familie is gerigt, dan is een lid dier familie als daartoe behoorende en dus als mede-beleedigde, altijd bevoegd voor zich persoonlijk klagte te doen. — H. R. 25 Jan. 1865; N. R. LXXIX, § 14, 101; W. 2671; v. d. H., Strafr. 1865, 42.

2253. Indien gebezigde woorden als lasterlijk worden gequalificeerd, moet de regter bij zijn uitspraak de gronden daarvoor opgeven. — H. R. 19 Jan. 1864; N. R. LXXVI, § 5, 46; W. 2568; v. d. H., Strafr. 1864, 41.

2254. Bij veroordeeling wegens laster, moet de regter onderzoeken en beslissen, dat de vervolging is geschied op klagt van de beleedigde partij. — H. R. 21 Oct. 1867; N. R. LXXXVII, § 14, 101; N. R. B. XVIII, 733.

2255. Een gang, niet dienende tot doorgang voor het publiek, maar alleen tot toegang voor de bewoners der huizen, die in dien gang uitkomen, is niet een openbare plaats in den zin der wet. — Regtb. Groningen 6 Nov. 1872; N. R. B. 1875, C. 15.

2256. Een voor ieder toegankelijke gelagkamer in een tapperij, is wel op zich zelf als een openbare plaats te beschouwen, maar indien op zoodanige plaats een gesprek gevoerd wordt tusschen twee personen, zonder dat zich op dat oogenblik meerdere personen in die gelagkamer bevinden, dan kunnen de in dat gesprek voorkomende lasterlijke uitdrukkingen niet worden geacht op een openbare plaats te zijn gebezigd en dit te minder, indien de bedoelde kamer niet uitsluitend bestemd is tot het ontvangen van gelagmakende personen, maar tevens tot woon- of huiskamer is ingerigt. — Regtb. Groningen 9 Mei 1874; N. R. B. XXV, Strafr. 88.

2257. Bij het wanbedrijf van laster, is het niet noodig, dat de persoon, tegen wien de imputatie gerigt is, bij naam en voornaam genoemd is. Het is voldoende, dat degene die bij de aantijging bedoeld wordt op een zoo onmiskenbare wijze is aangeduid, dat men zich omtrent de identiteit van den betigten persoon niet vergissen kan. Dit art. is ook dan van toepassing, indien de daadzaken den betigten persoon te laste gelegd, zouden hebben plaats gehad in een vreemd land en hem deswege hier te lande nimmer konden blootstellen aan het ondergaan van criminele of correctionele straffen. — H. R. 7 Jan. 1840; Regtz. XXV, 142; N. R. IV, § 9, 59; W. 69; v. d. H., Strafr. II, no. 96, 236; H. R. 12 April 1842; Regtz. XVIII, 226; XXV, 147; N. R. X, § 22, 90; W. 353; v. d. H., Strafr. VII, no. 396, 212.

2258. Een hoofdcommies der stedelijke belastingen is een openbaar ambtenaar. De beslissing van den regter, dat zoodanig in een dagbladartikel, ofschoon niet bij name gelasterd ambtenaar, nogthans bepaald is aangeduid, is van feitelijken aard, waarop in cassatie niet kan worden teruggekomen. — H. R. 29 Oct. 1850; Regtz. XXV, 155; N. R. XXXVI, § 59, 247; W. 1226; v. d. H., Strafr. 1850, II, 192.

2259. Een tapperij is een plaats van openbare vereeniging, bedoeld bij dit art. De imputatie, dat iemand een vrouw op een aangeduide plaats door middel van een scheermes heeft vermoord, bevat de aantijging van een bepaalde daadzaak, daarstellende het wanbedrijf van laster. — H. R. 24 Maart 1840; Regtz. XV, 214; XXV, 158; N. R. VI, § 43, 194; W. 85; v. d. H., Strafr. III, no. 168, 232.

2260. De aantijging in een herberg, ten aanhoore van daarbij zijnde personen, onder het bezigen van beleedigende woorden gedaan, dat door behulp van den minister van justitie een beschuldigde is vrijgekomen, moet beschouwd worden het wanbedrijf van laster daar te stellen en niet dat van beleediging met woorden. — Hof Zeeland 1 Junij 1840; W. 113; H. R. 20 Oct. 1840; Regtz. XXII, 145; XXV, 159; N. R. VII, § 6, 27; W. 134; v. d. H., Strafr. IV, no. 210, 147.

2261. De betichting, op de openbare straat gedaan, dat een wachtmeester der maréchaussée een valschen eed afgelegd en valsche processenverbaal opgemaakt heeft, stelt het wanbedrijf daar van laster bij dit art. voorzien. — H. R. 31 Mei 1842; Regtz. XXV, 159; N. R. XII, § 52, 181; W. 329; v. d. H., Strafr. VII, no. 413, 367.

2262. Hoezeer ieder geschrift, dat in het licht komt, den naam van den drukker moet bevatten, zoo kan daaruit niet worden afgeleid, dat indien de judex facti bevindt, dat de naam onder het gedrukt stuk geplaatst, niet is de naam van den drukker, geen ander strafregtelijk aansprakelijk zou kunnen zijn, dan hij, wiens naam ten onregte onder het gedrukt stuk is geplaatst. De drukker in art. 4 van het souverein besluit van 24 Januarij 1814 (St. 17) bedoeld, is ook hij die door zijne werklieden doet drukken. — H. R. 28 Aug. 1866; W. 2835; N. R. B. XVII, 568; N. R. LXXXIII, § 35, 277; v. d H., Strafr. 1866, 269.

2263. De telastelegging eener doorgaande of voortgezette handeling van een bepaalden aard, moet in den zin der wet evenzeer geacht worden bepaalde daadzaken te betreffen, als slechts van één enkele handeling sprake was geweest.

Het zich verrijken, door bedriegelijk, bedorven en zelfs voor de gezondheid nadeelige waar voor goede en gezonde waar te verkoopen, en wel ten aanzien van een bij de burgerij gewild voedingsmiddel, is een handeling, die ongetwijfeld aan den haat en de verachting der burgerij blootstelt. — H. R. 25 Jan. 1865; W. 2671; N. R. LXXIX, § 14, 101; v. d. H., Strafr. 1865, 42.

2264. De uitdrukking iemand op de publieke straat toegevoegd: „betaal den grond maar, dien gij van het gemeentebestuur gestolen hebt," stelt laster daar. Het zich op bedriegelijke wijze meester maken van grond aan een gemeentebestuur toebehoorende, stelt dengene, door wien zij wordt bedreven, bloot aan de verachting zijner medeburgers. — H. R. 28 Febr. 1865; W. 2673; N. R. LXXIX, § 32, 245; v. d. H., Strafr. 1865, 110.

2265. De drukker van een beleedigend, honend of lasterlijk geschrift, na in de voorloopige instructie te hebben geweigerd den schrijver bekend te maken of aan te wijzen, is niet bevoegd dezen nog in de teregtzitting bekend te maken, met het gevolg dat hij, drukker, buiten vervolging moet worden gesteld. — Regtb. Maastricht 7 Dec. 1868; W. 3072. De drukker is daartoe nog bevoegd, zelfs eerst in hooger beroep, mits de schrijver nog kan worden vervolgd en gestraft, d. i. als de vervolging tegen dezen nog niet is verjaard. — Hof Limburg 9 Januarij 1869; W. 3072.

2266. Voor de strafbaarheid van met boos opzet gebezigde lasterlijke of beleedigende uitdrukkingen, maakt het geen onderscheid, of de persoon, tegen of van wien zij gebezigd zijn, al of niet tegenwoordig is. Ter juiste beoordeeling van het lasterlijke of beleedigende eener uitdrukking, moet niet enkel worden gelet op den strikt regtskundigen zin der woorden, maar vooral ook op de beteekenis die zij hebben in het dagelijksch leven. Als de regter geen aanleiding heeft gevonden tot ontzetting der regten, vermeld bij art. 8 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), kan daaruit niet worden afgeleid, dat bij niet-toepassing de gebezigde woorden niet lasterlijk zouden zijn. — H. R. 6 Nov. 1866; W. 2866; v. d. H., Strafr. 1866, 371.

2267. De waardering en uitlegging van gebezigde, als lasterlijk geïmputeerde uitdrukkingen, is van zuiver feitelijken aard en mitsdien aan het oordeel in cassatie niet onderworpen. — H. R. 29 Aug. 1856; N. R. LIII, § 63, 299; W. 1891; v. d. H., Strafr. 1856, II, 24.

2268. De judex facti is bevoegd, om uit het onderling verband van gebezigde woorden, de beteekenis en strekking uit te maken. — H. R. 31 Dec. 1861; N. R. LXIX, § 35, 307; W. 2354.

2269. De wet vordert niet, dat de klagt der beleedigde partij in zake van laster, van den beginne af aan den beklaagde moet zijn bekend gemaakt. — H. R. 26 Febr. 1856; N. R. LII, § 40, 165; W. 1728; v. d. H., Strafr. 1856, I, 124.

2270. Uit een veroordeelend vonnis of arrest, in zake van laster en hoon, moet blijken, dat de vervolging op klagte van de beleedigde partij heeft plaats gehad. — H. R. 30 Dec. 1856; N. R. LIV, § 58, 268; W. 1944; v. d. H., Strafr. 1856. II, 177.

2271. De uitlating in een vertrouwelijk en voor het publiek onhoorbaar gesprek, al mogt dit op den openbaren weg hebben plaats gehad, mist kennelijk het karakter eener imputatie in het openbaar gedaan. — H. R. 3 Nov. 1857; N. R. LVII, § 20, 99; W. 2002; v. d. H., Strafr. 1857, 385.

2272. Dit art. maakt geen onderscheid, of de verspreiding van lasterlijke gedrukte stukken is algemeen, dan wel tot bepaalde personen beperkt; in den zin van dit art., moet dus mede voor verspreiding worden gehouden, indien onderscheiden exemplaren van een lasterlijk stuk aan onderscheiden personen worden toegezonden. — H. R. 1 Dec. 1858; N. R. LX, § 34, 175; W. 2017; v. d. H., Strafr. 1858, II, 230.

2273. Indien de drukker van een lasterlijk geschrift den schrijver aanwijst, doch deze na vervolging bij gebrek van bewijs is vrijgesproken, is in den zin der wet de schrijver niet bekend en is de drukker als hoofddader aansprakelijk. De aantijging, in een gedrukt stuk, dat openbaar gemaakt en verspreid is, aan een genoemd, immers aangeduid persoon van „in zijn huis te houden een stil huis van ontucht" bevat de telastlegging van een bepaald omschreven daad, die, indien zij plaats had, dien persoon aan de verachting der burgers zou blootstellen. — H. R. 12 April 1853; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 935, 114; Regtz. XXV, 264.

2274. De uitoefening van het kiesregt geeft geen vrijheid, waardoor een lasterlijke openbaarmaking straffeloos of minder strafbaar zou worden. De telastlegging in een openbaar verspreid geschrift aan een geestelijk persoon, dat hij in zijn betrekking een last, hem door zijn geestelijke overheid gegeven, door slinksche streken heeft ontdoken, wordt teregt geacht hem aan de verachting, niet slechts zijner geloofsgenooten, maar ook van zijne medeburgers bloot te stellen. — H. R. 26 April 1853; N. R. XLIV, § 64, 281; v. d. H., Strafr. 1853, no. 939, 142; W. 1485.

2275. Indien de regter woorden als lasterlijk qualificeert, en als zoodanig straft, op de overtuiging, dat de woorden in verband met andere omstandigheden, een beteekenis hebben, die ze strafbaar maakt als laster, kan in cassatie daarop niet worden teruggekomen. Een tapperij is een openbare plaats in den zin van art. 367 C. P. — H. R. 31 Mei 1853; W. 1546; N. R. XLV, § 9, 50.

2276. In cassatie mag niet worden teruggekomen op de feitelijke beslissing van den regter, dat laster is gepleegd door den veroordeelde in een gedrukt, verkocht en verspreid geschrift, waarin aan den voorzitter van den gemeenteraad wordt verweten een oneerlijke verzwijging, een dietsmaken van iets, dat onwaar is, een schuldige misleiding, met het welberekend doel, om den raad anders te doen stemmen, dan hij welligt zonder die kunstgreep, zou gedaan hebben en zulks ter benadeeling van den veroordeelde. — H. R. 24 Junij 1872; W. 3491.

2277. Het feit van op de openbare markt aan onderscheiden personen mede te deelen, dat een ongehuwde vrouw een kind heeft gehad, levert niet de kenmerken van laster, hoon of beleediging op, indien de mededeeling geheel op vertrouwelijke wijze is geschied en de beklaagde er op heeft aangedrongen daaraan geen verdere bekendheid te geven. — Hof Groningen 9 Jan. 1871; W. 3284; N. R. B. XXII, 473.

2278. Openbaarmaking, door een gedrukt en verspreid geschrift, van daden, die iemand aan haat en verachting zijner medeburgers zouden blootstellen, kan niet geacht worden met ongeoorloofd doel te geschieden, en is alzoo geen laster, indien die handelingen niet het privaat leven, maar de openbare betrekking van den beleedigde betreffen, en van invloed kunnen zijn op de beslissing eener in behandeling zijnde zaak van algemeen belang en blijkbaar ter goeder trouw voor waarheid gehouden worden.

Medepligtigheid bestaat in allen geval niet bij hem die dergelijke daden aan den redacteur eener courant mededeelt, met het doel van openbaarmaking, indien deze niet heeft medegewerkt aan het daarvoor gemaakt opstel, noch dat vooraf door hem is goedgekeurd. — Regtb. Zwolle 30 Junij 1870; W. 3237.

2279. Het is een fait précis in den zin van artt. 367 en 371 C. P., indien aan een persoon wordt te last gelegd, dat deze tegen hem, die het zeide, een valschen eed heeft afgelegd. — H. R. 6 April 1870; W. 3210; v. d. H., Strafr. 1870, 171.

2280. Bij de wet van 16 Mei 1829 (St. 34), wordt geen verandering gebragt in de wetsbepalingen, omtrent de verjaring der vervolging van misdrijven strafbaar gesteld bij artt. 367 vgg. C. P., voor zoover zij niet zijn begaan, jegens openbare autoriteiten of jegens ligchamen uit meer dan een persoon bestaande. — H. R. 28 Sept. 1869; N. R. XCII, § 43, 354; N. R. B. XXI, 181; W. 3151; v. d. H., Strafr. 1869, 364.

2281. Onder het woord „drukker" in art. 4 van het souverein besluit van 24 Januarij 1814 (St. 17), is niet alleen te verstaan hij, die het werktuigelijke van den arbeid verrigt, maar ook hij, die zoodanigen arbeid door zijne werklieden doet verrigten. — H. R. 28 Aug. 1866; N. R. LXXXIII, § 35, 277; N. R. B. XVII, 568; W. 2835; v. d. H., Strafr. 1866, 269.

2282. Volgens art. 6 van het souverein besluit van 24 Januarij 1814 (St. 17) is de drukker aansprakelijk, indien de schrijver van een lasterlijk geschrift niet bekend is, of aangewezen kan worden; die aansprakelijkheid houdt echter eerst op, niet als hij slechts een persoon aanwijst, maar als het volkomen bewezen is, dat die persoon werkelijk de schrijver is. — H. R. 30 Junij 1869; N. R. XCII, § 24, 201; N. R. B. XX, 613; W. 3130; v. d. H., Strafr. 1869, 2 9.

2283. Met het woord „schrijver" in art. 2 van het souverein besluit van 23 September 1814 wordt niet bedoeld de overschrijver of inzender van het gedrukte stuk, maar de steller of de auteur. — H. R. 30 Junij 1869; N. R. XCII, § 25, 216; W. 3135; v. d. H., Strafr. 1869, 297.

2284. Voor laster wordt niet vereischt, dat opgegeven wordt de tijd wanneer, de plaats waar, of andere dergelijke bijzonderheden, waarmede het aangetijgd feit zou gepleegd zijn, maar alleen dat een bepaalde daadzaak is ten laste gelegd, en niet slechts zoo als in art. 375 C. P. wordt gevorderd, een ondeugd in het algemeen. De toevoeging aan iemand „je hebt mijn vader bestolen," stelt laster daar. Het wanbedrijf van laster is ook aanwezig, als het aangetijgd feit bloot aan de verachting en haat der burgers blootstelt. — H. R. 21 Junij 1864;

W. 2605; N. R. LXXVII, § 23, 191; v. d. H., Stratr. 1864, 187.

2285. De telastlegging van iemand, dat hij om zaad op het roode dorp had gezeten, is niet voldoende om als laster te worden gequalificeerd, als de regter beslist, welke de beteekenis dier woorden is. — H. R. 19 Jan. 1864; N. R. LXXVI, § 5, 46; W. 2568; v. d. H., Strafr. 1864, 41.

2286. Ingeval van laster bij geschrift, behoort uitsluitend tot het gebied van den judex facti de beslissing, of de aantijging tegen een bepaald en duidelijk aangewezen persoon gerigt is, en welke de zin en strekking is der bewoordingen, waarin die aantijging is vervat. Na de feitelijke beslissing dat de schrijver van het geïncrimineerd artikel, voorkomende in het door den beklaagde gedrukt, uitgegeven en verspreid blad, niet bekend is, noch voldoende is aangewezen, wordt de drukker, uitgever en verspreider van dat blad teregt daarvoor alleen aansprakelijk gesteld. — H. R. 21 Jan. 1863; W. 2451; N. R. LXXIII, § 11, 65; v. d. H., Strafr. 1863, 18.

2287. Als feitelijk is beslist, dat niet gebleken is, dat woorden op het dek van een schip jegens iemand gebezigd, op nabijgelegen schepen niet zijn of zelfs niet konden worden verstaan, stellen die woorden het wanbedrijf van laster niet daar. Daarbij doet het niet af, dat het vaarwater, waarin het schip was gelegen, een publiek vaarwater is en dus een openbare plaats. Het dek van een schip is niet per se een openbare plaats. — H. R. 12 Oct. 1864; W. 2634; N. R. B. XV, 598; N. R. LXXVIII, § 6, 45; v. d. H., Strafr. 1864, 287.

2288. De gelagkamer eener herberg, is een plaats voor ieder toegankelijk, en alzoo in den zin van dit art. een openbare plaats of plaats van bijeenkomst. — H. R. 13 Febr. 1844; N. R. XVII, § 42, 181; Regtz. XXV, 163; W. 567; v. d. H., Strafr. XII, 161.

2289. Het is de aantijging van een fait précis, indien iemand een ander te laste legt een schip met mest te hebben gestolen, met bijvoeging, dat hij aanneemt zulks te bewijzen. — H. R. 4 Maart 1845; N. R. XX, § 25, 115; W. 625; v. d. H., Strafr. XII, no. 697, 85.

2290. Indien de regter, geuite woorden als lasterlijk qualificeert, en als zoodanig straft, op de overtuiging, dat de woorden, in verband met andere bewezen omstandigheden, een beteekenis hebben, die deze strafbaar maakt, als daarstellende laster in den zin der wet, kan daarop in cassatie niet worden teruggekomen. Een tapperij is in den zin van dit art. een openbare plaats. — H. R. 31 Mei 1853; N. R. XLV, § 9, 50; W. 1546.

2291. Het wanbedrijf van laster is aanwezig, door animo injuriandi in een herberg aan iemand te laste leggen, dat hij zich op een bepaalde plaats op een feit zou hebben beroemd, of althans een daadzaak zou hebben bekend, welke iemand aan den haat en verachting zijner medeburgers zou hebben kunnen blootstellen. — H. R. 16 Oct. 1849; Regtz. XXV, 171; N. R. XXXIV, § 21, 80; W. 1081; v. d. H., Strafr. 1849, II, 162.

2292. De waardering der omstandigheden, bij welke de geïmputeerde feiten geoordeeld worden van aard te zijn, om den beleedigde aan de verachting der burgers prijs te geven, is geheel aan den judex facti overgelaten. — H. R. 22 Mei 1855; Regtz. XXV, 173; N. R. L, § 26, 116; W. 1779; v. d. H., Strafr. 1855, I, 209.

2293. Bij het uiten van beleedigende uitdrukkingen, is het vereischte van openbaarheid aanwezig, indien zij gebezigd zijn op het dek van een vaartuig, ten aanhoore van personen; zoodanige plaats staat gelijk met publieke plaatsen of bijeenkomsten, „lieux ou réunions publiques." — H. R. 18 Oct. 1842; Regtz. XXV, 175; N. R. XIII, § 37, 161; W. 386; v. d. H., Strafr. VIII, 321.

2294. Een winkel is geen openbare plaats. Uitdrukkingen aldaar gebezigd, kunnen derhalve geen laster opleveren. — Regtb. Eindhoven 20 Julij 1875; W. 2908.

2295. De wettelijke kenmerken van laster zijn aanwezig, als een vrouw in de gelagkamer harer herberg, aan een ander vrouw te laste legt, dat zij haar eenigen tijd geleden ten haren huize heeft laten komen, om tot het bedrijven van ontucht ten dienste van een heer te staan. De niet-vermelding van het bestaan eener klagte in een veroordeelend arrest, ter zake van laster, kan geen grond tot cassatie opleveren, indien ten processe voldoende blijkt, dat de vervolging van het openbaar ministerie niet eerder is begonnen, dan tengevolge eener behoorlijke klagt van de beleedigde partij, en het tevens niet blijkt, dat het werkelijk bestaan der klagte gedurende het onderzoek der zaak ter openbare teregtzitting is betwist. — H. R. 13 Febr. 1844; Regtz. XXV, 163; N. R. XVII, § 42, 181; W. 567; v. d. H., Strafr. XII, 161.

2296. Er bestaat strafbare laster, als men in een tapkamer, waartoe ieder den vrijen toegang heeft, ten aanhoore van de daar aanwezige personen heeft gezegd, ten huize van een bij name genoemden persoon te zijn geweest en aan diens kinderen te hebben gezegd, dat hun vader vóór den volgenden Donderdag het land moest teruggeven, hetwelk hij hem ontstolen had. Dit art. vereischt niet, dat de lasterlijke aantijgingen geuit worden in tegenwoordigheid van den daardoor beleedigden persoon. — H. R. 31 Jan. 1843; Regtz. XXV, 169; N. R. XIV, § 21, 84; W. 413; v. d. H., Strafr. IX, 242.

2297. De toevoeging aan iemand, dat hij vijf jaren eerloos is verklaard en mitsdien onbevoegd om getuigenis af te leggen, is te beschouwen als het verwijt van een bepaald feit en dus als lasterlijk, vallende in de termen van art. 367 C. P. — H. R. 10 Jan. 1854; Regtz. XXV, 311; N. R. XLVI, § 76, 296; W. 1647; v. d. H., Strafr. 1854, I, 8.

2298. De valsche telastlegging van bepaalde zaken gestolen te hebben, is laster, ook zonder dat de plaats, de tijd en de wijze van ontvreemding hierbij zijn gevoegd. — H. R. 27 Junij 1854; Regtz. XXV, 313; N. R. XLVIII, § 5, 31; W. 1667; v. d. H., Strafr. 1854, I, 264.

2299. Een artikel in een courant opgenomen van den volgenden inhoud: „Van zeer goederhand wordt ons het volgende toegezonden, postkantoor te Leiden. Het schijnt te blijken, dat de brieven op het postkantoor te Leiden soms worden geopend. Men verzoekt de redactie der Arnhemsche courant, gelijk die der andere dagbladen, dit ter algemeene kennis te willen brengen, tot waarschuwing van ieder, die brieven naar of te Leiden in te zenden heeft; tot waarschuwing bovenal van de algemeene administratie, gehouden en gezind, om de ingezetenen te dekken tegen een misbruik van vertrouwen niet min schandelijk of hatelijk dan eenig ander, waartegen men den regter te hulp roept, kan niet geacht worden aanwezig te zijn het vereischte van laster, in art. 367 C. P., in verband met art. 2 der wet van 16 Mei 1829 omschreven. — Regtb. Arnhem 16 April 1839; Hof Gelderland 11 Mei 1839; H. R. 27 Aug. 1839; Regtz. XXV, 315; N. R. II, § 32, 193; W. 43; v. d. H., Strafr. I, 301.

2300. Bij gelijktijdige schuldigverklaring aan de

wanbedrijven van laster en mishandeling, moet het eerste worden beschouwd als met de zwaarste straf bedreigd. — Hof Zeeland 10 Febr. 1840; H. R. 19 Mei 1840; Regtz. XXV, 332; N. R. V, § 10, 45; W. 116; v. d. H., Strafr. II, 368.

2301. Dit art. wordt teregt toegepast, als in facto als bewezen is aangenomen, dat de beleedigende uitdrukkingen door den beklaagde luide zijn uitgesproken, terwijl hij zich op drie voeten afstands van den openbaren weg, op een stuk bouwland bevond, zoodat zij noodwendig op den openbaren weg moesten en zelfs op den meer verwijderden afstand verstaanbaar en duidelijk zijn gehoord. — H. R. 15 Dec. 1846; Regtz. XXV, 338; N. R. XXVI, § 29, 101; W. 785; v. d. H., Strafr. 1846, II, 451.

2302. De verantwoordelijkheid van den drukker of uitgever, in zake drukpers-overtredingen, wordt niet uitgesloten door de bekendheid van den schrijver.

De beoordeeling, welke personen bij een lasterlijk geschrift, bij dit art. met straf bedreigd, worden bedoeld, is een quaestio facti, en is de regter bevoegd, om de bedoeling van cijfers in de namen van in voege belasterde personen, in plaats van letters gesteld, uit te leggen. — H. R. 18 Julij 1854; Regtz. XXV, 271; N. R. XLVIII, § 12, 63; W. 1668; v. d. H., Strafr. 1854, I, 271.

2303. De aantijging van boter uit een kelder te hebben gestolen, met aanduiding van de wijze waarop zulks zou zijn uitgevoerd, bevat de aantijging van een bepaalde daadzaak, waarop dit art. teregt wordt toegepast. — H. R. 21 April 1846; Regtz. XXV, 278; N. R. XXIV, § 24, 110; W. 730; v. d. H., Strafr. 1846, I, 291.

2304. Als in facto is beslist, dat een geïncrimineerd geschrift, hoezeer in den vorm eener aanklagte aan het publiek medegedeeld, het onmiskenbaar blijk met zich voert van met boosaardige opgewondenheid, om te beleedigen te zijn opgesteld en uitgegeven, wordt dit art. daarop teregt toegepast. — H. R. 31 Aug. 1848; Regtz. XXV, 282; N. R. XXXI, § 66, 288; W. 947; v. d. H., Strafr. 1848, II, 184; Regtb. Maastricht 16 Maart 1846; Regtz. XXV, 289; W. 771.

2305. Tot de te laste gelegde daden van art. 367 C. P., moeten niet alleen handelingen en bedrijven, maar ook woorden worden gebragt. — H. R. 14 Nov. 1854; Regtz. XXV, 292; N. R. XLVIII, § 53, 230; W. 1677; v. d. H., Strafr. 1854, II, 74.

2306. De te laste legging aan een burgemeester, „dat hij in genoemde betrekking noodelooze en buitensporige uitgaven van gemeente-penningen heeft gedaan," is geen laster en valt ook niet in de termen van eenige bepaling der strafwet. — H. R. 29 Oct. 1850; Regtz. XXV, 299; N. R. XXXVI, § 58, 239; W. 1226; v. d. H., Strafr. 1850, II, 185.

2307. Voor de toepassing der strafwet, is het onverschillig of een lasterlijke aantijging in stellige bewoordingen, dan wel vragenderwijze is voorgesteld. — H. R. 3 Dec. 1850; Regtz. XXV, 303; N. R. XXXVII, § 20, 114; W. 1256; v. d. H., Strafr. 1850, II, 235.

2308. Een hulpofficier van justitie kan zich ter regtvaardiging eener door hem gebezigde uitdrukking van „gij zijt dieven, gij hebt mijne netten gestolen," niet beroepen op de bevoegdheid, hem bij art. 11 en 35 Wetb. v. Strafv. toegekend, of op de slotbepaling van art. 367 C. P., indien hij zich destijds niet bevond ter plaatse der bekeuring, noch op het gebied, waarvoor hij als hulpofficier van justitie was aangesteld en beëedigd, en door den regter de kwade trouw is uitgemaakt. — H. R. 19 Oct. 1852; Regtz. XXV. 305; N. R. XLIII, § 13, 85; W. 1457; v. d. H., Strafr. 1852, II, 91.

2309. De toevoeging in het openbaar gedaan „van ƒ 65 te hebben gestolen bij de menschen, bij welke men werkte," stelt laster daar, onder het bereik van dit art. — H. R. 25 Jan. 1842; Regtz. XXV, 309; N. R. XI, § 89, 358; v. d. H., Strafr. VI, 394.

2310. Dit art. is geschonden en art. 4 van het souverein besluit van 24 Januarij 1814 verkeerd toegepast, door aan te nemen, dat een beklaagde ter zake van laster, niet als hoofddader kan worden vervolgd, op grond, dat het in een doòr den beklaagde uitgegeven dagblad geplaatst artikel, hetwelk honend en beleedigend is voor den daarbij aangeduiden persoon, blijkens de daarbij gedane aanwijzing, is overgenomen uit een ander dagblad, waarvan de verantwoordelijke directeur en uitgever bekend is, en waarin dat artikel werkelijk wordt gevonden, en door reeds in limine litis te verklaren, dat er geen grond bestaat, om te dier zake tegen den beklaagde voort te procederen. — H. R. 28 Febr. 1848; Regtz. XXV, 211; N. R. XXX, § 9, 49; W. 922; v. d. H., Strafr. 1848, I, 169.

2311. Als een verantwoordelijk uitgever (gérant) aan een dagblad verbonden, op zich heeft genomen de aansprakelijkheid van alles, wat in dat dagblad wordt gedrukt, blijft evenwel de schrijver van zoodanig blad voor den inhoud verantwoordelijk. Een overeenkomst tusschen een redacteur en de directie van een dagblad aangegaan, krachtens welke de schrijver nimmer aansprakelijk zal zijn voor het geschrevene, kan den schrijver niet ontheffen van de aansprakelijkheid, waaraan hij krachtens de wet jegens de maatschappij of bijzondere personen, tengevolge van zijne openbaar gemaakte geschriften onderworpen is, indien de openbaarmaking met zijn medeweten en overeenkomstig de bestemming daaraan door hem gegeven, is geschied. — H. R. 18 Maart 1845; Regtz. XXV, 215; N. R. XX, § 37, 163; W. 590; v. d. H., Strafr. XI, 221.

2312. Als men van iemand zegt, dat hij mij bij een derde is gaan belasteren, stelt die daad geen laster daar. Als men aan een dagblad verwijt, dat het de redevoeringen van de leden der oppositie stelselmatig verminkt en vervalscht, stelt dit geen laster daar. Als men aan een dagblad verwijt, dat het zich op den duur in het feuilleton aan het wanbedrijf van nadruk schuldig maakt, stelt dit geen laster daar. — H. R. 7 Oct. 1846; Hof Z.-Holland 23 Mei 1846; Regtb. 's Gravenhage 19 Febr. 1846; Regtz. XXV, 238; W. 682.

2313. Indien de drukkers van een geïncrimineerd stuk den schrijver aanwijzen, doch deze, mede vervolgd, bij gebrek aan bewijs is vrijgesproken, is in den zin der wet de schrijver niet bekend en de drukker of uitgevers als hoofddaders aansprakelijk. De aantijging in een gedrukt stuk, dat openbaar gemaakt en verspreid is, aan een genoemde, immers aangeduide persoon van „in haar huis te houden een stil huis van ontucht," bevat de telastlegging van een bepaald omschreven daad, die, indien zij plaats had, die persoon aan de verachting der burgers zou blootstellen. — H. R. 12 April 1853; Regtz. XXV, 264; N. R. XLIV, § 55, 245; W. 1473; v. d. H.; Strafr. 1853, I, 114.

2314. De uitterging (provocation), kan niet als middel van verschooning worden aangenomen, ingeval van laster, gelijk dit het geval is, bij het bezigen van beleedigende uitdrukkingen. — H. R. 23 Mei 1843; Regtz. XXV, 185; N. R. XV, § 8, 21; v. d. H., Strafr. IX, 497.

2315. Door de op een openbare plaats, ten aan-

hooren van onderscheiden personen, jegens een daar mede aanwezigen persoon gebezigde uitdrukking „deugniet, je hebt mij ƒ 400 uit mijn kas gejaagd, dat is zoo goed als gestolen," wordt het misdrijf van laster gepleegd. — H. R. 21 Nov. 1843; Regtz. XXV, 187; v. d. H., Strafr. X, 432.

2316. De bedreigingen van een eed te zullen zweren, waardoor iemand op het schavot zal komen en dergelijke, zijn onbestemde beleedigingen, welke het criterium van eigenlijk gezegden laster niet bevatten. — H. R. 27 Febr. 1844; Regtz. XXV, 191; N. R. XVII, § 47, 200; W. 479; v. d. H., Strafr. XII, 190.

2317. Een waarschuwing, geplaatst in een gedrukt geschrift, dat verkocht wordt, inhoudende de aantijging aan een bepaald persoon, dat hij zijne schulden niet betaalt, en een daarbij mede genoemden persoon, twaalf jaren lang schade heeft toegebragt en bedrogen, kan niet gezegd worden daar te stellen het wanbedrijf van laster, waartegen is voorzien bij dit art.; zoodanige imputatie moet worden gerangschikt onder de injures ou expressions outrageantes, waartegen voorzien is bij art. 379 C. P. — H. R. 23 Junij 1840; Regtz. XXV, 195; R. in N. II, 378; N. R. VI, § 52, 237; W. 105; v. d. H., Strafr. III, 263.

2318. Indien het den regter door wettelijke bewijsmiddelen gebleken is, dat een beklaagde advertentiën in couranten, welke openlijk in druk worden uitgegeven, heeft doen plaatsen, waarin daden aan anderen zijn ten laste gelegd, welke, als zij der waarheid overeenkomstig waren, de bedrijvers zouden hebben blootgesteld aan den haat en de verachting hunner medeburgers, en dientengevolge door den regter is beslist, dat de beklaagde, welke voor die aantijgingen geen het minst bewijs heeft bijgebragt, zich aan laster heeft schuldig gemaakt, wordt dit art. met juistheid toegepast. — H. R. 26 Jan. 1841; Regtz. XXV, 207; N. R. X, § 45, 183; W. 154; v. d. H., Strafr. V, 95.

2319. Een beklaagde, die gelijktijdig teregtstaat wegens laster en eenvoudige beleediging, moet ook in appèl worden toegelaten, om door getuigen te bewijzen, dat hij tot de beweerde beleediging is geprovoceerd. — H. R. 20 Dec. 1842; Regtz. XXV, 232; N. R. XIII, § 16, 64; W. 352; v. d. H., Strafr. IX, 147.

2320. Bij het bekend zijn van een aansprakelijken schrijver, is de drukker en uitgever niet gezamelijk met hem verantwoordelijk; de verantwoordelijkheid van den drukker en uitgever begint eerst, als de schrijver niet bekend is, of niet kan worden aangewezen. Artikelen in een dagblad, waarbij vragenderwijze wordt voorgesteld, of een in die artikelen medegedeelde koninklijke boodschap niet bevat schandelijke leugentaal; aan de hooge regering ten laste wordt gelegd, dat door haar, de grondwet dagelijks wordt verkracht en aan de lezers wordt te kennen gegeven, dat zij dan ook zich niet meer aan die grondwet hebben te houden en het regt hebben de betaling der belastingen te weigeren, moeten geacht worden den persoon des konings boosaardig en openbaar te honen en te smaden en de verbindende kracht der wetten aan te randen. — H. R. 16 Febr. 1841; N. R. VII, § 24, 124; v. d. H., Strafr. IV, no. 228, 281; R. in N. III, 9; Regtz. XXII, 159; W. 162.

2321. De telastlegging aan twee bepaald aangewezen personen, dat zij met de ander in onecht leven, stelt het misdrijf van laster daar. — Hof N.-Holland 30 Oct. 1860; W. 2237.

2322. Voor het wanbedrijf van laster is het een noodzakelijk vereischte, dat een bepaald persoon is aangeduid.—Regtb. Amersfoort 8 Dec. 1859; W. 2147.

2323. Bij vervolging van laster, moet een winkel als een openbare plaats worden aangemerkt. — Regtb. Zierikzee 11 Maart 1859; W. 2047.

2324. Laster bij geschrift kan worden gepleegd, zelfs zonder dat het lasterlijk stuk is geteekend; ook andere personen dan drukkers en uitgevers kunnen tot dat misdrijf medewerken. — H. R. 29 Junij 1859; W. 2083; N. R. LXII, § 51, 253; v. d. H., Strafr. 1859, 335.

2325. Een slijterij is een openbare plaats, in den zin van dit art. De regter kan volstaan, om het kenmerk der openbaarheid aan te duiden, met de bloote vermelding in het vonnis, dat lasterlijke uitdrukkingen zijn gebezigd, in een aangewezen slijterij. — H. R. 7 Jan. 1857; W. 1947; N. R. LV, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1857, 1.

2326. De onregtmatige, willekeurige toepassing eener belasting-verordening, is niet zoodanige daad, welker openbare telastlegging aan openbaar gestelde magten, zonder dat deze daarbij van kwade trouw worden beschuldigd, laster oplevert. — Hof Z.-Holland 4 Maart 1858; W. 1952; Gemst. 345.

2327. Volgens art. 2 der wet van 16 Mei 1829 (St. 34), zijn artt. 367—375 C. P. evenzeer op laster en hoon, jegens openbare autoriteiten, als jegens ambtelooze burgers toepasselijk, onverschillig of de hoon en laster jegens openbare ambtenaren tegen hen gerigt, als zoodanig, of betrekking heeft tot eenige ambtsverrigtingen. De telastlegging van dronkenschap, het zich bedrinken bij een bepaald aangeduide gelegenheid, met toevoeging van onderscheiden daartoe betrekkelijke omstandigheden, en met het doel om te beleedigen, gerigt tegen een minister, is de telastlegging van een bepaald feit, dat, ingeval het had plaats gehad, dien minister als hooggeplaatst ambtenaar van den staat, aan de verachting der burgers zou blootstellen, waarop alzoo art. 367 C. P. van toepassing is. — H. R. 20 Jan. 1857; W, 1955; N. R. LV, § 7, 28; v. d. H., Strafr. 1857, 37; W. 1955.

2328. De waardering en uitlegging van gebezigde uitdrukkingen, ten einde daaruit op te maken of al dan niet is te laste gelegd, zoodanig feit, dat iemand aan den haat of de verachting der burgers kan blootstellen, is niet van feitelijken aard, zij kunnen ook in cassatie worden beoordeeld. De onregtmatige, willekeurige, als roof en geweld gequalificeerde toepassing eener belasting-verordening, is een daad, wier openbare telastlegging aan gestelde magten, laster oplevert. — H. R. 8 Junij 1858; W. 1968; N. R. LIX, § 44, 229; v. d. H., G. Z. XV, 115.

2329. De imputatie in het openbaar van een valschen eed te hebben gedaan, zonder bijvoeging van den tijd en de plaats wanneer en waar deze zou zijn afgelegd, moet worden gequalificeerd als beleediging, vallende onder art. 375 C. P. en niet als laster, vallende in art. 367 C. P. — H. R. 31 Augustus 1849; Regtz. XXV, 346, N. R. XXXIV, § 8, 29; W. 1064; v. d. H., Strafr. 1849, II, 77.

2330. Het bezigen van de uitdrukking „dat de getuigen een valschen eed hebben gedaan," door een beklaagde ten antwoord op de vraag van den regter „of hij nog iets tot zijn verdediging had aan te voeren," bij gelegenheid van een tegen dien beklaagde aanhangige strafzaak, levert geen strafbaar feit op. — Regtb. Zutphen 9 Augustus 1876; W. 4015.

2331. Het toezenden van een lasterlijken brief, vastgehecht aan wissels aan order, aan vijf onderscheiden personen en handelshuizen, stelt het verspreiden daar in den zin van art. 367 C. P. Dat de verspreiding algemeen en overal plaats heeft,

wordt niet gevorderd. — H. R. 1 Dec. 1858; W. 2017; N. R. LX, § 34, 175; v. d. H., Strafr. 1858, II, 230.

2332. Het is geen telastlegging eener bepaalde daadzaak, welke aan regterlijke vervolging, althans aan de verachting en den haat der burgers zou blootstellen, indien aan een gemeentebestuur verweten wordt, het schelmachtig opmaken van den omslag der plaatselijke belastingen. In de bevoegdheid aan ieder gegeven, om over de handelingen der openbare magten zijne gedachten te uiten, ligt niet opgesloten de bevoegdheid, om die handelingen boosaardig in een verachtelijk of hatelijk daglicht te stellen. — H. R. 24 April 1849; N. R. XXXII, § 92, 360; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 492, 188; W. 1042; Regtz. XXII, 91.

2333. Ingeval van beweerden laster bij geschrift behoort de beslissing of de aantijging tegen een bepaald en duidelijk aangewezen persoon is gerigt, en welke de zin en strekking is der bewoordingen waarin de aantijging is vervat, tot het gebied van den judex facti. De schrijver van een geïncrimineerd artikel, noch bekend, noch voldoende aangewezen zijnde, is de drukker, uitgever en verspreider daarvoor alleen aansprakelijk. — H. R. 23 Dec. 1862; N. R. LXXII, § 46, 376; W. 2451; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1807, 487.

2334. Die een veldwachter op een openbare plaats verwijt, dat hij een valsch procesverbaal opgemaakt zou hebben, wegens een politie-overtreding, maakt zich schuldig aan laster, als zijnde een te lastlegging eener misdaad, welke bij de wet met eeuwigdurenden dwangarbeid is bedreigd. — H. R. 25 Oct. 1842; N. R. XIII, § 43, 188; v. d. H., Strafr. VIII, no. 463, 338; Regtz. XXV, 359.

2335. Indien een klagt wegens laster, door de beleedigde partij wordt ingetrokken, nadat de strafvordering is begonnen en tegen den beklaagde regtsingang is verleend, is van die intrekking niet het gevolg, dat de verdere vervolging moet worden gestaakt. — H. R. 19 Maart 1844; N. R. XVI, § 82, 412; W. 480; v. d. H., Strafr. XII, no. 730, 233; anders Regtb. 's Gravenhage 2 Oct. 1843; Hof. Z.-Holland 20 Nov. 1843; W. 449.

2336. Een ontslag van regtsvervolging, wordt teregt uitgesproken bij een arrest, hetwelk niet alleen de uitdrukkelijke beslissing inhoudt, dat een beticht weekblad-artikel niet bevat het boosaardig smaden van den persoon des konings, maar ook door het hof daarover is beraadslaagd en de beslissing dienaangaande met redenen is bekleed. — H. R. 2 Febr. 1848; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 309, 76; N. R. XXVIII, § 83, 409; W. 911.

2337. De vervolging wegens laster, kan niet worden gestaakt, indien de beleedigde partij, na reeds verleenden regtsingang de klagte intrekt. — H. R. 16 April 1844; N. R. XVII, § 89, 372; v. d. H., Strafr. XII, no. 734, 254; W. 487.

2338. De regter is niet verpligt, om in alle gevallen van laster, ook in die, waar het misdrijf zoodanig is, dat het de aanwijzingen van het boos opzet in zich bevat, rekenschap te geven van de beweegredenen waarop zijn overtuiging, omtrent het bestaan van dat boos opzet, de animus injuriandi, berust. — H. R. 17 Febr. 1852; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 825, 90; N. R. XLI, § 25, 106; W. 1392.

2339. Het eenig kenteeken, waaraan het al of niet straffelooze van aantijgingen tegen getuigen, in strafgedingen, door beklaagden gedaan, moeten worden getoetst, is of die aantijgingen werkelijk tot hunne verdediging kunnen dienen; in het arrest of vonnis moet daarvan behoorlijk blijken. — H. R. 9 Dec. 1845; N. R. XXIII, § 15, 84; W. 662; R. in N. IV, 273; v. d. H., Strafr. XIV, 217.

2340. Indien een beklaagde, op de teregtzitting aan een getuige op die teregtzitting gehoord, toegevoegt, dat de getuige onwaarheid spreekt en een valschen eed heeft afgelegd, maakt de beklaagde zich niet schuldig aan laster, omdat dit zou strijden met de vrije en onbelemmerde verdediging, waarop ieder beklaagde aanspraak heeft. — Hof Gelderland 19 Maart 1840; W. 99; R. in N. II, 286.

2341. De verkorte termijn van verjaring voor de vervolging, wegens en hoon en laster, bij art. 7 der wet van 1 Junij 1860 bepaald, is ook toepasselijk op hoon en laster door een particulier jegens een ander schriftelijk begaan. — H. R. 7 Jan. 1846; N. R. XXII, § 71, 357; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 4, 20; W. 670.

2342. Hoezeer bij het wanbedrijf van laster, evenals in den regel bij alle misdrijven, boos opzet moet bestaan hebben, is echter de regter niet verpligt, om in ieder geval afzonderlijk rekenschap te geven van de beweegredenen, waarop zijn overtuiging van het aanwezig zijn van boos opzet berust; het doel om te beleedigen, moet uit den aard der zaak geacht worden in de gebezigde uitdrukkingen te zijn opgesloten, zoodat de vermelding van die uitdrukkingen in een vonnis voldoende is. — H. R. 6 April 1847; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 196, 241; W. 822; N. R. XXVII, § 24, 98.

2343. Het telastleggen aan de meerderheid van de leden der tweede kamer van de staten-generaal, in hunne betrekking als zoodanig, gedaan, van slechts geldelijk voordeel voor zich zelven te bedoelen, lafhartig te kruipen enz., moet geacht worden aan het ligchaam (de tweede kamer) gedaan te zijn. — H. R. 29 Junij 1847; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 227, 73; N. R. XXVII, § 50, 204; W. 825.

2344. De bevrijding van den drukker, die den schrijver van een lasterschrift aanwijst, is alleen van toepassing in een strafgeding; zij kan niet worden ingeroepen bij een eenvoudige burgerlijke vordering tot schadevergoeding. — H. R. 16 Febr. 1849; N. R. XXXIV, § 58, 215; v. d. H., G. Z. VIII, no. 358, 329; W. 997.

2345. De wet schrijft niet voor, dat de regtsvervolging in zaken van hoon en laster binnen den termijn van drie maanden aan den beklaagde kenbaar of beteekend moet zijn.

Bij hoon en laster, moet onder het woord „regering" verstaan worden de vereenigde openbare autoriteiten, welke het gezamelijk staatsbestuur uitmaken; zoodanige hoon en laster is evenzeer strafbaar, als wanneer deze tegen bijzondere ligchamen of onderdeelen van dat bestuur begaan is. — H. R. 8 Mei 1849; N. R. XXXII, § 99, 390; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 479, 237; W. 1045.

2346. De algemeene aantijging in het openbaar gedaan, dat iemand valsch gezworen heeft, een valschen eed gedaan heeft, zonder eenige bijvoeging of aanduiding van tijd, plaats of andere omstandigheden, is geen imputatie van een bepaalde daad, fait précis, vallende in de termen van laster. Door het vorderen van de aantijging van een fait précis om laster daar te stellen, wordt bedoeld, dat niet alleen de soort van de daad blijkt, maar ook welke bepaalde daad van de soort bij de aantijging is bedoeld. Tot de bepaalde aanduiding van een fait précis, om laster daar te stellen, is niet altijd noodig de opgaaf van tijd en plaats, soms kan naar gelang van den aard van het geïmputeerd feit, evenzeer de bijvoeging van eenige andere omstandigheid daartoe voldoende zijn. — H. R. 31 Aug. 1849; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 512, 77; N. R. XXXIV, § 8, 29; W. 1064.

Art. 368.

2347. J. W. Gefken. De exceptione veritatis convicii. — Amst. 1822.

Art. 370.

2348. Hij, die aan een ander op de openbare straat op beleedigende wijze heeft toegevoegd, „dat hij een brandmerk op den rug had, en dat hij er nog wel een tweede bij zou kunnen krijgen," en de waarheid dier aantijging door het overleggen van een extract-arrest bewijst, is niet strafschuldig. — Regtb. Hoorn 6 Aug. 1873; W. 3618.

2349. De bepaling van dit art. is bij uitsluiting toepasselijk, ingeval van laster. Deze bepaling komt derhalve niet in aanmerking bij overtreding van art. 471, no. 11 C. P. — H. R. 18 Dec. 1855; Regtz. XXV, 357; N. R. LI, § 61, 263; W. 1830; v. d. H. Strafr., 1855, II, 253.

Art. 372.

2350. Dit art. is geschonden door bij een vervolging, ter zake van lasterlijke aanbrenging bij geschrifte, de verdere behandeling der zaak te schorsen, gedurende het onderzoek der door den beklaagde aangebragte feiten, nadat bij een beschikking door de regtbank in raadkamer gegeven, virtualiter was uitgemaakt, dat er geen termen bestonden, om aan de denunciatie van den beklaagde gevolg te geven.

Bij een vervolging, ter zake van lasterlijke aanbrenging bij geschrifte, moet de regterlijke uitspraak, waarbij de verdere behandeling der zaak is geschorst, gedurende het onderzoek der door den beklaagde aangevoerde feiten, worden beschouwd als een eindvonnis, waartegen een voorziening in cassatie ontvankelijk is. — H. R. 22 Mei 1849; Regtz. XXVI, 1; N. R. XXXII, § 100, 396; W. 1046; v. d. H. Strafr., 1849, I, 253.

2351. Indien een in hooger beroep uitgesproken schuldigverklaring aan, en veroordeeling wegens lasterlijke aanbrenging, uitsluitend is gegrond op een in eersten aanleg door den beklaagde afgelegde bekentenis, in verband met de beëedigde verklaringen van twee mede aldaar gehoorde getuigen. — H. R. 12 Febr. 1850; Regtz. XXVI, 6.

Art. 373.

2352. Mr. A. de Pinto. Over het misdrijf van lasterlijke aanbrenging denonciation calomnieuse). — Themis XI, 58.

2353. Uit de bepaling van dit art., in verband met art. 372 C. P. volgt, dat de regter, die over het wanbedrijf van lasterlijke aanbrenging oordeelen moet, wat de aangebragte feiten betreft, tot grondslag van dat oordeel eenig en alleen mag nemen de beslissing, welke door den bevoegden regter omtrent de praejudiciële quaestie of en in hoeverre de aangebragte feiten waar of valsch zijn, is gegeven, en dat hij zelve ten eenenmale onbevoegd is, om te treden in eenig nader onderzoek naar de waarheid of valschheid der aangebragte feiten en om op dat nader onderzoek regt te spreken. — H. R. 9 Jan. 1849; Regtz. XXVI, 10; N. R. XXXII, § 45, 161; W. 1024; v. d. H. Strafr., 1849, I, 17.

2354. Indien bij een vervolging, ter zake van het wanbedrijf van valsche aanklagt, het bewijs der onwaarheid van de aangebragte feiten is geput uit de verklaringen van de ter eerste instantie gehoorde getuigen, en niet uit de beslissing van den regter, die bevoegd was om van de praejudiciële quaestie kennis te nemen, wordt dit art. niet geschonden. — H. R. 19 Maart 1850; Regtz. XXVI, 14; N. R. XXXV, § 27, 120; W. 1138; v. d. H. Strafr., 1850, I, 135.

2355. Indien het materiëel feit, hetwelk in een procesverbaal is opgegeven, overeenkomstig de waarheid is, moeten de onderteekenaars van hetzelve beschouwd worden te goeder trouw te hebben gehandeld. — Regtb. Maastricht 8 Mei 1843; Regtz. XXVI, 16; W. 396.

2356. Als de beklaagde zijn denuntiatie heeft herhaald, niettegenstaande hij wist, dat de door hem aangebragte feiten niet waren overeenkomstig de waarheid en hij bovendien kennis had bekomen van de daaromtrent genomen afwijzende beschikking des bevoegden regters, en als mede in facto is beslist, dat de beklaagde die klagt heeft ingezonden, geenzins ter goede trouw, maar strijdig met de waarheid en met boos opzet, om den betichten ambtenaar te benadeelen, wordt dit art. teregt toegepast. — H. R. 9 April 1850; Regtz. XXVI, 23; W. 1143; v. d. H. Strafr., 1850, I, 190.

2357. Het wanbedrijf van lasterlijke aanbrenging (dénonciation calomnieuse in art. 373), valt in den algemeenen regel van art. 22 Wetb. van Strafv., die verbiedt, dat in zake van laster, vervolging plaats heeft, tenzij op klagt der beleedigde partij. — Regtb. Gorinchem 30 Junij 1852; W. 1359; Hof Z.-Holland 21 Sept. 1852; Regtz. XXVI, 27; W. 1392.

2358. Een aan den burgemeester gedane mondelinge klagte, en door dezen in geschrift gebragt en door den klager onderteekend, stelt het wanbedrijf van dit art. daar. De wet vereischt niet, dat de klager een verzoek aan den burgemeester had moeten doen, om van de klagte procesverbaal op te maken. — H. R. 20 Nov. 1855; Regtz. XXVI, 29; W. 1815; N. R. LI, § 41, 170; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1145, 158.

2359. De minister van justitie is niet te rangschikken onder de ambtenaren van de regtsoefening (officiers de justice), als bedoeld zijn in art. 373 C. P. — H. R. 30 Maart 1858; W. 2086; N. R. LVIII, § 53, 289; v. d. H., Strafr. 1858, I, no. 1400, 181.

Art. 374.

2360. Indien iemand uit kracht van art. 374 C. P. onder anderen wordt verwezen tot de ontzetting van de burgerlijke regten, is het geen vereischte om ook het laatstgenoemd art. textuëel in het arrest of vonnis op te nemen. — H. R. 24 Maart 1840; Regtz. XVIII, 33; H. R. 22 April 1842; Regtz. XVIII, 226.

2361. Dit art. is geschonden, indien een veroordeelde ter zake van laster slechts gedeeltelijk en niet van alle regten in art. 42 van dit wetboek vermeld is ontzet. — H. R. 27 Junij 1843; Regtz. XVIII, 229; XXVI, 34; N. R. XV, § 48, 185; W. 493; v. d. H. Strafr., X, 148.

Art. 375.

2362. J. A. Roessingh Udink. De injuriis secundam codicem poenalem. — L. B. 1828.

2363. W. A. Wilbrenninck. De injuriis secundum codicem poenalem. — L. B. 1833.

2364. Het toevoegen in het openbaar der woorden: „gij zijt een bedelaar", levert het wanbedrijf van hoon op. — H. R. 30 Junij 1873; W. 3616.

2365. Het toevoegen der woorden: „gij hebt een valschen eed gedaan," in een herberg, is niet strafbaar als laster noch enkel als het uiten van scheldwoorden volgens art. 471, no. 11 C. P. Het is strafbaar als hoon volgens art. 375 C. P. — Hof Overijssel 7 Februarij 1874; W. 3708.

2366. De woorden „oude kaartlegster" bevatten niet de ten laste legging eener bepaalde ondeugd. — Regtb. Groningen 20 Februarij 1873; N. R. B. 1875, C. 12.

2367. Een beleedigende uitdrukking op den gewonen spreektoon geuit, kan niet als laster of hoon worden beschouwd. — Regtb. Groningen 27 November 1872; N. R. B. 1875, C. 13.

2368. Een antwoord op een daartoe strekkende vraag gegeven en door den klager zelven uitgelokt, kan de elementen van laster of hoon in zich bevatten, ofschoon de bewoordingen waarin dat antwoord is vervat, op zich zelf beschouwd, niets lasterlijks of honends inhouden. — Regtb. Groningen 12 December 1872; N. R. B. 1875; C. 11.

2369. Bij de beoordeeling eener beleedigende uitdrukking komt niet de grammatikale beteekenis, maar de beteekenis van het dagelijksch leven in aanmerking. — Regtb. Groningen 30 October 1872; N. R. B. 1875, 16.

2370. De imputatie van een weduwe te hebben willen bestelen en verkrachten, valt in de termen van art. 375 C. P. en niet in art. 367. — H. R. 27 Februarij 1844; Regtz. XXV, 191; XXVI, 34; N. R. XVII, § 47, 200; W. 479; v. d. H. Strafr. XII, 190.

2371. De uitdrukking „dat de geheele politie uit verraders, spionnen en afzetters bestaat, die de propkenscenten in den zak weten te steken," stelt het misdrijf daar van laster of dat van beleediging in den zin van art. 375 C. P. Het openbaar ministerie is in quaestie te dier zake ontvankelijk zonder aanklagt der beleedigde partij. — Hof Limburg 4 Julij 1844; Regtz. XXVI, 34; W. 524.

2372. Eenvoudige scheldwoorden ten aanzien van een burgemeester uitgesproken, worden noch bij de wet van 16 Mei 1829, noch bij eenige andere wetsbepaling gestraft. — Regtb. Maastricht 17 October 1853; Regtz. XXVI, 52; W. 1502.

2373. De uitdrukking tegen een bepaald persoon ter gelegenheid eener openbare verkooping en alzoo ten aanhoore van een menigte personen, doch zonder betrekking tot een bepaalde zaak of gelegenheid gebezigd, „gij hebt een valschen eed gedaan" is geen laster, zij bevat evenwel de telastelegging van een bepaalde ondeugd van zoodanigen aard, als bij dit art. wordt bedoeld; daarop is niet toepasselijk art. 471, no. 11. — H. R. 4 Februarij 1851; Regtz. XXVI, 53; N. R. XXXVII, § 64, 316; W. 1287; v. d. H. Strafr., 1851, I, 39.

2374. De uitdrukkingen „canaille, tooi en loeder" in het openbaar toegevoegd, vallen niet in de termen van art. 375 C. P. De kantonregter door te verstaan dat de uitdrukking „loeder" in het openbaar, de telastelegging is, eener bepaalde ondeugd, en dat de zaak uit dien hoofde zijn bevoegdheid te boven gaat, maakt een verkeerde toepassing van art. 253, no. 5, Wetb. v. Strafv. en geschonden art. 471 no. 11 C. P. — H. R. 23 December 1851; Regtz. XXVI, 56; N. R. XL, § 63, 306; W. 1367; v. d. H. Strafr., 1851, II, 279.

2375. Uit de vergelijking van de artt. 375 en 376 met art. 471 no. 11 C. P. volgt, dat voor de toepasselijkheid van laatstgenoemd art. niet wordt gevorderd de aantijging eener bepaalde ondeugd, maar integendeel dat de injurie, òf niet bevatte een zoodanige aantijging, òf zoo zij haar al mogt bevatten, dat zij niet in het openbaar is geuit. — H. R. 25 Junij 1844; Regtz. XXVI, 58; N. R. XVIII, § 19, 66; v. d. H. Strafr., XII, 304.

2376. De uitdrukking dief is een scheldwoord in den zin van art. 375 C. P. en niet van art. 471 no. 11. De kantonregter moet zich alzoo naar aanleiding van art. 253 no. 5, Wetb. v. Strafv. onbevoegd verklaren om kennis te nemen van een deswege gedane aanklagt. — H. R. 26 Augustus 1853; Regtz. XXVI, 61; N. R. XLVI, § 4, 16; W. 1570; v. d. H. Strafr., 1858, II, 49.

2377. De woorden „smeerlap, dief" strekken om een aangeduide ondeugd te verwijten. De kantonregter is mitsdien onbevoegd daarover te oordeelen. — Kantg. Gorinchem 23 Augustus 1853; Regtz. XXVI, 64; W. 1497.

2378. De uitdrukking „troep of boedel" gepaard met eenig woord, een ondeugd aanduidende, kan geacht worden de eer te krenken van een bepaald persoon. — H. R. 9 November 1852; Regtz. XXVI, 65; N. R. XLIII, § 26, 156; W. 1460; v. d. H. Strafr., 1852, II, 127.

2379. Het liegen als een tandetrekker is eene bepaalde ondeugd. — Regtb. Middelburg 11 Januarij 1855; Regtz. XXVI, 67; W. 1640.

2380. Het aanplakken van een honend geschrift, zoodat het van de straat kan worden gelezen, is een volgens art. 375 C. P. strafbare publicatie. Als dader van den hoon moet worden aangemerkt hij, die in zijn huis het door hem niet vervaardigd honend geschrift doet aanplakken en aangeplakt houden. — Hof Z. Holland 4 Maart 1858; W. 1952; Gemst. 345.

Art. 376.

2381. Dit art. is niet toepasselijk indien men in zijn woning aan iemand mededeelt dat men een andere bepaald genoemde getrouwde vrouw heeft zien overspel plegen, omdat zulks niets anders is dan een vertrouwd gesprek. — H. R. 13 Oct 1873; W. 3653.

2382. Uit het verband van art. 376 en 471, no. 11 volgt, dat alle injuriën en honende uitdrukkingen, mits slechts niet geprovoceerd en voor zooverre zij het dubbel karakter van graviteit en publiciteit missen, strafbaar zijn met eenvoudige politiestraffen, tot toepassing dezer strafbepalingen wordt niet vereischt dat de beleedigende uitdrukkingen in tegenwoordigheid van de beleedigde partijen uitgesproken. — H. R. 19 Julij 1852; Regtz. XXVI, 68; N. R. XLII, § 42, 222; W. 1424; v. d. H., Strafr. 1852, II, 13.

2383. Het verwijt van iets gestolen te hebben, niet in het openbaar gedaan, is strafbaar. Artt. 206 en 211 Wetb. v. Strafr. zijn geschonden indien de regter uitmaakt dat, al ware het geïncrimineerd feit bewezen, het niet zou vallen in de termen der strafwet en mitsdien den beklaagde ontslaat van regtsvervolging. — H. R. 7 Maart 1854; Regtz. XXVI, 70; N. R. XLVII, § 24, 100; W. 1665; v. d. H., Strafr. 1854, I, 106.

Art. 377.

2384. De onderdrukking (suppressie) van een zinsnede in een schriftuur, betrekkelijk tot de verwering der partijen in regtzaken, kan alleen worden uitgesproken, indien blijkt van opzet om te beleedigen. — Hof N.-Holland 30 Junij 1873; W. 3645.

2385. Door den hoogen raad moet een memorie van cassatie, wegens haren lasterlijken inhoud, jegens de daarin bedoelde regterlijke autoriteiten worden onderdrukt (supprimé), zonder er verder op te letten. — H. R. 31 Aug. 1874; W. 3759.

2386. Waar het betreft grove feitelijke beleedigingen, en alzoo een delict, hetwelk aan de kennisneming van den kantonregter is onttrokken, is niet van toepassing de algemeene stelling, dat de regter die over het hoofdgeschil oordeelt, het best in staat is om over het meer of min strafbare van gebezigde woorden te beslissen, en te bepalen, of zij met het doel om te beleedigen zijn uitgesproken. Een hof schendt alzoo dit art. niet, door op gemelden grond een vonnis der regtbank te bevestigen, waarbij het openbaar ministerie niet ontvankelijk is verklaard in zijn vordering, ter zake van het

volgend feit, „dat de beklaagde zich ter openbare teregtzitting van een kantongeregt heeft schuldig gemaakt aan beleedigingen van een aldaar als ambtenaar van het openbaar ministerie fungerenden burgemeester der gemeente, en derhalve van een magistraatspersoon van het administratief en tevens van het regterlijk gezag in en ter gelegenheid van de waarneming zijner bediening, en zulks door hem bij die gelegenheid onder meer andere, despotisme, onregtvaardigheid, en grove afzetterij te verwijten.— Regtb. Arnhem 10 Oct. 1848; Hof Gelderland 5 Dec. 1848; R. B. XI, 167; W. 976; H. R. 27 Febr. 1849; Regtz. XXVI, 73; N. R. XXXII, § 63, 231; W. 1030; v. d. H. Strafr. 1849, I, 69.

2387. De beoordeeling en bestraffing van te laste leggingen en honende woorden in een pleidooi vervat, is alleen opgedragen aan den regter, voor wien het woord gevoerd wordt. Indien de regter, op het tijdstip, dat die te laste leggingen en redenen zijn gebezigd, daaromtrent het stilzwijgen heeft bewaard, is een latere vervolging niet geoorloofd. — Hof Utrecht 7 Augustus 1848; W. 967; R. in N. IV, 353.

2388. De procesvormen van het Wetboek van Strafvordering zijn niet van toepassing op zaken, die zuiver van disciplinairen aard zijn en disciplinair moeten worden behandeld. — H. R. 29 April 1853; N. R. XLIV, § 66, 290; v. d. H. G. Z. XII, no. 569, 27; W. 1486.

2389. Indien een advocaat, ter zake van beleedigende uitdrukkingen door hem in de verdediging gebezigd in een correctionele zaak, uit kracht van art. 377 C. P. voor een bepaalden tijd wordt geschorst in zijne bediening door den regter voor wien de zaak diende, en hij een memorie van beklag aan het hof heeft ingediend, en het hof vervolgens, de ontvankelijkheid van zulk beklag buiten geschil oordeelende, de uitgesproken schorsing bij arrest heeft bevestigd, moeten ten aanzien van de voorziening in cassatie tegen zoodanig arrest de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering geacht worden te gelden en bepaald die van art. 390 ten aanzien van den termijn van cassatie. — H. R. 3 December 1852; N. R. XLIII, § 48, 248; W. 1462.

Art. 378.

2390. H. A. van Rappard. De excusatione testimonium dicendi in judiciis eorum, qui propter munus, professionem vel legitimam necessitudinem arcanorum sunt depositarii. — Traj. 1847; beoord. door mr. A. de Pinto; Themis X, 161.

2391. L. P. op den Hooff. De iis, qui propter obligationem secreta non detegendi, in causis poenalibus a testimonio perhibendo excusantur. — L. B. 1847; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis VIII, 444.

2392. Mr. L. J. Königswarter. Welke zijn de personen in art. 378 C. P. bedoeld, en welke is hunne verpligting, wanneer zij voor den regter worden geroepen om getuigenis af te leggen, omtrent de in hunne betrekking hun toevertrouwde geheimen? — R. Bijdr. XII, 396.

2393. Mr. J. A. Molster. Art. 378 van den Code Penal. — R. en W. III, 340.

2394. Van Boneval Faure. Beweerde verpligting der notarissen tot geheimhouding en mitsdien verschooning van in regten getuigenis af te leggen omtrent feiten, waarvan zij in hunne betrekking van notaris en in de uitoefening hunner bediening kennis hebben bekomen. — N. R. B. III, 377.

2395. De bepaling van dit art. is toepasselijk verklaard op telegrafisten. — Art. 10 Wet 7 Maart 1852 (St. 48). Art. 2 Kon. Besl. 12 Dec. 1867 (St. 118).

2396. De straffen bedreigd in art. 378 Wetb. v. Strafr. zijn toepasselijk op de personen belast met het toezigt op inrigtingen, bedoeld in de wet van 2 Junij 1874 (St. 95). — Art. 23 dier wet.

2397. Uit art. 189 Wetb. v. Strafv. kan niet worden afgeleid dat advocaten niet als getuigen mogen worden gedagvaard in zaken waarin hun als verdedigers geheimen zijn toevertrouwd en dat zij zich van alle getuigenis mogen ontslaan, ook omtrent punten, welke in geen verband staan tot hunne betrekking van verdediger. — H. R. 24 Junij 1845; N. R. XXII, § 18, 89; W. 634; v. d. H. Strafr. XIV, 20.

Art. 379.

2398. A. J. Faasen. De furto secundum juris Romani principia. — L. B. 1832.

2399. E. L. van Emden. Quum specimen novi codicis poenalis Neerlandi in furto definiendo, differat a codice poenali Gallico, quaeritur, utra definitio sit praeferenda, et quomodo hoc delictum optime definiatur? — L. B. 1849.

2400. A. van Eijk Bijleveld. De furti delicto jure Attico. — L. B. 1843.

2401. G. Heshuijsen. De questione an is qui gaz dolo malo contrectat furtum faciat. — Amst. 1852.

2402. M. des Amorie van der Hoeven. De furtis ex jure XII tabularum. — Amst. 1845.

2403. P. G. Sevenstern. Specimen quo constituatur atque illustratur furti notio. — Gron. 1810.

2404. F. Witteveen. Ad locum codicis poenalis de furtis. Art. 379—401. — Gron. 1811.

2405. J. J. Uitwerff Sterling. De furtis. — L. B. 1809.

2406. A. C. Snoeck. De furto secundum codicem poenalem. — L. B. 1830.

2407. O. Q. van Swinderen. Over het begrip van diefstal. — Gron. 1865. Beoord. door mr. A. A. de Pinto; Themis 2e XIV, 518.

2408. Mr. B. J. Gratama. Iets over art. 379 Code Penal. — Themis 2e V, 42.

2409. Mr. A. F. L. Gregory. Beschikking over gevonden goed, naar de beginselen van het nieuwere strafregt. — N. R. Bijdr. XVI, 319; XIX, 62.

2410. Mr. M. J. van Gelein Vitringa. — Over het vinden en behouden van verloren goed, met betrekking tot de misdaad van diefstal. — Regtsg. Bijdr. IV, 631.

2411. Jhr. Mr. J. de Bosch Kemper. Kan het terugnemen van gestolen of verloren goed door den oorspronkelijken eigenaar, als diefstal beschouwd worden. — Regtsg. Bijdr. X, 116.

2412. Mr. B. Donker Curtius. Verhandeling ten betooge dat het terugnemen van gestolen of verloren goed door den eigenaar, geen diefstal uitmaakt. — Regtsg. Bijdr. X, 562.

2413. Mr. Dav. H. Levyssohn. Eenige opmerkingen omtrent hetgeen diefstal daarstelt. Themis IV, 236.

2414. Is het vinden en naderhand verkoopen van voorwerpen diefstal? Neen. — Regtsg. Adv. III, 190.

2415. Mr. C. J. J. Wijckerheld Bisdom. Valt de daad van hem, die goederen verduistert, welke hem bij gelegenheid van een brand, tot redding waren toevertrouwd, onder het bereik der Strafwet?— Tijds. v. N. R. I, 99.

2416. Opmerkingen omtrent de misdrijven van diefstal en roof. — N. R. Bijdr. V, 50.

2417. Kan hij, die, willens en wetens, den koopprijs van gestolen goed geheeld of geborgen heeft, worden gestraft als medepligtig aan den diefstal? Neen. — Regtsg. Adv. III, 186.

2418. Mr. A. C. Holtius. Over de ware definitie van furtum in het Romeinsch regt. — R. Bijdr. VIII, 34.

2419. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Eenige opmerkingen omtrent de beschikking over gevonden goed. — Themis 2e XIV, 17.

2420. Mr. F. B. Coninck Liefsting. Het begrip van diefstal in het latere Europesche regt, inzonderheid met betrekking tot ons tegenwoordig Strafregt. Eene kritisch historische rechtsstudie. — Themis 2e XIII, 262.

2421. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Nog iets over het begrip van diefstal. — Themis 2e XIII, 782.

2422. Mr. B. M. Vlielander Hein. Een arrest van den Hoogen Raad in zake van diefstal. — Themis 2e XII, 532.

2423. Mr. J. Luzac. Een paar aanteekeningen naar aanleiding van art. 379 Code Penal. — Themis 2e III, 403.

2424. Mr. M. M. von Baumhauer. Iets over den diefstal. — Themis 2e I, 747; II, 101.

2425. Mag het ligten van een door een ander in zijn vischwater gelegden aalkorf, en het nemen van den visch daaruit, als diefstal of als overtreding der wet op de jagt en visscherij beschouwd worden? — W. meng. 3099.

2426. Valt het verduisteren van roerende goederen, tot een faillieten boedel behoorende, door de vrouw des gefailleerden als bewaardster over dezelve aangesteld, in de termen van art. 379 of 408 C. P.? — Opm. en Med. V, 184.

2427. Begaat iemand, die zich verbonden heeft tot een bepaalden tijd gas te branden voor een bepaalden prijs, diefstal, indien hij langer brandt? — Verschillend beantwoord Amst. Regtsp.; Meng. I, 35, 39.

2428. Zoodra de dief zich in het uitsluitend bezit van het gestolene heeft gesteld, zoodat de bestolene niet anders dan door teruggave bezitter van het ontvreemde kan worden, is de diefstal voltooid. — Regtb. 's Hertogenbosch 1871; N. R. B. XXII, 549.

2429. Toeëigening van gevonden goed is niet strafbaar, indien tijdens de in bezitneming de wil om te ontvreemden niet blijkt. — Regtb. 's Hertogenbosch 19 October 1871; N. R. B. XXII, 552.

2430. Het zonder betaling uit de hand rukken van, en daarna ijlings wegloopen met een quitantie, bevrijding van schuld behelzende door hem, aan wien ze vertoond wordt, en welke ter inzage half wordt overgereikt, stelt daar diefstal. — Regtb. Hoorn 9 Februarij 1872; W. 3531.

2431. Het terughouden van een acceptatie door een deurwaarder, ter betaling aangeboden en ter inzage afgegeven, is geen diefstal noch eenige andere strafbare handeling. — Hof Groningen 2 October 1873; N. R. B. XXII, 626.

2432. Hij die de wegneming van iemands goed door een ander heeft doen uitvoeren ten eigen bate, wetende dat het hem niet toebehoort en arglistig, moet, als auctor intellectualis, voor dien diefstal verantwoordelijk zijn, al is ook het materiëel feit niet eigenhandig door hem geschied. — H. R. 12 Mei 1873; W. 3598.

2433. De wegvoering van een gekocht doch niet geleverd voorwerp, kan diefstal zijn. — Hof Groningen 1 December 1873; W. 2708.

2434. Het wegnemen en zich arglistig toeëigenen eener deur uit een als huurder bewoond huis, ten nadeele van den eigenaar, is geen diefstal. — H. R. 13 April 1874; W. 3722. Anders regtb. Deventer 25 November 1873; W. 3738.

2435. Diefstal wordt gepleegd door het aan zijn bestemming onttrekken en ten eigen voordeel verkoopen of verpanden van gereedschappen, door het bestuur van een gesticht aan een daarin gealimenteerde met een bepaalde bestemming toevertrouwd, aan gemeld bestuur toebehoorende. — H. R. 22 November 1842; Regtz. XIX, 14; N. R. XIII, § 77, 321; v. d. H. Strafr. VIII, no. 470, 405.

2436. Tot het bestaan van een diefstal door twee of meer personen, in vereeniging als mededaders gepleegd, behoeft de ontvreemding zelve niet door meer dan een persoon te hebben plaats gehad, zoodat allen de handen aan het gestolene hebben geslagen; daarvoor is het genoeg dat twee of meer personen ten gevolge van een gemeenschappelijk overleg en beleid, tot het misdrijf door wil en daad regtstreeks hebben medegewerkt. — H. R. 27 April 1846; Regtz. XIX, 235; XXVI, 327; N. R. XXIV, § 27, 120; W. 718; v. d. H. Strafr. 1846, I, no. 51, 316.

2437. Als een pandhouder het hem toevertrouwd pand moedwillig weerloos maakt, stelt zulks geen diefstal daar, noch valt dat feit in eenige bepaling der Strafwet. — Hof N.-Holland 31 Maart 1842; R. B. IV, 235; Regtb. Amsterdam 7 Oct. 1841; Regtz. XXVI, 82.

2438. Het uitzoeken van horologiën voor een derden zoogenaamden kooper, het ontvangen dezer horologiën om ze doen zien, terwijl men ze verpandt, stelt diefstal daar. – Regtb. Amsterdam 8 Augustus 1850; Regtz. XXVI, 85; N. R. B., I, 111; W. 1221.

2439. De daadzaken dat iemand, aan wien een horologie is ter hand gesteld, ten einde het bij zekeren horologiemaker te brengen, om door dezen gerepareerd te worden, onder voorgeven dat dit horologie zijn eigendom is, het aan dien horologiemaker heeft verkocht en het geld tot zich genomen, na daarbij het beding te hebben gemaakt dat hij binnen een bepaalden tijd het horologie tegen betaling zou kunnen terugbekomen, stelt bij gemis van soustractie geen diefstal daar. — H. R. 28 Junij 1853; Regtz. XXVI, 87; N. R. XLV, § 34, 156; W. 1566.

2440. Dit art. wordt geschonden door te verstaan, dat het feit aan een beklaagde te laste gelegd, daarin bestaande, dat de beklaagde zich bedriegelijk heeft toegeëigend goederen, welke aan hem toevertrouwd waren, geen diefstal, maar slechts misbruik der aan hem vertrouwde zaken zou daarstellen, en mitsdien alleen tot eene burgerlijke vordering grond zou opleveren. — H. R. 7 December 1846; Regtz. XXVI, 89; N. R. XXVI, § 21, 62; R. B. IX, 21; W. 772; v. d. H. Strafr. 1846, II, no. 136, 415. Anders H. R. 6 Januarij 1852; Regtz. XXVI, 92) N. R. XL, § 73, 340; W. 1373; v. d. H. Strafr. 1852, I, no. 807, 1.

2441. De ontvreemding van mosselen van een krachtens concessie door een pachter aangelegde kunstmatige mosselbank, is als diefstal aan te merken. Daartegen doet niet af, dat door natuurlijke oorzaken, in die mosselbank zaad of broed of jonge mosselen van elders kunnen zijn gekomen. — H. R. 26 October 1874; W. 3787.

2442. De daad van hem, die buiten weten der gasdirectie, en tegen een met haar aangegane overeenkomst, een nieuwe gasleiding in zijn woning heeft doen vervaardigen aan een gasleiding, welke zich daar bevindt en daardoor op een heimelijke wijze meer gas verbruikt, dan hij naar mate van den door hem betaalden prijs mogt gebruiken, stelt bij voldoend bewijs van arglist, diefstal daar. — Regtb. Haarlem 30 Sept. 1843; Hof N.-Holland 15

October 1843; Regtb. Haarlem 17 November 1843; Hof N.-Holland 23 Nov. 1843; Regtb. Amsterdam 2 Januarij 1844; Hof N.-Holland 1844; Regtz. XXVI, 163; R. B. VI, 274.

2443. Diefstal van gas heeft plaats, als een verbruiker, met wien de directie der fabriek is overeengekomen, om een deel door die fabriek gemaakte gas, door de pijpen te voeren naar den meter, om d a a r te komen in het bezit van den verbruiker en om daar aan hem te worden geleverd, zich in het bezit van gas uit die pijpen heeft gesteld, door afvoering buiten den meter om. — H. R. 22 April 1851; Regtz. XXVI, 169; N. R. XXXVIII, § 52, 264; W. 1294; v. d. H. Strafr. 1851, I, no. 725, 192.

2444. Het zich te kwader trouw toeëigenen van een gevonden muntstuk, wetende dat het aan een ander toebehoort en het daarover beschikken ten eigen voordeele, is een arglistige ontvreemding, soustraction frauduleuse, bij dit art. bedoeld, weshalve die feiten te regt worden gequalificeerd, te zijn diefstal. — H. R. 31 Aug. 1849; Regtz. XXVI, 170; N. R. XXXIV, § 4, 18; W. 1062; v. d. H. Strafr. 1849, II, no. 516, 103; H. R. 21 Junij 1842; Regtz. XIX, 250.

2445. Indien van onroerend goed een gedeelte wordt afgescheiden en tot roerend goed gemaakt, en dit laatste arglistig door een onbevoegde wordt tot zich genomen, en door hem dus met berooving van den eigenaar van het vroeger onafgescheiden geheel wordt toegeëigend, moet, ten aanzien van het dus onafgescheidene, geacht worden diefstal te zijn gepleegd. Dat misdrijf kan ook door het verveenen van eens anders grond plaats vinden. — Regtb. 's Gravenhage 27 Mei 1850; Regtz. XXVI 180; W. 1151.

2446. De loods, die goederen, gered uit een schipbreuk, waarbij hij tot berging mede werkzaam is, tot zich neemt en later verkoopt, pleegt diefstal. — H. R. 11 April 1854; Regtz. XXVI, 154; N. R. XLVII, § 45, 197; W. 1662; v. d. H. Strafr. 1854, II, 157.

2447. Het zich arglistig toeëigenen van visch, die reeds in eens anders vischtuig gevangen was, stelt diefstal daar en niet overtreding der jagtwet. — H. R. 9 Oct. 1855; Regtz. XXVI, 157; N. R. LI, § 15, 62; W. 1792; v. d. H. Strafr. 1855, II, 102.

2448. Het zich toeëigenen van tamme zwanen, is diefstal, en niet een overtreding der jagtwet. — Regtb. Alkmaar 24 Jan. 1843; Regtz. XXVI, 160; R. B. VI, 357.

2449. Het ontvreemden en zich toeëigenen van zich in een eendenkooi bevindende kooieenden, is diefstal en niet overtreding der jagtwet. — H. R. 23 Sept. 1845; Regtz. XXVI, 161; XXVII, 55; N. R. XXII, § 30, 157; W. 657; v. d. H. Strafr. XIV, 81.

2450. Het ontweldigen van een haas aan de honden van een jager, is diefstal. — Regtb. Appingedam 5 Dec. 1851; Regtz. XXVI, 162; W. 1287.

2451. Het zich toeëigenen en ten eigen gebruike aanwenden eener aan longziekte gestorven koe, door hem die in last had, haar te begraven, kan niet gezegd worden te zijn diefstal, indien niet feitelijk is beslist, dat de toeëigening arglistig is geschied. — H. R. 24 Nov. 1846; Regtz. XXVI, 139; N. R. XXVI, § 16, 49; W. 784; v. d. H. Strafr. 1846, II, no. 130, 391.

2452. Of het opdelven en ten eigen voordeel gebruiken van een wegens ouderdom afgemaakt en begraven paard, diefstal daarstelt, dan wel het misdrijf bedoeld bij kon. besluit van 16 Julij 1839 (St. 30), is verschillend beslist. Zin en bedoeling van gemeld kon. besluit is verschillend opgevat. Het besluit is alleen toepasselijk op wegens ziekte afgemaakt vee. — Hof N.-Holland 29 Jan. 1852; Regtb. Haarlem 26 Febr. 1852; Hof N.-Holland 11 Maart 1852, id. 29 Maart 1852, id. 8 Junij 1852; Regtz. XXVI, 140; W. 1346.

2453. Een weggeschoten kogel is geen res pro derelicta habita, zoodat door het oprapen van een kogel in de vuurlijn, diefstal kan worden gepleegd.— Regtb. 's Gravenhage 15 Nov. 1849; Regtz. XXVI, 147; W. 1072.

2454. Het zich meester maken van een in zee liggend anker en ketting, welke namens den eigenaar van een zinkend schip bewaakt worden en het bergen dier voorwerpen bij den strandvonder, met het oogmerk, om daarvoor het gewoon bergloon voor zich te ontvangen, stelt diefstal daar. — H. R. 9 Mei 1842; Regtz. XXVI, 148; N. R. XII, § 20, 59; W. 327; v. d. H. Strafr. VII, no. 403, 299.

2455. Het brengen van een paard in eens anders afgesloten weide, om aldaar te grazen, stelt geen diefstal daar. — Hof Gelderland 2 Sept. 1842; Regtz. XXVI, 131; R. B. V, 283.

2456. Indien bewezen is verklaard, dat een schaap, hetwelk uit een gedreven kudde gesprongen was op een stuk land, bij den beklaagde in gebruik, daar aanvankelijk door den eigenaar herkend, doch een en andermaal vruchteloos van den beklaagde teruggevorderd, en ten laatste met veranderde merken op een andere weide is aangetroffen, stellen die feiten diefstal daar. — H. R. 14 Junij 1853; Regtz. XXVI, 132; v. d. H. Strafr. 1853, I, no. 950, 210.

2457. De daad van iemand, belast met het begraven van een gestorven beest, stelt diefstal daar, indien hij het beest van den huid heeft ontdaan, zich dien heeft toegeëigend, en daarna de overblijfselen heeft begraven. Dit is geen misbruik van vertrouwen. — Regtb. 's Gravenhage 30 Junij 1841; Regtz. XXVI, 135; W. 205.

2458. Het zich toeëigenen van een aan een besmettelijke ziekte gestorven stuk vee, is als diefstal te beschouwen. — Regtb. Leiden 16 Nov. 1838; Regtz. XXVI, 137, R. in N., II, 38.

2459. Dit art. wordt niet geschonden, noch verkeerd toegepast door een veroordeeling uit te spreken wegens diefstal, waar facto is beslist, dat de beschuldigde heeft weggenomen geld, hetwelk hem was voorgelegd op zijn vraag, om dat geld tegen wisseling te bekomen. — H. R. 21 Febr. 1876; W. 3968.

2460. Voor diefstal is niet voldoende de enkele arglistige aanraking (contrectatio fraudulosa); daarvoor wordt ook vereischt de onttrekking aan eens anders bezit (soustraction). — H. R. 29 Mei 1876; W. 3995.

2461. Het met opzet en ter kwader trouw steken en vervoeren van plaggen van een grond, die niet is het bijzonder eigendom der daders, maar uitsluitend bestemd is tot het weiden van vee van de ingezetenen van twee gemeenten, stelt het misdrijf van diefstal daar. — H. R. 14 Febr. 1843; Regtz. XXVI, 121; N. R. XIV, § 43, 170; v. d. H. Strafr IX, no. 507, 285.

2462. Er bestaat geen mededaderschap of medepligtigheid aan diefstal, indien bedienden van een beschuldigde, die gelast heeft om op een door hem aangewezen plaats, hunnen gewonen arbeid van plaggen steken te verrigten, en de gestoken plaggen met zijn kar en paard naar zijn woning te brengen. — H. R. 19 April 1853; Regtz. XXVI, 123; N. R. XLV, § 3, 16; W. 1534; v. d. H. Strafr. 1853, I, no. 938, 138.

2463. Soustraction in den zin van dit art. heeft ook dan plaats, als de dader de voorwerpen, wel animo sibi habendi wegneemt, doch zich deze niet toeëigent, doch op een ander plaats insgelijks den bestolene toebehoorende, nederlegt. — Hof Utrecht 6 Jan. 1847; Regtz. XXVI, 126; R. B. IX, 203.

2464. Indien bewezen is verklaard, dat de beklaagde eens anders stammen hout heeft afgehakt, voor het oogenblik onder den grond gestopt, doch later van daar vervoerd heeft, zoo is daarbij teregt in den zin der wet de wegneming (soustraction) aangenomen. — H. R. 21 Oct. 1851; Regtz. XXVI, 129; N. R. XL, § 17, 78; W. 1360; v. d. H. Strafr. 1851, II, no. 776, 117.

2465. De kenmerken van diefstal, zoo als die bij art. 379 C. P. worden aan de hand gegeven, zijn opgesloten in de feitelijke beslissing, dat de beschuldigde twee vaten bedriegelijk heeft weggenomen en zich toegeëigend, welke vaten hij wist dat aan een ander toebehoorden. — H. R. 27 Junij 1848; Regtz. XVIII, 186; XXVI, 115; N. R. XXXI, § 44, 207; W. 956; v. d. H. Strafr. 1848, II, no. 375, 85.

2466. In den regel behoort tot het wezen van diefstal, dat de ontvreemde zaak is weggenomen buiten weten of tegen den wil van den eigenaar of bezitter. De lasthebber, die zich op wederregtelijke wijze toeëigent gelden, door hem titulo mandati ontvangen, wordt dus ten onregte schuldig verklaard aan diefstal. — H. R. 16 Jan. 1855; Regtz. XXVI, 116; W. 1617; N. R. XLIX, § 23, 201; v. d. H. Strafr. 1855, I, 19.

2467. Het zoeken en wegnemen van molsalade op eens anders land, indien het niet op arglistige wijze is gedaan, wordt bij geene wet met straffen bedreigd. — H. R. 22 Nov. 1842; Regtz XXVI, 119; N. R. XIII, § 79, 335; v. d. H. Strafr. IX, no. 475, 86.

2468. Tot diefstal wordt vereischt niet alleen het wegnemen of ontvreemden, en wel eener aan een ander toebehoorende zaak, maar bovendien het bedriegelijke of arglistige dier daad; aan art. 206 en 211 Wetb. v. Strafv. is derhalve niet voldaan, als de regter zonder een met reden omkleede beslissing, aangaande het bedriegelijke of arglistige alleen uit het aanwezen der beide andere door hem aangenomen omstandigheden heeft besloten, dat er een bedriegelijke of arglistige ontvreemding heeft plaats gehad. — H. R. 8 Febr. 1848; Regtz. XXVI, 108; N. R. XXIX, § 69, 314; W. 913; v. d. H. Strafr. 1848, I, no. 312, 100; H. R. 22 Mei 1849; Regtz. XXVI, 110; N. R. XXXII, § 101, 400; W. 1046; v. d. H. Strafr. 1849, I, no. 483, 262.

2469. Indien als bewezen is aangenomen, dat een beklaagde geheel eigendunkelijk en tegen den wil van den eigenaar zich heeft toegeëigend onderscheiden hoeveelheden wijn, welke hem niet toebehoorden en dezelve vervolgens ten eigen voordeele heeft verkocht, mitsgaders dat de bewuste hoeveelheden wijn door den beklaagde animo furandi aan den eigenaar zijn onttrokken, worden die daadzaken teregt als diefstal gequalificeerd. — H. R. 29 April 1845; Regtz. XXVI, 113; N. R. XX, § 55, 259; W. 628; v. d. H. Strafr. XII, no. 684, 1.

2470. Het verkoopen van gehuurde goederen, stelt geen diefstal daar. — H. R. 11 April 1854; Regtz. XXVI, 96; N. R. XLVII, § 44, 194; W. 1662; v. d. H. Strafr. 1854, I, 168.

2471. Het heimelijk en buiten weten van den eigenaar wegnemen van eens anders goed, wordt niet noodzakelijk vereischt tot het daarstellen van diefstal. — H. R. 14 Jan. 1846; Regtz. XXVI, 98; N. R. XXIII, § 40, 191; W. 689; v. d. H. Strafr. 1846, I, no. 13, 82; H. R. 14 Jan. 1852; Regtz. XXVI, 101; N. R. XLI, § 3, 15; W. 1389; v. d. H. Strafr. 1852, I, no. 811, 16.

2472. Ofschoon het heimelijk en buiten weten van den eigenaar wegnemen van eens anders goed, niet noodzakelijk tot het kenmerk van diefstal met geweld wordt vereischt, is daartoe echter noodig, dat de daad is gepleegd arglistig, dat is, met het doel om den eigenaar van zijn eigendom te berooven; derhalve zijn artt. 379 vgg. C. P. niet geschonden door te verstaan, dat die daadzaken de elementen van diefstal missen, indien dat criterium uit de daadzaken door den regter aangenomen, niet voortvloeit. — H. R. 27 April 1846; Regtz. XXVI, 105; N. R. XXIV, § 26, 117; W. 713; v. d. H. Strafr. 1846, I, no. 50, 311.

2473. Niet alleen het eigenlijk gezegd wegnemen van eens anders goed, stelt in den geest der wet soustractie daar, maar dit kan evenzeer plaats hebben door het terughouden en zich toeëigenen, en alzoo aan den wettigen eigenaar onttrekken van eenig aanvankelijk op een wettige wijze ontvangen voorwerp. — H. R. 2 Oct. 1849; Regtz. XXVI, 183; N. R. XXXIV, § 15, 59; W. 1080; v. d. H. Strafr. 1849, II, no. 524, 150.

2474. Het eigenmagtig weghalen en medenemen van een gekocht, doch nog niet afgeleverd en betaald voorwerp, stelt diefstal daar, omdat eigendom van het verkochte eerst overgaat door levering. — Regtb. Leeuwarden 4 Julij 1842; Regtz. XXVI, 186; R. B. IV, 668.

2475. Diefstal is gepleegd, indien bij een koop en verkoop, onder beding van contante betaling, het voorwerp arglistig wordt medegenomen, alvorens aan dat beding voldaan is, en dus vóór de verkooper door levering in het bezit en den eigendom van het verkochte is gekomen. — H. R. 16 Jan. 1855; Regtz. XXVI, 186; N. R. XLIX, § 25, 109; W. 1768; v. d. H. Strafr. 1855, I, 23.

2476. Dit art. wordt niet geschonden, indien in facto aangenomen zijnde, dat, over de wijze van betaling tusschen de koopers van een kleine partij goederen verschil is ontstaan, en de goederen die in een zakdoek reeds waren opgenomen, weder op de toonbank waren uitgestort, de beschuldigde met den zakdoek en drie dier voorwerpen is weggeloopen, de regter heeft beslist, dat zoo er al koop en verkoop heeft bestaan, beide partijen daarvan hadden afgezien, toen op arglistige wijze de ontneming werd bedreven en deze mitsdien als diefstal gequalificeerd. — H. R. 18 Mei 1852; Regtz. XXVI, 189; N. R. XLII, § 4, 16; W. 1401; v. d. H. Strafr. 1852, I, no. 849, 234.

2477. Het in betaling aannemen van een muntbillet, groot ƒ 100 van dengeen, die ƒ 10 schuldig zijnde, met een muntbillet van dat bedrag, deze schuld meent te voldoen, en het zich toeëigenen dier ƒ 100 stelt geen der gevallen daar, bij de wet als diefstal gequalificeerd. — H. R. 9 Febr. 1852; Regtz. XXVI, 191; v. d. H. Strafr. 1852, I, no. 817, 53.

2478. Het ontvangen van het bedrag eener acceptatie, zonder het stuk zelf over te geven, met het bewezen doel, om daaruit nogmaals tegen den debiteur in regten tot de betaling te ageren, is geen misdrijf van diefstal of oplichting. — Regtb. 's Gravenhage 7 Sept. 1840; Hof Holland 29 Oct. 1840; Regtz. XXVI, 195; W. 131.

2479. Er bestaat arglistige toeëigening van eens anders goed, het misdrijf van diefstal daarstellende, indien iemand voor een ander ontvangt een som van ƒ 3400 en niet dat volle bedrag, maar slechts ƒ 2400 aan den belanghebbende heeft ter hand gesteld en zulks na het onwaar bevonden

voorgeven van het volle bedrag aan den belanghebbende te hebben ter hand gesteld. — H. R. 17 Oct. 1843; Regtz. XXVI, 198; W. 476; v. d. H. Strafr. X, no. 605, 321.

2480. De knecht van een gefailleerde, die goederen aan de massa onttrekt, om die ten behoeve van zijn meester te bewaren, begaat geen diefstal. De gefailleerde blijft althans tot de insolventverklaring des boedels eigenaar van zijne goederen. — Regtb. Leiden 16 Junij 1848; Regtz. XXVI, 204; W. 929.

2481. De werkbaas, die voor een stad werkt en zich afval of het afhaksel van gebruikte materialen toeëigent, bijaldien zulks in die stad algemeen gebruikelijk is, maakt zich niet schuldig aan diefstal. — Regtb. 's Gravenhage 24 Nov. 1851; Regtz. XXVI, 207; W. 1284.

2482. De daadzaken, dat iemand in zijn betrekking van tweeden commies aan een postkantoor, zich arglistig heeft toegeëigend een brief met geld, ter verzending aldaar bezorgd, stellen eenvoudigen diefstal daar. — H. R. 4 Nov. 1845; Regtz. XXI, 110; XXVI, 209; N. R. XXII, § 59, 270; R. B. VII, 730; W. 676; v. d. H. Strafr. XIV, 132.

2483. Het wegnemen van een voorwerp, niet met oogmerk om zich te verrijken, maar alleen om bij gebreke van middel van bestaan in de gevangenis te geraken, stelt ook diefstal daar. — Regtb. Amsterdam 26 Aug. 1846; Regtz. XXVI, 214; R. B. VIII, 577.

2484. De daad van hem, die, bezig zijnde met aardappelen te rooijen, betrapt wordt, en met achterlating der aardappelen vertrekt, stelt een voltooiden diefstal daar. — Hof N.-Holland 20 Nov. 1848; Regtz. XXVI, 215; W. 1013.

2485. Indien iemand in een herberg of tapperij, waarin hij ontvangen was, arglistig voorwerpen aan de eigenaars onttrokken en in zijn bezit en beheer gebragt heeft, is het misdrijf geheel voltooid, onverschillig waar, wanneer, en onder welke omstandigheden die voorwerpen aan de eigenaren zijn teruggeven. — H. R. 22 Sept. 1840; Regtz. XVIII, 107; XXVI, 216; N. R. VI, § 14, 50; W. 124; v. d. H. Strafr. IV, no. 205, 105.

2486. Indien in facto is aangenomen, dat personen zich des nachts door middel van valsche sleutels den toegang hebben verschaft tot een molen, en daar, op den molen niet behoorende zakken, met gort hebben gevuld, opgezakt en toegebonden, en dat zij in dat vervoer dier gevulde zakken, door betrapping op heeter daad zijn verhinderd, moet de diefstal geacht worden geheel te zijn voltooid. — H. R. 23 Febr. 1841; Regtz. XV, 309; XXVI, 217; R. in N. III. 18; N. R. VIII, § 17, 54; W. 166; v. d. H. Strafr. III, no. 157, 166.

2487. Indien als bewezen is aangenomen, dat een beklaagde van een hoop turf, eenige turven heeft afgenomen en op en door hem medegebragten kruiwagen heeft geladen, doch in den vervoer is verhinderd, moet zulks niet als voltooide diefstal worden beschouwd, maar als poging tot diefstal. — H. R. 11 Dec. 1849; Regtz. XVIII, 112; XXVI, 217; N. R. XXXIV, § 56, 525; W. 1106; v. d. H. Strafr. 1849, II. no. 555, 307.

2488. Hij, die hier te lande ter kwader trouw, aan derden in het buitenland brieven afzendt, houdende verzoek, om goederen door den eigenaar afgezonden, te bewaren, tot hij ze in ontvang zal nemen en die goederen zich later in het buitenland toeëigent, maakt zich schuldig aan diefstal hier te lande. — H. R. 22 Nov. 1853; Regtz. XXVI, 217; N. R. XLVI, § 48, 181; W. 1587; v. d. H. Strafr. 1853, II, no. 984, 136.

*2489. De wegvoering van een verkochte, doch niet geleverde koe, stelt diefstal daar, indien bewezen is, dat de wegvoering tegen den wil des verkoopers plaats heeft, en de arglist om zich de koe toe te eigenen. — Hof Groningen 1 December 1873; W. 3708; H. R. 16 Febr. 1874; W. 3699; v. d. H., Strafr. 1874, 51.

2490. Mosselen, welke zich op kunstmatige mosselbanken bevinden, zijn niet als res nullius te beschouwen. — H. R. 10 Maart 1873; W. 3580; N. R. CIII, 225; v. d. H., Strafr. 1873, 171.

2491. Voor de wegneming van eens anders goed wordt niet vereischt, dat de dader het goed heeft vervoerd buiten het erf van den bestolene. — H. R. 24 Februarij 1873; W. 3578; v. d. H., Strafr. 1873, 72.

2492. Indien iemand zich een zaak, aan een gemeente in eigendom toebehoorende, welke hem volgens een verordening dier gemeente, volkomen geoorloofd was zich toe te eigenen, heeft toegeeigend, maar daarvan later een bij dezelfde verordening ongeoorloofd gebruik heeft gemaakt, dan kan het later ongeoorloofd gebruik der zaak, het geoorloofde der voorafgegane toeëigening niet wegnemen, en niet aan diefstal, maar slechts aan overtreding eener verordening gedacht worden. — H. R. 13 Januarij 1863; N. R. LXXIII, § 6, 38; W. 2449; v. d. H. G, Z. XX, 5.

2493. Alhoewel het opnemen en zich in bezit stellen van verloren voorwerpen op zich zelf geen strafbaarheid oplevert, stelt het evenwel diefstal daar, zoodra het geschiedt met arglist, dat is, met het doel om den eigenaar van zijn goed te berooven. — H. R. 9 December 1863; N. R. LXXV, § 34, 306; W. 2560, v. d. H., Strafr. 1863, 415.

2494. Het heimelijke der wegneming is wel geen vereischte van diefstal, doch wordt daarvoor stellig arglist gevorderd. — H. R. 23 Februarij 1864; N. R. LXXVI, § 18, 200; W. 2577; v. d. H., Strafr. 1864, 49.

2495. In het afsteken van heide of plaggen, met het doel om zich die toe te eigenen, bij de wetenschap dat zij aan een ander toebehooren, ligt reeds de soustractie of wegneming opgesloten; daarvoor wordt niet vereischt, dat zij van den grond, waarvan zij zijn gestoken, ook waren vervoerd. — H. R. 22 Febr. 1865; N. R. LXXIX, § 31, 240; W. 2681; v. d. H., Strafr. 1865, 97.

2496. De vraag of een beschuldigde van diefstal, op het oogenblik der wegneming reeds eigenaar was van het voor hem bestemde, kan als een vraag van eigendom niet anders worden beslist dan naar de regelen van het burgerlijk regt. Volgens die regelen gaat de eigendom eener verkochte of geruilde zaak niet eerder over dan na levering. Dewijl de levering eener ligchamelijke roerende zaak door de enkele overgifte geschiedt, wordt daartoe noodzakelijk de medewerking van beide partijen vereischt. — H. R. 2 Mei 1865; W. 2707; N. R. LXXX, § 2, 10; v. d. H., Strafr. 1865, 220.

2497. Een door den staat afgemaakt en begraven aan veetyphus lijdend rund, blijft het eigendom van den staat, tot dat het begraven voorwerp geheel is te niet gegaan, de arglistige opgraving en wegneming van zoodanig rund word te regt als diefstal gequalificeerd. — H. R. 14 Januarij 1868; N. R. LXXXVIII, § 6, 39; W. 2976; v. d. H., Strafr. 1868, 5; W. B. A. 980; N. R. B. XIX, 9.

2498. Het moedwillig wegnemen of zich toeëigenen van eens anders goed, is altijd arglistige ontvreemding, en stelt alzoo diefstal daar, onverschillig of het plegen van het feit een neven doel zou gehad hebben. — H. R. 25 Augustus 1869; N. R. XCII, § 34, 287; W. 3273; v. d. H., Strafr. 1869, 340.

2499. Indien iemand, uit een gesloten bus, die hem is toevertrouwd om daarmede inzameling van giften te doen, een gedeelte van de giften in die bus gestort, door buitengewone middelen en handgrepen magtig wordt, dan is zoodanige wegneming met arglist gepleegd, de soustraction frauduleuse, bij art. 379 C. P. voor diefstal vereischt. — H. R. 7 Junij 1865; N. R. LXXX, § 22, 203; N. R. B. XVI, 429; W. 2712; v. d. H., Strafr. 1865, 284.

2500. De beoordeeling van het doel waarmede goederen van gestrande schepen worden in bezit genomen, is van feitelijken aard, en aan den judex facti overgelaten; de inbezitneming dier goederen is diefstal, indien zij blijkt geschied te zijn met het doel om die goederen arglistig weg te nemen en zich toe te eigenen. — H. R. 19 Februarij 1867; N. R. LXXXV, § 31, 245; W. 2890; v. d. H., Strafr. 1867, 83.

2501. Het opgraven en zich toeëigenen van eens anders aan de veeziekte gestorven koe, is diefstal, waarop de algemeene strafwet van toepassing is; art. 1 van het kon. besl. van 16 Julij 1839 (St. 30) is een algemeene maatregel van inwendig bestuur, genomen tot wering van de verspreiding der smetstof bij heerschende veeziekte, verbiedende het opdelven van beenderen of andere dierlijke overblijfselen; het is van toepassing op allen die zoodanig feit plegen, hetzij eigenaars dezer voorwerpen of niet. — H. R. 2 April 1867; N. R. LXXXV, § 47, 424; N. R. B. XVIII, 82; W. 2907; v. d. H., Strafr., 1867, 129.

2502. De wegneming, s o u s t r a c t i o n, is tot stand gekomen, zoodra de dader het voorwerp aan den eigenaar heeft onttrokken, wetende dat het een ander toebehoort, en met het doel om zich daarvan meester te maken, terwijl het later, — na zonsondergang, — vervoeren van het gestolene, wel is een bijkomende omstandigheid van den reeds gepleegden diefstal, maar niet het voltooijen van den diefstal. — H. R. 21 Februarij 1865; N. R. LXXIX, § 27, 201; N. R. B. XVI, 136; v. d. H., Strafr. 1865, 90.

2503. Jonge ooijevaars, afkomstig van niet tamme ooijevaars, en waarbij niet blijkt van eenige daad van toeëigening, ook niet door den eigenaar van den boom, waarop het nest was geplaatst, zijn zaken, die aan niemand toebehooren, zoodat aan diefstal dier vogels of poging daartoe geen sprake kan zijn. — H. R. 10 Augustus 1872; N. R. CI, § 34, 303.

2504. Indien iemand een gedeelte van door een ander gezaaid, en alzoo hem niet toebehoorend graangewas, met opzet en arglistig heeft ontvreemd en zich toegeëigend, zoo vereenigt die daad alle vereischten van diefstal in zich, en is de waardering daarvan als zoodanig niet afhankelijk van de beslissing der vraag of de dader gelijk hij beweerde, is eigenaar van den grond, waarop hij de boekweit heeft gezaaid, vermits die grond in het bezit van een ander, de beklaagde al ware hij eigenaar van dien grond, daarom of daardoor nog niet was eigenaar van de vruchten door den bezitter daarop gezaaid. — N. R. 29 Augustus 1853; W. 1572; N. R. XLVI, § 11, 46; v. d. H., Strafr. 1853, II, 69.

2505. Het verschil tusschen het d o e n wegnemen van een voorwerp volgens een vonnis, en het l a t e n wegnemen volgens de dagvaarding, geeft geen grond om den beklaagde veroordeeld te houden voor een a n d e r feit, dan waarvoor hij was gedagvaard. Medepligtigheid aan diefstal door arbeiders van een werkbaas, bestaan niet als deze hun tot het bedrijven van den diefstal een handeling heeft opgedragen, geheel liggende binnen den kring hunner werkzaamheden, die zij voor hem hadden te verrigten en van zulk een aard waren, dat zij daarbij ter goeder trouw konden zijn, terwijl hun meester zelf handelde ter kwader trouw. — H. R. 3 April 1855; W. 1774; N. R. L., § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1855, I, 115.

2506. Bij veroordeeling wegens diefstal van te koop staande k w e l d e r, moet feitelijk worden onderzocht en beslist wat k w e l d e r eigenlijk daarstelt. — H. R. 17 April 1855; W. 1640; N. R. L., § 10, 39; v. d. H., Strafr. 1855, I, 134.

2507. Tot het wezen van diefstal behoort arglist of doleuse intentie, dit is een intern feit, dat op zich zelf niet door getuigen kan worden waargenomen, en dat in de gevallen, waarin de arglist, vooral tegenover de ontkentenis, niet noodwendig ligt opgesloten in de daad of handeling zelve, alleen kan blijken uit woorden, daden of omstandigheden, die als aanwijzing daarvan kunnen dienen. Schuldigverklaring aan diefstal is in zoodanig geval niet bestaanbaar zonder een met redenen bekleede beslissing omtrent het kenmerkend vereischte. — H. R. 1 April 1856; W. 1860; N. R. LII, § 58, 263; v. d. H., Strafr. 1856, I, 223.

2508. Die met bedriegelijk oogmerk, buiten weten en tegen den wil van den wettigen eigenaar, eenige zaak buiten diens bezit stelt, al is het ook dat die zaak door hem niet zelf, maar door een ander ter goeder trouw handelend persoon, dien hij als zijn werktuig gebruikte, handtastelijk is aangeraakt en buiten het bezit van den eigenaar, behoort te worden schuldig verklaard aan diefstal. — H. R. 20 Mei 1856; N. R. LIII, § 17, 94; W. 1754; v. d. H., Strafr. 1856, I, 320; H. R. 24 Mei 1859; N. R. LXII, § 32, 152; W. 2068; v. d. H., Strafr. 1859, 256.

2509. Dit art. spreekt niet van een „c h o s e d'a u t r u i" alsof zou moeten blijken, wie de eigenaar van het ontvreemde voorwerp is, maar wel van „u n e c h o s e q u i n e l u i a p p a r t i e n t p a s", zoodat het genoeg is dat de weggenomen zaak niet toebehoorde aan hem, die ze heeft weggenomen. — H. R. 9 November 1859; W. 2117; N. R. LXIII, § 38, 165; v. d. H., Strafr. 1859, 504.

2510. Er is geen „s o u s t r a c t i o n f r a u d u l e u s e", als de bezitter toelaat dat de dader het voorwerp tot zich neemt en zich daarmede verwijdert, al is die toelating niet geschied uit vrijen wil, maar verkregen door misleiding en bedrog van den kant van den dader. — H. R. 29 November 1859; W. 2127; N. R. LXIII, § 46, 202; v. d. H., Strafr. 1859, 539.

2511. Het met toestemming van den vinder tot zich nemen van gevonden geldswaarde, met toezegging om dit teregt te brengen, en het later ten eigen bate aanwenden dier gelden, is noch diefstal noch eenig ander strafbaar feit. — Hof Groningen 5 December 1870; N. R. B. XXII, 471; W. 3270.

2512. Het arglistig wegnemen en zich toeëigenen van visch in eens anders fuik gevangen, is diefstal en niet een overtreding der wet op de jagt en visscherij. — Hof Gelderland 4 Augustus 1871; N. B. B. XXI, 711; W. 3445; H. R. 17 October 1871; N. R. XCIX, § 9, 70; v. d. H., Strafr. 1871, 289; W. 3395.

2513. Het nemen van een haas uit een strik, door een ander gesteld, is bemagtiging van wild door een bij de wet verboden middel, doch geen diefstal. — H. R. 20 Mei 1868; N. R. B. XIX, 351; N. R. LXXXIX, § 12, 92; W. 3012; v. d. H. J. en V, VII, 186.

2514. De s o u s t r a c t i o n in dit art. bedoeld, is werkelijk tot stand gekomen, bij onttrekking aan den eigenaar met dat van toeëigening bij den dader,

al werd het aldus gestolene in een gebouw des eigenaars verborgen. — H. R. 30 Junij 1868; N. R. B. XIX, 488; W. 3020; N. R. LXXXIX, § 35, 281; v. d. H., Strafr. 1868, 229.

2515. De opgraving en arglistige toeëigening van aan veetyphus gestorven vee, is diefstal. — Hof Gelderland 19 Januarij 1869; N. R. XIX, 319; W. 3120; H. R. 12 Januarij 1868; N. R. B. XIX, 9; N. R. LXXXVIII, § 6, 39; W. 2976; v. d. H., Strafr. 1868, 5; Regtb. Amsterdam 27 Februarij 1867; H. R. 8 Mei 1867; N. R. B. XVIII, 186; W. 2917; N. R. LXXXVI, 14, v. d. H., Strafr. 1867, 170.

2516. Diefstal van gevonden goed is niet aanwezig, indien uit de omstandigheden niet blijkt, dat de wil om zich toe te eigenen ten tijde van het vinden aanwezig was. — Regtb. Appingedam 6 October 1865; N. R. B. XVII, 124.

2517. De soustraction is voltooid, zoodra de dader het voorwerp aan den eigenaar heeft onttrokken, met het doel om zich daarvan meester te maken, zooals het nemen van tarwe van de hoop, het storten daarvan in de zak, het dragen uit de schuur en het verbergen daarvan. Het later vervoeren van de zak naar de woning, hetwelk bij nacht geschiedde, behoort niet tot het voltooijen van het misdrijf. — H. R. 21 Februarij 1865; N. R. B. XVI, 136; N. R. LXXIX, § 27, 201; v. d. H., Strafr. 1865, 90.

2518. Waar diefstal van ƒ 841,62 is te last gelegd, mag een schuldigverklaring aan diefstal van aanzienlijke sommen, waarvan het volledig bedrag niet kan worden bepaald, niet worden uitgesproken. — Hof Groningen 3 Julij 1865; N. R. B. XVI, 195.

2519. Het zich toeëigenen van gevonden voorwerpen, door hem die wist dat zij aan een ander toebehooren, stelt geen diefstal daar, tenzij de vinder onmiddellijk bij het vinden het oogmerk heeft gehad van toeëigening. — Hof Groningen 16 November 1865; N. R. B. XVI, 213.

2520. Er bestaat geen strafbaar helen of verbergen van gestolen goed, als degenen van wie het goed gekocht werd, zich dat niet arglistig hebben toegeëigend. — Hof Groningen 19 September 1864; N. R. B. XV, 301.

2521. Het nemen van een pet van iemands hoofd en het daarvoor in de plaats stellen van een andere, zonder dat er van arglistige wegneming blijkt, vooral als men nog een wijl op de plaats van het voorval vertoeft, mist het karakter van diefstal. — Regtb. Groningen 22 November 1860; N. R. B. XII, 181.

2522. Het is geen diefstal, als iemand gewoon zijnde een ander op te roepen, door diens ongesloten appelhof gaande om te melken, eenige appelen opraapt en medeneemt, tenzij van arglist blijkt. — Regtb. Groningen 22 November 1860; N. R. B., XII, 182; W. 2450.

2523. Het zich toeëigenen van goederen, vervat in gesloten kisten, waarvan de sleutels onder de eigenaresse zijn gebleven, doch welke kisten aan den dader ten vervoer zijn toevertrouwd, stelt diefstal daar. — Hof Gelderland 28 Februarij 1860; H. R. 24 April 1860; N. R. B. X, 529; W. 2178; N. R. LXIV, § 53, 258; v. d. H., Strafr., 1860, 107.

2524. Arglistige ontvreemding van voorwerpen, behoorende aan den verhuurder van het door den beklaagde gehuurd huis, is in den zin der wet diefstal. — Regtb. 's Gravenhage 16 Februarij 1860; N. R. B. X, 463.

2525. Die op de wacht staan, ten einde diefstal te begunstigen, zijn mededaders. — Regtb. 's Gravenhage 12 Maart 1860; N. R. B. X, 474.

2526. Diefstal van onroerend goed is ondenkbaar. Het losgraven van een boom stelt slechts voorbereiding tot, geen poging tot diefstal daar. — Regtb. Almelo 2 November 1858; N. R. B. IX, 358.

2527. Het zich toeëigenen van geldstukken, ontvangen om daarmede kunsten te doen, stelt geen bedriegelijke opligting, maar diefstal daar. — Hof Gelderland 20 Augustus 1857; N. R. B. VIII, 55; 1912.

2528. Het zich op een arglistige wijze in bezit stellen van, en beschikken over voorwerpen, die zich in een bank van leening bevinden, is als diefstal te beschouwen en niet als opligting. — Hof Gelderland 20 Augustus 1857; N. R. B. IX, 56; W. 1907.

2529. Het steken van zoden of schadden van een groengrond in een marke en het vervoeren daarvan, stelt diefstal daar. Ongewaarden zijn niet geregtigd om in de marke noch op de heide, noch op den groengrond te plaggen. — Regtb. Deventer 30 Sept. 1856; N. R. B. VII, 516.

2530. Hij, die een gewaard erve bemeijert, is niet geregtigd tot het winnen van mest en brandstof in de marke, en de daartoe benoodigde plaggen en schadden te steken, ook van groengronden. Zoodanig feit is diefstal. — Regtb. Deventer 16 Junij 1857; N. R. B. VII, 527.

2531. Indien een bruikleener de hem in bruikleen verstrekte goederen aan een derde verkoopt, met dien gevolg dat een revindicatoir beslag, door den uitleener op de verkochte goederen onder handen van den kooper gelegd, geldig wordt verklaard, bestaat er diefstal. Tot de waarderlng der regten van derden doet het niet af, dat de diefstal is gepleegd door een zoon jegens zijn vader en alzoo niet strafbaar is. — Hof Zeeland 16 Januarij 1855; N. R. B. VI, 433; N. R. LX, § 51, 259; W. 1675.

2532. Het in ontvang nemen tegen den wil en buiten weten van den eigenaar van gelden, aan een derde toebehoorende, met het oogmerk om zich die toe te eigenen, is diefstal. — Hof N. Holland, 28 Maart 1848; R. B. X, 167; W. 922.

2533. Een arglistig bezitten, tot zich nemen en ten eigen bate aanwenden van goederen, die men weet anderen toe te behooren, levert niet onder alle omstandigheden het misdrijf van diefstal op; mitsdien moet om de qualificatie van diefstal te wettigen, worden uitgemaakt, of er soustraction in den zin der wet heeft plaats gehad. — H. R. 3 December 1861; N. R. LXIX, § 26, 225; N. R. B. XII, 399; W. 2349; v. d. H., Strafr. 1861, 361.

2534. Daar men mededader van een diefstal kan zijn, ook zonder het gestolen voorwerp handtastelijk te hebben aangeraakt, behoeft bij diefstal door meerdere personen begaan, niet te worden uitgemaakt wie hunner het materiëel feit der wegneming heeft gepleegd. — H. R. 2 December 1862; N. R. LXXII, § 34, 279; W. 2443; v. d. H., Strafr. 1862, 440.

2535. Bij diefstal van lood wordt teregt beslist dat de diefstal is voltrokken, zoodra het lood is afgesneden en opgerold, hoewel nog niet vervoerd. —

Een afzonderlijke motivering van arglist is niet volstrekt noodig, indien in de feiten waaruit de regter den diefstal afleidt, reeds voldoende de arglist ligt opgesloten; een ontkentenis brengt niet de noodzakelijkheid der motivering mede. — H. R. 8 Januarij 1861; W. 2238; N. R. LXVII, § 4, 30; v. d. H., Strafr. 1861, 6.

2536. Tegen het ontvreemden van kooieenden uit een eendenkooi, zijn geen bijzondere strafbepalingen bij de wet op de jagt en visscherij of eenige andere wet bedreigd; als diefstal is de algemeene wet daarop toepasselijk. — H. R. 23 September 1845; N. R. XXII, § 30, 157; Regtz. XXVI, 161, XXVII, 55; W. 657; v. d. H., Strafr. XIV, 81.

2537. Tot bewijs van diefstal wordt niet gevorderd de bepaalde herkenning der voorwerpen, gelijk mede de opgaaf van den bepaalden dag waarop de ontvreemding heeft plaats gehad. — H. R. 29 Augustus 1846; N. R. XXV, § 26, 122; W. 762.

2538. Arglist is een der hoofdvereischten van diefstal; het oordeel over het aanwezen daarvan is aan den judex facti overgelaten. Tot diefstal wordt mede noodzakelijk vereischt het arglistig wegnemen van eens anders goed: het wegnemen van eigen goed onder een derde als onderpand berustende, is geen diefstal. — H. R. 3 Februarij 1847; N. R. XXVI, § 61, 229; W. 793.

2539. Het in beslagnemen van gestolen goed ten huize van een beklaagde, is een aanwijzing, wier kracht van bewijs, evenals alle andere aanwijzingen aan het oordeel van den judex facti is overgelaten. — H. R. 8 Junij 1847; N. R. XXVIII, § 22, 100; W. 828.

2540. De daad van een burgemeester, die van den ontvanger der gemeente een som gelds vraagt en bekomt om ze over te storten voor de bijdragen van particulieren der gemeente, in de kosten van aanleg van een weg, en deze gelden terughoudt en ten nadeele van den ontvanger zich toeëigent, stelt geen diefstal daar. — H. R. 7 Mei 1851; Regtz. XXI, 77; N. R. XXXVIII, § 67, 342; W. 1301; v. d. H., Strafr. 1851, I, 242.

2541. Bij schuldigverklaring aan diefstal moet een met redenen bekleede beslissing worden gegeven omtrent het kenmerkend vereischte van de arglist, of doleuse intentie in de gevallen in welke de arglist niet in de bewezen daad of handeling noodzakelijk ligt opgesloten. — H. R. 17 Februarij 1852; N. R. XLI, § 24, 103; W. 1392; v. d. H., Strafr. 1852, I, 98.

2542. Onder soustraction wordt in dit art. niet alleen verstaan eene persoonlijke daad, door het handtastelijk wegvoeren of verplaatsen van eens anders goed; voor dit kenmerk is het genoeg dat de zaak door de handeling van een derde, buiten weten en tegen den wil van den eigenaar uit diens feitelijk bezit is geweest. Bij ontstentenis van zoodanig persoonlijk feit van den eigenlijken dader, moet evenwel het door dien dader gebruiken van anderen als zijne werktuigen tot de wegvoering of verplaatsing volkomen zijn bewezen; als die zedelijke invloed niet is bewezen, moet de beklaagde worden vrijgesproken. — Hof Z. Holland 8 Junij 1860; W. 2186.

2543. Na feitelijke beslissing dat een beschuldigde zich gaz, dat hem niet door de fabriek is geleverd, en dus nog aan de directie der fabriek behoort, heeft toegeëigend, en zulks arglistig, doet het niets ter zake of de fabriek volgens met den beschuldigde aangegane contracten al dan niet tot levering van gaz aan hem verpligt was. — H. R. 4 Maart 1872; W. 3444; v. d. H., Strafr., 1872, 73.

2544. Onder het algemeen begrip van diefstal, valt niet alleen de heimelijke, maar ook de gewelddadige onttrekking van eens anders goed aan diens bezit. — H. R. 24 Junij 1872; W. 3489; v. d. H., Strafr. 1872, 256.

2545. Dewijl diefstal geschiedt door wegneming, met het doel om van toeëigening van een voorwerp aan een ander toebehoorend, van de plaats waar het zich bevond, wordt voor die qualificatie niet vereischt een verdere vervoering der zaak van het erf van den bestolene, of een overbrenging door den dader ter plaatse door hem bestemd; in dat geval kan geen spraak van poging zijn. — H. R. 19 Februarij 1872; W. 3436; v. d. H. Strafr. 1872, 43; H. R. 17 October 1871; W. 3395; N. R. XCIX, § 9, 69; v. d. H., Strafr. 1871, 289.

2546. De daadzaken, dat iemand van een bleek, aan den openbaren weg gelegen, een paar stuks aan hem niet toebehoorende goederen wegneemt, daarmede onmiddellijk zich naar het politiebureau begeeft, aldaar zich zelven aangeeft als degene, die de goederen, welke hij tevens dadelijk uit eigen beweging aan de politie ter hand stelde, heeft weggenomen, tevens met aanwijzing van de plaats, waar die goederen hebben gelegen, leveren per se niet op de kenmerken van soustraction frauduleuse. Indien blijkt dat de dader die goederen heeft weggenomen, niet om deze hetzij ten eigen bate of ten bate van anderen te verkoopen, te beleenen of te gebruiken, hetzij daarvan den eigenaar te berooven, aan hem te onttrekken of te benadeelen, hetzij tot welk ander strafbaar oogmerk of doeleinde ook aan te wenden, maar enkel en alleen om door die wegneming te trachten in de gevangenis te komen, zooals hij ook dadelijk bij zijn aangifte aan de politie heeft verklaard, dan kan in den zin der wet de wegneming (soustraction) onder deze omstandigheden gepleegd, niet als een arglistige (frauduleuse) worden aangemerkt. — Regtb. Rotterdam 26 September 1871; W. 3881.

2547. Het gebruik maken van den inhoud van een brief met geldswaarde, door de dochter van de beklaagde gevonden, en aan deze vrijwillig ter hand gesteld, is volgens onze wet geen diefstal. Tot het bestaan van diefstal wordt gevorderd het arglistig wegnemen, buiten weten, tegen den wil van den eigenaar, bezitter, of houder, op het oogenblik dat de zaak is overgegaan in handen of in het bezit van den dader. — Hof Groningen 5 December 1870; W. 3270; N. R. B. XXII, 471.

2548. Het moedwillig wegnemen of zich toeeigenen van eens anders goed, is altijd arglistige ontvreemding, onverschillig of het plegen van het feit een niet strafbare beweegreden tot einddoel had. Terhandstelling van goederen ter bezigtiging kan niet als een overgang van bezit worden beschouwd. — H. R. 25 Aug. 1869; W. 3273; N. R. XCII, § 34, 287; v. d. H., Strafr. 1869, 340.

2549. De feiten, dat de beklaagde betrapt is, staande vóór een open kabinet in een kamer, op het oogenblik, dat hij eenige kleedingstukken, door hem uit dat meubelstuk genomen, om zich heen verspreid op den grond had liggen, terwijl hij zijn jas in de hand hield en na deze te hebben laten vallen, vlugte, leveren het misdrijf op van poging tot diefstal en niet van voltooiden diefstal.— Hof Drenthe 18 April 1868; W. 3043; N. R. B. XX, 111.

2550. In de feiten van het verkoopen van eens anders goed en het doen weghalen der verkochte zaak door den kooper, zijn de kenmerken van het misdrijf van diefstal gelegen. — H. R. 30 Julij 1867; W. 2931; v. d. H., Strafr. 1867, 281.

2551. Onder diefstal is te verstaan iedere soustractie tegen den wil van den eigenaar, en alzoo het door bedreiging magtig worden van eens anders geld. — H. R. 27 Augustus 1867; W. 2951; v. d. H., Strafr. 1867, 291.

2552. Dewijl aan den judex facti uitsluitend is opgedragen de beraadslaging en beslissing over de

schuld van den beklaagde, zoo is ook hij alleen bij magte te bepalen of er arglist bestaan heeft, meer bijzonder, waar het diefstal geldt of de arglist aanwezig was bij den dader op het oogenblik dat eens anders goed is weggenomen. — H. R. 14 Nov. 1865; W. 2746; v. d. H., Strafr. 1865, 484.

2553. Hij, die iemand last geeft, om met behulp van sleutels, die den toegang verschaffen tot een der zolders van een pakhuis, en die door de eigenaars van dat pakhuis verloren gemeend werden, goederen uit dat pakhuis af te laten, te vervoeren en bewaren, totdat hij ze zou komen halen, voornemens zijnde ze alsdan te verkoopen, maakt zich schuldig aan diefstal. — Regtb. Amsterdam 21 September 1870; W. 3266.

2554. Als iemand goederen, die hem op zijn aanvraag door een winkelier op de toonbank ter bezigtiging zijn voorgelegd, tegen het uitdrukkelijk verzet van den winkelier wegneemt, zonder ze te betalen, maakt hij zich schuldig aan diefstal, al geschiedt de wegneming ook onder het beweren, dat men zou terugkomen en de goederen betalen. — Hof N.-Holland 28 Januarij 1869; W. 3148.

2555. Arglist, een intern feit zijnde, voor geene zinnelijke waarneming, en alzoo voor geen regtstreeksch bewijs vatbaar, zoo kan zij door den regter alleen worden afgeleid, bij gevolgtrekking, uit de omstandigheden. — H. R. 3 Junij 1868; W. 3016; v. d. H., Strafr. 1868, 152.

2556. Het opzettelijk en ter kwader trouw niet aan zijne meesters verantwoorden, en tot eigen behoefte aanwenden van een door een loonbediende voor hen ontvangen som is diefstal, zoodat daarop teregt de straffen op diefstal gesteld, worden toegepast. — H. R. 1 April 1851; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 717, 154; Regtz. XXVII, 177; N. R. XXXVIII, § 35, 165; W. 1264.

2557. Het bezit van gestolen goed, ofschoon op zich zelf geen medepligtigheid, door recel, aan den diefstal medebrengende, is een omstandigheid, welke in overeenstemming met andere, en met het misdrijf zelf, die medepligtigheid kan aantoonen. — H. R. 4 Februarij 1851; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 694, 43; Amst. Regtsp. II, 66; Regtz. XIX, 195; N. R. XXXVII, § 62, 309; W. 1288.

2558. Teregt wordt een veroordeeling wegens diefstal uitgesproken, indien wordt aangenomen dat de goederen, ten aanzien van welke de soustractie is gepleegd, niet behoorden aan een tusschen den beschuldigde en den bestolene bestaande vennootschap, doch integendeel stellig is uitgemaakt, dat de goederen door den beschuldigde weggenomen of weggehaald, waren het uitsluitend eigendom van den bestolene, en dat de beschuldigde, die op een arglistige wijze aan den eigenaar en bezitter heeft onttrokken en in zijn bezit overgebragt. — H. R. 16 April 1850; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 595, 210; W. 1143.

2559. De arglistige wegneming (soustraction frauduleuse), welke tot het wezen van diefstal behoort, kan worden gepleegd, nadat men op geoorloofde wijze in het bezit der zaak is gekomen. De opzettelijke niet-verantwoording en aanwending ten eigen behoeve door een loontrekkend handelsbediende, van gelden welke hij voor zijn meester heeft ontvangen, niet ter goeder trouw zijnde geschied, levert een zoodanige arglistige wegneming, soustraction frauduleuse op, welke valt in de termen van art. 379 C. P. — H. R. 23 April 1850; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 597, 221; Regtz. XXVII, 174; N. R. XXXV, § 54, 234; W. 1145.

2560. Diefstal kan worden gepleegd ten aanzien van voorwerpen, die door bestemming o n r o e r e n d zijn, als zij door afscheiding r o e r e n d worden. De wet maakt geen onderscheid of de dader tijdens den diefstal al dan niet is geweest in het bezit der ontvreemde voorwerpen. Als in facto is beslist dat de beklaagde zich de voorwerpen arglistig heeft toegeëigend en medegenomen, en tevens dat zijn ontkentenis en beweerde goede trouw door geen bewijs wordt aannemelijk gemaakt, en door de verklaringen der getuigen zijn wedersproken, wordt teregt een veroordeeling wegens diefstal uitgesproken. — H. R. 27 November 1849; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 544, 248; Regtz. XXVI, 176; N. R. XXXIV, § 45, 183; W. 1099.

2561. Het wegnemen van een voorwerp van de plaats waar het zich bevond, wordt teregt aangemerkt als een begin van uitvoering van een voorgenomen diefstal. — H. R. 4 December 1849; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 551, 287; N. R. XXXIV, § 52, 211; W. 1102.

2562. Als de regter beslist dat arglist aanwezig was, zoowel terstond na het vinden der gestolen voorwerpen, als ook den volgenden dag, met naauwkeurige opgave, waarin deze bestaan heeft, wordt teregt een veroordeeling wegens diefstal uitgesproken. — H. R. 24 Julij 1848; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 377, 93; Regtz. XIX, 170; N. R. XXXI, § 52, 289; W. 957.

2563. Bij een veroordeeling wegens diefstal behoeft de tekst van art. 379 C. P. niet te worden opgenomen in de uitspraak. — H. R. 21 November 1848; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 424, 363; N. R. XXXII, § 16, 59; W. 1001.

2564. Indien uit de omstandigheden is af te leiden, dat een ontvreemding niet is geweest arglistig, noch met het opzettelijk oogmerk om zich het goed van een ander toe te eigenen, maar veeleer moet worden aangemerkt als een dartele ligtzinnigheid, om zich in de teleurstelling van den eigenaar te vermaken, bestaat in der daad geen diefstal volgens de definitie der wet. Op grond, dat aan de daad ontbreekt het kenmerk van fraude, hetwelk tot het wezen van diefstal wordt vereischt, moet een ontslag van regtsvervolging worden uitgesproken. — H. R. 31 Julij 1846; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 93, 183; N. R. XXV, § 22, 102; W. 752; Regtz. XXVI, 210.

2565. Tot het wezen van diefstal wordt niet altijd vereischt dat het voorwerp van den diefstal in eens anders bezit is geweest. — H. R. 2 Junij 1846; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 68, 1; Regtz. XXVII, 118; N. R. XXIV, § 45, 203; W. 729.

2566. De commies van een postkantoor, die zich arglistig heeft toegeëigend een brief met geldswaarde, ter verzending aldaar bezorgd, maakt zich schuldig aan diefstal en niet aan de misdaad van art. 169 vgg. C. P. — H. R. 4 November 1845; v. d. H., Strafr. IX no. 478**, 115; Regtz. XXI, 110; N. R. XXII, § 51, 270; R. B. VII, 730; W. 676.

2567. Iemand, die in een winkel eenig voorwerp te koop vraagt en het, op de toonbank voor hem nedergelegd zijnde, op bedriegelijke wijze wegneemt en daarmede wegloopt, terwijl de winkelier zich heeft omgekeerd, maakt zich schuldig aan diefstal. — H. R. 24 Mei 1842; v. d. H., Strafr. VII, no. 411, 355; Regtz. XXVII, 31; N. R. XII, § 47, 168; W. 332.

2568. Het door derden zich toeëigenen van visch, gevangen in een fuik door een ander gesteld, valt onder de definitie van diefstal, en niet in de termen van een overtreding der wet op de jagt en visscherij. — H. R. 17 October 1871; N. R. XCIX, § 9, 69; W. 3395; v. d. H., Strafr. 1871, 289.

2569. Het voornemen om geld uit een offerbus

te nemen, waarin door toevallige omstandigheden op dat oogenblik geen geld aanwezig was, is niet belet door de onmogelijkheid der uitvoering, maar door toevallige van den wil des daders onafhankelijke omstandigheden. — H. R. 20 December 1870; N. R. XCVI, § 29, 265; W. 3281; v. d. H., Strafr. 1870, 434.

2570. Of gazbuizen buiten de fabriek een deel der fabriek uitmaken, zoo is het gaz dat zich in de buizen bevindt en daaruit getrokken wordt, niet in de fabriek aanwezig, waaruit volgt dat diefstal door aanbrenging van een afzonderlijke buis heeft plaats gehad in het huis waaruit het gaz getrokken is, en alzoo in een bewoond huis. — H. R. 23 Mei 1870; N. R. XCV, § 9, 74; W. 3275; v. d. H., Strafr. 1870, 255.

2571. In regtskundigen zin is het misdrijf van diefstal gepleegd (c o m m i s), zoodra de soustractie plaats heeft, dat is, zoodra de dader zich in het feitelijk bezit van het voorwerp heeft gesteld. — H. R. 7 Junij 1864; W. 2599; N. R. L. LXXVII, § 12, 82; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1920, 151.

2572. Indien een schildersjongen, die tegen een bepaald weekloon dienstbaar is, door zijn meester met een door dezen voor voldaan geteekende rekening bij iemand gezonden wordt, om het bedrag dier rekening te ontvangen, dat ontvangen geld aan zijn meester onttrekt, door het voor zich te behouden, maakt hij zich schuldig aan diefstal en niet aan misbruik van vertrouwen. — H. R. 1 October 1844; N. R. XIX, § 2, 6; Regtz. XXVII, 67; W. 541; v. d. H., Strafr. XI, 44.

2573. Soustraction frauduleuse kan door dienstboden worden gepleegd, die zich op arglistige wijze eenig voorwerp, waarvan zij aanvankelijk op geen onwettige wijze houders zijn geworden, toeëigenen en het alzoo aan den wettigen houder onttrekken. — H. R. 29 October 1844; N. R. XIX, § 18, 72; Regtz. XXVII, 114; R. B. VI, 763; W. 546; v. d. H., Strafr. XI, 56; H. R. 23 April 1849; N. R. XXXII, § 90, 355; Regtz. XXVII, 133; W. 1042; v. d. H., Strafr. 1849, I, 183.

2574. Diefstal heeft plaats, als een dienstbode, die van zijn meester gelden heeft ontvangen, om deze in eene armencollecte te storten, slechts een gedeelte daarvan in de collecte stort, en zich het overige toeëigent en ten zijnen behoeve aanwendt. H. R. 27 Maart 1848; N. R. XXX, § 27, 132; Regtz. XXVII, 131; W. 929; v. d. H., Strafr. 1848, I, 237.

2575. De arglistige ontvreemding, welke als vereischte tot diefstal wordt gevorderd, kan in den zin der wet aanwezig zijn, als de dader aanvankelijk met geheel vrijwillige toestemming en zelfs krachtens een titel of door de daad des eigenaars in het bezit der voorwerpen is gekomen, en evenzeer in de gevallen dat de eigenaar of bezitter door bedreiging of geweld is genoodzaakt het goed zijns ondanks over te geven. — H. R. 17 October 1848; N. R. XXXI, § 81, 362; Regtz. XVIII, 343; W. 988; v. d. H., Strafr. 1848, II, 257.

2576. Het in bewaring laten van een ongesloten kist met kleedingstukken, om die aan den eigenaar over te zenden en het wegnemen van een kleedingstuk uit die kist vóór de afzending, en ten eigen bate aanwenden van dat kleedingstuk door den inbewaarnemer der kist, stelt niet daar diefstal, doch misbruik van vertrouwen. — H. R. 27 Mei 1862; N. R. LXXI, § 9, 67; W. 2422; v. d. H., Strafr. 1862, 182.

2577. Indien iemand, die van een ander heeft gekocht een koe, onder beding, dat ze nog zekeren tijd bij den verkooper in de weide zal blijven, doch evenwel ook vroeger zal kunnen worden weggehaald als de koopprijs maar betaald wordt, die koe vroeger weghaalt, doch zonder den koopprijs te voldoen, moet deze daad van wegvoering, indien door den regter aangenomen is, dat ze op een bedriegelijke wijze en alzoo arglistig is volbragt, als diefstal worden gequalificeerd. — H. R. 13 Mei 1851; N. R. XXXVIII, § 69, 354; v. d. H., Strafr. 1851, L, no. 738, 257; W. 1302; Regtz. XXVIII, 68.

2578. Naar de beginselen van den Code Pénal wordt tot het bestaan van het hoofdvereischte van diefstal, de arglistige ontvreemding (soustraction frauduleuse), niet vereischt dat de voorwerpen van den diefstal door den dader worden weggenomen. Dit kenmerk kan aanwezig zijn als de dader aanvankelijk met geheel vrijwillige toestemming en zelfs door de daad van den eigenaar in het bezit is gekomen. Het bestaat evenzoo kennelijk in het geval dat de eigenaar of bezitter door bedreiging of geweld wordt genoodzaakt het goed zijns ondanks aan de daders over te geven en langs dien weg in hunne magt te stellen. In die gevallen bestaat evenzeer arglistige ontvreemding en bijgevolg diefstal in den zin der wet. — H. R. 28 September 1847; W. 865; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 249, 200; N. R. XXVIII, § 60, 285; Regtz. XXIII, 203.

2579. Nadat als bewezen is aangenomen dat de beklaagde zich met een pakje kleedingstukken en kindergoed, hem door een ander een eind wegs te dragen gegeven, zonder toestemming des eigenaars verwijdert en door daarover te beschikken, zich althans een gedeelte dier goederen toegeëigend heeft, en nadat op grond van wettige bewijsmiddelen was beslist, dat de beklaagde daarbij ter kwader trouw had gehandeld, wordt die daad teregt als diefstal gequalificeerd. — H. R. 6 Augustus 1844; v. d. H., Strafr. XII, no. 752, 349; N. R. XVIII, § 40, 170.

2580. De beslissing omtrent het al of niet bestaan van arglist, moet blijken uit de feiten die aan het onderzoek des regters zijn onderworpen, welke niet in cassatie ter toetse kunnen worden gebragt. — H. R. 4 Januarij 1853, N. R. XLIII, § 70, 347; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 916, 9; W. 1465.

2581. Hoezeer voor diefstal arglistige ontvreemding wordt gevorderd, maakt het geen onderscheid of het goed door de schuldigen zelve wordt weggenomen, dan wel of de eigenaar of bezitter door bedreiging of geweld genoodzaakt wordt hun hetzelve zijns ondanks over te geven, en zoo doende in hunne magt te stellen. In het laatste geval heeft mitsdien evenzeer arglistige ontvreemding en dus diefstal plaats als in het eerste. — H. R. 12 April 1847; W. 842; N. R. XXVII, § 28, 106; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 197, 245; Regtz. XXIII, 198.

2582. Hij, die uit een hem ter bewaring toevertrouwde ladetafel wegneemt en in zijn bezit overbrengt, de voorwerpen, die zich daarin bevonden, begaat de s o u s t r a c t i e, welke gepaard met het bedriegelijk oogmerk, den d i e f s t a l uitmaakt. — H. R. 4 Junij 1850; W. 1163; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 613, 319; N. R. XXXV, § 82, 352; Regtz. XXVIII, 314.

2583. In den regel behoort tot het wezen van diefstal de wegneming eener zaak b u i t e n w e t e n of t e g e n d e n w i l van den eigenaar of bezitter. Het zich onder valsche voorgevens doen afgeven van goederen, het daarna verpanden derzelve en het aanwenden van het provenu daarvan ten eigen voordeele, leveren geen diefstal op. — H. R. 6 Januarij 1852; W. 1373; v. d. H., Strafr. 1852,

I, no. 807, 1; N. R. XL, § 73, 340; Regtz. XXVI, 92.

2584. Het uitbreken en doen verkoopen van een ijzeren anker, zich bevindende in een huis hetwelk men in huur bezit, is geen diefstal noch eenig ander misdrijf: het kan alleen aanleiding geven tot een civiele actie. — Regtb. Maastricht 1 Februarij 1847; W. 865.

2585. Het zich doen afgeven van goederen onder het valsch voorgeven dat men voor een ander komt, en het daarna voor zich behouden en ten eigen voordeele verkoopen dier goederen, is geen diefstal, maar bedriegelijke opligting. — H. R. 3 Mei 1851; W. 1302; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 738, 257; N. R. XXXVIII, § 69, 354; Regtz. XXVIII, 68.

2586. Indien door den judex facti als bewezen is aangenomen dat de handeling bij een poging tot diefstal is gepleegd ten aanzien van een voorwerp, hetwelk de dader wist dat hem niet toebehoorde, bevat deze beslissing een genoegzame uitspraak omtrent de aanwezigheid van arglist. — H. R. 24 December 1855; W. 1831; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1167, 258.

2587. Zoolang niet eenige daad van toeëigening heeft plaats gehad, moet de mest of vuilnis, vallende op de openbare straat, als res derelicta, aan niemand toebehoorende, worden beschouwd. Als zoodanige daad van toeëigening kan niet gelden het verbod tot het ophalen van het vuil door een ander dan den pachter. De vraag of de gemeentewetgever door het verbod tot weghaling of berging der straatmest aan ieder buiten de koopers of pachters, daarvan welligt is getreden in hetgeen van algemeen belang is, staat niet ter beoordeeling van den regter. — H. R. 16 April 1862; W. 2372; v. d. H., G. Z. XIX, no. 924, 168; N, R. LXX, § 61, 465.

2588. Het wegnemen van geld uit een in bewaring gegeven gesloten kistje, door middel van het daaruit trekken der krammen, waarin de sloten bevestigd waren, stelt daar noch enkelen diefstal, noch diefstal in een bewoond huis door middel van braak, maar enkel misbruik van vertrouwen door het verduisteren van gelden, niet dan ter bewaring in handen gesteld. — Hof N. Holland 17 November 1862; W. 2452; H. R. 3 Februarij 1863; W. 2454; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1816, 28; N. R. LXXIII, § 19, 130.

2589. Hij, die aan een ander last geeft het goed van een derde weg te nemen, zonder dat die lastgeving is gepaard gegaan van giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag òf van magt òf van listige en schuldige kunstenarijen, moet beschouwd worden als de onmiddelijke dader van diefstal. — H. R. 1 Junij 1858; W. 1965; v. d. Strafr. 1858, II, no. 1427, 27; N. R. LIX, § 36, 188.

2590. De uitspraak des regters is niet voldoende gemotiveerd, indien wel feitelijk is beslist dat de beklaagde een geldsom op den openbaren weg gevonden en zich arglistig toegeëigend heeft, maar niet, dat, tijdens hij zich in het bezit er van gesteld heeft, hij het oogmerk had die som aan den wettigen eigenaar te onttrekken en die ten zijnen behoeve aan te wenden. — H. R. 31 Julij 1866; W. 2829; v. d. H., Strafr. 1866, 266.

2591. De volgende feiten leveren poging tot diefstal op, als: dat de dader met een bootje, inhoudende een werktuig, geschikt om fuiken te ligten en gevuld met ruigte om het geraas van levenden visch te beletten, vaart in een aan een ander toebehoorende zalmvisscherij, met het doel om uit de dáár door den eigenaar van het vischwater gestelde fuiken visch te stelen, en dat hij eenige dier netten losmaakt en onderzoekt, en op de nadering van den hem achtervolgenden veldwachter zich verwijdert en tracht te ontvlugten. Daarbij doet het niets af dat geen visch in de netten aanwezig was. — H. R. 28 December 1864; W. 2663; N. R. B. XV, 723; N. R. LXXVIII, § 40, 362; v. d. H., Strafr. 1864, 383.

2592. Het door een beklaagde opvangen van twee zwanen, aan anderen toebehoorende, en van het hem bekend eigendomsmerk voorzien, die hij daarna van een ander merk voorziet, door ze van het eigendomsmerk van hem beklaagde te voorzien, stelt diefstal daar, ook al laat de beklaagde de zwanen, nà de verandering der merken, weer in vrijheid zwemmen. — Regtb. Alkmaar 28 Julij 1863; W. 2683. Anders Hof N.-Holland 30 Nov. 1864; W. 2725.

2593. Diefstal, en mitsdien ook poging daartoe, is niet denkbaar zonder het aanwezen van een voorwerp, dat kan worden ontvreemd. Een begin van uitvoering kan niet bestaan waar de uitvoering zelf tot de onmogelijkheden behoort. — Hof Gelderland 25 October 1864; W. 2696; N. R. B. XV, 723.

2594. Een wegneming mag als bewezen worden aangenomen, op grond van de bekentenis door de beklaagden afgelegd, gesterkt door de verklaring van getuigen, dat zij de beklaagden eenigen tijd later in het bezit van het voorwerp hebben gezien. Er is soustractie aanwezig, indien visschers aan boord van hun vaartuig ophijschen een voorwerp, dat buiten hun toedoen aan hunne netten verward zit en dat zij dus niet vrijwillig, maar uit noodzaak in handen nemen. Uit de omstandigheid, dat het aldus in handen gekregen voorwerp, niettegenstaande ontvangen waarschuwing, ter verkoop wordt aangeboden, mag worden afgeleid, dat niet alleen de „r é t e n t i o n" maar ook de „s o u s t r a c t i o n" is geweest arglistig. De strafregter is bevoegd om uitspraak te doen over de vraag of het voorwerp, dat beweerd wordt gestolen te zijn, als een res nullius te beschouwen is. Uit art. 757 W. v. K. volgt, niettegenstaande het stilzwijgen dat art. 638 B. W. ten aanzien van rivieren en binnenwateren in acht neemt, dat voorwerpen, die in zoodanige wateren worden gevonden, in geen geval als res nullius of pro derelicto habitae kunnen worden aangemerkt, zonder dat het noodig is dat van het bestaan van een eigenaar blijkt. — Hof Z.-Holland 17 Junij 1864; W. 2607.

2595. De regter in cassatie kan in geen onderzoek treden omtrent de waarde van de motiven voor het bestaan van arglist aangenomen, zelfs dan niet als dat bestaan ook steunt op een omstandigheid, waaromtrent inderdaad door den judex facti niet stellig is beslist. — H. R. 16 December 1862; W. 2441; N. R. LXXII, § 41, 321; v. d. H., Strafr. 1862, 455.

2596. Men kan mededader van diefstal zijn zonder het gestolen voorwerp te hebben aangeraakt. H. R. 16 December 1862; W. 2443; N. R. LXXII, § 43, 350; v. d. H., Strafr. 1862, 468.

2597. Diefstal kan geen plaats vinden van een voorwerp, dat vergund is zich toe te eigenen, doch hetwelk men vervoert in strijd met het daartoe gegeven verbod, zonder dat evenwel op die overtreding een straf is bedreigd. — H. R. 6 Januarij 1863; W. 2449; N. R. LXXIII, § 4, 23; v. d. H. G. Z. XX, 1.

2598. Het woord d i e f s t a l behoort onder de uitdrukkingen, die niet alleen een qualificatie, maar tevens een feit te kennen geven. De regter alzoo, door niet te beraadslagen en te beslissen of de beklaagde zich al dan niet aan bedriegelijke ontvreemding van aan hem niet toebehoorend goed

heeft schuldig gemaakt, en dit na te laten op grond dat diefstal niet anders is dan een qualificatie van het te last gelegd feit, heeft artt. 206 en 211 Wetb. v. Strafv. geschonden. — H. R. 14 Mei 1862; N. R. LXXI, § 6, 49; W. 2380; v. d. H., Strafr. 1862, 145.

2599. Het vinden en zich toeëigenen van een voorwerp, dat men wist dat door iemand verloren was, terwijl men in de gelegenheid was het terug te geven, stelt diefstal daar. — Regtb. Nijmegen 30 Julij 1861; W. 2333.

2600. Het vinden van een voorwerp zonder het dadelijk oogmerk om zich hetzelve ten nadeele van den eigenaar toe te eigenen, stelt geen diefstal daar. — Regtb. Nijmegen 23 Januarij 1861; W. 2293.

2601. De regter is bevoegd om bewezen oordeelende, dat iemand gestolen goederen in zijn bezit gehad heeft, wetende dat die gestolen waren, dat feit, bij ontstentenis van bewijs, dat bedoelde persoon die goederen zelf heeft ontvreemd, als heling van gestolen goed te qualificeren en mitsdien medepligtig door heling te verklaren aan diefstal, welken de beschuldigde zelf beschuldigd was als mededader te hebben gepleegd. — H. R. 15 October 1861; W. 2318; N. R. LXIX, § 5, 32; v. d. H., Strafr. 1861, 284.

2602. Als mededader van een diefstal moet worden beschouwd een beschuldigde welke, ofschoon het gestolene door hem niet is aangeraakt, echter zoodanige dadelijke medewerking heeft gepleegd, zonder welke de diefstal niet zou zijn geschied. — H. R. 24 Junij 1845; v. d. H., Strafr. XII, no. 696, 78; Regtz. XXVII, 16; N. R. XXII, § 19, 104; W. 632.

2603. Waar de bewezen daadzaken, de regtstreeksche medewerking van twee beklaagden tot het plegen van diefstal kennelijk in zich bevatten, behooren beide als daders daaraan schuldig te worden verklaard, en niet de een als dader en de andere als medepligtige. — H. R. 1 December 1846; Regtz. XIX, 147; N. R. XXVI, § 19, 56; W. 787; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 133, 407.

2604. Tot diefstal door twee personen te zamen gepleegd, is het voldoende dat zij tot het plegen daarvan hebben zamengewerkt, zonder dat het een vereischte is, dat de ontvreemding zelve door beiden heeft plaats gehad. — H. R. 2 Januarij 1855; N. R. XLII, § 19, 80; W. 1768; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1052, 11.

2605. De beslissing, dat iemand hoofddader is van een diefstal, zonder dat blijkt wat hij ter uitvoering heeft gedaan, is een niet behoorlijke beslissing, grond gevende tot vernietiging. — H. R. 14 Mei 1850; N. R. XXXV, § 66, 273; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 606, 279; W. 1151.

2606. Het opvisschen van een vat jenever en het vervoeren van dien jenever naar particuliere woningen, in plaats van dien aan de opperstrandvonderij te verantwoorden, moet worden beschouwd als een doorgaande aaneengeschakelde handeling, één misdrijf. Goederen, in zee gered, geborgen of gevischt, zijn geen res derelictae; zij moeten worden overgebragt in handen van den ambtenaar, op openbaar gezag met het beheer belast, ter plaatse waar de berging is geschied. — Regt. 's Gravenhage 19 Mei 1859; W. 2094; Hof Z.-Holland 6 Julij 1859; W. 2111.

Art. 380.

2607. W. H. G. Ras. De vinculi cognationis et affinitatis vi et efficacia in jure criminali. Traj. 1868. Beoord. door mr. A. de Pinto. — Themis X, 502.

2608. J. L. G. Gregory. Explicatio posterioris art. 380 Cod. Poen. partis. — Traj. 1832.

2609. Mr. A. F. L. Gregory. Twee vragen naar aanleiding van art. 380 Code Penal. — N. R. Bijdr. XV, 65.

2610. Mr. A. Oudeman. Kunnen mededaders en medepligtigen der ontvreemding, vermeld bij art. 380 van den Code Penal, gestraft worden? — Opm. en med. II, 58.

2611. Helers van goederen, door kinderen aan hunne ouders ontvreemd, worden gestraft als schuldig aan diefstal. De wijze waarop die ontvreemding door het kind geschied is, levert ten aanzien van die medepligtigen geen verzwarende omstandigheid op. — Hof Gelderland 8 Julij 1846; R. B. VIII, 499; W. 750.

2612. Bedriegelijke opligting jegens een eigen vader gepleegd, ontheft niet van straf, evenals diefstal jegens een eigen vader. — H. R. 21 Julij 1868; W. 3027; N. R. LXXXIX, § 42, 345; v. d. H., Strafr. 1868, 238.

2613. De uitzondering bij art. 380 C. P. gemaakt, is geheel en uitsluitend eigen aan diefstallen; zij is niet vatbaar om tot verbreking van afsluitingen of andere misdrijven te worden uitgebreid. — H. R. 3 December 1839; N. R. V, § 7, 31; W. 61; v. d. H., Strafr. III, no. 143, 55; R. B. IV, 127; Regtz. XVI, 225.

2614. Arglistige wegneming door een wettige dochter, van effecten aan hare moeder toebehoorende, geeft alleen aanleiding tot een civile vergoeding. Dit art. bedreigt enkel en alleen straf tegen de helers van de voorwerpen, welke door een dochter jegens hare moeder zijn ontvreemd. — Hof Z.-Holland 21 Januarij 1865; W. 2655, 2656, 2657, 2659.

2615. De bepaling van dit art. is toepasselijk op alle ontvreemdingen, hetzij men die met den naam van diefstal, hetzij men dien van misbruik van vertrouwen bestempelt. — Hof N.-Holland 27 Januarij 1845; Regtz. XXVI, 228; W. 582.

2516. De omstandigheid, dat de eigenlijke hoofddader van een diefstal, uithoofde zijner betrekking tot den bestolene, niet strafbaar is, kan niet ten gevolge hebben, dat zij, tusschen wie een bepaalde zamenwerking en werkelijke deelneming aan de volvoering van het misdrijf heeft plaats gehad, niet als mededaders, maar als medepligtigen moeten worden beschouwd. — H. R. 21 Aug. 1849; Regtz. XIX, 232; XXVI, 230; N. R. XXXIV, § 1, 1; W. 1063; v. d. H., Strafr. 1849, II, 59.

2617. Bij de toepassing van art. 380 C. P. komt het niet aan op des daders wetenschap aangaande den eigenaar, wien de weggenomen goederen toebehoorden, maar alleen op de omstandigheid, dat zij niet waren zijn (des daders) eigendom en niet toebehoorden aan een der bloedverwanten of nabestaanden in dit art. vermeld. — H. R. 30 April 1867; W. 2913; v. d. H., Strafr. 1867, 168.

2618. Dit art. geeft geen straffeloosheid aan natuurlijke, niet erkende kinderen, ten aanzien van diefstal door hun jegens hunne natuurlijke ouders gepleegd. — H. R. 29 Junij 1859; N. R. LXII, § 56, 276; v. d. H., Strafr. 1859, 349.

2619. Hij, die goederen, des bewust heeft geheeld, welke afkomstig waren van diefstal, begaan door een zoon jegens zijn vader, moet niet gestraft worden als auteur van eenvoudigen diefstal; ook de verzwarende omstandigheden, die aan de daad des zoons in gewone gevallen het karakter van misdaad zouden geven, komen ook ten laste van den heler, op grond van het tweede lid van

dit art. — H. R. 17 November 1846; Regtz. XIX, 295; N. R. XXV, § 62, 269; W. 770; v. d. H., Strafr. 1846, II, 379.

2620. Dit art. slaat op de soorten van diefstal vermeld in de afdeeling „v o l s", en dus ook op gequalificeerden diefstal. De woorden „aangehuwden in dezelfde graden van betrekking" (alliés aux mêmes degrés) in dit art. moeten niet worden opgevat in den beperkten zin van art. 340 en 919 B. W., daar deze artikelen slechts bepalingen bevatten omtrent de vermogensregten van natuurlijke kinderen, doch geene omtrent hun wettelijken staat. Mitsdien is de diefstal gepleegd ten nadeele van een man door den natuurlijken zoon zijner vrouw, welke zoon door haar (wel is waar na het huwelijk, doch vóór den diefstal) wettig is erkend, geen strafbaar misdrijf. — H. Mil. Geregtsh. 18 Maart 1872; W. 3508.

Art. 381.

2621. L. van Schuijlenburgh. Ad. art. 381 Cod. Poen. — L. B. 1829.

2622. G. A. Canneman. De furto nocturno. — Gron. 1825.

2623. Vermits de wet bij artt. 381, 384 en 386 de diefstallen, naarmate van de verschillende omstandigheden en verschillende soorten rangschikt en met verschillende straffen bedreigt, moeten a l l e omstandigheden, welke op de strafbaarheid van invloed zijn, in aanmerking worden genomen en hare gevolgen hebben, des echter dat de z w a a r d e r e straf de m i n d e r e absorbeert. — H. R. 21 Augustus 1849; Regtz. XXVI, 265; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 511, 68; N. R. XXXIII, § 33, 140; W. 1063.

2624. In de qualificatie van diefstal, begaan door t w e e personen, kan ten aanzien van één hunner, die wegens de voortvlugtigheid van den anderen, alleen teregt staat, door die voortvlugtigheid geen verandering worden gebragt. — H. R. 24 September 1856; W. 1895; N. R. LIII, § 70, 332.

2625. Naar de bedoeling der wet moet voor nacht worden gehouden het tijdvak van het ondergaan tot het opgaan der zon. — H. R. 20 Mei 1857; W. 1980; N. R. LVI, § 10, 42.

2626. Verzwarende omstandigheden, het vervoer vergezellende van reeds vroeger gestolen voorwerpen, zelfs al zijn zij op het erf van den bestolene gebleven, kunnen bij de vervolging van den diefstal niet in aanmerking komen. — Hof Gelderland 3 Februarij 1860; N. R. B. X, 542; W. 2193.

2627. Diefstallen, gepleegd tusschen zons onder- en opgang, zijn diefstallen bij nacht. — H. R. 15 April 1846; N. R. XXIV, § 20, 97; Regtz. XXVII, 13; W. 729; v. d. H., Strafr. 1846, I, 277.

2628. Bij een schuldigverklaring aan diefstal met inklimming, buiten- en binnenbraak gepleegd, wordt vereischt bepaald uit te drukken, dat zulks heeft plaats gehad ten aanzien van een gebouw of woning, gedeelten of aanhoorigheden; no 4 van dit art. wordt alzoo geschonden door een schuldigverklaring zonder eenige bijvoeging daaromtrent. — H. R. 22 Maart 1848; Regtz. XXVI, 249; N. R. XXX, § 26, 128; W. 929; v. d. H., Strafr. 1848, I, 233.

2629. Bij het plegen van een gequalificeerden diefstal door meerdere personen, zijn niet alleen zij schuldig aan de verzwarende omstandigheden, welke de verzwarende middelen hebben aangewend, maar ook zij, die, zonder die middelen individueel te hebben gebezigd, zoodanige gequalificeerde misdaad mede hebben helpen plegen. — H. R. 15 Augustus 1851; Regtz. XXVI, 251; N. R. XXXIX, § 44, 240; W. 1355; v. d. H., Strafr. 1851, II, 35.

2630. De verzwarende omstandigheid van braak in een open en niet afgesloten plaats, is niet denkbaar; mitsdien kan aan het uitrukken van staken, ten einde een doorgang tot een erf te verkrijgen, de qualificatie van braak niet worden gegeven. — H. R. 10 November 1840; Regtz. XXVI, 255; N. R. VII, § 12, 58; W. 139; v. d. H., Strafr. IV, 195.

2631. Indien bij een schuldigverklaring aan diefstal ook gevoegd is de verzwarende omstandigheid van n a c h t, moet het uur waarop de diefstal is gepleegd worden vermeld; dit verzuim brengt de nietigheid der uitspraak mede. — H. R. 24 Junij 1845; v. d. H., Strafr. XI, no. 672, 305; N. R. XXII, § 15, 77; W. 632; H. R. 6 Mei 1846; N. R. XXIV, § 36, 160; R. B. VIII, 384; W. 735; v. d. H., Strafr. 1846, I, 368.

2632. Indien een diefstal gezegd wordt bij nacht te zijn gepleegd, behoeft dit niet nader te worden gemotiveerd als het niet strekt tot qualificatie van den diefstal. — H. R. 12 Januarij 1847; N. R. XXVI, § 46, 184; W. 816; v. d. H., Strafr. 1847, I, 8.

2633. Als drie personen zich naar een huis begeven en daar binnen gelaten, alle, drank of geld hebben gevorderd, en zulks met geweldpleging onder het aangrijpen van een der bewoners, het bedreigen zoowel door woorden als met een ontbloot mes, en het weigeren door alle daders van zich te verwijderen, alvorens aan hunne vordering van geld of drank zou zijn voldaan, en daarop door den bewoner zijns ondanks, aan een der daders is betaald dertig cent, om zich voor verder geweldpleging te bevrijden, welke gelden door den dader zijn aangenomen, stellen deze handelingen diefstal met geweldpleging daar. — H. R. 17 Oct. 1848; Regtz. XVIII, 343, XXVI, 231; N. R. XXXI, § 81, 362; W. 988; v. d. H., Strafr. 1848, II, 257.

2634. Dit art. wordt teregt toegepast, indien als bewezen is aangenomen dat de beschuldigde zich met twee zijner medebeschuldigden heeft schuldig gemaakt aan diefstal in een bewoond huis, door meer dan één persoon, bij nacht gepleegd met geweldoefening, welke sporen van kwetsing en kneuzing heeft nagelaten. — H. R. 23 April 1850; Regtz. XXVI, 231; N. R. XXXV, § 52, 225; W. 1146; v. d. H., Strafr. 1850, I, 227.

2635. De woorden „p o r t e u r d' a r m e s" in no. 3 van dit art. kunnen niet anders bedoelen, dan het bij zich hebben of dragen van wapenen, tijdens het plegen van het misdrijf, onverschillig op welke wijze de dader in het bezit is geraakt van het wapen, dat hij op dat oogenblik bij zich had of droeg. — H. R. 19 November 1845; Regtz. XXVI, 236; N. R. XXII, § 68, 325; W. 682; v. d. H., Strafr. XIV, 172.

2636. Op diefstal, gepleegd met overklimming, uit een besloten perk, moet art. 381 no. 4 C. P. worden toegepast. — H. R. 29 November 1842; Regtz. XXVI, 241, 315; N. R. XIII, § 83, 353; W. 413; v. d. H., Strafr. IX, 93.

2637. Niet alleen is hij schuldig aan de verzwarende omstandigheid van braak, inklimming, valsche sleutels enz., welke die middelen individueel bezigt, maar ook zij die weten dat zoodanig middel noodzakelijk was tot het volvoeren van hun gezamelijk gesmeed ontwerp. — H. R. 20 Junij 1843; Regtz. XXVI, 243; N. R. XV, § 21, 66; v. d. H., Strafr. X, 16.

2638. Het is diefstal bij nacht, door een aantal

personen, voorzien van wapenen, met geweldpleging begaan, indien die personen, voorzien van wapenen, zich gezamelijk en in vereenigde bende des nachts begeven naar een hofstede, die zonder vergunning binnentreden, van den bewoner geld vragen, onder bedreiging van brandstichting, en geweren met scherp geladen, in de rigting van het woonhuis afschieten, met het gevolg dat hun door den bewoner gelden worden gegeven. Het maakt geen onderscheid of het goed door den schuldige zelven is weggenomen, dan wel, of de eigenaar of bezitter door bedreiging of geweld is genoodzaakt het aan hem over te geven. — H. R. 12 April 1847; N. R. XXVII, § 28, 106; Regtz. XXIII, 198; W. 842; v. d. H., Strafr. 1847, I, 245.

2639. Als diefstal met vier verzwarende omstandigheden moet worden gequalificeerd, indien eenige personen, na vooraf gemaakte afspraak, zich des nachts, gezamelijk en in bende vereenigd, allen, immers eenigen hunner van wapenen voorzien, begeven naar de hofstede van een landman, en van hem, door bedreiging en geweldoefening gelden afpersen. De arglistige ontvreemding voor diefstal vereischt, bestaat als de eigenaar of bezitter door bedreiging of geweld zijns ondanks wordt genoodzaakt het goed aan de daders over te geven.— H. R. 28 September 1847; N. R. XXVIII, § 60, 285; W. 1865; v. d. H., Strafr. 1847, II, 200.

2640. Dewijl van de verschillende species van diefstal bij de artt. 381 vgg. C. P. opgenoemd, geen volstrekt sui generis is, moeten allen, indien andere omstandigheden, die een verhooging van straf medebrengen, daarbij komen, de zwaardere qualificatie volgen. — H. R. 10 December 1861; W. 2347; N. R. LXIX, § 29, 251; N. R. B. XII, 384; v. d. H., Strafr. 1861, 375.

2641. Er bestaat diefstal met geweldoefening, gepleegd door drie personen, van welke één een openlijk wapen droeg, indien drie personen zich gezamelijk naar een huis begeven, aldaar binnengelaten, drank en geld vorderen, zulks met geweldpleging, door de bewoonster te bedreigen, zoowel door woorden als met een ontbloot mes, en het weigeren om zich te verwijderen, alvorens aan hunne vordering wordt voldaan; alles met het gevolg dat de bewoonster tot uitbetaling van eenig geld wordt genoodzaakt om zich van verdere geweldpleging te bevrijden. — H. R. 17 October 1848; N. R. XXXI, § 81, 362; Regtz. XVIII, 343; W. 988; v. d. H., Strafr. 1848, II, 257.

2642. Een zakmes, zoodra het ontbloot in de hand wordt gehouden, en daarmede wordt gedreigd te zullen snijden, moet voor wapen worden gehouden. Hiertoe wordt niet vereischt, dat er reeds werkelijk mede gesneden is, daartoe is voldoende een handeling waaruit valt af te leiden, dat men aan de bedreiging gevolg heeft willen geven. — Hof Overijssel 3 Januarij 1860; W. 2173.

2643. De arbeider, die, bij zijn arbeid de daartoe vereischte werktuigen, hoewel zij ook tot kneuzing of snijden kunnen worden gebezigd, blijkt bij zich te hebben, eenig goed heimelijk wegneemt, kan niet gezegd worden daardoor reeds voornemens te zijn geweest om van die werktuigen gebruik te maken als wapens om personen aan te vallen. De diefstal van een voorwerp, door zoodanig arbeider door middel van een kapmes, is geen gewapende diefstal. — H. R. 30 Junij 1873; W. 3617; v. d. H, Strafr. 1873, 240; N. R. CIV, 243.

Art. 382.

2644. D. van der Hoop. De rapina. — Gron. 1830.

2645. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Iets over het begrip van roof. — Tijdschr. v. N. R., II, 200.

2646. Dit art. in verband met art. 381 is niet geschonden door het toe te passen, indien de als bewezen aangenomen daadzaken geheel in zich bevatten de bestanddeelen, welke door de wet vereischt worden om daar te stellen diefstal, gepleegd met geweldoefening door drie personen, waarvan één, een openlijk wapen bij zich had, en indien in de aangenomen daadzaken het regtsbeginsel van dolus voldoende ligt opgesloten. — H. R. 17 October 1848; Regtz. XVIII, 343; N. R. XXXI, § 81, 362; W. 988; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 408, 257.

2647. Het zich meester maken van een in zee liggend anker en ketting, welke door een boei, waarvan de reep, namens den eigenaar, door twee personen in een sloep werd vastgehouden, en zulks door, na vruchtelooze pogingen om de bewakers van daar te verjagen, een lijn te laten zinken en daarmede de sloep tusschen hunne beide vaartuigen op te vangen, zoodat de bewakers tot redding van hun alzoo bedreigd leven, genoodzaakt waren de boei, reep en daarmede anker en ketting te laten glippen, welke voorwerpen vervolgens door de daders uit zee opgehaald en bij den strandvonder gebragt zijn, ten einde daarvoor het gewoon bergloon te ontvangen, stelt diefstal door middel van geweld gepleegd, daar. — H. R. 9 Mei 1842; Regtz. XXVI, 148, 271; N. R. XII, § 20, 59; W. 327; v. d. H., Strafr. VII, no. 405, 299.

2648. Indien personen, die door den eigenaar en anderen betrapt waren aardappelen rooijende, het land verlaten en de gerooide aardappelen laten liggen, doch vervolgens den eigenaar en de zijnen achterhalen, met hunne schoppen steken en slaan, en na een aan den eigenaar toegebragten slag, de aardappelen tot zich nemen en wegvoeren, moet de diefstal worden beschouwd door middel van geweld gepleegd te zijn. — H. R. 12 Mei 1846; Regtz. XXVI, 271; N. R. XXIV, § 38, 168.

2649. Tot diefstal met geweldpleging is het niet voldoende, dat ter gelegenheid van den diefstal door den dader aan den bestolene moedwillig een verwonding is toegebragt; het is een vereischte, dat de diefstal is gepleegd met behulp, of door middel der geweldpleging, zoo, dat tusschen deze en den diefstal een stellig verband bestaat. — H. R. 12 Januarij 1847; Regtz. XXVI, 272; N. R. XXVI, § 47, 187; W. 776; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 156, 3.

2650. Tot de misdaad van diefstal, met behulp van geweldoefening gepleegd, wordt niet vereischt, dat de diefstal door het geweld is voorafgegaan; zoodat de daadzaken, dat iemand op heeter daad betrapt op diefstal en terwijl hij, na reeds de plaats van het misdrijf verlaten te hebben, bezig was met het ontvreemde weg te voeren, onmiddellijk en nog in het bezit daarvan achtervolgd en aangehouden, geweld pleegt om het gestolene te kunnen wegvoeren, deze misdaad daarstellen. — H. R. 27 Mei 1851; Regtz. XXVI, 275; N. R. XXXIX, § 11, 61; W. 1306; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 746, 302.

2651. Hoewel voor het aanwezig zijn van geweldpleging bij een diefstal gevorderd wordt, dat er geweld is gepleegd tegen een persoon, zoo volgt daaruit niet, dat zoodanige geweldpleging altijd zou moeten medebrengen feitelijke ligchamelijke beleediging: maar geweldpleging bij diefstal tegen een persoon bestaat ook, als de bestolene tijdens het plegen van den diefstal, geweldadig wordt opgesloten of teruggehouden. — H. R. 1 October

1867; N. R. LXXXVII, § 4, 23; W. 2965; v. d. H., Strafr. 1867, 335.

2652. Voor diefstal met, of met behulp van geweldpleging, wordt niet vereischt dat de diefstal door de geweldpleging is voorafgegaan. Het is voldoende, dat de geweldpleging heeft plaats gehad, bij gelegenheid van de volvoering der misdaad; daaronder kunnen ook in zekere gevallen en omstandigheden gesteld worden de handelingen van den misdadiger, ten einde zijn vlugt ten uitvoer te brengen. — H. R. 19 Mei 1858; N. R. LIX, § 28, 149; W. 2005; v. d. H., Strafr. 1858, I, no. 1419, 307; H. R. 28 September 1858; N. R. LX, § 5, 15; v. d. H., Strafr. 1858, II, no. 1451, 157.

2653. Indien geweld is gepleegd en daarna diefstal, dan zijn geen twee afzonderlijke straffen toe te passen, die bedreigd tegen diefstal en die tegen mishandeling, maar die tegen diefstal met geweld. Indien diefstal door gewelddadigheden van drie personen is gepleegd, dan bestaat regtstreeksche, geen verwijderde deelneming aan den diefstal, en zijn alle drie als mededaders te beschouwen. — H. R. 16 December 1862; N. R. LXXII, § 41, 321; W. 2441; v. d. H., Strafr. 1862, no. 180, 455.

2654. Een, alleen door zware bedreiging en herhaalde geweldpleging verkregen afgifte van geld, moet regtens als een gewelddadige onttrekking van het geld aan het bezit van den eigenaar worden aangemerkt: het valt derhalve onder de vereischten van het misdrijf van diefstal. — H. R. 21 Junij 1875; W. 3882.

2655. Door geweld moet worden verstaan ieder feitelijkheid, gerigt tegen personen, zonder dat het noodig is dat deze aan gevaar voor hun leven of ligchaam blootstaan. — Regtb. Hoorn 12 Maart 1875; N. R. B. 1875; C. 120.

Art. 383.

2656. Dit art. is gewijzigd bij art. 14, no. 3, wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

2657. Een schulpweg, dienende voor voetgangers tusschen twee gemeenten, door één dier gemeenten onderhouden, wordt teregt geoordeeld een openbare weg te zijn. Dit art. wordt alzoo teregt toegepast op een diefstal op zoodanigen weg gepleegd, zelfs dan als de diefstal niet met geweld of bedreiging is vergezeld. — H. R. 28 Junij 1842; Regtz. XXVI, 279; N. R. XII, § 58, 206; v. d. H., Strafr. VIII, no. 430, 101.

2658. Een brug, daarstellende verbinding van een openbaren weg, moet als openbaren weg worden beschouwd. — H. R. 12 November 1844; Regtz. XXVI, 286; N. R. XIX, § 37, 151; W. 588; v. d. H., Strafr. XII, no. 766, 398.

2659. De arglistige ontvreemding van goederen, liggende naast den eigenaar, die slapende lag op den openbaren weg, is een diefstal op den openbaren weg, strafbaar volgens dit art. — H. R. 13 Januarij 1852; Regtz. XXVI, 289; N. R. XL, § 79, 362; W. 1389; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 810, 13.

2660. Een voetpad, door eenige ingezetenen eener plattelandsgemeente tot bijzonder gebruik aangelegd, behoort niet onder de chemins publics, vermeld in art. 383 C. P. — Hof Overijssel 26 Maart 1839; Regtz. XXVI, 241; R. in N., II, 64.

2661. Voor de toepassing van dit art. is het voldoende, dat de misdaad is gepleegd op een weg, die niet uitsluitend tot het gebruik van bijzondere personen diende. — H. R. 2 Januarij 1855; Regtz. XXVI, 292; N. R. XLIX, § 19, 80; W. 1768; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1052, 11.

2662. De openbare berijdbare plaats tusschen een stationsplein en den openbaren weg, van dezen door niets afgescheiden, doch onder de vrijheid eener stad, is geen openbare weg in den zin van art. 383 C. P. — Hof Utrecht 12 Januarij 1846; Regtz. XXVI, 298; W. 682.

2663. Dit art. is niet toepasselijk op diefstal, gepleegd op een bewaarplaats van rijtuigen, bij een herberg aan een openbaren weg gelegen. — H. R. 7 April 1846: Regtz. XXVI, 299; N. R. XXIV, § 14, 73; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 42, 270; Hof N.-Holland 23 Januarij 1846; R. B. VIII, 325.

2664. Voor de toepasselijkheid van dit art. mag de regter geen onderscheiding maken tusschen diefstallen op den openbaren weg begaan. — H. R. 27 Augustus 1852; Regtz. XXVI, 308; N. R. XLII, § 51, 255; W. 1428; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 875, 32.

2665. Diefstal op de openbare straat, is niet diefstal op den openbaren weg in den zin van art. 383 C. P. — Regtb. 's Hertogenbosch 28 Mei 1867; N. R. B. XVIII, 537.

2666. Een weg waarvan de passage wel aan ieder wordt vrijgelaten, doch welke meer bepaald voor den landbouw is bestemd, is geen openbare weg in den zin van art. 383 C. P. Hiertegen doet niets af het al of niet voorkomen op de leggers der wegen. — Hof Overijssel 3 Januarij 1860; W. 2173.

2667. Diefstallen gepleegd op openbare wegen, vallen in de termen van art. 383 C. P., onverschillig of daarbij al dan niet geweld is gebruikt of eenige bedreiging is gedaan. — H. R. 4 Junij 1844; N. R. XVIII, § 10, 32; v. d. H., Strafr. XII, no. 741, 292; Regtz. XXVI, 282; H. R. 30 December 1845; v. d. H., Strafr. XII, no. 702, 117; N. R. XXIII, § 25, 145; Regtz. XXVI, 284.

Art. 384.

2668. Dit art. is gewijzigd bij art. 14 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

2669. Dit art. maakt geen onderscheid of het gebruik van een valschen sleutel al dan niet den onmiddellijken toegang tot de ontvreemde voorwerpen heeft verleend. — H. R. 15 December 1873; W. 3678.

2670. Diefstal van dijkmaterialen, gepleegd door middel van overklimming, uit een met rasterwerk omgeven magazijn, is strafbaar volgens art. 384 C. P. en niet volgens art. 16 van het décret impérial van 16 December 1811; H. R. 29 November 1842; Regtz. XXVI, 315; N. R. XIII, § 83, 353; W. 413; v. d. H., Strafr. IX, no. 476, 89.

2671. Diefstal van eenige stukken lood van de goot van een huis, door langs een daartoe opzettelijk medegebragte ladder te klimmen in die goot, ongeveer vier ellen boven den grond, is geen diefstal met inklimming. — H. R. 5 November 1844; Regtz. XXVI, 320; N. R. XIX, § 34, 141; W. 557; v. d. H., Strafr. XII, 392.

2672. Arglistige ontvreemding van een stuk lood, dat uit eene goot van een bewoond huis is afgesneden, is geen diefstal door middel van uitwendige braak. — H. R. 28 Augustus 1848; Regtz. XXVI, 324; N. R. XXXI, § 64, 283; W. 983; v. d. H., Strafr. 1848, II, 153.

2673. Diefstal van een verzegelde zak met geld, is geen diefstal met inwendige braak, indien niet is bewezen dat de opening van den zak door den beklaagde is gedaan. — H. R. 27 April 1846; Regtz. XIX, 235, XXVI, 327; N. R. XXIV, § 27, 120; W. 718; v. d. H., Strafr. 1846, I, 316.

2674. De verzwarende omstandigheid van overklimming hangt geheel af van de plaats, waar de diefstal is gepleegd. Derhalve moet bij schuldigverklaring aan diefstal, door middel van overklimming, worden vermeld waarin de overklimming heeft bestaan, ten einde te kunnen beoordeelen of in den zin der wet strafbare overklimming aanwezig is. — H. R. 9 November 1847; Regtz. XXVI, 331; N. R. XXIX, § 20, 98; W. 882; v. d. H., Strafr. 1847, II, 307.

2675. Voor buitenbraak wordt niet vereischt, dat het gebouw, waaraan de braak is gepleegd, bewoond was of tot bewoning diende. Een kraam is zoowel uit den aard van hare zamenstelling als van haar gebruik een gebouw, un édifice. Dit art. vereischt niet, dat de diefstal is gepleegd met behulp van braak en bovendien van een der middelen, bij art. 381, no. 4 vermeld, het is voldoende dat hij gepleegd is met behulp van één dier middelen, hetzij buitenbraak, hetzij een der overigen. — H. R. 25 Mei 1847; Regtz. XXI, 230; N. R. XXVIII, § 13, 51; W. 835; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 215, 353.

2676. Diefstal, door middel van een valsche sleutel, door een loontrekkenden bediende jegens zijn meester gepleegd, is niet enkel strafbaar volgens art. 386, no. 3, maar ook volgens art. 384 C. P. — H. R. 21 Augustus 1849; Regtz. XVI, 366; N. R. XXXIII, § 33, 140; W. 1063; v. d. H., Strafr. 1849, II, 68.

2677. Indien beslist is dat een beschuldigde diefstal heeft gepleegd in de aanhoorigheid van een bewoond huis, door middel van binnenbraak en art. 384, in verband met art. 381, no. 4 C. P. daarop is toegepast, is het geheel onverschillig of die diefstal al of niet bij nacht is gepleegd; mitsdien moet die vermelding van den nacht alleen als een aanduiding van den tijd, waarop de daad was begaan en niet als een qualificatie van het misdrijf worden beschouwd. — H. R. 30 Mei 1848; Regtz. XXVII, 305; N. R. XXXI, § 24, 99; W. 955; v. d. H., Strafr. 1848, I, 416; H. R. 16 Junij 1868; N. R. LXXXIX, § 23, 182; W. 3018; v. d. H., Strafr. 1868, 186.

Art. 385.

2678. De qualificatie, dat diefstal is gepleegd door personen, van welke een gewapend was, is alleen en op zich zelf reeds voldoende om den diefstal niet te brengen onder de uitzondering van art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). Een bijl is te houden voor een wapen. De wet vereischt niet, dat bij het plegen van het misdrijf, van het wapen gebruik is gemaakt. — H. R. 17 October 1871; W. 3393; v. d. H., Strafr. 1871, 291.

Art. 386.

2679. Mr. G. de Wal. Verhandeling over den nacht in betrekking tot het Strafregt. — R. Bijdr. II, 617.

2680. Mr. F. A. T. Weve. Is diefstal bij nacht in een bewoonde of ter bewoning dienende plaats, in dienstbaarheid gepleegd, strafbaar volgens art. 386 no. 1 C. P.? — Themis 2e, no. 11, 1.

2681. Mr. W. F. Dijkers. Is diefstal bij nacht in een bewoonde of ter bewoning dienende plaats, in dienstbaarheid gepleegd, strafbaar volgens art. 386 no. 1 C. P.? — W. Meng. 2274.

2682. Van Koetsveld van Ankeren. In welke bepaling van het Strafwetboek valt het verdonkeren van gelden door debitanten der loterij, ten nadeele van kollekteurs gepleegd? — Opm. en med. IV, 158.

2683. Mr. G. A. Fokker. Wordt voor de toepasselijkheid van art. 386, no. 1, laatste gedeelte Wetb. v. Strafr. vereischt, dat de dief getreden zij op of binnen de bewoonde plaats of hare aanhoorigheid? — R. B. VI, 62.

2684. Bij een diefstal, gepleegd bij nacht, door middel van verbrijzeling eener glasruit in een bewoonde behuizing, moet ook de verzwarende omstandigheid van binnenbraak in aanmerking komen. — H. R. 3 Mei 1875; W. 3857.

2685. Diefstal, gepleegd bij nacht in een herberg, door een persoon daarin opgenomen, moet worden gequalificeerd als diefstal bij nacht in een bewoond huis, strafbaar ingevolge art. 386, no. 1. — H. R. 7 Februarij 1876; W. 3956.

2686. Tusschen de artt. 386, no. 1 en 390 C. P. bestaat zulk een klaarblijkelijk verband, dat na de schuldigverklaring aan diefstal in de aanhoorigheid van een bewoond huis, eerstgenoemd art. daarop teregt wordt toegepast; in zoodanig geval behoeft het arrest het laatstgenoemd art. niet in te houden. — H. R. 22 Augustus 1848; Regtz. XXVII, 49; N. R. XXXI, § 60, 268; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 385, 139; W. 982.

2687. De reden waarom diefstal door twee of meer personen gepleegd, met een zwaarder straf wordt bedreigd, is gelegen in het vooraf gemaakt overleg tot den diefstal, en het gevaar voor den bestolene ontstaan door de vereeniging van meerdere personen tot een misdadig oogmerk. — H. R. 25 Januarij 1853; Regt. XXVIII, 40; N. R. XLIV, § 2, 4; W. 1478.

2688. De verzwarende omstandigheid van meer dan één persoon, is bij diefstal slechts dan aanwezig, als twee of meer personen door wil en daad tot denzelfden diefstal hebben zamengewerkt. Het is niet genoeg als twee personen op denzelfden tijd en op dezelfde plaats ieder afzonderlijk een diefstal hebben gepleegd. — Regtb. Zierikzee 13 October 1854; Hof Zeeland 30 October 1854; H. R. 27 November 1854; Regtz. XXVII, 42; N. R. XLVIII, § 62, 277; W. 1608; v. d. H., Strafr. 1854, II, 106.

2689. Niet ieder bleek, gelegen achter een woning, kan op zich zelf worden beschouwd als de aanhoorigheid van een bewoond huis; de regter behoort zich in facto over de ligging of gesteldheid der bleek uit te laten. — H. R. 21 April 1846; Regtz. XXVII, 46; N. R. XXIV, § 23, 105; W. 718; v. d. H., Strafr. 1846, I, 286.

2690. Indien iemand des avonds in een winkel eenig voorwerp te koop vraagt, en dit op de toonbank voor hem nedergelegd, op bedriegelijke wijze wegneemt en daarmede wegloopt, terwijl de winkelier zich heeft omgekeerd, heeft hij zich schuldig gemaakt aan diefstal bij nacht in een bewoond huis. — H. R. 24 Mei 1842; Regtz. XXVII, 31; N. R. XII, § 47, 168; W. 332; v. d. H., Strafr. VII, 355.

2691. Voor de toepasselijkheid van art. 386, no. 1 C. P. wordt niet vereischt, dat de dief is getreden op of binnen de bewoonde plaats of hare aanhoorigheid; het wegnemen van blokken hout van een erf, door iemand staande op den openbaren weg, door met de handen over de heining te reiken, is diefstal in de aanhoorigheid van een bewoond huis. — Hof Zeeland 8 December 1842; Regtz. XXVII, 35; R. B. VI, 62.

2692. Na het overlijden van een medebeschuldigde, en het daardoor ophouden der vervolging ten zijnen aanzien, kan echter het misdrijf van een ander medebeschuldigde worden gequalificeerd diefstal door meer dan één persoon.*— H. R. 24

November 1846; Regtz. XXVII, 35; N. R. XXV, § 64, 276; W. 782; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 131, 395.

2693. Een daadwerkelijke medewerking van twee personen tot een diefstal, is voldoende om in den zin der wet de verzwarende omstandigheid van meer dan één persoon uit te maken; een voorafgaande afspraak wordt daarvoor niet vereischt. — H. R. 2 Januarij 1849; Regtz. XVIII, 45; N. R. XXXII, § 40, 148; W. 1025; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 440, 7.

2694. Tot het bestaan van diefstal door twee of meer personen in vereeniging als mededaders gepleegd, is het niet noodig dat de ontvreemding zelve door meer dan één persoon heeft plaats gehad, zoodat alle de handen aan het gestolen goed hebben geslagen; het is voldoende dat twee of meer personen tengevolge van een gemeenschappelijk overleg of beleid door wil en daad tot het misdrijf regtstreeks hebben medegewerkt. — H. R. 27 Januarij 1846; Regtz. XXVII, 23; N. R. XXIII, § 47, 209; W. 695; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 19, 121; H. R. 29 Junij 1839; Regtz. XV, 46, XIX, 239; N. R. III, § 8, 34; W. 33; v. d. H., Strafr. I, no. 50, 279.

2695. Twee vrouwen, die zich aan beide zijden van een persoon plaatsen, hem liefkozen en omhelzen, met het oogmerk om een ander gemakkelijk te maken en behulpzaam te zijn in de uitvoering van zijn voornemen om dien persoon iets te ontvreemden, zijn mededaders. — H. R. 27 April 1846; Regtz. XIX, 235; XXVI, 327; N. R. XXIV, § 27, 120; W. 718; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 51, 316.

2696. De strafbaarheid van elk der mededaders moet niet afgemeten worden naar het aandeel dat ieder individueel heeft gehad in de gezamelijk bedreven misdaad en derzelver qualificatie, maar wel naar het aandeel in de bewustheid der misdadige middelen, welke tot volvoering der misdaad worden vereischt. — H. R. 23 April 1850; Regtz. XXVI, 231; N. R. XXXV, § 52, 225; W. 1146; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 598, 227; 1 April 1851; Regtz. XXVII, 177; N. R. XXXVIII, § 35, 165; W. 1264; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 74, 154; H. R. 20 Junij 1843; Regtz. XXVI, 243; N. R. XV, § 21, 66; v. d. H., Strafr. X, no. 557, 16.

2697. Voor de toepassing van art. 386, no. 1 C. P. wordt alleen vereischt, dat de diefstal is gepleegd òf bij nacht, òf door twee personen in een bewoond huis òf tot bewoning dienende. — H. R. 27 April 1841; Regtz. XXVII, 29; N. R. X, § 81, 337; W. 199; v. d. H., Strafr. V, no. 273, 221.

2698. Diefstal in den avond van den 2 December, tusschen zes en acht uur des avonds gepleegd, moet voor diefstal bij nacht worden gehouden. — H. R. 18 Junij 1839; Regtz. XXVII, 9; N. R. II, § 29, 174; v. d. H., Strafr. I, no. 46, 226; W. 32.

2699. Diefstal, gepleegd in de maand Januarij des avonds te zeven ure, moet beschouwd worden als diefstal bij nacht. — H. R. 10 Junij 1839; Regtz. XXVII, 13; N. R. III, § 6, 21; v. d. H., Strafr. I, no. 44, 218; W. 32.

2700. Diefstal op den 3 December, te half acht uur des morgens gepleegd, is diefstal bij nacht. Diefstal begaan in een boerenwoning, is te beschouwen als diefstal gepleegd op de aanhoorigheid eener bewoonde behuizing. — H. R. 15 April 1846; Regtz. XXVII, 13; N. R. XXIV, § 20, 97; W. 729; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 44, 277.

2701. Diefstal tusschen zons-onder- en opgang gepleegd, is diefstal bij nacht. — H. R. 24 Junij 1845; Regtz. XXVII, 16; N. R. XXII, § 19, 104; W. 632; v. d. H., Strafr. XI, no. 673, 311; XII, no. 676, 78.

2702. Ingeval een mededader van een diefstal buiten vervolging is gesteld, omdat hij, hoewel den dief geholpen hebbende, niet wist dat er arglistige ontvreemding plaats had, en dus geen mededader was, kan omtrent den overgebleven dader niet gezegd worden, dat de diefstal door meer dan een persoon is gepleegd. — H. R. 9 Januarij 1843; Regtz. XXVII, 20; N. R. XIII, § 18, 72; R. in N. III, 378; W. 390; R. in N. III, 378; v. d. H., Strafr. IX, no. 490, 183.

2703. De wet eischt voor den diefstal, in art. 386 no. 1 vermeld, niet meer, dan dat hij is gepleegd door twee of meer personen, en tevens op een plaats die bewoond is, of tot bewoning dient: het maakt geen onderscheid of die plaats door hem zelven die den diefstal pleegt of door een ander wordt bewoond. — H. R. 14 Januarij 1852; Regtz. XXVI, 101; N. R. XLI, § 3, 15; W. 1389; v. d. H. Strafr. 1852, I, no. 811, 16.

2704. Tot het bestaan van diefstal, door twee of meer personen in vereeniging gepleegd, is het niet noodig dat de ontvreemding zelve, door meer dan één persoon heeft plaats gehad, zoodat allen de handen aan het gestolene hebben geslagen; het is voldoende dat twee of meer personen tengevolge van een gemeenschappelijk overleg door wil en daad tot het misdrijf regtstreeksch hebben medegewerkt. — H. R. 27 April 1846; Regtz. XIX, 235, XXVI, 327; N. R. XXIV, § 27, 120; W. 718; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 51, 316.

2705. Een diefstal, na zonsondergang gepleegd, moet geacht worden bij nacht te zijn geschied. — H. R. 25 Februarij 1839; Regtz. XXVII, 1; R. in N. II, 49; N. R. I, § 33, 173; R. B. I, 188; W. 9; v. d. H., Strafr. I, 101; H. R. 30 April 1839; Regtz. XXVII, 3; R. in N. II, 49; N. R. I, § 36, 183; R. B. I, 445; W. 27; v. d. H., Strafr. I, 180; H. R. 7 Mei 1839; Regtz. XXVII, 6; N. R. II, § 28, 168; W. 24.

2706. Een diefstal in de maand September tusschen acht en negen ure des avonds gepleegd, moet geacht worden bij nacht te zijn gepleegd. Een diefstal na zonsondergang gepleegd, moet altijd verklaard worden bij nacht te zijn gepleegd. — H. R. 30 April 1839; N. R. I, § 36, 183; v. d. H., Strafr. I, no. 35, 180; W. 23; R. in N. II, 49; Regtz. XXVII, 3.

2707. Diefstallen, op 30 November des avonds tusschen half vijf en zes uren, en in de maand Februarij na zeven uur des avonds gepleegd, moeten geacht worden bij nacht te zijn gepleegd. — H. R. 7 Mei 1839, 4 Junij 1839; N. R. II, § 28, 168; W. 24; Regtz. XXVII, 6.

2708. Een diefstal op den 29 December des avonds tusschen 6 en 7 uren gepleegd, en mitsdien tusschen het ondergaan en opgaan der zon, moet geacht worden bij nacht te zijn bedreven, naardien aan het woord „nuit" in art. 386 no. 1 C. P. geen andere beteekenis kan of mag worden toegekend dan die daaraan volgens de Fransche woordenboeken gegeven wordt, als omvattende het geheel tijdperk tusschen den ondergang en opgang der zon. — H. R. 23 Augustus 1839; N. R. IV, § 3, 18; W. 43; v. d. H., Strafr. II, no. 79, 116; Regtz. XIX, 10.

2709. Daar de wetgever gemeend heeft het woord nacht „nuit", in art. 386 no. 1 gebezigd, niet te moeten omschrijven, zoo volgt hieruit dat aan den regter is overgelaten de beteekenis te bepalen, welke aan dat woord in regten behoort

te worden toegekend. — H. R. 11 Mei 1841; v. d. H., Strafr. V, no. 276, 237; N. R. VIII, § 65, 298, W. 224.

2710. De omschrijving, ten aanzien der gelijkstelling met bewoond huis, voorkomende in art. 390, moet worden uitgestrekt tot art. 386 C. P. — H. R. 8 Junij 1847; v. d. H., Strafr. 1847 II, no. 222, 42; N. R. XXVIII, § 21, 98; Regtz. XXVII, 275.

2711. Aan de qualificatie van diefstal bij nacht in een bewoond huis, met criminele straf bedreigd gebleven, moet de voorrang worden toegekend, bij zamenloop, met de qualificatie van diefstal in dienstbaarheid, thans tengevolge der wet van 29 Junij 1854, slechts als wanbedrijf strafbaar, en door de verandering van straf van anderen aard geworden: in gelijksoortige gevallen moet hetzelfde rigtsnoer steeds gevolgd worden. — H. R. 17 Maart 1858; N. R. LVIII, § 45, 250; W. 2085; v. d. H. Strafr. 1858, I, 156.

2712. Het is een onderscheiding buiten de wet, dat art. 386 no. 1 C. P. alleen dien diefstal bij nacht in een herberg zou bedoelen, welke gepleegd wordt door een persoon, die geholpen door de duisternis, in een herbergkamer insluipt en daaruit iets ontvreemdt, maar niet als de diefstal begaan wordt door iemand als gelagmakend in de gelagkamer eener herberg gezeten, in welk geval no. 4 van dit art. zou toepasselijk zijn, gewijzigd bij de wet van 29 Junij 1854. — H. R. 24 Maart 1858; N. R. LVIII, § 49, 262; v. d. H., Strafr. 1858, I, no. 1399, 170.

2713. Diefstal, gepleegd bij nacht in een bewoond huis door een loonbediende, is niet strafbaar volgens art. 386 no. 3 C. P. juncto art. 14 no. 6 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), maar volgens art. 386 no. 1. — H. R. 22 October 1861; N. R. B. XII, 380; W. 2349; N. R. LXIX § 8, 48; v. d. H., Strafr. 1861, 305.

2714. Diefstal van lood van het dak van een bewoond huis, gepleegd bij nacht, door meer dan één persoon, valt niet in de termen van art. 386 no. 1 C. P.: het moet worden gequalificeerd als diefstal gepleegd bij nacht door meer dan één persoon op een plaats die niet als bewoond huis wordt aangemerkt, of daarmede gelijk gesteld, strafbaar volgens art. 14 no. 5 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Hof Gelderland 6 Februarij 1858; N. R. B. IX, 278; W. 1966.

2715. Voor de qualificatie van bewoond huis wordt niet vereischt een binnentreden buiten weten of tegen den wil des bewoners; zij is ook toepasselijk op diefstal in een woning, door een gast, een bezoeker, of ander daarin gewillig toegelaten persoon. — H. R. 10 December 1861; W. 2347; N. R. B. XII, 384; N. R. LXIX, § 29, 251; v. d. H., Strafr. 1861, 375; W. 2347.

2716. Indien een diefstal wordt gequalificeerd te zijn geschied door meer dan één persoon, op grond eener stellige onmogelijkheid, dat het arglistig wegnemen der ontvreemde hoeveelheid anders is kunnen gepleegd worden, dan door meer dan één persoon, kan die qualificatie niet geacht worden te berusten op bloote vermoedens of onvolkomen bewijs. In zoodanig geval levert het onmogelijke van het tegendeel, het volledig en wettig bewijs op der qualificatie. — H. R. 26 Mei 1840; Regtz. XV, 229, XXVII, 310; N. R. IV, § 53, 321; W. 102; v. d. H., Strafr. II, no. 125, 383.

2717. Waar schuldig is verklaard aan diefstal in de aanhoorigheid eener bewoonde behuizing, door middel van buitenbraak, is de qualificatie van diefstal bij nacht geheel geabsorbeerd door de eerstgemelde zwaardere qualificatie, zoodat de regter kan volstaan met schuldigverklaring aan het eerste, zonder den nacht in die qualificatie op te nemen. — H. R. 21 November 1871; W. 3416; v. d. H., Strafr. 1871, 309.

2718. Als de regter verklaart dat door de met redenen van wetenschap omkleede verklaringen van twee getuigen is bewezen, dat het feit is gepleegd vóór vier uren en uit eigen wetenschap beslist dat de zon op den 16 Julij opkomt ten vier uren, en dat mitsdien de diefstal heeft plaats gehad vóór zonsopgang, wordt geen regt gedaan op een bij redenering opgemaakte gissing of meening van getuigen. De juistheid of onjuistheid van de op grond van eigen wetenschap uit de bewezen feiten gemaakte gevolgtrekking, kan niet in cassatie worden beoordeeld. — H. R. 29 Februarij 1872; W. 3431.

2719. Bij gequalificeerde diefstal, door meer dan een persoon gepleegd, zijn niet alleen zij schuldig aan de verzwarende omstandigheden, welke de verzwarende middelen hebben aangewend, maar ook zij die zonder die middelen individueel te hebben aangewend, zoodanige gequalificeerde misdaad mede hebben helpen plegen. — H. R. 15 Aug. 1851; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 761, 35; W. 1355; N. R. XXXIX, § 44, 240; Regtz. XXVI, 251.

2720. Het geweer, waarmede een jager wild schiet, is in den zin van art. 386 no. 2 niet te beschouwen als wapen, dat hij tot het volbrengen van het misdrijf heeft medegenomen, om zich te verdedigen tegen, of vrees aan te jagen aan personen. — Regtb. 's Gravenhage 25 Januarij 1869; Hof Z.-Holland 13 April 1869; W. 3124;

2721. Tot toepassing van art. 386 no. 2 C. P. wordt niet gevorderd, dat de dader zich opzettelijk tot het plegen van den diefstal van wapenen heeft voorzien, met het doel om daarvan tegen personen gebruik te maken. — H. R. 23 September 1845; Regtz. XXVI, 161, XXVII, 55; N. R. XXII, § 30, 157; W. 657; v. d. H., Strafr. XIV, 81.

2722. Het is niet genoeg te beslissen dat iemand is hoofddader, er moet blijken wat hij ter uitvoering van het misdrijf heeft gedaan. — H. R. 14 Mei 1850; N. R. XXXV § 60, 273; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 606, 279; W. 1151.

2723. Niettegenstaande de bepalingen van art. 14 no. 6 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) is diefstal door een loonbediende bij nacht, en in een bewoond huis gepleegd, nog altijd crimineel strafbaar, ex art. 386 no. 1 C. P. — H. R. 16 October 1854; Regtz. XXVII, 51; N. R. XLVIII, § 36, 160; W. 1596; v. d. H., Strafr. 1854, II, 41.

2724. Bij art. 386 no. 3 wordt geen onderscheid gemaakt of diefstal in dienstbaarheid ten nadeele van den meester is gepleegd, in de werkplaats of in het huis van den meester, dan wel buiten diens woning, of op welke andere plaats, ook onverschillig waar. — H. R. 24 Augustus 1841; Regtz. XXVII, 60; N. R. X, § 13, 48; W. 270; v. d. H., Strafr. VI, no. 308, 1; H. R. 2 October 1849; Regtz. XXVI, 183; N. R. XXXIV, § 15, 59; W. 1080; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 524, 150.

2725. Een bediende, door zijn meester met een voldaan geteekende rekening naar een winkelier gezonden om het bedrag daarvan te ontvangen, en na het geld ontvangen te hebben, zich daarmede verwijdert en niet tot zijn meester terugkeert, maakt zich schuldig aan diefstal in dienstbaarheid. — H. R. 1 October 1844; Regtz. XXVII, 67; N. R. XIX, § 2, 6; W. 541; v. d. H., Strafr. XI, no. 636*, 44; H. R. 24 Julij 1849; Regtz. XXVII, 72; N. R. XXXIII, § 28, 116; W. 1060; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 501, 13.

2726. Diefstal, gepleegd door een barbier, ten huize van iemand door wien hij tegen een jaarlijksch vastloon, als barbier is aangenomen, en bij wien hij gewoon is als zoodanig de dienst te verrigten, moet beschouwd worden als diefstal in dienstbaarheid. — H. R. 8 Februarij 1842; Regtz. XXVII, 75, N. R. XI, § 21, 67; W. 311; v. d. H., Strafr. VII, 39.

2727. Stelt het zich toeëigenen door huis- of loonbedienden van gelden, hun door hunne meesters toevertrouwd, om die terug te geven of over te leveren, daar, de misdaad van diefstal in dienstbaarheid, of wel het wanbedrijf van misbruik van vertrouwen? In laatstgemelden zin beslist. — Regtsg. Adv. IV, 216.

2728. Onder „hommes de service à gages" in no. 3 van dit art. behooren allen die, ook buiten het huis van hunnen meester, zijn persoon of huis voor loon dienen. Daaronder zijn dus ook begrepen boden, in vaste dienst eener maatschappij, speciaal belast met het voor haar ontvangen der contributiën harer leden, tegen een bepaalde percentsgewijze belooning, onverschillig waar zij ook hare meesteresse dienen. — H. R. 2 October 1849; Regtz. XXVI, 183; N. R. XXXIV, § 15, 59; W. 1080; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 524, 150.

2729. Een beschuldigde, die tijdens hij als knecht van een werkbaas op het pakhuis van een derde werkzaam was, aldaar eenige goederen, aan dezen toebehoorende, arglistig heeft ontvreemd, maakt zich schuldig aan eenvoudige diefstal en niet aan diefstal in dienstbaarheid.

Een kuipersknecht, op last van zijn meester ergens werkzaam, is niet een huis- of loonbediende, maar een werkman, ouvrier. — H. R. 30 April 1844; Regtz. XXVII, 86; N. R. XVII, § 92, 380; R. B. VI, 385; v. d. H., Strafr. XII, no. 738, 273.

2730. Voor diefstal in dienstbaarheid wordt niet vereischt dat de ontvreemding begaan is ten nadeele van den meester, de qualificatie is ook aanwezig, indien ontvreemding is gepleegd in het huis van den meester, bij wien de dader gewoon was te werken. — H. R. 3 Januarij 1843; Regtz. XXVII, 90; N. R. XIV, § 9, 38; W. 413; v. d. H., Strafr. IX, no. 488, 174.

2731. Diefstal, gepleegd door een schrijnwerkersknecht, in het huis van een ander, waar hij zijn meester vergezelde, is te beschouwen als door hem als werkzaam en dus als loonbediende te zijn gepleegd. — H. R. 18 Maart 1845; Regtz. XXVII, 94; N. R. XX, § 36, 157; W. 626; v. d. H., Strafr. XIII, no. 810, 232.

2732. Een ontvreemding, door een werkman in dienst van zijn meester, van goederen van dien meester, gedurende het vervoer, gepleegd uit een schuit, die enkel tot dat vervoer diende, en niet tot winkel of bestendige werkplaats daarvan bestemd was, is geen diefstal in dienstbaarheid, maar eenvoudige diefstal. — H. R. 23 April 1839; Regtz. XXVII, 78; N. R. II, § 55, 333; v. d. H., Strafr. I, no. 32, 158; H. R. 8 Maart 1842; Regtz. XXVII, 80; N. R. X, § 98, 405; W. 329; v. d. H., Strafr. VII, no. 381, 123.

2733. De machinist op een stoomboot, die aldaar ten nadeele van de stoombootmaatschappij, bij welke hij in dienst is, op het dek diefstal pleegt, bedrijft geen diefstal als handwerksman in de werkplaats of woning zijns meesters, indien de stoomboot alleen bestemd is tot vervoer van goederen. — H. R. 10 Januarij 1854; Regtz. XXVII, 83; N. R. XLVI, § 74, 289; W. 1647; v. d. H., Strafr. 1854, I, 3.

2734. De arbeider, die bij zijn arbeid de daartoe vereischte werktuigen, hoewel zij ook tot kneuzing of snijden kunnen worden gebezigd, bij zich heeft, en eenig goed heimelijk wegneemt, blijkt daardoor alleen nog niet voornemens te zijn geweest, om van die werktuigen gebruik te maken als wapens om personen aan te vallen. De diefstal alzoo van een voorwerp, door zoodanig arbeider door middel van een kapmes, is geen gewapende diefstal, vallende in de termen van art. 386 no. 2 en 101 C. P. — H. R. 30 Junij 1873; W. 3617.

2735. A. W. Drabbe. De furto domestico. — L. B. 1838.

2736. Al moge in het algemeen een dansmeester geen serviteur à gages zijn, zoo is hij zulks wel, als zijne diensten aan den persoon, die hem betaalt, strekken tot uitoefening van diens beroep. — Hof N.-Holland 10 Januarij 1865; N. R. B. XVI, 238.

2737. Hij, die bij dag alleen, als loonbediende werkende, 's nachts bij zijn meester een diefstal pleegt, begaat diefstal als loonbediende. — Regtb. Leiden 1 November 1861; N. R. B. XIII, 107; W. 2457.

2738. Een kantoorbediende, die zijn dagelijkschen arbeid aan het huis zijns meesters verrigt, tijdelijk aldáár door zijn meester met het beheer der zaken en der geldkas belast wordt, en zich bij die gelegenheid eenige gelden bedriegelijk toeëigent ten nadeele zijn meesters, is niet strafbaar wegens diefstal in loontrekkende dienst, maar wegens misbruik van vertrouwen. — Hof Utrecht 25 Julij 1856; H. R. 3 Junij 1856. Anders Hof N.-Holland 29 Januarij 1855; N. R. B. VI, 540; N. R. LIII, § 28, 141; W. 1881; v. d. H. Strafr. 1856, I, 342.

2739. Indien bij diefstal in dienstbaarheid andere omstandigheden zich voordoen, die een verhooging van straf medebrengen, moet de zwaardere qualificatie volgen. De toepassing van art. 386 no. 1 C. P. was vóór de invoering der wet van 21 Junij 1854 (St. 102) bij diefstal in dienstbaarheid overbodig, als van geen invloed op de zwaarte der op te leggen straffen. Sinds gemelde wet den diefstal in no. 3 van art. 386 C. P. slechts als wanbedrijf straft, leveren de omstandigheden van nacht en bewoond huis, een zwaardere qualificatie op. — H. R. 10 December 1861; N. R. LXIX, § 29, 251; N. R. B. XII, 384; W. 2347; v. d. H. Strafr. 1861, 375.

2740. Een geägreëerd klerk bij de directe belastingen, die geldsommen, door belastingschuldigen betaald, ten kantore van den ontvanger, bij wien hij in genoemde qualiteit tegen een jaarlijksche bezoldiging werkzaam is, en aan wien hij wegens de op diens kantoor gedane verrigtingen en ontvangsten verantwoordelijk en rekenpligtig is, waarvoor door hem namens dezen, kwijting is gegeven, buiten weten en tegen den wil van dezen meester heeft tot zich genomen, maakt zich schuldig aan diefstal in dienstbaarheid. — H. R. 28 October 1862; N. R. LXXII, § 15, 99; W. 2457; N. R. B. XIII, 416; v. d. H., Strafr. 1862, 386.

2741. De omstandigheid, dat de bestolene zich tijdens den diefstal, tijdelijk niet in het huis van zijn meester bevond, kan niet wegnemen dat de goederen van den afwezige bediende, waarvan de dief zich heeft meester gemaakt, niettemin evenzeer als de goederen van den meester zelf, zich in het huis van dezen onder diens hoede bevonden. Bij die wegneming is evenzeer het noodzakelijk vertrouwen geschonden, alsof de bestolene op het oogenblik van de wegneming persoonlijk in het huis van den meester aanwezig was. — H. R. 5 Mei 1873; W. 3598; N. R. CIV, 1; v. d. H., Strafr. 1873, 161.

2742. Uit eene vergelijking van het laatste met het eerste gedeelte van art. 386 no. 3 volgt, dat niet ieder, die tegen genot van loon bij een ander werkt onder huis- of loonbedienden kan worden gerangschikt; onder huis- of loonbedienden moeten meer bijzonder worden verstaan eigenlijk gezegde dienstboden, personen met wie voor een bepaalden tijd een overeenkomst van huur en werk is aangegaan.

Bij het slot van art. 386 no. 3 C. P. wordt niet alleen voorgeschreven dat de diefstal is gepleegd in de woning waarin de dader werkte, maar daarbij wordt gevorderd dat de dader gewoon is te werken in de woning, waarin door hem de diefstal is begaan. — Hof Gelderland 4 Maart 1852; Regtz. XXVII, 187; N. R. XLVI, § 97, 393; W. 1329.

2743. De daad van hen, die tegen genot van loon op een visscherspink varende, van de visch in zee gevangen, een hoeveelheid achter gehouden hebben, met oogmerk om die bij of na de aankomst van het vaartuig onderling te verdeelen, en alzoo arglistig aan hun meester te onttrekken, is strafbaar als diefstal in dienstbaarheid; er kan geen sprake zijn van de toepassing van het reglement op de uitoefening der kleine of versche haring- en kustvisscherijen, bekrachtigd bij kon. besluit van 22 Augustus 1848 (St. 36). — Hof Z.-Holland 13 Februarij 1852; Regtz. XXVII, 189; W. 1312.

2744. Er bestaat diefstal in dienstbaarheid, als de beschuldigde niet door den bestolene zelf, maar door een aan dezen ondergeschikten persoon in naam en voor rekening zijns meesters in dienst is aangenomen. — H. R. 14 Februarij 1854; Regtz. XXVII, 191; N. R. XLVII, § 7, 36; W. 1651; v. d. H., Strafr. 1854, I, 59.

2745. Indien gebleken is, dat door twee personen op den zolder van een koopman, door wien zij tegen genot van loon belast waren met het inpakken van hammen ter verzending, ten nadeele van den laatste, van een aantal hammen arglistig stukken hebben afgesneden, en zich hebben toegeëigend, — moeten deze feiten worden gequalificeerd als diefstal, te zamen en in vereeniging gepleegd, door handwerkslieden in de werkplaats van hun meester, en niet eenvoudigen diefstal. — H. R. 18 Februarij 1872; W. 3436; v. d. H., Strafr. 1872, 39.

2746. Een schoonmaakster, die nu en dan, en niet op vaste tijden, bij iemand tegen loon komt werken, is een loonbediende in den zin van art. 386, no. 3 C. P. — Hof Friesland 31 Januarij 1871; W. 3299.

2747. Indien een bakkersknecht, ten behoeve van zijn meester, het brood bij de verschillende depôthouders bezorgt, doch het daarvoor ontvangen geld niet verantwoordt, maar ten eigen bate aanwendt, stellen die feiten diefstal in dienstbaarheid daar, en niet misbruik van vertrouwen. — H. R. 14 December 1869; W. 3176; N. R. XCIII, § 93 243; v. d. H., Strafr. 1869, 516.

2748. Indien blijkt dat een beklaagde op verschillende tijdstippen uit het pakhuis, en ten nadeele zijns meesters, tijdens hij bij dezen voor een vast loon in dienst was, verschillende soorten van dranken heeft weggenomen, die hem niet waren toevertrouwd, wordt daaraan teregt de qualificatie van diefstal in dienstbaarheid gegeven. De regter aannemende dat zekere voorwaarden, waaronder de beklaagde de dranken zijns meesters moet verkoopen, niet aanwezig waren, behoeft niet op te geven waarin die niet aanwezige voorwaarden bestonden. — H. R. 31 Augustus 1869; W. 3146; v. d. H., Strafr. 1869, 346.

2749. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Nog een woord over de artikelen 230 seqq. en 386 no. 3 C. P. in verband met de wet van 29 Junij no. 54 (St. 102). — N. R. Bijdr. XII, 526.

2750. Diefstal in dienstbaarheid bestaat ook dan, als een loontrekkend bediende aan zijn meester gelden onttrekt, welke hij voor rekening van dezen heeft ontvangen. — H. R. 30 December 1845; N. R. XXIII, § 24, 140; Regtz. XXVII, 121; v. d. H, Strafr. XIV, 247.

2751. Een schippersknecht, die gelden, hem door den schipper bij wien hij voor een doorloopend huurloon in dienst was, ter hand gesteld om aan een aangewezen persoon over te brengen en uit te betalen, ten eigen bate aanwendt, maakt zich niet schuldig aan diefstal in dienstbaarheid, doch aan misbruik van vertrouwen. Die lastgeving van overbrengen en uitbetalen moet mede gerekend worden te behooren tot het werk waarvoor hij zijn loon ontvangt. — H. R. 22 Januarij 1861; N. R. LXVII, § 10, 58; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1648, 25; W. 2242.

2752. Het door een bureaulist eener spoorwegmaatschappij, zich arglistig toeëigenen en ten eigen bate aanwenden van een gedeelte der door hem voor afgegeven plaatsbriefjes ontvangen gelden, en van het bedrag hem als voorschot tot geldwisseling op het bureau ter hand gesteld, wordt teregt gequalificeerd als diefstal in dienstbaarheid. Hier is niet te denken aan eigendom bij den veroordeelde, ten aanzien der plaatsbilletten of van de daarvoor door de reizigers betaalde gelden of van het aan hem gedaan voorschot. Tot toepassing van art. 386 no. 3 C. P. wordt niet gevorderd dat het gestolene aanvankelijk tegen den wil des eigenaars is gekomen in het bezit van hem, die zich het hem toevertrouwde arglistig heeft toegeëigend. — H. R. 2 Augustus 1859; W. 2091; N. R. LXII, § 64, 325; v. d. H., Strafr. 1859, 402.

2753. Tot diefstal in dienstbaarheid, strafbaar gesteld bij art. 386 no. 3 C. P. worden in de eerste plaats vereischt de elementen van diefstal in het algemeen, zoodat de gelden door den beklaagde ten zijnen bate aangewend, hem niet vrijwillig moeten zijn ter hand gesteld, maar arglistig moeten zijn weggenomen, op het oogenblik dat hij daarvan in het bezit kwam. — H. R. 31 Maart 1869; N. R. B. XX, 442; W. 3110; N. R. XCI, § 36, 269; v. d. H., Strafr. 1869, 95; v. d. H., Strafr. 1869, 95.

2754. Indien een loon- of huisbediende, die het goed zijns meesters wegneemt, voor een eenvoudigen diefstal zwaarder wordt gestraft dan een ander, die denzelfden diefstal pleegt, juist omdat hij een huis- of loonbediende is, dan kan die laatste omstandigheid hem niet vrijwaren tegen de zwaardere straffen tegen een in het huis zijns meesters door hem gepleegden gequalificeerden diefstal. — H. R. 9 April 1872; N. R. C, § 39, 348; v. d. H., Strafr. 1872, 554.

2755. Het bij dagvaarding te laste gelegd feit, dat iemand zich iets arglistig heeft toegeëigend, terwijl hij bij een ander in dienst was, bevat niet de imputatie van diefstal in dienstbaarheid. — H. R. 24 April 1855; W. 1640; N. R. L, § 15, 61; v. d. H., Strafr. 1855, I, 137.

2756. Voor de qualificatie van diefstal in loontrekkende dienst, ten nadeele van den meester, is het voldoende, indien het door den meester in zijn bediende gesteld noodzakelijk vertrouwen, door dezen is misbruikt, door ten eigen behoeve gelden aan te wenden, welke hem door zijn meester waren ter hand gesteld om daarmede leverantiën te voldoen. — H. R. 5 April 1859; N. R. LXI, § 60, 318; v. d. H.; Strafr. 1859, 147.

2757. Een kleermaker, bij de militaire gevangenis bij Leiden, als meesterknecht bij de kleermakerij voor een jaarlijksch loon werkzaam in Rijks dienst, aan wien is opgedragen het geheel toezigt over de kleermakerij, en aan wien goederen en stoffen uit het rijksmagazijn aldaar worden afgegeven, waarvan hij kleedingstukken door de gevangenen ten dienste van het rijk moet laten vervaardigen, die gedurende zijn dienst voor loon in het gesticht, uit het vertrek voor kleedingstukken bestemd, voor zich zelf goederen, aan het rijk toebehoorende, arglistig heeft medegenomen, maakt zich schuldig aan diefstal in dienstbaarheid. — H. R. 4 April 1848; Regtz. XXVII, 158; N. R. XXX, § 31, 155; W. 933; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 338, 270.

2758. Diefstal, in een magazijn van kleeding, gepleegd door een militair, tijdelijk aldaar als oppasser aangesteld, zonder daarvoor eenig buitengewoon loon te genieten, is geen diefstal in dienstbaarheid. — Crim. Regtb. in Holland 26 Augustus 1840; Regtz. XXVII, 161; W. 158.

2759. Indien in facto is aangenomen, dat de beschuldigde tijdens een diefstal, als landbouwersknecht tegen een vast weekloon in dienst was bij een landbouwer, dat hij aldaar at en in den stal sliep, welke op het erf van dien landbouwer was gelegen, en dat de door hem bestolen personen, destijds mede aldaar waren landbouwersknechts en ook in dien stal sliepen, dan heeft diefstal in dienstbaarheid plaats. — H. R. 2 Maart 1847; Regtz. XXVII, 149; N. R. XXV, § 79, 389; W. 849; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 178, 118.

2760. Voor diefstal in dienstbaarheid wordt niet vereischt, dat de hoegrootheid van het loon is bepaald; het is voldoende dat de dader eenig onbepaald loon geniet.

Bij diefstal door een werkman in een werkplaats, moet worden onderzocht en beslist, of hij g e w o o n was aldaar te werken. — H. R. 28 Februarij 1848; Regtz. XXVII, 155; N. R. XXX, § 6, 39; W. 922; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 322, 159.

2761. Diefstal, door een loontrekkend bediende jegens zijn meester gepleegd, door middel van een valschen sleutel, is niet enkel diefstal in dienstbaarheid, maar moet daarbij bovendien de verzwarende omstandigheid van valschen sleutel in aanmerking komen, zoodat het feit valt in de termen van art. 384 C. P. — H. R. 21 Augustus 1849; Regtz. XXVII, 168, XXVI, 266; N. R. XXXIII, § 33, 140; W. 1063; v. d. H.; Strafr. 1849, II, no. 511, 68.

2762. De ontvreemding, gepleegd door een bediende, ten aanzien van zaken welke hij overbrengt, in dienst en voor rekening van zijn meester, hetzij dat deze daarvan is e i g e n a a r, hetzij slechts t ij d e l ij k b e z i t t e r, hetzij d a a r v o o r v e r a n t w o o r d e l ij k, valt in de termen van diefstal in dienstbaarheid.

De daad van den loontrekkend bediende, die door zijn meester belast met de bezorging van een pakket, in strijd met diens last hetzelve opent, en de daarin vervatte geldswaarde zich toeëigent, stelt diefstal in dienstbaarheid daar. — H. R. 31 Augustus 1849; Regtz. XXVII, 168 N. R. XXXIV, § 9, 37; W. 1051; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 517; 107; H. R. 8 April 1851; Regtz. XXVII, 172; N. R. XXXVIII, § 41, 211; W. 1265; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 719, 171.

2763. Een loontrekkend handelsreiziger is un homme de service à gages. De arglistige wegneming (soustraction frauduleuse), welke tot het wezen van diefstal behoort, kan ook worden gepleegd, nadat men op een geoorloofde wijze is gekomen in het bezit van de zaak: de o p z e t t e l ij k e niet-verantwoording en aanwending ten eigen bate door een loontrekkend handelsbediende, van gelden, welke hij voor zijn meester heeft ontvangen, niet ter goede trouw zijnde geschied, is een diefstal in dienstbaarheid. — H. R. 23 April 1850; Regtz. XXVII, 174; N. R. XXXV, § 54, 234; W. 1145; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 597, 221; H. R. 1 April 1851; Regtz. XXVII, 177; N. R. XXXVIII, § 35, 165; W. 1264; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 717, 154.

2764. Een baardscheerdersknecht, tegen een bepaald loon in dienst, die zijn meester aanbiedt om een dezen toebehoorend horologie bij een zijner kennissen te laten herstellen, en nadat hem dit was toegestaan, het horologie verpandt, en het aldus ten nadeele van zijn meester zich bedriegelijk toeëigent, maakt zich schuldig aan diefstal in dienstbaarheid. — H. R. 29 October 1850; Regtz. XXVII, 184; N. R. XXXVI, § 56, 234; W. 1224.

2765. Een witter, die tegen dagelijksch loon tot het witten van een of meer vertrekken van een huis is aangenomen, kan niet als een huis- of loonbediende, of als un homme de service à gages beschouwd worden. Slechts één dag in genoemde hoedanigheid daar ter plaatse werkzaam, is hij ook niet un individu travaillant habituellement. — Hof Limburg 23 December 1846; Regtz. XXVII, 186; W. 803.

2766. Het door een dienstbode van zijn meester ontvangen van geld, om daarvoor waren te koopen, en het, in plaats van het betalen dier waren, onder zich houden, en ten nadeele des meesters verduisteren van het geld, is geen diefstal in dienstbaarheid, doch misbruik van vertrouwen. — H. R. 17 Februarij 1863; W. 2459; N. R. LXXIII, § 29, 204; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1820, 50.

2767. Op een beklaagde, die volgens de feitelijke beslissing een diefstal heeft gepleegd in een fabriek, in welke hij werkzaam was, doch die zijn meester niet toebehoorde, en die wel dagelijks aldaar gearbeid heeft, doch niet als gewoon fabriekarbeider, noch voor rekening van den fabrikant, maar als knecht van een metselaar, terwijl de fabriek in aanbouw was, wordt teregt art. 401 C. P. toegepast. In de gemelde feiten is geen diefstal in dienstbaarheid gelegen. — H. R. 20 Mei 1845; Regtz. XXVII, 100; N. R. XX, § 67, 323; W. 630; v. d. H., Strafr. XIII, no. 824, 294.

2768. Er bestaat geen diefstal in loontrekkende dienst eener gascompagnie, indien volgens de feitelijke beslissing, de beklaagde, twee stukken lood, hem ter hand gesteld tot het verrigten van eenig werk, waarvoor hij loon ontving van die compagnie voor welke dat werk moet verrigt worden, aan hare bestemming heeft onttrokken. Dat feit stelt misbruik van vertrouwen daar. — H. R. 24 Mei 1853; Regtz. XXVII, 106; N. R. XLIV, § 84, 373; W. 1494; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 947, 183.

2769. Indien in facto vaststaat, dat diefstal is gepleegd door iemand, die als vast werkman in dienst was van een houtkooper, en dat de diefstal gepleegd is in diens werkplaats, is die daad teregt gequalificeerd als diefstal in dienstbaarheid. — H. R. 13 Maart 1855; Regtz. XXVII, 110; W. 1773, v. d. H., Strafr. 1855, I, 98.

2770. Een kantoorbediende is een loontrekkend bediende, homme de service à gages. Het door dezen niet verantwoorden van door hem als zoodanig ingecasseerde gelden, is diefstal in dienstbaarheid en niet misbruik van vertrouwen. — H. R. 29 October 1844; Regtz. XXVII, 114; N. R. XIX, § 18, 72, R. B. VI, 763; W. 546;

v. d. H., Strafr. XI, no. 637, 56; Hof N.-Holland 16 Julij 1844; R. B. VI, 537.

2771. De daad van een loontrekkenden bediende, die door zijn meester belast met het sorteren van betaalde coupons, het doorhalen der nummers in de boeken en het roijeren der handteekeningen op de coupons, eenige daarvan weder in omloop brengt, en te zijnen profijte aanwendt, stelt diefstal in dienstbaarheid daar. Ten aanzien van zoodanigen diefstal is het onverschillig of de ontvreemde goederen doorgaans en onder het dadelijk bereik van den bediende waren, dan wel of deze hem slechts voor een tijd en tot een bepaald gebruik of voor een bepaalden arbeid waren ter hand gesteld. — H. R. 2 Junij 1846; Regtz. XXVII, 118; N. R. XXIV, § 45, 203; W. 729; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 68, 1.

2772. Een loontrekkende bediende, die gedurende den diensttijd uit den winkel van zijn meester goederen verkoopt, en de daarvoor ontvangen gelden niet verantwoordt, maar tot eigen gebruik aanwendt, pleegt diefstal in dienstbaarheid. — H. R. 7 Januarij 1845; Regtz. XXIV, 18, XXVII, 124; N. R. XIX, § 69, 292; W. 586; v. d. H., Strafr. XIII, no. 782, 59.

2773. Een loontrekkend bediende, die op naam van zijn meester en buiten weten van dezen schulden invordert, en de opbrengst niet verantwoordt, maar voor zich behoudt, pleegt diefstal in dienstbaarheid. Het loon bij dit art. bedoeld, kan evenzeer bestaan in kost en inwoning, als in een geldsom of andere geldswaarde hebbende voorwerpen. Misbruik van vertrouwen door een loonbediende jegens zijn meester gepleegd, moet worden gequalificeerd als diefstal in dienstbaarheid. — H. R. 27 December 1848; Regtz XXVII, 124; N. R. XXXII, § 36, 134; W. 1016; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 438, 444.

2774. Het door een dienstbode voor zich behouden van gelden, welker betaling haar door haren meester was opgedragen, is diefstal in dienstbaarheid en niet misbruik van vertrouwen.— H. R. 10 Februarij 1845; Regtz. XXVII, 128; N. R. XX, § 14, 63; W. 596; v.d.H., Strafr. XI, no. 654, 137.

2775. Als een dienstmeid gelden van haren meester ontvangen, om in een armencollecte te storten, slechts een gedeelte daarvan in de collecte stort en zich het overige toeëigent, en ten haren behoeve aanwendt, maakt zij zich schuldig aan diefstal in dienstbaarheid. Arglistige ontvreemding in den regtskundigen zin, wordt gepleegd door iemand, die zich bedriegelijk eenig voorwerp toeëigent, waarvan hij aanvankelijk op geen onwettige wijze houder was geworden. — H. R. 27 Maart 1848; Regtz. XXVII, 131; N. R. XXX, § 27, 132; W. 929, v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 333, 237.

2776. Een huisbediende, die gelden van zijn meester ontvangen, met last om deze aan kooplieden te betalen, heeft achter gehouden en zich toegeëigend, maakt zich schuldig aan diefstal in dienstbaarheid, en niet aan misbruik van vertrouwen. — H. R. 23 April 1849; Regtz. XXVII, 133; N. R. XXXII, § 90, 355; W. 1042; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 471, 183.

2777. Een klerk van een rijksontvanger, tegen een jaarlijksch loon dagelijks te diens kantore werkzaam, is een loontrekkende bediende. Zijn agréatie van regeringswege en beëediging als particulier bediende van den ontvanger, brengt hierin geen verandering. — H. R. 29 April 1845; Regtz. XXVII, 136; N. R. XX, § 56, 262; W. 627, v. d. H., Strafr. XI, no. 657, 170; H. R. 27 Mei 1851; Regtz. XXI, 54; N. R. XXXIX, § 8, 42; W. 1307; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 745, 292.

2778. Tot het kenmerk van een loontrekkend bediende, wordt niet vereischt een ten aanzien van hare hoegrootheid vooraf te berekenen vaste belooning, ook een percentsgewijze genoten bepaald loon, stelt dit kenmerk daar. Jegens zedelijke ligchamen kan door hunne loontrekkende bedienden evenzeer diefstal in dienstbaarheid worden gepleegd als jegens bijzondere personen.

Onder hommes de service à gages behooren ook zij, die buiten het huis van hunnen meester, zijn persoon of huis voor loon verdienen, en dus ook boden in vaste dienst eener maatschappij tegen bepaalde belooning, belast met het ontvangen van de contributiën harer leden. De daad van een bode eener maatschappij, die belast met het ontvangen van de contributiën der leden, en het daarvoor afgeven van quitantiën, de ontvangen gelden voor zich behoudt, zonder echter quitantiën te hebben afgegeven, stelt diefstal daar ten nadeele der maatschappij. — H. R. 8 October 1845; Regtz. XXVII, 146; N. R. XXII, § 39, 184; W. 676; v. d. H., Strafr XII, no. 698, 91; H. R. 2 October 1849; Regtz. XXVI, 183; N. R. XXXIV, § 15, 59; W. 1080; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 524, 150.

2779. C. F. J. F. Hacfort tot ter Horst. Ad titulum digestorum cui inscribitur furti adversus nautas, caupones, stabularios L. B. 1834.

2780. Mr. A. de Pinto. Diefstallen in tapperijen. — R. Bijdr. X, 562.

2781. No. 4 van dit art. is gewijzigd door art. 14 no. 7 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

2782. Art. 386, no. 4, C. P., heeft de strekking de wederregterlijke toeëigening van eens anders goed te straffen, indien deze toeëigening geschiedt door iemand aan wien men die goederen heeft moeten toevertrouwen, tengevolge van het door hem uitgeoefend beroep. — Regtb. Sneek 7 Januarij 1874 Hof Friesland, 16 Januarij 1874; W. 3741.

2783. De uitdrukkingen „herberg of logement, auberge, hôtellerie" zijn algemeen, zoodat daaronder begrepen moeten worden tapperijen en dergelijke huizen: mitsdien is diefstal gepleegd in een tapperij waar men is ontvangen, strafbaar volgens art. 386 no. 4 C. P. — H. R. 24 Maart 1840; Regtz. XXVII, 197; N; R. VI, § 42, 191; W. 85; v. d. H., Strafr. III, no. 167, 228; H. R. 25 Mei 1841; Regtz. XXVII, 199; N. R. X, § 83, 346; W. 227; v. d. H. Strafr. V, no. 280, 265; H. R. 5 November 1844; Regtz. XXVII, 202; N. R. XIX, § 27, 107; W. 557; v. d. H., Strafr. XII, no. 761, 375.

2784. Een ontvreemding, gepleegd in armen- of liefdadige gestichten door daarin opgenomen personen, stelt niet de misdaad daar van diefstal in een herberg of logement (hôtellerie), maar eenvoudige diefstal. — H. R. 14 September 1842; Regtz. XXVII, 205; N. R. XIII, § 77, 321; v. d. H., Strafr. VIII, no. 470, 405.

2785. Een liefdadig gesticht kan niet worden begrepen onder auberge of hôtellerie in no. 4 van dit art. bedoeld. — H. R. 22 November 1842; Regtb. XIX, 14; N. R. XIII, § 8, 23; W. 353; v. d. H., Strafr. VIII, no. 452, 257.

2786. Tot toepassing van art. 386 no. 4 wordt, al is het geen vereischte dat het ontvreemde goed aan den herbergier, die het ontvreemd heeft, ter bewaring „in handen" is gesteld, evenwel gevorderd, dat het „in zijne herberg" aan zijn trouw is overgelaten. Indien een herbergier in zijn herberg een zakje geld ontvreemdt, dat zich op dat oogenblik bevindt in den zak van den bestolene, kan hij niet gezegd worden iets te ont-

vreemden dat aan zijn trouw is overgelaten. — H. R. 27 April 1846; Regtz. XIX, 235, XXVI, 327; N. R. XXIV, § 27, 120; W. 718; v. d. H., Strafr., 1846, I, no. 51, 316.

2787. Een bepaalde beslissing omtrent het bestaan van goede trouw of van arglist, kan van den regter alleen worden gevorderd, indien kwade trouw of arglist aan den beschuldigde uitdrukkelijk is ten laste gelegd, of het feit, zooals het is te laste gelegd, de goede trouw uitsluit. Het laatste is niet het geval als een schipper het hem ter bezorging toevertrouwde, nadat het wegens beschadiging door den geadresseerde wordt geweigerd, verkoopt en de opbrengst ten eigen bate aanwendt. — H. R. 26 April 1875; W. 3854.

2788. Voor het misdrijf van art. 386 no. 4 C. P. wordt geen soustractie vereischt. — H. R. 12 Junij 1876; W. 4005.

2789. Diefstal in een slaapstede moet worden gequalificeerd als diefstal in een herberg, zelfs als de slaapstedehouder als zoodanig niet is gepatenteerd. Slaapsteden zijn huizen waarin reizende personen tegen betaling worden opgenomen en gehuisvest; hoezeer slechts dienende voor lieden van den geringsten stand, zijn zij evenzeer als herbergen te beschouwen; daartegen doet niet af dat de slaapstedehouder niet is gepatenteerd als zoodanig, maar bloot als kroeghouder, omdat de geheven en betaalde belasting omtrent de aard van het bedrijf of beroep met betrekking tot de qualificatie der gepleegde daad niet kan beslissen. — Hof Overijssel 9 October 1841; Regtz. XXVII, 213; R. B. IV, 342.

2790. De bepaling van art. 386 no. 4 is algemeen en zonder onderscheid van toepassing op alle diefstallen in herbergen, gepleegd door personen daarin ontvangen: derhalve ook op diefstal door een logé jegens een ander logé gepleegd. — H. R. 3 April 1849; Regtz. XXVII, 213; N. R. XXXII, § 82, 326; W. 1034; v. d. H., Strafr. 1849, I. no. 467, 165.

2791. Het ontvangen zijn in een herberg is genoegzaam gemotiveerd door de overweging, dat de beschuldigde in de herberg is geweest, daar iets heeft neergezet, en zich er eenigen tijd heeft opgehouden, en de beschuldigde niet heeft voorgegeven aldaar toevallig, zonder eenig doel om er intrek te nemen, geweest te zijn. — H. R. 20 December 1853; Regtz. XXVII, 218; N. R. XLVI, § 62, 234; W. 1645, v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 991, 167.

2792. Voor de toepasselijkheid van art. 386 no. 4 C. P. wordt vereischt, dat de ontvreemde goederen aan de herbergiers of hunne bedienden, als zoodanig zijn toevertrouwd. — H. R. 10 December 1855; Regtz. XXVII, 221; W. 1825; N. R. LI, § 52, 223, v. d. H., Strafr. 1855, II, 222.

2793. Een slaapstede heeft haar eigendommelijk karakter, waaraan de wetgever het verzwarende van een daarin gepleegden diefstal heeft verbonden, niet verloren ten aanzien van een persoon, welke aldaar tijdens het plegen van den diefstal alleen uit medelijden kost en inwoning genoot, en gelijk te staan met ieder ander huis waarin aan iemand gratis inwoning is vergund. — H. R. 18 Mei 1847; Regtz. XXVII, 209; N. R. XXVIII, § 10, 40; R. B. IX, 613; W. 835; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 212, 329. Anders Hof N.-Holland 23 December 1846; R. B. IX, 48; Hof N.-Holland 12 Febr. 1847; R. B. IX, 24.

2794. Een stal, waarin diefstal is gepleegd, een geheel uitmakende met een tapperij of herberg, waarin de dief is ontvangen, doet de diefstal zijn in een herberg. — H. R. 26 Februarij 1850; Regtz. XXVII, 224; N. R. XXXV, § 15, 71; W. 1135, v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 573, 81.

2795. Een schuur, op twee of drie schreden verwijderd van, doch niet verbonden met een tapperij, waarin een persoon in de tapperij opgenomen, was gebragt om uit te rusten, kan niet worden gelijkgesteld met een herberg of tapperij. — Hof Overijssel 23 November 1839; Regtz. XXVII, 227; W. 74.

2796. Een kosthuis, ingerigt tot publiek huis, kan niet worden gerangschikt onder de herbergen of logementen. — Hof Utrecht 26 Februarij 1839; Regtz. XXVII, 227; W. 12.

2797. Een conducteur of bediende van een ondernemer eener postwagendienst, die, gelden, welke hem in die hoedanigheid waren toevertrouwd, niet aan de bestemming bezorgt, maar tot andere einden gebruikt, en alzoo op arglistige wijze onttrekt, maakt zich schuldig niet aan misbruik van vertrouwen, maar aan de misdaad voorzien bij art. 386 no. 4 C. P. — H. R. 6 Augustus 1841; Regtz. XXVII, 228; N. R. XI, § 1, 1; W. 249; v. d. H., Strafr. V, no. 295, 392.

2798. De zwaardere qualificatie, welke moet worden gegeven aan een diefstal, door een schippersknecht gepleegd, uithoofde der bijzondere betrekking waarin hij zich bevindt, kan van geen invloed zijn op de qualificatie van het misdrijf ten aanzien van mededaders; deze moeten, zoo het misdrijf met geen andere verzwarende omstandigheden is vergezeld gegaan, beschouwd worden als daders van eenvoudigen diefstal. — H. R. 26 Junij 1839; Regtz. XV, 327, XXIV, 171; XXVII, 231, N. R. III, § 31, 167; W. 33; v. d. H., Strafr. II, no. 74, 50.

2799. Indien in facto is uitgemaakt, dat ontvreemd goed aan den schipper van een kofschip is toevertrouwd, en een matroos van dat schip zich schuldig maakt aan diefstal van die goederen, kan op hem art. 386 no. 4 C. P. niet worden toegepast. De daadzaak, dat de dader van een op een schip gepleegden diefstal, aldaar als matroos diende, behoeft niet door de monsterrol alleen bewezen te worden; ook door de gewone bewijsmiddelen mag zulks geschieden. — H. R. 14 Februarij 1848; Regtz. XXVII, 232; N. R. XXIX; § 72, 327; W. 920; v. d. H., Strafr., 1848, I, no. 317, 122.

2800. De daad van een stationschef van een spoorweg, om zich de aan hem toevertrouwde goederen te kwader trouw toe te eigenen, wordt teregt geoordeeld te vallen onder de qualificatie van verduistering of diefstal, door een bediende van een vervoerder van goederen, hem als zoodanig toevertrouwd. — H. R. 27 Augustus 1872; W. 3506; N. R. CI, 310; v. d. H., Strafr. 1872, 322.

2801. Het toevertrouwen van goederen, ter vervoer aan een schipper, is niet een vrijwillige, maar een bewaargeving uit noodzaak, waarvan ook volgens het burgerlijk regt, het bewijs door getuigen, welke ook de waarde van het onderwerp zij, is toegelaten. In die beschouwing wordt geen verandering gebragt door de omstandigheid, dat een passagier alleen ter meerdere zekerheid een zak met geld aan den schipper, die denzelven ter kwader trouw niet had teruggegeven, had overhandigd, om dien zak in zijn onmiddellijke bewaring te geven. — H. R. 10 October 1865; W. 2735; N. R. B. XVI, 322; N. R. LXXXI, § 3, 12; v. d. H., Strafr. 1865, 430.

2802. Het feit, dat een vrachtrijder, na zekere som, hem ter overbrenging toevertrouwd, werke-

lijk aan hem, voor wien ze bestemd was, te hebben uitbetaald, die gelden echter, welke aan hem waren teruggebragt, omdat de rekening, waarop zij betrekking hadden, niet betaald was, dolo malo voor zich behoudt, stelt geen diefstal daar. — H. R. 25 April 1866; W. 2793; v. d. H., Strafr. 1866, 162.

2803. Onder „batelier" moet in dit art. worden verstaan degene, die met een schip hetzelfde uitoefent als de „voiturier" met rijtuig, d. i. vervoeren van personen en goederen. — H. R. 28 Maart 1871; W. 3316; N. R. XCVII, § 28, 256, v. d. H., Strafr. 1871, 55.

2804. Een schipper, aan wien tegen loon het overbrengen van goederen is toevertrouwd, met last om daarop het verschuldigd bedrag in te vorderen, en aan den afzender dier goederen te verantwoorden, en die het geld, dat hij van den geadresseerde heeft ontvangen, zich heeft toegeeigend en ten eigen bate aangewend, valt niet in de termen van art. 386 no. 4 C. P. — Hof Friesland 16 Januarij 1871; W. 3293.

2805. Het beroep van kruijer, omdat deze somwijlen voor het dragen en overbrengen van voorwerpen, gebruik maakt van kruiwagens of handkarren, en daarbij ook in hem vertrouwen wordt gesteld, kan evenwel niet gelijk worden gesteld met voiturier in dit art. genoemd. — H. R. 28 Mei 1867; N. R. B. XVIII, 431; W. 2920; N. R. LXXXVI, § 12, 82; v. d. H., Strafr. 1867, 195.

2806. Het arglistig wegnemen en zich toeeigenen door een tapper en bordeelhouder, van gelden, hem toevertrouwd door iemand, dien hij in die hoedanigheid in het huis, waarin hij genoemd bedrijf uitoefent, had ontvangen, brengt de qualificatie mede van diefstal, gepleegd door een herbergier, ten aanzien van een voorwerp, hem als zoodanig toevertrouwd, daarbij valt niet te denken aan het misdrijf van schennis van vrijwillige bewaargeving. — H. R. 27 Augustus 1861; N. R. LXVIII, § 55, 417; W. 2305; v. d. H., Strafr. 1861, 260.

2807. Als iemand in een herberg of tapperij, waarin hij ontvangen was, arglistig voorwerpen aan de eigenaars onttrokken en in zijn bezit en beheer gebragt heeft, moet het misdrijf als geheel voltooid en als daarstellende een gequalificeerden diefstal worden beschouwd, onverschillig waar, wanneer en onder welke omstandigheden die voorwerpen aan de eigenaars zijn teruggegeven. — H. R. 22 Sept. 1840; Regtz. XVIII, 107; N. R. VI, § 14, 50; W. 124; v. d. H., Strafr. IV, no. 205, 105.

2808. Art. 386 no. 4 heeft de strekking de wederregtelijke toeëigening van eens anders goed te straffen, indien deze toeëigening geschiedt door iemand, aan wien men de goederen heeft moeten toevertrouwen, tengevolge van het door hem uitgeoefend beroep. Een veerhuis is volgens het gewoon spraakgebruik een huis waar bepaalde veerschepen gewoon zijn aan te leggen, te laden en te lossen, en waar goederen en commissiën voor den schipper, indien deze afwezig is, worden aangenomen. Een veerhuis is alzoo te beschouwen als een bestelhuis ten dienste van het veer, en daarmede in onafscheidelijk verband staande. De veerhuishouder is een tusschenpersoon tusschen den veerschipper en hem, die den veerschipper eenig goed ter verzending wil toevertrouwen, zoodat in den veerhuishouder, krachtens zijn beroep, hetzelfde noodzakelijk vertrouwen moet gesteld worden als de wetgever bij art. 386 no. 4 door strenger strafbepaling in het bijzonder heeft willen beschermen. Het woord „préposé" heeft een ruimere beteekenis dan het woord „bediende" waardoor het vertaald is. Ieder, die in de plaats van iemand anders optreedt is een „préposé." Een préposé is alzoo iemand, die over iets gesteld is en aan wiens zorg iets is opgedragen, en die tevens voor korter of langer tijd ondergeschikt is, aan hem wiens préposé hij is. — Regtb. Sneek 7 Januarij 1874; Hof Friesland 16 Januarij 1874; W. 3741.

2809. De Rijnspoorwegenmaatschappij is een onderneming, die als belast met het vervoer van personen en goederen, in den zin der wet is te houden voor een voerman, voiturier, en hare bestellers als bedienden in dienst der onderneming, préposé's. Goederen, alzoo door die maatschappij vervoerd, en door haar, aan haren besteller ter bezorging toevertrouwd, zijn te houden voor goederen aan dien besteller, den bediende van een voerman toevertrouwd. Op de arglistige ontvreemding van zoodanige goederen en hunne toeëigening door dien besteller, is toepasselijk art. 386 no. 4 C. P. — H. R. 1 December 1857; W. 2007; N. R. LVII, § 35, 173; v. d. H., Strafr. 1857, 426.

2810. De wet maakt geen onderscheiding ten aanzien der personen, die gestolen goed aan schippersbedienden in die betrekking hebben toevertrouwd; het is geen vereischte dat dit juist door de inladers of eigenaren moet zijn geschied. — H. R. 6 Maart 1860; N. R. LXIV, § 29, 115; W. 2160; v. d. H. Strafr. 1860, 45.

2811. Art. 386 no. 4 C. P. is toepasselijk op een schipper, die door afzenders van goederen, belast met de ontvangst der daarvoor door geadresseerden verschuldigde gelden, deze gelden ontvangt, maar arglistig terughoudt. — H. R. 15 April 1868; N. R. B. XIX, 199; W. 2999, v. d. H., Strafr. 1868, 127.

2812. Art. 386 no. 4 C. P. is ook dan van toepassing, indien de passagier zijn geld of goed aan den schipper in bewaring heeft gegeven. De wetgever zelf qualificeert in dit artikel als diefstal een feit, waaraan eigenlijke soustraction ontbreekt. Het woord „batelier" in dit art. is ook toepasselijk op gezagvoerders van zeeschepen. — H. R. 16 Mei 1865; N. R. B. XVI, 311; W. 2692; N. R. LXXX, 73; v. d. H., Strafr. 1865, 339.

2813. Een schipper, die van de aan hem tegen betaling van vracht door den eigenaar toevertrouwde lading, tegen den bepaalden last van dezen, een gedeelte ter kwader trouw heeft gelost, verkocht en afgeleverd, en de opbrengst ten nadeele van den eigenaar zich arglistig heeft toegeëigend, is schuldig aan de misdaad van art. 386 no. 4 C. P. De ratio legis, waarom misbruik van vertrouwen door een schipper, gepleegd ten aanzien van zaken, welke hem als zoodanig ten vervoer waren toevertrouwd, het karakter van gequalificeerden diefstal aanneemt, is gelegen in de hoedanigheid van den dader en het gedwongen vertrouwen, hetwelk in hem moet worden gesteld. — H. R. 22 Augustus 1848; Regtz. XXVII, 236; N. R. XXXI, § 62, 277; W. 982; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 387, 147.

2814. Bij art. 386 no. 4 C. P. heeft de wetgever een uitzondering op de algemeene regels van diefstal gemaakt. Als diefstal moet beschouwd worden, hetgeen anders bij gebreke van eigenlijke soustractie, buiten weten en tegen den wil des eigenaars, slechts de bestanddeelen van misbruik van vertrouwen zou bevatten. — H. R. 16 Mei 1865; N. R. LXXX, § 7, 73; N. R. B. XVI, 311; W. 2692; v. d. H., Strafr. 1865, 239.

2815. De woorden „auberge" en „hotel-

lerie" in art. 386 no. 4 C. P. zijn algemeen; daaronder moeten ook tapperijen worden begrepen. De wet maakt uit het oogpunt van het noodzakelijk vertrouwen in de personen, die daar ontvangen worden, geen onderscheid tusschen een korter of langer verblijf in zoodanige huizen. — H. R. 1 Mei 1866; N. R. LXXXIII, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1866, 171; W. 2795; H. R. 24 Maart 1840; N. R. VI, § 42, 191; Regtz. XXVII, 197; W. 85; v. d. H., Strafr. III, no. 167, 228, H. R. 25 Mei 1841; N. R. X, § 83, 346; Regtz. XXVII, 199; W. 227; v. d. H., V. no, 280, 265; H. R. 5 Nov. 1844; N. R. XIX, § 27, 107; Regtz. XXVII, 202; W. 557; v. d. H., Strafr. XII, no. 761, 375.

2816. Voor de toepasselijkheid van art. 386 no. 4 C. P. is het een volstrekt vereischte, dat de gestolen goederen waren in bewaring toevertrouwd. Dat in bewaring toevertrouwen ontstaat niet van zelf door het inbrengen van het goed des reizigers in de herberg. — H. R. 10 December 1855; N. R. LI, § 52, 223; W. 1825; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1158, 222; Regtz. XXVII, 221.

2817. Art. 386 no. 4 C. P. straft de aldaar vermelde préposé's de batelier alleen, indien zij zich aan diefstal schuldig maken der goederen, aan hun zelven als zoodanig toevertrouwd; het is dus eenvoudige diefstal, indien zij de ontvreemding plegen omtrent goederen, die aan den schipper als zoodanig zijn toevertrouwd. — H. R. 14 Februarij 1848; N. R. XXIX, § 72, 327; W. 920; v. d. H. Strafr. 1848, I, no. 317, 122; Regtz. XXVII, 232.

2818. Dit art. is toepasselijk op diefstal door een ligterschipper begaan. — H. R. 28 December 1859; N. R. LXIII, § 66, 296; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1574, 591.

Art. 388.

2819. Dit art. is gewijzigd bij art. 18 der wet van 21 Junij 1854 (St. 102).

2820. Diefstal van gereedschappen van landbouw enz. bij nacht, door meer dan één persoon enz., art. 16 der wet van 29 Junij 1858, (St. 102), in verband met art. 14, 5⁰ der wet. — Opm. & med. XI, 308.

2821. Aardappelen, in een kuil of put, op het land, ter bewaring bedolven, zijn niet te rangschikken onder de uitdrukking van op het veld staande graanstapels, een gedeelte uitmakende van den oogst bij art. 388 C. P. bedoeld. Een diefstal van zoodanige aardappelen, moet als eenvoudige diefstal worden gequalificeerd. — H. R. 24 Maart 1840; N. R. VII, § 58, 313; Regtz. XXVII, 238.

2822. De bepaling van art. 388 C. P. is toepasselijk op het feit van bedriegelijke ontvreemding van turf, liggende op het land van een veenman. — H. R. 11 Augustus 1843; Regtz. XXVII, 239, N. R. XV, § 52, 202, W. 512, R. B. V. 675 v. d. H., Strafv. X no. 581, 191.

2823. Niet alle zaken welke op het veld aan de openbare trouw moeten worden overgelaten, (schoon de ratio legis ook ten aanzien van deze geldt), maar alleen de bij dit art. uitdrukkelijk genoemde, zijn onder de strafbepaling van dit art. begrepen. — H. R. 22 October 1844; Regtz. XXVII, 243, N. R. XIX, § 15, 61, W. 556 v. d. H., Strafr. X, no. 581*, 197, R. B. VI, 756; no. R. B. VI, 756.

2824. Turf is niet begrepen onder oogst, récolte; er bestaat alzoo geen schending van art. 388, alin. 1 C. P., indien het hof in raadkamer de teregtstelling beveelt ter zake van enkelen diefstal, en dus toepast art. 401 C. P., op het feit van bedriegelijke ontvreemding eener hoeveelheid turf van een stuk land, waarop die turf na bewerkt te zijn, lag te droogen. — H. R. 16 December 1844; Regtz. XXVII, 246, N. R. XIX, § 59, 250; W. 557 v. d. H., Strafr. XIII, no. 776, 28.

2825. Ingeval van ontvreemding van gras, dat gemaaid op een dijk op hoopen, aan den kant van den openbaren weg te droogen staat, moet de plaats van waar het gras is ontvreemd, onder de champs bij art. 388 C. P. bedoeld, worden gesteld en moeten zoodanige ontvreemding als diefstal van oogst worden gequalificeerd. — H. R. 1 April 1845; Regtz. XXVII, 254; N. R. XX, § 41, 191; W. 626; v. d. H., Strafr. XII, no. 665, 5.

2826. Veen is geen voortbrengsel van den grond; diensvolgens zijn gereedschappen tot het trekken van veen niet onder gereedschappen van landbouw begrepen; art. 401 C. P. is mitsdien te regt op diefstal van zoodanige gereedschappen toegepast en art. 388 C. P. daardoor niet geschonden. De vraag of in het algemeen gereedschappen, welke door den judex facti zijn geoordeeld bestemd te zijn tot het trekken van veen onder gereedschappen van landbouw, bij dit art. bedoeld, zijn begrepen, is een quaestio juris, welke in cassatie aan het oordeel van den Hoogen Raad kan worden onderworpen. — H. R. 10 December 1844; Regtsz. XXVII, 250; N. R. XIX, § 57, 240; W. 578; v. d. H., Strafr. XIII, no. 775, 22.

2827. Een weiland houdt in den geest van art. 388 C. P. niet op een veld (un champ) te zijn, indien bij het bevrozen zijn der slooten, een gedeelte aan de vier zijden was omheind en door rasterwerk afgesloten, waar binnen het vee tijdelijk was opgehokt. — H. R. 21 April 1846; Regtz. XIX, 272, XXVII, 255; N. R. XXIV, § 22, 102; W. 730; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 48, 297.

2828. Tot veedieverij wordt niets anders vereischt, dan dat de diefstal is gepleegd, in de weide of in het veld; daartoe doet niet af, dat de weide, waarin de diefstal is gepleegd, niet rondom met slooten was afgescheiden en dat het water in de slooten bevrozen was. — H. R. 16 September 1839; Regtz. XVII, 26, XXVII, 255; N. R. IV, § 4, 25; W. 47; v. d. H., Strafr. II, no. 83, 139.

2829. Het dooden, villen en medenemen der huid van een stuk vee, met achterlating van het vleesch enz., staat in allen opzigte gelijk met een ontvreemding van het geheele beest, dit stelt alzoo ook de misdaad van veedieverij daar. — Hof Overijssel 18 December 1840; Regtz. XXVII, 255, W. 142.

2830. Het arglistig wegnemen en het dooden van een schaap zijn geen twee misdrijven; het moet als een zamenhangende daad worden beschouwd, welke alleen diefstal oplevert. — Regtb. Maastricht 13 September 1847; Regtz. XXVII, 257; W. 925.

2831. De daadzaken, — dat iemand op zekeren dag in een afgesloten stuk lands, van een aldaar grazende kudde schapen, een heeft gegrepen en geslagt, dit schaap den volgenden dag naar zijn woning heeft vervoerd, daarna de vacht verkocht en een gedeelte van het vleesch heeft opgegeten — stellen te zamen de misdaad daar van art. 388 C. P. en niet de twee afzonderlijke misdrijven van art. 453 en 401, omdat tusschen die handelingen die zamenhang bestaat, welke ze als een aaneengeschakeld geheel, uit hetzelfde misdadig voornemen voortgevloeid, en alzoo als een misdrijf doet voorkomen. — H. R. 11 Nov. 1851; Regtz. XXVII, 258; N. R. XL, § 30, 137; W. 1361; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 784, 157.

2832. De viervoetige dieren in art. 388 C. P.

opgenoemd, zijn alleen zoodanige die voornamelijk en gewoonlijk zich met gras voeden, en ten dien einde meestal in de weiden worden gehouden, en niet dezulke, die in het algemeen onder de huisdieren worden gerangschikt, en van welke alleen sommige soorten tot trek- of lastbeesten kunnen worden afgerigt en gebruikt. — Hof Holland 19 Maart 1841; Regtsz. XVI, 43, XXVII, 261; W. 172.

2833. Tarwe op een land gegroeid en gemaaid, en aldaar in schoven liggende, is oogst. — H. R. 19 Julij 1852; Regtz. XXVII, 261; W. 1452; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 866, 1.

2834. Te veld staande kool in den staat van rijpheid is niet minder dan afgesneden graan te noemen oogst, récolte; op het stelen daarvan is mitsdien insgelijks art. 388 toepasselijk. — Crim. Regtb. Holland 28 Januarij 1839; Regtz. XXVII, 264, N. R., II, § 63, 375; R. in N., II, 40.

2835. Koolen, welke reeds uit den grond zijn getrokken, op het veld bij elkander zijn gelegd, en met aarde zijn overdekt of gekuild, maken een gedeelte uit van een te veld zijnde oogst. — Regtb. Rotterdam 25 Februarij 1841; Regtz. XXVII, 265; W. 182.

2836. Diefstal van het gras van den berm van een dijk of weg, tot hooi op dien berm in den opper gezet, moet voor diefstal van oogst van den akker worden gehouden. — H. R. 26 Januarij 1859; N. R. LXI, § 18, 85; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1478, 35.

2837. Het woord „weide" in art. 388 C. P, moet noch in engeren noch in uitgestrekter zin worden opgevat, dan in dat art. is bedoeld, hetgeen zoude geschieden, indien men „champs" daaronder verstond. Niet elke plaats waar voedsel voor vee groeit kan als weide beschouwd worden. Vee, onregtmatig op niet tot weide bestemden grond geplaatst, kan niet gezegd worden aan de openbare trouw te zijn overgelaten. — Regtb. Assen 27 Junij 1860; N. R. B. XI, 463; W. 2290.

2838. Dit art. maakt geen onderscheid tusschen de beesten, die onder het opzigt van den herder staan en die welke onbewaakt zijn. — H. R. 30 Junij 1869; W. 3135; v. d. H., Strafr. 1869, 266; N. R. XCII, 196.

2839. Dit art. is niet verkeerd toegepast, indien in facto is uitgemaakt, dan de diefstal van een schaap heeft plaats gehad uit een stuk weiland; dat denkbeeld kan niet dáárdoor verloren gaan, dat die weide tijdelijk was omheind en afgeschut. — H. R. 21 April 1846; Regtz. XIX, 272; N. R. XXIV, § 22, 102; W. 730; v. d. H., Strafr. 1846, no. 48, 297.

2840. Diefstal van schapen uit een, in een weide staand hok, terwijl zij daarin, in dier voege waren opgesloten, dat zij er niet uit konden, valt in de termen van art. 388 C. P. — Regtb. Amersfoort 16 Januarij 1875; anders Hof Utrecht 3 Februarij 1875; N. R. B. XXV; Strafr. 61.

2841. Dit art. moet in beperkten zin worden uitgelegd. De wetgever maakt geen onderscheid tusschen het geval dat eenig stuk vee heimelijk van de weide wordt weggevoerd, of wel na aldaar te zijn gedood, geheel of gedeeltelijk wordt geroofd. Reeds de woorden van dit art. duiden aan dat het misdrijf moet worden gepleegd op levend vee en niet op vee dat levenloos wordt gevonden. — H. R. 20 Augustus 1875; W. 3901.

2842. De omstandigheid dat een stuk gronds voor ieder toegankelijk is en tevens gebruikt wordt tot andere doeleinden, ontneemt daaraan niet het karakter van weide, hetwelk het uit anderen hoofde bezat. Tot het bestaan van een weide wordt niet vereischt dat zij door den eigenaar daartoe was ingerigt. Het is voldoende, dat van de bestemming en gebruik als weide blijkt. — H. R. 31 Maart 1863; W. 2471; N. R. LXXIII, § 52, 328; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1829, 39.

2843. Het ontvreemden van schapen uit een schaapskooi, stelt eenvoudige diefstal daar; het is niet strafbaar volgens art. 388 C. P. — Regtb. Almelo 28 December 1858; N. R. B. IX, 364.

2844. Onder het woord réservoir in art. 388 alin. 2 C. P., kunnen niet begrepen worden zoogenaamde vischkaren of vischkorven doorgaans uit hout- of mandewerk vervaardigd ter bewaring van visch bestemd. Het is dus een verkeerde toepassing der wet, indien dit art. op diefstal van visch uit zoodanige karen of korven wordt toegepast. — H. R. 29 October 1850; Regtz. XXVII, 267; N. R. XXXVI, § 53, 224; W. 1225; v. d. H., J. & V., III, no. 150, 212.

2845. Door het woord oogst, „récolte" in het eerste lid van dit art. wordt alleen verstaan eigenlijk gezegde voortbrengselen of vruchten van den grond; turf kan daaronder niet begrepen zijn, zoodat dit art. op diefstal van turf te velde niet toepasselijk is. Niet ieder diefstal van alles zonder onderscheid, wat op het veld eenigen tijd aan de openbare trouw wordt overgelaten, is strafbaar met criminele straffen; die toepassing strekt zich slechts uit tot de voorwerpen in art. 388 no. 1, uitdrukkelijk opgenoemd. — H. R. 17 October 1848; N. R. XXXI, § 79, 354; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 404, 270; Regtz. XXVII, 248; W. 958.

Art. 390.

2846. Indien de plaats waar goederen zijn ontvreemd, zich niet binnen de enceinte générale van het bewoonde huis bevindt, maar daarvan is afgescheiden, vervalt alle denkbeeld van aanhoorigheid. — H. R. 26 Meï 1840; Regtz. XXVII, 269; N. R. IV, § 52, 309.

2847. Een stook- of vuurhut, staande nevens een woning en op het erf daarvan, is een aanhoorigheid eener bewoonde behuizing. — H. R. 15 April 1846; Regtz. XXVII, 13, 275, N. R. XXIV, § 20, 97; W. 729; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 44, 277.

2848. Een bleek, waarvan alleen blijkt, dat zij gelegen is achter een woning, kan, om die reden alleen niet beschouwd worden als de aanhoorigheid eener bewoonde behuizing. — H. R. 21 April 1846, Regtz. XXVII, 46, 275; N. R. XXIV, § 23, 105; W. 718; v. d. H., Strafr. I, no. 46, 286.

2849. Bij dit art. wordt met een bewoond huis, gelijk gesteld elk gebouw, batiment, hetwelk geschikt of bestemd is tot bewoning, een schip kan ook onder zoodanig gebouw behooren; de omschrijving in dit art. voorkomende, heeft niet uitsluitend betrekking op art. 381 no. 4 C. P., maar ook op art. 386 no. 1. — H. R. 8 Junij 1847; Regtz. XXVII, 275; N. R. XXVIII, § 21, 98; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 222, 42.

2850. Een tapperij, te gelijk een publiek huis van ontucht, moet voor een bewoond huis worden gehouden. — H. R. 27 April 1846; Regtz. XIX, 235, XXVII, 278; N. R. XXIV, § 27, 120; W. 718; v. d. H. Strafr. 1846, I, no. 51, 316.

2851. Hetgeen de wetgever onder maison habitée heeft begrepen, de aanhoorigheden van zoodanig huis, is tevens toepasselijk op de woorden lieu habité ou servant à l'habitation, voorkomende in art. 386 no. 1 C. P. — H. R. 22 Augustus 1848; Regtz. XXVII, 49, 278; N. R.

XXXI, § 60, 268; W. 982; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 385, 139.

2852. Diefstal gepleegd op een, voor een woning aanwezige open stoep, is geen diefstal op de aanhoorigheid eener bewoonde behuizing. — Hof Utrecht 1 November 1844; Regtz. XXVII, 279; R. B. VI, 781.

2853. Een vertrek van een bewoond huis, dienende tot winkel, moet als een bewoond huis worden beschouwd en niet als een publieke plaats, waardoor de verzwarende omstandigheid zou vervallen en een daar gepleegde diefstal eenvoudige diefstal zou zijn. — Hof Z.-Holland 19 Junij 1846; Regtz. XXVII, 280; W. 719.

2854. Een liefdadig gesticht, waarin de dader van een aldaar gepleegden diefstal is geälimenteerd, is een bewoond huis. — H. R. 22 November 1842; Regtz. XIX, 14, XXVII, 281; N. R. XIII, § 77, 321; v. d. H., Strafr. VIII, no. 470, 405.

2855. Indien iemand in de gevangenis, de gijzeling, een gedwongen verblijf houdt, en zich aldaar aan diefstal schuldig maakt, kan dit feit niet worden beschouwd als in een bewoond huis, volgens den verzwarenden zin der wet, gepleegd te zijn. — Hof N.-Holland 2 April 1844; Regtz. XXVII, 281; R. B. VI, 263.

2856. Diefstal door braak, uit een kippenhok, gesteld tegen den achtergevel van een bewoond huis, waarmede het geen gemeenschap heeft, is niet in de aanhoorigheid van een bewoond huis gepleegd. — Hof N.-Brabant 2 Maart 1839; Regtz. XXVII, 281; N. R. I, § 11, 65; W. 44.

2857. Het stelen van goederen bij de deur van een stal, nevens het bewoond huis aan den rijweg gelegen, is geen diefstal op de aanhoorigheid van een bewoond huis gepleegd. — Hof N.-Brabant 2 Maart 1839; Regtz. XXVII, 284; N. R. I, § 12, 70.

2858. Een diefstal van goederen uit een niet afgesloten schuur, staande op een van het woonhuis afgescheiden en slechts gedeeltelijk met een heg omgeven werf, mag niet beschouwd worden gepleegd te zijn op de aanhoorigheid van een bewoond huis. — Hof N.-Brabant 19 Maart 1839; Regtz. XXVII, 286, N. R. II, § 13, 81.

2859. Een hooizolder in een bewoond huis, verliest de hoedanigheid van bewoond huis niet daardoor, dat het huis evenmin was bestemd tot het opnemen van den dief als van den bestolene, die beide vergunning hadden bekomen om daar te slapen, als voor hen onderling ter bewaring en bescherming der goederen, welke zij bij zich droegen. — H. R. 27 April 1841; Regtz. XXVII, 29, 288. N. R. X, § 81, 337; W. 199; v. d. H., Strafr. V, no. 273, 221.

2860. Een hooimijt, staande op een erf van alle zijden door boomen en staken omgeven, doch waartusschen een groote ruimte was gelaten, ten einde tot vrijen toegang tot het erf en de woning te strekken, is niet zoodanige clôture of enceinte générale als bij art. 390 C. P. wordt vereischt om een plaats te doen zijn de aanhoorigheid van een bewoond huis of als zoodanig enclos als bij art. 391 wordt omschreven. — H. R. 10 November 1840; Regtz. XXVI, 255, XXVII, 288; N. R. VII, § 12, 58; W. 139; v. d. H., Strafr. IV, no. 215, 195.

2861. Het achterperron van een bewoond stationsgebouw zonder bijzonder afsluiting, gelegen aan de geheel afgesloten spoorwegbaan, is geen aanhoorigheid van een bewoond huis. — H. R. 29 September 1873; W. 3639, 3640, v. d. H., Strafr. 1873, 296; N. R. CIV, 357.

2862. Een perron achter een bewoond stationsgebouw en geheel afgesloten door de omschutting, die de gansche spoorwegbaan in de lengte van beide zijden omgeeft en ook in de breedte afsluit, is geen aanhoorigheid van een bewoond huis.

Zulk een perron, ofschoon aan een spoorwegbaan gelegen, maakt niet uit een gedeelte van een openbaren weg. Een spoorwegbaan toch, die niet anders mag worden gepasseerd dan in gesloten rijtuigen van een spoorwegmaatschappij, namens deze bestuurd, en slechts op door haar vastgestelde uren, kan niet als zoodanig worden beschouwd. — Hof Gelderland 11 Julij 1873; N. R. B. XXV, Strafr. 38.

2863. De woorden cours en basses-cours hebben geen limitative beteekenis. Daarmede moeten worden gelijkgesteld alle andere open plaatsen van dezelfde' soort, welken naam zij ook dragen en welke bestemming zij ook hebben mogen. Het begrip van afsluiting kan niet anders zijn dan een maatschappelijk begrip. — H. R. 29 September 1873; N. R. B. XXV, Strafr. 38.

2864. Een kraam moet, uit den aard zoowel van hare zamenstelling als van haar gebruik, geacht worden te zijn een gebouw. Bij de toepassing van art. 384 C. P., moet de regter beraadslagen en beslissen omtrent de omstandigheid of een kraam bewoond is, althans bewoonbaar, of dat zij tot een woning behoorde. — H. R. 25 Mei 1847; Regtz. XXI, 230; N. R. XXVIII, § 13, 51; W. 835; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 215, 353.

2865. Indien een ongesloten hekje den toegang tot een erf verschaft, dan is daardoor het erf in den zin der wet niet een onafgesloten erf, noch kan daardoor geacht worden geen geheel met het woonhuis uit te maken. — H. R. 27 Augustus 1872; N. R. CI, § 38, 329; W. 3505; v. d. H., Strafr. 1872, 317.

2866. Indien door den regter de omstandigheid wordt aangenomen, dat het huis, in welks aanhoorigheid door middel van overklimming diefstal is gepleegd, voor bewoning kon worden gebezigd, moet art. 384 in verband met art. 381, no. 4 en 390 C. P., worden toegepast en niet art. 14 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102.) Bij laatstgemeld art. is de bestaande wetgeving van den Code Pénal niet anders gewijzigd dan voor zooveel de gestelde straf aangaat en niet wat de omschrijving des misdrijfs betreft. — H. R. 4 Maart 1857; N. R. LV, § 36, 177; W. 1971; v. d. H., Strafr. 1857, 97.

2867. Om in den zin der wet een schuur als aanhoorigheid van een bewoond huis te kunnen beschouwen, is niet voldoende dat zij aan het huis is vastgetimmerd. Daartoe behoort te blijken dat zij te zamen een geheel uitmaken, en er een onmiddellijke toegang van de eene in de andere bestaat, of dat de schuur en woning zijn gelegen in een en dezelfde algemeene omsluiting. — H. R. 4 October 1859; N. R. LXIII, § 8, 26; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1549, 466.

2868. Om een diefstal te kunnen qualificeren als begaan in de aanhoorigheid van een bewoond huis, moet de plaats waar de diefstal is gepleegd, geheel afgesloten zijn. — H. R. 30 Julij 1861; W. 2297; N. R. LXVIII, § 47, 364; v. d. H. Strafr. 1861, no. 1685, 239.

2869. Een afgetuind en'afgeheind gedeelte bouwgrond, behoorende bij een bewoonde bouwhoeve, kan niet altijd als de aanhoorigheid van een bewoond huis worden aangemerkt. — Hof Gelderland 16 Maart 1860; N. R. B. X, 544; W. 2198.

2870. Tot de qualificatie van diefstal in een bewoond huis, wordt niet vereischt het binnentreden buiten weten of tegen den wil van den bewoner. —

H. R. 10 December 1861; N. R. LXIX, § 29, 251; N. R. B., XII, 384; W. 2347; v. d. H.; Strafr. 1861, 375.

2871. Bij diefstal op de aanhoorigheid van een bewoond huis, moet het arrest de gronden en bewijsmiddelen vermelden, waarom de plaats van den diefstal moet worden aangemerkt als aanhoorigheid van een bewoond huis. — H. R. 24 October 1848; N. R. XXXI, § 87, 395; W. 988; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 408, 283.

2872. Het ruim van een bewoond schip, ofschoon uit de kajuit en het vooronder niet toegankelijk, moet evenwel als bewoond huis worden aangemerkt. — Hof Gelderland 19 April 1860; W. 2198; N. R. B. X, 545; W. 2098.

2873. Een erf, waarop het woonhuis van den eigenaar staat, rondom afgesloten door een heg, met uitzondering eener met zijn toestemming gemaakte kleine opening in de heg, die het overigens afgesloten erf afscheidt van het daarnaast gelegen, mede geheel afgesloten erf, moet in den zin der wet als een besloten plaats worden aangemerkt. — H. R. 5 Februarij 1867; N. R. LXXXV, § 25, 183; N. R. B. XVIII, 22; v. d. H., Strafr. 1867, 29.

2874. Onder aanhoorigheid van een bewoond huis, kan volgens dit art. ook een boomgaard begrepen zijn. De wetgever verstaat door aanhoorigheid van een bewoond huis al hetgeen, met welke bestemming ook, binnen de algemeene omheining is besloten. — H. R. 19 Februarij 1867; N. R. B. XVIII, 153; W. 2892; N. R. LXXXV, § 30, 237, v. d. H., Strafr. 1867, 76.

2875. Er bestaat in den zin van dit art. geen omsluiting van een erf, indien het, zonder dat een deur of hek aanwezig is, en bij nacht zoowel als bij dag voor elk toegankelijk is; terwijl de omstandigheid dat zoodanig erf, alleen bij sommige gelegenheden of in een gedeelte van het jaar, van een deur of hek kan voorzien worden, het niet als een omsloten erf kan doen aannemen. — H. R. 18 Mei 1868; N. R. LXXXIX, § 10, 79, N. R. B. XIX, 344.

2876. Een hooimijt staande op een erf, van alle zijden door boomen en staken omgeven, doch waarin een groote tusschenruimte is opengelaten ten einde tot vrijen toegang tot het erf en de woning te strekken, kan niet geoordeeld worden zich te bevinden in zoodanige clôture of enceinte générale, als bij dit art. wordt vereischt, om een plaats te doen beschouwen als de aanhoorigheid van een bewoond huis of als zoodanig enclos als in art. 391 C. P. wordt omschreven. — H. R. 10 November 1840; Regtz. XXVI, 2550; N. R. VII, § 12, 58; W. 139; v. d. H., Strafr. IV, no. 215, 195.

2877. Tot het begrip van bewoond huis, wordt het gansche verblijf, ook gedurende den nacht, gevorderd of althans bestemming daartoe. Een gebouw dat niet van een of meer personen gewoonlijk tot nachtverblijf dient, of althans niet bestemd is om daartoe te dienen, wordt, hoewel daarin van tijd tot tijd ook wel gedurig tot bepaalde bezigheden menschen vertoeven, in den zin der strafwet niet voor bewoond gehouden. — H. R. 20 Januarij 1863; N. R. LXXIII, § 9, 57; N. R. B. XIV, 337; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1812, 8.

2878. Een kelder onder een woonhuis, hoezeer daarmede tijdelijk geen gemeenschap hebbende, is als aanhoorigheid van dat huis te beschouwen. — Hof Gelderland 10 Maart 1864, N. R. B. XV, 637; W. 2600.

2879. Een erf aan drie zijden afgesloten en aan de vierde zijde begrensd door een gracht, die regtens voor het publiek niet openstaat, moet ook aan die vierde zijde voor afgesloten worden gehouden. — H. R. 5 Mei 1873; N. R. CIV, 7; v. d. H., Strafr. 1873, 166.

2880. Een gat of opening in een heg, waarmede het erf dat het woonhuis bevat is omgeven, is niet voldoende om ingeval van diefstal, dat erf als een open niet afgesloten plaats te beschouwen, indien die opening daarin niet opzettelijk is gemaakt of gelaten, om tot vrijen toegang te dienen. — H. R. 9 November 1846; N. R. XXV, § 57, 248; Regtz. XXVI, 260; W. 758; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 122, 352.

2881. Bij de feitelijke beslissing dat ontvreemde eenden op de tot afsluiting dienende sloot, d. i. op de afsluiting en derhalve niet binnen de afsluiting waren, heeft de wegneming daarvan niet binnen de aanhoorigheid plaats. — H. R. 27 Mei 1872; W. 3474; v. d. H., Strafr. 1872, 207.

2882. Waar, als door getuigen bewezen, wordt verklaard, dat de omrastering, binnen welke een loods, waarvan het lood gestolen is, stond, de woningen en het park in één en dezelfde omgeving insluit, is het feit dat de diefstal is gepleegd in de aanhoorigheid van een bewoond huis, voldoende gestaafd. — H. R. 14 December 1869, no. 3175; v. d. H., Strafr. 1869, 525.

2883. Indien twee bewoonde huizen te zamen met het bij ieder behoorend terrein één algemeene omsluiting hebben, moet dat omsloten terrein of het daarop gelegen getimmerte in den zin der wet, almede als aanhoorigheid van bewoond huis worden aangemerkt. — H. R. 29 October 1856; N. R. LIV, § 20, 84; W. 1906; v. d. H., Strafr. 1856, II, no. 1262, 61.

2884. Dit art. bevat geen definitie van hetgeen de wetgever in het geheele wetboek onder maison of édifice wil verstaan; doch integendeel heeft het geen andere strekking dan om, door wetsduiding daaronder te begrijpen, wat op zich zelf door genoemde uitdrukkingen niet werd aangeduid, die gebouwen namelijk, die, alhoewel tot bewoning bestemd, echter niet werkelijk bewoond worden, en om langs dien weg, door meer strenge bepalingen de voorwerpen daarin geborgen, tegen diefstal te beveiligen. — H. R. 14 Mei 1856; N. R. LIV, § 11, 96; W. 1873; v. d. H.; Strafr. 1856, I, no. 1223, 290.

Art. 391.

2885. Een terrein van drie zijden met hek en muurwerk en van de vierde zijde met een stadssingel, deel makende van een publieke vaart, omgeven, doch waarin het varen op het oogenblik van den diefstal, bij politiereglement verboden was, is in den zin der wet een besloten plaats of perk, enclos. Dit is het geval niet als de vaart vrij en onbelemmerd is. — Hof Utrecht 16 Mei 1843; Regtz. XXVII, 289; R. B. V, 529.

2886. Zelfs een droogе sloot, waarmede een met ijs bedekte sloot moet worden gelijkgesteld, stelt de bij de wet gevorderde afsluiting daar. — Hof N.-Holland 11 Mei 1857; W. 1885; N. R. B. IX, 391.

2887. Een terrein aan drie zijden van de aangrenzende erven, door openbare vaarwaters, en aan de vierde zijde door een hek afgescheiden, is geen besloten plaats (enclos) naar den zin der wet, en kan alzoo niet geacht worden de aanhoorigheid van een daarop staand bewoond huis te zijn. Hof N.-Holland 23 September 1862; W. 2480.

Art. 393.

2888. Braak aan een huis gepleegd, teneinde daarin den toegang te bekomen, met het doel om aldaar diefstal te plegen, is niet slechts een uiterlijke

daad, welke alleen diende om den diefstal voor te bereiden; zij staat in een noodzakelijk en onmiddellijk verband met den voorgenomen diefstal en moet dus beschouwd worden als een begin van uitvoering. Het bijna geheel verbreken van een keldervenster, met het doel om zich den toegang tot het huis te verschaffen is buitenbraak. — H. R. 10 Januarij 1843; Regtz. XVIII, 30; N. R. XIII, § 20, 81; W. 411; v. d. H., Strafr. IX, no. 493, 193.

2889. Door het boren van gaten in den vloer van een molen, ten einde het zich daarin bevindend koren, een uitweg te bezorgen, moet gezegd worden te zijn gepleegd diefstal door middel van buitenbraak. — H. R. 19 November 1839; Regtz. XXVII, 293; N. R. V, § 48, 281; v. d. H., Strafr. II, no. 91, 211; W. 58.

2890. Indien diefstal heeft plaats gehad door middel van het breken van een glasruit, het daardoor los maken van een knipje van het raam, het vervolgens openschuiven van dat raam en het door dat raam met de hand wegnemen van het gestolene, wordt teregt gequalificeerd te zijn gepleegd met buitenbraak en inklimming. — H. R. 27 Mei 1845; Regtz. XXVII, 295; N. R. XX, § 74, 355; W. 630; v. d. H., Strafr. XII, no. 701, 109; H. R. 7 Junij 1842; Regtz. XVIII, 37; N. R. XII, § 53, 183; W. 329; v. d. H; Strafr. VIII, no. 416, 1.

2891. Het verbreken van een slot van de deur eener schuur, met oogmerk om zich den toegang tot het daarmede verbonden woonhuis te verschaffen, is buitenbraak. — H. R. 5 December 1843; Regtz. XVIII, 49; N. R. XVI, § 79, 388; W. 564; v. d. H., Strafr. X, no. 627, 455.

2892. Indien bij diefstal met buitenbraak, de braak heeft gediend om zich den toegang tot een gebouw te verschaffen op buitengewone wijze zooals door een venster, moet die diefstal gequalificeerd worden als diefstal door middel van buitenbraak en inklimming. — H. R. 17 October 1865; N. R. LXXXI, § 5, 37; N. R. B. XVI, 608; W. 2737; v. d. H., Strafr. 1865, 442.

2893. Voor braak wordt een daad van geweld vereischt. Er is aan geen opligting, enlèvement in den zin van art. 393 C. P. te denken, waar, door den dader van een diefstal, om zich ergens den toegang te verschaffen bloot het haakje eener deur is opgeligt dat er los bij hing. — H. R. 9 Januarij 1866; W. 2767; N. R. B. XVII, 7; N. R. LXXXVII, § 5, 35; v. d. H., Strafr. 1866, 24.

2894. Het afrukken en afsnijden van een stuk lood van het dak van een huis, om zich dat lood toe te eigenen, is op zich zelf geen buitenbraak; het zou het kunnen zijn als dit afrukken en afsnijden was gedaan om zich den toegang in het huis te verschaffen. — H. R. 28 Augustus 1848; Regtz. XXVI, 324; N. R. XXXI, § 64, 283; W. 983; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 388, 153.

2895. Diefstal, gepleegd door middel van het instooten eener glasruit in een losse toonkast op de stoep eener woning aanwezig, is geen diefstal door middel van buitenbraak, noch ook van binnenbraak. — Hof Utrecht 1 November 1844; Regtz. XXVII, 279; R. B., VI, 781.

2896. Het uitrukken van staken, ten einde den doorgang te verkrijgen tot een erf, hetwelk wel van alle zijden met boomen en staken is omgeven, doch waartusschen een groote ruimte tot vrijen toegang is gelaten en alzoo als een open en niet afgesloten plaats moet beschouwd worden, stelt geen braak daar. —H. R. 10 November 1840; Regtz. XXVI, 255 XXVII, 290; N. R. VII, § 12, 58; W. 139; v. d. H., Strafr. IV, no. 215, 195.

2897. Alleen dan heeft den diefstal qualificeerende braak plaats, indien die braak heeft moeten dienen om den doorgang te verschaffen tot het weg te nemen voorwerp. Dit is niet het geval als het ontvreemden van het goed beschadiging aan eenig ander daarmede verbonden voorwerp heeft veroorzaakt. Het afscheuren of afsnijden van lappen of reepen lood van de overige gedeelten van het deklood van een huis is geen braak in den zin der wet. — H. R. 26 November 1838; Regtz. XXVII, 290; N. R. I, § 4, 12; v. H., Strafr. I, no. 4, 9; R. in N. II, 65.

2898. Braak op zich zelf is niet noodzakelijk een poging tot diefstal. Eerst dan als de diefstal of poging op zich zelf bewezen is, kan de verzwarende omstandigheid van braak tot vermeerdering van straf in aanmerking komen. — Hof N.-Brabant 24 Maart 1840; Regtz. XVIII, 119, XXVII, 292; N. R. VIII, § 27, 128, W. 105.

2899. Bij het bedrijven van een diefstal door meer dan één persoon, is niet alleen hij schuldig aan de verzwarende omstandigheden van braak, inklimming, valsche sleutels, enz. die deze middelen individueel berigt, maar ook zij, die weten dat zoodanig middel noodzakelijk was tot het volvoeren van hun gezamelijk gesmeed ontwerp. — H. R. 20 Junij 1843; Regtz. XXVI, 243, XXVII, 292, XVIII, 34; N. R. XV, § 20, 64; W. 492; v. d. H., Strafr. X, no. 563, 61; H. R. 22 April 1845; Regtz. XVIII, 51; N. R. XX, § 51, 247; W. 628; v. d. H., Strafr. XI, no. 679, 370; H. R. 15 Augustus 1851; Regtz. XXVI, 251; N. R. XXXIX, § 44, 240; W. 1355; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 761, 35; H. R. 23 April 1850; Regtz. XXVI, 231; N. R. XXXV, § 52, 225; W. 1146; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 598, 227.

Art. 395.

2900. Een ontvreemding, door middel van braak van goederen, welke zich in een gesloten losse kist, staande op een der stadspleinen, bevonden, is geen diefstal door middel van uit- of inwendige braak gepleegd. — Crim. Regtb. Holland 27 April 1840; Regtz. XXVII, 301; N. R. VII, § 36, 204; W. 96

2901. Het verbreken van een ruit in een losse, buitenshuis op de open stoep van een woning staande toonkast, is geen buitenbraak noch binnenbraak, omdat daardoor niet verkregen wordt de toegang tot een huis of in een besloten plaats of in een aanhoorigheid. — Hof Utrecht 1 November 1847; Regtz. XXVII, 279; R. B. VI, 781.

2902. Bij een schuldigverklaring aan diefstal, door middel van buiten- en binnenbraak moet in facto zijn uitgemaakt, dat dit heeft plaats gehad ten aanzien van een gebouw of woning, gedeelte of aanhoorigheid daarvan. — H. R. 22 Maart 1848; Regtz. XXVI, 249; N. R. XXX, § 26, 128; W. 929; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 332, 233.

2903. Onder braak moet worden verstaan alle verbreking, verwringing, vernieling, onder anderen van deuren en volgens art. 395 C. P.; onder uitwendige braak, die braak met behulp waarvan men zich in de huizen enz. den toegang kan verschaffen: alzoo is het voor de toepassing van art. 381 no. 4, ter zake van een diefstal met buitenbraak onder de verdere verzwarende omstandigheden, onverschillig dat de deur waarop van buiten geweld was gepleegd, door de bewoners was geopend om de verdere vernieling te voorkomen. — H. R. 22 Januarij 1856; W. 1839; N. R. LII, § 14, 65; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1179, 39.

2904. Door tot volvoering van een diefstal den arm door een glasruit te steken heeft buitenbraak en inklimming plaats. — H. R. 17 Octber 1865; W. 2737; N. R. B. XVI, 608; N. R. LXXXI, § 5, 37; v. d. H. Strafr. 1865, 442.

2905. Bij het bewezen doel om te stelen is de buitenbraak een begin van uitvoering, niet enkel een acte préparatoire van den diefstal. — Hof Utrecht 29 September 1874, N. R. B. XXV, Strafr. 61.

2906. Indien eenige steenen uit een muur van een huis zijn gebroken, en men daardoor den arm naar binnen brengt, waardoor de buitendeur der woning ontgrendeld kon worden, en alzoo die buitendeur binnentreedt en diefstal pleegt, dan heeft er wel buitenbraak doch geen inklimming plaats. — Hof Groningen 20 September 1865; N. R. B. XVI, 232.

Art. 396.

2907. Het openbreken van een gesloten kist, aanwezig in een bergplaats, met de daarboven liggende wachterswoning, gebouwd op palen midden in het water op eenige ellen van een spoorwegbrug, tusschen welke woning en bergplaats geen regtstreeksche gemeenschap is, stelt in den zin der wet binnenbraak daar. Hof N.-Holland 14 Julij 1847; Regtz. XXVII, 303; R. B. IX, 539.

2908. Onder binnenbraak, effraction intérieure, wordt verstaan zoodanige verbreking, welke gepleegd wordt après l'introduction dans les lieux, opgenoemd in het vorig art. en alzoo après l'introduction dans les maisons, cours, basses-cours, enclos ou dependances. — H. R. 30 Mei 1848; Regtz. XXVII, 305; N. R. XXXI, § 24, 99; W. 955; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 352, 416.

2909. Een verzegelde brief kan niet gerangschikt worden onder de meubles fermés bij de tweede alinea van dit art. bedoeld. H. R. 4 November 1845; Regtz. XXI, 110; N. R. XXII, § 59, 370; W. 676; R. B. VII, 731.

2910. Indien iemand zich vervoegd heeft aan een huis alwaar hem op zijn aanvraag zijn afgegeven goederen behoorende tot de bij art. 396 alinea 2 bedoelde, welke hij weggevoerd en zich toegeëigend heeft, is dit geen diefstal door middel van binnenbraak. — H. R. 27 Junij 1848; Regtz. XXVI, 172; N. R. XXXI, § 48, 224; W. 957; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 374, 78; H. R. 27 Augustus 1872; W. 3506; N. R. CI. 310, v. d. H., Strafr. 1872, 322.

2911. Het openbreken van een trommel in een diligence aan een der passagiers toebehoorende en het daaruit ontvreemden van geldswaardige papieren is geen diefstal met braak, doch eenvoudige diefstal. — Regtb. Rotterdam 11 Januarij 1848; W. 888; Hof Z.-Holland 21 Februarij 1848; Regtz. XXVIII, 15; W. 889.

2912. Diefstal gepleegd door middel van het instooten van een glasruit in een losse toonkast op een stoep aanwezig, is geen diefstal door middel van buitenbraak noch ook van binnenbraak. — Hof Utrecht 1 November 1844, R. B. VI, 781; Regtz. XXVII, 279.

Art. 397.

2913. Mr. F. A. T. Weve, iets over het begrip van inklimming als verzwarende omstandigheid van den diefstal. — Themis 2e XIII, 81.

2914. Voor het bestaan van in- of overklimming is het onverschillig of de dader met het geheele ligchaam of met een deel daarvan zich over de bij art. opgenoemde sluitingen begeven heeft. Het steken van de hand over de onderdeur, alzoo door een opening gewoonlijk tot toegang bestemd, is geen inklimming. — H. R. 28 April 1869; N. R. B. XX, 457; W. 3112; N. R. XCI, § 47, 364, v. d. H., Strafr. 1869, 134.

2915. Ofschoon tot het begrip dan buitenbraak behoort dat de dader zich daardoor den toegang verschaft, is daarin nog geen inklimming begrepen. — H. R. 17 October 1865; N. R. B. XVI, 608; N. R. LXXXI, § 5, 37; W. 2737; v. d. H., Strafr. 1865, 442.

2916. Diefstal van haver, gepleegd door het binnenbrengen, kan een gedeelte des ligchaams in het ruim van een schip, waarvan de dader vooraf een der planken had opgeligt, zijnde de gewone wijze waarop de schipper zijn lading lost, kan niet geacht worden door inklimming te zijn gepleegd. — Hof Gelderland 19 April 1860; W. 2198; N. R. B. X, 545.

2917. Als het onmogelijk is om anders dan door overklimming op het terrein te komen waar diefstal is gepleegd, volgt daaruit noodzakelijk dat de overklimming het middel is geweest tot den diefstal, en dus teregt als een verzwarende omstandigheid is aangemerkt. — H. R. 24 Februarij 1873; W. 3578; v. d. H., Strafr. 1873, 72.

2918. Voor het begrip van diefstal door middel van inklimming, is het voldoende dat de dader zijn arm door een geopend raam heeft gestoken om het door hem ontvreemd voorwerp tot zich te nemen. — H. R. 12 April 1870; W. 3213; v. d. H., Strafr. 1870, 186.

2919. Het breken van een glasruit, en het inbrengen van een gedeelte des ligchaams door een op die wijze geopend raam, is als buitenbraak en inklimming te beschouwen; H. R. 27 Mei 1845; N. R. XX, § 74, 355; Regtz. XXVII, 295; W. 630; v. d. H., Strafr. XII, no. 701, 109.

2920. Door overklimming wordt in dit art. niet slechts bedoeld alle wijze van over muren en andere sluitingen heen, in besloten plaatsen te geraken, maar ook het inkomen of inkruipen door een opening, zelfs onder den grond, indien deze opening niet is gemaakt om tot ingang te dienen. — H. R. 26 Mei 1840; Regtz. XV, 229, XXVII, 310; N. R. IV, § 53, 321; v. d. H., Strafr. II, 125, 383; W. 102.

2921. Hoewel bij dit art. slechts is bedoeld inklimming van buiten naar binnen, kan daaruit niet worden afgeleid, dat niet voor afzonderlijke huizen of gebouwen zijn te houden, woningen of bergplaatsen, welke, hoewel onder één dak met andere evenwel niet door een gemeenen ingang vereenigd, afzonderlijk bewoond worden; daaruit kan niet worden afgeleid dat de regter uitdrukkelijk behoort uit te maken dat er heeft plaats gehad inklimming van buiten naar binnen. — H. R. 6 Februarij 1844; Regtz. XXVII, 317; N. R. XVII, § 38, 165; W. 567; v. d. H., Strafr. XII, no. 713, 155.

2922. De onmogelijkheid dat een diefstal anders kan zijn gepleegd dan door middel van overklimming is voldoende, om die verzwarende omstandigheid aan te nemen. — Hof Holland 16 Februarij 1839; Regtz. XXVII, 320; R. B. I, 140; W. 5; H. R. 22 Maart 1848; Regtz. XXVI, 249; W. 929; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 332, 233; N. R. XXX, § 26, 128.

2923. Het is een kenmerk van inklimming in den zin der wet, dat de dader zich daardoor den toegang heeft verschaft tot de gebouwen en besloten plaatsen, dit kenmerk moet bij de schuldigverklaring worden uitgedrukt. — H. R. 9 November 1847; Regtz. XXVI, 331; N. R. XXIX, § 20, 98; W. 882; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 269, 307.

2924. Een veroordeeling wegens diefstal, met behulp van inklimming gepleegd, is niet voldoende gemotiveerd, indien is uitgemaakt, dat de daders, na den grendel eener belendende schuur te hebben opengeschoven, een dakpan hebben weggenomen, en langs dien weg, in een andere schuur zijn gekomen, zonder dat men met zekerheid kan uitmaken of zij door het dak dan wel door de ontgrendelde deur zijn binnengekomen. — H. R. 7 Februarij 1854; Regtz. XXVII, 323; v. d. H. Strafr. 1854, I, 43.

2925. Hij, die een aan de straat uitkomend raam opschuift, en van een plank daarachter, iets arglistig wegneemt, is schuldig aan diefstal met inklimming. — H. R. 28 Julij 1854; Regtz. XXVII, 326; N. R. XLVIII, § 15, 77; W. 1668; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 1009, 281.

2926. Inklimming heeft plaats, indien diefstal is gepleegl door het steken van de hand door een te voren opgeschoven raam van een bewoond huis, en het wegnemen met die hand van de ontvreemde voorwerpen uit dat huis. — H. R. 4 December 1849; Regtz. XXVII, 329; N. R. XXXIV, § 55, 223; W. 1101; v. d. H. Strafr. 1849, II, no. 550, 282.

2927. Tot inklimming wordt niet gevorderd, dat de dief in het gebouw is ingegaan; het is voldoende dat hij slechts den arm of de hand heeft gebragt door het raam om het ontvreemde te bereiken. — H. R. 4 December 1855; Regtz. XXVII, 332; W. 1824; N. R. LI, § 49, 207; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1088, 216.

2928. Onder inklimming is begrepen elke manier om binnen de huizen en besloten plaatsen te geraken; daartoe wordt niet vereischt dat men met het geheel ligchaam is binnengekomen. — H. R. 22 Mei 1855; Regtz. XXVII, 336, N. R. L, § 23, 107; W. 1779, v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1088, 207.

2929. Overklimming is geen verzwarende omstandigheid als de dader zich niet van buiten den toegang tot een gebouw heeft verschaft. — H. R. 4 Sept. 1855; Regtz. XXVII, 337; N. R. LI, § 1, 1; W. 1788; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1122, 65.

2930. Het klimmen op muren, deuren, daken of andere sluiting, stelt niet de verzwarende omstandigheid van inklimming daar, daartoe wordt vereischt het klimmen over dezelve, en het door middel daarvan komen binnen de gebouwen bij dit art. bedoeld. Het door een dakvenster klimmen in de goot en vandaar gaan in de goot van het aangrenzend huis om daarvan lood te stelen, is niet de verzwarende omstandigheid van inklimming. — H. R. 12 November 1844; Regtz. XXVII, 340; N. R. XIX, § 34, 143.

2931. Het door middel van en langs een daartoe opzettelijk medegebragte ladder klimmen in de goot van een huis om daarvan lood te stelen, is geen inklimming. — H. R. 5 November 1844; Regtz. XXVI, 320; N. R, XIX, § 34, 141; W. 557; v. d. H., Strafr. XII, no. 764, 392.

2932. Het gebruik maken van het middel en den toegang, door den eigenaar of den bewoner zelven gemaakt om op zijn erf te komen, is geen inklimming. Het bepaalde bij het tweede lid van dit art. is een uitzondering, welke niet eveneens kan gelden ten aanzien van het inklimmen boven den grond. Regtb. Maastricht 9 December 1846; Regtz. XXVII, 341; W. 863.

2933. Het ingaan door een gat of opening in een heg, waarmede een erf is omgeven, niet gemaakt om tot vrijen toegang te strekken, is geen over- of inklimming, omdat daartoe vereischt wordt het heenklimmen over sluitingen of door een opening onder den grond. — H. R. 9 November 1846; Regtz. XXVI, 260; XXVII, 345; N. R. XXV, § 57, 248; W. 758; v. d. H., Strafr. 1846, no. 122, 352.

2934. Hoewel het voor in- of overklimming onverschillig is, of de dader hetzij met het geheele ligchaam, hetzij met een deel daarvan, zich over de bij art. 397 C. P., opgenoemde sluitingen heeft begeven, zoo wordt evenwel voor strafbare inklimming bepaald vereischt, dat de inklimming is geschied door een opening niet tot toegang bestemd. — H. R. 28 April 1869; N. R. XCI, § 47, 364; N. R. B. XX, 457; W. 3112; v. d. H., Strafr. 1869, 134.

2935. Tot diefstal bij inklimming wordt niet vereischt, dat men met het geheele ligchaam is binnengekomen. — H. R. 7 Februarij 1860; N. R. LXIV, § 16, 57; W. 2142; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1582, 26.

2936. Inklimming heeft niet plaats als de toegang tot een afgesloten erf is verkregen door te gaan over het ijs waarmede een sloot bedekt is welke het erf afsluit. — H. R. 22 Augustus 1857; N. R. LVI, § 54, 249 W. 1989; v. d. H., Strafr. 1857, 266; Hof N.-Holland 11 Mei 1857; N. R. B. VIII, 391; W. 1885.

2936*. Indien diefstal door middel van inklimming is geschied, is het onverschillig op welk tijdstip de diefstal is gepleegd, omdat dan de nacht zelf, geen verzwarende omstandigheid meer daarstelt, zoodat het ontbreken der qualificatie van diefstal bij nacht onverschillig is. — H. R. 16 Junij 1868; N. R. LXXXIX, § 23, 182; W. 3018; v. d. H., Strafr. 1868, 186.

Art. 398.

2937. Dit art. is demonstratief, niet limitatief. Het is voldoende, indien zonder het bezigen der juiste benaming van het instrument, waarmede eene cassette is geopend, in de aanduiding van hetgeen de wet deswege omschrijft, de grond en het bewijsmiddel is opgegeven, waarop de regterlijke overtuiging heeft berust, dat een cassette is geopend door een instrument, bij de wet als valsche sleutel gequalificeerd. — Crim. Regtb. Holland 2 October 1839; W. 57; H. R. 28 Januarij 1840, Regtz. XXVII, 345; N. R. VII, § 48, 273; W. 73, v. d. H., Strafr. II, no. 99, 245.

2938. Het is geen diefstal, door middel van een valschen sleutel, als de regter beslist dat de sleutel waarmede een kabinet, waaruit de ontvreemding heeft plaats gehad, is geopend, werkelijk voor dat kabinet is bestemd, al is die sleutel ook sedert ongeveer een jaar door den eigenaar verloren. — H. R. 21 Februarij 1853; Regtz. XXVII, 354; N. R. XLIV, § 19, 80; W. 1479; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 925, 60.

2939. De wet maakt geen onderscheid of het gebruik van een valschen sleutel al dan niet den onmiddellijken toegang tot de ontvreemde voorwerpen heeft verleend. — H. R. 15 December 1873; W. 3678; v. d. H. Strafr. 1873, 405.

2940. Om schuldig te zijn aan diefstal met behulp van valsche sleutels, behoeven de voorwerpen welke als zoodanig hebben gediend tot het plegen van het misdrijf niet in het bezit der daders te zijn gevonden.

Het is aan den regter overgelaten het gebezigd zijn van valsche sleutels af te leiden uit omstandigheden waaronder een diefstal is gepleegd, al zijn de valsche sleutels welke gestrekt hebben om den diefstal te plegen niet, maar die welke konden strekken om den diefstal te verbergen wel, in het

bezit der daders gevonden. — H. R. 31 Mei 1870; W. 3218; v. d. H., Strafr. 1870, 269.

Art. 400.

2941. Loterijbriefjes, waarop prijzen zijn getrokken, zijn zoodanige titels als bedoeld worden in dit art. — H. R. 19 Maart 1844; Regtz. XXVII, 357; N. R. XVII, § 80, 343; W. 570; v. d. H., Strafr. XII, no. 728, 220.

Art. 401.

2942. Mr. G. Diephuis, iets over de toepassing der geldboete, bedreigd bij art. 401 Code Pénal. — Opm. & Med., II, 66. XII, 181.

2943. Moet, nevens de in art. 401 C. P. bedreigde geldboete, altijd gevangenisstraf worden uitgesproken? — Ja. — Regtsg. Adv., V, 232.

2944. De straf bij art. 401 C. P. bedreigd, is ten aanzien van onderscheidene diefstallen gewijzigd bij art. 18 der wet van 29 Junij 1854, (St. no. 102).

2945. Indien aan een arbeider door zijn meester wordt opgedragen om mest te verwerken, die aan dezen laatste toebehoort, en op diens land gelegen is, dan blijft de mest in het bezit van den eigenaar van het land en maakt de arbeider zich aan diefstal schuldig, als hij dien mest arglistig wegvoert en zich toeëigent. — H. R. 28 December 18:4; N. R. B. XXV, Strafr. 66.

2946. Het arglistig ontvreemden van boomvruchten, ooft, als niet onder de uitzonderingen van art. 18 der wet van 29 Junij 1854, met name uitgedrukt, moet bij voortduring als eenvoudige diefstal vallende in de termen van art. 401 C. P., worden gequalificeerd. — Hof Gelderland 13 Oct. 1857; N. R. LXIV, § 67, 322; N. R. B. VIII, 59; W. 1921.

2947. In art. 18 der wet van 29 Junij 1854, St. 102), wordt met enkele diefstallen bedoeld de zoodanige diefstallen welke in juridiek spraakgebruik tegenover de gequalificeerden staan. Het gaat alzoo niet aan te beweren, dat ieder ook niet in de wet genoemde verzwarende omstandigheid, voldoende zou zijn, om de in art. 18 genoemde diefstallen onder de bepaling van art. 401 C. P. te brengen. — Regtb. Amsterdam Mei 1865, N. R. B. XV, 609.

2948. De regter is bevoegd om krachtens art. 401 en 463 C. P. bij eenvoudigen diefstal enkel een geldboete, zonder gevangenisstraf op te leggen. — H. R. 30 Junij 1862, N. R. LXXI, § 28, 216; W. 2393; N. R. B. XIII, 472; v. d. H., Strafr. 1862, 242; Hof Gelderland 9 April 1862; N. R. B. XIII, 481; W. 2408.

2949. De regter is bevoegd om bij veroordeeling ter zake van eenvoudigen diefstal met toepassing van art. 463 C. P., enkel geldboete en geen gevangenisstraf op te leggen. Uit laatstgenoemd art. kan niet worden afgeleid dat het alleen is geschreven voor de gevallen waarin is bepaald, dat behalve de gevangenisstraf ook geldboete moet worden uitgesproken. — Hof Limburg 27 Mei 1852; W. 1378; Regtz. XXVIII, 62; H. R. 18 December 1855; Regtz. XXVIII, 63; N. R. LI, § 58, 254; W. 1830; v. d. H., Strafr. 1855, II, 255; H. R. 24 December 1855; Regtz. XXVIII, 65; W. 1833; v. d. H., Strafr. 1885, II, 271; H. R. 29 Augustus 1854; Regtz. XXVIII, 66; N. R. XLVIII, § 22, 108; W. 1590; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 1016, 320.

2950. De wegvoering eener onder voorwaarde verkochte koe, door den kooper, zonder de vervulling dier voorwaarde zijnerzijds, en buiten goedvinden of weten van den verkooper, is diefstal. — H. R. 13 Mei 1851; Regtz. XXVIII, 68; N. R. XXVIII, § 69, 354; W. 1302; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 738, 257.

2951. Het zich toeëigenen van een gevonden voorwerp, wetende dat het een ander toebehoort, en het verkoopen daarvan ten eigen voordeel, moet beschouwd worden als arglistige ontvreemding van eens anders eigendom en derhalve als diefstal. — H. R. 21 Junij 1842; Regtz. XXVIII, 250, XIX, 250; N. R. XII, § 55, 190; W. 327, v. d. H., Strafr. VIII, no. 419, 22.

2952. Een ontvreemding, gepleegd in een armen- of liefdadig gesticht door daarin opgenomen personen, stelt het misdrijf daar van eenvoudigen diefstal. — H. R. 14 Sept. 1842; Regtz. XXVII, 205; N. R. XIII, § 8, 23; W. 353; v. d. H., Strafr. VIII, no. 452, 257; H. R. 22 Nov. 1842, Regtz. XIX, 14; N. R. XIII, § 77, 321; v. d. H., Strafr. VIII, no. 470, 405.

2953. De daad van hem die op bedriegelijke wijze, in betaling van het gekochte, een koperen verzilverden cent voor een zilveren 25 centstuk doet doorgaan, en daarop meer geld terug ontvangt dan hem wettig toekomt is diefstal, strafbaar volgens art. 401 C. P. — Regtb. Groningen 28 Maart 1839; Hof Groningen 15 Mei 1839; Regtz. XXVIII, 1; R. in N. II, 233; H. R. 23 Augustus 1839; N. R. IV, § 39, 232; R. in N. II, 233; W. 43; v. d. H., Strafr. I, no. 53, 295.

2954. Het ten eigen gebruik aanwenden en niet verantwoorden van gelden door iemand, aan wien zij tot een bepaald gebruik zijn toevertrouwd, door een ander die in een ziekelijken toestand bij hem was komen inwonen en aldaar is overleden, wordt teregt gequalificeerd misbruik van vertrouwen; het afhandig maken van een horologie en van lijfstoebehooren door en aan zoodanig persoon is bedriegelijke ontvreemding van eens anders goed en wordt teregt gequalificeerd eenvoudige diefstal. — H. R. 1 Maart 1842; Regtz. XXVIII, 5; N. R. XI, § 22, 69; R. B. IV, 206; W. 276; v. d. H., Strafr. VII, no. 377, 75.

2955. Het openbreken van een trommel in een diligence aan een der passagiers toebehoorende, en het daaruit ontvreemden van geldswaarde hebbende papieren, is eenvoudige diefstal. — Regtb. Rotterdam 11 Januarij 1848; W. 888; Hof Z.-Holland 21 Februarij 1848; Regtz. XXVIII, 15; W. 889.

2956. Dit art. is toepasselijk op iederen diefstal waaromtrent in de eerste afdeeling van dezen titel geen speciale bepaling voorkomt, zonder dat de wijze waarop zoodanige eenvoudige diefstal is gepleegd, hetzij voor de qualificatie, hetzij voor de toepassing der straf, eenig verschil maakt. — H. R. 8 December 1846; Regtz. XXVIII, 19; N. R. XXVI, § 23, 68; W. 797; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 139, 438.

2957. Het criterium van gaauwdieverij, filouterie, even als van diefstal in het algemeen, is de arglistige wegneming. De daad van valsch spelen moet noch taalkundig, noch regtskundig worden gequalificeerd als filouterie, daarop is mede de strafbepaling omtrent opligting, escroquerie, niet toepasselijk. — H. R. 27 Nov. 1849; Regtz. XXVIII, 23; N. R. XXXIV, § 47, 193; W. 1099; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 546, 264.

2958. Strooperijen in de bosschen, moeten gestraft worden niet volgens de wet van 6 October 1791 op de police rurale, doch daarop is toepasselijk, art. 401 C. P. — Hof Gelderland 20 Junij 1839; H. R. 17 September 1839; Regtz. XXVIII, 28; N. R. II, § 34, 216; W. 42; R. in N., II, 111; v. d. H., Strafr. I, no. 57, 333; H. R. 10 Dec. 1839; Regtz. XXVIII, 36; N. R. VI, § 4, 13; W. 63; v. d. H., Strafr. III, no. 161, 206.

2959. De Fransche wet op de veldpolicie, police rurale, van 6 October 1791, is niet meer toepasselijk op het te rooven van te veld staande vruchten; dat misdrijf moet, volgens de algemeene strafwet tegen diefstal, vervolgd en gestraft worden. — H. R. 25 Februarij 1840; Regtz. XXVIII, 40; N. R. VI, § 8, 28; W. 80.

2960. Het ontvreemden van eenige bossen schors, welke op het land te droogen stonden, behoort niet te worden gestraft volgens de wet van 6 October 1791 op de police rurale, doch art. 401 C. P. is op die daad toepasselijk. — H. R. 5 Januarij 1841; Regtz. XXVIII, 42; N. R. X, § 38, 161; v. d. H., Strafr. V, no. 250, 74. W. 151.

2961. Grasdieverij in een akkermaals-bosch, behoort niet gestraft te worden volgens art. 34 der wet van 6 Oct. 1791 op de police rurale; daarop is art. 401 C. P. toepasselijk. — H. R. 7 December 1841; Regtz. XXVIII, 45; N. R. XI, § 75, 322; W. 277; v. d. H., Strafr. VI, no. 344, 224.

2962. Dit art. wordt teregt toegepast, en is dus de wet van 6 October 1791, noch art. 449 C. P. geschonden, indien is verstaan, dat hij die buiten weten en zonder toestemming van den eigenaar, gras afmaait en het zich toeëigent, schuldig is aan enkelen diefstal, waartegen bij art. 401 is voorzien. — H. R. 28 Februarij 1843; Regtz. XXVIII, 48; N. R. XIV, § 52, 193; W. 482; v. d. H., Strafr. IX, no. 517, 338.

2963. Het zich arglistig toeeigenen en beleenen van een op de openbare straat gevonden, en door een ander verloren, halsketting is diefstal. — Regtb. Alkmaar 3 Augustus 1847; R. B. X, 117.

2964. Art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) is alleen gerigt tegen de zoogenaamde velddelicten of strooperijen. Bij gemeld art. 18 is gederogeerd aan art. 401 C. P. Het arglistig wegnemen van hout, dat gehakt is, en in bossen gebonden, als een mijt is geplaatst, valt onder het bereik van art. 401 C. P. en niet onder gemeld art. 18. — H. R. 27 Julij 1855; Regtz. XXVIII, 51; N. R. L, § 65, 287; W. 1671; v. d. H., Strafr. 1855; II, 15.

2965. Diefstal van hout, dat eenige bewerking heeft ondergaan, valt onder de bepaling van art. 401 C. P. — H. R. 28 Augustus 1855; Regtz. XXVIII, 56; N. R. L, § 77, 335; W. 1787; v. d. H., Strafr. 1855, II, 47.

2966. Tot de strafbaarheid van poging tot de wanbedrijven in art. 401 C. P. bedoeld, worden alle kenmerken gevorderd bij art. 2 C. P. uitgedrukt. — H. R. 5 November 1839, XV, 366; XVIII, 59; N. R. V, § 47, 278; W. 56; v. d. H., Strafr., III, no. 141, 43; H. R. 31 Mei 1842; Regtz. XVIII, 115; N. R. XII, § 51, 178; W. 332; v. d. H., Strafr. VII, no. 415, 377; H. R. 22 Januarij 1850; Regtz. XVIII, 64; N. R. XXIV, § 75, 805; W. 1134; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 562, 10.

2967. De daad van hem die met gebruikmaking van valsche qualiteit en bedriegelijke middelen getracht heeft zich onderscheiden voorwerpen te doen afgeven, zonder dat die afgifte is gevolgd, stelt niet daar poging tot gaauwdieverij noch eenig ander misdrijf. — H. R. 10 Februarij 1845; Regtz. XXVIII, 59; N. R. XX, § 13, 59; W. 598; v. d. H., Strafr. XIII, 142.

2968. De ontvreemding van plaggen, zelfs al zijn zij niet door den dader der ontvreemding, maar door den eigenaar gestoken en reeds in het veld op hoopen gesteld valt niet onder het bereik van art. 401 C. P., doch onder de diefstallen vermeld bij art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Hof Utrecht 3 Julij 1863; H. R. 3 November 1863; N. R. B. XIV, 641; N. R. LXXV, § 11, 93; W. 2548; v. d. H., Strafr. 1863, 331.

2969. Diefstal op een stoomboot, stelt eenvoudige diefstal daar, dewijl een stoomboot in den geest der wet, noch hôtellerie, noch auberge is. — Regtb. 's Hertogenbosch 23 April 1861, N. R. B. XI, 603.

2970. Diefstal van schansbossenhout van een houtmijt, valt niet in de termen van art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), maar valt in de gewone strafwet omtrent diefstal. — Hof Gelderland 21 November 1854, N. R. B. V, 122; W. 1623.

2971. Diefstal, welke wordt gepleegd in het huis van een ander, waar hij zijn meester vergezelde, is niet te beschouwen door hem als werkman, en dus als loonbediende, te zijn gepleegd; die daad stelt eenvoudige diefstal daar. — H. R. 18 Maart 1845, Regtz. XXVII, 94, XXVIII, 72; N. R. XX, § 36, 157; W. 626; v. d. H., Strafr. XIII, no. 810, 232.

2972. Dit art. wordt teregt toegepast op hem die een diefstal heeft gepleegd in een fabriek in welke hij werkzaam was, doch welke zijn meester niet toebehoort. — H. R. 20 Mei 1845, Regtz. XXVII, 100, XXVIII, 72; N. R. XX, § 67, 323; W. 630; v. d. H., Strafr. XIII, no. 824, 294.

2973. De als bewezen aangenomen daadzaak dat de beschuldigde als commies aan een postkantoor zich arglistig heeft toegeëigend een brief met geld, ter verzending aldaar bezorgd, stelt eenvoudigen diefstal daar. — H. R. 4 Nov. 1845; Regtz. XXI, 110, XXVIII, 72; N. R. XXII, § 59, 270; N. R. B. VII, 730; W. 676; v. d. H., Strafr. IX, no. 478**, 115.

Art. 402.

2974. E. L. F. J. von Bönninghausen, observationes ad legem diei X Maji anni 1837, de bancaeruptorum delictis et poenis. — L. B., 1851.

2975. W. H. Jansen. Eenige opmerkingen over bankbreuk, Leiden 1862.

2976. Kan een koopman, aan wien surséance van betaling is verleend, hangende die surséance worden vervolgd, als schuldig aan bankbreuk? — Regtsg. Adv., I, 167.

2977. De regter in raadkamer is bevoegd om naar omstandigheden al of niet ter zake van enkele bankbreuk strafregtelijk te doen vervolgen. Die vervolging hangt niet uitsluitend af van het openbaar Ministerie. — H. R. 1 December 1874; W. 3804; N. R. B. XXV, c, 43.

2978. Bij de onderscheiden nummers van de artt. 5 en 6 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21), worden niet onderscheiden op zich zelve staande misdrijven omschreven, maar alleen aangeduid onderscheiden wijzen, waarop één en hetzelfde misdrijf, bedriegelijke bankbreuk, kan worden begaan. — H. R. 27 Augustus 1867; N. R. LXXXVI, § 35, 270; v. d. H., Strafr. 1867, 294; W. 2932; N. R. B. XVIII, 587.

2979. Daar de gefailleerde koopman, wiens boeken den waren staat zijner baten en lasten niet vermelden, als bedriegelijk bankbreukige vervolgd en als zoodanig verklaard kan worden, moet de regter omtrent die boeken een bepaalde beslissing geven. — H. R. 27 Januarij 1863; N. R. LXXIII, § 15, 107; W. 2453; v. d. H., Strafr. 1863, 22.

2980. Tot de strafschuldigheid als bedriegelijk bankbreukige, wordt niet vereischt dat verduistering heeft plaats gehad na het faillissement. Poging tot medepligtigheid aan bedriegelijke bankbreuk is even strafbaar als de misdaad zelf. — H. R. 30 Julij 1870; N. R. XCV, § 34, 259; v. d. H., Strafr. 1870, 346.

2981. De niet nakoming der formaliteit om den

gefailleerde, bij de door de curators op te maken boedelbeschrijving, op te roepen, kan nimmer tengevolge hebben, dat de gefailleerde koopman daardoor, bij gebreke van bewijs, op grond van verduistering van tot zijn boedel behoorende goederen, niet aan bedriegelijke bankbreuk zou kunnen worden schuldig verklaard. — H. R. 27 Augustus 1872; N. R. CI, § 35, 305; W. 3500.

2982. Verduistering van goederen, zooals die bij no. 2 van art. 5 der wet van 10 Mei 1837 is bedoeld, is een op zich zelf staand feit, en niet een verzwarende omstandigheid. — H. R. 14 December 1852; N. R. XLIII, § 53, 267; W. 1399; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 905, 197; Regtz. XXVIII, 107.

2983. Iedere verduistering van sommen gelds, inschulden enz. door den gefailleerde, zonder onderscheid, moet beschouwd worden als grond tot verklaring van bedriegelijke bankbreuk te geven, onverschillig of die verduistering vóór of na het faillissement heeft plaats gehad, en onafhankelijk van het gevolg, hetwelk zij ten nadeele van de massa hebben mogt. — H. R. 22 Julij 1856; N. R. LIII, § 58, 280; W. 1770; v. d. H., Strafr. 1856, II, no. 1251, 9.

2984. In art. 3, no. 3 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21), beteekent het woord „boeken" in het algemeen koopmansboekhouding en het niet geregeld houden, sluit tevens ook het ontbreken van gebruikelijke boeken, in verband met art. 6 en 8 Wetb. v. K. in. — Regtb. Assen 30 April 1856; N. R. B. VII, 60; N. R. LIV, § 70, 341; W. 1768.

2985. Het is onjuist dat voorgewende schuldeischers in art. 5 no. 4, en zij die valsche schuldvorderingen ten laste van den failliet verkregen hebben, in art. 9 beide der wet van 10 Mei 1837 (St. 21) uitsluitend zouden moeten toepasselijk worden geacht op het verkrijgen van valsche schuldvorderingen ten eigen naam; die beide artikelen zijn evenzeer toepasselijk, in het geval dat iemand den failliet heeft ten dienste gestaan om schulden te verdichten, ten name van derden, voor wie hij als vertegenwoordiger in den failliten boedel optreedt. — H. R. 8 September 1857; N. R. LVI, § 59, 266; W. 1989; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1338, 282.

2986. Hoezeer, wegens de gevallen, waarin een koopman, die gefailleerd is en alzoo na zijn faillissement als bedriegelijk bankbreukig zal worden verklaard, in art. 5 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21) opgenoemd, en dat de vervolging na de faillietverklaring plaats vindt, kan daaruit niet worden afgeleid, dat die daden alle zouden moeten zijn gepleegd na de faillietverklaring. — H. R. 27 October 1857; N. R. LVII, § 16, 73; W. 1915; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1353, 359.

2987. De verberging van goederen en opgevolgde ontkentenis door den koopman, op het punt om door eigen aangifte in staat van faillissement te worden verklaard, moet in den zin der wet als bedriegelijke verduistering van goederen worden aangemerkt. — H. R. 27 October 1857; N. R. LVII, § 16, 73; W. 1915; v. d. H., Strafr. 1857, 359.

2988. Indien door een gefailleerd koopman geen boeken zijn gehouden, welke den waren staat van baten en lasten opleveren, moet de kwade trouw zeer stellig zijn uitgemaakt en aangenomen, om tot de qualificatie van bedriegelijke bankbreuk te kunnen geraken; echter kan die kwade trouw noodzakelijk in de zaak zelve gelegen zijn. — H. R. 26 Januarij 1859; N. R. LXI, § 19, 88; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1479, 38.

2989. De beslissing des regters, dat bewezen feiten de misdaad van bedriegelijke bankbreuk daarstellen, is een quaestio juris. Indien als vereischte werd aangenomen, dat de daden die het kenmerk van bedriegelijke bankbreuk uitmaken steeds na de faillietverklaring moeten hebben plaats gehad, zou de wet geheel haar doel en toepassing missen. — H. B. 30 October 1860; N. R. LXVI, § 10, 69; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1625, 240.

2990. Bij bankbreuk wordt niet vereischt dat de daden in art. 5 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21) opgenoemd, alle moeten zijn gepleegd na de faillietverklaring. Het bedriegelijke der handeling blijkt volkomen, in het ten eigen voordeele aanwenden en niet verantwoorden van gelden door een gefailleerden koopman, als het niet alleen is uitgemaakt dat hij ontvangen gelden niet heeft verantwoord; maar ook dat die gelden waren de opbrengst van meubelen door hem ten zijnen voordeele verkocht, toen hij met den staat zijner zaken volkomen bekend was en een accoord aan zijne schuldeischers had voorgesteld, als buiten staat zijnde om te betalen. Art. 5, no. 4 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21) wordt ten onregte toegepast, indien er wel is uitgemaakt in facto, dat de beschuldigde van bedriegelijke bankbreuk een verdichte en bedriegelijke schuldbekentenis aan iemand heeft afgegeven, maar zonder dat tevens is uitgemaakt, dat hij zulks in verstandhouding met dien persoon heeft gedaan. — H. R. 3 April 1850; N. R. XXXV, § 41, 181; Regtz. XXVIII, 99; W. 1143; v. d. H.; Strafr. 1850, I, no. 590, 184.

2991. Tot het wanbedrijf van enkele bankbreuk, wordt geen kwade trouw noch zelfs vermoeden van kwade trouw vereischt. Men kan niet beweren dat onder de benaming van boeken in art. 3, no. 3 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21) geen andere zouden moeten verstaan dan de zoodanige welke de koopman ingevolge het Wetb. van Kooph. bepaald verpligt is te houden.

De straf op enkele bankbreuk is bedreigd op het ongeregeld gehouden zijn der boeken van den gefailleerde in het algemeen, en niet alleen op de materiele daad van het te voorschijn brengen van ongeregeld gehouden boeken; het is dus voor de toepassing onverschillig of de gefailleerde in persoon dan wel de curator die boeken te voorschijn brengt. — H. R. 21 December 1847; N. R. XXIX, § 45, 205; Regtz. XXVIII, 88; W. 908; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 290, 422.

2992. Het vonnis van den burgerlijken regter, waarbij de beschuldigde is failliet verklaard, wordt teregt in het strafproces gebezigd tot bevestiging zijner bekentenis, dat hij op den in dat vonnis gemelden dag door de regtbank op eigen aangifte is verklaard in staat van faillissement. Hij die opgehouden heeft schulden te betalen door hem gemaakt toen hij handelaar was, moet, met betrekking tot de faillietverklaring, regtens als koopman beschouwd worden, ook als hij tijdens de faillietverklaring, zijn handel niet meer voortzette en is evenzeer als de koopman die zijn handel tot op zijn faillietverklaring heeft voortgezet, aansprakelijk voor zijne handelingen betreffende zijn boedel, volgens de burgerlijke wet, zoowel als volgens de strafwet. — H. R. 3 Maart 1873; N. R. 3 Maart 1873; N. R. B. XXIII, 443; W. 3579.

2993. De beschuldiging van bedriegelijke bankbreuk, op onderscheiden wijzen gepleegd, is niet vatbaar voor splitsing, met dien verstande dat, indien de schorsing van het geding wordt bevolen ter zake van één wijze van bedriegelijke bankbreuk in medepligtigheid gepleegd, de schorsing noodwendig moet worden toegepast op de door den medepligtige alleen, op nog andere wijzen gepleegde

bankbreuk. — H. R. 29 Augustus 1867; N. R. B. XVIII, 587; N. R. LXXXVI, § 35, 270; v. d. H., Strafr. 1867, 294; W. 2932.

2994. De strafvordering ter zake van bankbreuk, is niet afhankelijk van het bewijs dat aan art. 793 Wetb. v. K. is voldaan. Het vonnis van faillietverklaring van een beklaagde wegens bankbreuk, bestaat regtens indien door zijne handelingen voldoende blijkt, dat hij daarin heeft berust; het kan alzoo grond opleveren voor een strafvordering, ter zake van enkele bankbreuk, en in verband met des beklaagden bekentenis van gefailleerd koopman te zijn, als wettig bewijsmiddel worden gebruikt. — H. R. 27 Febr. 1866; W. 2780; N. R. B. XVII, 145; W. 2780; v. d. H., Strafr. 1866, 74.

2995. Het als failliet verklaarde aan zijn curator, op diens wettelijke aanvraag omtrent den stand zijner activiteiten, door verzwijging en ontkentenis verborgen houden van tot zijn boedel behoorende goederen is werkelijk de voltooide verduistering bedoeld bij art. 5 no. 2 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21). — Hof N.-Holland 10 Februarij 1865; N. R. B. XVI, 239.

2996. De failliet die gelden ontvangt, aan de massa verschuldigd, en daarvoor kwijting geeft, maakt zich door deze handelingen schuldig aan bedriegelijke bankbreuk door verduistering van gelden en inschulden. — H. R. 13 Februarij 1855, W. 1770; v. d. H., Strafr. 1855, I, 54.

2997. Uit de bepaling van art. 798, Wetb. v. K. volgt niet, dat de misdaad van bedriegelijke bankbreuk, ter zake van verduistering van goederen door middel van ontkentenis van den eigendom, door den gefailleerde niet vóór de boedelbeschrijving kan worden gepleegd.

Feiten, gepleegd vóór het faillissement, kunnen insgelijks aanleiding geven tot veroordeeling wegens bedriegelijke bankbreuk. — Hof Z.-Holland 6 Aug. 1857; H. R. 27 October 1857; W. 1915; N. R. LVII, § 16, 73; v. d. H., Strafr. 1857, 359.

2998. Indien een beklaagde wordt vervolgd wegens eenvoudige bankbreuk, ter zake van boeken te hebben te voorschijn gebragt, die ongeregeld zijn gehouden, behoort het onderzoek niet uitsluitend te loopen over de vraag, of uit de boeken, bij gemis van andere bescheiden, behoorlijk de winst en verlies in den door den beklaagde gedreven handel kunnen worden nagegaan. — H. R. 12 Maart 1856; N. R. LII, § 49, 210; W. 1852; v. d. H., Strafr. 1856, I, 192.

2999. Een strafvordering ter zake van bedriegelijke bankbreuk, is niet afhankelijk gesteld van de omstandigheid, dat een beschuldigde voldaan heeft aan de volgens de wet of wettelijke verordening op hem rustende verpligting om voor het regt van patent aangifte te doen. — H. R. 20 Maart 1866; W. 2786; N. R. LXXXII, § 38, 305; v. d. H., Strafr. 1866, 126.

3000. Het gemis van koopmansboeken stelt nog geen bedriegelijke bankbreuk daar; daartoe moet blijken dat de boeken zijn verborgen. — H. R. 10 September 1839; N. R. IV, § 35, 216; Regtz. XV, 344; XXVIII, 75; W. 45; v. d. H., Strafr. II, no. 81, 129.

3001. Het verzuim van geregeld boek te houden, doet den koopman reeds in culpa zijn, zonder dat zelfs het aanwezig zijn van eenig bedriegelijk oogmerk wordt vereischt.

Het is aan den regter, volgens de wet overgelaten te beslissen of er ter zake van dat verzuim vervolging zal plaats hebben, en of de strafwet behoort te worden toegepast, zonder dat daarbij gevorderd wordt een meer omstandige opgave van den graad van schuld. — H. R. 6 October 1868; W. 3053; v. d. H., Strafr. 1868, 300.

3002. Het vervoer van een meubelstuk dat bij voorgewenden verkoop, aan den failliten boedel onttrokken was, doch waarvan de levering niet is geschied, met het doel om het alzoo buiten het faillissement te houden, is het verduisteren van een voorwerp in den zin der wet. — H. R. 14 December 1869; W. 3174; v. d. H., Strafr. 1869, 519.

3003. Indien de regter als bewezen aanneemt dat de beschuldigde een groot deel zijner goederen heeft verborgen, ten einde die, ten nadeele zijner schuldeischers, aan de faillite massa te onttrekken, doch zonder daarbij op te geven uit welke omstandigheden en uit welke der vroeger vermelde getuigenissen dat bewijs is afgeleid, is niet aan de voorschriften omtrent de motivering voldaan. — H. R. 18 October 1870; W. 3261; v. d. H., Strafr. 1870, 398.

3004. Het verduisteren van goederen, met medeweten en toestemming van den beklaagde, staat, in den zin der wet, gelijk met verduistering door hem zelven. De dolus malus, als intern feit, kan niet anders dan uit het feit zelf en uit de omstandigheden worden afgeleid. Met de verduistering bedoeld in art. 5 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21) is de misdaad voltrokken, onverschillig of de verborgen goederen al of niet later zijn ontdekt en in de faillite massa zijn teruggebragt. — H. R. 3 Januarij 1871; W. 3286; v. d. H., Strafr. 1871, 2.

3005. Volgens art. 764 Wetb. v. K. kan worden failliet verklaard, en dus ter zake van bedriegelijke bankbreuk teregt staan, hij, die zonder ten dage der faillietverklaring daden van koophandel uit te oefenen, nogthans in gebreke blijft de verbindtenis na te komen, welke hij, ter zake van een op den voet van art. 2 vgg. Wetb. v. K. gedreven handel, heeft aangegaan. — Hof Z.-Holland 20 Dec. 1872; W. 3544.

3006. Om te veroordeelen wegens medepligtigheid aan bedriegelijke bankbreuk, moet zijn beslist, dat overleg heeft plaats gehad met den gefailleerde. — H. R. 23 Februarij 1874; W. 3702.

3007. De terugwerkende kracht van het vonnis van faillietverklaring heeft wel tengevolge, dat bij fictie de regten van partijen ten aanzien van den aanvang van het faillissement worden bepaald; die fictie mag echter op het gebied van het strafregt niet in toepassing worden gebragt, zoodat het verkoopen van goederen, op den dag bij het later gewezen vonnis verklaard, dat het faillissement een aanvang nam, geen bedriegelijke bankbreuk oplevert. — H. R. N.-Holland 5 Maart 1874; W. 3825.

3008. Uit de facultative strafbedreiging tegen het feit omschreven in art. 3 no. 3 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21) volgt, dat de beklaagde ook bij het bewezen zijn van het materieel feit, mag worden vrijgesproken als van geen grof verzuim of buitengewone achteloosheid is gebleken. — Regtb. Rotterdam 19 Mei 1855; W. 1654; Regtz. XXVIII, 96.

3009. Verduistering van goederen, bedoeld bij art. 5 no. 2 van de wet van 10 Mei 1837 (St 21) is niet een verzwarende omstandigheid van de misdaad van het niet houden van boeken, maar een op zich zelf staand misdrijf. — Hof Z.-Holland 29 Januarij 1853; W. 1406; H. R. 14 December 1852; W. 1399; Regtz. XXVIII, 107; N. R. XLIII, § 53, 267; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 905, 197.

3010. Uit een regterlijke uitspraak dat het niet is gebleken dat een gefailleerd koopman boeken heeft gehouden welke den waren activen en passiven staat des boedels niet aanduiden, volgt niet, dat zoodanig koopman bij diezelfde uitspraak niet zou kunnen worden schuldig verklaard aan bedriegelijke

bankbreuk, ter zake dat hij, na te zijn gefailleerd, koopwaren heeft verduisterd. — H. R. 5 November 1838; Regtz. XXVIII, 73; N. R. I, § 1, 1; v. d. H., Strafr. I, no. 1, 1.

3011. Boeken, welke niet inhouden wat de wet gebiedend voorschrijft, moeten in den zin van art. 3 no. 3 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21) worden gehouden als ongeregeld gehouden. Art. 402 C. P. in verband met art. 3 § 3 der wet van 10 Mei 1837 is van toepassing op een gefailleerden koopman die niet alle boeken heeft gehouden welke het Wetb. v. K. te houden voorschrijft, hoewel de door hem te voorschijn gebragte boeken zelve niets ongeregelds bevatten. — Regtb. Arnhem 14 Maart 1840; Regtz. XXXVIII, 79, R. in N. II, 367.

3012. Door de vervolging tegen een gefailleerd koopman, in de gevallen van art. 3 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21) facultatief te stellen, heeft de wetgever haar afhankelijk willen maken van de meerdere of mindere goede trouw van den gefailleerde. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 November 1841; Hof N.-Brabant sine die W. 311; Regtz. XXXVIII, 81.

3013. Het als gefailleerd koopman getracht hebben om koopmanschappen, waren of roerende goederen aan zijn boedel te onttrekken, en alzoo ten nadeele zijner schuldeischers te verduisteren, stelt niet daar poging tot bedriegelijke bankbreuk, omschreven bij art. 5 no. 2 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21) noch eenig ander misdrijf. — H. R. 13 Mei 1844; Regtz. XXVIII, 102; N. R. XVIII, § 5, 15; W. 497; v, d. H., Strafr. XI, no. 641, 70.

3014. Het enkel bestaan van een deficit, in een failliten boedel, is niet genoeg om den gefailleerde schuldig te verklaren aan bedriegelijke bankbreuk door het niet verantwoorden van alle zijne ontvangsten.

De koopman die geen boeken heeft gehouden op de wijze als bij het Wetb. v. K. is voorgeschreven en waaruit bovendien niet kan worden opgemaakt de geheele staat van alle baten en lasten, kan daarom alleen, nog niet worden schuldig verklaard aan bedriegelijke bankbreuk. Het verduisteren van koopmansgoederen is niet te beschouwen als een verzwarende omstandigheid van de misdaad van bedriegelijke bankbreuk, door het niet verantwoorden van alle zijner ontvangsten, en het niet houden van boeken, waaruit de ware staat van de baten en lasten van den koopman kan worden opgemaakt. — Hof Z.-Holland 30 October 1846; Regtz. XXVIII, 115; W. 758.

3015. Indien uit den zamenhang der overwegingen, en het dispositief van een arrest, voldoende blijkt dat de regter zich stellig over het bedrog als kenmerk der te last gelegde misdaad, namelijk bedriegelijke bankbreuk, heeft uitgelaten, is de wet van 10 Mei 1837 (St. 21) niet geschonden.

Voor de toepassing van art. 6 no. 1 dier wet, is het voldoende, indien door niet-boeking, de ware staat der baten en lasten niet opgeleverd wordt, mits zulks bedriegelijk is geschied, en dit bedrog op wettige bewijsmiddelen is uitgemaakt en beslist, waaronder voorzeker valsche posten kunnen worden gerekend. — H. R. 18 April 1848; Regtz. XXVIII, 122; W. 939; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 344, 314; N. R. XXXI, § 2, 6.

3016. Art. 6 no. 1 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21), is niet toepasselijk indien blijkt dat de boeken van den failliet, wel is waar den waren staat zijner baten en lasten niet opleveren, maar tevens dat het gebrekkige der boeken, meer is toe te schrijven aan het houden derzelve, dan wel aan het bestaan van eenige kwade bedoeling. — Hof Holland 1 April 1839; Regtz. XXVIII, 130, W. 41.

3017. Tusschen een vervolgens wegens bankbreuk en het al of niet homologeren van een accoord door den gefailleerde aangeboden, bestaat volgens de tegenwoordige wetgeving, geen het minst verband. — Regtb. Amsterdam 26 Junij 1840; Regtz. XXVIII, 130, W. 256.

3018. De koopman die geen aangifte doet van faillissement binnen den termijn voorgeschreven in art. 765 Wetb. v. K., kan als enkel bankbreukige worden veroordeeld. Uit hoofde van het facultative der strafbepaling, behoeft echter deze veroordeeling niet te worden uitgesproken. — Hof Zeeland 22 November 1858; W. 2048.

3019. Bij de wet is niet alleen bij geheel verzuim van aangifte van den gefailleerden koopman dat hij heeft opgehouden te betalen, maar ook bij niet tijdige aangifte straf bedreigd. De regter is niet bevoegd de vervolging reeds door een gewijsde van instructie te stuiten. Uit hoofde van het facultative der strafbepaling behoeft echter deze niet te worden uitgesproken. — Regtb. Middelburg 28 April 1858; Hof Zeeland 7 Mei 1858; W. 2031; Regtb. Middelburg 29 Julij 1858; Hof Zeeland 22 Nov. 1858; W. 2048.

3020. Bij verzuim van aangifte binnen drie dagen nadat de koopman heeft opgehouden te betalen, bestaat voor den regter slechts bevoegdheid en geen verpligting tot veroordeeling wegens enkele bankbreuk. De veroordeeling behoort slechts exceptioneel te geschieden. Bij gebreke van kwade trouw bestaan geen termen tot veroordeeling. — Regtb. Amsterdam 17 Mei 1865; Mag. v. H., VII, 120.

3021. Het met bedriegelijk oogmerk weerloos maken van, en alzoo onttrekken aan den boedel, van gelden en voorwerpen door een koopman gepaard aan het desgelijks ter kwader trouw, zonder verantwoording ten eigen bate aanwenden daarvan ten nadeele der schuldeischers, stelt daar het verduisteren van gelden en voorwerpen in den zin der wet; de wetgever is van de veronderstelling uitgegaan dat die daden de verklaring van faillissement in den regel voorafgaan. — H. R. 26 Junij 1861; N. R. LXXXVIII, § 35, 287; W. 2294; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1861, 215.

3022. Tot de strafbaarheid in zake van bedriegelijke bankbreuk wordt niet vereischt dat de verduistering van goederen na de faillietverklaring heeft plaats gehad. — H. R. 25 April 1865; W. 2706.

3023. Tot het bestaan van het misdrijf van bankbreuk, wordt, ingeval van verduistering van goederen vereischt, dat goederen zijn verduisterd die niet op den inventaris zijn gebragt.

Die verduistering bestaat niet, waar goederen zijn verplaatst om deze aan een inbeslagneming te onttrekken. — Hof Utrecht 26 Mei 1867; W. 3017.

3024. Het doet niets af dat bewezen handelingen van verduistering in geen verband staan met latere faillietverklaring tot bedriegelijke bankbreuk indien van staat dat de berging der goederen door den beschuldigde stellig is geschied, met uitzigt op faillissement. — H. R. 21 October 1868; W. 3057; v. d. H., Strafr. 1868, 324.

3025. De verzwijging van de ontvangst van koopenningen door den gefailleerde voor zijn curator, in verband met de niet-oplevering van dier gelden, is verduistering van gelden tot den boedel behoorende, onverschillig of de gefailleerde die gelden tot eigen levensonderhoud heeft aangewend, dan wel daarover op andere wijze ten eigen behoeve heeft beschikt. Volgens art. 5 alin. 2 der wet van

10 Mei 1837, ligt het kenmerk van bedriegelijke bankbreuk opgesloten in het verduisteren van geldsommen, tot den boedel behoorende: het is voor een veroordeeling wegens bedriegelijke bankbreuk op grond van verduistering niet noodig afzonderlijk te motiveren en te beslissen, dat die verduistering heeft plaats gehad met de bedriegelijke bedoeling om te benadeelen. — H. R. 11 December 1876; W. 4066.

Art. 403.

3026. Om te veroordeelen wegens medepligtigheid aan bedriegelijke bankbreuk moet worden beslist dat overleg met den gefailleerde heeft plaats gehad. — H. R. 2 Februarij 1874; W. 3702.

Art. 405.

3027. W. C. I. J. Cremers. De fraude quae poenam meretur inprimis secundum jus gallicum. — Gron. 1842.

3028. J. Beelaerts van Blokland. Afzetting (chantage). Aanteekening op art. 351 ontwerp-strafwetboek. — Leiden 1876.

3029. B. L. Rasch. Bijdrage tot de leer van bedrog en valschheid. — 's Gravenhage 1854. Beoord. door mr. Evertsen de Jonge; N. R. Bijdr. IV, 113, door mr. A. de Pinto; Themis 1854, 770.

3030. Over den eigendom van door escroquerie verkregen en door den bedrieger verkochte goederen. — Opm. & med. IX, 234.

3031. Valsche munt. — Gaauwdieverij. — Opligting. — R. B. V, 127; mr. A. de Pinto id R. B. V, 175, 336.

3031*a*. Behoort tot de poging van escroquerie, dat de gelden of goederen afgegeven zijn? — Opm. & med. VII, 87, no. 24, 234, X, 145.

3032. Het zich gelijktijdig bij verschillende personen verhuren als knecht, gevolgd door het in-ontvangst nemen van de handpenning valt niet onder het bereik der strafwet, wel het zich verhuren onder een valschen naam, als die naam medegewerkt heeft tot de afgifte der handpenning. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 September 1871; N. R. B. XXII, 545; H. R. 11 Mei 1874, W. 3729; N. R. CVII, 39; v. d. H., Strafr. 1874, 153.

3033. Het feit van zich valschelijk voor te doen als namens een lastgeefster te komen en zich zoo doende zonder te betalen, goederen te doen afgeven, valt in de toepassing van dit art. Een later gevolgde betaling doet hiertegen niets af. — H. R. 15 April 1873; W. 3594.

3034. Indien iemand, die met een briefje van ontslag uit den militairen dienst is weggezonden, bedriegelijk van een slaapsteehouder *f* 1 in ontvang neemt, onder overgave, tot zekerheid der terugbetaling, van een onderhandsch contract van plaatsvervanging tusschen hem en een directeur eener verzekeringmaatschappij voor de nationale militie aangegaan, waarbij hij zich voor de som van *f* 390 tegenover de maatschappij verbond om den dienst voor de nationale militie voor den hem aan te wijzen loteling waar te nemen, maakt hij zich schuldig aan opligting. — Regtb. Groningen 27 Februarij 1873; N. R. B. 1875, C, 20.

3035. Voor de toepassing van art. 405 C. P., is het voldoende dat de beklaagde zich heeft voorgedaan als iemand van een door hem genoemden naam. Het is niet noodig dat hij uitdrukkelijk heeft gezegd dat die naam de zijne was. — Hof Groningen 11 Jan. 1875; N. R. B. XXV, Strafr. 89.

3036. Het, door een agent eener beetwortelsuikerfabriek, den verkooper in den waan brengen van door zijn lastgever gemagtigd te zijn tot koop van beetwortelen, waarvoor van de fabriek betaling kan worden gevorderd, en het onbevoegd afgeven aan den verkooper van een contract van koop en verkoop, indien alle deze handelingen met bedriegelijke kunstgrepen zijn gepaard, levert de kenmerken op van strafbare opligting. — Regtb. Gorinchem 23 Maart 1875; W. 3896.

3037. Dit art. is niet verkeerd toegepast door een valsche opgave van den beklaagde, van met een bepaalden last door zijn meester te zijn gezonden, te houden voor een valsche hoedanigheid. — H. R. 9 Mei 1848; Regtz. XIX, 286; N. R. XXXI, § 16, 67; W. 952; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 354, 390.

3038. Het valsch voorgeven van gelden in te zamelen voor behoeftige, zonder verdienste zijnde en door geen armbestuur bedeelde werklieden, en daarbij valsch voorwendende de hoedanigheid van wijkmeester te bezitten, ten huize van een ingezeten een lijst ter inteekening aan te bieden en daarna op het verlangen van dien persoon voor het ontvangen van de door hem ingeteekende som, afgeven eener quitantie door den beklaagde zelven valsch gemaakt, en met de door onderstaande naamteekeningen valsch onderteekend en dat de beschuldigde wijders bovendien bij verschillende andere ingezetenen het middel van het aanbieden eener inschrijvingslijst heeft gebezigd om zich gelden te doen afgeven welke hij heeft ontvangen en tot eigen voordeel aangewend, doch voor welke geen quitantiën zijn gevorderd, stelt het misdrijf van opligting daar. — H. R. 5 November 1844; Regtz. XX, 331; N. R. XIX, § 28, 110; W. 557; v. d. H., Strafr. XII, no. 762, 378.

3039. Als een beklaagde ten huize van een winkelier aan dezen opdraagt, op een stukje papier te schrijven het bedrag eener rente en dat door hem te doen onderteekenen met de initialen van den beambte in de bank van leening, bij wien hij dien dag ten behoeve van een derde eenige goederen had gelost, en de daarop verschuldigde mindere rente had betaald, het vertoonen aan dien derde van het valsche briefje en het voorgeven bij dezen als zoude dit briefje het bewijs zijn van het bedrag der door hem betaalde rente en het zich door middel van dat briefje doen ter hand stellen van meerdere rente dan door hem was betaald, is geen bedriegelijke opligting. — Hof Groningen sine die W. 3773; Regtb. Groningen 2 Julij 1874; W. 3752.

3040. Iemand, die als colporteur voor den uitgever van een boekwerk, in welke hoedanigheid hij bevoegd was om de door hem op dat werk verkregen inteekenaren over te dragen aan andere boekhandelaren, tegen betaling van *f* 1,50 voor iederen inteekenaar, zich bij een boekhandelaar vervoegt met vier prospectussen van dat werk, aan het slot van welke prospectussen een verklaring voorkomt, waarbij de onderteekenaar te kennen geeft in te teekenen op dat boekwerk, doch op welke verklaringen de handteekeningen der verschillende inteekenaren valschelijk door hem geplaatst zijn, die prospectussen met de daarop geplaatste valsche handteekeningen aan den bedoelden boekhandelaar overgeeft en zich daarop bedriegelijk door dezen, voor iederen inteekenaar doet afgeven een som van *f* 1,50, maakt zich schuldig aan opligting. — Regtb. Groningen 6 Maart 1873; N. R. B. 1875, C, 18.

3041. Het gebruik maken van een valschen naam of een valsche qualiteit en het zich dientengevolge meester maken van eens anders bezittingen is genoeg om het wanbedrijf van opligting daar te stellen. Het is niet noodig dat bovendien, de beklaagde zich van dien valschen naam of van die valsche qualiteit heeft bediend, om aan het bestaan van valsche ondernemingen of van een denkbeeldig ver-

mogen of crediet te doen gelooven, of om de hoop of vrees op te wekken van eenige goede of kwade uitkomst of andere hersenschimmige gebeurtenis. — H. R. 4 Junij 1839; Regtz. XXVIII, 130; N. R. II, § 59, 350; v. d. H., Strafr. I, no. 43, 212; W. 30.

3042. De daadzaken dat iemand, onder het voorgeven van gezonden te zijn door een anderen bekenden persoon, weet te verkrijgen dat een koopman waren medegeeft, diens bediende (uit voorzorg medegezonden) aan de deur van den genoemden persoon laat staan, de waren bij dezen brengt en laat liggen, den bediende wegzendt met het berigt dat het medegenomene zoo goed als verkocht is, en inmiddels de waren terugneemt en te zijnen profijte beleent, stellen opligting daar en niet misbruik van vertrouwen. — H. R. 19 Mei 1840; Regtz. XXVIII; 134; N. R. VIII, § 7, 21; v. d. H., Strafr. IV, no. 197, 51; W. 100.

3043. Indien iemand gebruik maakt van de hoedanigheid van lasthebber, die hij niet bezit, en zich door middel daarvan, bedriegelijk van eens anders bezittingen geheel of ten deele meester maakt, is het gebruikmaken van een valsche hoedanigheid, bij dit art. bedoeld, als een der vereischten om het misdrijf van opligting daar te stellen. — H. R. 7 Mei 1851; Regtz. XXVIII, 137; N. R. XXXVIII, § 66, 330; W. 1302; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 734, 233.

3044. Het valsch voorwenden der hoedanigheid van lasthebber, is in art. 405 C. P. begrepen. Uit de omstandigheden dat een beklaagde, die van tijd tot tijd in het werk was bij een leerlooijer, aan wien vroeger door een koopman in leer, bazaanvellen waren verkocht, aan dezen vroeg of dergelijke voorwerpen nog voorhanden waren, en op bevestigend antwoord, verzocht heeft achtentwintig stuks zoodanige vellen aan zijn baas te willen toezenden, dat zoodanige beklaagde zich bedriegelijk heeft voorgedaan als of hij van zijn meester in last had om die bestelling te verrigten, stelt daar, het voorwenden der hoedanigheid van lasthebber. Indien het wanbedrijf van opligting is volbragt, kan hetgeen later mogt zijn verrigt om het begaan misdrijf te herstellen het gebeurde niet ongedaan maken. — H. R. 28 Oct. 1846; Regtz. XXVIII, 144; N. R. XXVI, § 5, 12; W. 792; v. d. H., Strafr. 1846, no. 119, 339.

3045. De valsche opgave door een knecht gedaan, van te komen namens zijn meester, met den bepaalden last om zekere goederen te halen, welke hem daarop zijn afgegeven, en daarna door hem ten zijnen voordeele verkocht, is een valsche hoedanigheid in den zin van art. 405 C. P. en stelt die daad opligting daar. — H. R. 9 Mei 1848; Regtz. XIX, 286, XXVIII, 147; N. R. XXXI, § 16, 67; W. 952; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 354, 390.

3046. Opligting is niet aanwezig als de beklaagden zich hebben bediend alleen van leugenachtige voorgevens, en een hunner in gebreke is gebleven om aan het gemaakt beding van contante betaling te voldoen, en in plaats daarvan aan den verkooper diens ondanks, heeft opgedrongen een acceptatie van den ander, welke later onbetaald is gebleven, en dus is gebleken geen wezenlijke waarde te bezitten. — H. R. 24 Junij 1851; Regtz. XXVIII, 151; N. R. XXXIX, § 30, 150; W. 1315; v. d. H., Strafr. 1851, L, no. 751, 331.

3047. Dit art. wordt teregt toegepast, indien als bewezen is aangenomen, dat een beklaagde zich met een medebeklaagde, met een voorgewende boodschap, heeft ingedrongen bij iemand, bij wien die medebeklaagde zich bedriegelijk heeft voorgedaan als een crediet genietend persoon, en op grond daarvan heeft bewogen tot het geven van gunstige informatien; dat beide, op grond dier gunstige informatien, uit handen van een ander zijn magtig geworden twee stukken laken, en hem daarvoor hebben gegeven een acceptatie, welke deze beklaagde wist van geen waarde te zijn. — H. R. 16 December 1851; Regtz. XXVIII, 156; W. 1366; v. d. H., Strafr., 1851, II, no. 800, 261,

3048. Het door een dienstbode vragen en bekomen in onderscheiden winkels van goederen, ter bezigtiging, namens iemand van wien hij daartoe geen last had, en het brengen dier goederen ten huize van zijn meester voor en ten behoeve van wien dit is geschied, en aan wien hij de goederen heeft ter hand gesteld, zonder voor het een noch voor het ander iets te hebben genoten, levert op zich zelf niet het karakter van arglist op, noch brengt dit mede het bedriegelijk gebruiken, met oogmerk om zich van eens anders eigendom meester te maken, van een der middelen, voor het bestaan van opligting, bij dit art. gevorderd. — H. R. 19 Augustus 1851; Regtz. XXVIII, 160; N. R. XXXIX, § 47, 251; W. 1355; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 762, 40; Regtb. Rotterdam 28 November 1854; Regtz. XXVIII, 163; W. 1606.

3049. Het gebruik maken van valsche namen en valsche qualiteiten, het daardoor verwekken eener hoop op een hersenschimmige uitkomst, en eindelijk dat drie der beklaagden op die wijze zich hebben doen ter hand stellen twee acceptatien, en langs dien weg hebben getracht zich van eens anders bezittingen meester te maken, stellen het wanbedrijf van opligting daar. — H. R. 8 Dec. 1840; Regtz. XXVIII, 165; N. R. IX, § 3, 9; W. 145; v. d. H., Strafr. V, no. 243, 16.

3050. Het opmaken of doen opmaken van een onderhandsche acte, inhoudende koop en verkoop van zeker perceel, met erkentenis van betaling van den koopprijs, en het onder een valsch voorgeven doen onderteekenen van die acte door den quasi-verkooper, zijn wel bedriegelijke middelen, doch niet vallende in de bepalingen van dit art. — H. R. 24 Januarij 1843; Regtz. XX, 422, XXVIII, 179; N. R. XIV, § 16, 67; W. 414; v. d. H., Strafr. IX, no. 497, 225.

3051. Er bestaat geen opligting of strafbare poging tot opligting, zoolang aan den dader, door den persoon dien hij wil opligten, niet werkelijk gelden of goederen zijn afgegeven. Er bestaat echter poging tot opligting, indien nadat de afgifte van goederen of gelden heeft plaats gehad, de verkrijger vruchteloos getracht heeft het ontvangene ten nadeele van den afgever te verduisteren, en alzoo den eigenaar van het geheel of ten deele van zijne bezittingen te berooven. — Regtb. 's Gravenhage 18 Maart 1844; Regtz. XXVIII, 186; W. 493; Hof Gelderland 3 October 1842; Regtz. XXIII, 74; R. B. V, 285; Z.-Holland 21 April 1844; W. 493; H. R. 10 Februarij 1845; Regtz. XXVIII, 59; N. R. XX, § 13, 59; W. 598; v. d. H., Strafr. XIII, 142; Regtb. Maastricht 3 Febr. 1846; Regtz. XXVIII, 190; W. 715; anders Regtb. Maastricht 11 Febr. 1846; Regtz. XXVIII, 191; W. 715.

3052. De daadzaken dat iemand door zich voor te doen en te kleeden als een katholiek geestelijke, door het vertoonen van voorwerpen tot de eeredienst betrekkelijk, en vele andere voorwerpen waaraan hij groote waarde toeschreef, en door voor te geven eigenaar te zijn van twee groote huizen en koets en paarden te bezitten, het bestuur eener maatschappij van verzekering tegen brandschade heeft weten te overtuigen, dat een aantal voorwerpen

welke hij bezat, een zeer aanzienlijke waarde hadden, voor welke waarde deze door hem ter verwaarborging werden aangeboden: dat dientengevolge door die maatschappij aan de bedoelde voorwerpen die aanzienlijke waarde is toegeschreven, de verwaarborging aangegaan en de polis van assurantie aan hem afgegeven; dat na plaats gehad hebbende brand, de verzekerde zoo door overlegging van ter uitbetaling van assurantiepenningen gevorderde bewijsstukken, als door persoonlijke vordering daartoe, getracht heeft die uitbetaling te erlangen, welke echter uit hoofde van het tegen hem ingesteld lijfsstraffelijk onderzoek, niet is gevolgd, stellen daar het zich door bedriegelijke kunstgrepen doen afgeven van een verbindtenis (als zijnde onder het woord verbindtenissen zeer zeker polissen van assurantie begrepen) en het langs dien weg trachten zich meester te maken van een deel van eens anders bezittingen, zijnde die poging door een uiterlijk bedrijf gebleken, en tot een begin van uitvoering overgeslagen, (de overlegging der bewijsstukken en de persoonlijke vordering) door een omstandigheid van des daders wil onafhankelijk, (het instellen van het lijfstraffelijk onderzoek, weerhouden en mitsdien poging tot opligting. — H. R. 4 Mei 1852; Regtz. XVIII, 126. XXVIII, 186; N. R. XLI, § 70, 333; W. 1398; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 844, 199.

3053. Indien uit de feitelijke beslissing blijkt, dat de terhandstelling van eenig voorwerp niet had plaats gehad onder den titel van bewaargeving of voor een betaald wordende arbeid, maar tengevolge van het gebruik maken van bedriegelijke middelen, om de hoop van een gunstige uitkomst te doen ontstaan, bestaat noch opligting, noch misbruik van vertrouwen. — H. R. 22 December 1847; Regtz. XXVIII, 192; N. R. XXIX, § 48, 227; W. 907; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 293, 450.

3054. Bij opligting wordt noodwendig vereischt een beslissing over het doen ter hand stellen of afgeven, alsmede dat de middelen daartoe, de zoodanige zijn geweest welke bij dit art. worden aangewezen. — H. R. 23 Januarij 1855; Regtz. XXVIII; 195; W. 1768; v. d. H., Strafr. 1855, I, 30.

3055. Tot toepassing van dit art. is het niet voldoende dat iemand onder het voorgeven eener valsche hoedanigheid, zich goederen bij een goudsmid doet afgeven. Het bewijs moet aanwezig zijn, dat men ten aanzien der goederen, zich als eigenaar heeft doen voorkomen. — H. R. 30 Januarij 1855; Regtz. XXVIII, 198; N. R. XLIX, § 32, 147; W. 1769; v. d. H., Strafr. 1855, I, 34.

3056. Het door de opgave van valsche namen, en door het medewerken tot het maken van een valsche acte van aanneming in de militaire dienst, en een bewijs van voorlezing der krijgsartikelen, (door zich uit te geven voor een ander persoon dan hij werkelijk is en die acten te onderteekenen), zich doen afgeven van het voor de rekruten bepaald handgeld, stelt behalve valschheid, ook opligting daar. — H. R. 17 Maart 1845; Regtz. XX, 384; XXVIII, 204; N. R. XX, § 32, 140; W. 626; v. d. H., Strafr. XIII, no. 806, 212.

3057. Dit art. is niet toepasselijk indien de valsche namen waarmede opligting is gepleegd aangenomen zijn bij geschrifte door nagemaakte handteekeningen; in zoodanig geval, zooals, door middel van brieven met den naam van een ander onderteekend, het doen van bestellingen en zich zonder betaling doen afleveren der bestelde goederen, zijn de bepalingen omtrent valschheid van toepassing. — H. R. 25 Januarij 1842; Hof Groningen 4 November 1841; Regtz. XX, 328; N. R. XI, § 20, 64; v. d. H., Strafr. VI, no. 364, 391; H. R. 4 Mei 1847; Regtz. XX, 405; N. R. XXVII, § 42, 172; W. 843; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 203, 286; H. R. 27 Febr. 1849; Regtz. XX, 140; N. R. XXXII, § 62, 226; W. 1029; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 452, 62.

3058. Daadzaken welke alle kenmerken van opligting in zich vereenigen, moeten niet als opligting worden beschouwd indien het middel tot bereiking van des daders misdadig doel, in een valschheid heeft bestaan, maar als valschheid. — H. R. 11 Oct. 1847; Regtz. XX, 363; N. R. XXVIII, § 69, 323; W. 877; v. d. H., Strafr. 1847, II. no. 254, 225; H. R. 27 Januarij 1852; Regtz. XXI, 4; N. R. XLI, § 10, 40; W. 1390; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 815, 42.

3059. Het in betaling geven van stukjes koper, vertind of verzilverd, de grootte en kleur hebbende van gangbare munt, echter zonder nagemaakten muntstempel, stelt opligting daar. — Hof Overijssel 17 Junij 1843; Regtz. XXVIII, 207; R. B. V, 650; H. R. 23 Augustus 1839; N. R. IV, § 39, 232; W. 43; v. d. H., Strafr. I, no. 53, 295; R. in N. II, 233; Regtz. XXVIII, 1; H. R. 27 Aug. 1842; Regtz. XX, 1; N. R. XI, § 57, 230; W. 344; v. d. H., Strafr. VIII, no. 435, 137; H. R. 28 Maart 1843; Regtz. XX, 1; N. R. XIII, § 94, 399; R. B. V, 336; W. 382; v. d. H., Strafr. IX, no. 529, 425.

3060. Het bedriegelijk uitgeven van verzilverde centen voor 25 cents stukken, moet gequalificeerd worden als opligting. — Regtb. Amsterdam 7 December 1848; Regtz. XXVIII, 208; R. B. X, 651.

3061. Indien niet een op zich zelf staand bedrog is gepleegd omtrent den aard van het verkocht metaal, waartegen is voorzien bij art. 423 C. P., maar integendeel bedriegelijke middelen, manoeuvres frauduleuses bij dit art. bedoeld, heeft opligting plaats: daartegen doet niet af dat de bedrogen persoon heeft gehandeld in strijd met bestaande wettelijke verordeningen en er alzoo van zijn kant pligtverzuim bestaat. — H. R. 2 Maart 1847; Regtz. XXVIII, 208; N. R. XXVII, § 3, 7; W. 824; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 176, 105.

3062. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het voldoende, dat de bedriegelijke middelen worden aangewend, tijdens de handeling wordt gepleegd. Zij behoeven haar alzoo niet vooraf te gaan. Als in facto beslist is, dat door een reeks van bedriegelijke handelingen, de hoop op een hersenschimmige gebeurtenis is opgewekt, en de dader zich langs dien weg heeft meester gemaakt van een gedeelte van eens anders bezittingen, zijn die daadzaken opligting. — H. R. 12 Januarij 1848; Regtz. XXVIII, 213; N. R. XXIX, § 60, 281; W. 913; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 301, 46.

3063. Dit art. bevat, ten aanzien van poging tot opligting, geen beperkende uitzondering van het voorschrift van art. 2 C. P. — H. R. 4 Mei 1852; Regtz. XVIII, 126; N. R. XLI, § 70, 333; W. 1398; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 844, 199.

3064. Het vertoonen van een geschrift, strekkende om de liefdadigheid der ingezetenen op te wekken, en met een valschen naam onderteekenen, het zich voordoen als de persoon daarbij bedoeld, en het door middel dier valsche voorwendselen ontvangen van liefdegiften, is opligting. — H. R. 15 Maart 1842; Regtz. XXI, 7; N. R. XI, § 48, 187; W. 293; v. d. H., Strafr. VII, no. 384, 133.

3065. Als iemand onder het valsche voorgeven van gelden in te zamelen voor behoeftige werklieden, en onder het valsch voorwenden van de qualiteit van wijkmeester te bezitten, aan verschillende personen inschrijvingslijsten heeft aangeboden, en langs dien weg zich heeft doen ter hand stellen

gelden, welke hij ten eigen bate heeft aangewend, maakt hij zich schuldig aan opligting. — H. R. 5 Nov. 1844; Regtz. XX, 331; N. R. XIX, § 28, 110; W. 557; v. d. H., Strafr. XII, no. 762, 378.

3066. De daad van hem, die als bode eener zieken- en begrafenismaatschappij, wetende, dat deze societeit, niet een maatschappij van levensverzekering, maar van begrafeniskosten was, zich van den naam van een ziekelijken persoon heeft bediend, om zich na diens overlijden een zekere som te doen uitbetalen en zulks zonder de door hem genoten gelden te hebben besteed tot voldoening van de onkosten der begrafenis van dien persoon, is geen opligting. — H. R. 18 Maart 1845; Regtz. XXVIII, 219; N. R. XX, § 35, 152; W. 626; v. d. H., Strafr. XIII, 216.

3067. Opligting heeft plaats, als iemand zich door een inbrenger der bank van leening heeft doen ter hand stellen een som van ongeveer ƒ 400,00 voor vijftien kisten die voorgewend worden ieder 5 à 6 duizend sigaren in te houden, en alzoo te zamen een beleeningswaarde van ongeveer ƒ 400 voor te stellen, daarvoor te beleenen, als waren zij inderdaad gevuld met sigaren, terwijl gemelde kisten zijn gebleken alleen van boven een laag sigaren, in te houden, en voor het overige te zijn aangevuld met tabakstelen en eenig vuilnis; en voorts is gebleken dat die persoon op een bedriegelijke wijze een, in zoover de bedoelde door hem gegeven onderpanden aangaat, onverdiend vertrouwen bij den inbrenger der bank van leening heeft weten te verschaffen, en dien tengevolge van dezen gelden ter leen bekomen, welke hij, indien de ware aard der onderpanden ware bekend geweest, niet alzoo zou ontvangen hebben. — H. R. 21 October 1846; Regtz. XXVIII, 222; N. R. XXV, § 51, 221; W. 753; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 110, 282.

3068. Het in beleening brengen van koperen voorwerpen in een bank van leening, en het daarop ontvangen van een som, welke verre de waarde daarvan overtreft, is geen opligting, indien daarbij niets is gezegd of verrigt, dat strekken kan om de beambten der bank van leening in de meening te brengen of te versterken, dat die voorwerpen van goud zijn. — Regtb. Breda 3 Februarij 1851; Regtz. XXVIII, 226; W. 1211.

3069. Ten aanzien van het gebruik maken van een valsche qualiteit, is het noodig dat die qualiteit vertrouwen kan inboezemen. Een beroep is geen qualiteit; over goederen op bezien gezonden, mag men vrij beschikken. — Hof N.-Holland 7 November 1842; Regtz. XXVIII, 239; R. B. V, 17.

3070. Indien het wanbedrijf van opligting volbragt is, d. i. als de daad van het zich meester maken van eens anders goederen, op de wijze bij dit art. omschreven, heeft plaats gehad, kan de strafbaarheid niet worden weggenomen door het later verrigte om het begaan misdrijf te herstellen. De daadzaken dat iemand na een partij goederen gekocht te hebben, onder voorwaarde om die den volgenden dag af te halen, en dadelijk bij de levering te betalen, op dien dag met paard en wagen is gekomen om de goederen af te halen, deze heeft opgeladen, doch in plaats van ze dadelijk te betalen, bij afwezigheid van den verkooper, diens vrouw door onwaarachtige en bedriegelijke voorgevens heeft overgehaald, hem met de goederen naar een naburige stad te vergezellen, met belofte den koopprijs daar terstond te zullen voldoen, dat die vrouw met den dader en die goederen in de stad gekomen, zij op zijn verzoek langs een ander weg dan dien de wagen volgde naar zijn woning gaande, den wagen met goederen eensklaps uit het oog heeft verloren, en bij hare komst aan des daders woning, onder een nieuw voorwendsel wederom geen betaling heeft ontvangen, maar slechts de belofte van den volgenden dag te zullen worden voldaan, waarop zij, als niet meer in het bezit der goederen zijnde, is weggegaan, terwijl aan de belofte van betaling eerst lang daarna, en slechts gedeeltelijk is voldaan, bevatten in zich zoodanige bedriegelijke kunstgrepen als bij art. 405 C. P. zijn bedoeld en stellen opligting daar. — H. R. 26 October 1852; Regtz. XXVIII, 228; N. R. XLIII, § 18, 111; W. 1383.

3071. In den zin der wet, zijn door bedriegelijke kunstgrepen, manoeuvres frauduleuses, niet bedoeld, bloote gezegden, onwaarachtige voorgevens of valsche beloften, maar alleen zoodanige bedriegelijke handelingen en uitwendige daden, welke geschikt zijn om de leugenachtige voorgevens en hersenschimmige verwachtingen ingang te doen vinden, en daaraan kracht bij te zetten, ten einde dusdoende het vertrouwen van derden te verschalken. Bedriegelijke kunstgrepen, in den zin der wet, zijn niet te vinden in de daadzaken, dat iemand, de volle neef van zeker persoon, wetende dat deze eerstdaags een belangrijke geldsom zou ontvangen, en van geringe verstandelijke ontwikkeling, van goed vertrouwen en onbekend met de behandeling van geldzaken zijnde, zeer in verlegenheid zijn zou, op hoedanige wijze deze gelden goed te plaatsen, dezen heeft opgezocht met het bepaald doel om onder den schijn van dienstbetoon, door aanwijzing eener goede geldbelegging, welke hij voor hem zou kunnen doen, tot de afgifte dier gelden aan hem te nopen; dat deze ten gevolge van het aanbod om die gelden tegen een bepaalde interest 's jaars op een zekere wijze bij een genoemden heer te beleggen, een geldsom aan hem heeft ter hand gesteld, zonder daarvoor eenig bewijs te ontvangen; dat die persoon eindelijk daarna tegen de waarheid, het feit dier ter handstelling heeft ontkend, en de ontvangen gelden ten eigen bate heeft aangewend. Deze daadzaken stellen ook niet daar misbruik van vertrouwen, noch eenig ander misdrijf. — H. R. 20 Nov. 1849; Regtz. XXVIII, 230; N. R. XXXIV, § 40, 167; W. 1092; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 541, 233.

3072. Opgaven en gedragingen, ten doel hebbende en geschikt, om een bedriegelijk voorspel ingang te doen vinden, behooren tot de bedriegelijke kunstgrepen, manoeuvres frauduleuses bij dit art. bedoeld. — H. R. 27 April 1852; Regtz. XXVIII, 247; N. R. XLI, § 62, 290; W. 1397; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 842, 190; H. R. 6 Jan. 1852; Regtz. XXVI, 92; N. R. XL, § 73, 340; W. 1373; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 807, 1.

3073. De aanbieding van extracten uit de kadastrale leggers aan de ingezetenen eener gemeente gedaan, onder de aanbeveling, dat zij evenals anderen ze moesten aannemen, en dat zij daarmede konden nazien, of hun billet van aanslag in de grondbelasting goed was ingevuld, is niet voldoende om als opligting te worden gequalificeerd. In dat geval kan het op de qualificatie van het gepleegde van geen invloed zijn, dat de dader zich voor deze extracten een som gelds liet betalen. Hetzelfde feit wordt echter strafbaar, waar de dader om zijne extracten te plaatsen, gezegd heeft „dat hij daarmede kwam op last van het gemeentebestuur" onverschillig of dit bestuur bevoegd is dien last te geven, of wel zelf extracten uit de kadastrale leggers te geven. — H. R. 10 Febr. 1852; Regtz. XXVIII, 234; N. R. XLI, § 17, 74; W. 1391; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 821, 72.

3074. Het door bedriegelijke middelen overhalen van iemand tot grof spel en het daarna door valsch te spelen, zich meester te maken van een gedeelte der gelden door dien persoon vrijwillig op het spel

gezet, is opligting. — H. R. 8 April 1850; Regtz. XXVIII, 250; N. R. XXXV, § 38, 167; W. 1139; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 588, 171; H. R. 27 Nov. 1849; Regtz. XXVIII, 23; N. R. XXXIV, § 47. 193; W. 1099; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 546, 264.

3075. De mogelijkheid van nadeel, is geen vereischte voor opligting of voor poging tot opligting. Er kan ook strafbare poging tot opligting bestaan, zonder dat de dader zich werkelijk van eens anders bezittingen heeft meester gemaakt. — H. R. 4 Mei 1852; Regtz. XVIII, 126; XXVIII, 254; N. R. XLI, § 70, 333; W. 1398; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 844, 199.

3076. Als iemand zich gekleed heeft in een uitheemsch gewaad, een vreemden tongval spreekt, zich aan een woning vervoegt, zeggende te kunnen zien, dat de vrouw des huizes ongesteld is, en haar te kunnen genezen, en bewerende uit een Italiaansch klooster te komen, alwaar de door hem medegebragte geneesmiddelen waren toebereid, welke in een kast met drie sloten waren opgesloten, waarvan hij met twee andere personen den sleutel bezat, voor de opbrengst van welke geneesmiddelen missen werden gelezen, door het voorwenden der valsche qualiteit van reizend geneesheer en het bezigen dier bedriegelijke middelen, bij die menschen de hoop op een denkbeeldig gunstigen uitslag heeft opgewekt, waardoor hij hen heeft bewogen, om een zalf en een drank van hem te koopen en elk hunner daarvoor ruim 90 ct. te betalen, wordt opligting door alle die handelingen gepleegd. — Hof Gelderland 2 Junij 1852; Regtz. XXVIII, 254; W. 1366.

3077. Het valsch opgeven van de boodschap, of den last van zekeren persoon bij iemand, die met dezen bevriend is, met bijkomende opgave der reden van deze voorgewende boodschap, welke juist geschikt was, om de namens dezen gedane aanvraag om geld aannemelijk te maken, zooals dan ook de verlangde gelden zijn afgegeven en door den dader ten eigen behoeve aangewend, is opligting. — Regtb. Winschoten 26 Jan. 1842; Regtz. XXVIII, 256; W. 301.

3078. Het uitgeven van coupons, die geen of slechts geringe waarde hebben, en het zich daardoor verschaffen van goederen, zijn niet zoodanige manoeuvres frauduleuses als bedoeld zijn bij dit art. — Regtb. Arnhem 21 Mei 1846; Regtz. XXVIII, 259; W. 771.

3079. Hij, die ter voldoening van gekochte goederen, in betaling geeft een coupon, zonder eenige waarde, daarbij onderscheiden bedriegelijke middelen aanwendende, welke den verkooper in den waan moesten brengen en ook werkelijk gebragt hebben, dat de coupon een deugdelijke Russische coupon van ƒ 50 was, maakt zich schuldig aan opligting. — H. R. 21 Dec. 1841; Regtz. XVII, 66; XXVIII, 264; N. R. XI, § 81, 334; W. 286; v. d. H., Strafr. VI, no. 351, 272.

3080. Het in betaling geven van een nietswaardig papier, onder voorgeven, dat het ƒ 255 waard is, om de hoop te verwekken van betaling te erlangen van een bestaande schuld, en alzoo op eenige voordeelige uitkomst, stelt bedriegelijk opligting daar. — H. R. 29 Mei 1855; Regtz. XXVIII, 264; N. R. L, § 35, 154; W. 1780; v. d. H., Strafr. 1855, I, 212.

3081. Onder valsche ondernemingen worden niet alleen bedoeld ondernemingen, welke in het geheel niet bestaan, maar ook zoodanige, welke door de bedriegelijke handelingen zoo zeer in aard, omvang en wezen vervalscht worden, dat zij geheel en al van de werkelijk bestaande verschillen. De bedriegelijke handelingen moeten van dien aard zijn, dat zij op een redelijk mensch invloed kunnen uitoefenen, en die voorzigtigheid kunnen verschalken, welke ieder, die niet geheel zorgeloos is, gehouden wordt bij zijne zaken niet uit het oog te verliezen. Het bij den verkoop van een fabriek, in strijd met de waarheid voorstellen, dat zij goed beklant is, het daartoe tweemaal in schijn laten werken der fabriek, en het door die middelen zich doen afgeven van een koopcontract met schuldbekentenis, benevens een som gelds, is opligting. — Regtb. Rotterdam 26 Junij 1848; Regtz. XXVIII, 270; Hof Z.-Holland 26 Sept. 1848; R. B. X, 445; W. 964.

3082. Het quasi uit een andere plaats, dan de woonplaats des eischers, trekken en het endosseren van een wissel, zonder dat voor dezen reëele grond bestaat; het accepteren daarvan door een derde, die na invulling van het blanco endossement aan zich zelven, den wissel disconteert, zijn wel.laakbare handelingen, maar vallen niet in de termen der strafwet, betreffende bedriegelijke opligting. — Regtb. Amsterdam 22 Mei 1849; Regtz. XXVIII, 276; W. 1075.

3083. Hij, die valsche qualiteiten, welligt ook bedriegelijke middelen gebruikte, om hersenschimmige gebeurtenissen te doen gelooven, loterijbriefjes voor de dus ontvangen gelden en alzoo waarde geeft, begaat in den zin der wet geen opligting. — Regtb. Amsterdam 10 Nov. 1853; W. 1496; Hof N.-Holland 27 Dec. 1853; Regtz. XXVIII, 278; W. 1511.

3084. Twee personen begeven zich in onderling overleg in de tapperij eener vrouw, zij geven valsch voor, dat zij elkander niet kennen en in geen betrekking tot elkander staan; zij brengen de vrouw in den waan, dat een hunner, om zich voor groote onaangenaamheden te vrijwaren, dewijl hij onvoorzien was van patent, verpligt is zijne koopwaren beneden fabrieksprijzen af te zetten; zij wekken haar medelijden op en brengen daardoor haar er toe, om den tweeden hunner, die door zijn uiterlijk en zijn kleeding zulk een crediet waardig scheen, een som van ƒ 76 voor te schieten, ten einde die goederen van eerstbedoelden persoon te kunnen koopen, waarvoor hij een partij manufacturen in haar bezit laat, die zoo als beide doen voorkomen, en ook schijnbaar was, een hoogere waarde zouden hebben, doch welke bij onderzoek zijn gebleken slechts ƒ 38 gulden waard te zijn, en welke manufacturen de tweede persoon beloofde binnen een paar dagen met restitutie van het gedaan voorschot te zullen komen afhalen, waarin hij echter even als in de terugbetaling van het voorschot, in gebreke is gebleven. Deze feiten stellen opligting daar. — Regtb. Zierikzee 12 April 1854; Regtz. XXVIII, 288; W. 1573.

3085. Het vorderen van betaling op schuldbekentenissen, die men wist, dat geene waarde hadden, en, zulks door het bezigen van valsche voorgevens, omtrent den oorsprong dier stukken, en door het verwekken eener hersenschimmige hoop of vrees, tevens met toespeling op teedere familiebelangen, stelt opligting daar. — H. R. 23 Jan. 1866; N. R. LXXXII, § 14, 92; W. 2769; v. d. H., Strafr. 1866, 40.

3086. Bij veroordeeling, ter zake van opligting, moet worden beslist naar aanleiding van de aanklagt ter dagvaarding, omtrent het doel en gevolg der bedriegelijk verkregen goederen, namelijk aanwending ten eigen voordeel. — H. R. 16 Oct. 1866; W. 2862; v. d. H., Strafr. 1866, 333.

3087. Het zich zonder betaling doen afgeven van goederen, onder een verdichten naam, en het onware voorgeven van te komen op last van een broeder van den winkelier, stelt daar bedriegelijke

opligting. — Hof N.-Holland 25 Junij 1866; W. 2875.

3088. Het verkoopen van zout met een weinig boter vermengd, voor zuivere boter, is geen manoeuvre frauduleuse, dus geen opligting. Het is bedrog gepleegd door den verkooper in den aard der koopwaar, vallende in de termen van art. 423 C. P. — H. R. 11 December 1867; W. 2971; N. R. LXXXVII, § 38, 287; v. d. H., Strafr. 1867, 419.

3089. Als uit een uitspraak alleen blijkt, dat de beklaagde na den dienst van een boekverkooper, bij wien hij als bediende werkzaam is geweest, te hebben verlaten, op quitantiën, met diens naam onderteekend, bij verschillende personen gelden heeft opgehaald voor, door zijn voormaligen patroon geleverde boeken, doch niet of de beklaagde dit heeft gedaan met of buiten voorkennis van dien boekverkooper, is verzuimd een der hoofdelementen van opligting te onderzoeken. — H. R. 22 Oct. 1867; W. 2981; v. d. H., Strafr. 1867, 367.

3090. Bedriegelijke opligting jegens eigen vader gepleegd, ontheft niet van straf, even als diefstal jegens eigen vader. — H. R. 21 Julij 1868; W. 3027; N. R. LXXXIX, § 42, 345; v. d. H., Strafr. 1868, 238.

3091. Voor manoeuvres frauduleuses wordt geen combinatie van feiten vereischt; ook één enkele manoeuvre, mits voor het overige aan het vereischte der wet beantwoordende, is voor de strafbaarheid voldoende. De mate van invloed, dien het gepleegd bedrog op ieder redelijk mensch van gewone voorzigtigheid kan hebben, is aan het oordeel van den judex facti overgelaten, als in elk geval afhankelijk van de feitelijke bijzonderheden. — H. R. 8 Dec. 1868; W. 3071; N. R. B. XIX, 721; v. d. H., Strafr. 1868, 384.

3092. Voor het misdrijf van opligting wordt, behoudens andere in art. 405 C. P. genoemde vereischten, niet zoozeer het weerloosmaken, als wel het zich doen afgeven en het zich meester maken van eens anders bezittingen vereischt. — H. R. 26 Jan. 1870; W. 3188; v. d. H., Strafr. 1870, 43.

3093. Het doen van valsche opgaven aan de politie, omtrent de herkomst van een voorwerp, is geen medepligtigheid aan opligting, noch eenig ander misdrijf. — Hof Groningen 28 Febr. 1870; W. 3194.

3094. Waar opligting gepleegd is door middel van een valschheid, doch een valschheid, waarop een minder zware straf is gesteld, dan op het wanbedrijf van opligting, behoort de straf tegen opligting bedreigd te worden toegepast. Indien alzoo de opligting is gepleegd door middel van het vertoonen van een valschen verlofpas, waartegen bij art. 104 van het crimineel wetboek voor het krijgsvolk te lande slechts detentie is bedreigd, behoort het misdrijf alleen als opligting te worden gequalificeerd, en wordt alzoo de valschheid door de opligting geabsorbeerd. — H. Mil. Geregtsh. 30 Junij 1869; W. 3216.

3095. Het verborgen houden van het nummer van een loterijbriefje, tijdens den verkoop met niet uitgeloot, vóór dat de koopprijs, door den kooper is afgegeven, en daarna de belofte, om zoolang te wachten tot nagezien zal zijn, of het briefje al of niet is uitgetrokken, worden teregt als manoeuvres frauduleuses beschouwd. — H. R. 15 Nov. 1870; W. 3267; N. R. XCVI, § 19, 152; v. d. H., Strafr. 1870, 418.

3096. De vereischten voor bedriegelijke opligting zijn aanwezig in de omstandigheden, dat men iemand op een afgelegen plaats gelokt hebbende, en hem van crimen nefandum betichtende, ten einde daaromtrent het stilzwijgen te bewaren, en onder gebruikmaking der valsche qualiteit van politie-agent, zich door dien persoon gelden laat afgeven. Voor de strafbaarheid van dat feit doet niet af, dat het crimen nefandum als zoodanig, hier te lande niet met straf is bedreigd, en de vrees om daarvoor gestraft te worden, in geen redelijk mensch kan opkomen. — H. R. 13 Junij 1871; W. 3352; N. R. B. XXII, 20; v. d. H., Strafr. 1871, 129.

3097. Het zijn verzonnen overeenkomsten en verbindtenissen, als iemand zijn wederpartij in de meening brengt, dat deze overeenkomsten aangaat met, of bewijzen van overeenkomsten ontvangt van een persoon, die in de werkelijkheid niet bestaat en dus niemand aan die wederpartij wordt verbonden. — H. R. 21 Nov. 1871; W. 3415; N. R. XCIX, § 20, 157; v. d. H., Strafr. 1871, 315.

3098. De makelaar, die, zonder spetiale volmagt, zich uit naam van een gewaanden lastgever, goederen laat afgeven en aan dezen tegen lageren prijs, dan waarvoor hij ze zelf kocht, verkoopt, maakt zich schuldig aan opligting. — H. R. 23 April 1872; W. 3454; N. R. C, § 45, 396; v. d. H., Strafr. 1872, 151.

3099. Het gebruik maken van bedriegelijke middelen, om de hoop te verwekken, ten aanzien van het sluiten van een huwelijk met een derde, en het zich doen afgeven van gelden en goederen, is opligting. — Regtb. Assen 3 Mei 1871; W. 3506; N. R. B. 1873, 87.

3100. Het zich valsch voordoen, als namens een lastgever te komen en zich zoodoende, zonder te betalen, goederen doen afgeven, is opligting. Een latere betaling doet daarbij niets af. — H. R. 15 April 1873; W. 3594; v. d. H., Strafr. 1873, 141.

3101. De beklaagde, die door de valsche voorstelling eener loterij, die hij niet dacht te houden, anderen overhaalt om een lot te nemen, en den koopprijs daarvoor te betalen, terwijl hij opzettelijk en ter kwadertrouw die voorstelling gaf, en kostbare voorwerpen vertoont voor de voorgespiegelde verloting, die hij niet dacht te houden, zijn bedriegelijke middelen, aangewend, om de afgifte van den koopprijs voor loten te verkrijgen, waardoor opligting is gepleegd. — H. R. 13 April 1874; W. 3722; v. d. H., Strafr. 1874, 95.

3102. Met de bedriegelijke middelen bij dit art. vereischt, bedoelt de wetgever kennelijk zoodanige bedriegelijke handelingen en uitwendige daden, die geschikt zijn, om de logenachtige voorgevens en hersenschimmige verwachtingen ingang te doen vinden en daaraan kracht bij te zetten, ten einde zoodoende het vertrouwen van derden te verschalken. Hoezeer ook de wet wil, dat de bedriegelijke handelingen van zoodanigen aard zijn, om op een redelijk mensch invloed uit te oefenen, zoo wordt een nader en meer bepaald onderzoek naar meerdere of mindere ervaring of verstandsontwikkeling niet vereischt. — H. R. 20 Junij 1865; W. 2715; v. d. H., Strafr. 1865, 315.

3103. Een makelaar die goederen koopt, doleus voorgevende, dit te doen als makelaar, ten behoeve van derden, zich die goederen doet afleveren en deze daarna op eigen naam en ten eigen bate wederom verkoopt, maakt zich schuldig aan opligting, door met gebruikmaking van een valsche qualiteit, zich goederen te hebben doen afgeven en langs dien weg zich bedriegelijk van eens anders bezittingen ten deele te hebben meester gemaakt. — Regtb. Amsterdam 19 Dec. 1871; W. 3463.

3104. De opgave van een onwaar feit aan den ontvanger der belastingen, om dientengevolge een consentbillet tot uitvoer te verkrijgen, met bedriegelijk oogmerk, om daardoor aan derden schade toe te brengen, stelt geen valschheid in geschrifte,

maar opligting daar. — Regtb. Groningen 4 April 1861; N. R. B. XII, 188; W. 2541.

3105. De daad van haar, die herhaaldelijk als liefdegift vraagt en ontvangt acht flesschen medicijnen, voorgevende dat zij lijdt aan waterzucht, terwijl zij door die ziekte niet is aangetast, maar om daaraan te doen gelooven, een zakje met wol en een streng garen draagt, stelt niet daar bedelarij gesteund door het veinzen van ziekte, maar opligting. — Regtb. Heerenveen 16 Junij 1863; N. R. B. XIV, 876.

3106. Die zich als knecht bij onderscheiden meesters tegen denzelfden tijd verhuurt, ten einde de godspenning te ontvangen, echter bij geen hunner in dienst treedt, noch de godspenning teruggeeft, maakt zich schuldig aan opligting. — Regtb. Maastricht 26 Oct. 1863; N. R. B. XVI, 570; Regtb. Heerenveen 19 Maart 1862; W. 2390; anders Regtb. 's Hertogenbosch 14 Sept. 1871; N. R. B. XXII, 545.

3107. Poging tot opligting bestaat niet, zoolang nog de voorwerpen bij dit art. omschreven, niet zijn afgegeven. — Regtb. Appingedam 28 Oct. 1864; N. R. B. XVII, 116.

3108. Het zich doen afgeven en zich toeëigenen van goederen „voor 'tspoor," „voor 's Rijksspoor" of „voor de exploitatie van 'tspoor," kan niet gezegd worden te zijn geschied op naam van de maatschappij tot exploitatie van staatsspoorwegen. — Regtb. Groningen 9 Mei 1867; N. R. B. XVIII, 702.

3109. Het ter bekoming eener grootere schadeloosstelling, wegens het te loor gaan van aan een spoorwegmaatschappij ter expeditie afgegeven goederen, overleggen van een factuur, waarop door den verkooper op verzoek van den kooper, de prijs der geleverde goederen voor een grootere som dan die, waarvoor zij gekocht waren, zijn uitgetrokken, stelt geen valschheid in geschrifte in den zin der wet daar. Op vertooning eener onware factuur, geen afgifte van goederen, gelden of waarden hebbende plaats gehad, zoo stelt het gebruikmaken van dat bedriegelijk middel noch opligting, noch poging daartoe daar, vallende onder het bereik der strafwet. Poging tot opligting vereischt afgifte van goederen, gelden of waarden. — H. R. 31 Mei 1869; N. R. XCII, § 10, 81; N. R. B. XX, 328; v. d. H., Strafr. 1869, 209.

3110. Eenige personen hebben in gemeen overleg eenige blazen met water gevuld, daarvan pakken gemaakt en deze van buiten met spiritus overgoten, ten einde uit de reuk van die spiritus zou kunnen worden opgemaakt, dat alle blazen daarmede waren gevuld. Zij hebben vervolgens die pakken onder den grond verborgen, waarna een hunner zich tot de commiesen heeft begeven en hen medegedeeld, dat hij met de anderen spiritus had ingesmokkeld en dat hij de overigen wilde verraden; dat hij tegen geldelijke belooning de plaats wilde aanwijzen, waar de spiritus verborgen lag; dat hij in overleg met de overigen de commiesen naar de plaats heeft gebragt, waar de pakken waren verborgen, en toen onder voorgeven, dat de pakken zouden worden afgehaald, de commiesen in een hinderlaag heeft geplaatst en zich daarvoor ƒ 7,50 door de commiesen heeft doen afgeven. Deze feiten stellen opligting daar. — H. R. 19 Oct. 1869; N. R. B. XXI, 186; W. 3865; N. R. XCIII, § 8, 62; v. d. H., Strafr. 1869, 408.

3111. Tot het wanbedrijf van opligting, is niet in ieder geval afgifte noodig. In sommige omstandigheden is daartoe „laten volgen" of „gedoogen dat men medeneme" voldoende. — Hof Utrecht 7 Maart 1871; N. R. B. XXII, 152.

3112. Opzettelijke onwaarheden of valsche voorgevens zijn op zich zelf niet voldoende, om het wanbedrijf van opligting daar te stellen, indien niet tevens bedriegelijke kunstgrepen zijn gebezigd, om aan die onwaarheden of voorwendsels den schijn van waarheid te geven. — H. R. 5 Febr. 1855; N. R. XLIX, § 34, 167; Regtz. XXVIII, 244; W. 1769; v. d. H., Strafr. 1855, I, 36.

3113. Het als geagreëerd klerk van een ontvanger der directe belastingen, met bevoegdheid om belastinggelden te innen en daarvoor te quiteren als de ontvanger ziek of wettig afwezig was, zich op dagen waarop de ontvanger noch ziek noch afwezig is geweest, doen afgeven ten huize van eenige belastingschuldigen van belastinggelden zonder deze aan den ontvanger te verantwoorden, doch daarvoor met eigen naam op de belastingbilletten te quiteren en daarin een verdicht boekingsnummer in te vullen, is geen opligting. — Regtb. Groningen 4 October 1871; N. R. B. XXIII, 138.

3114. De toezending van een, geen waarde hebbende wisselbrief, met verzoek om daarvoor goederen te zenden, bevat niet zoodanige bedriegelijke kunstgrepen, als in den zin van dit art. worden bedoeld, omdat hij, die op de ontvangst van zoodanigen wissel goederen levert, en hierdoor schade lijdt, zulks louter heeft te wijten aan zijn zorgeloosheid en onbedachtzaamheid. — Hof N.-Holland 9 April 1857; W. 1879; H. R. 23 Julij 1857; N. R. B. VIII, 388; W. 1986; N. R. LVI, § 39, 181; v. d. H., Strafr. 1857, 243; Regtb. Amsterdam 23 Febr. 1857; W. 1879.

3115. Het zich toeeigenen van geldstukken, gegeven om daarmede kunstgrepen te doen, stelt geen bedriegelijke opligting, maar diefstal daar. — Hof Gelderland 20 Augustus 1857; N. R. B. VIII, 55; W. 1912.

3116. Onder manoeuvres frauduleuses, worden niet slechts bedoeld bloote gezegden, onware voorgevens en valsche beloften. Iemand welke een mud paardeboonen koopt, terwijl hij den verkooper belooft ze te betalen, doch ze onmiddellijk beneden de waarde weer verkoopt, geeft wel blijk van kwade trouw, doch zijn daad valt niet onder het bereik der strafwet. — Regtb. Alkmaar 30 December 1856; N. R. B. VII, 492.

3117. Het zich doen ter hand stellen van gelden, om die aan een agent van een brandwaarborgmaatschappij uit te betalen, stelt geen opligting daar, indien niet is bewezen dat de beklaagde valsch heeft voorgegeven tot de invordering dier gelden, van dien agent last bekomen te hebben. Zoo eerst bij de behandeling der zaak blijkt dat de beklaagde bij die gelegenheid ook nog iets voor zijn moeite ontvangen heeft, is dit geen verzwarende omstandigheid in den zin van art. 203 Wetb. Strafv. maar een nieuw feit. — Regtb. Arnhem 13 Februarij 1855; Hof Gelderland 27 Maart 1855; N. R. B., V, 444; W. 1647.

3118. Het zich doen afgeven van goederen op het valsch voorgeven dat ze moeten strekken voor zeker heer die in de stad was komen wonen, is geen opligting, maar diefstal.

Niet iedere bedriegelijke opligting wordt bij dit art. gestraft, maar alleen die, gepleegd door middel van valsche namen of qualiteiten, of van de bij dit art. aangeduide manoeuvres frauduleuses; leugenachtige opgaven alleen, kunnen niet onder die uitdrukking worden begrepen, daarbij wordt tevens eenig ander bijkomend uiterlijk bedrijf of machinatie vereischt. — Hof Z.-Holland 29 Junij 1850; anders Regtb. Dordrecht 22 Mei 1850; N. R. B. I, 111; Regtz. XXVIII, 147; W. 1200.

3119. De verkoop van een snelazijnfabriek, welke in strijd met de waarheid door den verkooper werd

voorgesteld als in volle werking en welbeklant te zijn, is strafbare opligting. — Regtb. Rotterdam 26 Junij 1848; R. B. X, 445; Regtz. XXVIII, 270.

3120. Het bedriegelijk uitgeven van verzilverde centen voor 25 centstukken, moet als opligting worden gequalificeerd. — Regtb. Amsterdam 7 Dec. 1848; R. B. X, 651.

3121. Wegens opligting of poging tot opligting, kan niet worden veroordeeld hij, die wel getracht heeft zich op bedriegelijke wijze meester te maken van eens anders goed, doch die er niet in geslaagd is, zich het bedoelde goed te doen ter hand stellen. — Regtb. 's Hertogenbosch 8 April 1844; R. B. VI, 261; Regtz. XXVIII, 189.

3122. Op de feitelijke beslissing dat de afgifte der gelden niet gezegd kan worden, het gevolg te zijn geweest van de aanvankelijk, hoezeer dan ook met bedriegelijk oogmerk aangeknoopte onderhandelingen over koop en verkoop, maar eerst plaats had nadat die onderhandeling geheel was afgeloopen zonder tot eenig resultaat te leiden, kan in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 7 Januarij 1868; W. 2975; v. d. H., Strafr. 1868, 1.

3123. Indien opligting met behulp van valschheid gepleegd is, houdt het op misdrijf van opligting te zijn, en gaat het over in de misdaad van valschheid. — H. R. 22 Julij 1856; N. R. LIII, § 57, 277; W. 1890; v. d. H., Strafr. 1856, II, 18; H. R. 26 Nov. 1861; W. 2333; N. R. LXIX, § 23, 191; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1707, 354; H. R. 28 Junij 1865; v. d. H., Strafr. 1865, 334; W. 2717.

3124. Bij opligting is het geen vereischte dat de beklaagde **zich zelf** onder een valschen naam heeft voorgedaan; het zich bedienen van een ander persoon onder een verkeerden naam, valt evenzeer in de bedoeling van dit art. Het woord „**naam**" moet in dit art. in de algemeene beteekenis, zoo van voornaam, als geslachtsnaam worden opgevat. — H. R. 19 Junij 1855; N. R. L, § 54, 235; W. 1783; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1109, 307.

3125. Het is geen opligting, waar men zich wel door leugenachtige voorgevens gelden en voorwerpen heeft doen ter hand stellen, doch zich niet bediend heeft van valsche namen of valsche qualiteiten, noch ook van bedriegelijke kunstgrepen. — H. R. 19 Maart 1856; W. 1857; N. R. LII, § 53, 240; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1207, 210.

3126. Daar de wet strafbaar stelt als **misbruik van vertrouwen**, de verduistering van gelden of goederen ter hand gesteld voor een beloonden arbeid, heeft hij alleen op het oog de betrekkingen door den opgedragen arbeid, ontstaan tusschen dengenen die dien opdraagt en hem die de opdragt ontvangt en niet die tusschen dezen en derde personen. De daad alzoo van een bode van een begrafenisfonds, die met bedriegelijke middelen, wekelijks de contributie ontving van personen, die zich bij hem als leden van dat fonds hebben aangegeven en die daardoor aanspraak verkregen op uitkeering bij overlijden na zes maanden lidmaatschap, doch zonder dat zij door gemelden bode aan het bestuur van het fonds waren aangegeven, zoodat zij die aanspraak niet hebben, is niet aan te merken als misbruik van vertrouwen, maar als opligting. — H. R. 26 Maart 1856; W. 1858; N. R. LII, § 56, 251; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1208, 214.

3127. Een commis-voyageur geeft aan zijn patroon verdichte bestellingen op, ten behoeve van een door hem genoemden persoon. Na afzending dier goederen, maakt hij zich daarvan meester en beschikt er over ten eigen bate. Deze handelingen worden teregt als opligting gequalificeerd. — H. R. 7 Januarij 1857; N. R. LV, § 2, 3; W. 1952; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1287, 5.

3128. Indien iemand zich door toezending van een wissel op een bepaalden persoon, doch door dezen niet geaccepteerd, en later ook niet van betaling achtervolgd, goederen doet afgeven, maakt hij zich niet schuldig aan opligting, omdat in die handelingen niet aanwezig zijn de kenmerken van bedriegelijke kunstgrepen, manoeuvres frauduleuses, tot opligting vereischt. — H. R. 23 Junij 1857; N. R. LVI, § 39, 181; N. R. B. VIII, 388; W. 1986; v. d. H., Strafr. 1857, 243.

3129. Als iemand in een boekwinkel komt en een kerkboek vraagt met grooten letter gedrukt, omdat zijn vrouw slecht ziet en dit boek medeneemt om het aan zijn vrouw te laten zien, onder belofte van dat boek te zullen betalen of terugbrengen, terwijl hij later weigert dat boek terug te geven, op grond dat hij van den verkooper een gelijke som te vorderen zou hebben, is in die handelingen geen opligting gelegen. — H. R. 2 Augustus 1858; W. 1988; N. R. LIX, § 68, 370; v. d. H., Strafr. 1858, II, no. 1443, 118.

3130. Het aannemen van een gelijkluidende firma als een bestaand geaccrediteerd handelshuis, met bijvoeging van de vestiging van het kantoor in de nabijheid van dat solide handelshuis, is geen manoeuvre frauduleuse in den zin der wet. — Regtb. Amsterdam 7 Julij 1858; W. 1988.

3131. De valsche opgave van met een bepaalden last door zijn meester te zijn gezonden, ofschoon inderdaad in dienst van dien meester, is te houden voor een valsche qualiteit, en het zich alzoo daardoor bezorgen van goederen welke de beklaagde ten eigen bate gebruikt, stelt daar, opligting. — H. R. 23 September 1857; W 1992. N. R. LVI, § 70, 330; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1341, 323.

3132. De wet maakt geen onderscheid tusschen het geval waarin een bedrieger, valsch een openbare, en dat waarin bij valsch een niet openbare qualiteit heeft aangenomen, gelijk ook tusschen het geval waarin de bedrogene, mits in privé benadeeld, al of niet, is ambteloos burger. — H. R. 18 Julij 1859; N. R. LXII, § 61, 299; W. 2084; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1534, 383.

3133. Het zich doen afgeven en **betalen** van aan een ander verkochte, doch nog niet geleverde goederen, gedurende den termijn tot het afhalen bestemd, onder voorgeven, dat men aanverwant, compagnon of kameraad van den kooper is, en deze om zekere reden zelf de goederen niet kan komen halen, is opligting. — Hof Limburg 10 Febr. 1859; W. 2040.

3134. Misleiding en bedrog stellen niet daar de manoeuvres frauduleuses bij dit art. bedoeld. — H. R. 29 November 1859; W. 2127; N. R. LXII, § 46, 202; v. d. H., Strafr. 1859, 539.

3135. Het aannemen van een valsche firma, en het zich valsch voordoen als den gemagtigde van derden, zijn valsche qualiteiten.

Het huren van een pakkelder, dien als een kantoor te doen inrigten, ofschoon zich daarin niets bevond tot den handel betrekking hebbende, en die tot niets anders werd gebezigd dan om de goederen daar te doen afleveren, en terstond daarna weder van daar te doen wegvoeren, of om het adres er van op te geven, het zich tegen beter weten aan (zijnde de eerste beklaagde zelfs onder curatele gesteld) op naam van de bedoelde firma valsch voordoen, als een welgesteld koopman, die groote zaken doet, zelfs op Oost en West, en crediet heeft, het afgeven op naam dier valsche firma van in handelsstijl geschreven, gestempelde en met den naam der firma onderteekende orderbriefjes, waarvan sommige van adres zijn voorzien, waarop goederen zijn verstrekt, zijn niet slechts misleidingen, waartegen een voor-

zigtig koopman niet op zijn hoede kan zijn, maar zoodanige listig beraamde en met onbeschaamdheid uitgevoerde bedriegerijen, manoeuvres frauduleuses, als bij dit art. zijn bedoeld. — H. R. 13 Maart Maart 1860; N. R. LXIV, § 35, 147; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1589, 62.

3136. Het valsch voorwenden der hoedanigheid van lasthebber, is in dit art. begrepen, zonder onderscheid of de daardoor arglistig verkregen gelden, al dan niet ten name of ten behoeve van den voorgewenden lasthebber zijn afgegeven. — H. R. 27 Junij 1860; N. R. LXV, § 19, 123; v. d. H., Strafr. 1860, 160.

3137. Het zich doen afgeven van gelden en geldswaarden, door vrouwen uit den fatsoenlijken stand, (zij het ook tegen een reçu waarbij de beklaagde zich een verplichting stelt, welke hij wist dat door hem niet kon worden nageleefd en ook niet is nageleefd) na met haar een kennismaking aan te knoopen, en bij haar de hoop op te wekken op een wettig huwelijk, en vervolgens denkbeeldige bezwaren voor te wenden, welke alleen door geldelijke opofferingen kunnen worden opgeheven, zijn bedriegelijke middelen; deze feiten vallen, ook indien aan de benadeelden een burgerlijke actie ontleend aan art. 1781 2e lid B. W. overblijft, binnen het bereik van art. 405 C. P. Daartegen doet niet af dat de engagementen door den beklaagde gesloten, niet door hem zelven zijn afgebroken, maar door haar met wie hij kennis had gemaakt, zoodra deze het bedrog ontdekte, omdat de woorden hersenschimmige gebeurtenis in dit art. niet beteekenen — zoodanige gebeurtenis, die in het algemeen onvatbaar is voor vervulling, — maar die dit is met betrekking tot den bedrogene. -- Regtb. Nijmegen 18 December 1861; W. 2340.

3138. Voor de toepassing van dit art. is het voldoende, dat door bedriegelijke middelen bij den bedrogene de hoop ten aanzien van eenigen uitslag van zaken is opgewekt, en dat de bedrogene daardoor voor het geheel of voor een gedeelte van zijne bezittingen is beroofd. — H. R. 14 Januarij 1862; W. 2346; N. R. LXX, § 7, 61; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1723, 12.

3139. Iemand, wetende dat personen bij hem kwamen om aan hunne of der hunnen vermeende betooveringen of toestand van met een kwade hand belegd te zijn (gelijk zij zich uitdrukken) genezen te worden, hen in die overtuiging bedriegelijk heeft versterkt, door het voelen der pols, het bezien der urine, het ondervragen naar de verschijnselen der vermeende ziekte, in het voorschrijven en verschaffen van zoogenaamde middelen, welke hij wist dat geen geneeskracht bezaten, terwijl hij zich voor dit een en ander betalen liet, welk een en ander gestrekt heeft om aan niet bestaand vermogen, zijn wetenschap hoe de kwaal te genezen, te doen gelooven en bij den bedrogene de hoop op te wekken ten aanzien van een uitslag van zaken, hunne genezing van hunne vermeende betoovering of kwade hand, zich bedriegelijk van eens anders bezittingen gedeeltelijk heeft meester gemaakt, door zich voor zijne bemoeijingen en middelen, die hij wist dat geen geneeskracht bezaten, te laten betalen, dit alles stelt het misdrijf van opligting daar. — H. R. 19 Maart 1862; N. R. LXX, § 45, 353, W. 28, 67; v. d. H., Strafr. 1862, 76.

Art. 407.

3140. Dit art. wordt teregt toegepast, al mist het questieuse geschrift alle vereischten om als eenzijdige schuldverbindtenis tot voldoening van gereed geld, ook bij ontkentenis der verbindtenis, op zich zelf te kunnen gelden als bewijs daarvan. — H. R. 24 Mei 1853; Regtz. XXVIII, 292; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 948, 190; N. R. XLV, § 5, 28; W. 1474.

3141. Het stellen van een valsche verbindtenis boven de handteekening in blanco van een minderjarige, is strafbaar volgens dit art. Het onderzoek naar het mogelijk nadeel, als requisiet van het bij dit art. bedoeld misdrijf, is een quaestio juris. — H. R. 2 Mei 1854; Regtz. XXVIII, 301; W. 1663; N. R. XLVII, § 55, 236; v. d. H. Strafr. 1854, I, no. 994, 188.

3142. De invulling in een door den afzender geteekenden vrachtbrief van een bepaalde som, welke als vracht verschuldigd zou zijn, en het dientengevolge zich doen afgeven dier som, valt in de termen van artt. 147 en 148 en niet van art. 407 C. P. — H. R. 3 Januarij 1866; N. R. B. XVII, 1; N. R. LXXXII, § 1, 1; W. 2764; v. d. H., Strafr. 1866, 6.

3143. Endossement in blanco, bevat ten aanzien van derden een wettelijk vermoeden van eigendomsoverdragt, niet tusschen partijen, indien hun wil anders blijkt geweest te zijn. Niet verantwoording van ter incassering gegeven, in blanco geëndosseerde, wissels, is misbruik van vertrouwen. — H. R. 28 Aug. 1866; N. R. B. XVII, 573; N. R. LXXXIII, § 34, 271; W. 2830; v. d. H., Strafr. 1866, 276.

3144. Het bedriegelijk misbruiken eener handteekening in blanco, ten nadeele van den onderteekenaar, is eigenlijk een valschheid in geschrifte, welke alleen in het bijzonder geval dat de handteekening den dader is toevertrouwd, uit hoofde van dat vrijwillig in hem gesteld vertrouwen, die daad slechts als wanbedrijf wordt gequalificeerd, weshalve bij dit misdrijf, dat toevertrouwd zijn, is een omstandigheid geheel en alleen in het voordeel des daders, waaromtrent alzoo de regter aan geen formeel bewijs gebonden is. — H. R. 28 Januarij 1868; N. R. B. XIX, 33; N. R. LXXXVIII, § 14, 139; W. 2983; v. d. H., Strafr. 1868, 27.

3145. Als aan iemand een onderhandsche acte wordt tegengeworpen, zijn handteekening erkent, maar beweert dat de acte is geschreven boven een blanc seing, moet hij, die zich van de acte wil bedienen, de onwaarheid daarvan bewijzen. — Z.-Holland 6 Febr. 1867; W. 2872; Mag. v. H. IX, 105; N. N. VI, 50.

3146. Ook zonder dat door partijen een tusschengeschil wordt opgeworpen, kan de regter op grond van een vermoeden van valschheid, art. 193 Wetb. v. B. R. toepassen. Dit is ook het geval als nog slechts vermoeden bestaat van gepleegd misbruik van handteekening, die in blanco is toevertrouwd. — Hof Gelderland 24 October 1866; W. 2959; N. R. B. XVII, 593.

3147. Het schrijven eener schuldbekentenis boven een handteekening alléén verkregen, ten einde met den juisten naam van den onderteekenaar bekend te worden en diens adres te erlangen, stelt niet daar abus de blanc seing, maar valschheid in onderhandsch geschrift. — Hof Gelderland 11 Sept. 1862; W. 2484; N. R. B. XIII, 769.

3148. Voor de strafbaarheid van een abus de blanc seing, wordt vereischt dat door het bedriegelijk boven de handteekening gesteld geschrift, de onderteekenaar in persoon of in zijne goederen verkort zou kunnen worden. — Hof Limburg 9 Februarij 1854; W. 1516.

Art. 408.

3149. A. W. Hartman. Over misbruik van vertrouwen, volgens art. 408 van den Code Pénal. — Leiden 1859; beoord. door mr. A. A. de Pinto, Themis 2e, VI, 677.

3150. Mr. D. G. van Teylingen. Art. 408 C. P.; N. R. B. XVIII, 493.

3151. S. M. Wanneer iemand, tegen genot van loon, ter invordering heeft ontvangen schriftelijke schuldbekentenissen, en zich de daarvoor ontvangen gelden voor een gedeelte heeft toegeëigend, onder voorwendsel van niet meer te hebben ontvangen, stelt dit dan daar het wanbedrijf van misbruik van vertrouwen, voorzien bij art. 408, Wetb. van Strafregt? — Opm. & Med. XIV, 305, XV, 34. Mr. A. Oudeman. Nog iets over dezelfde regtsvraag. — Opm. & Med. XIV, 312, XV, 268.

3152. Mr. Dav. H. Levyssohn. Wat heeft de wetgever door moedwillig misbruik van vertrouwen in art. 56 der wet van 11 April 1827, (St. 17) houdende oprigting van schutterijen over de geheele uitgestrektheid des Rijks bedoeld? — Themis V, 374.

3153. Mr. F. Canter Alta. Valt het verduisteren of weerloos maken van gehuurde goederen onder het bereik der strafwet? Beantwoord door A. — W. 1523, 526.

3154. Valt het verduisteren van roerende goederen tot een faillieten boedel behoorende, door de vrouw des gefailleerden, als bewaarster over dezelve aangesteld, in de termen van art. 379 of 408 C. P. — Opm. & Med. V, 184.

3154*a*. Het bedriegelijk verduisteren en weerloos maken van aan den dader toevertrouwde gelden is, althans wat het bedriegelijke, den dolus, betreft geen bloote qualificatie maar een stellig, zij het dan ook een zoogenaamd intern feit, alleen door den judex facti te beslissen. — H. R. 31 Mei 1865; W. 2711; N. R. LXXX, § 18, 164; N. R. B. XVI, 417; v. d. H., Strafr. 1865, 269.

3155. Dit art. is niet verkeerd toegepast door, als misbruik van vertrouwen te qualificeren, het als bewezen aangenomen feit, dat een beklaagde, goederen, welke hem tegen commissieloon werkende, waren ter hand gesteld, om aan bepaalde koopers af te leveren, tegen den wil des eigenaars, op zijn naam aan een ander heeft verkocht. — H. R. 2 Nov. 1847; Regtz. XVIII, 350; N. R. XXIX, § 15, 69; W. 903; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 264, 266.

3156. Voor de strafbaarheid volgens dit art. is het een vereischte dat het verduisterd voorwerp aan den dader was toevertrouwd, om dit zelf in bewaring te nemen of om daaraan zelf eenigen betaald wordenden arbeid te verrigten. — Regtb. Groningen 12 December 1872; Hof Groningen 20 Januarij 1873; N. R. B. 1875, C, 22.

3157. Voor het strafbare van het misdrijf van misbruik van vertrouwen, is het voldoende dat de beklaagde, in bepaalde dienstbetrekking, de door hem verduisterde gelden voor de spoorwegmaatschappij die hem had aangesteld, ontving; die omstandigheid mag door getuigen worden bewezen. Voor het bestaan van dat misdrijf, is het onverschillig in welk bepaald soort van betrekking de beschuldigde bij de maatschappij, tijdens het plegen van het feit, werkzaam was. — H. R. 12 April 1875; W. 3850.

3158. Het als notaris verlijden eener hypotheekacte, daarvoor loon in rekening te brengen, en het in ontvangst nemen van gelden, om te dienen voor kosten van inschrijving en registratie, maar deze tot dit doel niet aan te wenden, stelt misbruik van vertrouwen daar. Voor het bestaan van dit misdrijf is het geheel onverschillig, of hij, die de goederen of gelden ter hand stelt, en het werk opdraagt, zelf tot de betaling van den arbeid verpligt is, dan wel een ander, mits slechts vaststaat dat er betaling voor den arbeid plaats vindt. — H. R. 14 Februarij 1876; W. 3963.

3159. De wet, strafbaar stellende als misbruik van vertrouwen, de verduistering van gelden of goederen ter hand gesteld voor een beloonden arbeid, heeft alleen op het oog de betrekkingen door den opgedragen arbeid ontstaan, tusschen hem die den arbeid opdraagt, en hem die de opdragt ontvangt, en niet die tusschen deze en derde personen. De daad alzoo van een bode van een begrafenisfonds, die met bedriegelijke middelen, wekelijks de contributie ontving van personen bij hem als leden aangegeven, en die daardoor aanspraak verkregen op uitkeering, bij overlijden na zes maanden lidmaatschap, doch zonder dat zij door den bode bij het bestuur waren aangegeven, zoodat zij die aanspraak niet hadden, is geen misbruik van vertrouwen, maar opligting. — H. R. 26 Maart 1856; W. 1858; N. R. LII, § 56, 251; v. d. H., Strafr. 1856, I, 214.

3160. De eigenaar van in beslag genomen roerende goederen, die daarover tot bewaarder is gesteld, en sommigen daarvan heeft weerloos gemaakt of verduisterd, is niet schuldig aan misbruik van vertrouwen. — H. R. 24 December 1855; W. 1712; N. R. LI, § 64, 273; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1168, 263; Regtz. XXVIII, 363; Regtb. Arnhem 4 Sept. 1855; W. 1689; Hof Gelderland 10 October 1855; N. R. B. VI, 170; W. 1691.

3161. De bruikleener die het geleend goed tot eigen bate verkoopt, is niet schuldig aan misbruik van vertrouwen. — H. R. 14 Dec. 1855; W. 1706; v. d. H., B. R. XX, no. 615, 119; N. R. LI, § 55, 238.

3162. Indien een bakkersknecht tegen een bepaald loon in vaste dienst, gedeeltelijk tot eigen gebruik aanwendt en gedeeltelijk, bij het op heimelijke wijze verlaten van de dienst zijns meesters, medeneemt gelden, gedurende den diensttijd van onderscheiden personen ontvangen, wegens verkocht brood, en bovendien bij het heimelijk verlaten van de dienst zijns meesters medeneemt een geldsom, welke hij van de huisvrouw van zijn meester aan kleine geldspecien had ontvangen, ten einde te kunnen wisselen, worden die daden teregt gequalificeerd diefstal in dienstbaarheid en niet misbruik van vertrouwen. — H. R. 24 Augustus 1841; Regtz. XXVII, 60; N. R. X, § 13, 48; W. 270; v. d. H., Strafr. VI, no. 308, 1.

3163. Indien aan iemand, in een gesloten kistje, geld wordt ter hand gesteld en ter bewaring toevertrouwd, en hij ten eigen behoeve een gedeelte van dat geld verduistert, dan stelt dat feit misbruik van vertrouwen daar, door het verduisteren van gelden welke den beklaagde niet in handen zijn gesteld, dan ter bewaring, en niet diefstal. — H. R. 3 Februarij 1863; N. R. LXXIII, § 19. 130; W. W. 2454; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1816, 28; Hof N.-Holland 17 Nov. 1862; W. 2452.

3164. Het door een dienstbode van zijn meester ontvangen van geld, om daarvoor waren te koopen en, in plaats van het betalen dier waren, onder zich houden en ten nadeele des meesters verduisteren van het geld, is niet diefstal, doch misbruik van vertrouwen. — H. R. 17 Febr. 1863; W. 2459; N. R. LXXIII, § 29, 204; v. d. H., Strafr. 1863, 50.

3165. Het slagten van rundvee voor loon is een betaald wordende arbeid, en als die arbeid aan een ander wordt opgedragen, met den last om terug te geven hetgeen door den arbeid zal worden voortgebragt, dan bestaat er „remise pour un travail salarié, à la charge de rendre," bij dit art. bedoeld. — H. R. 6 Februarij 1866; N. R. LXXXII, § 16, 110; W. 2773; v. d. H., Strafr. 1866, 52.

3166. Iemand, tegen vast loon in dienst eener

gasfabriek, belast met het maken van gaspijpen, waartoe hem stukken lood zijn ter hand gesteld, maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen en niet aan diefstal in dienstbaarheid, als hij die stukken lood verduistert. — H. R. 24 Mei 1853; W. 1494; N. R. XLIV, § 84, 373; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 947, 183; Regtz. XXVII, 106.

3167. De daad van iemand, die tegelijker tijd verduistert eenige voorwerpen, welke hem door verschillende personen, op verschillende tijdstippen, tot het verrigten van een beloonden arbeid zijn toevertrouwd, is slechts een wanbedrijf van misbruik van vertrouwen; het verduisteren van ieder dezer voorwerpen, is niet als zoovele afzonderlijke wanbedrijven aan te merken. — Regtb. Utrecht 18 Mei 1863; N. R. B. XIV, 302.

3168. Goederen, behoorende tot den gemeenen en onverdeelden boedel van een weduwe en haren overleden man, die haar bij uitersten wil in het vruchtgebruik zijner geheele nalatenschap heeft gesteld, zijn in regtskundigen zin haar niet in bewaring gegeven. — Hof N.-Holland 27 Januarij 1845; Regtz. XXVI, 228; W. 582.

3169. De daad van een pandhouder, die het hem toevertrouwd pand moedwillig weerloos maakt, is geen misbruik van vertrouwen, noch eenig ander misdrijf. — Regtb. Amsterdam 7 October 1841; Hof N.-Holland 31 Maart 1842; Regtz. XXVI, 82; R. B. IV, 235.

3170. Het op aanvraag niet terugzenden van op bezien gezonden goederen, is geen misbruik van vertrouwen, noch eenig ander misdrijf. — Hof N.-Holland 7 November 1842; Regtz. XXVIII, 239; R. B. V, 17.

3171. Het weerloos maken van goederen, welke men in commissie heeft gekregen, met het doel om die weer op te leveren of de waarde te voldoen, is geen misbruik van vertrouwen. — Hof Zeeland 14 Februarij 1854; Regtz. XXVIII, 367. R. B. IV, 337.

3172. Het verkoopen van gehuurde goederen, zonder toestemming en buiten weten en ten nadeele van den eigenaar, is geen misbruik van vertrouwen. — Hof Z.-Holland 9 Junij 1842; Regtz. XXVIII, 368; W. 297.

3173. Als er een ter handstelling heeft plaats gehad der later verduisterde gelden, ter zake van een last om die in ontvang te nemen, onderscheidt de wet niet, door wien de ter handstelling is gedaan; het is onverschillig dat die ter handstelling heeft plaats gehad, niet door den eigenaar der gelden zelf, den lastgever des daders, maar door een derde. Een deurwaarder kan, even als ieder ander, een gesalarieerd lasthebber zijn, bij dit art. bedoeld. — H. R. 26 Mei 1863; W. 2494; N. R. LXXIV, § 15, 73; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1845, 179.

3174. Indien iemand een ongesloten kist met kleedingstukken heeft in bewaring genomen, ten einde dezen aan den eigenaar na te zenden, doch vóór de verzending een kleedingstuk daaruit neemt en dit verduistert, maakt hij zich schuldig aan misbruik van vertrouwen. — H. R. 27 Mei 1862, N. R. LXXI, § 9, 67; W. 2422; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1755, 182.

3175. **Als een schippersknecht, gelden, hem, door den schipper bij wien hij voor een doorloopend huurloon in dienst is, ter hand gesteld om aan een aangewezen persoon over te brengen en uit te betalen, ten eigen bate aanwendt, moet die lastgeving van overbrengen en uitbetalen gerekend worden, mede te behooren tot het werk waarvoor hij zijn loon ontvangt, zoodat hij onder die omstandigheden zich schuldig maakt aan misbruik van vertrouwen.** — H. R. 22 Januarij 1861; N. R. LXVII, § 10, 58; W. 2242; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1648, 25.

3176. De ontvangst eener onderhandsche schuldbekentenis, met opdragt ter incassering als zaakwaarnemer tegen loon, waarvan hij de ontvangene gelden slechts gedeeltelijk heeft verantwoord onder voorwendsel van niet meer te hebben ontvangen, en zich dat overige heeft toegeëigend, is misbruik van vertrouwen. — H. R. 10 Junij 1862; N. R. LXXI, § 16; 126; W. 2387, v. d. H., Strafr. 1862, no. 1759, 200.

3177. Het verduisteren van gelden, gestort in een, uiterlijk in schijn gesloten, doch in de daad door een gat in den bodem open geldkist door een penningmeester van een polderbestuur, niet behoorende tot de dépositaires publics, onder wiens betaald wordende bewaring, die kist gesteld was, stelt misbruik van vertrouwen daar. — H. R. 28 Januarij 1839; Regtz. XXI, 49; XXVIII, 308; N. R. I, § 30, 129; v. d. H., Strafr. I, no. 12, 37.

3178. Het is diefstal, bedoeld bij art. 381 no. 4, als iemand eenige voorwerpen heeft ontvreemd uit een ten zijnen huize en in zijne bewaring zich bevindende gesloten ladetafel, waarvan hem de sleutel niet was toevertrouwd, maar die heeft geopend door middel van een anderen hem toebehoorende sleutel, dit is geen misbruik van vertrouwen. — H. R. 4 Junij 1850; Regtz. XXVIII, 314; W. 1334; N. R. XXXV, § 82, 352; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 613, 319.

3179. De daadzaken dat iemand onder het voorgeven van door een ander bekend persoon gezonden te zijn, weet te verkrijgen dat een koopman waren medegeeft, diens bediende, uit voorzorg medegezonden, aan de deur van den genoemden persoon laat staan, de waren bij dezen brengt en laat liggen, den bediende wegzendt met het berigt dat het medegenomene zoo goed als verkocht is, en inmiddels de waren terugneemt en ten zijnen profijte beleent, dragen het kenmerk van opligting en niet van misbruik van vertrouwen. — H. R. 19 Mei 1840; Regtz. XXVIII, 134, 315; N. R. VIII, § 7, 21; W. 100, v. d. H., Strafr. IV, no. 197, 51.

3180. Goederen, gekocht onder beding van de zijde des verkoopers, van het regt van weder inkoop, kunnen niet gezegd worden te zijn toevertrouwd, maar wordt de kooper daarvan eigenaar, ofschoon onder een ontbindende voorwaarde. — Crim. Regtb. Holland 26 Junij 1840; H. R. 22 Sept. 1840; Regtz. XV, 259, XXVIII, 316; N. R. VII, § 2, 3; W. 127; v. d. H., Strafr. IV, no. 204, 92.

3181. Daden van misbruik van vertrouwen, gepleegd door zoodanige personen, in wie een noodzakelijk vertrouwen moet worden gesteld, moeten beschouwd worden als de misdaad van 386 no. 3 en 4 en niet als het wanbedrijf van art. 408 C. P. — H. R. 6 Aug. 1841; Regtz. XXVIII, 316, XXVII, 228; N. R. XI, § 111; W. 249; v. d. H., Strafr. V, no. 295, 392; H. R. 24 Augustus 1841; Regtz. XXVII, 60, XXVIII, 316; N. R. X, § 13, 48; W, 270; v. d. H., Strafr. VI, no. 308, 1; H. R. 1 October 1844; Regtz. XXVII, 67, XXVIII, 316; N. R. XIX, § 2, 6; W. 541; v. d. H., Strafr. XI, no. 636*, 44; H. R. 29 October 1844; Regtz. XXVII, 114; Regtz. XXVIII, 317; N. R. XIX, § 18, 72; R. B., VI. 763, W. 546; v. d. H., Strafr. XI, no. 637, 56; H. R. 7 Januarij 1845; Regtz. XXIV, 18; N. R. XIX, § 69. 292; W. 586; v. d. H., Strafr. XIII, no. 782, 59; H. R. 10 Februarij 1845; Regtz. XXVII,

128; N. R. XX, § 14, 63; W. 596; v. d. H., Strafr. XI, no. 654, 137; H. R. 29 April 1845; Regtz. XXVII, 136; N. R. XX, § 56, 262; W. 627; v. d. H., Strafr. XI, no. 657, 170; H. R. 8 October 1845; Regtz. XXVII, 146; N. R. XXII, § 39, 184; W. 676; v. d. H., Strafr. XII, no. 698, 91; H. R. 2 Junij 1846; Regtz. XXVII, 118; N. R. XXIV, § 45, 203; W. 729; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 68, 1; H. R. 18 Mei 1847, Regtz. XXVII, 209; N. R. XXVIII, § 10, 40; W. 835; R. B. IX, 613; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 212, 329; H. R. 27 Maart 1848; Regtz. XXVII, 131; N. R. XXX, § 27, 132; W. 929; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 333, 237; H. R. 27 December 1848, XXVII, 124; N. R. XXXII, § 36, 143; W. 1016; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 438, 444; H. R. 3 April 1849; Regtz. XXVII, 213; N. R. XXXII, § 82, 326; W. 1034; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 467, 165; H. R. 23 April 1849; Regtz. XXVII, 133; N. R. XXXII, § 90, 355; W. 1042; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 471, 183; H. R. 24 Julij 1849; Regtz. XXVII, 72; N. R. XXXIII, § 28, 116; W. 1060; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 501, 13; H. R. 31 Augustus 1849; Regtz. XXVII, 168; N. R. XXXIV, § 9, 37; W. 1051; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 517, 107; H. R. 2 October 1849; Regtz. XXVI, 183; N. R. XXXIV, § 15, 59; W. 1080; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 524, 150.

3182. Hij die ten eigen gebruike aanwendt en niet verantwoordt, gelden hem tot een bepaald gebruik toevertrouwd door iemand die bij hem was komen inwonen, maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen. — H. R. 1 Maart 1842; Regtz. XXVIII, 5, 319; N. R. XI, § 22, 69; R. B. IV, 206; W. 276; v. d. H., Strafr. VII, no. 377, 75.

3183. De toeziend voogd die gelden der minderjarigen heeft verduisterd, welke ter bewaring en om later te verantwoorden in zijn bezit zijn gelaten, zonder dat blijkt van den titel waaronder die gelden hem zijn ter hand gesteld, maakt zich niet schuldig aan misbruik van vertrouwen. — H. R. 6 Junij 1854; Regtz. XXVIII, 320; N. R. XLVII, § 71, 301; W. 1665; v. d. H., Strafr. 1854, I, 253.

3184. De voogd, die voor zijn pupil gelden heeft ontvangen, ten einde die op het grootboek te doen inschrijven, doch de inschrijving niet heeft laten doen, en niet heeft voldaan aan de door hem gedane belofte tot finale afdoening en afgifte, is niet schuldig aan misbruik van vertrouwen, indien van geen verduistering of weerloosmaking der gelden blijkt. — H. R. 14 Julij 1854; Regtz. XXVIII, 321; N. R. XLVIII, § 11, 60; W. 1668; v. d. H., Strafr. 1854, I, 267.

3185. Voor de toepassing van dit art., is het niet genoeg dat iemand, ten nadeele van den eigenaar verduisterd heeft gelden, hem ter bezorging aan een derde ter hand gesteld; het moet vaststaan dat die ter handstelling is geschied of à titre de dépot of pour un traivail salarié. — H. R. 25 October 1842; Regtz. XXVIII, 323; N. R. XIII, § 44, 191; W. 367; W. 367; v. d. H., Strafr. VIII, no. 465, 349; H. R. 27 Januarij 1846; Regtz. XXVIII, 327; W. 690; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 17, 96.

3186. Indien voor te verrigten werk niet vooraf is toegezegd een bepaalde belooning en deze evenmin is bedongen, doch wel stilzwijgend, even als vroeger op een geldelijke belooning kon worden gerekend, valt een verduistering in de toepassing van dit art.

De woorden „un traivail salarié" omvatten niet alleen het verwerken, vervormen of van een andere gedaante voorzien eener zaak, maar elken daarmede te verrigten arbeid. Het overbrengen en uitbetaling van aan den dader overhandigde bankbilletten, is „un travail." — H. R. 21 Mei 1850; Regtz. XXVIII, 330; N. R. XXXV, § 72, 318; W. 1148; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 609, 302.

3187. Het weerloos maken eener som gelds, met een bepaalden last, tegen overeengekomen belooning, gegeven en ontvangen tot een bepaald doel, wordt teregt gequalificeerd als misbruik van vertrouwen. — H. R. 4 Mei 1853; Regtz. XXVIII, 334; W. 1400; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 848, 227; N. R. XLI, § 72, 348.

3188. Daar de wet bepaalt dat zaakwaarnemers, regtens als niet gesalarieerd moeten worden beschouwd, staat het aan den judex facti, om in ieder bijzonder geval, uit de omstandigheden te beoordeelen, welke bij het geven en aannemen van een last, de bedoeling der partijen is geweest ten aanzien van het loon, ook dan, als de lasthebber het bedrijf van zaakwaarnemer uitoefent. Door de feitelijke beslissing, dat niet is bewezen, dat eenige belooning is bedongen of toegezegd, of dat de beklaagde, ook zonder beding of toezegging van geldelijke belooning, echter daarop zou kunnen rekenen, is aan het feit ontnomen een vereischte van strafbaarheid en daardoor onbewezen verklaard de te lastgelegde strafbare daad van zich gelden te hebben toegeëigend, hem ter hand gesteld voor een tegen belooning te verrigten werk. — H. R. 16 Maart 1852; Regtz. XXVIII, 338; W. 1394; N. R. XLI, § 39, 172; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 830, 118.

3189. Waar alleen de reden is van een lastgeving zonder beding van loon en alzoo van een kostelooze dienstpraestatie, kan geen sprake zijn van de toepassing van dit art. — H. R. 20 November 1849; Regtz. XXVIII, 230; N. R. XXXIV, § 40, 167; W. 1092; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 541, 233.

3190. Bij de bepaling dat ingeval van schennis van vrijwillige bewaargeving de vervolgingen door het Openbaar Ministerie, alleen op klagte der beleedigde partij kunnen geschieden, is niets anders bedoeld dan alleen de misdrijven, in dit art. omschreven, als détournement d'objets confiés à titre de dépot, à la charge de les rendre ou représenter en niet de zoodanige welke bestaan in verduistering, als de ter handstelling is geschied, pour un travail salarié, pour en faire un usage ou emploi déterminé.

Het is misbruik van vertrouwen, als een molenaar granen die hem ter bemaling tegen een bepaald loon zijn toevertrouwd, aan de eigenaren onttrekt, en ten eigen nutte gebruikt. Deze verduistering en het daardoor toegebragt nadeel, kan door de latere vergoeding der waarde niet worden hersteld. — H. R. 28 Januarij 1845; Regtz. XXVIII, 342; N. R. XX, § 9, 37; W. 584; v. d. H., Strafr. XIII, no. 790, 114.

3191. Het niet dadelijk verantwoorden van het volle bedrag der, op een tot dat einde ter hand gesteld loterijbriefje, ontvangen gelden, is geen misbruik van vertrouwen. — H. R. 10 Februarij 1846; Regtz. XXVIII, 345; N. R. XXIII, § 54, 239; W. 698; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 24, 158.

3192. Een werkman maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen, indien hij tot een bepaald werk materialen ontvangen heeft, en deze in plaats van die daartoe te bezigen, in een winkel brengt en daar met bedriegelijk oogmerk te koop aanbiedt.

Het afwenden (détourner) van het toevertrouwd voorwerp van de bestemming, met een bedriegelijk oogmerk, is voldoende om het misbruik van vertrouwen daar te stellen, zonder dat juist het wegmaken (dissiper) wordt vereischt. — H. R. 4 November 1845; Regtz. XXVIII, 350; N. R. XXII, § 58, 268; W. 675; v. d. H., Strafr. XIV, 132.

3193. Het is geen vereischte voor misbruik van vertrouwen, door het ten nadeel van den eigenaar aan de bestemming onttrekken van koopwaren, toevertrouwd tot het verrigten van een met geld beloonden arbeid, onder den last die tot een bepaald doel aan te wenden, dat het eigenlijk gezegd gebruik der goederen, behoudens den eigendom, is toevertrouwd. De woorden „ou d'en faire un usage on un emploi déterminé" zijn algemeen; daaronder is ook begrepen het regt van vervreemding. De daad van hem, die tegen commissieloon werkende, goederen, welke hem waren ter hand gesteld, om aan bepaalde, door hem opgegeven koopers af te leveren, tegen den wil des eigenaars, op zijnen naam aan een ander heeft verkocht, is misbruik van vertrouwen. — H. R. 2 November 1847; Regtz. XVIII, 350, XIX, 286, XXVIII, 351; N. R. XXIX, § 15, 69; W. 903; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 264, 266.

3194. Het zich vervoegen bij een horologiemaker, met de vraag om een horologie te koop van niet meer dan ƒ 6, om dit voor iemand te mogen bezigtigen, hoedanig horologie op dat zeggen hem wordt toevertrouwd, onder voorwaarde dat hij het 's avonds terug moest brengen, of wel ƒ 6 in de plaats, en het eenige dagen later verkoopen van dat horologie aan een ander, zonder het geld den horologiemaker uit te keeren, is geen misbruik van vertrouwen, maar opligting — H. R. 22 Dec. 1847; Regtz. XXVIII, 192; N. R. XXIX, § 48, 227; W. 907; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 293, 450.

3195. Een klerk ter griffie, die zich bedriegelijk toeëigent gelden, welke hij den griffier moest ter hand stellen en verantwoorden, alsmede gouden- en zilveren voorwerpen, als stukken van overtuiging gedeponeerd, met welker verzending hij in zijne qualiteit was belast, is geen misbruik van vertrouwen, maar het verduisteren van stukken van lijfstraffelijke regtzaken in griffien bewaard. — H. R. 29 Augustus 1846; Regtz. XXIII, 64; N. R. XXV, § 25, 118; W. 771; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 100, 208.

3196. Een notaris, belast met een verkooping van roerend goed, (echter niet tegen contante betaling, maar onder voorwaarde dat de koopers gehouden zijn hunne kooppenningen, vóór of op zekeren dag te betalen in handen van den notaris, en ten genoege van dezen een of meer borgen zouden moeten stellen) de ontvangen kooppenningen, geheel of gedeeltelijk ten eigen behoeve aanwendt, maakt zich niet schuldig aan misbruik van vertrouwen of eenig ander misdrijf. — H. R. 19 Augustus 1851; Regtz. XXI, 90, XXVIII, 352; W. 1257; N. R. XXXIX, § 46, 246; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 733, 46; N. R. B., I, 570; P. W. 1852, 41.

3197. Tot de strafbaarheid van het verduisteren en weerloos maken van toevertrouwde goederen, wordt arglist gevorderd. Bij gebreke van die arglist, wordt slechts een vordering uit het burgerlijk regt voortspruitende geboren. — Regtb. Rotterdam 3 Februarij 1852; Regtz. XXVIII, 353; W. 1312.

3198. Voor de toepassing van dit art. is het noodig, dat de tot een bepaald gebruik toevertrouwde gelden, tengevolge van een doleus opzet, niet tot dat gebruik zijn aan aangewend. — Crim. Regtb. Holland 17 April 1840; W. 100.

3199. Een lid der dienstdoende schutterij, die een monteringstuk, hem als zoodanig van stadswege afgegeven, en tot een bepaald gebruik toevertrouwd, verduistert, maakt zich niet schuldig aan misbruik van vertrouwen. — H. R. 5 Maart 1844; Regtz. XVI, 263; XXVIII, 357; R. in N. IV, 105; N. R. XVII, § 49, 205; W. 492; v. d. H., Strafr. G. Z. IX, no. 414, 364.

3200. Hij die zijne eigene roerende in beslag genomen goederen, waarover hij zelf tot bewaarder was aangesteld, heeft verduisterd, maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen. — Regtb. Winschoten 27 November 1840; Anders Hof Groningen 22 Julij 1841; Regtz. XXVIII, 359; R. in N. III, 239.

3201. De daad van hem, die aangesteld als bewaarder van de goederen van een gefailleerden koopman, onder verpligting om die weder op te leveren, eenige dier goederen ten behoeve van den failliet aan de massa heeft onttrokken, stelt misbruik van vertrouwen daar. — Regtb. Leiden 16 Junij 1848; Regtz. XXVI, 204; W. 929.

3202. De daad van hem, die als geregtelijke bewaarder over zijne eigene goederen aangesteld, eenige derzelve onttrekt en wegneemt, valt niet in de termen van art. 408 C. P.; zoodanig bewaarder is eigenaar zoolang de verkoop niet is geschied. Zoodanige goederen zijn aan den bewaarder niet in handen gesteld tot bewaring, à titre de dépôt. — H. R. 24 December 1855; Regtz. XXVIII, 363; N. R. LI, § 64, 273; W. 1712; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1168, 263.

3203. De notaris die in het openbaar een huis waarop een hypotheek is gevestigd, verkoopt, onder de daarbij door hem aangenomen opdragt om de kooppenningen ten zijn kantore, ingevolge de voorwaarden van verkoop door den kooper te doen betalen, en daartoe dan ook van verkooper de quitantie der te betalen koopsom in handen heeft, om vervolgens uit de hem, tegen overgifte der quitantie, ter hand gestelde kooppenningen, den hypothecairen schuldeischer af te lossen, en daarna de hypothecaire inschrijving te doen doorhalen, ten einde alzoo het huis door den verkooper aan den kooper ingevolge de verkoopsvoorwaarden, vrij van hypothecaire inschrijving te doen leveren, maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen, als hij in plaats van dit alles te doen, de ontvangen gelden tot aflossing der hypotheek bestemd, aan den hypothecairen crediteur niet uitbetaalt, maar verduistert en ten eigen bate aanwendt. De notaris, die uitdrukkelijk op zich neemt, om de hem ter hand gestelde gelden, voor den gever daarvan op hypotheek tegen jaarlijksche rente en aflossing uit te zetten, ten blijke daarvan een door hem, notaris, geschreven en onderteekend reçu afgeeft, waarin hij nog verklaart dit reçu tegen de grosse der obligatie nader te zullen inwisselen, die gelden evenwel niet op hypotheek plaatst, maar verduistert en ten eigen bate aanwendt, maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen. Tot toepassing van dit art. wordt niet vereischt, dat vooraf een bepaald loon is bedongen, maar is het voldoende, dat zoodanige werkzaamheden zijn verrigt, waarvoor steeds betaling geschiedt, en waarvoor alzoo geldelijke belooning wordt verwacht. Dit art. onderscheidt niet, of het loon betaald wordt door hem, die de gelden ter overbrenging toevertrouwt, dan wel betaald moet worden door hem, aan wien de gelden moeten worden bezorgd. De notaris, die tegen een door hem geschreven en onderteekend reçu, gelden in ontvangst

neemt, gedeeltelijk ter betaling van kosten eener door hem, notaris, te passeren acte van overdragt van een huis, gekocht door den gever der gelden, gedeeltelijk om daarmede een deel der kooppenningen aan den verkooper van het huis te betalen, die acte van overdragt evenwel niet passeert, den kooper van het huis alzoo niet stelt door levering in het wettig eigendom daarvan, maar de hem, notaris, verstrekte gelden verduistert en ten eigen bate aanwendt, maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen. Het maakt geen verschil of in het algemeen een notaris geen bepaald loon welligt in rekening brengt voor het uitsluitend ontvangen en uitbetalen door den notaris, zonder dat er bovendien van eenig dienstbetoon overigens sprake was, dit is inhaerent aan en behoorende tot den arbeid, waaraan noodwendig voor hem, notaris, eenige betaling was verbonden. De notaris, die, bewust dat de finantiële staat zijns boedels zich in slechten toestand bevindt, als gaande het bedrag der schulden aanmerkelijk te boven dat der baten, en zijnde er zelfs sprake, om hem, notaris, bij regterlijk vonnis in staat van kennelijk onvermogen te verklaren, onder die omstandigheden de hem, notaris, door anderen met een bepaald doel toevertrouwde gelden verduistert, ten eigen bate aanwendt en niet teruggeeft of kan geven, handelt ter kwader trouw en schendt op strafbare wijze het vertrouwen, hetwelk men in hem als notaris uit den aard zijner betrekking had gesteld. — Regtb. Rotterdam 23 Junij 1874; W. 3747.

3204. Misbruik van vertrouwen neemt het karakter van gequalificeerden diefstal aan, als de arglistige ontvreemding, wordt gepleegd door een schipper, ten aanzien van zaken, die hem als zoodanig ten vervoer waren toevertrouwd. — H. R. 22 Aug. 1848; N. R. XXXI, § 62, 277; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 387, 147; W. 982; Regtz. XXVII, 236.

3205. Het verduisteren of weerloosmaken van voorwerpen, behoort tot het wezen van misbruik van vertrouwen, waarin diefstal in dienstbaarheid kan zijn opgesloten. De dagvaarding die van dat hoofdvereischte niet gewaagt, ofschoon daarbij wel wordt te kennen gegeven, dat de beklaagde ten aanzien van het verantwoorden der door hem ontvangen gelden zijn verpligting niet vervuld heeft, voldoet niet aan art. 223 Wetb. v. Strafr. — H. R. 11 Junij 1855; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1097, 251; W. 1674.

3206. Hij, die tegen een vaste bezoldiging 's jaars, als schrijver werkzaam is bij de politie, en als zoodanig belast met het maandelijks opmaken en invullen van betaalsrollen van verdiende loonen door agenten van politie, met het ter uitbetaling aanbieden van die rollen aan den gemeente-ontvanger, het daarna ontvangen van de daarop uitgetrokken verschuldigde gelden, en het als dan maandelijks uitkeeren van die gelden aan die agenten, als nu op dergelijk door hem opgemaakte betaalsrollen bedriegelijk invult sommen, tot een veel hooger bedrag, dan waarop die agenten ten wier behoeve zij heeten te strekken als verschuldigd, regt hadden; daarna alle deze sommen na aanbieding van de betaalsrollen, van den gemeente-ontvanger in zijn genoemde hoedanigheid, in haar geheel in ontvang neemt, aan de agenten uitkeert datgene, wat hun toekwam, doch het meerdere niet uitkeert, maar dit ten eigen bate aanwendt en ten nadeele der gemeente verduistert, maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen, ten nadeele der gemeente. — Regtb. Rotterdam 23 April 1872; W. 3455.

3207. Het als vervoerder van veen tegen loon, gedurende het vervoer doen stilstaan van de praam, en het uit de praam werpen van eenige turven, om die in het bezit te stellen van een ander, dan den persoon of gemagtigde van den eigenaar, is misbruik van vertrouwen. — Hof Drenthe 5 Mei 1870; W. 3254.

3208. Als een bakkersknecht, ten behoeve van zijn meester, het brood bij de verschillende depôthouders bezorgt, doch het daarvoor ontvangen geld niet verantwoordt, maar ten eigen bate aanwendt, maakt hij zich schuldig aan misbruik van vertrouwen en niet aan diefstal in dienstbaarheid. — H. R. 14 Dec. 1869; W. 3176; N. R. XCIII, § 28, 243; v. d. H., Strafr. 1869, 516.

3209. Als een boekhouder terughoudt en ten eigen bate aanwendt gelden der maatschappij, hem vrijwillig ter hand gesteld en niet door hem arglistig weggenomen, op het oogenblik, dat hij in het bezit daarvan is gekomen, maakt hij zich schuldig aan misbruik van vertrouwen. — H. R. 31 Maart 1869; W. 3110; N. R. B. XX, 442; N. R. XCI, § 36, 269; v. d. H., Strafr. 1869, 95; Hof Drenthe 13 Jan. 1869; W. 3142.

3210. Het is onverschillig, of het loon betaald wordt door hem, die de gelden ter overbrenging toevertrouwt, dan wel betaald moet worden door hem, aan wien de gelden moeten worden bezorgd. — H. R. 25 Aug. 1869, W. 3144; v. d. H., Strafr. 1869, 335.

3211. Als een schipper op een hem ter incassering toevertrouwde quitantie, de daarin uitgedrukte geldsom ontvangt, en die ter kwade trouw aan den schuldeischer niet uitkeert, maakt hij zich schuldig aan misbruik van vertrouwen. — H. R. 9 Nov. 1869; W. 3166; N. R. XCIII, § 15, 140; v. d. H., Strafr. 1869, 461.

3212. Indien aan iemand door zijn meester niet alleen zekere waar ter bezorging, maar ook het daarvoor te ontvangen geld is toevertrouwd, en hij dat geld ten deele niet aan zijn meester verantwoordt, maar ten eigen bate aanwendt, maakt hij zich evenzeer schuldig aan misbruik van vertrouwen, als hij door verduistering der waar zou gedaan hebben. — H. R. 3 Nov. 1868; W. 3059; v. d. H., Strafr. 1868, 357.

3213. Het ontvangen van een kleedingstuk, om het te herstellen en het zelf dragen van dat kleedingstuk, is misbruik van vertrouwen. — Regtb. Breda 20 Sept. 1869; W. 3150.

3214. Een commissionair, die voor quitantiën, hem ter invordering tegen percentsgewijze belooning ter hand gesteld, de gelden ontvangt en, aan den lastgever de gelden niet uitbetaalt, doch ze bedriegelijk aan dezen onttrekt, maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen. — H. R. 24 Sept. 1867; W. 2958; N. R. B. XVIII, 605; N. R. LXXXVI, § 39, 297; v. d. H., Strafr. 1867, 320; H. R. 28 Aug. 1866; W. 2830; N. R. B. XVII, 573; N. R. LXXXIII, § 34, 271; v. d. H., Strafr. 1866, 276.

3215. De daad van hem, die zijne in beslaggenomen goederen, waarover hij tot bewaarder was aangesteld, verduistert, stelt niet daar misbruik van vertrouwen of eenig ander misdrijf. — Regtb. Heerenveen 12 Junij 1866; W. 2904.

3216. Het slagten van runderen voor loon, is een betaald wordende arbeid. Er bestaat „remise pour un travail salarié à la charge de rendre," indien de bedoelde arbeid door of namens den eigenaar aan een ander wordt opgedragen, met den last om terug te geven, hetgeen door dien arbeid zal worden voortgebragt, zooals het afgehakt vleesch en het van de runderen afgekomen vet. De bewering kan niet opgaan, dat het voorwerp, dat ter hand was gesteld, niet zou zijn verduisterd, indien

de verduistering alleen geschied is met het vet, afkomstig van ter slagting toevertrouwde runderen. — H. R. 6 Febr. 1866; W. 2773; N. R. LXXXII, § 16, 110; v. d. H., Strafr. 1866, 52.

3217. Benadeeling van den eigenaar is aanwezig, als een agent eener verzekeringmaatschappij bij een schuldbekentenis niet zich zelven aansprakelijk stelt, maar daarentegen de verklaring aflegt, dat een derde een som van de maatschappij te vorderen heeft, terwijl deze reeds aan den agent de volle som ter uitbetaling had verstrekt. — H. R. 17 Oct. 1865; W. 2737; v. d. H., Strafr. 1865, 438.

3218. Onder de woorden „travail salarié," wordt niet enkel verstaan het verwerken van het aan den dader toevertrouwde, maar alle bezoldigde werkzaamheden, welke voortvloeijen uit de lastgeving, krachtens welke de ontvangst van gelden plaats heeft. — H. R. 14 Nov. 1865; W. 2746; N. R. B. XVI, 425; N. R. LXXXI, § 19, 137; v. d. H., Strafr. 1865, 477.

3219. Voor „travail salarié" wordt niet gevorderd, dat vooraf een bepaald loon is toegezegd of bedongen, daaronder is ook begrepen zoodanig werk, waarvoor gewoonlijk belooning gegeven wordt. — Hof Gelderland 15 Sept. 1863; W. 2574.

3220. Het door een dienstbode van zijn meester ontvangen van geld, om daarvoor waren te koopen, en het in plaats van het betalen dier waren, onder zich houden en ten nadeele des meesters verduisteren van het geld, is geen diefstal, doch misbruik van vertrouwen. — H. R. 17 Febr. 1863; W. 2459; N. R. LXXIII, § 29, 204; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1820, 50.

3221. Het woord „effets" in den Franschen tekst van dit art. voorkomende, in verband met het daarop volgende „deniers, marchandises, billets, quittances ou tous autres écrits contenant ou opérant obligation ou décharge" beteekent in het algemeen „goederen," en niet zoo als de Nederlandsche tekst luidt „papieren, geldswaarde hebbende." — H. R. 15 Jan. 1861; W. 2242; v. d. H., Strafr. 1861, 13.

3222. De woorden „tot eenigen betaald wordende arbeid," omvatten zoowel het verwerken, vervormen of van een andere gedaante voorzien eener zaak, als elke daarmede te verrigten werkzaamheid. — H. R. 18 Julij 1859; W. 2084; N. R. LXII, § 62, 309; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1533, 372.

3223. Dit art. is niet op iederen gebrekigen rekenpligtige van toepassing; het vereischt boos opzet en een bedriegelijke handeling des daders. Quitantiën ter incassering ter hand gesteld, met daarbij bedongen belooning, vallen in de vereischten bij dit art. gesteld; een ter hand gesteld voorwerp en de betaald wordende arbeid. — H. R. 24 Sept. 1867; N. R. B. XVIII, 605; N. R. LXXXVI, § 39, 297; W. 2958; v. d. H., Strafr. 1867, 320.

3224. Het koopen van goederen, zonder die te betalen, door een knecht, zonder opgave of hij voor zich zelven of voor zijn meester koopt, en het uitleveren daarvan aan den meester met leugenachtige opgave van betaling, tengevolge waarvan hem de prijs wordt terugbetaald, kan noch als misbruik van vertrouwen, noch als opligting, noch als eenig ander misdrijf worden gequalificeerd. — Regtb. Groningen 17 Julij 1862; N. R. B. XIII, 658.

3225. Het feit, dat iemand, aan wien door een ander een hond is toevertrouwd, ten einde dien tegen genot van de helft der opbrengst te verkoopen, de geheele opbrengst voor zich behoudt, is geen misbruik van vertrouwen. — Hof Groningen 9 Oct. 1865; N. R. B. XVI, 205.

3226. Indien een deurwaarder een exploit van sommatie doet, tot betaling van een verschuldigd bedrag, aan hem deurwaarder, de gelden van den geïnsinueërde in betaling neemt, dan moet dit ontvangen der gelden geacht worden een deel zijner werkzaamheden als deurwaarder uit te maken, en begrepen zijn onder het doen van het exploit, waarvoor hij volgens tarief 75 ct. geniet. Bijgevolg is dat ontvangen der gelden als een betaalden arbeid te beschouwen, zoodat indien de deurwaarder die som niet verantwoordt, doch verduistert en ten eigen bate aanwendt, hij daardoor pleegt misbruik van vertrouwen. — Regtb. Amersfoort 22 Jan. 1863; W. 2459.

3227. De daad van hem, aan wien is ter hand gesteld een wissel, tot invordering van het bedrag, onder toekenning van belooning, en die na de ontvangst, het bedrag van den wissel niet verantwoordt, maar ten eigen bate aanwendt, is geen misbruik van vertrouwen, noch eenig ander misdrijf. — Regtb. Heerenveen 12 Mei 1863; N. R. B. XIV, 874.

3228. Een vrouw, aangesteld tot bewaardster van goederen, in beslag genomen ten laste van haren man, en eenige van deze verduistert, maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen. — Regtb. Heerenveen 24 Nov. 1863; W. 2543.

3229. Hij, die een lombardcedul, tot zekerheid voor een schuldvordering heeft ontvangen en die heeft verkocht, zonder eenige winst, om zich tegen schade te vrijwaren, is niet schuldig aan misbruik van vertrouwen, omdat het is ontvangen à titre de gage en niet à titre de dépôt. — Regtb. Groningen 7 Julij 1859; N. R. B. XII, 175.

3230. Het misbruik maken van eens anders aanvertrouwd goed, in oogenblikkelijke verlegenheid, doch met gegrond uitzigt op lossing en teruggave, is niet het wanbedrijf van misbruik van vertrouwen. — Regtb. Rotterdam 21 Aug. 1855; N. R. B. VII, 72.

3231. Niet ieder misbruik van vertrouwen is strafbaar; slechts twee gevallen heeft de wetgever willen straffen, misbruik van goederen ingeval van bewaargeving, en van goederen ter hand gesteld tot een betaald wordende arbeid. — Regtb. Deventer 12 Aug. 1856; N. R. B. VII, 514.

3232. Het verduisteren van goederen, ter zake van niet betaalde belasting in beslag genomen, door den eigenaar, die tevens als bewaarder is aangesteld, is geen misbruik van vertrouwen. De inbeslagnemer kan niet beschouwd worden als eigenaar, bezitter of houder der in beslag genomen goederen. — Regtb. Arnhem 4 Sept. 1855; W. 1689; Hof Gelderland 10 Oct. 1855; N. R. B. VI, 170; W. 1691.

3233. Een kantoorbediende, die zijn dagelijkschen arbeid aan het huis zijns meesters verrigt, tijdelijk aldaar door zijn meester met het beheer der zaken en der geldkas belast wordt, en zich bij die gelegenheid eenige gelden bedriegelijk toeëigent ten nadeele zijns meesters, is niet strafbaar wegens diefstal in loontrekkende dienst, maar wegens misbruik van vertrouwen. — Hof N.-Holland 29 Jan. 1855; Hof Utrecht 25 Julij 1856; H. R. 3 Junij 1856; N. R. B. VI, 540; N. R. LIII, § 28, 141; W. 1881; v. d. H., Strafr. 1856, I, 342.

3234. Het verduisteren van een pak goederen, om daarmede ten platten lande rond te venten, onder voorwaarde, om de goederen of de waarde terug te geven, is geen misbruik van vertrouwen, omdat noch betaalde arbeid, noch bewaargeving om een bepaald gebruik, of om er iets mede te verrigten, aanwezig is. — Hof Zeeland 14 Febr. 1854; N. R. B. IV, 337; Regtz. XXVIII, 367; H. R. 13 Maart 1854; W. 1655; N. R. XLVII, § 27, 110; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 980, 111.

3235. Indien aan een werkman gereedschappen zijn ter hand gesteld, om daarmede een betaalden arbeid te verrigten en hij, die gereedschappen verduistert, maakt hij zich schuldig aan misbruik van vertrouwen en niet aan diefstal in dienstbaarheid. — Regtb. Winschoten 13 Dec. 1844; R. B. VIII, 62.

3236. Het verduisteren van goederen op bezigtiging gezonden, is geen misbruik van vertrouwen. — Hof N.-Holland 7 Nov. 1842; R. B. V, 17; Regtz. XXVIII, 239.

3237. Als een pandhouder het hem toevertrouwd pand moedwillig weerloos maakt, valt dit feit in geen bepaling der strafwet. — Hof N.-Holland 31 Maart 1842; R. B. IV, 295.

Art. 410.

3238. Mr. T. M. C. Asser. Het souverein besluit van 22 Julij 1814 (St. 86), houdende verbod van alle vreemde of particuliere loterijen. — Bijdr. VI, 285; W. 2318.

3239. W. Hoogvliet. Iets over hazardspel en loterijen uit het oogpunt van politie. — W. 1447.

3240. Mr. G. H. van Bolhuis. Behandeling der wettelijke regeling van de loterijen. — W. 3541.

3241. Is de gemeenteraad bevoegd te beschikken op een verzoek, strekkende om vergunning te erlangen tot het houden van hazardspelen en loterijen? Is het collegie van burgemeester en wethouders bevoegd, naar aanleiding van art. 5 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86), te beschikken op verzoeken tot het houden van loterijen? — Gids v. Pl. Best. I, 305.

3242. Onderhandsche loterijen van slagtvee, meubilaire goederen, boeken, liefhebberijen, zijden of andere stoffen, kleederen en andere dergelijke voorwerpen, beneden de waarde van *f* 100, zijn geoorloofd met vergunning van het gemeentebestuur. — Kon. Besl. 31 Mei 1828 (St. 34).

3243. De artt. 2, 3 en 4 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86), houdende verbod van alle vreemde en particuliere loterijen, zijn ingetrokken. — Wet van 20 Julij 1870 (St. 132).

3244. Bij verloting kan aan den ondernemer geen betaling van leges worden opgelegd bij politie-verordening; daar deze als belasting zijn te beschouwen, kunnen deze alleen worden geregeld, volgens art. 232 vgg. der gemeentewet. — Kon. Besl. 2 Jan. 1852 (St. 2).

3245. Het verkoopen of te koop aanbieden van loten in de Oostenrijksche en Hongaarsche premieleening, onder voorwaarde, dat indien op het origineel lot een premie mogt vallen, de kooper niet alleen het regt heeft, om van den verkooper uitbetaling daarvan te vorderen, onder aftrek der waarde van het lot, maar ook om des verkiezende dat lot naar den koers van den dag der trekking tot zich te nemen, waarbij alzoo de kooper tegen den verkooper heeft een vordering tot uitbetaling der getrokken som of tot afgifte van het oorspronkelijk lot, valt niet onder het bereik van dit art., noch van art. 1 van het souverein besluit van 22 Julij 1814 (St. 86). — Regtb. Groningen 30 April 1874; Hof Groningen 15 Junij 1874; W. 3754; N. R. B. XXV, § 92.

3246. Voor de toepasselijkheid van art. 410 C. P. wordt het bewijs gevorderd, dat het houden van een publiek huis van hazardspelen, door den beklaagde heeft plaats gehad. Daartoe is noodig, dat de beklaagde de wetenschap heeft, dat er hazardspel wordt gespeeld. — H. R. 9 Febr. 1875; W. 3826.

3247. Het verkoopen van loterijbriefjes op contracten „à contrats" opgenoemd en verboden bij art. 17 van het keizerlijk decreet van 13 October 1812 (bull. des lois 453), is een bijzondere soort van overeenkomst, verschillende van het verkoopen en leveren van loten met opgeschorte betaling, bedoeld bij art. 14 van dat decreet. — H. R. 10 Oct. 1854; N. R. XLVIII, § 33, 145; N. R. B. V, 1; W. 1671; v. d. H., Strafr. 1854, II, 26; W. B. A. 304; P. W. 1855, I, 64.

3248. Bij plaatselijke verordening mag worden verboden, dat particuliere verlotingen beneden *f* 100 zonder vergunning van het gemeentebestuur worden gehouden. — H. R. 18 Aug. 1846; v. d. H., G. Z. V, no. 184, 25; N. R. XXIV, § 60, 271; W. 792; Regtz. XXXI, 99.

3249. Een plaatselijk reglement, waarbij tot het houden en aanleggen van onderhandsche loterijen wordt gevorderd de vergunning van burgemeester en wethouders, is niet in strijd met art. 5 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86). Het misbruik bij die wet bedoeld, kan evenzeer gelegen zijn in een te veelvuldig gebruik, als in een verkeerd gebruik. Ganzen kunnen worden begrepen onder dergelijke objecten, in art. 5 evengemeld bedoeld. Het bezit van patent kan op de strafbaarheid eener verloting niets afdoen. — H. R. 3 Febr. 1852; Gids v. Pl. Best. II, 178; W. 1412; N. R. XLI, § 13, 56; Regtz. XXXI, 115; v. d. H., G. Z. XI, no. 542, 247.

3250. Art. 5 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86) wil onder het verbod niet begrepen hebben, onderhandsche loterijen van slagtvee en andere daar genoemde en dergelijke objecten beneden de waarde van *f* 100, onder bepaling echter, dat de gemeentebesturen tegen misbruik daarvan verpligt zijn zorg te dragen. Eendvogels behooren wel niet onder slagtvee, echter onder de algemeene uitdrukking dergelijke objecten te worden gerangschikt. Onder onderhandsche loterijen moeten in den zin van gemelde wet alleen worden verstaan particuliere loterijen, in tegenoverstelling van zoodanige, die op openbaar gezag worden gehouden. — Kantg. Vianen 8 Febr. 1853; Gids v. Pl. Best. II, 192; Regtz. XXXI, 104; W. 1412.

3251. Het verloten op één avond van voorwerpen, alle te zamen meer dan *f* 100 waardig, kan geschieden zonder verlof van den koning, indien de verloting plaats heeft in tien achtereenvolgende trekkingen, in elke trekking voor niet meer dan voor een waarde van *f* 100 verloot wordt, en de deelnemer bij elke trekking slechts op één prijs regt kan verkrijgen. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 Junij 1867; N. R. B. XVIII, 538.

3252. Het houden eener verloting van slagtvee beneden de waarde van *f* 100, zonder verlof van het plaatselijk bestuur of van den burgemeester der gemeente, stelt daar een enkele politie-overtreding; het valt niet in de termen van art. 410 C. P. — Hof N.-Holland 16 Maart 1857; W. 1873; Gemst. 306; N. R. B. VIII, 387.

3253. Hij, die ter verloting van roerende goederen tot een gezamelijke waarde van *f* 360, loten verkoopt tegen *f* 1 het stuk, valt in de termen van art. 410 C. P., jcto art. 1 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86), indien hij op die loten vermeldt, dat elk daarvan onder één en hetzelfde nummer vijf loten vertegenwoordigt, ieder ad 20 ct.; bedoelde goederen in vijf deelen verdeelt, elk beneden *f* 100 waard, en op één en denzelfden dag de verloting in vijf verschillende, doch achtereenvolgende trekkingen in dier voege houdt, dat het lot, hetwelk in de eerste trekking een prijs heeft gewonnen, in de volgende zijn regt verliest. — Hof Utrecht 7 Sept. 1869; anders Regtb. Amersfoort 27 Mei 1869; W. 3154.

3254. De wet van 22 Julij 1814 (St. 86) om-

schrijft niet wat door collecteren is te verstaan; zij heeft de strekking,. om aan dat woord de uitgebreidste beteekenis te geven, zoodat daaronder zelfs mede moet worden begrepen het nemen van inschrijvingen of aandeelen, of het uitgeven daarop van verbandbrieven. Door niet alleen plans en circulaires van een buitenlandsche loterij uit te geven, maar tevens aan verschillende personen toe te zenden uitnoodigingen, om aan de loterij deel te nemen, benevens bestelbrieven, waarin door de geadresseerden het verlangd getal moet worden ingevuld, terwijl tevens den koopprijs der bestelde loten in ontvangst is genomen, moet men geacht worden voor een vreemde loterij te hebben gecollecteerd. — H. R. 30 Junij 1873; W. 3618; N. R. CIV, 268; v. d. H., Strafr. 1873, 245.

3255. De straf in art. 1 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86) bedreigd, slaat zoowel op de in het eerste lid omschreven binnenlandsche, als op de in het laatste lid bedoelde buitenlandsche loterij. — Hof N.-Holland 19 Oct. 1866; W. 2914.

3256. De bepaling van art. 14 van het decreet van 13 October 1812, houdende verbod van verkoop van loten in de staatsloterij op crediet, is nog van kracht. — Regtb. 's Hertogenbosch 22 Junij 1860; W. 2185; N. R. B. XI, 589.

3257. Alle spelen, die om geld gespeeld worden, en enkel van de kans of het toeval afhangen, zijn hazardspelen in den zin der wet; bepaald moet het lotto of quinespel daaronder gerangschikt worden. — H. R. 22 Dec. 1846; N. R. XXVI, § 33, 128; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 145, 476; W. 788; Regtz. XXXI, 118.

3258. Als een tapper voortdurend toelaat, dat er ten zijnen huize, zijnde een openbare voor ieder toegankelijke tapperij, het spel „vingt et un" wordt gespeeld, telkens één cent vordert als de bank overgaat, of als het spelen geschiedt open en bloot, ten allen tijde, zonder dat vooraf dag of tijd daartoe is bepaald en zonder dat vooraf eenig afzonderlijk lokaal daartoe in gereedheid is gebragt, valt dit niet in de termen van art. 410, maar wel van art. 475, no. 5 C. P. — Hof N.-Holland 29 Maart 1870; W. 3402; anders H. R. 21 Junij 1870; W. 3235; N. R. XCV, § 20, 156; v. d. H., Strafr. 1870, 301.

3259. Dit art. is niet toepasselijk op den koffiehuishouder, die aan de bezoekers van zijn koffiehuis wel gewone speelkaarten verstrekt, doch zich nimmer bemoeit met de spellen, door die bezoekers gespeeld, al waren dit ook hazardspelen. — Hof Gelderland 17 Nov. 1868; W. 3096; H. R. 2 Febr. 1869; N. R. B. XX, 332; W. 3086; N. R. XCI, § 12, 101; v. d. H., Strafr 1869, 36.

3260. De verloting van kleine eetwaren, zonder voorafgaand verlof van burgemeester en wethouders, is niet verboden, noch strafbaar.

Een stedelijke keur van vroegere dagteekening, welke het houden van zoodanige loterijen verbiedt, is na de wet van 22 Julij 1814 (St. 86) niet van kracht gebleven. — Regtb. 's Gravenhage 11 Dec. 1843; Regtz. XXIX, 1; W. 459; N. R. XIX, § 98, 457.

3261. Het houden van een verloting van ganzen, beneden de waarde van *f* 100, op een plaats, daartoe opzettelijk voor het publiek geopend, is niet het houden van een huis van hazardspel, maar behoort tot de onderhandsche loterijen, bij art. 5 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86) geoorloofd verklaard. Bij dit art. zijn niet alle loterijen verboden en strafbaar gesteld, maar alleen die, welke niet geautoriseerd zijn bij de wet, daarin is geen verandering gebragt door de wet van 22 Julij 1814 (St. 86), maar ook daarna nog in volle kracht gebleven. — H. R. 17 Aug. 1847; Regtz. XXIX, 7; v. d. H., G. Z. VI, no. 262, 366; N. R. XXVIII, § 51, 252; W. 871.

3262. De verbodsbepaling van art. 4 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86), omtrent het plaatsen van advertentiën, betreft alle vreemde loterijen. Wegens het plaatsen van advertentiën betreffende zoodanige loterijen, in een courant, zijn èn de drukker èn de uitgever dier courant gelijk strafbaar. Zoo er van dezelfde courant twee drukkers zijn en in facto is aangenomen, dat beide het geïncrimineerd feit hebben bedreven, hebben ook beide de overtreding begaan, zoodanig, dat elk de straf tegen het feit bedreigd heeft beloopen. — H. R. 3 Dec. 1850; Regtz. XXIX, 10; W. 1255; N. R. XXXVII, § 22, 121; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 673, 227.

3263. Het karakteristieke vereischte eener loterij, in den zin der wet van 22 Julij 1814 (St. 86), is daarin gelegen, dat hij, die er deel in neemt, de kans erlangt om prijzen en premiën te trekken, of zijn inleg geheel of gedeeltelijk te verliezen. Aan dit beginsel getoetst, kunnen de Badensche, Hessische en Oostenrijksche geldleeningen met loterij, niet worden aangemerkt als vreemde en alzoo verboden loterijen.

Dit is echter niet het geval met de particuliere speculatie door vreemde bankiers op de hiervoren gemelde geldleeningen en hare wijze van aflossing gebaseerd. De aankondigingen betreffende die operatiën van vreemde bankiers, in dagbladen, vallen alzoo in de termen van art. 6 der aangehaalde wet. — H. R. 14 Jan. 1851; Regtz. XXIX, 15; W. 1262; N. R. XXXVII, § 50, 214; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 689, 22; Kantg. Leeuwarden 9 Julij 1850; W. 1155; Regtz. XXIX, 17; Kantg. 's Gravenhage 25 Julij 1850; Regtz. XXIX, 20; W. 1143.

3264. Het rondgaan met een lijst ter verloting van een wollen gebloemden omslagdoek, ter waarde van *f* 14 en het verkoopen van loten daarop, is niet strafbaar, indien daaromtrent geen plaatselijke verordening bestaat. — Regtb. Maastricht 11 Mei 1846; Regtz. XXIX, 21; W. 749.

3265. Voor de toepassing van dit art. is het niet noodzakelijk, dat de houder van het huis van hazard belang heeft bij de kansen van winst en verlies. Bij dit art. wordt het houden van huizen van hazard in het algemeen gestraft, zonder dat het noodig is, dat er inbreuk wordt gemaakt op de verordeningen aan het hoofd der paragraaf vermeld. — H. R. 8 Mei 1855; Regtz. XXIX, 22; N. R. B. L; § 19, 76; W. 1778; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1082, 161.

3266. Ten aanzien der huizen van hazardspel, wordt vereischt de toelating van, of voortdurende openstelling voor het publiek. — H. R. 18 Junij 1844; Regtz. XXIX, 27; N. R. XVIII, § 17, 58; W. 488; v. d. H., Strafr. XII, no. 743, 296.

3267. De afschaffing der wet van 9 Vendémiaire, jaar VI, bepaald van den titel „loterie," brengt niet mede, dat de daarin opgenomen strafbepaling thans als vervallen moet worden beschouwd, omdat zij, door de verwijzing naar de gemelde wet, moet geacht worden in art. 12 van het decreet van 13 October 1812 textuëel te zijn opgenomen en daarvan een deel uit te maken. — H. R. 29 Nov. 1853; N. R. XLVI, § 50, 392; W. 1590; v. d. H., G. Z. XII, no. 579, 89.

3268. Een plaatselijke verordening, waarbij het houden van onderhandsche loterijen van voorwerpen beneden de waarde van *f* 100, wordt afhankelijk gesteld van vooraf verkregen vergunning van het plaatselijk bestuur, is niet in strijd met art. 5 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86). — H. R. 5 Mei

1851; W. 1350; v. d. H., G. Z. XI, no. 520, 122; N. R. XXXVIII, § 59, 283; Regtz. XXXI, 113.

3269. Indien gebleken is, dat het huis van een beklaagde open stond, tot het verloten van goederen, beneden de waarde van *f* 100, doet het niets ter zake, of het dobbelen voor die verloting al dan niet in het openbaar heeft plaats gehad. Voor zoodanige verloting van goederen, is het onverschillig, op welke wijze door het lot wordt beslist, aan wien de goederen zullen worden toegewezen. — H. R. 31 Julij 1855; W. 1786; N. R. L, § 71, 318; W. 1786; v. d. H., Strafr. 1855, II, 30.

3270. Een plaatselijke verordening, waarbij het houden van onderhandsche loterijen van voorwerpen, beneden de waarde van *f* 100, afhankelijk wordt gesteld van vooraf verkregen vergunning van het gemeentebestuur, is niet in strijd met art. 5 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86). — H. R. 13 Junij 1848; N. R. XXXI, § 31, 136; v. d. H., G. Z. VII, no. 310, 343; W. 929; Regtz. XXXI, 106; R. B. X, 481; R. in N. IV, 329.

3271. Het houden van verlotingen van voorwerpen, minder dan *f* 100 waard, door de deelnemers aan die verlotingen met dobbelsteenen te doen werpen, op plaatsen, daartoe voor het publiek geopend, is niet strafbaar. — Hof N.-Holland 3 Mei 1847; R. B. VII, 335.

3272. Karakteristiek vereischte eener loterij, is naar de bepalingen der wet van 22 Julij 1814 (St. 86) daarin gelegen, dat hij, die deelneemt, kans erlangt om prijzen of premiën te trekken, of om zijn inleg geheel of gedeeltelijk te verliezen. — H. R. 8 Junij 1859; v. d. H., G. Z. XVI, no. 768, 193; N. R. LXII, § 39, 192; W. 2073.

3273. Het uitgeven of verkoopen door particulieren van aandeelen of loten, is bij art. 1 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86) in den ruimsten zin verboden; als het aanleggen of continuëren van een particuliere loterij, moet worden aangemerkt, onverschillig of de trekking der loterij der verkochte kansloten afhankelijk is gesteld van de trekking voor de gedeeltelijke aflossing eener gewone staatsleening, zoo als de Oostenrijksche of van een negotiatieloterij. — H. R. 5 Nov. 1872; N. R. CII, § 21, 176; W. 3524; v. d. H., Strafr. 1872, 437.

3274. De bepalingen van de wet van 22 Julij 1814 (St. 86), derogeren niet aan art. 410 C. P., maar strekken tot aanvulling van dat wetsartikel. — H. R. 16 Jan. 1867; N. R. LXXXV, § 11, 70; N. R. B. XVIII, 10; v. d. H., B. R. XXIII, 22; W. 2884; P. W. 1867, 52.

3275. Collecteren is in den geest van de wet van 22 Julij 1814 (St. 86) het, door wien het ook zij, algemeen verkrijgbaar stellen van loten of gedeelten daarvan, of van bewijzen, regtgevende op de prijzen, welke op zoodanige loten mogten vallen, het daardoor b i j h e t p u b l i e k o p w e k k e n van den lust tot spelen in de loterij en het voldoen aan die lust gemakkelijk te maken, terwijl het begrip van collecteur onafhankelijk is van aanstelling of magtiging van wege het bestuur der loterij waarvoor gecollecteerd wordt. — H. R. 6 Febr. 1872; N. R. C, § 14, 116; W. 3434; v. d. H., G. Z. XXVI, 174.

3276. Indien iemand op de openbare straat in een houten bak met dobbelsteenen naar koek laat gooijen, stelt dat feit daar het houden van een hazardspel, niet het houden van een verloting. — Kantg. Sommelsdijk 2 Sept. 1874; W. 3770.

3277. Het zonder vergunning van den burgemeester houden eener verloting van ganzen, beneden de waarde van *f* 100, is een zaak, behoorende tot de bevoegdheid van den kantonregter, en niet, als zou dit opleveren het wanbedrijf van het houden van een huis van hazardspel voor het publiek, tot de bevoegdheid der regtbank. — H. R. 11 Febr. 1863; W. 2458; N. R. B. XIV, 47; N. R. LXXIII, § 23, 161; v. d. H., G. Z. XX, 39.

3278. Een vereeniging, waaraan de deelhebbers *f* 2,60 betaalden, ten einde daarvoor de kans tot verkrijging van een grootere of kleinere waarde aan roerende goederen te bekomen, is een onderneming tot afgifte van aandeelen, met geen ander doel dan om daarvoor de kans van eenig toeval afhankelijk te verschaffen, om de waarde van het voor het aandeel betaalde gedeeltelijk te verliezen, òf daarmede winst te behalen. — H. R. 11 Dec. 1876; W. 4054.

Art. 411.

3279. J. B. J. N. de van der Schueren. Over art. 411 Code Pénal. — Leiden 1864.

3280. Voor de toepassing van dit art. wordt niet vereischt, dat gehouden wordt een daartoe opzettelijk ingesteld en op den duur voor het p u b l i e k openstaand zoogenaamd p a n d j e s h u i s of inrigting van beleening.

De daadzaken, dat iemand gedurende een geruimen tijd met onderscheiden personen heeft gepleegd het bedrijf, hetzij van goederen tegen bepaalden interest in dadelijke beleening te nemen, hetzij van hetzelfde bedektelijk te verrigten, onder den schijn van verkoop en weder-inkoop en zonder bekomen vergunning, vereenigen in zich alle kenmerken van het wanbedrijf, in dit art. omschreven. — H. R. 18 Junij 1844; Regtz. XXIX, 27; N. R. XVIII, § 17, 58; W. 488; v. d. H., Strafr. XII, no. 743, 296.

3281. De wet van 16 Pluviôse, jaar XII, r e l a t i v e a u x m a i s o n s d e p r ê t s u r n a n t i s s e m e n t is, wat hare verbods- en strafbepalingen betreft, afgeschaft door dit art. Het niet bestaan van een bijzondere wet, aanwijzende de autoriteit, bevoegd, om magtiging te verleenen tot het houden van een b e l e e n h u i s o p p a n d, heeft niet tengevolge, dat men in strijd met art. 411 C. P. straffeloos zoodanig huis z o n d e r m a g t i g i n g zou mogen houden. De omstandigheid, dat iemand gepatenteerd is als i n b r e n g e r in een bank van leening, geeft niet het regt, om zelf een beleenhuis op pand te houden, dit is een geheel andere beroepsbetrekking. De daadzaken, dat iemand sedert geruimen tijd er zijn werk van heeft gemaakt, om anderen die zich daartoe bij hem aanmelden, gelden te leenen tegen interest en onder pandgeving van roerende goederen en dat zulks langzamerhand zoodanig is toegenomen, dat hij twee loodsen heeft moeten bouwen, om alle door hem beleende goederen te bergen, stellen het houden van een beleenhuis op pand daar. — H. R. 5 Dec. 1848; Regtz. XXIX, 30; N. R. XXXII, § 24, 84; W. 1005; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 431, 390; Regtb. Rotterdam 21 Aug. 1849; Regtz. XXIX, 36; N. R. B. XII, 431; W. 1050.

3282. Het bij voortduring verstrekken van g e l d op beleenbriefjes, afkomstig van in de bank van leening verzette panden, is het wanbedrijf van dit art. Voor de toepassing daarvan doet het niets af, dat het geld is gegeven op papier, dat geldswaarde had, en niet op kleederen of dergelijke voorwerpen. Het bij voortduring leenen van geringe sommen, tegen onderpand of zekerheid, verschilt geheel en al van het bij de burgerlijke wet geoorloofd contract van beleening. — H. R. 13 Junij 1855; Regtz. XXIX, 37; N. R. L, § 48, 211; W. 1720; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1100, 266.

3283. Dit art. is nooit afgeschaft. Deze bepa-

lingen moeten ook bij gemis van de daarbij bedoelde reglementen worden opgevolgd. Een houder van een bank van leening is niet verpligt tot het houden van twee registers, een ten behoeve der politie en een ten behoeve der algemeene administratie der banken van leening; hij kan volstaan met het houden van één register, mits voldoende aan de bepalingen van art. 411 C. P. De inschrijving hierbij vermeld, moet dadelijk geschieden. — Regtb. Amsterdam 13 Febr. 1844; Regtz. XXIX, 41; R. B. VI, 164; R. in N. IV, 98.

3284. De vraag of er een koop en verkoop, met beding van wederinkoop, dan wel beleening op pand heeft plaats gehad, en welke daarbij de bedoeling der partijen zijn geweest, is een quaestio facti. — H. R. 14 April 1863; W. 2475; N. R. LXXIII, § 58, 383; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1834, 119.

3285. Een uitdrager, die goederen in ontvangst neemt tegen afgifte van een briefje, van dezen inhoud: „van ued. gekocht .... à ƒ...., met regt van wederinkoop gedurende zes maanden na dato dezes, tegen teruggave van den oorspronkelijken koopprijs en vergoeding van de kosten van beheer en bewaring," maakt zich niet schuldig aan het houden van een verboden pandhuis. — Regtb. Amsterdam 8 Maart 1864; N. R. B. XIV, 432.

3286. In pandneming van roerende goederen, tegen beding van interest naar gelang van den tijd der beleening, zonder vergunning tot het oprigten of houden van een leenhuis, is niet strafbaar, indien het op zich zelfstaande feiten zijn. — Regtb. Goes 10 Mei 1860; N. R. B. XI, 529.

3287. Uit het op zich zelfstaand feit van ééns zonder wettige vergunning op pand te hebben geleend, kan niet worden besloten tot het strafbaar houden van een leenhuis op pand. — Regtb. Tiel 15 Oct. 1857; W. 1932.

3288. Hij, die zonder wettige vergunning, voor eigen rekening goederen in pand pleegt te nemen, kan zich tegen de toepassing van dit art. niet vrijwaren, door zich te beroepen op zijne hoedanigheid van inbrenger, als hij zijne instructie daarbij overtreedt. — Regtb. Nijmegen 23 Febr. 1870; W. 3239; W. B. A. 1109.

Art. 412.

3289. Het beletten, dat tot den geregtelijken verkoop van een gedeelte van goederen wordt overgegaan, doch zonder dat de vrijheid van bieden daarbij wordt belemmerd, valt niet in de strafbepaling van dit art. of eenige andere strafbepaling. — H. R. 25 April 1854; Regtz. XXIX, 47; W. 1658; N. R. XLVII, § 51, 216; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 991, 171.

3290. In een vonnis van veroordeeling, wegens belemmering der vrijheid van bieden bij openbare verkoopingen, moet worden vermeld, of de belemmering vóór of onder het bieden heeft plaats gehad. Het voortzetten van den verkoop belet niet om de belemmering van het bieden aan te nemen. — Hof Z.-Holland 5 April 1864; N. N. V, 383; W. 2840.

Art. 413.

3291. J. P. Portielje. De artikelen 413, 417 en 418 van den C. P., in verband beschouwd met de staathuishoudkunde. — Leiden 1867.

3292. Dit art. wordt bij art. 13 van het besluit van 28 Februarij 1834 alleen aangehaald, ten aanzien der op te leggen straf, doch niet ten aanzien der overige bepalingen, daarin voorkomende. — H. R. 28 Junij 1842; Regtz. XXIX, 49; W. 305; N. R. XII, § 56, 194.

Art. 414.

3293. J. C. J. van der Schalk. Art. 414 en 415 van den Code Pénal, beschouwd in verband met de theorie van het loon. — Leiden 1853.

3294. Mr. D. J. R. Brants. Recht, vrijheid, orde. Gedachten over wijziging der Nederlandsche strafwetgeving, ten aanzien van vereeniging van ondernemers en werklieden. — Amst. 1871.

3295. Mr. S. van Houten. De rechtstoestand der werklieden in Nederland. — 's Gravenhage 1870.

3296. Wet van 12 April 1872 (St. 24). Andere bepalingen zijn in de plaats getreden van artt. 414, 415 en 416 C. P.

Art. 415.

3297. De bepaling van dit art. is bij uitsluiting van toepassing op de onderlinge zamenspanning van zoodanige werklieden, die in een werkplaats vereenigd, te zamen arbeiden. — H. R. 22 Sept. 1840; Regtz. XXIX, 59; W. 179; R. in N. III, 7; N. R. VII, § 3, 16; v. d. H., Strafr. IV, no. 203, 82.

3298. Dit art. is niet alleen toepasselijk op coalitiën van werklieden in fabrieken of ateliers arbeidende; het ziet ook op coalitiën van werklieden, aan polder- of aardwerken arbeidende. — Regtb. 's Gravenhage 3 Oct. 1844; Regtz. XXIX, 65; W. 546.

3299. De vereenigingen van werklieden, om den arbeid te staken, met een ander doel, dan om verhooging te verkrijgen van werkloon, zijn niet strafbaar naar dit art. — Regtb. Brielle 3 Sept. 1857; W. 1889.

3300. Dit art. is niet toepasselijk op veldarbeid. — Hof Z.-Holland 20 Nov. 1857; W. 1914.

Art. 419.

3301. Een overeenkomst, waarbij eenige molenaars zich verbinden, om het graan niet beneden een bepaald loon te zullen malen, op boete van ƒ 50 voor elke overtreding, is geen zamenspanning tegen de maatschappij. Maalloon is ten opzigte van molenaars geen koopwaar; zij vallen dus niet onder de strafbepaling van art. 419 C. P.; zij zijn loonbedienden, maalloon is niets anders dan huur verschuldigd voor verrigten arbeid. — Kantg. Waalwijk 29 Nov. 1872; W. 3549.

Art. 421.

3302. A. Repelaer. Ad artt. 421 et 422 Codicis poenalis Gallici. — L. B. 1828.

Art. 423.

3303. P. C. A. C. Reigersman. De legibus et institutis Belgicis, cum antiquioribus tum recentioribus, quae spectant curam in mercibus ex auro vel argento fabricatis publicae cautionis ergo adhibendam. — Traj. 1829.

3304. Mr. A. Oudeman. Over het bedrag, omtrent de natuur der verkochte goederen. — Opm. en Med. IV, 112.

3305. Verkoop van boter, voor een groot gedeelte uit zout bestaande, zoodat, indien dit zout in de boter doorwerkt was, het verkochte geen boter meer kan genoemd worden, stelt bedrog daar in den aard der koopmanschap. — Regtb. Almelo 4 Maart 1875; W. 3832.

3306. De beslissing, dat bedrog heeft plaats gehad, niet in de soort, maar in den aard van de geleverde waar, is van feitelijken aard, waarop in cassatie niet kan worden teruggekomen. — H. R. 26 April 1875; W. 3858.

3307. Het verkoopen en leveren van water in plaats van boter, is de eene zaak in plaats van de andere leveren; een vermenging van boter met water, is het leveren van boter van een mindere

hoedanigheid. — H. R. 11 Junij 1862; N. R. LXXI, § 19, 146; W. 2404; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1763, 220.

3308. Indien peper met meel vermengd, voor peper is verkocht, dan is de peper door die vermenging niet enkel in hoedanigheid verminderd, maar de eene zaak voor de andere verkocht. — H. R. 14 Oct. 1863; N. R. LXXIV, § 68, 413; W. 2531; v. d. H., Strafr. 1863, 310; Regtb. Amsterdam 9 April 1863; W. 2523.

3309. Voor de toepassing van dit art. is het voldoende, dat bedriegelijk de eene zaak voor de andere is geleverd, en dat het geleverde nimmer datgene geweest is, wat verkocht is; daarenboven wordt niet gevorderd bedrog in den prijs der geleverde waar, of hare volkomen ongeschiktheid tot eenig gebruik.

Onder de uitdrukking „toutes marchandises" is alles verstaan, waarin door een koopman handel wordt gedreven, daaronder zijn dus ook eetwaren begrepen. — H. R. 1 Aug. 1865; N R. LXXX, § 34, 309; W. 2719; v. d. H., Strafr. 1865, 367; N. R. B. XVI, 453.

3310. Het bedriegelijk leveren van een bed, gevuld met toessebollen, in plaats van veeren, door den kooper, is bedrog in den aard der koopwaar. — H. R. 24 Dec. 1867; N. R. LXXXVII, § 43, 312; W. 2973; v. d. H., Strafr. 1867, 457.

3311. Als men voor boter verkoopt zout, met een weinig boter verbonden, is dit bedrog van den verkooper in den aard der geleverde koopwaar, strafbaar volgens dit art. — H. R. 11 Dec. 1867; W. 2971; N. R. LXXXVII, § 38, 287; v. d. H., Strafr. 1867, 419.

3312. Het voorhanden hebben in den winkel van roggenbrood, waarin gort en rijstmeel is gebakken, en dat bovendien vermengd is met een buitengewone hoeveelheid grent en zemelen, valt niet onder het bereik van dit art., als de bakker dat brood niet voor roggenbrood verkoopt. — Regtb. Zierikzee 10 Oct. 1856; W. 1810.

3313. Het verkoopen van boter, voor een derde gedeelte met water vermengd, is tromperie sur la nature de la marchandise. Bij een beschuldiging dat boter met te veel water is vermengd en op die wijze is vervalscht, behoeft geen onderzoek van deskundigen te worden bevolen. — H. R. 30 Aug. 1842; Regtz. XXIX, 71; W. 352; N. R. XI, § 59, 248; v. d. H., Strafr. VIII, no. 440, 179.

3314. Bij dit art. wordt geen uitzondering gemaakt voor het geval, dat de kooper kon vermoeden, dat bedrog zou worden gepleegd. — H. R. 11 Oct. 1842; Regtz. XXIX, 76; N. R. XIII, § 12, 45.

3315. Waar niet enkel heeft plaats gehad bedrog, omtrent den aard der verkochte waar, maar bovendien door een reeks van bedriegelijke handelingen bij den kooper de hoop op een hersenschimmige gebeurtenis is opgewekt en de dader zich langs dien weg van een gedeelte van eens anders bezittingen heeft meester gemaakt, is niet art. 405, maar art. 423 C. P. toepasselijk. — H. R. 2 Maart 1847; Regtz. XXVIII, 208; W. 824; N. R. XXVII, § 3, 7; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 176, 105; H. R. 12 Jan. 1848; Regtz. XXVIII, 213; W. 913; N. R. XXIX, § 60, 281; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 301, 46.

3316. De strafbaarheid van een winkelier in alle gevallen van bedrog, door middel van valsche maten en gewigten in zijn winkel gebezigd, ook dan als hij aan dat bedrog geheel vreemd is, ligt opgesloten in de woorden van art. 423 C. P. Het is niet genoeg, dat de hoeveelheid waren die den kooper is toegemeten, minder is dan, waarop hij regt had, maar het moet blijken, wie door het gebruikmaken van de valsche maten en gewigten het bedrog heeft gepleegd. — H. R. 28 Maart 1848; Regtz. XXIX, 77; N. R. XXX, § 29, 143; W. 931; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 334, 243.

3317. Het vermengen van brood met andere dan de bedongene en onbehoorlijke bestanddeelen, doet de aard, la nature, van het brood niet veranderen. — H. R. 5 Febr. 1850; Regtz. XXIX, 82; N. R. XXXIV, § 84, 361; W. 1095; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 566, 31.

3318. De woorden „sur la nature" beteekenen niet de soort, zoo als verkeerd in den Hollandschen tekst is gesteld, maar den aard van eenige waar of koopmansschap. Het in de plaats van beste kleiaardappelen verkoopen van zoogenaamde Engelsche of Steursche, welke gewoonlijk tot varkensvoeder gebruikt worden, valt niet onder het bereik van dit art. — Regtb. Groningen 13 Jan. 1842; Hof Groningen 2 Maart 1842; Regtz. XXIX, 86; R. B. IV, 235; W. 300.

3319. De beleening in een bank van leening, is een handeling van bijzonderen aard, welke wel veel overeenkomst heeft met het koopcontract, met beding van wederinkoop, maar toch niet gerekend kan worden daartoe te behooren. Het doen beleenen van koperen voorwerpen, als waren ze van goud, stelt alzoo niet daar het misdrijf in art. 423 C. P. omschreven. — Regtb. Breda 3 Febr. 1851; Regtz. XXVIII, 226; W. 1211.

3320. Het te koop aanbieden van varkensvleesch, dat later blijkt bedorven te zijn, doch waarvan de staat bij de aanbieding niet is bewezen, is niet strafbaar. — Kantg. 's Gravenhage 12 Maart 1863; W. 2471.

3321. Een beklaagde was veroordeeld, ter zake van bedrog door pakjes blaauwsel te verkoopen, terwijl die pakjes grootendeels met een soort van krijtstof gevuld waren en bedekt met een dunne laag blaauwsel. Behalve de gevangenisstraf en de boete, had de eerste regter verbeurd verklaard de koopwaar en de wagen, waarin deze gepakt was. Het hof overwoog echter, dat de wagen niet geacht kon worden te zijn het voorwerp waarin het misdrijf gepleegd is, bedoeld in het tweede lid van dit art. — Hof N.-Holland 16 Febr. 1857; N. R. B. VIII, 386.

3322. Het door den verkooper aan den kooper van zuiver zeewier afleveren van een baal van ongeveer 100 kilogr., bevattende zuiver wier, vermengd met ongeveer 12 kilogr. zand, steentjes en spijkers, stelt niet daar bedrog omtrent den aard (nature) der koopwaar, bedoeld in art. 423 C. P. — Regtb. Alkmaar 20 Sept. 1864; W. 2718.

3323. Bedriegelijke aflevering van kattenvleesch onder een partij schapenvleesch, valt onder de toepassing van dit art. — Regtb. Groningen 12 Maart 1863; N. R. B. XV, 334.

3324. Tot toepassing van dit art. wordt vereischt, dat bedriegelijk de eene zaak voor de andere is geleverd en het geleverde nimmer datgene is geweest, waarvoor het is verkocht. De regter om te beoordeelen, of een voorwerp werkelijk van goud is, moet acht geven niet op het merk, dat zich daarop bevindt, maar op het metaal, waaruit het is vervaardigd. De wet van 18 Sept. 1852 (St. 178), heeft van art. 1 tot art. 63 niet enkel het oog op binnen het rijk vervaardigde gouden en zilveren werken, maar ook werken uit het buitenland ingevoerd. — H. R. 21 Mei 1872; N. R. CI, § 6, 50; W. 3473; v. d. H., Strafr. 1872, 196.

Art. 425.

3325. H. J. Swaving. De jure quod vulgo dicitur dominium litterarium. — L. B. 1845.

3326. F. de Gijselaar. De libertate preli. — L. B. 1818.
3327. Mr. B. van den Velden. Het kopijregt in Nederland. — 's Gravenhage 1835.
3328. Mr. B. van den Velden. Bedenkingen, omtrent den aard en het wezen van den zoogenaamden letterkundigen eigendom. — N. R. Bijdr. XI, 321.
3329. Mr. J. Heemskerk, A.z. Voordragten over den eigendom van voortbrengselen van den geest. — Haarlem 1856.
3330. Mr. J. Fresemann Viëtor. Eene bijdrage tot het leerstuk van den intellectuëlen eigendom. — Utrecht 1868.
3331. L. U. de Sitter. De drukpers als middel tot misdrijf. — Groningen 1869; beoord. door mr. D. J. Mom Visch, Themis 2, XVI, 510; door jhr. mr. O. Q. van Swinderen, W. 3120.
3332. Mr. Evertsen de Jonge. Verhandeling over de regten van schrijvers en kunstenaars op hunne werken, voornamelijk uit het oogpunt van het internationale regt. — Utrecht 1853.
3333. Mr. S. P. Lipman. Onderzoek omtrent de wettigheid der koninklijke besluiten van 2 en 30 Julij 1822 en 18 Junij 1829. — Amsterdam 1840.
3334. Wet, de regten bepalende, die in de Nederlanden, ten opzigte van het drukken en uitgeven van letter- en kunstwerken kunnen worden uitgeoefend. — Wet 25 Jan. 1817 (St. 5).
3335. Souverein besluit, houdende voorschriften tot verzekering van het regt van eigendom van hen, die van buitenlandsche werken een vertaling willen geven. — Besl. 24 Jan. 1815 (St. 6).
3336. Souverein besluit, houdende bepalingen omtrent den boekhandel en den eigendom van letterkundige werken. — Besl. 24 Jan. 1814 (St. 17).
3337. Zijn de strafbepalingen der wet van 25 Januarij 1817 (St. 5) toepasselijk op hem, die nadrukt de onder de werking dier wet, en meer dan twintig jaren na het overlijden des auteurs, verschenen nieuwe uitgave van een werk, dat oorspronkelijk onder de werking der publicatie van 3 Junij 1803, daaraan altijddurende eigendomsregt verbindende, was uitgegeven? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 233.
3338. Door auteurs, aan welke regten om door den druk te copiëren is toegekend, worden bij de wet alleen bijzondere personen en niet de staat bedoeld. — H. R. 8 Sept. 1840; N. R. V, § 23, 129; W. 122; R. B. II, 342; R. in N. II, 369; v. d. H., G. Z. I, no. 19, 122. Regtz. XXXIX, 110.
3339. Het is geen strafbare invoer van buitenlands nagedrukte boekwerken, waarvan hier te lande het kopijregt wordt bezeten, als de voerman de nagedrukte werken aangeeft op het eerste tolkantoor aan de grenzen en dezelve daar worden aangehouden. — Hof N.-Brabant 1 Julij 1850; W. 1142.
3340. Van de werken van Vondel zelven, kan geen kopijregt worden verkregen. Inbreuk op het kopijregt heeft alleen plaats bij reproductie van hetzelfde werk, in welken vorm dan ook, echter niet door de uitgave van een ander soortgelijk werk. — Regtb. Rotterdam 26 Sept. 1863; W. 2550; Hof Z.-Holland 16 Jan. 1864; W. 2552.
3341. Het kopijregt, zoodanig als dit is vastgesteld bij de publicatie van 3 Junij 1803, waarbij dit regt in perpetuum overgaat tot de erfgenamen na den dood des schrijvers, is na de invoering der wet van 25 Januarij 1817 (St. 5), waarbij dit regt tot twintig jaren na den dood des schrijvers wordt beperkt, nog van verbindende kracht, ten aanzien van werken voor 25 Januarij 1817 uitgegeven. Het willens en wetens verspreiden en verkoopen van nagedrukte werken, is volgens die wet evenzeer strafbaar als het nadrukken zelf. De moeijelijkheid of onmogelijkheid, om in materie van nadruk de schade te bewijzen, is het motief, waarom in art. 4 dier wet de aan de benadeelde partij te geven vergoeding is bepaald, en onder de strafbepalingen door het O. M. in te vorderen, is begrepen. — Regtb. Rotterdam 23 Mei 1839; W. 33; Hof Holland 24 Julij 1839; W. 39; H. R. 10 Dec. 1839; Regtz. XXIX, 90; W. 67; N. R. III, § 37, 200; v. d. H., G. Z. I, no. 13, 83; anders Regtb. Breda 19 Nov. 1849; Regtz. XXIX, 106; W. 1077.
3342. Bij de wet van 25 Januarij 1817 (St. 5), is niet aan den staat als auteur der op openbaar gezag uitgegeven wetten en besluiten, evenals aan bijzondere personen, welker regten bij die wet worden bepaald en geregeld het uitsluitend regt, om die wetten en besluiten door den druk te copiëren, toegekend. — Regtb. Tiel 13 Febr. 1840; Hof Gelderland 12 Maart 1840; W. 90; H. R. 8 Sept. 1840; Regtz. XXIX, 110; R. in N. II, 369; N. R. V. § 23, 129; R. B. II, 342; W. 122; v. d. H., G. Z., I, no. 19, 122.
3343. Het vertoonen en te koop aanbieden van een buiten het koningrijk nagedrukt letterwerk, waarvan het kopijregt hier te lande wordt bezeten, moet beschouwd worden als het verspreiden van zoodanig nagedrukt werk, waartegen bij de wet van 25 Jannarij 1817 is voorzien. De bij art. 4 dier wet bedreigde verpligting tot betaling der waarde van twee duizend exemplaren van het nagedrukt werk, moet beschouwd worden als een wettelijke schadeloosstelling aan den eigenaar, waartoe hij ook zonder uitdrukkelijke vordering van zijne zijde en onafhankelijk van het bewijs van werkelijk geleden schade. geregtigd is. — Regtb. Arnhem 5 April 1845; W. 628; N. R. XXVI, § 98, 445; Regtb. Rotterdam 1846; Regtz. XXIX, 125; W. 676.
3344. In Nederland bestaat sedert de wet van 25 Januarij 1817 (St. 5), geen uitsluitend regt om te vertalen, ten behoeve van hen, die overeenkomstig het besluit van 24 Januarij 1814 (St. 17 de voorgenomen vertaling het eerst hebben aangekondigd; dat regt bepaalt zich tot het kopijregt van de werkelijk voltooide vertaling. — Regtb. Amsterdam 27 Dec. 1843; Regtz. XXIX, 131; R. B. VI, 487; W. 464.
3345. De vrijheid, welke ieder Nederlander heeft, om in dit rijk na te drukken werken, welke in een vreemd land uitkomen, kan niet vernietigd worden door een bijzondere overeenkomst tusschen een buitenlandschen uitgever en een in Nederland gevestigden boekverkooper gesloten; zij wordt slechts beperkt, ingeval van wederkeerigheid, tengevolge van een verdrag met het vreemde land aangegaan. — Regtb Amsterdam, 12 Junij 1848; Regtz. XXIX, 145; R. B. X, 555.
3346. Buitenlands nagedrukte boekwerken, als zij ter eerste wacht aan de grenzen onder hunne eigen benaming behoorlijk worden aangegeven, kunnen niet worden beschouwd als binnen dit rijk ingevoerd. Hij, die zoodanige aangifte doet van hetgeen hem ter vervoering en bestelling wordt toevertrouwd, kan niet gezegd worden zich aan eenig verzuim en mitsdien aan eenige strafbare handeling te hebben schuldig gemaakt. — Hof Gelderland 4 Maart 1850; Regtz. XXIX, 152; N. R. B. I, 535; W. 1239; N. R. XL, § 84, 395.
3347. Volgens de wet van 25 Januarij 1817 (St. 5), hetzij men aan den Hollandschen tekst of wel aan den daarvan ten dezen opzigte aanmerkelijk verschillenden Franschen tekst de voorkeur geeft, kan niet voor strafbaar worden gehouden, dat een

boekverkooper heeft uitgegeven en in zijn winkel verkrijgbaar gesteld een leerrede, door een predikant in de kerk uitgesproken, zonder dat die leerrede hem door dien predikant was afgestaan, indien zelfs het bestaan van een manuscript dier uitgesproken leerrede en het misbruik maken daarvan niet wordt beweerd, en alles zich bepaalt tot woorden, die door den leeraar in het openbaar zijn uitgesproken. — H. R. 22 Mei 1850; Regtz. XXIX, 154; R. B. XII, 129; W. 1150; N. R. XXXV, § 68, 280; v. d. H., G. Z. X, no. 482, 292.

3348. Hoewel het waar is, dat men bij het vertalen van Nederduitsche in Fransche poëzy, onmogelijk woord voor woord letterlijk kan overbrengen, wordt zulks echter ook niet vereischt voor een vertaling, zijnde het genoeg om het strafbaar feit daar te stellen, dat de onderwerpen van het Nederduitsch werk zoo goed mogelijk in het Fransch worden wedergegeven. Het kopijregt geeft blijkens art. 1 der wet van 25 Januarij 1817 (St. 5) aan den eigenaar het uitsluitend regt, om het werk, waarvan hij dat regt bezit, in een of meer talen te doen drukken of verspreiden, en is dus ook op vertaling gevestigd. Volgens de publicatie van het staatsbewind der Bataafsche republiek van 3 Junij 1803, is het kopijregt van alle werken vóór haar en anderen uitgegeven, erkend te zijn eigendom van den auteur òf van zijne erven òf regtverkrijgenden, zonder dat daarbij eenig onderscheid gemaakt is, of de auteur tijdens het emaneren der publicatie al dan niet nog in leven was. Daar bij de publicatie van 1803 aan den duur van het kopijregt geen tijdsbestek is verbonden, maar het aan alle eigendomsregten gelijkgesteld wordt, duurt dat regt alzoo evenzeer zonder tijdsbepaling voort. De wetgevingen aan de publicatie van 1803 opgevolgd, hebben dat regt niet verkort of doen ophouden, aangezien geene derzelve de verkregen regten heeft aangetast of eenige terugwerkende kracht inhoudt. Uit dien hoofde is door art. 7 der wet van 1817, krachtens welke met het kopijregt slechts twintig jaren na den dood van den auteur voortduurt, aan het voor altijd verkregen regt geen verkorting toegebragt. — Regtb. Rotterdam 5 Junij 1851; W. 1259; anders Hof Z.-Holland 27 Sept. 1851; N. R. XLIX, § 78, 371; W. 1268.

Art. 433.

3349. Is ter vervolging van de zoogenaamde „wanbedrijven van leveranciers" (art. 430—433 C. P.) de aanbrenging van de hooge regering nog noodig? — Neen. — Regtsg. Adv. VI, 245.

3350. Leverantie voor rekening van de zeemagt. Zin en strekking der woorden „de aanklagte van de hooge regering," in art. 433, 2e lid C. P. Herlevering kan wel volgens het contract een civile vordering voorkomen, doch niet de strafvervolging wegens bedrog bij de levering gepleegd. — Regtb. Amsterdam 7 Julij 1858; W. 2033.

Art. 434.

3351. P. Buijskes. De crimine flagellatae annonae. — L. B. 1818.

3352. F. de Vries. De crimine et delicto incendii ex jure poenali Gallico imprimis quod attinet ad quaestionem, an is qui proprias suas aedes incendit ex art. 434 poena capitali teneatur. — Gron. 1830.

3353. J. A. A. Leemans. De crimine incendii. — L. B. 1840.

3354. mr. B. Wichers. Maakt iemand, die opzettelijk (volontairement) zijn eigen huis in brand steekt, zich schuldig aan de misdaad, voorzien bij art. 434 Wetb. v. Strafr? — Regtsg. Bijdr. II, 390; mr. C. A. den Tex, aanteekening op voorgaande verhandeling; Regtsg. Bijdr. II, 405.

3355. Mr. A. de Pinto. Over brandstichting in eigene goederen, in verband met het aanstaand Nederlandsche Wetboek van Strafregt. — Themis II, 72.

3356. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Eenige bedenkingen over het straffen van eene poging tot brandstichting, wanneer de ontvlambare voorwerpen zoodanig geplaatst zijn, dat ze wel in het algemeen, maar door tijd en omstandigheden onmogelijk den brand kunnen mededeelen, naar aanleiding van de vraag, of art. 434 aan het slot in de woorden „placeés de manière à communiquer le feu" enz., in zoodanig geval toepasselijk is. — Opm. en Med. III, 5.

3357. Dr. H. F. Thijssen. Brandstichtingszucht, in verband met geslachtsontwikkeling. — R. Bijdr. I, 358.

3358. Dr. H. F. Thijssen. Ligchamelijke oorzaken, welke de toerekening van daden wegnemen of verminderen. Brandstichtingszucht. Wat behoort over dit geheel onderwerp in een Wetboek van Strafregt bepaald te worden? — R. Bijdr. V, 463.

3359. De bepaling van dit art., betrekkelijk de moedwillige brandstichting, is zoodanig algemeen en stellig, dat ook het in brand steken van een eigen huis, indien dit met opzet en ter kwader trouw geschiedt, daarin mede is begrepen. — H. R. 7 Mei 1850; Regtz. XIX, 225; N. R. XXXV, § 64, 263; W. 1148; v. d. H., Strafr 1850; I, no. 604, 264.

3360. Dit art. is niet vervangen door art. 13, no. 5 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). De woorden „wanneer niet te voorzien was," voorkomende in art. 13 evengenoemd, moeten in algemeenen zin worden opgevat, en niet uitsluitend voor het geval, dat het voor een dader in het bijzonder niet was te voorzien. — H. R. 24 April 1855; Regtz. XXIX, 245; W. 1776; N. R. L, § 14, 54; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1081, 142.

3361. Door de verklaring, dat beschuldigde is schuldig aan het moedwillig in brand steken van voorwerpen, zoodanig geplaatst, dat het vuur zich aan een gebouw kon mededeelen en werkelijk heeft medegedeeld, is genoegzaam aan de beschrijving van de misdaad van brandstichting voldaan. — H. R. 23 Maart 1841; N. R. X, § 54, 205; v. d. H., Strafr. V, no. 261, 138; Regtz. XXIX, 168.

3362. Brandstichting is volbragt, als het vuur opzettelijk aan voorwerpen, bij dit art. bedoeld, aangebragt, is overgegaan en deze gebrand hebben; alleen dan kan aan poging tot brandstichting gedacht worden, als zich het opzettelijk aangebragt vuur niet aan het gebouw of voorwerp heeft medegedeeld. — H. R. 14 Mei 1862; N. R. LXXI, § 5, 40; W. 2380; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1748, 129.

3363. Het moedwillig en met boos opzet in brand steken van een gebouw, om het even of het aan den dader zelven, dan wel aan een ander toebehoort, is strafbare brandstichting. — H. R. 9 Dec. 1856; N. R. LIV, § 45, 212; W. 1926; v. d. H., Strafr. 1856, II, no. 1276, 136; H. R. 24 Dec. 1856; N. R. LIV, § 54, 254; W. 1936; v. d. H., Strafr. 1856; II, 16.

3364. Om brandstichting in eigen woning strafbaar te stellen, wordt behalve de moedwil des daders niet gevorderd, dat zou moeten blijken met welke bedoelingen de dader heeft gehandeld. — H. R. 11 Mei 1859; N. R. LXII, § 24, 116; v. d. H., Strafr. 1859, 238.

3365. Of door brandstichting eenig menschen-

leven in gevaar kon worden gebragt, is een omstandigheid, waaromtrent ieder naar eigen waarneming zich een oordeel vormt, en de regter bevoegd is getuigen te hooren, die naar zijn oordeel tijdens den brand, door eigen waarneming het gevaar het best hebben kunnen beoordeelen en daarna uit de door hem dienaangaande ingewonnen verklaringen, zelf een besluit te trekken. — H. R. 12 Maart 1862; N. R. LXX, § 43, 337; W. 2360.

3366. Indien in facto is aangenomen, dat een beklaagde op gronden aan een ander in eigendom toebehoorende, ongeveer 400 aldaar geoogst en op hoopjes nedergelegde bosjes riet, moedwillig heeft in brand gestoken, is daarop dit art. en niet art. 444 C. P. van toepassing. — H. R. 20 Dec. 1842; Regtz. XXIX, 174; N. R. XIV, § 2, 9; W. 413; v. d. H., Strafr. IX, no. 486, 162.

3367. Bij dit art. is niet alleen de straf des doods bedreigd tegen dengene, die opzettelijk een gebouw, schepen, schuiten, pakhuizen enz. in den brand heeft gestoken, maar ook tegen hem, die opzettelijk den brand gestoken heeft in brandbare stoffen, derwijze geplaatst, om den brand tot deze zaken, of een van die te doen overgaan. De bepaling omtrent het opzettelijk in brand steken van brandbare stoffen, derwijze geplaatst, om den brand tot andere zaken te doen overgaan, is niet slechts alleen in het belang van den landbouw gemaakt, maar van algemeene toepassing. Het opzettelijk in brand steken van brandbare stoffen, derwijze geplaatst, om den brand tot gebouwen te doen overgaan, is een op zich zelf staande misdaad, welke indien deze geheel is volbragt, als opzettelijke brandstichting in een gebouw moet worden gequalificeerd. — H. R. 20 Junij 1843; Regtz. XXIX, 180; N. R. XV, § 25, 81; W. 492; v. d. H., Strafr. X, no. 565, 70.

3368. Voor de toepassing van dit art. is het voldoende, dat brandbare stoffen moedwillig zoodanig zijn geplaatst, dat de mogelijkheid van mededeeling van den brand naar den gewonen loop der zaken, met eenige waarschijnlijkheid kan worden aangenomen, daarvoor wordt niet de noodzakelijkheid van mededeeling vereischt. — H. R. 9 Junij 1846; Regtz. XXIX, 192; N. R. XXIV, § 54, 241; W. 726; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 74, 25; H. R. 24 Junij 1845; Regtz. XXIX, 195; N. R. XXII, § 11, 55; W. 618; v. d. H., Strafr. XII, no. 747, 312.

3369. De misdaad van moedwillige brandstichting is eerst dan volbragt, als aan de voorwerpen, bij de wet bedoeld, het vuur is aangebragt, met dat gevolg, dat het daarop is overgegaan en dat deze daardoor werkelijk zijn aangestoken, en dus niet als het vuur aan de voorwerpen slechts is aangebragt, doch zonder evengemelde uitkomst of gevolg te hebben gehad. — H. R. 30 April 1844; Regtz. XVIII, 135; XXIX, 205; N. R. XVII, § 93, 383; W. 491; v. d. H., Strafr. XII, no. 737, 265.

3370. Hij, die zijn eigen huis heeft in brand gestoken, met het oogmerk, om zich in het bezit te stellen der verzekeringspenningen, is strafbaar, ook dan, als die brand geen gevaar heeft doen ontstaan voor personen of eigendommen van anderen. — H. R. 30 Dec. 1845; N. R. XXIII, § 23, 122; v. d. H., Strafr. IX, no. 473*, 53; W. 669; Regtz. II, 143 XXIX, 211; W. 1148; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 604, 264; H. R. 16 Febr. 1847; Regtz. XXIX, 221; N. R. XXVI, § 71, 265; W. 819; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 170, 70; H. R. 24 April 1849; Regtz. XXIX, 227; W. 1044; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 475, 212; N. R. XXXII, § 94, 376; H. R. 7 Mei 1850; Regtz. XIX, 225; N. R. XXXV, § 64, 263; W. 1148; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 604, 264.

3371. Voor de strafbaarheid van brandstichting in des daders eigen huis, moet niet slechts zijn uitgemaakt, dat de brand willens en wetens is veroorzaakt, maar moet tevens het misdadig oogmerk bepaald zijn uitgemaakt. Bij brandstichting in eens anders woning, welke geen ander dan een misdadig doel hebben kan, is zulks overbodig. — H. R. 2 Oct. 1849; Regtz. XXIX, 230; N. R. XXXIV, § 12, 50; W. 1080; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 523, 141.

3372. Moedwillige brandstichting in een gebouw heeft plaats, indien uit het veroordeelend arrest blijkt, dat de beschuldigde met het doel om brand te veroorzaken in een winkel, welke een gedeelte uitmaakt eener woning, onderscheidene ligt vlamvattende stoffen, zoo op, als voor en achter de toonbank in dien winkel heeft verspreid, en vervolgens een brandende turfkool daarbij heeft geplaatst, om op die wijze den brand te doen ontstaan, zoodat niet alleen die stoffen vuur hebben gevat, maar ook blijkens de voor, op en achter de toonbank waargenomen brandplekken, het gebouw zelf is aangestoken geweest. — H. R. 28 Sept. 1847; Regtz. XXIX, 236; W. 864; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 248, 196.

3373. Onder „gebouwen" (édifices) moeten ook worden gerekend met palen in den grond bevestigde hutten, niet bestemd tot verblijf voor menschen, maar alleen dienende, om er bij regenbuijen onder te schuilen, en om bij het plukken van vruchten deze daarin tijdelijk te bergen. — Hof N.-Holland 1 Junij 1875; N. R. B. 1876, C, 14.

3374. De aanlegger van brand aan brandbare stoffen, die in de nabijheid van een gebouw zijn, wordt alleen dan gestraft, indien hij, even als degene, die een gebouw zelf heeft in brand gestoken, dit ook heeft willen doen. — Hof Drenthe 6 Maart 1846; Regtz. XXIX, 239; W. 699.

3375. Hij, die in een gebouw brandbare stoffen heeft aangestoken, waardoor het gebouw in brand is geraakt, is schuldig volgens het eerste en niet volgens het tweede gedeelte van dit art. — H. R. 26 Aug. 1853; Regtz. XXIX, 240; N. R. XLVI, § 10, 41; W. 1571; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 965, 41.

3376. De omstandigheid of de brandstichter is eigenaar van het door hem in brand gestoken huis, is voor de toepassing van dit art. onverschillig, mits slechts de brandstichting is geschied, moedwillig, d. i. dolo malo, met het oogmerk om anderen te benadeelen. — H. R. 3 Junij 1868; N. R. LXXXIX, § 16, 127; W. 3013; v. d. H., Strafr. 1868, 154; H. R. 23 Oct. 1866; N. R. LXXXIV, § 18, 163; W. 2863; v. d. H., Strafr. 1866, 343.

3377. Art. 13, alin. 6 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), de tegen de misdaad van brandstichting bedreigde doodstraf, wijzigende alleen voor het daarbij voorzien geval van uitzondering, kan niet van toepassing zijn, indien het geval van uitzondering niet aanwezig is. — H. R. 2 Junij 1863; N. R. LXXIV, § 20, 108; W. 2493; v. d. H., Strafr. 1863, 189.

3378. Het in brand steken eener houtmijt met dennenrijzen, valt ook in de termen van dit art., zelfs als de mijt zich niet meer bevindt op de plaats zelve, waar het hout gehakt is. De uitdrukking in dit art. „bois taillis ou récolte, soit sur pied, soit abattus, soit aussi que les bois soient en tas ou en cordes," moet niet in dien beperkten zin worden opgevat, dat daaronder niet begrepen zijn gehakte dennenrijzen of dunsel, afkomstig uit een

gezaaid dennenbosch, hetwelk op meer of min gezette tijden gehakt wordt en in de onmiddellijke nabijheid ter verkoop is opgestapeld. — H. R. 1 Maart 1870; W. 3194; v. d. H., Strafr. 1870, 113.

3379. Het in brand steken van een hoop gestapelde turven in een woning, onmiddellijk een deel daarvan, de slapers van den schoorsteen aantastende, is brandstichting van het gebouw. Het tweede gedeelte van dit art. ziet op het geval, dat de brand in het gebouw een meer verwijderd gevolg is van den brand, in brandbare stoffen aangestoken. — H. R. 9 Maart 1870; W. 3200; v. d. H., Strafr. 1870, 143.

3380. Voor de strafbaarheid van moedwillige brandstichting, met gevaar voor menschenlevens, wordt niet vereischt, dat dit gevaar door den dader kon worden voorzien, maar in het algemeen, dat het gevaar te voorzien was, zonder een afzonderlijke motivering te behoeven, aangaande het eerste. — H. R. 25 Oct. 1870; W. 3262; v. d. H., Strafr. 1870, 405.

3381. De regter maakt gebruik van een onwettig bewijsmiddel, door een brandstichting als bewezen aan te nemen, op de volgende gevolgtrekking van getuigen en die tot de zijne te maken, als: dat de brand aanvankelijk het hevigst woedde en dan ook ontstaan moet zijn in dat gedeelte der schuur, waar zich een kippenhok bevond en op hunne verklaring, dat geen andere oorzaak voor den brand kan worden aangenomen, dan brandstichting door petroleum. — H. R. 23 Mei 1871; W. 3335; N. R. XCVIII, § 8, 52; v. d. H., Strafr. 1871, 109; H. R. 3 Jan. 1872; W. 3426; N. R. C, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1872, 7.

3382. Als tot bewijsmiddel voor gepleegde brandstichting wordt aangenomen de verklaring van getuigen, „dat zij hebben opgemerkt, naar de ligging der overgebleven asch te oordeelen, eenige takkebossen buiten tegen de houtmijt geplaatst zijn geweest en het eerst waren in brand gestoken en zich op die wijze de brand aan de houtmijt heeft medegedeeld, maakt de regter van een verboden bewijsmiddel gebruik, omdat zoodanige verklaring is een gissing, bij redenering opgemaakt. — H. R. 2 Nov. 1869; v. d. H., Strafr. 1869, 426; W. 3159.

3383. Dit art. bedreigt straf tegen hem, die opzettelijk den brand heeft gestoken in hakhout, „bois taillis," gestapeld of gebonden. Onder hakhout wordt verstaan zoodanig hout, dat telkens na verloop van een zeker aantal jaren gekapt wordt, om als brandhout of anderzins gebruikt te worden. — Hof Drenthe 9 Julij 1870; W. 3251.

3384. Voor de toepassing eener mindere straf op moedwillige brandstichting dan de doodstraf, zijn eerst dan termen aanwezig, als het bestaan der verzachtende omstandigheid, dat niet te voorzien was gevaar voor menschenlevens, door den judex facti is aangenomen. — H. R. 15 Jan. 1867; W. 2881; N. R. LXXXV, § 9, 55; v. d. H., Strafr. 1867, 9.

3385. Bij schuldigverklaring aan brandstichting in een bewoond huis, waarbij gevaar van menschenlevens kon worden voorzien, behoeft behalve art. 434 C. P., niet te worden opgenomen de tekst van art. 13, alin. 1 en no. 5 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — H. R. 13 Dec. 1864; W. 2657; N. R. LXXVIII, § 35, 306; v. d. H., Strafr. 1864, 365; H. R. 12 Jan. 1864 W. 2563; N. R. LXXVI, § 3, 33; v. d. H., Strafr. 1864, 29.

3386. Begrippen van opzettelijke brandstichting in te veldstaande oogst en van opzettelijk verwoesten van vanzelfs opgekomen plantsoen. Het in brand steken van heide, waardoor tegen den bewezen wil des daders mede bosschen zijn afgebrand, valt niet in de termen van art. 434, maar van art. 444 C. P. — Hof Gelderland 10 Junij 1858; N. R. B. VIII, 470; W. 1998.

3387. Bij brand, gesticht in onderscheiden voorwerpen, in een kamer van een gebouw, derwijze geplaatst, dat zich de brand aan wanden en zoldering heeft medegedeeld, is het misdrijf bij het eerste gedeelte van dit art. bedoeld, aanwezig. — H. R. 10 Maart 1858; W. 2084; N. R. LVIII, § 40, 226; v. d. H., Strafr. 1858, I, 137.

Art. 435.

3388. Straf wordt bedreigd tegen de vernieling en onbruikbaarmaking van schepen en andere vaartuigen, door andere, dan de in art. 435 C. P. genoemde middelen. — Wet 12 April 1872 (St. 23).

3389. Hij, die een schip brengt in den toestand, dat het om zinken te voorkomen, op het drooge moet worden gezet, maakt het vaartuig onbruikbaar, onverschillig of het na herstel, op nieuw in bruikbaren staat kan worden gebragt. — Hof Z.-Holland 23 Oct. 1875; N. R. B. 1876, C, 29.

Art. 436.

3390. Waar de brandbrief geschreven werd, niet met het doel om door het aanjagen van vrees, geld af te dwingen, maar alleen om langs dien weg in handen der justitie te vallen, is de schrijver niet schuldig aan de misdaad van art. 436 C. P. — Hof N.-Holland 30 Dec. 1873; W. 3688.

3391. Het feit van door drie naamlooze geschriften, iemand te hebben bevolen, om door hem bepaalde sommen gelds, op door hem aangeduide plaatsen neder te leggen, en hem te hebben bedreigd bij gebreke daarvan, met het in brand steken zijner hofstede en met de aanranding van zijn leven, valt in de termen van dit art. — Hof Zeeland 20 Maart 1841; Regtz. XXIX, 258; W. 199.

Art. 437.

3392. W. Mulder. De crimine aggeris rupti secundum leges populorum Europaeorum. — Amst. 1848.

3393. Voor de toepassing van dit art. wordt niet vereischt, dat de in dit art. vermelde werken geheel en al vernield of afgeworpen zijn; het is voldoende, dat de beklaagde opzettelijk zoodanig werk, dat hij wist aan een ander toe te behooren, gedeeltelijk vernield of afgeworpen heeft. — H. R. 23 Dec. 1872; W. 3549; v. d. H., Strafr. 1872, 524.

3394. Met de woorden „aan een ander toebehooren" in art. 437 C. P., wordt uitsluitend eigendomsregt bedoeld. — Hof Groningen 15 Jan. 1873; N. R. B. 1875, C, 25.

3395. Voor de strafbaarheid, ingevolge dit art., doet het niets ter zake of degene, die het werk heeft geplaatst, daartoe al of niet de bevoegdheid had. — Hof Groningen 11 Maart 1874; N. R. B. 1874, XXV, Strafr. 100.

3396. Het moedwillig vernielen of beschadigen van schoorsteenpijpen en schoorsteenmantels, uitmakende een gedeelte van een gebouw, hetwelk de dader weet, dat aan een ander toebehoort, valt onder de strafbepaling van dit art. De omstandigheid, dat het feit geen strekking had, om moedwillig het gebouw geheel of ten deele te vernielen of omver te halen, kan daartegen niets afdoen. — H. R. 26 Nov. 1838; Regtz. XXIX, 262; N. R. I, § 5, 15; v. d. H., Strafr. I, no. 5, 11.

3397. Bij dit art. is bedoeld een geheele of gedeeltelijke vernieling of afwerping van ge-

bouwen, niet de toebrenging van schade daaraan, in dier voege, dat b. v. het afslaan van twee kleine stukjes steen van een schoorsteenmantel, deze misdaad zou daarstellen. — Hof Utrecht 10 Jan. 1839; Regtz. XXIX, 264; R. B. I, 77.

3398. De algemeenheid der woorden „détruit ou renversé" in dit art., toont aan, dat onder deze strafbepaling mede is begrepen het gedeeltelijk vernielen van den muur van een gebouw. — Hof Gelderland 3 Oct. 1842; Regtz. XXIX, 285; R. B. V, 331.

3399. Het wegnemen van een pan, uit de onderste laag van het dak van een schuurtje, is niet diefstal, maar gedeeltelijke verbreking van sluiting. — Hof Drenthe 19 Febr. 1841; Regtz. XXIX, 289; W. 167.

3400. Het verbrijzelen van twee ramen en het openbreken van de deur eener bewoonde keet, gedaan met het kennelijk oogmerk, om door het vernielen der afsluiting, zich den toegang tot de bewoners te verschaffen, is niet de misdaad bij dit art. voorzien, maar het wanbedrijf van art. 456 C. P. — Regtb. Arnhem 18 Nov. 1843; Regtz. XXIX, 292; R. B. VI, 150; W. 479.

3401. Voor de toepassing van dit art. wordt niet gevorderd, dat gehandeld is uit zucht tot vernieling, doch alleen, dat de dader moedwillig en opzettelijk heeft gehandeld, terwijl hij wist, dat het ongeoorloofd was. Onder de benaming „chaussée" wordt niet alleen verstaan een waterkeerende dijk, maar in het algemeen een verhoogde weg in een moerassig of laag terrein. Als zoodanig moet ook worden verstaan een voetpad tot algemeen gebruik der ingezetenen eener gemeente, langs hunne huizen loopende. — H. R. 5 Oct. 1859; N. R. LXIII, § 13, 51; v. d. H., Strafr. 1859; no. 1550, 468.

3402. Een waterkeerend schut, met palen in den grond bevestigd, moet worden begrepen onder de algemeene woorden „ou autres constructions" in dit art. Het los of afstooten van een der planken, zoodat het schut daardoor een mindere waterhoogte keert, is een gedeeltelijke vernieling van dat schut. Voor de toepassing van dit art., wordt geen voorafgaande beslissing vereischt, omtrent den eigendom van het water, waarin het schut zich bevindt. — H. R. 15 Nov. 1864; W. 2649; N. R. B. XV, 713; N. R. LXXVIII, § 26, 271; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1953, 329.

3403. Dit art. is niet toepasselijk, als iemand, ten einde de afstrooming te bevorderen, een plank heeft losgemaakt van een, in het water geplaatst keerschut, omtrent welke plaatsing niet blijkt, of de oprigters daartoe geregtigd waren. — Hof Drenthe 2 Sept. 1864; W. 2686; N. R. B. XV, 713.

3404. Voor het bestaan van een weg „chaussée bij dit art. bedoeld, is het een vereischte, dat er aanwezig is een aangelegde of verhoogde weg, tot welk einde ook dienende, mits door menschenarbeid tot zijn bestemming gebragt; door dit vereischte voorbij te zien, wordt dit art. verkeerd toegepast. — H. R. 29 Sept. 1868; W. 3051; N. R. LXXXIX, § 60, 394; v. d. H., G. Z. XXIV, 219; Gemst. 895.

3405. Het opbreken en afwerpen van vonders, is een misdrijf, waartegen bij dit art. niet is voorzien, en behoort derhalve tot de bevoegdheid van den kantonregter, omdat vonders eenvoudige loopplanken zijn, welke niet onder vaste bruggen kunnen worden gerangschikt. — Kantg. Tholen 23 April 1868; W. 3117.

3406. Voor de toepassing van dit art. is het geen vereischte, dat de daarin vermelde werken geheel en al zijn vernield of afgeworpen; het is voldoende, dat iemand opzettelijk zoodanig werk, dat hij wist aan een ander toe te behooren, gedeeltelijk vernield of afgeworpen heeft. — H. R. 23 Dec. 1872; W. 3549; v. d. H., Strafr. 1872, 524.

3407. In dit art. is met de woorden „qu'il savait appartenir à autrui," niets anders bedoeld, dan dat een der vereischten van het misdrijf is de wetenschap, dat de dader niet zelf eigenaar of bezitter was van het werk, dat hij vernielde. Ingeval van onzekerheid over eigendom of bevoegdheid tusschen derden, kan de vernieling van het werk niet straffeloos geschieden. — H. R. 26 Mei 1874; W. 3737; N. R. CVII, 53; v. d. H., Strafr. 1874, 164.

3408. Het nederleggen van steenen op de rails van een spoorweg, waardoor de gang der treinen belemmerd, of aan dien weg schade toegebragt had kunnen worden, en die weg alzoo gedeeltelijk vernield had kunnen worden, zonder dat echter daardoor werkelijk eenige schade of nadeel aan personen of goederen is veroorzaakt, stelt niet daar een strafbare poging tot de misdaad bij dit art. omschreven, waarvan als bestanddeel wordt vereischt het vernielen of afwerpen van wegen, aan anderen dan aan den dader toebehoorende, indien die dader ontkent, en het tegendeel ook niet van elders is gebleken, zijn daad met een kwaad doel te hebben verrigt. — H. R. 18 Mei 1847; Regtz. XXIX, 274; XXX, 312; N. R. XXVIII, § 7, 23; W. 814; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 218, 335.

3409. Het moedwillig vernielen van een steenen dam, welken de daders wisten, dat aan een ander toebehoorde, valt onder de toepassing van dit art.; daartegen doet niet af, dat de dader geacht moet worden in het bezit te zijn van het stuk gronds, waarop de dam stond. Om te vallen onder het bereik van dit art. is het genoeg, dat de dader een vernieling heeft gepleegd „volontairement," dat is opzettelijk of moedwillig; in cassatie mag op dergelijke feitelijke beslissing niet worden teruggekomen. — H. R. 19 Julij 1847; Regtz. XXIX, 280; W. 837; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 232, 107.

3410. Het doorgraven van een dijk, moet geacht worden opzettelijk „volontairement" te zijn geschied, al zij het ook, dat die doorgraving heeft plaats gehad, om eigen waterkeeringen te behouden en de overstrooming van eigen landerijen en woningen te voorkomen. — H. R. 30 Sept. 1845; Regtz. XXIV, 295; XXIX, 285; N. R. XXII, § 32, 162; W. 657.

3411. Tot het bestaan der misdaad bij dit art. bedoeld, wordt gevorderd een vernieling, welke het onroerend goed, hetzij geheel, hetzij voor een gedeelte onbruikbaar maakt. Als zoodanige vernieling kan niet beschouwd worden het uitgraven van een gedeelte van een bleekveld. De misdaad van dit art. kan evenzeer door den huurder, als door ieder ander dan den eigenaar worden gepleegd. Door de woorden autres constructions moeten worden verstaan alle onroerende zaken, met uitzondering van die, welke door wetduiding voor zoodanig worden gehouden. — Regtb. Amsterdam 13 Aug. 1846; Regtz. XXIX, 266; R. B. VIII, 573.

3412. Zoowel geringe als groote gebouwen vallen in de beteekenis van het woord „édifice", in dit art. voorkomende. Deze bepaling wordt teregt toegepast op hem, die een met vaste palen in den grond opgerigte, met spantwerk en pannen overdekte stookhut, op eens anders grond geplaatst, opzettelijk heeft omvergeworpen en vernield. — H. R. 25 April 1843; Regtz. XXIX, 267; N. R. XIV, § 97, 394; W. 482; v. d. H., Strafr. IX, no. 537, 455.

3413. De eigenaar mag, bij het bezit zijner zaak

door een derde, zijne eigendomsregten tegen dien derde niet eigendunkelijk en bij wege van eigen rigting, maar alleen tengevolge van een regterlijke uitspraak handhaven; de door hem moedwillig gepleegde of bevolen vernieling van een gebouw staande op den grond, waarvan hij beweert eigenaar te zijn, is strafbaar, onafhankelijk van de beslissing over het eigendomsregt. — H. R. 16 Dec. 1845; Regtz. II, 219; XXIX, 269; N. R. XXIII, § 18, 102; v. d. H., Strafr. XIV, 236.

3414. Het bezit van den grond brengt niet mede het regt tot onvoorwaardelijke afbraak van het door een ander daarop geplaatst en door dezen bezeten gebouw; de daartoe door den bezitter gegeven last kan de strafbaarheid van het moedwillig afbreken van dat gebouw niet wegnemen. — H. R. 22 Dec. 1846; Regtz. XXXIX, 270; N. R. XXVI, § 34, 132; W. 801; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 146, 482.

3415. Het opzettelijk vernielen van een opkisting op een waterkeerenden wal, valt onder dit art. Zoodanige opkisting moet worden beschouwd, niet als te zijn digue, maar zij is begrepen onder de autres constructions in dit art. vermeld. — Hof Gelderland 19 Sept. 1861; W. 2358; N. R. B. XII, 737.

3416. Het gedeeltelijk afsnijden, zooals spaanders van de leuning eener brug, is noch strafbaar volgens art. 257, noch volgens art. 437 C. P. — Regtb. Assen 30 Augustus 1859; W. 2199; N. R. B. X, 202.

3417. Het moedwillig omverwerpen en daardoor beschadigen van houten, met linnen bedekte koekkraampjes, welke op den grond waren opgezet, terwijl niet is gebleken, dat zij tot bewoning bruikbaar of bestemd waren, valt niet onder de toepassing van dit art. — H. R. 14 Mei 1856; N. R. LIII, § 11, 46; W. 1873; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1223, 290.

3418. Moedwillige vernieling mag niet worden aangenomen, als niet blijkt, dat zij tegen den wil van den eigenaar heeft plaats gehad, maar deze in tegendeel eigenhandig tot de vernieling heeft medegewerkt. De omstandigheid, dat de woning bewoond werd, doet niet af, als niet blijkt, dat de bewoner regt had tot wonen. — Hof Groningen 12 Sept. 1866; N. R. B. XVII, 69.

3419. Een woning, welke niet meer in haar geheel bestaat, maar reeds gedeeltelijk is vernield door het van het dak werpen van het meerendeel der pannen, het gedeeltelijk verbreken van den zolder eener kamer en het omverwerpen van een gedeelte van een gangmuur, moet nog geacht worden te zijn een gebouw, welks verdere vernieling de misdaad van dit art. oplevert. — Hof Friesland 19 Junij 1843; Regtz. XXIX, 286; W. 417.

3420. De daad van den eigenaar, die van een hem in eigendom toebehoorend, doch door een ander bewoond huis, opzettelijk dakpannen heeft doen afnemen, vensterramen aan de straat, alsmede een voor- en achterdeur heeft doen uitligten, valt niet in de strafbepaling van dit art. — Regtb. Sneek 9 Febr. 1854; N. R. B. IV, 127; Regtz. XXX, 73.

3421. Het verlagen of bederven van een weg, het graven van een greppel, dwars door een kunstweg, aan een ander toebehoorende, valt in de toepassing van art. 40 van den tweeden titel der wet van 6 Oct. 1791 concernant la police rurale en niet in art. 437 C. P. — H. R. 9 Oct. 1867; W. 2966; N. R. LXXXVII, § 8, 62; v. d. H., G. Z. XXIII, 288; W. B. A. 972; Gemst. 855.

3422. Door „vondel" of „vonder" moet worden verstaan een loopplank. Zoodanige loopplank is niet noodzakelijk uit haren aard, altijd aard- of nagelvast. Bij het wegnemen van zoodanige plank tot het onbruikbaar maken van een voetpad, kan er geen sprake zijn van toepassing van art. 437 C. P. — H. R. 13 Oct. 1868; W. 3055; N. R. B. XIX, 498; N. R. XC, § 5, 26; v. d. H., G. Z. XXIV, 248.

Art. 438.

3423. Feitelijk verzet tegen het aanleggen van een nieuwen weg over gronden, in het bezit, van welke de gouverneur (commissaris des konings) bij vonnis der regtbank was gesteld, valt niet in de termen van dit art. — Regtb. Arnhem 27 Oct. 1840; Regtz. XXIX, 296; W. 144.

Art. 439.

3424. Tot toepassing van art. 439, alin. 2 C. P. wordt gevorderd, dat de dader heeft geweten, dat hij effecten van koophandel of bankpapieren verbrandt, of op eenige wijze vernielt. — Regtb. 's Gravenhage 21 April 1864; N. R. B. XV, 538; Hof Z.-Holland 30 Mei 1864; W. 2590.

3425. Het verscheuren van een acte van openbare verpachting, door een notaris gehouden, is de te lastelegging van te hebben verscheurd de minuut eener acte, inhoudende verbindtenissen. De acten van notarissen moeten worden gerangschikt onder die van het openbaar gezag. — H. R. 2 Jan. 1867; v. d. H., Strafr. 1867, 3; N. R. LXXXV, § 4, 27; W. 2878; R. en W. XIX, 206; N. N. VI, 139.

Art. 440.

3426. De misdaad van plundering, in den zin der wet, is aanwezig, als iemand wordt schuldig verklaard van te zijn geweest onder de belhamels en hoofdleiders van een grooten hoop volks, die onder dreigend geroep om brood, een broodbakker hebben genoodzaakt, om het bij hem voorhanden brood aan hun af te geven, terwijl tegelijk de glasruiten bij hem werden ingeworpen. — H. R. 23 Febr. 1847; N. R. XXV, § 78, 384; W. 796; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 171, 80; Regtz. XXIX, 302.

3427. Het in menigte binnendringen in een bakkerswinkel, het bevelen om brood te geven, het uit de handen van een bakker rukken van een brood, het omverrukken van de toonbank, en het daarna wegrooven van een menigte brooden, alles openlijk bedreven, is openbaar geweld als vereischte voor de misdaad van plundering; voor plundering wordt slechts vernieling of bederving gevorderd; het bedrijven van een dier feitelijkheden is voldoende, indien daarbij de overige vereischten tevens worden aangetroffen. — H. R. 4 Jan. 1848; N. R. XXIX, § 54, 246; W. 911; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 298, 17; Regtz. XXIX, 311.

3428. Indien blijkt, dat onder een woeste menigte volks, waaronder de beschuldigden hebben behoord, niet alleen het voornemen bestond, om een huis te plunderen, hetwelk kenbaar was uit de uitroepingen en gezegden van sommigen uit de menigte, terwijl de verdere pogingen tot uitvoering slechts voor een tijdlang door uitdeelingen van geld, op de eischen der menigte, werden tegengegaan, maar dat dit voornemen ook verder blijkt geen bloot en onbestemd voornemen te zijn geweest, behalve uit de plaats gehad hebbende inwerping der glazen, uit de aangewende pogingen om het huis in te dringen, door aanhoudend op de deuren te slaan en te trachten de sluitingen te verbreken, terwijl voorts het paneel uit een der binnenblinden in een benedenkamer verbroken, en een gordijntje met koperen roede, hetwelk het eerst en eenig stuk was, dat

onder het bereik der menigte geraakte, geroofd werd, alles onder roepen, razen, tieren en plegen van geweld, worden alle deze feiten teregt gequalificeerd poging tot plundering. — H. R. 11 Jan. 1848; W. 914; N. R. XXIX, § 58, 265; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 299, 25.

3429. Ook een toevallige vereeniging, zonder eenige afspraak en slechts onder den indruk van het oogenblik ontstaan, is onder het woord „réunion" in dit art. begrepen; door „bande" wordt verstaan een zamenrotting, vooraf tot een bepaald doel met opzet ingerigt. Uit artt. 211 en 212 C. P. moet worden afgeleid, welk getal personen voor een réunion wordt vereischt. — Hof N.-Holland 30 April 1867; W. 2949.

3430. De daadzaken, dat een oproerige menigte, bestaande uit veel meer dan twintig personen, met gezamelijke medewerking en met openbaar geweld, de winkels is binnengedrongen, en aldaar met gelijk geweld, brood en andere eetwaren heeft weggeroofd en geplunderd, welk geweld blijkbaar was, zoowel uit het met geheele hoopen en ondanks de bewoners binnendringen in de huizen, als uit het inwerpen en verbreken van glasruiten en het met geweld noodzaken der eigenaren, om brood en andere eetwaren huns ondanks af te geven of te laten wegrooven, stellen daar plundering niet met zamenrotting, bande, maar met gemeener hand en réunion en met openbaar geweld, à force ouverte. — H. R. 7 Maart 1848; Regtz. XXIX, 316; W. 926; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 326, 184; N. R. XXX, § 15, 77.

3431. De uitdrukking in dit art. „force ouverte," geeft niets anders te kennen, dan het openlijk plegen van geweld of een verzet tegen de openbare orde en de veiligheid van personen en eigendommen, hetwelk zich kennelijk onderscheidt van wederstand tegen degenen, die het openbaar gezag uitoefenen of rebellie. De daadzaken, dat op onderscheiden plaatsen in een stad roerende goederen zijn geroofd en vernield door onderscheiden personen, in vereeniging met elkander, en zulks door het met stokken en steenen gewelddadig verbreken der winkelkasten, waarin, èn de glazen, waarachter die goederen zich bevonden, èn ondanks de pogingen der eigenaren, om zulks door het sluiten hunner winkelkasten en woningen, en het verbergen dier goederen te verhinderen, stellen plundering met gemeene hand en openbaar geweld daar. — H. R. 3 Oct. 1848; Regtz. XXIX, 322; N. R. XXXI, § 73, 323; W. 985; v. d. H., Strafr. II, no. 3?5, 212.

Art. 444.

3432. J. T. H. Hulsken. De principio e quo delicta agraria in cautionem securitatis publicae gravioribus coërcentur poenis, deque hujus principii ortu atque progressu. — Gron. 1833.

3433. L. Metman. De delictis agrariis. — Traj. 1832.

3434. Mr. J. H. André de la Porte. Is hij, die moedwillig heide in den brand steekt, strafbaar volgens den Code Pénal? — N. R. B. XI, 522.

3435. Het afsnijden van stamrozen valt niet onder art. 444 C. P., maar onder art. 445 C. P. Het woord „plants," voorkomende in den Franschen tekst van dit art., beteekent niet „plantsoen," zooals de officiële vertaling luidt, maar „kweekerij." — Regtb. Arnhem 9 Mei 1874; W. 3721.

3436. Voor de toepassing van dit art. wordt alleen vereischt, dat men gehandeld heeft willens en wetens en dus opzettelijk, zonder krachtens eigendoms- of bezitregt daartoe bevoegd te zijn; dit art. onderscheidt dus niet, of de vernieling is neven- of hoofddoel. — H. R. 15 Nov. 1875; W. 3933; N. R. CXI, 206; v. d. H., Strafr. 1875, 368.

3437. Voor de toepassing van artt. 444 en 445 C. P., maakt het geen verschil, of men persoonlijk heeft gehandeld, dan wel aan een ander tot die handeling last heeft gegeven. Voor het bestaan der misdrijven bij deze artt. strafbaar, is het voldoende dat blijke, dat men willens en wetens, derhalve opzettelijk heeft gehandeld, zonder dat men krachtens eigendoms- of bezitregt tot die handeling bevoegd was. — H. R. 4 Dec. 1876; W. 4064.

3438. Dit art. is alleen toepasselijk op hem, die, om te benadeelen, hetzij zonder eenig regt van genot of van gebruik op eens anders land, hetzij op eigen, maar aan een ander door den eigenaar ten gebruike afgestaan land, de bij dit art. bedoelde verwoesting mogt hebben gepleegd. — H. R. 10 Maart 1868; N. R. B. XIX, 185; N. R. LXXXVIII, § 28, 250; W. 2992; v. d. H., Strafr. 1868, 73.

3439. Als in facto is aangenomen, dat iemand een stuk land, waarop een verwoesting van oogst op den 8 Mei 1846 heeft plaats gehad, reeds in het laatst van 1845, in het openbaar heeft gekocht en in bezit genomen, dat hij ditzelfde stuk land heeft doen beploegen en met rogge bezaaijen, en dat dit een en ander aan den beklaagde bekend was, wordt teregt verstaan, dat het verwoesten van den oogst op dat stuk land door den beklaagde voor een ongeoorloofde daad moet worden gehouden. De strafregter kan niet geacht worden in zoodanig geval te hebben geoordeeld over een burgerlijk geschil. — H. R. 28 Oct. 1846; Regtz. XXIX, 325; N. R. XXVI, § 2, 4; v. d. H., Strafr. II, no. 120, 344; W. 784.

3440. Indien als bewezen is aangenomen, dat een beklaagde op gronden, een ander in eigendom toebehoorende, ongeveer vierhonderd aldaar geoogste en op hoopjes neergelegde bossen riet, moedwillig heeft in brand gestoken, moet op die daad niet dit art., maar art. 434 C. P. worden toegepast. H. R. 20 Dec. 1842; Regtz. XXIX, 174, 327; N. R. XIV, § 2, 9; W. 413; v. d. H., Strafr. IX, no. 486, 162.

3441. Dit art. is niet toepasselijk op hem, die op zijn land, hem hinderlijke planten, daarop door anderen gebragt, uitroeit en daarvan afwerpt. — H. R. 14 Mei 1867; W. 2902; v. d. H., Strafr. 1867, 180.

3442. Een huurder van een stuk land, die wel regt op het bezit en genot daarvan heeft, doch dit nog niet werkelijk heeft verkregen, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art., als hij verwoest hetgeen daarop door een ander is gezaaid en geplant, en hem dus niet toebehoort. — H. R. 31 Mei 1865; W. 2711; N. R. LXXX, § 11, 154; v. d. H., Strafr. 1865, 259; N. R. B. XVI, 332.

3443. Indien iemand, die aangeklaagd is van eens anders plantsoen eigendunkelijk te hebben uitgerukt, beweert, dat de grond, waarop het stond zijn eigendom is, kan die verdediging niet beschouwd worden een geschilpunt van burgerlijk regt te betreffen, van welks beslissing de waardering van het te laste gelegde misdrijf afhangt. In ieder geval is het een ongeoorloofde en strafbare daad van eigen rigting, indien men eens anders plantsoen, staande op den grond, waarvan men beweert eigenaar te zijn, eigendunkelijk uitrukt. — H. R. 21 Julij 1840; N. R. VI, § 51, 234; W. 105; v. d. H., Strafr. III, no. 152, 116; XV, 185.

3444. Als iemand aangeklaagd van stokken, waarmede een tuintje, aan eens anders woning

grenzende, was omheind, moedwillig te hebben uit den grond gerukt en verbroken, beweert, dat deze stokken waren gestoken in grond, welken hij van een derde, sedert langen tijd in gebruik heeft, en dit beweren door de verklaringen der getuigen wordt bevestigd, betreft deze verdediging een geschilpunt van burgerlijk regt, van welks beslissing de waardering van het feit afhangt; die verdediging kan tot schorsing aanleiding geven. — Regtb. Gorinchem 10 Jan. 1844; R. B. VI, 202.

3445. Begrippen van opzettelijke brandstichting in te veldstaande oogst en van opzettelijk verwoesten van vanzelf opgekomen plantsoen. Het in brandsteken van heide, tengevolge waarvan tegen den bewezen wil des daders, mede bosschen zijn afgebrand, valt in de termen van art. 444 en niet van art. 434 C. P. — Hof Gelderland 10 Junij 1858; N. R. B. VIII, 470; W. 1998.

3446. Niet elke, ook uiterst geringe beschadiging, wordt bij dit art. gestraft; voor de toepasselijkheid van dit art. wordt meer bepaald gevorderd, dat de daad van vernieling uit kwaadwilligheid en met boosaardig doel is gepleegd. — Hof Gelderland 1 Dec. 1863; N. R. B. XV, 635, W. 2580.

Art. 445.

3447. H. Gockinga. Ad titulum pandectarum cui inscribitur arborum furtim caesarum. — L. B. 1834.

3448. Tot toepassing van dit art. moet worden onderzocht en beslist, dat het bosch, waarin door den beklaagde takken van boomen zijn afgebroken aan een ander toebehoort en dat de beklaagde zulks wist. — H. R. 22 Jan. 1850; Regtz. XVIII, 64; N. R. XXXIV, § 75, 305; W. 1134; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 562, 10.

3449. Met het oog op de uitdrukking „arbres," zonder meer en de maat der bedreigde straffen in de artikels 445 vgg., is het kennelijk de bedoeling van den wetgever, bij het vaststellen dier strafbepalingen niet geweest, om daarbij de vernieling ook van heesters of struikgewas (arbustes) strafbaar te stellen, maar slechts van boomen, in de gewone beteekenis van het woord. — Hof Groningen 12 Febr. 1872; N. R. B. 1874, 372.

3450. Het moedwillig omhakken van een boom, wetende, dat deze aan een ander toebehoorde, en op eens anders grond stond, is een daad van eigen rigting, waarvan de strafbaarheid als delict niet afhangt van de beslissing over een beweerd regt van erfdienstbaarheid op dien grond. — Regtb. Zutphen 6 Maart 1839; Hof Gelderland 18 Maart 1839; H. R. 23 Aug. 1839; Regtz. XV, 157; XXIX, 328; N. R. IV, § 6, 35; W. 45; v. d. H., Strafr. II, no. 78, 90.

3451. Hij, die beklaagd is van het vellen en het zich arglistig toeëigenen van een boom, staande op eens anders grond, terwijl blijkt, dat hij zich den boom niet heeft toegeëigend, kan niet worden schuldig verklaard aan overtreding van art. 445 C. P., als de dagvaarding niet heeft vermeld, dat hij wist, dat de boom aan een ander toebehoorde. — H. R. 25 April 1854; Regtz. XXIX, 345; N. R. XLVII, § 52, 122; W. 1663; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 993, 183.

3452. Het eenvoudig uithalen van boomen uit eigen grond, welke boomen door een ander geplant waren en beweerd worden den planter toe te behooren, valt niet in de termen der strafwet, spetiaal niet onder artt. 445 vgg. C. P. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1851; Regtz. XXIX, 349; N. R. B., I, 652.

3453. Het vellen van boomen is slechts strafbaar als men weet, dat zij aan een ander toebehooren. — Regtb. Winschoten, 30 April 1841; R. in N. III, 138.

3454. Het uitrukken van een boom, valt onder de algemeene uitdrukking „vellen," „abattre" in dit art. Het wanbedrijf van dit art. is aanwezig, al is de uitgerukte boom geen privaat, maar publiekregtelijk eigendom. — Regtb. Gorinchem 12 Mei 1869; W. 3133.

3455. Onder „arbre" moet in dit art. worden verstaan een houtachtige plant, die in hoogte en breedte meer uitgestrektheid heeft dan andere planten en waaruit onderscheiden takken spruiten. Alzoo is het moedwillig uit den grond trekken en in het water werpen van een klein berken boompje, arbrisseau, niet met straf bedreigd. — Regtb. Assen 20 Mei 1868; W. 3140; anders Hof Drenthe 27 Junij 1868; W. 3048; N. R. B. XX, 112.

3456. Het verbreken van een tak van een appelboom, welke aan een ander toebehoort, doch niet aan den openbaren weg geplantst is, is geen strafbare daad. — Regtb. Maastricht 9 Sept. 1845; W. 672.

Art. 446.

3457. Het afbreken van eenige takken van boomen, zonder dat gebleken is, dat zulks de schadelijke gevolgen kan hebben, welke bij art. 446 C. P. zijn bedoeld, is geen wanbedrijf. — Hof Gelderland 12 Dec. 1848; Regtz. XXIX, 352; R. B. XI, 171; W., 980; W. B. A. 22.

Art. 449.

3458. Het des bewust snijden van gras op eens anders grond, valt in de termen van dit art. Het woord „couper" drukt elke afsnijding uit. — H. R. 4 Jan. 1848; Regtz. XXIX, 354; N. R. XXIX, § 55, 249; W. 909; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 296, 7.

3459. Tot toepassing van dit art. wordt alleen vereischt het afsnijden van eens anders granen of beestenvoeder, het opzettelijk of ter kwader trouw plegen van zoodanige daad en de bewustheid, dat het afgesnedene aan een ander toebehoort. Daartoe wordt niet vereischt het doel om te benadeelen noch ook de beslissing, dat heeft ontbroken het regt tot het afsnijden dier voorwerpen. — H. R. 24 Oct. 1848; Regtz. XXIX, 357; N. R. XXXI, § 88, 397; W. 988; v. d. H., Strafr., 1848, II, no. 407, 279.

3460. Het materiëel feit van afmaaijen van grasgewas in een weide, welke aan een ander toebehoort, zonder diens lastgeving, is op zich zelf geen misdrijf of overtreding. Hij, die tot de afmaaijing ter kwadertrouw heeft last gegeven, moet als medepligtig worden beschouwd aan een strafbare daad, niettegenstaande hij, die het materiëel feit heeft gepleegd, in de goede trouw heeft verkeerd. — Regtb. Zwolle 31 Aug. 1843; Regtz. XXIX, 360; R. B. V, 726.

3461. Bij dit art. is alleen de rede van eenvoudige afmaaijing zonder toeëigening, zoodat in het tegenovergesteld geval diefstal aanwezig is. — H. R. 28 Febr. 1843; Regtz. XXVIII, 48; XXIX, 362; N. R. XIV, § 52, 193; W. 482; v. d. H., Strafr. IX, no. 517, 338.

Art. 451.

3462. Hij, die een schaaphok, bij een ander in huur in gebruik, doch waarin zich niets dan zijn eigendom bevindt en waartoe men hem den toegang weigert, openbreekt, pleegt daardoor niet het wanbedrijf, bij art. 451 C. P. bedoeld. De bepaling van art. 380 C. P., betrekkelijk ontvreemdingen door bloed- of aanverwanten in den daar bedoelden

graad, ten nadeele van elkander gepleegd, is ook van toepassing op het breken of vernielen van gereedschappen van landbouw, beestenperken enz. — Regtb. Arnhem 5 October 1839; R. in N. II, 200.

Art. 452.

3463. De viervoetige dieren in dit art. genoemd, zijn alleen dezulke, welke voornamelijk en gewoonlijk zich met gras voeden en te dien einde meestal in de weiden worden gehouden; niet dezulke, welke in het algemeen onder de huisdieren worden gerangschikt en van welke alleen sommige soorten tot trek- of lastbeesten kunnen worden afgerigt en gebruikt, zooals honden, tot het trekken van kleine karren gebezigd. — Hof Holland 19 Maart 1841; Regtz. XVI, 43; XXIX, 362; W. 172.

Art. 453.

3464. Het moedwillig en buiten noodzaak dooden van een schaap, hetwelk een ander toebehoort, is strafbaar volgens dit art., ook dan als het is gepleegd op den eigendom van den dader.

Het moedwillig wegdrijven van schapen en het bij die gelegenheid in de sloot storten van een dier schapen, hetwelk door dien val is gestorven, stelt het wanbedrijf daar van het moedwillig en buiten noodzaak dooden van een schaap.

De omstandigheid, dat de plaats, waar een beest geweid werd, wederregtelijk door een polderbestuur aan den eigenaar van dat beest was verpacht, als behoorende het regt van beweiding, op die plaats, aan de ingezetenen eener gemeente, kan de strafbaarheid van het dooden van dat beest door ingezetenen dier gemeente niet wegnemen. — H. R. 8 Dec. 1840; Regtz. II, 112; XV, 202; XXIX, 362; N. R. VIII, § 14, 44; W. 145; v. d. H., Strafr. IV, no. 218, 215.

3465. Het arglistig wegnemen en het dooden van een schaap, zijn geen twee wanbedrijven, voorzien bij artt. 401 en 453 C. P.; het is een zamenhangende daad en dus alleen het misdrijf van diefstal, naar de omstandigheid te qualificeren. — Regtb. Maastricht 13 Sept. 1847; Regtz. XXVIII, 257; XXIX, 369; W. 925.

3466. De daadzaken, dat iemand in een afgesloten stuk land van een aldaar grazende kudde schapen, één heeft gegrepen en geslagt, dit schaap op den volgenden dag naar zijn woning heeft vervoerd, daarna de vacht verkocht en een gedeelte van het vleesch heeft opgegeten, zijn geen twee afzonderlijke misdrijven van artt. 453 en 401 C. P., maar te zamen de misdaad van art. 388 van dit Wetboek, omdat tusschen alle die handelingen die zamenhang bestaat, welke ze als een aaneengeschakeld geheel uit hetzelfde misdadig voornemen voortgevloeid en alzoo als één misdrijf doet voorkomen. — H. R. 11 Nov. 1851; Regtz. XXVII, 258; XXIX, 369; N. R. XL, § 30, 137; W. 1361; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 784, 157.

3467. Het wegdrijven van een schaap van het erf van den dader op een wijze, waardoor het schaap is gestorven, bewijst, dat de dood veroorzaakt is door den drijver. — H. R. 20 Dec. 1859; N. R. LXIII, § 63, 284; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1571, 578.

3468. Voor de toepassing van art. 453 C. P. is het niet noodig, dat gebleken is van opzet om te dooden. — Regtb. Amersfoort 19 Nov. 1874; anders Hof Utrecht 29 Dec. 1874; N. R. B. XXV, Strafr. 69.

Art. 454.

3469. Honden en katten, die zonder opzigt rondloopende, zich op een vreemd erf bevinden, mogen straffeloos door of van wege den bewoner of bruiker worden gedood. — Art. 7, 2e lid, wet 5 Junij 1875 (St. 110).

3470. Tot toepassing van dit art. wordt niet vereischt, dat zoodanig regt op de plaats, waar een huisdier is gedood, uitsluitend wordt bezeten door den eigenaar van het dier. Het dooden van een kat, op een muur, waarvan de eigenaar der kat mede-eigenaar is, valt in de termen van dit art. — Regtb. Utrecht 21 Jan. 1841; Regtz. II, 271; XXIX, 370; W. 169.

3471. Kippen moeten in tegenstelling met de dieren in artt. 452 en 453, onder huisdieren worden begrepen. — Hof N.-Holland 30 Jan. 1843; Regtz. XXIX, 370; R. B. V, 162.

3472. Het verwonden van een hond op eigen grond van den dader, is niet strafbaar, omdat ieder bevoegd is, om zijn eigendom niet alleen voor schade, maar ook voor hinder en overlast te beveiligen. — H. R. 2 Nov. 1852; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 888, 119; N. R. XLIII, § 24, 142; W. 1459; Regtz. XXXI, 254.

Art. 456.

3473. Mr. A. J. van Deinse. Bedenkingen omtrent de eigen rigting. — N. R. Bijdr. III, 505.

3474. Tegenbedenkingen omtrent eigen rigting. — N. R. Bijdr. IV, 5.

3475. V. Art. 456 Strafregt. — W. 1439.

3476. S. M. Is het van zijde van den eigenaar eene onregtmatige daad, waarvoor hij schadevergoeding verschuldigd is, wanneer hij, na expiratie van den huurtijd, de deuren en vensters doet wegnemen, uit de hem in eigendom toebehoorende, doch nog door den voormaligen huurder wederregtelijk bewoonde behuizing, of maakt de eigenaar zich schuldig aan een daad van eigen-rigting, strafbaar volgens art. 456 C. P., wanneer hij de omheining of afsluiting zijner hem in eigendom toebehoorende behuizing verbreekt? — Opm. en Med. IX, 87.

3477. A is sedert meer dan één jaar bezitter van een perceel bouwland, dat van het aangrenzende erf van B is gescheiden door een heg, geplant en onderhouden door A. — B haalt die heg uit en te dier zake vervolgd, op grond van art. 456 C. P., vraagt hij schorsing van het strafgeding, omdat hij zoude zijn eigenaar van den grond bij A in bezit, en dus ook van de heg, daarin geplant. Is nu de waardering van het geïncrimineerd feit, afhankelijk van het opgeworpen geschilpunt van burgerlijk regt? — Neen. — Regtsg. Adv. VII, 195.

3478. De benaming van „clôtures" bevat al hetgeen wat den toegang tot iets, hetzij geheel of gedeeltelijk, belet, en alzoo ook de glasruiten van het venster eener woning tot afsluiting der woning dienende. — H. R. 20 Jan. 1847; Regtz. XIX, 71; N. R. XXVI, § 51, 200; W. 848; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 160, 28.

3479. De eigenaar, die deuren en vensters wegneemt uit zijn huis, dat door een huurder wederregtelijk wordt bewoond, valt niet in de termen van art. 456 C. P. — Hof Groningen 14 Sept. 1865; N. R. B. XXI, 718.

3480. Het ten deele verbreken eener afsluiting door het inwerpen van een glasruit van een tot afsluiting dienend vensterraam, valt in de termen van art. 456 en niet van art. 475, no. 8 C. P. — Hof Z.-Holland 31 Maart 1871; W. 3319.

3481. Waar men niets anders heeft gedaan, dan een touw losknoopen, waarmede een hek was digtgebonden, dat men later weêr heeft vastgemaakt, kan geen sprake zijn van verbreking van sluiting, noch van de toepassing van art. 456 C. P. — H.

R. 17 Julij 1871; v. d. H., Strafr. 1871, 189; W. 3360.

3482. De strafbaarheid, kan niet worden aangenomen van hem, die op last van den eigenaar eener woning, afgescheiden van de waardering van burgerlijke regten en verpligtingen, de deur en een gedeelte van het dak dier nog door den vroegeren huurder bewoonde woning heeft afgebroken, doch zonder aan den persoon of de eigendommen van dien bewoner iets te benadeelen of te beschadigen. — H. R. 24 Oct. 1871; W. 3398; N. R. XCIX, § 12, 87; v. d. H., Strafr. 1871, 296.

3483. De eigenaar pleegt geen strafbare daad, als hij de afsluiting verbreekt van zijn huis, hetwelk de huurder blijft bewonen, nadat de huur tengevolge van opzegging geëindigd is. — Regtb. Tiel 24 Junij 1869; W. 3140.

3484. Hij, die een hek wegneemt, door een ander geplaatst op een dam, die de eenige toegang is tot zijn land, ook dan zelfs, als die dam zijn eigendom is, maakt zich schuldig aan verbreking van afsluiting. — Hof Z.-Holland 15 Sept. 1865; W. 2752; H. R. 5 Dec. 1865; W. 2754; N. R. LXXXI, § 30, 235; v. d. H., Strafr. 1865, 520.

3485. De vervolging, ter zake van het moedwillig verbreken eener afsluiting, kan niet geschorst worden, op het bloot beweren van een regt van erfdienstbaarheid van weg over een stuk land, waarop de afsluiting was geplaatst. — Hof N.-Holland 26 Maart 1866; W. 2808.

3486. Hoezeer de regter verpligt is, om de hoegrootheid der schade te motiveren, indien hij boven het minimum der boete gaat, zoo is hij evenwel niet verpligt te regtvaardigen de oplegging van het fixum, als minimum bij de wet bepaald. De bewering is ongegrond, dat, als geen schade is geleden, noch het terugbrengen van de vernielde afsluiting in haren vorigen toestand iets behoeft te kosten, art. 456 C. P. ook niet zou behoeven te worden toegepast. — H. R. 31 Dec. 1862; W. 2447; N. R. LXXII, § 49, 402; v. d. H., Strafr. 1862, 498.

3487. Bij dit art. wordt niet elke verbreking van sluiting strafbaar gesteld, maar alleen een o n r e g t m a t i g e verbreking. Ook wordt niet elke daad van eigenrigting met straf bedreigd, maar wel de verbreking van een heining, die in het bezit is van een ander. Een heining, die het erf gedeeltelijk afscheidt, is een cloture in den zin van dit art. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 Nov. 1871; N. R. B. XXII, 555.

3488. Indien de regter het minimum der in dit art. bepaalde geldboete toepast, moet door hem onderzocht zijn de hoegrootheid der berokkende schade. — Hof N.-Holland 16 Jan. 1872; W. 3563.

3489. Als de regter het minimum der geldboete bij dit art. bedoeld, toepast, behoort hij aan die uitspraak te doen voorafgaan een begrooting van de teruggaven en schaden en interessen. Die geldboete is niet een bepaalde boete, waarvan het minimum vijftig francs bedraagt, maar een boete, die berekend moet worden naar het bedrag der teruggave, en schaden en interessen, hetzij dan dat de vaststelling daarvan plaats heeft op de vordering van de beleedigde partij, hetzij door den regter ambtshalve, waar zoodanige vordering niet is gedaan. — H. R. 29 Sept. 1873; W. 3639; N. R. CIV, 350; v. d. H., Strafr. 1873, 291.

3490. Het woord „clôture" in dit art. is algemeen, en omvat al wat dient, om geheel of ten deele den toegang tot iets te beletten. Een dubbel hek, een buitenplaats van den openbaren weg scheidende, heeft kennelijk ten doel die buitenplaats zoowel voor voetgangers, als voor rij- of voertuigen van den openbaren weg komende, af te sluiten; die bestemming vervalt niet door het wegnemen van een gedeelte van zoodanig hek. — Hof Z.-Holland 20 Maart 1874; Regtb. Leiden 30 Jan. 1874; W. 3711.

3491. Dit art. is evenzeer toepasselijk op de vernieling of verbreking van stedelijke als van landelijke afsluitingen. Bij dit art. is zoowel de gedeeltelijke als de geheele vernieling der sluitingen, en mitsdien zoowel de beschadiging, als de vernieling strafbaar gesteld. Hij, wiens eigendom, met zijn toestemming door een ander wordt bewoond, niettegenstaande zijn regt van eigendom, valt evenzeer in de termen van dit art. — H. R. 3 Dec. 1839; Regtz. XXVI, 225; N. R. V, § 7, 31; v. d. H., Strafr. III, no. 143, 55; W. 61; R. B. IV, 127.

3492. Onder het woord „c l ô t u r e" in dit art., moeten niet alleen verstaan worden afsluitingen, welke de eigendommen van elkander afscheiden, of die woningen afscheiden van de buitenlucht, maar wel alle afsluitingen van afzonderlijke woningen, ook al zijn zij in een en hetzelfde gebouw gelegen. Voor de toepasselijkheid van dit art. doet het niet af, dat de afsluiting gebrekkig is. — Hof Gelderland 15 Mei 1866; N. R. B. XVI, 784; W. 2836.

3493. Verbreking van sluiting van eigen goed, dat bij een ander in huur bezeten wordt, valt in de termen van art. 456 C. P. — Hof Groningen 27 Junij 1864; N. R. B. XV, 295.

3494. Het hakken van een opening in een sluis, stelt niet daar het vernielen van gebouwen, bruggen, dijken enz., voorzien bij art. 437 C. P., doch het is een verbreking van afsluiting, volgens art. 456 C. P. — Regtb. Utrecht 6 Febr. 1862; N. R. B. XIII, 513.

3495. Het ontvlugten uit een kelder door het verbreken van glasruiten en de spijlen van het raam, stelt niet daar de misdaad, waartegen straf is bedreigd bij art. 245 C. P., aangezien dergelijke plaats niet is een wettelijke plaats voor bewaring of gevangenis, maar is strafbaar als verbreking van sluiting. — Regtb. 's Hertogenbosch 19 Nov. 1861; N. R. B. XII, 436.

3496. Voor de strafbaarheid van het uitroeijen van een heg, dienende tot afscheiding van twee erven, doet het niet af, of voldoende bewezen is, dat die heg aan een ander in eigendom toebehoorde; het is genoeg als die heg in het feitelijk bezit was van een ander en was erkend als grensscheiding der naburige landen. — Regtb. 's Gravenhage 6 Febr. 1860; W. 2143; anders Hof Z.-Holland 20 April 1860; N. R. B. X, 433; W. 2212.

3497. Dit art. is niet verkeerd toegepast, door het inwerpen van glasruiten, te beschouwen als het wanbedrijf bij dit art. strafbaar gesteld, en niet als de overtreding, bedoeld bij art. 475, no. 8 van dit wetboek. — H. R. 27 Dec. 1848; Regtz. XIX, 367; N. R. XXXII, § 34, 122; W. 1014; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 437, 426.

3498. Hij, die zich voor eigenaar houdt, is niet geregtigd een derde, die daden van bezit pleegt, feitelijk in dat bezit te storen. Hij maakt zich daardoor schuldig aan eigen rigting. — Regtb. Assen 25 April 1855; N. R. B. VII, 36; W. 1645; Regtz. XXX, 88.

3499. De daad van den eigenaar, die van een hem in eigendom toebehoorend, doch door een ander bewoond huis, opzettelijk dakpannen heeft doen afnemen, vensterramen aan de straat, alsmede een voor- en achterdeur heeft doen uitligten, valt niet in de termen van dit art. of eenige andere bepaling der strafwet. — Regtb. Sneek 9 Febr. 1854; Regtz. IV, 127; Regtz. XXX, 73.

3500. De moedwillige vernieling van een afsluiting aan een ander toebehoorende en op eens anders grond staande, gepleegd met oogmerk, om een beweerd burgerlijk regt, aan welks gebruik de sluiting hinderlijk is, te handhaven, stelt een daad van eigen rigting daar, welke onafhankelijk van de beslissing over dat regt, het misdrijf daarstelt van art. 456 C. P. — H. R. 25 Febr. 1840; Regtz. XV, 181; XXX, 1; N. R. IV, § 51, 305; W. 80; v. d. H., Strafr. II, no. 104, 285; H. R. 23 Aug. 1839; Regtz. XV, 157; XXIX, 328; N. R. IV, § 6, 35; W. 43; v. d. H., Strafr. II, no. 78, 90; H. R. 25 Mei 1841; Regtz. XVII, 6; v. d. H., Strafr. V, no. 279, 260; N. R. X, § 86, 355; H. R. 10 Mei 1842; Regtz. XXX, 5; N. R. XI, § 50, 198; W. 332; v. d. H., Strafr. VII, no. 406, 308.

3501. Dit art. is ook toepasselijk op een verbreking van afsluiting, zich bevindende aan een straat eener stad, en niet op den bijzonderen eigendom van den beklaagde; in casu de afsluiting eener straat voor rijtuigen, wegens ziekte van een bewoner dier straat. — H. R. 27 Junij 1843; Regtz. XXX, 11; W. 493; N. R. XV, § 49, 188; v. d. H., Strafr. X, no. 572, 138.

3502. Een sluitboom op een openbaren weg of jaagpad, dienende tot beletsel voor jaagpaarden, moet worden gerangschikt onder de afsluitingen, clôtures, bij dit art. bedoeld, zoodat het verbreken en vernielen van zoodanige afsluiting valt in de termen dezer verbodsbepaling; daartegen doet niet af de vraag, of de afsluiting van bedoeld jaagpad, al dan niet teregt is geschied en of de beweerde regten van een derde door die afsluiting al dan niet zijn geschonden, noch ook, dat die afsluiting zonder openbare kennisgeving geplaatst is. — H. R. 20 Aug. 1844; Regtz. XXX, 14; N. R. XVIII, § 45, 187; v. d. H., Strafr. XI, no. 670, 293.

3503. Het woord „clôtures" bevat in regtskundigen zin al wat den toegang tot iets, hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk belet, en dus niet enkel omheiningen, zooals de hollandsche vertaling luidt, maar alle afsluitingen, van welke materialen ook gemaakt, en mitsdien ook de glasruiten van een venster, tot sluiting der woning dienende.

Bij dit art. is niet alleen de geheele, maar ook de gedeeltelijke vernieling van sluitingen en mitsdien zoowel de degradatie, als de destructie daarvan strafbaar gesteld. Dit art. is algemeen en onderscheidt niet, of de afsluiting, welke vernieling of verbreking heeft plaats gehad tot de stedelijke, dan wel tot de landelijke afsluitingen behoort. Hij, die moedwillig een sluiting verbreekt van een eigendom met zijn toestemming door een ander bewoond is, niettegenstaande zijn eigendomsregt strafbaar volgens dit art. — H. R. 20 Aug. 1844; Regtz. XXX, 36; N. R. XVIII, § 42, 174; R. B. VI, 620; v. d. H., Strafr. XI, no. 668, 284; H. R. 3 Dec. 1839; Regtz. XXVI, 225; N. R. V, § 7, 31; R. B. IV, 127; W. 61; v. d. H., Strafr. III, no. 143, 55; H. R. 24 Mei 1842; N. R. XII, § 48, 170; W. 329; v. d. H., Strafr. VII, no. 409, 343; Regtz. XXX, 25; H. R. 20 Junij 1843; Regtz. XXX, 28; N. R. XV, § 13, 39; W. 491; v. d. H., Strafr. X, no. 558, 26; H. R. 20 Jan. 1847; Regtz. XIX, 71; N. R. XXVI, § 51, 200; W. 848; v. d. H., Strafr. 1847, no. 160, 28; H. R. 27 Dec. 1848; Regtz. XIX, 367; N. R. XXXII, § 34, 122; W. 1014; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 437, 426; H. R. 20 Aug. 1844; v. d. H., Strafr. XI, no. 670, 293; Regtz. XXX, 14; N. R. XVIII, § 45, 187.

3504. Voor de strafbaarheid der daad, bij dit art. bedoeld, is het geen vereischte, dat de verbreking dienen moet, om zich daardoor den toegang tot de afgesloten plaats te verschaffen. Het is onverschillig of de verbreking uit baldadigheid, dan wel met een ander oogmerk is gepleegd. — H. R. 21 Julij 1840; Regtz. XXX, 19; N. R. V, § 13, 68; W. 118; v. d. H., Strafr. III, no. 176, 292.

3505. Dit art. is mede toepasselijk op het ophalen van een ketting, dienende tot afsluiting van een vaarwater. — H. R. 3 Junij 1851; Regtz. XXX, 30; N. R. XXXIX, § 20, 90; W. 1315; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 750, 323.

3506. Art. 6 Wetb. v. Strafv. is niet geschonden, indien de regter niet heeft geschorst een vervolging ten correctionele, ter zake van het moedwillig verbreken eener sluiting, van een aan een ander toebehoorend pand, op grond van de door den beklaagde beweerde bevoegdheid tot het plegen van die daad, als zeggende huurder van dat pand te zijn, terwijl die huur door de eigenaresse werd ontkend. — H. R. 21 Febr. 1843; Regtz. XXX, 39; N. R. XIV, § 47, 177; W. 482; v. d. H., Strafr. IX, no. 510, 295.

3507. Onder het woord „clôtures" zijn noch in taalkundigen, noch in regtskundigen zin begrepen alle afsluitingen, zooals b. v. eenvoudige sloten, hangsloten of andere middelen van afsluiting, maar alleen omsluitingen, of zooals de Hollandsche tekst luidt „omheiningen" d. i. al datgene, wat dient om het afgesloten terrein van het vrije te sluiten, en daardoor ontoegankelijk te maken; het opzettelijk en gewelddadig verbreken van een bout en verwijderen van het slot, dat zich aan een polderduiker bevond, is geen bris de clôture. Zoodanige bout is een integrerend deel van den duiker. Dit verbreken is moedwillige beschadiging van eens anders eigendom. — Hof N.-Holland 6 Mei 1853; Regtz. XXX, 42; W. 1470.

3508. Het afbreken van een lat van een rasterwerk, dienende tot afsluiting, valt onder dit art. Het is onjuist, dat daartoe noodig zou zijn, dat het rasterwerk, door de afrukking, aan het doel tot afsluiting niet langer beantwoordt, of dat die afrukking heeft plaats gehad, met het doel om werkelijk een afsluiting of een gedeelte daarvan af te breken, zoodat die daad enkel aan baldadigheid is toe te schrijven. Het afbreken van een lat van een rasterwerk is gedeeltelijke verbreking eener afsluiting. — H. R. 12 Jan. 1846; Regtz. XXX, 45; N. R. XXIII, § 35, 173; W. 675; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 7, 50.

3509. Tot toepassing van dit art. wordt niet gevorderd, dat de grachten of slooten, omheiningen of schuttingen, bestemd om de grensscheidingen van erven daar te stellen, het uitsluitend eigendom zijn van dengene, wiens erf door de afbreking daarvan wordt geopend; deze strafbepaling strekt vooral ook, om tegen alle schennis van gemeenschappelijke afscheidingen en afsluitingen te waken. Bij dit art. wordt geen moedwil of boos opzet gevorderd. — H. R. 29 Junij 1841; Regtz. XXX, 48; W. 282; v. d. H., Strafr. V, no. 291, 361.

3510. De verbreking van afsluiting wordt in het algemeen bij dit art. met straf bedreigd; daarbij wordt geen onderscheid gemaakt, of de dader van zoodanig feit op de verbroken afsluiting eenigen mede-eigendom bezit. — H. R. 12 Maart 1844; Regtz. XXX, 55; N. R. XVII, § 77, 333; W. 568; v. d. H., Strafr. XII, no. 726, 211; Regtb. Winschoten 17 Dec. 1841; Regtz. XXX, 57; W. 254.

3511. Het vernielen der afsluiting van eens anders vast goed, door hem, die daarvan voor een gedeelte huurder is, terwijl het ander gedeelte door

een derde wordt bewoond, is strafbaar volgens dit art. — H. R. 30 Oct. 1849; Regtz. XXX, 61; N. R. XXXIV, § 31, 123; W. 1082; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 533, 198.

3512. Het moedwillig vernielen van afsluitingen aan anderen toebehoorende, is het misdrijf bij dit art. bedoeld. De arglist is geen criterium van dit misdrijf. — H. R. 20 Febr. 1855; Regtz. XXX, 64; N. R. XLIX, § 47, 220; W. 1771; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1065, 64.

3513. Het strafbare der daad bij dit art. bedoeld, is niet gelegen in de aanranding van den eigendom, maar in de met moedwil gepleegde vernieling eener omheining of afsluiting. Mitsdien is de daad van een eigenaar, die na expiratie van den huurtijd, en na gedane en aangenomen opzegging van huur, de deuren en vensters doet uitnemen van een door hem verhuurd huis, dat de huurder blijft bewonen, het wanbedrijf van art. 456 C. P. — Hof Limburg 10 Febr. 1853; Regtz. XXX, 69; W. 1432; anders Zierikzee 2 Dec. 1853; Regtz. XXX, 71; W. 1535; Regtb. Sneek 9 Febr. 1854; Regtz. XXX, 73; N. R. B. IV, 127.

3514. De vermelding, dat de afsluiting aan hem, die haar heeft verbroken, niet toebehoorde, behoeft bij de qualificatie der daadzaken niet te worden opgenomen, althans indien van elders uit het arrest blijkt en uitdrukkelijk is beslist, dat de beklaagde, die zich daarop heeft beroepen, in de hoedanigheid, waarop hij zijn beweren had gegrond, tot het plegen van de daad niet bevoegd is geweest. Het is voor een afsluiting in den zin der wet te houden, indien feitelijk is beslist, dat zeker staketsel een stuk land zoodanig afsluit, dat het laden en lossen van koopwaren daarop en het oprijden van karren, waarmede de koopwaren worden vervoerd, ten eenenmale worden belet. De feitelijke beslissing, dat de verbreking van afsluiting moedwillig heeft plaats gehad, is voldoende om het boos opzet te constateren, dat tot het misdrijf wordt vereischt. — H. R. 9 Nov. 1847; Regtz. XXX, 75; N. R. XXIX, § 21, 104; W. 862; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 268, 295; R. B. IV, 127.

3515. Leden van den gemeenteraad kunnen zich niet beroepen op een wettig bezit van de gemeente, als zij zonder mandaat een locaal hebben opengebroken, waarvan een ander in het feitelijk bezit was. Zij kunnen worden veroordeeld, alvorens de aanhangige quaestie over het eigendomsregt der gemeente is uitgemaakt. — H. R. 1 Nov. 1853; Regtz. XXX, 82; N. R. XLVI, § 38, 152; W. 1445, 1584; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 979, 115.

3516. De daad van hem, die op last van zijn meester een sloot dempt en een wal slecht, wetende dat hij zulks verrigte op den eigendom van een ander, is strafbaar volgens dit art. De meester, die den last gegeven heeft, moet niet als medepligtige, maar als mededader worden beschouwd. — Regtb. Arnhem 23 Julij 1847; Regtz. XXX, 87; W. 862; Regtb. Assen 25 April 1855; Regtz. XXX, 88; N. R. B. VII, 36; W. 1645; Regtb. Zwolle 31 Aug. 1843; Regtz. XXIX, 360; R. B. V, 726.

3517. De daad van een werkman, die het hem gegeven bevel, om de kram in het deurkozijn eener woning los te maken, ten einde daaruit eenige goederen te halen, te goeder trouw en, zoo als gewoonlijk, zonder de waarde van het gegeven bevel te onderzoeken, ten uitvoer legt, stelt niet het wanbedrijf van dit art. daar. — Regtb. Leiden 3 Dec. 1847; Regtz. XXX, 94; W. 878.

3518. Op de gewelddadige verbreking van een tolboom, is dit art. toepasselijk en niet art. 3, kon. besl. 7 Febr. 1822 (St. 4). — H. R. 16 Nov. 1852; Regtz. XXX, 96; N. R. XLIII, § 33, 179; W. 1461; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 893, 143; anders Regtb. Assen 13 Oct. 1841; Hof Drenthe 9 Dec. 1841; Regtz. XXX, 98; W. 246; Hof Drenthe 21 Oct. 1842; Regtz. XXIII, 72; XXX, 101; W. 338.

3519. Gewelddadige opligting van een tolboom, al is deze ook niet materiëel verbroken, moet, indien door die opligting de afsluiting, waartoe de tolboom diende, is weggenomen, worden gequalificeerd als déstruction de clôture, strafbaar volgens dit art. — H. R. 28 Julij 1854; Regtz. XXX, 102; N. R. XLVIII, § 17, 85; W. 1669; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 1011, 291.

3520. Hij, die met een knijptang op eigen gezag het slot van een aan een ander toebehoorend hek losmaakt, valt in de termen van dit art. Daarvoor is het geen vereischte, dat de tot afsluiting dienende voorwerpen vernield of verbroken zijn. Zoodanige daad wordt niet verschoonbaar, als het niet mogelijk was de reis langs een ander weg, dan den afgesloten weg voort te zetten en de sleutel niet aanwezig was. — H. R. 13 November 1855; Regtz. XXX, 104; N. R. LI, § 37, 154; W. 1815; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1143, 145.

3521. De daad van hem, die de ketting van een hek, dienende tot afsluiting van een land, moedwillig heeft verbroken, moet niet beschouwd worden als een dégradation de clôture, maar wel als een déstruction de clôture. Zoodanige ketting is niet een eenvoudige fermeture, maar een clôture in de beteekenis van dit art. — H. R. 18 Dec. 1855; Regtz. XXX, 110; N. R. LI, § 63, 271; W. 1828; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1162, 235.

3522. Het uitslaan der pennen uit de hengsels der deuren van een door middel van een slot behoorlijk gesloten schuthok, is het misdrijf van vernietiging eener afsluiting, déstruction de clôture; de strafbaarheid wordt niet weggenomen door het herstellen der afsluiting in den vorigen staat, nadat het doel, waarom de vernietiging was geschied, bereikt was. — H. R. 30 Aug. 1842; Regtz. XXX, 115; N. R. XIII, § 4, 10; W. 355; v. d. H., Strafr. VIII, no. 437, 153.

3523. Het verbrijzelen van twee ramen en het openbreken van de deur eener bewoonde keet, gedaan met het oogmerk, om door het vernielen der afsluiting zich den toegang tot de bewoners te verschaffen, stelt het wanbedrijf van dit art. daar. — Regtb. Arnhem 18 Nov. 1843; Regtz. XXIX, 292; XXX, 122; W. 479; R. B. VI, 150.

3524. Daar in dit art. gesproken wordt van degradatiën en verbrekingen, gepleegd aan onroerende goederen, zoo stelt het instooten van een glasruit in een op den stoep eener woning staande losse toonkast, niet daar het wanbedrijf van dit art., maar de overtreding van art. 479, no. 1 C. P. — Hof Utrecht 1 Nov. 1844; Regtz. XXVII, 279; XXX, 122; R. B. VI, 781.

3525. Hij, die de deur verbreekt van een huis, dat door zijn vrouw van een derde gehuurd is, en door haar afzonderlijk bewoond wordt, maakt zich schuldig aan verbreking van afsluiting. — H. R. 24 Dec. 1844; Regtz. XXX, 122; N. R. XIX, § 64, 267; W. 578; v. d. H., Strafr. XIII, no. 781, 54.

3526. Het verbreken van een rikwerk, staande op een afgesloten weide, door het uit den grond trekken der posten en het verbreken der rikken, is vernietiging van afsluiting. — Hof Gelderland 19 Mei 1842; Regtz. XXX, 126; W. 301.

3527. Het lostrappen van een plank, waarmede een der benedenramen van een gebouw gesloten

was, is strafbare verbreking van afsluiting. — Hof Utrecht 10 Jan. 1839; Regtz. XXIX, 264; XXX, 129; R. B. I, 77.

3528. Het wegnemen van een losse dakpan uit de onderste laag van het dak van een schuurtje, zonder bedoeling om dit gedeeltelijk te vernielen of te verwoesten, stelt het wanbedrijf van dit art. daar. — Hof Drenthe 19 Febr. 1841; Regtz. XXIX, 289; XXX, 129; W. 167.

3529. De strafbaarheid eener vernieling van afsluiting in een gevangenis, gepleegd door een persoon, ter voorkoming van verdere ongeregeldheden, aldaar voorloopig in bewaring gesteld, wordt niet weggenomen door de onwettigheid zijner aanhouding en in bewaring stellen. — H. R. 30 April 1850; Regtz. XXII, 138; XXX, 130; N. R. XXXV, § 57, 244; W. 1148; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 599, 234.

3530. Indien als bewezen is aangenomen, dat men bezig is geweest om de deur van een pakhuis open te maken door het slot met geweld open te willen breken, moeten die feiten slechts worden aangemerkt, als een poging tot vernieling van sluiting, waartegen niet is voorzien bij dit art. — H. R. 11 April 1843; Regtz. XXX, 130; W. 461; v. d. H., Strafr. IX, no. 533, 442.

3531. Het verbreken van een deur binnen 's huis door een bij een ander inwonend persoon en in diens woning gepleegd. is geen verbreking van sluiting bij dit art. bedoeld. — Regtb. Zierikzee 15 April 1853; Regtz. XXX, 134; W. 1507.

3532. Het opzet om te verbreken, moet worden opgemaakt, uit de met verbreking gepaard gaande omstandigheden. — H. R. 4 Junij 1855; Regtz. XXX, 135; N. R. L, § 38, 172; W. 1781; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1095, 239.

3533. Hoezeer tot toepassing van dit art. opzet noodig is, is het echter geen vereischte, dat dit opzet in het vonnis woordelijk wordt vermeld; het is genoeg, indien van het bestaan daarvan uit de schuldigverklaring zelve blijkt. — H. R. 30 Aug. 1842; Regtz. XVI, 23; XXX, 139; N. R. XIII, § 1, 1; W. 349; v. d. H., Strafr. VIII, no. 448, 238.

3534. Indien bij een veroordeeling, ter zake van het verbreken van afsluiting (inslaan van glazen), waardoor de toegebragte schade ver beneden ƒ 12,50 heeft bedragen, een geldboete van ƒ 50 is opgelegd, wordt dit art. geschonden. — H. R. 15 Maart 1842; Regtz. XXX, 139; N. R. XI, § 93, 367; W. 315; v. d. H., Strafr. VII, no. 386, 152.

3535. Het wanbedrijf van het vernielen van afsluiting, is niet begrepen in het misdrijf van rebellie, noch wordt daarin opgelost. — H. R. 17 Dec. 1850; Regtz. XXX, 142; N. R. XXXVII, § 28, 163; W. 1259; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 677, 250.

3536. Het is geen strafbare verbreking van afsluiting, als de verhuurder en eigenaar, daags na geëindigden huurtijd, bij den huurder, die nog in het gehuurde verblijft, een ruit stuk slaat. — H. R. 8 Sept. 1857; N. R. LVI, § 60, 275; W. 1990; v. d. H., G. Z. XIV, no. 687, 229.

3537. Indien iemand, die beweert eigenaar van een stuk grond te zijn, door de gewelddadige verbreking der afsluiting, feitelijk dengene stoort, die zich in het bezit van dien grond bevindt, kan de beoordeeling van zoodanige daad niet afhankelijk zijn van het geschilpunt van burgerlijk regt, wie namelijk de eigenaar van den grond is. — H. R. 4 Nov. 1845; v. d. H., Strafr. XII, no. 689, 26; N. R. XX, § 56, 255; W. 679.

3538. Zij, die beweren het regt te hebben, om hun vee op een geheele onverdeelde marke of weide te laten grazen en zij daarin door gemaakte opgravingen of andere belemmeringen verhinderd worden, hebben geen ander wettig middel tot handhaving in hun vermeend regt, dan een regtsvordering voor den burgerlijken regter, tot opruiming der belemmering; iedere eigenmagtige vernieling daarvan, zonder regterlijke tusschenkomst, is een daad van ongeoorloofde eigen rigting. — H. R. 21 Maart 1848; N. R. XXX, § 24, 112; W. 928; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 330, 214.

3539. Indien iemand beweert, dat zijn regt van mede-eigendom bij een reglement van plaatselijke politie is miskend, geeft hem dit geen bevoegdheid, om zich zelven regt te verschaffen en zich eigendunkelijk aan de naleving van dat reglement te onttrekken; indien hij dit gedaan heeft, bestaan er geen gronden tot schorsing der publieke actie, als zou zijn sustenu een geschilpunt van burgerlijk regt betreffen. — H. R. 17 Sept. 1839; N. R. IV, § 33, 204; v. d. H., Strafr. II, no. 84, 142; Regtz. XV, 172.

3540. Al mogt een afsluiting in strijd met een aan den beklaagde toekomend burgerlijk regt geplaatst zijn, dan heeft hij door het eigenmagtig vernielen der afsluiting, een daad van eigenrigting gepleegd, welke daad een bij dit art. voorzien misdrijf oplevert. — H. R. 10 Mei 1870; N. R. XCV, § 3, 20; W. 3222; v. d. H., Strafr. 1870, 236.

3541. Op de moedwillige verbreking door den mede-eigenaar van een afsluiting, welke tot het bewijs van het tegendeel moet worden geacht een gemeene te zijn, wordt teregt dit art. toegepast. — H. R. 7 Febr. 1860; N. R. LXIV, § 18, 65; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1583, 30; W. 2143.

3542. Bij dit art. worden niet alleen de landelijke eigendommen tegen verbreking van afsluiting beschermd, maar zijn ook strafbaar alle, geheele of gedeeltelijke vernielingen van elke afsluiting van welke stof ook gemaakt, zelfs het moedwillig verbreken van een ruit door middel van een pistoolschot in een binnenraam, dienende tot afsluiting van een afzonderlijk voorhuis en een kamer. — Regtb. Nijmegen 8 Mei 1861; W. 2291.

3543. De regter heeft teregt een beklaagde veroordeeld, wegens moedwillige gedeeltelijke vernieling van de sluiting eener woning, nadat is uitgemaakt, dat de beklaagde op last van den eigenaar van een huis, ten nadeele van den huurder een vensterraam, uit die woning had genomen, zonder dat door den beklaagde het bewijs is geleverd van zijn beweren, dat hij namens den eigenaar de huur dier woning tegen den eersten Mei aan den bewoner had opgezegd en die huur dus op den eersten Mei, den dag der wegneming van het vensterraam, verstreken was. — H. R. 27 Nov. 1849; W. 1097; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 543, 244; N. R. B. IV, 127; Regtz. XXX, 66.

3544. Het op de gewone wijze openen van een tolboom, zonder eenige beschadiging, om zich den doortogt te verschaffen, is niet aan te merken als verbreking van sluiting in den zin van art. 456 C. P. — Regtb. Appingedam 11 Nov. 1859; W. 2143; Gemst. 440.

3545. De verhuurder mag de deur van een hem toebehoorend huis niet uit hare hengsels nemen, ook al is de huurtijd verstreken, doch de huurder na behoorlijke opzegging in het bezit van het gehuurde is gebleven. Ook schorsing der regtsvervolging kan op dien grond niet worden toegestaan. — Regtb. Maastricht 19 Nov. 1856; W. 1828.

3546. Naar de beteekenis der woorden zelve van dit art. „quiconque aura détruit des clôtures," wordt voor het misdrijf vereischt, dat

een afsluiting is vernield, immers verbroken, geheel of ten deele; derhalve valt niet in de termen van dit art. het eigendunkelijk openen van een tolboom op de gebruikelijke wijze, zonder eenig ander geweld, dan de geringe krachtsinspanning, om de opening te bewerkstelligen en ook zonder veroorzaking van schade. — H. R. 6 Maart 1860; N. R. LXIV, § 28, 113; W. 2150; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1585, 41.

3547. Bij veroordeeling, wegens vernieling van afsluiting, is de regter niet verpligt de hoegrootheid der veroorzaakte schade te motiveren, indien hij als boete het fixum, bij de wet als minimum bepaald, oplegt, welk minimum altijd moet worden opgelegd, ook al blijkt er van geen schade. — H. R. 31 Dec. 1862; N. R. LXXII, § 49, 402; W. 2447; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1809, 498.

3548. Een wethouder heeft naar art. 179 litt. *h* der gemeentewet het regt niet, om een draaiboom, geplaatst voor den ingang van een in de gemeente gelegen polder te doen wegruimen, zonder dat deze maatregel door het dagelijksch bestuur was bevolen, en hem de last was opgedragen, om zoodanig bevel van wege dat bestuur ten uitvoer te doen brengen. — H. R. 20 Mei 1856; W. 1876; Gemst. 309; W. B. A. 428; v. d. H., Strafr. 1856, I, 315.

3549. De wegruiming eener waterkeering of versperring eener waterlozing, is geen déstruction de clôture. De eigenaar van een voor den bezitter bijzonder bestemd middel van waterlozing, heeft evenmin regt die waterlozing te verhinderen, als de eigenaar van een verhuurd huis om deuren en vensters weg te nemen. — Regtb. Haarlem 18 Febr. 1858; Hof N.-Holland 26 Maart 1858; W. 1965.

3550. Verbreking van afsluiting, gepleegd alleen tengevolge van een gebiedende noodzakelijkheid, is onstrafbaar. — Hof Gelderland 6 Maart 1860; W. 2192; N. R. B. X, 542.

3551. Alle elementen tot het misdrijf van verbreking van afsluiting kunnen aanwezig zijn, zonder dat daarbij eenig geschil over eigendom bestaat, zoodat, alware dergelijk geschil uit de feiten in de dagvaarding vermeld, mede af te leiden, nog geen schorsing volgens art. 6 Wetb. v. Strafv. te pas zou komen. — H. R. 25 Mei 1869; W. 3121; N. R. B. XX, 596; N. R. XCII, § 9, 73; v. d. H., Strafr. 1869, 199.

3552. Indien een aan een ander toebehoorend hek, geplaatst is in strijd met een aan den beklaagde toekomend burgerlijk regt, is door den beklaagde gepleegd een daad van eigen rigting, opleverende het bij de wet voorzien misdrijf van verbreking van afsluiting, door dat hek eigenmagtig te vernielen. — H. R. 10 Mei 1870; W. 3222; N. R. XCV, § 3, 20; v. d. H., Strafr. 1870, 236.

3553. Het met geweld wegnemen van een afsluiting van de openbare straat, bestemd om bij ernstige ziekte van een ingezeten, de passage voor rijtuigen te verhinderen, valt niet in de termen der strafwet. — Hof Drenthe 16 Maart 1843; R. in N. IV, 2; W. 384.

3554. Het verbreken van een hangslot, waardoor de sluisdeuren, dienende tot afsluiting van een publiek vaarwater, worden gesloten, valt onder de toepassing van dit art. — Regtb. Utrecht 2 Julij 1858; W. 1984.

Art. 458.

3555. Bij dit art. wordt alleen gesproken van brand, door het ontsteken van vuur. Mitsdien is het bij ongeluk laten vallen van tontel in de hei, welke dadelijk vuur heeft gevat, niet strafbaar. — Regtb. Alkmaar 4 Junij 1839; Regtz. XXX, 145; R. B. VII, 387.

3556. De daad van hem, die na het breken van een flesch met alcohol, om de sporen hiervan voor zijn meester te verbergen, de op de vloer gestorte alcohol met een lucifer aansteekt, waarna de vlam zich aan de overige alcohol en verder aan het gebouw mededeelt, stelt het wanbedrijf van dit art. daar. — Regtb. Amsterdam 21 Mei 1844; Regtz. XXX, 146; W. 500.

3557. De daad van hem, die op den zolder van een pakhuis een test met vuur en zwavel onder een wijnmand plaatst, tot drooging van kurken en na de luiken te hebben opengezet, den zolder verlaat, waar dientengevolge brand ontstaat, stelt het wanbedrijf daar van art. 458 C. P. — Regtb. Amsterdam 4 April 1850; Regtz. XXX, 147; W. 1111.

3558. De daad van een rookverdrijver, die, na een schoorsteen van roet te hebben gezuiverd, daaronder een ijzeren plaat met brandend hout en krullen plaatst, om dien uit te droogen, tengevolge waarvan in den boezem van den schoorsteen brand is ontstaan, hoezeer die brand in de daad **niet onwillig** is veroorzaakt, maar **opzettelijk** aangestoken is, stelt evenwel bij gebreke van dolus, d. i. het oogmerk, om het gebouw in brand te steken, niet daar het wanbedrijf van art. 458 C. P. Dergelijk feit kan alleen, bij veroorzaakte schade, grond opleveren tot een burgerlijke regtsvordering. — Regtb. Amsterdam 16 Maart 1853; Regtz. XXX, 147; W. 1424.

Art. 459.

3559. De art. 459, 460 en 461 van het Strafwetboek zijn vervallen. — Art. 44, wet 20 Julij 1870 (St. 131).

3560. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Art. 459 C. P. en art. 13 der wet van 20 Julij 1870 (St. 130). — Themis XXXII, 217.

3561. Mr. H. P. van Karnebeek. Aangifte aan het hoofd van het plaatselijk bestuur, van besmettelijke ziekte onder de militaire paarden. — Bijdr. van Boer en Fruin XII, 120.

3562. Mr. N. J. van IJsselsteijn. Gevolgen van den veetyphus. — N. R. A. XVII, 710.

3563. Mr. F. A. T. Weve. Beteugeling van veeziekten; eene beschouwing van art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21). — 's Gravenhage 1867.

3564. Mr. J. R. A. Engelenberg. Verzameling van wetten, besluiten en provinciale verordeningen tot wering of beteugeling der veepest in Nederland, tegen wier overtreding straf is bedreigd. — Schiedam 1866; aangek. W. 2816.

3565. Is het, voor de toepassing van art. 459 C. P. noodig, dat de besmettelijke ziekte van het vee niet zij aangegeven, en dit vee niet opgesloten gehouden, of is een van deze beiden voldoende? — Opm. en Med. XV, 151.

3566. Is volgens art. 5 der wet van den 9 Julij 1842 (St. 21), alleen strafbaar de niet aangifte van vee, verdacht van aangedaan te zijn van een besmettelijke ziekte? — Ja. — Regtsg. Adv. VI, 236.

3567. Is de strafbepaling van art. 5 der wet van den 9 Julij 1842 (St. 21), ook thans nog van verbindende kracht en alzoo van toepassing? — Opm. en Med. XIV, 161.

3568. Bepalingen op het begraven van rundvee, tengevolge van veetyphus gestorven of afgemaakt. — Kon. Besl. 30 April 1866 (St. 78).

3569. Het feit van het vervoer van door longziekte aangetast vee, brengt de schuld van den vervoerder of van hem, die daartoe last geeft, met zich. Het is niet voldoende om aan te nemen, dat vee verdacht was van door besmettelijke longziekte te zijn aangetast, indien het in den tijd bij

de dagvaarding vermeld, als zoodanig gemerkt is geweest. — Regtb. Brielle 19 Maart 1874; W. 3716.

3570. Aan een ministeriële resolutie, houdende ingevolge art. 1 van het kon. besluit van 3 October 1873 (St. 135), aanwijzing van gemeenten, waaruit en waarheen geen vervoer van vee mag plaats hebben, behoort verbindende kracht te worden toegekend. — Kantg. 's Gravenhage 16 Junij 1874; W. 3739; anders Regtb. Leiden 31 Maart 1874; W. 3740.

3571. Uit art. 16, of uit andere bepalingen der wet van 11 Julij 1870 (St. 131), is niet af te leiden, dat het bestaan van veeziekte slechts op bijzondere en niet door de gewone bewijsmiddelen van het Wetb. van Strafv. kan worden bewezen. Waar, door den regter is beslist, dat het vervoerd vee, op den 12 December 1871 den dag der afmaking van het ten dezen bedoeld aan longziekte lijdend rund, zich met dat rund in dezelfde verblijfplaats, zijnde de stal van den beklaagde heeft bevonden, volgt hieruit, met het oog op artt. 22 en 34 der gemelde wet en art. 5 van het Kon. Besl. van 4 Maart 1870 (St. 190), zonder meer, van zelf, dat dit op 2 Maart 1872, en dus nog geen drie maanden later, vervoerd vee als verdacht is te houden. Bij art. 21 der gemelde wet is het vervoer van door besmettelijke ziekte aangetast en daarvan verdacht vee, zonder nadere bepaling, wat door dat vervoer te verstaan is, en dus in algemeenen zin verboden, zoo volgt hieruit, dat daaronder in dien zin moet worden begrepen iedere verplaatsing of overbrenging van dat vee van de plaats, waar het als door de ziekte aangetast of daarvan verdacht, zich bevond, naar eenige andere plaats. — H. R. 17 Febr. 1873; W. 3572.

3572. Het is een ongegrond beweren, dat een weide, waarin reeds vroeger een aan longziekte gestorven stuk vee was afgemaakt, ingevolge art. 29 der wet van 20 Julij 1870 (St. 131), op last van den burgemeester, als besmet was afgesloten, dat daardoor al het zich in die weide bevindend vee moest geacht worden te zijn verdacht, en er daarom ten deze geen verpligting meer bestond tot afzondering, terwijl verwijdering van dat verdacht vee uit dien afgesloten kring, op grond van artt. 29 en 32 der wet is verboden. — H. R. 26 Mei 1873; W. 3601.

3573. Volgens alin. 1 van art. 22 der wet van 20 Julij 1870 (St. 131), in gewonen taalkundigen zin opgevat, levert, op grond van de bewezen omstandigheid, dat runderbeesten door een vermoedelijk dollen hond waren gebeten, aangenomen de mogelijkheid, dat zij door smetstof konden zijn bezoedeld, een der bij de wet aangewezen gevallen op, waarin de runderbeesten voor verdacht moeten worden gehouden. Vervoer van vee beteekent in art. 21 der gemelde wet iedere verplaatsing van vee van de plaats, waar het verblijf door de bevoegde magt is aangewezen, naar of in een andere plaats. — H. R. 19 Febr. 1872; W. 3437; N. R. C, § 21, 184; v. d. H., G. Z. XXVI, 204; Gemst. 1072; W. B. A. 1204.

3574. Ingeval van niet afzondering van het gezonde van het zieke vee, wordt de schadeloosstelling verbeurd, niet alleen van de zieke, maar ook van de gezonde beesten, ingevolge art. 5 der wet van 15 September 1866 (St. 150). — H. R. 21 Junij 1872; W. 3484.

3575. Bij het zich openbaren der verschijnselen eener besmettelijke veeziekte, is het bloote, ook onwillekeurig verzuim van den eigenaar, houder of hoeder, om aan de in dat geval voorgeschreven verpligting te voldoen, door den wetgever voor de toepasselijkheid der 13 en 14 der wet van 20 Julij 1870 (St. 13) voldoende gerekend. — H. R. 17 Julij 1871; W. 3362.

3576. De straffen in een plaatselijke verordening bedreigd, kunnen niet derogeren aan de straffen, bepaald bij art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21), tegen hem, die nalatig of weigerachtig mogt zijn, om aan de in het algemeen belang van den veestapel reeds vastgestelde of nader vast te stellen maatregelen en bepalingen te voldoen. — H. R. 30 Jan. 1867; N. R. LXXXV, § 16, 117; W. 2886; v. d. H., G. Z. XXIII, 32; W. B. A. 932; Gemst. 820.

3577. Onder de in een verordening, in het algemeen belang van den veestapel vastgesteld, voorkomende uitdrukking, runderen en ander vee zijn ook geiten begrepen. — H. R. 30 Jan. 1867; N. R. LXXXV, § 16, 117; W. 2886; v. d. H., G. Z. XXIII, 32; W. B. A. 932; Gemst. 820.

3578. De slotwoorden van art. 5, eerste zinsnede der wet van 15 September 1866 (St. 150), hebben alleen betrekking op het zieke en niet op het gezonde, doch niet afgezonderd vee. — H. R. 21 Junij 1872; N. R. CI, § 21, 186; W. 3484; v. d. H., G. Z. XXVI, 329.

3579. Bij het zich openbaren van verschijnselen eener besmettelijke ziekte, is het bloote, ook onwillekeurige verzuim van den eigenaar, houder of hoeder, om aan de in dat geval voorgeschreven verpligtingen te voldoen, door den wetgever voor de toepasselijkheid der artt. 13 en 14 der wet van 20 Julij 1870, voldoende gerekend. — H. R. 1 Aug. 1871; N. R. XCVIII, § 34, 292; W. 3362; v. d. H., G. Z. XXV, 517; W. B. A. 1203.

3580. De woorden in een vonnis, „dat de runderen, volgens de beëedigde verklaringen der getuigen waren melkbeesten, en dus niet voor de slagtbank bestemd," kunnen niet anders worden opgevat, dan dat de regter aanneemt de verklaringen der getuigen, dat de runderen melkbeesten waren, terwijl de laatste woorden een eigen beslissing van den regter opleveren. Op zoodanige beslissing kan in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 5 Maart 1867; W. 2895.

3581. Het in het openbaar ten verkoop aanbieden van schapen, op een dag voor een veemarkt bestemd, die echter tijdelijk is geschorst, is strafbaar. Een kastelein, tevens stalhouder, die zulks in zijn stal en op zijn erf toelaat, is niet medepligtig. — Regtb. Appingedam 10 Aug. 1866; W. 2900; Regtb. Appingedam 29 Junij 1866; N. R. B. XVII, 123; W. 2840; N. R. B. XVII, 123; Regtb. Arnhem 9 Oct. 1866; W. 2842.

3582. De kortstondigheid en het spoedig verloop der ziekte, ontheft den eigenaar niet van de verpligting tot aangifte van het aangetast vee; daarin kunnen hoogstens slechts verzachtende omstandigheden zijn gelegen. — Hof Z.-Holland 6 April 1867; W. 2901.

3583. De vee-arts door den burgemeester gecommitteerd, is een persoon van regeringswege gezonden, in den zin van art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21). De verpligting bij de publicatie van 1799 aan de keurmeesters opgelegd, om van kleederen te verwisselen en zich te reinigen, is door de wet van 1842 vervallen. De bepalingen van art. 5 der wet van 1842, zijn niet vervallen door de wet van 17 October 1865. — Regtb. 's Gravenhage 22 Jan. 1866; W. 2768; Gemst. 753.

3584. Art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21), is niet beperkt tot gevallen, waar het geldt overtredingen tegen maatregelen en bepalingen van rijkswege vastgesteld; het is door zijn algemeenheid ook van toepassing, als gehandeld wordt in strijd met verbodsbepalingen, vastgesteld door den gemeentewetgever, bij verordeningen niet door den

koning geschorst of vernietigd, en alzoo verbindend. De beoordeeling, of het bij zoodanige verordening geregeld onderwerp meer of min met het algemeen belang in verband staat, is aan den koning verbleven. — H. R. 20 Febr. 1866; W. 2777; N. R. B. XVII, 153; v. d. H., G. Z. XXII, 174; N. R. LXXXII, § 19, 135; W. B. A. 878; Gemst. 757.

3585. Niet van elke ziekte of kwaal, waardoor het vee aangetast wordt, moet aangifte worden gedaan, ook als het een bekende en niet besmettelijke ziekte is, volgens art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21); dat art. ziet alleen op de verpligting tot aangifte, bij verdenking of aantasting van het vee door longziekte. — Hof Gelderland 5 Dec. 1865; W. 2810; N. R. B. XVI, 391; W. B. A. 900; Gemst. 786.

3586. Zij, die zich niet onderwerpen aan een namens gedeputeerde staten door den burgemeester gegeven bevel, tot wering der runderpest, zijn strafbaar, volgens art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21). — Regtb. Utrecht 12 April 1866; W. 2814; Hof Utrecht 26 Junij 1866; W. 2816.

3587. Voor de strafbaarheid van overtreding der verordeningen, tot wering van de veepest gemaakt, wordt geen boos opzet gevorderd. — Hof Gelderland 29 Maart 1866; W. 2836; N. R. B. XVI, 783.

3588. Hij, die bij het bestaan van een verbod van invoer van vee in de provincie, een kalf koopt in een ander provincie, onder voorwaarde, dat het aan zijn woonplaats, en dus na voorafgeganen invoer in de provincie zal worden geleverd, is volgens den Code Pénal niet te beschouwen als mededader, auctor moralis. De belofte om de koopsom bij de levering te voldoen, is geen daad van uitlokking of opruijing, vallende onder art. 60 C. P., ook dan niet, als die koopsom niet blijkt de waarde van het gekochte te boven te gaan. — Hof Gelderland 27 Junij 1866; W. 2837; N. R. B. XVI, 785; Gemst. 787.

3589. Indien de te laste gelegde feiten blijken daar te stellen het verzuim van aangifte, niet gelijk bij de dagvaarding was bedoeld, van vee, verdacht van door besmettelijke ziekte te zijn aangedaan, maar enkel van ziek vee, moet de beklaagde niet worden vrijgesproken, maar is art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21) toepasselijk. — Hof N.-Holland 30 April 1866; W. 2839; Gemst. 788.

3590. Bij verzuim van aangifte van verdacht vee, is niet de eigenaar, maar de houder of oppasser, détenteur ou gardien, strafbaar — Regtb. Amsterdam 18 Oct. 1865; W. 2734; W. B. A. 856; Gemst. 737.

3591. Onder de benaming van houder van verdacht vee, aan wien, even als aan den bewaarder, bij art. 459 C. P. de verpligting tot kennisgeving wordt opgelegd, wordt begrepen hij, die de paarden in gebruik onder zijn beheer heeft, hetzij hij zelf, hetzij een ander daarvan eigenaar is. Voor de toepassing van dit art. wordt niet vereischt, dat de besmettelijke ziekte reeds facto onder het vee aanwezig is; het is voldoende, dat het daarvan verdacht wordt gehouden, zonder onderscheid of die verdenking door den eigenaar of houder gedeeld wordt, mits hij slechts van die verdenking heeft kennis gedragen. — H. R. 29 Sept. 1863; W. 2525; N. R. LXXIV, § 62, 379; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1867, 290.

3592. Een bloote bekendmaking van burgemeester en wethouders, kan niet beschouwd worden als een wettig verbindende verordening, ter bescherming van den veestapel, waaraan art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21) poenale sanctie kan verleenen. Het niet voldoen aan die bekendmaking, levert alleen een politie-overtreding op. — Hof Z.-Holland 18 April 1867; W. 2904.

3593. Het is genoeg, dat feitelijk is beslist, dat er verdenking bestond, zonder dat dit woord een nadere omschrijving vereischt, om te beteekenen verdacht van veeziekte en te wettigen de intrede van den burgemeester in des beklaagden stal, tot het onderzoeken van diens vee. — H. R. 8 Oct. 1867; W. 2965; v. d. H., G. Z. XXIII, 268; Gemst. 852.

3594. Het drijven of voeren van runderen van buiten naar binnen de grens eener gemeente op zich zelf, kan niet anders dan invoer worden gequalificeerd. — H. R. 8 Oct. 1867; W. 2965; N. R. B. XVIII, 613; N. R. LXXXVII, § 7, 49; v. d. H., G. Z. XXIII, 273.

3595. Bij art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21), wordt geen daad van wederstand tegen het onderzoek van ziek of verdacht vee gevorderd; voor de toepasselijkheid is het enkel nalatig of weigerachtig zijn voldoende.

Een hofstede, stal of stuk land is zeker een gedeelte van een gemeente, waardoor de toepassing wordt geregtvaardigd van de provinciale verordening van Utrecht van 5 December 1865 (Prov. Bl. 129), sprekende van een gemeente, die voor het geheel of voor een gedeelte kan worden verklaard verdacht of besmet. Krachtens die verordening is de burgemeester volkomen vrij, en moet hij dat uit den aard der zaak zijn, om de palen met het opschrift „runderpest" te plaatsen, waar hij het meest zigtbaar oordeelt. Daarbij is geen sprake van stoornis in het bezit, maar wel van een maatregel van politie, in het algemeen belang genomen. — H. R. 16 Oct. 1866; W. 2858; N. R. LXXXIV, § 12, 104.

3596. Waar toevallig een deel derzelfde afsluitingslijn, als door de regering is bepaald, loopt langs de grensscheiding tusschen twee provinciën, en het feit alzoo tevens valt in de verbodsbepaling der verordening van een dier provinciën, moet naar alle beginselen bij den zamenloop van verschillende wettelijke bepalingen, de provinciale verordening ten deze wijken voor den op de wet gegronden maatregel van inwendig bestuur. De beteekenis der slotbepaling van art. 1 der wet van 17 October 1865 (St. 121), is alleen handhaving der verordeningen van provinciale en gemeentebesturen, voor zoover zij met de voorschriften des konings, krachtens de wet gegeven, niet in strijd zijn. — H. R. 5 Maart 1867; W. 2895; N. R. LXXXV, § 38, 301; v. d. H., G. Z. XXIII, 74; W. B. A. 937; Gemst. 816.

3597. Het voorschrift van art. 12 der wet van 19 April 1867 (St. 30), om onmiddellijk van iedere ziekte aan den burgemeester kennis te geven, is algemeen en maakt geen onderscheid, of de houder van het door ziekte aangetast vee, vóór de ziekte daarvan kennis draagt, tijdens het nog leeft, dan wel of hij eerst na den dood de ziekte heeft ontdekt. — H. R. 28 April 1868; N. R. LXXXVIII, § 48, 406; W. 3005; v. d. H., G. Z. XXIV, 114.

3598. Een bloote weigering, om personen die van regeringswege tot het onderzoek van ziek of verdacht vee gezonden worden, op de stallen toe te laten, is tot toepassing van art. 5 der wet van 9 Julij 1862 (St. 21) voldoende, onverschillig of de weigerachtige is eigenaar of gebruiker van het vee of niet. — H. R. 16 Oct. 1866, N. R. LXXXIV, § 12, 104; W. 2858.

3599. De verpligting, om het onderzoek van ziek of verdacht vee toe te laten, berust niet alleen op den veehouder, maar op een ieder, die met het toezigt over vee belast is. Het enkel nalatig of

weigerachtig zijn, om het onderzoek van ziek of verdacht vee toe te laten, is voldoende tot toepassing van art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21). De wetgever heeft bij de woorden in art. 5 „des noodig vergezeld van het hoofd of een lid van het plaatselijk bestuur," kennelijk op het oog gehad, waarborgen te verleenen voor de onschendbaarheid der woningen der ingezetenen, met onderscheiding van stallen, weiden en andere plaatsen. — H. R. 16 Oct. 1866; N. R. LXXXIV, § 11, 95; v. d. H., G. Z. XXII, 428; W. B. A. 919.

3600. Een verbodsbepaling in een provincie vastgesteld, in het belang van den veestapel in die provincie, betreft een onderwerp van huishoudelijk provinciaal belang, waarvan de regeling aan provinciale staten is opgedragen. — H. R. 19 Sept. 1866; N. R. LXXXIII, § 40, 308; N. R. B. XVII, 582; W. 2841; v. d. H., G. Z. XXII, 369; W. B. A. 909.

3601. Onder art. 5 der wet van 9 Julij 1852 (St. 21), aan ieder de verpligting opleggende tot onverwijlde aangifte van ziek vee, zijn ook de vleeschhouwers begrepen; de strafbepaling van dat art. moet wegens hare algemeenheid gehouden worden voor een uitbreiding van art. 459 C. P. — H. R. 3 Nov. 1857; W. 2001; N. R. LVII, § 22, 113; v. d. H., G. Z. XIV, no. 696, 277.

3602. Art. 5 der wet van 9 Julij 1852 (St. 21), is niet afgeschaft of vervallen; dat art. moet worden toegepast op het nalatig of weigerachtig zijn, om aan de in het algemeen belang van den veestapel reeds vastgestelde of nader vast te stellen maatregelen en bepalingen te voldoen, daarop kan bij verordening geen afzonderlijke straf worden gesteld. — H. R. 18 Nov. 1862; W. 2433; N. R. B. XIII, 441; N. R. LXXII, § 26, 197; v. d. H., G. Z. XIX, no. 955, 364; W. A. B. 706; Gemst. 588.

3603. Voor de toepassing der straf bij art. 459 C. P. vastgesteld, is het voldoende, dat door de plaatselijke autoriteiten de beesten gekenmerkt worden als verdacht van aangedaan te zijn door besmettelijke ziekte, onder welke benaming dan ook zoodanige besmettelijke ziekte bekend moge zijn. De eigenaar van het vee, die op de plaats der ontscheping van het vee tegenwoordig zijnde, alleen de bevoegdheid heeft de ontscheping te gelasten of te verhinderen, moet als houder of oppasser van het vee, détenteur ou gardien, worden beschouwd. Het ontschepen en brengen van vee, dat verdacht wordt besmet te zijn, in een weide, waar geen ander vee loopt, zonder de toestemming van den burgemeester af te wachten, is een daad, waarop de straf bij art. 459 C. P. vastgesteld, kan worden toegepast. — H. R. 18 Febr. 1840; Regtz. XXX, 148; N. R. VII, § 50, 280; W. 80; v. d. H., Strafr. II, no. 102, 274.

3604. De strafbepaling van dit art. kan niet worden toegepast in het geval, dat een eigenaar van vee, dat verdacht wordt besmet te zijn, dat vee niet heeft vervoerd naar de plaatsen, aangewezen in de consenten tot vervoer, aan hem verleend, indien het tevens blijkt, dat hij dat verdacht vee afgescheiden heeft gehouden. — H. R. 9 Nov. 1840; Regtz. XXX, 155; W. 150; N. R. VII, § 7, 33; v. d. H., Strafr. IV, no. 216, 203.

3605. Dit art. is toepasselijk op het enkel verzuim van de daarin bevolen aangifte van ziek vee, zonder dat het voor de toepasselijkheid noodig is, dat er tevens verzuim is van de afzondering van het verdachte vee, mede in dit art. bevolen. Dit art. is niet toepasselijk als niet blijkt, dat er vermoeden was van besmettelijke ziekte. Het verzuim van aangifte van elke ziekte van vee, welke ook die ziekte moge zijn, is strafbaar gesteld bij art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21). Dat verzuim bestaat, indien blijkt, dat er geen aangifte is gedaan bij den burgemeester. — Regtb. Amsterdam 27 Febr. 1849; Hof N.-Holland 30 April 1849; R. B. XI, 253; H. R. 21 Aug. 1849; Regtz. XXX, 159; N. R. XXXIII, § 31, 129; W. 1141; v. d. H., G. Z. IX, no. 387, 189; Regtb. Dordrecht 29 Jan. 1845; Regtz. XXX, 165; W. 585.

3606. Volgens den zin van dit art., wordt een kennisgeving aan den burgemeester vereischt, dat een stuk vee, door een besmettelijke ziekte is aangetast, indien zoodanig stuk vee behoort tot dezelfde kudde en aan denzelfden eigenaar, als zoodanige aangifte van een ander stuk reeds eenmaal heeft gedaan. — Hof Drenthe 5 Dec. 1839; Regtz. XXX, 168; W. 96.

3607. Dit art. kan niet worden toegepast, ingeval het vee niet werkelijk verdacht wordt besmet te zijn, maar bij algemeenen praeventiven maatregel als verdacht verklaard wordt, zonder dat deze verdenking op een wettelijke en verbindende wijze ter kennis van het algemeen is gebragt. — Regtb. Goes 4 Julij 1840; Hof Zeeland 14 Sept. 1840; Regtz. XXX, 171; W. 202.

3608. Indien de administrative magt na gedane aangifte aan het hoofd van het plaatselijk bestuur, onderzoek heeft gedaan naar het al of niet besmet zijn van het vee, houdt de bepaling van art. 459 C. P. slechts voorloopig op, eenige verdere toepassing te erlangen, maar moet de eigenaar zich naar de bevelen dier magt gedragen, terwijl, indien die magt geene bevelen daaromtrent heeft gegeven, de bepaling van art. 460 C. P. mede ophoudt, zoodat alsdan op den eigenaar geen wettelijke verpligting rust, om dat vee als besmet, of van besmetting verdacht vee, af te zonderen. — Regtb. Alkmaar 24 Oct. 1843; R. B. VII, 408; Hof N.-Holland 19 Febr. 1844; Regtz. XXX, 178; R. B. VI, 462.

3609. De notificatie van gedeputeerde staten in Groningen van 30 April ·857, no. 72, nopens het nemen van maatregelen van voorzorg, tegen de voortplanting van de heerschende longziekte onder het rundvee, bij het houden van veemarkten of veeverkoopingen, heeft geen verbindende kracht. In ieder geval al is zij verbindend, zou niet de strafbepaling van het provinciaal reglement, maar art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21), moeten worden toegepast. — H. R. 27 Nov. 1860; N. R. LXVI, § 31, 242; v. d. H., G. Z. XVII, 256.

3610. Het geven van last tot invoeren van een rundbeest in een provincie, zonder certificaat van gezondheid, afgegeven door een rijks veearts, stelt nog geen overtreding daar van art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21), in verband met art. 1 der resolutie van gedeputeerde staten van Drenthe van 13 Maart 1858, no. 3. — Regtb. Assen 3 Nov. 1858; N. R. B. IX, 330; W. 2074.

3611. Invoer in de provincie Drenthe van rundvee, zonder certificaat van gezondheid. De wetten van 30 Mei 1840 (St. 16) en van 9 Julij 1842 (St. 21), strekken tot wederinvoering en wijziging eener belasting op de runderen, paarden en schapen, ten behoeve van het fonds van landbouw; zij kunnen dan niet langer kracht hebben, dan de bedoeling dier wetten was en de uitdrukkelijke bewoordingen bepalen. Gedeputeerde staten van Drenthe waren niet bevoegd tot het maken der verordening van 4 Julij 1859, no. 14. Indien het hier gold de uitvoering van maatregelen van inwendig bestuur de nijverheid betreffende, zou die verordening ongeldig zijn, omdat zij niet is goedgekeurd door den

koning, zooals art. 151 der provinciale wet voorschrijft. — Regtb. Assen 14 Aug. 1860; N. R. B. XI, 108; W. 2197; Gemst. 468.

3612. Bij art. 5 der wet van 9 Julij 1842, tot wijziging en aanvulling der wet van 30 Mei 1840 (St. 16), houdende een belasting op de runderen, wordt alleen de eigenaar met straf bedreigd, wegens het niet aangeven van ziek vee, niet de oppasser of houder, zoo als in art. 459 C. P. Het moet bewezen zijn, dat de houder of oppasser van ziek vee wist, dat het vee daarvan verdacht was, en dat hij dan daarvan geen aangifte heeft gedaan, alvorens het feit volgens art. 459 C. P. strafbaar kan zijn. — Regtb. 's Hertogenbosch 23 Junij 1860; N. R. B. XI, 263.

3613. De bepalingen van het reglement, ter voorkoming van de longziekte in Zeeland van 12 Julij 1851, verpligtingen opleggende, welke moeten worden in achtgenomen op de plaatsen, waar het vee in de provincie is ingebragt, of op de bestemmingsplaats, zijn niet van toepassing, ten aanzien van de plaatsen van doorvoer. — H. R. 29 Aug. 1856; v. d. H., G. Z. XIII, no. 650, 27; N. R. LIII, § 66, 311; W. 1892.

3614. Art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21) is algemeen en een uitbreiding van art. 459 C. P.; die wet heeft hare verbindende kracht niet verloren, doordien zij strekte tot wijziging en aanvulling der wet van 30 Mei 1840 (St. 16), houdende een tijdelijke belasting op de runderen en doordien laatstgenoemde wet op den laatsten December 1844 alleen met betrekking tot de heffing der belasting ophield van kracht te zijn. — H. R. 24 Sept. 1861; N. R. LXVIII, § 57, 424; W. 2312; v. d. H., G. Z. XVIII, no. 883, 365.

3615. Het laten losloopen van varkens tegen verbod van den burgemeester, ingeval van ziekte, is niet strafbaar, indien de eigenaren der landerijen elkander zulks hebben toegestaan. De wet van 21 Julij 1842 (St. 21), verstaat onder het woord „vee" geen varkens. — Regtb. Assen 31 Jan. 1862; N. R. B. XIII, 667; W. 2453.

3616. Art. 9 van het reglement op de verspreiding der longziekte in de provincie Groningen van 19 Julij 1842, verbiedt alleen het vervoer van vee in de grensgemeenten, zonder schriftelijk consent van het plaatselijk bestuur te hebben bekomen; het stelt niet strafbaar het niet kunnen vertoonen van dergelijk consent. Is dat consent werkelijk gegeven, doch alleen niet vertoond, dan is geen strafbaar feit gepleegd. — Regtb. Groningen 25 Sept. 1862; N. R. B. XIII, 664.

3617. Tot het wezen van den doorvoer van runderen, behoort, dat de runderen komen uit een gemeente, om te worden vervoerd door een tweede gemeente, ten einde alzoo te trekken in een derde gemeente. — Kantg. Alphen 8 Nov. 1865; N. R. B. XV, 812; W. 2739.

3618. Het feit, dat een dier door een besmettelijke ziekte is aangetast, in casu de kwade droes, is vatbaar om door getuigen te worden bewezen; het is niet volstrekt noodig, dat dit door daartoe benoemde en beëedigde deskundigen geschiedt. De verschijnselen van zoodanige ziekte vallen onder het bereik der waarneming van geen bepaald deskundige, terwijl door den regter moet worden uitgemaakt, of die verschijnselen zijn de kenteekenen van den kwaden droes en of deze is een besmettelijke ziekte. — Hof Utrecht 24 Oct. 1865; N. R. B. XVI, 169.

3619. Het in het openbaar op de markt te koop aanbieden van een kalf, is geen overtreding van het verbod, om markten of openbare verkoopingen van rundvee te houden. — Regtb. Assen 2 Mei 1866; N. R. B. XVII, 330; W. 2819; W. B. A. 904; Gemst. 778.

3620. Indien een demarcatielijn tot wering der veeziekte wordt verlegd, zoodat de plaats gehad hebbende overschrijding bij hare vervolging niet meer verboden was, blijft zij niettemin strafbaar, dewijl de strafbaarheid van het misdrijf (vervoer van vee over lijnen van afsluiting) door verandering in de lijnen niet wordt opgeheven. — H. R. 23 Mei 1866; N. R. B. XVII, 411; N. R. LXXXIII, § 11, 94; W. 2801; v. d. H., G. Z. XXII, 267.

3621. Niet van elke ziekte of ongesteldheid van vee moet aangifte worden gedaan, maar alleen van een besmettelijke ziekte, waardoor het vee werkelijk is of vermoed wordt te zijn aangetast. — Regtb. 's Gravenhage 4 Maart 1867; W. 2894.

3622. De beheerder eener boerderij moet de aangiften doen van verdenking van longziekte en is te dien opzigte de aansprakelijke persoon. — Regtb. Sneek 18 Nov. 1860; N. R. B. XI, 348.

3623. De gemeentebesturen waren onder vigeur van art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (St. 21) niet bevoegd, om bij het uitvaardigen van verordeningen tot wering der veepest, tegen de overtreding daarvan straf te bedreigen, zonder beperking voor het geval dat daarin door een hoogeren wetgever mogt zijn voorzien. De straffen in zoodanige verordeningen bedreigd, kunnen na de afschaffing van dat art. geen kracht verkrijgen. — Hof Gelderland 11 Junij 1867; N. R. B. XVII, 611; W. 2951; Gemst. 846.

3624. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt niet gevorderd, dat het vee is aangedaan met besmettelijke ziekte en dat de houder daarvan kennis draagt; het is voldoende, dat ten aanzien van het vee de verdenking bestaat. — Hof Gelderland 14 Nov. 1852; N. R. B. XIII, 770.

3625. Ook bij overtredingen van de bepalingen, ter wering van de veepest gemaakt, moet blijken, dat er bij den beklaagde strafbare schuld, nalatigheid bestaat. Het plegen van het materieël feit is niet altijd voldoende, om het bestaan dier schuld te bewijzen. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 Maart 1867; N. R. B. XVIII, 536.

3626. Hij, die van den gouverneur der provincie Zeeland vergunning tot vervoer van slagtvee in die provincie heeft bekomen, is door de kennisgeving dier verleende vergunning van wege den gouverneur aan het betrokken plaatselijk bestuur, niet ontheven van de verpligting, om aan dat bestuur van den juisten tijd der voorgenomen slagting kennis te geven; door het woord „voorkennis" in het bestaand reglement, moet worden verstaan een „bekendmaking" door den „belanghebbende." — H. R. 9 Febr. 1847; N. R. XXVI, § 67, 251; v. d. H., G. Z. V, no. 218, 343; W. 819.

3627. Aan het provinciaal reglement, betrekkelijk de besmettelijke longziekte in Friesland van 9 November 1859, wordt een juiste uitlegging gegeven door het niet toe te passen op verzuim van aangifte van ziek en kwijnend vee, dat niet longziek is. — H. R. 19 Junij 1866; W. 2808; N. R. LXXXIII, § 21, 175; v. d. H., G. Z. XXII, 321.

3628. De strafbepaling, voorkomende in art. 9 van het reglement, nopens de schadevergoedingen, welke uit de provinciale fondsen van Friesland zullen worden verleend bij dooding en sterven van door de besmettelijke longziekte aangetast rundvee, is niet van toepassing op den veehouder, die den toegang heeft geweigerd tot zijn stal, ten einde zijn vee op te nemen en te waarderen, aan de deskundigen, bedoeld bij art. 3 der bepalingen, be-

trekkelijk de invordering der belasting op de runderen. — H. R. 22 Oct. 1850; v. d. H., Bel. IV, no. 200, 65.

3629. De woorden „behalve de vermelde aanduidingsteekenen," voorkomende in art. 16 van het reglement, ter voorkoming van longziekte onder het rundvee in de provincie Groningen van 19 Julij 1842, moeten niet zoo worden verstaan, dat daarmede is bedoeld „uitgezonderd die teekenen," zoodat voor vee zich bevindende op minder dan 300 ellen van weiden of stallen, waar de longziekte is ontstaan, het in de vorige artt. vastgestelde branden niet te pas komt, maar wel in den zin van „onverminderd de vermelde aanduidingsteekenen," zoodat de maatregel van branden allezins ook op dat verdachte vee moet worden toegepast. — H. R. 3 Jan. 1854; v. d. H., G. Z. XII, no. 582, 103; N. R. XLVI, § 68, 266; W. 1646.

Art. 460.

3630. Het beweren, dat een paard, dat besmet was, niet heeft geloopen in een publieke weide, maar in een door den beklaagde daartoe gehuurde, doet niets af van het strafbare van het feit, in art. 460 C. P. uitgesproken. Paarden en runderen behooren onder bestiaux. Voor de toepassing van artt. 460 en 461 C. P., is het onverschillig, of de kwade droes der paarden, ofschoon besmettelijk, voor rundvee al dan niet besmettelijk is. Onder de in dit art. voorkomende défenses de l'administration, zijn ook bedoeld de bevelen door den burgemeester als regeringspersoon gegeven. — H. R. 5 Dec. 1865; W. 2756; N. R. LXXXI, § 29, 228; v. d. H., Strafr. 1865, 548; Gemst. 747; Hof Z.-Holland 9 Nov. 1865; W. 2736.

Art. 462.

3631. Beëedigde nachtwakers zijn begrepen onder de politie-beambten, onder welke benaming ook, tegen welke de zwaardere dan gewone straf bij schuldigverklaring aan diefstal bij dit art. is bedreigd; voor de toepassing is het voldoende, dat zij, ten tijde van het plegen der daad, beëedigde nachtwakers zijn, zonder dat het iets ter zake doet welke op dat oogenblik hunne roeping was. — H. R. 10 Mei 1859; N. R. LXII, § 22, 93; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1508, 225.

3632. Door de toepasselijkverklaring van de straffen in art. 401 C. P. bedreigd, op de in art. 388 omschreven diefstallen van gereedschappen van landbouw bij art. 16 der wet van 29 Junij 1854, is het niet toepasselijk geworden op het misdrijf van art. 462 C. P. — H. R. 7 Dec. 1869; N. R. B. XXI, 404; v. d. H., Strafr. 1869, 506.

3633. Dit art. behoort te worden toegepast bij schuldigverklaring van een veldwachter aan eenvoudige diefstal. — H. R. 7 Junij 1842; Regtz. XXX, 180; N. R. XI, § 25, 93; W. 329; v. d. H., Strafr. VIII, no. 417, 9.

3634. De verzwarende omstandigheid, gelegen in art. 462 C. P., is niet van toepassing op art. 388 van dit Wetboek, nadat de tuchthuisstraf bij dit laatste art. bedreigd, bij art. 16 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), in een correctionele straf is gewijzigd. — Hof Drenthe sine die; W. 3154.

Art. 463.

3635. C. R. Vaillant. De poenarum gravitate et ratione quemadmodum minui, mitigarique possint. — L. B. 1805.

3636. O. J. Mulder. De mitigatione poenarum. — Gron. 1812.

3637. F. L. H. J. Bosch van Drakestein. De causis poenam mitigantibus tel tollentibus. — Traj. 1822.

3638. J. L. C. H. van Lijnden. De moderanda poena. — L. B. 1828.

3639. G. J. Kronenberg. De causis mitigandi. — Daventriae 1840.

3640. C. W. D. Pape. De leer van het werkdadig berouw in het hedendaagsch strafrecht. — Leiden 1870.

3641. Moet de bekentenis van een misdadiger als een verzachtende omstandigheid worden beschouwd? — W. 3383.

3642. Dit art. is belangrijk gewijzigd en uitgebreid bij art. 20 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

3643. Dit art. is toepasselijk verklaard bij de:

a. Wet tot regeling der gemeenschap door electromagnetische telegrafen van 7 Maart 1852 (St. 48);

b. Wet tot wijziging en aanvulling der wet van 30 Mei 1840 (St. 16), houdende een belasting op de runderen van 9 Julij 1842 (St. 21);

c. Wet tot regeling der jagt en visscherij van 13 Junij 1857 (St. 87);

d. Wet op het lager onderwijs van 13 Augustus 1857 (St. 103);

e. Wet, houdende bepalingen omtrent het gebruik der spoorwegen van 21 Augustus 1859 (St. 98);

f. Wet, betrekkelijk de nationale militie van 19 Augustus 1861 (St. 72);

g. Wet, houdende regeling van het middelbaar onderwijs van 2 Mei 1863 (St. 50);

h. Wet, regelende de uitoefening der geneeskunst van 1 Junij 1865 (St. 60);

i. Wet, regelende de uitoefening der artsenijbereidkunst van 1 Junij 1865 (St. 61);

k. Wet, betrekkelijk het vaststellen van buitengewone maatregelen ter afwending van besmettelijke veeziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen van 17 October 1865 (St. 61);

l. Wet, houdende voorzieningen omtrent den veetyphus van 19 April 1867 (St. 30);

m. Wet, betreffende de maten, gewigten en weegwerktuigen van 7 April 1869 (St. 57);

n. Wet tot vaststelling van bepaling, betrekkelijk het begraven van lijken enz. van 10 April 1869 (St. 65);

o. Wet, betrekkelijk de invoering van een plakzegel voor handelspapier van 9 April 1869 (St. 61);

p. Wet, regelende het toezigt op het gebruik van stoomtoestellen van 28 Mei 1869 (St. 97);

q. Wet, betrekkelijk de afgifte van zeebrieven enz. van 28 Mei 1869 (St. 96);

r. Wet, houdende wijziging en aanvulling der wetten, omtrent de heffing en de verzekering der in- en uitgaande regten en accijnsen van 4 April 1870 (St. 61);

s. Wet tot regeling van het veeartsenijkundig staatstoezigt en de veeartsenijkundige politie van 20 Julij 1870 (St. 131);

t. Wet tot regeling van de uitoefening der veeartsenijkunst van 8 Julij 1874 (St. 98);

u. Wet tot regeling van de dienst en het gebruik der spoorwegen van 8 April 1875 (St. 67);

v. Wet tot regeling van het toezigt bij het oprigten van inrigtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken van 2 Junij 1875 (St. 95);

w. Wet tot vaststelling van bepalingen bij het voorkomen van hondsdolheid van 5 Junij 1875 (St. 110);

x. Wet, houdende regeling van de voorwaarden tot verkrijging der afzonderlijke bevoegdheid

tot uitoefening der tandheelkunst en van de uitoefening dier kunst van 24 Junij 1876 (St. 117);

ij. Wet, houdende maatregelen tegen het gevaar, hetwelk door den in-, door- en vervoer van vergiftige stoffen kan ontstaan van 28 Junij 1876 (St. 150).

3644. Politie-overtredingen. — Verzachtende omstandigheden. — Een laatste woord. — W. 3216.

3645. Bij plaatselijke verordening mag niet worden bepaald, dat de gemeenteraad zich het regt voorbehoudt, om bij het bestaan van verzachtende omstandigheden, zonder vervolging in regten, over de boeten in dading te treden, omdat dit in strijd is met de voorschriften van het Wetb. van Strafv., daar alleen ingevolge art. 254 door betaling der hoogste boete, op magtiging van den regter, de vervolging kan worden voorkomen. — Kon. Besl. 26 Junij 1852 (St. 134).

3646. Bij het toepassen van art. 463 moeten de verzachtende omstandigheden, welke tot die toepassing aanleiding hebben gegeven, worden omschreven. — H. R. 15 Maart 1842; Regtz. XVIII, 118; XIX, 326; N. R. XII, § 10, 30; W. 313; v. d. H., Strafr. VII, no. 388, 161.

3647. Ook op hem, die uithoofde van vroegere veroordeeling wegens misdaad, tot het maximum der straf zou moeten veroordeeld worden, is art. 463 van toepassing, hetwelk wegens geringheid der toegebragte schade en verzachtende omstandigheden den regter het verminderen der bij de wet bedreigde gevangenisstraf veroorlooft. — H. R. 31 Maart 1840; Regtz. XIX, 86; N. R. VI, § 44, 202; W. 86; v. d. H., Strafr. III, no. 169, 241; H. R. 23 Mei 1843; Regtz. XIX, 90; XXX, 209; N. R. XV, § 5, 13; v. d. H., Strafr. IX, no. 549, 504; Hof Gelderland 24 Sept. 1844; Regtz. XIX, 92; R. B. VI, 695; W. 550.

3648. Dit art. is bij veroordeeling wegens laster toepasselijk, ook, indien aan de gevoegde partij een schadevergoeding van meer dan 25 franken wordt toegekend, vermits het in dit art. voorkomend woord nadeel, préjudice, alleen ziet op materiëel veroorzaakte tastbare schade. Ingeval van laster daarentegen kan alleen aan een morele schade in eer en goeden naam geleden, worden gedacht, tot betering, waarvan aan den beleedigde bij de wet een civile actie is toegekend. Dit art. is toepasselijk op alle in den C. P. voorkomende wanbedrijven, zelfs ingeval van recidive. — Hof N.-Holland 23 April 1850; Regtz. XIX, 111; W. 1136.

3649. Dit art. mag ook worden toegepast, als de beklaagde reeds vroeger wegens misdaad is veroordeeld geweest. — H. R. 7 April 1840; Regtz. XIX, 88; R. in N. II, 325; W. 88.

3650. Dit art. mag ook worden toegepast in de gevallen van art. 67 van dit wetboek. — H. R. 21 Julij 1846; Regtz. XXX, 213; N. R. XXV, § 16, 81; W. 755; v. d. H., Strafr. 1846, II, no 92, 174; H. R. 20 Julij 1847; Regtz. XIX, 357; W. 852; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 235, 124; N. R. XXVIII, § 77, 369; H. R. 15 Dec. 1847; Regtz. XIX, 360; W. 1904; N. R. XXVIII, § 77, 359; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 289, 418.

3651. Dit art. kan ook worden toegepast op een beklaagde, die ter zake van een feit, waartegen in het algemeen een lijf- en onteerende straf is bedreigd, uithoofde van zijn jeugdigen leeftijd, ingevolge art. 119 Wetb. v. Strafv., voor de correctionele kamer eener arrondissements-regtbank teregt staat. — Regtb. Zierikzee 4 Oct. 1839; Regtz. XXX, 218; R. in N. II, 190; W. 74; Regtb. Tiel 22 Aug. 1844; R. B. VII, 307; Regtz. XXX, 220; anders Hof Z.-Holland 5 Aug. 1842; W. 310; Regtz. XXX, 221; Regtb. Leiden 31 Mei 1844; Regtz. XXX, 226; W. 512; R. B. VII, 307.

3652. Omtrent verzachtende omstandigheden, behoeft geen uitspraak te worden gedaan, als de regter oordeelt, dat zij niet bestaan. — H. R. 26 Jan. 1841; Regtz. XXV, 207; N. R. X, § 45, 183; W. 154; v. d. H., Strafr. V, no. 254, 95.

3653. De verzachtende omstandigheden, welke den judex facti tot het uitspreken van een ligtere straf hebben geleid, dan in het algemeen bij de wet tegen het gepleegd misdrijf is bedreigd, moeten met redenen bekleed zijn. — H. R. 23 Oct. 1876; W. 4048.

3654. Als de regter van oordeel is, dat genoegzame verzachtende omstandigheden bestaan, om de gewone straf te verminderen, moet zulks in het arrest of vonnis worden verklaard en moeten die omstandigheden worden vermeld. — H. R. 1 Oct. 1839; Regtz. XV, 356; XXX, 185; N. R. V, § 38, 241; W. 49; v. d. H., Strafr. III, no. 135, 1; H. R. 29 Aug. 1840; Regtz. XXX, 187; N. R. VI, § 53, 244; W. 122; v. d. H., Strafr. III, no. 184, 337; H. R. 6 Jan. 1846; Regtz. XXX, 190; N. R. XXIII, § 29, 156; W. 687; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 1, 1.

3655. Dit art. mag worden toegepast, ingeval van een wanbedrijf, strafbaar gesteld bij art. 198, in verband met art. 186 van dit wetboek. — H. R. 7 April 1840; Regtz. XXI, 210; N. R. VI, § 45, 209; W. 88; v. d. H., Strafr. II, no. 111, 317; R. in N. II, 307; H. R. 26 Febr. 1843; Regtz. XXI, 213; N. R. XIV, § 53, 196; v. d. H., Strafr. IX, no. 515, 326.

3656. Dit art. is ook van toepassing op het wanbedrijf van laster. — Hof Drenthe 11 April 1839; Regtz. XXX, 197; R. in N. II, 129; H. R. 10 Febr. 1846; Regtz. XVI, 168; N. R. XXIII, § 57, 253; W. 697; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 23, 147; Hof N.-Holland 23 April 1850; Regtz. XIX, 111; W. 1136.

3657. De toepassing van dit art. bij een wanbedrijf, dat alleen met gevangenisstraf wordt bedreigd, kan niet leiden tot verandering dier straf in een geldboete, maar slechts tot vermindering van den tijd der gevangenisstraf. — Regtb. Arnhem 3 April 1849; Regtz. XXX, 201; W. 1019; H. R. 24 Aug. 1841; Regtz. XXII, 7; N. R. VIII, § 73, 337; W. 252; v. d. H., Strafr. VI, no. 309, 12.

3658. De regter kan uit kracht van dit art. alleen dan òf gevangenisstraf, òf geldboete te zamen of afzonderlijk opleggen, als gevangenisstraf en geldboete gelijktijdig worden bedreigd, en niet als gelijk in art. 401 C. P. alleen de gevangenisstraf verpligtend en de oplegging der geldboete facultatief is gesteld. — H. R. 29 Aug. 1854; Regtz. XXVIII, 66; XXX, 205; W. 1590; N. R. XLVIII, § 22, 108; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 1016, 320; anders Hof Limburg 27 Mei 1852; Regtz. XXVIII, 62; W. 1378.

3659. Bij toepassing van dit art., is de regter wel bevoegd, maar niet verpligt om de gevangenisstraf, beneden de zes dagen uit te spreken. — H. R. 30 Oct. 1849; Regtz. XXX, 61; W. 1082; N. R. XXXIV, § 31, 123; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 533, 198.

3660. De omstandigheid, dat nevens een feit, waartegen enkel gevangenisstraf is bedreigd, de beklaagde aan andere feiten is schuldig verklaard, waartegen met gevangenisstraf ook geldboete is bedreigd, en voor welke derhalve met verzachtende omstandigheden, met weglating der gevangenisstraf, alleen geldboete mag opgelegd worden, mag door toepassing van art. 207, alin. 2 Wetb. v. Strafv., niet tengevolge hebben, dat ook op eerstbedoeld feit gestelde ge-

vangenisstraf kan weggelaten worden. — H. R. 6 Febr. 1872; N. R. C, § 15, 126; W. 3434; v. d. H., Strafr. 1872, 27.

3661. Als de regter onder verzachtende omstandigheden in aanmerking neemt de geringe waarde van het gestolene en daarop art. 363 C. P. toepasselijk verklaart, dan moet ook uit het vonnis blijken, dat die waarde is gebleven beneden de waarde van 25 francs. — H. R. 30 Julij 1870; N. R. XCV, § 32, 251; v. d. H., Strafr. 1870, 345.

3662. Tegen het wanbedrijf, bedoeld bij art. 212 C. P. gevangenisstraf en bij art. 218 geldboete bedreigd zijnde, zoo kan de regter van de vrijheid bij art. 463 gebruik maken, om alleen de geldboete toe te passen. — H. R. 16 Febr. 1870; N. R. XCIV, § 20, 160; W. 3191; v. d. H., Strafr. 1870, 84.

3663. Aan iemand, die schuldig wordt verklaard aan moedwillige mishandeling, gepleegd, na daartoe te zijn geprovoceerd, mag bij aanneming van verzachtende omstandigheden niet een geldboete alleen worden opgelegd. — Hof Utrecht 20 Dec. 1870; W. 3278.

3664. De bijzondere bepaling van art. 2 der wet van 24 April 1836 (St. 13), is voor verzachtende omstandigheden onveranderd blijven bestaan. De algemeene regel van art. 9 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), kan alzoo voor dat uitgezonderd geval geen toepassing vinden. Uit de uitdrukkelijke toepasselijk verklaring van dat art. voor een der artikelen der gemelde wet van 1836, kan het gevolg niet worden getrokken, dat de wetgever hetzelfde ook zou bedoeld hebben voor de misdaden bedoeld, voorzien bij de overige artikelen dier wet, waarvoor zij het genoemd artikel niet van toepassing verklaarde. — H. R. 18 Oct. 1875; W. 3916; N. R. CXI, 37; v. d. H., Strafr. 1875, 337; H. R. 27 Aug. 1870; W. 3246; N. R. XCV, § 36, 276; v. d. H., Strafr. 1870, 363; H. R. 16 Jan. 1867; N. R. LXXXV, § 10, 62; W. 2881; v d. H., Strafr. 1867, 16; Hof N.-Holland 29 Junij 1875; N. R. B. 1876, 78.

3665. Een vonnis is niet voldoende gemotiveerd, indien verzachtende omstandigheden daarbij zijn aangenomen en art. 463 C. P. is toegepast, zonder uit te maken, of de toegebragte schade niet te boven gaat 25 francs en zonder tevens toe te passen art. 20 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — H. R. 18 Mei 1875; W. 3867; N. R. CX, 138; v. d. H., Strafr. 1875, 207.

3666. Art. 9 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) wordt verkeerd toegepast, door wegens het bestaan van verzachtende omstandigheden op een diefstal bij nacht in een bewoond huis, door middel van inklimming, toe te passen een correctionele gevangenisstraf van slechts drie maanden, in plaats van minstens zes maanden. — H. R. 31 Aug. 1874; W. 3759.

3667. De vraag in hoeverre de verzachtende omstandigheden aanwezig zijn, is geheel ter beoordeeling van den judex facti. — H. R. 31 Julij 1868; W. 3031; v. d. H., Strafr. 1868, 256.

3668. Bij toepassing van art. 463 C. P. behoort het vonnis een beslissing te bevatten, omtrent het bedrag der toegebragte schade en een opgave van de verzachtende omstandigheden. — H. R. 30 Junij 1868; N. R. LXXXIX, § 38, 306; N. R. B. XIX, 494; W. 3028; v. d. H., Strafr. 1868, 202.

3669. De omstandigheid, dat de dader van een strafbaar feit, handelde ter goeder trouw, op last en voor rekening van een derde, mag den regter niet doen aannemen, dat de gepleegde daad hem niet toerekenbaar is, zulks kan echter wel aanleiding geven tot het aannemen van verzachtende omstandigheden. — Hof Gelderland 14 Mei 1867; W. 2942; N. R. B. XVII, 603.

3670. De omstandigheid, dat bedreigingen zijn gebezigd in een oogenblik van opgewondenheid, tengevolge van te veel gebruik van sterken drank, kan van geen invloed zijn op de qualificatie; zij kan alleen aanleiding geven tot het aannemen van verzachtende omstandigheden. — H. R. 20 Maart 1866; W. 2787; N. R. LXXXII, § 39, 311; v. d. H., Strafr. 1866, 132.

3671. De omstandigheid, dat kindermoord voor de eerste maal door de ongehuwde moeder is gepleegd, is niet een verzachtende omstandigheid, doch een misdaad, op zich zelf bij de wet strafbaar gesteld. — H. R. 3 Oct. 1865; W. 2733; v. d. H., Strafr. 1865, 417.

3672. Als de regter, bij schuldigverklaring aan een wanbedrijf, het aanwezig zijn van verzachtende omstandigheden aanneemt, doch zonder te beslissen, dat de toegebragte schade de vijfentwintig francs niet te boven ging, moet behalve art. 463 C. P., ook art. 20 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) worden toegepast. — Hof Z.-Holland 10 Junij 1864; W. 2595.

3673. Verzachtende omstandigheden mogen ook in aanmerking komen bij het opleggen van subsidiaire gevangenisstraf. — Kantg. Zevenaar 21 Nov. 1862; W. 2488.

3674. Bij art. 20 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), is art. 463 ongewijzigd gebleven, zoodat de slotbepaling daarvan, dat de straf bij aanneming van verzachtende omstandigheden nimmer beneden de politiestraf mag zijn, nog van kracht is te beschouwen en ook bij overtreding van politie toepasselijk is. — H. R. 20 Mei 1863; W. 2491; N. R. LXXIV, § 12, 58; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1843, 170.

3675. De regter is bevoegd, om volgens art. 208 Wetb. v. Strafv. een beschuldigde, ook al zijn er geen gronden om verzachtende omstandigheden aan te nemen, tot een tuchthuisstraf van minder dan vijf jaren te veroordeelen, als hij reeds wegens een later feit tot die straf is veroordeeld. — Hof Gelderland 20 Aug. 1857; W. 1903.

3676. De regter mag zonder het bestaan van verzachtende omstandigheden aan te nemen, ingeval van herhaling, het minimum van de bedreigde straf opleggen. — Hof Gelderland 27 Jan. 1857; W. 1902; N. R. B. VIII, 54.

3677. De bevoegdheid bij dit art., aan den regter gegeven, kan niet anders leiden, dan tot vermindering van den tijd der gevangenisstraf, en dus niet tot verandering dier straf in die van geldboete. — H. R. 7 April 1857; N. R. LV, § 56, 277; W. 1844; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1313, 130; H. R. 24 Aug. 1841; N. R. VIII, § 73, 337; Regtz. XXII, 7; W. 252; v. d. H., Strafr. VI, no. 309, 12.

3678. De wet van 28 Junij 1851 (St. 68), geeft den regter geen bevoegdheid, om, zonder toepassing van art. 463 C. P. de op te leggen gevangenisstraf in eenzame opsluiting te ondergaan, te kunnen doen dalen beneden de helft van het minimum der gevangenisstraf, welke ingevolge de toepasselijke strafwet zou zijn uitgesproken. — H. R. 2 Aug. 1859; N. R. LXII, § 63, 322; W. 2091; v. d. H., Strafr. 1859, 399.

3679. Een uitspraak is niet behoorlijk gemotiveerd, indien art. 463 C. P. wordt toegepast alleen op de overweging, omtrent het aanwezig zijn van verzachtende omstandigheden, doch zonder eenige overweging over het ander vereischte van dat art., het veroorzaakt nadeel, met nalating van melding te maken van art. 20 der wet van 29 Junij 1854

(St. 102). — H. R. 12 Oct. 1859; N. R. LXIII, § 19, 72; v. d. H., J. en V. VI, no. 335, 80; H. R. 3 Jan. 1860; N. R. LXIV, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1860, 1; H. R. 21 Julij 1868; v. d. H., Strafr. 1868, 243; N. R. LXXXIX, § 43, 351; W. 3029.

3680. Indien de strafwet, behalve gevangenisstraf, ook geldboete bedreigt, staat het den regter vrij, om bij het bestaan en de toepassing van verzachtende omstandigheden, krachtens art. 463 C. P., geen gevangenis, maar enkel geldboete op te leggen; uit dit art. kan niet worden afgeleid, dat het alleen geschreven is voor de gevallen, waarin de wetgever bepaald heeft, dat behalve de gevangenisstraf, ook geldboete moet worden uitgesproken. — H. R. 30 Junij 1862; N. R. LXXI, § 28, 216; W. 2393; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1766, 242; N. R. B. XIII, 472.

3681. Uit dit art. mag niet worden afgeleid, dat het alleen zou zien op die gevallen, waarin de wet heeft bepaald, dat behalve gevangenisstraf, ook geldboete moet worden uitgesproken. — H. R. 26 Febr. 1856; N. R. LII, § 38, 159; W. 1846; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1194, 113.

3682. De regter is bevoegd bij diefstal, onder verzachtende omstandigheden, met toepassing van art. 463 C. P., om de gevangenisstraf door een geldboete te vervangen. — H. R. 18 Dec. 1855; N. R. LI, § 58, 254; W. 1830. v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1166, 255; Regtz. XXVIII, 63.

3683. De regter mag van de bij art. 463 C. P. toegestane vrijheid, om bij het bestaan van verzachtende omstandigheden, de gevangenisstraf en de boete te verminderen, en om de ééne of de andere dezer straffen afzonderlijk uit te spreken, gebruik maken, ook indien, behalve gevangenisstraf, ook nog geldboete bij de wet bedreigd is; dit laatste is het geval ten aanzien van art. 401 C. P. — H. R. 24 Dec. 1855; W. 1833; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1170, 271; Regtz. XXVIII, 65.

3684. Bij schuldigverklaring aan een wanbedrijf, waarop gevangenisstraf en geldboete zijn bedreigd, mag de regter, met toepassing van art. 463 C. P. en dus bij aanneming van verzachtende omstandigheden, bloot een geldboete opleggen, te boven gaande het minimum dier geldboete zonder gevangenisstraf uitspreken. — H. R. 11 Maart 1845; N. R. XX, § 30, 134; W. 623; v. d. H., Strafr. XIII, no. 805, 206; R. in N. IV, 279; Regtz. XXX, 305.

3685. De regter, die met toepassing van art. 463 C. P., wegens verzachtende omstandigheden den beklaagde slechts boete zonder gevangenisstraf oplegt, is niet verpligt het minimum der bij de wet bepaalde boete uit te spreken. — Hof Gelderland 10 Dec. 1844; R. B. VII, 102; W. 576.

3686. Dit art. geeft alleen het vermogen om gevangenisstraf of geldboete, hetzij te zamen uitgesproken, of elk afzonderlijk vastgesteld, te verminderen; daaruit vloeit echter niet voort, dat de regtbanken bevoegd zouden zijn, die straffen met elkander te verwisselen. — Hof N.-Holland 21 April 1842; R. B. IV, 494.

3687. Indien op een wanbedrijf alleen gevangenisstraf is bedreigd, kan de regter bij aanneming van verzachtende omstandigheden, die straf niet in een geldboete veranderen. — H. R. 30 April 1861; N. R. LXVII, § 65, 488; W. 1844; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1670, 144.

3688. Er bestaan geen termen tot toepassing van art. 463 C. P., indien de regter niet heeft verklaard, dat verzachtende omstandigheden aanwezig zijn. — H. R. 23 Maart 1841; v. d. H., Strafr. V, no. 260, 122; W. 178.

3689. De regter kan van de bevoegdheid bij art. 463 C. P., voor het geval van verzachtende omstandigheden gegeven, geen gebruik maken, indien alleen geldboete, zonder gevangenisstraf is bedreigd. — H. R. 25 Nov. 1845; N. R. XXIII, § 3, 21; W. 675; v. d. H., Strafr. XIV, 198.

3690. De omstandigheid, dat iemand, gebruik makende van zijn regt, in de uitoefening daarvan te ver gaat, zonder echter met kwade bedoeling te handelen, kan aanleiding geven tot vermindering van straf. — Hof Gelderland 6 Nov. 1867; N. R. B. XVIII, 218; W. 3008.

3691. Hooge opgewondenheid kan als verzachtende omstandigheid worden aangenomen. — Hof Utrecht 5 April 1843; W. 386.

3692. Ook bij herhaling van wanbedrijf, mag dit art. worden toegepast. — Regtb. Winschoten 19 Nov. 1842; W. 429.

3693. Dit art. is niet van toepassing op politieovertredingen. — Regtb. 's Gravenhage 2 Dec. 1853; W. 1497.

Art. 464.

3694. J. D. van Ketwich Verschuur. De judiciis contraventionum simplicis politiae. — L. B. 1843.

3695. J. F. Wertheim. Verhandeling over de Nederlandsche policiestrafwetgeving. — Utrecht 1860.

3696. Mr. G. de Vries. De wetgevende magt der plaatselijke besturen. — Haarlem 1846; beoord. door mr. A. de Pinto, Themis VII, 263; door mr. M. H. Godefroi, R Jaarb. IX, 157.

3697. Mr. C. H. Gockinga. Een vraag uit het Ned. staatsregt, betrekkelijk de bevoegdheid der plaatselijke besturen tot het maken van reglementen. — Regtsg. Jaarb. I, 357.

3698. Mr. C. J. François. Over politieregt. — Themis VII, 83.

3699. Mr. W. C. D. Olivier. Over de beperking van den eigendom door het politieregt. — Leiden 1847; beoord. door mr. G. M. van der Linden, Themis IX, 140; door mr. M. H. Godefroi, R. Jaarb. X, 339.

3700. Josua van Eik. De algemeene beginselen van het internationaal politieregt. — Amsterdam 1860; beoord. door mr. J. W. Tyderman, Themis 2e, VII, bl. 4; N. R. Bijdr. X, 683.

3701. Bevoegdheid der gemeentebesturen tot het vaststellen van strafverordeningen. — Bijdr. van Boer en Fruin III, 163.

3702. Strafwetgevende bevoegdheid der gemeentebesturen. — Bijdr. Boer en Fruin X, 160.

3703. Voor de subsidiaire gevangenisstraf voor boeten, wegens politie-overtreding opgelegd, is het ondergaan dier straf in eenzame opsluiting uitgesloten. — H. R. 3 Junij 1872; W. 3477; N. R. CI, § 11, 97; v. d. H., Strafr. 1872, 217.

3704. De wijziging der straffen in artt. 67 en 69 C. P. voorgeschreven, ziet enkel op misdrijven en wanbedrijven, doch in geen geval op politieovertredingen of andere bij bijzondere wetten of verordeningen met geldboete strafbaar gestelde overtredingen. — Hof Z.-Holland sine die; W. 2529; Gemst. 634.

3705. Het is geoorloofd bij verordening geldboete en gevangenisstraf te zamen of afzonderlijk te bedreigen en de keuze tusschen die beide straffen aan den regter over te laten. — H. R. 27 Oct. 1852; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 887, 117; N. R. XLIII, § 21, 133; W. 1459; Gemst. 103; H. R. 26 Aug. 1853; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 962, 24; N. R. XLVI, § 9, 36; W. 1569; Gemst. 153.

3706. Plaatselijke verordeningen mogen op feiten niet bij de algemeene wet gestraft, de strafbepalin-

gen der algemeene wet toepasselijk verklaren. — Regtb. 's Gravenhage 23 Jan. 1860; N. R. B. X, 459; W. B. A. 589.

3707. De plaatselijke wetgever is niet bevoegd, om nadere of andere straffen te bepalen tegen overtredingen, waartegen bij het Wetb. v. Strafregt reeds straffen zijn bedreigd. — Kantg. Hulst 25 Sept. 1852; W. 1371.

3708. In politiezaken is de dader alleen strafregtelijk aansprakelijk en niet de meester voor zijne knechten, zoo de wet het niet uitdrukkelijk anders bepaalt. — Kantg. Amsterdam no. 4, 20 Oct. 1852; W. 1382.

3709. Een persoonlijke daad is geen vereischte voor de aansprakelijkheid, wegens overtreding eener politie-verordening; die aansprakelijkheid kan evenzeer ontstaan, door na te laten datgene te doen, wat bij verordening is voorgeschreven. — H. R. 22 Jan. 1861; N. R. LXVII, § 9, 54; W. 2243; v. d. H., G. Z. XVIII, no. 838, 20.

3710. In zaken van overtreding van politie, is in het algemeen de overtreding van bepaalde voorschriften en verbodsbepalingen op zich zelf voldoende, om de strafbepaling, welke op die overtreding is gesteld, toe te passen. — H. R. 8 Febr. 1842; N. R. XI, § 90, 360; W. 293; v. d. H., G. Z. II, no. 96, 428.

3711. Tot het bestaan eener overtreding van plaatselijke politie, wordt geen opzet om te overtreden vereischt; het enkel materiëel feit is daarvoor voldoende, zonder dat onwetenheid of dwaling de toepassing der verordening kan voorkomen. — H. R. 9 Dec. 1845; N. R. XXIII, § 16, 94; v. d. H., G. Z. IIIa, no. 437, 61.

3712. Iemand, die geen inwoner eener stad is en er zijn bedrijf niet in uitoefent, is verbonden door aldaar behoorlijk afgekondigde plaatselijke verordeningen dier stad, betrekkelijk het rijden door de straten, al is daarvan geen teeken aan den ingang der straten te vinden. De beweerde onwetenheid of goede trouw van een beklaagde, kan geen grond opleveren, om een verordening van politie, die behoorlijk en op de gewone wijze is afgekondigd, buiten toepassing te houden. — H. R. 10 Febr. 1846; N. R. XXIII, § 56, 250; W. 714; v. d. H., G. Z. IV, no. 142, 42.

3713. De bloote overtreding van een verordening van plaatselijke politie, levert grond op tot toepassing der bedreigde straf, zonder dat behoeft onderzocht te worden of de dader ter goeder of ter kwader trouw heeft gehandeld. — H. R. 28 April 1846; N. R. XXIV, § 29, 129; W. 732; v. d. H., G. Z. IV, no. 160, 129.

3714. Bij politie-overtredingen komt geen beslissing te pas, omtrent het oordeel des onderscheids van den dader beneden zestien jaren. Art. 66 C. P. kan nimmer op overtredingen worden toegepast. — H. R. 29 Jan. 1856; N. R. LII, § 21, 91; W. 1759; v. d. H., Strafr. 1856, I, 67; W. B. A. 369; Gemst. 248.

3715. Art. 52 der wet op den overgang van de vroegere tot de nieuwe wetgeving, waarbij de toepassing der straf zich naar de nieuwe wet regelt, indien deze ligtere of geen straf bedreigt, is mede van toepassing op overtredingen van gemeenteverordeningen. — H. R. 12 Nov. 1861; N. R. LXIX, § 17, 124; W. 2344; v. d. H., G. Z. XVIII, no. 892, 415; Kantg. Noordwijk 25 Jan. 1866; Gemst. 783; W. B. A. 901; W. 2825.

3716. Elk hoofd van een huisgezin is aansprakelijk voor de overtreding van politie-verordeningen, gepleegd door hen, die binnen den kring des huisgezins aan zijn onmiddellijk gezag zijn onderworpen. — Regtb. Amsterdam 10 Junij 1860; N. R. B. X, 598; W. 2195; W. B. A. 586; Gemst. 466.

3717. De overweging, dat een overtreding menigvuldige malen straffeloos wordt gepleegd, levert voor den regter geen grond op, om de daartegen gestelde poenale verordening niet toe te passen. De goede trouw waarin een beschuldigde wegens overtreding van een plaatselijke keur, verkeert, daarop gegrond, dat hij niet in die plaats woont en dus met de keur onbekend is, kan niet tot grond van verschooning strekken. — H. R. 16 Nov. 1841; N. R. XI, § 41, 163; W. 286; v. d. H., Strafr. VI, no. 336, 168.

Art. 465.

3718. Aan het beginsel van de artt. 465 en 466 en van art. 1 C. P., volgens hetwelk niet als overtredingen (contraventions), maar als wanbedrijven (délits) beschouwd moeten worden alle misdrijven, waartegen bedreigd is een gevangenis van meer dan vijf dagen en een geldboete van meer dan vijftien frcs., is gederogeerd door de bepaling van art. 44 der wet op de Regt. Org. te dien effecte, dat op zoodanige overtredingen, welke onder de vorige wetgeving als wanbedrijven waren te beschouwen, de éénjarige praescriptie, volgens art. 459 Wetb. v. Strafv., toepasselijk is. — H. R. 17 Sept. 1839; Regtz. XVII, 132; R. in N. II, 153; N. R. IV, § 5, 28; W. 47; v. d. H., J. en V. I, no. 5, 23; H. R. 20 Junij 1843; Regtz. XVII, 129; N. R. XIV, § 98, 396; W. 456; v. d. H., J. en V. I, no. 46, 362; H. R. 3 Dec. 1850; Regtz. XIX, 337; N. R. XXXVII, § 18, 106; W. 1340; v. d. H., J. en V. III, no. 152, 219; Regtb. Amsterdam 28 Jan. 1841; Regtz. XXX, 228; R. in N. III, 80.

3719. De artt. 465 en 466 C. P., voorschrijvende een minimum van gevangenisstraf en geldboete voor politie-overtredingen, kunnen alleen geacht worden te betreffen de politie-overtredingen, bij dit Wetb. met straf bedreigd, zoodat de gemeentebesturen bevoegd zijn, om op de overtreding hunner reglementen zoo geringe geldboete en gevangenisstraf te bedreigen, als zij goedvinden. — H. R. 20 Jan. 1852; Regtz. XVIII, 217 N. R. XLI, § 6, 25; W. 1389; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 813, 29.

Art. 466.

3720. Mr. H. C. A. Thieme, A.C.zn. Iets over de toepassing en opvatting van art. 466 van het Wetb. van Strafr., met betrekking tot de vraag of de boeten beneden 15 franken, bedreigd bij provinciale verordeningen, volgens dit art. ten voordeele komen van de gemeente, waarin de overtreding is gepleegd, of ten bate van den staat? — Opm. en Med. XIII, 166.

3721. Mr. G. B. Emants. Over de toewijzing der boete bij de keur eener gemeente aan de gemeentekas. — Themis XI, 576.

3722. Mr. L. Oldenhuis Gratama. Beschouwingen over een paar punten van de bevoegdheid der provinciale staten: 1) Zijn de provinciale staten bevoegd in hunne reglementen de subsidiaire gevangenisstraf te bedreigen? 2) Zijn de provinciale staten bevoegd in hunne reglementen te bepalen, dat de in die reglementen bedreigde boete komt ten voordeele van de gemeenten? — Themis 2ᵃ, IV, 501.

3723. Mr. F. B. Coninck Liefsting. Een paar opmerkingen, betreffende de strafwetgevende magt der provinciale staten. — N. R. Bijdr. VII, 277.

3724. Zijn de provinciale staten bevoegd, om in hunne verordeningen te bepalen, dat de bedreigde boeten zullen komen ten voordeele der gemeenten, waarin de overtreding is gepleegd? — Opm. en Med. X, 86.

3725. Uitkeering aan de gemeenten van de boeten boven 25 frcs., uitgesproken krachtens plaatselijke reglementen, vastgesteld na de invoering der gemeentewet. — M. v. F. 16 Jan. 1857; Bijv. E. 49.

3726. Inlichtingen betreffende boeten, welke vrijwillig op magtiging van het openbaar ministerie worden gekweten. — M. v. J. 11 Aug. 1860; Bijv. E. 370.

3727. Een onbepaalde boete bij een verordening gesteld, die het maximum kan overschrijden, heeft wel tengevolge, dat de regter de straf tot het maximum moet beperken, maar niet, dat daardoor de verordening niet geldend zou worden. — H. R. 22 Julij 1856; v. d. H., G. Z. XIII, no. 647, 8; N. R. LIII, § 56, 272; W. 1943; Gemst. 340; H. R. 30 Jan. 1844; W. 480; Regtz. XXX, 260; R. in N. IV, 137; N. R. XVI, § 53, 239; W. 480; v. d. H., G. Z. IX, no. 409, 329.

3728. De boeten door den regter opgelegd, wegens overtreding van verordeningen, krachtens de wet van 6 Maart 1818 (St. 12), mogen beneden 50 ct. dalen, omdat bij die wet geen minimum van boete is bepaald. — H. R. 20 Jan. 1852; N. R. XLI, § 6, 26; Regtz. XVIII, 217; W. 1389; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 813, 29.

3729. Een vergrijp, waartegen een geldboete van ƒ 10 is bedreigd, is geen politie-overtreding, maar een wanbedrijf. — H. R. 31 Julij 1874; W. 3750.

3730. Op politie-overtredingen, waartegen als minimum de minste politiestraf is bedreigd, kan art. 20 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) niet worden toegepast. — H. R. 20 Mei 1863; N. R. LXXIV, § 12, 58; W. 2491; v. d. H., Strafr. 1863, 170; Gemst. 614.

3731. Voor iedere overtreding, ingeval alleen geldboete als straf is bedreigd, moet een afzonderlijke boete worden uitgesproken. — H. R. 9 Dec. 1863; W. 2560; N. R. LXXV, § 33, 302; v. d. H., Strafr. 1863, 409.

3732. Een boete van ƒ 25 op de overtreding eener plaatselijke verordening bedreigd, mag niet ten behoeve der gemeente worden uitgesproken. — H. R. 19 Oct. 1852; Regtz. XXX, 236; XXXI, 239; N. R. XLIII, § 12, 82; W. 1377; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 881, 82; Gemst. 56; H. R. 31 Aug. 1849; Regtz. XXX, 242; N. R. XXXIV, § 5, 20; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 518, 112; W. 1063.

3733. De provinciale staten zijn niet bevoegd, om in hunne verordeningen te bepalen, dat de bedreigde boeten zullen komen ten voordeele der gemeenten, waarin de overtreding begaan is. — Kantg. Amersfoort 20 Febr. 1854; Regtz. XXX, 249; W. 1555; Gemst. 150.

3734. De bepaling eener provinciale verordening, volgens welke de boeten op hare overtreding vastgesteld, komen ten voordeele der gemeenten, is in strijd met de bevoegdheden aan de provinciale staten toegekend. De bepaling, ten wiens behoeve behoort te komen de bij regterlijk vonnis uit te spreken boete, behoort bij de wet te worden geregeld. — H. R. 27 Dec. 1854; v. d. H., G. Z. XII, no. 607, 231; W. 1617; N. R. XLIX, § 17, 69; Regtz. XXX, 250; W. B. A. 299; Gemst. 178.

3735. Het voorschrift van art. 466 C. P., ten aanzien van het uitspreken der opgelegde geldboete, ten bate der gemeente, in welke de overtreding is gepleegd, kan geen toepassing vinden bij schuldigverklaring aan een wanbedrijf. Dit art. kan zich niet uitstrekken tot geldboeten, uitgesproken krachtens een reglement, vastgesteld door provinciale staten, onverschillig het bedrag der uitgesproken boete. — H. R. 8 Mei 1860; N. R. LXIV, § 55, 250; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1598, 115.

3736. Overtredingen, waartegen hoogere boeten dan 15 frcs. zijn gesteld, zijn geen bloote politieovertredingen. Jagtovertredingen, waarop een geldboete van ƒ 20 is gesteld, kunnen daaronder niet worden gerangschikt. Art. 44 Regt. Org. heeft wel de bevoegdheid der kantonregters geregeld, doch niet de qualificatie bij den Code Pénal vastgesteld, gewijzigd of veranderd. — Regtb. Arnhem 6 Oct. 1848; Regtz. XXX, 229; W. 981.

3737. De overtredingen, waartegen een hoogere geldboete dan 15 frcs. is bedreigd, moeten beschouwd worden als wanbedrijven; daarbij moet ten aanzien van beklaagden beneden zestien jaren, naar het oordeel des onderscheids van den beklaagde onderzoek worden gedaan. — H. R. 2 Dec. 1862; N. R. LXXII, § 36, 292; W. 2438; v. d. H., Strafr, 1862, 436; Regtb. Arnhem 6 Oct. 1848; Regtz. XXX, 229; W. 981.

3738. In art. 466 C. P. zijn klaarblijkelijk bedoeld alle politie-overtredingen, welke in het vierde boek van dit Wetboek zijn voorzien en met geldboeten bedreigd; het in art. 475, no. 4, gebezigd woord „reglements" is algemeen; daarmede zijn niet alleen plaatselijke, maar ook provinciale reglementen bedoeld. — H. R. 30 Julij 1867; N. R. LXXXVI, § 31, 245; W. 2943; N. R. B. XVIII, 578; v. d. H., G. Z. XXIII, no. 1175, 227.

Art. 467.

3739. Tegen wien moet, ingeval van onwettige verlenging der gijzeling voor boete, waartoe hij is veroordeeld, ter zake eener politie-overtreding, de vordering van den gegijzelde tot ontslag worden ingesteld? — Regtsg. Adv. I, 174.

3740. Dit art. is gedeeltelijk vervallen door art. 1 der wet van 22 April 1864 (St. 29).

3741. De bepalingen omtrent den lijfsdwang, vervat in artt. 467 en 469 C. P., zijn alleen van toepassing bij geldboeten van 15 frcs. en daar beneden. — H. R. 27 Mei 1851; Regtz. XXX, 246; N. R. XXXIX, § 10, 54; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 747, 307; W. 1307.

3742. De verpligting tot ontslag uit de gijzeling begint te loopen niet na de veertien dagen gijzeling, maar na den dag, dat de gegijzelde na expiratie van dien termijn, van zijn onvermogen doet blijken. — H. R. 13 Nov. 1846; Regtz. XVIII, 253; N. R. XXXV, § 60, 263; W. 776; v. d. H., G. Z. V, no. 199, 140.

3743. De bepaling van art. 467 C. P. is vervallen, zoo dikwijls de lijfsdwang onbestaanbaar is met de straf, bedreigd, hetzij bij een latere wet, hetzij bij een andere latere op de wet gegronde verordening, zooals, indien in het geval van nietvoldoening eener geldboete binnen een bepaalden termijn is bepaald, dat de boete zal worden vervangen door gevangenisstraf. — H. R. 28 Dec. 1852; Regtz. XXX, 256; N. R. XLIII, § 66, 330; W. 1401; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 912, 232.

3744. Het middel van lijfsdwang kan verleend worden, niet alleen wegens de in het Wetb. van Strafr. vermelde, maar ook wegens alle andere politie-overtredingen. — H. R. 30 Jan. 1844; N. R. XVI, § 53, 259; W. 480; v. d. H., G. Z. IX, no. 409, 329; R. in N. IV, 137; Regtz. XXX, 260.

3745. Ook bij overtreding van een plaatselijke verordening door een minderjarige, behoort bij wanbetaling van boeten en kosten, de lijfsdwang worden toegepast. — H. R. 14 Febr. 1860; v. d. H., G. Z. XVII, no. 797, 28; N. R. LXIV, § 21, 79; W. 2144.

3746. Lijfsdwang mag niet worden uitgesproken, ten aanzien van kosten, bij veroordeeling, wegens politie-overtredingen. — Regtb. Alkmaar 5 April 1842; R. B. VII, 402; R. in N. III, 264; Regtz. XXX, 259.

Art. 469.

3747. S. M. Zijn zij, die zich schuldig hebben gemaakt aan de overtreding van art. 479, no. 1 C. P. en alzoo strafbaar met politiestraffen gehouden, ieder voor het geheel de door hen veroorzaakte schade te vergoeden? — Opm. en Med. VI, 135.

3748. De kosten van vervolging, wegens overtreding van politie, moeten bij lijfsdwang op de veroordeelden verhaald worden, ook op minderjarigen, zelfs op personen beneden 16 jaren oud. — H. R. 14 Febr. 1860; N. R. LXIV, § 21, 79; W. 2144; v. d. H., G. Z. XVII, no. 797, 28.

3749. De regel, dat de solidariteit voor de kosten alleen kan en moet worden uitgesproken „contre les auteurs et complices du même fait," is ook van toepassing op politie-overtredingen, hoezeer art. 55 C. P. alleen spreekt van „crimes et délits." — H. R. 27 Mei 1851; Regtz. XVIII, 363; N. R. XXXIX, § 9, 48; W. 1307; v. d. H., Strafr. I, no. 747, 307.

3750. Het feit, ter zake der bij een plaatselijke verordening bedreigde straf, boete van ƒ 1 tot ƒ 10, levert een wanbedrijf op; de invorderbaarheid der kosten kan in dat geval niet bij lijfsdwang worden uitgesproken, op grond van art. 469 C. P, omdat dit alleen bij politie-overtredingen toepasselijk is. — H. R. 13 Junij 1865; W. 2715; N. R. LXXX, § 24, 216; v. d. H., G. Z. XXII, no. 1073, 25; P. W. 1865, 273.

Art. 470.

3751. Dit art. heeft uitbreiding ondergaan bij art. 22 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

3752. In hoeverre is de gemeenteraad bevoegd, verbeurdverklaring of vernietiging te bevelen van het voorwerp van het misdrijf, en de middelen en de werktuigen, die tot het plegen daarvan hebben gediend? — Bijdr. v. Boer en Fruin VII, 355.

3753. Bij onbekendheid van den overtreder, mag geen borgstelling van de boete worden gevorderd, en bij weigering kunnen de voorwerpen, zoo als een wagen of kar, waarmede de overtreding begaan is, niet in bewaring worden genomen. — Kon. Besl. 3 Jan. 1852 (St. 3).

3754. Bij verordening kunnen wel de gevallen worden aangewezen, waarin de regter verpligt of bevoegd is, om de vernietiging of de verbeurdverklaring uit te spreken, maar daarbij mag niet worden bepaald, dat bij eerste overtreding geene, en bij tweede of latere overtreding wel verbeurdverklaring of vernietiging zal worden uitgesproken. — M. v. B. Z. en Ged. St. v. N.-Holland sine die; Gemst. 569.

3755. Het middel van lijfsdwang, kan verleend worden niet alleen wegens politie-overtredingen in den Code Pénal vermeld, ook wegens alle overtredingen van plaatselijke verordeningen. — H. R. 30 Jan. 1844; Regtz. XXX, 260; N. R. XVI, § 53, 239; v. d. H., G. Z. IX, no. 409, 329; W. 480; R. in N. IV, 137.

3756. De algemeene uitdrukking in een politieverordening, dat iedere overtreding gestraft zal worden, met inachtneming van artt. 161—164 der gemeentewet is niet voldoende; de verordening moet de bepaalde gevallen vermelden, waarin de verbeurdverklaring of vernietiging zal worden uitgesproken. — Kantg. Vianen 15 Julij 1856; W. 1775; W. B. A. 376; Gemst. 256.

3757. Een verbeurdverklaring kan niet worden uitgesproken van goederen, die niet in beslag zijn genomen. — H. R. 4 Dec. 1867; W. B. A. 974; Gemst. 856; N. R. LXXXVII, § 32, 244; W. 2970; v. d. H., G. Z. XXIII, 361.

Art. 471, no. 1.

3758. Bij een verordening op de brandweer mag worden bepaald, dat de schoorsteenen minstens eenmaal 's jaars geveegd moeten worden; tot onderzoek daarvan mag de last tot binnentreden der woningen worden gegeven. — Circ. M. B. Z. 13 Jan. 1858, no. 143; gemeentewet G. v. Oosterwijk 615.

3759. Een plaatselijke verordening, houdende bedreiging van boete op het weigeren of verhinderen van toegang van brandmeesters of hunne adsistenten tot de stookplaatsen en schoorsteenen, waarvan de schouwing volgens die verordening wordt noodig geacht, is niet in strijd met art. 168 der grondwet van 1840. Uit art. 471, no. 1 C. P., waarbij boete is bedreigd tegen degenen, die verzuimen hunne ovens, schoorsteenen of andere stookplaatsen te onderhouden, te herstellen of schoon te maken, volgt, dat de daartoe aangestelde beambten gemagtigd zijn, om daarover, ter handhaving dier bepaling, schouwen te voeren. — H. R. 23 Junij 1846; N. R. XXV, § 1, 1; v. d. H., G. Z. IV, no. 174, 375; W. 720; R. B. VIII, 429; Regtz. XXX, 267; Kantg. Assen 12 Maart 1846; W. 712.

3760. De woorden „stookplaats" en „schoorsteen" hebben noch in taalkundigen, noch in regtskundigen zin, dezelfde beteekenis. — H. R. 25 Febr. 1868; N. R. LXXXVIII, § 25, 220; W. 2987; v. d. H., G. Z. XXIV, 80.

Art. 471, no. 2.

3761. Maatregelen tot wering van het misbruik en onvoorzichtig gebruik van vuurwapenen. — Prov. Blad, Groningen 1859, no. 7.

3762. Het verbod, om vuurwerken af te steken, is niet toepasselijk op het afschieten van een geweer of eenig ander vuurwapen. — H. R. 9 Maart 1841; v. d. H., Strafr. IV, no. 239, 336; N. R. X, § 51, 196; W. 173; Regtz. XXX, 274.

3763. Een beschikking van den burgemeester, waarbij van de vergunning om in een tuin vermakelijkheden te geven, uitdrukkelijk wordt uitgesloten het afsteken van vuurwerken, kan niet gelden als een verbod in den zin der wet. — Het verbod, welks overtreding, misdrijf daarstelt, moet afkomstig zijn van het wetgevend gezag, maar daarmede kan niet bedoeld zijn een verbod, alleen uitgaande van het politiegezag en uitgevaardigd bij de beschikking op een verzoekschrift. Bengaalsch vuur of zoodanig kunstig vervaardigde verlichting, gepaard met ontploffing en vallend vuur, behoort als vuurwerk te worden beschouwd. Als het afsteken van vuurwerken in een tuin bij geen wettelijke verordening verboden is, valt het niet in de termen van art. 471, no. 2 C. P. — Regtb. Amsterdam 12 Maart 1857; W. 1869; Gemst. 305.

3764. Onder de „pièces d'artifice" in art. 471, no. 2 C. P., moeten niet enkel begrepen worden vuurwerken, zooals wij die gewoon zijn te noemen, en met „feux d'artifice," te vertalen, maar de eerstgemelde woorden hebben een ruimere beteekenis, zoodat ook daaronder valt een voorwerp, veel overeenkomst hebbende met een kanonnetje, en voor herhaald gebruik geschikt. — Kantg. Loenen 5 Junij 1861; W. 2290.

3765. Het vervaardigen van vuurwerk binnen de bebouwde kom der gemeente, is onvoorwaardelijk verboden, met dat gevolg, dat daartoe geen vergunning door het gemeentebestuur kan worden

gegeven. — H. R. 26 Junij 1867; W. 2913; Gemst. 828; N. R. LXXXVI, § 27, 204; v. d. H., G. Z. XXIII, 188.

3766. Een vergunning van het gemeentebestuur om vuurwerk te vervaardigen binnen de kom der gemeente, is onwettig. Een vuurwerkmaker wordt door zoodanige vergunning niet ontslagen van de straf, bij art. 24 der wet van 26 Januarij 1815 (St. 7) bepaald. — Regtb. Haarlem 31 Jan. 1867; Gemst. 815; W. 2890; H. R. 7 Mei 1867; W. 2913; N. R. LXXXVI, § 2, 10; v. d. H., G. Z. XXIII, 129; W. B. A. 949; Gemst. 825.

3767. Indien iemand vuurwerk neerlegt, met het bepaald doel, om het te laten afgaan, dan begaat hij de overtreding van het vuurwerk af te steken, al moge dit ook door een ander zijn aangestoken. Het afsteken van vuurwerken is geoorloofd, indien in de verordening de plaatsen niet zijn aangewezen, waar dit verboden is, naar aanleiding van art. 471, no. 2 C. P. — H. R. 27 Mei 1863; N. R. LXXIV, § 18, 82; W. 2492; v. d. H., G. Z. XXI, no. 984, 199; Gemst. 616; H. R. 14 Febr. 1865; v. d. H., G. Z. XXI, no. 1050, 300; N. R. LXXIX, § 25, 186; W. 2678; N. R. B. XVI, 7.

3768. Het afschieten van een geweer of ander vuurwapen, valt niet onder de bepaling van art. 471, no. 2 C. P., het mag dus bij plaatselijke verordening, afzonderlijk met straf worden bedreigd. — Regtb. Deventer 10 Maart 1857; W. 2063; Gemst. 400.

Art. 471, no. 3.

3769. Mogen de ingezetenen bij politie-verordening worden verpligt tot reiniging der straat en den commissaris van politie worden opgedragen, die reiniging te gelasten? — Ja. — Gemst. 851.

3770. Kunnen eigenaren of bewoners van huizen worden verpligt de straat van gras enz. te zuiveren, naar de breedte hunner perceelen? — Neen. — Gemst. 875.

3771. Op het verzuim van de straat schoon te maken, kan bij plaatselijke verordening niet afzonderlijk straf worden bedreigd, omdat daarin voorzien is bij art. 471, no. 3 C. P. — Kon. Besl. 14 Febr. 1852 (St. 17).

3772. Het reinigen en schoonhouden der straten behoort niet tot het onderhoud der straten, het komt dus niet, ingevolge art. 231 der gemeentewet, ten laste der gemeente; het mag bij verordening ten laste der ingezetenen worden gebragt. — H. R. 30 Aug. 1859; N. R. LXII, § 76, 368; W. 2096; v. d. H., G. Z. XVI, no. 773, 231; Gemst. 417.

3773. Een verordening, houdende gebod om des Zaturdags de straten te reinigen, is ook voor de Israëliten verbindend. — Kantg. Winschoten 21 April 1857; W. 1889; Gemst. 314.

3774. Waar, bij verordening de verpligting tot het schoonmaken der straat, behalve aan de hoofdbewoners der huizen, wordt opgelegd aan de eigenaren, vruchtgebruikers of administrateuren van onbewoonde perceelen, daar kan zij niet geacht worden te zijn opgelegd aan den huurder van een pakhuis. — Kantg. no. 4, Amsterdam 30 Dec. 1865; W. 2764; Gemst. 752; W. B. A. 872.

3775. Het verzuim om de straat schoon te maken, is geen voortdurend misdrijf, zoodat, als iemand deswege is veroordeeld, hij later niet het non bis in idem kan inroepen, bij vervolging wegens het wederom niet schoonmaken derzelfde straat, op een later tijdstip bevonden. — H. R. 12 Febr. 1867; Gemst. 813; W. B. A. 936; W. 2889; v. d. H., G. Z. XXIII, 47.

3776. De gemeenteraad is bevoegd het schrobben der straat te verbieden en daartegen straf te bedreigen. — Kantg. 's Gravenhage 21 Aug. 1856; W. 1815; Gemst. 277.

3777. Onder art. 471, no. 3, kan niet worden gebragt het verzuim van tolgaarders, om licht te doen branden; daarin behoort bij verordening te worden voorzien. — H. R. 17 Julij 1855; Regtz. XXX, 278; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1110, 1; N. R. L, § 64, 284; W. 1784.

3778. Art. 471, no. 3 C. P. bedreigt niet door zich zelf straf, maar geeft alleen een poenale sanctie aan zoodanige reglementen, als door de bevoegde magt gemaakt zijn voor de plaats, waar de strafbepaling wordt ingeroepen. — Kantg. Purmerend 8 Julij 1858; W. 2174.

3779. De verpligting aan voerlieden bij een verordening opgelegd, om een half uur na zonsondergang, bij donkere maan, onder het rijden in een lantaarn licht te branden, is niet begrepen onder de verpligting tot verlichting, „éclairage," bij art. 471, no. 3 C. P., ten aanzien van herbergiers „en anderen" vermeld. — H. R. 9 Dec. 1856; W. 1926; N. R. LIV, § 46, 214; v. d. H., G. Z. XIII, no. 657, 365.

3780. Onder de algemeene uitdrukking van het schoonmaken „nettoyer," der straten in art. 471, no. 3 C. P., is iedere bijzondere wijze van schoonmaken en dus ook het schrobben begrepen. — H. R. 28 Sept. 1869; W. 3160; N. R. XCII, § 40, 330; v. d. H., G. Z. XXV, 30; Gemst. 949.

3781. De verpligting tot het reinigen der straten, stoepen, riolen en gooten, door de ingezetenen vóór en langs hunne gronden, is geen verpligting tot arbeid of levering voor een gemeentewerk, daarop is art. 239 der gemeentewet niet toepasselijk. Een dergelijke verpligting, omtrent hetgeen ieder ingezeten in het belang der openbare gezondheid, voor zijn erf moet in acht nemen, is niet de oplegging van een persoonlijke dienst in het openbaar belang, bedoeld bij art. 192 der gemeentewet. Art. 471 C. P. gaat van het beginsel uit, dat de pligt tot reinheid bij een politie-verordening opgelegd, voor de ingezetenen verbindend is, omdat het verzuim daarvan de openbare gezondheid zou benadeelen. In dit art., hetwelk voor die gemeenten, waar het ten laste der ingezetenen is gelaten, tegen het verzuim van het schoonmaken der straten of stegen, straf heeft bedreigd, is door de gemeentewet geen verandering gebragt. — H. R. 21 Junij 1875; W. 3881; v. d. H., G. Z. XXIX, 178; N. R. CX, 295.

3782. De straf bij dit art. bedreigd tegen hen, die, in de gemeenten waar dit ten laste der ingezetenen is gelaten, het schoonmaken der straten hebben verzuimd, is ook toepasselijk op hen, die verzuimd hebben de goten, loopende langs de straten, schoon te maken. — H. R. 9 Oct. 1866 N. R. LXXXIV, § 6, 52; W. 2856; v. d. H., G. Z. XXII, 395; W. B. A. 918.

3783. De verpligting tot het branden van licht aan de tolboomen, den gaarders en pachters van tollen op de provinciale wegen van Noord-Brabant, bij instructie opgelegd, is van strafregterlijken aard, en valt onder de toepassing van dit art. — Kantg. Veghel 2 Dec. 1867; W. 2999; W. B. A. 1013; Gemst. 868.

Art. 471, no. 4.

3784. Jhr. mr. J. Roëll. Het reglement op het onderhoud en gebruik der wegen in de provincie Utrecht, met geschied- en regtskundige aanteekeningen. — Utrecht 1871; aangek. W. 3429.

3785. Mr. C. T. van der Brugghen. Belemmering van de openbare straat, door er buiten noodzaak voorwerpen te plaatsen, of te laten staan, welke

de vrijheid der passage beletten of minder maken. — Gemst. 795.

3786. Mr. H. van Loghem. Over de bewijskracht van zoogenaamde leggers der openbare wegen. — Themis 2e XII, 1.

3787. Bevoegdheid van den regter, om kennis te nemen van een vordering tot wijziging van den legger der openbare wegen. Een vonnis van de regtbank te Arnhem, dat niet uitvoerbaar is. — W. 3254.

3788. Onder het woord „voie" wordt verstaan een weg „chemin," zoodat de versperring van een water niet kan geacht worden te zijn begrepen in de toepassing van art. 471, no. 4 C. P. — H. R. 14 Nov. 1871; W. 3408; N. R. XCIX, § 18, 134; v. d. H., Strafr. 1871, 303; G. Z. XXVI, 65; Gemst. 1060.

3789. Het plaatsen of houden van een hoog en breed stek, op een openbaar voetpad, tengevolge waarvan niemand dat pad gebruiken kan, is niet een belemmering van het gebruik van den openbaren weg van meer tijdelijken aard bij dit art. bedoeld, maar het is een overtreding, die de gesteldheid van den openbaren weg betreft, volgens art. 471, no. 5 C. P. — H. R. 16 Nov. 1874; N. R. B. 1873, C, 48.

3790. Bij een verbod in een provinciaal reglement, om planken of andere voorwerpen over of op den weg te leggen, zonder dat daarbij onderscheid wordt gemaakt, of de toegang wordt belemmerd, of de veiligheid verstoord, is de rede van een ander feit, dan bij art. 471, no. 4 C. P. bedoeld. De provinciale wetgever is bevoegd zoodanig feit strafbaar te stellen. Een deurwaarder valt echter niet in de toepassing van het verbod, indien de plaatsing van voorwerpen door of namens hem op den openbaren weg geschiedt, krachtens regterlijk bevel. — H. R. 31 Mei 1871; W. 3338; N. R. XCVIII, § 11, 80; v. d. H., G. Z. XXV, 454; W. B. A. 1172.

3791. Om dit art. toepasselijk te verklaren, moet zijn geconstateerd, dat door de plaatsing of het laten liggen der voorwerpen, de passage voortdurend hinderlijk en onveilig is gemaakt, en dat zulks is geschied buiten noodzaak. — Kantg. Zuidhorn 18 Maart 1871; W. 3347; Gemst. 1041.

3792. De beslissing of een weg is een openbare weg, moet worden gegrond op de bewijsmiddelen ter teregtzitting bijgebragt; die beslissing mag niet berusten op een overeenkomst tusschen particulieren aangegaan, waaruit zou blijken, dat de bedoelde weg nimmer is afgesloten, maar steeds ongehinderd door het publiek als weg is gebezigd, zonder dat die overeenkomst aan 's regters onderzoek is onderworpen. — H. R. 2 Febr. 1847; Regtz. XXX, 319; N. R. XXVI, § 60, 225; W. 818; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 167, 59.

3793. De provinciale wetgever, door wegen te brengen op de leggers der openbare wegen, heeft niet beschikt, noch kunnen beschikken over de eigendomsregten dier wegen; de regterlijke magt is bevoegd om wijzigingen in die leggers te brengen. Het bevelen van doorhaling van een niet openbaren weg op de leggers, behoort tot de bevoegdheid der regterlijke magt. — Regtb. Arnhem 19 Sept. 1870; N. R. B. 1873, 36; W. 3250; Gemst. 994.

3794. De regterlijke magt is bevoegd kennis te nemen van de vordering, ingesteld door hem, die, krachtens provinciaal reglement op de wegen, op den legger als onderhoudspligtige is gebragt, daartoe strekkende, dat de regter zal verklaren, dat op hem die last niet rust. — Regtb. Nijmegen 26 Febr. 1867; W. B. A. 930; Gemst. 810; W. 2881.

3795. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt uitdrukkelijk vereischt, dat de belemmering van den openbaren weg of vermindering der passage, buiten noodzaak heeft plaats gehad. — H. R. 12 Nov. 1861; W. 2344; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1702, 330.

3796. De woorden van dit art. toonen duidelijk aan, dat een daad of verzuim moet aanwezig zijn, om aan overtreding te worden schuldig verklaard; hij alleen, die de daad of het verzuim heeft gepleegd, is strafbaar, zoodat het niet voldoende is voor belemmering van den openbaren weg door een wagen, dat men eigenaar van dien wagen is, maar moet het ook bewezen zijn, dat die eigenaar den wagen op den weg heeft neergezet of laten staan. — H. R. 16 Dec. 1862; N. R. LXXII, § 43, 350; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1804, 468; W. 2443.

3797. Het plaatsen van een barrière op een buurtweg, waardoor de weg voor het publiek is afgesloten en de doorgang belet, valt niet in de strafbepaling van art. 471, no. 4 C. P. — H. R. 4 Oct. 1859; N. R. LXIII, § 6, 20; v. d. H., Strafr. 1859, 459.

3798. Tot toepassing van dit art. is het voldoende, dat de voorwerpen zijn nedergelegd, onverschillig of de daaraan schuldig verklaarde die nederlegging zelf heeft verrigt, dan wel of dit op zijn last is geschied. — H. R. 30 Sept. 1863; W. 2529; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1868, 297.

3799. Het plaatsen van palen aan een weg, is niet een voorbijgaande daad, of tijdelijke belemmering, maar een doorgaande, waardoor de passage van den weg kan worden belemmerd. — H. R. 25 Oct. 1870; N. R. XCVI, § 13, 95; W. 3262; v. d. H., G. Z. XXV, 295.

3800. Het woord „plaatsen" gebezigd bij voertuigen, moet niet in de enge beteekenis van „het met eigen handen nederzetten," worden opgevat, maar ook daaronder „het laten staan" begrepen worden. Tot het aanwezig zijn van belemmeringen van doortogt op den openbaren weg, behoeft de geheele doortogt niet afgesneden of onmogelijk geworden zijn. — H. R. 16 Jan. 1866; N. R. LXXXII, § 7, 46; W. 2768; v. d. H., G. Z. XXII, 149.

3801. Het plaatsen van voorwerpen op den openbaren weg, is niet verboden, indien daardoor de doortogt niet is belemmerd. — H. R. 14 Jan. 1868; N. R. LXXXVIII, § 7, 56; W. 2977; v. d. H., G. Z. XXIV, 23; W. B. A. 978.

3802. Het woord „straat" in een plaatselijke verordening, moet niet in den engen zin worden gebezigd van met straatsteenen belegde openbare doorgangen, maar in den ruimeren zin van elken openbaren weg in de gemeente. — H. R. 18 Nov. 1872; N. R. CII, § 24, 214.

3803. Een gemeentebestuur is bevoegd, om het werpen en neerleggen van puin op open plaatsen, waaronder ook wallen enz. behooren, zonder eenige onderscheiding van publiek of privaat eigendom, te verbieden. — H. R. 13 Nov. 1866; N. R. LXXXIV, § 27, 256; W. 2866; v. d. H., G. Z. XXII, 461; W. B. A. 923; Gemst. 802.

3804. Een plaatselijke verordening, houdende verbod om aan de openbare straten en wegen hout, steen, mest of andere voorwerpen hoegenaamd, te leggen of te plaatsen, zonder dadelijke wegruiming, is een andere overtreding, dan bij dit art. is bedoeld. — H. R. 21 Febr. 1854; Regtz. XXX, 306; N. R. XLVII, § 11, 52; W. 1651; v. d. H., G. Z. XII, no. 588, 130.

3805. De toepasselijkheid van dit art. wordt uitgesloten door de feitelijke beslissing, dat een bakkerswagen niet buiten noodzaak is neerge-

zet, dat de plaats, waar deze is neergezet, niet is een openbare weg, en eindelijk, dat in ieder geval daardoor geen stoornis of beletsel van doorgang of overgang had plaats gehad. — H. R. 28 Maart 1848; Regtz. XXX, 308; W. 931; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 336, 259.

3806. Het neerleggen van takkebossen op een weg, waardoor de passage is belemmerd, is niet strafbaar, indien gebleken is, dat daarvoor noodzakelijkheid bestond. — H. R. 3 Aug. 1852; Regtz. XXX, 310; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 870, 16.

3807. Een weg kan alleen openbaar worden genoemd, als de vrije toegang daartoe, en het vrije gebruik daarvan, aan ieder is toegestaan. Een spoorweg kan daaronder niet worden gerekend. — Hof Utrecht 8 Febr. 1845; H. R. 18 Mei 1847; Regtz. XXIX, 274; XXX, 312; W. 814; N. R. XXVIII, § 7, 23; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 213, 335.

3808. Een veroordeeling, naar aanleiding van art. 471, no. 4 C. P., wegens belemmering van den openbaren weg, moet een beslissing bevatten, dat die belemmering zonder noodzaak is geschied. — H. R. 29 Oct. 1850; Regtz. XXX, 283; N. R. XXXVI, § 57, 236; W. 1210; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 663, 182; H. R. 27 Dec. 1842; v. d. H., Strafr. IX, no. 487, 171; Regtz. XXX, 285; N. R. XIII, § 57, 231; H. R. 4 Oct. 1853; Regtz. XXX, 287; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 974, 98; N. R. XLVI, § 19, 85; W. 1577.

3809. Dit art. is niet toepasselijk op het versperren, door een vaste heining, der passage, hetzij over, hetzij langs een buiten- of landweg. — H. R. 5 Febr. 1850; Regtz. XXX, 289; N. R. XXXIV, § 85, 166; W. 1134; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 567, 38.

3810. Onder het nederleggen of laten staan van voorwerpen, van welken aard ook, waardoor de vrijheid van doorgang wordt verhinderd of belemmerd, moeten ook worden verstaan rijtuigen, indien men die buiten noodzaak laat staan, zoodat daardoor de vrije doorgang wordt belemmerd of verminderd. — H. R. 31 Oct. 1843; Regtz. XXX, 295; N. R. XVI, § 63, 321; W. 564; v. d. H., Strafr. X, no. 613, 382.

3811. Het verbod eener plaatselijke verordening, om eenige zaken aan de openbare straten of wegen te hebben, moet bij gemis van eenige bepaling in de verordening, binnen welken grens zoodanige op eenigen afstand van den weg gelegen zaken, hetzij al dan niet van den weg zigtbaar of toegankelijk, onder de uitdrukking „aan den weg" moeten begrepen worden, in strikten zin worden opgevat. — H. R. 29 Sept. 1863; N. R. LXXIV, § 63, 384; W. 2528; v. d. H., G. Z. XX, 322.

3812. De regter is niet bevoegd, om in een beoordeeling der innerlijke waarde van de leggers der wegen, door de bevoegde magt daargesteld, te treden. — H. R. 25 Febr. 1863; N. R. LXXIII, § 35, 232; v. d. H., G. Z. XX, 75.

3813. Het verbod, om zonder vergunning van burg. en weth. den openbaren weg tot bergplaats te bezigen, geldt ook omtrent den weg of wal, welke de eigendom is van een bijzonder persoon, doch door bestemming ten dienste van het algemeen, en ondanks de vergunning van dien eigenaar. — Hof N.-Holland 26 Maart 1866; W. B. A. 895; Gemst. 775; W. 2811.

3814. Een wegeling, slechts dienende om eenige landbouwers gelegenheid te geven, om van hunnen akker op den openbaren weg te komen, is zelf geen openbare weg. Het versperren van zulk een wegeling, is niet strafbaar als belemmering van een openbaren weg. — Kantg. Middelburg 5 Dec. 1851; W. 1319; Regtz. XXX, 321; Regtb. 's Gravenhage 11 Julij 1854; Regtz. XXX, 324; N. R. LIII, § 79, 392; W. 1563.

3815. Een weg, bestemd tot gemeene dienst van allen en als zoodanig op den legger aangeduid, is, onafhankelijk van het regt van eigendom, onderworpen aan de verordeningen en verbodsbepalingen, omtrent de politie op de wegen en voetpaden bij reglement vastgesteld. — H. R. 19 Maart 1862; N. R. LXX, § 46, 358; W. 2369; v. d. H., G. Z. XIX, 123; W. B. A. 673; Gemst. 557.

3816. Een gemeentebestuur is bevoegd bij verordening de wegruiming van boomen, op een gemeenteweg staande, te bevelen, en op de niet-wegruiming straf te bepalen. — H. R. 18 Dec. 1855; N. R. LI, § 57, 249; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1164, 249; W. 1830; Regtz. XXX, 372; Gemst. 284.

3817. Dewijl het een bestanddeel is van de overtreding van art. 471, no. 4 C. P., dat, door het laten staan van voorwerpen, de publieke passage is verhinderd, moet daaromtrent bepaaldelijk uitspraak worden gedaan. — H. R. 9 Nov. 1841; Regtz. XXX, 281. v. d. H., Strafr. VI, no. 333, 158; W. 264.

3818. Het verbod, om materialen op de publieke straat te bergen, zonder vergunning, kan bij verordening strafbaar worden gesteld en valt niet in de bepaling van art. 471, no. 4 C. P. — H. R. 19 Oct. 1841; N. R. XI, § 17, 52; v. d. H., G. Z. II, no. 83, 306; Regtz. XXX, 366.

3819. Indien het laten liggen op straat des nachts van andere dingen als bouwstoffen, zonder behoorlijke verlichting, bij verordening is verboden, kan daarop bij verordening straf worden gesteld. Het laten liggen van bouwstoffen, zonder verlichting, indien dit bij verordening is verboden, wordt gestraft volgens art. 471, no. 4, 2e lid C. P., niettegenstaande aldaar gesproken wordt van „dingen" en zulks omdat de Fransche tekst in plaats van dat woord „materiaux" vermeldt. — H. R. 25 Julij 1864; N. R. B. XV, 432; N. R. LXXVII, § 39, 290; W. 2609; v. d. H., G. Z. XXI, no. 1033, 132; Gemst. 673.

3820. Bij verordening mag worden verboden, om op, of aan de openbare straten en wegen in de gemeente, hout, steen of eenige andere voorwerpen hoegenaamd te leggen of te plaatsen, zonder ze dadelijk weg te ruimen, hiertegen is niet reeds voorzien bij art. 471, no. 4 C. P. — H. R. 21 Febr. 1854; W. 1651; N. R. XLVII, § 11, 52; Gemst. 194; Regtz. XXX, 306; v. d. H., G. Z. XII, no. 588, 130.

3821. Het verbod in een verordening aan timmerlieden enz., om voor hunne huizen buiten de stoep, schaafbanken of andere gereedschappen uit te stallen, kan in een verordening gedaan worden en met straf bedreigd; hiertegen is niet reeds voorzien bij art. 471, no. 4 C. P. — H. R. 27 Jan. 1852; N. R. XLI, § 9, 36; Regtz. XXX, 302; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 814, 36; W. 1306; Gemst. 21.

3822. De beslissing der administrative magt, dat een weg op den legger der wegen is gebragt, als openbare weg, behoeft door den regter niet te worden geëerbiedigd. De burgemeester die ter uitvoering van een besluit van het gemeentebestuur, de belemmeringen daarop gebragt, door hem, die beweert eigenaar of bezitter van den weg te zijn, doet wegnemen, stoort dezen onregtmatig in het bezit. — H. R. 23 Dec. 1864; W. 2650; N. R. LXXVIII, § 38, 336; v. d. H., B. R. XXIX, 154; W. B. A. 811; Gemst. 695.

3823. Het laten staan van rijtuigen, waardoor

de openbare weg wordt belemmerd, valt in de strafbepaling van art. 471, no. 4 — H. R. 20 Nov. 1867; W. 2968; Gemst. 855; N. R. LXXXVII, § 27, 214; v. d. H., Strafr. 1867, 404; W. B. A. 973.

3824. Voor de strafbaarheid, wegens belemmering van den openbaren weg, volgens art. 471, no. 4 C. P., in verband met gemeentelijke verordeningen, is het noodig, dat die belemmering is geschied zonder noodzaak. — H. R. 4 Oct. 1853; W. 1577; N. R. XLVI, § 19, 85; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 974, 98; Regtz. XXX, 287.

3825. Art. 471, no. 4 C. P. vordert, als kenmerken van de aldaar omschreven overtreding, dat de vrijheid of veiligheid van den doorgang belet of verminderd wordt, door op den openbaren weg, buiten noodzaak, bouwstoffen of andere zaken, hoe ook genaamd, neder te leggen of te laten liggen. — H. R. 15 Oct. 1861; W. 2318; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1695, 296.

3826. De zoogenaamde straatpolitie strekt zich uit over het geheele grondgebied der gemeente; de gemeente-verordeningen daartoe betrekkelijk, zijn ook van toepassing op militaire rijksgronden. — H. R. 25 Sept. 1866; N. R. LXXXIII, 321; W. 2842; v. d. H., G. Z. XXII, 375; Gemst. 790.

3827. Op een slechts oogenblikkelijke en onwillekeurige stremming der passage van een openbaar plein, veroorzaakt door een gewoon gebruik, is niet toepasselijk de bepaling van art. 471, no. 4 C. P. — H. R. 29 Febr. 1848, W. 922; Regtz. XXX, 297; N. R. XXX, § 10, 53; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 325, 176.

3828. Het woord „plaatsen," voorkomende in een verordening, waarbij belemmering van straat of weg wordt verboden, moet in ruimeren zin worden verstaan, zoodat daaronder ook „laten staan" wordt begrepen. Tot het aanwezig zijn van belemmering wordt niet gevorderd, dat de doortogt geheel is afgesneden of onmogelijk gemaakt. — H. R. 16 Jan. 1866; W. 2768; N. R. LXXXII, § 7, 46; v. d. H., G. Z. XXII, 149.

3829. De verbodsbepaling in een politie-overtreding, hetzij om met kramen voortdurend op een vaste standplaats op straat te blijven staan, hetzij om goederen, waarvoor een vaste markplaats is aangewezen, op een andere openbare plaats, ten verkoop uit te stallen, kan niet worden toegepast op de eigenaren van een huis, waaraan het regt verbonden is, om kramen te stellen op het daarvoor gelegen, door paaltjes afgescheiden terrein of op hunne huurders. — Kantg. 's Gravenhage 21 Nov. 1861; W. 2330; Regtb. 's Gravenhage 13 Febr. 1862; W. 2349; W. B. A. 665; Gemst. 543; Hof Z.-Holland 24 Junij 1862; W. 2387.

3830. Bij verordening mag verboden worden het uitstallen van goederen op stoepen, in eigendom aan particulieren behoorende en aan de openbare straat gelegen, ook als die goederen niet over de straat uitsteken, of deze op eenige wijze raken. — H. R. 5 Oct. 1859; N. R. LXIII, § 12, 47; v. d. H., G. Z. XVI, no. 76, 249.

3831. Het opmaken, vaststellen en wijzigen der leggers van openbare wegen, is alleen van de bevoegdheid der administrative magt. Bij verordening mag bevolen worden, om alles, wat vroeger in strijd met de verordening is gemaakt en bij hare afkondiging reeds bestond, binnen veertien dagen in zijn vroegeren toestand terug te brengen. — H. R. 11 Febr. 1863; v. d. H., G. Z. XX, 46; N. R. LXXXIII, § 24, 167; W. 2458; N. R. B. XIV, 52.

3832. Plaatselijke verordeningen op de wegen, moeten worden geëerbiedigd, zoolang zij niet door den koning zijn geschorst of vernietigd. — Hof Gelderland 9 Jan. 1861; N. R. B. XI, 387; W. 2257; W. B. A. 615; Gemst. 492.

Art. 471, no. 5.

3833. Mr. J. Léon. Art. 471, no. 5 van den Code Pénal. Een ontwerp-verordening op het bouwen enz. — Themis 2ᵉ XV, 361.

3834. Tegen het werpen van asch of vuilnis op de openbare straat, kan bij verordening geen straf worden bedreigd, omdat hierin is voorzien bij art. 471, no. 5 en 6 C. P. — Kon. Besl. 14 Febr. 1852 (St. 17).

3835. Het gehoorzamen aan het bevel, ten aanzien van het herstellen of afbreken van vervallen huizen, menaçant ruine, betreft alleen huizen, die werkelijk dreigen in te storten, waaromtrent het oordeel aan den regter is overgelaten, niet aan het gemeentebestuur. — W. B. A. 994, 997; anders Gemst. 876.

3836. Waar het bij dagvaarding te last gelegd feit betreft de instandhouding van bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid van een openbaren gemeenteweg, en alzoo betrekking heeft op het wezen en de gesteldheid van den weg, is sprake van een reglement concernant la petite voirie, tegen welke overtreding zoodanige straf is bepaald, als waardoor het daarin gewezen vonnis van den kantonregter niet vatbaar is voor hooger beroep. — H. R. 20 Oct. 1873; W. 3660; v. d. H., G. Z. XXVII, 296.

3837. Art. 471, no. 5 C. P. spreekt niet alleen van bouwvallige huizen, maar is ook van toepassing bij opbouw na brand. — H. R. 8 Mei 1876; W. 3995.

3838. De regterlijke magt is niet bevoegd kennis te nemen van bezwaren tegen kohieren, welke tot grondslag der onderhoudspligtigheid van wegen dienen. — H. R. 5 Oct. 1859; v. d. H., G. Z. XVI, no. 775, 243; N. R. LXIII, § 11*b*, 35; H. R. 5 Oct. 1859; v. d. H., G. Z. XVI, no. 774, 235; N. R. LXIII, § 11*a*, 35.

3839. Het plaatsen of houden van een hoog en breed stek op een openbaar voetpad, tengevolge waarvan niemand dat pad gebruiken kan, is niet een belemmering van het gebruik van den openbaren weg van meer tijdelijken aard, bij art. 471, no. 4 bedoeld, maar het is een overtreding, die de gesteldheid van den openbaren weg betreft, volgens art. 471, no. 5 C. P. — H. R. 16 Nov. 1874; N. R. B. 1875, C, 48.

3840. Een gemeentebestuur is bevoegd voor het openbaar verkeer binnen de gemeente, ook, waar dit over private eigendommen plaats heeft, verordeningen te maken. De eigenaar, die zijn grond voor het algemeen verkeer openlaat, moet de verordeningen op dat verkeer bestaande, eerbiedigen, ook op zijn eigen grond, zonder aan anderen de magt te kunnen verleenen, die te schenden. — H. R. 25 Mei 1869; Gemst. 929; W. 3120; N. R. XCII, § 7, 60; v. d. H., G. Z. XXIV, 439; W. B. B. 1094.

3841. Een verordening op het ruimen en vervoeren van secreetmest, bevelende, om zich voor dat vervoer te bedienen van wel gesloten en waterdigte tonnen, zoodanig, dat de reinheid der straten volkomen verzekerd wordt, is niet te rangschikken onder de reglemens ou arrêtés concernant la petite voirie, bedoeld in art. 471 C. P.; de gemeenteraden kunnen daarop alzoo afzonderlijk straf bedreigen. — H. R. 6 Dec. 1859; N. R. LXIII, § 50, 215; v. d. H., G. Z. XVI, 787, 324; W. 2130; Gemst. 435.

3842. Een bepaling, dat een gedeelte der straten niet met kruiwagens mag worden bereden, behoort niet tot de arrêtés concernant la petite voirie, bedoeld

in art. 471, no. 5 C. P.; hierop mag dus een afzonderlijke straf worden gesteld. — H. R. 8 Jan. 1862; N. R. LXX, § 4, 29; v. d. H., G. Z. XIX, no. 900, 14; W. 2345.

3843. Het verbod, om uit te stallen op een bepaalde hoogte boven den beganen grond, is niet te rangschikken onder de reglemens ou arrêtés concernant la petite voirie, bedoeld in art. 471, no. 5; op zoodanig verbod kan de gemeenteraad de straf bij art. 471, no. 5 bepaald, niet bedreigen, omdat zoodanige straf met de bevoegdheid van den raad niet overeenkomt. — Kantg. Groningen 22 Febr. 1862; W. 2365.

3844. Een bepaling, volgens welke hij, die goederen doet ophijschen, gehouden is iemand op straat te stellen, om de voorbijgangers te waarschuwen, is geen reglement of arrêté concernant la petite voirie, bedoeld in art. 471, no. 5 C. P.; daarop behoort alzoo afzonderlijk straf worden gesteld. — H. R. 21 Jan. 1857; W. 1831; v. d. H., G. Z. XIV, no. 659, 1; N. R. LV, § 9, 39; N. R. B. VII, 18; W. B. A. 400.

3845. Een bepaling, volgens welke het verboden is, op straat kleeden en matten uit te kloppen, anders dan in den ochtend, uiterlijk tot twaalf uren, is geen arrêté concernant la petite voirie, bedoeld in art. 471, no. 5, daarop moet alzoo afzonderlijk straf worden gesteld. — H. R. 21 Jan. 1857; W. 1831; v. d. H., G. Z. XIV, no. 659; N. R. LV, § 9, 39; N. R. B. VII, 18; W. B A. 400.

3846. Onder de woorden reglemens ou arrêtés concernant la petite voirie, bedoeld in art. 471, no. 5 C. P., zijn alleen te verstaan die verordeningen, welke een uitvloeisel zijn van, of gegrond op het aan het openbaar gezag toekomend beheer der straten of wegen, en welke alzoo het wezen of gesteldheid dier straten of wegen zelve onmiddellijk betreffen. Daartoe behooren niet zoodanige voorschriften als gegrond op het algemeen belang, de bescherming ten doel hebben van het publiek, tegen belemmering of ongerief door voorbijgaande daden, welke op den straat of weg gepleegd, echter noch het beheer, noch de gesteldheid van den weg of straat zelve betreffen, of daarop eenige inbreuk maken. — H. R. 21 Jan. 1857; v. d. H., G. Z. XIV, no. 659, 1; N. R. B. VII, 18; N. R. LV, § 9, 39; W. 1831; W. B. A. 400.

3847. Een verbodsbepaling in een verordening tegen een geheel tijdelijke ontreiniging der straten in de gemeente, moet niet gerangschikt worden onder de reglemens ou arrêtés concernant la petite voirie, bedoeld in art. 471, no. 5 C. P. — H. R. 27 Maart 1861; W. 2263; v. d. H., G. Z. XVIII, no. 851, 145.

3848. De reglementen, waarbij het in goeden staat houden der buurtwegen wordt geregeld, moeten worden gerangschikt onder die, betreffende de petite voirie. — H. R. 15 Jan. 1850; Regtz. XXX, 342; v. d. H., G. Z. X, no. 449, 5; N. R. XXXIV, § 66, 266; W. 1140; W. B. A. 60.

3849. Een plaatselijke verordening op de bevordering van reinheid van straten en wegen, behoort tot de reglementen, betreffende de petite voirie, bedoeld bij art. 471, no. 5. — H. R. 25 September 1855; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1125, 83; Regtz. XXX, 350; W. 1788; H. R. 9 Oct. 1855; W. 1689; Regtz. XXX, 352; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1123, 93; W. 1689.

3850. De verordeningen, omtrent het maken der wegen, behooren niet tot de reglementen of besluiten, rakende la petite voirie, bedoeld bij art 471, no. 5 C. P. — H. R. 14 Maart 1843; Regtz. XXX, 329; v. d. H., Strafr. IX, no. 521, 366; N. R. XIV, § 82, 332; W. 362.

3851. Indien bij een plaatselijke verordening op het beheer en onderhoud der wegen door het gemeentebestuur iets wordt verboden, behoort dit gestraft te worden, ingevolge art. 471, no. 5 C. P. — H. R. 16 Dec. 1846; Regtz. XXX, 334; N. R. XXVI, § 31, 115; W. 842; v. d. H., G. Z. V, no. 206, 242.

3852. Tot de chemins de petite voirie rekent men ook alle gangen en stegen, die geene doorgangen voor particuliere plaatsen zijn. — H. R. 16 Dec. 1846; W. 842; N. R. XXVI, § 31, 115; v. d. H., G. Z. V, no. 206, 242; Regtz. XXX, 334; Kantg. Boxmeer 30 Sept. 1850; W. 1173; Regtz. XXX, 340.

3853. De strafbaarheid van het verzuim of weigering, om vervallen gebouwen te herstellen of af te breken, is bij art. 471, no. 5 C. P. alleen afhankelijk gesteld van een voorafgaande aanzegging der regering, zonder dat het bestaan van reglementen dienaangaande, wordt gevorderd, gelijk in het eerste gedeelte van dit art., ten aanzien van verzuim of weigering in zaken der zoogenaamde petite voirie is voorgeschreven. — H. R. 12 April 1859; N. R. LXII, § 3, 13; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1501, 179.

3854. De verbodsbepaling in een verordening, om met handkarren of kruiwagens op kleine steenen te rijden, moet geacht worden te zijn vastgesteld in het belang van de veiligheid der voetgangers; zij kan niet gerekend worden tot de reglemens concernant la petite voirie. — H. R. 8 Jan. 1862; N. R. LXX, § 4, 29; W. 2345; v. d. H., G. Z. XIX, no. 900, 14.

3855. Het verbod, om bijenkorven langs de openbare wegen binnen zekeren afstand te plaatsen, valt niet onder de reglementen op de petite voirie; daarop mag afzonderlijk straf worden gesteld. — H. R. 26 Oct. 1858; N. R. LX, § 16, 83; v. d. H., G. Z. XV, no. 734, 238.

3856. Een verordening, inhoudende het verbod om anders dan ter plaatse daarbij aangewezen, asch, vuilnis, mest of andere stoffen te werpen, behoort, als zijnde een verbodsbepaling tegen een zekere tijdelijke verontreiniging, niet tot de verordeningen of reglementen bij art. 471, no. 5 C. P. bedoeld. — H. R. 26 Junij 1861; N. R. LXVIII, § 40, 315; v. d. H., G. Z. XVIII, no. 871, 288.

3857. Het vegen van straatvuilnis in grachten, verboden bij verordening, behoort niet onder de overtreding van reglementen op de petite voirie; daarop behoort afzonderlijk straf te worden bepaald. — H. R. 26 Junij 1861; N. R. LXVIII, § 40, 315; v. d. H., G. Z. XVIII, no. 871, 288.

3858. Onder de overtredingen, betreffende de petite voirie, is niet begrepen het afsluiten van een weg, daarop mag alzoo afzonderlijk straf worden gesteld. — H. R. 20 Mei 1851; W. 1304; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 742, 277; Regtz. XXX, 327.

3859. Het gebruiken van een voetpad, bestemd voor voetgangers, als rijweg, bij verordening verboden, is een overtreding betrekkelijk de petite voirie. — H. R. 2 Dec. 1857; W. 2010; N. R. LVII, § 37, 180; v. d. H., G. Z. XIV, no. 697, 282; Gemst. 410.

3860. Een verbodsbepaling tegen het doorrijden van sommige straten in een bepaalde rigting, welke alleen ten doel heeft de bescherming van het publiek tegen belemmering, gevaar of ongerief, behoort niet tot de reglementen op de petite voirie; de straf van art. 471, no. 5 C. P. kan daarop niet worden toegepast, noch gesteld; de verordening moet een straf overeenkomstig de gemeentewet bepalen. — H. R. 27 April 1859; N. R. LXII, § 16, 64; v. d. H., G. Z. XVI, no. 762, 134.

3861. Het niet gevolg geven aan een bevel tot amotie van een bouwvallig verklaard huis, door het burgerlijk bestuur uitgevaardigd, is strafbaar ingevolge art. 471, no. 5 C. P.; daarop mag bij verordening geen afzonderlijke straf worden gesteld. Het administratief gezag is uitsluitend bevoegd, om te beslissen over de bouwvalligheid van eenig gebouw. — Kantg. Schiedam 13 Jan. 1848; Regtb. Rotterdam 8 April 1848; Regtz. XXX, 375; W. 907; Kantg. Amsterdam 16 Oct. 1854; Regtz. XXX, 386; N. R. B. IV, 562; Kantg. Amsterdam 26 Oct. 1860; W. 2218; W. B. A. 598; Gemst. 479.

3862. Het niet gehoorzamen aan de bevelen van het gemeentebestuur, tot herstel van een met instorting dreigend gebouw, mag niet bij verordening strafbaar worden gesteld, daarin is voorzien bij art. 471, no. 5. — H. R. 20 Junij 1848; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 368, 55; N. R. XXXI, § 38, 174; W. 961; Regtz. XXX, 375.

3863. Het verbod om in wateren asch te werpen, moet niet als overtreding van een reglement, betreffende de petite voirie, worden beschouwd, daarop kan afzonderlijk straf worden gesteld. — H. R. 25 Nov. 1851; N. R. XL, § 40, 188; W. 1363; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 790, 187; Regtz. XXX, 358.

3864. Art. 471, no. 5 C. P. betreft alleen diegenen, die met de executie van de daar bedoelde reglementen belast zijn, en deze nagelaten en geweigerd hebben op te volgen, niet, alle overtredingen, betreffende de petite voirie. — Kantg. 's Gravenhage 24 Julij 1856; W. 1777; W. B. A. 377; Gemst. 258.

3865. Het verbod eener plaatselijke verordening, om op straat te wateren, buiten de daartoe bestemde urinoirs, is een reglement, betreffende de petite voirie, waarop geen andere straf gesteld mag worden, als bij art. 471, no. 5 C. P. is bepaald. — Regtb. Maastricht 25 Nov. 1856; W. 1834.

3866. Het verbod, om met hondenwagens personen te vervoeren op den openbaren weg, behoort niet tot de reglementen, betrekkelijk de petite voirie, daartegen mag afzonderlijk bij verordening straf worden gesteld. — Kantg. Ommen 25 Nov. 1868; W. 3062; W. B. A. 1021; Gemst. 900.

3867. Het sloopen van een gebouw, door of op last van burg. en weth., handelende ter uitvoering eener gemeente-verordening, in het belang der openbare veiligheid, staat gelijk met onteigening, die niet anders kan plaats hebben, dan ten algemeenen nutte en tegen voorafgaande schadeloosstelling. — Regtb. Dordrecht 24 Junij 1872; W. 3477; W. B. A. 1212; Gemst. 1089.

3868. Het plaatsen van palen op een weg, is niet een voorbijgaande daad of tijdelijke belemmering, maar een doorgaande, waardoor de passage van den weg kan worden belemmerd. Zoodanige overtreding betreft onmiddellijk het wezen of de gesteldheid van dien weg; een verordening, waarbij daaromtrent wordt voorzien, is een reglement concernant la petite voirie. — H. R. 25 Oct. 1870; W. 3262; N. R. XCVI, § 13, 95; v. d. H., G. Z. XXV, 295.

3869. De verordeningen, omtrent het in orde houden en herstellen der straten vóór ieders eigendom binnen de gemeente, behooren tot de voorschriften, betreffende de petite voirie, bedoeld in art. 471, no. 5 C. P. en aldaar ingeval van overtreding met straf bedreigd. — H. R. 26 Oct. 1852; N. R. XLIII, § 20, 128; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 886, 112; W. 1458; Regtz. XXX, 369; Gemst. 99.

3870. Onder de woorden „concernant la petite voirie," is begrepen alles, wat betrekking heeft tot de politie der straten, op openbare wegen, niet tot de groote wegen behoorende, waartoe mede behoort de zorg voor hunne reinheid. — Kantg. Alphen 23 Nov. 1865; W. 2810.

3871. Een verordening, waarbij verboden is, om eenige asch, drek of vuilnis van openbare plaatsen of stoepen weg te nemen, of daarin te roeren of te wroeten, of om in de goten vuil of stankgevend water te werpen, of neder te storten, behoort tot de reglementen op de petite voirie. — H. R. 8 April 1856; N. R. LII, § 64, 286; Gemst. 302; W. 1862; v. d. H., G. Z. XII, no. 634, 390.

3872. De gemeenteraad is bevoegd bij verordening straf te bedreigen tegen het schrobben der straat, dit valt niet onder de reglemens concernant la petite voirie. — Kantg. 's Gravenhage 21 Aug. 1856; W. 1815; Gemst. 277.

3873. Het verbod in plaatselijke verordeningen, om op hondenkarren te zitten, behoort niet tot de reglemens concernant la petite voirie; het is niet strafbaar volgens art. 471, no. 5 C. P., daarin mag bij verordening straf worden gesteld. — Kantg. Wijchen 7 Mei 1864; Gemst. 662; W. B. A. 783; W. 2587.

3874. Onder de reglemens concercant la petite voirie, zijn niet alleen plaatselijke, maar ook provinciale reglementen begrepen. — H. R. 30 Julij 1867; W. 2943; W. B. A. 960; Gemst. 840; N. R. LXXXVI, § 31, 245; N. R. B. XVIII, 578; v. d. H., G. Z. XXIII, 227.

3875. Het verbod van asch weg te halen of te vervoeren, anders dan in overdekte karren, is niet te rangschikken onder de reglemens concernant la petite voirie. — H. R. 17 Dec. 1856; W. 1927; N. R. LIV, § 50, 232; v. d. H., G. Z, XIII, no. 658, 368; W. 1927.

3876. Het zonder vergunning loozen en doen vallen van drek of vuilnis op de openbare straat, mag bij verordening verboden worden, het behoort niet onder de reglemens ou arrêtés concernant la petite voirie. — H. R. 3 April 1860; N. R. LXIV, § 41, 176; v. d. H., G. Z. XVII, no. 805, 94.

3877. De gemeentebesturen zijn bevoegd verordeningen vast te stellen, waarbij het vervoeren van mest of vuilnis na een bepaald uur is verboden. Evenwel, waar sprake is van vervoer, na verboden uur, van voorwerpen, welke droog van aard zijn, nimmer vochten of sporen kunnen achterlaten, en alzoo noch de reinheid, noch de gezondheid kunnen schaden, is geen overtreding van zoodanig gebod. — Kantg. Breda 9 April 1853; W. 1458.

3878. Het laten loopen van kippen op een aan het rijk toebehoorende walgang, is een overtreding, waartegen bij verordening mag worden voorzien. — Kantg. Breda 9 Junij 1866; W. 2822; Gemst. 780.

3879. Een bepaling, dat bruggen en duikers door de daartoe verpligten, behoorlijk in orde moeten worden gehouden, en op aanzegging van schouwers onmiddellijk worden hersteld of vernieuwd, behoort onder de reglemens ou arrêtés concernant la petite voirie, bedoeld in art. 471, no. 5 C. P., daarop mag bij verordening geen afzonderlijke straf worden gesteld. — H. R. 14 Oct. 1862; W. 2442; v. d. H., G. Z. XIX, no. 944, 293.

3880. Het gebruik maken van gemeentegrond tot opslag of berging van hooi, zonder vergunning, valt niet in de verordeningen bij art. 471, no. 5 C. P. bedoeld, daartegen moet alzoo afzonderlijk straf worden bedreigd. — H. R. 30 Junij 1862; N. R. LXXI, § 26, 199; v. d. H., G. Z. XIX, 212; W. 2393; Gemst. 566; W. B. A. 686.

3881. Het hebben van boomen op gemeentegrond, in strijd met een verordening, is een voortdurende

en voortgezette overtreding, de strafvervolging vervalt niet door verloop van één jaar na de planting der boomen. Gemeld feit behoort niet tot de overtredingen van verordeningen op de petite voirie, daarop moet alzoo afzonderlijk straf worden bedreigd. — H. R. 18 Dec. 1855; Regtz. XXX, 372; N. R. LI, § 57, 249; W. 1830; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1164, 249; Gemst. 284; H. R. 22 Julij 1856; W. 1943; v. d. H., G. Z. XIII, no. 647, 8; Gemst. 340.

3882. Bij verordening mag worden verboden, om kalk anders dan in gesloten zakken over de straten te vervoeren, dit valt niet onder de verordeningen op de petite voirie, daarop moet dus afzonderlijk straf worden gesteld. — H. R. 10 Dec. 1856; W. 1817; Gemst. 278.

3483. Bij veroordeeling, wegens overtreding eener verordening op het onderhoud of herstel van een weg, moet steeds worden beslist tot welk soort van weg, bepaaldelijk de weg, waaromtrent de overtreding gepleegd wordt, behoort. – H. R. 10 Junij 1857; N. R. LVI, § 25, 117; W. 1982.

3884. Een plaatselijke verordening, spetiaal gemaakt voor de gemeentewegen, kan niet worden toegepast op andere openbare wegen, eigendom van marken, particulieren of anderen. — H. R. 26 Junij 1867; W. 2929; N. R. B. XVIII, 724.

3885. Onder de petite voirie is begrepen alles, wat op de politie der straten of openbare wegen betrekking heeft, waaronder de zorg voor de reinheid en zindelijkheid mede behoort. Derhalve is een plaatselijke verordening, omtrent het met behoorlijk deksel overdekken der mestbakken, welke op de straat toegankelijk zijn, en het steeds in schouwbaren staat houden dier deksels, een der reglementen bij dit art. bedoeld. — H. R. 28 Mei 1850; N. R. XXXV, § 78, 338; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 610, 308; W. 1157; Regtz. XXX, 344.

3886. Een verordening, verbiedende vuilnis, mest, stankverspreidende vochten op straat neder te werpen, behoort tot de reglementen, bedoeld bij art. 471, no. 5 C. P. — H. R. 27 Febr. 1855; v. d. H., G. Z. XII, no. 612, 260; N. R. XLIX, § 50, 232; W. 1772.

3887. Tot de reglementen, bedoeld bij art. 471, no. 5 C. P., betreffende de petite voirie, behoort alles, wat betrekking heeft op de politie der straten en openbare wegen. Een plaatselijke verordening, omtrent het werpen van vuil of stankgevend water in de goten, behoort tot de genoemde reglementen. — H. R. 8 April 1856; v. d. H., G. Z. XII, no. 633, 387; W. 1862; N. R. LII, § 64, 286; Gemst. 302.

3888. Indien bij eenige verordening over het onderhouden en schouwen van wegen, uitdrukkelijk naar art. 471 C. P. wordt verwezen, is het duidelijk, dat zoodanige wegen bedoeld worden, welker onderhoud tot de petite voirie behoort. In dat geval moet bij de uitspraak, waarbij die verordening ter zake harer overtreding wordt toegepast, zijn onderzocht en beslist, tot welk soort van wegen de weg behoort, waarvan sprake is. — H. R. 2 Maart 1852; Regtz. XXX, 360; N. R. XLI, § 33, 137; W. 1393; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 828, 105; H. R. 9 Nov. 1852: Regtz. XXX, 364; W. 1460; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 889, 123.

3889. De bepaling eener plaatselijke verordening over het doen stilstaan van voertuigen met mestspetie of vuilnis, nadat het vervoer is begonnen, behoort tot de reglementen, betreffende de petite voirie. — H. R. 27 Julij 1855; Regtz. XXX, 348; N. R. L, § 67, 298; W. 1785; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1112, 11.

3890. De verbodsbepaling, om bepaalde voorwerpen zonder toestemming van den commissaris van politie op de straten neer te leggen, is geen verordening tot de zoogenaamde petite voirie behoorende. Zij is een afzonderlijke op zich zelf staande verbodsbepaling, waarop krachtens de gemeentewet straf kan worden bepaald. — H. R. 16 Aug. 1859; N. R. LXII, § 71, 352; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1540, 427.

3891. De bepaling in een polderreglement, dat de wegen door de eigenaren der aangrenzende erven behoorlijk moeten worden bezand, betreft het wezen en de gesteldheid van den weg zelven en behoort alzoo te worden gerangschikt onder de reglemens ou arrêtés concernant la petite voirie. — H. R. 1 Oct. 1862; N. R. LXXI, § 43, 323; W. 2421; v. d. H., G. Z. XIX, no. 934, 226.

3892. Het onbruikbaar maken van een openbaar voetpad, zonder vergunning van de bevoegde autoriteit, verboden bij een provinciaal reglement op het beheer, onderhoud en de politie der buurtwegen en voetpaden, is een overtreding van een verbod, betreffende het wezen of de gesteldheid van het voetpad, en alzoo een overtreding van een reglement concernant la petite voirie. — H. R. 28 Oct. 1862; N. R. LXXII, § 11, 76; v. d. H., G. Z. XIX, no. 950, 324; W. B. A. 704.

3893. Onder reglemens ou arrêtés concernant la petite voirie in dit art., zijn niet onvoorwaardelijk te verstaan alle voorschriften, omtrent hetgeen op den openbaren weg geschiedt. Daaronder zijn niet begrepen de voorschriften, omtrent voorbijgaande daden, welke noch het bestaan, noch het gebruik, noch het beheer van den openbaren weg en hetgeen tot den openbaren weg behoort, betreffen; bepaald het verbod om asch weg te halen en te vervoeren, anders dan in overdekte karren, is daaronder niet te rangschikken. — H. R. 17 Dec. 1856; N. R. LIV, § 50, 232; W. 1927; v. d. H., G. Z. XIII, no. 658, 368.

3894. Bij een vervolging, wegens overtreding van een provinciaal reglement op het toezigt der wegen, ter zake van het niet effenen van sporen op wegen, door de daartoe verpligte personen, behoort te worden onderzocht of de overtreding valt in art. 471, no. 5 C. P. — H. R. 29 Dec. 1857; v. d. H., G. Z. XIV, no. 702, 335; N. R. LVII, § 56, 280.

3895. Of een weg in den zin der wet of van een reglement een openbare weg is, is een regtsvraag, welker beantwoording tot het gebied van den regter behoort, en welke vraag mitsdien niet aan de uitspraak van getuigen mag worden overgelaten. — H. R. 23 Dec. 1857; N. R. LVII, § 55, 274; W. 2016; v. d. H., G. Z. XIV, no. 701, 313; N. R. B. VIII, 11.

3896. De strafregter is niet bevoegd, om incidenteel uit te maken, dat een weg ten onregte op den legger is geplaatst; op zoodanigen grond kan geen schorsing der strafvordering worden uitgesproken. — H. R. 25 Oct. 1870; N. R. XCVI, § 13, 95; W. 3262; v. d. H., G. Z. XXV, 295.

3897. Reglementen betreffende „la petite voirie," betreffen de buurt of gemeentewegen in onderscheiding van reglementen, rakende „la grande voirie," welke de gesteldheid der groote wegen betreffen, zoodat de soort van weg tevens aanwijst de soort van het daarop toepasselijk reglement. — H. R. 17 Junij 1872; N. R. CI, § 17, 153; v. d. H., G. Z. XXII, 321; W. 3480; Gemst. 1087.

3898. De gemeenteraad is bevoegd, ten aanzien van alle openbare straten en wegen veiligheidsmaatregelen voor te schrijven, onverschillig aan wien die straten en wegen in eigendom toebehooren, of

wie met het onderhoud is belast. — H. R. 18 Oct. 1870; N. R. XCVI, § 11, 81; W. 3261; v. d. H., G. Z. XXV, 291; Gemst. 999.

3899. Een plaatselijke verordening, voorschriften behelzende van orde en zindelijkheid, verbiedende om asch, vuilnis enz. in de straten, stegen, pleinen of grachten en slooten te werpen, kan niet begrepen worden onder de reglemens ou arrêtés concernant la petite voirie. — H. R. 28 Dec. 1868; N. R. XC, § 33, 343.

3900. Hoezeer dit art. straft hen, die in de gemeenten, waar dit ten laste der inwoners is gelaten, het schoonmaken der straten of stegen verzuimd zullen hebben, is echter de wijze van schoonmaken, bij de plaatselijke verordeningen voorgeschreven, in het midden gelaten. — H. R. 28 Sept. 1869; N. R. XCII, § 40, 330; v. d. H., G. Z. XXV, 30; W. 3160; Gemst. 949.

3901. Bij het te laste leggen aan een beklaagde, dat hij een dam heeft gelegd in een sloot, langs een openbaren weg, zonder de vereischte vergunning, behoort de regter in de eerste plaats te onderzoeken, of de weg als een openbare weg is te beschouwen. — H. R. 24 Junij 1872; N. R. CI, § 23, 205; W. 3436; v. d. H., G. Z. XXVI, 353.

3902. De woorden „voor zijne gebouwen," in een politie-verordening voorkomende, hebben niet alleen betrekking op de straat vóór den voorgevel van het gebouw, maar ook op die naast en onder het gebouw. — H. R. 28 Oct. 1872; N. R. CII, § 15, 130; W. 3531; v. d. H., G. Z. XXVI, 407.

3903. Bepalingen van politie in een reglement op de buurtwegen en voetpaden, waarbij gewaakt wordt tegen handelingen, die de gesteldheid van den weg of van het voetpad zelve betreffen, en daarop inbreuk maken, behooren tot de reglemens ou arrêtés concernant la petite voirie. — H. R. 14 April 1869; N. R. XCI, § 43, 334; v. d. H., G. Z. XXIV, no. 1275, 411.

3904. Het afsluiten van den grond, welke openbaren toegang verleent tot een rivier, is niet strafbaar volgens een politiereglement, maar volgens dit art. — Regtb. Utrecht 28 Dec. 1861; N. R. B. XII, 614; XIII, 166; W. 2390.

3905. Een verbod omtrent het vervoeren van secreetmest over de straten, betreft niet de gesteldheid van de straat zelve, en behoort om die reden niet tot de reglemens concernant la petite voirie. — H. R. 2 Mei 1871; v. d. H., G. Z. XXV, 436; N. R. XCVIII, § 2, 7; W. 3334; W. B. A. 1172; Gemst. 1032.

3906. Waar het bij dagvaarding te last gelegd feit betreft de instandhouding, bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid van een openbaren gemeenteweg, en alzoo betrekking heeft op het wezen en de gesteldheid van den weg, wordt bedoeld overtreding van een reglement concernant la petite voirie. — H. R. 20 Oct. 1873; W. 3660; N. R. CV, § 11, 80; v. d. H., G. Z. XXVII, no. 1480, 296.

3907. Het plaatsen van palen en dwarshouten tot belemmering van een openbaar voetpad, is geen voorbijgaande daad of tijdelijke belemmering, doch eene, waardoor de passage van het voetpad voortdurend kan worden belemmerd. In zoodanig geval bestaat overtreding van een reglement concernant la petite voirie. — H. R. 10 Nov. 1873; W. 3662; N. R. CV, 192; v. d. H., G. Z. XXVII, no. 1483, 311.

3908. Verordeningen, omtrent het vullen en gelijkmaken van laagten, slagsporen en putten der wegen, betreffen het wezen en gesteldheid dier wegen, het zijn dus reglementen bij dit art. bedoeld. — H. R. 29 Dec. 1873; W. 3683; v. d. H., G. Z. XXVII, 374.

3909. Bij een vervolging, ter zake van overtreding van dit art., moet de regter onderzoeken en beslissen tot welk soort van wegen de weg behoort, waarop de overtreding is begaan. — H. R. 2 Maart 1874; W. 3713; N. R. CVI, § 24, 206; v. d. H., G. Z. XXVIII, no. 1507, 63.

3910. Het verbod, om op eenige wijze het gebruik van voetpaden te belemmeren, waaronder ook begrepen moet worden een belemmering van doorgaanden en blijvenden aard, behoort tot de reglementen op de petite voirie. — H. R. 2 Nov. 1874; W. 3793; N. R. CVIII, 126.

3911. Het verbod om den openbaren weg op te breken en schade toe te brengen aan de bestratingen, is een reglement concernant la petite voirie. — H. R. 19 April 1875; N. R. CIX, § 34, 280; W. 3852.

Art. 471, no. 6.

3912. Bij verordening mag worden verboden het werpen van puin op openbare plaatsen, waaronder ook wallen behooren, zonder eenige onderscheiding van publiek of privaat eigendom. — H. R. 13 Nov. 1866; N. R. LXXXIV, § 27, 256; W. 2866; v. d. H., G. Z. XXII, 461; W. B. A. 923; Gemst. 802.

3913. Het werpen van vuilwater, in goten, vóór de huizen, kan bij verordening verboden worden; dit valt niet onder art. 471, no. 6 C. P. — H. R. 29 Oct. 1839; N. R. V, § 45, 270; Regtz. XV, 360; XXXI, 1; v. d. H., Strafr. III, no. 140, 36; W. 54.

3914. Een metselwerk van klinkersteenen, in schuins opgaande rigting, van de rollaag eener stoep, tot de ramen van een huis, moet aangemerkt worden als een gebouw, onmiddellijk belendende aan den openbaren weg. — H. R. 21 Nov. 1871; N. R. XCIX, § 21, 175.

Art. 471, no. 7.

3915. Dit art. is toepasselijk, als een ploegijzer op een openbare plaats wordt achtergelaten, onverschillig of het aan den ploeg bevestigd, of geheel los is. — Kantg. Wijchen 30 Oct. 1857; W. 1903.

Art. 471, no. 8.

3916. Dit art. is ingetrokken bij de wet van 22 Mei 1873 (St. 73).

Art. 471, no. 9.

3917. Het woord „cueillir" in dit art., moet niet in beperkten zin worden toegepast, daar het niet uitsluitend ziet op vruchten, die aan boomen of struiken boven den grond groeijen, maar ook op vruchten, die in den grond groeijen. — H. R. 2 April 1872; N. R. C, § 38, 342; W. 3463; v. d. H., Strafr. 1872, 127.

3918. Het feit, strafbaar gesteld bij art. 471, no. 9 C. P. blijft uit den aard diefstal, en gepaard gaande met omstandigheden, die den diefstal verzwaren, wordt het te regt in laatsten zin gequalificeerd. — H. R. 19 Febr. 1867; N. R. B. XVIII, 153; N. R. LXXXV, § 30, 237; W. 2892; v. d. H., Strafr. 1867, no. 2142, 76.

3919. Iemand, die in een boomgaard eenige peren opraapt en hiermede den boomgaard verlaten heeft, is niet strafbaar volgens art. 471, no. 9 C. P., doch maakt zich schuldig aan diefstal. — Kantg. Tiel 17 Julij 1871; W. 3446.

Art. 471, no. 10.

3920. J. E. van den Broek. Vergunt art. 471, no. 10 C. P. het rapen van koren in de velden of akkers, nog niet geheel van hunne oogsten ontbloot of ontledigd? — W. 1879.

3921. Het, op een nog gedeeltelijk met aardappels bezet land, met een schrobber of schrepel kappen of rapen van aardappelen van dat gedeelte, waar deze reeds waren uitgedaan, stelt de overtreding daar van art. 471, no. 10 C. P. en niet het wanbedrijf van art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Regtb. Zierikzee 28 Dec. 1854; W. 1623; Regtz. XXXI, 6; Hof Limburg 4 Jan. 1855; Regtz. XXXI, 8; W. 1632.

3922. Dit art. is niet alleen van toepassing op het rapen van koren en hooi of het lezen van druiven, gelijk in de Nederduitsche vertaling vermeld staat, maar strekt zich ook uit tot het rapen of nalezen van andere voortbrengselen van den grond. Als het blijkt, dat de Nederduitsche vertaling onnaauwkeurig is, dan is het geoorloofd den Franschen tekst van den Code Pénal toe te passen. — Regtb. Maastricht 3 Febr. 1857; W. 1864.

3923. Het enkel nalezen van aardappelen op het veld, zonder bijkomende omstandigheden, is niet strafbaar. — Kantg. Woerden 28 Jan. 1856; W. 1890.

3924. Dit art. is niet toepasselijk op hen, die lezen op een akker, nog niet geheel van den oogst ontbloot, maar art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Kantg. Sommelsdijk 1 Sept. 1857; W. 1891, 1907.

3925. Niet art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), maar art. 471, no. 10 C. P. is toepasselijk op hen, die lezen op een akker nog niet geheel van den oogst ontbloot. — Regtb. Brielle 15 Oct. 1857; W. 1912.

3926. Dit art. is niet toepasselijk op hen, die lezen met toestemming van den eigenaar der akkers.— Regtb. Brielle 15 Oct. 1857; W. 1928.

3927. De nalezing tusschen zons op- en ondergang, op een afgemaaiden twijgwaard, waarvan de twijg reeds vervoerd was, en het verzamelen en in bosjes binden van aldaar nog aanwezige twijg, is bij dit art. niet verboden. Het woord „râteler" is taalkundig van ruimer beteekenis, dan dat het alleen tot het rapen van hooi of koren zou betrekkelijk zijn. — H. R. 23 Junij 1857; W. 1986; N. R. LVI, § 38, 178; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1332, 247.

3928. Door de woorden „velden of akkers, nog niet geheel van hunne oogsten ontbloot" in dit art., wordt slechts bedoeld, dat op die akkers, waarop men nog bezig is in te oogsten, en die oogst nog niet geheel is volbragt, vooralsnog geen nalezing mag plaats hebben. — Kantg. Naarden 20 Oct 1856; W. 1810.

3929. Bij de feitelijke beslissing, dat een land met aardappelen was bezet geweest, kan er slechts sprake zijn van narooijen, en is het niet verboden daarbij een werktuig, zooals een kapper te gebruiken, dit ligt reeds van zelf in het woord râteler opgesloten. Uit dit art. volgt, onder de hierbij gestelde voorwaarden, de geheele onstrafbaarheid van dat narooijen of dergelijke nalezing. Bij overtreding zelfs van die voorwaarden, kan aan het feit niet het karakter van diefstal worden gegeven. — H. R. 3 Maart 1868; N. R. LXXXVIII, § 27, 243; W. 2993; v. d. H., G. Z. XXIV, 87; Gemst. 867.

3930. Door de uitdrukking, dat het rund weidende was, is voldoende uitgemaakt, dat het geloopen heeft, terwijl het weiden langs de bermen in zich sluit het loopen op met gras bewassen deelen van den weg. Voor het bestaan der overtreding van art. 471, no. 10 C. P., zijn niet voldoende de omstandigheden van niet te zijn eigenaar van den grond en het rund te hebben afgehaald. — H. R. 2 Nov. 1869; N. R. XCIII, § 13, 112; W. 3166; v. d. H., Strafr. 1869, 422.

3931. De woorden veld of akker in dit art., moeten niet worden opgevat, als geheele oppervlakten gronds aan denzelfden eigenaar toebehoorende, voor zooverre zij niet met sloten doorsneden zijn, of door van nature gevormde grenzen worden afgepaald, maar alleen in den zin van oppervlakte gronds, ingenomen door een en dezelfde partij veldvruchten.— Kantg. Cortgene 22 Sept. 1876; W. 4058.

Art. 471, no. 11.

3932. Beleediging, zonder daartoe uitgetergd te zijn. — Opm. en Med. VIII, 146.

3933. Zijn onder de bij art. 471, no. 11 C. P. strafbaar gestelde beleedigingen, alleen bedoeld de mondelinge? — Ja. — Regtsg. Adv. VII, 199.

3934. Tot het bestaan der overtreding van art. 471, no. 11 C. P. wordt vereischt, dat iemand scheldwoorden heeft gebezigd, zonder daartoe te zijn uitgetergd; daaromtrent moet bepaald worden beraadslaagd en beslist. — H. R. 16 Mei 1843; Regtz. XXXI, 33; N. R. XV, § 4, 10; W. 482; v. d. H., Strafr. IX, no. 544, 483; R. in N. III, 379.

3935. Voor de toepasselijkheid van art. 471, no. 11, wordt niet gevorderd de aantijging eener bepaalde ondeugd, maar in tegendeel, dat de injure, òf niet bevat zoodanige aantijging, òf als zij die bevat, dat zij niet in het openbaar is geuit. Dit art. kent geen straffeloosheid toe bij het aanwezig zijn van eenige, zelfs de onschuldigste aanleiding, maar alleen bij voorafgaande uittering, en mitsdien bij wedervergelding uitlokkende daden of woorden. — H. R. 25 Junij 1844; Regtz. XXVI, 58; v. d. H., Strafr. XII, no. 745, 304; N. R. XVIII, § 19, 66.

3936. Uit het onbepaalde der uitdrukking „provocatie" in dit art., volgt, dat de provocatie niet alleen kan plaats hebben door woorden, maar ook door daden en gedragingen; de vraag, of en in hoeverre die daden en gedragingen van den beleedigde, in de gegeven omstandigheden al dan niet als een provocatie kunnen worden aangemerkt, is geheel van feitelijken aard en behoort de waardering daarvan uitsluitend tot de attributen van den judex facti. — H. R. 26 Febr. 1850; Regtz. XXXI, 38; W. 1135; N. R. XXXV, § 14, 66; v. d. H., Strafr. 1850, I, no. 574, 86.

3937. Een beklaagde, die gelijktijdig teregtstaat wegens laster en eenvoudige beleediging, moet zelfs in appèl worden toegelaten, om door getuigen te bewijzen, dat hij tot de beweerde beleediging is geprovoceerd. — H. R. 20 Dec. 1842; Regtz. XXV, 222; XXXI, 40; N. R. XIII, § 16, 64; W. 352; v. d. H., Strafr. IX, no. 484, 147.

3938. De judex facti is alleen in staat om te beoordeelen, of een gebezigde uitdrukking, in den zin der wet, al dan niet een uitterging tot de daarop gevolgde scheldwoorden daarstelt; zijne beslissing daaromtrent is voor geen nader onderzoek in cassatie vatbaar. — H. R. 2 Jan. 1844; Regtz. XXXI, 41; N. R. XVII, § 10, 24; v. d. H., Strafr. XII, no. 704, 122; H. R. 22 Maart 1875; W. 3845; N. R. CIX, 209; v. d. H., Strafr. 1875, 93.

3939. Uit het verband van art. 471, no. 11 met art. 376 C. P. volgt duidelijk, dat alle injuriën en honende uitdrukkingen, mits slechts niet geprovoceerd, en voor zooverre zij het dubbel karakter van graviteit en publiciteit missen, strafbaar zijn met straffen van eenvoudige politie. — H. R. 19 Julij 1852; Regtz. XXVI, 68; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 869, 18; N. R. XLII, § 42, 222; W. 1424.

3940. De woorden „smeerlap, deugniet en

scheolje" zijn beleedigende uitdrukkingen, vallende in de termen van art. 471, no. 11 C. P. en niet in die van art. 375 C. P. — Regtb. Goes 4 Jan. 1849; W. 1016; Hof Zeeland 26 Febr. 1849; W. 1017; Regtz. XXXI, 42.

3941. De woorden „canaille, tooi en loeder" kunnen slechts beschouwd worden als scheldwoorden, bedoeld bij art. 471, no. 11 C. P. — H. R. 23 Dec. 1851; Regtz. XXVI, 56; N. R. XL, § 63, 306; W. 1367; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 803, 279.

3942. De uitdrukking „ik verdom jou en den burgemeester," gebezigd tegen een veldwachter, handelende op last van den burgemeester, valt niet in de termen van art. 471, no. 11 C. P. — H. R. 10 Oct. 1843; Regtz. XXVI, 47; N. R. XVI, § 43, 194; W. 564; v. d. H., Strafr. X, no. 604, 314.

3943. Bij een vervolging, ter zake van eenvoudige beleedigingen tegen een openbaar ligchaam van bestuur, uit meer dan één persoon bestaande, is art. 2 der wet van 16 Mei 1829 niet toepasselijk. — Hof Gelderland 1 Febr. 1853; N. R. B. III, 353; Regtz. XXXI, 45; W. 1434; Regtb. Maastricht 17 Oct. 1853; Regtz. XXVI, 52; W. 1502.

3944. De woorden op een openbare plaats iemand toegevoegd „je hebt al veertien dagen vóór mij in het tuchthuis gezeten," zijn beleedigende uitdrukkingen van zoodanigen aard, als in dit art. bedoeld zijn. De vraag of uitterging bestaat, is van feitelijken aard en alleen ter beoordeeling van den judex facti. — H. R. 17 April 1866; W. 2792; v. d. H., Strafr. 1866, 156.

3945. De toevoeging der woorden „gemeene roode smeerlap, gij hebt een valsch procesverbaal opgemaakt van mijne beide broeders, die hebben onregtvaardig in de kast gezeten," is het misdrijf van het bezigen van scheldwoorden, zonder daartoe uitgetergd te zijn en niet het beleedigen met woorden van een bedienend beambte, ter gelegenheid van de waarneming zijner bediening. — Regtb. Assen 16 Mei 1866; anders Hof Drenthe 28 Junij 1866; W. 2869; N. R. B. XVII, 278.

3946. De uitdrukking „je bent een schoft," is een beleediging, vallende in de termen van dit art. — H. R. 12 Dec. 1845; W. 2760; N. R. LXXXI, § 34; 267; v. d. H., Strafr. 1865, no. 2051, 554.

3947. Deze strafbepaling is alleen toepasselijk op beleedigingen door woorden gepleegd, blijkens de uitdrukking proférer des injures; het ziet dus niet op beleedigingen bij geschrifte of in gedrukte stukken gepleegd. — Hof N.-Brabant 21 Maart 1843; R. B. V, 278; W. 379; anders H. R. 1 Nov. 1859; W. 2116; N. R. LXIII, § 30, 126; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1555, 492.

3948. Het voorschrift, dat in zake van hoon en laster geen vervolging mag worden ingesteld, dan op klagte van de beleedigde partij, is niet van toepassing op vervolging, wegens eenvoudige beleediging „simples injures." — H. R. 22 Julij 1856; N. R. LIII, § 60, 285; v. d. H., Strafr. 1856, II, 1; W. 1781.

3949. Indien geen eigenlijke „scheldwoorden" zijn gebezigd, maar uitdrukkingen, waarvan het beleedigende of niet beleedigende van de omstandigheden kan afhangen, moet omtrent het doel der uitdrukkingen, bepaald worden beraadslaagd en beslist. — H. R. 10 Febr. 1857; N. R. LV, § 21, 106; W. 1963; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1299, 72.

3950. Uit een vergelijking van art. 471, no. 11 met art. 376 C. P. volgt, dat bij het eerstgenoemd art. niet enkel scheldwoorden zijn bedoeld, maar ook beleedigende uitdrukkingen. — H. R. 10 Febr. 1857; N. R. LV, § 21, 106; W. 1963; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1299, 72.

3951. Het woord „schurk" behoort tot de smaadwoorden, bedoeld in art. 471, no. 11 C. P. — H. R. 18 Nov. 1863; N. R. LXXV, § 21, 177; N. R. B. XIV, 653; W. 2552; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1884, 379.

3952. Het uitgetergd zijn bij het uiten van scheldwoorden, is een feit, dat de dader tot zijn verdediging kan aanvoeren en moet bewijzen; het openbaar ministerie is niet gehouden het tegendeel van dit tot verontschuldiging strekkend feit in de aanklagt op te nemen, veelmin te bewijzen. — H. R. 10 Nov. 1869; N. R. XCIII, § 17, 151; v. d. H., Strafr. 1869, no. 2358, 470; W. 3167; H. R. 1 Oct. 1872; N. R. CII, § 2, 14.

3953. De uitdrukking „smeerlap" geeft geen bepaalde ondeugd te kennen, doch behoort tot de scheldwoorden bij art. 471, no. 11 C. P. bedoeld, waarin door de qualiteit van den beleedigde geen verandering kan worden gebragt. — H. R. 1 Nov. 1864; N. R. LXXVIII, § 17, 127; W. 2644; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1950, 315.

3954. Indien een beklaagde aan zijn dienstmeid op het oogenblik, dat zij den dienst ging verlaten, heeft toegevoegd de woorden „je bent een doorslepen dief," maakt hij zich schuldig aan overtreding van dit art. — H. R. 23 Nov. 1841; Regtz. XXXI, 10; N. R. XI, § 45, 178; W. 296; v. d. H., Strafr. VI, no. 340, 199.

3955. De uitdrukking „bliksemsche jood, jij ziet scheel," kan niet geacht worden in den zin van art. 471, no. 11 een beleediging te zijn. — H. R. 7 December 1841; Regtz. XXXI, 14; N. R. XI, § 74, 321; v. d. H., Strafr. VI, no. 313, 222.

3956. Bij schuldigverklaring aan eenvoudige beleediging, moeten de uitdrukkingen, welke door den beklaagde zijn gebezigd, in het vonnis worden vermeld. — H. R. 21 Dec. 1841; Regtz. XXXI, 16; N. R. XI, § 79, 331; W. 262; v. d. H., Strafr. VI, no. 350, 265; H. R. 7 Maart 1843; Regtz. XXII, 154; XXXI, 20; N. R. XIV, § 79, 326; W. 461; v. d. H., Strafr. IX, no. 519, 348.

3957. Bij vervolging, op grond van art. 471, no. 11 C. P., moeten de beleedigende woorden in de dagvaarding worden opgenomen. — H. R. 26 Aug. 1853; Regtz. XXXI, 23; N. R. XLVI, § 4, 16; W. 1468; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 966, 19.

3958. Tot de toepassing der straf bij dit art., wordt niet vereischt, dat de beleedigende woorden in tegenwoordigheid van den beleedigde zijn uitgesproken. De woorden in afwezigheid van den bedoelden persoon gebezigd: „pas op, hem niet te veel te onderleggen; hij deugt niet veel, hij is een bedrieger," kunnen niet als een bloote waarschuwing, maar moeten als hoon of beleediging worden aangemerkt. — H. R. 15 Maart 1842; Regtz. XXXI, 24; N. R. XII, § 9, 28; W. 315; v. d. H., Strafr. VII, no. 385, 145; H. R. 19 Julij 1852; Regtz. XXVI, 68; N. R. XLII, § 42, 222; W. 1424; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 869, 13.

3959. Het bezigen van scheldwoorden, vragender wijze, valt onder het bereik van dit art., dat, ook bij gemis eener bepaalde regtstreeksche aantijging „imputation" van toepassing is. — Kantg. Groenlo 1 Febr. 1855; Regtz. XXXI, 26; W. 1630.

3960. Uit de vergelijking van art. 471, no. 11, met art. 376 C. P., blijkt dat door „scheldwoorden" in laatstgemelde wetsbepaling worden bedoeld beleedigende uitdrukkingen. De woorden „ik ken het reglement van buiten, maar u niet als kommandant, omdat gij u jegens mijn persoon te slecht hebt gedragen, toegevoegd in een wacht aan den kommandant, die aan een zijner manschappen verweet, dat hij het wachtreglement niet scheen te kennen, moeten als een beleediging worden beschouwd. — H. R. 4 Oct. 1842; Regtz. XXXI, 28; N. R. XIII, § 11, 37; v. d. H., Strafr. VIII, no. 456, 274.

3961. Het niet uitgetergd zijn, is geen vereischte tot toepassing van art. 471, no. 11, doch een feit, dat de beklaagde tot verdediging kan aanvoeren. Als de regter oordeelt, dat het tot verontschuldiging strekkend feit bewezen is, al ware het bestaan daarvan bij dagvaarding ten laste gelegd, kan de regter niet verklaren, dat het ten laste gelegde, alle vereischten van het misdrijf in zich bevat, doch alleen, dat dit feit, hoezeer bewezen, geen misdaad, wanbedrijf of overtreding oplevert. Alleen de judex facti is in staat om te beoordeelen of eenige uitdrukking of daad als een uittergіng tot het gepleegd feit moet worden beschouwd. — H. R. 10 Mei 1870; W. 3220; N. R. XCV, § 4, 31; v. d. H., Strafr. 1870, no. 2412, 231.

3962. Daar het uittergen tot scheldwoorden een feit is, hetwelk de dader tot zijn verdediging kan aanvoeren, en in dat geval moet bewijzen, is het openbaar ministerie niet gehouden het tegendeel van dit tot verontschuldiging strekkend feit, in de aanklagt op te nemen of te bewijzen. — H. R. 1 Oct. 1872; W. 3513; N. R. CII, § 2, 14; v. d. H., Strafr. 1872, no. 2515, 345.

3963. Een dagvaarding, ter zake van het bezigen van beleedigende uitdrukkingen, jegens of over een ander, zonder eenige opgave, noch van de uitdrukkingen zelve, noch van inhoud, zin of strekking, wordt teregt nietig verklaard, omdat zij niet bevat een voldoende opgaaf van het feit. — H. R. 10 Dec. 1850; v. d. H., Strafr. 1850, II, no. 676, 242; N. R. XXXVII, § 24, 137; W. 1258.

3964. De woorden „luizige schurk," hoezeer beleedigend, houden niet in de telastlegging eener bepaalde ondeugd, veelmin van bepaalde daadzaken, blootstellende aan criminele of correctionele vervolging, of aan den haat en de verachting der burgers. De toevoeging dier woorden is niet anders strafbaar, dan naar art. 471, no. 11 C. P. — H. R. 23 Mei 1854; W. 1664; N. R. XLVII, § 63, 273; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 997, 205.

3965. De bepaling van art. 370 C. P., handelende over vrijspraak, ingeval het wettig bewijs van het ten laste gelegd feit is geleverd, is niet van toepassing in het geval van scheldwoorden of beleedigende uitdrukkingen. — H. R. 18 Dec. 1855; N. R. LI, § 61, 263; W. 1830; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1165, 253; Regtz. XXV, 357.

3966. Het begrip van scheldwoorden, die het karakter van beleediging dragen tegen een bedienend beambte, in de waarneming zijner bediening, is een misdrijf sui generis, waarop de strafbepaling van art. 471, no. 11 C. P. niet van toepassing is. — Hof Drenthe 26 Maart 1874; N. R. B. 1874, 499.

3967. De uitdrukking „lel" of „straatlel," bevat een verwijt of aanmerking, ten nadeele van de zedelijkheid of het gedrag van haar, tegen wie dat woord geuit wordt; zij is een beleediging in den zin van art. 471, no. 11 C. P. Bij dat art. zijn strafbaar gesteld de scheldwoorden, injures, niet begrepen onder de artt. 367, 378 van dit Wetboek; bij de algemeenheid der uitdrukking moeten daaronder worden verstaan alle smaadredenen en bewoordingen, geschikt en strekkende om te kwetsen. — H. R. 30 Oct. 1876; W. 4053.

3968. Het boosaardig in het openbaar toevoegen der woorden „gemeene smeerlap, jelui kunt allemaal verrekken," aan een spoorwegbeambte zonder uitgetergd te zijn, valt in de termen van dit art. — H. R. 4 Januarij 1870; N. R. XCIV, § 4, 30; W. 3182; v. d. H., Strafr. 1870, 21; W. B. A. 1086.

3969. Onder „proférer des injures," hoewel strikt taalkundig, alléén aan mondelinge beleediging doende denken, moet echter in art. 471, no. 11 C. P. evenzeer verstaan worden het schrijven van smaadwoorden, en zijn alzoo krachtens dat art. beleedigingen, iemand in een brief toegevoegd, strafbaar. Uit de Fransche wetten na den Code Pénal uitgevaardigd, en welke op het bezigen van beleedigende uitdrukkingen betrekking hebben, volgt, dat de wetgever in Frankrijk bedoelden meer uitgebreiden zin aan de woorden „proférer des injures" wil gegeven hebben. — Kantg. Loenen 6 Nov. 1861; W. 2333.

3970. Bij de beoordeeling eener beleedigende uitdrukking komt niet de grammaticale beteekenis, maar de beteekenis van het dagelijksch leven in aanmerking. — Regtb. Groningen 30 Oct. 1872; N. R. B. 1875, C, 16.

3971. Het toevoegen der woorden „gij hebt mij een varken ontstolen" in een particulieren wagen, rijdende op den openbaren weg, valt onder de toepassing van dit art. — Regtb. Groningen 27 Febr. 1862; N. R. B. XIII, 656.

3972. Het toevoegen van beleedigende uitdrukkingen, iemand betichtende van oneerlijkheid, uit een zolder naar een op straat zich bevindend persoon gerigt, draagt niet het kenmerk van publiciteit, het valt alzoo in dit art. — Regtb. Groningen 18 Nov. 1858; N. R. B. XII, 167.

3973. Als iemand in zijn huis aan iemand mededeelt, dat een ander, een getrouwde vrouw overspel heeft zien plegen, is dit niet strafbaar, omdat zulks als een vertrouwelijk gesprek moet worden beschouwd. — H. R. 13 Oct. 1873; W. 3653; N. R. CV, § 6, 41; v. d. H., Strafr. 1873, no. 2602, 315.

3974. Ook voor de toepassing van dit art. wordt altijd een voorafgaande klagte van de beleedigde partij gevorderd. — Regtb. Brielle 26 Junij 1862; W. 2402.

3975. Onder het woord „proférer" in art. 471, no. 11 C. P., is zoowel het mondeling als schriftelijk uiten van smaad- en scheldwoorden begrepen, en alzoo ook door middel van een briefkaart. — H. R. 19 October 1874; W. 3779; N. R. CVIII, § 7, 45; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2659, 288.

3976. Als feitelijke beslissing moet worden beschouwd, des regters oordeel, dat des klagers niet voldoen aan zijn geldelijke verpligting, is provocatie tot het uiten der woorden door den beklaagde, „smeerlap, betaal mij mijn geld maar," zoodat een daarop gegrond ontslag van regtsvervolging niet vatbaar is voor cassatie. — H. R. 22 Maart 1875; W. 3845.

Art. 471, no. 13.

3977. De gemeenteraad is niet bevoegd bij politie-verordening uitbreiding aan deze bepaling te geven. — Kon. Besl. 2 Sept. 1870 (St. 158).

3978. Voor de toepasselijkheid van dit art. doet het niet af, met welk soort van vruchten het land bezaaid is; een land waarop in de maand Februarij

jonge klaver uit den grond komt, moet gerekend worden onder bezaaid land te behooren. — H. R. 14 Junij 1853; N. R. XLV, § 17, 89; W. 1563; v. d. H., Strafr. 1853, I, no. 951, 214; Regtz. XXXI, 55.

3979. Indien iemand vervolgd, ter zake van het gaan over eens anders bezaaid land, zonder daartoe geregtigd te zijn, alleen aanvoert, dat het land een algemeen voetpad is, en dat hij gedaan heeft, wat op verschillende tijden, sinds lang door velen was geschied, zonder echter te beweren eenig regt van eigendom, gebruik, erfdienstbaarheid of ander burgerlijk regt, wordt met juistheid beslist, dat de verdediging niet afhangt van eenig geschilpunt van burgerlijk regt. — H. R. 17 Jan. 1854; N. R. XLVI, § 82, 317; W. 1648; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 972, 11; Regtz. XXXI, 57.

3980. Ook in de maand September behoort gras gerangschikt te worden onder rijpe of rijpende vruchten. In den regel moet gras ten allen tijde in meerder of mindere mate geschikt worden geacht, om als voeder te worden gebruikt, en alzoo gewoonlijk in den oogst te staan. — H. R. 27 Dec. 1854; N. R. XLIX, § 16, 67; W. 1767.

3981. Het algemeen voorschrift van art. 471, no. 13 is gewijzigd door de latere wetten op de jagt; dit art. is alzoo niet geschonden, door te verklaren, dat de bewezen daadzaak, dat de beklaagde, tot de uitoefening der jagt op die plaats bevoegd, over een stuk land met winterkoolzaad bezaaid, bij geopenden jagttijd, jagende is gegaan, noch misdaad, noch wanbedrijf, noch overtreding daarstelt, en de beklaagde te dier zake van alle regtsvervolging te ontslaan. — H. R. 24 Nov. 1846; N. R. XXV, § 65, 285; W. 783; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 132, 402; Regtz. XXXI, 46; Kantg. Apeldoorn 26 Oct. 1848; N. R. B. II, 64; W. 974; H. R. 2 Jan. 1849; Regtz. XXXI, 49; N. R. XXXII, § 41, 152; W. 1025; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 441, 13.

3982. Bij dit art. wordt aan alle straf onttrokken de overgang niet alleen der eigenaars van het land, maar bovendien der vruchtgebruikers, gebruikers, huurders, pachters en bepaaldelijk dergenen, die het regt van overgang daarover hebben, zonder onderscheid of dit regt al dan niet wordt betwist, of feitelijk wordt belemmerd. — H. R. 27 Junij 1848; Regtz. XXXI, 51; N. R. XXXI, § 47, 220; W. 956; v. d. H., Strafr. 1848, I, no. 373, 73.

3983. De woorden, eens anders grond, geven genoegzaam te kennen, dat de gedaagde onbevoegd is over dien grond te loopen; die opvatting wordt geheel geregtvaardigd door art. 471, no. 13 C. P. — H. R. 22 Maart 1865; W. 2693; v. d. H., G. Z. XXI, no. 1058, 384.

3984. Het gaan over in oogst staanden grond, en het gaan over met gras bezaaiden grond, zijn twee verschillende en afzonderlijk met straf bedreigde wetsovertredingen. — H. R. 11 Jan. 1875; W. 3823; v. d. H., Strafr. 1875, 7.

3985. Het in de maand Februarij loopen over een stuk land, waarop tarwe staat, is strafbaar volgens art. 471, no. 13, niet volgens art. 475, no. 9 C. P. — Kantg. Sommelsdijk 15 Julij 1874; W. 3741.

3986. De bepaling van art. 471, no. 13 C. P., houdende verbod, om op eens anders toegezaaid land te loopen, zonder daartoe geregtigd te zijn, is beperkt door de wet op de jagt, zoodat hij, die het jagtregt bezittende, gedurende den jagttijd, op gronden aan een ander toebehoorende jaagt, niet strafbaar is volgens dit art. — Kantg. Apeldoorn 26 Oct. 1848; N. R. B. II, 64.

3987. De strafbepaling van art. 471, no. 13 C. P., is niet gerigt tegen hen, die gebruik maken van een ten behoeve eener gemeente of gedeelte van deze, wettig ter openbare dienst bestemd voetpad. De vraag echter, of iemand als bewoner van een gehucht, gedeelte eener gemeente, geregtigd is, over zoodanig voetpad te gaan, levert geen geschilpunt van burgerlijk regt op. — H. R. 28 April 1858; Gemst. 350; N. R. LIX, § 18, 86; W. 1954; v. d. H., Strafr. 1858, I, no. 1413, 266; W. B. A. 466; H. R. 29 Junij 1859; N. R. LXII, § 54, 262; W. 2079; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1529, 345.

3988. Het gaan over een openbaar voetpad, dat met het aangrenzend land met spurrie is bezaaid, is niet strafbaar, omdat het bezaaijen van zoodanig voetpad, den aard of het gebruik er van niet kan veranderen of verhinderen. — H. R. 19 Dec. 1860; N. R. LXVI, § 45, 317; W. 2234; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1640, 323.

3989. In onderscheiding van het gaan over eens anders in oogst staanden grond, is de overgang over eens anders grond, waaruit het gezaaide reeds is opgekomen, of met opgaand hout of kaphout bezet, geoorloofd. Uit de officiële vertaling van het woord préparé in art. 471, no. 13 C. P., door toegemaakt, is het verbod om te gaan over den laatstbedoelden grond niet af te leiden. Ook het laten loopen van dieren op eens anders toebereiden grond, is niet strafbaar. — H. R. 13 Nov. 1866; W. 2867; N. R. LXXXIV, § 28, 263; v. d. H., Strafr. 1866, no. 2115, 377.

Art. 471, no. 14.

3990. Voor de toepassing van art. 471, no. 14 C. P., maakt het geen verschil, of een beklaagde, het aan zijn zorg toevertrouwd vee, heeft laten losloopen op het eigendom van een bijzonder persoon, of op den berm van een straatweg. Als in facto is beslist, dat de beklaagde, het aan zijn zorg toevertrouwd vee, heeft laten losloopen op den met gras bezaaiden berm van een straatweg, terwijl die in oogst stond, en het gras nog niet van den grond was afgescheiden, valt het feit niet in art. 471, no. 14, doch in art. 475, no. 10 C. P. — H. R. 7 Oct. 1845; Regtz. XXXI, 60; N. R. XXII, § 36, 176; W. 675; v. d. H., Strafr. XII, no. 686, 9.

3991. De plaats waarover geloopen is, behoeft in de dagvaarding niet in bijzonderheden te worden omschreven; het is voldoende, dat daarin gezegd wordt het loopen over eens anders grond, en uit het onderzoek ter teregtzitting blijkt, dat de beklaagde volkomen bekend is met de plaats, waarover hij geloopen heeft. — H. R. 22 Maart 1865; W. 2693; v. d. H., G. Z. XXI, no. 1058, 384.

Art. 474.

3992. De omstandigheid, dat de dader van een feit bij art. 471 C. P., met geldboete bedreigd, ingeval van herhaling, volgens art. 474 C. P., met gevangenisstraf zou moeten worden gestraft, kan geen reden zijn om bij het niet bestaan van herhaling, art. 254 Wetb. v. Strafv. buiten toepassing te laten. — H. R. 3 Jan. 1843; Regtz. XXXI, 64; N. R. XIV, § 8, 36; v. d. H., Strafr. IX, no. 489, 179; W. 391.

Art. 475.

3993. De Nederlandsche vertaling van den Code Pénal onder het Fransch bestuur, op openbaar gezag uitgegeven, welke voor de politie-overtredingen van art. 475 een boete van één tot tien franken aanwijst, mag niet het gevolg hebben, dat buiten

de gevallen van verzachtende omstandigheden, een dier overtredingen met een boete beneden zes franken zou gestraft worden, in strijd met de bepaling van den oorspronkelijken tekst. — H. R. 6 Oct. 1857; N. R. LVII, § 3, 12; W. 1999; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1349, 345.

Art. 475, no. 1.

3994. Dit art. wordt verkeerd toegepast op de overtreding der verordeningen op de pijpenfabrieken en den pijpenhandel te Gouda, goedgekeurd bij besluit van den souvereinen vorst, van 19 December 1814; tegen zoodanige handeling, het onbevoegd uitoefenen van het beroep van pijpenfabriekant, kan een plaatselijke verordening geen straf bedreigen. — H. R. 2 Aug. 1847; Regtz. XXXI, 66; N. R. XXVIII, § 45, 221; W. 868; v. d. H., G. Z. VI, no. 258, 341.

Art. 475, no. 2.

3995. Bij verordening mag worden bepaald, dat logementhouders enz: ieder avond een nachtlijst aan de politie moeten zenden, daartegen heeft art. 475, no. 2 C. P. niet voorzien. — H. R. 11 April 1854; W. 1665; v. d. H., G. Z. XII, no. 593, 160; Regtz. XXXI, 75.

3996. Iemand die nu en dan vreemde personen logeert, kan niet geacht worden logementhouder te zijn, zoo hij daarvan niet zijn gewoon beroep maakt. — H. R. 6 Maart 1866; N. R. B. XVII, 163; N. R. LXXXII, § 29, 232; v. d. H., Strafr. 1866, no. 2070, 99; W. 2781.

3997. Het koninklijk besluit van 9 Oct. 1830 (St. 66), houdende maatregelen van toezigt, ten aanzien van vreemdelingen en reizende personen, uitgevaardigd tengevolge van den exceptionelen toestand, waarin zich het koningrijk tijdens de uitvaardiging daarvan bevond, moet, niettegenstaande het ophouden van dien toestand, geacht worden nog steeds van kracht te zijn. Een plaatselijke verordening kan alzoo niet voorzien in het onderwerp, bij gemeld kon. besluit geregeld. — H. R. 24 Maart 1857; N. R. B. VII, 322; N. R. LV, § 47, 231; W. 1902; v. d. H., G. Z. XIV, no. 669, 74.

3998. Dit art. stelt geen termijn voor de inschrijving van personen in de registers van logementhouders en herbergiers, de regter moet dien termijn naar omstandigheden en overeenkomstig de bedoeling der wet beoordeelen en bepalen. — H. R. 9 Nov. 1874; W. 3783; N. R. CVIII, 52; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2674, 320.

3999. Het niet vertoonen van het register en het niet inschrijven van personen zijn twee overtredingen, welke elk op zich zelve strafbaar zijn. — H. R. 23 Nov. 1852; Regtz. XXXI, 73; N. R. XLIII, § 38, 205; W. 1462; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 897, 160; H. R. 11 April 1854; Regtz. XXXI, 75; W. 1665; v. d. H., G. Z. XII, no. 593, 160.

4000. De verpligting bij dit art. aan herbergiers opgelegd, ten aanzien van bij hen inwonende personen, is niet toepasselijk op tappers, ten aanzien van inwonende dienstboden. Het Kon. Besl. van 9 October 1830 (St. 66), houdende maatregelen van toezigt ten aanzien van vreemdelingen en doorreizende personen, is niet meer van kracht. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 Maart 1844; Regtz. XXXI, 77; R. B. VI, 258.

4001. Het Kon. Besl. van 9 October 1830 (St. 66), behelst een uitbreiding van art. 475, no. 2 C. P., die voor de ingezetenen niet verbindend is. De koning heeft niet de magt, om bij besluit de bepalingen der strafwet uit te breiden, te wijzigen of op te heffen. — Regtb. Gorinchem 24 Julij 1844; Regtz. XXXI, 79; R. in N. IV, 193.

4002. Het Kon. Besl. van 9 October 1830 (St. 66), kan niet gerekend worden nog van kracht te zijn, hoezeer het niet bepaald is ingetrokken. — Regtb. Zierikzee 29 Junij 1858; W. 1996.

4003. Het Kon. Besl. van 9 October 1830 (St. 66), bij het later Kon. Besl. van 12 Junij 1839 (St. 21) niet zijnde ingetrokken en buiten werking gesteld, zoo als onderscheiden daarin vermelde besluiten van de jaren 1830 en 1831, moet mitsdien geacht worden nog van toepassing te zijn. — H. R. 28 Aug. 1858; W. 1999; v. d. H., G. Z. XV, no. 727, 188; N. R. LIX, § 71, 388.

4004. Ieder niet-inschrijving is een op zich zelfstaande overtreding. Even zoovele boeten moeten worden toegepast, als er overtredingen zijn. — H. R. 1 April 1862; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1742, 99.

4005. Dit art. wordt verkeerd toegepast door het zoo op te vatten, dat de verpligting van den logementhouder of herbergier, om reizigers in zijn register in te schrijven, alleen volwassenen en niet kinderen betreft. — H. R. 13 Nov. 1876; W. 4058.

4006. Bij art. 475, no. 2 C. P., op het niet vertoonen van de nachtlijst door logementhouders, wordt geen onderscheid gemaakt, of de niet-vertooning het gevolg is van onwil, dan wel van onmagt van het niet houden van een lijst. — H. R. 30 Aug. 1859; N. R. LXII, § 75, 365; W. 2096; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1543, 443; Tijds. v. Reg. XIV, 1.

Art. 475, no. 3.

4007. Bij plaatselijke verordening mag geen straf worden gesteld op de overtreding der bepaling, dat de bestuurders van rijtuigen steeds bij deze moeten blijven, dat zij bij ontmoeting van andere rijtuigen moeten uitwijken, en dan ten minste de halve straat of weg moeten vrijlaten, omdat daarop reeds bij art. 475, no. 3 C. P. straf is gesteld. — Kon. Besl. 3 Jan. 1852 (St. 3).

4008. Het zich als voerman plaatsen op een vrachtwagen, is strafbaar volgens art. 475, no. 3 C. P. en niet volgens een plaatselijke verordening. — Kantg. no. 4, Amsterdam 30 Aug. 1870; W. 3246; W. B. A. 1194; Gemst. 992.

4009. Een verbodsbepaling in een provinciaal reglement, van anders dan te voet hondenwagens op de wegen te mogen geleiden, behoort tot die reglementen, welke bij art. 175, no. 3 C. P. bedoeld zijn. Op zoodanige overtreding kan niet worden toegepast de straf, bij het reglement zelf bedreigd. — H. R. 28 Aug. 1868; W. B. A. 1007; W. 3036; N. R. LXXXIX, § 49, 388; v. d. H., G. Z. XXIV, no. 1238, 214; Gemst. 887; anders Kantg. Ommen 25 Nov. 1868; W. 3062; W. B. A. 1021; Gemst. 900.

4010. De bepaling eener verordening, dat de geleider eener hondenkar niet in het rijtuig zal mogen rijden, maar verpligt is naast de honden te gaan, en deze aan een touw of ketting te geleiden, behoort tot de reglementen, bij art. 475, no. 3 C. P. bedoeld; op de overtreding dier verbodsbepaling zijn alleen de straffen toepasselijk bij dit art. bedreigd. — H. R. 26 Junij 1866; W. 2815; N. R. LXXXIII, § 26, 211; W. 2815; v. d. H., G. Z. XXII, no. 1029, 340.

4011. Bij art. 475, no. 3 C. P., wordt niet ieder overtreding van reglementen op de wegen en voetpaden met straf bedreigd. — Kantg. Delft 28 Sept. 1861; W. 2318, 2352.

4012. Bij verordening mag worden bepaald, dat molenaars, niet op hunne karren mogen zitten, maar naast deze moeten loopen; dit is niet in strijd met art. 475, no. 3 C. P. — H. R. 10 Dec. 1844;

Regtz. XVI, 81; XXXI, 87; N. R. XIX, § 55, 233; R. B. VII, 705; W. 577; v. d. H., Strafr. XIII, no. 772, 6; Regtb. Amsterdam 31 Jan. 1849; R. B. XI, 50, W. 1006; Regtz. XXXI, 85.

4013. De straf van geldboete bij art. 475, no. 3 C. P. bedreigd, is ook toepasselijk op sommige verbodsbepalingen, ter voorkoming van ongelukken of ongerief, door sommige provinciale besturen gegeven bij reglementen op wegen en voetpaden. Onder de verpligting voor voerlieden en geleiders, om steeds in staat te zijn hunne trek- of lastbeesten te besturen en te geleiden, zijn volgens dit art., als onderwerpen door den plaatselijken wetgever bij reglement te regelen, mede te verstaan de door den plaatselijken wetgever noodig geoordeelde maatregelen van voorzorg, om in zekere bepaalde omstandigheden, hunne trek- of lastdieren behoorlijk in bedwang te kunnen houden. Door de woorden „se ranger devant toutes autres voitures" moet worden verstaan een stilstaan, een plaatsen in zoodanigen stand, als ter voorkoming van ongelukken of ongerief, door den plaatselijken wetgever noodig wordt geoordeeld. — H. R. 22 Jan. 1862; W. 2355; N. R. LXX, § 12, 83; v. d. H., G. Z. XIX, no. 904, 38.

4014. De bepaling in een plaatselijke politieverordening: „De bestuurders der rijtuigen op de beurtveeren mogen hunne rijtuigen en paarden niet verlaten; zij moeten steeds binnen de voor het veer door den commissaris aan te wijzen plaats blijven, alles op straffen bij art. 475, no. 3 C. P. bepaald," bevat tweeërlei verbodsbepalingen. Het eerste verbod, betrekkelijk het verlaten der paarden behoort tot de reglementen bij dit art. bedoeld. Het tweede, het niet blijven binnen de veerplaats, is een op zich zelf staande overtreding, niet met het eerste één overtreding uitmakende, daarop is dit art. niet toepasselijk, doch behoort daarop de straf bij de verordening gesteld, te worden toegepast. — H. R. 22 Jan. 1862; W. 2354; N. R. LXX, § 13, 92; v. d. H., G. Z. XIX, no. 904, 38.

4015. Het verbod aan geleiders van hondenkarren, om op weg niet te voet gaan, maar op de kar te zitten, behoort gestraft te worden volgens dit art., daarop mag niet afzonderlijk straf worden gesteld. — H. R. 2 Aug. 1869; W. 3137; v. d. H., G. Z. XXV, 4; N. R. XCII, § 32, 278; W. B. A. 1075.

4016. Het verbod in een provinciaal reglement, om personen in hondewagens te vervoeren, behoort niet tot de reglementen, waarbij de voerlieden verpligt worden zich bestendig bij hunne wagens of lastbeesten bij de hand en in staat te houden, bedoeld in dit art. — H. R. 28 Dec. 1869; W. 3179; v. d. H., G. Z. XXV, no. 1303, 84.

4017. Het door een voerman onder het rijden zitten op een rolwagen, niet ingerigt om van den bok te worden bereden en het alzoo besturen van het aangespannen paard, verboden in een verordening van politie, behoort niet tot de reglementen bij dit art. bedoeld. — Kantg. Amsterdam no. 2, 16 Nov. 1869; W. 3172; W. B. A. 1079; H. R. 26 Nov. 1861; W. 2333; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1708, 357.

4018. Dit art. heeft niet ten doel, om de reglementen op het hierbij behandeld onderwerp in Frankrijk te bekrachtigen en tevens verbindbaar te doen worden, overal waar de Code Pénal kracht van wet heeft verkregen. Bij dit art. wordt door zich zelf onafhankelijk van alle afzonderlijke reglementen straf bedreigd tegen alle overtredingen hier aangeduid. — H. R. 22 April 1845; Regtz. XXXI, 81; N. R. XX, § 49, 239; W. 628; v. d. H., Strafr. XIII, no. 818, 266.

4019. Het zitten op een molenaarskar door den leider van het paard dier kar, is een overtreding, niet van een politie-réglement, maar van art. 475, no. 3 C. P. — Kantg. no. 4, Amsterdam 18 Oct. 1848; Regtb. Amsterdam 11 Jan. 1849; Regtz. XXXI, 85; W. 1006; R. B. XI, 50.

4020. Dit art. heeft tegen de overtreders der aangeduide reglementen, slechts de algemeene strekking dier reglementen aangegeven, en heeft aan die reglementen overgelaten, welke bijzondere maatregelen van voorzorg daaromtrent noodig worden. gekeurd. Het verbod van geleiders van hondewagens om op zoodanig voertuig te zitten, is daarin gelegen, dat hij daardoor niet in staat zou zijn, zulke trekdieren behoorlijk te besturen, maar dat daartoe vereischt wordt, dat hij ze te voet moet geleiden. Zoodanige bepalingen behooren tot de reglementen bij dit art. bedoeld. — H. R. 17 Maart 1873; W. 3570; N. R. CIII, 276; v. d. H., G. Z. XXVII, no. 1452, 124.

4021. Waar een te last gelegde handeling, valt in de termen van art. 475, no. 3 C. P., en waar alzoo in dat, en het volgend art. 476, daartegen straf is bedreigd, kan alleen deze straf, en niet die welke bij een provinciaal reglement is bepaald, deswege worden opgelegd. — H. R. 20 Maart 1876; W. 3977.

4022. De bepaling van een plaatselijk politiereglement, omtrent het bestraffen van molenaars, die op de kar zitten, in plaats van daarnaast te loopen, behoort te worden gestraft volgens dit art., en niet met een straf bij het reglement bepaald. — Kantg. Amsterdam 14 Junij 1844; Regtb. Amsterdam 5 Sept. 1844; Regtz. XXXI, 87; R. B. VII, 705.

4023. Voor de toepassing van art. 475, no. 3 C. P., is het bestaan van reglementen een bepaald vereischte. Dit art. bedreigt niet door zich zelve straf, maar geeft alleen een poenale sanctie aan zoodanige reglementen, als door de bevoegde magt mogten gemaakt zijn, voor de plaats, waar de strafbepaling wordt ingeroepen. — Kantg. Alphen 4 Maart 1863; N. R. B. XIII, 865; W. 2487; Gemst. 612.

Art. 475, no. 4.

4024. Onder de woorden „bewoonde plaats," lieu habité, voorkomende in art. 475, no. 4 C. P., in hunne gewone beteekenis opgevat, moet worden begrepen de behuisde kom eener gemeente, het bewoonde gedeelte, alwaar naar den aard der zaak, het meeste gevaar, uit het zonder opzigt laten loopen van paarden of andere trekdieren, kan ontstaan en alzoo ook dat van een gehucht. — H. R. 15 Jan. 1862; W. 2363; N. R. LXX, § 8, 65; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1724, 17; W. B. A. 672.

4025. Het verbod om harder dan in matigen draf te rijden, valt in de bepaling van art. 475, no. 4 C. P., daarop mag dus geen afzonderlijke straf worden gesteld. — H. R. 4 Nov. 1856; N. R. LIV, § 26, 108; W. 1912.

4026. Het verbod om met diligences in een draf door de straten te rijden, valt in de termen van art. 475, no. 4 C. P., daarop mag niet bij plaatselijke verordening straf worden gesteld. — H. R. 24 Febr. 1857; N. R. LV, § 28, 142; v. d. H., G. Z. XIV, no. 666, 57; W. 1965.

4027. De woorden „lieu habité" in dit art., moeten in de gewone beteekenis worden opgevat, d. i. een plaats, die in meerder of minder mate is bezet met huizen, ter bewoning dienende. — H. R. 28 Dec. 1859; N. R. LXIII, § 65, 294; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1573, 586.

4028. Het door een diligence-ondernemer zwaarder doen laden eener diligence, dan de maatstaf voor de verhouding tusschen de zwaarte der rijtuigen en de breedte der wielsvellingen gedoogt, is geen overtreding van reglementen tegen het overladen van rijtuigen, bij dit art. strafbaar gesteld; dit is een overtreding, afzonderlijk voorzien bij art. 81 van het reglement op de dienst der openbare middelen van vervoer te lande. — H. R. 22 Oct. 1861; N. R. LXIX, § 9, 55; v. d. H., G. Z. XVIII, no. 889, 399; W. 2321; W. B. A. 650.

4029. Op het niet aanduiden van de hoogte der lading van een diligence, door middel van een ijzeren stang, is de bepaling van dit art. niet toepasselijk. Daarop is mede niet toepasselijk art. 50 van het reglement op de dienst der openbare middelen van vervoer te lande, vastgesteld bij kon. besluit van 24 Nov. 1829 (St. 93), maar wel die, vervat in art. 1 der wet van 6 Maart 1818 (St. 12). — H. R. 30 Julij 1861; v. d. H., G. Z. XVIII, no. 877, 329; W. 2297; N. R. LXVIII, § 50, 387.

4030. In dit art. worden onder „reglemens" even goed provinciale als plaatselijke reglementen verstaan. De daarbij bedreigde boeten moeten volgens art. 466 C. P. worden toegekend aan de gemeente, ook al schrijft het reglement een andere bestemming voor. — H. R. 30 Julij 1867; N. R. B. XVIII, 578; W. 2943; v. d. H., G. Z. XXIII, 227.

4031. Na de invoering van dit wetboek, zijn de straffen bedreigd bij de hier te lande bestaande reglementen, tegen het hard rijden met rijtuigen, vervangen door de straffen bij dit art. gesteld. — H. R. 7 Dec. 1847; Regtz. XXXI, 92; N. R. XXIX, § 38, 174; W. 878; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 284, 381.

4032. Het woord „chargement" in dit art., bedoelt alle overtredingen door het laden begaan, zonder onderscheid, zoowel ten aanzien van het gewigt, als met opzigt tot de maat, de hoogte of wat het anders zou mogen zijn; het doelt alzoo evenzeer op het te hoog, als op het te zwaar laden. Door het woord „reglements" in dit art., zijn niet alleen plaatselijke, maar ook rijks reglementen bedoeld. — Kantg. Gorinchem 20 Oct. 1847; Regtb. Gorinchem 24 Nov. 1847; Regtz. XXXI, 94; R. B. X, 51; Kantg. Woerden 4 Junij 1855; Regtz. XXXI, 97; W 1671.

4033. De ongeoorloofde wijze waarop een diligence is beladen, is een overtreding van het reglement op de dienst der openbare middelen van vervoer en wel van art. 37, waarvoor de ondernemer en niet de conducteur verantwoordelijk en strafbaar is. De overtreding der bepalingen van bedoeld reglement, betrekkelijk het overladen der diligences, is niet strafbaar volgens art. 475, no. 4 C. P., als verbod tegen het overladen der rijtuigen in het algemeen, maar moet als overtreding eener geheel bijzondere bepaling gestraft worden en wel volgens de wet van 6 Maart 1818. — H. R. 23 Junij 1858; N. R. LIX, § 50, 277; v. d. H., G. Z. XV, no. 721, 138.

Art. 475, no. 5.

4034. W. Hoogvliet. Iets over hazardspel en loterijen uit het oogpunt van politie. — W. 1447.

4035. Mr. H. Schaap. Jeu de hasard. — W. 3576, 3579.

4036. X. Verlotingen. — Gemst. 959.

4037. Bij verordening mag niet worden bepaald in het algemeen, dat voor het houden van verlotingen de vergunning van den burgemeester wordt vereischt, vooreerst, omdat voor verloting van goederen, wier waarde meer dan ƒ 100 bedraagt, de vergunning des konings wordt vereischt, terwijl ten anderen bij kleine loterijen bij de wet van 22 Julij 1814 (St. 86), het toezigt niet aan den burgemeester, maar aan de gemeentebesturen is opgedragen. — Kon. Besl. 2 Sept. 1870 (St. 158).

4038. Het verleenen van vergunning, tot het houden van onderhandsche loterijen van voorwerpen, beneden de waarde van ƒ 100, mag bij verordening niet worden opgedragen aan den burgemeester, dit behoort bij burgemeester en wethouders ingevolge art. 5 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86), alwaar van stedelijke of gemeentebesturen wordt gesproken. — Ged. Staten Gelderland, verslag 1868, 135.

4039. Bij verlotingen kan aan den ondernemer geen betaling van leges worden opgelegd bij politieverordening; daar deze als belasting zijn te beschouwen, kunnen deze alleen worden geregeld volgens art. 232 vgg. der gemeentewet. — Kon. Besl. 2 Jan. 1852 (St. 2).

4040. Bij plaatselijke verordening op de kleine verlotingen, kan zoowel het veelvuldig als het verkeerd gebruik worden beteugeld; onder de benaming „dergelijke objecten," kunnen ook ganzen worden begrepen. — H. R. 3 Febr. 1852; W. 1412; N. R. XLI, § 13, 56; v. d. H., G. Z. XI, no. 542, 247; Regtz. XXXI, 115; Gids v. P. B. II, 178; Regtb. Amsterdam 23 Maart 1848; W. 954; R. in N. IV, 317; R. B. X, 481; H. R. 13 Junij 1848; N. R. XXXI, § 13, 136; v. d. H., G. Z. VII, no. 310, 343; W. 929; Regtz. XXXI, 106.

4041. Indien gebleken is, dat het huis van een beklaagde openstond tot het verloten van goederen, beneden de waarde van ƒ 100, doet het niets ter zake, of het dobbelen voor die verloting al dan niet in het openbaar heeft plaats gehad. Voor zoodanige verloting van goederen, is het onverschillig, op welke wijze door het lot wordt beslist, aan wien de goederen zullen worden toegewezen. — H. R. 31 Julij 1855; W. 1786; N. R. L, § 71, 318; v. d. H., Strafr. 1855, II, 30.

4042. Het zoogenaamd „een, twee, drie klaveraas" is geen hazardspel. — Regtb. Groningen 20 Nov. 1872; anders Hof Groningen 31 Maart 1873; N. R. B. 1875, C, 27; W. 3610; H. R. 17 Febr. 1873; N. R. B. 1875, 419; W. 3576.

4043. Het werpen met een knikker tegen opgezette centen, is geen verboden hazard- of dobbelspel. — Kantg. Amsterdam no. 4, 18 Nov. 1863; W. 2547.

4044. Het spelen met dobbelsteenen om geld, op de publieke straat, valt niet in de toepassing van art. 475, no. 5 C. P., indien niet blijkt van eenigen toestel of inrigting, om voor hazardspel te kunnen worden gehouden in den zin van dit art. — H. R. 21 Mei 1867; W. 2920; v. d. H., Strafr. 1867, 193; W. B. A. 1017.

4045. Het lotto- of quinespel behoort tot de hazardspelen, bedoeld in art. 475, no. 5 C. P.; dit mag dus niet bij gemeentelijke verordening afzonderlijk strafbaar worden gesteld; een herberg behoort mede tot de „lieux publics," in dit art. bedoeld. — H. R. 22 Dec. 1846; Regtz. XXXI, 118; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 145, 476; N. R. XXVI, § 33, 128; W. 788.

4046. Door art. 5 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86), in verband met het Kon. Besl. van 31 Mei 1828 (St. 34), is art. 475, no. 5 C. P. in zoover gewijzigd, dat het aanleggen eener particuliere verloting beneden ƒ 100 niet is verboden; bij plaatselijke verordening mag echter verboden worden, dat die verlotingen niet zonder vergunning van het gemeentebestuur mogen gehouden worden. — H. R. 18 Aug. 1846; v. d. H., G. Z. V, no. 184, 25;

N. R. XXIV, § 60, 271; W. 792; Regtz. XXXI, 99; Kantg. Vianen 8 Febr. 1853; W. 1412; Regtz. XXXI, 104; Gids v. P. B. II, 192; H. R. 5 Mei 1851; Regtz. XXXI, 113; N. R. XXXVIII, § 59, 283; W. 1350; v. d. H., G. Z. XI, no. 520, 122; H. R. 3 Febr. 1852; W. 1412; Regtz. XXXI, 115; N. R. XL, § 13, 56; Gids v. P. B. II, 178; v. d. H., G. Z. XI, no. 542, 247; H. R. 8 Mei 1855; Regtz. XXIX, 22; XXXI, 118; N. R. L, § 19, 76; W. 1778; v. d. H., Strafr. 1855, I, 161; H. R. 13 Junij 1848; v. d. H., G. Z. VII, no. 310, 343; R. B. X, 481; N. R. XXXI, § 31, 136; W. 929; R. in N. IV, 329; Regtz. XXXI, 106; H. R. 17 Aug. 1847; v. d. H., G. Z. VI, no. 262, 366; Regtz. XXIX, 7; XXXI, 106; N. R. XXVIII, § 51, 252; W. 871; Hof N.-Holland 3 Mei 1847; R. B. IX, 334.

4047. Indien iemand op de openbare straat in een houten bak met dobbelsteenen naar koek laat gooijen, stelt dit het feit daar van het houden van een hazardspel, niet het houden van een verloting. Wegens overtreding van art. 475, no. 5 C. P., kan de beklaagde niet veroordeeld worden, als hem het houden eener verloting is te laste gelegd en niet het houden van een hazardspel op een openbare plaats. — Kantg. Sommelsdijk 2 Sept. 1874; W. 3770.

4048. Het spelen met dobbelsteenen om centen, door jongens op straat, of het uitlokken daartoe, is niet het houden van hazardspel, verboden bij dit art. — H. R. 18 Oct. 1859; W. 2111; N. R. LXIII, § 22, 88; v. d. H., Strafr. 1859, no. 551, 478.

4049. Het „vingt et un" is een hazardspel. Het door een tapper voortdurend toelaten, dat ten zijnen huize, zijnde een openbare, voor ieder toegankelijke tapperij „vingt et un" wordt gespeeld, het telkens invorderen van één cent als de bank overgaat, voorafgaande bepaling van dag of tijd en zonder dat vooraf een afzonderlijk locaal daarvoor in gereedheid is gebragt, valt onder het bereik van dit art. — Hof N.-Holland 29 Maart 1870; W. 3402.

4050. Het verloten op een avond van voorwerpen, alle te zamen meer dan ƒ 100 waardig, kan geschieden zonder verlof van den koning, indien die verloting plaats heeft in tien achtereenvolgende trekkingen, in elke trekking niet meer dan ƒ 100 wordt verloot, en de deelnemer bij elke trekking slechts op één prijs regt kan krijgen. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 Junij 1867; N. R. B. XVIII, 538.

4051. Het houden eener verloting van slagtvee beneden de waarde van ƒ 100, zonder verlof van het plaatselijk bestuur of van den burgemeester der gemeente, stelt daar een enkele politie-overtreding; het valt niet in de termen van art. 410 C. P. — Hof N.-Holland 16 Maart 1857; W. 1873; Gemst. 306; N. R. B. VIII, 387.

4052. Bij verordening kunnen zoogenaamde ganzenverlotingen verboden worden. — H. R. 13 Junij 1848; R. B. X, 481; v. d. H., G. Z. VII, no. 310, 343; N. R. XXXI, § 13, 136; W. 929; Regtz. XXXI, 106; R. in N. IV, 329.

Art. 475, no. 6.

4053. Mr. J. de Wal. Mededeeling in de letterkundige afdeeling der koninklijke akademie van wetenschappen over de grondslagen, waarop de strafwetgeving betreffende het vervalschen van eetwaren en dranken moet worden gevestigd. — W. 2269; Regtz. XXXI, 106.

4054. De gemeentebesturen mogen reglementeren tegen het verkoopen, te koop stellen en voorhanden hebben van eetwaren, die bedorven of uit haren aard schadelijk zijn, niet die vervalscht zijn. — Bijdr. v. Boer c.s. V, 343; anders II, 81.

4055. Indien vervalschte dranken zelfstandigheden bevatten, welke hoezeer op zichzelf schadelijk voor de gezondheid, echter door de vermenging onschadelijk zijn geworden, valt de verkoop daarvan slechts in de termen van art. 475, no. 6, en niet in die van art. 318 C. P. — Regtb. Amsterdam 27 Nov. 1860; W. 2237.

4056. De vervalsching van melk met water, stelt vervalsching van dranken daar en valt in de strafbepaling van art. 475, no. 6 C. P. — Kantg. Amsterdam no. 4, 18 Febr. 1857; W. 1849; Gemst. 293.

Art. 475, no. 7.

4057. Alle denkbeeld van aanvallen of vervolgen vervalt, en dus alle mogelijkheid van weerhouden van een hond, indien deze op de gewone wijze onder een kar is geketend.

In zoodanig geval is de eigenaar niet strafbaar voor het aanvallen van een voorbijganger. — H. R. 15 Febr. 1842; Regtz. XVI, 366; XXXI, 122; N. R. XII, § 3, 12; W. 313; v. d. H., Strafr. VII, no. 373, 56.

4058. Een hond kan, naar gelang van zijn bijzonderen kwaden aard, als een kwaadaardig of kwaaddoend dier worden beschouwd. — Kantg. Winschoten 28 Junij 1844; Regtz. XXXI, 122; W. 597.

4059. De uitdrukking in een plaatselijk reglement „laten losloopen van honden," beteekent in het algemeen, naar het gewoon spraakgebruik, het laten losloopen buiten 's huis. Het gebod, waarvan de bevoegdheid bij een plaatselijk reglement aan het gemeentebestuur is toegekend, als er vrees is voor het ontstaan van hondsdolheid, om alle honden binnen de gemeente vast te leggen, brengt van zelf mede het verbod van het laten losloopen der honden gedurende dien tijd. — H. R. 29 Junij 1847; Regtz. XXXI, 125; W. 838; N. R. XXVIII, § 37, 188; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 228, 80.

4060. Een vonnis, houdende ontslag van regtsvervolging, ter zake van overtreding van art. 475, no. 7 C. P., naar aanleiding van een aanklagt van een kwaadaardigen hond te hebben laten losloopen, moet een beslissing bevatten over het al of niet losloopen, „divaguer," in den zin van dit art. — H. R. 11 Oct. 1853; Regtz. XXXI, 130; N. R. XLVI, § 25, 100; W. 1578; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 976, 103.

4061. Tot toepassing van dit art. moet uitdrukkelijk in de dagvaarding melding worden gemaakt dat de beklaagde den hond heeft aangehitst of niet weerhouden. Bij gemis van zoodanige omschrijving is de dagvaarding nietig. Zoodanige nietigheid kan niet worden hersteld, door het vermelden van art. 475, no. 7 C. P., zoodat de beklaagde wist wegens welk feit hij werd vervolgd. — H. R. 28 Febr. 1854; Regtz. XXXI, 132; N. R. XLVII, § 17, 73; W. 1652; v. d. H., Strafr. 1854, I, 77; H. R. 20 Febr. 1855; Regtz. XXXI, 135; N. R. XLIX, § 45, 215; W. 1772; v. d. H., Strafr. 1855, I, 72.

4062. Indien bij een ontslag van regtsvervolging op een aanklagt van overtreding van het eerste gedeelte van art. 475, no. 7 C. P. de regter oordeelt, dat van het niet weerhouden des honds, had moeten blijken, en nalaat in een onderzoek te treden naar de kwaadaardigheid van den hond, is de uitspraak niet behoorlijk met redenen bekleed. — H. R. 10 Oct. 1854; Regtz. XXXI, 139; W. 1671;

N. R. XLVIII, § 34, 155; v. d. H., Strafr. 1854, II, 34.

4063. Dit art. is alleen van toepassing, indien niet slechts het aangrijpen, aanvallen of vervolgen van voorbijgangers door een hond bewezen is, maar ook dat die hond is aangehitst of niet weerhouden is. Het laten losloopen van een kwaadaardig of wild beest, is een ander feit en een andere overtreding dan de evengemelde. — H. R. 9 Dec. 1856; N. R. LIV, § 44, 207; W. 1926; v. d. H., Strafr. 1856, II, no. 1277, 140.

Art. 475, no. 8.

4064. Onder het woord „jeté" in art. 475, no. 8. C. P., moet ook het insmeren met vuiligheid, worden begrepen. Dat woord moet niet in den beperkten zin van werpen, smijten, worden opgevat, maar moet ook verstaan worden van elke moedwillig gepleegde handeling, waardoor vuiligheid, „immondices" op een ander persoon neerkomt. — H. R. 5 Febr. 1867; W. 2887; N. R. LXXXV, § 21, 159; N. R. B. XVIII, 19; v. d. H., Strafr. 1867, no. 2137, 42.

4065. Het werpen naar of in de rigting van iemand, met een hard ligchaam, op de openbare straat, kan bij verordening verboden worden; dit valt niet onder art. 475, no. 8 C. P. — H. R. 19 Oct. 1841; N. R. XI, § 16, 49; Regtz. XXXI, 141; v. d. H., G. Z. II, no. 84, 311.

4066. Er heeft alleen dan zamenloop van misdrijven plaats, indien door één handeling meerdere misdrijven zijn gepleegd, niet als slechts één misdrijf is gepleegd, dat een ander minder misdrijf in zich sluit. Op dien grond lost zich de politieovertreding van het opzettelijk werpen van iemand, met een hard ligchaam, op, in het wanbedrijf van verwonding door onvoorzigtigheid. — Regtb. Groningen 9 Jan. 1873; N. R. B. 1875, C, 10.

4067. Het werpen met vuilnis tegen een persoon en tegen diens huis, gepleegd terzelfder tijd en plaats, voorzien bij dit art., stelt daar één strafbaar feit. — Regtb. Appingedam 13 Aug. 1863; N. R. B. XIII, 841.

4068. Verwonding door middel van het werpen van een pijpenkop in het aangezigt, valt in de termen van art. 311 C. P.; het is geen bloote baldadigheid bij art. 475, no. 8 C. P., als enkele overtreding met politiestraf bedreigd. — H. R. 10 Sept. 1839; N. R. IV, § 36, 220; W. 45; v. d. H., Strafr. II, no. 82, 135; Regtz. XVII, 118; XXIV, 188; XXXI, 143.

4069. Bij dit art. wordt slechts bedoeld, het geval, als een steen of een ander hard ligchaam tegen iemand wordt geworpen, zonder hem daardoor een wonde toe te brengen. — H. R. 31 Maart 1840; N. R. VII, § 62, 324; v. d. H., Strafr. IV, no. 194, 38; Regtz. XXIV, 190; XXXI, 143; W. 86.

4070. Bij den duidelijken zin der woorden, en bij het gemis van het woord schepen of vaartuigen in dit art., is de regter niet bevoegd dit woord in het art. te lezen, en op deze veronderstelling een straf te gronden, ook al ware het werkelijk de bedoeling van den wetgever geweest ook schepen onder „édifices" in dit art. te begrijpen, voor welke bedoeling echter geen bewijzen voorhanden zijn, maar die alleen wordt afgeleid uit het wenschelijke en doelmatige van zoodanige bepaling. — H. R. 7 Oct. 1857; W. 2000; N. R. LVII, § 4, 14; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1350, 348.

4071. Voor de toepassing van dit art. wordt niet gevorderd het onmiddellijk treffen van den persoon door het harde voorwerp, waarmede wordt geworpen, en voor zoover het treffen een volstrekt vereischte mogt zijn, kan dat treffen ook middellijk door het treffen van een ander voorwerp plaats hebben. — H. R. 1 Junij 1858; N. R. LIX, § 35, 185; W. 1969; v. d. H., Strafr. 1858, II, no. 1426, 22.

4072. Bij dit art. wordt strafbaar gesteld het smijten van vuiligheid van buiten tegen een gebouw, niet de brutaliteiten, welke binnens kamers worden gepleegd, terwijl onder het woord enclos verstaan worden, die gronden, welke bij art. 391 van dit wetboek voor gesloten plaatsen worden gehouden. — H. R. 14 April 1863; N. R. LXXIII, § 61, 392; W. 2475; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1836; 128.

4073. Een schuldigverklaarde aan het opzettelijk werpen van slijk op andere personen, kan niet alleen tot gevangenisstraf van één dag worden veroordeeld, bovendien behoort ook een geldboete worden opgelegd. — H. R. 10 April 1849; Regtz. XXXI, 143; N. R. XXXII, § 86, 336; W. 1042; v. d. H., Strafr. 1849, I, 181.

4074. Bij veroordeeling op grond van dit art., behoeven de omstandigheden die tot verzwaring of verligting der straf aanleiding geven, niet te worden opgegeven. — H. R. 13 Jan. 1846; Regtz. XXXI, 145, 249; N. R. XXIII, § 37, 178; W. 695; v. d. H., Strafr. 1846, I, 64.

4075. Een stoomboot behoort niet tot de „édifices," bedoeld in artt. 434 en 435 C. P. Het werpen van steenen op een stoomboot, valt niet onder het bereik van art. 475, no. 8 C. P. Het is ook niet naar eenige andere wet of bijzondere verordening strafbaar. — Kantg. Voorburg sine die; W. 1593.

4076. Hoewel het iemand opzettelijk werpen met harde ligchamen, en dus ook met steenen, zoodat men daardoor getroffen wordt, een afzonderlijk misdrijf daarstelt, strafbaar gesteld met politiestraffen, zoo verliest echter die handeling het karakter van politie-overtreding, indien zij gepleegd wordt met het doel om te mishandelen, en een andere tegen denzelfden persoon gepleegde mishandeling voorafgaat, of volgt, en daarmede alzoo één doorgaande handeling uitmaakt, in welk geval de harde ligchamen waarmede geworpen is, beschouwd moeten worden als de werktuigen of wapenen, waarmede de mishandeling is gepleegd. — H. R. 19 April 1864; N. R. LXXVI, § 42, 407; W. 2592; v. d. H., Strafr. 1864, 104.

Art. 475, no. 9.

4077. De gemeenteraad is niet bevoegd bij politie-verordening uitbreiding aan deze bepaling te geven. — Kon. Besl. 2 Sept. 1870 (St. 158); Gemst. 991.

4078. Grasgewas wordt geacht ten allen tijde meer of minder geschikt te zijn tot voeder en dus altijd in den oogst te staan, het daarin laten loopen van vee valt in de bepaling van art. 475, no. 9 C. P. — H. R. 27 Dec. 1854; N. R. XLIX, § 16, 67; W. 1767; H. R. 1 Nov. 1864; N. R. LXXVIII, § 16, 122; W. 2643; v. d. H., Strafr. 1864, 318.

4079. Heide moet gerekend worden steeds te behooren tot de gewassen, die in oogst staan; daarop is bij het laten loopen van vee art. 475, no. 9 C. P. toepasselijk. — H. R. 14 Aug. 1860; N. R. LXV, § 83, 219; W. 2197; v. d. H., Strafr. 1860, 200; H. R. 11 Oct. 1864; N. R. LXXVIII, § 4, 36; N. R. B. XV, 603. W. 2634; v. d. H., Strafr. 1864, 275.

4080. Een weide wordt per se geacht een stuk grond met rijpe of rijpende vruchten te zijn, zoodat het gaan daarover, zonder geregtigd te zijn, valt in de verbod- en strafbepaling van art. 475, no. 9 C. P. — H. R. 5 Dec. 1866; N. R. LXXXIV, § 37, 338; W. 2874; v. d. H., Strafr. 1866, 418.

4081. Ofschoon weiland gewoonlijk behoort te worden gelijkgesteld met een in den oogst staanden grond, kan het echter niet als overtreding van dit art. worden gequalificeerd, indien iemand ongeregtigd over eens anders weiland gaat, waarvan het gras even te voren is afgemaaid, en dat dus nog gedurende eenigen tijd geen vruchten oplevert. — H. R. 27 Oct. 1847; N. R. XXIX, § 12, 61; W. 857; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 262, 261; Regtz. XXXI, 146.

4082. Het gaan over eens anders in oogst staanden grond, als wilddrager, jagers vergezellende, die op den grond regt hadden, is geen overtreding van dit art. — H. R. 6 Mei 1872; W. 3468; N. R. CI, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1872, no. 2481, 162.

4083. Al is ook niet bij dagvaarding uitgedrukt, dat een uiterwaard met gras was bezet, maar dit eerst aan den regter is gebleken naar aanleiding van het onderzoek ter teregtzitting, dan bevat toch de dagvaarding zoo als zij is uitgebragt, een voldoende opgave van het feit, het loopen over uiterwaarden, zonder eenig regt of vergunning daartoe te bezitten. — H. R. 18 Nov. 1872; N. R. CII, § 25, 221; W. 3538; v. d. H., Strafr. 1872, 470.

4084. Het zoeken van eijeren van kievitten en waterwild, op gronden van derden, buiten gezelschap van den eigenaar of regthebbende, of zonder diens schriftelijke toestemming, is alleen en uitsluitend wegens het gemis van dat gezelschap of van die vergunning, strafbaar, en laat geen plaats over voor de toepassing daarenboven van art. 475, no. 9 C. P. — H. R. 31 Aug. 1869; N. R. XCII, § 37, 309; W. 3147; v. d. H., J. en V. VII, 270.

4085. Aan het verbod van het gaan over eens anders in den oogst staanden grond, kan niet een zoo ruime beteekenis worden gegeven, dat daaronder ook valt het bevaren van het boven eens anders land staande water. — H. R. 24 Sept. 1867; N. R. LXXXVI, § 41, 312; v. d. H., Strafr. 1867, no. 2183, 317; W. 2964.

4086. Het is geoorloofd, bij wijze van jaagpad, een vaartuig te trekken over een in den oogst staanden grond, langs een openbare rivier, op drie ellen afstands van den waterkant, zonder vergunning van den eigenaar van den grond, ook indien niet blijkt, dat het openbaar gezag eenige beperking heeft gemaakt in de verpligting van den eigenaar, om een ruimte van ten minsten vierentwintig voet open te laten voor een jaagpad. — H. R. 24 Oct. 1865; N. R. B. XVI, 653; W. 2740; N. R. LXXXI, § 9, 67; v. d. H.; G. Z. XXII, no. 1080, 72.

4087. Voor het bestaan van het misdrijf, bedoeld bij art. 475, no. 9 C. P., is het niet de vraag, op welken titel een ander het stuk gronds (terrain) bezit, maar alléén of de dader was eigenaar, vruchtgebruiker, of op grond van eenigen ander titel bezat het regt van door- of overgang, en moet hij dat regt, en niet het openbaar ministerie zijn gemis van dat regt bewijzen. — Kantg. Lemmer 4 Nov. 1873; H. R. 26 Jan. 1874; W. 3695; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2626, 23.

4088. De regter, na in het vonnis te hebben aangenomen, dat de beklaagden over een weide hebben geloopen, terwijl blijkens datzelfde vonnis, dat loopen heeft plaats gehad over een pad in de weide, doch zonder daarbij uit te maken, of dat pad met gras is bezet geweest, heeft dit art. geschonden bij de aanklagt van het gaan zonder vergunning over eens anders in oogst staanden grond. — H. R. 14 Dec. 1874; W. 3807.

4089. Onder het woord „vruchten" moeten worden verstaan zoowel boom- als veldvruchten. Een stuk lands, waarop in de maand Mei klaver ongeveer een voet boven den grond staat, behoort niet tot het bezaaid land in art. 471, no. 13 C. P. bedoeld, maar als bezet met rijpende vruchten, tot het land, waarvan art. 475, no. 9 gewaagt. — Kantg. Sommelsdijk 8 Julij 1853; Regtz. XXXI, § 49; W. 1478.

4090. Het onbevoegd loopen over een met meekrap beplant stuk lands is een overtreding, waartegen bij dit art. is voorzien. — Kantg. Sommelsdijk 19 Aug. 1853; Regtz. XXXI, 151; W. 1478.

4091. Boonen kunnen niet onder graan en ongemaaide vruchten, noch onder graanoogst gerangschikt worden. Het jagen op een stuk land, waarop boonen ongemaaid te velde staan, is geen jagtovertreding, als de jagt verboden is op landen, waarop de graanoogst te velde staat. — Regtb. 's Hertogenbosch 8 Julij 1845; Regtz. XXXI, 153; W. 702.

4092. Het jagen, door middel van strikken op een met granen beladen stuk land, zonder toestemming van den eigenaar en in besloten jagttijd, zijn twee verschillende overtredingen, van welke een is voorzien bij art. 475, no. 9 en de andere bij de jagtwet. — Regtb. Maastricht 16 Maart 1847; Regtz. XXXI, 154; W. 901.

4093. Een met gras bewassen gewone weide, beschaard met vee, moet per se geacht worden een stuk grond te zijn met rijpe of rijpende vruchten bezet. — H. R. 5 Dec. 1866; N. R. LXXXIV, § 37, 338; W. 2874; v. d. H., Strafr. 1866, no. 2122, 418.

Art. 475, no. 10.

4094. Voor het bestaan der overtreding van art. 475, no. 10 C. P., zijn niet voldoende de alleen bewezen omstandigheden van niet te zijn eigenaar van den grond en het rund te hebben afgehaald. Door de uitdrukking, dat het rund weidende was, is voldoende uitgemaakt, dat het geloopen heeft, terwijl het weiden langs de bermen in zich sluit, het loopen op met gras bewassen deelen van den weg. — H. R. 2 Nov. 1869; N. R. XCIII, § 13, 112; W. 3166; v. d. H., Strafr. 1869, no. 2352, 422.

4095. Onder het woord „bestiaux" in dit art. zijn niet begrepen alle dieren; alleen viervoetige dieren kunnen daaronder worden verstaan; derhalve zijn „ganzen" daaronder niet begrepen. — H. R. 11 Nov. 1851; N. R. XL, § 29, 131; Regtz. XXXI, 206; W. 1326; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 783, 152.

4096. Dit art. is niet toepasselijk op het laten loopen van vee op den openbaren weg en in een, aan een ander toebehoorenden wal, indien die weg slechts hier en daar aan den kant met een weinig niet oogstbaar gras was begroeid, en de wal met opgaande dennen was beplant. — H. R. 28 Nov. 1871; W. 3418; v. d. H., G. Z. XXVI, no. 1390, 82.

4097. De vergunning, door den eigenaar van in den oogst staanden grond aan iemand verleend, om zijne beesten op en over dien grond te doen gaan, moet worden beschouwd als op dien persoon alleen, met uitsluiting van ieder ander, betrekking te hebben. Hij die weet, dat zijn vader of meester zulk een vergunning heeft verkregen, is niet bevoegd op zijn last, doch buiten zijn tegenwoordigheid, diens beesten op en over bedoelden grond te doen gaan, indien ook niet hem persoonlijk dezelfde vergunning is verleend. — Kantg. Heinkenszand 16 Sept. 1875; W. 3948.

4098. Dit art. is algemeen in dien zin, dat het geen onderscheid maakt tusschen de gevallen, dat iemands vee over eens anders grond loopende, al of niet heeft gegraasd. — H. R. 18 Febr. 1868;

W. 2985; N. R. LXXXVIII, § 22, 200; v. d. H., G. Z. XXIV, 68.

4099. Voor het aanwezig zijn der overtreding van dit art. is het onverschillig, of iemand eigenaar is van het vee, dat over een anders in den oogst staanden grond ging, zoo daarover een wachter of hoeder is gesteld, die daarvoor dan aansprakelijk is. — H. R. 29 Junij 1870; W. 3236; N. R. XCV, § 24, 189; v. d. H., Strafr. 1870, no. 2428, 321.

4100. Voor de overtreding van dit art. wordt geen arglist vereischt; de bloote daad van het laten loopen van koeijen op eens anders in oogst staanden grond is daarvoor voldoende; daartegen kan ook niet afdoen, dat de beklaagde zulks op last of in dienst van een ander heeft gedaan. — H. R. 4 Dec. 1867; N. R. LXXXVII, § 33, 251; N. R. B. XVIII, 772; W. 2969; v. d. H., G. Z. XXIII, 357; W. B. A. 976; Gemst. 854.

4101. Om de strafbepaling van art. 475, no. 10 C. P. toe te passen, moet blijken van omstandigheden, die blijken van moedwil of gebrek aan voorzorg van den beklaagde zouden kunnen daarstellen. — Kantg. Culenborg 10 Oct. 1865; W. 2748.

4102. Heidegrond moet worden beschouwd als „terrain chargé d'une récolte," bedoeld in art. 475, no. 10. — H. R. 11 Oct. 1864; N. R. B. XV, 603; N. R. LXXVIII, § 4, 36; W. 2634; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1943, 275.

4103. De enkele omstandigheid, dat een paard op eens anders in oogst staanden grond loopende is aangetroffen, is niet voldoende om uitsluitend op den eigenaar van dit paard de bepaling van art. 475, no. 10 C. P. toe te passen; daarvoor moet blijken hetzij van moedwil, hetzij van gebrek aan voorzorg. Ingeval van overtreding van dit art. is de hoeder of wachter der beesten, onder wiens oog, zorg en toezigt zij zich bevinden, en niet de meester van den hoeder of de eigenaar der beesten, die niet tegenwoordig was, de strafschuldige persoon. — Kantg. Alphen 29 Junij 1864; N. R. B. XIV, 878; W. 2605.

4104. Voor de toepassing van art. 475, no. 10 C. P., maakt het geen onderscheid of het vee geloopen heeft op een grond, met gras bezet, langs of op een openbaren weg, dan wel op een grond, aan een bijzonder persoon toebehoorende; het is genoeg, dat de grond niet is van hem, die het vee daarover laat loopen, of dat deze overigens hiertoe geen regt heeft verkregen; daarbij wordt niet vereischt, dat de grond door eenig teeken als bijzonder eigendom, waarop men het vee niet mag laten loopen, van den weg is afgescheiden. — H. R. 4 Jan. 1853; N. R. XLIII, § 71, 351; Regtz. XXXI, 170; W. 1431; v. d. H., Strafr. 1853; I, no. 915, 5.

4105. Het laten weiden van vee op den berm van een straatweg, stelt de overtreding daar van het laten loopen van vee op eens anders in oogst staanden grond, voorzien bij art. 475, no. 10. C. P. — H. R. 22 Nov. 1853; N. R. LVI, § 47, 179; Regtz. XXXI, 193; W. 1590; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 985, 147.

4106. Het ongeregtigd laten weiden van vee op een weg, valt niet in de bepaling van art. 475, no. 10 C. P., daarop kan afzonderlijk straf worden gesteld. — H. R. 2 Aug. 1859; W. 2090; N. R. LXII, § 65, 335; v. d. H., G. Z. XVI, no. 771, 222.

4107. Grond met heide begroeid, moet in den zin der wet voor in den oogst staanden grond worden gehouden; daarop is mitsdien art. 475, no. 10 C. P. toepasselijk. — H. R. 7 Febr. 1854; N. R. XLVII, § 3, 15; W. 1522; v. d. H., Strafr. 1854, 48; Regtz. XXXI, 212.

4108. Alle planten of vegetale voortbrengselen, waarmede de natuur, al of niet door 's menschen arbeid geholpen, den grond verrijkt, moet voor oogst worden gehouden. Heidegrond bewassen met hiet, is in oogst staande grond, vallende in de termen van art. 475, no. 10 C. P., indien een ander dan de eigenaar daarover vee heeft laten loopen. — H. R. 14 Aug. 1860; W. 2197; N. R. LXV, § 33, 219; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1613, 200.

4109. Het laten loopen en weiden van vee op gemeentegrond, bij nacht, valt onder het bereik van art. 475, no. 10 C. P., indien dit feit bij gemeente-verordening alleen bij dag is toegelaten. — H. R. 7 Oct. 1863; v. d. H., G. Z. XX, 336; Strafr. 1865, no. 1869, 300; N. R. LXXXIV, § 65, 392; W. 2525.

4110. Indien zulks niet uitdrukkelijk bij verordening is verboden, is het laten loopen van een paard op een weg of grond, bestemd om zoowel door voertuigen, als trek- en lastdieren bereden te worden, niet strafbaar, al is die weg met gras begroeid. — H. R. 25 Oct. 1864; N. R. LXXVIII, § 12, 89; W. 2640; v. d. H., Strafr. 1864, 312.

4111. Indien iemand vervolgd, ter zake van het laten weiden van schapen in een polderstraat, zijnde eens anders in oogst staande grond, tot zijn verdediging aanvoert, dat hij op last van zijn meester alzoo heeft gehandeld, en dat deze als geërfde het regt heeft, om aldaar schapen te drijven, is een veroordeelend vonnis in zoodanige zaak niet behoorlijk met redenen bekleed, indien daarin niet blijkt van eenig onderzoek, noch beslissing aangaande de omstandigheden ter verdediging aangevoerd. — H. R. 16 Aug. 1853; N. R. XLVI, § 1, 1; Regtz. XXXI, 224; W. 1569; v. d. H., Strafr. 1853, II, 14.

4112. Bij het verbod van laten losloopen van vee op eens anders in oogst staande grond, wordt verondersteld gebrek aan voorzorg; tot toepassing der straf is dus niet voldoende de bloote overweging, dat de beklaagde zijne schapen, die onder de hoede van zijn herder stonden, niet van het land, waarop zij zijn bevonden, heeft afgehouden, en daarop heeft laten loopen, zonder eenig onderzoek naar al of niet nalatigheid aan zijne zijde. — H. R. 30 Mei 1854; N. R. XLVII, § 66, 283; Regtz. XXXI, 176; W. 1664, v. d. H., Strafr. 1854, I, 208.

4113. Hij, die zijn vee opzettelijk brengt naar, en laat weiden in het grasland van een ander, maakt zich schuldig aan diefstal en niet slechts aan de politie-overtreding van art. 475, no. 10 C. P. — Regtb. Dordrecht 17 Jan. 1859; N. R. LXIII, § 72, 330; W. 2050.

4114. Tegen het laten losloopen van vee over eens anders bezaaide, of in den oogst staande gronden, is als veldmisdrijf voorzien bij art. 475, no. 10 C. P., zonder dat art. 12 der wet van 6 October 1791 daaraan in den weg staat. — H. R. 20 Maart 1855; N. R. XLIX, § 66, 302; Regtz. XXXI, 173; W. 1774; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1073, 109.

4115. Om een beklaagde in overtreding te kunnen verklaren, wegens het laten loopen, weiden of grazen van vee op eens anders in oogst staanden grond, moet bewezen zijn, dat het de beklaagde is geweest, die het vee daar heeft laten loopen, weiden of grazen, of dat zulks althans door gebrek aan voorzorg aan zijn zijde, heeft plaats gehad. De regter mag het gebrek aan voorzorg niet bij bloote veronderstelling aannemen. — H. R. 27 Nov. 1855; N. R. LI, § 44, 185; W. 1821; v. d. H., Strafr. 1855, II, 188.

4116. Tot de vervolging, wegens het laten loopen

van vee op eens anders in oogst staanden grond, wordt niet vereischt een klagte van de beleedigde partij, noch ook dat er werkelijk schade is toegebragt. Een ontslag van regtsvervolging behoort dus niet te worden uitgesproken, op grond, dat de eigenaar van het land ter teregtzitting verklaart geen schade te hebben geleden, noch zich over de daad van den gedaagde te hebben beklaagd of alsnog te beklagen. — H. R. 10 Oct. 1854; N. R. XLVIII, § 35, 157; W. 1671; v. d. H., Strafr. 1854, II, no. 1025, 37.

4117. Waar dit art. gewaagt van het „laten loopen van vee op eens anders bezaaiden of in den oogst staanden grond," is onder het laten loopen ook het grazen vervat. — H. R. 1 Mei 1876; W. 3994.

4118. Art. 475, no. 10 C. P. wordt verkeerd toegepast, door niet aan te nemen, dat heidegrond, onverschillig in welken tijd van het jaar, in den zin dezer wetsbepaling als in den oogst staanden grond is te beschouwen. Bij een vervolging ter zake dezer wetsbepaling, kan een ontslag van alle regtsvervolging nooit berusten op de overweging, dat niet in de dagvaarding is vermeld en ook niet voldoende bewezen, dat de heidegrond in den tijd van het jaar, waarin het feit plaats greep, genoegzaam begroeid was met heideplanten, vatbaar voor afweiding of inzameling. — H. R. 12 Junij 1876; W. 4005.

4119. Indien regtens is bewezen, dat op den linkeroever eener rivier door den waterstaat een jaagpad is gemaakt, volgt daaruit, dat daar ter plaatse de linkeroever is bezwaard met het servituut van jaagpad voor paarden, bedoeld in art. 7, tit. 28 der ordonnantie van koning Lodewijk XIV, van 13 Mei 1669, zoodat de daartegenover gelegen regteroever, daarmede niet is bezwaard Indien alzoo daarover paarden worden gevoerd, heeft de overtreding van dit art. plaats. — H. R. 5 Oct. 1874; W. 3774; v. d. H., Strafr. 1874, 276; N. R. CVIII, § 1, 1.

4120. Dit art. is niet alleen toepasselijk op hen, die met moedwil hun vee op eens anders grond hebben doen loopen (fait passer), maar ook op hen, die uit gebrek aan voorzorg voor hun vee, aanleiding hebben gegeven, dat het op den grond van een ander geloopen heeft.

Weideland moet geacht worden ten allen tijde een in oogst staande grond te zijn, of althans daarmede gelijk te staan; mitsdien is art. 475, no. 10 daarop ook van toepassing. — H. R. 30 Aug. 1842; Regtz. XXXI, 160; N. R. XIII, § 6, 16; W. 349; v. d. H., Strafr. VIII, no. 441, 187; H. R. 7 Febr. 1843; N. R. XIV, § 22, 86.

4121. Art. 18, tit. 2 Code Rural, kan niet geschonden zijn bij een vonnis, waarbij niet die wetsbepaling, maar alleen art. 475, no. 10 C. P. is toegepast.

Iemand, gedagvaard ter zake dat zijne schapen op eens anders bezaaid land hadden geweid, doch veroordeeld wegens het laten loopen dier schapen, kan niet geacht worden veroordeeld te zijn, wegens een ander feit, dan waarvoor hij was gedagvaard. — H. R. 13 Oct. 1847; Regtz. XXXI, 164; N. R. XXVIII, § 73, 339; W. 878; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 257, 232; H. R. 22 Aug. 1848; Regtz. XXXI, 166; W. 982; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 386, 144; H. R. 18 Febr. 1851; Regtz. XXXI, 167; N. R. XXXVII, § 76, 367; W. 1291; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 699, 69.

4122. Het doen en laten loopen van vee op eens anders bezaaiden grond, zijn verschillende wijzen van uitvoering van hetzelfde bedrijf, alleen dáárdoor onderscheiden, dat het doen loopen een opzet veronderstelt, terwijl het laten loopen een toelaten, niet verhinderen aanduidt. Daaruit volgt, dat het laatstgemelde met de daad reeds in de telastlegging van het eerste is begrepen, zoodat, waar het doen loopen is te last gelegd, tevens moet worden geacht daarin de telastlegging te zijn begrepen van het laten loopen, en het regterlijk onderzoek zich ook daartoe moet uitstrekken, of er een bloot toelaten of niet verhinderen heeft plaats gehad. Dit art. is evenzeer van toepassing op het doen, als op het laten loopen van vee. Weiland dat uit zijn aard, en in elk jaargetijde, in den toestand is van vruchten voort te brengen, moet gerekend worden ten allen tijde een in den oogst staanden grond te zijn. — H. R. 18 Febr. 1851; Regtz. XXXI, 167; N. R. XXXVII, § 75, 362, § 76, 367; W. 1291; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 699, 69.

4123. Dit art. is ook toepasselijk op het laten losloopen en grazen van twee varkens, op den berm van een straatweg, aan een ander verpacht. — H. R. 26 Jan. 1847; Regtz. XXXI, 178; N. R. XXVI, § 54, 210; W. 817; v. d. H., Strafr. 1847, I, no. 164, 51.

4124. De langs een straatweg liggende, met gras bezaaiden rijksberm, moet als bijzonder eigendom worden beschouwd, al is ook de weg voor het publiek ten gebruike gesteld. Het doen of laten loopen van vee op dien berm, is de overtreding van dit art. Dit art. is algemeen, daarbij is geen onderscheid gemaakt tusschen de gevallen, dat het vee bij het loopen over eens anders grond, al of niet heeft gegraasd. — H. R. 1 Junij 1847; Regtz. XXXI, 181; N. R. XXVIII, § 18, 80; § 19, 90; W. 823, 836; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 220, 28, no. 221, 37; R. B. IX, 614.

4125. Als in facto is aangenomen, dat op de bermen van een weg en een hoofdvaart aan een ander toebehoorende, weidende zijn gevonden twee koeijen, aan den beklaagde toebehoorende, vallen die daadzaken onder de toepassing van dit art. — H. R. 5 Oct. 1847; Regtz. XXXI, 186; W. 864; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 251, 216.

4126. Indien ongeveer tachtig schapen zijn bevonden, grazende aan den openbaren weg der eerste klasse, zonder herder, is dit art. daarop van toepassing. — H. R. 8 Aug. 1848; Regtz. XXXI, 189; N. R. XXXI, § 57, 256; W. 958; v. d. H., Strafr. 1848, II, no. 381, 115.

4127. Dit art. is ook van toepassing, indien slechts enkele schapen van een over den straatweg gaande kudde over de bermen van dien weg hebben geloopen. — H. R. 18 Oct. 1853; Regtz. XXXI, 191; N. R. XLVI, § 32, 122; W. 1582; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 978, 112.

4128. De beslissing, dat de beklaagde zijne koebeesten heeft laten weiden, op grond, welke hem niet toebehoorde, is niet voldoende voor de toepassing van dit art. — H. R. 1 Dec. 1847; Regtz. XXXI, 194; W. 884; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 280, 364.

4129. Heidegrond is niet geschikt om jaarlijks vruchten voort te brengen; het kan niet geacht worden als weiland, ten allen tijde in den oogst te staan. — Kantg. Weert 5 Julij 1854; Regtz. XXXI, 215; W. 1561.

4130. Een sparrebosch kan niet gerekend worden te zijn een „bois taillis;" het laten weiden van vee in een sparrebosch, aan een ander toebehoorende, is niet strafbaar. — H. R. 6 Junij 1854; Regtz. XXXI, 216; N. R. XLVII, § 72, 303; W. 1549; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 1802, 249.

4131. Het op last van den eigenaar van een met grasgewas bezetten grond laten loopen van vee daarop, is niet strafbaar, al is die grond door het bestuur der gemeente in het openbaar verpacht aan derden, en al is ook de daadzaak dier verpachting aan den eigenaar van den grond medegedeeld, en aan den drijver van het vee vooraf bekend gemaakt. — H. R. 28 Sept. 1852; Regtz. XXXI, 219; N. R. XLIII, § 2, 5; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 878, 52; W. 1453.

4132. Waar iemand zijn vee heeft doen weiden in het land, waarvan een ander in het wettig bezit is, is de strafbaarheid der daad onafhankelijk van de quaestie over den eigendom van den grond. — H. R. 4 Oct. 1853; Regtz. XXXI, 222; W. 1577; N. R. XLVI, § 20, 87.

4133. Als de beklaagde bij vervolging, wegens overtreding bij dit art. bedoeld, tot zijn verdediging aanvoert het regt zijns meesters, om vee op bepaalden grond te laten loopen, is de regter verpligt dit punt te onderzoeken, ten einde zoo noodig de zaak te schorsen, opdat in foro civili dat regt des meesters kan worden onderzocht. Een vonnis, dat op die verdediging geen acht slaat, is niet behoorlijk gemotiveerd en moet om die reden worden gecasseerd. — H. R. 16 Aug. 1853; Regtz. XXXI, 224; N. R. XLVI, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1853, II, no. 960, 14; W. 1569.

4184. Op het laten weiden van vee op eens anders in oogst staanden grond, behoort dit art. te worden toegepast en niet art. 26, tit. II der wet van 6 October 1791. — H. R. 18 Febr. 1851; Regtz. XXXI, 199; N. R. XXXVII, § 75, 362; W. 1291.

4135. Bij dit art. worden bedoeld gronden, welke bezaaid zijn, of op welke de oogst of het gewas nog vast staat en niet van den bodem is afgescheiden, terwijl bij art. 471, no. 14 C. P. worden bedoeld gronden, op welke de oogst of het gewas van den grond is afgescheiden, doch nog niet vervoerd of weggehaald. — H. R. 7 Oct. 1845; Regtz. XXXI, 60, 200; N. R. XXII, § 36, 176; W. 675; v. d. H., Strafr. XII, no. 686, 9.

4136. Voor de toepassing van dit art., is het onverschillig aan wien de beesten toebehooren, welke over eens anders grond hebben geloopen. — H. R. 14 Oct. 1851; Regtz. XXXI, 203; N. R. XL, § 12, 65; W. 1359; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 770, 97.

4137. Het loopen over een bezaaiden of in oogst staanden grond, is een volstrekt vereischte voor de toepassing van dit art. Derhalve is het afweiden van grasland door vee, hetwelk heeft geloopen op een weg aan of langs zulk land gelegen, niet strafbaar. — Kantg. Almelo 27 Junij 1851; Regtz. XXXI, 205; W. 1274.

4138. De benaming van „heide, bezet met jonge dennen, gras en heideplanten," is niet in strijd met de benaming van „een jong beplant mastbosch." Beide kunnen hetzelfde perceel gronds aanduiden en geacht worden gelijkelijk over een te stemmen met de woorden van art. 475, no. 10 C. P. — H. R. 17 Febr. 1852; Regtz. XXXI, 210; W. 1392; v. d. H., Strafr. 1852, I, no. 824, 86.

4139. Ingeval van overtreding van dit art., is de hoeder of wachter der beesten, onder wiens oog, zorg en toezigt zij zich bevinden, de strafbare persoon en niet de meester van den hoeder of eigenaar der beesten, die niet tegenwoordig was. — Regtb. Brielle 2 Maart 1848; Regtz. XXXI, 227; W. 925; Regtb. Arnhem 17 April 1852; Regtz. XXXI, 228; W. 1363; N. R. B. II, 603.

4140. Tot een veroordeeling wegens overtreding van dit art. wordt vereischt, dat de beklaagde zelf het vee heeft laten weiden op eens anders grond, of wel dat gebrek aan voorzorg van zijn kant is uitgemaakt. — H. R. 28 Febr. 1854; Regtz. XXXI, 229; N. R. XLVII, § 18, 78; W. 1652; v. d. H., Strafr. 1854, I, 81.

4141. Hij, die beklaagd wordt van zijn vee te hebben laten loopen op eens anders grond, kan zich niet beroepen op een regt daartoe, hetwelk zou toekomen aan alle ingezetenen van het gehucht, waartoe hij behoort, ut singuli. — H. R. 5 Dec. 1854; Regtz. XXXI, 232; N. R. XLIX, § 6, 22; W. 1602; v. d. H., Strafr 1854, II, no. 1041, 119.

4142. Het al grazende laten loopen van koeijen over weiland van een ander, zonder dat gebleken is van het doel van den eigenaar der koeijen, dat het land wordt afgeweid, is strafbaar volgens dit art. — Kantg. Loenen 15 Oct. 1852; Regtz. XXXI, 235; W. 1392.

4143. Tot het begaan der overtreding van dit art. wordt moedwil vereischt. — H. R. 2 Mei 1865; W. 2707.

4144. Dit art. is ook toepasselijk, indien vee, door verzuim van de vereischte voorzorg, op eens anders in oogst staanden grond heeft geloopen. — Kantg. Wijchen 3 Sept. 1859; W. 2115.

4145. De omstandigheid alleen, dat iemands vee op het land van een ander heeft geloopen, is niet voldoende tot toepassing van dit art.; daarenboven moet blijken, dat moedwil of gebrek aan voorzorg daarvan oorzaak is. — H. R. 28 Maart 1854; v. d. H., Strafr. 1854, I, no. 986, 148.

4146. Voor de overtreding van dit art. is het een noodzakelijk vereischte, dat men zijn vee met opzet heeft doen, of door schuld of gebrek aan voorzorg, heeft laten loopen over eens anders grond. De gedaagde moet bewijzen, dat aan zijne zijde geen gebrek aan voorzorg heeft bestaan. — Kantg. 's Gravenhage 2 Dec. 1853; W. 1497.

4147. Dit art. is algemeen in dien zin, dat het geen onderscheid maakt tusschen de gevallen, dat iemands vee over eens anders grond loopende, al of niet zou hebben gegraasd. — H. R. 18 Febr. 1868; W. 2985; N. R. LXXXVIII, § 22, 200; v. d. H., G. Z. XXIV, no. 1215, 68.

4148. Gras is in den regel, ten allen tijde van het jaar, in meerder of minder mate, geschikt om als veevoeder te worden gebruikt; het moet alzoo geacht worden steeds in den oogst te staan, zoodat het loopen van vee over een weide van iemand, die niet is eigenaar, pachter of vruchtgebruiker, noch een regt van door- of overgang heeft, valt in de termen van dit art. — H. R. 27 Dec. 1854; W. 1767; N. R. XLIX, § 16, 67.

4149. Onder de bij art. 475, no. 10 Wetb. v. Strafr. bedoelde gronden, kunnen niet begrepen worden die gedeelten van wegen, welke ook bestemd zijn voor het vervoeren van vee, trek-, last- of rijbeesten en welke alzoo volgens hunne bestemming moeten dienen, om die er over te doen loopen, al is die plaats ook met gras bezet. Door de feitelijke beslissing, dat de plaats, waar de beklaagde de koe heeft laten loopen, hoewel met gras bezet, niet was een der gronden bij gemelde wetsbepaling bedoeld, is het ontslag van regtsvervolging voldoende met redenen bekleed. — H. R. 5 Nov. 1872; W. 3539; N. R. CII, § 20, 171; v. d. H., Strafr. 1872, no. 2528, 433.

4150. Een vereischte voor de toepassing van art. 475, no. 10 C. P. is, dat het laten loopen van vee enz. geschied is door iemands moedwil of gebrek aan voorzorg. — Kantg. Lochem 30 Nov. 1876; W. 4083.

4151. Een dijk, begroeid met gras, moet beschouwd worden als ten allen tijde in den oogst te staan. — Regtb. Leiden 7 April 1865; Kantg. Noordwijk 9 Febr. 1865; W. 2714.

4152. Het laten grazen van vee op eens anders grond, valt niet onder het bereik van art. 475, no. 10 C. P., indien tegen het laten grazen bij gemeente-verordening is voorzien. — Kantg. Bergen-op-Zoom 17 Aug. 1858; Gemst. 366; W. 1995.

4153. Het laten loopen van vee in een dennenbosch, valt niet in de termen van art. 475, no. 10 C. P., noch in die van art. 24 van den Code Rural. — Kantg. Wijchen 19 September 1863; W. 2544.

4154. Ter veroordeeling op grond van art. 475, no. 10 C. P., is niet voldoende de beslissing, dat iemands beesten over eens anders bezaaiden of in oogst staanden grond hebben geloopen, maar daarvoor wordt vereischt, dat de beklaagde die heeft doen of laten loopen. — H. R. 29 Nov. 1864; W. 2655; N. R. B. XV, 721; N. R. LXXVIII, § 29, 237; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1958, 359.

4155. Indien bij dagvaarding is te laste gelegd het hebben laten loopen grazen van vee op eens anders grond, is in die woorden het laten loopen over den bedoelden grond begrepen. Tot schuldigverklaring aan het bij art. 475, no. 10 C. P. strafbaar gesteld feit, bestaande in het laten loopen van vee op eens anders grond, is het voldoende, dat bewezen is, dat het vee werkelijk op eens anders grond heeft geloopen en tevens, dat het hek op het land van den beklaagde in zoodanigen gebrekkigen toestand verkeerde, dat daarvan het loopen op eens anders grond het gevolg kon zijn. Tot schuldigverklaring aan dit misdrijf wordt niet vereischt, dat de getuigen gezien hebben, dat het vee door het hek is gekomen. — H. R. 18 Julij 1876; W. 4024.

4156. Heideveld is te beschouwen als ten allen tijde in den oogst staanden grond, waarover het laten gaan van vee bij art. 475, no. 10 C. P. strafbaar is gesteld. Een vrijspraak gegrond op den zin van het woord „oogst" in dit art. en alzoo op een regtsbeschouwing, is een bedekt ontslag van regtsvervolging, waartegen een voorziening in cassatie ontvankelijk is. — H. R. 11 Oct. 1864; W. 2634; N. R. B. XV, 603; N. R. LXXVIII, § 4, 36; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1943, 275.

Art. 475, no. 12.

4157. Mr. B. J. Lindelo de Geer. Misbruik van art. 192 der gemeentewet. — Bijdr. v. Boer en Fruin XI, 1; W. 2727.

4158. Mr. H. C. A. Thieme, A.C.zn. Hand- of spandiensten, onderzoek naar de bevoegdheid of het regt der gemeentebesturen, om deze diensten van de ingezetenen te vorderen. — Bijdr. v. Boer en Fruin VII, 147.

4159. Van het doen van persoonlijke diensten behooren te worden vrijgesteld, zij, die wegens hunne openbare betrekking bepaald en doorgaans verhinderd worden die diensten persoonlijk te verrigten. — Gemst. 423.

4160. Bij verordening kan niet worden geregeld de diensten, welke naburen ingeval van ziekte, overlijden enz. elkander bewijzen. — Kon. Besl. 25 Jan. 1854 (St. 7).

4161. De ingezetenen mogen niet bij verordening worden verpligt tot het doen van burendiensten, ingeval van ziekte of overlijden, om daarbij persoonlijke diensten te verrigten, omdat die diensten niet tot handhaving der openbare orde, of in het openbaar belang worden verrigt. — Kon. Besl. 25 Jan. 1853 (St. 7); W. B. A. 243, 392; Gemst. 123; mr. Sloet tot Oldenhuis, Tijds. v. Staathuish. en Statiek XXV, 93; W. 1858.

4162. Aan de „landbouwende" ingezetenen mag de verpligting niet worden opgelegd, om materialen aan te voeren tot het onderhoud der wegen, omdat persoonlijke diensten aan alle ingezetenen zonder rang of stand moeten worden opgelegd, met vrijlating om die diensten af te koopen, of een plaatsvervanger te stellen. — Kon. Besl. 26 Julij 1852 (St. 134).

4163. Hand- en spandiensten kunnen niet worden gerangschikt onder persoonlijke diensten, zij zijn verpligting tot arbeid in art. 239 der gemeentewet bedoeld en dus belastingen. — Kon. Besl. 17 Aug. 1852 (St. 140).

4164. Behooren hand- en spandiensten tot zoodanige persoonlijke diensten, waartoe de ingezetenen, ingevolge art. 192 der gemeentewet, kunnen worden opgeroepen, dan wel tot de belastingen in natura, waarop overeenkomstig art. 239 de bepalingen van artt. 232—237 van toepassing zijn? — In laatstgemelden zin. — Gids v. Plaats. Best. II, 163.

4165. De dienst bij de brandweer moet afkoopbaar worden gesteld; het is niet voldoende, dat het stellen van een plaatsvervanger vrijgelaten wordt. Het is niet geoorloofd te bepalen, dat de buren van het huis, waar de brand woedt, niet mogen weigeren, dat zoo noodig de slangen der brandspuit door hunne huizen worden gelegd. Hiertoe wordt de magtiging, om de woningen binnen te treden, vereischt. — Kon. Besl. 13 Jan. 1853 (St. 6).

4166. Onder de verpligting tot arbeid of het verleenen van bijstand, bedoeld in art. 475, no. 12 C. P., is niet begrepen de bijstand bij begraven te verleenen. — H. R. 2 Jan. 1849; v. d. H., G. Z. VIII, no. 350, 256; N. R. XXXII, § 37, 137; W. 1040; Regtz. XXXI, 236.

4167. Hoezeer bij dit art. straf gesteld wordt, in het algemeen op het weigeren van dienst te doen bij brand, mag echter bij plaatselijke verordening een spetiale voorziening worden gemaakt tegen het branden van veenen en velden, de bijstand te beperken tot hoofden van huisgezinnen, de waarneming der gevorderde diensten door anderen vrij te laten en aan verpligte dienstpraestatie een bepaald tijdsverloop te verbinden. — H. R. 19 Jan. 1869; N. R. XCI, § 9, 77; v. d. H., G. Z. XXIV, no. 1259, 338; N. R. B. XX, 32; W. 3087; W. B. A. 1034; Gemst. 912.

4168. Dit art. is niet onbepaald toepasselijk op hem, die weigert behulpzaam te zijn bij het blusschen van brand, vooral als in die aangelegenheid bij verordening is voorzien, terwijl bovendien bij rampen als die, welke in dit art. worden opgenoemd, niet aan ieder de bevoegdheid is gegeven, om de hulp van anderen te requireren, maar behoort dit te geschieden door de bevoegde magt; een veldwachter is op eigen gezag alleen niet bevoegd. Onder de uitdrukkingen „accidents ou autres calamités" zijn alleen bedoeld zoodanige onvoorziene en buitengewone rampen of gevaarlijke omstandigheden, waartoe de gewone middelen te kort schieten. — H. R. 12 Nov. 1867; N. R. LXXXVII, § 22, 187; W. 2967; v. d. H., G. Z. XXIII, no. 1191, 317; W. B. A. 972; Gemst. 855.

4169. In dit art. beteekent „exécution judiciaire" als gewoonlijk, geregtelijke ten uitvoerlegging van een tot straf veroordeelend vonnis. — H. R. 3 April 1864; N. R. B. XV, 261; N. R. LXXVI, § 38, 378; W. 2585; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1910, 84.

4170. Het ophalen van een drenkeling, kan niet gebragt worden onder de „circonstances d'accidents etc," bij dit art. vermeld; daarbij wordt

alleen bedoeld de onvoorziene buitengewone, meer algemeene rampen. — Kantg. Amsterdam 4 Febr. 1852; W. 1312; H. R. 19 Oct. 1852; Regtz. XXX, 236; XXXI, 239; W. 1377; N. R. XLIII, § 12, 82; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 881, 82; Gemst. 56.

4171. De wetgever heeft in dit art. kennelijk zoodanige onvoorziene en gewigtige omstandigheden op het oog gehad, die een spoedige en onverwijlde voorziening dringend noodzakelijk maken en een uitbreiding der gewone verpligtingen volkomen kunnen wettigen. Zoodanig geval is niet aanwezig als de ingezetenen krachtens een besluit van den gemeenteraad en volgens een vastgestelden verordening geroepen worden, om als nachtwacht dienst te doen. — H. R. 11 Mei 1858; W. 2099; N. R. LIX, § 23, 124; v. d. H., Strafr. 1858, I, no. 1416, 286.

4172. Bij plaatselijke verordening, mag aan de ingezetenen de last worden opgelegd, om nachtwachten te betrekken; dit is niet in strijd met art. 153 der grondwet van 1840. — H. R. 1 Sept. 1841; N. R. VIII, § 77, 354; v. d. H., G. Z. II, no. 72, 219; R. in N. III, 137; W. 217.

4173. Het is niet ter beoordeeling van den regter of bij het vorderen van persoonlijke diensten, acht is geslagen op de ongenoegzaamheid der geldmiddelen van de gemeente. — H. R. 19 April 1865; N. R. LXXIX, § 61, 520; v. d. H., G. Z. XXI, 421; W. 2706; Gemst. 722; W. B. A. 843.

4174. De regterlijke magt is niet bevoegd in een nieuw onderzoek te treden, of de wettelijke vereischten voor de vaststelling eener verordening tot het praesteren van persoonlijke diensten aanwezig zijn. — H. R. 8 Junij 1858; Gemst. 423; N. R. LIX, § 44, 229; v. d. H., G. Z. XV, no. 718, 115; W. 2108; W. B. A. 543.

4175. Voor den dienstpligtige bestaat geen verpligting, om ingeval van brand in een naburige gemeente diensten te bewijzen. — Kantg. Purmerende 31 Maart 1864; W. 2583; W. B. A. 780; Gemst. 660.

4176. Het ontstaan van brand, moet gerekend worden tot de buitengewone gevallen te behooren en alzoo, ook tot buitengewone gevallen waarin de wet de oproeping der ingezetenen tot het doen van persoonlijke diensten toelaat. — Regtb. Amsterdam 8 April 1858; W. 1997; Gemst. 341; W. B. A. 488.

4177. De bepaling eener verordening, waarbij aan de ingezetenen der gemeente wordt opgelegd den last tot het doen van transporten per as, ingeval dit voor het huishoudelijk belang der gemeente door den burgemeester noodzakelijk wordt geacht, is onwettig. — H. R. 4 Sept. 1855; W. 1788; N. R. LI, § 4, 9; v. d. H., G. Z. XII, no. 617, 286; W. B. A. 383; Gemst. 264.

4178. De bepaling eener verordening, waarbij aan de ingezetenen wordt opgelegd de verpligting, om te zorgen voor het schrobben der klinkerstraat, welk schrobben niet door hen persoonlijk behoeft te worden verrigt, maar door anderen mag worden gedaan, bevat geen oplegging van persoonlijke diensten. — H. R. 28 Sept. 1869; W. 3160; N. R. XCII, § 40, 330; Gemst. 949; v. d. H., G. Z. XXV, 30.

4179. De geldigheid eener plaatselijke verordening, waarbij de inwoners tot het doen van persoonlijke diensten worden opgeroepen, moet alleen naar art. 193 gemeentewet beoordeeld worden. Er behoeft niet te blijken, dat de bijstand der plaatselijke beambten of vrijwillige hulp ongenoegzaam is en de plaatselijke middelen het betalen van hulp niet gedoogen. — Kantg. no. 1, Amsterdam 1 Febr. 1858; Gemst. 341; W. 1945.

Art. 475, no. 13.

4180. Iemand gedagvaard, als verspreider van een geschrift, hetwelk niet bevat de ware aanduiding van de namen, het beroep en de woonplaats van den schrijver of drukker, nadat hij zich zelven als drukker van dat geschrift heeft bekend gemaakt en dit ook is aangenomen, behoort niet gestraft te worden volgens dit art., doch blijft vallen in art. 283 C. P. — H. R. 30 Nov. 1847; Regtz. XXIII, 239; XXXI, 248; N. R. XXIX, § 33, 144; W. 870; v. d. H., Strafr. 1847, II, no. 277, 345.

Art. 476.

4181. De regter is wel bevoegd, om in de gevallen bij dit art. bedoeld, alleen de boete op te leggen, maar niet om, met weglating van deze, alleen tot een gevangenisstraf te veroordeelen. — H. R. 10 April 1849; Regtz. XXXI, 143, 253; N. R. XXXII, § 86, 336; W. 1042; v. d. H., Strafr. 1849, I, no. 470, 181.

4182. Het maakt geen onderscheid, dat de bedreiging van gevangenisstraf en geldboete, niet bij hetzelfde wetsartikel plaats vindt, omdat dit kennelijk daaraan is toe te schrijven, dat de zamenvoeging van geldboete en gevangenisstraf bij de verschillende overtredingen in art. 476 C. P., die men met beide straffen wilde bedreigen, tot veelvuldige herhalingen zou hebben moeten aanleiding geven. Voor de omstandigheden, waarvan dit art. spreekt, geeft de wet geen kenmerkende vereischten, bijgevolg is de waardering daarvan aan den regter overgelaten. — H. R. 13 Jan. 1846; v. d. H., Strafr. 1846, I, no. 10, 64; W. 695; N. R. XXIII, § 37, 178; Regtz. XXXI, 145, 249.

4183. Krachtens dit art. is de regter wel bevoegd boven de geldboete nog gevangenisstraf uit te spreken, doch hij mag niet gevangenisstraf alleen toepassen zonder geldboete. — H. R. 26 Nov. 1863; W. 2557; N. R. LXXV, § 27, 236; W. 2557; v. d. H., Strafr. 1863, 394; N. R. B. XIV, 255.

Art. 477, no. 1.

4184. Openbare pleinen, waartoe een ieder den vrijen toegang heeft, moeten onder de zoodanige gerekend worden, als bedoeld zijn bij art. 477, no. 1 C. P.; derhalve moet de verbeurdverklaring worden uitgesproken der voorwerpen, waarmede hazardspel op openbare pleinen is gehouden. — H. R. 31 Dec. 1861; N. R. LXIX, § 36, 309; W. 2355; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1719, 424.

4185. Ofschoon de verwijzing in art. 477, no. 1 C. P. naar art. 476 zeker als een misstelling is te beschouwen, en het duidelijk is, dat art. 475 is bedoeld, wordt echter bij art. 477, no. 1 C. P. geen verbeurdverklaring bedreigd, in alle gevallen in art. 475, no. 5 C. P. voorkomende en bepaald niet als het spel in een herberg heeft plaats gehad. — H. R. 22 Dec. 1846; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 145, 476; N. R. XXVI, § 33, 28; W. 738.

Art. 479, no. 1.

4186. S. M. Zijn zij, die zich schuldig gemaakt hebben aan de overtreding van art. 479, no. 1 C. P. en alzoo strafbaar met politiestraffen, gehouden ieder voor het geheel de door hen veroorzaakte schade te vergoeden? — Opm. en Med. VI, 135.

4187. Voor de toepasselijkheid van art. 479, no. 1 C. P. wordt vereischt, dat schade is toegebragt door een onregtmatige handeling, zoodat het niet kan worden toegepast op een noodzakelijken maatregel, om een erf tegen schade en hinder te vrijwaren. — H. R. 10 April 1876; W. 3990.

4188. Het moedwillig afschieten van een pistool, waardoor de kleederen van een ander zijn beschadigd, geeft nog geen grond tot toepassing van dit art., indien niet is gebleken, dat de dader den wil heeft gehad, om op de beschadigde kleederen te schieten, noch den wil om die te beschadigen. — H. R. 9 Mei 1871; N. R. XCVIII, § 4, 20; W. 3335; v. d. H., Strafr. 1871, no. 2468, 92.

4189. Tot het aannemen van het feit van „opzettelijk toebrengen van schade" strafbaar gesteld bij dit art., wordt niet vereischt een afzonderlijke beslissing over „het opzet," omdat het denkbeeld van opzet reeds in het woord „toebrengen" ligt opgesloten. — H. R. 31 Maart 1869; N. R. B. XX, 447; W. 3109; v. d. H., Strafr. 1869, 90.

4190. Toebrenging van schade aan roerende eigendommen, door op een pas bezaaid roggeveld kippen te laten loopen, welke de graankorrels daaruit hebben gepikt, valt onder de toepassing van dit art. — H. R. 26 Junij 1867; W. 2928; v. d. H., Strafr. 1867, no. 2173, 254; N. R. B. XVIII, 421.

4191. Indien niet is bewezen het doel om te beschadigen, en de schade zelf aan het roerend eigendom van een ander, door de handeling te weeg gebragt, moet een vrijspraak volgen. — Kantg. Alphen 10 Nov. 1864; N. R. B. XVI, 102; W. 2641.

4192. Beschadiging van Hunnebedden, valt onder de toepassing van dit art.; daarop is art. 257 C. P. niet toepasselijk. — Kantg. Assen 1 April 1870; W. 3203; N. R. B. XX, 137.

4193. Het moedwillig verwonden of verminken van dieren aan een ander toebehoorende, is geen strafbaar feit; art. 479, no. 1 C. P. is hierop niet toepasselijk. Art. 30, tit. II van den Code Rural is buiten werking gesteld door art. 484 C. P. — Regtb. Arnhem 7 Nov. 1871; W. 3403; anders Hof Gelderland 21 Dec. 1871; N. R. B. XXII, 284; W. 3513.

4194. Het doodelijk kwetsen van een kat op eigen grond, valt niet in de termen van art. 479, no. 1 C. P., of van eenige andere bepalingen der strafwet. — Kantg. Noordwijk 14 Sept. 1871; W. 3387.

4195. Het moedwillig rondjagen van een os in de stadsweide te Elburg, tengevolge waarvan deze verwond wordt, is strafbaar volgens art. 30 van den tweeden titel van den Code Rural van 1791. — Hof Gelderland 21 Dec. 1871; N. R. B. XXII, 284; W. 3513.

4196. Het verbreken van roerend goed, zonder dat gebleken is, dat die verbreking is geschied met het doel om te beschadigen, stelt niet daar de overtreding van art. 479, no. 1 C. P. — Regtb. Zierikzee 2 Dec. 1853; Regtz. XXX, 71; XXXI, 253; W. 1535.

4197. Indien al onder het vrijwillig toebrengen van schade aan eens anders roerende eigendommen, ook te rangschikken is het verwonden van eens anders huisdier, dan moet toch die schade altijd veroorzaakt zijn door een daad, waartoe de bedrijver geheel zonder regt en bevoegdheid was. Dit art. wordt ten onregte toegepast op hem, die op de werf van zijn vader, met schietgeweer heeft verwond een hond, aan een derde toebehoorende. Ieder moet geacht worden het regt en de bevoegdheid te bezitten, om zijn eigendom en dat der zijnen niet alleen ook voor schade, maar ook voor hindernis en overlast te beveiligen. — H. R. 2 November 1852; Regtz. XXXI, 254; N. R. XLIII, § 24, 142; W. 1459; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 888, 119.

4198. De daad van hem, die iemand bij den arm gevat en toen met een mes door de kleederen heeft gesneden, zonder dat daardoor eenige verwonding of beleediging is ontstaan, stelt, al zij die daad gepleegd met het oogmerk om te verwonden, niet daar het wanbedrijf van art. 311 C. P., maar de overtreding van art. 479, no. 1 C. P. — H. R. 13 Nov. 1849; Regtz. XXIV, 183; XXXI, 257; N. R. XXXIV, § 35, 144; W. 1083; v. d. H., Strafr. 1849, II, no. 537, 213.

4199. Voor de toepassing van art. 479, no. 1 C. P. wordt gevorderd, dat schade is toegebragt aan eens anders roerend eigendom en dat de handeling, waardoor de schade is veroorzaakt, een moedwillige is geweest en niet een onwillige, ontstaan uit onoplettendheid, gebrek aan voorzorg of dergelijke omstandigheid. Ingeval iemand op eigen grond zaken aantreft, aan een ander toebehoorende, die hij wenscht te verwijderen, is deze daartoe bevoegd. In die bevoegdheid om over zijn eigendom te beschikken, is niet het regt opgesloten, om daarbij zonder noodzaak schade aan de bedoelde voorwerpen toe te brengen. — H. R. 21 Junij 1875; W. 3894; N. R. CX, 282; v. d. H., Strafr. 1875, 273.

4200. Dieren behooren tot roerend eigendom, bedoeld in art. 479, no. 1 C. P. — H. R. 4 Mei 1874; W. 3727; N. R. CVII, § 6, 30; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2644, 138.

4201. Indien iemand moedwillig omverwerpt en daardoor beschadigt, houten, met doek bedekte koekkraampjes, welke op den grond waren opgezet, en niet tot bewoning bruikbaar of bestemd waren, maakt hij zich schuldig aan de overtreding bij dit art. bedoeld, en niet aan het misdrijf, voorzien bij art. 437 C. P. — H. R. 14 Mei 1856; N. R. LIII, § 11, 46; W. 1873; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1223, 290.

4202. Een hond moet als huisdier onder roerend eigendom worden gerangschikt, waaraan het, als aan een ander toebehoorend, bij de wet is verboden opzettelijk schade te veroorzaken, terwijl de wet niet bepalende, welke schade moet zijn toegebragt, daaruit niet kon worden afgeleid, dat de wetgever alleen geldelijke schade op het oog heeft gehad. In het te laste leggen van het feit der opzettelijke verwonding ligt het bestaan van toegebragte schade opgesloten; dit behoeft niet afzonderlijk in de dagvaarding te worden vermeld, en moet als gevolg der verwonding, niet als een verzwarende omstandigheid worden aangemerkt. — H. R. 23 Mei 1866; N. R. LXXXIII, § 10, 89; W. 2803; v. d. H., Strafr. 1866, 214.

4203. Het op eigen erf vergiftigen van eens anders hoenders, welke den dader schade toegebragt hadden, valt niet onder het bereik van dit art., noch is ergens anders strafbaar gesteld. — H. R. 29 Dec. 1863; W. 2562; N. R. LXXV, § 42, 355; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1895, 437.

Art. 479, no. 2.

4204. Dit art. wordt teregt toegepast, indien in de feitelijke beslissing voldoende ligt opgesloten, vooreest dat in de behandelde zaak de rede was van een kwaadaardig of kwaaddoend dier, „aninal malfaisant," en ten anderen, dat de dood en kwetsuren van schapen zijn veroorzaakt door het laten losloopen van dat dier, par l'effet de la divagation. — H. R. 22 April 1845; v. d. H., Strafr. XIII, no. 819, 272; N. R. XX, § 52, 250; W. 623; Regtz. XXXI, 257.

Art. 479, no. 5 en 6.

4205. F. A. T. Weve. Zijn kooplieden, winkeliers enz. strafbaar, indien in hunne magazijnen,

winkels of werkplaatsen onherijkte maten of gewigten aanwezig worden gevonden, die niet in betrekking staan tot hunnen handel of hun bedrijf? — Themis 2e, X, 7.

4206. Het voorhanden hebben van onherijkte maten en gewigten. — W. 3089.

4207. De strijkels maken met de maten, waartoe zij behooren, een geheel uit; zij moeten alzoo onder de maten, aan herijk onderworpen, worden gerekend, terwijl nergens aan gedeputeerde staten de bevoegdheid is toegekend, om de bestaande wettelijke verordeningen op het stuk der maten en gewigten te beperken of te veranderen. — H. R. 25 Julij 1864; N. R. LXXVII, § 38, 283; W. 2611; v. d. H., G. Z. XXI, 137.

4208. Het verbod van het gebruik maken van maten, verschillende van die, welke bij de kracht hebbende wetten zijn vastgesteld, is verbindende voor allen, die zich op het grondgebied van den staat bevinden, en dus ook van toepassing op een vreemdeling, die op dat grondgebied opmetingen doet voor een vreemdeling, met een meetketting, niet beantwoordende aan de vereischten bij Kon. Besl. 25 Julij 1819 vastgesteld. — H. R. 31 Julij 1866; N. R. LXXXIII, § 31, 252; N. R. B. XVII, 565; W. 2820; v. d. H., G. Z. XXII, 359.

4209. Een broodbakkerij, d. i. de plaats waar het brood vervaardigd wordt, kan niet gezegd worden uit haren aard te zijn een plaats, waar voorhanden gevonden maten of gewigten tot grondslag van heffingen of andere ontvangsten strekken. — H. R. 2 Mei 1871; N. R. XCVIII, § 1, 1; W. 3334; v. d. H., G. Z. XXV, 441.

4210. Het voorschrift voor notarissen van art. 7 der wet van 7 April 1869 (St. 57), moet niet zoo letterlijk worden opgevat, dat niet de nieuwe maten en gewigten met andere woorden zouden kunnen worden vermeld, indien daaruit slechts ondubbelzinnig blijkt, dat de bedoelde maten en gewigten zijn de nieuwe bedoelde bij de wet van 1869. — H. R. 16 Junij 1871; N. R. XCVIII, § 22, 168; W. 3355; v. d. H., G. Z. XXV, 480; N. N. X, 294; R. W. v. N. 101; W. v. N. R. 87; P. W. 1871, 74.

4211. De bedoeling der wet van 7 April 1869, is niet slechts geweest te weren het **gebruik** van vreemde of afgeschafte maten, maar tevens om, door zich te bedienen van de wettelijke benamingen, deze algemeen gebruikelijk te doen zijn. — H. R. 22 Sept. 1871; N. R. XCVIII, § 39, 328; W. 3380; v. d. H., G. Z. XXV, 533; R. W. v. N. 113; W. v. N. R. 97; P. W. 1871, 328.

4212. Het voorregt, krachtens hetwelk landlieden voor den verkoop van voortbrengselen van den landbouw zich niet van patent behoeven te voorzien, kan niet tot een ander voorregt worden uitgebreid, om verschoond te blijven van het toezigt op de door hen gebruikte maten en gewigten. — H. R. 25 Julij 1864; N. R. LXXVII, § 37, 279; N. R. B. XV, 435; W. 2610; v. d. H., G. Z. XXI, 128.

4213. De uitdrager, in wiens verkoopplaats of uitstalling niet herijkte maten of gewigten worden bevonden, wordt teregt schuldig verklaard aan overtreding van de verordening op de maten en gewigten, al wordt ook bewezen, dat die voorwerpen daar niet ten **gebruike**, maar ten verkoop aanwezig waren. — H. R. 19 Junij 1860; N. R. LXV, § 13, 80; W. 2185; v. d. H., G. Z. XVII, 138.

4214. De bepaling van art. 1, Kon. Besl. van 31 Maart 1827 (St. 13), „en in het algemeen alle, die van de nieuwe maten en gewigten gebruik moeten maken," kan, met het oog op het doel van het besluit, in verband met andere daarbij aangehaalde besluiten, niet de strekking hebben, om de onmiddellijk voorafgaande zinsnede „**aan kooplieden**" enz. te beperken of te wijzigen, maar integendeel die verpligting uit te breiden ook tot andere personen, welke onder voorschreven benamingen niet zijn begrepen. — H. R. 4 Maart 1862; N. R. LXX, § 40, 310; W. 2359; v. d. H., G. Z. XIX, 109.

4215. Bij verkoop van waren bij de maat, mag men zich van geen andere maten bedienen, dan van Nederlandsche maten, zonder dat echter andere wijzen van verkoop ongeoorloofd zijn. — H. R. 19 Oct. 1858; N. R. LX, § 13, 63; v. d. H., G. Z. XV, no. 731, 217.

4216. Onder de benaming van „**werkplaatsen**" in art. 1 van het Kon. Besl. van 18 December 1822 (St. 52), zijn ook andere werkplaatsen te verstaan, dan die open zijn en tot welke ieder vrijen toegang heeft. — H. R. 17 Maart 1858; N. R. LVIII, § 46, 255; W. 2085; v. d. H., G. Z. XV, no. 709, 57.

4217. Een zoogenaamde **luister of unster**, dienende tot het wegen van voorwerpen, zonder het gebruiken van eenig gewigt, kan geen gewigt worden genoemd; daarop zijn mitsdien de verbodsbepalingen omtrent het voorhanden hebben, hetzij van afgeschafte, hetzij van onherijkte of van valsche gewigten niet toepasselijk. — H. R. 3 Febr. 1858; N. R. LVIII, § 18, 117; W. 2081; v. d. H., G. Z. XV, no. 704, 5.

4218. Strijkels, dienende tot het afstrijken van drooge waren, moeten in het algemeen onder de maten en gewigten gerekend worden; het voorhanden zijn daarvan in winkels, is een overtreding, als zij niet zijn voorzien van de letter van den herijk, zonder onderscheid of het strijkels voor kwart mudden, halve mudden of andere strijkels zijn. — H. R. 2 Febr. 1847; N. R. XXVI, § 58, 219; Regtz. XXXI, 282; W. 818; v. d. H., G. Z. V, no. 217, 336.

4219. Het bloot aanwezig zijn van afgeschafte gewigten in het open magazijn van een fabrikant of handwerksman, is een overtreding, onverschillig of die gewigten tot eenige en tot welke werkzaamheid worden gebruikt. — H. R. 15 Jan. 1850; N. R. XXXIV, § 70, 287; W. 1330; v. d. H., G. Z. X, no. 448, 1.

4220. Op den boekhouder in een bank van leening rust niet de verpligting, om als zoodanig van de nieuwe maten en gewigten gebruik te maken, tenzij hem dit bij het reglement voor de bank als verpligting is opgelegd. De beleeningsplaats of het kantoor eener bank van leening is niet te beschouwen als een winkel, open magazijn, verkoop- of werkplaats, of uitstalling, alwaar, na verloop van den termijn voor den herijk vastgesteld, geen onherijkte maten of gewigten mogen gevonden worden. — Hof Friesland 9 Febr. 1841; W. 164; H. R. 11 Mei 1841; N. R. IX, § 45, 219; Regtz. XXXI, 261; R. in N. III, 73; W. 227; v. d. H., G. Z. II, no. 60, 136.

4221. Bij veroordeeling, wegens overtredingen der bepalingen, omtrent het gebruik der maten en gewigten, kan geen verbeurdverklaring worden uitgesproken, omdat onder de straffen, welke volgens de wet van 6 Maart 1818 kunnen worden uitgesproken, geen verbeurdverklaring genoemd wordt. — Regtb. Haarlem 27 Oct. 1842; N. R. XIII, § 32, 147; anders H. R. 1 Aug. 1843; N. R. XV, § 28, 95; Regtz. XXXI, 326; W. 539; v. d. H., G. Z. III, no. 126, 290; H. R. 3 Oct. 1843; N. R. XVI, § 38, 174; R. B. VII, 353; v. d. H., G. Z. III, no. 127, 298; H. R. 31 Aug. 1844; N. R. XVIII, § 46, 193; Regtz. XXXI, 331; W. 570; v. d. H., G. Z. III, no. 128, 303.

4222. Bij veroordeeling, wegens overtreding van de verordeningen op het stuk der maten en gewigten, moet de verbeurdverklaring bepaald worden tot de gevallen, bij art. 479, no. 5 en 6 C. P. bedoeld, namelijk als de maten of gewigten bevonden zijn valsch te wezen, of als gebruik is gemaakt van maten of gewigten, verschillende van die, welke bij de wetten zijn vastgesteld. Het bloot voorhanden vinden van ongeijkte of onherijkte maten of gewigten in de magazijnen, winkels enz., kan de verbeurdverklaring niet wettigen. — H. R. 8 Oct. 1845; N. R. XX, § 81, 403; Regtz. XXXI, 338; v. d. H., G. Z. III, no. 130, 312.

4223. Bierglazen in de schenkkamer eener herberg voorhanden, zijn slechts aan den ijk onderworpen, als zij tot „maat" verstrekken en geen eenvoudige „drinkglazen" zijn; derhalve is een arrest of vonnis, waarbij een herbergier veroordeeld wordt, wegens het vinden van ongeijkte bierglazen in zijn gelag- of schenkkamer, zonder dat is uitgemaakt, welke de bestemming dier glazen is, niet genoegzaam gemotiveerd. — H. R. 26 Oct. 1852; N. R. XLIII, § 17, 116; W. 1457; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 883, 97; W. B. A. 217.

4224. Het bloot aanwezig zijn van onherijkte maten en gewigten, ook in de werkplaatsen van fabrikanten, stelt de overtreding daar, onverschillig of zij door hem in zijn fabriek, al of niet moeten worden gebruikt. — H. R. 4 Febr. 1851; N. R. XXXVII, § 58, 290; W. 1345; Regtz. XXXI, 342; v. d. H., G. Z. XI, no. 507, 43.

4225. Expediteurs vallen in de termen van art. 1 en 2, Kon. Besl. 30 Maart 1827 (St. 13), op het herijken der maten en gewigten. Het pakhuis, waarin de expediteur zijn bedrijf of nering uitoefent, is ten aanzien van de daar aanwezige maten en gewigten, als zijn „werkplaats" te beschouwen. — H. R. 17 Maart 1846; N. R. XXIV, § 3, 11; Regtz. XXXI, 277; W. 720; v. d. H., G. Z. IV, no. 148, 96.

4226. Bij overtreding der verordeningen op de maten en gewigten, kan de verbeurdverklaring slechts worden uitgesproken in de gevallen van valsch bevinding of als gebruik gemaakt is van maten en gewigten, verschillende van die, welke bij de wet zijn vastgesteld. — H. R. 21 Oct. 1845; N. R. XXII, § 46, 214.

4227. Overtreding, omtrent de maten en gewigten, kunnen niet alleen door processenverbaal van politiebeambten, doch ook door alle andere bewijsmiddelen worden bewezen. — H. R. 21 April 1846; N. R. XXIV, § 21, 99; W. 730; v. d. H., G. Z. IV, no. 155, 178; H. R. 29 Aug. 1846; N. R. XXV, § 29, 134; Regtz. XXXI, 270; W. 796; v. d. H., G. Z. V, no. 189, 69; H. R. 13 Oct. 1846; N. R. XXV, § 42, 184; W. 794; v. d. H., G. Z. V, 92.

4228. Onder „werkplaatsen," waar het niet geoorloofd is afgeschafte of onherijkte maten en gewigten voorhanden te hebben, zijn begrepen alle werkplaatsen, om het even of zij al dan niet voor het publiek toegankelijk zijn, daaronder behoort dus ook de bakkerij van een banketbakker. — H. R. 29 Aug. 1846; N. R. XXV, § 29, 134; Regtz. XXXI, 270; W. 730; v. d. H., G. Z. IV, no. 155, 178.

4229. Iemand, die veroordeeld wordt wegens het voorhanden hebben van valsch gewigt, kan niet tevens veroordeeld worden, omdat dat valsch gewigt onherijkt is. — Hof N.-Holland 9 Oct. 1843; N. R. XVII, § 59, 265; Regtz. XXXI, 267; R. B. V, 788.

4230. Een koopvrouw is niet strafbaar, als in haar mars wordt gevonden een stuk of overgebleven gedeelte eener halve Ned. el, waarop niet voorkomt de jaarletter van den herijk over het laatst verloopen jaar, als zijnde zoodanig stuk noch als onherijkte (den vereischten herijk missende), noch als afgeschafte maat te beschouwen. Eerst het gebruik maken van dat stuk zou aan misdrijf kunnen doen denken. — Kantg. Lemmer 23 Febr. 1869; W. 3105.

4231. Maten en gewigten als koopwaar op een uitstalling aanwezig, zijn niet aan ijk en herijk onderworpen. — Kantg. Amsterdam no. 1, 5 Nov. 1868; W. 3067.

4232. Het geijkt zijn van het gewigt, belet niet de toepassing van art. 479, no. 5 en 6. — Regtb. Roermond 17 Oct. 1855; anders Kantg. Horst 17 Aug. 1855; Regtz. XXXI, 260; W. 1702.

4233. Het enkel hebben van ongeijkte of onherijkte maten in een winkel of open magazijn, is strafbaar. — Regtb. Amsterdam 2 Jan. 1845; Regtz. XXXI, 269; W. 622.

4234. De geneeskundige, die enkel zijne eigen recepten toebereidt, maar geen artsenijwinkel houdt, is niet strafbaar, ter zake van het in zijn apotheek voorhanden hebben van afgeschaft of onherijkt gewigt. — Regtb. Leiden 13 Nov. 1846; Regtz. XXXI, 275; R. B. VIII, 805.

4235. De verbeurdverklaring van onherijkte maten en gewigten, vermeld in art. 2 Kon. Besl. 30 Maart 1827 (St. 13), kan door den regter niet worden uitgesproken, krachtens art. 1 der wet van 6 Maart 1818 (St. 12); die verbeurdverklaring moet zich bepalen tot de gevallen bij no. 5 en 6 van dit art. bedoeld, namelijk als de gewigten in de magazijnen, winkels enz. voorhanden, bevonden zijn valsch te wezen en als gebruik gemaakt is van maten en gewigten, verschillende van die, bij de wet vastgesteld. — H. R. 17 Maart 1846; Regtz. XXXI, 277; N. R. XXIV, § 3, 11; W. 720; v. d. H., G. Z. IV, no. 148, 96.

4236. Een door den ijker afgekeurde maat, is niet als onherijkte maat te beschouwen, daar de verpligting tot herijk alleen op goede deugdelijke maten kan doelen en een goede Nederlandsche maat onderstelt. Het is echter wel een maat, doch een valsche maat. Of de winkelier deze al dan niet als maat gebruikt, of hoe hij die ook bezigde is onverschillig. Het in den winkel zijn is voldoende tot toepassing der strafwet. — Kantg. Alphen 6 Oct. 1855; W. 1769.

4237. Een overblijfsel of stuk van een Nederlandsche maat, is niet als maat te beschouwen; de qualificatiën van defecte maat en onherijkte maat komen dus niet te pas. — Kantg. Alphen 4 Jan. 1856; W. 1765.

4238. Het in een pakhuis, zijnde de verkoopplaats of uitstalling, voorhanden hebben, als koopman, van een blikken maat en deze als zoodanig is gebruikt, is strafbaar volgens Kon. Besl. van 18 December 1822 (St. 52) en 18 Dec. 1819 (St. 37). Van de verpligting tot ijking of herijking van zoodanige maat, kan geen spraak zijn. — Kantg. Purmerend 31 Julij 1856; W. 1788.

4239. Strijkels gebruikt bij de Nederlandsche kop en onderdeelen, zijn niet aan verificatie, ijking en herijking onderworpen. Dit is alleen verpligtend voorgeschreven ten aanzien van stijkels, gebruikt bij halve en kwart mudden. — Kantg. Tholen 28 Nov. 1856; W. 1811.

4240. Het ter markt brengen van zakken graan, die geen volledige halve of heele Nederlandsche mudden inhouden, ter plaatse, waar niet anders dan dergelijke marktgoederen worden geplaatst, is niet strafbaar. — Hof Overijsel 30 Sept. 1854; W. 1693.

4241. Alleen de vaten van grooter inhoud dan 200 kannen, worden vermoed alleen tot vervoer of

bewaring bestemd te zijn. Derhalve moet de winkelier of slijter, die het vaatwerk van mindere grootte zou willen doen voorkomen, als vallende in de uitzondering van art. 1 Kon. Besl. 31 December 1834 (St. 45) het bewijs dier uitzondering leveren. — H. R. 2 Nov. 1858; N. R. LX, § 20, 100; W. 2006; v. d. H., G. Z. XV, no. 736, 248.

4242. Het hebben van maten, bepaald van vochtmaten in de schenkkast eener herberg, is reeds te beschouwen als het in den handel gebruiken dier maten. Zoodanig gebruik is niet toegelaten, zonder voorafgaande ijking. De eerste ijk wordt ook gevorderd voor steenen en aarden kannen als vochtmaten. — H. R. 30 Maart 1859; v. d. H., G. Z. XVI, no. 757, 96; N. R. LXI, § 56, 300.

4243. Art. 11 der wet van 7 April 1869 (St. 57), verbiedt in de meest stellige woorden het bezit of het voorhanden hebben van niet met die wet, of met de door den koning ter uitvoerlng daarvan genomen besluiten, overeenkomstige maten, gewigten of weegwerktuigen op plaatsen, bestemd of gebruikt tot het verkoopen, inkoopen, leveren of in ontvang nemen van waren; onder die bepalingen valt ook een korenmolenaar. — H. R. 9 Jan. 1872; N. R. C, § 6, 38; W. 3438; v. d. H., G. Z. XXVI, 142.

Art. 479, no. 7.

4244. Door het zoogenaamd „kaartleggen" kan het waarzeggen en voorzeggen, „prognosticeren," worden gepleegd, strafbaar volgens dit art. — Kantg. Amsterdam 17 Jan. 1851; Regtz. XXXI, 286; W. 1218.

4245. Het enkel „zich ophouden met waarzeggerij," zooals de Hollandsche tekst van dit art. luidt, is niet voldoende om strafbaar te wezen, maar de oorspronkelijke tekst vordert daartoe, dat men van waarzeggerijen winstgevend bedrijf maakt. Beteekenis van „faire le métier de deviner et pronostiquer. — Kantg. Loenen 2 Nov. 1859; W. 2119.

Art. 479, no. 8.

4246. Mr. P. G. ten Zeldam Ganswijk. Mag de kantonregter in casu der artikelen 479, 474, 478 en 482 C. P. nalaten de geldboete uit te spreken? — Neen. — W. 1510.

4247. Beschouwingen over art. 479, no. 8 Wetb. v. Strafr. — W. 1899.

4248. Mr. A. F. L. Gregory. De overtreding van artikel 479, no. 8 C. P. nader beschouwd. — N. R. Bijdr. XX, 49.

4249. Mr. C. I. I. Wijckerheld Bisdom. — Art. 479, no. 8 C. P. — Tijds. v. N. R. II, 305.

4250. Mr. C. J. J. Wijckerheld Bisdom. De bedenkingen van mr. A. F. L. Gregory tegen mijne opvatting van art. 479, no. 8 C. P. nader beschouwd. — Tijds. v. N. R. III, 244.

4251. Het zingen langs de straat, binnen den kom eener gemeente, in den laten avond, terwijl de ingezetenen reeds ten deele te bed liggen, en het op gelijken tijd zonder reden, alleen uit baldadigheid, schellen aan een bewoond huis, is alleen dan strafbaar, indien zoodanig gerucht of beweging van rustverstorenden aard is geweest. — Kantg. Woubrugge 1 Junij 1859; N. R. B. IX, 506.

4252. Voor de strafbaarheid van nachtelijk en verstorend burengerucht, is het geen vereischte, dat te laste is gelegd en bewezen is, dat werkelijk de rust is verstoord. — H. R. 14 Febr. 1871; W. 3305; v. d. H., Strafr. 1871, no. 2459, 35.

4253. De woorden „nachtelijke burengeruchten" in een dagvaarding, drukken zoowel de qualificatie van het te last gelegd feit, als het feit zelf uit. De bepaalde opgave van het uur, waarop het feit zou hebben plaats gehad, wordt voor de dagvaarding niet gevorderd. Voor de toepassing van dit art. is het genoeg, dat de geruchten zijn òf beleedigend òf nachtelijk, mits deze in elk geval de rust der inwoners verstoren. — H. R. 11 Mei 1858; W. 2099; N. R. LIX, § 22, 117; v. d. H., Strafr. 1858, no. 1415, 279.

4254. Aan den regter is overgelaten de beoordeeling, in hoeverre door de nachtelijke burengeruchten de rust der ingezetenen kan zijn gestoord, al hebben ook de getuigen het tegendeel verklaard. — Regtb. Maastricht 27 Nov. 1854; W. 1630; Regtz. XXXI, 311.

4255. Niet elk nachtgerucht is bij dit art. strafbaar gesteld, doch alleen een zoodanig, dat blijkbaar zonder eenig doel, met opzet om de rust der ingezetenen te verstoren wordt verwekt, daarvoor is niet genoeg het kloppen op een venster, het draaijen met den klink der deur, hoezeer door drie personen op verren afstand gehoord, welk een en ander niet geschiedde om de rust te storen, maar om een bepaald persoon te wekken, ten einde hem een boodschap te geven. — Regtb. 's Hertogenbosch 6 Nov. 1860; N. R. B. XI, 594.

4256. Op nachtelijk burengerucht staat het den regter vrij naar omstandigheden de straf van gevangenis voor ten hoogste vijf dagen, in plaats van boete van elf tot vijftien francs, maar niet om beide gelijktijdig op te leggen. — H. R. 30 Nov. 1852; W. 1462; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 900, 175; N. R. XLIII, § 44, 236; Regtz. XXXI, 324.

4257. Het gillen van varkens bij nacht en ontijde, ten huize van een spekslager, is geen nachtelijk en rustverstorend burengerucht in den zin der wet. — Kantg. Nijmegen 3 Maart 1852; W. 1350; Regtz. XXXI, 309.

4258. Aan het woord „nacht" moet ook in dit art. geen ander beteekenis worden toegekend, dan het tijdvak van het ondergaan tot het opgaan der zon. Voor de qualificatie der feiten als nachtelijk en beleedigend burengerucht of beweging tot verstoring van de rust der ingezetenen, is het genoeg, dat de regter, uit de bewezen omstandigheden van het feit, het besluit heeft kunnen opmaken, dat het gerucht uit zijn aard rustverstorend is geweest, al bleek ook niet, dat de rust in de gemeente werkelijk is verstoord. — H. R. 16 Dec. 1851; W. 1366; N. R. XL, § 56, 272; Regtz. XXXI, 300; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 799, 254.

4259. Niet alle rustverstorende bewegingen of burengeruchten vallen onder het bereik der strafbepaling van art. 479, no. 8 C. P.; het zijn slechts die, welke het karakter van beleedigend of nachtelijk bezitten. — H. R. 30 Dec. 1851; N. R. XL, § 67, 320; W. 1369; Regtz. XXXI, 306; v. d. H., Strafr. 1851, II, no. 804, 283.

4260. Onder de nacht- of burengeruchten worden niet gerangschikt zulke wanbedrijven, tegen welke afzonderlijk zwaardere straffen zijn bedreigd, ofschoon dan ook door het plegen daarvan burengeruchten kunnen ontstaan, en de rust der ingezetenen daardoor kan worden gestoord. — H. R. 21 Julij 1840; Regtz. XXX, 19, 287; N. R. V, § 13, 68; W. 118; v. d. H., Strafr. III, no. 176, 292.

4261. Het tikken of trommelen op de glasruiten eener woning, waardoor menschen naar buiten loopen, stelt niet daar het verwekken van beleedigend en rustverstorend burengerucht. — Regtb. Nijmegen 22 Mei 1861; W. 2329.

4262. Niet elk nachtelijk burengerucht is bij de wet strafbaar gesteld, maar alleen zoodanig gerucht, dat strekt of strekken kan om de rust der ingezetenen te storen. Die laatste omstandigheid behoort alzoo, om het feit als strafbaar te stellen, en als

zijnde geen verzwaring van het feit, maar het kenmerk van het strafbare der daad, in de dagvaarding te worden vermeld. — H. R. 26 Sept. 1860; W. 2210; N. R. LXV, § 43, 280; v. d. H., Strafr. 1860, 217.

4263. Voor de toepassing dezer bepaling, moet het bewijs worden geleverd, dat de rust der ingezetenen is verstoord. — Kantg. Wageningen 9 Oct. 1867; W. B. A. 966; W. 2946.

4264. De beoordeeling van het rustverstorend karakter van strafbare nachtgeruchten, is aan den regter overgelaten. Al moge ook billardspel gepaard met de bewegingen en toejuichingen aan dat spel eigen, op zich zelf tot de geoorloofde handelingen behooren, kunnen niettemin, als deze vergezeld gaan met gedurende twee uren luidkeels schreeuwen, zingen en onafgebroken stooten met de stokken, zoodat daardoor de nachtelijke rust gestoord wordt, of tot verstoring daarvan wordt aanleiding gegeven, daardoor die gedragingen een strafbaar karakter aannemen. — H. R. 19 Jan. 1869; W. 3087; N. R. XCI, § 8, 70; N. R. B. XX, 28; v. d. H., Strafr. 1869, no. 2296, 26; W. B. A. 1058; Gemst. 920.

4265. Voor de strafbaarheid van nachtelijk en verstorend burengerucht, is het geen vereischte, dat te last wordt gelegd en bewezen, dat werkelijk de rust is verstoord. — H. R. 31 Jan. 1871; W. 3305.

4266. Dit art. vindt zijn toepassing, ook als de rustverstoring slechts bij een enkel persoon op de bij het art. omschreven wijze heeft plaats gehad. Tegen het feit mag gelijktijdig gevangenisstraf en geldboete worden uitgesproken. — H. R. 12 Oct. 1874; W. 3779; Regtb. Assen 18 Maart 1865; W. 2777; N. R. B. XVI, 467.

4267. Tot de strafbaarheid van nachtelijk burengerucht moet bewezen zijn, dat de rust der ingezetenen is gestoord. Het gerucht moet uit zijn aard rustverstorend zijn. De beklaagde mag het tegenbewijs leveren, dat de rust niet is gestoord. — Regtb. Tiel 10 Nov. 1864; W. 2662.

4268. Burengerucht kan ook plaats vinden, zonder zamenscholing, beide handelingen gelijktijdig plaats hebbende, kunnen als afzonderlijke overtredingen worden gestraft. Indien de vermelding van het uiten van scheldwoorden in een dagvaarding blijkbaar geen andere strekking heeft, dan om het beleedigend karakter van het te last gelegd burengerucht aan te merken, is het onnoodig te beslissen of dergelijke scheldwoorden al of niet een afzonderlijk misdrijf daarstellen. — H. R. 28 Junij 1865; W. 2718; v. d. H., Strafr. 1865, no. 2015, 354.

4269. De artt. 479 princ. en no. 8 en 480 pr. en no. 5 zijn niet geschonden of verkeerd toegepast, door ter zake eener politie-overtreding geldboete en gevangenisstraf te zamen toe te passen, in plaats van slechts de een of andere dier twee soorten van straf op te leggen. — H. R. 13 Jan. 1873; W. 3561.

4270. Tot toepassing van art. 479, no. 8 wordt het verstoren der rust zelve niet vereischt. Deze bepaling vindt ook toepassing, als de rustverstoring slechts bij een enkel persoon op de bij het art. omschreven wijze heeft plaats gehad. Tegen dat feit kan tegelijk gevangenisstraf en geldboete worden uitgesproken. — H. R. 28 April 1873; W. 3597; v. d. H., Strafr. 1873, no. 2576, 156.

4271. Aan beleedigingen, vergezeld van zoodanig misbaar, dat daardoor rustverstorend burengerucht wordt, mag een dubbele qualificatie worden gegeven. Het niet duidelijk omschrijven der plaats, waar een rustverstoring heeft plaats gehad, kan geen grond tot nietigverklaring der dagvaarding geven. — H. R. 15 Aug. 1843; Regtz. XXXI, 287; N. R. XVI, § 36, 166; v. d. H., Strafr. X, no. 584, 209; W. 549.

4272. Als in facto is beslist, dat beklaagden op den openbaren weg twee personen grovelijk hebben beleedigd en geslagen, zonder dat deze daartoe eenige aanleiding hebben gegeven, behoort daarop niet art. 479, no. 8 en 480, no. 5 worden toegepast. — H. R. 24 Febr. 1846; Regtz. XXXI, 295; N. R. XXIII, § 65, 289; W. 697; v. d. H., Strafr. 1846, I, 191.

4273. Hij, die door late of nachtelijke uitoefening van zijn beroepsbezigheden de rust zijner naburen stoort, maakt zich niet schuldig aan burengerucht strafbaar volgens dit art. — Regtb. Utrecht 16 Dec. 1845; R. B. VIII, 68; Regtz. XXXI, 305.

4274. Toepassing van een keur tegen moedwillig en door werktuigen verwerken van geraas, waardoor de rust der ingezetenen wordt gestoord. — Kantg. Arnhem 27 Jan. 1849; R. B. XI, 196.

Art. 480.

4275. Het voorschrift van dit art., dat de straf van gevangenis van ten hoogste vijf dagen naar de omstandigheden mag worden uitgewezen, tegen de verwekkers van nachtelijke burengeruchten, waartegen bij art. 479, no. 8 boete is bedreigd, bevat niet de bepaling, dat de gevangenisstraf zal strekken tot vervanging der reeds bedreigde boeten. Die artikelen moeten veeleer worden opgevat in den zin, dat de gevangenisstraf naast de reeds bij art. 479 opgelegde straf bedreigd wordt. — H. R. 12 Oct. 1874; W. 3779; N. R. CVIII, § 6, 39; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2668, 282; anders H. R. 31 Jan. 1865; N. R. LXXIX, § 17, 129; W. 2681; v. d. H., Strafr. 1865, no. 1973, 61; H. R. 30 Nov. 1852; N. R. XLIII, § 44, 236; Regtz. XXXI, 324; W. 1462; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 900, 175; H. R. 15 April 1856; N. R. LII, § 69, 312; W. 1866; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1216, 262; H. R. 8 Dec. 1857; N. R. LVII, § 42, 214; v. d. H., Strafr. 1857, 433; H. R. 10 Maart 1840; N. R. V, § 53, 300; W. 80, v. d. H., Strafr. III, no. 146, 69; Regtz. XXXI, 315; H. R. 28 April 1840; N. R. VI, § 10, 37; W. 96; v. d. H., Strafr. III, no. 170, 245; Regtz. XV, 371; H. R. 15 April 1856; W. 1866; N. R LII, § 63, 312; v. d. H., Strafr. 1856, I, 262; H. R. 14 Febr. 1871; W. 3305; v. d. H., Strafr. 1871, 35; H. R. 13 Jan. 1873; N. R. CIII, § 56; W. 3561; v. d. H., Strafr. 1873, no. 2549, 9; H. R. 28 April 1873; W. 3597; v. d. H., Strafr. 1873, no. 2576, 156.

4276. Ofschoon in dit art. ten aanzien der gevangenisstraf niet uitdrukkelijk wordt bepaald, gelijk in artt. 473 en 476 C. P., dat zij toegepast kan worden „de plus" of „outre l'amende," kunnen toch in de gevallen bij art. 480 C. P. voorzien, gevangenis en boete cumulative worden toegepast. — Regtb. Assen 8 Maart 1865; N. R. B. XVI, 476; W. 2777.

4277. In de gevallen bij dit art. bedoeld, moet de regter of geldboete of gevangenisstraf uitspreken; hij mag niet beide deze straffen cumulatief uitspreken. — H. R. 11 Febr. 1840; Regtz. XXXI, 312; N. R. V, § 52, 296; W. 78; v. d. H., Strafr. III, no. 145, 65; H. R. 4 Jan. 1842; Regtz. XVI, 86; XXXI, 318; N. R. XI, § 84, 342; W. 329; v. d. H., Strafr. VI, no. 357, 316.

Art. 481, no. 1.

4278. Afgeschafte of onherijkte maten en

gewigten verschillen van die, welke bij de wet zijn vastgesteld. De verordeningen omtrent maten en gewigten, vastgesteld bij Kon. Besl. van 30 Maart 1827 (St. 13) en 18 December 1822 (St. 52), in verband met de wet van 6 Maart 1818 (St. 12) zoowel, als de bepaling van art. 481, no. 1 C. P., zijn geschonden door niet uit te spreken de verbeurdverklaring, maar de teruggave te bevelen van onwettig bevonden gewigten. — H. R. 1 Aug. 1843; Regtz. XXXI, 326; N. R. XV, § 28, 95; W. 539; v. d. H., G. Z. III, no. 126, 290; H. R. 31 Aug. 1844; Regtz. XXXI, 331; N. R. XVIII, § 46, 193; W. 570; v. d. H., G. Z. III, no. 128, 303; H. R. 6 Maart 1845; Regtz. XXXI, 334; W. 623; v. d. H., G. Z. III, no. 129, 307.

4279. De verbeurdverklaring van onherijkte maten en gewigten, mag niet worden uitgesproken, als er geen geschil is over het gebruik maken van die maten en gewigten, noch ook beweerd is, dat zij valsch zijn; art. 2 Kon. Besl. 30 Maart 1827 (St. 13), in verband met art. 481, no. 1 C. P. worden daardoor niet geschonden. — H. R. 8 Oct. 1845; Regtz. XXXI, 338; N. R. XX, § 81, 403; v. d. H., G. Z. III, no. 130, 312.

Art. 482.

4280. Bij toepassing van art. 482 C. P., mag buiten de daar bedreigde gevangenisstraf geen geldboete worden opgelegd. — Regtb. Goes 8 Junij 1874; W. 3745.

4281. Art. 482 C. P. staat met art. 480 in zulk een naauw verband, dat het met betrekking tot de cumulatie van de straffen, in gelijken zin moet worden uitgelegd. — H. R. 12 Oct. 1874; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2668, 282; N. R. CVIII, § 6, 39; W. 3779.

4282. Dit art. moet in verband worden beschouwd met art. 480 en daaruit worden geïnterpreteerd. Evenmin als in de gevallen van art. 480 C. P., kan in geval van herhaling, behalve de gevangenisstraf, ook geldboete worden opgelegd. — H. R. 4 Febr. 1851; Regtz. XXXI, 342; N. R. XXXVII, § 58, 290; W. 1345; v. d. H., G. Z. XI, no. 507, 43.

4283. Wegens het verwekken van burengerucht tot verstoring van de rust der ingezetenen en zulks bij herhaling, behoort boven de gevangenisstraf geen geldboete te worden opgelegd. — H. R. 4 Febr. 1851; v. d. H., Strafr. 1851, I, no. 695, 51; N. R. XXXVII, § 61, 303; W. 1214.

4284. De herhaling van politie-overtreding van art. 483 C. P. heeft ook plaats, al geldt het oorspronkelijk overtredingen van een provinciaal reglement, waartegen de Code Pénal de strafbepalingen inhoudt. Nu de wet van 29 Junij 1854 (St. 102) de vrijheid geeft, om de gevangenis, zelfs in geval van recidive van den Code Pénal, weg te laten, bewijst dit te meer, dat vóór die wet en volgens den Code Pénal bij herhaling, boete en gevangenis moesten te zamen gaan. Anders toch, zoo namelijk de boete in geval van herhaling moest nagelaten worden, en nu ook de gevangenis na de wet van 1854 mag worden nagelaten, zoude het vrijstaan een politie-overtreding van den Code Pénal bij herhaling begaan, noch met boete, noch met gevangenis te treffen en dus ongestraft te laten. — Kantg. Alphen 4 April 1856; W. 1781.

Art. 483.

4285. Mr. H. J. H. Modderman. Iets over het verkeerde van art. 483 van het Fransche Strafwetboek, vooral in verband beschouwd met art. 474, 478 en 482 van hetzelfde wetboek. — R. Bijdr. XII, 579.

4286. Gemeentelijke verordeningen mogen niet bepalen, dat een overtreding voor de tweedemaal met een geldboete van ƒ 10 en voor de derdemaal met intrekking van patent, hoogstens voor twaalf maanden zal worden gestraft en bij onvermogen met gevangenisstraf van drie tot vijf dagen. — Kon. Besl. 17 Jan. 1852 (St. 7); Gemst. 18; W. B. A. 139.

4287. De gemeenteraad is niet bevoegd bij herhaling van overtreding alleen gevangenisstraf te bedreigen, omdat op die wijze een andere straf wordt bepaald, dan art. 163 der gemeentewet voorschrijft. — M. B. Z., Gids v. P. II, 147.

4288. Er bestaat geen herhaling van overtreding, indien de overtreder wel binnen twaalf maanden wegens gelijke overtreding bij verstek is veroordeeld en hem het vonnis is beteekend, maar dat vonnis overigens niet is ten uitvoer gelegd. — Regtb. Amsterdam 16 Julij 1857; W. 1876; Regtb. Amsterdam 28 Junij 1860; W. 2202; Kantg. Amsterdam no. 1, 13 April 1860; W. 2202; Gemst. 470; H. R. 30 Oct. 1860; v. d. H., G. Z. XVII, no. 827, 230; N. R. LVI, § 11, 74.

4289. Het laatste jaar waarvan art. 163 der gemeentewet spreekt, wordt niet geacht te loopen van den dag, waarop het vroeger vonnis kracht van gewijsde heeft bekomen, maar van den dag waarop het is uitgesproken. Bij een overtreding, waartegen voorzien is bij plaatselijke verordening, mist art. 483 Wetb. v. Strafv. alle toepassing. — H. R. 24 April 1867; N. R. LXXXV, § 58, 501; W. 2911; v. d. H., G. Z. XXIII, 118; W. B. A. 946; Gemst. 824.

4290. Indien een overtreding, die elken dag begaan wordt, zoolang de verboden toestand niet ophoudt en wordt waargenomen, nadat een vorige soortgelijke geconstateerd en al of niet vervolgd was, kan niet gezegd worden, dat hetzelfde feit ten grondslag gelegd is voor een latere vervolging. — H. R. 30 April 1867; W. 2912; Gemst. 825; N. R. B. XVIII, 296. W. B. A. 939; v. d. H., G. Z. XXIII, 123.

4291. De vroegere veroordeeling, is geen verzwarende omstandigheid ook in politie-overtredingen, indien dat veroordeelend vonnis nog geen kracht van gewijsde heeft verkregen. — H. R. 3 Jan. 1872; N. R. C, § 2, 6; W. 3427; v. d. H., Strafr. 1872, no. 2453, 1; G. Z. XXVI, 119.

4292. De bepaling in een verordening, omtrent de herhaling van overtreding, behoort buiten toepassing te blijven, omdat daarin is voorzien bij dit art. Herhaling van overtreding heeft geen plaats, indien het eerste vonnis bij verstek is geweest en dit noch beteekend, noch ten uitvoer is gelegd en alzoo voor verzet nog vatbaar is. — Kantg. Amsterdam 14 Junij 1844; Regtb. Amsterdam 5 Sept. 1844; H. R. 10 Dec. 1844; Regtz. XVI, 81; XXXI, 87; N. R. XIX, § 55, 233; R. B. 705; W. 577; v. d. H., Strafr. XIII, no. 772, 6.

4293. Herhaling van overtreding kan niet bestaan, indien het eerste vonnis bij verstek is geweest, noch is beteekend, noch ten uitvoer gelegd, en alzoo voor verzet vatbaar. — H. R. 10 Dec. 1844; Regtz. XVI, 81; XXXI, 87, 346; N. R. XIX, § 55, 233; R. B. VII, 705; W. 577; v. d. H., Strafr. XIII, 6.

4294. Herhaling van overtreding kan alleen dan worden aangenomen, indien ten processe blijkt van een vroegere veroordeeling in kracht van gewijsde gegaan. — Kantg. Noordwijk 9 Febr. 1865; Regtb. Leiden 7 April 1865; W. 2714.

Art. 484.

4295. Uit dit art. volgt niet, dat de voorschrif-

ten van dit wetboek, zoo als die van artt. 59 en 60 C. P., houdende algemeene beginselen van strafregt bij het beoordeelen van misdrijven, bij bijzondere wetten strafbaar gesteld, niet zouden moeten in achtgenomen worden, indien daaromtrent in de bijzondere wet zelve niets is bepaald. — H. R. 3 Dec. 1850; Regtz. XIX, 337; N. R. XXXVII, § 18, 106; W. 1340; v. d. H., J. en V. III, no. 152, 219; Regtb. Leiden 29 Oct. 1852; Hof Z.-Holland 21 Dec. 1852; Regtz. XIX, 340; W. 1400; H. R. 15 Junij 1852; Regtz. XIX, 193; N. R. XLII, § 22, 101; W. 1420; v. d. H., J. en V. IV, no. 183, 4.

4296. De publicatie van representanten van het volk van Bataafsch Brabant van 7 Mei 1796, waarbij het betimmeren van eenige vroende of gemeente, zonder vooraf bekomen consent verboden is, moet geacht worden dit art. te zijn gehandhaafd. — H. R. 16 Maart 1841; Regtz. XXXI, 346; N. R. X, § 52, 199; W. 189; v. d. H., G. Z. I, no. 46, 328; H. R. 14 Maart 1843; Regtz. XXX, 329; XXXI, 350; N. R. XIV, § 82, 333; v. d. H., Strafr. IX, no. 521, 366.

4297. De publicatie van hun hoogmogenden, vertegenwoordigende het Bataafsch gemeenebest, waarbij bepalingen zijn vastgesteld, omtrent een algemeen rivier- of waterregt over de rivieren en stroomen is gehandhaafd bij dit art. — H. R. 19 Sept. 1843; Regtz. XXXI, 350; N. R. XV, § 59, 224; W. 526; v. d. H., G. Z. IX, no. 369, 1.

4298. De wet van 22 Germinal, An. XI, relative aux manufactures, fabriques et ateliers, hier te lande executoir verklaard, is gehandhaafd bij art. 484 C. P. — H. R. 27 Aug. 1852; Regtz. XX, 101; N. R. XLII, § 52, 262; W. 1361; v. d. H., Strafr. 1852, II, no. 876, 37.

4299. Dit art. belet niet de toepassing der algemeene voorschriften van artt. 52 en 53 C. P., omtrent den lijfsdwang voor boeten en kosten, bij zoodanige misdrijven, waaromtrent bij spetiale wetten is voorzien en waarbij aan die voorschriften niet is gederogeerd. — H. R. 25 Maart 1846; Regtz. XVIII, 272; N. R. XXIII, § 11, 69; W. 723; v. d. H., Bel. II, no. 98, 387; H. R. 29 Maart 1847; Regtz. XVIII, 279; W. 811; N. R. XXVII, § 21, 86; v. d. H., Bel. III, no. 133, 165.

4300. Ofschoon bij dit art. is bepaald, dat in alle zaken bij dit wetboek niet geregeld en omtrent welke bij bijzondere wetten en verordeningen is voorzien, de regter zal voortgaan die in acht te nemen, volgt daaruit echter niet, dat de voorschriften van dit wetboek bevattende algemeene beginselen van strafregt, indien daaromtrent in de bijzondere wetten zelve geene bepalingen worden gevonden, niet zouden mogen in aanmerking worden genomen bij het beoordeelen der misdrijven, bij die bijzondere wetten voorzien. — H. R. 26 Oct. 1846; Regtz. XIX, 334; XXXI, 356; N. R. XXV, § 52, 226; W. 758; v. d. H., Strafr. 1846, II, no. 111, 289; H. R. 3 Dec. 1850; Regtz. XIX, 337; N. R. XXXVII, § 18, 106; W. 1340; v. d. H., J. en V. III, no. 152, 219; H. R. 25 Jan. 1853; Regtz. XIX, 329; N. R. XLIII, § 85, 426; W. 1466; v. d. H., Bel. V, no. 268, 108.

WET van 28 Junij 1851 (St. 68) tot invoering van het stelsel van eenzame opsluiting ten aanzien van enkele op te leggen straffen.

4301. Mr. J. A. Jolles. Stelsel van eenzame opsluiting. Onze wetgeving. — N. R. Bijdr. VI, 544.

4302. Mr. C. W. Opzoomer. Twee stemmen uit de cellulaire gevangenis. — N. R. Bijdr. VII, 90.

4303. S. Cool. Het cellulair stelsel verdedigd tegen de zienswijze van den minister van justitie. — Amsterdam 1857.

4304. Mr. C. J. N. Nieuwenhuis. Mijn verblijf in de gemeenschappelijke en afgezonderde gevangenis. — Utrecht 1857.

4305. A. A. Stuart. De gemeenschappelijke of de afgezonderde opsluiting. — Kampen 1857.

4306. W. H. Suringar. Een stem uit Nederland over de cellulaire gevangenis te Bruchsal en de strafwetgeving in Baden en elders, in verband tot het gevangeniswezen en strafwetgeving in Nederland. — Leeuwarden 1839; beoord. door mr. W. F. Schook, N. R. Bijdr. X, 147.

4307. J. Domela Nieuwenhuis. De straf der afzonderlijke opsluiting, historisch en kritisch beschouwd, vooral in hare betrekking tot ons vaderland. — Amsterdam 1859; beoord. door mr. B. J. Lintelo de Geer, N. R. Bijdr. X, 156.

4308. H. Bielevelt. Het cellulair gevangenisstelsel in zijne belangrijkheid voor de zedelijke verbetering van gevangenen. — Utrecht 1859.

4309. W. H. Warnsinck, B.z. Het bezoeken der veroordeelden in de cellulaire gevangenis te Amsterdam. — Amsterdam 1851.

4310. Mr. L. G. Vernée. Gedachten over de vereischten van eenen directeur eener cellulaire strafinrigting. — N. R. Bijdr. II, 425.

4311. Mr. L. G. Vernée. Over de voordeelen der eenzame opsluiting, als middel ter verbetering der misdadigers in de strafgestichten, uit het Hoogduitsch van C. A. Diez. — Leiden 1843.

4312. Mr. C. A. den Tex. Over het al of niet geoorloofde van de toepassing van cellulaire gevangenis onder onze bestaande wetgeving. — N. R. Jaarb. XII, 779.

4313. Mr. Abr. de Vries. Iets uit de wet van 28 Junij 1851 (St. 68). — N. R. Bijdr. II, 415.

4314. W. H. Warnsinck, B.z. De vraag: behoort het stelsel van afzondering ook op vrouwelijke veroordeelden en jeugdige gevangenen van de beide sexen te worden toegepast; toestemmend beantwoord. — Amsterdam 1847.

4315. Mr. C. A. den Tex. Beschouwingen over eenige voorname vragen, die ten aanzien van het gevangenisstelsel thans zich voordoen. — N. R. Jaarb. II, 5.

4316. Mr. C. A. den Tex. Geschriften over onderscheidene stelsels van gevangenissen. — Beschouwingen van dit onderwerp in betrekking tot ons vaderland. — N. R. Jaarb. IV, 529.

4317. Mr. C. A. den Tex. Gevangenisstelsel zoo elders als in Nederland. — N. R. Jaarb. V, 393.

4318. Mr. C. Diemont. Wanneer uit 's regters uitspraak volgt, dat, wanneer zij wordt ten uitvoer gelegd na het uiteinde der straf, den veroordeelde bij een uitspraak eens anderen regters opgelegd, die veroordeelde meer dan één jaar in eenzame opsluiting zou moeten doorbrengen, is daardoor gehandeld in strijd niet alleen met art. 2 der wet van 28 Junij 1851 (St. 68) jcto art. 7 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), maar ook met art. 208 strafvord.? — W. 2234.

4319. Mr. S. P. Lipman. Over straffen en strafgestichten. — Amst. 1842.

4320. W. H. Suringar. Gedachten over de eenzame opsluiting der gevangenen. — Leeuwarden 1842.

4321. Mr. A. P. Th. Eyssell. De wettelijke grondslag van ons cellulair stelsel. — Themis XXXIII, 10.

4322. Mr. A. P. Th. Eijssell. Twee jaren celstraf? — Themis XXXII, 473.

4323. Mr. P. W. Alstorphius Grevelink. Ons cellulair stelsel, een woord aan mr. M. H. Godefroi, naar aanleiding zijner rede in de tweede kamer der staten-generaal van 11 Junij 1868; aangek. W. 3030.

4324. Dr. S. Piccardt. De cellulaire gevangenisstraf in Nederland. Eenige opmerkingen, wenschen betrekkelijk hare inrigting, en de bevordering van het doel, met eenzame opsluiting beoogd. — Goes 1866.

4325. Het stelsel van eenzame opsluiting in de toepassing. — W. 2426.

4326. Eenzame opsluiting. — W. 3519.

4227. Nog iets over cellulaire gevangenis. — N. R. Bijdr. VII, 239.

4228. J. A. J. Enkele opmerkingen omtrent de cellulaire gevangenis. — N. R. Bijdr. III, 663.

4329. Zes maanden straftijd korter dan die van een half jaar. — W. 3559.

4330. Bij art. 7 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), is de cellulaire gevangenisstraf uitgebreid tot de gevallen, waarin de regter de gevangenisstraf voor twee jaren of minder zou hebben uitgesproken.

4331. Bij de wet van 24 Julij 1871 (St. 84) is de cellulaire gevangenisstraf uitgebreid tot twee jaren, gelijkstaande met vier jaren gewone gevangenisstraf.

4332. Als de gewone gevangenisstraf een minimum van één jaar bedraagt, kan bij de bepaling dat de uitgesproken straf in eenzame opsluiting moet worden ondergaan, niet minder zijn dan een halfjaar. Zes maanden straftijd zijn minder dan een half jaar. — H. R. 30 Dec. 1872; W. 3551; v. d. H., Strafr. 1872, no. 2544, 533; N. R. CII, § 41, 353; H. R. 13 Jan. 1873; W. 3560; v. d. H., Strafr. 1873, no. 2550, 14; H. R. 17 Jan. 1871; W. 3291; N. R. XCVII, § 5, 35; v. d. H., Strafr. 1871, no. 2455, 7.

4333. Het geval, bedoeld bij artt. 208 en 227 Wetb. v. Strafr., dat de regter geen straf kan uitspreken, als de beklaagde bij een of meer vroegere vonnissen reeds tot een straf is veroordeeld, die met het maximum gelijkstaat, is niet aanwezig, indien de beklaagde is schuldig verklaard aan eenvoudigen diefstal, gepleegd door iemand, die reeds te voren tot een cellulaire gevangenisstraf voor den tijd van langer dan zes maanden is veroordeeld. — H. R. 31 Mei 1871; W. 3338; N. R. XCVIII, § 12, 87; N. R. B. XXII, 138; v. d. H., Strafr. 1871, 120.

4334. Voor de berekening van den duur van correctionele gevangenisstraffen kent de wet geen andere tijdperken dan van jaren, maanden en dagen, zoodat als het minimum der gewone gevangenisstraf drie maanden bedraagt, geen lagere cellulaire gevangenisstraf mag worden opgelegd dan van 45 dagen. — H. R. 10 Junij 1868; N. R. LXXXIX, § 20, 158, W. 3017; v. d. H., Strafr. 1868, 174.

4335. Van de verhouding tusschen de gewone gevangenis en die in eenzame opsluiting te ondergaan, zooals die bij de wet is aangenomen, zijn niet uitgezonderd de gevallen, waarin de wet als minimum zes dagen gevangenis bedreigt. — H. R. 9 Nov. 1858; N. R. LX, § 23, 121; v. d. H., Strafr. 1858, II, no. 1464, 214.

4336. Indien een beklaagde tot het maximum der cellulaire gevangenisstraf is veroordeeld, en die straf ondergaande, voor een ander misdrijf, later door hem begaan, moet worden veroordeeld, mag hem zoolang het eerste vonnis wordt ten uitvoer gelegd, geen tweede straf in eenzame opsluiting te ondergaan, worden opgelegd. — H. R. 4 Jan. 1859; N. R. LXI, § 3, 8; v. d. H., Strafr. 1859, 10; H. R. 4 Dec. 1860; N. R. LXVI, § 38, 280; W. 2230; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1635, 298.

4337. Indien de regter art. 463 C. P. niet toepast, mag hij den duur der eenzame opsluiting niet doen dalen beneden de helft van het minimum der gevangenisstraf, uit kracht der betrokken strafwet uit te spreken. — H. R. 30 Dec. 1851; N. R. XL, § 69, 328; H. R. 27 April 1852; N. R. XLI, § 62, 290; W. 1397; v. d. H., Strafr. 1852, I, 190; Regtz. XXVIII, 247.

4338. Indien het minimum van de bij de wet bedreigde straf één jaar is, en de regter met toepassing van art. 2 der wet van 28 Junij 1851 (St. 68), de helft dier gevangenisstraf wil opleggen in eenzame opsluiting te ondergaan, moet hij den beklaagde niet veroordeelen tot zes maanden, of tot zes maanden en drie dagen, maar tot een half jaar cellulair. — Hof Overijssel 20 Nov. 1869; W. 3216.

4339. Bij deze wet, waarbij is aangewezen in welke gevallen door den regter kan worden bevolen, dat de gevangenisstraf in eenzame opsluiting zal worden ondergaan, is geen sprake van verzwaring van straf, als gevolg van omstandigheden, die daartoe aanleiding geven, en waaromtrent 's regters uitspraak met redenen omkleed moet zijn. — H. R. 9 Dec. 1862; W. 2439; N. R. LXXII, § 39, 306; v. d. H., Strafr. 1862, no. 1802, 451.

4340. Deze wet geeft geen vrijheid, om zonder toepassing van art. 463 C. P. beneden de helft van het bij de wet bedreigd minimum te gaan. — H. R. 2 Aug. 1859; W. 2091; N. R. LXII, § 63, 322; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1535, 399.

4341. De regter is niet verpligt de gronden op te geven, waarom hij eenzame opsluiting en niet gewone gevangenisstraf oplegt, ook als hij in de keus dier uitvoering in hooger beroep verschilt van den eersten regter. — H. R. 11 Nov. 1856; N. R. LIV, § 29, 117; W. 1918; v. d. H., Strafr. 1856, II, no. 1268, 62.

WET van 29 Junij 1854 (St. 102), houdende eenige veranderingen in de straffen op misdrijven gesteld

4342. Mr. M. M. van Baumhauer. Invloed der wetten van 29 Junij 1854 (St. 102 en 103) op de regtspleging. — Themis 2e, VI, 241.

4343. Mr. M. S. Gratama. Beschouwingen naar aanleiding van en over de wet van 29 Junij 1854 (St. 102), houdende eenige veranderingen in de straffen op misdrijven gesteld en bepaald over art. 9 dier wet. — Opm. en Med. XII, 135.

4344. A. E. J. Modderman. De hervorming onzer strafwetgeving, critische beschouwing der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). Eerste gedeelte. — 's Gravenhage 1863; beoord. door mr. C. J. van Nispen tot Pannerden, Themis 2e, XI, 116; beoord. door mr. A. J. van Deinse, N. R. Bijdr. XIV, 373.

Art. 7.

4345. Dit art. is gewijzigd bij de wet van 24 Julij 1871 (St. 84).

Art. 9.

4346. Indien de regter ter zake van misdrijf slechts met correctionele straffen bedreigd, verzachtende omstandigheden aanneemt, een mindere straf oplegt, doch dit grond op art. 9 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), wordt een verkeerd art. door hem aangehaald. — H. R. 4 Dec. 1860; N. R. LXVI, § 38, 280; W. 2230; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1635, 298.

4347. Bij het aanwezig zijn van verzachtende

omstandigheden en toepassing van het minimum der correctionele gevangenisstraf, krachtens art. 9 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) en van art. 2 der wet van 28 Junij 1851 (St. 68), mag de opgelegde eenzame opsluiting naar aanleiding van art. 40 C. P. niet minder zijn dan van vijfenveertig dagen. — H. R. 10 Junij 1868; W. 3017; N. R. LXXXIX, § 20, 158; v. d. H., Strafr. 1868, 174.

4348. Indien op een feit tuchthuisstraf van vijf tot vijftien jaren is bedreigd, mag bij aanneming van verzachtende omstandigheden geen mindere straf worden toegepast, dan van zes maanden gewone gevangenisstraf, of drie maanden eenzame opsluiting. — H. R. 26 Junij 1866; W. 2815; N. R. LXXXIII, § 22, 184; v. d. H., Strafr. 1866, no. 2094, 238.

4349. Dit art. wordt geschonden door een correctionele gevangenisstraf van slechts drie maanden toe te passen op diefstal, door meer dan één persoon in een bewoond huis, door middel van buitenbraak, onder verzachtende omstandigheden gepleegd. — H. R. 8 Mei 1855; W. 1778; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1083, 168.

4350. Indien tegen het feit eeuwigdurende dwangarbeid, zijnde thans tuchthuisstraf van vijf tot twintig jaren, is bedreigd, mag bij aanneming van verzachtende omstandigheden de eenzame opsluiting niet beneden zes maanden worden uitgesproken. — H. R. 29 Jan. 1861; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1650, 35; W. 2246.

4351. De regter is niet bevoegd volgens dit art. een mindere straf op te leggen, dan in het algemeen tegen het misdrijf is bedreigd, indien die straffen niet een criminele, maar een correctionele is; in dat geval moet art. 20 dezer wet of art. 463 C. P. worden toegepast. — H. R. 1 Maart 1864; W. 2577; N. R. LXXVI, § 21, 231; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1905, 62.

4352. De bijzondere bepalingen, omtrent verligtende omstandigheden in de wet van 1836, betrekkelijk de misdaden van valsche munt en muntschennis, zijn steeds van kracht gebleven tegenover art. 9 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — H. R. 16 Jan. 1867; N. R. LXXXV, § 10, 62; W. 2881; v. d. H., Strafr. 1867, 16; H. R. 27 Aug. 1870; v. d. H., Strafr. 1870, 363; N. R. XCV, § 36, 276; W. 3246.

4353. Dit art. wordt verkeerd toegepast, indien wegens verzachtende omstandigheden op een diefstal bij nacht, in een bewoond huis, door middel van inklimming gepleegd, wordt opgelegd een correctionele gevangenisstraf van slechts drie maanden, in plaats van minstens zes maanden. — H. R. 19 Aug. 1874; W. 3759; N. R. CVII, § 36, 244; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2661, 242.

4354. De bijzondere bepaling van art. 2 der wet van 24 April 1836 (St. 13), betrekkelijk de misdaden van valsche munt en muntschennis, is voor verligtende omstandigheden onveranderd blijven bestaan. — H. R. 18 Oct. 1875; W. 3916.

Art. 10.

4355. Mr. G. Diephuis. Poging tot verkrachting. Art. 331 C. P., in verband met art. 10 der wet van den 29 Junij 1854 (St. 102). — Opm. en Med. XI, 228.

4356. Dit art. is aangevuld bij de wet van 25 December 1860 (St. 102).

4357. Verkeerde toepassing der wet van 25 December 1860 (St. 102) op poging, indien tegen de misdaad zelf travaux forcés a temps, (tuchthuisstraf van 5 tot 15 jaren) was bedreigd. — H. R. 20 Dec. 1865; N. R. B. XVI, 767; N. R. LXXXI, § 38, 306; W. 2762; v. d. H., Strafr. 1865, no. 2052, 563.

4358. Ingeval, oorspronkelijk dwangarbeid voor een tijd, en alzoo tuchthuisstraf van vijf tot vijftien jaren, op de misdaad zelve is gesteld, en naar art. 10 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) een straf, volgende op die van tuchthuisstraf van vijf tot vijftien jaren moet worden opgelegd, mag niet worden toegepast een correctionele gevangenisstraf, maar moet een mindere daarop volgende soort van tuchthuisstraf, die van vijf tot tien jaren worden opgelegd. — H. R. 24 Sept. 1856; W. 1894; N. R. LIII, § 71, 335; v. d. H., Strafr. 1856, II, no. 1257, 41.

4359. De wetgever heeft in dit art. door het woord tuchthuisstraf niet bedoeld elke soort van die straf, bepaald niet de meer langdurigen bij artt. 2 en 9 dezer wet vermeld. De bedoeling des wetgevers is veeleer om het oog te hebben op de gewone tuchthuisstraf van vijf tot tien jaren, ten einde den overgang van deze laagste der lijf- en onteerende straffen, tot een andere strafsoort, te regelen. — H. R. 1 Oct. 1861; W. 2315; N. R. LXIX, § 2, 8; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1691, 271.

4360. Wel verre dat deze wet tot verzwaring van straf aanleiding geeft, sluit zij uit het opleggen der zwaardere straf van deportatie, uit te spreken volgens art. 10 dezer wet, in verband met art. 7 C. P., en stelt zij daarvoor in plaats de ligtere straf van tuchthuis van vijf tot vijftien jaren, vervangende den dwangarbeid voor een tijd. — H. R. 31 Mei 1864; W. 2594; N. R. LXXVII, § 11, 74; v. d. H., Strafr. 1864, 144.

4361. Art. 233 C. P. is niet gewijzigd door art. 10 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — H. R. 16 October 1866; N. R. B. XVII, 309; W. 2860; N. R. LXXXIV, § 9, 71; v. d. H., Strafr. 1866, 323.

4362. Art. 233 C. P. wordt beheerscht, niet door art. 14, no. 1, maar door art. 10 der wet van 29 Julij 1854 (St. 102). — Hof N.-Holland 19 Junij 1866; N. R. B. XVI, 522; W. 2841.

4363. De bij art. 10 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) bedoelde volgorde der straffen, geregeld zijnde bij art. 7 C. P., kan dat art. alzoo, om tot de op de poging tot misdaad gestelde straf te geraken, niet buiten toepassing worden gelaten; dit art. wordt dus ook werkelijk toegepast en moet tekstuëel in het arrest worden opgenomen. — H. R. 2 Aug. 1869; N. R. XCII, § 30, 261; W. 3137; v. d. H., Strafr. 1869, no. 2337, 317; N. R. B. XXI, 54.

Art. 11.

4364. Een belangrijke en niet gewilde beperking van het stelsel van eenzame opsluiting. Het arrest van den hoogen raad van 17 Januarij 1871, in zake N. en H. Boer en art. 11 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). Staat een veroordeeling tot zes maanden cellulaire gevangenisstraf gelijk met een veroordeeling tot een jaar gevangenisstraf? Kan de regter alzoo, waar de wet één jaar gevangenisstraf als minimum stelt, zonder verzachtende omstandigheden aan te nemen, zes maanden cellulaire gevangenis opleggen? — Meng. W. 3302.

4365. Met de uitdrukking „eenzame opsluiting voor den tijd van langer dan zes maanden" in dit art., bedoelt de wetgever de cellulaire gevangenisstraf, welke voor een gewone gevangenisstraf van langeren duur dan één jaar subintreert. Indien alzoo bij een vroegere veroordeeling de correctionele gevangenisstraf van één jaar is opgelegd in eenzame opsluiting voor den tijd van zes maanden en drie dagen, mag deze veroordeeling niet gelden, als de verzwarende omstandigheid bij dit art. bedoeld. — Hof Drenthe 21 Nov. 1873;

W. 3662; anders H. R. 26 Jan. 1874; N. R. CVI, 125; W. 3686.

4366. Een vroegere veroordeeling tot gevangenisstraf van langer dan een jaar, is geen verzwarende omstandigheid bij een misdaad, gepleegd vóór de invoering der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), doch welke, door de voortvlugtigheid van den beschuldigde, eerst lang na de inwerkingtreding dier wet wordt beregt. — Hof Gelderland 29 Dec. 1859; N. R. B. X, 220; W. 2149.

4367. De regter mag, zonder het bestaan van verzachtende omstandigheden aan te nemen, ingeval van herhaling van misdrijf, het minimum der bedreigde straf opleggen. — Hof Gelderland 27 Jan. 1857; N. R. B. VIII, 44; W. 1902.

4368. Als de regter geen gebruik maakt van de bevoegdheid bij dit art. gegeven, om wegens vroegere criminele veroordeeling, de gevangenisstraf met een derde boven het maximum te verhoogen, kan dit art. niet gezegd worden te zijn toegepast; derhalve behoeft in zoodanig geval de tekst van dit art. niet te worden opgenomen. — H. R. 27 Febr. 1866; W. 2777; v. d. H., Strafr. 1866, 67; H. R. 16 Junij 1868; W. 3018; N. R. LXXXIX, § 23, 182; v. d. H., Strafr. 1868, no. 2243, 186.

4369. Voor belastingzaken is ingeval van herhaling van misdrijf, een geheel verschillend stelsel aangenomen, dan bij de artt. 56—58 C. P. Later is door art. 11 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) de exceptionele bepaling, betreffende herhaling van fraude in belastingzaken, vervat in art. 205 der wet van 1822, niet vervangen. — Regtb. Winschoten 4 April 1873; W. 3620.

Art. 12.

4370. De eerloosverklaring en veroordeeling tot een jaar confinement door den militairen regter uitgesproken, als zijnde in 1817 een criminele straf, moet als een verzwarende omstandigheid van een in 1859 gepleegd misdrijf worden aangemerkt. — H. R. 18 Julij 1859; W. 2084; N. R. LXII, § 61, 299; v. d. H., Strafr. 1859, no. 1534, 383.

4371. Het geval bij dit art. bedoeld, is aanwezig bij veroordeeling door den militairen regter tot kruiwagenstraf van meer dan één jaar, ter zake van diefstal, waarop de gewone strafwetten een gevangenisstraf van vijf jaren als maximum is bedreigd. — H. R. 19 Aug. 1874; W. 3762; v. d. H., Strafr. 1874, no. 3262, 244; N. R. CVII, § 35, 236.

Art. 13, no. 3.

4372. De verzwarende uitzondering in art. 13, no. 3, ten aanzien onder anderen van de gevallen, waarin manslag heeft gestrekt, om de ontdekking van een ander misdrijf of een ander wanbedrijf te voorkomen, is niet alleen betrekkelijk tot de voorkoming der ontdekking van een reeds gepleegd misdrijf of wanbedrijf. — H. R. 11 Junij 1856; N. R. LIII, § 37, 184; W. 1882; v. d. H., Strafr. 1856, I, no. 1237, 357.

4373. Voor de uitzondering in dit art. wordt niets anders gevorderd, dan dat de manslag voorafgegaan, vergezeld of gevolgd van een andere misdaad of wanbedrijf, heeft gestrekt, zonder juist meer bepaald ten doel te hebben gehad, om het plegen van die misdaad of dat wanbedrijf voor te bereiden, gemakkelijk te maken of de ontdekking er van te voorkomen. — H. R. 24 April 1860; N. R. LXIV, § 52, 230; W. 2165; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1596, 95.

Art. 13, no. 4.

4374. Is kindermoord, met voorbedachten rade, voor de eerste maal door de ongehuwde moeder gepleegd, strafbaar met den dood, of met tuchthuisstraf van vijf tot twintig jaren? — In laatstgemelden zin beslist. — Regtsg. Adv. V, 228.

4375. Bij de misdaad van kindermoord, is het niet noodig, de omstandigheid van voor de eerste maal door de ongehuwde moeder te zijn gepleegd, met redenen te omkleeden. Bij die misdaad is het plegen voor de eerste maal door de ongehuwde moeder, niet een verzachtende omstandigheid, doch een misdrijf op zich zelf bij de wet strafbaar gesteld. — H. R. 3 Oct. 1865; W. 2733; v. d. H., Strafr. 1865, no. 2026, 417.

Art. 13, no. 5.

4376. Bij veroordeeling, wegens brandstichting in een bewoond huis, waarbij gevaar van menschenlevens kon worden voorzien, behoeft in het arrest, behalve art. 434 C. P. niet te worden opgenomen de tekst van art. 13, no. 5 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — H. R. 13 Dec. 1864; W. 2657; N. R. LXXVIII, § 35, 306; v. d. H., Strafr. 1864, no. 1959, 365; N. R. B. XV, 606.

4377. Tengevolge van art. 13, no. 5 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), is art. 434 ten aanzien der misdaad van brandstichting niet opgeheven; de omstandigheid waarin het zijn volle toepassing niet meer mag erlangen, is niet slechts aan te merken als een omstandigheid, die tot verligting van straf aanleiding kan geven. Dit art. spreekt in algemeenen zin van het geval, dat niet te voorzien was, dat eenig menschenleven door de brandstichting in gevaar kan worden gebragt en niet uitsluitend van het geval, dat het voor den beschuldigde in het bijzonder niet was te voorzien. — H. R. 24 April 1855; N. R. L, § 14, 54; W. 1776; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1081, 142; Regtz. XXIX, 245.

4378. Bij een beschuldiging van brandstichting behoeft in de acte van beschuldiging niet te worden vermeld, dat te voorzien was, dat eenig menschenleven daardoor in gevaar kon worden gebragt. Een beschuldigde kan zich wel op de verligtende omstandigheid beroepen, dat niet te voorzien was, dat eenig menschenleven in gevaar kon worden gebragt; alleen in dat geval is het hof verpligt over die omstandigheid te beslissen. — Hof Gelderland 1 Febr. 1855; N. R. B. V, 192; W. 1629.

4379. Voor de strafbaarheid van moedwillige brandstichting, met gevaar voor menschenlevens, wordt niet vereischt, dat dit gevaar door den dader kon worden voorzien, maar in het algemeen, dat het gevaar te voorzien was, zonder een afzonderlijke motivering aangaande het eerste te behoeven. — H. R. 25 Oct. 1870; W. 3262; v. d. H., Strafr. 1870, 405.

4380. Voor de toepassing eener mindere straf op moedwillige brandstichting dan de doodstraf, zijn eerst dan termen aanwezig, als het bestaan der verzachtende omstandigheid, dat niet te voorzien was gevaar voor menschenlevens, door den judex facti is aangenomen. — H. R. 15 Jan. 1867; W. 2881; N. R. LXXXV, § 9, 55, v. d. H., Strafr. 1867, 9.

4381. Waar het geval van uitzondering, bedoeld bij dit art., niet aanwezig is, behoeft de tekst van dit art. niet in 's regters uitspraak te worden opgenomen. — H. R. 12 Jan. 1864; W. 2563; N. R. LXXVI, § 3, 33; v. d. H., Strafr. 1864, 29.

4382. De vraag, in welk gevaar iemand verkeerd heeft, die zich in een in brand gestoken gebouw bevond, is geen feit dat gehoord, gezien of ondervonden wordt, maar betreft een omstandigheid, waaromtrent ieder naar eigen waarneming zoo van

het in brand staand gebouw zelf, als van de wijze waarop het een prooi der vlammen wordt, zich een oordeel vormt. — H. R. 12 Maart 1862; N. R. LXX, § 43, 337; W. 2360.

4383. Gevaar voor menschenlevens kan ook bestaan door de ligging van het perceel, waarin de brand plaats heeft, indien een brandend gebouw staat in de onmiddellijke nabijheid van, over, en naast meerdere bewoonde gebouwen, waaraan de brand reeds, door omstandigheden, welker verhindering buiten de magt ligt van den beschuldigde, zou hebben kunnen mededeelen en derhalve levensgevaar voor de bewoners veroorzaken. — Hof N.-Holland 10 April 1857; N. R. B. VIII, 398; W. 1894.

Art. 14, no. 1.

4384. Mr. A. J. Roest. Een woord over art. 14, no. 1 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Themis 2e, IX, 17.

Art. 14, no. 3.

4385. Diefstal op de openbare straat, is niet diefstal op den openbaren weg. — Regtb. 's Hertogenbosch 28 Mei 1867; N. R. B. XVIII, 537.

4386. Diefstal op den openbaren weg, is in den regel strafbaar met eeuwigdurenden dwangarbeid; alleen dan wordt die straf volgens art. 14, no. 3 vervangen door correctionele gevangenisstraf, indien de diefstal zonder geweld of bedreiging is gepleegd. — Hof Gelderland 8 Febr. 1855; N. R. B. V, 143.

Art. 14, no. 4.

4387. Bij dit art. is de omschrijving van het misdrijf niet veranderd, maar alleen de daarop gestelde straf van den Code Penal gewijzigd. Dit art. wordt alzoo verkeerd toegepast door niet bewoonde huizen, ofschoon tot bewoning bestemd, gelijk te stellen met huizen, die niet als bewoonde huizen worden aangemerkt, of daarmede gelijk gesteld. — H. R. 4 Maart 1857; W. 1971; N. R. LV, § 36, 177; v. d. H., Strafr. 1857, I, no. 1305, 97.

Art. 14, no. 6.

4388. Mr. P. A. F. Weve. Is diefstal, bij nacht en in een bewoonde of ter bewoning dienende plaats, in dienstbaarheid gepleegd, strafbaar volgens art. 386, no. 1 C. P.?— Ontkennend beantwoord. — Themis 2e, VIII, 1.

4389. Diefstal, gepleegd bij nacht in een bewoond huis, door een loonbediende, is niet strafbaar volgens art. 386, no. 3 C. P., juncto art. 14, no. 6 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), maar volgens art. 386, no. 1 C. P. — H. R. 20 Oct. 1861; N. R. B. XII, 380; N. R. LXIX, § 8, 48; W. 2321; v. d. H., Strafr. 1861, 305.

Art. 16.

4390. Diefstal van gereedschappen van landbouw enz., bij nacht, door meer dan één persoon enz. Art. 16 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), in verband met art. 14, 5° dier wet. — Opm. en Med. XI, 308.

4391. Diefstal van gehakt groen eikenhout, liggende in takkebossen in een bosch, moet worden beschouwd als een velddelict. — H. R. 19 Sept. 1865; N. R. LXXX, § 37, 330; W. 2728; v. d. H., Strafr. 1865, no. 2022, 392; N. R. B. XVI, 634.

Art. 18.

4392. J. W. H. Moulin. Iets over art. 18 der wet van 29 Junij 1854. — Utrecht 1867.

4393. Als een stadsplantsoenwachter een boom uit het plantsoen van den tronk heeft afgezaagd, om dien boom weg te voeren en zich heimelijk en arglistig toe te eigenen, is dit te qualificeren als diefstal in loontrekkende dienst, door een homme de service a gages gepleegd, en geen poging tot enkelen diefstal van groen of ander hout, gehakt of niet gehakt. — Kantg. no. 4, Amsterdam 5 Mei 1858; N. R. B. VIII, 266.

4394. Diefstal van hout, gebroken uit een rikking, dienende tot afschutting van vee, valt niet onder dit art., doch onder art. 401 C. P., omdat dit art. alleen op het oog heeft diefstallen, welke in het veld worden gepleegd aan houtgewas, door het afsnijden en afhakken van takken uit boomen, heggen en struiken, alsmede het heimelijk wegnemen van te veld liggend hout, snoeilingen en dergelijke, hetwelk nog onbewerkt op het veld is gelaten. — Kantg. Oostburg 30 April 1855; N. R. B. VI, 515.

4395. Bij dit art. zijn kennelijk en uitsluitend bedoeld, die enkele diefstallen, welke in het veld worden gepleegd en meer algemeen onder den naam van veldstrooperijen bekend zijn, terwijl daaronder niet kunnen worden gerangschikt die voortbrengselen van den grond, die door den eigenaar reeds zijn verwerkt, vervoerd en op de plaats hunner bestemming zijn gebragt, gelijk blijken kan uit de vergelijking van dit art. met art. 16. — Hof Gelderland 21 Nov. 1854; N. R. B. V, 122; W. 1623.

4396. Diefstal van boomvruchten (ooft), is niet strafbaar, volgens art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), maar volgens art. 401 C. P. — Hof Gelderland 13 Oct. 1857; N. R. B. VIII, 59; N. R. LXIV, § 67, 322; W. 1921.

4397. Het vellen en ontvreemden van een boom, kan niet, als diefstal van groen of ander hout, gebragt worden tot art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), maar behoort tot „de overige dieverijen," voorzien bij art. 401 C. P. — Hof N.-Holland 20 Maart 1865; W. 2728.

4398. Dit art. is niet toepasselijk op diefstal van houtdeelen, van de werf van een houthandelaar; daarop is art. 401 C. P. van toepassing. — H. R. 28 Aug. 1855; W. 1787; N. R. L, § 77, 335; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1118, 47; Regtz. XXVIII, 56.

4399. Diefstal van takkebossen, tot een op een veld staande mijt behoorende, valt niet in de termen van dit art. — Kantg. Wijchen 23 Dec. 1854; W. 1623.

4400. Bij veroordeeling, ter zake van diefstal van te hoopstaande kwelder, behoort feitelijk te worden onderzocht en beslist, wat kwelder eigenlijk daarstelt. — H. R. W. 1640.

4401. Zoowel uit den aard der onderscheiden voorwerpen van kleinen omvang en betrekkelijk geringe waarde, bij dit art. aangewezen, als uit het doel des wetgevers blijkt, dat alleen zijn bedoeld de zoogenaamde velddelicten en dat mitsdien onder de hier genoemde delicten niet is begrepen het opvisschen en zich toeëigenen van hout, ter gelegenheid van watersnood. — H. R. 30 Julij 1861; N. R. LXVIII, § 49, 383; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1666, 242.

4402. Het arglistig wegnemen van berken potelingen, of jonge berken struikjes, voorzien van wortel, uit den grond gerukt, is gewone diefstal van art. 401 C. P. In zoodanig geval bestaat geen diefstal van groen of ander hout van boomen afgescheiden, vallende onder de veldstrooperijen of sprokkelarijen. — H. R. 27 Maart 1860; N. R. LXIV, § 40, 174; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1592, 74.

4403. Diefstal van hout, hetwelk gehakt, in bossen gebonden en vervoerd is in de nabijheid der woning van den eigenaar en tot een houtmijt is opgestapeld, is niet een diefstal bij dit art. bedoeld. — H. R. 27 Julij 1855; N. R. L, § 65, 287; W. 1671; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1113, 15; Regtz. XXVIII, 51.

4404. De uitzondering, voorkomende in art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), voor het geval, dat de diefstal is gepleegd met behulp van een vaartuig, is algemeen en mag niet worden uitgesloten, op grond, dat het gebruik van het vaartuig in casu niet tot verzwaring aanleiding had kunnen geven. — H. R. 2 of 17 Maart 1869; N. R. B. XX, 193; N. R. XCI, § 30, 237; W. 3103; v. d. H., Strafr. 1869, 73.

4405. Bij dit art. wordt met enkele diefstallen bedoeld, zoodanige diefstallen, welke in juridiek spraakgebruik tegenover de gequalificeerden staan. Het gaat alzoo niet aan te beweren, dat ieder ook niet in de wet genoemde verzwarende omstandigheid voldoende zou zijn, om de in art. 18 genoemde diefstallen onder de bepaling van art. 401 C. P. te brengen. — Regtb. Amsterdam, Mei 1865 of 15 Junij 1865; N. R. B. XV, 60 .

4406. De enkele diefstal van zoden en heideschalen valt onder de toepassing van dit art.; daartegen doet niet af, dat het gestolene voor brandstof is bestemd, omdat dit art. van geen bestemming gewaagt en de bestemming ook veranderlijk is. — Regtb. Assen 21 Oct. 1863; N. R. B. XV, 811; W. 2582.

4407. De ontvreemding van plaggen, zelfs al zijn zij niet door den dader der ontvreemding, maar door den eigenaar gestoken, en reeds in het veld op hoopen gesteld, valt niet onder het bereik van art. 401 C. P., doch onder de diefstallen, vermeld bij art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Hof Utrecht 3 Julij 1863; H. R. 3 Nov. 1863; N. R. B. XIV, 641; W. 2548; N. R. LXXV, § 11, 93; v. d. H., Strafr. 1863, no. 1875, 331.

4408. Door diefstal van groen of ander hout, gehakt of niet gehakt, wordt in dit art. kennelijk alleen gedoeld op levend of dood hout, dat van boomen, is of wordt gescheiden, doch niet op het vellen en ontvreemden van een of meer boomen en alzoo zelfs van bosschen. H. R. 20 Mei 1857; N. R. LVI, § 12, 53; W. 1980; v. d. H., Strafr. 1857, 203; H. R. 10 Oct. 1871; N. R. XCIX, § 3, 18; W. 3392; v. d. H., Strafr. 1871, 264.

4409. Diefstal van dennen gordingen, die na in een sloot te wateren te hebben gelegen, daaruit genomen, geschild en ergens nedergelegd zijn, valt niet in de termen van dit art., maar is eenvoudige diefstal, strafbaar volgens art. 401 C. P. — H. R. 18 Jan. 1859; N. R. LXI, § 12, 63; v. d. H., 1859, no. 1477, 32.

4410. IJpen kneppels kunnen begrepen worden onder de algemeene benaming van hout, dat gehakt is, waarvan de diefstal naar gelang der omstandigheden, van den staat waarin, of van de plaats waar, dat hout zich bevindt, met zwaardere of ligtere straffen bedreigd wordt. — H. R. 28 Aug. 1860; N. R. LXV, § 36, 229; W. 2199; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1615, 205.

4411. Gehakt groen eikenhout in takkenbossen zamengebonden, kan niet begrepen worden onder bewerkt hout; diefstal van zoodanige takkenbossen valt onder de toepassing van dit art. — H. R. 19 Sept. 1865; W. 2728; N. R. LXXX, § 37, 330; v. d. H., Strafr. 1865, 392; N. R. B. XVI, 634.

4412. Diefstal van een ijpenboomtak of stam, reeds geruimen tijd geleden afgezaagd en van de plaats, waar hij gegroeid was, vervoerd, is diefstal, bij art. 401 C. P. strafbaar gesteld, en niet volgens art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Regtb. Nijmegen 9 Aug. 1861; W. 2320.

4413. Een diefstal van hout, gebroken uit een rivierkrib, behoort niet tot de diefstallen bij dit art. bedoeld. — Kantg. Boxmeer 13 Oct. 1856; W. 1858.

4414. Op diefstal van hout, dat geen ander bewerking heeft ondergaan, dan den hak, is art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) toepasselijk, en niet art. 401 C. P. — H. R. 31 Julij 1868; W. 3031; N. R. LXXXIX, § 45, 360; v. d. H., Strafr. 1868, 252.

4415. Dit art. is niet van toepassing op diefstal van gehakt hout, indien het zich niet meer bevindt op het veld, waar het die bewerking onderging, maar door den eigenaar of regthebbende vervoerd en opeengestapeld is op een publieke plaats. — Kantg. Oudenbosch 16 Julij 1869; W. 3177.

4416. Tuinlatten, gebezigd als vlechten boven rijswerk, om de glooijing van een zeedijk te bevestigen en den dijk te beschermen tegen de uitspoeling door zeewater, behooren niet onder groen of ander hout, gehakt of niet gehakt, in dit art. omschreven. — Kantg. Vollenhoven 23 April 1870; W. 3234.

4417. Diefstal van witte koolen, door deze van de stronken af te snijden, moet worden gequalificeerd als diefstal van te veldstaande veldvruchten en niet als eenvoudige diefstal. — H. R. 4 April 1871; N. R. XCVII, § 30, 285; W. 3322; v. d. H., Strafr. 1871, no. 2464, 74.

4418. De qualificatie, dat de diefstal is gepleegd door personen, van welke een gewapend was, is alleen en op zich zelf reeds voldoende, om den diefstal niet te brengen onder de uitzondering van art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — H. 17 Oct. 1871; W. 3393; v. d. H., Strafr. 1871, 291.

Art. 20.

4419. Op het wanbedrijf, bij art. 18 dezer wet omschreven, met oordeel des onderscheids gepleegd, door iemand beneden de zestien jaren, kan een mindere straf dan zes dagen gevangenzetting, alleen krachtens art. 463 C. P., juncto art. 20 dezer wet worden toegepast. — H. R. 19 Sept. 1865; N. R. B. XVI, 634; N. R. LXXX, § 37, 330; W. 2728; v. d. H., Strafr. 1865, 392.

4420. Indien geen onderzoek wordt gedaan, omtrent het nadeel door een misdrijf toegebragt, en wegens verzachtende omstandigheden een ligtere straf wordt opgelegd, moet dit art. worden toegepast en in het vonnis worden opgenomen. Voor de toepassing van art. 463 C. P. alleen, is het niet voldoende te vermelden de hoogst geringe waarde; in dat geval moet uitdrukkelijk worden beslist, dat het nadeel minder dan vijfentwintig francs bedraagt. — H. R. 3 Jan. 1866; W. 2765; N. R. LXXXII, § 3, 15; W. 2765; v. d. H., Strafr. 1866, 3.

4421. Als de regter, bij schuldigverklaring aan een wanbedrijf, het aanwezig zijn van verzachtende omstandigheden aanneemt, doch zonder te beslissen, dat de toegebragte schade de 25 francs niet te boven gaat, moet behalve art. 463 C. P., ook art. 20 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) worden toegepast. — Hof Z.-Holland 10 Junij 1864; W. 2595; H. R. 21 Julij 1868; W. 3029; N. R. LXXIX, § 43, 351; v. d. H., Strafr. 1868, 243.

4422. Ofschoon dit art. de toepassing toelaat van art. 463 C. P., ook als de toegebragte schade 25 francs te boven gaat, moet evenwel, als de regter zijn uitspraak omtrent de verzachtende omstandig-

heden niet heeft gegrond op art. 20, blijken van een onderzoek en beslissing, omtrent de grootte van het toegebragt nadeel. — H. R. 3 Jan. 1860; N. R. LXIV, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1576, 1.

Art. 21.

4423. Mr. W. A. C. de Jonge. Aanteekeningen op art. 21 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), houdende eenige veranderingen in de straffen op de misdrijven gesteld. — Themis 2e, III, 413.

4424. Art. 21, alin. 3 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), is alleen toepasselijk op veroordeelden, die krachtens regterlijk bevel praeventief gevangen zijn gezet, maar brengt niet mede voortduring der gevangenis voor hen, die ten slotte zijn veroordeeld, wegens een feit, voor hetwelk art. 88 Wetb. v. Strafv. geen praeventive gevangenis toelaat. — H. R. 25 Jan. 1865; N. R. B. XVI, 113; W. 2669; N. R. LXXIX, § 13, 90; v. d. H., Strafr. 1865, no. 1069, 33.

4425. De ontzetting van regten mag, althans niet anders worden uitgesproken, dan in te gaan van den dag, waarop de uitspraak kracht van gewijsde verkrijgt. — H. R. 19 Junij 1855; N. R. L, § 54, 235; v. d. H., Strafr. 1855, I, no. 1109, 307; W. 1783.

Art. 22.

4426. Indien in recepten van geneeskundigen, vervalsching wordt gepleegd, zijn die recepten niet anders dan het voorwerp waarop, maar niet het middel waardoor zij wordt bedreven; in zoodanig geval kan derhalve geen toepassing van dit art. plaats hebben. — H. R. 6 Nov. 1855; N. R. LI, § 35, 145; W. 1796; v. d. H., Strafr. 1855, II, no. 1142, 137; Regtz. XXI, 17.

4427. Het bevel van den regter, tot vernietiging of onbruikbaarmaking van werktuigen of andere voorwerpen, krachtens dit art. uitgesproken, is als een straf te beschouwen; bij toepassing moet dit art. tekstuëel in de uitspraak worden opgenomen. — H. R. 27 Aug. 1861; N. R. LXVIII, § 53, 402; v. d. H., Strafr. 1861, no. 1688, 251; G. Z. XVIII, no. 880, 349; W. 2306.

4428. De wetgever heeft blijkbaar aan den regter de keuze willen overlaten, om òf de vernietiging, òf de onbruikmaking te bevelen der werktuigen of andere voorwerpen, vervaardigd, geschikt gemaakt of gediend hebbende tot het plegen van het misdrijf, maar echter het doen eener keuze als een bepaald vereischte gesteld. — H. R. 12 Oct. 1869; N. R. XCIII, § 5, 44; W. 3161; v. d. H., Strafr. 1869, 372.

4429. Dit art. is ook van toepassing op andere bijzondere wetten. Door dit art. is de bepaling van art. 46 der wet van 6 Maart 1852 (St. 47) vervangen en afgeschaft. — H. R. 24 Aug. 1855; v. d. H., J. en V. V, no. 269, 28; W. 1786; N. R. L, § 74, 326.

4430. Uithoofde van het algemeen voorschrift van dit art., is het thans facultatief, om de vernieling te bevelen van een gebezigd jagttuig, dat niet is een verboden middel om wild te bemagtigen, doch een geoorloofd middel, dat op een verboden wijze is gebezigd. — H. R. 30 Oct. 1855; N. R. LI, § 26, 101; W. 1794; v. d. H., J. en V. V, no. 273, 43.

4431. Het bevel tot vernietiging of onbruikbaarmaking van een in omloop gebragt stuk valsch geld, moet geacht worden zijn grond te vinden in een, ofschoon dan ook bij de wet niet met zoovele woorden uitgedrukte voorafgaande verbeurdverklaring van het voorwerp, in het belang der maatschappij en moet mitsdien als een straf worden beschouwd, zoodat dan ook bij de regterlijke uitspraak het wetsartikel, waaruit het regterlijk bevel zich ontleent, in het arrest tekstuëel behoort te worden opgenomen. — H. R. 13 Nov. 1860; N. R. LXVI, § 17, 148; W. 2223; v. d. H., Strafr. 1860, no. 1627, 250.

4432. Art. 211 Wetb. v. Strafv. wordt geschonden door bij verbeurdverklaring en last tot vernietiging van een in beslag genomen wildstrik, in het vonnis niet op te nemen den tekst der wet, vaststellende die verbeurdverklaring. — H. R. 19 Dec. 1860; v. d. H., J. en V. VI, no. 355, 174; W. 2234; N. R. LXVI, § 44, 315.

4433. Dit art. is niet toepasselijk op geoorloofd jagt- of vischtuig bij overtreding van art. 2 der jagtwet. — H. R. 1 Maart 1870; W. 3199; v. d. H., J. en V. VII, no. 472, 302.

4434. Daar het bij de wet facultatief is gelaten, om de vernietiging of onbruikbaarmaking der voorwerpen, die tot pleging van het misdrijf hebben gediend, al of niet uit te spreken, zoo behoeft de regter de gronden niet op te geven, waarom hij zich niet met het requisitoir van het openb. ministerie in dat opzigt heeft vereenigd. — H. R. 18 Mei 1858; W. 2105; N. R. LIX, § 27, 139; v. d. H., Strafr. 1858, I, 296.

4435. Indien de onbruikbaarmaking van eenig voorwerp, gediend hebbende tot het plegen van het misdrijf, ingevolge dit art. bevolen is, moeten de overblijfselen aan den daarop regthebbenden worden teruggegeven. — Kantg. Noordwijk 8 Maart 1866; W. 2836.

WET van 22 *April* 1864 (St. 29), *houdende bepalingen voor het geval van wanbetaling van boeten in strafzaken.*

4436. W. J. d'Aulnis de Bourouill. De wet, houdende bepalingen voor het geval van wanbetaling van boeten in strafzaken van 22 April 1864 (St. 29). — Leiden 1866; beoord. door mr. A. A. de Pinto, Themis 2e, XIV, 530; door mr. W. A. Reiger, N. R. Bijdr. XVII, 492.

4437. Mr. P. van Bemmelen. Cellulaire subsidiaire gevangenisstraf. — N. R. Bijdr. XXII, 487.

4438. De ambtenaren, belast met het doen van aanmaning tot betaling van geldboeten, zijn aangewezen bij Kon. Besl. van 6 Augustus 1864 (St.).

4439. Voor de subsidiaire gevangenisstraf voor boeten, wegens politie-overtreding opgelegd, is het ondergaan dier straf in eenzame opsluiting uitgesloten. — H. R, 3 Junij 1872; W. 3477; N. R. CI, § 11, 97; v. d. H., Strafr. 1872, 217; H. R. 18 Junij 1867; N. R. LXXXVI, § 22, 171; W. 2927; v. d. H., Strafr. 1869, 246; W. B. A. 988.

4440. De bepaling van art. 2 dezer wet is niet toepasselijk op de subsidiaire gevangenisstraf in andere wetten bepaald. Dergelijke subsidiaire gevangenisstraf is niet de eigenlijk gezegde lijfsdwang, maar berooving der vrijheid van denzelfden aard, als de in de strafwet genoemde gevangenis of gevangenisstraf. Er bestaat ook geen reden, waarom, zoolang dit niet uit een uitdrukkelijke bepaling der wet voortvloeit, ten aanzien der bevoegdheid tot hooger beroep voor de subsidiaire gevangenisstraf een ander regel zou moeten gelden, dan voor de gewone gevangenisstraf. — H. R. 14 Junij 1875; W. 3875.

4441. De regter moet in ieder geval, waarin hij bij hetzelfde vonnis, behalve gevangenisstraf in eenzame opsluiting te ondergaan, een geldboete oplegt, bepalen, dat de subsidiaire gevangenisstraf,

welke bij wanbetaling in de plaats der geldboete treedt, in eenzame opsluiting moet worden ondergaan. — H. R. 15 Junij 1869; N. R. XCII, § 13, 103; N. R. B. XX, 601; W. 3124; v. d. H., Strafr. 1869, 228.

4442. Art. 2 dezer wet wordt geschonden, indien bij een uitspraak de gevangenisstraf, die bij wanbetaling in plaats der geldboete treedt, niet in eenzame opsluiting wordt opgelegd, indien zulks ten aanzien der hoofdstraf heeft plaats gehad. — H. R. 16 Aug. 1869; N. R. XCII, § 33, 283; v. d. H., Strafr. 1869, 332.

4443. Bij veroordeeling, wegens verschillende misdrijven, van welke een met cellulaire gevangenisstraf wordt gestraft, en een ander alleen met geldboete, moet ook deze laatste bij wanbetaling worden vervangen door subsidiaire cellulaire gevangenisstraf. — H. R. 4 Oct. 1870; N. R. XCVI, § 3, 18; W. 3257; v. d. H., Strafr. 1870, 370.

4444. Door, bij het opleggen eener boete van *f* 25, een subsidiaire gevangenisstraf van slechts één dag toe te passen, wordt art. 1, alin. 9 dezer wet geschonden. — H. R. 24 Jan. 1871; N. R. XCVII, § 10, 64; W. 3299; v. d. H., Strafr. 1871, 26.

4445. Indien een beklaagde, wegens politieovertreding, wordt veroordeeld tot subsidiaire gevangenisstraf van drie dagen, zijnde het maximum, moet die gevangenisstraf ook toepasselijk worden verklaard op de uitgesproken geldboete bij niet voldoening. — H. R. 18 Nov. 1863; N. R. LXXV, § 22, 179; W. 2553; v. d. H., G. Z. XX, 401.

4446. Bij veroordeeling bij hetzelfde vonnis of arrest tot onderscheiden geldboeten, moet elke geldboete, ingeval van niet-betaling, vervangen worden door gevangenisstraf. — H. R. 7 Nov. 1865; N. R. LXXXI, § 17, 127; N. R. B. XVI, 620; W. 2743; v. d. H., G. Z. XXII, 80; W. B. A. 861; Gemst. 741.

4447. Bij vervolging van regterlijke ambtenaren wegens overtreding, waartegen slechts enkele geldboete is bedreigd, wordt de gewone regter niet onbevoegd door de subsidiaire gevangenisstraf bij wanbetaling der boete, omdat zij niet als een andere straf dan de boete is aan te merken. — H. R. 5 Junij 1866; N. R. LXXXIV, § 44, 382.

4448. Het in eenzame opsluiting ondergaan van subsidiaire gevangenis, ter zake eener wegens politie-overtreding afzonderlijk opgelegde boete, is in strijd met de wet. — H. R. 18 Junij 1867; N. R. LXXXIV, § 22, 171; W. 2927; v. d. H., Strafr. 1867, 246; W. B. A. 988.

4449. Onder hoofdstraf in art. 2, § 3 der wet van 22 April 1864, wordt bedoeld de voornaamste straf, waartoe een schuldigverklaarde bij een vonnis wordt veroordeeld. In ieder geval, waarin de regter, al is het ter zake van een ander misdrijf, behalve cellulaire gevangenisstraf, een geldboete oplegt, moet ook de eenzame opsluiting voor de subsidiaire gevanisstraf worden bepaald. — H. R. 2 Junij 1869; N. R. B. XX, 601; N. R. XCII, § 13, 103; W. 3124; v. d. H., Strafr. 1869, 228.

4450. Als de hoofdstraf, waartoe veroordeeld is, eenzame opsluiting is, moet ook de subsidiaire, ingeval van niet-voldoening der opgelegde boete, worden uitgesproken, als in eenzame opsluiting te moeten worden ondergaan. — H. R. 16 Mei 1865; W. 2709; v. d. H., Strafr. 1865, 255.

4451. Door slechts één gevangenisstraf ter vervanging van twee geldboeten, uit te spreken, wordt art. 1 der wet van 22 April 1864 (St. 29) geschonden, immers verkeerd toegepast. — H. R. 7 Nov. 1865; W. 2743; N. R. B. XVI, 611; N. R. LXXXI, § 15, 108; v. d. H., Strafr. 1865, 464; W. B. A. 857; Gemst. 740.

4452. Waar het geldt subsidiaire gevangenisstraf, ter zake eener wegens politie-overtreding afzonderlijk opgelegde geldboete, mag niet worden bevolen, dat zij in eenzame opsluiting zal worden ondergaan. — H. R. 1 Febr. 1870; W. 3190; N. R. XCIV, § 14, 107; v. d. H., J. en V. VII, 296; H. R. 18 Junij 1867; W. 2927; N. R. LXXXVI, § 22, 171; v. d. H., Strafr. 1867, 246; W. B. A. 988.

4453. De regter moet in ieder geval, waarin hij bij hetzelfde vonnis behalve gevangenisstraf, in eenzame opsluiting te ondergaan, ook nog een geldboete oplegt, bepalen, dat ook de subsidiaire gevangenisstraf, welke bij wanbetaling in de plaats der geldboete treedt, in eenzame opsluiting moet worden ondergaan. — H. R. 15 Junij 1869; W. 3124; N. R. XCII, § 13, 103; v. d. H., Strafr. 1869, 228; N. R. B. XX, 601.

4454. De subsidiaire gevangenisstraf, opgelegd ter vervanging van geldboete tegen wanbedrijf bedreigd, is een correctionele gevangenisstraf, ook dan, als zij met inachtneming der verhouding, uitgedrukt in art. 1 der wet van 22 April 1864 (St. 29), moet worden opgelegd voor minder dan zes dagen. De regter is bevoegd in alle gevallen, waarin subsidiaire gevangenisstraf, ter zake van wanbedrijf wordt opgelegd te bevelen, dat deze in eenzame opsluiting zal worden ondergaan. — Hof Z.-Holland 9 Sept. 1865; W. 2738; Gemst. 739.

4455. Tengevolge van de niet-toepasselijkheid der wet van 22 April 1864 (St. 29), in zaken van rijks belasting, is bij een veroordeeling tot boete, wegens overtreding der wet op den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken van 1852, verkeerd de subsidiaire gevangenisstraf volgens de wet van 1864 en niet volgens die van 1852 toegepast. De subsidiaire gevangenisstraf in dit geval uit te spreken, kan dan ook niet op grond van art. 2 der wet van 1864 aangemerkt worden als niet te zijn een andere straf en maakt alzoo het vonnis appellabel. — H. R. 19 Oct. 1869; N. R. B. XXI, 246; N. R. XCIII, § 7, 51; W. 3165; v. d. H., Strafr. 1869, 400.

4456. Na de invoering der wet van 22 April 1864 (St. 29), is art. 52 C. P. voor zooveel betreft de invordering der geregtskosten, bij lijfsdwang, weder van toepassing geworden op de overtredingen der wet op de jagt en visscherij. — H. R. 23 Jan. 1866; N. R. B. XVI, 155; W. 2768; N. R. LXXXII, § 13, 86; v. d. H., J. en V. VII, 81.

4457. Over de vraag, of, en in hoeverre na het verstrijken van den termijn in art. 1 der wet van 22 April 1864 (St. 29) bepaald, de executie der gevangenisstraf kan worden uitgesteld, ten einde den veroordeelde de gelegenheid te verschaffen, die straf alsnog door betaling der boete in eens of bij gedeelten te voorkomen. — Min. v. J.; W. 3777.

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN.

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

BEVATTENDE

DE LITTERATUUR EN DE JURISPRUDENTIE;

DOOR

MR. W. C. I. J. CREMERS.
VICE-PRESIDENT VAN HET GEREGTSHOF TE ARNHEM.

EERSTE VERVOLG WETBOEK VAN STRAFREGT.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1884.

Stoomdrukkerij van J. B. Wolters.

VERKLARINGEN DER VERKORTINGEN.

Kon. Besl.	Koninklijk Besluit.
M. B. Z.	Circulaire of missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken.
M. F.	» » » » » Minister van Finantiën.
M. J.	» » » » » Minister van Justitie.
H. R.	Arrest van den Hoogen Raad.
Kantg.	Vonnis van het Kantongeregt.
Arbitr. Uitspr.	Arbitrale uitspraak.
St.	Staatsblad.
Bijv.	Bijvoegsel op het Staatsblad; originele uitgave.
Bijv. E.	Bijvoegsel op het Staatsblad; uitgave van mr. d'Engelbronner.
W.	Weekblad van het Regt.
N. R.	Nederlandsche Regtspraak. Verzameling van arresten, eerst uitgegeven door Brocx en Stuart, thans door de Gijselaar.
v. d. H., B. R.	Van den Honert, Verzameling van arresten, Burgerlijk Regt en Burgerlijk Regtsvordering.
v. d. H., G. Z.	Idem, Gemengde Zaken.
v. d. H., Bel.	Idem, Belastingen.
v. d. H., J. V.	Idem, Jagt en Visscherij.
N. R. Bijdr.	Nieuwe Bijdragen voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van de Geer en Faure.
R. B.	Regtsgeleerd Bijblad.
N. R. B.	Nieuw Regtsgeleerd Bijblad.
R. Bijdr.	Bijdragen tot Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van den Tex en van Hall.
N. Jaarb.	Nederlandsche Jaarboeken voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving.
Mag. v. H.	Magazijn van Handelsregt, van mrs. A. de Vries en J. A. Molster.
Them.	Themis, Regtskundig tijdschrift.
Opm. en Med.	Opmerkingen en Mededeelingen, van mrs. A. Oudeman en G. Diephuis.
Tijds. N. R.	Tijdschrift voor het Nederlandsch Regt.
Jur. Corr.	Juridische Correspondent, tijdschrift.
Jur. Vraagal.	De Juridische Vraagal en Opmerker, tijdschrift.
Corr.	Correspondentieblad voor de Broederschap der Notarissen in Nederland.
R. en W.	Regt en Wet, tijdschrift voor het Notarisambt.

Tijds. d. R.	Tijdschrift voor de registratie, het notarisambt, hypotheekwezen en de regten van zegel, griffie en successie.
N. N.	Notariële Nieuwsbode.
P. W.	Periodiek Woordenboek der registratie.
Regtsg. Adv.	Verzameling van regtsgeleerde adviezen.
Amst. Regtsp.	Amsterdamsche regtspraak. — Uitspraken Mengelingen.
R. W. v. N.	Regtskundig Weekblad voor het Notarisambt.
W. v. N. R.	Weekblad voor notarisambt en registratie.
Vraagst.	Behandeling van verschillende vraagstukken uit het Burgerlijk Wetboek. — Sneek 1846 en 1848, 2 stukken
Regtsg. Opst.	Mr. M. des Amorie van der Hoeven en A. de Vries, Regtsgeleerde Opstellen. — Amsterdam 1852.
W. de Gelder, Adv.	W. de Gelder, Adviezen op het gebied van zegel, registratie, successie, hypotheken en notariaat. — Zalt-Bommel 1857—1866.
Regtz.	De Regtzaal, bearbeid door mr. J. B. Vos, onder toezigt van mr. J. M. Goudsmit.
Oudeman, 1e en 2.e	Mr. A. Oudeman, Regterlijke uitspraken over het Groninger beklemregt. Eerste en tweede uitgave. — Gron. 1851 en 1861.
Vragen v. N. R.	Vragen van Nederlandsch regt, beantwoord door eenige Amsterdamsche regtsbeoefenaars, 2 stukken. — Amst. 1849 en 1850.
Luttenberg.	Luttenberg's Chronologische verzameling van wetten en besluiten, thans uitgegeven door L. N. Schuurman.
Gids.	Mr. J. H. G. Boissevain, Gids voor plaatselijke besturen.
Bijdr.	Bijdragen tot de kennis van het stads-, provinciaal- en gemeentebestuur in Nederland, van Boer en Fruin.
Gemst.	Gemeentestem. Weekblad aan de belangen van de gemeenten in Nederland gewijd. — 's Gravenhage, 24 jaargangen.
W. B. A.	Weekblad voor de burgerlijke administratie. — Arnhem, 23 jaarg.
K. v. H.	Mr. F. Kuijper van Harpen. Verzameling van gewijsden in zaken van zee-assurantie, sedert 1838. — Amsterdam 1859.
Mr. L. Hertzveld.	Onuitgegeven Burgerlijke regtspraak van het Provinciaal Geregtshof in Overijssel. — 's Gravenhage 1876.
Mr. L. Hertzveld.	Onuitgegeven Burgerlijke regtspraak van het Provinciaal Geregtshof in Gelderland. — 's Gravenhage 1882.
N. M. v. H.	Boas en Verkouteren. Nieuw Magazijn van Handelsregt. — Amst.
R. M.	Drucker, Katz en Molengraaff. Regtsgeleerd Magazijn. Tijdschrift voor binnen- en buitenlandsche rechtsstudie. — Haarlem.
Rep.	Repertorium van de Nederlandsche jurisprudentie en rechtslitteratuur.

EERSTE VERVOLG WETBOEK VAN STRAFREGT.

EERSTE VERVOLG DER AANTEEKENINGEN

OP HET

WETBOEK VAN STRAFREGT.

(CODE PÉNAL).

Wetb. v. Strafr. — Art. 1.

1. H. Barge. Beschouwingen over de grondbeginselen van het strafregt. — Amsterdam 1872; Aangek. door mr. A. A. de Pinto; Themis 3e, IV, 300.

2. H. Ph. de Kanter. Onderzoek naar de regtsgeldigheid van den Code Pénal. — Leiden 1862.

3. Mr. G. Wttewaal. Welke strafbepalingen van den Code rural zijn nog geldig? — Themis XL, no. 1.

4. Mr. A. A. de Pinto. De invoering van het Wetboek van Strafregt. — Themis XLV, no. 1.

5. De rol van het strafrecht ter verzekering van
   a. de goede trouw bij het aangaan van civiele verbintenissen;
   b. hare nakoming.

Praeadvies: mr. J. D. Veegens. Ned. Jur. Ver. 1876, I, 72; II, 112.

Vraagpunten:

1. Is het met goede rechtsbeginselen bestaanbaar, dat de staat in sommige gevallen de nakoming van civiele verbintenissen door strafbepalingen waarborgt? Ja.
2. Zoo ja:
   a. Ingeval de verbintenis betrekking heeft tot den publieken dienst (militairen transportdienst, leverenciën van goederen of aannemingen van benoodigdheden voor den publieken dienst enz.)? Ja.
   b. Behoort in dit geval de strafbepaling beperkt te worden tot tijden van oorlog of van gevaar voor de algemeene veiligheid van personen of goederen (brand, overstrooming enz.)? Neen.
   c. Wordt ook buiten de gevallen sub *a* aangeduid dergelijke strafbepaling voldoende geregtvaardigd door de eischen van een algemeen belang (het belang eener goede handelsmarine, telegraafgemeenschap, spoorwegverkeer, gasverlichting, voorziening in gebrek aan werkkrachten in de koloniën enz.)? Ja.
   d. Mag zij worden uitgebreid tot contracten tusschen werkgevers en werklieden? Neen.
   e. Mag zij worden uitgebreid tot contracten tusschen meesters en dienstboden? Neen.

Art. 1.

6. C. J. Kien Eltzman. De divisione maleficiorum in crimina, delicta et leviora peccata. — Traj. 1840.

7. S. Gratama Wzn. Uitgewerkte opmerkingen over delicta commissionis non faciendo. — Gron. 1879.

8. Voor het bestaan van dolus is het voldoende, dat gehandeld is met opzet, wetende en willende wat men deed, zonder dat behoeft te blijken, dat de dader wist, dat hij door zijne handeling een strafbepaling overtrad. — H. R. 27 December 1880; W. 4599; v. d. H., Strafr. 1880, no. 3018, 286; N. R. CXXVI, 275; Rep. 1881, 8755.

9. Onder opzet is te verstaan de wil om de bij de wet met straf bedreigde handeling te plegen, onverschillig welk doel zich de dader daarmede voorstelde. — H. R. 8 Junij 1881; W. 4652; N. R. CXXVIII, 186; v. d. H., Strafr. 1881, 112.

10. Een last of het in loondienst zijn, ontheft niet op zich zelf den lasthebber of loonbediende van zijn strafregtelijke verantwoordelijkheid; alleen dan kan sprake zijn van een handeling als werktuig, indien de gepleegde handeling niet onvoorwaardelijk is verboden, doch niet als er een op zich zelf strafbaar feit is gepleegd. — H. R. 13 Maart 1876; N. R. CXII, § 24, 201; W. 3976.

Art. 2.

11. A. Capadose. Het begrip van poging. — Utrecht 1882.

12. Th. G. Dentz van Schaick. Poging tot misdrijf met een ondeugdelijk middel of op een ondeugdelijk voorwerp. — Amsterdam 1883. Beoord. door mr. A. Heemskerk; Themis XLIV, 429; R. Mag. II, 498.

13. Mr. N. de Ridder. De pogingen tot het jachtfeit. Aanteekening op de wet van 13 Junij 1857 (St. 87); Themis XLIII, 1.

14. I. G. S. Bevers. Over poging tot misdrijf met ondeugdelijke middelen of op een ondeugdelijk voorwerp. — Leiden 1878. Beoord. door mr. A. Heemskerk; Themis XL, 329

15. A. van Rijckevorsel. Poging met ondeugdelijk middel of met ondeugdelijk object, is de jure constituto niet strafbaar en dient het ook de jure constituendo niet gesteld te worden. — 's Hertogenbosch 1881.

16. Jhr. mr. G. W. Mollerus. Volgens de bepalingen der jachtwet heeft de poging tot jagen haar zelfstandig karakter verloren en gaat zij op in het delict zelf. — Themis XLIII, 321.

17. Uit de vergelijking van de artt. 177 en 179 C. P. blijkt, dat voor het aanwezig zijn van een strafbare poging tot omkooping, bij laatstgemeld art. vereischt wordt, dat men getracht heeft den ambtenaar om te koopen tot het afleggen eener verklaring of het geven van een attest in strijd met de waarheid, welke die ambtenaar overigens zou mogen afleggen of afgeven uit kracht van zijn ambt. — Hof Leeuwarden 12 April 1877; N. R. B. 1880, C. 101; Rep. 1881, 8454.

18. Voor moedwillige brandstichting is noodig, dat de brandbare stoffen in art. 434 C. P. genoemd, hebben vuur gevat; zoolang dit niet het geval is, kan er slechts van poging sprake zijn. — Regtb. 's Hertogenbosch 26 Julij 1879; W. 4449; Rep. 1880, 5684.

19. Het feit, dat iemand op het perron van een spoorwegstation zich tegen eene dame aangedrongen en zijn hand in den achterzak van haren mantel gestoken heeft, zonder dat deze dame dit bemerkt heeft en zulks met het kennelijk doel om uit dien zak weg te nemen hetgeen hij daarin van zijne gading zou vinden, terwijl hij dit doel alleen heeft gemist door de toevallige omstandigheid, dat daarin op het oogenblik niets van zijn gading aanwezig was, stelt daar poging tot beurzensnijderij. — Hof Arnhem 25 November 1879; W. 4496; Rep. 1880, 6551; N. R. B. 1879, C. 134; Rep. 1880, 6260.

20. In het laten doen eener verzekering der vrachtpenningen van een schip als ware het nog liggende volgens de laatst hem bekende tijding, gaaf en ongeschonden en zonder eenig bekend ongeval in een der havens van Java, — in het in strijd hiermede terughouden der laatste bekende tijding en het opzettelijk verzwijgen van de nog maar hem alleen bekende stranding van het schip, — in de wijze waarop de beklaagde onder verzwijging en terughouding van de tijding van stranding, de verzekering liet doen en waardoor de goede trouw der verzekeraars moest worden verschalkt, en eindelijk in het niet uitbetalen van het schadebedrag aan den beklaagde door de toevallige en van zijn wil onafhankelijke omstandigheid van de ontdekking van het telegram, hetwelk de beklaagde had verzwegen gehouden, zijn alle de kenmerken eener strafbare poging tot opligting gelegen. — Regtb. Rotterdam 29 Junij 1877; W. 4125.

21. In de dagvaarding, houdende te laste legging van poging tot misdrijf, moeten de omstandigheden worden opgenomen, waardoor de dader van de uitvoering van het misdrijf is weerhouden of deze zijn uitwerking heeft gemist. — H. R. 13 Januarij 1879; W. 4341; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2924, 1; N. R. CXXI, 31; Rep. 1879, 3818.

22. Vermits een begin van uitvoering niet denkbaar is ten opzigte van iets onmogelijks, kan er geen sprake zijn van strafbare poging tot diefstal, indien het voorwerp, hetwelk de dader wenscht te ontvreemden, niet aanwezig is. — Hof Arnhem 15 October 1877; W. 4345; Rep. 1879, 3517.

23. De handeling van hem, die, na reeds vroeger het voornemen te hebben opgevat om iemand te dooden, een mes trekt en daarmede dezen aanvalt met het bepaald oogmerk om hem te dooden, doch in de uitvoering van dat plan wordt verhinderd, omdat een derde zich tusschen hem en den aangevallen persoon plaatst, moet worden beschouwd als poging tot moord. — Hof 's Gravenhage 19 December 1878; N. R. B. 1879, C. 34; Rep. 1879, 5125; Hof 's Gravenhage 27 October 1881; N. R. B. 1882, C. 13; Rep. 1882, 12600.

24. Hij, die moedwillig heeft getracht aan een ander het leven te benemen door opzettelijk uit een met een kogel geladen revolver een schot op hem te lossen, na den vorigen dag tot dat doel den revolver te hebben gekocht en te hebben doen laden, doch welk schot zonder uitwerking is gebleven wegens slechte rigting en het stuiten op een lederen broekdraagband en dus door toevallige omstandigheden, maakt zich schuldig aan poging tot moord. — Hof 's Gravenhage 3 Nov. 1881; N. R. B. 1882, C. 20; Rep. 1882, 12601.

25. Waar bewezen is, dat iemand het voornemen had eenige vischfuiken te lichten en zich de daarin aanwezige visch toe te eigenen, moet het lichten van één dezer fuiken ook ten aanzien der overige niet gelichte, als begin van uitvoering gelden. Indien de dader zich voorneemt iets te doen wat volstrekt onmogelijk is, is in het algemeen misdrijf, en dus ook de poging daartoe niet denkbaar. Van zoodanige onmogelijkheid is geen sprake, indien ter uitvoering van bovengemeld voornemen de dader een der fuiken heeft gelicht waarin zich geen visch bevond en hij in het lichten der overige is verhinderd door de nadering van den eigenaar daarvan: in zoodanig geval is strafbare poging tot diefstal aanwezig. — H. R. 22 Januarij 1883; W. 4872; N. R. CXXXIII, 45; v. d. H., Strafr. 1883, 7; Rep 1883, 1415.

26. De daad van den gevangene die gebroken heeft met de erkende bedoeling om te ontkomen, is niet eenvoudig een daad van voorbereiding maar een begin van uitvoering gegeven aan het misdrijf van art. 245, zoodat, waar de gevangene alleen door ontdekking verhinderd wordt het misdrijf te voltooijen, er poging is in den zin der wet. — Hof 's Gravenhage 13 Augustus 1880; N. R. B. 1881, C. 100; Rep. 1881, 10598.

27. De vrijspraak van poging tot ontvlugting, ten laste gelegd als gepleegd met verbreking van afsluiting eener gevangenis, is vrijspraak van een. op zich zelf staand, als misdrijf strafbaar feit. — H. R. 22 Junij 1874; v. d. H., Strafr. 1874, no 2656, 207; W. 3744; N. R. CVII, § 21, 146.

28. Bij de feitelijke beslissing van de voltooide arglistige wegneming, kan aan geen poging worden gedacht. — H. R. 16 Maart 1874; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2433, 65; W. 3716.

29. Als poging tot opligting en niet als opligting moet worden gequalificeerd het misdrijf van hem die bedriegelijk met gebruikmaking van een valsche hoedanigheid zich door iemand goederen doet afgeven, welke hem echter kort daarop weder door dezen worden afgenomen. — Hof 's Gravenhage 16 Februarij 1812; N. R. B. 1883, C. 86, Rep. 1883, 1416.

Art. 5.

30. L. F. G. C. Schreuder. De wetten van 14 November 1879 (St. 191 en 193) tot wijziging van de crimineele wetboeken voor het krijgsvolk te lande en te water; de artt. 28 (no. 1 en 2) en 29 van het nieuwe Strafwetboek en hun invloed op de toepassing der militie en schutterijwetten. — N. R. Bijdr. 1882, 224.

31. Mr. N. F. van Nooten. De gewijzigde militaire strafwetgeving van het Koningrijk der Nederlanden toegelicht. — Utrecht 1882. Aangekondigd door A. J. J. M. Huart; W. 4779. Beantw. W. 4781; Mr. J. N. H. Enderlein; Themis XLII, 596.

32. G. J. W. Koolemans Beijnen. De kenmerken van desertie. — W. 4780.

33. Heijligers. Wegens overtreding der wet van 28 Junij 1881 (St. 97) moeten militairen niet voor een krijgsraad teregt staan, maar behooren zij door hun chef disciplinair gestraft te worden. — W. 4723, 4740. Anders Mr. N. F. van Nooten; W. 4726, 4743.

34. Mr. Teixeira de Mattos. Wegens overtredingen der drankwet moeten militairen voor den krijgsraad, zij kunnen bovendien door de corpscommandanten disciplinair gestraft worden. — W. 4725. Mr. Scheidius; W. 4731.

35. G. J. W. Koolemans Beijnen. De vraag of militairen wegens overtreding der drankwet voor een krijgsraad teregt moeten staan. — W. 4757.

36. Mr. P. C. M. Winckel. Handleiding bij de uitoefening der rechtspleging voor 's Konings zeemacht. — 's Gravenhage 1872.

37. Mr. A. A. de Pinto. Militair strafregt. — W. 4425.

38. Mr. J. H. Beaujon. Proeve van een militair Wetboek van Strafrecht. — W. 4819.

39. Mr. H. van der Hoeven. Is het wenschelijk, dat spetiale rechtscollegiën oordeelen over misdrijven door militairen gepleegd? Zoo ja, over alle die misdrijven? en hoe moeten die collegiën dan zijn zamengesteld? — Themis XLII, 424.

40. Voor de toepassing van de wet van 3 Junij 1859 (St. 44) wordt vereischt de wetenschap van den kooper, dat hij van een militair kocht. — Regtb. Groningen 4 Februarij 1880; N. R. B. 1880, C. 35.

41. In art. 1 der wet van 3 Junij 1859 (St. 44) zoowel als in art. 1 alin. 8 init. der wet van 12 December 1817 (St. 33) beide, welke wetten straf bedreigen tegen het koopen, in pand of bewaring nemen of ontvangen van militaire kleedingstukken, is sleehts sprake van een delictum culposum. — Hof Leeuwarden 1 April 1880; W. 4543; Rep. 1880, 7400.

42. Eenige opmerkingen over de wetten van 14 November 1879 tot wijziging van het Crimineel Wetboek en van het reglement van krijgstucht voor het krijgsvolk te water (St. 193 en 194). — W. 4686.

43. Is het wenschelijk, dat spetiale rechtscollegiën oordeelen over misdrijven door militairen gepleegd? — Zoo ja, over alle die misdrijven? en hoe moeten die collegiën dan zijn samengesteld? — Praeadviezen van J. C. C. den Beer Poortugael en mr. M. S. Pols; Ned. Jur.-Ver. 1881, I, 174, 238; II, 152.

Vraagpunten:

1. Behoort de rechtspraak over het krijgsvolk, bedoeld in art. 146 Gr.w., voor zooveel militaire misdrijven betreft, opgedragen te zijn aan krijgsraden?
   a. in den toestand van oorlog en beleg?
   b. voor zooveel het krijgsvolk te water betreft buitengaats? Ja.
   c. in tijd van vrede en binnengaats? Ja?
2. Zoo ja, behoort die zich ook uit te strekken tot de gewone misdrijven door militairen gepleegd?
   naar de onderscheidingen sub *a* en *b* van vraag 1 Ja; sub *c* Neen.
3. Geldt het ten aanzien van vraag 2 gegeven antwoord ook die misdrijven, waartegen, wegens eene of andere omstandigheid van militair belang, zwaardere of andere straf bij de wet is bedreigd? Ja.
4. Behooren, voor zooveel krijgsraden de rechtspraak uitoefenen, rechtsgeleerden aan hunne werkzaamheden deel te nemen?
   a. met beslissenden stem? Ja.
   b. als adviseur? Vervalt door de beantwoording van *a.*
5. Wordt, ook voor zooveel de krijgsraden behouden blijven, eene hervorming der militaire rechtspleging naar de beginselen van het openbaar en mondeling proces dringend gevorderd? Ja.
6. Vereischt art. 162 Grondwet, dat de militaire rechtspraak aan het toezicht van den Hoogen Raad onderworpen zij? Neen.
7. Zoo de Gr.w. daarin vrijheid laat, of mocht worden herzien, is het dan wenschelijk, het middel van cassatie toe te laten tegen uitspraken van den militairen strafrechter? Ja.

44. Opmerkingen naar aanleiding der zoogenaamde krijgsartikelen bij de Marine. — W. 4696.

45. Door wie moeten, zoo militaire als commune delicten door militairen gepleegd, berecht worden? Naar aanleiding van het verhandelde op den juristendag te Arnhem den 29 Aug. 1881. — W. 4665.

46. Een milicienverlofganger, een misdrijf plegende, terwijl hij in uniform is gekleed, mag deswege niet bij den burgerlijken regter teregt staan. — Hof Arnhem 3 November 1880; N. R. B. 1881, C. 15; Rep. 1881, 9498.

47. Een officier van het Ned. O. I. leger, die zich hier te lande met verlof bevindende, op het tijdstip, dat het hem geïmputeerd feit zou hebben plaats gehad, behoort tot het Nederlandsche krijgsvolk te lande; hij moet daarom wegens dat feit, wegvoering eener minderjarige, hetwelk niet valt onder de uitzonderingen, vermeld in art. 13*b* en art. 14 van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te lande, niet voor den burgerlijken, maar voor den militairen regter teregt staan. — H. R. 11 Augustus 1882; N. R. CXXXI, 271; Rep. 1882; 13191.

Art. 6.

48. A. C. Waller. De custodia honesta. — W. 4456.

49. M. Polak Daniels. De wettelijke aanvang van den straftijd. Aanteekening op art. 21 wet 29 Junij 1854 (St. 102). — Leiden 1879.

50. Welk gevangenisstelsel is voor ons land het meest aanbevelingswaardig? — Praeadviezen van Mr. A. P. Th. Eyssell; mr. J. Domela Nieuwenhuis. — Ned. Jur.-Ver. 1872, I, 130, 160; II, 163.

Vraagpunten:

1. *a.* Kan, behoudens bepaalde uitzondering, de gevangenisstraf gedurende drie jaren geheel in afzondering worden ondergaan?
   b. Zoo ja, kan de afzondering, ook zonder toestemming van den veroordeelde nog voor langeren tijd worden toegepast?
   c. Zoo vraag *a.* ontkennend wordt beantwoord, kan men dan althans den nu bestaanden termijn van twee jaren behouden?
   d. Zoo neen, moet men dan tot het maximum van één jaar terugkeeren?
2. Verdient voor gevangenisstraffen van eenigzins langen duur, in beginsel het Iersche progressieve stelsel goedkeuring?
3. Behoort althans goed gedrag den gevangene aanspraak te geven op voorwaardelijke verkorting van den straftijd?

Art. 7.

51. Moet nevens de tuchthuisstraf (zoo deze behouden wordt) en de gevangenisstraf een andere vrijheidsstraf — custodia honesta — in het strafrecht worden opgenomen? Zoo ja, van welke beginselen moet de wetgever uitgaan bij het vaststellen en bedreigen dezer straf. — Praeadviezen van mr. J. Domela Nieuwenhuis; mr. G. A. van Hamel; Ned. Jur.-Ver. 1880, I, 34, 64.

52. Een straf in het buitenland uitgesproken, welke ook, kan hier te lande niet worden gequalificeerd als lijf- en onteerende straf. — Kon. Besl. 13 Julij 1879, no. 18; R. v. S. XIX, 295.

Art. 8.

53. J. F. Ingenhousz. Beschouwingen over onteerende straffen. — Utrecht 1882.

Art. 11.

54. C. H. M. Schadée. Iets over verbeurdverklaring van bepaalde voorwerpen. — Leiden 1882.

Art. 25.

55. Het woord „executée" in dit art., slaat alleen op die regterlijke uitspraak, waarbij lijfstraffen zijn opgelegd. Beambten kunnen op zondag een regterlijke uitspraak, waarbij geen lijfstraf is uitgesproken, ten uitvoer leggende, niet gezegd worden een onregtmatige daad te hebben gepleegd. — Hof Leeuwarden 1 Augustus 1878. Anders Regtb. Groningen 6 Junij 1878; W. 4289; Rep. 1878, 2227; N. R. B. 1878, C. 113.

Art. 28.

56. Crimineel veroordeelden mogen niet worden toegelaten als getuigen bij acten van den burgerlijken stand. — Gemst. 1693.

Art. 36.

57. Uit de bepaling van art. 7 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21) volgt niet, dat art. 36 C. P. is afgeschaft. De bedoeling der wet van 1837 is, om bij voortdurende toepassing, in dit bijzonder geval, nog een andere wijze van openbaarmaking mogelijk te maken. — H. R. 17 Maart 1879; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2913, 55; W. 4366; N. R. CXXI, 240.

Art. 40.

58. De, bij art. 225 der wet van 26 Augustus 1822, bedreigde subsidiaire gevangenisstraf van niet minder dan zes dagen, kan niettegenstaande art. 69 C. P. voor iemand beneden 16 jaren, welke met oordeel des onderscheids heeft gehandeld voor geen korter tijd worden toegepast, omdat zij dan zou ophouden een boetestraf te zijn. — Hof Groningen 18 Julij 1864; N. R. B. XV, 298.

59. De straftijd van een half jaar bedraagt meer dan 180 dagen, daar die niet naar de maand van 30 dagen moet berekend worden, maar naar het aantal dagen in een jaar of gedeelte daarvan. — H. R. 29 Augustus 1876; N. R. CXIII, § 34, 257; H. R. 15 Februarij 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2696, 91.

Art. 42.

60. B. W. F. Kronenberg. Iets over de ontzetting van rechten volgens het nieuwe Wetboek van Strafrecht. — Leiden 1882.

Art. 52.

61. Bij de invordering van geregtskosten in strafzaken is de staat van kosten, bedoeld bij art. 74 der wet van 18 April 1874 (St. 66) niet alleen de excutoriale titel, ook de grosse van het vonnis moet met gemelden staat aan den veroordeelde worden beteekend. — M. J. 27 October 1876, no. 140, Afd. 5; M. F. 14 November 1876, no. 46; P. W. 6700; Rep. 1883, 1046.

62. Bij een vervolging van een der in art. 30 alin. 2 der wet van 7 April 1869 (St. 57) bedoelde ambtenaren, mogen de boeten en kosten, waartoe een beklaagde veroordeeld wordt, krachtens dit art. niet invorderbaar worden verklaard bij lijfsdwang. — H. R. 23 November 1883; W. 4976.

63. In zake van Rijksbelasting zijn de artt. 52 en 53 C. P., voor het geval de veroordeelde niet buiten staat, maar onwillig is om de opgelegde boeten te voldoen, door art. 225 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38) niet vervallen of afgeschaft. Artt. 52 en 55 C. P. zijn niet alleen toepasselijk op de boeten, opgelegd wegens misdrijven door de fabrikanten zelf begaan, maar evenzeer op boeten aan hen opgelegd wegens hunne verantwoordelijkheid volgens art. 231 der wet van 26 Augustus 1822 (St. 38) voor de daden hunner knechten. — H. R. 14 October 1878; W. 4301, 4303; Rep. 1878, 2649 vg.; N. R. CXX, 33; v. d. H., Bel. XI, no. 650 en 651, 183 en 189.

64. Bij de invordering van geregtskosten in strafzaken, mag de lijfsdwang ook worden toegepast op minderjarigen, gehuwde vrouwen en personen die den ouderdom van zeventig jaren hebben bereikt. — M. F. 29 April 1878, no. 9; P. W. 6697; Rep. 1883, 1076.

65. De bepalingen omtrent den lijfsdwang in burgerlijke zaken gelden ook voor den lijfsdwang in strafzaken, voor zooverre daarop geene uitzonderingen bij bijzondere wetten zijn gemaakt. Dientengevolge is ook de bepaling van art. 596, no. 2 B. R. van toepassing voor den lijfsdwang in strafzaken en de gegijzelde heeft alzoo geen regt op ontslag, zoolang hij niet, behalve de schuld waarvoor hij gegijzeld is, ook de kosten der gijzeling heeft betaald. — M. J. 16 Augustus 1878, no. 129; M. F. 25 October 1878, no. 43; P. W. 6698; Rep. 1883, 1077.

66. Op veroordeelingen in de kosten van het regtsgeding in strafzaken, is de verjaring van 30 jaren toepasselijk.— M. F. 15 Febr. 1879; P. W. 6696.

67. De kosten van beteekening van een vonnis met bevel tot betaling, moeten gerekend worden naar het tarief voor strafzaken. — M. F. 14 Junij 1876; P. W. 7017; Rep. 1883; 1041.

68. Invordering der geregtskosten in zake provinciale belastingen. — M. F. 10 December 1881; P. W. 6560; M. J. 9 Augustus 1880; P. W. 6561; Rep. 1883; 1042.

69. Met het leggen van executoriaal beslag onder derden tot verhaal van geregtskosten, behoeft niet gewacht te worden tot kort vóór het tijdstip, waarop het door derden verschuldigde vorderbaar zal zijn. — M. F. 27 Augustus 1878; P. W. 6653; Rep. 1883, 1043.

70. Verhaal van geregtskosten op plaatsvervangers bij de nationale militie. — M. F. 24 Junij 1882; P. W. 6701; Rep. 1883, 1045.

71. Lijfsdwang tot verhaal van kosten van vervolging, behoort uitsluitend te worden toegepast als gegrond vooruitzicht op betaling bestaat. — M. F. 15 December 1883, no. 59; M. F. 31 Jan. 1884, no. 77; P. W. 6898.

72. De veroordeeling tot boete wegens overtreding der wet op het Notarisambt, mag niet verhaalbaar bij lijfsdwang worden verklaard. — R. W. v. N. 461.

73. Geregtskosten in strafzaken kunnen niet worden verhaald door optreding in het faillissement als schuldeischer van den veroordeelde, als die kosten veroorzaakt zijn na het uitspreken der faillietverklaring. — M. F. 27 Julij 1880, no. 13; P. W. 6793. Regtb. Rotterdam 30 October 1882; P. W. 6794. Hof 's Gravenhage 15 October 1883. M. F. 5 Januarij 1884; P. W. 6899.

74. Bij verhaal van justitiekosten in strafzaken kan executoriaal beslag onder derden worden gelegd, doch behoort vooraf aan den veroordeelde het vonnis te worden beteekend met bevel om binnen twee dagen aan het vonnis te voldoen. — M. J. 25 September 1873, no. 134; M. F. 9 October 1873, no. 41; P. W. 6388.

75. Justitiekosten kunnen niet worden verhaald op de uitgaanskassen der veroordeelden bij het verlaten der gevangenis wegens geëindigde straftijd. — M. J. 1 Maart 1873, no. 139; M. F. 10 Maart 1873, no. 27; P. W. 6222.

76. Indien een veroordeelde bij verstek, na de uitspraak van het vonnis is overleden, moeten de kosten op erfgenamen worden verhaald; daarbij maakt het geen verschil of het vonnis bij verstek òf op tegenspraak is gewezen, in dat geval wordt de grosse van het bij verstek gewezen vonnis aan de ergenamen beteekend en behoeft niet bovendien een dwangschrift te worden beteekend. Indien echter het vonnis reeds aan den veroordeelde bij diens leven was beteekend, behoeft dit niet daarenboven bij overlijden nogmaals aan de erfgenamen te geschieden. Aangezien de erfgenamen niet solidair tot de betaling der justitiekosten gehouden zijn, zoo behooren die kosten in het aan hen te beteekenen bevel tusschen hen gesplitst te worden. — M. F. 6 October 1871; W. 28; P. W. 6010. M. J. 18 Junij 1869, no. 112. M. F. 1 Juli 1869, no. 62; P. W. 5581. M. J. 12 Maart 1868, no. 117. M. F. 25 Maart 1868, no. 11; P. W. 5297.

77. De invordering van justitiekosten bij lijfsdwang. — W. v. N. R. 641.

78. De boete en kosten, waartoe ambtenaren, die volgens art. 854 B. R. teregt staan, worden veroordeeld, mogen niet invorderbaar bij lijfsdwang worden verklaard. — H. R. 23 November 1883; W. 4976; v. d. H., G. Z. XXXIV, 231; N. R. CXXXV, 118.

Art. 55.

79. Mr. A. Heemskerk. Iets naar aanleiding van art. 55 C. P. — Themis XLII, 569.

80. De bij verstek ter zake van hetzelfde wanbedrijf en dezelfde overtreding veroordeelden zijn onderling solidair aansprakelijk voor de kosten van beteekening van het bij verstek gewezen vonnis. — M. F. 29 December 1877; W. v. N. R. 446; Rep. 1878, 1510.

81. Solidaire veroordeeling in de kosten is dan slechts bevolen, als verschillende personen worden veroordeeld, wegens dezelfde misdaad of wanbedrijf, al is het dat zij bij dezelfde uitspraak wegens verschillende misdrijven zijn veroordeeld. — H. R. 18 Mei 1875; N. R. CX, § 14, 138; W. 3867; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2720, 207.

82. De solidaire aansprakelijkheid voor geregtskosten bij veroordeeling van onderscheiden personen voor hetzelfde misdrijf omvat ook de kosten van beteekening van het vonnis aan de bij verstek veroordeelden, als sommigen contradictoir, anderen bij verstek veroordeeld werden bij hetzelfde vonnis. — M. J. 3 December 1879; P. W. 6562; Rep. 1883, 1044.

Art. 56.

83. A. W. C. Th. Grothe. Over hervallen in, en herhalen van misdrijf. — Utrecht 1875.

84. A. C. Waller. Over de wetgeving op de recidive. — W. 4685.

85. W. de Ridder. Eenige beschouwingen over het leerstuk der recidive. — Utrecht 1880.

86. De artt. 56, 57, 58 zijn afgeschaft bij art. 11 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102).

87. De voorschriften omtrent de herhaling van misdaden en wanbedrijven, voorkomende in de artt. 56 en 57 C. P., gewijzigd bij art. 11 der wet van 1854 (St. 102), zijn ook toepasselijk bij misdrijven waartegen bij spetiale wetten niet is gederogeerd. — W. 4877.

Art. 59.

88. T. F. Lucassen. De intellectueele dader. — Utrecht 1883.

89. Mededader is hij, die, terwijl een ander om te stelen een huis beklimt, op den uitkijk blijft staan, om volgens afspraak dezen te waarschuwen. De omstandigheid, dat een der mededaders niet bekend is, belet geenzins de vervolging van den ander. — Hof 's Gravenhage 21 Februarij 1879; N. R. B. 1879, C. 83; Rep. 1880, 6238 vg.

90. Als dader of mededader kan hij alleen worden beschouwd, die het strafbaar feit persoonlijk te weeg brengt of pleegt, of tot het te weeg brengen of plegen daarvan rechtstreeks medewerkt, Als zoodanig is dus niet te beschouwen hij, die, ofschoon bewust van het te plegen misdrijf en dit lijdelijk toelatende, noch aan de uitvoering, noch zelfs aan de voorbereiding daartoe eenig deel heeft genomen. — H. R. 31 Maart 1879; W. 4375; Rep. 1879, 4159; N. R. CXXI, § 34, 309; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2938, 85.

91. Ofschoon op een moeder de verpligting rust om haar kind te beschermen en ofschoon zij weet, dat de verregaande mishandelingen door een ander in hare tegenwoordigheid en zonder eenig verzet harerzijds aan haar kind toegebragt, den dood van dat kind ten gevolge moeten hebben, zoo kan toch hare bloot lijdelijke houding haar niet tot mededader van den op haar kind gepleegden manslag maken. — Hof Amster-

dam 20 Januarij 1880; N. R. B. 1880, C. 51; Rep. 1880, 8163.

92. Elk mededader aan door meerderen opzettelijk gepleegd geweld, is voor alle gevolgen daarvan strafregtelijk aansprakelijk. — H. R. 15 Aug. 1881; W. 4678; Rep. 1881, 10166; v. d. H., Strafr. 1881, 167.

93. Die veroordeeld is voor het helen van coupons kan daarna ook vervolgd worden voor het helen van obligatiën, die te gelijkertijd met de coupons gestolen zijn. — Hof Amsterdam 17 Mei 1882; W. 4790.

94. Uit dit art. volgt, dat een medepligtige moet gestraft worden met de straf tegen den hoofddader in het algemeen bedreigd en niet met die, den hoofddader in het bijzonder opgelegd. — H. R. 26 Februarij 1883; W. 4889; v. d. H., Strafr. 1883, 61; Rep. 1883, 1106.

95. Waar twee personen gelijktijdig na vooraf beraamd opzet, op anderen aanvallen om deze te mishandelen, zijn beide aansprakelijk voor alle gevolgen van dien aanval, al wordt evident uitgemaakt en bewezen, dat de een uitsluitend een bepaald persoon, die ten gevolge daarvan op de plaats dood bleef, heeft mishandeld en de ander een persoon uitsluitend heeft verwond. — Hof 's Hertogenbosch 16 Mei 1883; W. 4918.

96. Hij, die in overleg met een ander, de door dezen van valsche accepten voorziene wisselformulieren verder invult en onderteekent, moet geacht worden met dezen te hebben zamengewerkt tot het stellen der valsche handteekeningen op die accepten en tot het verzinnen der verbindtenissen uit die accepten voortspruitende. — Hof 's Gravenhage 29 Augustus 1877; N. R. B. 1878, C. 67; Rep. 1878, 2296.

Art. 60.

97. Er bestaat medepligtigheid aan diefstal in een herberg, waar de beklaagde als bezoeker is toegelaten, door met weten te helen en te bergen gelden door diefstal verkregen. — H. R. 29 Nov. 1880; v. d. H., Strafr. 1880, 259; Rep. 1881, 9707.

98. Voor het bestaan der medepligtigheid is het geen vereischte, dat de hoofddader bekend is of teregtgesteld is en veroordeeld kan worden; het is voldoende, dat het bestaan van de misdaad of het wanbedrijf, door wien ook gepleegd, wettig is bewezen, indien door derden daden zijn gepleegd die vallen onder een der bepalingen van art. 60 vgg C. P. — H. R. 8 October 1877; W. 4170; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2844, 174; N. R. CXVII, 1; Rep. 1879, 3747.

99. Hij die, vergezeld van den dief, en bewust, dat het van diefstal afkomstig is, het gestolene van de plaats des misdrijfs vervoert, is mededader. Daartegen doet niet af, dat hij als medepligtige teregt is gesteld. — Hof Arnhem 20 Mei 1881, N. R. B. 1881, C. 38; Rep. 1881, 9497.

100. Om de beschuldigden als mededaders van een diefstal met geweldoefening te kunnen beschouwen, wordt noch afspraak tusschen — noch gelijktijdige afgifte van het afgedwongene aan de daders gevorderd, noch bewezen aandeel van het geweld, door elk hunner op den aangerande uitgevoerd. — Hof Arnhem 5 Junij 1879; N. R. B. 1880, C. 24; Rep. 1880, 8074.

101. In het algemeen kan een ander niet als dader of mededader worden beschouwd, dan hij, die het bij, of krachtens de wet strafbaar gesteld feit, persoonlijk te weeg brengt en pleegt, of tot het te weeg brengen of plegen daarvan regtstreeks mede werkt. Derhalve kan er geen sprake zijn van mededaderschap als feitelijk is uitgemaakt, dat de beklaagde, ofschoon bewust van het te plegen misdrijf, dit wel lijdelijk heeft toegelaten, maar noch aan de uitvoering, noch zelfs aan de voorbereiding daarvan eenig deel heeft genomen. — H. R. 31 Maart 1879; W. 4375.

102. Indien tijdens het onwettig vervoer van gedistilleerd naar de woning van den beklaagde, deze in de nabijheid van zijn woning de teugels van den tweeden beklaagde overnam en kar en paard in zijn stal trachtte te geleiden, in welk laatste hij evenwel verhinderd is, levert het misdrijf op van strafbaar vervoer; het is niet als medepligtigheid aan dat misdrijf te beschouwen. — H. R. 30 Maart 1880; W. 4494.

103. Mededader is hij, die, terwijl een ander, om te stelen een huis inklimt, op den uitkijk blijft staan om volgens afspraak, dezen te waarschuwen. De omstandigheid, dat een der mededaders niet bekend is, belet geenzins de vervolging van den ander. — Hof 's Gravenhage 28 Februarij 1879; N. R. B. 1879, C. 83.

104. De meester die door een dienstknecht een werk laat verrigten, dat tot diens gewonen arbeid behoort, moet als dader daarvan worden aangemerkt. — H. R. 4 December 1876; N. R. CXIV, § 35, 246; W. 4064; v. d. H., Strafr. 1876, 256.

105. Hij, die ter bereiking van een door hem beoogd misdadig doel, last geeft aan een ander om de daarvoor noodige handelingen te verrigten en die handelingen alzoo door dezen doet uitvoeren, is de dader van dat misdrijf. — H. R. 16 Nov. 1874; v. d. H., G. Z. XXVIII, no. 1545, 317; W. 3794; N. R. B. 1875, C. 47; N. R. CVIII, § 22, 176; W. B. A. 1333.

106. De beschuldigde heeft werkelijk zijn medebeschuldigde (den hoofdschuldigde) bijgestaan in het voorbereiden van de door den laatste gepleegde valschheid, indien hij hem heeft geholpen om zich bij het passeeren der engagementsacte voor de koloniale dienst, de valsche hoedanigheid van een ander persoon te zijn, te kunnen toeschrijven en door hem onder diens naam de documenten te verschaffen zonder welke hij die valsche acte niet had kunnen passeeren. Het doet niets ter zake, dat de hoofdbeschuldigde in deze, ook zonder de hulp van zijn medebeschuldigde als aanbrenger, welligt had kunnen in dienst treden. — H. R. 7 Junij 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2724, 232; W. 3874; N. R. CX, § 22, 200.

107. Het verborgen houden van zwangerschap door een vrouw, het niet gereed maken van kleêren voor het kind en het niet verhinderen van den doodslag door een derde op haar kind gepleegd, kan niet worden aangemerkt als het verleenen van hulp of het in de gelegenheid stellen tot het plegen van kindermoord. — Hof Amsterdam 23 Oct. 1883; W. 4999.

Art. 62.

108. A. W. Jacometti. Eenige opmerkingen over begunstigen en helen. — Leiden 1880.

109. Het feit van het met medeweten van de misdadige herkomst tot zich nemen van een gestolen bankbillet en bij een derde inwisselen daarvan, waardoor het niet meer in het bezit van hem die het oorspronkelijk ontvreemd had, kon weder gevonden worden, levert het misdrijf van recèl op, strafbaar bij dit art. Daartoe wordt niet bovendien vereischt het ten eigen bate tot zich nemen geheel of gedeeltelijk van het ingewisselde en dus middelijk door misdrijf verkregen bedrag. —

H. R. 3 Februarij 1879; W. 4346; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2927, 13; Rep. 1879, 3496

110. Onder het bij dit art. strafbaar gestelde récéler zijn, behalve het eigenlijk verbergen en bedekt houden, ook te begrijpen andere handelingen, waardoor het vermiste willens en wetens wordt gehouden buiten het bezit van den eigenaar of andere daarop regthebbenden, en waardoor dientengevolge de nasporingen zoowel van deze als van de justitie worden verijdeld of bemoeijelijkt. Voor het misdrijf van dit art. wordt niet vereischt dat de heler het goed van hem, die het door misdrijf verkregen heeft, zelf in ontvang heeft genomen. Dit art. vordert niet, dat de dader de geheelde goederen in den letterlijken zin van het woord in handen heeft gehad, doch het is voldoende, dat hij van het oogenblik, dat hij zich met de zaak inliet, ook ten zijnen behoeve en op zijne verantwoordelijkheid het door den mededader bewaren der bedoelde voorwerpen heeft gewild. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het voldoende, dat in het algemeen is beslist, dat wetenschap omtrent de misdadige herkomst der goederen bij het helen heeft bestaan, onverschillig of die wetenschap reeds bij het ontvangen der goederen aanwezig was, dan wel eerst later tijdens het behouden is verkregen. — H. R. 1 November 1880; W. 4577; v. d. H., Strafr. 1880, no. 3009, 225; N. R. CXXVI, 74; Rep. 1881, 8158.

111. Voor het misdrijf van helen is het geen vereischte, dat de heler in persoon de gestolen goederen heeft overgenomen, doch is het voldoende, dat het afhalen der goederen is geschied op last van den heler door diens bediende. — H. R. 14 Maart 1881; W. 4632; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3027, 33; Rep. 1881 10545.

112. Het, met de wetenschap der misdadige herkomst, aan een ander geven van geldstukken, opdat deze ze zou inwisselen, levert het misdrijf van helen op. — Hof 's Hertogenbosch 20 Maart 1879; W. 4370; Rep. 1879, 3934.

113. Een vrouw, die haren gefailleerden echtgenoot op diens last feitelijk bijstaat in het verduisteren van tot zijn boedel behoorende goederen, kan, indien niet bepaald blijkt van bedriegelijke bedoeling aan hare zijde, niet worden geacht met hem te hebben zamengespannen. — Hof Amsterdam 26 October 1880; N. R. B. 1881, C. 126; Rep. 1882, 11308.

Art. 64.

114. Dr. Wellenbergh. Bewusteloos en onbewust. — Themis 1881, 576; Themis XLII, 1; aangek.; W. 4684.

115. R. B. A. Verloren van Themaat. Iets over den invloed der dronkenschap op de toerekenbaarheid. — Utrecht 1881; Beoord. door mr. F. A. R. A. van Ittersum; N. R. Bijdr. 1881, 511.

116. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Art. 37 van het (nieuw) Wetboek van Strafrecht. — N. R. Bijdr. 1882, 137.

117. Voor het bestaan van noodweer wordt vereischt, dat de geweldadige of dreigende handeling van den aanvaller onmiddellijk is voorafgegaan aan den manslag, de verwonding of de mishandeling, gepleegd door hem die zich op noodweer beroept. — Hof 's Gravenhage 24 November 1881; N. R. B. 1882, C. 8; Rep. 1882, 11970.

118. Slechts dan kan het beroep op overmagt opgaan, indien een feit wordt bewezen, waarbij elke gedachte niet alleen aan schuld of nalatigheid, maar aan onvoorzigtigheid wordt uitgesloten. — Regtb. Alkmaar 6 September 1877; W. 4193; Rep. 1878, 102; N. R. B. 1878, B. 247.

119. Na de beslissing, dat de beklaagde inzigt heeft gehad in het strafwaardige zijner handelingen, kan ten zijnen opzigte geen sprake zijn van een der toestanden welke het Wetboek van Strafregt onder staat van krankzinnigheid begrijpt. — H. R. 30 Januarij 1882; W. 4748; Rep. 1882, 11714; N. R. CXXX, 98.

120. Het eventueel bestaan van zoodanigen bijzonderen zielstoestand van den beklaagde als waardoor zijne toerekenbaarheid zou worden uitgesloten, betreft geen punt van verontschuldiging, maar wel het bewijs omtrent de aanwezigheid van den strafbaren wil, van de schuld zelve, hoedanige niet bij ontstentenis van bewijs van het tegendeel, maar door wettige bewijsmiddelen blijken moet. Waar deswege twijfel bestaat, rust op het O. M. de verpligting hieromtrent bewijs te leveren en op den regter daaromtrent ambtshalve onderzoek in te stellen. — H. R. 21 Maart 1882, W. 4751; v. d. H., Strafr, 1882, 31; N. R. CXXX, 260.

121. Als krankzinnig moet worden aangemerkt hij, die lijdende is aan zoodanige voorstellingen, welke, bij een overigens ongestoord verstand, zonder en tegen den wil van den persoon, op den voorgrond van het bewustzijn treden, zich niet laten ter zijde stellen, den normalen gang der voorstellingen belemmeren en doorkruisen, door hem die haar ondervindt, steeds als abnormaal, hem ten eenenmale vreemd erkend worden en waar tegenover hij met zijn gezond verstand staat. — Hof Amsterdam 28 September 1881; N. R. B. 1883, C. 151,

122. Hoezeer bij politieverordeningen geen schuld wordt vereischt, neemt toch overmagt het strafbare van het feit weg. — Kantg. Groningen 19 October 1881; N. R. B. 1882, D. 158; Rep. 1883, 1771.

Art. 66.

123. Het is wenschelijk, dat de regterlijke college's in hunne uitspraken den tijd gedurende welken ex art. 66 C. P. de plaatsing in een verbeterhuis bevolen wordt, bepalen, door uitdrukkelijke aanwijzing te doen van den dag waarop de opsluiting eindigen moet. — M. J. 6 April 1883; W. 4880; Luttenberg 1883, 58; Bijv. E. 1883, 275.

124. Aan den regter is het overgelaten om al of niet te bevelen „naar omstandigheden", volgens dit art., of een jeugdig overtreder naar een verbeterhuis zal worden opgezonden, ook al heeft hij ouders, in staat om voor zijn opvoeding te zorgen. — H. R. 25 October 1875; W. 3841; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2750, 359; N. R. CXI, § 7, 60.

125. De judex facti is niet verpligt te onderzoeken en te beslissen naar het al of niet aanwezig zijn van oordeel des onderscheids bij een beklaagde beneden de zestien jaren, indien geen strafbaar feit is te laste gelegd. — H. R. 3 April 1876; W. 3988; N. R. CXII, § 37, 308; v. d. H., J. V. VIII, no. 544, 141.

126. Waar sprake is van overtreding van een plaatselijke verordening, waartegen een hoogere straf is bedreigd dan die ingevolge art. 466 C. P. wegens overtreding mag worden gewezen, gepleegd door iemand beneden den leeftijd van zestien jaren, moet door den regter worden beslist omtrent het al of niet bestaan van oordeel des onderscheids bij den beklaagde. — H. R. 19 Mei 1879; W. 4392; v. d. H., G. Z. XXXI, 364; N. R. CXXII, 61.

127. Bij het onderzoek der vraag of een beklaagde met oordeel des onderscheids heeft gehandeld, gelden niet de gewone voorschriften om-

trent het bewijs der misdrijven. — H. R. 22 Jan. 1877; W. 4097; N. R. CXV, 86; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2819, 12.

128. Het staat den regter niet vrij geldboete op te leggen aan den jeugdigen met oordeel des onderscheids gehandeld hebbende dader van een wanbedrijf, waartegen bij de wet alleen gevangenisstraf is bedreigd. — Hof Arnhem 25 Januarij 1876; N. R. B. 1877, C. 127.

129. Bij vrijspraak op grond van art. 66 C. P. (acquittement) moet de schuldigverklaarde toch in de kosten van het regtsgeding worden verwezen. — Kantg, Sneek 14 Augustus 1876; W. 4028.

Art. 67.

130. Dit art. stelt niet de straf zelve vast voor den schuldigverklaarde beneden de zestien jaren oud, die met oordeel des onderscheids gehandeld heeft. Het bepaalt slechts een evenredige vermindering van de gevangenisstraf. Van daar dat, indien tegen het misdrijf behalve de gevangenisstraf ook boete is bedreigd, de jeugdige schuldigverklaarde ook in die boete moet worden veroordeeld. — Regtb. Groningen 8 Junij 1882; N. R. B. 1883, C. 8; Rep. 1883, 1775.

131. Waar een straftijd van een derde van vijf jaren moet worden uitgesproken, bedraagt dit niet een derde van vijf maal twaalf maanden, maar een derde van vijf maal 365 dagen. — H. R. 13 Julij 1878; W. 4276; Rep. 1878, 2085; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2898, 207; N. R. CXIX, 259; H. R. 12 Augustus 1878; v. d. H., Strafr. 1878, 235.

Art. 69.

132. Dit art. geeft geen bevoegdheid om als op een wanbedrijf meer dan één soort van straf is gesteld (zonder toepassing van art. 463 C P.) uit de gelijktijdig aangewezen straffen een keuze te doen. — Hof Amsterdam 7 November 1881; W. 4731; Rep. 1882, 11579; N. B. 1883, C. 11.

133. Bij dit art. is den regter niet als bij art 413 en 463 de keuze gelaten tusschen gelijktijdig aangewezen straffen. — H. R. 27 September 1875; v. d. H,, Strafr. 1875, no. 2737, 303; W. 3910; N. R. CX, § 41, 357.

134. Als de regter beneden het maximum blijft, dat tegen een beklaagde beneden de zestien jaren kan worden uitgesproken en hij de omstandigheden opnoemt, waarom hij aan de strafwet een ruimere toepassing meent te moeten geven, kan hij niet gezegd worden op grond van feiten, niet met het misdrijf in verband staande een zwaardere straf te hebben opgelegd dan het geval zou zijn geweest als hij alleen op die feiten welke het misdrijf opleveren, had acht gegeven. — H. R. 22 Januarij 1877; W. 4097; N. R. CXV, 16; v. d. H., Strafr. 1877, 12.

Art. 75.

135. H. J. de Carpentier. De delictis adversus civitatis securitatem externam commissis ab artt. 75—85 C. P. — L. B. 1830.

Art. 96.

136. A. L. E. Gastman. Iets over het misdrijf van zeeroof volgens de artt. 443—447 van het ontwerp Strafwetboek 1875.

Art. 101.

137. Boomen en haken zijn als kneuzende of scherpe werktuigen of gereedschappen volgens dit art. onder wapenen begrepen, ook zonder dat zij tot aanvallen op personen zijn gebezigd. — H. R. 28 Augustus 1877; W. 4159; v. d. H., Strafr. 1877, 163.

Art. 109.

138. G. H. Bast. Iets over misdrijven bij verkiezingen. — Leiden 1879.

Art. 114.

139. Ingeval van onwettige aanhouding van iemand door een rijksveldwachter, is niet art 341, maar art. 114 C. P. toepasselijk. Art. 341 is alleen toepasselijk op onwettige arrestatiën door particulieren gepleegd. Onder de daden die de vrijheid aanranden, bedoeld bij art. 114 C. P. en gepleegd door ambtenaren en beambten aldaar bedoeld, is ook begrepen onwettige aanhouding. — Regtb. Winschoten 21 November 1879; W. 4485.

140. Voor het wanbedrijf van dit art. wordt gevorderd, dat de inbreuk op de persoonlijke vrijheid van den burger is geschied door een daad van willekeur, waaronder moet worden verstaan een handeling gepleegd met de wetenschap, dat men daartoe de bevoegdheid niet had. Derhalve is de toepasselijkheid van dit art. uitgesloten, indien de handeling van den beklaagde alleen is toe te schrijven aan onnauwkeurige lezing of min duidelijk schrift van een briefje en dus aan dwaling ter goede trouw. — H. R. 30 Maart 1880; W. 4495; Gemst. 1495; Rep. 1880, 6542; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2977, 61; N. R. CXXIV, 256.

141. Dit art. kan alleen dan worden toegepast als het bewezen is, dat de ambtenaar handelde dolo malo. — Regtb. Amsterdam 6 Januarij 1881; P. v. J. 1881; P. v. J. 1881, 3; Rep. 1881, 8496. Hof Amsterdam 7 Maart 1881; P. v. J. 1881, 11; W. 4609.

Art. 132.

142. Indien bij het bewezen feit van het namaken of van misdadige deelneming aan het in omloop brengen van nagemaakte gouden of zilveren nationale gangbare muntspetiën, termen aanwezig zijn om het bestaan van verzachtende omstandigheden aan te nemen, kan alleen art. 2 der wet van 29 April 1836 (St. 13) en niet art. 9 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) worden toegepast — Hof Amsterdam 12 Mei 1880; N. R. B. 1880, C. 92.

143, Het uitgeven van valsche munt moet worden beschouwd als het in omloop brengen van nagemaakte muntstukken, ook al is niet bewezen, dat de dader bij de ontvangst van het stuk de valschheid er van kende. — Hof 's Hertogenbosch 28 Julij 1876; N. R. B. 1877, C. 147.

144. Indien de misdaad van dit art. wordt begaan door een der personen, vermeld in art. 6 der wet van 24 April 1836 (St. 13), mag bij het bestaan van verzachtende omstandigheden art. 9 jcto art. 13, 1° der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) niet worden toegepast, met dit gevolg, dat de straf mag afdalen tot correctionele gevangenisstraf van één jaar. Waar zoodanig misdrijf is gepleegd door een ander persoon bij het insgelijks bestaan van verzachtende omstandigheden, behoort art 9 der wet van 29 Junij 1854 (St. 132) buiten toepassing te blijven, met dit gevolg, dat de straf krachtens art. 2 der wet van 1836 niet kan dalen beneden vijf jaren tuchthuisstraf. — H. R. 26 Augustus 1882; W. 4823; N. R. CXXXI, 278; v. d. Strafr. 1882, 141.

Art. 134.

145. Mr. H. Verkouteren. Muntkwestie. Overzicht van het verhandelde op de congressen te Amsterdam. — N. R. B. 1883, 630.

146. Mr. D. Josephus Jitta. Verslag van het verhandelde op genoemde congressen. — Aangek. W. 5037.

147. De bijzondere bepaling van art. 2 der wet van 24 April 1836 (St. 13) is voor verzachtende omstandigheden onveranderd gebleven. De algemeene regel van art 9 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) kan voor dat uitgezonderd geval geen toepassing vinden. Uit de uitdrukkelijke toepasselijk-verklaring van dat art. voor een der gevallen der wet van 1836 kan niet het gevolg worden gemaakt, dat de wetgever haar ook kon bedoeld hebben voor misdaden, voorzien bij de overige artt. der wet, waarvoor zij het genoemd art. niet van toepassing verklaart. — H. R. 18 October 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2746; 337; W. 3916; N. R. CXI, § 7, 37.

148 Indien bij het bewezen feit van het namaken of misdadige deelneming aan het in omloop brengen van nagemaakte gouden of zilveren nationale gangbare muntspetiën, het bestaan van verzachtende omstandigheden wordt aangenomen, dan kan alleen art. 8 der wet van 24 April 1836 (St. 13) en niet art. 9 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) worden toegepast — Hof N. Holland 29 Junij 1875; N. R. B. 1876, C. 78.

149. Op het hier te lande invoeren en in omloop brengen van nagemaakte zilveren vreemde muntspetiën, is niet de onbepaalde straf van confinement (art 6 alin. 2 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102), maar die van reclusion (tuchthuisstraf van 5—10 jaren) gesteld. — Hof Arnhem 27 Januarij 1876; N. R. B. 1877, C. 125.

Art. 135.

150. Het vonnis gewezen tegen hem, wien was te laste gelegd, dat hij een voor deugdelijk ontvangen guldenstuk na de ondeugdelijkheid daarvan te hebben uitgemaakt of doen uitmaken, weder had uitgegeven en wien alzoo geen hooger straf kon worden afgelegd, dan een geldboete van acht gulden, is niet aan hooger beroep onderworpen. — Hof Amsterdam 9 April 1883; N. R. B. 1883, C. 56.

Art. 139.

151. Waar niets meer is beslist dan dat zeker papier in vorm en kleur eenige overeenkomst heeft met een Nederlandsch bankbillet, valt niet te denken aan zoodanige nabootsing als art. 139 C. P. door het woord namaking aanduidt. — H. R. 9 Junij 1884; W. 5057; Rep. 1884, 3915.

Art 140.

152. De aanneming van verzachtende omstandigheden waar die aanwezig zijn, mag ook plaats hebben bij de toepassing van dit art., waar op het misdrijf bij gewone omstandigheden altijd het maximum der straf was bedreigd. — H. R. 7 Februarij 1876; N. R. CXII, § 5, 42; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2759, 1; W. 3959.

Art. 142.

153. Artt. 142 en 143 C. P. zijn afgeschaft ten aanzien van handels- en fabriekmerken. Bepalingen omtrent de handels- en fabriekmerken. — Wet 25 Mei 1880 (St. 105).

154. Een etiquette dienende om op wijnflesschen te worden geplakt, is een fabriekmerk in den zin van art 142 C. P., al bevat het ook slechts een vermelding van de soort van wijn en de plaats van herkomst, zonder eenig onderscheidingsteeken van de persoonlijkheid van den fabrikant. Art. 24 van het tusschen Frankrijk en Nederland op 7 Julij 1865 gesloten tractaat afgekondigd bij Kon. Besl. van 12 Augustus 1865 (St. 109), brengt mede, dat oen Franschman, die aan de voorgeschreven formaliteiten heeft voldaan, in Nederland aanspraak kan maken op een bescherming van den eigendom van zijn fabriek of handelsmerk. Daar wijn als een fabrikaat is te beschouwen, moet het merk, waarvan die wijn voorzien is, in den zin der wet voor een fabriekmerk worden gehouden. Bij de algemeenheid van deze uitdrukking bestaat er geen reden om aan te nemen, dat een etiquette op flesschen wijn geplakt, niet als een merk te beschouwen is. Het is geheel onverschillig op welke wijze het merk is aangebragt. Evenmin is het noodzakelijk, dat de naam van den fabrikant op de etiquette voorkomt; ieder teeken, ieder letter, ieder vermelding waarmede de fabrikant zijn maaksel van dat van anderen onderscheidt, is een fabriekmerk. — Hof Amsterdam 11 November 1878; P. v. J. 1878, 47; Rep. 1878, 2517, 2518; W. 4326; N. R. B. 1879, C 110; H. R. 17 Februarij 1879; v. d. H., Strafr. 1879; N. R. CXXI, 149; W. 4345.

155. Onder „marque" in dit art. moet zoowel het werktuig waarmede het merkteeken verkregen wordt, als dit merkteeken zelf en in het algemeen elk onderscheidingsteeken worden verstaan, hetwelk de fabrikant aan zijn waar hecht om deze van de voortbrengselen van andere fabrikanten te doen onderkennen. De Code Pénal stelt strafbaar het namaken en gebruiken van het nagemaakte, niet tegenover dezen of genen persoon met wien de dader zich direct in betrekking stellen mogt, maar in het algemeen tegen alle daarbij eventueel betrokken belanghebbenden en wel bepaaldelijk tegen den eigenaar van het merk. De bescherming die de wet van Germinal jaar XI aan inlandsche of nationale nijverheid wilde verzekeren, voor zooveel de inwoners van Frankrijk en Nederland aangaat, is uitgebreid door art. 24 van het tractaat van 7 Julij 1865, goedgekeurd bij de wet van 7 Augustus 1865 (St. 102), — H. R. 17 Febr. 1879; W. 4345; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2918, 18, N. R. CXXI, 109.

156. Verboden nabootsing van een merk is ook dan aanwezig, indien de geringe afwijkingen, welke de nabootser heeft aangebragt, niet beletten dat de totaal-indruk van zijn merk, dezelfde is als die van het nagebootste; dat de nabootser zijn eigen naam onder het merk heeft geplaatst, doet daartegen niets af, daar de naam geen deel uitmaakt van het merk. — Regtb. Rotterdam 20 April 1881; W. 4644; Rep. 1881, 10475 vg.

157. Ter beoordeeling van het al of niet bedriegelijke eener nabootsing mag de regter buiten de vergelijking der beide merken, ook andere bijkomende omstandigheden in aanmerking nemen. — H. R. 16 December 1881; W. 4720; Rep. 1882, 11270; N. R. CXXIX, 208.

158. Het te koop aanbieden van Apollinariswater bij prijscourant, het verkoopen en leveren in kruiken met inschrift als herkomstig van de Apollinarisbronnen en voorzien van capsules en kurken, nagenoeg gelijk aan die door de Apollinarisbronnen-Gesellschaft gebruikt, bevestigen het feit, dat de inhoude dier kruiken, als het echte

water uit de Apollinarisbron verkocht wordt en is mitsdien een onregtmatige daad. — Regtb. Rotterdam 2 December 1878; P. v. J. 1879, 2, Bijb.; W. 4326; Rep. 1879; 3101; N. R. B. 1879, B. 295.

159. Het gebruiken van een vignet als merk is niet in strijd met de wet van 25 Mei 1880 (St. 85) — Regtb. Amsterdam 21 Julij 1881; N. Mag. v. H. 25; Rep. 1881, 10468.

160. De wet verleent alleen dan bescherming aan een naam, als deze in den vorm van een handteekening is of in gewone letters, maar dan vergezeld van een merkteeken en wel met genoegzame onderscheiding van het merkteeken van den vroegeren inschrijver. — Regtb. Amsterdam 13 October 1881; P. v. J. 1881, 44, Bijb. Regtb. Rotterdam 12 Oct. 1881; P. v. J. 1881, 44; Rep. 1881, 10473 vg.

161. Het woord „valschelijk" in art. 10 der wet van 1880 (St. 85) beteekent niet eenvoudig „in strijd met de waarheid", maar duidt het oogmerk aan om het publiek te bedriegen door het in den handel brengen en weder verhandelen van met een valsch certificaat van oorsprong gemerkte goederen. — Regtb. Rotterdam 21 Junij 1881; N. R. B. 1881, C. 132; Rep. 1882, 11273.

162. De beslissing, dat een merk als bedriegelijke nabootsing van een ander, aangemerkt wordt, is van geheel feitelijken aard. — H. R. 27 Januarij 1882; N. Mag. v. H., I, 132.

163. De nabootsing van een handelsmerk is eerst dan strafbaar als de dader ter kwader trouw handelde d. i. met de wetenschap, dat een ander een verkregen regt op het merk had. — Regtb. Middelburg 14 April 1882; W. 4784; Rep. 1882, 12311; P. v. J. 1882, 25.

164. Bij de artt. 3 en 5 der wet van 25 Mei 1880 wordt een bijzondere wijze van procedeeren geregeld, gerigt tegen het merk zelf, waarbij niet is bepaald, dat de regter alleen op grond van eigen onderzoek de inschrijving van een merk mag weigeren, indien vast staat, dat het merk hetzelfde is als dat, welks inschrijving reeds door een anderen regter verboden is. — H. R. 20 Maart 1884; N. R. CXXXVI, 299; N. R. B. 1884; D. 82; Rep. 1884, 2909.

165. De wet op de handels- en fabrieksmerken strekt niet alleen, om de regten te beschermen van hen die op eenig werk regt hebben, maar ook in het belang van het publiek. Hieruit volgt, dat indien de inschrijving van eenig merk verboden is, dit verbod ook geldt voor ieder ander, die inschrijving van datzelfde werk verlangt, indien de belanghebbende er tegen opkomt. Een onderscheiding tusschen fabrieksmerk en handelsmerk ligt buiten de wet. — Regtb. Amsterdam 29 December 1883; N. R. B. 1883, D. 57; W. 4977.

166. Nabootsing van een anders fabriekmerk is ook dan strafbaar, indien dat merk niet door den eigenaar van het fabriekaat, maar door zijn gérant op den eigen naam van dezen te goeder trouw is gedeponeerd, zonder dat de werkelijk regthebbende verzet heeft gedaan. — N. R. B. 1883, D. 50; P. v. J. 1884, 13; W. 5056; Rep. 1884, 2914.

Art. 145.

167. J. R. A. Cort van der Linden. Valschheid als vervalsching van bewijsmiddel. — 's Gravenhage 1881.

168. J. Alfred Cohen. Faux intellectuel. — Amsterdam 1877.

169. Die geschriften, welke kortheidshalve op de wijze van staten zijn ingerigt, moeten niet alleen naar hun letterlijken inhoud beoordeeld worden, maar evenzeer naar de bedoeling van hen, die tot het opmaken medewerken en naar het doel, dat zij bestemd zijn te bereiken. Indien verschillende staten worden opgemaakt met de bestemming om ieder met zijn geheelen inhoud in eens te dienen, dan wordt door het opmaken van ieder stuk, hoevele vervalschingen daarin ook aanwezig mogen zijn, slechts één daad van valschheid begaan. — Hof 's Gravenhage 12 Februarij 1879; N. R. B. 1879, C. 60; Rep. 1879, 5346 vg.

170. Het bedriegelijk oogmerk voor valschheid in geschrifte vereischt, bestaat in het oogmerk om iets voor echt te doen doorgaan wat valsch is, met het doel om een ander te benadeelen. — H. R. 27 Februarij 1882; W. 4762; Rep. 1882, 11974.

Art. 146.

171. Dit art. wordt verkeerd toegepast door, indien dezelfde publieke persoon bij herhaling van een der middelen, in dit art. vermeld, gebruik maakt en dus op verschillende wijze dezelfde publieke acte vervalscht, elke vervalsching als een afzonderlijk misdrijf te beschouwen, in plaats van de latere vervalschingen in een reeds bedriegelijk veranderde acte, als de voortzetting van het gepleegd misdrijf te beschouwen. — H. R. 10 April 1876; W. 3992; N. R. CXII, § 41, 347; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2778, 110; Gemst. 1296; W. B. A. 1415.

172. Hoewel dit art. in de eerste plaats voorziet tegen verdichting in openbare schriftelijke acten, die door de daarvoor aangewezen ambtenaren worden opgemaakt van de verklaringen der voor hen verschijnende partijen, voor welke verklaringen zij als bewijs moeten dienen, wordt bij dit art. evenzeer straf bedreigd tegen het bedriegelijk opnemen in de acten, tot den post van den ambtenaar behoorende, van onwaarheid omtrent de feiten, die deze acten uit anderen hoofde buiten de gevallen van verschijnende partijen moeten inhouden. — H. R. 10 Mei 1882; N. R. CXXXI, 28; Rep. 1882, 12878, v. d. H., Strafr. 1882, 77.

173. Een assistent op een postkantoor is een openbaar ambtenaar. Registers door de Hooge regering bestemd om de stortingen en betalingen ter zake van postwissels te vermelden, zijn openbare acten. Indien in die registers onderscheiden cijfers zijn vervalscht ter bereiking van een en hetzelfde doel, namelijk het verbergen van een te kort bij de verantwoording, dan heeft men niet aan zoovele valschheden te denken als er cijfers zijn vervalscht, maar dan moeten alle die vervalschingen te zamen worden beschouwd als een voortgezet misdrijf van valschheid. Hetzelfde geldt van het gebruik maken van die vervalschte cijfers bij de verantwoording, ook hier kan van slechts ééne strafbare gebruikmaking sprake zijn. — Hof Amsterdam 20 December 1881; N. R. B. 1883, C. 140; Rep. 1883, 3919.

174. Een directeur van een huis van arrest, als zoodanig belast om aan de gevangenen die dat huis verlaten, ondersteuning te geven in reispenningen of kleedingstukken, zoo daartoe termen bestaan en verpligt om, tot staving van de daarvoor in te dienen declaratiën, een staat op te maken van ontslagen gevangenen, welke in het geheel geene of een ontoereikende uitgaanskas hebben, maakt zich schuldig aan de misdaad van „het als ambtenaar of bekleeder van een openbaren post, in het opmaken van een acte, tot zijn post behoorende, bedriegelijk veranderen van het wezen of de omstandigheden daar-

van, door valsche feiten als waar uit te maken", indien hij op bedoelden staat achter den naam van een gevangene, die in het bezit is van een uitgaanskas, in de kolom „bedrag van de uitgaanskas", van deze omstandigheid geen melding maakt. — Hof 's Gravenhage 31 Julij 1882; N. R. B. 1883, C. 59; H. R. 11 December 1882; v. d. H., Strafr. 1882, 200; N. R. B. 1882, C. 59; N. R. CXXXII, 201; W. 4865; Rep. 1883, 1880.

Art. 147.

175. Mr. R. Valschheid in authentieke geschriften en het des bewust gebruik maken van valsche of vervalschte stukken. — W. v. N. R 761, 762.

176. Bij valschheid in orderbilletten, behoort de regter te beslissen of deze een koopman betreffen en alzoo of dergelijke stukken zijn geschriften van koophandel; bij gebreke van dien, kan dit art. op dergelijke valschheid niet worden toegepast. — H. R. 26 October 1874; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2671*, 305; N. R. CVIII, § 12, 88.

177. De verdedingsgrond van den beschuldigde ter zake van valschheid in geschriften van koophandel, dat hij namelijk den naam zijner vrouw mogt besigen, omdat zijne vrouw hem zou hebben gemagtigd op haren naam handel te drijven, behoeft door den judex facti niet te worden onderzocht, indien blijkt, dat van geen uitoefening van handel sprake is, maar de beschuldigde de naamteekening, die de zijne niet is, uitsluitend met een bedriegelijk oogmerk heeft gesteld. — H. R. 16 April 1877; W. 4123; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2833, 104.

178. Als de agent eener levensverzekeringmaatschappij aan de weduwe van een verzekerde, van wege die maatschappij, uitkeert een minder bedrag dan waarop zij aanspraak kan maken en het restant voor zich behoudt en de regthebbende weduwe een quitantie voor een hooger bedrag doet onderteekenen, dan zij heeft ontvangen, zijn in die handelingen alle kenmerken van intellectuele valschheid gelegen. — H. R. 29 October 1877; W. 4180; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2849, 210; N. R. CXVII, 107.

179. De gefailleerde die te midden der liquidatie van een faillieten boedel, ten gevolge van het herhaald aandringen van den curator op persoonlijke zekerheid, geschriften vervaardigt, waarbij hij een ander, een zijner schuldeischers, daarvan onkundig en gebruik makende van diens handteekening, eerst den curator doet mededeelen, dat hij na de homologatie van een aangeboden accoord aanneemt die som te zullen opleggen ter gedeeltelijke voldoening van de bij het accoord bedongen percenten, pleegt valschheid in onderhandsch geschrift. In die handelingen ligt de mogelijkheid van benadeeling opgesloten, ook dan als blijkt, dat de schuldeischers die zekerheid niet hadden gevraagd en ook zonder zekerheid in het accoord genoegen zouden hebben genomen. — Hof 's Gravenhage 8 Februarij 1878; W. 4218.

180. Het met een mes uitkrabben, delgen en geheel doen verdwijnen van een kwijting en onderteekening, op de grosse eener acte van schuldbekentenis met hypotheekstelling voorkomende, door den vroegeren schuldeischer die de grosse heeft gestolen, stelt niet daar een valschheid of verminking in een onderhandsch geschrift op een der in art. 147 C. P. vermelde wijzen, maar een opzettelijk vernieling van een onderhandsch geschrift, waartegen art. 439 C. P. voorziet. — Hof 's Hertogenbosch 28 Februarij 1878; W. 4253; Rep. 1878, 1548.

181. Verandering van een feit in een door een brievengaarder uit kracht van zijn aanstelling en ingevolge de voorschriften zijner instructie afgegeven reçu, is als valschheid in een authentiek en openbaar geschrift aan te merken. — Hof Leeuwarden 14 December 1877; W. 4282.

182. De bedoeling van een beschuldigde om zich persoonlijk te vrijwaren tegen de voor hem nadeelige gevolgen der strafwet, sluit niet het opzet uit, dat vereischt wordt tot de strafbaarheid van materiële valschheid, in het bijzonder van die omschreven bij art. 147 C. P. Ten einde een veroordeeling als recidivist te ontgaan, maakt de verdachte, die bij zijn verhoor ter zake van een later door hem gepleegd misdrijf, zoowel voor den officier van justitie als voor den regter-commissaris bedriegelijk, een ander naam opgeeft dan de zijne en de beide processenverbaal van die verhooren met dien naam onderteekent, zich schuldig aan valschheid in een authentiek en publiek geschrift, door het namaken van een handteekening. — H. R. 14 October 1878; W. 4306; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2906, 242; N. R. B. 1878, C. 129; N. R. CXX. 1.

183. Een zoogenaamd verhuisbillet in den vereischten vorm opgemaakt, is een authentiek en publiek geschrift. Bij valschheid komt niet alleen finantieel, maar ook moreel en maatschappelijk belang en nadeel in aanmerking. — Hof Arnhem 9 Junij 1881; N. R. B. 1881, C. 72.

184 Waar een beschuldigde in acten van instructie een andere naamteekening dan de zijne stelt, met de bedoeling om zich te vrijwaren tegen de strafregterlijke gevolgen van vroeger opgelegde straffen, is de voor de strafbare valschheid vereischte mogelijkheid van benadeeling aanwezig. — H. R. 30 April 1878; N. R. CXVIII, § 47, 403; v. d. H., Strafr. 1878, no 2883, 125.

185. Hij, die door hem vervalschte stukken voor echte doet doorgaan en die als zoodanig aan de betrokken personen afgeeft om zich zoodoende, hetzij gelden, hetzij crediet of uitstel van betaling te verschaffen, handelt met bedriegelijke bedoeling. Bij valsche of vervalschte geschriften, die tot waarborg van gedane voorschotten zijn gegeven, bestaat de mogelijkheid van nadeel in de onzekerheid of de falsaris wel bij magte zal zijn, de in vertrouwen op de echtheid dier geschriften verstrekte gelden terug te geven of de belanghebbenden op andere wijze schadeloos te stellen. Assignatiën door een koopman ten behoeve van zijn handel uitgegeven en door de tot betaling aangewezenen, zijnde geen kooplieden, op de wijze bij het wetboek van koophandel ten aanzien van wisselbrieven voorgeschreven, geaccepteerd, zijn geschriften van koophandel. Orderbriefjes, door personen die geen kooplieden zijn, onderteekend, zijn onderhandsche geschriften. — Hof 's Gravenhage 20 December 1878: N. R. B. 1879, C. 4; Rep. 1879, 4251.

186. Indien de handelende personen geen kooplieden zijn en zich niet ter zake van koophandel hebben verbonden, moet valschheid in een telegraphischen postwissel als valschheid in onderhandsch geschrift worden beschouwd. — Hof Leeuwarden 4 Januarij 1879; N. R. B. 1879, C. 19.

187. Het valsch schrijven en onderteekenen van een stuk, houdende dringende aanbeveling van een stervende om iemand voor verzorging en oppassing door schenking van bepaalde goederen te beloonen, doch geenzins de verpligting tot afstand dier goederen in zich bevattende, zoodanig, dat dit stuk hem, voor wien het bestemd is, niet kan doen twijfelen aan het feit, dat de afgifte dier

goederen, wanneer ze plaats heeft, alleen het gevolg is van zijn eigen vrijgevigheid, kan wegens het ontbreken der mogelijkheid van benadeeling niet als strafbare valschheid worden aangemerkt. — Hof Arnhem 23 Januarij 1879; N. R. B. 1879, C. 22.

188. Voor de mogelijkheid van benadeeling, als vereischte van valschheid in geschrifte, wordt niet vereischt, dat het valsch stuk, zoo het echt ware, in foro civili eenigen regtsband zou opleveren; daarvoor is het voldoende, dat de persoon, tegen wien het stuk gebezigd wordt, in den waan wordt gebragt, dat hij, door aan den inhoud daarvan te voldoen, een bloot zedelijke verpligting zou vervullen. — H. R. 29 April 1879; W. 4386; v. d. H., Strafr. 1879, 2843*, 116.

189. De wetsbepalingen omtrent valschheid in het burgerlijk regt, hebben niets gemeen met die in het strafregt. Zij kunnen de strafvervolging niet beperken. Voor de strafvervolging is het onverschillig of de gevolgen van in bewaargeving van het van valschheid verdacht stuk en de daarop gevolgde strafvervolging, voor het burgerlijk proces in het Wetb. v. B. R. geheel ongeregeld is gelaten. — H. R. 28 December 1874; N. R. B. 1875, C. 51; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2683, 378; W. 2812; N. R. CVIII, 325.

190. De ontvankelijkheid eener vervolging wegens valschheid in geschrifte, wordt niet afhankelijk gesteld van de aanwezigheid van het valsche geschrift. Een acte, waarbij in schrift gebragt is een overeenkomst, houdende verbindtenis van een der partijen tot het verschaffen van een som geld, zonder dat de oorzaak der overeenkomst daarin is uitgedrukt, kan, als niettemin een geoorloofde oorzaak bestaat, van kracht zijn. — H. R. 1 Nov. 1875; N. R. CXI, § 18, 129; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2751, 361; W. 3924.

191. Waar de feiten de kenmerken opleveren van valschheid in geschriften van koophandel, door het namaken van handteekeningen en het verzinnen van overeenkomsten, en het des bewust gebruik maken van die valsche stukken, kan daarin geen verandering worden gebragt door de beweegredenen welke den dader tot het plegen dier handelingen mogten hebben geleid, spetiaal door de als bewezen bedoeling om zich tijdelijk uit den geldelijken nood te helpen. Waar de regter de bedriegelijke bedoeling opgesloten acht in de als bewezen aangenomen handelingen, kan de meerdere of mindere juistheid dezer gevolgtrekkingen geen onderwerp van onderzoek in cassatie uitmaken. Dit art. wordt teregt toegepast, waar, onverschillig of zich in den boedel van den dader ook echte koopmansboeken hebben bevonden, door hem een factuur- en een journaalboek is vervaardigd, waarin nevens echte handelingen of feiten, welke deze boeken moesten vermelden, ook verdichte handelingen en feiten waren opgenomen. Voor de toepasselijkheid van dit art. komt het niet aan op de bewijskracht der daarin vermelde acten en kunnen ook factuurboeken, als in den handel gebruikelijk, in aanmerking komen voor het bewijs of voor de bevestiging van het van elders verkregen bewijs van hetgeen daarin naar handelsgebruik wordt opgenomen. — H. R. 12 November 1877; W. 4178; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2853, 242; N. R. CXVIII, 143.

192. Bedriegelijke bedoeling voor strafbare valschheid vereischt, blijkt niet aanwezig te zijn uit het feit, dat een beschuldigde, om zich te vrijwaren tegen de strafregtelijke gevolgen van vroeger ondergane straffen, in de instructie een ander naam dan den zijnen opgeeft en met dien naam de processenverbaal van den officier van justitie en den regter-commissaris onderteekent. — Hof Amsterdam 18 Junij 1878; W. 4259; N. R. B. 1878, C. 124. Anders H. R. 3 December 1878; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2920 en 2921, 321 en 327.

193. Geschriften, opgemaakt overeenkomstig de wetten van het land, waarin zij zijn uitgegeven, door een aldaar daartoe bevoegd openbaar ambtenaar en waardoor de regering van dat land verbonden wordt om aan den houder de daarin uitgedrukte geldswaarde ter hand te stellen, zijn authentieke en publieke geschriften, onverschillig in welk land zij zich tijdelijk bevinden. Het ontbreken der legalisatie eener handteekening doet niets af tot de authenticiteit van een stuk. De al of niet gedwongen koers van een geldswaardig papier kan van geen invloed zijn op de authenticiteit daarvan. — H. R. 27 Junij 1881; W. 4673. Rep. 1881, 10017. Hof 's Hertogenbosch 21 April 1881; v. d. H., Strafr. 1881, 143; N. R. CXXVIII, 338; W. 4701; Rep. 1881, 10905.

194. De omstandigheid, dat een valsch stuk door een koopman is geteekend ter zake van door hem gedane leverantiën, maakt het geschrift nog niet per se tot een geschrift van koophandel. Valschheid in geschrift van koophandel is eerst aanwezig als de transactiën in het geschrift vermeld, tusschen kooplieden onderling ter zake van hun handel hebben plaats gehad. — Hof Amsterdam 29 Maart 1881; N. R. B. 1882, C. 33; Rep. 1882, 12663.

195. Als een een subagent van een verzekeringsbank dolo malo aan een hoofdagent inzendt: 1° een formulieraanvraag, waarbij hij in strijd met de waarheid namens A vermeldt, dat deze A aanvraag doet om een verzekering te sluiten op het hoofd van B, wiens leeftijd bij de aanvraag te jong wordt opgegeven en 2° het vereischte geneeskundig certificaat omtrent B, de bank na ontvangst dier stukken de verzekering sluit en bij het kort daarop gevolgd overlijden van B, na ontvangst van den subagent van de stukken het overlijden van B constaterende, de verzekerde som aan den subagent uitbetaalt, deze echter die gelden niet uitkeert, maar voor zich behoudt, leveren die feiten geen valschheid op, omdat de aanvraag geen verbindtenis inhoudt en geen opligting, omdat zonder geneeskundig certificaat geen contract zou zijn gesloten, zoodat de aanvraag niet het middel is geweest, ten gevolge waarvan de verzekering is gesloten. — Regtb. Groningen 29 December 1875; N. R. B. 1876, C. 92; W. 4032.

196. Een schipper, die een onwaar verslag van aan een gestrand schip verleende hulp opmaakt en dit valsch met den naam van zijn knecht doet onderteekenen, met de bedriegelijke bedoeling om door een leugenachtige voorstelling van het gebeurde een grooter schadevergoeding te bekomen dan hem werkelijk toekomt, maakt zich schuldig aan valschheid. — Hof Z.-Holland 23 October 1875; N. R. B. 1876, C. 30.

197. De quitantiën door een gemeente-ontvanger afgegeven, ten bewijze van betaling der pacht van private eigendommen der gemeente, zijn authentieke en publieke geschriften. — Hof Arnhem 26 Junij 1879; N. R. B. 1880, C. 19.

198. Valschheid in een polis van verzekering moet worden gequalificeerd als valschheid in een geschrift van koophandel. — Hof Amsterdam 11 Januarij 1881; N. R. B. 1882, C. 27; Rep. 1882, 12664.

199. Een **ontslagbrief** aan een ontslagene uit Ommerschans medegegeven, is een publiek en authentiek geschrift, waarvan de vervalsching valt in art. 147 C. P. — Hof 's Hertogenbosch 28 Julij 1876; N. R. B. 1876, C. 148.

200. In de feiten van het veranderen van cijfers in een verhuisbillet, met het doel om voor meerderjarig te worden gehouden en alzoo zonder bezwaar in een publiek huis te kunnen worden opgenomen, liggen de kenmerken eener valschheid in een authentiek geschrift, door verandering van geschrifte, al bevat dit verhuisbillet niet de schriftelijke onderteekening van den burgemeester en den secretaris. — Hof Arnhem 9 Junij 1881; W. 4710; N. R. B. 1881, C. 72; W. 4710; Rep. 1881, 10021; 1882, 11134.

201. Hij, die ten overstaan van den kantonregter, met nog andere personen, in strijd met de waarheid en tegen beter weten aan, de verklaring aflegt, dat men van den persoon, wiens toestemming voor de voltrekking van het huwelijk noodzakelijk is, sints geruimen tijd niets heeft vernomen en het onbekend is of hij nog leeft, dan wel reeds overleden is, en nadat van die verklaring door den kantonregter een acte was opgemaakt, die acte mede onderteekent, maakt zich **niet** schuldig aan strafbare valschheid. Met name pleegt hij geen valschheid in een **authentiek** en **publiek** geschrift, omdat de wet geen acte van bekendheid toelaat voor het geval, dat hij, wiens toestemming voor de voltrekking van het huwelijk noodzakelijk is, in de onmogelijkheid verkeert, om zijn wil te verklaren en dus de hier bedoelde acte door den kantonregter is opgemaakt buiten den kring zijner wettelijke bevoegdheid en daarom alle authenticiteit mist. — Regtb. Amsterdam 29 November 1876. Hof Amsterdam 1 Dec. 1876; N. R. B. 1877, C. 82.

202. Versiering (fabrication) van verbindtenis in een acte heeft plaats, als men iemand een verbindtenis doet onderteekenen, welke men wist, dat deze niet heeft willen aangaan of onderteekenen. Het is genoeg, dat met weten van hem, die de acte doet onderteekenen, bij den onderteekenaar een bepaalde meening omtrent den inhoud heeft bestaan en dat deze den hiermede strijdigen inhoud niet heeft gekend. — H. R, 10 Mei 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2717. 176; W. 3844; N. R. CX, § 10, 74. Hof Overijssel 12 Februarij 1875; W. 3816.

203. Voor het bedriegelijk oogmerk als bestanddeel van het misdrijf van valschheid, is het voldoende, dat de dader met wederregtelijke bedoeling heeft gehandeld, doch wordt niet vereischt de bedoeling om een ander te benadeelen. — H. R. 3 Junij 1884; W. 5059; N. R. CXXXVII, 126; Rep. 1884, 3911.

204. Een procesverbaal van een commissaris van politie, zoowel als een register van den directeur van een huis ven arrest is een publiek en authentiek geschrift. Bij het stellen van een valschen naam onder dergelijk procesverbaal of register, door iemand die ter zake van misdrijf vervolgd, vroegere veroordeelingen verborgen wil houden, bestaat er mogelijkheid van nadeel voor den persoon, wiens naam valschelijk is gesteld en voor het algemeen belang dat vordert, dat bij de beregting de vroegere veroordeelingen in aanmerking komen. — Hof Amsterdam 29 Junij 1880; N. R. B. 1880; C. 96; Rep. 1880, 8508.

205. Een gespecificeerde opgave van door brand verloren of beschadigde voorwerpen, valschelijk opgemaakt ten einde daarvoor niet verschuldigde vergoeding te bekomen, valt niet in de termen van dit art. — H. R. 3 September 1880; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2999, 181.

206. Het teekenen van een stuk met **eigen familienaam**, doch met de bedoeling de onderteekening niet voor eigen handteekening, maar voor die eens broeders te doen doorgaan, is valschheid door het **namaken eener handteekening**. — Hof Arnhem 25 September 1879; N. R. B. 1880, C. 20; Rep. 1880, 8255.

207. De door een gemeente-ontvanger afgegeven quitantiën, ten bewijze van betaling der pacht van **private** eigendommen der gemeente, zijn authentieke en publieke geschriften. — Hof Arnhem 26 Junij 1879; N. R. B. 1880, C. 19.

208. Het feit, dat iemand een handteekening heeft gesteld, die de zijne niet is, met de bedoeling om daardoor zich van een niet voor hem bestemden brief met geldswaarde meester te maken en zich dien toe eigenen, stelt daar het namaken eener handteekening in den zin der wet. De kennisgeving, tevens ontvangbewijs, waarin deze valschheid is gepleegd, draagt blijkens zijn vorm en inhoud het karakter van authenthiek en publiek geschrift. — Hof Amsterdam 21 October 1879; P. v. J. 1879, 43, 44; Rep. 1879, 5349.

209. Een onderschrift geplaatst aan den voet eener rekening of factuur, en hoewel niet onderteekend door een koopman, aan een ander koopman over zaken, hun handel betreffende, gerigt, is een geschrift van koophandel. — Hof 's Gravenhage 28 Maart 1879; N. R. B. 1879, C. 68; Rep. 1880, 5348.

210. Een **loonboek**, als zijnde bij commissionairs in juweelen in den handel gebruikelijk, moet als een geschrift van koophandel worden aangemerkt. — Hof Amsterdam 11 December 1878; N. R. B. 1879, C. 99.

211. Het vervaardigen van verschillende valsche facturen, wegens niet plaats gehad hebbende leverantiën en het overdrukken van die facturen in een factuurboek, zoodat dit, behalve de werkelijk bestaande, ook verschillende onware posten bevatte en het valschelijk vervaardigen van een journaal, geheel en in verband gebragt met dit factuurboek, moet worden gequalificeerd als twee valschheden in geschriften van koophandel, door het in die acten bijvoegen van feiten, welke die acten moeten inhouden en waarvan zij moesten doen blijken.— Hof 's Gravenhage 29 Augustus 1877; N. R. B. 1878, C. 67; Rep. 1878, 2296.

212. Valschheid in een **polis van verzekering** moet worden gequalificeerd als valschheid in een **geschrift van koophandel**. — Hof Amsterdam 11 Januarij 1881; N. R. B. 1881, C. 27.

212. Geschriften en vooral de zoodanige die kortheidshalve op de wijze van staten zijn ingerigt, moeten niet worden beoordeeld naar hun letterlijken inhoud alleen, maar evenzeer naar de bedoeling van hen die tot het opmaken daarvan medewerken en naar het doel, dat zij bestemd zijn te bereiken. Indien onderscheidene staten worden opgemaakt met de bestemming om ieder met zijn geheelen inhoud in eens te dienen, dan wordt door het opmaken van ieder stuk, hoevele vervalschingen daarin ook aanwezig mogen zijn, telkens slechts één misdaad van valschheid begaan. — Hof 's Gravenhage 12 Februarij 1879; N. R B. 1879. C. 60.

213. Quitantiën, afgegeven op naam van een koopman, betreffende de betaling van door hem geleverde waren, dragen het karakter van geschriften van koophandel. Voor het bedriegelijk

oogmerk als bestanddeel van het misdrijf van valschheid, is het voldoende, dat de dader met een kwade of bedriegelijke bedoeling handelt, hoedanige bedoeling gelegen is in het als een bewijsstuk, waarop men zich verlaten kan, ter hand stellen van een quitantie die de gedane betaling niet bewijst. Als het nadeel, waarvan de mogelijkheid voor het bestaan van gemeld misdrijf wordt gevorderd, is te beschouwen de krenking van het maatschappelijk belang, daarin gelegen, dat door de gepleegde valschheid een ander misdrijf aan de vervolging kan worden onttrokken. — H. R. 19 Junij 1882; W. 4803; Rep. 1882, 12875 vgg.; v. d. H., Strafr. 1882, 117; N. R. CXXXI, 159.

214. Het bedriegelijk oogmerk, bij valschheid in geschrifte, bestaande in het oogmerk om iets voor echt te doen doorgaan wat valsch is, met het doel om een ander te benadeelen, kan uit de handeling zelve blijken. — H. R. 27 Febr. 1882; v. d. H., Strafr. 1882, 17; W. 4762.

215. Het zich, door gebruik te maken van een valschen naam, doen afgeven van een kennisgeving tot het afhalen van een aangeteekenden brief, is geen opligting, omdat dergelijke kennisgeving op zich zelf geen waarde heeft. Indien later door een valsche invulling en onderteekening der daaronder geplaatste magtiging, de afgifte van den aangeteekenden brief wordt verkregen, lost zich op in de valschheid. De genoemde magtigingen zich onder voormelde kennisgevingen bevindende, staan geheel op zich zelve. Aan hem die er zich van bedient, wordt in geen opzicht door een openbaar ambtenaar medewerking verleend. Zij zijn dus te beschouwen als onderhandsche geschriften.— Hof Amsterdam 15 Februarij 1882; N. R. B. 1883, C. 183; Rep. 1884, 3917.

216. Valschheid in het onderschrift eener factuur door den eenen koopman aan den ander geschreven en bevattende een bestelling van koopwaren, moet als valschheid in een geschrift van koophandel worden beschouwd. — H. R. 16 Junij 1879; W. 4401; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2950, 147.

217. In feiten van het, na zich ten parkette van den officier van justitie te hebben aangemeld en door den klerk van het parket te zijn geleid naar de gevangenis, voorzien van de kennisgeving door den officier gewaarmerkt, het zich daar valschelijk voordoen als de veroordeelde en het onderteekenen van den signalementstaat in het register met een valschen naam, zijn niet de kenmerken van valschheid in geschrifte of van medepligtigheid aan zoodanige valschheid gelegen. — Hof 's Hertogenbosch 9 April 1879. Anders Regtb. Maastricht 26 Maart 1879; W. 4409.

218. Reisorders, zijnde schriftelijke verklaringen door of namens de bevoegde ambtenaren ter uitvoering van het bepaalde in art. 46 der wet van 9 April 1875 (St. 76) aan beambten van justitie en politie afgegeven, om daarop kosteloos vervoer per spoortrein te bekomen, welke verklaringen, zoowel de wetsbepalingen waarop zij steunen, als de hoedanigheid van hem die daartoe bevoegd een dienst oplegt, vermelden, moeten als publieke geschriften worden beschouwd, zoodat vervalsching daarvan valt binnen het bereik van artt. 147 en 148 C. P. — Hof Leeuwarden 11 Maart 1880; W. 4534; Rep. 1880, 7220.

219. Een ontvangbewijs van een aangeteekenden brief, is een authentiek en publiek geschrift. — Hof Amsterdam 28 October 1879; N. R. B. 1880, C. 58.

220. De zoogenaamde „loopersboekjes" van de ontvang en betaalkas te Amsterdam, moeten als een bestanddeel uitmakende van de boekhouding dier naamlooze vennootschap van koophandel, worden gehouden voor geschriften van koophandel. — Hof Amsterdam 12 Junij 1880; N. R. B. 1880, C. 98; Rep. 1880, 8507.

221. De aanteekeningen op de kohieren van de grondbelasting, de personeele- en patentbelasting bij wijze van kantteekeningen daarop geplaatst en door de rijksontvangers als tot hunnen post behoorende, gehouden journalen van het kantoor, dragen het karakter van openbare geschriften. Zij verliezen dat karakter niet door de omstandigheid, dat de posten van ontvangst voor het geheel of gedeeltelijk niet eigenhandig door den ontvanger, maar door een ander op zijn last geschreven worden. Derhalve maakt hij, aan wien de bedoelde last door den ontvanger gegeven was, niettegenstaande hij het karakter van openbaar ambtenaar niet bezit, zich schuldig aan valschheid in openbare geschriften, indien hij in strijd met den gegeven last, in plaats van de sommen der werkelijk betaalde belastingen, bedriegelijk valsche posten in openbare registers schrijft. — H. R. 12 November 1883; v. d. H., Strafr. 1883, 168; N. R. CXXXV, 75; W. 4971.

222. De notaris, die een acte van huwelijksvoorwaarden ter griffie doet inschrijven, wetende dat partijen daarbij alle gemeenschap hebben uitgesloten, alleen met het doel om de ƒ 1000, welke de bruid gezegd wordt, aan te brengen, aan de schuldeischers van den geruïneerden bruidegom te onttrekken, maakt zich niet schuldig aan het desbewust gebruik maken van een valsch stuk. — W. v. N. R. 759.

Art. 148.

223. Uit de artt. 148 en 151, in verband met art. 154 C. P., blijkt dat, ofschoon het des bewust gebruik maken van het valsche stuk een afzonderlijk misdrijf oplevert, het aantal der misdrijven, wat betreft het strafbaar gebruik maken van valsche stukken of acten, afhangt van het getal van de stukken, waarvan werkelijk gebruik is gemaakt.— H. R. 10 April 1876; W. 3992; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2778, 110; N. R. CXII, § 41, 347; W. B. A. 1415; Gemst. 1246.

224. Voor de toepasselijkheid van art. 148 C. P. wordt niet gevorderd, dat, hetzij gebruikmaking van het valsche stuk plaats heeft tegenover iemand die een ambtelijke hoedanigheid bezit, hetzij het gebruik heeft gestrekt tot bereiking van het einddoel, waartoe de acte is opgemaakt. Dit art. eischt niets anders, dan het des bewust gebruik maken van het valsche stuk; de toepasselijkheid van dit art. wordt derhalve niet beperkt tot eenig bepaald omschreven gebruik. Een getuigschrift van goed gedrag erlangt door de omstandigheid alleen, dat het is opgemaakt door een openbaar ambtenaar niet het karakter van authentieke acte, daartoe wordt bovendien gevorderd, dat het getuigschrift berust op of strekt ter uitvoering van een wettelijk voorschrift. — H. R. 14 October 1878; W. 4299; Rep. 1878, 2667; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2907, 252; N. R. CXX, 13.

225. Het bedriegelijk oogmerk, bij valschheid in geschrifte, bestaande in het oogmerk om iets voor echt te doen doorgaan wat valsch is, met het doel om een ander te benadeelen, kan uit de handeling zelve blijken. De regter is derhalve bevoegd te beslissen, dat de vervaardiging van een valsch borgbriefje en de ter handstelling daar-

van aan zeker persoon, ten einde zich door middel daarvan zekere goederen zonder betaling te doen afgeven, bedoeld vereischte voor het bestaan van het misdrijf in zich sluit. — H. R. 27 Februarij 1882; W. 4762; Rep. 1882, 11974.

226. Hij, die weet dat journalen van een handelsvereeniging waren vervalscht en daarvan gebruik maakt om de in overeenstemming daarmede opgemaakte balans aan commissarissen aan te bieden en na hare inschrijving in het balansboek te onderteekenen en alzoo die balans helpt vaststellen, maakt zich schuldig aan het des bewust gebruik maken van vervalschte geschriften van koophandel. — H. R. 6 Maart 1880; W. 4478; v. d. H., Strafr. 1880, 30; N. R. CXXIV, 184; Rep. 1880, 6107.

Art. 150.

227. Art. 150 in verband met art. 147 C. P. beperkt de strafbaarheid van valschheid in onderhandsch geschrift niet tot de gevallen waarin de benadeeling beoogt en mogelijk zou zijn van de personen, die als partijen in de acte voorkomen en haar hebben onderteekend, maar de wet wijst integendeel dergelijke verdichting in het algemeen aan, zonder eenige beperking, als één der middelen, waardoor de misdaad van valschheid in geschrifte wordt bedreven. — H. R. 13 April 1878; N. R. CXVIII, § 37, 314, Rep. 1878, 2666; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2879, 95.

228. Strafbaar wegens valschheid in een onderhandsch geschrift, door het verzinnen eener verbindtenis, is hij, die door bedriegelijke handelingen of voorgevens, iemand die hem niets schuldig is, tegen diens bedoeling er toebrengt een onderhandsche schuldbekentenis ten zijnen behoeve, op de bij de wet vereischte wijze, goed te keuren en te onderteekenen. — Hof 's Gravenhage 10 Maart 1881; N. R. B. 1881, C. 81; Rep. 1881, 10019.

229. Het maken van een valschen aanbevelingsbrief en het daaronder plaatsen eener valsche handteekening met het doel om een betrekking van huishoudster te bekomen, kan niet worden beschouwd als valschheid in onderhandsch geschrift. Dit feit is ook niet strafbaar, krachtens art. 161, als het getuigschrift niet is gemaakt op naam van een openbaar ambtenaar. — Hof N.-Holland 9 Februarij 1875; N. R. B. 1875, C. 110.

230. Iemand, die op verschillende prospectussen van uitgave van drukwerken, welke hij als colporteur in zijn bezit had, en waaronder gelegenheid was om zich te verbinden die werken te koopen, valschelijk eenige handteekeningen heeft gesteld, als hadden de personen, door die handteekeningen aangewezen, de boeken in de prospectussen vermeld, besteld, zonder daartoe hunnerzijds eenigen last of eenig verlof te hebben ontvangen en zich daarop met die aldus onderteekende stukken heeft vervoegd bij eenige boekhandelaren, die hem ieder een zekere som gelds als colporteursloon van het quasidebiet hebben ter hand gesteld, maakt zich schuldig aan valschheid in onderhandsch geschrift. — Hof Z.-Holland 6 Maart 1873; N. R. B. 1875, C. 105.

231. In de feiten van het met den naam van hare stervende meesteres, valschelijk onderteekenen van een zelf geschreven brief, een gewaande schenking na doode inhoudende — van het na den dood der meesteres nederleggen van dien brief in den vrouwenzak der overledene, — en van het zich op die wijze bedriegelijk door de erfgenamen doen ter hand stellen van de in dien brief bedoelde goederen, zijn niet alle kenmerken gelegen eener strafbare valschheid. In dit geval ontbreekt de mogelijkheid van benadeeling, omdat in dien brief slechts een verzoek inhoudende en ongedagteekend, geen naar regten verbindende verpligting tot afstand dier goederen aan de erfgenamen wordt opgelegd. — Hof Arnhem 23 Januarij 1879; W. 4365; N. R. B. 1879, C. 22; Rep. 1879, 3980. Anders H. R. 29 April 1879; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2943*, 116; N. R. CXXI, 411.

232. Valschheid door verandering van bedingen, welke eene acte moet inhouden en doen blijken, kan evenzeer plaats hebben in onderhandsche als in authentieke acten. — H. R. 8 December 1879, W. 4458; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2966, 237.

233. Hij, die een valsche geneeskundige verklaring opmaakt, ten einde een ander van een openbare dienst te bevrijden, maakt zich schuldig aan valschheid in onderhandsch geschrift. — Hof Amsterdam 29 September 1880; W. 4570.

234. Een geschrift, dat behalve de valsche handteekening, bestelling van goederen en verbindtenis tot teruggave of betaling bevat, moet worden gequalificeerd als valsch onderhandsch geschrift, door het verzinnen eener verbindtenis en het namaken van handteekening. — Hof 's Gravenhage 13 Januarij 1881; N. R. B. 1881, C. 86.

235. Het met bedriegelijk oogmerk veranderen van den naam van den vervoerder op adressen, dienende tot geleide van te vervoeren goederen, moet worden beschouwd als valschheid in onderhandsche geschriften. — Hof Groningen 30 Aug. 1875; N. R. B. 1875, C. 3.

236. Als iemand een ander op een stuk wit papier diens handteekening doet schrijven en vervolgens zelf bedriegelijk daarboven de erkentenis van een verkoop plaatst, is zulks niet het misbruik maken van een handteekening in blanco, maar valschheid in onderhandsch geschrift door het verzinnen eener overeenkomst. — Hof Amsterdam 31 Julij 1882; N. R. B. 1883, C. 74; W. 4815; H. R. 4 December 1882; v. d. H., Strafr. 1882, 184; N. R. CXXXII, 139; W. 4851; Rep. 1883, 1884.

237. De daad van hem, die, met het doel zich zelven geld te verschaffen, een aanbevelingslijst tot het bekomen van onderstand voor een huisgezin, waarvan de man om het leven gekomen zou zijn, heeft geschreven en die valsch met eens anders naam heeft onderteekend, en verder door middel van die lijst aan een of meer personen gelden weet afhandig te maken, moet niet als oplichting, maar als valschheid worden gequalificeerd. — Hof 's Gravenhage 13 April 1882; N. R. B. 1883; C. 80; Rep. 1883, 1883.

238. Zoowel het stellen van een valsch endossement, als het plaatsen eener valsche kwijting op een postwissel, moet als valschheid in onderhandsch geschrift worden gequalificeerd. — Hof 's Gravenhage 9 December 1882; N. R. B. 1883, C. 66; Rep. 1883, 1882.

239. Waar het misdrijf van valschheid in geschrifte voltooid wordt door de onderteekening van een derde, van een door of van wege den dader, in strijd met de waarheid opgemaakt geschrift, is het voor het bestaan der strafbare valschheid voldoende, dat die onderteekening geschied is, met het, bij dien derde door of van wege den dader, op welke wijze, ook opzettelijk te weeg gebragt vertrouwen, dat het geschrift naar waarheid is opgemaakt. Daartoe wordt niet bovendien gevorderd eenige bedriegelijke handeling, waartegen degene, tegen wien het misdrijf is ge-

pleegd, zich niet heeft kunnen vrijwaren. — H. R. 24 Maart 1884; W. 5038; N. R. CXXVI, 310; v. d. H., Strafr. 1884, 88; Rep. 1884, 3914.

240. De gefailleerde die te midden der liquidatie van den failliten boedel, ten gevolge van het herhaald aandringen van den curator op persoonlijke zekerheid, geschriften vervaardigt, waarbij hij een ander, een zijner schuldeischers, daarvan onkundig, en gebruik makende van diens handteekening, eerst den curator doet mededeelen, dat hij na de homologatie voor een bepaalde geldsom zal zorgen en vervolgens doet verklaren, dat deze op zich neemt binnen zekeren tijd na de homologatie van een aangeboden accoord die som te sullen opleggen ter gedeeltelijke voldoening van de bij het accoord bedongen percenten, pleegt valschheid in onderhandsch geschrift. In die handelingen ligt de mogelijkheid van benadeeling opgesloten, ook dan als blijkt, dat de schuldeischers die zekerheid niet hadden gevraagd en ook zonder zekerheid in het accoord genoegen zouden hebben genomen. — Hof 's Gravenhage 8 Februarij 1878; W. 4218.

241. Het schrijven en met een valschen naam onderteekenen van een brief, alleen om ondersteuning te erlangen en niet een versiering van overeenkomst, verbindtenis of bevrijding inhoudende, stelt geen valschheid in onderhandsch geschrift daar. — Hof 's Hertogenbosch 2 Mei 1883; W. 4921; Rep. 1883, 1885.

242. Indien de handelende personen geen kooplieden zijn en zich niet ter zake van koophandel hebben verbonden, moet valschheid in een telegraphischen postwissel als valschheid in onderhandsch geschrift worden beschouwd. — Hof Leeuwarden 4 Januarij 1879; N. R. B. 1879, C. 19; Rep. 1879, 4252.

243. Hij, die een lombardbriefje vervalscht en des bewust van het valsch stuk gebruik maakt, is schuldig aan het misdrijf van valschheid in onderhandsch geschrift. — Hof 's Hertogenbosch 11 September 1879; W. 4494; Rep. 1880, 6610.

244. Het valsch, met een anders naam onderteekenen van een geschrift, houdende verbindtenis tot uitkeering van een geldsom en het overhandigen van dat geschrift om als onmiddellijk gevolg daarvan, zich eens anders kind te doen afgeven, is valschheid in onderhandsch geschrift en des bewust gebruik maken van dat geschrift. De mogelijkheid van benadeeling is aanwezig, niet alleen voor den persoon, ten wiens behoeve het geschrift valsch vervaardigd en onderteekend is, en die ten gevolge der valschheid eerst de hem voorgespiegeld en verschuldigd geworden uitkeering der geldsom, maar ook voor het afgegeven kind zelf, voor wien zijn overgifte en medeneming beide onmiddellijke gevolgen van het vervaardigen en gebruik maken van het valsch geschrift, minstens konden strekken tot bemoeijelijking van zijn waren staat. — Hof 's Gravenhage 22 Januarij 1880; W. 4467; N. R.B. 1880, C. 70.

245. Valschheid in onderhandsche geschriften wordt o. a. begaan door verdichting eener bevrijding. De strafbaarheid hangt niet af van mogelijke benadeeling, alleen van de personen die als partijen in de acte voorkomen. Volgens het stelsel van den Code Pénal is in het algemeen elke verkorting der waarheid in onderhandsche geschriften gepleegd, door een der in de wet aangewezen middelen, strafbaar, als daardoor nadeel voor iemand, wie hij ook zij, gepleegd wordt met bedriegelijk oogmerk. — H. R. 20 December 1877; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2651, 294; N. R, CXVII, 251.

246. Het hier onderstaand verzonnen en met een valschen naam onderteekend briefje, strekt niet ter aanbeveling van de beschuldigden in de liefdadigheid, maar van een derde, aan de beschuldigden geheel vreemd, en is alzoo ten hunnen aanzien niet als een bedelbrief aan te merken, maar moet worden beschouwd als een onderhandsch geschrift in den zin van dit art.

„De ondergeteekende, predikant bij de Ned. Herv. Gemeente alhier, innig bewogen met het lot van Mejufvr. de Wed. A. v. A., roept voor haar de hulp in van ieder weldenkende. Haar echtgenoot was in leven godsdienstonderwijzer en is na een langdurig lijden van ongeveer drie jaren in het Gesticht voor krankzinnigen overleden; de weduwe met zes alle jeugdige kinderen buiten middel van bestaan en door aaneenschakeling van wederwaardigheden in volslagen armoede nalatende. Daar meergenoemde weduwe bekend is als een brave vrouw, die alle pogingen in het werk stelt, hare kinderen eene fatsoenlijke opvoeding te geven en bewust zijnde, dat een weldaad aan haar bewezen, goed besteed is, wordt zij door mij bijzonder aanbevolen, ten einde door onderlinge hulp te helpen aan de som van vier honderd gulden, waarvoor zij eene winstgevende affaire kan overnemen.

Amsterdam, 12 Maart 1879. (*Get.*) Ds. A. v. S."

De volgende verklaring mede verzonnen en met een valschen naam onderteekend,

„De ondergeteekende zendt op verzoek van den WelEerw. ZeerGel. Heer A. v. S. zijn bediende met ingesloten aanbevelingsbrief tot inzameling van bijdragen voor de weduwe A. v. A. De gelden zullen onder mijne berusting blijven tot de gevraagde som bijeen is; alsdan zal daarvan kennis gegeven worden door middel eener advertentie in het handelsblad.

Amsterdam, 12 Maart 1879. (*Get.*) W. d. H."

houdt de verbindtenis in van den onderteekenaar om de gelden ten behoeve van de weduwe A. v. A. te ontvangen en in het openbaar te verantwoorden en is dus eveneens een onderhandsch geschrift in den zin van genoemd artikel. — Hof Amsterdam 30 September 1879; N. R. B. 1880, C. 60; Rep. 1880, 8317.

Art. 156.

247. Als publieke geschriften moeten worden beschouwd reisorders, zijnde schriftelijke verklaringen door of namens bevoegde ambtenaren ter uitvoering van bepaalde in art. 46 der wet van 9 April 1875 (St. 76) aan beambten van justitie en politie afgegeven, om daarop kosteloos vervoer per spoortrein te bekomen, welke verklaringen, zoowel de wetsbepalingen waarop zij steunen als de hoedanigheid van hem die daartoe bevoegd, een dienst oplegt vermelden, zoodat vervalsching daarvan valt binnen het bereik van art. 147 en en 148 C. P. — Hof Leeuwarden 11 Maart 1880; W. 4534; Rep. 1880, 7220.

Art. 161.

248. In art. 161 C. P. zijn geene andere certificaten bedoeld dan die uitsluitend de strekking hebben om de welwillendheid op te wekken ten voordeele van den daarin vermelden persoon. Derhalve behoort een door den burgemeester afgegeven bewijs van goed gedrag, aangevraagd om te worden overgelegd bij de aanwerving voor het leger en blijkens het op het certificaat gedrukte opschrift „voor de militaire dienst" tot dat doel strekkende, tot de certificaten, bedoeld bij art. 162

C. P. De burgemeesters zijn uit den aard van hun ambt in het algemeen bevoegd tot het afgeven van het bewijs van goed gedrag, waarvan de overlegging krachtens art. 1 van het voorschrift op het aannemen van recruten voor de koloniale militaire dienst, vastgesteld bij dispositie van den minister van oorlog dd. 11 Maart 1864, no. 47 P., Bijv. 120, wordt gevorderd van hen, die bij het O. I. leger in dienst wenschen te treden. — Hof Arnhem 12 December 1878; W. 4358; N. R. B. 1879, C. 27; Rep. 1879, 3814.

249. Dit art. is niet toepasselijk op alle getuigschriften van goed gedrag, met welk doel ook afgegeven, maar alleen op zoodanige, welke ten doel hebben om den vertooner in de welwillendheid van de regering of van bijzondere personen aan te bevelen en hem op die wijze eenige gunst te verschaffen. Derhalve behooren getuigschriften, afgegeven door bevoegde ambtenaren, welke volgens voorschrift van den minister van oorlog in dato 11 Maart 1847, no. 47 (Bijv. St. 67) vereischt worden om bij het Ned. Indisch leger in dienst te kunnen treden tot die bedoeld bij art. 147 C. P.— H. R. 26 Augustus 1882; W. 4824; v. d. H., 1882, 145; N. R. CXXXI, 283.

250. Het vervaardigen en gebruik maken van een valsch geschrift naar zijn inhoud of van de soort of aard van certificaten in art. 161 C. P. omschreven, is niet strafbaar, indien dat geschrift niet is gemaakt op naam van een openbaar ambtenaar. — Hof Amsterdam 9 Maart 1880; W. 4485. Rep. 1880, 6306

251. Het maken van een valschen aanbevelingsbrief en het daaronder plaatsen eener valsche handteekening met het doel om eene betrekking van huishoudster te bekomen, kan niet worden beschouwd als valschheid in onderhandsch geschrift. Dit feit is ook niet strafbaar krachtens art. 161 C. P., omdat het getuigschrift niet is gemaakt op naam van een openbaar ambtenaar. — Hof N.-Holland 9 Februarij 1875; N. R. B. 1875, C. 110.

Art. 164.

252. Valschheid in geschrifte en het gebruik maken van het valsch stuk, zijn afzonderlijke misdrijven, elk afzonderlijk met straf bedreigd en moeten deswege ook afzonderlijke geldboeten worden opgelegd: — H. R. 11 October 1875; W. 3915, v. d. H., Strafr. 1875, no. 2741, 319; N. R. CXI, § 3, 16.

Art. 169.

253. Ph. C. La Chapelle. Systematisch verband der artikels 169, 173, 255 (juncto 254) en 439 Code Pénal. — 's Gravenhage 1879.

254. Een brievengaarder is een openbaar bewaarhouder in den zin van art. 169 C. P. — Hof s Gravenhage 27 Februarij 1879; N. R. B. 1879, C. 57; Rep. 1879, 5352.

255. De president van een armbestuur, aan wien effecten van die instelling in bewaring waren gegeven, kan niet geacht worden die waarden „en vertu de ses fonctions" onder zich gehad te hebben, als uit het reglement niet blijkt, dat de president met eenig geldelijk beheer ten behoeve van het armbestuur of met het bewaren van effecten belast is. Hij, die in 1836 benoemd werd tot rentmeester-amanuensis van een gemeentelijke instelling van weldadigheid en na de herziening der reglementen dier instelling in 1857, de functiën aan genoemde betrekking verbonden, bleef vervullen onder de benaming van secretaris-penningmeester, moet geacht worden de gelden der instelling als openbaar bewaarhouder onder zich te hebben, al werd hij in 1857 niet uitdrukkelijk herbenoemd, nu uit de reglementen niet volgt, dat hij een nieuwe aanstelling noodig had. — Hof 's Hertogenbosch 30 Junij 1883; W. 4910; Rep. 1883, 1925 vg. Hof Arnnem 7 Februarij 1884; W. 5063; Rep. 1884, 3953.

Art. 170.

256. De vertalingen van den C. P. vermelden ten onregte, dat de straf in dit art. bedoeld, wordt opgelegd in geval de verduisterde som een derde deel uitmaakt van den borgtogt. Dit derde deel ziet wel op het voorgaande en volgende art., doch niet op den borgtogt. — W. 4205.

Art. 173.

257. De taak van brievenbestellers bestaat in het aan de huizen der ingezetenen bezorgen, niet alleen van eigenlijke brieven, maar ook van pakketten, papieren bevattende. Een muntbillet is een „titre" in den regtskundigen zin van het woord. Hetzelfde geldt van de in art. 9 der wet van 26 April 1852 (St. 90) bedoelde onbruikbaar geworden muntbilletten. Voor de toepasselijkheid van dit art. op de daad van den brievenbesteller, die een hem ten postkantore ter bezorging aan den geadresseerde toevertrouwden brief, heeft geopend en twee zich daarin bevindende muntbilletten heeft weggenomen en zich toegeëigend, is het onverschillig of tijdens de overgifte ten postkantore, noch de beambte, die den brief ter bezorging gaf, noch de besteller, welke hem in ontvang nam, wist, dat er muntbilletten in gesloten waren. — H. R. 1 November 1880; W. 4577; v. d. H., Strafr. 1889, no. 3009, 225; N. R. CXXVI, 74; Rep. 1880, 8045.

258. Een brievenbesteller, die ingevolge zijn ambtstaak, op het postkantoor zoowel de brieven en postwissels voor zijn wijk als die voor een andere wijk bestemd, opneemt uit een open vak, waarin ze te dien einde waren neergelegd, maar, in plaats van, zooals zijn ambtspligt medebragt, alle stukken voor de wijk bestemd, aan den besteller dier wijk ter hand te stellen, opzettelijk bedriegelijk daaruit een postwissel achterhoudt met het doel dien ten eigen bate in te casseeren, maakt zich schuldig aan „het door een agent der hooge regeering verduisteren van een bescheid, hem ter zake van zijn post overgegeven. — Hof 's Gravenhage 9 December 1882; N. R. B. 1883, C. 66; Rep. 1883, 1924.

Art. 177.

259. Artt. 177 en 179 vorderen voor een strafbare poging tot omkooping gebiedend, dat men heeft getracht den ambtenaar op de een of andere wijze om te koopen tot het afleggen eener verklaring of afgeven van een attest in strijd met de waarheid, welke die ambtenaar overigens zou mogen afleggen of afgeven uit kracht van zijn ambt. — Regtb. Groningen 15 Februarij 1877. Hof Leeuwarden 12 April 1877; W. 4159; N. R. B. 1877, C. 84.

260. Indien het bewijs niet wordt geleverd, dat de ambtenaar, bedoeld bij art. 177 C. P. bij het, aannemen van gelden, waarvoor hij zou nalaten een daad, welke hij bevoegd was bij procesverbaal te constateeren, te vervolgen, op het oog heeft gehad, zich zelf te bevoordeelen; maar integendeel zijn opgave, dat hij slechts bedoelde den dader ten bate der armen der gemeente, een straf op te leggen voor zijne brutale handelingen, aanne-

melijk wordt gemaakt, dan heeft deze onregtmatige handeling niet het karakter van corruptie omkooping, en levert het feit niet op het wanbedrijf van dit art. — Regtb. Tiel 13 Januarij 1881; W. 4651; Rep. 1881, 10564.

Art. 179.

261. Indien een leverancier, nadat een leverantie van een hoeveelheid erwten, door hem gedaan, ingevolge aanneming bij een aanbesteding ten behoeve van het departement van oorlog, door een daartoe benoemde commissie was afgekeurd, en aan hem een herkeuring was toegestaan, aan een militair onderintendant, lid der commissie van keuring, wetende dat deze als zoodanig zou optreden en alzoo op de afkeuring invloed kon uitoefenen, per post in een gesloten couvert heeft doen toekomen een bankbillet van ƒ 100, met het doel om genoemden officier over te halen, in ieder geval en alzoo ook, indien de te keuren partij erwten onvoldoende mogt worden bevonden, een gunstig advies uit te brengen, welk bankbillet door dien officier wel is ontvangen, maar niet aanvaard, moet hij geacht worden te hebben gepoogd, dezen over te halen om een verklaring af te leggen, in strijd met de waarheid en heeft hij dus gepleegd het misdrijf, omschreven bij art. 179*b* C. P. — Hof 's Gravenhage 2 Junij 1881; N. R. B. 1881, C. 89. Rep. 1881, 9947

262. De boete bij dit art. bedreigd, hangt niet af van de schadeloosstelling, welke de benadeelde partij na gedeeltelijke vergoeding door een derde, nog te vorderen heeft, maar wel van de schade, die onmiddelijk door het misdrijf wordt veroorzaakt. — H. R. 19 November 1883; W. 4976.

263. Voor de poging tot omkooping is het voldoende, dat de dader dezelfde handelingen heeft verrigt als aan zijne zijde voor het aanwezig zijn van het voltooid misdrijf vereischt worden, derhalve is de poging alleen daardoor van het voltooid misdrijf te onderscheiden, dat op het aanbod geen aanneming door den ambtenaar is gevolgd. Als zoodanige poging is te beschouwen, de daad van hem die een verificateur der directe belastingen door beloften tracht over te halen zijn paraaf te zetten op het bij het 14e hoofdstuk der wet van 26 Augustus 1821 (St. 38) bedoelde document, niettegenstaande de goederen daarin voor een mindere dan de werkelijke waarde waren aangegeven. — H. R. 31 December 1883; W. 5014; v. d. H., Strafr. 1883, 225. Hof Arnhem 25 Sept. 1883; W. 5037; Rep. 1884, 3385.

Art. 180.

264. Ook bij poging is art. 180 C. P. toepasselijk. — Hof 's Gravenhage 2 Junij 1881; N. R. B. 1881, C. 89; Rep. 1881, 9947.

Art. 184.

265. J. W. S. A. Versteeg. Huisvredebreuk. — 's Gravenhage 1878.

Art. 185.

266. J. C. van Eijk. Bijdrage tot de leer der regtsweigering. — Utrecht 1875.

267. Een afwijking van het requisitoir van het O. M. ten opzigte van de qualificatie van het misdrijf, is niet te beschouwen als een weigering om regt te doen op een der vorderingen, bedoeld in art. 380 alin. 2 Strafv. — H. R. 30 Mei 1881; W. 4652; v. d. H., G. Z. XXXIII, 136; Rep. 1881, 10373.

268. De regtbank is niet bevoegd vonnis te weigeren op grond, dat een der partijen de stukken niet heeft overgelegd. — P. v. J. 1884, 9.

Art. 186.

269. Waar art. 186 C. P. straf bedreigt tegen den publieken ambtenaar, die in de uitoefening zijner functiën geweld gebruikt zonder wettigen grond, is in die laatste woorden geen bestanddeel van het als misdrijf geïmputeerd feit gelegen, maar moet daaronder een „fait de justification" worden verstaan, waardoor de strafbaarheid der handeling wordt opgeheven. — Regtb. Winschoten 23 Augustus 1877; Anders Hof Leeuwarden 18 October 1877; W. 4203.

Art. 193.

270. De ambtenaar van den burgerlijken stand heeft zich niet voldoende verzekerd van het werkelijk bestaan van de toestemming van den voogd en toezienden voogd van den bruidegom tot een huwelijk, indien zij niet in persoon voor hem verschenen zijn en de ambtenaar genoegen neemt met een authentieke acte, inhoudende vooreerst een anderen naam van de bruid en bovendien een toestemming van den voogd en toezienden voogd van den bruidegom, zonder dat blijkt van die toestemming zelve, bij geschrifte verleend. — Hof Arnhem 3 Februarij 1880. Anders Regtb. Zwolle 18 December 1879; W. 4531; Rep. 1880, 7155.

271. De ambtenaar van den burgerlijken stand heeft zich voldoende verzekerd van het bestaan van de toestemming van voogd en toezienden voogd tot een huwelijk, indien zij niet in persoon voor hem verschenen zijn en de ambtenaar genoegen neemt met een authentieke acte, waarin wel van hunne toestemming blijkt aan de minderjarige, om te huwen met wien zij verkiest, maar niet van hunne toestemming om te huwen met een bepaald aangeduiden persoon. — Regtb. Zwolle 18 December 1879. Anders Hof Arnhem 3 Februarij 1880; N. R. B. 1881, 17; W. 4531; Rep. 1880, 7154; 1881, 9457.

272. De ambtenaar van den burgerlijken stand is verpligt zich te vergewissen uit een authentieke acte, dat de natuurlijke moeder hare dochter erkent, alvorens haar huwelijk door hem wordt voltrokken. Die erkenning is niet opgesloten in de toestemming der moeder tot dat huwelijk. — H. R. 2 Februarij 1874; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2629, 42.

273. Dit art. is niet van toepassing, waar sprake is van de toestemming tot het aangaan van een huwelijk door een meerderjarige. — Regtb. 's Hertogenbosch 23 Januarij 1876; N. R. B. 1881, C. 16; Rep. 1881, 9458.

Art. 199.

274. Een onderteekend extract uit het huwelijksregister, zij het ook niet in den vorm van art. 24 B. W., is voor den geestelijke voldoende als bewijs der voltrekking van het burgerlijk huwelijk; zelfs dit stuk is niet noodig, indien de geestelijke persoonlijk bij die voltrekking tegenwoordig was. — W. B. A. 1718.

Art. 209.

275. M. T. de Baat. Rebellie (wederspannigheid). — Leiden 1883.

276. Indien een bedienend beambte in functie iemand arresteert en daarin geholpen wordt door burgers, doch de gearresteerde zich feitelijk en ge-

welddadig verzet en bij die gelegenheid bedoelde burgers aangrijpt, stompt en schopt, dan pleegt de gearresteerde het wanbedrijf van mishandeling. — Regtb. Groningen 14 Januarij 1875. Hof Groningen 22 Februarij 1875; N. R. B. 1875, C. 167.

277. Indien verzet is gepleegd jegens agenten van politie buiten dienst (met verlof) en in burgerkleeding of jegens onbezoldigde rijksveldwachters, indien deze niet door het vertoonen van hun ambtspenning of op andere wijze den beklaagde met hunne betrekking hebben bekend gemaakt, kan er geen sprake zijn van rebellie. — Regtb. Groningen 14 Februarij 1875. Hof Groningen 22 Februarij 1875; N. R. B. 1875. C. 167.

278. In het feit, dat meerdere personen in vereeniging met opgeheven stokken ambtenaren dreigen, die, naar aanleiding van art. 190 der algemeene wet van 2 Augustus 1822 (St. 38) zich gereed maakten om de goederen, welke zij, de beklaagden over de grenzen hadden zien dragen, te onderzoeken en het daardoor houden van die goederen buiten bereik der ambtenaren, is te beschouwen als een daad van geweld, welke den gepleegden wederstand tot een in den zin van art. 209 C. P., feitelijken en gewelddadigen maakt — H. R. 28 Junij 1880; W. 4534; Rep. 1880, 7197; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2995, 162; N. R. CXXV, 216.

279. Indien aan een beklaagde, behalve het plegen van feitelijkheden, die als rebellie moeten worden gequalificeerd, nog daarenboven is te laste gelegd, dat hij ter gelegenheid dier rebellie, de beambten, tegen wie hij het misdrijf pleegde, moedwillig heeft aangegrepen en gewelddadig heeft geschopt, dan moeten laatstbedoelde gewelddadigheden niet als een onderdeel der rebellie, maar als een afzonderlijk misdrijf worden beschouwd en wel als het wanbedrijf, omschreven bij art. 230 jcto 228 C. P. — Hof Amsterdam 22 Dec. 1879; N. R. B. 1880, C. 50.

280. Het aanwenden van pogingen om aan een in functie zijnden rijksveldwachter een voorwerp, dat deze in beslag wilde nemen, te ontrukken, door dien beambte bij de borst te grijpen, moet niet als geweldpleging tegen een bedienend beambte, maar als wederspannigheid worden gequalificeerd. — Hof 's Gravenhage 13 April 1882; N. R. B. 1883, C. 90; Rep. 1883, 1461.

281. Art. 209 vgg. en 222 bevatten geene bijzondere voorschriften voor het bewijs der bewustheid, dat de in die artikelen strafbaar gestelde feiten gepleegd worden tegen een ambtenaar in de waarneming zijner bediening. Zoodanig voorschrift volgt mede niet uit het Kon. Besl. van 6 October 1856 (St. 92). Dienaangaande gelden de gewone bewijsmiddelen van het Wetb. v. Strafv. — H. R. 10 Maart 1884; W. 5036; N. R. CXXXVI, 266; v. d. H, Strafr. 1884, 74; Rep. 1884, 2348.

282. Bij een veroordeeling krachtens art. 209 C. P. ter zake dat de beklaagde zich tegen zijne overbrenging naar het politiebureau heeft verzet, door op den grond te gaan liggen en van zich af te slaan en te trappen, wordt niet bovendien vereischt een bijzondere motiveering van de doleuse intentie. — H. R. 13 October 1884; W. 5092; Rep. 1884, 3275.

283. Indien een der beambten in dit art. opgenoemd bij de uitoefening zijner bediening de grenzen daarvan te buiten gaat, dan mist het verzet door deze handelingen uitgelokt het karakter van rebellie. — Regtb. 's Gravenhage 3 Januarij 1879; N. R. B. 1878, C. 31; Rep. 1879, 1256.

284. Tot de vereischten voor het misdrijf van rebellie behoort het feitelijk en gewelddadig verzet tegen de in art. 209 C. P. genoemde ambtenaren in de uitoefening hunner bediening, zonder dat voor dat misdrijf een andere dan de uit verzet blijkende ongehoorzaamheid wordt vereischt. — H. R. 18 Maart 1878; W. 4235; Rep. 1878, 953; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2874, 70; Luttenberg 1878, 28.

285. Marechaussées, die een rustverstoorder van de straat verwijderen, handelen van zelve ter uitvoering van de bevelen van het openbaar gezag. Marechaussées zijn niet bedienende beambten (officiers ministériels), maar agenten van de gewapende magt (agents dépositaires de la force publique). — H. R. 18 Maart 1878; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2872, 59; W. 4237.

286. De wetgever, door in art. 62 der wet van 9 April 1875 (St. 67) tot de regeling van de dienst en het gebruik der spoorwegen wel aantasting van, of gewelddadigen en feitelijken wederstand tegen de bestuurders, de beambten of de bedienden van den spoorweg in de uitoefening hunner bediening gepleegd, uitdrukkelijk strafbaar te stellen overeenkomstig de bepalingen van art. 209—219 C. P., maar een dergelijke strafbaarstelling volgens de bepaling van art. 224 C. P. niet te bepalen daar, waar het geldt de beleediging met woorden in de waarneming der bediening van voornoemde spoorwegbeambten gedaan, heeft kennelijk, als zijnde analogische uitbreiding ten deze in foro poenali niet geoorloofd, ook niet bedoeld, dat deze laatste beleediging volgens de bepaling van 224 C. P. zou worden gestraft. — Regtb. Rotterdam 25 Junij 1878; W. 4254; Rep. 1878, 1357; Luttenberg 75.

287. Hij, die bij zijn arrestatie zich zonder geweld te plegen op den grond laat vallen, maakt zich niet schuldig aan rebellie. — Regtb. Groningen 21 Julij 1879; N. R. B. 1879, C. 149; Rep. 1880, 6268.

288. Het in de hand bijten van een bedienend beambte in de uitoefening zijner functie, valt niet onder geweldpleging tegen een bedienend beambte in functie, indien niet blijkt, dat dit bijten geschied is om te mishandelen en het integendeel aannemelijk is, dat de beklaagde slechts de bedoeling had, dien beambte een of ander voorwerp te onttrekken. — Regtb. Groningen 20 Augustus 1879; N. R. B. 1879, C. 151; Rep. 1880, 6267.

289. Het wanbedrijf van het door het voeren van redenen opzetten tot wederspannigheid, is ook dan aanwezig, indien hij, die opgezet wordt als hij aan dat opzetten gevolg geeft, niet volgens art. 209, maar volgens art. 230 C. P. zou gestraft zijn. — Hof Amsterdam 7 November 1881; W. 4731; Rep. 1882, 11555.

290. Het door twee personen, eerst gezamenlijk en daarna, door een hunner afzonderlijk moedwilllig tegenhouden, aangrijpen en achteruit duwen van een deurwaarder, toen deze tot in beslagneming wilde overgaan, moet worden beschouwd als één voortgezette handeling en dus als één misdrijf, waaraan slechts één qualificatie kan worden gegeven, en wel die van rebellie. — Hof Arnhem 17 September 1878; Rep. 1879, 3800.

Art. 213.

291. Terwijl een brug bij gelegenheid van een brand, op last van den burgemeester, welke last door hem was gegeven, krachtens hem bij de gemeentewet toegekende bevoegdheid, op zoodanige wijze was afgezet, dat de overgang niet

anders dan door het plegen van geweld tegen de met de afzetting belaste beambten kon worden verkregen, is op het feit van luidkeels tot de volksmenigte roepen: „ik geef een flesch wijn die er overgaat; die regt heeft over de klap te gaan, ga er maar over, dien geef ik vier rijksdaalders en wat er van komt is voor mij", gepleegd met het opzet om de volksmenigte tot verzet tegen en wederspannigheid aan de bevelen van het openbaar gezag uit te lokken en op te ruijen, is dit art. van toepassing. — H. R. 31 Maart 1879; W. 4374; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2939, 92; N. R. CXXI, § 35, 318; Rep. 1879, 4207.

Art. 216.

292. Dit art. vordert niet, dat de daarbij bedoelde misdaden en wanbedrijven op zich zelf staande en van de daden der wederspannigheid verschillende handelingen zijn. — H. R. 1 Dec. 1879; W. 4455; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2964, 228; N. R. CXXIII, 167.

Art. 222.

293. Artt. 222 en 223 spreken in het algemeen van magistraatspersonen, zonder onderscheid te maken tusschen vreemde of Nederlandsche. Een consul of vice-consul, die zich in de kanselarij van het consulaat bevindt, is in de waarneming zijner bediening — Regtb. Amsterdam 1 December 1875; N. R. B. 1876, C. 123.

294. Bij art. 222 worden gestraft niet alle, ten aanzien van de daarbij aangeduide overheidspersonen eenige minachting, verachting of miskenning van gezag te kennen gevende woorden, gebaren of bedreigingen, maar slechts dezulke, waarin is vervat eenige beschimping, smaad of hoon of nog nauwkeuriger en naar de eigenaardige beteekenis van het door den wetgever gebezigd Fransch woord „outrage", zoodanige verregaande grove en grievende beleediging als strekkende om des beleedigden eer en kieschheid door eenig verwijt, betichting of te lastelegging aan te randen en te kwetsen en hem daardoor aan de verachting van het publiek bloot te stellen. De woorden: „de commissaris van politie moet maar doen wat hij wil; hij kan voor mijn part stikken", kunnen niet geacht worden te behooren tot die beleedigingen als bedoeld en strafbaar gesteld bij art. 222 C. P. — Regtb. Rotterdam 1 October 1878; W. 4289; Rep. 1878, 2170 vg.

295. De leden van het bestuur van een waterschap zijn magistraatspersonen van de administrative magt in den zin van art. 222 C. P. — Regtb. Assen 17 April 1873; W. 4292. — Hof Leeuwarden 27 Junij 1878; W. B. A. 1533; Rep. 1878, 2169.

296. Niet de wijze waarop eenig bestuur wordt benoemd, maar wel de daaraan toegekende bevoegdheden behooren in aanmerking te komen bij de beantwoording der vraag, of dat bestuur gerekend moet worden met openbaar gezag bekleed te zijn. De leden van een waterschapsbestuur gevestigd of uitdrukkelijk bevestigd door de daartoe bevoegde magt, zijn te beschouwen als magistrats de l'ordre administratif. — H. R. 18 November 1878; W. 4329, v. d. H., Strafr. 1878, no. 2917, 306; N. R. CXX, 163.

297. Voor de toepasselijkheid van dit art. behoort eenig verband te bestaan tusschen de beleediging en eenige ambtsverrigting van den beleedigden magistraatspersoon. De uitdrukking: „ik heb schijt aan den burgemeester" aan een veldwachter toegevoegd, valt niet in de strafbepaling van art. 222, noch van eenige andere bepaling van het Wetb. v. Strafr. — H. R. 27 Maart 1876; W. 3979; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2774, 88; N. R. CXII, § 32, 267.

298. De woorden: „verrek Godverdomme" toegevoegd aan een burgemeester, stellen een beleediging in woorden daar aan een magistraatspersoon van het regeringsbestuur, kwetsend voor diens eer of kiesheid. — Hof Leeuwarden sine die 1876; W. 4017.

299. De woorden: „ik heb schijt aan den burgemeester" leveren niet op het wanbedrijf bij dit art bedoeld, daar ze niets anders beteekenen dan: „ik stoor mij niet aan de orders van den burgemeester" — Regtb. Zwolle 12 December 1878. Hof Arnhem 28 Januarij 1879; N. R. B. 1881, C. 21, Rep. 1881, 9448.

300. Het uiten van beleedigende woorden op een openbare plaats tegen een lid van den gemeenteraad naar aanleiding van den aanslag voor de belastingen, moet geacht worden te zijn geschied ter gelegenheid van de waarneming van de bediening van een lid van den raad, tot wiens bevoegdheid het aanslaan in den hoofdelijken omslag mede behoort en valt mitsdien dit feit binnen het bereik van art. 222 C. P. — Hof Leeuwarden 22 Augustus 1877; W. 4169.

301. Dit art. vordert niet, dat de beleediging is geschied in tegenwoordigheid van den beleedigden magistraatspersoon of dat zij door hem is gehoord of had kunnen worden gehoord. — H. R. 28 Junij 1880; W. 4537; Rep. 1880, 7269; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2992, 146; N. R. CXXV, 236.

302. Dit art is niet van toepassing op beleediging bij geschrifte. De te laste legging aan een burgemeester van een daad die geheel binnen den kring zijner bevoegdheid valt, is geen feit, dat hem aan de haat of verachting der burgers bloot stelt, noch zelfs als een bepaalde ondeugd te beschouwen. — Hof 's Hertogenbosch 19 Januarij 1881; W. 4617; Rep. 1881, 9082; Gemst. 1543.

303. Het verwijt aan een burgemeester gedaan, dat hij in het volle bewustzijn van zijn ongelijk een ingezeten onregt aandoet en dat hij een schandwerk verrigt, is te beschouwen als een beleediging bij dit art. bedoeld. — H. R. 30 Januarij 1882; W. 4750; Rep. 1882, 11630; v. d. H., Strafr. 1882, 9; N. R. CXXX, 103.

304. Bij de beoordeeling van de uitdrukkingen waaruit blijkens de dagvaarding moet worden opgemaakt, dat de beleediging werd geuit ter gelegenheid der ambtsbediening van den magistraatspersoon, behoort te worden onderzocht of werkelijk in die uitdrukkingen de beweegreden voor de beleediging te vinden is, dan wel of ze slechts in den stroom der beleedigende woorden mede zijn gesproken. — Regtb. Tiel 5 October 1882. Hof Arnhem 21 November 1882; N. R. B. 1883, C. 14; Rep. 1883, 241.

305. Voor de strafbaarheid, ingevolge dit art., is het niet noodig, dat de beleedigende woorden eenig verwijt, eenige betichting of ten lastelegging bevatten. — Hof Leeuwarden 30 Augustus 1876; N. R. B. 1876, C. 121.

306. De directeur van een postkantoor is geen magistraatspersoon van het regeeringsbestuur (magistrat de l'ordre administratif) of een bedienend beambte (officier ministériel) bedoeld bij de artt. 222 en 224 C. P. — Regtb. Groningen 5 April 1883; W. 4903; Rep. 1883, 243.

307. De president en de leden van de raden van tucht, bedoeld bij art. 1 van het Kon. Besl. van 15 Augustus 1862 (St. 171), behooren niet

tot de magistraatspersonen van het regtsbewind in art. 222 C. P. bedoeld. — H. R. 14 April 1882; W. 4774; v. d. H., Strafr. 1882, 46; N. R. CXXX, 135; Rep. 1882; 12260.

308. De korte verjaring van art. 7 der wet van 1 Junij 1930 (St. 15) heeft geen betrekking op het misdrijf van art. 222 C. P. — Op de feitelijke beslissing, dat bepaalde woorden zijn uitgesproken met het doel om te beleedigen, kan in cassatie niet worden terug gekomen. — H. R. 30 Junij 1884; W. 5070.

Art. 223.

309. De woorden: „als de commissaris me moet hebben en hij komt zelf, dan zal ik hem van de trappen donderen met zijn inspecteur en gevolg" en zulks na de politie een lorreboel genoemd te hebben, laten geen twijfel over of de beleediging van den commissaris geschiedde in zijne hoedanigheid en dus ter gelegenheid zijner bediening. — H. R. 15 Februarij 1875; v. d. H., Strafr. 1875; no. 2695, 63; W. 3832; N. R. CIX, § 15, 125.

Art. 224.

310. Dit art. kan niet worden toegepast, indien niet blijkt, dat de gebezigde beleedigende uitdrukking doelde op eenige ambtsverrigting van den beleedigden beambte of dat deze is geuit, terwijl deze was in de waarneming zijner bediening. — H. R. 5 Februarij 1883; W. 4875; v. d. H., Strafr. 1883, 28.

311. Ambtenaren, belast met de uitvoering der wetten, betreffende den accijns op het geslagt, als zij zich in een bijzondere bergplaats of slagtplaats bevinden, binnen welke zij, bij gemis van de toestemming des bezitters, alleen uit kracht en ter uitvoering van die wetten met regt zich kunnen bevinden, moeten tegenover ieder en tot het tegendeel is bewezen, geacht worden, daar in de uitoefening hunner bediening tegenwoordig te zijn. — Hof 's Gravenhage 6 Junij 1878; N. R. B. 1878, C. 90; Rep. 1878, 2349.

312. De artt. 224, 228 en 230 C. P. kunnen alleen dan worden toegepast als het bewijs is geleverd, dat de beklaagde wist, dat hij met bedienende beambten te doen had. — Regtb. Groningen 7 Februarij 1877; N. R. B. 1877, C. 86.

313. De woorden: „als jij hiervan procesverbaal gaat maken, pluk ik je later de erwten uit de grond", vallen niet in de strafbepaling van dit art. — Regtb. Groningen 1 Junij 1882; N. R. B. 1883, C. 7; Rep. 1883, 242.

314. Een rijksloods is een bedienend beambte (officier ministériel). — Hof Groningen 12 April 1875; N. R. B. 1876, C. 9.

315. Ambtenaren der rijksbelastingen die een door hen benaderd rund verkoopen, zijn tijdens dien verkoop niet in de uitoefening hunner bediening. — Regtb. Eindhoven 17 October 1876; W. 4039.

316. Een particulier door den commissaris van politie, zonder dat deze daartoe ingevolge eenige wet of verordening bevoegd is, aangewezen om corpora delicti te bemachtigen en in beslag te nemen, wordt daardoor geen officier ministériel of agent dépositaire de la force publique. De woorden: schooijershond of smeerlap behelzen niet de ten lastelegging van een bepaalde ondeugd, maar moeten worden beschouwd als scheldwoorden. — Regtb. Groningen 25 Oct. 1876; N. R. B. 1877, C. 10.

317. Een gemeentelijke brugwachter, beëedigd en bij verordening belast met de opsporing van overtredingen, die brug betreffende, is een „officier ministériel." — Regtb. Groningen 5 Julij 1877; N. R. B. 1878, C. 11; Rep. 1878, 801.

318. Marechaussées zijn geen bedienende beambten, doch agenten van de gewapende magt. — H. R. 18 Maart 1878; W. 4237; Rep. 1878, 301.

319. Voor de toepassing van dit art. is het voldoende, dat de gebezigde uitdrukkingen, die een afwezigen beambte betreffen, beleedigend waren en op beleedigende wijze werden geuit; de bedoeling van overbrenging dier uitdrukkingen aan den beleedigde wordt niet vereischt. — H. R. 6 Maart 1882; W. 4761; Rep. 1882, 11795; v. d. H., Strafr. 1882, 23.

320. De woorden: „Gij hebt hier niets te maken schele veldwachter, gij hebt hier niets te zeggen" en „als gij praatjes maakt tegen mijn personeel, zal ik zien wat ik met u te doen heb" en „jij hoort hier niet, jij zult hier uit, het hek uit bliksem", door een stationschef aan een op surveillance zijnden rijksveldwachter toegevoegd, zijn beleedigend in den zin van bovenstaand artikel. — Hof Arnhem 18 Junij 1878; N. R. B. 1882, C. 37; Rep. 1882, 12427.

321. Indien de verbaliserende beambte een premie ontvangt voor het constateren van eenig misdrijf, valt het, hem door den overtreder toevoegen der woorden, „dat hij hem misschien bekeurd had, om een daghuur te verdienen", niet in dit art., omdat onder die omstandigheden er geen beleediging in gemelde woorden ligt opgesloten. — Regtb. Groningen 27 Februarij 1882; N. R. B. 1882, C. 39; Rep. 1882, 12428.

322. Het werpen met steenen naar een bedienend beambte, valt niet onder het bereik van art. 224 C. P. — Regtb. Groningen 26 Junij 1879; N. R. B. 1879, C. 55; Rep. 1879, 5225.

323. Van beleediging van bedienende beambten in functie, kan geen sprake zijn als de beleedigende woorden zijn uitgesproken buiten de tegenwoordigheid dier beambten. Voor schuldigverklaring ter zake voorschreven, is noodig, dat blijke van de bedoeling om te beleedigen. — Regtb. Groningen 12 Mei 1881; N. R. B. 1881, C. 135; Rep. 1882, 11183.

324. De woorden: „als ik het doen kon, smeet ik dien kerel in de sloot en zal hem zijn knieën knikken", door iemand doelende op een in functie zijnden rijksveldwachter en in diens tegenwoordigheid tot een ander gesproken, bevatten geen beleediging in den zin van dit art. — Regtb. Groningen 5 Mei 1881; N. R. B. 1881, C. 136; Rep. 1882, 11184.

325. De beëedigde beambten en bedienden van den spoorweg zijn wel bij art. 72 der wet van 9 April 1875 (St. 67) tot regeling van de dienst en het gebruik der spoorwegdienst bevoegd verklaard tot het opsporen der daar bedoelde overtredingen over het gebied daar aangegeven, doch deze bevoegdheid bij uitzondering gegeven ten opzigte van zekere bepaalde overtredingen en voor een bepaald gebied, maakt die door particulieren aangestelde bedienden in het algemeen niet tot bedienende beambten, officiers ministériels in den zin van art. 224 C. P. — Regtb. Rotterdam 25 Junij 1878; W. 4254; Rep. 1878, 1357; Rep. Luttenberg 75.

326. Een gemeentelijke brugwachter, beëedigd en bij verordening belast met de opsporing van overtredingen, die brug betreffende, is een officier ministériel. Een procesverbaal evenwel door hem ter zake van eenig wanbedrijf of eenige andere

overtreding opgemaakt, levert geen wettig bewijs op. — Regtb. Groningen 5 Julij 1877; N. R. B. 1878, C. 11; Rep. 1878, 801.

327. De woorden: „een van de agenten van politie heeft mij een mooijen stok ontstolen", bedoelende de agenten van politie, behelzen niet de ten lastelegging aan een openbare autoriteit. Bij het geheel en onbepaalde van den persoon, vallen zij buiten de termen der strafwet. Dit art. vordert niet dat de beleediging geschiedt in tegenwoordigheid van den beleedigden magistraatspersoon. — H. R. 15 Februarij 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2695, 63; N. R. CIX, § 15, 125.

328. Hoezeer het wapen der marechaussée alleen in de provinciën Limburg, Noord-Brabant en Zeeland is gevestigd, zoo heeft toch het daartoe aangewezen gezag de bevoegdheid, om aan de manschappen van dat wapen te gelasten, hunne dienstverrigtingen uit te strekken op het grondgebied van een ander provincie, in welk geval zij moeten worden geacht ook daar ter plaatse in functie te zijn. — Hof Z.-Holland 15 Maart 1875; N. R. B. 1875, C. 171; W. 3829. Anders Regtb. Gorinchem 26 Januarij 1875, C. 56.

329. Het vonnis, houdende veroordeeling wegens beleediging aan een bedienend beambte met woorden enz., is appellabel, omdat de beleediger ex art. 227 C. P. behalve tot geldboete ook veroordeeld kan worden tot het doen van herstelling aan den beleedigde. — H. R. 18 Junij 1883; W. 4926; N. R. CXXXIV, 204; Rep. 1883, 129.

330. De kantonregter is bevoegd om van de zaak kennis te nemen, indien in de dagvaarding geen enkel feit of omstandigheid wordt vermeld, waaruit kan worden afgeleid, dat daarbij zou zijn ten laste gelegd, dat de beleedigende uitdrukking doelde op eenige ambtsverrigting van den veldwachter of is geuit terwijl hij was in de waarneming zijner bediening, dan toch is art. 471, no. 11 en niet art. 224 C, P. toepasselijk. — H. R. 5 Februarij 1883; W. 4875; v. d. H., Strafr. 1883, 28; Rep. 1883, 379.

331. Het met een mes in de hand aan een bedienend beambte in functie dreigend toevoegen van de woorden: „als je het waagt mij aan te pakken, sla ik je hiermede dood", is strafbaar ingevolge art. 224 C. P., niet krachtens art. 307 C. P. — Regtb. Groningen 15 Mei 1884; N. R. B. 1884, C. 30; Rep. 1884, 2347.

Art. 225.

332. Een kapitein, die zich aan het hoofd eener afdeeling bevindt, welke deel uitmaakt van de onder bevel van een hoofdofficier staande militairen, is een bevelhebber der gewapende magt. — Regtb. Breda 28 October 1880; W. 4579; Rep. 1380, 8445.

Art. 227.

333. De herstelling van de beleedigde in art. 227 C. P. is te beschouwen als een straf en staat derhalve tegen het vonnis ter zake van het misdrijf, voorzien bij art. 224 van dat wetboek, ingevolge art. 56 R. O., het hooger beroep open. — H. R. 18 Junij 1883; W. 4926; v. d. H., Strafr. 1883, 119; N. R. CXXXI, 204.

Art. 228.

334. Dit art. blijft toepasselijk bij het toebrengen alleen van trappen en stompen, ook al bestaat de wederspannigheid zelve juist alleen in die trappen en stooten. Deze vormen dan een afzonderlijk misdrijf; er is dan concursus idealis en volgens art. 207 Strafr. behoort de straf op het zwaarste misdrijf gesteld, te worden opgelegd. — H. R. 1 December 1879; W. 4455; Rep. 1880, 5694; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2964, 228; N. R. CXXIII, 167.

335. Processenverbaal van agenten van politie hebben, indien deze zijn in de wettige uitoefening hunner functie, ook bewijskracht ten aanzien van gewelddadigheden alsdan jegens hen gepleegd. — Hof Arnhem 11 October 1877; N. R. B. 1878, C. 54.

336. De leden der commissiën van de administratie over de gevangenissen zijn magistraatspersonen. — Hof 's Gravenhage 29 Maart 1877; N. R. B. 1877, C. 63.

337. Bij een veroordeeling krachtens de artt. 228 en 230 C. P. behoeft niet uit het vonnis te blijken van een uitdrukkelijke bekendmaking der hoedanigheid van den beleedigden ambtenaar aan den beklaagde of van diens bekendheid met die hoedanigheid, indien de beklaagde bij zijn verdediging die bekendheid niet heeft ontkend. — H. R. 13 Junij 1881; W. 4654; Rep. 1881, 10321; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3040, 124; N. R. CXXVIII, 227.

Art. 230.

338. Ambtenaren belast met de uitvoering der wetten betreffende den accijns op het geslagt, als zij zich in een bijzondere berg of slagtplaats bevinden, binnen welke zij bij gemis van de toestemming van den bezitter alleen uit kracht en ter uitvoering van die wetten met regt zich kunnen bevinden, moeten tegenover ieder en tot het tegendeel bewezen is, geacht wordt daar in de uitoefening hunner bediening aanwezig te zijn, zoodat feitelijk en geweldadig verzet tegen hen als rebellie moet worden beschouwd. — Hof 's Gravenhage 6 Junij 1878; N. R. B. 1878, C. 90; Rep. 1878, 2349.

339. Het in de hand bijten van een bedienend beambte, terwijl deze zich in de uitoefening zijner bediening bevond, valt niet in de strafbepaling van art. 230 jcto 228, indien niet blijkt, dat dit bijten is geschied om te mishandelen en het tegendeel aannemelijk is, dat de beklaagde slechts de bedoeling had, dien beambte het een of ander voorwerp te ontrukken. — Regtb. Groningen 20 Aug. 1879; N. R. B. 1879, C. 151; Rep. 1880, 6267.

340. Het aanwenden van pogingen om een in functie zijnden rijksveldwachter een voorwerp, dat deze in beslag wilde nemen, te ontrukken, door dien beambte bij de borst te grijpen, moet niet als geweldpleging tegen een bedienend beambte in functie, maar als wederspannigheid worden gequalificeerd. — Hof 's Gravenhage 13 April 1882; N. R. B. 1883, C. 90; Rep. 1883, 1461.

341. Indien bij gelegenheid van tegenstand, door den beklaagde aan den beambte een slag wordt toegebragt, die een niet gewild gevolg is van des beklaagdes pogingen om zich uit de handen van den beambte los te rukken, dan kan bij gebreke van bewezen opzet niet worden gedacht aan het misdrijf, omschreven bij art. 230 jcto 228 C. P., maar moet het feit als rebellie worden gequalificeerd. — Hof Amsterdam 8 November 1880; N. R. B. 1881, C. 96; Rep. 1881, 10608.

342. Bij veroordeeling ter zake van art. 230 in verband met art. 228 Strafr., wordt geen spetiale motivering van den opzet of moedwil vereischt, waar geen sprake is van toeval of onvoorzigtigheid, en de moedwil regtstreeks volgt uit de in het arrest gebezigde uitdrukkingen: „het toebrengen

van twee hevige stooten tegen de borst." — H. R. 19 Februarij 1883; W. 4885; N. R. CXXXIII, 165; v. d. H., Strafr. 1882, 48; Rep. 1883, 1140.

343. Voor de toepassing van artt. 228 en 230 is het onverschillig of het aangedaan geweld heeft plaats gehad met het oogmerk om letsel toe te brengen of om vrees aan te jagen of om geringschatting te betoonen of met andere dergelijke bedoelingen. Het moedwillig bij den schouder vatten van een rijksveldwachter tijdens de uitoefening zijner bediening en hem heen en weer schudden, hem daarbij toevoegende, kerel wees voorzichtig wat je doet, levert het misdrijf op van art. 230 C. P. — H. R. 11 December 1882; W. 4867; v. d. H., Strafr. 1882, 212; N. R. CXXXII, 211; Rep. 1883, 1124.

Art. 231.

344. Als feitelijk is uitgemaakt, dat bij het vechten met beambten, één der marechaussées aan den duim is verwond, behoort te worden onderzocht en beslist in hoeverre die verwonding is veroorzaakt door de handelingen der beklaagden. — H. R. 23 October 1876; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2802, 228; W. 4051.

Art. 245.

345. P. Gratama. Bijdrage tot de leer der zelfbevrijding. — Leiden 1871.

346. De daad van den gevangene, die gebroken heeft met de erkende bedoeling om te ontkomen, is niet eenvoudig een daad van voorbereiding, maar een begin van uitvoering aan het bij dit art. bedoeld misdrijf gegeven, zoodat waar de gevangene alleen door ontdekking wordt verhinderd het misdrijf te voltooijen, een poging is in den zin der wet. — Hof 's Gravenhage 13 Augustus 1880; N. R. B. 1881, C. 101.

Art. 254.

347. De voorraad briefkaarten, postzegels enz. zich bevindende in de op de postkantoren aanwezige particuliere kassen der ambtenaren, kan niet gerekend worden onder de goederen in een openbare bewaarplaats, „effets contenus dans un depot public." — Hof Leeuwarden 5 December 1878; N. R. B. 1882, C. 40; Rep. 1882, 12466.

Art. 257.

348. Het is voor de strafbaarheid krachtens dit art. geen vereischte, dat de ten algemeenen nutte of tot versiering bestemde voorwerpen een artistiek of monumentaal karakter dragen. Nevens beteugeling van het vandalisme ten opzigte van gedenkstukken is ook bedoeld bestraffing van tegenwerking der gestelde magten, zoo dikwijls deze zich openbaart in verminking van voorwerpen die door haar of met haar goedvinden ten algemeene nutte of tot versiering zijn opgerigt. — Hof Arnhem 10 Februarij 1880; N. R. B. 1880, C. 21; W. 4520; Rep. 1880, 7026.

349. Het snijden in banken, geplaatst met vergunning van burgemeesters en wethouders in een park of plantsoen eener gemeente door een vereeniging tot verfraaijing der gemeente, valt in de termen van dit art. — Regtb. Groningen 5 Oct. 1881; N. R. B. 1882, C. 42; Rep. 1882, 12679.

Art. 258.

350. Voor de strafbaarheid, ingevolge dit art. is het geen vereischte, dat men zich bepaald een of ander titel aanmatigt, maar is het voldoende, dat men onbevoegd bevelen geeft, waardoor men zich mengt in den werkkring van een openbaar ambt. — Regtb. Appingedam 6 April 1877. Anders Hof Leeuwarden 1 Junij 1877; N. R. B. 1877, C. 88.

351. Het feit van aanmatiging van titels of bedieningen is alleen dan strafbaar, als het is gepleegd met de bedoeling om te benadeelen of om eenig ander boos oogmerk, zich in ernst eenig gezag of eenige bevoegdheid aan te matigen. — Regtb. Groningen 24 Junij 1875; N. R. B. 1876, C. 4.

352. Het ambt van het waterschapsbestuur is een openbare bediening in den zin van art. 258 C. P. Dit art. vereischt, behalve het onbevoegd geven van bevelen, niet de aanmatiging van een titel welke men niet bezit. — Regtb. Appingedam 6 April 1877; W. 4137.

353. Het in het openbaar verkoopen van roerende goederen zonder meer, valt niet in de strafbepaling van dit art. Daartoe is noodig, dat de verkooper valschelijk de hoedanigheid van een daartoe bevoegden openbaren ambtenaar heeft aangenomen. — Hof Leeuwarden 9 Maart 1882; N. R. B. 1882, C. 43.

354. Dit art. vordert, dat men zich door handelingen of daden zonder regt, steekt in een openbaren post. De post of bediening moet bevoegdheid of regt verleenen ter plaatse waar een ander zich daarin steekt. De handelingen op zich zelve moeten het karakter eener openbare bediening dragen: het zich qualificeren van ambtenaar, zonder dat de handelingen dat karakter dragen, is niet voldoende: deze moeten noodwendig tot dien post behooren. — Regtb. 's Hertogenbosch 9 Mei 1878; W. 4257; Gemst.. 1399; Rep. 1878, 1336. Hof 's Hertogenbosch Sine die; W. 4292.

355. Het vragen van inlichtingen omtrent een dienstmaagd, als alleen geschied in het privaat belang van dengene die haar huren wilde, is geen daad, behoorende tot het ambt of den post van commissaris van politie. — Hof 's Hertogenbosch Sine die 1878; W. 4292; Rep. 1878, 2144.

356. Dit art. heeft betrekking op alle burgerlijke ambtsbedieningen, zoowel van de administrative als van de regterlijke magt. Onder de laatstbedoelde valt de ambtsbediening van deurwaarder. Voor de toepassing van dit art. wordt gevorderd, dat een of meer handelingen verrigt zijn die, zij het ook niet uitsluitend, toch behooren tot de ambtelijke verrigtingen van den ambtenaar, waarvoor de dader zich wederregtelijk heeft uitgegeven; daartoe is niet voldoende het bloot voorgeven, dat men ambtenaar is, noch het onder dergelijk voorgeven doen van handeling buiten den kring der verrigtingen van dat ambt gelegen. Inning van schuldvorderingen behoort, niet tot de verrigtingen door de wet of wettelijke verordeningen den deurwaarder als zoodanig opgedragen en dus niet tot den kring zijner ambtsverrigtingen. Daarin wordt geen verandering gebragt door de omstandigheid, dat aan zoodanige inning is toegevoegd, de bedreiging met een geregtelijke vervolging. — H. R. 27 Junij 1881; W. 4670; N. R. B. 1881, C. 105; Rep. 1881, 9804 vgg.; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3045, 135; N. R. CXXVIII, 290.

357. Het openbaar verkoopen van roerende goederen aan den meest biedenden zonder meer, is op zich zelf geen openbare inmenging in ambten of posten bij dit art. bedoeld. — Hof Leeuwarden 9 Maart 1882; W. 4799. Regtb. Leeuwarden 26 Januarij 1882; W. 4799; R. W. v. N. 449; N. R. B. 1882, 43.

Art. 261.

358. Voor de toepassing van dit art. is het bij de Godsdienstoefening in een Nederlandsch Hervormde kerk, volgens de woorden: exercise d'un culte, een vereischte, dat de predikant zijn rede heeft moeten afbreken of eenige andere storing van ceremoniële handelingen heeft plaats gehad. Daartoe is het niet voldoende, dat alleen de aandacht der vergaderde menigte is verstoord. — Regtb. Winschoten 27 Februarij 1879; W. 4354.

Art. 269.

359. G. W. Altheer. Landlooperij. — Leiden 1880. Beoord. P. v. J. 1881, 6.

Art. 274.

360. G, W. van der Feltz. Wat is bedelen? — Leiden 1878.

361. Een vroegere veroordeeling wegens bedelarij is niet de verzwarende omstandigheid, bedoeld bij art. 203 Strafv. Daaruit volgt echter niet dat de regter bij de oplegging der straf wegens een herhaalde bedelarij, gebleken uit de voorlezing van een extract vonnis, niet op die vroegere veroordeeling zou mogen acht slaan, al bewaart de dagvaarding daaromtrent het stilzwijgen. — Hof Leeuwarden 6 April 1877; W. 4158.

362. Bedelarij kan zich ook voordoen in den vorm van te koop aanbieden van goederen, indien er geen koopprijs bedongen wordt en de quasiverkooper niet alleen eenig geld ontvangt, maar ook de te koop aangeboden artikelen terug ontvangt. — Regtb. Amsterdam 12 Januarij 1876; N. R. B. 1876, C. 7.

363. Voor het wanbedrijf van bedelarij is het geen vereischte, dat „geld" als gift of aalmoes wordt gevraagd.

Het doen eener dringende bede op de liefdadigheid, om geld te leenen bij rondgaanden brief, stelt het wanbedrijf van bedelarij daar. De belofte van terug geven van het alzoo ter leen ontvangen geld, in dien brief in het algemeen gedaan, kan op de qualificatie dier feiten niet van invloed zijn. — Regtb. Rotterdam 28 November 1878; W. 4311; Rep. 1878, 2712.

364. Het feit, dat iemand zich onder een valschen naam bij een ander aanmeldt en onder het voorgeven, dat hij als gasfitter bij een gasfabriek werkzaam is en twee en veertig stuiver noodig heeft voor een werk, dat nog denzelfden avond gereed moet zijn, die gelden ter leen vraagt, doch aan welk verzoek niet wordt voldaan, kan niet worden gequalificeerd als bedelarij. — Hof Amsterdam 7 September 1880; N. R. B. 1880, C. 119.

365. De feiten van het volgens oud gebruik vragen van bijdragen voor het zoogenaamd klokkesmeer, ten einde in den nacht van Oude op Nieuwe jaar de klok te luiden en de ontvangen gelden bij die gelegenheid te verteeren, is geen bedelarij. — Regtb. Groningen 22 Februarij 1882; W. 4777; N. R. B. 1882, C. 45; Rep. 1882, 12256. Gemst. 1607.

366. Iemand, die met vertooning van een lijst geldelijke bijdragen vraagt, niet ter leen, maar als gift, om hem in staat te stellen een waarborgkapitaal te storten, dat hij beweert noodig te hebben om zekere bezoldigde betrekking te bekomen, en alzoo ten eigen behoeve, pleegt een daad die volkomen valt in het taalkundig en regtskundig begrip van bedelarij. Daarin wordt geen verandering gebragt door de omstandigheid, dat hij de gift vraagt van neven en nichten. — Hof 's Gravenhage 23 November 1882; N. R. B. 1883, C. 84; Rep. 1883, 193.

367. Hoewel bedelarij ook schriftelijk of per brief kan geschieden, zoo is daarom elke vraag om hulp, bijstand of dienstbetoon schriftelijk gedaan, niet als bedelarij aan te merken, indien zulks niet blijkt uit den aard van het verzoek en de wederzijdsche verhouding van schrijver en geadresseerde. — Regtb. Middelburg 12 October 1880; P. v. J. 1881, 2; Rep. 1881, 8318.

Art. 275.

368. De doelmatigste middelen, om landlooperij te voorkomen en te bestrijden. — W. 5017.

Art. 276.

369. Alhoewel het ter leen vragen van geld op zich zelf niet gelijk is te stellen met bedelarij, kan nogthans uit de omstandigheid waaronder, en de wijze waarop zoodanige ter leen vraging heeft plaats gehad, alleen uit de omstandigheden worden opgemaakt, welk karakter daaraan is toe te kennen.

Onder de woorden: „feindre des plaies ou infirmités in art. 276 C. P.", moet het door het bezigen van kunstmiddelen, veinzen van uiterlijk waarneembare wonden en lichaamsgebreken en niet het doen eener onware schriftelijke opgave omtrent het bestaan eener ziekte worden verstaan. Bij de ten laste legging van bedelarij onder verzwarende omstandigheden in den zin van art. 276 C. P. is het onverschillig of voor de plaats, waar dit misdrijf is gepleegd, al dan niet een openbare inrigting ter voorkoming van bedelarij bestaat. — H. R. 9 October 1876; W. 4040; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2798, 209; N. R. CXIV, § 1, 1.

370. De verzwarende omstandigheid van 1e alin in fine van dit art., is niet van toepassing waar blijkt, dat de bedelaar een openstaanden winkel, zonder vergunning, is binnengegaan. — Regtb. Groningen 23 September 1880; N. R. B. 1880, C. 122. Rep. 1881, 8651.

Art. 279.

371. Voor de toepassing van art. 279 C. P. is het voldoende, zonder dat eenig verband tusschen het geweld en de bedelarij wordt gevorderd, dat de geweldoefening is gepleegd door een bedelaar in den toestand verkeerende van als bedelaar gevaarlijk te zijn, al zij het dan ook niet om het bedelen te bevorderen, tijdens het bedelen en jegens de personen bij wie zulks plaats had. — H. R. 23 October 1876; W. 4046; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2800, 219; N. R. CXIV, § 9, 74.

Art. 283.

372. Mr. T. J. Noyon. De strafregtelijke verantwoordelijkheid voor misdrijven door middel der drukpers gepleegd. — Themis XXXIX, 269.

373. G. W. Schimmel. Beschouwingen over de periodieke pers in verband met de verantwoordelijkheid voor drukpersdelicten. — Amsterdam 1882.

374. D. Simons. De vrijheid van drukpers in verband met het Wetboek van Strafrecht. — Leiden 1883. Aangek. P. v. J. 1884, 1.

375, A. C. Waller. De strafrechtelijke verantwoordelijkheid bij drukpersmisdrijven. — W. 4440.

376. J. J. A. Schill. Over de drukpers in Nederlandsch Indië. — Leiden 1863. Beoord. door mr. A. de Pinto; Themis 2e X, 1863, 266.

377 Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Maakt een courantier die geruchten, welke in een plaats

omtrent een bepaald persoon in omloop zijn, in zijne courant opneemt, zich schuldig aan laster? — Themis 1867, 2e XIV, 273.

378. Mr. A. de Pinto. Over de verjaring van drukpersmisdrijven. — Themis 1847, VIII, 68.

379. d. P. Drukpersprocessen. — W. 1715.

380. Misdrijven door middel der drukpers gepleegd. — R. B. 1840, 440.

381. Wordt door de tempore utili ingestelde vervolging tegen den drukker of uitgever van een geïncrimineerd geschrift, de verjaring gestuit, ook tegen den schrijver? Ja. — Regtsg. Adv. III, 205.

382. Verjaring van drukpersdelicten. — W. 766.

383. Moeten ten aanzien van de verantwoordelijkheid voor misdrijven, door middel der drukpers gepleegd, bijzondere voorschriften gelden? Zoo ja welke? — Praeadviezen van mr. A. Polak en mr. L. U. de Sitter; Ned. Jur.-Ver. 1878, 205 en 233; W. 4273, 4278; P. v. J. 1878, 31, Bijb. 1879, 34, Bijb.

Stellingen:

1. De verantwoordelijkheid voor misdrijven door middel der drukpers gepleegd, behoort niet door bijzondere voorschriften te worden verzwaard.
2. In het belang van de vrijheid der drukpers en van de bestraffing van persmisdrijven, is het wenschelijk die verantwoordelijkheid te beperken in dien zin, dat
   a. de uitgever niet als medeplichtige wordt vervolgd, indien het gedrukte stuk zijn naam en woonplaats vermeldt en de dader bekend is of op de eerste aanmaning des rechters door den uitgever is bekend gemaakt;
   b. de drukker niet als medeplichtige wordt vervolgd, indien het gedrukte stuk zijn naam en woonplaats vermeldt en de persoon, op wiens last het stuk is gedrukt, bekend is of op de eerste aanmaning des rechters door den drukker is bekend gemaakt;
   c. deze ontheffing vervalt voor den uitgever, indien de dader en voor den drukker, indien de persoon, op wiens last hij handelde, op het tijdstip dat hun medewerking plaats vond, niet vervolgbaar of buiten het rijk in Europa gevestigd was.

384. Indien het verspreid gedrukt stuk inhoudt de vermelding, dat het is „overgedrukt" uit een ander daarbij bepaald aangewezen gedrukt stuk, en het bewijs wordt geleverd, dat het verspreide stuk inderdaad is een overdruk, zelfs in bijzonderheden, van dat andere stuk, dat bewezen wordt wel naam, beroep en woning van den drukker te bevatten, dan kan het verspreide stuk niet geacht worden de vermelding van dit een en ander te missen, maar moet in tegendeel aangenomen worden dat voldoende aanwijzing daarvan daarop voorkomt. — Regtb. Tiel 28 October 1880; W. 4641; Rep. 1881, 10411.

385. Indien iemand een stuk onderteekent, door een ander voor hem in eenigzins anderen geest opgesteld dan hij had opgegeven, is hij niettemin voor den inhoud verantwoordelijk. Ook het verzoek aan den uitgever om uit het stuk de uitdrukkingen weg te laten, die bezwaar konden opleveren, neemt de verantwoordelijkheid van den inzender en onderteekenaar niet weg. — Regtb Middelburg 12 November 1877; N. R. B. 1878, C. 16; Rep. 1878, 1039.

Art. 295.

386. S. J. Hirsch. Hulp en aanzetting tot zelfmoord. — Leiden 1882. Beoord. W. 4760.

387. Indien twee personen ieder met een mes gewapend te zamen vereenigd, een derde aanvallen en achteruitdringen, en dien derde daarbij verwond en door één der aanvallers doodelijk getroffen wordt, zijn beide aanvallers gelijk aansprakelijk voor alle gevolgen der door hen in vereeniging gepleegde handelingen. — Hof 's Hertogenbosch 2 October 1878; W. 4325.

388. Ofschoon op een moeder de verpligting rust om haar kind te beschermen en ofschoon zij weet, dat de verregaande mishandelingen door een ander, in hare tegenwoordigheid en zonder eenig verzet harerzijds, aan haar kind toegebragt, den dood van dat kind ten gevolge moet hebben, zoo kan toch hare bloot lijdelijke houding, haar niet tot mededader van den op haar kind gepleegden manslag maken. — Hof Amsterdam 20 Januarij 1880; N. R. B. 1880, C. 51.

389. Waar het verband tusschen de verwonding en den dood, op grond van wettige bewijsmiddelen aangenomen en naar eisch gemotiveerd is, daartegen kan niet afdoen de overweging waarin gezinspeeld wordt op de mogelijkheid, dat een tijdige en doelmatige behandeling, gepaard met onthouding van arbeid, genezing tengevolge had kunnen hebben. — H. R. 25 Junij 1877; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2840, 158; W. 4140; N. R. CXVI: 234.

390. Waar twee personen gelijktijdig na vooraf beraamd opzet op anderen aanvallen om deze te mishandelen, zijn beiden gelijk aansprakelijk voor alle gevolgen van dien aanval, al wordt evident uitgemaakt en bewezen, dat de een uitsluitend een bepaald persoon, die dientengevolge op de plaats dood bleef, heeft mishandeld en de ander een ander persoon uitsluitend heeft verwond. — Hof 's Hertogenbosch 16 Mei 1883; W. 4918.

Art. 296.

391. De vertaling van het woord „guet-apens" in artt. 296 en 298 door „verraderlijk", is onjuist en moet zijn volgens de officiële vertaling „geleider lage". Echter is bij de toepassing van den Code Pénal niet de Nederlandsche tekst van de officiële vertaling beslissend, maar de oorspronkelijke fransche tekst. — H. R. 26 Mei 1884, W. 5058; N. R. CXXXVII, 107; Rep. 1884, 2582.

Art. 297.

392. G. H. Langemeijer. Premeditatie. — Leiden 1882; Beoord. W. 4728; Antw. W. 4731.

393. Voor het bestaan van voorbedachten rade vordert dit art. niet het vóór de daad genomen opzet om te dooden, maar enkel zoodanig opzet om een bepaald persoon of zelfs dengene dien men zal vinden of ontmoeten, aan te vallen (attenter à la personne), indien zelfs dit opzet van eenige omstandigheid of eenig voorval mogt afhangen. — Hof 's Gravenhage 30 December 1880; W. 4581.

394. Voor het aanwezig zijn van doodslag met voorbedachten rade, is het een vereischte, dat de beraamde en uitgevoerde handelingen den dood hebben veroorzaakt; waar de dood niet is geweest het gevolg van vooruit beraamde handeling, maar van later toegebragte verwonding, kan van doodslag met voorbedachten rade geen sprake zijn. — H. R. 14 Maart 1881; W. 4614; N. R. CXXVII, 200; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3029, 47; Rep. 1881, 9128.

Art. 300.

395. F. A. van Rhemen. De crimine infanticidii. — L. B. 1883.

396. Het verborgen houden harer zwangerschap, het niet gereed maken van kleederen als anderzins voor haar kind en het niet verhinderen van den hoofddader in het plegen van den kindermoord, leveren ten aanzien der moeder slechts op een laakbaar gedoogen der misdaad, maar kunnen niet gequalificeerd worden als het verleenen van hulp of het in de gelegenheid stellen tot het plegen der misdaad. — Hof Amsterdam 23 October 1883; W. 4999; Rep. 1884, 3220.

Art. 304.

397. L. G. E. Gertsen. Doodslag voorafgegaan vergezeld of gevolgd door een ander misdrijf. — Leiden 1879.

398. Manslag, voorafgegaan door een wanbedrijf, is een zwaarder misdrijf dan 1° beleediging: 2° rebellie en 3° manslag, te zamen, hoewel tegen het eerste alleen tuchthuisstraf van 5—20 jaren, tegen het tweede, behalve dezelfde tuchthuisstraf, geldboete is bedreigd. Daar toch bij het eerste het voorafgegaan wanbedrijf als een den manslag verzwarende moet worden aangemerkt, kan deswege geen afzonderlijke straf, zelfs niet de geldboete worden opgelegd, die anders toepassing zou moeten vinden. Om evenwel dat wanbedrijf als een den manslag verzwarende omstandigheid te kunnen beschouwen, moeten zij zeer spoedig na elkander gepleegd en buitendien het uitvloeisel zijn van een en denzelfden misdadigen wil. — Hof Arnhem 2 October 1877; N. R. B. 1878, C. 58; Rep. 1878, 1665 vg. 1849.

Art. 305.

399. H. C. Lammers van Toorenburg. Iets over de bedreigingen, strafbaar gesteld in de artt. 305, 308 en 436 C. P.

400. C. Jenting. Het zoogenaamd Duchesne-misdrijf. — 's Gravenhage 1881.

401. Het, op de weigering van een bewoner om het door hem bewoond huis op bevel van den beklaagde te verlaten, te voorschijn halen van een revolver, geladen met los kruid en het onder het afvuren van dit wapen uiten van de woorden: „er uit of ik schiet je er uit", zijn feiten, die de kenmerken van een mondelinge bedreiging met moedwilligen aanslag op het leven bevatten. In de gebezigde woorden in verband met de omstandigheden waaronder zij zijn geuit, is de bedoeling om te bedreigen van zelf opgesloten: derhalve wordt een afzonderlijke beslissing omtrent het bestaan dier bedoeling niet vereischt. Artt. 305 en 307 C. P. stellen de strafbaarheid der bedreiging niet afhankelijk van het voornemen om daaraan bij niet voldoening aan het bevel of de voorwaarde gevolg te nemen. — H. R. 11 Februarij 1878; W. 4225; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2870, 47; N. R. CXVIII, § 18, 155; Rep. 1878; 566.

402. Het rigten van een vuurwapen op iemands hoofd en daarbij toevoegen van de woorden: „als je niet gaat, schiet ik je voor den kop", is mondeling voorwaardelijke bedreiging met manslag. — Hof Arnhem 29 Januarij 1880; N. R. B. 1881, C. 30.

403. In de woorden in een brief aan een substituut-officier van justitie gerigten brief: „handhaaf of liever doe mij recht in deze zoo schandelijke zaak of het zal ons beide ongelukkig maken, wéllicht ons beider leven kosten; hoe hebt gij de arme familie G., hoe hebt gij mij doen lijden, doch ook nu recht of wraak", is geen bedreiging met levensberooving of eenige andere geweldddadigheid tegen een persoon, als is opgenomen in art. 305 C. P., gelegen. — Hof 's Gravenhage 22 Dec. 1881; W. 4720.

404. Voor de strafbaarheid krachtens dit art. is het een vereischte, dat de dader de bedoeling heeft gehad om door het bezigen van het dwangmiddel de vervulling van de bij de bedreiging gestelde voorwaarde te verkrijgen. — Hof 's Gravenhage 13 Augustus 1880; N. R. B. 1881, C. 123; Rep. 1881, 10743.

405. Het schrijven en verzenden van een zoogenaamden brandbrief, is strafbaar, al heeft de dader geen plan aan zijne bedreiging gevolg te geven en al was zijn eenig doel daardoor uit de bedelaarskolonie ontslagen te worden. — Hof Arnhem 27 Januarij 1876; N. R. B. 1877, C. 129.

406. Voor de toepassing van dit art. wordt gevorderd misdadig opzet, dat is de wil om de bedreiging te doen strekken tot dwangmiddel om aan het verzoek of bevel te voldoen. — Hof 's Hertogenbosch 17 Februarij 1881; W. 4647; Rep. 1881, 10305. H. R. 13 Junij 1881; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3041, 127.

407. De strafbaarheid van bedreiging onder voorwaarde is afhankelijk gesteld van het al dan niet bestaande voornemen om casu quo aan de bedreiging gevolg te geven. — Hof Groningen 12 April 1875; N. R. B. 1876, C. 9.

408. Voor de toepassing van art. 305 vgg. is een bedreiging alleen op zich zelve opzettelijk gedaan en om als dwangmiddel te dienen voldoende. — H. R. 6 November 1876; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2805, 240.

Art. 307.

409. Het is mondelinge bedreiging met manslag, niet slechts als in de gebezigde woorden op zich zelf beschouwd een bedreiging met manslag ligt opgesloten, maar ook als zij met het oog op de omstandigheden, waaronder zij gebezigd zijn, zoodanige bedreiging inhouden. — H. R. 4 Februarij 1878; W. 4218; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2868, 29; N. R. CXVIII, 118.

410. Voor de toepassing van de artt. 307 jcto 305 C. P. is het onverschillig of de bedreiging gepaard is gegaan met een regtmatig of met een onregtmatig bevel. — Regtb. Groningen 18 Dec. 1878; N. R. B. 1879, C. 42; Rep. 1879, 4906.

411. Het met een mes in de hand, aan een bedienend beambte in functie dreigend toevoegen van de woorden: „als je het waagt mij aan te pakken, sla ik je hiermede dood", is strafbaar ingevolge art. 227, niet krachtens art. 307 C. P. — Regtb. Groningen 15 Mei 1884; N. R. B. 1884, C. 30; Rep. 1884, 2347.

412. De rijksveldwachter, die om een misdrijf tot klaarheid te brengen met toestemming van een kosthuishouder de woning van dezen is binnen getreden, verkeert niet in re illicita als hij die woning op de vordering van den kostganger niet verlaat. Mondeling voorwaardelijke bedreiging met manslag dan tegen zoodanig beambte gepleegd, valt in de termen der strafwet. — Hof Amsterdam 29 Januarij 1880; N. R. B. 1881, C. 30.

Art. 309.

413. H. F. de Kock. Het duel. Aanteekening op boek II, titel VI van het Ontwerp-wetboek van Strafrecht van 1875. — Leiden 1876. Beoord. door mr. G. Wttewaal; Themis XXXIII, no. 4.

414. B. Ph. de Beaufort. Beschouwingen over het tweegevecht. — Utrecht 1881.

415. B. van der Haak. Mishandeling. — Leiden 1883.

416. Voor de strafbaarheid krachtens artt. 309 en 311 C. P. is het onverschillig of hij die een

ander moedwillig eenig ligchamelijk letsel aandoet, daartoe zelf handelt of een dier als werktuig gebruikt. Derhalve is krachtens deze artikelen strafbaar hij, die moedwillig en boosaardig een hond tegen iemand aanhitst tengevolge waarvan dit dier bedoelden persoon aanvalt en tot bloedens toe in het gezigt krabt en bijt — H. R. 31 December 1883; W. 5007; N. R. CXXXV, 277; v. d. H., Strafr. 1883, 221.

417. Het beletsel om te werken bij dit art. bedoeld, moet als verzwarende omstandigheid het onmiddelijk en noodzakelijk gevolg van de verwonding zijn, niet als het geweten moet worden aan achteloosheid bij den verwonde of aan een minder zorgvuldige heel- of geneeskundige behandeling. — Regtb. Groningen 13 Julij 1877; N. R. B. 1878, C. 12; Rep. 1878, 913.

418. Of bij een mishandeling kwetsing al dan niet met bloedstorting is gepaard, is voor de toepassing der strafwet onverschillig. — H. R. 10 November 1879; W. 4449; Rep. 1880, 5658.

419. Het woord „ziekte" in artt. 309 en 311 C. P. moet niet worden opgevat in de eenige beteekenis van kwalen, die inwendig behandeld worden, maar daarmede wordt bedoeld elke toestand die genezing behoeft. — Regtb. Amsterdam 25 Julij 1878; N. R. B. 1878, C. 103.

420. Voor de strafbaarheid krachtens dit art. is het geen vereischte, dat de moedwil was gerigt tegen den persoon, die de mishandeling heeft ondergaan. — Hof Amsterdam 27 Maart 1876; N. R. B. 1877, C. 13.

Art. 311.

421. Indien als bewezen is aangenomen, dat een beklaagde één mishandeling heeft gepleegd jegens twee personen, welke beide daardoor zijn verwond, hebben twee mishandelingen plaats gehad en behoort de regter twee geldboeten uit te spreken. — H. R. 3 April 1876; N. R. CXII, § 36, 303; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2786, 100: W. 3989.

422. Voor de toepassing van dit art., is het geen vereischte, dat een vooruit beraamd opzet bestond om den mishandelde leed aan te doen; het is genoeg, indien op het oogenblik der handeling de wil daartoe aanwezig was, onverschillig of en zoo ja, welk doel, tenzij volkomen geoorloofd, de dader zich met zijne handeling heeft voorgesteld. — Regtb. Utrecht 5 Februarij 1884; W. 4987; P. v. J. 1884, C. 8.

Art. 314.

423. Mr. A. F. L. Gregory. Wat zijn zakpistolen? Niet de bestemming, maar de geschiktheid om in den zak gedragen te worden, maakt een pistool tot zakpistool. — N. R. Bijdr. VI, 1880, 408 ; Rep. 1880, 7831.

424. Het dragen van verboden wapenen is niet strafbaar als dit op besloten plaatsen geschiedt — Regtb. Goes 15 April 1876; W. 4154.

425. Alleen het dragen van verboden wapenen op een openbare plaats is strafbaar. — Regtb. Groningen 8 Februarij 1877; N. R. B. 1877, C. 92.

426. In het algemeen is het dragen van een zakpistool niet verboden. — Regtb. 's Gravenhage 18 Maart 1878; W. 4232; Rep. 1878, 1818.

427. Onder zakpistool is te verstaan een klein, met het oog op het dragen in den zak, vervaardigd, hiertoe bijzonderlijk bestemd vuurwapen, hetwelk juist daardoor het karakter hebbende van geheim en verborgen, gerekend wordt meer dan gewoon gevaar op te leveren. — Hof 's Gravenhage 22 Januarij 1880; N. R. B. 1880, C. 78; Rep. 1881, 8532.

428. Het dragen van wapenen ligt in de ten lastelegging, dat men in een straat een revolver geladen met kleine kogeltjes heeft afgeschoten. Dat feit is op zich zelf strafbaar, ook dan als het oorspronkelijk bestemd was om aan te geven de wijze waardoor een onwillige verwonding plaats heeft. — Regtb. Alkmaar 11 Januarij 1881; W. 4642.

429. Hij, die een zakpistool slechts eenige oogenblikken in handen heeft, kan niet worden gezegd dit verboden wapen, in den zin der wet te hebben gedragen. — Regtb. Groningen 24 Februarij 1881; N. R. B. 1881, C. 137; Rep. 1882, 11395.

430. Hij, die op een openbare verkooping van in beslag genomen voorwerpen, welke verkooping gehouden werd van wege den ontvanger der registratie, een pistool koopt en daarmede naar huis gaat, is niet strafbaar wegens het dragen van een verboden wapen. — Regtb. Almelo 15 Julij 1884; P. v. J. 1884, 31; Rep. 1884, 4028.

431. Dit art. bedoelt met de woorden: porteur des dites armes" dengene die de bedoelde wapenen in het openbaar draagt. Derhalve is het dragen van de bij art. 314 C. P. verboden wapenen niet strafbaar als het geschiedt op een particulieren weg. — Regtb. Groningen 16 Februarij 1882; W. 4771; Gemst. 1606; Rep. 1882, 12283, 12694.

Art. 317.

432. R. W. C. van den Wall Arnemann. De misdaad van abortus. — Utrecht 1879.

Art. 319.

433. N. I. C. Lette van Oostvoorne. Het veroorzaken van den dood of van lichamelijk letsel door schuld. Art 319 en 320 C. P. Wet van 3 Maart 1881, Boek II, Titel XXI. — Leiden 1882.

434. De vroedvrouw, die meenende bij een pas verloste vrouw de placenta te verwijderen, die geheel onaangeroerd laat en daarbij zoo te werk gaat, dat die niet bereikt en verwijderd kon worden, in plaats daarvan uit het lichaam dier vrouw trekt 7.95 meter dunne darmen en daardoor bij deze den dood veroorzaakt, is strafbaar naar art. 319 C. P. — Regtb. Rotterdam 10 Junij 1879; W. 4402; Rep. 1879, 4652.

435. Voor een strafbare onvoorzigtigheid door de knechts begaan in het door hunnen meester uitgeoefend vak, is de meester in foro poenali niet aansprakelijk, indien de knechts ook als ter zakekundig zijn aan te merken, zelfs al had de meester geen toezigt op hunne handelingen gehouden, noch hun de noodige maatregelen van voorzorg voorgeschreven. — Regtb. Alkmaar 21 Junij 1881; W. 4710; Rep. 1882, 10930.

436. Bij het door onvoorzigtigheid veroorzaken van brand, waarvan de dood van een mensch het gevolg is geweest, bestaat tusschen de onvoorzigtigheid en den dood een innig verband, zoodat in dergelijk geval doodslag door onvoorzigtigheid heeft plaats gehad. — H. R. 17 October 1881; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3049, 173; W. 4693; Rep. 1881, 10578.

437. Bij manslag door onvoorzigtigheid moet de regter uitdrukkelijk beslissen of de dood veroorzaakt is door de onvoorzigtige handeling. — H. R. 25 Januarij 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2689, 19; N. R. CX, § 9, 71; W. 3828.

438. Alleen de causa proxima, niet de causa remota van een ongeluk, mag bij de beoordeeling der schuld van den beklaagde in aanmerking komen. In jure poenali is men alleen

verantwoordelijk voor hetgeen men had kunnen en moeten voorzien. — Regtb. Groningen 7 Oct. 1874; N. R. B. 2875, C. 78.

439. Dit art. stelt niet alleen strafschuldig hem, die door onvoorzigtigheid zelf onmiddelijk aan iemand den dood berokkent, maar ook hem, die door zijn achteloosheid de oorzaak is, zij het ook niet de onmiddelijke, van iemands dood. — Hof Arnhem 8 November 1882; Anders Regtb. Zwolle 30 November 1882; W. 4935; Rep. 1883, 4935.

440. Waar dezelfde onvoorzigtigheid of onachtzaamheid den dood en de verwonding van onderscheiden personen ten gevolge heeft gehad, zijn er zoovele misdrijven als er personen gedood of verwond zijn. — H. R. 13 October 1884; W. 5088.

441. Indien in een gemeente verboden is op de openbare straat een schietgeweer af te schieten, dan levert het aldaar onwillig verwonden van iemand door het afschieten van een pistool niet drie misdrijven op, namelijk onwillige verwonding, het dragen van een verboden wapen en het afschieten van een schietgeweer op de openbare straat, maar slechts één misdrijf, en wel het onwillig verwonden van iemand door verzuim van inachtneming van een reglement, omdat het dragen en het afschieten van het pistool niet zijn op zich zelf staande feiten, maar bijkomende omstandigheden van het hoofdfeit. — Regtb. Groningen 1 Maart 1879; N. R. B. 1878, C. 15; Rep. 1878, 938.

442. Een bestuurder van een rijtuig, die, bemerkende dat een oude man op den weg stilstaat, met den den rug naar het rijtuig gekeerd en na op ongeveer 20 passen luid door hem gewaarschuwd te zijn, nog onbewegelijk blijft staan, in vollen draf tegen dien man aanrijdt en wel zoo, dat deze op den grond staat en ten gevolge van de door dat overrijden bekomen verwonding sterft, is schuldig aan onwillige manslag. — Regtb. Hoorn 23 April 1875; 1875: N. R. B. 1875, C. 172.

443. Bij overtreding van een voorschrift van een politiereglement is het voor de strafbaarheid onverschillig of die overtreding de causa proxima, dan wel de causa remota der onwillige verwonding is geweest. — Regtb. Groningen 22 September 1879; N. R. B. 1879, C. 153. Rep, 1880, 6246.

444. Hij, door wiens onvoorzigtigheid brand ontstaat, waarbij iemand in de vlammen omkomt is schuldig aan onwilligen manslag door onvoorzigtigheid. Voor de toepassing van dit art. is het voldoende, dat er verband bestaat tusschen de onvoorzigtigheid en den dood. — H. R. 17 Oct. 1881; v. d. H., Strafr. 1881, 173; W. 4693; Rep 1881, 10578.

445. Het voor aflevering uit den winkel bereikbaar stellen van vergift door een drogist, zonder het aanwenden van genoegzame maatregelen van voorzigtigheid, behoort te worden gequalificeerd als het onwillig veroorzaken van een nederlaag of manslag uit onvoorzigtigheid, achteloosheid en verzuim van inachtneming der reglementen. — Hof Amsterdam 19 Julij 1881; N. R. B. 1881, C. 22; W. 4655; Rep. 1881, 10579.

Art. 320.

446. Indien twee personen, ieder een verzuim begaan, dat de verwonding heeft te weeg gebragt, zijn beide aansprakelijk, al is het ook dat door meerdere opmerkzaamheid van den een, het verzuim van den ander geen nadeelige gevolgen zou hebben gehad. Indien meer dan een persoon is verwond, wordt ook bij onwillige verwonding den beklaagde voor elken verwonde een afzonderlijke geldboete opgelegd. — Hof Amsterdam 10 Jan. 1881; N. R. B. 1882, C. 47; Rep. 1882, 12395.

447. Schuldig aan onwillige verwonding is hij, die in strijd met het reglement op het toezigt der wegen zijnen met drie honden bespannen wagen aan zich zelven heeft overgelaten, zonder de honden behoorlijk vast te binden, ten gevolge waarvan een dier honden een voorbijganger in het been heeft gebeten. — Regtb. Groningen 25 Mei 1882; N. R. B. 1883, C. 26; Rep. 1883, 1354.

Art. 327.

448. Voor een strafbare onvoorzigtigheid door de knechts begaan in het vak door hun meester uitgeoefend, is alléén dan de laatste in foro poenali aansprakelijk, indien de knechts niet als ter zakekundigen, bewezen ware, dat de meester geen toezigt over het werk, door hem aan zijne knechts opgedragen, heeft gehouden, noch hun eenige voorschriften omtrent de te verrigten werkzaamheden heeft gegeven en hen evenmin heeft gelast, welke voorzorgsmaatregelen hoegenaamd ook, daarbij in acht te nemen zijn, dan nog is de ambtenaar van het O. M., meester en knechts te gelijk vervolgende, in zijn aanklagt tegen den eersten niet ontvankelijk als beslist wordt, dat de knechts de materiële daders zelve zoo goed als de meester, als deskundigen moeten beschouwd worden. — Regtb. Alkmaar 21 Junij 1881; W. 4710; Rep. 1882, 10930.

Art. 328.

449. Mr. A. F. L. Gregory. Het recht der noodweer. — N. R. Bijdr. 1883, 371.

450. W. S. Borel. Noodtoestand. — Leiden 1884.

451. S. Rink. Over noodweer. — Utrecht 1874.

452. E. S. Tichelaar. Aanteekeningen op art. 328 en 329 C. P. — Utrecht 1883.

453. Waar niet bewezen is de volstrekte noodzakelijkheid der verdediging, kan van noodweer geen sprake zijn. Voor het bestaan van noodweer is het voorts een vereischte, dat de gewelddadig of dreigende handeling van den aanvaller onmiddelijk is voorafgegaan aan den manslag, de verwonding of de mishandeling gepleegd door hem, die zich op noodweer beroept. — Hof s Gravenhage 24 November 1881; N. R. B. 1882, C. 8; Rep. 1882, 11970.

454. Beroep op noodweer of provocatie, zijn verdedigingsmiddelen van den beschuldigde; de gronden waarop dat beroep door den regter niet aanemelijk kan worden geoordeeld, zijn niet onderworpen aan de regelen van bewijs, voorgeschreven in het Wetboek van Strafvordering — H. R. 22 Junij 1874; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2656, 207; N. R. CVII, § 21, 146; W. 3744.

Art. 330.

455. De openbare schennis der eerbaarheid is evenzeer mogelijk door het gedoogen als door het plegen eener handeling. Derhalve hebben twee beklaagden, waar de een in het openbaar heeft gestaan met geheel ontbloote schaamdeelen en de ander toen die schaamdeelen aangevat en betast heeft, te zamen en in vereeniging, de laatstbedoelde door het plegen eener handeling en de ander door die handeling te gedoogen, zich schuldig gemaakt aan het misdrijf van dit art. — H. R. 26 April 1880; W. 4509; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2983, 83; Rep. 1880, 6674.

456. Indien de handelingen noch op de openbare straat zijn gepleegd, noch op de openbare

straat zigtbaar waren, maar zij alleen uit een bovenkamer van een woning, gelegen tegenover het huis waar de handelingen plaats hadden, zijn gezien door het bovenste gedeelte van een in dat huis aanwezig raam, ten gevolge van de omstandigheid, dat het tot afsluiting daarvan aan de buitenzijde zich berustende blind, waarmede het raam was gesloten, dit niet geheel bedekte, missen zij het vereischte van openbaarheid. — Hof 's Gravenhage 15 October 1880; N. R. B. 1880, C. 124. Rep. 1880, 8780.

457. Het wanbedrijf van art. 330 C. P. is ook dan aanwezig als iemand, hoezeer door anderen in een onwelvoegelijken toestand gebragt, aan de aanmaning der politie om zich aan den aanblik van het publiek te onttrekken, niet voldoet en ook dien toestand niet doet ophouden. — Regtb. Groningen 17 September 1879; N. R. B. 1879, C. 156; Rep. 1880, 6281.

Art. 331.

458. De feiten, „dat de beklaagde op een openbare plaats met open broek en ontbloot mannelijk lid voor een elfjarig meisje is gaan staan, haar vervolgens moedwillig en gewelddadig heeft aangegrepen, de kleederen heeft opgeligt, met de hand op het ontbloote ligchaam oneerbaar heeft betast en in de buik heeft geknepen", leveren het misdrijf op van artt 331 en 332. — H. R. 14 Januarij 1878; N. R. CXVII, § 5, 36; v. d. H., Strafr. 1878, no 2865, 9.

459. Hij, die een tienjarig meisje gewelddadig aangrijpt en in een greppel werpt en zijn mannelijkheid ontbloot, met het voornemen om met het meisje vleeschelijke gemeenschap uit te oefenen, van de volvoering waarvan hij is weerhouden door het schreeuwen en gillen van het kind, pleegt attentat à la pudeur, strafbaar volgens art. 331 C. P. — H. R. 5 Januarij 1880; W. 4470; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2970, 1.

460 Het zeer kortstondig over de kleederen heen bij de schaamtedeelen grijpen van een meisje, moet als gewelddadige aanranding der eerbaarheid worden beschouwd. — Hof Arnhem 29 Januarij 1880; N. R. B. 1881, C. 30; Rep. 1881, 9527.

461. Ingeval van feitelijkheid tegen de eerbaarheid van een kind, te jong om tot het gebeurde toestemming te geven, kan het geweld worden afgeleid uit den toestand waarin het na de aanranding verkeerde. — Hof Arnhem 29 Julij 1880; N. R. B. 1881, C. 32; Rep. 1884, 9526.

462. De onderscheiding dat daar, waar het gevoel van eerbaarheid of schaamte niet bestaat, zooals bij zeer jeugdige kinderen, het misdrijf van aanranding tegen de eerbaarheid niet kan worden gepleegd, steunt niet op de wet. — H. R. 5 Januarij 1874; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2622, 1; W. 3691.

Art. 334.

463. Mr. A. F. L. Gregory. Is de strafbaarheid van art. 334 beperkt tot hen, die van de prostitutie hun beroep maken? — N. R. Bijdr. 1880, 589; Rep. 1885, 8326.

464. W. van den Bergh. De strijd tegen de prostitutie in Nederland. — 's Gravenhage 1878. Beoord. mr. Ph. J. Bachiene; Themis XXXIX, 452.

465. Mr. W. H. de Savornin Lohman. De verhouding van den staat tot de prostitutie — Groningen 1881. Beoord.; W. 4690.

466. Het regt der gemeentebesturen om verordeningen tegen de prostitutie te maken, vloeit voort uit art. 135 der gemeentewet, niet uit art. 29 der wet van 7 December 1872 (St. 34) — Gemst. 1403.

467. De verhouding van den staat tot de prostitutie naar aanleiding eener brochure van Mr. de Savornin Lohman. — Gemst. 1580, 1582, 1590, 1612.

468. Hoe de prostitutie bestreden moet worden? — W. 4689.

469. Over de al of niet wenschelijkheid van reglementen op de keuring van publieke vrouwen. — Gemst. 1542, 1544, 1546, 1548.

470. Dit art. onderscheidt niet of de opwekking of bevordering van onzedelijkheid heeft plaats gehad uit winstbejag of ter bevrediging van eigen driften. Voor de toepasselijkheid is het voldoende, dat de schuldige opzettelijk de onzedelijkheid van personen beneden den leeftijd van eenentwintig jaren heeft opgewekt of bevorderd; daartoe wordt niet vereischt, dat gehandeld is uit zucht om zedebederf te weeg te brengen. — H. R 5 Januarij 1880; W. 4476; Rep. 1880, 5964; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2971, 4; N. R. CXXIV, § 3, 16.

471. Hij, die inwoning en kost verschaft aan jeugdige vrouwspersonen beneden den leeftijd van 21 jaren, wetende dat deze den daarvoor verschuldigden prijs niet anders dan door het plegen van ontucht kunnen verkrijgen, maakt zich schuldig aan het misdrijf bij dit art. voorzien. — H. R. 30 April 1883; W. 4913; Rep. 1883, 246; v. d. H., Strafr. 1883, 101.

472. De te lastelegging van het zich in vereeniging feitelijk tegen de zeden vergrijpen, met zijn werk te maken om de ongebondenheid of onzedelijkheid van meisjes beneden den ouderdom van 21 jaren op te wekken, te bevorderen en behulpzaam te zijn, levert één misdrijf op. — H. R. 3 December 1883; W. 4989.

473. Dit art is toepasselijk op den logementhouder die in zijn logement gelegenheid verschaft tot het plegen van de feiten bij dit art bedoeld. — H. R. 4 Februarij 1884, 5026; v. d. H., Strafr. 1884, 40; Rep. 1884, 2357.

474. Van hèm, die eenige nachten achtereen met een meisje beneden 21 jaren vleeschelijken omgang heeft gehad, kan men niet zeggen, dat hij „habituellement", ongebondenheid opwekt. — Regtb. Zierikzee 14 September 1877; N. R. B. 1878, C. 64; Rep. 1878, 1907.

475. Het gedurende eenige nachten hebben van vleeschelijken omgang met een meisje beneden 21 jaar, heeft niet het karakter van misdrijf, als de dader en de minderjarige het voornemen hadden met elkander in het huwelijk te treden en de eerstgenoemde behoort tot een klasse van personen die onder die omstandigheden in zulk een omgang geen vergrijp tegen de zeden ziet. — Hof 's Gravenhage 30 October 1877; N. R. B. 1878, C. 64. Rep. 1878, 1908.

476. In een vonnis, waarbij feitelijk is beslist, dat de beklaagde een persoon beneden 21 jaren in haar bordeel tot het plegen van ontucht heeft opgenomen, zonder dat uit het vonnis blijkt, dat de beklaagde zich er op heeft beroepen, dat zij door voldoend onderzoek de verpligting heeft vervuld om zich als bordeelhoudster te vergewissen van den juisten ouderdom der personen, die zij met dat doel in haar huis opnam, wordt geen nadere beslissing vereischt of de beklaagde zich ten dezen aan eenig verzuim heeft schuldig gemaakt. Art. 335 C. P. is vervangen door art. 8 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). Derhalve is de ontzetting krachtens art. 334 C. P. op grond van art. 8 alin. 2 der wet van 1854 facultatief. — H. R. 24 Februarij 1879; W. 4357; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2929, 31. N. R. CXXI, 177; Rep. 1879, 3613.

477. Waar het geldt een zamengestelde handeling, nl. het gewoonlijk aan jongelieden beneden 21 jaren gelegenheid verschaffen om zich aan ontucht over te geven, kunnen de onderscheiden feiten, waaruit zoodanige zamengestelde handeling bestaat, bewezen worden door afzonderlijke en op zich zelf staande getuigenissen, met dat gevolg, dat die getuigenissen door hun zamenloop en verband strekken tot bewijs van zoodanige handeling — H. R. 1 November 1880; W. 4573; v. d. H., Strafr. 1880, no. 3007, 212, N. R. CXXVI, 93.

478. Zij, die er haar werk van maakt om de ongebondenheid en onzedelijkheid van jongelieden beneden 21 jaar van het vrouwelijk geslacht te bevorderen en behulpzaam te zijn, maakt zich schuldig aan feitelijk vergrijp tegen de zeden en valt als zoodanig in de termen van art. 334 C. P. — Regtb. Rotterdam 27 April 1880; W. 4494; Rep. 1880; 6362.

479. In de, met voorkennis der beklaagde in hare woning, tijdens zij daar de directie voerde, herhaaldelijk en op verschillende tijden verschafte gelegenheid tot ontucht is de dolus voor het misdrijf bij dit art. bedoeld aanwezig. Het is onnoodig de dolus breedvoeriger te motiveeren. In die feiten, ook als niet blijkt van eenige zelfstandige handeling, is het hoofdelement van bedoeld misdrijf feitelijk vergrijp tegen de zeden aanwezig. — H. R. 22 October 1877; W. 4174; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2848, 201; Rep. 1877, 3612.

480. Het aan publieke vrouwen beneden 21 jaren verstrekken van kost en het verhuren van gemeubeleerde kamers, die een geheel afzonderlijken opgang, geheel afgescheiden van dat gedeelte van het huis, door de verhuurdster zelve bewoond, hebben, stellen alleen niet daar het misdrijf van art. 334 C. P. — Hof Amsterdam 23 April 1877; W. 4192.

481. Het feit, dat een logementhouder in zijn druk bezocht logement, meisjes beneden 21 jaren, in gezelschap van mannen toelaat, is op zich zelf niet voldoende voor de strafbaarheid ingevolge dit art. Daartoe wordt tevens vereischt, dat de beklaagde wist en moest weten, dat door die jeugdige meisjes in zijn logement ontucht werd gepleegd, en dat hij daartoe willens en wetens de gelegenheid heeft verschaft. Bij een misdrijf evenwel als dit, waar de strafbaarheid niet ligt in een enkel feit, doch in een zamenkoppeling van feiten die met elkander het misdrijf opleveren, wordt niet vereischt, dat die bepaalde wetenschap bij elk feit in het bijzonder is bewezen, maar is het voldoende, indien bewezen is de wetenschap van den beklaagde, dat zijn logement in het algemeen door die jeugdige meisjes tot het plegen van ontucht werd bezocht, terwijl hij daartoe de gelegenheid verschafte. Het is geen vereischte, dat het bewijs wordt geleverd dat de beklaagde bekend was met den leeftijd der bedoelde personen. Het is voldoende, dat bewezen wordt dat zij den leeftijd van 21 jaren nog niet hadden bereikt. — Hof 's Gravenhage 23 Maart 1878; N. R. B. 1878, C. 34.

482. Hij, die inwoning en kost verschaft aan jeugdige vrouwspersonen beneden den leeftijd van eenentwintig jaren, wetende en bedoelende, dat de verhuurde kamers zouden strekken tot het plegen van ontucht door die meisjes, maakt zich schuldig aan het misdrijf bij dit art. voorzien. — H. R. 1 November 1880; W. 4575; v. d. H., Strafr. 1880, 217; N. R. CXXVI, 98; Rep. 1880, 8027.

483. Voor het bestaan van dolus bij het misdrijf in dit art. omschreven, is het voldoende, dat gehandeld is met opzet, wetende en willende wat men deed, zonder dat behoeft te blijken dat hij door zijne handeling een strafbepaling overtrad. — H. R. 27 December 1880; W. 4599.

484. De bepaling van dit art. is algemeen en stelt een ieder strafbaar die zich de daargenoemde handelingen omtrent jongelieden beneden 21 jaren veroorlooft. Voor het bestaan van het misdrijf is het voldoende, dat het gepleegd is tegen dergelijke jeugdige personen en het bewijs dat de dader den leeftijd geweten heeft, behoeft niet te worden geleverd. De dolus ten dezen opzigte, is reeds hierin gelegen, dat iemand die er zijn werk van maakt om de prostitutie te bevorderen, vooraf geen onderzoek heeft gedaan naar den leeftijd van de geprostitueerde personen en zich dus opzettelijk in de gelegenheid heeft gesteld om bovenbedoeld misdrijf te plegen. — Regtb. Groningen 29 April 1875; N. R. B. 1875. C. 116.

Art. 335.

485. Dit art. is vervangen door art. 8 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — H. R. 24 Februarij 1879; W. 4357; H. R. 5 Januarij 1880; W. 4471; v. d. H., Strafr. 1880, 4: N. R. CXXIV, 16.

486. Dit art. moet worden toegepast overeenkomstig de bij art. 8 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) in art. 42 C. P. gebragte wijzigingen, derhalve zijn krachtens genoemd art. 8 de in art. 335 alin. 1 bedoelde regten vervangen door het regt om voogd of curator te zijn over vreemden. — H. R. 5 Januarij 1880; W. 4471; Rep. 1880, 6097; H. 4 November 1878; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2914, 295; Rep. 1880, 6099.

Art. 336.

487. W. P. A. Hellegers. Het kanonieke recht en het overspel. — Amsterdam 1882.

Art. 338.

488. Tot bewijs der ontdekking van overspel op heeterdaad is het niet noodig dat de getuigen die daaromtrent hebben verklaard het feit hetwelk het overspel daarstelt, d. i. de coïtus hebben zien plegen; de ontdekking daarvan op heeterdaad mag ook uit behoorlijk bewezen aanwijzingen worden opgemaakt. — H. R. 13 Maart 1866; W. 2785.

489. Alleen dan mogen de gewone bewijsmiddelen voor de medepligtigheid aan overspel worden gebezigd als vooraf is bewezen, dat de van medepligtigheid beklaagde, op heeterdaad is betrapt. — Regtb. Groningen 14 September 1876; N. R. B. 1877, C. 14.

Art. 340.

490. H. W. F. Struben. Bigamie. — Leiden 1880.

491. Een door een gehuwd Nederlander in het buitenland, in den aldaar gebruikelijken vorm, gesloten huwelijk, levert grond op tot vervolging wegens bigamie, ook al is hier te lande geen afkondiging van dat huwelijk geschied. Bigamie is een misdrijf, dat ook tegen de eerste vrouw wordt gepleegd. — H. R. 26 Julij 1878; W. 4282; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2903, 219; N. R. CXIX, § 38, 272; Rep. 1878, 1918 vg.

492. Hij, die, — na de vrouw, waarvan hij van tafel en bed gescheiden was, vruchteloos gedagvaard te hebben ex art. 255 en 256 B. W., — een nieuw huwelijk aangaat, pleegt bigamie tegen zijn eerste vrouw, vermits deze het regt had om de ontbinding van haar huwelijk tegen te spreken. Het bestaan van het tweede huwelijk is het hoofdelement van bigamie. Alzoo is de vraag of dat

tweede huwelijk al of niet bestaat, geen praejudiciëele quaestie, maar behoort zij door den strafregter onderzocht te worden. — Hof Amsterdam 7 December 1881; P. v. J. 1881, 51; Rep. 1881, 10760. Hof Amsterdam 14 December 1881; W. 4736; Rep. 1882, 11429; W. v. N. R.709; N. R. B. 1882, C. 100; Rep. 1883, 289.

493. De door een beschuldigde erkende feiten, dat hij tijdens het voltrekken van zijn laatste huwelijk het vroegere niet was ontbonden, dat hij zich vóór het aangaan van het laatste huwelijk niet heeft vergewist of zijn eerste vrouw nog leefde en dat hij den ambtenaar van den burgerlijken stand met zijn eerste huwelijk niet in kennis heeft gesteld, leveren de elementen op voor de misdaad van bigamie. — Hof 's Gravenhage 20 October 1876; N. R. B. 1877, C. 17.

494. Een tweede huwelijk in een vreemd land overeenkomstig de vormen van dat land aangegaan, terwijl het eerste niet was ontbonden, moet evenwel als bestaande worden aangemerkt, al hebben de huwelijksafkondigingen hier te lande niet plaats gehad, waar het bewijs is geleverd van een tweede huwelijk quo ad substantiam geldig, kunnen in foro criminali alle verdere geschillen over de meerder of minder regelmatigheid van vormen uit het B. W. ontleend, niets afdoen. — Hof Leeuwarden 16 Mei 1878; W. 4257; Rep. 1878, 1372; N. R. B. 1878, C. 115.

495. Voor bigamie is niet noodig, dat bij het aangaan van het tweede huwelijk alle wettelijk voorgeschreven formaliteiten zijn vervuld; het is voldoende als het tweede huwelijk op zoodanige wijze is gesloten, dat de echtgenooten het niet meer in hunne magt hebben zelfstandig dit huwelijk op te lossen, maar daartoe een regterlijke beslissing noodig is. — H. R. 27 Mei 1846; W. 717; Rep. 1882, 11807.

496. Het bestaan van een tweede huwelijk is het hoofdelement van de misdaad van bigamie, zoodat het onderzoek naar het al of niet aanwezig zijn van dat hoofdelement een noodzakelijk deel uitmaakt van het onderzoek des strafregters. Huwelijken in een vreemd land tusschen Nederlanders zijn geenzins als niet bestaande of nietig aan te merken, ingeval de huwelijksafkondigingen hier te lande niet hebben plaats gehad. De regel van art. 140 B. W., dat de nietigheid van een huwelijk alleen door den regter wordt uitgesproken even als die van art. 154 jcto 107 B. W., dat verzuimde huwelijksafkondigingen geen grond tot nietigverklaring van het huwelijk opleveren, geldt niet alleen voor huwelijken hier te lande, maar ook voor huwelijken buitenlands gesloten. Een huwelijk tusschen Nederlanders gesloten zonder dispensatie van art. 88 B. W. is evenmin nietig als het in het buitenland of als het hier te lande is voltrokken. In beide gevallen is het slechts vernietigbaar en alzoo geldig tot dat het is nietig verklaard. Alleen een regelmatig gesloten en niet een voor nietigverklaring niet vatbaar tweede huwelijk is als element der misdaad van bigamie te beschouwen. Kwade trouw is aanwezig als de wetenschap bestaat, dat het vroeger huwelijk niet was ontbonden en de echtgenoot geweigerd had tot de ontbinding mede te werken. — Door de bigamie wordt de vroegere echtgenoot altijd benadeeld, het misdrijf wordt altijd tegen dezen gepleegd, omdat hij daardoor van het regt beroofd wordt om ingeval van art. 255 B. W. den ander van het sluiten van een nieuw huwelijk terug te houden. — Hof Amsterdam 14 December 1881; N. R. B. 1883, C. 100.

497. De misdaad van bigamie wordt ook tegen den eersten echtgenoot gepleegd; de Nederlandsche regter is derhalve bevoegd er kennis van te nemen als de eerste echtgenoot Nederlander is, al werd het tweede huwelijk in het buitenland gesloten. — Hof Amsterdam 4 November 1884; P. v. J. 1884, 50; Rep. 1884, 2391.

Art. 341.

498. Ingeval van onwettige aanhouding van iemand door een rijksveldwachter, is niet dit art. maar art. 114 C. P. toepasselijk. Art. 341 ziet alleen op onwettige arrestatie door particulieren gepleegd. Onder de daden die de vrijheid aanranden, bedoeld bij art. 114 C. P. en gepleegd door ambtenaren aldaar genoemd, is ook begrepen onwettige aanhouding. — Regtb. Winschoten 21 November 1879; W. 4485.

Art. 346.

499. Dit art. straf bedreigende tegen overtreding van art. 56 Code Civil is toepasselijk op art. 30 B. W., dat hetzelfde onderwerp van burgerlijk regt regelt, doch niet op alle punten met de afgeschafte bepaling van den C. C. overeenstemt. De verpligting tot aangifte der geboorte van een kind rust in de eerste plaats op den vader; de ontstentenis van dezen moet vast staan om de verpligting tot aangifte door anderen te kunnen aannemen, zoodat als bij de dagvaarding niet wordt vermeld de bedoelde ontstentenis van den vader, van de verpligting tot aangifte door anderen niet blijkt, en deze alzoo nimmer kunnen vallen onder de strafbepaling van dit art. Het woord „assister" in dit art. beteekent eenvoudig tegenwoordig zijn. — H. R. 18 December 1882; W. 4864; v. d. H., Strafr. 1882, 227; N. R. CXXXII, 233; Rep. 1883, 310.

500. Ten gevolge der afschaffing van het Wetb. Nap. hier te lande, is de strafbepaling van dit art. vervallen. Aan dit art. wordt een ongeoorloofde uitbreiding gegeven door het mede toepasselijk te verklaren op het niet nakomen van voorschriften, vervat in de daarbij uit den aard der zaak niet aangehaalde artikelen van het tegenwoordig Ned. Burg. Wetb., al mogen die ook nagenoeg volkomen overeenstemmen met de in het artikel vermelde voorschriften van het Wetb. Nap. — Regtb. Zwolle 3 Februarij 1880; Anders Hof Arnhem 11 Maart 1880; N. R. B. 1881, C. 32; Rep. 1881, 9459.

Art. 354.

501. Onder de algemeene uitdrukking „quiconque" in art. 354 C. P. is zonder uitzondering ieder begrepen, die eigendunkelijk en zonder regt het daar omschreven feit pleegt; ook de vader die zijn minderjarig kind wegneemt van de plaats waar het was gebragt door de moeder aan wier zorg het bij regterlijk vonnis van scheiding van tafel en bed was toevertrouwd. Dit art. vordert niet, dat regtstreeks geweld zij gepleegd tegen den minderjarige, maar slechts in het algemeen, dat geweld als middel van volvoering van het misdrijf is aangewend. — H. R. 8 Junij 1881; W. 4652; Rep. 1881, 10580 vg.; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3038, 112; N. R CXXVIII, 186.

502. Dit art. vordert niet dat het bedrog of geweld regtstreeks tegen den minderjarige is gepleegd. Ingeval van echtscheiding of scheiding van tafel en bed, kan de echtgenoot tegen wien zij is uitgesproken, indien hij zijn minderjarig kind door bedrog of geweld wegleidt of doet wegleiden van de plaats waar het krachtens den

wil van den anderen echtgenoot zich ophield, niet door een beroep op de ouderlijke magt aan de straf bepaling van dit art. ontkomen. — Hof Amsterdam 9 Maart 1881; N. R. B. 1882, C. 51; Rep. 1882, 12695.

503. Tot het wezen van het misdrijf bij dit art. voorzien, wordt geen ander opzet gevorderd dan, om den minderjarige aan het gezag van ouders of voogden, of van degenen bij wie hij zich met hunne toestemming bevindt, te onttrekken. — H. R. 12 Maart 1877; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2827, 56; W. 4112; N. R. CXV, 289.

504. Het beginsel, dat de wegvoering van een kind door een der ouders wegens de ouderlijke magt, die daartoe het regt geeft, niet strafbaar kan zijn, is alleen van toepassing voor zoover degene der ouders, dien het geldt de ouderlijke magt zonder eenige beperking mag uitoefenen. — H. R. 26 Junij 1876; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2790, 177; N. R. CXIII, § 29, 218; W. 3995.

505. Bij wegvoering van een minderjarig kind door den vader, wien de vaderlijke magt is ontnomen, moet bij den persoon die hem daarin behulpzaam is, blijken, dat die opheffing der vaderlijke magt hem tijdens het feit der wegvoering, bekend was. — Hof 's Gravenhage 9 Augustus 1876; W. 4009.

Art. 361.

506. F. A. J. F. van Rappard. Eenige opmerkingen over meineed. — Utrecht 1882; Rep. 1882, 12762.

507. Voor het misdrijf van valsch getuigenis is het voldoende, dat de verklaring opzettelijk, dat is willens en wetens, in strijd met de waarheid is afgelegd, en zij kan strekken ten voordeele of ten nadeele van een beschuldigde, zonder dat het iets ter zake doet door welke beweegredenen de getuige is geleid. — H. R. 7 Januarij 1878; N. R. CXVII, § 2, 13; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2864 1. Rep. 1878, 1856

508. Een valsch getuigenis houdt niet op misdaad te zijn als de beschuldigde, ten wiens voor deele zij is afgelegd voor het feit, tot hetwelk de valsche verklaring betrekking heeft van alle regtsvervolging werd ontslagen. Het strafbare van een valsch getuigenis hangt niet af van de vraag of het feit ter zake, waarvan het werd afgelegd, door den regter als strafbaar wordt beschouwd. Alleen hetgeen ten laste was gelegd kan hier in aanmerking komen. — Hof Amsterdam 31 Maart 1879; W. 4354; N. R. B. 1879, C. 115; P. v. J. 1879, 14; Rep. 1879, 3803 vg.

509. Het strafbare van een valsch getuigenis blijft bestaan, indien het niet herroepen wordt vóór het onderzoek gesloten is; een latere heropening van dat onderzoek is een omstandigheid door de beschuldigden niet te voorzien, die hunne eenmaal afgelegde verklaring niet ongedaan kan maken. — H. R. 19 Maart 1877; W. 4105; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2828, 62; N. R. CXV, 367. Rep. 1879, 3149.

Art. 362.

510. Ook als een getuige om eigen misdrijf te verzwijgen een valsche verklaring ten voordeele van den beklaagde aflegt, bestaat het misdrijf bij dit art. voorzien. — H. R. 7 Januarij 1878; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2854, 1; N. R. CXVIII, 18.

511. Valsche getuigenis afgelegd ten voordeele van iemand die beklaagd is van overtreding van art. 1 en 2 der jagtwet, is valsch getuigenis in een correctionele, niet in een politiezaak. — H. R. 21 Mei 1878; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2887, 147; Rep. 1879, 5178.

512. De getuige die ter correctionele teregtzitting onder eede een valsche verklaring heeft afgelegd, doch voor het sluiten der debatten, nadat de teregtzitting die voor eenige oogenblikken was geschorst, heropend werd en hij op zijn verzoek weder was gehoord, die verklaring heeft herroepen, is niet schuldig aan eenig misdrijf, — Hof 's Gravenhage 10 Augustus 1878; N. R. B. 1878, C. 94; Rep. 1878, 2908.

513. Een valsche verklaring, die, indien zij geloofd was tot een ligtere straf zou kunnen leiden, dan anders zou kunnen worden opgelegd, levert het misdrijf van valsch getuigenis op. — H. R. 29 Mei 1876; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2782, 135; N. R. CXIII, § 10, 62.

514. Bij een vervolging ter zake van valsch getuigenis kan de daaromtrent door den beklaagde afgelegde bekentenis als wettig bewijsmiddel worden aangenomen, indien de woorden, waarin de bekentenis is vervat, onmiskenbaar slaan op de verklaringen, welke in het slot der acte van beschuldiging als valsch worden aangeduid; daarvoor wordt niet vereischt, dat de woorden, waarin de bekentenis is vervat, uitdrukkelijk die in de acte van beschuldiging vermelde verklaringen weer geven. — H. R. 14 November 1881; W. 4711.

515. Indien na het sluiten van het openbaar onderzoek in een correctioneele zaak, dat onderzoek wordt heropend en een getuige dan terugkomt op zijne bij eerstgemeld onderzoek onder eede afgelegde valsche verklaring, dan is dit art. niet toepasselijk. — Hof Leeuwarden 4 Januarij 1877; N. R. B. 1880, C. 126; Rep. 1880, 8789.

Art. 363.

516. De vraag of de in het burgerlijk geding opgedragen eed, met het oog op art. 1968 wel toelaatbaar was, is de strafregter onbevoegd te onderzoeken. — Hof Amsterdam 19 November 1877; W. 4238; Rep. 1878, 996.

Art. 366.

517. Indien de eed loopt over het al of niet bestaan of doen ontstaan van een regtsbetrekking, zóó, dat daaromtrent verschil van meening mogelijk is, dan hangt het geheel van de omstandigheden af, of het afleggen van zulk een eed ingevolge dit art. al dan niet strafbaar is. — Regtb. Rotterdam 20 Maart 1875; N. R. B. 1875, C. 118; W. 3849.

518. Voor het misdrijf van dit art. is het onverschillig of en zoo ja welke regtsgevolgen in civili aan de in strijd met de waarheid ontkende overeenkomst zou moeten worden toegekend. In een strafgeding ter zake van meineed in een civile zaak is hij, die het burgerlijk regtsgeding des beklaagden tegenpartij was, bevoegd om als getuige op te treden. Het misdrijf van meineed in een civile zaak tot onderwerp hebbende een burgerlijk contract, waar volgens het burgerlijk regt het getuigenbewijs niet toelaatbaar is, mag ook door getuigen bewezen worden. — H. R. 4 Nov. 1878; W. 4324; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2912, 278; Rep. 1879, 3148.

519. Bij het bewijs in strafzaken in het algemeen en ten aanzien van het misdrijf in dit art. in het bijzonder is het O. M. niet gebonden aan de regelen van het bewijs in burgerlijke zaken. — Regtb. Arnhem 23 Maart 1878; N. R. B. 1882, C. 57.

520. Voor de strafbaarheid van hem die beschuldigd wordt een valschen eed in een burgerlijk geding te hebben afgelegd, doet het niets af of die opgelegde eed al of niet toelaatbaar was. Zij die wetende, dat iemand die haar iets verkocht, dit deed als reiziger voor zijn principaal en namens en voor dezen handelde, den haar opgedragen eed zweert, dat zij niet van dien principaal gekocht heeft, legt een valschen eed af. — Hof Amsterdam 19 November 1877; W. 4238; Rep. 1878, 996.

521. De beslissing der vraag of een eed in strijd met de waarheid is afgelegd, behoort tot het gebied van den judex facti. — H. R. 13 Februarij 1882; W. 4754; Rep. 1882, 11820; v. d. H., Strafr. 1882, 12; N. R. CXXX, 172.

Art. 367.

522. W. P. L. Gericke. Laster. — Amsterdam 1881.

523. G. W. Schimmel. Beschouwingen over de periodieke pers in verband met de verantwoordelijkheid voor drukpersdelicten. — Amsterdam 1882.

524. A. P. E. A. Wijmans. De burgerlijke regstvordering ter zake van laster, hoon of beleediging. — Leiden 1383.

525. Beleediging per telefoon. — R. Mag. III, 288; W. 4999.

526. Art. 367 C. P. vordert de aantijging niet slechts van „een fait" of een daad in het algemeen, maar van een „fait précis", d. i. van een juiste bepaalde daad door den betichten persoon bedreven of ten uitvoer gelegd, hetgeen niet anders kan beteekenen, dan dat de daad zoodanig moet zijn gepreciseerd of bepaald aangeduid, dat niet alleen de soort van de daad blijkt, maar welke bepaalde daad van die soort bij de aantijging is bedoeld en welke daad, indien zij werkelijk bestond, den betichten persoon aan criminele of correctionele vervolging of wel blootelijk aan de verachting of den haat der burgers bloot zou stellen. De woorden: „jij hebt mijn vrouw vermoord", zoo in het algemeen in het publiek geuit, zonder aanduiding van tijd, plaats, wijze of gelegenheid, vallen niet onder de imputatie van art. 367 C. P., maar stellen daar zoodanige beleediging als bij art. 367 wordt bedoeld. — Regtb. Rotterdam 12 November 1878; W. 4306; Rep, 1878, 2716.

527. Woorden welke iemand aanwijzen als dader van een ten aanzien van tijd, plaats en voorwerp, bepaalde en omschreven oneerlijke handelingen, ook al wordt daardoor geen eigenlijke diefstal te laste gelegd, leveren het wanbedrijf voor laster op. — Regtb. Tiel 19 December 1878; W. 4355.

528. Onder „daden" in dit art. bedoeld, wordt ook verstaan een verzuim, een niet doen van wat men behoorde te doen. — Utrecht 5 Januarij 1880; W. 4523; Rep. 1880, 6890.

529. Als iemand, zich als beklaagde in een strafgeding bevindende ter zijner verdediging aan een der getuigen verwijt, dat deze ter teregtzitting een valsche eed heeft afgelegd, dan is er geen sprake van bedoeling om te beleedigen en dit te minder omdat de geïncrimineerde woorden in de volkstaal slechts de beteekenis hebben van het afleggen eener onjuiste verklaring. — Regtb. Groningen 22 Junij 1882; N. R. B. 1883, C. 28; Rep. 1883, 237.

530. Er kan geen sprake zijn van laster, indien niet blijkt, dat de te lastelegging is geschied met bedoeling om te beleedigen. — Hof 's Hertogenbosch 25 September 1878. Anders Regtb. Breda 6 Julij 1878; W. 4309; Rep. 1878, 2717 vg.

531. Dit art. algemeen sprekende van lieu public, maakt geen onderscheid tusschen plaatsen die uit den aard en wegens bestemming als publiek moeten worden beschouwd. Het onderscheidt niet tusschen absolute en relative publiciteit. Onder lieu public moet in den zin der wet worden verstaan een plaats die, hetzij uit haren aard, hetzij door bestemming voor ieder toegankelijk is, hetzij zonder, hetzij onder voorwaarde. — Regtb. Groningen 27 October 1880; W. 4639; N. R. B. 1881, C. 26; Rep. 1881, 10529 vg.

532. Als een vrouw op den openbaren weg, met boos opzet en op luiden toon, tot haar kind zegt: „daar heb jij je vader", blijkbaar doelende op een niet met haar in den echt verbonden manspersoon, die zich in hare nabijheid bevindt, dan maakt zij zich schuldig aan laster. — Regtb. Hoorn 3 December 1875; N. R. B. 1876, C. 10.

533. Indien in een couranten-artikel de een of ander maatschappij in scherpe en kwetsende woorden wordt beoordeeld en veroordeeld, dan kan zoodanige kritiek ingeval zij alleen die maatschappij en niet de directeuren daarvan treft, niet als laster of hoon worden aangemerkt. — Regtb. Rotterdam 16 Maart 1876; N. R. B. 1876, C. 98; W. 3955.

534. Het op een schip, gelegen in het vaarwater naast den publieken weg, aan iemand toevoegen van de woorden: „die kerel heb ik een maand om gezeten, die heeft om mij een valschen eed gedaan", moet worden gequalificeerd, als laster door op een openbare plaats aan iemand een daad te laste te leggen, die ware zij waar, dengene, tegen wien zij geuit werd, zou blootstellen aan vervolging tot tuchthuisstraf. — Hof Leeuwarden 27 Januarij 1881; W. 4637; Rep. 1881, 10528.

535. Het O. M. is in zijne vervolging ter zake van laster niet ontvankelijk ten aanzien van hetgeen die vervolging meer dan de klagte der beleedigde partij bevat. — Regtb. Assen 3 Nov. 1880; N. R. B. 1881, C. 28.

536. Waar niet blijkt dat lasterlijke uitdrukkingen, in het open veld gebezigd, noodwendig moeten worden gehoord op den openbaren weg, is niet art. 367, maar art. 471, no. 11 C. P. toepasselijk. — Hof Arnhem 22 April 1880; N. R. B. 1881, C. 23. H. R. 28 Junij 1880; W. 4537.

537. Tot de kenmerken van laster behoort de aantijging, niet slechts van een feit in het algemeen, maar een bepaald feit (fait précis), d. i. niet alleen een duidelijk omschreven, maar een zoo juist bepaalde daad, dat niet alleen haar soort blijkt, maar ook welke daad van die soort zij bedoelt, zoodat in elk geval, waar een tijds- of plaatsbepaling ontbreekt, het feit op andere wijze zóó van daden van dezelfde soort moet zijn onderscheiden, dat het duidelijk is, welk bepaald feit is bedoeld. — H. R. 9 Junij 1879; Rep. 1879, 5392; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2949, 143.

538. Het aan een apotheker te laste leggen, dat hij tracht in den handel te brengen zekere praeparaten schadelijk voor het organisme, stelt daar laster. Het trachten in den handel te brengen als synoniem met het ten verkoop voorhanden hebben en werkelijk verkoopen, is een bepaalde daad. Uit het verband van de verschillende deelen van een geïncrimineerd stuk moet het doel om te beleedigen worden opgemaakt. — Regtb. Leeuwarden 25 Maart 1876; W. 4152.

539. Het toevoegen op een openbare plaats aan een veldwachter der woorden: „jij bent een vijand van mij, omdat jij een beest van mij hebt geschut,

waarvoor ik heb moeten betalen, om reden jij een valschen eed hebt gedaan, en anderen moet jij ontzien voor een mand aardappelen", daarmede doelende op een verklaring door dien veldwachter tegen den beklaagde, onder eede voor het kantongeregt afgelegd, levert op de te lastelegging van een bepaalde daad van een zekere soort. — H. R. 3 April 1876; W. 3988; N. R. C XII, § 35, 294; v. d. H., Strafr. 1876, no. 7275, 93.

540. Voor de waardeering van het feit doet niets af een verschil tusschen de woorden bij de dagvaarding te laste gelegd en die welke bewezen zijn verklaard, indien dat verschil alleen bestaat in den vorm der uitdrukking en hare volgorde, doch zonder dat dit verschil van eenigen invloed is op den zin en de strekking der gebezigde woorden. Om de ware strekking van gebezigde woorden te beoordeelen, moeten deze in hun onderling verband en zamenhang en ook in verband met de omstandigheden, waaronder zij zijn uitgesproken, worden beschouwd. — H. R. 22 Februarij 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2699, 83; W. 3825.

541. Indien in een dagvaarding aan appellant is ten laste gelegd, dat hij, als getuige in een strafwet, ter kwader trouw en tegen beter weten, heeft willen doen voorkomen, dat de geïntimeerde gebruik makende van de afwezigheid van een derde, met een tweeden sleutel uit de brandkast van dezen, een kwijting heeft weggenomen, stelt dit een ten lastelegging daar van een handeling, die, zoo al niet aan strafvervolging, althans aan verachting zou blootstellen en dus als laster te qualificeeren is. — Hof 's Hertogenbosch 30 Maart 1880; W. 4548; Rep. 1880, 7678.

Art. 371.

542. De toepassing van het laatste lid van dit art. hangt af van de mate van straf, welke op het geïmputeerd feit bij de wet is bedreigd, zoo behoort de regter te verklaren, welke straf op het geïmputeerd feit zou zijn bedreigd geweest. — H. R. 3 April 1876; N. R. CXII, § 35, 294; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2775, 93; W. 3988.

Art. 372.

543. De vervolging en uitwijzing van het wanbedrijf van laster moet opgeschort blijven gedurende de instructie in regten over de te laste gelegde feiten. Zoodanige instructie moet altijd voorafgaan aan de vervolging. Van lasterlijke aanbrenging bij geschrifte kan geen sprake zijn, zoolang niet op wettige wijze is uitgemaakt, dat de geïmputeerde feiten strafbaar zijn en tevens, dat zij lasterlijk zijn aangebragt. — Hof Leeuwarden 24 Mei 1878; W. 4303; N. R. B. 1878, C. 102; Rep. 1878, 2573.

Art. 373.

544. Men mag niet boven of zelfs in strijd met den inhoud van het procesverbaal waarin van de klagt of aanbrenging sprake is door andere bewijsmiddelen het bewijs staven, dat de lasterlijke aanbrenging door den beklaagde is gedaan. Zoodanig procesverbaal moet als grondslag van de geheele vervolging dienen waaraan onveranderlijk moet worden vastgehouden. — Regtb. 's Gravenhage 25 November 1876; W. 4083.

545. Van het wanbedrijf van lasterlijke aanbrenging kan alleen sprake zijn als de aanbrenger de klagt uit eigen beweging heeft ingediend. Als iemand bij een commissaris van politie is ontboden en naar aanleiding van het gesprek met dezen klagte doet, kan er geen sprake zijn van lasterlijke aanbrenging. — Regtb. Groningen 6 Julij 1876; N. R. B. 1877, C. 20.

546. Het O. M. is zonder klagte der beleedigde partij niet bevoegd een vervolging wegens lasterlijke aanbrenging in te stellen. — Hof Leeuwarden 1 December 1877; N. R. B. 1878, C. 7; Rep. 1878, 896.

Art. 375.

547. De te lastelegging in een gedrukt geschrift dat verspreid en in omloop gebragt is van „niet eerlijk te zijn in de politiek", is een van die hevige, overdrevene, in den strijd der partijen meer en meer in zwang komende, voor den tegenstander onaangename vage, onbestemde uitdrukkingen, welke echter de kenmerken van beleediging bedoeld bij artt. 375 en 376 C. P., missen, die dus geen beleediging bevatten en mitsdien niet strafbaar zijn. — Hof 's Gravenhage 5 Maart 1877; W. 4126. Anders H. R. 4 Junij 1877; W. 4128; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2838, 139; N. R. B. 1877, C. 66; N. R. CXVI, 159.

548. De animus injuriandi behoeft niet afzonderlijk bewezen te worden als het kenmerk van beleediging in de gebezigde woorden ligt opgesloten. Indien iemand een stuk onderteekent door een ander voor hem opgesteld in eenigzins anderen geest dan hij aan dezen heeft opgegeven, dan is hij niettemin verantwoordelijk voor den inhoud. Het verlof aan den uitgever om uit het stuk de uitdrukkingen weg te laten die bezwaar konden opleveren, neemt de verantwoordelijkheid van den inzender en onderteekenaar niet weg. — Regtb. Middelburg 12 November 1877; N. R. B. 1877, C. 16.

549. Bij de beoordeeling van beleedigende uitdrukkingen komt het in de eerste plaats aan op den zin, welken zij naar de gewone opvatting hebben bij de personen tusschen wie zij gewisseld zijn en niet op den letterlijken zin der gebezigde woorden. — H. R. 3 Maart 1879; W. 4361; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2931, 42.

550. Het door een Godsdienstleeraar van den kansel afkondigen, dat een lid der gemeente, die vóór de afkondiging, voor het lidmaatschap had bedankt, door den kerkeraad onder censuur was gesteld wegens overtreding van het zevende gebod, terwijl aan den kerkeraad en niet aan den leeraar de toepassing der kerkelijke censuur was overgelaten, valt in de termen van dit art. — Regtb. Dordrecht 9 April 1880; W. 4546; Rep. 1880. 7554. Hof 's Gravenhage 17 Junij 1880; N. R. B. 1880, C. 81.

551. De omstandigheid, dat een bijeenkomst van leden eener maatschappij of van een genootschap door verslaggevers van dagbladen wordt bijgewoond, maakt zulk een bijeenkomst tot een openbare. — Kantg. no. 3, Amsterdam 13 Sept. 1875; N. R. B. 1876, C. 100.

552. Het woord „woekeraar" kan noch als de ten lastelegging eener bepaalde ondeugd, noch als een scheldwoord worden aangemerkt. — Regtb. Groningen 2 December 1873; N. R. B. 1876, C. 127.

553. De woorden schooijershond en smeerlap behelzen niet de ten lastelegging eener bepaalde ondeugd, maar moeten worden beschouwd als scheldwoorden. — Regtb. Groningen 25 October 1876; N. R. B. 1877, C. 10.

Art. 377.

554. Dit art. sluit niet uit, dat ter zake van de in schrifturen en dingtalen gebezigde honende

redenen ook schadevergoeding bij den bevoegden regter kan worden gevorderd. Die actie is evenmin afhankelijk van de al of niet toepassing van art. 377 door den regter, bij wien de geïncrimineerde procesacte is uitgebragt. — Regtb. Maastricht 24 Januarij 1878; W. 4278; Rep. 1878, 2070.

Art. 378.

555. L. H. J. Lamberts Hurrelbrinck. Iets over schending van geheimen. — Leiden 1880.

Art. 379.

556. Hij, die zich onder voorwendsel, dat het de zijne is, door den vinder een portefeuille doet afgeven en zich den inhoud toeëigent, pleegt diefstal. — Hof Arnhem 10 Junij 1880; N. R. B. 1881, C, 34; Rep. 1881, 9467.

557. Er is soustractie, indien de benadeelde persoon door geweld tot de overgifte van het goed is gedwongen. — Hof Arnhem 15 Julij 1880; N. R. B. 1881, C. 35; Rep. 1881, 9466. H. R. 13 October 1880; W. 4566.

558. Hij, die, vergezeld van den dief, en bewust, dat het van diefstal afkomstig is, het gestolene van de plaats des misdrijfs vervoert, is mededader. Daartegen, doet niet af, dat hij als medepligtige teregt is gesteld. — Hof Arnhem 20 Mei 1880; N. R. B. 1881, C. 38.

559. Uit de feitelijke beslissing, dat een beklaagde eenige gevonden muntbilletten heeft opgeraapt, zich toegeëigend en te dien einde verborgen, blijkt voldoende, dat de arglistige wegneming bij het oprapen heeft plaats gevonden. — H. R. 28 November 1881; W. 4728; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3059, 216; N. R. CXXIX, 156.

560. Zoo een voorwerp aan den beklaagde is overgegeven door een derde die te goeder trouw meende, dat de beklaagde daarvan eigenaar was, is geen „soustraction" aanwezig. — Regtb. Alkmaar 23 December 1879. Anders Hof Amsterdam 9 Februarij 1880; W. 4482; Rep. 1880, 6178.

561. Het begrip van diefstal brengt mede, dat de weggenomen zaak aan iemand anders toebehoort; derhalve is de eerste toeëigening van zaken die aan niemand toebehooren een geoorloofde wijze van eigendomsverkrijging. Er kan geen sprake zijn van zaken die aan niemand toebehooren, indien de aan verschillende eigenaren toebehoorende zaken met elkander zijn vermengd. Er bestaat geen res derelicta, zoolang niet blijkt, dat de eigenaar den wil heeft gehad om den eigendom prijs te geven. — H. R. 8 November 1880; W. 4580; v. d. H., Strafr. 1880, no. 3011, 244; N. R. CXXVI, 124.

562. Het tot zich nemen van een gekochte, doch nog niet betaalde, noch geleverde roerende zaak, is diefstal, daar de vraag of hij, die haar tot zich nam, al dan niet eigenaar was, moet beoordeeld worden naar de wetgeving geldende op het oogenblik, dat het feit werd gepleegd, doch niet naar die welke gold bij de invoering van den Code Penal en in ons regt de eigendom eerst overgaat door de levering. — H. R. 18 Maart 1878; W. 4238; Rep. 1878, 824; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2873, 66; N. R. CXVIII, 255.

563. Onder het woord „soustraire" in dit art. moet worden verstaan het onttrekken van een voorwerp aan de magt of het feitelijk bezit van een ander, zoodat het zich toeëigenen van een voorwerp, dat vrijwillig is afgegeven, dat is door den eigenaar of bezitter, zonder daartoe gedwongen te zijn, in de magt van hem, die het zich toeëigent, is geweld, onverschillig tot welk doel dit is geschied, niet het wegnemen van dit voorwerp. — H. R. 3 Maart 1884; W. 5034.

564. Het arglistig wegnemen van goed, dat hem, die wegneemt, niet toebehoort, is ook dan als diefstal te beschouwen, indien zulks is geschied met toestemming van anderen die dat goed evenmin toebehoort. — H. R. 8 December 1884; W. 5126.

565. Voor het misdrijf van diefstal is het voldoende, dat de arglistig weggenomen en toegeeigende goederen niet den beklaagde, maar een ander toebehoorden. Een vonnis is derhalve voldoende gemotiveerd, indien daarbij is beslist, dat de ontvreemde goederen den beklaagde niet toebehoorden, maar in het midden is gelaten, wie zij wel toebehooren. — H. R. 23 Julij 1879; W. 4415; Rep. 1879, 4975; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2953, 164.

566. Het opzettelijk of moedwillig wegnemen of zich toeëigenen van eens anders goed is altijd een arglistige wegneming en diefstal, zonder dat de omstandigheid, dat de dader niet het voornemen had, den eigenaar voortdurend daarvan te berooven op de qualificatie van invloed kan zijn. — Hof 's Hertogenbosch 11 September 1879; W. 4494; Rep. 1880, 6414.

567. Als iemand feitelijk een voorwerp, dat aan een ander toebehoort, opneemt en aan een derde overhandigt, niet met de bedoeling om er over te beschikken, maar daarbij alleen werktuigelijk hulp verleenende, om het in het voorbij gaan aan laatstbedoelde aan te geven, moet deze derde, die dat voorwerp te kwader trouw aanneemt met de bedoeling om het aan de plaats, waar de eigenaar het had achtergelaten te onttrekken, geacht worden zich aan diefstal schuldig te maken. — Hof Amsterdam 9 Februarij 1880, W. 4482. H. R. 10 Mei 1880; W. 4519; Rep. 1880, 6907; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2984; 95; N. R. CXXV, 13.

568. Er heeft wegneming in den zin van dit art. plaats, indien de benadeelde persoon door geweld tot de overgifte van het goed is gedwongen. — H. R. 18 October 1880; W. 4566.

569. Het vereischte der wegneming is aanwezig indien de dader een voorwerp tot zich neemt, hetwelk door den eigenaar was achtergelaten en door een derde die meende, dat het van den dader was, aan dezen werktuigelijk wordt toegeschoven. — H. R. 12 Augustus 1881; W. 4680; Rep. 1881, 10109; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3046; 158.

570. Als dader van een diefstal is te beschouwen hij die last geeft tot de wegneming ten eigen bate, wetende dat het weg te nemen voorwerp hem niet toebehoort. — H. R. 22 Mei 1882; W. 4792; v. d. H., Strafr. 1882, 91.

571. Hij, die staatseigendom wegneemt en zich toeëigent zonder het bestaan van eenig regt zijnerzijds te kunnen aantoonen, pleegt diefstal. — Hof 's Gravenhage 24 Januarij 1881; N. R. B. 1881, C. 118.

572. Alleen dan als aan eenig staatseigendom een spetiale bestemming is gegeven, kan er bij arglistige onttrekking aan die bestemming sprake van diefstal zijn. — Regtb. Zierikzee 15 October 1880; N. R. B. 1881, C. 110.

573. De aard van het dienstcontract tusschen en de tegen een vastgesteld loon op diens voor haringsvangst bestemde bomschuit dienende bemanning brengt mede, dat die bemanning als loonbedienden van den reeder, hun meester, de haringsvangst niet voor zich zelve, maar voor

dezen uitoefenen. Al de door die bemanning als loonbedienden van den reeder gevangen haring, welke in de bomschuit, het eigendom van den reeder wordt geborgen en daarmede aan land gebragt, wordt alzoo onmiddelijk het eigendom van dezen. Indien derhalve een stuurman tot die bemanning behoorende, bij terugkomst der schuit een deel van den gevangen haring niet aan den reeder, den eigenaar, verantwoordt, maar dit tegen diens wil aan dezen onttrekt door het bedriegelijk achter te houden ten eigen bate te verkoopen en aan zijne koopers af te leveren, moet geacht worden een gedeelte van het eigendom zijns meesters arglistig te hebben weggenomen en zich toegeëigend. — Hof 's Gravenhage 14 Februarij 1881; N. R. B. 1881, C. 117; H. R. 2 Mei 1881; v. d. H., Strafr. 1881, 93; N. R. CXXVIII, 41; W. 4644.

574. Hij, die uit een trommel effecten ontvreemdt op het kantoor van zijn meester, terwijl hem de sleutel der trommel was ter hand gesteld om de coupons der effecten te knippen en aan dien last voldoet, doch sommige dier effecten voor zich behoudt, pleegt diefstal en niet misbruik van vertrouwen. — Hof Amsterdam 12 Mei 1879; N. R. B. 1879, C. 105.

575. De feiten, „dat de beklaagde op de weigering van getuige om hem het gevorderde dubbeltje te geven, zijn hand, waarin hij een steen hield, heeft opgeheven onder bedreiging dien op het hoofd van den getuige stuk te slaan, indien deze het niet gaf, dat hij vervolgens dien getuige een slag gaf en de getuige eerst toen het geld aan den beklaagde heeft ter hand gesteld, leveren op de onttrekking in den zin van art. 379 C. P. van een zaak aan den bezitter. Voor het vereischte van arglist bij diefstal is het voldoende, dat de dader de zaak heeft weggenomen, niet het doel den eigenaar er van te berooven. — H. R. 25 November 1878, v. d. H., Strafr. 1878, no. 2919, 317; W. 4333.

576. Hij, die bedriegelijk voorgeeft een rijksdaalder te willen wisselen, de hem uitgetelde kleinere spetie tot zich neemt en in plaats van den verschuldigden rijksdaalder af te geven, zich ijlings met het ontvangene verwijdert, maakt zich schuldig aan diefstal. — Hof 's Gravenhage 27 Junij 1878; N. R. B. 1878, C. 132; Rep. 1878, 3221.

577. Een alleen door zware bedreiging en herhaalde geweldpleging verkregen afgifte van geld moet regtens als een gewelddadige onttrekking van het geld aan het bezit van den bezitter worden aangemerkt; zij valt derhalve onder de vereischten van het misdrijf van diefstal. — H. R. 21 Junij 1875, v. d. H., Strafr. 1875, no. 2728, 256; W. 3882; N. R. CX, § 36, 303.

578. Waar een spoorwegconducteur arglistig aan de maatschappij ten vervoer toevertrouwde goederen in zijn dienstkoffer verbergt, gaan die goederen uit het bezit der maatschappij in dat van den conducteur in privé over en is dus de diefstal voltrokken. — H. R. 21 Junij 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2733, 281; W. 3883.

579. Zoolang een voorwerp, hoezeer verkocht, nog niet aan den kooper is geleverd, blijft die het eigendom van den verkooper: de arglistige eigenmagtige wegneming door den kooper, is diefstal. — H. R. 16 Februarij 1874, v. d. H., Strafr. 1874, no. 2630, 51; W. 3699.

580. In de woorden bij de dagvaarding te laste gelegd, „het wegnemen en zich toeëigenen van een ijzeren pot van en ten nadeele van J. L." zijn zoowel de daad van wegneming als het doel van toeëigening en van benadeeling van den eigenaar van den pot uitgedrukt; daarin is het begrip van arglist genoeg aangewezen, zoodat de regter moet onderzoeken of het innerlijk kenmerk van arglist bij de uiterlijke daad van wegneming al of niet bestaat. — H. R. 4 Mei 1874; N. R. CVII, § 4, 14; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2643, 128; W. 3727.

581. Al heeft de eigenaar eener zaak deze aan den beklaagde ter hand gesteld, zoodat er geen wegneming in den eigenlijk zin des woords heeft plaats gehad, zoo kan er toch diefstal zijn, indien slechts blijkt, dat de eigenaar niet de bedoeling had, het bezit over te dragen en de weigering om de zaak aan hem terug te geven, is geschied te kwader trouw, d. i. met het oogmerk om den eigenaar tegen diens uitdrukkelijken wil er van te berooven. Diefstal pleegt het dus, die te kwader trouw een quitantie weigert terug te geven, welke hem alleen was ter hand gesteld om daarop betaling van geleverde tabak te ontvangen. — Regtb. Amsterdam 5 Oct. 1883. Hof Amsterdam 19 November 1883; N. R. B. 1883, C. 130.

582. Voor arglistige wegneming en toeëigening van eens anders goed en voor het begrip van diefstal wordt gevorderd, dat hij, die zich het roerend goed van een ander toeëigent, dat goed niet reeds op een ander wijze of onder een ander regtstitel of regtsgrond onder zich had of hield. — Hof Arnhem 5 Februarij 1884. Anders Regtb. Zwolle 20 December 1884; W. 5032.

Art. 380.

583. A. J. van den Bergh. Familiediefstal. Art. 380 C. P. en art, 343 Ontwerp Wetb, van Strafr. 1880 (art. 349 van het ontwerp der staatscommissie). — 's Gravenhage 1880.

584. De bepaling, dat het wegnemen van goed ten nadeele van den vader alleen aanspraak zal geven tot civiele vergoeding, bedoelt kennelijk het wegnemen van aan den vader toebehoorend goed en niet van goed waarvoor de vader regtens aansprakelijk is, maar dat hem niet toebehoort. — Regtb. Rotterdam 13 Februarij 1883; W. 4879; Rep. 1883, 440.

585. Waar aan de beschuldigde is ten laste gelegd ontvreemding van het goed haars broeders en daarentegen haar wil is gerigt geweest op het wegnemen van het goed harer ouders, is de dolus niet gebleken ten aanzien van alle tot het strafbaar feit behoorende haar te laste gelegde daadzaken. De grond der niet strafbaarheid van den familiediefstal ligt daarin, dat het hoofdkenmerk van diefstal, de ontvreemding van eens anders goed, niet ten vollen aanwezig is, en dus de schuld zoowel uit een zedelijk als uit een strafregtelijk oogpunt, niet van denzelfden aard kan zijn als bij het wegnemen van goederen, die aan andere verwanten of aan vreemden toebehooren. — Hof Arnhem 5 April 1883; W. 4911; N. R. B. 1883, C. 108; Rep. 1883, 439.

Art. 381.

586. H. J. Rijshouwer. Over het begrip Nacht in het Strafrecht. — Leiden 1882.

587. Bij diefstal gepleegd bij nacht in een bewoonde behuizing, door middel van verbrijzeling eener glasruit, dienende tot afsluiting van een achter het buitenraam van den winkel aanwezige kast, in een bewoond huis te verbrijzelen en de hand door de alzoo ontstane opening te brengen,

levert ook de verzwarende omstandigheid van binnenbraak op. — H. R. 3 Mei 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2714, 161; W. 3857.

588. Onder de geweldoefening bij dit art. bedoeld, valt alleen die, gepleegd tegen den persoon van den bestolene, niet die gepleegd ten opzigte van de gestolen zaak. — H. R. 18 Julij 1884; W. 5075.

589. In de wet bestaat geen bepaling, krachtens welke, bij diefstal van gevonden goed, de in art. 380 C. P. aangeduide verzwarende omstandigheden niet in aanmerking mogen komen. Op zoodanigen diefstal, gepleegd bij nacht in een bewoond huis, is art. 386, no. 1 C. P. van toepassing. — H. R. 28 November 1881; W. 4728; Rep. 1882, 11383.

Art. 382.

590. Het, met later bemagtigd wapen, plegen van gewelddadigheden door den dader van een diefstal, die, na zich van de gestolen voorwerpen ontdaan te hebben, ze enkel pleegt om zijne arrestatie te beletten, valt niet in de termen van dit art. — Hof Arnhem 23 Maart 1876; N. R. B. 1877, C. 130.

591. Een alleen door zware bedreiging en herhaalde geweldpleging verkregen afgifte van geld, moet regtens als een gewelddadige onttrekking van het geld aan het bezit van den eigenaar worden aangemerkt; zij valt dus onder de vereischten van het misdrijf van diefstal. — H. R. 21 Junij 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2728, 256; N. R. CX, § 36, 303; W. 3882.

592. Onder de geweldoefening in dit art. vermeld, wordt verstaan niet alleen het toebrengen van feitelijke of gewelddadige beleediging, maar elke soort van geweld tegen personen gerigt. Daaronder valt ook het met geweld vasthouden van iemand en het hem beletten de woning van beklaagden te verlaten door welke overmagt, geweld en dwang, eerstbedoelde persoon, die daardoor zijne vrijheid hoopte terug te erlangen tot de overgifte van de ontvreemde voorwerpen is gedwongen. — H. R. 18 October 1880; W. 4566; v. d. H., Strafr. 1880, no. 3003, 198; N. R. CXXVI, 31. Rep. 1880, 7866.

593. Er is soustractie als de benadeelde persoon door geweld tot de overgifte van het goed is gedwongen. — Hof Arnhem 15 Julij 1880; N. R. B. 1881, C. 37.

Art. 383.

594. Waar de beslissing, dat de weg, waarop een diefstal is gepleegd, is een openbare weg, gegrond is op feiten, gebleken uit verklaringen van getuigen omtrent de ligging enz. van dien weg, is zijn bestemming voldoende bewezen voor de toepassing van dit art. — H. R. 21 Junij 1875; v. d. H., Strafr. 2729, 261; W. 3878.

595. Waar de diefstal gepleegd is op een plaats die behoort tot het gebouwde gedeelte eener gemeente, valt het misdrijf niet onder art. 383 C. P. „dieverij op den openbaren weg". — Hof Amsterdam 6 Mei 1884. Anders H. R. 18 Julij 1884; W. 5075.

596. Om de beschuldigden als mededaders van een diefstal met geweldoefening te kunnen beschouwen, wordt noch afspraak tusschen — noch gelijktijdige afgifte van het afgedwongene aan de daders gevorderd, noch bewezen aandeel aan het geweld door elk hunner op den aangerande uitgeoefend. Diefstal op een dorpstraat is geen diefstal op den openbaren weg. — Hof Arnhem 5 Junij 1879; N. R. B. 1880, C. 24; Rep. 1880, 8074.

Art. 386.

597. In de wet bestaat geene bepaling, dat bij diefstal van gevonden goed de verzwarende omstandigheden in art. 381 vermeld, niet in aanmerking zou mogen komen. Op zoodanige diefstal, gepleegd bij nacht in een bewoond huis, is art. 386, 1° van toepassing. — H. R. 28 November 1881; W. 4728; v. d. H., Strafr. 1881, 216, N. R. CXXIX, 156.

Art. 386, no. 1.

598. Diefstal bij nacht in een herberg, gepleegd door iemand in die herberg opgenomen, moet worden gequalificeerd als diefstal bij nacht in een bewoond huis. — H. R. 7 Februarij 1876; v. d. H., 1876, no. 2762, 32; W. 3956; N. R. CXII, § 8, 65.

599. De qualificatie van diefstal bij nacht door meer dan één persoon op een onbewoonde plaats, vervalt ook ten aanzien van den schuldigverklaarde, wanneer de arglist van zijn medebeklaagde niet bewezen is. — Regtb. Groningen 2 November 1882; N. R. B. 1883, C. 29.

600. Diefstal op het dek van een bewoond schip moet worden gequalificeerd als diefstal, gepleegd in een bewoond huis. — H. R. 13 Mei 1878; W. 4253; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2886, 144; N. R. CXIX, 19.

Art. 386, no. 2.

601. Hij, die tijdens het plegen van den diefstal een zakmes bij zich droeg, maar dit eerst gebruikte, nadat de diefstal geheel was afgeloopen, kan niet gezegd worden, drager van wapenen te zijn geweest in den zin van art. 386, 2° C. P. Hij, die onmiddelijk na het plegen van een diefstal en nadat het gestolene uit zijn bezit was geraakt, zich gewelddadig en feitelijk tegen een rijksveldwachter verzet met gebruikmaking van zijn zakmes, maakt zich niet schuldig aan diefstal met geweldpleging, maar 1° aan eenvoudigen diefstal; 2° wederspannigheid met wapenen tegen een bedienend beambte in de uitoefening zijner bediening. — Hof s Hertogenbosch 26 Julij 1881; W. 4724; Rep. 1882, 11224 vg.

Art. 386, no. 3.

602. De loontrekkende telegrambesteller van een spoorwegmaatschappij die, een haar ten vervoer toevertrouwd voorwerp ontvreemdt uit de de goederenloods op het stationsterrein, pleegt slechts eenvoudigen diefstal. Zijn daad valt noch in de termen van art. 386, no. 4, noch ook in die van art. 386, no 3 C. P. — Hof Arnhem 12 Junij 1879; N. R. B. 1880, C. 26.

Art. 386, no. 4.

603. Er bestaat medepligtigheid aan diefstal in een herberg, waar de beklaagde als bezoeker was toegelaten, door met weten te heelen en te bergen gelden door diefstal verkregen. — H. R. 29 November 1880; v. d. H., Strafr. 1880, no. 3014, 259.

604. Bij diefstal door een voerman van goederen hem als zoodanig toevertrouwd, behoeft niet uitdrukkelijk te worden beslist, dat het vervoer heeft plaats gehad tegen een vooraf bedongen loon, waar vaststaat, dat de voerman was vrachtrijder, die als zoodanig een vergunning van gedeputeerde staten had verkregen en gewoon was, goederen tegen loon te vervoeren. — H. R. 18 October 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2744, 334; W. 3916.

605. Een bepaalde beslissing omtrent het bestaan van goede trouw of arglist behoeft niet te worden gegeven als het feit zoo als het ten laste is gelegd, de goede trouw uitsluit. Dit is het geval als een schipper het hem ter bezorging toevertrouwde, nadat het wegens beschadiging door den geadresseerde was geweigerd, verkoopt en de opbrengst ten eigen bate aanwendt. — H. R. 26 April 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2711, 140; W. 3854; N. R. CIX, § 40, 342.

606. Het kenmerkende van het misdrijf bij dit art. bedoeld, is gelegen in het misbruik door de vervoerders of hunne bedienden gemaakt van het in hen gesteld vertrouwen. Dit art. stelt alleen de daad van opzettelijke en wederregtelijke toeeigening van het ten vervoer ontvangen goed strafbaar als diefstal — H. R. 31 Maart 1879; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2938, 85; W. 4375; N. R. CXXI, 309.

607. Voor de toepassing van dit art. is het onverschillig door wien het vervoer der gestolen goederen aan de daar genoemde personen is toevertrouwd. — H. R. 8 December 1884; W. 5126.

608. Alle goederen welke zij, die voor korter of langer tijd in logementen en dergelijke inrigtingen hun intrek nemen, bij zich hebben, moeten geacht worden aan de goede trouw niet alleen van den logementhouder, maar ook van zijne bedienden in bewaring te zijn gegeven. Voor de strafbaarheid krachtens dit art., is het niet noodig dat de logeergasten de hun ontvreemde voorwerpen persoonlijk en regtstreeks aan den logementhouder of zijne bedienden hebben toevertrouwd. — Hof Amsterdam 18 Januarij 1881; N. R. B. 1882, C. 58; Rep. 1882, 12465.

609. Onder de woorden „aubergiste" en „hotelier" in art. 386, no. 4 C. P. genoemd, zijn begrepen alle houders van huizen of inrigtingen, waar men tegen betaling ontvangen wordt en verblijf of voeding geniet voor korteren of langeren tijd. Tot zulke huizen behooren ook tapperijen. — H. R. 5 Maart 1877; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2826, 54; Rep. 1879, 3049; W. 4108.

610. Voor de toepasselijkheid van de artt. 386, 4° C. P. en 14, 7° der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) is het onverschillig wie bestolen is. — H. R. 24 November 1879; W. 4452; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2963, 219; N. CXXIII, § 21, 139; Rep. 1880, 5591.

Art. 388.

611. J. H. M. Verheijen. Over de beteekenis van récolte (oogst) in den Code Pénal. — Leiden 1879.

612. Door dit art. wordt elke diefstal van vee, op welke wijze die zich ook in het veld moge bevinden, met tuchthuistraf bedreigd. — H. R. 26 Maart 1877; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2830, 76; Rep. 1879, 2982.

613. Het arglistig wegnemen en zich toeëigenen van een schaap uit een gesloten hok, staande in een weide, moet als diefstal van vee in de weide worden gequalificeerd, waartegen bij art. 388 C. P. straf is bedreigd. — H. R. 26 Maart 1877; W. 4115; v. d. H., Strafr. 1877, 76; N. R. CXV, 385.

614. Het ontvreemden van schoven haver van een land waar de haver was afgemaaid en tot schoven zamen gebonden, moet als diefstal van graanschoven, deel van den oogst uitmakende, op den akker en vallende binnen de termen van art. 388. C. P. — H. R. 8 April 1878; W. 4239; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2877, 91.

615. De toepasselijkheid van dit art. wordt niet uitgesloten door de omstandigheid, dat de weide, waarin de diefstal heeft plaats gehad, rondom is afgesloten. — H. R. 16 Februarij 1885; W. 5142.

616. Het desbewust rooijen en wegnemen van aardappelen een ander toebehoorende, is diefstal van te veld staande veldvruchten, strafbaar ingevolge art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). Het is geheel onverschillig of het veld, waar de diefstal is gepleegd, tot de aanhoorigheid eener woning behoort, dan wel een open veld is. — H. R. 27 December 1880; W. 4601; Rep. 1881, 8869: N. R. 1880, III, 263; v. d. H., Strafr. 1880, 298.

Art. 390.

617. Diefstal gepleegd in een winkel, welke zich in het benedengedeelte van het door den dader zelven boven bewoond huis bevindt, en daarmede een geheel uitmaakt, terwijl de dader zich den toegang tot dien winkel heeft verschaft door het verbreken van een tusschendeur, moet worden gequalificeerd als diefstal in een bewoond huis met behulp van binnenbraak, al is de winkel op zich self niet bewoond. — Hof 's Gravenhage 19 Junij 1878; N. R. B. 1878, C. 104; Rep. 1878, 2760.

518. Een huis, dat nog niet voltooid is, kan, al is het in de toekomst tot woonhuis bestemd, in den zin der wet niet als bewoond huis worden aangemerkt. — Hof N.-Holland 1 December 1875; N. R. B. 1876, C. 11.

619. Welke ook de hoofdbestemming zij van een gebouw, zoo moet dit als bewoond huis worden gequalificeerd, zoodra slechts een deel daarvan tot bewoning dient. — Hof Arnhem 15 Januarij 1880; N. R. B. 1881, C. 41; H. R. 12 April 1880; W. 4485; Rep. 1881, 9456.

Art. 393.

620. Het zich den toegang verschaffen tot het binnengedeelte eener draagkast van een goud- en zilverkasthouder, door het uiteinde van een ijzeren vork te steken in de sneedjes van de schroeven, waarmede de koperen hang van het slotje aan het zijdeurtje bevestigd was en het, na zoodoende de schroeven te hebben uitgedraaid, openen van het zijdeurtje en van de laadjes, met het doel om zich de daarin bevindende voorwerpen toe te eigenen, valt onder de omschrijving van braak bij dit art. gegeven. — H. R. 27 Mei 1878; v. d. H., 1878, 149; N. R. CXIX, 52; W. 4256; Rep. 1878, 1397.

621. Als braak, in den zin der wet kan niet worden beschouwd het openbreken van een verzegelde in de open lucht staande kist. — Regtb. Groningen 3 November 1881; N. R. B. 1882, C. 62; Rep. 1882, 12682.

Art. 396.

622. Voor de toepassing van dit art. is het voldoende, dat de dief zich, om welke reden ook, vooraf reeds bevond ter plaatse in art. 395 vermeld, waar hij een binnensluiting of de sluiting van een kast of ander meubel verbroken heeft; dit art. vordert niet, dat de dader om den diefstal te plegen, is gekomen in een der in art. 395 genoemde plaatsen. — H. R. 27 Mei 1878; W. 4256; Rep. 1878; 1398; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2888, 149; N. R. CXIX, 52.

Art. 397.

623. Voor inklimming wordt niet vereischt, dat men met het geheele ligchaam is binnenge-

komen, doch daarvoor is het voldoende, indien door een niet tot toegang dienende opening de hand wordt gestoken en langs dien weg de sluiting van een gesloten deur verwijderd, waardoor de toegang tot de woning mogelijk is. — H, R. 26 Junij 1876; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2791, 183; N. R. CXIII, § 30, 225.

624. Het klimmen door een raam van een fabriek die onbewoond, doch met een bewoond huis binnen hetzelfde aan alle zijden afgesloten en met dat huis verbonden terrein gelegen is, nadat de dader door de geopende deur, deel uitmakende dier afsluiting, op het bedoeld terrein gekomen was, kan niet als inklimming in den zin der wet worden beschouwd. — Hof 's Gravenhage 7 Junij 1878; N. R. B. 1878, C. 106; Rep. 1878, 2761.

625. Er is inklimming als de dader van een diefstal zijn bovenlijf heen buigt over een bestaande schutting, zelfs ingeval de eigenaar bezig is die schutting te verhoogen en van die verhooging het geraamte (palen door een dwarslat verbonden) reeds aanwezig is. — Hof Arnhem 27 November 1879; N. R. B. 1880, C. 27.

626. Indien de dader van een diefstal, om binnen de bestolen woning te komen, klimt over het rekwerk van een buiten tegen de woning bevestigden varkensloop, tijdens daarvan om dien loop uit te mesten, een gedeelte is weggenomen, pleegt hij geen inklimming. Dit is ook het geval niet, als hij uit dien varkensloop op den deel der woning kruipt door het luik, den varkens dienende om van binnen naar buiten te gaan, indien daarvan het onderkozijn niet boven den beganen grond verheven is. — Hof Arnhem 29 April 1880; N. R. B. 1881, C. 43; Rep. 1881, 9490.

Art. 398.

627. Mr. H. van Manen. Valsche sleutels. — N. R. Bijdr. 1879, 518.

628. Indien het vaststaat, dat iemand tijdens hij als koetsier in dienst was van den bestolene, een sleutel, vroeger behoorende tot de huisdeur van zekeren B, van dezen heeft gekregen en daarmede buiten voorkennis en medeweten van zijn meester, den eigenaar van den stal van dezen heeft geopend en gesloten; dat hij bij het verlaten van den dienst aan zijn meester heeft teruggegeven alleen den werkelijk bij het slot behoorenden sleutel en dien van B heeft behouden; dat hij met behulp van laatstgenoemden sleutel zich den toegang tot de plaats van den diefstal heeft verschaft, — als dit alles vaststaat, dan is er diefstal met een valschen sleutel. — H. R. 12 April 1880; W. 4503, Rep. 1880, 6704; N. R. CXXIV, 313; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2980, 76.

629. Een, buiten weten van den huurder van een stal, door zijn knecht tot opening en sluiting daarvan gebezigde sleutel, is, gebruikt om in dien stal diefstal te plegen, een valsche sleutel. — Hof Arnhem 15 Januarij 1880; N. R. B. 1881, C. 41; H. R. 12 April 1880; W. 4485; Rep. 1881, 9534; v. d. H., Strafr. 1880, 75; N. R. CXXIV, 313.

Art. 401.

630. R. van der Feen. Eenvoudige diefstal. — Leiden 1882.

631. Diefstal van een takkebos, genomen van een houtstuik, aan de rivier staande, waar er een krib van gemaakt zal worden, valt in de termen van art. 401 C. P., niet in die van art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Hof Arnhem 27 Maart 1877; N. R. B. 1878, C. 61; Rep. 1878, 1662.

632. Indien twee personen te zamen en in vereeniging uit een aan een ander toebehoorenden boomgaard heimelijk appelen hebben geplukt en die onder hunne kleeding verbergen en zich alzoo toeëigenen, is art. 401 C. P. toepasselijk en niet art. 471, no. 9 C. P. De omstandigheden, dat het plukken plaats heeft door twee personen te zamen en in vereeniging, en tevens, dat zij die appelen daarna bij zich verborgen en ze zich alzoo toeeigenden, beletten de toepassing van art. 471, no. 9 C. P, — Regtb. Rotterdam 10 December 1878; W. 4315; Rep. 1878, 2759.

633. Diefstal van hout in takkebossen zaamgebonden, valt in art. 18 der wet van 24 Junij 1854 (St. 102), maar moet worden gequalificeerd als eenvoudige diefstal. — Regtb. Assen 31 Maart 1880; N. R. B. 1881, C. 39.

634 Ontvreemding van tot een veiling behoorend timmerhout, dat nog een andere bewerking ondergaan heeft dan die van den hak, moet als enkele diefstal worden gequalificeerd. — Hof Amsterdam 17 Februarij 1879; N. R. B. 1879, C. 106; Rep. 1880, 6179.

Art. 402.

635. J. W. van Groningen. Over de wettelijke verpligting van den koopman tot boekhouden. — Leiden 1881.

636. P. M. J. E. Bloemarts. Bedriegelijke bankbreuk. Opmerkingen naar aanleiding van art. 341 van het nieuwe Wetboek van Strafrecht. — Leiden 1881.

637. M. E. Kronenberg. Iets over enkele bankbreuk: vergelijking van de wet van 10 Mei 1837 (St. 21) met het ontwerp Strafwetboek van 1875 en dat van 1879. — Leiden 1879.

638. Er kan niet geacht worden bedriegelijke verduistering van goederen ten nadeele der schuldeischers plaats te hebben gehad, waar elk bewijs ontbreekt, dat de beklaagde zijn woonplaats en handel heimelijk van de eene plaats naar een andere binnenlands gelegen heeft overgebragt. — Hof Arnhem Februarij 1878; W. 4332; Rep. 1878, 3220.

639. De in art. 5, no. 5 der wet van 10 Mei 1837 genoemde bijzondere lastgevingen, zijn diegene, welke slechts tot één of meerdere bepaalde zaken van den lastgever betrekkelijk zijn. Art. 36 van dit wetboek is niet vervangen of afgeschaft door art. 7 der wet van 10 Mei 1837. — H. R. 17 Maart 1879; W. 4366; Rep. 1879, 3856 vg.; N. R. CXXI, § 27, 240; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2933, 55.

640. Om opzettelijk en te kwader trouw gepleegde handelingen van gefailleerde kooplieden te doen vallen onder de qualificatie van bedriegelijke bankbreuk, moet bovendien vast staan, dat er verband bestaat tusschen die feiten en het latere daarop gevolgd faillissement. — Hof Arnhem 7 Februarij 1884; W. 5063; Rep. 1884, 2301.

641. Voor het bestaan van verduistering bij bedriegelijke bankbreuk wordt gevorderd, dat de goederen, hetzij hangende het faillissement, hetzij vóór de faillietverklaring, maar in elk geval met het oog daarop door een koopman heimelijk aan den boedel zijn onttrokken, en dus als de handeling plaats heeft vóór de faillietverklaring, dat die goederen door hem buiten zijne woning, zijn magazijn of zijn werkplaats vervoerd en niet vóór of bij de inventarisatie wederom opgeleverd zijn, met het bedriegelijk oogmerk om die voor

het oog des curators en ten nadeele der schuldeischers verborgen te houden. Onjuist is het beweren, dat er van het ongeregeld houden van boeken geen sprake zou kunnen zijn, indien die boeken voor zooveel zij gehouden zijn, regelmatig zijn bijgeschreven. Een geregelde boekhouding vordert, dat alle handelsoperatiën en dus ook de verkoopen à contant, daarin worden vermeld. — Hof Amsterdam 3 Februarij 1880; N. R. B. 1880, C. 47; Rep. 1880, 8012 vg.

642. Het bewijs omtrent het al of niet voldoende eener boekhouding kan niet alleen worden geleverd door geregtelijk onderzoek der boeken, maar kunnen te dien aanzien ook de gewone bewijsmiddelen, zooals bekentenis en aanwijzingen gelden. — H. R. 28 October 1878; W. 4319.

643. Bij een aanklagte, dat een gefailleerde kennis dragende van den ongunstigen staat zijns boedels, goederen heimelijk uit zijne woning naar die van een ander heeft overgebragt tot zijn boedel behoorende en dat laatstbedoelde in zamenspanning met den gefailleerde handelende, die goederen, wetende van waar zij kwamen, heeft in ontvangst genomen en geborgen, terwijl beide de bedriegelijke bedoeling om ze aan den boedel van den gefailleerde te onttrekken en te verduisteren, levert de vrijspraak daarop berustende, dat niet overtuigend is bewezen, dat de overbrenging der bedoelde zaken geschied is met de bedriegelijke bedoeling om ze te verduisteren, maar dat het niet onaannemelijk is, dat de overbrenging heeft plaats gehad met het doel om ze aan den ander in betaling te geven voor een schuldvordering, welke deze ten laste van den gefailleerde verkregen had, geen bedekt ontslag van regtsvervolging op. — H. R. 24 Februarij 1879; W. 4351; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2930, 37.

644. Het niet houden van boeken valt alleen dan in de termen der strafwet, als het houden bedriegelijk is nagelaten. — Regtb. Groningen 9 September 1880; W. 4587; N. R. B. 1880, 129; Rep. 1881, 8438, 8650.

645. Verduistering in den zin der wet op de bankbreuk is aanwezig als een koopman, hetzij zijn faillissement destijds reeds was uitgesproken, zijne goederen heeft verplaatst, om die aan zijn boedel te onttrekken. — H. R. 17 October 1881; W. 4696; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3050; Rep. 1881, 10304.

646. De koopman die vóór zijn faillissement, wetende dat hij niet in staat is zijne schuldeischers te voldoen, goederen koopt met het doel om die dadelijk, gedeeltelijk tegen lageren prijs van de hand te zetten en de opbrengst, zonder die in zijne zaken te gebruiken en zoo doende die goederen en gelden bedriegelijk ten nadeele der door hem niet betaalde crediteuren verduistert, maakt zich schuldig aan bedriegelijke bankbreuk. — Hof 's Gravenhage 29 Augustus 1876; N. R. B. 1877, C. 110.

647. De vraag of het niet houden van boeken door een koopman aan onnaauwkeurigheid of aan bedrog is toe te schrijven, is aan het oordeel van den judex facti overgelaten. — H. R. 13 Maart 1876; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2769, 65; W. 3971. Hof Drenthe 10 December 1875; W. 4032.

648. Waar niet blijkt, dat de dader met het verzoek om hem in staat van faillissement te verklaren, bekend is geweest, kan hij niet geacht worden zijne goederen aan zijne schuldeischers te hebben onttrokken. — Hof 's Hertogenbosch 2 November 1882; W. 4865; Rep. 1883, 189.

649. Wegmaking van goederen vóór het faillissement, kan alleen dan als strafbaar worden aangenomen, indien het verband van die handeling met den toestand van het faillissement wezenlijk en aanwijsbaar is; dit verband kan alleen bestaan in de wetenschap of het redelijk vermoeden, dat een faillissement aanstaande is. — H. R. 19 Junij 1882; v. d. H., Strafr. 1882, 102; Rep. 1883, 190.

650. De beschuldigden ten wier laste bewezen is, dat zij de hun toevertrouwde waarden ten eigen bate hebben aangewend, kunnen nogthans te dier zake niet veroordeeld worden wegens bedriegelijke bankbreuk, omdat die feiten zijn gepleegd lang voor de uitspraak van hun faillissement en niet gebleken is dat zij, toen zij de feiten pleegden, met de insolventie van hunnen boedel bekend waren. Om dezelfde reden valt het niet behoorlijk inschrijven van vorderingen in hunne koopmansboeken, hoe berispelijk ook, niet in de termen van art. 6, no. 1 der wet van 10 Mei 1837 (St. 31).— Hof 's Hertogenbosch 30 Junij 1883; W. 4910; Rep. 1883, 192.

651. De gefailleerde koopman die zich op bedriegelijke wijze goederen heeft doen leveren en die daarna weder heeft te gelde gemaakt, zonder dat uit zijne boeken blijkt waar die goederen zijn gebleven, en zonder dat de curator bij de inventarisatie voldoende daaromtrent door hem wordt ingelicht, moet geacht worden die goederen te hebben verduisterd, al mogt ook zijn gebleken, dat hij de opbrengst alleen tot het betalen van oude schulden heeft aangewend. — Hof Amsterdam 23 April 1879; N. R. B. 1879, C. 120; Rep. 1880, 6145.

652. Het artikel, dat alleen een gefailleerden koopman straft, die niet alle zijne boeken te voorschijn brengt, treft niet den gefailleerden koopman die geen boeken gehouden heeft. — Regtb. Zwolle 18 December 1879. Hof Arnhem 10 Februarij 1880; N. R. B. 1881, C. 44; Rep. 1881; 9444.

653. De Nederlandsche regter blijft bevoegd te vervolgen en te veroordeelen wegens de misdaad van bedriegelijke bankbreuk in Nederland gepleegd, zelfs nadat de misdadiger voor datzelfde feit door den vreemden regter veroordeeld, straf heeft ondergaan. — Hof Amsterdam 19 Januarij 1880; W. 4171; Rep. 1880, 5978.

654. Een vrouw die haren gefailleerden echtgenoot op last van dezen feitelijk bijstaat in het verduisteren van goederen tot zijn boedel behoorende, kan, als niet bepaald blijkt van een bedriegelijke bedoeling harerzijds, niet worden geacht met dezen te hebben zamengespannen in den zin van dit art. — Hof Amsterdam 26 October 1880; N. R. B. 1881, C. 126.

655. De verduistering, bedoeld bij art. 2, 5° der wet van den 10 Mei 1837 (St. 21) bestaat evenzeer als de failliet de daar genoemde zaken, ten einde ze voor zich af te zonderen, doet verdwijnen van de plaats, waar ze zich vóór het faillissement bevonden of zelfs ze op die plaats verbergt, als wanneer hij er zich op de een of andere wijze van ontdoet. — H. R. 16 Junij 1884; W. 5064; N. R. CXXXVII, 177; Rep. 1884, 2300.

Art. 405.

656. Onder bedriegelijke middelen moeten niet worden verstaan zoodanige handelingen of gedragingen als waardoor de gewone berekening van het menschelijk beleid wordt verijdeld en de goede trouw wordt verschalkt door bedriegelijke kunstenarijen, die geschikt zijn om vertrouwen in te boezemen, maar zoodanige bedriegelijke handelingen en uitwendige daden die geschikt zijn

om de logenachtige voorgevens en hersenschimmige verwachtingen ingang te doen vinden en daaraan kracht bij te zetten, ten einde dus doende het vertrouwen van derden te verschalken. — Regtb. Rotterdam 3 April 1879; W. 4362; P. v. J. 1879, 3773.

657. Waar niet blijkt van een afgifte of ter handstelling van gelden of goederen of wel zoodanige afgifte of ter handstelling niet onder de feiten voorkomt die bij het arrest van teregtstelling en het slot der acte van beschuldiging zijn ten laste gelegd, is art. 405 C. P. niet van toepassing — H. R. 31 Mei 1880; W. 4626; Rep. 1880, 7185; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2988, 132.

658. Voor schuldigverklaring aan opligting is noodig het bewijs, dat de dader zich bedriegelijk van eens anders bezittingen heeft meester gemaakt. — Regtb. Zierikzee 24 Junij 1881; N. R. B. 1882, C. 3; Rep. 1882, 11915.

659. Voor het strafbaar gebruik maken van een valschen naam bij opligting, is het niet noodig, dat men uitdrukkelijk zegt aldus te heeten. Dat strafbaar gebruik maken van een valschen naam bestaat evenzeer als men herhaaldelijk met dien naam aangesproken, daartegen geen aanmerking maakt en dit, nadat men aan den bedrogene een brief had geschreven met dien naam onderteekend. Het is onverschillig of de valsche naam geheel op zich zelf beschouwd bij den bedrogene van geen invloed is geweest, indien die naam slechts in de plaats treedt van den waren naam van den beklaagde, aan wien op zijn eigen naam geen afgifte zou zijn geschied. — Hof Amsterdam 31 Januarij 1881; N. R. B. 1882, C. 64; Rep. 1882, 12593; W. 4630.

660. Het gebruik maken van een valschen naam is alleen dan als een element van het misdrijf van opligting aan te merken als die naam vertrouwen heeft ingeboezemd en medegewerkt heeft tot de afgifte van daarna alzoo verkregen goederen. Indien die valsche naam geheel onverschillig was voor die afgifte en daarop van geen invloed was, is de gebruikmaking van dien naam niet strafbaar. Als bedriegelijke middelen, manoeuvres, frauduleuses, zijn te achten de valsche voorwendsels van een beklaagde, „dat hij ging huwen met de dochter der weduwe van Beest, bij wie hij inwoonde, en dat hij en zijn bruid, voor dat ze gingen huwen, zich wilden inspannen; dat hij de door hem na bezichtiging gekochte gouden voorwerpen bij de ter handstelling zou betalen op een quitantie, de waarde dier voorwerpen vertegenwoordigende", alles bij de wetenschap en het voornemen om die voorwerpen niet te zullen betalen en niet te kunnen betalen, terwijl intusschen die middelen de strekking hadden, om bij den ter handsteller der voorwerpen het bestaan van een niet bestaand vermogen te doen gelooven en om de hoop te verwekken ten aanzien van eenigen uitslag van zaken of eenige hersenschimmige gebeurtenis. — Regtb. Rotterdam 14 November 1878; W. 4308; Rep. 1878, 2854 vg.; N. R. B. 1878, C. 133.

661. In het feit, dat de beschuldigde aan eenvoudige lieden geld ter leen vraagt, en toen zij aanvankelijk dit weigeren, hun in onderpand afgeeft een spaarbankboekje, waarop geen geld meer te vorderen is, zijn, vooral in verband met de geringe administrative kennis van hen, wie het spaarbankboekje werd afgegeven, en die hadden verklaard nooit zulk een boekje te hebben gezien, de kenmerken van bedriegelijke opligting gelegen. — Hof Leeuwarden 5 Februarij 1880; W. 4521; Rep. 1880, 6972.

662. Het in strijd met de waarheid zich uitgeven voor den eigenaar van een verloren zaak en het voorwenden van deze te hebben verloren, onder de omstandigheden, dat weinige oogenblikken, nadat in de nabijheid van den persoon, jegens wien de voorgevens op dezelfde plaats werden gebezigd, een vechtpartij had plaats gehad, stellen daar het bedriegelijk gebruik maken van een valsche qualiteit in den zin der strafwet. — Hof Leeuwarden 2 Februarij 1878; W. 4285; Rep. 1878, 2326.

663. De daad van hem, die om den verkooper van zekere voorwerpen aan een niet bestaand crediet te doen gelooven, een gefingeerd, aan zijn zoogenaamden compagnon en vroegeren medebeklaagde geadresseerd telegram, inhoudende het verzoek om terstond een bepaalde geldsom, ten bedrage van den koopprijs, per aangeteekenden brief over te zenden, heeft geschreven en aan den verkooper ter bezorging aan het telegraafkantoor heeft ter hand gesteld, niettegenstaande hij wist, dat de geadresseerde zich met hem op dezelfde plaats bevond, door welk telegram de verkooper in den waan is gebragt, dadelijke betaling te zullen erlangen, zonder hetwelk hij het verkochte niet zou hebben afgegeven, is te beschouwen als een bedriegelijk middel, bedoeld bij art. 405 C. P. — H. R. 23 Augustus 1878; W. 4286; Rep. 1878, 2327; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2905, 237.

664. Het door een verzekerde opzettelijk branden van gaten in een kleed en het vertoonen daarvan aan de agenten en taxateurs eener verzekeringmaatschappij, met het leugenachtig voorgeven, dat deze brandschade het gevolg is van een ongeluk zijner dienstboden, door welke handelingen bij die maatschappij niet alleen de vrees werd verwekt, maar zelfs de overtuiging gevestigd, dat op de assurantie der meubelen van den verzekerde een schadepost was ontstaan, voor welker vergoeding zij in regten aansprakelijk was en dat alzoo een verbindtenis was geboren, waarvan zij slechts door kwijting kon worden bevrijd, terwijl later wegens het bedriegelijke der gebruikte middelen, èn de bedoelde schadepost, èn de daaruit voortvloeijende civielregtelijke gevolgen voor de maatschappij zijn gebleken te zijn geweest hersenschimmig, moet worden gequalificeerd als opligting; daartegen doet niet af, dat reeds vóór de aangewende kunstgrepen schade bestond, terwijl deze juist de strekking hadden om op bedriegelijke wijze aan het bestaan van grooter brandschade te doen gelooven. — H. R. 28 Mei 1877; W. 4136; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2837, 130; N. R. CXVI, 110.

665. Het gebruik maken van een valschen naam en valsche qualiteit (art. 405 C. P.) is evenzeer aanwezig, als men zich een valschen naam of valsche qualiteit laat aanleunen, als wanneer men dit een of ander met uitdrukkelijke woorden opgeeft. In de uitdrukking: „qualité" in dit art., is ook de nationaliteit begrepen. — H. R. 9 Mei 1881; W. 4645; Rep. 1881, 10671 vg.; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3033, 78; N. R. CXXVIII, 34.

666. In het laten doen eener verzekering der vrachtpenningen van een schip, als ware het nog liggende volgens de laatst hem bekende tijding, gaaf en ongeschonden en zonder eenig bekend ongeval in een der havens van Java, — in het in strijd hiermede terughouden der laatst bekende tijding en het opzettelijk verzwijgen van de nog maar hem alleen bekende stranding van het schip — in de wijze waarop de beklaagde onder verzwijging en terughouding van de tijding der stranding

de verzekering liet doen, en waardoor de goede trouw der verzekeraars moest worden verschalkt en eindelijk in het niet uitbetalen van het schadebedrag van den beklaagde door de toevallige en van zijn wil onafhankelijke omstandigheid van de ontdekking van het telegram, hetwelk de beklaagde had verzwegen gehouden, zijn alle kenmerken eener strafbare poging tot opligting gelegen. — Regtb. Rotterdam 27 Junij 1877; W. 4125.

667. In den zin van dit art. is als een bedriegelijk middel te beschouwen de daad van het medebrengen van een persoon ter bevestiging van de door den beklaagde gebezigde leugenachtige voorgevens. — H. R. 10 November 1884; W. 5102.

668. Schuldig aan opligting is hij, die, door leugenachtige advertentiën, anderen verlokt bij hem bestellingen te doen, die hij niet voornemens is uit te voeren, en den te dier zake vooruitbetaalden koopprijs zich toeëigent. — Regtb. Rotterdam 16 November 1882; W. 4830; Rep. 1882, 13432.

669. De misdaad van valschheid treedt in de plaats van het wanbedrijf van opligting, als opligting wordt gepleegd door valsch geschrift. — Hof Amsterdam 7 September 1880; W. 4568.

670. Een gespecificeerde opgave van door brand verloren of beschadigde voorwerpen te kwader trouw opgemaakt, ten einde daardoor vergoeding voor niet geleden schade te bekomen, is niet de misdaad van valschheid, doch bevat de elementen van het wanbedrijf van opligting. — H. R. 3 September 1880; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2999, 181; N. R. CXXV, 255.

671 Het valsch voorgeven van gezonden te zijn door een bloedverwant in Indië tot het overbrengen van een papegaai en een kabinetje met aanwijzing van de plaats waar die voorwerpen konden worden afgehaald, verder een bestelling van tabak, sigaren, pijpen en lucifers doende, en door een en ander het vertrouwen te hebben gewonnen, en zich daarop te hebben doen afgeven een gulden en voor een dubbeltje sigaren, stelt opligting daar. — Regtb. Rotterdam 16 September 1880; N. R. B. 1880, C. 131.

672. Het met boos opzet en in strijd met de waarheid bevestigend beantwoorden der vraag of men is de schipper, in den zin van leverancier, van zekere bepaalde aardappelen, die men niet geleverd heeft, moet worden aangemerkt als het gebruik maken van een valsche hoedanigheid. — Regtb. Groningen 7 December 1876; N. R. B. 1877, C. 20.

673. Het langs de huizen rondgaan met een lijst tot deelneming in een tombola zonder nieten, valt, zelfs dan als de dader bedriegelijke kunstgrepen aanwendt om die deelneming te bevorderen, bij het ontbreken van het bewijs, dat de tombola niet zou worden gehouden, niet in de termen van art. 405 C. P. — Hof Arnhem 24 Augustus 1876; N. R. B. 1876, C. 131.

674. De beklaagde kan niet ter zake van opligting, door het gebruik maken van een valsche hoedanigheid, namelijk van lasthebber, worden gestraft, indien niet bewezen is dat de afgifte bepaald tengevolge van het opgeven dier valsche hoedanigheid heeft plaats gehad en bij gebreke daarvan niet geschied zou zijn. — Regtb. Groningen 15 Julij 1875; N. R. B. 1876, C. 13.

675. Het ter lezing geven van een brief die door den beklaagde zelven was verzonnen en geschreven en het leugenachtig berigt inhield, dat zijne zuster met *f* 1000 kon overkomen, is een dier bedriegelijke middelen (manoeuvres frauduleuses) in dit art bedoeld. — Regtb. Groningen 9 September 1875; N. R. B. 1876, C. 102.

676. Het in de couranten doen plaatsen van advertentiën om ingang te doen vinden het logenachtig voorgeven, dat op een bepaalde plaats een firma bestaat die tegen lage prijzen, aangeduide waren van goede qualiteit kan leveren, is te beschouwen als een bedriegelijk middel, bedoeld in art. 405 C. P. De vraag in hoeverre zoodanig middel geschikt was om anderen te misleiden, is van feitelijken aard, voor geen onderzoek in cassatie vatbaar. — H. R. 16 April 1883; W. 4903; Rep. 1883, 1359; v. d. H., Strafr. 1883, 95.

677. De daad van hem, die, met het doel zich zelven geld te verschaffen, een aanbevelingslijst tot het bekomen van onderstand voor een huisgezin, waarvan de man om het leven zou zijn gekomen, heeft geschreven en die valsch met eens anders naam heeft onderteekend, en verder door middel van die lijst aan een of meer personen gelden weet afhandig te maken, moet niet als opligting, maar als valschheid worden gequalificeerd. — Hof 's Gravenhage 13 April 1882; N. R. B. 1883, C. 80; Rep. 1883, 1883.

678. Als poging tot opligting en niet als opligting moet worden gequalificeerd het misdrijf van hem, die bedriegelijk met gebruikmaking van een valsche hoedanigheid, zich door iemand goederen doet afgeven, welke hem echter kort daarop weder worden afgenomen. — Hof 's Gravenhage 16 Februarij 1882; N. R. B. 1883, C. 86; Rep. 1883, 1416.

679. Hij, die door de vertooning van het voorloopig koopcontract eener fabriek, waarvan hij wist, dat het niets beteekende, zich bij een kastelein crediet weet verschaffen, maakt zich schuldig aan opligting. — Hof Amsterdam 5 Februarij 1883; P. v. J. 1883, 7; Bijb.; Rep. 1883, 1358.

680. Het zijn van erfgenaam is een hoedanigheid bij dit art. bedoeld. Om in den zin van dit art. geacht te kunnen worden van een valsche qualiteit te hebben gebruik gemaakt, is het noodig, dat men die qualiteit als regtstreeksch middel heeft gebezigd. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het voldoende, dat een bedriegelijke kunstgreep is gebruikt. In den zin van dit art. zijn niet alleen onder kunstgrepen de zoodanige te verstaan die iemand van een gezond dagelijksch verstand kunnen verschalken, maar is het voldoende, dat door de gebezigde middelen de persoon, jegens wie zij gebezigd zijn, is misleid. — H. R. 28 Januarij 1884; W. 5025; N. R. CXXXVI, 129; v. d. H., Strafr. 1883, 25; Rep. 1884, 3459.

681. Die met de bezorging van goederen belast is, ten einde daarvoor meer vracht te ontvangen dan verschuldigd is, ter bevestiging van zijn voorgeven, dat hem dat hooger bedrag verschuldigd is, een adres vertoont, afgegeven door den vervoerder van het goed en vermeldende, dat daarop bedriegelijk veranderd hooger vrachtcijfer, pleegt een bedriegelijk middel in den zin van art. 405 C. P. Zoodanig middel heeft de strekking om aan een niet bestaand vermogen te doen gelooven. — H. R. 21 April 1884; W. 5048; N. R. CXXXVI, 403; v. d. H., Strafr. 1884, 102; Rep. 1884, 3462.

682. Het zich, door gebruik te maken van een valschen naam doen afgeven van een kennisgeving tot het afhalen van een aangeteekenden brief, is geen opligting, omdat zulk een kennisgeving op zich zelf geen waarde heeft. Indien later door een valsche invulling en onderteekening der daaronder geplaatste magtiging de afgifte van den aangeteekenden brief wordt verkregen, lost de

eerst bedoelde bedriegelijke handeling zich in valschheid op. — Hof Amsterdam 15 Februarij 1882; N. R. B. 1883, C. 134; Rep. 1884, 3916.

683. In cassatie kan niet worden terug gekomen op de beslissing van den judex facti, dat de door den beklaagde aangewende bedriegelijke middelen en de door hem voorgewende valsche qualiteit, de benadeelde personen bewogen hebben tot de afgifte van een deel hunner bezittingen en dat zij dus geschikt waren om hen te misleiden. Voor het bestaan van het misdrijf van bedriegelijke opligting is het voldoende, dat de dader door aanduiding van een der in art. 405 C. P. genoemde middelen, eens anders goed ten eigen bate heeft aangewend, of althans daarover als eigenaar heeft beschikt, zonder dat bovendien wordt vereischt, dat hij daarna dat goed heeft verduisterd of weerloos gemaakt of daaraan een andere bestemming heeft gegeven, dan waartoe het hem zou zijn afgegeven. Het tegen verschillende personen, op verschillende tijden telkens onder andere omstandigheden en door gebruik te maken van geschriften van zeer uiteenloopenden aard, levert het plegen van het misdrijf van bedriegelijke opligting, even zoo vele misdrijven op als er opgeligte personen zijn. — H. R. 9 Maart 1885; W. 5151.

Art. 406.

684. A. J. van Thiel. Art. 406 Code Pénal. — Leiden 1878.

685. Indien hem, die aan misbruik van vertrouwen wordt schuldig verklaard, het minimum der boete wordt opgelegd, behoeft de hoegrootheid dier boete niet te worden gemotiveerd. — Hof Arnhem 1 October 1878; N. R. B. 1879, C. 98; Rep. 1880, 6249.

686. Het ten nadeele van den eigenaar bedriegelijk verduisteren van een in bewaring gegeven lam valt onder de strafbepalingen der artt. 406 en 408 C. P. — H. R. 21 Junij 1875, v. d. H., Strafr. 1875, no. 2731, 271; N. R. CX', § 34, 291; W. 3878.

Art. 407.

687. Als iemand een ander, op een stuk wit papier diens handteekening doet schrijven en vervolgens zelf bedriegelijk daar boven de erkentenis van een verkoop plaatst, is dit niet misbruik van een handteekening in blanco, maar valschheid in onderhandsch geschrift door het verzinnen eener overeenkomst. — Hof Amsterdam 31 Julij 1882; N. R. B. 1883, C. 74; W. 4815.

688. Het kenmerk van het misdrijf bij dit art. voorzien, is daarin gelegen, dat de handteekenaar enkel en alleen door het boven zijn handteekening gesteld geschrift in persoon of goederen zou kunnen worden verkort. Waar het toegepast nadeel niet het gevolg was enkel van het stellen van een ander beding dan wettelijk gemaakt was, boven de handteekening in blanco aan den beschuldigde toevertrouwd, maar in verband hiermede van de daarop gevolgde mede-onderteekening der acte door een derde, is de toepasselijkheid van dit art. uitgesloten. — H. R. 8 December 1879, W. 4458; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2966, 237; N. R. CXXIII, § 30, 199; Rep. 1880, 5655.

689. Waar ten aanzien van de wijze waarop de beschuldigde in het bezit is gekomen van het papier, den naam van zeker persoon dragende en van het gebruik, dat daarvan moest worden gemaakt, niets anders bewezen is dan dat „bedoelde persoon op verzoek van den beschuldigde op een geheel onbeschreven stuk papier zijn naam heeft geschreven, en dat beschuldigde dat papier bij zich heeft gestoken, zeggende dien middag de beloofde ƒ 50 te zullen brengen", wordt daaruit teregt afgeleid, dat de beschuldigde van die naamteekening niet in den geest van art. 407, 1e lid C. P., heeft misbruik gemaakt of kunnen maken. — H. R. 4 December 1882; W. 4851; N. R. CXXXII, 139; v. d. H., Strafr. 1882, 184; Rep. 1883, 1884.

Art. 408.

690. Als het vel van een schaap is verkocht, onder voorwaarde, dat de kooper het schaap van zijn vel zou ontdoen en het vleesch aan den verkooper afleveren en de verkoop wegens die voorwaarden, voor lageren prijs heeft plaats gehad, dan anders het geval zou zijn geweest, dan moet wegens het verschil in prijs, de afgifte geacht worden gedaan te zijn „pour un travail salarié" en valt de kooper, indien hij zich het vleesch toeëeigent, onder de hier boven vermelde strafbepaling. — Regtb. Groningen 22 Januarij 1880; N. R. B. 1810, C. 28; W. 4538.

691. Voor de toepassing van art. 408 C. P. wordt niet vereischt, dat vooraf eenig loon is bedongen of uitdrukkelijk toegezegd, mits maar zoodanige werkzaamheden zijn verrigt, waarvoor gewoonlijk betaling geschiedt en waarvoor alzoo geldelijke belooning wordt verwacht of ondersteld. — Regtb. 's Hertogenbosch 4 October 1880; N. R. B. 1881, C. 47; Rep. 1881, 9709.

692. Hij, die de hem toevertrouwde gelden met zijn eigen kas heeft vermengd, kan niet onder alle omstandigheden worden geacht, die gelden te hebben verduisterd. — Hof Amsterdam 16 December 1881; N. R. B. 1881, C. 114; Rep. 1882, 10853.

693. Voor het strafbare van het misdrijf van misbruik van vertrouwen is het voldoende, dat feitelijk vaststaat, dat beklaagde in betaalde dienstbetrekking en binnen den kring van het hem opgedragen werk, de door hem verduisterde gelden voor den ontvanger heeft ontvangen, ten einde deze te doen strekken tot betaling van accijns, die op het kantoor van dien ontvanger moest worden betaald en is betaald. — Hof Leeuwarden 24 Februarij 1877; W. 4160.

694. In den zin van dit art. heeft er geen terhandstelling à titre de dépôt plaats, indien de verduisterde goederen den beklaagde ter bezigtiging zijn ter hand gesteld om ze op denzelfden dag terug te geven, voor zoover hij niet op één stuk daarvan zijn keus zou vestigen. — H. R. 26 Januarij 1881; W. 4608; v. d, H., Strafr. 1881, 20; N. R. CXXVII, 68; Rep. 1881, 8590

695. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het voldoende, dat zijn verrigt zoodanige werkzaamheden, waarvoor gewoonlijk betaling geschiedt en waarvoor alzoo geldelijke belooning wordt verwacht of ondersteld, zonder dat vooraf eenig loon bedongen of uitdrukkelijk toegezegd behoeft te zijn. In plaats van omtrent het bestaan van dat vereischte een feitelijke beslissing te geven, mag de regter zich te dier zake niet bepalen tot een regtsbeschouwing omtrent den aard der betrekking van den beklaagde en diens geregtigdheid om voor de bedoelde werkzaamheden, salaris in rekening te brengen. — Hof Arnhem 15 Maart 1881; W. 4625; Rep. 1888, Rep. 1881, 9710. H. R. 24 Januarij 1881; W. 4607; v. d. H., Strafr. 1884, no. 3023, 20; N. R. CXXVII, 60; Rep. 1881, 8951.

696. Een gepleegde verduistering van gelden kan niet worden te niet gedaan door het later,

zij het dan ook vóór het instellen der strafvervolging door een derde voldoen van de vorderingen, tot welker betaling de verduisterde gelden aan den schuldige waren ter hand gesteld. — H. R. 31 October 1881; W. 4700; Rep. 1881, 10852; v. d. H., Strafr. 1881, 189.

697. Dit art. slaat uitsluitend op goederen in iemands handen gesteld, hetzij enkel om ze te bewaren, hetzij om daarmede ter uitvoering van een bepaalde opdragt of afspraak te handelen. Het geven van een sleutel aan een pakhuisknecht om ter aflevering aan koopers zekere goederen uit een pakhuis te nemen, kan ten aanzien van die goederen, genoemd vereischte voor de toepasselijkheid van dit art. opleveren. Dit kan niet worden uitgestrekt tot de overige goederen. Derhalve levert het arglistig wegnemen van laatstbedoelde goederen door den pakhuisknecht, diefstal op. — H. R. 19 Junij 1882; W. 4803; Rep. 1882, 12758; N. R. CXXXI, 159; v. d. H., Strafr. 1882, 117.

698. Dit art. vordert, dat door een ander dan den eigenaar van het voorwerp, dat toevertrouwd is, daarover beschikt wordt en dat voorwerp van zijn bestemming afgewend wordt; dit art. is dus niet toepasselijk als directeuren eener vennootschap als hare lasthebbers hebben gehandeld. — Regtb. Amsterdam 5 Maart 1878; W. 4225.

699. Van „travail salarié" kan geen sprake zijn, waar het geven van een belooning geheel afhangt van de willekeur van een der partijen. — Regtb. Groningen 28 April 1879; N. R. B. 1879, C. 43; Rep. 1879, 5081.

700. Als een vrouw, ten huize harer ouders, goed ontvreemdt, uit een pak ellengoed, door een koopvrouw haar ter bewaring gegeven, althans met hare uitdrukkelijke bewilliging in de woning harer ouders door die vrouw neergelegd, op een arglistige wijze en ten nadeele van de eigenares, maakt zij zich schuldig aan het wanbedrijf van schennis van vrijwillige bewaargeving. — Regtb. Groningen 24 Januarij 1880; W. 4540; Rep. 1880, 7275.

701. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het niet noodig, dat voor de te verrigten arbeid vast loon is bedongen. — H. R. 3 Junij 1884; W. 5058; Rep. 1884, 3228

702. De strafactie houdt niet op als blijkt, dat een loontrekkend persoon, die bij zijne in diensttreding voor eventuële te korten, uit welken hoofde ook, zekerheid heeft gesteld, daarna gelden voor zijn meester ontvangen, niet heeft geboekt of afgedragen, maar ten eigen bate aangewend, zelfs als de gestelde zekerheid meer bedraagt dan de niet verantwoorde gelden. — Regtb. Amsterdam 29 October 1884; W. 5119.

703. Indien hij, die gewoon zijnde voor het incasseeren van gelden belooning te ontvangen, van A een quitantie ten behoeve van B ontvangt, om het daarin uitgedrukt bedrag bij C in te casseren en aan B af te dragen, die som tegen afgifte der quitantie ontvangt, doch bedriegelijk ten nadeele van B verduistert en voor zich behoudt, maakt zoodanig persoon zich schuldig aan misbruik van vertrouwen. — H. R. 13 Julij 1883; W. 4933; v. d. H., Strafr. 1883, 137; N. R. CXXXIV, 276; Rep. 1883, 1111.

704. Hij, aan wien een brandkast in bewaring is gegeven onder ter handstelling van den sleutel en met den stilzwijgende last om ter zijner tijde de coupons der effecten, die zich in de brandkast bevinden, te knippen, te verkoopen en te verantwoorden, heeft niet alleen de brandkast, maar ook de effecten in bewaring. — Hij, aan wien Oostenrijksche effecten in bewaring zijn gegeven, moet ook zonder nadere overeenkomst geacht worden, bewaarder te zijn van de nieuwe stukken, die bij de conversie met medeweten van den bewaargever, in de plaats van de oude onder zijne berusting gekomen zijn. — Hof 's Hertogenbosch 30 Junij 1883; W. 4910; Rep. 1883, 1112 vg.

705. Onder travail salarié worden ook bedoeld werkzaamheden door den lasthebber verrigt, waarvoor deze loon ontvangt, onverschillig of hem dat loon wordt betaald door den lastgever, dan wel door een derde. — Hof Amsterdam 4 Februarij 1884; W. 5015; Rep. 1884, 3227. H. R. 16 Junij 1884; W. 5053; N. R. CXXXVII, 182.

706. Indien in het arrest van teregtstelling niet ten laste is gelegd, dat de verduisterde goederen ter zake van een betaald wordende arbeid aan den beschuldigde waren ter hand gesteld, dan is het doelloos dit punt te onderzoeken, vermits, al ware het ook bewezen, toch bij ontstentenis van verwijzing te dier zake geen veroordeeling ex art. 408 C. P. kan volgen. — Hof 's Hertogenbosch 30 Junij 1883; W. 5010; Rep. 1883, 1459.

707. De meester verkrijgt het bezit en dientengevolge den eigendom van de gelden die zijn bediende, ingevolge daartoe aan hem verstrekten last namens hem in ontvangst neemt. Door de omstandigheid, dat bij den bediende terstond heimelijk het voornemen bestond om het ontvangene voor zich te behouden, brengt daarin geen wijziging. De bediende die in dat geval de gelden verduistert, maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen, indien de last hem tegen betaling van loon is opgedragen. — H. R. 20 December 1880; W. 4595; v. d. H., Strafr. 1880, no. 3017, 281; Rep. 1881, 8738.

708. Indien den aan misbruik van vertrouwen schuldig verklaarde het minimum der daartegen bedreigde boete wordt opgelegd, behoeft de hoegrootheid der boete niet te worden gemotiveerd. — Hof Arnhem 1 October 1878; N. R. B. 1879, C. 98.

709. Het door den schuldenaar ter hand stellen van een reeds vooraf voor voldaan geteekende rekening, opdat ze door dezen zou worden onderzocht en accoord bevonden zijnde betaald, kan niet worden beschouwd als in bewaring geven. — Hof Amsterdam 11 December 1878; N. R. B. 1879, C. 99; W. 4313; P. v. J. 1878.

710. In het aannemen eener opdragt aan een rijksveldwachter, opziener der jagt en visscherij, van het huren van jagtveld en van het uitbetalen der daarvoor verschuldigde huur aan de verhuurders, — in het tot dat einde te gelijk met een fooi voor genomen en nog te nemen moeite ontvangen geldsom, welke hij echter niet ten volle aan de verhuurders heeft uitbetaald, onder het logenachtig voorgeven, dat de huurder niet meer wilde geven, — in het zich toeëigenen van het teruggehouden gedeelte van den huurprijs, waar een geheel vrijwillig dienstbetoon heeft plaats gehad en de beklaagde niet werd gebezigd tot eenigen verpligten of betaalden arbeid, zijn niet alle kenmerken van het misdrijf van misbruik van vertrouwen aanwezig. — H. R. 14 Mei 1877; W. 4131; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2836, 121; N. R. CXVI, 40; Rep. 1879, 3084.

711. De omstandigheid, dat iemand ten aanzien van dezelfde zaak tegelijk als bewaarnemer en lasthebber fungeert, sluit niet de mogelijkheid uit, dat hij ter zake van schending zijner pligten in eerstgenoemde qualiteit zich schuldig maakt aan het bij art. 408 C. P. strafbaar gesteld abus

de dépôt. — H. R. 5 Mei 1884; W. 5050; N. R. CXXXVII, 20; v. d. H., Strafr. 1884, 111; W. B. A. 1836; Rep. 1884, 3224 vg.

712. Dit art. vordert niet, dat een vast loon is bedongen: er bestaat ook travail salarié, indien de beklaagde den verkoop van boeken op zich heeft genomen tegen genot van een evenredig gedeelte der opbrengst. — H. R. 3 Junij 1884; W. 5058; Rep. 1884, 3228.

713. De uitdrukking: „travail salarié" omvat zoowel het geval, dat het loon door den lastgever, als dat het door een derde wordt uitbetaald. — H. R. 16 Junij 1884; W. 5063; N. R. CXXXVII, 182.

Art. 409.

714. C. W. Volgraff. Art. 409 Code Pénal. — Leiden 1879.

Art. 410.

715. Als hazardspel (jeu de hazard) in den zin van dit art., moet worden aangemerkt het zoogenaamd uitgooispel, hierin bestaande, dat voor elk der spelers die zich op een rij aan het billard stellen, door een bediende naar volgorde hunner plaats wordt neergelegd een van de twaalf balletjes met de cijfers een tot twaalf gemerkt, welke ongezien uit een mandje worden genomen, terwijl de spelers vooraf een zeker geldelijk bedrag hebben bepaald en op het billard neergelegd, hetwelk zij tegen een of meer der medespelers zouden winnen of verliezen, al naar mate men hooger of lager nummer trok. — H. R. 6 Mei 1878; W. 4251; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2885, 137; N. R. CXIX, 1. Hof s Gravenhage 26 Januarij 1878; N. R. B. 1878, C. 41; Rep. 1878, 1138 vgg. Rep. 1878, 1441.

716. De omstandigheid, dat de winner ter zijner keuze een voorwerp of wel geld kan nemen, heft de strafbaarheid niet op. Een huis van hazardspelen kan alleen dan gezegd worden gehouden te worden, indien daar geregeld of meermalen, habituellement, gespeeld wordt. — Regtb. 's Hertogenbosch 3 Januarij 1878; W. 4197.

717. Het quinespel om hazen op een plaats opzettelijk daartoe voor het publiek geopend, is niet het wanbedrijf van het houden van een huis van hazardspel bij dit art. strafbaar gesteld. Dat feit moet worden gequalificeerd als het houden van een onderhandsche of particuliere verloting van wild, op een plaats daartoe opzettelijk voor het publiek opengesteld, maar niet strafbaar als zij beneden de waarde van ƒ 100 blijft. — Hof 's Hertogenbosch 5 Mei 1880; W. 4515; Rep. 1880, 6934 vg.

718. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt niet vereischt, dat het huis, waar gespeeld wordt, uitsluitend daartoe wordt gebezigd, daaronder wordt ook begrepen een tapperij, welke als zoodanig voor het publiek toegankelijk is, waarin herhaaldelijk dobbelspel plaats heeft, met behulp daartoe van de houders der tapperij en de aanwezigheid van de voorwerpen die tot uitoefening van het spel moeten dienen. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het geen vereischte, dat een of meer bankhouders, bewindvoerders, opzichters of agenten als belang- of deelhebbenden aan het huis van hazardspelen zijn verbonden. — H. R. 5 Februarij 1883; W, 4876; N. R. CXXXIII, 103; v. d. H., Strafr. 1883, 22; Rep. 1883, 791 vg.

719. Met préposé, opzigter, wordt bedoeld een persoon, aan wien een zaak wordt toevertrouwd, om daarvoor bij ontstentenis of afwezigheid van hem wien zij aangaat, te zorgen. Het woord agent heeft hier niet de soetiale beteekenis die daaraan in den handel gehecht wordt. Een agent is ieder, die den houder van een huis van hazardspelen, of van een loterij ten dienste staat of de uitoefening daarvan op de een of andere wijze bevordert en gemakkelijk maakt. — Regtb. Amsterdam 20 Februarij 1877; N. R. B. 1877, C. 25.

720. Een vereeniging volgens de feitelijke beslissing, strekkende om zaken van zeer ongelijke waarde naar de aanwijzing van het lot of toeval onder verschillende deelnemers te verdeelen, is in den zin der strafwet een onderneming tot afgifte van aandeelen, met geen ander doel dan daarvoor de van eenig toeval afhankelijke kans te verschaffen, om de waarde van het aandeel gedeeltelijk te verliezen of daarvoor winst te behalen en dus een loterij. — H. R. 7 Mei 1877; W. 4129; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2835, 113; N. R. CXVI, 21.

721. Het spel, dat om geld wordt gespeeld en enkel van de kans of het toeval afhangt, moet als hazardspel worden aangemerkt. Het willens en wetens verleenen of verstrekken van een huis tot hazardspel, moet als het houden van een huis van hazardspelen worden aangemerkt. De wet vordert niet, dat de houder van een dergelijk huis eenig belang bij den uitslag van het hazardspel heeft. Evenmin is het een vereischte, dat het hazardspel in het geheim wordt gespeeld. De plaats waar gespeeld wordt, behoeft niet uitsluitend tot speelhuis te dienen. Het is, voor de toepassing van dit art. voldoende, dat de beklaagde met opzet, d. i. willens en wetens de handelingen verrigt door de strafwet verboden. Het is niet noodig, dat hij daarbij de bewustheid heeft dat hij iets kwaads doet of dat hij de strafwet overtreedt. — Regtb Rotterdam 15 November 1877. Hof 's Gravenhage 26 Januarij 1878; N. R. B. 1878, C. 41.

722. In een verordening betreffende hazardspelen op de openbare straat, in koffiehuizen en tapperijen kan het gemeentebestuur bepalen, dat in zekere gevallen het maximum der boete zal worden opgelegd. — Gemst. 1434; Rep, 1879, 3028.

Art. 411.

723. P. v. A. Banken van leening. — N. Regtsg. Bijdr. 1880, 427.

724. Om „het houden van een leenhuis op pand of zekerheid" te kunnen aannemen, is het voldoende, dat blijke van het bestaan eener woning waar op den duur de gelegenheid gegeven wordt tot het leenen van geld op pand en dat daarvan door de bewoners een gewoonte en een bedrijf gemaakt wordt. Uit het feit, dat hier te lande geen autoriteit bestaat, bevoegd om tot het oprigten of houden van zoodanig leenhuis vergunning te geven, volgt niets anders dan dat alleen de openbare, gemeentelijke banken van leening regt van bestaan hebben. — Hof Arnhem 27 September 1879; N. R. B. 1880, C. 30; Rep. 1880, 3014; W. 5146.

725. Een huis waar voortdurend gelegenheid wordt gegeven om gelden te verkrijgen tegen afgifte van voorwerpen, welke men binnen zekeren tijd kan terug bekomen tegen teruggave der ontvangen gelden met renten is een leenhuis op pand, ook al noemt de houder het een huis van koop met regt van wederinkoop, en al geeft hij bij ieder contract gedrukte billetten af, waarin hij niet

van „beleenen", maar van „koopen"; niet van „aflossing", maar van „wederinkoop" en niet van „renten", maar van „kosten van beheer en omschrijving" spreekt. — Regtb. Arnhem 11 November 1884. Hof Arnhem 27 December 1884; W. 5146.

Art. 413.

726. De kantonregter is bevoegd kennis te nemen van een overtreding van het Kon. Besl. van 25 December 1818 (St. 47), houdende reglement op de merken der pijpenfabrieken; daartegen is niet voorzien bij art. 413 C. P., waarheen art. 6 van genoemd reglement verwijst. Art. 413 C. P. heeft alleen op het oog overtredingen van reglementen of verordening van openbaar beheer of bestuur, betrekkelijk de voortbrengsels der handwerken of fabrieken die naar buitenlands uitgevoerd zullen worden, van welke beperkenden inhoud het reglement van 1818 niet gewaagt. — Regtb. Rotterdam 9 Maart 1878; W. 4238; Rep. 1878, 839.

Art. 423.

727. Mr. A. F. L. Gregory. Over bedrog in den aard der koopwaren naar art. 423 C. P. — N. R. Bijdr. VI, 617.

728. H. L. Rigail Certon. Warenvervalsching — Leiden 1881.

729. W. J. Saaijmans Vader. Bedrog. — Leiden 1881.

730. Het te koop aanbieden van een koperen horloge, voorgevende dat het van goud is en zulks tegen beter weten en bedriegelijk, daarbij twee puntjes als keur aanwijzende, ten gevolge waarvan het horloge is verkocht voor een som, de waarde verre te boven gaande, is geen opligting, maar bedrog in den aard van de koopwaar. — Regtb. Groningen 30 September 1880; N. R. B. 1880, C. 133; Rep. 1881, 8652.

731. Waar het de vraag geldt of bedrog is gepleegd in den aard der koopwaar, moet bewezen worden, dat hetgeen kunstmatig is gefabriceerd, een zelfstandigheid is, in aard en wezen verschillende van het natuurlijk voortbrengsel. — Regtb. 's Gravenhage 17 November 1879; W. 4617; Rep. 1881, 9078.

732. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt niet gevorderd, dat de verkooper bedriegelijke kunstgrepen heeft gebezigd, maar wel is het bedoelde bedrog aanwezig, ook dan als de verkooper desbewust aan den kooper een waar van een ander natuur verkoopt, dan deze wilde koopen en dit opzet blijkt, hetzij door uiterlijke handelingen, hetzij door woorden, strekkende om den kooper te misleiden, onverschillig of de kooper misschien bij een naauwkeurig onderzoek zich voor het bedrog had kunnen vrijwaren. Hoezeer in het algemeen het geslacht van een dier kan worden geacht niet anders dan een eigenschap der waar te zijn, moet evenwel in die gevallen, waarin naar gelang van het geslacht, een verschillend gebruik van de dieren pleegt gemaakt te worden, die eigenschap met de natuur der waar worden gelijk gesteld. Hieruit volgt, dat, vermits het leggen van eijeren, een eigenschap is waarom hennen gehouden worden, hennen als waren van een ander natuur, moeten worden aangemerkt dan hanen. — Hof Amsterdam 1 December 1879; P. v. J. 1879, 50; Rep. 1879, 5388. H. R. 30 Maart 1880; W. 4499; Rep. 1880, 6350 vg.; v. d. H., Strafr 1880, no. 2478, 60.

733. Er heeft bedrog in den aard (la nature) der waar plaats, indien feitelijk is beslist, dat door den beklaagde zijn afgeleverd twee kluiten, als zullende zijn g e w o n e b o t e r en dat bevonden is dat aan die boter is toegevoegd een groote hoeveelheid dierlijk vet, regtstreeks van het dier genomen, dat in gewone boter niet aanwezig is. — H. R. 17 Januarij 1881; W. 4604; v. d. H., Strafr. 1881, 15; Rep. 1881, 8829.

Art. 425.

734. Mr. Ph. W. Scholten. Eene leemte in de wet op het auteursrecht. — Themis 1884, 154; W. 5016.

735. Mr. J. A. Levy. Letterkundige eigendom. — W. 4253.

736. Mr. G. Belinfante. Het recht van den auteur. — W. 4463.

737. Regeling van het auteursrecht. — Wet 28 Junij 1881 (St. 124).

Art. 434.

738. J. H. Muller. Iets over brandstichting. — Leiden 1882.

730. A. J. Immink. Eenige opmerkingen over de misdaad van brandstichting (art. 434). — Utrecht 1863.

740. Volgens het laatste gedeelte van dit art. moet de misdaad van moedwillige brandstichting eerst dan geacht worden te zijn volbragt, indien aan de brandbare stoffen aldaar bedoeld, het vuur is aangebragt met het gevolg, dat het daarop is overgegaan en dat die stoffen daardoor zijn aangestoken. — Hof 's Hertogenbosch 26 Julij 1879; W. 4449: Rep. 1880, 5684.

741. Onder „g e b o u w e n" (é d i f i c e s) moeten ook worden gerekend, met palen in den grond bevestigde h u t t e n, niet bestemd tot verblijf voor menschen, maar alleen dienende om er bij regenbuijen onder te schuilen en om bij het plukken van aardbeziën of andere vruchten deze daarin tijdelijk te bergen. — Hof N.-Holland 1 Junij 1875; N. R. B. 1876, C. 14.

742. Uitgedorscht boonenstroo, opgestapeld ver van de plaats, waar de boonen zijn geoogst, valt niet onder „récoltes en tas ou en meules" van dit art. Het in brand steken daarvan is slechts strafbaar volgens art. 479 1° C. P. — Kantg. Appingedam 23 Mei 1879. Hof Leeuwarden 14 Maart 1879. Anders Regtb. Groningen 4 Maart 1879; N. R. B. 1879, C. 125; Rep. 1880, 6159.

743. Tegen de feitelijke beslissing, dat een beklaagde de overblijfselen eener ingestorte hut zou hebben in brand gestoken en dat hetgeen van die hut overbleef niet diende of kon dienen tot verblijfplaats of tot berging van goederen, is geen beroep in cassatie mogelijk, op grond, dat de bedoelde hut toch zou zijn een gebouw édifice in den zin der wet, omdat naar die feitelijke beslissing alleen van o v e r b l ij f s e l e n van een gebouw niet van een gebouw s p r a k e i s. — H. R. 28 Junij 1880; v. d. H. Strafr. 1880, no. 2990, 140; Rep. 1881, 8341.

Art. 438.

744. Onder werken, aangelegd of gebouwd op gezag der Hooge regering (travaux autorisés par le gouvernement), zijn alleen die begrepen, welke in het algemeen belang door of voor den staat of van staatswege gemaakt worden. Indien een werk niet aangelegd of gebouwd wordt, door of voor den staat of van staatswege, kan dit niet beschouwd worden op gezag der Hooge regering te worden gemaakt, als de Hooge regering bij verschil tusschen de lagere besturen over de vergunning tot het stichten van dit werk uit kracht der bestaande wettelijke bepalingen in het hoogste ressort die

vergunning verleent. — Regtb. Rotterdam 15 April 1879; W. 4357; Rep. 1879, 3820; Gemst. 1444; W. B. A. 1560.

Art. 439.

745. Ph. C. la Chapelle. Systematisch verband der artikels 169, 173, 255 (juncto 254) en 439 Code Pénal. — 's Gravenhage 1879.

746. Het met een mes uitkrabben, delgen, geheel doen verdwijnen eener kwijting en onderteekening op de grosse eener acte van schuldbekentenis met hypotheekstelling voorkomende, door den vroegeren schuldeischer, die die grosse heeft gestolen, stelt niet daar een valschheid of verminking in een onderhandsch geschrift op een der in art. 147 C. P. vermelde wijzen, maar een opzettelijke vernieling van een onderhandsch geschrift, waartegen art. 439 C. P. voorziet. — Hof 's Hertogenbosch 28 Februarij 1878; W. 4253; Rep. 1878, 1548.

747. Een logboek geheel beantwoordende aan de eischen door het W. v. K. aan een dagregister of journaal gesteld, is een bewijsstuk, verbindtenissen of ontheffing van verbintenissen inhoudende of uitwerkende. Vernieling daarvan valt onder art. 439 C. P. — Regtb. Middelburg 22 November 1878; W. 4305; P. v. J. 1878, 48; Rep. 1878, 2670.

Art. 444.

748. Art. 43 van den Code Rural is niet afgeschaft door de artt. 444 tot 468 in verband met art. 484 C. P., terwijl artt. 445—448 C. P. straf bedreigen tegen het vernietigen of verwoesten van houtgewas, is art. art. 43 C. R. toepasselijk als er slechts van beschadiging daarvan sprake is. — Regtb. Heerenveen 11 October 1877; W. 4174. Hof Leeuwarden 1 December 1877; N. R. B. 1878, C. 20.

749. Voor de toepassing van dit art. wordt alleen vereischt, dat men heeft gehandeld willens en wetens en dus opzettelijk zonder daartoe krachtens eigendoms- of bezitregt bevoegd te zijn; dit art. onderscheidt niet of de vernietiging is neven- of hoofddoel. — H. R. 15 November 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2752, 368, W. 3933; N. R. CXI, § 27, 206.

Art. 445.

750. Dit art. stelt niet alleen strafbaar het vellen van levende, maar ook het vellen van doode boomen. — Hof 's Hertogenbosch 8 Mei 1879; Anders Regtb. 's Hertogenbosch 6 Maart 1879; W. 4424; N. R. B. 1881, C. 60; Rep. 1881, 9781; Rep. 1879, 5193. Mr. H. Frima; W. 4432, 4435.

Art. 454.

751. Het opzettelijk werpen met een steen naar een eend in een gemeentesingel, zoodat het dier spoedig daarna gestorven is, valt niet onder de bepaling van dit art., noch onder die van art. 479, no. 3. — Regtb. Rotterdam 10 Junij 1882; W. 4785.

Art. 455.

752. In dit art. is alleen sprake van levende boomen. — Regtb. 's Hertogenbosch 6 Maart 1879; N. R. B. 1881, C. 60.

Art. 456

753. Indien aan een beklaagde is ten laste gelegd, dat hij moedwillig een glasruit, dienende tot afsluiting eener woning, heeft ingeworpen en de moedwil niet bewezen wordt verklaard, dan kan noch art. 456, noch art. 475 no. 8 C. P. worden toegepast; dit laatste niet als in de dagvaarding ontbreekt de aanduiding van het voorwerp, waarmede geworpen is. — Regtb. 's Hertogenbosch 29 April 1879; N. R. B. 1881, C. 62; Rep. 1881, 9564.

754. Verbreking van afsluiting is strafbaar in alle gevallen waarin de dader zich niet kan beroepen op een regt, dat hem tot die verbreking de bevoegdheid geeft. Zoodanige daad is derhalve strafbaar, ook dan als de dader zonder te beweren eigenaar te zijn van of een zakelijk regt te hebben op den grond, waarop de afsluiting was geplaatst, zich er alleen op beroept, dat die grond bezwaard zou zijn met den publiekregtelijken last van jaagpad en de afsluiting door zeker polderbestuur buiten de grenzen zijner bevoegdheid en in strijd met de wet zou zijn geplaatst. — H. R. 27 December 1881; W. 4735; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3061, 225; N. R. CXXIX, 228; W. B. A. 1715; Rep. 1882, 11480.

755. Hij, die een niet aan hem toekomende poort, geplaatst voor een tusschen twee huizen aan de straat staand slop en dienende om die slop van die straat af te sluiten, herhaaldelijk opzettelijk doet afbreken, is strafbaar volgens dit art. Daartegen doet niets af de daadzaak, dat de beklaagde die poort zelf niet heeft afgebroken, maar dit op zijn last door anderen heeft laten doen. — Regtb. Rotterdam 1 October 1878; W. 4288.

756. Zij, die opzettelijk een hekwerk verbreken, hetwelk door een polderbestuur op een jaagpad is gesteld, maken zich schuldig aan het misdrijf van dit art., onafhankelijk van de bevoegdheid van het polderbestuur om het bewust jaagpad af te sluiten en van de vraag, of het jaagpad sedert jaren die bestemming had, als zoodanig gebruikt werd en de belanghebbenden daarop eenig regt hebben verkregen. — Hof Amsterdam 21 September 1881; W. 4724; Rep. 1882, 11252; N. R. B. 1883, C. 32.

757. De regter is ook dan, als hij een veroordeeling krachtens dit art. het minimum der aldaar bedreigde boete toepast, verpligt het vonnis met redenen te bekleeden omtrent het bedrag der toegebragte schade. — H. R. 25 Junij 1883; W. 4928; v. d. H., Strafr. 1883, 128; N. R. CXXIV, 242.

758. Dit art. is niet toepasselijk op den eigenaar die in het door hem verhuurde huis de deuren en vensters, dienende tot afsluiting, heeft weggebroken. — Hof Leeuwarden 22 Maart 1884; W. 5087; Rep. 1884, 3972.

759. Ook al heeft een beklaagde een regt van overgang op den grond van een ander, dan is hij evenwel niet geregtigd, eigenmagtig een door dien ander geplaatste heining, welke dien overgang belemmerde, weg te breken. — Regtb. Dordrecht 1 December 1880; W. 4622; Rep. 1881, 9635.

760. Voor de toepassing van dit art. is het voldoende, dat het daarbij omschreven feit opzettelijk is gepleegd, d. i. met den wil om het misdrijf te plegen; het inwerpen van glasruiten, zij het ook uit baldadigheid, valt onder het bereik van dit art. De omstandigheid, dat vóór de ingeworpen glasruiten ijzeren traliewerk aanwezig is, belet niet, dat zij deel uitmaken van de afsluiting. Vermits ook gedeeltelijke vernieling van afsluiting strafbaar is, valt ook de daad van hem, die reeds gedeeltelijk vernielde glasruiten verder inwierp, onder het bereik van dit art. — Regtb. Utrecht 5 Februarij 1884; W. 4987; P. v. J. 1884, 8; Rep. 1884, 3948 vgg.

761. Kan er sprake zijn van eigen richting, wanneer de overheid als zoodanig optreedt? — W. B. A 1723.

Art. 458.

762. Dit art. is niet van toepassing als een stuk heidegrond in brand is geraakt door het stoken van een vuur op dien grond. — Regtb. Zwolle 30 Junij 1880; N. R. B. 1881, C. 63; Rep. 1881, 9593.

763. Het aansteken van met petroleum overgoten stroo in een schoorsteen, waardoor een ontploffing plaats heeft, kan niet worden gequalificeerd als het afsteken of laten afgaan van vuurwerk. — Hof Leeuwarden 30 September 1880; N. R. B. 1880, C. 138.

Art. 459.

764. Art. 13 der wet van 20 Julij 1870 (St. 131) is ook toepasselijk als de houder of hoeder van vee, waarbij zich verschijnselen van besmettelijke ziekte openbaren, daarmede niet bekend wordt en dus onwillekeurig de voorgeschreven aangifte verzuimt. Art. 14 dier wet is niet toepasselijk op vee, dat zich op de markt bevindt, daar het den eigenaar niet mogelijk is zonder misdrijf te plegen (vervoeren) het aangetaste vee af te zonderen. — Regtb. Hoorn 7 Februarij 1877; Gemst. 1373; Rep. 1878, 136.

765. Voor de toepassing van art. 13 der wet van 20 Julij 1870 (St. 131) wordt gevorderd, dat de beklaagde heeft geweten of heeft moeten weten, dat zich bij het vee ziekteverschijnselen voordoen. — Regtb. Groningen 23 Februarij 1882; N. R. B. 1882, C. 88; Rep. 1882, 12666.

766. De bijzondere bepalingen, die de wet van 8 Augustus 1878 (St. 115) tot beteugeling der longziekte voorschrijft, betreffen alleen de houders of eigenaars van dat vee. De weigering of feitelijke verhindering om aan de bij art. 2 dier wet bedoelde ambtenaren den toegang tot het vee te verleenen, is dus niet strafbaar als zij door den hoeder geschiedt. — Regtb. Rotterdam 21 Januarij 1879; W. 4337; Rep. 1879, 3336.

767. Verzuim van aangifte van verschijnselen van besmettelijke ziekten van eenig stuk vee, is niet aanwezig, waar die aangifte is nagelaten, omdat de verschijnselen van een besmettelijke ziekte zich niet aan den beklaagde hebben geopenbaard, maar die ziekte eerst na slagting blijkt aanwezig te zijn. — Kantg. Rotterdam no. 2, 11 Junij 1878; W. B. A. 1533; W. 4293; Rep. 1878, 2399.

Art. 463.

768. De verlaging der strafminima met afschaffing van de leer der verzachtende omstandigheden. — Praeadviezen mr. H. van der Hoeven; mr. S. Fockema Andreae; Ned. Jur.-Ver. 1875, I, 34, 63; II, 148.

Voorgestelde stellingen:

1. Is het wenschelijk, dat de wet alleen strafmaxima en geen minima vaststelle? Ja.
2. Is het wenschelijk, om uitsluitend in omstandigheden die een zoogenaamde geringere toerekenbaarheid aanwijzen, de geheele strafschaal te verlagen? Ja.

Aangenomen stellingen:

1. Het stelsel van wettelijke strafminima met bevoegdheid om ingeval van verzachtende omstandigheden beneden die minima te dalen, is niet aan te bevelen.
2. Het is wenschelijk, dat de wet alleen strafmaxima en geen minima vaststelle.
3. Het is wenschelijk, om uitsluitend in omstandigheden, die een zoogenaamde geringere toerekenbaarheid aanwijzen, de geheele strafschaal te verlagen.

769. De Hooge Raad, een uitspraak in strafzaken vernietigende en ten principale regt doende, mag treden in het onderzoek naar het bestaan van verzachtende omstandigheden. — W. 4295.

770. Dit art. is toepasselijk verklaard bij de:

a. wet houdende bepalingen op de handels- en fabrieksmerken, van 25 Mei 1880 (St. 85):
b. wet houdende vaststelling van bijzondere bepalingen tot beteugeling der longziekte onder het rundvee in bepaalde deelen des lands van 8 Augustus 1878 (St. 115);
c. wet tot regeling van het lager onderwijs van 17 Augustus 1878 (St. 127).
d. Wet tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen van 28 Maart 1877 (St. 35).

771. Een vonnis is niet voldoende gemotiveerd, indien verzachtende omstandigheden zijn aangenomen en art. 463 is toegepast zonder uit te maken dat de toegebragte schade geen 25 frcs. bedraagt en zonder tevens toe te passen art. 20 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — H. R. 18 Mei 1875; v. d. H., Strafr. 1875, no. 2720, 207; N. R. CX, 138; W. 3867.

772. Het vonnis, waarbij op grond van verzachtende omstandigheden een ligtere straf is opgelegd dan tegen het misdrijf is bedreigd, moet op straffe van nietigheid die omstandigheden uitdrukken. — H. R. 4 Junij 1883; W. 4923.

773. De regter heeft de toepassing van art. 463 voldoende gemotiveerd door de overweging, dat hij het vroeger gunstig gedrag van den beklaagde als verzachtende omstandigheid aanneemt en dat het door het misdrijf veroorzaakte nadeel geen 25 franken te boven gaat, zonder dat het vonnis bovendien nog de gronden moet inhouden, die den regter er toegeleid hebben om de hoegrootheid van het nadeel door het misdrijf veroorzaakt, op niet meer dan 25 franken te bepalen. — H. R. 8 April 1885; W. 5158.

Art. 464.

774. Mr. D. Simons. Het schuldbegrip bij overtredingen. — Themis XLV, no, 4, XLVI, no. 1.

Art. 466.

775. Het Wetboek van Strafvordering begrijpt onder politieovertredingen alle misdrijven die krachtens art. 44 R. O. aan de kennisneming van den kantonregter zijn onderworpen, onverschillig of de tegen het misdrijf bedreigde boete het bij art. 466 C. P. gesteld maximum te boven gaat. Dit geldt ook ten opzigte van art. 459 Strafv. — H. R. 21 Junij 1880; W. 4528.

776. Indien een gevangenisstraf opgelegd wegens overtreding van een der bepalingen van het 4e boek Wetb. van Strafr. bij gratie wordt verwisseld in een geldboete van hooger bedrag dan het bij dit art. bepaald maximum, moet die boete evenwel worden uitgekeerd aan de gemeente waar de overtreding begaan is. — M. F. 27 Junij 1873, no. 32; P. W. 6403.

777. Politieboeten opgelegd wegens overtredingen buitenslands begaan, komen ten voordeele van het Rijk. — M. F. 12 Augustus 1880, no. 34; P. W. 6699.

Art. 471, no. 1.

778. Nalatigheid in het vegen is in het algemeen bij dit art. strafbaar zonder dat gevorderd wordt het verzuim van binnen een bij plaatselijke verordening te bepalen tijd te hebben geveegd. De vraag of er nalatigheid bestaat in den zin der wet moet geheel naar de omstandigheden worden beoordeeld en hangt deze beantwoording inzonderheid daarvan af of er met het oog op brandgevaar noodzakelijkheid bestaat om te vegen. — H. R. 30 Junij 1879; W. 4407; Rep. 1879, 4849; v. d. H., G. Z. XXXI, no. 1756, 427; N. R. CXXII, § 31, 258; W. B. A. 1598; Gemst. 1488.

Art. 471, no. 2.

779. Indien bij verordening is bepaald „geene vuurwerken mogen worden afgestoken, dan met schriftelijke toestemming van den burgemeester en op de uren en plaatsen door dezen te bepalen", dan bevat dat voorschrift geen onvoorwaardelijk verbod om vuurwerken af te steken, maar stelt het de strafbaarheid afhankelijk van het niet bestaan eener schriftelijke toestemming van den burgemeester. Derhalve behoort het niet bekomen hebben van die vergunning tot de vereischten van de overtreding en moet bij het niet bewezen zijn daarvan een vrijspraak volgen. — H. R. 3 Dec. 1883; W. 4987; N. R. CXXV, 172; v. d. H., G. Z. XXXIV, 262; W. B. A. 1813; Rep. 1884, 2522.

780. Zal dit art. toepasselijk zijn, dan moet de gemeenteverordening het verbod van het afsteken van vuurwerken beperken tot bepaalde plaatsen (certains lieux) in de gemeente. Luidt het verbod algemeen (voor de geheele gemeente) dan is niet bovenstaand art., maar de gemeenteverordening van toepassing. — Regtb. Groningen 27 November 1878; N. R. B. 1879, C. 44; Rep. 1879, 3575; W. 4346.

781. Bij eene verordening, verbiedende zonder vergunning van burgemeester en wethouders eenig vuurwerk binnen de gemeente af te steken, met bepaling, dat op de overtreding van dit verbod toegepast zal worden de straf, aangewezen bij de artt. 471—473 C. P., — is die strafbedreiging in strijd met art. 161 Gem.wet. — Gemst. 1439.

782. Een verbod omtrent het afschieten van vuurwerken en bepalende, dat als daders en medepligtigen kunnen worden vervolgd alleen die tot het gezelschap behooren, dat op eenige wijze het verboden schieten bevorderd heeft, gaat de bevoegdheid des gemeentewetgevers niet te buiten. — Gemst. 1424.

Art. 471, no. 3.

783. Het woord „éclairage" in dit art. beteekent niet in het algemeen het branden van licht, zoodat het, ook het tijdelijk wegens een buitengewonen toestand ontsteken van licht, zou omvatten, maar wel de gewone en doorgaande straatverlichting: „illumination habituelle. — H. R. 6 Februarij 1882; W. 4753; v. d. H., G. Z. XXXIII, 353; N. R. CXXX, 144; W. B. A. 1718; Rep. 1882, 11986.

Art. 471, no. 4.

784. Dit art. moet worden beperkt tot de voorwerpen, welke door hen, die als vervoerders of andere feitelijke houders voor zich of voor anderen met het onmiddelijk toezigt daarop belast zijn, op den weg worden nedergelegd of voor zoover zij buiten hun toedoen aldaar gevallen of geplaatst waren, met opzet of door verzuim worden achtergelaten; het mag niet worden uitgebreid tot het laten liggen van dieren, die met of zonder verzuim van den eigenaar, op den weg zijn geloopen en aldaar zonder zijn toedoen zijn gaan liggen. — H. R. 31 December 1877; W. 4204; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2863, 305; N. R. CXVII, 310; Rep. 1878, 317.

785. Een veroordeeling wegens het buiten noodzaak van een openbaren weg de passage te hebben belemmerd, door op dien weg een onaangespannen voertuig te plaatsen, is niet genoegzaam gemotiveerd, indien de vraag of de beklaagde het voertuig zelf heeft geplaatst in het midden is gelaten, en derhalve de ten laste gelegde plaatsing niet behoorlijk is onderzocht. — H. R. 12 Mei 1879; W. 4391; Rep. 1879, 4430; v. d. H., G. Z. XXXI, no. 1745, 353.

786. Dit art. is niet toepasselijk, indien niet is bewezen, dat de voorwerpen, waardoor de vrijheid of de veiligheid van den doorgang zouden zijn belemmerd door den beklaagde of ten gevolge van zijn schuld op den openbaren weg zijn neergelegd. — H. R. 23 Julij 1879; W. 4414; Rep. 1879, 4883; v. d. H., G. Z. XXXI, no. 1760, 445; N. R. CXXII, § 37, 307.

787. De omstandigheid, dat het stellen of laten van voorwerpen op den weg buiten noodzaak is geschied, behoort tot de feitelijke bestanddeelen der overtreding van art. 471, no. 4 C. P.; zoodat waar die omstandigheid niet bij de dagvaarding is te laste gelegd, geen veroordeeling krachtens genoemde strafbepaling mogelijk is. — H. R. 15 December 1879; W. 4462; Rep. 1880, 5942; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2967, 244; N. R. CXXIII, § 35, 233.

788. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het voldoende: 1° dat de beklaagde zijn kar op de openbare straat heeft laten staan; 2° dat daardoor de vrijheid van doorgang werd belemmerd of verminderd; 3° dat de belemmering geschiedde buiten noodzaak. Het is voor de toepasselijkheid van deze bepaling, onverschillig of de beklaagde al dan niet bij de kar is blijven staan. — H. R. 19 Mei 1880; W. 4521; Rep. 1880, 7034; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2985, 101; N. R. CXXV, 19; W. B. A. 1627.

789. Dit art. verbiedt alleen de belemmering van den openbaren weg door daarop gestelde of gelaten voorwerpen voor zooverre zij plaats heeft buiten noodzaak. — H. R. 12 Februarij 1877; W. 4107; v. d. H., G. Z. XXX, 300; N. R. CXV, 182.

790. Tot de bestanddeelen van de overtreding, bedoeld in art. 471, no. 4 init., behoort, dat de beklaagde den openbaren weg zonder noodzaak heeft belemmerd. Het feit van op de openbare straat den doorgang te hebben belemmerd, door daarop een wagen te plaatsen, valt niet onder de verbodsbepaling, om zonder vergunning van burgemeester en wethouders onder andere op straten, wegen of stoepen zaken uit te stallen, op te slaan, te bergen of te bewaren enz. of onder die, om zonder dezelfde vergunning op, langs of over een weg, straat, andere openbare plaats of stoep zeilen, linnens, lakens of andere zaken neer te leggen, uit te spreiden of op welke wijze ook te hangen. — H. R. 3 December 1883; W. 4983; v. d. H., G. Z. XXXIV, 251; N. R. CXXXV, 188; W. B. A. 1810; Rep. 1884, 4038.

791. Onder de bepaling: „Het is verboden openbare voet- of gangpaden geheel of gedeeltelijk te versperren of af te sluiten of op eenige andere wijze de vrije passage te belemmeren", valt niet alleen de daad der belemmering, nl. het oprigten

van een hek, maar ook het laten staan van dat hek. — H. R. 21 November 1881; W. 4715; Rep. 1882, 11021; N. R. CXXIX, 128; v. d. H., G. Z. XXXIII, 285.

Art. 471, no. 5.

792. A. P. Z. Over het algemeen begrip van „Voirie". — W. B. A. 1588.

793. De bepalingen betreffende de instandhouding en bruikbaarheid van een voetpad, dat van een dorp door twee gehuchten loopt en dus niet anders is te beschouwen dan als een kleine weg, behooren tot de reglemens concernant la petite voirie. — H. R. 5 Junij 1882; v. d. H., G. Z. XXXIII, 427; W. 4794; N. R. CXXXI, 118; Rep. 1882, 12409.

794. Om een weg te kunnen rangschikken onder de kleine wegen, waarop art. 471, 5° C. P. van toepassing is, is het voldoende, dat het reglement op de wegen en voetpaden drie soorten van wegen onderscheidt, te weten: *a.* de rijks- en provinciale wegen; *b.* de geconcessioneerde wegen; *c.* alle overige, en de bedoelde weg onder de laatste soort is gebragt. — H. R. 8 December 1884; W. 5130.

795. De bepaling in een provinciaal reglement op de wegen, waarbij voor wegen niet in onderhoud bij de provincie, afsluiting of stremming der passage zonder vergunning of last van burgemeester en wethouders is verboden, is niet te beschouwen als een reglement ou arreté concernant la petite voirie, op welker overtreding art. 471, no. 5 toepasselijk is. — H. R. 9 Junij 1884; W. 5063.

796. Verordeningen, waarbij verpligting wordt opgelegd tot onderhoud van openbare wegen, welke niet het eigendom der gemeente zijn, vereischen de goedkeuring des Konings, ingevolge art. 239 Gemw. De overtreding van zoodanige verordening niet door den Koning goedgekeurd, is niet strafbaar; in ieder geval behoort de regter bij toepassing van dit art. op zoodanige overtreding uit te maken of de weg behoort tot de petite voirie. — H. R. 18 Mei 1875, v. d. H., Strafr. 1875, no. 2718, 194.

Art. 471, no. 9.

797. Indien twee personen, te zamen en in vereeniging, uit een aan een ander toebehoorenden boomgaard heimelijk appelen hebben geplukt en die onder hunne kleeding verbergen en zich alzoo toeeigenen, is art. 401 C. P. op hen toepasselijk en niet art. 471, no. 9 C. P. De omstandigheden, dat het plukken plaats heeft door twee personen en in vereeniging en tevens, dat zij die appelen daarna bij zich verbergen en ze zich alzoo toeeigenen, beletten de toepassing van art. 471, no. 9 C. P. — Regtb. Rotterdam 10 Dec. 1878; W. 4315.

Art. 471, no. 10.

798. De bepaling van ons art. 471, no. 10 C. P. dat naoogsten, mits zonder andere omstandigheid, alleen verboden wordt, indien zulks vóór zonsopgang en na zonsondergang geschiedt op velden nog niet geheel van hun oogst ontbloot en ontledigd, is het gevolg eener onjuiste vertaling van den Franschen tekst, die veel meer naoogsten op zoodanige velden onbepaald strafbaar stelt en daarenboven vóór zonsopgang en na zonsondergang op velden, waarvan de oogst reeds geheel verwijderd is. De wetgéver doelt met de „andere omstandigheid (autre circonstance) onder welke het naoogsten altijd en waar ook met straf wordt bedreigd, hierop dat het land zij, un enclos rural, omschreven bij art. 6, Afd. IV, Titel I van den Code Rural. — Kantg. Tiel 15 Februarij 1881; W. 4662; Rep. 1881, 10673.

799. Bij dit art. is strafbaar gesteld: 1° het rapen op velden, nog niet geheel van den oogst ontbloot, onverschillig of dit bij dag of bij nacht geschiedt; 2° het rapen des nachts, onverschillig of de velden al of niet van oogst zijn ontbloot. Hetgeen na den oogst op het veld blijft liggen, wordt door den wetgever als res derelicta beschouwd. — Regtb. Middelburg 18 Januarij 1877; N. R. B. 1877, C. 94.

800. Het nalezen van den oogst is, in streken waar dit niet geoorloofd is, te qualificeren als diefstal. — Kantg. Dokkum 30 November 1883; W. 5007; Rep. 1884, 2542.

801. De gemeenteraad is onbevoegd tot het verbieden van granenrapen of houtsprokkelen, zonder schriftelijke vergunning der eigenaars of gebruikers van landen of bosschen. — Gemst. 1423.

Art. 471, no. 11.

802. Onder „scheldwoorden" in den zin van art. 471, no. 11 C. P. kunnen niet worden gebragt alle grove en onvoegzame uitdrukkingen, maar alleen de zoodanige, welke in zich bevatten het kenmerk van beleediging en dengene, wien ze worden toegevoegd, in zijn eer en waardigheid aantasten. De uitdrukking: „leelijke mof", gebezigd jegens iemand van Duitsche afkomst, is niet te beschouwen als een scheldwoord in den zin van dit wetsartikel. — Kantg. Arnhem 21 September 1878; W. 4290; Rep. 1878, 2168.

803. Voor de toepasselijkheid van art. 471, no. 11 C. P. is het geen vereischte, dat de gebezigde uitdrukking eenig verwijt of aanmerking bevat ten nadeele van de zedelijkheid of van het gedrag van dengene, tegen wien zij wordt geuit, maar is het voldoende, dat in de uitdrukking minachting jegens dien persoon ligt opgesloten en dat deze daardoor in zijn gevoel van eer kan worden gekwetst. Derhalve is de toevoeging aan iemand van Duitsche afkomst van „mof" te beschouwen als een beleediging in den zin van genoemde wetsbepaling. — H. R. 9 December 1878; W. 4335; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2922, 331; N. R. CXX, § 24, 185; Rep. 1879, 3190.

804. Voor de vervolging van eenvoudige beleediging bij dit art. bedoeld, wordt geen klagte vereischt bij art. 22 Strafv. voorgeschreven. — H. R. 21 Februarij 1881; W. 4628; Rep. 1881, 10075; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3024, 26; N. R. CXXVII, 130.

805. Dit art. omvat alle beleedigingen bij de artt. 367 tot en met 378 niet strafbaar gesteld en alzoo ook de zoodanigen die de te lastelegging van bepaalde feiten inhouden, doch het element van publiciteit niet bezitten. Bij een aanklagte ter zake van overtreding van dit art. is de regter verpligt te beslissen of de beklaagde den wil om te beleedigen had. — H. R. 27 November 1882; W. 4854; N. R. CXXXII, 102; v. d. H., Strafr. 1882, 176; Rep. 1883, 238.

806. De woorden schooijershond en smeerlap behelzen niet de ten lastelegging van een bepaalde ondeugd, maar moeten worden beschouwd als scheldwoorden. — Regtb. Groningen 25 October 1876; N. R. B. 1877, C. 10,

807. Het „niet uitgetergd zijn", is geen vereischte tot toepassing van art. 471, no. 11 C. P., maar een feit, dat de beklaagde tot zijn verdediging kan aanvoeren. — De toevoeging van het woord smeerlap aan een beambte eener spoorwegmaatschappij is strafbaar volgens dit art. en niet art. 224. — Regtb. Rotterdam 25 Junij 1878; W. 4254; Rep. 1878, 1356.

808. De kantonregter is bevoegd om van de zaak kennis te nemen, indien in de dagvaarding geen enkel feit of omstandigheid wordt vermeld, waaruit kan worden afgeleid, dat daarbij zou zijn ten laste gelegd, dat de beleedigende uitdrukking doelde op eenige ambtsverrigting van den veldwachter, of is geuit terwijl hij in de waarneming zijner bediening was, dan toch is art. 471, no. 11 C. P. en niet art. 224 C. P. toepasselijk. — H. R. 5 Februarij 1883; W. 4875; v. d. H., Strafr. 1883, 28; Rep. 1883, 379.

809. Het woord „woekeraar" kan noch als de ten lastelegging eener bepaalde ondeugd, noch als een scheldwoord worden aangemerkt. — Regtb. Groningen 2 December 1875; N. R. B. 1876, C. 127.

Art. 471, no. 13.

810. Een veroordeeling ter zake van overtreding van art. 471, no. 13 kan niet worden uitgesproken, indien in de dagvaarding alleen sprake is van het loopen over grasgewas, zonder bijvoeging, dat de dader daartoe geen regt van overgang had voor zich of namens anderen of zonder daartoe geregtigd te zijn als eigenaar, huurder of vruchtgebruiker. — H. R. 24 Mei 1880; W. 4524; v. d. H., G. Z. XXXII, 204; N. R. CXXV, 70; Rep. 1880, 7222.

811. De woorden: „preparé ou ensemencé" in dit art., kunnen geen andere beteekenis hebben, dan van land voorbereid of gereed gemaakt om het zaad te ontvangen en het bezaaid zijn van dien toebereiden grond. Hiervan kan geen sprake zijn bij weiland, dat niet voor bezaaijing gereed gemaakt en niet bezaaid wordt, maar waarop het gras in den regel zich zelf zaait. — H. R. 31 Mei 1880; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2989, 136; W. 4527; N. R. CXXV, 95; Rep. 1880, 7223.

Art. 471, no. 14.

812. Waar aan iemand is ten laste gelegd het laten loopen van zijn koe op eens anders bezaaid land, maar hij is vrijgesproken omdat wel bewezen is het laten grazen, maar niet het laten loopen, daar geldt het een vrijspraak, gegrond op het onbewezen van het te last gelegd feit, waartegen het gewoon beroep in cassatie is uitgesloten. — H. R. 12 Februarij 1877; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2821, 22.

Art. 475, no. 3.

813. Voor de toepassing van dit art. wordt niet vereischt, dat feitelijk vaststaat, dat de geleiders niet in staat zijn geweest om hunne trekdieren zelf te besturen; het is voldoende, dat zij zich hebben vergrepen tegen de bepaling van een reglement, waarvan de strekking is hiervoor te waken. Dit art. geeft slechts de algemeene strekking dier reglementen aan, daaraan is overgelaten welke bijzondere maatregelen van voorzorg noodig zijn. De overtreding eener bepaling van het reglement, dat de geleiders van voertuigen door honden getrokken, niet op de voertuigen mogen zitten, is strafbaar volgens dit art. en niet volgens de strafbepaling van het reglement. — H. R. 11 Februarij 1878; v. d. H., G. Z. XXXI, 38; W. 4224; N. R. CXVIII, 160; Gemst. 1386; Rep. 1878, 749; W. B. A. 1507.

814. Dit art. bedreigt alleen straf tegen de voerlieden en geleiders van bespannen rijtuigen. — Regtb. Groningen 20 April 1876; N. R. B. 1876, C. 134.

815. In de artt. 475, no. 3 en 476 zijn onder rouliers, charretiers, conducteurs de voitures quelconques ou de bêtes de charge, alleen te verstaan de bestuurders van met trekbeesten bespannen voertuig. — H. R. 16 April 1884; W. 5047.

816. Het op straat onbeheerd laten van een met een ezel te spannen wagen, kan niet gezegd worden te vallen onder de bepaling eener gemeenteverordening, waarbij verboden wordt het op straten of wegen opslaan, uitstallen of bergen van voorwerpen, noch onder die waarbij het onbeheerd of loslaten loopen van vee wordt verboden. — H. R. 25 Junij 1878; W. 4274; v. d. H., G. Z. XXXI, no. 1705, 144.

Art. 475, no. 4.

817. Onder het eerste gedeelte van art. 475, 4° C. P. is begrepen zoowel het onbeheerd hard laten loopen, als het hard doen loopen van trek-, last- of rijbeesten, waardoor de veiligheid van personen of goederen in gevaar kan worden gebragt. — H. R. 3 Februarij 1879; W. 4350; v. d. H., G. Z. XXXI, no. 1732, 280; N. R. CXXI, § 12, 111; Rep. 1879, 3740.

818. Het voorschrift in een plaatselijke politieverordening, dat rijtuigen, bij het rijden anders dan stapvoets in of door de gemeente, van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang, ten minste van een behoorlijk lichtgevende lantaarn voor het rijtuig vastgehecht moeten zijn voorzien, is geen reglement bij dit art. bedoeld. — H. R. 9 Februarij 1880; W. 4486, v. d. H., G. Z. XXXII, no. 1791, 143; Rep. 1880, 6200.

819. Bij de wet van 6 April 1869 (St. 39) zijn wel de wetten van 20 Floréal jaar X en 4 Ventôse jaar XII afgeschaft, maar niet art. 475, no. 4 C. P., wat betreft het verbod tegen belading van voertuigen. Bij het voortbestaan van dit art. kan een provinciale verordening daaromtrent geen straf bepalen. — Kantg. Groningen 17 December 1877; W. 4210.

Art. 475, no. 5.

820. Waar de beklaagde in eersten aanleg is gedagvaard ter zake van het ten bepaalden tijde voorstaan met een zoogenaamd draaibord „op een stuk land, waar het publiek vrijen toegang had" en dus niet op een openbare straat, weg of plein, waarvan art. 475, no. 5 C. P. gewaagt, is er geen grond tot het uitspreken der verbeurdverklaring van de gebruikte toestellen of gereedschappen. — H. R. 19 Maart 1877; W. 4115; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2829, 72; N. R. CXV, 378.

Art. 475, no. 7.

821. Bij dit art. wordt straf bedreigd tegen hen die hunne honden niet hebben weerhouden als deze voorbijgangers aanvallen; dit art. is geschonden door te beslissen, dat het woord „hunne" uitsluitend doelt op de eigenaars der honden en niet in het algemeen op hen, onder wier toezigt de honden zich bevinden. — H. R. 6 October 1879; W. 4429; Rep. 1879, 5279; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2957, 194; N. R. CXXIII, § 2, 8; Luttenberg 224.

822. Door de woorden: „hunne honden" in art. 475, no. 7 C. P., moeten worden verstaan de honden die den beklaagde toebehooren of die onder zijn op- of toezigt staan. Deze bepaling is dus niet toepasselijk op hen die niet weerhouden honden, die zich toevallig en buiten hun toedoen op de openbare straat bevinden. — H. R. 21 Februarij 1881; W. 4623; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3025, 29; Rep. 1881, 9669.

823. De moeder is niet aansprakelijk voor het losloopen van haar krankzinnig kind, als de vader niet buiten de mogelijkheid is daartegen te waken.— Regtb. 's Gravenhage 5 Maart. 1883; W. 4881; Rep. 1883, 40.

Art. 475, no. 8.

824. Indien aan een beklaagde is ten laste gelegd, dat hij moedwillig een glasruit, dienende tot afsluiting eener woning, heeft ingeworpen en de moedwil niet bewezen wordt verklaard, kan noch art. 456, noch ook art. 475, no. 8 C. P. worden toegepast; dit laatste niet omdat in de dagvaarding ontbreekt de aanduiding van het voorwerp, waarmede geworpen is.— Regtb. 's Hertogenbosch 29 April 1879; N. R. B. 1881, C. 62. Rep. 1881, 9564.

Art. 475, no. 9.

825. Voor de toepassing van dit art. wordt niet vereischt het bewijs, dat men heeft geloopen over de vruchten. — Kantg. Appingedam 13 Dec. 1877; W. 4191.

826. Onder rijpende vruchten in dit art. zijn niet alleen te begrijpen de voortbrengselen van den grond, welke, zoodra zij rijp zijn, afvallen, indien zij niet te voren door menschenhanden zijn afgeplukt, overigens de plant zelve in haar geheel latende, maar alle voortbrengselen die geregeld van den grond gescheiden en ingeoogst worden. Daaronder is derhave ook begrepen waardenhout als bestaande uit stekken, waarvan de uitspruitsels, banden, geoogst worden tot het vervaardigen van mandewerk. — H. R. 16 Julij 1880; W. 4540; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2996, 169; N. R. CXXV, 250; Rep. 1880, 7493.

827. Bij veroordeeling ter zake van het gaan over den met rijpende vruchten bezetten oever eener rivier, welke oever aan een derde in onbeperkten eigendom zou toebehooren, moet de uitspraak omtrent dit laatste punt een uitdrukkelijke beslissing bevatten, indien de beklaagde dien eigendom ontkent en beweert, dat, vermits de grond, waarover hij gegaan is, ten algemeenen nutte is bestemd, een ieder het regt heeft daarover te loopen. Als zoodanig kan niet beschouwd worden de beslissing, dat een derde de vergunning heeft, stekken op den oever te plaatsen tot bevordering van aanwas. — H. R. 13 December 1880; v. d. H., Strafr. 1880, no. 3015, 265; W. 4594; Rep. 1881, 8791; N. R. CXXVI, 200.

828. Om dit art. te kunnen toepassen, wordt vereischt, dat de groei der gewassen, waarmede de grond bezet is, zoover gevorderd is, dat die gewassen als rijpe of bijna rijpe vruchten behooren te worden aangemerkt.—H. R. 2 Maart 1885; W. 5147.

829. De rijksambtenaren der belastingen zijn bevoegd in de uitoefening van hunnen dienst bezaaide of in den oogst staande gronden van anderen zonder magtiging van de eigenaren of regthebbenden te betreden. De strafbepaling van dit art. is op hen niet toepasselijk. — Kantg. Sittard 29 October 1880; W. 4693; Rep. 1881, 10675.

Art. 475, no. 10.

830. De berm maakt een deel uit van een openbaren weg en kan daarom niet worden genoemd „eens anders in den oogst staanden grond", al is ook het gras van die berm door een derde gepacht. Het laten loopen van vee over zulk een berm valt dus niet in de bovenstaande bepaling.— Kantg.. Appingedam 27 October 1881; N. R. B. 1882; C. 49; Rep. 1883. 1088.

831. Voor de toepassing van dit art. is het voldoende, dat bewezen is, dat het vee werkelijk op eens anders grond geloopen heeft en tevens, dat het hek op het land van den beklaagde in zoodanigen gebrekkigen toestand verkeerde, dat daarvan het loopen op eens anders grond het gevolg kon zijn. Daarbij wordt niet vereischt, dat het vee door het hek is gekomen. — H. R. 18 Julij 1876; v. d. H., Strafr. 1876, no. 2796, 197; W. 4024; N. R. CXIII, § 32, 247.

832. Uit de omstandigheid, dat eenig vee op en langs een dijk liep en graasde, volgt niet noodzakelijk, dat die dijk ter beweiding was of als een in den oogst staanden grond moet beschouwd worden. Hieruit volgt, dat, waar wel het eerste, maar niet het laatste is ten laste gelegd art. 475, no. 10 C. P. niet toepasselijk is. — H. R. 3 Dec. 1883; W. 4992; v. d. H., Strafr. 1883, 187; N. R. CXXXV, 182; Rep. 1884, 2320, 3279.

833. Voor de in bezitstelling van een onroerend goed door den verkooper aan den kooper, kan dat goed ten aanzien van den verkooper niet worden beschouwd als terrain d'autrui. — H. R. 2 Maart 1885; W. 5148.

834. Daar een openbare weg bestemd is om gebruikt te worden o. a. tot het vervoer van vee, is het doen loopen van schapen over het met gras begroeid gedeelte van dien weg niet strafbaar, tenzij blijke, dat dit gedeelte door bestemming onttrokken is aan de publieke dienst. Deze omstandigheid moet in de dagvaarding uitgedrukt zijn. — Kantg. Geldermalsen 21 November 1877; W. 4324; Rep. 1879, 3152.

835. Ook al is bewezen, dat het grasgewas, groeijende op een openbaren weg, verpacht is, dan nog is hij, die alleen van dien weg gebruik maakt om zijn vee naar deze of gene plaats te vervoeren, ook al heeft dat vee daarbij over dat grasgewas geloopen, niet strafbaar, voor de strafbaarheid moet blijken van schuld of nalatigheid. — Kantg. Geldermalsen 2 Januarij 1878. Regtb. Tiel 21 Februarij 1878; W. 4324.

836. Bij een vervolging ter zake van overtreding van art. 475, no. 10 C. P. bevat het ontslag van regtsvervolging, daarop berustende, dat niet gebleken is van een handeling of wil van den gedaagde, waardoor het beest gekomen is op eens anders bezaaiden grond, noch van eenig opzet, gebrek aan voldoend toezigt of achteloosheid, waardoor de gedaagde kan gezegd worden het beest aldaar te hebben laten loopen, werkelijk een vrijspraak waartegen het gewoon beroep in cassatie niet openstaat.—H. R. 13 October 1879; W. 4438; Rep. 1879, 5408; N. R. CXXIII, § 7, 44; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2958, 199.

837. Hij, die eens anders koe, waartoe hij in geen enkel opzigt in betrekking stond op zijn erf aantreft en dat beest van zijn erf een weg opjaagt, tengevolge waarvan het op het daarlangs liggend grasgewas geloopen heeft, is niet strafbaar volgens art. 475, no. 10 C. P. — H. R. 19 Jan. 1880; W. 4474; Rep. 1880, 6048; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2972, 16.

838. Bij een verbod, in een plaatselijke verordening voorkomende, om langs de straten, pleinen, plantsoenen en wandelwegen eenig vee los te laten loopen, is alleen bedoeld het door het losloopen van vee beschadigen der plantsoenen, wandelwegen en het veroorzaken van hinder en gevaar voor personen op de in het art. genoemde en binnen de gemeente gelegen plaatsen, zoodat van toepassing van zoodanig art. geen sprake kan zijn, waar het loopen heeft plaats gehad over een openbaren weg of zeedijk. — H. R. 30 Mei 1881; W. 4652; Rep. 1881, 10541; v.d. H., G. Z. XXXIII, 136.

Art. 475, no. 12.

839. W. van Rossem Bz. Hulpverzuim. — Leiden 1878. Beoord. door mr. A. P. Th. Eijssell. Themis XL, no. 2.

840. Dit art stelt de strafbaarheid van het niet voldoen aan de vordering van het bevoegd gezag tot het verleenen van onmiddellijk vereischte hulp bij de daar bedoelde rampen en buitengewone omstandigheden, niet afhankelijk van een vooraf bij de wet of verordening aan de ingezetenen opgelegde verpligting tot het verstrekken van gevorderde diensten. — H. R. 19 Mei 1884; W. 5053.

841. Dit art. vordert, dat de oproeping is uitgegaan van het bevoegd gezag. De burgemeester is bevoegd te vorderen, dat de bijstand in dit art. bedoeld, wordt verleend ook buiten de grenzen zijner gemeente. Als het de vraag geldt of bij hoogen waterstand steun moet worden aangebragt aan den dijk van een waterschap, dan is, tot de beslissing of tot herstel of behoud dijkhulp zal worden verschaft, niet het waterschap bevoegd, maar de burgemeester der gemeente in dat waterschap gelegen, indien deze laatste van oordeel is, dat zijne gemeente wordt bedreigd. Met den bijstand wordt in dit art. niet uitsluitend bedoeld persoonlijke bijstand, maar ook het ter beschikking stellen van eigendom. Uit dit art. vloeit voort, dat ook om bijzondere reden niemand van de verpligting tot hulp mag worden vrijgesteld bij plaatselijke verordening. — H. R. 15 December 1884. Hof Arnhem 15 Julij 1884; W. 5125.

842. Tot het doen van de oproeping om de bij dit art. bedoelde persoonlijke hulp te verleenen, is bevoegd het hoofd der door zoodanig gevaar bedreigde gemeente. Voor die bevoegdheid is het onverschillig of de middelen ter bezweering van zoodanig gevaar moeten worden aangeduid op het territoir der gemeente zelve of daar buiten. — H. R. 3 December 1883; W. 4982; Gemst. 1690; v. d. H., Strafr. 1883; N. R. CXXXV, 159.

843. De bevoegdheid en het regt van een burgemeeester om ter gelegenheid van een overstrooming of calamiteit, arbeid en diensten van de ingezetenen te requireren, bepalen zich tot de ingezetenen zijner gemeente. Deze laatste zijn niet verpligt aan zoodanige oproeping te voldoen, zoo, dat als zij daarin nalatig blijven, zij niet binnen het bereik van dit art. vallen. — Regtb. 's Hertogenbosch 18 September 1883; W. 4949.

Art. 479, no. 1.

844. Artikel 30 titel II C. R. is voor zoover het straf bedreigt tegen hem die opzettelijk en moedwillig paarden, vee of waakhonden op eens anders grond verwondt en dus een onderwerp behandelt, dat door den C. P. niet is geregeld, door den C. P. niet afgeschaft met name niet door art. 479, no. 1 C. P. — H. R. 15 October 1877; v. d. H., Strafr. 1877, no. 2846, 188; Rep. 1879, 3819.

845. Voor de toepasselijkheid van de strafbepaling van art. 30, 2e titel van de Code Rural, ingevolge de daarin opgenomen beperking, dat het verwonden moet zijn gepleegd „de dessein premidité mechammant", is niet voldoende een ondoordachte handeling in drift gepleegd, doch wordt daartoe vereischt, dat met voordacht kwaadwillig is gehandeld. Bij het ontbreken van dat laatste kan alleen van toepassing van art. 479, no. 1 C. P. sprake zijn. — H. R. 15 Maart 1880; v. d. H., Strafr. 1880, no. 2976, 56; W. 4491; N. R. CXXIV, 226; Rep. 1880, 6401.

846. Aan het woord erf in art. 7, alin 2 der wet van 5 Junij 1875 (St. 110) voorkomende, moet de engere beteekenis van aanhoorigheid worden toegekend. Deze bepaling mist derhalve toepasselijkheid waar het geldt het dooden van een hond in een bosch. — H. R. 25 October 1880; W. 4569; N. R. CXXVI, 44; v. d. H., Strafr. 1880, 202; Rep. 1880, 8077.

847. Voor de overtreding bij dit art. strafbaar gesteld is het een vereischte, dat de wil van den dader bepaald gerigt is op het toebrengen van schade aan een anders roerend eigendom. — H. R. 19 Februarij 1883; W. 4883; N. R. CXXXIII, 155; v. d. H., Strafr. 1883, 44; Rep. 1883, 1967.

848. Het digten van zijn eigen ramen met stopverf met eenig vergif vermengd, hoewel op zich zelf geoorloofd, is niet geoorloofd, noch straffeloos als het geschiedt met het gevolg om eens anders huisdier te dooden of eenige schade toe te brengen. De omstandigheden, dat het door een dier schade toebrengen aan eens anders eigendom een onregtmatige daad van den eigenaar van dat dier oplevert, brengt niet mede, dat degene aan wien die schade is toegebragt, geacht zou moeten worden door het dier te dooden, geen hinder toe te brengen aan de regten van den eigenaar van dat dier. Uit het ieder toekomend regt om zijn eigendom voor hinder, overlast en schade te beveiligen, vloeit niet voort, dat elk daartoe strekkend middel geoorloofd is, ook dan als de schade op andere wijze kan worden voorkomen. Derhalve is volgens dit art. strafbaar hij, die zoodanige daad pleegt, indien blijkt, dat de schade op andere wijze kon worden voorkomen. — H. R. 9 Mei 1881; W. 4643; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3034, 85. N. R. CXXVIII, 24; Rep. 1881, 10693.

849. Het dooden op een eigen erf of op een gehuurd, gebruikt of gepacht erf van eens anders huisdier, valt onder de strafbepaling van art. 479, no. 1 C. P. en is alleen dan strafbaar als het niet uit noodzaak heeft plaats gehad. — Kantg. no. 2, Amsterdam 21 Februarij 1881; P. v. J. 1881, 17; Rep. 1881, 9227.

Art. 479, no. 3.

850. Het opzettelijk werpen met een steen naar een eend, in een gemeentesingel, zoodat het dier spoedig daarna gestorven is, valt niet onder de strafbepalingen van art. 454 of 479, no. 3 C. P.— Regtb. Rotterdam 10 Junij 1883; W. 4785.

Art. 481.

851. Bij verbeurdverklaring van meet- en weegwerktuigen, welke door de griffiers aan de ontvangers ten verkoop worden overgegeven, moeten de kosten om deze met de wettelijke bepalingen in overeenstemming te brengen of onbruikbaar te maken ten laste van het Departement van Financiën worden verevend en niet ten laste van het Departement van Justitie. — M. F. 11 September 1873, no. 4; P. W. 6302.

Art. 484.

852. Art. 43 van den Code Rural is niet afgeschaft door art. 484 van den Code Penal. — Hof Leeuwarden 1 December 1877; N. R. B. 1878, C. 20.

WET VAN 1851.

853. Aan het voorschrift der wet is voldaan, indien bij veroordeeling wegens enkelen diefstal tot cellulaire gevangenisstraf van een half jaar in het vonnis art. 401 C. P. en 1, 2, 3 der wet van 1851 worden toegepast; bij veroordeeling tot

cellulaire gevangenisstraf van langer dan een half jaar, moet bovendien art. 7 der wet van 1854 (St. 84) toegepast worden. — H. R. 19 Februarij 1883, 51; Rep. 1883, 1141.

Art. 7.

854. Als de hoogere regter het vonnis van den eersten regter wegens schending van vormen vernietigt, is hij bevoegd op nieuw regt doende, den beklaagde wien door den lageren regter een cellulaire straf was opgelegd, tot gewone gevangenisstraf te veroordeelen. — H. R. 4 Februarij 1878; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2868, 29.

WET VAN 1854.

Art. 9.

855. Dit art. is verkeerd toegepast door op diefstal bij nacht in een bewoond huis door middel van inklimming met aanneming van verzachtende omstandigheden toe te passen een correctionele gevangenisstraf van slechts drie in plaats van zes maanden. — H. R, 19 Augustus 1874; v. d. H., Strafr. 1874, no. 2661, 242; W. 3759; N. R. CVII, § 36, 244.

856. Waar een straftijd van een derde van vijf jaren moet worden opgelegd, bedraagt dit niet een derde van vijf maal twaalf maanden, maar een derde van vijf maal 365 dagen. — H. R. 13 Julij 1878; W. 4276; Rep. 1878, 2085; v. d. H., Strafr. 1878, no. 2898, 207; N. R. CXIX, 259; H. R. 12 Augustus 1878; v. d. H., Strafr. 1878, 235.

Art. 12.

857. Een vroegere veroordeeling van den Nederlandsch Indischen militairen regter, vallende in de termen van de wet van 3 Maart 1852 (St. 20) stelt een verzwarende omstandigheid daar, waarop de gewone strafregter in Nederland acht kan geven. — Hof Arnhem 15 October 1878; N. R. B. 1879, C. 96; Rep. 1880, 6270.

858. Indien de beklaagde vroeger ter zake van een feit, waartegen bij de gewone strafwet een correctionele gevangenisstraf van vijf jaren als maximum is vastgesteld, tot kruiwagenstraf veroordeeld is geweest, dan wordt hij als recidivist beschouwd, onverschillig welke de duur der kruiwagenstraf is geweest. — Hof Groningen 26 Julij 1875; N. R. B. 1876, C. 16.

Art. 14, no. 1.

859. Het maakt geen onderscheid of de misdadige handeling alleen met kwetsing of wel ook met bloedstorting is gepaard gegaan. — H. R. 10 November 1879; v. d. H., Strafr. 4879, no. 2961, 211.

Art. 14, no. 5.

860. De qualificatie van diefstal bij nacht door meer dan een persoon op een onbewoonde plaats, vervalt ook ten aanzien van den schuldigverklaarde als de arglist van zijn medebeklaagde niet bewezen is. — Regtb. Groningen 2 November 1882; N. R. B. 1883, C. 29.

Art. 16.

861. Ontvreemding van timmerhout tot een veiling behoorende, dat nog een andere bewerking ondergaan heeft, dan die van den hak, valt niet onder de strafbepaling van dit art., maar moet als enkele diefstal worden gequalificeerd. — Hof Amsterdam 17 Februarij 1879; N. R. B. 1879, C. 106.

Art. 18.

862. A. W. van den Brandeler. Aanteekeningen op art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Leiden 1880.

863. Het desbewust rooijen en wegnemen van aardappelen een ander toebehoorende, is een bij dit art. strafbaar gestelde diefstal van te veld staande veldvruchten. Het is daarbij onverschillig of het veld, alwaar de diefstal is gepleegd tot de aanhoorigheid van een woning behoort, dan wel een open veld is. — H. R. 27 December 1880; W. 4601; v. d. H., Strafr. 1880, no. 3020, 298; N. R. CXXVI, 263.

864. Onder de uitdrukking: „groen of ander hout, gehakt of niet gehakt", voorkomende in art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) is alleen begrepen hout, dat, hetzij het al dan niet de eerste bewerking van den hak heeft ondergaan, op het tijdstip der ontvreemding nog in het bosch of op het veld aanwezig was. Derhalve valt diefstal van gehakt hout, dat in takkebossen bijeen verzameld, naar elders is vervoerd om dienstbaar te worden gemaakt aan de bestemming die het dan heeft verkregen onder de strafbepaling van art. 401 C. P. — H. R. 3 Junij 1884; W. 5059.

865. Diefstal van hout in takkebossen zaamgebonden, valt niet in art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 132), maar moet worden gequalificeerd als eenvoudige diefstal. — Regtb. Assen 31 Maart 1880; N. R. B. 1881, C. 39; Rep. 1881, 9465.

866. Ten aanzien van riet en biezen heeft de wetgever bij art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) gederogeerd aan art. 16. De wetgever heeft zich bij eerstgenoemd art. voorgesteld diefstallen in het veld en derhalve wat gesneden biezen betreft, diefstal van dit voorwerp voor zooverre zij zijn achtergelaten ter plaatse waar zij afgesneden zijn. Dat art. is dus ook toepasselijk als de gesneden biezen tijdens den diefstal aan bossen gebonden waren, zonder dat zij eenige andere bewerking hebben, die hun eenige meer bijzondere benaming en gebruiksbestemming doet verkrijgen. — H. R. 21 Maart 1881; W. 4634; N. R. 1881, I, 239; Rep. 1881, 10110; v. d. H., Strafr. 1881, no. 3032, 62.

867. Diefstal van takkebossen, die op een stuik zijn gesteld, behoort tot de kennisneming van den kantonregter De omstandigheid, dat het hout, waarvan gestolen is, op hoopen was gezet, sluit de bevoegdheid des kantonregters niet uit om van den diefstal kennis te nemen. — Regtb. Rotterdam 24 December 1881; W. 4721; Rep. 1882, 11218.

868. Diefstal van een takkebos genomen van een houtstuik aan de rivier staande, waar er een krib van gemaakt zal worden, valt in de termen van art. 401 C. P. en niet in dit art. — Hof Amsterdam 27 Maart 1877; N. R. B. 1878, C. 61.

Art. 19.

869. De opzending naar een bedelaarsgesticht of werkhuis is een administative maatregel, geen straf. Dientengevolge kan die opzending niet worden geacht te zijn een verzwarende omstandigheid in den zin der wet. — Hof Amsterdam 26 Julij 1881; N. R. B. 1883, C. 6. Hof Amsterdam 18 Januarij 1879; N. R. B. 1879, C. 97; Rep. 1880, 6146.

870. Iemand die met vertooning van een lijst geldelijke bijdragen vraagt, niet ter leen, maar als gift om hem in staat te stellen een waarborg-

kapitaal te storten, dat hij beweert noodig te hebben om zekere bezoldigde betrekking te bekomen en alzoo ten eigen behoeve, pleegt een daad, die volkomen valt in het taalkundig en regtskundig-begrip van bedelarij daarin wordt geen verandering gebragt door de omstandigheid, dat hij de gift vraagt aan neven en nichten. — Hof 's Gravenhage 23 November 1822; N. R. B. 1883, C. 84.

Art. 21.

871. M. Polak Daniëls. De wettelijke aanvang van den straftijd. Aanteekening op art. 21 der wet van 29 Juni 1854 (St. 102). — Leiden 1879.

872. Indien een veroordeelde gevangene ontvlugt is, loopt zijn straftijd niet door, maar wordt hij op den dag der vlugt afgebroken om op dien der arrestatie, zoo inmiddels geen verjaring is ingetreden, te worden voortgezet. — M. J. 24 Februarij 1883; Luttenberg 1883, 35; Bijv. E., 232; W. 4861.

Art. 22.

873. J. Addink. Aanteekening op art. 22 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Leiden 1879.

WET VAN 1864.

874. Jhr. Mr. G. W. Mollerus. Boete tegen politieovertreding. — W. 5014.

875. J. Verloren. Mr. L. G. Greeve en de ministeriëele circulaire van 24 December 1883. — W. 5036.

876. Verhouding tusschen het bedrag der opgelegde boete en den duur der subsidiaire gevangenisstraf. — M. J. 24 December 1883; Bijv. E., 1883, 706; Luttenberg 1883, 228, W. 4972; W. B. A. 1805.

877. De staat is regthebbende op de boete, bedreigd bij een provinciaal reglement, hetwelk vóór de afkondiging der wet van 25 Mei 1880 (St. 86) vastgesteld is. — M. F. 30 April 1883; P. W. 6785.

878. Indien de geldboete, opgelegd wegens het niet verschijnen als getuige in een strafzaak, bij later vonnis verminderd wordt, dan kan het gedeelte der boete, waarvan de veroordeelde ontheven is, hem worden teruggegeven. — M. F. 9 Januarij 1883, no. 30; P. W. 6789.

879. Voorschriften voor de executie van vonnissen van den militairen regter, voor zooveel de geldelijke veroordeeling betreft. — M. F. 9 October 1880, no. 80; P. W. 6558.

880. Voorschriften omtrent de wijze, waarop door de ambtenaren van het O. M. en de griffiers aan de ontvangers der registratie kennis gegeven moet worden van de veroordeelingen tot geldboete door den regter in burgerlijke zaken opgelegd. — M. J. 27 Sept. 1882; W. 4817; Rep. 1882, 12942.

881. In een zaak, waarvan een andere regter dan de gewone regter in strafzaken kennis neemt, moet krachtens art. 8 der wet van 22 April 1864 (St. 29), art. 1 dier wet buiten toepassing blijven. — H. R. 28 Januarij 1881; N. R. CXXVII, 75.

882. Voorschriften op de invordering van boeten door den regter in burgerlijke zaken opgelegd. — M. F. 10 October 1882, no. 10; P. W. 6557.

883. Voorschriften omtrent het uitstellen der executie van subsidiaire gevangenisstraf, ten einde den veroordeelde de gelegenheid te verschaffen, de boete nog te betalen in eens of bij gedeelten. — M. J. 6 November 1874, no. 43; P. W. 6554.

884. In de aanmaningen tot betaling van bij vonnis opgelegde boeten, moet vermeld worden, dat de subsidiaire gevangenisstraf in eenzame opsluiting ondergaan moet worden. — M. J. 17 November 1874, no. 110; P. W. 6552.

885. Boeten uitgesproken krachtens art. 35 der wet van 20 Julij 1870 (St. 131) tot regeling van het veeartsenijkundig staatstoezicht enz. komen aan den staat. — M. F. 17 December 1880, no. 53; P. W. 6555.

886. Boeten wegens overtreding der wet van 5 Junij 1875 (St. 110) op het voorkomen van hondsdolheid zijn ten bate van den staat. — M. F. 23 December 1876, no. 51; P. W. 6556.

887. Bestemming der boeten door Provinciale Staten bedreigd vóór en nà de afkondiging der wet van 25 Mei 1880 (St. 86). — M. F. 16 Dec. 1880, no. 45; P. W. 6559; W. B. A. 1796; Gemst. 1679.

888. Bestemming en invordering der boeten in zake van provinciale belastingen. — M. F. 10 December 1881, no. 67; P. W. 6560.

889. De boete opgelegd wegens een overtreding op Belgisch grondgebied gepleegd, behoort den staat. — M. F. 12 Augustus 1880, no. 34; P. W. 6699.

890. Bij veroordeeling tot geldboete en subsidiaire cellulaire gevangenisstraf, moet het 3e lid van art. 2 dezer wet tekstueel in de uitspraak worden opgenomen. — H. R. 22 December 1879; W. 4465; v. d. H., Strafr. 1879, no. 2968, 247; N. R. CXXIII, § 37, 248. H. R. 5 Februarij 1877; v. d. H,, Strafr. 1877, no. 2820, 17; Rep. 1880, 5911.

891. Bij toepassing van het maximum der cellulaire gevangenisstraf (twee jaren) kan subsidiaire gevangenisstraf in eenzame opsluiting worden opgelegd. — Hof Leeuwarden 23 Maart 1877. Anders Regtb. Groningen 24 Januarij 1877; N. R. B. 1877; C. 107.

892. De verhouding tusschen de opgelegde boete en de subsidiaire gevangenisstraf. — W. 4961.

893. De regter moet in het vonnis, houdende veroordeeling tot subsidiaire gevangenisstraf, uitdrukken de voorwaarde waarvan art. 1 der wet van 22 April 1864 (St. 29) het ondergaan van gemelde straf afhankelijk stelt, zonder dat daarvoor een eenvoudige verwijzing naar dat art. in de plaats kan treden. — H. R. 17 Maart 1884; W. 5037.

894. De aanmaningen tot betaling van boeten mogen op Zondag worden gedaan. — M. J. 26 October 1872, no. 153; M. F. 13 November 1872, no. 17; P. W. 6126.

895. Indien een veroordeelde tot geldboete bij wanbetaling door gevangenisstraf te vervangen de twee maanden na de aanmaning zonder betaling heeft laten verloopen, kan hem nog worden toegestaan de boete te betalen. — M. J. 30 December 1869, no. 98; M. F. Januarij 1870, no. 50; P. W. 5689.

896. Vonnissen, waarbij de in art. 389 B. W. bedoelde boete is opgelegd. Aard en ten uitvoerlegging dezer vonnissen. — M. J. 5 December 1870, no. no. 118; M. F. 28 December 1870, no. 51; P. W. 5816, 5817.

897. Indien een veroordeelde de subsidiaire gevangenisstraf heeft ondergaan, nadat hij reeds de boete had betaald, behoort de betaalde boete aan den veroordeelde te worden teruggegeven. — M. J. 2 November 1881, no. 122 en M. F. 18 November 1881, no. 17. 29 December 1881, no. 27; P. W. 6788.

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN.

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

BEVATTENDE

DE LITTERATUUR EN DE JURISPRUDENTIE;

DOOR

Mr. W. C. I. J. CREMERS.
VICE-PRESIDENT VAN HET GEREGTSHOF TE ARNHEM.

WETBOEK VAN STRAFREGT.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1890.

Stoomdrukkerij van J. B. Wolters.

VERKLARINGEN DER VERKORTINGEN.

Kon. Besl.	Koninklijk Besluit.
M. B. Z.	Circulaire of missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken.
M. F.	„ „ „ „ „ Minister van Financiën.
M. J.	„ „ „ „ „ Minister van Justitie.
H. R.	Arrest van den Hoogen Raad.
Kantg.	Vonnis van het Kantongeregt.
Arbitr. Uitspr.	Arbitrale uitspraak.
St.	Staatsblad.
Bijv.	Bijvoegsel op het Staatsblad; originele uitgave.
Bijv. E.	Bijvoegsel op het Staatsblad; uitgave van Mr. d'Engelbronner.
W.	Weekblad van het Regt.
N. R.	Nederlandsche Regtspraak. Verzameling van arresten, eerst uitgegeven door Bloex en Stuart, thans door de Gijselaar.
v. d. H., B. R.	Van den Honert, Verzameling van arresten, Burgerlijk Regt en Burgerlijke Regtsvordering.
v. d. H., G. Z.	Idem, Gemengde Zaken.
v. d. H., Bel.	Idem, Belastingen.
v. d. H., J. V.	Idem, Jagt en Visscherij.
N. R. Bijdr.	Nieuwe Bijdragen voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van de Geer en Faure.
R. B.	Regtsgeleerd Bijblad.
N. R. B.	Nieuw Regtsgeleerd Bijblad.
R. Bijdr.	Bijdragen tot Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van den Tex en van Hall.
N. Jaarb.	Nederlandsche Jaarboeken voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving.
Mag. v. H.	Magazijn van Handelsregt van Mrs. A. de Vries en J. A. Molster.
Them.	Themis, Regtskundig tijdschrift.
Opm. en Med.	Opmerkingen en Mededeelingen, van Mrs. A. Oudeman en G. Diephuis.
Tijds. N. R.	Tijdschrift voor het Nederlandsch Regt.
Jur. Corr.	Juridische Correspondent, tijdschrift.
Jur. Vraagal.	De Juridische Vraagal en Opmerker, tijdschrift.
Corr.	Correspondentieblad voor de Broederschap der Notarissen in Nederland.
R. en W.	Regt en Wet, tijdschrift voor het Notarisambt.
Tijds. d. R.	Tijdschrift voor de registratie, het notarisambt, hypotheekwezen en de regten van zegel, griffie en successie.

N. N.	Notariëele Nieuwsbode.
P. W.	Periodiek Woordenboek der registratie.
Regtsg. Adv.	Verzameling van regtsgeleerde adviezen.
Amst. Regtsp.	Amsterdamsche regtspraak. — Uitspraken. Mengelingen.
R. W. v. N.	Regtskundig Weekblad voor het Notarisambt.
W. v. N. R.	Weekblad voor Notarisambt en registratie.
Vraagst.	Behandeling van verschillende vraagstukken uit het Burgerlijk Wetboek. — Sneek 1846 en 1848, 2 stukken.
Regtsg. Opst.	Mr. M. des Amorie van der Hoeven en A. de Vries, Regtsgeleerde Opstellen. — Amsterdam 1852.
W. de Gelder, Adv.	W. de Gelder, Adviezen op het gebied van zegel, registratie, successie, hypotheken en notariaat. — Zalt-Bommel 1857—1866.
Regtz.	De Regtzaal, bearbeid door Mr. J. B. Vos, onder toezigt van Mr. J. M. Goudsmit.
Oudeman, 1e en 2e.	Mr. A. Oudeman, Regterlijke uitspraken over het Groninger beklemregt. Eerste en tweede uitgave. — Gron. 1851 en 1861.
Vragen v. N. R.	Vragen van Nederlandsch regt, beantwoord door eenige Amsterdamsche regtsbeoefenaars, 2 stukken. — Amst. 1849 en 1850.
Luttenberg.	Luttenberg's Chronologische verzameling van wetten en besluiten, thans uitgegeven door L. N. Schuurman.
Gids.	Mr. J. H. G. Boissevain, Gids voor plaatselijke besturen.
Bijdr.	Bijdragen tot de kennis van het stads-, provinciaal- en gemeentebestuur in Nederland, van Boer en Fruin.
Gemst.	Gemeentestem. Weekblad aan de belangen van de gemeenten in Nederland gewijd. — 's Gravenhage, 35 jaargangen.
W. B. A.	Weekblad voor de burgerlijke administratie. — Arnhem, 37 jaarg.
K. v. H.	Mr. F. Kuijper van Harpen. Verzameling van gewijsden in zaken van zee-assurantie, sedert 1838. — Amsterdam 1859.
Mr. L. Hertzveld.	Onuitgegeven Burgerlijke regtspraak van het Provinciaal Geregtshof in Overijssel — 's Gravenhage 1876.
Mr. L. Hertzveld.	Onuitgegeven Burgerlijke regtspraak van het Provinciaal Geregtshof in Gelderland — 's Gravenhage 1682.
N. M. v. H.	Boas en Verkouteren. Nieuw Magazijn van Handelsregt — Amst.
R. M.	Drucker, Katz en Molengraaff, Regtsgeleerd Magazijn. Tijdschrift voor binnen- en buitenlandsche rechtsstudie. — Haarlem.
Rep.	Repertorium van de Nederlandsche jurisprudentie en rechtslitteratuur.
Tijds. van A. R.	Tijdschrift ter beoefening van het Administratief recht van H. G. Hartman Jz.
T. v. N. R.	Tijdschrift gewijd aan Rechtsgeleerdheid, Notariaat en Registratie. — Amsterdam 1874 en vg.
Maandb. v. D.	Maandblad voor Deurwaarders.

WETBOEK VAN STRAFREGT.

AANTEEKENINGEN

OP HET

WETBOEK VAN STRAFREGT.

Algemeene Litteratuur.

1. Mr. H. J. Smidt. Geschiedenis van het Wetboek van Strafrecht. Volledige verzameling van regeeringsontwerpen, gewisselde stukken, gevoerde beraadslagingen enz. — Haarlem 1881 en verv. Aangek. R. Mag. I, 145.

2. Mr. D. S. van Emden. Het Wetboek van Strafrecht opgehelderd uit de gewisselde stukken en de gevoerde beraadslagingen met aanteekeningen. — 's Gravenhage 1885.

3. Mrs. B. E. Asscher en D. Simons. Het nieuwe wetboek van Strafrecht vergeleken met den Code Pénal. — 's Gravenhage 1886. Aangek. door Jac. van Gigch; W. 5335.

4. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Aanteeke- op het Wetboek van Strafrecht. — Groningen 1882. Beoord. door mr. A. A. de Pinto; Themis 1883, 403; R. Mag. I, 145. Aangek. door mr. S. J. Hingst; N. R. Bijdr. & Bijb. III, C. 249.

5. Mrs. K. Hazelhoff, Th. Heemskerk en B. J. Polenaar. Het wetboek van Strafrecht in doorloopende aanteekeningen verklaard. — Amsterdam 1886. Beoord. door mr. A. A. de Pinto; Themis 1883, 404; R. Mag. I, 145.

6. Mr. F. Uijttenboogaart. Het Wetboek van Strafrecht met aanteekeningen, verwijzende naar met de artikelen in verband staande of bij de toepassing in acht te nemen bepalingen van hetzelfde Wetboek en van andere wetten en besluiten. — Tiel 1886.

7. Mr. H. Louis Israëls. Het Wetboek van Strafrecht vergeleken met de verschillende ontwerpen en met aanwijzing der officieele stukken. — Nijmegen 1883.

8. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Beschouwingen over de ontwerpen van een Wetboek van Strafregt en daartoe behoorende wetten met toelichtingen, den Koning aangeboden door de Staatscommissie ingesteld bij Zijner Majesteit besluit van 28 September 1870, no. 21. — Tijds. v. N. R. VIII, 229.

9. P. v. A. Beschouwingen over de ontwerpen van een Wetboek van Strafregt. — N. Bijdr. v. R. & W. 1877, 549.

10. Mr. L. J. Godefroy. Eenige beschouwingen over het nieuwe Ontwerp-Strafwetboek. — N. Bijdr. v. R. & W. 1878, 60.

11. Mr. H. van der Hoeven. Over het gebruik van Duitsche werken bij de uitlegging van het Nederlandsch Wetboek van Strafrecht. — R. Mag. V, 1.

12. Mr. H. van der Hoeven. Mag het Wetboek van Strafrecht ongewijzigd ingevoerd worden? — Leiden 1884.

13. Mr. G. A. van Hamel. De grenzen der heerschappij van het Strafrecht. — Amsterdam 1880.

14. Jhr. mr. J. J. F. de Jong van Beek en Donk. Een opwekking tot zelfstandige uitlegging van ons nieuw Wetboek van Strafregt. — T. v. S. I, 129.

15. Mr. G. A. van Hamel. De invoering onzer nieuwe strafwetgeving. Toespraak bij de opening der academische lessen. — T. v. S. I, 139.

16. Mr. M. S. Pols. De invoering van het nieuwe Strafwetboek en hare beteekenis voor de strafrechtswetenschap in Nederland. — T. v. S. I, 5.

17. T. M. C. Asser. De nieuwe Strafwet in verband met handel en scheepvaart. — T. v. S. I, 48.

18. Mr. M. S. Pols. De verdeeling der strafbare handelingen in misdrijven en overtredingen. — T. v. S. I, 225.

19. Mr. H. van der Hoeven. Misdrijven en overtredingen. — T. v. S. I, 453; W. 5427.

20. Mr. H. Zillesen. De wet tot invoering van het Wetboek van Strafrecht met toevoeging van alle gewijzigde strafbepalingen der bijzondere wetten en eenige aanteekeningen. — Gouda 1886.

21. Jhr. mr. O. Q. van Swinderen. Het hedendaagsche Strafrecht in Nederland en in het buitenland. — Groningen 1889. Aangek. door mr. S. J. Hingst; N. R. Bijdr. & Bijb. IV, C. 245; mr. C. H. B. Boot; R. Mag. v. H. VIII, 176; T. A. R. VI, 107; mr. M. S. Pols; T. v. S. III, 398; W. 5617; P. v. J. 1881, 111.

22. Mr. H. Zillesen. Het Wetb. van Strafrecht met toelichting uit de gewisselde stukken en gevoerde beraadslagingen en eenige aanteekeningen.— 's Gravenhage 1887. Aangek. door mr. A. F. L. Gregory; N. R. Bijdr. & Bijb. III, C. 250.

23. Mr. G. A. van Hamel. De internationale vereeniging voor strafrecht. — Tijds. v. Strafr. III, 3.

24. Mr. M. S. Pols. Strafrecht en Strafrechtspraktijk vóór de Fransche revolutie. — 's Gravenhage 1889.

25. Mr. N. J. van IJsselsteijn. Aanteekeningen op het Wetboek van Strafrecht. — 's Gravenhage 1889 en vvg.

26. Mr. D. Léon. De Rechtspraak van den Hoogen Raad enz. Wetboek van Strafrecht door mr. J. van Praag. — 's Gravenhage 1889.

27. L. G. Vernée. Waarschuwingen en raadgevingen betrekkelijk eenige bepalingen van het Nederlandsch Wetboek van Strafrecht, die in elk huisgezin van nut zijn. In populairen toon behandeld. — 's Gravenhage 1889.

28. Mr. B. van Roijen en Mr. H. H. A. van Roijen. De Strafwetgeving met betrekking tot de kantongerechten. — Groningen 1889.

29. Mr. A. Duparc. Verbodswetten zonder Strafbepalingen. — Tijds. v. Strafr. III, 3.

30. A. A. Cnopius. Analogische toepassing der Strafwet. — Leiden 1889.

31. Mr. R. T. van Boneval Faure. Onteerende straffen. — Tijds. v. Strafr. III, 4.

32. J; van Gigch. Telegraaf en telephoon in verband met ons Wetboek van Strafrecht. — Tijds. v. Strafr. III, 3.

33. Mrs. B. J. Polenaar en Th. Heemskerk. Wetboek van Strafrecht in doorloopende aanteekeningen verklaard. — Amsterdam 1889. Aang. door mr. S. J. Hingst; N. R. Bijdr. & Bijb. III, C. 249.

34. A. F. Lens. Iets over de rehabilitatie in het strafproces. — Leiden 1881.

35. E. P. Lenshoek. Het strafproces bij de landmacht. — Leiden 1886.

36. H. H. A. Neys. Beschouwingen over de toepassing van het Strafrecht op werkcontractbreuk. — Leiden 1881.

37. W. E. T. M. van der Does de Willebois. Delicta reticentiae. — Leiden 1884.

38. D. C. J. H. Kropveld. Bijdrage tot de leer van het strafbare laten. — Amsterdam 1884. Beoord. door J. v. P.; W. 5776; P. v. J. 1889, 74; mr. C. H. B. Boot; R. Mag. VIII, 598.

39. A. Nysingh. Iets over de werking der toestemming in het Strafrecht. —

40. Mr. G. A. van Hamel. Inleiding tot de studie van het Nederlandsche Strafrecht. — 's Gravenhage 1889. Aang. mr. A. A. de Pinto; W. 5798.

41. Mr. Joan Gigch. Telegraaf en telephoon in verband met ons Wetboek van Strafrecht. — T. v. S. III, 3.

42. Het Wetboek van Strafrecht en zijne geschiedenis. — P. v. J. 1886, 36.

43. Bedelarij en landlooperij. — Ned. Ver. v. Gesch. I, 23.

44. Tijdschrift voor Strafrecht. — Leiden 1886 en vvg.

Art. 1.

45. P. F. A. Cremers. Het transitoire strafrecht, beschouwingen naar aanleiding van art. 1 van het nieuwe Wetb. v. Strafr. — Leiden 1884.

46. Mr. S. M. S. de Ranitz. Opmerkingen omtrent Titel I, Eerste boek van het ontwerp van een Wetb. van Strafregt. — W. 4330.

47. M. de Pinto. Bijdrage tot de leer der disciplinaire bestraffingen van Staatswege bedreigd. — Leiden 1876.

Art. 2.

48. R. C. E. G. J. Snouckaert van Schauburg. Misdrijven buitenlands gepleegd. — 's Gravenhage 1880.

49. C. E. Harbord. Iets over uitlevering van misdadigers. — Amsterdam 1879.

50. H. J. C. de Jonge. De uitlevering van eigen onderdanen in verband met de bestraffing van buitenlands gepleegde delicten. — Leiden 1884.

51. J. van Buttingha Wichers. Voor welke misdrijven behoort uitlevering te worden toegestaan? — 1885.

52. J. W. M. Bosch. Asyl en uitlevering. — Utrecht 1885.

53. Mr. F. W. J. George Snijder van Wissenkerke. Uitlevering van eigen onderdanen. — Themis 1885, 417. Aangek. W. 5185.

54. Jhr. Mr. O. Q. van Swinderen. Over uitlevering van eigen onderdanen. — W. 5154.

55. C. de Vos van Steenwijk. Over de misdrijven waarbij, wegens hun staatkundig karakter, uitlevering is uitgesloten. — Leiden 1877. Beoord. door mr. F. B. Coninck Liefsting; Themis 1877, 440.

56. C. G. U. W. van Heeckeren van Wassenaer. Uitlevering wegens politieke misdrijven. — Utrecht 1882.

57. G. Polak Daniels. Het advies der arrondissements-regtbank over de aanvragen tot uitlevering (art. 8, wet 6 April 1875, St. 66). — Themis XLV, 257.

58. Mr. G. Polak Daniels. Uitlevering van eigen onderdanen. — W. 5381.

59. L. F. G. P. Schreuder. Onze uitleveringstractaten. — N. R. Bijdr. 1883, 445.

60. P. de Vos. Welke stukken en voorschriften bestaan er ter uitvoering van art. 4, alin. 2 Grondwet. — T. A. R. V. 133.

61. De restitutie van kosten, gemaakt bij het doen van transporten van uit te leiden vreemdedelingen. — Comm. des Konings Overijssel 4 Februarij 1889; Luttenberg 1889, 26, Bijv. E. 1889, 99; W. B. A. 2088.

Art. 3.

62. Mr. D. C. J. H. Kropveld. De begrippen „Nederlandsch schip" en „Nederlandsch vaartuig" in het Wetboek van Strafrecht. — T. v. S. IV, 152.

Art. 4.

63. E. A. E. van der Kemp. Bedenkingen tegen de redactie van art. 4, 3° Strafr. — W. 5522.

64. Mr. A. Heemskerk. De uitlevering wegens moord of moordaanslag op het hoofd van den Staat. — Themis 1882, 182.

Art. 5.

65. Mr. Hulshoff. Mag aan België worden uitgeleverd wegens heling. — W. 5690.

66. S. Mag aan België worden uitgeleverd wegens heling? — W. 5683.

67. Van de toepasselijkheid van dit art. kan

geen sprake zijn waar het misdrijf, waarvoor beklaagde teregt staat, volgens de dagvaarding niet door den beklaagde in een vreemd land, maar in Nederland zou zijn gepleegd. — Hof 's Hertogenbosch 12 Februarij 1885; W. 5217.

68. De vervolging van het O. M. is niet ontvankelijk tegen een beklaagde ter zake, dat hij met een negentienjarig meisje, over wie hij toezicht had, na afspraak om hunne woonplaats hier te lande te verlaten en naar Antwerpen te reizen, aldaar overnachtende vleeschelijke gemeenschap heeft gehad, omdat dit feit in België gepleegd, aldaar niet strafbaar is. — Regtb. Amsterdam 24 Januarij 1889; W. 5863.

Art. 8.

69. J. H. van Bel. Het buitenlandsch strafvonnis. — Leiden 1884.

Art. 9.

70. H. L. Lindaal Jacobs. Beschouwingen over straf en straffen. — Amsterdam 1884. Beoord. door mr. J. D. Veegens; R. Mag. IV, 595; G. B.; W. 5039.

71. J. F. Ingenhousz. Beschouwingen over onteerende straffen. — Utrecht 1882.

72. Mr. A. C. Waller. Een Nederlandsch strafstelsel. — Gids 1879, I, 409.

73. Mr. H. van Manen. Enkele opmerkingen en vragen naar aanleiding van den tweeden titel van boek I ontwerp Wetb. v. Strafr. — N. R. Bijdr. 1879, 607.

74. Mr. C. J. N. Nieuwenhuis. Opmerkingen over de bedreigde straffen en de wijze van hare uitvoering, volgens het thans bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend ontwerp-Strafwetboek. — N. R. Bijdr. 1880, 501.

75. Jhr. mr. B. J. Ploos van Amstel. Iets over de vrijheidstraffen volgens het ontwerp van een nieuw Wetboek van Strafregt. — N. R. Bijdr. 1878, 284.

76. J. E. Boddaert. De straf van openbaarmaking der rechterlijke uitspraak. — Utrecht 1885.

77. J. J. W. Scholten. De heerschappij der Strafwet met betrekking tot den tijd. — Amsterdam 1867.

78. Moet nevens de tuchthuisstraf (zoo deze behouden blijft) en de gevangenisstraf, eene andere vrijheidstraf — custodia honesta — in het strafrecht worden opgenomen, zoo ja, van welke beginselen moet de wetgever uitgaan bij het vaststellen en bedreigen dezer straf? — Ned. Jur.-Ver. 1880.

Vraagpunten:

1°. Is het wenschelijk in de wet eene lichtere straf op te nemen naast de gevangenisstraf?

2°. Moet die straf bestaan in een eenvoudige opsluiting van den veroordeelde, zonder verdere beperking van de persoonlijke vrijheid dan die, welke de orde en tucht in het gesticht, waar hij zich bevindt, noodzakelijk eischen?

3°. Moet die straf, opgelegd voor drie dagen of minder, in afzondering worden ondergaan?

4°. Moet zij opgelegd voor langeren tijd, ter keuze van den veroordeelde in afzondering of, voorzoover de omstandigheden het toelaten, in gemeenschap worden ondergaan?

5°. Moet zij in andere gebouwen worden ondergaan dan in die welke tot de plaatsing van tot gevangenisstraf veroordeelden bestemd zijn?

6°. Moet deze straf primair alleen worden gesteld: *a.* op overtredingen; *b.* op culpose misdrijven; *c.* op sommige dolose misdrijven?

7°. Moet zij als subsidiaire straf de boete bij wanbetaling vervangen in alle gevallen waarin deze als hoofdstraf is bedreigd?

Art. 10.

79. Mr. J. Verloren. Eenige opmerkingen over de straffen in het ontwerp Wetboek van Strafregt. — Themis XLI, 1880, 288.

80. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. De levenslange gevangenisstraf en het adres van het Nederlandsch genootschap tot zedelijke verbetering van gevangenen. — W. 4453.

81. F. W. Ter Spill. Het algemeen strafminimum volgens het Wetboek van Strafrecht. — Groningen 1887.

82. Mr. D. J. Mom Visch. Eene bedenkelijke leer naar aanleiding van Van Houtens. — Vragen des Tijds XII, 223, 321; W. 5341, 5341.

83. Adres van het Nederlandsch genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen tot den minister van justitie over het aanhangig ontwerp van een Wetboek van Strafregt. — W. 4453.

84. Levenslange gevangenisstraf. — W. 4454, 4457.

85. De artt., houdende algemeene voorschriften zoo als artt. 10 en 21, behoeven in een veroordeelend vonnis of arrest niet vermeld te worden — H. R. 4 November 1889; W. 5795; P. v. J. 1889, 148; Rep. 1889, 4221.

Art. 11.

86. Mr. C. M. J. Willeumier. Is eene centrale cellulaire gevangenis voor vrouwen wenschelijk? — Themis XLII, 1881, 252.

87. Mr. van Haaften. Cellulair of gemeenschappelijk. — W. 5018.

88. Mr. van Haaften. Water en brood. — W. 5012.

89. J. J. A. Quintus. De cellulaire gevangenisstraf in Nederland, sinds hare invoering bij de wet vnn 28 Juni 1851 (St. 68). — Groningen 1887. Aang. W. 5466.

90. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. Opmerkingen over de toepassing der afzonderlijke opsluiting onder het nieuwe Nederlandsche Wetboek van Strafrecht. — T. v. Str. I, I, 39.

Art. 15.

91. D. Z. van Duyl. De voorwaardelijke in vrijheidstelling, historisch en kritisch beschouwd, zoowel op zich zelf als in verband met de heerschende gevangenisstelsels. — Leiden 1881. Beoord. door mr. J. Domela Nieuwenhuis: R. Mag I, 105; W. 4655; N. R. Bijdr. 1882, 178.

92. J. F. E. Claringbould. De voorwaardelijke in vrijheidstelling, geschetst in haren geschiedkundigen oorsprong en algemeenen aard. — Utrecht 1881. Beoord. door mr. J. Domela Nieuwenhuis; R. Mag. I, 105; W. 4677.

93. E. A. Smidt H. Jzn. De voorwaardelijke in vrijheidstelling inzonderheid zoo als zij in het Nederlandsch Wetboek van Strafrecht is geregeld. — Groningen 1881.

94. Mr. B. E. Asscher. De voorwaardelijke in vrijheidstelling van levenslang veroordeelden. — T. v. Str. I, 164.

95. Mr. D. J. Mom Visch en mr. L. U. de Sitter. Praeadviezen. Is invoering van de voorwaardelijke veroordeeling in den zin der Belgische wet van 31 Mei 1888 in Nederland wenschelijk? Zoo Ja, hoe moet zij geregeld worden? — Ned. Jur.-Ver. 1890, I.

Art. 16.

96. J. B. Coenen van 's Gravesloot. De gratie als oorzaak van verval van straf naar ons tegenwoordig recht. — Utrecht 1882.

Art. 18.

97. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop. Hechtenis als straf. — Groningen 1881.
98. Maatregelen ter vervanging van kortdurende vrijheidstraffen. — P. v. J. 1889, 81.

Art. 23.

99. Mr. Folkersma. Eene opmerking betreffende art. 23 van het nieuwe Wetboek van Strafrecht. — W. 4595.
100. Mr. J. J. Gockinga. Bij ontduiking der bepalingen omtrent den suikeraccijns door een ondergeschikte van een vennootschap onder firma, moet de bedreigde boete aan elk der firmanten worden opgelegd (art. 231, Alg. wet 1822, St. 31). — Themis 1889, 193.
101. J. M. Smits. Vervangende hechtenis volgens het Wetboek van Strafrecht. — Leiden 1881.
102. De regter is niet bevoegd den langsten duur te bepalen van den lijfsdwang, uitgesproken tot verhaal der geregtskosten bij veroordeeling krachtens de Algemeene wet van 1822 (St. 38). Ook de boete krachtens die wet uitgesproken, moet worden verklaard verhaalbaar bij lijfsdwang. — H. R. 7 November 1887; N. R. CXLVII, § 29; 189; W. 5501; v. d. H., Bel. XII, 227; Rep. 1888, 663.
103. Boeten wegens overtredingen van de wetten op het notarisambt begaan door een overleden notaris, kunnen van zijne erfgenamen niet worden ingevorderd. — M. F. 10 Mei 1887; P. W. 7488; R. W. v. N. 623; Rep. 1888, 665.
104. Voorschrift omtrent de betaling van boeten en waarden van verbeurdverklaarde voorwerpen bij arrestatie van veroordeelden. — M. J. 2 November 1887, Bijv. E. 1887, 535; Rep. 1888, 667.
105. Bij de toezending der staten van kosten aan het O. M. ter toepassing der subsidiaire hechtenis, kan de ontvanger in dorso van elken staat, de verklaring stellen, dat de boete niet is voldaan. — M. F. 5 April 1887; P. W. 7475; Rep. 1888, 668.
106. Waar een verordening een geldboete tot *ƒ* 5.00 op een feit bedreigd, wordt dit art. geschonden door een subsidiaire hechtenis van twee dagen uit te spreken. — H. R. 18 Junij 1888; N. R. CXLIX, § 33, 207; v. d. H., G. Z. XXVII, 294.
107. Boeten, verbeurd wegens overtreding van provinciale verordeningen, zijn voor den staat. — M. F. 19 December 1888, P. W. 7698.
108. Een veroordeeling „tot een de geldboete vervangende hechtenis van drie dagen", voldoet aan dit art.; het is onnoodig over te nemen wat de wet zelve in die bepaling omtrent de subsidiaire hechtenis zegt. — H. R. 23 April 1889; W. 5715; P. v. J. 1889, 66; N. R. CLI, 450; Rep. 1889, 4222.

Art. 24.

109. Mr. J. C. Roosenburg. Betaling van opgelegde geldboete bij gedeelten. — W. 5523; mr. H. J. H. Modderman; W. 5529.
110. Voorschriften omtrent de invordering van boeten en justitiekosten. — M. F. 12 October 1887, Bijv. E. 1887, 499; M. J. 21 October 1887, Bijv. E. 1887, 525.

Art. 26.

111. M. Polak Daniels. De wettelijke aanvang van den straftijd; aanteekeningen op art. 21 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Leiden 1879.
112. Mr. D. Simons. Een paar opmerkingen naar aanleiding van de artt. 26 en 27 Wetb. v. Strafr. — T. v. Str. I, 357.

Art. 27.

113. A. Slotemaker. Een en ander over preventieve hechtenis en hare toerekening op de hoofdstraf. — Leiden 1882.
114. J. W. Straatman. Over preventieve hechtenis en schadevergoeding. — Leiden 1877.
115. W. J. Leyds. De rechtsgrond der schadevergoeding voor preventieve hechtenis. — Amsterdam 1884. Beoord. door mr. J. Domela Nieuwenhuis; R. Mag. IV, 355.
116. H. G. C. Markus. Opmerkingen over de preventieve hechtenis en hare toerekening. — Utrecht 1885.
117. Th. J. A. Nuyens. Het ontslag onder borgtocht uit de preventieve hechtenis. — Amsterdam 1884.
118. Facultatieve imputatie. — W. 4554,
119. De preventieve hechtenis kan ook dan worden geïmputeerd, indien bij het veroordeelend vonnis de in vrijheidstelling van den veroordeelde bevolen is. — Hof 's Hertogenbosch 23 Februarij 1889; W. 5685; Rep. 1889, 2268.
120. Indien een beklaagde zich in voorloopige bewaring bevindt en bij verandering van qualificatie wordt veroordeeld wegens een misdrijf, waarbij geen voorloopige bewaring is toegelaten, kan ook de tijd in voorloopige bewaring doorgebragt, worden toegekend op de uitgesproken straftijd. — Regtb. Breda 28 Februarij 1889; P. v. J. 1889, 28.

Art. 28.

121. G. H. Betz. Iets over ontzetting van rechten. — Leiden 1875.
122. B. W. F. Kronenberg. Iets over ontzetting van rechten volgens het nieuwe Wetboek van Strafrecht. — Leiden 1882.
123. B. Hulshoff. Art. 28 Strafwetboek. — W. 5488.

Art. 33.

124. C. H. M. Schadee. Iets over verbeurdverklaring van bepaalde voorwerpen. — Leiden 1882.
125. F. C. Barbas. Artikelen 33 en 34 van het nieuwe Wetboek van Strafrecht vergeleken met het bestaande recht. — Groningen 1883.
126. Mr. B. van Roijen. Verbeurdverklaring. Vernietiging. — Regtsg. Mag. VIII, 211.

Art. 34.

127. Het vonnis moet worden vernietigd, waarbij vervangende hechtenis is opgelegd voor het geval van niet-uitlevering van een verbeurdverklaard voorwerp of betaling der vastgestelde waarde, indien daarin art. 34 Strafr. niet is opgenomen. — H. R. 29 October 1888; W. 5634; P. v. J. 1888, 137; N. R. CL, § 14, 60.

Art. 36.

128. J, E. Boddaert. De straf van openbaarmaking der rechterlijke uitspraak. — Utrecht 1885.

Art. 37.

129. J. N. Ramaer. Psychiatrische aanteekeningen op het ontwerp van wet tot vaststelling

van een Wetboek van Strafrecht. — 's Gravenhage 1880.

130. J. G. Pott. Beschouwingen over art. 37 Wetboek van Strafrecht. — Delft 1881.

131. R. B. A. Verloren van Themaat. Iets over den invloed der dronkenschap op de toerekenbaarheid. — Utrecht 1881. Beoord. door Mr. F. A. R. A. van Ittersum; N. R. Bijdr. VII, 1881, 511.

132. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Art. 37 van het Wetboek van Strafrecht. — N. R. Bijdr. VIII, 1882, 137.

133. Dr. Wellenbergh. Bewusteloos of onbewust. — Themis XLI, 1881, 576. Beoord. W. 4684.

134. P. Willekes Macdonald. De psychiater in het strafproces. — Haarlem 1885.

135. Mr. D. Simons. Misdaad of krankzinnigheid. — P. v. J. 1885, 43.

136. Mr. D. Simons. De verschijnselen van het hypnotisme in hunne beteekenis voor het strafrecht. — P. v. J. 1888, 16, 17, 19, 20, 22.

137. Mr. D. J. Mom Visch. Opmerkingen over art. 37, alin. 2 Wetb. van Strafr. en over het gerechtelijk psychologisch onderzoek in strafzaken. — Themis XLVIII, 425.

138. Mr. J. H. André de la Porte. Nog iets naar aanleiding van art. 37, 2e lid Wetb. v. Strafr. — Themis XLIX, 19.

139. Mr. J. A. Levy. Art. 37 Wetb. v. Strafr. — W. 5682.

140. Mr. H. A. A. van Roijen. Bevoegdheid der raadkamer ingeval van niet-toerekenbaarheid van den dader. — W. 5597.

141. Als iemand ten gevolge van vrijwillig misbruik van sterken drank in een droomtoestand (Dämmer zustand) is geraakt, waardoor het bewustzijn, ofschoon niet helder, niet geheel heeft opgehouden, wordt de toerekenbaarheid van den dader voor de door hem in dien toestand gepleegde strafbare handelingen niet opgeheven. Ditzelfde geldt voor den beklaagde die ten gevolge van epilepischen toestand meer onderhevig is aan den invloed van sterken drank. — Regtb. Utrecht 2 Augustus 1888; W. 5594.

142. De omstandigheid, dat een beklaagde krankzinnig is geweest, zonder dat daarvan nog waarneembare gevolgen zijn te bemerken, is niet voldoende om op grond, dat herhaling mogelijk is, ontoerekenbaarheid aan te nemen. — Hof Amsterdam 16 November 1887; W. 5513.

143. Indien een gepleegd misdrijf van diefstal den beklaagde wegens stoornis of gebrekkig ontwikkeling zijner verstandelijke vermogens niet kan worden toegerekend, dan neemt deze persoonlijke omstandigheid van den beklaagde niet weg, dat het gepleegd feit ten aanzien van den heler onvoorwaardelijk als diefstal behoort te worden aangemerkt. — Hof Amsterdam 21 November 1888; W. 5646; P. v. J. 1888, 148.

144. De beslissing van de vraag of een nader onderzoek naar den zieltoestand van den beschuldigde, wiens toerekenbaarheid aan de ten laste gelegde feiten door den regter is aangenomen, nuttig of noodzakelijk is, behoort tot het gebied van den judex facti. — H. R. 4 Januarij 1886; W. 5259; N. R. CXLII, § 2, 7; v. d. H., Strafr. 1886, 1.

145. De strafbaarheid der getrouwde vrouw wordt niet uitgesloten als zij gehandeld heeft onder den moreelen dwang van haren man die in leeftijd, stand en ontwikkeling ver boven haar staat. — Hof Leeuwarden 20 Junij 1889. Anders Regtb. Winschoten 3 Mei 1889; W. 5770.

Art. 38.

146. J. H. P. Gallé. Artt. 38 en 39 Strafwetboek. — Arnhem 1883.

147. A. H. D. Kolff. De jeugdige leeftijd in het Strafwetboek. — Utrecht 1886.

148. J. B. D. Tulleken. Eenige opmerkingen naar aanleiding van de wet van 15 Januarij 1886 (St. 7). — Nijmegen 1886.

149. Mr. A. J. J. Baron van Styrum. Plaatsing van een kind beneden de tien jaren in een Rijksopvoedingsgesticht. Opmerkingen naar aanleiding van de wet van 15 Januarij 1886 (St. 7), houdende bepalingen tot uitvoering van artt. 38 en 39 van het Wetb. v. Strafr. — T. v. Str. II, 207.

150. Het ontwerp van een Wetboek van Strafrecht en de misdrijven door kinderen gepleegd. — P. v. J. 1875, 37.

151. De beide actiën bij art. 38, alin. 2 Strafr. en art. 7, voorl. alin. der Invoeringswet respectivelijk toegekend aan het O. M. en aan het bestuur der belastingen (administratie) alles in verband met art. 205 der algemeene wet, moeten volgens art. 247 der wet gelijktijdig worden geïnstrueerd en uitgewezen. De bevoegdheid van het O. M. om ten dezen te ageeren, wordt beperkt tot het geval, dat eerst door de administratie van hare zijde aanklagt is gedaan of de actie is aangebragt. — H. R. 8 Junij 1888; W. 5573; N. R. CXLIX, § 24, 139; P. v. J. 1888, 99; v. d. H., Bel. XII, 255; Rep. 1888, 1866.

Art. 39.

152. Aan een beklaagde, wiens plaatsing in een rijksopvoedingsgesticht krachtens art. 39 alin. 2 Strafr. door den regter in eersten aanleg is gelast, indien hij alléén in hooger beroep komt, kan in die instantie geen straf worden opgelegd. In zoodanig geval kan hij niet in de kosten van een der beide instantiën worden veroordeeld. — H. R. 28 October 1889; W. 5793.

153. De plaatsing in een Rijksopvoedingsgesticht kan worden gelast bij ontslag van regtsvervolging van een knaap beneden zestien jaren, die te regt stond wegens diefstal ten nadeele zijner moeder, doch geacht werd, zonder oordeel des onderscheids gehandeld te hebben. — P. v. J. 1888, 109.

Art. 40.

154. W. L. Borel. Noodtoestand. — Utrecht 1884.

155. J. van Praag. Misdrijf in nood gepleegd. — Amsterdam 1885.

156. Jhr. Mr. J. Beelaerts van Blokland. Enkele opmerkingen omtrent art. 51 ontwerp-Strafwetboek. — Themis XXXIX, 1878, 429.

157. Mr. A. F. L. Gregory. Het recht van noodweer. — N. R. Bijdr. 1883, 371.

158. Voor de toepassing van dit art. wordt vereischt, dat het feit heeft plaats gehad onder den invloed van een drang of kracht, waaraan de beklaagde op het tijdstip van het plegen daarvan geen weerstand heeft kunnen bieden. Derhalve is het vonnis, waarbij iemand ter zake van bedelarij is ontslagen van regtsvervolging, op grond van overmagt onvoldoende gemotiveerd, indien voor het bestaan dier overmagt geen andere gronden zijn aangevoerd dan dat de beklaagde, „oud 75 jaren, gebrekkig is, niet door werken in zijn onderhoud kan voorzien en het hem door het armbestuur verstrekte onderhoud slechts 50 ct. per week bedraagt." — H. R. 27 Junij 1887; W. 5449; N. R. CXLVI, § 41; 256; v. d. H., Strafr. 1887, 286.

Art. 41.

159. E. F. Tichelaar. Aanteekeningen op artt. 328 en 329 C. P. — Utrecht 1883.

160. P. Rink. Over noodweer. — Utrecht 1874

161. W. Alberda van Ekenstein. De huisvrede in het Strafrecht. — Groningen 1883.

162. Mr. N. de Ridder. Overschrijving van de grenzen der noodzakelijke verdediging. Aanteekening op art. 41 Wetb. v. Strafr. — T. v. Str. II, 1.

163. Noodweer is een fait justificatif; hij die zich daarop beroept, moet het bestaan daarvan bewijzen, althans aannemelijk maken. — Hof Amsterdam 23 Januarij 1889; W. 5710.

164. Niet iedere overschrijding van de grenzen der noodzakelijke verdeding, indien zij het onmiddelijk gevolg is geweest van een hevige gemoedsbeweging door de wederregtelijke aanranding veroorzaakt, is onstrafbaar.— Regtb. Alkmaar 12 Maart 1889; W. 5698.

165. Dit art., is niet toepasselijk als de beklaagde tot een schriftelijke door hem gedane beleediging is vervoerd door een persoonlijke insinuatie. — H. R. 4 November 1889; 5797.

166. Het Wetboek van Strafrecht bepaalt wat noodweer is en wat straffeloos kan worden gedaan; de politie heeft daaromtrent geen toestemming te geven en een schrifteijke verklaring aan belanghebbenden kan slechts op een dwaalspoor brengen. — T. v. S. II, 454.

Art. 45.

167. I. G. S. Bevers. Over poging tot misdrijf met ondeugdelijke middelen of op een ondeugdelijk voorwerp. — Leiden 1877. Beoord. door mr. A. Heemskerk; Themis XL, 321.

168. A. Capadose. Het begrip van poging. — Utrecht 1882.

169. Th. G. Dentz van Schaïck. Poging tot misdrijf met een ondeugdelijk middel of op een ondeugdelijk voorwerp. — Amsterdam 1883. Beoord. door mr. A. Heemskerk; Themis XLIV, 1883, 429; R. Mag. II, 498.

170. A. van Rijckevorsel. Poging met ondeugdelijk middel of met ondeugdelijk object is de jure constituto niet strafbaar en dient het ook de jure constituendo niet gesteld te worden. — 's Hertogenbosch 1881.

171. Mr. N. de Ridder. De poging tot jachtovertreding. — Themis XLIII, 1882, 1.

172. Jhr. Mr. G. W. Mollerus. Volgens de bepaling der jachtwet heeft de poging tot jagen haar zelfstandig karakter verloren en gaat zij op in het delict zelf. — Themis XLIII, 1882, 321.

173. Het arrest, houdende veroordeeling wegens poging tot doodslag, behoort te worden vernietigd, indien daarin een bepaalde feitelijke beslissing ontbreekt, dat er opzet om te dooden bestond of dat er een begin van uitvoering aanwezig was, verijdeld door van des daders onafhankelijke omstandigheden, terwijl de in art. 2 C. P. vermelde vereischten van poging zelfs niet in de qualificatie voorkomen. — H. R. 22 Februarij 1886; W. 5282. N. R. CXLII, § 30, 184; v. d. H., Strafr. 1886, 39.

174. Het misdrijf van schriftelijke bedreiging onder een bepaalde voorwaarde, kan, als inbreuk makende op de persoonlijke vrijheid, eerst dan worden geacht voltooid te zijn als de gedane bedreiging ter kennis komt van hem tegen wien zij gerigt is. — Regtb. Zwolle 3 Februarij 1887; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 278; Rep. 1887, 9394.

175. De daad van hem, die na vergeefsche poging om de ruit uit te snijden, op geruchtmakende wijze haar inslaat en zich vervolgens uit eigen beweging verwijdert en van de volvoering van den voorgenomen diefstal afziet, levert geen poging tot diefstal op — Hof Arnhem 31 Augustus 1886; W. 5372.

176. Bij veroordeeling wegens poging tot eenig misdrijf, behoort de omschrijving van dat begrip in dit art. voorkomende in de qualificatie te worden opgenomen. — Hof Amsterdam 13 November 1888; W. 5648.

177. In art. 28 der wet op de jacht en visscherij moet onder het woord vangen begrepen worden, zoowel het bemachtigen van het daargenoemd wild als de poging daartoe. — Kantg. Weert 2 Junij 1888; W. 5647.

178. Het is geen poging tot meineed als de getuige zijn valsche verklaring vóór den afloop van zijn verhoor vrijwillig, zij het ook daartoe bewogen door dien zijn voorloopige arrestatie ter zake van meineed inmiddels was gevorderd, heeft ingetrokken. — H. R. 17 Junij 1889; W. 5742.

179. Voor poging tot diefstal met braak wordt niet vereischt, dat de toepassing tot de plaats des misdrijfs reeds verkregen is, maar is het voldoende dat de dader getracht heeft den toegang door middel van braak te bekomen. — Hof Amsterdam 15 Mei 1888; W. 5561; P. v. J. 1888, 74.

180. De vereischten voor strafbare poging tot diefstal zijn aanwezig, als iemand wederregtelijk eens anders woning is binnengedrongen met het voornemen daar iets te ontvreemden als hij, na de noodige maatregelen tot ontvluchting te hebben genomen, daarin door de komst des eigenaars verhinderd werd, ook al had hij nog niets weggenomen, — Hof Amsterdam 25 Junij 1889. Anders Regtb. Amsterdam 10 Mei 1889; W. 5781; Rep. 1889, 3657.

Art. 47.

181. M. de Pinto. Bijdrage tot de leer der disciplinaire bestraffingen van staatswege bedreigd. — Leiden 1876.

182. L. H. J. M. van Asch van Wijck. Strafbaarheid en strafvervolging van juridieke personen. — Utrecht 1885.

183. T. F. Lucassen. De intellectuëele dader. — Utrecht 1883.

184. C. Jentink. Het zoogenaamd Duchesnemisdrijf. — Leiden 1881.

185. P. de Josselin de Jong. De beteekenis van het woord „geweld" en het Wetboek van Strafrecht. — Zutphen 1886.

186. Mr. H. M. Cohen Tervaert. Uitlokking. Naar aanleiding van een arrest van den Hoogen Raad. — Tijds. v. Strafr. IV, 326.

187. J. G. N. de Hoop Scheffer. Het wetenschappelijk standpunt bij het beoordeelen der strafbaarheid van het deelnemen aan misdrijf. — Amsterdam 1870.

188. Mr. J. L. de Leao Laguna. Strafregtelijke aansprakelijkheid voor derden. — R. Mag. VII 247.

189. J. Roskott. Iets over de strafrechtelijke aansprakelijkheid van ouders en voogden voor de strafbare feiten door hunne minderjarige kinderen en pupillen gepleegd. — Utrecht. 1887.

190. Hij, die op zijn last in strijd met een waterschapskeur heeft doen baggeren, is als dader volgens dit art. strafbaar. — H. R. 3 October 1887; W. 5477; N. R. CXLVII, § 2, 6; v. d. H., G. Z. XXXVII, 11.

191. Om mede-daderschap bij diefstal aan te nemen, is het geen vereischte, dat ieder van de daders bij een door hen te samen voorgenomen

diefstal het te stelen voorwerp op hetzelfde oogenblik moeten aanvatten en zich toeëigenen; het is voldoende, indien de eene dader het voorwerp aanvat en het bij den anderen, hem in de onmiddelijke nabijheid opwachtende brengt, terwijl dan die andere het voorwerp van hem overneemt, met hem voor de verdere bewaring zorg draagt en het zich op die wijze mede toeëigent. — Hof Arnhem 17 Februarij 1887; W. 5402; Rep. 1887, 9128.

192. Als mede-dader van diefstal is strafbaar hij die met een ander in vereeniging den diefstal heeft beraamd en aan dat oogmerk uitvoering heeft gegeven door regtstreeks deel te nemen aan de vóór en bij het plegen van den diefstal vereischte handelingen. — H. R. 20 Februarij 1888; W. 5524; N. R. CXLVIII, § 22, 145; P. v. J. 1888, 30; Rep. 1888, 1174; v. d. H., Strafr. 1888, 45.

193. De bewering, dat mede-daderschap aan een misdrijf alleen dan strafbaar is, indien de eigenlijke physieke dader ter kwader trouw medewerkt tot het misdrijf, is onjuist. — Regtb. Breda 27 Januarij 1888; W. 5516; P. v. J. 1888, 17.

194. De verpligting tot het maken, verbeteren en onderhouden van buitendijken, rust wel op perceelen land, doch zoodanige op den eigendom gelegde last lost zich op in een persoonlijke verpligting van dengene die uit hoofde van zijn betrekking tot het goed, de daaraan verbonden lasten draagt. — H. R. 20 December 1886; N. R. CXLIV, § 53, 330; W. 5380; v. d. H., G. Z. XXXVI, 217; W. B. A. 1969.

195. Als dader van valschheid is te beschouwen hij, die door misleiding een ander heeft bewogen het als misdrijf van valschheid gequaliceerd feit te plegen. — H. R. 18 Junij 1888; W. 5577; N. R. CXLIX, § 37, 221; P. v. J. 1888, 88; T. v. S. II, 435; Rep. 1888, 1963.

196. De magtiging tot het stellen van zijn handteekening als borg op een inschrijvingsbillet, door den steller als aannemer in te leveren en zulks met het gemeenschappelijk doel om dat inschrijvingsbillet zoodoende voor ongeldig te doen verklaren en den voortgang der aanbesteding onmogelijk te maken, levert noch mede-daderschap, noch medepligtigheid aan valschheid op. — Regtb. Utrecht 10 December 1886; W. 5384.

197. De beslissing van den judex facti omtrent het aandeel van ieder der beklaagden aan hetgeen hem als in vereeniging gepleegd, is ten laste gelegd, moet in cassatie worden geëerbiedigd. — H. R. 3 December 1888; N. R. CL, § 32, 163; W. 5644; P. v. J. 1888, 154.

198. Als dader moet worden beschouwd hij, op wiens last door zijne werklieden het feit is gepleegd. De omstandigheid, dat de beklaagde als aannemer van eenig werk de strafbare handeling heeft verrigt op aanwijzing van een derde, ten wiens behoeve het werk werd verrigt, sluit zijn strafregtelijke verantwoordelijkheid niet uit. Die verantwoordelijkheid wordt mede niet uitgesloten door de omstandigheid, dat de beklaagde door een der middelen sub 2⁰. in dit art. genoemd tot het plegen van het feit is uitgelokt. — H. R. 27 December 1887; W. 5521; N. R. CXLVII, § 68, 461; v. d. H., G. Z. XXXVII, 107.

199. Indien meerdere beklaagden in gemeen overleg diefstal met braak plegen, is het onverschillig door wien de braak gepleegd werd. — Hof Amsterdam 15 Mei 1888; W. 5561; P. v. J. 1888, 74; Rep. 1888, 1175.

200. De regter is met het oog op art. 47 Strafr. bevoegd te beslissen, dat hij die door tusschenkomst van een derde zekere handeling heeft laten verrigten, geacht moet worden zelf die handeling te hebben verrigt. — H. R. 31 October 1887; W. 5492; N. R. CXLVII, § 21, 136; v. d. H., Strafr. 1887, 366.

201. Hij, die met een ander afspreekt een huis in brand te steken en dien anderen bijstaat, terwijl deze brandbare stoffen over den zolder van het huis uitspreidt, moet als mede-dader van de daarop gevolgde brandstichting worden aangemerkt. — Regtb. Dordrecht 23 November 1886; W. 5357; Rep. 1886, 7159.

202. Het beroep in cassatie is ontvankelijk tegen een vrijspraak, waarbij op gronden van feitelijken aard is beslist, dat de beklaagde niet als dader van het ten laste gelegd feit aansprakelijk is. — H. R. October 1888; W. 5625; N. R. CL, § 1, 1; P. v. J. 1888, 134; v. d. H., G. Z. XXXVII, 399.

203. Intellectuëele daderschap is volgens no. 2 van dit art. slechts bestaanbaar als de physieke dader, hetzij een delict gepleegd heeft, hetzij een poging tot een misdrijf begaan heeft. — H. R. 17 Junij 1889; W. 5742; P. v. J. 1889, 80.

204. Hij die, na met een ander een diefstal beraamd te hebben, den diefstal door den ander ziet plegen en van dezen een gedeelte der opbrengst van het gestolene ten eigen bate aanneemt, maakt zich schuldig aan heling en mag dus niet als mededader worden aangemerkt. — Regtb. Groningen 16 Mei 1887; R. B. & Bijb. III, C. 12; Rep. 1888, 1176.

205. Indien de vrouw, ingevolge een te voren met haren man gemaakte afspraak, op diens last in zijn tegenwoordigheid eene hun ter betaling aangeboden quitantie mede neemt met het oogmerk om zich dat stuk wederregtelijk toe te eigenen, zijn beide als mede-daders van den diefstal aan te merken. — Hof Leeuwarden 20 Junij 1889; W. 5770; H. R. 26 Augustus 1889; N. R. CLII, 301; Rep. 1889, 3383.

Art. 48.

206. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Deelneming aan strafbare feiten. — T. v. S. I, 486.

207. Medepligtig aan diefstal is hij die de dader opzettelijk behulpzaam is door tijdens het plegen van het feit in de buurt op wacht te staan, ten einde de daders te waarschuwen voor het geval, dat iemand mogt naderen. — Regtb. Rotterdam 21 April 1887; P. v. J. 1887, 18; Rep. 1887, 9132.

208. Het vonnis, waarbij feitelijk is beslist, dat de tweede beklaagde zich aan medepligtigheid aan slechts één van de beide aan den eersten beklaagde ten laste gelegde misdrijven heeft schuldig gemaakt, moet worden vernietigd, indien, niettegenstaande deze feitelijke beslissing, de tweede beklaagde in het algemeen en zonder eenige onderscheiding is schuldig verklaard aan en veroordeeld ter zake van medepligtigheid aan de door den eersten beklaagde gepleegde misdrijven. — H. R. 3 December 1888; W. 5646; P. v. J. 1888, 152; N. R. CL, § 33, 168.

209. Hij, die een ander in zijn verzet tegen een hem arresteerenden beambte behulpzaam is, dien beambte wil dwingen de arrestatie te staken, zich tegen hem met geweld verzet, door hem bij de keel te grijpen, waarna hij hem met het voornemen om hem in het water te werpen, naar eene gracht trekt of duwt, is schuldig aan medepligtigheid aan wederspannigheid. — Regtb. Groningen 23 December 1886; N. R. Bijdr. & Rijb. 1886, C. 272.

210. Indien iemand door zijn knecht ten nadeele

van een derde een zaak doet wegnemen, met het oogmerk zich deze wederregtelijk toe te eigenen en de knecht wetende, dat die zaak ten nadeele van een derde ontvreemd werd, haar opzettelijk met kar en paard naar zijn meester heeft vervoerd, maakt de meester zich aan diefstal en de knecht aan medepligtigheid van dat misdrijf schuldig. — Regtb. 's Hertogenbosch 9 Mei 1889; W. 5731. Rep. 1885, 3886. Besproken door mr. F. A R. A. van Ittersum; T. v. S. IV, 243.

211. Hij, die toegelaten heeft, dat een schaap, wetende, dat het gestolen was, in een branderij, waarover hij destijds als meesterknecht het beheer had, werd afgeslagt en verdeeld, de stukken op den zolder werden geborgen en de afval werd geworpen in de vuurhaarden onder de ruwketels, is als heler in den zin van dit art. te beschouwen — H. R. 22 Junij 1885; W. 5194; N. R. CXL, § 31, 210; v. d. H., Strafr. 1885, 175.

212. Indien door den regter feitelijk is beslist, dat een der beklaagden het verboden jachtbedrijf niet zelf pleegde of mede pleegde, maar den ander slechts behulpzaam was in het plegen daarvan, is teregt aangenomen, dat eerstgenoemde slechts als de medepligtige van den ander mag worden beschouwd. — H. R. 3 December 1888; W. 5644; P. v. J. 1888, 154; N. R. CL, § 32, 163.

213. De handlangers of wilddrijvers bij de korte jagt zijn geen mede-daders van de overtredingen die door de eigenlijke jagers gepleegd worden; zij moeten als medepligtigen worden aangemerkt en zijn als zoodanig niet strafbaar. — Kantg. Leiden 12 Maart 1888; W. 5358; Rep. 1888, 1004.

Art. 50.

214. J. W. F, Bouberg Wilson. Aanteekening op art. 61 van het ontworpen Nationaal Strafwetboek. — 's Gravenhage 1875. Beoordeeld door mr. A. P. Th. Eyssell; Themis XXXVIII. 1877, 148.

215. Indien diefstal den beklaagde wegens stoornis of gebrekkige ontwikkeling zijner verstandelijke vermogens niet kan worden toegerekend, neemt deze persoonlijke omstandigheid van den beklaagde niet weg, dat het gepleegd feit ten aanzien van den heler onvoorwaardelijk als diefstal behoort te worden aangemerkt. — Hof Amsterdam 21 November 1888; W. 5646; P. v. J. 1888, 148.

Art. 51.

216. F. K. van Lennep. Art. 51 Wetboek van Strafrecht. — Amsterdam 1887. Aangek. W. B. A, 1969—1971.

217. Dit art. is niet toepasselijk in gevallen, waarin geen straf is bepaald tegen bestuurders. — Regtb. Maastricht 12 December 1887; W. 5492; W. B. A. 2015; H. R. 19 Maart 1888; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 15; W. 5535; N. R. CXLVIII, § 45, 264; P. v. J. 1888, 48; W. B. A. 2027.

218. Dit art. bevat geen regeling van de strafregtelijke verantwoordelijkheid van de bestuurders in het algemeen of een beperking van de verantwoordelijkheid tot die gevallen waarin niet uitdrukkelijke aansprakelijkstelling wegens hunne hoedanigheid van bestuurders, deze met zoovele woorden verantwoordelijk zijn gesteld, maar houdt daarentegen dit art. alleen een voorziening in, voor het geval, dat als wegens overtreding straf tegen bestuurders is bepaald, van een of meer bestuurders, blijkt, dat de overtreding buiten hun toedoen is gepleegd. — H. R. 26 November 1888; Gemst. 1946; W. 5645; N. R. CL, § 30, 146; v. d. H., G. Z. XXXVII, 332; Rep. 1888, 34; P. v. J. 1889, 3; W. B. A. 2064; Gemst. 1948.

Art. 53.

219. D. Simons. De vrijheid van drukpers in verband met het Wetboek van Strafrecht. — Leiden 1883. Aang. P. v. J. 1884, 1; mr. A. A. de Pinto; Themis 1885, 90.

220. Mr. T. J. Noyon. De strafregtelijke verantwoordelijkheid voor misdrijven door middel der drukpers gepleegd. — Themis XXXIX, 269.

221. G. W. Schimmel. Beschouwingen over de periodieke pers in verband met de verantwoordelijkheid voor drukpersdelicten. — Amsterdam 1882.

222. Aan het uitgeven van een geschrift met strafbaren inhoud, terwijl de dader niet bekend is, noch bekend gemaakt, moet worden schuldig verklaard de uitgever van een dagblad, wegens een opstel waarin wordt vermeld, dat de kapelaan van een aangeduide plaats, wiens hulp tegen spoken was ingeroepen, een salaris zou hebben geëischt van *f* 500 en toen die som geweigerd werd, zich als spook zou hebben voorgedaan en bij die gelegenheid zoodanig zou zijn geslagen, dat hij was overleden. — Regtb. Amsterdam 31 Augustus 1888; P. v. J. 1888, 116; Hof Amsterdam 16 October 1888; W. 5620; P. v. J. 1888, 124.

223. De uitgever eener courant is voor een daarin voorkomend beleedigend berigt eerst dan strafbaar als bij dagvaarding is ten laste gelegd, hetzij dat de schrijver niet bekend is, hetzij dat de beklaagde den schrijver niet op de eerste aanmaning na den regtsingang heeft bekend gemaakt. — Regtb. 8 November 1888; W. 5650. Hof 's Gravenhage 24 Januarij 1889; W. 5674.

224. Het feit; dat de schrijver niet bekend is, noch op de eerste aanmaning na den regtsingang bekend gemaakt is, maakt een bestanddeel uit van het misdrijf en moet in de dagvaarding worden vermeld. — Hof 's Gravenhage 20 Januarij 1889; P. v. J. 1889, 15.

225. De uitgever van een dagblad waarin een beleedigend opstel voorkomt, kan er zich niet op beroepen, dat de opneming van het berigt heeft plaats gehad buiten zijne medewerking, voorkennis en goedvinden. — Regtb. Amsterdam 25 September 1888; P. v. J. 1888, 130.

Art. 55.

226. Ingeval van verzet door bedreiging met geweld, bestaat er concursus idealis en is de eerste en niet de tweede alinea van dit art. toepasselijk. — Regtb. Maastricht 18 October 1887; W. 5472; R. Bijdr. & Bijb. III, C. 72; Rep. 1887, 9611. Hof 's Gravenhage 4 Februarij 1887; W. 5458; R. Bijdr. & Bijb., C. 237; Rep. 1887, 9612. Regtb. 's Hertogenbosch 18 November 1886; W. 5364.

227. Indien niet enkel is bewezen, dat de beklaagde den deurwaarder opzettelijk de inbeslagneming en het schrijven van het exploit heeft belet, maar tevens dat hij dit heeft gedaan door de tafel, waaraan die beambte schreef, weg te trekken en hem naar buiten te dringen en te dreigen hem met een stoel te slaan, waarmede hij hem een paar malen heeft gestooten, moet volgens dit art. niet art. 184, maar 180 worden toegepast. — H. R. 21 November 1887; W. 5505; N. R. CXLVII, § 50, 329, v. d. H., Strafr. 1887, 468.

228. Hij, die na zich wederregtelijk een postwissel toegeëigend te hebben, dit stuk vervalscht en ter betaling aanbiedt, maakt zich schuldig aan drie misdrijven welke echter moeten worden aangemerkt als één voortgezette handeling, waarop dus slechts één strafbepaling mag worden toegepast. — Regtb. Utrecht 14 November 1887; W. 5487; Rep. 1887, 8613.

Art. 56.

229. J. B. Breukelman. Het voortgezette delikt naar aanleiding van art. 56 van het Wetboek van Strafrecht (wet van 3 Maart 1881 St. 35). — Rotterdam 1882.

230. L. E. van Petersom Ramring. Bijdrage tot de leer van den samenloop van strafbare handelingen. — Utrecht 1885.

231. W. J. H. de Visser. Bijdrage tot de leer der samenhangende misdrijven en der voeging van strafzaken. — Utrecht 1885.

232. Het vonnis, waarbij een beklaagde ter zake van het op een zeker aantal dagen op dezelfde verboden plaats hebben van een mestverzameling, is veroordeeld tot even zoovele geldboeten, moet als niet met redenen omkleed worden vernietigd, indien uit het vonnis niet blijkt op welken feitelijken grond door den regter is aangenomen, dat de bewezen feiten niet staan in zoodanig verband, dat zij moeten worden beschouwd als één voortgezette handeling, waarop art. 56 toepasselijk zou zijn, maar dat zij moeten worden aangemerkt als op zich zelve staande handelingen, met het gevolg, dat art. 62 in verband met art. 57 van dit Wetboek toepassing moet vinden. — H. R. 5 November 1888; W. 5635; P. v. J. 1888, 147; Rep. 1888, 1223; N. R. CL, § 19, 92; v. d. H., G. Z. XXXVII, 326.

233. Aan slechts één misdrijf van verduistering is de beklaagde schuldig, die meerdere, aan verschillende eigenaren toebehoorende voorwerpen, die hij anders dan door misdrijf onder zich heeft, door ééne handeling zich opzettelijk wederregtelijk toeëigent. — Regtb. Assen 25 Junij 1889; W. 5753; P. v. J. 1889, 83; Rep. 1889, 3843.

234. Het onbeheerd laten staan van twee paarden op dezelfde plaats en op denzelfden tijd, is geen zamenloop van meerdere feiten, die als op zich zelf staande handelingen moeten worden beschouwd. — H. R. 4 Maart 1889; N. R. CLI, 260; Rep. 1889, 3845.

Art. 57.

235. Mr. A. J. J. Baron van Styrum. Korte aanteekeningen op de in art. 57 van het Wetb. v. Strafr. voorkomende uitdrukking: „gelijksoortige hoofdstraffen." — T. v. Str. I, 249.

236. A. J. Karseboom. Bijdrage tot de leer der voortdurende misdrijven. — Amsterdam 1872.

237. Mr. Roessingh. De cumulatie der straffen bij zamenloop van twee of meer belastingovertredingen. — W. 5390, 5399; Mr. H. van der Hoeven; W. 5396.

238. Voor zamenloop volgens dit art. is het noodig, dat de beklaagde wegens meerdere feiten voor dezelfde regtbank en tegen denzelfden regtsdag is gedagvaard. — Regtb. Alkmaar 4 Augustus 1887; W. 5452; Rep. 1887, 9608.

239. De bedreiging met geweld, die niet op zich zelve stond, maar diende om weerspannigheid te plegen, is ingevolge de bepaling van het tweede lid van dit art. niet strafbaar krachtens art. 285, maar krachtens art. 180 Strafr. — Regtb. 's Hertogenbosch 18 November 1886; W. 5364. Bestreden door mr. P. Josselin de Jongh; W. 5373; Rep. 1887. 9610.

240. Het verzet en daarmede gepaarde feitelijkheid vormen niet twee misdrijven, maar slechts één en wel dat van art. 181, 1°. van dit Wetb. — H. R. 26 Maart 1888; N. R. CXLVIII, 322; Rep. 1888, 1680.

241. De broodverkooper die op dezelfde plaats en hetzelfde tijdstip brooden verkrijgbaar stelt, die niet voldoen aan zeker voorschrift van een politieverordening, pleegt slechts één overtreding, onverschillig hoe groot het getal brooden moge zijn. — H. R. 13 Mei 1889; W. 5718; P. v. J. 1889, 71; N. R. CLII, 74; Rep. 1889, 3846.

242. Hij, die weigert te voldoen aan de aanmaning eens Rijksveldwachters om de herberg na het sluitingsuur te verlaten en die vervolgens zich tegen den veldwachter, die hem verwijderen wil, verzet door hem bij den schouder te grijpen, bij welke gelegenheid hij de schouderpassanten afrukte en daardoor den jas des veldwachters beschadigde, maakt zich schuldig aan: 1°. wederspannigheid; 2°. opzettelijke en wederregtelijke beschadiging van eens anders goed. — Regtb. Heerenveen 9 Mei 1889; W. 5738; Rep. 1889, 3844.

Art. 62.

243. Aan hem die nalaat boven of bezijden twee buitendeuren zijner woning het woord „vergunning" te plaatsen, terwijl beide deuren toegang geven tot het lokaal waarvoor hij vergunning heeft om sterken drank in het klein te verkoopen, moeten twee geldboeten worden opgelegd. — Kantg. Middelburg 3 April 1888; W. 5535; W. B. A. 2032; Gemst. 1908.

Art. 64.

244. F. J. Sprenger. Is de opneming van klachtdelicten in het strafrecht noodzakelijk? — Leiden 1881.

245. Mr. A. Texeira de Mattos. Eenige opmerkingen over den invloed, aan den wil van den bijzonderen persoon toe te kennen, bij het instellen der strafactie. — Themis XXXVIII, 221.

246. H. J. Schönfeld. Klachtdelicten. Eene vergelijking tusschen het Nederlandsche en Duitsche Strafrecht. — Groningen 1886. Aang. door mr. Jac. van Gigch; W. 5367.

247. Van welke beginselen behoort de wetgever uit te gaan bij de aanwijzing der misdrijven die niet dan op klachte vervolgbaar zijn? — Praeadv. Jhr. Mr. O. Q. van Swinderen en Mr. H. J. Kist; Ned. Jur.-Ver. 1877.

248. Bij klagtdelicten is de klagt een bestanddeel van het voor vervolging strafbaar feit. Een dagvaarding ter zake van eenvoudige beleediging houdt geen strafbaar feit in, indien in dat stuk niet is vermeld, dat door den beleedigde een klagt is ingediend. — Regtb. Heerenveen 24 Januarij 1887; W. 5679. Anders Hof Leeuwarden 21 Maart 1889; W 5699; Mr. F. Taunay; W. 5634; Rep. 1889, 3256.

249. Het proces-verbaal door een onbezoldigd Rijksveldwachter op den ambtseed opgemaakt, waarbij wordt geconstateerd eene dezen niet gedurende of ter zake van de regtmatige uitoefening zijner bediening aangedane beleediging, moet als klagte worden beschouwd. — Regtb. Maastricht 31 December 1887; R. Bijdr. & Bijb. III, C. 6,

250. Een klachte tegen de redactie van een blad is niet voldoende om een vervolging tegen den drukker van het blad, waarin een beleedigend artikel voorkomt, in te stellen. — Regtb. Rotterdam 21 Maart 1889; W. 5716; P. v. J. 1889, 47; Rep. 1889, 3259.

251. Het O. M. is ontvankelijk in een strafvervolging ter zake van eenvoudige beleediging, ook als het proces-verbaal, inhoudende de klagt van den beleedigde en verzoek tot vervolging door den hulpofficier van justitie die de klagt ontving, niet op den ambtseed is opgemaakt. — Regtb. Groningen 20 December 1888; W. 5703; P. v. J. 1889, 22; Rep. 1889, 3257.

252. Voor misdrijven die alleen op klagte vervolgbaar zijn, is voor de ontvankelijkheid der vervolging voldoende, dat omtrent gepleegd misdrijf een klagt is ingediend, ook al wordt daarbij geen bepaald persoon aangeduid. — H. R. 11 November 1889; P. v. J. 1889, 146; W. 5799; Rep. 1889, 3260.

253. Het O. M. is in een vervolging wegens eenvoudige beleediging ter zake, dat de beklaagde in het openbaar aan iemand zou hebben verweten, dat zijne vrouw een hoer is, niet ontvankelijk, als de vrouw zelf geen klagt heeft ingediend. — Regtb. Leeuwarden 12 Mei 1888, W. 5664; Rep. 1889, 3258.

Art. 67.

254. Er bestaat geen grond tot vernietiging der dagvaarding wegens beleediging, indien deze is beteekend aan den beklaagde op een tijdstip, dat de klagt nog had kunnen worden ingetrokken. — Regtb. 's Gravenhage 12 April 1888; W. 5601 Rep 1888, 1067.

Art. 68.

255. J. B. Coenen van 's Gravensloot. De gratie als oorzaak van verval van straf naar ons hedendaagsch recht. — Utrecht 1882.

256. P. A. J. van den Brandeler. Het recht van gratie volgens ons vroeger en hedendaagsch Staatsrecht. — 's Gravenhage 1880.

257. Mr. C. Bake. Het recht van gratie en de ministeriëele verantwoordelijkheid. — Themis XLV, 477.

258. J. H. van Bel. Het buitenlandsch strafvonnis. — Leiden 1884.

259. De rechtskracht van het vonnis, door den buitenlandschen rechter in strafzaken gewezen. — W. 5167, 5168; H. Louis Israëls; W. 5200.

260. Dit art. verbiedt het O. M. niet om in de gevallen en op de wijze bij de wet bepaald, van een vrijsprekend vonnis in hooger beroep te komen. — H. R. 10 November 1884; W. 5102; N. R. CXXXVIII, § 14, 67; v. d. H., Strafr. 1884, 252.

261. Dit art. is niet geschonden, door, nadat de requirant vroeger was vervolgd wegens het op 6 Maart 1883 laten bouwen van een huis, niet voorzien van de verklaring van burgemeester en en wethouders, later een vervolging tegen hem in te stellen ter zake van het op 26 of 27 Februarij 1883 aanvangen van den bouw van datzelfde huis. — H. R. 23 Junij 1884; W. 5065; v. d. H., G. Z. XXXV, 16; W. B. A. 1861.

262. Een regterlijke uitspraak, waarbij bevolen wordt, dat aan een buitenlandschen regter een rogatoire brief zal worden uitgereikt tot het hooren van in zijn regtsgebied woonachtige getuigen, is als een praeparatoire beslissing te beschouwen, waartegen geen beroep in cassatie openstaat, dan binnen denzelfden termijn en gelijktijdig met het beroep tegen het eindvonnis. — H. R. 8 Mei 1885; W. 5165; N. R. CXL, § 6, 35; v. d. H., B. R. LI, 110.

263. Niet ontvankelijk verklaring van het O. M. is geen beletsel voor een tweede vervolging. — Regtb. Rotterdam 27 Januarij 1887; P. v. J. 1887, 6.

264. Geen kwijtschelding kan worden verleend van boeten door notarissen en anderen vrijwillig betaald op magtiging van het O. M. — M. J. 20 April 1887; P. W. 7487; R. W. v. N. 623.

265. Over de vraag of geheele of gedeeltelijke restitutie van boeten die betaald zijn om de strafvervolging te voorkomen, moet worden aangemerkt als het verleenen van gratie of als het toekennen van een gratificatie. — W. 5614.

Art. 69.

266. Boeten wegens overtredingen van de wet op het notarisambt begaan door den overleden notaris, kunnen van zijne erfgenamen niet worden gevorderd. — M. F. 10 Mei 1887, no. 26; P. W. 7488; R. W. v. N. 623.

Art. 70.

267. J. W. Spin. Bijdrage tot de leer van de verjaring in strafzaken. — Leiden 1879.

268. B. H. P. van der Zwaan. Over stuiting van verjaring in strafzaken. — Leiden 1879.

269. E. E. van Riemsdijk. Iets over schorsing van verjaring. — Leiden 1879.

270. Mr. D. Simons. De schutterijdelicten zijn aan de verjaring van één jaar onderworpen. — P. v. J. 1889, 20, 24.

Art. 74.

271. Mr. Swaving. Voorkoming van regtsvervolging door betaling van hoogste boete in politiezaken. — W. 4776.

272. Mr. A. H. Verster. Voorkoming van strafvervolging bij politie-overtredingen. — W. 4787.

273. P. A. J. van den Brandeler. Verval van het recht van strafvordering tegen een kind beneden den leeftijd van zestien jaren door vrijwillige betaling van het maximum der boete. — W. 5360.

274. P. A. J. van den Brandeler. Bij toepassing van dit art. ten aanzien van kinderen van tien tot zestien jaar, moet het maximum overeenkomstig art. 39 met een derde worden verminderd. — W. 5359.

275. D. J. J. Laan. Afdoening van strafzaken buiten proces. — Amsterdam 1888.

Art. 81.

276. P. de Josselin de Jong. De beteekenis van het woord „geweld" in het Wetboek van Strafrecht. — Zutphen 1886.

Art. 82.

277. B. van der Haak. Mishandeling. — Leiden 1883.

278. Mr. A. J. Cohen Stuart. Het begrip van „zwaar lichamelijk letsel" in het Wetb. v. Strafr. — T. v. S. III, 24; P. v. J. 1888, 113.

279. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Zwaar lichamelijk letsel. — W. 5413; T. v. S. I, 295.

280. Waar niet ten laste gelegd, noch gebleken is dat een toegebragte verwonding bij den verwonde nadeelige gevolgen heeft gehad nadat hij uit het ziekenhuis, waarin hij tengevolge der verwonding opgenomen was, ontslagen is, moet de daad van hem die de verwonding toebragt als mishandeling gequalificeerd worden, zonder dat de verzwarende omstandigheid van zwaar lichamelijk letsel toepasselijk is. — Regtb. 's Gravenhage 21 Februarij 1887; W. 3413; R. Bijdr. & Bijb. III, C. 7, 248.

281. Dit art. is enuntiatief; uit den inhoud moet worden afgeleid, dat de wetgever bij het bezigen der uitdrukking, „zwaar lichamelijk letsel", zoodanige gevallen voor oogen heeft gehad, waarin het toegebragt leed een blijvend gevolg van ernstigen aard heeft gehad, althans een zeer belangrijk nadeel heeft veroorzaakt. — H. R. 7 Mei 1888, W. 5558; P. v. J. 1888, 69; N. R. CXLIX, § 2, 7; v. d. H., Strafr. 1888, 165; Rep. 1888, 1184. Beoord W. 5567.

282. De verzwarende omstandigheid van lichamelijk letsel is niet aanwezig als de verwonde persoon slechts veertien dagen ziek is geweest en

volkomen hersteld is. — Regtb. Arnhem 28 December 1886; W. 5432.

283. De regter is naar de wet volkomen vrij in het qualificeeren der ligchamelijke letsels en de toegebragte verwonning dus als eene „zware" te beschouwen. — Hof 's Hertogenbosch 23 Februarij 1889; W. 5685.

Art. 84.

284. W. K. G. Dittlinger. De zin der woorden „Ambt" en „Ambtenaar". — 's Hertogenbosch 1885.

285. H. Krabbe. De burgerlijke Staatsdienst in Nederland. — Leiden 1883.

286. W. Th. Pahud de Mortanges. Zijn de feiten, vroeger strafbaar ingevolge art. 9, alin. 2 en 3 der wet van 7 December 1883 (St. 202), strafbaar gebleven? — Utrecht 1888.

287. Een spoorwegbeambte is geen ambtenaar in den zin van dit art. — Regtb. Maastricht 21 November 1887; W. 5487.

Art. 86.

288. Mr. D. C. J. H. Kropveld. De begrippen „Nederlandsch schip" en „Nederlandsch vaartuig" in het Wetboek van Strafrecht. — T. v. S. IV, 152.

Art. 87.

289. J. Q. Cleveringa. Staat van oorlog en beleg. — Groningen 1884.

Art. 89.

290. Practicus. Overschrijding van het wettelijk begrip van inklimming. — T. v. S. II, 10.

291. Het gaan door een drooge sloot is geen inklimming. — Regtb. Zierikzee 29 October 1886; W. 5353; Rep. 1886, 6955.

292. Inklimming in den zin van dit Wetboek is slechts dan aanwezig, indien er in meerder of minder mate geklommen is. Daarvan kan geen sprake zijn als de beklaagde slechts zijn hand door een geopend raam gestoken heeft. — Regtb. Rotterdam 29 November 1888; W. 5663; P. v. J. 1888, 146; Rep. 1888, 945; 3101.

293. Voor het begrip van inklimming is het geen vereischte, dat men over een tot afsluiting dienend voorwerp heen klimt. — Regtb. Groningen 11 Augustus 1887; Regtg. Bijdr. & Bijb. III, C. 75; Rep. 1888, 946.

Art. 90.

294. Mr. H. van Manen. Valsche sleutels. — N. R. Bijdr. 1879, V, 518.

Art. 98.

295. C. Baart de la Faille. Strafbare schending van geheimen. — Groningen 1884.

Art. 111.

296. De in het openbaar geuite woorden „Leve de Sociaal-democraten, leve Domela Nieuwenhuis, weg met de Koning der Nederlanden, weg met het ministerie, die laten je maar belasting betalen" behelzen geen beleedigende uitdrukking voor den Koning, doch moeten als het uitspreken eener politieke meening beschouwd worden. — Regtb. Amsterdam 5 October 1888; W. 5617; P. v. J. 1888, 125; Rep. 1888, 242.

297. Hij, die in dronkenschap zekere voor den Koning beleedigende woorden heeft geuit, moet geacht worden zulks gedaan te hebben willens en wetens en met opzet om te beleedigen, wanneer die bedoeling reeds in de gebezigde woorden ligt opgesloten en de dronkenschap niet zoo hevig was, dat alle denkbeeld van toerekenbaarheid uitgesloten is. — Hof Leeuwarden 31 Mei 1888. Anders Regtb. Leeuwarden 7 April 1888; W. 5582; Rep. 1888, 243.

298. Het op de openbare straat luidkeels zingen van „ik heb mijn schoenen laten lappen om den Koning dood te trappen", levert het misdrijf op van opzettelijke beleediging den Koning aangedaan. Degene die in een tapperij luidkeels uitroept „Leve Domela Nieuwenhuis, weg met Willem III, pleegt het misdrijf van opzettelijke beleediging den Koning aangedaan en moet niet als een politieke leus worden beschouwd waarmede niet is bedoeld opzettelijke beleediging des Konings. — Regtb. Groningen 29 November 1888. Hof Leeuwarden 17 Januarij 1889; W. 5665; Rep. 1889, 2477 vg.

299. De uitdrukking „weg met de gekroonde gorilla". den Koning op den openbaren weg toegevoegd, terwijl hij zeer nabij voorbijkwam, moet als een opzettelijke beleediging worden beschouwd, vallende in de termen van dit art. — Regtb. 's Gravenhage 17 November 1887; W. 5499, Rep. 1888, 241.

Art. 113.

300. Bij veroordeeling na de invoering van het nieuw Wetboek van Strafrecht ter zake van een vóór dat tijdstip gepleegd misdrijf, waarop zoowel art. 1 der wet van 1 Junij 1830 (St. 15) als art. 113 van gemeld Wetboek van toepassing is, wordt ingevolge art. 44 der invoeringswet teregt de mildere bepaling van art. 113 toegepast. — H. R 3 Januarij 1887; W. 5384; N. R. CXLV, § 1, 1; v. d. H., Strafr. 1887, 1.

Art. 125.

301. G. H. Bast. Iets over misdrijven bij verkiezingen. — Leiden 1879.

302. Onder de woorden „de vrije en onbelemmerde uitoefening van het kiesrecht" in dit art., is ook begrepen het met in achtneming der wettelijke voorschriften ten tijde en op de wijze waarop de kiezer zulks wil in de bus werpen van dat stembillet hetwelk hij zelf daarvoor bestemde. — Regtb. Utrecht 1 October 1888; W. 5615; W. B. A. 2056.

Art. 127.

303. Mr. H. Vallen kiesmanoeuvres, als het verspreiden van misleidende strooibilletten, in de termen van art. 127 Wetb. v. Strafr.? — W. 5833.

Art. 131.

304. Schuldig aan het misdrijf van opruijing is hij, die in eene openbare vergadering als woordvoerder der zoogenaamde socialistische partij optredende en bewerende, dat der socialisten werd verweten, dat zij oproermakers waren, daarop heeft laten volgen de woorden „welnu dat is waar, wij willen opstand en rebellie; wij willen niet meer lijdelijk aanzien, dat wij worden verdrukt door een handjevol kapitalisten; wij willen geweld en zullen dientengevolge overal tot opstand prediken" en in dien trant voortgaande heeft gezegd, dat het volgens Multatuli beter was om de Tweede Kamer van 100 uit de ramen te gooijen, dan de door hem besproken verdrukking en willekeur langer aan te zien, waarna hij zijne rede heeft geëindigd met eene tot zijne hoorders gerigte opwekking om zich ten bedoelde einde te vereenigen.— Regtb. Heerenveen 9 Mei 1889; W. 5755; Rep. 1880, 3601.

305. Voor de toepasselijkheid van dit art. is

het niet alleen een vereischte, dat de dader de boosaardige bedoeling heeft gehad om tot feitelijkheden en gewelddadigen wederstand tegen de in art. 209 genoemde ambtenaren op te ruijen, maar tevens dat het met die bedoeling gesproken, geschreven of gedrukte woord zoodanige opruijing bevat. Voor die toepasselijkheid wordt bovendien gevorderd, dat het gesproken, geschreven of gedrukte woord bevatte een onmiddelijke regtstreeksche opzetting tot rebellie; het is niet voldoende, dat het slechts middelijk kan leiden tot aansporing om rebellie te plegen. — H. R. 12 April 1887; W. 5417; N. R. CXLV, § 61, 443; v. d. H., Strafr. 1887, 177.

306. Ofschoon aan de woorden „strafbaar feit" in dit art. wellicht niet al te strenge eischen moeten worden gesteld, die de wet in den regel aan die woorden hecht, vorderen zij toch, dat er een aanwijsbaar feit, waarvoor tijd en plaats is bepaald, aanwezig zij. — Regtb. Rotterdam 9 November 1889, 136; Rep. 1889, 3602.

Art. 135.

307. T. Sijbenga. Strafbare non-revelatie. — Groningen 1884.

308. W. E. Th. M. van der Does de Willebois. Delicta reticentiae. — Leiden 1884.

Art. 138.

309. J. W. S. A. Versteeg. Huisvredebreuk. — 's Gravenhage 1878. Beoord. door mr. C. M. J. Willeumier; Themis 1880, 516.

310. W. Alberda van Ekenstein. De huisvrede in het Strafrecht. — Groningen 1883.

311. Mr. H. van der Hoeven. Nachtrust en nacht, artt. 138, 139, 311, 312, 421 en 438 Strafw. — T. v. S. I, 303.

312. Het tegen den uitgedrukten wil van den herbergier vertoeven in de gelagkamer van een bierhuis, valt niet onder het bereik van dit art. — Regtb. Arnhem 12 October 1886; W. 5334; Rep. 1886, 6886.

313. Bij te lastelegging van het in dit art. omschreven misdrijf, moet uitdrukkelijk in de dagvaarding worden vermeld, dat het feit wederregtelijk is geschied. — Regtb. Middelburg 26 Augustus 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 26; Rep. 1888, 457.

314. Schuldig aan het misdrijf in dit art. omschreven is hij, die, nadat een in een woning gehouden openbare verkooping is afgeloopen, weigert te voldoen aan het hem namens den bewoner gedaan verzoek om te vertrekken. — Regtb. Groningen 19 April 1888; W. 5738; Rep. 1889, 3041.

315. Onder het woord „binnendringen" in dit art. moet worden verstaan, het zich in eens anders woning begeven ondanks den verklaarden wil van den regthebbenden. De omstandigheid, dat een huisdeur enkel op de klink gesloten is, sluit niet in zich een verbod om binnen te gaan. — Regtb. Winschoten 31 Augustus 1887; T. v. S. II, 458; Rep. 1888, 868.

316. Dit art. is niet toepasselijk op de in een herberg toegelaten bezoekers, die op de vordering van den herbergier weigeren de herberg te verlaten. — Regtb. Middelburg 14 Januarij 1890; W. 5824.

317. Uit de omstandigheid, dat de beklaagde een winkel binnentreedt, zonder bedoeling om daar eenigen inkoop of bestelling te doen bij den regthebbende, kan niet worden afgeleid, dat hij daar wederregtelijk vertoefde. Dit vertoeven wordt eerst wederregtelijk als beklaagde na voor de eerste maal het bevel van den regthebbende te hebben ontvangen om dien winkel te verlaten, zich niet aanstonds verwijderde, maar in stede daarvan zich dat bevel, zonder er aan te voldoen, nog een of twee malen liet herhalen en zich ten slotte met geweld uit den winkel liet zetten. — Regtb. Amsterdam 8 Februarij 1889; W. 5772; Rep. 1889, 3040.

318. De ten lastelegging, dat de beklaagde de bij een ander in gebruik zijnde woning was binnengekomen, zonder voorkennis van den regthebbende en anders dan ten gevolge van een vergissing, bevat niet het element van het wederregtelijk binnendringen, zooals bij dit art. wordt gevorderd. — Hof Amsterdam 25 Junij 1889; W. 5781.

319. Hij, die in een herberg bezig is met het gebruik van den door hem gekochten en betaalden drank, kan niet geacht worden aldaar wederregtelijk te vertoeven. — Regtb. Winschoten 4 Mei 1888; P. v. J. 1888, 69; Rep. 1888, 866.

320. Als een beklaagde met toestemming des bewoners is binnengekomen, bevindt hij zich wederregtelijk in diens woning van het oogenblik, dat hij voor de eerste maal door den bewoner gesommeerd haar te verlaten, weigert daaraan te voldoen. — Regtb. Groningen 15 December 1887; W. 5697; T. v. S. II, 459; Rep. 1888, 869.

Art. 142.

321. Mr F. E. Pels. Rijcken. Art. 142 Wetb. v. Strafr. — T. v. S. II, 194; P v. J. 1888, 25.

322. Voor de strafbaarheid van het misdrijf in dit art. omschreven, is het voldoende, dat de dader bewust was van de valschheid der door hem opzettelijk geuite alarmkreten. Het is onnoodig, dat het opzet van den dader ook is gerigt op het gevolg van de daad nl. rustverstoring. Het schreeuwen van „moord, moord" in den laten avond aan den openbaren weg, moet als alarmkreet in den zin van dit art. worden aangemerkt. — Hof Leeuwarden 16 December 1886; W. 5426; Bestreden W. 5430; Rep. 1887, 8143.

Art. 143.

323. W. B. Buma. Art. 143—146 Strafwetb. — Utrecht 1887.

Art. 145.

324. De onwettigheid eener in een kerk voorgelezen bekendmaking, geeft geen bevoegdheid tot het verstrekken van wanorde en het storen der godsdienstoefening. — Regtb. Rotterdam 26 Mei 1885; W. 5198; P. v. J. 1885, 33.

325. De beklaagden, die een predikant belet hebben de godsdienstoefening te houden, terwijl zij zelf bezig waren een godsdienstoefening te houden, welke in hunne oogen wettig was, kunnen niet geacht worden de bedoeling gehad te hebben om een wettige godsdienstoefening te beletten. — Regtb. Almelo 18 December 1883; W. 5049.

Art. 151.

326. Het woord „lijk" in dit art. moet niet worden opgevat in den engen zin van het stoffelijke overschot van een overleden persoon, maar in den ruimen zin, dat daarmede ook wordt aangeduid een doodgeboren kind. Dit art. derogeert in zoodanig geval aan art. 1 der wet van 10 April 1869 (St. 65). — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Februarij 1887; W. 5387.

327. Het woord „lijk" in dit art. moet niet in dien engen zin worden opgevat, dat daaronder een doodgeboren kind niet zou worden begrepen. — Hof Amsterdam 16 Julij 1889; W. 5766; Rep. 1889, 2426.

Art. 152.

328. H. F. de Kock. Het duel. — Leiden 1887.

329. C. H. Beels. Strafrechtelijke beschouwingen over het Duitsche studentenduel. — Amsterdam 1887.

330. Mr. D. Simons. Het duel. — P. v. J. 1888, 114.

Art. 157.

331. E. P. F. A. van den Bogaert. Het gevolg van een misdrijf grond voor strafverzwaring. — Amsterdam 1885.

332. J. H. Muller. Iets over brandstichting. — Leiden 1882.

333. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. Brand, aan schuld te wijten, waardoor gemeen gevaar voor goederen ontstaat. — T. v. S. I, 435.

334. Bij en na elken brand moet nauwkeurig onderzoek worden gedaan naar de oorzaken, door of van wege de hulpofficieren van justitie. — M. v. J. 5 Januarij 1888; Bijv. E. 1888, 6.

335. Hetzij naar de oude, hetzij naar de nieuwe strafwetgeving wordt voor het misdrijf van brandstichting, waarbij te voorzien was, dat eenig menschenleven in gevaar kon worden gebragt, niet gevorderd een den dader in het bijzonder eigen wetenschap omtrent de mogelijkheid van dat gevaar. — H. R. 31 Januarij 1887; W. 5400; N. R. CXLV, § 17, 136; v. d. H., Strafr. 1887, 65.

336. Een veroordeeling op grond van art. 157, 1° kan niet worden uitgesproken, indien in de dagvaarding niet is te laste gelegd, dat van de brandstichting gemeen gevaar voor goederen te duchten was. Dit is ook niet te laste gelegd als de dagvaarding alleen vermeldt, dat er brand is gesticht in een loods gevuld met geperst turfstrooisel en balen jute en dat er brand in die loods is geweest. — Hof 's Gravenhage 25 Mei 1889; W. 5731; P. v J. 1889, 77. Besproken door Mr. F. A. R. A. van Ittersum; Tijds. v. Strafr. IV, 231.

337. De daad van een gevangene die opzettelijk in de cel der gevangenis, waarin hij zich bevindt, een hem van wege het rijk tot het vervaardigen van matwerk verstrekt bos stroo in de aldaar aanwezige gasvlam heeft gehouden en de brandende bos stroo heeft geworpen tegen de celdeur, waardoor deze in brand is geraakt en daarna opzettelijk een ander bos stroo aan de brandende bos heeft aangestoken en op het celraam heeft geworpen, tengevolge waarvan ook deze in brand is geraakt, levert het misdrijf op, strafbaar gesteld bij dit art., indien die gevangenis omringd is door andere bewoonde panden, in de gevangenis woont de directeur met zijn gezin en daarin meer andere veroordeelden zijn opgenomen. — Regtb. Leeuwarden 5 Januarij 1889. Anders Hof Leeuwarden 7 Maart 1889; W. 5756; Rep. 1889, 2530 vg.

338. Het bestaan van gemeen gevaar voor goederen, als bedoeld bij art. 157, 1° Strafr. kan worden aangenomen, hoewel de goederen niet aan onderscheiden eigenaren, maar aan één persoon toebehooren en hoewel de afzonderlijke goederen volgens hunne bestemming en ligging onder één naam kunnen worden zamen gevat. Voor het bestaan van bedoeld gemeen gevaar is het niet voldoende, dat door één andere zaak het gevaar met de in brand gestoken gedeeld wordt, maar wordt vereischt, dat de brandstichting gevaar veroorzaakt voor een belangrijke hoeveelheid goederen in een eenigzins uitgebreiden kring. — H. R. 7 Maart 1887; W. 5410; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 235; N. R. CXLV, § 39, 289; Rep. 1887, 8346; v. d. H., Strafr. 1887, 113.

339. Het misdrijf van dit art. initio jcto no. 1 bestaat, indien het van den brand te duchten gemeen gevaar voor goederen, blijkens de omstandigheden waaronder deze opzettelijk is gesticht, voor ieder en dus ook voor den dader duidelijk is of moest zijn, al is dan ook zijn opzet niet bepaald op het teweeg brengen van dat gevaar gerigt. Het staat den regter vrij het van den brand te duchten gevaar aan te nemen, op grond van gevolgtrekkingen door hem opgemaakt uit de ter teregtzitting gebleken, niet bloot toevallige van den gewonen loop der zaak afwijkende omstandigheden waaronder het feit heeft plaats gehad. — H. R. 31 October 1887; W. 5490; Rep. 1887, 8348; N. R. CXLVII, § 24, 157; v. d. H., Strafr. 1889, 386.

Art. 157, 1°.

340. Voor de strafbaarheid van brandstichting, waarvan gemeen gevaar voor goederen te duchten is, wordt niet vereischt, dat de in brand gestoken zaak den dader niet toebehoort, noch brandgevaar voor meerdere eigenaren of voor onzamenhangende bezittingen van denzelfden eigenaar; het is voldoende, dat brandgevaar voor eens anders goed, buiten de bepaald in brand gestoken zaak aanwezig is. — Hof Arnhem 16 December 1886; W. 5427; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 235; Rep. 1887, 8345.

341. Gemeen gevaar voor goederen is aanwezig, zoo er gevaar te duchten is voor een belangrijke hoeveelheid goederen van anderen in een eenigzins uitgebreiden kring, terwijl het er uit den aard der zaak minder toe doet of de goederen aan onderscheiden eigenaren of aan een persoon toebehooren en of de afzonderlijke goederen volgens hunne bestemming en ligging onder eenen naam kunnen worden gerangschikt. Gemeen gevaar voor goederen is alzoo aanwezig waar de beklaagde door brand te stichten, gevaar doet onstaan voor eens anders woning en schuur met inboedel, vee enz. en voor daarbij staande boomen. — Regtb. Almelo 11 Julij 1889; W. 5758; Rep. 1889, 2529.

Art. 158.

342. Onder de bepaling van dit art. sub 1°, valt niet het wegwerpen van een brandenden lucifer op een van slooten omgeven land, waarop de oogst opgesteld is, indien niet bewezen is, dat zich in de nabijheid van genoemd land getimmerten of goederen bevonden die gevaar zouden hebben kunnen loopen. — Regtb. Groningen 18 November 1886; W. 5368; Rep. 1887, 8351.

343. Indien de dagvaarding slechts ten laste legt het door schuld veroorzaken van brand, waardoor gemeen gevaar voor goederen ontstaat en de beklaagde ter teregtzitting door het O. M. opmerkzaam wordt gemaakt op de verzwarende omstandigheid, dat door dien brand ook gevaar voor menschenlevens is ontstaan, dan wordt door het opmerkzaam maken op die verzwarende omstandigheid niet een ander feit dan in de dagvaarding is vervat, ten laste gelegd, maar een ander gevolg van hetzelfde feit, zoodat in dit geval art. 191 Strafv. toepasselijk is. — Hof Amsterdam 25 Januarij 1888; W. 5555; P. v. J. 1888, 16.

Art. 165.

344. Bij de qualificatie van het misdrijf in dit art. voorzien, moet uitdrukkelijk worden vermeld, dat het bedoeld gevaar is ontstaan over een spoorweg. — H. R. 24 Maart 1890; W. 5854.

345. De wet stelt voor het misdrijf van dit

art. alleen schuld in het algemeen als een vereischte, zonder te onderscheiden omtrent grondslagen dier schuld. Waar aan den beklaagde is ten laste gelegd het misdrijf van het door zijn schuld doen ontstaan van gevaar voor het verkeer door stoomvermogen over een spoorweg, wordt door de omstandigheid, dat behalve aan beklaagde's schuld ook nog aan die van een ander het ongeval zou te wijten zijn, des eersten schuld niet opgeheven. — Regtb. Groningen 6 Februarij 1890; W. 5842.

Art. 168.

346. F. A. Molster. Opzettelijke stranding in het avarijgrosrecht. — Amsterdam 1888.

Art. 170.

347. De opzettelijke vernieling van een gebouw is alleen strafbaar gesteld, indien daarvan gemeen gevaar voor goederen te duchten is; die omstandigheid behoort bij de dagvaarding uitdrukkelijk te zijn te laste gelegd, zal te dier zake eene veroordeeling kunnen volgen. — Regtb. Winschoten 12 November 1886; W. 5362; Rep. 1887, 8484.

348. Aan de vereischten der wet voldoet de dagvaarding, waarbij is te laste gelegd het opzettelijk en wederregtelijk te hebben stuk geworpen vier glasruiten; er behoeft niet uitdrukkelijk te worden bijgevoegd, dat de beklaagde het opzet had om te vernielen. — H. R. 10 October 1887; v. d. H., Strafr. 1887, 333.

Art. 174.

349. H. L. Rigail Certon. Warenvervalsching. — 's Gravenhage 1881.

Art. 180.

350. M. T. de Baat. Rebellie (wederspannigheid). — Leiden 1883.

351. Mr. F. A. R. A. Baron van Ittersum. Het wettelijk vereischte van wederspannigheid, dat de ambtenaar is in de rechtmatige uitoefening zijner bediening, aan de praktijk getoetst. — T. v. S. III, 126.

352. Mr. F. A. R. A. Baron van Ittersum. Het onderscheid tusschen wederspannigheid en mishandeling, gepleegd tegen een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening zijner bediening. — T. v. S. III, 350.

353. Mr. G. A. van Hamel. Wederspannigheid. — T. v. S. I, 19, 174, 253, 369.

354. Hij, die, na aangemaand te zijn door een rijksveldwachter om een herberg na het sluitingsuur te verlaten, zulks weigert en dientengevolge door dien rijksveldwachter bij den arm gegrepen is om verwijderd te worden, — om dien beambte de verwijdering te verhinderen, hem bij den schouder heeft gegrepen, hem een zijner schouderpassanten heeft afgerukt en daardoor zijn jas beschadigd, maakt zich schuldig aan: 1°. wederspannigheid en 2°. opzettelijke wederregtelijke beschadiging van eenig aan een ander toebehoorend goed. — Regtb. Heerenveen 9 Mei 1889; W. 5738.

355. Als wederspannigheid kan niet worden aangemerkt het bemoeijelijken eener aanhouding door lijdelijk op den grond te gaan liggen. — Regtb. 's Gravenhage 24 Maart 1887; R. Bijdr. & Bijb. III, C. 241.

356. De ingezeten, die den toegang weigert aan ambtenaren die zich aan zijne woning aanmelden om toegelaten te worden tot die woning, ten einde een aldaar vertoevend persoon aan te houden tot het doen ondergaan van lijfstraf, maakt van zijn regt gebruik en pleegt alzoo geen strafbaar feit. — Regtb. 's Hertogenbosch Sine die 1887; W. 5452; W. B. A. 2005; Gemst. 1878.

357. Hij, die zich verzet tegen het door een rijksveldwachter ingesteld onderzoek of een vischtuig volgens de wet verboden is, maakt inbreuk op de regtmatige uitoefening der bediening van dien beambte. — Hof Amsterdam 15 November 1887; W. 5510; Rep. 1888, 1497.

358. De feiten, dat iemand tegen een agent van politie, werkzaam in de regtmatige uitoefening zijner bediening, toen deze met een derde, die gewelddadig verzet pleegde, bezig was, toevoegt de woorden: „ik verzuip je liever, leelijke ploert, voor dat je hem meekrijgt", en zich insgelijks met geweld verzet door hem bij de keel te grijpen, trekt en duwt, leveren medepligtigheid aan het misdrijf bij dit art. bedoeld, op. — Regtb. Groningen 23 December 1886; N. R. Bijdr. & Bijb. II, C. 272.

359. De woorden: geen voet verder of ik schiet je dood", toegevoegd aan een rijksveldwachter in de regtmatige uitoefening zijner bediening, zijn strafbaar gesteld volgens dit art. en niet volgens art. 179. Ingeval van verzet door bedreiging met geweld, vallende onder de strafbepaling van art. 285 moet krachtens art. 55, alin 2 de bijzondere strafbepaling van art. 180 worden toegepast. — Hof 's Gravenhage 4 Februarij 1887; N. R. Bijdr. & Bijb. 1887, 238; W. 5458; H. R. 2 Mei 1887; N. R. CXLVI, § 2, 7; W. 5426.

360. Hij, die een schot lost op een beambte, terwijl deze hem achtervolgde en op het punt was hem vast te grijpen, pleegt het misdrijf van wederspannigheid, ook al had de beambte hem nog niet vastgegrepen, terwijl deze het geweld ondervond. — Regtb. 's Hertogenbosch 27 December 1888; W. 5690.

361. Een ambtenaar, gehandeld hebbende op last van een supérieur, kan niet gezegd worden werkzaam te zijn geweest in de regtmatige uitoefening zijner bediening, indien het bevel hem gegeven is uit kracht van bepalingen, waaraan het wettig bestaan of de verbindende kracht ontbrak. — H. R. 18 Februarij 1889; W. 5679; Gemst. 1965; P. v. J. 1889, 39; N. R. CLI, 168; W. B, A. 2077; v. d. H., Strafr. 1889, 60; Rep. 1889. 3699.

362. De beambte van rijks- of gemeentepolitie, die ingeval van ontdekking op heeter daad van een strafbaar feit den verdachte aanhoudt, ten einde hem gedurende den nacht opgesloten te houden, handelt in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Hof Leeuwarden 10 October 1889. Anders Regtb. Winschoten 4 September 1889; W. 5786. Beoord. W. 5795, 5800.

363. Bij de beslissing, dat de beklaagde, ten einde de visitatie van zijn kar te beletten, den beambte van het paard, dat deze had vastgegrepen, heeft losgerukt en dat de tegen den beambte gepleegde feitelijkheden ligchamelijk letsel ten gevolge hebben gehad, is niet art. 184, maar wel art. 180 jcto 181, no. 1 Strafr. van toepassing. — H. R. 18 Februarij 1889; W. 5680; P. v. J. 1889, 42; N. R. CLI, 155; v. d. H., Strafr. 1889, 53; Rep. 1889, 3693.

364. Het toebrengen van stooten aan een ambtenaar, werkzaam in de regtmatige uitoefening zijner bediening, terwijl de beklaagde dien ambtenaar de deur uitduwde, is, als niet gebleken is, dat dit is geschied met opzet om te mishandelen, strafbaar volgens dit art. en niet volgens artt. 300 en 304. — H. R. 21 November 1887; W. 5505;

N. R. CXLVII, § 50, 329; v. d. H., Strafr. 1887, 468; Rep. 1888, 1501.

365. Hoezeer in dit art. het woord opzettelijk niet voorkomt, wordt voor het bij dit art. strafbaar gesteld misdrijf opzet vereischt. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt niet vereischt, dat de regtmatigheid der uitoefening van des ambtenaars bediening, ook naar de meening van den beklaagde bestaat, zoo dat zij niet strafbaar zou zijn als hij daaromtrent tengevolge van een onjuiste regtsbeschouwing in dwaling mogt verkeeren. — H. R. 27 Februarij 1888; W. 5526; N. R. CXLVII, § 27, 177; P. v. J. 1888, 40; Rep. 1888, 1496 vg.; v. d. H., Strafr. 1888, 60.

366. De feiten, dat iemand die, in staat van dronkenschap verkeerende, aan den beambte die, hem voor den burgemeester wil geleiden, onder het grijpen van een mes beleedigend toevoegt de de woorden: „ik zal die duivel", leveren wederspannigheid op. — Regtb. Groningen 14 April 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1887, C. 271.

367. Als iemand door een dienaar van de openbare magt wordt gearresteerd om hem voor een commissaris van politie te brengen, zich met geweld heeft verzet tegen bedoelden ambtenaar en de aangehoudene later wordt vrijgesproken van het feit, dat tot zijn aanhouding aanleiding heeft gegeven, sluit dit niet uit, dat de ambtenaar bij de aanhouding in de regtmatige uitoefening zijner bediening is werkzaam geweest; zoodanig verzet valt derhalve in dit art. — H. R. 13 Mei 1889; W. 5719; P. v. J. 1889, 68; N. R. CLII, 68.

368. Een beambte der rijkspolitie die een kennelijk beschonken persoon op de openbare straat aantreft en hem in het belang der goede orde in bewaring neemt om hem voor den bevoegden officier van justitie te geleiden, is in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Hof Leeuwarden 17 Augustus 1887; T. v. S. II, 461; Rep. 1888, 1500.

369. Het aan een bedienend beambte in de waarneming zijner bediening beleedigend toevoegen van de woorden „leelijke smakkers, komt hier dondersteenen, ik ben voor jelui niet bang", valt onder de strafbepaling van dit art. — H. R. 7 December 1885; W. 5248; v. d. H., Strafr. 1885, 308.

370. Niet elk woord of gebaar, dat eenige minachting te kennen geeft voor den persoon van den ambtenaar of voor zijn gezag als zoodanig, valt in de termen van dit art., maar alleen zoodanige grievende uitdrukkingen die geacht kunnen worden de eer of de kieschheid van den ambtenaar aan te randen. — H. R. 21 December 1885; W. 5257; N. R. CXLI, § 56, 376; v. d. Strafr. 1885, 328.

371. Een beklaagde vervolgd wegens verzet tegen een bedienend beambte, moet worden ontslagen van regtsvervolging, indien de dagvaarding enkel en alleen opgeeft, dat de beklaagde weigerde zijn weg te vervolgen en als niet gebleken is, dat deze weigering onregtmatig was of dat de beambte dit te regt eischte. — Hof Amsterdam 25 Junij 1889; W. 5765; Gemst. 1997.

372. Militairen die onder militair kommando van hunne exercitie naar de kazerne terugkeeren, zijn geen ambtenaren, werkzaam in de regtmatige uitoefening hunner bediening in den zin van dit art. — Regtb. Arnhem 1 Mei 1888; W. 5568; W. B. A 2040; Gemst. 1922; Rep. 1888, 1498.

373. De uitdrukking: „als je proces-verbaal tegen mij opmaakt, zal ik je afmaken", door een zeer beschonken persoon geuit tegen den politie-beambte die hem te dier zake bekeurt, moet, wanneer daarmede verder geen daden gepaard gaan, niet als bedreiging met voorwaarde, maar slechts als beleediging met dreigementen en woorden worden gequalificeerd. — Regtb. Rotterdam 17 November 1885; W. 5282.

374. Een deurwaarder handelt evenzeer in functie als hij protest van nonbetaling eener assignatie opmaakt als wanneer hij dit ten aanzien van een wissel doet. — H. R. 19 October 1885; W. 5217; N. R. CXLI, § 8, 46; v. d. H., Strafr. 1885, 234.

375. Onbekendheid van den beklaagde met de hoedanigheid van den beambte, maakt veroordeeling ter zake van wederspannigheid onmogelijk. — Regtb. Groningen 30 April 1885; N. R. B. 1885, C. 80.

376. Als iemand weigert een woning waarin hij wederregtelijke vertoeft, te verlaten en zich verzet tegen den rijksveldwachter die hem aanvatte, ten einde hem naar buiten te brengen, door opzettelijk op den grond te gaan liggen en zooveel mogelijk tegenweer te doen, pleegt hij misdrijf van wederspannigheid. — Regtb. Groningen 19 April 1888; W. 5738; Rep. 1889, 3694.

377. Uit het vonnis, houdende veroordeeling ter zake van feitelijken wederstand tegen een bedienend beambte, behoeft niet te blijken op welke gronden de regter des veroordeelden bekendheid met de qualiteit van den beambte heeft aangenomen, indien bij de behandeling der zaak omtrent dit punt geen onzekerheid bestond. — H. R. 3 Mei 1886; W. 5295; N. R. CXLIII, § 1, 1; v. d. H., J. & V, X, 32.

Art. 181.

378. Mr. A. H. Sassen. Ligchamelijk letsel. Art. 181, 1°. Wetb. v. Strafr. — W. 5815.

379. Het verzet en de daarmede gepaarde feitelijkheid vormen niet twee misdrijven, maar slechts één en wel dat van art. 181, 1°. Strafr. — H. R. 26 Maart 1888; N. R. CXLVIII, § 54, 322; Rep. 1888, 1680.

380. Voor ligchamelijk letsel bij art. 181, 1°. bedoeld, wordt vereischt eenige objectief waarneembare beleediging van het ligchaam of verandering van den gezondheidstoestand. — Regtb. Middelburg 11 Maart 1890; W. 5851.

381. Bij toepassing van artt. 180 en 181 moet de qualificatie niet zijn wederspannigheid en mishandeling, maar wederspannigheid die een ligchamelijk letsel heeft ten gevolge gehad. — H. R. 18 Februarij 1889; W. 5680; P. v. J. 1889, 42.

Art. 184.

382. Mr. A. A. Baron van der Feltz. Art. 184 Wetb. v. Strafr. in verband met de wet op de zeevisscherijen. — T. v. S. IV, 132.

383. Mr. G. A. van Hamel. Wederspannigheid. — Tijds. v. Strafr. I, 253, 357.

384. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Een rijksveldwachter, die, naar aanleiding bij hem ingekomen klagt wegens diefstal, daarnaar bij iemand ten diens huize onderzoek doet, is in de regtmatige uitoefening zijner bediening, tenzij het tegendeel uitdrukkelijk blijke. — T. v. S. I, 302.

385. W. Th. Pahud de Mortanges. Zijn de feiten, vroeger strafbaar ingevolge art. 9*b* en *c* der wet van 7 December 1883 (St. 202), strafbaar gebleven? — Utrecht 1888.

386. Mr. A. A. Baron van der Feltz. Bijdrage tot de verklaring van art. 184 Wetboek van Strafrecht. — Amsterdam 1888.

387. Bedenkingen tegen de ruime strekking van art. 184 Strafr. — W. B. A. 1978; Rep. 1888, 2171.

388. Het aanraden van iemand over wien men geen gezag of overmagt heeft, om aan een bevel van een ambtenar, belast met het opsporen van misdrijven, niet te gehoorzamen, kan niet worden gelijkgesteld met het opzettelijk beletten, belemmeren of verijdelen van de bevolen handeling als bij dit art. bedoeld. — Regtb. Tiel 12 April 1888; W. 5638; Gemst. 1986; W. B. A. 2070; Rep. 1889, 4265.

389. De bewoner van een huis is niet verpligt te voldoen aan de vordering van een met de executie van een strafvonnis belasten ambtenaar om dezen toegang te verschaffen tot zijne woning, ten einde aldaar een veroordeelde tot het ondergaan eener gevangenisstraf in hechtenis te nemen. Door den gevorderden toegang te weigeren, overtreedt hij art. 184 Strafr. niet. — Regtb. 's Hertogenbosch 2 Junij 1887; W. 5452; W. B. A. 2005; Gemst. 1878. H. R. 3 October 1887; W. 5478; W. B. A. 2009; Luttenberg 1887, 152; Rep. 1887, 10010; N. R. CXLVII, § 5, 23; v. d. H., Strafr. 1887, 321.

390. Hij, die bij een geregtelijken verkoop van roerende goederen, zonder mededeeling van redenen en zonder den deurwaarder tijd te geven om na te gaan of de goederen tot het beslagene behooren, eenige goederen ontneemt aan den met den verkoop belasten deurwaarder, maakt zich schuldig aan het misdrijf van art. 184 Strafr. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 November 1886; Maandb. v. D III, 6.

391. Hij, die een hond losmaakt, welke door een politieagent wordt overgebragt naar een locaal, ten einde daar eenige dagen ter herkenning bewaard te blijven, maakt zich niet schuldig aan het misdrijf van dit art., omdat de overbrenging niet geschiedde ter afmaking (art. 6g Wet 1875, St. 110) en dus niet krachtens een wettelijk voorschrift. — Regtb. 's Gravenhage 17 Februarij 1887; Hof 's Gravenhage 23 April 1887; W. 5467; Rep. 1887, 9446.

392. De beklaagde die aan een gemeenteveldwachter, welke hem wegens openbare dronkenschap wilde bekeuren, weigerde zijn naam op te geven en hem, toen hij den beklaagde voor den burgemeester wilde geleiden, onder het grijpen van een mes beleedigend toevoegde: „ik zal die duivel", moet schuldig worden verklaard aan wederspannigheid. — Regtb. Groningen 14 April 1887; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 271.

393. Als wederspannigheid kan niet worden aangemerkt het bemoeijelijken eener aanhouding door lijdelijk op den grond te gaan liggen. — Regtb. 's Gravenhage 24 Maart 1887; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 241; Rep. 1887, 9448.

394. De beklaagde, die jagende zonder acte en consent op de nadering van een rijksveldwachter hard wegloopt, niettegenstaande de veldwachter hem toeroept te blijven staan, en die toen de veldwachter hem op 5 a 6 meters genaderd was, zich plotseling omkeert en de tromp van het geweer met overgehaalden haan en den vinger aan den trekker op den veldwachter rigtende, uitroept, „geen voet verder of ik schiet je dood", maakt zich schuldig aan wederspannigheid. — Hof 's Gravenhage 4 Februarij 1887; W. 5458; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 237; Rep. 1887, 9449.

395. Er bestaat geen wettelijk voorschrift krachtens hetwelk een ambtenaar belast met het uitoefenen van politietoezigt, regt heeft te vorderen, dat een hem bij name onbekend overtreder hem zijn naam moet opgeven. Het niet voldoen aan zoodanige vordering valt derhalve buiten de toepassing van dit art. — Regtb. Middelburg 15 Junij 1888; W. 5650; Gemst. 1948; W. B. A. 2068; Rep. 1889, 4269.

396. Bij dit art. is niet bedoeld strafbaar te stellen elke belemmering (beletten of verijdelen) van hetgeen ieder ambtenaar krachtens zijne wettelijke algemeene ambtsbevoegdheid verrigt of elk niet voldoen aan een bevel of eene verordening door welken ambtenaar ook, krachtens die wettelijke ambtsbevoegdheid gedaan; dit art. stelt echter grenzen, binnen welke de strafbaarheid van zoodanige feiten is beperkt. Die beperkingen betreffen zoowel de ambtenaren die de handelingen verrigten als de handelingen en bevelen zelve door hen verrigt en gegeven. De woorden in dit art. „bevelen krachtens wettelijk voorschrift gedaan" en handelingen ter uitvoering van eenig wettelijk voorschrift ondernomen" beteekenen niet hetzelfde als „alle bevelen gegeven of handelingen ondernomen krachtens algemeene wettelijke ambtsbevoegdheid"; deze laatste woorden hebben eene veel wijdere strekking die een extensieve in strafzaken ongeoorloofde interpretatie noodig zou maken. Het opgeven van een valschen naam en het vertoonen van een op dien naam afgegeven jagtacte aan een rijksveldwachter, opziener der jagt en visscherij, die in de regtmatige uitoefening zijner functie aan den beklaagde vroeg zijn naam op te geven en zijn jagtacte te vertoonen, valt niet onder het bereik van dit art. — Regtb. Amsterdam 1 Februarij 1889; W. 5731; W. B. A. 2096; Gemst. 1987; Rep. 1889, 4267. Bestreden door mr. S. J. M. van Geuns; W. 5793.

397. Hij, die in plaats van onwettig gevangen hazen op de vordering van een jagtopziener aan dezen af te geven, hen in een schuit werpt en daardoor de in beslagneming belet, maakt zich schuldig aan overtreding van dit art. — Regtb. Middelburg 24 Augustus 1888; W. 5613; Rep. 1888, 2174.

398. Art. 49 jagtwet geeft den beambte wel de bevoegdheid een door hem bekeurde, die hem onbekend is, aan te houden, maar niet om den bekeurde die de vlugt neemt te bevelen hem naar den officier van justitie te volgen; de verijdeling van zoodanig bevel is dus niet strafbaar volgens dit art. — Hof Amsterdam 30 October 1889; P. v. J. 1889, 136; Rep. 1889, 4271.

399. Het opzettelijk niet voldoen aan een bevel, door een ambtenaar met eenig toezigt belast, is strafbaar volgens dit art., als het bevel gegeven is krachtens eenig wettelijk voorschrift, doch niet als het eenvoudig gegeven is binnen de grenzen der bevoegdheid van den ambtenaar. — Hof Amsterdam 12 Junij 1889; W. 5756; Rep. 1889, 4275.

400. Onder de uitdrukking „wettelijk voorschrift" in dit art. kunnen in het algemeen niet worden begrepen alle voorschriften in provinciale, plaatselijke- of waterschapsverordeningen, maar alleen de voorschriften die in rijkswetten, hetzij onmiddelijk, hetzij in verband met eenige andere verordening zijn gegeven. Onder deze laatste moeten worden gebragt de voorschriften die in een bij een bijzondere wetsbepaling voorgeschreven reglement van een provinciaal- plaatselijk- of waterschapsbestuur worden gegeven, ten einde met deze wetsbepaling die daardoor wordt aangevuld en in werking treedt, een geheel uit te maken. — H. R. 27 Junij 1887; Luttenberg 97; W. 5447; Gemst. 1876; W. B. A. 1995; Rep. 1887, 10012; N. R. CXLVI, § 40, 248; v. d. H., G. Z. XXXVI, 365; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 243. Bestreden door mr. I. T. Buijs; T. v. S. II, 250.

401. Onder de uitdrukking „wettelijk voorschrift" in dit art. moet begrepen, worden elk voorschrift middelijk of onmiddelijk uit de wet voortvloeijende, dus ook het voorschrift eener wettelijke gemeente-verordening. — Hof Amsterdam 15 Maart 1887; W. 5462; Gemst. 1886; W. B. A. 2004.

402. Bij geen wettelijk voorschrift is aan den burgemeester of veldwachter opgedragen bevelen te geven omtrent het liggen van schepen in een vaarwater of het vrijhouden der vaart, noch aan schippers gelast zich naar die bevelen te gedragen. — Regtb. 's Gravenhage 14 Mei 1888; W. 5615; W. B. A. 2055; Gemst. 1934; Rep. 1888,2173.

403. Het bevel, gegeven door een agent van politie krachtens gemeente-verordening, is in den zin der wet een bevel gegeven door een ambtenaar krachtens wettelijk voorschrift. — Regtb. Haarlem 27 Januarij 1887; W. 5432; Gemst. 1872; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 243; P. v. J. 1887, 6; W. B. A. 1990.

404. Degene die een ander opzettelijk waarschuwt, dat een rijksveldwachter op wacht staat, om te onderzoeken of die ander zich schuldig maakt aan overtreding ten gevolge van welke waarschuwing het onderzoek niet had kunnen plaats hebben, maakt zich schuldig aan het misdrijf bij dit art. omschreven. — Hof Arnhem 29 December 1887; W. 5534; Rep. 1888, 2176.

405. Onder „wettelijk voorschrift" in dit art. moet ook worden begrepen een voorschrift bij een politiereglement eener gemeente gegeven. — Regtb. Groningen 31 Maart 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 38; Rep. 1888, 2171.

406. Er bestaat geen wettelijk voorschrift krachtens hetwelk een ambtenaar met het uitoefenen van politietoezicht belast, regt heeft om in de uitoefening van dat toezigt te vorderen, dat bij name hem onbekende overtreders hunne namen opgeven. Mitsdien levert het niet opgeven van hunne namen door overtreders aan zoodanigen ambtenaar geen strafbaar feit op. — Regtb. Dordrecht 18 Januarij 1889; W. 5682; W. B. A. 2076; Rep. 1889, 4268.

407. Het enkel niet voldoen aan een bevel gegeven door een ambtenaar met de handhaving der orde belast, om tot herstel der orde zijns weegs te gaan en zich rustig te gedragen, valt niet onder dit art., indien geen wettelijke bepaling daartoe dien ambtenaren in het algemeen de bevoegdheid heeft verleend. — Regtb. 's Gravenhage 25 November 1886; W. 5462; Gemst. 1889; W. B. A. 2003; Rep. 1887, 10016.

408. Het zich niet onmiddelijk verwijderen uit een herberg, nadat de burgemeester in het belang der openbare orde last tot ontruiming had gegeven, moet worden gequalificeerd als het opzettelijk niet voldoen aan een bevel krachtens wettelijk voorschrift gedaan door een ambtenaar met de uitvoering van eenig toezigt belast, vallende in de termen van art. 184 Strafr. — Regtb. 's Gravenhage 10 Februarij 1887; W. 5462; Gemst. 1888; W. B. A. 2003; Rep. 1887, 10017.

409. Het luidkeels roepen van „ho! ho! ho!", met het oogmerk om te waarschuwen tegen personen tot welke de veldwachter zich begaf op gegrond vermoeden dat zij stroopten, met het gevolg, dat die personen de vlucht namen en de veldwachter geen verbaal kon opmaken, valt in dit art. — Hof 's Hertogenbosch 5 Junij 1889; W. 5723.

410. Een onderinspecteur van politie, tevens onbezoldigd rijksveldwachter, die een overtreding van art. 16, 1°. Drankw. op heeterdaad meent te ontdekken, handelt in de regtmatige uitoefening van zijne bediening als hij de flesch, waarin hij vermoedt dat zich sterke drank bevindt, wegneemt om haar als stuk van overtuiging in beslag te nemen. — Regtb. Rotterdam 28 Mei 1889; W. 5744; Gemst. 1977; W. B. A. 2100; P. v. J. 1889, 140; Rep. 1889, 3398.

Art. 185.

411. Het houden van een openbare verkooping door een notaris kan niet geacht worden te zijn een in het openbaar regtmatig uitoefenen van functiën door een ambtenaar met openbaar gezag bekleed, gelijk wordt bedoeld in dit art. — Regtb. Tiel 20 October 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 40; Rep. 1888, 2075.

Art. 188.

412. Mr. S. Menalda. Een strafbaar feit, bij de wet straffeloos gelaten. — N. R. Bijdr. IV, 1878, 555.

413. Schuldig aan het misdrijf van dit art. is hij, die wetende, dat het niet gepleegd is, een jegens hem gepleegd strafbaar feit aan anderen mededeelt en verder er toe medewerkt, dat tegen den door hem opgegeven dader, door de politie proces-verbaal wordt opgemaakt. — Regtb. Arnhem 22 November 1887; Regtsg. Bijdr. & Bijb. III, C. 42; Rep. 1888, 1955.

414. Aan het misdrijf in dit art. omschreven, maakt hij zich schuldig die aangifte doet, dat hij zelf een strafbaar feit heeft gepleegd, wetende, dat hij het niet heeft gepleegd. — Regtb. Groningen 15 December 1887; W. 5697; T. v. S. II. 461; Rep. 1889, 4099.

415. Voor de strafbaarheid van het bij dit art. voorzien misdrijf wordt niet vereischt, dat de aangifte in schrift gesteld is overeenkomstig het voorschrift van art. 12 alin. 3 Strafv. — Regtb. Zierikzee 20 December 1887; W. 5500; Rep. 1888, 1948.

Art. 189.

416. Th. C. van Eijk Bijleveld. Begunstiging. — Leiden 1884.

417. A. W. Jacometti. Eenige opmerkingen over begunstigen en helen. — Leiden 1880.

Art. 196.

418. Het aannemen en dragen van vreemde ordeteekenen. — W. B. A. 2106.

419. Voor de strafbaarheid krachtens dit art. wordt vereischt de wil om zich voor te doen als bekleedende de hoedanigheid, waarvan men de onderscheidingsteekenen draagt. — Regtb. Groningen 12 Maart 1885; N. R. B. 1885, 81; Rep. 1886, 6044.

Art. 207.

420. A. C. Crena de Jongh. Eenige opmerkingen over art. 207 der wet van 3 Maart 1881 in verband met § 153—164 van het Strafgesetzbuch für das Deutsche Reich. — Leiden 1882.

421. F. A. J. F. van Rappard. Eenige opmerkingen over meineed. — Utrecht 1882.

422. A. L. J. Melvill van Carnbee. Het bewijs der eedsaflegging in een strafvervolging ter zake van meineed. — Utrecht 1882.

423. Mr. F. J. A. Fles. Opmerkingen omtrent het arrest in zake het valschelijk met eede bevestigen van een schuldvordering in een faillieten boedel. — W. 5413, 5415, 5419, 5421.

424. A. Teixeira de Mattos. Bijdrage tot de leer van den meineed. — Amsterdam 1869.

425. L. J. M. Basquin. Voltooiing van valsch getuigenis en uitlokking tot meineed. — Amsterdam 1890.

426. De meineed in de Nederlandsche Wetgeving der 19e eeuw. — R. Bijdr. & Bijb. II, C. 145.

427. Kan iemand beneden de zestien jaren, van wien blijkt, dat hij door misleiding des regters omtrent zijn leeftijd tot den eed is toegelaten, en daarna des bewust eene valsche verklaring heeft afgelegd, wegens valsch getuigenis worden veroordeeld? — Neen. — Regtsg. Adv. X, 173.

428. Ten einde eene veroordeeling ter zake van dit art. te wettigen, moet de bij dit art. bedoelde valsche verklaring als getuige in een strafzaak onder eede afgelegd, een noodzakelijk bestanddeel der getuigenis zijn. — Hof Leeuwarden 13 Januarij 1887; W. 5387; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 247; P. v. J. 1887, 8; Rep. 1887, 9133.

429. Dit art. is geschonden, indien uit het vonnis niet blijkt op grond van welk bewijsmiddel is aangenomen, dat de beklaagde de naar 's regters oordeel met de waarheid strijdige ververklaring als getuige onder eede heeft afgelegd, bewust van hare onwaarheid en dus opzettelijk. Dit art. maakt geen onderscheid tusschen verklaringen die op de hoofdzaak en die op bijkomende omstandigheden betrekking hebben. — H. R. 4 April 1887; W. 5403; N. R. CXLV, § 56, 411; v. d. H., Strafr. 1887, 167.

430. In het algemeen wordt niet voor de strafbaarheid van valsch getuigenis ingevolge dit art. vereischt, dat de verklaring van invloed kan zijn geweest op de beslissing van het geding, waarin zij krachtens een wettelijk voorschrift is gevorderd en afgelegd. De qualificatie van het in dit art. omschreven misdrijf wordt uitgedrukt door het woord „meineed" als opschrift van den titel waarin alleen dit art. voorkomt, zoodat daarbij niet bovendien het woord „opzettelijk" behoeft te worden opgenomen. — H. R. 17 October 1887; W. 5487; Rep. 1887, 9134; N. R. CXLVII, § 10, 74; v. d. H., Strafr. 1887, 343.

431. Door de te lastelegging, dat de beklaagde zekeren hem opgedragen beslissenden eed valschelijk heeft afgelegd, wordt voldoende te kennen gegeven, dat een wettelijk voorschrift regtsgevolgen aan de onder eede afgelegde verklaring verbindt, zoodat in die te lastelegging niet ontbreekt, hetgeen in dit opzicht bij dit art. voor de strafbaarheid van meineed wordt gevorderd. Indien bij het onderzoeken dier zaak geen twijfel is gerezen omtrent de verbindende kracht in het burgerlijk geding van den door den beklaagde afgelegden eed en deze zich ook niet op eenig verzuim heeft beroepen, dat op de regtsgevolgen den eed van invloed zou kunnen zijn, moet worden aangenomen dat de eed overeenkomstig de wet is afgelegd, zoodat in zoodanig geval niet afzonderlijk behoeft te worden beslist of de eed door den burgerlijken regter bij vonnis was opgelegd en of bij het afleggen van den eed de vormen bij de burgerlijke wet voorgeschreven zijn in acht genomen. — H. R. 7 November 1887; W. 5503; N. R. CXLVII, § 27, 177; v. d. H., Strafr. 1887, 398.

432. In de dagvaarding, houdende te lastelegging van het valsch afleggen van een beslissenden eed in een burgerlijke zaak, behoeft niet te worden vermeld het vonnis, waarbij die eed is opgedragen. — H. R. 27 Junij 1887; W. 5448; N. R. CXLVI, § 42, 262; v. d. H., Strafr. 1887, 281.

433. Hij, die de deugdelijkheid eener voorgewende schuldvordering bij verificatie in faillissement, opzettelijk in strijd met de waarheid met eede bevestigt, is strafbaar volgens dit art. — H. R. 28 Februarij 1887; W. 5409; N. R. CXXV, § 34, 236; v. d. H., Strafr. 1887, 93.

434. Er bestaat geen meineed of strafbare poging daartoe, indien de getuige zijn valsche verklaring vóór den afloop van zijn verhoor vrijwillig, zij het ook daartoe bewogen doordien zijne voorloopige arrestatie ter zake van meineed inmiddels was gevorderd, heeft ingetrokken. — H. R. 17 Junij 1889; W. 5742; P. v. J. 1889, 89; N. R. CLII, § 30, 201; v. d. H., Strafr. 1889, 240. Hof 's Hertogenbosch 20 Maart 1889; W. 5801; Beoord. W. 5758; Rep. 1889, 3387.

435. Uit het vonnis, houdende veroordeeling wegens het afleggen van een valschen eed in een civiele zaak, moet op straffe van nietigheid blijken op welken grond door den regter in strijd met des beklaagden ontkentenis, is beslist, dat de eed door dezen is afgelegd met de bewustheid dat hij onwaarheid sprak. — H. R. 14 December 1885; W. 5252; N. R. CXLI, § 48, 321; v. d. H., Strafr. 1888, 317.

436. Dit art. vordert voor de strafbaarheid niet dat de valsche verklaring van invloed is geweest op de regterlijke beslissing. — H. R. 9 Mei 1887; W. 5432; N. R. CXLVI, § 10, 58; v. d. H., Strafr. 1887, 231.

437. De in strijd met de waarheid afgelegde verklaring van een getuige, dat hij wist, dat de beklaagde voorzien was van een schriftelijke vergunning om te jagen, kan leiden tot veroordeeling wegens meineed. — H. R. 15 October 1888; N. R. CL, § 6, 26; Rep. 1889, 3388.

438. Indien in het door den griffier opgemaakt proces-verbaal vermeld staat, dat de van meineed verdachte getuige den eed heeft afgelegd naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, maar van die omstandigheid niet blijkt uit het proces-verbaal van het verhandelde op de teregtzitting, dan mag door andere bewijsmiddelen worden aangetoond, dat de eed werd afgelegd als gezegd. Als in dat proces-verbaal niet voorkomt, dat de van meineed verdachte getuige uitdrukkelijk een hem bij de dagvaarding ten laste gelegd feit heeft verklaard, dan kan het afleggen dier verklaring door getuigen bewezen worden. — Hof 's Hertogenbosch 19 Mei 1889; W. 5753; Rep. 1889, 3390 vg.

439. Bij vervolging wegens meineed ter zake van het op een openbare teregtzitting onder eede afleggen van een valsche verklaring kan, behalve het proces-verbaal bedoeld bij art. 174*b* Strafv., elk ander wettelijk middel tot bewijs van het feit en van de schuld des beklaagden worden gebezigd. — H. R. 4 November 1889; W. 5796; P. v. J. 1889, 146; Rep. 1889, 3392.

440. De vraag of meineed is gepleegd, behoeft niet uitsluitend beantwoord te worden uit het procesverbaal der teregtzitting. — H. R. 27 December 1887; W. 5510; P. v. J. 1888, 8; N. R. CXLVII, § 70, 471; v. d. H., Strafr. 1887, 499.

Art. 208.

441. J. Cornelissen. Muntmisdrijven. — Leiden 1885.

442. J. K. H. Turk. Beschouwingen over muntmisdrijven. — Utrecht 1886.

443. Indien binnen de grenzen van art. 10 der wet van 1 Junij 1850 (St. 25) aan het muntcollege een onderzoek omtrent van valschheid verdachte muntstukken, is opgedragen, dan is het muntcollege, sporen van valschheid ontdekkende, ook bevoegd te onderzoeken of de vervalsching met be-

hulp of door middel van tevens overgelegde voorwerpen kan hebben plaats gehad en kan de regter de uitspraak van het college over dit punt ook als een berigt van deskundigen aannemen. — H. R. 11 Maart 1889; W. 5691; P. v. J. 1889, 50; N. R. CLI, § 44, 288; Rep. 1889, 2672.

Art. 219.

444. M. P. G. Kappeyne van de Coppello. Overzicht van de geschiedenis en jurisprudentie der Nederlandsche wetgeving op de handels- en fabrieksmerken. — Leiden 1886. Aang. N. R. B. & B. III, B. 369.

445. Teregt wordt verbod tot inschrijving van een merk gevraagd, waarvan de hoofdvoorstelling, het spiegelbeeld, is van een reeds ingeschreven merk, terwijl overigens tusschen de beide merken geen ander verschil bestaat, dan in de woorden en cijfers die boven of naast de hoofdvoorstelling staan. Het verbod moet echter beperkt blijven tot de soort van verpakking, waarvoor het vroeger ingeschreven merk bestemd was. — Regtb. Amsterdam 7 Maart 1889; P. v. J. 1889, 38; M. v. H. I, 218.

446. Het opzettelijk in den handel brengen van waren, welker verpakking valschelijk voorzien is van den naam of firma waarop een ander regt heeft of op wier verpakking zoodanige naam of firma, zij het ook met een geringe afwijking, is nagebootst, is een onregtmatige daad. — Regtb. Groningen 2 Februarij 1888; W. 5609; P. v. J. 1888, 121.

447. Indien de beklaagde willens en wetens den valschen naam gebruikt en zijn daarvan voorziene waar verkocht en afgeleverd heeft, neemt de omstandigheid, dat hij den kooper op den namaak opmerkzaam heeft gemaakt, het strafbare van zijne handeling niet weg, evenmin wordt dat strafbare weggenomen door de omstandigheid, dat ook zijn eigen firma en woonplaats op de etiquette voorkomen. — Regtb. Haarlem 3 November 1887; P. v. J. 1887, 46.

Art. 225.

448. P. A. van Buttingha Wichers. De beteekenis van briefkaart en kaarttelegram voor het strafrecht. — Leiden 1877. Beoord. door Mr. A. Heemskerk, Themis 1878, 467.

449. R. Schuurbeque Boeye. Eenige beschouwingen betreffende valschheid in geschriften. — Utrecht 1890.

450. J. A. Cohen. Faux intellectuel. — Utrecht 1877.

451. J. R. A. Cort van Linden. Valschheid als vervalsching van bewijsmiddel. — 's Gravenhage 1881.

452. W. A. van Bijlert. De mogelijkheid van benadeeling als bestanddeel der valschheid in geschriften. — Nijmegen 1890.

453. Mr. F. E. Pels Rijcken. Valschheid in geschriften. — T. v. S. II, 420. Beoord. P. v. J. 1888, 91.

454. De notaris en het Wetboek van Strafrecht. — W. v. N. R. 959.

455. Schuldig aan valschheid is hij, die schuldbekentenissen vervaardigt welke hij niet met zijn naam onderteekent, maar van een stempeldruk voorziet, houdende nabootsing van zijn handteekening, zulks met het oogmerk om later de onderteekening en de afgifte dier schuldbekentenissen, welke hij voor echt liet doorgaan, te kunnen ontkennen — Regtb. Maastricht 18 April 1887; W. 5606; Rep. 1888, 1972.

456. Onder het vereischte voor strafbare valschheid, dat het geschrift bestemd moet zijn om tot bewijs van eenig feit te dienen, moet worden verstaan, dat het geschrift, hetzij bij den regter als begin van bewijs door geschrift of als vermoeden in aanmerking kan komen, hetzij administratief tot eenig bewijs kan dienen. Als zoodanig geschrift mag niet worden aangemerkt een factuur, welke een onwaren en te hoogen koopprijs vermeldt. Zij toch is niet geschikt om voor den regter tegenover derden bewijs te leveren en levert evenmin een begin van schriftelijk bewijs of eene praesumtio facti op. Het nadeel waarvan dit art. de mogelijkheid vordert, moet zijn een dadelijk aanwijsbaar nadeel: de geheel onbepaalde verwijderde en speculatieve mogelijkheid van nadeel, is niet voldoende. — Hof Arnhem 3 Februarij 1888; P. v. J. 1888, 33; Rep. 1888, 1969 vg.

457. Hij, die een onderhandsche acte, waarbij hij verpligtingen op zich neemt tegenover zijn medecontractant, valschelijk met een anderen naam dan den zijnen onderteekent, pleegt het misdrijf van valschheid. — Regtb. Arnhem 11 October 1887; W. 5585.

458. De strook van een postwissel, waarop de adressant den datum der storting vermeldt en de verdere invulling doet, behoort niet tot het geldswaardig gedeelte van een postwissel, maar moet worden aangemerkt als een afzonderlijke kennisgeving door adressant aan den geadresseerde. — Hof 's Hertogenbosch 19 December 1888; W. 5666.

459. Voor de toepasselijkheid van art. 225 Strafr. wordt geen ander opzet gevorderd, dan dat het valschelijk opmaken of vervalschen van een geschrift geschied zij met oogmerk om het als echt en onvervalscht te gebruiken of door anderen te doen gebruiken. — H. R. 27 December 1886; W. 5381; v. d. H., Strafr. 1886, 284; N. R. CXLIV, § 58, 368; Rep. 1887, 9877.

460. De magtiging tot het stellen van zijne handteekening als borg op een inschrijvingsbillet, door den steller als aannemer in te leveren en zulks met het gemeenschappelijke doel om dat inschrijvingsbillet zoo doende voor ongeldig te verklaren en den voortgang der aanbesteding onmogelijk te maken, zoolang de aanbesteder zijnerzijds niet twee borgen had gesteld, levert geen daderschap of medepligtigheid aan strafbare valschheid op. — Regtb. Utrecht 10 December 1886; W. 5384; Rep. 1887, 9878.

461. Het op een inschrijvingsbillet voor een te houden aanbesteding als borg stellen van den naam van een derde, doch met diens toestemming, levert strafbare valschheid op. — Regtb. Utrecht 19 Januarij 1887; W. 5384.

462. Het doen van aangifte voor den ambtenaar van den burgerlijken stand in een geboorte- en doodacte in strijd met de waarheid, dat men is de vader van een uit een wettig huwelijk geboren kind, terwijl het kind buiten huwelijk is geboren, valt niet in de termen van dit art. Noch een geboorte-, noch een doodacte heeft de bestemming om van een wettig aangegaan huwelijk van de ouders van een kind te doen blijken. — Hof Arnhem 9 September 1885; W. 5297; W. v. N. R. 870; N. R. B. 1885, C. 116; W. B. A. 1940.

463. Een geschrift, dat niets anders bevat, dan een klacht over nalatigheid in de plichtsvervulling en wangedrag van de daarbij genoemde ambtenaren en het verzoek, dat een onderzoek zal worden ingesteld, draagt op zich zelf beschouwd niet het karakter van bestemd te zijn tot het bewijs van eenig feit. Van die bestemming kan blijken uit omstandigheden buiten den inhoud van het ge-

schrift zelf gelegen. — H. R. 14 October 1889; W. 5783; P. v. J. 1889, 129; v. d. H., Strafr. 1889, 298.

464. De beklaagde die aan dienstboden en hare meesters valsch vervaardigde brieven en briefkaarten heeft doen toekomen, waarin door de nabestaanden of verloofden dier dienstboden het vertrek uit hare diensten wordt verlangd en geëischt en zulks met de bedoeling om in een der openvallende diensten geplaatst te worden, maakt zich niet schuldig aan strafbare valschheid, omdat het verlangen of de eisch van voormelde nabestaanden of verloofden niet kan gezegd worden zoodanig feit te zijn als door dit art. een der elementen van het misdrijf van valschheid wordt genoemd. — Regtb. Amsterdam 10 Mei 1889; W. 5779; Rep. 1889, 4105.

465. Indien de bewezen feiten vallen in de strafbepaling, zoowel van art. 225 als van art. 326 Strafr. moet alleen eerstgemeld art. worden toegepast, in welk geval voor de aanhaling van het niet toegepast art. 326 geen wettelijke grond bebestaat. — H. R. 21 November 1887; W. 5511; N. R. CXLVII, § 47, 310; v. d. H., Strafr. 1887, 456. Hof Leeuwarden 13 October 1887. Regtb. Groningen 25 Augustus 1887; W. 5507.

466. Het plaatsen van eens anders handteekening onder een geschrift, is het valschelijk opmaken van een geschrift in den zin van dit art. ook dan als zulks is geschied met toestemming van dien ander. — H. R. 28 November 1887; W. 5516; v. d. H., Strafr. 1887, 480; N. R. CXLVII, § 53, 364; P. v. J. 1888, 1; Rep. 1888, 1984.

467. De dagteekening eener onderhandsche quitantie is in het algemeen een bestanddeel van zoodanige acte. De strafregter kan echter volstaan met alleen te onderzoeken of de dagteekening van het geschrift, waarin de valschheid gepleegd is, een hoofdbestanddeel van dat geschrift uitmaakt. De strafbaarheid wordt niet opgeheven door de omstandigheid, dat de antidateering eener quitantie wegens betaalde huurpenningen heeft plaats gehad met medewerking van den lasthebber des verhuurders. Het simuleeren van acten is strafbaar als valschheid, indien er vervalsching der waarheid aanwezig is met het oogmerk om te misleiden. Mogelijkheid van nadeel bestaat als de vervalschte quitantie moet dienen in een verzetprocedure, ook als men zich bij de acte van verzet niet beroepen heeft op die quitantie. — Regtb. Breda 27 Januarij 1888, W. 5516; P. v. J. 1888, Rep. 1888, 1977 vg.

468. Het bedriegelijk en valschelijk verzinnen, in geschrift stellen, met een valschen naam onderteekenen en ter plaatsing inzenden in een dagblad, met de boosaardige bedoeling om iemand nadeel toe te brengen, stellen valschheid daar in onderhandsche geschriften en het des bewust gebruik maken daarvan. — Hof Amsterdam 13 October 1885; W. 5284.

469. Voor het aanwezig zijn van strafbare valschheid is het niet voldoende, dat in het algemeen nadeel mogelijk is door het gebruik van het valsche stuk, maar moet die mogelijkheid van benadeeling in elk concreet geval aangetoond kunnen worden. — Regtb. Amsterdam 2 December 1886; W. 5423; Rep. 1887, 9871.

470. De moeder die met haar zoon Boudewijn naar een notaris gaat, aan dezen in strijd met de waarheid mededeelt, dat die zoon haar zoon Floris is en door den notaris een acte laat opmaken, waarin de voor hem verschijnende persoon wordt aangeduid als Floris, maakt zich schuldig aan valschheid in een authentieke acte. — Hof Leeuwarden 7 April 1887; W. 5510; Rep. 1888, 1983.

471. Een postwissel die de onderteekening draagt van een beambte van het postkantoor der plaats van afzending, is aan te merken als eene authentieke acte en evenzeer de kwijting op de keerzijde van den postwissel, waarmede zij één geheel uitmaakt, als voorzien van den stempel en van het registernummer van het postkantoor der plaats van betaling. De postbode die valschelijk op de postwissels de handteekeningen der geadresseerden stelt, schendt een bijzonderen hem opgedragen ambtsplicht, daar hij in deze zijne hoedanigheid gehouden was te zorgen, dat de kwijtingen door de geadresseerden op de postwissels worden geplaatst. — Regtb. Maastricht 19 Maart 1888, R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 48; Rep. 1888, 1975.

472. Bij de beoordeeling of uit het gebruik van een vervalscht stuk nadeel kan ontstaan, moet worden gelet op een bestaande gewoonte, ook zonder dat de wet daarop verwijst. — Hof Amsterdam 22 December 1888; W. 5653; P. v. J. 1889, 5; Rep. 1889, 4106.

473. Voor de strafbaarheid van het misdrijf van het opzettelijk na 1 September 1886 gebruik maken van een vervalscht geschrift, indien de vervalsching zelve vóór dat tijdstip heeft plaats gehad, wordt niet gevorderd, dat die vervalsching overeenkomstig de vereischten van valschheid bij den Code Pénal gesteld, heeft plaats gehad, doch is het voldoende, dat het geschrift ingevolge dit art. is te beschouwen als een vervalscht geschrift. — H. R. 23 April 1888; W. 5550; P. v. J. 1888, 62; Rep. 1888, 1959; v. d. H., Strafr. 1888, 147.

474. Het onderteekenen van een onderhandsche acte, waarbij verpligtingen worden aangenomen tegenover een medecontractant, valschelijk met een anderen naam dan de onderteekenaar werkelijk draagt, pleegt het misdrijf van valschheid. — Regtb. Arnhem 11 October 1887; W. 5585; Rep. 1888, 1973.

475. Art. 147 C. P. is zoowel op materiëele als op intellectuëele valschheid van toepassing. De valschheid waardoor de bewijskracht, die de wet aan rigtig gehouden koopmansboeken toekent, kan verloren gaan, moet geacht worden mogelijkheid van benadeeling voor derden op te leveren. — H. R. 29 Junij 1885, W. 5191; N. R. CXL, § 40, 285; v. d. H., Strafr. 1885, 189. Hof Amsterdam 22 April 1885, W. 5261; N. R. B. 1885, C. 101.

476. Voor de toepasselijkheid van het tweede lid van dit art. is het niet noodig, dat de vervaardiger van het valsch stuk en hij die er gebruik van maakt, verschillende personen zijn. — H. R. 18 Junij 1888; W. 5577; P. v. J. 1888, 88; N. R. CXLIX; § 37, 221; T. v. S. II, 435; Rep. 1888, 1960.

477. Een postwissel, gelijk mede de quitantie op de keerzijde, is te beschouwen als een authentiek en publiek geschrift. Als iemand te goeder trouw een postwissel met een valschen naam heeft onderteekend en het geld heeft geïncasseerd, is diegene die hem daartoe door het voorgeven van een leugenachtig verhaal heeft bewogen en het geld van hem heeft ontvangen, te beschouwen als auteur van het misdrijf, de valsche handteekening zelf gesteld en van het vervalschte stuk zelf gebruik gemaakt te hebben. — Hof Amsterdam 18 Maart 1885; W. 5244; N. R. B. 1885, C. 110.

478. De intellectuëele valschheid is niet beperkt tot de authentieke en publieke geschriften. — Hof Amsterdam 22 April 1885; N. R. B. 1885, C. 101.

479. Een handteekening kan alleen dan als een valsche of nagemaakte worden beschouwd, indien

ze niet is die van hem wie ze gesteld heeft, zoodat de onderteekening van een stuk met de eigen handteekening van den onderteekenaar in geen geval kan zijn een valsche of nagemaakte handteekening.

Door zoodanig geschrift wordt alleen verbonden de onderteekenaar, ook dan als daarin, als het beroep van den onderteekenaar dat van diens vader, die dezelfde voornamen heeft als zijn zoon, is opgegeven. Hieruit volgt, dat het bedriegelijk gebruik maken van zoodanig geschrift met de wetenschap, dat de acte niet door den vader, door wien het moest worden onderteekend, maar door diens zoon is onderteekend, ten einde een derde te benadeelen, niet als het desbewust gebruik maken van een valsch stuk kan worden beschouwd. — H. R. 25 October 1886; W. 5356; N. R. CXLIV, § 15, 80; v. d. H., Strafr. 1886, 208.

480. De vroedvrouw die aan den ambtenaar van den burgerlijken stand aangifte van geboorte doet, daarbij opzettelijk en een verkeerden datum voor den dag der geboorte opgeeft, en de door dezen volgens die opgave opgemaakte geboorte-acte onderteekent, doet geen strafbare daad. — Hof Amsterdam 3 Augustus 1886; W. 5357; W. B. A. 1966; Gemst. 1839.

481. Het op een inschrijvingsbillet voor een van wege het departement van justitie te houden aanbesteding in strijd met de waarheid vermelden, dat zich voor de aanneming tot borgstellen twee personen en het in strijd met de waarheid onderteekenen van dat billet met de namen van die personen, met het oogmerk om dat valschelijk opgemaakt stuk als echt en onvervalscht te gebruiken, levert strafbare valschheid op. — Regtb. Amsterdam 28 November 1888; W. 5719; Rep. 1888, 4103.

482. Een schriftelijke klagt ten doel hebbende om een onderzoek uit te lokken omtrent de daarin genoemde feiten is niet bestemd om tot bewijs van eenig feit te dienen. Het valsch opmaken en onderteekenen van zoodanige klagt, levert dus geen valschheid in geschrifte op. — Hof 's Gravenhage 27 April 1889; W. 5738; P. v. J. 1889, 61. H. R. 14 October 1889; W. 5783; P. v. J. 1889, 129; Rep. 1889, 4104.

483. Bij veroordeeling wegens het opzettelijk gebruik maken van eene vervalschte authentieke acte moet het woord „opzettelijk" in de qualificatie voorkomen. — Hof Amsterdam 19 Maart 1889; W. 5745.

484. De ontvankelijkheid van het O. M. in de strafvervolging ter zake van valschheid, is niet afhankelijk van de aanwezigheid van het valsch stuk. De vervalsching in een postwissel, is valschheid van een authentieke acte. — Regtb. Amsterdam 26 Maart 1889; W. 5786; Rep. 1889, 4101.

485. De ontvankelijkheid van het O. M. in de strafvervolging ter zake van valschheid, is niet afhankelijk van de aanwezigheid van het valsche stuk. — Regtb. Amsterdam 26 Maart 1889; W. 5786.

486. Hij, die van een quitantie een met de handteekening van zijn schuldeischer voorzien plakzegel afneemt en dat op een quitantie van een hooger bedrag plakt en bovendien op het wit dier quitantie een voorletter vóór de op het plakzegel zich bevindende handteekening schrijft, met het oogmerk om laatstbedoelde quitantie als echt en onvervalscht te gebruiken, valt onder het bereik van dit art. — Regtb. Roermond 28 Mei 1890; Tijds. v. Strafr. IV, 491.

Art. 226.

487. Het notitieboekje, de kas-ontvangstbladen en de rekeningcourant-ontvangstbladen, bestemd tot het doen plaats hebben van een behoorlijke contrôle, vereischt voor een goede administratie bij een handelslichaam, moeten worden aangemerkt als geschriften van koophandel. — Hof Amsterdam 10 October 1882; N. R. B. 1884, C. 135.

Art. 227.

488. Voor de toepassing van dit art. wordt vereischt, dat de verklaring in de authentieke acte opgenomen een feit betreft van welks waarheid de acte moet doen blijken. De opgave van den koopprijs is geen noodzakelijk vereischte voor de geldigheid van de acte van koop en verkoop. Voor zoover partijen voor den met het opmaken der koopacte belasten notaris opgave van den koopprijs doen, is de acte niet alleen bestemd om o. a. van die opgave te doen blijken, maar niet om van de waarheid dier opgave het bewijs te leveren. — H. R. 19 Maart 1888; W. 5533; Tijds. v. Not. VI, 29; P. v. J. 1888, 41; N. R. CXLIX, § 46, 270; R. W. v. N. 624. Anders Regtb. Groningen 13 October 1887; W. 5613; Tijds. v. Not. VI, 23; P. v. J. 1887, 44; Hof Leeuwarden 15 December 1888; W. v. N. R. 955; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 54; P. v. J. 1888, 50; Rep. 1888, 1966.

Art. 228.

489. Er bestaat geen valsche verklaring door een geneeskundige, bedoeld in dit art., indien blijkt door een wetenschappelijk onderzoek, dat zij waarheid kon bevatten. Het afleggen van zoodanige verklaring in het gestelde geval kan evenwel opleveren een overtreding van art. 5 van de wet van 1 Junij 1865 (St. 60), indien op het oogenblik, waarop de geneeskundige de verklaring afgaf, bij hem de overtuiging bestond, dat de oorzaak van den dood een andere was dan die door hem werd opgegeven. — Regtb. 's Hertogenbosch 18 December 1888; W. 5676; Rep. 1889, 4102.

Art. 230.

490. Het woord „getuigschrift" in dit art. heeft dezelfde beteekenis als „schriftelijke verklaring" in de artt. 228 en 229. — Regtb. Arnhem 22 Februarij 1887; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 275; W. 5452; Rep. 1887, 9880.

Art. 236.

491. Verduistering van staat heeft plaats als eene vrouw valschelijk voorwendt van een kind bevallen te zijn en haren man beweegt van die geboorte een acte te doen opmaken. — H. R. 28 Mei 1888; W. 5564; N. R. CXLIX, § 17, 91; P. v. J. 1888, 78.

Art. 237.

492. H. W. F. Struben. Bigamie. — 's Gravenhage 1880.

493. In elk geval is de eerste vrouw de persoon, tegen wie de misdaad van bigamie wordt gepleegd. — Hof Amsterdam 4 November 1884; N. R. B. 1885, C. 84; W. 5165; P. v. J. 1884, 50.

Art. 239.

494. Een schennis der eerbaarheid gepleegd in een voor het publiek niet toegankelijke wachtkamer van politieagenten, ten aanschouwe van de daar aanwezige politieagenten en aangehoudenen, is niet

als een outrage public à la pudeur te beschouwen. — Hof Amsterdam 8 Junij 1885; W. 5276; N. R. B. 1888, C. 178.

495. Voor het bij dit art. gestelde vereischte, dat de schennis der eerbaarheid „openbaar" is gepleegd, is het voldoende, dat de plaats waar de schennis is gepleegd, feitelijk is een openbare en voor ieder toegankelijke plaats. Zoodanige feitelijke toestand eener plaats kan door getuigenverklaringen worden bewezen. — H. R. 16 Januarij 1888; W. 5507; P. v. J. 1888, 19; N. R. CLVIII, § 10, 57; Rep. 1888, 1694.

496. Het „zijns ondanks verrichten van zedekwetsende handelingen, levert geen strafbare schennis der eerbaarheid op. Het opzettelijk plegen van een handeling, die in het algemeen zedekwetsend is, levert geen strafbare schennis der eerbaarheid op als de bedoeling van den dader blijkbaar niet is gericht op het teweeg brengen van zoodanige schennis der eerbaarheid. — Regtb. Amsterdam 19 October 1887; W. 5519.

Art. 241.

497. W. C. Thomas. Het overspel strafrechtelijk beschouwd. — Utrecht 1877,

498. W. P. A. Hellegers. Het kanonieke recht en het overspel. — Venlo 1882.

Art. 245.

499. De uitdrukking „la jeunesse" in art. 334 C. P. beteekent niet, dat voor het bestaan van het wanbedrijf hierbij strafbaar gesteld, vereischt wordt de bevordering der ontucht bij meer dan éen persoon. — H. R. 1 Maart 1886; W. 5285; N. R. CXLII, § 32, 191; v. d. H., Strafr. 1886, 47.

Art. 250.

500. De omstandigheid, dat de minderjarige, door wien ontucht is gepleegd op het tijdstip der in werking treding van het Wetboek van Strafrecht reeds 21 jaren oud was, sluit de toepasselijkheid van dit art. niet uit. — H. R. 25 April 1887; W. 5424; N. R. CXLV, § 68, 480; v. d. H., Strafr. 1887, 210; Rep. 1887, 8307.

501. Bij een aanklagt ter zake van het uit winstbejag opzettelijk bevorderen van het plegen van ontucht door een minderjarige met een derde, kan de beklaagde zich niet beroepen op hare beweerde dwaling omtrent den leeftijd. Onder de bepaling van art. 250, 2⁰ Strafr. even als onder art. 334 C. P. is de houder van een rendezvoushuis verpligt zich omtrent den leeftijd der daarin, al is het niet persoonlijk door hem zelf, toegelaten bezoekers te vergewissen. — Hof Amsterdam 26 Februarij 1889; W. 5750; Rep. 1889, 2499 vg.

502. Al moge het verhuren van een kamer aan een minderjarig meisje, dat zich aan ontucht overgeeft, op zich zelf nog niet zijn te beschouwen als het bevorderen van ontucht, zoo kunnen echter de omstandigheden van dien aard zijn, dat het dit wel is. Het tweede lid van dit art. maakt geen onderscheid tusschen het bevorderen van ontucht door minderjarigen die nog niet en die al reeds gedébaucheerd zijn. De geschiedenis van dit art. geeft aanleiding om aan te nemen, dat in vele gevallen zal moeten worden onderzocht of de beklaagde ter zake van bevordering van ontucht door minderjarigen heeft geweten, dat de personen bij wie zij het plegen van ontucht bevorderde, nog minderjarig waren. — Hof Amsterdam 11 Januarij 1887; W. 5447; Rep. 1887, 8308.

503. Voor het bij het tweede lid van dit art. strafbaar gesteld misdrijf is het een vereischte, dat de beklaagde, toen hij het plegen van ontucht door een minderjarige met een derde bevorderde, van die minderjarigheid tijdens het plegen van het misdrijf kennis droeg. — H. R. 25 Junij 1888; W. 5587; N. R. CXLIX, § 45, 276; Rep. 1888, 259; v. d. H., Strafr. 1888, 256; P. v. J. 1888, 100.

Art. 254.

504. L. P. M. H. Michiels van Verduynen. Eenige opmerkingen over dierenmishandeling naar aanleiding van de artt. 254, 350 en 455 van het nieuwe Wetb. v. Strafr. — Leiden 1881.

505. H. M. Witsen. Rechtskundige beschouwingen over vivisectie. — Amsterdam 1888.

506. J. W. Smidt. Vrije uitoefening der geneeskunde in het strafwetboek. — Leiden 1889.

507. Mr. P. A. J. van den Brandeler. Dierenmishandeling. — T. v. S. IV, 20.

508. Het geven van een enkelen slag met een hout aan een hond, met geen ander gevolg dan dat deze jankt, valt niet binnen het bereik van dit art. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 November 1886; W. 5347; Rep. 1886, 7170.

509. Voor het misdrijf bij dit art. bedoeld, wordt gevorderd, dat bij de gepleegde mishandeling, des daders opzet bepaald gerigt is op de noodelooze pijniging of kwelling van het trek- of lastdier. — H. R. 31 October 1887; v. d. H., Strafr. 1887; 377; N. R. CXLVII, § 22, 147; W. 5489; Rep. 1887, 9148; v. d. H., Strafr. 1888, 159; 159. H. R. 30 April 1888; W. 5555; N. R. CXLVIII, § 70, 430; P. v. J. 1888, 68; Rep. 1888, 1191.

510. Niet ieder aan een dier opzettelijk toegebragt leed, doch enkel het noodeloos, uit wreedheid aangedane, kan als mishandeling van een dier worden aangemerkt. — Regtb. Roermond 21 Junij 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 60; Rep. 1888, 1190.

511. De strekking van art. 7 der wet van 5 Junij 1875 (St. 110) de bescherming nl. van de daar genoemde huisdieren tegen moedwillige mishandelingen en kwellingen, is algemeen en geldt derhalve ook tegen den eigenaar. — Kantg Onderdendam 9 Junij 1884; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 184; Rep. 1887, 9149.

512. Hij, die op een openbaren weg een aan een ander toebehoorenden hond moedwillig zonder aanleiding of noodzakelijkheid vastgrijpt naar den waterkant trekt en in het water werpt, maakt zich niet schuldig aan eenig bij de wet strafbaar gesteld feit. — Regtb. Amsterdam 22 Mei 1889; W. 5776; Rep. 1889, 3401.

513. Indien aan een beklaagde is ten laste gelegd het opzettelijk en wederregtelijk beschadigen van eens anders dier, door het moedwillig een stuk van den staart af te snijden, waardoor een bloedende wond ontstond, dan kan, zoo de moedwillige afsnijding vaa den staart bewezen is, veroordeeling op grond van dit art. volgen, ook al is het opzet om te beschadigen niet bewezen. — Hof 's Gravenhage 21 Februarij 1889; P. v. J. 1889, 30; Rep. 1889, 3400.

Art. 255.

514. R. H. A. M. Romme. Verlating van hulpbehoevenden. — 's Hertogenbosch 1885.

515. De wetgever heeft bij het vaststellen van dit art. een zoodanig hulpeloozen toestand op het oog gehad, waaruit voor den hulpbehoevende in concreto gevaar ontstaat. Bij gebreke van het aanwezig zijn van zulk gevaar, is het feit niet strafbaar, al is het ook gepleegd

door hem, die tot onderhoud van den hulpbehoevende verpligt was. — Regtb. Middelburg 13 September 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 61; Rep. 1888, 2092.

516. Blijkens art. 21 en 22 der wet van 28 Junij 1854 (St. 100) gewijzigd bij de wet van 1 Junij 1870 (St. 85) is het aan het burgerlijke armbestuur overgelaten te beslissen, wie al of niet moet worden ondersteund. Weigering van ondersteuning zijnerzijds kan alzoo niet vallen in art. 255 Strafr. — Regtb. Alkmaar 4 Junij 1887; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 286; Rep. 1887, 9955.

Art. 256.

517. De moeder die hare twee zeer jonge kinderen op de gemeente-secretarie brengt, zeggende: „Burgemeester ziedaar mijne kinderen, daar moet je nu maar voor zorgen", maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. jcto 258. — Regtb. Groningen 24 Maart 1887; N. R. B. & B. III, C. 64; Rep. 1888, 2091.

518. De moeder die hare zeer jonge kinderen brengt in eene woning, waar op dat oogenblik slechts één of meer kleine kinderen te huis waren en hen daarop heeft verlaten met het oogmerk om er zich van te ontdoen, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. jcto 258. — Regtb. Groningen 3 November 1887; N. R. B. & B. III, C. 66; Rep. 1888, 2090.

Art. 261.

519. Mr. F. A. R. A. Baron van Ittersum. Onderzoek naar het schuldbegrip bij beleediging, — Tijds. v. Strafr. II, 327. Aang. W. 5547; P. v. J. 1888, 52.

520. Mr. T. J. Noyon. De strafregtelijke verantwoordelijkheid voor misdrijven door middel der drukpers gepleegd. — Themis 1878, 269.

521. D. Simons. De vrijheid van drukpers in verband met het Wetboek van Strafrecht. — 's Gravenhage 1883. Beoord. mr. A. A. de Pinto; Themis 1885, 112.

522. P. A. van Buttingha Wichers. De beteekenis van briefkaart en kaarttelegram voor het Strafrecht. — Leiden 1877.

523. L. Posthumus Meijes. Art. 261 alin 3 Wetb. v. Strafr. — Amsterdam 1887. Beoord. mr. D. Simons; R. Mag. VI, 526.

524. Beleediging volgens ons tegenwoordig Wetboek van Strafrecht. — P. v. J. 1887, 42.

525. Hij, die beleedigende woorden heeft geuit, moet geacht worden die woorden opzettelijk willens en met opzet om te beleedigen te hebben gesproken, indien in de gebezigde woorden reeds ligt opgesloten de wil om te beleedigen, ook dan als de beklaagde beschonken was, doch zonder daardoor in zoodanigen staat van bewusteloosheid te zijn geraakt, die alle denkbeeld van toerekenbaarheid uitsluit. — Hof Leeuwarden 31 Mei 1888. Anders Regtb. Leeuwarden 7 April 1888; W. 5582.

526. De beteekenis die aan de woorden bepaald feit moet worden gehecht, is dezelfde die daaraan door de regtspraak werd gegeven aan de woorden „faits précis" van de artt. 367 jcto 375 C. P. Het ten laste gelegd feit moet derhalve door vermelding van tijd en plaats of omstandigheden zoodanig zijn omschreven, dat geen twijfel mogelijk is welk bepaald feit bedoeld wordt. — Regtb. Amsterdam 29 November 1887. Hof Amsterdam 17 Januarij 1888; W. 5540. Regtb. Amsterdam 21 Junij 1889; W. 5731; P. v. J. 1889 2469.

527. Het berigt in een dagblad opgenomen, dat iemand zich door bedrog had meester gemaakt van meer dan 600 damesportretten en dat hij thans weer met soortgelijke bedoelingen eene advertentie heeft geplaatst, moet als laster worden aangemerkt, ook al werd het berigt opgenomen op verzoek van een commissaris van politie. Deze laatste omstandigheid echter, gepaard met den bezadigden toon van het berigt en de ontstentenis van wrok, geeft aanleiding om aan te nemen, dat de plaatsing geschied is met geoorloofd inzicht en zonder oogmerk om te beleedigen. — Regtb. Amsterdam 19 April 1887; P. v. J. 1887, 22, Bijb. Anders Regtb. Utrecht 1 Junij 1887; W. 5472; Rep. 1887, 8287, vgg.

528. Bij beleedigende uitdrukkingen moet worden nagegaan, welke de beteekenis daarvan is in de volkstaal. — Regtb. Groningen 24 Mei 1883; N. R. B. 1884, C. 125.

529. In den zin der wet moet als schrijver van een honend art. beschouwd worden degene die het art. ter publiceering afgeeft. Daartegen doet niet af de omstandigheid, dat hij de mededeelingen die het stuk bevat van een ander ontvangen heeft en deze in een voor zijne courant meer geschikten vorm heeft omgewerkt. De animus injuriandi is aanwezig bij hem die buiten noodzaak grievende, iemands privaat leven rakende feiten, ter algemeene bekendheid brengt. Een persoon tegen wien het misdrijf van hoon gepleegd wordt, is duidelijk aangewezen, indien zijn naam met geringe afwijking van zijn waren naam geschreven is en er ter plaatse waar de gehoonde woont, geen personen bestaan die den verkeerd geschreven naam dragen. — Regtb. Groningen 18 Maart 1886; W. 5307.

530. De bepaling van het laatste lid van dit art. dat smaad noch smaadschrift bestaat, voor zoover de dader klaarblijkelijk heeft gehandeld in het algemeen belang of tot noodzakelijke verdediging, is niet toepasselijk bij eenvoudige beleediging. Als de regter beslist, dat de beklaagde door een persoonlijke insinuatie vervoerd is tot het schrijven van een beleedigend art., kan er geen sprake van zijn om aan te nemen, dat het door hem gepleegd feit geboden is door de noodzakelijke verdediging van eigen of eens anders lijf, eerbaarheid of goed tegen oogenblikkelijke wederregtelijke aanranding. — H. R. 4 November 1889, P. v. J. 1889, 145; W. 5797; Rep. 1889, 2465 vg.

Art. 262.

531. W. F. L. Gericke. — Laster. — Amsterdam 1881.

532. De te lastlegging van een bepaald feit kan eerst dan als laster worden aangemerkt als blijkt dat zij tegen beter weten in heeft plaats gehad. — Regtb. Breda 7 Mei 1889, 2467.

Art. 265.

533. De bepaling van het derde lid van dit art., houdende schorsing der vervolging wegens laster moet ook geacht worden hier te gelden, ofschoon in art. 268 niet herhaald. Onder beleedigde in het derde lid van dit art. is ook te verstaan hij die in een schriftelijke aanklagt bij de overheid wordt aangeklaagd van een feit, dat zijn eer of goeden naam aanrandt. — Hof Amsterdam 6 Februarij 1889; W. 5675; P. v. J. 1889, 21.

Art. 266.

534. B. C. van Merlen. Eenige opmerkingen over art. 266 Wetb. v. Strafr. — Utrecht 1890.

535. De uitdrukking in een gedrukt en verspreid geschrift gebezigd van den minister van justitie naar aanleiding van het contraseign door hem ge-

geven aan een koninklijk besluit van gratie „die lage Koningsknecht moest eindelijk bukken voor den wil van 't volk, dat vroeg om regt", moeten gequalificeerd worden als eenvoudige beleediging, een ambtenaar ter zake van de regtmatige uitoefening zijner bediening in het openbaar bij geschrift aangedaan. — Hof Amsterdam 17 Januarij 1888; W. 5543.

536. Beleedigende uitdrukkingen moeten alleen dan geacht worden in het openbaar te zijn geuit, al zij zoo luid zijn uitgesproken, dat zij op een openbare plaats door ieder der daar aanwezigen kunnen zijn gehoord. — Regtb. Maastricht 7 Februarij 1887; W. 5376; N. R. B. 1888, C. 69.

537. Voor de bestaanbaarheid van het misdrijf van beleediging wordt niet vereischt het aantasten van iemands zedelijke waarde en zedelijk karakter, maar wordt ook in den zin der wet als beleediging aangemerkt elke uiting of handeling, waaruit duidelijk minachting van den persoon tegen wien zij gebezigd of gepleegd wordt, blijkt. — Regtb. Zwolle 31 Januarij 1889; W. 5771; Rep. 1889, 2471 vg.

538. Op de beleedigingen strafbaar gesteld bij artt. 266 en 267 is het laatste lid van art. 261 van dit Wetboek niet toepasselijk. — H. R. 4 November 1889; W. 5797.

539. De woorden „snotneus, kwajongen" geuit tegen een ambtenaar in de uitoefening zijner bediening met het doel om hem te beleedigen, behooren tot de eenvoudige beleedigingen bij dit art. bedoeld. — H. R. 21 November 1887; W. 5505; N. R. CXLVII, § 50, 329; v. d. H., Strafr. 1887, 468; Rep. 1888, 252.

540. Het opzettelijk werpen met steenen naar in uniform gekleede politiebeambten, sluit altijd in zich het oogmerk om die ambtenaren te beleedigen. Dergelijke handeling getuigt op zich zelf van minachting tegenover die beambten, zonder dat de animus injuriandi uit andere omstandigheden behoeft te blijken. — Regtb. Amsterdam 6 December 1887; W. 5523; Rep. 1888, 251.

541. Hij, die in een dagbladartikel aan den directeur eener opera ten laste legt, dat hij voor zekere zangeres een leugenachtige reclame heeft gemaakt, is niet schuldig aan smaadschrift, maar eenvoudige beleediging; zijne handeling moet niet worden aangemerkt als de te lastelegging van een bepaald feit, maar als het geven van een beleedigende qualificatie aan een bepaalde handeling. — Regtb. Rotterdam 21 Maart 1889; W, 5775; P. v. J. 1889, 47; Rep. 1889, 2474.

Art. 267.

542. Het dreigend voorhouden van een knipmes aan politieagenten tot herstel der orde in een tapperij binnen komende en het daarbij aan dezen toegeroepen, dat het mes ook voor hen agenten is, levert het misdrijf op van eenvoudige beleediging van ambtenaren in de regtmatige uitoefening hunner bediening. — Regtb. Amsterdam 3 Januarij 1889; W. 5773.

543. Hij, die door een op surveillantie zijnden rijksveldwachter tot rust aangemaand, dezen opzettelijk in dreigende houding toevoegt: „kom maar meê naar buiten, ik verrek je, ik lust je, ik snij je gortepens open, vuile flikker", maakt zich schuldig aan het misdrijf van eenvoudige beleediging aangedaan aan een ambtenaar gedurende de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Regtb. Maastricht 24 Junij 1889; W. 5757.

544. Hij, die in een in het openbaar gehouden rede de wenschelijkheid betoogende, dat er mannen in de kamer worden gekozen die een der met name genoemde leden zou kunnen steunen, daaraan toevoegt „opdat deze in die kamer niet meer alleen zou staan tegenover 99 schoeljes", maakt zich schuldig aan eenvoudige beleediging aangedaan aan ambtenaren ter zake van regtmatige uitoefening hunner bediening. — Regtb. Heerenveen 11 April 1889; W. 5746.

545. De uitdrukkingen: „ik wou dat jij hier op dit oogenblik verrekte" en „ploert" gebezigd tegen een bedienend beambte, levert het misdrijf van dit art. op. — Regtb. Amsterdam 10 October 1888; W. 5747.

546. Een spoorwegbeambte is geen ambtenaar in den zin van dit art. — Regtb. Maastricht 21 November 1887; W. 5487; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 71; Rep. 1888, 247.

547. De toevallige omstandigheid, dat een deurwaarder bij het doen van herhaald bevel andere deurwaarders als getuigen bezigt, maakt die personen, hoezeer ambtenaren daar ter plaatse, niet tot ambtenaren in functie. — Regtb. Amsterdam 16 September 1887; W. 5492; Rep. 1888; 246.

548. Het onderteekenen van een Koninklijk besluit door den minister van justitie behoort tot de regtmatige ambtsverrigting van dien ambtenaar. Onder de beleediging van ambtenaren gedurende en ter zake van de regtmatige uitoefening hunner bediening is ook begrepen de beleediging naar aanleiding van dergelijke regtmatige uitoefening der functie. — Regtb. Amsterdam 1 December 1887. Hof Amsterdam 17 Januarij 1888; W. 5543; Rep. 1888, 244.

549. De woorden: „als gij een pak slaag hebben wilt", bij gelegenheid van een verzet tegen de politie geuit, behelzen wel een bedreiging, maar geen beleediging. — Regtb. Groningen 22 December 1887; Tijds. v. Strafr. II, 471; Rep. 1888, 250.

550. De brug- of sluiswachter, die, volgens de hem door burgemeester en wethouders gegeven instructie ook belast is met de zorg, dat het verkeer van en bij de brug geregeld kan plaats hebben en met de handhaving der orde op of in de nabijheid der brug of sluis, handelt in de regtmatige uitoefening zijner bediening als hij een persoon, die met een ander op de brug vechtende is, daarvan tracht te verwijderen. — H. R. 14 April 1890; W. 5861; Tijds. v. Strafr. IV, 495.

Art. 268.

551. C. J. Prins. Art. 268 Wetb. v. Strafr. — Leiden 1887.

552. Hij, die aan een agent van politie aangifte doet met verzoek daarvan proces-verbaal op te maken, dat aan hem door een koopman zonder de vereischte vergunning in diens woning een glas cognac verkocht en toegediend is, wetende dat dit feit niet is gepleegd, maakt zich schuldig aan het misdrijf in dit art. omschreven. Dit misdrijf kan echter niet worden vervolgd, dan op klagte van hem tegen wien het gepleegd is krachtens het volgend art. — Regtb. Groningen 25 Augustus 1887. Hof Leeuwarden 13 October 1887; W. 5513; Rep. 1888, 1951.

553. Hij, die bij een inspecteur van politie aangifte doet, dat een agent van politie zich in kennelijken staat van dronkenschap heeft bevonden op den openbaren weg, wetende dat dit strafbaar feit niet is gepleegd, maakt zich schuldig aan het misdrijf van lasterlijke aanklagt. — Hof Leeuwarden 13 October 1887; W. 5507; Rep. 1888, 1949.

554. De bepaling van art. 265, 3°. houdende schorsing der vervolging wegens laster, totdat bij

gewijsde onherroepelijk over het te last gelegd feit is beslist, is, hoezeer in art. 268 niet uitdrukkelijk herhaald, ook toepasselijk bij vervolging wegens lasterlijke aanklagt. — Hof Amsterdam 6 Februarij 1889; W. 5675; P. v. J. 1889, 21; Rep. 1889, 4103. Anders Hof 's Gravenhage 14 Junij 1888; W. 5570; P. v. J. 1888, 77; Rep. 1888, 1954.

Art. 269.

555. Het proces-verbaal door een onbezoldigd rijksveldwachter op den ambtseed opgemaakt, waarbij wordt geconstateerd een dezen niet gedurende of ter zake van de regtmatige uitoefening zijner bediening aangedane beleediging, moet als klagte in den zin van art. 13 Strafv. en art. 269 Strafr. worden beschouwd. — Regtb. Maastricht 31 December 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 6.

556. Bij klagtdelicten is de klagt geen bestanddeel van het voor vervolging vatbaar strafbaar feit. Het is dus geen vereischte, dat in een dagvaarding ter zake van eenvoudige beleediging wordt vermeld, dat door den beleedigde een klagt is ingediend. Bij het ontbreken van de klagt moet de officier van justitie niet ontvankelijk worden verklaard in de vervolging. — Hof Leeuwarden 21 Maart 1889; W. 5699.

Art. 270.

557. D. Bastert. Beschimping van afgestorvenen. — Utrecht 1870.

Art. 272.

558. L. H. J. Lamberts Hurrelbrinck. Iets over schending van geheimen. — Leiden 1880.

559. C. Baart de la Faille. Strafbare schending van geheimen. — Groningen 1884.

Art. 279.

560. W. F. Haase. De onttrekking van minderjarigen aan het wettig gezag over hen gesteld volgens art. 279 Wetb. v. Strafr. — Leiden 1885.

561. Indien de ontbinding des huwelijks is uitgesproken, waarbij het kind aan den vader is toevertrouwd en de moeder het kind wegvoert, doch niet blijkt, dat tijdens de ontvoering de termijn van hooger beroep is verstreken en ook niet van berusting in het vonnis is gebleken, dan staat niet vast, dat het bevel omtrent het toevertrouwen van het kind onaantastbaar is en moet de moeder die het kind ontvoerde, worden vrijgesproken. — Hof 's Gravenhage 24 Mei 1888; W. 5577; P. v. J. 1888, 63; Rep. 1888, 2208.

Art. 280.

562. X. Nog iets over de attributen van de politie ten aanzien van minderjarige vreemdelingen. — W. 5443.

Art. 281.

563. B. H. Carp. Schaking. Leiden 1881.

564. Voor het begrip van schaking is het geen vereischte, dat de minderjarigen worden weggevoerd uit de woning harer ouders, het handelend optreden van den man kan evenzeer in andere omstandigheden zijn gelegen. Van genoemd misdrijf is het geen element de verzekering van het bezit van de minderjarige in of buiten echt; het oogmerk daartoe is voldoende. Voor het bestaan van gemeld misdrijf is het onnoodig, dat des daders gerigt is op het bezit van de minderjarige gedurende eenigen tijd. — H. R. 4 Februarij 1889; W. 5673; P. v. J. 1889, 26; N. R. CLI, § 15, 10; v. d. H., Strafr. 1889, 52.

Art. 281, 1°.

565. De toepasselijkheid van dit art. is niet afhankelijk van den duur van het buitenechtelijk verkeer, waarvoor de schaking als middel heeft gediend. — H. R. 3 December 1888; W. 5665; N. R. CL, § 34, 172; v. d. H., Strafr. 1888, 385.

Art. 282.

566. J. M. C. E. Le Rütte. Vrijheidsrooving. — Leiden 1889.

567. Het vereischte, dat het feit „wederregtelijk", is geschied, wordt niet voldoende gemotiveerd door de overweging, dat het wederregtelijke blijkt daaruit dat niet is bewezen, dat de beklaagden tot die handelingen geregtigd waren. — H. R. 14 November 1887; W. 5508; N. R. CXLVII, § 37, 247; v. d. H., Strafr. 1887, 424.

568. Indien bij de dagvaarding is te laste gelegd het opzettelijk iemand wederregtelijk van de vrijheid berooven, dan is, indien dit feit bewezen is verklaard, dit art. teregt toegepast, al moge de vrijheidsberooving slechts het middel zijn geweest tot bereiking van een ander misdadig doel waarover in de dagvaarding niet wordt gesproken. — H. R. 2 December 1889; W. 5809; P. v. J. 1889, 10.

Art. 284.

569. H. C. Lammerts van Toorenburg. Iets over de bedreigingen, strafbaar in de artt. 305—308 en 436 C. P. — Leiden 1879.

570. De dwang sub 1°. gevorderd, is aanwezig, als vaststaat dat de bedreiging van den beklaagde, dat hij zeker persoon van de plaats waar deze stond, zou slaan, als hij zijn arbeid niet staakt, het middel is geweest, waardoor die persoon, ten einde erger te voorkomen, den arbeid heeft gestaakt. — H. R. 8 April 1890, W. 5860; T. v. S. IV, 495.

Art. 285.

571. Als schriftelijke bedreiging onder eene voorwaarde moet worden aangemerkt indien beklaagde iemand schrijft: „ik ben diep ongelukkig en verzoek u, daar gij de oorzaak van mijn ongeluk zijt, mij vóór heden avond tien gulden te willen zenden, zoo niet dan zal de lust naar wraak welke ik u acht jaar bij mij draag, u of een der uwen treffen, niets zal mij tegenhouden al zou ik de brand in uw huis steken." — Hof Amsterdam 26 Junij 1888. Anders Regtb. Amsterdam 1 Junij 1888; W. 5624.

572. De bedreiging, dat men iemand in riemen of stukken zal snijden", is een bedreiging met eenig misdrijf tegen het leven gerigt. — Regtb. Heerenveen 12 September 1889; W. 5771; T. v. S. Strafr. IV, 496; Rep. 1889, 2414.

573. De uitdrukkingen: „ik zal je eens vermorselen" en „ik maak je een kop kleiner", leveren het misdrijf van bedreiging met eenig misdrijf tegen hét leven gerigt, op, indien uit de omstandigheden waaronder de bedreiging heeft plaats gehad, niet alleen blijkt des beklaagden opzet bij de te zijnen laste bewezen gedragingen, maar ook, dat de geuite woorden zijn te beschouwen als een werkelijke bedreiging. — H. R. 11 November 1889; W. 5798; P. v. J. 1889, 149; Rep. 1889, 2411.

574. Ingeval van verzet door bedreiging met geweld, vallende onder de strafbepaling van dit art., moet krachtens art. 55, alin. 2 de bijzondere strafbepalingen van art. 180 worden toegepast. — Hof 's Gravenhage 4 Februarij 1887; W. 5458.

575. Het misdrijf van schriftelijke bedreiging onder eene bepaalde voorwaarde, kan, als inbreuk makende op de persoonlijke vrijheid, eerst dan worden geacht voltooid te zijn, als de gedane bedreiging ter kennis komt van hem tegen wien ze gericht is. — Regtb. Zwolle 3 Februarij 1887; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 278.

576. Daar niet elke bedreiging met geweld valt onder het misdrijf in dit art. omschreven, kan de bedreiging met geweld, als middel van verzet tegen een ambtenaar, werkzaam in de regtmatige uitoefening van zijne bediening, niet gezegd worden een onderdeel te zijn van het misdrijf in art. 285 Strafv. in het algemeen strafbaar gesteld. — Regtb. Maastricht 18 October 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 72; W. 5472; Rep. 1888, 185.

577. De woorden: „als ik een geweer had, was je de mijne", missen geheel het karakter eener bedreiging met een misdrijf tegen het leven gerigt. — Regtb. Amsterdam 7 November 1888; W. 5713; Tijds. v. Strafr. IV, 496; Rep. 1889, 2413.

Art. 288.

578. L. G. E. Gertsen. Doodslag voorafgegaan, vergezeld of gevolgd door een ander misdrijf. — Leiden 1879.

Art. 289.

579. G. H. Langemeijer. Premeditatie. — Leiden 1882.

580. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het niet noodig (al verdient het de voorkeur) dat de woorden „opzettelijk en voorbedachte raad" gebezigd worden, mits de door die woorden uitgedrukte denkbeelden in de dagvaarding en het vonnis voorkomen. — Hof Amsterdam 25 Julij 1888; W. 5615; Rep. 1888, 465.

Art. 293.

581. P. J. Bijleveld. Art. 293 Wetboek van Strafrecht. — Leiden 1883.

Art. 294.

582. S. J Hirsch. Hulp en aanzetting tot zelfmoord. — Tiel 1883.

583. Historisch overzicht der bestraffing van den zelfmoord in Nederland. — P. v. J. 1883, 5

Art. 295.

584. B. Tienhoven van den Bogaard. Beschouwingen over art. 295—298 van het Wetboek van Strafrecht. — Utrecht 1887.

Art. 298.

585. P. W. C. van den Wal Arneman. De misdaad van abortus. — Amsterdam 1879.

Art. 300.

586. B. van de Haak. Mishandeling. — Leiden 1883.

587. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Het begrip van „zwaar lichamelijk letsel". — T. v. S. I, 225.

588. Bij eene veroordeeling krachtens art. 311 jcto 309 C. P. ter zake van een misdrijf vóór 1 September 1886 gepleegd, wordt art. 300 Strafr. te regt buiten toepassing gelaten. — H. R. 7 Februarij 1887; W. 5402; N. R. CXLV, § 24, 174; v. d. H., Strafr. 1887, 77.

589. Mishandeling is niet strafbaar, tenzij blijkt van pijn of lichamelijk letsel, hetgeen bij de dagvaarding ten laste gelegd moet worden. — Regtb. Winschoten 24 September 1886; W. 5330; Rep. 1886, 7168.

590. De verzwarende omstandigheid van zwaar ligchamelijk letsel, mag niet in aanmerking komen als noch ten laste gelegd, noch gebleken is, dat die toegebragte verwonding nadeelige gevolgen heeft gehad, nadat de verwonde uit het ziekenhuis is ontslagen. — Regtb. 's Gravenhage 21 Februarij 1887; W. 5413; R. Bijdr. & Bijb. II, 248; Rep. 1887, 9146.

591. De verzwarende omstandigheid van zwaar ligchamelijk letsel is niet aanwezig als de verwonde na een ziekte van veertien dagen volkomen hersteld is. — Regtb. Arnhem 28 December 1886; W. 5432; Rep. 1887, 4147.

592. Het begrip van voorbedachten rade brengt mede, dat de dader in het tijdstip van kalm overleg, dat aan het plegen van de daad voorafgaat, het plan heeft gevormd niet om een bepaalden persoon aan te randen. Hieruit volgt, dat veroordeeling ter zake van mishandeling gepleegd met voorbedachten rade mogelijk is, ook als vast staat, dat beklaagdes voornemen om te mishandelen op een ander persoon dan den mishandelde gerigt was. — H. R. 19 November 1888; W. 5637; P. v. J. 1888, 148; Rep. 1888, 1187; N. R. CL, § 27, 125; v. d. H., Strafr. 1888, 337.

593. Voor het misdrijf van mishandeling wordt vereischt, dat de dader heeft gehandeld opzettelijk d. i. dat deze de bedoeling heeft gehad om door zijne handeling bij den getroffen persoon een ligchamelijke pijnlijke gewaarwording, hoe gering ook, te weeg brengen. — Regtb. Amsterdam 12 April 1889; W. 5779; P. v. J. 1889, 83. Besproken door mr. F. A. R. A. van Ittersum; Tijds. v. Strafr. IV, 257.

594. De regter is naar de wet volkomen vrij in het qualificeeren der ligchamelijke letsels. — Hof 's Hertogenbosch 23 Februarij 1889; W. 5685; Rep. 1889, 3397.

595. Bij veroordeeling ter zake van het misdrijf met straf, bedreigd bij art. 304, 1°. in verband met art. 300 Strafr. is de aanhaling van laatstgemelde bepaling op straffe van nietigheid voorgeschreven. — Hof Amsterdam 19 Maart 1889; W. 5751.

596. Een onderwijzer beklaagd van het ligchamelijk kastijden van een leerling, kan zich ter zijne verdediging niet beroepen daarop, dat het is gedaan met het doel om het kind een wettige kastijding toe te dienen. — Regtb. Amsterdam 14 December 1888; W. 5751; W. B. A. 2108; Rep. 1889, 3396.

597. Indien de beklaagde slagen toebragt om iemand leed te doen, is het onverschillig of hij den bedoelden persoon, dan wel iemand anders geraakt heeft. — Regtb. Groningen 24 December 1887; T. v. S. II, 472.

598. De tweede alin. van dit art. maakt de verzwaring van straf niet afhankelijk van de mate van geweld of van de middelen waarmede het is gepleegd of van het ligchaamsdeel dat getroffen is, maar van het gevolg, dat het geweld heeft gehad en of dit gevolg heeft bestaan in een zwaar ligchamelijk letsel. — H. R. 7 Mei 1888; W. 5558; P. v. J. 1888, 69; N. R. CXLIX, § 2, 7; Rep. 1888, 1183.

Art. 304.

599. Mr. H. D. Guyot. Herhaling van misdrijf. Eenvoudige mishandeling na veroordeeling wegens mishandeling van de moeder. — T. v. S. II, 372.

600. Mishandeling of gewelddadigheid is naar het nieuw Wetboek van Strafregt, niet strafbaar

als niet blijkt van pijn of ligchamelijk letsel als gevolg van de mishandeling of geweldddadigheid. — Regtb. Winschoten 24 September 1886; W. 5330.

Art. 304, 2°.

601. De veldwachter-jagtopziener, onderzoek doende naar een door hem veronderstelde jagtovertreding, is in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Hof Amsterdam 23 Mei 1888; W. 5609.

602. Bij veroordeeling ter zake van mishandeling gepleegd tegen een ambtenaar ingevolge art. 304, 2°., moet ook art. 300 in het vonnis worden aangehaald. — Hof Amsterdam 19 Maart 1889; W. 5751; Rep. 1889, 4219.

Art. 307.

603. N. J. G. Lette van Oostvoorne. Het veroorzaken van den dood of van het lichamelijk letsel door schuld. — Leiden 1882.

604. Voor de strafbaarheid is het geen vereischte dat de oorzaak van het ongeluk een regtstreeksche en onmiddelijke zij. Eigen onvoorzichtigheid van den verwonde heft alzoo de schuld niet op van hem die uit onvoorzichtigheid of gebrek aan voorzorg de verwonding deed ontstaan. — Regtb. Middelburg 4 Maart 1884. Hof 's Gravenhage 9 Mei 1884; N. R. B. 1884, C. 118.

605. Onder schuld in dit art. verstaat de wetgever de culpa lata van het jus civile; het al of niet aanwezig zijn daarvan is afhankelijk van de vraag of de beklaagde in een gegeven geval minder omzichtigheid en beleid heeft gebruikt, dan men in het algemeen van een mensch van gewone ontwikkeling kan eischen. — Regtb. Leeuwarden 30 Januarij 1889. Hof Leeuwarden 4 April 1889; W. 5711; Rep. 1889, 3591.

Art. 308.

606. De uitdrukking „schuld" in dit en andere artt. van dit wetboek voorkomende, omvat niet de geringste onachtzaamheid of het niet betrachten der allerminste voorzichtigheid, maar alleen het niet in achtnemen van die voorzichtigheid, welke van ieder, strafrechtelijk voor zijne handelingen verantwoordelijk persoon, mag worden gevorderd. Derhalve wijst het woord „schuld" op een min of meer grove of aan werkelijke onvoorzichtigheid, onachtzaamheid of nalatigheid. — H. R. 14 November 1887; W. 5509; v. d. H., Strafr. 1887, 435; N. R. CXLVII, § 39, 260; Rep. 1888, 1387.

607. De toepasselijkheid van dit art. is niet uitgesloten, indien vaststaat, dat de wil van den beklaagde gerigt is geweest op het toebrengen van ligchamelijk letsel, ook dan als de beklaagde niet bedoelde den mishandelde te treffen. — H. R. 19 November 1888; W. 5637; Rep. 1888, 1886; v. d. H., Strafr. 1888, 337; N. R. CL, § 27, 125; P. v. J. 1888. 148.

608. De uitdrukking „tijdelijke ziekte" in dit art., moet niet in dien algemeenen zin worden opgevat, zoo, dat iedere afwijking in vorm, zamenstelling of werking van eenig ligchaamsdeel van den mensch daaronder zou worden begrepen, maar integendeel alleen die toestand welke volgens de opvatting van het dagelijksch leven een ziekte uitmaakt d. i. de toestand teweeg gebracht door een stoornis in de regelmatige werking der inwendige functiën van het ligchaam, als wanneer men gewoon is te zeggen, dat het gestel van den mensch in wanorde is en in den regel, behalve het gebruik van geneesmiddelen het bed houden tot genezing wordt aanbevolen. — Hof Amsterdam 25 Maart 1890; W. 5865.

Art. 310.

609. B. van der Feen. Eenvoudige diefstal. — Leiden 1882.

610. J. A. Huydecoper. Eenige opmerkingen over het begrip van diefstal. — Utrecht 1885.

611. Mr. B. E. Asscher. Kan een feit, begaan voor 1 September 1886, doch na dien tijd berecht, worden gequalificeerd als diefstal in dienstbaarheid. — W. 5338.

612. Mr. J. G. L. Nolst Trenité. Het oogmerk om toe te eigenen (art. 310 Wetb. v. Strafr. — T. v. S. IV, 260.

613. Hij, die een koebeest koopt onder voorwaarde, dat de levering alleen tegen betaling zou geschieden, doch, in plaats van te betalen, het beest, dat van wege den kooper op de markt bij hem was gebragt, tegen een lageren prijs weder verkoopt en de ontvangen gelden verteert en ten eigen bate aanwendt, pleegt diefstal. — Regtb. Zwolle 20 December 1883; N. R. B. 1884, C. 126.

614. Voor het wezen van diefstal wordt vereischt eensdeels de wegneming van eens anders goed, in dien zin, dat het goed niet bloot wordt verplaatst, maar dat het door die verplaatsing aan het bezit van een ander wordt onttrokken, anderdeels dat die wegneming is geschied met het opzet om zich het weggenomen goed wederregtelijk toe te eigenen. — H. R. 21 December 1885; W. 5256. N. R. CXLI, § 55, § 371; v. d. H., Strafr. 1885, 333.

615. Oesters afkomstig van een door iemand gepacht perceel, waarvan hij het uitsluitend genot en gebruik heeft en waarop hij oesters heeft uitgezaaid om aldaar te wassen en te groeijen, zijn te beschouwen als diens bijzonder eigendom. — H. R. 31 Augustus 1886; W. 5337; N. R. CXLIII, § 44, 332; v. d. H., Strafr. 1886, 176.

616. Voor het bestaan van het misdrijf van diefstal wordt vereischt, dat de zaak op het oogenblik der arglistige toeëigening in de magt en het bezit van den dader is overgegaan en niet reeds vooraf in zijn magt of feitelijk bezit was. — H. R. 7 Februarij 1887; W. 5401; N. R. CXLV, § 26, 185; v. d. H., Strafr. 1887, 71.

617. De wegneming van eens anders goed buiten wil en weten van den eigenaar, gepleegd met het oogmerk om in de gevangenis te komen en gevolgd door onmiddelijke terugbrenging aan een politiebureau, is diefstal. — Regtb. Amsterdam 12 April 1887; W. 5450.

618. Bij diefstal is het onverschillig of het motief voor de toeëigening is de wensch om het goed voor zich zelf te behouden, dan wel om het aan een ander over te geven. — Regtb. Amsterdam 18 Augustus 1887; W. 5497.

619. Het laten grazen van een paard op den zijberm van den rijkssteenweg, waarvan het gras openbaar is verpacht, stelt het wanbedrijf van diefstal daar. — Kantg. Oosterhout 2 Julij 1885; W. 5183.

620. Hij, die een voorwerp, hetwelk aan een ander toebehoort, heeft weggenomen met het oogmerk om het zich wederregtelijk toe te eigenen, is niet schuldig aan diefstal als hij het weggenomen voorwerp regtstreeks naar het politiebureau heeft gebragt, met de verklaring, dat hij in de gevangenis wenscht te komen. — Regtb. 's Gravenhage 20 Junij 1889; W. 5760; Rep. 1889, 2680.

621. Niet schuldig aan diefstal is hij die een agent van politie heeft aangesproken en gevraagd naar de gevangenis te worden gebragt, omdat hij geen onderkomen had, dien agent daarop aanraadde op hem, beklaagde, te letten, daar hij iets

zou wegnemen om op die wijze in de gevangenis te komen, ongeveer een half uur later een aan een ander toebehoorend voorwerp wegnam, dit onder den arm droeg en daarmede ging in de rigting van het bureau van politie en ter teregtzitting ontkend heeft, dat hij het oogmerk had zich dat voorwerp toe te eigenen. — Regtb. 's Gravenhage 13 Februarij 1890; W. 5854.

622. Hij, die aan een ander toebehoorend riet, in welken toestand ook, van het veld wegneemt met het oogmerk om het zich wederregtelijk toe te eigenen, maakt zich schuldig aan strooperij en niet aan diefstal, als ten minste het riet nog geen bewerking heeft ondergaan; dit laatste is niet het geval als het riet in bossen gebonden op den dijk naast het land te droogen staat. — Hof Amsterdam 19 Maart 1889; W. 5745; Rep. 1889, 2684; P. v. J. 1889, 61.

623. De arglistige afsnijding van te veld staande vruchten, kan op zich zelf niet worden beschouwd als diefstal, indien niet tevens blijkt van het oogmerk om zich die vruchten wederregtelijk toe te eigenen. — H. R. 15 Februarij 1886; W. 5276; N. R. CXLII, § 24, 140; v. d. H., Strafr. 1886, 29.

624. Eene vonnis, houdende veroordeeling ter zake van diefstal is ten opzichte van het vereischte, dat de weggenomen zaak geheel of ten deele aan een ander toebehoort, niet voldoend gemotiveerd door de beslissing, dat de zaak een gestrand goed was, omdat uit de wet niet volgt, dat gestrande goederen steeds een eigenaar hebben. — H. R. 19 December 1887; v. d. H., Strafr. 1887, 486; N. R. CXLVII, § 64, 434; W. 5555; P. v. J. 1888, 3; Rep. 1888, 504.

625. De wegneming van eens anders goed, buiten wil en weten van den eigenaar, gepleegd met het oogmerk om in de gevangenis te komen en onmiddellijk gevolgd door het brengen van het goed op een politiebureau, is diefstal. — Regtb. Amsterdam 12 April 1887; W. 5450. Anders Hof 's Gravenhage 3 April 1886; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 181; Rep. 1887, 8508.

626. Het ten nadeele van den eigenaar iets wegnemen met het oogmerk om zich het weggenomene toe te eigenen, levert geen diefstal op. Daarenboven moet worden ten laste gelegd, dat de beklaagde het oogmerk had van wederregtelijke toeëigening. — Regtb. Amsterdam 22 Februarij 1887; W. 5431; Rep. 1887, 8509.

627. De beklaagde die voorwerpen op een niet door haar bewoonde kamer vindt, omtrent welke voorwerpen haar bekend is, dat zij door den eigenaar eenvoudig zijn vergeten mede te nemen en daarna die voorwerpen verplaatst en verbergt, heeft die voorwerpen door misdrijf onder zich en maakt zich schuldig aan diefstal, niet aan verduistering. — Hof Amsterdam 22 November 1887; W. 5534; Rep. 1888, 506; H. R. 20 Februarij 1888; N. R. CXLVIII, § 24, 163.

628. Goederen bewaard in de loods eener maatschappij en ter beschikking harer directie of van houders der op haren naam of haar adres afgegeven cognoscementen, moeten geacht worden regtens in de magt en dus ook in het feitelijk bezit dier maatschappij te zijn en niet in het bezit van haar bediende, die belast is de goederen aan de regthebbenden uit te leveren en te dien einde in het bezit van de sleutel der loods is. Hieruit volgt dat het arglistig wegnemen en zich toeëigenen van eenige dier goederen door bedoelden bediende, diefstal is. — H. R. 29 November 1886; W. 5373; v. d. H., Strafr. 1888, 248; N. R. CXLIV, § 39, 245; Rep. 1887, 8511.

629. De kantoorbediende die de coupons, welke hem voor een bepaald doel tijdelijk zijn ter hand gesteld, met uitdrukkelijk verbod ze buiten de bureaux te brengen, wegneemt en elders ten eigen bate verzilvert, maakt zich schuldig aan diefstal. — Hof Amsterdam 4 Mei 1886; W. 5382; Rep. 1887, 8512.

630. Indien op een strand een balk wordt gevonden, alzoo klaarblijkelijk uit zee aangespoeld, gaaf, nieuw, bewerkt en geldswaardig, dan volgt daaruit niet alleen, dat die balk een eigenaar heeft gehad, maar ook nog had op den dag, dat hij werd gevonden. Aangenomen zelfs dat die balk afkomstig was van een met balken geladen doch op zee vergaan vaartuig of dat deze ter lichting van dat vaartuig over boord was geworpen, dan volgt daaruit nog niet, dat de eigenaar daardoor den eigendom heeft verloren. Hij, die zich dien balk wederregtelijk toeëigent, doet zulks ten nadeele van hem aan wien hij toebehoort. — Hof Amsterdam 6 Maart 1888; W. 5552; P. v. J. 1888, 38; Rep. 1888, 502; H. R. 18 Junij 1888; N. R. CXLIX, § 30, 190; P. v. J. 1888, 89.

631. De omstandigheden, dat eene uit zee aangespoelde kist voorwerpen bevat, dat die kist geheel gaaf en goed geverfd is en dat het deksel van binnen is beschilderd met de voorstelling van een schip, terwijl zich daaronder een adres in geschilderd letterschrift bevindt, sluit alle denkbeeld uit als zou die kist aan niemand toebehooren, of wel door iemand opzettelijk achtergelaten zijn met het oogmerk om den eigendom daarvan te verliezen. — Regtb. 's Gravenhage 14 Mei 1888; W. 5582; Rep. 1888, 503.

632. Schuldig aan diefstal is hij, die het goed van een ander onder zijn bereik heeft gebragt door middel van verbreking, hij die aan een ander in eigendom toebehoorende muntstukken heeft weggenomen met het oogmerk om zich die wederregtelijk toe te eigenen, indien hij zulks heeft gedaan door in den broek van dien derde ter hoogte van den broekzak een snede te maken en ook den broekzak zelf stuk te snijden en door die openingen die geldstukken tot zich te nemen. — Regtb. Amsterdam 27 December 1889; W. 5849.

633. Die uit de kas, tijdelijk in zijne handen gesteld tot het doen van hem opgedragen uitbetalingen, andere gelden neemt dan hij tot het doen dier betalingen behoeft, pleegt diefstal. — H. R. 29 Junij 1885; W. 5191; N. R. CXL, § 40, 285; v. d. H., Strafr. 1885, 189. Hof Amsterdam 22 April 1885; W. 5261.

634. Hij, die met het oogmerk om zich wederregtelijk toe te eigenen, eenige aan een ander toebehoorende hagedoorntakken met bloemen heeft afgesneden en weggenomen, is schuldig aan strooperij en niet aan diefstal. — Regtb. Groningen 3 Augustus 1887; Regtsg. Bijdr. & Bijb. III, C. 77; T. v. S. II, 475; Rep. 1888, 505.

635. Wegneming van eenig voorwerp, dat door den dader onder de voorwaarde van contante betaling gekocht was, moet worden aangemerkt als wegneming van eens anders goed met het oogmerk om het zich wederregtelijk toe te eigenen, als die wegneming geschiedde zonder betaling. — H. R. 25 Junij 1888; W. 5589; P. v. J. 1888, 105; N. R. CXLIX, § 46, 280; Rep. 1888, 500.

636. Als toeëigening in den zin van artt. 310 en 321 moet worden beschouwd het eigenmachtig als heer en meester over eens anders goed beschikken en zich als eigenaar daarvan gedragen. Daartoe behoort ook in pandgeving van eens anders goed ten eigen bate. Het hangt van de omstandig-

heden, waaronder in pandgeving heeft plaats gehad af, of deze als opzettelijk wederregtelijk is te beschouwen. — H. R. 21 Januarij 1889; W. 5678; P. v. J. 1889, 28.

637. Hij, die een aan een ander toebehoorend voorwerp wegneemt, niet om het te behouden, maar om in de gevangenis een onderkomen te verkrijgen, maakt zich niet schuldig aan diefstal; daar moet worden aangenomen, dat de arglist ontbreekt. — Hof 's Gravenhage 3 April 1886; N. R. B. & B. 1887, C. 181.

638. Uit het feit, dat één weggenomen balk was gestrand goed, volgt niet, dat dit voorwerp evenals in het algemeen alle gestrande goederen, een zij het dan ook, onbekenden eigenaar heeft. Uit art. 551—558 K. valt niet af te leiden de uitsluiting der mogelijkheid, dat de balk, — gelijk in het algemeen gestrande goederen, — aan niemand toebehoorde, ja zelfs kon toebehooren. — H. R. 21 November 1887; P. v. J. 1888, 3.

639. De beklaagde behoort te worden vrijgesproken waar wel is bewezen, dat hij de zaak heeft weggenomen, maar niet het oogmerk om zich die wederregtelijk toe te eigenen. — Hof Amsterdam 21 Junij 1887; W. 5505.

640. Tiendgarven, die voor de heffing zijn afgezonderd, maar zich nog op den grond van den tiendpligtige bevinden, behooren niet aan den tiendheffer. Wegneming daarvan door den tiendpligtige is dus geen diefstal. — H. R. 12 Maart 1888; W. 5532; N. R. CXLVIII, § 40, 243; P. v. J. 1888, 45.

Art. 311.

641. D. E. A. O. de Casembroot. De verzwarende omstandigheden bij diefstal. Art. 311 Strafw. Leiden 1887. Aang. door mr. Jac. van Gigch; W. 5481.

Art. 311, no. 1.

642. Een paard is begrepen onder de benaming „vee" in art. 311, no. 1 Strafr. — Hof Arnhem 17 Februarij 1887; W. 5402; Rep. 1887, 8813.

Art. 311, no. 3.

643. Mr. H. van der Hoeven. Nachtrust en nacht. (Artt. 138, 139, 311, 312, 431, 438 Strafr.) — T. v. S. I, 303.

644. Mr. J. van Gigch. De voor de nachtrust bestemde tijd. — T. v. S. I, 154.

645. H. J. Rijshouder. Over het begrip nacht in het Strafrecht. — Leiden 1882.

646. De verzwarende omstandigheid, dat de diefstal gepleegd is gedurende den voor de nachtrust bestemden tijd, is niet ten laste gelegd als de dagvaarding slechts het uur vermeldt waarop de diefstal is gepleegd, zonder echter daarbij te voegen, dat dit uur voor de nachtrust is bestemd. — Regtb. Rotterdam 29 November 1888; P. v. J. 1888, 146; W. 5663; Rep. 1888, 466; Regtb Rotterdam 21 Junij 1888; P. v. J. 1888, 80; Rep. 1888, 467; W. 5654.

647. De beklaagde die buitenshuis op de stoep der woning staande en na verbreking eener glasruit de hand door de opening stekend, op deze wijze een voorwerp in de uitstalling binnenshuis geplaatst, heeft weggenomen, heeft zich niet in de woning bevonden; dit feit valt niet onder art. 311, 3° en slot Wetb. v. Strafr. — Hof Amsterdam 12 Februarij 1889; W. 5711; Rep. 1889, 2681.

Art. 311, no. 4.

648. Bij veroordeeling wegens diefstal, bedoeld bij art. 311, no. 4 Strafr., moet de qualificatie luiden diefstal door twee of meer vereenigde personen en niet diefstal door drie vereenigde personen. — Hof Amsterdam 20 Februarij 1889; W. 5741.

Art. 311, no. 5.

649. Practicus. Overschrijding van het wettelijk begrip van inklimming. — T. v. S. II, 10.

650. Voor het begrip van inklimming is het geen vereischte, dat men over een tot afsluiting dienend voorwerp heen klimt. — Regtb. Groningen 11 Augustus 1887; N. R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 75.

651. Voor poging tot diefstal met braak wordt niet vereischt, dat de toegang tot de plaats des misdrijfs reeds is verkregen, maar is het voldoende, dat de dader getracht heeft dien toegang door middel van braak te bekomen. — Hof Amsterdam 15 Mei 1888; W. 5561; P. v. J. 1888, 74; Rep. 1888, 1440.

652. Als diefstal door middel van verbreking is te beschouwen de daad van hem die na een voor een derden bestemden en door hem weggenomen brief, die behoorlijk was dicht gemaakt en op de sluiting daarvan voorzien van twee lakzegels, bestemd om aan onbevoegden de opening daarvan en de ontvreemding van hetgeen zich daarin bevindt te beletten, te hebben opengebroken, daaruit een aan een ander toebehoorend bankbillet met het doel zich dat wederregtelijk toe te eigenen, heeft weggenomen. — Regtb. Maastricht 20 Augustus 1888; W. 5650; Rep. 1889, 2682.

653. Het wegnemen van een ander toebehoorende koffie met het oogmerk om zich die koffie wederregtelijk toe te eigenen, ten uitvoer gebragt door het op zijde open snijden van eenige balen waarin zich die koffie bevindt en het bijeen verzamelen van de op die wijze uit de balen vallende koffie, levert het misdrijf op van diefstal, waarbij de schuldige het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebragt door middel van verbreking. — Regtb. Amsterdam 4 October 1889; W. 5858.

654. Onder de uitdrukking „verbreking" is niet te brengen het losmaken van een lam van den paal waaraan het is vastgebonden, hetgeen gewoonlijk plaats heeft om het wegloopen te beletten, zelfs indien dat losmaken geschiedt door lossnijden van het touw waarmede het dier aan den paal is bevestigd. — H. R. 21 Januarij 1889; W. 5668; P. v. J. 1889, 24; N. R. CLI, § 49; v. d. H., Strafr. 1889, 19; Rep. 1889, 2683.

655. Inklimming in den zin van dit wetboek is slechts dan aanwezig als er in meerder of minder mate geklommen is. Daarvan kan geen sprake zijn als de beklaagde slechts zijn hand door een geopend raam gestoken heeft. — Regtb. Rotterdam 29 November 1888; W. 5663.

Art. 312.

656. P. Josselin de Jong. De beteekenis van het woord „geweld" in het Wetboek van Strafrecht. — Leiden 1886.

Art. 312, no. 3.

657. De qualificatie van buitenbraak is voldoende gemotiveerd door de beslissing, dat de deur, waardoor de dief zich toegang heeft verschaft tot het portaal van het bovenhuis waar de diefstal is gepleegd, zich in een winkel bevindt en steeds met twee knippen gesloten is. — H. R. 30 Julij 1886; W. 5324.

Art. 314.

658. Jhr. Mr. G. W. Mollerus. Wat te verstaan onder „hak of sprokkelhout" in art. 314 Wetb. v. Strafr.? — W. 5456.

659. Dor hout, dat nog aan de boomen zit, moet beschouwd worden als sprokkelhout. — Regtb. Heerenveen 6 Maart 1890; W. 5853.

660. Diefstal van hout vóór 1 September 1886 gepleegd, doch na 1 September 1886 beregt, valt onder art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102) en niet onder art. 314 Strafr. — Kantg. Utrecht 15 October 1886; W. 5337.

661. Het zagen van een tak uit een opgaanden boom en het zich wederregtelijk toeëigenen van dien tak kan worden gequalificeerd als strooperij. — Kantg. Zwolle 3 Februarij 1887; W. 5452; Rep. 1887, 8515.

662. Hagedoornbloemen moeten worden beschouwd als boomvruchten. — Regtb. Groningen 3 Augustus 1888; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 17.

663. Bij dit art. wordt niet onderscheiden tusschen gesneden en ongesneden, los en in bossen gebonden riet. In elk geval is de wegneming van aan een ander toebehoorend riet van het veld, in welken toestand ook, met het oogmerk om het zich wederregtelijk toe te eigenen, althans zoolang dat riet nog geen bewerking heeft ondergaan, is als strooperij en niet als diefstal aan te merken. In bossen gebonden riet dat op den dijk ter zijde van het land te droogen staat kan niet gezegd worden dat het eenig bewerking heeft ondergaan. — Hof Amsterdam 19 Maart 1889; W. 5745.

Art. 315.

664. A. W. van den Brandeler. Aanteekening op art. 18 der wet van 29 Junij 1854 (St. 102). — Leiden 1880.

Art. 316.

665. A. van den Bergh. Familiediefstal. — Utrecht 1880.

666. De medepligtigheid bedoeld in het tweede lid van dit art. is geen afzonderlijk misdrijf sui generis. — Hof 's Hertogenbosch 12 Februarij 1885; W. 5217.

Art. 317.

667. J. J. Clooterbooke Patijn van Kloetinge. Afpersing en afdreiging. — Utrecht 1888.

668. Eenige beschouwingen over afpersing en afdreiging. — P. v. J. 1886, 34.

669. Voor schuldigverklaring aan het misdrijf van art. 436 jcto 365 C. P. wordt vereischt, dat gebleken is van de bedoeling van den beschuldigde, zoo al niet om zijne bedreiging uit te voeren, dan toch in elk geval om door het bezigen der bedreiging als dwangmiddel de afgifte van het verlangde te verkrijgen. — Hof 's Gravenhage 21 November 1885; W. 5234.

670. Het schrijven en verzenden van een brandbrief met het kennelijk doel om in de gevangenis te komen, is geen strafbaar feit. — Hof Amsterdam 15 Julij 1885; W. 5278; N. R. B. 1885, C. 161.

Art. 318.

671. J. Beelaerts van Blokland. Afzetterij (chantage). — Leiden 1876. Beoord. door mr. A. F. A. Leesberg. Themis XXXIX, 186.

672. De woorden smaad en smaadschrift in dit art. mogen niet worden uitgebreid tot het bij de overheid inleveren in of op schrift doen brengen van eene ware of zelfs van een valsche klacht of aangifte, waardoor de eer of goede naam van den persoon tegen wien zij is gericht, wordt aangerand. Die woorden moeten worden beperkt tot de beteekenis daaraan gegeven door art. 261 van dit wetboek. Afdreiging door bedreiging om klachte of aangifte bij de overheid te doen van eenig misdrijf, valt niet onder dit art., indien niet blijkt dat bedoeld misdrijf den beklaagde als geheim is toevertrouwd of tot zijne kennis is gekomen. — H. R. 26 November 1888; W. 5648; N. R. CL, § 29, 141; v. d. H., Strafr. 1888, 348; P. v. J. 1888, 153; Rep. 1888, 81.

Art. 321.

673. G. Landsberg. Bijdrage tot de geschiedkundige ontwikkeling der leer van verduistering. — Leiden 1881.

674. Mr. M. P. H. Wiercx. Een notaris, die een verkooping volgens de wet van Pluv. an VII heeft gehouden, hetzij tegen contante betaling, hetzij op crediet, begaat een strafbaar feit, ingeval hij de kooppenningen geheel of gedeeltelijk ten eigen bate aanwendt. — R. en W. XXXVIII, 271.

675. Mr. D. Simons. Verduistering van geldsommen. — Tijds. v. Strafr. III, 4, 289; Mr. P. F. Besier, id. Tijds. v. Strafr. IV, 365. Beoord. P. v. J. 1890, 27; W. 5842.

676. Mr. S. J. L. van Aalten Jr. Opzettelijk (en) wederrechtelijk. — T. v. S. II, 238.

677. Mr. P. A. van Buttingha Wichers. Opzettelijk (en) wederrechtelijk. — T. v. S. II, 402.

678. Voor het misdrijf van verduistering wordt niet alleen vereischt, dat de toeëigening wederregtelijk, maar ook dat zij opzettelijk is geschied. — H. R. 7 Mei 1888; W. 5556; v. d. H., Strafr. 1888, 174; N. R. CXLIX, § 4, 25; P. v. J. 1888, 69; Rep. 1888, 2030.

679. De inpandgeving van een aan een ander toebehoorende zaak sluit per se toeëigening in zich, daarbij is niet tevens noodig de bedoeling van den inpandgever om de zaak aan den eigenaar te onttrekken en tot de zijne te maken. Al is herprolongatie nu en dan voorkomende, waarin de pandgever-eigenaar met dit gebruik van zijne offerten niet bekend is, is zij geen omstandigheid van die kracht om een in het algemeen door de Strafwet verboden handeling straffeloos te maken. — Hof Amsterdam 25 September 1888. Anders Regtb. Haarlem 19 Julij 1888; W. 5617; P. v. J. 1883, 91, 119.

680. De omstandigheid, dat iemand ten aanzien van dezelfde zaak te gelijker tijd als bewaarnemer en als lasthebber fungeert, sluit de mogelijkheid niet uit, dat hij ter zake van schending zijner pligten in eerstgemelde qualiteit zich schuldig maakt aan het bij art. 408 C. P. strafbaar gesteld abus de depôt. Het misdrijf van misbruik van vertrouwen door verduistering of weerloosmaking van in bewaring gegeven goederen is niet voltooid door het enkel verwijderen dier goederen door den bewaarnemer uit de kast of waarin zij zich onder zijn bewaring bevonden, maar wordt bovendien vereischt, dat hij over die goederen op eenige wijze heeft beschikt of anderzins is gebleken, dat hij ze zich wederregtelijk heeft toegeëigend. Derhalve maakt hij, die te kwader trouw zijne medewerking heeft verleend tot die beschikking, zich schuldig aan medepligtigheid van gemeld misdrijf. — H. R. 5 Mei 1884; W. 5050; N. R. CXXXVII, § 4, 20; v. d. H., Strafr. 1884, 111; W. B. A. 1836.

681. Met het woord „goed" in dit art. worden

niet alleen bedoeld voorwerpen die eene ruilwaarde hebben, dus ook een gebruikt retourbillet van een spoorweg. — H. R. 15 April 1889; W. 5709; P. v. J. 1889, 62.

682. Aan slechts één misdrijf van verduistering maakt hij zich schuldig die zich meerdere aan verschillende eigenaren behoorende voorwerpen, die hij anders dan door misdrijf onder zich heeft, door één handeling opzettelijk wederregtelijk toeëigent. — Regtb. Assen 25 Junij 1889; W. 5753; P. v. J. 1889, 83.

683. Hij, die op het oogenblik waarop hij een bankbillet aan een ander toebehoorende opraapt, niet de bedoeling had om het voor zich te behouden, doch voornemens was om het aan de politie over te geven en bij wien eerst later het oogmerk om zich bedoeld bankbillet toe te eigenen is opgekomen, maakt zich schuldig aan verduistering. — Hof Amsterdam 14 Januarij 1890; W. 5838.

684. De commissionair in effecten, die de effecten, welke hij tegen door hem ter leen gegeven geld in prolongatie ontvangen en aangenomen heeft, niet bewaart, maar verkoopt, zelf in prolongatie geeft voor geldleeningen ten eigen behoeve, maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen. — Hof Amsterdam 19 October 1886; W. 5423; Rep. 1887, 9141.

685. Bij aanklagt van de verduistering, moet de dagvaarding het tijdstip vermelden waarop de wederregtelijke toeëigening heeft plaats gehad. — Regtb. Assen 24 Mei 1887; P. v. J. 1887, 22; Rep. 1887, 8485.

686. De vermelding in de dagvaarding, dat de beklaagde ten behoeve van diens patroon, aan dezen door de klanten verschuldigde gelden ontvangen heeft, w e t e n d e dat die patroon en n i e t h ij beklaagde, d a a r o p r e g t h a d en dat hij die gelden zich heeft toegeëigend, in stede van die zijn patroon te verantwoorden, doet de feiten vallen onder het bereik van dit art. ofschoon de woorden „opzettelijke en wederregtelijke toeëigening" niet in de dagvaarding voorkomen. — Regtb. Amsterdam 22 Maart 1887; W. 5437.

687. Tot de elementen van het misdrijf van verduistering behoort dat de dader het opzet had om zich het goed wederregtelijk toe te eigenen. Is in dagvaarding gesteld dat de beklaagde zich opzettelijk en wederregtelijk het goed toeëigende, dan is geen strafbaar feit te laste gelegd. — Regtb. Rotterdam 16 Junij 1887, 26.

688. Misbruik van vertrouwen wordt gepleegd als iemand goederen ontvangt om te verkoopen en de ontvangen koopprijzen te verantwoorden, het voor die goederen ontvangen geld niet verantwoordt, maar ten eigen bate aanwendt. — H. R. 15 Junij 1885; W. 5183; N. R. CXL, § 23, 150; v. d. H., Strafr. 1885, 150.

689. Als toeëigening in den zin van dit art. moet worden beschouwd het eigenmagtig als heer en meester over eens anders goed beschikken en het zich als eigenaar daarvan gedragen. Daaruit volgt, dat in pandgeving van eens anders goed een daad van toeëigening in den zin der Strafwet kan zijn. Niet elke opzettelijke in pandgeving van eens anders goed levert wederregtelijke toeëigening op, zoodat omtrent het opzet tot wederregtelijke toeëigening met het oog op de bijzonder omstandigheden moet worden beslist, dat de beklaagde kon voorzien, dat zich omstandigheden konden voordoen waardoor hij niet tot inlossing in staat zou zijn en dat op het oogenblik, toen hij tot de in pandgeving overging, zijne zaken reeds waren achteruitgegaan, dan is teregt beslist, dat de beklaagde het opzet had tot wederregtelijke toeëigening. Dit is ook het geval ten aanzien van de verpanding van effecten den beklaagde als surplus van onderpand voor op prolongatie gegeven gelden verstrekt, als die verpanding is geschied toen de beklaagde zijn slechten finantieelen toestand kende en ten eigen voordeele beleende. — H. R. 21 Januarij 1889; W. 5678; P. v. J. 1889, 28; N. R. CLI, 24; v. d. H., Strafr. 1889, 24, M. v. H. I, 223; Rep. 1889, 4156.

690. Aan verduistering maakt zich schuldig de notaris die van anderen geldsommen heeft ontvangen met last om daarmede hypotheken af te lossen of daarmede renten te betalen of eindelijk om ze op het grootboek te plaatsen, doch aan dien last niet heeft voldaan, maar de gelden ten eigen bate heeft aangewend. — Regtb. Tiel 22 December 1887; P. v. J. 1887, 52.

691. Het in prolongatie of in pand geven van effecten, is geen toeëigening in den zin van dit art. Die toeëigening heeft eerst plaats door den verkoop der stukken door hem die ze in prolongatie genomen heeft en die als zij geschiedt na het faillissement van hem die ze in prolongatie gegeven heeft aan dezen niet kan worden toegerekend. — Regtb. Haarlem 12 Junij 1888. Anders Hof Amsterdam 19 Junij 1888; P. v. J. 1888, 92.

692. Het is wederregtelijke toeeigening als de beklaagde een stuk, hetwelk hij slechts ontvangen had om het aan een derde te vertoonen en denzelfden dag weder terug te brengen, ten kantore van dien derde gebragt en het bij dezen gelaten heeft met de bedoeling om de beschikking daarover aan den eigenaar te ontnemen. — H. R. 8 April 1889; W. 5708; P. v. J. 1889, 58; N. R. CLI, 392; Rep. 1889, 4155.

693. Noch uit de woorden, noch uit de geschiedenis van artt. 321 en 322 volgt, dat met het woord „g o e d" alleen voorwerpen bedoeld zouden zijn, die eene ruilwaarde hebben. — H. R. 15 April 1889; W. 5709; P. v. J. 1889, 59; N. R. CLI, 418; v. d. H., Strafr. 1889, 158.

694. Onder „w e d e r r e g t e l ij k z i c h t o e ë i g e n e n", moet ook gerekend worden het beleenen, indien blijkt, dat de dader niet in staat is het beleende voorwerp in te lossen. Bij verduistering behoeft alleen de toeëeigening opzettelijk geschied te zijn, niet de in bezitstelling. — Hof Amsterdam 15 Februarij 1887; W. 5477; Rep. 1887, 9918 vg.

695. Van verduistering kan geen sprake zijn, indien niet blijkt van den wil om zich de weerloos gemaakte gelden wederregtelijk toe te eigenen of wel om ze aan de regthebbenden te onthouden. — Hof Arnhem 19 April 1887; W. 5437; Rep. 1887, 9920.

696. Hij, die een brief aan een ander geadresseerd van den postbeambte in ontvangst neemt en later weigert hem terug te geven nadat de postbeambte hem de vergissing had medegedeeld, maakt zich schuldig aan verduistering. — Regtb. Maastricht 7 Junij 1887; W. 5422; Rep. 1887, 9921; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 17; P. v. J. 1837, 28; Rep. 1888, 2033.

697. Het zich toeëigenen van aan een ander toebehoorende geldsommen, moet in strafregtelijken zin geacht worden hetzelfde te beteekenen als „het weerloos maken of ten eigen bate aanwenden „van geldsommen, waartoe een ander geregtigd is. — Regtb. Tiel 22 December 1887; P. v. J. 1888, 1; Rep. 1888, 2034.

698. Hij, die een bankbillet ontvangt als koopprijs van goederen, welke een derde hem gegeven

had om ze tegen zeker loon te verkoopen en de opbrengst te verantwoorden, wisselt met het doel om het geld ten eigen bate aan te wenden, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Alkmaar 26 Maart 1889; W. 5707; Rep. 1889, 4154.

699. Indien uit de omstandigheden in de dagvaarding vermeld, volgt dat de dader moest weten, dat zekere voorwerpen niet bestemd waren om te worden verkocht en er is dan te laste gelegd, dat hij die voorwerpen door ze opzettelijk en wederregtelijk te verkoopen, ten nadeele van den eigenaar heeft verduisterd, dan ligt daarin de te lastelegging van een opzettelijke wederregtelijke handeling. — H. R. 25 Junij 1888; W. 5593; N. R. CXLIX, § 47, 286; P. v. J. 1888, 101.

700. Indien in de dagvaarding tijd en bedrag der verduistering zoo ruim zijn gesteld, dat de regter niet in staat is te beoordeelen of de verjaring der strafvordering voor een deel van het feit en welke strafbepaling voor het overige op den beklaagde moet worden toegepast, moet het O. M. niet ontvankelijk worden verklaard. — Regtb. Middelburg 7 Junij 1889; P. v. J. 1889, 79.

701. Indien door ééne handeling de toeëigening plaats vindt van onderscheidene aan verschillende eigenaren toebehoorende voorwerpen, wordt slechts één misdrijf van verduistering gepleegd. — Regtb. Assen 25 Junij 1889; P. v. J. 1889. 83.

Art. 322.

702. Het ten nadeele van een handelsligchaam, door een gesalarieerd kantoorbediende verduisteren van gelden, hem, in die hoedanigheid ter hand gesteld om ze aan den kassier van dat ligchaam over te geven, moet worden beschouwd als misbruik van vertrouwen. — De daad van een gesalarieerd kantoorbediende die van een lessenaar op het kantoor een geheel uitmakende met de woning van zijn patroon eenige daarop liggende bankbilletten arglistig wegneemt en zich toeëigent, moet worden gequalificeerd als diefstal door een loonbediende gepleegd in de woning waarin hij gewoon was te werken. — Hof Amsterdam 10 October 1882; N. R. B. 1884, C. 135.

703. Een horlogemaker die erkent een horloge ter reparatie ontvangen te hebben en beweert, dit ergens te hebben laten liggen of te hebben verloren, zonder dit beweren aannemelijk te maken, terwijl hij in de instructie daaromtrent verschillende opgaven heeft gedaan, moet geacht worden zich dat voorwerp wederregtelijk te hebben toegeëigend. — Hof Amsterdam 6 December 1887; W. 5516; Rep. 1888, 2035.

704. Een commissionair die effecten, welke hem tegen door hem ter leen gegeven geld in prolongatie ontvangt en aangenomen heeft, niet bewaart maar verkoopt of ten onderpand geeft in prolongatieposten door hem zijnerzijds met anderen gesloten, maakt zich schuldig aan misbruik van vertrouwen. — Hof Amsterdam 19 October 1886; W. 5423.

Art. 326.

705. W. J. Saaymans Vader. Bedrog. — Leiden 1881.

706. De Fransche wetgeving op de kunstboterindustrie. — R. Mag. VI, 535.

707. Het vervaardigen van een valsche verklaring, het onderteekenen daarvan met een valschen naam en het gebruik maken daarvan door zich goed door een ander te doen afgeven in verband met het bedriegelijk voorgeven dat men in het bezit van dit goed zijnde, werk zou kunnen bekomen, zijn te beschouwen als „listige kunstgrepen" in dit art. bedoeld. — Regtb. Haarlem 2 December 1886; W. 5387; Rep. 1887, 9350.

708. De moeder die met haren zoon Boudewijn naar een een notaris gaat, aan dezen in strijd met de waarheid mededeelt, dat die persoon haar zoon Floris Willem is, door den notaris een acte laat opmaken, waarin de voor hem verschijnend zoon als Floris Willem wordt aangeduid en vervolgens van die acte als gemagtigde van Floris Willem gebruik maakt tengevolge waarvan haar een som gelds wordt uitgekeerd, welke som zij zich bedriegelijk toeëigent, pleegt het misdrijf van oplichting. — Regtb. Groningen 10 Februarij 1887; W. 5464; Rep. 1887, 9551. Anders Hof Leeuwarden 4 April 1887; W. 5510.

709. Indien de bewezen feiten vallen in de strafbepaling zoowel van art. 225 als van art. 326 moet alleen eerstgemeld art. worden toegepast, in welk geval voor de aanhaling van het niet toegepast art. 320 geen wettelijken grond bestaat. — H. R. 21 November 1887; W. 5511; N. R. CXLVII, § 47, 310; v. d. H., Strafr. 1887, 456.

710. Er bestaat oplichting ook als blijkt, dat de beklaagde zich een geringer bedrag heeft doen ter hand stellen, dan de waarde der voorwerpen door hem afgegeven. — Hof Leeuwarden 10 October 1887. Anders Regtb. Leeuwarden 5 October 1887; W. 5516; Rep. 1888, 1397.

711. Het bezigen van één listigen kunstgreep is voldoende voor de strafbaarheid volgens dit art. — Regtb. Amsterdam 13 December 1888. Hof Amsterdam 12 Februarij 1889; W. 5718; P. v. J. 1889, 17; Rep, 1889, 3598.

712. Hij, die door middel van een valsch getuigschrift zich gelden doet afgeven, maakt zich schuldig aan oplichting. — Regtb. Rotterdam 23 Februarij 1888; Regtsg. Bijdr. & Bijb. III, C. 91; Rep. 1888, 1396.

713. Aan het misdrijf van oplichting is schuldig hij, die met het oogmerk om zich wederregtelijk te bevoordeelen, zich vervoegt bij hem bekende schuldenaren van zijn patroon, die hem als agent van dezen kennen en van wie het hem bekend is, dat zij schuldig zijn aan zijn patroon, hun in strijd met de waarheid mededeelt, dat zij door dadelijke betaling aan hem, agent, eene korting kunnen ontvangen, diensvolgens de bedragen onder die korting in ontvang neemt en hen daarvoor namens de firma van wie hij agent is, quiteert. — Regtb. Groningen 27 September 1888; W. 5781; Rep. 1889, 3599.

714. Schuldig aan oplichting is hij, die desbewust plat geslagen en verzilverde centen in betaling geeft als waren zij vijf en twintig centstukken, en zich op die wijze in schijn te veel betaald bedrag doet teruggeven. — Regtb. Groningen 10 Maart 1887; Regtsg. Bijdr. & Bijb. III, C. 88; Rep. 1888, 1395.

715. Voor de strafbaarheid volgens dit art. is het bezigen van één listigen kunstgreep voldoende. — Regtb. Amsterdam 13 December 1888. Hof Amsterdam 12 Februarij 1889; W. 5718; P. v. J. 1889, 17, 19.

716. Als listige kunstgrepen en zamenweefsel van verdichtsels worden teregt aangenomen de handelingen van twee personen die een stuk half linnen ver boven de waarde hebben verkocht onder verzekering, dat het prachtig zuiver linnen was. dat geweven was of gedragen werd door de nonnen in Zwitserland en dat het stuk zoo goedkoop kon worden verkocht omdat de eerste beklaagde die zich voor een vreemdeling uitgaf en nu eens ge-

broken Hollandsch, dan een onverstaanbare taal sprak, wegens een voorgenomen reis naar Amerika om geld verlegen was, daarbij den tweeden beklaagde voor zich doende optreden als zijn knecht en tolk, terwijl deze zich bij de onderhandelingen als knecht en tolk van den eersten beklaagde voordeed. — H. R. 11 November 1889; W. 5800; P. v. J. 1889, 150; N. R. CLII, 200.

Art. 327.

717. Eigenaar is een hoedanigheid in den zin van dit art. — Regtb. Groningen 2 Julij 1885; N. R. B. 1885, C. 149.

718. Het valschelijk en in strijd met de waarheid opgeven van eens anders naam en te komen namens en op last van dien persoon is te beschouwen als het gebruik maken van een valsche qualificatie in den zin van dit art. — H. R. 1 November 1886; W. 5360; N. R. CXLIV, § 21, 115; v. d. H., Strafr. 1886, 228.

Art. 329.

719. „Listige kunstgrepen" in den zin der wet, zijn handelingen waardoor men aan een leugen een zoodanigen schijn van waarheid geeft, dat iemand met een gewone mate van omzichtigheid begaafd, daardoor bedrogen kan worden. — Regtb. 's Hertogenbosch 24 Maart 1887; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 251; Rep. 1887, 8240.

720. Het vereischte dat listige kunstgrepen zijn aangewend, is aanwezig, indien bewezen is dat de handeling en uiterlijke daad van beklaagde zoodanig listig en bedriegelijk was, dat daardoor in het algemeen elk kooper die de gewone voorzichtigheid gebruikt, met het oog op het bestaand handelsgebruik er het slachtoffer van zou worden. — H. R. 31 October 1887; W. 5492; v. d. H., Strafr. 1887, 366; N. R. CXLVII, § 21, 135; Rep. 1888, 193.

721. Het gebruik maken van een balans met schalen, van welke beklaagde wist, dat de balans zuiver was, doch dat de eene schaal veel zwaarder was dan de andere, levert, het leggen van de gewigten in de ligtste schaal, alvorens de balans op te heffen, waardoor bij het opheffen van de balans het verschil niet in het oog valt en het leggen van de koopwaar in de zwaarste schaal, oogenschijnlijk ruim overwicht gevende, tengevolge waarvan de kooper aanmerkelijk minder ontvangt dan hem toekomt, het misdrijf op van het bedriegen van den kooper door den verkooper ten opzichte van het geleverde, door het aanwenden van listige kunstgrepen. — Regtb. Amsterdam 26 October 1888; W. 5724: Rep. 1889, 2420.

722. Het feit, waarin het tegen den kooper gebezigd bedrog gelegen is, kan niet tevens dienst doen om de listige kunstgrepen op te leveren, welke bovendien een vereischte zijn van het in art. 329, 2°. omschreven misdrijf. Van bedrog in den aard van het geleverde, kan geen sprake zijn tegenover den kooper die wist, dat hem valsche waar geleverd zou worden. — Regtb. Rotterdam 11 September 1888; P. v. J. 1888, 111; Rep. 1888, 189 vg.

Art. 329, no. 2.

723. Voor de toepassing van dit art., waarbij straf wordt gesteld tegen den verkooper die den kooper bedriegt ten opzichte van den aard, de hoedanigheid of hoeveelheid van het geleverde, door het aanwenden van listige kunstgrepen, moet blijken van een van het bedrog zelf onderscheiden kunstgreep, strekkende om het bedrog te doen gelukken. Als zoodanig kan niet worden aangemerkt het doen vervaardigen van een mindere qualiteit dan die van het staal waarop verkocht is, met een kleur en een patroon ongeveer gelijk aan wat besteld was; dit feit is als het bedrog zelf te beschouwen. — Hof Arnhem 3 Februarij 1888; P. v. J. 1888, 33; Rep. 1888, 191 vg.

724. De bepaling eener plaatselijke verordening, houdende, dat de bakkers en broodslijters geen brood mogen bakken, invoeren, voorhanden hebben of verkoopen dan van een bepaald gewigt, voorziet niet in hetzelfde onderwerp als dit art. — H. R. 18 Februarij 1889; W. 5679; N. R. CLI, 168; v. d. H., Strafr. 1889, 60; P. v. J. 1889, 39; W. B. A. 2077; Gemst. 1965.

Art. 330.

725. H. L. Rigail Certon. Warenvervalsching. — 's Gravenhage 1881.

726. Hij, die tarwemeel verkoopt vermengd met meel van witte boonen, maakt zich niet schuldig aan het misdrijf van dit art., indien moet worden aangenomen, dat noch de gelds-, noch de voedings-, noch de verkoopwaarde, noch de bruikbaarheid van het tarwemeel door de bijmenging verminderd is. — Regtb. Middelburg 24 Mei 1887; W. 5467; Rep. 1887, 8242.

727. Schuldig aan het misdrijf bij dit art. omschreven, is hij die voor goede, onvervalschte peper verkoopt en levert peper vermengd met vreemde bestanddeelen, indien hij die vermenging waardoor de waarde en bruikbaarheid der peper verminderen, verzwijgt. Bij het te koop aanbieden van een zak onder voorgeven, dat deze peper bevat, is het geen listige kunstgreep, indien die zak in werkelijkheid met asch en zand gevuld en alleen de bovenlaag met peper bedekt is, doch in zoo geringe mate, dat degene wien de zak te koop aangeboden was, zoodra hij dien open maakte, boven op ook asch zag liggen. — Regtb. Rotterdam 3 Januarij 1889; W. 5776; P. v. J. 1889, 4; Rep. 1889, 2416 vg.

Art. 331.

728. De bestanddeelen van het misdrijf bij dit art. bedoeld zijn: 1°. dat bij het werk bedriegelijke handelingen zijn gepleegd; 2°. dat daardoor de veiligheid van personen of goederen in gevaar kan worden gebragt. — H. R. 27 Mei 1889; W. 5727; N. R. CLII, § 22, 145; P. v. J. 1889, 76.

Art. 337.

729. M. P. G. Kappeijne van de Coppello. Overzicht van de geschiedenis en jurisprudentie der Nederlandsche wetgeving op de handels- en fabrieksmerken. — Leiden 1886.

730. Namaak van een handelsmerk. Wat is opzet. — P. v. J. 1889, 149.

731. Voor de toepassing van dit art. is het niet voldoende, dat de dader een merk heeft gebruikt, waarvan hij wist, dat het nagebootst was naar een bij een ander in gebruik zijnd merk, maar tevens moet blijken, dat hij heeft geweten, dat die ander regt op het merk had. — Regtb. Middelburg 21 Februarij 1888; P. v. J. 1888, 24; Gemst. 1902.

732. Zoowel vóór als nà de wet van 1880 (St. 85) pleegt men een onregtmatige daad als men eens anders naam of firma gebruikt, niet om een bepaalde soort van waren aan te duiden, maar om buiten de toestemming van den eigenaar des naams of der firma als diens producten, waren te kenmerken, die niet door hem vervaardigd of in den handel gebragt zijn. — Regtb. Utrecht 2 November 1887; W. 5493; Rep. 1888, 1357.

733. Voor het misdrijf bij dit art. bedoeld, wordt niet vereischt, dat het merk is gebruikt op waren die niet afkomstig zijn van dengene, wiens merk, naam of firma is nagebootst. — Hof Arnhem 18 September 1888. Anders Regtb. Arnhem 3 Julij 1888; W. 5618; P. v. J. 1888, 121; Rep. 1888, 855.

734. Hij, die opzettelijk waren verkoopt en aflevert, wier verpakking valschelijk voorzien was van den naam, waarop een ander regt heeft, is strafbaar krachtens dit art., ook al had hij den kooper gezegd, dat de waren nagemaakt zijn en al kwam ook zijn eigen naam en firma op de etiquette voor. — Regtb. Haarlem 3 November 1887; P. v. J. 1887, 46; Rep. 1887, 8241.

735. Indien waren zijn verkocht, voorzien van een, zij het ook met een geringe afwijking nage bootst merk, zonder dat blijkt, dat dit valschelijk is geschied d. i. dat de waren afkomstig zijn van een ander dan de regthebbende op het merk, is dit art. niet toepasselijk. — H. R. 17 December 1888; W. 5651; v. d. H., Strafr. 1888, 357; N. R. CL, § 37, 189; P. v. J. 1889, 4; Rep. 1889, 2418.

736. Dit art. is toepasselijk als de van een ander afkomstige waren verpakt worden in kisten, afkomstig van de firma die op het merk regt heeft en van dat merk voorzien. — Regtb. Amsterdam 1 November 1889; P. v. J. 1889, 140; Rep. 1889, 2419.

Art. 340.

737. M. E. Kronenberg. Iets over enkele bankbreuk. Vergelijking van de wet van 10 Mei 1837 (St. 21) met het ontwerp Strafwetboek van 1875 en 1879. — Amsterdam 1879.

738. Mr. S. J. Hingst. Strafbaarheid van het niet houden van koopmansboeken (art. 340 pr. no. 3 en art. 341 pr. no. 4 Strafr.) — R. Bijdr. & Bijb. II, C. 138.

739. W. H. Jansen. Eenige opmerkingen over bankbreuk. — Leiden 1862.

740. Moet bij vervolging ter zake van bankbreuk de strafrechter een zelfstandig onderzoek instellen of de beklaagde of beschuldigde te dier zake koopman is of was, of wel moet dit feit door hem worden aangenomen als onherroepelijk beslist door het in kracht van gewijsde gegaan vonnis van failliet verklaring, indien bewezen is, dat dit den beklaagde of beschuldigde betreft. — Regtsg. Adv. X, 176.

741. Al moge er kans bestaan op het sluiten van een accoord, zulks verandert niets aan den vermogenstoestand van den schuldenaar; deze kan zich dus niet daarop beroepen bij vervolging wegens bedriegelijke bankbreuk. — Regtb. Amsterdam 10 Junij 1887; W. 5457; P. v. J. 1887, 32.

742. Al moge ook niet elke verplaatsing, door een gefailleerde gedaan van goederen die tot zijn boedel behooren, het karakter van verduistering dragen, zoo zijn toch, waar bewezen is dat de beschuldigde van zijn failliet verklaring kennis droeg, in de omstandigheid, dat al wat het gemeenschappelijk onderpand zijner schuldeischers uitmaakte, overhaast en op geheimzinnige wijze is weggevoerd en met zijn weten opgezonden aan het adres van iemand die hem onbekend was, al de kenmerken eener bedriegelijke verduistering aanwezig. — Hof Amsterdam 12 Maart 1884; N. R. B. 1885, C. 120

743. Hij, die in vereeniging met den gefailleerde, bedriegelijk aan diens boedel goederen heeft onttrokken, welke hij wist, dat deze ontvangen had, maar niet betalen kon, moet worden geacht met den gefailleerde ten nadeele van de schuldeischers te hebben zamengespannen, al is het ook dat hij daarbij niet het belang van den gefailleerde, maar van anderen op het oog heeft gehad. Het eenvoudig geven van een schriftelijk getuigenis ten voordeele van den gefailleerde, kan niet als zamenspanning met dezen worden aangemerkt. — Hof Amsterdam 17 Junij 1885; N. R. B. 1885, C. 136; W. 5247; R. W. v. N. 556.

744. De koopman die naar den eisch der wet dagboek gehouden heeft en alleen door het niet houden van geheel onverpligte bijboeken, kan niet geacht worden een onregelmatigheid te hebben begaan, strafbaar gesteld bij art. 3, no. 3 der wet van 10 Mei 1837 (St. 21). Dit kan echter een strafbare onregelmatigheid opleveren, indien blijkt, dat zoodanig boek in verband met andere, behoort tot de boeken waarin de koopman volgens de inrigting zijner boekhouding, dagboek van al wat in zijn handel voorviel, pleegde te houden. — H. R. 15 November 1886; W. 5362; N. R. CXLIV, § 30, 190; v. d. H., Strafr, 1886, 237.

745. Voor de strafbaarheid van bedriegelijke bankbreuk wordt niet gevorderd, dat de verduistering heeft plaats gehad na het faillissement. Verzwijging van de baten zijns boedels door een gefailleerde, is geen noodzakelijk bestanddeel van de misdaad van bedriegelijke bankbreuk door middel van verduistering. — H. R. 1 Februarij 1886; W. 5275; N. R. CXLII, § 15, 86; v. d. H., Strafr. 1886, 22.

746. Indien wel blijkt, dat de beschuldigde effecten met een bepaalde opdragt ontvangen, daaraan niet heeft voldaan en de effecten ook niet heeft teruggegeven, maar tevens dat voor zijne failliet verklaring die verpligting tot teruggave is vervallen en vervangen door een tot uitkeering eener overeengekomen geldsom, dan vallen die feiten niet binnen de termen van art. 5, sub 5°. wet van 20 Maart 1837 (St. 21). Onder de in art. 2, sub 1° dier wet bedoelde buitensporige uitgaven voor zijne huishouding, kan niet begrepen worden gemaakte huishoudelijke schulden. — Hof Amsterdam 14 Julij 1886; W. 5407.

Art. 341.

747. P. M. J. E. Bloemaerts. Bedriegelijke bankbreuk. Opmerkingen naar aanleiding van art. 341 Strafwetboek. — Leiden 1881.

748. Bij ten lastelegging van bedriegelijke bankbreuk behoort de dagvaarding te vermelden, dat de beklaagde is failliet verklaard. De uitdrukking „ter bedriegelijke verkorting der regten zijner overige schuldeischers" en „bewust van het door de geïncrimineerde daden verkorten van de regten zijner overige schuldeischers", zijn van gelijke beteekenis. Indien de gefailleerde een zijner schuldeischers bevoordeelt op een oogenblik, dat hem zijn ongunstige vermogenstoestand bekend is, is het onverschillig of die bevoordeeling een ten uitvoerlegging eener te voren gesloten overeenkomst is. — Regtb. Amsterdam 10 Junij 1887; W. 5457; P. v. J. 1887, 32; Rep. 1887, 8230.

749. Voor de toepasselijkheid van art. 341, 3°. Strafr. is het niet noodig, dat de bevoordeeling van een der crediteuren aan den gefailleerden zelven voordeel heeft aangebragt, het is voldoende, dat hij bij de betaling van den een, de wetenschap heeft gehad, dat de anderen daardoor noodwendig schade moesten lijden. — Regtb. Assen 8 Maart 1887; W. 5390; Rep. 1887, 8229.

750. De verduistering van ceelen aan houder luidende en voor goederen van den failliet afgegeven, moet beschouwd worden als verduistering

der goederen zelf. — H. R. 28 Februarij 1887; W. 5409; N. R. CXLV, § 34, 236; v. d. H., Strafr. 1887, 93; Rep. 1887, 8233.

751. Voor de strafbaarheid der handelingen, vermeld in dit art., is het niet noodig, dat deze door den dader zijn verrigt met de doleuse intentie om daardoor de regten der schuldeischers te verkorten, doch is het voldoende, dat hij de enkele bewustheid had, dat zij tot verkorting van de regten der schuldenaars moesten strekken. — Hof Amsterdam 21 Januarij 1890; W. 5840; P. v. J. 1890, 19.

752. Aan het misdrijf, strafbaar gesteld bij dit art. no. 1, maakt zich schuldig de in staat van faillissement verklaarde koopman die ter bedriegelijke verkorting van de regten zijner schuldeischers bij de inventarisatie van zijn boedel opzettelijk nalaat aan den curator opgave te doen van een hem toekomende schuldvordering en deze ten eigen bate poogt te innen. — H. R. 5 Mei 1890; W. 5875.

753. Indien de gefailleerde koopman in de vier bij dit art. vermelde gevallen kan en moet voorzien, dat door zijne opzettelijke en te kwader trouw gepleegde handelingen noodzakelijk de regten zijner schuldeischers worden verkort, handelt hij ter bedriegelijke verkorting van de regten dier schuldeischers, terwijl het daarbij niets afdoet, dat het hoofdmotief zijner handeling was de begeerte om zich zelf te bevoordeelen. — Hof Amsterdam 14 Maart 1888. Anders Regtb. Amsterdam 30 December 1887; W. 5537; Rep. 1888, 183 vg.

754. De koopman die geen enkel boek of aanteekening omtrent zijnen handel houdt en die een som van ƒ 3000, welke hij kort voor zijn failliet-verklaring op eigen aangifte, ontvangen had wegens door hem à contant verkocht vee, slechts kan verantwoorden door productie van ƒ 300.51 en de bewering, dat hij ƒ 1400 aan zijn vader en zijn broeder heeft betaald, moet geacht worden de rest niet te verantwoorden ter bedriegelijke verkorting, van de regten zijner schuldeischers. — Regtb. Groningen 24 November 1887; W. 5782; Rep. 1889, 2406.

755. In den zin van dit art. moet geacht worden „ter bedriegelijke verkorting van de regten zijner schuldeischers" te hebben gehandeld hij, die bij het plegen der hem te laste gelegde handelingen de bewustheid had, dat hij daardoor de regten zijner schuldeischers bedriegelijk moet verkorten. — H. R. 2 Junij 1890; W. 5883.

Art. 341, no. 3.

756. F. Ehrens. Strafbare bevoordeeling van schuldeischers bij faillissement. — Amsterdam 1888. Aangek. P. v. J. 1888, 83.

757. De koopman die op een tijdstip waarop hij weet, dat zijn faillissement niet kan worden voorkomen, een, zij het opeischbare schuld voldoet geheel of voor een grooter deel dan waarop de schuldeischer bij evenredige verdeeling der baten aanspraak zou kunnen maken, bevoordeelt dien schuldeischer boven anderen. Hij maakt zich dus schuldig aan bedriegelijke verkorting van de regten zijner overige schuldeischers. — H. R. 24 December 1888; W. 5661; v. d. H., Strafr. 1888, 370; N. R. CL, § 42, 223; P. v. J. 1889, 13; R. W. v. N. 642; Rep. 1889, 2405.

758. Indien de gefailleerde een zijner schuldeischers bevoordeelt op een oogenblik, dat hem zijne ongunstige vermogenstoestand bekend is, is het onverschillig of die bevoordeeling eene ten uitvoerlegging eener te voren gesloten overeenkomst is. — Regtb. Amsterdam 10 Junij 1887; W. 5457; P. v. J. 1887, 32.

Art. 342, no. 3.

759. Boeken die niet bijgehouden zijn, mogen niet worden aangemerkt als ongeregeld gehouden. — Hof 's Gravenhage 17 Februarij 1887; P. v. J. 1887, 11; Rep. 1887, 8226.

Art. 345.

760. A. A. Del Court. Art. 345 van het door de Tweede Kamer aangenomen ontwerp Wetboek van Strafrecht. — Leiden 1881.

761. A. J. van Slooten. Opmerkingen over de strafbaarstelling van het sluipaccoord in art. 345 van het Wetboek van Strafrecht. — Groningen 1887.

762. M. J. T. P. H. Erens. Strafbare bevoordeeling van schuldeischers bij faillissement. — Amsterdam 1888.

Art. 346.

763. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt niet gevorderd, dat reeds op het oogenblik waarop de hier bedoelde handelingen worden gepleegd, de dader verklaard is te zijn in staat van kennelijk onvermogen. Voor een veroordeeling ter zake van medepligtigheid aan het in dit art. omschreven misdrijf wordt gevorderd, dat ook de medepligtige heeft gehandeld ter bedriegelijke verkorting van de regten der schuldeischers van den hoofddader. — Hof Leeuwarden 13 Junij 1889; W. 5730; P. v. J. 1889, 8; H. R. 26 Augustus 1889; N. R. CLII, 296; v. d. H., Strafr. 1889, 286.

764. Volgens dit art. is het een eerste vereischte voor de strafbaarheid der hier vermelde handelingen, dat de dader is verklaard te zijn in staat van kennelijk onvermogen of tot boedelafstand is toegelaten op het oogenblik toen hij die handelingen pleegde. — Regtb. Leeuwarden 13 April 1889; W. 5730.

Art. 348.

765. A. D. W. de Vries. Art. 348 Wetboek van Strafrecht. Furtum possessionis. — Leiden 1882.

Art. 349 *bis*.

766. H. A. Viotta. Het auteursrecht van den componist. — Leiden 1876.

767. J. van de Kasteele. Het auteursrecht in Nederland. — Leiden 1885.

Art. 350.

768. Bij dit art. is alleen het opzettelijk en wederregtelijk vernielen van eenig goed, dat geheel of gedeeltelijk aan een ander toebehoort, strafbaar gesteld. — Regtb. 's Gravenhage 1 November 1886; W. 5364; R. W. v. N. 578; Rep. 1887, 9959.

769. Het is voor de bij dit art. en vg. strafbaar gestelde beschadiging van goederen een vereischte, dat de dader het opzet heeft gehad om de veroorzaakte schade toe te brengen. — H. R. 27 December 1886; W. 5382; v. d. H., Strafr. 1886. 274; N. R. CXLIV, § 59, 376; Rep. 1887, 9957.

770. Voor het misdrijf bij dit art. bedoeld, wordt gevorderd niet alleen, dat de vernieling opzettelijk is gepleegd, maar ook dat de beklaagde het opzet heeft gehad om daardoor schade toe te brengen. — H. R. 10 October 1887; W. 5480; Rep. 1887, 8485; v. d. H., Strafr. 1887, 339; N. R. CXLVII, § 7, 41.

771. Schuldig aan het misdrijf bij dit art. omschreven is hij die als gevangene in een bewaarplaats voor gevangenen bestemd, opzettelijk een glasruit in die bewaarplaats verbrijzelt, met het doel om door de aldus gemaakte opening te ontvluchten. — Regtb. Amsterdam 19 Julij 1889; W. 5829.

772. Indien in facto is uitgemaakt, dat het opzet was gerigt op de wederregtelijke toeëigening en niet op het wederregtelijk wegmaken van de zaken, is teregt art. 310 en niet art. 350 toegepast. — H. R. 3 Junij 1889; W. 5726; P. v. J. 1889, 79; N. R. CLII, 163.

773. Waar niet gebleken is, van des daders bedoeling om te vernielen, kan dit art. niet worden toegepast, maar moet het onder art. 424 worden gebragt. — Regtb. Groningen 31 Maart 1887; N. R. B. & B. 1888, C. 93.

774. Dit art. is evenzeer toepasselijk op den eigenaar die het genot van zijn huis of erf aan een huurder heeft afgestaan als op derden. De eigenaar van het huis, waarvan hij opzettelijk de afsluitingen heeft verbroken, is te dier zake strafschuldig, ook na het tijdstip, waarop ingevolge een vroeger gedaan exploit de huur was geëindigd, zoolang de door den huurder betwiste geldigheid dier opzegging door den regter nog niet is uitgesproken. — H. R. 7 December 1885; W. 5247; N. R. CXLI, § 46, 312; v. d. H., Strafr. 1885, 304; R. W. v. N. 554.

775. Hij, die voorzien van eene magtiging om in het algemeen datgene te doen wat de wet tot handhaving der regten van den lastgever mogt toelaten, een strafbare handeling verrigt, is voor dergelijk handeling zelf aansprakelijk. De zaakwaarnemer voorzien van bovenbedoelde magtiging, die een muur omverwerpt, krachtens regterlijk bevel op den grond van zijn cliënt opgerigt, zonder dat die cliënt, in wiens bijzijn die muur opgerigt was, daartegen had geprotesteerd, handelt zelf, al stond die muur eenige centimeters meer binnenwaarts dan bij het regterlijk bevel was bedoeld, w e d e r r e g t e l i j k. De opzettelijke omverwerping van den bedoelden muur, sluit de bedoeling om te benadeelen in zich. — Hof Amsterdam 1 Mei 1888; W. 5606; Rep. 1888, 2094.

776. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt gevorderd, dat de hier bedoelde handelingen gepleegd zijn met opzet om schade aan eens anders goed toe te brengen. Bij gebreke hiervan valt het opzettelijk afsnijden van takken van plantsoen op den openbaren weg onder de strafbepaling van art. 424 Strafr. — H. R. 23 Mei 1887; W. 5437; N. R. CXLVI, § 20, 123; v. d. H., G. Z. XXXVI, 344; W. B. A. 1998; Rep. 1887, 9958.

777. Het opzettelijk verbrijzelen van een glasruit in het door een ander bewoond huis is niet strafbaar volgens dit art.; bovendien moet ten laste worden gelegd en bewezen zijn, dat de woning aan een ander toebehoort en dat de verbrijzeling wederregtelijk is. — Regtb. Amsterdam 1 April 1887; W. 5442; Rep. 1887, 9960. Regtb. Middelburg 12 Maart 1889; W. 5696.

Art 351.

778. Onder de telegraafwerken, waarover dit art. spreekt, zijn ook de telefoonwerken begrepen. — Regtb. Groningen 15 September 1887; T. v. S. IV, 486; Rep. 1888, 2095.

Art. 370.

779. W. Alberda van Ekenstein. De huisvrede in het strafrecht. — Groningen 1883.

780. In dit art. moet het woord „woning" in den meest ruimen zin worden opgevat en daaronder derhalve verstaan worden, niet alleen het locaal waar een persoon zijn nachtrust en maaltijden neemt, doch eveneens de plaats waar hij het beheer over alle zijne bijzondere zaken voert, zijne affaire bestuurt, de desbetreffende bestellingen ontvangt en orders geeft, alle handelsboeken houdt, alle geldelijke aangelegenheden behandelt en den zetel van zijne particuliere belangen en van zijn vermogen heeft gevestigd. — Regtb. Maastricht 23 October 1888; W. 5631; Gemst. 1948.

781. Hij, die in een herberg bezig is met het gebruik van den door hem gekochten en betaalden drank, kan niet geacht worden aldaar wederregtelijk te vertoeven. — Regtb. Winschoten 4 Mei 1888; P. v. J. 1888, 69.

782. Hoezeer de beklaagde met toestemming van den bewoner is binnengekomen, bevindt hij zich wederregtelijk in diens woning van het oogenblik, dat hij door den bewoner gesommeerd om haar te verlaten, weigert daaraan te voldoen. — Regtb. Groningen 15 December 1887; T. v. S. II, 459; W. 5697.

Art. 372.

783. C. Baart de de Faille. Strafbare schending van geheimen. — Groningen 1884.

784. P. A. van Buttingha Wichers. De beteekenis van briefkaart en kaarttelegram voor het strafrecht. — Leiden 1877.

Art. 373.

785. De strook van een postwissel, waarop de adressant de datum der storting vermeldt en de verdere invulling doet, behoort niet tot het geldswaardig gedeelte van een postwissel, doch moet die strook worden aangemerkt als een afzonderlijke kennisgeving door adressant aan den geadressseerde. — Hof 's Hertogenbosch 19 December 1888; W. 5666.

Art. 381.

786. A. L. E. Gastmann. Iets over het misdrijf van zeeroof volgens de artt. 443—447. — Ontw. Wetb. Strafr. 1875. — Leiden 1878.

Art. 386.

787. Mr. D. C. I. H. Kropveld. De begrippen „Nederlandsch schip" en „Nederlandsch vaartuig" in het Wetboek van Strafrecht. — T. v. S. IV, 152.

Art. 391.

788. E. Löhuis. Desertie van schepelingen. — Leiden 1887.

Art. 397.

789. J. Limburg. De strafbare opruiing. — 's Gravenhage 1890.

Art. 398.

790. Indien de monsterrol de bepaling inhoudt „dat elke schepeling verpligt is de bevelen van den schipper in alles te gehoorzamen", dan maken de schepelingen van een zeevisschersvaartuig, die toen de schipper hun gelaste de boot over boord te brengen en de voorhanden visch aan de bemanning van een ander vaartuig over te geven, gezamenlijk en opzettelijk zulks hebben geweigerd, zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Rotterdam 28 Mei 1889; W. 5747; Rep. 1889, 3858.

Art. 414.

791. W. van Rossem Bz. Hulpverzuim. — Leiden 1878. Aangek. mr. P. Th. Eyssell; Themis 1879, 335.

Art. 416.

792. A. W. Jacometti. Eenige opmerkingen over begunstiging en helen. — Leiden 1880.

793. Th. C. van Eijk Bijleveld. Begunstiging. — Leiden 1884.

794. Het misdrijf van heling in dit art. omschreven, moet niet worden beschouwd als een, zij het dan ook, bijzondere vorm van medepligtigheid of mededaderschap, maar als een geheel afzonderlijk misdrijf. — Regtb. Alkmaar 13 September 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 96; Rep. 1888, 199.

795. Het uit winstbejag verbergen van opzettelijk door misdrijf verkregen voorwerpen, is aanwezig als de dader heeft gehandeld met het oogmerk om op eenige wijze daaruit voordeel te trekken; daarbij wordt niet vereischt, dat de geborgen voorwerpen voor een deel zijn toegewezen aan den heler. — H. R. 25 Junij 1888; W. 5592; P. v. J. 1888, 102; N. R. CXLIX, § 44, 272; Rep. 1888, 197; v. d. H., Strafr. 1888, 296.

796. Hij, die na met een ander een diefstal beraamd te hebben den diefstal door den anderen ziet plegen en van dezen een gedeelte der opbrengst van het gestolene ten eigen bate aanneemt, maakt zich schuldig aan heling en mag dus niet als mededader worden aangemerkt. — Regtb. Groningen 16 Mei 1887; Regtsg. Bijdr. & Bijb. III, C. 12.

797. Voor de toepassing van dit art. is het geen vereischte, dat de dader bij het opzettelijk koopen van eenig door misdrijf verkregen voorwerp eenig belang heeft. — Hof Amsterdam 10 December 1889; W. 5829.

798. Schuldig aan begunstiging is hij die opzettelijk van den conducteur eener spoorwegmaatschappij plaatsbewijzen koopt, welke de conducteur van de reizigers heeft ingenomen, doch in stede van ze aan de maatschappij te verantwoorden, ten eigen bate aan den beklaagde had verkocht. — H. R. 15 April 1889; W. 5707; P. v. J. 1889, 59; N. R. CLI, 409; Rep. 1889: 2428.

Art. 418.

799. G. W. Schimmel. De periodieke pers in verband met de verantwoordelijkheid voor drukpersdelicten. — Amsterdam 1882.

800. D. Simons. De vrijheid van drukpers in verband met het Wetboek van Strafrecht. — Leiden 1883.

801. E. de Jonge. Bijdrage tot de leer der zoogenaamde délits de la presse. — Utrecht 1847.

802. De thans geldende bepalingen voor drukpersdelicten. — T. A. R. V, 14, 203.

803. De omstandigheden, dat iemand een geschrift van strafbaren aard uitgeeft en weigert den naam van den schrijver bekend te maken, houden het opzet in van het misdrijf van dit art. — Regtb. Amsterdam 31 Augustus 1888. Hof Amsterdam 16 October 1888; W. 5620; P. v. J. 1888, 116; Rep. 1888, 198. Besproken door mr. F. A. R. A. van Ittersum; T. v. S. IV, 247.

804. De uitgever eener courant is voor een daarin voorkomend beleedigend berigt eerst dan strafbaar, indien bij dagvaarding is ten laste gelegd, hetzij dat de schrijver niet bekend is, hetzij dat de beklaagde den schrijver niet op de eerste aanmaning na den regtsingang heeft bekend gemaakt. — Regtb. Rotterdam 8 November 1888; W. 5650.

805. De omstandigheden in no. 1 en 2 van dit art. zijn te beschouwen als bestanddeelen van het in dit art. omschreven misdrijf, die als zoodanig in de dagvaarding moeten zijn opgenomen. — H. R. 3 Junij 1889; W. 5729; N. R. CLII, 156; v. d. H., Strafr. 1889, 226; P. v. J. 1889, 2656.

806. Zoowel het „niet bekend zijn" als het „niet op de eerste aanmaning na den regtsingang bekend maken" van den dader, moet als bestanddeel van het misdrijf van art. 418 pr. en 1° Strafr. worden aangemerkt. De beklaagde moet derhalve van regtsvervolging worden ontslagen, indien dit bestanddeel niet in de dagvaarding is te laste gelegd. — Hof 's Gravenhage 24 Januarij 1889; W. 5674.

807. De officier van justitie is niet ontvankelijk in een vervolging van den uitgever of drukker van een dagblad wegens de misdrijven in art. 418 en 419 Wetb. v. Strafr. vermeld, indien de klagt, houdende verzoek tot vervolging gedaan, is tegen „de redactie" van het blad. — Regtb. Rotterdam 21 Maart 1889; W. 5716; P. v. J. 1889, 47.

Art. 420.

808. Bij dit art. wordt, even als in het algemeen en daargelaten dus de in sommige wetsartikelen uitdrukkelijk geschreven uitzonderingen, bij de misdrijven die alleen op klagte vervolgbaar zijn verklaard, voor de ontvankelijkheid der vervolging meer geëischt dan dat er zij, eene klagte zonder toevoeging van den eisch, dat door den klager een bepaald persoon tegen wien zijn klagt gerigt is, worde aangeduid. — H. R. 11 November 1889; W. 5799; N. R. CLIII. 183; P. v. J. 1889, 146.

Art. 421.

809. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. Eenvoudige mishandeling, na veroordeeling wegens mishandeling onder verzwarende omstandigheden. — T. v. S. I, 431.

810. E. P. F. A. van den Bogaert. Het gevolg van een misdrijf, verzwaring van straf. — Amsterdam 1885.

811. Th. A. F. W. Mathon. De Fransche wet tegen de recidivisten van 27 Mei 1885. — Amsterdam 1886.

812. D. R. de Marees van Swinderen. De Fransche wetten van 27 Mei en van 16 Augustus 1885. — Groningen 1886.

813. B. J. Rasch. Over recidive volgens het Nederlandsch Wetb. v. Strafr. — Leiden 1884.

814. W. de Ridder. Eenige beschouwingen over het leerstuk der recidive. — Utrecht 1880.

815. De te lastelegging van vroegere veroordeeling, zonder aanduiding van het misdrijf waarvoor deze plaats had en zonder vermelding, dat de straf ten uitvoer is gelegd of dat de veroordeelde daarvan is ontheven, kan geen grond opleveren tot toepassing van dit art. — Regtb. Groningen 3 Augustus 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 101; Rep. 1888, 1547.

816. Eene verklaring opgemaakt op den ambtseed door den ambtenaar van het O. M., belast met de uitvoering van een vonnis, waarbij gevangenisstraf is opgelegd, dat de straf ondergaan is, kan als wettig bewijsmiddel worden aangenomen. — H. R. 11 Maart 1889; W. 5691; P. v. J. 1889, 50.

Art. 422.

817. Mr. H. D. Guyot. Herhaling van misdrijf, eenvoudige mishandeling na veroordeeling wegens mishandeling van de moeder. Artt. 422 jcto 304 Wetb. v. Strafr. — T. v. S. II, 372; III, 135; mr. J. Domela Nieuwenhuis; T. v. S. II, 376. Aangek. P. v. J. 1888, 51, 136.

Art. 423.

818. De dagvaarding die omtrent vroegere veroordeeling alleen vermeldt, dat de bij die veroordeeling opgelegde gevangenisstraf is ondergaan, omschrijft niet en houdt niet uitdrukkelijk in dat die veroordeeling onherroepelijk is geworden, daarvoor moet de dagvaarding inhouden òf dat de veroordeeling is gewezen op tegenspraak òf dat de beklaagde niet binnen 14 dagen na de ten uitvoerlegging in verzet is gekomen. — Regtb. Amsterdam 25 Mei 1887; W. 5467.

Art. 424.

819. W. E. T. M. van der Does de Willebois. Artikel 424 van het Wetboek van Strafrecht. — W. 5428.

820. W. J. Berghuis. Baldadigheid. — T. A. R. VI, 367; V, 298.

821. X. Straffelooze baldadigheid. — W. 5414.

822. C. Stemberg. id. W. 5414.

823. Mr. R. P. Cleveringa. id. — W. 5422, 5424. H. A. van de Velde; W. 5432.

824. W. Ingenhousz. Art. 151 gemeentewet in verband met het Strafwetboek. — Utrecht 1889.

825. De geleider van een met een paard bespannen voertuig die een straat uitkomende, zich eensklaps tegenover een onder commando staande in gelederen opgestelde afdeeling militairen ziet en wegens een ladder die op straat tegen een stellage geplaatst is, niet genoegzaam kan uitwijken, maakt zich niet schuldig aan de overtreding bij dit art. bedoeld, als hij in dien troep inrijdt. — Kantg. 's Hertogenbosch 25 Julij 1888; W. 5666; Rep. 1889, 3989.

826. Onder het plegen van baldadigheid moet worden verstaan het, zonder bepaalde oorzaak plegen van een niet vooraf beraamde handeling, waardoor eenig gevaar of nadeel voor personen, wie ook, of zaken, welke ook, kan worden te weeg gebragt en die niet onder het bereik van eenig ander wetsartikel valt. Aan baldadigheid kan niet meer worden gedacht zoodra blijkt, dat bij den dader het oogmerk bestond, om uit haat of wraakzucht een bepaalden persoon te mishandelen of dezen ligchamelijk letsel te berokkenen. — Kantg. Zutphen 1 Februarij 1887; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 282.

827. Hij, die op den openbaren weg een ander met asch van zijn brandende sigaar bestrooit, maakt zich schuldig aan straatschenderij, ook al handelde hij niet met doleuse intentie. — Kantg. Goor 8 November 1887; W. 5537; Rep. 1888, 1838.

828. Het opzettelijk en wederregtelijke stuk slaan van een glasruit aan de openbare straat, niet met opzet om schade toe te brengen, maar om een belooning te verdienen, is niet strafbaar krachtens art. 350, maar wel krachtens art. 424 Strafr. — Regtb. Middelburg 12 Maart 1889; W. 5696; Rep. 1889, 3990.

829. Tot het wezen eener overtreding wordt gevorderd, dat de beklaagde iets heeft gedaan of nagelaten waaruit eenig verzuim of onachtzaamheid zijnerzijds moet volgen. — Kantg. Boxmeer 1 Junij 1888; W. 5653.

830. De bepaling eener politieverordening, waarbij met straf bedreigd wordt het doen van ingravingen in- en het beschadigen van een openbaren weg, is als gemaakt voor de instandhouding en bruikbaarheid van den weg door dit art. niet vervallen. — Regtb. Tiel 21 April 1887; W. 5423.

831. Het feit van het als geleider van een met een paard bespannen wagen met hooi bij ontmoeting van een troep marcheerende militairen bij genoegzame ruimte om zelfs, zonder zijn wagen te doen uitwijken, dien troep te passeeren, sturen van dien wagen in de linker flank van den troep, levert het misdrijf op van straatschenderij, strafbaar volgens dit art. Dat feit valt buiten de bepalingen van art. 180 jcto 84 Strafr., omdat, aangenomen dat beklaagde met het oog op het feit, gelijk hem dit is te laste gelegd, niet gezegd kan worden met geweld of bedreigingen zich te hebben verzet, in elk geval militairen van hunne exercitie terugkomende, zij het ook onder militair kommando, niet gezegd kunnen worden in den zin van genoemde artikelen te zijn ambtenaren werkzaam in de regtmatige uitoefening hunner bediening. — Regtb. Arnhem 1 Mei 1888; W. 5568; Gemst. 1922. Anders Kantg. Nijmegen 16 December 1887; W. 5488; Rep. 1887, 9759.

832. Baldadigheid, gepleegd in een tuin, die slechts door middel van een lang hekwerk van de openbare straat is gescheiden, en van dien aard, dat de voorbijgangers daarvan ooggetuigen konden zijn, moet worden beschouwd als gepleegd te zijn aan den openbaren weg. — Kantg. Groningen 9 Julij 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 103; Rep. 1888, 1836.

833. Onder het begrip van de bij dit art. als straatschenderij gequalificeerde baldadigheid, vallen alleen zoodanige handelingen die onbestaanbaar zijn met de algemeene veiligheid van personen of goederen. Desniettemin is het onderwerp van dit art. het plegen van baldadigheid op den openbaren weg of op eenige voor het publiek toegankelijke plaats. Onder dit begrip valt het bij eene gemeenteverordening verboden zoogenaamd bellentrekken, zoodat in het onderwerp van deze bepaling door art. 424 Strafr. wordt voorzien. — H. R. 4 Junij 1888; W. 5566; P. v. J. 1888, 81; N. R. CXLIX, § 19, 105; W. B. A. 2046; v. d. H., Strafr. 1888, 195, Gemst. 1919; Luttenberg 109; Rep. 1888, 1832.

834. Dit art. kan niet worden toegepast, indien niet is te laste gelegd, dat de gepleegde handeling baldadig is gepleegd. — H. R. 11 Maart 1889; W. 5694; Gemst. 1981; P. v. J. 1889, 46; W. B. A. 2087; N. R. CLI, 282; v. d. H., Strafr. 1889, 107.

835. Dit art. stelt alleen als straatschenderij strafbaar zoodanige baldadigheid, welke op of aan den openbaren weg of op eenige voor het publiek toegankelijke plaats wordt gepleegd tegen personen of goederen en waardoor gevaar of nadeel kan worden te weeg gebracht. Derhalve valt daarbuiten het aanheffen van geschreeuw of het maken van buitengewoon geraas op openbare straten of wegen. — H. R. 17 October 1887; W. 5482; Luttenberg 262; Gemst. 1889; v. d. H., Strafr. 1887, 351, G. Z. XXXVII, 33; N. R. CXLVII, § 12, 85; Rep. 1887, 9761.

836. Het moedwillig en gewelddadig met steenen werpen in de rigting van eenige personen, met het oogmerk om die personen met die steenen te treffen, met het gevolg, dat een dier personen bloedig werd verwond, levert geen mishandeling, maar straatschenderij op. — Regtb. Amsterdam 15 Junij 1887; W. 5482; Rep. 1887, 9792.

837. Indien niet feitelijk bewezen is verklaard dat de beklaagde baldadig heeft gehandeld, is een veroordeeling ter zake van overtreding van dit art., niet voldoende gemotiveerd. — H. R. 12 Maart 1888; W. 5533; N. R. CXLVIII, § 39, 235; P. v. J. 1888, 47; Rep. 1888, 1220.

838. Voor de toepasselijkheid van een der bepalingen van dezen titel van het Wetboek van Strafrecht, wordt gevorderd, dat de daar bedoelde

handelingen zijn gepleegd met het opzet om schade aan eens anders goed toe te brengen. Bij gebreke hiervan valt het met opzet takken afsnijden van een plantsoen onder de bepaling van dit art. — H. R. 23 Mei 1887; W. 5437; N. R. CXLVI, § 21, 129; v. d. H., Strafr. 1887, 245; Rep. 1887, 9958.

839. Dit art. is ook dan van toepassing als door de gepleegde baldadigheid een door den dader niet beoogd gevaar of nadeel is te weeg gebragt. — H. R. 27 December 1886, W. 5382; v. d. H., Strafr. 1888, 274; N. R. CXLIV, 376, § 59, 376; Rep. 1887, 9763.

840. Voor de overtreding, strafbaar gesteld bij dit art., wordt vereischt, dat de baldadigheid tegen personen of goederen is gepleegd. Art. 151 der Gemeentewet is van toepassing, niet alleen als de wet hetzelfde feit, maar ook als zij hetzelfde onderwerp als een plaatselijke verordening regelt. De wet die tegen de soort van feiten, waartoe die bij de verordening verbodene behooren, in het algemeen voorzieningen bevat, moet geacht worden hetzelfde onderwerp te regelen als de verordening, onverschillig of hetzij die wet, hetzij de verordening, al dan niet van een of meer bijkomende omstandigheden de strafbaarheid heeft afhankelijk gesteld. Hieruit volgt, dat de bepaling eener plaatselijke verordening krachtens gemeld art. 151 van regtswege ophoudt te gelden, indien slechts de feiten, die de verordening gebiedt, tot dezelfde soort behooren, waartegen de later tot stand gekomen wet in het algemeen straf bedreigt, ook dan als die feiten bij het ontbreken van eenige daartoe vereischte omstandigheid volgens de wet niet strafbaar zijn. — H. R. 2 Mei 1887; W. 5411; W. B. A. 1983; Gemst. 1862; Luttenberg 1887, 72; Rep. 1887, 9760; v. d. H., G. Z. XXXVI, 320; N. R. CXLVI, § 4, 14.

Art. 426.

841. J. Verloren. „In het openbaar". — T. v. S. IV, 1.

Art. 427, no. 2.

842. Over de vraag of de „gebruikelijke teekenen", bedoeld in art. 427, 2°. Wetb. v. Strafr. bij plaatselijke verordening kunnen worden vastgesteld. — W. B. A. 1964.

Art. 427, no. 5.

843. Dit art. regelt hetzelfde onderwerp en heeft dezelfde strekking als de bepaling van een provinciaal reglement op de wegen en voetpaden luidende: „Ter voorkoming van ongelukken op de wegen wordt bepaald, dat de voerlieden, wanneer zij zich van hunne voertuigen verwijderen, zonder iemand bij de paarden te laten, zij verplicht zijn deze vast te binden.

Onder het woord trekdier in dit art. moet ook worden begrepen een hond voor een kar gespannen en alzoo als trekdier gebezigd. In de te lastelegging, dat de „beklaagde op den openbaren weg zijn trekdier geheel los en onbeheerd heeft laten staan", ligt opgesloten, dat hij, gelijk dit art. vordert, niet de noodige voorzorgsmaatregelen tegen het aanrigten voor schade heeft genomen. — H. R. 30 April 1888; W. 5557; P. v. J. 1888, 67; W. B. A. 2037; N. R. CXLVII, § 73, 448; v. d. H., G. Z. XXXVII, 203.

844. De bepaling eener provinciale verordening betreffende het rijden en drijven van vee op den openbaren weg hebben door dit art., dat onder no. 5 een ander onderwerp regelt, hare regtskracht niet verloren. — H. R. 7 November 1887: v. d. H., G. Z. XXXVII, 57; N. R. CXLVII, § 32, 210; W. 5496.

Art. 427, no. 6.

845. De bepaling in een politie-verordening, waarbij met straf wordt bedreigd het doen van uitgravingen in- en beschadigen van een openbaren weg, welke bepaling gemaakt is voor de instandhouding en bruikbaarheid der wegen, is niet vervallen door art. 427, no. 6 Strafr. — Regtb. Tiel 21 April 1887; Gemst. 1870; W. 5423; W. B. A. 1994; Rep. 1887, 10032.

846. Met het woord „versperren" in dit art., zijn alleen die afsluitingen bedoeld, die niet anders dan door geweld of verbreking kunnen worden weggenomen. — H. R. 25 Februarij 1889; W. 5687; Gemst. 1961; P. v. J. 1889, 44.

847. Een tolgaarder die weigert den gesloten tolboom te openen voor den velocipedist, die geen tolgeld verschuldigd is, maar zulks aan den velocipedist overlaat, moet schuldig verklaard worden aan het versperren van een openbaren weg. — Kantg. Delft 14 December 1889; W. 5854. Anders H. R. 17 Maart 1890; W. 5855.

848. Dit art. stelt het belemmeren van het ververkeer op een openbaren weg, zonder verlof van het bevoegd gezag strafbaar, zonder dat dit art aan eenigen ambtenaar opdraagt bevelen daaromtrent te geven, noch voorschrijft, dat de schippers zich naar de voorschriften van eenigen ambtenaar omtrent het doen ophouden van die belemmering moeten gedragen. — Regtb. 's Gravenhage 14 Mei 1888; W. 5615; Gemst. 1934; W. B. A. 2055.

Art. 429.

849. De bepaling eener plaatselijke verordening op de brandweer, houdende verbod om op den openbaren weg vuurwerk af te steken, zonder schriftelijke vergunning van den burgemeester, is afgeschaft door art. 429 Strafr. — Kantg. Gouda Sine die; Gemst. 1840; Rep. 1887, 10021.

Art. 431.

850. W. J. van Dam. Burengerucht. — Leiden 1888.

851. De gemeentelijke verordeningen tegen straatrumoer en art. 431 Strafw. — W. B. A. 2026.

852. Doordien bij dit art. strafbaar is gesteld het verwekken van rumoer of burengerucht, waardoor de nachtrust kan worden verstoord heeft het art. eener politieverordening luidende: „langs de wegen of straten mag niet gezongen, noch getier, geschreeuw of rustverstorend geraas worden gemaakt", opgehouden te gelden. — Kantg. Zierikzee 4 Junij 1887; Gemst. 1883; W. 5461; W. B. A. 2007. H. R. 17 October 1887; W. 5483: Luttenberg 264; v. d. H., G. Z. XXXVII, 39; N. R. CXLVII, § 13, 91; W. B. A. 2023.

853. Er bestaat geen identiteit van onderwerp tusschen dit art. en de bepaling eener plaatselijke verordening luidende: „het is verboden op Zondagen en op algemeen erkende Christelijke feestdagen bij het venten van kleine eetwaren langs de huizen die waren door schreeuwen aan te prijzen. — H. R. 12 Maart 1888; W. 5532; Gemst. 1907; W. B. A. 2029; P. v. J. 1888, 42; N. R. CXLVIII, 247; Rep. 1888; 313; v. d. H., G. Z. XXXVII, 161.

854. In de gemeente Groningen is de tijd voor de nachtrust bestemd vóór tien uren des avonds niet begonnen. — Regtb. Groningen 13 October 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C, 105.

855. Het feit, dat eenige personen ter viering van een verjaringsfeest des nachts in een kamer van een woning, waarvan de ramen waren opgeschoven, luidruchtig hebben gezongen en geschreeuwd, al mag dit ook hinderlijk voor de buren zijn geweest en de nachtrust van dezen kunnen hebben gestoord, valt niet in de strafbepalingen van dit art. — Kantg. Apeldoorn 22 September 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 106; Rep. 1888, 315.

Art. 432.

856. G. C. D. R. van Hardenbroek. De bedelarij tegenover het strafrecht. — Utrecht 1885.

857. G. W. Altheer. Landlooperij. — Leiden 1880.

858. G. W. van der Feltz. Wat is bedelen? — Leiden 1878.

859. Het op den stoep aan de voordeur overhandigen van een in enveloppe gesloten, geadresseerden brief, inhoudende het verzoek om onderstand, valt niet onder art. 432, 1°. Strafr. of onder eenig andere wetsbepaling. — Regtb. Haarlem 2 December 1886; W. 5387.

860. Het vonnis, houdende ontslag van regtsvervolging ter zake van bedelarij, op grond, dat niet is gebleken, dat het bedelen van den openbaren weg waarneembaar, hetzij zichtbaar of hoorbaar was geweest, moet worden vernietigd als niet voldoende met redenen bekleed, indien niet is onderzocht of het bedelen aan de van de openbaren weg was geweest en of aan deze waarneembaarheid bijzondere omstandigheden in den weg hadden gestaan. — H. R. 25 Junij 1888; W. 5591; N. R. CXLIX. § 50, 309.

861. Onder het eerste lid van dit art. valt niet alleen het bedelen op openbare plaatsen, maar ook het bedelen in het oog loopende voor personen die zich op openbare plaatsen mogten bevinden. — H. R. 9 Mei 1887; W. 5429; N. R. CXLVI, § 12, 77; v. d. H., Strafr. 1887, 225; W. B. A. 1992; Gemst. 1868.

862. De uitdrukking „in het openbaar" beteekent in het Wetb. van Strafr. niet alleen „op een openbare plaats"; maar wordt het tevens gebruikt als „open en bloot" „voor het algemeen waarneembaar" „op een openbare plaats in het oogvallend."

Derhalve is het feit, het aan of in de deur van een woning bedelende om iets gevraagd te hebben, zoodanig dat het van den publieken weg zigtbaar en hoorbaar was, strafbaar ingevolge dit art. — H. R. 24 Junij 1889; W. 5746; P. v. J. 1889, 96; N. R. CLII, 362; W. B. A. 2106; Rep. 1889, 2408.

863. Het vragen van een reispenning stelt geen bedelarij daar, indien zulks geschiedt aan eene woning welke gelegen is op een van den openbaren weg afgescheiden particulier erf. — Regtb. Zutphen 12 Januarij 1887; W. 5418; W. B. A. 1985.

864. Bedelen bij een woning, verwijderd van den openbaren weg, ook al kon de bedelaar aldaar worden gezien en gehoord, valt niet in de bepaling van art. 432 Strafr. — Regtb. Leeuwarden 12 Februarij 1887; W. 5418.

865. Niet strafbaar ter zake van bedelarij is hij, die ten huize van den burgemeester eener gemeente, wetende dat hij zich aan diens woning aanmeldde, om geld vraagt. — Regtb. Groningen 2 April 1885; N. R. B. 1885, C. 83.

866. Het vragen van onderstand, als zulks geschiedt aan een woning welke op een afstand van circa vijf meter van den openbaren weg afstaat, stelt bedelarij daar. — Regtb. Zutphen 29 December 1886; W. 5417.

Art. 433

867. Bedelarij en landloopers. — Ned. Ver. v. Gemt. I, 23.

868. Het staande op een stoep aan den openbaren weg, overhandigen van een bedelbrief aan een dienstbode, welke niet voor haar, doch voor hare zich in huis bevindende meesteres bestemd is, levert geen bedelarij op in den zin der Strafwet. — Regtb. Rotterdam 6 December 1888; W. 5667; Rep. 1889, 2410.

Art. 434.

869. Het vonnis, houdende veroordeeling krachtens dit art. tot plaatsing in een rijkswerkinrigting, moet wegens onvoldoende motiveering worden vernietigd, indien daarin geen zelfstandige beslissing des regters voorkomt, dat de beklaagde tot werken in staat is. — H. R. 20 Junij 1887; W. 5446; N. R. CXLVI, § 36, 223; v. d. H., Strafr. 1887, 270.

Art. 435.

870. A. L. N. Sloet tot Everlo. Beschouwingen naar aanleiding van de artt. 63 en 65 der Grondwet. — Amsterdam 1881.

Art. 436.

871. J. J. Moll. Onbevoegde uitoefening der geneeskunde. — 's Gravenhage 1889. Aangek. W. 5694.

872. C. F. Pahud de Mortanges. Strafbare uitoefening van het beroep van geneeskundige. — Haarlem 1889.

873. J. W. Smidt. Vrije uitoefening der geneeskunst en het Strafwetboek. — Leiden 1889.

874. Het verrigten van manipulatiën met het doel om te genezen, is onbevoegde uitoefening van het beroep van geneeskundige. — H. R. 18 Junij 1888; W. 5476; N. R. CXLIX, § 39, 240; P. v. J. 1888, 91; v. d. H., G. Z. XXXVIII, 277.

875. De dagvaarding, inhoudende dat een beklaagde onbevoegd en buiten noodzaak personen heeft onderzocht, die aan inwendige ziekten leden en hun geneesmiddelen heeft voorgeschreven, moet vermelden dat bedoeld geneeskundig onderzoek op de inwendige ziekte was gerigt en dat de geneesmiddelen ter bestrijding dier ziekte, zijn voorgeschreven. — Kantg. Heusden 11 Mei 1888; W. 5609; Rep. 1888, 460.

876. Bij een vervolging ter zake van overtreding van dit art. rust op den beklaagde de bewijslast, dat hij het beroep niet buiten noodzaak heeft uitgeoefend. — Kantg. Sneek 26 September 1888; W. 5616.

877. De woorden „buiten noodzaak" in dit art. beteekenen alleen, dat het art. niet van toepassing is, als onmiddelijk geneeskundige hulp noodig is, zonder dat een bevoegd persoon aanwezig is. — Kantg. 's Gravenhage 9 Februarij 1888; P. v. J. 1888, 25. Anders Regtb. 's Gravenhage 29 Maart 1888; W. 5555; P. v. J. 1888, 45.

878. De uitoefening der geneeskunst in zoover zij bestaat in het voorschrijven en verstrekken van geneesmiddelen, is niet beperkt tot die geneesmiddelen, welke in de pharmacopoea zijn genoemd of in art. 30 der wet op de artsenijbereidkunst zijn bedoeld. — H. R. 13 Februarij 1888; W. 5518; N. R. CXLVIII, § 18, 127; P. v. J. 1888, 28; v. d. H., G. Z. XXXVIII, 132.

879. Massage met de bedoeling om de spieren van lijders aan rheumatisme lenig te maken, is uitoefening van geneeskunst. — Kantg. Schiedam 4 Mei 1887, W. 5472.

880. Hij, die aan een ziek dier, aan een ander toebehoorende, na dit onderzocht te hebben, een geneesmiddel toedient, door hem zelven bereid en geleverd, oefent de veeartsenijkunde uit, onverschillig of hij voor zijne behandeling of zijne diensten al of niet wordt betaald. — Kantg. Heusden 25 Maart 1887; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 256.

881. Volgens dit art. kan alleen dan noodzaak aanwezig worden geacht, als het onmiddelijk verleenen van geneeskundige hulp noodzakelijk is en er tijd noch gelegenheid is, bevoegde hulp in te roepen. — Regtb. 's Gravenhage 17 April 1888; W. 5555.

882. De omstandigheid, dat het beroep buiten noodzaak is uitgeoefend, is een der criteria van de overtreding in dit art. omschreven, zoodat bij gebreke der te lastelegging daarvan in de dagvaarding, het feit niet strafbaar is. — Regtb. Roermond 26 Julij 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 1:0; Rep. 1888, 459.

883. Met het woord „beroep" in dit art. zijn niet alleen die ambten, beroepen of bedrijven bedoeld, waaraan eene bezoldiging, belooning of betaling is verbonden. — H. R. 15 October 1888; W. 5626; v. d. H., G. Z. XXXVIII, 313; N. R. CL, § 4, 12; P. v. J. 1888, 134.

Art. 439, no. 2.

884. Voorschriften omtrent het register te houden door kooplieden die eene gewoonte maken van het koopen van militaire kleedingstukken enz. (Art. 439 Strafw.). — Kon. Besl. 6 Junij 1888 (St. 87); Gemst. 1919; W. 5566; Luttenberg 110; T. v. S. II, Wetg. 43.

Art. 440.

885. Uit het zinsverband van dit art. volgt, dat het woord muntspetien alleen terugslaat op stukken metaal, gelijk de woorden munt of bankpapier alleen in betrekking staan tot drukwerken. — H. R. 18 Junij 1888; W. 5580; P. v. J. 1888, 90; N. R. CXLIX, § 35, 215; v. d. H., Strafr. 1888, 253; Rep. 1888, 1229.

Art. 441.

886. M. E. Kronenberg. Iets over een enkele bankbreuk. — Amsterdam 1879.

Art. 442 F.

887. C. F. Pahud de Mortanges. Strafbare uitoefening van het beroep van geneeskundige. — Utrecht 1889.

888. J. J. Moll. Onbevoegde uitoefening der geneeskunde. — Leiden 1889.

889. F. v. A. Aletrino. Eenige beschouwingen over den beroepseed der artsen. — Amsterdam 1889. Aangek. mr. B. Simons; Themis 1889, 386.

890. Dr. E. Siegenbeek van Heukelom. De forensische beteekenis van hypnose en suggestie. — T. v. S. IV, 97.

891. De waarneming van den dienst in de Rijksapotheek van het krankzinnigengesticht te Medemblik door een apothekersbediende onder toezicht van den geneesheer-directeur, strookt niet met de wet, zoolang de geneeskundige niet het verlof van Gedep. Staten heeft verkregen. — W. B. A. 2081.

Art. 442 Q.

892. M. B. H. Salomonson. De strafbepalingen der jachtwet. — Leiden 1889.

893. Mr. S. J. M. van Geuns. Eenige opmerkingen naar aanleiding van de artt. 20 en 44 der Jachtwet. — Themis 1889, 200.

Art. 446.

894. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt nevens het vereischte, dat de weigerachtige zich door het hulpbetoon niet aan dadelijk gevaar zou blootstellen, tevens gevorderd, dat hij tot het verleenen daarvan in staat was. — H. R. 25 Maart 1889; W. 5701; Gemst. 1963; P. v. J. 1889, 55.

895. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het noodig niet alleen, dat het gevorderd hulpbetoon hem, van wien het gevorderd wordt, niet aan dadelijk gevaar bloot stelt, maar ook, dat hij tot dat hulpbetoon in staat was. — H. R. 24 Januarij 1887; W. 5397; Gemst. 1855; v. d. H., Strafr. 1887, 59; N. R. CXLV, § 14, 120; Rep. 1887, 8880. H. R. 25 Maart 1889; W. 5701; P. v. J. 1889, 55; N. R. CLI, 359; Gemst. 1963; Rep. 1889, 3042.

896. Het vonnis, houdende veroordeeling ter zake van het weigeren van hulpbetoon door een onderbrandmeester bij gelegenheid van brand tot het blusschen daarvan gevorderd, is onvoldoende gemotiveerd, indien niet is beslist of die ambtenaar op het oogenblik waarop hij het hulpbetoon eischte, daartoe ingevolge gemeentelijke verordening of instructie bevoegd was en hij daarbij dus de openbare magt vertegenwoordigde. — H. R. 14 Maart 1887; W. 5413; v. d. H., Strafr. 1887, 142; N. R. CXLV, § 43, 320; Gemst. 1866.

Art. 447.

897. De bekendmaking door middel van aanplakking door een deurwaarder ten verzoeke van een privaat persoon van een exemplaar van een aanslagbillet als bedoeld bij art. 515 B. R., kan niet worden aangemerkt als een bekendmaking in den zin van art. 447 Strafr. — H. R. 11 Maart 1889; W. 5694; Gemst. 1981; P. v. J. 1889, 46; W. B. A. 2087; N.R. CLI, 282; M. v. D. V, 2: Rep. 1889, 4193.

Art. 448.

898. Wie zijn, in verband met art. 448 Wetb. v. Strafr., de strafschuldigen bij verzuim van aangiften van den ambtenaar van den burgerlijken stand voor de registers van overlijden? — Gemst. 1980.

899. Het maakt geen onderscheid of de aangifte is verzuimd met de bepaalde bedoeling om den staat van het kind te verduisteren, dan wel door tardieve aangifte de burgerlijke staat van het kind later is verzekerd. — Regtb. 's Gravenhage 30 November 1885; W. 5244; Gemst. 1799,; W. B. A. 1917.

900. Een vader die ter vervulling zijner dienstpligten dagelijks op de uren, waarop de aangifte van geboorten geschieden kan, buiten de gemeente, waar de aangifte geschieden moet, vertoeft, moet in den zin der wet geacht worden te ontbreken, zoodat op den geneesheer, die bij de bevalling tegenwoordig was, de verpligting tot aangifte rust. De geneesheer is niet eerst dan strafbaar, indien hem is medegedeeld, dat de vader in de onmogelijkheid is aangifte te doen. — Regtb. Dordrecht 26 October 1888. Anders Kantg. Gorinchem 10 Julij 1888; W. 5626; Rep. 1888, 329; W. B. A. 2062; Gemst. 1946.

Art. 450.

901. W. van Rossem. Hulpverzuim. — Leiden 1878.

Art. 453.

902. L. G. Greeve. Iets over het straffen der openbare dronkenschap. — Vragen des Tijds 1884, II, 126.

903. Aan een nog niet in kracht van gewijsde gegaan vonnis, kan geen invloed worden toegekend op de berekening van de herhaling bij dit art. bedoeld. In den zin van het vierde lid van dit art. is als laatste veroordeeling aan te merken elke veroordeeling waarbij in verhouding tot de daaraan voorafgegane, de hoogste herhaling als verzwaring is aangenomen. — H. R. 4 Maart 1889; W. 5689; P. v. J. 1889, 43.

904. Tot eene veroordeeling op grond van dit art. wordt vereischt, dat de beklaagde zich in zoo duidelijk zichtbaren staat van dronkenschap bevonden heeft, dat daardoor aan anderen aanstoot kan worden gegeven. — H. R. 14 November 1887; W. 5515; v. d. H., Strafr. 1887, 444; N. R. CXLVII, § 43, 285; W. B. A. 2026; Gemst. 1910.

905. Bij veroordeeling tot plaatsing in een rijkswerkinrigting, moet de regter vermelden waaruit hem is gebleken, dat de beklaagde tot werken in staat is. — Regtb. Leeuwarden 28 Julij 1888; W. 5595.

906. Indien in de dagvaarding alleen is vermeld, dat de beklaagde „zich in kennelijken staat van dronkenschap bevond", dan is daarbij het ten laste gelegd misdrijf van dit art. voldoende omschreven. — Hof 's Gravenhage 24 Julij 1885; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 208; Rep. 1887, 8440.

907. Bij de te lastelegging van de overtreding van dit art. voldoet de dagvaarding aan den eisch der wet als zij melding maakt van „kennelijken staat van dronkenschap"; de omstandigheden die de dronkenschap kennelijk deden zijn, behoeven niet te worden opgegeven. — H. R. 18 Junij 1888; W. 5575; P. v. J. 1888, 95; N. R. CXLIX, § 29, 185; v. d. H., Strafr. 1888, 204.

908. Voorschriften omtrent het opsporen van overtredingen der drankwet. — M. J. 21 September 1889; Luttenberg 99; W. 5765, 5768; W. B. A. 2103; Gemst. 1983. Besproken in W. 5767, 5768, 5782.

Art. 454.

909. Dit art. stelt den verkooper van sterken drank voor het toedienen van sterken drank aan een kind beneden de zestien jaren strafbaar, onverschillig of hij dit al dan niet met opzet of door gemis van de noodige voorzorg heeft gedaan. — H. R. 13 Februarij 1888; W. 5519; v. d. H., Strafr. 1888, 33; N. R. CXLVIII, § 19, 132; P. v. J. 1888, 27; W. B. A. 2028.

910. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het onverschillig of het kind bij den inkoop handelde op last of in commissie van een ander dan wel voor zich zelf. — H. R. 18 Junij 1888; Gemst. 1920; v. d. H., Strafr. 1888, 199; N. R. CXLIX, § 38, 234; W. 5575; P. v. J. 1888, 96; W. B. A. 2041.

Art. 455.

911. Mr. P. A. J. van den Brandeler. Dierenmishandeling. — T. v. S. IV, 20.

912. L. P. M. H. Michiels van Verduynen. Eenige opmerkingen over dierenmishandeling naar aanleiding van de artt. 254, 350 en 455 van het Nieuwe Wetboek van Strafrecht. — Leiden 1888.

913. Vervoer van een paard, gepaard gaande met mishandeling op gruwelijke wijze, de grenzen van een noodzakelijke kastijding te boven gaande, is strafbaar volgens dit art. sub 2^{0}. — H. R. 30 April 1888; v. d. H., Strafr. 1888, 159; W. 5555; N. R. CXLVIII, § 70, 430; P. v. J. 1888, 68; Rep. 1888, 1192.

914. Waar den beklaagde is ten laste gelegd, als geleider van een kar, bespannen met een ezel, dat dier noodeloos hard met een stok te hebben geslagen, bevat dit feit alle bestanddeelen van de in no. 2 van dit art. strafbaar gestelde overtreding en bestaat niet een noodzakelijk bestanddeel van het misdrijf van art. 254, dat bij het feit zooals het zich volgens de aanklagt heeft voorgedaan, des vervoerders of bestuurders opzet bepaald gerigt zij op de noodelooze pijniging of kwelling van het trek- of lastdier, een vereischte waarvan deze aanklagt, noch door het bezigen van het woord mishandelen of mishandeling, dat zoowel een feit als eene qualificatie uitdrukt, noch op eenige andere wijze melding maakt. — H. R. 31 October 1887; W. 5489; N. R. CXLVII, § 22, 147; v. d. H., Strafr. 1887, 377.

915. Niet ieder aan een dier opzettelijk aangebragt leed, doch enkel het noodeloos uit wreedheid aangedane, kan als mishandeling van een dier worden aangemerkt. — Regtb. Roermond 21 Junij 1887; N. R. B. & B. 1888, C. 60.

916. De strekking van art. 7 der wet van 5 Junij 1875 (St. 110) de bescherming nl. van de daar genoemde huisdieren tegen moedwillige mishandelingen en kwellingen, is algemeen en geldt derhalve ook tegen den eigenaar. — Kantg. Onderdendam 9 Junij 1884; W. 5098; W. B. A. 1882; Gemst. 1765.

Art. 457.

917. Mr. Th. G. Dentz van Schaick. De „Bookmakers" tegenover den Code Pénal en het Nieuwe Strafwetboek. — R. Mag. V, 815.

Art. 457 C.

918. Ieder die zonder de vergunning sterken drank in het klein verkoopt, is, onverschillig hoe of waar dit geschiedt, volgens art. 16 no. 1 der gewijzigde drankwet strafbaar. — Kantg. Zutphen 5 Februarij 1890; W. 5848.

919. Uit de omstandigheden moet worden afleid wie al dan niet als logeergast in den zin der drankwet is te beschouwen. — Kantg. Sittard 11 October 1889; W. 5821.

920. Schuldig aan de overtreding van het zonder de vereischte vergunning sterken drank in het klein verkoopen is hij, die zonder vergunning voor twee veldwachters op hunne aanvraag sterken drank in twee glaasjes, inhoudende minder dan twee liter, heeft volgeschonken op de vraag van een hunner, „hoeveel kost dat", geantwoord heeft „niets", nadat deze heeft opgemerkt, maar gij kunt dat toch niet voor niets doen heeft gezegd, „geef dan maar zes centen", en dit bedrag dat terstond betaald is, heeft aangenomen. — Regtb. Maastricht 13 Januarij 1890; W. 5820.

Art. 458.

921. R. de Marees van Swinderen. Bescherming door straf van landelijke eigendommen. — Groningen 1883.

922. Onder de uitdrukking: „eenigen grond, die bezaaid, bepoot of beplant is", wordt grasland niet begrepen. — H. R. 31 October 1887; W. 5488; Rep. 1887, 9885; v. d. H., Strafr. 1887, 382; N. R. CXLVIII, § 23, 153; W. B. A. 2046.

923. Dit art. kan niet worden toegepast op hem wiens kippen zich hebben begeven op eens anders bezaaiden grond zonder regt of vergunning, indien blijkt, dat de beklaagde onmiddelijk daarna ze van het land heeft afgejaagd. — Kantg. Boxmeer 1 Junij 1888; W. 5653; Rep. 1889, 4115.

Art. 459.

924. Mr. J. W. Muller. De uitdrukking „laat loopen" in dit art., omvat zoowel het „doen loopen" als het „toelaten, dat geloopen wordt." — Gemst. 1833.

925. Heidegrond kan, ook als deze tot beweiding wordt gebruikt, niet worden aangemerkt als weiland in den zin van dit art. — H. R. 19 Julij 1887; W. 5642; v. d. H., Strafr. 1887, 302; N. R. CXVLI, § 50, 302; W. B. A. 2014.

926. Dit art. vordert, dat de eigenaar de voorgeschreven of gebruikelijke voorzorgsmaatregelen heeft verwaarloosd om te kunnen zeggen, dat hij zijn paard liet loopen op eens anders grond. — Regtb. 's Hertogenbosch 6 Junij 1889; W. 5719.

927. Bij vervolging wegens overtreding, bedoeld in dit art., moet de vrijspraak, gegrond op gemis van schuld of nalatigheid, als een ware vrijspraak worden aangemerkt. — H. R. 7 November 1887; N. R. CXLVII, § 34, 230; v. d. H., Strafr. 1887, 417.

928. Tot het wezen der overtreding van dit art. wordt verzuim of onachtzaamheid gevorderd van den dader. — H. R. 23 April 1888; W. 5548; N. R. CXLVIII, § 64, 382; P. v J. 1888, 61; Gemst. 1913.

929. Bij veroordeeling wegens de overtreding van dit art., moet de regter uitdrukkelijk beslissen, dat de beklaagde zijn paard op den quaestieusen grond liet loopen en dat hij daartoe niet geregtigd was. — H. R. 18 Maart 1889; N. R. CLI, § 47, 332.

930. Voor de strafbaarheid wegens het onbeheerd laten loopen van vee op eens anderen grond, is het niet noodig, dat er van eenig verzuim of onachtzaamheid blijkt. — H. R. 5 December 1887; W. 5520; N. R. CXLVII, § 57, 387; v. d. H., G. Z. XXXVII, 100; P. v. J. 1888, 2.

Art 460.

931. Een rijswaard kan, blijkens de duidelijke bedoeling van den wetgever niet worden geacht te zijn „grond die beplant" is. — Kantg. Tiel 13 September 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 114; Rep. 1888, 1997.

932. Dit art. is niet geschonden door onder de woorden „gronden, die bezaaid, bepoot of beplant zijn", niet te verstaan een bosch van akkermaalshout. Zoodanig bosch van akkermaalshout valt veeleer onder de benaming hakbosch in art. 459 van dit Wetboek. — H. R. 2 Januarij 1888; N. R. CXLVIII, § 2, 7; v. d. H., Strafr. 1888, 1; W. 5499. Kantg. Apeldoorn 6 October 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1888, C. 116; P. v. J 1888, 9; Rep. 1889, 19.

933. De omstandigheid, dat hij die over eenigen bezaaiden grond loopt, daartoe niet geregtigd was, maakt een bestanddeel uit van de in dit art. omschreven overtreding en moet derhalve door wettige bewijsmiddelen bewezen worden. — H. R. 7 Mei 1888; W. 5554; N. R. CXLIX, § 5, 29; P. v. J. 1888, 70; Rep. 1888, 1995.

Art. 461.

934. J. D. van Ewijk. Art. 461 Wetboek van Strafrecht — Utrecht 1890.

935. Dit art. is ook toepasselijk als de grond tijdelijk overstroomd en dat water bevroren is. — T. v. S- II, 469.

936. De uitdrukking: „waarvan de toegang op eene voor hem blijkbare wijze door den regthebbende is verboden", in dit art. moet worden opgevat in dien zin, dat de regthebbende door middel van een bordje, voorzien van de woorden, verboden toegang, den toegang verboden heeft. — Kantg. Deventer 21 Februarij 1887; R. Bijdr. & Bijb. II, C. 285; Rep. 1887, 9887.

937. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt niet gevorderd, dat door den regthebbende op den grond het verbod van toegang uitdrukkelijk in woorden is te kennen gegeven, doch is daartoe voldoende, dat het den dader blijkbaar is, dat hem de toegang op den grond niet wordt toegestaan. Dit laatste is het geval nl. als het land, waarover de beklaagde heeft geloopen, niet alleen met slooten omringd en van een hek op den dam voorzien was, maar dat het tevens met ketting en slot was gesloten. — H. R. 18 Februarij 1889; W. 5683; P. v. J. 1889, 36, N. R. CLI, 189; W. B. A. 2080; v. d. H., Strafr. 1889, 80; Rep. 1889, 4114

938. De afsluiting van een weiland met slooten en hekken kan niet geacht worden een kenbaar verbod van toegang op te leveren als bij dit art. wordt gevorderd. — H. R. 16 Mei 1887; W. 5437; W. B. A. 1997; Rep. 1887, 9886; v. d. H., Strafr. 1887, 239; N. R. CXLVI, § 16, 99. Kantg. Deventer 21 Februarij 1887; R. Bijdr. & Bijb. 1887, 285.

Art. 470.

939. Het feit van het als schipper van een stoomschip, dat naar de bepalingen van het Wetboek van Koophandel een zeeschip is of daarmede wordt gelijkgesteld, gedurende de vaart niet voorzien zijn van een zeebrief, valt onder de strafbepaling van dit art. — H. R. 14 Februarij 1887; W. 5405; N. R. CXLV, § 28, 200; v. d. H., G. Z. XXXVI, 275.

INVOERINGSWET VAN 15 APRIL 1886 (ST. 64).

Art. 1.

940. Mr. H. Zillesen. De wet tot invoering van het Wetboek met toevoeging van alle gewijzigde strafbepalingen der bijzondere wetten en eenige aanteekeningen. — Gouda 1887.

Art. 7.

941. Mr. Roessingh. Invoeringswet. Art. 7 laatste zinsnede in verband met gevangenisstraf bij rijksbelastingwetten bepaald. — W. 5390, 5399.

942. H. van der Hoeven. Art. 7 laatste zinsnede in verband met gevangenisstraf bij rijksbelastingwetten bepaald. — W. 5396.

943. M. M. Schim van der Loeff. De woorden „van gelijken duur" in het vierde lid van art. 7 der wet van 15 April 1886 (St. 64) tot invoering van het Wetboek van Strafrecht. — T. v. S. III, no. 3.

944. Wijziging van art. 100 der wet van 18 September 1852 (St. 178). — Wet 31 December 1887 (St. 265); Luttenberg 238; W. 5502.

945. Dit art. heeft alleen ten doel om de verschillende bepalingen als b.v. ten aanzien van medepligtigheid, poging en zamenloop van fiscale strafbare feiten te doen gelden alsof het misdrijven gold, zonder dat deze feiten daardoor in het algemeen van karakter veranderd zijn. — Regtb. Dordrecht 16 November 1888; W. 5733.

946. Uit het laatste lid van dit art. volgt dat voor overtreding van art. 20 der wet van 21 Augustus 1822 (St. 35) wordt vereischt het bestaan van opzet of schuld bij den beklaagde. — H. R. 6 Januarij 1890; W. 5821.

947. Bij eene vervolging ter zake van openbaren verkoop van gouden en zilveren werken, zonder de vereischte aangifte, mag de regter door de in het Wetb. v. Strafv. opgenoemde bewijsmiddelen als bewezen aannemen, dat de verkochte goederen waren van zilver en goud, ook al zijn die voorwerpen niet in beslag genomen en niet ter griffie overgebragt op de wijze voorgeschreven bij artt. 96 en 97 der wet van 18 September 1852 (St. 178). — H. R. 24 December 1888; W. 5663; P. v. J. 1889, 17; N. R. CL, § 41, 217; v. d. H., Bel. XII, 278.

Art. 8.

948. De omstandigheid, dat bij dit art. zijn vervallen de woorden: „en over de verwijzing in de kosten door de beleedigde partij gemaakt", oorspronkelijk opgenomen in art. 211 Strafv., zooals het is vastgesteld bij art. 12 der wet van 15 Januarij 1886 (St. 5) heft de verpligting des regters niet op om als de beleedigde partij in hare uit den aard der zaak burgerlijke vordering, een eisch ook van kosten opgenomen heeft, over de toewijsbaarheid van dezen eisch te beraadslagen. — H. R. 27 Februarij 1888; W. 5523; N. R. CXLVII, § 20, 135; P. v. J. 1888, 31; W. v. N. R. 952; R. W. v. N. 627.

Art. 9.

949. H. H. Strick van Linschoten. Eenige opmerkingen over desertie. — Utrecht 1888.

950. Herziening van het militair Strafrecht, de ontwerpen van een wetboek van Strafrecht en de daarbij behoorende wetten met toelichting, ingevolge opdragt van den minister van justitie zamengesteld, en in overleg met een door de ministers van justitie, van marine en van oorlog benoemde commissie, herzien door mr. H. van der Hoeven. Aangek. W. 5762; P. v. J. 1889, 117, 119, 122, 134.

951. Justitiëele voorschriften omtrent de behandeling van rechtszaken bij de Kon. Ned. Zeemacht. — Min. v. Marine 18 Augustus 1888, Bijv. E. 1888, 369.

Art 10, no. 2.

952. A. Duparc. De bepaling der wet van 22 Julij 1814 (St. 16), waarbij het aanleggen enz van particuliere binnenlandsche loterijen boven de waarde van ƒ 100 verboden wordt, is nog van kracht, maar tegen de overtreding is geen straf meer bedreigd. De bevoegdheid der gemeentebesturen om dit onderwerp te regelen. — T. v. S. III, 205.

953. Particuliere onderhandsche loterijen. — W. B. A. 2017.

Art. 10, no. 4.

954. Het opleggen van geldboeten door den schuttersraad (art. 61, 65 Schutterijwet). — Gemst. 1745.

Art. 10, no. 5.

955. Mr. J. L. de Leao Laguna. De strafwetgevende bevoegdheid der waterschapsbesturen. — T. v. S. III, 183. Aang. W. 5668.

956. W. A. Lamping. De Lingequaestie. — Leiden 1889. Aang. W. 5740.

957. Onder de bevoegdheid bij de wet van 12 Julij 1855 (St. 102) aan de besturen van waterschappen toegekend tot het maken van politieverordeningen, is niet begrepen het opleggen van lasten op eigendommen of op eigenaren of regthebbenden op eigendommen tot onderhoud van de voor den openbaren dienst bestemde wegen onder het beheer van het waterschap. De bedoelde besturen kunnen de bevoegdheid tot het opleggen van zoodanige lasten niet ontleenen aan art. 720 B. W. Hieruit volgt dat, waar noch eenige wet of verordening den eigenaar van eenigen grond den onderhoudslast oplegt van den aan zijn eigendom grenzenden hem niet toebehoorenden voor den openbaren dienst bestemden weg, de regter te regt buiten toepassing heeft gelaten de door een waterschapsbestuur vastgestelde keur, houdende strafbedreiging tegen het niet vervullen van den bedoelden bij keur opgelegden onderhoudslast. — H. R. 31 Mei 1887; v.

d. H., G. Z. XXXVI, 352; W. 5441; N. R. CXLVI, § 23, 139; W. B. A. 1996.

958. De verpligting tot het maken, verbeteren en onderhouden van buitendijken, volgens een waterschapsreglement op de aldaar bedoelde perceelen rustende, lost zich op in eene persoonlijke verpligting van hem, die uit hoofde van zijn betrekking tot het goed; derhalve moet de eigenaar daarvan bedoelde lasten dragen, zoolang niet blijkt, dat de verpligting daartoe, op een ander rust. — H. R. 20 December 1886; v. d. H., G. Z. XXXVI, 257; W. 5380; N. R. CXLIV, § 53, 330; W. B. A. 1969.

959. Men kan jure privato eigenaar zijn van een zeedijk van een calamiteusen polder in Zeeland: dit eigendomsregt is dan niet beperkt tot de graszetting, maar omvat ook de aarde waaruit de dijk bestaat. Ingeval van dringend en dreigend gevaar is het polderbestuur bevoegd zoodanigen dijk die weggevallen is, verder af te graven en de aarde te gebruiken tot versterking van den achterliggenden inlaagdijk; de daardoor veroorzaakte schade moet echter aan den eigenaar van den weggevallen zeedijk vergoed worden. — Regb. Middelburg 15 Februarij 1888; W. 5588; Rep. 1888, 513 vg.

960. De provinciale staten zijn bevoegd een waterschap op te rigten, ook als de bevaarmaking eener rivier daaraan verbonden wordt. — Kantg. Terborg 5 Junij 1889; W. 5737; W. B. A. 2110. H. R. 25 November 1889; W. 5801; Rep. 1889, 2687.

961. De bepaling van een polderreglement luidende: „het rapen van schelpvisch, hetzij met of zonder de hulp van werktuigen, aan den voet der dijken en vooruitspringende werken is verboden", verbiedt het rapen van schelpvisch niet alleen aan den voet van de dijken en van de vooruitspringende werken zelve. Dit laatste feit valt evenzeer buiten de bepaling van gemeld reglement, houdende verbod van „het rapen van hout, stroo, riet, zeewier of andere voorwerpen van de krammat, het rijsbeslag, de steenglooijing of andere bekleeding van waterkeerende dijken, hoofden, dammen of andere voorliggende werken. — H. R. 3 October 1887; v. d. H., G. Z. XXXVII, 1; W. 5475; N. R. CXLVII, § 1, 1.

962. Bij een waterschapsreglement mag worden bepaald, dat de ingelanden moeten gedoogen, dat de werkzaamheden aan de dijken en wateringen, waarvan het onderhoud aan het bestuur is opgedragen, op het naastliggend land geschieden en dat de spetiën er op geworpen worden: tevens mag aan de ingelanden de verpligting worden opgelegd om de spetie bij het uitschoonen der wateringen op hun land geworpen, op aanzegging van het bestuur weg te ruimen. — H. R. 26 April 1889; W. 5709; P. v. J. 1889, 58; N. R. CLI, 470; W. B. A. 2091; Rep. 1889, 2686.

963. Indien de polderkeur niet inhoudt, dat bij het delven van wateringen de aangelanden hebben te gedoogen het afsteken der kanten en en het werpen van de uitkomende spetie op hunne erven, dan is een polderbestuur daartoe krachtens geen andere wettelijke bepaling bevoegd en behoort hij de veroorzaakte schade te vergoeden. — Kantg. Brielle 16 November 1887; W. 5489; W. B. A. 2047.

964. Waterschappen die niet gereglementeerd en niet van een bestuur zijn voorzien, zijn geen waterschappen. — Regtb. Amsterdam 4 Januarij 1887; W. 5388.

Art. 10, no. 10.

965. Wijziging van art. 10 der wet van 1853 (St. 102), regelende het toezicht op de Kerkgenootschappen. — Wet van 31 December 1887 (St. 265); Luttenberg 238; W. 5501; T. v. S. II, Wetg. 7.

Art. 10, no. 14.

966. M. B. H. Salomonson. De strafbepalingen der jachtwet. — Leiden 1889.

967. De bepalingen der jagtwet waarin het voorkomen of stuiten eener regtsvervolging wegens het jagen of visschen zonder vergunning van den eigenaar of regthebbende geregeld wordt, zijn afgeschaft door de invoering van het Strafw. in verband met artt. 3*d* en 10, 14⁰ invoeringswet. — Kantg. Bergum 20 Januarij 1887; W. 5556; Rep. 1888, 1868.

968. Hij, die in gesloten vischtijd eens anders vischwater bevischt, zonder schriftelijke vergunning van den eigenaar of regthebbende, maakt zich schuldig aan twee afzonderlijke strafbare overtredingen. — Regtb. Leeuwarden 23 April 1887; W. 5528; Rep. 1888, 993.

969. Voor de toepassing der Jagtwet behoeft niet te blijken, dat hij die in het geheel geen vergunning heeft om eens anders grond te bejagen, ook de vergunning niet heeft van een bepaald aangewezen persoon, aan wien het jagtregt toebehoort. — H. R. 30 April 1888; W. 5558; P. v. J. 1888, 66; N. R. CXLVIII, § 72, 441.

970. Als de regter op feitelijke gronden heeft aangenomen, dat het bejagen der landerijen van meerdere eigenaren als één voortgezette handeling moet worden aangemerkt, heeft hij teregt te dier zake slechts één geldboete opgelegd. — H. R. 30 April 1888; W. 5556; P. v. J. 1888, 64, N. R. CXLVIII, § 74, 454; Rep. 1888, 997.

971. De daad van hem die op denzelfden dag vijfmaal bekeurd wordt wegens het jagen op eens anders grond, zonder voorzien te zijn van de vereischte vergunning, moet worden beschouwd als een voortgezette handeling, zoodat slechts één straf moet worden opgelegd. — Kantg. Maastricht 24 Maart 1888; W. 5624; Rep. 1888, 100o.

972. De afsluitingen in art. 12*a* Jagtw. bedoelde lusthoven, moeten zoo zijn, dat er zich geene openingen in bevinden, waardoor het wild in en uit kan kan komen. — Hof Amsterdam 7 Februarij 1888; W. 5549; Rep. 1888, 1001.

973. Een afzonderlijk jagtregt gescheiden van den eigendom des gronds, is slechts bestaanbaar krachtens een heerlijk regt, het kan in geen geval gevestigd worden door het herhaaldelijk jagen op eens anders grond, zonder tegenspraak van den eigenaar. — Kantg. Enschedé 7 Maart 1888; W. 5534; Rep. 1888, 990.

Art. 10, no. 15.

974. De wet op het loodswezen van 20 Augustus 1859 (St. 93) gewijzigd, doch alleen voorzooverre het de tarieven betreft door de wet van 6 April 1875 (St. 62) en het op die wetten steunend Kon. Besl. van 23 Januarij 1879 (St. 25) geven aanleiding tot de aan te nemen omstandigheid, dat een schip, hetwelk om een loods geseind heeft, zoo langzaam mogelijk moet varen. — Regtb. Rotterdam 12 Maart 1887; W. 5436.

975. De bepaling van art. 11 van het reglement ter uitvoering van art. 9 van het met België gesloten tractaat van 19 April 1839 en van hoofdstuk II, Afd. 2 van het met dienzelfden staat gesloten tractaat van 5 November 1842, heeft de algemeene strekking om de voor den loodsdienst in beide landen bestemde vaartuigen te ontheffen van de aldaar bedoelde regten, zonder dat het

de bedoeling geweest is die vrijstelling te beperken tot vaartuigen van een nationaliteit van den staat waarmede het tractaat gesloten is. — Hof 's Gravenhage 17 Februarij 1887; W. 5423.

Art 10, no. 19.

976. Hij, die als verantwoordelijk apotheker in zijn apotheek een apothekersbediende zonder eenig toezicht van een apotheker of van een geneeskundige, bevoegd tot het leveren van geneesmiddelen, laat werkzaam zijn, overtreedt art. 23 der wet van 1 Junij 1865 (St. 61). Dat art. luidt algemeen en slaat zoowel op de overtredingen die door den apotheker als op die welke slechts door den hulpapotheker kunnen worden begaan. — Regtb. Leeuwarden 4 Junij 1887. Anders Kantg. Harlingen 10 April 1887; W. 5452.

977. Het tweede lid van art. 18 der wet van 1 Junij 1865 heeft uitsluitend betrekking op de overschrijding van de bevoegdheid van den geneesheer tot uitoefening van eenigen tak der geneeskunst; die bepaling mag niet worden uitgestrekt tot de overschrijding van alle bevoegdheden die aan een geneesheer in geheel andere hoedanigheden dan in zijne uitoefening van de geneeskunst bepaaldelijk in zijne hoedanigheid van uitoefening van het vak van bereiding en aflevering van geneesmiddelen in hoedanigheid van apotheker mogten zijn toegekend. Derhalve is art. 19 dier wet van toepassing op overtreding der voorschriften van art. 9 omtrent de verpligtingen bij bereiding en aflevering van geneesmiddelen, gegeven aan geneeskundigen voor zoover hun de uitoefening van dat beroep bij de wet wordt toegelaten, gelijktijdig met de uitoefening der geneeskunst. — H. R. 1 November 1886; W. 5358; N. R. CXLIV, § 20, 107; v. d. H., G. Z. XXXVI, 193.

Art. 10, no. 20.

978. De inkwartiering van troepen die gedetacheerd zijn tot handhaving der openbare orde. — M. B. Z. Sine die; Gemst. 1953.

Art. 10, no. 22.

979. Bij de beoordeeling of een aankondiging, houdende vermelding van den prijs waarvoor zeker goed te koop is, betrekking heeft op roerend dan wel op onroerend goed, kan alleen in aanmerking komen het tijdstip van den koop en de levering van het goed, alsmede de toestand waarin het zich dan zal bevinden. — H. R. 23 April 1889; W. 5710; P. v. J. 1889, 60; N. R. CLI, 454; Rep. 1889 3379.

980. De omstandigheid, dat op een houten ton geen inhoudsaanwijzing voorkomt, ontneemt daaraan niet per se het karakter van maat, als dit karakter overigens duidelijk uitkomt. — Kantg. Appingedam 23 Maart 1887; R. B. & Bijb. III, C. 129.

981. Volgens art. 3 der wet van 7 April 1869 (St. 57), mag de scheepston slechts gebezigd worden om den inhoud of de ruimte van een schip te meten, dientengevolge mag die maat krachtens art. 10 ibid. in aankondigingen slechts gebezigd worden in verband met dat geoorloofd gebruik. — Kantg. Groningen 26 November 1888: P. v. J. 1888, 151; Rep. 1888, 1173.

982. Met het woord vim wordt noch een maat, noch een gewigt aangeduid; een vim is een aantal van 104 schoven graan, welke geen bepaalde grootte hebben, doch welke grooter of kleiner zijn naarmate de personen, met het zamenbinden van het gemaaide graan belast, grooter of kleiner hoeveelheden in een schoof te zamen binden. Het bezigen van het woord vim is alzoo geen overtreding van art. 7 jcto art. 3 der wet van 7 April 1869 (St. 57). Regtb. Zutphen 22 September 1887; W. v. N. R. 934; R. W. v. N. 611; N. R. B. 1888, C. 127.

Art. 10, no. 23.

983. Mr. S. Gratama Hz. Wet tot vaststelling van bepalingen betrekkelijk het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisrechten van den 10 April 1869 (St. 65). — Aangek. mr. N. F. van Nooten; W. 5733.

984. Binnen den termijn gesteld bij art. 23 der wet van 1869 (St. 65) kan geen vergunning tot opgraving van een lijk gegeven worden, als de plaats waar het lijk is bijgezet, niet dadelijk met zekerheid kan worden bepaald en er geen uiterlijke kenteekenen aan te wijzen zijn, waardoor die zekerheid nog kan verkregen worden. — Kon. Besl. 31 Maart 1888; R. v. S. 1888, 237.

Art. 10, no. 26.

985. Verpligte keuring van varkensvleesch. Trichinen. — T. A. R. V, 31, 61.

986. Bijzondere personen die zieke paarden enz. in 's Rijks veeartsenijschool ter verpleging doen opnemen, moeten de verplegingskosten betalen volgens het prospectus. — M. F. 3 Maart 1887; P. W. 7499.

987. Voorschriften omtrent de toezending aan de districtsveeartsen van de mededeeling der vervolgingen wegens overtreding van de wetten en verordeningen betreffende de veeartsenijkundige politie. — M. J. 8 Januarij 1888, Bijv. E. 1888, 8.

988. Voor de strafbaarheid van het verzuim der in art. 13 der wet van 20 Julij 1870 (St. 131) voorgeschreven aangifte, wordt niet vereischt, dat de hoeder of voeder van het stuk vee overtuigd is, dat de ziekte, waardoor het is aangetast, geen andere dan een besmettelijke ziekte is; het is voldoende, dat de verschijnselen gelijk zijn aan die van een besmettelijke ziekte. — Kantg. Leiden 6 Februarij 1888; W. 5531: W. B. A. 2030; Rep. 1888, 1990.

989. Hij, die een zieke koe onderzoekt en haar een geneesmiddel ingeeft, handelt buiten noodzaak als vaststaat, dat de veearts die de koe ongeneeslijk heeft verklaard, niet geweigerd heeft haar verder te behandelen en er buitendien geen periculum in mora bestond. Het toedienen van geneesmiddelen, zij het ook tot uitwendig gebruik, is niet een heelkundige operatie; daaronder wordt volgens het gewoon spraakgebruik en in technischen zin verstaan een kunstbewerking aan eenig ligchaamsdeel. — H. R. 13 Mei 1889; N. R. CLII, 79: Rep. 1889, 4112 vg.

990. De ambtenaren van het O. M. moeten aan den burgemeester, door wien krachtens het Kon. Besl. van 11 Julij 1874 (St. 109) de verkoop plaats vindt van vee of goederen, bedoeld in art. 37 der wet van 20 Julij 1870 (St. 131), kennis geven van den afloop der strafvervolgingen wegens overtreding der bepalingen van bovengenoemde wet. — M. J. 25 April 1888; W. 5544; Luttenberg 101; P. v. J. 1888, 54; Gemst. 1910.

991. Nadere bepaling welke ziekten van vee voor besmettelijk worden gehouden en welke der in de wet van 1870 (St. 131) genoemde maatregelen bij het dreigen of heerschen van elke dier ziekten moeten worden toegepast. — Kon. Besl. 27 Maart 1888 (St. 67); Luttenberg 73. Kon. Besl. 12 Mei 1889 (St. 62); Luttenberg 43.

992. Voorschriften omtrent het onderzoek van ziek vee. — M. B. Z. 10 Julij 1889, Luttenberg 73; W. B. A. 2092, Bijv. E. 383.

Art. 10, no. 29.

993. R. H. Loef Schuphoven. Wet van 5 Mei 1889 (St. 48) tot het tegengaan van overmatigen en gevaarlijken arbeid van jeugdige personen en vrouwen, voorzien van een alphabetisch register. — Vlaardingen 1889.

994. Jac. Van Waning. Wet van 19 September 1874 (St. 130) houdende maatregelen tot het tegengaan van overmatigen arbeid en verwaarloozing van kinderen, met inleiding, aanteekening en bijlagen, 1889. — Aangek. T. A. R. VI, 106; W. B. A. 2054; Gemst. 1932.

995. Mr. J. Oppenheim. id. — Aangek. Gemst. 1966; W. B. A. 2089.

996. Mr. H. Goeman Borgesius. id. — Aangek. Gemst. 1968.

997. Jhr. Mr. D. O. Engelen. Art. 2 van het wetsontwerp op den kinderarbeid regelt niet voldoende wie vervolgd moet worden, indien verboden arbeid wordt verricht. — W. 5506.

998. Het doen rondventen van lucifers door kinderen, valt niet in de strafbepaling van art. 1 jcto art. 3 der wet van 19 September 1874 (St. 130). — Kantg. Groningen 2 April 1885; N. R. B. & Bijb. 1887, C. 193.

999. Vaststelling van den vorm der kennisgeving, bedoeld in art. 15 der Wet van 5 Mei 1889 (St. 48). — M. J. 18 December 1889; W. 5800.

1000. Bedenkingen tegen art. 13 der wet van 5 Mei 1889 (St. 48), waarbij aan de hoofden en bestuurders van bedrijven en ondernemingen, alsmede aan de daarin werkzame personen, de verpligting wordt opgelegd om aan den bevoegden inspecteur de verlangde inlichtingen te geven omtrent zaken en feiten de naleving der wet betreffende. — W. 5711.

1001. Kinderen van een der directeuren van een schouwburg, die zonder deel van den troep uit te maken, nu en dan met goedvinden huns vaders een liedje zingen bij de opvoering van een stuk, kunnen niet gezegd worden in dienst te zijn van directeuren des schouwburgs. — Kantg. Amsterdam 18 November 1889; P. v. J. 1889, 143, Rep. 1889, 3254.

1002. Art. 1 der wet van 19 September 1874 (St. 130) verbiedt het in dienst nemen of hebben van kinderen beneden de twaalf jaren, ook al wordt van hen slechts zeer lichte arbeid gevorderd. — Kantg. Amsterdam 18 November 1889; P. v. J. 1889, 143; Rep. 1889, 3285.

Art. 10, no. 30.

1003. Jhr. mr. W. Th. C. van Doorn. De Nederlandsche spoorwegwet met de daarbij behoorende besluiten en reglementen met aanteekeningen. — Aangek. door mr. A. A. de Pinto; W. B. A. 2088.

1004. J. Kalff Jr. Spoorwegkaartje en bagagereçu. — Utrecht 1888. Aangek. D. Josephus Jitta; W. 5746.

1005. Wijziging van art. 72 der wet van 1875 (St. 67). — Wet van 31 December 1887 (St. 265); Luttenberg 238; W. 5501.

1006. De bestuurder die in gebreke blijft aan de ministeriëele beslissing te voldoen, is eerst dan strafbaar als de minister de beslissing heeft gegeven binnen den kring zijner bevoegdheid, zooals die in art. 13 en 44 Strafwet is omschreven. De last door den minister gegeven, moet zich beperken tot het herstel of de vernieuwing van bestaande spoorwegwerken en mag dus niet omvatten de uitbreiding van die werken of het maken van nieuwe werken. — Hof 's Gravenhage 6 October 1888; W. 5621; Rep. 1888, 1763; P. v. J. 1888, 126.

Art. 10, no. 31.

1007. P. Hofstede Crull. De concessionaris krachtens de wet van 2 Junij 1875 (St. 95) tegenover derden. — Groningen 1888. Aangek. W. 5728.

1008. Burgemeester en wethouders mogen niet beschikken op een verzoek tot oprigting eener schadelijke inrigting, indien de bij de wet voorgeschreven stukken niet zijn overgelegd. — Kon. Besl. 6 Mei 1888; R. v. S. 1888, 337. Kon. Besl. 3 November 1888; R. v. S. 1888, 750.

1009. Door het opleggen der verpligting om de uitwerking der fabriek naar buiten geheel te beletten, hebben burgemeester en wethouders hunne bevoegdheid om voorwaarden te stellen, overschreden. — Kon. Besl. 12 September 1889; R. v. S. 1889, 530; W. B. A. 2115.

1010. Burgemeester en wethouders zijn niet bevoegd voor een bepaalden proeftijd ontheffing te verleenen van de voorwaarden waaronder door hen vergund werd een inrigting te maken — Kon. Besl. 28 November 1888; Gemst. 1970; W. B. A. 2080; R. v. S. 1888, 808.

1011. Van elk besluit van burgemeester en wethouders, hetwelk overeenkomstig art. 8 der wet van 2 Junij 1875 (St. 95) is genomen, kan hooger beroep worden ingesteld, onverschillig welke de reden der afwijzende beschikking moge zijn. — Kon. Besl. 21 Januarij 1888; W. B. A. 2028.

1012. Aan de vergunning tot het daarstellen eener inrigting, waardoor verontreiniging van publieke wateren kan worden te weeg gebragt, kunnen geene voorwaarden worden verbonden wier vervulling gedurende eenigen tijd wordt opgeschort, ten einde den concessionaris gelegenheid te geven inmiddels de proef te nemen met middelen waardoor op eenvoudiger wijze aan het bezwaar kan worden te gemoet gekomen. Burgemeester en wethouders mogen aan de vergunning niet verbinden de voorwaarde, dat de concessionaris aansprakelijk is voor ongelukken aan het personeel der fabriek in zijn dienst overkomen. — Kon. Besl. 9 December 1888 (St. 166); W. B. A. 2063.

1013. Onder schade aan eigendommen, bedoeld in art. 10 der wet van 1875 (St. 95), is niet te verstaan vermindering in aanzien, ten gevolge van het tot stand komen der inrigting, doch een meer dadelijke beschadiging. — Kon. Besl. 26 Maart 1888; W. B. A. 2037; R. v. S. 1888, 231.

1014. De wet van 1875 (St. 95) verstaat onder hinder van ernstigen aard alleen den hinder, die een gevolg is van de inrigting zelve of hare werking, niet van omstandigheden die ook kunnen worden aangetroffen bij niet in de wet bedoelde en door een talrijk personeel bezochte perceelen. — Kon. Besl. 4 Maart 1888; R. v. S. 1888, 191.

1015. Bij de beoordeeling der vraag of de voorwaarden aan de oprigting van een stoomwerktuig verbonden zijn overtreden, moet gelet worden op den toestand tijdens het verleenen der concessie en niet op den toestand tijdens de bekeuring. — Regtb. Assen 10 Januarij 1888; W. 5609, W. B. A. 2053; Gemst. 1938.

Art. 10, no. 32.

1016. Jac. van Waning. Wet van 5 Junij 1875 (St. 110) tot vaststelling van bepalingen bij het voorkomen van hondsdolheid, met aanteekeningen en bijlagen, 1889. — Aangek. W. B. A. 2104.

1017. Mr. H. J. van Lulofs Umbgrove. Wenken om te bevorderen, dat de honden die krachtens de wet van 5 Junij 1875 (St. 110) in beslag genomen zijn, niet noodeloos afgemaakt en zooveel mogelijk aan hunne eigenaren worden teruggegeven. — W. 5718.

1018. Voorschriften omtrent het in beslag nemen, verkoopen, teruggeven of afmaken van honden, naar aanleiding der bepalingen van de wet van 5 Junij 1875 (St. 110). — M. J. 22 October 1889; W. 5776; P. v. J. 1889, 126; Gemst. 1918; W. B. A. 2108.

Art. 18.

1019. De voorschriften ter uitvoering van art. 4*b* Grondwet. — T. A R. V, 133.

1020. Ter zake van heling mag aan België niet worden uitgeleverd. — W. 5676, 5682. Anders mr. B. Hulshoff; W. 5679, 5690.

Art. 27.

1021. Indien een mindere boete door den regter wordt opgelegd dan het bij een gemeente-verordening vóór de invoering van deze wet op een feit gesteld fixum, moet dit art. in het vonnis worden aangehaald. — H. R. 16 December 1889; P. v. J. 1890, 21; W. 5812; N. R. CLIII, 368.

Art. 30.

1022. Ingevolge dit art. moet een na het in werking treden der nieuwe strafwetgeving gewezen veroordeelend vonnis den tekst der toegepaste wet inhouden, indien de beklaagde vóór dat tijdstip is gedagvaard. — H. R. 29 November 1886; W. 5375; N. R. CXLIV, § 38, 239; v. d. H., J. & V. X, 73. H. R. 3 December 1886; W. 5395; N. R. CXLIV, § 48, 284.

Art. 31.

1023. A. Z. Art. 463 C. P. en art. 31, alin. 2 der Invoeringswet. — W. 5345.

Art. 32.

1024. Indien bij zamenloop van meerdere strafbare handelingen vóór 1 September 1886 gepleegd, doch eerst daarna beregt, deze handelingen naar den Code Pénal slechts als een misdrijf zijn te beschouwen, doch volgens het Wetb. v. Strafr. meerdere misdrijven opleveren tegen ieder waarvan ook na de verwisseling bij de artt. 32 vgg. der wet van 15 April 1886 (St. 64) voorgeschreven, een lagere straf is bedreigd dan bij den Code Penal, moet alsdan ingevolge art. 207, alin. 2 van het ongewijzigd Wetb. v. Strafv. alleen de straf bij het nieuw Strafwetboek tegen het zwaarste misdrijf bedreigd, worden toegepast. — H. R. 28 Februarij 1887; W. 5409; N. R. CXLV, § 34, 236; v. d. H., Strafr. 1887, 93.

Art. 43.

1025. Van Styrum. Is door de invoeringswet elke toepassing van art. 463 C. P. uitgesloten? — W. 5334.

1026. Uit art. 1 Strafr. volgt, dat mishandeling vóór 1 September 1886 gepleegd, nu nog even goed als vóór 1 September met een enkele geldboete kan worden gestraft. Door art. 43 Inv. is art. 463 C. P. wel gedeeltelijk, maar niet geheel opgeheven. — Regtb. Zutphen 6 October 1886; W. 5337.

Art. 44.

1027. F. Taunay. Hoe moet art. 44 der Invoeringswet worden opgevat? — W. 5335.

1028. Indien ter zake van een feit waarvoor vóór de invoering van het nieuw Strafwetboek regtsingang is verleend, eerst na dat tijdstip het eerste eindvonnis wordt gewezen, is het geval bij dit art. bedoeld aan het voorschrift van art. 211, alin. 2 (oud) Wetb. v. Strafv. voldaan door alleen de toepasselijke strafbepaling der nieuwe wetgeving tekstueel in het vonnis op te nemen. — H. R. 17 Januarij 1887; W. 5387; N. R. CXLV, § 11, 107; v. d. H., Strafr. 1887, 53.

1029. Ingeval van schuldigverklaring ter zake van het misdrijf, bedoeld bij art. 308 Strafr., behoort uit de dagvaarding te blijken, dat òf zwaar ligchamelijk letsel is toegebragt, òf zoodanig ligchamelijk letsel waaruit tijdelijke ziekte of verhindering in de uitoefening der ambts- of beroepsbezigheden is ontstaan. — Regtb. 's Gravenhage 13 September 1886; W. 5329.

Art. 44, alin. 2 en 3.

Overgangsbepaling.

1030. De bepaling van dit art. dat de oude strafwetgeving moet worden toegepast waar het maximum der hoofdstraf lager is dan bij de nieuwe wetgeving, moet niet worden toegepast als de oude strafwetgeving gevangenisstraf (met of zonder geldboete) verpligtend, de strafwetgeving daarentegen gevangenisstraf en geldboete facultatief heeft gesteld. — Kantg. Apeldoorn 9 September 1886; W. 5323.

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN.

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

BEVATTENDE

DE LITTERATUUR EN DE JURISPRUDENTIE;

DOOR

Mr. W. C. I. J. CREMERS.
VICE-PRESIDENT VAN HET GEREGTSHOF TE ARNHEM.

EERSTE VERVOLG WETBOEK VAN STRAFREGT.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1895.

STOOMDRUKKERIJ VAN J. B. WOLTERS.

VERKLARINGEN DER VERKORTINGEN.

Kon. Besl.	Koninklijk Besluit.
M. B. Z.	Circulaire of missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken.
M. F.	" " " " " Minister van Financiën.
M. J.	" " " " " Minister van Justitie.
B. W.	Burgerlijk Wetboek.
K.	Wetboek van Koophandel.
B. R.	Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.
Grw.	Grondwet.
H. R.	Arrest van den Hoogen Raad.
Kantg.	Vonnis van het Kantongeregt.
Arbitr. Uitspr.	Arbitrale uitspraak.
St.	Staatsblad.
Bijv.	Bijvoegsel op het Staatsblad; originele uitgave.
Bijv. E.	Bijvoegsel op het Staatsblad; uitgave van Mr. d'Engelbronner.
W.	Weekblad van het Regt.
N. R.	Nederlandsche Regtspraak. Verzameling van arresten, eerst uitgegeven door Bloox en Stuart, later door de Gijselaar.
v. d. H., B. R.	Van den Honert, Verzameling van arresten, Burgerlijk Regt en Burgerlijke Regtsvordering.
v. d. H., G. Z.	Idem, Gemengde Zaken.
v. d. H., Strafr.	Idem, Strafrecht en Strafvordering.
v. d. H., Bel.	Idem, Belastingen.
v. d. H., J. V.	Idem, Jagt en Visscherij.
N. R. Bijdr.	Nieuwe Bijdragen voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van de Geer en Faure.
R. B.	Regtsgeleerd Bijblad.
N. R. B.	Nieuw Regtsgeleerd Bijblad.
R. Bijdr.	Bijdragen tot Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van den Tex en van Hall.
N. Jaarb.	Nederlandsche Jaarboeken voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving.
N. Mag. v. H.	Nieuw Magazijn van Handelsregt van Mrs. A. de Vries en J. A. Molster.
Them.	Themis, Regtskundig tijdschrift.
Opm. en Med.	Opmerkingen en Mededeelingen, van Mrs. A. Oudeman en G. Diephuis.
Tijds. N. R.	Tijdschrift voor het Nederlandsch Regt.
Jur. Corr.	Juridische Correspondent, tijdschrift.
Jur. Vraagal.	De Juridische Vraagal en Opmerker, tijdschrift.
Corr.	Correspondentieblad voor de Broederschap der Notarissen in Nederland.
R. en W.	Regt en Wet, tijdschrift voor het Notarisambt.
Tijds. d. R.	Tijdschrift voor de registratie, het notarisambt, hypotheekwezen en de regten van zegel, griffie en successie.

T. v. N.	Tijdschrift voor het Notarisambt.
Jur.-Ver.	Handelingen der Nederlandsche Juristen-Vereeniging.
N. N.	Notariëele Nieuwsbode.
P. W.	Periodiek Woordenboek der registratie.
Regtsg. Adv.	Verzameling van regtsgeleerde adviezen.
Amst. Regtsp.	Amsterdamsche regtspraak. — Uitspraken. Mengelingen.
R. B. v. N.	Regtskundig Blad voor het Notarisambt.
W. v. N. R.	Weekblad voor Notarisambt en registratie.
Vraagst.	Behandeling van verschillende vraagstukken uit het Burgerlijk Wetboek. — Sneek 1846 en 1848, 2 stukken.
Regtsg. Opst.	Mr. M. des Amorie van der Hoeven en A. de Vries, Regtsgeleerde Opstellen. — Amsterdam 1852.
W. de Gelder, Adv.	W. de Gelder, Adviezen op het gebied van zegel, registratie, successie, hypotheken en notariaat. — Zalt-Bommel 1857—1866.
Regtz.	De Regtzaal, bearbeid door Mr. J. B. Vos, onder toezigt van Mr. J. M. Goudsmit.
R. v. S.	Raad van State. Geschillen van bestuur.
Oudeman, 1e en 2e.	Mr. A. Oudeman, Regterlijke uitspraken over het Groninger beklemregt. Eerste en tweede uitgave. — Gron. 1851 en 1861.
Vragen v. N. R.	Vragen van Nederlandsch regt, beantwoord door eenige Amsterdamsche regtsbeoefenaars, 2 stukken. — Amst. 1849 en 1850.
Luttenberg.	Luttenberg's Chronologische verzameling van wetten en besluiten, thans uitgegeven door L. N. Schuurman.
Gids.	Mr. J. H. G. Boissevain, Gids voor plaatselijke besturen.
Bijdr.	Bijdragen tot de kennis van het stads-, provinciaal- en gemeentebestuur in Nederland, van Boer en Fruin.
Gemst.	Gemeentestem. Weekblad aan de belangen van de gemeenten in Nederland gewijd. — 's Gravenhage, 35 jaargangen.
W. B. A.	Weekblad voor de burgerlijke administratie. — Arnhem, 37 jaarg.
K. v. H.	Mr. F. Kuijper van Harpen. Verzameling van gewijsden in zaken van zee-assurantie, sedert 1838. — Amsterdam 1859.
Mr. L. Hertzveld.	Onuitgegeven Burgerlijke regtspraak van het Provinciaal Geregtshof in Overijssel — 's Gravenhage 1876.
Mr. L. Hertzveld.	Onuitgegeven Burgerlijke regtspraak van het Provinciaal Geregtshof in Gelderland — 's Gravenhage 1682.
N. M. v. H.	Boas en Verkouteren. Nieuw Magazijn van Handelsregt — Amst.
R. M.	Drucker en Molengraaff, Regtsgeleerd Magazijn. Tijdschrift voor binnen- en buitenlandsche rechtsstudie. — Haarlem.
Rep.	Repertorium van de Nederlandsche jurisprudentie en rechtslitteratuur.
Tijds. van A. R.	Tijdschrift ter beoefening van het Administratief recht van H. G. Hartman Jz.
T. v. N. R.	Tijdschrift gewijd aan Rechtsgeleerdheid, Notariaat en Registratie. — Amsterdam 1874 en vg.
Maandb. v. D.	Maandblad voor Deurwaarders.

EERSTE VERVOLG WETBOEK VAN STRAFREGT.

EERSTE VERVOLG DER AANTEEKENINGEN

OP HET

WETBOEK VAN STRAFREGT.

Litteratuur:

1. Dr. G. Wildeboer. Het asylrecht in de mozaïsche wetgeving. — Tijds. v. S. VIII, 197.

2. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. De doodstraf in het regeeringsontwerp van een Wetboek van Militair Strafrecht. — Tijds. v. S. VIII, 210.

3. Mr. A. E. Bles. Iets over het Volkenrecht en het Wetboek van Strafrecht. — Tijds. v. S. VIII, 228.

4. Mr. G. A. van Hamel. Inleiding tot de studie van het Nederlandsch Strafrecht. 's Gravenhage 1889.

5. A. J. F. M. N. Dorbeck. Strafrechtelijke studie over de vraag: „An injuria fit volenti"? Amsterdam 1893.

6. Mr. H. van der Hoeven. Opmerkingen over straf en delikt. — R. Mag XII, 341.

7. H. G. Nederburgh. Eenige beschouwingen over transportatie en relegatie, vooral in verband met kolonisatie. 's Gravenhage 1890. — Aangek. mr. D. I. Mom Visch, W. 5884.

8. H. L. van Zanten. De grenzen der voorwaardelijke veroordeeling naar de verschillende wetten en ontwerpen. Amsterdam 1892. — Aang. mr. D. I. Mom Visch, W. 6230; mr. D. Z. van Duyl, R. Mag. XI, 423.

9. B. W. Th. Sandberg. Eenige bezwaren tegen de voorwaardelijke veroordeeling en hare invoering ten onzent. Utrecht 1892. — Aang. mr. D. I. Mom Visch, W. 6230 vg.

10. G. Jelgersma. De geboren misdadiger. — T. v. S. VI, 97.

11. G. André de la Porte. Wraak en Straf. Amsterdam 1890.

12. F. A. R. A. van Ittersum. De taak van den strafrechter in het licht van den tegenwoordigen tijd. — T. v. S. VIII, 54.

13. A. A. Cnopius. Analogische toepassing der Strafwet. Leiden 1889.

14. A. Nijsingh. Iets over de werking der toestemming in het Strafrecht. Leiden 1888.

15. Mr. G. A. van Hamel. De misdaad, voorwerp van wetenschap. — W. 6455.

16. Mr. M. G. Tieboel van den Ham. Strafbedreiging en straftoemeting. — T. v. S. VII, 225; P. v. J. 1893, 56.

17. Leemten in het Wetboek van Strafrecht. — W. 6308, 6311, 6313.

Art. 1.

18. Indien een feit valt in eene strafverordening, geldende toen het feit gepleegd werd en bij de behandeling in eersten aanleg, doch ingetrokken, op het oogenblik dat de zaak in hooger beroep wordt behandeld, moet ter zake van dat feit ontslag van regtsvervolging worden uitgesproken. — Regtb. Utrecht 25 April 1892; P. v. J. 1892, 39; W. 6186; Rep. 1892, 10941.

19. Het tweede lid van dit art. is ook toepasselijk op een voortgezet misdrijf begonnen vóór de invoering van dit wetboek en daarna voortgezet. — Regtb. Amsterdam 26 November 1890; P. v. J. 1890, 93, 95.

Art. 1, alin. 2.

20. Deze bepaling is niet toepasselijk ingeval van intrekking of wijziging van voorschriften uit kracht en ter uitvoering der wet gegeven, zoo het verbod van overtreding van zoodanige voorschriften en de strafbepaling daartegen tijdens de teregtstelling van den beklaagde nog onveranderd gelden. Hij die een krachtens art. 187 Gemw. uitgevaardigd en afgekondigd algemeen voorschrift van politie overtreedt, is derhalve ingevolge art. 443 strafbaar, ook al is dit voorschrift vóór de beregting van de overtreding ingetrokken. — H. R. 19 Junij 1893; W. 6375; Gemst. 2197; P. v. J. 1893, 64; W. B. A. 2311; Rep. 1893, 1327.

Art. 2.

21. Dit art. onderscheidt niet tusschen hen die als daders of mededaders en hen die als medepligtigen deelnemen aan eenig misdrijf. De verdachte van hier te lande begane feiten van medepligtigheid aan eenig misdrijf, kan worden vervolgd voor den ingevolge dit Wetb. betrekkelijk bevoegden Nederlandschen regter en bij schuldigverklaring aan die feiten is de Nederlandsche strafwet op hem toepasselijk, ook indien de dader om welke reden ook, in Nederland niet vervolgbaar, of volgens de Nederlandsche wet niet strafbaar is, of wel het regt tot strafvordering te zijnen aanzien is vervallen. — H. R. 29 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 30; W. 6469.

22. Niet ontvankelijk is de vervolging voor den Nederlandschen strafregter van hier te lande gepleegde daden van medepligtigheid aan een door vreemdelingen buitenlands gepleegd feit, waarover zich de werking der Nederlandsche strafwet niet uitstrekt. — Hof Arnhem 19 October 1893; W. 6407; P. v. J. 1893, 88; Rep. 1893, 1330, 1331.

23. Misdrijf gepleegd aan boord van een vreemd koopvaardijschip, dat zich op het gebied van het Koningrijk in Europa bevindt, staat ter kennisneming van den Nederlandschen regter. — Regtb. Middelburg 24 April 1893; W. 63 .3.

Art. 4.

24. Mr. S. J. M. van Geuns. Uitlevering van eigen onderdanen. — Themis LI, 157.

Art. 5, 2°.

25. Bij vervolging krachtens art. 5, 2° Strafr. van een Nederlander ter zake van een buiten het rijk in Europa gepleegd feit, behoeft de dagvaarding niet te vermelden de omstandigheden, die mede brengen, dat op dit feit ook door de wet van het land, waar het begaan is, straf is gesteld. — H. R. 13 November 1893; W. 6433; P. v. J. 1894, 6.

Art. 8.

26. C. de Vos van Steenwijk. Over de misdrijven, waarbij wegens hun staatkundig karakter, uitlevering is uitgesloten. — Leiden 1877.

27. Mr. A. E. Bles. Beschouwingen over art. 8 Wetb. v. Strafrecht. — T. v. S. VII, 422.

28. J. H. Tasset. De volkenregtelijke uitzonderingen van art. 8 Wetboek van Strafrecht. Amsterdam 1892. — Aang. mr. J. B. Br., W. 6271; mr. Josephus Jitta, R. Mag. XII, 603; mr. D. Simons; Themis LIV, 169.

Art. 9.

29. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. Eene bijdrage tot de kennis der geschiedenis en de uitvoering van de vrijheidstraffen. — T. v. S. V, 382.

Art. 11.

30. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. Een terugblik op den strijd vóór de invoering der afzonderlijke opsluiting in Nederland. — T. v. S. VII, 257.

31. Als de wet het opleggen van celstraf gebiedend voorschrijft, dan kan de regter niet van dat voorschrift afwijken, ook al bestaat er gegrond vermoeden, dat het ondergaan dier straf nadeelig zal zijn voor de gezondheid van den beklaagde. — Hof Amsterdam 17 Junij 1890; W. 5949; Rep. 1890, 6152.

Art. 12, no. 1.

32. A. H, Buchler. De cellulaire gevangenisstraf voor jeugdige misdadigers in Nederland. Groningen 1894.

Art. 15.

33. J. K. Peaux. Iets over voorwaardelijke invrijheidstelling. Amsterdam 1891.

Art. 22.

34. M. H. de Bonvoust Beeckman. Arbeid van gevangenen en vrije arbeid. Amsterdam 1892.

Art. 23.

35. L. van Regteren Altena. Twee vragen uit het leerstuk van de geldboete. Amsterdam 1892.

36. Welke wettelijke en administratieve maatregelen kunnen worden genomen om het kwaad te verminderen, dat in den regel geldboeten onbetaald blijven en dus de vervangende hechtenis moet worden ondergaan. — Praeadvies Jhr. mr. W. E. T. M. van der Does de Willebois, mr. J. Simon van der Aa, Ned. Jur.-Ver. 1892, I, 174; II, 104.

37. De ontvangers der registratie mogen geen zwarigheid maken om de boeten en verbeurten, als zij afzonderlijk zonder de kosten worden aangeboden, in ontvangst te nemen. — M. F. 3 December 1890, no. 75; P. W. 8078; Rep. 1892, 9565.

38. De wet schrijft niet voor, dat de regter bij de regeling van den duur der vervangende hechtenis, in zijn vonnis moet overnemen wat de wet zelve in het 2e lid van dit art. heeft vastgesteld. — H. R. 23 April 1889; N. R. CLI, § 63, 450; W. 5715; P. v. J. 1889, 66; v. d. H., Strafr. 1889, 167.

39. Bij veroordeeling tot geldboete moet dit art. worden aangehaald. — H. R. 30 December 1889; W. 5821; P. v. J. 1890, no. 29; N. R. CLIII, 430, v. d. H., Strafr. 1889, 478; Rep. 1890. 5576.

40. De dag waarop de regterlijke uitspraak kan worden ten uitvoer gelegd, verschilt blijkens art. 335 vg. van dien waarop de uitspraak in kracht van gewijsde gaat. De bepaling, dat een opgelegde geldboete door hechtenis van een bepaalden tijd zal worden vervangen, zoo die boete niet wordt betaald binnen twee maanden na den dag waarop de regterlijke uitspraak in kracht van gewijsde zal zijn gegaan, is mitsdien in strijd met dit art. — H. R. 27 October 1890; W. 5960; P. v. J. 1891, 11; N. R. CLVI, 62; v. d. H., Strafr. 1890, 226; H R. 5 November 1890; W. 5961; P. v. J. 1891, 15; N. R. CLVI, 119; v. d. H., G. Z. XXXIX, 158.

41. Bij veroordeeling tot eene geldboete van tien gulden, mag niet meer dan twee dagen subsidiaire hechtenis worden opgelegd. — H. R. 29 Mei 1893; P. v. J. 1893, 56; W. 6356; Rep. 1893, 666.

42. Indien het maximum der boete niet meer dan *f* 25 bedraagt, mag geen hoogere subsidiaire hechtenis dan van vijf dagen worden uitgesproken. — H. R. 6 November 1893; P. v. J. 1893, 100; W. 6423; Rep. 1893, 666.

43. Dit art. is geschonden door bij een veroordeeling tot geldboete te bepalen, dat deze door hechtenis van zekeren duur zal worden vervangen, zoo zij niet wordt voldaan binnen twee maanden na den dag waarop het vonnis in kracht van gewijsde zal zijn gegaan. — H. R. 27 October 1890; W. 5960; P. v. J. 1891, 11; N. R. CLVI, 62; Rep 1890, 6153; v. d. H., Strafr. 1890, 226; H. R. 3 November 1890; W. 5961; P. v. J. 1891, 15; N. R. CLVI, 119; v. d. H., G. Z. XXXIX, 158.

44. Bij veroordeeling tot een geldboete ter zake van een overtreding waartegen een geldboete van ten hoogste *f* 25 is bedreigd, kan geen vervangende hechtenis van meer dan vijf dagen worden opgelegd. — H. R. 14 Maart 1892; W. 6163; v. d. H., G. Z. XL 59; Rep. 1892, 10871.

Art. 24.

45. Waar het maximum der geldboete op de ten laste gelegde overtreding gesteld is van ƒ 15, kan de vervangende hechtenis drie dagen niet te boven gaan. — H. R. 24 October 1892; W. 6265; N. R. CLXII, 112.

Art. 27.

46. De wijze waarop de judex facti van de bevoegdheid hem bij dit art. toegekend, heeft gebruik gebruik gemaakt, kan geen voorwerp van onderzoek in cassatie uitmaken. — H. R. 24 October 1892; W. 6260; N. R. CLII, 72.

Art. 28.

47. H. Ph. de Kanter. De ontzetting van een predikant uit zijn ambt (beroep). — W. 6430.

48. Mr. J. Beelaerts van Blokland. De ontzetting van een predikant uit zijn ambt. (beroep). — W. 6427.

Art. 28, no. 1.

49. Mr. H. P. de Kanter en mr. J. Beelaerts van Blokland. De ontzetting uit het ambt of beroep. — W. 6430, 6433.

Art. 33.

50. Dit art. vordert niet voor verbeurdverklaring, dat de voorwerpen ten tijde der veroordeeling nog moeten bestaan en aan den veroordeelde toebehooren. Voor dit art. is het voldoende, indien het voorwerp bij het plegen van het misdrijf geacht kan worden aan den beklaagde te hebben toebehoord, omdat deze daarover als eigenaar beschikte. De vraag of ter zake van overtreding eener plaatselijke verordening verbeurdverklaring kan worden uitgesproken, moet aan dit art. worden getoetst. Uit dit art. volgt niet, dat alleen die voorwerpen kunnen worden verbeurd verklaard, welke ten tijde der veroordeeling nog bestaan en nog aan den veroordeelde toebehooren. — H. R. 29 Junij 1891; P. v. J. 1892, 1; W. 6064; N. R. CLVIII, 295; v. d. H., G. Z. 1891, 195; Gemst. 2084; Rep. 1891, 8621.

51. Indien een gemeente-verordening inhoudt, „dat ingevoerd spek en vleesch worden verbeurd verklaard", dan is de regter tot die verbeurdverklaring verpligt, onafhankelijk van de vraag of dat spek of vleesch tijdens de veroordeeling nog bestaat of aan den veroordeelde toebehoort. — Regtb. Middelburg 15 Januarij 1891; W. 6013; Rep. 1891, 8622.

52. De bevoegdheid bij het tweede lid van art. 219 Wetb. v. Strafv. gegeven, is niet beperkt binnen de grenzen bij dit art. voor de verbeurdverklaring gesteld. — Kantg. Onderdendam 9 Mei 1892; P. v. J. 1892, 41.

Art. 34.

53. De beperking der verbeurdverklaring tot aangehaalde goederen in de artt. 277 en 280 der gemeentewet, is niet vervallen door dit art. Verbeurdverklaring van niet aangehaalde goederen, is mitsdien ongeoorloofd gebleven. — H. R. 1 December 1890; N. R. CLVI, 273; W. 5973; P. v. J. 1891, 31; v. d. H., Bel. XIII, 103; W. B. A. 2181; Gemst. 2044.

Art. 37.

54. D. Nysingh. Iets over de werking der toestemming in het strafrecht. Leiden 1888.

55. J. A. Höfelt. Het hypnotisme in verband met het strafrecht. Leiden 1889.

56. W. Boekhoudt. De beteekenis van hypnotisme en suggestie in ons strafrecht en strafproces. Groningen 1890.

57. W. Th. Eilers de Haan. Persoonlijke omstandigheden die de strafbaarheid uitsluiten. Amsterdam 1894.

58. Mr. J. Kruseman. Strafrecht en alcoholisme. De toerekenbaarheid van dronkaards. — T. v. S. VII, 1; Mr. J. H. Valckenier Kips, W. 6188.

59. Er bestaan geen termen om een onderzoek te gelasten naar de toerekenbaarheid van een beklaagde, als diens raadsman dat onderzoek vraagt, onder mededeeling, dat de beklaagde vroeger wegens krankzinnigheid eenigen tijd in een gesticht is verpleegd geweest blijkens de overgelegde verklaring van den directeur-geneesheer van dat gesticht. — Hof Amsterdam 17 Junij 1890; W. 5949.

60. Verregaande dronkenschap van hem die eenig goed wegneemt, sluit diens oogmerk uit om zich dat voorwerp wederregtelijk toe te eigenenen. — Regtb. Amsterdam 31 Julij 1890; W. 5947; Rep. 1890, 6144.

61. Het feit, dat iemand van jongs af gewoon om aan zijne hartstochten toe te geven, op later leeftijd zedelijk te zwak is om aan die hartstochten weerstand te bieden, heft de toerekenbaarheid niet op. — Regtb. 's Gravenhage 22 October 1891; W. 6098; Rep. 1892, 8461.

Art. 38.

62. F. Coenen Jr. De Fransche wet tot bescherming van verwaarloosde en mishandelde kinderen. Amsterdam 1892. — Aang. mr. W. J. Karsten, Themis LIV, 530.

63. Ch. M. A. Bijleveld, Het eerste hoofdstuk van het Belgische wetsontwerp op de kinderbescherming. Leiden 1894.

64. Mr. J. A. Levy. Kinderbescherming. Toespraak bij de opening der jaarlijksche algemeene vergadering van de Maatschappij tot Nut van het Algemeen, gehouden te Amsterdam 16 Mei 1894. 's Gravenhage 1894.

65. J. Simon van der Aa. De rijksopvoedingsgestichten in Nederland. Amsterdam 1890. — Aang. mr. J. D. N., W. 5927; R. Mag. IX, 610.

66. Mr. P. de Josselin de Jong. Eenige beschouwingen omtrent de berechting van jeugdige delinquenten. — T. v. S. VIII, 318.

67. Mr. A. F. van Leyden. Over de berechting van van jeugdige misdadigers in Engeland. — T. v. S. VII, 381.

68. D. S. Is onze wijze van kinderen teregt te stellen en te bestraffen doeltreffend? — P. v. J. 1893, 78.

69. Naar aanleiding van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van kinderen. — P. v. J. 1893, 56.

Art. 39.

70. L. Peerbolte. Iets over het strafrechtelijk begrip „oordeel des onderscheids". Amsterdam 1894.

Art 41.

71. W. Th. Grothe. Noodweer. Utrecht 1890.

72. Mr. F. J. G. van Tricht. Eenige opmerkingen over noodweer (art. 41, 1e alin. Str.) — Themis LII, 465.

73. C. de Vries van Buuren. Overschrijding bij noodweer. Amsterdam 1892.

74. A. F. L. Gregory. Het recht van noodweer. — N. R. B. 1883, 371.

75. Mr. H. M. Cohen Tervaert. Noodweer. — T. v. S. VI, 134.

76. De bewering van den beklaagde vervolgd

ter zake van mishandeling, dat hij is aangevallen en zich tegen dien aanval heeft verweerd, bevat niet een beroep op de noodzakelijke verdediging van eigen lijf, bedoeld in het eerste lid of de overschrijding van de grenzen van zoodanige verdediging in het tweede lid van dit art. vermeld. Eerst als op zoodanige, de strafbaarheid uitsluitende omstandigheden door den beklaagde een beroep wordt gedaan, is de regter verpligt daaromtrent uitspraak te doen. — H. R. 2 Januarij 1893; W. 6291; P. v. J. 1893, 22; N. R. CLXIII, 1; Rep. 1893, 1772.

77. Als de beklaagde niet heeft beweerd te hebben gehandeld tot noodzakelijke zelfverdediging of onder den invloed eener hevige gemoedsbeweging, bestaat er voor den regter geen aanleiding om daaromtrent een afzonderlijke beslissing te geven. — H. R. 18 December 1893; W. 6447.

78. De beslissing, dat ten processe niet is gebleken, dat het gepleegd feit geboden werd door des beklaagden noodzakelijke zelfverdediging en evenmin dat het feit geschied is in een hevige gemoedsbeweging, waarin de beklaagde zou hebben verkeerd tengevolge van een hem toegebrachten slag, is van zuiver feitelijken aard. — De beslissing brengt mede, dat de toepasselijkheid, zoowel van het tweede als van het eerste lid van dit art. in dat geval is uitgesloten. — H. R. 25 Junij 1894; W. 6524.

79. Als iemand, tot bewaring van voor hem onmisbaar en anders zeker verloren hooi een vloeidijk vernielt, onregtmatig door zijn buurman-eigenaar van het lager gelegen erf aangelegd, dan levert die vernieling, schoon op zich zelf strafbaar, een noodzakelijke verdediging van eigen goed op en is zij mitsdien niet strafbaar. — Hof Leeuwarden 9 October 1890; W. 5941; P. v. J. 1890, 83; Rep. 1890, 6147.

80. Als een beklaagde, vervolgd ter zake van in een herberg te zijn bevonden na het uur tot sluiting bepaald, blijkt zich aldaar te hebben opgehouden om zich te vrijwaren tegen een mishandeling, waarmede hij door enkele personen, die hem buiten stonden op te wachten, werd bedreigd, is een geval van noodweer aanwezig. — Kantg. Waalwijk 17 November 1887; T. v. S. II, 544.

Art. 41, alin. 2.

81. De beklaagde, die, om een bedreiging met een getrokken mes te ontgaan en zijn aanvaller af te weren, een steen heeft opgenomen en er dien aanvaller mede heeft geslagen, heeft een handeling gepleegd welke, zoo zij al de grenzen van noodzakelijke verdediging kan geacht worden te overschrijden, nogthans het onmiddelijk gevolg is geweest van den angst door de bedreiging met een mes veroorzaakt. — Hof Arnhem 5 December 1893; P. v. J. 1894, 2.

Art. 42.

82. L. van Praag. De beteekenis van „wettelijk voorschrift" in het Wetboek van Strafrecht. 's Gravenhage 1890. — Aangek. W. 6006.

Art. 45.

83. F. A. Bijvoet. Iets over het vrijwillig terugtreden bij poging. Amsterdam 1893.

84. P. A. Greup. Opmerkingen over poging tot misdrijf volgens het Wetboek van Strafrecht. Leiden 1893.

85. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. Rechtsonzekerheid betreffende de zoogenaamde ondeugdelijke poging tot misdrijf. — T. v. S. VI, 399.

86. Iets over en naar aanleiding van art. 45 van het Wetb. v. Strafr. — W. 6159.

87. Ingeval van voorgenomen verduistering door verkoop ten eigen bate van toevertrouwd goed, is onderhandeld en aangenomen om te verkoopen, maar de uitvoering van het voornemen tot verkoop is verhinderd door de inbeslagneming van het goed door de politie, voor dat het aan den kooper is geleverd en terwijl het nog in het bezit des verkoopers was, levert geen poging tot verduistering op — H. R. 28 April 1890; W. 5871; P. v. J. 1890, no. 61; N. R. CLIV, 367; v. d. H., Strafr. 1890, 54; Rep. 1890, 6330.

88. Gewelddadige handelingen met een voorgenomen misdrijf in verband staande en gepleegd met het oogmerk om een misdrijf te plegen, moeten als begin van uitvoering van het misdrijf worden beschouwd, indien de dader in de voortzetting van zijn voorgenomen en ondernomen handeling door omstandigheden van zijn wil onafhankelijk, is verhinderd.

Ten aanzien van diefstal in het bijzonder moeten tot dergelijke bedrijven gerekend worden, braak en verbreking. — H. R. 12 Januarij 1891; W. 5990; P. v. J. 1891, 43; W. 5990; v. d. H., Strafr. 1891, 1; Rep. 1891, 8003.

89. Voor poging tot diefstal met braak is het geen vereischte, dat de toegang reeds is verkregen; het is voldoende, dat de dader getracht heeft dien toegang door middel van braak te bekomen. — Hof Amsterdam 12 Mei 1888; P. v. J. 1888, 74.

90. Het feit, dat eenige personen iemand die ten gevolge van toegebrachte verwondingen bewusteloos was, terwijl zij met dezen staat van bewusteloosheid bekend waren, in een ruim van water voorzien kanaal hebben geworpen en met de verwensching „nu bliksem verzuip dan", zijn heengegaan, hem aan zijn lot overlatende, levert op het misdrijf van poging tot doodslag en niet dat van mishandeling. — Hof Leeuwarden 12 Junij 1890; W. 5920; Rep. 1890, 4838.

91. Hij, die als beklaagde teregt staat, ter zake dat hij andere personen heeft uitgelokt om als getuigen in zijn zaak ten zijnen voordeele valsche verklaringen onder eede af te leggen, en indien die getuigen inderdaad die valsche verklaringen hebben afgelegd, doch ze vóór den afloop van hun verhoor hebben herroepen en overeenkomstig de waarheid verklaard hebben, maakt zich niet schuldig aan eenig strafbaar feit. — Hof 's Hertogenbosch 20 Maart 1889; W. 5801.

92. Hoewel voorbedachte raad alleen kan worden afgeleid uit feiten voor zinnelijke waarneming vatbaar, moet de regter daar naar onderzoek doen, ook als de dagvaarding voorbedachten raad te laste leggende niet bevat tot bewijs daarvan strekkende feiten en omstandigheden. — Hof 's Gravenhage 22 Januarij 1891; W. 6053.

93. De poging tot een gequalificeerd misdrijf begint reeds als de beklaagde handelend is opgetreden ten aanzien van hetgeen tot het gequalificeerde van dat misdrijf behoort. Het hangt af van de omstandigheden af te leiden de bedoeling des daders of zijne handeling, is eene voorbereidingshandeling of een uitvoeringshandeling van het gequalificeerd misdrijf. — Hof Amsterdam 25 Junij 1890; W. 5731; P. v. J. 1890, 71; Rep. 1890, 5791.

94. Zich te verbinden om een in bruikleen ontvangen voorwerp aan een derde over te geven, zonder dat nog met die overgifte een begin is gemaakt, is geen poging tot verduistering. — Hof 's Gravenhage 6 Februarij 1890; W. 5844, P. v. J. 1890, 27; Rep. 1890, 5793.

95. Poging met een absoluut ondeugdelijk middel, is blijkens de geschiedenis van dit art. niet strafbaar. — Hof Amsterdam 30 Augustus 1892; P. v. J. 1892, 79; Rep. 1892, 10478.

96. Al staat ook vast, dat de beklaagde na het vergif te hebben toegediend, zelf een geneesheer haalde en deze een tegengif toediende, zoo moet beklaagde toch ter zake van poging tot moord worden veroordeeld, indien mede vaststaat, dat het niet sterven van het slachtoffer vooral veroorzaakt wordt door dien het een deel van het toegediende vergif niet gebruikte. — Regtb. 's Gravenhage 4 December 1890, T. v. S. VI, 45; Rep. 1892, 10480.

97. Hij, die met het oog op een voorgenomen diefstal van geld uit de toonbanklade, een winkel binnengaat, achter de toonbank sluipt of zich daarover heen buigt en de lade open schuift, heeft een begin van uitvoering aan zijn voornemen gegeven, en mitsdien een strafbare poging gepleegd. — Regtb. Amsterdam 4 Mei 1891; W. 6027.

98. Het inklimmen en zich begeven in een woning na vooraf de straatdeur met een valschen sleutel te hebben geopend, kan als het oogmerk om diefstal te plegen, uit de omstandigheden voortvloeit, als poging tot gequalificeerden diefstal worden beschouwd. — Regtb. Rotterdam 19 Augustus 1890; P. v. J. 1890, 71; Rep. 1890, 5794.

99. Schuldig aan poging tot diefstal is hij, die met het oogmerk om diefstal te plegen een winkel is binnengegaan, zich vervolgens over de toonbank heenbuigende, met het oogmerk zich het eventueel in de toonbanklade bevindende aan een ander toebehoorend geld wederregtelijk toe te eigenen, deze lade, die digt was, heeft geopend en zijn hand daarin heeft gestoken, doch in de volvoering van zijn voornemen is verhinderd door dien zich geen geld in de toonbanklade bevond. — Regtb. Amsterdam 25 Februarij 1890; W. 5870; Rep. 1890, 5795.

100. Er is geen poging van begunstiging, als de verdachte wel wist, dat zekere voorwerpen van diefstal afkomstig waren en wel wist, dat hij, slaagde hij er in, die goederen te verkoopen, uit de opbrengst voordeel zou genieten, doch ten slotte in dien verkoop niet is geslaagd, omdat hij de persoon, aan wien hij de goederen wilde verkooden, niet te huis vond. — Regtb. Amsterdam 18 September 1891; W. 6166; Rep. 1892, 10479.

101. De strafbaarheid van poging tot misdrijf wordt niet opgeheven door het gebruik van een ondeugdzaam middel, als het door den dader gebezigd middel op zich zelf, dat is afgescheiden van alle bijkomende, den dader onbekende omstandigheden, moet worden geacht te zijn een deugdelijk middel ter bereiking van het door den dader beoogd doel. — Regtb. Maastricht 24 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 12.

102. Bij poging tot diefstal is de poging tot het wegnemen in de dagvaarding voldoende te laste gelegd, als daarin aan de woorden „dat de beklaagden de woning zijn binnengegaan om zich de daar aanwezige gelden of goederen wederregtelijk toe te eigenen", is toegevoegd, „dat zij ter bereiking van dit doel zich hadden voorzien van voorwerpen, die hun bij het doorzoeken der woning en het openen van gesloten deuren en kasten van dienst konden zijn. — Regtb. Amsterdam Sine die; P. v. J. 1894, 20.

Art. 47.

103. H. J. Wervelman. Noodzakelijke deelneming in het strafrecht. Amsterdam 1895.

104. Mr. H. M. Cohen Tervaert. Uitlokking van misdrijven. — W. 5849.

105. Mr. J. Roessingh. Art. 47 Strafr. in het bijzonder mede-daderschap in verband met enkele andere strafbepalingen. — T. v. S. V, 27.

106. Voor de hoedanigheid van dader of medeplichtige is alleen beslissend de aard der deelneming aan een strafbaar feit, niet de vraag of men ook als belanghebbende te beschouwen is. — H. R. 19 Junij 1891; P. v. J. 1891, 93.

107. De strafregtelijke aansprakelijkheid voor het doen plegen van een strafbaar feit, wordt niet opgeheven door de strafregtelijke verantwoordelijkheid van een ander voor het plegen van dat feit. — H. R. 4 April 1893; W. 6326; P. v. J. 1893, 36; W. B. A. 2292; N. R. CXIII, 266; Rep. 1893, 377.

108. Het ter onderteekening aanbieden van een valsch stuk aan een te goede trouw zijnde derde en het bewegen van dien derde om dat stuk te onderteekenen, is eene handeling waardoor de bedrijver wordt mede-dader der gepleegde valschheid. — H. R. 8 Junij 1891; W. 6061; P. v. J. 1891, 93; Rep. 1891, 7762; N. R. CLVIII, 183; v. d. H., Strafr. 1891, 189.

109. Twee personen, die te zamen een misdrijf plegen, zijn ieder voor dat misdrijf in zijn geheel en voor alle gevolgen daarvan in hun geheel aansprakelijk. — H. R. 29 Julij 1892; W. 6228; P. v. J. 1892, 89; N. R. CLXI, 339; v. d. H., Strafr. 1892, 383; Rep. 1892, 8893.

110. De fabrikant die, wetende dat door zijn knecht in strijd met de voorwaarde waaronder hij vergunning heeft verkregen om zijn fabriek op te rigten, gehandeld wordt, die handeling laat voortduren, is daarvoor strafregtelijk aansprakelijk. — H. R. 19 Januarij 1891; W. 5991; v. d. H., Strafr. 1891, 34; Rep. 1891, 6509.

111. Indien meerdere personen in gemeen overleg diefstal plegen en daarbij braak geschiedt, zijn alle voor de braak aansprakelijk, onverschillig wie hunner die braak heeft gepleegd. — Hof Amsterdam 15 Mei 1888; W. 5561; P. v. J. 1881, 74.

112. Voor overtreding eener verordening, houdende, het is verboden een trambaan met een locomotief te berijden, zonder dat, behalve de machinist nog een persoon aanwezig is, geschikt om den machinist bij te staan en des noods te vervangen, is niet aansprakelijk de machinist, die zonder zoodanigen helper een locomotief bestuurt. — Regtb. Amsterdam 27 December 1889; W. 5859; W. B. A. 2154; Rep. 1890, 4368.

113. De vraag of mededaders van een misdrijf tot vergoeding der schade civiliter solidair of hoofdelijk aansprakelijk zijn, moet beantwoord worden naar de beginselen van art. 47 en 48 Wetb. v. Strafr. Behoudens tegenbewijs beslist hieromtrent het strafvonnis. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 Februarij 1892; W. 6169.

114. Als bij verordening voor niet naleving aansprakelijk wordt gesteld „de ondernemer", valt daaronder niet de bestuurder eener naamlooze vennootschap. — Kantg. Breda 28 Februarij 1891; W. 6017; Rep. 1891, 6511.

Art. 47, no. 2.

115. Mr. M. G. Tieboel van den Ham. Uitlokken en opruien. — T. v. S. VIII, 126.

116. A. J. Blok. Over het onderscheid tusschen medeplegen en medepligtig zijn. Leiden 1893. — Aang. mr. S. J. M. van Geuns, W. 6423.

117. Hij, die met het oogmerk om zich wederregtelijk toe te eigenen zeker rietgewas, op zijn

last door bij hem in dienst zijnde arbeiders te zijnen bate heeft doen afsnijden, wegnemen en vervoeren, moet als dader van het bij art. 314 Strafr. omschreven misdrijf worden veroordeeld, zonder dat daar bij eene beslissing omtrent de aansprakelijkheid van zijne arbeiders voor hunne handelingen wordt vereischt. — H. R. 11 Mei 1891; W. 6043; N. R. CLVIII, 45.

118. Indien bij verordening aan eigenaren, gebruikers of beheerders van voorwerpen op straffe verboden wordt die uit te stallen, te plaatsen of te hebben op de straat of buiten de gevels van gebouwen aan de straat, volgt daaruit niet, dat de eigenaar als zoodanig aansprakelijk is, indien het voorwerp op de verboden plaats wordt gevonden, maar behoort tevens te blijken, dat hij het aldaar uitgestald of geplaatst had of hield, dus dader der overtreding was in den zin van dit art. — H. R. 1 October 1888; W. 5625; P. v. J. 1888, 134; N. R. CL, 1; v. d. H., G. Z. XXXVII, 309.

119. Waar feitelijk vaststaat, dat meerdere beklaagden ieder op de bij vonnis nader omschreven wijze regtstreeks hebben medegewerkt tot de handeling van het meer dan vijftien minuten te water houden van een zegen, zonder dat deze afdreef, zijn de beklaagden teregt als daders van dat feit aangemerkt. Op hunne strafbaarheid kan niet van invloed zijn dat niet datgene wat door ieder hunner werd verrigt op zich zelf beschouwd onder het bereik der strafwet valt of dat niet ieder der beklaagden op hetzelfde oogenblik en op dezelfde wijze heeft medegewerkt tot alle handelingen die te zamen het strafbaar feit uitmaken. — H. R. 11 Mei 1891; W. 6039; N. R. CLVIII, 33.

120. Houders van vee, ingevolge een plaatselijke verordening strafbaar gesteld, indien hun vee, hetzij onbeheerd, hetzij onder de hoede van een kind beneden de twaalf jaren of van een ander niet toerekenbaar persoon, aangetroffen wordt op eenige gronden waarop zij geen regt van gebruik hebben, zijn als daders strafbaar ingevolge dit art., indien het strafbaar feit zich voordoet, al blijkt niet van eenig verzuim of onachtzaamheid hunnerzijds. — H. R. 5 December 1887; W. 5520; P. v. J. 1888, 2; N. R. CXLVII, 387; v. d. H., G. Z. XXXVII, 100.

121. Hij, op wiens last, personeel in zijn dienst, een feit plegen door de wet strafbaar gesteld, is als dader voor dit feit strafregtelijk aansprakelijk. — H. R. 27 December 1887; W. 521; N. R. CXLVII, 461; v. d. H., G. Z. XXXVII, 107; P. v. J 1888, 5.

122. Indien twee of meer personen te zamen een misdrijf plegen, zijn alle daders aansprakelijk voor alle handelingen waarin het misdrijf heeft bestaan. — H. R. 21 Julij 1892; P. v. J. 1892, 89.

123. De notaris die des bewust in eene door hem verleden acte een valsche opgave van partijen opneemt, kan nimmer anders dan als medepligtige strafregtelijk verantwoordelijk zijn voor het misdrijf van art. 227. — H. R. 19 Maart 1888; W. 5533; P. v. J. 1888, 41; v. d. H., Strafr. 1888, 104; N. R. CXLVIII, 270; W. v. N. R. 955; R. B. v. N. 624.

124. De bevoegdheid des meesters om eene in het algemeen strafbare handeling te verrigten, brengt mede de straffeloosheid des bedienden, als hij die handeling op last van zijn meester verrigt. — H. R. 20 Februarij 1893; W. 6312; P. v. J. 1893, 25; N. R. CLXIII, 138; Rep. 1893, 33.

125. Hij, die voorzien van een algemeene machtiging om datgene te doen wat de wet tot handhaving der regten van den lastgever mogt toelaten, een strafbare handeling verrigt, is voor die handeling zelf aansprakelijk. — Hof Amsterdam 1 Mei 1888; W. 5606.

126. Als blijkt, dat een beklaagde op last van zijn meester handelde, kan, daargelaten de vraag of die meester tot de bevolen handeling bevoegd was, niet worden aangenomen, dat die beklaagde, die als sedert vele jaren het bevel zijns meesters ter goeder trouw opvolgde, voor de betrokken handeling strafregtelijk aansprakelijk is. — Regtb. Haarlem 4 Mei 1893; W. 6381; Rep. 1893, 34.

127. Als vaststaat, dat twee beklaagden bij het plegen van een diefstal gezamenlijk en in gemeen overleg handelden, moet de tweede beklaagde, al moge ook zijn aandeel in dien diefstal hierin hebben bestaan, dat hij den bestolene vasthoudende en met een mes dreigende, zijn mede-beklaagde gelastte dezen zekere voorwerpen te ontnemen, als mededader worden beschouwd in den zin van dit art. en kan hij niet gezegd worden dat hij slechts het door zijn mede-beklaagde plegen van het feit heeft uitgelokt. — Regtb. 's Gravenhage 16 October 1893; P. v. J. 1894, 42.

128. Naar de algemeene beginselen van dit art., is de directeur eener spoorwegmaatschappij niet aansprakelijk voor den invoer van buitenlands ongesmolten vet, zonder vrijstelling van het verbod van den minister van binnenlandsche zaken verkregen te hebben, als die invoer door een conducteur van die maatschappij is gedaan. De bepaling der belastingwetten, regelende de aansprakelijkheid, zijn alleen toepasselijk op belastingovertredingen. — Kantg. Bergen op Zoom 20 Julij 1890; Regtb. Breda 27 November 1890; W. 5961.

Art. 48.

129. Medepligtigheid aan feiten, die volgens onze wet misdrijven vormen, is strafbaar, ook als de kennisneming van het hoofdfeit niet tot de competentie van den Nederlandschen regter behoort, terwijl het voor de strafbaarheid dier medepligtigheid onverschillig is hoe die feiten, buitenlands gepleegd, volgens den locus delicti gequalificeerd zouden moeten worden en of zij direct gerigt zijn tegen een vreemde en niet tegen de Nederlandsche regtsorde. — Hof Arnhem 26 April 1894; W. 6495; P. v. J. 1894, 42.

130. Schuldig aan medeplichtigheid aan diefstal is hij, die wetende dat een ander diefstal pleegt, ter beveiliging van dezen op de wacht en den uitkijk staat. — Regtb. Amsterdam 15 October 1889; W. 5873; Rep. 1890, 5535.

131. Iemand die behulpzaam is bij het vervoer van gestolen zaken, lang nadat de diefstal heeft plaats gehad en nadat die zaken reeds uit de nabijheid van de plaats des misdrijfs zijn verwijderd is niet medepligtig aan dien diefstal. — Regtb Groningen 13 Maart 1890; W. 6000; Rep. 1891. 7767.

Art. 49.

132. Op straffe van nietigheid moet in het vonnis, houdende veroordeeling wegens medepligtigheid aan bedriegelijke bankbreuk art. 49 Strafr. worden vermeld. — H. R. 13 October 1890; W. 5939; P. v. J. 1890, 101; v. d. H., Strafr. 1890, 198; N. R. CLVI, 17; Rep. 1890, 6388.

Art. 51.

133. L. W. J. M. van Asch van Wijck. Strafbaarheid van juridieke personen. Utrecht 1885. — R. B. & Bijb. II, A. 268.

134. De strafregtelijke aansprakelijkheid der bestuurders van corporatiën, gemeenten enz., die krachtens een publiekregtelijke wet of verordening

verplicht zijn tot onderhoud van wegen, waterleidingen of andere werken van publiek nut. — W. B. A. 2069, 2070.

135. De aansprakelijkheid van hoofden of bestuurders van ondernemingen, waarbij een kind onder de jaren zich in dienst bevindt, wordt geregeld in art. 3 der wet van 19 September 1874 (St. 130); art. 51 Wetb. v. Strafr. is daarop niet toepasselijk. — Kantg. Amsterdam 18 November 1889; P. v. J. 1889, 143; Rep. 1889, 2277.

Art. 53.

136. E. van Noël. De practijk in zake drukpersdelicten sedert 1 September 1886. Amsterdam 1890. — Aang. W. 5968; P. v. J. 1891, 29.

137. W. J. Berghuis. Over de vrijheid der drukpers hier te lande. — T. A. R. VII, 118.

138. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Het uitgeven van geschriften van strafbaren aard. — T. v. S. IV, 247.

Art. 54.

139. De uitgever eener courant is niet strafregtelijk aansprakelijk voor een beleedigende advertentie in zijn blad geplaatst, indien bekend is dat dezelfde persoon die de advertentie ter plaatsing bezorgd, de betreffende kosten betaald en de advertentie geteekend heeft. Deze persoon is dan formeel tegenover den uitgever als de dader te beschouwen. — Hof 's Hertogenbosch 16 December 1889; W. 5804; Rep. 1890, 4857.

Art. 55.

140. L. M. Fredanus van Gelder. Het samentreffen van dolus en culpa bij een delict. Amsterdam 1894.

141. P. de Josselin de Jong. Eendaadsche samenloop. — W. 5373.

142. Ook in gesloten jachttijd is het jagen zonder acte of vergunning afzonderlijk strafbaar. — H. R. 27 Junij 1892; P. v. J. 1892, 71; W. 6215; v. d. H., J. & V. XI, 137; N. R. CLX, 285; Rep. 1892, 9268.

143. Indien het ten laste gelegd feit valt onder twee strafbepalingen, waarvan een ter competentie van de regtbank behoort, moet de gesaisisseerde kantonregter zich onbevoegd verklaren. — Kantg. Groningen 28 Augustus 1893; P. v. J. 1893, 72; Rep. 1893, 350.

Art. 56.

144. D. ten Bokkel Huinink. De rechtspraak naar aanleiding van art. 56 Wetb. v. Strafrecht. Utrecht 1894.

145. Indien bewezen zijn verklaard èn wederspannigheid èn huisvredebreuk ieder afzonderlijk, dan is niet art. 55, maar art. 56 Strafr. van toepassing. — H. R. 13 October 1890; P. v. J. 1890, 99; N. R. CLVI, 21; v. d. H., Strafr. 1890, 201.

146. De misdrijven van valschheid en het gebruik maken van het voorwerp ten aanzien waarvan de valschheid gepleegd is, door denzelfden persoon als uitvloeisel van hetzelfde misdadig besluit gepleegd, kan niet als een voortgezette handeling, vallende onder het eerste lid van dit art., worden beschouwd. — H. R. 25 Januarij 1892; W. 6154; P. v. J. 1892, 43; N. R. CLX, 157; v. d. H., Strafr. 1892, 68.

147. Voor het bestaan van een voortgezette handeling in den zin van dit art. wordt vereischt, — dat afgescheiden van tijd en plaats, — de feiten ten gevolge van hun verband te zamen uitmaken één handeling. Zoodanige eenheid van handeling kan niet bestaan waar de feiten zijn ongelijksoortig. Die ongelijksoortigheid volgt reeds daaruit als het eene feit een overtreding oplevert betreffende de zeden en het andere een overtreding betreffende de openbare orde. — H. R. 21 November 1892; W. 6273; P. v. J. 1893, 8; W. 6273; N. R. CLXII, 242; Rep. 1892, 10709.

148. Als wel het misdrijf van verduistering driemaal is gepleegd, doch de feiten telkens geheel op zich zelf staan, kan van een voortgezet misdrijf geen sprake zijn. — H. R. 2 Februarij 1891; W. 5995; P. v. J. 1891, 49; Rep. 1891, 7774. v. d. H., Strafr. 1891, 55.

149. Uit de omstandigheid, dat door denzelfden persoon op verschillende tijdstippen hetzelfde strafbaar feit wordt gepleegd, volgt nog niet, dat die feiten in zoodanig verband staan, dat zij als een voortgezette handeling moeten worden beschouwd. H. R. 19 Januarij 1891; W. 5989; P. v. J. 1891, 41; Rep. 1891, 7775; v. d. H., Strafr. 1891, 29.

150. De enkele omstandigheid, dat meerdere feiten gelijktijdig voorvielen, is niet voldoende om ze in den zin van dit art. als eene voortgezette handeling te beschouwen. Eenheid van handeling als gevorderd wordt voor de toepassing van dit art., kan niet bestaan waar de feiten ongelijksoortig zijn. De ongelijksoortigheid dier feiten volgt daaruit; dat het eene feit een overtreding oplevert, betreffende de zeden en het andere een overtreding betreffende de openbare orde. — H. R. 19 Maart 1894; W. 6479; P. v. J. 1894, 40.

151. Voor eene voortgezette handeling in den zin van dit art. is noodig niet alleen dat er meerdere gelijksoortige feiten gepleegd zijn, maar ook. dat de feiten de uiting van een en hetzelfde ongeoorloofd besluit zijn. De vraag of meerdere gelijksoortige feiten, in dezelfde gemoedsstemming gepleegd, al dan niet de uiting zijn van een en hetzelfde besluit, staat ter beslissing van den judex facti. — H. R. 11 Junij 1894; W. 6515.

152. Hij, die op drie achtereenvolgende dagen een valsch, onder eens anders naam gestelden en onderteekenden brief schrijft, gerigt aan drie verschillende personen en aan verschillende personen ter hand gesteld en strekkende om daarop afgifte te bekomen van twee afzonderlijke voorwerpen, in het bezit van afzonderlijke personen, begaat drie feiten van valschheid die niet als ééne voortgezette handeling kunnen worden beschouwd. — Hof Leeuwarden 27 Januarij 1887. Anders Regtb. Winschoten Sine die; T. v. S. I, 549.

153. Het door den voogd in een tijdsverloop van zeven jaren achtervolgens, zonder regterlijke magtiging verkoopen van een twintigtal aan zijn pupil behoorende effecten met het doel om de opbrengst ten eigen bate aan te wenden, hetgeen ook werkelijk geschied is, moet worden beschouwd als ééne voortgezette handeling. — Regtb. Dordrecht 23 Junij 1893; Hof 's Gravenhage 21 September 1893; P. v. J. 1893, 84; W. 6378; Rep. 1893, 1671.

154. Wie drieentwintig maal onder voorgeven van den regtmatigen houder te zijn op twee aan anderen toebehoorende spaarbankboekjes die hij onder zich heeft genomen en gehouden, bij de spaarbank *f* 20 afhaalt, maakt zich schuldig aan één voortgezet misdrijf. — Regtb. Amsterdam 9 Julij 1890; Anders Regtb. Amsterdam 29 Mei 1889; W. 5962; Rep. 1891, 7777.

155. Hij, die nachtrumoer maakt door luidkeels te zingen en te schreeuwen en daarbij tevens oneerbare liederen zingt, begaat twee feiten, die ofschoon elk op zich zelf overtreding opleverende, in zoodanig verband staan, dat zij moeten worden beschouwd als ééne voortgezette handeling. — Kantg. Schiedam 27 October 1886; T. v. S. I, 549.

Art. 57.

156. Indien schuldig is verklaard aan eene, zij het ook voortgezette overtreding, kan slechts tot het maximum der op de overtreding gestelde boete worden opgelegd en kan dit maximum niet met een derde worden verhoogd. — H. R. 24 October 1892; P. v. J. 1892, 101; N. R. CLXII, 112.

157. Door één handeling kunnen niet meerdere misdrijven worden gepleegd. Hij, die zich door één handeling zich meerdere aan verschillende eigenaren behoorende voorwerpen die hij anders dan door misdrijf onder zich heeft, opzettelijk wederregtelijk toeëigent, maakt zich schuldig aan één misdrijf van verduistering. — Regtb. Assen 25 Junij 1889; W. 5753; P. v. J. 1889, 83.

Art. 61.

158. Dit art., omdat het alleen algemeene „voorschriften" en geene verbods- of strafbepalingen inhoudt, behoeft niet in een veroordeelend vonnis te worden aangehaald. — H. R. 17 November 1890; W. 5905; P. v. J. 1891, 25; N. R. CLVI, 232; v. d. H., Strafr. 1890, 273.

Art. 62.

159. Bij toepassing van het eerste lid van dit art. behoort voor elke overtreding uitdrukkelijk een afzonderlijke straf te worden uitgesproken, oplegging van een gecombineerde straf, ook al geldt het ongelijksoortige straffen, is ongeoorloofd. — Regtb. Amsterdam 29 April 1891; W. 6085.

Art. 63.

160. Onder veroordeeling tot straf in dit art. bedoeld, is te verstaan de veroordeeling krachtens welke de straf wordt ten uitvoer gelegd. Een feit, gepleegd hangende het beroep in cassatie tegen een veroordeelend vonnis, moet geacht worden na die veroordeeling gepleegd, als het beroep in cassatie wordt afgewezen. — Regtb. Alkmaar 4 Junij 1889. H. R. 30 September 1889; T. v. S. V, 487.

Art. 64.

161. Mr. M. G. Tieboel van den Ham. De regel „volenti non fit injuria" ten aanzien van klachtdelicten. — T. v. S. VII, 101.

162. Indien eene weduwe is hertrouwd en hetzij in de voogdij is bevestigd of op nieuw als voogdesse is benoemd over hare in eerste huwelijk verwekte kinderen, moet in het geval bedoeld bij dit art. de klagte geschieden zoowel door haar, als door haren tweeden echtgenoot. — H. R. 21 Maart 1892; W. 6167; P. v. J. 1892, 55; v. d. H., Strafr. 1892, 135: N. R. CLX, 359; Rep. 1892, 9892.

163. Wegens voor de vouw beleedigende aan den man toegevoegde verwijtingen, moet door de vrouw een klacht worden ingediend. — Regtb. Dordrecht 7 October 1892; W. 6146; Rep. 1892, 9097.

164. Indien de minderjarige tegen wien een misdrijf is gepleegd, dat op klacht vervolgbaar is, nadat dit misdrijf was gepleegd, den leeftijd van dertien heeft bereikt, blijft de vader, mits blijvende binnen de termijn, bedoeld in art. 66, bevoegd tot het indienen der klacht. — Regtb. 's Gravenhage 7 Mei 1894; W. 6499.

Art. 66.

165. De fatale termijn van dit art. is niet overschreden, ook al droeg de klager langer dan dien termijn toestaat, kennis van het materieel feit, waarover hij klaagt, als hij slechts binnen dien termijn te weten is gekomen, dat gezegd feit het gevolg is van misdrijf. — Regtb. Dordrecht 23 Junij 1893, P. v. J. 1893, 54; W. 6377; Rep. 1893, 997

Art. 68.

166. Mr. B. van Roijen. Non bis in idem. Art. 68 Strafr. bedoelt met feit een strafbare handeling. — R. Mag. X, 437.

167. Mr. J. N. J. E. Thijssen. Eenige opmerkingen aangaande het 2e lid van art. 68 Strafr. — T. v. S. VI, 4, 348.

168. Indien bij een tweede dagvaarding, nadat voor een feit een ontslag van regtsvervolging is uitgesproken, hetzelfde materieele feit is ten laste gelegd, doch nu met de bijvoeging dat de dader wederregtelijk heeft gehandeld, dan is teregt dit art. toegepast. — H. R. 13 April 1891; P. v. J. 1891, 69; W. 6020; N. R. CLVIII, 243; v. d. H., Strafr. 1891, 118.

169. Vrijspraak van diefstal maakt niet eene vervolging, ter zake van heeling derzelfde voorwerpen, waarvan vroeger de diefstal beweerd werd, niet-ontvankelijk. — Hof Arnhem 4 Februarij 1891; P. v. J. 1891, 27; Rep. 1891, 8198.

165. Wie eenmaal van oplichting is vrijgesproken, kan niet andermaal ter zake van dezelfde gebeurtenissen, thans als verduistering gequaliceerd, worden vervolgd. — Regtb. Groningen 4 Junij 1891; W. 6092.

170. Het levert geen bis in idem op als iemand na eerst wegens een feit teregtgestaan te hebben en vrijgesproken te zijn, daarna op nieuw teregtgesteld wordt, wegens de poging tot dat feit. — Regtb. Arnhem 6 October 1892; Hof Arnhem 12 October 1893; W. 6281; Rep. 1893, 1985.

171. Het O. M. is niet ontvankelijk in een vervolging wegens dezelfde materieele feiten, ter zake waarvan de beklaagde bij een vroeger vonnis is ontslagen van regtsvervolging, ook al is dat vonnis nog niet in kracht van gewijsde gegaan uit hoofde van een daartegen ingesteld nog aanhangig hooger beroep. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 December 1893; W. 6437.

Art. 69.

172. Als de regter verneemt, dat een beklaagde is overleden na de sluiting van het onderzoek ter teregtzitting, doch vóór de uitspraak, dan moet hij het onderzoek heropenen, ten einde zich zekerheid te verschaffen omtrent het overlijden van den beklaagde. — Regtb. Breda 12 Mei 1992; T. v. S. VII, 457; Rep. 1893, 1986.

Art. 70.

173. D. J. Wolfson. Eenige beschouwingen over de verjaring in het Strafrecht. Leiden 1890.

174. J. Spoor. Transactie in strafzaken. Leiden 1892.

175. Mr. Ph. Kleintjes. Invloed der verjaring van het recht tot strafvordering of tot uitvoering van de straf op het al of niet toestaan eener aangevraagd uitlevering. — T. v. S. VI, 4, 333.

Art. 77.

176. De verjaring van straffen opgelegd bij een vonnis bij verstek gewezen, gaat volgens dit art. in vóór de aanhouding van den veroordeelde. — M. F. 9 November 1889, no. 51; M. F. 7 December 1889, no. 6; P. W. 7863.

Art. 82.

177. H. K. Roessingh. Over lichamelijk letsel en zwaar lichamelijk letsel in het bijzonder. Groningen 1894.

178. Dit art. is enuntiatief, niet limitatief. Hieruit volgt dat door 's regters beslissing, dat een letsel waardoor levensgevaar is ontstaan als zwaar ligchamelijk letsel is te beschouwen, art. 300 alin. 2 niet kan zijn geschonden of verkeerd toegepast. — H. R. 9 November 1891; W. 6112; P. v. J. 1892, 17; v. d. H., Strafr. 1891, 336; N. R. CLIX, 117; Rep. 1891, 7778.

179. Het bijten in een hand, zoo, dat daarvan twee leden moeten worden geamputeerd, levert zwaar ligchamelijk letsel op. — Regtb. Groningen 15 Januarij 1891; W. 6035; Rep. 1891, 7779.

180. Onder zwaar ligchamelijk letsel moet worden begrepen eene verwonding die in den aanvang levensgevaarlijk is te achten, maar spoedig daarna dat karakter verliest, ook zonder dat daaruit voor den verwonde voortdurend letsel overblijft. — Regtb. Heerenveen 23 Maart 1893; W. 6324; Rep. 1893, 2163.

Art. 84.

181. Een spoorwegbeambte is niet begrepen onder de ambtenaren, bedoeld in dit art. of art. 267 Strafr. — Regtb. Alkmaar 5 December 1890; T. v. S. V, 519.

Art. 89.

182. Het afdalen in het vooronder van een schip is niet als inklimming te beschouwen. — Groningen 20 Maart 1890; W. 5925.

183. Het afdalen door een venster in een kelder gelijkvloers met de straat, levert in den zin der wet geen inklimming op — Regtb. Groningen 3 November 1892; W. 6297; Rep. 1893, 904.

Art. 90.

184. De omstandigheid, dat aan den eigenaar een sleutel wordt ontstolen en de dief daarmede later een slot opent, hetwelk de eigenaar vroeger ook met dien sleutel ontsloot, maakt dien sleutel niet tot een valschen. — Regtb. Utrecht 6 Februarij 1893; W. 6336, Rep. 1893, 1862.

Art. 98.

185. W. C. I. A. Peperkamp. De verspieding in verband met het oorlogsrecht, het militaire strafrecht en het gemeene strafrecht. Maastricht 1889.

Art. 113.

186. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt gevorderd, dat de verspreider van eenig geschrift als hier bedoeld, het oogmerk had om door middel van de verspreiding aan de in het geschrift vervatte beleediging ruchtbaarheid te geven of de ruchtbaarheid daarvan te vermeerderen. Daartoe is het niet voldoende, dat de verspreider het geschrift heeft gelezen en daarna een aantal exemplaren daarvan heeft verspreid, als niet tevens vaststaat, dat hij den wil heeft gehad om dit geschrift te verbreiden, wetende dat het een beleediging als in gemeld art. bedoeld, inhield. — H. R. 28 November 1892; W. 6278; P. v. J. 1893, 8. N. R. CLXII, 310; Hof 's Gravenhage 26 Januarij 1893; W. 6295; P. v. J. 1893, 14; Rep. 1893, 1013.

Art. 119.

187. Onder dit art. valt niet de beleediging een vreemden vorst in zijn eigen land aangedaan; medepligtigheid aan die daad is dus ook hier te lande niet strafbaar, al werden de betrekkelijke handelingen op Nederlandsch grondgebied gepleegd. — Regtb. Arnhem 4 Julij 1893; W. 6372; P. v. J. 1893, 88.

Art. 125.

188. M. A. de Savornin Lohman. De strafwet ten opzichte van de verkiezingen. Leiden 1890.

Art. 127.

189. Mr. A. Tak. Verkiezingsmisdrijven. — T. v. S. VII, 185.

Art. 127.

190. Dit art. onderscheidt niet tusschen het geval, dat de invulling van het stembillet geschiedt door den kiezer zelven en het geval, dat een ander dan de kiezer het billet invult. De toepasselijkheid van dit art. moet niet worden beperkt tot die handelingen welke regtstreeks op het door den kiezer in te leveren stembillet zijn gerigt. Dit art. stelt ten aanzien van het tijdstip van het plegen van het misdrijf niet als vereischte voor de strafbaarheid iets meer dan dat het gepleegd is bij gelegenheid eener verkiezing. De uitdrukking „bedriegelijke handeling" in dit art. heeft blijkens de geschiedenis een zeer ruime beteekenis; niets wettigt hare beperking, noch omtrent den tijd waarop zij moet hebben plaats gehad, noch omtrent haren vorm, noch omtrent de vraag of bij een kiezer is opgewekt een error in persona of een error facti. — H. R. 10 November 1890; W. 5966; P. v. J. 1891, 23; v. d. H., Strafr. 1890, 257; N. R. CLVI, 175; Rep. 1891, 8679.

191. Dit art. vordert niet, dat de aanwijzing van een ander dan de door den kiezer bedoelde persoon geschiedde door hem die de bedriegelijke handelingen pleegt. De aanwijzing van voorbeelden bij de toelichting van een artikel beperkt de toepasselijkheid van dat art. niet tot de gevallen met die voorbeelden aangeduid of daarmede overeenstemmend. Volgens dit art. is het voldoende, dat de bedriegelijke handeling verrigt is bij gelegenheid der uitgeschreven verkiezing. De feitelijke beslissing, dat de kiezers bij het uitbrengen van hunne stem de bedoeling hadden de aanbeveling der liberale kiesvereenigingen te volgen, doch door de bedriegelijke handeling misleid, in strijd met die bedoeling andere personen hebben aangewezen, brengt mede dat bij die kiezers heeft bestaan error in persona in den zin van dit art. — H. R. 20 November 1890; P. v. J. 1891, 23; W. 5966; N. R. CLVI, 175; v. d. H., Strafr. 1890, 257.

Art. 131.

192. J. Limburg. De strafbare opruiing. Leiden 1890. — Aang. mr. J. Levy, W. 5892.

193. A. D. Coomans de Ruiter. De nieuwe Fransche strafbepalingen tegen de aanslagen der anarchisten. Amsterdam 1892.

194. Mr. M. G. Tieboel van den Ham. Uitlokken en opruien. — T. v. S. VIII, 126.

195. Bij dit art. is niet strafbaar gesteld de opruijing tot ongehoorzaamheid aan de wet tegen welke overtreding geen straf is bedreigd. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt gevorderd, dat bij de opruijing een bepaald strafbaar feit, al is het niet noodig daarvan de juiste woorden der wet te gebruiken, is aangeduid. De toepasselijkheid van dit art. is niet uitgesloten, indien de volvoering van het feit, waartoe wordt opgeruid, mogt afhangen van eenige omstandigheid, die daarbij in uitzicht wordt gesteld. Als een geschrift bij dit art. bedoeld, is te beschouwen het geschrift waarbij de lotelingen worden opgeruid, om als zij in militairen dienst zullen zijn, niet te voldoen aan een eventueel door hunne meerderen aan hen

in hunne betrekking gegeven bevel om de wapenen te rigten tegen diegenen, tegen wie dat moest worden bevolen, maar in dat geval hunne wapenen te keeren tegen anderen. — H. R. 17 November 1890; W. 5967; v. d. H., Strafr. 1890, 284; N. R. CLVI, 216; P. v. J. 1891, 19; Rep. 1891, 8015,

196. Dit art. is ook dan toepasselijk als het plegen van het strafbaar feit waartoe wordt opgeruid, afhankelijk is van een door den opruijer ondenstelde eventualiteit. — H. R. 8 Januarij 1894. W. 6464.

197. Wie op de openbare straat te Amsterdam een groote volksmenigte toespreekt met de woorden: „Werkeloozen, wij zijn door een strooibillet opgeroepen om te twee uren te komen op den Dam bij de Beurs, waar ook brood en geld zal verstrekt worden; doet men dat niet, welnu dan nemen wij de Beurs", maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Hof Amsterdam 11 April 1893; W. 6350; P. v. J. 1893, 54; Rep. 1893, 1407.

198. Hij, die op een protestmeeting tegen de ten uitvoerlegging van de zoogenaamde bloedwet ter gelegenheid van het aanstaand onder de wapenen komen van de lotelingen, tot voor den dienst aangewezenen onder meer zegt: ik zeg niet dat zulke miliciens in plaats van op de arbeiders, op de aanvoerders zouden moeten schieten die hun het bedoeld bevel gaven, maar zij zouden het geweer naar links kunnen gooijen, als hun gecommandeerd werd het naar regts te werpen, maakt zich schuldig aan opruijing tot het misdrijf strafbaar gesteld in art. 45 van het crimineel wetboek voor het krijgsvolk te land. — Hof Amsterdam 3 October 1893; Regtb. Amsterdam 8 Junij 1893; P. v. J. 1893, 100; Rep. 1893. 1408.

199. Het in het openbaar mondeling opruien tot geweldadig verzet van iemand die wegens dronkenschap wordt aangehouden, ten einde den aangehoudene ter ontnuchtering over te brengen, is een strafbaar feit, daar het verzet waartoe de opruiing strekte, betrof de aanhouding en het vastgrijpen waartoe de beambte niet alleen bevoegd, maar verpligt ware. — Hof Leeuwarden 31 Mei 1894; W. 6540.

200. Onder dit art. valt niet een bloote mededeeling eener politieke overtuiging en evenmin een redevoering, die wel in het algemeen een beslist opruiend karakter draagt, maar waarbij tot enkele bepaald aangewezen, voor uitvoering vatbare daad of handeling wordt opgeruid, die, zoo zij uitgevoerd werd, een strafbaar feit zou opleveren. — Regtb. Haarlem 22 Junij 1893; P. v. J. 1893, 78; W. 6384; Rep. 1893, 1406.

201. Opruiing geschiedt in het openbaar als zij gepleegd wordt in een herberg, ook dan als de aanwezige bezoekers daarin na het bij plaatselijke verordening bepaald sluitingsuur wederregtelijk verblijven. — Regtb. Heerenveen 19 October 1893; W. 6539.

Art. 133.

202. Schuldig aan het misdrijf van dit art. is hij, die door in een weekblad te plaatsen een met zijn naam onderteekende advertentie: „Stroopers we hebben steeds in voorraad eenloops achterlaadgeweren centraal kal. 12 voor slechts ƒ 9.—, onbreekbaar hazenstrikkendraad. — Regtb Heerenveen 22 October 1891; W. 6094; Hof Leeuwarden 1892; W. 6200; Rep. 1892, 10353.

Art. 138.

203. C. L. van Harinxma thoe Slooten. Het binnentreden van woningen. Leiden 1891.

204. J. C. H. Prikkken. Bescherming van woning. Utrecht 1892. — Aang. mr. S. J. M. van Geuns, Themis LIV, 345.

205. H. E. van IJsendijk Cz. Art. 138 Strafwetboek. Utrecht 1889.

206. J. C. Beth. Wettelijke bepalingen betreffende het binnentreden van woningen. Alfen a/R 1892.

207. Het vonnis, houdende veroordeeling krachtens dit art., moet wegens onvoldoende motiveering worden vernietigd, indien de beslissing dat het tijdstip waarop de beklaagde in eens anders woning is aangetroffen in de gemeente waarin de woning gelegen is, valt onder den tijd voor de nachtrust bestemd met geenerlei redenen of opgave van bewijsmiddelen waarop zij zou steunen, is omkleed. — H. R. 2 Junij 1890; W. 5883; v. d. H., Strafr. 1890, 111; N. R. CLV, 150.

208. De burgemeester is in de regtmatige uitoefening zijner bediening werkzaam, die den dader van het bij dit art. omschreven misdrijf tracht te verwijderen uit de woning waarin deze wederregtelijk vertoeft en dus handelt tot handhaving der wet en der openbare orde. — H. R. 13 October 1890; W. 5940; P. v. J. 1890, 99; N. R. CLVI, 21; v. d. H., Strafr. 1890, 200.

209. Indien feitelijk is beslist, dat volgens de dagvaarding is te laste gelegd dat iemand, nadat hem door den regthebbende de toegang is verboden en hij uit de herberg was verwijderd, toch weer zich daarheen begeven heeft, dan omvat die dagvaarding de voor het misdrijf van dit art. gevorderde elementen. Voor wederregtelijk binnendringen is niet noodig, dat dit is geschied door een der middelen of andere omstandigheden in het tweede lid van dit art. vermeld. Alinea 2 van dit art. is niet limitatief, doch enuntiatief. — H. R. 3 November 1890; W. 5963; P. v. J. 1891, 13; v. d. H., Strafr. 1890, 250; N. R. CLVI, 144.

210. De beslissing des regters, dat ter plaatse waar het ten laste gelegd feit gepleegd is, de tijd voor de nachtrust bestemd toen reeds was aangebroken, moet in cassatie worden geëerbiedigd, indien uit het vonnis blijkt, dat de regter zich heeft vergewist van de omstandigheden waaruit het intreden van gemelden tijd kan blijken, dat hij bij dat onderzoek zich heeft bediend van wettige bewijsmiddelen en dat hij bij zijn uitspraak rekening heeft gegeven van den uitslag van dat onderzoek. — H. R 29 December 1890; W. 5982; P. v. J. 1891, 35; v. d. H., Strafr. 1890, 343; N. R. CLVI, 380.

211. Een beklaagde eens vrijgesproken van het „binnendringen" in eene woning, kan niet ten tweeden male ter zake van datzelfde materiëele feit vervolgd worden, ook al houdt de tweede dagvaarding voor het eerst in dat het binnendringen wederregtelijk was. — H. R. 23 April 1891; W 6022; N. R. CLVII, 243.

212. Het binnentreden van een woning tegen den gebleken wil van den bewoner moet, voor zoover het niet valt onder de uitzondering van art. 158 Grw. als wederregtelijk binnen dringen worden beschouwd. De regter is bevoegd uit het feit, dat de dader de woning is binnengetreden, na de deur met geweld te hebben opengedrongen, de gevolgtrekking te maken, dat het binnentreden is geschied tegen den gebleken wil van den regthebbende. De regter is bevoegd dezelfde gevolgtrekking te maken uit de vijandige bedoelingen van den dader in verband met met het binnentreden door een uitgebroken deur. — H. R. 30 Januarij 1893; P. v. J. 1893, 24; W. 6293; N. R. CLXIII, 55; Rep. 1893, 823.

213. De telastelegging, dat de beklaagde eens anders woning is binnengetreden zonder voorkennis van den regthebbende en anders dan tengevolge eener vergissing, bevat niet het element van het wederregtelijk binnendringen, zooals in dit art. wordt gevorderd. — Hof Amsterdam 25 Junij 1889; Regtb. Amsterdam 10 Mei 1889; W. 5781.

214. Hij, die een logies besteld en verkregen heeft, vertoeft in het hôtel niet wederregtelijk en pleegt dus niet het misdrijf van dit art. door zich niet op de hem door en van wege den hôtelhouder gedane vordering aanstonds uit dat hôtel te verwijderen. Een logementhouder heeft het regt om een logeergast, die laat in den nacht in een ander vertrek dan de voor hem bestemde logeerkamer, niettegenstaande alle aanmaning, de orde blijft verstoren en de rust van zijne medelogeergasten bedreigt, het verblijf in dat vertrek en zelfs als hij zich niet naar zijne kamer wil begeven, in het logement te ontzeggen en hem zoo noodig, met behulp van den sterken arm beide te doen verlaten. De politieagenten, die in zoodanig geval voldoen aan het verzoek van den logementhouder om den logeergast uit het hôtel te verwijderen, zijn dus in de regtmatige uitoefening hunner bediening. — Hof Amsterdam 25 April 1893; W. 6361; P. v. J. 1893, 48; H. R. 23 October 1893; P. v. J. 1893, 92; W. 6414; Rep. 1893, 822.

215. Aan huisvredebreuk maakt men zich eerst dan schuldig, als men weet of althans moet weten dat men tegen den wil van den regthebbende binnendringt of vertoeft in de plaatsen in dit art. vermeld; de regthebbende is eerst in dat geval bevoegd dengene die dit feit pleegt, met den sterken arm van daar te verwijderen. — Hof Amsterdam 25 Junij 1890; W. 5937; P. v. J. 1890, 73; Rep. 1890, 5156.

216. Beteekenis en bewijs van de omstandigheid dat het misdrijf is gepleegd „gedurende den voor den nachtrust bestemden tijd". — Hof Amsterdam 5 Augustus 1890; P. v. J. 1890, 87; W. 5937.

217. Het regtmatig vertoeven van iemand in eens anders woning, houdt op zoodra de regtmatige bewoner dien persoon heeft aangemaand om zich daaruit te verwijderen. Indien die persoon na door de politie uit die woning verwijderd te zijn, weder naar binnen gaat, moet die daad gelijk gesteld worden met binnendringen. De rijksveldwachter die den bedoelden persoon in voormelde gevallen na herhaalde vruchtelooze waarschuwing op verzoek van den regtmatigen bewoner uit die woning verwijdert, verkeert in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Hof Leeuwarden 18 Junij 1890; W. 5922; H. R. 3 November 1890; v. d. H., Strafr. 1890, 1250; N. R. CLVI, 144; W. 5963; P. v. J. 1891, 13; Rep. 1891. 7368.

218. Indien in de dagvaarding niet uitdrukkelijk gezegd is, dat het ten laste gelegd feit is gepleegd gedurende den voor de nachtrust bestemden tijd, doch alleen het nachtelijk uur is vermeld, waarin het feit gepleegd is, kan toch een veroordeeling krachtens het tweede lid van dit art. volgen. — Hof Leeuwarden 25 Februarij 1892; P. v. J. 1893, 18; Rep. 1893, 1227.

219. De logementhouder heeft de bevoegdheid om zijn logeergast te ontzeggen het verblijf in de gelag- en koffiekamer van het hôtel en hem wegens diens onordelijk en rumoerig gedrag door de politie daaruit te doen verwijderen. — Hof Amsterdam 25 April 1893; W. 6361; P. v. J. 1893, 48; Rep. 1893, 822.

220. Ook een tapper is bevoegd om bezoekers, ook al maken deze verteringen, uit zijne localen te verwijderen. — Hof Leeuwarden 14 Junij 1888; W. 5922; T. v. S. V, 492; Rep. 1891, 7371.

221. Waar in de dagvaarding vooreerst is ten laste gelegd het wederregtelijk binnendringen in de gesloten woning bij een ander in gebruik en daarna het aangetroffen worden in diezelfde woning onder de omstandigheden in dit art. genoemd en als de regter zich, wat de plaats gehad hebbende feiten aangaat, alleen uitlaat over het laatste gedeelte van het ten laste gelegde en geen feiten opnoemt waaruit van het eerste bij de dagvaarding vermelde zou blijken en evenwel de beide onderdeelen als bewezen heeft verklaard, moet het veroordeelend vonnis als niet genoegzaam met redenen omkleed worden vernietigd. — Hof 's Gravenhage 23 Maart 1893; W. 6335; P. v. J. 1893, 70; Rep. 1893, 2033.

222. Voor de toepassing van dit art. is het geen vereischte, dat het binnendringen met feitelijk geweld is gepaard. Het is voldoende als de woning is binnengetreden ondanks den door uiterlijke teekenen geopenbaarden wil van den regthebbende. — Regtb. Alkmaar 16 Junij 1891; W. 6068; Rep. 1891, 7370.

223. De omstandigheid, dat aan den eigenaar een sleutel wordt ontstolen en de dief daarmede later een slot opent, hetwelk de eigenaar vroeger ook met dien sleutel ontsloot, maakt dien sleutel niet tot een valschen. Op deze wijze het huis van den eigenaar wederregtelijk binnenkomende, kan men niet geacht worden aldaar te zijn binnengedrongen. — Regtb. Utrecht 6 Februarij 1893; W. 6336; Rep. 1893, 1862

224. Het binnentreden van een politiebureau gedurende den tijd voor de nachtrust bestemd, kan niet als wederregtelijk worden gequalificeerd. — Regtb. Alkmaar 7 Januarij 1890; T. v. S. V, 494: Rep. 1891, 7369.

225. Een algemeene begraafplaats welke niet met de woning van den doodgraver in ééne afsluiting is begrepen, moet niet beschouwd worden als een erf in dit art. bedoeld, zoodat zij niet is een accessorium van die woning, maar is die woning een accessorium van de begraafplaats. De personen die te zamen en in vereeniging met elkander die begraafplaats op een tijd dat zij gesloten was, zijn binnengedrongen door eene opening welke zij hadden gemaakt in de heg die haar omgeeft, kunnen dus alleen strafbaar zijn wegens het overtreden eener gemeente-verordening, welk feit staat ter kennisneming van den kantonregter en in hooger beroep van de regtbank. — Regtb. Groningen 24 Augustus 1890; Hof Leeuwarden 16 October 1890; W. 5949; Rep 1890, 5158.

226. Als iemand bij een vonnis in een burgerlijk geding is veroordeeld tot ontruiming van een huis en dat vonnis is geëxecuteerd, dan maakt hij, ook als hij niet in dat vonnis heeft berust doch integendeel getoond heeft daarin niet te willen berusten, zich evenwel schuldig aan huisvredebreuk, als hij na de executie het bedoelde huis op een der in art. veroordeelde wijze binnendringt. — Regtb. Groningen 15 Augustus 1889; W. 5818; P. v. J. 1889, 95, 97; Hof Leeuwarden 3 October 1889; W. 5818; P. v. J. 1889, 115, 117; Rep. 1890, 5154.

227. De herbergier, die zijn herberg ten dienste eener openbare verkooping beschikbaar stelt, heeft zijn huisregt verkort; hij is niet bevoegd om gedurende den verkoop iemand eigendunkelijk uit zijn herberg te verwijderen. — Regtb. Middelburg 9 Februarij 1892; W. 6145; Rep. 1892, 9711.

228. Een erf aan alle zijden van naburige per-

ceelen door slooten en heggen afgescheiden en waartoe niet anders toegang wordt verleend dan door een over die sloot liggend onafgesloten brugje is een afgesloten erf in den zin van dit art. — Regtb. Groningen 5 Mei 1892; W. 6258; Rep. 1892, 9712.

229. Met de woorden: „besloten erf" in dit art is bedoeld een erf afgesloten door eenig zichtbaar teeken. — Regtb. Heerenveen 27 April 1893; P. v. J. 1893, 44; Rep. 1893, 824.

Art. 141.

230. Indien geen geweld tegen personen is gepleegd, maar de beklaagden alleen de wielen van een wagen hebben gegrepen met het doel om het vervoer van dien wagen tegen te gaan, is dit art. niet toepasselijk, doch is gepleegd het misdrijf van art. 284 lid 1. Ook al is het woord wederregtelijk niet in de dagvaarding opgenomen, kan toch een veroordeeling volgen als uit de feitelijke omschrijving het wederregtelijke der handeling volgt. — Hof Amsterdam 27 October 1891; P. v. J. 1892, 5; W. 6144; Rep. 1892, 10357.

231. Het woord „openlijk" in dit art. heeft geen andere beteekenis dan „voor ieder waarneembaar" — Hof Leeuwarden 13 Mei 1893; W. 6369; Regtb. Groningen 9 Maart 1893; P. v. J. 1893, 64; Rep. 1893, 1187.

Art. 143.

232. L. J. Rietberg. Het recht van vereeniging en vergadering in het Nederlandsch staatsrecht. Utrecht 1893.

233. F. J. J. Janssen. Het recht van vergadering in het Nederlandsch Staatsrecht. Amsterdam 1893.

234. J. G. Gratama Wz. Het recht van vereeniging en vergadering. Groningen 1890. — Aang. mr. A. A. de P., W. 5914.

235. Het feit, dat de sociaal-democratische bond regtspersoonlijkheid mist, belet niet, dat hij in den zin der wet van 22 April 1855 (St. 32) een vereeniging is, daar zijne leden zich duurzaam ter bereiking van een gemeenschappelijk doel hebben verbonden en daardoor hunne vereeniging als een eenheid met eigen wil in de maatschappij doen optreden. — Hof Arnhem 5 Mei 1893; W. 6334; Rep. 1893, 1937.

236. Uit de omstandigheid, dat het geven van vermakelijkheden in eene beweerde societeit, van het regt van introductie op zeer ruime wijze wordt gebruik gemaakt, kan niet worden afgeleid dat het locaal waar die vermakelijkheden worden gehouden, een voor ieder toegankelijke plaats is. — Regtb. Amsterdam 25 Januarij 1893; P. v. J. 1893, 26; Rep. 1893, 1938.

Art. 150.

237. Mr. A. Tak. Lijkenroof (art. 150 Strafw.). T. v. S. VII, 114.

Art. 152.

238. B. Ph. de Beaufort. Beschouwingen over het tweegevecht. Utrecht 1881.

239. W. M. H. Anten. Het verachtelijke en verderfelijke van het duel. Amersfoort 1892.

Art. 157.

240. H. de Rouville. Art. 157 Strafrecht. — W. 6534.

241. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het onverschillig of de brand is gesticht in eigen of eens anders goed. — H. R. 14 Maart 1892; W. 6165; P. v. J. 1892, 53; N. R. CLX, 348; v. d. H., Strafr. 1892, 123; Rep. 1892, 9193; Hof Leeuwarden 5 November 1891; Anders Regtb. Groningen 20 Augustus 1891; W. 6147.

242. Voor het misdrijf van brandstichting is het geen vereischte, dat des daders opzet op gemeen gevaar voor goederen of op levensgevaar voor anderen is gerigt. — H. R. 15 Augustus 1893; W. 6378; P. v. J. 1893, 70; Rep. 1893, 277.

243. Het doorsteken van een dijk of dam, dienende tot waterkeering, onregtmatig en onwettig tot stand gebracht, is niet strafbaar omdat zoodanige dam of dijk een versperring van een waterweg is, bij de wet verboden. — Hof Arnhem 23 December 1890; T. v. S. V, 490.

244. Voor het misdrijf van dit art. is het geheel onverschillig of men eigen of eens anders goed in brand steekt. — Hof Leeuwarden 5 November 1891; W. 6147; Rep. 1892, 9194.

245. Gemeen gevaar voor goederen kan niet geacht worden gelegen te zijn in het bijzonder gevaar voor nog een andere in de nabijheid aanwezige zaak buiten de in brand gestokenen, maar bestaat eerst dan als de brand gevaar veroorzaakt voor een belangrijke hoeveelheid goederen in een eenigzins uitgebreiden zin. Er kan alzoo van „gemeen gevaar voor goederen" geen sprake zijn waar in de dagvaarding op geen ander te duchten gevaar van het in brand steken van een rietschelf wordt gewezen dan van een takkenschelf en een schuurtje in de nabijheid der rietschelf aanwezig. — Regtb. 's Gravenhage 28 Augustus 1891; W. 6072; Rep. 1891, 6782.

246. Brandstichting in een huis is voltooid, als een deel van een behangsel verbrand en een gat in den vloer gebrand is, maar de brand òf door de vochtigheid òf door gemis aan tocht geen voortgang heeft gehad. — Regtb. Haarlem Sine die; P. v. J. 1888, 132.

Art. 157, 2°.

247. Indien de bewoners van een brandend huis zich zonder moeite hebben kunnen redden, is het bestaan van gevaar voor menschenlevens niet bewezen en een onderzoek naar de schuld derhalve onnoodig. — Regtb. Alkmaar Sine die; P. v. J. 1888, 58.

Art. 158.

248. Hij, die, zij het ook uit onwetendheid omtrent het daardoor veroorzaakt gevaar, een ontstoken Romeinsche kaars door het geopend venster voor zich uit houdt, gericht op of in de richting van een aan de overzijde van de ruim twaalf meter breede straat gelegen huis, dat daardoor in brand geraakt, doet dezen brand door zijne schuld (lata culpa) ontstaan. — Regtb. 's Gravenhage 6 Julij 1894; W. 6535.

Art. 158, 1°.

249. Teregt wordt schuldig verklaard aan het misdrijf bij dit art. bedoeld hij die een schuif uit een duiker eener waterleiding doet nemen en dien duiker zonder toezicht heeft gelaten, tengevolge waarvan het water in groote hoeveelheid en met kracht daardoor is gekomen, zonder in de volgende dagen daarnaar om te zien of te doen zien, als tevens is beslist, dat het openzetten van den duiker, terwijl de beek met ijs bezet is, overstrooming kan veroorzaken en dus geen waakzaam oog op de gevolgen van het openzetten te houden, een onvoorzichtigheid van den beklaagde. — H. R. 16 November 1891; W. 6108; v. d. H., Strafr. 1891, 354; N. R. CLIX, 156; P. v. J. 1892, 21.

Art. 161.

250. Het doorsteken van een dijk of dam, dienende tot waterkeering, onregtmatig en onwettig tot stand gebracht, is niet strafbaar omdat zoodanige dam of dijk een versperring van een waterweg is, bij de wet verboden. — Hof Arnhem 23 December 1890; T. v. S. V, 496.

251. Dit art stelt strafbaar elke opzettelijke vernieling, onbruikmaking of beschadiging van eenig werk, dienende tot waterkeering of loozing, indien daarvan gevaar voor overstrooming te duchten is, onverschillig of die waterkeering door de overheid geschouwd wordt, of zij het eigendom is van den dader of van een derde, en of met of zonder regt een derde daarvan gebruik maakt. Dit art. verbiedt bedreiging van de algemeene veiligheid, ook door daden van eigen rigting of ten aanzien van eigen goed gepleegd. De vraag of een sedert langen tijd bestaand tot waterloozing dienend werk wel in overeenstemming is met de burgerlijke regten en pligten tusschen de eigenaren van landen waarvan het water door die waterloozing wordt afgevoerd, kan geen invloed uitoefenen op de vraag of het gepleegd feit al dan niet volgens dit art strafbaar is. — Regtb. Zwolle 8 Junij 1893, 9 November 1893; Hof Arnhem 12 September 1893; W. 6423; Rep. 1893, 1429.

Art. 165.

252. Bij dit art. wordt alleen schuld in het algemeen als een vereischte gesteld, zonder te onderscheiden omtrent de grondslagen der schuld, zoodat waar blijkt van verzuim bij aan den beklaagden opgedragen en door hem op zich genomen werkzaamheden, het onverschillig is op grond waarvan die hem waren opgedragen. De schuld van den beklaagde wordt niet opgeheven, al mag ook blijken, dat het door die schuld veroorzaakte ongeval ook nog aan die van een ander te wijten is. — Regtb. Groningen 6 Februarij 1890; W. 5842; P. v. J. 1890, 11, 17.

253. Een spoorwachter die vervolgd wordt wegens het misdrijf in dit art. omschreven, kan niet met goed gevolg tot zijne verdediging aanvoeren, dat het niet sluiten der boomen niet aan een verzuim zijnerzijds te wijten is, daar hij het kloksignaal niet heeft gehoord, als het gebruikelijk signaal van aankomst van den trein is gegeven van het vóór zijn wachtpost gelegen station en vernomen van een wachtpost verder van het station verwijderd dan zijn wachtpost, en hij niet dadelijk van het niet hooren van het kloksignaal heeft kennis gegeven. Zijne bewering dat hij niet in het bezit is van een door het spoorwegbestuur gecontroleerd uurwerk, is niet ter zake afdoende als hij niet beweert, dat zijn uurwerk ten tijde van zijn verzuim den juisten tijd niet aangaf. — Regtb. 's Gravenhage 28 December 1893; W. 6449.

Art. 177.

254. H. P. 't Hooft. Omkooping van ambtenaren. Leiden 1890.

255. C. J. D. Herman. De jurisprudentie op art. 177 Wetb. v. Strafrecht. Utrecht 1893.

256. Indien de persoon aan wien een gift wordt gedaan, niet de bedoeling heeft het hem ter hand gestelde als aanvaarde schenking in eigendom te verkrijgen, blijft de eigendom der overgegeven voorwerpen bij den schenker. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het niet noodig dat de gift ook door den ambtenaar is aangenomen. — H. R. 24 November 1890, P. v. J. 1891, 27; v. d. H., Strafr. 1890; 297; N. R. CLVI, 256; W. 5969; Rep. 1891, 7887.

257. „De subjectieve wetenschap van hem die tracht een ambtenaar om te koopen, dat hij dit doende poogt te bewerken, dat die ambtenaar in strijd met zijn pligt handelt, kan wel uit de omstandigheden waaronder die gift werd aangeboden of de belofte gedaan werd, maar niet uit het enkele feit dat de gift aangeboden of de belofte gedaan werd worden afgeleid. — H. R. 13 November 1893; P. v. J. 1893, 100; W. 6427; Rep. 1893, 1325.

258. Als de beklaagde aan een officier van gezondheid ƒ 25.— heeft beloofd om dien officier te bewegen hem goed te keuren voor den militairen dienst, maakt hij zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Groningen 19 November 1891; W. 6204.

259. Een keuringsdokter bij de Nationale militie is alleen deskundige, geen ambtenaar. — Regtb. Rotterdam 24 September 1892, P. v. J. 1892, 89.

Art. 177, no. 1.

260. Voor de toepassing van dit art. wordt niet vereischt de subjectieve wetenschap bij den dader, dat door de gift of de belofte de ambtenaar tot een onregtmatige daad of een onregtmatig nalaten in zijne bediening kan worden bewogen. — Hof Amsterdam 6 Junij 1893; W. 6367.

261. Voor de toepassing van dit art. wordt gevorderd, dat de dader geweten heeft, dat de ambtenaar zijn pligt niet zou nakomen als deze aan het verlangen van den beklaagde voldeed. Deze wetenschap kan wel worden afgeleid uit de omstandigheden, waaronder de gift of belofte is gedaan, maar mag niet worden afgeleid uit het aanbod op zich zelf van een gift of belofte. — H. R. 13 November 1893; P. v. J. 1893, 100; W. 6427; Rep. 1893, 1326.

Art. 179.

262. Niet schuldig aan het misdrijf in dit art. omschreven is hij, die een veldwachter als deze in de herberg van den beklaagde is binnengedrongen, met geweld heeft belet te constateeren, wie in de herberg aanwezig waren, indien het herberglocaal niet anders dan door de woning van beklaagde toegankelijk is en die veldwachter is opgetreden krachtens een algemeenen last tot het binnentreden van herberglocalen, deel uitmakende van en niet anders te bereiken dan door eene woning welken last hij ongeveer twee jaren te voren van den burgemeester heeft ontvangen. — Regtb. 's Hertogenbosch 28 April 1892; W. 6210.

Art. 180.

263. Mr. H. de Ranitz. Regtmatige uitoefening der ambtsbediening in art. 180 Strafr. — T. v. S. IV, 401.

264. Het feit, dat iemand een persoon door heftig aan hem te rukken en te trekken uit handen van de politiebeambten, die hem gearresteerd hebben tracht te bevrijden, is niet te qualificeeren als poging om een ambtenaar door geweld te dwingen tot het nalaten eener regtmatige ambtsverrigting strafbaar gesteld bij art. 179 jcto 45, maar als weerspannigheid strafbaar volgens art. 180 van dat wetboek. — H. Mil Ger. 16 Januarij 1894; W. 6464.

265. Een brugwachter belast met de handhaving der orde op zijn brug, is in de regtmatige uitoefening zijner bediening, als hij iemand, die op bedoelde brug aan het vechten is, met geweld

daarvan verwijdert. — H. R. 14 April 1890; W. 5861; P. v. J. 1890, 57; N. R. CLIV, 335; v. d. H., Strafr. 1890, 48; Rep. 1890, 5836.

266. Hij, die een in het jagtveld surveilleerenden ambtenaar, terwijl deze werkzaam was tot opsporing van een door hem op heeterdaad betrapte jagtovertreding met geweld dreigt, met het doel om zich tegen het onderzoek van zijn geweer te verzetten, is schuldig aan rebellie. — H. R. 14 October 1889; N. R. CLIII, 111; Rep. 1890, 5837.

267. Politieambtenaren die iemand aangrijpen, ten einde hem naar het bureau van politie te brengen, alleen ter zake, dat hij zijn voornemen te kennen gaf om in een woning waartoe hem de toegang was ontzegd en waaruit hij reeds was verwijderd, terug te keeren en zich in de rigting dier woning begaf, kunnen niet geacht worden hun ambtsplicht te vervullen en mitsdien toen de aangegrepene zich tegen hen verzette, niet werkzaam te zijn geweest in de regtmatige uitoefening hunner bediening. — H. R. 25 Januarij 1892; W. 6153; N. R. CLX, 162.

268. Voor het feit in dit art. strafbaar gesteld wordt opzet vereischt. — H. R. 21 Maart 1892; W. 6168; v. d. H., Strafr. 1892, 132; N. R. CLX, 378; Rep 1892, 11134.

269. Tot toepassing van dit art. op hem die zich met geweld heeft verzet tegen den rijksveldwachter tijdens deze den beklaagde arresteerde op het oogenblik van het plegen van een strafbaar feit met het oog op art. 41 Strafv. wordt niet vereischt dat op wettige wijze is beslist, dat bij den veldwachter de bedoeling bestond om den aangehoudene voor den officier of een der hulpofficieren te brengen. Indien vaststaat, dat aan bedoeld verzet is voorafgegaan het toebrengen van een slag met de vuist aan den rijksveldwachter en de dagvaarding afzonderlijke te lastelegging van het een en het ander inhoudt, moeten die feiten worden gequalificeerd als twee afzonderlijke misdrijven nl. mishandeling en wederspannigheid. — H. R. 27 Mei 1890; W. 5884; P. v. J. 1890, 90; v. d. H., Strafr. 1890, 92; N. R. CLV, 117; Rep. 1890, 5835.

270. Waar de aanhouding en gevangenneming van veroordeelde personen in het algemeen behoort tot de gewone bevoegdheid der deurwaarders komt volgens art. 320 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (St. 38) gelijke bevoegdheid ook toe aan de commiesen van Rijksbelastingen met betrekking tot in belastingzaken gewezen vonnissen. — H. R. 17 November 1890; P. v. J. 1891, 17; W. 5968; N. R. CLVI, 193.

271. Een politieambtenaar, die in een locaal waar geen sterke drank in het klein mag worden verkocht, op bloot vermoeden dat een flesch sterken drank inhoudt, haar in beslag neemt, handelt niet in de regtmatige uitoefening zijner bediening. Verzet tegen die inbeslagneming is dus niet strafbaar. — H. R. 25 November 1889; W. 5888; P. v. J. 1890, 15; v. d. Strafr. 1889, 412; N. R. CLIII, 369; Gemst. 2016; W. B. A. 2129; Rep. 1890, 5843.

272. Het vonnis, houdende veroordeeling krachtens dit art., is ten aanzien van het vereischte dat de ambtenaar, in casu de burgemeester, werkzaam was in de regtmatige uitoefening zijner bediening voldoende gemotiveerd, indien beslist is dat de burgemeester den beklaagde die van hem rekenschap omtrent ambtsverrigtingen kwam vorderen en te dier zake met geweld trachtte in zijne woning te dringen, daarin feitelijk heeft verhinderd door den beklaagde terug te dringen en de deur te sluiten. — H. R. 13 October 1890; W. 5940; P. v. J. 1890, 99; Gemst. 2043; Rep. 1890, 5838.

273. De commiesen bij 's Rijksbelastingen zijn bevoegd om ter uitvoering der uitspraken, houdende veroordeeling wegens overtreding van 's Rijksbelastingwetten tot gevangenisstraf veroordeelde personen aan te houden. — H. R. 17 November 1890; W. 5968; N. R. CLVI, 197.

274 Aan wederspannigheid maken zich schuldig zij, die zich met vereenigde krachten opzettelijk door daden van geweld hebben verzet tegen ambtenaren en leden der gewapende macht, werkzaam ter uitvoering van hun door het bevoegd gezag gegeven bevelen, strekkende ter ongestoorde verrigting van een openbaar gemeentewerk en ter bescherming der door de wet gewaarborgde vrijheid van arbeid. — H. R. 26 Junij 1893; W. 6366.

275. Uit de verklaringen der als getuigen gehoorde beambten, dat zij bij het plegen van het ten laste gelegde feit „in uniform gekleed, hunnen dienst als nachtwacht verrigten en een verregaand beschonken man in politiebewaring overbrachten", heeft de regter met juistheid de gevolgtrekking gemaakt, dat de beambten bij die gelegenheid waren in de regtmatige uitoefening hunner bediening; een nadere motiveering wordt daarbij niet vereischt. — H. R. 30 October 1893; P. v. J. 1893, 94.

276. Bij vervolging wegens wederspannigheid moet de beklaagde van regtsvervolging worden ontslagen, als de dagvaarding slechts inhoudt, dat hij weigerde zijn weg te vervolgen en het niet blijkt, dat deze weigering onregtmatig was of dat de beambte te regt het voortgaan eischte. — Hof Amsterdam 25 Junij 1889; W. 5765; W. B. A. 2112; Gemst. 1997; Rep. 1889; 2651.

277. Een wachtmeester der marechaussée is als ambtenaar van politie bevoegd om iemand, die zich in kennelijken staat van dronkenschap op den openbaren weg bevindt, aan te houden enkel en alleen om hem van den openbaren weg te verwijderen, en onschadelijk te maken. — Hof 's Hertogenbosch 26 November 1890; W. 5952; Anders Regtb. Maastricht 16 September 1890; W. 5921; Rep. 1890, 5841.

278. Agenten die iemand in arrest nemen ter voorkoming van verdere rustverstoring, handelen in de regtmatige uitoefening hunner bediening. — Hof Amsterdam 2 Februarij 1892; P. v. J. 1892, 33.

279. Agenten van politie zijn in de regtmatige uitoefening hunner functie als zij iemand aanhouden die in beschonken toestand verkeert en de rust op de openbare straat dreigt te verstoren. — Hof Amsterdam 23 Februarij 1892; P. v. J. 1893, 39.

280. Voor het bestaan van het misdrijf van dit art is het niet noodig, dat aan het optreden van de ambtenaren der politie een sommatie is voorafgegaan. — Hof Amsterdam 29 Mei 1894; P. v. J. 1294. 50.

281. Een dienaar van de openbare magt die een persoon op heeterdaad betrapt bij het plegen van een strafbaar feit, is krachtens zijn ambt tot aanhouding verpligt; hij is dus op het oogenblik der aanhouding in de regtmatige uitoefening zijner bediening, onafhankelijk van de vraag of het de bedoeling van den beambte is om zijn arrestant voor den officier van justitie of een der hulpofficieren te geleiden. — Hof 's Hertogenbosch 24 Mei 1893; P. v. J. 1893. 56; Rep. 1893, 1532.

282. Agenten van politie zijn in de regtmatige uitoefening hunner bediening als zij iemand aanhouden die in beschonken toestand verkeert en de rust op de openbare straat dreigt te verstoren. — Regtb. Amsterdam 3 Februarij 1892; P. v. J. 1892, 33; Rep. 1892, 1879; Hof Amsterdam 23 Februarij 1892; P. v. J. 1892, 39; Rep. 1892, 8878 vg.; Hof 's Hertogenbosch 24 Mei 1893; P. v. J. 1893, 56.

283. De ambtenaren van politie zijn niet bevoegd om een niet kennelijk dronken persoon tot handhaving van orde en rust gedurende korten tijd van de vrijheid te berooven. — Regtb Roermond 2 September 1890; Hof 's Hertogenbosch 29 October 1890; W. 5947; Rep. 1890, 5839.

284. De poging om een gearresteerde ter zake van misdrijf met geweld aan de ambtenaren-arrestanten te onttrekken, is strafbaar als wederspannigheid, ook dan als die poging geschiedde niet om de aanhouding te beletten, maar wegens de meening, dat de verdachte wel vrijwillig met de ambtenaren zou medegaan. — Regtb. Groningen 13 October 1892; W. 6302; Rep. 1893, 2088.

285. Geen strafbaar feit wordt gepleegd door hem die bij zijn aanhouding door een wachtmeester der marechaussée wegens het zich in kennelijken staat van dronkenschap op den openbaren weg bevinden, zich met geweld tegen dien beambte verzet als die aanhouding niet geschiedt om hem voor den officier van justitie te geleiden, noch om de identiteit van den beklaagde te onderzoeken of hem na ontnuchtering zelf te hooren en dan proces-verbaal tegen hem op te maken, maar enkel en alleen om hem van den openbaren weg te verwijderen en onschadelijk te maken. — Regtb. Maastricht 16 September 1890; W. 5921.

286. Aan geen strafbaar feit is schuldig hij, die op de openbare straat aangehouden door den burgemeester, wegens het maken van nachtrumoer, zich gewelddadig verzet tegen zijne arrestatie door zich aan een rasterwerk vast te klemmen zóo dat de burgemeester hem niet verder mede kon krijgen, indien het nachtrumoer had opgehouden vóór dat hij door den burgemeester werd vastgegrepen, de arrestatie niet gebleken is noodig te zijn om eene herhaling van dat rumoer te beletten en de burgemeester hem reeds vóór de arrestatie had herkend. — Regtb. Utrecht 18 Maart 1889; 5921.

287. Een rijksveldwachter optredende ter voorkoming en verhindering van eenig misdrijf handelt in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Regtb. Rotterdam 4 Maart 1893; W. 6344; Rep. 1893, 1524.

288. Een politiebeambte die ter teregtzitting in een zaak waarin hij de overtreding constateerde, als getuige optreedt, is niet in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Regtb. Rotterdam 11 Julij 1893; T. v. S. VII 474; Rep. 1893, 1531.

289. Een rijksveldwachter, een kennelijk beschonken persoon van den openbaren weg verwijderende, is in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Regtb. Rotterdam 11 Julij 1893; W. 6423; Gemst. 2207; Rep. 1893, 1530.

290. Aan ambtenaren belast met de opsporing van overtredingen der wapenwet, komt het regt van visitatie op den lijve niet toe. Wie zich met geweld er tegen verzet, dat een ambtenaar van politie twee stukken van een geweer onder zijne kleeren uithaalt, pleegt geen weerspannigheid. — Regtb. Utrecht 28 December 1891; W. 6140; W. B. A. 2256; Rep. 1892, 11135.

291. Het werpen met steenen naar politie, om zich te vrijwaren voor de sabelhouwen van politieagenten, die bij hunne maatregelen tot handhaving der orde, de grenzen van het noodzakelijke hebben overschreden, is geen verzet in den zin van dit art. — Regtb. Amsterdam 13 Februarij 1894; W. 6467.

292. Waar de politiebeambten bij het optreden tegenover een volksmenigte de grenzen van het noodzakelijke overschrijden, levert het werpen met steenen voor die beambten om zich voor hunne sabelhouwen te vrijwaren niet op een verzet, zoo als in dit art. als element van wederspannigheid wordt gevorderd. — Regtb. Amsterdam 27 Februarij 1894; P. v. J. 1894, 50.

293. Maréchaussées, iemand, die zich op den openbaren weg in kennelijken staat van dronkenschap bevindt, aanhoudende ten einde hem ter ontnuchtering over te brengen naar een arrestantenlocaal, verkeeren daarbij niet in de regtmatige uitoefening hunner bediening. — Regtb. Winschoten 13 April 1894; W. 6434; P. v. J. 1894, 34; Gemst. 2226.

Art. 181.

294. Het toebrengen van stooten aan een ambtenaar in functie, terwijl de beklaagde hem de deur uitduwde, is, waar niet blijkt van opzet om te mishandelen, strafbaar volgens dit art. en niet volgens artt. 300 en 304. — H. R. 21 November 1887; W. 5505; N. R. CXLVII, 330; v. d. H., Strafr. 1884, 468.

295. Als feitelijk is uitgemaakt, dat het gewelddadig verzet van den beklaagde tegen ambtenaren van politie is voorafgegaan door een slag aan één van hen toegebracht, dan is dit laatste teregt als een zelfstandig strafbaar feit en niet als een bestanddeel van het verzet beschouwd. — H. R. 27 Mei 1890; W. 5884; P. v. J. 1890, 69; N. R. CLV, 117; v. d. H., Strafr. 1890, 92.

296. Waar bewezen is dat de beklaagde bij het zich met geweld verzetten tegen ambtenaren, werkzaam in de regtmatige uitoefening hunner bediening aan één hunner gewelddadig twee pijnlijke stompen tegen de borst heeft toegebracht, daar moeten de bewezen feiten niet worden gequalificeerd als wederspannigheid, maar als wederspannigheid die ligchamelijk letsel ten gevolge had. — H. R. 30 October 1893; P. v. J. 1893, 94; W. 6420; Rep. 1893, 2090.

Art. 182.

297. De burgemeester, die bevel geeft tot het vormen van een cordon ter ongehinderde uitvoering van de volgens besluit van den gemeenteraad ondernomen reiniging der openbare riolen en ter bescherming van de goedwillige arbeiders, zijn de politiebeambten en militairen die zijne bevelen opvolgen, werkzaam in de regtmatige uitoefening hunner bediening. Waar de beklaagden zich met vereenigde krachten opzettelijk door daden van geweld hebben verzet tegen ambtenaren en leden der gewapende macht, werkzaam ter uitvoering van hun door het bevoegd gezag gegeven bevelen, strekkende ter ongestoorde verrigting van een openbaar gemeentewerk en ter bescherming der ook door art. 284 Wetb. v. Strafr. gewaarborgde vrijheid van arbeid, daar zijn alle bestanddeelen aanwezig van het misdrijf, voorzien in art. 182 Wetb. v. Strafr. — H. R. 26 Junij 1893; P. v. J. 1893, 68; W. 6366; Rep. 1893, 2091.

298. Waar in de dagvaarding ter zake van wederspannigheid niet is ten laste gelegd, dat de daarbij gepleegde feitelijkheden eenig ligchamelijk letsel tengevolge hebben gehad, kan de daad van den beklaagde niet worden gequalificeerd als wederspannigheid, waarbij de gepleegde feitelijkheden eenig ligchamelijk letsel ten gevolge hebben. — Hof Amsterdam 11 Junij 1890; W. 5948; Rep. 1890, 5833.

299. Waar bewezen zijn de feiten, dat een persoon, toen hij door een in uniform gekleeden surveilleerenden politieagent op straat gearresteerd werd wegens openbare dronkenschap om naar een

politiebureau te worden overgebracht, zich aan de handen van dien agent trachtte te onttrekken door rukken, trekken en slaan en dat een ander persoon dien agent tijdens hij de arrestatie verrigtte, een hevigen slag in het aangezicht heeft toegebracht, moeten die feiten worden gequalificeerd als wederspannigheid door twee personen met vereenigde krachten gepleegd. — Regtb. Amsterdam 3 Julij 1890; W. 5920; Rep. 1890, 5834.

Art. 183.

300. Een beëedigd spoorwegbeambte, bevorderd tot een andere betrekking bij dezelfde spoorwegmaatschappij, behoeft niet op nieuw den eed af te leggen om beschouwd te worden te behooren tot de in dit art. bedoelde personen. — Hof Amsterdam 13 Januarij 1893; W. 6338; P. v. J. 1893, 28; Rep. 1893, 2092.

301. De bevoegdheid aan de beambten der spoorwegmaatschappijen toegekend tot het opsporen van strafbare feiten en het opmaken van processenverbaal, is uitdrukkelijk beperkt tot de overtredingen der wet op de spoorwegen van 9 April 1875 (St. 67) en der in art. 72 dier wet met name aangewezen algemeene maatregelen van bestuur. Die bevoegdheid is niet uitgebreid door art. 183 Strafr., daar dit art. een bepaling van materiëel regt behelst en met het formeel regt niet in verband staat. Beleediging van een beambte eener particuliere spoorwegmaatschappij kan dus niet bewezen worden door een proces-verbaal door dien beambte opgemaakt. — Hof Leeuwarden 1893; P. v. J. 1893, 34.

302. Een beëedigd spoorwegconducteur is volgens dit art., hetwelk limitatief moet worden opgevat, slechts ten aanzien van art. 179—182 en dus niet van art. 267 gelijk te stellen met een ambtenaar. Mitsdien is het, als een dergelijk conducteur in de waarneming van zijne functiën beleedigd wordt, voor de vervolging daarvan, niet voldoende, dat de conducteur zulks in zijn procesverbaal, hetwelk daarna aan den officier van justitie ter vervolging toegezonden wordt, vermeldt, maar de conducteur moet deswege een klacht indienen volgens de artt. 13 en 14 Strafv. — Regtb. Arnhem 25 Julij 1893; W. 6454.

Art. 184.

303. L. van Praag. De beteekenis van „wettelijk voorschrift" in het Wetboek van Strafrecht. Leiden 1890.

304. Een politieambtenaar die alleen op bloot vermoeden dat in een bierhuis zonder vergunning sterke drank in het klein wordt verkocht en zonder dat van ontdekking op heeterdaad van een gepleegde overtreding sprake kan zijn, mag aldaar niet een flesch waarin hij vermoedt, dat zich sterke drank bevindt, van achter de toonbank wegnemen om die als stuk van overtuiging in beslag te nemen; hij kan niet geacht worden op dat oogenblik te zijn geweest in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — H. R. 25 November 1889; W. 5808; N. R. CLIII, 287; v. d. H., Strafr. 1889, 412.

305. Het voorschrift, waarbij aan de belastingambtenaren de bevoegdheid wordt gegeven tot onderzoek en verificatie, voorkomende in eene plaatselijke belastingverordening, moet als een wettelijk voorschrift worden beschouwd. — Hof 's Gravenhage 9 October 1890; P. v. J. 1891, 1; W. 5944; Rep. 1890, 5844.

306. De bedoeling van dit art. is niet om in het algemeen elke weigering om te voldoen aan eenig bevel of eenige vordering door een ambtenaar met eenig toezigt belast, strafbaar te stellen, maar alleen de weigering om gehoor te geven aan een ambtelijk bevel, dat krachtens een wettelijk voorschrift gegeven wordt, m. a. w. dat voortvloeit uit en steunt op een speciale wetsbepaling, waarbij den ambtenaar de bevoegdheid tot het geven van zoodanig bevel uitdrukkelijk verleend is. — Hof Amsterdam 30 October 1889; W. 5804.

307. Onder „wettelijk voorschrift" moet worden verstaan elke bepaling die middelijk of onmiddelijk uit de wet voortvloeit, elk algemeen voorschrift door of krachtens de wet gegeven. Daaronder zijn te rangschikken de voorschriften door de Provinciale Staten gegeven krachtens de bevoegdheid toegekend door de Provinciale wet en art. 1 der wet van 25 Mei 1880 (St. 86). Bovendien is het opmaken van een proces-verbaal door een veldwachter, om te strekken tot bewijs van een strafbaar feit eene handeling door hem ter uitvoering van een wettelijk voorschrift ondernomen. — Hof 's Gravenhage 27 April 1893; W. 6461; Anders Regtb. Middelburg 17 Februarij 1893; P. v. J. 1893, 62.

308. Art. 36 van het reglement van politie voor de polders in Zeeland, bepalende dat de ambtenaren van politie de overtreding van dit reglement bij proces-verbaal zullen constateeren, bevat niet een voorschrift in den zin van dit art., daar met „wettelijk voorschrift" worden bedoeld zoodanige voorschriften, welke zijn gegeven, hetzij bij eene wet, hetzij bij reglementen of verordeningen, die uit eene wet voortvloeijen of krachtens de wet zijn gegeven, terwijl genoemd art. 36 wel is ontstaan uit de bevoegdheid der Provinciale Staten van Zeeland, maar niet is voortgesproten uit eenig bijzonder voorschrift der wet. — Regtb. Middelburg 17 Februarij 1893; P. v. J. 1893, 62.

309. Als bewijs, dat een gemeenteverordening behoorlijk is afgekondigd, mag niet gelden een door den burgemeester tot den officier van justitie gerigte en na het sluiten van het onderzoek ingekomen missive, waarbij berigt wordt dat er een behoorlijke afkondiging is geschied. Waar dat bewijs ontbreekt, mag zoodanige verordening niet worden beschouwd als een wettig, veel minder als een wettig voorschrift bedoeld in dit art. — Regtb. Tiel 12 Januarij 1893; P. v. J. 1893, 8.

310. Het is geen strafbaar feit als de geleider van een hond die opzettelijk niet voldoet aan de vordering van een gemeenteveldwachter om aan hem, veldwachter, af te geven den hond waarmede hij, geleider, zich op den openbaren weg bevindt, terwijl dat dier niet gemuilkorfd is, hoewel het volgens besluit van den Commissaris des Konings van een muilkorf moet voorzien zijn. — Regtb. Amsterdam 12 September 1890; W. 5948; Rep. 1890, 5842.

311. Het bevel gegeven krachtens de bepaling voorkomende in een politieverordening „dat muzikanten verpligt zijn de uitoefening van hun bedrijf te staken, zoodra zij door de politie daartoe worden aangemaand", is te beschouwen als een bevel krachtens wettelijk voorschrift, welks niet naleving valt onder het bereik van dit art. — Regtb. Utrecht 10 Julij 1890; W. 5899, W. B. A. 2150; Rep. 1890, 5846.

312. Een havenmeester is als ambtenaar bevoegd om de schippers van ligplaats te doen veranderen; de schipper die evenwel zijn schip, na daartoe van gezegden ambtenaar ontvangen last niet verhaalt, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art., ook al wijst de havenmeester geen nieuwe ligplaats aan. — Regtb. 's Gravenhage 29 Julij 1890; W. 5922; Rep. 1890, 5845.

313. Onder dit art. valt niet hij die opzettelijk niet voldoet aan de door den burgemeester tot hem gerigte vordering om een haas welke naar het oordeel van dien ambtenaar binnen zijne gemeente onwettig was bemachtigd, en welken hij mitsdien in beslag wilde nemen, af te geven. — Regtb. Groningen 24 December 1889; W. 5814.

314. Als een deurwaarder der belastingen krachtens dwangbevel beslag leggende op de roerende goederen eens nalatigen belastingpligtige, dezen beveelt een kast te ontsluiten, dan geschiedt een vordering krachtens wettelijk voorschrift en het daaraan niet voldoen, kan alzoo leiden tot dit art., zelfs al behoort die kast aan een derde, indien slechts de beklaagde zelf die ontsloten kan krijgen. — Regtb. Utrecht 19 September 1892; W. 6251.

315. De instructie door een plaatselijken kommandant uit eigen hoofde aan een schildwacht gegeven om in het belang van den dienst het publiek van den openbaren weg te weren, levert geen grondslag op voor een wettelijk bevel. — Regtb. Amsterdam 21 Junij 1894; W. 6525.

Art. 186.

316. Th. L. Prins. Eenige opmerkingen naar aanleiding van art. 186 Strafr. Utrecht 1894.

317. Dit art. schrijft niet voor, dat de daar bedoelde bevelen met gelijke tusschenpoozen of op dezelfde plaats moeten zijn gegeven. Voor deze bevelen is geen vorm voorgeschreven. Commissarissen van politie zijn bevoegd, zoo noodig die bevelen te geven. — H. R. 5 Junij 1893; W. 6359; P. v. J. 1893, 58; Rep. 1893, 1197.

318. In geen wet of wettelijke verordening is aan een rijks- of gemeenteveldwachter de bevoegdheid gegeven om bij gelegenheid van een volksoploop een bevel te geven om zich te verwijderen en wel in den vorm en op de wijze als hij zou goedvinden. Om schuldig te worden verklaard aan het misdrijf van deelneming aan zamenscholing is het dus niet voldoende, dat men opzettelijk bij gelegenheid van een volksoploop zich niet heeft verwijderd na een drie maal gegeven bevel van een gemeente- of rijksveldwachter. — Hof 's Gravenhage 9 Maart 1893; P. v. J. 1893, 42; W. 6341; Rep. 1893, 1200.

319. Een verzameling van eenige honderden personen op den openbaren weg is een volksoploop in den zin van dit art., indien die verzameling van personen een optocht tracht te houden, zonder dat daarvoor vergunning is verleend. De hoofdinspecteur van politie optredende en handelende ingevolge bevel van den Commissaris van politie en dezen alzoo vertegenwoordigende, is bevoegd een volksmenigte te bevelen uiteen te gaan. — Hof Leeuwarden 28 September 1893; P. v. J. 1893, 80; Rep. 1893, 1196, 1199.

320. De drie bevelen tot verwijdering welke dit art. vordert, moeten ernstig gemeende bevelen die uitgevoerd kunnen worden en met elkander in verband staan. — Regtb. Leeuwarden 24 December 1892; P. v. J. 1893, 2.

321. Als een door den burgemeester krachtens art. 191 der gemeentewet vastgestelde instructie voor de dienaren van politie dezen in het algemeen belast heeft de handhaving der wettelijke verordeningen en de burgemeester den commissaris last heeft gegeven op 1 Mei eventueel te houden ongeoorloofde optochten des noods met geweld te doen uiteengaan en deze een daarmede overeenstemmend bevel aan den hoofdinspecteur heeft gegeven, waren de ambtenaren van politie bij het uiteen doen gaan van een volksmassa in de regtmatige uitoefening hunner bediening èn krachtens de instructie van den burgemeester het bevel gegeven door het hoofd der politie tot handhaving van bovengemelde verordening. — Regtb. Groningen 22 Junij 1893; P. v. J. 1893, 70; Rep. 1893, 1198.

Art. 187.

322. Het afscheuren van een ten verzoeke van een particulier door een deurwaarder ter voldoening aan art. 464 B. R. aangeplakte of aangeslagen bekendmaking, valt niet onder het bereik van dit art. of van art. 447 Strafr. — Regtb. Maastricht 23 Mei 1892; W. 6222; Maandb. v. D. VIII, 3; W. B. A. 2259; Rep. 1892, 8923.

Art. 188.

323. Het bepaald oogmerk om de justitie te misleiden, is geen bestanddeel van het in dit art. omschreven misdrijf. Art. 268 staat tot art. 188 niet in de verhouding van een bijzondere tot een algemeene strafbepaling. — H. R. 28 Maart 1892; W. 6167; P. v. J. 1892, 55; N. R. CLX, 389; v. d. H., Strafr. 1892, 140; Rep. 1892, 10951.

324. Voor het misdrijf van dit art. moet het oogmerk des daders gericht zijn op misleiding der overheid, welk oogmerk in de dagvaarding behoort te worden te laste gelegd. — Hof Arnhem 15 December 1891; P. v. J. 1892, 1; Rep. 1892, 10950.

Art. 191.

325. F. Wolfson. Bevrijding van gevangenen. Leiden 1892.

Art. 194.

326. De failliet die bij de inventarisatie weigert inlichtingen aan den curator te geven, is, indien de curator eerst later beëedigd is, niet strafbaar naar dit art. — Regtb. Rotterdam 17 Mei 1887; P. v. J. 1887, 21.

Art. 198.

327. Wie een in beslag genomen pak kleeren aantrekt en aanhoudt; maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art., ook al heeft hij dat pak kleeren aangetrokken zonder de bedoeling te hebben het aan het beslag te onttrekken, omdat hij kort te voren in het water was gevallen en droge kleeren noodig had. — Regtb. Groningen 5 December 1890; W. 5900; Maandb. v. D. VI, 7; Rep. 1890, 5730.

328. De eigenaar, bewaarder van in conservatoir beslag genomen vee, is ook bij volkomen gebrek aan voeder, niet geregtigd om tot behoud daarvan dat vee te verkoopen, maar heeft de bevoegdheid zijn ontslag als bewaarder te vorderen. — Regtb. Alkmaar 4 October 1892; W. 6279; Maandb. v. D. VIII, 12; Rep. 1893, 1201.

Art. 198, no. 4.

329. Bij een veroordeeling ter zake van het misdrijf van dit art. is alle onderzoek naar het al of niet aanwezig zijn van opzet uitgesloten. — H. R. 10 April 1893; P. v. J. 1893, 50.

330. Het opzet van de drie eerste alinea's van dit art. behoort niet tot de constitutieve elementen van het misdrijf van de vierde alinea, daar het opzet van derden, die de feiten in de drie eerste alinea's bedoeld, plegen, niet den minsten invloed uitoefent op het strafwaardige van des bewaarders onachtzaamheid. — Hof Amsterdam 1 November 1893; P. v. J. 1893, 98; W. 6441; Rep. 1893, 1203.

331. De vierde alinea van dit art. stelt den bewaarder voor het door zijne onachtzaamheid veroorzaken, dat door anderen aan een beslag goederen worden onttrokken, alleen dan strafbaar, als die goederen opzettelijk aan het beslag zijn onttrokken. — Regtb. Amsterdam 20 September 1893; P. v. J. 1893, 98.

Art. 207.

332. Indien vaststaat, dat een gedeelte van den eed onwaarheid bevat, kan die eed in cassatie niet worden gesplitst met de bewering, dat van een gedeelte de onwaarheid niet zou vaststaan, maar moet de feitelijke beslissing dat de verklaring in haar geheel valsch is, worden geëerbiedigd. — H. R. 30 Junij 1890; P. v. J. 1890, 83; N. R. CLV, 254; v. d. H., Strafr. 1890, 140.

333. De qualificatie van het in dit art. omschreven misdrijf wordt uitgedrukt door het woord „meineed" als opschrift van den titel waarin alleen dit art. voorkomt. — H. R. 26 Januarij 1891; W. 5994; P. v. J. 1891, 51; N. R. CLVII, 81; v. d. H., Strafr. 1891, 40; Rep. 1891, 7768 vg.

334. De regter is bevoegd, als hij ook maar van een gedeelte der afgelegde verklaringen de valschheid bewezen acht, wegens meineed te veroordeelen. — H. R. 29 Junij 1891; P. v. J. 1892, 1; W. 6066; N. R. CLVIII, 309; v. d. H., Strafr. 1891; 229; Rep. 1891, 7770 vg.

335. Voor een veroordeeling ter zake van meineed is het voldoende, dat bewezen is verklaard, het opzettelijk valschelijk voor den regter in een burgerlijk geding onder eede afleggen van een door de wederpartij als beslissende eed opgedragen verklaring, waar niet beweerd, veel min gebleken is, dat de bedoelde eed is afgelegd, zonder door den regter beslissend te zijn verklaard en niet met inachtneming van de door de wet voorgeschreven formaliteiten. — H. R. 21 Maart 1892; W. 6166; P. v. J. 1892, 57; N. R. CLX, 374; v. d. H., Strafr. 1892, 128; Rep. 1892, 10082.

336. Voor de ontvankelijkheid der vervolging wegens meineed is het geen vereischte, dat de van valschheid verdachte getuigenverklaring bij regterlijk gewijsde is geconstateerd. — H. R. 11 April 1892; P. v. J. 1892, 57; W. 6171; v. d. H., Strafr. 1892, 140, N. R. CLX, 412; Rep. 1892, 10089.

337. Indien bij het misdrijf van meineed de kwade trouw is aangenomen, op grond van verklaringen der getuigen, moet het er voor gehouden worden, dat het bewijs is geput uit de aanwijzingen, voortgevloeid uit die verklaringen. — H. R. 23 Mei 1892; P. v. J. 1892, 65.

338. Aan het procesverbaal, houdende verklaring van den getuige, die op de teregtzitting verdacht wordt zich aan meineed te hebben schuldig gemaakt naar luid van art. 174 Strafv. opgemaakt, is slechts bewijskracht toe te kennen ten aanzien van het afleggen dier verklaring. De valschheid daarvan en het bewust zijn van den beklaagde en derhalve zijn opzet om een valsche verklaring af te leggen, moet uit andere bewijsmiddelen blijken. — Hof Amsterdam 15 October 1889; W. 5800.

339. Vrijspraak van beklaagde belet niet, dat in diens zaak ten zijnen nadeele meineed kan worden gepleegd. — Hof Leeuwarden 8 Julij 1891; W. 6142; Rep. 1892, 10086.

340. Ook zonder inachtneming der voorschriften van art. 174 Strafv. kan een vervolging ter zake van meineed worden ingesteld. — Hof Amsterdam 27 Januarij 1892; P. v. J. 1892, 33; Rep. 1892, 10088.

341. Op grond eener eedsaflegging gedaan zonder inachtneming der formaliteiten voorgeschreven bij art. 50 B. R. kan nimmer een veroordeeling ter zake van meineed in een civiel geding volgen. — Regtb. Alkmaar 14 Junij 1892; W. 6200; Rep. 1892, 10083.

Art. 208.

342. J. C. Stalenhof. Bepalingen omtrent de munt. — T. A. R. VIII, 143.

Art. 209.

343. Onder het bereik van dit art. valt ook degeen die de daar bedoelde muntspetiën uitgeeft of in voorraad heeft, na ze self vervaardigd te hebben. — Regtb. Rotterdam 22 October 1892; T. v. S. VII, 464; Rep. 1893, 1220.

344. In dit art. is blijkens de woorden „toen hij ze ontving" slechts strafbaar gesteld het uitgeven of ter uitgifte in voorraad hebben van valsche muntspetiën door hem die deze met de wetenschap dat ze valsch zijn, van een ander heeft ontvangen, doch niet, indien zulks geschiedt door hem die deze zelf heeft vervaardigd. — Regtb. Amsterdam 4 April 1894; P. v. J. 1894, 68.

Art. 214.

345. J. Klein. Strafbare voorbereidingshandelingen bij sommige soorten van valschheid (art. 204, 233 en 234 Strafr). Amsterdam 1891.

Art. 219.

346. Onder „wettelijk voorschrift" in dit art. bedoeld, kan alleen verstaan worden eene bepaling der Rijkswet of van een bij een bijzondere wetsbepaling voorgeschreven reglement, niet een voorschrift van den minister van oorlog krachtens hetwelk op een nog ongeslacht maar ter slachting bestemd beest ten bewijze van goedkeuring door de garnizoensvoedingcommissie een z.g. staartlood wordt bevestigd. — Regtb. Utrecht 30 Mei 1890; Hof Amsterdam 2 September 1890; T. v. S. VI, 470.

347. Het voornemen in den tekst van een ingeschreven merk uitgedrukt, om eenige woorden te plaatsen op kurken van fleschen, kan geen uitsluitend regt op het gebruik dier woorden als merk doen ontstaan. Dit art. betreft alleen merken van overheidswege ingesteld en geene particuliere merken. — Regtb. 's Gravenhage 19 November 1891; W. 6161; Rep. 1892, 9698.

348. Waar twee merken in de hoofdvoorstellingen van elkaar geheel onderscheiden zijn, kan meerdere of mindere overeenstemming in de bijkomende voorstellingen geen overeenstemming of niet voldoende onderscheiding der merken in den zin der wet te weeg brengen. — Regtb. Maastricht November 1891; P. v. J. 1892, 18, Rep. 1892, 9694; Regtb. Rotterdam 22 November 1890; W. 5970; Rep. 1891, 7345.

Art. 225.

349. Mr. D. Simons. Aanteekeningen op de art. 225—227 Wetb. v. Strafr. — T. v. S. 47, 153.

350. Indien door den regter feitelijk is uitgemaakt, dat de bij dagvaarding omschreven mogelijkheid van nadeel aanwezig was, kan daarop in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 18 Julij 1890; P. v J. 1890, 91; Rep. 1890, 6270.

351. Het ter onderteekening aanbieden van een valsch certificaat aan een ter goeder trouw handelenden openbaren ambtenaar en het bewegen van dezen tot die onderteekening, is te beschouwen als het doen plegen en medeplegen van het

strafbaar feit van het „valsch opmaken" van gezegd bewijsstuk. — H. R. 8 Junij 1891; W. 6061; P. v. J. 93; v. d. H., Strafr. 1891, 189; N. R. CLVIII, 183; Rep. 1891, 8582.

352. Voor de toepasselijkheid van dit art. is noodig, dat het geschrift regtens eene bevrijding van schuld kan doen ontstaan. — H. R. 20 Julij 1891; P. v. J. 1892, 3; v. d. H., Strafr. 1891, 246; N. R. CLVIII, 337; W. 6067; Rep. 1891, 8583.

353. Als niet behoorlijk met redenen omkleed, moet worden vernietigd het vonnis, waarbij de beklaagde krachtens dit art. is veroordeeld ter zake van valschheid in geschrift, indien wel is beslist, dat uit het gebruik van het valsch opgemaakt stuk nadeel voor zeker persoon kon ontstaan, maar niet is overwogen op welke wijze dat nadeel kan ontstaan. — H. R. 20 October 1890; P. v. J. 1891, 1; W. 5942; v. d. H., Strafr. 1890, 211; N. R. CLVI, 45; Rep. 1890, 6269.

354. Dit art. is toepasselijk op hem die, zonder eenigen werkelijke handel te drijven, een handelsnaam bezigt op door hem vervaardigd handelspapier en van dat papier gebruik maakt als ware het echt en onvervalscht, zoodat uit dit gebruik nadeel kan ontstaan. — H. R. 28 Julij 1890; W. 5911; P. v. J. 1890, 95; v. d. H., Strafr. 1890, 171; N. R. CLV, 304; Rep. 1890. 6276.

355. Indien uit de bewezen verklaarde feiten voortvloeit, dat uit de gepleegde valschheid nadeel kan ontstaan voor den veehandel en voor de algemeene zaak, dan is de mogelijkheid van nadeel in concreto voldoende aangenomen. — H. R. 20 April 1891; P. v. J. 1891, 77; W. 6028; v. d. H., Strafr. 1891, 128; Rep. 1891, 8587.

356. Het tot stand brengen van een stuk waarvan de inhoud valsch is, valt als intellectueele valschheid onder het in dit art. vermelde „valschelijk opmaken". Het ter onderteekening aanbieden van een valsch certificaat aan den te goeder trouw handelenden burgemeester en het bewegen van dezen is een doen plegen en medeplegen van het misdrijf van valscheid. — H. R. 19 Junij 1891; P. v. J. 1891, 93.

357. Voor het bestaan van het misdrijf van valschheid in geschrift wordt, behalve het bestaan van het oogmerk bij hem die het geschrift valsch opmaakt of vervalscht om dat stuk als echt en onvervalscht te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, niet daarenboven vereischt, dat de vervaardiger van het geschrift eene bepaalde wijze van gebruik maken daarvan op het oog had, met dit gevolg, dat het misdrijf niet aanwezig zou zijn, indien het gebruik maken op een andere wijze dan de bepaalde door den vervaardiger beoogde wijze ware geschied. — H. R. 18 Januarij 1892; W. 6152; P. v. J. 1892, 35; N. R. CLX, 134; v. d. H., Strafr. 1892, 52; Rep. 1892, 10955.

358. In den zin der artt. 225 en 228 Strafr. is er mogelijkheid van nadeel, indien tengevolge der vervalschingen van een verbaal van stemopneming, de kiezers buiten staat worden gesteld om de geldigheid eener verkiezing te betwisten. — H. R. 27 Junij 1892; W. 6212; P. v. J. 1892, 75; N. R. CLXI, 321; Rep. 1893, 10956.

359. De onware verklaring, dat een kruisje bij wijze van handteekening in tegenwoordigheid des genen, die de verklaring aflegt door den verkooper onder eene koopacte gesteld is, levert geen strafbare valschheid op. — H. R. 19 Mei 1891; W. 6079; P. v. J. 1891, 83; Rep. 1891, 8580; v. d. H., Strafr. 1891, 149; N. R. CLVIII, 95.

360. Waar onder een in den vorm eener quitantie valsch opgemaakt stuk de handteekening staat niet van den schuldeischer, maar van een derde, hangt de mogelijkheid van benadeeling van den schuldeischer door gebruik van dat stuk, daarvan af, of die derde tot het kwijten voor aan den schuldeischer verschuldigde gelden uitdrukkelijk of stilzwijgend gemagtigd was. — H. R. 23 Mei 1892; W. 6194; P. v. J. 1892, 67; N. R. CLXI, 106; v. d. H., Strafr. 1892, 211; Rep. 1892, 10962.

361. Ter handstelling van een vervalscht stuk aan een derde om het ten bate van hem die het overhandigde, te gebruiken tot het doel waartoe het vervalscht was, is gebruik maken van dat stuk in den zin van art. 225, alin. 2. — H. R. 20 Maart 1893; W. 6320; P. v. J. 1893, 32; N. R. CLXIII, 296; Rep. 1893, 1866.

362. Het vervaardigen van een wisselbrief met geheel verdichten inhoud, levert slechts één misdrijf van valschheid op. — Hof Amsterdam 30 Mei 1890; P. v. J. 1890, 51; Rep. 1890, 6270.

363. Voor de toepassing van dit art. is het niet noodig, dat uit het geschrift eenig bepaald civielregtelijk te construeeren regt of eenige bepaalde verbindtenis kan ontstaan. Uit het gebruik van een met een valschen naam onderteekenden bestelbrief kan nadeel ontstaan. Uit een geschrift, waarbij toezending van waren wordt gevraagd om die te verkoopen, welke waren of in natura moeten worden teruggegeven of waarvan de opbrengst moet worden verantwoord, kan eenig regt of verbindtenis ontstaan. — Hof Amsterdam 15 Julij 1890; P. v. J. 1890, 83; Rep. 1890, 6268.

364. Een stuk door een afgetreden penningmeester eener vereeniging geheel geschreven en door hem voor conform geteekend, kan tot bewijs dienen van den inhoud daarvan tegenover de bestuurders dezer vereeniging met het gevolg, dat door dit gebruik, nadeel voor de vereeniging mogelijk was. — Regtb. Utrecht 29 December 1888; W. 5811.

365. Ook de mogelijkheid van een maatschappelijk nadeel is voldoende voor een veroordeeling ter zake van valschheid in geschrift. — Regtb. Arnhem 9 Junij 1891; W. 6062; Rep. 1891, 8586.

366. Het zenden van een postwissel, valsch gequiteerd door den brievengaarder aan den directeur van het postkantoor waaronder hij ressorteert, als ware de quiteering echt en ten bewijze der uitbetaling, is een gebruikmaken van het geschrift waardoor nadeel ontstaan kan. — Regtb. Tiel 1 September 1892; W. 6233; Rep. 1892, 10957.

367. Indien de beklaagde militair is, doch, vóór hem de krijgsartikelen zijn voorgelezen, valschheid in geschrift pleegt in de aanwervingstukken, is de burgerlijke regter bevoegd. — Regtb. Rotterdam Sine die; P. v. J. 1891, 1.

368. Maakt zich schuldig aan 1°. valschheid in geschrift; 2°. aan opzettelijke gebruikmaking van het valsch geschrift, als ware het echt, hij die aan een ander een stuk tryp verkoopt en geleverd heeft en de koopsom van den kooper ontvangen hebbende deswege een quitantie vervaardigt en onderteekent met een anderen naam dan de zijne en deze quitantie aan den kooper voor de gedane betaling ter hand stelt. — Regtb. 25 Julij 1890; W. 5944.

369. Het valsch opmaken van een quitantie tusschen personen die in betrekking tot elkander staan, valt niet onder dit art., daar zoodanige quitantie geen geschrift is dat een bevrijding van schuld inhoudt. — Regtb. Alkmaar Maart 1892; P. v. J. 1892, 29; Rep. 1892, 10960.

370. Tot de algemeene vereischten van valschheid in geschrifte behoort o. a. een geschrift, dat

minstens tot bewijs van eenig feit kan dienen. Een stuk, voorzien met een naam van een niet bestaanden burgemeester van een niet bestaande gemeente, kan nergens en nooit een bewijs opleveren van het feit in dat stuk omschreven. Zoodanig stuk kan wel een middel zijn om een voorgenomen bedrog te doen gelukken, maar kan niet worden genoemd een in den zin der wet valschelijk opgemaakt stuk. Een stuk moet valschelijk opgemaakt d. i. valsch worden genoemd, als het de uiterlijke kenteekenen vertoont van een stuk dat gelijkluidend als echt kan worden gedacht. — Regtb. Groningen 29 Junij 1893; P. v. J. 1893, 66; Rep. 1893, 1863.

371. Onder het woord „geschrift" in dit art. kunnen ook telegrammen worden begrepen. Voor de strafbaarheid wegens het opmaken van een valsch telegram wordt, behalve de overige vereischten van valschheid, vereischt 1⁰. dat de inhoud van het aan den geadresseerde ter hand gesteld stuk volkomen overeenstemt met dien van het door den opsteller geschreven en afgegeven formulier; 2⁰ dat de inhoud bestemd is om tegenover den geadresseerde of derden tot bewijs te dienen van eenig feit. — Regtb. Amsterdam 29 November 1893; P. v. J. 1894, 40.

372. Hij, die als hoofd eener handelsvereeniging door zijn ondergeschikten boekhouder een kasboek met verzonnen posten van ontvangst en uitgaaf laat opmaken en daarvoor instructies gaf, doet in den zin der wet plegen het misdrijf van valschheid, terwijl de ondergeschikte is manus ministra. Voor de strafbaarheid van den patroon is het daarbij onverschillig of de ondergeschikte zelf al dan niet strafregtelijk verantwoordelijk is. — Regtb. 's Gravenhage 1 Februarij 1894; P. v. J. 1894, 30.

373. De agent eener levensverzekeringmaatschappij, den leeftijd van hem die verzekerd wenscht te worden, opzettelijk onjuist invult in de aanvraag tot verzekering, maakt zich schuldig aan valschheid, niet aan oplichting. — Regtb. 's Hertogenbosch 18 April 1893; W. 6339; Rep. 1893, 1865.

374. Een zoogenaamd quitantieboek, door den patroon aan zijn bediende ter hand gesteld om daarin, telkens na afscheiding eener quitantie, op het overblijvend deel der bladzijde ten behoeve der contrôle, aanteekening te houden van de betaling, waarvoor die quitantie is afgegeven, is geen geschrift in den zin van dit art. en de bediende die op aanblijvende souche opzettelijk onwaarheden schrijft, pleegt geen valschheid in geschrifte — Regtb. Amsterdam 28 December 1893; W. 6450.

375. De kantoorbediende die op de in een quitantieboek na het afgeven der quitantie overblijvende strook (souche) vermeldt, dat de quitantie is afgegeven voor een ander bedrag dan werkelijk het geval is, en die verklaring onderteekent, maakt zich niet schuldig aan het misdrijf van dit art., daar het alleen betrekking heeft op geschriften, die, hetzij in regte, hetzij voor het administratief gezag als bewijsmiddel kunnen dienen. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 72.

376. Een geschrift kan alleen dan als valsch opgemaakt worden beschouwd, indien het reeds in zijn oorsprong het karakter van echtheid mist en reeds van den aanvang af als een valsch geschrift moet worden beschouwd. Aan het vervalschen van een geschrift maakt zich niet schuldig de gemeentesecretaris, die voor het opmaken van een afschrift eener verleende vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein met toestemming van den regthebbende aan wien dat afschrift moet worden uitgereikt, bezigt het afschrift van een vroegere reeds afgeloopen vergunning door daarin cijfers en woorden uit te krabben en voor deze andere in de plaats te stellen, zonder daarin iets te vermelden wat in strijd met de waarheid is. Ook kan door het gebruik van het afschrift, waarin die veranderingen zijn aangebracht, geen nadeel ontstaan: wel wordt er zegelregt ontdoken, doch dit geschiedt niet door van het afschrift gebruik te maken, maar door het oorspronkelijk afschrift te veranderen. — Regtb. 's Hertogenbosch 13 Maart 1894; P.v. J. 1894, 60.

377. Hij, die belast is om aan een ander toe behoorend voorwerp te verhuren en daarvoor huurcontracten op te maken, valsche huurcontracten vervaardigt, pleegt valschheid in geschrifte. Mogelijkheid van nadeel blijft bestaan, ook al heeft hij alle aansprakelijkheid voor wanbetaling en verduistering aan zijde des huurders op zich genomen en al had hij de contracten ook valschelijk opgemaakt om op die wijze de door hem gepleegde verduisteringen te bedekken. — Regtb. s Gravenhage 29 Maart 1894; W. 6519.

Art. 226.

378. Voor het wezen van een authentieke acte wordt niet gevorderd, dat ze door den ambtenaar van wien ze uitgaat, zelf is geschreven en evenmin dat de eigenhandig daaronder geschreven naam van den onderteekenaar, voor anderen die aan het schrift van den onderteekenaar niet gewoon zijn, leesbaar is. — H. R. 20 Maart 1893; W. 6320; P. v. J. 1893, 32; N. R. CLXIII, 226.

Art. 226, no. 1.

379. De notaris, die in eene acte valsch de verklaring opneemt, dat iemand zich schuldenaar erkent, en dat diezelfde persoon, wiens onechte onderteekening ook onder de acte voorkomt, tot het verlijden der acte heeft medegewerkt, is onafhankelijk van de vraag wie die handteekening stelde, schuldig aan valschheid. — H. R. 8 Junij 1891; W. 6058; P. v. J. 1891, 91; W. v. N. R. 1144; N. R. CLVIII, 170; v. d. H., Strafr. 1891, 211; Rep. 1891, 8581.

380. Een acte van engagement door de bevoegde militaire autoriteit opgemaakt, is eene authentieke akte. — Regtb. 's Hertogenbosch 3 Maart 1891; T. v. S. VI, 475; Rep. 1892, 10959.

Art. 226, no. 5.

381. Een niet door den trekker onderteekende wisselbrief heeft, als wissel of als voor omloop bestemd handelspapier, geen waarde; wie dus zoodanige wisselbrief, na deze te hebben geaccepteerd, valsch voorziet van een endossement van den trekker en vervolgens dat endossement valsch voor voldaan teekent met den naam van den geëndosseerde, maakt zich niet schuldig aan valschheid. — H. R. 20 Julij 1891; W. 6067; Rep. 1891, 8583. P. v. J. 1892, 3; N. R. CLVIII, 337; v. d. H., Strafr. 1891, 246.

Art. 227.

382. K. H. R. van Maasdijk. Eenige opmerkingen over „valschheid naar aanleiding van authentieke akten. Leiden 1890. — Aang. T. v. N. VIII, 423.

383. Hij, die in de acte van oprigting eener naamlooze vennootschap een valsche opgave doet opnemen omtrent de personen der oprigters en de deelneming van hen in het kapitaal der vennoot-

schap, doet dit aangaande feiten van welker waarheid die acte moet doen blijken. — Regtb. 's Gravenhage 21 Maart 1892; W. 6167; Rep. 1892, 10958.

384. Het feit, dat een verdachte den inspecteur van politie bij zijn verhoor een valschen naam opgeeft en het van dat verhoor opgemaakt procesverbaal met dien valschen naam onderteekent, kan niet vallen onder materieele valschheid, bestaande in het valsch opmaken van een authentieke acte en is als intellectuëele valschheid beschouwd, niet strafbaar, daar het proces-verbaal van het verhoor van den verdachte slechts bestemd is om den inhoud, maar niet om de waarheid zijner opgaven te doen blijken. — Regtb. Amsterdam 15 Maart 1894; P. v. J. 1894, 68; W. 6485.

Art. 239.

385. Het duin bij den openbaren weg langs het strand te Scheveningen, is als een voor ieder toegankelijke plaats aan een openbaren weg, teregt als een openbare plaats beschouwd. Oneerbare handelingen daar gepleegd, zij het ook des nachts, vormen dus openbare schennis der eerbaarheid. — H. R. 16 Maart 1891; P. v. J. 1891, Rep. 1891, 8364.

386. Het uitgespreid leggen van zoogenoemde preservatifs in de winkelkast voor het raam, zoo dat ze voor ieder duidelijk zichtbaar zijn, terwijl nog een daarbij liggend etiquet het gebruik aanduidt, is openbare schennis der eerbaarheid. — Hof Amsterdam 14 December 1892; P. v. J. 1893, 20; Rep. 1893, 1.703.

Art 240.

387. De vraag of een geschrift valt onder de uitdrukking vliegend blaadje in dit art., hangt alleen af van de omstandigheid of het door zijn klein formaat en gemakkelijke verhandelbaarheid van zelf onder veler oogen komt. De vraag of het formaat van eenig geschrift zoo klein is, dat het onder de hierboven gegeven omschrijving valt, is van feitelijken aard. — H. R. 27 December 1893; W. 6452; P. v. J. 1894, 18.

388. „Verspreiden" in den zin der strafwet is het brengen uit het bezit van den dader in de handen en onder de oogen van velen. Ook verspreiden dat niet openlijk plaats vindt, valt in de bepaling der strafwet. Bij het delict van het in voorraad hebben van bij dit art. bedoeld vliegende blaadjes, is het onverschillig of de verspreiding naar het buitenland geschiedt. Onder de uitdrukking „vliegend blaadje" in dit art vallen alle geschriften die door hun klein formaat gemakkelijk kunnen worden verspreid, en aldus indien hun inhoud onzedelijk is, groot gevaar voor de openbare zedelijkheid opleveren. — Hof Amsterdam 19 September 1893; P. v. J, 1893, 102; W. 6415; Rep. 1893, 1190 vg.

389. Alleen drukwerken van geringen omvang en klein formaat behooren als vliegende blaadjes te worden beschouwd. Onder „vliegende blaadjes" zijn niet te begrijpen meer omvangrijke gedrukte stukken, zooals de boekwerken in twee of meer deelen. De wijze waarop de verspreiding geschiedt van voor de eerbaarheid aanstootelijke afbeeldingen en vliegende blaadjes waarvan de verspreider den inhoud kent, is van geen invloed op de al of niet strafbaarheid daarvan. — Regtb. Amsterdam 29 September 1892; W. 6438.

Art. 242.

390. Dr. G. A. Wilken. Verkrachting in kinderhuwelijk. — T. v. S. V. 411.

391. L. W. C. van den Berg. Het misdrijf van verkrachting in verband met het Mohamedaansch huwelijksrecht. — — T. v. S. V. 445.

392. In den zin der Strafwet heeft vleeschelijke gemeenschap plaats gehad als de geslachtsdeelen van man en vrouw met elkander in aanraking zijn geweest. — Regtb. Groningen 13 Augustus 1891; W. 6113; Rep. 1891, 8682.

Art. 243.

393. Mr. A. M. B. Hanlo. Officieele briefwisseling over de interpretatie van art. 243 Wetb. v. Strafr. — T. v. S. V, 184.

Art. 246.

394. Wie door hevige, tot een begin van uitvoering gebrachte bedreigingen, iemand tracht te dwingen tot het dulden van ontuchtige handelingen, maakt zich schuldig aan poging tot het misdrijf van feitelijke aanranding der eerbaarheid. — Hof Arnhem 27 Januarij 1891; Anders Regtb. Arnhem 9 December 1890; T. v. S. V, 484; Rep. 1891, 8368.

Art. 247.

395. Een man, die op oneerbare wijze de hand steekt onder de rokken van een dertienjarig meisje, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. Indien de bewezen verklaarde handeling van dien aard is, dat ze door den dader niet anders gepleegd kan zijn, dan met opzet of de bedoeling om een ontuchtige handeling te plegen, dan komt een afzonderlijke motiveering van dat opzet niet te pas. — H. R. 1 December 1890; W. 5973; P. v. J. 1891, 27; v. d. H., Strafr. 1890, 308; N. R. CLVI, 268; Rep. 1891, 8365 vg.

396. Dit art. stelt ontuchtige handelingen met iemand beneden den leeftijd van zestien jaren strafbaar, zonder als vereischte voor dat misdrijf op te nemen, dat de dader met dien jeugdigen leeftijd van zijn slachtoffer bekend moet zijn. — Regtb. 's Gravenhage 22 October 1891; W. 6098; Rep. 1891, 8367.

Art. 249.

397. Onder het begrip „ontucht plegen" in dit art. bedoeld, vallen „ook de ontuchtige handelingen" als bedoeld in art. 246 Strafr. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 December 1890; Hof 's Hertogenbosch 12 Februarij 1891; T. v. S. VII, 468; Rep. 1893, 1193.

Art. 249, no. 1.

398. Geen veroordeeling op grond van dit art. kan worden uitgesproken, indien de dagvaarding niet inhoudt de te lastelegging dat de persoon met wien ontucht gepleegd is, ten tijde van het plegen van het feit minderjarig was en dat die persoon aan de zorg of opleiding aan den beklaagde was toevertrouwd De regter die slechts te onderzoeken heeft of de feiten zoo als zij ten laste zijn gelegd, al dan niet vallen onder het bereik der Strafwet, is niet geroepen om door interpretatie aan te vullen wat inderdaad aan de omschrijving der feiten ontbreekt om ze te kunnen doen vallen, hetzij onder de door het O. M. bedoelde of wel onder eenige andere strafwetsbepaling. Waar aan den beklaagde bepaalde feiten zijn ten laste gelegd met vermelding van den tijd omstreeks welke en de plaats waar zij zouden zijn begaan, daar moet, indien de regter van oordeel is, dat de feiten zoo en in dier voege als zij bij dagvaarding ten laste zijn gelegd, bewezen, maar niet strafbaar zijn, geen nietigverklaring der dagvaarding, doch ont-

slag van regtsvervolging worden uitgesproken. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 November 1893; H. R. 30 April 1894; P. v. J. 1894, 52.

Art. 249, no. 4.

399. Zoogenaamde arrestantenlocalen zijn gevangenissen in de gewone beteekenis des woords, en dus ook in den zin van deze bepaling, ook al worden zij in de gestichten niet als zoodanig beschouwd. — Hof 's Hertogenbosch 12 Februarij 1891; T. v. S. VII, 468; Rep. 1893, 1192.

Art. 250.

400. Voor een schuldigverklaring aan het misdrijf van koppelarij moet vaststaan, dat de beklaagde heeft geweten, dat degene die met derden ontucht pleegt, minderjarig was. — Hof Amsterdam 18 Junij 1890; W. 5938; Rep. 1890, 4533; H. R. 25 April 1892; W. 6175; P. v. J. 1892, 59; v. d. H., Strafr. 1892, 163; Rep. 1892, 9987.

Art. 250, no. 2.

401. Het is een bestanddeel van het in dit art. omschreven misdrijf, dat de beklaagde heeft geweten, dat de persoon die ontucht heeft gepleegd, minderjarig was. De regter die beklaagde's bewering, dat hij met die minderjarigheid niet bekend was, ter zijde stelt door te overwegen, dat het in dit art. bedoeld opzet voor een bordeelhouder geacht moet worden gelegen te zijn in het niet informeeren naar den leeftijd van inwonende personen en habituées, heeft beklaagde's wetenschap niet aangenomen op grond van eenig wettig bewijsmiddel, maar alleen op grond van een in strafzaken in het algemeen onbekend wettelijk vermoeden. — H. R. 17 April 1893; P. v. J. 1893, 40; W. 6339; N. R. CLXIII, 321; Rep. 1893, 1076.

402. Voor het misdrijf van dit art. is de wetenschap des daders, dat de personen die hij tot het plegen van ontucht gelegenheid verschafte of althans een hunner minderjarig was, een bepaald vereischte. — H. R. 25 April 1892; W. 6175; P. v. J. 1892, 59; v. d. H., Strafr. 1892, 163; N. R. CLXI, 439.

Art. 251.

403. Mr. J. Beelaerts van Blokland. De ontzetting van een predikant uit zijn ambt (beroep) — W. 6427.

Art. 252, no. 1.

404. Voor het misdrijf van dit art. kan de dagvaarding niet volstaan met de te lastelegging, dat de beklaagde bier heeft verkocht, doch moet tevens uit de omschrijving volgen, dat het bier een bedwelmende uitwerking had. — Regtb. Rotterdam 8 Maart 1891; P. v. J. 1891, 101; W. 6140.

Art. 254.

405. M. C. Offerhaus. Dierenmishandeling. Het Nederlandsche Wetboek van Strafrecht vergeleken met eenige buitenlandsche wetgevingen. Groningen 1892.

406. Mr. P. A. J. van den Brandeler. Dierenmishandeling. — T. v. S. IV, 20.

407. Voor de toepasselijkheid van art. 7 alin. 2 der wet van 5 Junij 1875 (St. 110) is het voldoende dat een hond op het oogenblik van het dooden, buiten het toezicht van zijn meester was, zonder dat behoeft te blijken dat de hond als zwervende zou kunnen worden aangemerkt. — H. R. 27 October 1890; W. 5957; P. v. J. 1891, 3; N. R. CLVI, 80; v. d. H., Strafr. 1890, 218.

408. Voor dierenmishandeling moet het opzet op de wreedheid gerigt zijn. Het door het gebruikte dier op noodeloos kwellende of pijnlijke wijze doen plaats hebben van eenig vervoer, kan ook plaats hebben terwijl het dier stilstaat. — H. R. 2 November 1891; W. 6102; P. v. J. 1892, 13; N. R. CLIX, 98; v. d. H., Strafr. 1891, 302; Rep. 1891, 6942 vg.

409. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt een opzet op de wreedheid zelve gerigt gevorderd. — H. R. 16 Mei 1892; W. 6191; P. v. J. 1892, 67; N. R. CLXI, 83.

410. Het op den openbaren weg moedwillig schoppen van een paard met den voet in den buik is mishandeling van een dier in het openbaar gepleegd. — Regtb. Winschoten 4 Februarij 1887; T. v. S. I. 563.

411, Het misdrijf van dit art. is aanwezig als het opzet des daders op de mishandeling gerigt is; dit is het geval bij hem die de beenen van eenden stuk breekt met geen ander doel dan om die eenden te beletten om op zijn land te komen. — Regtb. Groningen 10 October 1889; W. 5898; Rep. 1890, 5549.

412. Het op den openbaren weg baldadig trappen tegen den buik van een paard, levert op overtreding van art. 424 en niet het misdrijf van dierenmishandeling of van zaakbeschadiging. — Regtb. Groningen 19 October 1893; W. 6537.

413. Waar een strafbaar feit valt zoowel onder art. 424 als onder art. 254 Strafr., behoort de kantonregter sich onbevoegd te verklaren. — Kantg. Groningen 28 Augustus 1893; P. v. J. 1893, 71.

Art. 255.

414. De man en vader die den gemeenschappelijken inboedel te gelde maakt, de echtelijke woning op afbraak verkoopt en de daarvoor verkregen gelden tot zich neemt, daarna vrouw en kind verlaat, zonder de hulpeloozen iets tot onderhoud te verstrekken, maakt zich schuldig aan het misdrijf in dit art. bedoeld. — Hof Leeuwarden 5 Augustus 1891; W. 6088; Rep. 1891, 8683.

415. De vader die de echtelijke woning verlaat en zijn vrouw en kinderen in behoeftige omstandigheden achterlaat, is **niet** schuldig aan het in deze artikelen omschreven misdrijf, omdat niet kan worden aangenomen, dat hij de kinderen onder toezicht hunner krachtvolle moeder latende, hen opzettelijk in een hulpeloozen toestand heeft gebracht of gelaten. — Hof Leeuwarden 15 April 1887, P. v. J. 1887, 16; T. v. S. I, 563.

416. De vader, die, terwijl zijne vrouw de woning reeds vroeger verlaten heeft, en na dat hij aan regenten van een gasthuis, zijn vertrek heeft aangekondigd en bescherming voor zijne kinderen, 10, 8 en 3 jaren oud, gevraagd heeft, evenwel zonder het antwoord af te wachten, de woning verlaat, met het voornemen daarin geruimen tijd, omstreeks een maand, niet terug te keeren, zijne kinderen er hulpbehoevend achterlaat en verder niet naar hen omziet, is strafbaar volgens dit art. — Regtb. 's Hertogenbosch 13 November 1890; T. v. S. VI, 478.

417. De onmogelijkheid om zijne dochter bij zich aan huis te nemen, ontslaat den vader niet van de verpligting om voor het onderhoud en de opvoeding dier dochter te zorgen. — Regtb. Groningen 16 Februarij 1893; W. 6336; Rep. 1893, 1963.

Art. 256.

418. Ieder verlaten van een kind, levert een gevaar op voor dat kind. — Regtb. Groningen 22 Maart 1894; W. 6533.

Art. 261.

419. L. Posthumus Meyjes. Art. 261, alin. 3 Wetb. van Strafr. Amsterdam 1887.

420. Hij, die een bepaald feit, waardoor iemands eer of goede naam wordt aangerand, met het oogmerk om te beleedigen op verschillende tijden aan verscheiden personen mededeelt en daarbij aan een hunner zegt dat hij het niet behoeft te verzwijgen, moet geacht worden aan dat feit in den zin der wet ruchtbaarheid te geven. — H R. 2 December 1889; W. 5809; P. v. J. 1890, 17; N. R. CLIII, 330; v. d. H., Strafr. 1889; 443; Rep. 1890, 4518.

421. Niet het schrijven, maar het publiceeren van een beleedigend geschrift, is als misdrijf strafbaar gesteld. Dader van dat misdrijf is hij, die de publiciteit wil van de in het geschrift uitgedrukte beleediging. — Hof 's Hertogenbosch 1 September 1892; W. 6245; Rep. 1892, 9439.

422. Hij, die opzettelijk openbaarheid geeft aan een artikel met hem bekenden beleedigenden inhoud, waardoor iemands eer of goede naam wordt aangerand, is dader van het misdrijf van beleediging, waartegen in artt. 261 vgg. Strafrecht straf wordt bedreigd. — Regtb. 's Gravenhage 1 Junij 1891; W. 6042; Rep. 1891, 6696.

423. De bewering, dat voor een derde beleedigende uitdrukkingen gebezigd zijn in het algemeen belang, kan niet opgaan, waar aan dien derde geen bepaalde feiten zijn te laste gelegd, doch slechts scheldwoorden worden toegevoegd. — Regtb. Amsterdam 12 April 1892; W. 6208; P. v. J. 1892, 94; Rep. 1892, 9103.

424. Het verwijt dat iemand een „verloopen uiterlijk" heeft en dat hij een „anarchist" is, is in het algemeen niet beleedigend. — Regtb. Rotterdam 19 Augustus 1892; W. 6221; Rep. 1822, 9098, 9440.

425. Dit wetboek stelt alleen strafbaar beleediging van bepaalde personen en niet van een collegie. Niet strafbaar derhalve is hij die in een kiezersvergadering zegt, dat burgemeester en wethouders zijner gemeente in de adviezen, die zij omtrent zijne reclame tegen zijn aanslag in den hoofdelijken omslag aan gedeputeerde staten hebben uitgebracht, tegen beter weten in, leugenachtige opgaven hadden gedaan. — Regtb. Zierikzee 17 October 1893; W. 6417; W. B. A. 2323; P. v. J. 1893, 135.

426. Wordt ter gelegenheid eener op zich zelf geoorloofde critiek over de houding der openbare macht, de een of ander die met de politie in geene betrekking staat op min aangename wijze genoemd, dan valt daarom nog niet aan smaadschrift of beleediging te denken. — Regtb. Amsterdam 19 December 1889; W. 5876; Rep. 1890, 4520.

427. Een brief aan den inspecteur van 's Rijks telegraaf, op diens verzoek om informatien aangaande een der ambtenaren, geschreven door den inspecteur-directeur te Amsterdam, kan niet gezegd worden te zijn geschreven met het kennelijk doel om aan de daarin geuitte telastelegging ruchtbaarheid te geven. Dit geschrift is een ambtsberigt, de mogelijkheid niet uitsluitende, dat het ook door anderen zou worden gelezen, maar bevat niet de ruchtbaarheid bij dit art. als vereischte gesteld. — Regtb. Amsterdam 8 October 1891; W. 6118; P. v. J. 1892, 74; Rep. 1892, 9108.

428. Indien iemand als beklaagde in een strafgeding verschijnt en tot zijne verdediging aan een getuige verwijt, „dat deze liegt en dat hij beklaagde zulks kan bewijzen", dan blijkt daaruit niet dat beklaagde de bedoeling heeft gehad om dien getuige te beleedigen. — Regtb. Zutphen 23 December 1891; W. 6132; Rep. 1892, 9101.

429. Er kan geen sprake zijn van een oogmerk om te beleedigen, indien eenige ingezetenen bij gematigd gemotiveerd request tot den gemeenteraad het verzoek rigten om zekeren geneesheer niet meer met de armenpraktijk te belasten. — Regtb. Breda 19 April 1892; W. 62099; Rep. 1892, 9100.

430. Een waarschuwing, dat een bepaald persoon is een minder solied koopman, klaarblijkelijk alleen gedaan met het oogmerk om anderen voor nadeel te bewaren, houdt geene beleediging in. — Regtb. Rotterdam 13 Maart 1893; P. v. J. 1893, 27; Rep. 1893, 199.

431. Een ongunstige handelsinformatie kan niet geacht worden gegeven te zijn met het oogmerk om te beleedigen, vooral niet als zij gegeven wordt door iemand die zijn beroep maakt van het geven van soodanig informatiën. — Regtb. Amsterdam 22 Junij 1893; W. 6383; P. v. J. 1893, 85; Rep. 1893, 201.

432. Een aanranding van eer en goeden naam in brieven, aan derden verzonden, valt niet onder dit en de volgende artikelen. — Regtb. Rotterdam Sine die; P. v. J. 1891, 1; Rep. 1891, 6695.

433. Het verwijt van een ontuchtige verhouding tot een met name genoemd persoon, zonder meer, bevat de te lastelegging van een bepaald feit als bij dat art vereischt. — Regtb. Amsterdam 27 Junij 1890; W. 5917.

434. Het opnemen in een dagblad van een onwaar berigt, dat een maatschappij hare betalingen heeft gestaakt, houdt geen beleediging in. — Regtb. Maastricht 24 December 1891; W. 6165; Rep. 1892, 9099.

435. Het kennelijk doel om aan den beleedigenden inhoud van een toegezonden stuk ruchtbaarheid te geven, kan, in een stad als Rotterdam niet worden afgeleid uit het feit, dat de beklaagde hiertoe van een open briefkaart gebruik maakte. — Regtb. Rotterdam 18 Julij 1893; W. 6385.

436. Waar van een geschrift slechts één exemplaar in den vorm van een brief aan een bepaalde vereeniging wordt toegezonden, kan van een „smaadschrift" geen sprake zijn, — Regtb. Amsterdam 28 Junij 1891; W. 6197; P. v. J. 1892, 20; Rep. 1892, 9105.

437. Hij, die een door hem geschreven stuk doet toekomen aan den uitgever van een courant, met het doel om dat stuk in die courant te doen opnemen en daaraan publiciteit te geven, pleegt de beleediging welke in dat stuk mogt zijn vervat ter plaatse waar die courant verschijnt. Hierin komt geen verandering, indien de uitgegeven courant ook in andere plaatsen gelezen en verspreid wordt. — Regtb. 's Gravenhage 31 Julij 1894; P. v. J. 1894, 68.

438. Bij opzettelijke beleediging die niet het karakter van smaad of smaadschrift draagt, iemand aangedaan door een hem per post toegezonden brief, wordt het misdrijf voldoende voltooid door de ter post bezorging van dien brief en dus gepleegd ter plaatse waar die brief ter post wordt bezorgd. — Regtb. 's Gravenhage 31 Julij 1894; P. v. J. 1894, 68.

Art. 263.

439. Indien geen der beide gevallen aanwezig is waarin dit art. het bewijs der waarheid van het te laste gelegde feit toelaat, kan geen schuldig verklaring aan laster plaats hebben. De vraag of uit de bewezen feiten het opzet om te beleedigen

kan worden afgeleid, is onttrokken aan één onderzoek in cassatie. — H. R. 25 Junij 1894; P. v. J. 1894, 70.

Art. 264.

440. G. O. A. de Wit. Eenige vragen betreffende titel VIII Wetb. v. Strafr. Amsterdam 1894.— Aang. A. A. de P., W. 6538.

Art. 266.

441. Als in facto vaststaat, dat eene beleediging heeft plaats gehad in het openbaar bij geschrifte nl. door de voorlezing in eene openbare vergadering van den gemeenteraad van een opzettelijk tot dat einde door den beklaagde aan den raad toegezonden geschrift, is het voor de toepasselijkheid van dit art. een geheel onverschillige omstandigheid of het geschrift waarin die beleediging is opgenomen door den beleediger al dan niet aan den beleedigde is toegezonden of aangeboden. — H. R. 23 November 1891; W. 6117; P. v. J. 1892, 25; N. R. CLIX, 200; v. d. H., Strafr. 1891, 358; Rep. 1892, 9107.

442. Waar de beklaagde is gedagvaard ter zake van beleediging van een ambtenaar gedurende de regtmatige uitoefening zijner bediening en het den regter blijkt, dat de ambtenaar ten tijde, dat hij beleedigd werd, niet in functie was, daar moet de regter niet op grond, dat er thans slechts aanwezig is het misdrijf van dit art. en dat de daarvoor vereischte klagte ontbreekt, het O. M. niet ontvankelijk verklaren, maar moet hij den beklaagde vrijspreken. — Hof 's Hertogenbosch 1 Maart 1893; P. v. J. 1893, 30.

443. Die aan eene vrouw opzettelijk toevoegt de woorden: „je bent de hoer van B" en hoer, vuillak, lellebel", pleegt het misdrijf van beleediging. — Regtb. Amsterdam 27 Junij 1890; W. 5917; P. v. J. 1890. 59.

444. Als dader van het misdrijf van beleediging bij een geschrift is te beschouwen niet altijd noch alleen de schrijver van dat geschrift, maar ieder die opzettelijk, des bewust de beleediging ter algemeene kennis heeft gebracht en door een publiek geschrift (een dagblad) algemeen doet verspreiden. — Regtb. 's Gravenhage 29 December 1890; W. 5979; Rep. 1891, 6697.

445. Als dader van het misdrijf van dit art. is te beschouwen hij die opzettelijk aan een artikel met beleedigenden inhoud, waardoor iemands eer of goeden naam wordt aangerand, openbaarheid geeft, ook al is het oorspronkelijk door een ander geschreven en door hem slechts in betere redactie overgeschreven en ter plaatsing in een dagblad ingezonden. — Regtb. 's Gravenhage 1 Junij 1891; W. 6092.

446. Zoowel uit de geschiedenis als uit den inhoud van dit art. valt af te leiden, dat opzettelijke beleediging door een toegezonden of aangeboden geschrift slechts kan geschieden, indien dat geschrift aan den beleedigde, niet als het aan een derde wordt toegezonden of aangeboden. Regtb. Utrecht 17 Augustus 1893; P. v. J. 1893, 70; W. 6924.

447. De uitdrukkingen: „kale rot, kale bliksem" aan iemand in het openbaar toegevoegd, vallen niet onder de strafbepaling van dit art. — Regtb. Amsterdam 25 Januarij 1891; W. 6071.

Art. 267.

448. Indien feitelijk is beslist, dat de te laste gelegde beleedigende uitdrukkingen gerigt waren tegen een bepaald aangewezen politiebeambte, kan op die feitelijke beslissing in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 31 October 1892; P. v. J. 1892, 105; W. 6261; Rep. 1892, 9112; N. R. CLXII, 192.

449. De burgemeester als hulpofficier van justitie is ook in de regtmatige uitoefening zijner bediening als hij bij vermoeden van een strafbaar feit, een onderzoek daarnaar instelt, buiten het geval van heeter daad. — H. R. 25 Junij 1888; P. v. J. 1888, 103; N. R. CXLIX, 317; v. d. H., Strafr. 1888, 280.

450. Ons thans geldend strafregt kent geene beleedigingen aan openbare autoriteiten of aan ligchamen uit meer dan een persoon bestaande.— H. R. 16 Februarij 1891; W. 6083; N. R. CLVII, 130; W. B. A. 2211; Rep. 1891, 6704.

451. Tot de regtmatige uitoefening der bediening van een ambtenaar van het O. M. behoort het door hem uitbrengen van een dagvaarding, waaronder is te verstaan het aan den beklaagde van zijnentwege door een daarmede door hem belasten deurwaarder of dienaar der openbare macht doen beteekenen van een door hem gestelde dagvaarding. Waar, op grond van wettige bewijsmiddelen is bewezen verklaard dat een beleediging den ambtenaar van het O. M. is aangedaan ter zake van een door dien ambtenaar uitgebrachte dagvaarding en mitsdien dit art. is toegepast, is het niet noodig dat in het vonnis nader wordt gemotiveerd der in de wet gegronde regtmatigheid van de in het uitbrengen der dagvaarding bestaande uitoefening van de bediening van den ambtenaar van het O. M. Waar de regter heeft beslist, dat het oogmerk van den beklaagde om een derde door een toegezonden brief te beleedigen, niettegenstaande zijne ontkentenis, door de woorden van den brief en de daarin gebezigde uitdrukkingen wordt aangetoond en daaruit volgt, wordt een nadere aanduiding van de beleedigende woorden en waarom deze beleedigend waren niet vereischt. — H. R. 20 Maart 1893; W. 6319; P. v. J. 1893, 32.

452. Beleediging van een ambtenaar in of ter zake van de wettige uitoefening zijner bediening, is niet een zelfstandig misdrijf, maar het misdrijf van beleediging onder verzwarende omstandigheid. Indien ten laste is gelegd beleediging van een ambtenaar in de wettige uitoefening zijner bediening en het den regter blijkt, dat de ambtenaar ten tijde dat de beleediging plaats greep, niet in functie was, dan moet, behalve naar de elementen der beleediging, een onderzoek plaats hebben omtrent het al of niet bestaan eener klagte en moet bij het niet bestaan daarvan het O. M. niet ontvankelijk worden verklaard. — H. R. 29 Mei 1893; P. v. J. 1893, 54.

453. Een beleediging geuit naar aanleiding van een bevel door een ambtenaar in de regtmatige uitoefening zijner functie gegeven, is dien ambtenaar in zijne hoedanigheid aangedaan. — Hof Amsterdam 18 Augustus 1891; P. v. J. 1891, 97; Rep. 1891, 6702.

454. De rijksveldwachter, getuigenis afleggende in een strafzaak ten laste van den beklaagde, bevindt zich alleen om die reden niet in de regtmatige uitoefening zijner bediening. De beleediging bij die gelegenheid tegen hem uitgesproken, wordt hem niet aangedaan ter zake van de regtmatige uitoefening zijner bediening — Hof 's Hertogenbosch 21 September 1892; W. 6249.

455. De veldwachter, die uit den aard van zijn bediening verpligt is — inzonderheid op den openbaren weg — een gestadig politietoezicht te houden, is in de regtmatige uitoefening zijner bedie-

ning, ook dan als hij uit de kerk komt, op weg naar huis en niet in uniform gekleed is. — Hof 's Gravenhage 4 Januarij 1894; W. 6543.

456. Er is geen beleediging aan een ambtenaar in de regtmatige uitoefening zijner bediening aangedaan, als iemand aan een inspecteur van politie, die hem bij zich op het bureau heeft ontboden en aldaar gewaarschuwd heeft om geene beleedigende briefkaarten aan zeker persoon te schrijven, een beleediging toevoegt: vooral niet als de persoon, aan wien de briefkaarten gerigt waren, geen vervolging verlangt. — Regtb. Amsterdam 24 October 1890; W. 5949; P. v. J. 1890, 99; Rep. 1890, 4524.

457. De tolgaarder is, bij de vordering van tol van iemand die dezen niet schuldig is, en de daarop gevolgde woordenwisseling, niet in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Regtb. Rotterdam 14 Julij 1893; W. 6418.

458. Een spoorwegbeambte is niet begrepen onder de ambtenaren, bedoeld in dit art. of art. 84 Strafr. — Regtb. Alkmaar 5 December 1890; T. v. S. V, 519; Rep. 1891, 6577.

459. Een beëedigd spoorwegconducteur is volgens het limitatief op te vatten art. 183 Strafr. slechts ten aanzien van de artt. 178—182 en dus niet van dit art. gelijk te stellen met een ambtenaar. Mitsdien is het, als zoodanig conducteur in de waarneming zijner functiën beleedigd wordt, voor de vervolging daarvan niet voldoende, dat de conducteur zulks in zijn proces-verbaal vermeldt, welk proces-verbaal hij daarna aan den officier van justitie ter vervolging toezendt, maar de conducteur moet deswege een klacht indienen volgens art. 13 en 14 Strafv. — Regtb. Arnhem 25 Julij 1893; W. 6454.

460. Beleediging van personae morales of van vereeniging van personen, collectief of van openbare machten als zoodanig, is niet strafbaar. De uitdrukking „weg met de klassenjustitie" door den beklaagde aan het slot zijner verdediging in een strafzaak gebezigd, moet geacht worden te zijn gerigt tot de regtbank in haar geheel, niet tot een of meer harer leden in het bijzonder. Bovendien heeft de bedoelde uitdrukking niet noodwendig een beleedigend karakter en ligt daarin op zich zelf geen verwijt van bewuste of opzettelijke partijdigheid opgesloten. — Regtb. Amsterdam 10 Mei 1893; W. 6350.

461. Een deurwaarder treedt ter gelegenheid der executie van een civiel vonnis niet op als openbaar ambtenaar ter behartiging van den openbaren dienst. — Regtb. Alkmaar 8 Julij 1890; T. v. S. V, 504; Maand. v. D. VIII, 2; Rep. 1891, 6725.

462. Een beleediging, een veldwachter aangedaan ter zake van een door hem in een strafzaak afgelegden eed, is geen beleediging ter zake van de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Regtb. 's Gravenhage 26 Junij 1890; W. 5923; Rep. 1890, 4525.

Art. 268.

463. Volgens dit art. bestaat lasterlijke aanklacht, indien de klager opzettelijk tegen een bepaald persoon een valsche klachte of aangifte schriftelijk inlevert of in schrift doet brengen, waardoor diens eer of goede naam wordt aangerand, onverschillig of het door den klager aan den aangeklaagde opzettelijk in strijd met de waarheid ten laste gelegd feit al dan niet heeft plaats gehad en of de klager daarmede al dan niet bekend was. — H. R. 28 Maart 1892; W. 6167; P. v. J. 1892, 55; v. d. H., Strafr. 1892, 140; N. R. CLX, 389; Rep. 1892, 10951.

464. Ook het misdrijf van lasterlijke aanklacht is alleen op klachte vervolgbaar. — Hof Arnhem 15 December 1891; W. 6125; P. v. J. 1892, 1; Rep. 1892, 10949.

Art. 269.

465. H. J. Schönfeld. Klachtdelicten. Groningen 1886.

466. De officier van justitie die, — na ontvangst van een door een deurwaarder opgemaakt proces-verbaal, hetwelk inhoudt het relaas van de hemzelven aangedane beleediging met het verzoek, dat de als beleediger daarin aangewezen persoon strafregtelijk moge worden vervolgd, — dien persoon dagvaardt, is ontvankelijk in de vervolging, al mogt de beleediging slechts eenvoudige beleediging opleveren. — Hof Amsterdam 6 Junij 1891; W. 6070.

467. Een proces-verbaal door een ambtenaar opgemaakt ter zake van een hem zelven aangedane beleediging en waarin de vervolging van den beleediger wordt gevraagd, moet, ook al heeft de verbalisant de beleediging beschouwd alleen in qualiteit aangedaan, voor een schriftelijke klagte worden gehouden. — Hof Amsterdam 9 Junij 1891; P. v. J. 1891, 49; Regtb. Roermond 21 October 1890; W. 5954.

468. De officier van justitie is niet ontvankelijk in een strafvervolging ter zake van eenvoudige beleediging, indien aan den beklaagde niet is ten laste gelegd het bezigen van de uitdrukkingen, welke door den beleedigde bij het indienen zijner klacht aan den tot het in ontvangst nemen daarvan bevoegden commissaris van politie zijn opgegeven, doch ten laste gelegd en het bezigen van geheel andere uitdrukkingen van welke de beleedigde zich eerst herinnerd heeft, dat zij tegen hem zijn geuit, zonder daarover te klagen, nadat de commissaris van politie hem naar aanleiding van een brief van den officier van justitie andermaal voor zich heeft „doen verschijnen" en gevraagd of hij ook het bezigen van die andere uitdrukkingen heeft gehoord. — Regtb. Amsterdam 13 Junij 1890; W. 5912.

469. Indien de gehuwde man tegen iemand een aanklacht indient, omdat deze aan hem, klager, heeft toegevoegd, „dat zijne vrouw suiker had gestolen en eijeren uit het kippenhok had gehaald" is er geen klacht ingediend door hem, tegen wien het misdrijf is gepleegd. — Regtb. Dordrecht 7 October 1892; W. 6246.

Art. 272.

470. J. N. J. E. Thyssen. Het geheim van den medicus. Leiden 1890.

471. J. A. Th. Duynstee. Schending van het brieven- en telegrammengeheim door post- en telegraafbeambten. Leiden 1891.

472. M. C. de Vries van Heyst. Nog iets over het geneeskundig geheim, meer in 't bijzonder in verband met de levensverzekering. Leiden 1891.

Art. 279.

473. Mr. G. S. P. Scheltema. Onttrekking van minderjarigen; Art. 279 van het Wetb. v. Strafr. — T. v. S. VII, 49.

474. Niet schuldig aan het misdrijf in dit art. omschreven is de man, die na met zijne echtgenoote overeengekomen te zijn de scheiding van tafel en bed aan te vragen en na met haar bij notariëele acte de voorwaarden dier scheiding te hebben geregeld, waarbij o. a. werd bepaald, dat het minderjarig kind van partijen tot aan de einduitspraak over

de scheiding zou verblijven bij de moeder, welke schikking werd goedgekeurd door de regtbank, het kind op een tijdstip, dat de procedure tusschen hem en zijne echtgenoote nog hangende was, van de moeder heeft weggenomen en onder zich gehouden, indien hij heeft opgegeven, dat hij het feit heeft gepleegd na het advies van zijn raadsman te hebben ingewonnen en deze dit heeft bevestigd onder bijvoeging, dat hij den man gezegd heeft, dat deze zulks straffeloos doen mocht, de man het feit in het openbaar op klaarlichten dag op den publieken weg gepleegd heeft en dit nog in den avond van denzelfden dag aan een hoofdagent van politie zijner woonplaats heeft medegedeeld, terwijl hij den dag daarna aan den president der regtbank heeft te kennen gegeven, dat hij geneigd was om zich met zijne echtgenoote te verzoenen. — Hof Amsterdam 23 December 1890; Anders Regtb. Amsterdam 15 October 1890; W. 5989; P. v. J. 1890, 79, 83, 91.

475. Het gezag bij de schikkingen in art. 292 B. W. over de kinderen gesteld, moet in den zin van art. 279 Strafr. als wettig gezag worden beschouwd. — Regtb. Amsterdam 15 October 1890; P. v. J. 1890, 91; W. 5939; Rep. 1890, 5744.

Art. 281.

476. Voor het misdrijf van schaking wordt vereischt onttrekking der minderjarige vrouw aan het wettig over haar gesteld gezag. Indien de onttrekking reeds te voren had plaats gehad, valt het brengen der minderjarige naar een andere plaats niet meer onder dit art. — Regtb. 's Gravenhage 26 October 1891; W. 6100; Rep. 1891, 8331.

Art. 281, 1°.

477. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het niet noodig, dat de beklaagde is weggevoerd van een plaats waar de minderjarige zich krachtens het ouderlijk gezag of met toestemming harer ouders bevond. Het aansporen tot of het voorstellen te vertrekken, behoort niet tot het begrip van wegvoering. — H. R. 9 Mei 1892; P. v. J. 1892, 63; W. 6187; v. d. H, Strafr. 1892, 190; N. R. CLXI, 56; Rep. 1892, 11155.

Art. 282.

478. Ten laste gelegd zijnde „opzettelijk wederregtelijke vrijheidsberooving", zonder dat in de dagvaarding sprake is van „wederregtelijke vrijheidsberooving door schuld", bevat een vrijspraak gegeven naar aanleiding van het eerste punt zonder onderzoek omtrent het laatste, een vrijspraak der geheele aanklagt waartegen geen beroep in cassatie openstaat. — H. R. 5 October 1891; W. 6101; P. v. J. 1892, 5; N. R. CLIX, 14; v. d. H., Strafr. 1891, 272; Rep. 1891, 6835.

479. Die weigert, om de deur zijner tapperij, waarin beambten wederregtelijk van de vrijheid beroofd worden gehouden, te openen, ofschoon de sleutel dier deur ter zijne vrije beschikking is, maakt zich schuldig aan het misdrijf bij dit art. omschreven. Waar niet vaststaat, dat een afgesloten deur de eenige uitgang is van een woning waar twee personen opgesloten werden gehouden, kan van onregtmatige vrijheidsberooving geen sprake zijn. — Regtb. Amsterdam 24 September 1891; Anders Hof Amsterdam 9 December 1891; W. 6166; Rep. 1892, 10323; T. v. S. VI, 482.

Art. 283.

480. Als volgens de uitlegging der dagvaarding onherroepelijk vaststaat, dat den beklaagde uitsluitend was ten laste gelegd, dat hij opzettelijk wederregtelijk zeker persoon van zijn vrijheid heeft beroofd, alzoo niet dat de vrijheidsberooving in den zin van 283 Strafr. aan des beklaagden schuld was te wijten, is de vrijspraak gegeven na onderzoek van het eerste, maar met ter zijde stelling van het laatste punt, werkelijk een vrijspraak van de geheele aanklacht, waartegen in cassatie niet kan worden opgekomen. — H. R. 5 October 1891; W. 6101; P. v. J. 1892, 5; N. R. CLIX, 112; v. d. H., J. & V. XI, 81; Rep. 1891, 6835.

Art. 284.

481. D. J. den Beer Poortugal. Opmerkingen naar aanleiding van art. 284 Strafr. Leiden 1891.

482. Indien bewezen is, dat iemand door bedreiging met geweld er toe gebracht is om iets na te laten „ten einde erger te voorkomen", dan is aanwezig het misdrijf van art. 284 no. 1 Strafr. — H. R. 8 April 1890; W. 5860, P. v. J. 1890, 55; N. R. CLIV, 307; v. d. H., Strafr. 1890, 32; Rep. 1890, 4473.

Art. 284, alin. 1.

483. Indien geen geweld gepleegd is tegen personen, maar de beklaagden alleen de wielen van een wagen hebben gegrepen met het doel om het vervoer van den wagen tegen te gaan, is art. 141 niet toepasselijk, doch is gepleegd het misdrijf van dit art. Ook al is het woord wederregtelijk niet in de dagvaarding opgenomen, kan evenwel een veroordeeling volgen als uit de feitelijke omschrijving het wederregtelijke der handeling volgt. — Hof Amsterdam 27 October 1891; P. v. J. 1891, 5; W. 6144; Rep. 1892, 9443.

Art. 285.

484. De bedreiging van „iemand in het water te zullen werpen", is niet te beschouwen als eene bedreiging met een zware mishandeling, veel minder met een misdrijf tegen het leven gerigt. — Hof Leeuwarden 16 Februarij 1888; T. v. S. V, 521; Rep. 1891, 6640.

485. De strafschuldigheid van hem die bedreigt met eenig misdrijf tegen het leven gerigt, wordt niet opgeheven als niet blijkt, dat het hem ernst was met zijne bedreiging. — Hof Leeuwarden 29 October 1891; W. 6111; Rep. 1891, 6641.

486. Bij dit art. zijn alleen zoodanige bedreigingen bedoeld, die de persoonlijke vrijheid in sterke mate aantasten; daaronder valt niet een bedreiging den toegesprokene „van onder tot boven te zullen opensnijden", geuit tegen een persoon die ze niet heeft gehoord. — Regtb. Roermond 22 Januarij 1889; T. v. S. III, 507.

487. Bedreiging met brandstichting is strafbaar, ook al heeft de bedreigde er nimmer aan gedacht zijne bedreiging uit te voeren en al heeft de bedreigde nimmer aan de uitvoering der bedreiging geloofd. — Regtb. Groningen 24 October 1889; W. 5345; Rep. 1890, 4472.

488. Als niet vaststaat, dat de toegesprokene de tot hem gerigte woorden als een bedreiging heeft opgevat, of dat die woorden eenigen indruk op hem hebben gemaakt, is het dreigend karakter van die woorden niet bewezen. — Regtb. Groningen 13 Augustus 1891; T. v. S. VI, 483; Rep. 1892, 9051.

489. Onder het begrip „bedreigen" in dit art. moet worden verstaan het opzettelijk iemand vrees aanjagen voor eene als ernstig voorgenomen te kennen gegeven handeling, waardoor hij, tegen wien dit is geweest, in zijne persoonlijke vrijheid wordt belemmerd. — Regtb. Alkmaar 10 November 1891; W. 6135; Rep. 1892, 9052.

490. Het toeroepen der woorden: „sta of ik schiet", door iemand met een geweer in de hand tot personen die hij achtervolgt, moet worden beschouwd als bedreiging met eenig misdrijf tegen het leven gerigt. — Regtb. Almelo 21 Februarij 1893; P. v. J. 1893, 30; W. 6881; Rep. 1893, 156.

Art. 287.

491. A. D. H. Quintus. Het onderscheid tusschen moord en doodslag. Groningen 1892.

492. Mr. A. E. Bles. Moord en doodslag in het Engelsche en Nederlandsche Strafrecht. — T. v. S. VI, 1.

493. De beslissing betreffende het bestaan van het door dit art. geëischt opzet, is van feitelijken aard. Waar de judex facti uit de bewezen omstandigheden het opzet om te dooden heeft afgeleid en ter motiveering van die beslissing heeft overwogen dat de dader moest weten, dat een zwaar schot hagel op korten afstand gelost, het menschelijk ligchaam binnendringende, den dood kan en in vele gevallen ook zal veroorzaken en hij alzoo dit mogelijk en waarschijnlijk gevolg van het schot mede heeft gewild, daar kan door die beslissing dit art. niet zijn geschonden. — H. R. 16 Julij 1894, P. v. J. 1894, 74.

Art. 289.

494. De zeer sterk intensief bittere smaak, die strychnine aan de zelfstandigheid, waarmede dat gift vermengd wordt, mededeelt, maakt bij het toedienen van die met strychnine vermengde zelfstandigheid met het doel om dengene, aan wien zij wordt toegediend, haar te doen nemen en daardoor te vergiftigen, het middel niet absoluut ondeugdelijk. Indien dus voor het overige de beklaagde alles wat in haar vermogen was, heeft gedaan om een geheele familie de invoege voorschreven vergiftigde zelfstandigheid te doen nemen, dan is zij schuldig aan poging tot vergiftiging. — Regtb. Utrecht 2 December 1890; W. 5973, Rep. 1891, 8645.

Art. 290.

495. A. F. Ockerse. Kindermoord en kinderdoodslag. Utrecht 1891.

Art. 296.

496. Het woord „vrucht" in dit art. beteekent een levend iets, daaronder kan niet worden begrepen een doode zelfstandigheid, wel na de conceptie in de vrouw ontstaan, doch afgestorven en zonder kiem van leven. — Regtb. 's Gravenhage 22 Februarij 1892; W. 6158; Rep. 1892, 8922.

Art. 297.

497. T. K. Dorama. Het dooden „van een kind en van de vrucht eener vrouw" naar het Wetboek van Strafrecht. Amsterdam 1891.

Art. 300.

498. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt niets meer gevorderd, dan dat de bewezen feitelijkheden van dien aard zijn, dat zij bij dengene tegen wien zij gerigt worden, noodwendig in meerdere of mindere mate een pijnlijke aandoening te weeg brengen. — H. R. 19 October 1891; W. 6099; P. v. J. 1892, 9; v. d. H., Strafr. 1891, 299; N. R. CLIV, 43; Rep. 1891, 7783 vg.

499. Voor eene veroordeeling ter zake van mishandeling wordt vereischt, dat in de dagvaarding vermeld wordt, dat de ten laste gelegde slagen zijn toegebracht met moedwil of opzet. — H. R. 11 Januarij 1892; W. 6138; P. v. J. 1892, 29; N. R. CLX, 11, v. d. H., Strafr. 1891, 27; Rep. 1892, 10004.

500. Een dagvaarding ter zake van mishandeling moet ook het opzet vermelden. Aan dit vereischte is voldaan door de vermelding, dat het leed moedwillig is toegebracht. — H. R. 26 Mei 1891; P. v. J. 1891, 45; Rep. 1891, 6916.

501. Indien feitelijk vaststaat dat het toebrengen van slagen opzettelijk is geschied, behoeft voor de schuldigverklaring aan mishandeling niet nog te worden beslist, dat de beklaagde het doel had om leed toe te brengen. — H. R. 23 Februarij 1891; P. v. J. 1891, 57; W. 5999; v. d. H., Strafr. 1891, 70; Rep. 1891, 7781.

502. Voor de schuldigverklaring aan mishandeling is het onverschillig of deze jegens meer dan één persoon gepleegd is, terwijl mishandeling alleen gepleegd en tegen één persoon, geen ander feit is, dan als zij gepleegd is met een ander persoon in vereeniging en tegen meerdere personen. — H. R. 24 Junij 1889; W. 5741; P. v. J. 1889, 98; N. R. CLII, 235; v. d. H., Strafr. 1889, 265.

503. Bij mishandeling kan de moedwil ook door regtstreeksch getuigenbewijs worden bewezen ter beoordeeling van den judex facti — H. R. 8 April 1889; W. 5704; P. v. J. 1889, 56; N. R. CLI, 400; v. d. H., Strafr. 1889, 146.

504. Waar bewezen is verklaard, dat, terwijl een der beklaagden den mishandelde heeft aangegrepen en geslagen, de andere hem herhaaldelijk heeft getrapt, is teregt gequalificeerd „mishandeling te zamen en in vereeniging gepleegd." — H. R. 27 Junij 1892; W. 6213; P. v. J. 1892, 77; N. R. CLXI, 255; v. d. H., Strafr. 1892, 349; Rep. 1892, 10095.

505. Als de dagvaarding inhoudt, dat de beklaagde iemand mishandeld heeft door hem opzettelijk en moedwillig te bijten en de regter den beklaagde aan de te laste gelegde mishandeling schuldig verklaart, heeft hij tevens beslist, dat de beklaagde met opzet heeft gehandeld. — H. R. 2 Januarij 1893; P. v. J. 1893, 22.

506. Waar bewezen is, dat beide beklaagden iemand op de stoep van diens woning gelijktijdig opzettelijk met geweld hebben aangegrepen, de eerste beklaagde bij de keel, de tweede bij den arm met het doel om hem naar den openbaren weg te trekken, daar zijn gepleegd feitelijkheden van dien aard, dat zij bij dengene, tegen wien zij gerigt werden, noodwendig in meerder of minder mate een pijnlijke aandoening moesten te weeg brengen en wordt voor een veroordeeling wegens mishandeling een afzonderlijke met reden omkleede beslissing omtrent dit vereischte van het misdrijf, niet gevorderd. — H. R. 6 November 1893; P. v. J. 1893, 96; W. 6427; N. R. CLXV, 135; Rep. 1893, 1204.

507. Mishandeling is het opzettelijk aan een ander toebrengen van ligchamelijk letsel of pijn. Het antwoord op de vraag of zoodanig opzet in een bepaald geval aanwezig was, moet uit de bewezen omstandigheden worden opgemaakt en staat alzoo ter beslissing van den regter, die over de feiten oordeelt. — H. R. 25 Junij 1894; P. v. J. 1894, 65; W. 6534.

508. Het feit, dat eenige personen iemand, die ten gevolge van toegebrachte verwondingen bewusteloos was, terwijl zij met dezen staat van bewusteloosheid bekend waren in een ruim van water voorzien kanaal hebben geworpen en met de verwensching „nu bliksem verzuip dan" zijn heengegaan, hem aan zijn lot overlatende, terwijl

zij alleen aan de van hun wil onafhankelijke omstandigheid, dat door anderen hulp is verleend, is toe te schrijven, dat de in het water geworpen persoon den dood door verdrinking is ontkomen, levert niet op het misdrijf van mishandeling, maar dat van poging tot doodslag. — Hof Leeuwarden 12 Junij 1890; W. 5920.

509. Voor het misdrijf van mishandeling is het voldoende, dat het ligchaam van den mishandelde „opzettelijk gewelddadig is aangeraakt" van pijn behoeft niet te blijken. — Hof Leeuwarden 2 April 1891; T. v. S. VI, 485; Rep. 1892, 10093.

510. Als niet blijkt, dat de dader bekend is met de gevaarlijke werking van vitriool, bestaat er geen zware mishandeling als iemand een ander met een flesch vitriool in het gezicht gooit, waardoor die ander een oog verliest. — Hof Amsterdam 24 Februarij 1891; W. 6013; Rep. 1891, 7780.

511. Waar niet is ten laste gelegd, dat de moedwil van iemand bij het werpen van een glas binnen een tapperij tegen een bepaald persoon was gerigt en ook niet gebleken is dat de dader de bedoeling had iemand van de in de tapperij aanwezige personen te treffen, kan geen veroordeeling wegens mishandeling volgen. — Hof Amsterdam 20 September 1890; W. 5938; Rep. 1890, 5541.

512. De verwonding waaromtrent bewezen is, dat een stuk van een vinger is afgebeten, zoodat zij geen uitzicht op volkomen genezing overlaat, moet beschouwd worden als zwaar ligchamelijk letsel. — Hof Amsterdam 3 Junij 1890; W. 5900; P. v. J. 1890, 65; Rep. 1890, 5544.

513. Indien bij een gepleegd verzet aan den ambtenaar tegen wien de beklaagde zich heeft verzet door dezen een slag is toegebracht, doch niet vaststaat, dat deze slag is toegebracht vóór dat het verzet is begonnen, dan is het toebrengen van dien slag als zelfstandige mishandeling te laste gelegd niet bewezen. — Hof Amsterdam 4 Februarij 1891; P. v. J. 1831, 23; Rep. 1891, 7782.

514. Het werpen met harde voorwerpen als koolstronken en steenen naar personen om hen te raken, toont aan het opzet om aan die personen ligchamelijk letsel toe te brengen. Daarom, moeten indien de geworpen voorwerpen treffen en pijn of letsel veroorzaken, dat werpen gequalificeerd worpen als mishandeling. Het is daarbij onverschillig of juist op een bepaald persoon is gemikt en deze dan wel een ander is getroffen. — Hof Arnhem 13 Maart 1894; P. v. J. 1894, 66.

515. Voor eene veroordeeling ter zake van mishandeling wordt vereischt dat in de dagvaarding uitdrukkelijk is vermeld, dat de ten laste gelegde slagen zijn toegebracht met moedwil of opzet. — Hof Arnhem 25 September 1894; P. v. J. 1894, 82.

516. Voor het misdrijf van mishandeling wordt vereischt, dat de dader gehandeld heeft opzettelijk d. i. het oogmerk heeft gehad om door zijn daad een ligchamelijk pijnlijke gewaarwording, hoe gering ook, te weeg te brengen. — Regtb. Amsterdam 12 April 1889; W. 5779; Rep. 1889, 3395.

517. De strafbaarheid eener mishandeling wordt niet opgeheven door de omstandigheid, dat de dader het opzet niet had dengene te mishandelen tegen wien hij het misdrijf pleegde, maar wel het opzet om een ander te mishandelen. — Regtb. Amsterdam 13 Junij 1890; W. 5919.

518. Voor het aanwezig zijn van ligchamelijk letsel bij dit art bedoeld, wordt niet vereischt eenige objectief waarneembare beleediging van het ligchaam of verandering van den gezondheidstoestand. — Regtb. Middelburg 22 April 1890; W. 5883.

519. Mishandeling blijft strafbaar, al bedoelde de dader een ander persoon te mishandelen. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1890; W. 5919; Rep. 1890. 5543.

520. Voor mishandeling is niet voldoende de te lastelegging dat beklaagde slagen heeft toegebracht, het opzet om leed toe te brengen, moet mede in de dagvaarding voorkomen; dit wordt omschreven door het woord moedwillig. — Regtb. Rotterdam 26 Mei 1891; P. v. J. 1891, 45.

521. Een stoot aan een ambtenaar in de uitoefening zijner bediening toegebracht, als geschied met het oogmerk om te beleedigen, niet om te mishandelen, moet beschouwd worden als eenvoudige mishandeling. — Regtb. Groningen 13 October 1892; W. 6302.

522. Waar iemand een hamer heeft geworpen met het oogmerk om een ander te treffen, doch niet dezen, maar een derde getroffen heeft, moet hij evenwel schuldig worden verklaard aan mishandeling, daar het voor de toepassing van dit art. voldoende is, dat de dader het opzet had om een mensch, wien dan ook, te treffen. — Regtb. 's Gravenhage 12 October 1893; P. v. J. 1894, 6.

Art. 300, alin. 2.

523. Art. 82 is enuntiatief en niet limitatief. Hieruit volgt, dat door de beslissing des regters dat een letsel waardoor levensgevaar is ontstaan, als zwaar ligchamelijk letsel is te beschouwen, dit art. niet kan zijn geschonden of verkeerd toegepast. — H. R. 9 November 1891; W. 6112; P. v. J. 1892, 17; N. R. CLIX, 117; v. d. H., Strafr. 1891, 336; Rep. 1891, 7778.

Art. 302.

524. Indien als bewezen is aangenomen, dat de beklaagde den verslagene met een beitel in de rechterzijde heeft gestoken en dat die verwonding den dood ten gevolge heeft gehad, is de qualificatie van zware mishandeling die den dood ten gevolge heeft gehad gerechtvaardigd, als tevens is overwogen, dat het steken met een beitel in de zijde geacht moet worden reeds op zich zelf een zwaar ligchamelijk letsel toe te brengen. — H. R. 28 Julij 1891; W. 5913; v. d. H., Strafr. 1890, 181; N. R. CLV, 316; P. v. J. 1890, 91; Rep. 1890, 5546.

525. Indien twee personen te zamen en in vereeniging iemand mishandelen met het oogmerk om hem zwaar ligchamelijk letsel toe te brengen, zijn beide schuldig aan zware mishandeling, al staat ook vast, dat het zwaar ligchamelijk letsel inderdaad slechts door één hunner is toegebracht. Het feit, dat het door een hunner zwaar ligchamelijk letsel den dood heeft ten gevolge gehad, moet evenzeer aan beide in rekening worden gebracht. — Regtb. Amsterdam 4 Januarij 1894 W. 6459.

Art. 304, 2°.

526. Een veldwachter die surveilleerende bevindt, dat eenige personen door op de ramen te kloppen, te kennen geven in een herberg te willen worden binnen gelaten, welke wegens het verstrijken van het daarvoor bepaald uur reeds is gesloten, is in de regtmatige uitoefening zijner functie. als hij die personen gelast terstond te vertrekken. — Hof Leeuwarden 10 April 1890; W. 5919; Rep. 1890, 5548.

527. Wie een deurwaarder mishandelt, die ten zijnen huize komt om hem de kennisgeving te beteekenen, dat, ter zake van wanbetaling der per-

soneele belasting een krijgsman bij hem zal worden ingelegerd, maakt zich schuldig aan mishandeling van een ambtenaar gedurende de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Regtb. Middelburg 18 Julij 1890; Maandb. v. D. VI, 6; Rep. 1890, 5547.

528. Schuldig aan mishandeling tegen een ambtenaar gedurende de regtmatige uitoefening zijner bediening is hij, die een in uniform gekleeden surveilleerenden marechaussée opzettelijk een trap geeft. Degene die zich tegen zijn arrestatie en tegen de hem arresteerende marechaussées met geweld verzet door hen te trekken, te slaan, te schoppen en te bijten, maakt zich niet schuldig aan wederspannigheid, indien die arrestatie geschiedt wegens dronkenschap van dien persoon en met het doel om tot handhaving van orde en rust in veiligheid te worden gebragt m. a. w. om voor rust en orde gedurende korten tijd van de vrijheid te worden verstoken. — Regtb. Roermond 2 September 1890; Hof 's Hertogenbosch 29 October 1890; W. 5947;

Art. 306.

529. M. B. van Meerten. Deelneming aan aanval of vechterij. Art. 306 Wetboek van Strafrecht. 's Gravenhage 1892.

Art. 307.

530. Mr. M. S. Pols. Het begrip van strafbare handeling. Bijdrage tot de leer van opzet en schuld.— T. v. S. III, 93.

531. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Systematisch onderzoek naar het schuldbegrip (opzet) in het Strafwetboek. — T. v. S. II, 139; IV, 47.

532. Strafbare schuld is aanwezig, indien bij de mogelijkheid, dat eenig gevaar voor voorbijgangers op den openbaren weg te voorzien was, alleen wordt gewaarschuwd, doch geene verdere maatregelen worden genomen om alle gevaar weg te nemen. — Regtb. Amsterdam 19 Februarij 1891; W. 6032; P. v. J. 1891, 46; Rep. 1891, 8008.

533. Schuldig aan het misdrijf in dit art. omschreven is hij die een geweer houdende, het afgetrokken heeft in de rigting van een persoon, zonder dat hij zich vergewist heeft of het al of niet geladen was, indien dientengevolge een schot uit dat geweer is afgegaan, waardoor die persoon werd getroffen en tengevolge van die treffing overleden is. — Regtb. Groningen 12 November 1891; W. 6213; Rep. 1892, 10350.

Art. 310.

534. Waar iemand vervolgd werd ter zake van het stelen van een quitantie, doet het niet ter zake of die quitantie burgerregtelijk als zoodanig kan gelden, het is alleen de vraag of hij het beschreven stuk papier, dat bestemd was om als quitantie dienst te doen, heeft gestolen. — H. R. 29 Junij 1891; W. 6065; P. v. J. 1891, 99; v. d. H., 1891, 225; Rep. 1891, 6940.

535. Uit de verdediging van den beklaagde, dat hij tijdens de toeëigening van eenig voorwerp, niet beter wist, dan dat het hem toebehoorde, kan het oogmerk der wederregtelijke toeëigening volgen. — H. R. 16 November 1891; W. 6115; v. d. H., Strafr. 1891, 350; Rep. 1891, 6938

536. De regter die het bewezen verklaarde feit, dat de beklaagde op de hofstede van een ander te diens nadeele een voorwerp heeft weggenomen met het oogmerk om zich dat wederregtelijk toe te eigenen, qualificeert als diefstal, terwijl uit het vonnis blijkt, dat hij de woorden te diens nadeele heeft gebezigd in den zin „dat het voorwerp aan dien ander toebehoorde", past dat art. met juistheid toe. — H. R. 28 November 1892; W. 6278; P. v. J. 1893, 10; Rep. 1893, 500.

537. Het oogmerk om zich het weggenomen voorwerp wederregtelijk toe te eigenen bestaat, ook al heeft de dader slechts de bedoeling om in de gevangenis te komen. — Hof 's Gravenhage 22 Julij 1891; P. v. J. 1891, 89; W. 6085; Hof 's Gravenhage 26 Augustus 1891; P. v. J. 1891, 89. Anders Regtb. 's Gravenhage 3 Julij 1891; P. v. J. 1889, 89; W. 6084; Rep. 1891, 6937; Regtb. 's Gravenhage 4 Mei 1891; W. 6085; Regtb. 's Gravenhage 13 Februarij 1890; Rep. 1890, 4785

538. Wegneming met het oogmerk om het weggenomen goed als huurder te blijven gebruiken, is geen diefstal. — Hof Leeuwarden Sine die; P. v. J. 1891, 35.

539. Hij, die geabonneerd voor een pand door een ander bewoond, door middel van een in de waterleiding van dat pand aangebrachte buis, water van de gemeente in zijn kantoor, waarvoor hij niet is geabonneerd, heeft geleid en daar aftapt, maakt zich schuldig aan diefstal, indien volgens die voorwaarden, waarop het water door de gemeente wordt geleverd, het niet ter beschikking wordt gesteld van den geabonneerde voor eenig pand, maar alleen ter beschikking van den bewoner van dat pand. — Hof 's Hertogenbosch 5 Februarij 1891; Anders Regtb. 's Hertogenbosch 13 December 1890; W. 5998.

540 Het opgraven en zich toeëigenen van een varken, hetwelk aan een besmettelijke ziekte is gestorven en, ofschoon niet onteigend, toch op last van het gemeentebestuur moest worden vernietigd en diensvolgens in een stuk grond van den eigenaar werd begraven, is wederregtelijk en alzoo diefstal. — Hof Leeuwarden 26 November 1891; Anders Regtb. Leeuwarden 30 September 1891; W. 6210; Rep. 1892, 9368.

541. Daar de wederregtelijke afhaling van goederen de mogelijkheid openlaat, dat die goederen of de opbrengst ter beschikking van den eigenaar worden gesteld, ligt eerst in het ten eigen bate aanwenden van de opbrengst, de wederregtelijke toeëigening. — Hof Amsterdam 29 Junij 1893; P. v. J. 1892, 77.

542. Waar bewezen is dat een zakje met geld aan den beklaagde is ter hand gesteld om het geld na te tellen en deze onmiddelijk zich daarmede heeft verwijderd, moet de beklaagde geacht worden dit geld weggenomen en zich wederregtelijk toegeëigend te hebben. — Hof Amsterdam 3 October 1893; W. 6419; P. v. J. 1893, 103; Rep. 1893, 501.

543. Bij verkoop à contant heeft geen levering in den zin der wet en dus eigendomsovergang plaats, indien namens den verkooper het goed met de quitantie aan den kooper is ter hand gesteld in afwachting dat deze het voor de betaling benoodigd geld ging halen. In dat geval maakt de kooper die, zonder te betalen, over het goed als eigenaar beschikt, zich schuldig aan wederregtelijke toeëigening van een anders goed. — Hof Amsterdam 16 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 64.

544. De omstandigheid, dat de beklaagde het goed heeft weggenomen met toestemming van den gene die dit onder zich had, belet niet zijne daad te beschouwen als wegneming in den zin van dit art., indien de beklaagde wist, dat degene die hem toestemming verleende, over dat goed geen regt van beschikking had. — Hof Leeuwarden 15 Februarij 1894; P. v. J. 1894, 24.

545. Een veroordeeling ter zake van diefstal kan niet worden uitgesproken, indien de dagvaar-

ding niet behelst de omstandigheid, dat de beklaagde het oogmerk heeft gehad om het weggenomen goed zich wederregtelijk toe te eigenen. — Hof Arnhem 18 Julij 1894; Anders Regtb. Zutphen 27 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 66.

546. Het oogmerk om zich aan een ander in eigendom toebehoorende voorwerpen wederregtelijk toe te eigenen, is niet uitgesloten als hij, aan wien diefstal van die voorwerpen is ten laste gelegd, ter teregtzitting heeft beweerd, dat hij zóó dronken was dat hij zich volstrekt niet herinnert die voorwerpen te hebben weggenomen en ook ter teregtzitting gebleken is, dat hij destijds dronken was, doch voor die wegneming geen ander oogmerk had dan om zich die voorwerpen wederregtelijk toe te eigenen, denkbaar is. — Regtb. Amsterdam 31 Julij 1890; W. 5947; Rep. 1899, 6144.

547. De daad van hem die een aan een ander in eigendom toebehoorend paard uit de weide, waarin het zich bevindt, wegneemt met het oogmerk om zich dat dier wederregtelijk toe te eigenen en zich den toegang tot die weide verschaft door over een sloot, waaraan die weide gelegen is, te springen, moet worden gequalificeerd als diefstal van vee uit de weide. — Regtb. Amsterdam 3 September 1890; W. 5949; Rep. 1890, 4788.

548. Wegneming van een horloge met de bedoeling om het aan zijne ouders te laten zien en hen te bewegen het horloge voor hem te koopen, stelt geen diefstal daar. — Regtb. Utrecht 10 Julij 1892; W. 6209; Rep. 1892, 9366.

549. Het openen der hokken, het wegnemen daaruit der konijnen en het dooden dier dieren, een en ander met het oogmerk om ze zich wederregtelijk toe te eigenen moet niet worden gequalificeerd als poging, maar levert op het voltooid misdrijf van diefstal, onafhankelijk van de vraag of het den dader gelukt is de gedoode dieren in veiligheid te brengen. — Regtb. Amsterdam 30 November 1893; P. v. J. 1894, 70.

550. Van wegneming in den zin van dit art. kan geen sprake zijn waar de beklaagde het goed heeft weggenomen met de vrije toestemming van dengene die dit onder zich had. — Regtb. Groningen 7 December 1893; P. v. J. 1894, 24.

Art. 311, no. 3.

551. F. J. C. Verhoeff. De voor de nachtrust bestemde tijd. Utrecht 1890. — Aang. T. A. R. VII, 235.

552. De wetgever heeft aan den judex facti opgedragen de beslissing of ter plaatse waar een strafbaar feit is gepleegd, de voor nachtrust bestemde tijd toen reeds was aangebroken. De regter in cassatie heeft dus alleen te onderzoeken of bij dat onderzoek de wet niet is geschonden. — H. R. 29 December 1890; W. 5982; P. v. J. 1891, 35; v. d. H., Strafr. 1890, 343; N. R. CLVI, 380; Rep 1891, 7806.

553. De regter mag alleen op grond van verklaringen van getuigen aannemen, dat één uur na middernacht is de voor nachtrust bestemde tijd. — Hof Amsterdam 3 Augustus 1890; P. v. J. 1890, 87; H. R. 2 Junij 1890; P. v. J. 1890, 73; N. R. CLV, 150; v. d. H., Strafr. 1890, 111.

554. Als de dagvaarding inhoudt noch het uur waarop de diefstal gepleegd werd, noch de vermelding, dat de beklaagde zich buiten weten van den regthebbende ter plaatse bevond, kan van de qualificatie van art. 311, 3° Strafr. geen sprake zijn. — Hof Amsterdam 4 November 1891; W. 6161; Rep. 1892, 9369.

555. Voor de ten laste legging, dat iets gedurende den voor de nachtrust bestemden tijd is geschied, is het voldoende, dat de dagvaarding het nachtelijk uur, waarop het feit gepleegd werd vermeldt. — Hof Leeuwarden 25 Februarij 1892; P. v. J. 1893, 18; Rep. 1893, 1227.

556. Het stelen gedurende „voor den nachtrust bestemden tijd", kan slechts dan een verzwarende omstandigheid opleveren, als het plaats heeft in een woning of op een besloten erf waarop een woning staat, door iemand die zich daar, buiten weten of tegen den wil van den regthebbende bevindt. — Regtb. Haarlem 15 November 1890; Anders Kantg. Haarlem 14 September 1890; W. 5996 ; Rep. 1891, 6940.

Art. 311, no. 4.

557. Voor schuldigverklaring van meerdere personen aan diefstal in vereeniging, is niet noodig dat bepaald worde aangeduid en beslist, welk aandeel ieder der beklaagden heeft gehad in de materiëele handeling; daar op zeer verschillende wijzen kan worden medegewerkt tot het plegen van een diefstal, behoeft slechts vast te staan, dat de handeling door twee of meer personen te zamen en in gemeen overleg ondernomen en ten uitvoer is gelegd. — Hof 's Gravenhage 9 November 1890: P. v. J. 1893, 29; W. 6492.

Art. 311, no. 5.

558. Het opensnijden van ter vervoer aan den dader toevertrouwde koffiebalen, ten einde zich van een deel der zich daar in bevindende koffie toe te eigenen, is diefstal met verbreking. — Regtb. Amsterdam 4 October 1889; W. 5848; Rep. 1890, 4790.

559. Wie het gestolene onder zijn bereik heeft gebracht door de broek en broekzak van den bestolene open te snijden, is schuldig aan diefstal met verbreking. — Regtb. Amsterdam 27 December 1889; W. 5840; Rep. 1890, 4789.

560. Het afdalen in het vooronder van een schip kan niet beschouwd worden als te zijn inklimming in den zin van dit art. — Regtb. Groningen 20 Maart 1890; W. 5925; Rep. 1890, 4787.

561. Het stuk trekken van een horlogeketting, waarmede iemands horloge aan zijne kleeding bevestigd is, levert niet op braak of verbreking in den zin der wet. — Regtb. 's Gravenhage 19 October 1893; W. 6419; P. v. J. 1893, 103; Rep. 1893, 503.

562. Een ontstolen sleutel wordt daardoor nog geen valsche sleutel. — Regtb. Utrecht 6 Februarij 1893; W. 6336, Rep. 1803, 1862.

Art. 312.

563. De uitdrukking „betrapping op heeterdaad" in dit art. heeft een even ruime beteekenis als de uitdrukking „ontdekking op heeter daad" in art. 40 Strafv. — Regtb. Almelo 15 Julij 1890; T. v. S. VI, 488.

Art. 314.

564. W. J. Waalkens. Over het misdrijf van strooperij. Groningen 1893.

565. Hij, die met het oogmerk om zich wederregtelijk toe te eigenen zeker rietgewas, op zijn last door bij hem in dienst zijnde arbeiders te zijnen bate heeft doen afsnijden, wegnemen en vervoeren, kan als dader van het misdrijf bij dit art. omschreven, worden veroordeeld, zonder dat daarbij eene beslissing omtrent de aansprakelijkheid van zijne arbeiders voor hunne handelingen wordt vereischt. — H. R. 11 Mei 1891; W. 6043; v. d. H., Strafr. 1891, 143; N. R. CLVIII, 45.

566. Indien strooperij van „mestspetiën" is ten laste gelegd en bewezen wordt de wegneming van „afgevallen bladeren", moet vrijspraak volgen, ook al moeten die bladeren dienen, om later mest te worden. — Kantg. Zevenbergen 1 April 1891; T. v. S. VI, 489.

Art. 315.

567. Strooperij gepleegd door iemand met behulp van zijn vrouw en zijn knecht, moet, als de vrouw en de knecht niet mede vervolgd worden, doch alleen hunne deelneming als daders aan het misdrijf bewezen is, niet worden gequalificeerd als strooperij door meer dan twee vereenigde personen, maar slechts als eenvoudige strooperij. — Regtb. Heerenveen 27 Maart 1890; W. 5860; Rep. 1890, 4193.

568. Strooperij gedurende den voor den nachtrust bestemden tijd gepleegd, valt dan alleen onder de in dit art. vermelde bij art. 311, no. 2 omschreven verzwarende omstandigheid, als het feit gepleegd is op een besloten erf waarop een woning staat door iemand die zich aldaar buiten weten of tegen den wil van den regthebbende bevond. — Regtb. Haarlem 15 November 1890; W. 5996.

569. De kantonregter is niet bevoegd te vonnissen over strooperij, wanneer deze met behulp van een wagen is geschied. — Kantg. Middelburg 4 November 1890; Regtb. Middelburg 20 Januarij 1891; W. 6032.

Art. 317.

570. Hoewel dit art. afpersing omschrijft als „het iemand door geweld of bedreiging met geweld dwingen, is het voor de omschrijving van dit misdrijf voldoende als de dagvaarding in plaats daarvan bezigt „bewegen", indien door de daaraan toegevoegde vermelding, dat de afgifte heeft plaats gehad, ten gevolge van een bedreiging met een handeling, waardoor gevaar te duchten was voor ernstig ligchamelijk letsel, ja zelfs voor het leven, voldoende blijkt, dat beklaagde is te laste gelegd „iemand door bedreiging dwingen tot afgifte. — Regtb. 's Gravenhage 29 Mei 1893; P. v. J. 1893, 70; Rep. 1893, 62.

Art. 318.

571. Over de beteekenis van het woord „afdreiging". W. 5996.

Art. 321.

572. Mr. H. P. de Wilde. Verpanding van eens anders goed. — T. v. S. VI, 38.

573. Mr. J. H. Valckenier Kips. Toeëigening als element van verduistering. — R. Mag. XI, 166.

574. Mr. P. P. Besier. Over verduistering van geldsommen. — T. v. S. IV, 365.

575. Mr. F. A. R. A. Baron van Ittersum. Een paar opmerkingen over de toepassing van art. 321 Strafr. — T. v. S. V, 332.

576. De agent van een maatschappij van levensverzekering die gelden ontvangt ter uitbetaling aan de regthebbenden, wordt geen eigenaar, maar slechts houder van die gelden; hij eigent zich dus die niet aan hem toebehoorende gelden wederregtelijk toe, door ze ten eigen bate te gebruiken. — H. R. 20 April 1891; P. v. J. 1891, 77; v. d. H., Strafr. 1891, 135; W. 6030; N. R. CLVII, 295; Rep. 1891, 8639.

577. Er kan geen sprake zijn van toeëigening in den zin van dit art., waar de beklaagde heeft aangenomen den hem in gebruik gegeven wagen aan een derde te verkoopen, van welk voornemen de uitvoering is verhinderd door de inbeslagneming van den wagen door de politie, voordat hij nog aan den kooper geleverd was en toen hij zich nog in het bezit van den beklaagde bevond. — H. R. 28 April 1890; v. d. H., Strafr. 1890, 54, N. R. CLIV, 367; W. 5871; P. v. J. 1890, 61; Rep. 1890, 6330.

578. In de omstandigheid, dat de dader vóór de wegneming met een der ontvreemde voorwerpen, alleen in een kamer was gelaten, is niet gelegen een toevertrouwen van dat voorwerp of in bezitstelling daarvan, met het gevolg, dat de dader het in den zin van dit art. onder zich had. — H. R. 2 Junij 1890; W. 5886, v. d. H., Strafr. 1890, 107; P. v. J. 1890, 71; Rep. 1890, 6331.

579. De lasthebber, die volgens zijn last hem ter hand gestelde coupons verzilvert, wordt eigenaar van de door hem ontvangen opbrengst dier coupons; hij maakt zich dus door die opbrengst ten eigen bate aan te wenden, niet aan verduistering schuldig. — H. R. 24 October 1892; P. v. J. 1892, 95; W. 6260; v. d. H., Strafr. 1892, 436; N. R. CLXII, 72; Rep. 1892, 11007.

580. Voor verduistering wordt alleen gevorderd het wederregtelijk toeëigenen, zonder dat een „wederregtelijk ten eigen bate aanwenden" noodig is. — H. R. 2 Februarij 1891; W. 5995; P. v. J. 1891, 49; Rep. 1891, 8641; v. d. H., 1891, 55.

581. Indien het misdrijf van verduistering als bewezen is aangenomen op grond van eene directe verklaring in verband met aanwijzingen, moet worden aangenomen, dat het opzet tot wederregtelijke toeëigening door de aangevoerde aanwijzingen is bewezen geacht. Het aannemen van het wederregtelijke der toeëigening behoeft niet afzonderlijk te worden gemotiveerd. De positieve weigering om een zaak terug te geven, kan als een beschikking als eigenaar en dus als een daad van toeëigening worden beschouwd. — H. R. 8 Februarij 1892; 1892, 43; W. 6155; N. R. CLX, 201; v. d. H., P. v. J. Strafr. 1892, 83; Rep. 1892, 11012.

582. De verkooper die, nadat op keus gekochte tabak door den kooper uitgezocht en op diens last, zij het ook door bedienden des verkoopers, in balen ingenaaid, en daarna ter verzending onder zijne berusting gelaten is, die tabak met andere dan de uitgezochte die er uitgenomen wordt, vermengt, maakt zich schuldig aan het misdrijf van verduistering. — H. R. 10 October 1892; W. 6250; P. v. J. 1892, 95; N. R. CLXII, 18; v. d. H., Strafr. 1892, 394; Rep. 1892, 11010.

583. Waar iemand heeft gepleegd verduistering door goederen, daar is het misdrijf van verduistering voltooid uiterlijk op het oogenblik, dat de dader de goederen aan een derde te koop aanbood. — H. R. 19 Junij 1893; W. 6364; P. v. J. 1893, 62; Rep. 1893, 1932.

584. Waar de dagvaarding inhoudt, dat de beklaagde als gemeente-ontvanger opzettelijk verschillende gelden, welke hij in zijne hoedanigheid en bediening onder zich had, doordien die sommen hem door of namens belastingschuldigen ter voldoening van verschuldigde gemeentebelasting waren ter hand gesteld of betaald, wederregtelijk zich heeft toegeëigend of verduisterd, daar ligt in de te lastelegging opgesloten, dat die gelden den beklaagde niet toebehoorden en wordt een nadere vermelding daarvan niet vereischt. — H. R. 6 November 1893; P. v. J. 1894, 6; W. 6435; Rep. 1893, 1926.

585. In een dagvaarding wegens verduistering behoeven de bijzondere omstandigheden waaruit het bestaan van het opzet van wederregtelijke toe-

eigening moet worden afgeleid, niet in de dagvaarding te worden opgenoemd. Schuldig aan verduistering is hij die een aan een ander in eigendom toebehoorende obligatie, die hij anders dan door misdrijf onder zich heeft, opzettelijk aan een derde in pand geeft, terwijl hij op dat oogenblik geen zekerheid heeft dat stuk weder te kunnen lossen. — Hof Amsterdam 6 October 1891; Anders Regtb. Amsterdam 2 September 1891; W. 6090; P. v. J. 1891, 87; Rep. 1892, 8637.

586. Het afhalen en het zich in bezit stellen van goederen, — zonder daartoe bevoegd te zijn — is niet noodwendig een wederregtelijke toeëigening. Deze heeft echter plaats door het te gelde maken der goederen en het ten eigen bate aanwenden van de opbrengst. — Hof Amsterdam 29 Junij 1892; W. 6308; P. v. J. 1892, 77; Rep. 1898, 1930.

587. Indien bij verkoop uitdrukkelijk is bedongen, dat niet mag worden weggevoerd vóór dat betaald zal zijn, daar maakt de kooper, die evenwel wegvoert zonder betaling, zich schuldig aan verduistering. — Hof Amsterdam 7 Januarij 1890; P. v. J. 1890, 21; Rep. 1890, 6328.

588. Indien een som gelds wordt overgegeven en ontvangen met het doel om daarmede een bepaalde betaling te doen, blijft de eigendom bij den lastgever. De mogelijkheid van eigendomsregt op een zeker geldelijk bedrag, is niet uitgesloten, mits maar dit bedrag vertegenwoordigd door een zekere geldsom wordt beligchaamd door muntspeciën of geldswaardig papier en dus niet van een tastbaren vorm is ontbloot. — Hof Amsterdam 24 Februarij 1891; P. v. J. 1891, 25; Rep. 1891, 8638.

589. Hij, die een bankbillet vindende, het opraapt met de bedoeling om het aan de politie over te geven, doch later besluit om het te behouden, maakt zich schuldig aan verduistering. — Hof Amsterdam 14 Januarij 1890; W. 5828; P. v. J. 1890, 17; Rep. 1890, 6327.

590. Het misdrijf van verduistering wordt gepleegd ook tegen hem uit wiens handen het verduisterd goed in die des schuldigen is gekomen. — Hof Amsterdam 23 Februarij 1892; P. v. J. 1892, 35; Rep. 1892, 11015.

591. Wie ingevolge contracten met zijne committenten aangegaan, van dezen als verkooper-commissionair waren had overgenomen, om deze op eigen naam te verkoopen en daarvoor aan zijne committenten bij verkoop bepaalde bedragen te verantwoorden, maakt zich, door die bedragen niet te verantwoorden, niet schuldig aan verduistering. — Hof Amsterdam 20 October 1891; P. v. J. 1891, 97; Anders Regtb. Amsterdam 17 September 1891; W. 6162; Rep. 1892, 11008; Regtb. Amsterdam 20 October 1891; P. v. J. 1891, 92; Rep. 1891, 8642.

592. Niet in het wederregtelijk afhalen van goederen, maar in het ten eigen bate aanwenden van de opbrengst ligt de opzettelijk wederregtelijke toeëigening. — Hof Amsterdam 12 Junij 1892; P. v. J. 1892, 77; Rep. 1892, 11009.

593. Wie in een winkel zich eenig voorwerp doet overhandigen om het tegen onmiddelijke betaling dadelijk mede te nemen, en het dan zonder betaling medeneemt, maakt zich schuldig aan verduistering. — Hof 's Gravenhage 24 Junij 1893; W. 6381; P. v. J. 1893, 60; Rep. 1893, 1933.

594. De voogd die geldswaardige papieren aan zijn pupil in eigendom toebehoorende, zonder regterlijke magtiging verkoopt en de opbrengst ten eigen bate aanwendt, maakt zich niet schuldig aan eenig strafbaar feit. — Regtb. Dordrecht 23 Junij 1893; P. v. J. 1893, 84; W. 6378; Rep. 1893, 1931; Hof 's Gravenhage 21 September 1893; W. 6411; P. v. J. 1893, 84.

595. Hij, die effecten hem door den eigenaar ter afstempeling en conversie toevertrouwd, heeft doen verkoopen en het bedrag in zijn credit heeft doen boeken, is schuldig aan verduistering. — Regtb. Arnhem 26 October 1888; 6 November 1888; P. v. J. 1888, 131, 132.

596. In de acte van dagvaarding is het misdrijf van verduistering te laste gelegd, als dat stuk inhoudt, dat de beklaagde opzettelijk een niet aan hem toebehoorend horloge dat hem ter reparatie was ter hand gesteld, zich wederregtelijk heeft toegeëigend door het ten eigen bate met regt van wederinkoop te verkoopen. — Regtb. Alkmaar Sine die; W. 6235; Rep. 1892, 11014.

597. De schutter die zijn uniform verduistert, hem door het gemeentebestuur ten gebruike gegeven, verduistert geen goed, dat hij uit hoofde van zijn persoonlijke dienstbetrekking of zijn beroep onder zich heeft. — Regtb. Groningen 6 Maart 1890; W. 5930; Rep. 1890, 6329.

598. Door de enkele in pandgeving zonder meer van een toevertrouwd effect, heeft geen verduistering plaats. — Regtb. Amsterdam 8 September 1891; P. v. J. 1891, 73. 81; W. 6090; Rep. 1891, 8636.

599. Hij, die van een winkelier goederen op zicht medegekregen heeft, maar daarover beschikt, zonder ze te betalen, maakt zich schuldig aan verduistering; in dat geval is er noch koop op zicht, noch koop op crediet en mitsdien de eigendom van het op zicht medegegevene niet overgegaan. — Regtb. Amsterdam 18 April 1888; P. v. J. 1888, 44, 47.

600. Een commissionair die effecten in bewaring heeft genomen met opdracht om daarbij tegen provisie nieuwe couponbladen te verschaffen, maar deze effecten heeft verkocht, doch later andere stukken van gelijke waarde heeft teruggekocht, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Groningen 10 December 1891; P. v. J. 1891, 99.

601. De verduistering van een pakket effecten is door opzettelijk wederregtelijke toeëigening daarvan volbracht door den kantoorbediende, indien deze, den last van zijn patroon ontvangen hebbende om dit pakket ten postkantore te bezorgen en aan te teekenen, zich van het kantoor van zijn patroon heeft verwijderd onder den schijn om aan den last te voldoen, maar daaraan werkelijk niet heeft voldaan, het pakket onder zich houdende met het voornemen om daarmede op reis te gaan, al heeft hij later dat voornemen vrijwillig laten varen. — Regtb. Groningen 20 Junij 1892; W. 6267; Rep. 1892, 11011.

602. Voor het misdrijf bij dit art. bedoeld, wordt vereischt de wederregtelijke toeëigening door hem die het goed onder zich heeft, geenszins de overdracht in het bezit van een derde. Alzoo maakt zich schuldig aan verduistering de huurder van een kar, die nadat het werk waartoe de kar was gehuurd, is afgeloopen, haar niet aan den eigenaar heeft teruggebracht, maar heeft vervoerd naar een derde, aan wien hij haar te koop heeft aangeboden. — Regtb. Amsterdam 17 Maart 1891; W. 6074; Rep. 1891, 8640.

603. Voor het misdrijf van verduistering wordt bij den beklaagde de wetenschap vereischt, dat het door hem toegeëigend goed aan een ander toebehoort. Indien dit vereischte door het woord opzettelijk in de dagvaarding wordt uitgedrukt, moet dat woord vooraf gaan aan de woorden

toebehoorende aan. — Regtb. Rotterdam 19 Januarij 1892; P. v. J. 1892, 11; W. 6144; Rep. 1892, 11005.

604. Voor het misdrijf van verduistering is het onverschillig of de beklaagde het verduisterd goed justo titulo of op andere wijze, mits slechts niet door misdrijf, onder zich had. — Regtb. Amsterdam 21 Mei 1890; P. v. J. 1890, 51; Rep. 1890, 6325.

605. Er bestaat geen te lastelegging van het misdrijf van verduistering, indien de dagvaarding alleen vermeldt, dat de goederen zonder betaling aan den beklaagde zijn afgegeven en daarbij niet duidelijk is omschreven onder welke voorwaarden die afgifte is geschied en in hoeverre de beklaagde over de goederen mogt beschikken. — Regtb. 's Gravenhage 8 Julij 1890; W. 5914; Rep. 1890, 6326.

606. Indien een commissionair in effecten, die ter zake van een prolongatiecontract zekere effecten in pand heeft gekregen met bevoegdheid om die weder aan derden in pand te geven, van den pandgever de gelden op prolongatie geschoten, terug-ontvangt, doch in plaats van daarmede de effecten bij den derde in te lossen en aan den eigenaar terug te geven, die gelden ten eigen bate aanwendt, kan hij eerst dan geacht worden zich schuldig te maken aan verduistering, indien bewezen wordt, dat bij het aflossen der prolongatie, de bepaalde opdracht is gegeven de gelden aan te wenden om den eigenaar weder in het bezit te stellen van de effecten. Indien een commissionair in effcten zekere effecten heeft ontvangen met de opdracht om die te verkoopen en voor de opbrengst andere te koopen, doch hij, in plaats van het laatste te doen, de opbrengst ten eigen bate aanwendt, dan maakt hij zich niet schuldig aan verduistering; hiervan zou eerst dan sprake kunnen zijn, indien de effecten hem waren ter hand gesteld met opdracht om ze te converteeren, waaronder is te verstaan het inwisselen van effecten tegen andere effecten. — Regtb. 's Gravenhage 16 Februarij 1893; P. v. J. 1893, 60; W. 6366; Rep. 1893, 1927.

607. Onder „toeëigenen" in dit art. moet worden verstaan, het „eigenmachtig als heer en meester over het goed beschikken en zich als eigenaar daarvan gedragen" of wel „eene handeling in strijd met den aard van het regt, krachtens hetwelk men het goed onder zich heeft". Aan het voltooid misdrijf van verduistering maakt zich daarom schuldig hij, die een voorwerp dat hij in bruikleen heeft ontvangen, aan een derde te koop aanbiedt en daarbij een prijs noemt voor welken hij dat voorwerp zou willen overdragen, te kennen gevende dat hij geld noodig heeft. — Regtb. Groningen 30 November 1893; P. v. J. 1894, 34.

608. Het te koop aanbieden voor een bepaalden prijs van een goed, door hem die dit goed in bruikleen heeft, levert op het voltooid misdrijf van verduistering. — Regtb. Groningen 30 November 1893; W. 6554.

609. Voor het misdrijf van verduistering is het voldoende, dat de dader de hem niet toebehoorende voorwerpen, die hij anders dan door misdrijf onder zich had, heeft beleend; er behoeft niet bij te komen, dat de dader de opbrengst der beleening ten zijnen bate heeft aangewend of zich die opbrengst heeft toegeëigend. — Regtb. Groningen 19 November 1991; W. 6233; Rep. 1893, 1929.

610. De schipper, die van de hem ter aflevering toevertrouwde goederen, bij die aflevering een gedeelte achterhoudt met het oogmerk om het aan den eigenaar te onttrekken, heeft zich aan verduistering van dat gedeelte schuldig gemaakt, onverschillig wat hij daarmede verder heeft willen uitvoeren. — Regtb. Amsterdam 1 Februarij 1894; W. 6479.

611. In het achterhouden van ter aflevering aan iemand toevertrouwde goederen, met de bedoeling om die aan den eigenaar te onttrekken, is gelegen de toeëigening die in dit art. als element van verduistering wordt gevorderd. — Regtb. Amsterdam 19 Maart 1894; P. v. J. 1894, 72.

612. Als de de beklaagde, die een hem niet toebehoorenden hond, welke op den openbaren weg met hem mede liep, heeft verkocht, is gedagvaard ter zake, dat hij op bepaalden tijd en plaats opzettelijk een aan een anderen toebehoorenden hond die met hem mede liep, zich wederregtelijk heeft toegeëigend, is dit feit niet strafbaar, spetiaal niet als vallende onder dit art., daar het voor dit misdrijf vereischt element, dat de dader het voorwerp anders dan door misdrijf onder zich moet hebben gehad, niet in de dagvaarding is gesteld, noch implicite voortvloeit uit het feit, dat de hond met beklaagde mede liep. — Regtb. Amsterdam 19 Junij 1894; P. v. J. 1894, 90.

613. Hij, die ten behoeve van een ander zekere bedragen ontvangt, heeft de keus om uit te keeren, òf het bepaald door hem ontvangene òf wel de bedoelde bedragen op andere wijze. Dientengevolge bestaat het ontvangene te zijner beschikking en maakt hij, daarover beschikkende, zich niet schuldig aan wederregtelijke toeëigening van eenig goed, dat bepaald aan een ander toebehoort. — Regtb. Winschoten 5 October 1894; P. v. J. 1894, 86.

Art. 322.

614. Een deurwaarder maakt zich schuldig aan verduistering, als hij, na van een notaris, die daarbij handelde namens gezamenlijke erfgenamen, bankbilletten te hebben ontvangen tot afbetaling eener vordering welke een ander, ten wiens behoeve die som aan hem, deurwaarder, door den notaris werd ter hand gesteld, op die gezamenlijke erfgenamen had en op wiens last hij die erfgenamen tot betaling had gesommeerd, die bankbilletten medeneemt en in stede van, hetzij die bankbilletten zelve, hetzij de waarde daarvan af te dragen aan dien ander, ze verwisselt en deels in zijn huishouden, deels tot betaling van schulden gebruikt. Dit art. is echter niet toepasselijk, als niet is gebleken, dat de bedoelde som den deurwaarder in zijne hoedanigheid van deurwaarder is toevertrouwd, noch dat hij krachtens lastgeving van zijn requirant tot sommatie die som in ontvangst heeft genomen, noch dat die gelden dien requirant toebehoorden. — Regtb. Amsterdam 24 Januarij 1890; W. 5923, Rep. 1890, 4782.

615. Een deurwaarder door den gemagtigde van een schuldeischer belast met de geregtelijke vervolging van een schuldenaar en van dezen de verschuldigde som ontvangende, behoeft die gelden niet aan dien gemagtigde te verantwoorden. — Regtb. Utrecht 9 Julij 1890; P. v. J. 1890, 84; Maandb. v. D. VI, 8; Rep. 1890, 4781.

616. De bediende die gelden, welke hij van verschillende personen heeft ontvangen, om te hunnen behoeve aan zijn patroon af te dragen, wel aan dezen afdraagt, doch daarbij opgeeft, dat zij van andere schuldenaren afkomstig zijn dan door wie ze werkelijk betaald zijn, — zulks ten einde vroeger door hem ontvangen doch niet afgedragen posten aan te zuiveren — eigent zich die gelden wederregtelijk toe. — Regtb. 's Gravenhage 28 December 1898; P. v. J. 1894, 16; W. 6481.

617. Ook hij die als commissionair op eigen

naam een effect heeft gekocht voor zijn lastgever, maakt zich, door dat stuk te verkoopen en de opbrengst ten eigen bate aan te wenden, schuldig aan het misdrijf van dit art., daar de lastgever eigenaar is van zoodanig papier en het door zijn commissionair bezit. — Regtb. Arnhem 16 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 26.

Art. 323.

618. B. Heyman. Verantwoordelijkheid van logementhouders voor goederen en reizigers. Leiden 1893.

619. De omstandigheid, dat de vader bij het vervreemden van aan zijne dochter toebehoorende effecten en het ten eigen bate aanwenden hunner opbrengst, de voogdij over haar, regtens had verloren, dewijl hij verzuimd had vóór het aangaan van een tweede huwelijk te voldoen aan het voorschrift van art. 407 B. W., sluit te zijnen aanzien de toepasselijkheid van art. 323 Strafr. niet uit, omdat ook de gewezen voogd, die feitelijk het voogdijbeheer blijft voortzetten het goed van de minderjarige, dat hij uit dien hoofde onder zich heeft of verkrijgt, uit kracht van dezen titel onder zich houdt tot dat het goed aan den regthebbende is afgegeven of de titel van zijn bezit veranderd is. — H. R. 2 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 14; W. 6459.

Art. 326.

620. Mr. G. Polak Daniels. Waar moet het misdrijf „oplichting" geacht worden te zijn gepleegd, indien iemand in een zekere gemeente tot afgifte van eenig goed is overgegaan, uitsluitend tengevolge van den leugenachtigen inhoud van brieven hem door den delinquent uit een andere gemeente toegezonden? — Themis LV, 177.

621. Mr. J. H. Valckenier Kips. De zwendelarij en de strafwet. — R. Mag. XIII, 63.

622. De daad van toeëigening van goederen, welke men geacht wordt anders dan door misdrijf onder zich te hebben is, ook materieel een ander feit, dan de daad van het zich doen afgeven van die goederen, op de wijze bij dit art. strafbaar gesteld. — H. R. 3 April 1891, P. v. J. 1891, 67; v. d. H., Strafr. 1891, 118; Rep. 1891, 8195.

623. Bij de schuldigverklaring aan oplichting, nadat is bewezen het bestaan van het oogmerk om zich of een ander wederregtelijk te bevoordeelen, behoeft de aanwezigheid van schuld niet afzonderlijk te worden gemotiveerd. — H. R. 31 Maart 1891; P. v. J. 1891, 71; W. 6015; N. R. CLVII, 204; v. d. H., Strafr. 1891, 89; Rep. 1891, 1012.

624. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het onverschillig of de voorgewende valsche hoedanigheid is eene zoodanige waarin men bedriegelijk voor een derde optreedt b. v. die van lasthebber, agent, voogd, curator of wel eene andere, welke men zich aanmatigt om een onverdiend vertrouwen op te wekken, b.v. die van koopman of ambtenaar, niet met eenige ontvangst belast. In het eerste geval is het onverschillig of de afgifte is gevraagd en gevolgd in de voorgewende hoedanigheid, dus voor een derde, dan wel voor zich zelven. — H. R. 27 Maart 1893; W. 6827; P. v. J. 1893, 34; N. R. CLXIII, 350; Rep. 1893, 1403; Anders Hof 's Gravenhage 5 Januarij 1893; P. v. J. 1893, 34.

625. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt niet gevorderd dat hij, die door het gepleegd bedrog bewogen is tot het zich ontdoen van eenig goed, dit goed persoonlijk heeft overgegeven aan hem die het bedrog pleegde. — H. R. 29 November 1893; W. 6436; P. v. J. 1894, 6.

626. Als listige kunstgrepen moeten worden aangenomen de vertooning eener nota, waarvan de inhoud op een waar feit berust, als de vertooning geen ander doel heeft dan de onware voorstelling te doen ontstaan, dat de beklaagde was een credietwaardig persoon. — Hof Amsterdam 29 Mei 1890; W. 5905: P. v. J. 1890, 51; H. R. 28 Julij 1890, W. 5911; P. v. J. 1890, 95; N. R. CLV, 304; v. d. H., Strafr. 1890, 171; Rep. 1890, 5735.

627. De wegneming van een spaarbankboekje aan een ander toebehoorende, met het oogmerk om zich daarop gelden te doen afgeven en het zich doen afgeven van die gelden als houder van het boekje, is strafbaar als oplichting. — Regtb. Amsterdam 29 Mei 1890; P. v. J. 1890, 7; Rep. 1890, 5734; Hof Amsterdam 7 Julij 1890; W. 5663.

628. Er bestaat geen oplichting als iemand afgifte van goederen heeft verkregen door een leugenachtig verhaal aan verschillende personen gedaan, daarop neerkomende, dat hij met vier personen voornemens was die goederen als gouden bruilofstgeschenk te geven en dat deze personen bij hem zouden te zamen komen om keuze te doen. — Regtb. 's Gravenhage 8 Julij 1890; W. 5914; Rep. 1890, 5737.

629. Het geven van opdracht aan een advocaat tot bereddering van een niet bestaande nalatenschap en in verband beschouwd met het daarop verzocht of uitgelokt verstrekken van reisgeld, is een listige kunstgreep. — Regtb. Alkmaar 6 Februarij 1894; W. 6461.

630. Het aan een advocaat geven van een opdracht tot bereddering eener niet bestaande nalatenschap, omkleed met alle bijzonderheden, ten einde dezen daardoor te bewegen tot het geven van een werkelijk verstrekt voorschot, moet worden gequalificeerd als „oplichting door met het oogmerk om zich wederregtelijk te bevoordeelen door het aannemen van een valschen naam en door een zamenweefsel van verdichtsels iemand bewegen tot afgifte van eenig goed". — Regtb. Haarlem 8 Maart 1891; W. 6486.

631. Daargelaten of het houden van een wedstrijd met postduiven al dan niet te beschouwen is als spel en weddingschap, zoo kan toch in elk geval in de bepaling van art. 1825 B. W. geen aanleiding gevonden worden om dit art. niet van toepassing te verklaren op bedrog bij zoodanigen wedstrijd gepleegd. — Regtb. Maastricht 29 Januarij 1894, P. v. J. 1894, 12.

Art. 328.

632. W. B. K. Bouman. Art. 328 Strafwetboek. Leiden 1891.

633. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het noodig, dat de in brand gestoken goederen, tijdens de brandstichting, regtsgeldig waren verzekerd. — Regtb. Assen 24 Mei 1892; P. v. J. 1892, 69; W. 6221.

Art. 329.

634. Dit art. is niet toepasselijk waar uit de ten laste gelegde feiten niet blijkt van een uitdrukkelijke of in die feiten opgesloten wilsverklaring van den verdachte tot het aangaan der door den besteller voorgestelde koopovereenkomst en in die feiten ook geen wilsverklaring tot werkelijke voldoening aan de bestelling kan gelegen zijn. — H. R. 6 November 1893; W. 6424.

635. De zoogenaamde boterwet beoogt alleen het bedrog in natuurboter gepleegd te weren, overigens het bedrog in kunstboter en andere

levensmiddelen overlatende aan dit art. en vgg. — Regtb. Maastricht 30 Mei 1892; W. 6221.

636. De eenvoudige verzekering van den verkooper, dat een op goud gelijkend voorwerp, inderdaad van goud is, kan niet als bedriegelijke kunstgreep worden beschouwd. — Regtb. Amsterdam 5 April 1894; W. 6527; P. v. J. 1894, 90.

Art. 330.

637. Over verkoop van vervalschte levensmiddelen en openbaarmaking van namen. Gemst. 2004.

638. Het onderzoek naar de bestanddeelen van boter mag niet anders plaats hebben dan door de deskundigen bedoeld in art. 6 der wet van 23 Julij 1889 (St. 82). — H. R. 27 October 1890; W. 5957; Rep. 1890, 4479; P. v. J. 1891, 7; v. d. H., G. Z. XXXIX, 140; N. R. CLVI, 69.

639. Indien bewezen is verklaard, dat de toevoeging van water uit een vaart, de waarde en bruikbaarheid der geleverde melk heeft verminderd, is het niet noodig, dat de hoeveelheid der bijgevoegde melk uitdrukkelijk wordt bepaald, en is het misdrijf, bij het tweede lid van dit art. strafbaar gesteld, gepleegd. — H. R. 22 Junij 1891; P. v. J. 1891, 95; v. d. H., Strafr. 1891, 220; N. R. CLVIII, 267; W. 6062; Rep. 1892, 8693.

640. Waar vaststaat, dat de vervalschte waar als onvervalscht is afgeleverd, is het voor de toepassing van dit art. onverschillig of het bedrog al dan niet spoedig na de aflevering is ontdekt. — H. R. 7. Maart 1892; W. 6158; P. v. J. 1892, 51; N. R CLX, 292; v. d. H., Strafr. 1892, 101; Rep. 1892, 11054.

641. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het onverschillig of de vervalschte waar al dan niet als bereidingsproduct voor een andere waar is verkocht en afgeleverd of tot welke andere bestemming ook door den kooper kan of zal gebezigd worden. — H. R. 9 Mei 1892; W. 6188; P. v. J. 1892, 65; v. d. H., Strafr. 1892, 199: N. R. CLXI, 48; Rep. 1892, 11053.

Art. 331.

642. Het is voldoende, dat de bruikbaarheid van een werk in gevaar is gebracht, ook al is het bestand van het werk buiten gevaar. — Hof Leeuwarden 28 Februarij 1889; T. v. S. V, 541.

Art. 337.

643. A. van der Goes. Handels- en fabriekmerken. Leiden 1886.

644. H. H. C. Castendijk. Opmerkingen naar aanleiding van de rechtspraak over artikel 337 Strafr. Leiden 1891.

645. De beschouwing, dat het begrip „merk" in dit art. en in de wet van 25 Mei 1880 (St. 85) niet zoo uitgebreid dient te worden opgevat, dat alles wat op de verpakking is gedrukt tot het begrip „handelsmerk" moet worden gerekend, is in hare algemeenheid niet onjuist. — H. R. 18 December 1893; P. v. J. 1894, 16.

646. De uitdrukking „merk ter onderscheiding van iemands fabrieks- of handelswaren" in art. 3 der wet van 30 September 1893 (St. 146) brengt mede, dat, om krachtens die wet het regt tot uitsluitend gebruik van een voorstelling te verkrijgen, vereischt wordt, dat de voorstelling van dien aard is, dat zij kan dienen tot onderscheiding van iemands fabrieks- of handelswaren van de waren door anderen vervaardigd of in het verkeer gebracht. Dat vereischte ontbreekt aan een door het handelsgebruik als algemeene soortbenaming geijkte aanduiding van artikelen van nijverheid of handel, zoodat dergelijke soortbenaming geen merk is in den zin der wet. — H. R. 27 September 1894; P. v. J. 1894, 81.

647. Indien moet worden aangenomen, dat de beklaagde op het oogenblik, dat hij een handelsmerk gebruikt, niet wist, dat een ander een volkomen gelijk merk ter griffie had gedeponeerd, kan hij niet worden schuldig verklaard aan het misdrijf van dit art. — Regtb. 's Hertogenbosch 29 April 1891; T. v. S. VI, 495; Rep. 1892, 9693.

648. Dit art. is toepasselijk als de waren, afkomstig van een ander, verpakt worden in kisten afkomstig van de firma die op het merk regt heeft en van dat merk voorzien zijn. — Regtb. Amsterdam 1 November 1889; P. v. J. 1889, 140.

649. Voor de toepassing van dit art. moet bewezen zijn, dat de dader wist, dat hij, tegen wien hij de daad pleegde, regt op het merk had, d. w. z. krachtens inzending, inschrijving en publicatie, overeenkomstig de wettelijke voorschriften. — Regtb. Rotterdam 26 Augustus 1892; W. 6243; Rep. 1892, 9692.

Art. 340.

650. D. Jacobson. De vereischten voor eene veroordeeling wegens bedriegelijke bankbreuk. — Leiden 1891.

651. Het middel van cassatie daarop gegrond, dat bij een aanklacht ter zake van bedriegelijke bankbreuk niet was gesteld, dat de beklaagde was koopman, mist zijn feitelijke grondslag, als dit uitdrukkelijk in het hoofd van het bevel tot dagvaarding is vermeld. — H. R. 19 Junij 1893; W. 6363; P. v. J. 1893, 64.

652. De officier van justitie is ontvankelijk in een vervolging wegens bedriegelijke bankbreuk, al is het vonnis van faillietverklaring nog niet in kracht van gewijsde gegaan. — Regtb. Almelo 17 November 1891; W. 6123; P. v. J. 1891, 101.

Art. 341.

653. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt niet vereischt, dat de beklaagde tijdens zijne faillietverklaring koopman was Een vonnis van faillietverklaring kan in een strafzaak niet gelden als bewijs, dat de gefailleerde werkelijk koopman is geweest. Derhalve moet het vonnis des strafregters de veroordeeling van den beklaagde wegens bedriegelijke bankbreuk uitsprekende, een zelfstandige gemotiveerde beslissing omtrent dit punt inhouden. — H. R. 15 December 1890; W. 5974; P. v. J. 1891, 35; v. d. H., Strafr. 1890, 322; N. R. CLVI, 331; Rep. 1891, 6632 vg.

654. Voor het misdrijf van bedriegelijke bankbreuk wordt alleen vereischt het bewustzijn, niet de doleuse intentie van de verkorting der regten van crediteuren. — H. R. 2 Junij 1890; W. 5883; P. v. J. 1890, 79; N. R. CLV, 144; Rep. 1890, 4466; v. d. H., Strafr. 1890, 122.

655. De woorden „zijner schuldeischers" in den aanhef van dit art. moeten worden opgevat in den zin: „van alle of van een deel zijner schuldeischers", De beslissing des regters, dat de beklaagde wist. dat tijdens de door hem verleende hulp het faillissement van zeker persoon niet kon worden voorkomen, is een buiten het bereik der cassatie liggende beslissing. Het niet kunnen, bedoeld in no. 3 van dit art., duidt niet de volstrekte onvermijdelijkheid van het faillissement aan. De wetenschap der onafwendbaarheid van het faillissement moet naar de bedoeling der wet berusten op: „bekendheid met den mingunstigen, hem tot voldoening aan zijne finantiëele verpligtingen jegens

zijne schuldeischers buiten staat stellenden toestand van den koopman." — H. R. 1 Junij 1891; W. 6044; P. v. J. 1891, 87; N. R. CLVIII, 121; v. d. H., Strafr. 1891, 163; Rep. 1891, 6634 vgg.

656. Voor het misdrijf van bedriegelijke bankbreuk is het voldoende, dat de dader het bewustzijn had, dat hij door zijne handelingen bedriegelijk de regten zijner schuldeischers moest verkorten. — Hof Amsterdam 12 Augustus 1890; P. v. J. 1890, 89; Rep. 1890, 4469.

657. Voor het misdrijf van bedriegelijke bankbreuk is niet noodig de doleuse intentie des beklaagden; het is voldoende, dat hij bij het bedrijven der gewraakte handeling het bewustzijn had, dat zij moest strekken tot de verkorting der regten zijner crediteuren. — Hof Amsterdam 21 Januarij 1890; W. 5840; P. v. J. 1890, 19; Rep. 1890, 4470.

658. Dit art. is toepasselijk, zoodra een gefailleerd koopman eenige betaling doet in het bewustzijn, dat hij daardoor de regten zijner schuldeischers bedriegelijk moest verkorten, al blijkt ook niet van eene doleuse intentie op het verkorten dier regten gerigt. — Hof Amsterdam 20 December 1892; P. v. J. 1893, 16; Rep. 1893, 150.

659. Een koopman die aan een zijner crediteuren goederen verkoopt en levert en toelaat, dat die crediteur zijne vordering compenseert met een deel der koopsom, handelt met het oogmerk om de regten zijner schuldeischers bedriegelijk te verkorten, wetende dat een faillissement niet kan worden voorkomen, indien hij vóór het aangaan van dien koop en verkoop zijn mingunstigen finantiëelen toestand kende en reeds herhaaldelijk door een crediteur tot betaling aangemaand en met faillietverklaring bedreigd was. — Hof Arnhem 21 November 1893; P. v. J. 1894, 8.

660. De gefailleerde verkort de regten zijner schuldeischers niet alleen als hij te kwader trouw goederen van zijn boedel verkoopt, vernielt of beschadigt, maar ook als hij ze verbergt met het doel om ze buiten zijn faillissement te houden. — Regtb. Amsterdam 21 Februarij 1894; Hof Amsterdam 9 Mei 1894; P. v. J. 1844, 72; W. 6555.

661. Een gefailleerde die na zijn insolventverklaring op nieuw een bedrijf uitoefenende, de wegens brand ontvangen assurantiepenningen aanwendt, om daarmede drie nieuwe crediteuren te voldoen, kan niet geacht worden die betalingen gedaan te hebben ter bedriegelijke verkorting der regten van zijne oude crediteuren. — Regtb. Amsterdam 12 April 1892; W. 6233

662. Bij de te lastelegging van bedriegelijke bankbreuk, moet de dagvaarding vermelden, dat de beklaagde is verklaard in staat van faillissement. — Regtb. Amsterdam 10 Junij 1887; W. 5457; P. v. J. 1887, 32.

663. Voor de ontvankelijkheid eener vordering ter zake van bedriegelijke bankbreuk, is niet noodig, dat het vonnis, waarbij de beklaagde in staat van faillissement is verklaard, in kracht van gewijsde is gegaan. — Regtb. Almelo 17 November 1891; W. 6123; Rep. 1892, 9050.

664. De gefailleerde blijft in dien toestand verkeeren, indien hij niet is gerehabiliteerd, ook na het ontslag van den curator. De toestand van art. 887 K. voor hem ontstaande, zal hij nieuwe schulden voldoende en als dit ter kwader trouw door hem geschiedt, immers ter bedriegelijke verkorting van de regten zijner schuldeischers, ook geacht worden dit ter gelegenheid van zijn faillissement te hebben gedaan en alzoo aan bedriegelijke bankbreuk behooren te worden schuldig verklaard. — Regtb. Utrecht 28 Januarij 1892; W. 6068; Rep. 1892, 9049.

665. Dat een koopman zijne goederen aan een zijner crediteuren verkoopt en levert, bewijst na zijn failletverklaring nog niet, dat die verkoop geschiedde met het oogmerk om te handelen ter bedriegelijke verkorting van de regten der schuldeischers, als zelfs niet vaststaat, dat benadeeling van schuldeischers het gevolg dier handeling is geweest. De wetenschap, dat een faillissement niet kan worden voorkomen, vloeit niet noodwendig voort uit de omstandigheid, dat de verkooper op het oogenblik van den koop en levering wist, dat zijn passief het actief aanmerkelijk overschreed. — Regtb. Arnhem 26 September 1893; P. v. J. 1894, 8.

Art. 341, 1°.

666. Waar vaststaat, dat de gefailleerde bedriegelijk heeft gehandeld ter verkorting van de regten zijner crediteuren, is de strafbaarheid van onttrekking van goederen aan zijn boedel niet afhankelijk van de wijze waarop en de voorwaarde waaronder dit is geschied, noch van hetgeen daarna met die goederen is gebeurd. — H. R. 28 October 1889; W. 5962; N. R. LIII, 92; Rep. 1890, 4463.

667. Een failliet is verpligt zijne schuldvorderingen aan den curator te verantwoorden op ieder oogenblik, dat hem daartoe de gelegenheid wordt gegeven, spetiaal bij de inventarisatie. Telkens dus wanneer hij die verantwoording opzettelijk nalaat, schiet hij in die verpligting te kort en valt hij onder het bereik van art. 341, 1° Strafr. Voor de strafbaarheid krachtens die bepalingen is daarom voldoende, dat ten laste is gelegd het opzettelijk nalaten op een bepaalden datum; het is onnoodig dat de dagvaarding spreekt van „opzettelijk nalaten" in het algemeen. — H. R. 5 Mei 1890; W. 5875; v. d. H., Strafr. 1890, 73; P. v. J. 1890, 65; N. R. CLV, 42; T. v. N. VIII, 270; Rep. 1890, 4467.

668. Indien iemand na insolventverklaring op nieuw weder handel drijft en nadat de heropening van het faillissement weder is aangevraagd en hij opgeroepen is om daarop door de regtbank gehoord te worden, velen zijner nieuwe schuldeischers volledig betaalt, kan hij daardoor alléén, niet geacht worden ter bedriegelijke verkorting van de regten zijner schuldeischers te hebben gehandeld. — Hof Amsterdam 12 April 1892; N. Mag. v. H., V, 27; P. v. J. 1892, 75; W. 6238; Rep. 1892, 9048.

669. In den zin van het eerste lid van dit art. zijn goederen van een gefailleerden koopman onttrokken, als zij zoodanig van de overige bestanddeelen van den boedel zijn afgezonderd, dat naar alle waarschijnlijkheid de curator in het faillissement op die goederen de regten der crediteuren niet zal kunnen verhalen. — Regtb. Roermond 28 Februarij 1891; T. v. S. VII, 483; Rep. 1893, 151.

Art. 341, no. 3.

670. Mr. D. Simons. Art. 341, 3° Strafr. en de artt. 42 en 47 van het ontwerp eener wet op het faillissement en de surséance van betaling. — Themis LIII, 47.

671. Bevoordeeling van één schuldeischer boven de anderen is gelegen in het voldoen van eene, zij het ook opeischbare schuld, geheel of voor een grooter deel dan waarop die schuldeischer bij evenredige verdeeling der baten aanspraak zou hebben. — H. R. 24 December 1888; W. 5661; N. R. CL, 223; v. d. H., Strafr. 1888, 370; P. v. J. 1889, 13; R. B. v. N. 642; Rep. 1889, 2405.

672. Voor de toepasselijkheid van dit art. is

het voldoende, dat de beklaagde de bewustheid heeft gehad, dat hij door de gedane betaling de regten zijner schuldeischers bedriegelijk zou verkorten. Volgens art. art. 887 K. komen de aan den insolventen gefailleerde opgekomen goederen ook aan de vóór de insolventie bestaande crediteuren ten goede, zoodat ook de benadeeling van deze crediteuren art. 341 Strafr. van toepassing maakt. — Hof Amsterdam 20 December 1892; P. v. J. 1893, 16; Rep. 1893, 150.

673. Cessie van een schuldvordering aan een crediteur en verkoop van voorwerpen aan denzelfden, zonder daarvoor betaling te erlangen en om te strekken in mindering van zijn schuld aan den crediteur, is een bevoordeeling van dien schuldeischer, vallende onder het bereik van dit art. — Regtb. Assen 8 Maart 1887; W. 5390; P. v. J. 1887, 10, 11.

Art. 344.

674. Voor de toepasselijkheid van het eerste lid van dit art. wordt enkel vereischt, dat goederen aan den boedel onttrokken zijn, onafhankelijk van de vraag waarom dit is geschied. — H. R. 26 October 1891, W. 6099; R. W. v. N. 724; Rep. 1891, 6707; P. v. J. 1892, 11; v. d. H., Strafr. 1891, 305; N. R. CLIX, 69.

675. Hetgeen door den gefailleerde aan een zijner schuldeischers in betaling is gegeven, kan niet gezegd worden aan den boedel te zijn „onttrokken". — Regtb. Arnhem 16 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 26.

Art. 344, 1°.

676. Mr. D. J. Mom Visch. Art. 344, 1° Strafr. Opmerkingen naar aanleiding van een arrest van den hoogen Raad. — T. v. S. VI, 425.

677. Als vaststaat, dat de preferente schuldeischers in een faillissement ten volle zijn uitbetaald, kan ter zake van de betaling van zoodanige schuld door den failliet hangende zijn faillissement met geld van den boedel gedaan, geen veroordeeling krachtens dit art. worden uitgesproken. — Regtb. Zutphen 26 April 1893; W. 6348; Rep. 1893, 212.

Art. 344, no. 2.

678. De schuldeischer die bij faillissement van zijn schuldenaar wel ter eerste verificatie-vergadering de vordering opzettelijk te hoog opgeeft, maar ter tweede verificatie-vergadering geheel vrijwillig op die onjuiste opgave terugkomt, maakt zich niet schuldig aan het misdrijf van dit art. — Hof Arnhem 19 Januarij 1893; W. 6297; P. v. J. 1893, 14; R. B. v. N. 762; H. R. 10 April 1893; W. 6335; P. v. J. 1893, 36; R. B. v. N. 769; N. R. CLXIII, 298; Rep. 1893, 213.

Art. 345.

679. De schuldeischer in een faillissement die vervolgd wordt wegens het misdrijf in dit art. omschreven, moet worden vrijgesproken, indien wel is bewezen, dat hij tot het accoord is toegetreden na zulks eerst te hebben geweigerd, alsmede dat dit feit heeft plaats gehad, nadat door hem bij zekere overeenkomst bijzondere voordeelen, hem krachtens het accoord niet toekomende waren bedongen, — doch het bij dagvaarding gestelde feit als zoude juist die toetreding bij bedoelde overeenkomst zijn bedongen, niet bewezen, immers gebleken is, dat het onderwerp dier overeenkomst een geheel ander is geweest. — Hof Amsterdam 1 April 1891; W. 6037; P. v. J. 1891; 33; Rep. 1891, 7151.

680. Voor de toepasselijkheid van dit art. is benadeeling van andere crediteuren niet noodig. — Regtb. Alkmaar 10 Februarij 1891; P. v. J. 1891, 33; Rep. 1891, 7150; T. v. S. V, 545.

Art 349 *bis*.

681. De bewering als of auteursregt alleen zou kunnen bestaan voor die geschriften, welke eene letterkundige gedachte behelzen, vindt geen steun in de wet van 28 Junij 1881 (St. 124). De beslissing, dat een zeker dagbladberigt den omvang van een geoorloofde aanhaling als bedoeld in art. 7, alin. 1 dier wet te boven gaat, is van feitelijken aard en moet in cassatie worden geëerbiedigd. Voor het bestaan van opzet in dit art. bedoeld, is het geen vereischte, dat de dader gehandeld heeft met zucht naar onbehoorlijk winstbejag of met het oogmerk om te benadeelen. — H. R. 21 November 1892; P. v. J. 1893, 6; W. 6274; N. R. CLXII, 246; Rep. 1893, 136.

682. Schending van auteursregt door inbreuk op het uitsluitend opvoeringsregt der Nederlandsche vertaling van den tekst eener Engelsche operette. Fransche auteurs kunnen hier te lande geen aanspraak maken op hun uitsluitend uit- of opvoeringsregt van dramatisch muzikale werken. — Regtb. Amsterdam 5 Mei 1893; W. 6342; Rep. 1893, 140.

Art. 350.

683. Mr. J. Verloren. Opmerkingen over de artt. 187 en 447, ook in verband met artt. 350 en 424 Wetb. v. Strafr. — T. v. S. II, 412.

684. Indien de dader van het misdrijf van dit art. heeft beweerd, dat het vermelde voorwerp hem in eigendom toebehoort, is het voldoende, dat beslist wordt, dat een ander op de voorwerpen zoodanige daden van gebruik en beheer uitoefende, dat zij als aan hem toebehoorende moesten worden beschouwd. — H. R. 17 November 1890; P. v. J. 1891, 25; W. 5965; N. R. CLVI, 232; v. d. H., Strafr. 1890, 273; Rep. 1891, 8684.

685. Bij de opzettelijke vernietiging eener door iemand bevoegd geplaatste afsluiting, behoeft voor de toepasselijkheid van dit art. niet te blijken van de wetenschap bij den dader, dat de afsluiting was bevolen door de bevoegde macht. — H. R. 19 Januarij 1891; P. v. J. 1891, 43; W. 5985; N. R. CLVII, 37; v. d. H., Strafr. 1891, 15.

686. Een schuldigverklaring aan opzettelijke vernieling van een anders goed is voldoende gemotiveerd, indien de veroordeeling is uitgesproken, op grond van twee getuigenverklaringen, die inhouden, dat die vernieling door den beklaagde moedwillig is geschied. — H. R. 12 October 1891; P. v. J. 1892, 9; W. 6092; N. R. CLIX, 24.

687. Bij veroordeeling ter zake van het in dit art. omschreven misdrijf door twee of meer vereenigde personen gepleegd, behoeft art. 354 in het vonnis niet te worden vermeld, indien van de aldaar toegekende bevoegdheid tot strafverhooging geen gebruik is gemaakt. — H. R 8 Februarij 1892; W. 6161; P. v. J. 1892, 43; N. R. CLX, 219; v. d. H., Strafr. 1892, 89.

688. De schipper die goederen, tot de lading behoorende, werpt met het doel om zijn schip vlot te maken, kan uit dien hoofde alleen, regtens niet geacht worden het doel, den wil of het opzet te hebben, schade toe te brengen aan den eigenaar, den afzender of den geadresseerde der geworpen goederen. Ten onregte is uit de omstandigheid, dat de schipper weten moest en wist, dat hij door de werping bedoelde schade toebracht, de gevolgtrekking afgeleid, dat zijn wil bij het plegen van

het feit mede was gerigt op toebrengen van schade. Tot de bestanddeelen van het misdrijf van dit art. behoort het opzet om zoodanige schade toe te brengen. — H. R. 1 Mei 1893; W. 6344; P. v. J. 1893, 48; Rep. 1893, 1971.

689. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt gevorderd, dat des daders doel en wil bepaald op beschadiging was gerigt. — H. R. 15 Mei 1894; W. 6514; P. v. J. 1894, 54.

690. In art. 7 der wet van 5 Junij 1875 (St. 110) is onder het woord „erf" alleen te verstaan de aanhoorigheid eener woning. Daaronder zijn slechts begrepen tuinen of hoven en binnenplaatsen die onmiddelijk aan het huis verbonden zijn. — Hof Arnhem 23 Februarij 1892; W. 6195.

691. Hij, die opzettelijk over een aan een ander toebehoorend voorwerp rijdt, wetende dat het daardoor breken kan, is als dit gebeurt, schuldig aan het in dit art. omschreven misdrijf, ook al zou hij op dat oogenblik geen anderen weg volgen. — Regtb. 's Hertogenbosch 20 November 1890; T. v. S. VI, 500.

692. Het opzettelijk stuk slaan der glasruit eener gevangenis met het doel om door de gemaakte opening te ontvluchten, levert op het misdrijf van vernieling. — Regtb. Amsterdam 19 Julij 1889; W. 5820; Rep. 1890, 6367.

693. Het opzettelijk en wederregtelijk stukslaan van een glas in een gebouw aan de openbare straat, niet met het opzet om schade toe te brengen, maar om een belooning te verdienen, is niet strafbaar krachtens dit art., doch krachtens art. 424. — Regtb. Middelburg 12 Maart 1889; W. 5696.

694. De huurder van een stuk grond, die een door den verhuurder in strijd met het huurcontract daarop gebouwd privaat eigenmachtig uit elkander slaat, verbreekt en verwijdert, handelt wederregtelijk. — Regtb. Groningen 22 December 1887; T. v. S. II, 481.

695. Wie tamme eenden, die schade aan zijne te velde staande vruchten aanrichten, doodt zonder vooraf iets te hebben gedaan om van dien overlast bevrijd te worden, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Groningen 14 October 1893; P. v. J. 1893, 86; Rep. 1893, 542.

Art. 351.

696. J. E. Jacobson. De telephonie van privaatrechtelijk standpunt bezien. Amsterdam 1893.

697. J. P. A. van Limburg Stirum. Bescherming van onderzeesche telegraafkabels. Amsterdam 1890

698. Mr. J. van Gigch. Telegraaf en telephoon in verband met ons Wetboek van Strafrecht. — T. v. S. III, 229.

699. Telephoonwerken worden begrepen onder de in dit art. genoemde telegraafwerken. — H. R. 21 November 1892; W. 6282; P. v. J. 1893, 4; N. R. CLXII, 227; v. d. H., Strafr. 1892, 488; Luttenberg 1892, 381; Rep. 1893, 1972; Anders Regtb. 's Hertogenbosch 7 April 1891; T. v. S. V, 547; Rep. 1891, 8540.

700. Voor het misdrijf van dit art. is het niet voldoende, dat de dader wist, dat hij door eenige daad schade toebracht, maar wordt vereischt, dat de dader die daad verrigtte om schade toe te brengen, m. a. w. dat des daders opzet op het toebrengen van schade gericht was. — H. R. 1 Mei 1893; W. 6344; P. v. J. 1893, 48; N. R. CLXIV, 25; Rep. 1893, 1971.

701. Telephoondraden vallen onder telegraafwerken. — Regtb. Rotterdam 5 Februarij 1891; P. v. J. 1891, 23; Rep. 1892, 8541.

702. De telephoon is niet onder telegraafwerken begrepen. De uitdrukking in dit art. „ten algemeene nutte g e b e z i g d", moet niet alleen worden opgevat als „in gebruik of in dienst gesteld ten algemeenen nutte", maar ook in de beteekenis van „ten algemeene nutte bestemd", onverschillig dus of het nog slechts was aangelegd, dan wel tevens reeds in gebruik gesteld. — Hof Leeuwarden 27 Julij 1892; Anders Regtb. Leeuwarden 21 Mei 1892; W. 6218.

703. Het zonder de vereischte toestemming maken van een geul in een dam, zoodat het water van des daders land over naburige landen loopt, levert, als geen gevaar voor overstrooming te duchten is, het misdrijf van dit art. op. — Regtb. Utrecht Sine die; P. v. J. 1888, 126, 136, 143.

Art. 359.

704. Waar de dagvaarding inhoudt, dat de beklaagde als gemeente-ontvanger opzettelijk verschillende gelden, welke hij in zijne genoemde hoedanigheid en bediening onder zich had, doordien die sommen hem door of namens belastingschuldigen ter voldoening van gemeentebelasting waren ter hand gesteld of betaald, wederregtelijk zich heeft toegeëigend of verduisterd, daar ligt in de te lastelegging opgesloten, dat die gelden den beklaagde niet toebehoorden en wordt een nadere vermelding niet vereischt. — H. R. 6 November 1893; P. v. J. 1893, 96; W. 6425.

Art. 360.

705. Een gemeenterekening kan niet beschouwd worden als een boek of register in den zin van dit art., daar een boek zoowel als een register bestemd is om geregeld gehouden te worden en voor een geregelde inschrijving. — Regtb. 1 November 1894; P. v. J. 1894, 92.

Art. 361.

706. Schuldig aan het misdrijf in dit art. omschreven is de burgemeester, die opzettelijk verscheurt en vernietigt een op den ambtseed door een politiebeambte opgemaakt proces-verbaal, dat door dien beambte aan hem in zijne hoedanigheid van burgemeester was ingeleverd, om aan den bevoegden ambtenaar van het O. M. te worden ingezonden, ten einde in een in te stellen strafvordering te dienen tot bewijs van het in dat proces-verbaal geconstateerd feit. Voor de strafbaarheid van dit misdrijf wordt geen boos opzet vereischt. — Regtb. Assen 19 Januarij 1892; W. 6201; P. v. J. 1892, 93; Rep. 1892, 8958.

Art. 362.

707. Waar door den regter is beslist, dat een ambtenaar een gift heeft aangenomen, wetende, dat zij hem gedaan werd met de bedoeling om zonder daardoor in strijd met zijn pligt te handelen ten behoeve van den gever in zijne bediening iets te doen, wordt voor de toepassing van dit art. geen nadere beslissing omtrent de bedoeling van den persoon die de gift deed, vereischt. Van het in dit art. omschreven misdrijf is het geen bestanddeel dat de gift door den ambtenaar is aangenomen in deze zijne hoedanigheid. — Hof Leeuwarden 5 Januarij 1893; P. v. J. 1893, 6; H. R. 10 April 1393; W. 6333; P. v. J. 1893, 38; Gemst. 2177; W. B. A. 2313; N. R. CLXIII, 285; v. d. H., Strafr. 1893, 68; Rep. 1893, 80 vg.; Anders Regtb. Groningen 12 October 1892; W. 6244; Rep. 1892, 8957.

Art. 366.

708. De gemeente-secretaris die gelden ontvangt, aan de gemeente verschuldigd ter zake van huwelijksvoltrekking, handelt daarbij niet in de uitoefening van zijn beroep. — H. R. 17 October 1892; P. v. J. 1892, 91; W. 6257; N. R. CLXII, 53; Gemst. 2150; Rep. 1892, 9627; Regtb. 's Hertogenbosch 1892; Gemst. 2165.

709. De aanwijzing van een dienaar van politie tot het innen van marktgelden, gedaan door den commissaris van politie, tevens marktmeester, is geen aanwijzing door het bevoegd gezag, zoodat die dienaar meer vorderende dan verschuldigd was, niet geacht kan worden als ambtenaar in de uitoefening zijner bediening handelende en mitsdien schuldig aan knevelarij te zijn. — Regtb. 's Hertogenbosch 12 April 1892; W. 6259.

Art. 370.

710. Van Schermbeek. Binnendringen in woningen van veroordeelden. — W. 5285, R. Vorstman; W. 5289, A. A. de Vries; W. 5290, 5295, 5300, C. W. A. van Haersolte; W. 5295, 5299.

Art. 372.

711. J. A. Duynstee. Schending van het brieven- en telegrammengeheim door post en telegraafbeambten. Leiden 1891.

Art. 381.

712. Mr. A. B. Bles. Iets over het volkenrecht in het Wetboek van Strafrecht. — T. v. S. VIII, 254.

Art. 390.

713. Desertie van schepelingen moet geacht worden aan boord van het vaartuig waartoe de schepelingen behooren te zijn begaan. — Regtb. Leeuwarden Augustus 1891; W. 6075; W. 6075; W. 6075; Rep. 1891, 8341.

Art. 391.

714. Het misdrijf strafbaar gesteld bij het eerste lid van dit art., moet geacht worden gepleegd te zijn ter plaatse van waar de reis moest aanvangen; de schepeling van boord is gegaan en de reis, waartoe hij zich verbonden had, niet heeft medegemaakt. — H. R. 4 Januarij 1892; W. 6131; P. v. J. 1892, 25; N. R. CLX, 1; v. d. H., Strafr. 1892, 5; Rep. 1892, 10752.

Art. 392.

715. Het misdrijf van no. 1 van dit art., gepleegd in een buitenlandsche haven, nadat de in Nederland begonnen reis ten deele was volbracht, moet worden beregt door den regter binnen wiens regtsgebied de reederij van het schip gevestigd is. — H. R. 18 Januarij 1892; W. 6147; P. v. J. 1892, 15; N. R. CLX, 142; v. d. H., Strafr. 1892, 48; Rep. 1892, 10751.

716. Tot ontheffing van een minderjarige van de gevolgen eener door hem aangegane verbindtenis wordt niet vereischt een vordering als bedoeld bij art. 1482 B. W. en eene daarop gevolgde uitspraak van den regter. De minderjarige die zich voor een zeereis heeft laten aanmonsteren, kan derhalve, door die reis niet verder mede te maken, niet gezegd worden in den zin van dit art. wederregtelijk te hebben gehandeld. — H. R. 25 Junij 1894; W. 6532.

717. Een minderjarige die zich zonder medewerking van zijn vader heeft laten aanmonsteren, kan niet tegen zijne verbindtenis opkomen, als niet wettig verbonden. — Hof Leeuwarden 7 April 1894; W. 6490; Regtb. Groningen 1 Februarij 1894; P. v. J. 1894, 62.

Art. 397.

718. J. Limburg. De strafbare opruiing. 's Gravenhage 1890.

Art. 398.

719. Indien de monsterrol de bepaling inhoudt, „dat ieder schepeling verpligt is de bevelen van den schipper in alles gehoorzaam te zijn", dan maken de schepelingen van een zeevisschersvaartuig, die op het bevel van den schipper om de boot overboord te brengen en de voorhanden visch aan de bemanning van een ander vaartuig over te geven, dit hebben geweigerd, zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Rotterdam 28 Mei 1889; W. 5747; Rep. 1889. 3858.

Art. 399.

720. Waar bewezen is dat een schepeling van een Nederlandsch schip, na wegens dienstweigering disciplinair gestraft te zijn, in het weigeren van dien dienst heeft volhard, is de regter niet bevoegd te onderzoeken of de disciplinaire straf op de wet was gegrond en geregtvaardigd was. — Hof Amsterdam 5 November 1890; W. 5997; Rep. 1891, 8343.

721. Indien uit de monsterrol blijkt, dat het scheepsvolk is aangenomen voor een bepaalde reis en na afloop daarvan zal worden afgedankt, dan nemen na die afdanking de verpligting van schipper en scheepsvolk wederzijds een einde. Hierin wordt geen verandering gebracht door dien na de afdanking een schepeling op last van den schipper geneeskundig is behandeld, ook al is dit geschied ten deele onverpligt. — Regtb. Amsterdam 9 Januarij 1890; W. 5839; P. v. J. 1890, 60; Rep. 1890, 5997.

Art. 416.

722. Voor het vereischte van winstbejag is het voldoende, dat de dader heeft gehandeld met het oogmerk om op eenige wijze uit die handeling voordeel te trekken. Daarvoor is het niet noodig, dat de verborgen voorwerpen voor een deel zijn toegewezen aan den heler. Volgens dit art. is derhalve strafbaar een bierhuishouder, die gestolen goed onder zich heeft genomen en verborgen, omdat hij wel begreep, dat de dieven, die druk in zijn bierhuis verkeerden en daar veel vertering maakten, ook van de opbrengst van het gestolene vertering bij hem zouden maken. — H. R. 25 Junij 1888; W. 5592; P. v. J. 1888, 102; N. R. CXLIX, 272; v. d. H., Strafr. 1888, 296; Rep. 1888, 197.

723. De beslissing, dat de beklaagde opzettelijk door misdrijf verkregen goederen heeft verkocht, is niet een regtskundige qualificatie, maar een feitelijke uitspraak omtrent het aanwezig zijn van een der elementen van het misdrijf van dit art., voor de toepasselijkheid daarvan is het niet noodig dat de verkooper zelf het verkochte voorwerp verkregen heeft. — H. R. 27 Augustus 1890; P. v J. 1890, 98; Rep. 1890, 4484.

724. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt niet gevorderd, dat het misdrijf, waardoor het gekocht voorwerp verkregen is, het misdrijf zij van den kooper zelven. — H. R. 29 Augustus 1890; W. 5932; W. 5932; P. v. J. 1890, 98; Rep. 1890, 4485.

725. Dit art. vordert niet, dat de heler heeft geweten door welk misdrijf het geheelde goed is

verkregen. Eene veroordeeling wegens begunstiging, is ook dan mogelijk als de voltooijing van het begunstigd misdrijf en van de begunstiging samen vallen. — H. R. 19 Junij 1893; P. v. J. 1893, 62; W. 6364; N. R. CLXIV, 226.

726. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt niet gevorderd, dat de heler wist door welk misdrijf het goed was verkregen, maar het is voldoende dat het hem bekend was, dat het door misdrijf, welk dan ook, verkregen was. — H. R. 25 Junij 1894; P. v. J. 1894, 64; W. 6423.

727. Hij, die te goeder trouw eenig door misdrijf verkregen voorwerp koopt en het later na van de misdadige herkomst kennis te hebben gekregen, met winst verkoopt, valt niet onder de tweede alinea van dit art. — Regtb. 's Gravenhage 18 Julij 1893; W. 6479.

728. Hoewel onze Strafwet slechts heling kent van voorwerpen, althans waar die heling geschiedt door het ten geschenke aannemen van het gestolene, kan echter onder dit art. ook heling van een geldsom vallen, daar, hoewel een geldsom als hoeveelheid opgevat, geen voorwerp is, zoodanige geldsom, waar zij reëel aanwezig is en gestolen wordt, altijd uit voorwerpen bestaat. — Regtb. Groningen 2 Mei 1894; P. v. J. 1894, 92.

Art. 416, alin. 1.

729. Het misdrijf van het eerste lid van dit art. behoort te worden gequalificeerd als „heling" en niet als begunstiging. — Hof Amsterdam 30 October 1888; Anders Regtb. Amsterdam 18 September 1886; W. 5646.

Art. 418.

730. P. Merkus. Artt. 418—420 van het Wetboek van Strafrecht. Utrecht 1892

731. E. van Noël. De practijk in zaken drukpersdelicten sedert 1 September 1886. Leiden 1890. Aang. A. A. de P., W. 5968; P. v. J. 1891, 29.

732. De dader van een persdelict is hij die de publiciteit wil van de beleediging in het geschrift uitgedrukt. Niet het schrijven, maar het publiceeren van een beleedigend geschrift is als misdrijf strafbaar gesteld. Waar de dader, hetzij met of zonder mededader bekend is, is de uitgever, wiens naam en woonplaats op het weekblad, waarin het geïncrimineerd artikel is opgenomen, voorkomen, niet vervolgbaar en evenmin de redacteur van het weekblad. — Hof 's Hertogenbosch 1 September 1892; W. 6245; Rep. 1892, 9439.

733. Waar een aan de eischen der wet voldoende in behoorlijken vorm gedane klachte aanwezig is, kan bij vervolging van den uitgever van eenig geschrift, op grond van dit art. de omstandigheid, dat de dader bekend is, de niet ontvankelijkheid der ingestelde strafactie niet ten gevolge hebben. Die omstandigheid moet leiden tot vrijspraak van den beklaagde-uitgever; het onbekend zijn van den dader, bestanddeel van het in dit art. bedoeld misdrijf, moet in de acte van dagvaarding uitdrukkelijk zijn vermeld. — Regtb. Rotterdam 19 Augustus 1892; W. 6221; Rep. 1892, 9440.

Art. 420.

734. Mr. F. A. R. A. Baron van Ittersum. Klachtdelict. Art. 420 Strafr. — T. v. S. V, 344.

Art. 421.

735. M. M. Schim van der Loeff. De omvang en het gevaar der recidieve, hare oorzaken en de middelen om haar te bestrijden. Leiden 1890.

736. Mr. H. van der Hoeven. Over de onbetrouwbaarheid en onvolledigheid onzer recidivistenstatistiek. — T. v. S. V, 1, 14.

Art. 422.

737. De herhaling van misdrijf in de gevallen in dit art. genoemd, geldt niet als verzwarende omstandigheid bij een later gepleegd misdrijf, strafbaar volgens het crimineel wetboek voor het krijgsvolk te lande. — H. Mil. Geregtshof 14 April 1893; W. 6331.

Art. 424.

738. F. E. Posthumus Meyjes. Art. 424 Wetb. v. Strafr. Amsterdam 1890.

739. J. Jelgerhuis Swildens. De Unfugsparagraaf van het Duitsche Strafwetboek. Amsterdam 1893.

740. L. van Andel. De indeeling van strafbare feiten in misdrijven en overtredingen. Amsterdam 1894.

741. Voor eene veroordeeling ter zake van straatschenderij moet ten laste zijn gelegd, dat baldadig is gehandeld. De bekendmaking bedoeld in art. 515 B. R. is niet te beschouwen als eene bekendmaking in den zin van art. 447 Strafr. — H. R. 11 Maart 1889; P. v. J. 1889, 46; N. R. CLII, 282; W. 5694; v. d. H., Strafr. 1889, 107; Rep. 1890, 6141.

742. De schuldigverklaring aan ééne, zij het dan ook voortgezette overtreding van dit art., mag geen hoogere geldboete dan ƒ 15.— worden opgelegd. — H. R. 24 October 1892; W. 6265; N. R. CLXII, 112; P. v. J. 1892, 99; Rep. 1893, 1769.

743. De omstandigheid dat door een baldadigheid als bij dit art. omschreven, gevaar of nadeel is te weeg gebracht, sluit de toepasselijkheid van deze bepaling niet uit. Aan straatschenderij maakt zich derhalve schuldig hij die op en aan den openbaren weg, baldadig met kracht aan den schelknop eener woning rukt, ten gevolge waarvan de knop geheel of gedeeltelijk wordt afgetrokken en de spil van den knop krom gebogen en eveneens baldadig met geweld trapt tegen de voordeur dier woning, waardoor nadeel kan worden te weeg gebracht. — H. R. 15 Mei 1894; W. 6514; P. v. J. 1894, 54.

744. Hij, die in een rivier in de onmiddelijke nabijheid van iemand die met een hengel zit te visschen, baldadig met roeiriemen, in het water plast om dien visscher het vangen van visch te beletten, maakt zich schuldig aan straatschenderij.— Regtb. Roermond 21 October 1890; W. 5954; Rep. 1890, 6143.

745. Het op den openbaren weg baldadig trappen tegen den buik van een paard, levert op de overtreding van dit art. en niet het misdrijf van dierenmishandeling of van zaakbeschadiging. — Regtb. Almelo 19 October 1893; W. 6507.

746. Als niet gebleken is, dat het opzet der beklaagden gerigt is geweest op het toebrengen van eenig leed aan de personen naar wie ze met steenen en koolstronken geworpen hebben, maar hun doel veeleer geweest is baldadigheid te plegen, moet het gepleegde feit niet worden gequalificeerd als mishandeling, maar als straatschenderij. — Regtb. Tiel 25 Januarij 1894; Anders Hof Arnhem 13 Maart 1894; P. v. J. 1894, 66.

747. Waar een strafbaar feit valt zoowel onder art. 424 Strafr. als onder art. 254 Strafr., behoort de kantonregter zich onbevoegd te verklaren. — Kantg. Groningen 28 Augustus 1893; P. v. J. 1893, 72.

Art. 425, no. 2.

748. De omstandigheid, dat een hond eenige schapen heeft aangevallen en verwond, is niet voldoende om den houder van dien hond schuldig te doen zijn aan de overtreding van dit art. De verantwoordelijkheid van den houder volgens dit art. en het gevaarlijke van het dier, zijn heterogene begrippen die niet per se zamen gaan; voor eene veroordeeling is dan ook noodig, dat bewezen is het niet nemen van voldoende voorzorgsmaatregelen, waarvan doel en strekking is het onschadelijk houden van een dier, dat te voren gebleken was gevaarlijk te zijn. De wetgever heeft, zooveel honden betreft, het criterium van gevaarlijkheid niet willen verbinden aan het geslacht of de soort, maar aan eene individueele eigenschap of hebbelijkheid van eenigen hond, als gevolg van zijn natuur of aard of van opvoeding of dressuur of eindelijk van ziekelijke althans abnormale gesteldheid. — Kantg. Onderdendam 15 Mei 1893; P. v. J. 1893, 86; Rep. 1893, 1432.

Art. 426.

749. Mr. J. Kruseman. Strafrecht en alcoholisme. — T. v. S. VII, 1.

Art. 427, no. 1.

750. Dit art. is alleen van toepassing op openingen die uitkomen op den openbaren weg en niet op openingen die gelegen zijn in een aan den beklaagde toebehoorende stoep, grenzende aan den openbaren weg en van daar voor het publiek toegankelijk zijn. — H. R. 30 Junij 1890; P. v. J. 1890, 89; W. 5905; v. d. H., Strafr. 1890, 135; N. R. CLV, 283.

Art. 427, 2°.

751. Het feit, dat een plek gronds gelegen tusschen een straatweg en het jaagpad, wegens het gemis van alle afscheiding, door het publiek voor het verkeer gebruikt wordt, stempelt zoodanige plaats niet tot openbaren weg in den zin van dit art. — H. R. 18 Januarij 1891; P. v. J. 1892, 33; W. 6143; N. R. CLIX, 120; v. d. H., Strafr. 1892, 37; Rep. 1892, 11143.

Art. 429, no. 3.

752. In dit art. is sprake van eene strafverrigting, waarvan uit haren aard, juist omdat zij niet behoort tot het gewoon gebruik van den weg voor den voorbijganger, die daartegen niet geacht kan worden op zijn hoede te zijn, gevaar is te duchten. Noch het zich te voet, noch het zich per as bewegen over een weg is te brengen tot die verrigtingen. — H. R. 6 Maart 1893; W. 6315; P. v. J. 1893, 30; v. d. H., Strafr. 1893, 25; N. R. CLXIII, 185; Rep. 1893, 1431.

Art. 427, no. 6.

753. Het sluiten en gesloten houden van een op een weg staanden tolboom, is te beschouwen als het versperren van den weg. Op een openbaren weg kan geen tolheffing met de daarmede verbonden afsluiting van den weg plaats hebben anders dan krachtens verlof van het openbaar gezag.

Hieruit volgt dat waar zoodanig verlof niet is verleend, er bij strafvervolging krachtens dit art. ter zake van het sluiten en gesloten houden van een tolboom op een openbaren weg tot dat tolgeld was betaald, geen sprake kan zijn van schorsing der strafvervolging op grond van een beweerd privaat regt van tolheffing op dien weg. — H. R. 27 Junij 1892; W. 6212; Gemst. 2136; P. v. J. 1892, 73; N. R. CLXI, 231; v. d. H., Strafr. 1892, 239; G. Z. XL, 93; Rep. 1892, 10933.

754. Het verbieden van het belemmeren van het verkeer op niet openbare wegen, valt niet onder dit art. en kan dus bij verordening geschieden, terwijl daarmede slechts een volgens art. 625 B. W. geoorloofde beperking van den eigendom plaats vindt. — H. R. 27 Junij 1892; P. v. J. 1892, 85; W. 6217; N. R. CLXI, 231.

755. Door liggers, door de administrative macht vastgesteld, kan niet tegenover iemand die beweert krachtens eigendom of ander zakelijk regt bevoegd te zijn tot afsluiting van een feitelijk als weg gebruikt stuk grond, regtens worden beslist dat zoodanige weg zou zijn ten bate van het algemeen, waarop geene private regten zouden mogen worden uitgeoefend. Waar de openbaarheid van een weg een bestanddeel uitmaakt van de ten laste gelegde overtreding, mag derhalve als bewijsmiddel van die omstandigheid niet worden gebezigd het enkel feit, dat de weg op zoodanige ligger is gebracht. — H. R. 20 November 1893; W. 6429; P. v. J. 1893, 103; N. R. CLXV, 196; Rep. 1893, 2095.

756. Waar bij ten lastelegging van de overtreding dezer bepaling, de beklaagde, de openbaarheid van den weg ontkennende, de schorsing van de strafvervolging heeft verzocht, op grond van het bestaan van een geschilpunt van burgerlijk regt, doch de regter nagelaten heeft te onderzoeken en te beslissen of dit verdedigingsmiddel een geschilpunt van burgerlijk regt betrof, van welks beslissing de waardeering van het ten laste gelegd feit afhangt, daar moet het vonnis worden vernietigd. — H. R. 29 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 28; W. 6470.

Art. 430.

757. W. C. J. A. Peperkamp. De verspieding in verband met het oorlogsrecht, het militair strafrecht en het gemeene strafrecht. — Leiden 1889.

Art. 431.

758. W. J. van Dam. Burengerucht. Leiden 1888.

759. Door nachtrust in dit art. wordt bedoeld de nachtrust in de buurt waar de handeling wordt gepleegd. Rumoer ziet op het geval, dat de nachtrust van slechts één persoon wordt gestoord. — H. R. 21 Maart 1887; W. 5415.

760. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt niet gevorderd, dat het rumoer met de bedoeling om de nachtrust te verstoren, is verwekt. Een gedruisch, dat het niet gewild gevolg is van geoorloofde handelingen, valt niet onder dit art. — H. R. 25 April 1892; W, 6176; P. v. J. 1892, 61; v. d. H., Strafr. 1892, 71; N. R. CLX, 443; Rep. 1892, 9196.

761. De regter mag uit eigen wetenschap beslissen, dat op een bepaalde plaats door geweldig razen, tieren en vloeken de nachtrust der bewoners dier plaats kan worden verstoord, alsmede dat op een bepaald uur overal in een bepaalde gemeente nachtrust wordt gehouden. — Kantg. no. 1 Rotterdam 15 Januarij 1887; T. v. S. I, 577.

Art. 432.

762. W. F. Hiddingh. Landlooperij. Groningen 1894.

763. P. Bijl. De Belgische wet van 21 November 1891. Amsterdam 1893.

764. Z. van den Bergh. Bedelarij.— W. 6370.

765. Mr. A. J. Rethaan Macaré. Bedelarij en landlooperij. — Themis LV, 296.

766. G. Emants. De bedelarij hier te lande. — Vragen des Tijds. December 1891, H. P. Berdenis van Berlekom; Gemst. 2099.

767. Voldoen de bepalingen van ons Wetboek van Strafrecht betreffende de bedelarij en de landlooperij? Zoo neen, welke regeling behoort daarvoor in de plaats te treden? — Praeadviseurs Mr. A. A. de Pinto en Mr. W. J. G. Snijder van Wissenkerke, Ned. Jur-Ver. 1894.

768. Over bedelarij. — W. B. A. 2129.

769. De bedelarij als overtreding strafbaar gesteld, bestaat daarin en wordt dus voltooid, door het vragen van aalmoezen of liefdegiften, hetzij op een voor het publiek toegankelijke of van den openbaren weg zichtbare plaats. Door het overreiken aan een dienstbode op een van den openbaren weg zichtbare plaats, van een bedelbrief, om dien aan haren meester te laten lezen, is de overtreding voltooid; daartoe wordt niet vereischt, dat de dienstbode dien brief aan haren meester heeft ter hand gesteld. — H. R. 21 Mei 1894; W. 6502; P. v. J. 1894, 58.

770. Waar beklaagden zijn gedagvaard ter zake dat zij hebben gebedeld door te 's Gravenhage op de openbare straat „het Plein" aan de woningen van verschillende ingezetenen aan te bellen en aan den persoon die de deur opende een aalmoes te vragen, behoort vrijspraak te volgen, indien blijkt, dat bedoeld bedelen niet heeft plaats gehad op „het Plein", maar op het Oranjeplein te 's Gravenhage. — Regtb. 's Gravenhage sine die; P. v. J. 1893, 30.

771. Het overhandigen van een brief aan een dienstbode met het doel om onderstand te bekomen van de meesteres, is bedelarij, zoodat als dat overhandigen plaats heeft op een langs den openbaren weg gelegen stoep, in het openbaar gebedeld wordt. — Regtb. Alkmaar 13 December 1892; W. 6285; Rep. 1893, 154.

Art. 432, no. 1.

772. Evenals bij andere feiten moet ook bij bedelarij het feit geacht worden in het openbaar te zijn geschied, niet alleen als het op een openbare plaats wordt gepleegd, maar ook als het door het publiek kan worden gezien of gehoord. Onder bedelen in het openbaar is dus te begrijpen nevens het bedelen op, ook het bedelen langs den openbaren weg en alzoo het bedelen langs de huizen, mits dit geschiede door eenig middel, woord of daad, dat van den openbaren weg kan worden waargenomen. Het zichtbaar van den openbaren weg langs de daaraan gelegen huizen ter lezing aanbieden van een brief waarin onderstand wordt verzocht en het daarop van enkelen ontvangen van aalmoezen, levert dus op overtreding van dit art. — H. R. 26 Junij 1893; P. v. J. 1893, 68; W. 6368; N. R. CLXIV, 280; W. B. A. 2314; Rep, 1890, 153.

Art. 435.

773. J. Hanegraaff. Opmerkingen naar aanleiding van art. 435 van het Wetb. v. Strafr. Leiden 1891.

Art. 435, no. 3.

774. Wie een valschen naam opgeeft aan een ambtenaar niet bevoegd om het betrokken strafbaar feit op te sporen, maakt zich niet schuldig aan de overtreding van dit art. — H. R. 29 Mei 1893; W. 6355; P. v. J. 1893, 56; W. B. A. 2305; N. R. CLXIV, 120; Rep. 1893, 1433.

775. De veldwachters zijn bevoegd om bij het opsporen van strafbare feiten, bepaald bij ontdekking op heeter daad de verdachten naar hunne namen te vragen. Zij zijn alzoo in dat geval het in art. 435, 3º Strafregt bedoelde „bevoegd gezag." In het stelsel van het Wetboek van Strafregt moeten alle openbare ambtenaren zonder onderscheid geacht worden binnen den kring van hunne bevoegdheid het openbaar gezag te vertegenwoordigen of daarvan deel uit te maken. — H. R. 5 Februarij 1894; W. 6471; P. v. J. 1894, 34; Gemst. 2222.

776. Hij, die door een veldwachter bij gelegenheid eener bekeuring naar zijn naam gevraagd, een valschen naam opgeeft, is niet strafbaar. — Regtb. Utrecht 4 December 1893; P. v. J. 1894, 2.

777. Een onbezoldigd rijksveldwachter behoort tot het „bevoegd gezag", bedoeld in dit art. — Kantg. no. 2 Amsterdam 5 Januarij 1894; W. 6449.

Art. 436.

778. Aan overtreding maakt zich niet schuldig hij die in een aankondiging, dat hij een tak van geneeskunst uitoefent, vermeldt, dat de behandeling geschiedt onder geneeskundig toezicht. — H. R. 28 November 1892; W. 6279; P. v. J. 1893, 12; CLXII, 280; v. d. H., G. Z. XL, 139; Rep. 1892, 762.

779. Bevoegdheid om onderwijs te geven in de gymnastiek brengt niet mede de bevoegdheid, om, met het doel om genezing aan te brengen, een massage verrigten. — H. R. 28 November 1892; W. 6280; P. v. J. 1893, 12; N. R. CLXII, 280; v. d. H., G. Z. XL, 147; Rep. 1893, 764.

780. Tegen de beslissing des regters, dat voor den beklaagde geen noodzaak bestond om onbevoegd verloskundige hulp en raad te verleenen, kan als van feitelijken aard, in cassatie niet worden opgekomen. — H. R. 27 Februarij 1893; W. 6313; P. v. J. 1893, 28; Rep. 1893, 761.

781. Bij een vervolging ter zake van overtreding van dit art. jct. art. 1 der wet van 2 Junij 1865 (St. 60) moet in de dagvaarding zijn ten laste gelegd, dat de genees-, heel- of verloskundige hulp of bijstand door den onbevoegde is verleend als de uitoefening van een beroep of bedrijf. — H. R. 27 December 1893; W. 6455; P. v. J. 1894, 20.

782. Waar de te laste gelegde feiten in de dagvaarding zoodanig zijn omschreven, dat zij niet anders kunnen worden opgevat dan als te zamen opleverende de uitoefening van de geneeskunde als bedrijf, is het voor de strafbaarheid van het te laste gelegde krachtens dit art. jcto art. 1 der wet van 1 Junij 1865 (St. 60) niet noodig, dat in de dagvaarding uitdrukkelijk wordt te laste gelegd: het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde als bedrijf. — Regtb. Amsterdam 24 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 74.

783. Een enkele daad, — zoo uit de omstandigheden blijkt, dat die is gepleegd in de uitoefening van een beroep, verrigt door hem die niet bevoegd is dat beroep uit te oefenen, — is volgens dit art. strafbaar. — Kantg. no. 1 Amsterdam 28 November 1891; W. 6112, 6118.

Art. 437.

784. De beregting van vervolgingen ter zake van overtredingen van art. 37 en 38 der wet van 18 September 1852 (St. 178) behoort tot de bevoegdheid der arrondissements-regtbanken; gemelde bepalingen zijn niet door dit art. afgeschaft. — H. R. 29 Junij 1891; W. 6064; v. d. H., Strafr. 1891, 239; N. R. CLVIII, 287.

Art. 443.

785. Art. 1 alin. 2 Strafr. is niet toepasselijk ingeval van intrekking of wijziging van voorschriften uit, krachtens, en tot uitvoering der wet gegeven,

zoo het verbod van overtreding van zoodanige voorschriften en de strafbepaling daarbij tijdens de teregtstelling van den beklaagde nog onveranderd gelden. Hij die een krachtens art. 187 Gemeentewet uitgevaardigd en afgekondigd algemeen voorschrift van politie overtreedt, is derhalve ingevolge art. 443 Strafr. strafbaar, ook al is dit voorschrift vóór de beregting van de overtreding ingetrokken. — H. R. 12 Junij 1893; W. 6375; P. v. J. 1893, 94.

Art. 444.

786. Dit art. betreft alleen de gevallen waarin zij, die als getuige, als deskundige of als tolk zijn opgeroepen om voor eenig bevoegd gezag op een bepaalden tijd te verschijnen, ten einde aan hunne wettelijke verpligting te voldoen, aan die oproeping geen gevolg geven, door op den daarbij aangewezen tijd, van die plaats weg te blijven. Onder dit art. valt niet het door den uit kracht van art. 89 der militiewet aangewezen burgerlijken geneeskundige, zonder geldige redenen niet voldoen aan deze aanwijzing, welk feit vóór 1886 strafbaar ingevolge art. 186 der militiewet, thans niet met straf is bedreigd. — H. R. 19 November 1894; P. v. J. 1894, 100.

Art. 446.

787. Overtreding betreffende hulpbehoevenden. — W. B. A. 2271, 2272.

788. Het gewoon beroep in cassatie is uitgesloten tegen een vrijspraak ter zake van het in strijd met dit art. weigeren van het door de openbare magt gevorderd hulpbetoon bij ontdekking van een misdrijf op heeterdaad, indien de vrijspraak daarop berust, dat geen der omstandigheden waaronder art. 40 Strafv. het bestaan van ontdekking op heeterdaad aanneemt, aanwezig is gevonden en derhalve het bedoeld misdrijf niet kan gezegd worden op heeterdaad te zijn ontdekt. — H. R. 24 October 1892; W. 6264; v. d. H., Strafr. 1892, 448; N. R. CLXII, 96.

789. Voor de toepasselijkheid van dit art. is noodig, dat de persoon, wiens hulp wordt ingeroepen, de overtuiging kunne hebben, dat er ontdekking van een misdrijf op heeterdaad heeft plaats gehad. — Kantg. Appingedam 19 April 1892; P. v. J. 1892, 35; Rep. 1892, 9716.

Art. 447.

790. De bekendmaking, bedoeld in art. 515 B. R., is niet te beschouwen als een bekendmaking in den zin van dit art. — H. R. 11 Maart 1889; W. 5694; P. v. J. 1889, 46; N. R. CLI, 282; v. d. H., Strafr. 1889, 107; Rep. 1890, 6141.

791. Het afscheuren in eene ten verzoeke van een particulier door een deurwaarder ter voldoening aan art. 464 B. R. aangeplakte of aangeslagen bekendmaking, valt niet onder het bereik van art. 187 of van dit art. — Regtb. Maastricht 23 Mei 1892; W. 6222; Maandb. v. D. VIII, 3; W. B. A. 2259; Rep. 1892, 8923.

Art. 449.

792. C. van Nijmegen Schoonegevel. Art. 136 B. W. in verband beschouwd met art. 449 Strafr. Groningen 1892.

793. Mr. H. C. Pennink. Art. 449 van het Wetb. van Strafrecht. — T. v. S. V, 429.

794. De bedienaar van den godsdienst is strafbaar die eenige tot de voltrekking van een huwelijk betrekkelijke godsdienstige plegtigheid verrigt, op vertoon alleen van een stuk voorzien van een gemeentewapen en inhoudende de niet onderteekende verklaring, dat partijen in het huwelijksregister dier gemeente zijn ingeschreven. — H. R. 3 November 1890; W. 5960; P. v. J. 1890, 11; v. d. H., Strafr. 1890, 240; N. R. CLVI, 153; Rep. 1890, 5375.

795. Dit art. moet niet in dien zin worden opgevat, dat het „doen blijken", waarvan in dit art. sprake is, niet anders kan geschieden dan door overlegging van een door de bewaarders van de registers van den burgerlijken stand onderteekend uittreksel uit die registers, maar in dien zin dat het aan den bedienaar van den godsdienst vrij staat, zich door andere middelen te doen blijken van de voltrekking des huwelijks voor den ambtenaar van den burgerlijken stand, mits deze middelen op zich zelf daartoe voldoende zijn. Als een voldoend middel om het voltrokken zijn des huwelijks voor den ambtenaar van den burgerlijken stand aan den bedienaar van den godsdienst te doen blijken, is te beschouwen een zoogenaamd trouwbewijs d. i. een stuk ongeteekend, doch ingevuld met de namen van hen wier huwelijk voor den ambtenaar van den burgerlijken stand is voltrokken, dat ten stadhuize niet anders wordt afgegeven, dan nà voltrekking des huwelijks door den ambtenaar van den burgerlijken stand en dat zelfs moet en kan dienen om aan de buurtsecretarissen te doen blijken, dat de daarin genoemde personen in het huwelijksregister der gemeente zijn ingeschreven. — Regtb. Amsterdam 11 Junij 1890; W. 5913; P. v. J. 1890, 53; W. B. A. 2140, 2156; Rep. 1890, 5376.

Art. 453.

796. Ingeval van veroordeeling uit kracht van dit art. is voldoende in het vonnis als toegepast wetsartikel te vermelden „art. 453 Strafregt", zonder te spreken van de wet van 3 Maart 1881 (St. 35) waarbij het Wetb. v. Strafr. werd vastgesteld of zonder aan te halen art. 3 der wet van 15 Januarij 1886 (St. 6). — H. R. 28 October 1891; W. 6100; P. v. J. 1892, 3; N. R. CLIX, 74; v. d. H., Strafr. 1891, 313; Rep. 1891, 8737.

Art. 453, alin 2.

797. Hij, die bij eerste veroordeeling de boete heeft betaald waarin hij bij verstek veroordeeld is wegens het zich in kennelijken staat van dronkenschap bevinden op den openbaren weg, enkele dagen daarna op nieuw deze overtreding pleegt, is de verzwarende omstandigheid van dit art. als er op het tijdstip, dat hij die overtreding op nieuw pleegt, geen veertien dagen na de betaling der geldboete verloopen, toepasselijk. — Regtb. Leeuwarden 20 April 1889. Anders Kantg. Bergum 27 Maart 1889; W. 5801.

Art. 455.

798. M. C. Offerhaus. Dierenmishandeling. Het Nederlandsche Wetboek van Strafrecht vergeleken met eenige buitenlandsche wetgevingen. Groningen 1892.

Art. 455, 2°.

799. Tot het vervoer bij dit art. bedoeld, behoort niet alleen de tijd waarin het trekdier, gespannen voor den wagen, dien werkelijk voorttrekt, maar ook die waarin het daarbij stilstaand, aangezet wordt om het voertuig verder te trekken. — H. R. 2 November 1891; W. 6102; v. d. H., Strafr. 1891, 320; N. R. CLIX, 98; P. v. J. 1892, 13.

800. Het feit, dat beklaagde het door hem bestuurd paard, terwijl het flink doordraafde, noo-

deloos pijnlijk en kwellend zweepslagen heeft toegebracht, zonder dat daartoe eenige aanleiding bestond, valt onder de strafbepaling van dit art. — H. R. 16 Mei 1892; W. 6191; P. v. J. 1892, 67; N. R. CLXI, 83; v. d. H., B. R. LVIII, 68; Rep. 1892, 10097.

Art. 456.

801. J. T. F. Telting. Iets over hazardspel in verband met de artt. 456 en 457 van het Wetboek van Strafrecht Leiden 1891.

Art. 461.

802. J. D. van Ewijck. Art. 461 Wetboek van Strafrecht. Utrecht 1890.

803. Indien de beklaagde beweert, dat de grond publieke weg is, niet dat hij daarvan eigenaar is, dan is de beslissing des regters, dat de grond aan een bepaald persoon toebehoort niet als een beslissing van een burgerregtelijke eigendomsquaestie op te vatten, maar alleen zoo, dat naar het spraakgebruik en het dagelijksch verkeer de grond aan dien persoon behoorde. — H. R. 30 Junij 1890; P. v. J. 1890, 89; W. 5903; N. R. CLV, 271.

Art. 465.

804. Ter zake der overtredingen vervat in artt. 465—467 Strafregt is geen instructie toegelaten. — Regtb. Breda 28 November 1892; W. 6286; Rep. 1893, 290.

Art. 473.

805. Sedert dit art. de hierbij bedoelde strafbare feiten door ze op te nemen onder de overtredingen, heeft gebracht tot de bevoegdheid van den kantonregter, is de regeling der regterlijke bevoegdheid van art. 5 der wet van 11 Julij 1882 (St. 82) vervallen. Vóór de wet van 23 Junij 1889 (St. 83) was dientengevolge geen kantonregter bevoegd om van de bedoelde overtredingen kennis te nemen. — H. R. 8 April 1890; W. 5862, 5864; P. v. J. 1890, 53; N. R. CLIV, 312, 319; v. d. H., Strafr. 1890, 37; J. & V. X, 284; Rep. 1890, 6005.

INVOERINGSWET VAN 15 APRIL 1886 (ST. 64).

Invoeringsw. — Art. 7—24.

Art. 7.

806. Dewijl de eerste alinea van dit art. heeft bepaald, dat alle strafbepalingen rakende zaken van rijksbelastingen, ook na invoering van het nieuwe Wetboek van Strafregt onveranderd van kracht zijn gebleven, mag uit het laatste lid van dit art. niet worden afgeleid, dat de invoering van dat wetboek voor overtredingen in zaken van rijksbelastiingen steeds schuld of opzet van den dader zou worden vereischt. — H. R. 6 Januarij 1890; W. 5821; P. v. J. 1890, 29; N. R. CLIV, 10; v. d. H., Bel. XIII, 45; Rep. 1890, 4513.

807. De strafbepalingen van artt. 37 en 38 der wet van 18 September 1852 (St. 198) omtrent den waarborg enz. zijn als voorkomende in wetten, rakende zaken van rijksbelastingen door het eerste lid van dit art. gehandhaafd en ook niet vervallen door art. 437 Strafr. — H. R. 29 Junij 1891: P. v. J. 1891, 101; N. R. CLVIII, 287.

808. Alinea 3 van art. 7 der wet van 15 April 1886 (St. 64) geldt niet voor de vervanging van boete en geregtskosten, uitgesproken wegens overtreding eener wet, vastgesteld na voornoemde wet van 1886. — Regtb. Haarlem 16 November 1893; W. 6477.

Art. 19.

809. W. H. Moquette. De artt. 19 en 20 van de invoeringswet van 1886 in verband met de algemeene maatregelen van bestuur. Groningen 1893.

Art. 22.

810. Mr. T. Sijbinga. Over de beteekenis van art. 22 invoeringswet. — W. 6177.

Art. 24.

811. J. C. M. W. Roosenburg. De invloed van de artt. 24, 27 en 28 der invoeringswet op de strafwetgevende bevoegdheid der gemeentebesturen. Groningen 1894.

H. AALDERINK, Handleiding voor de toepassing der wetten van militie en schutterij ten behoeve der gemeentebesturen. . . . *f* 2,90
H. J. BERGSMA, Proeve van plaatselijk reglement der Hervormde gemeente . . . . *3de druk* - 0,20
De burgemeester en zijne werkzaamheden . . . . - 1,50
S. BLAUPOT TEN CATE en A. MOENS, De Wet op het lager onderwijs met aanteekeningen door G. VAN MILLIGEN . . *4de druk* - 4,50
Mr. J. J. CREMERS, De Ommelander kas . . . . - 0,75
Mr. W. C. I. J. CREMERS, Aanteekeningen op de Nederlandsche Wetboeken. 5 deelen met de vervolgen.
Deel I. Burgerlijk Wetboek . . . . - 17,50
Deel II. Wetboek van Koophandel . . . . - 6,90
Deel III. Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering . . . . - 8,75
Deel IV. Wetboek van Strafvordering . . . . - 9,75
Deel V. Wetboek van Strafrecht . . . . - 7,50

Burgerlijk Wetboek.
1e Vervolg . . . . . . *f* 4,90
2e Vervolg . . . . . . - 2,50
3e Vervolg . . . . . . - 1,90
4e Vervolg . . . . . . - 3,80
5e Vervolg . . . . . . - 2,90
6e Vervolg . . . . . . - 2,90
7e Vervolg . . . . . . - 3,00

Wetboek van Koophandel.
1e Vervolg . . . . . . - 1,90
2e Verv. en 2e v. Wb. v. B. R. - 1,25
3e Vervolg . . . . . . - 1,90
4e Vervolg . . . . . . - 1,50
5e Vervolg . . . . . . - 2,50

Wetboek van Burgerl. Rechtsv.
1e Vervolg . . . . . . - 1,90
3e Vervolg . . . . . . - 2,50
4e Vervolg . . . . . . - 1,50

Wetboek van Strafvordering.
1e Vervolg . . . . . . - 2,50
2e Vervolg . . . . . . - 1,90
3e Vervolg . . . . . . - 1,50

Wetboek van Strafrecht. (Code Pénal).
1e Vervolg . . . . . . - 1,90
2e Vervolg . . . . . . - 1,90

Wetboek van Strafrecht.
1e Vervolg . . . . . . - 1,90

Regterlijke organisatie.
1e Vervolg . . . . . . - 0,90

Mr. W. C. I. J. CREMERS, Aanteeken. op de Nederl. Staatswetten (Grondwet, Provinciale Wet, Kieswet en Gemeentewet) *2de druk* - 10,75
Mr. W. C. I. J. CREMERS, De Gemeentewet, met aanteekeningen, gebonden . . . . *4de druk* - 6,00
Mr. W. C. I. J. CREMERS, Wetgeving op het Notarisambt *2de druk* - 2,50
Mr. G. DIEPHUIS, Het Nederlandsch Burgerlijk Recht, 13 Deelen - 116,00
Mr. G. DIEPHUIS, Handboek voor het Nederlandsch Burgerlijk Recht, drie deelen . . . . *3de druk* - 15,00
Mr. G. DIEPHUIS, Handboek voor het Nederlandsch Handelsrecht, drie deelen. . . . . *2de druk* - 15,00
Dr. J. DOUWES en Mr. H. O. FEITH, Kerkelijk Wetboek. De reglementen en verordeningen der Nederlandsche Hervormde kerk met aanteekeningen . . . . *gebonden, 2de druk* - 3,75
Mr. H. O. FEITH, Het Groninger beklemrecht, 2 deelen. . . . . - 6,00
Mr. C. C. GEERTSEMA, De Zijlvestenijen in de Groninger Ommelanden - 0,90
A. VAN GESTEL, De Justitia et lege civili . . . . - 1,90
O. GLEUNS, Archief van het Kadaster, I . . . . - 4,00

C. VAN HAREN, Wet op de Beroeps- en Bedrijfsbelasting, met inleiding en aanteekeningen . . . . *f* 1,50
C. VAN HAREN, Wet van 27 September 1892 op de Vermogens-belasting, met inleiding en aanteekeningen . . . . - 1,25
Mr. W. MODDERMAN, Hedendaagsche Rechtsgeleerdheid . . . . - 0,60
Mr. W. MODDERMAN, Receptie van het Romeinsch recht . . . - 1,25
Mr. W. MODDERMAN, Practijk en theorie der Rechtswetenschap . - 0,60
Mr. W. MODDERMAN, Handboek voor het Romeinsch recht (vervolgd door Mr. H. L. DRUCKER), I, II, III 1/2 . *2de druk* - 12,50
Mr. W. MODDERMAN, Friedrich Carl von Savigny . . . . . . - 0,40
Mr. W. MODDERMAN, Wil of vertrouwen . . . . - 0,75
Mr. J. DOMELA NIEUWENHUIS, De gevangenisstraf, overeenkomstig de eischen van het recht en het maatschappelijk belang ingericht, de beste der straffen . . . . - 0,60
Opmerkingen en mededeelingen betreffende het Nederl. recht, 17 dln. - 54,00
Mr. JACQUES OPPENHEIM, Wet tot regeling van het toezicht bij het oprichten van fabrieken . . . . - 1,25
Mr. JACQUES OPPENHEIM, Nederlandsch Gemeenterecht. Afl. 1—5 - 6,90
Mr. JACQUES OPPENHEIM, De wet van 5 Mei 1889 (Staatsbl. No. 48) tot het tegengaan van overmatigen en gevaarlijken arbeid van jeugdige personen en van vrouwen. Met inleiding en aanteekeningen - 1,50
Mr. A. OUDEMAN, Burgerlijke rechtsvordering, drie deelen. *4de druk* - 15,00
Mr. A. OUDEMAN, Strafvordering en Strafrecht . . . . - 2,50
Mr. A. OUDEMAN, Rechterl. uitspraken o. h. Gron. beklemrecht *2de dr.* - 2,00
Mr. A. OUDEMAN en Mr. G. DIEPHUIS, Tijdschrift van het Nederlandsch recht, acht deelen . . . . - 40,00
Periodiek Woordenboek van administratieve en gerechtelijke beslissingen, in zake van Registratie, Zegel, Hypotheken, Successierecht, Kadaster, Notariaat, enz. enz., met registers, Jaargang 1829—1894 . . . . à - 5,00
Idem idem, bewerkt door J. B. VROOM, 1847—1887, 6 Deelen, *gebonden* . . . . *2de druk* - 60,00
Mr. W. VAN ROSSEM BZN., Handboek der burgerlijke Rechtsvorderingen met formulieren. Aflevering 1 en 2 . . . . à - 1,25
Mr. A. J. B. RIJKE, Notarieele Vraagstukken, I, *f* 1,65. II. . . - 1,90
Mr. B. VAN ROIJEN en Mr. H. H. A. VAN ROIJEN, De Strafwetgeving met betrekking tot de Kantongerechten, *gebonden* . . - 6,90
Jhr. Mr. W. H. DE SAVORNIN LOHMAN, Het Staatsblad der Nederlanden, met aanteekeningen, I—VI. Afl. 1—12. . . . . . . - 92,55
G. SCHUITEMA, Formulieren van aangiften voor het recht van successie . . . . *2de druk* - 1,50
Jhr. Mr. O. Q. VAN SWINDEREN, Aanteekeningen op het Wetboek van Strafrecht. . . . . - 7,50
Jhr. Mr. O. Q. VAN SWINDEREN, De Wetgeving van het Lager onderwijs in Engeland. . . . . - 0,75
Mr. B. D. H. TELLEGEN, Beginselen d. Staathuishoudkunde. *5de druk* - 0,50
G. P. VROOM, Handb. voor Notarissen en Candidaat-Notarissen, geb. - 1,90

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN.

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

BEVATTENDE

DE LITTERATUUR EN DE JURISPRUDENTIE;

DOOR

Mr. W. C. I. J. CREMERS.
VICE-PRESIDENT VAN HET GEREGTSHOF TE ARNHEM.

TWEEDE VERVOLG WETBOEK VAN STRAFREGT.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1897.

STOOMDRUKKERIJ VAN J. B. WOLTERS.

VERKLARINGEN DER VERKORTINGEN.

Kon. Besl.	Koninklijk Besluit.
M. B. Z.	Circulaire of missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken.
M. F.	„ „ „ „ „ Minister van Financiën.
M. J.	„ „ „ „ „ Minister van Justitie.
B. W.	Burgerlijk Wetboek.
K.	Wetboek van Koophandel.
B. R.	Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.
Grw.	Grondwet.
H. R.	Arrest van den Hoogen Raad.
Kantg.	Vonnis van het Kantongeregt.
Arbitr. Uitspr.	Arbitrale uitspraak.
St.	Staatsblad.
Bijv.	Bijvoegsel op het Staatsblad; originele uitgave.
Bijv. E.	Bijvoegsel op het Staatsblad; uitgave van Mr. d'Engelbronner.
W.	Weekblad van het Regt.
N. R.	Nederlandsche Regtspraak. Verzameling van arresten, eerst uitgegeven door Blocx en Stuart, later door de Gijselaar.
v. d. H., B. R.	Van den Honert, Verzameling van arresten, Burgerlijk Regt en Burgerlijke Regtsvordering.
v. d. H., G. Z.	Idem, Gemengde Zaken.
v. d. H., Strafr.	Idem, Strafrecht en Strafvordering.
v. d. H., Bel.	Idem, Belastingen.
v. d. H., J. V.	Idem, Jagt en Visscherij.
N. R. Bijdr.	Nieuwe Bijdragen voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van de Geer en Faure.
R. B.	Regtsgeleerd Bijblad.
N. R. B.	Nieuw Regtsgeleerd Bijblad.
R. Bijdr.	Bijdragen tot Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van den Tex en van Hall.
N. Jaarb.	Nederlandsche Jaarboeken voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving.
N. Mag. v. H.	Nieuw Magazijn van Handelsregt van Mrs: A. de Vries en J. A. Molster.
Them.	Themis, Regtskundig tijdschrift.
Opm. en Med.	Opmerkingen en Mededeelingen, van Mrs. A. Oudeman en G. Diephuis.
Tijds. N. R.	Tijdschrift voor het Nederlandsch Regt.
Jur. Corr.	Juridische Correspondent, tijdschrift.
Jur. Vraagal.	De Juridische Vraagal en Opmerker, tijdschrift.
Corr.	Correspondentieblad voor de Broederschap der Notarissen in Nederland.
R. en W.	Regt en Wet, tijdschrift voor het Notarisambt.
Tijds. d. R.	Tijdschrift voor de registratie, het notarisambt, hypotheekwezen en de regten van zegel, griffie en successie.

T. v. N.	Tijdschrift voor het Notarisambt.
Jur.-Ver.	Handelingen der Nederlandsche Juristen-Vereeniging.
N. N.	Notariëele Nieuwsbode.
P. W.	Periodiek Woordenboek der registratie.
Regtsg. Adv.	Verzameling van regtsgeleerde adviezen.
Amst. Regtsp.	Amsterdamsche regtspraak. — Uitspraken. Mengelingen.
R. B. v. N.	Regtskundig Blad voor het Notarisambt.
W. v. N. R.	Weekblad voor Notarisambt en registratie.
Vraagst.	Behandeling van verschillende vraagstukken uit het Burgerlijk Wetboek. — Sneek 1846 en 1848, 2 stukken.
Regtsg. Opst.	Mr. M. des Amorie van der Hoeven en A. de Vries, Regtsgeleerde Opstellen. — Amsterdam 1852.
W. de Gelder, Adv.	W. de Gelder, Adviezen op het gebied van zegel, registratie, successie, hypotheken en notariaat. — Zalt-Bommel 1857—1866.
Regtz.	De Regtzaal, bearbeid door Mr. J. B. Vos, onder toezigt van Mr. J. M. Goudsmit.
R. v. S.	Raad van State. Geschillen van bestuur.
Oudeman, 1e en 2e.	Mr. A. Oudeman, Regterlijke uitspraken over het Groninger beklemregt. Eerste en tweede uitgave. — Gron. 1851 en 1861.
Vragen v. N. R.	Vragen van Nederlandsch regt, beantwoord door eenige Amsterdamsche regtsbeoefenaars, 2 stukken. — Amst. 1849 en 1850.
Luttenberg.	Luttenberg's Chronologische verzameling van wetten en besluiten, thans uitgegeven door L. N. Schuurman.
Gids.	Mr. J. H. G. Boissevain, Gids voor plaatselijke besturen.
Bijdr.	Bijdragen tot de kennis van het stads-, provinciaal- en gemeentebestuur in Nederland, van Boer en Fruin.
Gemst.	Gemeentestem. Weekblad aan de belangen van de gemeenten in Nederland gewijd. — 's Gravenhage, 35 jaargangen.
W. B. A.	Weekblad voor de burgerlijke administratie. – Arnhem, 37 jaarg.
K. v. H.	Mr. F. Kuijper van Harpen. Verzameling van gewijsden in zaken van zee-assurantie, sedert 1838. — Amsterdam 1859.
Mr. L. Hertzveld.	Onuitgegeven Burgerlijke regtspraak van het Provinciaal Geregtshof in Overijssel — 's Gravenhage 1876.
Mr. L. Hertzveld.	Onuitgegeven Burgerlijke regtspraak van het Provinciaal Geregtshof in Gelderland — 's Gravenhage 1682.
N. M. v. H.	Boas en Verkouteren. Nieuw Magazijn van Handelsregt -- Amst.
R. M.	Drucker en Molengraaff, Regtsgeleerd Magazijn. Tijdschrift voor binnen- en buitenlandsche rechtsstudie. — Haarlem.
Rep.	Repertorium van de Nederlandsche jurisprudentie en rechtslitteratuur.
T. van A. R.	Tijdschrift ter beoefening van het Administratief recht van H. G. Hartman Jz.
T. v. N. R.	Tijdschrift gewijd aan Rechtsgeleerdheid, Notariaat en Registratie. — Amsterdam 1874 en vg.
Maandb. v. D.	Maandblad voor Deurwaarders.

TWEEDE VERVOLG WETBOEK VAN STRAFREGT.

TWEEDE VERVOLG DER AANTEEKENINGEN

OP HET

WETBOEK VAN STRAFREGT.

Wetb. v. Strafr. — Litt.:

1. H. W. Blaupot ten Cate. Eenige opmerkingen over de delicta commissionis per omissionem. Groningen 1894.
2. C. Loosjes. Bijdrage tot de studie van de criminaliteit der vrouw. Haarlem 1894. — Aang. mr. S. J. M. van Geuns, W. 6560.
3. J. A. J. Janssen. De Fransche wet van 28 Julij 1894 tegen het anarchisme. 's Hertogenbosch 1894.
4. A. C. H. Graafland. Iets over strafwetgeving en strafrechtelijke begrippen in den Ned. Ind.-Archipel. Amsterdam 1894.
5. A. J. Moll Schnitzler. De tegenwoordige bestrijding der jury. Amsterdam 1894. — Aang. A. A. de P., W. 6541.
6. Mr. G. A. van Hamel. Inleiding tot de studie van het Nederlandsche Strafrecht. 's Gravenhage 1895.
7. Mr. M. G. Tieboel van den Ham. Het strafbare feit. — T. v. S. IX, 272.
8. M. G. J. Boissevain. Samenwerking tusschen overheid en bijzondere personen bij dwangopvoeding van jeugdige misdadigers. Amsterdam 1894. — Aang. mr. Rethaan Macaré, W. 6830.
9. D. Simons. Berechting en bestraffing van door jeugdige personen begane strafbare feiten. Vragen des tijds no. 9.
10. M. C. Nyland. Rijksweldadigheidsscholen in België. Utrecht 1895.
11. D. J. de Geer. De grenslijn tusschen opzet en schuld. Utrecht 1895.
12. C. Vinju. Beschouwingen over de doodstraf. Wenschelijkheid harer wederinvoering (naar aanleiding van de discussie over de begrooting van justitie) en over art. 200 van de rechtspleging bij de landmacht. 's Gravenhage 1895.
13. C. Loosjes. Gegevens omtrent de afschrikkende kracht der doodstraf. — T. v. S. IX, 121.
14. T. J. Terpstra Noyon. Verscherping van korte vrijheidsstraffen. Amsterdam 1896.
15. T. van der Plas. De enkele berisping als strafmiddel. Amsterdam 1894.
16. Mr. D. Simons. Strafmate. — P. v. J. 1896, 11.
17 A. H. Nebbens Sterling. Analogie en symboliek in de de straf. Amsterdam 1893. — Aang. mr. A. Levy, W. 6854.
18. A. de Graaf. De geschiedenis van het straffen. Amsterdam 1896.
19. J. Slingenberg. De strafbare daad en de schadeloosstelling van den benadeelde. Amsterdam 1896. — Aang. mr. C. H. B. Boot, R. Mag. XV, 594; mr. S. J. M. van Geuns, W. 6826.
20. Mr. G. A. van Hamel. Inleiding tot de studie van het Nederlandsche strafrecht. Haarlem 1895.
21. J. Domela Nieuwenhuis. Het vergeldingsbeginsel der straf. — T. A. S. IX, 381.
22. L. M. Fredanus van Gelder. Het samentreffen van dolus en culpa bij één delikt. Amsterdam 1894. — Aang. mr. S. J. M. van Geuns, W. 6551.
23. D. Frees. Het ingebeelde delikt. Amsterdam 1895.
24. F. M. W. Ligniam. De toepassing van Bertillon's identificatiestelsel in Nederland. — Gids 1894, no. 4.
25. Mr. T. J. Noyon. Het wetboek van strafrecht verklaard. Haarlem 1896. — Aang. mr. A. A. de Pinto, W. 6957; mr. A. J. Rethaan Macaré, R. Mag. XVI, 3.
26. W. L. H. Köster Henke. Het Wetboek van Strafrecht met aanteekeningen en verklaringen ten dienste van den eenvoudigen politieman. Dokkum 1897.
27. Uitlokkingen van overtredingen. — W. 6866, 6914; mr. H. P. de Wilde, id. W. 6870; mr. C. Bake, id. W. 6918.
28. Opgaaf van onherroepelijke veroordeelingen in strafzaken aan de burgemeesters. — W. B. A. 2450.

Art. 1.

29. Waar na het plegen van een strafbaar feit, de daarop gestelde straf verzwaard is, moet de regter de vroegere strafbepalingen toepassen. Het tweede lid van dit art. is niet van toepassing op de wetten betreffende de vormen der regtspleging en de bevoegdheid des regters. De vatbaarheid voor hooger beroep van het ter zake van bovenbedoeld strafbaar feit gewezen vonnis, is dan ook afhankelijk van de op dat feit bij de vroegere strafbepaling gestelde straf. — H. R. 24 December 1894; W. 6608; P. v. J. 1895, 18; v. d. H., G. Z. XL, 1; B. R. XLI, 162; Rep. 1895, 5509.

Art. 1, aln. 2.

30. De bepaling, dat bij verandering in de wetgeving na het tijdstip waarop het feit begaan is, de voor den beklaagde gunstigste bepalingen worden toegepast, ziet niet op de wetten betreffende de vormen der regtspleging en bevoegdheid des regters. Indien na het plegen van een strafbaar feit de wetgeving in dier voege wordt veranderd, dat op het feit een zwaardere straf wordt bedreigd en dus volgens dit art. ter zake van dat feit de straf in de oude strafbepaling bedreigd moet worden uitgesproken, moet ook de vatbaarheid van het vonnis voor hooger beroep naar die oude strafbepaling beoordeeld worden. — Regtb. Groningen 26 September 1894; P. v. J. 1895, 18.

Art. 2.

31. P. Elias. De plaats van het misdrijf. Amsterdam 1894. — Aang. mr. A. A. de Pinto, W. 6691.

32. L. E. Visser. De territoriale zee. Utrecht 1894. — Aang. A. E. Bles; W. 6655.

33. Dit art. onderscheidt niet tusschen hen die als dader of mededaders en hen die als medepligtigen deelnamen aan eenig misdrijf. De verdachte van hier te lande begane feiten van medepligtigheid aan eenig misdrijf, kan worden vervolgd voor den Nederlandschen regter en op die feiten is de Nederlandsche strafwet toepasselijk ook als de dader in Nederland niet vervolgbaar of volgens de Nederlahdsche wet niet strafbaar is of wel het regt tot strafvordering ten zijnen aanzien vervallen is. — H. R. 29 Januarij 1894; W. 6471; P. v. J. 1894, 30; N. R. CLXVI, 79; v. d. H. Strafr. 1894, 35; Anders Hof Arnhem 26 April 1894; P. v. J. 1894, 42; W. 6495; Rep. 1894, 3418.

Art. 5.

34. Mr. B. Hulshoff. De uitleveringswet en de door Nederland met vreemde mogendheden gesloten verdragen tot wederkeerige uitlevering van misdadigers, voorzien van eenige aanteekeningen. Eerste vervolg 1895. — Aang. mr. F. W. J. G. Snijder van Wissenkerke, T. v. S. IX, 459.

35. J. C. Astro. Vervolging of uitlevering ter zake van buitenlands gepleegde misdrijven. Utrecht 1897.

36. Ingeval van vervolging van een Nederlander ter zake van een in het buitenland bedreven misdrijf, maakt de strafbaarheid van dat feit in het land waar het begaan werd geen element van het misdrijf uit; die strafbaarheid in het buitenland behoeft dus niet in de dagvaarding te worden vermeld. — H. R. 13 November 1893; W. 6433; P. v. J. 1894, 6; N. R. CLXV, 159; v. d. H., Strafr. 1893, 263; Rep. 1894, 3419.

Art. 5, no. 1.

37. Voor de strafbaarheid van het misdrijf van bigamie door een Nederlander buiten het Nederlandsch gebied in Engeland, gepleegd, wordt slechts vereischt, dat het huwelijk in Engeland naar de Engelsche wet bestaat; een beroep alzoo op de omstandigheid, dat dit huwelijk hier niet is afgekondigd, doet niet af, daar de al of niet afkondiging alleen invloed heeft op de waarde van het in het buitenland gesloten huwelijk op Nederlandsch grondgebied. Evenmin kan de strafbaarheid bestreden worden met een beroep op de omstandigheid, dat volgens de Engelsche wet bigamische huwelijken ab initio nietig zijn en alzoo niet bestaan, daar — vermits het huwelijk ook naar Engelsch regt een contract oplevert — ook het bigamisch huwelijk blijft bestaan, zoolang het niet door den bevoegden regter is ontbonden of als nietig erkend. — Regtb. Groningen 10 October 1895; P. v. J. 1895, 86.

Art. 5, no 2.

38. Als een Nederlander in een vreemd land wederspannigheid pleegt tegen ambtenaren van dat land, is hij strafbaar volgens de Nederlandsche strafwet, indien op het door hem gepleegd feit mede straf is gesteld in het land waar het is gepleegd. — Regtb. Arnhem 3 Julij 1894; W. 6627.

39. Om een Nederlander in een geval, bedoeld bij dit art., te kunnen doen veroordeelen, wordt niet vereischt, dat de dagvaarding vermeldt, dat het feit ook door de vreemde wet strafbaar is gesteld, omdat zoodanige vermelding niet behoort tot de omschrijving van het strafbaar feit. — Regtb. Groningen 19 Maart 1896; W. 6852; P. v. J. 1896, 57; Rep. 1896, 6726, 7519.

Art. 9.

40. A. de Graaf. Eene beschouwing over de geschiedenis der straffen. Amsterdam 1896.

41. J. W. Spin. De doodstraf. T. v. S. X, 3.

42. De wet laat de bepaling van de strafmaat, binnen de door haar gestelde grens over aan het oordeel van den regter, die niet verpligt is de redenen te doen kennen, waardoor hij bij het bepalen van die maat is geleid. — H. R. 1 October 1894; W. 6558; P. v. J. 1894, 84; N. R. CLXVIII, 4; v. d. H., Strafr. 1894, 187; Rep. 1894, 3869.

43. Verbeurdverklaring, als zijnde volgens dit art. een bijkomende straf, kan niet worden uitgesproken ten laste van een beklaagde, wiens schuld niet bewezen is. Dit beginsel geldt ook voor de toepassing der wet op de jacht en visscherij, tenzij de wet anders bepaalt, wat niet het geval is ten aanzien van in beslag genomen wild. — H. R. 20 April 1896; W. 6799; P. v. J. 1896, 43; N. R. CLXXII, 412; v. d. H., J. & V., VIII, 117; Rep. 1896, 7262.

Art. 23.

44. Voorschriften betreffende terugzending van extractvonnissen en opgaven van ondergane ver. vangende hechtenis van de ambtenaren van het O. M. aan de ontvangers der registratie. — M. J. 26 Mei 1896; Bijv. E., 1896, 311.

Art. 28.

45. C. Frikkers Strafrechtelijke ontzetting van rechten en het buitenlandsche strafvonnis. Amsterdam 1897.

Art. 33.

46. Voorschriften voor de ambtenaren van het O. M. betrekkelijk de stukken nopens geldboeten of verbeurdverklaringen aan de ontvangers der registratie te zenden. — M. J. 25 April 1896; Bijv. E., 1896, 204.

47. Ingevolge art. 36, 2e lid en art. 37 der wet van 20 Julij 1870 (St. 131) wordt alleen in geval van vrijspraak of ontslag van regtsvervolging, niet ingeval van veroordeeling de geldsom vertegenwoordigende de waarde van de in beslag genomen en vernietigde voorwerpen en het zuiver overschot der opbrengst van in beslag genomen en vernietigde voorwerpen, uitgekeerd aan den eigenaar daarvan. Ingeval van veroordeeling heeft geen uitkeering plaats, niet alleen niet aan den overtreder op wien de voorwerpen zijn in beslag genomen, maar ook niet aan den eigenaar die geen overtreder is. Mitsdien mag naar het stelsel der gemelde wet de algemeene uitdrukking van art. 35, 2e lid, „roerende voorwerpen waarin of waarmede de overtreding heeft plaats gehad", niet worden beperkt tot zoodanige voorwerpen welke den veroordeelde toebehooren; dat artikel behelst derhalve in dit opzicht een afwijking van art. 33 Strafr. gelijk het reeds een afwijking inhield van art. 11 C. P. — H. R. 24 Junij 1895; W. 6704; P. v. J. 1895, 76; W. B. A. 2422; Gemst. 2303.

48. Een geoorloofd vischtuig, waarvan een ongeoorloofd gebruik is gemaakt, kan niet worden verbeurd verklaard. — H. R. 2 Maart 1896; W. 6779; P. v. J. 1896, 27; N. R. CLXXII, 266; v. d. H., J. & V. XII, 102; Luttenberg 58; Rep. 1896, 7261.

Art. 37.

49. G. J. du Celliée Muller. Eenige vragen naar aanleiding van art. 37, alin. 2 Wetb. v. Strafr. Utrecht 1895.

50. Mr. S. J. M. van Geuns. Definitie van krankzinnigheid. — T. v. S. XI, 343.

51. Definitie van kranksinnigheid. — W. 6928.

52. De regter is niet verpligt een onderzoek naar de toerekenbaarheid van den beklaagde in te stellen waar niet blijkt, dat van wege den beklaagde of door het O. M. een daartoe strekkende vordering is gedaan of dat hem tot zoodanige vordering ambtshalve gronden zijn voorgekomen. — H. R. 10 Mei 1897; W. 6974; P. v. J. 1897, 47.

Art. 38.

53. Mr. G. S. P. Scheltema. Is wijzing en aanvulling van onze strafwetgeving noodig met betrekking tot het overtreden van de strafwet door jeugdige personen en in welken zin? — Themis LVI, 2, 306.

54. Mr. D. O. Engelen. De verwaarloosde jeugd en de jeugdige misdadigers. — R. Mag. XIV, 396.

55. Jhr. Mr. G. A. Nahuys. Strafrechtelijke vervolging van kinderen van 10 tot 12 jaren. — W. 6688; Mr. W. J. Karsten, Antwoord, W. 6690.

56. Jhr. mr. A. J. Rethaan Macaré. Is onze wijze van kinderen te recht te stellen en te bestraffen doeltreffend? Toespraak bij de opening der jaarlijksche algemeene vergadering van het Nederlandsche genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen. 's Gravenhage 1893.

57. Mr. J. A. Levy. Kinderbescherming. Toespraak bij de opening der jaarlijksche algemeene vergadering van de maatschappij tot nut van het algemeen. 's Gravenhage 1894. — W. 6491.

58. Mr. J. A. Levy. Kinderbescherming en vaderlijke macht. Verslag uitgebracht aan den volksbond, vereeniging tegen drankmisbruik. 's Gravenhage 1895.

59. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. De zoogenaamde strafrechtelijke minderjarigheid. — T. v. S. XI, 111, 227.

Art. 39.

60. A. F. de Savornin Lohman. De gronden voor het karakter van dwangopvoeding van jeugdige personen. Amsterdam 1896. — Aang. Jhr. mr. D. O. Engelen, R. Mag. XVI, 257; mr. S. J. M. van Geuns, Themis LVIII, 3.

61. M. G. J. Boissevain. Samenwerking tusschen overheid en bijzondere personen bij de dwangopvoeding van jeugdige misdadigers. Amsterdam 1894.

62. Mr. P. de Josselin de Jong. Eenige beschouwingen omtrent de berechting van jeugdige delinquenten. — T. v. S. VIII, 318.

63. J. R. Vos. De criminaliteit der jeugd en de taak der volksschool. Een ernstig protest tegen het besluit der Ned. Jur.-Ver. in zake schoolarrest. Veendam 1895.

64. Mr. D. Simons. Berechting en aanvulling van door jeugdige personen begane strafbare feiten. Vragen des Tijds 1895.

65. Mr. G. A. van Hamel. De criminaliteit der jeugd en der Nederlandsche wet. — Gids Julij 1895.

66. Is wijziging en aanvulling van onze wetgeving noodig met betrekking tot het overtreden van de strafwet door jeugdige personen, en in welken zin? — Praeadviezen mr. W. J. Karsten en Jhr. mr. Rethaan Macaré, Ned. Jur.-Ver. 1895, XXVI, III, 187; II, 24.

67. De beklaagde kan, hoezeer van alle regtsvervolging ontslagen en dus niet „veroordeeld" in hooger beroep komen van het bevel tot opzending naar een rijksopvoedingsgesticht. — H. R. 19 November 1894; W. 6588; P. v. J. 1894, 98; N. R. CLXVIII, 192; Rep. 1894, 2254.

68. Indien ten gevolge van de vermindering van het strafmaximum krachtens dit art. beneden vier jaar daalt, is voorloopige aanhouding niet geoorloofd. — Regtb. Arnhem 11 Februarij 1896; W. 6819; Rep. 1896, 6351.

Art. 40.

69. Een radelooze angst kan zoo hevig zijn, dat een onder den indruk daarvan gepleegd feit, al blijft daarbij art. 41 Strafregt buiten toepassing, moet leiden tot ontslag van regtsvervolging op grond van art. 40, wegens overmacht. — Regtb. 's Hertogenbosch 19 Mei 1896; W. 6848; Rep. 1896, 7865.

70. Als blijkt, dat de beklaagde na bezetten tijd in een tapperij is blijven vertoeven, omdat het zóó hevig onweerde, dat het gevaarlijk was zich op weg te begeven, behoort hij, wegens overmacht ontslagen te worden van regtsvervolging. — Kantg. Groningen 22 September 1894; P. v. J. 1894, 84; Rep. 1894, 5863.

71. Als beklaagde tot zijn verdediging heeft aangevoerd, dat het door hem langer in een vaartuig vertoeven dan de met het toezicht belaste ambtenaar tot doorvaren noodzakelijk achtte, is veroorzaakt door dat hij, beklaagde, de Zondagswet niet wilde overtreden, moet beklaagde wegens overmacht worden ontslagen van regtsvervolging. — Kantg. Groningen 25 Februarij 1895; Anders Regtb. Groningen 18 April 1895; P. v. J. 1895, 48; Rep. 1895, 5943.

72. Die niet voldaan heeft aan hem door de daartoe bevoegde ambtenaren gegeven last tot verplaatsing van zijn schip, moet van regtsvervolging worden ontslagen als zijne zich aan boord bevindende vrouw zwaar siek was en de verplaatsing van het schip niet zonder dadelijk levensgevaar voor die vrouw kon geschieden. — Kantg. Onderdendam 30 Januarij 1893; W. 6540; P. v. J. 1893; Rep. 1894, 3862.

Art. 41.

73. De hevigheid eener gemoedsbeweging, welk begrip ook drift omvat, kan alleen dan de strafbaarheid van een strafbaar feit wegnemen, indien het feit bestaat in de overschrijding der grenzen ter noodzakelijke verdediging van eigen of eens anders lijf, eerbaarheid of goed tegen oogenblikkelijke wederregtelijke aanranding. — H. R. 24 Junij 1895; W. 6699; P. v. J. 1895, 75; N. R. CLXX, 250; v. d. H., Strafr. 1895, 236; Rep. 1895, 5948.

74. Waar niet blijkt, dat voor den regter een beroep is gedaan op een der in dit art. bedoelde omstandigheden, berust op hem ook niet de verpligting omtrent deze, de strafbaarheid uitsluitende omstandigheden, uitspraak te doen. — H. R. 2 November 1896; W. 6879.

75. Iemand aangegrepen door een ambtenaar, verkeerende in de regtmatige uitoefening zijner bediening, doch terwijl de aangegrepen persoon niet wist dat het een ambtenaar was, moet geacht worden bij zijn verzet tegen dien ambtenaar, waarbij deze verwond werd, uit noodweer te handelen. — Regtb. Zwolle 29 November 1894, P. v. J. 1895, 12; Rep. 1895, 5950.

76. Hij, die aangevallen, zich verdedigt door den aanvaller te slaan en op den grond te werpen en terwijl hij den aanvaller op den grond onder zich heeft, dezen met een mes een wonde toebrengt, kan bij het toebrengen dier wonde niet meer geacht worden te hebben gehandeld ter noodzakelijke verdediging tegen een oogenblikkelijke wederregtelijke aanranding. — Regtb. Groningen 25 Julij 1895; P. v. J. 1895, 86; Rep. 1895, 5949.

Art. 41, alinea 2.

77. Als een beklaagde zich tegen een oogenblikkelijke wederregtelijke aanranding van meerdere personen verdedigt, daarna een van hen een slag toebrengt, nadat een onder hen hem geslagen heeft, is dit artikel van toepassing. — Regtb. Groningen 22 Mei 1895; W. 6778; P. v. J. 1895, 46; Rep. 1895, 5944.

Art. 44.

78. Een soldaat in uniform, die voor het toebrengen van een mishandeling, gebruik maakt van zijn bajonet, valt daardoor niet onder het bereik van dit art. — Regtb. Groningen 15 Februarij 1894; W. 6556; Rep. 1894, 2234.

Art. 45.

79. D. Frees. Het ingebeelde delikt. Amsterdam 1895.

80. J. Kist. Iets over de strafbaarheid der vrijwillig gestaakte poging. Amsterdam 1895.

81. Hij, die bij een poging tot diefstal, niet slechts een meer verwijderde hulp heeft verleend, doch na met een ander het plan tot dien diefstal te hebben beraamd ter uitvoering van dat voornemen te zamen en in vereeniging met dien ander heeft gehandeld en regtstreeks aan die poging — zooals van het geweld als middel om den te plegen diefstal gemakkelijk te maken door den bestolene peper in de oogen te werpen — heeft deelgenomen, moet als mededader en niet als medepligtige aan die poging tot diefstal worden beschouwd. — H. R. 29 Mei 1895; W. 6678; P. v. J. 1895, 62; N. R. CLXX. 116; Rep. 1895, 4659.

82. Er kan wel strafbare poging tot bedreiging bestaan, voor dat de bedreiging ter kennis van den bedreigde is gekomen, maar in dat geval moet blijken, behalve van de algemeene vereischten van strafbare poging, in het bijzonder van des daders opzet om de bedreiging te doen komen ter kennis van hem tegen wien zij is geuit. — H. R. 8 Februarij 1897; W. 6926; P. v. J. 1897, 27.

83. Strafbare poging tot diefstal is aanwezig, als de beklaagde, terwijl zijn voornemen om te stelen gebleken is uit het vorderen van geld, aan dat voornemen uitvoering heeft gegeven door dengenen, wien hij geld gevraagd had, vast te grijpen en zijne zakken te doorzoeken, terwijl de uitvoering niet is voltooid ten gevolge van de omstandigheid onafhankelijk van de wil van den beklaagde, dat zich in de doorzochte zakken geen geld bevond. — Hof Arnhem 13 October 1896; P. v. J. 1896, 91; Rep. 1896, 7650.

84. Als iemand eens anders stem bij eene verkiezing tracht te koopen en die ander blijkt onomkoopbaar te zijn, dan is er toch poging tot het misdrijf van art. 126 W. v. S. — Hof 's Gravenhage 27 Februarij 1896; W. 6788; P. v. J. 1896, 33; H. R. 15 Junij 1896; W. 6824; P. v. J. 1896, 59; Rep. 1896, 7651.

85. Er is strafbare poging, als de dader uit vrees voor ontdekking door een waargenomen persoon, zijn misdadige handeling heeft gestaakt. — Hof Amsterdam 3 Maart 1896; P. v. J. 1896, 99; Rep. 1896, 7652.

86. Wie ter uitvoering van het voornemen om een bepaald persoon van het leven te berooven, een middel kiest, waarvan hij weet dat het den dood ook van andere personen zal veroorzaken, is, indien het middel doel heeft getroffen, zelfs ook ten aanzien dier andere personen, aan moord schuldig. — Regtb. Amsterdam 17 Augustus 1894; W. 6573; Rep. 1895, 3316.

87. Poging tot vergiftiging bestaat ook dan, als de persoon wiens dood beoogd werd, het gift om zijn walgelijken smaak onmiddelijk uitspuwde, — ook al is niet gebleken, dat eene lethale dosis werd toegediend. Zelfs zou in het algemeen de poging moeten worden aangenomen al was gebleken, dat geene lethale dosis was toegediend, maar in dat geval zou voor eene veroordeeling noodig zijn dat de dagvaarding onder de omstandigheden, waardoor het misdrijf was voorkomen, ook het niet toedienen eener lethale dosis vermeldde. — Regtb. Arnhem 13 November 1894; W. 6597; Rep. 1895, 5679.

88. De strafbaarheid van poging tot misdrijf wordt niet opgeheven door het gebruik van een ondeugdelijk middel, indien het door den dader gebezigd middel op zich zelf, d. i. afgescheiden van alle bijkomende omstandigheden, die aan den dader onbekend waren, moet worden geacht te zijn een deugdelijk middel ter bereiking van het doel door den dader beoogd. — Regtb. Maastricht 29 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 12; Rep. 1894, 2596.

89. Bij poging tot diefstal is de poging tot het wegnemen in de dagvaarding voldoende te laste gelegd, als daarin aan de woorden, dat de beklaagden de woning zijn binnengegaan om zich daar aanwezige gelden of goederen wederregtelijk toe te eigenen, is toegevoegd, dat zij ter bereiking van dit doel zich hebben voorzien van voorwerpen,

die hun bij het doorzoeken der woning en het openen van gesloten kasten van dienst konden zijn. — Regtb. Amsterdam sine die; P. v. J. 1894, 20; Rep. 1894, 3597.

Art. 47.

90. Mr. D. Simons. Doen plegen. — Themis LVI, 85.

91. J. L. F. H. Geelen. Middellijk daderschap. Amsterdam 1895. — Aang. mr. C. H. B. Boot, R. Mag. XV, 345; mr. D. Simons, P. v. J. 1895, 84.

92. Mr. M. G. Tieboel van den Ham. Het strafbaar feit. — T. v. S. IX, 272.

93. Mr. M. G. Tieboel van den Ham. Doen plegen. — T. v. S. X, 136.

94. Te regt is beslist, dat iemand die in verschillende opzichten onmisbare en gewichtige medewerking tot het vervaardigen van valsche schuldbrieven eener gemeente verleende, niet was medepligtig, maar mededader van die valschheid. — H. R. 24 Junij 1895; W. 6700; P, v. J. 1895, 70; Rep. 1895, 4660.

95. Indien twee of meer personen te zamen en in vereeniging handelingen plegen die te zamen één strafbaar feit, zoo als mishandeling, opleveren, zijn die personen mededaders van dat strafbaar feit in zijn geheel, onverschillig wie hunner die handelingen heeft verrigt, aansprakelijk voor alle handelingen waarin dat strafbaar feit heeft bestaan en mitsdien ook voor die gevolgen die volgens de wet de strafbaarheid van het feit vermeerderen bij mishandeling zwaar lichamelijk letsel of de dood, ook al heeft geen der daders die gevolgen gewild. — H. R. 19 November 1894; W. 6584; P. v. J. 1894, 104; N. R. CLXVIII, 218; Rep. 1894, 2554.

96. Niets belet om, als meerdere personen strafregtelijk voor één feit aansprakelijk zijn, slechts één hunner te vervolgen. — H. R. 27 April 1896, P. v. J. 1896, 45, Rep. 1896, 6361.

97. Indien twee beklaagden onderling het plan hebben beraamd en hebben voorgenomen om een derde van zekere geldswaarden te berooven en vervolgens de eerste beklaagde om de wegneming gemakkelijk te maken, dien derde peper in de oogen heeft geworpen en daarna de tweede getracht heeft dezen de geldswaarde te ontrukken, door met beide handen de zak met geld aan te grijpen, moet de eerste beklaagde als mededader aan poging tot diefstal voorafgegaan van geweld tegen een persoon gepleegd worden aangemerkt. — H. R. 29 Mei 1895; W. 6678; P. v. J. 1895; 62; N. R. CLXX, 116; v. d. H., Strafr. 1895, 195; Rep. 1895, 4659.

98. Twee personen spreken te zamen af iemand te mishandelen en hem zwaar ligchamelijk letsel toe te brengen. In de gevolgde vechtpartij wordt het zwaar lichamelijk letsel toegebracht en de verwonde sterft aan de gevolgen. Uit het onderzoek blijkt, dat slechts een der beide aanleggers van het plan, de doodelijke wonden toebracht. Beide zijn in dat geval voor het geheel aansprakelijk en dus ieder voor zich schuldig aan het misdrijf van art. 302 alin. 2. — Regtb. Amsterdam 4 Januarij 1894; W. 6459; Rep. 1894, 2555.

99. Waar bewezen is, dat de beklaagde aan zijn knecht uitdrukkelijk last heeft gegeven tot het frauduleus vervoer van gedistilleerd, moet eerstgenoemde als de dader van het misdrijf worden beschouwd. — Regtb. Roermond 8 April 1896; P. v. J. 1896, 35; Rep. 1896, 7662.

100. Iemand die in de woning, waarin een diefstal gepleegd wordt, het zakje waarin die goederen door den dief worden opgeborgen, vasthoudt, daarna dat zakje een eind weegs draagt, is mededader van den diefstal, vooral als uit het feit, dat hij later eenige der gestolen goederen verkoopt en een deel der opbrengst voor zich behield, blijkt dat hij het oogmerk had om zich die zaken wederregtelijk toe te eigenen. Is in zoodanig geval heling ten laste gelegd, dan behoort de beklaagde te worden vrijgesproken. — Regtb. Amsterdam 24 October 1895; P. v. J. 1896, 85; Rep. 1896, 6768.

101. Als vaststaat, dat twee beklaagden bij het plegen van den ten laste gelegden diefstal gezamelijk en in gemeen overleg handelden, moet de tweede beklaagde ook als zijn aandeel hierin heeft bestaan, dat hij den bestolene vasthoudende en met een mes dreigende, zijne medebeklaagde gelastte genen zekere voorwerpen te ontnemen, als mededader worden beschouwd en kan niet worden gezegd, dat hij slechts het door zijn medebeklaagde plegen van het feit heeft uitgelokt. — Regtb. s Gravenhage 16 October 1893; P. v. J. 1894, 42; Rep. 1894, 2553.

102. Hij, die zich met het oogmerk om gelden ten eigen bate aan te wenden, door een ambtenaar of een met een openbaren dienst belast persoon geld doet afgeven, dat deze, zooals hij weet, in zijn bediening onder zich heeft, is schuldig aan het doen plegen van verduistering van gelden door een ambtenaar of een met een openbaren dienst belast persoon, ook al is die ambtenaar voor het afgeven van die gelden zelf als dader van het misdrijf van verduistering te beschouwen en strafbaar. — Regtb. Alkmaar 30 Junij 1896; P. v. J. 1896, 65; Rep. 1896, 6703, 7418.

Art. 47, no. 1.

103. Een vrijspraak niet daarop berustende, dat de schuld van den beklaagde, aan het hem ten laste gelegde onbewezen zou zijn, maar daarop, dat van die schuld niet is gebleken in den zin, waarin de regter op grond van de door hem gegeven uitlegging van dit art. „doen plegen" alleen strafbaar acht, is louter afhankelijk van de wijze waarop de regter de een of ander wettelijke bepaling uitlegt en is in het wezen der zaak een ontslag van regtsvervolging. — H. R. 30 November 1896; 103; W. 6891; P. v. J. 1896, 103; Rep. 1896, 6631.

104. Ingevolge deze bepaling is als dader van de overtreding van het in een politieverordening voorkomend voorschrift, dat herbergen enz. des avonds op een bepaald uur moeten gesloten worden en gesloten worden gehouden tot een bepaald uur des morgens, is strafbaar de herbergier die na eerst bedoeld en vóór laatstbedoeld uur bezoekers stilzwijgend toelaat, ook zonder dat eene bijzondere bepaling der plaatselijke verordening hem als zoodanig strafregtelijk aansprakelijk stelt. — H. R. 11 November 1895; W. 6738; P. v. J. 1895, 104; N. R. CLXXI, 177; v. d. H., Strafr. 1895, 384; Rep. 1895, 4657.

105. Bij reglement van politie mag niet worden bepaald, dat ingeval van verbod om een bestaanden beerput als zoodanig te gebruiken, de eigenaar van het perceel, waarin een beerput zich bevindt, strafbaar zal zijn. De regter moet, voor zoover het reglement den eigenaar voor handelingen van anderen strafbaar verklaart, de verordening als strijdig met de wet, buiten toepassing laten. — Kantg. Groningen 12 October 1896; P. v. J. 1896, 93.

Art. 47, no. 2.

106. Indien aan een beklaagde in het hem betreffende gedeelte der dagvaarding is ten laste ge-

legd uitlokking tot een strafbaar feit, waarvan het plegen in een ander deel der dagvaarding is vermeld en de regter het dezen beklaagde ten laste gelegde als bewezen heeft aangenomen, dan is daardoor tevens als bewezen aangenomen dat het feit waartoe de beklaagde heeft uitgelokt, inderdaad is gepleegd. — H. R. 24 December 1894; P. v. J. 1895, 16; W. 6609; v. d. H., Strafr. 1895, 312; Rep. 1895, 4658.

107. Hij, die door zijne beloften bij een ander het denkbeeld van eene door dezen gepleegde brandstichting heeft gewekt en bevorderd, heeft dit feit in den zin der wet uitgelokt en moet dus als dader van het misdrijf van opzettelijke brandstichting worden beschouwd. — Hof 's Gravenhage 5 October 1894; P. v. J. 1895, 16; W. 6592.

108. De beslissing, dat twee beklaagden waren mededaders van diefstal, wordt niet onjuist door dat de regtbank overeenkomstig hare bevoegdheid als aanwijzingen in verband en zamenhang zoo onderling als met andere omstandigheden, feiten heeft gebezigd die op zich zelve in sommige gevallen volgens dit art. het karakter van medepligtigheid aan diefstal zouden kunnen dragen. — H. R. 10 December 1894; W. 6598; P. v. J. 1895, 12; N. R. CLXVIII, 382; Rep. 1895, 4285.

109. De gemeente-secretaris wetende, dat de kas, boekhouding en administratie van den gemeenteontvanger niet in orde zijn, door daarvan geen aangifte te doen en door den ontvanger de gelegenheid en de middelen te verschaffen tot het plegen van verduisteringen ten nadeele der gemeente, is medepligtig aan die verduisteringen. — Regtb. Alkmaar 30 Junij 1896; P. v. J. 1896, 65; Rep. 1896, 7418.

Art. 53.

110. Dit art. sluit bij misdrijven door middel van de drukpers gepleegd, onder de hier gestelde voorwaarden alleen uit de vervolging van den uitgever als zoodanig d. i. de uitgever, voorzoover hij zich beperkende tot de uitoefening van zijn beroep, zorg draagt voor de uitgaaf, het door den druk gemeen maken van een hem door of vanwege den auteur toevertrouwd stuk (geschrift of afbeelding), terwijl dan de auteur alleen strafbaar is als „dader" van het door de openbaarmaking van „het gedrukte stuk" gepleegd misdrijf. Waar echter bewezen is, dat een uitgever in een door hem uitgegeven blad „heeft doen opnemen" een stuk waardoor inbreuk wordt gemaakt op eens anders auteursregt, niettegenstaande de regthebbende vooraf aan dien uitgever verzocht had, dat stuk niet te plaatsen, daar moet de uitgever als dader van de inbreuk op het auteursregt worden beschouwd en kan hij zich niet op dit art. beroepen. Een veroordeeling wegens inbreuk op eens anders auteursregt wordt niet uitgesloten door het bestaan van enkele geschilpunten van ondergeschikt belang tusschen het oorspronkelijke en het nagedrukt geschrift. — H. R. 29 April 1895; W. 6647; P. v. J. 1895,49; N. R. CLXIX, 398; v. d. H., Strafr. 1895, 123; Rep. 1895, 4802.

111. Het oordeel over de vraag, of zeker geschrift is van dien aard, dat het zijn ontstaan te danken heeft aan één of meer auteurs, en dus het voorwerp kan zijn van auteursregt, komt uitsluitend toe aan den regter, die over de feiten oordeelt. De wet vordert niet, dat bij veroordeeling wegens opzettelijk inbreuk op eens anders auteursregt rekenschap worde gegeven van de wijze van zamenstelling van het geschrift ten aanzien waarvan die inbreuk is gepleegd. Naar de bestaande wet doet het voor de vraag of een geschrift een voorwerp van auteursregt kan zijn, niet ter zake, welke meerdere of mindere waarde of intellectueel gehalte aan zoodanig geschrift moet worden toegekend. — H. R. 29 April 1895; W. 6647; P. v. J. 1895, 46.

Art. 55.

112. Mr. M. G. Tieboel van den Ham. Samenloop. — T. v. S. IX, 51.

113. Indien ten laste is gelegd en ter teregtzitting blijkt, dat de gepleegde feitelijkheden moesten dienen om eene regtmatige arrestatie te verhinderen, dan moet de beklaagde worden ontslagen van regtsvervolging, omdat hij dan niet schuldig is aan de ten laste gelegde mishandeling, maar aan weerspannigheid. — Regtb. Assen 13 November 1894; W. 6571; P. v. J. 1894, 94; Rep. 1894, 3738.

Art. 55, alin. 2.

114. Volgens de algemeene bepaling van art. 435 Strafr., is wel het opgeven van een valschen naam aan het bevoegd gezag een op zich zelf strafbaar feit, doch in het bijzonder geval dat het geschiedt bij de bekeuring ter zake van overtreding der jagtwet, is zoodanige opgave ook wel strafbaar, doch niet op zich zelf, maar als verzwarende omstandigheid eener jagtovertreding. Derhalve is ingevolge ars. 55 alin 2 in zoodanig geval die opgave niet op zich zelf strafbaar. — H. R. 26 October 1896; W. 6879; P. v. J. 1896, 93; Rep. 1896, 7260.

Art. 56.

115. Mr. H. de Rouville. Iets over samenloop (alternatieve strafbepaling. Ongelijktijdige berechting). — T. v. S. VIII, 444.

116. Door een voortgezette handeling in den zin van dit art. is niet alleen noodig, dat er meerdere gelijksoortige feiten gepleegd zijn, maar ook dat die feiten de uiting van hetzelfde ongeoorloofd besluit zijn. — H. R. 11 Junij 1894; W. 6515; P. v. J. 1894, 64; N. R. CLXVII, 130; v. d. H., Strafr. 1894, 131; Rep. 1894, 3739.

117. Het verband, volgens dit art. noodig om meerdere feiten te doen beschouwen als eene voortgezette handeling, ligt niet in de enkele omstandigheid, dat die feiten gelijktijdig voorvielen. Immers tot het bestaan van eene voortgezette handeling in den zin van dit art. wordt ook blijkens zijn geschiedenis vereischt, dat de feiten ten gevolge van hun verband te zamen uitmaken ééne voortgezette handeling; zoodanige eenheid van handeling kan niet bestaan waar de feiten ongelijksoortig zijn, zooals overtredingen betreffende de zeden en betreffende de openbare orde. — H. R 19 Maart 1894; W. 6479; P. v. J. 1894, 40; N. R. CLXVI, 223; v. d. H., Strafr. 1894, 85; Rep. 1894, 3740.

118. Waar de aanklacht gewag maakt van onderscheiden herhaaldelijk en bij voortduring gepleegde feiten, die gelijk dit art. het uitdrukt, te beschouwen zijn als één voortgezette handeling, eischt de wet niet dat het object van elk dezer feiten in het bijzonder in de dagvaarding wordt omschreven, maar wordt door eene algemeene, alle omvattende omschrijving met opgaaf van de plaats waar, het tijdvak binnen hetwelk en de wijze waarop de feiten zijn gepleegd, voldaan aan de op straffe van nietigheid gestelde vereischten van art. 143 Strafv.— H. R. 16 April 1895; W. 6651; P. v. J. 1895, 42.

119. Waar bij afzonderlijke dagvaardingen voor hetzelfde kantongeregt meer feiten van gelijksoor-

tigen aard zijn ten laste gelegd, kan van toepassing van dit art. alleen dan sprake zijn bij de behandeling van een dier zaken, indien daarbij blijk van die omstandigheid bijgebracht en overeenkomstig de bepalingen der artt. 89, 90, 141 en 253 Strafv. voeging der aldus aangebrachte zaken is gevraagd. — H. R. 4 November 1895; W. 6733; P. v. J. 1895, 100; N. R. CLXXI, 144; v. d. H., Strafr. 1895, 369; Rep. 1895, 5820.

120. Tot het begrip eener voortgezette overtreding behoort volgens dit art. een pluraliteit van feiten. — H. R. 24 Junij 1895; W. 6710: N. R. CLXX, 225; v. d. H., G. Z. XLI, 261; P. v. J. 1895, 66.

121. Het zonder schriftelijke vergunning van den eigenaar of regthebbende bevisschen van hetzelfde vischwater op verschillende tijdstippen, doch op denzelfden dag moet geacht worden meerdere feiten te zijn die in zoodanig verband staan, dat zij moeten worden beschouwd als een voortgezette handeling, te meer als de handelingen door geene bekeuring zijn onderbroken. — Kantg. Medemblik 30 September 1895; P. v. J. 1896, 27; Rep. 1896, 7752.

122. Waar iemand zonder schriftelijke vergunning jaagt op twee perceelen, pleegt hij twee overtredingen en behooren twee geldboeten te worden opgelegd. — Kantg. Assen 25 October 1895; P. v. J. 1895, 92.

Art. 57.

123. Als iemand zich wederregtelijk op eens anders grond heeft begeven en aldaar een ruit heeft stuk geslagen, behoort hij slechts te worden schuldig verklaard aan opzettelijke en wederregtelijke vernieling van eens anders goed en niet tevens aan huisvredebreuk, daar het zwaarste misdrijf het lichtste in zich opneemt en de vernieling niet mogelijk was zonder de huisvredebreuk. — Regtb. Groningen 8 Augustus 1895; P. v. J. 1895, 92; Rep. 1895, 5824.

Art. 64.

124. Mr. Rh. Feith. Berechting van klachtdelicten gepleegd tegen personen beneden de zestien jaren (Art. 64 1e lid Strafr.). — T. v. S. VIII, 464.

125. Het klachtregt komt aan hem tegen wien een alleen op klachte vervolgbaar misdrijf is gepleegd toe, zoodra hij den leeftijd van zestien jaren heeft bereikt, ook dan als hij op het tijdstip, waarop het misdrijf is gepleegd, dien leeftijd nog niet had bereikt. Sedert eerst bedoeld tijdstip is zijn wettige vertegenwoordiger in burgerlijke zaken tot het indienen der klacht niet meer bevoegd. — H. R. 15 October 1894; W. 6561; P. v. J. 1894, 86; v. d. H., Strafr. 1894, 189; T. v. S. VIII, 466.

126. Behoudens het bepaalde bij dit art. kent de wet nergens aan den vader de bevoegdheid toe om zijn kind in strafzaken te vertegenwoordigen. — H. R. 26 April 1897; W. 6960.

127. De wet verbiedt niet dat ook door andere bewijsmiddelen, dan het van het indienen der mondelinge klachte opgemaakt proces-verbaal wordt bewezen, dat de klacht aan den klager is voorgelezen. — Hof Arnhem 9 Januarij 1894; W. 6444; P. v. J. 1894, 10; Rep. 1894, 3118.

128. Indien de minderjarige, tegen wien een misdrijf is gepleegd, dat alleen op klacht vervolgbaar is, nadat dit misdrijf was gepleegd, den leeftijd van zestien jaren heeft bereikt, blijft de vader, mits blijvende binnen den termijn, bedoeld in art. 66 Strafr. bevoegd tot het indienen der klacht. — Regtb. 's Gravenhage 7 Mei 1894; W. 6499; P. v. J. 1894, 54; T. v. S. VIII, 465; Rep. 1894. 3119.

129. De wet verbiedt niet dat een door een beleedigde onderteekende klacht door een ander namens den beleedigde wordt ter hand gesteld aan een der personen die tot het ontvangen der klacht bevoegd zijn. — Regtb. Groningen 17 October 1895; W. 6823; P. v. J. 1896, 9; Rep. 1896, 7274.

130. Een spoorwegbeambte, die van een hem aangedane klacht een ambtseedig verbaal opmaakt, dat later bij den officier van justitie wordt ingediend, kan niet gezegd worden ter zake dier beleediging een klacht te hebben ingediend. — Regtb. Arnhem 25 Julij 1893; W. 6454; Rep. 1894, 3117.

Art. 67.

131. Een ingediende, doch daarna ingetrokken klacht kan niet andermaal worden ingediend en moet in dat geval als niet bestaande worden aangemerkt. — Regtb. Middelburg 27 September 1895; W. 6722; Rep. 1895, 5229.

Art. 68.

132. Heeft het woord „feit" in art. 68 Wetb. v. Strafr. de beteekenis van materieële handeling? — ja. — Regtsg. Adv. XI, 163.

133. Op grond van dit art. kan een beklaagde in hooger beroep niet worden veroordeeld ter zake van een feit, waarvan hij in eerste instantie is vrijgesproken, zonder dat van het vonnis, ten aanzien dier vrijspraak, is geappelleerd. — H. R. 19 October 1896; W. 6873; P. v. J. 1896, 87; Rep. 1896, 8057.

134. Een vonnis, waartegen een nog niet beregt beroep in cassatie is ingesteld, kan niet als onherroepelijk worden beschouwd, zelfs indien het een vrijspraak inhoudt. — H. R. 7 December 1896; W. 6896; P. v. J. 1897, 1; N. R. CLXXIV, 255; v. d. H., J. & V, XII, 149; Rep. 1896, 8058.

135. Een voortgezet misdrijf in onderscheidene arrondissementen gepleegd, mag slechts in een daarvan worden vervolgd. — Regtb. Tiel 17 September 1896; W. 6869; Rep. 1896, 7751.

136. Onder „feit" in dit art. moet niet worden verstaan het ten laste gelegd feit, maar wel de materieële handeling door iemand gepleegd, waarop de ten lastelegging is gebaseerd. — Regtb. Roermond 22 Junij 1897; P. v. J. 1897, 59.

137. Onder het woord „feit" voorkomende in dit art., wordt verstaan de te laste gelegde materieële handeling, onafhankelijk van hare juridieke omschrijving. — Kantg. Hulst 6 Februarij 1896; Regtb. Middelburg 11 Mei 1896; W. 6821; Rep. 1896, 8059.

138. De omstandigheid, dat een beklaagde vroeger bij onherroepelijk gewijsde is vrijgesproken ter zake van het zich op bepaalde in de dagvaarding aangewezen dagen in Maart 1895 niet met zijn schip uit de gemeente verwijderen, niettegenstaande hem dat tweemaal vierentwintig uren te voren was aangezegd, belet niet beklaagde's vervolging ter zake van het zich in November 1895 niet met zijn schip verwijderen na gedane aanzegging daar, al mogen ook beide feiten betreffen hetzelfde schip, liggende op dezelfde plaats, de laatst ingestelde vordering loopt over een ander feit. — Kantg. Groningen 4 Januarij 1896; P. v. J. 1896, 3; Rep. 1896, 8060.

Art. 72.

139. Een proces-verbaal van onderzoek van een strafbaar feit, moet worden beschouwd als een den vervolgde bekende daad van vervolging, waardoor de vervolging overeenkomstig dit art. is geschied. — Kantg. Purmerend 24 Mei 1894; T. v. S. VIII, 489. 529; W. 6525; Rep. 1894, 4032.

Art. 91.

140. Het beginsel, dat verbeurdverklaring, als zijnde een bijkomende straf, niet kan worden uitgesproken ten laste van een beklaagde wiens schuld niet bewezen is, geldt ingevolge dit art. ook voor de toepassing der wet op de jacht en visscherij, tenzij de wet anders bepaalt. Deze wet bevat zoodanige bepaling wel ten aanzien van de in art. 47 bedoelde jacht- en vischtuigen, waarvan de regter de vernieling moet bevelen als het feit aan zijne kennisneming is onderworpen, doch niet ten aanzien van in beslag genomen wild, waarmede moet gehandeld worden overeenkomstig de voorschriften van art. 48 en waarvan na verkoop de geldelijke opbrengst eerst dan ten behoeve van 's rijks schatkist kan worden verbeurd verklaard, indien het onderzoek der zaak den regter geen grond geeft om deze straf tegen den overtreder uit te spreken. — H. R. 20 April 1896; P. v. J. 1896, 43; W. 6799; Rep. 1896, 7262.

Art. 111.

141. J. C. L. M, van Gilse. Eenige aanteekeningen op de artt. 111 en 112 van het Wetboek van Strafrecht. Amsterdam 1895. — Aang. Arnold Levy, W. 6881.

142. J. H. G. Beleediging door caricaturen. Amsterdam 1897.

143. Een verspreide afbeelding — waarop wordt voorgesteld als zoude H. M. de Koningin de door de werklieden bijgebrachte belastinggelden zorgvuldig en boosaardig tot den laatsten penning toe, verzamelen en gebruiken voor het Koningschap en als zoude H. M. de Regentes dit alles met een grijnslach aanzien en toelaten — en het daarbij behoorende bijschrift in onderling verband genomen, zijn beleedigend voor de Koningin en de Regentes. — H. R. 18 Mei 1896; W. 6815; P. v. J. 1896, 53; Rep. 1896, 7284.

144. Iemand uitfluiten is een handeling waardoor men zijne geringschatting te kennen geeft. Zoodanige handeling is in strijd met den eerbied en het ontzag dat een ieder aan de Koninklijke waardigheid en dus aan haar die daarmede bekleed zijn, verschuldigd is; die waardigheid staat zoo hoog dat zij wordt beleedigd door iedere handeling, waardoor de eerbied en het ontzag haar verschuldigd, uit het oog verloren wordt. — Regtb. Amsterdam 30 Junij 1896; P. v. J. 1896, 101; W. 6855; Rep. 1896, 7283.

Art. 126.

145. Mr. G. W. Baron van der Feltz. Omkooping bij verkiezingen. Eenige opmerkingen daaromtrent. — T. v. S. IX, 75.

146. Voor de strafbaarheid van de omkooping in dit art. bedoeld, is het onverschillig of de kiezer, door eene belofte of gift bewogen om zijn kiesregt niet of op een bepaalde wijze uit te oefenen, al dan niet iets nalaat of doet in strijd met zijn persoonlijk gevoelen of met zijn aanvankelijk voornemen. Er bestaat begin van uitvoering van het misdrijf van omkooping en dus eene strafbare poging daartoe zoodra een gift met het in dit art. omschreven doel is aangeboden. — H. R. 15 Junij 1896; W. 6824; P. v. J. 1896, 59; Rep. 1896, 7651.

147. Beteekenis van het woord omkoopen. Hij, die een kiezer een gift aanbiedt om hem te bewegen zijn kiesregt op bepaalde wijze uit te oefenen, maakt zich schuldig aan poging tot het misdrijf van dit art., indien het misdrijf niet tot stand is gekomen, alleen door weigering van den kiezer om het gedaan voorstel aan te nemen. En naar het gewoon spraakgebruik, en naar de geschiedenis van dit art. heeft het woord „omkoopen" de beteekenis van het zich verzekeren van eens anders stem door middelen in dit art genoemd; niet de meer beperkte beteekenis van het door een ander tegen zijn aanvankelijk voornemen door gift of belofte zijn stem doen uitbrengen. — Hof 's Gravenhage 27 Februarij 1896; Anders Regtb. Rotterdam 15 October 1895; W. 6788; P. v. J. 1896, 33; Rep. 1896, 7651, 8001.

Art. 127.

148. Mr. A. R. Zimmerman. Artikel 127 Wetboek van Strafrecht. — W. 6978.

Art. 131.

149. Woorden uitgesproken in eene openbare vergadering, ten aanhoore van voor den militairen dienst aangewezen jongelingen, bevattende een stellige aanzetting om ingeval zij in de gelederen opgetreden, van boven hen geplaatsten een door den spreker bepaald aangeduid bevel mochten ontvangen, opzettelijk na te laten dit na te komen, houden in zich opruijing tot een strafbaar feit. Hierin wordt geen verandering gebracht door het feit, dat het plegen van het strafbaar feit afhankelijk was van een door den spreker ondersteld bevel om in zekere rigting te vuren. — H. R. 8 Januarij 1894; W. 6464; P. v. J. 1894, 24; N. R. CLXVI, 45; v. d. H., Strafr. 1864, 29; Rep. 1894, 3511.

150. Voor de strafbaarheid van opruijing tot de misdrijven van wederspannigheid en mishandeling van agenten van politie, eischt de wet niet dat deze gepleegd is tegen een ambtenaar, terwijl hij is in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — H. R. 12 November 1894; P. v. J. 1894, 96; W. 6580; v. d. H., Strafr. 1894, 228; Rep. 1894, 3512.

151. Een veroordeeling wegens opruijing kan ook dan worden uitgesproken als de woorden door den beklaagde geuit, ten doel hebben aan te zetten tot voortzetting van een strafbare handeling die tijdens het uiten dier woorden reeds was begonnen. Tegen zoodanige veroordeeling kan niet worden aangevoerd, dat van aanzetten tot een strafbaar feit geen sprake kan zijn, waar dat feit reeds gepleegd werd, daar ook de voortzetting van een strafbare handeling valt onder het begrip van strafbaar feit. Evenmin kan daartegen worden aangevoerd, dat dit art. voorkomt onder de rubriek „misdrijven tegen de openbare orde" en de openbare orde niet meer kan verstoord worden waar zij verstoord is, daar de openbare orde voortdurend verstoord wordt door het voortgaan met of de voortzetting van het plegen van strafbare feiten en alzoo ook de openbare orde voortdurend in gevaar wordt gebracht door de opruijing daartoe. — H. R. 18 Maart 1895; P. v. J. 1895, 36; W. 6636; N. R. CLXIX, 269; v. d. H. Strafr. 1895, 89; Rep. 1895, 5587.

152. De aanwijzingen door den regter gebezigd en daaruit gemaakte gevolgtrekkingen, dat in zeker verspreid geschrift voorkomende uitdrukkingen onder de bestaande omstandigheden de strekking hadden om de vakgenooten des schrijvers tot mishandeling van een hunner aan te sporen, zoodat dit geschrift een regtstreeksche opruijing tot een strafbaar feit bevatte, is van feitelijken aard en alzoo onttrokken aan het oordeel van den regter in cassatie. — H. R. 2 November 1896; W. 6880; P. v. J. 1896, 93; N. R. CLXXIV, 95; v. d. H., Strafr. 1895, 333; Rep. 1896, 7587.

153. Ook waar de opruijing niet tot het publiek, maar slechts tot twee personen is gericht, valt het feit in de termen van dit art. — Hof Leeuwarden 6 Februarij 1897; P. v. J. 1897, 15.

154. Hoewel een herberg na het sluitingsuur niet meer is een voor het publiek toegankelijke plaats, maakt toch hij, die na bezetten tijd de bezoekers in die herberg aanwezig, aanspoort om wederregtelijk daar te blijven, zich schuldig aan opruijing als die bezoekers reeds voor het sluitingsuur daar vertoefden en alzoo uitmaakten, wat men gewoonlijk noemt „het publiek", een qualiteit, waarvan zij zich niet konden ontdoen door na bezetten tijd daar te blijven. — Regtb. Heerenveen 26 October 1893; W. 6539; P. v. J. 1894, 14; T. v. S. VIII, 494; Rep. 1894, 6510.

155. Aan de woorden: „houdt hem vast jongens, dan zal ik hem den hals uitsnijden", moet het karakter van een aanzetting, een opruiing worden toegekend. Iemand opruien tot het opzettelijk behulpzaam zijn bij het plegen van een misdrijf, levert op het misdrijf van opruiing. — Regtb. Winschoten 29 April 1897; P. v. J. 1897, 55.

Art. 132.

156. D. Gravestein van Heyst. Het venten van geschriften op den openbaren weg als strafbaar feit beschouwd. Zutphen 1894.

Art. 138.

157. A. W. Eisma. Huisvredebreuk? naar aanleiding der vraag in hoeverre een deurwaarder bevoegd is om tegen den zin van den geëxploiteerden diens huis binnen te treden. — Maandb. v. D. X, 6.

158. Het dek van een schip, dat niet uitsluitend tot woonschip is ingerigt, moet in den zin van dit art. als woning worden beschouwd. — Hof Leeuwarden 23 Januarij 1896; P. v. J. 1896, 39; Rep. 1896, 7109.

159. Een herberg die deel uitmaakt van de woning bij den herbergier in gebruik, is gelijk te stellen met iedere andere particuliere woning, van welke de regthebbende bewoner volkomen bevoegd is om aan hen die daarin aanvankelijk zijn toegelaten en dus te regt vertoeven, het langer verblijf te ontzeggen, zoodat de bezoeker aan de herhaalde vordering niet voldoende zich schuldig maakt aan het misdrijf van huisvredebreuk. — Hof 's Hertogenbosch 3 Junij 1896; P. v. J. 1896, 57.

160. Als geen feiten zijn gesteld, waaruit volgt dat beklaagde zich, na aanmaning door den regthebbenden, niet uit de woning verwijderende wederregtelijk in de bedoelde woning vertoefde, behoort de beklaagde van de te laste gelegde vredebreuk te worden ontslagen. — Regtb. 's Hertogenbosch 28 April 1896; P. v. J. 1896, 51; Rep. 1896, 7113.

161. Hij, die met volkomen regt in een herberg vertoeft, maakt zich niet schuldig aan huisvredebreuk, als hij de herberg niet op het eerste, zelfs niet op het herhaalde bevel van den regthebbende verlaat. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 April 1896; P. v. J. 1896, 57; Rep. 1896, 7112.

162. De omstandigheid, dat een perceel onbewoond is, sluit de toepasselijkheid van dit art. niet uit, daar toch de woorden „bij een ander in gebruik" in dit art. niet moeten worden opgevat in de beteekenis van „door een ander bewoond", maar in de beteekenis van „waarover een ander de beschikking heeft tot gebruik". — Regtb. Amsterdam 23 April 1896; P. v. J. 1896, 83; Rep. 1896, 7108.

163. Als een kastelein zijn localiteit aan een werklieden-vereeniging afstaat onder beding, dat niemand dan leden dier vereeniging en zij die aan de kas der vereeniging entrée betalen, daar toegang zouden hebben, dan mist hij het regt om iemand, die daar naar gemelden maatstaf met regt vertoefde te verwijderen. — Regtb. Groningen 5 December 1895; W. 6829; Rep. 1896, 7110.

164. Aan het algemeen verbod van art. 158 Grw. om tegen iemands wil zijne woning binnen te treden wordt nergens gederogeerd ten bate van de deurwaarders of dienaren der openbare macht belast met de beteekening van strafvonnissen. — Regtb. 's Hertogenbosch 5 Mei 1894; W. 6513; P. v. J. 1894, 76; Maandb. v. D. X, 5; Rep. 1894, 2412.

165. Eerst dan kan men geacht worden „wederregtelijk" te vertoeven in de bij een ander in gebruik zijnde herberg, als de eerste aanmaning om te vertrekken niet is opgevolgd. — Regtb. Dordrecht 21 Februarij 1896; P. v. J. 1896, 25; Rep. 1895, 7111.

166. Onder woning of bewoond verblijf moet worden verstaan elk ter bewoning bestemd of gebruikt gebouw. Daaronder vallen gebouwen, tenten, vaartuigen, gewoonlijk een of meer personen tot nachtverblijf dienende. — Regtb. 's Gravenhage 25 Maart 1895; P. v. J. 1895, 36; Rep. 1895, 5071.

Art. 140.

167. N. A. M. van Aken. Verboden vereenigingen. Leiden 1895.

Art. 140, 1e lid.

168. De uitdrukking „oogmerk" geeft in dit art. evenals elders waar zij in dit Wetboek voorkomt, steeds te kennen het „naaste doel" der handeling, d. i. het doel dat men beoogt, als men haar verrigt. Derhalve is het om deelneming aan een ververeeniging te doen vallen onder dit art. niet voldoende dat die vereeniging zich een einddoel voorstelt, dat onder zekere omstandigheden alleen bereikt kan worden door het plegen van misdrijven, maar wordt voor de toepasselijkheid dezer strafbepaling vereischt, dat de vereeniging in het leven geroepen of feitelijk werkzaam om misdrijven te plegen, dit ook tot oogmerk of naaste doel heeft. — Hof Leeuwarden 21 Junij 1894; W. 6518; H. R. 3 December 1894; P. v. J. 1895, 4; W. 6585; N. R. CLXVIII, 283; Rep. 1894, 4018.

Art. 140, 2e alin.

169. De Sociaal-democratische bond beoogende om zijn doel te bereiken door omverwerping der bestaande maatschappelijke orde, met alle haar ten dienste staande middelen, wettige of onwettige, vredelievende of gewelddadige, is eene verboden vereeniging — H. R. 3 December 1894; W. 6585; v. d. H., Strafr. 1894, 286; T. v. S. IX, 13; Rep. 1894, 4018.

170. Sedert de aanneming der zoogenaamde Zwolsche motie is de Sociaal-democratische bond eene verboden vereeniging. — Regtb. Groningen 26 April 1894; P. v. J. 1894, 40; Hof Leeuwarden 15 Februarij 1894; W. 6457; Rep. 1894, 4019.

Art. 141.

171. Openlijke geweldpleging met vereenigde krachten tegen ambtenaren, zonder dat er sprake is van verzet, valt onder dit art., hetwelk algemeen is en niet onderscheidt tusschen personen die beambten zijn en die het niet zijn. — H. R. 27 April 1896; P. v. J. 1896, 43; W. 6806; N. R. CLXXII, 435; v. d. H., Strafr. 151, 159; Rep. 1896, 8154.

172. Voor de toepasselijkheid van dit art. is noodig, dat het geweld openlijk is gepleegd en daardoor inbreuk is gemaakt op de openbare orde met openlijk geweld, is blijkens de geschiedenis van dit art. vis públíca, de force ouverte van art. 440 C. P. met uibreiding echter van laatstgemeld art. gepleegd, zoowel tegen personen als tegen goederen. — H. R. 12 April 1897; P. v. J. 1897, 35; W. 6985.

173. De toepasselijkheid van art. 141 strafregt wordt niet uitgesloten door dat het openlijk met vereenigde krachten gepleegd geweld is gerigt tegen een bepaald persoon. — Hof Leeuwarden 24 December 1896; Anders Regtb. Winschoten 6 November 1896; W. 6928; P. v. J. 1897, 13.

174. De te laste legging van geweldpleging op den openbaren weg drukt voldoende uit, dat die geweldpleging in het openbaar of m. a. w. openlijk is geschied. — Hof 's Hertogenbosch 11 October 1894; P. v. J. 1894, 92; Rep. 1894, 5301.

175. Hij, die zich op den openbaren weg ter gelegenheid van een volksoploop bevindt te midden eener menigte zamengeschoolde personen, uit wier midden de politie, belast met het daar ter plaatse handhaven der openbare orde en het uiteendrijven der volksverzamelingen, met steenen wordt geworpen en zelf met steenen werpt naar de politie, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Hof Amsterdam 21 Januarij 1896; Art. 180 Regtb. Amsterdam 7 November 1895; P. v. J. 1896, 19; Rep. 1896, 8155.

176. Al mocht ook blijken, dat de bewezen feiten zouden kunnen gebracht worden onder art. 141 of 180 Strafr. zou toch het te laste gelegde geene veroordeeling ten gevolge kunnen hebben als beklaagde niet is te laste gelegd, dat hij bedoelde feiten heeft gepleegd openlijk of met het oogmerk om verzet te plegen. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 Augustus 1894; P. v. J. 1894, 92; Rep. 1894, 3301.

177. Onder het begrip „openlijk" in dit art is te verstaan, dat het opzet der daders evenzeer gerigt moet zijn op het in bende met vereenigde krachten handelen, als op het geweld zelf. Feitelijkheden tegen goederen door twee of meer personen gepleegd, zij het dan ook in het openbaar, vallen dus niet onder het bereik van dit art., wat ook blijkt uit de vergelijking met art. 354 Strafr. — Regtb. Rotterdam 12 November 1896; W. 6928.

178. Het misdrijf bij dit art. omschreven, het openlijk met vereenigde krachten geweld plegen, eischt bij de daders de bedoeling om de openbare orde te verstoren. Mishandeling valt niet in den zin der wet onder de misdrijven tegen de openbare orde. — Regtb. Middelburg 12 Maart 1897; W. 6957.

Art. 144.

179. De beslissing der vraag of er sprake is van een godsdienstige bijeenkomst, hangt af, van de omstandigheid, of die bijeenkomst, zoo al niet ter bevordering van kerkelijke of kerkgenootschappelijke belangen, dan toch in alle geval die van godsdienstige als hoofddoel nastreeft. Derhalve zijn de bijeenkomsten der Christelijke jongedochtersvereeniging „Dorcas", die tot hoofddoel heeft het vervaardigen van kleedingstukken voor philantropische doeleinden, niet te beschouwen als godsdienstige bijeenkomsten, al verleent ook opneming van het woord „Christelijke" in den naam en de gewoonte om op die bijeenkomsten stichtelijke liederen te zingen en stichtelijke stukken voor te lezen aan die bijeenkomsten een godsdienstig karakter. — Regtb. Groningen 6 September 1894; W. 6607; P. v. J. 1894, 82; Rep. 1894, 3111.

180. Om zich schuldig te maken aan het misdrijf omschreven in dit art., is het niet voldoende, dat het gedruisch, waardoor de orde gestoord is, opzettelijk gemaakt wordt, maar moet het doel hebben bestaan de vergadering te storen. — Regtb. Tiel 2 April 1896; W. 6794; Rep. 1896, 7999.

Art. 145.

181. Als een dagvaarding ter zake van het misdrijf van dit art. wel vermeldt, dat eene bijeenkomst eene „godsdienstige" was, maar geene feiten stelt, waaruit dit godsdienstig karakter kan worden afgeleid, kan de beklaagde wel ter zake van het misdrijf van art. 144 Strafr., maar niet ter zake van dat van art. 145 worden veroordeeld. — Regtb. Haarlem 22 October 1896; W. 6960; P. v. J. 1896, 101; Rep. 1896, 6724.

Art. 146.

182. De voor een ieder toegankelijke bijeenkomsten van „het leger des heils" dragen het karakter van „geoorloofde godsdienstige bijeenkomst" in den zin van dit art. — Regtb. Groningen 20 Februarij 1896; W. 6849; Rep. 1896, 7266.

183. De openbare vergaderingen van het leger des Heils zijn geene godsdienstige bijeenkomsten in den zin van dit art. — Regtb. Arnhem 22 October 1896; W. 6882; Regtb. Heerenveen 11 Maart 1897; W. 6960.

Art. 157.

184. Mr. H. de Rouville. Art. 157 Strafrecht. — W. 6531.

185. Als dader van het misdrijf van opzettelijke brandstichting moet worden gestraft hij, die door zijne beloften bij een ander het denkbeeld van den door dezen gestichten brand heeft opgewekt en bevorderd. Vermits een brandstichting ook voor anderen dan den materieelen dader met eigen zintuigen waarneembaar is, kan de bekentenis van den uitlokker, dat de door hem uitgelokte brandstichting werkelijk is gepleegd, als wettig bewijsmiddel tegen hem gelden. — H. R. 24 December 1894; W. 6609; P. v. J. 1895, 16; N. R. CLXVIII, 459; v. d. H., Strafr. 1894, 347.

186. Gemeen gevaar voor goederen in den zin van dit art. is een gevaar voor een belangrijke hoeveelheid goederen in eenigzins uitgebreiden kring te duchten. — Regtb. Groningen 6 Februarij 1896; W. 6856; P. v. J. 1896, 59; Rep. 1896, 6503.

187. Indien is ten laste gelegd het opzettelijk plegen eener handeling ten gevolge waarvan brand is ontstaan, echter niet dat die handeling het stichten van brand beoogde, dan is niet het misdrijf van art. 157, maar dat van art. 158 Strafr. ten laste gelegd. In de feitelijke voorstelling, dat een huis verbrand is, ligt dan het element van dat misdrijf, dat gevaar is ontstaan, voldoende opgesloten. — Regtb. 's Hertogenbosch 9 Augustus 1894; P. v. J. 1894, 94; Rep. 1894, 2428.

Art. 158.

188. Ten onregte wordt beweerd, dat ter zake van het misdrijf van dit art. geen veroordeeling kan worden uitgesproken als de dagvaarding inhoudt, niet dat gevaar is ontstaan, maar dat gevaar te duchten was. Taalkundig bestaat zoo groot verschil niet tusschen die beide uitdrukkingen, vooral niet als men in aanmerking neemt, dat in art. 157 niet gedoeld wordt op eenig toekomstig en onzeker gevaar, doch volgens de ge-

schiedenis van dit art. het gevaar te duchten, moet zijn op het oogenblik waarop de daad gepleegd was. — Regtb. 's Gravenhage 6 Julij 1894; W. 6535; P. v. J. 1894, 72; Rep. 1894, 2427, 2430.

Art. 161.

189. De vernieling van eens anders duiker, is wederregtelijk, ook al werd die duiker door dien ander wederregtelijk op zijn grond geplaatst. — Regtb. Alkmaar 29 October 1895; W. 6767; Rep. 1896, 8043.

Art. 162.

190. A. Wassenaar. Eenige opmerkingen omtrent art. 162 Strafwetboek. Groningen 1896.

Art. 165.

191. J. H. G. Jorritsma. Art. 165 Wetboek van Strafrecht. Amsterdam 1895.

192. Het doel van dit art. de bijzondere beveiliging van het spoorwegvervoer, brengt mede, dat de bescherming der strafwet zich uitstrekt niet alleen tot de zaken, maar ook tot de personen tot dat vervoer gebezigd, voor zoover het voor dezen ontstaan gevaar ook voor het vervoer zelve en voor hen die daarvan gebruik maken, gevaar kan opleveren. In dien zin moeten alzoo die personen en zaken gerekend worden deel uit te maken van „het verkeer door stoomvermogen over een spoorweg." — H. R. 24 September 1894; W. 6555; P. v. J. 1894, 82; N. R. CLXVII, 243; v. d. H., Strafr. 1894, 177; Rep. 1894, 3836.

193. Uit het feit, dat door het bewezen verzuim gevaar is ontstaan voor eenige personen, die in een met een paard bespannen voertuig den overweg wilden passeeren, mag niet worden afgeleid, dat ook gevaar voor den op den spoorweg zich voortbewegenden trein is veroorzaakt. — Hof Amsterdam 24 Januarij 1894; W. 6550; P. v. J. 1895, 71.

194. Een stationschef die aan een wisselwachter een onvolledige last geeft ten aanzien van het rangeeren van een goederentrein en dientengevolge gevaar voor dien goederentrein en een daar passeerenden personentrein doet ontstaan, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Dordrecht 27 Julij 1894; P. v. J. 1894, 78; Rep. 1894, 3835.

Art. 180.

195. L. P. Prins. Het begrip „rechtmatig" in art. 180 Wetboek van Strafrecht. Amsterdam 1895. Aang. mr. J. Limburg, W. 6829; T. v S. IX, 21.

196. M. T. de Baat. Rebellie. Leiden 1883.

197. Mr. C. Reeling Knap. Art. 180 Strafr. — W. 6562.

198. Agenten van politie, die in overeenstemming met hunne instructiën ter voorkoming van stoornis der openbare orde of veiligheid een in kennelijken staat van dronkenschap verkeerend persoon van den openbaren weg verwijderen om hem naar zijne woning te geleiden, treden daardoor niet buiten de regtmatige uitoefening hunner bediening. — H. R. 22 October 1894; W. 6574. P. v. J. 1894, 90; N. R. CLXVIII, 69; v. d. H., Strafr. 1894, 216; W. B. A. 2375; Rep. 1894, 3644.

199. Een onbezoldigd rijksveldwachter die een ander vergezelt om hem bij te staan tegen personen, met wie deze twist heeft gehad, kan zijn, maar is niet per se in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — H. R. 12 Maart 1894; W. 6475; P. v. J. 1894, 36; N. R. CLXVI, 219; v. d. H., Strafr. 1894, 81; Rep. 1894, 3648.

200. Geweldadig verzet tegen eene inbeslagneming door een met opsporing belast ambtenaar, is niet strafbaar, als die inbeslagneming geschiedde, niet ten gevolge van de ontdekking van een overtreding op heeterdaad, maar op het vermoeden eener mogelijke overtreding. — H. R. 4 Maart 1895; W. 6434; P. v. J. 1895, 32; v. d. H., Strafr. 1895, 35; T. v. S. IX, 18.

201. De rijksveldwachter, die een stap gesteld tot het vangen van wild, welk stellen een bij art. 15 voorlaatste lid der jagtwet verboden poging is om wild te bemachtigen, overeenkomstig art. 45 der jagtwet tracht in beslag te nemen, is daarbij werkzaam in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — H. R. 29 April 1895; P. v. J. 1895, 48; v. d. H., J. & V., 12, 49; T. v. S. IX, 18; W. 6662.

202. De vraag of een ambtenaar, tegen wien verzet is gepleegd, werkzaam is in de regtmatige uitoefening zijner bediening, moet getoetst worden aan de wet en de algemeene voorschriften krachtens de wet gegeven. Hieruit volgt echter niet dat elke ambtsverrigting om beschermd te worden door dit art. steun moet vinden in een stellig voorschrift, waarbij de bevoegdheid tot die handeling uitdrukkelijk wordt verleend; de vereischte wettelijke grondslag is ook dan aanwezig, indien op grond van wettelijke bepalingen in haar onderling verband beschouwd moet worden aangenomen, dat de wet de bevoegdheid erkent. — H. R. 27 Januarij 1896; P. v. J. 1896, 15; W. 6766; N. R. CLXXII, 129; v. d. H. Strafr. 1896, 27; W. B. A. 2444; Gemst. 2321; Luttenberg 16.

203. Niet iedere geweldpleging tegen of aanval op ambtenaren, die, belast met de handhaving van rust en orde, in de regtmatige uitoefening hunner bediening werkzaam zijn, levert verzet op in den zin van dit art.; dit is eerst aanwezig, indien met de bedoeling om de werking van het openbaar gezag krachteloos te maken, wederstand geboden wordt tegen daden, door die ambtenaren in die uitoefening voorgenomen of verrigt, of gehandeld wordt in strijd met bevelen, daarin door hen gegeven. — H. R. 27 April 1896; P. v. J. 1896, 43; W. 6805, 6809; N. R. CLXXII, 135; v. d. H., Strafr. 1896, 151, 159; Rep. 1896, 8154.

204. Een rijksveldwachter die met het doel om zijne ambtsplichten waar te nemen, zich den toegang wil verschaffen tot een koffiehuis op een tijdstip dat dit nog voor het publiek toegankelijk is, verkeert in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — H. R. 15 Junij 1896; W. 6831; P. v. J. 1896, 63; N. R. CLXXIII, 204; v. d. H., G. Z. XLII, 132, Rep. 1896, 7676.

205. Iemand die zich op den openbaren weg ter gelegenheid van een volksoploop bevindt te midden eener menigte zamengeschoolde personen uit wier midden de politie belast met het daar ter plaatse handhaven der openbare orde en het uiteendrijven der volksverzamelingen met steenen wordt geworpen en zelf met steenen naar de politie werpt, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. en niet aan dat van art. 141 Strafr. — Hof Amsterdam 21 Januarij 1896; Anders Regtb. Amsterdam 7 November 1895; W. 6758; P. v. J. 1896, 19; Rep. 1896, 8155.

206. Het staken van een bepaalde verrigting die een ambtenaar tot het aan het licht brengen van een strafbaar feit heeft ondernomen, brengt niet mede dat hij ophoudt zijn dienst waar te nemen. Voor de bij art. 8, 1° Strafv. bedoelde ambtenaren, behoort het terugkeeren van eenige plaats van een tot de uitoefening van hun dienst behoorend onderzoek — onverschillig of zij er met

of zonder vrucht werkzaam zijn geweest — even goed tot de uitoefening van dien dienst als het zich naar zoodanige plaats begeven. — H. R. 5 October 1896; Regtb. Zwolle 19 Maart 1896; W. 6868; P. v. J. 1896, 95; N. R. CLXXIV, 9; v. d. H., Strafr. 1896, 300; Rep. 1896, 7674.

207. Hij, die op heeter daad betrapt wegens overtreding der wapenwet gewelddadig zich verzet tegen de inbeslagneming van het wapen waarmede de overtreding gepleegd wordt, maakt zich schuldig aan wederspannigheid. — Hof Arnhem 10 November 1896; Anders Regtb. Tiel 24 September 1896, W. 6893.

208. De rijksveldwachter die belast met de bewaking in de cellen van het geregtsgebouw van preventief gearresteerden, die aldaar op de behandeling van hunne zaak wachten, een in een cel aanwezig bankje, waarop een gevangene ging staan, ten einde zoodoende tot zijne mede-gevangenen te kunnen roepen, wegneemt, is in de regtmatige uitoefening zijner bediening, zoodat als de beklaagde zich daartegen met geweld of bedreiging verzettende, maakt zich schuldig aan weerspannigheid. — Hof Amsterdam 3 Junij 1896; Anders Regtb. Amsterdam 21 April 1896; P. v. J. 1896, 71; Rep. 1896, 7675.

209. De bode van den schuttersraad die zich kwijt van de opdracht hem door den auditeur gegeven om den beklaagde te arresteeren, is een ambtenaar werkzaam in de regtmatige uitoefening zijner bediening. Voor de regtmatigheid van het bevel tot provoost-arrest is noodig de goedkeuring van burgemeester en wethouders, niet die van den gemeenteraad. — Hof Amsterdam 29 October 1895; W. 6749; Gemst. 2302; H. R. 27 Januarij 1896; P. v. J. 1896, 15; W. 6766; N. R. CLXXII, 129; v. d. H. Strafr. 1896, 27; W. B. A. 2444; Gemst. 2321; Luttenberg 1896, 16.

210. Uit den aard van de bediening van een veldwachter die hem verpligt — inzonderheid op den openbaren weg — een gestadig politietoezicht uit te oefenen, volgt, dat hij ook dan werkzaam is in de regtmatige uitoefening van zijn bediening, als hij niet in uniform gekleed, na het volbrengen zijner godsdienstpligten uit de kerk huiswaarts keert. — Hof 's Gravenhage 4 Januarij 1894; W. 6543; P. v. J. 1894. 34; Rep. 1894, 3649.

211. Een ambtenaar, die gegronde reden heeft om aan te nemen, dat iemand een strafbaar feit pleegt, is bevoegd dezen aan te houden; hierin wordt geen verandering gebracht als later blijkt, dat de aangehoudene het feit niet heeft gepleegd. — Hof Amsterdam 4 December 1894; Anders Regtb. Haarlem 18 October 1894; P. v. J. 1894, 100; Rep. 1894, 3646.

212. Voor het bestaan van het misdrijf van wederspannigheid is het niet noodig, dat aan het optreden van politieambtenaren, een sommatie is voorafgegaan. — Hof Amsterdam 29 Mei 1894; P. v. J. 1894, 50; Rep. 1894, 4182.

213. Een militair, die handelt in naleving van hem door zijne meerderen gegeven orders en een ander militair die hem daarbij hulp verleent, moeten beschouwd worden als ambtenaren, werkzaam in de regtmatige uitoefening hunner bediening in den zin van dit art. — Hof Amsterdam 25 September 1894; P. v. J. 1895. 16; W. 6559.

214. Het op straat surveilleeren en het aanhouden van iemand, die een ander mishandelt, ter overbrenging naar een politiebureau, behoort tot de regtmatige uitoefening van de bediening van een politieagent. — Hof Amsterdam 8 April 1896; P. v. J. 1897, 45.

215. De order of het bevel van een plaatselijken commandant niet steunende op eenig, veel minder eenig wettelijk voorschrift, is geen wettelijk voorschrift, derhalve is de schildwacht, die ter uitvoering van dat voorschrift optreedt niet in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Regtb. Amsterdam 21 Junij 1894; W. 6525; Anders Hof Amsterdam 25 September 1894; W. 6559; Rep. 1894. 3642.

216. Een dienaar van de openbare macht belast met de beteekening van een strafvonnis is niet bevoegd daartoe de woning van den veroordeelde tegen diens wil binnen te treden, vooral niet als hij den veroordeelde voor diens woning op straat ontmoet en dus de beteekening aan den veroordeelde in persoon kon bewerkstelligen. — Regtb. 's Hertogenbosch 14 Mei 1894; W. 6513; Maandb. v. D. X, 5; P. v. J. 1894, 76; Rep. 1894, 3641; Anders Hof 's Hertogenbosch 20 Julij 1894; W. 6517; P. v. J. 1894, 76.

217. Een dienaar van politie is niet bevoegd iemand die weigert hem zijn naam op te geven, voor den burgemeester te geleiden. — Regtb. Tiel 17 Mei 1894, 6544; Rep. 1894, 6643.

218. De ambtenaar, die een persoon, die rumoer maakt, waardoor de nachtrust kan worden verstoord, aangrijpt niet ten einde te voldoen aan het bij art. 41 Strafv. bepaalde, maar enkel om hem van de plaats waar hij is te verwijderen, is niet werkzaam in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Regtb. Groningen 8 November 1894; P. v. J. 1895, 42; Rep. 1895, 5726.

219. Het werpen van steenen naar politie om zich te vrijwaren voor de sabelhouwen van politieagenten, die, bij hunne maatregelen tot handhaving der orde de grenzen van het noodzakelijke hebben overschreden, is geen verzet in den zin van art. 180 Strafr. — Regtb. Amsterdam 13 Februarij 1894; W. 6463; Anders Hof Amsterdam 29 Mei 1894; P. v. J. 1894, 50; Rep. 1894, 4181.

220. Een dienaar der openbare macht die bij ontdekking van een strafbaar feit op heeterdaad, den verdachte aanhoudt om hem voor den officier van justitie of een der hulpofficieren te brengen, verkeert in de regtmatige uitoefening zijner bediening, onverschillig of het feit al dan niet alleen op klachte vervolgbaar is en of deswege al dan niet eene klachte gedaan wordt. — Regtb. Amsterdam 26 April 1894; P. v. J. 1894, 88.

221. De wetenschap van hen die zich verzet, dat hij met een ambtenaar te doen heeft, is een element van het misdrijf van weerspannigheid. — Regtb. Zwolle 29 November 1894; P. v. J. 1895, 12; Rep. 1895, 6278.

222. Buiten het geval van betrapping op heeter daad ter zake van eenig strafbaar feit, is een politiebeambte die iemand aanhoudt om hem in verzekerde bewaring te brengen, alleen omdat deze op den openbaren weg de orde verstoort en de veiligheid van een ander bedreigt, niet in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Regtb. Assen 18 September 1894; W. 6571; P. v. J. 1894, 98; Rep. 1894, 3645.

223. Noch bij art. 71 der schutterijwet, noch elders worden de boden van den schuttersraad als zoodanig belast met de executie van vonnissen voor den schuttersraad. De bode van den schuttersraad dergelijk vonnis ten uitvoer leggend, is niet in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Regtb. Amsterdam 11 Junij 1895; W. 6669.

224. Als een rijksveldwachter iemand aangrijpt, die op een voor het publiek toegankelijke plaats rumoer maakt, waardoor de nachtrust kan worden

verstoord, ten einde dien persoon ter voorkoming van verdere rustverstoring te verwijderen naar een openbaren weg in de rigting van diens woning, dan is die handeling een geoorloofde politiemaatregel. — Hof Leeuwarden 31 Januarij 1895; W. 6609; Rep. 1895, 5726.

Art. 181.

225. Voor de toepasselijkheid der verzwarende omstandigheden in dit art. bedoeld, is het voor den dwang en de wederspannigheid geen vereischte, dat des daders opzet gericht was op het in de drie nommers omschreven gevolg van het door hem gepleegd misdrijf of de daarmede gepaard gaande feitelijkheden. — H. R. 30 Maart 1896; W. 6790; P. v. J. 1896, 35; v. d. H. Strafr. 1896, 108; W. B. A. 2446; Rep. 1896, 8156.

Art. 181, 1°.

226. Bij het bewezen zijn van de ten laste gelegde wederspannigheid die tengevolge had ligchamelijk letsel van een der ambtenaren tegen wie het verzet was gerigt, vervalt het onderzoek der subsidiaire aanklacht van mishandeling. — Regtb. Groningen 28 November 1895; W. 6827.

Art. 182.

227. De verzwarende omstandigheden in no. 1, 2 en 3 van dit art. omschreven komen zoowel blijkens de terminologie van dit art. als blijkens hare geschiedenis, alleen ten laste van hem van wien bepaald blijkt, dat de door hem gepleegde feitelijkheden dat gevolg hadden. — Regtb. 's Hertogenbosch 23 Februarij 1897; P. v. J. 1897, 33.

Art. 183.

228. Het voorschrift van dit art. is limitatief op te vatten; de toepassing is dan ook beperkt tot de misdrijven, bedoeld in de artt. 179—182; die toepassing mag niet worden uitgebreid tot het misdrijf van art. 207. — Regtb. Arnhem 25 Julij 1893; W. 6454; Rep. 1894, 2374.

Art. 184.

229. Is voor de toepassing van art. 184 Wetb. van Strafr. als wettelijk voorschrift te beschouwen de bepaling eener gemeenteverordening, waarbij aan koetsiers van rijtuigen wordt voorgeschreven om uit te wijken, wanneer de rijtuigen der trammaatschappij aankomen? — Ja. — Regtsg. Adv. XI, 166.

230. Uit dit art. vergeleken met art. 180 blijkt dat, terwijl art. 180 alle ambtenaren beschermt, de bescherming door art. 184 verleend, zich beperkt tot die ambtenaren die met de uitoefening van eenig toezicht zijn belast of die belast zijn met of bevoegd verklaard zijn tot het opsporen of onderzoeken van strafbare feiten. Hieruit en ook uit de geschiedenis der wet volgt, waar in art. 184 sprake is van het beletten, belemmeren of verijdelen van eenige handeling door zoodanigen ambtenaar ondernomen, die handeling in verband moet staan met dat toezicht, die opsporing of dat onderzoek. Het toezicht in dit art, bedoeld, bestaat in het van wege het openbaar gezag bewaken, nagaan en gadeslaan van de handelingen of zaken van anderen, met het oog op de naleving der verordeningen van de bevoegde macht uitgegaan. — H. R. 11 Maart 1895; P. v. J. 1895, 40; W. 6637; Maandb. v. D. XI, 2; N. R. CLXIX, 246; v. d. H., Strafr. 1895, 76; T. v. S. IX, 21; Rep. 1895, 5406, 5408.

231. De uitdrukking „handeling door een dier ambtenaren ondernomen" in dit art., doelt niet enkel, hetzij op een zuiver persoonlijke verrigting, met uitsluiting der tusschenkomst van een ander als werktuig in de hand van hem die de handeling onderneemt, hetzij op een verrigting, althans in tegenwoordigheid van hem die haar gelastte, geschied, maar niet elke handeling welke de ambtenaar, op welke wijze dan ook, verrigte of doet verrigten; waar dus de burgemeester last heeft gegeven om een aan besmettelijke ziekte gestorven stuk vee te doen verbranden, ook al geschiedt zij buiten zijne tegenwoordigheid, moet beschouwd worden als een handeling door den burgemeester ondernomen. Dit art. stelt alleen die handelingen strafbaar, welke gerigt zijn tegen de uitoefening van het toezicht of de verrigting der verdere werkzaamheden in dit artt. genoemd. Het toezicht in dit art. bedoeld, bestaat in het vanwege het openbaar gezag bewaken, nagaan en gadeslaan van de handelingen of zaken van anderen met het oog op de naleving der verordeningen van de bevoegde macht uitgegaan. — H. R. 28 October 1895; P. v. J. 1895, 102; W. 6734; N. R. CLXXI, 91; v. d. H., Strafr. 1895, 76; Rep. 1895, 5409.

232. De woorden in het eerste lid van dit art. voorkomende „vordering krachtens wettelijk voorschrift gedaan" geven te kennen een vordering tot het doen waarvan een daartoe strekkend voorschrift den ambtenaar met de uitoefening van toezicht belast, uitdrukkelijk bevoegd verklaart of wel die hij doet op grond van een bij dergelijk voorschrift aan de personen die het aangaat jegens hem in zijn hoedanigheid opgelegde stellige verpligting. Noch art. 70, noch art. 102 der gemeentewet, noch eenige andere wetsbepaling legt den wethouder eener gemeente tegenover den burgemeester-secretaris, de verpligting op tot het mede-onderteekenen van raadsbesluiten, zoodat de wethouder die opzettelijk niet voldoet aan de vordering van den burgemeester-secretaris tot het mede-onderteekenen van eenig raadsbesluit, gelijk art. 102, alin. 2 Gemw. voorschrijft, zich daardoor niet schuldig maakt aan het misdrijf van art. 184 W. v. S. — H. R. 28 October 1895; P. v. J. 1895, 94; W. 6734; N. R. CLXXI, 114; W. B. A. 2428; v. d. H.; Strafr. 1895, 341; Rep. 1895, 5411.

233. Voor schuldigverklaring aan het opzettelijk belemmeren van eenige handeling, ondernomen door ambtenaren, bevoegd verklaard tot en belast met het opsporen of onderzoeken van strafbare feiten ter uitvoering van eenig wettelijk voorschrift, is het, waar politieambtenaren belemmerd zijn in het onderzoek of zeker vischtuig, onverschillig of die politieambtenaren bij dat onderzoek tegen den wil van den regthebbende gebruik maakten van een hun niet toebehoorende boot. — H. R. 10 Junij 1895; P. v. J. 1895, 66; W. 6685; Rep. 1895, 5404.

234. Op grond zoowel van de woorden als van de geschiedenis en van dit art. en van het in 1880 gewijzigd eerste lid van art. 35 der wet van 29 Julij 1870 (St. 131), moet worden aangenomen, dat in dit art wordt strafbaar gesteld het beletten enz. van een handeling door het openbaar gezag in den persoon van den ambtenaar, ondernomen, terwijl het laatstgenoemd art. met straf bedreigt, het beletten enz. van hetgeen geschiedt tot uitvoering der wet of van hetgeen daarvan een uitvloeisel is door iemand die niet tot het openbaar gezag behoort en geen ambtenaar is. Wordt dus een burgemeester als zoodanig belet eenige handeling als bedoeld in gemeld art. 35 te verrigten, dan is dit feit strafbaar ingevolge dit art. —

Hof 's Gravenhage 20 Junij 1895; P. v. J. 1895, 56; Rep. 1895, 5405.

235. Het opzettelijk niet voldoen aan een bevel door den burgemeester gegeven uit kracht van de hem bij art. 188 der gemeentewet opgedragen politiezorg is strafbaar volgens dit art. — Regtb. Groningen 25 October 1894; W. 6085; W. B. A. 2414; Rep. 1895, 5412.

236. De wethouder die niet voldoet aan het bevel of de vordering van den burgemeester-secretaris tot het medeonderteekenen van een raadsbesluit gelijk art. 102 alin. 2 gemw. voorschrijft, maakt zich daardoor niet schuldig aan het niet voldoen aan een bevel of vordering gedaan door een ambtenaar met eenig toezicht belast, daar de gemeentewet niet aan den burgemeester-secretaris de bevoegdheid geeft om in zoodanig geval een vordering te doen. — Regtb. 's Hertogenbosch 19 Maart 1895; P. v. J. 1895, 32; W. 6655; Rep. 1895, 5411.

237. De wethouder die opzettelijk niet voldoet aan het bevel of de vordering van den burgemeester-secretaris tot het mede-onderteekenen van eenig raadsbesluit gelijk art. 108 alin. 2 der gemw. voorschrijft, maakt zich daardoor schuldig aan het niet voldoen van een bevel of vordering gedaan door een ambtenaar met de uitoefening van eenig toezicht belast. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 Mei 1895; P. v. J. 1895, 48; W. 6643; W. B. A. 2417.

238. Vermits het weigeren om te antwoorden op een door een ambtenaar gestelde vraag, geen strafbaar feit is, zoo is het een ander gelasten, zelfs als dit door eene moeder aan haren zoon gedaan wordt, niet te antwoorden, evenmin een strafbare belemmering van een ambtenaar. — Regtb. Middelburg 11 Februarij 1896; W. 6782; Rep. 1896, 7440.

Art. 186.

239. Uit art. 186 der gemeentewet volgt niet dat bij elken volksoploop als bedoeld in dit art., een bevel aan de verzamelde menigte om zich te verwijderen „uitsluitend" zou mogen uitgaan van den burgemeester. — H. R. 2 Mei 1897; Luttenberg 160.

240. De onderofficieren der marechaussée zijn, waar geen hooger in rang aan wier bevelen zij hebben te gehoorzamen ter plaatse aanwezig zijn, als met de uitoefening der politie belast, bevoegd zoo noodig te bevelen om bij een volksoploop zich onmiddellijk te verwijderen. — H. R. 3 Mei 1897; W. 6967; P. v. J. 1897, 45.

Art. 188.

241. G. J. IJssel de Schepper. Eenige opmerkingen naar aanleiding van art. 188 Wetb. v. Strafr. Utrecht 1895.

Art. 192.

242. J. H. ten Bokkel Huinink. Weigering van getuigenis en hare regtsgevolgen. Amsterdam 1894.

Art. 196.

243. Het woord „draagt" in dit art. moet niet worden opgevat in zijne letterlijke beteekenis, maar daar wordt eenvoudig mede bedoeld het „dragen" strafbaar te stellen, zoo dit geschiedt op de wijze zoo als dit gebruikelijk is of bij wettelijke verordening voorgeschreven is. — Regtb. Roermond 25 Februarij 1896; P. v. J. 1896. 25; Rep. 1896, 7441.

Art. 207.

244. Een beslissende eed, waarin door den regter ambtshalve en dus onbevoegd wijzigingen zijn aangebracht, verliest daardoor zijn beslissend karakter niet. Wie derhalve een zoodanig gewijzigden eed opzettelijk in strijd met de waarheid aflegt, maakt zich schuldig aan meineed. — Hof 's Hertogenbosch 20 Junij 1895; Anders Regtb. Roermond 30 April 1895; W. 6691; Rep. 1895, 5376.

245. Indien het onderzoek in een strafzaak op de openbare teregtzitting krachtens art. 195 Strafv. door den regter wordt geschorst met aanzegging aan de verschenen getuigen om nader ter teregtzitting te verschijnen en indien dan een der getuigen nogmaals gehoord, op zijne verklaring onder eede reeds vóór de schorsing afgelegd, terug komt en die als onwaarheid bevattende herroept, maakt deze zich niet schuldig aan meineed omdat de verklaring vóór en na de schorsing is ééne getuigenis, één geheel vormende, zoodat de na deze verklaring de eerste te niet doet. — Hof 's Hertogenbosch 25 September 1896; W. 6867; H. R. 19 October 1896; P. v. J. 1896, 87; W. 6872; N. R. CLXXIV, 33; v. d. H., Strafr. 1896, 314; Rep. 1896, 7419.

Art. 207, 3e lid.

246. De belofte of bevestiging treedt krachtens de wet voor den eed in de plaats, niet alleen waar de wet den vorm van den eed naar de wijze van ieders godsdienstige gezindheid en daarnaar te gelijk geldende belofte voor hen wier godsdienstige gezindheid den eed niet toelaat, heeft voorgeschreven, maar ook in die talrijke gevallen waar de betrekkelijke wetsartikelen het woord „eed" als algemeene benaming der verklaringen vermelden, zonder het voorschrift omtrent den vorm te herhalen. — H. R. 23 Maart 1896; W. 6787; P. v. J. 1896, 31; N. R. CLXXII, 297; v. d. H., Strafr. 1896, 85; Rep. 1896, 6839.

247. De strekking van deze bepaling is blijkbaar om met het afleggen van een valschen eed volkomen gelijk te stellen het afleggen eener valsche belofte, indien de wet daartoe, gelijk in het geval dat een doopsgezinde een eed moet afleggen de bevoegdheid verleent. — Regtb. 's Gravenhage 4 November 1895; W. 6746; P. v. J. 1896, 1; Rep. 1896, 7420.

Art. 209.

248. Dit art. strafbaar stellende hem die opzettelijk als echte en onvervalschte muntspetiën of muntpapier uitgeeft, waarvan de valschheid of vervalsching hem, toen hij ze ontving bekend was, enz. heeft op het oog zoo wel het eerste in omloop brengen der valsche muntspetiën als het verder uitgeven daarvan en alzoo elke uitgifte, tenzij de uitgever de munt als echt had ontvangen, in welk laatste geval op hem, bij weder uitgifte nadat hem de valschheid bekend is geworden, art. 213 van toepassing is. Art. 209 is dus ook toepasselijk op den vervaardiger van de valsche munt, die ze vervolgens uitgeeft. — H. R. 14 Augustus 1896; P. v. J. 1896, 71; W. 6848; N. R. CLXXIII, 335; v. d. H., Strafr. 1896, 294; Rep. 1896; 7461.

249. In dit art. is blijkens de woorden „toen hij ze ontving" slechts strafbaar gesteld het uitgeven of ter uitgifte in voorraad hebben van valsche muntspetiën door hen die deze met de wetenschap, dat ze valsch zijn van een ander heeft ontvangen, doch niet, indien zulks geschiedt door hem die deze zelf heeft vervaardigd. — Regtb. Amsterdam 4 April 1894; P. v. J. 1894, 68: Rep. 1894, 3331.

Art. 213.

250. Hij, die valsche muntspetiën, nadat hem de valschheid is bekend geworden, weder uitgeeft,

kan eene veroordeeling krachtens dit art. niet ontgaan door de bewering, dat hij het geldstuk heeft uitgegeven, niet om zich te bevoordeelen waar slechts uit een grap met het voornemen, dat valsche stuk met een paar dagen weer op te vragen en tegen gangbaar geld in te wisselen. Blijkens de geschiedenis heeft de wetgever in dit art. een zooveel mindere straf bedreigt als in de voorgaande artikelen, omdat bij den schuldige dit misdrijf werd verondersteld niet het oogmerk om zich wederregtelijk te bevoordeelen, maar veeleer de zucht om schade te ontgaan. — Regtb. 's Hertogenbosch 23 April 1896; P. v. J. 1896, 49.

Art. 219, 3°.

251. Het brengen van kisten gevuld met goederen, gezonden uit Berlijn en zich bevindende in de douanenloods, valschelijk voorzien van merken voor andere kisten bestemd, in het vrije verkeer zonder betaling van invoerregt, behelst niet het misdrijf van dit art., maar is op te vatten als een aanklacht ter zake van overtreding der bepalingen op den in-, uit- en doorvoer, zoodat nu tegen overtreding der wettelijke bepalingen op in-, uit- en doorvoer steeds wordt bedreigd minstens of geldboete of verbeurdverklaring, de actie had moeten worden aangelegd door of in naam der administratie der belastingen of indien het O. M ook een actie te dier zake mocht hebben, het niet mag handelen alvorens de administratie aanklacht heeft gedaan of de actie heeft aangebracht.

Dit art. geldt alleen voor merken van overheidswege op de bedoelde goederen of verpakkingen geplaatst, niet voor losse merken door het expeditieverein te Berlijn op de goederen gespijkerd. — Regtb. Arnhem 12 Januarij 1897; W. 6971; P. v. J. 1897, 11.

Art. 225.

252. Een volgbriefje, waarbij door den onderteekenaar wordt verzocht aan brenger zekere goederen van een daarbij opgegeven prijs mede te geven, levert een wettig bewijs op van een gedane bestelling, terwijl die bestelling, indien daaraan wordt gevolg gegeven, is een feit waaruit regtstreeks een regtsgevolg, nl. een verbindtenis van den besteller tegenover den geadresseerde ontstaat. Daarom wordt ter zake van het valsch opmaken en onderteekenen van zoodanig briefje teregt een veroordeeling wegens valschheid in geschrifte uitgesproken als ook de verdere elementen van dit misdrijf aanwezig zijn. — H. R. 1 Junij 1896; P. v. J. 1896, 55; W. 6820; Rep. 1896, 7945.1

253. De beslissing, dat de mogelijkheid van nadeel voor het misdrijf in een bepaald ge al vereischt, aanwezig is, is van feitelijken aard en dus aan het oordeel van den regter in cassatie onttrokken. — H. R. 26 November 1894; W. 6590; P. v. J. 1892, 2; N. R. CLXVIII, 260; v. d. H., Strafr. 1894, 274; T. v. S. IX, 25; Rep. 1895, 4558, 6054.

254. Uit het gebruik van valsche geschriften, waaruit, zoo zij echt waren, voor den houder het regt zou ontstaan om op vertoon daarvan het daarop uitgedrukt bedrag van de Nederlandsche bank te vorderen, kan een nadeel ontstaan als bij dit art. is bedoeld. Dit art. onderscheidt niet of de onderteekening van een stuk plaats had door de hand, door de drukpers of welk ander werktuig ook. — H. R. 11 Maart 1895; W. 6642; P. v. J. 1895, 38; v. d. H., Strafr. 1895, 42; N. R. CLXIX, 216; T. v. S. IX, 26; Rep. 1895, 5678.

255. Waar bewezen is verklaard, dat zekere obligatiën ten aanzien van vorm en inhoud veel overeenkomst hebben met de echte schuldbrieven van een gemeente, kan de regter met juistheid beslissen, dat de nagemaakte bestemd waren om te dienen tot bewijs, dat de bedoelde gemeente het in die stukken uitgedrukt bedrag had geleend van de houders dier stukken of hunne regtsvoorgangers en ze in ieder geval konden dienen als een begin van schriftelijk bewijs, niettegenstaande de nagemaakte obligatiën waren voorzien van gestempelde en de echte van geschreven handteekeningen. Door de omstandigheid, dat de wethouders eener gemeente, wier gestempelde handteekening onder de nagemaakte obligatiën zijn gesteld, niet zijn herbenoemd, wordt de strafbaarheid van de namaking der door het fungeerend bestuur dier gemeente uitgegeven schuldbrieven, waarbij die gemeente schuldenares is gesteld voor het daarin uitgedrukt bedrag en zoolang de geldigheid van die schuldbrieven niet wordt betwist, daarvoor verbonden is, niet weggenomen. — H. R. 24 Junij 1895, W. 6700; P. v. J. 1895, 70; N. R. CLXX, 257; v. d. H., Strafr. 1895, 267; Rep. 1895, 6053.

256. Dit art. stelt met geschriften waaruit eenig regt, eenige verbindtenis of eenige bevrijding van schuld kan ontstaan, gelijk met geschriften bestemd om tot bewijs van eenig feit te dienen; tot deze laatste soort behoort ongetwijfeld een huurceel, opgemaakt om het feit te constateeren, dat huurder en verhuurder het eens zijn geworden en hunne overeenkomst hen dus bindt. — H. R. 15 Maart 1897; W. 6941; P. v. J. 1897, 27.

257. De ongeteekende aanteekening gesteld onder de onderhandsche kwijting eener schuld tot haar vol bedrag, dat de schuld slechts voor een deel van dat bedrag is voldaan, bevat geen schriftelijk bewijs en zelfs geen begin van zoodanig bewijs, dat de schuld slechts voor een gedeelte is voldaan. Het verwijderen van zoodanige aanteekening levert dus geen valschheid in geschrifte op. — H. R. 26 Mei 1896; W. 6817; P. v. J. 1896, 51; N. R. CLXXIII, 79; v. d. H., Strafr. 1896, 215; Rep. 1896, 7948.

258. De wet eischt voor de strafbaarheid van valschheid in geschrift niet het oogmerk of opzet om nadeel te berokkenen. De wet die in het tweede lid van dit art. geen bepaalde wijze van gebruik noemt, sluit geen wijze om van het valsche of vervalschte geschrift gebruik te maken uit. — H. R. 28 Junij 1897; W. 6995.

259. Waar beklaagde een naaimachine koopende op afbetaling, voorgeeft Stolk te heeten en het contract niet met zijn eigen naam, maar met den naam „C. Stolk" onderteekent en verklaard hebbende, dat hij die naaimachine wilde cadeau geven aan zijne elders wonende zuster (terwijl vaststaat dat die zuster niet bestaat), den volgenden dag de naaimachine aan een ander verkoopt, daar moet nu hij dit alles van een firma Stolk, waaronder beklaagde zou handelen, niets is gebleken, maar wel van het zich op dien naam doen afgeven van nog meerdere goederen, — het onderteekenen met den naam C. Stolk niet beschouwd worden als het aannemen eener firma, maar het onderteekenen met een valschen naam. — Hof Amsterdam 24 December 1895; Anders Regtb. Amsterdam 5 November 1895; P. v. J. 1895, 15; Rep. 1894, 7947.

260. Er bestaat mogelijkheid van nadeel als iemand de datum der quitantie van betaling van het voor een jagtacte verschuldigd regt vervalscht, door dien op de door den ontvanger der registratie afgegeven quitantie vroeger te stellen, om zoodoende vroeger met die acte te kunnen jagen. — Hof

Leeuwarden 19 Maart 1896; W. 6861; P. v. J. 1896, 63; Rep. 1896, 7942.

261. De bedoeling om te benadeelen is geen element van het misdrijf van valschheid. — Hof Amsterdam 8 April 1896; P. v. J. 1896, 89; Rep. 1896, 7938.

262. Het doen verdwijnen uit het dagboek van een koopman van een ware omstandigheid en het vervangen van deze door een onware in verband staande met datgene waarvan het boek bestemd is, het bewijs te leveren, is, waar ook, het oogmerk om te misleiden en de mogelijkheid van nadeel vaststaat, een valschheid in geschrifte strafbaar volgens dit art. Onder het bereik van dit art. valt niet en evenmin onder eene andere strafbepaling de verminking van een koopmansbrievenboek door daaruit een beschreven bladzijde te kwader trouw te verwijderen. — Hof Arnhem 12 April 1897; Anders Regtb. Arnhem 12 Januarij 1897; W. 6971; P. v. J. 1897, 11.

263. Een zoogenaamd quitantieboek door den patroon aan zijn bediende gegeven om daarin telkens na afscheiding eener quitantie op het overblijvende deel der bladzijde, ten behoeve der contrôle aanteekening te houden van de betaling, waarvoor die quitantie is afgegeven, is geen geschrift in den zin van dit art.; de bediende die op de aanblijvende strook opzettelijk onwaarheden schrijft, pleegt geen valschheid in geschrifte. — Regtb. Amsterdam 28 December 1893; W. 6450; Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 72; Rep. 1894, 3957.

264. Zoowel het aandeelenboek eener naamlooze vennootschap, als het kasboek en het grootboek, moeten dienen tot bewijs van eenig feit, derhalve valt het valsch opmaken van posten in die boeken met het in dit art. omschreven oogmerk in deze strafbepaling, indien uit het gebruik van het valsch in geschrifte gebrachte eenig nadeel kan ontstaan. — Regtb. Rotterdam 16 Junij 1894; W. 6567; Rep. 1894, 3959.

265. Een kasjournaal van een gemeente-ontvanger is bestemd om tot bewijs van eenig feit te dienen, zoowel in het algemeen als ook wat betreft de daarin aan den voet der bladzijden door hem gestelde optellingscijfers. Gemeente-rekeningen daarentegen moeten geacht worden uitsluitend bestemd te zijn tot contrôle, daar zij strekken om na te gaan in hoeverre al of niet overeenkomstig de begrooting uitgaven zijn gedaan en al of niet boven het geraamd crediet. — Regtb. Rotterdam 1 November 1894; Rep. 1894, 3960.

266. Telegrammen behooren tot de geschriften waarvan dit art spreekt. Voor de strafbaarheid ter zake van het opmaken van een valsch telegram wordt behalve de gewone vereischten van valschheid in geschriften ook nog vereischt: 1° dat de inhoud van het aan den geadresseerde ter hand gesteld stuk volkomen overeenstemt met dien van het door den opsteller geschreven en afgegeven formulier en 2° dat de inhoud bestemd is om tegenover den geadresseerde en derden tot bewijs te dienen van eenig feit. — Regtb. Amsterdam 29 November 1893; P. v. J. 1893, 40; Rep. 1894, 3958.

267. Hij, die als hoofd eener handelsvereeniging door zijn ondergeschikten boekhouder een kasboek met verzonnen posten van ontvangst en uitgaaf laat opmaken en dezen daarvoor instructiën geeft, doet in den zin der wet plegen het misdrijf van valschheid, terwijl de ondergeschikte is manus ministra. Voor de strafbaarheid van den patroon is het daarbij onverschillig of de ondergeschikte zelf al dan niet strafregtelijk verantwoordelijk is. — Regtb. 's Gravenhage 1 Februarij 1894; P. v. J. 1894, 30; Rep. 1894, 3968.

268. Een stuk voorzien met een naam van een niet bestaanden burgemeester, van een niet bestaande gemeente, kan nimmer een bewijs opleveren van het feit in dat stuk omschreven. — Regtb. Groningen 29 Junij 1893; W. 6563.

269. De dader van valschheid in geschrift door middel van de telegrafie, bezigt het personeel en het materieel der telegrafie als de werktuigen waardoor hij aan den geadresseerde mededeelt wat hij aan dezen wil doen kenbaar maken. Niet in het geschreven berigt door den dader, den afzender, valsch opgemaakt en ter overseining aangeboden is de valschheid gelegen, maar in het telegram, door een beambte van het telegraafkantoor der plaats van bestemming ter bezorging aan den geadresseerde opgemaakt als inhoudende wat de dader, afzender, aan den geadresseerde valsch heeft doen te kennen geven. Telegrammen kunnen niet worden aangemerkt als geschriften van den afzender of afschriften daarvan in zooverre bewijzen zij in regten niets. Zij kunnen echter dienen tot bewijs van eenig feit. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 Mei 1895; W, 6653; P. W. 8681; Rep. 1895, 6058.

270. Hij, die een ongeteekende verklaring, alzoo een stuk zonder eenige waarde valsch onderteekent en daardoor tot een verklaring, een stuk van waarde maakt, kan niet gezegd worden te hebben opgemaakt een valsche verklaring. — Regtb. Groningen 6 December 1894; W. 6677; Rep. 1895, 6060.

271. Het valsch opmaken van posten in handelsboeken eener naamlooze vennootschap met het in dit art. omschreven oogmerk, valt in de strafbepaling van dit art., indien uit het gebruik van het valsch in schrift gebrachte eenig nadeel kan ontstaan. De nietigheid der acte van oprigting eener naamlooze vennootschap heeft niet ten gevolge, dat valschheden gepleegd in de boeken dier maatschappij, welke feitelijk werkte door hare directeuren, die haar ook als werkelijk bestaande beschouwden, straffeloos zouden zijn. — Regtb. Rotterdam 16 Junij 1894; W. 6567; Rep. 1894, 3961.

272. Een ongeregistreerde quitantie, waarop in een civiel geding is regt gedaan, is een geschrift als bedoeld in dit art. — Regtb. Roermond 28 Julij 1895; P. v. J. 1896, 75; Rep. 1896. 7943.

273. Een geschrift kan alleen dan als valsch opgemaakt worden beschouwd, indien het reeds in zijn oorsprong het karakter van echtheid mist en reeds van den beginne als een valsch geschrift moet worden beschouwd. Derhalve levert het feit, dat iemand het op een reeds gebruikt zegel geschrevene ten deele doorhaalt en in de plaats van het doorgehaalde iets anders stelt, zonder daarin iets te vermelden dat — ook in verband met het niet doorgehaalde — met de waarheid in strijd is, geen valschheid op. Alleen zou in zoodanig geval van een overtreding der zegelwet sprake kunnen zijn. — Regtb. 's Hertogenbosch 13 Maart 1894; P. v. J. 1894, 60; Rep. 1894, 3953.

274. Voor de strafbaarheid eener valschheid is het voldoende, dat de mogelijkheid van nadeel aanwezig is op het oogenblik van het plegen van het feit; het is geen vereischte, dat die mogelijkheid op het oogenblik der ontdekking nog bestaat. — Regtb. 's Gravenhage 29 Maart 1894; W. 6519: P. v. J. 1894, 76; Rep. 1894, 3963.

275. De marktmeester die de ontvangen marktgelden in de daarvoor bestemde registers niet of te laag boekt en in de maandstaten het totaal van

de registers vermelde bedragen boekt als het cijfer der totaal ontvangsten met het oogmerk om die stukken als echt te gebruiken, maakt zich schuldig aan valschheid in geschrifte, daar de registers en maandstaten door den regter als een bewijs bij geschrifte kunnen worden aangemerkt, als zijnde geschreven acten, voortgekomen van den marktmeester tegen wien een vordering tot betaling of rekening en verantwoording zou kunnen worden ingesteld en welke de daadzaak, dat zekere gelden zijn uitgegeven of ontvangen, waarschijnlijk zouden kunnen maken. — Regtb. Amsterdam 16 April 1895; P. v. J. 1895, 78; Rep. 1895, 6057.

276. Een volgbriefje, waarbij de onderteekenaar verzoekt de goederen in het briefje vermeld, aan den brenger van dat briefje mede te geven, is bestemd tot bewijs van de daarin gedane aanvrage en kan tegen den onderteekenaar een begin van bewijs bij geschrifte opleveren. Is zoodanig briefje valsch opgemaakt, dan behoort het tot de stukken in dit art. bedoeld; de mogelijkheid van nadeel kan niet worden betwist op grond, dat het zoo slecht was vervaardigd, dat de valschheid dadelijk in het oog viel. — Regtb. Amsterdam 5 Februarij 1896; Hof Amsterdam 3 Maart 1896; P. v. J. 1896, 79; Rep. 1896, 7944.

277. Postwissels zijn geschriften waaruit ontstaan voor den geadresseerde of diens geëndosseerde, houder van den wissel, het regt op uitbetaling van het in den wissel uitgedrukt bedrag en voor de administratie der posterijen en mitsdien voor den staat der Nederlanden, de verpligting om dat bedrag aan den geadresseerde of den geëndosseerde, houder van den wissel, uit te betalen, zóódat postwissels zijn geschriften waaruit eenig regt kan ontstaan; terwijl, waar bij het verzenden van een postwissel 30 ct. is gestort en dat getal ook op dien postwissel voorkwam, toen hij door den geadresseerde ontvangen werd, doch later door den houder, van het stuk in 96 wordt veranderd, uit het gebruik maken van dat vervalschte stuk nadeel kon ontstaan. — Regtb. Amsterdam 17 Januarij 1896; P. v. J. 1896, 83; Rep. 1896, 7946.

278. Er is geen regt tot strafvordering ter zake van valschheid, indien niet zijn in acht genomen de bepalingen van den tienden titel van het Wetb. van Strafr. — Regtb. Roermond 6 Mei 1896; P. v. J. 1896, 41; Rep. 1896, 7951.

279. Een zaakwaarnemer, die in strijd met de waarheid een stuk opmaakt of doet opmaken, waarin zeker persoon verklaart aan een ander verschillende goederen te verkoopen, welk stuk vervolgens door een van die personen wordt mede genomen en door dezen en den ander wordt onderteekend, maakt zich schuldig aan valschheid in geschrifte. — Regtb. Rotterdam 18 Junij 1896; P. v. J. 1896, 77; Rep. 1896, 7949.

280. Het eerste lid van art. 397 Strafv. heeft betrekking op het strafbaar feit in zijn geheel. Blijkens het tweede lid kunnen onderdeelen van het strafbaar feit door afzonderlijke en op zich zelf staande getuigenissen wettig bewezen worden. In de gevallen van art. 225 Strafr. vormt de valschheid van het geschrift zoodanig onderdeel. — H. R. 8 Junij 1897; W. 6982; P. v. J. 1897, 51.

281. De mogelijkheid van nadeel is geen feit vatbaar voor regtstreeksch bewijs, doch moet door den regter uit de bewezen omstandigheden worden afgeleid. Zij moet worden aangenomen ten aanzien van hem, wiens naamteekening onder eene valsch opgemaakte acte van borgtocht valsch is gesteld. — H. R. 27 Augustus 1897; W. 7008.

282. De aannemer, die op een inschrijvingsbillet voor eene aanneming iemand als borg stelt zonder voorkennis en die borgstelling met diens naam onderteekent, maakt zich schuldig aan valschheid in geschrift, ook al verkeerde hij ter goeder trouw in de meening, dat die persoon borg voor hem zou willen zijn. De vraag of, en zoo ja, voor wien nadeel kan ontstaan uit het gebruik maken van een valsch geschrift, betreft niet een feit, dat door de gewone bewijsmiddelen kan worden bewezen, maar kan slechts worden beantwoord bij wijze van gevolgtrekking door den regter uit de bewezen feiten bij redeneering opgemaakt. De regter strekt dus zijn onderzoek niet buiten de grenzen der dagvaarding uit, door in gemeld geval aan te nemen dat nadeel kan ontstaan niet voor de valschelijk opgegeven borg zooals bij de dagvaarding was gesteld, maar wel voor den aanbesteder. — Regtb. Zierikzee 11 Mei 1897; W. 6983; P. v. J. 1897, 71.

Art. 225, 2e lid.

283. Indien de vrouw van den schuldeischer aan den schuldenaar een door haren man voor voldaan geteekende rekening aanbiedende en daarop slechts gedeeltelijke betaling ontvangende, dat stuk in handen van den schuldenaar laat, na onder de kwijting te hebben gesteld een ongeteekende verklaring, dat slechts gedeeltelijke betaling is geschied, kan die aanteekening niet gelden als eene nadere schriftelijke acte tot wijziging der gegeven kwijting en evenmin als begin van bewijs bij geschrift van het feit, dat slechts gedeeltelijke betaling heeft plaats gehad. Derhalve maakt de schuldenaar die, nadat de door de vrouw gestelde aanteekening van het stuk is verwijderd, opzettelijk die gequiteerde rekening in het geding waarin hij wordt aangesproken tot betaling van het pro resto verschuldigde overlegt, als bewijs van volledige betaling, zich niet schuldig aan het misdrijf van dit art. — Hof 's Hertogenbosch 27 December 1896; Regtb. Roermond 31 December 1895; P. v. J. 1896, 23; H. R. 26 Mei 1896; P. v. J. 1896, 51; W. 6817; Rep. 1896, 7948.

284. Het overleggen van een vervalschten legitimatiebrief op een bankierskantoor, ten einde zich opzettelijk in strijd met de waarheid voor te doen als de regthebbende op de in dien brief vermelde nog niet geëndosseerde reiswissels, stelt daar het voltooid misdrijf van dit art. en niet slechts poging. — H. R. 17 Julij 1896; W. 6845; P. v. J. 1896, 73; Rep. 1896, 7939.

285. Deze bepaling heeft niet enkel op het oog het gebruik, dat van een geschrift kan worden gemaakt door het overeenkomstig de daarop toepasselijke regtsregelen in of buiten regten te laten gelden, maar verstaat onder gebruik maken in meer algemeenen zin, elke handeling, waarbij men zich van het valsche of vervalschte stuk door het voor echt en onvervalscht te doen doorgaan als middel tot misleiding bedient. — H. R. 15 Maart 1897; P. v. J. 1897, 27.

286. Het door den failliet aan den curator overleggen van een accept, moet worden gequalificeerd als het gebruikmaken daarvan, omdat in dit art. onder gebruik maken moet worden verstaan elke handeling, waarbij men zich van het valsche of vervalschte stuk door het voor echt en onvervalscht te doen doorgaan als middel tot misleiding bedient. De wet als element der misdrijven van dit artikel stellende, dat uit het gebruik van het valsche of vervalschte geschrift „eenig nadeel kan ontstaan", beperkt mitsdien die mogelijkheid niet tot eenig bepaald aangeduid nadeel, maar acht elke moge-

lijkheid van eenig nadeel, welk ook en onverschillig of de gebruiker het al of niet heeft voorzien of kan voorzien, voor gezegde misdrijven voldoende. De dagvaarding die alleen de vermelding inhoudt, dat door het gebruik „eenig nadeel kan ontstaan", omschrijft in woorden aan de wet ontleend, een bestanddeel van het misdrijf die geen breeder omschrijving behoeft, terwijl de regter die beslist, dat uit het gebruik eenig nadeel kon ontstaan, die uitspraak behoort te motiveeren door, waar dit niet reeds uit de bewezen verklaarde feiten zelve blijkt, aan te geven op welke wijze uit het gebruik van het valsch stuk nadeel kon ontstaan. — H. R. 8 Junij 1897; P. v. J. 1897, 53; W. 6981.

Art. 226.

287. Op de feitelijke beslissing, dat de voor de toepasselijkheid van dit art. vereischte mogelijkheid van nadeel aanwezig is, kan in cassatie niet worden teruggekomen. — H. R. 26 November 1894; W. 6590; P. v. J. 1895, 2; N. R. CLXVIII, 260; v. d. H., Strafr. 1895, 274; Rep. 1895, 6054.

288. De betaalbaarstelling onder een authentieke acte in wettelijke vorm verleden door een openbaren ambtenaar, strekkende tot bewijs, dat de postwissel in een bepaalde gemeente is ingeschreven en dat het daarin uitgedrukt bedrag betaalbaar is gesteld in de daarin vermelde gemeente, terwijl het er niets toe doet of de handteekening van den postambtenaar al dan niet leesbaar is, vermits dit geen vereischte is voor het wezen van een authentieke acte. — Regtb. 's Gravenhage 10 December 1894; P. v. J. 1895, 44; W. 6674.

289. Indien op een certificaat van ingezetenschap en van goed gedrag, afgegeven en geteekend door den burgemeester, daarna door een andere openbare macht een verklaring van afkeuring voor den militairen dienst op dat certificaat wordt gesteld, kan niet worden aangenomen, dat men na de plaatsing van die verklaring van afkeuring op dat certificaat zou te doen hebben met één eenige acte en die acte nu voortaan bestemd zou zijn om de afkeuring te bewijzen. Immers die met een stempel op het certificaat gedrukte verklaring van afkeuring, welke door de macht die de afkeuring uitspreekt (gedeputeerde staten), niet wordt onderteekend, heeft kennelijk alleen de strekking om bij een nieuwe aanmelding voor den dienst hen die met de keuring belast zijn, waakzaam te maken; maar die stempelafdruk is op zich zelf bestemd noch geschikt om de afkeuring regtsgeldig te bewijzen. — Regtb. Assen 20 Junij 1895; P. v. J. 1895, 58; W. 6672; Rep. 1895, 6051.

290. De inschrijvingen in de registers aan een gemeentelijke bank van leening opgenomen door een der beambten, bij die bank aangesteld, zijn authentieke acten. Zij zijn bestemd om tot bewijs te dienen van de plaats gehad hebbende beleeningen. Uit de valsche inschrijvingen kan nadeel ontstaan. — Regtb. 's Gravenhage 18 Maart 1897; W. 7003.

Art. 226, no. 5.

291. Bankbilletten uitgegeven door de Nederlandsche Bank, zijn begrepen onder het credietpapier in dit art. bedoeld. — H. R. 11 Maart 1895; W. 6642; P. v. J. 1895; 38; N. R. CLXIX, 216; v. d. H., Strafr. 1895, 42; Rep. 1895, 6061.

292. De omstandigheid, dat de handteekening van den president en secretaris der Nederlandsche Bank langs mechanischen weg op de door die bank uitgegeven billetten gebracht wordt, kan niets afdoen aan het feit, dat een derde door van die handteekening van dien president en dien secretaris voor de door hem vervaardigde billetten gebruik te maken, die geschriften valsch heeft opgemaakt. — Regtb. Amsterdam 6 Junij 1894; W. 6533; P. v. J. 1894, 84; Rep. 1894, 3955.

Art. 227.

293. Voor de toepasselijkheid van dit art. wordt vereischt, dat de acte de valsche opgave inhoudende, moest doen blijken van de waarheid van het feit aangaande hetwelk men die valsche opgave daarin deed opnemen. De daad van hem die valsch bij notariëele acte, houdende oprigting van een naamlooze vennootschap, heeft verklaard, dat hij mondeling gemachtigde was van zekere personen, dat hij met deze zijne lastgevers deze vennootschap had aangegaan en dat die personen daarin voor een zeker aantal aandeelen hadden deelgenomen, kan noch onder dit art., noch onder eene andere strafbepaling vallen. — H. R. 24 December 1894; W. 6606; P. v. J. 1895, 20; N. R. CLXVIII, 441; v. d. H., Strafr. 1895, 323; Rep. 1895, 6062.

294. De opgave van een valschen naam door een verdachte, ten einde dien naam in een procesverbaal te doen opnemen en de daarop gevolgde onderteekening van dat proces-verbaal met dien valschen naam, levert niet op het misdrijf van valschheid in geschrifte. — Regtb. Amsterdam 15 Maart 1894; W. 6485; P. v. J. 1894, 68; Rep. 1894, 3956.

295. De acte van oprichting eener naamlooze vennootschap strekt niet alleen om formeel bewijs te leveren van de verschijning voor den notaris en van het afleggen der verschillende voor hem gedane verklaringen, maar ook van de waarheid dier verklaringen zelve ten opzichte van de regtsgevolgen die er uit voortvloeijen. Derhalve valt het in strijd met de waarheid afleggen van die verklaringen met het in dit art. omschreven oogmerk in deze strafbepaling, indien uit het gebruik der acte, die de valsche verklaringen bevat, eenig nadeel kan ontstaan. — Regtb. Rotterdam 16 Junij 1894; W. 6567; Rep. 1894, 3964.

Art. 229.

296. Hoewel de door een agent eener levensverzekeringsmaatschappij valsch opgemaakte en met den naam van een geneesheer geteekende geneeskundige verklaringen omtrent het niet bestaan van ziekten enz bij personen die hun voornemen hadden te kennen gegeven, om bij die maatschappij eene verzekering te sluiten, onvolledig en welligt niet overeenkomstig de voorschriften der statuten waren ingevuld, ontneemt zulks daaraan niet het karakter van geneeskundige verklaringen, als vaststaat, dat de maatschappij die verklaringen op zoodanige wijze ingevuld, aanneemt. — Hof Amsterdam 8 April 1896; P. v. J. 1896, 89; Rep. 1896, 7941.

297. Hoewel een agent eener levensverzekeringsmaatschappij, de declaratiën hem door de maatschappij toegezonden, om daarop de schuld die de maatschappij aan den geneeskundige meende te hebben voor geneeskundige onderzoekingen uit te betalen, valsch met den naam van dien geneeskundige voor voldaan teekende, zijn deze declaratiën geene geschriften, waaruit eene bevrijding van schuld kan ontstaan, als de geneeskundige verklaart, dat hij de bedoelde onderzoekingen niet heeft verrigt en dus de schuld, waarvan in de declaratien sprake is, niet bestond. — Regtb. Amsterdam 6 Maart 1896; P. v. J. 1896, 89; Rep. 1896, 7940.

Art. 230.

298. De vereischten voor een getuigschrift van goed gedrag en bekwaamheid zijn dezelfde als die welke de wet aan een getuigenis stelt: daar een getuigenis moet loopen over feiten, welke de getuige zelf gehoord, gezien of ondervonden heeft en daarbij tevens uitdrukkelijk moeten worden opgegeven de redenen van wetenschap, terwijl bijzondere meeningen of gissingen bij redeneering opgemaakt, geen getuigenissen zijn, kan een schriftelijke verklaring, dat iemand is „een beste vent naar zij zeggen", niet worden aangemerkt als een getuigschrift van goed gedrag en bekwaamheid. — Regtb. Groningen 13 Mei 1896; P. v. J. 1896, 57; Rep. 1896, 7950.

Art. 232.

209. Onder „in voorraad hebben" in dit art. moet worden verstaan het, zij het ook voor nog zoo korten tijd, onder zich hebben. — Regtb. Amsterdam 6 Junij 1894; W. 6533; P. v. J. 1894, 84; Rep. 1894, 3965.

Art. 237.

300. Voor de strafbaarheid van het misdrijf van bigamie door een Nederlander overeenkomstig art. 5, 1° Wetb. v. Strafr. buiten het Nederlandsch gebied in Engeland gepleegd, wordt slechts vereischt dat het huwelijk in Engeland naar de Engelsche wet bestaat; een beroep alzoo op de omstandigheid, dat dit huwelijk hier te lande niet is afgekondigd, doet niet af, daar de al of niet afkondiging alleen invloed heeft op de waarde van het in het buitenland gesloten huwelijk op Nederlandsch grondgebied. Evenmin kan de strafbaarheid bestreden worden met een beroep op de omstandigheid, dat volgens de Engelsche wet bigamische huwelijken ab initio nietig zijn en alzoo niet bestaan, daar — vermits het huwelijk ook naar Engelsch regt een contract oplevert, — ook het bigamisch huwelijk blijft bestaan, zoolang het niet door den bevoegden regter is ontbonden of als nietig erkend. — Regtb. Groningen 10 October 1895; W. 6776; P. v. J. 1895, 86; Rep. 1895, 4505.

Art. 239.

301. Het feit, dat beklaagden een meisje hebben aangegrepen en haar de rokken hebben opge tild en aldus vastgehouden, zoodat haar onderbroek zichtbaar was, valt noch onder onder dit, noch onder eenige andere bepaling. — Regtb. Leeuwarden 1 December 1894; P. v. J. 1895, 2.

Art. 240.

302. Onder de uitdrukking „vliegende blaadjes" zijn in dit art. te verstaan alle mogelijke geschriften, die door klein formaat en gemakkelijke verhandelbaarheid van zelf onder veler oogen komen. Onder „verspreiden" in dit art. is te verstaan het brengen van meerdere exemplaren uit het bezit der daders in de handen en onder de oogen van verschillende personen, waartoe ook behoort het onder gesloten couvert toezenden van die vliegende blaadjes, zij het ook dat die toezending alleen na aanvraag van den betrokken persoon plaats had. — H. R. 27 December 1893; W. 6452; P. v. J. 1894, 18; N. R. CLXV, 463; v. d. H., Strafr. 1893, 330; Rep. 1894, 3363 vg.

303. Waar de regter na vooropstelling van het beginsel, dat als vliegende blaadjes in den zin van dit art. zijn aan te merken, kleine schotschriften, die, verspreid, zich aan personen, ook huns ondanks opdringen heeft beslist, dat zekere in de dagvaarding genoemde drukwerken in die omschrijving vallen, daar is deze laatste beslissing van feitelijken aard. Het oordeel of de inhoud van een geschrift voor de eerbaarheid aanstootelijk is, moet worden overgelaten aan den judex facti. — H. R. 1 October 1894; P. v. J. 1894, 84; W. 6559; N. H. CLXVIII, 1; v. d. H., Strafr. 1894, 185; Rep. 1894, 2487.

304. De vraag of zekere drukwerken wegens hun formaat als vliegende blaadjes zijn te beschouwen, is geen regts- maar een feitelijke vraag. — H. R. 19 October 1896; W. 6873; P. v. J. 1896, 87; N. R. CLXXIV, 40; v. d. H., Strafr. 1896, 305; T. v. S. X, 39; Rep. 1896, 7434.

305. Dit art. stelt zonder eenig onderscheid te maken, hetzij tusschen afbeeldingen en vliegende blaadjes, hetzij tusschen afbeeldingen die wel en andere die niet dadelijk voor het oog van den beschouwer zichtbaar zijn, ten aanzien van alle, als vereischte voor het misdrijf, de bekendheid van den dader met den inhoud van hetgeen hij verspreidt, openlijk tentoonstelt, aanslaat of ter verspreiding in voorraad heeft, waaruit volgt, dat in elk geval waarin ter zake van een dier handelingen een vervolging wordt ingesteld, die bekendheid moet worden ten laste gelegd. Voor deze te laste legging behoeven wel is waar niet juist dezelfde woorden te worden gebezigd waarmede het vereischte der bekendheid in dit art. is omschreven, doch zonder schending van dit art. kan niet worden aangenomen, dat de aard van het voorwerp van het misdrijf, de bekendheid van den dader met den inhoud regtens zou kunnen medebrengen en de te lastelegging van het eene, daarom in die van het andere zou kunnen zijn begrepen. — H. R. 27 April 1896; P. v. J. 1896, 47; W. 6808; N. R. CLXXII, 454; v. d. H., Strafr. 1896, 145; T. v. S. X, 39; Rep. 1896, 7437.

306. De uitdrukking „vliegend blaadje" in dit art. moet worden opgevat als nomen generis voor alle geschriften, welke door hun klein formaat en daaruit voortvloeijende gemakkelijke verhandelbaarheid, van zelf onder veler oogen komen. — Hof Amsterdam 6 Februarij 1895; W. 6669; Rep. 1895, 5400.

307. Een dagvaarding ter zake van het misdrijf van dit art. behoeft niet met zoovele woorden te vermelden, dat de beklaagde bekend was met het zedekwetsende karakter der op hem in beslag genomen photographie. Immers die bekendheid volgt uit den aard der in beslag genomen voorwerpen, zoo als die in de dagvaarding is omschreven. — Hof Amsterdam 28 Januarij 1896. W. 6778; Rep. 1896, 7436,

308. In den zin van dit art. vallen onder vliegende blaadjes niet alle boeken met onzedelijken inhoud, maar zoodanige zedelooze prenten of kleine schotschriften die tentoongesteld of verspreid, zich ook huns ondanks opdringen aan personen, wier zedelijk gevoel er door gekwetst wordt. — Regtb. Amsterdam 12 November 1895; P. v. J. 1896, 23; T. v. S. X, 40; Rep. 1896, 7486.

309. Het herhaaldelijk op bestelling of aanvraag naar het buitenland onder gesloten couvert per aangeteekenden brief verzenden van voor de eerbaarheid aanstootelijke afbeeldingen of vliegende blaadjes, waarvan de verzender den inhoud kent, is niet het verspreiden in den zin van dit art. Hij, die dergelijke voorwerpen, welke hij op gemelde wijze verzendt, in voorraad heeft, kan niet gezegd worden die ter verspreiding in voorraad te hebben, als niet vaststaat, dat hij dien

voorraad op voorschreven wijze zou hebben verkocht, indien er geen beslag op gelegd was en het tegendeel veeleer af te leiden is uit de door hem aannemelijk gemaakte omstandigheid, dat hij niet meer in dergelijke artikelen handelt. — Regtb. Amsterdam 28 Junij 1893; W. 6600; Rep. 1895, 5399.

310. Het ter verspreiding in voorraad hebben van voor de eerbaarheid aanstootelijke afbeeldingen en vliegende blaadjes, waarvan de beklaagde den inhoud kent, wordt algemeen strafbaar gesteld, zoodat de wijze waarop die verspreiding geschiedt, van geen invloed is op de al of niet strafbaarheid daarvan. — Regtb. Amsterdam 29 September 1893; W. 6438; Rep. 1894, 3305.

Art. 247.

311. Uit het in dit art. even als elders in dit wetboek gebezigde meervoud „handelingen", kan niet worden afgeleid, dat daarmede niet is bedoeld eene of meer handelingen. — H. R. 25 Junij 1894; N. R. CLXVII, 177; Rep. 1895, 5402.

312. Een slapende is te beschouwen als iemand die in staat van bewusteloosheid verkeert. — Regtb. Heerenveen 24 Januarij 1895; W. 6630; Rep. 1895, 5401.

313. Waar aan een beklaagde is ten laste gelegd het plegen van ontuchtige handelingen met een meisje beneden den leeftijd van 16 jaren, doch uit het onderzoek ter teregtzitting blijkt, dat de door beklaagde gepleegde handelingen bestonden in het buiten echt vleeschelijke gemeenschap hebben met een vrouw, die den leeftijd van 12, maar nog niet dien van 16 jaren had bereikt, terwijl geen behoorlijke klacht aanwezig is, daar moet het O. M. niet ontvankelijk worden verklaard in de strafvervolging. — Regtb. 's Gravenhage 14 November 1895; W. 6746; P. v. J. 1896, 5; Rep. 1896, 7438.

Art. 249.

314. In dit art. moet aan het woord ontucht de beteekenis worden toegekend, die het in het gemeen spraakgebruik heeft; het omvat dus alle onkuischheid en onzedigheid, niet alleen die van vleeschelijke gemeenschap buiten echt. Indien dus een onderwijzer wordt schuldig bevonden aan het plegen van eenige onzedelijke handeling met een aan zijn zorg toevertrouwde leerling, die nog geen 16 jaren oud is, dan moet hij niet worden schuldig verklaard aan het misdrijf van art. 247, maar aan dat van dit art., als houdende een bijzondere strafbedreiging. — H. R. 2 Maart 1896; W. 6777; P. v. J. 1896, 25; N. R. CLXXII, 253; v. d. H., Strafr. 1896, 71; T. v. S. X, 40; Rep. 1896, 7439.

Art. 249, 1°.

315. Veroordeeling op grond van dit art. kan niet worden uitgesproken, indien de dagvaarding niet inhoudt de te lastelegging, dat de persoon met wien ontucht is gepleegd ten tijde van het plegen van het feit minderjarig was en dat die persoon aan de zorg of opleiding van den beklaagde was toevertrouwd. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 November 1893; P. v. J. 1894, 59; Rep. 1894, 3307.

Art. 255.

316. A. J. Labouchère. Art. 255 en 257 W. v. Str. Utrecht 1894.

317. Naar den geest der wet bedreigt dit art. geen straf tegen het in hulpeloozen toestand brengen van hen tot wier onderhoud men verpligt is, indien de hulpbehoevende daardoor niet in gevaar wordt gebracht. — Regtb. Middelburg 13 September 1887; W. 6731; T. v. S. X, 41; Rep. 1895, 6151.

318. Het beroep van een verloskundige valt onder de verpleging of verzorging, genoemd in dit art. — Regtb. 's Hertogenbosch 15 October 1896: P. v. J. 1896, 97; T. v. S. X, 41; Rep. 1896, 8013.

Art. 256.

319. De wetgever gaat uit van het denkbeeld, dat ieder verlaten als bij dit art. bedoeld, gevaar voor het kind in zich sluit. — Regtb. Groningen 23 Maart 1894; W. 6532; Rep. 1894, 4046.

320. Daar uit de geschiedenis van dit art. volgt, dat het in dit art. met straf bedreigd verlaten van een kind beneden den leeftijd van zeven jaren, moet worden opgevat in de beteekenis van „in hulpeloozen toestand achterlaten", behoort de moeder, die, toen zij hare kinderen naar het armenhuis liet brengen, de zekerheid had, dat zij daar zouden worden opgenomen, vrijgesproken te worden van het in dit art. bedoeld misdrijf. — Regtb. Winschoten 28 September 1894; P. v. J. 1894, 84; Rep. 1894, 4045.

Art. 261.

321. J. D. Tresling. De objectieve zijde van het begrip beleediging. Amsterdam 1895.

322. J. W. A. M. van Lamsweerde. Beleediging van een collectieve eenheid. Amsterdam 1894.

323. Mr. Rh. Feith. Het lasterproces Aanteekeningen op de artt. 261—265 Strafwetboek. — T. v. S. IX, 327; D. S., P. v. J. 1896, 21.

324. Schuldigverklaring aan laster kan niet plaats hebben als het bewijs van de waarheid van het door den beklaagde aan den beleedigde te laste gelegd feit niet is toegelaten. — H. R. 25 Junij 1894; W. 6535; P. v. J. 1894, 70; N. R. CLXVII, 169; v. d. H., Strafr. 1894, 160; Rep. 1894, 2362.

325. De beklaagde ter teregtzitting bewerende, dat een ten zijnen laste gehoorde getuige een valschen eed heeft afgelegd, moet niet ondersteld worden het oogmerk om te beleedigen te hebben gehad, daar hij tot deze uitdrukking kan zijn geleid door den wil om zich te verdedigen. — Regtb. Almelo 22 Januarij 1895; W. 6631; P. v. J. 1894, 14.

326. Als een dagvaarding niet vermeldt, dat eene beleediging opzettelijk is geschied, moet de beklaagde worden ontslagen van regtsvervolging. — Regtb. Amsterdam 18 Februarij 1896; P. v. J. 1896, 85; Rep. 1896, 6538.

327. Indien ter zake van een aanklacht, die wellicht grond zou hebben opgeleverd tot een vervolging ter zake van smaad, alleen gedagvaard is ter zake van eenvoudige beleediging, dan staat dit enkel feit (vervolging voor eenvoudige beleediging waar smaad was aangedaan) niet aan eene veroordeeling in den weg. — Regtb. Groningen 17 October 1895; W. 6823; Rep. 1896, 6541.

328. Een beleediging geplaatst in een blaadje, dat alleen aan de leden eener vereeniging wordt toegezonden, blijft niettemin een beleeding in het openbaar aangedaan. — Regtb. Amsterdam 5 Mei 1896; P. v. J. 1896, 76; Rep. 1896, 6542.

329. Indien een beklaagde ter teregtzitting aan een getuige de woorden toevoegt, „dat hij een valschen eed gedaan heeft en een meineedige is", levert dit niet per se het misdrijf van beleediging op. — Regtb. 's Gravenhage 6 December 1894; W. 6604; P. v. J. 1895, 12; Rep. 1895, 4462.

Art. 261, 3e alin.

330. Waar volgens eigen verklaring van den beklaagde zijn drijfveer tot handelen niet was het

algemeen belang, maar zijn persoonlijk belang om herstel te verkrijgen van beweerd geleden onregt, kan van een beroep op deze bepaling geen sprake zijn. — H. R. 1 Maart 1897; W. 6932.

Art. 265, 3e alin.

331. Is de bepaling van art. 265, 3e lid Wetb. van Strafr. ook toepasselijk bij vervolging wegens lasterlijke aanklacht, bedoeld in art. 268? — Neen.— Regtsg. Adv. XI, 170.

Art. 266.

332. Eenvoudige beleediging en smaad zijn slechts verschillende gronden van beleediging, waarbij het mindere in het meerdere is begrepen. — Regtb. Groningen 17 October 1895; W. 6823; T. v. S. X, 45.

333. Een aanranding van eer en goeden naam in brieven aan derden verzonden, valt niet onder dit art. — Regtb. Rotterdam sine die; P. v. J. 1891, 1; Regtb. Utrecht 17 Augustus 1893; W. 6424; P. v. J. 1893, 70.

Art. 267.

334. Tot het aanwezig zijn van de verzwarende omstandigheid in dit art. bedoeld, wordt vereischt, dat de beklaagde bekend is met de ambtelijke qualiteit van den beleedigde. — Regtb. Assen 4 Januarij 1895; W. 6632; P. v. J. 1895, 10; Rep. 1895, 4464.

335. Dit wetboek stelt alleen strafbaar beleediging van bepaalde personen, niet van een collége. Niet strafbaar is derhalve hij die in de vergadering eener kiesvereeniging zegt, dat burgemeester en wethouders zijner gemeente in de adviezen die zij omtrent zijne reclame tegen zijn aanslag in den hoofdelijken omslag aan gedeputeerde staten hadden uitgebracht, tegen beter weten in, leugenachtige opgaven hebben gedaan. — Regtb. Zierikzee 17 October 1893; W. 6417; W. B. A. 2323.

336. Het bezigen van beleedigende uitdrukkingen tegen een surveilleerend politiebeambte, is strafbaar als beleediging, aangedaan aan een ambtenaar gedurende de regtmatige uitoefening zijner bediening, al verzette de beklaagde zich met regt gewelddadig tegen dien ambtenaar, omdat deze hem voor den burgemeester wilde brengen, eenvoudig omdat hij weigerde zijn naam op te geven. — Regtb. Tiel 17 Mei 1894; W. 6522; W. B. A. 2396.

Art. 268.

337. Het misdrijf bij dit art. voorzien, levert een onregtmatige daad op die aanleiding kan geven tot schadevergoeding. Voor dat misdrijf is het een vereischte, dat de klager opzettelijk de valsche klachte, d. i. wetende dat die valsch was, bij de overheid heeft ingeleverd. — Regtb. Utrecht 31 Maart 1897; W. 6988.

Art. 270.

338. D. Bastert. Beschimping van afgestorvenen. Utrecht 1886.

Art. 272.

339. H. W. de Wilde. De verplichting tot geheimhouding in zake vermogensbelasting. — T. v. S. IX, 313.

Art. 279.

340. Voor het in dit art. strafbaar gestelde feit van onttrekken van een minderjarige aan het wettig over hem gesteld gezag, wordt, waar het geldt een ontwikkelden jongeling van 16 jaren meer vereischt dan alleen tot overreden van den minderjarige om zamen zijn woonplaats te verlaten en wordt in het bijzonder gevorderd het verleenen van zoodanige feitelijke hulp of andere handelingen, waardoor die onttrekking zelve plaats heeft. — Regtb. 's Gravenhage 12 November 1894; P. v. J. 1895, 2; W. 6586; Rep. 1894, 3302.

Art. 284, no. 1.

341. Voor de dwang bij dit art. gevorderd, wordt niet vereischt een hevig krachtdadig geweld, maar is elk geweld, hoe gering ook, voldoende.— Regtb. 's Hertogenbosch 14 October 1896; P. v. J. 1896, 99; Maandb. v. D. XII, 9; T. v. S. X, 45; Rep. 1896, 7433.

Art. 285.

342. Niet elke losse bedreiging, al kan zij, indien men alleen op de woorden afgaat, geacht worden tegen het leven te zijn gerigt, valt onder het bereik van dit art., doch daartoe wordt vereischt, dat de bedreiging wordt geuit onder zoodanige omstandigheden, dat zij op hem, tegen wien zij gerigt is, de indruk kan worden te weeg gebracht, dat daardoor werkelijk een min of meer ernstigen inbreuk wordt gemaakt op zijn persoonlijke vrijheid, terwijl ook des daders wil op het te weeg brengen van zoodanigen indruk is gericht. Het vonnis, waarbij op grond van dit art. een veroordeeling wordt uitgesproken, moet een beslissing omtrent het bestaan van die omstandigheden inhouden, hetgeen te meer noodig is, indien de bedreiging is geschied in één adem met een beleediging en dus de mogelijkheid bestaat, dat ook zij alleen was een uiting van het opzet om te beleedigen. — H. R. 13 April 1896; W. 6801; P. v, J. 1896, 39; N. R. CLXXII, 371; T. v. S. X, 45; v. d. H., Strafr. 1896, 116; Rep. 1896, 6495.

343. Tot de strafbaarheid eener bedreiging volgens dit art. wordt vereischt, dat zij geuit is onder zoodanige omstandigheden, waardoor bij hem, tegen wien zij is geuit, de indruk kan worden te weeg gebracht, dat daardoor werkelijk een min of meer ernstige inbreuk wordt gemaakt op zijne persoonlijke vrijheid, terwijl ook des daders wil op het te weeg brengen van zoodanigen indruk was gerigt. Uit dien hoofde moet uit het vonnis, waarbij op grond van art. 285, straf wordt opgelegd, blijken van zulke omstandigheden. — H. R. 9 November 1896; W. 6884; P. v. J. 1896, 101; N. R. CLXXIV. 119; v. d. H., Strafr. 1896, 355; T. v. S. X, 45; Rep. 1896, 6496.

344. Tot het wezen van het in dit art. strafbaar gesteld misdrijf behoort, dat iemand met iets is bedreigd. Alzoo is dit misdrijf niet voltooid voor dat de bedreiging is gekomen ter kennis van hem tegen wien zij is geuit. Voor strafbare poging tot dit misdrijf is het een vereischte, dat blijke van des daders opzet om de bedreiging te doen komen ter kennis van hem tegen wien zij is gerigt. — H. R. 8 Februarij 1897; W. 6926; P. v. J. 1897, 27; T. v. S. X, 46.

345. Het opzettelijk op dreigende wijze aan een ander toevoegen van de woorden: „als jij weer hier durft komen (nl. op het perron van het spoorwegstation) zal ik je een rammeling geven dat je genoeg hebt en dat je nooit weer aan het station kunt komen", stelt daar het misdrijf van bedreiging met zware mishandeling. — Hof Arnhem 22 November 1894; Anders Regtb. Zwolle 11 October 1894; P. v. J. 1895, 2; Rep. 1895, 4404.

346. Voor de strafbaarheid van de bedreiging bij dit art. wordt gevorderd de mogelijkheid, dat de bedreigde zich in zijn vrijheid van beweging

belemmerd acht. — Regtb. Assen 14 September 1896; Hof Leeuwarden 12 November 1896; W. 6891; P. v. J. 1895, 95.

347. Voor het misdrijf voorzien en strafbaar gesteld bij dit art., wordt vereischt, dat de gegebezigde woorden zoodanigen indruk maken, dat hij, tegen wien zij zijn gerigt, daarin een werkelijke bedreiging ziet. — Regtb. 's Gravenhage 7 October 1895: W. 6747; P. v. J. 1896, 5; T. v. S. X, 46; Rep. 1896, 6497.

348. Uit de gedurende een mishandeling door den beklaagde aan zijne tegenpartij toegevoegde woorden: „ik zal je wurgen", kan niet worden afgeleid, met het oog op den stand en de opvoeding van den beklaagde, dat hij werkelijk het voornemen had om die bedreiging uit te voeren. — Regtb. 's Gravenhage 23 Maart 1896; P. v. J. 1896, 43; Rep. 1896, 6804.

Art. 287.

349. Iemand die op korten afstand een zwaar schot hagel op een ander lost, moet geacht worden dien ander te hebben willen dooden. — Hof Arnhem 1 Mei 1894; Anders Regtb. Zwolle 22 Maart 1894; P. v. J. 1894, 78; Rep. 1894, 2659.

Art. 289.

350. Wie ter uitvoering van het voornemen om een bepaald persoon te dooden, een middel kiest, waarvan hij weet, dat het den dood ook van andere personen zal veroorzaken, is, indien het middel doel heeft getroffen, zelfs ook ten aanzien dier andere personen, schuldig aan moord. — Regtb. Amsterdam 17 Augustus 1894; W. 6573; Rep. 1894, 3316.

Art. 290.

351. Indien ten laste is gelegd kindermoord, kan de regter niet, als bewezen aannemende dat de beklaagde gehandeld heeft tot uitvoering van een te voren onder de werking van vrees voor de ontdekking van hare aanstaande bevalling genomen besluit, doch alleen dat zij gehandeld heeft onder de werking van vrees voor de ontdekking van hare bevalling, zeer goed die beklaagde veroordeelen ter zake van kinderdoodslag. — H. R. 13 Januarij 1896; P. v. J. 1896, 9; W. 6757; N. R. CLXXII, 36; v. H. Strafr. 1896, 1; T. v. S. X, 47; Rep. 1896, 7273.

Art. 294.

352. C. A. De la Parra. Eenige opmerkingen over den zelfmoord. Leiden 1895.

353. Is degeen, die met een ander overeenkomt, dat het lot zal beslissen, wie hunner op een bepaalden tijd zich van het leven zal berooven, en die het gelukkige lot trekt, strafbaar krachtens art. 294 Wetb. van Strafr., indien zijne tegenpartij, zich aan de afspraak houdende, zelfmoord begaat? — Neen. — Regtsg. Adv. XI, 173.

Art. 295.

354. R. W. C. van de Wall Arneman. De misdaad van abortus. Amsterdam 1897.

355. C. Loosjes. Bijdrage tot de studie van de criminaliteit der vrouw. Amsterdam 1894. — Aang. Dr. Winkler, R. Mag. XIV, 341; mr. D. Simons, Themis 1894, 666

Art. 297.

356. Prof. H. Treub. Abortus provocatus en strafwet. — T. v. S. IX, 1.

357. Voor de strafbaarheid van abortus moet bewezen worden, dat de vrucht tijdens de handeling levend was. — Hof Amsterdam 9 Februarij 1897; W. 6960; H. R. 24 Mei 1897; W. 6978; P. v. J. 1897, 49.

358. Voor het misdrijf bedoeld en strafbaar gesteld bij dit art. wordt opzet gevorderd. — Regtb. 's Gravenhage 6 December 1894; W. 6603. P. v. J. 1895, 14; Rep. 1895, 4298.

Art. 300.

359. Bij de mishandeling zijn alle daders die daartoe hebben medegewerkt, aansprakelijk voor de gevolgen; tot die gevolgen behoort zwaar ligchamelijk letsel of de dood, ook al heeft geen der daders die gevolgen gewild. — H. R. 19 November 1894; P. v. J. 1894, 104.

360. Mishandeling is het opzettelijk aan een andere toebrengen van ligchamelijk letsel of pijn. Het antwoord op de vraag of zoodanig opzet in een bepaald geval aanwezig was, moet uit de omstandigheden worden opgemaakt en staat alzoo ter beslissing van den regter, die over de feiten oordeelt. — H. R. 25 Junij 1894; W. 6534; N. R. CLXVII, 151; Rep. 1894. 3310.

361. De bewezenverklaring, dat de beklaagde iemand opzettelijk verschillende slagen heeft toegebracht, waardoor deze verwond werd — zonder dat blijkt van eenige geoorloofde beweegreden — omvat het oogmerk om leed te doen en daarmede het begrip van „mishandeling". Het opzettlijk toebrengen van slagen kan worden aangenomen, op de verklaring van getuigen, daar, door de wijze waarop en de omstandigheden waaronder slagen worden toegebracht, kan worden waargenomen, dat zulks opzettelijk geschiedt. — H. R. 1 April 1895; P. v. J. 1895, 36; W. 6640; N. R. CLXIX, 297; Rep. 1895, 5415.

362. Het bewezen verklaard feit dat de beklaagde een ander moedwillig een hevigen slag in het aangezicht heeft toegebracht, zonder dat gebleken is van een geoorloofde beweegreden, omvat het oogmerk om leed te doen en daarmede het begrip van mishandeling. — H. R. 2 November 1896; W. 6879; P. v. J. 1896, 93; N. R. CLXXIV, 101; v. d. H., Strafr. 1896, 329; T. v. S. X, 47; Rep. 1896, 7445.

363. De omstandigheid, dat de beklaagde de bewezen feiten pleegde als middel om een ambtenaar in de regtmatige uitoefening zijner bediening te belemmeren en diens helpers te noodzaken een door dien ambtenaar ondernomen arrestatie te verhinderen, belet niet beklaagde te regt te stellen alleen wegens mishandeling. — Hof Leeuwarden 17 Januarij 1895; W. 6607; P. v. J. 1895, 18; Rep. 1895, 5415.

364. Voor eene veroordeeling ter zake van mishandeling wordt niet vereischt, dat de dagvaarding uitdrukkelijk vermeldt, dat de ten laste gelegde slagen met moedwil of opzet zijn toegebracht; het is voldoende dat dit uit het zinverband der dagvaarding volgt. — Hof Arnhem 25 September 1894; P. v. J. 1894, 82; W. 6568; Rep. 1894, 3311.

365. Het iemand moedwillig en gewelddadig slaan op den helm dien hij op het hoofd draagt, waardoor deze eene dreuning in het hoofd voelt, moet in strafregtelijken zin als mishandeling beschouwd worden, ook al heeft de aangevallene door dien slag geen pijn ondervonden. — Hof Amsterdam 24 December 1895; P. v. J. 1895, 53; W. 6761; T. v. S. X, 47; Rep. 1896, 7443.

366. Waar iemand moedwillig en onder den invloed van toorn tegen eene vrouw, welke een

kind op den arm draagt, met een emmer naar die vrouw slaat, doch deze slag niet haar, maar het kind treft, behoort eene veroordeeling wegens mishandeling van dat kind te worden uitgesproken. Daartegen doet niet af, dat de dader niet het opzet had, het kind te treffen, daar voldoende is, dat het opzet op het plegen van mishandeling was gerigt. — Hof Amsterdam 22 Julij 1896; P. v. J. 1896, 67; Regtb. Utrecht 11 Mei 1896; P. v. J. 1896, 101; T. v. S. X, 47; Rep. 1896, 7442.

367. Het werpen met harde voorwerpen naar personen, met het doel om hen te raken, toont aan het opzet om die personen ligchamelijk letsel toe te brengen, waarom, zoodra die voorwerpen treffen en pijn of letsel veroorzaken, dit werpen behoort te worden gequalificeerd als mishandeling, zijnde het daarbij onverschillig of op een bepaald persoon is gemikt en deze, dan wel een ander is geraakt. — Hof Arnhem 13 Maart 1894; W. 6486; P. v. J. 1894, 66; Anders Regtb. Tiel 25 Junuarij 1894; W. 6490; Rep. 1894, 3315.

368. Het duwen en stooten van een ambtenaar, met het oogmerk om een door dien ambtenaar gegrepen persoon te bevrijden, valt niet onder mishandeling, omdat het opzet niet op mishandeling was gerigt. — Regtb. Tiel 25 October 1894; P. v. J. 1894, 104; Rep. 1894, 3313.

369. Als ten laste is gelegd, mishandeling door een steenworp, moet de beklaagde worden vrijgesproken, als niet gebleken is, dat de steen geworpen werd om iemand te treffen. — Regtb. Tiel 18 Januarij 1894; W. 6465; Rep. 1894, 3314.

370. Ingeval van opzettelijké verwonding is het onverschillig of de dader een ander persoon dan die, waarop hij het gemunt had, trof. Immers voor de toepassing van dit art. is het voldoende, dat de dader het opzet had om een mensch, wien dan ook, te treffen. — Regtb. 's Gravenhage 12 October 1893; P. v. J. 1894, 6; Rep. 1894, 3312.

371. Waar vaststaat 1° dat een verpleegde in een weesinrichting op hoogst gevaarlijke wijze een in die inrigting bestaand gestreng verbod heeft overtreden, welke overtreding inderdaad zeer krachtige onderdrukking vereischte, 2° dat niet in drift maar na kalm overleg door een der gezaghebbenden in die inrigting, in de overtuiging dat zulks noodzakelijk was, aan bedoelden verpleegde op een niet gevaarlijke plaats ettelijke stokslagen werden toegediend, en 3° dat die verpleegde na de bestraffing geen noemenswaardig letsel ondervond; daar kan, daargelaten de wenschelijkheid van dergelijke bestraffingen, niet aan mishandeling gedacht worden, doch kan alleen sprake zijn van een kastijding, waarbij de grenzen van het geoorloofde niet zijn overschreden. — Regtb. Arnhem 20 Februarij 1894; W. 6503; Rep. 1894, 3309.

372. Hij die, terwijl een ander de deur eener woning wil binnengaan en te dien einde zijn been tusschen den deur en den deurpost heeft gestoken, aan de binnenzijde tegen die deur drukt, waardoor het been van den ander bekneld raakt en deze pijn gevoelt, maakt zich niet schuldig aan mishandeling, indien hij alleen het doel heeft, om den ander te beletten in de woning te komen, doch niet het opzet om dezen leed te berokkenen. — Regtb. 's Gravenhage 29 Junij 1896; W. 6849; P. v. J. 1896, 69; T. v. S. X, 48; Rep. 1896, 7444.

373. Indien twee personen te zamen en in vereeniging een derde mishandelen, zijn zij beide aansprakelijk voor de gevolgen van hunnen gemeenschappelijken aanval. — Regtb. Middelburg 12 Maart 1897; W. 6957.

Art. 304, no. 2.

374. De politiebeambte, tegen wien de beklaagde zich heeft verzet, is niet meer in de regtmatige uitoefening zijner bediening, toen hij, tegen des beklaagden wil zich op diens terrein bevindende, dit niet onmiddelijk op diens aanmaning verliet. Al moge de beklaagde den beambte met kracht hebben aangegrepen, dat aangrijpen was kennelijk niet op diens mishandeling gerigt, zoodat ook te dier zake geen veroordeeling kan volgen. — Regtb. Groningen 12 December 1896; W. 6834; Rep. 1896, 7446.

Art. 306.

375. Uit dit art. volgt, dat de schuldigen aan het aldaar bedoelde misdrijf strafregtelijk verantwoordelijk zijn voor de handelingen, die het misdrijf uitmaken, ook als die door anderen zijn verrigt. — H. R. 19 November 1894; W. 6584.

Art. 307.

376. Het feit, dat de stuurman eener boot, daarmede vaart in een vaarwater, waar meerdere vaartuigen zich ophouden, terwijl hetgeen vóór hem zich in het water bevindt, door hem niet — althans slechts op verren afstand — kan worden waargenomen, levert op een groote onvoorzichtigheid, en waar hij onder die omstandigheid een stilliggend bootje aanvaart, met het gevolg, dat de zich daarin bevindende schipper te water geraakt en verdrinkt, is diens dood aan zijne schuld te wijten. — Hof Amsterdam sine die; Regtb. Haarlem 17 Maart 1897; P. v. J. 1897, 53.

Art. 308.

377. Al moge het, door een verkeerde schatting van den afstand, aanrijden van iemand, niet in elk geval culpa lata opleveren, is dit echter wel het geval, waar de dader, hoezeer zich bewust niet bekwaam te zijn, om een paard behoorlijk te besturen, toch als koetsier optreedt. — Regtb. Groningen 4 October 1894; W. 6681, P. v. J. 1894, 94; Rep. 1894, 4082.

378. Als iemand met opzet een wielrijder overrijdt en dientengevolge dezen ligchamelijk letsel wordt toegebracht, dan moet worden aangenomen, dat dit ligchamelijk letsel door de strafbare schuld van den aanrijder is veroorzaakt. — Regtb. Amsterdam 4 April 1895; P. v. J. 1895, 84; Rep. 1895, 6179.

379. Afdrijving der vrucht, door een niet-bevoegde verrigt, waardoor tijdelijke ziekte ontstaat, valt onder dit art. — Regtb. 's Gravenhage 18 April 1895; W. 6680; P. v. J. 1895, 44; Rep. 1895, 6180.

Art. 310.

380. Als bewezen is verklaard, dat een beklaagde — alleen in een winkel zijnde — voorover op de toonbank ging liggen en de aan den binnenkant zijnde winkellade, waarin rijksdaalders waren, opende — en dat, toen hij op dat oogenblik werd aangegrepen, een rijksdaalder op den grond viel, waarvan hij de herkomst niet kon verklaren — is die beklaagde terecht schuldig verklaard aan het voltooid misdrijf van diefstal. — H. R. 12 November 1894; W. 6578; P. v. J. 1894, 96; N. R. CLXVIII, 148; v. d. H., Strafr. 1894; 234; T. v. S. IX, 46; Rep. 1894, 2619.

381. Hij die bij een ander heeft ingewoond en in die woning de detentie heeft gehad van zekere voorwerpen, gesloten in een brandkast, waarvan

hij de sleutels onder zich heeft, verliest door het enkel feit, van het metter woon verlaten dier woning, terwijl aldaar die voorwerpen en brandkast achter blijven, die detentie niet, omdat het voor detentie niet noodzakelijk is, dat de houder zich onafgebroken in de nabijheid van het voorwerp bevindt. — H. R. 27 Augustus 1895; P. v. J. 1895, 80; W. 6712; N. R. CLXX, 305; v. d. H., Strafr. 1895, 296; Rep. 1895, 4746.

382. De bewering, dat geen veroordeeling wegens diefstal had mogen zijn uitgesproken, omdat de beklaagde het goed anders dan door misdrijf onder zich had, kan niet opgaan, waar beslist is, dat aan beklaagde het goed, tot bezichtiging, weging of cacheteering in handen gegeven, doch nimmer afgegeven was, en in dat „in handen geven" onder de gebleken omstandigheden geen overgang van bezit, veel min levering kan worden gezien. — H. R. 4 November 1895; P. v. J. 1895, 104; W. 6736; T. v. S. X, 48.

383. Als het oogmerk van wederregtelijke toeeigening bij de gepleegde wegneming door den regter bewezen is verklaard, op grond van wettig bewezen aanwijzingen, welker bewijskracht in cassatie geen voorwerp van onderzoek kan uitmaken, is 's regters uitspraak ten aanzien van dat oogmerk naar eisch der wet met redenen omkleed. — H. R. 4 Mei 1896; P. v. J. 1896, 47; W. 6811; T. v. S. X, 49.

384. De toeëigening van eene aan niemand toebehoorende zaak, grondt zich op het in bezit nemen daarvan, en is voltooid met de verkrijging van dat bezit. Voor de bezitsverkrijging eener zaak wordt niet vereischt, dat zij zich onder het uitsluitend bereik van den inbezitnemer bevinde, maar daartoe is voldoende, dat aan de heerschappij, die hij, door de zaak onder zijn macht te brengen, er op uitoefent, op dat oogenblik niemands anders heerschappij in den weg staat. — H. R. 9 November 1896; P. v. J. 1896, 97; W. 6883; T. v. S. X, 49.

385. Het oogmerk van den beklaagde, om de door hem weggenomen goederen zich wederrechtelijk toe te eigenen, mag door den regter niet buiten de dagvaarding, waarin het oogmerk noch met de eigen woorden der wet, noch met andere woorden wordt uitgedrukt, als bewezen worden aangenomen. Waar alzoo dit oogmerk geen voorwerp van 's regters onderzoek mag uitmaken, kan ook geen veroordeeling wegens diefstal volgen. — H. R. 22 Maart 1897; W. 6944; P. v. J. 1897, 31; T. v. S. X, 49.

386. De omstandigheid, dat de beklaagde het goed heeft weggenomen met toestemming van hem, die dit onder zich had, belet niet, zijn daad te beschouwen als wegneming, in den zin van dit art., indien de beklaagde wist, dat degene, die hem toestemming verleende, over dat goed geen regt van beschikking had. — Hof Leeuwarden 15 Februarij 1894. Anders Regtb. Groningen 7 December 1893; P. v. J. 1894, 24; Rep. 1894, 2615.

387. Hij, die à contant zekere voorwerpen koopt en daarna die voorwerpen, zonder te betalen, tegen den wil van den verkooper, tot zich neemt, maakt zich schuldig aan diefstal, daar, al bestond er overeenstemming over den prijs, de eigendom der goederen nog niet was overgegaan, als ze door den verkooper hem niet waren overgegeven of ter zijne beschikking gesteld. — Hof Amsterdam 5 September 1894; P. v. J. 1894, 88; W. 6565; Rep. 1894, 2616.

388. Hij, die een hem niet toebehoorenden boom verkoopt, onder voorwaarde dat de kooper zelf den boom zal vellen en tot zich nemen, maakt zich niet schuldig aan diefstal, daar hij, hoewel als eigenaar over den boom beschikt hebbende, dezen niet heeft weggenomen of doen wegnemen. — Regtb. 's Hertogenbosch 2 Januarij 1896; Hof 's Hertogenbosch 12 Maart 1896; P. v. J. 1896, 27; T. v. S. X, 49; Rep. 1896, 6769; H. R. 15 Junij 1896; W. 6835; P. v. J. 1896, 67.

389. Het openen der hokken, het wegnemen der konijnen en het dooden dezer dieren, een en ander met het oogmerk om ze zich wederregtelijk toe te eigenen, moet niet worden gequalificeerd als poging, maar levert op het voltooid misdrijf van diefstal, onafhankelijk van de vraag, of het den dader gelukt is, het gedoode dier in veiligheid te brengen. — Regtb. Amsterdam 30 November 1893; P. v. J. 1894, 70. Anders Hof Amsterdam 8 Januarij 1894; W. 6553; Rep. 1894, 2618.

390. Het wegnemen van bloemen, met het oogmerk van wederregtelijke toeëigening moet niet worden gequalificeerd als strooperij, maar als diefstal. — Regtb. Arnhem 11 September 1894; W. 6615; Rep. 1895, 4747.

391. Als de dagvaarding niet uitdrukkelijk vermeldt, dat de beklaagde het oogmerk had om zich zekere goederen wederregtelijk toe te eigenen, kan nimmer een veroordeeling ter zake van diefstal volgen. — Regtb. Zutphen 27 Junij 1894; P. v. J. 1894, 66; Rep. 1894, 2617.

392. Waar in de dagvaarding is te laste gelegd, dat beklaagden een portemonnaie hebben weggenomen, met het oogmerk van wederregtelijke toeëigening, gaat de verdediging niet op, dat in de dagvaarding ontbreekt een der in dit art. omschreven elementen van het misdrijf van diefstal, nl. het oogmerk om zich het weggenomen goed wederregtelijk toe te eigenen. — Regtb. Amsterdam 17 November 1896; P. v. J. 1897, 21.

393. Het verkoopen of beleenen van een weggenomen voorwerp levert het bewijs op, dat men het oogmerk heeft, zich dat voorwerp wederregtelijk toe te eigenen. Het voornemen om het voorwerp later terug te koopen of in te lossen, heeft alleen de strekking den gepleegden diefstal zoo mogelijk ongedaan te maken, terwijl het niet zeker is, dat men in de gelegenheid zal zijn, het voorwerp terug te bekomen. — Regtb. 's Gravenhage 3 December 1896; P. v. J. 1897, 7; T. v. S. X, 50; W. 6917.

394. De jager, die een haas zoodanig aanschiet, dat deze op korten afstand van hem in hetzelfde jachtveld dood neervalt, heeft daardoor dien haas bemachtigd en is daarvan eigenaar geworden, ook al heeft hij den haas nog niet tot zich genomen. Derhalve maakt een derde, die den haas wegneemt, met het oogmerk zich dien wederregtelijk toe te eigenen, zich schuldig aan diefstal. — Regtb. Zierikzee 21 Februarij 1896; W. 6889; P. v. J. 1896, 101; T. v. S. X, 49; Rep. 1896, 6767.

395. Als de kooper een paard, dat nog niet geleverd of betaald is, eigenmachtig uit de weide haalt, dan sluit het enkel feit, dat hij kooper is, de mogelijkheid van diefstal niet uit. — Regtb. Dordrecht 16 October 1896; P. v. J. 1846, 91; Rep. 1896, 6766.

Art. 311, no. 3.

396. Onder het begrip van besloten erf in dit art, kan niet worden begrepen een erf met een aan den openbaren weg gelegen, den toegang tot huis en erf verleenende deur die altijd open is, al is overigens het erf van omschutsels voorzien. Nu in ons tegenwoordig strafregt geen wettelijke definitie van „besloten erf" voorkomt, heeft deze

uitdrukking de beteekenis die het dagelijksch spraakgebruik daaraan geeft. Naar dit spraakgebruik is een „besloten erf" een omheind, ommuurd, omsloten, dat is een g e h e e l afgesloten erf. Onder het begrip van besloten erf kan niet begrepen worden een erf met een aan den openbaren weg gelegen, den toegang tot huis en erf verleenenden deur die a l t ij d open is, al is overigens het erf van omschutsels voorzien. — Hof 's Gravenhage 20 Mei 1897; W. 6996; P. v. J. 1897, 53.

Art. 311, no. 4.

397. Ingeval van diefstal door twee of meer vereenigde personen gepleegd, behoeft niet vast te staan, welk juist aandeel van ieder der beklaagden aan de materieële handeling is, maar behoort enkel vast te staan, dat alle beklaagden hebben deelgenomen aan het materieel feit. — Hof 's Gravenhage 9 November 1893; W. 6492; P. v. J. 1894, 24; Rep, 1894, 2620.

398. Waar te laste is gelegd het plegen van strooperij door twee personen te zamen en in vereeniging, heeft de omstandigheid, dat de regter een dier personen vrijspreekt van het te laste gelegde op grond dat, schoon wel vaststaat, dat hij de materiëele handeling van het misdrijf mede pleegde, — niet is gebleken, dat hij het oogmerk had zich het goed wederregtelijk toe te eigenen, niet ten gevolge dat de ander moet worden vrijgesproken van de verzwarende omstandigheid van in vereeniging met den tweeden beklaagde te hebben gehandeld. Indien toch als bewezen is aangenomen, dat die beklaagde handelde in vereeniging met een ander, kunnen de interne motieven van dien ander hem niet ontheffen van de strafregtelijke verantwoordelijkheid voor zijne handeling in haren geheelen omvang. — Regtb. 's Hertogenbosch 11 Februarij 1896; P. v. J. 1896, 27; Rep. 1896, 6771.

Art. 311, 5⁰.

399. Voor de toepasselijkheid dezer bepaling is het onverschillig of de schuldige zich den toegang door een der daar vermelde middelen heeft verschaft, hetzij regtstreeks tot de localiteit waarin de diefstal is gepleegd, hetzij tot het gebouw waarin die localiteit zich bevindt. — H. R. 27 Julij 1895; W. 6710; P. v. J. 1895, 74; Rep. 1895, 4748.

400. Het met geweld afrukken van een horloge van den ketting, waardoor dat horloge aan de kleeding van den persoon die het draagt, is bevestigd, kan niet beschouwd worden als v e r b r e k i n g en evenmin als b r a a k in den zin van art. 311, 5⁰ Strafr., ook dan niet als door dat afrukken die ketting gebroken wordt. — H. R. 27 Januarij 1896; P. v. J. 1896, 10; W. 6770; N. R. CLXXII, 145; v. d. H., Strafr. 1896, 24; Rep. 1896, 6772.

Art. 314.

401. Moet de kantonrechter, wanneer bij dagvaarding is ten laste gelegd strooperij, als bedoeld bij art. 314 Wetb. van Strafr., en ter teregtzitting blijkt, dat de strooperij is gepleegd op eene der in art. 315 Wetb. van Strafr. omschrevene wijze, zonder dat nogthans beklaagde door het O. M. op deze in de dagvaarding niet vermelde omstandigheid ter terechtzitting is opmerkzaam gemaakt, zich onbevoegd verklaren? — Neen. — Regtsg. Adv. XI, 192.

402. Uit de geschiedenis van dit art. blijkt, dat dorre takken, ook al zijn zij nog aan opgaande boomen verbonden, in den zin van dit art. als sprokkelhout te beschouwen. — Regtb. 's Hertogenbosch 13 Februarij 1896; P. v. J. 1896, 29; Rep. 1896, 6774.

403. Ontvreemding van riet, dat reeds van het veld is weggevoerd en een bepaalde bestemming had verkregen, is geen strooperij, maar diefstal. — Kantg. Heerenveen 15 Mei 1896; Regtb. Heerenveen 25 Junij 1896; W. 6828; Rep. 1896, 6773.

Art. 315, 2⁰.

404. Indien zoowel uit een proces-verbaal als ter teregtzitting blijkt, dat het strafbaar feit valt onder dit art., is de kantonregter onbevoegd om de zaak te beregten, ook als bij de dagvaarding slechts eenvoudige strooperij is te laste gelegd. — Kantg. Sliedrecht 13 Februarij 1896; P. v. J. 1896, 19; Rep. 1896, 6676.

Art. 321.

405. In de beslissing, dat de beklaagde eene hem bij vergissing te veel uitbetaalde banknoot, in plaats van die aan hem die de uitbetaling deed terug te geven of aan hem voor wien hij bij het in ontvangst nemen optrad af te dragen of ook maar het feit van het te veel ontvangen mede te deelen, voor zich te behouden en zelfs tegenover den uitbetaler het feit van het te veel ontvangen geloochend heeft en alzoo te kwader trouw de teruggave van het te veel ontvangene heeft geweigerd en daardoor getoond heeft het voor zich te willen behouden, ligt opgesloten, dat hij zich die banknoot in den zin van dit art. wederregtelijk heeft toegeëigend. — H. R. 16 April 1895; W. 6652; P. v. J. 1895, 42; N. R. CLXIX, 338; v. d. H., Strafr. 1895, 97; Rep, 1895, 6117.

406. De verduistering in art. 661, no. 7 B. R. bedoeld, moet niet worden getoetst aan dit art. Zij wordt teregt aanwezig geacht bij het opzettelijk onttrekken van goederen, welke deel uitmaken van den te verzegelen boedel. — H. R. 23 Maart 1896; W. 6787; P. v. J. 1896, 31; N. R. CLXXII, 296; v. d. H., Strafr. 1896, 85; Rep. 1896, 8073.

407. Het woord „verduisteren" heeft niet overal waar het in het Wetboek van Strafregt voorkomt, den zin, waarin het als qualificatie wordt gebezigd in dit art. — H. R. 26 Mei 1896, W. 6814.

408. Hij, die à contant door hem gekochte, door den loopknecht des verkoopers hem overhandigde goederen aanneemt, doch niet betaalt, maakt zich schuldig aan verduistering. — Hof Amsterdam 16 Januarij 1894; W. 6568; P. v. J. 1894, 64; Rep. 1894, 4015.

409. Van verduistering van een saldo van rekening kan eerst dan sprake zijn als vaststaat, dat dit saldo moest worden uitbetaald. — Regtb. 's Gravenhage 3 Januarij 1895; W. 6666; P. v. J. 1895, 66; Rep. 1895, 6115.

410. Als de penningmeester van een hulpbank gelden voor die instelling ontvangt, deze niet boekt, maar in zijn eigen kas stort en daarna voor zich verteert, dan maakt hij zich schuldig aan verduistering. Het misdrijf is voltooid toen hij de gelden niet in de boeken der hulpbank vermeldde, de latere teruggave kan hem niet baten. — Regtb. Alkmaar 28 April 1896; P. v. J. 1896, 61; Rep. 1896, 7996.

411. Als een winkelier een voorwerp op zicht mede geeft, dan geeft hij, behoudens afwijkende bepalingen, aan den persoon die het voorwerp op zich krijgt, de bevoegdheid om zich dat voorwerp toe te eigenen. Zoodanige toeëigening kan nooit het misdrijf van verduistering opleveren. — Regtb. Arnhem 24 September 1896, 103; Rep. 1896, 7997.

412. Een agent eener verzekeringsmaatschappij,

die een schadepost aan zijne maatschappij opzettelijk te hoog opgeeft en daarna het meerdere niet aan den verzekeraar uitkeert, maar voor zich houdt, pleegt verduistering, geen oplichting. — Regtb. 's Gravenhage 3 Januarij 1895; W. 6666; P. v. J. 1895, 66; Rep. 1895, 6151, 6119.

413. Onder „toeëigening" in dit art. moet worden verstaan „het eigenmachtig als heer en meester over het goed beschikken en zich als eigenaar daarvan gedragen" of wel „eene handeling in strijd met den aard van het regt krachtens hetwelk men het goed onder zich heeft". Derhalve is schuldig aan verduistering degene, die een voorwerp, dat hij in bruikleen heeft, aan een derde te koop aanbiedt en daarbij een prijs noemt voor welken hij dat voorwerp zou willen overdragen, te kennen gevende, dat hij geld noodig heeft. — Regtb. Groningen 30 November 1893; P. v. J. 1894, 34; W. 6534; Rep. 1894, 4010.

414. Indien te laste is gelegd verduistering van zekere bedragen die ten bate van een ander ontvangen waren, kan geen veroordeeling wegens verduistering volgen, wijl hij die bedragen heeft ontvangen, ook slechts bedragen en dus geen bepaalde voorwerpen heeft te verantwoorden en dus ook bij gemis van verantwoording niet gezegd kan worden zich iets wederregtelijk te hebben toegeëigend. — Regtb. Winschoten 5 October 1894; P. v. J. 1894, 86; Rep. 1894, 4013.

415. Uit het enkele feit, dat een hond vrijwillig met iemand mede loopt, volgt niet dat die persoon den hond anders dan door misdrijf onder zich heeft. — Regtb. Amsterdam 19 Junij 1894; 1894; P. v. J. 1894, 90; Rep. 1894, 4014.

416. Hij, die in een tapperij een flesch jenever, welke op zijne bestelling op de toonbank bij hem is geplaatst, wegneemt en daarmede de tapperij verlaat, maakt zich aan het misdrijf van verduistering schuldig, indien de flesch alleen ter zijne beschikking is gesteld in de onderstelling, dat die dadelijk zou worden betaald. — Regtb. 's Gravenhage 9 April 1896; W. 6823; P. v. J. 1896, 47; Rep. 1896, 7995.

Art. 322.

417. De werkman die hem ter afwerking gegeven goederen eerst in een zich in de werkplaats des meesters bevindende schoorsteen heeft weggelegd, ze daarna in zijn zak heeft gestoken en er mede is gegaan naar het lokaal waar hem zijn loon moest worden uitbetaald, en in welk lokaal hem de bedoelde goederen door de politie werden afgenomen, kan niet gezegd worden zich die goederen te hebben toegeëigend, als hij beweert, dat hij ze naar gemeld lokaal had meegenomen om zijn meester te vragen ze aan hem te verkoopen. — Regtb. Groningen 29 December 1892; W. 6545; Rep. 1894, 4012.

418. De commissionair die op eigen naam een effect voor zijn lastgever heeft gekocht, dat stuk verkoopt en de opbrengst ten eigen bate aanwendt, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Arnhem 16 Januarij 1894. P. v. J. 1894, 26; Rep. 1894, 4016.

419. De bediende, die gelden, welke hij van verschillende personen heeft ontvangen om ten hunnen behoeve aan zijn patroon af te dragen, wel aan dezen afdraagt, doch daarbij opgeeft, dat zij van andere schuldenaren afkomstig zijn dan door wie ze werkelijk zijn betaald, — zulks ten einde vroeger door hem ontvangen, doch niet afgedragen posten aan te zuiveren — eigent zich die gelden wederrechtelijk toe, en maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. 's Gravenhage 28 December 1893; W. 6481; P. v. J. 1894, 16; Rep. 1894, 4011.

420. De schipper die aan de hem ter aflevering toevertrouwde goederen bij die aflevering een gedeelte achterhoudt met het oogmerk om het aan den eigenaar te onttrekken, heeft zich aan verduistering van dat gedeelte schuldig gemaakt, onverschillig wat hij daarmede verder heeft willen uitvoeren. — Regtb. Amsterdam 1 Februarij 1894; W. 6479; P. v. J. 1894, 72; Rep. 1894, 4009.

421. De bestuurder eener spaarbank heeft de gelden dier bank uit hoofde van zijn beroep, onder zich. De bestuurder eener spaarbank die met de fondsen dier bank speculeert, pleegt geen verduistering als hij dat doet met het doel om de verkregen winsten voor zich te behouden en die winsten dan ten eigen bate aanwendt. — Regtb. Breda 8 November 1894; Anders Hof 's Hertogenbosch 7 Februarij 1895; P. v. J. 1895, 30; Rep. 1895, 6118.

422. Als ambtenaren kunnen, — tenzij de wet het tegendeel bepaalt, — slechts worden aangemerkt, zij, die door het openbaar gezag zijn aangesteld om te vervullen een aandeel in de taak die de Staat, provincie, gemeente of waterschap als zoodanig te verrigten hebben. Daar nu, als een gemeente een gasfabriek exploiteert, zij dit doet als particulier en niet als regeeringslichaam, kan hij, die door het gemeentebestuur wordt aangesteld tot het ophalen der gelden voor de gasfabriek, ondanks zijne aanstelling door het openbaar gezag niet als ambtenaar beschouwd worden? — Regtb. 's Hertogenbosch 13 November 1894; W. 6569; P. v. J. 1895, 18

Art. 323.

423. Dit art. is ook toepasselijk op den gewezen voogd, die feitelijk het voogdijbeheer blijft voortzetten. — H. R. 2 Januarij 1894; W. 6459; P. v. J. 1894, 14; N. R. CLXVI, 5; v. d. H., Strafr. 1894, 1; Rep. 1894, 4017.

424. Dit art., zwaarder straf bedreigende tegen verduistering, gepleegd door een curator, heeft evenzeer op het oog den curator als den toezienden curator. Onder het woord „bewindvoerder" in dit art., is niet een ieder te verstaan, die een bewind voert, maar alleen zij, die door regterlijke tusschenkomst daartoe zijn aangesteld. — Regtb. Arnhem 28 Mei 1895; W. 6703; Rep. 1895, 6123.

Art. 326.

425. Dit art. is ook toepasselijk, als degene, die bewogen werd om eenig goed af te geven, dit niet persoonlijk heeft gedaan, maar door een derde heeft doen afgeven. — H. R. 27 November 1893; W. 6436; P. v. J. 1894, 6; N. R. CLXV, 242; v. d. H., Strafr. 1893, 288; Rep. 1894, 3508.

426. Om het misdrijf van oplichting, door het aannemen van een valsche hoedanigheid, ontleend aan eenige betrekking tot bepaalde personen, te kunnen plegen, moet een zoodanige hoedanigheid zijn aangenomen, waarin voor en namens een anderen persoon kan worden opgetreden. Dit kan, niet door zich alleen voor te doen als logé en als neef van, bij hem, die misleid wordt, vertrouwen genietende personen. — H. R. 1 Februarij 1897; P. v. J. 1897, 23; W. 6925.

427. Wie zich bedriegelijk den schijn geeft, van op last van een koopman of een vennootschap van koophandel, inkoopen te moeten doen, treedt in de valsche hoedanigheid van lasthebber op, onverschillig of hij enkel den last, dan wel ook het bestaan der personen, van wie deze afkomstig

zou zijn, heeft verzonnen. Hetzelfde geldt, indien zoodanig kooper zich, in strijd met de waarheid, als lid eener firma heeft voorgedaan, omdat ook dan, als de vennootschap werkelijk bestaat, dat werkelijk bestaan, niet wegneemt dat de door den oplichter aangenomen hoedanigheid van vennoot, een denkbeeldige is en de dader dus een valsche hoedanigheid als middel van bedrog bezigt. Ook een bij hem, die door het aannemen van een valsche hoedanigheid, iemand beweegt tot de afgifte van goederen, bij het doen der bestelling, aanwezig plan om het bestelde te betalen uit de winst, die hij hoopt te maken, sluit het op eigen voordeel, gepaard met benadeeling van een ander, gericht oogmerk niet onvoorwaardelijk uit en is dus voldoende om de toepassing van dit art. ten aanzien van dit vereischte te regtvaardigen. — H. R. 3 Mei 1897; P. v. J. 1897, 67; W. 6966.

428. Het werpen door den beklaagde van een waardeloozen penning op de toonbank in een tapperij, terstond na het op zijne tot den houder dier tapperij gerigte vraag „of hij een gouden tienguldenstuk kan wisselen" bekomen bevestigend antwoord, met het doel om dezen houder in den waan te brengen, dat hem werkelijk een tienguldenstuk ter wisseling werd gegeven en om zoodoende hem er toe te brengen, hem, onder inhouding der gemaakte vertering, nog eenig geld ter hand te stellen, moet worden beschouwd als een listige kunstgreep. — Hof Amsterdam 18 December 1894. Anders Regtb. Amsterdam 5 November 1894; P. v. J. 1895, 72; Rep. 1895, 5586.

429. Ofschoon dit art. melding maakt van afgifte van eenig goed, zonder beperking dat dit goed aan hem, die het afgegeven heeft, moet toebehooren, moet toch uit dit art. worden afgeleid, dat met die afgifte van goed alleen zoodanige afgifte bedoeld wordt, die eenige benadeeling medebrengt. Hij, die door het aannemen van een valschen naam, den bezitter van een vermisten hond, voor welks terugbezorging door den eigenaar een premie is uitgeloofd, beweegt dezen aan hem af te staan, zulks met het oogmerk, om de uitgeloofde premie te bekomen, maakt zich schuldig aan oplichting. — Regtb. Amsterdam 20 November 1895; Hof Amsterdam 28 Januarij 1896; W. 6780; H. R. 27 April 1896; P. v. J. 1896, 49; W. 6805; Rep. 1896, 7582.

430. Veroordeeling wegens oplichting kan niet volgen, als niet gebleken is, dat de persoon, die gelden heeft gegeven, daartoe door een der middelen, in dit art. genoemd, is bewogen. — Regtb. Groningen 7 November 1894; P. v. J. 1894, 36; Rep. 1895, 5583.

431. Iemand die, na een advertentie te hebben geplaatst, waarbij hij aanbood om, na ontvangst van een postwissel van zeker bedrag, een bepaald aangeduide waar te leveren „zoolang de voorraad strekt", aanvankelijk de ontvangen bestellingen uitvoert, maar daarna wel de ontvangen postwissels int, doch niet de bestelde waren aflevert, maakt zich daardoor alleen nog niet schuldig aan opzichting. — Regtb, Middelburg 23 October 1894; W. 6609; Rep. 1895, 5585.

432. Waar een beklaagde, winkeliers bewoog tot de afgifte van goederen, door valsch op te geven, dat zij pleegzuster was in het hôpital Wallon te Leiden, moet dit beschouwd worden als het aannemen van een valsche hoedanigheid, niet enkel als het opgeven van een verkeerd adres. — Regtb. 's Gravenhage 29 October 1896; P. v. J. 1897, 21; W. 6931.

433. De eenvoudige verzekering van den verkooper, dat een op goud gelijkend voorwerp inderdaad van goud is, kan niet als bedriegelijke kunstgreep worden beschouwd. — Regtb. Amsterdam 12 April 1894; W. 6527; P. v. J. 1894; 90; Rep. 1894, 3502.

434. Hij, die op een postwissel-formulier, dat niet van den stempel van het kantoor van afzending voorzien is, een valsche betaalbaarstelling invult, maakt zich niet schuldig aan valschheid in geschrifte, wijl geen mogelijkheid van nadeel bestaat. Maakt hij echter van dat formulier gebruik, om van een der zaak onkundige het er op uitgedrukte bedrag machtig te worden, dan is hij schuldig aan oplichting. — Regtb. Haarlem 27 September 1894; W. 6565; Rep. 1894, 3501.

435. De beklaagde, die teregt staat ter zake, dat hij iemand door een zamenweefsel van verdichtsels zou bewogen hebben, de afgifte van eenig goed, kan niet op grond van dit art. veroordeeld worden, indien niet is gebleken, dat hetgeen is opgegeven om tot de afgifte te bewegen, in strijd met de waarheid is. Dat bewijs moet geleverd worden hoezeer alle grond bestaat om de onwaarheid van beklaagdes opgaven te veronderstellen. — Regtb. Middelburg 4 October 1895; W. 6870; Rep. 1896, 6503.

436. Bedrog is ook strafbaar als het bij spel en weddenschap wordt gepleegd. — Regtb. Maastricht 29 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 12; Rep. 1894, 2328.

437. Het aan iemand toezenden van een polis van verzekering tegen brandgevaar van eene hier te lande niet tegen brandgevaar verzekerende buitenlandsche maatschappij, met het doel om de premie en poliskosten in handen te krijgen, levert op zoodanige listige kunstgreep als in dit art. bedoeld wordt en strekkende om iemand in den waan te brengen als ware zijn inboedel tegen brandgevaar verzekerd, terwijl dit in werkelijkheid niet het geval is. Voor het misdrfijf van oplichting wordt niet gevorderd, dat de afgegeven goederen of gelden in het bezit moeten zijn gekomen van hem die het misdrijf pleegt. Het is voldoende, dat de afgifte of afzending heeft plaats gehad. — Regtb. 's Gravenhage 13 December 1894; W. 6669; P. v. J. 1895, 64; Rep. 1895. 5582.

438. Het aan een advocaat geven van een opdracht tot bereddering eener niet bestaande nalatenschap, omkleed met tal van bijzonderheden. ten einde dezen daardoor te bewegen tot het geven van een werkelijk voorschot, moet worden gequaficeerd als oplichting. — Regtb. Alkmaar 6 Februarij 1894; W. 6461; Regtb. Haarlem 8 Maart 1894; W. 6486; Rep. 1894, 3504 vg.

439. Voor het misdrijf van oplichting wordt vereischt, dat de benadeelde door de opgaaf van den valschen naam, tot afgifte van eenig goed is gebracht, mocht dus blijken, dat die afgifte ook gevolgd zou zijn als de beklaagde zijn ware naam had opggeven, dan is er geen oplichting. — Regtb. 's Gravenhage 15 Februarij 1894; P. v. J. 1894, 36; Rep. 1894, 3506.

440. Waar vaststaat, dat een verzekerde werkelijk schade heeft geleden en dat die schade is opgenomen, levert het enkel feit, dat die schade aan den verzekeraar door zijn agent voor een hooger bedrag wordt in rekening gebracht, dan in werkelijkheid is geleden en met onderling goedvinden van den verzekerde en den agent is vastgesteld, niet op zoodanigen listigen kunstgreep als voor het misdrijf van oplichting in dit art. wordt gevorderd. Het inzenden van die hoogere opgave door den agent met verzoek om onmiddelijke be-

taling, ten einde door spoedige schadeloosstelling van den verzekerde reclame voor den verzekeraar te maken, levert ook niet op zoodanig zamenweefsel van verdichtsels als voor oplichting vereischt wordt. De agent die de door hem van den verzekeraar ter onmiddelijke uitbetaling ontvangen gelden niet aan den verzekerde heeft uitgekeerd, moet worden schuldig verklaard aan verduistering, als de door hem aangevoerde redenen, waarom hij de uitbetaling niet heeft gedaan, onaannemelijk moeten worden geacht, even als zijn bewering, dat hij het geld nog onder zijne berusting heeft, doch de plaats waar het zich bevindt, niet heeft willen aanwijzen. — Regtb. 's Gravenhage 3 Januarij 1895; W 6666; P. v. J. 1895, 66.

441. Het feit, dat een beklaagde in zijne brieven door verschillende op- en aanmerkingen den verkooper in den waan heeft gebracht, dat hij met een eerlijk en serieus kooper te doen had, moet worden beschouwd als het bezigen van listige kunstgrepen. Hij, die bij de onderteekening zijner brieven het praedicaat „Dr." voor zijn naam plaatst, zonder tot den doctorstitel geregtigd te zijn, neemt daardoor aan een valsche hoedanigheid in den zin van dit art. — Regtb. Amsterdam 9 November 1895; P. v. J. 1896, 17; Rep. 1896, 7584 vg.

Art. 327.

442. Onder de uitdrukkingen „curator" en „voogd", in dit art., zijn ook de „toeziende voogden" en „toeziende curators" begrepen. — Regtb. Arnhem 28 Mei 1895; W. 6703; Rep. 1895, 6120.

Art. 337.

443. N. C. M. Smits van Oyen. Internationaal recht der handels- en fabriekmerken volgens de thans geldende bepalingen. Amsterdam 1894. — Aang. F. A. M., N. Mag. v. H., VI, 318.

444. Mr. Z. van den Bergh. Het rechtsgevolg der inschrijving van fabrieksmerken. — Mag. v. H., XVI, 61.

445. Dit art. is gewijzigd bij art. 6 der wet van 15 Januarij 1886.

446. Bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken. — Wet 30 September 1893 (St. 146); Luttenberg 1893, 205.

447. Als regthebbende op een fabrieksmerk kunnen alleen aangemerkt worden, zij die voldaan hebben aan de artt. 1 en 2 der wet van 25 Mei 1880 (St. 83). — H. R. 21 December 1891; W. 6128; P. v. J. 1892, 10; N. R. CLIX, 316; v. d. H., B. R. LVII, 429.

448. Alleen de regter, die over de feiten oordeelt, heeft te beoordeelen of de geheele of gedeeltelijke overeenstemming van een merk, dat ter inschrijving wordt aangeboden met een ander, waarop een verkregen regt bestaat, van dien aard is, dat beide merken, met elkander kunnen worden verward. — H. R. 7 December 1893; W. 6439; P. v. J. 1894, 7; N. R. CLXV, 321; v. d. H., B. R. LIII, 375; Rep. 1894, 2936.

449. Wel is bij art. 6, alin. 1, der wet van 23 Mei 1880 (St. 85) bepaald, dat de inschrijving van een merk niet tegen derden geldt, alvorens zij openlijk is afgekondigd, maar alin. 2 van dat art. geeft aan die afgekondigde inschrijving een terugwerkende kracht, door te bepalen, dat het regt geacht wordt verkregen te zijn op den dag, waarop de aanteekening is geschied. Mitsdien wordt het regt op bedoeld merk niet eerst verkregen na de aankondiging der inschrijving, maar na de aanteekening van het depôt. De regthebbende kan dus na de aankondiging der inschrijving een uitsluitend reeds sedert den dag dier aanteekening verkregen regt op het merk tegen derden doen gelden. — H. R. 22 Februarij 1895; W. 6630; P. v. J. 1895, 33; N. Mag. v. H., VII, 136; N. R. CLXIX 169; Rep. 1895, 5054.

450. Noch uit art. 6 der wet van 25 Mei 1880 (St. 85), noch uit eenige andere wetsbepalingen valt af te leiden, dat het regt op een onder vigeur dier wet verkregen merk tegenover derden door den regter slechts mag worden erkend en gehandhaafd, als van de openbare aankondiging der inschrijving, al is zij niet ontkend, in het request of de dagvaarding, waarbij erkenning of handhaving van dat regt is gevraagd, melding is gemaakt. — H. R. 25 Februarij 1896; W. 6778; P. v. J. 1896, 34; N. R. CLXXII, 225; v. d. H, Strafr. 1896, 51; Rep. 1896, 7079.

451. Als de inschrijving van een handelsmerk door den directeur van het bureau van den industriëelen eigendom is geweigerd, op grond dat het gebruik van het merk, met het oog op de overeenstemming met een ander merk, strafbaar zou zijn krachtens dit art., moet de beslissing der regtbank, dat voor het aannemen van zoodanige strafbaarheid geen grond bestaat in cassatie worden geëerbiedigd. — H. R. 10 Augustus 1896; W. 6847; P. v. J. 1896, 80; Rep. 1896, 7080, 7581.

452. Dit art. stelt strafbaar het bedrog door middel van het verhandelen van waren, die valschelijk, d. i. in strijd met de waarheid, voorzien zijn van het merk van iemand, van wien zij werkelijk niet afkomstig zijn, onverschillig of dat bedrog is gepleegd met een, zij het dan ook met een geringe afwijking, nagebootst merk. Als dit het geval is, wordt zulks voldoende uitgedrukt door het woord „valschelijk", vermits de dagvaarding het daardoor aangewezen bestanddeel van het in dit art. strafbaar gesteld misdrijf niet anders of breeder behoeft te omschrijven, dan dit art. zelf. — H. R. 4 Januarij 1897, P. v. J. 1897, 9; W. 6913.

453. Bij het onderzoek der vraag, of twee fabrieksmerken voldoende van elkander onderscheiden zijn, komt het niet uitsluitend op de hoofdvoorstelling aan, maar moet ook worden nagegaan, welke de algemeene indruk is van elk merk afzonderlijk. — Hof 's Gravenhage 11 November 1895; W. 6749; Rep. 1896, 7083.

454. Voor dit misdrijf wordt niet vereischt, dat de verkooper van waren, voorzien van zeker merk, weet, dat die waren niet van den eigenaar van het merk afkomstig waren. — Hof 's Gravenhage 15 Junij 1896; N. Mag. v. H., VIII, 263.

455. Een firma gebruikt sedert meer dan honderd jaren een fabrieksmerk, maar verzuimt dit te laten inschrijven; een ander neemt dat merk over en laat het inschrijven. Als nu ongeacht die inschrijving de eerstbedoelde firma voortgaat met haar oud merk te gebruiken, maakt zij zich niet schuldig aan het mistdrijf van dit art. — Hof Amsterdam 30 Junij 1896; W. 6839. Anders Regtb. Haarlem 23 April 1896; P. v. J. 1896; W. 6853; Rep. 1896, 7085.

456. Bij te laste legging van het misdrijf, bedoeld in dit art., behoort beklaagde ontslagen te worden van regtsvervolging, als in de dagvaarding niet is te laste gelegd, dat het merk, hetwelk beklaagde bezigde, is gebruikt op waren, niet afkomstig van hem, wiens merk is nagebootst. Hiertegen obsteert niet, dat beklaagde heeft erkend, dat hij het door hem gebruikt etiquette heeft gebezigd op fleschen, inhoudende eigen fabrikaat, daar hierop als buiten de dagvaarding om,

geen acht mag worden geslagen en deze erkentenis niet kan medewerken bij de aan het feit zooals het in de dagvaarding is omschreven te geven qualificatie. — Hof Arnhem 6 October 1896. Anders Regtb. Arnhem 4 Augustus 1896; P. v. J. 1896, 85; W. 6890; Rep. 1896, 7086.

457. Dit art. is ook toepasselijk als de goederen afkomstig van een ander verpakt worden in kisten, afkomstig van de firma die op het merk regt heeft. — Regtb. Amsterdam 1 November 1887; P. v. J. 1889, 104.

458. De kennelijke bedoeling van art. 3 der merkenwet is alleen datgene als fabrieks- of handelsmerk te doen gelden, hetwelk kan of moet dienen om te onderscheiden de fabrieks- of handelswaren van den eenen persoon van die van den anderen. — Regtb. 's Gravenhage 29 Junij 1894; W. 6524.

459. Waar twee merken in de hoofdvoorstelling van elkander geheel verschillen, kan meerder of minder overeenstemming in de bijkomende voorstellingen geen overeenstemming of niet voldoende onderscheiding der merken in den zin der wet, te weeg brengen. — Regtb. Maastricht sine die; P. v. J. 1892, 18.

460. Voor de toepassing van dit art. moet bewezen zijn, dat de dader wist, dat hij tegen wien hij de daad pleegde, regt op het merk had, d. i. krachtens inzending, inschrijving en openbaarmaking overeenkomstig de wettelijke voorschriften. — Regtb. Rotterdam 26 Augustus 1892; W. 6243.

461. Met „naam" in dit art. wordt bedoeld niet een woord in het algemeen, doch de naam van een persoon. Het gebruiken van een woord, hetwelk een ander als merk heeft gedeponeerd, is op zich zelf niet het bezigen of nabootsen van eens anders merk. — Regtb. Arnhem 22 October 1895; W. 6819; P. v. J. 1896, 3; Rep. 1896, 7084.

462. Bij het gebruik van een merk in den handel, komt het alleen op de hoofdvoorstelling aan, letters of andere emblemata, dat merk omgevende, moeten geacht worden op dat gebruik van geen invloed te zijn. Derhalve moet een merk, waarvan de hoofdvoorstelling bestaat uit twee naar elkander toeliggende ankers, als niet voldoende onderscheiden worden beschouwd van een merk, waarvan de hoofdvoorstelling uit een regtstaand anker bestaat, vooral niet als onder beide merken zoogenaamde ankergierst wordt in den handel gebracht. — Regtb. 's Gravenhage 2 November 1894; W. 6597; Rep. 1895, 5058.

463. Indien blijkt, dat de hoofdvoorstelling van twee merken — waarop het in het gebruik in den handel tegenover het publiek vooral aankomt — geheel uiteenloopt, als bestaande die bij het eene uit een ladder en bij het ander uit een kam, moet — daargelaten dat de aan de hoofdvoorstelling toegevoegde attributen aanzienlijk van elkander verschillen — aangenomen worden, dat de beide merken voldoende van elkander zijn onderscheiden. — Regtb. 's Gravenhage 8 Februarij 1895; W. 6612; P. v. J. 1895, 17; Regtb. 's Gravenhage 18 Januarij 1895; P. v. J. 1895, 17; Rep. 1893, 5057.

464. Kapitale letters, in den tabakshandel algemeen geldende als onderscheidingsteekenen van de soort van tabak, kunnen niet worden aangemerkt als merken, in den zin van art. 3 der wet van 30 September 1890 (St. 146). — Regtb. 's Gravenhage 25 Januarij 1895; W. 6640; Rep. 1895, 5055.

465. De omstandigheid, dat een merk is ingeschreven als muizenrogge en een vroeger merk als muizentarwe, staat aan de nietig verklaring niet in den weg, daar beide behooren tot een graansoort en bestaan uit korrels, bereid en bestemd tot verdelging van muizen. — Regtb. 's Gravenhage 1 November 1895; P. v. J. 1896, 2; Rep. 1896, 7081.

466. Als de tekst der beschrijving van een handelsmerk, zoowel ter griffie als in de Staatscourant, aan duidelijkheid te wenschen overlaat en zelfs grond geeft voor een opvatting, niet overeenkomstig met het exemplaar der duidelijke afbeelding van het merk berustende ter griffie, dan moet alleen deze laatste afbeelding worden geraadpleegd ter beslissing der vraag, of het merk op een ander merk is nagebootst. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 Januarij 1896; W. 6784; Rep. 1896, 7078.

Art. 341.

467. Mr. E. S. Hollander. Eenige opmerkingen betreffende art. 341 Strafwb. — T. v. S. VIII, 456.

468. De koopman die aan een zijner crediteuren goederen verkoopt en levert en toelaat, dat die crediteur zijne vordering compenseert met een deel der koopsom, handelt, met het oogmerk om de regten zijner schuldeischers bedriegelijk te verkorten, terwijl, indien hij voor het aangaan van dien koop en verkoop zijn ongunstigen finantiëelen toestand kende en reeds herhaald door een crediteur tot betaling aangemaand, en met failliet-verklaring bedreigd was, tevens moet worden aangenomen, dat hij op het oogenblik der bedoelde handeling de wetenschap had, dat zijn faillissement niet kon worden voorkomen. — Hof Arnhem 21 November 1893; P. v. J. 1894, 8; Rep. 1894, 2306.

469. Een gefailleerde is schuldig aan het misdrijf van dit art., niet alleen als hij te kwader trouw goederen van zijn boedel verkoopt, vernielt of beschadigt, maar ook als hij ze verbergt met het doel om ze buiten zijn faillissement te houden. — Regtb. Amsterdam 21 Februarij 1894; Hof Amsterdam 9 Mei 1894; P. v. J. 1894, 72; W. 6555; Rep. 1894, 2308.

470. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het niet noodig bedriegelijke verkorting van de regten van alle schuldeischers; het is voldoende, dat dit geschiedt ten aanzien van eenige schuldeischers. — Regtb. Amsterdam 16 Januarij 1896, P. v. J. 1896, 99; Rep. 1896, 6492.

471. Een failliet die na zijn faillissement reeds vroeger betaalde goederen aan den kooper levert, verkort niet de regten zijner crediteuren en is mitsdien niet strafbaar volgens dit art. — Regtb. Breda 26 Maart 1896; W. 6836; Rep. 1896, 6493.

Art. 341, 1°.

472. Op het feit, dat de gefailleerde gelden in voldoening van schuldvorderingen aan hem wegens zijn handel toekomende, ontvangen en niet aan den curator verantwoord, doch ten eigen bate aangewend heeft, past volkomen de qualificatie van „het niet verantwoorden van baten" in dit art. bedoeld. — H. R. 12 November 1894; W. 6577, P. v. J. 1894, 96; N. R. CLXVIII, 150; Rep. 1894, 2309.

473. Dit art. stelt in het algemeen strafbaar het niet verantwoorden van baten, zonder te onderscheiden bij welke gelegenheid dit geschiedt, zoodat het niet afdoet of de gefailleerde, baten niet verantwoordt ter gelegenheid van de boedelbeschrijving of bij een ander gelegenheid waarop de curator meent verantwoording te moeten vragen. — Hof 's Gravenhage 27 Junij 1895; P. v. J. 1895, 72; Rep. 1895, 4402.

Art. 341, 3°.

474. De persoon die, — ingeval van het misdrijf van art. 341, 3° Strafr. — wetens onregtmatig bevoordeeld wordt, maakt zich schuldig aan medepligtigheid van bedoeld misdrijf. — Regtb. Arnhem 16 Januarij 1894; P. v. J. 1894, 26; Rep. 1894, 3284.

Art. 349 *bis*.

475. Mr. J. D. Veegens. Het auteursrecht volgens de Nederlandsche wetgeving. 's Gravenhage 1895.

476. J. G. Robbers. Het auteursrecht, opmerkingen en beschouwingen. Amsterdam 1896.

477. Een college van predikanten, dat geheel naar eigen goedvinden een regeling ontwerpt van de tijden waarop en de kerken waarin zij beurtelings in hunne bediening zullen optreden, is van die regeling noodwendig de auteur, terwijl het naar de bestaande wet niets ter zake doet, welke meerdere of mindere letterkundige waarde of intellectueel gehalte aan zoodanige regeling moet worden toegekend. — Hof 's Gravenhage 3 Januarij 1896, P. v. J. 1895, 28; Rep. 1895, 4391.

478. Auteursregt bestaat ook van geschriften, waaraan blijvende wetenschappelijke of letterkundige waarde moet worden ontzegd, in het bijzonder van de uitgave van een lijst van predikbeurten in een Nederduitsche Hervormde gemeente. — H. R. 29 April 1895; W. 6647; P. v. J. 1895, 46; N. R. CLXIX, 398, Rep. 1895, 4392.

479. Krachtens art. 3 der wet van 28 Junij 1881 (St. 124) is de drukker van werken zonder naam van auteur of onder verdichten naam verschenen, de persoon, bevoegd om ter zake van schending van het auteursregt een klacht in te dienen. Hierin wordt geen verandering gebracht door dat een naar aanleiding van zoodanige klacht uitgebrachte dagvaarding ten onregte vermeldt, dat die drukker zijn regt aan den auteur van het werk ontleent. — Regtb. Groningen 20 December 1894; P. v. J. 1895, 20; Rep. 1895, 4393.

Art. 350.

480. Gemeenterekeningen moeten geacht worden uitsluitend bestemd te zijn tot contrôle. Zoodanige rekeningen echter, ook al zijn zij ingerigt naar een vast voorgeschreven model, zijn niet te beschouwen als een boek of register, als bedoeld in dit art. — Regtb. Rotterdam 1 November 1894; W. 6531; P. v. J. 1894, 92.

481. Een huurder, die de ruiten van het door hem bewoond pand vernielt, is schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Amsterdam 10 Januarij 1895; P. v. J. 1895, 62; Rep. 1895, 6178.

482. De schipper, die, een aanvaring vreezende, de jaaglijn van zijn scheepsjager doorsnijdt, maakt zich niet schuldig aan wederregtelijke beschadiging van eens anders goed. — Regtb. Winschoten 27 November 1896; W. 6931; P. v. J. 1896, 103.

483. Als iemand zich wederregtelijk op eens anders erf begeeft en aldaar een ruit stukslaat, behoort hij slechts schuldig te worden verklaard aan opzettelijke wederregtelijke vernieling van eens anders goed en niet tevens aan huisvredebreuk, daar het zwaarste misdrijf het mindere in zich opneemt en de vernieling niet mogelijk was zonder huisvredebreuk. — Regtb. Groningen 8 Augustus 1895; P. v. J. 1895, 92.

484. Iemand die een door een ander op zijn terrein geplaatste heining opzettelijk vernielt, pleegt een ongeoorloofde daad van eigen rigting en is mitsdien schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 November 1896; P. v. J. 1896, 103; Rep. 1896, 8045.

Art. 351.

485. Is het vernielen enz. van telephoonwerken strafbaar krachtens art. 351 Wetb. v. Strafr? — Neen. — Regtsg. Adv. XI, 176.

486. Voor eene veroordeeling wegens het opzettelijk en wederregtelijk beschadigen van een werk, dienende tot waterkeering en ten algemeenen nutte gebezigd — en dus ook wegens medepligtigheid aan dat misdrijf — moet vast staan, dat het opzet van den dader of medepligtige mede is gerigt op het toebrengen van schade aan dat werk. — H. R. 29 Junij 1896; P. v. J. 1896, 67; W. 6843; Rep. 1896, 8044.

Art. 359.

487. De postbode, die van een ingezeten een postwissel ontvangt, om dien ter verdere verzending ten postkantore te bezorgen, moet geacht worden dien postwissel onder zich te hebben als postbode; hij valt dus, als hij zich dien postwissel toeëigent, onder de strafbepaling van dit art. Hiertegen doet niet af, dat de ingezeten niet zelf den postwissel van postzegels voorzag, maar in plaats daarvan den postbode het noodige geld gaf tot betaling der zegels, met last van dezen om zelf voor de aanhechting te zorgen. — Regtb. 's Hertogenbosch 3 October 1895; P. v. J. 1895, 88.

Art. 360.

488. Een rekening kan niet beschouwd worden als een boek of register in den zin van dit art., daar een boek zoowel als een register bestemd is om geregeld te worden bijgehouden. — Regtb. Rotterdam 1 November 1894; P. v. J. 1894, 92; W. 6581; Rep. 1894, 2236.

Art. 361.

489. In dit art. moet het woord „verduisteren" niet worden opgevat in de strenge beteekenis, die dat woord heeft in art. 321, maar in die van het gewoon spraakgebruik, te weten „het verbergen, aan zijne bestemming onttrekken, of weerloos maken van zaken of bescheiden. — Regtb. Roermond 17 December 1895; P. v. J. 1895, 29; H. R. 26 Mei 1896; P. v. J. 1896, 51; W. 6814; Rep. 1896, 6414.

Art. 366.

490. Het indienen van staten door een notaris aan den president der regtbank, ingevolge art. 9, 2e lid, der wet van 31 Maart 1847 (St. 12), waarbij taxatie en executoirverklaring wordt gevraagd van grootere bedragen aan voorschotten dan werkelijk zijn voorgeschoten, valt niet onder het bereik van dit art. — Regtb. Roermond 6 Mei 1896; P. v. J. 1896, 41; Rep. 1896, 7275.

Art. 392.

491. De minderjarige, die zich heeft laten aanmonsteren, zonder dat zijn vader of voogd voor of met hem contracteerde, is, indien hij zich, door het schip zonder verlof te verlaten, aan voortzetting der reis onttrekt, niet schuldig aan desertie gedurende de reis, daar hij niet gezegd kan worden, in den zin van dit art., wederregtelijk te handelen. — H. R. 25 Junij 1894; Regtb. Groningen 1 Februarij 1894. Anders Hof Leeuwarden 7 April 1894; W. 6490, 6532; P. v. J. 1894, 62; N. R. CLXVII, 184; v. d. H, Strafr. 1894, 183; B. R. LX, 217; T. v. N. XII, 78; Rep. 1894, 3753.

Art. 416.

492. Voor de toepasselijkheid van dit art. is het voldoende, dat de dader wist, dat de geheelde voorwerpen door eenig misdrijf, welk dan ook, verkregen zijn. — H. R. 25 Junij 1894; W. 6523; P. v. J. 1894, 64, N. R. CLXVII, 179; v. d. H., Strafr. 1894, 148; Rep. 1894, 2339.

493. Het opzet, in dit art. bedoeld, bestaat niet alleen bij stellige wetenschap van de misdadige herkomst van het voorwerp, maar ook bij het bestaan van een zoodanige mate van inzicht in die herkomst, dat het gelijkstaat met weten, zooals b. v. uitgedrukt wordt door de telastlegging dat de beklaagde „begrijpen moest en begreep", dat het voorwerp door misdrijf verkregen was. — H. R. 27 Julij 1895; W. 6709, P. v. J. 1895, 74; N. R. CLXX, 284; v. d. H., Strafr. 1895, 281; Rep. 1895, 4417.

494. Als aanwijzing, medewerkende tot het bewijs van het opzet, vereischt voor het misdrijf van dit art., kan zeer goed gebruikt worden, beklaagde's vermoeden, niet omtrent de misdadige, maar omtrent de onzuivere herkomst der goederen.— H. R. 13 April 1896; W. 6797; P. v. J. 1896, 36; Rep. 1896, 6507.

495. Hoewel onze strafwet slechts heling kent van voorwerpen, althans waar die heling geschiedt door het ten geschenke aannemen van het gestolene, kan echter onder dat art. ook heling van een geldsom vallen, daar, hoewel een geldsom als hoeveelheid opgevat geen voorwerp is, zoodanige geldsom, waar zij reëel aanwezig is en gestolen wordt, altijd uit voorwerpen bestaat. — Regtb. Groningen 2 Mei 1894; P. v. J. 1894, 82; Rep. 1894, 2338.

Art. 416, alinea 2.

496. Bij dit art. is uitsluitend de rede van het trekken van voordeel uit de opbrengst van eenig door misdrijf verkregen voorwerp en niet van het met voordeel verkoopen van eenig goed, dat men ter goeder trouw heeft gekocht en waarvan men eerst na de verkrijging de misdadige herkomst heeft vernomen. — Regtb. 's Gravenhage 18 Julij 1893; W. 6479; Rep. 1894, 2340.

Art. 417.

497. Tot het misdrijf, omschreven in dit art., is in de eerste plaats herhaling noodig en moet voorts uit de omstandigheden, waaronder de herhaald gepleegde handelingen hebben plaats gehad, worden beoordeeld of het herhaald plegen derzelfde misdrijven bij den dader het karakter eener gewoonte had aangenomen, maar de wet vordert niet, dat over het al of niet bestaan eener neiging om hetzelfde delict te plegen, uitdrukkelijk beslist wordt. — H. R. 27 Julij 1895; W. 6711; P. v. J. 1895, 74; N. R. CLXX, 389; v. d. H., Strafr. 1895, 285; Rep. 1895, 4418.

Art. 418.

498. De artt. 418 en 419 Strafr. gelden alleen ten aanzien van geschriften of afbeeldingen „van strafbaren aard", geschriften en afbeeldingen, wier inhoud op zich zelf in strijd is met de strafwet, hetgeen niet het geval is met publicatiën, die alleen onder het bereik der strafwet vallen, omdat daardoor inbreuk wordt gemaakt op eens anders auteursregt. — H. R. 29 April 1895; W. 6647; P. v. J. 1895, 46. N. R. CLXIX, 398; v. d. H., Strafr. 1895, 129; Rep. 1895, 4419.

Art. 421.

499. De ambtenaar van het O. M. bij een kantongeregt mist de bevoegdheid om te verklaren, dat een veroordeelde de hem bij vonnis opgelegde boete heeft voldaan. Tot zoodanige verklaring is alleen de ontvanger der registratie bevoegd. — Regtb. Groningen 30 Augustus 1894; W. 6609.

Art. 424.

500. De wetenschap, dat het gepleegd feit een strafbare overtreding oplevert, is geen vereischte voor de strafbaarheid der overtreding. — H. R. 5 Junij 1893; N. R. CLXIV, 169.

501. Het feit, dat werkelijk schade is veroorzaakt, ontneemt aan eenige baldadigheid het karakter van straatschenderij niet; mitsdien is ook in dat geval dit art. toepasselijk. — H. R. 15 Mei 1894; P. v. J. 1894, 54; W. 6514; N. R. CLXVII, 35; v. d. H., Strafr. 1894, 105; Rep. 1894, 3855.

502. Onder de uitdrukking „openbare weg", voorkomende in de artt. 424, 427, 451 en 457 Strafr., moeten verstaan worden „alle wegen tot algemeen gebruik bestemd"; dit geldt zoowel voor de wegen, die onder beheer staan van het openbaar gezag, als voor de particuliere wegen en voor zooveel deze laatste betreft, de bestemming tot algemeen gebruik daaraan kan worden gegeven, zonder medewerking van het openbaar gezag door dengene die als eigenaar of uit andere hoofde daarover beschikt, voorts dat de omstandigheid, dat hij die aldus over een particulieren weg beschikt, in die bestemming verandering kan brengen, niet belet, dat zoolang de bestemming tot algemeen gebruik gehandhaafd wordt, de weg het karakter van openbaren weg behoudt. — H. R. 4 Maart 1895; Luttenberg 1895, 45; P. v. J. 1895, 32; W. 6631; Gemst. 2278; N. R. CLXIX, 187; v. d. H., G. Z. XLI, 209; Rep. 1895, 6279.

503. Het op den openbaren weg baldadig trappen tegen den buik van een paard, levert op overtreding van dit art., niet het misdrijf van dierenmishandeling of van zaaksbeschadiging. — Regtb. Groningen 19 October 1893; W. 6527; Rep. 1894, 3857.

504. Voor een veroordeeling ter zake van straatschenderij, is een onmisbaar vereischte, dat zij gepleegd zij tegen personen of goederen, dit behoort dus in de dagvaarding te worden opgenomen. — Regtb. Tiel 18 Januarij 1894; W. 6465; Rep. 1894, 3856.

Art. 425, no. 1.

505. In het begrip „niet terughouden" in dit art. uitgedrukt, is opgesloten opzet of althans eenige schuld. — Kantg. Apeldoorn 1 October 1896; W. 6872; Rep. 1896, 7607.

Art. 425, 2°.

506. Als gevaarlijk in den zin zin van dit art. moet beschouwd worden een zeer groote hond, die de gewoonte heeft uit speelschheid tegen het publiek op te springen, omdat ten gevolge van die speelschheid het publiek schade kan lijden. — Kantg. Dokkum 9 Mei 1895; P. v. J. 1895, 60; Maandb. v. D. XI, 7; Rep. 1895, 5615.

Art. 427, no. 2.

507. Waar in de dagvaarding is te laste gelegd, dat beklaagde een voertuig op den openbare weg heeft laten staan, zonder van eenig kenteeken voorzien te zijn, ligt hierin opgesloten, dat het op den openbaren weg gelaten voertuig

niet van de gebruikelijke teekenen was voorzien, zoodat een der omstandigheden, die een bestanddeel der overtreding van dit art. uitmaken, in deze feitelijke omschrijving is vervat en de dagvaarding op dit punt der te lastelegging aan art. 143 Strafv. voldoet. — H. R. 22 Februarij 1897; P. v. J. 1897, 23; W. 6934.

Art. 427, no 4.

508. Deze bepaling betreft alle vaste en vloeibare zelfstandigheden, welke uit een gebouw worden geworpen of uitgegoten en onderscheidt niet van waar of waaruit zoodanige zelfstandigheid wordt uitgestort uit het gebouw naar den openbaren weg. — H. R. 18 Februarij 1895; P. v. J. 1895, 30; W. 6625; N. R. CLXIX, 160; v. d. H., Strafr. 1895, 20; Rep. 1895, 5616.

509. De regter heeft de wet niet geschonden door bij een veroordeeling wegens de overtreding van dit art. het opzet, dat overigens niet behoort tot het wezen dezer overtreding, aan te nemen op grond van woorden door den beklaagde geuit, nadat het als zoodanig gequalificeerd feit was voltooid. — H. R. 18 Februarij 1895; P. v. J. 1895, 32; W. 6625; N. R. CLXIX, 160; v. d. H,, Strafr. 1895, 25; Rep. 1895, 5617.

Art. 427, no. 6.

510. Een weg, die sedert minstens veertig jaren als een openbare veld- en verkeersweg is gebruikt, begaan en met kar en paard bereden, is een openbare weg in den zin van dit art. Zoodanige feitelijke toestand sluit de mogelijkheid uit, dat iemand door een rustig openbaar, ongestoord dertigjarig bezit als eigenaar het grondstuk, waarover die weg loopt, vrij van den last van overweg zou hebben geusucapieerd. — H. R. 19 November 1894; P. v. J. 1894, 102; W. 6587; N. R. CLXVIII, 211; Rep. 1894, 3525.

511. Waar ten laste gelegd is het doen versperren van een openbaren waterweg, zonder verlof van het bevoegd gezag, zijnde de burgemeester van de gemeente waarin de waterweg is gelegen, bevat de vrijspraak, daarop berustende, dat niet bedoelde burgemeester, maar een ander gezag bevoegd is tot het geven van verlof tot het afsluiten van den waterweg, een bedekt ontslag van regtsvervolging, waar tegen het beroep in cassatie ontvankelijk is. — H. R. 11 Maart 1895; W. 6632; P. v. J. 1895, 34.

512. De eigenaar van een openbaren waterweg ontleent aan de omstandigheid, dat het water over zijn geheele breedte is dichtgevroren, de bevoegdheid niet over dat gedeelte van het water, dat later tot een geul door het ijs is gemaakt, heerschappij te voeren als of de last om tot openbaar gebruik te dienen, niet bestond. Van een „openbaren waterweg', in den zin van dit art. is ook als het water over zijn geheele breedte is dichtgevroren sprake, indien zich daar een geul bevindt, waardoor op de gewone wijze van het water als vaarwater kan worden gebruik gemaakt. Te dien aanzien doet het niet af, of de geul al dan niet met goedvinden van den eigenaar is tot stand gekomen. — H. R. 21 October 1895; W. 6725; P. v. J. 1895, 92; Gemst. 2308; N. R. CLXXI, 41; v. d. H., Strafr. 1895, 332; Rep. 1895, 5618.

513. Art. 179*h* der gemeentewet strekt zich uit tot alles wat de Franschen noemen „voirie", maar is daartoe niet beperkt, blijkens de woorden „vrijheid en veiligheid", waarop inbreuk kan worden gemaakt door eene versperring van den openbaren weg of eene belemmering van het verkeer daarop. Hieruit volgt, dat, waar het geldt eene openbare straat in eene gemeente het „bevoegd gezag" bedoeld in art. 426, no. 6 Strafr. geen ander is dan burgemeester en wethouders. — H. R. 1 Junij 1896; Gemst. 2337; P. v. J. 1896, 57; W. 6818.

514. Bij de beregting eener overtreding dezer bepaling behoort de regter een onderzoek te doen en een beslissing te geven omtrent het bestuur, dat als het bevoegd gezag moet worden aangemerkt om het verlof tot versperring en belemmering van den openbaren weg te geven en zonder welks vergunning was gehandeld. — H. R. 12 April 1897; P. v. J. 53.

515. De overtreding van deze bepaling bestaat niet alleen in het te weeg brengen, maar ook in het doen voortduren van den daarbij vermelden toestand. Het blijven voortduren van dien toestand ten aanzien van hem, die daarvoor strafregtelijk verantwoordelijk is, levert na een vroegere vervolging, hetzij door een veroordeeling, hetzij door een vrijspraak gevolgd, een nieuw feit op. — H. R. 20 April 1897; P. v. J. 1897. 39; W. 6956.

516. De bedoeling van deze bepaling is te waken tegen stremming van het verkeer op den openbaren weg, niet om de vrijheid te benemen om van den weg het gebruik te maken, dat zijne bestemming mede brengt, ook al kan dat gebruik het verkeer oogenblikkelijk bemoeijelijken. — H. R. 21 Junij 1897; W. 6989.

517. Onder de uitdrukking „openbare waterweg" in dit art., moet worden verstaan „een waterweg tot algemeen gebruik bestemd". Eene bestemming tot algemeen gebruik mag, waar het geldt een particuliere waterweg, alleen dan worden aangenomen, indien blijkt, dat degene, die als eigenaar over dien waterweg beschikt, daaraan die bestemming heeft willen geven. — Regtb. Assen 7 Me 1895; P. v. J. 1895, 42; Rep. 1895, 5619.

518. Kanalen en wijken in veenderijen zijn waterstaatswerken en staan dus behoudens wettelijke bepalingen van het tegendeel, onder toezicht van de provinciale staten. Deze en dus niet de burgemeester zijn het gezag, bevoegd tot het geven van verlof om die waterwegen te versperren of het verkeer daarop te belemmeren. — Kantg. Emmen 15 November 1894; P. v. J. 1895, 34; Rep. 1895, 5221.

Art. 431.

519. Bij verordening mag niet worden verboden „in het openbaar bij dag rumoer of burengerucht te verwekken", omdat in dit onderwerp is voorzien bij dit art. — Kon. Besl. 3 December 1896 (St. 177); W. B. A. 2481; Gemst. 2360.

Art. 432.

520. J. Bierens de Haan. De Nederlandsche strafbepalingen tegen bedelarij en landlooperij. Een historisch, statistisch en kritisch onderzoek. Utrecht 1895. — Aang. A. A. de P., W. 6703; mr. C. H. B. Boot, R. Mag. XIV, 4.

521. I. M. Slegt. Plaatselijke verordeningen tot wering van vermomde bedelarij. — T. A. R. XII, 257.

522. Mr. C. Loosjes. Eenige beschouwingen naar aanleiding van onze bedelarij- en landlooperijstatistiek. — T. v. S. VIII, 395.

523. Voldoen de bepalingen van ons Wetboek van Strafrecht betreffende de bedelarij en de landlooperij? Zoo neen, welke regeling behoort daarvoor in de plaats te treden? — Praeadviezen:

mr. A. A. de Pinto, mr. F. W. I. G. Snijder van Wissenkerke, Ned. Jur.-Ver. 1894, 1, 77, 106.

524. De bij de wet als overtreding strafbaar gestelde „bedelarij" bestaat in en wordt dus voltooid door het vragen van aalmoezen of liefdegiften, hetzij op den openbaren weg, hetzij op een voor het publiek toegankelijke of van den openbaren weg zichtbare plaats; tot de voltooijing dier overtreding wordt niet vereischt, dat de aan een dienstbode op een van den openbaren weg zichtbare plaats overgereikte bedelbrief, door deze overeenkomstig het verzoek des bedelaars aan hare meesteres was ter hand gesteld. — H. R. 21 Mei 1894; W. 6502; P. v. J. 1894, 58; W. B. A. 2359; Gemst. 2241; N. R. CLXVII, 70; v. d. H., Strafr. 1894, 115; Rep. 1894, 2313.

525. Een gemeente-verordening, houdende een algemeen verbod om voorwerpen of waren van welken aard ook, langs de huizen, of op, of aan den openbaren weg in de gemeente te koop aan te bieden of te venten, zonder voorzien te zijn van een bewijs van vergunning van den Burgemeester, behelst geen verbod tegen bedelarij of vermomde bedelarij en is dus niet in strijd met dit art. — Regtb. Amsterdam 25 Maart 1896; P. v. J. 1896, 75; Rep. 1896, 7005.

Art. 434.

526. Een vonnis, houdende veroordeeling tot opzending naar eene rijkswerkinrichting, ter zake van landlooperij, moet eene beslissing inhouden, dat de veroordeelde tot werken in staat is. — H. R. 17 Augustus 1895; N. R. CLXX, 303; Rep. 1896, 6494.

Art. 435, no. 3.

527. De veldwachters, krachtens art. 8 Strafv., belast met het opsporen van strafbare feiten en, krachtens art. 20 Strafv., verpligt om van die feiten processen-verbaal op te maken, zouden zich van die verpligting niet behoorlijk kunnen kwijten, zonder zich vergewist te hebben van de namen der verdachten, waaruit voortvloeit, hunne bevoegdheid, om de verdachten naar hunne namen te vragen; die veldwachters zijn alzoo het „bevoegd gezag", in dit art. bedoeld. — H. R. 5 Februarij 1894; W. 6471; P. v. J. 1894, 34; N. R. CLXVI, 127; Gemst. 2222; v. d. H., Strafr. 1894, 50; Rep. 1894, 3526.

528. Waar een valsche naam wordt opgegeven bij bekeuring, wegens een overtreding van de wet op de jacht en visscherij, moet art. 42*a* dier wet worden toegepast, en niet art. 435, no. 3 Strafr., en zulks op grond van art. 55, 2e lid, van dit wetb. — H. R. 26 October 1896; W. 6879; P. v. J. 1896, 93; Rep. 1896, 7260.

529. Veldwachters zijn niet het „bevoegd gezag", bedoeld in dit art. — Regtb. Utrecht 4 December 1893; P. v. J. 1894, 2; W. B. A. 2326; Rep. 1894, 3527.

530. Een onbezoldigd rijksveldwachter behoort tot het „bevoegd gezag", bedoeld in dit art. — Kantg. Amsterdam, no. 2, 5 Januarij 1894; W. 6449; Rep. 1894, 3528.

531. Als iemand wel aan het gezag, bevoegd om zijn naam te vragen, een valschen naam heeft opgegeven, maar zonder te weten dat hij met het bevoegd gezag te doen had, dan kan hij niet ter zake van de overtreding van dit art. veroordeeld worden. Immers dan is het opzet om het bevoegd gezag te misleiden niet aanwezig. — Kantg. Apeldoorn 17 September 1896; W. 6867; Rep. 1896, 7608.

Art. 436.

532. Een geneesheer, die, toen hij zich in een gemeente vestigde, aldaar een apotheek vond, is bevoegd om, na sluiting van die eenige apotheek, geneesmiddelen te leveren. — Regtsg. Adv. XI, 24.

533. Ter toepassing van dit art., in verband met art. 1 der wet van 2 Junij 1865 (St. 60), is noodig, dat de genees-, heel- of verloskundige hulp of bijstand door den onbevoegde is verleend, als de uitoefening van een bedrijf of beroep; deze omstandigheid maakt dus een element der overtreding uit. — H. R. 27 December 1893; W. 6455; P. v. J. 1894, 20; N. R. CLXIII, 434; v. d. H., G. Z. XL, 399; Rep. 1894, 2881.

534. Het afleveren van geneesmiddelen is uitoefenen der artsenijbereidkunde, niet uitoefenen der geneeskunst, derhalve kan de geneeskundige, die, in strijd met art. 9 der wet van 1 Junij 1865 (St. 60), geneesmiddelen aflevert, niet gezegd worden bij de uitoefening van zijn beroep de grenzen zijner bevoegdheid te overschrijden; hij is dan ook strafbaar krachtens art. 19 der gemelde wet, niet krachtens dit art. — H. R. 14 December 1894; W. 6603; P. v. J. 1895, 14; N. R. CLXVIII, 412; v. d. H., G. Z. XLI, 151; Rep. 1895, 5008.

535. Voor de overtreding van het, zonder toegelaten te zijn tot de uitoefening der artsenijbereidkunde, verkoopen van geneesmiddelen in kleinere hoeveelheden dan aan onbevoegden geoorloofd is, wordt niet vereischt, dat die middelen tot een geneeskundig doel moeten strekken. — Regtb. Amsterdam 29 Junij 1894; P. v. J. 1894, 98; Rep. 1894, 2885.

536. Hij, die, zonder den zieke te onderzoeken, alleen in een boekje over homoëopatische geneeswijze naziet welke middelen tegen een bepaalde ziekte zijn voorgeschreven en die opgeeft, doch niet aan den patient toedient, kan niet gezegd worden de geneeskunde uit te oefenen. — Regtb. 's Gravenhage 7 Februarij 1895; W. 6651; P. v. J. 1895, 32

537. Het vragen van inlichtingen aan personen omtrent den aard van hunne ziekte of van die van anderen en het doorvoor verschaffen van geneesmiddelen met gebruiksaanwijzing, levert het verleenen van geneeskundigen raad op. — Regtb. Dordrecht 20 Mei 1896; P. v. J. 1896, 47; Rep. 1896, 7016.

538. Niet iedere uitoefening der geneeskunde door onbevoegden is strafbaar, maar alleen een uitoefening der geneeskunde als bedrijf. Zal alzoo eene veroordeeling ter zake van de onbevoegde uitoefening der geneeskunde volgen, dan moet mede ten laste zijn gelegd, dat de beklaagde dit als bedrijf deed. — Kantg. Amsterdam, no. 2, 28 Februarij 1893; P. v. J. 1894, 74; Rep. 1894, 2882.

539. Het bewijs, dat iemand mist de bevoegdheid tot uitoefening der geneeskunst hier te lande, volgt niet uit het verzuim van de inachtneming van wettelijke voorschriften, waaraan de geneeskundigen moeten voldoen, alvorens de praktijk uit te oefenen. — Kantg. Apeldoorn 27 December 1894; W. 6606; Rep. 1895, 5016.

540. Onder het uitoefenen der geneeskunde als bedrijf moet worden verstaan, dat iemand er een gewoonte van maakt, geneeskundigen raad of bijstand te verleenen, dat hij op verschillende tijdstippen aan verschillende personen zoodanigen raad of bijstand verschaft, terwijl daaraan niets afdoet, of hij tevens geneesmiddelen heeft verstrekt of voorgeschreven, of voor zijn raad of bijstand belooning heeft genoten. — Kantg. Heerenveen 21 Junij 1895; P. v. J. 1895, 84; Rep. 1895, 5014.

Art. 436, alin. 2.

541. De vroedvrouw, die bij eene baring, welker verloop niet ongestoord natuurlijk was, tot een kunstbewerking is overgegaan, zonder zich alvorens de wetenschap te hebben verschaft, dat de in de gemeente wonende tot de verloskunst bevoegde geneeskundigen niet aldaar aanwezig of verhinderd waren, moet geacht worden buiten noodzaak te hebben gehandeld in den zin van dit art. — Kantg. Medemblik 22 December 1893; P. v. J. 1894, 28; Rep. 1894, 2883.

Art. 438.

542. Het strafbaar feit bij dit art. voorzien, is geen delictum continuum; bij de te laste legging van meer dan één overtreding van dit art. geldt hetzelfde als bij die van een enkele, n.l. dat de dagvaarding zóó moet zijn ingericht, dat de beklaagde wete, waarover hij zich zal hebben te verdedigen. Aan dien eisch is niet voldaan, indien in een dagvaarding ter zake van meerdere overtredingen van dit art. door het nalaten van de vereischte aanteekening gepleegd, hoegenaamd geen aanduiding voorkomt van den persoon of de personen die den nacht in het huis hebben doorgebracht en van de nachten waarin dat is geschied; als eenige aanduiding van den tijd kan ook niet gelden de vermelding in de dagvaarding, dat het bedoeld nalaten van geregeld aanteekenen is gebleken op 28 October 1896, omdat hieruit niet is op te maken ten aanzien van welke nachten en dus wanneer elke overtreding is gepleegd. — H. R. 29 Maart 1897; P. v. J. 1897, 53; W. 6948.

Art. 439.

543. Onder de goederen, tot de kleedij behoorende in dit art bedoeld, zijn te verstaan die kleedingstukken, welke door den krijgsman als zoodanig feitelijk in of buiten dienst gedragen worden en mitsdien niet alleen, die welke geheel model zijn en alleen bij exercitiën en in de kazerne gedragen mogen worden. Onder bereik van dit art. valt ook koop en verkoop der hier bedoelde kleedingstukken met regt van wederinkoop. — Kantg. Helder 26 Maart 1896; W. 6819; Rep. 1896, 7609 vg.

Art. 441.

544. Dit art. is ingetrokken bij art. 2 der wet tot invoering der faillissementswet

Art. 444.

445. Dit art. betreft alleen de gevallen waarin zij die als getuige, als deskundige of als tolk geroepen zijn om voor eenig bevoegd gezag op een bepaalde plaats en tijd te verschijnen, ten einde aan hunne wettelijke verpligting te voldoen, aan die oproeping geen gevolg geven, door op den aangewezen tijd van die plaats weg te blijven. Daarvan kan geen sprake zijn bij niet-voldoening door een burgerlijk geneeskundige aan een op hem verstrekte aanwijzing als bij art. 89 der militiewet bedoeld. Zoodanige niet-voldoening is sedert de invoering van dit wetboek niet meer strafbaar. — H. R. 19 November 1894; W. 6586; P. v. J. 1894, 100; W. B. A. 2381; Rep. 1894, 3529.

Art. 446.

546. Verordening door de openbare macht van hulpbetoon. Art. 446 Wetboek van Strafrecht. — W. B. A. 2452.

547. De kantonregter kennis nemende van een overtreding van dit art., is verpligt een beslissing te geven omtrent het bestanddeel in de dagvaarding vermeld, dat de weigering van hulpbetoon plaats had „bij ontdekking van een misdrijf op heeter daad. — H. R. 16 November 1896; W. 6886; P. v. J. 1896, 99; Rep. 1896, 6675.

Art. 449.

548. Is de bedienaar van den godsdienst strafbaar, die hier te lande inzegent een buitenlands gesloten huwelijk, waarvan hem vooraf de in behoorlijken vorm opgemaakte acte is vertoond, doch van welk huwelijk, gelijk hem bekend was, de afkondigingen hier te lande niet hebben plaats gehad? — Neen. — Regtsg. Adv. XI, 180.

Art. 454.

549. Het verbod in dit art. om aan kinderen beneden 16 jaren sterken drank te verkoopen is algemeen, zonder te onderscheiden of het kind koopt voor zich zelf of voor een ander, terwijl in dit art. niet voorkomt wat aanleiding kan geven tot de opvatting als zou van de hoeveelheid van den aan het kind verkochten drank de strafbaarheid afhankelijk zijn. — H. R. 4 Januarij 1897; P. v. J. 1897, 9; W. 6914.

Art. 457.

550. Het voorschrift van art. 1 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86) houdende verbod van alle vreemde of particuliere loterijen, is een verbodsbepaling zonder straf. — Regtb. Arnhem 27 October 1896; Anders Kantg. Terborgh 9 September 1896; W. 6883; P. v. J. 1896, 91; W. B. A. 2477; Rep 1896, 7398.

Art. 458.

551. Mr. A. A. Cnopius. De overtredingen betreffende de veldpolitie in de praktijk. — T. v. S. IX, 255.

552. Bij verordening mag niet worden verboden: „paarden, runderen of andere dieren mogen niet loopen in weiden of op landen als de eigenaar dier dieren daartoe niet geregtigd is"; de eigenaar is bij niet-nakoming dezer bepaling strafbaar; zoodanige bepaling is niet verbindend, omdat dit onderwerp reeds geregeld is bij artt. 458, 459 en 461 Strafr. — Kon. Besl. 13 Mei 1896 (St. 79); W. 6817; W. B. A. 2455; Luttenberg 123; Kon. Besl. 21 Februarij 1896 (St. 28); Gemst. 2335.

Art. 460.

553. Dit art. verbiedende gedurende de maanden Mei tot en met October, zonder daartoe geregtigd te zijn over eenig weiland te loopen, verstaat daaronder alleen land, dat tot weide bestemd, ook daartoe dient, alzoo niet een voetpad dat zichtbaar door een weide loopt. Waar iemand, wegens overtreding van vermeld verbod gedagvaard tot zijn verdediging aanvoert, dat het voetpad waarover hij geloopen heeft, is een openbare weg, vormt deze verdediging, indien zij voldoende aannemelijk wordt gemaakt, een geschilpunt van burgerlijk regt, daar indien de bezitter of eigenaar van zoodanig pad bij den burgerlijken regter opkomt tegen hem, die inbreuk makende op zijn uitsluitend bezit of de vrije uitoefening van zijn eigendomsregt, van dat pad gebruik maakt, als ware het een openbaar voetpad, die regter bevoegd en verpligt is omtrent dat geschil, als betreffende eigendom of daaruit voortspruitende regten uitspraak te doen. Onjuist is dus de beslissing, waarbij op grond, dat gemelde verdediging niet uitmaakt

een geschilpunt van burgerlijk, maar van publiek regt, een verzoek tot schorsing der strafvervolging is afgewezen. — H. R. 25 November 1895; P. v. J. 1896, 3; W. 6744; Rep. 1895, 6079.

Art. 461.

554. Geen veroordeeling wegens overtreding van dit art. kan worden uitgesproken, indien de grond waarover de beklaagde geloopen heeft, het karakter heeft van een ten openbaren dienste be stemde weg die alleen niet op den ligger is gebracht, daar als dan het bestanddeel der overtreding, uitgedrukt in de woorden, „zonder daartoe geregtigd te zijn", niet is bewezen. — H. R. 29 Junij 1895; P. v. J. 1896, 69; W. 6842; Rep. 1896, 7955.

INVOERINGSWET VAN 15 APRIL 1886 (ST. 64).

Art. 7.

555. Mr. C. Segers. Invordering van boeten wegens overtreding van de wet op de bedrijfsbelasting. — W. 6793; Anders mr. I. Everts BHzn., W. 6799.

Art. 10, no. 1.

556. P. L. van Meeuwen. Het eigendomsrecht op niet bevaarbare, noch vlotbare rivieren. Leiden 1896.

557. Regeling van het bakenwezen op openbare wateren. — Wet 20 April 1895 (St. 71) Luttenberg 100.

Art. 10, no. 2.

558. De vroeger bestaan hebbende onzekerheid omtrent de toepasselijkheid van de bij art. 1, alin. 2 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86) bedreigde straf is opgeheven door dien in art. 10 der invoeringswet de artt. 1 en 5 der wet van 22 Julij 1814 uitdrukkelijk zijn van kracht verklaard met bepaling, dat de woorden in het tweede lid „van honderd zilver ducatons" vervangen worden door „van ten hoogste een honderd gulden". De strafbepaling van het tweede lid van bedoeld art. 1 is nu ook toepasselijk op overtreding van het eerste lid van dat art. — Kantg. Terborg 9 September 1896; Anders Regtb. Arnhem 27 October 1896; P. v. J. 1896, 91; W. 6883; W. B. A. 2477; Rep. 1896, 7398.

Art. 10, no. 3.

559. Nadat de strafbepaling van art. 6 der Zondagswet, wat de gevangenisstraf betreft, is afgeschaft door art. 9 der wet van 22 April 1864 (St. 29) is deze laatste wet in haar geheel afgeschaft bij art. 3c der Invoeringswet, terwijl art. 6 der Zondagswet — zoover nog bestaande — werd gehandhaafd bij art 10, no. 3 der Invoeringswet, met dien verstande, dat het algemeen minimum van 50 cent ook voor deze strafbepaling kwam te gelden en omtrent de vervangende hechtenis de algemeene regel van art. 23 Wetboek van Strafrecht toepasselijk werd. — H. R. 16 April 1895; W. 6653; P. v. J. 1895, 40; N. R. CLXIX, 316; v. d. H., Strafr. 1895, 113; H. R. 10 Junij 1895; W. 6682; P. v. J. 1895, 52; N. R. CLXX, 140; v. d. H., Strafr. 1895, 211; Rep. 1895, 6338.

560. Naar het Nederlandsch taaleigen, onderscheidt het woord „arbeid" vergeleken met het synoniem woord „werk" zich van dit laatste, doordien het altijd het begrip mede brengt van vermoeiende inspanning der lichaamskrachten of geestvermogens, al kan men ook bij vergelijking, van een ligteren, of zelfs van een ligten arbeid spreken. Die onderscheiding is ook in de Zondagswet geëerbiedigd, zoodat waar deze van op Zondag verboden arbeid spreekt, daar niet onder vallen eenige zeer ligte werkzaamheden van zeer korten duur. — H. R. 21 October 1895; W. 6724; P. v. J. 1895, 90; W. B. A. 2427; Gemst. 2306; N. R. CLXXI, 32; v. d. H., 1895, 322; Luttenberg 216; Rep. 1895, 6335.

571. Het op muziek dansen door verschillende personen in een voor het publiek open staand tot dansen ingerigt lokaal, door die personen binnen gegaan met het doel om te dansen, is niet anders te beschouwen dan als een publieke danspartij in den zin van art. 4 der Zondagswet. — H. R. 4 Mei 1896; P. v. J. 1896, 49; W. B. A. 2495; Rep. 1896, 8200.

562. Bierhuizen zijn niet begrepen onder de in art. 3 der Zondagswet bedoelde plaatsen waar drank verkocht wordt. — Kantg. Harlingen 1 December 1894; P. v. J. 1895, 52; Anders Regtb. Leeuwarden 26 Januarij 1895; P. v. J. 1895, P. v. J. 1895, 52; Rep. 1895, 6336.

Art. 10, no. 26.

563. Als een eigenaar van vee, dat verdacht is van mond en klauwzeer, een afscheiding waardoor eene weide in tweeën gesplitst is, wegneemt, zoodat het verdacht vee van de eene in de andere helft der weide kan komen en ook komt, dan kan hij niet gezegd worden dat vee in den zin van art. 15 der wet van 20 Julij 1870 (St. 131) te vervoeren. — Kantg. Delft 20 October 1894; W. 6614; Rep. 1895, 6065.

564. Voor het met kennis geven aan den burgemeester van het zich openbaren bij eenig stuk vee van verschijnselen eener besmettelijke ziekte (art.

13 der wet van 20 Julij 1870 (St. 131) is noodig, dat de beklaagde houder of hoeder van het aangetaste vee was; dit ligt niet opgesloten in de te lastelegging, dat de beklaagde bevonden is te hebben weiden twee hem toebehoorende runderen.— Kantg. Oud-Beijerland 20 Maart 1895; P. v. J. 1895, 80; Rep. 1895, 6064.

565. Voor de strafbaarheid van het vervoer van door besmettelijke ziekte aangetast vee (art. 21 der wet van 1870) is het onverschillig of de dader met het bestaan der ziekte bekend was of had behooren te zijn, daar in geval van overtreding onderzoek naar schuld van beklaagde overbodig is. — Kantg. Rotterdam 21 Maart 1895; P. v. J. 1895, 76; Rep. 1895, 6066.

566. Ingeval van vervoer van vee, verdacht van besmettelijke ziekte, behoort de regter ook het vee bij het constateeren der overtreding niet in beslag genomen, welk vee eveneens verdacht wordt, mede verbeurd te verklaren. — Kantg. Dokkum 15 Augustus 1895; W. 6786; Rep. 1896, 7953.

Art. 10, no. 27.

567. Een hoofd der school is verpligt om aan een vertrekkend onderwijzer dier school zijn vaccinebewijs terug te geven; doet hij dit niet, dan is hij strafbaar krachtens art. 17, alin. 2 der wet van 4 December 1872 (St. 134). — Kantg. Beetsterzwaag 25 April 1896; P. v. J. 1896, 17; Rep. 1896, 6549.

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN.

AANTEEKENINGEN

OP DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

BEVATTENDE

DE LITTERATUUR EN DE JURISPRUDENTIE;

DOOR

MR. W. C. I. J CREMERS,
OUD-VICE-PRESIDENT VAN HET GEREGTSHOF TE ARNHEM.

DERDE VERVOLG WETBOEK VAN STRAFREGT.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1902.

STOOMDRUKKERIJ VAN J. B. WOLTERS.

VERKLARINGEN DER VERKORTINGEN.

Kon. Besl.	Koninklijk Besluit.
M. B. Z.	Circulaire of missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken.
M. F.	» » » » » Minister van Financiën.
M. J.	» » » » » Minister van Justitie.
B. W.	Burgerlijk Wetboek.
K.	Wetboek van Koophandel.
B. R.	Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.
Grw.	Grondwet.
H. R.	Arrest van den Hoogen Raad.
Kantg.	Vonnis van het Kantongeregt.
Arbitr. Uitspr.	Arbitrale uitspraak.
St.	Staatsblad.
Bijv.	Bijvoegsel op het Staatsblad; originele uitgave.
Bijv. E.	Bijvoegsel op het Staatsblad; uitgave van Mr. D'ENGELBRONNER.
W.	Weekblad van het Regt.
N. R.	Nederlandsche Regtspraak. Verzameling van arresten, eerst uitgegeven door BLOCX en STUART, later door DE GIJSELAAR.
v. d. H., B. R.	VAN DEN HONERT, Verzameling van arresten, Burgerlijk Regt en Burgerlijke Regtsvordering.
v. d. H., G. Z.	Idem, Gemengde Zaken.
v. d. H., Strafr.	Idem, Strafrecht en Strafvordering.
v. d. H., Bel.	Idem, Belastingen.
v. d. H., J. V.	Idem, Jagt en Visscherij.
N. R. Bijdr.	Nieuwe Bijdragen voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van DE GEER en FAURE.
R. B.	Regtsgeleerd Bijblad.
N. R. B.	Nieuw Regtsgeleerd Bijblad.
R. Bijdr.	Bijdragen tot Regtsgeleerdheid en Wetgeving, van DEN TEX en VAN HALL.
N. Jaarb.	Nederlandsche Jaarboeken voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving.
N. Mag. v. H.	Nieuw Magazijn van Handelsregt van Mrs. A. DE VRIES en J. A. MOLSTER.
Them.	Themis, Regtskundig tijdschrift.
Opm. en Med.	Opmerkingen en Mededeelingen, van Mrs. A. OUDEMAN en G. DIEPHUIS.
Tijds. N. R.	Tijdschrift voor het Nederlandsch Regt.
Jur. Corr.	Juridische Correspondent, tijdschrift.
Jur. Vraagal.	De Juridische Vraagal en Opmerker, tijdschrift.
Corr.	Correspondentieblad voor de Broederschap der Notarissen in Nederland.
R. en W.	Regt en Wet, tijdschrift voor het Notarisambt.
Tijds. d. R.	Tijdschrift voor de registratie, het notarisambt, hypotheekwezen en de regten van zegel, griffie en successie.

T. v. N.	Tijdschrift voor het Notarisambt.
Jur.-Ver.	Handelingen der Nederlandsche Juristen-Vereeniging.
N. N.	Notariëele Nieuwsbode.
P. W.	Periodiek Woordenboek der registratie.
Regtsg. Adv.	Verzameling van regtsgeleerde adviezen.
Amst. Regtsp.	Amsterdamsche regtspraak. — Uitspraken. Mengelingen.
R. B. v. N.	Regtskundig Blad voor het Notarisambt.
W. v. N. R.	Weekblad voor Notarisambt en registratie.
Vraagst.	Behandeling van verschillende vraagstukken uit het Burgerlijk Wetboek. — Sneek 1846 en 1848, 2 stukken.
Regtsg. Opst.	Mr. M. DES AMORIE VAN DER HOEVEN en A. DE VRIES, Regtsgeleerde Opstellen. — Amsterdam 1852.
W. DE GELDER, Adv.	W. DE GELDER, Adviezen op het gebied van zegel, registratie, successie, hypotheken en notariaat. — Zalt-Bommel 1857—1866.
Regtz.	De Regtzaal, bearbeid door Mr. J. B. Vos, onder toezigt van Mr. J. M. GOUDSMIT.
R. v. S.	Raad van State. Geschillen van bestuur.
OUDEMAN, 1e en 2e.	Mr. A. OUDEMAN, Regterlijke uitspraken over het Groninger beklemregt. Eerste en tweede uitgave. — Groningen 1851—1861.
Vragen v. N. R.	Vragen van Nederlandsch regt, beantwoord door eenige Amsterdamsche regtsbeoefenaars, 2 stukken. — Amst. 1849 en 1850.
LUTTENBERG.	LUTTENBERG's Chronologische verzameling van wetten en besluiten, thans uitgegeven door L. N. SCHUURMAN.
Gids.	Mr. J. H. G. BOISSEVAIN, Gids voor plaatselijke besturen.
Bijdr.	Bijdragen tot de kennis van het stads-, provinciaal- en gemeentebestuur in Nederland, van BOER en FRUIN.
Gemst.	Gemeentestem, Weekblad aan de belangen van de gemeenten in Nederland gewijd. — 's Gravenhage, 35 jaargangen.
W. B. A.	Weekblad voor de burgerlijke administratie. — Arnhem, 37 jaarg.
K. v. H.	Mr. F. KUIJPER VAN HARPEN. Verzameling van gewijsden in zaken van zee-assurantie, sedert 1838. — Amsterdam 1859.
Mr. L. HERTZVELD.	Onuitgegeven Burgerlijke regtspraak van het Provinciaal Geregtshof in Overijssel. — 's Gravenhage 1876.
Mr. L. HERTZVELD.	Onuitgegeven Burgerlijke regtspraak van het Provinciaal Geregtshof in Gelderland. — 's Gravenhage 1862.
N. M. v. H.	BOAS en VERKOUTEREN. Nieuw Magazijn van Handelsregt. — Amsterdam.
R. M.	DRUCKER en MOLENGRAAFF, Regtsgeleerd Magazijn. Tijdschrift voor binnen- en buitenlandsche rechtsstudie. — Haarlem.
Rep.	Repertorium van de Nederlandsche jurisprudentie en rechtslitteratuur.
T. van A. R.	Tijdschrift ter beoefening van het Administratief recht van H. G. HARTMAN Jz.
T. v. N. R.	Tijdschrift gewijd aan Rechtsgeleerdheid, Notariaat en Registratie. — Amsterdam 1874 en vg.
Maandb. v. D.	Maandblad voor Deurwaarders.
N. W.	Notariëel Weekblad.

DERDE VERVOLG WETBOEK VAN STRAFREGT.

DERDE VERVOLG DER AANTEEKENINGEN

OP HET

WETBOEK VAN STRAFREGT.

Wetb. v. Strafr. — Litt. — Art. 1—2.

1. Mr. L. Ch. Besier. Rechtvaardigingsgrond of bestanddeel van het strafbaar feit. — R. Mag. XVI, 183.

2. Mr. M. C. Piepers. De tegenwoordige inzichten omtrent het strafrecht en het onderwijs daarin aan 's Rijks Hoogescholen. — T. v. S. XIII, 138.

3. L. M. Fredanus van Gelder. Het samentreffen van dolus en culpa bij één delikt. — Amsterdam 1894; aang. mr. S. J. M. van Geuns, W. 6551.

4. D. J. de Geer. De grenslijn tusschen opzet en schuld. — Utrecht 1895.

5. Mr. J. J. van Meerbeke. Over de nieuwe richtingen op strafrechtelijk gebied, bij zijne installatie tot vice-president van den Hoogen Raad. — W. 7376.

6. Mr. L. Ph. J. Wupperman. (In)determinisme en strafrecht. — T. v. S. XIV, 222.

7. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. Bijdrage tot de kennis der straffen in Nederland. — T. v. S. XIV, 1.

8. A. A. Cnopius. De novelle op het derde boek van het Wetboek van Strafrecht. — T. v. S. XIII, 377.

9. Jhr. mr. A. J. Rethaan Macaré. Vrijheidsbeneming als straf. — R. Mag. XX, 257.

10. Jhr. mr. Rh. Feith. De voorgestelde novelle betreffende de algemeene leerstukken in het Wetboek van Strafrecht. — R. Mag. XX, 395.

11. F. J. Bolsius. Van den invloed der dwaling in het recht op strafbaarheid. — Amsterdam 1898; aang. mr. H. P. Marchant, R. Mag. XVIII, 617; mr. J. Limburg, W. 7444.

12. Mr. H. van der Hoeven. Over de waardeering en hervorming van het Strafrecht. Rede, uitgesproken op den 327sten verjaardag der Universiteit te Leiden op 8 Februarij 1902. — Leiden 1902.

13. F. Buys. Prejudiciëele geschillen in het strafproces. — Amsterdam 1899; aang. mr. Rh. Feith, W. 7330.

14. J. F. van Nieuwkuyk. Het fiscale strafrecht en de fiscale strafactie voor ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen. — Aang. mr. A. A. de Pinto, W. 7445

15. Mr. A. de Graaf. Opvoeding van gevangenen. — Aang. mr. J. Domela Nieuwenhuis, T. v. S. XII, 410.

16. J. R. B. de Roos. De strafmiddelen in de nieuwere strafrechtswetenschap. — Amsterdam 1900; aang. mr. S. J. M. van Geuns, W. 7515.

17. Mr. J. R. B. de Roos. Iets over determinisme in het Strafrecht. — T. v. S. XIII, 410.

18 C. Frikkers. Strafrechtelijke ontzetting van rechten en het buitenlandsche vonnis. — Amsterdam 1897; aang. mr. Henri Hymans, W. 7118.

19. Ontwerp van een Wetboek van Strafrecht voor de inlanders in Nederlandsch-Indië, met memorie van toelichting, samengesteld op last van ZEx. den Minister van Koloniën. — 's Gravenhage, Landsdrukkerij 1902.

Art. 1.

20. Na de invoering der wet van 1 Mei 1894 op de bedrijfsbelasting is overtreding van de wet op het patent, gepleegd onder de werking van laatstgenoemde wet, niet meer strafbaar. — Regtb. Arnhem 15 Mei 1896; W. 6628.

Art. 1, alin. 2.

21. Op de intrekking van tijdelijk uitgevaardigde verbodspalingen is art. 1, alin. 2 niet van toepassing. — H. R. 6 Junij 1898; W. 7139; P. v. J. 1898, 54; v. d. H., Strafr. 1898, 251; N. R. CLXXIX, 153; W. B. A. 2583; Rep. 1898, 881.

Art. 2.

22. C. van Vollenhoven. Omtrek en inhoud van het internationale recht. — Leiden 1898.

23. Mr. J. M. Hoog. De rechtstoestand van en op de Zuiderzee. — Themis LXI, 236; W. 7459.

24. De territoriale wateren in de Noordzee moeten gerekend worden te behooren tot het rijk in Europa, en vallen alzoo ten volle onder het gebied der Nederlandsche strafwet. — Hof Amsterdam 19 December 1898; W. 7254; P. v. J. 1899, 37; H. R. 20 Maart 1899; W. 7259; P. v. J. 1899, 72; v. d. H., Strafr. 1899, 144; N. R. CLXXXI, 395; Rep. 1899, 2367.

25. De plaats des misdrijfs wordt niet bepaald door de plaats waar het gevolg van des daders handelingen zich openbaart, maar door de plaats waar datgene, hetwelk zijnerzijds bij het plegen van een misdrijf vereischt wordt, door hem persoonlijk is volvoerd. Dit is ook de opvatting van het Nederlandsch Wetboek van Strafrecht, ook blijkens een bij de schriftelijke gedachtenwisseling over art. 2 door de regeering op het verslag der Tweede Kamer gegeven en toen niet bestreden antwoord. — H. R. 16 October 1899; W. 7347; P. v. J. 1899, 80; N. R. 183, 42; v. d. H., Strafr. 1899, 357; Rep. 1899, 2321.

Art. 5.

26. De omstandigheid, dat een feit in het buitenland door een Nederlander gepleegd en als het in het buitenland strafbaar is, is een voorwaarde voor de toepasselijkheid der Nederlandsche wet en geen element van het ten laste gelegd feit. Mitsdien behoeft die omstandigheid niet in de dagvaarding te worden vermeld. — Regtb. Roermond 30 November 1898; P. v. J. 1898, 98; Rep. 1898, 882.

Art. 9.

27. Mr. J. B. B. de Roos. De strafmiddelen in de nieuwere strafrechtswetenschap. — Aang. mr. S. J. M. van Geuns, W. 7515.

28. E. P. F. A. van den Bogaert. Het gevolg van een misdrijf, grond voor strafverzwaring. — Amsterdam 1885.

29. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. Bijdrage tot de kennis der straffen in Nederland. — T. v. S. XIV, 1.

Art. 12.

30. A. H. Buchler. De cellulaire gevangenisstraf voor jeugdige misdadigers in Nederland. — Groningen 1894.

Art. 22.

31. Is herziening wenschelijk van de voorschriften ter uitvoering van art. 22 Wetboek van Strafrecht? Zoo ja, in welken zin? — Ned. Jur.-Ver., W. 7026.

Art. 27.

32. Ingeval de regtbank den tijd, door den veroordeelde vóór de tenuitvoerlegging harer uitspraak voorloopig in verzekerde bewaring doorgebracht, g e h e e l in mindering heeft gebracht op de hem opgelegde straf, mag, indien door hem alleen hooger beroep is ingesteld, het Hof deze voor den veroordeelde gunstige beslissing niet beperken tot een deel der door hem voorloopig in verzekerde bewaring doorgebrachten tijd. — H. R. 27 Februarij 1899; W. 7247; P. v. J. 1899, 26.

Art. 33.

33. N. A. Mensing van Charante. Het recht van inbeslagneming bij strafbare feiten. — Amsterdam 1898.

34. De artt. 33 en 34, waarbij aan den regter de bevoegdheid wordt gegeven om bij overtreding in de bij de wet genoemde gevallen verbeurdverklaring uit te spreken van voorwerpen, hetzij ze al of niet in beslag zijn genomen, moeten in verband met art. 91 niet toepasselijk worden geacht op de wet van 20 Julij 1870 (St. 131), waar in art. 36, zooals dit bij de invoeringswet is gewijzigd, wel een gebiedend voorschrift tot verbeurdverklaring is te vinden, doch enkel van voorwerpen, welke in beslag genomen zijn. — Regtb. Rotterdam 16 November 1897; P. v. J. 1897, 97.

35. Verbeurdverklaring, als zijnde een bijkomende straf, kan niet worden uitgesproken ten laste van een beklaagde, wiens schuld niet bewezen is. Dit beginsel geldt ook voor de toepassing der jachtwet ten aanzien van in beslag genomen wild. — H. R. 20 April 1896: W. 6799; P. v. J. 1896, 43; v. d. H., J. & V. XII, 117; N. R. CLXXII, 412.

Art. 36.

36. Mr. R. del Campo. Over de wijze waarop de kosten van openbaarmaking van het vonnis op den veroordeelde moeten worden verhaald. — W. 7119, 7125.

37. De kosten, verbonden aan de door den regter bevolen openbaarmaking van een vonnis, kunnen niet bij lijfsdwang op den veroordeelde worden verhaald. — Kantg. Haarlem 20 April 1898; Regtb. Haarlem 9 Junij 1898; P. v. J. 1898, 90; H. R. 24 October 1898; W. 7193; P. v. J. 1898, 94; P. W. 9097; v. d. H., Strafr. 1898, 349; N. R. CLXXX, 48; Rep. 1898, 775.

Art. 37.

38. Dr. A. Aletrino. Over ontoerekenbaarheid, openbare les als privaat-docent. — Amsterdam 1899.

39. Mr. S. J. M. van Geuns. Eene definitie van krankzinnigheid. — T. v. S. X, 343.

40. Als iemand ten gevolge van chronisch morphinisme in zijne verstandelijke vermogens is gestoord, kunnen hem diefstallen niet worden toegerekend. — Regtb. Amsterdam 29 Augustus 1901; P. v. J. 1901, 77.

41. Als een beklaagde een diefstal pleegt onder den invloed van psychische debiliteit, behoort hij te worden ontslagen van regtsvervolging. — Regtb. Amsterdam 7 December 1900; P. v. J. 1901, 73.

Art. 38.

42. Mr. J. Domela Nieuwenhuis. De zoogenaamde strafrechtelijke minderjarigheid. — T. v. S. XIII, 111, 237.

43. L. M. Hermans. Onze rijks-opvoedingsgestichten, resultaten eener particuliere enquête.— Amsterdam 1900.

44. Mr. B. Hes. Huisarrest als straf voor jeugdige misdadigers. — W. 7437.

45. De strafrechtelijke minderjarigheid. — W. 7428.

Art. 39.

46. Mr. C. Loosjes. Crimineele statistiek betreffende jeugdige veroordeelden (inzonderheid wegens straatschenderij). — T. v. S. XIII, 91.

Art. 41.

47. J. J. Heyse. Noodweer. Eene rechtsvergelijkende studie. — Zierikzee 1898; aang. mr. S. J. M. van Geuns, Themis LIX, 2; W. 7151.

48. Er is geen quaestie van de strafbaarheid uitsluitende provocatie, als vaststaat dat de verdachte, die er zich op beroept door den persoon dien hij, verdachte, mishandelde, met kalme welwillendheid werd weerhouden van het verstoren der rust en het bedreigen der veiligheid van anderen. — Regtb. Amsterdam 15 Julij 1898; P. v. J. 1898, 80; Rep. 1898, 1235.

49. Nederlanders, die op Nederlandsch grondgebied door Duitsche beambten, met wie zij kort te voren onder gelag van sterken drank hebben gezeten, worden aangegrepen en met gevangenneming bedreigd. moeten geacht worden bij eene gevolgde mishandeling uit noodweer te hebben gehandeld. — Regtb. Arnhem 26 Februarij 1901; P. v. J. 1901, 34; Hof Arnhem 18 April 1901; P. v. J. 1901, 63.

50. Als bewezen is, dat een beklaagde een ander aangreep met geen ander oogmerk dan om zijne echtgenoote tegen een aanranding door dien ander te verdedigen, kan niet worden aangenomen, dat bij dien beklaagde het opzet om te mishandelen bestond. — Hof Amsterdam 21 Februarij 1899; P. v. J. 1899, 78; Rep. 1899, 2329.

51. Indien de eerste handtastelijkheid, hoewel verklaarbaar, toch wederregtelijk was, van den beklaagde is uitgegaan, daar kan van noodweer geen sprake zijn. — Regtb. Amsterdam 7 September 1900; P. v. J. 1901, 9.

52. In de bewering van een beklaagde, dat hij handelde onder den indruk van hevige drift, opgewekt doordien hij zag dat zijn vader op den grond werd geworpen, ligt geen beroep op noodweer. — H. R. 30 April 1900; W. 7452; P. v. J. 1900, 65; v. d. H., Strafr. 1900, 206; N. R. CLXXXVII, 595; Rep. 1900, 4627.

53. Een mishandeling door iemand, die op heeterdaad op een strafbaar feit werd betrapt, en daarop door een particulier persoon werd aangehouden, gepleegd op den persoon die hem aanhield, kan niet gezegd worden begaan te zijn ter noodzakelijke verdediging tegen eene wederregtelijke aanranding. — Regtb. Amsterdam 11 Januarij 1900; P. v. J. 1900, 43; Rep. 1900, 4628.

Art. 42.

54. Mr. C. A. J. Hartzfeld. Artikel 42 van het Wetboek van Strafrecht. — T. v. S. XI, 238.

Art. 44.

55. Het gebruik maken van zijn sabel door een militair bij het plegen van een strafbaar feit op den openbaren weg of in een voor het publiek toegankelijke plaats, levert de verzwarende omstandigheid op van dit art. — Hoog Mil. Ger. 6 November 1894; W. 6581; Rep. 1894, 3299.

Art. 45.

56. Mr. A. A. de Pinto. Strafbare poging tot misdrijf. — W. 7518.

57. B. de Jonge. De rechtsgrond van de strafbaarheid der poging. — T. v. S. XIV, 5.

58. Mr. W. Ph. Scheuer. De strafbare poging. — T. v. S. XV, 1.

59. B. Hes. Poging tot misdrijf volgens het Italiaansche recht. — Groningen 1898; aang. mr. L. A. Michiels, W. 7291.

60. Strafbare poging tot misdrijf. — W. 7518.

61. Poging tot diefstal van het geld dat iemand bij zich zou hebben, als later blijkt dat die persoon geen geld bij zich had. — Regtb. Roermond 5 December 1899; P. v. J. 1900, 40; Rep. 1900, 4387.

62. Een zakkenroller, die zijn hand brengt in den zak van een ander en de hand daarna op een beweging van dien ander onmiddellijk terugtrekt, is schuldig aan poging tot diefstal, onafhankelijk van de vraag of er iets in den zak was. — Regtb. Amsterdam 28 Januarij 1897; Rep. 1897, 8570.

63. Indien iemand voornemens is geld uit een winkellade te stelen, alleen daarin wordt verhinderd door de omstandigheid dat zich niets in die lade bevindt, is hij schuldig aan poging tot diefstal. Immers, wel is in het algemeen geen misdrijf denkbaar als de dader zich voorneemt iets te doen wat onmogelijk is, doch de voorgenomen daad bestond in dezen in het ontvreemden van geld of van wat anders van zijn gading zich in de winkellade mocht bevinden, zoodat die daad niet tot onderwerp had een bepaalde zaak, maar iets geheel onbepaalds en de volvoering der voorgenomen daad niet was onmogelijk, daar het zeer wel mogelijk was dat zich iets in de lade bevond en derhalve de volvoering der voorgenomen daad niet is belet door de onmogelijkheid der volvoering, maar door eene toevallige van des daders wil onafhankelijke omstandigheid. — Hof Amsterdam 22 Augustus 1899; W. 7343; P. v. J. 1899, 94; Rep. 1899, 2524.

64. Ingeval eener poging tot doodslag, gepleegd door middel van een revolver, kan van een absoluut ondeugdelijk middel geen sprake zijn, indien vaststaat dat het feit, dat bij het lossen der schoten, de kogels den loop van den revolver niet hebben verlaten, alleen is toe te schrijven aan den zamenloop van twee toevallige omstandigheden, te weten: 1°. de roest of loodaanzetting in den loop van den revolver en 2°. de lading, die toen te zwak was om bij het schieten den kogel uit te drijven. — Hof Arnhem 18 Mei 1899; P. v. J. 1899, 44; Rep. 1899, 2521; H R. 29 Junij 1899; W. 7319; P. v. J. 1899, 66; v. d. H., Strafr. 1899, 298; N. R. CLXXXII, 399; Rep. 1899, 2522.

65. In het algemeen is geen misdrijf denkbaar als de dader zich voorneemt iets te doen wat onmogelijk is: een poging om iets dergelijks te doen, zou dus ook niet zijn een poging tot misdrijf. Van zoodanige poging om te doen wat onmogelijk is, kan geen sprake zijn als de dader zich voorneemt om het geld, dat zich in een zak mocht bevinden, daaruit te stelen en in de uitvoering van dat voornemen verhinderd wordt door het feit, dat hij, na zijn hand in den zak te hebben gestoken, tot de ontdekking komt dat zich geen geld in den zak bevindt. — Hof 's Hertogenbosch 28 Februarij 1900; P. v. J. 1900, 23; Rep. 1900, 4388.

66. Er is poging tot oplichting, als iemand bij een handelsfirma, voorgevende lasthebber te zijn van een andere handelsfirma, waarmede de eerstbedoelde zaken doet, goederen bestelt en de afgifte dier goederen alleen voorkomen wordt, doordat de eerstbedoelde firma ten slotte wantrouwend wordt en inlichtingen inwint bij laatstgenoemde firma. — Regtb. Amsterdam 24 Februarij 1899; P. v. J. 1900, 13; Rep. 1900, 4390.

67. Poging tot oplichting bestaat, als de beklaagde alles heeft gedaan wat noodig is om de afgifte te verkrijgen en hij daarvan alleen afziet, toen hij bemerkt dat het wantrouwen van den persoon dien hij wilde oplichten, was gaande gemaakt en hij mitsdien zag dat een onderzoek dreigde. — H. R. 24 October 1898; W. 7195; P. v. J. 1898, 94; v. d. H., Strafr. 1898, 322; N. R. CLXXX, 1; Rep. 1898, 1067.

68. Poging tot vergiftiging is niet strafbaar,

als zij gepleegd wordt met een hoeveelheid gift, die onmogelijk den dood van het gewilde slachtoffer ten gevolge kan hebben. — Regtb. Zutphen 25 April 1900; Hof Arnhem 7 Junij 1900; P. v. J. 1900, 51; Rep. 1900, 4391.

69. Voor poging tot diefstal, waarbij de schuldige zich den toegang tot de plaats des misdrijfs heeft verschaft door middel van braak, is geen vereischte dat de toegang reeds is verkregen, maar voldoende, dat de dader getracht heeft dien toegang door braak te bekomen. — Hof Amsterdam 20 Junij 1900; P. v. J. 1901, 59.

70. Daden van geweld, ondernomen met het voornemen om eene vrouw te dwingen tot het hebben van vleeschelijke gemeenschap, zijn een begin van uitvoering van dat misdrijf en leveren dus alle overige vereischten voor poging tot verkrachting. — H. R. 11 November 1901; P. v. J. 1901, 94.

71. De stelling, dat een absoluut ondeugdelijk middel de strafbaarheid eener poging tot misdrijf uitsluit, vindt in de Nederlandsche strafwet geen steun. — Regtb. Rotterdam 16 Julij 1897; W. 7064; Hof Amsterdam 7 Februarij 1899; W. 7256; Hof Amsterdam 17 Maart 1899; P. v. J. 1899, 50; Rep. 1899, 2520.

72. Poging tot misdrijf bestaat ook, als het onvrijwillig terugtreden des daders niet plaats heeft, bij de verdere uitvoering van het misdrijf zich onvoorziene omstandigheden hebben voorgedaan, die het met meer of mindere zekerheid voor den dader onmogelijk zou hebben gemaakt dat voornemen volledig uit te voeren. — Hof 's Hertogenbosch 23 Januarij 1901; P. v. J. 1901, 13.

Art. 47.

73. J. L. F. H. Geelen. Middellijk daderschap. — Amsterdam 1895; aang. mr. W. J. Karsten, Themis 1898, 166.

74. A. J. Blok. Over het onderscheid tusschen mede plegen en medeplichtig zijn. — Leiden 1893.

75. C. Feith. Vervolging van deelnemers. — Leiden 1896.

76. H. J. F. G. Westhoff. Lokbeambten. (Agents provocateurs). — Amsterdam 1893.

77. H. J. Wervelman. Noodzakelijke deelneming in het Strafrecht. — Amsterdam 1893.

78. Als twee personen te zamen een derde aanvallen en deze sterft ten gevolge van de hem toegebrachte slagen, dan is het onverschillig te weten welke slag juist den dood ten gevolge heeft gehad, omdat in ieder geval aan beide beklaagden de gevolgen van hunnen gemeenschappelijken aanval moeten worden toegerekend. — Regtb. Middelburg 12 Maart 1897; W. 6957; Rep. 1897, 8219.

79. Als bewezen is, dat een winkelier in boter van een handelaar in eene andere gemeente gevestigd, niet zelfstandig handelt, maar voor dien elders wonenden handelaar de winkelzaak uitoefende en den aanwezigen voorraad kunstboter van en voor dezen onder zich had, moet worden aangenomen, dat de nietgeoorloofde van het voorhanden hebben van surrogaatboter niet door den winkelier, maar door den handelaar is gepleegd. — H. R. 21 Junij 1897; W. 6989; P. v. J. 1897, 34; v. d. H., Strafr. 1897, 247; N. R. CLXXXVI, 250; Rep. 1897, 8500.

80. Als de medewerking aan het misdrijf van oplichting zich niet bepaalt tot het behulpzaam zijn bij het plegen van dat misdrijf, maar zich uitstrekt tot regtstreeksche deelneming aan het berichten der verdichtsels en het uitvoeren der kunstgrepen, waardoor afgifte van het goed verkregen is, dan bestaat mede-daderschap en geen medepligtigheid. — H. R. 28 October 1901; W. 7674; P. v. J. 1901, 97.

81. Als twee personen te zamen afspreken geld uit een winkellade te stelen, en vervolgens ter uitvoering van die afspraak de een in den winkel gaat en daar inderdaad geld uit de lade neemt, terwijl de ander volgens afspraak op wacht staat, dan zijn beide daders van dien diefstal. — Hof Arnhem 17 Januarij 1899; W. 7267; P. v. J. 1899, 20; Rep. 1899, 1810; anders Regtb. Zutphen 23 November 1898; P. v. J. 1899, 20; Rep. 1899, 1811.

82. Het enkel feit, dat iemand, vervolgd ter zake van het onbevoegd verkoopen van geneesmiddelen, door zijn vader als bediende in diens winkel is aangesteld, kan niet het regtsgevolg hebben, dat zijn vader in den zin van dit art. zou kunnen gezegd worden het strafbaar feit te hebben gepleegd. — H. R. 1 October 1900; W. 7497; P. v. J. 1900, 85; v. d. Strafr. 1900, 307; N. R. CLXXXVI, 1; Rep. 1900, 3391.

83. Iemand, die aan zijne bedienden beveelt eenige versperring op een openbaren weg aan te brengen, hetwelk door die bedienden is uitgevoerd, moet geacht worden dat feit te hebben doen plegen. — Regtb. Haarlem 28 October 1897; W. 7159; P. v. J. 1898, 4; Gemst. 2450; Rep. 1898, 286.

84. Onder het „doen plegen" van een strafbaar feit mag niet worden begrepen het bewegen tot een strafbaar feit van een persoon, die strafregtelijk daarvoor verantwoordelijk is. — H. R. 27 Junij 1898; W. 7146; P. v. J. 1898, 60; v. d. H., Strafr. 1898, 297; N. R. CLXXIX, 300; N. R. CLXXIX, 300; Rep. 1898, 283.

Art. 47, 2°.

85. Indien iemand uitlokt tot een misdrijf en de physieke dader brengt het niet verder dan tot poging tot het uitgelokte misdrijf, moet de uitlokker niet vervolgd worden voor uitlokking tot poging, maar voor uitlokking tot het voltooid misdrijf. — Regtb. 's Gravenhage 6 December 1897; W. 7087.

86. Gelegenheid geven tot het plegen van misdrijf valt, waar zich dit tot een zuiver tijdelijk gedoogen bepaalt, niet onder het bereik van dit art. — Regtb. Rotterdam 13 Mei 1897; W. 7059.

87. Als uitlokking in den zin van dit art. is niet te beschouwen den eenvoudigen last om eenig misdrijf te plegen. — Regtb. Amsterdam 21 Junij 1899; P. v. J. 1899, 94; Rep. 1899, 1813.

Art. 48.

88. Mr. Rh. Feith. Vervolging van deelnemers. — T. v. S. XII, 42.

89. Mr. M. G. Tieboel van den Ham. Doen plegen. — T. v. S. X, 156.

90. Als vaststaat, dat twee personen een diefstal te zamen en in vereeniging hebben gepleegd, dan kan niet worden beweerd, dat de een slechts medepligtig is omdat de diefstal in het belang van den anderen gepleegd is. — Regtb. Amsterdam 21 December 1900; P. v. J. 1901, 31.

91. Waar de bewezen verklaarde deelneming aan de met een ander voorgenomen strooperij uitsluitend heeft bestaan in het op wacht staan op de plaats waar het misdrijf door een ander persoon wordt gepleegd, ten einde te kunnen waarschuwen als zich onraad mocht voordoen, en geene feiten zijn ten laste gelegd die aanduiden dat een regtstreeksche deelneming aan de strooperij heeft plaats gehad, kan slechts sprake

zijn van een opzettelijk behulpzaam zijn bij het plegen van het misdrijf en mitsdien van medepligtigheid daaraan. — H. R. 25 Maart 1901; W. 7587; P. v. J. 1901, 30; v. d. H., Strafr. 1901, 122; N. R. CLXXXVII, 534.

92. De persoon, die ingevolge vooraf gemaakte afspraak op wacht staat, terwijl een ander een beraamden diefstal pleegt, zulks om diens veiligheid zooveel mogelijk te bevorderen, is medepligtig aan dien diefstal. — Regtb. Groningen 14 November 1901; P. v. J. 1901, 93.

93. Voor het bestaan van medepligtigheid wordt vereischt, dat het opzet tot het plegen van het misdrijf bij hem, aan wien de hulp verleend wordt, op het oogenblik dat deze wordt verleend, aanwezig is. — Regtb. 's Gravenhage 23 December 1898; W. 7074; P. v. J. 1898, 18; H. R. 13 Junij 1898; W. 7145; P. v. J. 1898, 50; v. d. H., Strafr. 1898, 262; N. R. CLXXIX, 208; Rep. 1898, 811.

94. Iemand is schuldig aan heling door het opzettelijk uit de opbrengst van eenig door misdrijf verkregen voorwerp voordeel trekken, terwijl de persoon, die tegelijkertijd teregt stond ter zake van het stelen van dat voorwerp, werd vrijgesproken op grond, dat niet was bewezen dat hij dat voorwerp had weggenomen met het oogmerk van toeeigening. — Regtb. 's Gravenhage 4 October 1900; P. v. J. 1900, 85; Rep. 1900, 3080.

95. Voor medepligtigheid aan een misdrijf wordt vereischt, dat een ander het plan tot het misdrijf heeft gevormd en dat hij, die tot het plegen van het reeds beraamd misdrijf medewerkt op een der wijzen in dit art. omschreven, daaraan medepligtig is. — Regtb. 's Gravenhage 23 December 1897; W. 7145; P. v. J. 1898, 18; H. R. 13 Junij 1898; W. 7145; P. v. J. 1898, 50; v. d. H., Strafr 1898, 262; N. R. CLXXIX, 208.

96. Een mede-dader wordt niet de medepligtige van zijn mede-dader doordat hij diens bediende is. — H. R. 23 October 1899; W. 7549; Rep. 1899, 1812; v. d. H., Strafr. 1899, 381; N. R. CLXXXIII, 107.

Art. 48, 2°.

97. Mr. G. A. van Hamel. De medepligtigen van art. 48, 2° Wetb. v. Strafr. Naar aanleiding van een arrest van den Hoogen Raad. — T. v. S. XI, 376; L. del Campo, genaamd Camp, T. v. S. XI, 453.

98. Mr. R. del Campo, genaamd Camp. Eenige opmerkingen omtrent de psychische medepligtigheid. Naar aanleiding van mr. van Hamel's bespreking van het arrest van den Hoogen Raad van 13 Junij 1898. — T. v. S. XI, 452.

99. Iemand, die opzettelijk de deur zijner woning laat openstaan, om een ander gelegenheid te geven daarin te komen om brand te stichten en die aan dien ander de gelegenheid om zich licht brandbare stoffen te verschaffen, gemakkelijk maakt, is schuldig aan medepligtigheid aan brandstichting. — Regtb. Zierikzee 11 December 1900; W. 7567; P. v. J. 1901, 30.

Art. 50.

100. W. Th. Eilerts de Haan. Persoonlijke omstandigheden, die de strafbaarheid uitsluiten, in verband met het leerstuk der deelneming. — Amsterdam 1896.

Art. 54.

101. Hij, die een smaadschrift, door een ander gesteld, omwerkt in een anderen vorm die beleedigend is, al houdt hij dien zelf niet daarvoor en het dan verspreidt, wordt zelf de dader van het smaadschrift; hierin wordt geen verandering gebracht doordat het omwerken en verspreiden door hem die het deed, in hoedanigheid van redacteur zou zijn geschied. Van toepassing van dit art., dat alleen betreft den drukker die als zoodanig, d. i. uitsluitend als drukker gehandeld heeft, is dan geen sprake. — H. R. 11 Maart 1901; W. 7579; P. v. J. 1901, 43; v. d. H., Strafr. 1901, 96; N. R. CLXXXVII, 422.

102. Een redacteur is aansprakelijk voor een stuk van beleedigenden aard in zijn courant opgenomen, zonder zich aan die aansprakelijkheid te kunnen onttrekken door den schrijver te noemen: immers, het burgerlijk regt kent niet eene zoodanige overdracht van verantwoordelijkheid, terwijl ten allen overvloede de redacteur aansprakelijk is voor de schade veroorzaakt door de zaak (de courant), die hij onder zijn opzicht heeft. — Regtb. Amsterdam 18 December 1900; W. 7623.

Art. 55.

103. Mr. L. Ch. Besier. Over voortdurende en zoogenaamde collectieve delicten. — R. Mag. XX, 81.

104. Dit art. sluit alleen uit de toepassing van meer dan een strafbepaling, maar belet niet, dat aan een feit dat onder meer dan een strafbepaling valt, een dubbele qualificatie moet worden gegeven. — H. R. 12 Junij 1899; W. 7304; P. v. J. 1899, 80; v. d. H., Strafr. 1899, 260; N. R. CLXXXII, 166; Rep. 1899, 2583.

105. Ingeval van schuldigverklaring aan twee misdrijven, waartegen ongelijksoortige hoofdstraffen (gevangenisstraf en gevangenisstraf of geldboete), bedreigd zijn, wordt het opleggen van twee straffen alleen dan door de wet verlangd, als de twee ongelijksoortige straffen uitspreekt, niet als hij van meening is, dat in het bijzonder aan zijn oordeel onderworpen geval beide misdrijven met gevangenisstraf moeten worden gestraft. — Regtb. Groningen 20 April 1899; W. 7324; Rep. 1899, 2585.

106. Ingeval van zamenloop, als bedoeld in dit art., mag wel slechts ééne straf worden toegepast, maar moeten toch aan het feit de verschillende qualificatiën worden gegeven waaronder het valt. — H. R. 15 October 1900; W. 7504; P. v. J. 1900, 91; v. d. H., Strafr. 1900, 340; N. R. CLXXXVI, 90; Rep. 1900, 4485.

107. Als iemand de Koningin en de Koningin-regentes uitfluit, dan is er geen concursus idealis (art. 55), maar concursus realis (art. 57). — Hof Amsterdam 1896; P. v. J. 1897, 39; Rep. 1897, 9576.

Art. 56.

108. Indien feitelijk is beslist, dat de feiten zijn op zich zelf staande handelingen, die niet het uitvloeisel waren van hetzelfde ongeoorloofd bedrijf van den beklaagde, wordt ook teregt aangenomen, dat die feiten niet opleveren eene voortgezette handeling in den zin van dit art. — H. R. 31 December 1900; W. 7545; P. v. J. 1901, 9; N. R. CLXXXVI, 401.

109. Het voltooid zijn van een vroeger feit verhindert niet, dat het te zamen met een later, mits gelijksoortig feit, als één voortgezette handeling in den zin van dit art. kan beschouwd worden. — H. R. 29 October 1900; W. 7510; P. v. J. 1901, 38; N. R. CLXXXVI, 90; Rep. 1899, 4483.

Art. 57.

110. Indien van geen ander verband tusschen verschillende handelingen van een beklaagde is gebleken, dan van gelijksoortigheid van voorwerp waarop zij waren gerigt en van gelijksoortigheid van oogmerk van den dader, kan geen sprake zijn van toepassing van dit art. — Hof Leeuwarden 6 Junij 1901; W. 7663.

Art. 68.

111. Verschil in de aanduiding der plaats bij overigens geheel gelijke omschrijving der feiten aan beklaagden, daarvan vroeger vrijgesproken, opnieuw ten laste gelegd, neemt de identiteit der zaak niet weg en sluit de toepasselijkheid van dit art. niet uit. — H. R. 20 Maart 1899; W. 7259; v. d. H., Strafr. 1899, 138; N. R. CLXXXI, 411.

Art. 70.

112. Ingeval eener voortdurende overtreding is bij het later constateeren van denzelfden verboden toestand, eene nieuwe strafvervolging te dier zake niet uitgesloten. — H. R. 30 October 1899; v. d. H., G. Z. XLIV, 319; N. R. CLXXXIII, 145; Rep. 1900, 4843.

Art. 74, alin. 3.

113. Deze bepaling is ook toepasselijk in geval van herhaling een zwaarder hoofdstraf, hechtenis bedreigd wordt. — H. R. 3 Junij 1901; W. 7613; P. v. J. 1901, 53.

Art. 78.

114. Mr. G. Wttewaal. Schuld. — T. v. S. XV, 20.

Art. 82.

115. H. K. Roessingh. Over lichamelijk letsel en zwaar lichamelijk letsel in het bijzonder. — Groningen 1891.

116. Bij de beoordeeling der vraag, of zwaar ligchamelijk letsel is toegebracht, is het niet de quaestie of zekere ziekte in het algemeen op grond van haren aard uitzicht op genezing overlaat, doch wat, al moge eene ziekte in het algemeen kunnen genezen, te dien aanzien aangenomen moet worden in elk spetiaal geval. Dit vooropgesteld, moet als het toebrengen van zwaar ligchamelijk letsel worden beschouwd het toebrengen eener verwonding, waardoor eene traumatische neurose is veroorzaakt, die, moge zoodanige ziekte in het algemeen lang niet ongeneeslijk zijn, zeer ernstig is en niet de minste neiging tot beterschap vertoont. — Regtb. Rotterdam 23 December 1897; W. 7136; Rep. 1898, 1544.

117. Dit art. vermeldt slechts eenige gevallen, die onder het begrip van zwaar ligchamelijk letsel gebracht moeten worden, doch dat begrip is niet tot die gevallen beperkt, al blijkt er ook al uit, dat de toegebrachte verwonding een gevolg van ernstigen aard had moeten hebben om als zwaar ligchamelijk letsel te kunnen worden aangemerkt. — H. R. 16 October 1899; W. 7344; P. v. J. 1899, 92; v. d. H., Strafr. 1899, 365; N. R. CLXXXIII, 51; Rep. 1899, 2929.

118. Eene wonde in den rug van zeven centimeter diepte, in de onmiddellijke nabijheid van de edele deelen toegebracht, waarbij door doorsnijding van een slagader aanzienlijk bloedverlies is geleden, is volgens spraakgebruik en de wet als zwaar ligchamelijk letsel te beschouwen, al moge ook tengevolge van toevallig ten dienste staande uitstekende medische verpleging geen bepaald levensgevaar te duchten zijn geweest. — Regtb. Amsterdam 13 Januarij 1898; P. v. J. 1898, 70; Rep. 1898, 1542.

119. Een schotwonde in den arm ter diepte van drie centimeter, waarbij de kogel niet, althans niet gemakkelijk is kunnen worden verwijderd, is als zwaar ligchamelijk letsel te beschouwen, ook al mag niet worden aangenomen, dat de wonde niet volkomen zal genezen. — Regtbank Winschoten 17 Junij 1898; P. v. J. 1898, 62; Rep. 1898, 1543.

120. De vraag, of eenig letsel als **zwaar** ligchamelijk letsel moet worden gequalificeerd, betreft de uitlegging der wet en behoort dus door den regter te worden beslist, doch de wet schrijft niet voor langs welken weg deze tot de wetenschap, voor die beslissing vereischt, moet komen. — H. R. 14 November 1898; W. 7203; P. v. J. 1899, 33; v. d. H., Strafr. 1898, 392; N. R. CLXXX, 139; Rep. 1898, 1545.

121. Een „belangrijk nadeel" aan een mishandelde toegebracht, is te beschouwen als zwaar ligchamelijk letsel in den zin van dit art. — H. R. 22 October 1900; W. 7505; P. v. J. 1900, 95; v. d. H., Strafr. 1890, 348; N. R. CLXXXIII, 104; Rep. 1900, 4986.

122. De dood, als onvermijdelijk gevolg eener toegebrachte wonde, valt niet onder het begrip van zwaar ligchamelijk letsel van dit art., hoedanig letsel op verschillende plaatsen in dit Wetb. steeds in onderscheiding van doodslag genoemd wordt. — H. R. 11 Februarij 1901; W. 7570; P. v. J. 1901, 25; v. d. H., Strafr. 1901, 72; N. R. CLXXXVII, 303.

Art. 86.

123. Onder het woord misdrijf in dit art. moet worden verstaan het in de strafwet omschreven spetiaal delict en niet het in concreto gepleegd feit. De wettelijke straf-verminderen van art. 39 heeft hierbij geen invloed. — H. R. 16 October 1899; W. 7349; N. R. CLXXXIII, 93; v. d. H., Strafr. 1899, 371.

Art. 100.

124. A. E. Bles. Iets over het volkenrecht in het Wetboek van Strafrecht. — T. v. S. VIII, 232.

Art. 115.

125. Mr. L. E. Visser. De neutraliteitsplichten van den Staat en de Nederlandsche Strafwet. — T. v. S. X, 389.

Art. 125.

126. A. Tak. Verkiezingsmisdrijven. — T. v. S. VII, 185.

Art. 127.

127. Het bij gelegenheid van een herstemming tusschen vier candidaten voor twee vacatures in de Staten eener provincie bij den ingang van het stembureau aan een kiezer uitreiken van een billet, waarop onder meer staat uitgedrukt, dat slechts die stemmen van waarde zijn, welke worden uitgebracht op de twee daarop bij name genoemde candidaten, is een „bedriegelijke handeling" bedoeld bij dit art., en het hier omschreven misdrijf, voltooid indien de kiezer daartoe door deze handeling bewogen, anders stemt dan hij voornemens was te doen, is een strafbare poging aanwezig indien het zoover niet komt, omdat de

kiezer, nog tijdig den bedriegelijken toeleg inziende, daaraan niet heeft toegegeven. — Hof Amsterdam 7 Februarij 1899; W. 7256; P. v. J. 1899, 50; Anders H. R. 29 Mei 1899; W. 7280; v. d. H., Strafr. 1899, 215; N. R. CLXXXII, 47.

Art. 131.

128. M. G. Tieboel van den Ham. Uitlokken en opruien. — T. v. S. VIII, 126.

129. Aan de woorden „houdt hem vast, jongens, dan zal ik hem den hals uitsnijden," moet het karakter van eene aanzetting, een opruiing worden toegekend. Iemand opruien tot het opzettelijk behulpzaam zijn bij het plegen van een misdrijf, levert op het misdrijf van opruiing. — Regtb. Winschoten 29 April 1897; P. v. J. 1897, 55; Rep. 1897, 9365 vg.

130. Opruiing, gericht niet tot het publiek, maar slechts tot twee personen, valt binnen dit art. — Hof Leeuwarden 6 Februarij 1897; P. v. J. 1897, 15.

Art. 133.

131. Iemand, die bij advertentie een verboden jachttuig te koop aanbiedt, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Middelburg 6 Januarij 1899; W. 7331; Rep. 1899, 2324.

Art. 138.

132. S. J. L. M. van Schaik. De huisvredebreuk in wet en praktijk. — Amsterdam 1894; aang. mr. L. A. Micheels, W. 7359.

133. J. C. H. Prikken. Bescherming van woning. — Utrecht 1892.

134. Onder „woning" behoort in dit art. niet alleen te worden verstaan „een huis," maar elk tot woning ingericht verblijf en alzoo ook een schip, als het tot woning is ingerigt en als zoodanig dient, terwijl het feit dat het schip op het oogenblik van het binnendringen eigenlijk niet bewoond was, niet afdoet, omdat het voor de strafbaarheid krachtens dit art. niet noodig is dat de woning bewoond is, doch dat het voldoende is dat zij bij een ander in gebruik is, d. i. dat een ander de beschikking heeft tot bewoning. — Regtb. Alkmaar 5 April 1898; W. 7122; Rep. 1898, 603, 605.

135. De herbergier, die een bezoeker in zijne voor het publiek toegankelijke localiteit heeft toegelaten en gelag aan hem heeft verkocht, heeft niet het regt om ten allen tijde dien bezoeker, als deze daartoe geen aanleiding geeft, het verblijf aldaar te ontzeggen. De bezoeker, weigerende zich te verwijderen, maakt zich niet schuldig aan huisvredebreuk, daar hij zich niet wederregtelijk in de herberg bevindt. — Regtb. Zierikzee 26 Februarij 1901; W. 7636; P. v. J. 1901, 25.

136. In de tenlastelegging, dat iemand in eens anders woning vertoeft en ondanks diens aandrang, om zich daaruit te verwijderen, nog daarin blijft vertoeven, ligt niet opgesloten dat dit vertoeven was wederregtelijk, daar dit alleen het geval zou zijn, als hij, die in eens anders woning verblijft, dit doet zonder eenig regt. — Hof 's Hertogenbosch 20 Junij 1900; W. 7505; Rep. 1900, 3825.

137. Al is iemand onbevoegd eens anders woning binnen getreden, dan wordt daardoor nog niet opgeheven zijn regt om in die woning niet langer te vertoeven dan hij wenscht. — H. R. 28 Maart 1898; W. 7105.

138. Hoewel aan een huurder de huur tegen 1 Mei was opgezegd en hij aangenomen had het gehuurde tegen dien dag te zullen verlaten, zoo maakt toch de verhuurder zich schuldig aan huisvredebreuk, als hij nà 1 Mei de deur van het door den huurder niet verlaten huis openbreekt en daarop dat huis binnentreedt. — Hof Leeuwarden 5 November 1896; P. v. J. 1897, 17; Rep. 1897, 8893.

Art. 140.

139. L. J. Rietberg. Het recht van vereeniging en vergadering in het Nederlandsche Staatsrecht.— Utrecht 1893.

Art. 141.

140. De vernieling van goederen door twee personen en met vereenigde krachten in het openbaar gepleegd, valt niet onder dit art., doch onder art. 354. Het begrip van „openlijk" in dit art. mag niet worden verward met „openbaar." Onder het begrip „openlijk" moet worden verstaan, dat het opzet des daders evenzeer moet gerigt zijn geweest op het in bende met vereenigde krachten handelen, als op het geweld zelf, daar toch de uitdrukking „openlijk met vereenigde krachten geweld plegen" als één geheel moet worden beschouwd, waarmede bedoeld is opzettelijk de openbare rust en veiligheid met vereenigde krachtsinspanning verstoren door daden van geweld. — Regtb. Rotterdam 22 November 1896; W. 6928; P. v. J. 1897, 35.

141. Dit art. eischt niet verstoring der openbare orde bij oproer door een vooraf georganiseerde en daarna zamengeschoolde bende. — Hof 's Gravenhage 14 Januarij 1897; W. 6938; P. v. J. 1897, 35; Rep. 1897, 9226.

142. De toepasselijkheid van dit art. wordt niet uitgesloten doordat het openlijk met vereenigde krachten gepleegd geweld tegen een bepaald persoon is gericht. — Hof Leeuwarden 14 December 1896; anders Regtb. Winschoten 6 November 1896; W. 6928; P. v. J. 1897, 13; Rep. 1897, 7229.

143. In dit art. is met openlijk geweld bedoeld vis publica, force ouverte van art. 440 C. P., l'emploi public et flagrant de violence. — Regtb. Dordrecht 24 April 1901; W. 7650.

144. Het iemand met geweld aangrijpen en de deur uitgooien, terwijl een massa andere personen onder het geroep „hij moet de deur uit, gooi hem er uit," op dien persoon aandringen, levert niet op het misdrijf van dit art., omdat, zoolang van eenige aanraking niet blijkt, ook niet kan worden aangenomen, dat het gepleegd geweld bedreven werd in vereeniging met de opdringende personen. — Hof 's Gravenhage 14 Februarij 1901; W. 7556; P. v. J. 1901, 73.

145. Indien alleen sprake is van het werpen van water in een bootje, zonder eenig nadeelig gevolg voor de personen in dat bootje gezeten, dan kan wel sprake zijn van baldadigheid, niet van het misdrijf van dit art., waarbij volgens de geschiedenis der wet de wetgever het oog had op feiten, die veel zwaarder en de openbare orde op bedenkelijke wijze verstorend karakter, zooals blijkt uit de memorie van toelichting op dit art. vermelde gelijkstelling van openlijk geweld met de vis publica van art. 440 C. P. — Hof Arnhem 27 December 1900; P. v. J. 1901, 36.

Art. 146.

146. De woorden „godsdienstige bijeenkomst" in dit art. omvatten alle godsdienstige bijeenkomsten, d. i. alle bijeenkomsten, waarvan, zooals

die van het Leger des Heils, godsdienstoefening het doel is. Dit art. is niet beperkt tot de godsdienstige bijeenkomsten van kerkgenootschappen, die ter voldoening aan art. 1 der wet van 10 September 1853 (St. 102) de bepalingen omtrent hunne inrigting en bestuur aan de regeering hebben medegedeeld. — H. R. 20 Maart 1899; W. 7261; P. v. J. 1899, 40; v. d. H., Strafr. 1899, 129; N. R. CLXXXI, 375; Anders Regtb. Heerenveen 10 November 1898; P. v. J. 1899, 49.

147. Storing van een geoorloofde openbare godsdienstige bijeenkomst in het gebouw van het Leger des Heils, levert op het misdrijf van dit art. — Regtb. Zutphen 14 Augustus 1897; W. 7030; Rep. 1897, 9063.

Art. 148.

148. Mr. B. J. Polenaar. Geoorloofde toegang tot eene begraafplaats (art. 148 Strafrecht). — T. v. S. XIII, 14.

Art. 158.

149. Het stoken van een vuurtje in de nabijheid van een licht ontvlambare zaak, als een hooimijt, levert schuld op in den zin van dit art. — Regtb. Groningen 10 Mei 1900; P. v. J. 1900, 89; Rep. 1900, 3291.

Art. 162.

150. C. J. N. Schepel. Wegenrecht in Nederland. — Groningen 1895.

Art. 165.

151. In dit art. moet onder de woorden „gevaar voor het verkeer door stoomvermogen over een spoorweg" worden verstaan het gevaar voor de veiligheid van dat verkeer, zoodat, indien personen door stoomvermogen over een spoorweg worden vervoerd, de veiligheid dier personen bij dat verkeer ook door dit art. wordt beschermd en iedere handeling, waardoor bij dat verkeer een ongeluk kan ontstaan, met straf wordt bedreigd, als deze aan schuld is te wijten. Mitsdien valt onder het bereik van dit art. het plaatsen van een postwagentje op het perron, zóó dicht aan den kant, dat het gemakkelijk met de openstaande portieren van een binnenrijdenden trein in aanraking komen en zoodoende een ongeluk veroorzaken kan. — Regtb. Amsterdam 25 April 1901; P. v. J. 1901, 95.

152. Een spoorwegbeambte is schuldig aan het misdrijf van dit art., door omtrent punten, aan zijn waakzaamheid toevertrouwd, op de waakzaamheid van anderen te vertrouwen. — Hof Arnhem 14 Mei 1901; P. v. J. 1901, 47.

Art. 175.

153. Folia Stramonii niet schadelijk als rookkruit, maar wel als zij als thee gebruikt worden, zijn eene waar, schadelijk voor het leven of de gezondheid. — Regtb. Zutphen 19 April 1899; W. 7306; P. v. J. 1899, 39.

Art. 177.

154. C. J. D. Herman. De jurisprudentie op art. 177 Wetb. v. Strafr. — Utrecht 1893.

155. Van omkooping kan geen sprake zijn, indien geld wordt gegeven ten einde een dienaar over te halen om geen verbaal op te maken naar aanleiding van een niet strafbaar feit, waaromtrent die dienaar der politie dus ook niet verpligt was verbaal op te maken. — Hof Amsterdam 16 November 1897; W. 7047; P. v. J. 1898, 35; Rep. 1897, 9280.

156. Reeds het aanbieden van een gift aan een ambtenaar met het in dit art. omschreven oogmerk, maakt, ook al wordt de gift door den ambtenaar niet aangenomen, het voltooid misdrijf van dit art. uit. — Regtbank Amsterdam 28 September 1897; P. v. J. 1898, 35.

Art. 177, n°. 1.

157. Dit art. stelt als bestanddeelen van het misdrijf van omkooping vooreerst het aan een ambtenaar doen van een gift of belofte; ten anderen het oogmerk om den ambtenaar te bewegen in zijne bediening in strijd met zijn pligt iets te doen of na te laten. Voor de toepassing dezer strafbepaling wordt derhalve gevorderd, dat het oogmerk van hem, die de gift of belofte doet, gerigt is op het daardoor bewegen van den ambtenaar, niet bloot om in zijne bediening iets te doen of na te laten in strijd met zijn pligt, een oogmerk, dat niet kan bestaan bij hem die de gift of belofte doet, tenzij deze weet dus, dat, door aan zijn verlangen te voldoen, die ambtenaar zijn pligt niet zou nakomen. Derhalve moet de regter, alvorens ter zake van dit misdrijf een veroordeeling uit te spreken, onderzoeken of die wetenschap bij den beklaagde bestaat. — H. R. 3 Januarij 1898; W. 7067; P. v. J. 1898, 18; N. R. CLXXVIII, 1; v. d. H., Strafr. 1898, 11; Rep. 1898, 880.

Art. 179.

158. Als de ambtenaren, aangewezen in art. 25 der Drankwet, een bierhuis binnengaan om een overtreding der drankwet op te sporen, verkeeren zij in de regtmatige uitoefening hunner bediening en moet dus, zoolang zij binnen de grenzen hunner bevoegdheid blijven, elke met geweld of bedreiging ondernomen poging om die opsporing te beletten, in den zin der wet als weerspannigheid en niet als het misdrijf van art. 179 Strafr. worden beschouwd. — H. R. 21 Februarij 1898; W. 7088; P. v. J. 1898, 26; N. R. CLXXVIII, 225; v. d. H., Strafr. 1898, 89; Rep. 1898, 1504.

Art. 180.

159. Jhr. mr. D. L. Rutgers van Rozenburg. Strafbaar verzet tegen de politie. — T. v. S. XI, 127.

160. Mr. J. B. Kan Jr. Onrechtmatige ambtshandelingen. — R. Mag. XVII, 355.

161. Mr. M. G. ten Cate. De rechtspraak omtrent de rechtmatigheid der ambtsuitoefening tegen beschonken personen. — T. v. S. XII, 98.

162. Beambten, die iemand, die in dronkenschap in een herberglokaal de orde verstoorde, aangrijpen om hem in het arrestantenlokaal te brengen, verkeeren in de regtmatige uitoefening hunner bediening. Zij houden niet op dit te zijn, doordat zij dien persoon door de voordeur der herberg willen verwijderen, terwijl hij door de achterdeur wenscht verwijderd te worden. — Hof 's Hertogenbosch 7 Februarij 1900; anders Regtb. Breda 7 December 1899; P. v. J. 1900, 20; Rep. 1900, 4946.

163. Als een dagvaarding ter zake van weerspannigheid, zonder feiten te stellen welke een door den beklaagde gepleegd strafbaar feit zouden opleveren, alleen gewaagt van een arrestatie „in het belang der openbare orde," waartoe de ambtenaren (agenten van politie) naar de wet niet bevoegd zouden zijn, behoort de beklaagde te worden ontslagen van regtsvervolging. — Regtb. Amsterdam 23 Januarij 1900; P. v. J. 1900, 47; Rep. 1900, 4948.

164. De dagvaarding ter zake van weerspannigheid moet inhouden waarom het optreden van den ambtenaar regtmatig was; die omschrijving behoeft echter slechts zóó te zijn, dat zij den regter de gelegenheid laat om, blijvende binnen de omschrijving der dagvaarding, een onderzoek omtrent de regtmatigheid van het optreden in te stellen. Zoo is, als de regtmatigheid van het optreden afhangt van het niet gesloten zijn der jacht, aan den eisch der wet voldaan, als de dagvaarding vermeldt „dat de jacht gesloten was," ook al was niet de jacht op alle wild gesloten en hangt dus het al of niet gesloten zijn der jacht af van de wildsoort waarop gejaagd werd. — Hof Arnhem 8 Februarij 1898; anders Regtbank Zutphen 15 December 1897; P. v. J. 1898, 18; Rep. 1898, 1505.

165. Een veldwachter betrapt iemand op wildstroopen; de betrapte vlucht naar zijne woning. Daar nabij zijnde grijpt de veldwachter hem, zeggende: „ik ben de rijksveldwachter, blijf staan, ik vraag de visitatie van uw geweer," doch op hetzelfde oogenblik springt de vervolgde de deur van zijn schuurtje binnen, draait zich om en zegt tot den veldwachter: „terug, of ik schiet je kapot." Die persoon is schuldig aan weerspannigheid. Krachteloos is de verdediging, dat hij geen verzet tegen de ambtshandeling van den veldwachter bedoelde, maar alleen een voorwaardelijke bedreiging voor het geval de veldwachter het schuurtje mocht binnentreden. — H. R. 12 Junij 1899; W. 7304; P. v. J. 1899, 80; v. d. H., Strafr. 1899, 260; N. R. CLXXXII, 166; Rep. 1899, 2898.

166. Iemand, die een arrestant aan een ambtenaar tracht te onttrekken, is ook dàn schuldig aan weerspannigheid, als hij zijn geweld niet regtstreeks rigt tegen den ambtenaar, maar zijn gemeld doel tracht te bereiken door aan den arrestant te rukken en te trekken. Indien vaststaat, dat twee personen tegelijk tegen dezelfde ambtenaren en met dezelfde bedoeling (bevrijding van denzelfden arrestant) verzet hebben gepleegd, dan moet worden aangenomen, dat het verzet met vereende krachten gepleegd werd. — H. R. 13 November 1899; W. 7363; P. v. J. 1899, 96; v. d. H., Strafr. 1899, 452; N. R. CLXXXIII, 266; Rep. 1899, 2899 vg.

167. De aanklacht van verzet tegen een rijksveldwachter, door te rukken en te trekken aan een stok, dien bedoelde politiebeambte had vastgegrepen, omdat beklaagde met dien stok den burgemeester baldadig op het hoofd had geslagen, kan niet leiden tot een veroordeeling ter zake van weerspannigheid, wijl het enkel vastgrijpen van den stok door den veldwachter niet kan worden beschouwd te zijn een regtmatige uitoefening zijner bediening, als in de dagvaarding niet is gesteld, tot welk einde de veldwachter den stok vastgreep. — Regtb. Rotterdam 8 November 1898; W. 7241; P. v. J. 1898, 96; W. 7241; Rep. 1898, 1507.

168. Een nachtwaker, die zich over dag voor zijne eigen zaken op straat bevindt, kan dan niet gezegd worden te zijn in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Hof Leeuwarden 16 Junij 1900; P. v. J. 1900, 63; Rep. 1900, 3112.

169. Een politiebeambte, die, daartoe door den regthebbende uitgenoodigd, dezen helpt om een derde, die wederregtelijk in zijne woning vertoeft, daaruit te verwijderen, verkeert in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — H. R. 24 December 1900; W. 7543; P. v. J. 1901, 13; v. d. H., Strafr. 1900, 463; N. R. CLXXXVI, 464.

170. Indien de wettigheid eener aanhouding bewezen is, brengt geen wetsbepaling mede, dat tot de toepassing van dit art. op het daartegen gerigt verzet zou worden vereischt, dat de beambte op het oogenblik der aanhouding voornemens was den aangehoudene naar een officier van justitie te geleiden. — H. R. 12 Junij 1899; W. 7301; P. v. J. 1899, 78; v. d. H., Strafr. 1899, 265; N. R. CLXXXII, 215; Rep. 1899, 2903.

171. Een veldwachter is niet bevoegd personen, die hij in kennelijken staat van dronkenschap op den openbaren weg aantreft en van wie niet blijkt, dat zij de openbare orde verstoren of de veiligheid van personen of goederen bedreigen, van daar te verwijderen, zonder hen tevens voor den officier van justitie of een der hulp-officieren te brengen. — Regtb. Roermond 9 Maart 1897; W. 6999; P. v. J. 1897, 31; Gemst. 2405.

172. In de dagvaarding moet wel vermeld staan, dat de ambtenaar, tegen wien de weerspannigheid gepleegd is, in de regtmatige uitoefening zijner bediening was, doch het is onnoodig, dat dit met zoovele woorden in de dagvaarding wordt neergeschreven; het is voldoende, dat het uit de omschrijving van het feit volgt. — Hof Arnhem 13 Januarij 1898; W. 7443; P. v. J. 1898, 20; Rep. 1898, 1506; Anders Regtbank Zutphen 15 December 1897.

173. Hij, die aan een wettelijk aangehoudene rukt en trekt, met het doel hem aan het bevoegd gezag dat hem aanhield, te ontrukken, of liever om dit gezag te belemmeren in het overbrengen van den aangehoudene, waarheen zulks behoort, maakt zich schuldig aan het misdrijf van art. 180 en 184 Strafr. — Regtb. Heerenveen 10 Maart 1898; W. 7150; Rep. 1898, 831.

174. Een op zich zelf regtmatige ambtshandeling wordt niet onregtmatig, doordat welligt de bedoeling van den ambtenaar niet geheel regtmatig was; mitsdien behoeft van de regtmatigheid dier bedoeling niet uit de dagvaarding te blijken. — H. R. 13 November 1899; W. 7363; P. v. J. 1899, 96; v. d. H., Strafr. 1899, 452; N. R. CLXXXII, 215; Rep. 1899, 2904.

175. Indien een tijdelijk aangestelde politieagent later definitief benoemd wordt, behoort hij vooraf wederom beëedigd te worden; het tegen hem gepleegd verzet vóór die benoeming en beëediging is niet strafbaar. — Hof 's Hertogenbosch 16 September 1897; W. 7027.

176. Als niet gebleken is, dat eenige van weerspannigheid beklaagde personen zich tegen een politiebeambte verzetten met de wetenschap, dat die persoon politiebeambte was, moeten die beklaagden worden vrijgesproken. — Regtbank Haarlem 13 October 1898; P. v. J. 1899, 12; Rep. 1899, 2905.

177. Een eenvoudig passief verzet valt niet onder dit art. — Regtb. Winschoten 28 December 1900; P. v. J. 1901, 53.

178. Voor een veroordeeling ter zake van weerspannigheid is noodig, dat de telastelegging eenige regtmatige uitoefening van de betrokken ambtenaren vermeldt. — Regtb. Amsterdam 13 Januarij 1897; P. v. J. 1897, 75; Rep. 1897, 10000.

179. Verzet, gepleegd tegen een maréchaussée, die, na eene woning door een achterdeur te zijn binnengetreden, deze op een bevel van den bewoner niet verlaat, kan niet gezegd worden tegen een ambtenaar in de regtmatige uitoefening zijner bediening te zijn gepleegd. — Hof Arnhem 26 April 1900; P. v. J. 1900, 43; Rep. 1900, 4950.

180. Politiebeambten kunnen niet geacht wor-

den in de regtmatige uitoefening hunner bediening te zijn, als zij op een open plaats achter de woning van een hunner bezig zijn met dienst-aangelegenheden te bespreken, in het bijzonder het onderteekenen van een proces-verbaal. — Regtb. 's Gravenhage 30 Augustus 1901; P. v. J. 1901, 83.

181. Een agent van politie is uit den aard van zijn ambt tot surveillance verpligt; hij is dus, dat doende, in de regtmatige uitoefening zijner bediening. — H. R. 22 April 1901; W. 7602; P. v. J. 1901, 45.

Art. 181, n°. 1.

182. Waar ligchamelijk letsel als gevolg van gepleegd verzet vaststaat, wordt voor de toepasselijkheid van dit art. niet vereischt, dat de dader dat gevolg heeft gewild. — H. R. 1 April 1901; W. 7594; P. v. J. 1901, 40; N. R. CLXXXVII, 553.

Art. 183.

183. Het voorschrift van dit art. is beperkt tot het misdrijf van weerspannigheid. — Regtb. Almelo 4 April 1899; P. v. J. 1899 72; Rep. 1899, 1682.

Art. 184.

184. Hoewel de burgemeester in geval van ontdekking op heeterdaad verpligt is, onmiddellijk alles aan te wenden wat dienstig kan zijn niet alleen om het feit tot klaarheid te brengen, maar ook om den dader in handen te krijgen, is het door den burgemeester geven van een bevel om stil te blijven staan, aan een door hem op heeterdaad betrapten dader van een overtreding, voor dien ambtenaar slechts een middel om aan zijn pligt overeenkomstig artt. 39 en 41 Strafv. te kunnen voldoen, doch niet het uitoefenen van een hem krachtens die artt. uitdrukkelijk gegeven bevoegdheid, waaruit volgt, dat het niet voldoen aan zoodanig bevel niet oplevert het niet voldoen aan een, zooals dit art. eischt, krachtens wettelijk voorschrift gegeven bevel. — Regtb. Haarlem 1 Julij 1897; P. v. J. 1897, 83; Rep. 1897, 9231.

185. Een bierhuishouder, die aan agenten van politie, die zijn voorzien van een spetialen last van den commissaris tot het binnentreden van een locaal voor het publiek bestemd, belet om flesschen, op zijn toonbank staande, te onderzoeken, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. Ten onregte wordt beslist, dat die beambten niet zouden zijn geweest in de regtmatige uitoefening hunner bediening, omdat nog geen zekerheid bestond dat inderdaad een overtreding gepleegd werd. — Hof Amsterdam 4 Januarij 1898; anders Regtb. Amsterdam 4 November 1897; W. 7118; P. v. J. 1898, 26; Gemst. 2437; Rep. 1898, 834.

186. Niet alleen in geval van betrapping op heeterdaad, maar ook op vermoeden van een overtreding der drankwet, bestaande in het tappen van sterken drank zonder vergunning, zijn de ambtenaren, belast met het opsporen dier overtredingen, verpligt alles te doen wat noodig is om het feit tot klaarheid te brengen, in het bijzonder om een flesch, waaruit de drank geschonken werd, in beslag te nemen. De persoon, die hen dit belet, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Hof Amsterdam 1 December 1897; W. 7138; P. v. J. 1898, 64; Gemst. 2444; Rep. 1898, 832.

187. Hij, die twee personen, met wie hij in gezelschap is, waarschuwt, dat een veldwachter, welke die personen verdenkt van vervoer van wild in gesloten jachttijd, achter een dijk op de loer ligt, tengevolge waarvan die personen op den loop gaan, zoodat de veldwachter belet wordt bij een hunner te onderzoeken of hij wild bij zich draagt, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Zierikzee 5 April 1898; W. 7175; P. v. J. 1898, 58; Rep. 1898, 833.

188. Het door den gezagvoerder eener boot aan politiebeambten, die een verdachte in zijn boot trachten te achterhalen, geven van het bevel om zich uit zijn boot te verwijderen, stelt niet daar het misdrijf van dit art., omdat die politiebeambten waren, ongeacht dat bevel, bevoegd den verdachte op die boot te achterhalen. — Regtb. Zutphen 27 Junij 1900; P. v. J. 1900, 63; Rep. 1900, 4142.

189. Van het misdrijf in dit art. omschreven, kan geen sprake zijn, indien politiebeambten ter gelegenheid van het opsporen van een overtreding der drankwet, zonder schriftelijke vergunning van den burgemeester zijn binnengedrongen in eene niet voor het publiek toegankelijke plaats. — Regtb. Almelo 18 September 1900; P. v. J. 1900, 77; Rep. 1900, 4141.

190. Onder het drievoudig bevel in dit art. bedoeld, moet worden verstaan drie achtereenvolgende bevelen, gerigt tot een zamengeschoolde menigte van menschen, waaruit volgt, dat tusschen die bevelen een zeker verband van plaats en tijd moet bestaan en dat zij tot een en dezelfde menigte moeten worden gerigt. — Regtb. Roermond 14 December 1897; P. v. J. 1898, 4; Rep. 1898, 836.

191. Onder „wettelijke voorschriften" in dit art., moeten worden verstaan niet alleen voorschriften steunende op een Rijkswet, maar ook voorschriften vervat in de verordeningen van provinciën, gemeenten of waterschappen, gegeven krachtens de hun grondwettig toekomende wetgevende bevoegdheid. — H. R. 26 Junij 1899; W. 7307; P. v. J. 1899, 58; W. B. A. 2620; Gemst. 2504; v. d. H., Strafr. 1899, 272; N. R. CLXXXII, 319; Rep. 1899, 2327.

192. De bevoegdheid in een gemeente-verordening op het keuren van eetwaren aan een ambtenaar toegekend, steunt op een wettelijk voorschrift als in dit art. bedoeld. — Regtbank Zwolle 19 Januarij 1899; Hof Arnhem 16 Maart 1899; W. 7286.

193. Ingeval eener aanklacht ter zake van het misdrijf van dit art., behoort uit de omschrijving in de dagvaarding te blijken, dat gehandeld werd ter uitvoering van een bepaald wettelijk voorschrift, maar daarom behoeft nog niet bij dagvaarding te worden gesteld, dat bij de uitvoering van dat wettelijk voorschrift alle formaliteiten zijn in acht genomen; dit behoort door den regter te worden onderzocht. — Hof 's Hertogenbosch 13 Maart 1901; P. v. J. 1901, 61.

194. Het belemmeren eener voorgenomen handeling, levert niet op het misdrijf van dit art. — Hof 's Gravenhage 3 October 1901; P. v. J. 1901, 89.

Art. 186.

195. Th. L. Prins. Eenige opmerkingen naar aanleiding van art. 186 Wetb. v. Strafrecht. — Utrecht 1894.

196. Een der kenmerkende vereischten van het bij dit art. strafbaar gesteld misdrijf bestaat hierin, dat men zich eerst dàn daaraan schuldig maakt, als men aan het derde bevel der bevoegde macht, om zich uit de volksverzameling te verwijderen, niet onmiddellijk voldoet. Derhalve is in een dagvaarding ter zake van dat misdrijf,

waarin enkel van sommeeren en sommatie gewaagd wordt, zonder uitdrukkelijk ten laste te leggen dat de sommatie drie malen was herhaald, een der vereischten van het misdrijf niet opgenomen. — Hof Amsterdam 30 November 1897; anders Regtb. Amsterdam 5 October 1897; W. 7093; P. v. J. 1898, 40; Rep. 1898, 837.

197. Als niet blijkt van der beklaagden opzet, waartoe wordt vereischt een bepaalde en gewilde daad van ongehoorzaamheid, om zich aan een in den vereischten vorm gedaan bevel van het bevoegd gezag te onderwerpen, waarvan geen sprake kan zijn, als vaststaat, dat slechts enkele onzamenhangende bevelen worden gegeven, moet vrijspraak volgen. — Hof 's Hertogenbosch 10 Maart 1898; P. v. J. 1898, 28; Rep. 1898, 836.

198. Tot het bevoegd gezag in dit art. bedoeld, behooren ook maréchaussées, die op last van hun brigade-commandant in patrouille worden uitgezonden ter handhaving der orde, omdat zij alsdan optreden als zelfstandige ambtenaren ter voldoening aan den aan hen opgedragen last, en als het ware hun brigade-commandant vertegenwoordigende. Tusschen de drie bevelen, waarvan sprake is in dit art., moet een zeker verband bestaan en de bevelen moeten zijn gerigt tot dezelfde menigte. — Regtb. Roermond 14 December 1897; P. v. J. 1898, 4; Rep. 1898, 835.

199. Een hoofdagent van politie, tevens onbezoldigd rijksveldwachter, is niet begrepen onder het bevoegd gezag in dit art. bedoeld, omdat bij geen wet of wettelijke verordening hem de bevoegdheid is gegeven, om bij gelegenheid van een volksoploop een bevel te geven om uiteen te gaan, zij het ook op last van een ander ondergeschikt ambtenaar. — Regtb. 's Gravenhage 23 Januarij 1899; P. v. J. 1899, 42; Rep. 1899, 2328.

Art. 188.

200. Voor het misdrijf van dit art. wordt niet vereischt, dat de ingediende klacht betrekking heeft op een feit dat per se onder het bereik der strafwet valt; immers, dit art. bedoelt misleiding der justitie te straffen, en deze misleiding is alleen dàn uitgesloten, als een feit wordt aangegeven, waarvan dadelijk blijkt dat het onder geen strafbepaling valt. Mitsdien valt onder het bereik van dit art. iemand, die aangifte doet van een gepleegde valschheid in geschrifte, wetende dat die niet gepleegd is, ook al zou later welligt kunnen blijken, dat niet alle vereischten van art. 225 aanwezig waren. — Regtb. Groningen 20 Januarij 1898; W. 7097; P. v. J. 1898, 33; Rep. 1898, 1314.

201. Iemand, die, aangifte doende van een inderdaad gepleegd misdrijf, daarbij opzettelijk een verkeerden dader opgeeft, valt niet onder het bereik van dit art. — Regtb. Roermond 13 Junij 1899; P. v. J. 1899, 68; Rep. 1899, 2726.

Art. 192.

202. A. J. H. ten Bokkel Huenink. Weigering van getuigenis en hare rechtsgevolgen. — Amsterdam 1894.

Art. 196.

203. Het instellen van een onderzoek en het doen van vragen onder het in strijd met de waarheid voorgeven, dat men veldwachter is, dus een ambtenaar belast met het opsporen van strafbare feiten, moet geacht worden te zijn een daad behoorende tot een ambt, dat men niet bekleedt, en zulks geheel afgezien van het onderwerp van het onderzoek en van het geoorloofde of doeltreffende der gestelde vragen. Mitsdien is iemand, die, onder het voorgeven van te zijn veldwachter, een onderzoek instelt naar het vaderschap van een bepaald kind, schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtbank Arnhem 2 October 1900; W. 7538; P. v. J. 1900, 9; Rep. 1900, 2945.

Art. 207.

204. In eene strafvervolging van meineed kan het geen punt van onderzoek uitmaken, of de door beklaagde afgelegde decisoire eed wel door een daartoe bijzonder gevolmachtigden persoon werd opgedragen, noch of die al dan nietteregt beslissend is geoordeeld, doch is het alleen de vraag, of de verklaring, door beklaagde onder eede afgelegd, de bij de wet daaraan verbonden regtsgevolgen heeft gehad. — Hof Amsterdam 7 Junij 1898; W. 7182; P. v. J. 1899, 31; Rep. 1898, 813.

205. Als een dagvaarding ter zake van meineed inhoudt, dat de van valschheid verdachte verklaring werd afgelegd bij gelegenheid dat de verdachte als getuige onder eede werd gehoord, dan behoeft niet nogmaals uitdrukkelijk te worden vermeld, dat de verklaring onder eede werd afgelegd. — Regtb. Rotterdam 11 October 1900; P. v. J. 1900, 83; Rep. 1900, 3408.

206. Ter constructie van het bewijs, dat een rijksveldwachter door het opmaken van een valsch proces-verbaal meineed pleegde, wordt teregt gebruik gemaakt van de verklaring, door den beklaagde betreffende het in het proces-verbaal gerelateerde ter teregtzitting afgelegd. — H. R. 4 Februarij 1901; W. 7562; P. v. J. 1901, 21; v. d. H., Strafr. 1901, 55; N. R. CLXXXVII, 216.

207. Onze wet kent geen voorwaardelijk opzet. — Regtb. Rotterdam 13 Maart 1900; P. v. J. 1900, 32; Rep. 1900, 4136.

208. Voor de strafbaarheid van meineed is het onverschillig of de dagvaarding vermeldt, dat de beklaagde de verklaring onder eede heeft afgelegd. Voor de toepassing van dit art. is het onnoodig, om de telastelegging van het feit te doen in dezelfde woorden van de strafbepaling. Het is voldoende dat het te laste gelegd feit zóó is omschreven, dat het alles inhoudt wat in de strafbepaling voorkomt. Dit is het geval, als de dagvaarding vermeldt, dat de beklaagde opzettelijk de valsche verklaring heeft afgelegd, die hem als beslissende eed is opgedragen. — Regtb. 's Hertogenbosch 10 Februarij 1898; P. v. J. 1898, 33.

Art. 207, alin. 2.

209. Tot de vereischten van meineed behoort, ook als dit misdrijf wordt gepleegd onder de verzwarende omstandigheid van het tweede lid van dit art., behalve de in het eerste lid bedoelde „valsche verklaring," het opzet om zoodanige valsche verklaring af te leggen, d. i. het bewustzijn, dat de verklaring valsch is of in strijd met de waarheid. Staat eenmaal vast, dat een beklaagde dit bewustzijn had, dan doet het niet ter zake, of die beklaagde bij het afleggen zijner verklaring de overtuiging had, dat, wat hij verklaarde gezien te hebben, doch inderdaad niet gezien had, toch wel degelijk gebeurd was. — H. R. 12 December 1898; W. 7218; P. v. J. 1899, 4; v. d. H., Strafr. 1898, 462; N. R. CLXXX, 213; Rep. 1899, 2310.

Art. 213.

210. Een werkman, die bij de uitbetaling van zijn weekloon van zijn baas in stede van een kwartje een door afslijting geschonden 10centimesstuk ontving, en dan later, bespeurende dat het geen goed kwartje was, het in een winkel in betaling heeft gegeven, omdat hij wegens zijn huishouden die schade niet kon lijden, maakt zich niet schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. 's Gravenhage 8 October 1900; P. v. J. 1901, 11.

Art. 216.

211. Een postzegel, zamengesteld uit gedeelten van reeds tot gebruik gediend hebbende postzegels, is een vervalscht postzegel. — Hof Amsterdam 12 December 1899; W. 7432; Rep. 1900, 4738.

Art. 219.

212. Het woord „verpakking" beteekent in art. 2 der boterwet, evenals in dit art., het omhulsel, waarin de waar in den handel wordt gebracht, onverschillig in hoever de waar door dat omhulsel aan het oog wordt onttrokken. — H. R. 13 Maart 1899; W. 7254; P. v. J. 1899, 33; v. d. H., Strafr. 1899, 118; Rep. 1899, 1726.

Art. 225.

213. W. A. van den Bijlert. De mogelijkheid van benadeeling als bestanddeel van valschheid in geschriften. — Nijmegen 1890.

214. J. R. A. Cort van der Linden. Valschheid als vervalsching van bewijsmiddel. — 's Gravenhage 1881.

215. J. H. W. Soeters. De aangifte voor de vermogensbelasting. — W. v. N. R. 1453, 1454.

216. Dit art. vordert voor de strafbaarheid der valschheid in geschrift alleen „het oogmerk om het geschrift als echt en onvervalscht te gebruiken;" bepaalt alzoo niet, dat de dader der valschheid daarmede eenig geldelijk voordeel beoogt of daarbij eenig ander persoonlijk belang heeft. Al moge de opgave van den koopprijs niet zijn een onmisbaar vereischte voor de geldigheid eener koopacte, toch is, indien de koopprijs door partijen is opgegeven, de notaris krachtens zijn ambt verpligt, dezen prijs in overeenstemming met die opgave in zijne van de koopovereenkomst gemaakte acte te vermelden. Vermits de in de koopacte vermelde prijs volgens de wet kan zijn en in den regel de grondslag is der heffing van het evenredig registratieregt, kan de fiscus nadeel lijden van eene vermelding van een koopprijs tot een lager bedrag, dan tusschen partijen is overeengekomen en aan den notaris is opgegeven. — H. R. 14 Maart 1898; W. 7098; P. v. J. 1898, 26; v. d. H., Strafr. 1898, 100; N. R. CLXXVIII, 306; T. v. N. XVI, 295; P. W. 9052.

217. Een notaris, die, nadat partijen hem hadden medegedeeld, dat de koopprijs van een onroerend goed bedroeg *f* 1075 en aan hem hadden overgelaten, welken prijs hij in de acte van den verkoop, op te maken, zou vermelden, als zoodanig *f* 800 in de acte vermeldt, maakt zich schuldig aan valschheid in geschrifte. De mogelijkheid van nadeel bestaat hierin, dat de Staat minder registratieregt zou kunnen ontvangen, dan hem regtens toekwam. — Hof Leeuwarden 5 Januarij 1899; W. 7266; P. v. J. 1899, 10; W. v. N. R. 1533; T. v. N. XVII, 13; P. W. 9102; H. R. 11 April 1899; W. 7268; P. v. J. 1899, 33; W. v. N. R. 1535; T. v. N. XVII, 17; v. d. H., Strafr. 1899, 175; N. R. CLXXXI, 502; P. W. 9154; Rep. 1899, 2730.

218. In dit art. heeft de wet niet op het oog gehad die mogelijkheid van nadeel, welke onafscheidelijk aan het gebruik van valsche geschriften is verbonden, maar alleen die, welke op grond der omstandigheden, waaronder het feit is gepleegd, geacht moet worden in dat bepaald geval uit het beoogd gebruik voort te vloeien. — H. R. 17 Januarij 1898; W. 7079; P. v. J. 1898, 10; N. R. CLXXVIII, 60; v. d. H., Strafr. 1898, 36; Rep. 1898, 1321.

219. Uit een rekening-courant of grootboek, dat geen andere bestemming heeft als om aan te wijzen onder welke hoofden de posten in het dagboek achtereen volgen naar orde van tijd opgeschreven, verzameld zijn, ontstaat niet, gelijk uit het dagboek, eenig regt; evenmin is het bestemd om tot bewijs van eenig feit te dienen, zoodat, als de overboeking opzettelijk fout heeft plaats gehad, toch de twee genoemde alternatieve vereischten voor het misdrijf van valschheid ontbreken. — Hof Amsterdam 8 December 1896; W. 6903; P. v. J. 1897, 25; Rep. 1897, 9765 vg.

220. Het nadeel, iemand door de voorspiegeling eener niet bestaande inschuld veroorzaakt, verliest dit karakter niet zelfs bij welgeslaagd later verhaal op een werkelijken schuldpligtige voor de berokkende schade. — H. R. 4 Februarij 1901; W. 7564; P. v. J. 1901, 25; v. d. H., Strafr. 1901, 63; N. R. CLXXXVII, 209.

221. Het voegen van valsche facturen bij ter invoering aangeboden goederen, stelt een strafbare valschheid daar, omdat zoodanige facturen zijn bestemd tot bewijs tusschen afzender en geadresseerde, en uit het gebruik kan voor den Staat der Nederlanden nadeel ontstaan, dewijl de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat de op die facturen vermelde prijs door de commissie van beoordeeling van ten invoer aangeboden goederen tot grondslag harer schatting worden genomen. — Regtb. Arnhem 10 Maart 1900; W. 7484; Rep. 1900, 4732.

222. De aannemer, die op een inschrijvingsbillet voor een aanbesteding iemand als borg stelt zonder diens voorkennis en die borgstelling met diens naam onderteekent, maakt zich schuldig aan valschheid in geschrift, ook al verkeerde hij te goeder trouw in de meening, dat die persoon borg voor hem zou willen zijn. — Regtb. Zierikzee 11 Mei 1897; P. v. J. 1897, 71; W. 6983.

223. Als een geschrift van den aard zal zijn, zooals dit art. het verlangt, dan dient de bestemming te blijken uit den inhoud van het stuk zelf. Derhalve kan niet als zoodanig stuk worden beschouwd een document, dat eene bestemming, als bedoeld in dit art., eerst kan krijgen, nadat nog verschillende andere handelingen met en zonder het document zullen zijn verrigt. — Regtb. Arnhem 31 Mei 1899; Hof Arnhem 15 Julij 1899; P. v. J. 1899, 80; Rep. 1899, 2728.

224. Uit de vervalsching der bescheiden, die bij een gemeente-rekening moeten worden overgelegd, kan nadeel ontstaan: 1°. omdat de bevoegde macht alleen met behulp van die bescheiden de gemeente-rekening kan contrôleeren; 2°. omdat daardoor de mogelijkheid ontstaat, dat uitgaven in rekening worden gebracht, die inderdaad niet gedaan zijn. — Regtb. Roermond 14 December 1897; P. v. J. 1898, 14; Rep. 1898, 1319.

225. Dewijl dit art. als een der vereischten voor de strafbaarheid stelt, dat in „het gebruik eenig nadeel kan ontstaan," kan dit art., in verband met het onmiddellijk aan de evenaangehaalde woorden voorafgaande, geen ander gebruik be-

doelen, dan dat, hetwelk hij, die het geschrift valschelijk opmaakte of vervalschte, bij die handeling op het oog had. — H. R. 17 Januarij 1898; W. 7075; P. v. J. 1898, 10; N. R. CLXXVIII, 60; v. d. H., Strafr. 1898, 36; Rep. 1898, 1322.

226. De schriftelijke verklaring van een deskundige, houdende zijn oordeel over een zaak, al wordt dat oordeel zeer lichtvaardig en op geheel onvolledig onderzoek uitgesproken, kan niet als een valsch stuk in den zin der strafwet worden beschouwd. — Regtb. Winschoten 19 October 1899; P. v. J. 1900, 81; Rep. 1900, 4731.

227. De facturen, gevoegd bij ter invoer aangeboden goederen, kunnen worden aangenomen tot bewijs der waarde van die goederen en zijn dus in den zin van dit art. bestemd tot bewijs van eenig feit. — Hof 's Gravenhage 5 November 1900; W. 7812; Rep. 1900, 4733.

228. Indien iemand aan een bankinstelling valsch geaccepteerd papier aan order ter incasseering ter hand stelt, bestaat de mogelijkheid van nadeel, vooral als de bankinstelling dien persoon op zoodanig papier voorschot heeft verstrekt. — Regtb. Arnhem 30 Julij 1900; W. 7497; P. v. J. 1900, 89; Rep 1900, 4736.

229. Het feit, dat bij niet ontdekking eener gepleegde valschheid het Openb. Min. zou zijn verhinderd om een gepleegde overtreding te vervolgen, is een nadeel als bedoeld in dit art. — Hof 's Gravenhage 1 Februarij 1900; W. 7402; P. v. J. 1900, 65; Rep. 1900, 4734.

230. Vermelding van een lageren koopprijs dan den besteden in een acte van verkoop van onroerend goed, ten einde kosten te vermijden, stelt daar strafbare valschheid in geschrifte. — M. F. 14 Junij 1898, no. 19; P. W. 9126; Rep. 1899, 2729.

231. Telegrafische berigten kunnen niet worden aangemerkt als geschriften van den afzender of als afschriften daarvan. — Regtb. 's Hertogenbosch 21 Mei 1895; W. 6653; anders Hof 's Hertogenbosch 4 Julij 1895; W. 6689.

232. Het valschelijk stellen der handteekening onder eene rekening over het plakzegel, doch zonder bijvoeging van het woord „voldaan," is strafbare valschheid. — Regtbank Groningen 24 Maart 1898; W. 7151; P. v. J. 1898, 64.

233. De mogelijkheid van nadeel moet ingeval van veroordeeling worden gemotiveerd, maar behoeft in de dagvaarding niet te worden omschreven. — H. R. 8 Junij 1897; W. 6981; P. v. J. 1897, 53; v. d. H., Strafr. 1897, 228; N. R. CLXXVI, 187.

Art. 225, alin. 2.

234. In dit art. verstaat de wet onder gebruik maken elke handeling, waarbij men zich van het valsche of vervalschte stuk, door het voor echt en onvervalscht te doen doorgaan, als middel tot misleiding bedient. — H. R. 8 Junij 1897; W. 6981; v. d. H., Sfrafr. 1897, 228; N. R. CLXXVI, 187; Rep. 1897, 9775.

Art. 227.

235. A. Duparc. Art. 178 der militiewet, in verband met art. 227 van het Wetb. v. Strafr. — Themis LIX, 1.

236. A. Moll. Valschheid in notariëele koopacten door den notaris gepleegd. — T. v. N. XVII, 1.

237. Als een notaris in een door hem op te maken koopacte den koopprijs lager stelt, dan tusschen partijen is overeengekomen en aan hem is opgedragen, dan pleegt hij een strafbare valschheid, waarbij de mogelijkheid van nadeel hierin bestaat, dat de fiscus bij het heffen van het verschuldigd regt wel niet behoeft, maar veelal zal afgaan op het bedrag van den koopprijs, zooals deze in de acte is vermeld, is die vermelding te laag, waarschijnlijk ook een te laag regt zal heffen. — H. R. 14 Maart 1898; W. 7098; P. v. J. 1898, 26; N. R. CLXXVIII, 306; v. d. H., Strafr. 1898, 100; T. v. N. XVI, 295; P. W. 9052.

238. Afschriften van deurwaarders-exploiten zijn authentieke acten en bestemd om tot bewijs van eenig feit te dienen, daar zij in handen van den geëxploiteerde gelden als de origineelen van het exploit. — H. R. 24 October 1898; W. 7195; P. v. J. 1898, 92; v. d. H., Strafr. 1898, 311; N. R. CLXXX, 37; Maandb. v. D. XIV, 8.

Art. 229.

239. De vader, die aan zijn zoon als milicien in dienst een telegram zendt met den naam van een geneeskundige onderteekend, houdende dat zijne vrouw, dus de moeder van dien milicien, zoodanig ongesteld is, dat de overkomst van den zoon noodzakelijk is, een en ander in strijd met de waarheid en zonder machtiging van bedoelden geneesheer, met de bedoeling dat de zoon het telegram aan zijn commandant zou vertoonen, om zoodoende verlof te krijgen, pleegt het misdrijf van dit art. — Regtb. 's Hertogenbosch 6 November 1900; W. 7522; N. R. CLXXXV, 16, Rep. 1900, 4737.

Art. 236.

240. Het Openb. Min. is op grond van art. 323 B. W. niet ontvankelijk in eene strafvervolging ter zake van verduistering van staat. — Regtb. Rotterdam Februarij 1898; P. v. J. 1898, 14; Rep. 1898, 1369.

Art. 237.

241. Er is geen strafbare poging tot bigamie, als iemand, die een tweede huwelijk wil aangaan, wetende dat zijn vroeger huwelijk nog bestaat, alle formaliteiten, die aan de voltrekking van een huwelijk moeten voorafgaan (huwelijksaangifte, enz.), vervult en doet vervullen, en van de voltrekking van het huwelijk alleen wordt weerhouden, doordat de ambtenaar v. d. Burg. Stand het bestaan van het vroeger huwelijk ontdekt en hem doet weten, dat hij het nieuw huwelijk niet zal voltrekken, zulks voordat partijen ter voltrekking van dat huwelijk voor dien ambtenaar zijn verschenen. — Regtb. Roermond 17 Augustus 1899; W. 7412; P. v. J. 1899, 74; Anders Hof 's Hertogenbosch 11 October 1899; P. v. J. 1899, 86; Rep. 1899, 1719.

242. Schuldig aan bigamie is hij, die een huwelijk aangaat, terwijl een eerste huwelijk in het buitenland is voltrokken, zonder dat hier te lande de afkondigingen hebben plaats gehad, op welk vormgebrek de beklaagde zich beroept, bewerende dat hij meende, dat dientengevolge het eerste huwelijk niet regtsgeldig bestond. — Regtb. 's Hertogenbosch 2 Mei 1899; P. v. J. 1899, 62; Rep. 1899, 1716.

Art. 239.

243. De wetgever heeft in dit art. strafbaar gesteld elke schennis der eerbaarheid, waarvan, zij het ook in een besloten lokaal, anderen tegen hun wil getuigen zijn, waardoor hun eerbaarheidsgevoel gekwetst is te achten. — Hof Amsterdam 22 Februarij 1898; W. 7153; P. v. J. 1898, 68; Rep. 1898, 1176.

Art. 242.

244. Voor verkrachting wordt niet vereischt, dat het geweld onmiddellijk heeft gestrekt tot volvoering der verkrachting, maar is het voldoende dat het geweld heeft gestrekt om de vrouw weerloos te maken tegen een daarna volvoerde verkrachting. — Regtb. Groningen 18 Maart 1897; P. v. J. 1897, 69; Rep. 1897, 9881.

Art. 244.

245. Als vleeschelijke gemeenschap in den zin der wet moet alleen worden beschouwd gemeenschap van man en vrouw, door vereeniging van beider geslachtsdeelen. — Regtb. Rotterdam 16 Julij 1897; W. 7064; Rep. 1898, 828.

Art. 246.

246. Dr. A. Kluyver. Taalkundige opmerkingen over de woorden „ontuchtige handelingen" en „ontucht." — T. v. S. VII, 472.

Art. 247.

247. Dr. C. J. Wynaendts Francken. De forensische beteekenis van het hypnotisme. — T. v. S. XV, 49.

248. Het plegen van ontuchtige handelingen met een idioot valt niet onder het bereik van dit art., dewijl uit niets blijkt, dat de wetgever onder „bewusteloosheid of onmacht" iets anders heeft verstaan dan datgene, wat de woorden in taalkundigen zin beteekenen, een toestand, waarin physiek handelen een onmogelijkheid is, namelijk bewusteloosheid, een toestand, waarin verkeeren zij, die het bewustzijn hebben verloren, b.v. personen die flauw zijn gevallen of onder den invloed van chloroform verkeeren, of slaapwandelaars, enz., en onmacht een toestand, waarin verkeeren zij, die wel niet het bewustzijn hebben verloren, maar tot handelen niet in staat zijn, b.v. personen die onder den invloed van eenig toegediend middel verkeeren, slaapwandelaars, personen, die door hem die ze ontuchtig behandelt, in gebonden toestand worden aangetroffen, enz. — Regtbank Arnhem 17 October 1899; W. 7363; P. v. J. 1899, 96; Rep. 1899, 2325.

249. Een beklaagde, ten wiens opzichte bewezen is verklaard, dat hij in zijne woning met een zevenjarig meisje ontuchtige handelingen heeft gepleegd, door, terwijl dat kind op den grond lag, met geheel ontblootе manlijkheid zich, steunende op zijne knieën, boven haar te begeven, behoort te worden schuldig verklaard aan het misdrijf van dit art.; immers, deze handeling is van dien aard, dat zij niet anders dan met ontuchtige bedoeling gepleegd kan zijn. — H. R. 11 Februarij 1901; W. 7569; P. v. J. 1901, 27; v. d. H., Strafr. 1901, 77; N. R. CLXXXVII, 277.

250. Het feit, dat iemand op oneerbare wijze een hand heeft gehad in de open gulp van een veertienjarigen jongen, ter hoogte van diens geslachtsdeelen en met de hand bewegingen heeft gemaakt, levert per se op een ontuchtige handeling in den zin van dit art., zoodat, het feit bewezen zijnde, geen verder onderzoek omtrent de ontuchtige bedoelingen des daders te pas komt. — H. R. 1 April 1901; W. 7590; P. v. J. 1901, 53; N. R. CLXXXVII, 592.

251. Indien de ontuchtige handelingen van dien aard zijn, dat zij door den dader niet anders gepleegd kunnen worden, dan met het opzet of de bedoeling om eene ontuchtige handeling te plegen, ligt die bedoeling in de telastelegging en bewezenverklaring opgesloten. Bekendheid van den dader met den minder dan zestienjarigen leeftijd van het kind, maakt geen bestanddeel van dit misdrijf uit. — H. R. 24 October 1898; W. 7194; P. v. J. 1898, 98; N. R. CLXXX, 13; v. d. H., Strafr. 1898, 338; Rep. 1898, 830.

252. Uit het meervoud „handelingen" in dit art., evenals elders in dit Wetboek gebezigd, kan niet worden afgeleid, dat daarmede niet bedoeld is ééne of meer handelingen. — H. R. 25 Junij 1899; N. R. CLXXXVII, 177.

Art. 249.

253. Teregt wordt beslist, dat een onderwijzer, die op verschillende tijden in het schoollokaal zijn hand stak tusschen de spleet der rokken van een aan zijn zorg en opleiding toevertrouwd elfjarig meisje en haar daarna op de bloote dij betaste en kittelde, ontucht met haar pleegt. Het oneerbaar opzet is in die handelingen zelve gelegen. Het kan daarbij niet afdoen, of een kind van 11 of 12 jaar het ontuchtige der tegen haar gepleegde handelingen besefte. — H. R. 27 Februarij 1899; W. 7247; P. v. J. 1899, 26; v. d. H., Strafr. 1899, 77; N. R. CLXXXI, 293; Rep. 1899, 2326.

Art. 250, no. 2.

254. Uit de redactie dezer bepaling volgt, dat het opzet van den beklaagde moet gerigt zijn op het bevorderen van ontucht door een minderjarige, zoodat de wetenschap van den beklaagde, dat de persoon tijdens het plegen der feiten, waardoor bij dezen uit winstbejag de ontucht zou zijn bevorderd, minderjarig was, een der bestanddeelen uitmaakt van het in dit art. omschreven misdrijf. — Regtb. Roermond 24 Augustus 1897; P. v. J. 1897, 83; Rep. 1897, 9128.

Art. 254.

255 G. Wttewaal. Opzet bij dierenmishandeling. — T. v. S. XI, 118.

256. De wetgever heeft dierenmishandeling, in het Wetboek voorkomende onder de misdrijven tegen de zeden, strafbaar gesteld zoowel omdat het zedelijkheidsgevoel daardoor wordt aangerand, als omdat onregt wordt gepleegd zoo dikwijls iemand zijn macht misbruikende, een dier noodeloos, opzettelijk doet lijden, en het een en het ander heeft plaats gehad, als iemand een touw met een blikken emmer aan den staart van een hond gebonden en daarna het dier weggejaagd heeft, zoodat dan ook moet worden aangenomen, dat in de daad ligt opgesloten dat het opzet des daders op de wreedheid gericht was, wordende deze niet geregtvaardigd door het doel om dien hond van het erf des meesters van den beklaagde te verwijderen, daar daarvoor andere niet wreedaardige middelen ten dienste stonden. — Regtb. Heerenveen 21 Februarij 1901; P. v. J. 1901, 23.

257. Voor het misdrijf van dit art. moet het opzet van den dader gerigt zijn niet alleen op het pijnigen van het dier, maar op het noodeloos pijnigen van dat dier. — Regtb. Zierikzee 6 December 1898; W. 7313; Rep. 1899, 1854.

258. Voor het misdrijf van dit art. is noodig, dat de dader het dier letsel aandeed met het opzet om het wreedelijk te behandelen. — Regtb. Amsterdam 22 April 1898; P. v. J. 1898, 70; Rep. 1898, 348.

Art. 255.

259. Dit art. bedreigt geen straf tegen het in hulpeloozen toestand brengen van hem, tot wiens

onderhoud men verpligt is, indien de hulpbehoevende daardoor niet in gevaar wordt gebracht, welk gevaar niet aanwezig is ten aanzien van een gehuwde vrouw en haar tweejarig kind, door den wettigen man en vader bij zijn vertrek uit zijn woonplaats onverzorgd achtergelaten. — Regtb. Middelburg 13 September 1887; W. 6731.

Art. 261.

260. J. H. G. Cohen. Beleediging door caricaturen. — Zwolle 1896; aang. mr. S. J. M. van Geuns, W. 7059; mr. H. P. Marchant, R. Mag. XVI, 5.

261. Mr. J. A. Levy. Smaadschrift. — T. v. S. XII, 464.

262. Mr. C. W. Stheeman. Smaad of laster. — W. 7357.

263. Ook als de regter bij een aanklacht wegens smaad het bewijs der waarheid van de ten laste gelegde feiten heeft toegelaten, kan hij zich onthouden van een beslissing der vraag of het bewijs der waarheid van de feiten is geleverd, en evenwel een veroordeeling ter zake van smaad uitspreken, omdat voor het bestaan van het misdrijf van smaad het geen vereischte is, dat hetgeen ten laste werd gelegd, onwaar is, terwijl uit de waarheid van het ten laste gelegde niet per se volgt, dat de dader klaarblijkelijk het algemeen belang beoogde en dus daarom niet strafbaar is: ook nadat het bewijs der waarheid van hetgeen ten laste werd gelegd, is geleverd, staat het nog ter beoordeeling van den regter of voldoende gebleken is, dat de beklaagde uit aandrang om het openbaar belang te dienen, gehandeld heeft. — H. R. 11 December 1899; W. 7379; P. v. J. 1900, 23; v. d. H., Strafr. 1900, 495; N. R. CLXXXIII, 398; Rep. 1900, 3102.

264. Het publiceeren in een blad van een lijst van personen, waarop de aandacht gevestigd wordt en zulks onder de nadere aanduiding, dat de daarop vermelde personen zijn flesschentrekkers en dergelijken, kan voor de personen op die lijst vermeld, beleedigend zijn. Waar ten aanzien van een dier personen later niets ten aanzien van de reputatie van dien persoon wordt aangevoerd, kan ook niet worden beweerd dat werd gehandeld in het algemeen belang. Hierin wordt geen verandering gebracht als de lijst werd overgenomen van de politie, echter met bijvoeging van de qualificatie van flesschentrekkers, enz. — Regtb. Amsterdam 23 October 1900; P. v. J. 1900, 96; Maandb. v. D. XVII, 1; Rep. 1900, 3103.

265. Iemand, die zich in een dagblad beklaagt over een ruw en geheel ongemotiveerd optreden van een burgemeester in de woning van een zijner gemeentenaren, kan niet geacht worden gehandeld te hebben in het algemeen belang, als vooreerst vaststaat, dat ter zake van dat optreden van den burgemeester reeds een klacht bij de justitie was ingediend, een feit, waarmede de beklaagde bekend was, toen hij zijne mededeelingen aan het dagblad ter plaatsing zond, en ten anderen uit den toon dier mededeelingen blijkt, dat de beklaagde bedoelde den burgemeester belachelijk te maken. — Regtb. Haarlem 25 Mei 1897; W. 7311; P. v. J. 1899, 56; Rep. 1899, 1671.

266. Eene beleediging moet geacht worden in het openbaar te zijn geschied, als zij is opgenomen in een blad, dat onder de leden eener vereeniging wordt verspreid, zonder gehoudenheid om het gelezene of het blad onder zich te houden. — Regtb. Amsterdam 25 Februarij 1897; W. 6976; P. v. J. 1897, 72; Rep. 1897, 8355.

267. Waar de dagvaarding inhoudt, dat de beklaagde „te Hilversum in de Nieuwe Doelestraat" aan een persoon opzettelijk beleedigend heeft toegevoegd „smeerlap, enz.," is voldoende aangeduid dat de beleediging „in het openbaar" en „in tegenwoordigheid" van den beleedigde heeft plaats gehad. — Hof Amsterdam 4 Mei 1897; P. v. J. 1897, 89; Rep. 1897, 8356.

268. Indien bewezen is, dat iemand bij het uiten eener beleediging streefde naar herstel van beweerd geleden onregt, waartoe tot dusverre aangewende pogingen waren mislukt, kan van een handelen in het algemeen belang geen sprake zijn. — H. R. 1 Maart 1897; W. 6932; P. v. J. 1897, 37; N. R. CLXXV, 228; v. d. H., Strafr. 1897, 63; Rep. 1897, 8357.

269. Als een waarschuwing tegen iemand in zoodanigen vorm wordt geuit, dat zij den persoon tegen wien gewaarschuwd wordt, geheel noodeloos krenkt, moet worden aangenomen, dat de steller der waarschuwing het oogmerk had om dien persoon te beleedigen; dat oogmerk wordt niet weggenomen omdat de steller beweert in het openbaar belang te handelen. — Regtb. Amsterdam 25 Februarij 1897; W. 6976; P. v. J. 1897, 72; Rep. 1897, 8359.

270. Een woord kan een ongunstige beteekenis hebben, zonder daarom beleedigend te zijn; en een woord, dat noch in zijn gewonen, noch in zijn overdrachtelijken zin beleedigend is, wordt dit niet als men het bezigt met het opzet om te beleedigen. Dit vooropgesteld kan niet worden aangenomen, dat het woord „schoremer" beleedigend is. — H. R. 6 December 1897; W. 7053; P. v. J. 1898, 20; v. d. H., Strafr. 1897, 377; N. R. CLXXVII, 224; Rep. 1897, 8360.

271. Tegenover den beslist beleedigenden inhoud van een courantenartikel kan de schrijver zich niet verdedigen met de bewering, dat hij niet het opzet had om den persoon in het artikel aangeduid, te beleedigen, maar alleen bedoelde hem eene vermaning te geven. — Regtb. Amsterdam 24 September 1896; P. v. J. 1897, 61; Rep. 1897, 8361.

272. Een courantenartikel, tot een bepaald persoon gerigt, inhoudende dat de schrijver, als die persoon zich niet regtvaardigt, hem een lasteraar en eerroover noemt, is voor dien persoon beleedigend en geschreven met het oogmerk om dien persoon te beleedigen, ongeacht den voorwaardelijken vorm waarin de beleediging gesteld is, en ongeacht de verklaring van den schrijver, dat hij dien voorwaardelijken vorm opzettelijk gekozen heeft om zich te regtvaardigen. — Regtb. Dordrecht 29 October 1897; P. v. J. 1897, 95; Rep. 1897, 8362.

273. De vraag of uit bij dagvaarding gestelde feiten volgt, dat de eischer teregt de actie der artt. 1408 vgg. B. W. heeft ingesteld, moet worden beantwoord naar den maatstaf in de artt. 261 Strafr. vgg. neergelegd. Mitsdien kan, waar van smaadschrift of laster geen sprake is, ook niet worden aangenomen, dat beleedigende uitdrukkingen, opgenomen in een aan een derde gerigt schrijven, grond zou kunnen opleveren tot het instellen der burgerlijke actie ter zake van beleediging. — Regtb. Amsterdam 2 October 1900; W. 7617; P. v. J. 1900, 98; Rep. 1900, 3108.

274. De slotbepaling van dit art. sluit eene veroordeeling wegens smaad of smaadschrift alleen uit, „voor zoover de dader klaarblijkelijk heeft gehandeld in het algemeen belang of tot noodzakelijke verdediging" en waarborgt hem dus

geen straffeloosheid alleen op grond van zijne meening dienaangaande, als den regter niet „klaarblijkelijk" is geworden, dat de „telastelegging" haar regtvaardiging vindt in het algemeen belang of in noodzakelijke verdediging. — H. R. 30 October 1898; W. 7196; P. v. J. 1898, 90; v. d. H., Strafr. 1898, 356; N. R. CLXXX, 60; Rep. 1898, 138.

275. De woorden, dat „de genoemde maréchaussée zich in den laatsten tijd herhaaldelijk heeft schuldig gemaakt aan dronkenschap," behelzen niet de telastlegging van een bepaald feit, en zijn derhalve niet als smaad of smaadschrift, maar slechts als eenvoudige beleediging te beschouwen. — Regtb. Winschoten 4 Februarij 1898; P. v. J. 1898, 20.

276. Indien verzuimd is, in de dagvaarding te vermelden, dat de beklaagde door de telastelegging van een bepaald feit opzettelijk de eer of den goeden naam van een ander heeft aangerand, is in die dagvaarding geen strafbaar feit telaste gelegd. — Hof 's Gravenhage 7 Januarij 1897; W. 6992; P. v. J. 1897, 27.

277. Iemand, die misbruiken, waaraan een gemeente-ambtenaar zich in zijne bediening schuldig maakt, door middel van een dagblad wereldkundig maakt, moet geacht worden te hebben gehandeld in het algemeen belang, ook al was het geschrift voor den ambtenaar in krenkenden vorm gesteld. — Regtb. Haarlem 13 April 1899; W. 7311; P. v. J. 1899, 58; Rep. 1899, 1673.

278. Eene beleediging, uitgesproken om zich te verdedigen tegen eene insinuatie, moet geacht worden ter noodzakelijke verdediging te zijn uitgesproken en valt dus niet onder het bereik der strafwet. — Regtb. Winschoten 30 September 1898; W. 7188; P. v. J. 1898, 82; Maandb. v. D. XIV, 8; Rep. 1898, 140.

279. Indien bij dagvaarding gesteld wordt, dat de geheele inhoud van een dagblad-artikel beleedigend is, dan behoeft niet nog eens uitdrukkelijk te worden aangeduid, welke uitdrukkingen in het bijzonder geacht worden een beleedigend karakter te dragen. — Regtb. Amsterdam 4 Mei 1897; W. 7126; Rep. 1898, 132.

280. Het woord „poen" en „ploert" hebben niet slechts een ongunstige beteekenis, doch zijn in hun gewonen zin in de volkstaal stellig beleedigend voor hem, aan wien zij worden toegevoegd. — Hof Amsterdam 22 Februarij 1898; P. v. J. 1898, 76; Rep. 1898, 144.

281. Het bewijs der waarheid van eenigen smaad is slechts dàn toegelaten, als eene vervolging wegens laster is ingesteld. — H. R. 30 October 1898; W. 7190; P. v. J. 1898, 90; v. d. H., Strafr. 1898, 396; N. R. CLXXX, 60; Rep. 1898, 141.

282. Niet het eenvoudig toevoegen van beleedigende woorden, maar het opzettelijk toevoegen van zoodanige woorden is strafbaar; dat opzet moet in de dagvaarding ten laste worden gelegd. — Regtb. Leeuwarden 12 April 1899; P. v. J. 1899, 35; Rep. 1899, 1674.

283. De telastelegging „gij hebt mij al eens twee rijksdaalders ontstolen," wordt teregt gequalificeerd als een bepaald feit, als de persoon, die dat feit deed, zelf verklaart, dat het zag op een bepaald door hem aangeduiden diefstal. — H. R. 22 April 1901; W. 7608; P. v. J. 1901, 45.

284. Krenking van het crediet valt niet onder het begrip van beleediging. — Regtb. Winschoten 18 Januarij 1901; W. 7561.

Art. 261, alin. 2.

285. Iemand, die opzettelijk een smaadschrift verspreidt, maar ten wiens opzichte niet is gesteld, veelmin bewezen, dat hij in het geschrift vermelde feiten aan den beleedigde heeft ten laste gelegd, of het kennelijk doel had om daaraan ruchtbaarheid te geven, is schuldig aan eenvoudige beleediging en niet aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Amsterdam 15 Maart 1900; P. v. J. 1901, 61.

Art. 261, alin. 3.

286. Mr. D. Simons. Twee vragen naar aanleiding van art. 261, lid 3, van het Wetboek van Strafrecht. — T. v. S. XIII, 105.

287. Mr. B. Tellegen. Nogmaals naar aanleiding van art. 261, lid 3, Wetb. v. Strafrecht. — T. v. S. XIII, 423.

Art. 261, laatste lid.

288. Voor de toepassing van dit art. moet er een onmiddellijk verband bestaan tusschen de tenlastelegging van feiten, waardoor iemands eer en goede naam worden aangerand en de ernstig gemeende noodzakelijkheid bij den schrijver of spreker, om die feiten openlijk bekend te maken. Mitsdien kan er van toepassing dezer wetsbepaling geen sprake zijn, waar de eer en goede naam van een officier geheel ten onregte zijn aangetast, om daardoor het ontslag van pretens onschuldig veroordeelden te bevorderen. — H. R. 12 Februarij 1900; W. 7403; v. d. H., Strafr. 1900, 51; Rep. 1900, 3101.

Art. 263.

289. Volgens dit art. kan in het algemeen eerst ter teregtzitting worden beslist, of de beklaagde geregtigd is om bewijs te leveren van de waarheid der door hem gestelde feiten, en naarmate hij daarin al of niet is geslaagd, eene veroordeeling wegens smaad, dan wel wegens laster zal volgen: worden echter feiten ten laste gelegd aan een ambtenaar in de regtmatige uitoefening zijner functie, dan is het bewijs der waarheid steeds toegelaten. In zoodanig geval kan ook rauwelijks wegens laster worden gedagvaard. — Regtb. Almelo 20 Maart 1900; P. v. J. 1900, 42; Rep. 1900, 3106.

Art. 263, 1°.

290. Bij een strafvervolging wegens eenvoudige beleediging komt, waar het opzet om te beleedigen is bewezen, een onderzoek naar de waarheid der ten laste gelegde feiten naar aanleiding van dit art. niet te pas. — H. R. 28 Maart 1898; W. 7604.

291. De regter kan uit den onnoodig beleedigenden vorm van eenig geschrift afleiden, dat de schrijver niet had de bedoeling om in het algemeen belang te handelen. — H. R. 11 Maart 1901; W. 7579; P. v. J. 1901, 43; v. d. H., Strafr. 1901, 96; N. R. CLXXXVII, 422.

Art. 263, 2°.

292. Mr. G. Wttewaal. Artikel 263, 2°, Wetb. v. Strafrecht. — T. v. S. XIV, 165.

Art. 266.

293. Daar vaststaat, dat in de Amsterdamsche volkstaal met het woord „schoremer" iemand wordt aangeduid die minachting verdient, moet ook worden aangenomen, dat de toevoeging van dat woord te Amsterdam als een beleediging in den

zin van dit art. moet worden aangemerkt. — Hof 's Gravenhage 24 Februarij 1898; W. 7095; P. v. J. 1898, 58; H. R. 27 Junij 1898; W. 7148; v. d. H., Strafr. 1898, 289; N. R. CLXXIX, 285; Rep. 1898, 144.

294. Elke opzettelijke beleediging, die niet het karakter van smaad of smaadschrift draagt, waarvan niet blijkt dat zij iemand, hetzij in het openbaar, hetzij in zijne tegenwoordigheid is aangedaan, levert niet op het misdrijf van eenvoudige beleediging, noch eenig ander misdrijf. — Regtbank Amsterdam 18 Maart 1897; P. v. J. 1897, 77.

295. De toevoeging „ik heb schijt aan jou," is beleedigend. — Hof Leeuwarden 23 Mei 1901; P. v. J. 1901, 75.

Art. 267.

296. Het is de taak en de pligt van een agent van politie, tevens onbezoldigd rijksveldwachter, om, als hij een persoon in kennelijken staat van dronkenschap op den openbaren weg heeft aangetroffen, daarvan proces-verbaal op te maken, zoodat hij, dit gedaan hebbende, moet geacht worden als ambtenaar te zijn geweest in de regtmatige uitoefening zijner bediening, zoodat, als hij te dier zake door zijn meerdere in rang mondeling wordt onderhouden, dit gesprek moet geacht worden plaats te hebben ter zake van de regtmatige uitoefening zijner bediening. — Regtb. Dordrecht 22 November 1901; P. v. J. 1901, 90.

297. Indien de regter ingeval eener aanklacht ter zake van het misdrijf van dit art. bevindt, dat ten onregte is gesteld dat de beleediging was aangedaan aan een ambtenaar in of ter zake van de regtmatige uitoefening zijner bediening, moet hij vóór alles onderzoeken, of eene klacht ter zake van beleediging was ingediend door hem, tegen wien zij volgens de dagvaarding zou zijn gerigt. — H. R. 20 December 1897; W. 7059; P. v. J. 1898, 12; N. R. CLXXVII, 274; v. d. H., Strafr. 1897, 388; Rep. 1898, 147.

298. Beleediging van een spoorwegambtenaar in functie, is niet beleediging van een ambtenaar in de regtmatige uitoefening zijner bediening; immers, het voorschrift van art. 183 is beperkt tot het misdrijf van weerspannigheid. — Regtb. Almelo 4 April 1899; P. v. J. 1899, 72; Rep. 1899, 1682.

299. In den zin van dit art. is een spoorwegambtenaar niet als een ambtenaar te beschouwen.— Regtb. Zutphen 25 October 1899; P. v. J. 1899, 98; Rep. 1899, 1680

300. Een beleediging, een ambtenaar aangedaan, terwijl hij als getuige in een strafzaak optreedt of naar aanleiding daarvan, is hem niet gedurende of naar aanleiding eener regtmatige ambtsverrigting aangedaan.—Regtb. 's Gravenhage 24 April 1899; P. v. J. 1899, 64; Rep. 1899, 1681.

Art. 269.

301. Mr. H. J. ten Bruggencate. Klachtdelict of niet. — T. v. S. XIV, 29.

302. Het bestaan eener klacht maakt niet de vervolging van eene beleediging, een ambtenaar aangedaan, niet-ontvankelijk. — H. R. 11 Maart 1901; W. 7579.

Art. 272.

303. Dr. Catharine van Tussenbroek. Kan de arts tot het geven van getuigenis worden gedwongen betreffende datgene wat zijn beroepsgeheim raakt? — T. v. S. XI, 101.

Art. 281, 1°.

304. Er is schaking in den zin van dit art. ook al heeft de ontvoerde minderjarige zelf het door den schaker uitgevoerde plan der ontvoering ontworpen; ook wordt het oogmerk, om zich het bezit der minderjarige in of buiten echt te verzekeren, niet weggenomen door het feit, dat de ontvoerder reeds vóór de ontvoering geslachtelijke gemeenschap met de ontvoerde minderjarige had.— H. Mil. Geregtshof 15 September 1899; W. 7381; Rep. 1900, 4501.

Art. 282.

305. Al treedt iemand eens anders woning onbevoegd binnen, zoo wordt daardoor niet diens regt opgeheven om in die woning niet langer te vertoeven dan hij wenschte, en kan dan ook de regthebbende op die woning daaraan niet de bevoegdheid ontleenen om hem in die woning opgesloten te houden. — H. R. 28 Maart 1898; W. 7105; P. v. J. 1898, 31; v. d. H., Strafr. 1898, 114; N. R. CLXXXIII, 380; Regtb. Amsterdam 12 October 1897; Hof Amsterdam 15 December 1897; W. 9132; Rep. 1898, 1490.

Art. 283.

306. Ter toepassing van dit art. vordert de wet niet, dat de wederregtelijk opgeslotene in de volstrekte onmogelijkheid verkeert om heen te gaan van de plaats waar hij is opgesloten. Mitsdien is in den zin van dit art. iemand wederregtelijk van zijne vrijheid beroofd, die tegen zijnen wil in een locaal opgesloten en opgehouden wordt op zóódanige wijze, dat hij, zonder geweld te plegen, zich niet zou kunnen verwijderen langs een daartoe bestemden uitgang. — H. R. 9 April 1900; W. 7427; P. v. J. 1900, 53; v. d. H., Strafr. 1900, 135; N. R. CLXXXIV, 423; Rep. 1900, 4928.

Art. 285.

307. Een bedreiging om iemand met een groot mes te treffen, geuit onder omstandigheden, die aan den ernst der bedreiging moeten doen denken, moet op den bedreigde den indruk maken, dat hem opzettelijk een leed met zeer ernstige gevolgen zal worden toegebracht. — Regtbank Amsterdam 24 Maart 1898; P. v. J. 1898, 72; Rep. 1898, 107.

Art. 285, alin. 1.

308. Indien bewezen is, dat een beklaagde op de bemanning van een voorbijvarende boot op een afstand van 60 à 70 meter een met kruit en hagel scherp geladen geweer, na dit tweemaal op haar te hebben aangelegd, heeft afgeschoten, is de beklaagde schuldig aan bedreiging met eenig misdrijf, waardoor de algemeene veiligheid van personen en goederen in gevaar gebracht wordt. In dit art. bedoelt de wetgever bedreiging strafbaar te stellen, niet alleen als zij zich in woorden, maar ook als zij zich in daden uit. — H. R. 30 Januarij 1899; W. 7240; P. v. J. 1899, 14; v. d. H., Strafr. 1899, 33; N. R. CLXXXI, 171; Rep. 1899, 1651 vg.

309. Uit de algemeene bewoordingen, waarin dit art. is gesteld, volgt, dat elke bedreiging met de hier vermelde bedrijven op den bedreigde indruk makende, geacht moet worden onder het bereik van dit art. te vallen. — Hof 's Hertogenbosch 3 November 1898; P. v. J. 1898, 90.

310. Aan eene bedreiging met zware mishandeling door het toebrengen van een geweerschot, wordt het karakter van bedreiging niet ontnomen

doordat de dader den haan van het geweer aftrekt, om zijne bedreiging meer kracht bij te zetten. Van bedreiging met zware mishandeling kan geen sprake zijn, waar gebleken is dat er een begin van uitvoering is en dus meer dan een bedreiging aanwezig is. — Hof Arnhem 6 Junij 1899; W. 7338; P. v. J. 1900, 3; Rep. 1899, 1649.

Art. 287.

311. Indien bewezen is, dat een beklaagde met een geladen revolver en eenige losse patronen bij zich, naar twee vrouwen toeloopt, die hem naar zijne meening voortdurend hebben geplaagd en gesard, en over wie hij zich reeds heeft uitgelaten, dat hij ze zou kunnen vermoorden en daarom a bout portant met den revolver met uitgestrekten arm tot drie malen toe op hen schoot, zoo moet worden aangenomen, dat de beklaagde het opzet had om de vrouwen van het leven te berooven. — Regtb. 's Gravenhage 30 Maart 1899; W. 7281; Rep. 1899, 1877.

Art. 288.

312. De zwaardere straf van dit art. kan alleen worden toegepast, als de doodslag is gepleegd, niet alleen met het oogmerk om de uitvoering van een ander strafbaar feit voor te bereiden of gemakkelijk te maken, maar dit strafbaar feit moet ook werkelijk op den doodslag zijn gevolgd, dien hebben vergezeld of zijn voorafgegaan. — H. R. 13 September 1901; W. 7635; P. v. J. 1901, 71.

Art. 290.

313. Dr. P. H. Simon Thomas. Kinderdoodslag en kindermoord. — T. v. S. XV, 74.

Art. 295.

314. Mr. J. van Drooge. Strafbaarheid van abortus provocatus. — T. v. S. XIII, 1.

315. In medischen zin moge juist zijn, dat, waar een bijna voldragen kind is ter wereld gekomen, een geval van partus praematurus (vroeggeboorte) aanwezig is, doch van afdrijving geen sprake kan zijn, daar dit na de achtentwintigste week van zwangerschap niet meer is aan te nemen. De strafwet kent dit onderscheid niet en verstaat onder afdrijving elke praemature gewelddadige afscheiding der vrucht van de moeder, terwijl het bovendien niet is aan te nemen, dat de wetgever het mindere (afdrijving eener vrucht) wel, maar het zwaardere (afdrijving van een bijna voldragen kind) niet strafbaar zou hebben gesteld. — Hof Amsterdam 9 Maart 1898; P. v. J. 1898, 60; Rep. 1898, 41.

316. Voor de strafbaarheid van het veroorzaken van afdrijving wordt vereischt, dat de vrucht tijdens de handeling, die de afdrijving ten gevolge had, levend was; doch uit dit vereischte volgt niet als een tweede vereischte, dat de vrucht door de afdrijving gedood moet zijn. — H. R. 12 April 1898; W. 7113; P. v. J. 1898, 48; v. d. H., Strafr. 1898, 136; N. R. CLXXVIII, 117; Rep. 1898, 40; Regtb. Amsterdam 29 October 1897; Hof Amsterdam 22 December 1897; W. 7064.

Art. 296.

317. Afdrijving der vrucht is alleen strafbaar, als de vrucht, welker afdrijving met of zonder toestemming der vrouw is veroorzaakt, tijdens die handeling leeft. Een regtsvermoeden, waaruit het leven of de levensvatbaarheid der ongeboren vrucht zou mogen worden afgeleid, kent de strafwet niet. — H. R. 1 November 1897; W. 7038; Rep. 1897, 8240.

Art. 297.

318. Evenals in het gewoon spraakgebruik, moet in dit art. aan het woord afdrijving de beteekenis worden toegekend van elke verwijdering van de vrucht uit de baarmoeder niet door de natuur veroorzaakt, onafhankelijk van de vraag of de dood der vrucht al dan niet gevolgd is. Mitsdien moet ook worden aangenomen, dat voor de strafbaarheid der afdrijving het volgen van den dood der vrucht geen vereischte is. — Hof Amsterdam 22 December 1897; W. 7064; Rep. 1898, 40.

319. Vereischte van strafbare afdrijving is, dat de vrucht een levende is. Onder leven moet hier echter iets anders worden verstaan, dan waar dit woord op mensch of dier wordt toegepast. Een vrucht is dan een levende te noemen, als zij is eene zich normaal ontwikkelende, die bij voortzetting dier ontwikkeling, zoo geen storende invloeden zich doen gelden, tot een levend mensch zal worden. — Regtb. Groningen 1 Junij 1899; W. 7289; P. v. J. 1899, 60.

320. Het veroorzaken van den dood eener vrucht in het moederlijf, door opzettelijk een stokje in de vrouwelijkheid der moeder te brengen en haar daarmede inwendig zoodanig te beleedigen, dat de vrucht eenige dagen loskwam, levert op het misdrijf van dit art. — Regtbank Groningen 4 Februarij 1897; W. 6961; P. v. J. 1897, 43; Rep. 1897, 8241.

Art. 300.

321. Als vaststaat, dat een beklaagde, na dreigementen te hebben geuit, op een ander is toegeloopen, zijne groote, scherp geslepen houthakkersbijl met beide handen heeft opgeheven boven het hoofd des anderen, en vervolgens met den scherpen kant een slag heeft toegebracht en zulks met het doel te raken, daar is die beklaagde regtens aansprakelijk, en wordt hij geacht te hebben gewild alle regtstreeksche gevolgen, die uit zijn daad konden verwacht worden, waaronder zeer zeker zwaar ligchamelijk letsel behoort, hetgeen te meer klemt ten opzichte van een beklaagde, die, zelf houthakker zijnde, met de macht van zijn wapen ten vollen bekend was. — Regtb. Amsterdam 7 Julij 1898; P. v. J. 1898, 96; Rep. 1898, 839.

322. De beslissing, dat het woord „mishandelen," in de dagvaarding gebezigd, ook heeft een feitelijke beteekenis en in zich sluit opzet, terwijl dit opzet ook slaat op de nadere omschrijving van het feitelijke, waarin de mishandeling bestond, bevat een uitlegging van de woorden der dagvaarding en is onttrokken aan het oordeel van den regter in cassatie. — H. R. 25 April 1898; P. v. J. 1898, 39; W. 7123; v. d. H., Strafr. 1898, 180; N. R. CLXXVIII, 527.

323. Hoezeer aan ouders een regt om hun kind binnen zekere grenzen te kastijden, niet kan worden ontzegd, zoo kan dat regt toch nimmer er toe leiden, om het opzet om te mishandelen niet aan te nemen, als bewezen is, dat de door de beklaagden jegens hunne zeventienjarige dochter gepleegde handelingen moedwillig en gewelddadig waren gepleegd, en dat door hunne handelingen hun kind pijnlijk is getroffen. — H. R. 9 Mei 1898; W. 7130; P. v. J. 1898, 62; v. d. H., Strafr. 1898, 201; N. R. CLXXIX, 31; Rep. 1898, 842.

324. Indien is te laste gelegd opzettelijk slaan, d. i. dat het opzet van den beklaagde was gerigt op het slaan, dan omvat die telastelegging het oogmerk om leed te doen, en valt zij mitsdien

onder „mishandeling," strafbaar gesteld bij dit art., indien althans van geen geoorloofde beweegreden is gebleken. — H. R. 5 November 1900; P. v. J. 1900, 93; W. 7513; v. d. H., Strafr. 1900, 377; N. R CLXXXVI, 167; Rep. 1900, 4147.

325. Er kan geen sprake zijn van bedoeling om te mishandelen, als een ambtenaar der politie, werkzaam zijnde tot handhaving der orde, te zijner bescherming en om zich voor mishandeling te vrijwaren, zijne wapens gebruikt en daarbij de personen, tegen wie hij meent te moeten optreden, verwondt. — Regtb. Arnhem 17 Julij 1900; W. 7502; P. v. J. 1900, 87; Rep. 1900, 4148.

326. Het opzettelijk schieten op een persoon in een tapperij, waar verscheiden personen aanwezig zijn en het verwonden van een ander persoon, dan op wien geschoten werd, is evenwel strafbare mishandeling. — Regtb. Winschoten 17 Junij 1898; P. v. J. 1898, 62; Rep. 1898, 838.

327. De vraag, of de ten gevolge van verwonding ontstane ziekte uitzicht op volkomen genezing overlaat, moet niet beoordeeld worden naar de ziekte in het algemeen, maar naar elk bijzonder geval. — Regtb. Rotterdam 23 December 1897; W. 7136.

328. Indien trappen zijn toegebracht, zonder opzet om te mishandelen, maar alleen om zich tegen een handeling van een politie-bediende te verzetten, kan de dader niet schuldig worden verklaard aan mishandeling. — Regtb. Heerenveen 10 October 1901; P. v. J. 1901, 83.

329. Het werpen van petroleum in het aangezicht kan eerst dàn als mishandeling worden beschouwd, als vaststaat dat daardoor ligchamelijk leed is veroorzaakt. — Hof Amsterdam 26 October 1898; W. 7218; P. v. J. 1899, 20.

Art. 300, alin. 1.

330. Ingeval eener aanklacht ter zake van mishandeling, behoeft in de dagvaarding niet te worden vermeld, dat de toegebrachte slag aan den mishandelde pijn of letsel teweegbracht; immers in dit art. is van eenig gevolg geen sprake. — Regtbank Amsterdam 11 Mei 1900; P. v. J. 1901, 5.

Art. 300, 2e lid.

331. Eene verwonding, ten gevolge waarvan de verwonde gedurende eenige dagen in ernstig levensgevaar heeft verkeerd, moet als zwaar ligchamelijk letsel worden aangemerkt, onafhankelijk van de vraag of de verwonde later geheel is genezen; immers, de duurzaamheid van het gevolg eener ondergane mishandeling is geen vereischte, om dat gevolg als zwaar ligchamelijk letsel aan te merken. — Regtb. Middelburg 3 November 1899; W. 7363; Rep. 1899, 2930.

332. Er is zwaar ligchamelijk letsel toegebracht, als iemands linkeroog geheel is vernietigd. — Regtb. Winschoten 13 Januarij 1899; P. v. J. 1899, 70; Rep. 1899, 2931.

Art. 301.

333. Er is geen mishandeling met voorbedachten rade, als de dader wel lang voor het plegen der mishandeling den mishandelde met een mes heeft bedreigd en de bedreiging zelfs meermalen heeft herhaald, maar tevens is gebleken, dat hij reeds bij het uiten dier bedreigingen in zeer opgewonden toestand verkeerde, en hij vóór het plegen van de mishandeling geen oogenblik van kalm beraad heeft gehad. — Regtb. Amsterdam 17 Augustus 1900; P. v. J. 1901, 5.

Art. 302.

334. Waar bij den dader eener mishandeling het opzet bestaat, den mishandelde zwaar ligchamelijk letsel toe te brengen, valt het feit niet onder de qualificatie zware mishandeling, indien zoodanig letsel werkelijk niet is toegebracht, maar de mishandelde, door een doodelijk schot getroffen, onmiddellijk stierf. — H. R. 11 Februarij 1901; W. 7570; P. v. J. 1901, 25; v. d. H., Strafr. 1901, 72; N. R. CLXXXVII, 263.

335. Het opzettelijk toebrengen van een messteek in iemands linkerborst, ter hoogte van de vijfde rib, moet beschouwd worden als het opzettelijk toebrengen van zwaar ligchamelijk letsel. — Regtb. Amsterdam 15 Julij 1898; P. v. J. 1898, 80; Rep. 1898, 840.

Art. 304.

336. Uit de geschiedenis van dit art. volgt, dat de wetgever blijkbaar niet gewild heeft, dat bij vervolging en bestraffing van misdrijven, in dit art. omschreven, waarbij reeds een hoogere straf is bedreigd, bovendien herhaling van misdrijf aan den dader zou kunnen worden ten laste gelegd. — Hof Leeuwarden 7 October 1897; anders Regtbank Heerenveen 26 Julij 1897; W. 7035; P. v. J. 1898, 1.

Art. 307.

337. Het in driftige stemming op een afstand van slechts eenige passen dreigend op een persoon richten van een revolver, die de dader weet dat met scherpe patronen geladen is en zonder zich te vergewissen of het wapen zich in rust bevindt, levert groote onvoorzichtigheid en gebrek aan voorzorg, welke van ieder strafregtelijk voor zijne handelingen verantwoordelijk persoon mag worden geëischt, dat zij den dader als grove schuld moet worden aangerekend. — Regtbank Middelburg 2 April 1901; P. v. J. 1901, 13.

338. Indien geen lijkschouwing heeft plaats gehad, kan niet als bewezen worden aangenomen, dat de dood van iemand, die bij een ongeluk betrokken was, aan dat ongeluk moet worden geweten, hoewel de verslagene, gezond zijnde, door een machine gegrepen werd en onmiddellijk daarna ernstig verminkt stierf. — Hof Leeuwarden 3 Januarij 1901; W. 7562.

339. Iemand, gewoon om met schietgeweer om te gaan, die met een buks op een ander aanlegt, zonder zich vooraf te vergewissen of het wapen geladen is, en dan niet weet te voorkomen dat het wapen afgaat, door welk schot de persoon op wien het werd aangelegd, doodelijk getroffen wordt, is schuldig aan het misdrijf van dit art. — Hof 's Gravenhage 27 Junij 1901; W. 7627; P. v. J. 1901, 63.

340. Waar vaststaat, dat een onheil te wijten is aan de schuld van hem aan wien dat ongeluk is overkomen, en daarenboven de oorzaak van het ongeval niet geheel tot klaarheid is gebracht, is eene veroordeeling ter zake van het misdrijf van dit art. uitgesloten. — Regtb. Rotterdam 4 Mei 1901; W. 7599.

Art. 307*bis*.

341. Prof. Hector Treub. Art. 307*bis* van het Wetboek van Strafrecht. — T. v. S. XIV, 167.

Art. 308.

342. J. Schuldmisdrijf. (Art. 308 Wetb. van Strafrecht). — P. v. J. 1898, 56.

343. Waar de wetgever in dit art. van tijdelijke

ziekte spreekt, bedoelt hij daarmede een tegenstelling te geven met eene ziekte, die geen uitzicht op een volkomen genezing overlaat, zoodat het tijdelijke der ziekte niet wordt weggenomen door de omstandigheid, dat later, mede tengevolge van andere oorzaken, de dood is gevolgd. — Regtb. Groningen 29 Maart 1900; P. v. J. 1900, 75; Rep. 1900, 4837.

344. Er is strafbare schuld, indien iemand, hoewel een ieder en dus ook hij, kan en moet weten dat een geweerschot, zelfs met los kruit en een prop alleen geladen, op slechts tien passen letsel kan toebrengen aan hetgeen men daarmede raakt, en evenwel op dien afstand op een ander heeft geschoten, waardoor een wonde is veroorzaakt, die na twee maanden nog niet is genezen. — Hof Leeuwarden 15 September 1898; P. v. J. 1898, 82; Rep. 1898, 1414.

345. Schuld in den zin van dit art. wordt niet weggenomen, als de persoon, door wiens onvoorzichtigheid een ongeluk veroorzaakt werd, bij het ontdekken van het gevaar eenige, doch onvoldoende maatregelen van voorzichtigheid nam, doch de persoon aan wien het ongeluk overkwam, zelf onvoorzichtig was. — Regtbank Arnhem 26 Januarij 1901; W. 7634; P. v. J. 1901, 57.

346. Een heibaas, die door zijne ondergeschikten een in slechten toestand verkeerende heistelling, met welker gebreken hij bekend was, laat gebruiken, is aansprakelijk voor de daardoor ontstane ongevallen, die de in dit art. omschreven gevolgen hebben gehad. Hierin wordt geen verandering gebracht door de omstandigheid, dat hij niet zelf de heistelling gebruikte, maar door zijne ondergeschikten deed gebruiken. — Regtb. Rotterdam 9 Februarij 1901; P. v. J. 1901, 49.

347. De daad van een beklaagde, die op tien pas afstand een ander met een met los kruit geladen geweer verwondt, is in die mate onvoorzichtig en roekeloos, dat dit art. toepasselijk is. — Hof Leeuwarden 12 Mei 1898; anders Regtbank Winschoten 18 Maart 1898; W. 7117; Rep. 1898, 1413.

348. De schuld van beklaagde kan gelegen zijn in het te weinig aanwenden van voorzorgsmaatregelen. — Regtbank Zutphen 16 Maart 1898; W. 7136; P. v. J. 1898, 58.

349. Hoewel bedlegerigheid gewoonlijk met een tijdelijke ziekte gepaard gaat, zoo is zij toch geen vereischte voor de tijdelijke ziekte, waarvan dit art. spreekt. — H. R. 24 Mei 1897; P. v. J. 1897, 49; v. d. H., Strafr. 1897, 202; N. R. CLXXVI, 131; Rep. 1897, 9907.

Art. 310.

350. Als een dagvaarding ter zake van diefstal inhoudt, dat de beklaagde eenig goed heeft weggenomen, maar niet dat hij dit gedaan heeft met het oogmerk om het zich wederregtelijk toe te eigenen, dan moet hij worden ontslagen van regtsvervolging. — Hof 's Gravenhage 3 December 1895; W. 6917; P. v. J. 1897, 7; Rep. 1897, 8565.

351. Als een dagvaarding ter zake van diefstal inhoudt, dat de beklaagde een voorwerp heeft weggenomen met het oogmerk van wederregtelijke toeëigening, dan ligt daarin opgesloten, dat de beklaagde in den zin van dit art. het oogmerk had, om zich dat voorwerp wederregtelijk toe te eigenen. — Regtb. Amsterdam 17 November 1896; P. v. J. 1897, 21; Rep. 1897, 8566.

352. Het wegnemen van een ring met het oogmerk om dezen te beleenen, stelt diefstal daar. Immers, beleening van dien ring is toeëigening van dat voorwerp, al bestaat bij den dader het voornemen om dien ring later weder in te lossen en aan den eigenaar terug te geven. — Regtb. 's Gravenhage 3 December 1896; W. 6917; P. v. J. 1897, 7; Rep. 1897, 8568.

353. Een diefstal is bewezen, als vaststaat, dat de beklaagde acht dagen na het feit een deel van het gestolene in zijn bezit had en dit tegen zeer lagen prijs te koop heeft aangeboden. — Regtbank Dordrecht 12 Februarij 1897; P. v. J. 1897, 17; Rep. 1897, 8569.

354. Iemand, aan wien is opgedragen een boot te verhalen, steekt een kastje in die boot open en neemt er geld uit, met het oogmerk om zich dat geld wederregtelijk toe te eigenen. Deze persoon is schuldig aan diefstal, niet aan verduistering, omdat de opdracht om de boot te verhalen, niet medebracht dat die boot en allerminst het zich daar bevindend geld in den zin der wet bij hem in bezit was. — Regtbank Middelburg 19 Februarij 1897; P. v. J. 1897, 29; Rep. 1897, 8572.

355. De huurder van een door hem gehuurd en bewoond perceel, moet geacht worden als huurder in het bezit te zijn van een zich in dat perceel bevindende pomp; ingeval van onregtmatige toeëigening dier pomp door den huurder kan geen sprake zijn van wegneming in den zin van dit art. — H. R. 23 April 1900; W. 7437; P. v. J. 1900, 67; v. d. H., Strafr. 1900, 185; Rep. 1900, 3442.

356. Onjuist is de bewering, dat diefstal is uitgesloten niet alleen als de eigenaar de wegneming toelaat, maar ook als de houder de toestemming daartoe geeft, tenzij in dit geval mocht blijken, dat de houder door den eigenaar daartoe uitdrukkelijk of stilzwijgend is gemachtigd. — H. R. 24 Junij 1901; W. 7626; P. v. J. 1901, 69.

357. Met de uitdrukking „eenig goed" in dit art., worden alleen bedoeld die voorwerpen, welke eene economische waarde bezitten, wat niet gezegd kan worden het geval te zijn met rekeningen door een crediteur voor zijne debiteuren uitgeschreven. — Regtb. Arnhem 26 Februarij 1901; W. 7662; P. v. J. 1901, 40.

358. Het oogmerk van hem, die eens anders spaarbankboekje wederregtelijk wegnam, om zich de op dat boekje ingeschreven gelden te doen afgeven, sluit in zich het oogmerk om zich dat boekje wederregtelijk toe te eigenen. — H. R. 11 Maart 1901; W. 7582; P. v. J. 1901, 34; v. d. H., Strafr. 1901, 110; N. R. CLXXXVII, 436.

359. De aanvankelijke meening van den bestolene, dat een ander zijn geld uit de grap wegnam, kan bij den laatste het oogmerk der wederregtelijke toeëigening van dat geld niet wegnemen. — Regtb. Amsterdam 20 Julij 1900; P. v. J. 1901, 19.

Art. 311, no. 3.

360. Nu onze strafwet geen definitie van „besloten erf" inhoudt, heeft deze uitdrukking de beteekenis die het gewoon spraakgebruik daaraan geeft. Naar dit spraakgebruik is een „besloten erf" een omheind, ommuurd, omsloten, d. i. een geheel afgesloten erf. Mitsdien is niet als een „afgesloten erf" te beschouwen een erf, met een aan den openbaren weg gelegen, den toegang tot huis en erf verleenende deur, die altijd open is, al is overigens het erf van omschutsels voorzien. — Hof 's Gravenhage 20 Mei 1897; W. 6996; P. v. J. 1897, 53; Rep. 1897, 8575.

Art. 314.

361. Hij, die eenig aan het strand gespoeld,

nog niet door de strandvonderij in beslag genomen hout wegneemt en zich toeëigent, kan niet gezegd worden dat hout te hebben gestolen. — Regtb. 's Gravenhage 25 October 1897; P. v. J. 1897, 103; Rep. 1897, 8564.

362. In de aanklacht, houdende dat de beklaagde aan een ander toebehoorend riet heeft afgesneden en aan bossen gebonden, met het oogmerk om zich dat riet wederregtelijk toe te eigenen, ligt de beschuldiging van strooperij; in het bijzonder is het element, dat het pretens gestolene is weggenomen, er voldoende in omschreven. — Hof Leeuwarden 30 Junij 1897; Anders Regtb. Leeuwarden 6 Mei 1897; P. v. J. 1897, 63; Rep. 1897, 8571.

363. Het weghalen van dorre, nog aan de mastboomen bevestigde takken, is als strooperij te beschouwen. — Regtbank 's Hertogenbosch 4 Maart 1897; anders Kantg. 's Hertogenbosch 27 Januarij 1897; W. 7010; Rep. 1897, 8576.

364. Ontvreemding van afgemaaide, nog niet vervoerde klaver, in rijen tot klaverhooi te drogen liggende, stelt daar diefstal en niet strooperij. — Regtbank Roermond 26 October 1897; P. v. J. 1897, 91; Rep. 1897, 8577.

365. Takken, aan een opgaanden boom bevestigd, kunnen in den zin van dit art. niet als „sprokkelhout" worden beschouwd. — Kantg. 's Hertogenbosch 24 December 1895; anders Regtb. 's Hertogenbosch 13 Februarij 1896; W. 7008.

Art. 321.

366. Mr. J. H. Valckenier Kips. Toeëigening als element van verduistering. — R. Mag. XI, 166.

367. Iemand, die in een winkel waren bestelt en, nadat hem de verlangde hoeveelheid is toegewogen en in zakjes verpakt voor hem op de toonbank zijn gelegd, de zakjes opneemt en er zich mede verwijdert zonder te betalen, maakt zich schuldig aan verduistering, niet aan diefstal.— Regtb. Zutphen 14 December 1899; P. v. J. 1900, 25; Rep. 1900, 4783.

368. Een geldsom is eenig goed in den zin van dit art. Het doet niet af, in welk geld, munt of papier, het bedrag is ontvangen. — H. R. 14 Mei 1900; W. 7457; P. v. J. 1900, 73; v. d. H., Strafr. 1900, 209; N. R. CLXXXV, 45; Rep. 1900, 4785.

369. Toeëigening in den zin van dit art. bestaat in elke handeling, welke het zich als eigenaar gedragen van het goed in zich sluit, en welke juist daarom in strijd is met den aard van het regt, krachtens hetwelk men het goed onder zich heeft. — Regtb. Rotterdam 24 December 1896; P. v. J. 1897, 13; Rep. 1897, 9836.

370. Ten aanzien van goed, hetwelk men anders dan door misdrijf, doch niet als eigenaar onder zich heeft, is voor het bewijs van de verandering van den aard van het bezit niets anders noodig, dan een of meer uitwendige feiten, waaruit ondubbelzinnig moet worden afgeleid, dat men zich als eigenaar gedraagt. Als zoodanig feit is zeker te beschouwen het te koop aanbieden eener gehuurde vélocipède, ook al komt de koop niet tot stand. — Regtb. 's Gravenhage 10 December 1896; W. 6918; P. v. J. 1897, 7; Rep. 1897, 9837.

371. Een voerman heeft aangenomen eenige varkens te vervoeren; hij ontdoet zich wederregtelijk van eenige dier dieren, echter zonder er over te beschikken; hierdoor maakt hij zich niet schuldig aan verduistering. — Regtb. Groningen 26 November 1896; P. v. J. 1897, 9; Rep. 1897, 9838.

372. Als bewezen is, dat een pakhuismeester goederen, die hij als zoodanig onder zich had, doch die hem niet toebehoorden, door ze ten eigen bate te verkoopen, zich opzettelijk wederregtelijk heeft toegeëigend, is die pakhuismeester schuldig aan verduistering. — H. R. 22 Maart 1897; W. 6945; P. v. J. 1897, 33; v. d. H., Strafr. 1897, 79; N. R. CLXXV, 284; Rep. 1897, 9839.

373. Het te koop aanbieden van een horloge, dat hij van zijne vrouw heeft ontvangen, met de mededeeling dat zij het gevonden heeft, levert niet op het misdrijf van verduistering. — Regtb. Haarlem 7 September 1897; P. v. J. 1897, 89; Rep. 1897, 9841.

374. Iemand, die van een goudsmid een voorwerp verkrijgt, om het bij een derde op zicht te brengen en, zoo mogelijk, aan dien derde te verkoopen, doch daarna dat voorwerp ten eigen bate beleent, maakt zich schuldig aan verduistering. — Regtb. 's Gravenhage 22 Maart 1897; P. v. J. 1897, 39; Rep. 1897, 9842.

375. Als vaststaat, dat iemand het leder, hetwelk hem voor een bepaald doel was toevertrouwd, aan die bestemming heeft onttrokken en het, alsof het zijn eigendom was, met zijn eigen goed ten verkoop heeft vervoerd naar de woning van een mogelijken kooper volgens voorafgaande afspraak en nadat de koopprijs reeds was vastgesteld, dan moet ook worden aangenomen, dat die persoon zich als eigenaar dat leder heeft toegeëigend in den zin van dit art. — H. R. 15 April 1901; W. 7598; P. v. J. 1901, 55.

376. Als toeëigening in den zin van dit art. moet worden beschouwd, indien iemand twee hem niet toebehoorende lammeren, die onder zijn koppel van 20 lammeren waren geraakt, met deze merkt en daarna verkoopt; hierin wordt geen verandering gebracht doordat de eigenaar de twee bedoelde lammeren nog vóór de levering weer tot zich neemt. — H. R. 17 December 1900; W. 7539; P. v. J. 1901, 11; v. d. H., Strafr. 1900, 446; N. R. CLXXXVI, 425.

377. De mogelijkheid, dat iemand die ter zake van verduistering teregt staat, later op den persoon, wiens geld hij verduisterd zou hebben, eene vordering zal krijgen, even groot of grooter dan het beweerde verduisterd bedrag, staat aan een veroordeeling ter zake van verduistering niet in den weg. — Regtb. Groningen 17 November 1898; W. 7280; Rep. 1899, 2770.

378. Dit art. onderscheidt niet, of het oogmerk van wederregtelijke toeëigening reeds vóór het bezit als houder van den dader is ontstaan, dan wel later is opgekomen, doch vordert slechts dat deze het goed anders dan door misdrijf onder zich heeft gekregen en het zich daarna opzettelijk wederregtelijk toeëigent. — Regtb. Groningen 12 September 1901; P. v. J. 1901, 93.

379. Iemand, die een door hem van een ander gehuurd voorwerp aan een derde verkoopt vóór dat hij het onder zich heeft, en datzelfde voorwerp dan ook weer onmiddellijk van dien derde in huur neemt en dus onder zich houdt, is niet schuldig aan verduistering. — Regtb. 's Gravenhage 19 November 1900; P. v. J. 1901, 41.

380. Het feit, dat in de dagvaarding hoogere bedragen zijn vermeld, dan ter teregtzitting bleken door den beklaagde verduisterd te zijn, behoeft niet tot vrijspraak van den beklaagde te leiden. — Regtb. Amsterdam 10 Mei 1900; P. v. J. 1901, 71.

381. Toeëigening in den zin van dit art. bestaat niet, als de beklaagde het beweerd verduisterd voorwerp onder zich houdt bij wijze van pand,

tot zekerheid eener vordering die hij tegen den eigenaar heeft. — Regtb. Winschoten 22 Februarij 1901; W. 7564.

382. Ingeval van verduistering eener aan minderjarigen opgekomen nalatenschap, is de voogd de persoon tegen wien het misdrijf is gepleegd. — Regtb. Groningen 12 Julij 1900; P. v. J. 1900, 93; Rep. 1900, 3094.

383. Een lasthebber, die zich een voor zijn lastgever ontvangen geldsom toeëigent, maakt zich schuldig aan verduistering. — H. R. 30 October 1899; W. 7352; Rep. 1899, 2771.

384. Verkoop onder beding van weder-inkoop van een rijwiel, dat men in huur heeft, is toeeigening van dat rijwiel in den zin van dit art. — Regtb. Rotterdam 24 November 1900; W. 7552.

385. Beleening van op zicht gezonden goederen is als toeëigening in den zin van dit art. te beschouwen. — Hof Amsterdam 29 Augustus 1900; W. 7573.

386. Indien aan iemand een geldsom is ter hand gesteld, met last om daarmede een hem overhandigde rekening te betalen, is hij regtens door de overhandiging geen eigenaar, maar houder dier geldsom, zoodat de beklaagde, door deze som niet uit te betalen aan den regthebbende, doch voor zich te behouden en ten eigen bate aan te wenden, inderdaad zich wederregtelijk dat geld heeft toegeëigend en strafbaar ingevolge art. 321 Strafr. — Regtb. Roermond 22 Februarij 1898; P. v. J. 1898, 52.

Art. 326.

387. Mr. J. M. Valckenier Kips. De zwendelarij en de Strafwet. — R Mag. XIII, 1.

388. H. C. Schmidt. Het oogmerk van wederrechtelijke bevoordeeling. — Amsterdam 1896.

389. P. J. M. Aalberse. Oneerlijke concurrentie en hare bestrijding, volgens het Nederlandsche recht. — Leiden 1897; aang. mr. L. A. Micheels, Themis LIX, 2; mr. W. L. P. A. Molengraaff, R. Mag. XVII, 3.

390. Mr. R. M. J. M. Beguin. De oneerlijke concurrentie in wetgeving en rechtspraak. — R. Mag. XVI, 5.

391. Met de woorden „het aangaan eener schuld," wordt hier alleen bedoeld „het aangaan eener eenzijdige verbindtenis;" maar deze bepaling is ook toepasselijk, als een wederkeerige verbindtenis tot stand komt, en in het bijzonder kan niet worden beweerd, dat een overeenkomst van koop en verkoop tot stand komt, dit art. niet zou kunnen worden toegepast. — Regtbank Arnhem 27 April 1897; P. v. J. 1897, 43; Rep. 1897, 9362.

392. In dit art. beteekent „wederregtelijk" „niet op het regt gegrond, met krenking van eens anders regt;" wederregtelijk verkrijgen is dus, iets van een ander verkrijgen, waarop ik geen op het regt gegronde aanspraak kan maken en bovendien ten nadeele van een ander, m. a. w. iets verkrijgen, wat de afgever, als hij doorzien had en behoorlijk was ingelicht, niet zou hebben afgegeven, omdat hij per se werd benadeeld. Van wederregtelijke bevoordeeling in dien zin kan geen sprake zijn, als voor een niet te hoogen prijs wordt verkocht een certificaat, regt gevende op een aandeel in de prijzen, die in den loop van een aantal jaren op met nummers aangewezen premieloten zouden vallen. — Regtb. 's Hertogenbosch 1 December 1896; P. v. J. 1897, 5; Hof 's Hertogenbosch 5 Maart 1897; P. v. J. 1897, 31; Rep. 1897, 9364.

393. Uit dit art. volgt niet, dat, om strafbare oplichting te plegen, steeds de eigen kredietwaardigheid van den dader moet worden verhoogd door het aangewend middel; zulks zal wel in den regel het geval zijn, waar een zamenweefsel van verdichtsels of wel listige kunstgrepen als middelen tot oplichting dienen, doch niet waar sprake is van valsche hoedanigheden of valsche namen, terwijl in elk geval de wet slechts vordert een causaal verband tusschen de gebezigde middelen en de afgifte, gepaard met het vereischte oogmerk. — Regtb. Groningen 12 September 1901; P. v. J. 1901, 93.

394. Als ondubbelzinnig beroep wordt gedaan op iemands vrijgevigheid, kan er geen sprake zijn van het oogmerk van wederregtelijke bevoordeeling bedoeld in dit art. — Regtb. Amsterdam 28 December 1900; P. v. J. 1901, 75.

395. Blijkens de geschiedenis van dit art. is de bedoeling daarvan niet, om lichtgeloovigheid en onnoozelheid in bescherming te nemen, maar slechts den nadenkenden mensch, die in de onmogelijkheid verkeert om zich te wapenen tegen de op dat oogenblik tegen hem gebezigde middelen om hem te bedriegen, te beschermen. Derhalve valt niet onder de strafbepaling van dit art. de handeling van iemand, die onder gemakkelijk te contrôleeren leugens aandeelen in premieloten verkoopt aan personen, die geheel onnadenkend en in dwaas vertrouwen op den onbekende zich laten beetnemen. — Regtb. Rotterdam 14 April 1898; P. v. J. 1898, 39; W. 7163; anders Hof 's Gravenhage 9 Junij 1898; P. v. J. 1898, 56; T. v. N. XVII, 5, 6; Rep. 1898, 946.

396. Dit art. houdt geen beperking in omtrent den persoon, waaraan de afgifte is geschied, en eischt allerminst dat die geschiedde aan den persoon, die tot de afgifte bewoog. Mitsdien is het misdrijf van oplichting voltooid, als de persoon, die door een der middelen in dit art. omschreven, tot de afgifte werd bewogen, ten postkantore een postwissel heeft afgegeven aan het door den oplichter opgegeven adres. Hierin wordt geen verandering gebracht doordat het bedrog zóó tijdig werd ontdekt, dat de uitbetaling der postwissel aan den geadresseerde kon worden voorkomen. — H. R. 27 Augustus 1900; W. 7486; P. v. J. 1900, 73; v. d. H., Strafr. 1900, 293; Rep. 1900, 4312.

397. Dit art. stelt onder de vereischten van oplichting voorop „het oogmerk om zich of een ander wederregtelijk te bevoordeelen." Het woord wederregtelijk in dit art. vindt zijn nadere verklaring in de toelichting van art. 42 Strafrecht, waarin wordt te kennen gegeven, dat de uitdrukking „wederregtelijk" bij de omschrijving van bepaalde misdrijven alleen dàn is gebezigd, als er gevaar zou zijn, dat anders ook hij, die van zijn regt gebruik maakt, zonder daarom juist uitvoering te geven aan een wettelijk voorschrift, in de bepaling der strafwet zou vallen. — H. R. 23 Mei 1898; W. 7134; P. v. J. 1898, 70; v. d. H., Strafr. 1898, 223; N. R. CLXXIX, 89; Rep. 1898, 952.

398. Voor een zamenweefsel van verdichtsels in den zin van dit art. is het vertellen van leugens op zich zelf niet voldoende, maar moeten die leugens zóódanig zijn, dat zij elkander wederkeerig een bedriegelijken schijn van waarheid geven. Dit kan niet gezegd worden van twee leugens, waarvan de eerste inhield dat iemand herhaalde kleine leverantiën niet betaalde, en de tweede, dat die persoon, toen hij ter zake dier leverantiën ten slotte *f* 35 schuldig was, ter be-

taling niet anders had dan een bankbillet van *f* 40, dat niet gewisseld kon worden. — Regtb. Amsterdam 17 Januarij 1900; P. v. J. 1900, 55; Rep. 1900, 4309; H. R. 2 October 1899; W. 7336; Rep. 1899, 2434.

399. Het verkoopen aan eenvoudige lieden van certificaten, zijnde bewijzen van deelgeregtigdheid in de prijzen, op zekere bepaald aangeduide premieloten te vallen, onder allerlei valsche voorgevens, welke die lieden aan de reëele waarde dier stukken moesten doen gelooven, en voor een prijs, vèr boven de werkelijke waarde, stelt het misdrijf van oplichting daar. — Regtb. Zutphen 19 April 1899; W. 7324; P. v. J. 1899, 40; anders Hof Arnhem; H. R. 2 October 1899; W. 7336; v. d. H., Strafr. 1899, 323; Rep. 1899, 2435.

400. Schuldig aan oplichting is iemand, die, na van een landbouwer tegen een prijs, berekend per kilogram, te hebben gekocht diens geheelen oogst cichoreiwortelen, te leveren aan de fabriek des koopers, na weging op schalen, daartoe door den kooper beschikbaar gesteld, de te gebruiken gewichten met lood verzwaart, daardoor uitwerkende dat hem een minder gewicht in rekening werd gebracht, dan hem werkelijk was geleverd. — H. R. 30 April 1900; W. 7444; P. v. J. 1900, 69; v. d. H., Strafr. 1900, 198; N. R. CLXXXIV, 569; Rep. 1900, 4305.

401. Het begrip listige kunstgreep sluit in zich, dat een vernuftig bedacht middel van oplichting wordt aangewend, waardoor een normaal ontwikkeld verstandig mensch kan bedrogen worden. Daartoe kan niet gerekend worden de handeling van iemand, die, na in den winkel voor vier centen thee te hebben gekocht, in zijn hand een gulden vertoont, zonder dien op tafel te leggen, en dan, nadat hem 96 centen zijn teruggegeven, met de thee, den gulden en de 96 centen den winkel uitloopt. — Regtb. Groningen 30 Augustus 1900; P. v. J. 1900, 79; Rep. 1900, 4306.

402. Een zoogenaamde kwartjesvinder, die, na eerst iemand tot spelen te hebben overgehaald, hem daarna door een mede-dader in den waan laat brengen, dat hij een te raden kaart gemakkelijk aan een zich daarop bevindend vlekje kan herkennen, en dan zoo eenzelfde vlekje op een ander kaart aanbrengt, ten gevolge waarvan de medespeler de verkeerde kaart moet raden en dan ook raadt, zoodat hij verliest, is schuldig aan oplichting. — Hof Arnhem 22 Julij 1901; W. 7668.

403. Onder het begrip h o e d a n i g h e i d in dit art. moet worden verstaan een zoodanige, waarin voor en namens een ander persoon kan worden opgetreden en waardoor een anders niet bestaand vertrouwen kan worden opgewekt. Onder dat begrip valt dus niet de mededeeling dat men kooper van iets is. — Regtb. Groningen 30 November 1899; W. 7388; Rep. 1900, 4310.

404. Met listige kunstgrepen worden in de wet niet bedoeld een bloot verzwijgen of bloote gezegden, maar zóódanige bedriegelijke handelingen en uitwendige daden, welke geschikt zijn om logenachtige voorgevens en hersenschimmige verwachtingen ingang te doen vinden en daaraan kracht bij te zetten, ten einde, dat doende, het vertrouwen van een ander te verschalken. — Regtb. Winschoten 25 November 1899; W. 7434; P. v. J. 1900, 65; Rep. 1900, 4307.

405. Dit art. onderscheidt niet, onder welken titel de daar bedoelde afgifte plaats heeft. Daaronder kan dus ook vallen de afgifte van geld, als prijs van een gekochte en al of niet reeds geleverde waar. Eene bevoordeeling is wederregtelijk, als zij het gevolg is van een ook door het Burgerlijk Wetboek bij het aangaan van overeenkomsten gewraakte handeling. — H. R. 23 Mei 1898; W. 7134; P. v. J. 1898, 70; v. d. H., Strafr. 1898, 223; N. R. CLXXIX, 89.

406. Het ten postkantore doen aanbieden van een briefcouvert, gesloten met vijf lakstempels en hebbende tot opschrift „geldswaarde *f* 35," met een regelmatig adres, terwijl de brief alleen inhoudt een brief en een onbeschreven vel postpapier, stelt daar een listige kunstgreep, de strekking hebbende om den ambtenaar van het postkantoor te bewegen tot afgifte van een ontvangbewijs. — Regtb. Roermond 13 Junij 1899; P. v. J. 1899, 66; Rep. 1899, 2432.

407. Iemand, die, na eene door hem onder een firma gedreven zaak aan een ander te hebben overgedragen, op naam dier firma goederen bestelt en in ontvangst neemt, klaarblijkelijk zonder van plan te zijn die goederen te betalen, maakt zich schuldig aan oplichting. — H. R. 2 Januarij 1900; W. 7384; P. v. J. 1900, 21; v. d. H., Strafr. 1900, 1; N. R. CLXXXIV, 8; Rep. 1900, 4304.

408. Het misdrijf van oplichting wordt gepleegd ter plaatse, waar de beklaagde al datgene deed, wat noodig was om den benadeelde tot de afgifte der door den beklaagde begeerde goederen te bewegen, niet ter plaatse, waar de benadeelde tot de afgifte overging. — Regtb. Amsterdam 29 Maart 1899; P. v. J. 1900, 11; Rep. 1900, 4137.

Art. 327.

409. Hoewel de overeenkomst, die tot stand komt tusschen de postadministratie en den afzender van een aangeteekenden brief met aangegeven waarde, is een overeenkomst van verzekering, zoo kan toch niet gezegd worden, dat iemand zich door listige kunstgrepen een reçu van zoodanigen brief weet te verschaffen, n.l. door een brief, geen geldswaarde inhoudende, het uiterlijk van zoodanigen brief te geven en dan ter aanteekening aan te bieden, zich schuldig maakt aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Roermond 13 Junij 1899; P. v. J. 1899, 66; Rep. 1899, 1655.

Art. 329.

410. Uit niets volgt, dat een verkoop met explicite garantie niet onder dit art. zou vallen: immers, al evenmin als de mogelijkheid voor den kooper, om zich door de bedongen garantie tegen schade te vrijwaren, deze strafbepaling, die niet alleen zijne bescherming, maar veeleer het tegengaan van eenige bedriegelijke handeling door den verkooper ten doel heeft, buiten werking kan stellen, al evenmin kent die strafbepaling het onderscheid tusschen definitieve en andere levering, gesteld al dat zoodanig onderscheid civielregtelijk bij koop met garantie te maken ware. — H. R. 16 Januarij 1899; W. 7234; P. v. J. 1899, 12; v. d. H., Strafr. 1899, 7; N. R. CLXXXI, 105; Rep. 1899, 1658.

411. Het feit, bij dit art. strafbaar gesteld, is voltooid, zoodra de verkooper iets heeft geleverd, hetgeen in aard van het verkochte verschilt; het doet niets ter zake, of de kooper dit bedrog terstond of eerst later of in het geheel niet bemerkt, omdat noch uit de woorden, noch uit de geschiedenis van dit art. blijkt, dat de kooper bij of na de ontvangst der geleverde waar een tijdlang in de meening zou moeten verkeeren, dat hem geleverd is zooals door hem is gekocht. —

Hof 's Gravenhage 27 September 1900; W. 7522; Rep. 1900, 3070; H. R. 28 Januarij 1901; W. 7559; P. v. J. 1901, 28; v. d. H., Strafr. 1901, 44; N. R. CLXXXVII, 179.

412. Dit art. mist zijn toepasselijkheid niet op levering ingevolge een verkoop met explicite garantie, waarvan het bestaan is aangenomen. Indien door het aanwenden van listige kunstgrepen een niet nieuwe zaak geleverd wordt, terwijl de verkooper zich verbonden had een nieuwe zaak te leveren, is er bedrog ten opzichte der hoedanigheid van het geleverde. — H. R. 16 Januarij 1899; W. 7234; P. v. J. 1899, 12; v. d. H., Strafr. 1899, 7; N. R. CLXXXI, 105; Rep. 1899, 1657.

Art. 329, 2°.

413. Een beklaagde, die bij het wegen der door hem verkochte waren gebruik maakt van een oogenschijnlijk zuivere weegschaal, maar daaraan door hem zóódanige wijzigingen in de constructie zijn aangebracht, dat zij te zijnen voordeele onzuiver werkt, maakt zich schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Amsterdam 3 Maart 1900; P. v. J. 1900, 7; Rep. 1900, 3072.

414. Schuldig aan het misdrijf van dit art. is hij, die, na eene geheele nieuwe breimachine van de nieuwste constructie verkocht te hebben, een oude machine, waaraan hij, door ze op nieuw te lakken, enz., het uiterlijk eener nieuwe machine heeft gegeven. — Regtb. Zutphen 20 Junij 1900; W. 7520; P. v. J. 1900, 53; Rep. 1900, 3071.

Art. 330.

415. De bedoeling van dit art. is, dat als vervalsching wordt beschouwd elke bijmenging, met welke stof ook, waardoor de eet- of drinkwaar in waarde of bruikbaarheid wordt verminderd. Derhalve is als strafbare vervalsching van melk te beschouwen de bijmenging met spoelwater, d. i. het vocht, bij omspoeling van gebruikte melkvaten verkregen. — Hof Amsterdam 10 Mei 1898; P. v. J. 1898, 76; W. 7175; Rep. 1898, 1423.

416. Als door den regter, die over de feiten oordeelt, is beslist, dat melk door bijmenging van water in waarde is verminderd, doet de hoeveelheid van water bij de melk gevoegd, niets ter zake voor eene schuldigverklaring aan het misdrijf van dit art. — H. R. 6 Februarij 1899; W. 7241; P. v. J. 1899, 20; v. d. H., Strafr. 1899, 56; N. R. CLXXXI, 218; Rep. 1899, 2816.

Art. 337.

417. Mr. F. A. R. A. van Ittersum. Rechtspraak. De wet van 30 September 1893 (St. 146). — R. Mag. XVII, 558.

418. Jhr. mr. W. C. Quarles van Ufford. De rechtspraak van de arrondissements-rechtbank te 's Gravenhage, op grond van de wet van 30 September 1893 (St. 146), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken, krachtens Kon. Besl. van 27 October 1893 (St. 156), in werking getreden op 1 December 1893. — 's Gravenhage 1898.

419. Mr. R. M. J. M. Beguin. Een vraag van merkenrecht, naar aanleiding der vraag, of den rechthebbende buiten het middel van art. 10 der merkwet nog de gewone rechtsmiddelen ten dienste staan. — P. v. J. 1897, 10.

420. Mr. Z. van den Bergh. Het rechtsgevolg der inschrijving van fabrieksmerken. — R. Mag. XVI, 61.

421. De beperking van art. 1 der wet van 25 Mei 1889 (St. 85), dat een te bezigen handels- en fabrieksmerk niet uitsluitend zou mogen bestaan in gewone letters, cijfers of woorden, is niet overgenomen in art. 4 der wet van 30 September 1893 (St. 156). — Regtb. Haarlem 24 Januarij 1901; W. 7639.

422. Waar de wet van 30 September 1893 (St. 146) bepaalt, dat de merken, die op het tijdstip van in werking treden dier wet reeds overeenkomstig de voorschriften der in 1885 herziene wet van 1880 zijn ingeschreven, dezelfde bescherming genieten, als waren zij overeenkomstig de wet van 1893 ingeschreven, en waar die wet, in tegenstelling met hare voorgangster, bij de beschrijving geene aanwijzing van het gebruik vordert, vloeit daaruit voort, dat van de vroeger ingeschreven merken voortaan het uitsluitend gebruik verzekerd wordt in den ruimen zin der laatste wet. Derhalve kan het onregtmatig gebruik van een onder de oude wet ingeschreven merk een ander was, dan in de beschrijving van het merk vermelde gebruik. — Regtb. Amsterdam 12 October 1900; W. 7600.

423. Aan de woorden „met geringe afwijking" is de beteekenis te hechten van „eene niet in het oog vallende afwijking," zoodat met dit art. is bedoeld ook strafbaar te stellen de daarbij omschreven gebruikmaking van eenig nagebootst merk, indien slechts de nabootsing van dien aard is, dat het groote publiek, bij het koopen alleen lettende op de hoofdvoorstelling en daarbij niet in naauwkeurige beschouwing der onderdeelen tredende, den indruk krijgt het gezocht merk voor zich te hebben en alzoo misleid wordt. — Regtb. Rotterdam 7 December 1897; W. 7098; Rep. 1898, 586.

424. Dit art. betreft in hoofdzaak het bedrog, gepleegd door het in den handel brengen en verder verhandelen van met een valsch certificaat van oorsprong gemerkte goederen. Onder afleveren in dit art. wordt dan ook alleen begrepen het overgeven van dergelijke waren om die in den handel te brengen of verder te verhandelen, en niet het overgeven om ze te vervoeren. — Regtb. 's Gravenhage 31 Maart 1898; P. v. J. 1898, 46; W. 7137.

425. Door een woord qua talis kunnen iemands fabrieks- of handelswaren worden onderscheiden van soortgelijke waren door anderen in den handel gebracht, indien maar dat woord niet is de benaming van de waar welke er door moet worden ondergescheiden; mitsdien kan een woord voldoen aan de eischen, bij de wet aan een fabrieks- of handelsmerk gesteld. — Hof Arnhem 7 December 1898; W. 7382; Rep. 1900, 3817.

426. Als twee merken in vorm aan elkander gelijk zijn en beide hoofdzakelijk bestaan uit eene etiquette, waarvan de daarin gedane aanduidingen en benamingen dezelfde zijn, terwijl de merken denzelfden indruk geven, dan maakt het oog geen verschil of de onder die merken in den handel gebrachte waren in verschillende kistjes verpakt worden. — Regtb. Amsterdam 10 Maart 1898; W. 7113; Rep. 1898, 584.

427. Krachtens art. 22 der wet van 30 September 1893 (St. 146) behoudt iemand, die een merk krachtens de wet van 1880 heeft doen inschrijven, wel de aan die inschrijving verbonden regten, echter onder voorwaarde, dat niemand anders kan bewijzen dat hij vroeger, d. i. vóór de inschrijving krachtens de wet van 1880, van het merk gebruik heeft gemaakt. — Regtb. Utrecht 29 December 1897; W. 7103; Rep. 1898, 583.

428. Als de verschilpunten tusschen twee merken reeds bij oppervlakkige beschouwing in het oog vallen en van dien aard zijn, dat, moge er al een zekere gelijkheid zijn in beider hoofdvoorstelling, de totaal-indruk van het eene merk geheel verschilt van het andere, zoodat niet is aan te nemen dat het publiek in dwaling kan worden gebracht, dan kan van nabootsing van een merk geen sprake zijn. — Hof 's Gravenhage 16 Junij 1898; W. 7179; P. v. J. 1898, 58; Rep. 1898, 585.

429. Het opzet, noodig voor het misdrijf van dit art., kan niet worden aangenomen op grond dat de beklaagde de mogelijkheid had moeten veronderstellen, dat een ander het door hem gebezigd merk volgens de bepalingen der merkenwet als een wettig handelsmerk had doen inschrijven.— Regtb. Rotterdam 13 Maart 1900; P. v. J. 1900, 32; Rep. 1900, 3818.

Art. 341.

430. Het zonder eenig redelijk motief weggeven van goederen, hetzij ten geschenke, hetzij ter bewaring, op een tijdstip, waarop men weet dat zijn actief door zijn passief wordt overtroffen en men niet aan alle zijne finantiëele verpligtingen kan voldoen, en het op deze wijze buiten het bereik der schuldeischers brengen van goederen, die mede tot hun gemeenschappelijk onderpand behoorden en waarop zij hunne regten moesten uitoefenen, moet beschouwd worden als het onttrekken van goederen aan den boedel, terwijl juist uit het feit, dat de betrokken persoon wist dat zijne goederen toen niet voldoende waren ter voldoening zijner schulden, volgt, dat die persoon toen heeft moeten weten en geweten heeft, dat hij door aldus te handelen de regten zijner schuldeischers verkorte, en hij dus gehandeld heeft ter bedriegelijke verkorting der regten zijner schuldeischers.

Het inpakken en verzenden door een handelsbediende van goederen, die door zijn meester zijn verkocht, zulks al ware het om daardoor schuldeischers wederregtelijk te bevoordeelen, kan ten aanzien van dien bediende niet opleveren het feit van „onttrekken" van die goederen aan den boedel.

De wetenschap, dat een faillissement niet kan worden voorkomen, volgt niet per se uit de wetenschap alleen, dat men niet in staat is om zijne finantiëele verpligtingen te voldoen en dat zijn actief door zijn passief wordt overtroffen. — Regtb. Alkmaar 10 Julij 1900; W. 7591.

431. Er bestaat geen onttrekken van goederen door den failliet aan zijn boedel, noch van poging daartoe, als de goederen zijn geborgen in een kelder van de woning tot den faillieten boedel behoorende, vooral niet als zich in dien kelder andere tot den faillieten boedel behoorende goederen bevinden, die op den inventaris voorkomen. — Regtb. Winschoten 23 Maart 1900; P. v. J. 1900, 47.

432. Eene handeling, die de strekking heeft om goederen tot een faillieten boedel behoorende, buiten het bereik en beheer van den curator te stellen, is te beschouwen als eene handeling, waardoor die goederen aan den boedel worden onttrokken; daaronder behoort ook het doen vervoeren van zoodanige goederen naar het buitenland en het aldaar ontvangen en opslaan dier goederen. — H. R. 26 Augustus 1899; W. 7325; P. v. J. 1899, 72; v. d. H., Strafr. 1899, 316; N. R. CLXXXII, 411; Rep. 1899, 1645.

433. Een failliet kan niet worden veroordeeld ter zake van bankbreuk door het verdichten van lasten, als niet bewezen is, dat hij die verdichte opgaven deed met de bedoeling om daardoor bedriegelijk de regten zijner schuldeischers te verkorten. — Regtb. Groningen 26 Januarij 1899; P. v. J. 1899, 84; Rep. 1899, 1646.

Art. 344.

434. Iemand, die in overleg met zijn debiteur, wiens faillissement in het vooruitzicht is, goederen bij dien debiteur weghaalt om zich te dekken, door zijne vordering op dien debiteur door compensatie teniet te doen gaan, kan niet gezegd worden in den zin van dit art. goederen aan den boedel van dien debiteur te hebben onttrokken. Uit het enkele feit, dat iemand zijne crediteuren bijeenroept om hen een voorstel te doen ten aanzien van de afdoening der schulden, volgt niet dat het faillissement van dien schuldenaar in het vooruitzicht was. — Regtb. Winschoten 23 Junij 1899; P. v. J. 1899, 74; Rep. 1899, 1683 vg.

Art. 346.

435. Iemand, die ter zake van het misdrijf van dit art. werd veroordeeld, kan er zich in cassatie niet op beroepen dat enkele der goederen, waarover hij beschikte, vielen onder die, bedoeld in art. 21, no. 1 faillissementswet, jcto art. 447, 2° B. R., indien althans in facto niet blijkt dat de goederen, hoewel van de soort als de daar bedoelde, tot het daar aangewezen doel gebruikt werden. — H. R. 12 April 1898; W. 7118; v. d. H., Strafr. 1898, 151; Regtb. Amsterdam 3 November 1897; P. v. J. 1898, 30; Rep. 1898, 148.

Art. 347.

436. Waar de vrijspraak berust op 's regters oordeel, dat de schuld van den beklaagde niet is bewezen, is daartegen geen beroep in cassatie ontvankelijk, onverschillig door welke beschouwingen de regter tot dat oordeel is gekomen. — H. R. 1 November 1897; W. 7037.

Art. 350.

437. Iemand, beklaagd van het doen beschadigen van boomen door takken te doen afzagen, en zich verdedigende door te verklaren, dat hij dit heeft gedaan om telephoondraden, die in de takken waren vastgeraakt, aan de palen te kunnen vasthechten, doch niet uit zucht om schade te veroorzaken, voert een aannemelijke verdediging aan, maar neemt niet weg, dat de beklaagde opzettelijk, zonder regt van eens anders boomen takken heeft doen afzagen en aan die boomen daardoor schade heeft doen toebrengen, hetgeen voor de toepassing van dit art. voldoende is, terwijl het onverschillig is wat den dader tot het doen plegen van het feit heeft bewogen, welk motief hij heeft geacht en wat hij daarmede heeft beoogd. — Regtb. Winschoten 20 April 1898; P. v. J. 1898, 60; Rep. 1898, 1409.

438. Als in de dagvaarding niet is ten laste gelegd, dat de vernieling opzettelijk en wederregtelijk is geschied, is geen strafbaar feit ten laste gelegd en moet de beklaagde worden ontslagen van regtsvervolging. — Regtb. Groningen 18 November 1897; P. v. J. 1898, 10; Rep. 1898, 1412.

439. Vernieling van een wederregtelijk geplaatste schutting, waardoor iemands licht onderschept wordt, is strafbaar, ook al was de dader overtuigd, dat die heining in strijd met

des daders regt geplaatst werd. — Regtb. Utrecht 8 November 1899; W. 7403; Rep. 1901, 4834.

440. Waar een opzettelijk gepleegde daad noodzakelijk schade toebrengt, sluit het opzet tot de van haar onafscheidelijke beschadiging in zich. — H. R. 21 Mei 1900; W. 7461; P. v. J. 1900, 69; v. d. H., Strafr. 1900, 215; Rep. 1900, 4843.

441. Al is een rikwerk zonder regt op iemands grond geplaatst, dan heeft hij geen regt om dat rikwerk te verwijderen door het in stukken te slaan; zoodanige vernieling is in den zin van dit art. wederregtelijk. — Regtb. Zwolle 10 September 1896; W. 6911; Rep. 1897, 9903.

Art. 351.

442. De omschrijving van een werk, houdende dat het is een werk aangelegd ten algemeenen nutte en dienende tot waterkeering, vermeld in een dagvaarding ter zake van het misdrijf van dit art., duidt voldoende de bestanddeelen aan van het bij dit art. strafbaar gesteld feit van vernieling van werken dienende tot waterkeering, voorzoover deze werken ten algemeenen nutte gebezigd worden. — Regtb. Almelo 22 December 1898; Hof Arnhem 21 Februarij 1899; P. v. J. 1899, 18; Rep. 1899, 2805.

443. In den zin van dit art. is van algemeen nut een werk rakende rivierverbetering, ondernomen door een waterschapsbestuur onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Tot zoodanig werk moet geacht worden te behooren een onderdeel, dat wel niet in het bestek van aanbesteding van het werk voorkomt, maar dat toch tegelijk met het werk en met hetzelfde doel wordt uitgevoerd. — H. R. 8 Mei 1899; W. 7277; P. v. J. 1899, 42; v. d. H., Strafr. 1899, 202; N. R. CLXXXII, 24; Rep. 1899, 2806.

444. Waar de wet strafbaar stelt het zonder verlof van het bevoegd gezag versperren van eenigen openbaren land- of waterweg of het belemmeren van het verkeer daarop, moet ongetwijfeld strafbaar zijn hij, die, zonder zich aan dergelijke onwettige versperring of belemmering te storen, zijn weg vervolgt, komende de gevolgen voor hem, die dergelijke onregtmatige handeling pleegde. — Regtb. Amsterdam 5 October 1900; P. v. J. 1901, 17.

445. Twee personen, die in een waterkeerend werk een gat hebben gegraven, daarna een duiker hebben gelegd en vervolgens het gat weer behoorlijk hebben dichtgemaakt, hebben wel een onregtmatige daad gepleegd, maar zijn niet schuldig aan het o p z e t t e l ij k beschadigen van bedoeld waterkeerend waterwerk. — Hof Amsterdam 29 September 1896; P. v. J. 1897, 31; Rep. 1897, 9904.

446. Iemand, die, ten einde gebruik te maken van een overweg, waarop hij regt heeft, een daarop onregtmatig geplaatst hek verbreekt, kan niet gezegd worden het opzet gehad te hebben dat hek te vernielen. Evenmin kan die verbreking gezegd worden wederregtelijk te zijn geschied, als het hek ten nadeele van den dader in strijd met de wet en reglement is geplaatst. — Regtb. Zutphen 10 November 1897; W. 7056; Rep. 1897, 9906.

Art. 355.

447. Mr. J. B. Kan Jr. Onrechtmatige ambtshandelingen. — R. Mag. XVII, 355.

Art. 359.

448. Het misdrijf, omschreven in dit art., stelt geen andere eischen, dan dat een ambtenaar geld of geldswaardig papier, dat hij in zijne bediening onder zich heeft, verduistert, zoodat het onverschillig is, wie eigenaar is van het geld of geldswaardig papier, dat de ambtenaar onder zich krijgt. — H. R. 5 December 1898; W. 7213; P. v. J. 1899, 56; v. d. H., Strafr. 1898, 443; N. R. CLXXX, 77; Rep. 1899, 1590.

449. Indien de ten laste van den beklaagde bewezen feiten vallen onder de qualificatiën van artt. 359 en 360 Wetboek van Strafrecht en tevens onder die van art. 200 van het Crimineel Wetboek voor het krijgsvolk te lande, moet ingevolge art. 15 Wetb. v. Strafr. de strafbepaling van art. 200 C. W. als de zwaardere worden toegepast. — Hoog Mil. Ger. 16 November 1894; W. 6581; P. v. J. 1896, 102; Rep. 1894, 3298.

Art. 360.

450. Onder boeken en registers in dit art. zijn te verstaan grootere of kleinere boekdeelen, welke geregeld worden gehouden of waarin het een of ander wordt ingeschreven; daaronder zijn niet begrepen maandstaten, welke uit een enkel vel papier bestaan, ieder op zichzelf één geheel vormen en niet bestemd zijn om te worden bijgewerkt. Dit art. luidt algemeen en onderscheidt niet tusschen boeken en registers die dagelijks en die maandelijks worden ingevuld en bijgehouden. Het woord u i t s l u i t e n d in dit art. beteekent niet, dat zoodanig boek of register voor niets anders dan voor de contrôle mag worden gebruikt, maar alleen, dat dit art. slechts betrekking heeft op die boeken en registers, welke bestemd zijn tot contrôle van de administratie en niet op die, waaruit eenig regt, eenige verbindtenis of eenige bevrijding van schuld kan ontstaan, of die bestemd zijn om tot bewijs van eenig feit te dienen en waaromtrent reeds is voorzien bij art. 225. — Regtb. 's Gravenhage 30 September 1896; W. 7066; Hof 's Gravenhage 30 December 1897; P. v. J. 1898, 4; W. 7107; H. R. 12 April 1898; W. 7118; P. v. J. 1898, 46; N. R. CLXXVIII, 442; v. d. H., Strafr. 1898, 154; Rep. 1898, 27 vgg.

451. Het register, no. 13, gehouden op postkantoren ter boeking van gestorte gelden voor postwissels, is aangelegd en bestemd voor en moet dienen bij de afrekening en verantwoording, dus tot contrôle voor de administratie der posterijen. Deze bestemming verandert niet, al moge de administratie daarin gegevens vinden om, als zij daartoe termen vindt, duplicaat-postwissels af te geven, en al moge bestemming tot contrôle steeds bestemming tot eenig bewijs in zich sluiten. Waar de wet geen verband heeft gelegd tusschen artt. 225 en 360, met name in eerstgemeld art. niet heeft opgenomen „het oogmerk om het aldus valsch opgemaakte of vervalschte register te gebruiken als ware het echt en onvervalscht," en uit welk gebruik nadeel kon ontstaan, mag de regter dat verband ook niet leggen en dus die twee vereischten van gewone valschheid niet overbrengen naar art. 360. — Regtb. Leeuwarden 1 Augustus 1900; W. 7535; P. v. J. 1901, 65.

452. Als een gemeente-ontvanger in een ter contrôle bewaard blijvend stuk van bevelschriften van betaling een ander crediteur der gemeente vermeldt, dan degene aan wien de betaling werkelijk en teregt is gedaan, dan is hij schuldig aan het misdrijf van dit art. — Regtb. 's Hertogenbosch 25 Mei 1897; P. v. J. 1897, 97; Rep. 1897, 8262.

453. Dewijl ingevolge de bestaande voorschriften de bevelschriften tot betaling, door den gemeente-

ontvanger, moeten worden gescheurd uit een register, waarin voor ieder bevelschrift eene souche bevestigd blijft, waarop de inhoud van het bevelschrift vermeld staat, maakt de ambtenaar, die den inhoud van een naar hem bekend is valsch ingevuld bevelschrift woordelijk op de souche vermeldt, zich niet schuldig aan het misdrijf van dit art. — Hof Arnhem 17 Maart 1898; W. 7119; P. v. J. 1898, 82; Rep. 1898, 50.

454. Wel wordt voor de toepasselijkheid van dit art. vereischt, dat een register uitsluitend bestemd is, — niet dat het uitsluitend gebruikt wordt, (hetgeen geheel iets anders is), — tot contrôle van de administratie, doch die bestemming houdt niet op uitsluitend te zijn, doordat het register ook gebruikt kan worden en werkelijk ook gebruikt wordt tot andere doeleinden, dan waartoe het bestemd is. — H. R. 12 April 1898; P. v. J. 1898, 46.

Art. 367, alin. 2.

455. Een vreemdeling, die volgens de wet van 13 Augustus 1849 (St. 39) uitgeleid wordt, is gedurende de overbrenging naar de grenzen in den zin van dit art. van zijne vrijheid beroofd. Zoolang het tegendeel niet is bewezen, levert het geleideorder van den commissaris van politie bewijs van het zijn van den vreemdeling zonder middelen van bestaan. Het bevel tot uitleiding van een commissaris van politie van een niet aan de grenzen des rijks gelegen gemeente, binnen de grenzen van die gemeente, aan een rijksveldwachter gegeven, beperkt zich niet tot de grenzen dier gemeente. Indien de rijksveldwachter op het oogenblik van de ontsnapping van den persoon, die uitgeleid moet worden, in de meening verkeerde dat het bevel regtmatig was, kan hij zich later ter zijne bevrijding niet beroepen op de onregtmatigheid van dat bevel. — Regtb. Middelburg 15 October 1897; W. 7116.

Art. 372.

456. Zooals reeds uit den tekst van dit art. blijkt, gelden de daarin opgenomen strafbepalingen alleen tegen den ambtenaar van een instelling van vervoer, die zich schuldig maakt aan de in dit art. vermelde feiten ten aanzien van brieven, gesloten stukken of pakketten, die door derden aan die instelling zijn toevertrouwd. De postambtenaar, die in zijn dienst pakketten maakt van door hem ter verzending ontvangen brieven, en die pakketten ter verdere expeditie aan andere ambtenaren overgeeft, kan niet gezegd worden ten aanzien van de administratie der posterijen, waarvan hijzelf deel uitmaakt en die hij mede in zijn persoon vertegenwoordigt, een derde te zijn. — Regtb. Amsterdam 22 Mei 1897; W. 7093; P. v. J. 1897, 73; Rep. 1897, 8263.

Art. 373, alin. 2.

457. Voor de toepassing van deze bepaling doet het niet af, of hij, die het feit pleegt, al dan niet weet of de toegeëigende brief geldswaarde bevat; het is voldoende, dat de dader met den brief zich een geldswaardig voorwerp toeëigent. — Regtb. Amsterdam 9 November 1900; P. v. J. 1901, 79.

Art. 387.

458. In den zin van dit art. moet iemand geacht worden waren te hebben afgeleverd, zoodra hij die waren, mits met bestemming om in den handel te worden gebracht, heeft overgegeven aan tusschenpersonen, die voor de verdere verzending zorg dragen. Daarvoor wordt niet vereischt, dat de aflevering definitief aan den besteller of kooper zelven geschied is. — Hof Arnhem 10 October 1899; W. 7384; P. v. J. 1900, 21; Rep. 1900, 3819.

Art. 392.

459. Mogelijkheid van nadeel is niet een feit, dat vatbaar is voor bewijs door de bewijsmiddelen in dit art. vermeld; het moet door den regter uit de omstandigheden worden afgeleid. — H. R. 24 Januarij 1898; W. 7078; P. v. J. 1898, 12; N. R. CLXXVIII, 126; v. d. H., Strafr. 1898, 18; Rep. 1898, 1316.

Art. 398.

460. In dit art. wordt, behoudens de omstandigheden daarbij vermeld, dienstweigering geheel algemeen strafbaar gesteld, zonder te onderscheiden tusschen de wijze waarop zij plaats heeft. — Hof 's Gravenhage 29 December 1898; P. v. J. 1899, 14; Regtb. Rotterdam 4 Junij 1898; W. 7245.

Art. 416.

461. Tegenover een beklaagde, die teregt staat ter zake van heling van gestolen voorwerpen, moet worden bewezen dat die voorwerpen door diefstal waren verkregen, en dat die diefstal voltooid was toen hij die voorwerpen kocht. — H. R. 22 Maart 1901; W. 7663; P. v. J. 1901, 89.

Art. 416, alin. 2.

462. Indien bewezen is, dat iemand eenig door een ander onbekend gebleven persoon gestolen goed ten eigen bate heeft verkocht, wetende dat het van diefstal afkomstig was, moet worden aangenomen, dat die persoon schuldig is aan het misdrijf van dit art. — Regtb. Amsterdam 25 Mei 1900; P. v. J. 1901, 65.

Art. 417.

463. De schipper behoort van het misdrijf van dit art. te worden vrijgesproken, als gebleken is dat het hulpverlangend schip niet in nood verkeerde. — Regtb. Haarlem 18 Julij 1901; P. v. J. 1901, 83.

Art. 421.

464. Mr. H. L. A. Visser. Eenige opmerkingen naar aanleiding onzer recidivisten-statistiek. — T. v. S. XIII, 255.

465. Indien tot bewijs eener recidieve het vonnis, waarbij de vroegere veroordeeling is uitgesproken, wordt overgelegd, heeft de regter niet te onderzoeken, in hoeverre de vroegere veroordeeling op de wet is gegrond. — H. R. 3 Junij 1901; W. 7613; P. v. J. 1901, 53.

Art. 424.

466. C. Loosjes. Crimineele statistiek betreffende jeugdige veroordeelden, inzonderheid wegens straatschenderij. — T. v. S. XIII, 1.

467. W. G. van der Meulen. Strafrechtelijke aansprakelijkheid voor overtreding eener verordening. — Gemst. 2545, 2548; W. 7452, 7461.

468. Onder „openbaren weg" zijn in het derde boek van het Wetboek van Strafregt te verstaan „alle wegen tot algemeen gebruik bestemd." Dit geldt zoowel voor de wegen die onder beheer van het openbaar gezag staan, als voor de particuliere

wegen. Bij deze laatste kan de bestemming tot algemeen gebruik door den eigenaar aan dezen worden gegeven, buiten tusschenkomst van het openbaar gezag. — H. R. 1 November 1897; W. 7041.

469. Niet elke niet noodzakelijke handeling, waaruit nadeel kan ontstaan, kan als eene baldadigheid worden aangemerkt, maar daartoe wordt vereischt, dat de dader gehandeld heeft met den wil om baldadig te zijn, d. i. om kwaad te doen, zonder zich rekenschap te geven van of zich te bekommeren om de gevolgen, die zijne handeling zou kunnen hebben. — H. R. 19 November 1900; P. v. J. 1900, 99; Rep. 1900, 4616.

470. Hoewel voor de toepasselijkheid van dit art. niet wordt vereischt, dat de dader het opzet heeft om door zijne handeling gevaar of nadeel teweeg te brengen, zoo is het toch noodig, dat de dader den wil heeft gehad om een baldadigheid te plegen, en wel een baldadigheid tegen personen of goederen. — H. R. 28 November 1898; W. 7208; P. v. J. 1899, 10; v. d. H., Strafr. 1898, 431; N. R. CLXXX, 192; Rep. 1898, 1232.

471. In het algemeen levert het over den publieken weg afschieten van een geweer, waarvan men niet weet of het al dan niet geladen is, een baldadigheid op, waardoor gevaar of nadeel kan worden teweeggebracht. — Regtb. Groningen 23 Junij 1898; P. v. J. 1898, 78; Rep. 1898, 1233.

472. Een openbare weg houdt niet op openbare weg te zijn, doordien de plaatsing van dien weg op een ligger of de vermelding van de breedte van dien weg in den ligger is verzuimd. — H. R. 11 October 1897; W. 7028.

473. Als een vrijspraak haren grond vindt in 's regters opvatting van het wettelijk begrip van baldadigheid, moet zij als een bedekt ontslag van regtsvervolging worden aangemerkt, en is het beroep in cassatie ontvankelijk. — H. R. 28 November 1898; P. v. J. 1899, 10.

Art. 425, no. 2.

474. De omstandigheid dat een hond, die veel bij schapen komt en deze dan ongedeerd laat, een enkele maal schapen bijt, maakt nog niet dat die hond als een gevaarlijk dier is te beschouwen. — Regtb. 's Gravenhage 2 Mei 1901; P. v. J. 1901, 83.

Art. 426.

475. Tegen de overtreding van dit art. is door den wetgever niet als straf bedreigd plaatsing in eene rijkswerkinrichting, vermits hij de strafbepaling van art. 453 daarop niet toepasselijk heeft verklaard. — Regtb. 's Hertogenbosch 30 September 1897; P. v. J. 1897, 91.

Art. 427.

476. In den zin van dit art. is een weg openbaar, als hij door den daartoe geregtigde, hetzij bijzonder persoon, hetzij openbaar gezag, tot algemeen gebruik bestemd is; mitsdien kan, als iemand, teregtstaande ter zake eener overtreding van dit art., zich verdedigt met de bewering, dat het terrein, waarop hij de overtreding zou hebben gepleegd, zijn bijzonder eigendom is, niet worden volstaan met de beslissing dat gezegd terrein tot algemeen gebruik bestemd is, maar behoort daarenboven te worden onderzocht of die bestemming er door den regthebbende aan gegeven is. — H. R. 14 Januarij 1901; W. 7555; P. v. J. 1901, 15; v. d. H., Strafr. 1901, 21; N. R. CLXXXVII, 96.

477. Onder de uitdrukking „openbare weg" in dit art., kunnen slechts worden verstaan wegen tot algemeen gebruik bestemd. Wegen, waarmede dit niet het geval is, en waaraan de genoemde bestemming is gegeven zonder medewerking van het openbaar gezag, door hem, die als eigenaar daarover beschikt, kunnen niet als openbare wegen in den zin van dit art. worden aangemerkt. — Kantg. Bergum 28 Februarij 1898; W. 7097.

Art. 427, no. 1.

478. Waar een beklaagde de openbaarheid van een weg niet alleen niet betwist, maar daarop zijne verdediging heeft gegrond, kan de regter, ook al maakt de openbaarheid van den weg een bestanddeel van het misdrijf uit, op grond van zijne eigen wetenschap verkregen bekendheid aannemen, dat de bedoelde straat tot algemeen gebruik is bestemd en alzoo is een openbare weg. De regter is bij zoodanige uit eigen wetenschap gegeven beslissing niet gebonden aan de regelen van het bewijs; hij is evenmin verpligt rekenschap te geven van hetgeen hem tot die beslissing heeft geleid. — H. R. 15 April 1901; W. 7597; P. v. J. 1901, 53; Gemst. 2597.

Art. 427, no. 5.

479. Voor de toepasselijkheid van dit art., strafbaar stellende hem, die op den openbaren weg een rij-, trek- of lastdier laat staan, zonder de noodige voorzorgsmaatregelen tegen het aanrigten van schade te hebben genomen, is het onverschillig waardoor de overtreding is ontstaan, hetzij door het zijn van geleider, hetzij door eenige andere omstandigheid. — H. R. 11 October 1897; P. v. J. 1897, 87; W. 7032.

480. Voor het bestaan van een openbaren weg in den zin van dit art. is, waar het geldt een aan bijzondere personen toebehoorende grond, onmisbaar het bestemd zijn tot openbaren weg door den eigenaar van den grond, of van hem, die daarover uit anderen hoofde beschikt. — H. R. 23 Mei 1898; W. 7134.

Art. 427, no. 6.

481. Deze bepaling strekt wel tot het tegengaan van stremming van het verkeer op den openbaren weg, maar beneemt niet de vrijheid om van den weg het gebruik te maken dat zijne bestemming medebrengt, ook al kan dat gebruik het voor een oogenblik dat verkeer belemmeren. Met die bestemming, het bevorderen van het algemeen personen- en goederenvervoer, is niet in strijd dat bij het lossen en bergen van aangevoerde goederen deze voor den daartoe noodigen tijd een gedeelte van den openbaren weg innemen. — H. R. 15 April 1901; W. 7597; P. v. J. 1901, 53; Gemst. 2597.

482. Het enkele feit, dat een brugje, toegang gevende tot een openbaren weg, is weggenomen, stelt niet daar de overtreding van dit art., omdat in zoodanig geval slechts dàn sprake zou kunnen zijn van belemmering van het verkeer op dien weg, als het brugje diende om den openbaren weg te verbinden met een anderen openbaren weg, niet als het diende om eenig particulier erf met dien weg te verbinden. — H. R. 14 November 1899; W. 7364; v. d. H., Strafr. 1899, 458; N. R. CLXXXIII, 130; Rep. 1899, 2455.

483. Bij veroordeeling ter zake van overtreding van dit art., moet uit het vonnis blijken van eene bestemming van den weg tot algemeen gebruik en van de gronden, die den regter hebben geleid

tot het aannemen van zoodanige bestemming. — H. R. 1 November 1897; W. 7041; P. v. J. 1897, 93; W. B. A. 2530; v. d. H., Strafr. 1897, 336; N. R. CLXXVII, 67; Rep. 1897, 9396.

Art. 429, no. 1.

484. Waar bij een vonnis als bewezen is aangenomen het den beklaagde ten laste gelegd feit, dat hij — in strijd met zekere gemeentelijke verordening — in het open veld een vuur zou hebben gestookt „zonder vergunning van Burg. en Weth.," is deze beslissing niet voldoende met redenen omkleed, indien de getuigenverklaringen, in het vonnis opgenomen, waarop regt is gedaan, niets inhouden omtrent het ontbreken dezer vergunning. — H. R. 11 October 1897; W. 7029.

Art. 431.

485. Mr. A. A. Cnopius. De overtredingen van het derde boek van het Wetboek van Strafrecht in praktijk, III, art. 431. — T. v. S. XII, 1.

Art. 432.

486. Mr. J. van Drooge. Wat is bedelen? — T. v. S. XII, 142.

487. Het in het openbaar langs eenige huizen gaan met een lijst, ter inzameling van gelden, het daarmede op de stoep eener woning staan in bedelende houding, het aannemen van een aan een woning geschonken bedrag van vijf centen, het aanbieden van een lijst, waarop is geteekend met initialen en N. N., hetgeen elke gedachte aan teruggave buitensluit, met elkander in verband beschouwd, bewijzen, dat het den beklaagde te doen was om aalmoezen of liefdegiften te ontvangen. Mitsdien kan van het ter leen vragen van gelden geen sprake zijn. — Regtb. Groningen 22 Februarij 1900; P. v. J. 1900, 85; Rep. 1900, 3066.

488. Voor het bestaan van landlooperij wordt alleen vereischt het zonder middelen van bestaan rondzwerven; de wet vordert niet, dat het rondzwerven geschiedt door het zonder middelen van bestaan aangetroffen worden op verschillende door de tijdsruimte van langer dan één dag gescheiden tijdstippen. — H. R. 7 Januarij 1901; W. 7551; P. v. J. 1901, 19; N. R. CLXXXVII, 52; v. d. H., Strafr. 1901, 18.

489. Een arbeider, die gedurende eenige dagen rondloopt op nog geen dag gaans van de plaats waar hij woont en zijne vrouw en kinderen verblijf houden, en bij wien *f* 1.79 en eenige koopwaar wordt gevonden, kan niet gezegd worden zonder middelen van bestaan rond te zwerven. — Regtbank Arnhem 26 Februarij 1901; W. 7662; P. v. J. 1901, 40.

Art. 432, no. 2.

490. Het op eenig oogenblik niet in het bezit van geld of geldswaarde gevonden zijn, is op zich zelf niet het zijn zonder middelen van bestaan, al kan het onder zekere omstandigheden een aanwijzing daarvan zijn. — H. R. 25 October 1897; P. v. J. 1897, 91; W. 7035; v. d. H., Strafr. 1897, 315; N. R. CLXXVII, 50; Rep. 1897, 8323.

Art. 434.

491. Voorschriften betreffende de veroordeeling tot hechtenisstraffen van personen, die ook tot opzending naar een rijkswerkinrichting veroordeeld zijn. — M. J. 3 Mei 1897; Bijv. E., 1897, 375.

Art. 435, no. 3.

492. Daar maréchaussées beneden den rang van onderofficier niet voorkomen onder de in art. 8 Strafv. opgenoemde ambtenaren, belast met de opsporing van strafbare feiten, zoo zijn zij bij het constateeren eener overtreding van een provinciale verordening ook niet te beschouwen als het bevoegd gezag bedoeld in dit art. — Kantg. Almelo 11 Augustus 1899; W. 7338; Rep. 1899, 2456.

Art. 436.

493. J. W. Smidt. Vrije uitoefening der geneeskunde en het Strafwetboek. — Leiden 1889.

494. Mr. W. Thorbecke. Eischt de wet, dat de apotheker eigenaar is der apotheek, of laat zij alleen in de aangewezen gevallen waarneming eener apotheek toe? — Themis 1899, 723; R. B., P. v. J. 1898, 12.

495. Mr. A. P. Th. Eyssell. Kapitalisme in de pharmacie. Een onderzoek naar de wettigheid van het vennootschappelijk apothekersbedrijf. — Themis 1898, 15.

496. Waar bewezen is, dat iemand met een abnormaal gezichtsvermogen zich heeft gewend tot beklaagde, deze hem heeft medegenomen naar een daartoe bestemd vertrek en hem aldaar met verdunde atropine in de oogen gedroppeld heeft, ten einde na de uitwerking daarvan raad te kunnen geven, welke bril voor deze oogen noodzakelijk is, daar oefent de beklaagde de oogheelkunde uit. Iemand, die bij advertentie aankondigt dat hij menschen, die slecht kunnen zien, goed zal helpen met een bril en zich daarbij noemt theoretisch en praktisch gezichtskundige, kondigt in het openbaar aan dat hij de geneeskunde uitoefent, en valt, zoo hij geen geneeskundige is, onder bereik van art. 3 der wet van 1 Junij 1865 (St. 60). — Kantg. Arnhem 22 Maart 1898; anders Regtb. Arnhem 21 Junij 1898; W. 7167; P. v. J. 1898, 50; Rep. 1898, 537 vg.

497. Uit art. 4 der geneeskundige wet volgt niet, dat de vraag, of iemand bevoegd is de geneeskunde uit te oefenen, alleen kan worden beantwoord door den inspecteur van het geneeskundig staatstoezicht; immers, die bepaling derogeert niet aan de bepalingen omtrent het wettelijk bewijs in strafzaken, zoodat iemands onbevoegdheid om de geneeskunde uit te oefenen, door alle wettige bewijsmiddelen kan worden bewezen. — H. R. 18 Maart 1901; W. 7584; P. v. J. 1901, 34; N. R. CLXXXVI, 493; v. d. H., Strafr. 1901, 116; W. B. A. 2710.

498. In den zin van art. 30 der wet van 1 Junij 1865 (St. 61), zijn mengsels, oplossingen, enz., met behulp van een of meerder op de lijst *c* genoemde middelen beneden de daarin opgegeven hoeveelheden bereid, alleen dàn geneesmiddelen, als zij als zoodanig zijn verkocht, zoodat ook alleen in het laatste geval de verkoop van die mengsels door anderen, dan apothekers en geneeskundigen, tot het afleveren van geneesmiddelen bevoegd, strafbaar is. — Regtb. Arnhem 20 November 1900; P. v. J. 1900, 97.

499. De verbodsbepaling van art. 30 der wet van 1 Junij 1865 (St. 61), is toepasselijk, telkens als een geneesmiddel, voorkomende in de Nederlandsche pharmacopœa, in een verboden hoeveelheid is verkocht. Het is onverschillig onder welken naam het middel is verkocht, als dat er bestanddeelen, die er niet als geneesmiddel, maar ter conserveering in worden opgenomen en in grootere of kleinere hoeveelheden in voorkomen. — H. R. 26 November 1900; W. 7531; P. v. J. 1901, 7; N. R. CLXXXVI, 312; v. d. H., Strafr. 1900, 408.

500. Hoewel krachtens dit art. slechts straf-

baar is het zonder bevoegdheid uitoefenen der geneeskunde „als bedrijf," zoo kan daar toch niet uit worden afgeleid, dat het verrigten van meerdere handelingen, als gevolg van dat uitoefenen der geneeskunde „als bedrijf," op zou leveren een voortgezette handeling en dus slechts een overtreding zou daarstellen. Integendeel, ieder dier handelingen levert op een zelfstandige overtreding van dit art. — H. R. 5 Maart 1900; W. 7405; P. v. J. 1900, 27; v. d. H., Strafr. 1900, 67; Rep. 1900, 4484.

501. Aan het oordeel van den regter is overgelaten, of het houden van een huis van koop met regt van weder-inkoop moet worden beschouwd als het houden van een huis van pand of beleening, bedoeld in art. 1 der wet van 16 Pluviôse an XII, zoodat de houder, dat huis houdende zonder de in die wetsbepaling bedoelde „autorisation," zich schuldig maakt aan overtreding van art. 436 Strafr. — Kantg. Maastricht 21 September 1900; W. 7498; W. B. A. 2681; Rep. 1900, 4332.

502. De woorden „buiten noodzaak" in dit art. zijn bij amendement in het art. opgenomen, met het oog op het verleenen van medische hulp in het geval van dringende noodzakelijkheid. Daarvan kan geen sprake zijn bij het geven van onderwijs. — H. R. 12 April 1898; W. 7119; P. v. J. 1898, 37; W. B. A. 2555; Gemst. 2438; v. d. H., Strafr. 1898, 122; Rep. 1898, 972.

503. Bij de wet op de uitoefening der artsenijbereidkunst wordt niet strafbaar gesteld het niet in genoegzame hoeveelheid voorhanden hebben van eenig geneesmiddel, waarvan de aanwezigheid in de apotheek is voorgeschreven, doch slechts het ontbreken van zoodanige geneesmiddelen. — Kantg. Gorinchem 14 Maart 1899; W. 7261.

504. In art. 1 der geneeskundige wet wordt niet omschreven, wat onder geneeskundigen raad moet worden verstaan; derhalve valt daaronder elke raad, die de strekking of voorgewende strekking heeft om genezing van een ziekte of kwaad te bevorderen. — H. R. 18 Maart 1901; W. 7584; P. v. J. 1901, 34; N. R. CLXXXVII, 403; v. d. H., Strafr. 1901, 582; W. B. A. 2710.

505. In art. 3 der wet van 1 Junij 1865 (St. 60), is onder „geneeskunst" de tandheelkunde begrepen. — H. R. 1 April 1901; W. 7589; P. v. J. 1901, 51; N. R. CLXXXVII, 582.

Art. 438.

506. Bij gemeentelijke verordening mag niet worden bepaald, dat de logementhouders twee malen in de maand de nachtlijsten bij den commissaris van politie moeten doen bezorgen tot onderzoek en afteekening, omdat dit onderwerp bij dit art. is geregeld. — H. R. 13 December 1897; W. 7056.

507. Het register, in dit art. bedoeld, moet worden gehouden, ook al heeft nog nimmer een reiziger in de inrichting nachtverblijf gehouden. — H. R. 17 December 1900; W. 7540; P. v. J. 1901, 1; v. d. H., Strafr. 1900, 452; N. R. CLXXXVI, 420.

Art. 440.

508. In dit art. wordt bij het verspreiden of ter verspreiding in voorraad hebben van drukwerken, in een vorm die ze op munt- of bankpapier doet gelijken, alléén gedacht aan drukwerken, die in hun geheel beschouwd, met welke grootere of geringere afwijkingen dan ook, zoodanige gelijkenis vertoonen, zoodat het buiten de woorden der wet omgaat, aan te nemen, dat het voor de overtreding van dit art. voldoende is dat het drukwerk, als men het slechts van ééne zijde beschouwt, gelijkt op de helft van ééne zijde van een Nederlandsch bankbillet. — H. R. 1 October 1900; W. 7496; P. v. J. 1900, 85; v. d. H., Strafr. 1900, 319; N. R. CLXXXVI, 13; Rep. 1900, 4333.

509. Een dagvaarding ter zake van overtreding van dit art., vermeldende dat zekere reclamebilletten veel zouden gelijken op bankbilletten van *f* 100, laat geen twijfel over dat de bedoelde billetten zijn billetten der Nederlandsche Bank, zijnde de eenige circulatiebank, die hier te lande krachtens een bijzondere wet en op den voet en voorwaarden, bij die wet gesteld, is opgerigt. — H. R. 1 October 1900; W. 7496; P. v. J. 1900, 85; v. d. H., Strafr. 1900, 319; N. R. CLXXXVI, 13; Rep. 1900, 3407.

Art. 442, no. 2.

510. N. A. M. van Aken. Verboden vereenigingen. — Leiden 1895.

Art. 443.

511. De bepaling eener gemeente-verordening: „ieder is verpligt in den tijd tusschen zonsopgang en tien uur 's avonds, zoodra de klinkers glad zijn, deze met zand, asch of turfmolm te bestrooijen of doen bestrooijen," is regtsgeldig; daaraan staat niet in den weg het voorschrift van art. 179*h* Gemw., omdat, al wordt met veiligheid der publieke straten bedoeld zoowel de veilige staat der straten, als het veilig verkeer daarop, daardoor niet wordt verkort de bevoegdheid van den gemeenteraad, om verordeningen te maken in het belang der openbare orde, al zijn die verordeningen tevens dienstbaar aan het veilig verkeer, waarvoor de zorg in het algemeen aan burgemeester en wethouders is opgedragen. — H. R. 4 October 1901; W. 7664; P. v. J. 1901, 87; W. B. A. 2738; Gemst. 2622; mr. M. Goslings, W. B. A. 2740, 2741.

512. De onderscheiding tusschen voorschriften, die onmiddelijk en die slechts middelijk de openbare orde betreffen, ligt buiten de wet; deze kent zoodanige onderscheiding niet. De openbare orde, zedelijkheid en gezondheid kunnen betrokken zijn bij alle openbare vermakelijkheden, alzoo ook bij openbare danspartijen: de vraag, door welke bepalingen de vrijheid tot het houden van zoodanige vermakelijkheden in het algemeen belang mag of moet worden beperkt, staat niet ter beoordeeling van den regter, maar van den plaatselijken wetgever onder het in artt. 152—160 Gemw. geregeld toezicht der administratieve macht. — H. R. 17 Junij 1901; W. 7620; Rep. 1901, 71.

513. Ingeval een algemeen voorschrift van politie, in dit art. bedoeld, is uitgevaardigd, bedreigt dit art. wel straf tegen de overtreding van dat voorschrift, maar niet tegen het feit dat die overtreding daarstelt; mitsdien moet een aanklacht ter zake van zoodanige overtreding ook vermelden, dat een algemeen voorschrift als het evenbedoelde inderdaad is uitgevaardigd. — Regtb. Haarlem 26 September 1901; W. 7618; P. v. J. 1901, 87.

514. Bij al wat in het openbaar geschiedt, is de openbare orde betrokken; mitsdien is de gemeenteraad bevoegd om verordeningen te maken betreffende openbare vermakelijkheden, in het bijzonder in tapperijen. — H. R. 14 Januarij 1901; W. 7553; P. v. J. 1901, 17; N. R. CLXXXVII, 77.

Art. 444.

515. Een der bestanddeelen der overtreding,

bij dit art. strafbaar gesteld, is, dat het daarbij bedoelde wegblijven wederregtelijk is geschied, dus dat het geschiedde in strijd met eene verpligting om te verschijnen, die op den wegblijvende rust; zoodanige verpligting rust niet op den burgerlijken geneeskundige, die wordt opgeroepen om als deskundige voor den militieraad te verschijnen; immers, zij zou hem slechts bij een wet of wettige verordening kunnen zijn opgelegd, en dit is niet het geval, want terwijl art. 80 der militiewet zoodanige verpligting niet oplegt, is art. 186 dier wet, waarbij de verpligting werd opgelegd krachtens art. 33 der invoeringswet, komen te vervallen. — H. R. 30 October 1899; W. 7350; P. v. J. 1899, 93; W. B. A. 2632; Luttenberg 1899, 212; v. d. H., Strafr. 1899, 388; N. R. CLXXXIII, 130; Rep. 1899, 2457.

Art. 446.

516. Ieder orgaan der openbare macht vertegenwoordigt die macht slechts in die gevallen, waarin zij bepaaldelijk als vertegenwoordiger der openbare macht is aangewezen; mitsdien kan dan ook in het geval van dit art. slechts die autoriteit de daarbedoelde hulp vorderen, die ter gelegenheid dat de hulp vereischt wordt, de bevoegde macht is. In een geval van brand zijn derhalve niet de maréchaussées, die voor het overige wel tot de openbare macht behooren, bevoegd om hulpverleenen, enz., bij het blusschen te vorderen, maar alléén de burgemeester, aan wien bij art. 189 Gemw. ingeval van brand het opperbevel is toegekend. — H. R. 7 October 1901; W. 7652; P. v. J. 1901, 81; Gemst. 2618.

Art. 454.

517. Oprichting van vennootschappen, met het oog op de drankwet. — Gemst. 2604, 2606.

518. · Indien de gebruiker eener lokaliteit, waarvoor vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein is verleend, na te hebben nagelaten het vergunningsregt voor een nieuwen termijn te betalen, die lokaliteit niet langer voor verkoop van sterken drank in het klein, maar uitsluitend voor den verkoop van bier heeft gebezigd, dan is door die daad van den gebruiker aan die lokaliteit de bestemming, om voor verkoop van sterken drank in het klein te worden gebezigd, ontnomen. — Kon. Besl. 3 Junij 1901 (St. 141); Luttenberg 1901, 288; Gemst. 2595.

519. De wettigheid eener vergunning krachtens de drankwet verleend, moet worden beoordeeld naar het tijdstip waarop zij verleend werd, niet naar dat waarop het verzoek tot vergunning gedaan werd. Derhalve is onwettig eene vergunning, boven het wettelijk maximum op 22 Mei 1901 verleend, schoon zij op den dag der aanvraag (27 April 1901) krachtens art. 20, alin. 1, 6 der drankwet vóór de daarin bij de wet van 27 April 1901 (St. 85) gebrachte wijziging, niet geweigerd had kunnen worden. — Ged. Staten Gelderland 1 Julij 1901, no. 69; W. B. A. 2719.

520. In art. 16, no. 1 der drankwet zijn de woorden „ten verkoop in voorraad heeft" te verstaan in den zin, dat de klemtoon valt op „ten verkoop," zoodat niet het in het klein in voorraad hebben zonder meer wordt gestraft, maar „het in voorraad hebben om in het klein te worden verkocht;" het strafbare is derhalve gelegen in het voornemen om sterken drank in het klein te verkoopen. — H. R. 13 Mei 1901; W. 7606; P. v. J. 1901, 47; W. B. A. 2717; Gemst. 2600.

521. Dit art. rust op het beginsel, dat de verkooper van sterken drank moet zorgen, dat hij aan jongelieden beneden zestien jaren geen sterken drank toedient, en stelt hem voor dat feit verantwoordelijk, onverschillig of hij dit met opzet of uit gemis aan de noodige voorzorg heeft gedaan, tenzij hij door overmacht daartoe werd gebracht. — H. R. 23 Mei 1899; W. 7282; P. v. J. 1899, 56; v. d. H., Strafr. 1899, 228; N. R. CLXXXII, 61; Rep. 1899, 1889.

522. Het gemis van vergunning kan worden bewezen door eene verklaring van Burg. en Weth., dat door hen geene vergunning is verleend; immers, zoodanige verklaring is een authentieke acte. — H. R. 22 April 1901; P. v. J. 1901, 40; Luttenberg 1901, 259.

Art. 455.

523. Mr. G. Wttewaal. Opzet bij dierenmishandeling. — T. v. S. XI, 118.

Art. 455, no. 2.

524. Dit art. is zoo algemeen mogelijk gesteld en dus ook toepasselijk, onafhankelijk van de oorzaak van het noodeloos kwellende van het vervoer. Ten onregte wordt dan ook beslist, dat dit art. slechts dàn toepasselijk zou zijn, als het vervoer noodeloos kwellende was tengevolge van de wijze van aanspanning en dergelijke, en dat een noodeloos kwellend vervoer uit andere oorzaken, zou vallen onder art. 254. Van de toepassing van deze laatste bepaling kan slechts sprake zijn, als vaststaat, dat de wreede behandeling het doel was en niet het middel om een ander doel te bereiken, zoodat het opzet van den dader op de wreedheid zelve was gerigt. — H. R. 12 December 1898; W. 7216; P. v. J. 1899, 24; v. d. H., Strafr. 1898, 458; N. R. CLXXX, 320; Rep. 1899, 1853.

525. In dit art. omvat het woord „noodeloos" alle gevallen, waarin het vervoer zooals het plaats heeft, niet noodzakelijk is. Er is geen grond om aan te nemen, dat dit woord slechts zou zien op een enkel geval; dit n.l., waarin het vervoer op een pijnlijke of kwellende wijze geschiedt, terwijl het op eene niet-pijnlijke of niet-kwellende wijze kan geschieden. — H. R. 27 Junij 1898; W. 7150; P. v. J. 1898, 64; v. d. H., Strafr. 1898, 278; N. R. CLXXIX, 291; Rep. 1898, 351.

526. De opvatting, als zoude het voorschrift van dit art. niet omvatten het buiten noodzaak gebruik maken van een last- of trekdier, als het zijne bestemming slechts was lasten te dragen of te trekken, zelfs als het geheel met wonden overdekt was, is geheel onjuist. — H. R. 3 Januarij 1898; W. 7066; P. v. J. 1898, 6; N. R. CLXXVIII, 13; v. d. H., Strafr. 1898, 5; Rep. 1898, 350.

527 Ingeval eener vervolging ter zake van het misdrijf in dit art. vermeld, moet in de dagvaarding worden uitgedrukt, niet alleen dat het vervoer pijnlijk of kwellend plaats had, maar bepaald, dat het noodeloos kwellend en pijnlijk plaats had. — H. R. 13 December 1897; W. 7057; P. v. J. 1898, 1; N. R. CLXXVII, 240; v. d. H., Strafr. 1897, 385; Rep. 1898, 352.

Art. 456.

528. Het bij herhaling onder verschillende deelnemers, zij het in een voor het publiek toegankelijk huis, tegen een inzet met dobbelsteenen laten werpen, tot het winnen van eenig voorwerp, dat geacht moet worden een waarde van ver beneden *f* 100 te hebben, is niet te beschouwen als het houden van een „voor het publiek toe-

gankelijk huis van hazardspel," maar alleen als het aanleggen en houden van een onderhandsche loterij, bedoeld bij art. 5 der wet van 22 Julij 1814 (St. 86). — H. R. 8 Maart 1897; W. 6936; P. v. J. 1897, 29; v. d. H., Strafr. 1897, 66; N. R. CLXXV, 242; Rep. 1897, 9401.

Art. 458.

529. Tot grond, die bezaaid is, behoort in den zin van dit art. ook grond, die bezaaid is om er grasland van te maken. — H. R. 6 November 1899; W. 7361; P. v. J. 1899, 101; v. d. H., Strafr. 1899, 435; Rep. 1899, 2733.

Art. 459.

530. Het „laten loopen" in den zin van dit art., kan alleen een gevolg zijn van een opzettelijke handeling of van gebrekkig of verzuimd toezicht. Derhalve kan er geen sprake daarvan zijn, als iemand, een weg gebruikende die door een weiland loopt, de hekken van dat weiland open laat staan en daardoor aan het er in grazende vee, waarmede hij niets heeft uit te staan, de gelegenheid geeft om op een ander weiland te gaan grazen, een gelegenheid, waarvan door dat vee wordt gebruik gemaakt. — H. R. 5 November 1900; W. 7514; Gemst. 2570; P. v. J. 1901, 15; v. d. H., Strafr. 1900, 308; N. R. CLXXXVI, 192; Rep. 1900, 4741.

531. In artt. 459 en 460, welke hetzelfde onderwerp behandelen als art. 458, n.l. de veldpolitie, wordt weiland genoemd naast bezaaiden grond, en daarvan dus onderscheiden, waaruit volgt, dat ook in laatstgenoemd art. „bezaaide" grond moet worden onderscheiden van weiland, en weiland niet steeds en noodzakelijk is bezaaide grond. — H. R. 7 November 1898; W. 7199; P. v. J. 1898, 100; v. d. H., Strafr. 1898, 373; N. R. CLXXX, 94; Rep. 1898, 1327.

Art. 460.

532. Al behoort tot de bestanddeelen van het bij dit art. strafbaar gestelde loopen het daartoe niet geregtigd zijn van hem, die bezaaiden grond betreedt, zoo brengt toch de noodzakelijkheid van bewijs op dit punt niet mede, dat, waar vaststaat dat gegaan is over grond in bijzonder bezit en bebouwing, door iemand, die zelf een ander als eigenaar erkent en geen gebruikt regt daar ter plaatse beweert, die deswege beklaagde iemand zijn daad buiten het bereik van dit art. zou kunnen brengen, door te verlangen het tegenbewijs van een door niets aannemelijk gemaakte bewering, dat die grond met publiekregtelijke lasten zou zijn bezwaard. — H. R. 5 Junij 1900; W. 7471; P. v. J. 1900, 69; v. d. H., Strafr. 1900, 231; Rep. 1900, 4742.

533. Het verbod, om gedurende de maanden Mei tot en met October over een weiland te loopen, betreft alleen land, dat tot weide bestemd, ook werkelijk daartoe dient en wordt gebruikt; dus niet een strook grond, die te recht of te onrecht als voetpad of weg wordt gebruikt. — H. R. 21 Januarij 1901; W. 7557; P. v. J. 1901, 27; N. R. CLXXXVII, 139; v. d. H., Strafr. 1901, 33.

534. Zoogenaamde grienden behooren tot de rijswaarden, waarvan art. 459 spreekt; zij kunnen dus niet gerekend worden tot „grond, die bezaaid, bepoot of beplant is," waarvan dit art. spreekt. — H. R. 6 November 1899; W. 7359; P. v. J. 1900, 3; v. d. H., Strafr. 1899, 438; Rep. 1899, 2734.

Art. 461.

535. Tot de „regthebbenden," waarvan dit art. gewaagt, behoort ook hij, die als pachter het genot der landerijen van hunnen eigenaar heeft verkregen. Waar bewezen is het in eigendom en pacht zijn van den grond bij anderen, alsmede dat noch de eigenaar, noch de pachter vergunning heeft gegeven om over dien grond, waarover geen weg meer loopt, te gaan, dan is teregt aangenomen, dat de beklaagde over dien grond liep „zonder daartoe geregtigd te zijn." — H. R. 9 October 1899; W. 7341; P. v. J. 1899, 84; v. d. H., Strafr. 1899, 355; Rep. 1899, 2735 vg.

536. Hij, die onder de omstandigheden in dit art. bedoeld, op een heide, aan een gemeente toebehoorende, meer schapen laat loopen, dan waartoe hij volgens een overeenkomst met die gemeente geregtigd is, valt onder het bereik van dit art., onverschillig of uit die handelwijze ook een burgerlijke regtsvordering voor de gemeente moge zijn ontstaan. — H. R. 24 Januarij 1898; W. 7077; P. v. J. 1898, 18; Gemst. 2426; v. d. H., Strafr. 1898, 62; N. R. CLXXVIII, 144; Rep. 1898, 1329.

537. Ingeval van overtreding van dit art. moet niet alleen door den regter worden onderzocht, of de toegang „op een voor ieder blijkbare wijze" was verboden, maar ook van wien dat verbod afkomstig was, opdat blijke dat dit de „regthebbende" was. — H. R. 28 October 1897; W. 7034; P. v. J. 1897, 89; v. d. H., Strafr. 1897, 309; N. R. CLXXVII, 44; Rep. 1897, 9797.

538. Met het oog op dit art. mag in een gemeente-verordening niet worden bepaald, dat „hij, die, zonder daartoe geregtigd te zijn," vee laat loopen op heide, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijf gulden. — Kon. Besl. 28 Januarij 1897 (St. 58); Gemst. 2368.